Petri Hispani Logica.
ed. 1494.

Textus ⁊ Copulata omnium Tractatuū Petri Hyspani. etiā

Paruoꝝ logicaliū. et tractatus syncathegorematum quē aliqui octauū vocant. cū quibusdā alijs sagaciter adiunctis. iterum atq̄ iterum diligentissime correcta ꝫm doctrinam irrefragabilē diui Thome Aquinatis. ac iuxta frequens exercitiū magistroꝝ Colonie infra sedecim domos i bursa Montis regentiū: in hūc vnū libꝝ congesta.

Philosophia est diuinarum humanarumque rerum cognitio cum studio bene viuendi coniuncta et est triplex scilicet naturalis moralis rationalis. Naturalis habet tres partes scilicet mathematicam metaphysicam et physicam. Moralis similiter habet tres scilicet ethicam politicam et yconomicam. Rationalis similiter habet tres scilicet grammaticam logicam et rhetoricam.

Significatiue sunt Nomen et verbum

forma figura locus stirps
fr[illegible] [illegible]

[illegible] indifferentias et singulare

Nomen patria tempus
pria tpus

Hec septem [illegible] continet [illegible] [illegible]
hic etiam apponitur
Currit a latere

/////

parte finis cui⁹ finis est opus. vt finis artis domificatorie est domū face-
re. ⁊ quia finis logice est scire. ergo ipa est speculatiua. est em̄ logica scien-
tia discernendi ver̄ a falso.

Ar Illa scīa est practica cuius obiectū est opabile a nobis. ſ obiectū
logice est opabile a nobis. ḡ est practica. Minor ptz. qꝛ argumēta-
tio est subiectū in logica ⁊ est opabilis a nob. qꝛ fit p terciā opationē no-
stri intellectus. Dicendū q licet argumentatio fiat in nobis. non tn̄ fit
a nobis libere agentib⁹. qꝛ hꝫ extra nos sua pncipia. in signū cuius nō q-
libet argumentatio q̄ltercunqꝫ facta est va et bona.

Ar Finis logice est opari. ḡ logica est scīa practica. Añs pbatur. quia
finis logice ē diffinire ⁊ diuidere. ⁊ ver̄ a falso discernere. Dōm
q finis logice non est opus extrinsecū. qd̄ est extra genus speculationis.
sed est opatio intrinseca q̄ manet in genere ꝯtemplationis ⁊ speculatōis.
Añ finis logice est opari intellectus ⁊ nō alteri⁹ potentie ab intellectu qd̄
reqritur ad hoc q aliqd sit practicū. ⁊ ḡ magis ꝓprie finis logice est scire
diffinire ⁊ diuidere. Et qn̄ dr̄. oīs scīa directiua opis est practica. ſ lo-
gica est directiua opis. ergo ⁊c̄. Maior est nota. qꝛ ex eo habitus dr̄ practi-
cus. qꝛ est opis directiuus. Sꝫ minor pbatur. qꝛ est directiua ratiocinati-
onis. Dōm q act⁹ ratiocinationis non est praxis. ⁊ ergo ab ipo scientia
non dr̄ practica. Etiā nō q̄libet opatio arguit habitū esse practicū. cū etiaꝫ
speculari sit opari. ſ opatio alteri⁹ potentie q̄ꝫ intellectus. s. volūtatis. vel
virium inferior̄. si illa dirigat̄ p habitū ipe erit practicus.

Ar Intellectus speculatiuus extensione sui ad opus fit practic⁹ vt dr̄
tercio de aīa. ſ p h̄ q argumentat̄ p logicam extendit̄ ad opus. cū
argumentari sit opari. ergo argumentando fit practicus. ⁊ p consequens
logica est scientia practica. Dōm q duplex est opus intelletus. s. intrin-
secum. quod est intellectui ꝓpriū. ⁊ extrinsecum quod est alteri⁹ potētie
intellectus autem extensione sui ad opus alteri⁹ potentie fit practic⁹. qd̄
non est quando argumentatur.

Ar Illa scīa est practica que subseruit scientijs practicis. ſ logica est
hmōi. ergo ⁊c̄. Minor pbatur. qꝛ p eam possum⁹ scire quid bonū ⁊
qd malum. ſ considerare bonū ⁊ malum ptinet ad moralē phiam. que est
practica. Dōm q logica non subseruit scientijs practicis ſm q sunt pra-
ctice. ſ ſm q in eis est aliqd̄ speculatiuū. ſ rethorica ſbseruit sciētijs pra-
cticis ſm q practice sunt. ⁊ p hoc differunt rethorica ⁊ dyalectica. Uel di-
cendum ad pbationē minoris. q scire quid bonū ⁊ qd maluꝫ nō est opus
practicū. ſ est opus intellectus. quod p se nunqꝫ est practicū. sed potest p
accidens ordinari ad praxim. Moralis autem phia est practica ex parte fi-
nis pncipaliter. qꝛ p fine hꝫ facere bonū.

Qr Quid sit subiectū attributionis in logica. Dōm q argumētatio
vel ens rationis. Est tn̄ considerandū. q ens rōnis capit̄ dupliciē
vno mō p ente fabricato p rōnem. ⁊ sic est subiectum ꝯmunitatis quia eti-
am conuenit alijs scientijs. Alio modo capitur pro ente ratiocinationis
existens idem cum argumentatione. ⁊ vt sic est subiectum attributionis.
Nec tamen sequitur. q vnius scientie sint plura subiecta. quia habent se
sicut magis cōmune ⁊ minus cōmune. q̄ nō ponunt in numer̄. ſ vnum in

alio includitur. Qz autē argumentatio sit subiectū attributionis patz. qz illud est subiectū in logica cui demonstratꝰ inesse ꝓpria passio cōissima ī logica ꝯsiderata p ꝓpria ꝛ adeq̄ta principia. ſ argumentatio est hmōi. ergo ꝛc. Minor ꝓbatur. qz passio illa cōissima est illatiua ꝯñtis ex añte. ſ ꝓpinquū principium seu mediū est diffinitio argumētationis. ꝛ fit demōstratio ponendo diffinitionē subiecti ꝓ medio. ꝓpriam passionē ꝓ maiori extremitate. ꝛ subiectum ꝓ minori extremitate. hoc pacto. s. Omīs argumēti p orōnem explicatio est illatiua ꝯñtis ex añte ſ argumentatio est hmōi. ergo ꝛc. Et noticia quam habemus de illa cōclusione vocatꝰ scientia in genere. ꝛ logica in specie. ſ noticia de p̄missis vocatꝰ intellectus.

Ar. Subiectū sciē nō dꝫ excedere metas illius scientie. ſ argumētatio transcendit metas huiꝰ sciē. ergo ꝛc. Minor ꝓbatur. qz oēs sciē vtuntur argumentatione. Dōm q argumentatio capitꝰ duplr. vno mō vt comparatur ad alias sciās. ꝛ q̄tum ad vsum eiꝰ. ꝛ sic considератꝰ in oībus alijs scientijs. Alio mō ꝯsideratꝰ absolute vt depēdet a suis p̄ncipijs. ꝛ inq̄tuꝫ passiones eiꝰ demrantꝰ sibi iesse. ꝛ sic solū ꝯsideratꝰ ī logica. qz sola logica docet ex q̄bus ꝛ q̄libꝰ argumētatio ꝯstitui hꝫ. Et si dicatꝰ. argumētatio scōo mō trāscendit metas. ergo nō ē sbiectū adequatū logice. Añs ꝓbatꝰ. qz ī rethorica determinatꝰ isto mō de argumētatione enthimematica ꝛ exēplari. Dōm q in alijs sciētijs ꝯsideratꝰ de argumētatione solū minꝰ p̄ncipaliter ꝛ non p modū sbiecti. Sꝫ ad h q aliq̄d sbiectū trāscendat metas requiritur q ipm vel aliq̄ ps subiectiua sit subiectū alterius sciē.

Ar. Subiectū logice est aīa intellectiua. ergo nō argumentatio. Añs ꝓbatur. qz sciā est in aīa sicut color in corpe. vtꝫ p phm in añpredicamentis. Tenet ꝯña. qz sciā capit vnitatē a subiecto. ſ logica est vna sciētia. Dōm q aīa est subiectū logice ꝛ cuiuslibet alteriꝰ sciē inhesionis. nō tamē attributōis. de quo querit tytulus questionis. Pro quo notandū q subiectū in sua cōmuni acceptione est equocum ad octo. i. capitur octo modis: primo ꝓ obiecto potentie. ꝛ sic color dꝛ sbiectū. i. obiectum visus. Scōo capitꝰ ꝓ verna. i. ꝓ famulo vel famula alicuiꝰ dñi. vt seruus dꝛ subiectus dño. Tercio ꝓ vno corpe posito sub alio. vt fundamentū ē sbiectū domus. Quarto ꝓ sbiecto accñtis quod dicitur subiectum inhesionis. vt paries est subiectum albedinis. Quinto pro subiecto ꝓpositionis. vt hic homo est animal, homo est subiectū. Sexto ꝓ sbiecto ꝓprie passionis. vt h homo est risibilis. ibi homo est sbiectum risibilis. Septimo pro inferiori alicuius supioris. vt species est subiectū generis. Octauo ꝓ subiecto attributionis. de quo est hic ad propositū. vñꝰ. Obiectum verna. positū sub cui quid inheret. Quod prius est copula. propriū logicaliter. infra. Quo sit ars heret. sunt his subiecta quaterna.

Ar. Nulla argumentatio est subiectū. ergo argumentationē esse subiectum est falsuꝫ. Tenet ꝯña p legē ꝯdictoriaꝝ. Sꝫ ꝟitas añtis ꝓbatur. qz nec illa nec ista. Dōm q h non arguitꝰ penes illā legem. quia ille ꝓpōnes solum sunt eiusdem sbiecti ꝛ p̄dicati fm vocē ꝛ non fm rem. quia argumentatio aliter capitꝰ in vli ꝓpōne negatiua ꝛ aliter in ꝓpōne affirmatiua. qz in p̄ma ꝓpōne argumentatio supponit confuse. ꝛ in scōa supponit simplr. ꝛ ergo est ibi fallacia figure dictionis.

Circa iniciū sū-mularum Petri hyspani. in q̄bus breuiter ⁊ compēdiose determinat de his. que in libris logice ab Arestotele. Boetio. Porphirio. et ab alijs diffuse ac dispendiose pertractantur. Anteq̄ ad textum procedatur pro nouitioꝝ eruditione ⁊ pro maiori sequentium intelligentia aliqua prelibanda sunt dubia. Et cum logica a toto genere sit rationalis scientia. que ē pars philosophie saltem generaliter dicte. ideo ne ex ignotis in prefatas ꝓcedat̄ sumulas a diffinitione ph̄ie ⁊ eius diuisione est inchoandū. Sȝ q̄ꝛ Ciceronis p̄cepto duct⁹. vt facil'r⁹ illō qd̄ q̄ritur ⁊ de q̄ disputat̄ itelligi possit. s̄monē a diffinitōe ꝑficisci sati⁹ ee arbitror.

Q̄r Itaq̄ ꝓ q̄d sit ph̄ia. Dōm s̄m cōiter diffiniētes eā. q̄ est diuinaꝝ humanarūq̄ reꝝ cognitio. s̄m q̄ ꝑ naturalē rōnē inuestigari p̄nt. In q̄ diffinitiōe. cognitio ponit̄ loco generl̄. ⁊ nō accipit̄ actiue neq̄ passiue. ſ capit̄ ꝓ habitu ꝯgnoscituo. q̄ cog̃scim⁹ res diuinas ⁊ hūanas. Deinde dr̄. diuinaꝝ hūanarūq̄ reꝝ. Pro q̄ cōsiderandū est ꝓ. q̄ res esse diuinas vel hūanas p̄t intelligi dupl'r. vno mō sic q̄ res ille dicant̄ diuine de q̄bus tractat metaphisica. ⁊ ille hūane de q̄bus habet̄ in alijs libris siue scientijs hūanitus inuentis. Alio mō ꝑ res diuinas intelligunt̄ oēs res a deo ꝓducte. ⁊ tūc ph̄ia est cognitio reꝝ diuinaꝝ. i. a deo ꝓductarum. ⁊ sic oēs scīe reales dicunt̄ cognitōes reꝝ diuinaꝝ. Sȝ ꝑ res hūanas intelligunt̄ ille q̄ fiūt ab hoīe. sic̄ dom⁹ scānū ⁊ sil'ia artificialia. ⁊ sil'r intētiones scdē. Et sic ph̄ia q̄ ē in toto triuio. cui⁹ ptes s̄t grāmatica. logica. rethorica. ē ꝯgnitio reꝝ hūanaꝝ. Addit̄ vlteri⁹. s̄m q̄ ꝑ nālem rōnē inuestigari p̄nt. ꝑ qd̄ excludit̄ theologia vie. q̄ꝛ theolog⁹ nō hȝ noticiā suā ꝑ lumen nature. ſ ꝑ lumē fidei. ⁊ sic theologia vie ꝓprie nō est ph̄ia nec ps ei⁹ ſ ponit̄ sub scīa altiori. s. sub theologia patrie. que est dei ⁊ beatoꝝ.

Scd̄o notandū q̄ cū ph̄ia sit habit⁹ q̄dam ꝯgruē diffinit̄ ꝑ act⁹ ⁊ obiecta formaliter ꝯsiderata. Nā actus tāgitur cū dr̄. cognitio. i. habit⁹ eliciēs cognitionē itellectiuā. Obiectū siue mā circa quā cū dr̄. diuinaꝝ humanarūq̄ reꝝ. Formalis rō obiecti cū dr̄. s̄m q̄ ꝑ naturalē ⁊c̄.

Ar̄ Nulla amatio est cognitio. ſ ph̄ia est amatio. ḡ non est cognitio. Maior ꝓbatur. q̄ꝛ amatio ꝓcedit ex volūtate. ⁊ cognitio ex intellectu. ſ diuersaꝝ potentiaꝝ sunt diuersi act⁹. Sȝ minor ptȝ ex interp̄tatiōe nōis. Dōm q̄ ph̄ia capit̄ dupl'r. vno mō s̄m p̄mā ei⁹ impōnem. ⁊ q̄ntum ad illud a quo nomen imponit̄. q̄ꝛ iponit̄ a philos quod ē amator vl' amatio. ⁊ sophos sapīa. q̄i amatio sapīe. ⁊ unde dr̄ ph̄s q̄i amator sapientie. et sic nō diffinitur hic. Alio mō capit̄ ph̄ia s̄m q̄ ē in vsu cōiter de ipa loquē

Tractatus Primus

tium. vł capit̃ ꝓ illo ad qđ ₰candum ĩponit̃. ⁊ sic phia est idē qđ sophia. i. sapientia. ꝫ sapia ē cognitio. ꝗ ⁊ ipa. ⁊ illo mō est ħ diffinita. Sꝫ dicēs. ex illo videt̃ seq ꝙ sophia deberet sic diffiniri. ⁊ nō phia. Dōm negando ꝯñam. qꝛ illa cōpositio noīs est accñtalis ⁊ aduēticia ab antiq̄s inuenta. q̄ nolebant vocari sophi ꝫ phi. eo ꝙ sophos videbat̃ eis eē nomē arrogā tie ⁊ supbie. hīc etiā dicimus phia ⁊ non sophia.

Q̄r Quō diuidat̃ phia. Rñdetur ꝙ phia capit̃ duplr̃. ⁊ ₰m hoc aliter ⁊ aliter diuidit̃. Uno mō capit̃ ꝓ cognitione ꝑficiente ipam aīam. ⁊ sic diuidit̃ in phiam nālem rōnalem ⁊ moralē. sic ꝙ naturalis est prima. rōnalis secunda. ⁊ moralis vltima. Rō ordinis est. qꝛ ptes phie ordinant̃ inter se ₰m talē ordinē q̄lē hn̄t ad intellectū ⁊ rōnē nr̄am. ꝫ phia nālis hꝫ priorē ordinē q̄ꝫ rōnalis. ⁊ rōnalis q̄ꝫ moralis. qꝛ phia naturalis est de ill̃ q̄ p̄cedūt intellectū ⁊ ipm ad intelligendū mouēt. ⁊ phia rōnalis est de ill̃ q̄ sunt in intellectu ⁊ ab ipso depēdent. ꝫ phia moralis est de illis q̄ sunt post intellectū nr̄m. ⁊ dependēt a volūtate. sicut sunt ꝟtutes ⁊ vicia. Alio mō capit̃ phia ꝓ q̄cūq̄ ꝯgnitōe siue ꝑficiat aīam siue corpꝰ. ⁊ sic p̄oribus phie ptibꝰ addit̃ q̄rta ps. s. mechanica. q̄ ē de his q̄ corpus ꝑficiunt.

Notandum Q꞉ q̄libet istaꝝ ptiū phie subdiuidit̃ sicut infra deducet̃. Et ꝑ philosophia nālis diuidit̃ in metaphisicam. mathematicam. ⁊ phisicam. ⁊ est diuisio analogi in sua analogata. quia metaphisica est prima. mathematica secunda. ⁊ phisica tercia. Cuius ordinis ratio est. qꝛ simpliciora sunt priora. ꝫ metaphisica ē de simplicioribus. quia de sepatis ₰m rem ⁊ rationē a materia. i. de rebus q̄bus non cōuenit eē ī mā neq̄ ₰m rem neq̄ ₰m rōnem. aut q̄bus nō repugn̄t esse sepatum. qꝛ est de deo. de angel̃ ⁊ de trāscendētibꝰ. Sꝫ mathematica ē de rebus abstract̃ a mā ₰m rōnem. non tn̄ ₰m rem. Et phisica est de rebꝰ coniunctis materie sensibili ₰m rem ⁊ rōnem sil̃. mō illa q̄ sunt sepata ₰m rem ⁊ rōnē sil̃ sc̃ simpliciora q̄ꝫ illa q̄ sc̃ abstracta a mā ₰m rōnē tm̄. ⁊ illa q̄ sunt abstracta a mā ₰m rōnem sc̃ simpliciora ill̃ q̄ sunt ꝯiūcta tā ₰m rē q̄ꝫ ₰m rōnem. ⁊ sic patꝫ ordo. Et distinguunt̃ iste tres scie penes diuersos modos diffiniēdi. qꝛ diuersitas sciaꝝ īmediate sumit̃ ex diuersitate demr̄ationum q̄ vlteriꝰ sumit̃ ex diuersitate diffinitionū. eo ꝙ diffinitio ē mediū demonstrationis. variato ꝗ medio alicꝰ syll̄i etiā variat̃ syll̄s. ꝫ variato syll̄o ⁊ eiꝰ concl̄one variat̃ scia. Uñ diffinitio metaphisica dat̃ ꝑ solā formā. mathematica ꝑ mām intelligibilē. cuiꝰ scibile nō ē in motu ₰m rōeꝫ. lꝫ sit ꝯiūctū ₰m rē. sic̃ pꝫ de nūero vł magnitudīe. ⁊ phisica ꝑ māꝫ sensibilē. lꝫ cōem.

Ar̄ Sola phisica est natural̃ ꝗ illa diuisio nō est bona. Añs ꝓbatur. qꝛ phisica dꝛ a phisis grece qđ ē natura latīe. Dōm ꝙ natura capit̃ duplr̃. vno mō ꝓꝑe ꝓ p̄ncipio mouēdi ⁊ q̄escēdi. sic̃ diffinit̃ ī. ij. phisicoꝝ. ⁊ sic añs est veꝝ. Alio mō capit̃ cōiter ꝓ p̄ncipio cuiuscūq̄ opatiōis. ⁊ ide tūc venit nāle. qđ cū phia sil̃ acceptū ħ diuidit̃. ⁊ tūc añs est falsum.

Ar̄ Metaphisica est de his q̄ cōiuncta sunt materie sensibili. ꝗ nō solū est de sepatis a materia. Añs ꝓbat̃. qꝛ est de trāscendētibus. scꝫ de ente ⁊ vno. cū ens inq̄ꝫtum ens siue ens ꝯmune ₰m sanctum Thomam sit subiectum metaphisice. sed illa reperiuntur in materia. Dicendū ꝙ duplex est metaphisica. s. pura. que traditur in vndecimo ⁊ duodecimo me-

staphisice. ⁊ illa solũ est de sepatis a materia. Alia est metaphisica impura ⁊ illa solũ est de illis que sunt in materia. Uel dõm ꝙ metaphisica est de separatis a materia ẜm rem ⁊ rõnem simul. vel ad minꝰ de his q̃ nõ necessario sunt in materia. qd̾ dr̃ ꝓpter transcendẽtia. q̃ ⁊ si in materia reperiantur non tñ necessario. qꝛ etiã de sepatis verificant̾.

Qr̃ Quõ diuidat̾ rõnalis phia. Dõm ꝙ diuidit̾ analogice in grammaticam. logicã. ⁊ rethoricã. Et rõ ordinis est. qꝛ logica p̃supponit grammaticã. eo ꝙ logica est de vͦo ⁊ falso. ⁊ grammatica de congruo ⁊ incongruo. sed verum ⁊ falsum p̃supponunt sibi congruũ. Etiã rethoricam p̃supponit. qꝛ Aresto. dt̃ in rethorica sua. rethoricam esse assecutiuã dyalectice. eo ꝙ rethorica sequit̾ logicam. Et dicunt̾ iste tres scie rõnales. quia tractant de ente rõnis .i. de ente fabricato p rõnem ꝯtum ad oẽs. vel dicũtur rõnales. qꝛ dirigũt rõnem in suis opationibꝰ ne erret. ⁊ hoc specialit̾ facit logica. vt patet discurrenti oẽs opatões rõnis.

Ar̃ Aresto. sexto metaphisice sufficienter diuidit phiam in metaphisicam. mathematicã. ⁊ phisicã. ẜ nulla istaꝝ est rõnalis. ergo videtur ꝙ rõnale nõ posset diuidere phiam siue sciam. aut secum constitui. Minor ꝓbatur. quia sunt de his q̃ p̃ueniũt rõnem. Dicendũ ꝙ phia capitur dupliciter. vno mõ stricte ⁊ ꝓpriissime p sola phia reali ⁊ ꝯtemplatiua. et sic diuiditur a pho sexto metaphisice. Alio mõ capit̾ generaliter ⁊ large. ⁊ sic antiq̃ diuiserũt eã in phisicã ethicã ⁊ rõnalẽ generalit̾ vcãs. sb phisica cõp̃hendẽtes phiaꝫ nãlem mathematicã ⁊ methaphisicã. sb ethica monasticam. economicã ⁊ politicã. sb rõnali vͦo grãmaticã logicã ⁊ rethoricã. Sꝫ ẜm alios phia cõiter accepta diuidit̾ in speculatiuã ⁊ practicã. Speculatiua diuidit̾ in realẽ ⁊ rõnalẽ. Realis diuidit̾ in metaphisicã mathematicã ⁊ phisicã. sicut ptꝫ sexto metaphisice. Sꝫ rõnalis diuidit̾ in grãmaticã logicã ⁊ rethoricã. vt s̃. dcm̃ ẽ. Practica diuidit̾ in actiuã ⁊ factiuã. Actiua diuidit̾ in monasticã economicã ⁊ politicã. Sꝫ factiua q̃ est de factibilibꝰ a nob̃ diuidit̾ in artes mechanicas. Replicat̾ phia est cognitio exñtium ẜm Dyonisiũ. ẜ rõnalis phia nõ est de rebꝰ exñtibꝰ ẜ de reꝝ intentionibꝰ. Dõm ꝙ maior ẽ vͣa de phia reali ꝓpriissime capta. Uel dõm ꝙ rõnal̾ phia nõ ꝯsiderat solũ intentões reꝝ. ẜ p̃ncipalit̾ res in ordine ad ipas.

Qr̃ Quõ diuidat̾ phia moralis. Dicendum ꝙ diuidit̾ in tres ptes. scꝫ. monasticam. economicam. ⁊ politicam. sic ꝙ monastica est prima. economica secunda. ⁊ politica tercia. Cuius ordinis ratio est. qꝛ moralis phia dicit̾ illa q̃ tractat de moribus. Et hoc contingit tripliciter. Nã primo tractat de moribꝰ ⁊ vͥtutibus vnius homĩs ad seip̃m. Secundo de moribus ⁊ vͥtutibus vniꝰ hoĩs ad suã familiam. Tercio de moribus ⁊ regimine hoĩs ad totã cõitatẽ siue ꝓuinciã. Et ergo sicut regimẽ homĩs ad seip̃m p̃cedit regimen hoĩs ad totã familiã ⁊ regimen ad familiã precedit illd̾ qd̾ est ad totã cõitatẽ. sic monastica est añ economicã. ⁊ economica añ politicam. Uñ monastica dr̃ a monos quod est vnũ. ⁊ ycos scĩa. q̃si vnius scĩa. qꝛ monastica tractat quõ hõ p vͥtutes morales debet regere seipsum. Sed economica dr̃ ab econo qd̾ est familie dispensator. ⁊ ycos scientia q̃i scientia tractans de regimine familie .s. vxoris filioꝝ ⁊ seruoꝝ. Et politica dr̃ a polis qd̾ est pluralitas. ⁊ ycos scĩa. q̃i scĩa de pluralitate siue cõita

te. qꝛ politica est scīa docēs regere totā cōitatē siue ꝓuinciam.

Ar Scīa est necēarioꝝ. vt ptꝫ ꝑ posterioꝝ. ꝯ humani mores nō sunt necessarij. ergo de eis non est scīa. Minor ꝓbatur. qꝛ dependent a volūtate nr̄a. que est ꝯtingēs ꝛ libera. Dōm ꝙ humani mores capiunt dupliciter. vno mō ꝺm ꝙ cōtingenter dependēt a volūtate hūana. ꝛ sic de eis n̄ ē scīa. Alio mō capiunt ꝺm cōez ꝛ vl'ez rōnē. ꝛ sic de eis bñ ē scīa.

Qr Quot sunt artes mechanice. Dōm in spāli sunt multe. ꝯ in generali ꝛ loquēdo de principalibꝰ sic sunt septem. s. armatura nauigatio lanificiū. q̄ ptinēt ad corpus extrinsecū. agricultura. venatio. medicina theatrica. q̄ ptinent ad corpꝰ intrinsecū. vñ. Lana nemꝰ miles nauigatio rus medicina. His ars fabrilis architectonica subsit. Et sunt inuente ad subueniendū multis defectibus ꝛ miserijs nostri corpis. quia in h̄ mūdo esurimus sitimus frigemꝰ egrotamus ꝛc̄. contra quas calamitates artes mechanice sunt inuente. Et p silitudinem vocant mechanice q̄i adultere qꝛ faciūt discētes in eis adulterari ꝛ mechari. eo ꝙ tales artes liberales. q̄ aīe ꝓprie sunt deserūt. ꝛ artes corpis q̄i alienas vxores colūt. ꝛ sic faciuntītellectū ire a thoro ꝓprio. i. a ꝓpria opatōe. q̄ ē speculari. ad thoꝝ alienum. i. ad opationē alienā ꝛ extrinsecā corpis ꝓpriā. Est tñ cōsiderandū ꝙ artes mechanice dicunt valere ad ꝑficiendū corpꝰ nō formalit' q̄si ipse essent ī corpe ꝯ finaliter qꝛ deseruiūt ad acq̄rendū ꝑfectōes corpis.

Ar Sūt multoplures artes mechanice q̄ꝫ h̄ nūerant. ergo illa diuisio est insufficiens. Añs ptꝫ trāscurrēdo politiā inclite ciuitatis Coloñ. vt pꝫ spāliter de arte scribēdi ꝛ artefaciēdi sotulares. q̄ hic nō enumerantur. Dōm ꝙ h̄ nō ponunt oēs artes mechanice in spāli. ꝯ solū in generali. sub q̄bꝰ alie ꝯprehendi pñt. vtꝫ in copulatis veteris artis.

Qr Quot sunt artes liberales. Dōm ꝙ septem. s. grāmatica. logica. rethorica. musica. arismetrica. geometria. ꝛ astronomia. Vñ. Gra. loquitur. dya. vꝫ docet. re. vba colorat. Mu. canit. ar. numerat. ge. pōderat as. docet astra. Et dicunt artes p silitudinē quam hñt cū artibꝰ mechanicis. quia sicut tales versant circa opatōes exteriores. ita artes liberales versantur circa interiores. Sꝫ dicunt liberales ad drñam artiū mechanicaꝝ. qꝛ sicut artes mechanice docent aliq̄d cōstruere ad extra. sic iste artes docent aliquid cōstruere ad intra. Et dicunt liberales ꝓpter quatuor cās. Prima est. qꝛ liberāt aīam a multis erroribꝰ reddētes sibi suā ꝓpriā opationem. Secūda est. qꝛ quondā nobiles ꝛ liberi cōsueuerūt eas studere. Tercia est. qꝛ studētes in artibꝰ liberalibꝰ debēt esse a rebꝰ mūdanis liberi. Quarta est. qꝛ libere. i. sine magna difficultate offerūt se ītellectui nr̄o. qꝛ tractāt de his q̄ ꝓporcionant nostro intellectui. Et ista vltima rō ē melior ꝛ p̄ncipalior alijs. ꝛ p illā cām ꝓbat ꝙ phisica ꝛ metaphisica nō sunt artes liberales. qꝛ non libere se offerunt intellectui nr̄o. q̄a phisica est de illis q̄ sunt nimis īmersa materie. ꝛ sic sunt sb̄ ītellectu nr̄o. ꝯ metaphisica est de illis q̄ sunt nimis eleuata supra mām. ꝛ ergo sunt supra naturā nostri intellectus. qꝛ intellectus noster est cōiunctus ꝺm rem. ꝛ ē sepatꝰ ꝺm opationem. gr̄a p̄mi non libere intelligit metaphisicalia. q̄ ꝺm rē sunt separata a materia. ꝯ rōne secundi nō offerūt se ꝓportionate phisicalia quia

talia ꝫm rõnem sunt cõiuncta. Et sunt artes liberales inuẽte ad ꝓpulsan dos multos aĩe nr̃e defect⁹ in q̃b⁹ ipa ꝑpter originalẽ culpã nascit̃. intel lectus eñ nr̃ ignarus ꝛ nudus creat̃. vt ꝫ tercio de aĩa.

Notandum Qꝛ sufficientia septẽ artiũ liberaliũ est talis. qꝛ oĩs ars liberalis aut est de ꝫmone vel de q̃titate. Si de ꝫmone h̃ est tripl̃r. qꝛ vel de sermone congruo vel incongruo. et sic est grammatica. vl̃ de sermone vero vel falso. ꝛ sic est logica. vel de ꝫmone ornato vel inornato. ꝛ sic est rethorica. Si de quantitate hoc ẽ dupliciter. quia vel de q̃titate cõtinua aut discreta. Si de q̃titate ꝯtinua hoc est dupl̃r. qꝛ vel de q̃titate cõtinua ꝫm se cõsiderata. ꝛ sic est geometria. vl̃ cõtracta ad motũ. ꝛ sic ẽ astronomia. Si de q̃titate discreta. h̃ est dupliciter vel est de q̃titate incõtracta. ꝛ sic est arismetrica. vel ad sonũ ꝯtracta ꝛ sic est musica. Ex quo pꝫ ꝙ grãmatica logica ꝛ rethorica ꝯuenient dicũt̃ sciẽ triuiales a triuio. qꝛ sicut triuiũ est vbi incipiũt tres vie ab aliq̃ vno. ꝛ terminantur ad tres distinctos terminos. sic grãmatica logica ꝛ rethorica incipiunt ab vno. s. ꝫmone. ꝛ terminant̃ ad tres distinctos terminos. s. ad cõgruũ ꝛ incõgruũ. vex ꝛ falsum. ornatũ et inornatũ. Uel etiã dicunt̃ triuiales. q̃i trib⁹ vijs in vnũ finẽ tendẽtes. s. in cognitionẽ sermonis. Et alie q̃tuor artes liberales dicũtur q̃druuiales ꝑpter siĺitudinem quam habent cũ q̃druuio. qꝛ sicut q̃druuiũ dꝛ aliqd̃ spaciũ ꝗ incipiũt q̃tuor vie q̃ terminantur ad q̃tuor distinctos terminos. sic etiã incipiũt ille q̃tuor ab vno. s. a q̃titate ꝛ terminat̃ ad q̃tuor distinctos terminos. s. ad q̃titatẽ ꝯtinuã ꝫm se. ad q̃titatẽ ꝯtinuã cõtractã ad motũ. ad q̃titatẽ discretã ꝫm se. ꝛ ad eandẽ cõtractã ad sonũ. Uel dicunt̃ q̃druuiales q̃i q̃tuor vie in vnũ tendẽtes. s. in cognitionẽ q̃titatis.

Ar̃ Metaphisica est ars liberalis. ꝗ sunt plures q̃ꝫ septẽ. Añs ꝓbatur qꝛ liberi solent eã maxime studere. Et cõfirmat̃. qꝛ ipa est suijpius grã ꝗ videt̃ ꝙ sit liberalis. Dõm ꝙ sciã dꝛ liberal̃ cui q̃tuor p̃dcẽ conditiones cõueniũt. ꝫ q̃rta nõ cõuenit metaphisice. vt patuit. Ad cõfirmationem dicendum ꝙ bñ ꝓbat metaphisicã esse liberã ꝫ nõ liberalẽ.

Ar̃ Metaphisica est liberrima. vt pꝫ ꝑmo metaphisice. ꝗ est liberalis. Tenet ꝯñã a suplatiuo ad suũ positiuũ. Dõm ꝙ h̃ nõ arguit̃ a suplatiuo ad suũ positiuũ. qꝛ sciã libera ꝛ liberalis nõ sunt eedem. nã sciẽtia dꝛ libera que appetitur grã sui ꝛ non grã alterius. vt sunt sciẽ speculatiue inter quas metaphisica est liberrima. quia non ordinat̃ in alias. sed alie quodãmodo in eam ordinant̃. Sꝫ sciã dꝛ liberalis. qꝛ tractat de his que libere ꝛ faciliter se offerunt nostro intellectui quod non cõuenit metaphisice. Unde liberale ꝛ libex hñt diuersa opposita. ex quo sumit̃ ꝙ nõ sunt idem. nam liberali opponit̃ difficile. ꝛ libero opponit̃ seruile siue amminiculatiuũ.

Ar̃ Scientie triuiales sunt seruiles. ergo non sunt liberales. Antecedens probatur. quia subseruiunt alijs scientijs. Dicendũ ꝙ seruile non opponitur liberali sed libero. ꝛ ergo possunt siḿl stare seruile ꝛ liberale. vt si sit seruile qd̃. s. ꝑpter aliud appetitur. ꝛ cum hoc liberaliter. i. faciliter se offert intellectui nr̃o. hoc p̃t dici liberale. ꝛ sic est de grãmatica logica ꝛ rethorica.

Tractatus Primus

Qr Quid sit qlibet harꝝ artiũ in spāli. Dõm ꝙ grāmatica est scīa que tractat de sermone ꝯgruo vel incõgruo. Logica est scīa docens de sermone v̄o vel falso. Rethorica est scīa tractās de ꝭmone ornato vel īor nato. docet eñi discrete ꝛ copiose orõnem dicere. Arismetrica est que tractat de quantitate discreta non contracta ad sonũ. s. de numero absolute. Musica tractat de quãtitate discreta contracta ad sonũ. Geometria docet de quantitate cõtinua nõ cõtracta. qꝛ docet mẽsurare ꝭm longũ latũ ꝛ profundum. Astronomia determinat de q̄titate cõtracta ad motũ. ipa eñi docet de motibus septem planetarꝝ ꝛ alioꝝ orbiũ celestiũ.

Notandum Qꝛ logica de q̄ h̄ spāliter est ꝭmo a diuersis reperitur diuersimode diffinita. qꝛ ꝭm sctm̃ Thomam. Logica est rationalis sciētia actuũ rationis directiua. Et quia tres sunt actus rationis: s. simpliciũ apprehēsio. ꝯpositio. ꝛ diuisio. ꝛ discursus ideo etiã hēmus tres ptes logice nr̃m intellectũ in istis actibꝰ regulātes ne erret. s. librꝝ p̄dicabiliũ ꝛ p̄ntoꝝ. q̄bus corr̄ndet scd̃s ꝛ terciꝰ tractatus Pe. hys. ꝛ librꝝ pihermenias. cui corr̄ndet tractatꝰ p̄mus. ꝛ totam nouam logicã. cui corr̄ndēt q̄rtus. q̄ntus. ꝛ sextus tractatus. Prima ps regulat primũ actũ. scd̃a scd̃m. ꝛ tercia terciũ. ꝭm Boetiũ logica est scīa discernēs verꝝ a falso. Sꝫ ꝭm Augustinũ logica est ars artiũ scīa sciarꝝ. q̄ apta om̄es alie apiunt: ꝛ q̄ clausa oẽs alie claudunt. cũ q̄ q̄libet. ꝛ sine q̄ nulla. Quidam v̄o aliꝰ sic diffinit logicã. Logica est oīm artiũ aptissimũ instrumẽtũ. sine qua nulla scīa ꝑfecte sciri põt. q̄ nõ more naturaliũ instrumentoꝝ vsu crebro cõsumit. ꝫ ꝓpter cuiuslibet alterius scīe studiosum exercitiũ recipit incrementum. Sꝫ ꝭm Albertũ. logica est q̄ a fantasijs q̄ vident ꝛ nõ sunt liberat. errores dãnat. falsitates oñdit. ꝛ lumen rectũ in oī ope ꝯtẽplationis ꝑbet. Ex q̄ diffinitõe pꝫ vtilitas logice q̄ ad tria pria mẽbra. ꝫ nccitas quo ad vltimũ. q̄re illa ē magis descriptio q̄ꝫ diffinitio.

Qr Quõ diuidat logica. Dõm ꝙ logice sunt tres diuisiões. Prima est in logicã naturalē ꝛ artificialē. Logica naturalis est que acquisita est ꝑ discursum factum ex sola naturali industria. ꝛ illam habuit Ypocras medicus. ꝑ quam scripsit scientiã medicinalem. Uel est quedã naturalis habilitas q̄ q̄s vnũ discernit ab altero. Artificialis dꝛ q̄ acquisita est ꝑ demr̄atione factã ꝑ artez. ꝛ pauloante multiplr̄ est diffinita. Et sunt iste differentie naturale. saltē p̄mo mõ capiendo logicam naturalem. ꝛ artificialē accidentales. ꝛ non essentiales. quia accidit logice sic vel sic esse acq̄sitam. Nota tñ ꝙ logica dꝛ naturalis duplr̄. vno mõ qꝛ est noticia habita ex naturali ingenio ꝛ nõ ab alio. Alio mõ qꝛ est naturalis ꝓmptitudo ad illam noticiã h̄ndam. Primo mõ ē h̄itus nõ eēntialr̄ ꝫ accñtalr̄ a logica artificiali distinctꝰ. Sꝫ scd̃o mõ ē nãlis poña bñ se h̄ns ad discernēdũ verꝝ a falso. Scd̃a diuisio ē in logicã docentē ꝛ vtentē. Logica docēs est q̄ docet scire argumentationē in se. ꝛ in suis ptibꝰ ꝛ ꝓprietaribꝰ. vl̄ qꝛ ē ex illa passiue docta: qꝛ ꝭm ph̄m p̄mo posterioꝝ ista sufficiũt ꝛ req̄runt ad demonstrationem. ergo etiam ad scientiã. Sed vtens est que cõsiderat de eadem argumentatione. vt applicabilis est ad alias scientias tanq̄ꝫ instrumentũ quoddam. qꝛ nos vtimur ea ī alijs sciētijs diffiniendo diuidendo

⁊ verꝫ a falſo diſcernendo. ſm ꝙ dꝫ ꝑ thopicoꝝ ꝙ ꝑ hāc methodū ſpecula mur quid verꝫ ⁊ quid falſum in alijs ſcientijs. Et ſic pꝫ ꝙ idē habitus di uerſimode cōſideratus eſt docēs ⁊ vtēs. Tercia diuiſio logice ē in vete rem ⁊ nouam. Logica vetus ē q̄ tractat de ꝑtib⁹ argumentationis ſiue ꝓ pinquis ſiue remotis. ꝓpinque ſunt ꝓpōnes de q̄bus hētur in ꝑ tractatu ꝫ remote ſunt termini de q̄bus docet in ſcđo ⁊ tercio tractatib⁹. dꝫ̄iter tñ vt infra patebit in locis ſuis. Logica noua eſt q̄ tractat de totali argumē tatione ⁊ ei⁹ ꝑtibus ſbiectiuis. ſ. de ſyllogiſmo ſimpl'r dicto in q̄rto tracta tu. de dyalectico in q̄nto. de ſophiſtico in ſexto. de enthimemate inductōe ⁊ exēplo ſil'r in q̄nto. Et dꝫ logica vetus. qꝛ tractat de ꝑtib⁹ argumentatio nis. ꝫ ꝑtes naturaliter ſunt priores toto. ꝙ ⁊ veteriores. Sꝫ noua logica dꝫ nō qꝛ nouiter ⁊ vltīo eſt inuenta. ꝫ qꝛ tractat de totali argumētatione. mō totū eſt nāliter poſterius ⁊ ꝑ ꝯn̄s noui⁹ ſuis ꝑtibus.

Ar. Oīs logica eſt naturalis. ꝙ alterꝫ membꝝ eſt ſupfluū. Ain̄s ꝓbatur qꝛ dās formā dat oīa ꝯn̄tia formā. ꝫ deus dat aīam rōnalem. ꝙ eti am dat ſciās ⁊ ꝟtutes ꝯſequētes eā. ⁊ ꝑ ꝯn̄s non tm̄ logica ꝫ ⁊ quelibet ſciā homini ineſt a natura. Dōm ꝙ dās formā dat oīa ꝯſequentia formā ſm aptitudinē ⁊ inchoationem. ⁊ ſic cū aīa rōnali dedit habit⁹ ꝑmoꝝ ꝑn cipioꝝ. ſ. intellectū ⁊ ſinderefim. q̄ ſunt q̄dā ſemina ſciāꝝ ⁊ ꝟtutū. ꝫ nō de dit ſciās ⁊ ꝟtutes ſm eē ꝑfectū. Vñ dt plato ꝙ ſunt q̄dam ſemina nobis indita q̄ ſi creſcere ea liceret nos vtiqꝫ ad vitam btāꝫ ꝑducerēt. Nec ē ſil'e de ꝑmis parentib⁹. q̄b⁹ ſcīe dono ſupnāli erāt ꝯcreate ꝓpter rectitudineꝫ ſtatus. nos āt naſcimur oēs filij ire. Etiā ꝟbū ꝯmētatoris dās formā ⁊c. ītelligit de ill' q̄ ſequunt formā ꝑ modū nālis ſeq̄le ⁊ nccāro. Nō autē ſic eſt de ſciētijs. qꝛ ipe acq̄runt ꝑ ſtudiū ⁊ laborem.

Qr. Vtrꝫ logica ſit ſciā. Dōm ꝙ ſic. qđ patet autoritate ⁊ rōne. Auto ritate phī ſil'r ⁊ Boetij ⁊ alioꝝ multoꝝ q̄ dicūt eā eē ſciam. ꝙ ē ſciā. Tenet ꝯn̄a ꝑ locū ab autoritate affirmatiue. Ratione ꝓbatur ſic. quia lo gica eſt habitus concluſionis ꝑ demōſtrationē acq̄ſitus. ꝙ eſt ſciā. Tenet ꝯn̄a ꝑ locū a diffinitōe ad diffinitū. Aiñs pꝫ. qꝛ logica ē hitus hui⁹ ꝯcluſio nis. oīs argumentatio ē illatiua ꝯn̄tis ex aīte. ꝫ ex q̄bus ꝑmiſſis acq̄rat illa cōcl'o infra dicet circa aſſignationē ſubiecti. Scđa rō eſt. qꝛ in logica eſt ſbiectū cui demrant ineſſe paſſiōes ꝑ ꝟa ꝑncipia. ꝙ eſt ſciā. Tenet ꝯn̄a qꝛ hec tria ſufficiunt ad demonſtrationē ꝑ quā ſciā acq̄rit.

Ar. Nullus modus ſciendi eſt ſciā. ſicut modus rei nō eſt ipa res. ꝫ lo gica eſt modus ſciēdi. ꝙ non eſt ſciā. Maior pꝫ ꝑ ꝯmentatorē ſcđo metaphiſice. qꝛ dt. Abſurdū ē ſil' acq̄rere ſciam ⁊ modū ſciēdi. ꝫ mod⁹ ſci endi eſt aīi ſciam. ꝙ ⁊c. Minor ꝓbat. qꝛ oīs q̄ nitit docere vtitur aliq̄ gene re ꝑſuaſionis. ꝫ oīs perſuaſio fit ꝑ logicā. ergo ⁊c. Dicendū ad minoreꝫ ꝙ duplex eſt logica. ſ. vtens ⁊ docēs. Logica vtens eſt qua vtimur ī alijs ſcientijs. ⁊ illa ē modus ſciēdi. ⁊ nihil aliud ē niſi applicatio logice docē tis ad alias ſciās. ⁊ non eſt ſciā illa cui applicat. q̄ mō dꝫ intelligi maior. Sꝫ logica docēs ē q̄ ꝯſiderat argumētationē ꝑ cōpationē ad ſua ꝑncipia paſſiones ⁊ ꝓpetates. ⁊ talis eſt ſciā ꝓpter rōnes tactas. ⁊ nō ē mod⁹ ſciē di. Et qꝛ logica docēs ⁊ vtēs ē vn⁹ hitus. ideo eſt aliter dōm ⁊ melius ꝙ

logicā esse modū sciendi pt intelligi duplr. vno mō denoīatione extrinse-ca facta ab obiecto. ꝛ sic ē modus sciēdi. qꝛ est de modo. s. de diffinitione. ꝛ argumentatione. q̄bus scīa acq̄ritur. Alio mō pt intelligi p se ꝛ essentia-liter. ꝛ isto mō nō est modus sciēdi. ꝫ vera scīa. Dicūt etiā aliq ꝙ dictū commentatoris intelligit ꝙ absurdū est siꝛ querere sciam realem sicut est metaphisica. ꝛ modum sciendi.

Ar Nulla ars est scīa. ꝫ logica artificialis docēs est ars. ꝰ non est scīa Maior ptꝫ qꝛ ars ꝛ scīa sunt habitus intellectuales distincti Sed minor ptꝫ ex dictis. qꝛ est ars liberalis. Dicendū ꝙ ars capit duppliciter vno mō spālit put ē rcā rō rez factibiliū. ꝛ sic ars nō est scīa. qꝛ sic sunt distincti hitus intellectuales. Alio mō cōiter put diffinit ꝫm Tulliū. Ars ē collectio. i. noticia collectiua multoꝝ p̄ceptoꝝ in vnū finē tendentiū. ꝛ sic maior ē falsa. qꝛ hñt se sic magis cōe ꝛ minꝰ cōe. Vñ ars ꝓprie capta diuiditur in artes mechanicas. ꝫ cōiter capta cōtinet sub se oēs artes tam liberales q̄ mechanicas. ꝛ silr oēs habitus intellectuales.

Ar De nullis falsis est scīa. ꝫ logica est de multis falsis. ꝰ non est scīa Maior pꝫ. qꝛ scīa est solū veroꝝ. vtꝫ ꝑ posterioꝝ. Minor ꝓbat. q̄a tractat de palogismis peccātibꝰ in m̄a. ꝛ de fallacijs q̄ pcedūt ex falsis. Dicendum ꝙ logica nō est de falsis tanq̄ de obiectis scibilibꝰ principaliter consideratis. ꝫ est de falsis tanq̄ de q̄busdā minꝰ p̄ncipaliter cōsideratis. Etiā est de vero p se. ꝛ de falsis solū p accidens.

Ar Logica nō est hitus. ꝰ nō est scīa. Añs ꝓbat. qꝛ logica acq̄rit per vnū solū actū demōstrandi. ꝫ hitus generat ex actibꝰ frequēter reiteratis. Tenet ꝯña a supiori ad inferius negatiue Dicendum ꝙ logica vt dispō acq̄rit p vnā demōstrationē. nō tñ logica vt hitus. q̄ licꝫ sint ideꝫ in eēntia. dr̄nt tñ in mō eēndi. vt patebit in p̄dicament. Vel dōm ꝫm scm̄ Thomā ꝙ scīa quo ad suū formale qd̄ hꝫ in intellectu causat vnico actu ꝫ nō quo ad m̄ale. qd̄ hꝫ in viribus sensitiuis.

Qr Quid sit habitus de quo nūc loq̄mur Dōm ꝙ ē q̄litas difficulter mobilis a subiecto disponēs ipm ad bene vel male opandū. sicut ꝫm sciam aliq̄s bene intelligit. ꝛ ꝫm iusticiā bene opatur. Vel sic. Habitꝰ est quo opamur prompte ꝛ delectabiliter opatōs nr̄as. sicut studiosus delectabiliter opatur v̄tuose. ꝛ viciosus ꝓmpte ꝛ delectabiliter opatur viciose. Et ille due diffinitōes sic differūt. nam p̄ma dat de habitu i ordine ad subiectū. ꝫ scd̄a dat in ordine ad actū. Et est duplex. s. corpalis ꝛ spūalis. Corpalis ē q̄ sbiectiue ē in corpe aut in pte corpis. vt sanitas egritudo. Spūalis est qui subiectatur in potentijs aīe. vt scīa ꝛ v̄tus. ꝛ ē triplex s. cōcreatus. infusus. ꝛ acq̄situs. Cōcreatꝰ sicut hitus in mentibꝰ subarū sepataꝝ exñs. vel hitus p̄moꝝ p̄ncipioꝝ ī nobis. Infusi sunt tres. s. fides spes. ꝛ charitas. q̄ sic dr̄nt. qꝛ fides est in intellectu speculatiuo. per quam homo accipit credibiliū cognitionem. ꝫ spes ꝛ charitas sunt in voluntate Habitus v̄o acq̄situs est q̄ generat ex actibꝰ frequēter reiteratis. sic sepe cytharizādo fit aliq̄s cytharista ꝛ ē duplex. s. moralis ꝛ itellectualis. Moralis est q̄ subiectat in pte appetitiua. qua aīa prompte opatur suas operationes morales. Sꝫ appetitꝰ ē duplex. s. intellectiuꝰ in q̄ subiectat iusti

cia. ⁊ sensitiuꝰ q̄ est duplex. s. irascibilis ⁊ cōcupiscibilis. In irascibili sūt quatuor hītus morales. s. fortitudo. magnimitas. magnificētia. ⁊ mãsuetudo. In cōcupiscibili sunt sex. s. tꝑantia. liberalitas. affabilitas. veritas. eutropolia. ⁊ philothomia. Habitꝰ intellectua is est q̄ ē subiectiue ī intellectu quo ꝓmpte ⁊ sine errore aīa opaᷓt suas opatōes intellectuales. ⁊ est duplex. s. speculatiuꝰ ⁊ practicꝰ. In intellectu speculatiuo sunt sapiā ītellectus ⁊ sciā. in practico ꝟo sunt ars ⁊ prudentia. Ex isto pꝫ correlarie. ꝙ q̄nqꝫ sunt habitꝰ intellectuales. s. sapiā. intellectꝰ. prudentia. sciā ⁊ ars. vñ. Intellectiuas ꝟtutes dat tibi sīspa. Et sunt duo hītus ītellectuales q̄bus cōtingit assentire falso. s. opinio ⁊ suspicio. Uñ sapiā ē hītus ꝑmaꝝ ⁊ altissimaꝝ causaꝝ cōsideratiuꝰ. vel ē hītus dei ⁊ diuinoꝝ cognitiuꝰ lumine naturali. sicut docet metaphisicꝰ. Intellectꝰ est hītus ꝑmoꝝ ꝓncipiorum cōplexoꝝ cognitiuꝰ. Scientia ē hītus conclōnis ꝑ demōstrationē acq̄situs. Sꝫ prudētia est recta rō reꝝ a nob̄ agibiliū. Et ars est rtā rō reꝝ a nobis factibiliū. Unde agibile est qd̄ fit a nobis opatione immanēte. vt sunt actus intelligēdi ⁊ volendi. Sꝫ factibile est qd̄ fit a nob̄ opatōe transeunte. vt carpentatio fabricatio.

Notandum Qꝛ sufficientia istoꝝ q̄nqꝫ habituū intellectualium est ista. Nã oīs habitꝰ intellectualis vl' est practicus aut speculatiuus. Si practicus hoc est dupliciter. vel est agibilium sic est prudentia. vel factibilium sic est ars. Si speculatiuus h̄ est dupliciter. vel principiorum aut conclusionum. Si circa cōclōnes sic ē sciā. Si ꝓncipiorum hoc est duplr̄. vel cōplexoꝝ. sic ē intellectꝰ. vl' incōplexoꝝ sic ē sapiā. Uel aliter ꝟm alios. qꝛ oīs habitꝰ intellectualis vel ē speculatiuus aut practicꝰ. Si ꝑmū hoc est duplr̄. qꝛ vel est circa principia imediata. sic ē intellectus. qꝛ intellectꝰ ē hītus ꝑmoꝝ ꝓncipioꝝ. Aut ē circa cōclōnes demōstrabiles ⁊ h̄ duplr̄. qꝛ vel circa cōclōnes demr̄abiles ꝑ principia totaliter ꝑma. sic ē sapiā. aut ꝑ ꝓncipia in aliq̄ genere. sic est sciā. Si sit practicꝰ h̄ ē duplr̄. qꝛ vel est circa agibibia sic ē prudentia. vel circa factibilia sic ē ars. Et inter istos q̄nqꝫ hītus intellectuales duo sunt prius distincti. s. ars ī septē artes mechanicas. ⁊ sciā in septeꝫ sciās liberales. q̄ alio noīe vocanᷓt artes. generaliter capiēdo artem.

Ar In ꝑma diffinitione hītus nō ponitᷓ illa ꝑticula. acq̄sitꝰ. ergo est insufficiens. Tenet ꝯña. quia hītus noīat q̄litateꝫ acq̄sitam ex actibus frequenter reiteratis. Dōm ꝙ illa particula non dꝫ poni ꝓpter duas rationes. Prima est. qꝛ si ponereᷓt tūc diffinitō nō esset conuertibilis cū diffinito. neqꝫ diffinitio cōueniret oī cōtento sub diffinito. qꝛ ꝑter hītus acq̄sitos etiam sunt aliq̄ hītus innati. ⁊ aliqui infusi. Secunda ē. qꝛ esse habitum acq̄sitū solū cōuenit habitui in spāli. ergo illa ꝑticula. acq̄situs. nō debet poni in diffinitōe habitus in generali.

Ar Albedo in cigno est qualitas difficuleᷓ mobilis a subiecto. ergo ē habitus. Tenet ꝯña ꝑ diffinitionē habitꝰ. quā tangit in predicamētis Dicendum ꝙ illa diffinitio est incōpleta. sed opoꝛtet addere. disponens ipm ad bene vel male operandum. ⁊ tunc excluditur. ꝑ hoc qd̄ diciᷓt. disponens ipsum ad bene vel male operandum. Et per h̄ etiam excluduntᷓ

oēs ppe passiōes. que licz disponāt ad opandū absolute. nō tñ ad bene vł male operandum. sicut faciunt habitus.

Ar. Per habit⁹ laudamur vel vitupamur. qꝛ ꝑ hoc dr̄ñt habit⁹ a naturalibus potētijs. ꝫ ſm sanitatē ꝛ egritudinē nō laudamur neqꝫ vitupamur. ergo nō sunt habit⁹. Et ꝯfirmat. qꝛ ſm cōmentatorē tercio de aīa habitus est quo q̄s agit cū voluerit. ꝫ actōes corpis nō sbiacēt voluntati cū sint nāles. ergo in corpe nō sunt aliq̄ habit⁹. Dōm ad illa sił. ꝙ habitus accipit duplr. vno mō ꝓprie ꝓ q̄litate disponēte subiectū solū ad operationē. q̄ subiacet imperio voluntatis. sicut sunt habitus morales ꝛ itellectuales. ꝛ sic ꝑ habitus laudamur ꝛ vitupamur. ꝛ tales non sunt in corpore. Alio mō capit cōiter ꝓ oī illo qd̄ dispōit sbiectū ad formā vł naturā aut ad bene vel male opandū. ꝛ sic sanitas ꝛ egritudo etiā dicunt hītus. ꝛ subiectant in corpe. Ex isto seq̄tur ꝙ neqꝫ habit⁹ disponēs ad naturā neqꝫ disponēs ad opationem subiectat ī eēntia aīe. Nō pmū. qꝛ ipa anīa saltē hūana est vltīa forma. ergo in ea nō req̄rit hītus disponēs ad vlteriorē ꝛ ꝑfectiorē formā. Neqꝫ scōm. qꝛ aīa opatur ꝑ potentiā mediā. sic ꝙ proximum pncipiū opatōis ē potētia. ergo nō optet talē hītum opatiū poni īmediate in eēntia aīe. Replicat. Oīs habit⁹ est opatiuus disponēs ad opationem. vt dicit pma diffinitio habit⁹. Dōm ꝙ verꝫ est mediate vel immediate. sic etiā sanitas mediate dispōit ad bñ opandū. nō tñ īmediate.

Ar. Intellectus nr̄ in principio sue creatōis est tanq̄ꝫ tabula rasa vt dr tercio de aīa. ergo nō sunt sibi aliq̄ habitus innati. Dōm ſm mentē Tinctoris. ꝙ ibi loq̄tur phs de spēbus intelligibilib⁹ qꝛ intellect⁹ noster in principio non hꝫ spēs intelligibiles sibi cōcreatas. Et ergo ꝑ hoc nō vult excludere q̄n aliq̄ habit⁹ sint cōcreati. quoꝝ vn⁹ est in intellectu speculatiuo ꝛ vocat intellect⁹. alius in intellectu practico q̄ vocat synderesis. ꝛ in enūeratōe habituū cōprehendit sub intellectu. Sūt tñ alij Thomiste qui negant illos hītus nobis esse insertos quo ad sbam habituū. ꝫ ꝙ in intellectu solū sit vna inclinatio ꝛ capacitas vel potentialitas ꝓpinq̄ ad tales habitus. ꝫ pm⁹ modus dicēdi est magis de mēte doctoris sancti.

Et si dicat. intellectus est nālis potentia aīe. ergo non est habit⁹ intellectualis eius. Dōm ꝙ intellect⁹ capit duplr. vno mō ꝓ potētia aīe intellectiua. ꝛ sic nō est hītus. Alio mō ꝓ principio ꝓximo cognoscitiuo pmorum principioꝝ ꝯplexoꝝ. ꝛ sic est habit⁹ intellectualis.

Ar. Solertia est vnus habit⁹ intellectualis. ergo sunt plēs q̄ꝫ quinqꝫ. Añs pbat. qꝛ solertia ē ydoneitas inueniēdi mediū in nō ꝓspecto tpe. ꝫ illa ydoneitas videt eē habit⁹. Dōm ꝙ solertia capit duplr. vno mō ꝓ naturali industria que inest alicui a natura. ꝛ illa non est hīt⁹ neqꝫ xtus. Alio mō capit vt est quedam subtilitas acquisita cito inueniēdi medium. ꝛ sic est habitus. sed nō ab alijs distinctus. quia vel medium inuentum est necessarium. ꝛ sic comprehenditur sub scientia. aut ꝓbabile. ꝛ sic comprehenditur sub opinione.

Ar. Tm̄ tres sunt habit⁹ ītellectuales. ergo nō q̄nqꝫ. Añs probatur ꝑ phm scdo de anima. qui solum ponit tria principia cognoscendi. s. scientiam. intellectum. ꝛ opinionem. Dicendum ꝙ ipse ibidem

solum loquitur de illis principijs in cōi. sed in speciali ⁊ ꝑ cōparationem ad obiecta ponunt̃ q̄nq̄. q̄bus non cōtingit assentire falso. qḋ dr̄ ꝓpter opi-nionem ⁊ suspitionem. q̄bus q̄nq̄ assentimus falso. vt patuit supra.

Q. Utrū logica sit nobis vtilis ⁊ necessaria. Dōm ad primū ꝙ vtile capit̃ dupl'r. vno mō ꝓ illo qḋ in se non est appetibile. ſ tn̄ ordinat̃ ad bonū finem. vt potio amara ordinat̃ ad sanitatē. ſ ipa in se non est appetibilis. ⁊ sic logica non est vtilis. q2 logica est de numero bonoꝝ hono-rabilium. quare in se est bona ⁊ appetibilis. Alio mō dr̄ vtile qḋ licꝫ de se sit bonū ⁊ appetibile. adhuc tn̄ ordinat̃ ad aliquē aliū finem. vt medicina dulcis. ⁊ sic logica est vtilis ⁊ appetibilis. ⁊ omēs ꝟtutes sunt sic appeti-biles. Et hoc scḋo mō vtile adhuc ē duplex. vno mō est aliq̄d vtile ad ali-quem finem. sine q̄ tal' finis h̄ri p̄t. ⁊ sic equꝰ ē vtilis ad itinerandū. Alio mō aliq̄d dr̄ vtile ad aliquē finē sine q̄ nullatenꝰ tal' finis h̄ri p̄t. ⁊ sic na-uis dr̄ vtilis volenti transfretare mare. q2 nullꝰ p̄t ipm̄ ꝑtransire sine na-ui. ⁊ sic logica vtil' est ad alias sciās. q2 disponit intellectū ad ꝓmpte ⁊ ex-pedite exercendū suas opationes. ⁊ etiā sine ea nulla scia h̄ri p̄t. Ex q̄ seq̄-tur. scḋm. s. ꝙ sit nccaria saltē ex suppōne. q2 supposito ꝙ aliq̄s velit ꝑfecte h̄re alias sciās. necessariū ē eū scire logicā. vt sufficiēter patuit ex diffiniti-onibus supius adductis. Et sic d̓t Albertꝰ ꝙ credēs aliq̄d scire sine logi-ca se hꝫ ad subiectū scitum sicut ignis ad cōbustionē. nam sicut ignis cō-burens sue cōbustionis ignorat causam. sic credētes aliq̄d scire sine logi-ca cām sui sciti ignorant. quia logica tradit noticiā de syllogismo demon-stratiuo. ꝑ quē generatur om̄is scientia.

Ar. Omnis scientia est noƀ necessaria vt ꝑ eā efficiamur boni vel scien-tes. ſ ꝑ logicā nō efficimur boni neq̄ scientes. g̃ logica nō ē sciētia noƀ necessaria. Minor ꝓbatur quo ad p̄mā ꝑtem. q2 ꝑ sciam moralē effici-mur boni. vt ꝑꝫ ꝑ ph̄m scḋo ethicoꝝ dicentem. Non vt sciamus quid sit ꝟtus scrutamur. ſ vt boni efficiamur. Sil'r ꝓbatur quo ad scḋam partem q2 scia nostra causata est a rebꝰ. ſ logica non docet aliquas res. imo rerū intentiones. Dōm ꝙ logica est necessaria vt ꝑ eā efficiamur sciētes. ⁊ eti-am vt ad alias introducamur sciās. Et ad improbationē dr̄. ꝙ est falsa q2 logica docet res cōceptas. vt cōcepte sunt p̄ncipaliter. ⁊ vt sbiecta. ſ intē-tiones docet vt passiones sbiectoꝝ.

Q. Utrū logica sit scia realis vel rōnalis. Pro rn̄sione notandum. ꝙ scia p̄t dici rōnalis quadrupl'r. primo quia est ꝑfectiua rōnis. vt forma exn̄s in rōne. ⁊ sic oīs scia est rōnalis. q2 scia est in aīa sicut color ī corpore. Secundo quia ipa est inuenta ꝑ actum rōnis inquirentis notuꝫ ex ignoto. ⁊ sic iteꝝ quelibet scia hūanitus tradita rōnalis dr̄. Tercio dr̄ rationalis q2 ipa est de ente rōnis tanq̄ de obiecto. ⁊ h̄ mō scia rōnalis di-stinguitur ꝯ sciam realem. Quarto dr̄ scia rōnalis. q2 est directiua rōnis in actibus suis. ⁊ sic specialiter logica dr̄ rōnalis. vtꝫ ꝑ Auicennā dicen-tem ꝙ sicut grāmatica ē directiua lingue. ita logica est directiua rōnis. q2 hō ꝑ logicā ī suis actibꝰ sine errore ꝓcedit. Tunc dōm ꝙ logica est rōna-lis scia tercio mō. ꝓut rōnale distinguit̃ ꝯ reale. Probatur q2 illa scia est rōnalis cuiꝰ sbiectū ē ens rōnis. ſ subiectū logice est ens rōnis. ergo ⁊c. Maior ꝓbatur. q2 ex subiecto magis principaliter inducat̃ scia rōnalis.

Sz pz mi'or p scīm Thomā. q ponit ens rōnis p subiecto logice. non vt distinctū ɔ argumentationē. s secum idem. Scdo pbat q sit rōnalis qrto mō. quia illa scia est rōnalis que est directiua rōnis in suis opationibus. s logica est hmōi. qz dirigit rōnem in omnibus suis opationibus. In prima p scdm τ terciū tractatus. In secunda p primū tractatum. In tercia p quartum quintum τ sextum tractatus.

Ar Logica est ens reale subsistēs pter oēm opationem intellectus. ergo est scientia realis. Tenet ɔña. qz illa scia est realis q est vex ens reale. Et ɔfirmat. qz scia est ens reale τ ponit in pma spē qlitatis. s logica est scientia. g est ens reale. Dōm ad primū. q scia nō dr ideo realis qz est vex ens reale. s qz eius subiectū de quo tractat est ens reale. Vñ ens dicit de aliquo absolute τ intrinsece. scia vo respectiue ad scibile. Jam logica dr rōnalis obiectiue. Ad scdm dicendū. q logica est bene realis realitate ppie entitatis. non tñ realitate subiecti attributionis. Pro quo notandum q logicā esse sciam rationalē potest ītelligi duplr. vno mō formaliter τ intrinsece. τ sic non est rōnalis. s est qlitas realis de pria specie qlitatis. Alio mō extrinsece τ obiectiue. τ sic est scia rōnalis.

Ar Subiectū logice est ens rōnis. ergo ipa logica. Tenet ɔña. qz scia causat effectiue a suo subiecto. sicut vliter qlibet habitus a suo obiecto. s effectus est minoris entitatis q̄z sit eius causa efficiens. Dicendum q duplex est causa efficiens logice scientie. s. principalis. sicut actus considerandi sepius reiterati qui sunt reales. g τ logica est realis qlitas. vel etiā causa principalis est lumen intellectus agentis. cuius est abstrahere species a fantasmatib⁹. que repñtant vlia quox est scia. Alia ē causa minus principalis. sicut est obiectū scientie. quod in causando scientiam simul cōcurrit cū intellectu. s effectus potest esse maioris entitatis q̄z causa efficiens minus principalis. Vel dicendum q sciectia non causat effectiue a subiecto attributionis. sed obiectiue. quia subiectum est illō circa quod opatur intellectus in causando scientiā.

Qr Utrum logica sit scia practica vel speculatiua. Dōm q ppie non est practica nec speculatiua. tñ maiorem hñt ɔuenientiā cum speculatiua q̄z cum practica. Primū patet. quia practicū τ speculatiuū proprie sunt differentie scientie realis. τ diuidunt scientiā realem. s logica non ē scientia realis. ergo τc̄. Scdm ptz. qz logica hz quandā assimilationē cū sciētijs realibus speculatiuis. τ sic simpliciter est speculatiua. lz fm qd sit practica. quia in ipa est aliqd p modū cuiusdā opis. s. cōstructio syllogismi aut ppōnis. Unde nulla est scia adeo speculatiua quin in se habeat aliquid practice scie. Sz q sit simplr speculatiua ptz qz scia speculatiua distinguitur principaliter a practica ex pte duox. s. ex pte obiecti τ ex pte finis. sed ex pte istox logica dr speculatiua. ergo τc̄. Minor probat primo ex parte obiecti qz ex pte obiecti dr aliqua scia speculatiua cuius obiectū nō est opabile a nobis fm q a nobis. Et p oppositū dr scia practica ex pte sui obiecti. cuius obiectū est opabile a nob fm q a nobis τ qz sbiectū logice hz ex nos sua principia inquantū de eo ē scia. ergo logica ē speculatiā. Scdo pbatur ex pte finis. qz scientia dr speculatiua cuius finis est scire tātum, sic q ipm scire non ordinat ad aliā opationē. Et illa dr practica ex

Ar̃ De ſubiecto dꝫ p̃ſupponi q̇d eſt. ſ; de argumẽtatõne nõ p̃ſupponit̃ q̇d eſt. ğ ⁊c̃. Maioꝛ pꝫ ꝑ Ariſto. pꝛĩo poſterioꝝ. Minoꝛ ꝓbatur. q̇a in logica inueſtigat̃ q̇d ſit argumentatio. ĩmo in q̇nto tractatu diffinitur Dicendũ ꝙ duplex ẽ quid. ſ. q̇d noĩs ⁊ q̇d rei. de ſubiecto aũt debet pre/ ſupponi q̇d nominis. ſ; bene p̃t inueſtigari q̇d rei. Uel põt dici ꝙ de ſubie cto dꝫ p̃ſupponi in actuali demõſtratione. qꝛ diffinitio ſbiecti eſt medium demonſtratõis. ſ; añ actualẽ demonſtrationẽ et poſt vel in traditione ſcie p̃t iueſtigari. In ſignũ cuiꝰ q̇d eſt ponit̃ queſtio ⁊ p̃cognitio. quod ſibi cõ uenit reſpectu diuerſoꝝ.

Ar̃ Idẽ nõ eſt ſubiectũ totius ⁊ ꝑtis. ſ; ar/ gumentatio eſt ſbiectũ ĩ noua logica. ğ nõ eſt ſbiectũ totius logice. Minoꝛ pꝫ. quia de ſpẽbus argumentatõis ſolum agitur in noua logica. Dõm ꝙ argumentatio capit̃ duplr̃. Uno mõ in ſe tm̃. ⁊ ſic ẽ ſbiectũ noue logice. Alio mõ ꝯſiderat̃ in ſe ⁊ ĩ ſuis ꝑtibꝰ. ⁊ ſic eſt ſubiectũ totiꝰ logice Et ğ ſm ſctm̃ Thomã magis cõueniẽter ponit̃ ꝓ ſubiecto ens rõis ſcd̃o mõ. qd̃ oĩa illa in ſe cõp̃hendit. qꝛ ens rõnis eſt triplex. ſm qd̃ app̃hendit̃ in tribꝰ opationibꝰ ĩtellectus. Et põt hoc aliũde confirmari. qꝛ ſicut ſe hꝫ metaphiſica ad ens reale. ita ſe hꝫ logica ad ens rõis ſ; metaphiſica eſt de ente reali tãq̃ꝫ de ſubiecto. ergo logica erit de ente rõis. quia tñ concordia ſupius eſt poſita. ideo nihil refert qd̃ illoꝝ ponat̃.

Ar̃ Nullũ inſtrumentũ ſcie eſt ſbiectũ eiꝰ. ſ; argumẽtatio eſt inſtrumẽ tum logice ſcie. ğ non ẽ ipiꝰ ſubiectũ. Minoꝛ ꝓbat̃. qꝛ ꝑ ipam acq̇ runtur alie ſcie. ĩmo ⁊ ipamet logica. Dicendum ꝙ argumentatio capi/ tur duplr̃. vno mõ ſm cõem rõnẽ in ſe ⁊ in ſuis p̃ncipijs. ⁊ ſic eſt ſubiectũ. Alio mõ capit̃ ꝓ hac vel illa argumẽtatione vt alijs ſcientijs applicatur. ⁊ ſic eſt inſtrumentũ acq̇rendi ſciam. ⁊ ſic idem diuerſimode captũ eſt ſub iectum ⁊ inſtrumentũ. Et q̄ñ dr̃ ſubiectũ hꝫ ſe vt materia. ⁊ inſtrumentũ vt cã efficiẽs. ſed ille cauſe nunq̃ꝫ coincidũt in eodẽ nũero. ğ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ materia ex q̄ ⁊ efficiens nunq̃ꝫ coincidũt. tñ materia circa quã bene co/ incidit cũ efficiẽte. ſ; ſubiectũ eſt materia circa quã ſcie.

Ar̃ Nullũ opabile eſt nobis ſubiectũ ſcie ſpeculatiue. ſ; argumentatio eſt opabilis a nobis ꝑ terciã opationẽ intellectꝰ. ergo nõ eſt ħ ſub/ iectum. Maioꝛ ꝓbatur. qꝛ obiectum ſcie ſpeculatiue non eſt a noƀ opera bile. Dicendũ ꝙ argumentatio capit̃ duplr̃. vno mõ in vl̃i in oꝛdine ad ſua p̃ncipia ⁊ in cõparatione ad ſuas paſſiões. q̄ ſibi demrãnt̃ ieſſe. ⁊ ſic nõ eſt opabilis a nobis ſaltẽ ꝯplete. Alio mõ capit̃ ĩ ꝑticulari. ⁊ ſic eſt ab in/ tellectu opabilis. ſ; tũc nõ ponit̃ ſubiectũ. Uel dõm ad maiorẽ ꝙ argumẽ tatio eſt opatio intellectꝰ inmanẽs ⁊ ꝯ̃ria. q̄re bñ p̃t eſſe ſubiectũ ſciẽtie ſpeculatiue ſaltem in vl̃i accepta.

Qr̃ Utrũ logica ſit pꝛincipaliter de p̃mis intẽtionibꝰ aut ſcd̃is. Pꝛo reſ[o]lutione ſciendũ ꝙ intentio nihil aliud eſt q̃ꝫ cõceptꝰ rei vel ymago aut ſimilitudo rei qua intellectus tendit ad rem ipam. vt ꝑ ſimilitudinez hominis in mente. vel ꝑ hominẽ conceptum intelligimus hoĩem ad extra Et illa eſt duplex. ſ. p̃ma ⁊ ſecũda. Pꝛima intentio eſt p̃mariꝰ cõceptꝰ quẽ habemꝰ de re. vt hõ ꝯceptꝰ ſm ſe. Que iteꝝ eſt triplex. ſm tres opationes intellectus. ſ. intentio pꝛima p̃me opatõis intellectꝰ. vt hõ ſcd̃e opatõnis

intellectus. vt hō currit. tercie opationis intellect⁹. vt cōcept⁹ istius dis-
cursus. oīs hō currit. sortes est hō. ğ sortes currit. Scđa intentio ē secū-
darius cōceptus quē hēm⁹ de re. vt qñ cōcipit hō spēs ꝛ aīal gen⁹. ibi ge
nus ꝛ spēs sunt scđe intentōes. ꝛ sbiectant in pmis relatis siue ꝯpatis ad
sua inferiora. Et intentio scđa silr est triplex. nā aliq̄ est scđa intentio pme
opationis ītellect⁹. ꝛ aliq̄ scđe opatōis intellect⁹. ꝛ aliq̄ tercie opationis
intellect⁹. Exm̄ pmi. vt gen⁹ spēs drña ꝓpriū accñs. Exm̄ scđi. vt ꝓpō oīo
eq̄pollentia. Exm̄ tercij. vt syll's inductio enthimema ꝛ exemplū. Añ intē
tio scđa pt sic diffiniri. Intentio scđa est respectus rōnis derelictus in ob
iecto cognitio p actū cōpatiuū intellect⁹ cōpantis vnū obiectū cognitum
ad aliud. ꝛ ille respectus dependet ab ope nostri intellectus in esse ꝛ con
seruari. q̄re nulla scđa intentio est ens reale. licet habeat fundamentum ꝛ
terminū realē. Est āt illa diffinitio causalis. qꝛ dat p oīa gña cāꝝ. For-
malis tangit cū dī. respect⁹ rōis. materialis in q̄ cū dī. derelict⁹ ī obiecto
cognito. efficiens cū dī. p actū cōpatiuū intellect⁹. finalis cū dī. cōpantis
vnū obiectum cognitū ad aliud. Tunc dicendū ad quesitū. ꝙ logica ma
gis principaliter est de pmis intentionib⁹ q̄ȝ de scđis. Rō est. qꝛ qñ ī aliq̄
scīa cōsiderat sbiectū ꝛ eiusdē passiones. tūc talis scīa magis pncipaliter
hȝ cōsiderare sbiectū q̄ȝ passiones. sed in logica pma intentio cōsiderat vt
subiectū. ꝛ scđa vt passio subiecti. ğ logica eit magꝭ de pma intentione q̄ȝ
secunda. Minor patȝ. qꝛ sup̄ pmā intentionē fundat scđa sicut accñs vel
passio sup̄ suū subiectū. ꝛ ğ scđe intentiones sunt subiectiue ī obiecto co-
gnito p intellectū quod est pma intentio. ꝛ nō in ip̄o intellectu. ꝙ aliq̄ vi-
dentur minus ꝓbabiliter dicere. Sūt ꝛ alie multe rōnes in veteri arte ad
longū deducte. quaꝝ repetitionē breuitatis cā relinquo.

Ar. Illud magis cōsiderat in logica qđ diffinit in ip̄a. ꝭ scđe intentio
nes diffiniunt in logica. ğ ꝛc̄. Minor ꝓbat. qꝛ spēs gen⁹ ꝛc̄. sunt
scđe intentiones. ꝛ in logica diffiniunt. Dōm ꝙ scđe intentiones non
diffiniuntur in logica. qꝛ illa scđa intentio gen⁹ nō p̄dicat de plurib⁹ drñ
tibus spē in eo qđ q̄d ē. vtȝ de se. ꝭ pme intentōes. licet h̄ fiat sb noīe scđe
intentionis. Cōtra. si pme intentiones diffinirent seq̄ret ꝙ multe diffi-
nitiones false p̄dicarent de suis diffinitis. Seq̄la ꝓbat de genere. q̄a ge-
nus ꝓ pma intentōe ē q̄d cōe ad genera oīm p̄dicamentoꝝ. ꝛ sic p̄dicatur
de plībus genere drñtib⁹. vtȝ dicendo. aīal est gen⁹ ꝓ pma intentiōe. ꝛ co
lor est gen⁹ ꝓ pma intentione. Et qđ magis ē gen⁹ sic acceptū nō pt vere
p̄dicari de plībus spē drñtib⁹. Et cōfirmat. qꝛ diffinitio generis p̄dicatur
de plurib⁹ gñe drñtib⁹. ğ etiā gen⁹ diffinitū ꝓ pma intentōe. Añs patȝ di
cendo. aīal p̄dicat de plurib⁹ spē drñtib⁹ ꝛc̄. color p̄dicat de plurib⁹ spē
differentib⁹. Dōm ad ambo simul dupliciter. pmo ꝙ p̄dicari de pluribus
spē drñtib⁹ ꝑcatur in genē ꝓ prima intentione in cōmuni. ꝛ etiam in eius
diffinitione. ꝭ exercetur solū in contentis sub illo cōmuni. que sunt aīal
color corpus. Sicut in simili referri ad correlatiuū ꝑcatur in adaliquid ī
cōmuni sed exercetur in suis spēbus. Scđo dicendū ꝙ gen⁹ ꝓ pma inten
tione ex parte pncipij materialis nō hȝ ꝙ p̄dicet de plurib⁹ genere diffe-
rentibus. cū tale nō sit q̄d vnū. ꝭ ex pte principij formalis qđ pullulat ex

se illud materiale acceptũ vt intellectũ habet ꝙ sit cõmune ad omnia ge-
nera. Sed non sequitur hoc inconueniens quod argumenta pretendunt
qꝛ illud formale non est id qḋ p̃dicat̃. ꝫ quo aliq̃d p̃dicatur. Et illud for-
male simul acceptum cum materiali substat secunde intentioni ꝛ ip̃az cau
sat concurrente tamen intellectu.

Ar̃ Scia considerãs formã ꝛ materiã p̃ncipalius cõsiderat formam q̃z
materiã. ꝫ scḋe intentiones h̃nt se vt forme ad primas. ꝛ prime vt
materia. ergo logica principalius est de secũdis intentiõibus q̃z de p̃mis.
Minor patꝫ ex dictis. Dḋm ꝙ duplex est forma. s. s̄balis ꝛ accidentalis.
scia aũt ambas ꝯprehendẽs principali⁹ cõsiderat formã s̄balem q̃z accidẽ
talem. ꝫ scḋe intentiones sunt forme accidẽtales ꝛ ꝓprie passiones p̃maꝝ
intentionũ. Replicat̃ ꝙ scḋe intentiones sunt formales rõnes cõsiderã
di primaꝝ in logica. vt hõ considerat̃ inq̃ꝫtum spẽs. ꝗ sunt forme essentia
les. Dḋm ꝙ hoc est a posteriori circumlocutiue. ꝫ nõ a priori ꝛ ꝯstitutiue.

Ar̃ Auicenna ḋt ꝙ logica est de scḋis intentionib⁹ adiunctis primis.
ergo logica est magis de scḋis q̃z de primis. Tenet consequentia.
quia illud quod alteri adiungit̃ videtur esse min⁹ principale. Dicẽdum
ꝙ Auicenna in hac autoritate non voluit innuere p̃ncipalitatem ꝫ soluꝫ
simultatem. s. ꝙ logica est simul de primis ꝛ scḋis intentionib⁹. Et ꝙ hoc
sit veꝝ pꝫ. qꝛ cum dr̃. hõ est species. hõ est in p̃dicamento. hõ currit est oṙo
ibi sp̄ subiectũ est prima intentio. ꝛ p̃dicatũ scḋa.

Ar̃ Si logica eẽt de primis intentionib⁹ p̃ncipaliter. sequeret̃ ꝙ logi
ca eẽt scia realis. Sequela pꝫ. qꝛ prime intentões sunt res reales.
Dḋm ꝙ intentio p̃ma p̃t considerari dupl'r. vno mõ in ordine ad passio-
nes reales. ꝛ sic considerat̃ in scientijs realib⁹. Alio mõ in ordĩe ad passi
ones intentionales ꝛ rõnis. ꝛ sic tractat̃ de ea in logica. qꝛ in logica cõsi
derant̃ prime intentiones solũ in ordine ad passiones rõnis. s. in ordine
ad intentiones scḋas. que sunt entia rõnis. cum sint quedam relationes
fabricate ab aĩa. Replicatur. ip̃is p̃dicamẽtis attribuunt̃ in logica pas
siones reales. Dḋm ꝙ hoc fit minus principaliter. vt ꝑ illas deueniam⁹
in noticiã passionum intentionalium.

Ar̃ Illud principaliter cõsiderat̃ in aliqua scia. quod distinguit illam
scientiam ab alijs. sed hoc facit secunda intentio in logica. ꝗ ꝛc̃.
Minor ꝓbat̃ ex predicta solutione in argumento an̄ replicam. Dicẽdũ
dupliciter. primo ad maiorem. ꝙ illud qḋ distinguit vnaꝫ scientiã ab alia
non semper principaliter considerat̃. qꝛ scientia principaliter soluꝫ est de
subiecto ꝛ eius ꝑtibus subiectiuis. sed principia licet necessario nõ tamẽ
principaliter considerantur in scia. qꝛ subiectũ non potest de eis verifica
ri in recto. Scḋo dḋm ad minorẽ. ꝙ scḋe intentiones non sunt principia
neq̃ formales rationes cõsiderandi primaꝝ intentionũ in logica. ꝫ sunt
ꝓprie passiones. quibus nos circumloquimur formalem rõnem conside-
randi primaꝝ intentionũ. ꝛ ḋiam eaꝝ nobis ignotam.

Q̃r Quare tractatus isti dicuntur summule Pe. hys. R̃ndetur ꝙ ad
similitudinem summe proprie dicte. nam sicut summa dicitur nũe-
rus resultãs ex aggregatiõe pluriũ ꝑuoꝝ numerorum. sic in isto libro est

aggregatio plurium partiũ tractatuum ꝛ capituloꝝ. Sed summula dimi
nutiuum dꝛ a tali summa. Cum ꝟo isti tractat⁹ Pe. hys. sint breues ꝛ cō-
pendiosi. sic dicunt̃ summula in singulari nũero. vel summule in plurali
numero: In singulari ꝑ q̃to isti tractatus conueniunt in vno sbiecto cōi
Et in plr̃i ꝺm ꝙ hñt multa subiecta ꝑtialia. Addit̃ autem. Pe. hys. ad in-
nuendum causam efficientẽ. de q̃ tñ ꝑua vis est. qꝛ ab ea scia nō capit fir-
mitatem vel infirmitatẽ. lꝫ forte aliquã euidentiã firmitatis capiat ab ea
cũ vnicuiq̧ exꝑto in sua scientia credendum sit.

Notandum Qꝛ scie siue noticie hui⁹ libri sunt q̃tuor cause.
s. efficiens. materialis formalis. ꝛ finalis. Cau-
sa efficiens fuit Petrus hyspanus. qui mediante lumine sui intellectus
hos tractatus breuiter in vnũ cōpilauit. Cã materialis solet assignari tri
pliciter. s. ex qua. in qua. ꝛ circa quã. ꝭ ꝓprie loquẽdo scia nō hꝫ materiã
ex qua. qꝛ scia ẽ forma simplex. cui opponit̃ cōpositio ex materia ꝛ forma.
Materia in qua est subiectũ inhesionis. qȯ est aĩa mediãte ĩtellectu. Ma
teria circa quã est subiectũ attributionis. Cã formalis est duplex. s. forma
tractatus ꝛ forma tractandi. Forma tractat⁹ est diuisio libri ꝑ tractat⁹. et
tractatuũ ꝑ capl̃a. ꝛ capl̃oꝝ ꝑ ꝑtes. Forma tractandi ẽ modus ꝓcedendi
q̃ distinguit̃ ꝺm q̃tuor modos sciẽdi. q̃ sunt diffinitiu⁹. diuisiu⁹. discursi-
uus. ꝛ ħ ex ꝑte scibilis. ꝛ exẽploꝝ positiuus ex ꝑte discentis. Cã finalis ẽ
duplex: s. intrinseca. q̃ ẽ ꝑfcã cognitio subiecti attributionis. ꝛ extrinseca
que est cognitio aliaꝝ sciaꝝ ꝑ discursum acq̇sitaꝝ.

Ar Deus est causa efficiẽs finalis ꝛ exẽplaris oĩm reꝝ. vt ꝓbat sctũs
Thomas in pꝛĩa ꝑte. q. xliiij. in trib⁹ articulis. ꝗ ec̃. sic erit cã istius
scie. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝓcedens assignatio erit falsa. Dōm lꝫ tripl̃r de⁹ sit cã sciaꝝ
in nobis. nō tñ est cã ꝓpinqua ꝛ ĩmediata. de q̃ hic loq̇mur.

Qr Quid sit sbiectũ ꝓmi tractat⁹. Dōm ꝙ ꝓpō vt idẽ est ꝙ enuncia-
tio. Probat̃. qꝛ est q̇d cōissimũ in primo tractatu cōsideratũ. ꝓmo
notum. non transcendẽs metas hui⁹ tractatus. ad qȯ oĩa ħ considerata
habent ordinem ꝛ attributionem. ꝗ est hic subiectũ. Tenet ꝯña a diffiniti
one ad diffinitum. Ult̃ notandũ ꝙ ꝓncipalissimũ ħ consideratũ est ꝓpō. ꝛ
eius ꝑtes subiectiue. s. ꝓpō cathegorica hypotetica ꝛ modalis. simil̃r pas
siones eius. vt oppō. ꝯuersio. ꝛ eq̇polẽtia. Et ꝓꝛiũ ꝓncipiuꝫ formale seu
diffinitio ꝓpōis. vt orō veꝝ vel falsum ſ̃cans reducunt̃ ad ipam ꝓpōnem
ꝛ illis cognitis fit demonstratio mō consueto.

Ar De subiecto scie dꝫ esse scia. ꝭ de ꝓpōne non est scia. ꝗ non est sub-
iectum scie. Maior ꝑꝫ qꝛ subiectum scie debet esse scibile. cũ sit cã
scientie. Minor ꝓbat̃. qꝛ de sola concl̃one ẽ scia. Dōm ꝙ tripl̃r de aliq̇ ẽ
scia. vno mō tanq̃ de illo quod scitur vt scibile ꝓpinquũ. ꝛ sic solius con-
cl̃onis ẽ scia. Scdo tanq̃ de illo ḋ q̇ aliq̇d scit̃. ꝛ sic de sbiecto ꝯcl̃ois ẽ scia
Tercio de aliq̇ ẽ scia tanq̃ de illo qȯ de alio scit̃. ꝛ sic ḋ ꝓpria passiõe ẽ scia
Uñ de ꝓpōe nō ẽ scia neq̧ ꝓmo neq̧ tercio modis. ꝭ scdo mō.

Ar De ꝯtingentib⁹ nō ẽ scia. ꝭ ꝓpō est cōtingens. ꝗ de eo nō est scien-
tia. Minor ꝓbatur. qꝛ ꝓpō pōt fieri ꝛ non fieri. Dōm ꝙ ꝓpō capi
tur dupl̃r. vno mō ĩ ꝑticulari. vl̃ q̃ ad ꝓferentẽ. ꝛ sic est contingens. Alio

mõ capit᷑ in cõi in ordine ad suas passiones ⁊ p̃ncipia. ⁊ sic de ip̃a est scia. ⁊ non est ↄtingẽs ꝫ necessaria. Replicat᷑. si ꝓpõ in ꝑticulari est ↄtingẽs. ergo etiã in vl'i. Tenet ↄña ab inferiori ad superi⁹. Dõm q̃ bñ seq̃tur ꝓpõnem in cõi eẽ ↄtingentẽ ꝑ accñs inq̃ntũ ẽ in ꝑticularibus. ꝫ non ꝑ se inq̃ntũ ↄpa tur ad passiões ⁊ p̃ncipia sua.

Ar De ꝓpõe determinat᷑ in q̃rto tractatu. ergo trãscẽdit metas hui⁹ scie. Dõm q̃ ꝓpõ capit᷑ dupl'r. Uno mõ q̃ntũ ad illud a q̃ nomẽ imponit᷑. put dr̃ a ꝓpono is ere. eo q̃ ꝓponitur ↄcl'oni. ⁊ sic determinat᷑ de ꝓpõe in q̃rto tractatu. Alio mõ capit᷑ ꝓpõ absolute ⁊ ꝫm se. vt cõuertit᷑ cũ enũciatõe. put ẽ orõ absolute ꝫcans ⁊ enunti-ans ver̃ vel falsum. ⁊ sic determinat᷑ de ip̃a in hoc primo tractatu. Et si dicatur ꝓpõ dr̃ q̃si ab alio positio ad inferendũ ↄcl'onem. ꝫ multe sunt enũciationes q̃ nõ ponunt᷑ in concl'oe inferenda. ergo nõ sunt idẽ. Minor ꝑʒ de ip̃a concl'one q̃ ẽ ꝟa enũciatio. Dõm q̃ ꝓpõ capit᷑ dupl'r. vno mõ vt dr̃ premissa ad inferendũ ↄcl'onem. ⁊ tũc nõ est idẽ cũ enũciatõe. nec sic est h̃ subiectum. Alio mõ capit᷑ vt ẽ orõ enũciatiua veri vel falsi. ⁊ sic est eadem cũ enunciatõe. ⁊ tunc est hic subiectum.

Ar Nulla ꝓpõ est subiectũ ꝑmi tractat⁹. ergo ꝓpõ non est subiectũ. Añs ꝓbat᷑. q̃r nec illa nec ista. Tenet ↄña per legem subalternarum. Dõm q̃ hic nõ arguit᷑ penes illã legẽ. q̃r nõ arguit᷑ ab vl'i ad suam indiffinitam. ꝫ ad singularẽ singularitate nature. vl' etiã a suppõe cõfusa ad simplicem. ⁊ ergo est ibi fallacia figure dictionis.

Ar Interp̃tatio est hic subiectũ. ergo nõ ꝓpõ. Añs ꝓbat᷑. q̃r ille tractatus corr̃ndet libro perihermenias. cui⁹ s̃biectũ videt᷑ eẽ interpretatio. Dõm q̃ interp̃tatio nõ est subiectũ attributõis libri ꝑihermenias ꝫ enunciato. cũ q̃ ꝓpõ cõuertit᷑. Est tñ ver̃ q̃ interpretatio capit᷑ quadrupliciter. vno mõ ꝓ oĩ voce ꝫcatiua siue ↄplexa siue incõplexa. Scd̃o mõ vt ẽ expõ nois min⁹ noti ꝑ aliud nomẽ magis notũ. Tercio mõ ꝓ actu interp̃tant'. Quarto mõ ꝓ orone ꝫcante ver̃ vel falsum. Añ ꝑ mõ interp̃tatio est s̃biectum cõitatis, q̃r cõiter p̃dicat᷑ de oĩbus in hac scia cõsideratis. vt oratio est interp̃tatio. ↄuersio est interp̃tatio. ꝫ de ip̃a scd̃o mõ determinat᷑ in q̃nto tractatu. capiẽdo ãt eã q̃rto mõ tũc p̃t h̃ eẽ s̃biectũ. ꝫ nõ differt a ꝓpõne ⁊ enũciatione. q̃r ꝓ eodẽ capiunt᷑ ista tria interp̃tatio. ꝓpõ. ⁊ enunciatio. q̃ñ capiuntur ꝓ s̃biecto attributõis libri ꝑihermenias vl' hui⁹ tractat⁹.

Ar Propõ nõ ꝟificat᷑ de oĩb⁹ p̃ncipaliter ĩ hac scia ↄsideratis. ergo nõ ẽ subiectũ. Añs ꝓbat᷑. q̃r non verificat᷑ de noĩe ⁊ ꝟbo q̃ tñ sunt principaliter considerata. Dõm q̃ nõ considerant᷑ h̃ p̃ncipaliter ꝫ min⁹ principaliter ⁊ ꝓpter aliud inq̃ntum sunt ꝑtes ꝓpõis. Et q̃ñ dr̃. nomẽ ⁊ ꝟbũ hic necessario cõsiderant᷑. ergo principaliter. Dõm negãdo ↄñam. quia nõ sunt idem nec̃ario cõsideratũ ⁊ pricipalit᷑ cõsideratũ. Añ nec̃ario ↄsideratum ẽ sine q̃ noticia subiecti haberi non p̃t. ⁊ h̃ nõ q̃rit᷑ ꝓpt᷑ se. ꝫ ꝓpter noticiam s̃biecti. Sʒ principaliter cõsideratũ est cuius noticia q̃rit᷑ ꝓpter se.

Et si iter̃ dicat᷑. de subiecto dʒ p̃supponi q̃d est. vt dr̃ prio posteriorum ꝫ hic docet᷑ quid est ꝓpõ. ergo non est hic s̃biectum. Dõm q̃ de subiecto scientie debet presupponi quid nois. i. interpretatio nois. tamẽ quid rei p̃t inuestigari ⁊ sic fit hic in ꝓposito.

Tractatus Primus

Dialectica est ars artium scientia scientiarū ad omnium methodorum principia viā habens.

Premissis quibusdam communibus in qualibet scientia requisitis consequenter accedendum est ad textum. in quo Pe. hys. videns logicā Aresto. diffuse traditā eā ad sex tractatus principales cōpendiose restrinxit. In quoꝝ p̄mo agit de enunciatione seu ꝓpōne correspondenter ad libꝝ perihermenias Aresto. In secundo agit de quinqꝫ vlibus. q̄ corrn̄det libro Porphirij. In tercio de p̄dicamentis. q̄ corrn̄det scie p̄dicamentoꝝ Arestotelis. In quarto de syllogismo simplr̄ dicto. q̄ corrn̄det libro prioꝝ analeticoꝝ Aresto. In quinto de syllogismo dyalectico. qui corrn̄det libro thopicoꝝ Aresto. In sexto agit de syllogismo sophistico. q̄ corrn̄det libro elenchoꝝ Aresto. Et non posuit pe. hys. tractatū corrn̄dentē libro posterioꝝ Arestotelis. ꝓpter nimiā difficultatē scie demonstratiue. Etiā talis scia breuiter ⁊ succincte tradi non potuit. At tn̄ nouitij quos sophistas appellamꝰ. artis tam p̄clare nō purā habeant ignorantiā post finē q̄rti tractatꝰ. quoddam ponet compendiū libro posterioꝝ corrn̄dens. quo intellecto facilior erit transitus in posteriora analectica Aresto. Preter hos āt tractatꝰ qui maiores dicunt̄, inuenti sunt q̄dā minores suffragātes ad noticiā maioꝝ ⁊ dicunt̄ pua logicalia. de quibꝰ videbit̄ in locis suis. Primꝰ tractatꝰ prima sui diuisione diuidit̄ in ptem ꝓhemialē ⁊ executiuā. ps executiua incipit ibi. Sonꝰ est q̄cq̄d. Sꝫ ꝓhemialis sb̄diuidit̄ in tres ptes. s̄m ꝙ tria facit. quia nouellos logice auditores reddit attentos beniuolos ⁊ dociles Prio attentos ex doctrine p̄eminentia. ibi. Dyalectica est ars. Scd̄o beniuolos ex illius scie fine ⁊ vtilitate. ibi. ad oīm methodoꝝ. Tercio dociles. ex determinandoꝝ c[...]ne. ibi. Sꝫ qꝛ disputatio. Primo ḡ in recommendationem logice eiꝰ [...]mittit diffinitionē sub noīe tn̄ dyalectice. dicēs. Dyalectica est ars artiū. scia sciaꝝ. ad oīm methodoꝝ principia viā hn̄s. Et dī primo. ars artiū. qꝛ excellit scias practicas q̄bus aliq̄ mō subseruit. Deinde addit. scia sciaꝝ. ꝓpter scientias speculatiuas q̄bꝰ subseruit. ⁊ sic dignitate amministratōis excedit. Dī t̄cio. ad oīm methodoꝝ. i. sciaꝝ. pn̄cipia viā hn̄s. qd̄ postea declarabit̄. cū dī. Sola em̄ dyalectica.

Notandum Qꝛ ꝓhemiū ē s̄mo p̄ambulꝰ elucidās aīm remouens ignorantiā negatōis. Est āt duplex ignorantia. s. negatōis ⁊ praue dispōis. Negatiōis ē qn̄ nihil scit̄ de re siue sb̄

tecto scie. ꝛ illa remouet᷑ ꝑ ꝓhemiū. in quo hꝫ q̄dā general' noticia illoꝝ q̄ in hac scia ꝯsiderant᷑. Sꝫ p̄ue dispōis ē qñ aliqs circa sbiectū ꝓpter gñalem solū noticiā ē p̄ue disposit⁹. ꝛ tal' remouet᷑ ꝑ tractatū.

Ar Liber perihermenias est terci⁹ in ordīe libroꝝ logice Aresto. ḡ iste tractatus illi libro corrñdens nō ꝯueniēter p̄m⁹ ponit᷑. Preterea simpliciora sunt p̄ora. ꝧ scd̄s ꝛ terci⁹ tractat⁹ sunt de ꝑtib⁹ enunciationis ꝛ de terminis simplicib⁹. ꝧ iste tractatus est de tota enūciatione. ḡ scd̄s ꝛ terci⁹ p̄cederēt p̄mū. Dōm ꝙ ordīe nāe simpliciora sunt p̄ora. ꝧ ordine doctrine siue q̄ ad nos ecōuerso ꝯpositiora sunt p̄ora. Mō p̄hs in sua logica ꝓuat ordinē nature. ꝛ pe. hys. ordinē doctrine siue quo ad nos.

Qr Quare pe. hys. nō diffinit logicā sb̄ ꝓprio noīe. dicēdo logica ē ars artiū. Dicendū ꝙ dyalectica magis exp̄sse dicit naturā logice. vt hic considerat᷑. qꝛ h̄ intendit tradere logicam ꝓut stat in exercitio duorū vel pluriū ꝓbabiliter disputantiū. ꝧ hoc cōuenit dyalectice. qꝛ dyalectica dī a dya qd̄ est duo. ꝛ logos ſmo. quasi duoꝝ sermo. s. opponentis ꝛ respōdentis. Logica etiā dī a logos qd̄ est sermo. ꝛ ycos scīa. quasi sermocinalis scientia siue rationalis. ꝛ hoc cōmune est toti triuio. Secunda ratio ē quia illa que sunt prima in intentione sunt vltima in executione. cū ergo Pe. hys. intendat finaliter determinare de locis dyalecticis. vtitur in p̄ncipio sui libri hoc nomine dyalectica.

Ar Illud qd̄ cōuenit toti nō dꝫ attribui pti. ꝧ logica in cōi accepta est ars artiū ꝛ nō dyalectica. q̄ est ps logice. ḡ ꝛc̄. Ul' sic. dyalectica nō est nisi vna ps logice. q̄ habet᷑ in libris thopicoꝝ ꝛ in q̄nto tractatu. ꝧ illa non est ars artiū neqꝫ scīa sciaꝝ. ḡ ꝛc̄. Dōm ꝙ dyalectica capit᷑ h̄ ꝓ tota logica. ꝛ non ꝓ pte logice. sicut in libro thopicoꝝ. Pro quo notandum ꝙ dyalectica dupl'r sumit᷑. vno mō ꝓut ē idē qd̄ logica. ꝛ sic diffinit᷑ in textu. Alio mō sumit᷑ spāliter ꝓ pte logice q̄ tradit᷑ in libris thopicoꝝ. q̄ sic diffinitur. Dyalectica est methodus per quā possum⁹ faciliter de omnib⁹ ꝓbleumatibus ex ꝓbabilibus syllogisare. ꝛ ipi disputationē sustinentes nihil dicemus repugnans. ꝛ hoc mō non sumit᷑ hic.

Ar Multe sunt scie excellentiores logica. vt metaphisica. ḡ male dī in diffinitione eius. ars artiū scīa sciaꝝ. Tenet ꝯñā. quia gtūs pluralis reflexus sup suū ntm̄ singularē importat excellentiam. Dicendum ꝙ duplex est excellentia. s. nobilitatis subiecti. ꝛ amministrationis. mō logica est excellentior alijs scientijs in vsu ꝛ seruitio. non āt in dignitate obiecti. immo vt sic metaphisica est dea ꝛ regina oīm scientiaꝝ humanitus inuentaꝝ. Sicut in simili manus est organū organoꝝ nō simpl'r ꝧ ꝓpter ei⁹ applicationem ad alia organa. quia manus est omniū factibiliū. sicut aīa est omnium intelligibilium. Et qñ arguit᷑. logica est vna septem artium liberalium. ergo non erit scientia seruilis. cū illa videant᷑ opposita. Dicendum ꝙ in scientijs seruile ꝛ liberꝝ opponunt᷑. non autem seruile ꝛ liberale vt prius patuit.

Ar Nulla bona diffinitio debet dari ꝑ opposita. ꝧ ista est huiusmodi. ergo non est bona. Minor probatur. quia ars ꝛ scientia sunt habitus intellectuales disparati, Dicendum ꝙ ars accipitur dupliciter,

Uno mō capit̄ specialiter. ꝓut est qͣdam habit⁹ intellectualis ꝯ alios habitus distinctus. ⁊ sic capit̄ ab Arestotele sexto ethicoꝝ vbi distinguit qͥnqꝫ habitus intellectuales. Alio mō ars capit̄ gn̄aliter vt diffinit̄ a tullio ꝙ est collectio multoꝝ p̄ceptoꝝ in vnū finē tendentiū. Et isto mō ars ē cōmunis ad sciam ⁊ ad artē ꝓprie dictā. ⁊ non distinguitur cōtra scientiam

Sꝫ diceres. si ars ⁊ scia sunt idē. ergo in diffinitione dyalectice est nugatō ⁊ alteꝝ eoꝝ sup̄flue ponit̄. Dōm ꝙ ponunt̄ ꝓ diuersis rōnibus vt patuit ⁊ ergo nō debet vna illaꝝ ꝑticulaꝝ omitti. vt putabat Buridanus. Et qꝛ ars est cōioꝛ scia. ideo cōuenienter p̄ponit̄ cū cōioꝛa sint prioꝛa.

Arḡ Si dyalectica haberet viā ad principia oīm methodoꝝ. i. sciaꝝ tūc etiam haberet viā ad seip̄am. qd̄ non p̄t dici. ⁊ sic idem esset noti⁹ ⁊ ignotius pri⁹ ⁊ posterius. Dōm ꝙ dyalectica hꝫ viā ad principia oīm sciaꝝ a se. ⁊ sic ibi est distributio accōmoda. i. accōmodata alijs a se sicut ꝓ celum tegit oīa. i. celū tegit oīa alia a se. Uel dicendū ꝙ dyalectica hꝫ viam ad principia oīm methodoꝝ per argumentationem. sed argumētatio capitur dupl'r. vno modo in particulari. ⁊ sic per eam principia logice probari possunt. Alio mō capit̄ in vl'i. ꝓut est subiectū logice. ⁊ sic non ꝓbat principia logice. Et si dicat̄. principia sunt ꝑ se nota. ergo dyalectica nō hꝫ viam ad sciaꝝ principia. Dicendū ꝙ licet principia sint ꝑ se nota quo ad naturā. sunt tn̄ ignota qͣ ad nos. ⁊ notificant̄ nobis ꝑ logicam. que docꝫ modū quo ex principijs cōclusiones inferuntur.

Arḡ Methadus nō est scia. ergo non debet ꝙ dyalectica hꝫ viam ad principia omniū methadoꝝ. i. sciaꝝ. Añs ꝓbat̄. qꝛ methadus est via vel potius est finalis termin⁹. Dicendū ꝙ methadus capit̄ dupiciter. vno mō ꝓprie ꝓut est via breuis ⁊ stricta oēs obliquitates deuitans. suū viatorem ad terminū faciliter ducens. ⁊ sic nō est scia. Alio mō capit̄ similitudinarie. ⁊ sic scia ꝑ quā obliqͦtates deuitam⁹ ⁊ ad noticiā veritat' deuenimus. dꝛ methadus. ⁊ sic capit̄ in ꝓposito.

Sola eñ dyalectica ꝓbabiliter disputat de principijs oim aliaꝝ sciaꝝ Et ideo in acqͥsitione sciaꝝ dyalectica debet esse prioꝛ

Hic scd̄o probat diffinitionē iā positā q̄tū ad eius vltimā ꝑticulā ꝑ quā reddit auditores beniuolos. s. ꝙ logica hꝫ viā ad principia oīm aliaꝝ sciarum. dicēs ꝙ logica ideo hꝫ viā ad oīm methodoꝝ principia. qꝛ ipsa sola de oīm sciaꝝ principijs ꝓbabilit̄ disputat. ⁊ iō in acqͥsitōe sciaꝝ ipa dꝫ eē prioꝛ. Rō primi est. qꝛ ꝑfcē ⁊ sciētifice aliqͣd scire est ipm scire aut diffinitiue aut diuisiue. vl' argumētatiue seu demr̄atiue. ſ sola logica docet q̄ sunt bone diffinitōes ⁊ demr̄atōes. ergo sine logica nihil ꝑfcē ⁊ sciētifice sciri pōt Rō scd̄i est. qꝛ illa scia dꝫ eē prioꝛ in acqͥsitōe aliaꝝ sciaꝝ ꝑ quā nob̄ innotescunt aliaꝝ sciaꝝ principia. ſ ꝑ logicā innotescūt nob̄ principia aliaruꝫ sciaꝝ. ergo ⁊c̄. Minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ inductio spēs argumētatōis ꝓut ponit̄ subiectum logice est primoꝝ principioꝝ probatiua.

Arḡ Metaphisica disputat de principijs oīm aliaꝝ sciaꝝ. ergo nō solū dyalectica vt hꝫ textus. Añs probatur. qꝛ metaphisica hꝫ stabilire pͥn

cipia aliaꝝ sciaꝝ. vtꝫ q̄rto metaphisice. Dōm ꝙ cōtingit tripl'r disputare de principijs aliaꝝ sciaꝝ. vno mō demr̄atiue. alio mō ꝓbabiliter. t̄cio mō apparenter. metaphisica āt disputat de principijs aliaꝝ sciaꝝ demōstratiue dyalectica āt ꝓbabiliter. ſ sophistica apparēter. ⁊ ergo sophistica ⁊ metaphisica excluduntur ꝑ illā ꝑticulā ꝓbabiliter.

Ar. Oīs prior est monachus. ſ dyalectica est prior. ǵ dyalectica ē monachus. Maior ꝓbat̄ oculariter de priore p̄dicatoꝝ ⁊ carthusiensium. Dōm ꝙ ibi ē fallacia equocationis. eo ꝙ mediū nō tenet̄ eodē mō ī maiori ⁊ minori. nam in maiori prior capit̄ substātiue ꝓ ꝑsona hn̄te illam dignitatem ecclesiasticā. ⁊ inde venit priorissa. ⁊ dr̄ mulier hn̄s talē dignitatem. vel ē vxor prioris. Sꝫ ī minori capit̄ prior adiectiue. vt. s. ē compatiuus a pridē. ⁊ ꝓprie dr̄ de duob⁹. Et qn̄ dr̄. ⁊ si prior capiat̄ adiectiue adhuc dyalectica in acq̄sitōe sciaꝝ nō erit prior. Añs ꝓbat̄. qꝛ tal' ē ordo sciaꝝ q̄lis est ordo ſbiectoꝝ. ſ ſbiecta sciaꝝ realiū sunt añ ſbiectū logice ǵ scīe reales sunt añ logicā. Dōm q̄uis scīe reales sint añ logicā ſm naturam rei ꝓpt̄ dignitatē obiectoꝝ. sunt tn̄ posteriores in acq̄sitione.

☞ Ar. In acq̄sitione sciaꝝ dyalectica nō est prior. ǵ ⁊c̄. Añs ꝓbat̄. qꝛ grāmatica acquirit̄ sine logica ⁊ p̄cedit eā. ǵ ⁊c̄. Dōm ꝙ duplex est grammatica. s. positiua q̄ etiam impositiua appellari solet. qꝛ est de impositiōe vocis ad significandū. ⁊ de accidentibus ip̄am vocē ꝯsequētib⁹. ⁊ illa in iuuenibus prius acq̄ritur. ſ non est scīa. qꝛ est quedā voluntaria impositio fcā ad placitū primi instituētis. ⁊ illa p̄cedit. Alia ē grāmatica regularis que ꝑ certas regl'as docet cōgrue loq̄. q̄ regl'e nō pn̄t ꝓbari nisi ꝑ logicam. ⁊ illa grāmatica sequitur.

Ar. Grāmatica regularis p̄cedit logicā in acq̄sitione. ǵ adhuc aliq̄ scientia erit prior logica. Añs pꝫ qꝛ veꝝ ⁊ falsum p̄supponūt sibi cōgruum. etiā illa p̄ studet. Dicendū ꝙ dupl'r aliq̄s p̄t hr̄e grāmaticā regularem. vno mō ꝑfcē. alio mō impꝑfecte. Tunc dr̄ ꝙ ꝑfecta noticia grāmatice seq̄tur logicam: ſ impꝑfecta grāmatice noticia ēst prior. Et h̄ p̄t dici ſb istis verbis. ꝙ aliq̄ ē grāmatica regularis docēs, qꝛ est. vel etiā docēs q̄d est. ⁊ illa est prior logica. Sꝫ alia ē docēs ꝓpter q̄d. ⁊ illa seq̄tur logicam. vt cū q̄ritur. ꝓpter q̄d adiectm̄ ⁊ subm̄ volūt ꝯuenire in genere in nūero ⁊ in casu. h̄ āt nō p̄t sciri nisi ꝑ logicā. Et sil'r dōm est de rethorica vel medicina. Et qn̄ replicatur. multi acq̄siuerūt sciam medicinalē vel scientiam legum sine logica. ergo ⁊c̄. Dōm vt prius ꝙ hoc solū est impꝑfecte et quo ad quia est. non tn̄ ꝑfecte ⁊ ꝓpter quid.

Dr̄ āt dyalectica a dya q̄d est duo ⁊ logos sermo: vel lexis ratio: q̄si duoꝝ sermo vel ratio: scꝫ opponētis ⁊ respondentis in disputatione

Hic exponit hoc vocabulū dyalectica ostendēs ei⁹ deriuationē dicens ꝙ dyalectica dr̄ a dya q̄d est duo ⁊c̄. vt clare hꝫ textus. Est tn̄ cōsiderandū ꝙ dyalectica p̄t dupl'r scribi. ⁊ ſm h̄ hꝫ duplicē expōem. vno mō scribitur per y grecū. ⁊ tūc dr̄ a dya q̄d est duo. ⁊ logos ſmo vl' lexis rō. ⁊ ycos scia.

quasi scientia de sermone duorum. s. opponentis et respondentis. Alio modo scribitur per i latinum. et tunc dicitur a dia quod est de. et logos sermo vel lexis ratio. et ycos scientia. quasi scientia de sermone vel ratione. Sed prima interpretatio est melior eo quod magis plane exponit nomen dyalectice ut hic diffinitur. et ergo dyalectica debet potius scribi per y grecum. inquantum. s. dya valet idem quod duo. unus. Scribe per y grecum dya duo significabit. Scribe per i nostrum. sic dia de tibi dabit.

Ar. Expositio vocabulorum spectat ad gramaticos. ergo Pe. hys. inconvenienter se intromittit hic de ea. Dicendum quod duplex est expositio vocabulorum. una est generalis. et illa spectat ad gramaticum. Alia est specialis. et illa pertinet ad quemcunque alium autorem. quia quilibet artifex potest exponere vocabula ad propositum sibi deservientia. Vel dicendum quod pe. hys. ponit expositionem nominis dyalectica propter iuvenes. ne fiat processus ex ignotis.

Ar. Logica non considerat sermonem neque proprietates sermonis. ergo male dicitur scientia de sermone. Antecedens probatur. quia hoc facit sola gramatica. Dicendum quod scientia potest multis modis dici sermocinalis. Primo improprie. quia docetur per sermonem. et sic quelibet scientia potest dici sermocinalis. Secundo quia considerat sermonem et eius proprietates prout est instrumentum exprimendi mentis conceptum. et sic gramatica dicitur sermocinalis. Tercio quia dirigit sermonem. et sic gramatica iterum dicitur sermocinalis. quia dirigit sermonem ad exprimendum mentis conceptum. Et etiam logica ut sic sermocinalis dicitur. quia dirigit sermonem in accipiendo vel tradendo noticiam incogniti. Quarto quia utitur sermone tanquam instrumento. et sic iterum logica dicitur sermocinalis. quia docet modum quo in omni scientia accipitur noticia ignoti ex noticia noti. quod solum habet fieri per sermonem.

Sed quia disputatio non potest fieri nisi mediante sermone nec sermo nisi mediante voce: nec vox nisi mediante sono. omnis enim vox est sonus: ideo a sono tanquam a priori inchoandum est

Hic Pe. hys. tercio reddit auditores dociles ponendo ordinem procedendi in hac scientia Et dicit quod iste tractatus inchoandus est a sono. quod probatur in textu sic. quia dyalectica considerat disputationem opponentis et respondentis. sed disputatio non potest fieri nisi mediante sermone: nec sermo nisi mediante voce. nec vox nisi mediante sono. quare concluditur quod a sono tanquam a priori inchoandum est. Minor probatur pro prima parte quia disputatio est actus syllogisticus unius ad alterum ad quam sermo necessario requiritur. Sed pro secunda et tercia partibus patet quia non potest esse effectus cause formalis sine causa formali. sed vox est causa formalis sermonis. et sonus est causa formalis vocis.

Ar. Aliqua disputatio potest fieri sine sermone. ergo textus presupponit falsum Antecedens patet. quia aliquis potest sibiipsi disputare. Dicendum quod duplex est disputatio. s. mentalis vocalis et scripta. Disputatio mentalis vel scripta fit sine sermone. sed non vocalis. de qua hic sermo. quia talis est nobis notior. Replicatur omnis disputatio est inter opponentem et respondentem. qui sunt due persone. ergo nulla est disputatio mentalis alicuius ad seipsum. Dicendum quod in disputatione mentali unus supplet vicem duorum. s. opponentis et respondentis. Et quando dicitur. aliquando fit disputatio per nutus et signa. Dicendum quod illa solum est imperfecta. sed hic loquimur de perfecta.

Ar. Q̄cūq; aliqua sil' pcipiunt̄ vnū nō est pri⁹ alio. ſ ſmo vox ⁊ sonus sil' pcipiunt̄. ḡ vox non est prior ſmone nec sonus est ṗor voce. Dicendum q̄uis illa tria sonus vox ⁊ sermo percipiant̄ sil' tp̄e. tñ vnum p̄cedit aliud ſm naturam. sicut causa suū effectum. q̄ꝛ vox ſm naturam est añ sermonem. ⁊ sonus ante vocem vt patuit.

Ar. A sono nō est incboandū tanq̄ a priori. ḡ inductio nō valet. Añs pbatur q̄ꝛ sonus cōsiderat̄ a nāli pho. ſ diuersi artifices debent diuersa cōsiderare. Dōm q̄ aliter cōsiderat̄ sonus a phisico ⁊ aliter a logico. q̄ꝛ nālis phs considerat sonū vt est passio rei naturalis. ⁊ in secūdo de aīa consideratur vt est obiectum auditus. sed a logico consideratur vt est signum conceptus mentis.

Ar. Sonus non p̄t fieri nisi mediāte qualitate. ḡ a q̄litate tanq̄ a priori inchoandū est. Tenet ꝯña. quia qualitas est cōior. Dicendū q̄uis q̄litas est cōior in p̄dicatione q̄ sonus eo q̄ q̄litas est genus ei⁹. vt patet ex diffinitōe soni quā assig̃t Buridan⁹ cū dicit. Sonus est qualitas sensibilis ab auditu ꝓprie ⁊ p se pceptibilis. nō tamē eit prior sono eo mō quo consideratur a logico. s. inq̄tum est signū ꝯcept⁹ nr̄i intellect⁹. q̄ꝛ q̄litas illa nō est signū cōcept⁹ mētis nisi mediāte sono.

Son⁹ est q̄cq̄d ꝓprie ab auditu pcipit̄: Dico āt ꝓprie q̄ꝛ l3 hō vl' cāpana audiat̄ h̄ n̄ ē nisi p sonū ei⁹.

Ista est ps executiua. in qua determinat de genere ⁊ drñtijs ponendis in diffinitionib⁹ noīs ⁊ verbi. q̄ sunt ptes ꝓpōis h̄ p̄ncipaliter intente. Et q̄ꝛ in diffinitōe noīs ⁊ verbi ponit̄ aliq̄d loco generis. ⁊ aliq̄d loco drīe. iō p̄mo inuestigat qd̄ sit illud genus. ⁊ que drñe. vt sunt vox. ⁊ vox ſcatiua ad placitū. Et q̄ꝛ oīs vox est sonus. iō incipit a sono tanq̄ a principio cōiori. q̄ꝛ ſm pħm primo phisicoꝝ. Innata est nobis via a magis cōibus ad minus cōia procedere. ⁊ primo ponit diffinitionē soni. secūdo exponit eā. Dicit ergo. son⁹ ē q̄cq̄d ꝓprie ⁊ p se ab auditu pcipit̄. Per hoc qd̄ dr̄ proprie excludunt̄ sensibilia cōia. ſ p hoc qd̄ dr̄ p se excludunt̄ sensibilia per accidens. q̄ꝛ hō vel campana non auditur nisi p sonū eius.

Notandum q̄ꝛ sensibile capit̄ duplr̄. vno mō actiue. tunc ē id quod aptum natū est sentire. ⁊ sic est differentia constitutiua animalis. Alio modo capitur passiue. ⁊ sic sensibile dicit̄ quod aptum natum est sentiri. ⁊ est duplex. s. p se ⁊ p accñs. Per se est qd̄ per ꝓpriam spēm mouet potentiam ad actū sentiēdi. ⁊ nō gr̄a alicui⁹ alterius. vt color īmutat p se visum. ⁊ q̄litates tāgibiles vt calidū frigidū ⁊c̄. p se immutāt tactū. Sz sensibile p accidēs est qd̄ nō p se immutat potentiam. ſ gr̄a alicui⁹ accñtis exñtis in eo. vt campana nō audit̄ nisi p sonum. Vel est qd̄ accidit ei qd̄ est sensibile p se. sicut albedini accidit eē hominē vel asinū. ⁊ sic hō vel asinus dicunt̄ sensibilia p accñs. Sensibile p se est duplex. s. p se propriū ⁊ p se cōe. Sensibile ꝓprium est qd̄ ab vno solo sensu percipit̄. vt sonus respectu auditus. Sensibile cōe est qd̄ non pcipitur ab vno sensu ſ pluribus. ⁊ sunt quinq̄. vñ⁹. Magnitudo quies numer⁹ motusq̄ figura. Hec sensibilia tibi sunt cōmunia dicta.

Tractatus Primus

Qᷓ An diffinitio soni sit bona. Dōm ꝙ sic. ꝓbatur qꝛ oīs illa diffinitio est bona cui cōueniūt oēs cōditiones bone diffinitionis. ſ pn̄s est hm̄oi. ğ ⁊c. Minor ꝓbaṫ. qꝛ tres sunt cōditiones ad bonā diffinitōem requisite. q̄ oēs huic diffinitioni cōueniūt. Prima est ꝙ diffinitio dʒ conuenire omni cōtento sub diffinito. Scd̄a ꝙ ꝯueniat soli diffinito. Tercia ꝙ sufficienter explicet totā nām diffiniti a prima potentia vſqꝫ ad vltimū actū. Rō prime cōditōis ē. qꝛ oīs diffinitio cōstituiṫ ex genere ⁊ dr̄ña. vł ex aliq̄ hn̄te modū generis ⁊ modū dr̄ne. ſ genus diffiniti debet cōuenire om̄i contento sub diffinito. qꝛ genꝰ cōuenit oībus spēbus ⁊ cōtentis sub eis. Rō scd̄e cōditionis ē. qꝛ dr̄ña cōuenit oī cōtento sub diffinito ⁊ ꝯuertitur cū ip̄o. ğ ⁊ diffinitio ex dr̄a cōstituta. Rō tercie est. qꝛ diffinitio fit ex genere ⁊ dr̄a. q̄ duo sufficiēter explicāt naturā diffiniti a prīa potētia vſqꝫ ad vltimū actū. Est āt sensus diffinitōis. sonꝰ ē quicq̄d ꝑcipiṫ. i. aliq̄d perceptibile vel sensibile. ꝓprie. ad dr̄ñam sensibilis cōis. ⁊ ꝑ se. ad dr̄am sensibilis ꝑ accn̄s ab auditu. ad dr̄aʒ sensibiliū ꝓprioꝝ alioꝝ sensuū qm̄ sonꝰ est obiectum primū ꝓprium ⁊ ꝑ se auditus.

Aᷓ Ista diffinitio cōuenit alijs a diffinito. ğ nō est bona. Aн̄s pʒ. qꝛ cōuenit silentio qḋ nō est sonꝰ. Dōm ꝙ aliq̄d ꝑcipiṫ ab auditu dupliciter. vno mō priuatiue. alio mō positiue. mō silentiū bn̄ ꝑcipiṫ priuatiue a auditu ꝑ carentiā soni. ſ nō positiue vt h̄ intelligiṫ. Sed diceres. canis dū latrat ꝑcipiṫ ab auditu positiue. ⁊ tn̄ non est sonus. Dōm ꝙ canis solū ꝑcipiṫ ꝑ accn̄s. s. ꝑ sonū suū. ⁊ sic diffinitio sibi non cōuenit. Et si dicatur. sonus ꝑcipiṫ ꝑ suā sensibilitatē. ergo etiā ꝑ accidens. Dōm negando ꝯn̄am. qꝛ sensibilitas ꝑ se conuenit sono.

Aᷓ Sonus est sensibile cōe. ğ male dr̄ in diffinitione. ꝓprie. Aн̄s ꝓbatur. qꝛ sonus est motus in fractione aeris. ſ motꝰ est sensibile cōe. Dōm ꝙ sonū esse motū in fractōe aerꝭ pt̄ duplr̄ intelligi. vno mō formaliter. ⁊ sic sonus nō est motus. Alio mō causaliter. sic ꝙ sonus sit qualitas causata ex motu fractōis aeris. ⁊ sic est motus. si aūt sonus esset motꝰ formaliter. tunc esset sensibile cōe sicut motus.

Aᷓ Illa diffinitio est falsa in qua poniṫ vl̄e vlr̄ sumptū. ſ pn̄s ē hm̄oi. ğ ⁊c. Maior ꝓbatur. qꝛ diffinitio p̄dicaṫ de diffinito. ſ oīs illa p̄dicatio est falsa in q̄ p̄dicaṫ vl̄e vlr̄ sumptū. sicut dr̄ primo perihermeniarū. Minor ptʒ. qꝛ ly quicq̄d est signū distributiuū includens materiā sue distributionis. Dicenduʒ ꝙ quicq̄d non teneṫ h̄ distributiue. ſ infinite siue ꝑticulariter. ⁊ valet tn̄ quicq̄d ꝑcipiṫ. i. aliq̄d vel qḋ est perceptibile. Ad denotandū tn̄ cōuertibilitatem diciṫ quicq̄d. ⁊ poniṫ loco generis. ſ alie ꝑticule ponunṫ loco dr̄ñe. quia ꝑ eas sonus differt ab obiectis alijs. Et si dicaṫ. infinitum nihil notificat. ğ solutio nulla. Dōm ꝙ licʒ infinitum nihil notificat ꝑ se sumptū notificat tn̄ aliq̄d inq̄ntum certificaṫ ꝑ particulas sequentes ip̄m restringentes ⁊ determinantes.

Aᷓ Sonus factus in nemore ⁊ in medio maris est sonꝰ ⁊ tn̄ nō percipitur ab auditu. supposito ꝙ ibi non sint homines p̄ntes. ergo ⁊c. Dicendum q̄uis actu non percipiaṫ. tamē aptus natus ē ꝑcipi. q̄a verba in diffinitionibus posita non dicūt actū ſ aptitudinē. ⁊ hoc ideo. quia aptitudo est magis essentialis diffinitioni q̄ actus.

Ar. Obiectũ potentie passiue nõ põt diffiniri p suã potentiã. ergo male diffinit sonus p auditũ. Añs pbat. quia obiectum est semp notius potentia. cum potentia cognoscatur p obiectum. ß notius nõ dz diffiniri per ignotum. Dicendũ q licet obiectũ potentie passiue non diffiniatur a priori p potentiã. ß magis econtra: tñ bene p ipam pt diffiniri descriptiue ꝛ a posteriori. inq̃tum quodãmodo potẽtia est notior suo obiecto. Vel dicendũ q si obiectũ ꝛ potentia capiant vniformiter. s. vt ambo sint in actu. vel ambo in potẽtia. sic sunt simul ꝛ relatiua. ß vnũ relatiuorum potest diffiniri p alteꝝ. Si vo capiantur vt obiectũ est in actu. ꝛ alterũ solum in potentia sic obiectum p̃cedit potentiã: ꝛ ipam diffinit. tñ q̃ ad nos obiectum diffinitur p potentiã. qꝛ ipa est nobis notior. ß sufficit q diffinitio detur p nobis notiora.

Sonorum alius vox alius non vox

Posita diffinitione soni. hic ꝯñr diuidit ipm. Cuius ratio ẽ. q̃a in vniuocis incõplexis diffinitio p̃cedit diuisionẽ. sed son⁹ est vniuocũ incõplexum. igit ꝛc. Maior probat. qꝛ diffinitio explicat esse ipius. diuisio vero posse. ß esse est ante posse saltẽ ad opari. qꝛ nihil opatur nisi pri⁹ est. ꝛ iste est verus modus cognoscendi incõplexũ quãdo pmo diffinit ꝛ postea diuiditur. Dicit ergo. sonoꝝ. alius est sonus vox. alius est sonus non vox. Ratio diuisionis est: quia sonus causatur ex fractione aeris vehemẽti. aut ergo talis fractio fit ab ore aĩalis naturalibus instrumentis. ꝛ sic est son⁹ vox. aut fit sine illis. ꝛ sic est sonus non vox.

Qr. Utrum ista diuisio soni sit bona. Dõm q sic. qꝛ illa diuisio est bona cui cõueniunt oẽs ꝯditiones ad bonã diuisionẽ req̃site. ß ista ẽ hmõi. g ꝛc. Minor pbat. qꝛ tres sunt cõditiones requisite ad bonam diuisionem que oẽs huic cõueniunt. Prima est. q membra diuisionis debent esse opposita formalit vl vtualiter. Scõa est. q nõ debẽt excedi a diuiso. ß dñt euacuare totã naturã diuisi. Tercia ẽ. q mẽbra diuidentia nõ excedant diuisum. ß cũ ipo cõuertant. sic q nihil debet cõtineri sub membris diuidentibus. q̃n ꝯtineat etiã sub ipo diuiso. Et ẽ ista diuisio generis in suas spẽs si sonus absolute capit. si vo capiat respectiue vt compatur ad sequẽtia. ad quoꝝ cognitionẽ valet. sic est diuisio analogi in sua analogata: qꝛ ad illã ꝯgnitionẽ solũ valet sonus vox.

Ar. Diuisum positiuũ dz habere membra diuidentia positiua. ß membra istius diuisi non sunt positiua. igit ꝛc. Minor pbat. qꝛ non vox est quid priuatiuũ: igit ꝛc. Dõm q lz nõ vox sit q̃d priuatiũ ßm vocem. tñ est quid positiuũ ßm rem significataz per tale nomen. ꝛ ponitur sub nomine priuatiuo ad significandũ oppositionẽ inter ista duo membra sonum diuidentia: Vel dõm q licet sonus non vox quantuz ad illud a quo nomen imponit sit aliquid priuatiuũ. tñ q̃tum ad illud cui nomen imponitur est q̃d positiuũ: ideo p nõ vocem circũloquimur quandã spẽz soni cui non est nomẽ impositũ ꝓpter penuriã vocabuloꝝ. Replicat. membrum diuidẽs non erit cõi⁹ diuiso. ß non vox est cõmunius sono: quia cõuenit ligno asino ꝛcijs. Dõm q ly nõ vox non est solum membrum. ß sonus nõ

vox.s.cum inclusione diuisi.

Ar In om̄i bona diuisione diuisum precedit membra diuidentia. sꝫ h sequitur. ḡ non est bona. Minor ꝓbatur. qꝛ est obliquus qui a pte post cōstruit᷑. Dōm ꝙ simpl'r dictio rcā debet seq dictionē regentē. in q̄ tuor tñ casibus preponit᷑. Primo rōne q̄stionis. vt quē vidisti. Scđo rōe relationis. vt iohes currit quē video. Tercio rōne negationis. vt nullum video. Quarto rōe diuisionis. vt h sonoꝝ alius vox alius nō vox. vñ ver/ sus. Questio latio. siue negatio. scissio si fit. Obliq̄s x̄bo ꝑponas sepe re

Ar Nullū simplex p̄t diuidi. sꝫ son⁹ ē q̄dda simplex. ḡ male diui/ gēti. ditur. Minor ꝓbat᷑. qꝛ est forma q̄ s̄m Gilbertū por. est simplex et inuariabilis. Dicendū ꝙ nullum simplex pōt diuidi in partes ītegrales ꝛ quantitatiuas. tamen bene in ptes subiectiuas. Et quando dꝛ. partes subiectiue sunt spēs alicui⁹ generis. sꝫ son⁹ nō est gen⁹. ḡ nō p̄t diuidi in p tes subiectiuas. Minor ꝓbat᷑. qꝛ son⁹ est accñs de tercia spē qualitat᷑. sed accñs non est gen⁹. ḡ ꝛc̄. Dōm ꝙ accñs p̄dicabile nō est gen⁹. sꝫ bñ accñs p̄dicamentale. quo mō sonus est accidens.

Sonus vox est idem qđ ipa vox. Est vox est sonus ab ore aialis ꝓlatus naturalib⁹ instrumentis forma tus. Naturalia autem instrumenta q̄bus vox formaꝫ sunt hec: guttur lingua palatuꝫ quatuor dētes ꝛ duo labia. vñ x̄sus. Instrumenta nouem sunt guttur lin gua palatū Quattuor ꝛ dentes ꝛ duo labra simul.

Premisso quid sit sonus tam diffinitiue q̄ꝫ diuisiue. Petrus hys. cōse/ quenter determinat de membris diuisionis. que sunt sonus vox ꝛ son⁹ nō vox. ꝛ ip̄e volens diffinire sonum vocem diffinit vocem. quia illa duo sūt idem ꝑ vnā regulā restrictionū. q̄ dꝛ ꝙ oē nomē nō diminuēs ꝛc̄. sicut ī si/ mili idem sunt aial homo ꝛ hō. Dicit ergo. vox est son⁹ ab ore aialis ꝓ/ latus naturalibus instrumentis formatus.

Qr Utrum diffinitio vocis sit bona. Dicendū ꝙ sic. qꝛ indicat essen/ tiam diffiniti ꝑ essentialia. i. ꝑ gen⁹ ꝛ drām. Uñ sonus est gen⁹ dif/ finiti. sed hoc qđ dꝛ ab ore aialis ꝓlatus ponit᷑ ad drñam soni non vocis Et cum additur naturalibus instrumentis formatus ponit᷑ ad differenti/ am tussis ꝛ sternutationis. q̄ fiūt ab ore aialis. non tñ mediantib⁹ natura libus instrumentis. quoꝝ nouem sunt. vtꝫ in textu

Notandum Qꝛ ad vocis ꝑfecte generationem q̄ttuor prin/ paliter requirunt᷑. Primo inspiratio aeris. i. at tractio aeris ad pulmonem. Secundo aeris attracti circa pulmonē īgros satio. Tercio aeris ingrossati ad vocalem artereā reuerberatio. Quar/ to repercussio aeris cum debita distinctione ꝛ formatione causata ex per cussione lingue contra palatum ꝛ dentes. Ex quo patet ꝙ non omnia aīa lia faciunt sonū. qꝛ aīalia que nō inspirāt neqꝫ respirant non faciūt sonuꝫ

ſicut piſces ⁊ alia aĩalia calidũ ſanguinē nõ hñtia. Unde inſpiratio valet animalibꝰ ad duo. p̄ ad refrigeriũ cordis. Scd̃o ad formationem ſoni vel vocis. primũ eſt de eſſe aĩalis ad eiꝰ cõſeruationē. ſecundũ vo eſt ſolũ de bene eſſe. Et p̄dicta q̄tuor ꝯtinent̃ in diffinitõe vocis poſita ab Areſtote le ſcd̃o de aĩa. que eſt. Uox ē repercuſſio aeris inſpirati ab aĩa ad vocalez arteream facta cũ ymagine ſ̾candi. que diffinitio eſt cãlis qꝛ dat̃ ꝑ oĩa genera cauſaꝝ. Et differt a diffinitione h̃ poſita. que ē quidditatiua. quia datur ꝑ genꝰ ⁊ drñam vt patuit.

Ar Quicq̃d ꝓfert̃ cum ymagine ſ̾candi eſt ſignificatiuũ: ſed oĩs vox profert̃ cum ymagine ſ̾candi. ergo omis vox eſt ſ̾catiua ⁊c̃. qd̃ tamen eſt ꝯ diuiſionem ſequentem. Minor patet ex diffinitione vocis quã phus ponit. Dicendum ꝙ ſignificatiuũ capit̃ dupl'r. vno mõ generaliter ꝓut illa vox eſt ſ̾catiua q̃ ſ̾cat ſeip̄am aut aliud a ſe. ⁊ ſic oĩs vox ē ſ̾catiua. et ſic capit̃ in diffinitione vocis a pho aſſignata. Alio mõ ſpãliter ꝓut ſ̾care eſt aliud a ſe repñtare. ⁊ ſic nõ oĩs vox eſt ſ̾catiua prout innuit diuiſio ſequens. Uel p̄t dici. ꝙ duplex eſt diffinitũ. ſ. vniuocũ ⁊ analogũ. mõ vox eſt diffinitũ analogũ. ⁊ ſic diffinitio cõuenit p̄ncipaliter ⁊ ſm ſe totã voci ſignificatiue: q̃ eſt primũ analogatũ. ſ; nõ oꝫ ꝙ ita cõueniat poſteriori.

Ar Diffinitio Pe. hyſ. ꝯuenit alteri a diffinito. ergo nõ eſt bona. Añs ꝓbatur. qꝛ tuſſis eſt ſonus ab ore aĩalis ꝓlatus naturalibus inſtrumentis formatus. ⁊ tñ non eſt ſonꝰ vox. Dicendũ ꝙ tuſſis non eſt ſonus ab ore aĩalis ꝓlatus inquantũ aĩal. ſ; ꝓducit̃ a natura ſine figura ⁊ ymagine ſ̾candi. Etiã tuſſis nõ eſt naturalibus inſtrumẽtiſ formata. qꝛ formari eſt diſtingui ⁊ figurari. Et ꝑ hoc etiã excludunt̃ ſoni inſtrumẽtoꝝ muſicalũ ⁊ angeloꝝ. q̇ ſolũ dicunt̃ voces trãſſumptiue. qꝛ nõ ꝓcedunt ab ore aĩalis. Etiã voces angeloꝝ nõ ſunt nãles. de q̇bꝰ eſt h̃ ad ꝓpoſitũ.

Ar Ubicũq; repit̃ ꝓpria paſſio alicuiꝰ ſ̾biecti. ibi eſt etiam ſubiectũ illius paſſionis. ſ; in ſonis inſtrumẽtoꝝ muſicaliũ eſt ꝓpria paſſio vocis. ſ. continuatio. eleuatio. ⁊ depreſſio. ergo eſt ibi vox. Dicenduꝫ ꝙ ibi eſt paſſio vocis ſm ſilitudinem. ⁊ ergo etiã ſoni muſicaliũ inſtrumentoꝝ dicunt̃ voces ſilitudinarie ⁊ tranſſumptiue. qꝛ ſicut vox aliq̃n cõtinuat̃ eleuat̃ ⁊ deprimit̃. ſic etiã ſonꝰ inſtr̃oꝝ muſicaliũ aliq̃n ꝯtinuat̃. eleuat̃. ⁊ dep̄mit̃

Ar Plura ſunt inſtrumẽta q̇bꝰ format̃ vox q̃ nouē. ergo ꝯ textũ. Añs ꝓbatur. qꝛ pulmo ⁊ vocalis arterea etiã req̇runt̃ ad vocis formationem. Dicendũ ꝙ duplicia ſunt inſtrumẽta q̇bus vox format̃. ſ. ꝓpinqua ⁊ remota. ſ; Petrus hyſ. ponit tm̃ inſtrumenta ꝓpinqua. q̄re illa duo ceteris nõ cõnumerat. quia ſunt remota. Uel dõm ꝙ pulmo ⁊ vocalis arterea cõprehendũtur ſ̾b gutture. Añ vocalis arterea eſt illa vena q̃ ꝓtenditur a ſummitate ad modũ tubule vſq; ad pulmonem.

Ar Aues infantes ⁊ vetule formãt voces. ⁊ tñ nõ hñt iſta oĩa inſtrumenta. qꝛ carent dentibus. ergo ad formandũ vocē nõ ſunt iſta neceſſaria. Dõm ꝙ duplices ſunt voces. ſ. ꝑfecte. ⁊ ad illaꝝ formationē requiruntur nouē inſtrumẽta. Alie ſunt impfecte quibꝰ non poſſumus debite exp̄mere id qd̃ eſt apud aĩaꝫ. ⁊ illas vocãt edentuli. Et q̃n dicitur inueniuntur alique aues faciẽtes vocem ꝑfecte cũ ꝯtinuatõe ſicut hoĩes.

Dñm ꝙ aues bene faciunt vnã vocẽ perfectam aut duas. nõ tñ ꝗlescunq; nec indifferenter oẽs. ꝛ ꝗ ex hoc nõ dꝫ dici ꝙ formãt voces ꝑfectas. Uel dñm ꝙ licet illi soni videant voces ꝑfecte. tñ ſm ꝓpriam rõnem vocis sunt nõ voces. qꝛ canes latrant. vacce mugiũt. porci grinniũt. equi hinniũt. oues balant. rane coaxant. soli ꝯo hoi relinquit ꝓpriũ vocare. ꝛ ergo phs in secundo de aĩa attribuit vocẽ soli homini. licet Pe. hys. hic generalius loquatur ꝗ Arestoteles in secundo de aĩa.

Sonus non vox ẽ ꝗ generat ex collisione duoꝝ corpoꝝ inaĩatoꝝ: vt fragor arboꝝ: strepitus pedum

Hic ꝯñr diffinit scđm membꝝ dicte diuisionis. s. sonũ nõ vocẽ. Et dicit ꝙ sonus non vox est ꝗ generat ex collisione duoꝝ corpoꝝ inaĩatoꝝ. Exẽplum. vt fragor arboꝝ. strepit⁹ pedũ. Et dꝫ intelligi pñs diffinitio tam de corpibus inaĩatis simplr. ꝗ de aĩatis hñtibus se ad modũ inaĩatoꝝ.

Qr Utrum ista diffinitio soni sit bona. Dicendum ꝙ sic. quia dat ꝑ genus ꝛ differentiam. genus est sonus. ꝛ datur intelligi per illud relatiñ qui. sed totum quod sequitur. s. ex collisione duoꝝ corpm inanimatorum ponitur ad dĩam vocis. Est autem collisio mutua percussio corpm adinuicem. ꝛ dꝫ a con qđ est sil. ꝛ lesio lesionis.

Notandum Qꝛ quatuor reqͥrunt ad sonũ vocẽ quod ad bene eẽ ꝛ ꝑfectionem. primo ꝙ sint corpa dura. et ergo si lana ꝑcutiat ad lanam non facit sonum. Secundo ꝙ sint corpora plana siue lenia ꝛ non acuta. ꝛ ergo si acus ꝑcutiatur supra acum non facit sonum. Tercio ꝙ sint corpa aerea. ꝛ ꝗ si plumbũ ꝑcutiat supra plũbuꝫ non facit magnũ sonũ. Quarto ꝙ illa corpa tangant se cũ violentia. ꝛ ꝗ si vna manus ꝑcutiat ad aliã leniter non facit sonũ. Sed tria sunt ꝗ reqͥruntur ad ſʒam soni nõ vocis. s. percussum ꝑcutiens ꝛ mediũ. sicut ptꝫ ĩ sono cãpane vbi ꝑcussum ẽ cãpana. ꝑcutiẽs baptillus. ſ mediũ est aer.

Ar Fragor arboꝝ, strepitus pedũ sunt soni corpoꝝ aĩatoꝝ. ꝗ incõueniẽter ꝑonuntur ꝑ exemplis. Dicenduꝫ ꝗuis arbores sint aĩate ſm substantiam. sunt tñ inaĩate ſm hunc modũ oꝑandi. ꝛ ꝑ pedes aliꝗ faciunt strepitus: non inquantũ aĩati. sed inꝗtum corpora dura. ꝛ ꝗtum ad hoc esse aĩatum accidit eis.

Ar In fractione papiri vel pãni causat sonus non vox. ꝛ tñ nõ generatur ex collisione duoꝝ corpoꝝ. Dicendũ ꝙ licet ibi nõ sint duo corpora formaliter. tñ bene equalenter ꝗtuꝫ ad suũ effectũ. ꝗ est subita ꝛ violenta fractio aeris. ꝛ ergo ptes aeris se mutuo concutientes causant sonum illũ. ꝛ quãto ruptura est velocior tãto sonus est maior.

Uocum alia significatiua alia non ſcatiua. Uox significatiua ẽ que auditui nostro aliꝗd repñtat: vt homo equus. Uox non significatiua ẽ que auditui nr̃o nihil representat. vt bu ba baff.

Hic subdiuidit vocē. cuius cognitio ad sequētia est necessaria. ⁊ ꝑmit
tit de sono nō voce. qꝛ sonus nō vox nō deseruit sibi ad ꝓpositū. Dicit ḡ.
(Vocū alia ſcatiua: alia nō ſcatiua) Et vlteriꝰ diffinit illa mēbra: dicēs.
(Vox ſcatiua est q̄ auditui nr̄o aliq̄d rep̄ntat). i. q̄ apta nata est ꝑ auditū
nr̄m aliq̄d rep̄sentare intellectui cuius ip̄a est signū. et sic ex ꝯn̄ti aliq̄d re
linquit̃ in intellectu. vt homo. equus. sed (Vox nō ſcatiua est q̄ auditui
nostro nihil rep̄sentat). i. q̄ intellectui ad sensū reflexo ꝑ se nihil rep̄sen
tat tanꝙ ſcatū eius. vt bu. ba. baf.

Qr̃ Que sit rō huiꝰ diuisiōis. Dōm ꝙ ista. qꝛ oīs vox obijcit se audi
tu. ita ꝙ nō aliā ſcatiōem a se habeat. ⁊ tūc est vox nō ſcatiua. vel sic ꝙ ei
imp̄ssa sit ſcatio alia a se a primo impositore. ⁊ tūc est vox ſcatiua. Vl̃ ali
ter. qꝛ vox se obijcit auditui aliq̄d rep̄ntās ītellectui. vel ergo rep̄ntat ali
ud a se tanꝙ signū signatū: aut seip̄am. Si primū sic est vox ſcatiua. si se
cundū sic ē vox nō ſcatiua. Vn̄ vox d̄r ſcatiua qꝛ est signū alicuiꝰ. ⁊ sic d̄r
ſcatiua a signo. Sed vox d̄r nō ſcatiua. qꝛ nulliꝰ a se est signū. Pro quo
sciendū ꝙ signū ſm Tulliū est qd̄ se primo offert sensui aliquid aliud de
relinquēs intellectui. qm̄ ipsa vox ſcatiua rep̄sentat seipsam auditui cau
sando suā silr̄itudinē in auditu. ⁊ suā spēz in fantasia. ad quā fantasiā in
tellectꝰ se cōuertēs app̄hendit ſcatū vocis.

Ar̃ In nulla bona diuisiōe mēbra diuidētia debēt excedere diuisū. vt
ptꝫ ex dictis. ſ hic membra diuidētia excedūt vocē. ḡ ⁊c̃. Minor ꝓbat̃. qꝛ
circulus pendens an̄ taberuā ē ſcatiuꝰ. qꝛ aliquid rep̄ntat. et nō est vox.
Dōm ꝙ ſcatiuū ⁊ nō ſcatiuū ſm se nō sunt mēbra diuidētia: ſ vox ſcati
ua ⁊ vox nō ſcatiua. ⁊ illa nō excedūt diuisuꝫ. imo ꝯtinent̃ sub ip̄o. ⁊ idō
diuisuꝫ debet repeti in mēbris diuidētibus. vt sit diuisio totius in modo
in suas ꝑtes. Et qn̄ d̄r. accidit voci esse ſcatiuā vel nō ſcatiuā. ḡ est diui
sio subiecti in accidētia. Dōm ꝙ vox diuidit̃ in voceꝫ ſcatiuā ⁊ nō ſcati
uam tanꝙ totū in modo in suas ꝑtes. sed diuidit̃ in ſcatiuū ⁊ non ſcati
uū vt subiectū in sua accidētia. Et ḡ qn̄ diuisio sic capit̃ (vocū alia ſcati
ua alia nō ſcatiua) est diuisio subiecti in accidētia. sed qn̄ diuisum in mē
bris diuidēttibus repetitur tūc est diuisio totius in modo.

Qr̃ Circa diffinitōem vocis ſcatiue q̄re vox obiectū auditꝰ ſcat cōce
ptū nostri intellectꝰ ⁊ nō obiecta alioꝝ sensuuꝫ. Dōm ꝙ ideo. qꝛ vox est
aptius signū ad rep̄sentāduꝫ cōceptū nostri intellectꝰ. eo ꝙ vox depēdet
a volūtate nostra. ⁊ formamꝰ voces dū volumus. ſ hoc nō possumꝰ de ob
iectis alioꝝ sensuū. ergo etiam vox est magis cōueniens ad ſcandū cōce
ptus aīe ꝙ̄ alia sensibilia. Pro quo notandā ꝙ vox primo rep̄sentat se
auditui tanꝙ obiectū sue potentie. qꝛ est sonus qui est obiectū auditꝰ. et
rep̄sentat intellectui ip̄am rē ad quā significandā est imposita. Et hoc fit
tali ordine. quia obiectū cuiuslibet sensus imprimit similitudinē suam in
sensu exteriori. deinde causat̃ spēs ī virtute cogitatiua vel fantasia: q̄ nō
rep̄sentat vniuersale: sed naturā singulareꝫ sub hic ⁊ nūc. sed intellectus
agēs cū illa specie vl̃ fātasmate causat spēꝫ ītelligibilē in ītellectu possi
bili q̄ d̄r thesaurꝰ oīm spēꝝ intelligibiliū. q̄ tūc rep̄sentat vl̃e vel naturam
cōmunē ab oībus cōditōibus indiuiduātibus abstractā. ⁊ causat noticiā

actualẽ rei cui⁹ ẽ ſpẽs. Et hoc mõ voces ſunt impoſite ad ẜcãdũ res ꝯceptas ⁊ ĩtellectas mediãte auditu. q₂ nihil ẽ ĩ ĩtellectu q̃n pri⁹ fuit ĩ ſenſu.

Ar̃ Audit⁹ nõ apphẽdit ẜcatũ vocis ſ₃ ſol⁹ ĩtellect⁹. ergo male dr̃ ꝙ vox ẜcatiua ſit q̃ auditui aliq̃d repñtat. Dõm ꝙ vox ꝓprie ſe pñſentat auditui. ⁊ mediãte auditu repñtat ſuã ſilĩtudinẽ fantaſie. et ex ꝯñti repreſentat ẜcatũ ĩtellectui. Et qñ dr̃. ſi vox prĩo pñtaret ſe auditui. ⁊ ſcdõ repñſentaret ſuã ſilĩtudinẽ. ⁊ tertio ẜcatũ rei. ſeq̃ret ꝙ oĩs vox ẜcatiua eſſet eq̃uoca. Tenet ꝯña. q₂ ẜcaret plura diuerſis rõnib⁹. Dõm ꝙ vox ẜcatiua duo pria repñſentat nãliter. ⁊ ſolũ vltimũ repñtat ex impoſitõe ad placitũ. Illa aũt vox dr̃ eq̃uoca q̃ plura ẜcat ex impoſitõe ad placitum. Et qñ dr̃ vox ẜcatiua repñſentat ad placitũ ꝓferẽtẽ ⁊ rẽ ẜcatã q̃ ſunt plura. Dõm ꝙ non pñſentat illa eodẽ modo. vt infra patebit.

Ar̃ Omĩs vox auditui aliq̃d repñſentat. ergo oĩs vox eſt ẜcatiua. Añs ꝓbatur. q₂ oĩs vox ad minus repñſentat ſeipam Dõm ꝙ vox ꝓprie nõ repñſentat ſe. Pro quo notãda eſt drĩa inter pñſentare ⁊ repñſentare. q₂ repreſentare eſt aliq̃d aliud a ſe pñſentare. vt homo. illa vox prĩo pñſentat ſe auditui. ⁊ ex ꝯſequẽti pñſentat intellectui rẽ ẜcataʒ. ſ. naturã humanã quare repñſentat. Sed pñſentare eſt alicui offerre. et ſic omnis vox pñſentat ſe primo auditui. ſed non oĩs vox repñſentat.

Ar̃ Stando in iſta drĩa oĩs vox aliq̃d repñſentat. Probat̃ de illis vocib⁹ bu. ba. baf. que repñtãt ĩdignatõeʒ vel aliq̃d aliud. Dõm ꝙ ille voces capiunt̃ dupl̃r. Uno mõ ẜm ſe ⁊ abſolute. ⁊ ſic nihil a ſe ẜcant. Alio modo ꝙtuʒ ad ꝓferentẽ eas auſtere ⁊ terribl̃r. q̃ ad manifeſtãdũ ſuas paſſiones incutiẽdo alteri timorẽ eis vtitur. ⁊ ſic bñ pñt ẜcare indignatõem vel irã vel aliq̃d hmõi. Pro quo ſciẽdũ ꝙ aliq̃ vox repñſentat aliq̃d dupliciter. Uno mõ ꝑ ſe. vt illa vox hõ. Alio mõ ꝑ accidẽs. ⁊ tale nõ ẽ ꝓpriũ. ẜcatũ quo modo ille dictões bu. ba. baf. ẜcant.

Ar̃ Omĩs vox repñtat ad minus ꝓferentẽ ꝑ ſe. ergo oĩs vox eſt ẜcatiua. Añs ptʒ. q₂ ſi aliq̃s ambulet in tenebris ⁊ faciat illã vocem bu. alius cognoſceret eũ eſſe hoĩem. Dõm ꝙ vox ẜcatiua repñſentat auditui aliquid tanq̃ʒ ſignũ ſuũ ſignatũ. ⁊ non tanq̃ʒ effectus ſuã cauſaʒ efficientẽ quõ voces non ſignificatiue repñſentant ꝓferentes.

Vocũ ſignificatiuaꝝ alia ad placitũ: alia naturaliter. Vox ẜcatiua naturał̃r ẽ q̃ apud oẽs hoĩes ideʒ repñſentat. vt gemitus infirmoꝝ. latratus canũ. Vox ẜcatiua ad placitũ eſt q̃ ad voluntatẽ primi inſtituentis aliq̃d ſignificat. vt homo.

Hic ꝯſequẽter (dimiſſis vocib⁹ nõ ẜcatiuis. q₂ de eis nõ ẽ ad ꝓpoſitũ) diuidit vocẽ ẜcatiuã dicẽs (Vocũ ẜcatiuarũ alia ẽ ẜcatiua naturał̃r. alia ad placitũ.) Cui⁹ diuiſiõis rõ eſt. q₂ oĩs vox ẜcatiua habet ordinẽ ſiue relationẽ ad ſuum ẜcatũ. vel ergo talis ordinatio fit ẜm inſtinctũ nature. ⁊ ſic eſt vox ſignificatiua naturaliter. aut ẜm placitũ imponẽtis. ⁊ ſic ẽ vox ſignificatiua ad placitum. Tũc diffinit illa membra, ⁊ primo vocem ſigni

ficatiuā naturaliter dicēs. q (vox ſcatiua naturalr est illa que apud oēs hoīes idē repſentat) vt gemit⁹ infirmoꝝ repñtat dolorē. latrat⁹ canū iraꝫ vel gaudiū. Sꝫ (vox ſcatiua ad placitū est illa que ad voluntatē primi instituētis aliquid significat) vt homo.

Qr Que est rō harū diffinitionū. Dōm q rō prime est. qr vox significatiua naturaliter significat ex instinctu nature: que inclinat animal ad pferendū talem vocem impfectā ad exprimendū suas affectiōes siue passiōes. vt iram gaudiū vel famē. sed talis natura est eadē apud omnes. ⁊ eodē modo inclinat aīalia ad exprimendū suas affectōes. ergo vox significatiua naturaliter debet significare idem apud omēs. Sed ratio secundi est. qr res exterior repſentatur sensui. ⁊ mediante sensu generat suam similitudinē in anima. per quaꝫ similitudinē intellectus format intra se conceptū rei quem postea vult exprimere. qd nō potest sine signo sensibili facere. ideo imponit vocē ad significandū. sed talis vox est signū sensibile. ⁊ hoc maxime est in potestate anime. ideo dicitur significare ad placitum. hoc est primi instituentis.

Notandū Qr vox ſcatiua ad placitum ⁊ naturaliter differunt quattuor modis. Primo in plaōe. quia vox significatiua ad placitum perfecte proferf. ⁊ hoc qtuꝫ est de se. quia ex parte pferentis potest quādoq impfecte formari. sed vox significatiua naturaliter impfecte pfertur pp̄ter impetū passionis que impedit hominē ad debite pferendū. Secūdo vo differunt ex parte modi significādi. qr vox ſcatiua ad placitū ſcat diuersa apd diuersos. ſ vox ſcatiua nālr ſcat idē apd omnes homīes. Tertio differunt ex parte significati. quia vox significatiua naturaliter significat affectū ipsius appetitus. sed vox significatiua ad placitum conceptum intellectus significat. Quarto differunt ex parte efficientis vel sui ordinis ad significanduꝫ. quia vox significatiua naturaliter ordinatur ad significanduꝫ ex instinctu nature. sed alia imponit ad significandum a voluntate primi instituentis ⁊ habentis auctoritatē impositionis vocis. sicut fuerunt patriarche pphete et ceteri principes: quibus data est auctoritas.

Ar Nulla est vox significatiua ad voluntatē. ergo nulla est vox significatiua ad placitū. Patet ꝯña. qr placitū ⁊ voluntas idem sunt. Dōm q qūis voluntas ⁊ placitū idem sint re: differūt tamē rōne. Nam voluntas est potentia volitiua cui⁹ actus incipit ab intra ⁊ terminaf ad extra. ab intra. s. a re cognita. ad extra. s. ad obiectū volitum: qd est bonū. Sed placitum ecōtrario nomīat actum volūtatis: qui incipit ab extra ⁊ terminatur ad intra. incipit enī a re cognita ⁊ termiaf ad volūtatē. ⁊ ergo vox est significatiua ad placitū et non ad voluntatē. quia impositor mouetur a pprietatibus rerū que sunt extra ipsuꝫ.

Ar Nulla est vox ſcatiua ad placitū. Probaf. qr qd est ad placitum est variabile ⁊ cōtingēs. sed qd est ꝯtingens pōt nō esse. ⁊ sic vox significatiua ad placituꝫ quādoq non erit significās. Dicendum q duplex est placitū. s. hui⁹ ⁊ illius. ⁊ illud est variabile ⁊ cōtingens. Aliud est placitum primi instituētis. ⁊ tale est firmuꝫ ⁊ inuariabile. quia est funda-

kum in rerū ꝓprietatibus que necessario cōueniūt ipis reb⁹. et ergo ab eis sumit fixitudinē ⁊ firmitatē. q̄re voces ſcatiue ad placitū sp̄ idē ſcāt apd̄ intelligētes illas. Et si dicat̄. prim⁹ impositor nō ē. g̊ vox nō ſcat ad placitū suū. Probatur ꝯn̄a. qꝛ deficiēte causa deficit ꝑ effect⁹. Dōm ꝙ q̄uis prim⁹ impositor nō sit formal'r ⁊ eēntial'r: est tn̄ virtual'r in suis effectibus scꝫ in vocibus ſcatiuis ad placitū eius ſcātibus. Etiam forma argumēti non valet. quia arguit̄ a destructōe cause ad destructōem effectus. qui dependet ab ea in fieri tm̄.

Ar Gemitus infirmoꝝ solū idem ſcat apud latinos ⁊ illos q̄ cognoscūt ſcatiōes illaꝝ vocū. g̊ nō ſcat natural'r. Et sil'r pōt argui de illo exemplo. latrat⁹ canū. Dōm ꝙ latratus canū ⁊ gemit⁹ infirmoꝝ capiunt̄ dupliciter. Uno mō q̄tū ad primariā ſcatōem. ⁊ sic ſcāt sua ſcata ad placitū qꝛ vt sic gemit⁹ ſcat actū gemēdi ⁊ latrat⁹ actū latrādi. Alio modo q̄tuꝫ ad secūdariā ſcatōem. ⁊ sic ſcāt nāliter. qꝛ act⁹ latrādi canis ſcat iraꝫ vel gaudiū. Uel pōt dici ꝙ latrat⁹ canū capitur dupl'r. Uno mō ꝓ illis vocib⁹ latinis. ⁊ sic ſcat ad placitū. Alio mō ꝓ re ſcata vel ꝓ voce ſcata. s. ꝓ actu latrādi. ⁊ sic ſcat natural'r. ⁊ hoc vult textus. Et qn̄ dꝛ. vox ſcata ꝑ latratum canū nō ſcat idē apud oēs hoīes. ergo cōtra solutōem. Añs ꝓbatur. qꝛ illa vox nō fit apud oēs homīes. Dōm ꝙ licet actu non fiat apud omnes: ⁊ sic nō repsentat idem apud om̄es. sed tamē apta nata ē repsentare idem apud oēs si apud eos fieret.

Ar Actus gemēdi nō sp̄ ſcat dolorē. g̊ ⁊c̄. Probat̄. qꝛ īterdū ſcat derisionē. Dōm ꝙ q̄uis nō sp̄ ſcat verū dolorē. ſcat tn̄ dolorem fictū. Etiā nō dꝛ ꝙ oīs gemitus ſcat dolorē. ꝫ gemitus infirmoꝝ. Et si dicatur. hō ſcat idē apud oēs sicut gemit⁹ infirmoꝝ. ergo ſcat naturaliter. Probat̄. quia significat apud omnes homīes naturā humanā. Dicēdū ꝙ apud omnes latinos significat idem. sed nō apud omnes indifferēter sicut gemitus infirmorū.

Qr Quis est ordo in significādo. Dōm ꝙ sunt q̄ttuor q̄ se hn̄t ꝑ ordinē. s. scripta. voces. res cōcepte. ⁊ res ad extra. Nā scripta ſcāt voces. ⁊ voces significant res cōceptas. ⁊ res ꝯcepte ſcant res ad extra. Un̄ scripta sunt note. i. signa vocū ad placitū. Et hoc patꝫ sic. qꝛ ad placitum dꝛ illud qd̄ diuersuꝫ est apud diuersos. ꝫ scripta sunt diuersa apud diuersos. qꝛ alie sunt lr̄e apud iudeos. ⁊ alie apd̄ latinos. ⁊ alie apd̄ grecos g̊ scripta ex eis cōstituta sunt diuersa apud diuersos. et ꝑ ꝯn̄s scripta ſcāt voces ad placitū. Sꝫ voces ſcāt res cōceptas etiā ad placitū. qꝛ sic̄ sunt diuerse lr̄e ⁊ diuersa scripta apd̄ diuersos. sic etiā sunt diuerse voces apd̄ diuersos. Sed res ꝯcepte ſcant res ad extra natural'r ⁊ nō ad placituꝫ. qꝛ res ad extra sunt cause rerū ꝯceptarū. eo ꝙ per spēs intelligibiles res ad extra veniūt ad intellectū. sed res ad extra sunt eedeꝫ apud oēs. ergo etiam res cōcepte existētes essentiales silitudines a rebus ad extra causate. Ex quo ptꝫ ordo illoꝝ q̄ttuor. Nam primuꝫ mouens est ipa res ad extra. vt equus lapis. Secundū est cōceptus illi⁹ rei. i. spēs imago vel silitudo ei⁹ in aīa. Tertiū est vox ſcās rē sub cōceptu. Ultimuꝫ est scriptura. Et illum ordinē innuit ph̄us p̄mo ꝑhiermenias. Est tn̄ verū ꝙ vox apud pro-

ferentem primo significat cõceptum rei. sed apud audientem primo repre sentat rem conceptam.

Notãdũ Qz illa qttuoz pportionabil'r se hñt isto modo. qz vnũz extremũ est signũ tm̃. ⁊ aliud extremũ est signatũ tm̃. sed duo intermedia sunt signa ⁊ signata. sicut exẽpli grã. scripta sunt signa tm̃ ⁊ non signata. quia scripta ₰cant voces. sed nõ ₰cant. sed res ad extra est signatum tm̃. quia solũ significat per res cõceptas. voces autẽ sunt signa ⁊ signata. similiter res cõcepte: licz differẽter. nam vox est signũ conceptus ⁊ signatũ respectu scripti. sed res concepte sunt signa rerum ad extra ⁊ signata vocum. ⁊ hoc dicit Arestoteles pmo phierme. Sunt ergo ea que sunt in voce earuz que sunt in anima passionum note. ⁊ ea que scribũtur sunt signa eorum que proferũtur.

Ar Ex illis videtur sequi qz oĩs vox significatiua sit equoca. Seque la pbat. qz ₰cat ꝯceptũ ⁊ rem ad extra. Dõm qz vox ₰catiua ad placituz primo ₰cat cõceptum tanq̃ significatũ quo. sed significat rem ad extra tã q̃ significatũ qd. illud autẽ qd plura significat tanq̃ ₰cata qd ⁊ vltimata est equocũ. sed sic non est in ppsito.

Vocũ significatiuarũ ad placitũ alia cõplexa: vt oratio. alia incõplexa: vt nomen vel verbum.

Hic dimissa voce ₰catiua nãliter: subdiuidit vocẽ ₰catiuã ad placitum dicẽs. Vocũ ₰catiuarũ ad placitũ alia ẽ cõplexa: vt hõ currit. alia incõplexa: vt hõ p se: currit p se. Et pcedit ꝯplexũ incõplexũ. ppter duas cãs. Prima qz mẽbꝝ affirmatiuũ pcedit mẽbꝝ negatiuũ. qz ꝯplexũ sonat affirmatõem ⁊ incõplexũ negatõem. Secũda qz diuisio pcedit a pori quo ad nos ꝗ cõplexũ est prius quo ad nos: cũ sit cõpositius.

Qr Que sit rõ hui⁹ diuisionis. Dõm qz ista. quia oĩs vox ₰catiua ad placituz vel ꝯtinet in se pl'es voces ₰catiuas. aut vnã tm̃. Si primũ sic ẽ vox cõplexa. si secũdũ sic ẽ vox incõplexa. Alia rõ ẽ. qz vox ₰catiua ad placitũ ordinat' ad ₰cãdũ ꝯceptũ itellect⁹. Cũ ꝗ duplex sit ꝯcept⁹. s. cõplex⁹ ⁊ incõplex⁹: sic duplex est vox ₰catiua ad placitũ. Pro q̃ sciẽdũ qz cõceptus cõplexus ẽ qñ vnũ itelligit' alteri iesse vel nõ inesse. vel qñ res ꝯcipitur p ꝯpatõez ad aliud. vt dũ ꝯcipit' qz hõ ẽ alb⁹ vl' aĩal. Sz ꝯcept⁹ icõplexus ẽ qñ cõcipit' res ₰m se ⁊ absolute.

Ar Omnis bona diuisio debet dari p opposita. ꝗ ista non est hmõi. ꝗ ⁊c. Minoꝛ pbatur. qz vox incõplexa est pars vocis cõplexe. sed pars ⁊ totum idẽ sunt. Dõm qz licz in ista diuisiõe vnũ mẽbꝝ sit idem cuz alio materialiter: nõ tñ formaliter. qz vox cõplexa nõ est incõplexa. modo formaliter hic ponũtur mẽbra diuidẽtia. Et qñ dr. in voce cõplexa continet' materia vocis incõplexe. ergo etiã forma. Tenet ꝯña. quia non sepant'. Dicendũ qz illa forma se tenet per modum materie respectu totius vocis cõplexe ⁊ non per modum forme.

Qr Extra lrãm quid sit vox cõplexa: ⁊ quid incõplexa. Dõm qz vox cõplexa est que ₰cat cõceptum cõplexum. Sed vox incõplexa est que ₰cat ꝯceptũ simplicẽ ⁊ incõplexuz. Vel sic. vox ꝯplexa ẽ in qua vniunt' plures

voces ſcatiue ad placitū. ꝛ que repſentāt ꝯceptū cōplexū. ꝛ ꝑ oppoſitum diffinit᷑ vox incōplexa.. Ptꝫ correlarie p̄mo ꝙ nomē equocū vt canis nō eſt vox ꝯplexa nec nomē ꝯpoſite figure. qꝛ ibi nō capiunt᷑ ptes vt ꝑ ſe ſcatiue. Ptꝫ ſcd̄o. qꝛ aīal rōnale ꝛ q̄libet alia diffinitio eſt vera vox cōplexa. qꝛ ad rōnē vocis ꝯplexe tria req̄runt᷑ q̄ cuilibet ꝯueniūt diffinitiōi. Primū ꝙ ibi ſint pl'es voces ſcatiue incōplexe q̄ hn̄t ſe tanq̄ m̄le vocis cōplexe. Secūdū ꝙ ille voces hēant vnionē int᷑ ſe. ita ꝙ vna ſit determinās ꝛ alia determīabilis. q̄re hec. hō lapis nō ē vox cōplexa. Tertiū eſt ꝙ illa vox cōplexa hēat cōceptū ꝯplexū. ꝛ hoc req̄rit᷑ ex pte cauſe finalis.

Notandū Qꝛ triplex eſt ꝯplexū. ſ. voce tm̄. vbi ſcꝫ ſunt plures voces ꝛ res ſcata eſt vna. vt tunica veſtis. Aliud eſt ſcatōe tm̄. vbi ſunt pl'es res ſcate ꝛ vna vox ſcans. vt canis. Tertiū ē cōplexū voce ꝛ ſcatōe ſil'. vbi ſunt pl'es voces ꝛ pl'es res ſcate. vt ſortes currit. ꝛ illud ē ꝓprie ꝯplexū. Sic etiā incōplexū capit᷑ tripl'r.

Ar Diffinitōi corrn̄det ꝯcept⁹ incōplex⁹. ḡ eſt vox incōplexa. Aīis ꝓbat᷑. qꝛ ſibi corrn̄det ꝯcept⁹ diffiniti q̄ ē ſimplex ꝛ vn⁹. etiā diffinitio ꝛ diffinitū ſunt idē. ſꝫ diffinitū eſt vox incōpleca. ḡ ꝛ diffinitio. Dōm ꝙ lꝫ ſcatū remotū diffinitōis ſit ſimplex. tn̄ ſcatū ꝓpiquū. ſ. cōcept⁹ generis ꝛ differētie eſt ꝯplexuꝫ. q̄re etiā diffinitio ē cōplexa voce ꝛ ſcatōe ſil'. Uoce. qꝛ ibi ſunt pl'es voces adinuiceꝫ ordinate. Et ſcatōe. qꝛ ille voces īmediate plures cōcept⁹ ſcāt. Sꝫ alij loquētes de ſcato remoto dicūt diffinitōem eſſe vocē incōplexā. ꝛ hi diſtinguūt de voce cōplexa. Nam vox dꝛ cōplexa dupl'r. Uno mō ꝓprie. ſ. vbi ē vnio pluriū vocū ſcatiuarū q̄bus corrn̄det ꝯcept⁹ ꝯplex⁹. Sꝫ vox īcōplexa ꝓpe ē vbi ē tm̄ vna vox ſcatiua cui correſpōdet cōcept⁹ incōplex⁹. Sꝫ vox ꝯplexa cōiter eſt vnio pluriū vocū ſcatiuarū. ſiue eis corrn̄deat cōcept⁹ cōplex⁹ ſiue incōplex⁹. Sic vox incōplexa cōiter eſt vbi tm̄ eſt vna vox ſignificatiua. ſiue ei corrn̄deat conceptus complexus ſiue incōplexus.

Ar Uox complexa ē pl'es voces. ḡ male dꝛ vna vox. Dōm ꝙ lꝫ vox complexa non ſit vna ſimpl'r. eſt tn̄ vna aggregatione. ſicut ptꝫ de orōne. Et ſi dicat᷑. oratio eſt vox incōplexa. ḡ male ponit᷑ ꝑ exēplo vocis ꝯplexe. Aīs ꝓbat᷑. qꝛ eſt tm̄ vna dictio ꝛ ſcat tm̄ vnū. Dōm ꝙ lꝫ oratio ſecunde intētional'r capta ſit vox incōplexa. tamē capta pro rebus ſubſtratis ꝛ prime intētionaliter eſt complexa.

Ar Nulla eſt res complexa. ergo nulla eſt vox complexa. Tenet ꝯn̄a. qꝛ voces ſcāt res. ſꝫ ſignū ꝛ ſignatuꝫ debent corrn̄dere. Dōm ꝙ q̄uis res ad extra non ſint ꝯplexe. tn̄ bn̄ res ꝯcepte. Et qn̄ dꝛ res ad extra non ſunt complexe. ergo non res ꝯcepte. Tenet ꝯn̄a vt pri⁹. Dicit᷑ ꝙ res ad extra ad min⁹ ſunt compoſite aut ꝯponibiles qd̄ ſufficit. et hoc intellect⁹ alteri ſcare volens venit ꝛ complectit plures voces ad placitum ſcātes. quare ꝯpoſitio rerum ad extra ſcat᷑ ꝑ complexionē conceptuū et vocū. Uel dicendū ad primū ꝙ licet oporteat ſignū naturale corrn̄dere ſignato. non tn̄ oportet de ſigno volūtario q̄le eſt vox. Etiā licꝫ ſignū corrn̄deat ſignato. non tamē quodlibet attributū ſigni attribuit᷑ ſignato. q̄a complexio attribuit᷑ voci. non aūt rei ad extra.

Ar. Ois vox cõplectit̃ ex lr̃is ꝛ syllabis. ergo oĩs vox ẽ ꝯplexa. Etiã oĩs vox ꝟcatiua cõponit̃ ex voce ꝛ ꝟcatõe. ergo oĩs vox ꝟcatiua ẽ cõplexa. Dõm ꝙ ꝓprie non cõplectitur vox ꝟcatiua ex lr̃is et syllabis: ꝫ poti⁹ cõponitur. Unde dñia est inter cõpositionez ꝛ cõplexionẽ. qꝛ cõpositio est vnio aliquoꝝ ex qbus fit vnũ tertiũ. ita ꝙ illa nõ manẽt sub ꝓprijs formis: ꝫ sub forma vni⁹ tertij. Sꝫ cõplexio est vnio aliquoꝝ remanẽtiũ sub ꝓprijs formis. Exẽplũ pͥmi vt pr̃familias. Exẽplũ secũdi vt hõ currit Et silr̃ dr̃ ad secũdũ. qꝛ si capiat̃ ꝯplexũ gnãlr̃ ꝓ qcũqꝫ ꝯpõne duoꝝ adiuicẽ. siue sit reꝝ siue dictionũ. siue lraꝝ ꝛ syllabaꝝ. siue ꝟcati ꝛ modi ꝟcãdi. sic ĩ illis de qb⁹ argumẽta assumunt̃ ẽ ꝯplexio. Si ꝟo capiat̃ spãlr̃ ꝓ ꝯpositõe vl̃ ꝯplexiõe pluriũ vocũ ꝟcatiuaꝝ: tũc negat̃ in eis ꝯplexio.

Nomen ẽ vox ꝟcatiua ad placitũ sine tpe. cui⁹ nulla ps sepate aliqd ꝟcat finita ꝛ recta. Uox ponit̃ in diffinitõe nois ꝓ genere. Significatiua ponit̃ ad dñiaꝫ vocis nõ ꝟcatiue. Ad placitũ ponit̃ ad dñiaꝫ vocis ꝟcãtis naturalr̃. Sine tpe põit̃ ad dñiaꝫ ꝟbi qd ꝟcat cũ tpe. Cui⁹ nulla ps sepate aliqd ꝟcat ponit̃ ad dñiaꝫ orõnis: cuius ptes sepate aliqd ꝟcant. Finita põit̃ ad dñiaꝫ nois infiniti. vt nõ hõ: qd nõ ẽ nomẽ apud dyalecticũ: sꝫ nomẽ infinitũ. Recta ponit̃ ad dñiaꝫ noim obliqꝝ. vt cathonis cathoni. q nõ sunt noia ꝟm dyalecticũ: sed noia obliq. Unde solus ntĩs siue rectus dr̃ eẽ nomẽ ꝟm dyalecticũ.

Postqꝫ Pe. his. determiauit de sono voce diffinitiue. diuisiue. ꝓbatiue ꝛ exẽplarit̃: q sunt pñcipia ꝛ ptes eẽntiales nois ꝛ ꝟbi ponẽde ĩ eoꝝ diffinitõib⁹. hic ꝯsiter põit pͥo diffinitõez nois ex illis ꝯstitutã. ꝛ scdo diffinitõez ꝟbi: q sunt ptes ĩtegrales ꝓpõnis. Ratõ ordinis ẽ. qꝛ nomẽ ꝟcat ꝑ modũ subẽ: ꝛ ꝟbũ ꝑ modũ act⁹. ꝫ sub a est añ actũ. ḡ nomẽ pcedit. Uel qꝛ nomẽ ẽ subiectũ ꝓpõnis: ꝟbũ ꝟo p̃dicatũ. ꝫ subiectũ ẽ añ p̃dicatũ. ḡ diffiniẽdo nomẽ dicit. Nomẽ ẽ vox ꝛc̃. vt ptꝫ in textu.

Ar. Uerbũ se hꝫ in ꝓpõne vt forma. ꝛ nomẽ vt materia. ꝫ forma est añ materiã. ergo verbũ est ante nomẽ. Minor ꝓbatur. qꝛ maius dignũ est añ min⁹ dignũ. Dõm ꝙ duplex ẽ via. s. ꝑfectõis. ꝛ sic forma est ante materiam. ꝛ hoc intelligit̃ de forma substãtiali. Alia ẽ via generatõis. ꝛ ꝟm hãc materia est ante formã.

Ar. Nulla materia pt p̃dicari de suo toto. ꝫ vox ẽ materia nois. ḡ non p̃dicat̃ de noĩe. ꝛ ꝑ ꝯñs vox male ponit̃ loco generis. Maior ꝓbat̃ a sili qꝛ illa ẽ falsa. hõ est carnes et ossa. etiã illud qd p̃dicat̃ debet eẽ totum. Dõm ꝙ vox non p̃dicat̃ de noĩe vt materia. ꝫ vt genus. Uel põt dici ꝙ

duplex est materia.s.naturalis ⁊ artificialis. Materia nālis nō pt p̄dica/ri de suo materiato.ꝫ bñ materia artificialis. vox aūt est materia artificia lis ipiꝰ noīs.⁊ ꝗ bñ pt p̄dicari de noīe.Et rō illiꝰ diuersitatis est.qꝛ mate/ria nālis ē ens in pura potētia.⁊ ē altera ꝑs ꝯpositi.ꝫ ꝑs nō pt p̄dicari de toto.vt pꝫ ꝑ silr̄e assumptū.Sꝫ materia artificialis ē in actu ⁊ hꝫ rōem to/tius.⁊ ꝗ bñ pt p̄dicari de materiato.vt dicēdo scamnū ē lignū.est bōa p̄di catio. Et si dicat̄.vox ē materia nālis noīs.ꝗ de eo nō pōt p̄dicari.Aña ꝓbat̄.qꝛ vox ē ens nāle.ꝗ ē materia naturalis. Dōm ꝙ vox capit̄ duplr̄. Uno modo vt est reꝑcussio aeris inspirati.⁊ sic est ens naturale. Alio mō vt est vox s̄catiua.⁊ sic hꝫ rōem artificialis.et isto mō ponit̄ in diffinitiōe ipsiꝰ nomīs.sicut in simili lignū est ens naturale ⁊ tamē est materia artifi cialis respectu scamni.

Ar̄ Nomē s̄cat cū tp̄e.ergo illa ꝑticula in diffinitōe male negatiue po nitur.Aña ꝓbat̄ de illis noībꝰ ānus.dies.mēsis ⁊c̄. Dōm ꝙ illa nomīa bñ s̄cāt tp̄us.nō tñ s̄cāt cū tp̄e cōnotatiue. Pro ꝗ sciēduꝫ ꝙ s̄care tp̄s ē de pꝛīcipali s̄cato īportare tp̄s.vt ānꝰ de pꝛīcipali s̄cato s̄cat tp̄s ꝗnꝗgin taduarū septimanaꝝ.⁊ mēsis s̄cat tp̄s q̄ttuoꝛ hebdomadaꝝ. Sꝫ s̄care cū tp̄e est vltra pꝛīcipale s̄catū ꝯnotare certā dr̄iam tp̄is.vt amo de pꝛīcipali s̄cato s̄cat actū amādi.⁊ ꝯs̄cat tp̄s p̄ñs qđ talē actū mensurat. Et qñ dr̄ fluxus ⁊ fieri mēsurant̄ tempoꝛe.sed motus impoꝛtat fluxum ⁊ fieri.ergo tempe mēsurātur.⁊ per ꝯsequēs s̄cant cū tp̄e. Dōm ꝙ lꝫ motꝰ s̄cet fluxuꝫ vel fieri.nō tñ s̄cat ꝑ modū fluxꝰ vel fieri.ꝗ nō s̄cat cū tp̄e.

Ar̄ Participiū ē nomē s̄m logicū cū possit esse subiectū ꝓpōnis.⁊ tñ s̄cat cū tp̄e. Dōm ꝙ lꝫ ꝑticipiū s̄cet cū tp̄e qđ est mēsura vniꝰ extremi ꝓ/positōis.nō tñ s̄cat tp̄s qđ ē mensura totiꝰ ꝓpōnis. Et qñ dr̄.participiū ꝯs̄cat tp̄s qđ ē mēsura totiꝰ ꝯpōnis.ꝗ ⁊c̄. Probat̄ cū dr̄.extremū iudiciū est futurū.antixp̄us ē generādus.vbi tota ꝓpositio de futuro reddit̄ ve/ra ꝓ futuro. Dōm ꝙ iste ꝓpōnes ⁊ ꝯsil̄es sunt de p̄ñti ꝓpter illud verbuꝫ est.licet participia ampliāt ad futura.

Ar̄ Partes noīs nihil s̄cāt.ꝗ nomē nihil s̄cat. Tenet ꝯña.qꝛ ex non s̄catiuo nō fit s̄catiuū. Dōm ꝙ ex nō s̄catiuo fieri s̄catiuū intelligit̄ du/pliciter s̄m ꝙ illa negatio non pōt capi duplr̄. Uno modo ꝯdictoꝛie vl̄ ne gatiue.⁊ sic ē impossibile. sicut in silr̄ ex lapide nō iusto pure negatiue nū ꝗꝫ fit iustus. Alio modo pꝛiuatiue.⁊ sic est possibile.sicut ī sili ex auaro ꝗ est iniustus pꝛiuatiue pōt fieri iustus.⁊ etiā ex non noīe pꝛiuatiue pōt fie/ri nomē. Et cū dr̄ ex nō ꝗtis nō pt fieri ꝗtū. vt dr̄ sexto phisicoꝝ. ꝗa sil̄i ex nō s̄catiuis nullo mō pōt fieri s̄catiuū. Dōm.ꝙ ex nō ꝗtis ꝗtitate cō/tinua nō pōt fieri ꝗtū ꝗtitate ꝯtinua. tñ ex non ꝗtis ꝗtitate discreta be/ne pōt fieri ꝗtū ꝗtitate discreta.sic in ꝓposito ex lr̄is ⁊ syllabis non signi ficatiuis fit nomen significatiuū.

Or̄ Quō potest oñdi ꝙ partes noīs nihil significāt. Dōm ꝙ hoc ꝓ batur ꝑ locū a maioꝛi.qꝛ si partes alicuiꝰ noīs sepate aliꝗd s̄carēt. maxi/me essent partes nomīs cōposite figure.sed ille nihil s̄cant.vt patꝫ de ista dictōe paterfamilias.ergo ⁊c̄. Minoꝛ ꝓbatur.quia s̄m sanctum Thomaꝫ quodlibet nomen vnū imponit̄ ad s̄cādū simplicē ꝯceptū rei.al̄s eñ non differret ab oꝛōne.vel qđlibet tale esset equocū. ꝫ nomē ꝯposite figure est

vnū. lꝫ illud a quo nomē imponit̃ sit qn̄qꝫ multa igit̃ ꝛc̄.

Ar̄ Nomīa cōposite figure vt eq̄ferꝰ respublica sunt noīa apud logi-
cū. ꝛ tn̄ eoꝝ ꝑtes aliq̄d ſcāt. Scd̄a ps ꝓbat̃. qꝛ ſcāt illud in ꝯposi
tōe qd̄ ſcabāt extra. Dōm ꝙ ille ꝑtes capiunt̃ dupl'r. Uno mō vt partes
noīs. ꝛ sic nihil ſcāt. qꝛ ꝑtes vt ꝑtes sunt nō īponūtur ad ſcādū. Alio mō
inq̄ꝫtū sunt ꝑtes orōnis ꝛ vt dictōes sunt. ꝛ sic aliq̄d ſcant.

Ar̄ Partes noīs cōposite figure vt ꝑtes sunt aliq̄d ſcāt. ergo illa solo il
la nō valet. Añs ꝓbat̃ ꝑ grāmaticos. dicētes noīa ꝯposite figure posse di
uidi in duas vel in plures ꝑtes ītelligibiles prioris sensus capaces. Di
cendū ꝙ ꝑtes noīs ꝯpositi vident̃ aliq̄d ſcare. tn̄ nō ſcāt illud in ꝑtibus
qd̄ ſcabāt in toto. qꝛ ſcāt in toto suū ſcatū sub vno ꝯceptu. ꝛ in ꝑtibꝰ sub
duobꝰ. Uel dōm ꝙ grāmatici ꝑ hoc dictū non volūt ꝙ ꝑtes noīs ꝯpositi
vt ꝑtes sunt aliq̄d ſcent. ſ volūt dicē ꝙ nomē cōpositū pōt diuidi in ꝑtes
que possunt esse integre dictōes. ꝛ sic aliq̄d ſcare. qꝛ tūc sunt capaces pri-
oris sensus. i. ſcatiōis quā habebāt an̄ ꝯpōnē.

Qr̄ Quare nomen infinitū non pōt esse nomē apud logicū. Dōm ꝙ
ideo. qꝛ illud qd̄ est nomen apud logicū hoc debet esse subiectū ꝓpositōis
dicentis determīate verum vel falsum. sed ex nomine infinito talis propo
sitio ꝯstrui non potest. ergo nomen infinitū non est nomē apud logicum.
Maior est nota. qꝛ ꝓpositio siue enūciatio ordinat̃ in demōstratōez. ſ ꝓ-
positio demōstratiua ſcat aliq̄d determīate. Sꝫ mīor pꝫ. qꝛ ꝓpō talis req̄
rit ꝑtes determīate ſcantes. ſ nomen infinitū indetermīate ſcat. non eñ
ſcat naturā determīatā neqꝫ suppositū determīatū.

Ar̄ Nomen infinitū pōt esse subiectū ꝓpōnis. ergo est nomē apud logicū
Añs pꝫ dicēdo nōhomo est nōhomo. Dōm ꝙ ꝓpō capit̃ dupl'r. Uno mō
ꝓ quacūqꝫ oratōe qualitercūqꝫ ſcante verū vel falsuꝫ. ꝛ sic nomē infinitū
pōt eē subiectū ꝓpōnis. Alio mō capit̃ ꝓ orōne q̄ determīate dic̄ veꝝ vl' fal
suꝫ. ꝛ sic nō p̄t eē subiectū ꝓpōis. Uel p̄t dici ꝙ nomē īfinitū capit̃ dupl'r.
Uno mō vt īfinitū ē. ꝛ sic nō p̄t eē subm̄ ꝓpōnis. Alioº capit̃ inq̄ꝫtū ꝯtute
intellectꝰ capitur ꝓ aliquo finito. vt nōhomo ꝓ asino. ꝛ sic potest esse sub-
iectū ꝛ nomen apud logicum.

Qr̄ Quid sit nomen infinitū. Dōm ꝙ nomē infinitum est cuiꝰ quali
tas certa ꝛ determīata est negata. ꝛ derelicta est substātia infinita. vt nō-
homo: ibi eñ ſcatū speciale. s. homīs negatur. et derelinquit̃ aliquid in-
clusum in ſcato speciali. s. ens qd̄ est homo. Uel sic. nomē infinitū est qd̄
cōponitur ex nomīe finito ꝛ negatōe negante qualitatē determīatā nomi
nis finiti. Pro quo notandū ꝙ triplex est negatio. s. negans. priuās. et
infinitās. Negatio negans est que cadit supra copulā ꝓpōnis ꝛ sepat pre
dicatū a subiecto. de qua solet dici ꝙ est malignātis nature. quicq̄d post
se īuenit hoc totū destruit. ꝛ oppositū eius inducit. Negatio priuans est
que negat habitū subiecti. ꝛ delinq̄t subiectū cū aptitudine ad habitū. vt
cecitas est negatio negās habitū. s. visum. Negatio infinitās ē que tollit
q̄litatē determīatā. ꝛ derelinq̄t subām infinitam. vt nōhomo.

Ar̄ Quis. aliq̄s reliquis ſcāt subās indetermīatas. ergo sunt noīa infi-
nita Dōm ꝙ sunt noīa infinita general'r capiēdo nomē infinituꝫ
ꝓ omni illo qd̄ ſcat subām infinitā. sed nō special'r ꝓ illo qd̄ fit infinitū ꝑ

adiũctũ negatiõis. vt hic capit̃. Et qd̃ plꝰ est ista ⁊ sĩlia nõ pñt infinitari.
Pro q̃ cõsiderãdũ ꝙ q̃ttuor ꝯditões req̃runt̃ ad h̃ ꝙ aliqd̃ nomen pos/
set infinitari. Prima ẽ ꝙ tale nomẽ non hẽat q̃litatẽ ĩdeterminatã. ⁊ ergo
trãscendẽtia nõ pñt infinitari. vñ cũ dr̃ nõ ens: ẽ nomẽ negatũ. Scd̃a ẽ ꝙ
non sit syncathegorema. ⁊ ꝑ hoc excludunt̃ signa distributiua ⁊ infinita.
Tertia est ꝙ tale nomẽ non sit negatiuũ: ſ; hẽat q̃litatẽ positiuã. et ꝑ hoc
remouent̃ negatões ⁊ priuatões. silr̃ noĩa negatiua ⁊ priuatiua. Quarta
est ꝙ ſcet aliq̃d determĩatc ꝓpter seip̃m. ⁊ ꝑ hoc remouent̃ ꝓnoĩa que si/

Qr ne demõstratõe ⁊ relatõe nihil determĩate ſcãt.
Utrũ nomẽ infinitũ aliq̃d ponat. Dõm ꝙ duplex ẽ nomẽ infini/
tum. s. substãtiuale ⁊ adiectiuale. Substãtiuale nihil ponit. qꝛ in illo q̃li/
tas est realr̃ eadẽ cũ suba: licz differat ſm rõnẽ. Qñ ğ aufert̃ q̃litas: silr̃
remouet̃ substãtia. in signũ cuiꝰ tale indifferẽter est verificabile de eo qd̃
est ⁊ qd̃ nõ ẽ. Sz adiectiuale ẽ duplex ſm ꝙ adiectiuũ ẽ duplex. nã quod/
dam ẽ adiectiuũ qd̃ ſcat accidẽs. ⁊ nomẽ infinitũ illiꝰ adiectiui aliq̃d po
nit ex cõnotato: puta subiectũ sui oppositi. vt nõ albũ ponit subiectũ non
hñs albedinẽ. Aliud ẽ adiectiuũ qd̃ ſcat substãtiã licz ꝑ modũ accidẽtis

Ar ⁊ tale adiectiuũ qñ infinitatur nihil ponit.
Omne nomẽ infinitũ aliq̃d derelinq̃t. ğ h̃ nõ solũ ꝯuenit adiecti/
uo: ſ; etiã substãtiuo. Añs pz ex diffinitõe noĩs infiniti. Dõm ꝙ in noĩe
infinito aliq̃d derelinq̃ põt duplr̃ ĩtelligi. Uno mõ ꝙ tale derelictuz aliq̃d
sit ĩ natura. ⁊ sic solũ in noĩe adiectiuo accidẽtis infinitato aliq̃d derelin
quit̃. qꝛ ibi q̃litas ẽ accidẽs superaddita sube. Alioᵒ sic. ꝙ tale sit aliq̃d in
ĩmagĩatõe. ⁊ sic ĩ sbiecto infinitato aliq̃d derelinq̃tur. q̃re diffiᵒ sibi ꝯueĩt

Ar Nomẽ infinitũ ẽ ꝯdictoriũ noĩs finiti. ſ; totũ ĩ vno ꝯdictorioꝝ ne
gat̃ qd̃ affirmatiue ĩportat̃ ꝑ reliquũ. ğ nomẽ infinitũ nõ ponit ali
q̃d ex ꝯnotato. Et ꝯfirmat̃. qꝛ nomẽ infinitũ ꝯponit̃ ex negatõe negante
totũ ſcatũ noĩs finiti. ğ nihil p̃t etiã ĩ adiectiuo. Dõm ꝙ illa ꝯdcõ noĩs
finiti ⁊ infiniti negat totũ ſcatũ principale. ſ; qñq; relinq̃t ꝯnotatũ affir/

Qr Quare noĩa obliq̃ nõ pñt eẽ noĩa apd̃ logicũ. Dõm (matiuũ.
ꝙ iõ. qꝛ nõ pñt eẽ subiectũ ꝓpõnis neq; p̃dicatũ. Nõ primũ. qꝛ iste
orõnes sunt ĩcõgrue. cathonis ẽ. cathoni ẽ. et ğ solet ex h̃ phier̃. circa hũc
passuz allegari illa auctas. verꝝ ⁊ falsuz p̃supponũt ꝯgruũ. Neq; secũdũ.

Ar qꝛ cũ dr̃. equꝰ ẽ hoĩs. ibi hoĩs nõ ẽ p̃dicatũ. ſ; hoc totũ est hoĩs.
Nomẽ obliquũ p̃t reddẽ suppositũ ⁊ eẽ subiectũ. ğ obliq̃ sunt no/
mina. Añs ꝓbat̃. vt regis inꝛest. Dõm ꝙ hic obliquꝰ nõ ẽ subiectũ: nec
etiã ẽ ꝓpõ. qꝛ subiectũ ꝓpõnis dz regi a v̄bo a ꝑte añ. ſ; iste obliquꝰ regis
nõ regit̃ a ꝑte añ. ſ; a ꝑte post. vt pz ꝑ alexãdrũ ibi. Int̃ ⁊ est iũge ⁊c̃. Et
qñ dr̃ ista videt̃ ꝓpõ. tedet aĩaz meã vite mee. eo ꝙ determĩate verꝝ vl̃ fal
suz ſcat. ⁊ tñ hic nulliꝰ ponit̃ rectꝰ. Dõm ꝙ obliq̃ ⁊ siĩles nõ faciũt ꝓpõem
ꝑ se. ſ; virtute suoꝝ ntõꝝ in q̃s resoluũtur. vt tedet aĩaz meã. i. aĩa mea est
quã tedet vite mee. Silr̃ cum dr̃. penitet me peccati. resoluit̃ sic. i. ego ha

Ar beo penitentiã de peccato.
Obliquꝰ p̃t a ꝑte ante regi ⁊ reddere suppositũ verbo ꝑsonali. er/
põt eẽ subiectũ ꝓpõnis. Añs ptz dicẽdo. mgr̃i ẽ genitiui casus. magr̃o est

datiui casus. Dōm q magr̄i et magistro in dictis exēplis ponunt quodāmodo materialr. ꝛ sunt veri nt̄i casus. s. in suppōne psonali. Et qn̄ ponunt ſcatiue tūc magr̄i ē gt̄i casus ꝛ magr̄o datiui casus. Et qn̄ dz. si in dictis exēplis eēnt nt̄i casus ꝓpōnes ille nō deberēt ꝯcedi tanq̄ vere. Dōm q ille ꝓpōnes ꝛ ꝯsiles ꝯcedunt put subiecta supponūt nō ꝑ se ſ ꝑ suo sili supponente psonalr in alia ꝓpōne. vt hic. liber ē magr̄i. dedi magr̄o.

Ar̄ In suppōne psonali ꝛ vbi capiunt ſcatiue obliq̄ supponūt ꝛ sunt subiecta ꝓpōnū. Probat dicēdo. sortē currē ē possibile. ibi actūs est suppositū. Dōm q actūs hic ꝑ se nō reddit suppositū. ſ cū infinitiuo supplet vicē nt̄i. ꝛ vocat dictū in grāmatica. ꝛ qn̄ replicat hoc totū. sortē currere est suppositū. ergo ꝛ quelibet pars. ꝛ ꝑ ꝯn̄s obliqu⁹ ꝑ se supponit. Dōm q totum dictū supponit capiēdo totū cathegorematice ꝑ integro ꝛ non syncathegorematice ꝑ qualibet pte.

Ar̄ Illius ꝓpōnis. cuiuslibet hoīs asin⁹ currit obliqu⁹ est subiectū. ergo ꝛc̄. Dōm q hui⁹ ꝓpōnis duplex ē subiectū. s. enūciatōis ꝛ distributōis. mō subiectū distributōis bn̄ pōt eē obliqu⁹. ſ non enūciatōis. Et quādo dz. dicendo iohannē legere. obliqu⁹ est subiectū enūciatōis. Dicendū q illa oratio non est ꝓpositio apud logicū. quia ibi non ponitur verbū personale finiti modi.

V Erbū est vox ſcatiua ad placitū cū tpe: cuius nulla ps sepata aliq̄d ſcat finita ꝛ recta. Cum tpe ponit ad dr̄iaʒ nois: qd̄ ſcat sine tpe. Finita ponit ad dr̄iaʒ verbi īfiniti. vt nō currit. n̄ laborat. q̄ nō sūt verba apud dyalecticū. Recta ponit ad differentiā verboꝝ obliquoꝝ. vt currebat cucurrit: que nō sunt verba ſm dyalecticū: sʒ verba obliqua. Vn̄ solū verbū p̄sentis tempis indicatiui modi dicit esse verbū ſm dyalecticū. Oīa autē alia verba eiusdē modi ꝛ alioꝝ modoꝝ dicūtur verba obliqua. Omnes autē alie differētie ponūtur hic in verbo eadem ratōe qua in nomie ponebātur.

Premissa pte mālı ꝓpōnis q̄ ſcat ꝑ modū subē q̄ est ꝓpōnis subiectū. hic ꝯn̄ter determīat de alia pte. s. formali. q̄ est verbū qd̄ ſcat actum a tali subā egredientē. ꝛ est p̄dicatū enūciatōis. dicēs. Verbū est vox significatiua ad placitū cum tempe ꝛc̄.

Or̄ Utrū diffinitio vbi sit ꝯueniēs ꝛ bōa. Dōm q sic. vt pʒ ꝑ ei⁹ declaratōem. qꝛ vox ponit ꝑ genere. ꝛ ꝑ h̄ dʒ ītelligi q hic diffinit vbū vocale. Addit (ſcatiua). i. apta nata ſcare (ad placitū) supple primi instituentis vel vni⁹ totius cōitatis (cū tempe). i. cū principali ſcato importando aliquā dr̄iaʒ tempis determinatā (cui⁹ nulla ps sepata). i. sepatim in-

dellecta aliq̄d s̄cat de hoc qđ s̄cabat sub forma toti⁹ vt ps finita et recta .i. finite s̄catōis ꝛ p̄n̄tis tp̄is indicatiui modi. Et ideo post gen⁹ in diffinitiōe positū ponit̄ ad dr̄iaꝫ sicut visuꝫ ē in diffinitōe noīs: p̄terq̄ꝫ illa p̄ticula cū tp̄e: que ponit̄ ad dr̄iam noīs qđ s̄cat sine tp̄e.

Ar̄ Ph̄us diffiniēs v̄bū nō ponit om̄es illas p̄ticulas. ḡ videt̄ q̄ hic sup̄flue ponant̄. Dōm q̄ Aresto. breuitati studens relinq̄t illas p̄ticulas fore notas ex diffinitōe noīs. ꝫ Petrus hisp̄. ē instructor iuuenū ꝛ ergo resumit eas. Sꝫ ꝯ. ḡ a simi nō deberet a ph̄o poni illa p̄ticula: cui⁹ ps extra nihil s̄cat: cū etiā ponat̄ in diffinitōe noīs. Dōm q̄ ph̄s resumit illā p̄ticulā ꝓpter remotōeꝫ dubij. q̄ꝛ in oī v̄bo p̄ter hoc v̄bū est sunt duo act⁹ ꝯpositi. s. generalis ꝛ sp̄alis. ꝛ ḡ ꝓpter illā ꝯpōnē intrinsecā magis videt̄ q̄ p̄tes verbi aliq̄d s̄cāt sep̄ate q̄ꝫ p̄tes noīs. Et ad hoc dubiū remouēdum resumit Aresto. illā p̄ticulā. cui⁹ ps nihil extra s̄cat. Et q̄n dr̄. Pe. hisp̄. nō ponit illā p̄ticulā: ꝛ ē sp̄ eoꝝ q̄ de altero p̄dicātur nota. quā tn̄ ponit ph̄us. ḡ ista diffinitio erit diminuta. Dōm q̄ illa p̄ticula solum ponit̄ de bene esse ꝛ ad maiorē declaratōem: ꝛ nō de necessitate. Dicūt tamē aliqui q̄ illa diffinitio sit imp̄fecta. quia per eam nō excludūtur participia. ꝫ supposita rōne generali quā trahit a grāmatico. s. qua s̄cat per modū distantis a substātia. ꝛ sic est sufficiēs ꝛ bona.

Ar̄ Significatio est de natura v̄bi. ḡ nō inest ei s̄m placitū. Añs probatur. q̄ꝛ de natura signi est s̄care. sed verbum est signū. ergo ꝛc̄.

Dōm q̄ si verbū formať vt signū cōceptus mentis s̄cat naturaliter. tamen verbū vt vox p̄cise s̄cat ad placitū. quia vt sic in sua rōne formali nō includit significatōem: nec excludit.

Ar̄ Creare est verbū ꝛ tn̄ nō s̄cat cū tp̄e. q̄ꝛ actus creatōis nō mēsuratur tp̄e. Dōm q̄ lꝫ nō s̄cat cū tp̄e mēsuratiue. tn̄ ꝯnotat vltra p̄ricipale s̄catū certā dr̄iaꝫ tp̄is. vt p̄ꝫ dicēdo creat creauit. Uel dicēdū q̄ tēpus capitur dupl̄r. Uno mō sp̄al̄r ꝓut est mēsura motus s̄m prius ꝛ posterius. ꝛ sic creare nō s̄cat cū tp̄e. Alio mō capitur general̄r ꝓut se extendit ad eternitatē ꝛ euiternitatē ꝛ ad tēpus ꝓprie dictū. ꝛ sic creare bn̄ s̄cat cū tp̄e. Pro q̄ notādū q̄ tp̄us ꝓprie dictū euiternitas ꝛ eternitas sic differunt. q̄ꝛ tp̄s ꝓprie dictū ē mēsura simpl̄r successiui tā q̄ ad eē q̄ꝫ q̄ ad op̄ari. vel tp̄s ē mēsura reꝝ ḡnābiliū ꝛ corruptibiliū. aut ē mēsura reꝝ hn̄tiū p̄ricipiū ꝛ finē. Euiťnitas ē mēsura rei p̄manētis in suo eē: ꝫ hn̄tis successionem ī op̄atōe. aut ē mēsura reꝝ hn̄tiū p̄ricipiū ꝛ carētiū fine. vt angeli mēsurant̄ euiternitate. Sꝫ eternitas ē mēsura rei oīno p̄manētis. vl̄ est mensura rei carētis p̄ricipio ꝛ fine. ꝛ sic sol⁹ de⁹ ꝓprie mēsurať tp̄e.

Ar̄ Partes verbi aliq̄d s̄cāt sep̄ate. Probať. q̄ꝛ nō in oī v̄bo ab illo v̄bo ē sunt duo act⁹. s. generalis ꝛ sp̄alis. ꝫ q̄libet eoꝝ hꝫ suū speciale s̄catū. Dōm q̄ duplices sunt p̄tes verbi. s. integrales ꝛ eēntiales. Partes integrales verbi nihil s̄cāt. tn̄ bn̄ p̄tes eēntiales. ꝫ diffinitio presens loq̄tur de partibus integralibus.

Q̄r Utrū v̄bū possꝫ absolui a tp̄e. Dōm q̄ tp̄s capiť dupl̄r. Uno mō capiť ꝓp̄e ꝓ tp̄e n̄ro. Alio mō cōiť vt extēdit se ad oēm mēsurā. tūc r̄ndeť

ꝙ v̄bū pōt absolui a tp̄e nr̄o qđ ē mēsura rerū generabiliū ⁊ corruptibiliū
ꝫ nō pōt absolui a tp̄e cōiter dicto: put se extēdit ad eternitatē ⁊ euiterni-
tatē. qꝛ isto mō tp̄us ē ꝓpria passio v̄bi. ꝫ ꝓpria passio non absoluit̄ a suo
subiecto. Et etiā diffinitū nō absoluit̄ a diffinitōe. nec etiā a pte diffinitio
nis. ⁊ sic seq̄ret̄ ꝙ verbū esset nomē. qꝛ tota diffinitio sibi ꝯueniret.

Ar. Verbū pōt absolui a nūero et ꝑsona: vt notū ē. ꝭ etiā a tp̄e. Tenet ꝯn̄a. qꝛ vtrūqꝫ ē accidēs. ⁊ sic nō videt̄ maior rō de vno q̄ꝫ de alio. Dōm ꝙ nō ē sil'e. qꝛ tp̄s ē accidēs ꝓpriū v̄bi. sic aūt nō de alijs. Et qñ dꝛ. pticipiū ꝫcat cū tp̄e. qꝛ ē alicuꝰ detmīati tempis. Dōm ꝙ pticipiū non ꝫcat ita determīate cū tp̄e sicut v̄buꝫ. qꝛ pōt trahi ad diuersas dr̄ias tp̄is ꝫm exigētiā v̄bi cui adiūgit̄. vt pꝫ dicēdo. suꝫ amās. fui amās. ero amās.
Et si iterū replicet̄. nomē pōt absolui a genere. ꝭ verbū pōt absolui a tē-
pore. Aῆs ꝓbatur. qꝛ cōiter ꝯcedit̄ ꝙ iste sint ꝯ̄rie. oīs hō currit. nullꝰ hō currit. ⁊ hoc nō eēt nisi hoc signū nullꝰ absolueret̄ a genere. Dōm ꝙ ille non sunt ꝯtrarie ex vi sermonis. ꝫ soluꝫ ex cōmuni modo loquēdi. ⁊ ergo signū nullus nō absoluitur a genere.

Qr. Quare verba infinita nō pn̄t eē v̄ba apud logicū. Dōm ꝙ ideo. qꝛ verba infinita nō pn̄t esse p̄dicata ꝓpositionū determīate veruꝫ vel falsum significātiū. ⁊ hoc ideo. qꝛ nō ꝫcant aliquē determīatū actū. ꝫ res ꝫcata p ip̄m pōt indifferēter verificari de ente ⁊ nō ente. qđ notāter dꝛ qꝛ verbū infinitū inq̄ꝫtū tale non pōt dici vel p̄dicari. ⁊ p ꝯn̄s nec p̄dicari de ente ⁊ nō ente. Est aūt verbū infinitū cuiꝰ actꝰ specialis ē negatꝰ dere licto actu generali. vt nō currit. ibi negat̄ actꝰ specialis q̄ exprimit̄ p eiꝰ pticipiū currēs. ⁊ derelinq̄tur eē qđ est actꝰ generalis. vt dicēdo nō currit .i. nō currēs. Et si q̄rat̄. vtrū oē verbū posset infinitari. Dōm ꝙ ꝯtingit multipl'r loq̄ de v̄bo. qꝛ verbū ponitur in orōne vel extra orōnē. Si ponitur in orōne sic nunq̄ꝫ infinitari pōt. Si extra orōneꝫ hoc ē dupl'r. vel ꝫcat actū generalē tm̄. sic iterū nō pōt infinitari. q̄re v̄bū substātiuū nō infinitatur. qꝛ nō ꝫcat actū specialē q̄ negaret̄ relicto actu gn̄ali. Si ꝫcat actuꝫ specialē h̄ ē dupl'r. vel est tertie ꝑsone: aut prime vel scđe. Si prīe vel secū de ꝑsone tūc dat ītelligere certū suppositū. ⁊ nō pōt infinitari. Si tertie ꝑsone h̄ ē dupl'r. vel ē v̄bū exēpte actōis ⁊ sic nō infinitat̄ ꝓpter eandē cāꝫ Aut est v̄bū nō exēpte actōis. ⁊ sic q̄libet tale pōt infinitari.

Ar. Verbis infinitis ꝯuenit diffinitio v̄bi quā ponit ph̄us. vt ip̄emet fatetur. ꝭ sunt v̄ba apud logicū. Dōm ꝫm sctm̄ Tho. ꝙ diffinitio v̄bi a ph̄o posita dat̄ de v̄bo cōiter sumpto. ꝫ v̄ba infinita deficiunt a ꝑfecta rōne v̄bi ꝫm ꝙ ē ꝑs formalis ꝓpōnis siue enūciatiōis. q̄re opꝫ ad diffinitōeꝫ ph̄i addere illas pticulas finita ⁊ recta.

Qr. Utrū verbū infinitū posset ingredi ꝓpōneꝫ. Dōm ꝫm btm̄ Tho. ꝙ nō. et hoc ꝓbatur auc̄te ⁊ rōne. Auc̄te ph̄i. ij. ꝑhiermenias. q̄ dicit ꝙ necesse est omnē enūciatōem cōstare ex nomīe ⁊ verbo. vel ex innomīabili et verbo. per innomīabile intelligēs nomen infinitū. sed verbuꝫ infinitū nō est verbuꝫ: cum ab eius diffinitōe cōpleta ⁊ perfecta excludatur. ergo ⁊c.
Et si dicatur ꝙ verbū ibi capiat̄ generaliter nō vt distinguit̄ cōtra verbū infinitū ⁊ obliquū. hoc non valet. qꝛ a simili caperet̄ nomen etiā gene

raliter: qđ nō facit cū ibi exprimat īnomīabile. i. nomē infinitū. ſ nihil di-
cit de ṽbo infinito. Rōne ꝓbat̃ ſic. negatio addita ṽbo in ꝓpoſitōe negat
ꝑdicatū a ſubiecto. ergo nō pōt infinitare ṽbū. Tenet ꝯña. qꝛ tūc capit̃ negā
ter. Añs ꝓbat̃. qꝛ negatio debet capi vt ītellectui nr̄o occurrit. ſ in enūci
atōe ſolū occurrit ſibi vt negās ꝛ vt ꝑ appoſitōeꝫ ſibi ꝑpoſita. ergo ꝛc̄. Secū
da rō. neceſſe ē oēꝫ enūciatōem eē primo verā vel falſā. ſ ṽbū infinitū nō
ꝯſtituit ꝓpōnē pr̄io verā vel falſā. ergo nō pōt poni in ꝓpoſitōe. Minor ꝓbat̃
qꝛ ꝓpoſitio de verbo finito eſt prius vera.

Ar Uerbū infinitū eſt nota eoꝝ q̄ de altero dicunt̃. ſ nō eſt talis nota
niſi in ꝓpōne. ergo ꝛc̄. Maior eſt ph̄i p̄mo ꝑhier. caplo de ṽbo. Etiā dr̄ ibidē
ꝙ ṽbū infinitū dr̄ tā de ente q̄ꝫ de nō ente. ſ hoc nō ꝯpetit ſibi niſi ī ꝓpōne
Dōm ad primū ꝙ dictū ph̄i dꝫ ītelligi aptitudinal'r. q̄a qñ actu īgredit̃
ſit negatū. ꝛ tūc ē actu nota eoꝝ q̄ de altero dicunt̃. Ad ſecūdū dr̄ ꝙ ꝓprie
verū infinitū nō dr̄ de ente ꝛ nō ente. ſ res ſ̄cata ꝑ ip̄m.

Ar Omne ṽbū finiti modi pōt addi alicui ſubiecto cū quo ꝓpōnē ꝯſti
tuit. ſ verbū infinitū eſt verbū finiti modi ergo ꝛc̄. Dōm ꝙ maior eſt falſa.
īmo datur inſtātia de verbis finitis alioꝝ modoꝝ ab indicatiuo. Uel dicē
dum ꝙ maior eſt vera faltē capiēdo ꝓpoſitōem general'r: niſi aliud occur
rat impedimentū. vt in ꝓpoſito de verbo infinito.

Qr Quare ī diffinitōe ṽbi ponit̃ recta. Dōm. ꝙ ꝓpter verba obliq̄
q̄ nō ſunt ṽba apud logicū. patꝫ. qꝛ q̄cq̄d ē ṽbū apud logicū dꝫ poſſe face
re ꝓpōem pr̄io verā aut falſā. ſic aūt nō eſt de verbis obliq̄s ergo ꝛc̄. Et circa
hoc ꝯſiderādū eſt ꝙ verbū pōt dici obliquū trib⁹ modis. Pr̄io ex ꝑte tp̄is
tm̄. vt currebat. Sc̄do ex ꝑte modi tm̄. vt ama. Tertio ex ꝑte tp̄is ꝛ modi
ſil'. vt verba alioꝝ modoꝝ ꝛ tēpoꝝ a p̄ñti indicatiuo. Ex q̄ ptꝫ ꝙ obliqui
tas in verbis ſumit̃ penes tp̄a ꝛ modos: ꝛ nō penes alia accidētia. ſ. pe-
nes numerū ꝛ ꝑſonā. qꝛ tēpus ꝛ modus ꝯueniūt verbo eēntial'r gr̄a acti-
onis vel paſſiōis. ſ numer⁹ ꝛ ꝑſona ꝯueniūt ſibi ꝑ ꝯpatiōem ad aliqđ ex-
trinſecū. ſ. in ordine ad principiū a quo actus ꝓcedit.

Ar De verbis obliq̄s fiunt ꝓpōnes vere vel falſe. ergo verba obliq̄ ſunt
verba aqud logicū. Añs ꝓbatur de iſtis. adaꝫ fuit. antixp̄us erit.
Dōm ꝙ ille non ſunt vere: niſi in ordine ad vnam de p̄ſenti veraꝫ. ſicut
illa adā fuit: cōceditur vera. qꝛ aliqñ iſta de p̄ñti adaꝫ eſt: fuit vera. ꝛ ſuo
modo dr̄ de alia. ergo nō ſunt ſimpl'r vere. ſ ſolum ꝓ quāto reducūtur ad
vnam veram de verbo recto.

Ar Uerbum nō eſt alicui⁹ caſus. ergo nō eſt aliqđ verbū obliquū. Tenet
ꝯña. ꝑ locū a toto vl'i ad ſuā partē negatiue. Dōm ꝙ rectū ꝛ ob-
quū capiunt̃ dupl'r. Uno modo ſm̄ primariā impoſitōeꝫ ꝛ ſ̄catōeꝫ inq̄ꝫtū
caſuꝫ diuidūt. ꝛ ſic ꝯueniūt dictōib⁹ ſolūmō ſubaꝫ ſ̄cātib⁹. Alio mō ſm̄ ſi
militudinē ad rectū ꝛ obliquū ꝓprie dictū. ꝛ ſic ꝯueniūt ṽbis. qꝛ ſicut re-
ctus dr̄ caſus q̄ a nullo deriuatur. ſic etiā verbū dr̄ rectū qđ a nullo deri-
uatur: ſ alia deriuātur ab ipſo. Et ſil'r dr̄ de obliquo.

Et eſt ſciēdū ꝙ dyalecticus ſolū ponit duas ꝑtes
orōnis. ſ. nomē ꝛ verbū. Reliquas aūt appellat ſyn

cathegorematicas: id eſt cōſignificatiuas.

Hic auctor ponit notabile ꝑ modū correlarij. dicēs ꝙ logic⁹ ſolū ponit duas ꝑtes orōnis. ſ. nomen ⁊ verbū. ſ reliqs appellat ſyncathegorematicas. i. ꝯſcatiuas. Rō. qꝛ logic⁹ ponit tot ꝑtes orōnis ꝗt ſibi ſufficiūt ad finem ſuū. ꝗ eſt diſcernere verū a falſo. ſ ad hūc ſufficiūt nomē ⁊ ꝟbū. ex ꝗbus ꝯſtituiť ꝓpoſitio verꝫ vel falſuꝫ ſcans. igitur ⁊c̄.

Ar. Grāmatic⁹ ponit octo ꝑtes oratiōis. ꝗ non ſunt tm̄ due. Dōm ꝙ grāmaticus aliuꝫ intēdit finē. ⁊ ꝗ ponit tot ꝑtes orōnis: ꝗt ſibi neceſſarie ſunt ad ſuū finē. ꝗ ē exprimē oēꝫ mētis ꝯceptū cōgrue. ⁊ ſic ponit octo. ſ logico ſufficiūt due. Et qn̄ dr. ex ꝓnoīe ⁊ ꝑticipio ꝯſtituiť ꝓpoſitio vera vł falſa. ꝗ plꝛes ſunt ꝑtes ꝗꝫ due apud logicū. Añs pꝫ dicēdo. ego curro. legēs ꝓficit. Dōm ꝙ ille ītelligunť ſub noīe. vt. ſ. dictū ē. Et qn̄ dr. ſunt ꝑtes diſticte. ꝗ vna nō pt̄ ītelligi ſub alia. Dōm ꝙ ſꝫ grāmaticos diſtinguūtur. qꝛ hn̄t diuerſos modos ſcādi. tamē ſm logicos ꝯueniūt. ꝗ dicūt oē illud eſſe nomē qđ poteſt eſſe ſubiectum.

Ar. Omnia verba ſunt noīa ſm logicū aut ꝑdicatū mãle ꝓpōnis. ꝗ eſt tm̄ vna ps apud ipm. Añs ꝓbatur ꝑ phm pmo ꝑhierme. ꝗ dicit ꝙ verba ſm ſe dicta noīa ſunt. Dōm ꝙ verba ſunt noīa vt nomē dr nota mētis. ⁊ non vt eſt vox ſcatiua ſine tpe: quo mō hic capitur. Vel dōm ꝙ licꝫ verba ſm ſe dicta ſunt noīa. i. ſimilia nomībus ꝗtum ad repſentandū conceptum incōplexum ⁊ ſimplicem intellectuꝫ. non tamen ſunt nomīa. i. ſimilia nomībus quo ad hoc qđ eſt cōſtituere enūciationē ſicut nomen. qꝛ nomen eſt ps materialis. ſ verbuꝫ eſt pars formalis. Et etiā habēt modos eſſendi eēntiales ⁊ quidditatiuos diſtinctos.

Oratio eſt vox ſignificatiua ad placitū: cuius ꝑtes ſeparate aliqd ſignificāt. Hoc totū cui⁹ partes ⁊ cetera poniť ad differētiam nomīs ⁊ verbi: quorꝫ partes ſepate nihil ſignificāt. Relique ꝟo particule ponunť hic eadem ratōe qua in diffinitione nomīs ⁊ verbi ponebanť.

Poſtꝗꝫ Petrus hiſ. determīauit de noīe ⁊ ꝟbo ꝗ ſunt ꝑtes ītegrales ⁊ mãles ꝓpōnis. hic ꝯſñter determīat de oratōe. ꝗ eſt genus enūciatōis. ⁊ ponit prīo diffinitōeꝫ. ſcđo diuiſionē. ibi (Orōnū alia). Dicēs. orō ē vox ſcatiua ad placitū. cui⁹ ꝑtes ſepate aliqd ſcant. Et ponūtur ꝑticule diffinitōis hic eodē modo ſicut de noīe ⁊ verbo. niſi ꝙ ibi nihil ſcant. hic ꝟo ſunt ſignificatiue ſepate.

Or. Quare in diffinitōe non additur illa ꝑticula finita ⁊ recta cuꝫ tpe ſine tpe. Dōm ꝙ ideo. qꝛ ſi ille adderētur tūc diffinitio nō eſſet bona. pꝫ qꝛ non ꝯueniret omni contēto ſub diffinito. cum multe ſint oratiōes quibus iſte ꝑticule repugnāt. Etiā rectitudo ⁊ obliquitas ⁊ alia nō cōueniūt orationi primo ⁊ per ſe. ſ ex ꝯſiti tm̄ ⁊ grā partium.

Ar Nullũ ꝯplexũ põt diffiniri. vt ptꝫ sexto Topicoꝝ. ꝫ orõ est quid cõ plexũ. ergo ꝛc̃. Minor ptꝫ. qꝛ orõ est plurrũ dictionũ aggregatio. Dõm ꝙ orõ capit̃ dupl'r. Uno mõ ꝑ ſcato. i. secũde intẽtional'r. ꝛ sic est quid incõplexũ. nõ tñ vt sic hic diffinit̃. qꝛ de ea diffinitio nõ verificatur. Alio mõ capitur ꝑ deñato ꝛ re substrata. i. prime intẽtional'r. et sic est q̃d cõplexũ. ꝫ hic diffinit̃ vt incõplexũ. s. inq̃ʒtũ ptes eius vnite sunt. ex q̃ vni one resultat aliqđ vnuꝫ. Et simile est de domo. cuius a pħo in ꝓhemio de anima due ponũtũr diffinitiones.

Ar Oratio est voces. ergo nõ est vox. Añs ptꝫ. qꝛ in q̃libet orõne sunt ad minus due voces. Dõm ꝙ duplex est vox. s. cõplexa ꝛ incõplexa. mo do licꝫ orõ nõ sit vox incõplexa. est tñ vox cõplexa. Uel dõm sub alijs ver bis. q̃uis orõ nõ sit vna vox simpl'r. est tamẽ vna vnitate ordinis. sicut ex ercitus dicitur vnus qui vltra aggregatõem addit ordinẽ ad bonum cõ munitatis vel reipublice. Et ẽ cõsiderandũ ꝙ oratio dicit̃ vna ꝓpter du as causas. Prima sumitur ex ratiõe forme. quia ibi est vnitas ordinis et complexiõis plurium vocũ significatiuarũ: que sub tali forma vniuntur. Secunda sumitur ex parte finis. quia p̃dicte voces vniũtur ad significan dum vnũ conceptuꝫ complexum.

Ar Illud qđ nõ est impositũ ad significandũ hoc nõ est vox significa tiua. ꝫ orõ nõ est imposita ad significandũ. ergo nõ est vox signifi catiua. Minor ꝓbatur. qꝛ sole dictões sunt imposite ad significãdũ. Di cendũ. q̃uis oratio nõ est imposita ad significandũ per se primo. tñ bene grã suarũ partiũ a quibꝰ causaliter capit suũ significatũ propriũ. Et qñ dr. oratio ſcat de necessitate. g nõ ſcat ad placitũ. Añs ꝓbatur de illa ora tõe homo currit. que de necessitate ſcat hoĩem currere. nec põt significa re aliud. Dõm ꝙ licꝫ ista oratio homo currit: significet de necessitate ho minẽ currere. ita ꝙ nõ ſcat ꝑ se primo ad placitũ. tñ bñ ex ꝯñti rõne impo sitõis suarũ partiũ facte. vt dictũ est.

Ar Oratio est instrumẽtũ virtutis nãlis. g nõ ẽ vox ſcatiua natural'r. Añs ꝓbat̃. qꝛ est instrumẽtũ virtutis interp̃tatiue q̃ est naturalis. qꝛ naturale est hoĩ suũ ꝯceptũ alteri significare. Tenet ꝯña. qꝛ sicut natu ra nõ abundat in supfluis: ita nõ deficit in necessarijs. Dõm ꝙ duplex ẽ instrumentũ virtutis interp̃tatiue. s. ꝓpinquũ: sicut guttur vel lingua. et tale est naturale. Aliud est remotũ. et illud nõ oportet semꝑ esse naturale. sed oratio respectu virtutis interp̃tatiue est instrumentũ remotũ. Sicut ĩ simili virtꝰ motiua habet duplicia instrumẽta. s. ꝓpinqua. vt pedes. ꝛ illa sunt naturalia. Et remota. sicut calopodia. que sunt ꝑ artẽ inuẽta. Uel p̃t dici ꝙ natura capit̃ dupl'r. Uno mõ cõiter ꝓut est principiũ cuiuscũq; opa tõis. ꝛ sic ꝓbatio añtis est vera. Alio mõ capitur ꝓprie ꝓut est principium mouẽdi ꝛ quiescẽdi. ꝛ sic est falsa. qꝛ orõ nõ est instrumentũ virtutis natu ralis: ꝫ potius aĩalis vel intellectualis.

Ar Illa pticula ad placitũ nõ ponit̃ ab Aresto. g nec debet poni hic. Dõm. q̃uis Aresto. nõ ponit illã pticulã in diffinitõe orõnis. po nit tñ eã in declaratõe. Sꝫ ꝙ nõ posuit illã pticulã ideo est. quia tempore suo p̃supponebat̃ tanq̃ nota. quia Plato dicebat ꝙ orõ significaret na

turaliter ꝓpter motiuū imediate tactū. ſꝫ hoīs diffinitio dꝫ dari ꝑ notiora.

Ar Oratio ē ſimplex dictio. ergo ꝑtes eiꝰ nihil ſcāt. Dōm ꝙ orō capitˀ dupl'r. Uno modo ꝓ intentōe ſecūda. ⁊ ſic eſt ſimplex dictio ⁊ partes eius nihil ſcant. Alio modo capitˀ pro re ſubſtracta illi intentōi. ⁊ ſic ꝑtes eius aliqd ſcant: ſaltem ꝓpinque. in ſignū cuiꝰ Areſto. notāter dicit (cuiꝰ partiū). i. alique partes. ⁊

Orationū alia ꝑfecta. alia impꝑfecta. Orō ꝑfecta eſt q̄ ꝑfectū ſenſū generat in aīo auditoris. vt hō currit. Oratio impꝑfecta eſt q̄ impꝑfectū ſenſuꝫ generat in aīo auditoris. vt homo albus.

Premiſſa diffinitōe orōnis: q̄ notificat ipaꝫ a priori ſm illū modū ſciēdi q̄ eſt diffinitiuꝰ. hic ꝯñter notificat orōnē diuiſiue ſiue ꝑ diuiſionē que notificat ipaꝫ q̄ ad poſſe ſeu a poſteriori ſꝫ illū modū ſciēdi q̄ ē diuiſiuꝰ dicens. Orōnū alia ꝑfecta: alia impꝑfecta. q̄ꝝ declaratio ſufficiēter habetˀ in textu. Rō diuiſiōis ē. qꝛ oīs orō aliqd repñtat ītellectui. vel h̄ eſt ꝑfecte ⁊ ſm ſenſū ꝑfectū: ⁊ ſic ē orō ꝑfecta. vl' impꝑfecte ⁊ ſm ſenſuꝫ īꝑfectū: ⁊ ſic ē īꝑfecta. Et ē orō ꝑfecta q̄ ꝑfectū ſenſuꝫ gnāt ī aīo auditoris. vt hō currit. Sꝫ impꝑfecta ē q̄ impꝑfectū ſenſuꝫ gnāt in aīo auditoris. vt hō albꝰ.

Ar Nulli ꝑfecto p̄t fieri additio. ſꝫ oī orōni p̄t fieri additio. ergo nulla eſt ꝑfecta. Dōm ꝙ dupl'r dꝛ aliqd eſſe ꝑfectū. Uno mō ſimpl'r ⁊ abſolute. ⁊ illi nō p̄t fieri additio. Alio mō aliqd ē ꝑfectū in genē vl' ſpecie. ⁊ illi bñ p̄t fieri additio. Et ſi dicatˀ. ſolꝰ deus ē ꝑfectꝰ. ergo deus ē ꝑfectꝰ ⁊ nihil aliud a deo. Tenet ꝯña ab exponibili ad exponētes. Dōm ꝙ ꝑfectū capitur dupl'r. Uno modo ꝓ ꝑfecto ſimpl'r ⁊ extra genꝰ. cui ſimpl'r nulla p̄t fieri additio. ⁊ ſic ſolus deus eſt ꝑfectus. q̄re ait Priſcianꝰ in maioris voluminis ꝓhemio. In hūanis intentōibus nil reor eſſe ꝑfectū. Alio mō ꝓ ꝑfecto in genere vel ſpecie cui nihil deeſt qd̄ reqritˀ ad eiꝰ ꝑfectōeꝫ in genere vel ſpecie. ⁊ ſic oratio dꝛ ꝑfecta: ⁊ etiā alie res ⁊c̄.

Ar In genere oīs oratio ē ꝑfecta. ergo nulla oratio ē impꝑfecta. Añs ꝓbatur. qꝛ hoc eſt ꝑfectū ī genere qd̄ includit oīa illa que ſpectāt ad illud genus. ſed quelibet oratio eſt hmōi. quia de qualibet verificatur diffinitio oratōis. ergo ⁊c̄. Dōm ꝙ duplex eſt ꝑfectio in genere. Nā quedaꝫ eſt eſſentialis ſiue primaria. ⁊ tali ꝑfectione oīs oratio eſt perfecta. vt argumentū probat. Alia eſt ꝑfectio accidētalis vel finalis. ⁊ ſic nō omnis oratio eſt ꝑfecta. quia finis oratōis eſt ſcare conceptū complexū perfecte. ſed ad illuꝫ finem non ꝑtingit omnis oratio. ergo alique ſunt orationes impꝑfecte: licet in ſe habeant formam orationis gratia cuius dicūtur perfecte formaliter.

Ar Ante prolationē orōnis in auditore eſt ſenſus. ergo non generatˀ in eo ꝑ orationē. Añs probatˀ inductiue. quia auditus viſus ⁊c̄. Dōm ſenſus capitˀ dupl'r. Uno modo ꝓ potētia aīe ſenſitiue. Alio mō ꝓut tātū valet ſicut ſentētia que eſt ſignificata ꝑ orationeꝫ. ⁊ ſic ſumitˀ hic. Pro quo nota ꝙ ille ſenſus dꝛ perfectus qui ꝑfecte terminat intellectum audi

entis nō derelinquēs ipm suspēsuz in aliquo reqsito ad pfectā ei⁹ intelle-ctōem. vt homo currit. Et p oppositū ille sensus dr̄ impfect⁹ qui nō pfecte termīat intellectū auditoris. ſ derelinqt ipm suspēsuz. vt cū dr̄ hō albus. q2 intellect⁹ expectat qd de eo enunciet.

Ar Solū suppositū generat. ſ oratio nō est suppositū. ergo non generat perfectū sensum. Maior patz. quia generare est agere. sed act⁹ ⁊ operatōes sunt suppositoꝝ. pmo metaphisice. Dicendū q̄ aliquid dicitur generare dupliciter. Uno modo principaliter. quia scz principalr̄ efficit in genere cause efficiētis illud qd̄ generatur. ⁊ illud ē suppositū. Alio modo aliqd dr̄ generare instrumētaliter. et tale non oportet esse supposi-tum. ⁊ hoc modo oratio generat perfectū sensum.

Ar Illud non generat aliquid in alio qd̄ sibi non p̄sentatur. sed oratio non p̄sentatur intellectui. sed solū auditui sub cui⁹ obiecto cōprehendit. ergo ⁊c̄. Dōm q̄ q̄uis pmo oratio p̄sentetur auditui. tamē ex cōsequēti mediante specie intelligibili ⁊ sua similitudine generat per-fectum sensum in intellectu audientis. ita tamen q̄ hoc verbum generat dicat aptitudinē ⁊ nō actū. q2 talis oratio nō semp generat pfectū sensum vel impfectū in intellectu. Et qn̄ dr̄. intellect⁹ est inpassibilis cū sit imaterialis. g̃ nō agit aliquo modo in ipm. Dōm. q̄uis intellect⁹ nō sit passiuus passione corruptiua. est tn̄ passiu⁹ passione pfectiua. q2 pōt pfici p in-telligibilia ⁊ species intelligibiles.

Orōnū perfectaꝝ alia indicatiua: vt hō currit. alia īpatiua: vt petre fac ignē. alia optatiua: vt vtinā essē bon⁹ cleric⁹. alia cōiūctiua: vt cuz venerī ad me dabo tibi equū. alia depcatiua: vt miserere mei de⁹. Harꝝ aūt orōnū sola indicatiua orō dicit̃ esse ꝓpositio.

Hic subdiuidit orationez perfectam derelinquens imperfectam. quia non valet sibi ad propositū. Et dicit (Orationū perfectarum ⁊c̄.) Et illa oratio perfecta dicitur indicatiua cuius verbum principale est indicatiui modi. Illa v̄o imperatiua cuius verbuz principale est imperatiui modi. ⁊ sic de alijs. Et non ponitur oratio infinitiua pro mēbro diuisiōis. quia hic diuiditur oratio perfecta. sed oratio infinitiua est imperfecta. et dicit̃ a simbasmatica. Ratio diuisiōis est. q2 oīs oratio pfecta vel ſcat ꝯceptuz mentis. aut affectum appetitus. Si primū hoc est dupliciter. aut eīn ſcat conceptū mentis determīate. vel indetermīate. si primū sic est oratio indicatiua. si secundū sic est cōiunctiua. Si ſcat affectū appetitus hoc est du-pliciter. q2 vel ē appetit⁹ ꝯcupiscibilis: ⁊ sic ē optatiua. Aut irascibilis et hoc iterū est dupliciter. q2 vel denotat impiuz maioris qd̄ fit ad minores ⁊ sic est impatiua. vel denotat depcatiōem minoris que fit ad superiores. ⁊ sic est depcatiua. Tūc ibi (Harū autem) infert correlariū. dicens q̄ sola oratio indicatiua est ꝓpositio apud logicum. Cui⁹ ratio est. quia quecūq̄ cōsiderat logicus refert ad finem suum. qui est ſcare verū et falsum. ſ solū orō indicatiua primo ⁊ p se verū ⁊ falsuz ſcat. ergo soluz est ꝓposi

tio. Unde pz ꝙ genus remotū ꝓpoſitōis eſt oratio in cōi. ſꝫ genus ꝓpinquū eſt oratio perfecta indicatiua.

Qr Quare orō potius diuidit̃ penes p̄dicatum ꝙ̄ penes ſubiectum. Dōm ꝙ ideo. quia eſt diuiſio generis in ſuas ſpecies. et talis diuiſio debet dari p differētias formales. ſed p̄dicatum ſe tenet ex parte forme: ꝛ ſubiectum ex parte materie.

Ar Iſta eſt ꝓpoſitio. ſi aſinꝰ volaret aſinꝰ haberet pennas. ꝛ tamē nō eſt oratio indicatiua. Dōm ꝙ inq̄ꝫtū eſt cōiunctiua non eſt ꝓpoſitio. ſed ꝓut poteſt reſolui in vnam indicatiuā. vt ſi aſinus volat aſinus habet pennas. Vel dicendū ꝙ licꝫ illa ſit ꝓpoſitio minꝰ principal'r ꝛ reductiue. non tamē principal'r. ꝛ ſic ītelligit̃ correlariū.

Ar Iſta eſt ꝓpoſitio. adam fuit. quia verum ſignificat: ꝛ tamē non eſt indicatiua preſentis temporis. Dicendū ꝙ illa ꝓpoſitio. adam fuit. non eſt vera: niſi inq̄ꝫtum habet reductōem ad vnā de p̄ſenti. vel inq̄ꝫtum habet vnam de p̄ſenti ſibi correſpōdentē. Et quia ſemel fuit veruꝫ dicere adam eſt. ergo inq̄ꝫtum illa adam fuit: reducitur ad illam adam eſt tunc ſignificat verum.

Propoſitio eſt oratio verum vel falſum ſignificans indicando. vt homo currit.

Poſtq̄ꝫ Pe. hiſ. determīauit de nomīe ꝛ verbo: que ſunt partes integrales ꝓpoſitōis. ꝛ etiam de oratōe que eſt genus eius. hic cōſequēter determinat de enūciatōe ſub nomīe ꝓpoſitōis que hic principal'r eſt intenta. Et hoc primo facit diffinitiue. ſecūdo diuiſiue dicens (Propoſitio ē oratio ꝛc̄.) In qua diffinitōe ponitur (oratio) loco generis. et (verum ꝛ falſum ſignificās) ponitur ad differentiam orationū imperfectarū. et (indicando) ponitur ad maiorem declarationem. ꝛ ad ſignificandū ꝙ ſola oratio indicatiua dicitur propoſitio. licet hoc etiam poſſet implicite intelligi per verum vel falſum.

Ar Nullum cōplexū poteſt diffiniri. ſꝫ ꝓpoſitio eſt q̄d complexū. ḡ non pōt diffiniri. Maior ꝓbatur. q2 diffinitio explicat eſſe vnius rei. ſed cōplexum nō eſt vna res. Dōm ꝙ nullū cōplexū cōplexe ſ̄catū pōt diffiniri. tñ bene cōplexū incōplexe ſ̄catū. ꝛ ſic ſumitur hic propoſitio. Sed alij dicūt ꝙ ꝓpoſitio ſit quid cōplexū pro denomīato vel p re ſubiecta. non tñ ꝓpoſitio capta p ſ̄cato vel p ſecūda intentiōe. ꝛ illā dicūt hic diffiniri. Sꝫ cōtra hoc arguit̃. illud vbiqꝫ diffinit̃ cui cōuenit diffinitio. ſꝫ iſta diffinitio cōuenit ꝓpoſitōi pro denomīato vel pro prima intentiōe ꝛ non ſecūda. ergo prima intentio hic diffinitur. Et ſi dicatur. in logica aliud eſt qd̄ diffinitur ꝛ aliud cui attribuit̃ diffinitio: iſtud falſum eſt. quia diffinitio debet cōuenire ſoli diffinito. vt dicit vna ꝯditio bone diffinitōis. Nec eſt dicendum ꝙ ille p̄dicationes in quibus diffinitōes predicant̃ de diffinitis ſint inordinate ad modum quo ſubiectum p̄dicat̃ de accidente. quia partes diffinitionis ordinate predicant̃ de diffinito. ergo etiam tota diffinitio. ꝛ per cōſequens illa eſt ordinata: ꝓpoſitio eſt oratio verū vel falſum ſignificās. Ex oībus iſtis ſeq̄tur ꝙ prime intentiōes principal'r in logica

diffiniunt. qz eis diffinitões attribuũtur ꝛ de eis ordinate pdicant. ideo est standũ in prima solutione.

Ar Propositio nõ diffinit in libro phiermenias. ergo nõ dz hic diffiniri. Dõm ꝙ ꝗuis ppõ nõ diffiniat ab Aresto. tñ ab eo diffinit enũciatio. sed ppõ ꝛ enũciatio sunt idẽ in re ꝛ quo ad qd est. licz differãt ratõe ꝛ quo ad qd nois. vt circa assignatõem subiecti dictũ est.

Ar Nulla distĩcta pñt de seĩuicẽ pdicari. sed ppõ ꝛ orõ sunt distincta. ergo. Minor pbat. qz nisi sic idẽ diffiniret p seipm. Dõm ꝙ dupl'r aliqua dicunt distincta. Uno modo eẽntial'r. sicut homo ꝛ asinus. Alio modo accidẽtaliter. sicut supius ꝛ inferius. Quecũqz aũt distinguũtur essentialiter nõ pñt vere de seinuicẽ pdicari. sicut sunt opposita vl' dispata. vt ista est falsa pdicatio. homo est asinus. Sed illa que accidẽtal'r distinguũtur bene pñt de seinuicẽ pdicari. quo mõ ppõ ꝛ orõ distinguũtur. Et qñ dicit nulla ps dz pdicari de toto. sed orõ est ps ppõnis. ergo orõ nõ dz pdicari de ppositõe. Minor ptz. qz est genus eius. sed genus est pars speciei. Dõm ad minorẽ ꝙ nulla pars integralis pdicatur de suo toto. quo mõ orõ nõ ponitur pars ppositõis. sed subiectiua.

Ar Nulla bona diffinitio dz dari p disiunctiõem. vt patz sexto Thopicoꝝ. qz reddit diffinitõem ambiguã. sed ista est hmõi. ergo non est bona. Dõm ad maiorẽ ꝙ nulla diffinitio qdditatiua ꝛ eẽntialis dz dari p disiuncõem. sed diffinitio descriptiua põt dari p disiunctõem dũmõ p eã innuat aliq̃ diuisio. sicut fit hic. Et si dicat. nulla diffinitio debet dari p opposita. sed ista est hmõi. ergo nõ est bona. Minor patz. qz verũ ꝛ falsuz opponũtur. Dõm ꝙ nulla diffinitio debet dari per opposita inꝗtum opposita. sed bene potest dari per opposita dũmodo per illa circũloqmur aliquam differentiã cui non est nomen impositũ. ꝛ sic est hic. quia (veruz vel falsum significãs) ponitur ad circũloquẽduz vnam differentiã cõuertibilem cũ diffinito cui nõ est nomẽ impositũ.

Ar Omnis ppõ sĩcat verũ vl' falsuz. sed nõ oĩs ppõ sĩcat falsuz. ergo oĩs ppõ sĩcat veꝝ. Patz 9ña. qz arguẽdo a tota disiũctiua cum destructiõe vnius partis ad alterã eius ptẽ nõ destructaz est bona 9ña. Dõm ꝙ ibi non arguit a tota disiũctiua. qz maior nõ est ppõ disiũctiua. Etiã põt maior distingui. qz vel est vna ppõ de disiũcto pdicato. ꝛ sic est cathegorica ꝛ vera Aut est vna disiũctiua ppõ. ꝛ sic est hypotetica ꝛ falsa. cũ ambe eius partes sint false. scz ista. omnis ppositio significat verum. vel omnis ppositio significat falsum.

Qr Utrum hoc complexũ (verum vel falsuz significans indicãdo) sit ppositio. Dicendũ ꝙ non. quia nõ est oratio indicatiua. etiaz in ipo nõ ponitur aliqua copula. Sed diceres. omẽ qd sĩcat verũ vel falsuz est ppositio. sed illud 9plexũ veꝝ vel falsuz est hmõi. ergo est ppõ. Dõm ꝙ aliquid põt sĩcare veꝝ vel falsuz dupl'r. Uno mõ ex pñcipali vel primaria significatione. ꝛ sic hoc complexũ verum vel falsum significat verum vel falsuz Alio modo ex cõsequenti ꝛ cõcomitanter. ꝛ sic ppositio significat veꝝ vel falsum. quia exquo sic est in re sicut per ppositiõem significatur. sequitur ꝙ ppositio sit vera. et sic capiunt verum ꝛ falsum in diffinitõe ppositõis

Ar Verũ et falsum nõ sunt in ppositiõe. ergo ppõ nõ sicat verum vel falsum. Añs pbat p Aresto. sexto matapbisice. dicentẽ q bonũ et malum sunt in reb9: verũ et falsuz sunt in aĩa. Dõm q verũ et falsuz sunt in aĩa subiectiue vel sicut in cognoscẽte. s sunt in ppone vt i signo. et ppõ dr vera. qr est signũ veritatis. Et qñ dr. denoĩans est in subiecto qd denominat. s verũ denoĩat ppõnẽ. ergo est in ppone vt in subiecto. Dõm q verum denomiat ppositoem solũ extrinsece et sicatiue. qr sicat veritatẽ mentalem. et mediãte illa est signũ veritatis rei. sed illud qd denomiat alterũ intrinsece et formaliter est in ipso.

Ar Dici de psupponit esse in. s verũ pdicat de ppõne. g est in ppõne. Dõm q verũ est in ppõne vt signatũ in signãte et non sicut accidens in subiecto. Pro quo notandũ q verũ et falsuz sunt in trib9. sicut in sili solet dici de sanitate: que primo est in medicina sicut i causa effectiua: ita etiã veritas primo est in reb9. Scdo est sanitas in aĩali vt in subiecto. et sic veritas et falsitas sunt in intellectu. i. in obiecto apphẽso p intellectũ in secũda eius opatiõe. Tertio ẽ sanitas in vrina sicut i signo. et isto modo veritas est in ppositiõe.

Ar Omnis ppõ est ens. s oẽ ens est veruz. g oĩs ppõ est vera. Minor pbat. qr ens et verũ cõuertunt. Dõm q duplex ẽ veritas. Una ẽ veritas entis q est vera rei entitas. Alia est veritas ppõnis. Unde omnis ppositio est vera veritate entis. sed non veritate ppositionis: q est adeqtio rei intellecte ad intellectũ. Vel veritas sm alios ẽ ita eẽ in re sicut est sicabile. qr qñ cõponunt p intellectũ ea q sunt cõposita in re: vel diuidunt ea q sunt diuisa i re sic ẽ veritas. et si fiat p oppositũ. et sic ẽ falsitas.

Ar Omnis ppõ vera vitate ppõnis q sicat illud ad qd imposita est ad sicandũ. s oĩs ppõ sicat illud qd ex sui impositiõe sicare habz. ergo et cẽ. Minor ptz de ista ppõne. homo currit. que semp sicat cursuz inesse homini: siue homo currat siue non. Dõm q omnis ppõ est vera que sicat illud ad qd imposita est ad significandũ adequate: sed nõ inadequate. et sic maior est falsa. Pro quo notandũ q ppositio dr vera dupl'r: et falsa dupliciter. Primo dicitur vera quãdo in re est ita sicut per ppõnẽ significatur. vt homo est aĩal. Et p oppositũ ppositio dr falsa quãdo in re nõ est ita sicut per ppõnẽ esse significat. vt homo est asinus. Secũdo ppositio dicitur vera quãdo in re nõ est ita sicut per ppõnẽ non esse sicat. vt homo nõ est asinus. Et p oppositũ ppositio dr falsa quãdo est ita in re sicut p ppositõem nõ esse sicat. vt homo nõ est aĩal.

Notandũ Qr illa particula (indicãdo) potest dupliciter exponi. Uno modo indicando. i. mediante verbo indicatiui modi. Alio modo valet tm̃ sicut asserendo.

Ar Ista ppositio significat verũ vel falsuz. si asin9 volaret asin9 hret pẽnas. et tñ nõ ẽ cõstituta ex vbo indicatiui modi. Et sil'r dr de ista. vtinã essem bonus clericus. Dõm q oĩs ppõ tam cathegorica q̃ȝ hypothetica sicat verũ vel falsum indicãdo primo et per se reductiue. Secũdo dicendũ q illa particula (indicãdo) potest dupl'r exponi. Uno modo indicando. i. mediãte verbo indicatiui modi. Alio mõ indicãdo valet. i. asse-

rendo. sed istis ꝓpositõibus cõuenit diffinitio secũdo modo exponẽdo in/dicando. ⁊ non primo modo.

Propositionũ alia cathegorica: alia hypothetica.

Hic diuidit ꝓpõnẽ in cõi saltẽ hic ꝯsideratã penes subam. dicẽs (Propositionũ alia cathegorica ⁊c̃.) Et hãc diuisionẽ tangit Aresto. ꝑ phierñ. sub alijs ṽbis dicẽs. Enũciationũ alia ẽ vna simplr̃ que dr̃ cathegorica. alia est vna ꝯiũctione q̃ dr̃ hypothetica. Ratio diuisionis est. qr omnis ꝓ/positio significat verum vel falsum. vel ergo talis propositio construitur ex terminis. vel ex ꝓpositionibus. Si primuȝ sic est cathegorica. si secun/dum sic est hypothetica.

Q̃r Quare illa diuisio ꝓpõnis dr̃ dari penes subam. Dõm ꝙ ideo. qr illa diuisio dat̃ penes subam cuiꝰ mẽbra diuidẽtia differũt pe/nes materiã ⁊ formã que sunt sube eoꝝ. ꝫ sic est de ista diuisione ꝓpõnis. quia materia ꝓpõnis cathegorice est subiectũ. ⁊ forma est copula verba/lis. sed materia ꝓpositõis hypothetice sunt due cathegorice ꝓpõnes. sed forma eius est copula ꝯiũctõis. Sequit̃ correlarie ꝙ ista diuisio cõueni/enter ponit̃ prima. qr dat̃ penes ea que ad subam cõcurrũt. alie aũt dant̃ penes accidẽtia. ꝫ suba est añ accidens. ꝙ ⁊c̃.

Notãdũ Qr diuisiões penes subaȝ pñt sic sumi. Propositionũ alia cathegorica. alia hypothetica. Cathegorica diuidi/tur in cathegoricã de inesse. ⁊ in cathegoricam modealem. Sed hypothe/tica diuiditur in cõditionalem. copulatiuã. ⁊ disiunctiuã. quaꝝ oĩm diffi/nitões infra ponũtur. ideo hic relinquũtur.

Ar̃ Arestotiles ponit priorẽ diuisionẽ. illã. s. ꝓpõnũ alia vna. alia plu/res. ⁊ diuidit ꝓpõnẽ vnã in vnã simplr̃. ⁊ in vnã ꝯiũctõe. Propo/sitio vna simplr̃ est cathegorica. sed vna ꝯiũctõe est hypothetica. ergo il/la non erit prima. Dõm ꝙ Pe. hiſ. in hoc tractatu diuidit ꝓpõnẽ vnaȝ. sed Aresto. diuidit ꝓpositiõem in sua latitudine acceptaȝ in vnã ⁊ plures que nõ est vera ꝓpositio. sed solũ ꝫm quid. Pro quo sciendum ꝙ ꝓposi/tio dr̃ plures tripliciter. Primo ꝫm vocem tm̃. ⁊ sic quelibet ꝓpositio pos/set dici plures. Secũdo ꝫm rem. vt canis currit. Tertio ꝫm rem ⁊ vocẽ si/mul. ⁊ illa fit tripliciter. Primo quãdo est de pluribus subiectis incõiun/cte. vt sortes albus musicus currit. Secũdo quãdo est de pluribus p̃dica/tis incõiuncte. vt sortes est hõ albꝰ musicus. Tertio quãdo est de vtroqꝫ simul. vt albũ musicũ currit scribit.

Q̃r Que sit illa ꝓpõ. tm̃ hõ currit. Dõm ꝙ ẽ cathegorica formaliter. qr formalr̃ solũ ponit vnã cathegoricã. sed virtualr̃ ⁊ implicite est hypothetica. qr cõtinet duas cathegoricas ꝯiũctas ꝯiũctiõe copulatiua. in eius resolutõe. Sed qñ arguit̃. eius equalẽs est hypothetica simplr̃. ergo ⁊ ipa. Tenet ꝯña. qr de equalẽtibus ꝓpõnibꝰ ideȝ est iudiciũ. Dõm ꝙ de equalẽtibus ꝓpõnibꝰ idẽ est iudiciũ quo ad veritatẽ ⁊ falsitatẽ ꝓpo/sitõis. sed nõ quo ad oĩa alia. quia semꝑ quo ad substantiã. Sicut in simi/li si argueret̃. sortes ⁊ plato sunt eq̃ fortes. ergo sortes est plato. qr de eq̃/ualẽtibus idem est iudiciũ. Dõm ꝙ de eis idẽ est iudiciũ quo ad fortitu/

dinem: nõ tñ quo ad subam. Sz alij dicũt ꝙ ꝓpõnes exclusiue. vt tm̃ aĩal est hõ. ⁊ exceptiue. vt oĩs hõ ꝑter sortẽ currit. ⁊ silr ꝓpõnes de incipit ⁊ desinit sint simplr hypothetice. Cuiꝰ rõ est. qꝛ illa ꝓpositio ẽ cathegorica ĩ q̃ ponit subiectũ. p̃dicatũ. ⁊ copula. Si aũt aliqd aliud ponat: nisi eẽnt signa vel determiatões subiecti. p̃dicati. aut copule. tunc sunt hypothetice. sed sic est de dictis. ergo ⁊c̃. Et q̃uis hoc bene dicatur: tamẽ distinctio p̃cedens non est abijcienda.

Ar Iste orõnes magr̃o legẽte pueri ꝓficiũt. pluẽte intrã dũ est domũ. sunt ꝓpõnes: ⁊ tñ nõ sunt cathegorice nec hypothetice. Dõm ꝙ virtualiter sunt hypothetice. quia illa magr̃o legẽte pueri ꝓficiũt: põt resolui ꝑ nomĩatiuũ ⁊ verbũ ꝑsonale mediante si. dum. vel quia. vt si magr̃ legit pueri ꝓficiũt. ⁊ tũc formalr est hypothetica.

Ar Omnis bona diuisio debet dari ꝑ opposita. ꝫ ista non est hmõi. ergo ⁊c̃. Minor ꝓbat. qꝛ ꝓpõ cathegorica cõtinet in hypothetica: ⁊ est pars eius. sed pars nõ opponitur toti. ergo ⁊c̃. Dõm ꝙ oĩs bona diuisio debet dari ꝑ opposita formalr. sed vnũ mẽbrũ hic solũ cõtinet materialiter in alio: inq̃tuz cathegorica est materia hypothetice. Et quãdo dr. forma ꝓpositõis cathegorice ꝯtinetur in hypothetica. ergo ⁊c̃. Dõm ꝙ licet forma cathegorice cõtineatur in hypothetica. nõ tamẽ ꝑ modũ forme sed ꝑ modum materie.

Ar Omĩs ꝓpositio ẽ cathegorica vel hypothecica. ꝫ nõ oĩs ꝓpõ est cathegorica. ergo oĩs ꝓpõ est hypothetica. Probat ꝯña. qꝛ hic arguitur a tota disiũctiua cũ destructiõe vniꝰ ꝑtis ad alteram. q̃ est bona ꝯña. Dõm ꝙ maior capit duplr. Uno mõ vt est vna hypothetica. et tũc sicut ꝯñs est falsuz: ita ⁊ hypothetica disiũctiua. cũ ambe eiꝰ partes sint false. Alio mõ capitur vt cathegorica. de disiũcto p̃dicato. ⁊ tũc est vera. ꝫ non valet ꝯña. qꝛ nõ arguit a tota hypothetica: ꝫ cathegorica.

Propositio cathegorica est q̃ habz subiectũ. p̃dicatuz ⁊ copulã tanq̃ pricipales ꝑtes sui. vt hõ currit. In hac eñ ꝓpositõe hõ currit: hõ est subiectũ ⁊ currit p̃dicatũ. ⁊ qđ cõiungit vnũ cũ altero dicit esse copula. vt patet in resoluẽdo hõ currit. i. hõ est currẽs ibi hoc nomẽ homo est subiectũ: ⁊ currens p̃dicatũ. et hoc verbum est dicit esse copula. q̃a cõiungit vnũ cuz altero. Et dicitur cathegorica a cathegorizo as. are. quod idem est qđ predico as. are.

Posita diuisione: hic cõsequẽter auctor declarat mẽbra diuidẽtia. Et primo diffinit ꝓpõnẽ cathegoricã. Cuiꝰ ratio est. quia simplex est ante cõpositum. ⁊ constituens ante constitutuz. sed ꝓpositio cathegorica est simplicior hypothetica. ⁊ eam materialiter constituit. ergo cathegorica p̃ce-

dit hypotheticā. Alia ratio est. qꝛ de principalib⁹ intētis debet prioꝛ fieri determiātio. ſ ꝑpō cathegoꝛica est principalioꝛ ꝙ hypothetica. ǵ ꝛc̄. Mi-noꝛ ꝓbat᷑. qꝛ hic determiāt᷑ de ꝑpōne q̄ oꝛdinat᷑ ad ſyllogiſmū. de q̄ agit᷑ in q̄rto tractatu. ſ ex ſolis cathegoꝛicis fiūt ſyllogiſmi ī demōſtratōez oꝛ-dinati. Dicit ǵ (Cathegoꝛica est que hꝫ ſubiectū. ꝑdicatū. ꝛ copulā tanꝗ̄ principales ꝑtes ſui) Et ſi limitet᷑ ad cathegoꝛicā de īeſſe: dꝛ que hꝫ ſub-iectū. ꝑdicatū. ꝛ copulā nō modificatā. vt hō currit. ibi hō est ſubiectuꝫ et currit ꝑdicatū. ſ qd̄ ꝯiūgit vnū cū altero dꝛ copula. vt ꝑtꝫ in reſoluendo. Tūc oſtēdit vn̄ dicit᷑ cathegoꝛica. dicēs ꝙ dꝛ cathegoꝛica a cathegoꝛizo as. are. qd̄ est idem ꝙ ꝑdico as. are.

Ar̄ Copula est ꝑdicatū ꝑpōnis. ergo in diffinitōe ſufficeret dicere ꝑdi catū. Dōm ꝙ duplex est ꝑdicatuꝫ. ſ. materiale ꝛ foꝛmale. Predi catū materiale est quod cōiungit᷑ cum ſubiecto per copulam. Predicatū foꝛmale est ipſa copula vniens ꝑdicatū cū ſubiecto. Sꝫ in diffinitōe ꝑ pre dicatū intelligit᷑ ꝑdicatū materiale.

Ar̄ Multe ſunt ꝑpōnes cathegoꝛice q̄ nō hn̄t ꝑdicatū māle. ǵ textus falſus. Añs ꝓbat᷑ de iſtis. de⁹ est. hō est. Dōm ꝙ ꝗuis ibi nō ſit ꝑdicatū materiale explicite. tn̄ bene implicite. vt ꝑtꝫ reſoluēdo illā. hō est .i. hō est exiſtēs. Et hoc est cōe oībus ꝑpōnib⁹ de est ſecūdo adiacēte. Un-de ꝑpō de est ſecūdo adiacēte est: qn̄ poſt hoc verbū est nō ponit᷑ ꝑdicatū materiale. Sꝫ ꝑpō de est tertio adiacēte dꝛ in qua ꝑter est ponit᷑ ꝑdicatuꝫ materiale. vt homo est aīal.

Ar̄ Oīs ꝑpō est de ſecūdo adiacēte. ǵ nulla ꝑpō est de tertio adiacē te. Añs pꝛobat᷑. qꝛ est in oī ꝑpōne ponit᷑ ſecūdo loco. Dōm ꝙ ē dꝛ ſecūdū adiacens nō quia ponatur loco ſecūdo. ſed qꝛ ſoluꝫ ponit᷑ vnū cōponibile qd̄ ꝑintelligit᷑ ante vnionē. ꝛ hoc ſ̄cat᷑ nobis per hoc ꝙ poſt est nihil ſequit᷑. Et per oppoſitum dicit᷑ est tertium adiacens quādo poſt duo extrema cōponibilia intelligitur vnio illoꝛuꝫ que oꝛdine intelligēdi est tertium. ꝛ ſignificat᷑ nobis quando poſt est ponitur explicite pꝛedica-tum materiale.

Or̄ Quare ꝑpō cathegoꝛica potius vocat᷑ cathegoꝛica. i. ꝑdicatiua a pꝛedicato ꝙ̄ ſubiectiua a ſubiecto. Rn̄detur ꝙ ideo. qꝛ a dignioꝛi debet fieri denoīatio: teſte ph̄o. x. Ethicoꝝ. Dicit em̄ ibideꝫ ꝙ homo maxime est ſuus intellectus. eo ꝙ intellectus est pars homīs pꝛincipalioꝛ. Sꝫ ꝑ-dicatū est dignius in ꝑpōne ꝗ̄ ſubiectū. eo ꝙ ꝑdicatū hꝫ ſe in rōne foꝛme ꝛ ſubiectū in rōne materie. foꝛma aūt est dignioꝛ materia. Est tn̄ verum ꝙ copula debet ꝯꝑhendi ſub intentōe ꝑdicati. qꝛ copula est ꝑdicatū foꝛma-le. quare nō opoꝛtet ꝙ dicat᷑ copulatiua copula.

Ar̄ Exponere vocabula pertinet ad grāmaticū. ergo non ad logicum Dōm ꝙ duplex est expoſitio vocabuloꝝ. ſ. generalis ꝛ ſpecialis Unde quilibet auctoꝛ poteſt exponere vocabula ſpecialiter ad ſuum pꝛo-poſitum deſeruiētia. ſed nō generaliter omnia. Et quādo dicitur. q̄d no minis debet vbiꝗ̄ pꝛeſupponi ante quid rei. ergo pꝛius fuiſſet interꝑtan dum nomen cathegoꝛice ꝑpoſitōis ꝗ̄ poneretur diffinitio eius. cuius ta-men cōtrarium facit Petr⁹ hiſ. Dōm ꝙ duplex est quid nomīs. Unuꝫ est

cōe qd nō sumit ex aliquo essentialiū principiorū. cui9 est tale quid nois. et illud debet pcedere propriā diffinitōez notificantē qd rei. Aliud ē quid nois ꝓprie sumptū a principali pte cētie sue. et hoc psupponit qd rei. et tale est qd nois quo interptat cathegorica.

Subiectū est illud de quo aliqd dicit. Predicatū vo est illud qd dicit de altero. scz de suo subiecto.

Hic ꝯiter diffinit ptes ꝓpōnis cathegorice. Et oñdit primo qd sit subiectū. deinde qd sit pdicatū: dicēs. Subiectū est de q aliqd dr. s. pdicatū. Predicatū vo est qd dr de altero. s. de subiecto. Et depēdēt iste descriptiones a descriptōe ꝓpōnis cathegorice. sicut ratio ptis dependet formalit a rōne totius. eo q partes vniūtur in forma totius. et per ordinē ad illam induūt proprias rōnes et formas speciales partiales. et sic diuisim explicant actū essentialē toti9 enūciatōis.

Or Quottuplices sunt ptes ꝓpōnis. Dōm q triplices. s. eētiales. sicut gen9 et differētia. que pdicant in recto et ordinate de illo cuius sunt partes. vt sunt oratio verū vel falsum significās respectu ꝓpositionis. Alie sunt ptes subiectiue. sicut species. vel inferiora respectu alicui9 generis vel supioris. et tales pdicant in recto. sed pdicatione inordinata. sicut cathegorica et hypothetica. Alie sunt partes integrales ex quibus. s. integrat et cōstituitur totū et non pdicant de toto i recto: s i obliquo. et sic subiectū et pdicatū dicunt ptes respectu ꝓpōnis cathegorice.

Ar In diffinitōibus subiecti et pdicati cōmittitur circulatio que est ꝓhibita pmo posteriorū. ergo non sunt bone. Añs probat. quia subiectū diffinitur per pdicatum et ecōtra. Dōm q duplices sunt diffinitiones. s. absolutorū et respectiuorū. In absolutis autem nō potest cōmitti circulatio. sed bene in respectiuis. subiectum autez et predicatū sunt quedā respectiua. Et ratio hui9 est. quia vnūquodq debet diffiniri eo modo quo habet esse. s relatiuū nō habet esse nisi in ordine ad suū correlatiuū et ecōtra. ergo etiā nō potest diffiniri nisi p suū correlatiuū. Sic aūt nō ē i absolutis. qr vnū absolutū habet bene esse p aliud. s nō ecōtra. sicut homo habet esse per aial. sed nō econtra.

Ar Unū oppositorū non pdicatur de altero. sed subiectum et pdicatū opponūtur. ergo pdicatum non debet pdicari de subiecto. Dicēdum q subiectū et pdicatū dupli capiūtur. Uno modo formaliter pro secundis intentōibus. et sic subiectū et pdicatum sunt relatiue opposita. et sic vnū nō pdicat de alio in recto. Alio mō materialr ꝓ reb9 substratis illis intētōibus. et sic nō opponūtur. et tūc vnū bene pdicat de alio. quo etiam modo principalr in logica cōsiderant.

Ar Subiectū et pdicatū significātur per nomen et verbū. sed illa superius sunt sufficiēter diffinita. igitur etc. Dōm q nomen et verbuz capiunt dupliciter. Uno mō materialr vt partes potentiales ꝓpōnis. et sic sunt prius diffinita. Alio mō formaliter vt sunt ptes actuales. et sic diffiniūtur in ꝓposito. Añ cognitio nomis et verbi primo mō pcedit ꝓpōnez sicut principiū suum principiatū. sed cognitio eorū in rōne subiecti et pdi

cati sequitur. quia cognitio ipsorum dependet ex cognitione propositionis. in signum cuius propositio componitur ex nomine et verbo. sed resoluitur in subiectum et predicatum.

i. predicationis

Propositionum cathegoricarum alia vniuersalis: alia particularis: alia indiffinita: alia singularis.

Postquam Pe. his. posuit diuisionem propositionis datam penes substantiam: hic consequenter ponit diuisionem eiusdem penes quantitatem: dicens. Propositionum cathegoricarum alia est vniuersalis. alia particularis. alia indiffinita. alia singularis. Et est diuisio subiecti in sua accidentia. quia quantitas propositionis sumitur ex parte subiecti. i. materie propositionis quod penes accidentia variatur.

Queritur Utrum propositio cathegorica sit conuenienter penes eius quantitatem in quattuor membra diuisa. Dicendum quod sic. vt patet per sufficientiam. quia in omni propositione cathegorica subiectum penes quod accipitur quantitas propositionis tenetur vel pro vno supposito. vel pro pluribus. Si primum sic est singularis. Si secundum hoc est dupliciter. quia vel tenetur pro pluribus indeterminate. et sic est indiffinita. vel determinate et hoc est dupliciter. quia vel determinatur per signum vniuersale. et sic est vniuersalis. aut per signum particulare. et sic est particularis. Ex quo patet quod quantitas propositionis nihil aliud est quam modus subijciendi. qui variatur. vt iam dictum est. vel est dispositio subiecti qua mensuratur acceptio eius pro vno vel pro pluribus suppositis.

Ar. Nihil debet diuidi penes hoc quod non habet. sed propositio non habet quantitatem. ergo propositio non debet diuidi penes quantitatem. Minor probatur. quia propositio est ens rationis. Dicendum ad minorem quod quamuis propositio non habet quantitatem realem et proprie dictam: habet tamen quantitatem similitudinarie sumptam. Et est triplex similitudo. Prima est. quia sicut quantitas proprie dicta est mensura substantie que mensuratur longa vel breui quantitate. sic etiam ista dispositio subiecti mensurat subiectum pro multis vel pro paucis suppositis. Secunda est. quia sicut quantitas proprie dicta sequitur substantiam gratia materie. sic etiam ista dispositio que vocatur quantitas in propositione consequitur propositionem gratia subiecti quod habet rationem materie. Tertia similitudo est. quia sicut est aliqua quantitas mensurans substantiam penes vnam dimensionem sicut linea. et aliqua penes duas vt superficies. et aliqua penes tres sicut corpus. sic etiam est aliqua quantitas propositionis mensurans ipsam propositionem. cuius subiectum tenetur pro vno supposito sicut quantitas singularis. aut pro multis et hoc est dupliciter. quia vel talis quantitas est figurata. vel non figurata. Si primum sic est particularis. si secundum sic est indiffinita. vel pro tribus de quibus dicitur omne. et sic est quantitas vniuersalis.

Ar. Aliqua est propositio que nec est vniuersalis. nec particularis. nec indiffinita. nec singularis. ergo diuisio est insufficiens. Antecedens probatur. de ista propositione homo est species. que nec est vniuersalis nec particularis. vt notum est. neque indiffinita. quia talis potest fieri particularis. nec etiam singularis quia ibi subijcitur terminus communis. Dicendum quod illa propositio homo

eſt ſpecies eſt ſingularis. ⁊ licz ibi ſubijciat̃ termin⁹ cõmunis. nõ tamẽ in q̃tum cõmunis. ſed vt ponitur loco termini diſcreti ſignificans naturam cõmunem ſine actuali inclinatione ad ſuppoſita. Et ergo licet non ſit terminus ſingularis ſingularitate ſuppoſiti. eſt tamen ſingularis ſingularitate nature. ⁊ hoc ſatis eſt.

Ar Omnis bona diuiſio debet eſſe bimẽbꝛis. ſed iſta nõ eſt hmõi. ergo nõ eſt bona. Maioꝛ patz per Boetiũ in libꝛo diuiſionũ. Dicẽdum q̃ omnis diuiſio generis que fit per differẽtias foꝛmales debet eſſe bimẽbꝛis. tamẽ diuiſio ſubiecti in ſua accidentia poteſt eſſe multimẽbꝛis. Vel dicitur q̃ licz non ſit bimẽbꝛis. eſt tamen reducibilis ad bimẽbꝛẽ. vt patuit per ſufficientiaz. que etiam poteſt aliter ſic ſumi. Quia diuiſio iſta ſumitur penes ſubiectum. vel ergo tale ſubiectum eſt terminus ſingularis. aut terminus cõmunis. Si pꝛimũ ſic eſt termin⁹ ſingularis. Si ſecundum hoc eſt dupliciter. vel accipitur cum ſigno. vel ſine ſigno ſi ſecundũ ſic eſt indiffinita. Si pꝛimũ hoc eſt dupliciter. quia vel accipitur cũ ſigno vl̃i vel ꝑticulari. Si pͥmũ ſic ẽ vl̃is. ſi ſecũdũ ſic eſt ꝓpõ ꝑticularis.

Ar Aliqua eſt ꝓpoſitio mixte quãtitatis. vt cuiuſlibet hoĩs aſinus currit. ergo diuiſio eſt inſufficiens. Dõm q̃ illi⁹ ꝓpoſitõis eſt duplex ſubiectũ. ſcz diſtributiõis. ⁊ ex parte illius eſt vniuerſalis. Aliud eſt locutõis. ⁊ ex parte illius eſt indiffinita. Et quia ꝓpoſitio ſimpl̃r dꝛ quãta ex parte ſubiecti locutõis qđ eſt ꝓpꝛie ſubiectum ꝓpoſitionis. et ideo ſimpliciter eſt indiffinita.

Ar Areſtotiles pͥmo pꝛioꝝ ſufficienter determĩat de quãtitate ꝓpoſitionũ. ⁊ non ponit ꝓpoſitiõem ſingularẽ. ergo Pe. hiſpa. eſt hic ſuperfluus. Dicendũ q̃ Areſto. diuidit ꝓpoſitionez vt eſt pꝛincipium materiale ſyllogiſmi. quia determĩat de ſyllogiſmo ſimpliciter dicto qui non conſtituitur ex ꝓpoſitionibus ſingularibus. quare non poſuit quãtitatem ſingularem. Sed Petr⁹ hiſpa. diuidit ꝓpoſitionez penes quãtitatẽ eius abſolute. Cum ergo ꝓpoſitio ſingularis ſit diſtincta ab alijs. etiaz enumerat quãtitatem ſingularem inter iſta mẽbꝛa. Vel dicendum q̃ Areſto. cõpꝛehendit ꝓpoſitõem ſingularem ſub indiffinita. Et quãdo replicat̃. ꝓpoſitio indiffinita ⁊ ſingularis ſunt diſtincte ꝓpoſitiones. ergo vna non poteſt compͥhendi ſub alia. Dicendũ q̃ ꝓpoſitio indiffinita poteſt dupliciter capi. Uno modo generaliter pꝛo omni ꝓpoſitione in qua ſubijcit̃ terminus ſumptus ſine ſigno. ſiue talis terminus ſit cõmunis ſiue ſingularis. ⁊ ſic compͥhendit ſub ſe ſingularem. Alio modo capitur ſpecialiter ꝓ ꝓpoſitione in qua ſubijcitur terminus cõmunis cõmuniter ſumptus ſine ſigno. ⁊ ſic diſtinguitur cõtra ſingularem.

Ar Iſta ꝓpoſitio. iſti currũt. nõ ꝯtinetur ſub aliqua p̃dictarũ. igit̃ ⁊c. Añs pꝛobat̃. qꝛ nõ eſt vl̃is. nec ꝑticularis. nec indiffinita. cuz ibi non ſit termin⁹ cõis nec ſingularis. qꝛ ſubiectum eius ſuppoñit pꝛo pluribus. Dõm q̃ illa eſt ſingularis. ⁊ licz ſubiectum ſupponat pꝛo plurib⁹. non tamen verificat̃ pꝛo pluribus. non eñi ſupponit ꝓ pluribus niſi ratione ꝓnoĩs pluralis numeri. Et ſi dicat̃ q̃ põt vniuerſaliſari. dicẽdo omnes currũt. Dõm q̃ illa eſt ſingularis ſicut pꝛima.

Tractatus Primus

Propositio vniuersalis est illa in qua subijcit᷑ terminus cōmunis signo vniuersali determinat᷑. vt omnis homo currit. Vel propositio vniuersalis est illa que omni aut nulli inesse significat. vt omnis homo currit: nullus homo currit.

Posita diuisiōe ꝓpositōis cathegorice penes quātitatē: hic ꝯñter ꝓsequit᷑ mēbra diuisiōis ꝑdicte. Et primo diffinit ꝓpōem vl'em: dicēs (Propositio vl'is est illa in q̄ subijcit᷑ terminꝰ cōis signo vl'i determiātꝰ. vt oīs hō currit) Et debet sic ītelligi (vl'is est illa in q̄ subijcit᷑). i. ꝓ subiecto ponitur explicite vel implicite: formal'r vl' equalēter (terminꝰ cōis) cōiter tētus determinatꝰ ꝑ signū vl'e vl'r tentū. Dr̄ (terminꝰ cōis) ad drīaꝫ ꝓpōnis singularis. Dicit᷑ (signo vl'i determiātus) ad drīam ꝓpōnis particularis ⁊ indiffinite. Sꝫ phus primo prioꝝ eaꝫ sic diffinit. Propositio vl'is ē illa q̄ oī aut nulli inesse ſcat. Exēplū de oī. vt oīs hō currit. Exēplū de nullo. vt nullꝰ hō currit. Et daт᷑ de vl'i ꝑfecta in qua subiectū distribuit᷑ ꝓ oībus qd̄ dicit᷑ ꝓpter illā vterqꝫ istoꝝ currit.

Qᵣ Utrū cōuenīēti ordine quātitas vl'is ꝓponat᷑ ꝑticulari. Dōm ꝙ sic. qr̄ hꝫ se ad alias quātitates sicut totū ad ꝑtes. ꝫ totū notiꝰ est suis ꝑtibꝰ ⁊ facilius īnotescit intellectui. ergo etiā est prius ſm viā discipline. Etiā vl'itas cōfundit totū ambitū termini cōis. ⁊ ideo eius ꝗtitas est maxime manifesta. Et si dicat᷑. vnū est ante multa. ergo ꝑticulare erit ante vl'e. Dōm ꝙ ſm ordinem nature vnū est ante multa. sed Pe. hiſ. hic seruat ordinem discipline. Et quādo iterū dicit᷑. si ꝑticulare cōtinet᷑ sub vl'i. ergo sibi non opponit᷑. Tenet ꝯña. quia vnū oppositorū non cōtinet᷑ sub reliquo. Dōm. ꝗuis ꝓpō ꝑticularis in vl'i cōtineat᷑. hoc tñ nō est formaliter. qr̄ sic opponūtur vl'e ⁊ ꝑticulare.

Aᵣ Illa est ꝓpō vl'is. nihil est in bursa mea. ⁊ tñ in ea nō subijcit᷑ terminus cōis. Dōm. ꝗuis formal'r in ea nō subijciat᷑ terminꝰ cōis tñ bene virtualiter. quia nihil est signū vl'e impurū dans intelligere terminum distributōis valens tantū sicut nullū ens. ⁊ sic ens virtualiter includitur in eo qd̄ est terminꝰ cōmunis.

Aᵣ Illa est vl'is. totus sortes est minor sorte. ⁊ tñ in ea non subijcitur terminꝰ cōis. Dōm ꝙ illa ꝓpositio potest dupl'r exponi ſm ꝙ totum potest dupl'r capi. Uno modo cathegorematice ꝓut tantū valet sicut perfectū vel integrū. ſm ꝙ dicit᷑ ꝑmo celi. Omne perfectū ⁊ totū idē sunt ⁊ tūc illa ꝓpositio est singularis. ⁊ tūc valet. i. perfectꝰ vel integer sortes est minor sorte. ⁊ sic est falsa. Alio mō capit᷑ syncathegorematice ꝓut hoc signū totus distribuit pro partibus integralibus. sicut hoc signū omnis distribuit pro partibus integralibus subiectiuis. ⁊ tūc illa ꝓpositio est vera. ⁊ valet tantū. i. quelibet pars sortis est minor sorte. ⁊ tūc ꝓpō est vl'is. Et ꝗuis nō subijciat᷑ terminꝰ cōis formal'r: tñ bñ virtual'r. s. ꝑs q̄ i[n]cluditur. Sūt tñ aliq̄ dicētes ꝙ etiā secūdo mō sit singl'aris. qr̄ primo ⁊ ꝑ se equalet huic. sortes ſm quālibet sui partē est minor sorte, que est singularis

Qr̄ Quātā est ista. totū qđ est in mūdo est in oculo meo. Dōm ꝙ est distinguēda. nam totū capitur dupl'r. Uno modo cathegorematice. i. significatiue. ⁊ sic valet tm̄. i. perfectū in mundo est in oculo meo. vt festuca ītegra est ī oculo meo. ⁊ tūc ē indiffinita vera. Alio mō capit' syncathegorematice. i. ꝯ ₰catiue ⁊ distributiue. ⁊ tunc valet. i. oīe ens in mūdo est in oculo meo. ⁊ sic est vl'is falsa. Pro quo notandum ꝙ duplices sunt dictōes. Alique em̄ sunt syncathegorematice. que. s. significāt rē vniuersalem vel particularē. vt homo. albedo. sortes. plato. Alie sunt sincathegorematice que. s. non significāt rem. sed significāt dispositōem rei. vt sunt signa vl'ia vl' ꝑticularia. q̄ sunt inuēta ꝑpt' tria. Primo ꝑpter indifferentiā termīoꝝ remouendā. Secūdo ꝑpter ꝯtradictōem habendā. qꝛ ī cōtradictorijs semꝑ vna est vl'is alia ꝑticularis. Tertio ad reducendū terminos cōmunes de potentia ad actū. quia nō ₰cant' actu multiplicari in omnia supposita nisi ꝑ signa vniuersalia.

Ar̄ In dicta ꝑpositōe non subijcit' termin⁹ cōis. ergo nullo modo potest esse vl'is. Dōm. ꝗuis formaliter ⁊ explicite ibi non subijciatur terminus cōmunis. tamē bene virtualiter ⁊ implicite. quia ista. totuʒ qđ est in mūdo est in oculo meo. valet istam. omne ens in mundo est in oculo meo. sic ens est ibi terminus cōmunis.

Qr̄ Quāta sit ista. cuiuslibet hoīs oculus est dexter. vl' ista. cuiuslibet hoīs asinus currit. Dōm ꝙ est distinguēda. qꝛ ibi est duplex subiectū. s. locutōis. ⁊ gratia illi⁹ est indiffinita. Et distributōis. ⁊ gratia cuius est vl'is. Et sic simpl'r est indiffinita. sed ₰m quid est vl'is. qꝛ subiectū locutōis est principale subiectū enūciatōis. Et quādo arguit'. ista ꝑpositio potest esse minor in celarēt. ergo est simpl'r vl'is. Aīs ꝓbatur sic arguendo. nullū dextrū est sinistrū. cuiuslibet homīs oculus est dexter. ꝫ nullius homīs oculus est sinister. Dōm ꝙ ad hoc ꝙ aliqua ꝑpositio ingrediatur syllogismū loco vl'is sufficit ꝙ eius subiectū distributōis sit distributum. licʒ non subiectū locutionis.

Qr̄ Quāta sit ista. nōhomo currit. Dōm ꝙ est distinguēda. qꝛ ly non capit' dupl'r. Uno modo infinitāter ꝑut additur termīo ꝑ ꝯpositionem. ⁊ sic est indiffinita. Alio modo capitur negater vt addit' termīo per appositōem. ⁊ sic est vl'is. Et quādo arguitur. hic nō subijcitur terminus cōis cū signo vniuersali. ergo nō potest esse vniuersalis. Dōm ꝙ ꝗuis ibi non ponatur signuʒ vniuersale formaliter ⁊ explicite. tamē bene implicite in illa negatōe non. que ex cōsequēti distribuit. ⁊ sic ex ꝯsequenti ponit istam. nullus homo currit.

Qr̄ Quāta sit ista. omnes apl'i dei sunt duodecim. Dōm ꝙ omīs capitur dupliciter. Uno modo collectiue. ⁊ sic est indiffinita. ⁊ valet istam. omnes apostoli dei sunt duodecim. i. totalis numerus apl'oꝝ ē duodenarius. Alio modo capit' distributiue. ⁊ sic est vl'is ⁊ falsa. Sed queritur. an oīs in singulnri numero etiā capiat' collectiue. Rn̄det' ꝙ nō. sed semꝑ distributiue faciēs ꝑpōnē vl'em. Et qn̄ tūc arguit'. dicendo. oīs hō est totum in quātitate. ibi omnis ponitur in singulari numero ⁊ tamē capit' distributiue. Dōm ꝙ illa ꝑpō capit' dupl'r. Uno mō in sensu quē facit

virtute signi ꝛ ſ̄catōis termīoꝝ. ꝛ sic est vniuersalis ꝛ falsa. Alio mō capi tur ī sensu ī quo fit ex bonitate intelligētis: ꝗ accipit hoc cōplexū oīs ho mo. non vt supponit ꝓ se: sed pro sibi simili supponēti personaliter. sic est singularis ꝛ vera. Et quādo iterū replicatur. ipsa est vl'is etiā scđo mo do. igitur ꝛc̄. Añs ꝓbatur. qꝛ ibi subijcitur termin⁹ cōmunis. s. homo cū signo vniuersali determīatus. Dōm ꝙ homo ibi non est subiectū: ꝫ hoc totum omnis homo. ꝛ homo capit̄ materialiter.

Termin⁹ cōis est ꝗ apt⁹ nat⁹ est ꝑdicari de pl'ibus. vt homo est termin⁹ cōmunis. ꝗa ꝑdicat̄ de sorte et platone ꝛ de vnoquoqꝫ homie. Signa vniuersalia sunt hec oīs. nullus. nihil. quilibet. quicūqꝫ. vter. neuter: ꝛ similia.

Hic ꝓ declaratōe ꝓpōnis vl'is diffinit terminū cōem qui ponitur in dif finitōe ꝓpōnis vl'is: dicēs. Termin⁹ cōmunis est ꝗ aptus natus est predi cari de pluribus. Et debet intelligi ꝙ diuisim ꝑdicetur de pluribus. ideo hoc complexū isti homīes nō est terminus cōmunis. Et vocatur termins cōis. qꝛ ſ̄catū eius est cōmunicabile pluribus suppositis. vt homo est ter minus cōmunis. qꝛ pōt attribui oībus indiuiduis cōtentis sub eo. Tūc ibi (Signa vl'ia) ostendit ꝗ sunt signa vl'ia. dicens ꝙ signa vl'ia sunt oīs. nemo. nullus ꝛc̄. Et signū vl'e ē qđ facit terminū cōem cui adiūngit̄ stare vl'r pro oībus aut pl'ibus suppositis copulatiue.

Qr̄ Utrū sol ꝛ luna. mundus. fenix ꝛ sīa sint termini cōes. Dōm ꝙ sic. quia ex modo sue ſ̄catōis vel impositōis apti nati sunt ꝑdicari de plu ribus. licꝫ actu de pluribus non ꝑdicent̄. Et quādo arguit̄. non pn̄t eē plures soles aut plures mūdi. vt ꝓbat̄ ꝑmo celi. ergo isti termini nō sunt apti nati ꝑdicari de pluribus. Dōm ꝙ ꝗuis nō possunt esse plures soles ex defectu materie ex qua possit fieri alius sol. tamē ꝗtum est ex parte for me be possunt esse plures. Uel dicendū ꝙ nō possunt esse plures soles po tentia naturali. quia nulla est materia in mūdo que posset per agens na turale aptari ad hoc ꝙ posset substare forme solis. tamē bene potētia sup naturali. Et quādo replicatur. frustra est potētia que non reducitur ad actuꝫ. sed aptitudo solis in hoc đr ꝙ est pluribus cōmunicari nunqꝫ redu citur ad actum. ergo est frustra. Dōm ꝙ de ratiōe potentie que se tenet ex parte materie est reduci ad actum. sed non de ratiōe aptitudinis que se te net ex parte forme. Uel dicitur ꝙ illa potentia est frustra que nunqꝫ redu citur ad actum nisi sit aliūde impedita. sicut in ꝓposito illa potentia impe ditur propter defectū materie.

Ar̄ Iste termin⁹ sortes ē cōis multis. qꝛ oīb⁹ hoc noīe sortes noīatis ꝫ ē termin⁹ cōis. Dōm ꝙ aliqđ đr cōe dupl'r. Uno modo rōne vo cis ꝛ equoce. ꝛ sic sortes ē bene termin⁹ cōis. Alio mō rōne ſ̄catōis ꝛ vni uoce. ꝛ sic sortes nō est termin⁹ cōis.

Ar̄ Oē vl'e ꝑdicat̄ de pluribus. sed nullū signū ꝑdicat̄ de plurib⁹. ergo nullū signū est vl'e. Dōm ad maiorē ꝙ duplex est vniuersa

le ꝑut sufficit in ꝓposito. s. vniuersale in ꝑdicando. ⁊ vniuersale in distri-
buendo. modo om̄e vl'e in ꝑdicando ꝑdicat' de pluribus. non autem vni
uersale in distribuēdo. Sed signa dicūtur vniuersalia in distribuendo. et
sunt in tali dr̄ia. nam quedā sunt affirmatiua que significāt cōmune vni-
uersal'r affirmatiue. vt om̄is. quicq̄d. quilibet ⁊c̄. Alia sunt negatiua que
ſcant cōmune vniuersal'r negatiue. vt null⁹. neuter nihil. Simil'r quedā
sunt distributiua omniū. vt omnis. null⁹. Et quedā duoꝝ. vt neuter. vter
q̃. Et quedā distributiua partiū integraliū. vt totus. Et est signū vniuer-
sale dispositio subiecti respectiua in ordine ad ꝑdicatū. ⁊ nō absoluta di-
cens qualiter subiectū teneat' vniuersal'r.

Propositio ꝑticularis est illa in q̄ subijcit' termin⁹ cōis signo ꝑticulari determinat⁹. vt aliq̄s hō currit. quidā homo mouet'. Signa ꝑticularia sunt hec. aliquis. quidā. reliquis: ⁊ similia.

Postq̄ Pe. his. determinauit de ꝓpositōe vniuersali q̄ inter alias quā-
titatē habet perfectiorē: eo q̄ subiectū eius tenet' actu ſm modū enūciā-
di ꝓ oībus suppositis aut pro multis suppositis: qđ nō fit in alijs. hic cō-
sequēter determīat de alijs. Et primo de ꝑticulari. Cui⁹ rō est. quia ꝓposi
tio ꝑticularis habet quātitatem sui subiecti determinatā per signuz. non
ꝓpositio indiffinita. sed determinatū est ante indeterminatū. Dicens pri
mo q̄ ꝓpositio particularis est illa in qua subijcitur terminus cōmunis si
gno particulari determinatus. vt quidam homo currit. Unde signa parti
cularia sunt. quidā. aliquis. alter ⁊c̄.

Ar. Ista est ꝑticularis. non oīs homo currit. quia valet istam. quidaz
homo non currit. ⁊ tamē diffinitio sibi non cōuenit. Dōm q̄ q̄-
uis formaliter ⁊ explicite diffinitio sibi non cōueniat. tamē bene equalen
ter ⁊ implicite. Pro quo notandum q̄ propositio ꝑticularis fit multis
modis. Primo quādo in ea subijcitur termin⁹ cōmunis signo particula-
ri determīatus. vt quidā sol lucet. Secūdo quādo signo vniuersali pre-
ponitur negatio negans. vt non omnis homo currit. Tertio quādo ꝑpo-
nitur ⁊ postponit' negatio negās alicui signo veniuersali affirmatiuo vel
negatiuo. vt non om̄is homo non currit. Quarto fit scđm aliquos quā-
do alicui parti alicuius enūciationis additur signuz particulare. vt dicē
do. omnis homo currit ⁊ quidam equus comedit. quia ista pars quidam
equus comedit est particularis.

Ar. Ista est particularis. aliquid currit. ⁊ tamē in ea non subijcit' ter-
minus cōmunis signo ꝑticulari determīatus. Dōm q̄ aliq̄d capi
tur dupl'r. Uno modo adiectiue. vt. s. includit materiā subiectā. ⁊ sic ē vir
tualiter ꝑticularis. Alio modo capit' substātiue. vt. s. est signū trāscēdēs
cōuertibile cū ente. ⁊ sic est indiffinita.

Qr. Quid sit signum particulare. Dicenduz q̄ signū particulare est
dispositio termini cōmunis denotans ipsum accipi ꝓ suis inferio
ribus disiūctiue, vel pro parte eius indetermīata, vt pro indiuiduo vago

vt bene sequit̄. quidaʒ homo currit. ergo sortes currit vel plato currit. ⁊ sic de alijs. ⁊ sic pticularis potest verificari ꝓ vno tm̄. Et vocat̄ aliq̄ ppositio pticularis ideo. qꝛ subiectū ꝓpōnis illiꝰ stat ꝓ pticulari. i. nō ꝓ oībus ꝫ ꝓ aliq̄bus suppositis: licʒ indeterminate.

Ar Signū pticulare non potest terminū cōem determīare. ergo male dicit̄ in diffinitione: signo pticulari determinatus. Añs patet. q̄a nullū magis cōe potest minꝰ cōe determīare. sed signū particulare est magis cōmune. eo ꝙ substantiā infinitā ꝫcat ⁊ potest indifferenter ad quālibet speciē applicari. Dōm. q̄uis pticulare sit magis confusuʒ ꝫm spēm ⁊ ꝫcationē eius: qꝛ ꝫcat substantiā infinitam. non tamē ꝫm numerū ⁊ modum significādi. quia sic limitatur per demonstrationē. quare etiā potest determīare terminū cōmunem.

Propositio indiffinita est illa in q̄ subijcit̄ terminus cōis nullo signo determinatus. vt hō currit.

Hic ponit diffinitionē ꝓpōnis indiffinite: dicēs. Propositio indiffinita est illa in q̄ subijcit̄ terminꝰ cōis sine signo. vt hō currit. Dicit̄ (cōmunis) ꝓpter terminū singularē. Et dꝛ (sine signo) ꝓpt̄ ꝓpōnē particulareʒ ⁊ vlem. vbi subijcit̄ terminꝰ cōis cum signo.

Ar Ista est indiffinita. tm̄ homo currit. vt dicūt logici. ⁊ tm̄ ibi subijcitur terminꝰ cōmunis cum signo. Dōm. q̄uis ibi ponitur signum exclusiuū. non tamē ponitur ibi signū quātitatiuū vniuersale vel particulare. de quibus est hic ad ꝓpositū. Et quādo dꝛ. hic oēs apostoli dei sunt duodecim. subijcit̄ terminꝰ cōmunis cum signo vniuersali. ⁊ tamē ipsa est indiffinita saltem in sensu vero. Dōm ꝙ ly oēs in plurali numero tenetur collectiue ⁊ non distributiue. neq̄ȝ est dispositio subiecti: sed est pars subiecti. ⁊ totale subiectū sumitur sine signo.

Ar In ista. homo est species. subijcit̄ terminꝰ cōis sine signo: et tm̄ nō est indiffinita ꝫm reales. ꝗ diffinitio nō ꝯuenit soli diffinito ⁊ ꝯtentis sub ipso. Dōm ꝙ ille terminꝰ homo nō tenet̄ cōit̄er: ꝫ singulariter. eo ꝙ sub ipo non potest fieri subsumptio. vt nō seq̄tur. hō est spēs. ergo iste homo est spēs. ⁊ ꝑ ꝯñs est singularis. Et licʒ ibi nō subijciat̄ terminꝰ singularis singularitate suppositi: tm̄ bene singularitate nature. qꝛ hō supponit pro natura hūana cōmuni. que est vnica ⁊ singularis. Sʒ moderni dicūt illaʒ ꝓpositōem vel cōsilem indiffinitā esse. qꝛ non ponūt naturā cōem. sed dicunt ꝙ homo supponit ibi ꝓ cōceptu cōi specifico

Ar Ille terminꝰ est cōis q̄ aptꝰ natus est p̄dicari de pluribꝰ. ꝫ hic. hō est spēs. hō aptꝰ natus est p̄dicari de pluribus. ꝗ est terminꝰ cōis. Minor ꝓbatur. qꝛ est vl'e. Dōm ꝙ hō capit̄ dupl'r. Vno modo ꝓ natura hūana in suis suppositis. ⁊ sic tenetur cōiter. ⁊ p̄dicat̄ de multis. Alio modo capitur ꝓ illa natura cōi abstracta a suis suppositis. ⁊ hoc fit qn̄ attribuitur sibi nomē scđe intentōis. ⁊ sic nō tenet̄ cōiter: ꝫ singulariter singularitate nature. qꝛ non pōt capi ꝓ suppositis.

Queritur Quare aliqua propositio dicit̄ indiffinita: id est indeterminata. Dicendum ꝙ ideo. quia habet quāti

tatem indeterminatā ẜm rem ⁊ intellectum. nam acceptio ſui ſubiecti nō eſt determinata ad certā q̄titatē ẜm modū enunciandi. qui conuenit ei ꝑ ſignū vl'e vel ꝑticulare. Et licet ſubiectum eiꝰ ſupponit determinate q̄tū ad id de quo verificatur locutio. tn̄ q̄tum ad modum enunciandi ſbiectū tenet indeterminate. qꝛ nō determinat ꝑ ſignū q̄titatiuū. licet ſibi indifferenter addi poſſet ſignū vl'e vel ꝑticulare. Et qn̄ dr̄. oīs ꝓpō ē determiate q̄ta. ergo nulla eſt indiffinita. Añs ꝓbat. qꝛ de rōe q̄titatis ē determiare. Dōm ꝙ ꝓpoſitio iō non dr̄ indiffinita quaſi nō ſit q̄ta. ſed qꝛ nō eſt determinate quāta ꝑ additōꝫ ſigni. lꝫ ⁊ ſit determiate q̄ta per remotionem ſigni. ſicut ſi eſſent decem oues ⁊ nouem ſolum ſignate. tunc decima determinaretur per non ſignationem.

Propoſitio ſingularis ē illa: in qua ſubijcitur terminꝰ diſcretꝰ vel in qua ſubijcitur terminꝰ cōis ſumptus cū ꝓnomine demonſtratiuo primitiue ſpeciei. vt ſortes currit: vel iſte homo currit.

Hic diffinit quartū mēbrū dicte diuiſionis. ſ. ꝓpōnem ſingularem dicēs Propoſitio ſingularis eſt illa. in q̄ ſubijcit terminꝰ diſcretꝰ. i. ſingularis vel in qua ⁊c̄. Rō ordinis ē. qꝛ in tribꝰ mēbris ꝑmis ſubijcit terminꝰ cōmunis cōiter tentus. qui ſꝑ poteſt teneri pro multis. hic vero ſubijcitur terminus ſingularis ſingulariter tentus. qui non p̄t accipi pro multis. et ſic in illis tribus precedentibus eſt perfectior q̄ntitas ſubiecti q̄ꝫ in ſingulari. ideo vltimo loco ponitur.

Qr̄ Quare ꝓnomina deriuatiue ſpēi non faciunt ꝓpoſitionem ſingularem. ſicut pronomina primitiue ſpeciei. Dicendum ꝙ ideo. q̄a pronomina deriuatiue ſpeciei et primitiue ſpeciei ambo demonſtrant. tamen pronomina primitiue ſpēi certius demonſtrant. eo ꝙ demōſtrant certū ſuppoſitū ⁊ faciūt terminū cōem p̄ciſe ſtare pro vno ſuppoſito. ſed pronomina deriuatiue ſpēi demonſtrant incertū ſuppoſitū. eo ꝙ talis terminus demonſtrans adhuc poteſt de pluribus p̄dicari vniuoce. ſicut ꝑꝫ dicendo. meꝰ aſinꝰ currit. ſuppoſito ꝙ tres aſinos habeā. tunc de quolibet poſſum vere dicere. meꝰ aſinꝰ currit. ⁊ ergo eſt indiffinita.

Ar̄ Nullū indeterminatū ꝯhit ⁊ determinat terminū cōem ad ſtandū ꝓ vno ſingulari ſingulariter tēto. ꝫ ꝓnomē demonſtratiuū eſt indeterminatū. ꝗ ⁊c̄. Minor ꝓbatur. qꝛ p̄t indifferenter demonſtrare ens ⁊ non ens. Dōm q̄uis ꝓnomen quo ad ſuū modū ẜcandi principalē ⁊ eſſentialē ſit indeterminatū. qꝛ ẜcat per modū ſubſtantie indeterminate. tn̄ q̄ ad modos ẜcandi accidētales. hoc eſt virtute demonſtratōnis vel relationis p̄t ꝯhere terminū ad ſtandū ꝓ vnico ſuppoſito.

Ar̄ Iſte ſunt propoſitiones ſingulares. ego ſcribo. tu legis ⁊c̄. ⁊ tam̄ diffinitio non conuenit eis. vt patet tranſcurrendo eam. Dicendum ꝙ licet pronomina primitiue ſpeciei non ſint termini ſingulares ex impoſitione ⁊ modo ſignificandi. quia ſignificant ſubſtantiam ſine qualitate determinata. ſunt tamen termini ſingulares ex demonſtratōe ⁊ rela-

tione. quo modo hic ponuntur.

Ar Ille ꝓpōnes hō ē spēs. aīal est gen⁹ sunt singulares. ⁊ tñ ibi non subijcit̄ termin⁹ discret⁹ aut termin⁹ cōis sumpt⁹ cum pronomīe demōstratiuo primitiue spēi. Dōm ꝙ quatuor modis aliqua ꝓpō dr̄ singularis. Primo qñ in ea subijcit̄ terminus discret⁹. vt sortes currit. Secundo qñ in ea subijcit̄ termin⁹ cōis sumptus cū ꝓnoīe demonstratiō p̄mitiue spēi. vt iste hō currit. Tercio qñ in ea subijcit̄ terminus cōmunis acceptus ꝓ natura cōmuni. vt homo est spēs. Quarto quando aliquod totū dictū supplet vicem termini singularis cui non est nomen impositū vt hominē currere est possibile. que ꝓpositio ex parte totius dicti est singularis. Sed alij supaddūt alios quatuor. Primus est. quando sbiectū est collectū ex pluribus terminis singularibus. vt sortes ⁊ plato trahūt nauem. Scōs est qñ subiectū est relatiū grāmaticale. vt sortes currit qui disputat. Terci⁹ est qñ subiectū est terminus cōis restrictus ꝑ nomē propriū. vt homo plato disputat. vel qñ restringitur ꝑ implicatōnem. vt hō ꝗ est sortes currit. Quartus est qñ subiectū est indiuiduū ex suppōne vl' circūlocutōne. vt suffronici filius.

Or Quāta est ista ꝓpō. tot⁹ sortes est minor sorte. Dōm vt prius. ꝙ totus p̄t capi dupl'r. Uno mō sincathegreumatice. i. distributiue. ⁊ sic est virtualiter vl'is. qr valet istam. quelibet pars sortis est minor sorte Alio modo capitur pro perfecto ⁊ integro. ⁊ sic est singularis ⁊ falsa. Et quando dicitur. signum vniuersale non potest addi termino singulari. s3 totus est signum vniuersale. ergo non congrue additur illi termino singulari sortes. Dicendum ꝙ duplicia sunt signa vl'ia. nam aliqua sunt q̄ distribuunt pro partibus subiectiuis. i. pro inferioribus. Alia sunt q̄ distribuunt pro partibus integralibus. prima signa non possunt addi t̄mino singulari. tamen bene secunda. non gratia termini singularis. sed cōmunis subintellecti. qui est quelibet pars sortis.

Terminus discretus est: qui aptus natus est predicari de vno solo: vt sortes de seipso.

Hic ꝑ declaratōe dictoꝝ diffinit terminū singularem dicēs. (Termin⁹ discretus est qui ⁊c̄) Cuius ratio est. quia terminus singularis habet significatum incōicabile. quod dr̄ discretum. quasi in se indiuisū ⁊ ab alijs distinctum. sed tale non potest pluribus conuenire nec actu nec aptitudine. ergo etiam non potest de pluribus dici. quia ab esse in pluribus sumitur dici de pluribus.

Ar Soli⁹ vl'is est diffinitio. sed terminus discretus non est vl'is. g̃ nō potest diffiniri. Dicendum ꝙ terminus discretus capitur dupl'r. Uno modo s̄m cōmunem rationem singularis. ⁊ sic quodāmodo est vl'e ⁊ bene potest diffiniri. Alio modo in speciali pro illo vel isto termino singulari. ⁊ sic nō diffinitur. sꝑ tñ capit̄ p̄ie intentionaliter.

Ar A p̄ia substātia nulla exijt p̄dicatio. sed terminus discretus ē prima substantia. ergo terminus discretus non predicatur de vno solo. Dōm ꝙ a prima substantia nulla exit predicatio directa ⁊ ordinata.

tn̄ bn̄ indirecta τ inordinata. q̄ est eiusdē de seipo. vel iferioris de supiori Et qn̄ dr̄. idem non pōt esse in seipo. ḡ idem non p̄dicatur de seipo. Dicendum ꝙ idem eē in seipo intelligit̄ dupl'r. Uno mō primo τ p se τ rōne totius. τ sic est impossibile. Alio mō rōne partiū. vt anima sortis ē in sorte. τ sic est possibile.

Ar Diffinitio termini singularis conuenit alteri a diffinito. ḡ non est bona. Ans̄ ꝓbatur. q2 terminus cōis natus est predicari de vno solo. vt3 dicendo. sortes est hō. ibi homo de vno solo predicatur. Dōm ꝙ terminus cōis bene de vno solo predicatur. sed non predicat̄ de vno solo tm̄. eo ꝙ etiam p̄dicat̄ de pluribus. sed terminus discretus solum p̄dicatur de vno solo. sic ꝙ ei repugnat predicari de pluribus. Et quādo dicitur. petrus est terminus singularis. τ tamen non repugnat sibi predicari de pluribus. cum pl'es sunt illo nomine vocati. Dōm ꝙ ei non repugnat predicari de pluribus equiuoce τ s̄m diuersas rationes. tamē repugnat sibi vniuoce τ s̄m eandem rōnem.

Item propositionum cathegoricarū: alia affirmatiua: alia negatiua: Affirmatiua est illa: in qua predicatū affirmatur de suo subiecto: vt homo currit: Negatiua est illa in qua predicatum negatur de suo subiecto: vt homo non currit:

Hic p̄hr ponit terciam diuisionem ꝓpōnis cathegorice. que se tenet ex parte forme τ qualitatis essentialis dicens in textu(Propositionum cathegoricaꝝ. alia affirm atiua alia negatiua) Cui⁹ diuisionis rō est. q2 ī omni ꝓpōne cathegorica est compositio p̄dicati cum subiecto. vl' ḡ ibi fit ꝯpositio s̄m voces tm̄. τ sic est negatiua. vel s̄m voces τ s̄cata siml'. τ sic est affirmatiua. Sed ꝙ sit diuisio penes qualitatē patet. q2 sumit̄ penes predicatū. sed predicatū habet se sub ratione qualitatis. Patet correlarie ꝙ conuenienter sequitur alias duas. quaꝝ vna sumitur penes s̄bstantiam. τ alia penes quantitatem. q2 substantia in rebus precedit q̄titate3 τ quantitas precedit qualitatem. Tunc ibi (Affirmatiua est) prosequitur mēbra dicte diuisionis. Et prīo diffinit ꝓpōnem affirmatiuam dicens (Affirmatiua est illa in qua predicatū affirmatur de suo subiecto) vt homo currit. et per oppositū diffinitur negatiua. Sed alij diffinitiones istas sic assignāt. Affirmatiua est illa in q̄ua principale verbum affirmatur. et negatiua in qua principale verbum negatur.

Qr Qualis sit ista diuisio. Respondetur ꝙ affirmatio τ negatio capiuntur dupliciter. Uno modo materialiter pro propositione affirmatiua τ p ꝓpōne negatiā. τ sic est diuisio generis in suas species. Alio modo capiuntur formaliter pro affirmatione τ negatione. τ sic est diuisio generis in suas differentias. sicut illa diuisio. Animalium aliud rationale aliud irrationale. Possent etiam capi tercio modo pro aduerbio affirmandi vel negandi. Aut pro affirmatione et negatione concepta

importata p illa ỽba affirmo vel nego. ⁊ sic de eis nihil est ad ꝓpositum.

Ar Hoc nõ debet diuidi penes q̄litatē qꝺ caret q̄litate. ꝭ ꝓpõ caret q̄litate cũ sit ens rõnis. & c. Dõm ꝙ q̄uis ꝓpõ nõ hꝫ qualitatē realem ⁊ ꝓprie dictã. hꝫ tñ qualitatē sil'itudinarie sumptã. qꝛ sicut q̄litas realis tenet se ex parte forme. sic etiã qualitas ꝓpõnis tenet se ex pte p̄dicati. qꝺ est forma in ꝓpõne. Et solet sic diffiniri. qualitas est ꝓprietas ꝓpositionis ꝫm modum compositionis vel diuisionis p̄dicati cũ sbiecto.

Ar Affirmatiuũ est ante negatiuũ sicut habitus est ante priuationem ergo non est diuisio generis in suas spẽs. Tenet ꝯña. qꝛ spẽs sunt coeque sub genere. Dõm ꝫm sctm̃ thomã ꝙ species comparate ad genꝰ equaliter sub genere ꝯtinent. ꝭ nõ qñ inter se considerantur. qũo affirmatiuũ est ante negatiuũ. Quod ꝓbatur tripl'r. Prĩo ex parte vocis. quia ĩ ꝓpositione negatiua sunt plures voces q̄ꝫ in affirmatiã. ꝭ simpliciora sũt priora. Secundo ex parte intellectus. quia affirmatio respicit compositionem. ⁊ negatio diuisionem. sed compositio intelligitur ante diuisionem Tercio ex parte rei. quia simpl'r loquendo in diuersis esse est ante nõ esse sed propositio affirmatiua significat esse. ⁊ negatiua ꝫcat non esse.

Ar Ista diuisio nõ euacuat. totã naturã diuisi. ergo non est sufficiens Añs ꝓbatur. qꝛ ista ꝓpositio. qꝺlibet est vel non est. nec est affirmatiua nec negatiua. nõ affirmatiua. qꝛ vna ps negatur. neqꝫ negatiã. qꝛ vna ps affirmat̃. Dõm ꝙ ista ꝓpositio est affirmatiua. Et quando dicitur. ipa tm̃ habet de negatõe q̄ntum habet de affirmatione. Dõꝫ ꝙ illa ꝓpositio capitur dupl'r. Uno mõ vt est hypothetica disiũctiua. sic est affirmatiua. qꝛ principalis copula affirmat̃. s. vel. ⁊ minꝰ p̄ncipalis copl'a negatur. Alio mõ vt est ꝓpõ cathegorica de disiũcto p̄dicato ⁊ sic iterꝫ est affirmatiua. qꝛ principalis copula. s. primum est affirmatur. ⁊ minus principalis copula. s. scꝺm est negatur. ⁊ tunc valet istã qꝺlibet ē vel non ē. id est quodlibet ens est vel non est. ⁊ ergo simpl'r dõm est ꝙ sit affirmatiua. quia negatio non cadit supra copulam aut verbum. sed supra partem predicati materialis. Ex quo patet ꝙ ista propositio non est de copula disiũcta. sicut voluit Buridanus. sed est vel disiũctiã. vl' de p̄dicato disiũcto.

Ar Illa ꝓpõ. homo est asinus est affirmatiua. et tamen predicatũ nõ affirmatur de subiecto suo. Secunda pars assumpti patet qꝛ vnũ oppositorum non affirmatur de reliquo. Dicendum ꝙ q̄uis predicatũ vere non affirmetur de suo subiecto. tamen false ⁊ ꝫm modum enunciandi. quod sufficit. vt patet ex diffinitõe affirmatõnis. quia affirmatio ē compositio quedam intellectus componentis predicatũ subiecto ꝫm denotationem. Sed negatio est quedam diuisio intellectus separantis vnuꝫ ab alio ꝫm denotationem.

Ar Ista est affirmatiua. homo non est asinus. ⁊ tamen predicatum negatur de suo subiecto. prima pars assumpti probatur. quia ỽbum negatur. Dicendum ꝙ per predicatum in diffinitionibus predictis debet intelligi copula verbalis que est predicatum formale ꝓpõnis. ⁊ quãdo talis negatur ꝓpõ est simpl'r negatiua. sed in ꝓposito manet affirmatiua. Et quando replicatur. cũ dico. hõ asinus non est. predicatuꝫ formale negatur. ⁊ tamen non est negatiua. Secunda pars assumpti ꝓbatur. qꝛ p̄

dicatũ.s.asinus.non negatur de subiecto.cũ p̃cedat negationem.que so-
lum negat post se. Dicendum ꝙ illa propositio est simplr̃ negatiua: q̃a
principale verbum negatur. Unde qualitas affirmatiua vel negatiua nõ
attenditur penes predicatum materiale.sed solum penes p̃dicatum forma-
le quod est copula. Uel dicendum ꝙ licet ibi asinus vocaliter non negetᷓ
de homine.tamen bene mentaliter ꝛ s̃m verã ↄstructionem.

Qr Qualis sit ista.iohãnes qui non currit mouetᷓ. Rñdetᷓ ꝙ est affir
matiua.qꝛ principale verbũ.s.mouetᷓ affirmatᷓ. Sed diceres.hoc
verbum mouetur sequitur negationem negantẽ.ergo negatᷓ. Tenet ↄña: qꝛ
negatio negans est malignantis nature.qꝛ q̃cq̃d post se inuenit hoc to-
tum destruit ꝛc̃. Dicendum ꝙ quicquid negatio post se inuenit hoc totũ
destruit in eadem compositione.sed hoc verbum mouetur hic sequitᷓ in
alia compositione.

Ar Nulla ꝓpositio est negatiua.ergo alterum mẽbrum diuisionis pro
nullo supponit. Añs probatur.quia in omni ꝓpõne est vnio p̃di-
cati cum subiecto.sed in ꝓpõne negatiua nulla est vnio cum illa destruatur
per negationem. Dõm ꝙ in ꝓpõne est duplex vnio.s.generalis.ꝛ ẽ ha-
bitudo conuenientie siue dr̃ntie p̃dicati cũ subiecto.ꝛ talis nunq̃ p̃t au-
ferri manente ꝓpõne. Alia est vnio spẽalis.ꝛ est solum habitudo conue-
nientie predicati talis cum subiecto tali.ꝛ talis remouetur in propositio
ne negatiua ad minus s̃m modum enunciandi.vt hic hõ non est animal.

Ar In propositõne negatiua destruitur forma ꝓpositionis.ergo eti-
am destruitur ꝓpositio. Añs probatur.quia destruitur copula.
Dicendum ꝙ licet in ꝓpõne negatiua destruatur copula quo ad compo
sitionem realem predicati cum subiecto.non tamen destruitur q̃ ad voca
lem vnionem. Sed diceres.negatio est malignantis nature.quicquid
post se inuenit hoc totum destruit.ergo etiam destruitur copula q̃ ad se-
cundam vnionem. Dicendum ꝙ negatio destruit totum illud supra q̃d
habet vim.quia destruit qualitatem ꝛ quantitatem sequentem.sed non
destruit totam substantiam propositionis.que est vnio predicati cũ sub-
iecto ad minus s̃m vocem.qꝛ ad illam non ptingit.

Diuisa ꝓpositione triplr̃ sciendũ ẽ: ꝙ triplex ẽ q̃-
situuũ: p qd̃ q̃rimꝰ de ipa ꝓpositione.s.q̃ q̃lis ꝛ
quãta: Que q̃rit de substãtia ꝓpõnis: Uñ ad inter-
rogatõꝫ factã p que: rñdendũ ẽ cathegorica vel hy-
pothetica: Qualꝫ querit de q̃litate ꝓpõnis. Uñ ad i-
terrogatõꝫ factã p qualis: rñdendũ ẽ affirmatiã vel
negatiua: Quãta querit de quãtitate ꝓpõnis: Uñ
ad interrogatõꝫ factã p quãta: rñdendũ est vlĩs vel
pticularis indiffinita vel singularis. Unde versus
Que ca: vel hy: q̃lis ne: vel af: v: quanta par: in. sin.

Postq̃ pe. hyſ. poſuit tres diuiſiones ꝓpõnis. vnã ĩ cõi. ⁊ duas ĩ ſpẽalẽ ſcꝫ ipiꝰ ꝓpõnis cathegorice. hic ꝯñr ponit aliq̃ q̃ſitiua diuiſionibꝰ p̃dictis corñ̃dentia. q̃ ſunt. q̃. q̃lis. ⁊ q̃ta. Dicẽs ꝙ ſm triplicẽ diuiſionẽ ꝓpoſitionis eſt etiã triplex q̃ſitiuũ. ſ. q̃. q̃lis. ⁊ q̃ta. Quoꝝ ſufficientia talẽ ẽ. Nã oẽ q̃ſitm̃. vel q̃rit de ſubſtãtia ꝓpõnis. aut de accñte. ſi de ſb̃a ꝓpõis ſic eſt q̃. Si de accñte hoc eſt dupl̃r. vel q̃rit de q̃titate. ſic eſt quanta. vel de qualitate ⁊ ſic eſt qualis.

Ar Propõ nõ hꝫ ſb̃am nec q̃titatẽ nec qualitatẽ. g̃ ⁊c̃. Añs ꝓbaẗ. qꝛ ꝓpõ nõ ens ꝑ ſe. g̃ nõ hꝫ ſb̃am. ⁊ ꝑ ꝯñs nec q̃titatẽ nec qualitatẽ. qꝛ q̃titas mẽſurat ſb̃am. ꝫ q̃litas ẽ ſm quã q̃les eẽ dicimur. Dõm q̃uis ꝓpõ nõ hꝫ ſb̃am nec q̃titatẽ nec qualitatẽ ꝓprie dictã tñ hꝫ illas ſil̃itudi̇narie ſumpta inquãtũ ſb̃a capiẗ ꝓ illo qđ hꝫ modũ ſb̃e. Uel dõm. ꝙ ſb̃a ñ capiẗ hic ꝓ ente ꝑ ſe exñte. ꝫ capiẗ ꝓ eẽntia. qꝛ ſubiectũ ⁊ p̃dicatũ ſũt de ſb̃a ꝓpõnis. i. eẽntia. Sed ad illud qđ obijciẗ de q̃titate dõm ꝙ q̃ntitas capiẗ dupl̃r. Uno mõ ꝓprie ꝓ menſura ſb̃e ⁊ illa nõ eſt in ꝓpõe. Alio mõ trãſumptiẽ ꝓ illo qđ ẽ menſura acceptõnis ſubiecti ꝓpõis ꝓ vno vl̃ pluribꝰ ſuppoſitis. Et ſil̃r eſt dõm de qualitate. que ſm modũ ⁊ ſil̃itudiarie ibi repitur. ⁊ queriẗ ꝑ qualis ſicut ꝑ ꝓpriũ queſitiuũ.

Ar Quantitatis non eſt quantitas. ꝫ ꝓpõ eſt q̃titas. g̃ ipiꝰ nõ ẽ alia quantitas. Maioꝛ ptꝫ. qꝛ eẽt ꝓceſſus in infinitũ. Sed minoꝛ ꝓbatur. qꝛ ꝓpõ ẽ orõ q̃ ẽ q̃titas diſcreta. Dõm ꝙ ꝓpõ capiẗ dupl̃r. vnoº ꝓ voce ꝓlata. vt ẽ menſura multitudĩs vel paucitatis lr̃aꝝ vel ſyllabaꝝ. et ſic eſt quantitas diſcreta. Alio mõ capiẗ ꝓ voce ꝯplexa ſcatiua veri vel falſi. ⁊ ſic habet in ſe quantitatem ſimilitudinarie gr̃a ſui ſubiecti. vt dictum eſt.

Ar An. ne. Utrũ ſunt q̃ſitiua. ⁊ non enumerantur inter iſta. ergo ſũt plura q̃ tria. Dõm ꝙ duplicia ſunt q̃ſitiua. ſ. abſoluta ⁊ reſpectiua. ꝫ pe. hyſ. ponit hic ſolũ iſta q̃ſitiua que querũt de ꝓpõne abſolute. vl̃ de his q̃ abſolute in ꝓpõne repiunẗ. quoꝝ ſunt tm̃ tria vt patuit. q̃re nõ includunẗ. an. ne. vtrũ. que querunt de vnitate ꝓpõnis. ⁊ ergo ſunt reſpectiua. eo ꝙ non abſolute querunt de ꝓpõne. ꝫ reſpectiue. ſ. ꝑ reſpectũ ad ſcatum. ſ. per reſpectum ad veritatem ⁊ falſitatem eius. Unde due ſũt rationes quare. an. ne. vtrum non ponuntur pro q̃ſitiuis. ſicut que. q̃lis ⁊ q̃ta. Prima ratio eſt. quia que qualis q̃ta ſunt queſitiua abſoluta. et an. ne. vtrum ſunt reſpectiua. modo abſoluta ſolũ coꝛreſpondent dictis diuiſionibus. Secunda eſt. illa queſitiua ponuntur hic que q̃rũt de illis q̃ neceſſario requiruntur ad cognoſcendũ paſſiones ꝓpõnis. ſed hoc ſolum faciunt iſta tria queſitiua. g̃ ⁊c̃. Minoꝛ patet. qꝛ non poſſumus ſcire paſſiones ꝓpoſitionis. ſ. conuerſionem. equipollentiam. ⁊ oppoſitõnem niſi pꝛius ſciamus que qualis ⁊ quanta ſit propoſitio. Et quando diciẗ per vtrum bene querimus de ſubſtantia propoſitionis ⁊ etiam de q̃titate. vt vtrum homo currit ſit cathegoꝛica vel hypothetica. Dicendum ꝙ hoc ſolum facit indirecte. quia diſtincte ⁊ directe ſolum q̃rit de veritate ⁊ falſitate.

Ar Per que poſſumus querere que quantitas eſt in iſta propoſitõne hõ mouet. g̃ q̃ non ſolũ q̃rit de ſb̃a. Dõm ꝙ licet ꝙ licet que que

rat de q̃titate ꝓpõnis accepta p modũ ſubſtantie ꝛ ſm ſuã eẽntiã. tamen non querit de q̃titate accepta p modũ q̃titatis ꝛ ſm eẽ quantitatis.

Ar Uni⁹ q̃ſitiui ẽ tm̃ vnũ rñſiuũ. ḡ q̃ta ẽ vnũ q̃ſitm̃. ḡ ſolũ hẽbit vnũ rñſiuũ. Dõm ꝙ in generali vni⁹ q̃ſitiui ſp erit vnũ adeq̃tũ reſpõſiuũ. tñ in ſpẽali pñt vni⁹ q̃ſitiui eẽ plura rñſiua. Et qñ dr. q̃ta eſt cathegreuma. qꝛ ſcat idẽ qd̃ q̃titas. ḡ male ponit̃ q̃ſitm̃. Dõm ꝙ licet quanta diffinite (vt idẽ valet ſicut aliquanta) ſit cathegreuma. tñ qñ capit̃ interrogatiue eſt ſincathegreuma.

Propoſitionum cathegoricarum alie participant vtroqꝫ termino: vt homo currit: homo non currit: Alie altero termino: vt homo currit homo diſputat Alie vero nullo termino: vt homo currit: equus mouetur: Item propoſitionum participantium vtroqꝫ termino quedam participant ſm eundem ordinem: vt homo currit: homo non currit: Quedam vero ordine econuerſo: vt homo eſt animal. aial eſt homo:

Poſtqꝫ pe. hyſ. declarauit de ꝓpõne diffinitiue ꝛ diuiſiue. ꝛ qualitate et q̃titate ꝓpõnis. hic iam determinat de ei⁹ paſſionib⁹. ꝛ pͥo de paſſione intrinſeca q̃ ẽ oppõ. gr̃a cui⁹ ponit duas diuiſiones q̃ valent ſibi ad ꝓpoſitũ. Pͥa eſt (Propõnũ cathegoricaꝝ. alie ꝑticipãt vtroqꝫ termĩo. vt hõ currit. hõ nõ currit. Alie altero termĩo tm̃. vt ſortes currit. ſortes diſputat. Et alie nullo. vt ſortes currit ꝛ plato mouetur) Cuius diuiſionis ſufficientia ſic pt hrĩ. qꝛ oẽs ꝓpões cathegorice conueniũt in extremis vel non. ſi nõ ſic eſt terciũ mẽbꝝ. Si ſic hoc eſt duplr̃. qꝛ vel ꝯueniũt in vtroqꝫ. ꝛ ſic eſt pͥmũ mẽbꝝ. vel in vno tm̃. ꝛ ſic eſt ſcõm. Secunda diuiſio eſt ſubdiuiſio pͥmi mẽbri. ꝛ ſumitur ſic. Propõnum ꝑticipantiũ vtroqꝫ termino. quedã ꝑticipãt ſm eundẽ ordinẽ. vt hõ currit hõ nõ currit. Alie ordine ecõuerſo. vt hõ eſt aĩal. anĩal eſt hõ. Et ſunt ille diuiſiones ſubiecti in accidentia. quia conuenientia vel differentia in terminis eſt quoddã accidens. Uel etiã eſt iſta diuiſio analogi in ſua analogata.

Qr Ad q̃d valent iſte due diuiſiones. Dõm ꝙ pͥa valet ad cognoſcendũ q̃b⁹ ꝓpõnib⁹ ꝯueniat oppõ. ꝯuerſio. ꝛ eq̃pollentia. qꝛ ille paſſiones ſolũ ꝯueniũt ꝓpõnib⁹ ꝑticipantib⁹ vtroqꝫ termino. Sed ſcõa diuiſio q̃tũ ad pͥmũ mẽbꝝ valet ad cognoſcẽdũ quib⁹ ꝓpõnib⁹ ꝯuenit oppõ ꝛ equipollẽtia. qꝛ ſolũ illis q̃ ꝯueniũt vtroqꝫ termino ſm eundẽ ſitũ. Et ſcõm mẽbꝝ valet ad cognoſcendũ q̃b⁹ ꝓpõnib⁹ ꝯueniat ꝯuerſio. qꝛ ſolum iſtis que participant ordine econuerſo.

Ar Oẽs ꝓpões ꝯueniũt ĩ ſubiecto ꝛ p̃dicato. ḡ oẽs ꝓpões ꝑticipãt vtroqꝫ termĩo. Dõm ꝙ oẽs ꝓpões ꝯueniũt ĩ ſbiecto ꝛ p̃dicato in q̃tũ capiunt̃ p illis intentõib⁹. ſ; in q̃tũ capiũt̃ p reb⁹ ſbſtractis. Et

qñ dr̃ quelibet ꝓpō est numero distincta ab alia. ḡ nulle ꝓpōnes vtroqꝫ termino conueniunt. Dōm ꝙ licet due ꝓpōnes nō conueniūt in eisdē. terminis numero. tñ bñ conueniūt in eisdem terminis specie.

Ar̃ Participare est ꝑtē accipe vel dare. ꝫ hoc nō videt̃ ꝯuenire ꝓpo sitionibꝰ nullo termino ꝑticipantibꝰ. ḡ ⁊c. Dōm ꝙ ꝑticipare ca-pit̃ tripl'r. vnoꝰ put ē ꝑticipati rōem suscipe. ⁊ sic spēs ꝑticipāt genꝰ. q̃a nōīa inferiora suscipiūt rōnes. i. diffinitōes supioꝝ. vt hō suscipit rōnem aīalis. Scd̓o ꝑticipare ē ꝑtē alicꝰ rei cape. ⁊ sic filiꝰ ꝑticipat bona patris Tercio ꝑticipare ē idē qd̓ ī aliq̄ ꝯuenire. ⁊ sic capit̃ in proposito ⁊ sil'r in porphirio. vbi dr̃ ꝑticipatōe spēi plures hoīes sunt vnꝰ hō.

Ar̃ Oēs ꝓpōnes cathegorice ꝯueniūt in p̄dicato. ḡ oēs ꝑticipāt ad minꝰ vno termino. Añs ꝓbat̃. qꝛ conueniūt in copula verbali. q̄ ē ꝓpōnis p̄dicatū. Dōm ꝙ duplex est p̄dicatū. s. materiale ⁊ formale. tūc dꝛ. ꝙ oēs ꝓpōes ꝯueniunt in p̄dicato formali. s. in hoc ṽbo ē nō tñ in ma-teriali. de quo fit hic s̃mo. Etiā ꝓprie loquendo copula non est terminꝰ. qꝛ nō manet resolutōe facta. saltē formaliter in rōne copule. Vñ terminꝰ in ꝓposito est q̄ ꝑ se ⁊ materialiter terminat ꝓpōnem. Et dicitur notāter (ꝑ se) ꝓpter signa vl'ia vel ꝑticularia. q̄ ꝓprie nō sunt termini. ꝫ termino rū dispōnes. Et dꝛ (materialiter) ꝓpter copulā. eo ꝙ copula non est pre-dicatū materiale. sed formale.

Ar̃ Dicere ꝓpōnes nullo termino ꝑticipare ē oppositō in adiecto. ḡ male ponit̃ mēbꝝ primi diuisionis. Añs ꝓbat̃. qꝛ ꝑticipare ē con uenire. ꝫ illa q̄ nullo termino ꝑticipāt nō ꝯueniunt. Et ꝯfirmat̃. qꝛ Boe-tiꝰ vocat tales dispatas ⁊ oīno diuersas. Dōꝫ ꝙ ñ optet diuisū vere di ci de oībꝰ mēbris diuidentibꝰ in diuisione analogi ī sua analogata. vbi mēbra diuidētia ꝯueniūt diuiso quodā ordine p̄oris ⁊ posterioris. ꝫ hoc optet in diuisione generis. ista aūt ē diuisio analogi in sua analogata.

Q̄r Que ꝓpōnes ꝑticipant vtroqꝫ termino s̃m eundē ordinē. Dōꝫ ꝙ ille q̄ hn̄t idē subiectū ⁊ idē p̄dicatū s̃m sitū. i. sic ꝙ illud qd̓ est subiectū in vna ꝓpōne est subiectū in alia. ⁊ qd̓ est p̄dicatū ī vna est p̄di catū in alia. vt hō currit. hō nō currit. ꝫ ꝑ oppositū dꝛ de illis que partici pant ordine econuerso.

Ar̃ Oēs ꝓpōnes ꝑticipāt s̃m eundē ordinē. ḡ alteꝝ mēbꝝ scd̓e diuisi onis ē supfluū. Añs ꝓbat̃. qꝛ oēs hn̄t illū ordinē ꝙ subiectū p̄ce dit p̄dicatū. Dōm ꝙ subiectū ⁊ p̄dicatū ꝓ intentionibus scd̓is seruant sp eundē ordinē. nō tñ ꝓ intentōnibꝰ primis. qꝛ sic qd̓ est subiectū ī vna fit qñqꝫ p̄dicatū in alia. ⁊ econtra.

Propositionū ꝑticipantiū vtroqꝫ termino s̃m eun dem ordinē: alie sūt contrarie: alie subcōtrarie: alie contradictorie: alie subalterne.

Postq̄ pe. hys. p̄misit duas diuisiones valentes ad cognoscendū pas-siones ꝓpōis. h̄ ꝯñr deꝰiat de illis passiōibꝰ. ⁊ p̄io de oppōne. Cuiꝰ rō ē qꝛ opposito solū ꝯuenit ꝓpōnibꝰ vtroqꝫ termīo ꝑticipantibꝰ s̃m eundē ordinē. ꝫ conuersio ꝯuenit illis qui ꝑticipant vtroqꝫ termino ordine con

uerso. ꝫ participatio prima p̄cedit scđam. Etiã oppõ p̄cedit equipollẽtiã
qꝛ equipollentia sumit̃ respectu ꝓpõnum oppositaꝝ. q̃ fiunt equipollen-
tes. ⁊ sic eq̃pollentia p̄supponit oppõem q̃re eam sequitur. Dicens prio
ꝓpositionũ pticipantiũ vtroq̃ꝫ termino eodẽ ordine. quedã sunt contra-
rie. quedam subcontrarie. q̃dam ꝯdictorie. quedam subalterne.

Queritur Quid sit oppõ put hic sumit̃. Dõm ꝙ est repugnãtia duaꝝ pro
positionũ cathegoricaꝝ vtroq̃ꝫ termino pticipantiũ ꝫm eundẽ or
dinẽ. in qualitate tm̃. in quantitate tm̃. vel in qualitate ⁊ quãtitate simł.
Sed phs diffinit oppõem sub noĩe ꝯtradictõnis. dicens. Contradictio ẽ
affirmatio ⁊ negatio opposite. Et subdit ꝙ ille ꝓpõnes sunt opposite que
sunt affirmatio ⁊ negatio eiusdẽ p̄dicati ⁊ de eodẽ subiecto nõ eq̃uoce ⁊c̃.
Et iõ diffinit oppositionẽ sub nomine contradictionis. qꝛ ipa est maxime
oppositio. Dĩ in titulo questionis (vt hic sumitur) qꝛ oppositio ĩ cõi p̃t
capi triplr̃. vno mõ p oppõne reꝝ q̃ non sunt signa. ꝫ res ipe opposite. vt
sursum deorsum. calidum frigidum. Alio modo capitur p oppõne termi
noꝝ qui sunt oppositas res ꝫcantes. vt album nigrum. ⁊ de illis loquit̃
Pe. hys. in postpredicamentis. Tercio capit̃ p oppõne ꝓpõnum. ⁊ hoc
duplr̃. vno modo vt extendit se ad ꝓpões oppositas rõne terminoꝝ. vt
sortes est albꝰ. sortes est niger. q̃ sunt de cõtrarijs p̄dicatis. ⁊ de istis loq̃
tur phs ĩ scđo topicoꝝ. ⁊ scđo pihermenias. Alioꝰ capit̃ vt se extẽdit so-
lũ ad ꝓpões repugnãtes rõne oppositi modi enũciandi. ⁊ sic capit̃ hic.
⁊ est passio residens sicut in subiecto in illa ꝯpleta pticipatõe ꝓpõnum.

Arguitur Ois passio vere ⁊ in recto p̄dicat̃ de suo subiecto. ꝫ oppõ non est
hmõi respectu ꝓpõnis. g̃ nõ est passio ꝓpõnis. Minor pbat̃. qꝛ il-
la ẽ falsa p̄dicatio ꝓpõ est oppõ. Dõm ꝙ passio capit̃ duplr̃. vno modo
in concreto. ⁊ sic p̄dicat̃ de suo subiecto. Alio modo ĩ abstracto. ⁊ sic nõ
p̄dicatur de eo. vñ ista ẽ vera p̄dicatio ꝓpõ habet oppõnem. sed ista ẽ fal-
sa ꝓpõ est oppõ. Et rõ diuersitatis est. qꝛ abstractum dĩ ab abstrahendo.
eo ꝙ abstrahit̃ a suo subiecto ad minus ꝫm modũ ꝫcandi. sed qđ ab alio
abstrahitur non predicatur de eo.

Arguitur Quot sunt spẽs oppõnis. Dõm ꝙ q̃tuor. s. ꝯria subcõtraria ꝯdi
ctoria ⁊ subalterna. quaꝝ sufficiẽtia sic sumit̃. naꝫ oẽs ꝓpões op
posite hñt repugnantiã. vel g̃ repugnãt in qualitate ⁊ quantitate sił vł in
altero tm̃. Si primũ sic sunt ꝯtradictorie. si scđm hoc est duplr̃. qꝛ vel re-
pugnant in quantitate solum. ⁊ sic sunt subalterne. aut in qualitate solũ
hoc est duplr̃. vel ambe sunt vl̃es. ⁊ sic sunt contrarie. vł ambe pticulares
⁊ sic sunt subcontrarie.

Arguitur Plures sunt spẽs oppõis q̃ꝫ q̃tuor. g̃ pe. hys. est diminutus. Añs
pbat̃. qꝛ aliqua ẽ oppõ relatiua. ⁊ aliq̃ priuatiua. q̃ nõ ponunt̃ h̃.
Dõm ꝙ ille sunt oppões reꝝ vel terminoꝝ. sed hic loquimur de oppo
sitione ꝓpõnum. Et qñ dĩ. iste ꝓpões opponunt̃. sortes est albus. sor-
tes est niger loq̃ndo de oppõne ꝓpõnum. ⁊ non per aliquã quatuor spẽꝝ
Dõm ꝙ iste ꝓpões opponunt̃ grã terminoꝝ in eis positoꝝ. non tamẽ
opponũtur in mõ enunciandi penes qualitatẽ vel quantitatem. de q̃ op-
positione fit hic sermo.

Ar Pauciores sunt spẽs opponis q̃ quatuor. ergo textus est superfluus. Añs ꝓbat. qꝛ phs prio periermenias non ponit oppositõꝫ subalternã. Dõm ꝙ oppositio capit dupl'r. vno modo cõiter vt supius est diffinita ꝓ omni repugnantia siue materiali siue formali. ⁊ sic oppositio subalterna est oppõ. Alio modo capitur ꝓprie ꝓ repugnantia formali tm̃ penes affirmationem ⁊ negatõꝫ. Et diffinit sic. oppõ ꝓpõnum ẽ repugnãtia duaꝝ ꝓpõnum cathegoricaꝝ eiusdẽ subiecti ⁊ p̃dicati ĩ v̾itate tm̃ vl' falsitate tm̃ vel ĩ his sil'. ⁊ tũc oppõ subalterna non ẽ oppõ. qꝛ ꝓpões ẜm hãc spẽm opposite nõ repugnãt ĩ v̾itate vl' falsitate. sꝫ Aresto. loquit de oppõne hoc scdo°. ⁊ pe. hys. prio mõ. Sed diceres. Petrꝰ hys. cepit hunc tractatũ ex primo libro periermenias. ergo deberet illũ seq̃ ⁊ se illi conformare. Dõm ꝙ pe. hys. est instructor iuuenũ. quibus oppositio primo modo ⁊ generaliter sumpta est magis nota.

Qr Utrũ ꝯtradictio sit maxĩa oppõ. Dõm ꝙ sic. ⁊ hoc patet ex quinq̃. nam primo est maxima cõitate. quia repitur in terminis cõibus ⁊ singularibus. non aũt ꝯ̃rietas. Secundo est maxima simplicitate. qꝛ non optet nisi preponere negationẽ. Etiam non requirit constantiã subiecti. quia chimera ⁊ non chimera contradicunt. Tercio est maxima ĩ repugnantia ⁊ euidentia. qꝛ ĩpossibile est. ꝙ idẽ sit magnũ ⁊ non magnum nec simpl'r nec in respectu. ⁊ tamen possibile est ꝙ idem sit magnũ ⁊ puũ respectu diuersoꝝ. Quarto est maxima oppositionũ in veritate ⁊ falsitate qꝛ impossibile ẽ duo ꝯtradictoria esse simul vera aut falsa. Quinto est maxima in distantia. qꝛ contradictoria maxime a seinuicem distant. eo ꝙ distãt sicut ens ⁊ nõ ens. q̄ distant in infinitũ.

Ar Oppõ totiꝰ ad totũ est maior q̃ oppõ totiꝰ ad ꝑtem. ẜ in contrarijs ẽ oppõ totiꝰ ad totũ. ⁊ in ꝯ̃dictorijs totiꝰ ad ꝑtem. ergo in ꝯ̃rijs est maior oppõ q̃ in ꝯ̃dictorijs. Dõm ꝙ qñ totum opponitur toti tuñc est maior oppõ extẽsiue. ẜ non intensiue. Uel dõm ꝙ totum põt ꝯpari ad duo. vno mõ ad suã ꝑtem. alio mõ ad ꝑtem alterius totius. vñ ꝯpãdo totũ ad suã ꝑtem sic maior est repugnantia totius ad totũ q̃ ad ꝑtem. vt in istis. oĩs hõ currit. nullus hõ currit. est maior repugnantia ꝙ in istis. oĩs hõ currit. ⁊ quidam homo currit. ẜ ꝯpando totum ad ꝑtem alterius totiꝰ tunc maior est repugnantia totius ad ꝑtem q̃ totius ad totum. ⁊ talis repugnantia est in ꝯ̃dictorijs. qꝛ ꝑticularis negatiua est ꝑs vl'is negatiue que opponitur vl'i affirmatiue. sicut totum toti. ergo ꝑs vl'is negatiue sibi magis opponitur.

Ar Inter contraria est mediũ. nõ aũt inter ꝯ̃dictoria. ergo oppõ ꝯ̃ria est maior q̃ contradictoria. Tenet ꝯña. qꝛ plus distãt q̄ ꝑ mediũ distant q̃ que sine medio distant. Dõm ꝙ ꝓbatio ꝯñe tenet in his q̄ localiter distãt. ꝯ̃dictoria aũt nõ maxĩe distãt localiter. sed solũ q̄ ad posse sil' eẽ veꝝ. vel sil' eẽ falsum. ⁊ ꝓ tanto est maxima.

Ar Oppõ ꝯ̃dictoria est minima. ergo non est maxima. Añs probatur qꝛ ẽ prĩa. ẜ primũ ĩ vnoq̃ꝫ genere ẽ minimũ ⁊ mẽsura oĩm aliorũ. Dõm ꝙ ẽ maxĩa ⁊ minima respectu diuersoꝝ. est eñ maxĩa. qꝛ fit inter ens ⁊ nõ ens. q̄ in infinitũ distãt. ẜ minima est qꝛ ẽ simplicior eo ꝙ in omnibus alijs includitur ⁊ non econtra.

Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua ꝛ vniuersa lis negatiua eiusdem subiecti ꝛ predicati: vt omnis homo currit: nullus homo currit:

Hic notificat prio ꝓpões ꝯtrarias. ꝛ p̄cedit oppõ contraria ꝯdictorie. ideo. qꝛ ꝓpões contrarie sunt eiusdē quantitatis. non aūt contradictorie. sed idem est ante diuersum. dicens. Contrarie sunt vl'is affirmatiua ꝛ vl'is negatiua eiusdē subiecti ꝛ predicati. vt oīs hō currit. null⁹ hō currit. Pro quo considerandū est. ꝙ ꝓpões contrarie debent esse eiusdē subiecti ꝛ eiusdē p̄dicati quo ad tria. Primo quo ad vocem. quare iste n̄ sunt contrarie. omnis homo currit: nullum risibile currit. Secundo quo ad s̄cationem. i. ꝙ subiectum ꝛ predicatum debent vniuoce teneri ꝛ non equiuoce. ꝛ ergo iste non sunt contrarie. oīs canis currit. null⁹ canis currit. qꝛ canis equocat̄. Tercio quo ad supposita. i. subiectum ꝛ predicatū debent teneri eque stricte ꝛ eque ample. ꝛ ergo iste non sunt cōtrarie. oīs homo est albus. nullus homo fuit albus.

Qr̄ Quot cōditiones sunt ad hoc requisite ꝙ alique ꝓpões sint cōtrarie. Dōm ꝙ quatuoꝛ. pria est ꝙ vna eaꝝ sit affirmatiua ꝛ alia negatiua eiusdē subiecti ꝛ predicati. Secunda est. ꝙ aliquid idem sit distributū in vna ꝛ in alia. ꝛ per hoc differt oppõ ꝯtraria a ꝯtradictoria. qꝛ in illis nihil idem distributū est in vtraqꝫ. Tercia est. ꝙ omne distributū in vna sit distributū in alia. ꝓpter quod ille non ꝯtrariāt̄. cuiuslibet hominis asinus currit. cuislibet hominis asinus non currit. Quarta est. ꝙ ambe sint vl'es formaliter ꝛ equiualenter.

Ar̄ Oīa ꝯtraria sunt forme actiue ꝛ passiue adinuicē. sed ꝓpositōes non sunt forme actiue ꝛ passiue. ergo non sunt contrarie. Dōm ꝙ duplicia sunt contraria s. reꝝ siue terminoꝝ ꝛ ꝓpõnum. modo contraria reꝝ sunt forme actiue ꝛ passiue adinuicē. s̄ non ꝓpõnum.

Ar̄ In istis ꝓpõnibus omnis homo currit. nullus hō currit. termini̇̄ nō accipiunt̄ eque ample ꝛ eque stricte. ergo non sunt contrarie. Añs ꝓbat̄. qꝛ in prima ꝓpõne homo stat pro viris ꝛ mulieribus. ꝛ in secunda stat ꝓ viris tm̄. Dōm ꝙ ille ꝓpões non sunt contrarie gratia significatōis ꝛ s̄monis vt ꝓbat argumentū. sed virtute vsus accipiuntur vt contrarie. Unde ꝓprie loquendo iste sunt contrarie. omnis homo est albus. nullus homo est albus. quia ibi termini tenentur eodem mō rōne illius adiectiui albus. quia sensus est omnis homo est albus. nullus hō est albus. id est omnis homo masculus est albus. ꝛ nullus homo masculus est albus. Sed alij dicunt. ꝙ ibi nullus non accipitur vt consignificat distinctum genus. sed absoluitur a genere. ꝛ ideo distribuit tam pro viris q̄ꝫ pro mulieribus.

Subcontrarie sunt particularis affirmatiua ꝛ particularis negatiua eiusdem subiecti ꝛ predicati: vt q̄dam homo currit: q̄dā homo non currit:

Hic ostendit scđo q̄ ꝓpõnes sunt subcontrarie. Et dicit ꝙ subcontrarie sunt particularis affirmatiua ⁊ pticularis negatiua eiusdē subiecti ⁊ eiusdem predicati. vt quidā hõ currit. quidā hõ non currit. Et dicūtur subcōtrarie. qꝛ ponūtur sub ꝯrijs. sicut ps ponit᷑ sub suo toto. Et qꝛ indiffinita ⁊ sua pticularis conuertuntur. iō q̄cq̄d dr̄ de pticularib⁹ pari rōne intelligendū est de indiffinitis.

Ar̄ Non sunt aliq̄ ꝓpõnes subcontradictorie. ꝗ nec subcōtrarie. Tenet ꝯñā per simile. Dõm ꝙ non est oīno simile. qꝛ ambe ꝓpõnes ꝯtrarie sunt vl'es. ⁊ sub illis continent᷑ ꝓpõnes pticulares q̄s dicimus subcontrarias. sed in ꝓpõnibus ꝯdictorijs vna est pticularis. sub q̄ non p̄t ꝯtineri alia pticularis. qꝛ sub illa nō p̄t fieri subsumptio. ⁊ ꝗ defectus est ex pte vni⁹ mēbri. Et qñ dr̄. ille ꝓpõnes sunt subcontrarie q̄ ponūtur sub contrarijs. ꝭ iste sunt hmōi. iste homo currit. iste homo non currit. ꝗ sunt subcontrarie. qđ tñ est falsum qꝛ sunt contradictorie. Mioꝛ pꝫ qꝛ ponūtur sub istis contrarijs omnis homo currit. nullus hõ currit. Dicendū ꝙ lꝫ ꝭm rem ponantur sub contrarijs. nō tñ ꝭm modum enunciādi nam subiectū in illis nō tenet᷑ eodē mō cū subiecto ꝓpõnum ꝯriaꝝ. qꝛ in ꝯrijs subiectū accipit᷑ ꝓ plurib⁹ suppositis. in illis vero solū ꝓ vno determinato ⁊ singulari supposito.

Ar̄ Una ꝯdictoriaꝝ ꝓpõnum est vl'is. ꝭ iste ambe sunt singulares. ergo non contradicūt. Dõm ꝙ duplices sunt ꝯtradictorie. scꝫ ꝭm rē ⁊ modū enunciandi simul. ⁊ in illis vna sꝑ est vl'is. Alie sunt cōtradictorie ꝭm rem tm̄. quas. s. impossibile est simul esse veras, vel falsas. ⁊ ille ambe p̄nt esse singulares. Uel dõm ꝙ duplices sunt ꝯtradictorie. s. de subiecto cōi cui p̄t addi signū vl'e vel pticulare. ⁊ sic de illis loquit᷑ text⁹ Alie sunt de subiecto singulari. cui non congrue addit᷑ signū vl'e. et ille ambe sunt singulares. vt hic sortes currit. sortes non currit. Et qñ dicit᷑. iste due sortes dicit falsum. sortes non dicit falsum. sunt singulares eiusdem subiecti ⁊ eiusdē p̄dicati repugnātes in qualitate. ⁊ tñ nō sunt contradictorie ꝭm rem. Scđa pars ps ꝓbatur. qꝛ ambe sunt false. Dõm negando ꝓbationē. qꝛ affirmatiua est vera si p̄dicatū supponat ꝓ alio falso ab ista ꝓpõne. ⁊ ꝑ ꝯñs negatiua erit falsa. Posset tamen dici ꝙ affirmatiua sit falsa. quia significata terminorum repugnant significato toti⁹ propositionis.

Ar̄ Ille propositiones non sunt opposite que sunt simul vere. sed ꝓpositiones subcontrarie sunt simul vere. ergo non sunt opposite. Dõm ꝙ oppositio in subcontrarijs non sumitur penes repugnantiam veritatis. nec etiam quantitatis. sed penes repugnantiam falsitatis ⁊ q̄litatis. qꝛ subcontrarie nunq̄ꝫ possunt simul esse false.

Contradictorie sunt vl'is affirmatiua ⁊ pticulari negatiua: vel vl'is negatiā ⁊ pticularis affirmatiā: eiusdem subiecti ⁊ p̄dicati: vt oīs homo currit: quidam homo non currit. nullus homo currit: quidam homo currit.

Hic tercio notificat ꝓpōnes contradictorias. Et rō ordinis est. qꝛ cōtrarie ⁊ subcontrarie sunt eiusdē quātitatis. ꝯtradictorie vero ⁊ subalterne sunt diuerse quātitis. sed idem est ante diuersum. Et quia contradictorie opponūtur ꝭm rem ⁊ modum simul. subalterne vero ꝭm modum tm̄. idō prius agit de ꝯdictorijs ꝙ̄ subalternis Dicens. contradictorie sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ particularis negatiua. vel vl̄is negatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua eiusdem subiecti ⁊ eiusdem predicati. Exemplum primi. vt omnis homo currit quidam homo non currit. Exemplum secundi. vt nullus homo currit. quidam homo currit.

Q̄r Quid sit contradictio. Dicendum ꝙ contradictio est affirmatio ⁊ negatio vnius de eodem. ad idem. ꝭm idem. similiter. ⁊ in eodē tempore. Ex illa diffinitione trahuntur quinqꝫ conditiones ad contradictionem requisite. Prima est. ꝙ ibi sit affirmatio ⁊ negatio vnius ⁊ eiusdem de eodē ꝭm rē ⁊ vocem simul. quare hic non est contradictio. Tullius currit ⁊ marcus non currit. Neqꝫ hic. omnis canis currit. quidā canis nō currit. Scđa ē. ꝙ ille due ꝓpōnes referant̄ ad idē. ⁊ ꝗ hic nō ē ꝯdictō sortes currit sup pedes ⁊ nō sup caput. ꝗ sortes currit ⁊ nō currit. Tercia est. ꝙ sit ꝭm idē. ꝗ hic nō est ꝯdictio. video oculis ⁊ nō auribus. ꝗ video ⁊ non video. Quarta est. ꝙ debent termī teneri silr̄. q̄re hic nō ē ꝯdictio. hō ē spēs. nullꝰ hō ē spēs. qꝛ cū dꝛ hō ē spēs hō tenet̄ ꝓ natura cōi. ⁊ cuꝫ dꝛ nullus hō ē spēs. hō accipit̄ ꝓut est in suis suppositis. Quinta ē. ꝙ ille duo ꝓpōnes debēt referri ad idē instās tpis. ⁊ ꝗ iste due nō ꝯdicūt. sortes legit hodie. sortes non leget cras.

Ar̄ In ꝯdictorijs termini nō tenent̄ silr̄. ꝗ q̄rta conditio ē falsa. Añs ꝓbat̄. qꝛ in vna tenent̄ vl̄r. in alia vero particulariter. Dōm ꝙ in ꝯdictorijs termini non debent teneri silr̄ quo ad omnia. et precipue ꝗ̄ ad distributionem. sed sufficit ꝙ teneantur similiter quo ad acceptionem pro suppositis. quia subiectum in ipis semper pro suppositis accipitur. licet non equaliter.

Ar̄ Due ꝓpōnes ꝯdictorie nō pñt sil̄ fieri in eodē tpe. ꝗ diffinitio presupponit falsum. Añs ꝓbat̄. quia in prolatione vna sequit̄ aliam Et est argumentū Eracliti qui dicebat ꝙ nō contingeret contradicere.

Dicendum ꝙ ꝙ̄uis due ꝓpōnes contradictorie non formantur in eodē tpe. tamen referuntur ad idem tempus. quare dicitur in vltima conditōe ꝙ debent referri ad idem tempus.

Subalterne sunt vl̄is affirmatiua ⁊ ꝑticular̄ affirmatiua: ⁊ vl̄is negatiā ⁊ ꝑticularis negatiā: eiasdem subiecti ⁊ eiusdē ꝑdicati: vt oīs homo currit: quidaꝫ homo currit. nullꝰ homo currit. q̇dā hō ñ currit.

Hic vltīo notificat ꝓpōnes subalternas. eo ꝙ magis recedunt a natura oppōnis. dicens. Subalterne sunt vl̄is affirmatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua aut vl̄is negatiā ⁊ ꝑticularis negatiā. eiusdē subiecti ⁊ predicati. vt oīs hō currit. q̇dā hō currit. nullꝰ hō currit. q̇dā hō nō currit.

Qr Quare dicunt aliq ꝓpōnes subalterne. Dōm ꝙ iō. qꝛ sunt due ꝓpōnes quaꝝ vna ponit supra aliā. ꝛ sic dicunt subalterne q̄si sb ꝛ supra posite. qꝛ vna ponitur sub ꝛ alia supra. Sequit correlarie. ꝙ propositōnes subcontrarie nō dicunt subalterne. eo ꝙ ponunt sub contrarijs. qꝛ hoc ē diuerso ordine ꝛ respectu ꝯtrariaꝝ. nō eñ sunt subcōtrarie inter se. qꝛ vna nō ponit sub alia. sicut fit in subalternis. Et hec oīa planius videri hn̄t in figura iam sequenti.

Ar Ille ꝓpōnes nō opponūtur q̄ sunt q̄n̄qꝫ sil' vere. ꝛ interdū sil' false ß ꝓpōnes subalterne sunt hmōi. ꝗ ꝛc. Dōm ꝙ q̄uis ꝓpōnes subalterne nō repugnāt in ꝟitate neqꝫ in falsitate. repugnāt tñ in quantitate. ꝛ hoc sufficit quo ad oppōem generaliter dictā. ꝭm ꝙ capit hic. Et qñ dr̄. iste due oīs hō ē spēs. hō ē spēs sunt subalterne. cū sint vl'is affirmatiua ꝛ indiffinita affirmatiua. ꝛ tñ repugnāt in veritate. Dōꝫ ꝙ ille due nō sunt subalterne. qꝛ subiectū eaꝝ nō supponūt eodem genere suppositōis quod tamen requiritur. Etiam secunda non est indiffinita. ß singularis.

Propositionum triplex est materia: scz natura-lis contingens et remota.

Postq̃ pe. hys. determinauit de oppõnib⁹ ꝓpõnum. hic ↄñr volẽs de-terminare de legib⁹ ꝓpõnum oppositaꝝ pmittit ꝓpõnum materias. eo ꝙ ille leges vel regule variantur ſm mutationem materie. Et primo diui-dit materiã. scd̃o declarat mẽbra diuidentia. dicens. Propositionuз tri-plex est materia. s. naturalis. ↄtingẽs. ⁊ remota. C⁹ diuisionis rõ ẽ q2 ma-teria ꝓpõnis nõ ẽ aliud q̃ hitudo p̃dicati ad subiectũ. vel ergo est habi-tudo repugnãtie p̃dicati ad subiectũ. ⁊ sic ẽ materia remota. aut conueni-entie. ⁊ hoc est dupl'r. q2 vel illa hitudo est necessaria. ⁊ sic ẽ materia na-turalis. aut contingens ⁊ accñtalis. ⁊ sic est materia contingens.

Qr Q̃uo drñt ista duo. Materia ꝓpõnum est triplex. ⁊ ꝓpõnũ triplex ẽ materia. Dõm ꝙ sic differũt. nam pria est falsa. ⁊ secunda ẽ ve-ra. Et ꝙ prima sit falsa probatur dupl'r. primo quia sua contradictoria ẽ vera. s. nulla materia ꝓpositionum est triplex. Secundo probatur. q2 ma-teria supponit determinate. sed nulla est determinata materia que sit tri-plex. Q2 aũt secunda sit vera patet. quia materia supponit ibi pro mate-ria in cõi. ⁊ sub tali termino sic supponente non debet descendi. ⁊ ꝉ text⁹ notanter dicit. ꝓpõnum triplex est materia.

Ar Nullũ ens rõnis habet materiã. ꝭ ꝓpõ est ens rõnis. ergo non ha-bet materiam. Maior ꝓbatur. quia materia est principium rei na-turalis ⁊ entis extra animam. vtз primo phisicoꝝ. Dicendum ꝙ nulluз ens rationis habet materiam ꝓprie dictam. habet tamen materiam simi-litudinarie sumptã. Vñ ſm similitudinẽ ꝓpõ habet triplicem materiam. s. ex q̃ vt subiectũ ⁊ p̃dicatũ. ⁊ materiã in q. s. subiectũ vocis vel ip̃am vo-cem. ⁊ materiam circa quam. s. enunciabile circa quod fit propositio.

Est tñ considerandũ. ꝙ si capiatur ꝓpõ quo ad formam enunciandi q̃ ẽ in ꝓpõne. sic habet ꝓ materia habitudinẽ predicati ad subiectum in qua talis forma fundatur. Ex quo patet primo error illoꝝ qui dicũt ꝙ ꝓposi-tiones non sint in materia. sed materia in ꝓpõne. q2 forma enũciandi re-sidet in habitudine extremoꝝ sicut in materia. Patet secundo. quia ma-teria in ꝓposito nõ est subiectũ ⁊ predicatũ ſm se. Sed diceres. habitu-do vnius ad aliud est forma. ergo non est materia. Añs ꝓbat᷑. q2 in reb⁹ habentibus vnionem vnio est ip̃aꝝ forma. Et ↄfirmat᷑. q2 hitudo ẽ rela-tio. sed omnis relatio est forma. ergo ⁊c̃. Dicendum ꝙ habitudo potest ↄpari ad duo. vno modo ad actualem vnionem predicati ad subiectum. ⁊ tunc habet rationem materie. Alio mõ ↄpat᷑ ad subiectũ et p̃dicatum. ⁊ sic respectu illius habet rationem forme. sed non est inconueniens ꝙ aliquid diuersimode habeat rationem materie et forme. Sicut in simili habitudo anime ad corpus dicitur forma. si competur ad corpus ⁊ aĩaꝫ sed dicitur ſm quandam analogiam materia quando ↄpatur ad humani-tatem. que est forma totius in tali habitudine residens.

Naturalis ẽ illa: i qua predicatũ est de eẽ subiecti

vel ꝓpriū ei⁹: vt homo est animal: hō ē risibilis.

Hic describit mēbra dicte diuisionis. ⁊ p̄rio materiā naturalē dicēs. Naturalis est illa in q̄ p̄dicatū est de esse subiecti vel ꝓpriū ei⁹. vt hō est aīal. hō est risibilis. Et rō ordinis ē. q̄ȝ nature materie fundat̄ supra ꝯuenientiā p̄dicati cū subiecto. ſ; illa est maior in naturali q̄ȝ incontingenti. ⁊ incōtingenti ē ꝑfectior (q̄ȝ positiua) q̄ȝ in remota. vbi solū est negatiua. Etiā sicut ꝑ se p̄cedit accn̄s. ita materia naturalis p̄cedit ꝯtingentē. ⁊ quēadmodū idē p̄cedit diuersum ⁊ disparatū. ita due p̄rie materie p̄cedūt terciā.

Ar̄ Causa p̄cedit effectū. ſ; materia remota ē cā ꝓpōnis in materia naturali. igr̄ ⁊c̄. Minor ꝓbat̄. q̄ȝ affirmatiua in materia remota ē cā negatiue in materia naturali. sicut ista. hō est asin⁹ ē cā falsitatis huius. hō non est hō. hō non est rōnalis. Dōm q̄ ordo materiarū sumitur ſm gradus veritatis ⁊ ꝯuenientie sicut patuit.

Ar̄ Ista est in materia naturali anīal est hō. ⁊ tn̄ p̄dicatū nō est de esse subiecti nec ꝓpriū eius. Probat̄. q̄ȝ inferi⁹ accidit supiori. Dicēdum q̄ licet hō nō sit de eēntia anīalis in cōi. est tn̄ de eēntia aliq̄ꝝ suppositoꝝ. s. ꝯtentoꝝ sub hoīe. Vel dōm q̄ petr⁹ hys. diffinit materiā naturalē q̄ reꝑitur in p̄dicatōe ordinata. tm̄. sed ista p̄dicatio est inordinata. vn̄ cōuertēs ⁊ ꝯuersa sunt in eadē materia. ⁊ vl'r oēs ꝓpōnes ex eisdē extremis ⁊ de eodē sBiecto ⁊ p̄dicato. ⁊ sil'r sBalternās ⁊ subalternata. ⁊ vl'is ⁊ sua ꝑticularis vel indiffinita. sil'r oēs ꝓpōnes opposite sunt in eadē materia. Rō oīm istoꝝ ē. q̄ȝ oēs iste ꝓpōnes ꝯueniūt in subiecto ⁊ p̄dicato. ꝗ etiā ꝯueniunt in habitudine materiali fundata supra subiectū ⁊ p̄dicatū. licȝ aliq̄ oriat̄ diuersitas ex transpōne terminoꝝ vel ex aduentu negatōnis.

Ar̄ In ista hō est anīalitas. p̄dicatū ē de eēntia subiecti. ⁊ tn̄ illa non est in materia naturali. Dōm q̄ q̄uis p̄dicatū sit de eēntia subiecti ſm rem. nō tn̄ ſm modū enūciādi. q̄ȝ aīalitati inquantum sumitur ī abstracto repugnat q̄ p̄dicet̄ de suis inferioribus. Et quando dr̄. hec ē vera. hūanitas est anīalitas. ⁊ tn̄ anīalitas p̄dicatur in abstracto. Probat̄. q̄ȝ a ꝯcretis ad abstracta est bona ꝯn̄a. ſ; illa est vera hō est anīal. ꝗ et ista hūanitas ē anīalitas. Dōm q̄ iste locus tenet solū in accidentibus. Et cū iteꝝ replicat̄. hec est vera humanitas est entitas. ꝗ ⁊ alia. Dōm q̄ n̄ est sil'e. q̄ȝ entitas ē p̄dicatū trāscēdēs ⁊ illimitatū. ꝗ p̄dicat̄ in oīb⁹ sB eodē mō ꝑcandi. sic aūt non est de predicatis limitatis.

Ar̄ Ista ꝓpō. ignis est calid⁹ est in materia naturali. ⁊ tn̄ p̄dicatū non est de esse subiecti vt notū est. nec ꝓpriū ei⁹. q̄ȝ nō conuenit soli igni esse calidū. Dōm q̄ q̄uis non sit ꝓpriū igni quarto mō est tamen sibi ꝓpriū scdo mō. ⁊ hoc sufficit. Vel dōm q̄ licet calor conueniat alijs secūdario ⁊ ꝑ ꝑticipationē. solum tamen conuenit igni per se ⁊ primario. Et si dicatur. iste sunt in materia contingenti. aqua est frigida. terra est sicca quia ibi accidens predicatur de suo subiecto. ergo etiam ista. Ignis ē calidus. Tenet consequentia a simili. quia vtrobiq̄ȝ predicatur accidens insepabile de suo subiecto. Dōm q̄ ista accidentia capiantur eodem mō scȝ vt dicūt aptitudinem. sic oēs iste ꝓpōnes sunt in materia naturali. q̄a predicata sunt naturales proprietates subiectoꝝ. ⁊ ꝑcantur nobis q̄n̄do

pᵹdicanť abſtractiue.nō aūt ſi capianť vt dicūt actum.

Ar Iſta eſt in mā naturali.ignis eſt calidus.etiā capiēdo ꝑdicatuꝫ vt dicit actū.ꝫ etiā alie. Dicendū ꝙ nō ē ſile.qꝛ ignis cōiť capiť ꝓut dicit ſubſtantiā calidam.de cuiꝰ eſſentia eſt caliditas.licꝫ accidat materie ignis. Sed diceres.illud qđ vni eſt ſubſtantia nulli eſt accidens ꝑ. phiſ coꝝ.ſed caliditas eſt accidēs mltaꝝ ſubſtantiaꝝ.ergo nō eſt de ſubſtantia ignis.Dōm ꝙ ſba capiť duplr.vno mō ꝓ ente ꝑ ſe.ꝛ hec nulli ē accidens. Alio mō capiť ꝓ eſſentia.ꝛ ſic qđ vni ē ſba pōt eſſe accidēs alteriꝰ.ſicut coloꝛ eſt de ſubſtātia.i.eſſentia albedinis.ꝛ tñ eſt accidēs parietis.

Querit In q̄ materia ſit hec ꝓpō.hō eſt bonus. Dicendū ꝙ bonū capiť dupliciter.vno mō ꝓ bono moꝛis.quō dicimus hoīem bonū qꝛ ꝟtuoſꝰ eſt.ꝛ ſic eſt in mā cōtingēti.Alio modo capiť bonū trāſcendēter inꝗtū conuertiť cum ente.ꝛ tūc eſt in materia naturali.Et ſimiliter dicendū eſt de iſta.homo eſt ens.qꝛ ens capiť dupliciter. Uno modo participialiter.ꝛ ſic eſt in materia cōtingenti.quia tūc eſt verū accidēs ꝛ valet tñ ſicut exiſtens.Alio modo capiť ens noīaliter.vt eſt vnū trāſcēdens.ꝛ ſic eſt in materia naturali.qꝛ tūc ſuperius ꝑdicať de ſuo inferioꝛi.qꝛ ſic ens eſt de eſſe ſubſtantie ꝛ oīm inferioꝛum.

Ar Illa ꝓpō hō eſt hō.eſt in materia naturali:ꝛ tñ ꝑdicatū nō eſt de eē ſubiecti nec ꝓpriū eiꝰ.Probať.qꝛ idē nō eſt de eſſentia ſuiꝑiꝰ neꝙ ꝓpriū. Dicendū ꝙ ꝗuis hō in cōi nō ſit de eſſentia hoīs in cōmuni.eſt tñ de eſſentia ſuppoſitoꝝ.qꝛ hō in ꝑdicato capiť ꝓ natura cōmuni.et in ſbiecto capiť ꝓ ſuis ſuppoſitis. Eſt eñ regula ſcti thome ꝙ quādo idem ꝑdicať de ſeipſo.tūc ſubiectū habet rōnem materie ꝛ ſuppoſiti.ſed pᵹdicatum inducit naturam foꝛme.

Ar Pᵹdicatū ſcꝫ ens ſcđo mō captū pōt adeſſe ꝛ abeſſe hoī.qꝛ homo poteſt eſſe ꝛ non eſſe.ergo illa ꝓpoſitio non eſt in materia naturali aliquo modo.Dicendū ꝙ licet ens poſſet abeſſe homini.hoc tamē nō eſt pᵹter coꝛruptionē hoīs.Uel dicendū ꝙ aūs eſt falſum:qꝛ ſuperioꝛa ſemper affirmatiue pᵹdicanť de ſuis inferioꝛibus. Sicut in ſimili.illa ſemꝑ eſt vera homo viuit.qꝛ coꝛpus animatū viuū eſt ſuperius ad hominē.Eſt tamē verū ꝙ viuere capiť dupliciter.Uno modo vt dicit actuꝫ viuendi.ꝛ ſic iſta homo viuit eſt in materia contingenti.Alio modo capiť vt dicit aptitudinē.ꝛ ſic eſt in materia naturali.

Cōtingēs eſt illa in qua ꝑdicatū pōt adeſſe ꝛ abeſſe ſubiecto ꝑter eiꝰ coꝛruptōeꝫ.vt hō ē albꝰ.hō ñ ē albꝰ

Hic ſcđo diffinit materiā contingētē dicēs.Cōtingēs eſt illa in qua ꝑdicatū pōt ꝛc̃.Diciť adeſſe ꝓpter materiā remotā.ꝛ addiť abeſſe.ad differentiam materie naturalis.Ex quo ſequiť pᵹimo.ꝙ ſi aliqua ꝓpoſitio debeat eſſe in materia contingenti:opoꝛtet ꝙ pᵹditatū nullū habeat repugnantiam ad ſubiectū.eo ꝙ opoꝛtet ipm poſſe vere affirmari de ſubiecto. Sequitur ſecūdo ꝙ pᵹdicatū non debet neceſſario conuenire ſubiecto,qꝛ opoꝛtet ꝙ poſſet vere negari de eo cum poſſit ei adeſſe.

Ar. Ista ꝓpositio coruus est niger. est in materia contingenti. et tamen predicatum non potest adesse et abesse preter subiecti corruptionē. Secunda pars probat. quia predicatum est accidens inseparabile. Dicēdum ꝙ ꝗuis predicatum non possit abesse subiecto sm rem. tamen bene sm intellectum. quia dicit Porphirius ꝙ coruus potest intelligi albus. et ethiops nitens candore. Et si dicat proprium sicut risibile potest abesse homini sm intellectum. ergo ista homo est risibilis similiter erit in materia contingenti: quod est falsum. Dicendū ꝙ licet risibile posset abesse homini sm intellectum simplicem: nō tamen sm intellectum componentē et diuidentem sicut in alia.

Ar. Ille intellectus componens et diuidens est falsus qui intelligit rē aliter esse ꝗ̄ est. sed si intelligat coruus albus: res aliter intelligit esse ꝗ̄ est. ergo etc. Dicendum ꝙ coruus potest intelligi dupliciter. Uno modo ꝗ̄tum ad sua principia complexionalia. Alio modo quātum ad esse specificum et principia essentialia siue substantialia. Unde capiendo coruum primo modo. sic nigredo non potest sibi vere abesse. quia coruus est animal colericum et nigri coloris. sed caliditas est mater nigredinis. Sed capiendo coruum ꝗ̄tum ad esse specificum et principia substantialia. sic nigredo potest abesse coruo. etiam in secunda operatione intellectus. quia nihil prohibet tale accidens trāsmutari a suo subiecto per transmutationem cause proxime. puta cōplexionis materie. Sicut patz de coruo per totum corpus albo. quē habuit vltra quīquenniū dn̄s Heinricus oertman de bocholdia vtriusqꝫ iuris doctor famosissimus: quondam decanus sc̄ti Andree Coloniensis. Anno. M.cccclxxxv.

Querit. In qua materia sit ista. Homo est qualis. Respondetur ꝙ si quale capiatur pro quali in cōmuni. sic est in materia cōtingenti. si vero capiat pro aliqua eius specie. scꝫ pro risibili. sic necessario conuenit subiecto secundo modo. Et illa homo est. si est predicet esse essentie, sic est in materia naturali. Si vero est predicet esse existentie. sic est de materia contingenti. Sed in propositione ista. homo moritur hoc verbum moritur capitur dupliciter. Uno modo inꝗ̄tum dicit instantaneam dissolutionem et mutationem alicuius viuentis de esse ad non esse: et sic est in materia remota. saltem quando moritur dicit actum. quia predicatum repugnat subiecto. Alio vero modo capitur moritur vt dicit preuiam dispositionem ad illam mutationem de esse ad non esse. et sic est in materia contingenti. Et similiter dicendum est de illa propositione domus comburit.

Remota est illa in qua predicatū remouet a subiecto vel in qua predicatū nullo modo pōt cōuenire cū subiecto. vt homo est asinus. hō nō est asinus

Hic tercio et vltimo ostendit Petrus hyspanus que sit materia remota. dicens ꝙ est illa in qua predicatū remouet a subiecto etc. vt patet in textu. Pro quo notandum ꝙ predicatum tripliciter remouet a subiecto. Uno

modo ƀm vocem p destructionem ꝓpositionis. Secundo modo p aduentum negationis. vt homo non est asinus. Tercio modo p repugnantiaz significatorum predicati cum subiecto. ⁊ sic intelligit̃ hic. Ex q̊ patz ꝙ omnes ꝓpositiones affirmatiue sunt false ⁊ impossibiles. ⁊ similiter om̃es negatiue vere sunt in materia remota.

Queritur Quare ista materia dicit̃ remota. Dicendum ꝙ nõ ideo. quia predicatum remouetur situaliter a subiecto. nam vt sic non manet propositio. sed ideo: quia res significata p predicatũ non potest conuenire rei significate p subiectuz. Patet ergo correlarie ꝙ in hac materia omnes propositõnes affirmatiue sunt false ⁊ impossibiles. negatiue aũt sunt vere ⁊ necessarie.

Ar̃ Ista propositio est in materia remota. Deus est homo. quia subiectum ⁊ predicatum sunt disparata. ⁊ tamen est affirmatiua vera. Dicendum ꝙ q̃uis ista ꝓpositio ƀm naturam sit in materia remota ⁊ impossibilis. tamen simpliciter ⁊ ƀm potentiam diuinã est possibilis. Nec est in materia remota: q: est vera p potentiam diuinaz cui non est lex nec regula data.

Ar̃ Ista ꝓpositio Sortes est albedo est in materia remota. ⁊ tamẽ predicatũ potest conuenire subiecto. Dicendum ꝙ licet ƀm esse cõueniat sibi. non tamẽ ƀm modum significandi. eo ꝙ significat cum precisione ab inessendo subiecto.

Lex siue natura cõtrariarũ talis est. ꝙ si vna est vera reliqua est falsa. ⁊ nõ ecõuerso. pñt em̃ ambe simul esse false in materia cõtingenti. vt oĩs hõ est alb⁹. nullus homo est albus. In naturali ṽo materia semper si vna est vera: reliqua erit falsa. ⁊ ecõuerso. vt omĩs homo est animal. nullus homo est animal. Et similiter in materia remota. vt omnis hõ est asinus. null⁹ homo est asinus. Et in materia cõtingenti qñ predicatum est accidens inseparabile. vt omĩs coruus est niger. nullus coruus est niger. Sed ille que sunt de accidente sepabili possũt ambe esse false. vt omnis homo est albus. nullus homo est albus.

Hic prosequitur de legibus propositionum. ⁊ primo contrariarum. eo ꝙ oppositio contraris est prior alijs. Dicens ꝙ lex contrariarum talis est. ꝙ si vna est vera reliqua erit falsa: sed non econuerso. Possunt em̃ simul esse false in materia contingenti. vt ptz in textu.

Qr In quot punctis cōsistit ista lex ꝓpositionū cōtrariarū. Dicendū ꝙ in tribus. Primū est ꝙ cōtrarie ꝓpositōes in nll'a materia pñt sil' esse vere. Secunduȝ est ꝙ in materia contingenti de accidente separabili possunt simul esse false. Terciū est ꝙ vniuersalis affirmatiua in materia naturali semper est vera ⁊ negatiua falsa. Ratio primi est duplex. Prima est qꝛ contrarie ꝓpositōnes sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua eiusdem subiecti ⁊ predicati. sed in affirmatiua predicatū denotat' in esse om̄ibus suppositis. ⁊ in negatiua denotat' remoueri a quolibet supposito subiecti. sed impossibile est idem subiectū attribui om̄ibus suppositis ⁊ remoueri ab oībus simul ⁊ semel. ergo ⁊c̄. Secunda ratio est. quia si due contrarie essent simul vere. sequeret' ꝙ quatuor ꝓpositiōes de quatuor angulis essent simul vere. ⁊ ꝑ consequens due cōtradictorie quod est impossibile. Sequela ptȝ. quia ad veritatē niuersalis sequit' veritas ꝑticularis.
Ratio secūdi est. qꝛ in materia cōtingenti qñ accidēs est sepabile p̄dicatū inest q̄busdā suppositis subiecti ⁊ quibusdā non. qñ ergo inest quibusdaȝ suppositis subiecti vl'is negatiua falsificat'. qñ v̄o non inest sic reddit' vl'is affirmatiua falsa. Sicut ptȝ exēplarit' ĩ illis duabus ꝓpōibus. oīs hō est albus. nll's hō est albus. Ratio tercij est. qꝛ in materia naturali p̄dicatū cōuenit subiecto ꝓ oībus suppositis. ⁊ ergo sempꝫ vl'is affirmatiua est vera: ⁊ negatiua falsa. Et similit' est in materia cōtingenti qñ accidēs est insepabile. Sed in materia remota econtra semꝑ affirmatiua est falsa ⁊ negatiua vera. Ex oībus istis ptȝ ꝙ repugnare in veritate ꝑtinet ad legē cōtrariarū formaliter. quia cōuenit om̄ibus cōtrarijs. sed repugnare in falsitate ꝑtinet ad eam materialiter. quia nō cōuenit om̄ibus contrarijs. ⁊ primū eis cōuenit rōne oppositionis earū. secundū v̄o conuenit eis rōne habitudinis predicati ad subiectū.

Ar Propositio nō habet legē. ergo ista determinatio p̄supponit falsū. Antecedēs ꝓbat'. qꝛ lex precipit bonū ⁊ ꝓhibet malū. cuiꝰ ꝓpositō nō est capax. Dicendū ꝙ lex capit' dupliciter. Uno modo ꝓprie vt est ius scriptū ⁊ ab antiquis patribꝰ constitutū. ꝑsuadens honestū ⁊ ꝓhibens inhonestū. Uel est regula de opibus humanis docens modum viuēdi. sicut est lex nature. lex diuina. lex humana. ⁊ illā legem nō habet ꝓpositio. Alio modo capit' similitudinarie ꝓ regula de modo repugnandi ꝓpositionū oppositarum: ⁊ ita capit' hic.

Ar Iste sunt ꝯtrarie. cuiuslibet hoīs oculus est dexter. cuiuslibet hoīs oculus nō est dexter. ⁊ tñ sunt simil' vere. qꝛ sub subiecto oculus nō descendit'. aut si descendit' descēsus est disiūctiuus: q̄ nō falsificat ꝓpositiones. Dicendū ꝙ iste ꝓpositōnes non sūt cōtrarie. qꝛ terminus nō distributꝰ in vna cōtrariarū debet distribui in alia. qđ nō fit hic. Et silr dicit' de illis ꝓpositōibꝰ oīs hō aliquo tꝑe currit. oīs homo aliq̄ tꝑe nō currit. cuiuslibet cōtradictōnis altera ꝑs est vera ⁊c̄. Et qñ replicat'. dicte ꝓpositiōes habent se sicut vl'is affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua. ergo sunt contrarie. Probat' consequentia ꝑ textum. Dicendū ꝙ non sufficit. sed requiritur illa conditio dicta. Uel dicendū ꝙ in illis ꝓpositōnibus est duplex subiectū. scilicet distributionis ⁊ locutionis. ex parte primi sunt vniuersales. sed ex parte secundi sunt indiffinite.

Ar Iste sũt cõtrarie. oĩs hõ est totũ in q̄titate. nll's hõ est totũ in q̄titate. ⁊ tñ sũt sil' vere. Scõa ps ꝓbat. q² totũ in q̄titate est termin⁹ cõmunis distributus ꝑ signũ vl'e. ꝫ sic est hic in ambab⁹ ꝓpõibus. ꝙ ⁊c̄. Dicendũ ꝙ iste ꝓpõnes pñt dupl'r capi. Uno mõ in sensu quē faciũt. scʒ in q̄tũ hõ supponit in vtraqꝫ ꝑsonal'r. ⁊ sic sũt vl'es ⁊ false. Alio modo in sensu in quo fiunt. vt scʒ hõ accipiat̃ ꝓ seipso ꝑ suppositionē materialē. sic ꝙ aggregatũ ex ipso ⁊ signo accipiat̃ ꝓ vno subiecto. ⁊ sic sunt singulares ⁊ vere. sed non sunt contrarie.

Ar Iste due ꝓpositões sũt cõtrarie. oĩs hõ ē alb⁹. nll's hõ ē albus. ⁊ tñ pñt sil' esse vere. ꝙ due cõtrarie pñt sil' esse vere. Scõa ps antecedentis pʒ. q² hñt potētiā ad hoc ꝙ sint sil' vere. ⁊ sil'r argueret̃ ð cõtradictorijs. Dicendũ ꝙ ꝓpõnes ille capiunt̃ dupl'r. vno modo ꝫm se ⁊ absolute ⁊ in diuersis tꝑibus. ⁊ sic possunt simul esse vere: quia simul habent potentiaꝫ ad hoc ꝙ sint vere. Alio modo capiunt̃ ꝓut cõꝑant̃ ad inuicē in eodem tꝑe. ⁊ sic nõ pñt sil' esse vere. Etiā dicit̃ ꝙ q̄uis sint possibiles q̄tũ ad veritatē. nõ tñ sunt ad inuicē cõpossibiles ꝫm actũ. Uel põt dici ꝙ illa ꝓpositio est distinguēda. scʒ ꝙ due cõtrarie pñt sil' esse vere. q² vel sil' determinat ꝫ ꝟbũ possunt. vt due cõtrarie possunt simil' esse vere. tũc est vera. aut determinat hoc cõplexũ esse vere. ⁊ tunc est falsa.

Ar Si due cõtrarie pñt sil' esse false sequeret̃ ꝙ due cõtradictorie essent sil' false. Sequela ꝓbat̃. q² sicut se hñt cõtrarie ad veritatē. ita se habent ad falsitatē. ꝫ ad veritatē cõtrariarũ sequit̃ veritas cõtradictoriaruꝫ ꝙ etiā ad falsitatē. Dicendũ ꝙ nõ ē sil'e. q² plus requirit̃ ad veritatē contrariarũ. scʒ veritas oĩm singulariũ. ꝫ ad falsitatē cõtrariarũ sufficit falsitas vnius ꝑticularis. ⁊ ꝙ nõ sequit̃ falsitas ꝑticularis ad falsitatē vl'is. sic̄ sequit̃ veritas ꝑticularis ad veritatē vl'is.

Ar Iste ꝓpositiones Omĩe animal est homo. nullũ aĩal est homo sũt in materia naturali: ⁊ tamen sunt simul false. Et confirmat̃. quia ille sunt de accidente inseparabili. omĩs nasus est simus. nullus nasus est simus. ⁊ tamen sunt simul false. Dicendum ꝙ dictũ de lege contrariarum ꝓpositionũ intelligit̃ in predicatione directa. Iste aũt sunt predicationes indirecte. Ad confirmationē dicit̃ ꝙ verbum autoris intelligit̃ loquendo de illo accidente inseparabili quod cõuenit omnibus suppositis subiecti. sed sic nõ est hic.

Lex siue natura subcõtrariarũ talis ē ꝙ si vna ē falsa reliqua erit vera ⁊ nõ ecõuerso. Possũt eñ sil' eē vere in materia cõtingēti. ⁊ hoc qñ predicatũ est accidens seꝑabile. vt quidam hõ est albus q̄dam hõ nõ est albus. Uñ lex subcõtrariarũ cõtrario modo se hʒ ad legem contrariarum.

Hic secũdo manifestat naturā sbcõtrariaꝝ ꝓpositionũ dicens ꝙ lex subcõtrariarũ talis est, ꝙ due subcõtrarie nõ possũt sil' esse false, sed possunt sil'

esse vere in materia cõtingenti. lz nõ in materia naturali τ remota.

Querit In quot pũctis cõsistit lex subcõtrariaꝝ. Dicendũ ꝙ in tribus. Primũ est ꝙ subcontrarie in nulla materia possũt simul esse false. Secundum est ꝙ in materia cõtingenti de accidente separabili possunt simul esse vere. Terciũ est ꝙ in materia naturali remota τ cõtingenti de accidente insepabili nunq̃ possũt simul esse vere vel false. Ratio primi est. q2 si due subcõtrarie essent simul false etiam due contrarie essent simul false. sicut si ista esset falsa. quidã homo currit. tũc ista esset magis falsa. oĩs homo currit. τ si ista esset falsa. quidaz homo nõ currit. tũc ista esset magis falsa. nullus homo currit. τ sic ꝓpositiões quatuor anguloꝝ essent simul false. τ ꝑ consequens due cõtradictorie essent simul false. quod est impossibile. Ratio secũdi est. q2 in illis predicatũ potest inesse alicui supposito subiecti. τ alicui nõ. gratia primi verificaṫ affirmatiua. τ gratia secũdi verificaṫ negatiua. Ratio tercij est. q2 in materia naturali semꝑ affirmatiua est vera τ negatiua falsa. τ in materia remota semꝑ negatiua ẽ vera τ affirmatiua falsa. Alˀs eĩ due cõtradictorie essent simul vere vł false. quod est contra primũ principiũ Metaphisice. Ex istis patet correlarie ꝙ repugnare in falsitate ꝑtinet formaliter ad legẽ subcõtrariarũ. cũ eis cõueniat in oĩ materia. Sed repugnare in veritate solũ cõuenit eis materialiter in aliqua materia τ in aliqua non.

Ar De quolibet affirmatio vel negatio vera. de nullo ꝟo simul. ß subcõtrarie sunt affirmatio τ negatio de eodẽ. ꝗ nõ pñt simul esse vere.
Dicendũ ꝙ illa maior solũ intelligiṫ de cõtradictorie oppositis τ nõ de alijs. Sed qñ diciṫ impossibile est idẽ ꝑdicatũ vere negari ab eodem de q̃ vere affirmaṫ. ꝗ impossibile est subcõtrarias esse simul veras. Antecedẽs ꝓbaṫ. q2 idez eidẽ inesse τ nõ inesse est impossibile. Dicendũ ꝙ impossibile est idem predicatũ vere affirmari τ negari de eodẽ subiecto singulari τ vno numero. tñ bene põt idẽ predicatũ affirmari τ negari de eodẽ subiecto vniuersali qḋ est vnũ specie. sicut fit ĩ subcõtrarijs. τ q̃uis subiectuz in eis penitus pro eisdem supponat. tamẽ locutio reddiṫ vera ꝓ alio supposito magis in vna q̃ in alia.

Ar Iste ꝓpositiones quoddã ens est bonũ. quoddã ens nõ est bonuz sunt in materia naturali τ sunt simul vere. ꝗ due cõtrarie in materia naturali sunt simul vere. Dicendũ ꝙ bonũ capiṫ dupliciter. Uno modo vt est passio entis. sicut risibile est ꝓpria passio hoĩs. τ sic ista ꝓpositio. quoddã ens est bonũ est in materia naturali. Alio modo capiṫ bonuz pro bonitate moris. τ sic sunt in materia contingenti. τ possunt simul esse vere. sed non primo modo.

Ar In mã naturali due subcõtrarie possunt siľ esse vere. ꝓbaṫ. q2 iste sunt due subcõtrarie. q̃ddam aĩal est hõ. τ q̃ddã aĩal nõ est homo τ tamẽ ambe sũt vere. Dicendũ ꝙ Pe. hys. intelligit dictũ suũ de predicatione directa. ß iste sũt indirecte predicationes.

Ar Iste sũt sBcõtrarie. q̃dã hõ oĩe aĩal est. q̃daz hõ nullũ aĩal est. τ tñ sunt siľ false. vtz descẽdendo disiũctiue sub subiecto cuiuslibet.
Dicendũ ꝙ non sunt subcõtrarie. q2 in subcõtrarijs seruanda est ista cõditio ꝙ omis terminus distributus in vna subcõtrariarũ non debet distri

bui in alia. ꝛ ꝗ̃ ſbcõtraria illi⁹ q̄dā homo om̄e aīal eſt. eſt iſta q̄dā hō om̄e aīal nō ē. que ē vera. Et qñ dicit̄ due prime ꝓpōnes hn̄t ſe ſicut ꝑticularis affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua. ꝗ̃ ſunt ſubcõtrarie. Dicendū ꝙ nō ſufficit. ſed vltra hoc requirit̄ cōditio iam dicta.

Lex cõtradictoriarū talis eſt ꝙ ſi vna eſt vera reliq̄ erit falſa ꝛ ecõtra. In nulla em̄ materia pn̄t ſil' eſſe vere vel ſil' falſe. vt oīs hō eſt aīal. q̄dā hō nō eſt animal ꝛ ſic de aliis.

Hic tercio manifeſtat legē cõtradictoriarū ꝓpōnū. dicēs vt; in textu. In qua lege tangunt̄ duo. Primū ē ꝙ due cõtradictorie nō poſſunt ſimul eē vere in aliqua materia. Secundū eſt ꝙ in lege cõtradictoriarū due cõtradictorie non poſſunt ſimul eſſe falſe.

Q̃r Quare due contradictorie nō poſſūt ſimul eſſē vere neq; ſil' falſe. Dicendū ꝙ iſta lex nō poteſt probari demonſtratione. ſed ſolum probat̄ perſuaſione tali. Impoſſibile eſt ꝙ idem ſimul vere affirmet̄ ꝛ neget̄ de eodem in numero. ſed in cõtradictoriis affirmat̄ ꝛ negat̄ idem de ſeipſo in numero. ergo due cõtradictorie non poſſunt ſimul eſſe vere. Minor patet. quia in hac ꝓpoſitione q̄dam homo nō currit. remouet̄ curſ⁹ ab eodem ſuppoſito cui attribuit̄ in iſta om̄is homo currit. Etiam qꝛ contradictio eſt oppoſitio cui⁹ ſm̄ ſe nō eſt dare medium. ergo due cõtradictorie nō poſſunt ſimul eſſe falſe. Ex quo ſequit̄ correlarie ꝙ repugnare tam ī veritate q̄ in falſitate pertinet formaliter ad legem cotradictoriarū. quia cõuenit eis in omni materia.

Ar̃ Una cõtradictoriarū ꝓpoſitionū ē vera. ꝗ̃ ꝛ altera. ꝛ ſi vna ſit vera ꝛ altera. ꝗ̃ ambe ſūt vere. Prima cõſeq̄ntia ꝓbat̄. qꝛ altera ē vera vel nō altera. ꝗ̃ neutra. qꝛ nō altera ꝛ neutra eq̄pollēt. ꝛ ꝑ cõſequēs due cõtradictorie eſſent ſil' falſe. qđ nō ē minus īcōueniens. Dicendū ꝙ altera dupliciter capit̄. vno mō infinite ꝓ aliq̄. ꝛ ſic prima cõſequentia ē bona. ſꝫ nō ſecūda. Alio mō capit̄ relatiue. ꝛ ſic ē relatiuū diuerſitatis accidentis. ꝛ tūc prima cõſeq̄ntia nō valet. vt nō ſequit̄. vna cõtradictoriaꝝ eſt vera ꝗ̃ altera. i. reliq̄ que huic eſt oppoſita. Et vlterius dicit̄ ꝙ qñ alter capit̄ relatiue tūc nō alter ꝛ neuter nō eq̄pollent. ſꝫ ſolū quando capit̄ infinite ꝓut eſt ſignū particulare duorum.

Ar̃ In morte ſortis idem ſortes eſt ꝛ nō eſt. ꝗ̃ idem pōt eidem ineſſe et nō ineſſe ꝛ ꝑ cõſequens due cõtradictorie poſſunt ſil' eſſe vere. Antecedens ꝓbat̄. quia illa duo dicunt̄ ſimul eſſe que ſūt in eodem inſtanti. Dicendū ꝙ nō eſt idē inſtans formaliter quo ſortes eſt ꝛ q̄ nō eſt. ſed bene materialiter. quia vt eſt finis preteriti habet in eo eſſe. ꝛ inq̄tū eſt principiū futuri habet in eo nō eſſe.

Ar̃ Iſte ſūt ↄ̄dictorie. hō ē ſpēs. nll's hō ē ſpēs. ꝛ ſūt ſiml' vere. ꝙ prima ſit vera ptꝫ ꝑ om̄es logicos. Et ꝙ ſecūda ſit vera ꝓbat̄ ꝑ ei⁹ deſcendentes. vt iſte hō nō eſt ſpēs ꝛ iſte hō nō eſt ſpēs. ꝛ ſic de aliis. ꝗ̃ ꝛc̄. Dicēdū ꝙ nō ſūt cõtradictorie. Et quādo dicit̄ habent ſe ſicut vlis negatiua

⁊ indiffinita affirmatiua que cōtrādicūt. Dicendū ꝙ ista. hō est speties nō est indiffinita ꝫ singularis. ⁊ eiꝰ cōtradictoria est hō nō ē species. qꝛ singularis affirmatiua cōtradicit singulari negatiue. ¶Pro q̄ notanduꝫ ꝙ tres requirunt̄ cōditōnes ad h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpōnes sint contradictorie. ¶Prima ē ꝙ sint eiusdem subiecti ⁊ eiusdē p̄dicati. vel ꝙ termini supponant eodem genere suppositōis. q̄re iste nō cōtradicūt. hō ē species. nullus hō ē species Secūda est ꝙ terminus nō distributus in vna cōtradictoriarū distribuat̄ in alia. q̄re iste non contradicunt. oīs homo aīal ē. q̄dam hō animal nō est. quia ambe sunt vere. vt patet per descendentes. Tercia est ꝙ terminꝰ distributus in vna distribuat̄ in alia. q̄re iste nō cōtradicunt. omnis homo oē aīal est. aliq̄s homo nullū aīal est. qꝛ sunt false.

Lex siue natura subalternarū talis est. ꝙ si vl'is ē vera sua ꝑticularis erit vera ⁊ nō ecōuerso. Pōt em̄ ꝑticularis esse vera sua vniuersali existente falsa. ⁊ si ꝑticularis est falsa sua vl'is erit falsa ⁊ nō ecōuerso.

Hic determinat Petrus hys. de lege subalternarū. qꝛ oppositio subalternarum est vltima. ergo etiā lex subalternarū: quia q̄lis est ordo in subiect̄ talis est ordo in ꝓprietatibus subiectorum. Dicens ꝙ lex subalternarum talis est ⁊c̄.

Qr̄ Utrū lex subalternarū in textu posita sit vera. Dicendū ꝙ sic. Est tamē cōsiderandū ꝙ ista lex special'r cōsistit in q̄tuor punctis. ¶Primū est ꝙ si vniuersalis sit vera sua ꝑticularis est vera. Rō illius ē duplex. ¶Prima est. qꝛ ad hoc ꝙ ꝓpositio vniuersalis affirmatiua sit vera. requirit̄ ꝙ predicatū vere attribuat̄ oībus suppositis subiecti. ⁊ in vniuersali negatiua requirit̄ ꝙ predicatū remoueat̄ a quolibet supposito subiecti. si ergo predicatū vere attribuat̄ oībus suppositis subiecti. aut vere remoueat̄ ab oībus. tūc etiā vere attribuit̄ aliq̄bus. aut vere remouet̄ ab aliq̄bus. si ergo vniuersalis est vera: ꝑticularis erit vera. Ratio scd̄i est. qꝛ si vniuersalis esset vera ⁊ ꝑticularis falsa sequeret̄ ꝙ due cōtradictorie essent sil' vere ⁊ false: qd̄ est impossibile. Sequela ptꝫ. qꝛ si ista esset vera. oīs homo currit ⁊ ista esset falsa q̄dam hō currit. que est subalterna eius. tūc ista esset vera q̄dam homo nō currit ꝑ legem subcōtrariarū. sed ista aliquis hō nō currit. contradicit prime scꝫ oīs homo currit. que ponebat̄ vera. ergo due contradictorie essent simul vere. Similiter si ista esset vera. oīs homo currit tunc ista esset falsa nullus homo currit. sed ista nullus hō currit ꝯtradicit isti ꝑticulari quidam homo currit. que ponebat̄ falsa. ergo due contradictorie essent simul false. Secundū punctū est. ꝙ ad veritatem particularis nō sequit̄ veritas vniuersalis. Cuiꝰ ratio ē. qꝛ plus requirit̄ ad veritatem vniuersalis ꝓpositionis q̄ꝫ particularis. nam ad veritatē particularis req̄rit̄ ⁊ sufficit ꝙ predicatū verificet̄ de vnico supposito subiecti contento sꝫ ꝓpositione vniuersali. sed ad veritatem vniuersalis requirit̄ ꝙ predicatū verificet̄ de oībus suppositis subiecti si sit affirmatiua. ⁊ si sit negatiua requirit̄ ꝙ remoueat̄ ab oībus suppositis. si ergo vere dicit̄ de vno inferiori. non oportet ꝙ vere dicat̄ de quolibet. Terciū ē. ꝙ si vniuersalis ē falsa nō oportet particularem esse falsam. Ratio est. qꝛ ad falsitatē ꝓpositiōis

vniuersalis sufficit falsitas vnius suppositi. sed ad falsitatē ꝑticularis nō
sufficit falsitas vni⁹ suppositi. ⁊ ergo plus requirit̄ ad falsitatē ꝑticularis
q̄ꝫ vniuersalis. ⁊ sic facilius potest ꝓpō vniuersalis esse falsa q̄ꝫ ꝑticularis
Etiā non oportet ꝙ si predicatū false dicat̄ de vno supposito qđ sufficit ad
falsitatē vniuersalis. ꝙ ergo false dicat̄ de oībus. vt exigit falsitas particu
laris. Quartū est ꝙ si ꝑticular̄ est falsa oportet vniuersalem esse falsā. Ra
tio est. qꝛ in om̄i bona cōsequētia ad falsitatem cōsequētis sequit̄ falsitas
antecedētis. cū ergo ad vniuersalē sequit̄ ꝑticularis necesse est ꝙ ad falsi
tatē ꝑticularis seq̄tur falsitas vniuersalis. Et ꝑꝫ exemplariter. qꝛ ad hoc
ꝙ ista sit falsa q̄dam hō currit requirit̄ ꝙ cursus remoueat̄ ab oībus sup-
positis subiecti. sed ad hoc ꝙ ista sit falsa om̄is hō currit. requirit̄ ⁊ suffi-
cit ꝙ cursus remoueat̄ ab vnico supposito subiecti. si ergo predicatum re
mouet̄ ab omnibus suppositis subiecti etiam remouet̄ ab vnico supposi-
to subiecti.

Ar Bene sequit̄ q̄dam hō est risibilis. ꝗ oīs hō est risibilis. q̄dam ho-
mo est aīal. ꝗ oīs hō est aīal. Et simil̄r in materia cōtingenti. vt qui
dam sol lucet. ꝗ om̄is sol lucet. ergo ad veritatē particularis sequit̄ veri-
tas vniuersalis. qđ ē cōtra secundū punctū. Dicendū ꝙ bene sequit̄ gra
tia materie sed nō gr̄a forme. qꝛ in simili forma dat̄ instantia. vt nō sequit̄
q̄dam hō est albus. ꝗ oīs homo est albus.

Ar Ad positionē v̄lis nō sequit̄ positio ꝑtic̄laris. vel ad positōeꝫ hōis
non sequit̄ positio sortis. ꝗ ad veritatē v̄lis nō sequit̄ veritas ꝑti-
cularis. Dicendū ꝙ lꝫ ad positionē v̄lis incōplexi nō sequit̄ positio par-
ticularis. tn̄ bn̄ ad positionē v̄lis cōplexi. ⁊ de illo v̄li cōplexo ē hic ad ꝓpo
sitū. Et qn̄ replicat̄ ad veritatē v̄lis cōplexi nō sequit̄ veritas ꝑticularis.
Probat̄. qꝛ nō sequit̄. om̄e aīal preter sortē currit. ergo quoddā aīal ꝓter
sortem currit. Dicendū ꝙ male arguit̄. qꝛ ꝑticulari ꝓpositioni nō pōt addi
exclusio. ꝫ debet sic capi sua ꝑticularis. ꝗ q̄ddā aīal aliud a sorte currit vel
ista. ꝗ aliqđ aīal qđ nō est sortes currit. ⁊ sic bn̄ arguit̄.

Ar In om̄i boona cōsequētia includit̄ cōseq̄ues in suo antecedēte. ꝫ ī
falsitate ꝑticularis nō includit̄ falsitas v̄lis. ꝗ nō seq̄t̄ ad ipaꝫ. Di
cendū ꝙ q̄uis in falsitate ꝑticularis nō includat̄ falsitas v̄lis formal̄r. tn̄
bene v̄tual̄r. qꝛ in hꝫ ꝙ ꝑdicatū false dicit̄ de q̄libet supposito sb̄iecti infer
tur ꝙ false dicit̄ de aliq̄. qđ sufficit ad falsitatē v̄lis.

Notandū Qꝛ in legib⁹ ꝓpōnū oppositaꝝ fundant̄ q̄nq̄ regule
cōsequentiaꝝ. Quaꝝ prima est arguendo ab v̄li tam
affirmatiua q̄ꝫ negatiua ad suam particularē indiffinitā vel singulareꝫ est
bona cōsequētia cū constantia subiecti ꝑ legem subalternaꝝ vt bene sequi
tur. omnis homo currit: ergo aliq̄s homo currit. ⁊ est ibi locus dyalectic⁹
a toto in q̄ꝫtitate ad suam ꝑtem. Secunda est arguendo a falsitate ꝑticula
ris ad falsitatē v̄lis est bona consequentia. ⁊ fundat̄ in quarto pūcto leḡ
subalternarū. Tercia est arguendo a veritate vnius cōtradictoriaꝝ ad fal
sitatē alterius ⁊ ecōuerso est bona cōsequētia. ⁊ est ibi locus dyalecticus a
cōtradictorie oppositis. Quarta est. arguendo a veritate vnius cōtrarioꝝ
ad falsitatē alteri⁹ ē bona cōsequētia. ꝫ nō ecōtra. Quinta est arguendo a
falsitate vni⁹ sb̄cōtrariaꝝ ad veritatē alteri⁹ ⁊ nō ecōuerso est bona cōseq̄n
tia. Exempla harū regularū faciliter haberi pn̄t ex legibus.

Item ꝓpositionū participantiū vtroq₃ termino ordine ecōuerso triplex est cōuersio. sc₃ simplex ꝑ accidens ⁊ ꝑ contrapositionem.

Postq̄₃ autor determinauit de oppositōe ⁊ legibus siue regulis que est passio intrinseca ꝓpositionū. hic ꝯñr vult determinare de alia passione. sc₃ de cōuersione. Cuiꝰ ordinis ratio est. q₂ idem est ante diuersum. ſ₃ in oppositōne sūt ꝓpositōes vtroq₃ termino pticipātes ſm eundē ordinē. ſ₃ in conuersione ecōuerso ⁊c̄. Et primo diuidit cōuersionē ⁊ nō diffinit eam. Cuiꝰ ratio est. q₂ cōuersio nō habet se vt vniuocū sed vt analogū ad cōuersionē simplicem. ꝑ accidens. ⁊ ꝑ cōtrapositione₃. sed analogū est prius diuidendum q̄₃ diffiniendū. ergo ⁊c̄.

Querit᷑ Quid sit cōuersio de qua est hic ad ꝓpositū. Dicendum ꝙ est duarū ꝓpositionum cathegoricaru₃ vtroq₃ termino participantiū ordine cōuerso vnius ad alteram formalis cōsequentia. Ex qua diffinitione patet quinq₃ conditiones ad cōuersionem necessario req̄site. Prima est. ꝙ ibi sint due ꝓpositiones eo ꝙ consequentia necessaria. ⁊ in omni consequentia sunt due ꝓpositiones. q̄rum vna est antecedens ⁊ alia consequens. Secunda est ꝙ ibi sit consequentia formalis ⁊ non materialis tm̄. Tercia est ꝙ ꝓpositiones sint cathegorice. eo ꝙ hypothetice nō cōuertunt᷑. Quarta est ꝙ sint ex eisdem terminis constitute. Quinta est ꝙ de toto predicato fiat subiectum ⁊ econtra. Et causa quare hic determinat de conuersione est. quia scientia considerans subiectum etiam habet considerare passiones eius sed conuersio est passio ꝓpositionis. ergo postq̄₃ determinauit de ꝓpositione. hic determinat de conuersione que est passio ꝓpositionis.

Ar᷑ Cōuersio nō vere p̄dicat᷑ de ꝓpositōne ḡ nō est passio eiꝰ. Antecedens pt₃. q₂ ista est falsa ꝓpositio est cōuersio. Dicendū ꝙ q̄₃uis cōuersio nō p̄dicet᷑ de ꝓpōne in abstracto: tm̄ bene in cōcreto. vt ista est vera. ꝓpositio est cōuertibilis. Et qñ dicit᷑. omnis ꝓpria passio debet cōuertibiliter predicari de suo subiecto saltē in cōcreto. ſ₃ cōuersio in cōcreto nō predicat᷑ cōuertibiliter de ꝓpositōne. ḡ ⁊c̄. Minor ꝓbat᷑: q₂ conuersio p̄dicat᷑ de mult̄ alijs. sc₃ de cōuersiōe sctī pauli. de cōuersione aque in vinū. Dicēdū ꝙ cōuersio capit᷑ dupliciter. vno modo gnāl̄r ꝑ mutatōne vniꝰ rei in aliam. ⁊ sic cōuenit multis alijs vt argumentū ꝓbat. Alio mō capit᷑ ꝑ mutatione vniꝰ ꝓpositōis in aliā. ⁊ sic capit᷑ tripliciter. vno mō ꝑ mutatōne vnius ꝓpositōis in aliā. siue hoc fiat cū mutatōne p̄dicati in subiectū siue nō ⁊ illo mō extēdit se ad cōuersionē in oppositā q̄litatem. que fit qñ ꝓpositio affirmatiua cōuertit᷑ in negatiuā ⁊ ecōtra ⁊ cōuenit solū ꝓpōnibus de contingenti ad vtrūlibet. vt sortē currere est cōtingens. cōuertit᷑ sic. sortē non currere est cōtingēs. Scd̄o capit᷑ cōuersio ꝑ mutatōne vniꝰ ꝓpōnis in aliā cū mutatōne subiecti ⁊ p̄dicati ⁊ ecōtra siue sit formalis ꝯsequētia siue nō vt h̄ ē cōuersio oīs hō ē risibilis. ḡ omē risibile ē hō. Tercio capit᷑ cōuersio ꝓprie. vt est mutatio subiecti in p̄dicatū. ⁊ ecōtra. iuxͣ regulas infra ponēdas. ⁊ sic est bona cōsequētia ⁊ formalis. q₂ tenet in oībus terminis simil̄i forma arguēdi retenta, saltē loquendo de cōuersione simplici ⁊ ꝑ accidēs.

et sic sumit in ꝓposito.

Ar Cõuersio est nõ argumẽtatio. ergo nõ est formalis ↄsequẽtia. Antecedẽs ꝓbat. q2 in cõuersiõe nõ est mediũ. Dicendũ negãdo ↄsequẽtiã. q2 ↄña formalis hʒ se in plus ꝙ̃ argumẽtatio. τ sic arguit ab inferiori ad supius negatiue. que ↄña nõ valet sicut in silĩ nõ valet asinꝰ nõ ẽ hõ. ergo nõ est aĩal. Sʒ alij negãt añs. q2 dicũt ꝙ cõuersio sit argumentatio enthimematica. vtʒ ꝑ diffõem enthimematis. q̃ ↄuenit cõuersioni. nã enthimema est oĩo in q̃ non oĩbꝰ p̃missis antepositꝭ infert festinata conclusio. τ illi ↄñr dicũt ꝙ reducat ad sillogismũ ꝑ additionẽ vniꝰ p̃misse. sicut in enthimemate. vt cõuersio vlis negatiue reducit ad cesare. τ cõuersio ꝑticularis affirmatiue reducit ad datisi. ſ conuersio vlis affirmatiue in ꝑticularẽ affirmatiuã ad darapti. Et ꝓ concordia dicẽdũ est. ꝙ cõuersio bñ est argumẽtatio in cõi τ illatiua. non tñ est argumẽtatio dyalectica τ ꝓbatiua. que est argumẽti ꝑ orõnẽ explicatio. q2 argumẽtũ est rõ rei dubie faciens fidem qꝺ nõ fit in conuersione. q2 cũ dicit hõ currit. ergo currẽs est hõ. consequens non facit fidẽ de antecedẽte. neqꝫ ꝓbat ipm.

Ar Cõuersio ẽ mutatio subiecti in p̃dicatũ τ ecõtra. ſ talis mutatio nõ est cõsequẽtia. ergo ↄuersio nõ ẽ ↄña. Dicendũ ꝙ conuersio capit dupliciter. vno mõ ꝓ mutatõne subiecti in p̃dicatũ. τ sic nõ ẽ ↄña. Alio mõ capit ꝓ habitudine ↄuerse ad conuertẽtẽ. que fundat in tali mutatõe. τ sic ẽ formalis. qñ fit ſm regulas ſ positas. τ ſm alios ẽ ↄña argumẽtatiua grã vniꝰ termini q̃ nõ ponit in conuertẽte sicut ponebat ĩ conuersa. τ sic ex cõsequẽti noĩat q̃ndã cõsequẽtiã. Uel dicẽdũ ꝙ cõuersio nõ ẽ formalr mutatio p̃dicati in subiectũ ſ causalit. ita ꝙ sit sensus cõuersio est mutatio. i. ex mutatõe. Dicimꝰ eñ subiectũ mutari in p̃dicatũ ſ non conuerti. Silr dicimus vnã ꝓpõem cõuerti in aliã: ſ nõ mutari.

Ar Predicatũ nõ põt fieri sbiectũ. ergo cõuersio nõ ẽ possibilis. Añs ꝓbatur. q2 vnũ dispatũ nõ põt mutari ĩ aliꝺ. Etiã forma nõ põt fieri materia. ſ p̃dicatũ hʒ se vt forma τ sbiectũ vt materia. ergo sbiectũ nõ põt mutari in p̃dicatũ vl' econtra. Dicẽdũ ꝙ p̃dicatũ τ sbiectũ capiunt duplr. vno mõ formalr. τ sic p̃dicatũ nunꝙ̃ fit sbiectũ. Alio mõ materialr. scʒ ꝓ illo qꝺ est sbiectũ τ ꝓ illo qꝺ ẽ p̃dicatũ. τ sic sbiectũ põt fieri p̃dicatũ τ ecõtra. Et qñ replicat. in ista conuersione hõ ẽ asinꝰ. ergo asinꝰ ẽ hõ. p̃dicatũ materialit sumptũ. scʒ asinꝰ. nõ fit hoc sbiectũ hõ. ergo p̃dicatũ nõ fit materialr sbiectum. Dicendũ negando consequẽtiã. q2 ibi cõmittit fallacia consequẽtis arguendo ab inferiori ad supiꝰ cũ distributõe. Sicut in silĩ nõ sequit. hõ nõ est hoc aĩal asinꝰ. ergo homo non est aĩal.

Qr Utrũ tm̃ tres sint spẽs cõuersiõis ꝓpõnũ. Dicendũ ꝙ sic. qꝺ ptʒ ꝑ sufficiẽtiã. q2 oĩs cõuersio ẽ cõsequentia vniꝰ ꝓpõnis ad aliã cum mutatõne. vel ergo ẽ mutatio quo ad ſcata terminoꝝ. τ sic est cõuersio ꝑ contrapositionẽ. Aut est conuersio solũmodo ſm sitũ. hoc est duplr. q2 vl' vna ꝓpositio sequit ĩmediate τ conuertibiliter aliam. τ sic est conuersio simplex. Aut ex ↄñti τ nõ cõuertibilr. τ sic ẽ cõuersio ꝑ accñs. in q̃ cõuertẽs nõ seq̃t ĩmediate ad cõuersã. ſ ad ↄuersã seq̃t vna alia. ad quã vlteriꝰ seq̃t cõuertẽs ꝑ diffõem ↄuersiõis in cõi. Uel alit sufficiẽtia põt sic sumi. q2 in omĩ cõuersiõe ẽ mutatio sbiecti in p̃dicatũ τ ecõtra. vl' ergo ĩ tali mutatõe tmĩ hñt ↄriã positõeʒ. sic ꝙ ĩ vna ꝓpõe ponũt termĩ finiti. τ in alia termĩ infiniti. τ

sic est cõuersio p cõtrapositõez. vel hñt silẽm positõez. τ hoc est dupliciter. vel qꝛ vna sequit̃ imediate ad aliam. τ sic ẽ cõuersio simplex. vel ex consequenti. τ sic est cõuersio p accidens.

Ar Aristoteles ponens spẽs cõuersiõis ꝑ prioꝝ ponit tm̃ duas species scꝫ cõuersionẽ in terminis τ in pte. q̃bus coꝛrespõdẽt cõuersio simplex τ p accidẽs. ergo Petrus hys. est hic supfluus. Preterea hõ τ risibile cõuertunt̃: sed nõ ẜm aliquã istarũ cõuersionũ. ergo sũt plẽs species cõuersionis q̃ tres. Dicendũ q̄ cõuersio capit̃ dupliciter. vno modo put ẽ instrumentũ quo mediante sillogismi impfecti reducunt̃ ad sillogismos pfectos τ illo mõ cõsiderat̃ ab Aresto. ꝑ. Prioꝝ. Et qꝛ cõuersio p contrapositionẽ ad hoc nõ deseruit. qꝛ in tali reductõne debent manere idẽ termini. sed in cõuersione p contrapositionẽ termini finiti mutant̃ in terminos infinitos ergo nõ determinat de cõuersione p cõtrapositionẽ. Alio modo capit̃ vt ẽ passio ꝓpositionũ absolute. τ sic cõsiderat̃ hic. quo mõ conuersio p contrapositionem est species eius. Ad secundũ dicendũ q̄ subiectũ τ ꝓpria passio dicunt̃ p cõuertibilitatẽ: sed ꝓprie nõ cõuertunt̃. Unde cõuertibilitas est passio terminoꝝ cõuertibiliũ. q̃ sunt de se inuicẽ vl̃r verificabiles. vt homo τ risibile. Cõuertentia est passio relatiuoꝝ que cõuertunt̃ ẜm subsistẽdi cõsequentiam. vt si pater est filius est. Sed conuersio ẽ passio ꝓpositionum. τ diuidit̃ in tres species. scꝫ in conuersionem simplicem p accidens τ p contrapositionem.

Ar Non ponit̃ aliqua species cõuersionis p cõuersione ꝓpositionum singulariũ: ergo sũt plures q̃ tres. Dicendũ q̄ ꝓpositões singulares cõuertunt̃ simpliciter sicut ꝓpões pticulares. qꝛ de pticularibꝰ indiffinitis τ singularibꝰ idem ẽ iudiciũ q̃ ad cõuersionẽ. Uel dicendũ q̄ duplices sũt ꝓpões singulares. alique sũt in q̃bus predicatũ ẽ terminꝰ singularis. τ tũc conuertunt̃ simpliciter. sicut ista. iste homo ẽ sortes τc̃. Alie sũt in q̃bus predicatũ est terminꝰ cõmunis distributus. τ tũc cõuertunt̃ i vniuersalem p accidens. vt hic sortes nõ est asinus. ergo nullus asinus est sortes Sed qñ p̄dicatũ est terminus cõmunis nõ distributus. vt hic sortes ẽ homo. tũc cõuertunt̃ in indiffinitã p cõuersionẽ simplicẽ. Et qñ dicit̃ in conuersione simplici manet eadẽ quãtitas que in illis variat̃. Dicendũ q̄ licet nõ maneat eadẽ q̃titas ẜm modũ enũciandi manet tñ ṽtualiter q̃tum ad id p q̃ verificat̃ ꝓpositio. qꝛ sicut singularis reddit̃ vera p vno supposito: ita similiter pticularis vel indiffinita.

Cõuersio simplex est qñ de subiecto fit predicatũ et de predicato subiectũ: manẽte eadẽ q̃litate τ q̃titate. Et hoc mõ cõuertit̃ vl̃is negatiua in se τ pticularis affirmatiua in se. vt nl̃s hõ est lapis: ergo nl̃s lapis ẽ hõ. aliq̃s hõ est aĩal. ergo aliqđ aĩal est homo.

Hic determinat Pe. hys. de speciebus cõuersiõis. τ primo de cõuersione simplici. in q̃ est minoꝛ mutatio eo q̄ in ea fit sola mutatio situs terminoꝝ ergo magis accedit ad naturã cõuersionis realis dicens. Cõuersio simplex ẽ quando de subiecto fit predicatum τc̃.

Qr Utrū cōuenient ⁊ bñ cōuertant̃ ſm̃ cōuerſionē ſimplicē vl̃is negatiua in vl̃em negatiuā. ⁊ ꝑticularis affirmatiua in ꝑticularem affirmatiuam. Dicendū ꝙ ſic. Et rō primu eſt. qꝛ negatio ꝓpoſitōis vl̃is affirmatiue ꝑ veritatē ſigni vl̃is extendit̃ in totā ꝓpoſitōem diſtribuens vehementer tam ſubiectū ꝙ̃ predicatū. ⁊ ideo eadem ſeruata veritate pōt hm̃ōi ꝓpoſitio vl̃is negatiua tranſponi. Et cōfirmat̃ rōne ducente ad impoſſibile. qꝛ ſi nō ſequit̃ nullus hō eſt lapis. ℊ nll̃s lapis eſt hō. tūc oppoſitū cōſequētis ſtabit cū antecedēte. ſ ad ip̄m ſequit̃ oppoſitū ꝯtradictoriū antecedētis. ℊ due ꝯtradictorie ſtabūt ſil̃ in veritate. qđ eſt impoſſibile. ℊ opoꝛꝫ primā ꝯſequētiā fuiſſe neceſſariā. Rō ſcđi eſt. qꝛ ſi iſta ſit vera. q̇dā homo ē aīal. oꝫ ꝙ aliqđ idē ſit hō ⁊ aīal. tūc ſignet̃ illud idē ⁊ vocet̃ ſortes. tūc arguit̃ ꝑ ſillogiſmū expoſitoriū. ſortes eſt hō. ſortes eſt aīal. ℊ qđdaꝫ aīal eſt hō. ⁊ ſic iſta ſequit̃ ad illā. quidā hō eſt aīal. ad quā ſequunt̃ p̄miſſe illius ſillogiſmi expoſitorij. Et cōfirmat̃ rōne que ducit ad impoſſibile. qꝛ ſi non ſequit̃. q̇dā homo ē aīal. ℊ quoddā aīal eſt hō. tūc oꝫ ſequi oppoſitū cōtradictoriū. ſcꝫ nullū aīal eſt homo. ad qđ ſequit̃ ꝑ cōuerſionē ſimplicē. nll̃s homo eſt aīal. ſed illa contradicit prime. ergo prima cōuerſio fuit bona. cū contradictoria non poſſunt ſimul eſſe vera.

Ar Oīs cōuerſio fit ex ꝓpōe que eſt cōpoſita. ergo nll̃a eſt cōuerſio ſimplex. Dicēdū ꝙ ꝯuerſionē eſſe ſimplicē intelligit̃ dupl̃r. Uno mō ſic ꝙ fiat in ſubiecto ſimplici. ⁊ ſic nulla eſt ſimplex. vt ꝓbat argumentum. Alio mō ꝑ abnegationē negationis accidentiū q̄ ſūt in illis ꝓpōnibus. et ſic eſt aliq̄ cōuerſio ſimplex in q̄ nō mutat̃ q̄litas nec ꝙ̃titas. Et qñ replicat̃. in conuerſione ſimplici nō manet eadē qualitas ⁊ ꝙ̃titas. ergo eiꝰ notificatio non eſt bona. Antecedens ptꝫ dicēdo. ſortes currit. ergo quoddā currens eſt ſortes. Dicendū ꝙ ꝙ̃uis ibi nō manet eadē ꝙ̃titas ꝙ̃tū ad modū enūciandi. tamē bene ꝙ̃tū ad rē enunciatā. ſcꝫ ꝙ̃tū ad ea ꝑ q̇bus verificant̃ ille ꝓpoſitiones. vt patuit.

Ar Non ſequit̃. nullū mortuū eſt hō. ℊ nullus hō eſt mortuꝰ Probat̃ qꝛ cōuertēs eſt falſa ⁊ cōuerſa vera. Dicendū ꝙ in oībus cōuerſionibus obſeruandū eſt ꝙ nō arguat̃ a nō diſtributo ad diſtributū ⁊ a nō amplo ad amplū cū diſtributione: ſicut fit in ꝓpoſito. qꝛ hō in p̄dicato cōuerſe nō ampliat̃. ſed in ſubiecto cōuertētis ampliat̃ ꝓ his que ſunt ⁊ fuerūt copulatiue ꝓpter participiū p̄teriti tp̄is. Et qñ dicit̃ illud participiū mortuū etiam ponit̃ in cōuerſa. ℊ homo ꝑ ip̄m ampliat̃. Dicendū ꝙ participia p̄terita ⁊ futura poſita in p̄dicato ampliant ſubiecta. ſed poſita in ſubiecto non ampliant predicata. ⁊ ergo iſta. nullū mortuū eſt homo; debet ſic conuerti. ergo nullus preſens homo eſt mortuꝰ.

Ar Nō ſequit̃. nll̃s ſenex erit puer. ℊ nullus puer erit ſenex. Similiter nulla meretrix erit virgo. ergo nulla virgo erit meretrix. ergo vl̃is negatiua nō pōt ſimpl̃r cōuerti. Antecedēs ꝓbat̃. qꝛ cōuerſe vident̃ eē vere ⁊ conuertētes falſe. Dicēduꝫ ꝙ iſte ꝓpoſitōes bene cōuertunt̃. ⁊ ſicut cōuertens eſt falſa ita ⁊ cōuerſa. ⁊ hoc gr̃a ampliatōnis. Uel dicendum ꝙ iſte due ꝓpoſitōnes poſſant capi dupliciter. Uno mō in ſenſu cōpoſito. ⁊ ſic ſūt vere. vt nullus ſenex inꝙ̃tū ſenex erit puer. ergo nll̃s puer inꝙ̃tum puer erit ſenex. Sic ſimil̃r debet dici de alia ꝓpōne ſcꝫ nulla meretrix ⁊c̃. Alio

modo capiunt̃ iste ꝓpõnes in sensu diuiso. vt nll's senex erit puer. i. nullus senex q̄ est vel erit senex erit puer. ergo nullus q̄ est vel erit puer erit senex. ꝛ sic sũt false. sed non est incõueniens ꝙ ex falsis sequat̃ falsum: ꝛ ꝙ falsa cõuertat̃ in falsam.

Querit̃ Quot sunt cautele vel regule in cõuersionibus seruande Dicendũ ꝙ septez. Prima est si nõ ponat̃ copula expsse ꝫ ṽbũ adiectiuũ. tũc ante cõuersionẽ illud verbũ prius debet resolui in suum pticipiũ ꝛ hoc ṽbũ est. vt homo currit: resoluit̃ sic. i. hõ est currens. Secũdũ est. si post copulã Sum es est. nõ sequat̃ rectus ꝫ obliqu⁹. tũc in cõuersiõe debet suppleri ens loco p̃dicati materialis. vt ista Panis est in fornace. cõuertit̃ sic. ꝫ ens in fornace est panis. Tercia cautela est. vt in ꝯuertente seruet̃ cõgruitas. vt nll's lapis est aĩal. que sic cõuertit̃. ꝫ nullũ aĩal ẽ lapis. ꝛ nõ nll's. Quarta cautela est si subiectũ nõ sit expressũ tũc ꝓpositio prius resoluat̃. aut si sit obliqu⁹ prius reducat̃ in rectũ. Quinta cautela ẽ ꝙ nõ mutet̃ gen⁹ suppositõis. nec arguat̃ a nõ distributo ad distributuz. i. ꝙ nll's termin⁹ distribuat̃ in cõuertẽte q̄ nõ sit distribut⁹ in cõuersa. ꝛ ꝓpt̃ hanc causaz pticularis negatiua nõ cõuertit̃ simplicit̃ nec vl'is affirmatiua Quã arguere a nõ distributo ad distributũ. est arguere positione consequẽtis ad positionẽ antecedentis. i. a positõne supioris ad positõem inferioris vel est arguere a ꝓpositione ĩdiffinita ad ꝓpositionẽ vl'em. Sexta cautela ẽ vt seruet̃ eadem ampliatio. q̄re non sequit̃. homo est mortuus. ergo mortuum est homo. qꝛ homo ampliat̃ in cõuersa ꝛ in cõuertẽte nõ. quare oportet addere. ergo mortuũ est vel fuit homo. Septima cautela est. vt seruet̃ eadem restrictio. ergo non sequit̃. nullus homo est mulier. ergo nulla mulier est homo.

Ar Non sequit̃. quidam homo videt lapidem: ergo quidam lapis videt hominẽ. quidam lapis est in muro. ergo q̄dam murus est in lapide. q̄dam panis est in furno. ergo quidam furnus est in pane. quidã cultellus est in vagina. ergo quedam vagina est in cultello. quidam oculus ẽ in capite. ergo quoddam caput est in oculo. quoddam vinũ est in dolio. ergo quoddam doliũ est in vino. quidam denarius est in bursa. ergo quedã bursa est in denario. ergo particularis negatiua non cõuertit̃ simpliciter.

Dicendũ ꝙ iste ꝓpositiones nõ bene conuertunt̃. quia in cõuersione determinatio predicati non debet poni ꝓ subiecto sed veruz predicatũ quod habet̃ ꝑ resolutionem ꝓpositionis cõuertentis. vt dixit secũda cautela. scilicet ꝙ predicatũ illius ꝓpositionis debet resolui in suum participiũ presentis temporis. ꝛ ponat̃ hoc pro subiecto ꝛ in verbum substantiuũ Sum es est. vt ista. quidam homo videt lapidem. conuertit̃ sic. ergo quoddam videns lapidem est homo.

Cõuersio ꝑ accidẽs est q̃n de subiecto fit p̃dicatuz. ꝛ de p̃dicato subiectũ: manẽte eadẽ q̄litate. sꝫ mutata quãtitate. Et hoc mõ cõuertit̃ vl'is affirmatiua in pticularẽ affirmatiuã: ꝛ vl'is negatiua in pticularem negatiuã. vt ois hõ est aĩal. ergo q̄ddã aĩal ẽ hõ. nul-

lus hõ est lapis. ergo quidã lapis nõ est homo.

Hic diffinit cõuersionem ꝑ accidens. ⁊ cũ hoc ostendit que ꝓpositiones conuertant̃ ꝑ hanc speciem dicens. Conuersio ꝑ accidens est quando de subiecto ⁊c̃.

Querit̃ Utrũ vniuersalis affirmatiua et vniuersalis negatiua cõuenienter cõuertant̃ ꝑ accidens in suas ꝑticulares. Dicendũ ꝙ sic. Ratio primi est. qꝛ ꝑ legem subalternarũ bene sequit̃. omnis homo est animal. ergo q̃dam homo est animal. sed hec secunda ꝑ conuersionem simplicem cõuertit̃ in istam. quoddam aĩal est homo. ergo de primo ad vltimũ necessaria est hec cõuersio. om̃is homo est animal. ergo quoddã aĩal est homo. Sed ꝙ vniuersalis negatiua cõuertat̃ in ꝑticularem negatiuam ꝑ accidens ꝓbat̃ ꝑ sillogismũ expositorium. vt ista est vera nullꝰ homo est lapis. tũc est aliquod singulare quod est homo ⁊ nõ lapis. signet̃ ergo illud ⁊ vocet̃ sortes. tũc arguat̃ sic. Sortes est homo. sortes non est lapis. ergo aliq̃s lapis non est homo. sed premisse sillogismi expositorij sequũt̃ ad illam. nullus homo est lapis. ergo ⁊ cõclusio. Etiam ꝓbat̃ sic. q̃a bene sequit̃. nullus hõ est lapis. ergo nullus lapis est homo ꝑ cõuersionẽ simplicem. ad quã sequit̃. quidam lapis nõ est homo. ideo bene sequebat̃ ad primã. ⁊ ergo ibi est bona consequentia.

Ar̃ Quantitas ꝓpositionis est prior qualitate. ergo ad mutationẽ q̃ntitatis sequit̃ mutatio qualitatis. Tenet cõsequentia. qꝛ ad mutationẽ prioris sequit̃ mutatio posterioris. Dicenduꝫ ꝙ q̃uis ad mutationem prioris sequit̃ mutatio posterioris in numero. nõ tñ sꝑ in specie.

Ar̃ Ens ꝑ accidẽs nõ cadit sub arte. ꝫ cõuersio ꝑ accidẽs est ens ꝑ accidẽs. vtꝫ ex eiꝰ noĩe. ꝙ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ ens ꝑ accidẽs dupliciť dicit̃. Uno mõ qꝛ est cõtingens casuale vel fortuitũ. ⁊ sic verũ est ꝙ ens ꝑ accidens non cadit sub arte in particulari cõsideratũ. Alio modo dicit̃ ens ꝑ accidens. id est per aliud. ⁊ tale bene cadit sub arte. ⁊ sic in ꝓposito dicitur conuersio ꝑ accidens.

Ar̃ Hic om̃is homo est aĩal: ergo quoddam aĩal est homo. mutat̃ suppositio simplex in personalem: ⁊ sic ibi causat̃ fallacia figure dictionis. ergo illa cõuersio est mala. Dicendũ ꝙ non om̃is mutatio suppositionis causat fallaciam. ꝫ quando suppositio simplex. que fit respectu secũde intentionis mutat̃ in ꝑsonalem: q̃ nõ fit in illa cõuersione. Et quando dicit̃ ista cõuersio nõ valet. bis audiui missam: ergo missam bis audiui quia prima est vera. ⁊ secũda falsa. tamen variat̃ suppositio nõ respectu secunde intentõnis. Dicendũ ꝙ illa consequentia nõ valet. qꝛ arguit̃ respectu eiusdem signi. q̃ est causa talis suppositionis. ꝫ qñ vniuersalis conuertit̃ in ꝑticularẽ nõ arguit̃ respectu eiusdẽ signi.

Ar̃ Non sequit̃ nll̃s hõ est mlier. ergo q̃dã mulier nõ est hõ. ꝙ vl̃is negatiua nõ cõuertit̃ in ꝑticularẽ negatiuã ꝑ accidẽs. Dicendum ꝙ ista male cõuertit̃. ꝫ debet sic cõuerti. nll̃s hõ est mulier. ꝙ quedam mulier nõ est masculus. vel non est aliquis hõ. qꝛ in om̃i bona cõsequentia termini debent teneri eque ample ⁊ eque stricte. ꝫ hõ in antecedẽte stat ꝓ masculis ⁊ in cõsequẽte ꝓ masculis ⁊ femellis simul. ꝙ debet addi in cõsequente vna ꝑticulaꝫque restringat ip̃m ad standũ ꝓ masculis tm̃.

Ar Non sequit̃. nullus hõ est species. ergo quedã spẽs nõ est hõ. cum cõuersa sit vera ⁊ cõuertẽs falsa. Dicendũ ꝙ ista male cõuertit̃. ꝗ debet sic ꝯuerti. nll's hõ est species. ꝗ quedã spẽs nõ est aliq̃s hõ. qꝛ homo stat in incõuersa ꝓ suppositis. ergo etiã in cõuertente debet addi aliqđ signũ quod restringit hoĩem ad standũ ꝓ suppositis. sicut est hoc signũ aliquis. Et silr ista om̃is hõ videt lapidem. ergo q̃dã lapis vidit hoĩem. non bene cõuertit̃. sed debet sic cõuerti. om̃is homo videt lapidẽ. ergo quoddam videns lapidem est homo.

Cõuersio ꝑ ꝯtrapositionez ẽ qñ de subiecto fit p̃dicatũ ⁊ de p̃dicato subiectũ: manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃ꝫtitate. sꝫ mutatꝭ termĩs finitis ĩ termĩos ĩfinitos. Et hoc mõ ꝯuertit̃ vl'is affirmatiã in se ⁊ ꝑticularis negatiã ĩ se. vt oĩs hõ est aĩal. ergo oẽ ñ aĩal ẽ nõ hõ. q̃dã hõ nõ est lapis. ergo q̃dã nõ lapis nõ est nõ hõ. Vñ⁹. Feci simpl'r cõuertit̃ eua ꝑ acci. Asto. ꝑ cõtra. sic fit conuersio tota. Asserit a: negat e. sũt vl'r ambe. Asserit i. negat o. sũt ꝑticulariter ambe. Ecce tibi sim armigeros ac. arma bono con.

Postq̃ꝫ petrus hyspa. determinauit de cõuersione simplici ⁊ ꝑ accidens vbi manẽt idẽ termini s̃catiui. licet mutant̃ solũ s̃m sitũ. Hic ꝯñr determinat de cõuersiõe ꝑ cõtrapositõem. vbi mutant̃ termini s̃m sitũ ⁊ s̃catũ sil'. ꝗ idem est ante diuersum. ideo ptꝫ ordo dicens. Conuersio ꝑ cõtrapositionẽ est quando de subiecto fit predicatum.

Qr Utrũ vl'is affirmatiua ⁊ ꝑticularis negatiua bñ cõuertant̃ ꝑ cõtrapositionẽ. Dicendũ ꝙ sic. Primũ ptꝫ. qꝛ bene sequit̃. oĩs homo est aĩal. ergo om̃e nõ aĩal est nõ hõ. qđ ꝓbat̃. qꝛ bene sequit̃. oĩs hõ est aĩal ꝗ nullus hõ est non aĩal. qꝛ aĩal ⁊ nõ aĩal cõtradicũt. ideo si aĩal vere affirmat̃ de aliquo subiecto. oportet ꝙ nõ aĩal vere neget̃ de eodẽ. ⁊ sequit̃ vltra nullus hõ est nõ aĩal. ꝗ nullũ nõ aĩal est nõ hõ ꝑ cõuersionẽ simplicez. ⁊ vltra. nullũ nõ aĩal est hõ. ergo om̃e nõ aĩal est nõ hõ. qꝛ hõ ⁊ nõ homo contradicũt. ergo de primo ad vltimũ bene sequit̃. om̃is hõ est aĩal. ꝗ om̃e nõ aĩal est nõ homo. Et fundat̃ hec cõsequẽtia in quadã regula generali. que est. qñcũq̃ꝫ negatio addit̃ supiori. tũc de supiori facit inferius ⁊ ecõtra. cũ ergo homo sit inferius ad aĩal. nõ homo erit supius ad non aĩal. sicut aĩal vl'r predicat̃ de hoĩe. ita nõ hõ vl'r p̃dicat̃ de nõ aĩali. Secũdũ ptꝫ. qꝛ bene sequit̃. quidã homo non est lapis. ergo q̃dam lapis nõ est nõ hõ. Ptꝫ consequẽtia. qꝛ bñ sequit̃. quidã homo nõ est lapis. ꝗ quidam hõ est nõ lapis quia lapis ⁊ non lapis cõtradicũt. ⁊ sequit̃. q̃dã homo est nõ lapis. ꝗ q̃dã non lapis est homo ꝑ cõuersionẽ simplicẽ. ⁊ vltra sequit̃. quidã nõ lapis ẽ hõ. ergo non lapis non est nõ homo. ꝑ locũ a contradictorijs. ergo de primo ad vltimũ bene sequit̃. q̃dam homo non est lapis. ergo q̃dã non lapis nõ est nõ homo. Ex quo ptꝫ correlarie ꝙ cõuersio ꝑ cõtrapositiõem est for-

malis ꝯña. ſicut etiaꝫ a logicis cõiter tenet᷑. licꝫ ſunt antiqui noîales hoc negãtes. ⁊ dicũt ꝙ nõ teneat qñ a parte ꝑ̃dicati ponitur termin⁹ trãſcendens in vl'i affirmatiua. vt nõ ſeqꝫtur. omnis homo eſt ens. ergo omẽ nõens eſt nõhomo. q꞉ cõuerſa eſt vera ⁊ cõuertẽs falſa. quia eſt vna affirmatiua cui⁹ ſubiectũ pro nullo ſupponit. quia de nullo demonſtrato põt dici. hoc eſt nõens. Etiam antixp̃us eſt nõens. ⁊ tamẽ eſt homo. Simil'r non tenet quãdo a parte ſubiecti ponit᷑ terminus fictus. quia nõ ſeqꝫtur. quedã chimera nõ eſt homo. ergo quidã nõhomo nõ eſt chimera. quia añs eſt verũ ⁊ ꝯñs falſum. cum ſit vna affirmatiua cui⁹ ſubiectum pro nullo ſupponit. Sed dicendũ ꝙ illa regula in qua ſe fundant eſt friuola. que dicit ꝙ omnis illa ꝓpoſitio affirmatiua ſit falſa in qua ſubiectũ pro nullo ſupponit. quia nos verificam⁹ illaꝫ. non ens eſt nõ ens. ⁊ tamẽ ibi nõ ſupponit ſubiectum ꝓ aliquo. Nec ſequitur ex illo. ergo nõ ens eſt. ſed cõmittitur fallacia a dicto ſm quid ad dictũ ſimpl'r.

Ar Jn oĩ ꝯuerſiõe dꝫ eſſe idẽ ſubiectũ ⁊ ideꝫ ꝑ̃dicatũ. ſꝫ in ꝯuerſiõe ꝑ cõtrapoſitõem nõ eſt idẽ ſubiectũ ⁊ ꝑ̃dicatũ. ergo ⁊c̃. Minor ꝓbat᷑. q꞉ termĩ finiti ⁊ infiniti nõ ſunt ideꝫ termĩ. Dõm. q̃uis termĩ finiti ⁊ termĩ infiniti nõ ſint idẽ termĩ ſm ſ̃catõem. ſunt tñ idem ſm vocẽ. ⁊ hoc ſufficit ad iſtã cõuerſionẽ. Et etiã in termĩo infinito includit᷑ vocal'r termin⁹ finitus. ergo nõ oĩno recedit a rõne cõuerſionis.

Ar Singularis negatiua cõuertit᷑ ſimpl'r. ergo etiã ꝑticularis negatiua dꝫ cõuerti ſimpl'r. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ eſt neceſſariũ eã cõuerti ꝑ ꝯ̃poſitõem. Tenet ꝯña. q꞉ de ꝑticularib⁹ ⁊ ſingularib⁹ idẽ eſt iudiciũ. Dõm ꝙ Pe. hiſ. intelligit hoc dictũ in affirmatiuis ⁊ nõ in negatiuis. Et qñ d̃r etiam tenet in negatiuis. q꞉ ſicut bñ ſeqꝫtur. ſortes nõ eſt aſin⁹. ergo aſin⁹ nõ eſt ſortes. ita bñ ſeqꝫtur in ꝑticulari negatiua. quidã hõ non eſt aſin⁹. ergo q̇daꝫ aſin⁹ nõ eſt hõ. Dõm ꝙ hoc ſolũ eſt gratia materie ⁊ non gratia forme. q꞉ non tenet in oĩbus termĩs. vt non ſequitur. quoddã aîal nõ eſt homo. ergo quidã homo nõ eſt animal.

Ar Areſto. dicit in ꝑ̃mo prioꝝ. ꝙ ꝑticularis negatiua non cõuertit᷑. ergo male hic d̃r ꝙ cõuertat᷑ ꝑ ꝯ̃poſitõem. Dõm ꝙ Areſto. non abſolute dicit ꝙ ꝑticularis negatiua nõ cõuertat᷑. ſꝫ dicit ꝙ nõ cõuertit᷑ in termĩs vel in ꝑte. i. ſimpl'r vel ꝑ accidẽs. ⁊ hoc ẽ verũ. Et qñ d̃r. cõuertẽdo ꝑticularem negatiuã ꝑ ꝯ̃poſitõem: arguit᷑ a nõ diſtributo ad diſtributũ. ergo nõ bene cõuertit᷑. Añs ꝑ꞉ in iſta cõuerſiõe. q̇dã homo nõ eſt lapis. ergo quidã nõ lapis nõ eſt nõhomo. q꞉ ibi hõ in ꝯuerſa non diſtribuit᷑. ⁊ tamẽ diſtribuitur in ꝓpoſitõe cõuertente. Dõm ꝙ hoc non impedit. q꞉ non manẽt idem termini in ꝓpoſitõe cõuertente ⁊ cõuerſa.

Ar Sicut ſe hꝫ homo ad aîal: ita ſe hꝫ nõhomo ad nõaîal. ſꝫ homo nõ ꝑ̃dicat᷑ vere de aîali in ꝓpõne vl'i. ergo nec nõhomo ꝑ̃dicabit᷑ vere de nõaîali i ꝓpõne vl'i affirmatiua. Minor ꝓbat᷑. q꞉ ſicut ſe hꝫ affirmatio ad affirmatõem: ita ſe hꝫ negatio ad negatõeꝫ. vt ꝑ꞉ ꝑ̃mo poſterioꝝ. Dicẽdum ꝙ illa auctoritas debet intelligi in cõuertibilibus: ⁊ nõ in compatõe ſuꝑioris ad inferius. Etiam habet veritatẽ quãdo negatio hoc totum negat qd̓ affirmatio affirmat.

Et est notandum q̄ illud signū qđ est in subiecto ꝓpositōis q̄ debet conuerti: quodcūq̄ sit illud: debet poni supra totum p̄dicatuꝫ: ⁊ reducere ip̄m ad subiectum. Et p̄terea eadem est cōuersio in particularib⁹ indiffinitis. ⁊ singularibus.

Hic ꝯñter Pe. his. ꝓ declaratōe dictoꝝ ponit duo notabilia. Primuꝫ est. signū quodcūq̄ sit illud qđ ponit᷑ supra subiectū cōuerse: debet in cōuertente poni supra totū p̄dicatū. vt q̄dā hō est aīal. ergo quoddā aīal ē hō. Secundū est q̄ de pticularib⁹ indiffinitis ⁊ singularib⁹ idem est iudiciū. Et hoc est intelligendū quo ad cōuersionē. q2 sicut singularis verificatur ꝓ vno supposito: ita pticularis ⁊ indiffinita. Et nō debet ītelligi quo ad oppositōem. q2 singulares opposite opponunt᷑ ꝯdictorie. s3 pticulares et īdiffinite opponūtur subcōtrarie. Ratio. q2 s̄mōes sunt ītelligēdi s̄m materiā subiectā. vt ptꝫ p̄mo Ethicoꝝ. s3 hic fit s̄mo de cōuersiōe.

Ar Ista. oīs hō est aīal. cōuertit᷑ in illā. ergo quoddā aīal est hō. ⁊ tñ illud signū oīs nō cadit supra p̄dicatū. Dōm q̄ illud notabile nō habet veritatē in cōuersione ꝑ accidēs: s3 solū in in cōuersione simplici et ꝑ cōtrapositōem. Et cū replicat᷑. nō habet veritatē in simplici. q2 ista. q̄dā hō est sortes ꝯuertit᷑ sic simpl'r. sortes est hō. vbi illud signū quidā nō cadit supra p̄dicatū cōuertētis. Dōm q̄ notabile intelligit᷑ quādo p̄dicatum est terminus cōmunis. sed hic predicatum est termin⁹ singularis: cui non potest addi signum.

Ar Singulares cōuertunt᷑ ꝑ accidēs. pticulares vero ⁊ indiffinite simpliciter. ergo nō hñt se eodē mō quo ad cōuersionē. Añs ꝓbat᷑. q2 cū dr. est sortes hō. ergo est hō sortes. est cōuersio ꝑ accidens. q2 ibi est mutatio quātitatis. Dōm q̄ licꝫ ibi mutet᷑ quātitas s̄m modū enūciandi. tñ manet eadē quātitas virtualiter q̄ntum ad id ꝓ quo verificat᷑ ꝓpositio. vt patuit. Et quādo dr. singularis negatiua cōuertit᷑ simpl'r. non autē particularis negatiua nisi quādoq̄ gratia materie. ergo ⁊c̄. Dicēdū vt prius q̄ documentū illud intelligit᷑ in affirmatiuis.

p Propositio hypothetica est illa q̄ hꝫ duas ꝓpositiōes cathegoricas ꝯiūctas tanq̄ pricipales ptes sui. vt si hō currit hō mouet᷑. Dicit᷑ autē hypothetica ab hypos qđ est sub ⁊ thesis positio: q̄si suppositio. q2 in ea vna pars supponit᷑ alteri.

Postq̄ Pe. his. determiauit de vna specie ꝓpōnis prius diuise. s. cathegorica ⁊ eius passionib⁹. s. quātitate. qlitate. oppositōe. materia ⁊ cōuersione. hic ꝯñter determiat de alia eius specie. s. hypothetica. Cui⁹ ordinis rō ē triplex. Pria ē. q2 ps ē añ totū. s3 ꝓpō cathegorica ē ps ꝓpōnis hypothetice. ergo ⁊c̄. Alia rō est. q2 simplex ē añ cōpositū. s3 ꝓpō cathegorica est simplicior q̄ hypothetica. Tertia rō est. q2 magis principale est añ mi

nus principale. ꝟ ꝓpositio cathegorica est principaliꝰ ꝯsiderata in isto tra
ctatu ꝙ̃ hypothetica. ergo ⁊c̃. Minoꝛ ptꝫ. qꝛ primꝰ tractatus ordinatᷣ ad
quartū. in quo determinatᷣ de syllogismo simpl'r dicto. qui solum cõstituᷣ
tur ex ꝓpõnibus cathegoricis. Primo ergo diffinit ꝓpõem hypotheticā
dicens. Hypothetica ꝓpositio est que habet duas ⁊c̃. Et est sensus diffini
tionis. ꝓpositio hypothecica est ꝓpõ que habet explicite vel implicite du-
as cathegoricas ꝓpões vel aliq̃ cõplexa ipsis ꝓportionabilia cõiunctas
vel cõiuncta ꝑ ꝯiũctõeꝫ vel aduerbiũ tanq̃ principales ptes sui. Dicitur
primo (ꝓpositio) q̃ ponitur loco genꝰ. Dr̃ secũdo (implicite) ꝓpter illam
sole oriente dies est. Dr̃ tertio duas ꝓpões cathegoricas vel aliqua cõ-
plexa ipsis ꝓportionabilia) ꝓpter illā vel ꝯsil'em. si hõ curreret hõ moue-
retur. ⁊ tangitur materia. Dr̃ quarto (ꝯiunctas vel cõiuncta) ad ostẽden
dum formā. Dr̃ quinto (ꝑ cõiunctõem vel aduerbiũ) ꝓpter illā sortes cur
rit dũ plato disputat. Tũc ibi (Et dicitᷣ) ostendit determĩatõem huiꝰ no
minis hypothetica. vt patꝫ clare in textu.

Qr̃ Utrũ diffinitio ꝓpõnis hypothetice sit bona. Dicenduꝫ ꝙ sic. qꝫ ꝓbatur ꝑ cõditões bone diffinitõis que sibi ꝯueniũt. Etiā oĩs diffinitio est bona que datur ꝑ genꝰ ⁊ dr̃iam ꝯuertibilẽ cũ diffinito. sed presens est hmõi. ergo ⁊c̃. Minoꝛ ꝓbatur. qꝛ ꝓpositio habet modũ generis. ꝟ residuũ ponitur ad dr̃iam ꝓpõnis cathegorice.

Notãdũ Qr̃ phus in libro ꝑihermenias non determĩat de ꝓpositione hypothetica ꝓpter duas causas. Prima est. quia hypothetica cõstituitur ex cathegoricis. ex quibus faciliter cognoscũtur hypothetice. Secũda ratio. quia phus ibideꝫ determĩat de enũciatõe vt finaliter ordinatur ad demonstratiõem que ꝓcedit ex veris ⁊ necessarijs. sed ꝓpositio hypothetica non cõtinet determinataꝫ veritatem. quia capit suam veritatem a veritate partiũ.

Ar̃ Nullũ ꝯplexũ põt diffiniri. ꝟ ꝓpõ hypothetica est q̃d ꝯplexũ. ꝗ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ solũ est q̃d cõplexũ ꝟm vocẽ ⁊ non ꝟm rẽ. qꝛ ille plures voces ponũtur ad circũloquẽduꝫ vnã spẽm ꝓpõnis cui nõ est simplex nomẽ impositũ. Et qñ dr̃. ꝓpõ hypothetica est q̃d cõplexũ ꝟm rem ꝟcatã Probatᷣ. quia cõtinet multas voces plures res ꝟcãtes. Dõm ꝙ illa plura capiũtur incõplexe. s. inq̃ntum cõueniũt in vna forma ꝓpõnis hypothetice. Sed alij dicũt ꝙ hic diffiniatᷣ ꝑ secũda intentiõe. ⁊ non ꝑ obiecto illiꝰ intentõis qđ supius reprobatũ est.

Ar̃ Idem est ꝓpõ ⁊ ꝓpõ vna. ꝟ ꝓpõ hypothetica nõ est ꝓpõ vna. ꝗ nõ est ꝓpõ. Dicẽdũ ad minorẽ ꝙ q̃uis ꝓpõ hypothetica nõ sit vna simpliciter. est tñ vna cõiunctõe ⁊ aggregatiue cõstituta ex duabus ꝓpõnibꝰ cathegoricis. Et quãdo replicatur. ex duobus actu existẽtibꝰ nõ põt fieri tertiũ. ꝟ due ꝓpões cathegorice sunt duo entia actu existẽtia. ꝗ ex ipsis nõ põt fieri ꝓpõ hypothetica. Dicẽdũ ad maiorẽ ꝑ vnũ capitᷣ dupl'r. Uno mõ ꝑ vno simpl'r. Alio mõ ꝑ vno aggregatõe. Uñ ex duobꝰ entibꝰ actu existentibus nõ põt fieri vnũ tertiũ simpl'r. ꝟ bñ aggregatõe. Uel põt dici ad minorẽ ꝙ ex duabꝰ cathegoricis vt in actu sunt nõ põt fieri ꝓpõ hypothetica. tñ bene inq̃tũ vna est in potẽtia ad aliã.

Ar̃ Nulla species formal'r distincta ꝯtra aliã spẽm põt esse in potẽtia ad ꝯstituendũ illã spẽm. sicut hõ non est in potẽtia ad ꝯstituendũ asinũ. ſ cathegorica est spẽs ꝯ hypotheticã distincta. ergo nõ est ĩ potẽtia ad ꝯstituendũ ipam. Dõm ꝙ vna spẽs formal'r nõ põt esse in potẽtia ad cõstituendũ aliã. tñ bene material'r. Sed ꝙ ꝓpõ cathegorica τ hypothetica differãt specie ptz. qꝛ quecũqꝫ differũt ſm suas formas specificas: illa differũt specie. ſ sic est de ꝓpõne cathegorica τ hypothetica. ergo specie differũt. Maior ꝓbat. qꝛ alia est forma vtriusqꝫ. nã forma cathegorice ẽ verbũ substãtiuũ. ſ forma hypothetice est cõiunctio.

Ar̃ Partes nõ differũt specie a suo toto. ſ ꝓpõ cathegorica est ꝑs hypothetice. ergo nõ differt specie ab ipsa. Dõm ad maiorẽ ꝙ pars capit dupl'r. Uno mõ inꝗ̃tũ est sub forma totiꝰ. τ sic nõ differt specie a suo toto. Alio mõ capit ſm se. τ sic ꝑs distinguit specie a suo toto. qꝛ sic aliq̃ est ꝓpria forma ꝑtis q̃ nõ est in toto. Uel dõm ad minorẽ ꝙ ꝓpõ cathegorica capit dupl'r. Uno mõ sub rõne ꝑtis hypothetice. τ sic cathegorica non differt specie ab hypothetica. Alio mõ capit ſm se τ sic cathegorica ꝓpositio differt specie a hypothetica ꝓpositiõe.

Ar̃ Propositio hypothetica hꝫ pl'es ꝑtes q̃ duas. ergo ꝯtra diffinitõez. Añs ꝓbat. qꝛ hꝫ copulã. puta ꝯiunctiõez vel aduerbiũ. Dõm ꝙ copula ꝓprie nõ est ꝑs integralis ꝓpõnis hypothetice. ſ potiꝰ ꝑtes ipius vnit τ dat ꝑtibꝰ materialibꝰ formã. Naz si due cathegorice ꝓpõnes essent vnite nõ facerẽt hypotheticã. nisi vnirent ꝑ copulã. s. ꝑ ꝯiũctõem vel aduerbiũ. Et qñ dꝛ. ꝑtes integrales nõ pñt p̃dicari de suo toto. qꝛ nõ dꝛ domus est paries. ſ ꝓpõnes cathegorice p̃dicant de hypothetica in diffinitõe. ergo nõ sunt ꝑtes eius integrales. Dõm. q̃uis ꝑtes ĩtegrales nõ possunt p̃dicari de toto in recto. tñ bene in obliquo. sicut bene dicimꝰ. homo habet caput. Sic aũt fit in ꝓposito. qꝛ ꝓpõ hypothetica hꝫ duas cathegoricas ꝓpõnes tanq̃ꝫ principales ꝑtes sui. Et ſm Laurentiũ vallensez melius diceret suas. sed illa elegãtia tempe Pe. his. non attendebat. quare nec Priscia. eam aduertit.

Ar̃ Ista est ꝓpõ hypothetica. magr̃o legẽte pueri ꝓficiũt. τ tñ ibi non sunt due cathegorice ꝓpõnes. Dõm. q̃uis explicite ibi non sint due cathegorice ꝓpõnes. tñ bñ implicite. vt ptz in resolutiõe. qꝛ ista magistre legẽte pueri ꝓficiũt. valet istã. si magr̃ legit pueri ꝓficiũt. τ tũc due cathegorice cũ nota hypotheticali exp̃sse ponunt. Et cuz replicat. ista est hypothetica. si asinꝰ volaret asinꝰ hꝛ̃et pennas. τ tñ in ea non cõiungunt due cathegorice ꝓpõnes nec explicite nec implicite. Secũda ꝑs assumpti ptz. qꝛ ꝓpõ cõstituit ex verbo indicatiuo. ſ verba hic posita sunt cõiunctiua. Dõm. q̃uis primo τ ꝑse nõ sint cathegorice. tñ bene reductiue inꝗ̃tũ reducunt ad duas indicatiuas. vt si asinus volat asinus habet pẽnas. et sic quelibet illaꝝ ꝓportionat vni cathegorice.

Qr̃ Quare nõ vocat hypothetica appositiua siue cõsecutiua a consequẽte sicut suppositiua ab antecedẽte. Dõm ꝙ idõ. quia a digniori debet fieri denomĩatio. sed in ꝓpositiõe hypothetica antecedẽs principalius est suo cõsequẽte. qꝛ ꝯsequẽs trahit suã necessitatẽ ab antecedẽte.

Et qñ arguit᷑.cathegorica dicit᷑ a p̄dicato.ergo hypothetica debet dici a ꝯñte.Tenet ꝯña a sili. Dõm ꝙ nõ est sil'e.qꝛ subiectũ trahit necessitatẽ a p̄dicato sicut materia a forma. ꝭ in hypotheticis ꝯñs hꝫ necessitatẽ ab añte.qḋ habet rõnẽ forme respectu ꝯñtis.

Item ꝓpositionũ hypotheticarũ tres sunt spẽs.s. cõditionalis.copulatiua.ꝛ disiũctiua.

Hic secũdo diuidit ꝓpõem hypotheticã in tres spẽs.s. cõditionalẽ.copulatiuã.ꝛ disiunctiuã.quarũ sufficiẽtia põt sic sumi. Nã oĩs ꝓpositio hypothetica hꝫ duas cathegoricas tanꝗ pn̄cipales ptes sui.vel ꝗ est vnio illaꝝ ꝭm vocẽ tm̄.vel ꝭm vocẽ ꝛ ꝭcatõem sil'. Si ꝭm vocẽ tm̄ sic est disiunctiua.Si ꝭm vocẽ ꝛ ꝭcatiõem sil' hoc est dupl'r.qꝛ vel illa ꝭcata denotant᷑ cõtinere seinuicẽ sicut añs cõtinet ꝯñs:ꝛ sic est cõditionalis. vel copulantu r p modũ diuersoꝝ:ꝛ sic est copulatiua.

Ar Aliqua est ꝓpõ hypothetica causalis. localis.tp̄alis.ꝛ rõnalis:ergo sunt pl'es ꝗ tres spẽs ꝓpõnis hypothetice. Dõm ꝙ iste tres spẽs in textu posite sunt pn̄cipales.ad quas alie reduci habẽt. Nam tp̄alis reducit᷑ ad copulatiuã in quã resoluit᷑.vt sortes currit dũ plato disputat.Et sil'r localis reducit᷑ ad copulatiuã.Sꝫ causalis ꝛ rõnalis reducũtur ad cõditionalẽ.quia sicut in cõditionali sunt due ꝓpões quarũ vna est añs ꝛ alia ꝯñs:sic etiã ẽ in causali ꝛ rõnali.vt quãdoquidẽ magr̄ legit pueri ꝓficiũt. Sꝫ alij logici dicũt ꝙ nõ cõtinent᷑ sub istis tanꝗ spẽs inferiores:ĩmo distinguũtur specifice ab eis.Et isti p̄ter dictas species ponũt hypotheticã rõnalẽ.sub qua cõtinẽtur oẽs ꝯñe:tam enthimematice ꝗ syllogistice. Sed dicendum est ꝙ oĩes cõtinentur sub cõditionali ꝓpter aliquã cõuenientiã hincinde reptã.qꝛ ad veritatẽ earũ reꝗrit᷑ totũ qḋ reꝗritur ad veritatẽ cõditionalis:licꝫ aliq̇d addant.vt causalis ꝗ addit ꝙ añs sit causa ꝯñtis. Uel etiã in alio differũt.vt patꝫ de rõnali. qꝛ cõditionalis nihil asserit necꝫ ponit. ꝭ rõnalis aliq̇d asserit ꝛ aliq̇d ponit.vt ptꝫ dicendo.asinꝰ volat.ergo asinꝰ habet pẽnas.Et sil'r dicendũ est de tp̄ali.ꝗ reducitur ad copulatiuã:licet in aliquo differãt.qꝛ copulatiua est vera qñ ambe eius ptes sunt vere. ꝭ tempalis põt esse falsa cuiꝰ ambe ptes sunt vere vt patꝫ in ista.pater meus fuit anteꝗ adã fuit.

Ar Ista est hypothetica.oẽs hoĩes sunt asini:vel hoĩes et asini sunt asini.ꝛ tñ nõ est cõditionalis copulatiua vel disiũctiua. Non primũ vt supponit᷑.nec copulatiua.qꝛ ibi sunt due cathegorice cõiuncte per ꝯiunctõem disiũctiuã. Nec disiũctiua.qꝛ diffinitio copulatiue eis ꝯuenit Dõmꝙ oẽs hypothetice in quibꝰ ponunt᷑ diuerse ꝯiũctões sunt distinguẽde.ex eo ꝙ in vna illarũ põt esse copula pn̄cipalis vel in alia. Si eniꝫ in ista ꝓpõne assumpta copula pn̄cipalis sit cõiunctio vel.sic est disiũctiua.si aũt copula est cõiunctio et:tũc est copulatiua.

Ar Ista est hypothetica.iohãnes currit qui disputat.tñ nec est copulatiua.nec disiũctiua.nec ꝯditionalis. Dõm ꝙ ꝗuis formaliter ꝛ explicite nõ sit copulatiua.tamen bene virtualiter ꝛ implicite.quia valet istam.iohãnes currit ꝛ ille disputat.et sic hoc relatiuũ qui resoluit᷑ in et ille.quare est copulatiua.

Qr̄ Quare nō ponitur diuisio ꝓpōnis hypothetice penes quātitatē sicut in cathegoricis. Dōm ꝙ ideo. qꝛ hypothetice non hn̄t quātitatē. qꝛ quātitas ꝓpōnis attēdit̄ ex pte subiecti. ꝫ hypothetice nō habent sbiectū ⁊ p̄dicatū tāq̄ ptes suas saltē ꝓpinqs: ꝫ itegras ꝓpōnes. ꝫ hn̄t q̄litatē. s. affirmatōez ⁊ negatōem. Vn̄ illa hypothetica ē affirmatiua cui⁹ nota cōditōis copulatōis vel disiūctōis affirmat̄. ꝫ illa ē negatiua vbi negatur. ⁊ hoc dupl'r. Uno mō p̄ponēdo illā negatōem non: toti ꝓpōni. vt nō si hō currit hō mouet̄. Alio mō ponēdo eā an̄ totā cōditionalē. vt hō mouetur nō si hō currit. Ex quo seq̄tur ꝙ oppositio etiā repit̄ in hypotheticis. nō aūt ꝯuersio. Rō p̄mi est. qꝛ oppositio sumit̄ penes q̄litatem q̄ repit̄ in hypotheticis. Rō secūdi ē. qꝛ cōuersio ē mutatio subiecti in p̄dicatū ⁊ ecōtra. ꝫ hypothetice nō hn̄t subiectū ⁊ p̄dicatū. ꝗ nō pn̄t cōuerti.

Ar̄ Oppositio etiā attēdit̄ penes q̄ntitatē. vt patuit ex ei⁹ diffinitōe. ꝗ sic hypotheticis repugnat q̄ntitas: sil'r eis repugnat oppositio. Dōm ꝙ nō ōīs oppositio attēdit̄ penes q̄ntitatē. qꝛ non oppositio ꝯdictoria q̄ in hypotheticis locū hꝫ. qd̄ sic pꝫ. qꝛ ꝯdictio ē affirmatio ⁊ negatio opposite. vt pꝫ p̄mo pierminentias. ꝫ hypothetice hn̄t affirmatōez ⁊ negatōem. igit̄ ⁊c̄. Et qn̄ q̄rit̄. quot modis dat̄ ꝯdictoria alicui⁹ hypothetice. Dōm ꝙ in copulatiuis ⁊ disiūctiuis trib⁹ modis. ꝫ in cōditionalib⁹ duob⁹ modis. Prīm⁹ ē copulatiua ⁊ disiūctiua cōposite ex ptib⁹ ꝯdicētibus ꝯdicūt. Secūdus est p̄ponēdo negatiōem toti ꝓpōni hypothetice. qꝛ non est veri⁹ dare negationē q̄ꝫ toti ꝓpōni p̄ponere negatōem. vt ista. non hō currit ⁊ nōhomo mouet̄: ꝯdicit huic. hō currit ⁊ hō mouet̄. Terti⁹ est ponēdo negationez ante notā ꝯiūctionalē. Sed in cōditionalibus fit solum duobus vltimis modis.

Ar̄ Illa. nullus hō est asin⁹ ⁊ de⁹ est. est affirmatiua. ⁊ tn̄ negatio p̄ponit̄ toti hypothetice. Dōm ꝙ act⁹ illi⁹ negatōis nō est liber: ꝫ est limitat⁹. Pro quo cōsiderandū est ꝙ nō ⁊ nullus sic differūt. qꝛ non in principio positū negat totā hypotheticā. ꝫ nullus solū illā cathegoricam negat cui p̄ponitur. qꝛ vis eius ꝑ genus numerū ⁊ casum est limitata. sed sic nō est de nō. Vn̄ ista est negatiua nōhomo est aīal ⁊ de⁹ est. ꝫ illa ē affirmatiua. nullus hō est aīal ⁊ nullus de⁹ est.

Cōditionalis est illa in qua ꝯiūgunt̄ due cathegorice ꝓpositiones mediāte hac cōiunctiōe si. vt si sortes currit sortes mouet̄. Et illa cathegorica cui imediate cōiungit̄ illa cōiunctio si: dicit̄ antecedēs. reliqua xͦo ꝯsequēs. Ad veritatē cōditionalis requirit̄ ꝙ antecedēs nō p̄t eē verū sine ꝯn̄te. vt si hō est: aīal est. Vn̄ oīs cōditionalis vera ē necessaria. ⁊ oīs ꝯditionalis falsa ē ipossibilis. Ad falsitatē cōditionalis sufficit ꝙ an̄s p̄t eē verꝫ sine ꝯn̄te. vt si hō ē: asin⁹ est.

Hic p̄seq̄tur de spēbus ꝛ mēbris dicte diuisiōis. Et p̄mo de cōditiona li. Cuiꝰ ordinis rō est. qꝛ in ꝓpōne ꝯditionali cōiungunt̄ due cathegorice ꝓpōes p modū añtis ꝛ ꝯñtꝪ. i alijs āt vniūt̄ p modū diuersaꝝ ꝓpōnū. ꝛ sic cōditionalis ē pfectior. q̄re p̄cedit. Dicit ḡ (Cōditionalis ē illa ꝛc̄.) Et qꝛ i oī ꝓpōne ꝯditionali ē añs ꝛ ꝯñs. iō ꝯñter oñdit coꝝ dr̄iaꝫ. dicens ꝙ illa ꝓpositio dr̄ añs cui imediate adiūgit̄ a pte añ illa ꝯiūctio si. alia ꝟo ꝯñs. Tūc subdit legē rectificātē hāc spēꝫ i ꝟitate ꝛ falsitate. oñdens q̄d suffi ciat ad ꝟitatē cōditionalꝭ. ꝛ q̄d req̄rat̄ ad eiꝰ falsitatē. vt pꝫ clare i textu.

Ar Cōiūgēs duo extrema dꝫ poni i medio. ſ ista ꝯiūctio si nō ponit̄ in medio. ḡ nō ꝯiungit duas cathegoricas ꝓpōnes. Dōm ꝙ du plex est cōiunctio. s. ꝯiūgēs p vim. ꝛ cōiungēs p ordinē. Modo oīs cōiun ctio cōiungēs p vim dꝫ poni in medio. ſ cōditionalis cōiungit p ordineꝫ q̄re nō ē necesse ipam poni in medio. Uel dicenduꝫ ꝙ q̄uis illa cōiunctio non ponatur in medio ſm vocē. tñ bñ ſm virtutē.

Qr Quid req̄rat̄ ad ꝟitatē ꝯditionalis. ꝛ q̄d sufficiat ad eiꝰ falsitatē Dōm ad p̄mū ꝙ ad ꝟitatē cōditionalis req̄rit̄ ꝙ añs nō p̄t esse veꝝ sine ꝯñte. Cuiꝰ rō ē. qꝛ i ꝓpōne cōditionali denotat̄ ꝯña bona. ſ in oī bona ꝯña si añs ē verū ꝛ ꝯñs erit veꝝ. qꝛ ex vero nil seq̄tur nisi verū. et si illa ē vera. sortes currit. etiā ista. sortes mouet̄. Uñ oīs cōditionalis vera est necessaria. qꝛ dic̄ nec̄iaꝫ hītudinē vniꝰ ꝓpōnis ad aliā qd̄ req̄rit̄ ad ve ritatē eiꝰ. licꝫ tñ q̄libet ps p se sūpta q̄ñqꝫ sit falsa ꝛ ipossibilis. Sꝫ p op positū oīs cōditionalis. falsa ē ipossibilꝭ. qꝛ dic̄ ꝯñaꝫ vniꝰ ꝓpōnis ad aliā. q̄ ꝯña p nullo tp̄e ē nec̄ia. siue sit hītudo cōtingēs siue ipossibilis. iō cōdi tionalis falsa p oī tp̄e ē falsa ꝛ ipossibilꝭ. Sꝫ ad secūdū dr̄ ꝙ ad falsitatē cōditionalis sufficit ꝙ añs p̄t eē verū sine ꝯñte. Rō ē. qꝛ sicut cōditionalꝭ vera ē bona ꝯña. ita silr̄ cōditionalis falsa ē mala ꝯña. vt pꝫ ibi. si hō ē ri sibilis baculꝰ stat in angulo. Sꝫ ad malā ꝯñaꝫ sufficit ꝙ añs pōt esse veꝝ sine ꝯñte. ꝛ ꝙ ꝯñs nō includat̄ in antecedēte. ideo nō repugnat in cōditi onali falsa añs esse verū sine cōsequēte.

Ar Hec ꝯditionalis ē vera. si sortes currit sortes mouet̄. ꝛ tñ nō ē ne cessaria. qꝛ vtraqꝫ ps eiꝰ ē cōtingēs. ḡ nō oīs cōditionalis vera est nec̄ia. Dōm ꝙ licꝫ vtraqꝫ ps eiꝰ sit cōtingens. tñ habitudo vniꝰ ad ad aliā est nec̄ia. Et qñ dr̄. hec ē cōditionalis falsa. si hō currit hō est albꝰ. ꝛ tñ pōt esse vera supposito ꝙ oē currēs sit albū. ḡ nō oīs cōditionalis falsa ē im possibilis. Dōm ꝙ si ponat̄ illa vl'is. oē currēs est album. tūc ꝯñs seq̄tur de necessitate virtute illaꝝ p̄missaꝝ. oīe currēs est albū. ſ hō currit. ḡ hō est albꝰ. ꝛ nō seq̄tur ꝟtute huiꝰ soliꝰ ꝓpōnis. si hō currit. ꝛ sic p̄ma cōditi onalis nō ꝓpter hoc ē vera. ſ semp impossibilis.

Ar Ambe ptes illiꝰ. si hō est risibilis baculꝰ stat in angulo. possunt es se vere. ergo tota erit vera. Dōm negādo ꝯñam. qꝛ cōditionalis nō ha bet veritatē suā a veritate ptiū: ſ ab ipaꝝ habitudine. cōstat eñ aliquā cō ditionalē esse verā. cuiꝰ tñ ambe ptes sunt false. vt ibi. si asinꝰ volaret asi nus hr̄et pēnas. ita silr̄ pōt aliq̄ cōditionalis eē falsa cuiꝰ tñ ambe partes sunt vere vel saltē possibiles. vt in dicta cōditionali. qꝛ ista. hō est risibilꝭ. nihil facit ad veritatē illiꝰ, baculus stat in angulo.

Q. Quot modis pōt argui in cōditionalibꝰ. Dōm ꝙ q̄ttuor modis duobꝰ bñ q̄ fūdāt duas regulas ꝯñaꝝ. ⁊ duobꝰ male. Primꝰ ē. ar/ guēdo a positōe añtis ad positōem ꝯñtis est bona ꝯña. vt si sortes currit sortes mouet̄. ß sortes currit. ḡ sortes mouet̄. Secūdus ē arguēdo a po/ sitōe ꝯñtis ad positōem añtis ē mala ꝯña. vt si sortes currit sortes moue/ tur. ß sortes mouet̄. ḡ sortes currit. ⁊ ibi est fallacia ꝯñtis. Tertiꝰ ē. argu endo a destructiōe ꝯñtis ad destructiōem añtis est bona ꝯña. vt si sortes currit sortes mouet̄. ß sortes nō mouetur. ergo sortes nō currit. Quartꝰ est. arguēdo a destructōe añtis ad destructōem ꝯñtis ē mala ꝯña. vt si sor tes currit sortes mouet̄. ß sortes nō currit. ḡ sortes nō mouet̄. qꝛ añs pōt esse verū sine ꝯñte. ⁊ ibi arguit̄ ab inferiori ad supius negatiue.

Ar. Non seq̄tur. si homo est bipes aliqđ aīal est bipes. ß aliqđ aīal. s. asinꝰ non est bipes. ergo homo nō est bipes. et tamen arguitur ter tio modo. Dicendum ꝙ hic cōsequens nō destruitur. quia negatio pre/ cedit cōsequens. sed si argueretur sic. nulluȝ animal est bipes. ergo nullꝰ homo est bipes. ⁊ tūc minor est falsa.

Copulatiua est illa in qua ꝯiūgunt̄ due ꝓpositiōes cathegorice mediāte hac cōiunctōe et. vt sortes cur rit ⁊ plato disputat. Ad veritatē copulatiue requiri tur vtrāq; partē esse verā. vt hō est aīal ⁊ equꝰ ē hin nibilis. Ad falsitatē eius sufficit alterā ꝑtē esse falsā. vt homo est aīal ⁊ equus est lapis.

Hic ꝯñter Pe. hys. determīat de secūda specie ꝓpōnis hypothetice. s. copulatiua. Cuiꝰ ordinis rō est. qꝛ species ꝓpōnis hypothetice ordinant̄ ſm ꝙ hñt maiorē vnionē. ß est maior vnio in cōditionali q̄ȝ in copulatiua ⁊ in copulatiua est maior vnio q̄ȝ in disiūctiua. Patȝ. quia in cōditionali vna ꝓpō hȝ se vt añs: ⁊ alia vt ꝯñs. ⁊ sic faciūt ꝯñaȝ. ß in ꝓpōne copulati ua cathegorice hñt se ꝑ modum diuersaꝝ ꝓpōnū. ⁊ in ꝓpōne disiūctiua so lum est vnio ſm vocē. Dicit ḡ. Copulatiua est illa in q̄ ꝯiūgunt̄ due cathe gorice ꝓpōnes ꝑ hāc ꝯiūctōem et. vt sortes currit ⁊ plato disputat. Tūc ibi (Ad veritatē copulatiue) ponit legē rectificantē hāc spēȝ q̄ ad verita/ tem ⁊ falsitatē. dicens vt patet in textu.

Q. Utrum ista sit copulatiua. sortes currit ⁊ plato disputat vel bacu/ lus stat in angulo. Dōm ꝙ pōt esse copulatiua vel disiūctiua. q̄a si illa cōiunctio et fuerit principalis copula tūc est copulatiua. si autē vel fuerit principalis copula: ipa est disiūctiua. Sȝ diceres. tūc spēs ꝓpōnis coinciderēt. qꝛ vna ⁊ eadē ꝓpō esset copulatiua ⁊ disiūctiua. Dōm ꝙ non est incōueniēs ꝙ spēs coincidāt materialr̄ ⁊ respectu diuersoꝝ. dūmō ta/ men repugnāt formalr̄ ⁊ respectu eiusdē.

Ar. Diffinitio ꝓpōnis copulatiue nō cōuenit oī cōtento sub diffinito. ergo nō est bona. Añs ꝓbat̄. qꝛ ista est copulatiua. dum sortes cur rit sortes mouetur. ⁊ tñ in ea nō ꝯiungunt̄ due cathegorice ꝓpōnes ꝑ hāc

ↄiunctõez et. Dõm ꝙ ꝗuis formalr̃ ⁊ explicite nõ ↄiũgant due ꝓpões
cathegorice: tñ implicite. vt patz in reſolutõe. q2 reſoluit̃ ſic. ſortes currit
in aliquo tempe: ⁊ in eodẽ tempe plato diſputat. Et ſimiliter dicendũ eſt
de iſta. ſortes currit qui mouetur.

Ar Iſta eſt ꝓpõ copulatiua. ſortes ⁊ plato currũt. q2 in ea ponit̃ ↄiun
ctio copulatiua. ⁊ tñ diffinitio ſibi nõ cõuenit. Scđa ps ꝓbat̃. q2 in ea nõ
ↄiũgunt̃ due cathegorice. Dõm ꝙ illa ꝓpõ ẽ diſtinguẽda. q2 vel eſt vna
cathegorica de copulato extremo: tũc (et) nõ copulat inter ꝓpões: ſ3 iter
duos termĩos. Aut eſt hypothetica copulatiua: tũc (et) virtualr̃ copulat
inter ꝓpões. Pro q̊ notãdũ ꝙ iſte ↄiunctiões ſi. et. vel capiunt̃ duplr̃.
Uno mõ vt ↄiũgũt inter termĩos. ⁊ ſic faciũt ꝓpões cathegoricas de cõ
ditionato copulato vel diſiũcto extremo. ⁊ hoc duplr̃. q2 vl̃ ponunt̃ a pte
ſubiecti. aut a pte p̃dicati. Alio mõ capiũtur vt ↄiũgũt inter ꝓpões for
maliter vel reductiue. ⁊ ſic faciũt ꝓpões hypotheticas.

Qr Quõ ſe hñãt copulatiue ꝓpões ad ṽitatẽ ⁊ falſitatẽ. Dõm ꝙ
ad ṽitatẽ copulatiuã reqrit̃ vtrãq3 ptẽ eẽ verã. ⁊ ad falſitatẽ ſufficit alte
rã ptẽ eſſe falſã. Rõ pmi ẽ. q2 ſicut ſe h3 totũ ĩtegrale ad eẽ: ſic ſe h3 ꝓpõ co
pulatiua ad ṽitatẽ. ſ3 ad h᷑ ꝙ totũ ĩtegrale exiſtat reqrit̃ exñtia oĩm ſuarũ
ptiũ. ꝫ etiã ad ṽitatẽ ꝓpõnis copulatiue reqrit̃ ṽitas ambaꝝ ptiũ. Rõ ſe
cũdi ẽ. q2 ſicut ſe h3 totũ ĩtegrale ad nõ eſſe. ſic ſe h3 tota ꝓpõ copulatiua
ad falſitatẽ. ſ3 ad hoc ꝙ totũ integrale nõ exiſtat ſufficit vnã ptẽ nõ eſſe. ꝫ
etiã ad falſitatẽ ꝓpõnis copulatiue ſufficit alterã ptẽ eſſe falſaz. Qñq3 ta
men ambe partes ſunt falſe. ⁊ tunc etiã dicit̃ falſa. nõ tamẽ eſt magis fal
ſa intẽſiue. lic3 bene extẽſiue.

Ar Hec eſt falſa. adã ⁊ noe fuerũt. ⁊ tñ vtraq3 ps eius ẽ vera. vt de ſe
ptz. Prima ps aſſumpti ꝓbat̃. q2 nunq3 fuit veꝝ dicere adã ⁊ noe
ſunt. ꝫ nũc nõ eſt verũ dicere adã ⁊ noe fuerũt. Tenet ↄñia. q2 oĩs ꝓpõ de
p̃terito vera aliqñ habuit vnã de p̃ñti verã. Dõm ꝙ nõ ſemꝑ requirit̃ ꝙ
ꝓpoſitio vna de p̃terito vera habeat vnã de p̃ſenti verã. ſed aliqñ habet
vnã aliqñ plures. ſufficit autẽ ad hoc ꝙ ꝓpoſitio de p̃terito ſit vera de ꝙ
omẽs ꝓpões de p̃ſenti ſi correſpõdentes aliqñ fuerũt vere. ⁊ ſic eſt in di
ctis. q2 aliquãdo fuit verũ adam eſt. et ſimiliter aliquãdo fuit verum noe
eſt. ꝗuis pro diuerſis tempibus.

Ar Illa ꝓpõ homo eſt aĩal ⁊ equ⁹ eſt aſin⁹. eſt vera. ⁊ tñ ambe ei⁹ par
tes non ſunt vere. Prima ps ꝓbat̃. q2 dicit aliq̃d eſſe ſicut eſt. ſ. homine3
eſſe aĩal. Dõm ꝙ iſta ꝓpõ nõ dicit eſſe ſicut eſt ꝗtũ ad totũ ſ3catũ. lic3 bñ
quo ad ptẽ a q̃ tota ꝓpõ nõ denoĩat̃ vera.

Ar Totũ nihil aliud eſt q3 oẽs ſue ptes. ſi ꝫ oẽs ptes copulatiue non
ſint falſe. tota nõ erit falſa. Dõm ꝙ totũ capit̃ duplr̃. Uno mõ diſtributi
ue ⁊ ſyncathegorematice. Alio⁹ collectiue ⁊ cathegorematice. Modo ca
piẽdo totũ diſtributiũe ad falſitatẽ toti⁹ copulatiue reqrit̃ falſitas vtriuſ
q3 partis. ſed capiẽdo totum collectiue put idem eſt q̃ perfectũ. ſic ſuffi
cit ꝙ altera pars ſit falſa.

Qr Quot modis arguit̃ in copulatiuis. Dõm ꝙ q̃ttuor modis. ſc3
duobus bene. ⁊ duobus male. Primus eſt arguẽdo a tota copu

latina vera ad quālibet ptē eius est bona ꝯñа. vt hō est aīal ꝛ deus est. ergo hō est aīal vel deus est. Secūdus est arguendo a parte copulatiue falsa ad totā falsā est bona ꝯña. vt bñ seqtur. ista ē falsa hō est asin⁹. ergo illa tota. hō est risibilis ꝛ homo est asin⁹. Terti⁹ est arguēdo a parte copulatiue vera ad totā verā est mala ꝯña. vt nō seqtur. illa ē vera hō ē aīal ergo ista. hō est aīal ꝛ equ⁹ est asin⁹. Quart⁹ est arguēdo a pte copulatiue falsa ad aliam falsaȝ est mala ꝯña. vt nō seqtur. homo est asin⁹ ꝛ deus est. sed prīma est falsa. ergo ꝛ secūda.

Ar Nō seqtur petr⁹ ꝛ paul⁹ trahunt nauē. ġ petr⁹ trahit nauē. qꝛ añs pōt esse veꝝ sine ꝯnte. Dōm ꝙ (ꝛ) in antecedēte pōt capi dupl'r. Uno modo vt copulat inter ꝓpositōes. ꝛ tūc bene arguitur. Alio mō capitur vt cōiungit inter termīos. ꝛ tūc est vna cathegorica. de copulato subiecto. ġ nō fundat aliquam ꝯñam.

Disiūctiua ē illa in q̄ ꝯiungunt due ꝓpōnes cathegorice ꝑ hāc cōiunctōeȝ vel: aut ei siliȝ. vt sortes vel plato disputat. Ad veritatē disiūctiue requirit vnaȝ partem esse verā. vt homo est aīal vel equ⁹ est lapis. Et ꝑmittitur ꝙ vtraqȝ pars sit vera: sed nō ita ꝓprie vt homo est aīal vel equ⁹ est hinnibilis. Sed ad falsitatē eius reqrit vtrāqȝ partē esse falsaȝ. vt homo est asinus vel equus est lapis.

Hic determinat de propositione disiūctiua in qua est minor vnio q̄ȝ in alijs. et ipsam primo diffinit dicens. (Disiūctiua est illa ꝛc.) Tunc ibi. (Ad veritatem) ostendit quomodo disiūctiua regulatur in veritate ꝛ falsitate. vt patet in textu.

Ar Cōiunctio disiūctiua disiūgit. ergo nō cōiungit. Tenet ꝯña. qꝛ cōiūgere ꝛ disiūgere sunt opposita. ꝛ opposita nō possunt eidē inesse. ergo. Dicendū ꝙ cōiungere ꝛ disiūgere non possunt cōuenire eidem respectu eiusdē. sed bene respectu diuersoꝝ. Nam duo sunt actus in coniunctione disiūctiua. Primus est generalis. ꝛ est cōiungere duo extrema inter se. ꝛ illum habet a suo genere. Secundus est specialis. ꝛ est ea disiūgere respectu tertij. Et dr̄ specialis. qꝛ habet eū a differētia ꝓpria. grā cui⁹ dr̄ cōiunctio talis. s. disiūctiua.

Ar Ista est disiūctiua. omnis ꝓpositio est vera vel falsa. quia equipollet vni disiūctiue. et tamen diffinitio ei non cōuenit. Dicendū ꝙ ista ꝓpositio est distinguēda. quia (vel) aut cōiungit inter terminos. et sic non est disiunctiua. sed est vna ꝓpositio cathegorica vera de disiūcto predicato. Alio modo (vel) cōiungit inter ꝓpositōes. ꝛ sic ē hypothetica disiūctiua falsa. valēs istā. oīs ꝓpositio est vera vel oīs ꝓpositio est falsa. cuius ambe ptes sunt false.

Qr Quō se habeat natura disiūctiue ꝓpōnis ad veritatē ꝛ falsitatem.

Dicendū ꝙ ad veritatē disiūctiue sufficit alterā partez esse veram. Sed ad falsitatē eiꝰ reqrit̄ ꝙ vtraq̄ eiꝰ ps sit falsa. Rō primi est. qꝛ ꝓpō disiunctiua sumit duas ptes sub disiūctōe. ideo sufficit alterā ptē esse verā. Alia rō est. qꝛ sicut se hꝫ totū vl'e ad suas ptes subiectiuas: sic se hꝫ tota disiūctiua ad suas ptes integrales. ſ ad hoc ꝙ totū vl'e sit, sufficit vnā ptē esse ꝗ ad hoc ꝙ tota disiūctiua sit vera sufficit vnā ptē eē verā. Rō secūdi ē. qꝛ sicut se hꝫ totū vl'e ad nō eē: sic se hꝫ tota disiūctiua ad falsuꝫ eē. ſ ad hoc ꝙ totū vl'e nō sit reqrit̄ nō exn̄tia oīm suaꝝ ptiū. ꝗ ad hoc ꝙ aliq̄ ꝓpō disiūctiua sit falsa reqrit̄ falsitas ambarū ptiū.

Ar̄ Scdm̄ Priscianū disiūctiua ꝯiūctio alterā q̄dē ptē esse: alterā vo nō esse ſcat. ꝗ ad veritatē disiūctiue nō sufficit alterā ptē esse verā ſ etiā reqrit̄ vnā eē falsaꝫ. Dōm ꝙ ꝯiūctio disiūctiua pōt teneri dupl'r. Uno mō ꝓprie ⁊ disiūctiue. ⁊ tūc ad v̄itatē ꝓpōnis disiūctiue reqrit̄ ꝙ vna ps sit vera ⁊ altera falsa. sicut satis īnuit Boetiꝰ in syll'is hypotheticis. Alio mō tenet̄ sub disiūctōe. s. qn̄ ſcat īdifferēter vnā ptē eē verā vl' vtrā q̄. ⁊ hoc mō loquitur Petrꝰ hyspanus.

Ar̄ Nulla ꝓpō includēs ꝯdictoria ē vera. ſ disiūctiua cōposita ex ptibus ꝯdicētibꝰ ē hmōi. ꝗ nō ē vera. Dōm ꝙ aliq̄ ꝓpō dr̄ includere ꝯdictoria dupl'r. Uno mō qꝛ cōstituitur ex cōtradictorijs. ⁊ hoc tribꝰ modis. Primo copulatiue. ⁊ oīs talis est impossibilis. Secūdo cōditionaliter. ⁊ tūc si an̄s includat cōtradictoriū illa est necessaria. sicut pꝫ de ista. si tm̄ pater est nō tm̄ pater est. Tertio disiūctiue. ⁊ oīs talis est necessaria Alio mō dr̄ aliq̄ ꝓpō includere ꝯdictoria: qꝛ ꝯdictoria ad eam sequūtur. ⁊ sic maior est vera. ⁊ minor in illo sensu est falsa.

Ar̄ Nulla pars ponit ꝓpōem disiūctiuā verā. ergo ad veritatē disiunctiue nō reqritur alterā ptē esse verā. An̄s ꝓbatur. qꝛ quelibet indifferēter pōt esse falsa. Dōm ꝙ q̄uis nulla ps determīate ponat disiūctiuā veram. tamen bene indetermīate. quia sub disiunctiōe vnius ad aliam: quod sufficit.

Ar̄ Hec est disiūctiua falsa. omnes homīes sunt asini vel homines et asini sunt asini. ⁊ tamen vna eius pars est vera. s. asini sunt asini. ergo ad falsitatem disiūctiue non requiritur vtrāq̄ partē esse falsam. Dicenduꝫ ꝙ illa non est totalis pars disiūctiue: sed ista homines et asini sunt asini. que est falsa. ⁊ alia pars etiaꝫ est falsa. Sed diceres. ip̄a est vera sic punctuādo. oēs homīes sunt asini vel hoīes. que est vna ps vera. ⁊ alia. s. asini sunt asini: ē etiā vera. ꝗ male dictū est ꝙ sit falsa. Dōm ꝙ tūc nō est disiūctiua. ſ copulatiua. cuiꝰ prima ps est de disiūcto p̄dicato.

Qr̄ Quot modis arguit̄ in disiūctiuis. Dōm ꝙ q̄ttuor modis. Primo a tota disiūctiua cū destructōe vniꝰ ptis. s. false ad alterā partē non destructā est bona ꝯn̄a. vt homo est asinus vel deus est. ſ homo non est asinus. ergo deus est. Secūdo arguēdo a parte disiūctiue vera ad totam veram. vt bene seq̄tur. hec est vera homo currit. ergo hec est vera homo currit vel hō est asinus. Tertio a parte disiūctiue vera ad alterā eius partē tanq̄ꝫ verā est mala ꝯn̄a. vt nō seq̄tur. hec est vera hō est aīal. ꝗ ista. vel equꝰ est asinꝰ. Quarto arguēdo a pte disiūctiue falsa ad totaꝫ falsam est mala ꝯsequētia, vt nō sequit̄, hec est falsa homo est equꝰ. ergo hec est

falsa. homo est animal vel equus est asinus.

Ar Non sequitur. ois ꝓpõ est vera vel falsa. ſ nõ ois ꝓpõ est vera. ergo ois ꝓpõ est falsa. ꝛ tñ arguitur penes pmũ modũ. Dõm ꝙ illa maior est distinguẽda. qꝛ vel est vna cathegorica de disiũcto ꝑdicato ꝛ sic est vera. ꝛ nõ est ad ꝓpositũ. vel est vna disiũctiua ꝛ sic est falsa. qꝛ ambe eius ptes sunt false. ꝛ nõ arguitur penes primũ modũ.

Ar Non sequitur. sortes est vacca vel nõ est vacca. ſ sortes nõ est vacca. ergo est vacca. ꝛ tamẽ arguitur a destructõe vnius ptis ad alteram nõ destructam. Dõm ꝙ ibi non arguitur a destructiõe vnius partis ad alteraꝫ non destructã. quia in antecedẽte vna pars fuit destructa. ꝛ sic non debet plus destrui in alia ꝓpositione. sed illa que fuit affirmatiua destruitur. ergo debet sic argui. sortes est vacca vel non est vacca. sed sortes non est vacca. ergo non est vacca.

s Equitur de eqpollentijs: de quibus tales dantur regule. Prima regula est ꝙ si alicui signo vniuersali vel particulari ꝑponatur negatio equipollet suo cõtradictorio. vt illa. non omnis homo currit: equipollet isti. quidã homo currit. ꝛ ista. nõ quidam homo currit: equipollet isti. nullus homo currit. Secũda regula talis est ꝙ si alicui signo vniuersali postponatur negatio equipollet suo ꝯtrario. vt oĩs homo non currit: equipollet isti. nullus homo currit. ꝛ ista. nullus homo nõ currit: equipollet isti. oĩs homo currit. Tertia regula ẽ ꝙ si alicui signo vniuersali vel particulari ꝑponatur vel postponatur negatio equipollet suo subalterno. vt nõ oĩs homo nõ currit: equipollet isti. quidã hõ currit. et nõ nullus hõ nõ aurrit: eqpollet isti. quidã homo nõ currit.

Postq̃ Petrus hyspa. determiauit de duabus passiõibus ꝓpositõis. s. de opposit õe ꝛ cõuersione. hic ꝯñter determiat de quadã alia que dicitur equipollẽtia. ꝛ hoc facit post determniatõem ꝓpositionũ hypotheticarũ. Cuius ordinis ratio est. qnia aliquo modo equipollentia cõuenit ꝓpositiõi bus hypotheticis. ꝛ hoc rõne suarũ partiũ. vt isti equipollẽt. si nullus homo mouetur nullus homo currit. et si nõ quidã homo currit non quidam homo mouetur. Et ad hoc innuenduꝫ ĩmediate post determinatõem propositionũ cathegoricarũ determiat de equipollẽtijs. Et circa has tria facit. quia primo de eis ponit modum ꝓsaicum regularem. Secundo modum metricum exemplarem. Tertio addit modum metricum recapitula-

rem. Circa primū tria facit ſm ꝙ ponit tres regulas principales: que ſatis clare tangūtur in textu.

Ar Equipollētia debet ꝑcedere cōuersionē. ergo contra ordinē. Añs ꝓbat. qꝛ idem est ante diuersuꝫ. ſ equipollētia ꝯuenit ꝓpōnibus ſm eundem ordinem: ⁊ cōuersio ordine ecōuerso. Etiam equipollētia est effectus oppositōis. ſ effect⁹ īmediate debet sequi suā cām. Dōm ꝙ duplex ē ordo. s. nature ⁊ discipline. siue ꝗ ad nos ſm ordinē nature eꝗpollētia deberet ꝑcedere ꝯuersionē. ſ ſm ordinē discipline ⁊ quo ad nos eꝗpollētia seꝗtur ꝯuersionē ꝓpter cām prius tactā.

Qr Quid sit eꝗpollētia. Dōm ꝙ est duarū ꝓpositionū pri⁹ oppositarum formalis eꝗpollētia in ꝗlitate ⁊ quātitate. in veritate ⁊ falsitate ꝓpter negationē ꝑpositā aut postpositā. vel ꝑpositā ⁊ postpositam simul. Vel sic. equipollētia est equalētia duarū ꝓpositionū in ꝗlitate ⁊ quātitate. in veritate ⁊ falsitate ꝑ aduentū negatōis facta. Ibi equalētia ponitur loco generis. nam equalētia est supius ad eꝗpollētiaꝫ. qꝛ equalētia ꝯuenit tam rebus ꝙꝫ terminis ⁊ ꝓpōnib⁹. sed equipollētia ꝯuenit tm̄ ꝓpositōibus. ideo est minus cōmune. Et dꝛ in qualitate ⁊ quātitate. ad innuēdum ꝙ ibi debet esse eꝗpollētia formalis: ⁊ non solū materialis ꝗ est īter vl'em ⁊ particularē in materia naturali. Unde iste ꝓpōnes dicunt̄ eꝗpollere formal'r: quarum vtraqꝫ est illatiua alterius in bona ꝯn̄a. dūmodo tamen hoc fiat ꝑ additioneꝫ negatōis negantis. Seꝗtur correlarie primo ꝙ ꝓpōnes aliquas eꝗpollere est ip̄as esse eiusdē veritatis ⁊ falsitatis: ꝗlitatis ⁊ quātitatis. Sequit̄ secūdo ꝙ vna earum semper est illatiua alterius in bona ꝯn̄a ⁊ formali. vt bene sequit̄. nō aliquis homo est asin⁹. ergo null⁹ homo est asin⁹. Et ergo ꝯueniēter enumerat̄ inter ꝯn̄as formales: que patēt in his versibus. Sin. cōuer. eꝗpol. tota copula parteqꝫ disiūcte. Has dic formales. reliꝗs dic materiales.

Notandū Qꝛ negatio in generali non potest diffiniri. quia est eꝗuocū. ideo primo debet diuidi ⁊ in mēbris diffiniri. Est autem triplex negatio. s. negans. priuans. et infinitās. Negatio negans est malignātis nature. quicꝗd post se inuenit hoc totum destruit: ⁊ oppositū eius inducit. vt dicit beatus Augustin⁹. Et illius negatōis proprius act⁹ est negare compositionē. Negatio infinitans est que negat intrinsecam compositionē ip̄ius termini cui adiungit̄. ⁊ ex tali negatiōe fit vna dictio cum termino cui īmediate cōiungit̄. vt nōhomo. Sed negatio priuans est que negat habitum siue formaꝫ ⁊ derelinquit ip̄m subiectum cum aptitudine ad habituꝫ. vt impius. iniustus. ignorans. Et de negatione negante est hic solum ad propositum. quia ipsa est causa effectiua instrumētalis equipollentiarū.

Qr Utrū equipollētiaꝝ regula prima sit ꝯueniēter assignata. Dōm ꝙ sic. Est aūt prima reg'a talis. negatio ꝑposita signo vl'i vel particulari facit equipollere cōtradictorias. vt nō oīs homo currit. quidā homo non currit: equipollēt. Ratio regule est ꝯdictorie de termīo cōmuni repugnāt in quattuor. scꝫ in quātitate. qualitate. veritate. et falsitate. Sed negatio preposita omnia ista destruit et opposita inducit. et per consequens facit

ꝯtradictorias ꝓpōnes equipollere. In ista subintelligit᷑. si signo vniuer-
sali vel ꝑticulari alicui⁹ ꝓpōnis ꝑponat᷑ negatio negās: tūc totū aggre-
gatū ex illa ꝓpōne ꝛ negatōe ꝑposita equipollet ꝯdictorio illius ꝓpōnis
cui negatio addit᷑. Ex ista regula seq̄tur alia: que talis est. Si sit aliq̄ ꝓ-
positio cui ꝑponat᷑ negatio: tūc aggregatū ex illa ꝓpōne ꝛ negatōe ꝑposi
ta erit ꝯdictoriū illi⁹ ꝓpōnis. Et hoc est verū tam in cathegoricis q̄ꝫ hypo
theticis. ꝛ fundat᷑ super hāc regulā ꝙ non est dare veri⁹ ꝯdictiōem q̄ꝫ to-
ti ꝓpositōi ꝑponere negationē.

Ar Signo nō p̄t ꝑponi negatio. ꝗ regula ꝑsupponit falsuꝫ. Añs ꝓba
tur p Aresto. in p̄mo ꝑhiermeniarū. vbi dicit ꝙ signo nō ē addēda
negatio. Dicendū ꝙ negatio infinitās non est addenda signo de q̄ loq̄-
tur p̄hus p̄mo ꝑhier᷑. sed bene negatio negans de qua hic fit sermo. ꝛ tūc
aggregatū ex signo ꝛ negatōe equipollet alteri signo q̄ꝺ ante additōeꝫ ne
gatōis sibi opponebat᷑. non tamē intelligendū est ꝙ signa primo ꝛ per se
opponātur. sed gratia ꝓpositionū que istis signis opponūtur primo ꝛ per
se. ꝛ similiter equipollent.

Ar Negatio negans negat cōpositōem ꝑdicati cum subiecto. ergo de
bet addi cōpositōi ꝛ non signo. Dicendū ꝙ licꝫ negatio primo ꝛ
per se habeat negare cōpositōem ꝑdicati cum subiecto. tamē ex cōsequen
ti habet negare accidentia ꝓpōnis que sequūtur ipam cōpositōem. ꝛ hoc
ꝯuenit negationi inq̄ꝫtuꝫ preponitur signo quod negat. non primo ꝛ per
se. sed ex cōsequenti.

Ar Contradictorie ꝓpōnes nunq̄ꝫ sunt equipollētes. ergo negatio ne
gans ꝑposita signo nō facit cōtradictorias equipollere. Dicen-
dum ꝙ regula sic intelligitur. i. facit illas ꝓpōnes equipollere que prius
erant cōtradictorie anteq̄ꝫ poneret᷑ negatio.

Qr Que sit secūda regula equipollentiaꝝ. Dicēdū ꝙ ista. Negatio
postposita signo vl̄i facit equipollere cōtrarias. ꝛ sic iste eq̄pollēt
oīs hō nō currit: ꝛ nullus hō currit. Cui⁹ rō est. qꝛ cōtrarie ꝓpōnes solū re
pugnāt in q̄litate. ſ negatio postposita signo vl̄i negat q̄litateꝫ ꝛ relinq̄t
quātatē. qꝛ negat post se ꝛ nō an̄ se. quare facit cōtrarias eq̄pollere. Et nō
dicit᷑ in regula signo vl̄i vel particulari sicut in ꝑcedenti. qꝛ ꝑticularis ꝓ
positio nō habet ꝯtrariā. ſ tm̄ vl̄is. Et intelligit᷑ ista regula sicut ꝑcedēs
de negatōe negāte. defectu cui⁹ iste nō eq̄pollēt. nihil nō idē aīali est hō. ꝛ
oē idē aīali est hō. qꝛ prima est vera ꝛ secūda falsa.

Ar In ista ꝓpōne. oēs studētes nō sunt in aula. ponit᷑ negatio ſm exi
gentiā regule. ꝛ tn̄ nō eq̄pollet suo cōtrario. Secūda ꝑs ꝓbat᷑. q̄a
pōt eē vera ꝯtraria existēte falsa. Dicēdū ꝙ illa est distinguēda. Nā oīs
capit᷑ dupl̄r. Uno mō collectiue. ꝛ sic ē īdiffinita negatiua. ꝛ tūc sensus ē
ꝙ collectio studentiū nō est in aula. ꝛ nō hꝫ aliquā sibi eq̄pollentē. vt pa-
tebit infra. Alio mō capit᷑ hoc signū oīs distributiue. ꝛ sic est vl̄is negati
ua cui equipollet per secūdam regulā.

Ar Iste sunt ꝯtrarie. oīs hō est aīal. null⁹ hō est aīal. ꝛ tn̄ nō eq̄pollēt
postponēdo signo negatōem. vt ꝑtꝫ dicēdo. null⁹ nō homo ē aīal.
Dicēdū ꝙ text⁹ debet ītelligi cū addito. si alicui signo ꝛ subiecto distri-

buto per signū postponat negatio facit equipollere suo cōtrario. qđ non
fit in ꝓposito. Et quādo replicatur cum dicit. nullius homīs oculus est
dexter. sua equipollēs videtur esse. cuiuslibet homīs ocul⁹ nō est dexter.
quia negatio postponit signo ⁊ subiecto distributo per signuȝ. ⁊ tamē nō
equipollēt. quia vna est vera ⁊ alia falsa. vna est vniuersalis ex parte vtri
usqꝫ subiecti. sed alia est indiffinita ex parte subiecti locutōis. Dicendum
ꝙ quādo in ꝓpositione ponūtur duo subiecta. vnum distributōis ⁊ alte-
rum locutōis. tūc negatio debet īmediate poni post subiectū distributōis
ante alios termīos distributos in sua ꝯria. Et ꝗ debet sic dari eq̄pollētia
cuiuslibet hoīs nō oculus vel null⁹ ocul⁹ est dexter.

Ar. Negatio vbicūqꝫ ponit est eiusdē nature. ꝗ qñ p̄ponit nō facit cō
trarias eq̄pollere. ꝗ nec qñ postponitur. Dōm ꝙ q̄uis negatio
vbicūqꝫ ponat sit eiusdē nature ⁊ eiusdē actus. non tñ eodē mō applica-
tur ad ꝓpōem. qꝛ qñ postponit īuenit tm̄ post se q̄litatē. ⁊ ergo nō pōt pl⁹
negare qꝫ qualitatē. sed quādo p̄ponitur īuenit post se qualitatē ⁊ quāti-
tatem. ⁊ ergo negat vtrūqꝫ ⁊ ponit oppositum. Et quādo dicitur. nega-
tio non dat alicui quātitatem cum nō habeat eam. Dicendū ꝙ licȝ primo
⁊ per se non habeat quātitatem nec det eam. tamē ex cōsequenti. quia po
nit oppositam quātitatem.

Q. Utrum tertia regula que datur ad habendū equipollētias subal-
ternarū sit bona. que talis est. Si alicui signo vniuersali vel par-
ticulari p̄ponat ⁊ postponat negatio: equipp[o]llet suo subalterno. vt ista.
non omnis homo non currit. equipollet huic. quidam homo currit. Di
cendum ꝙ sic. ⁊ ratio regule est. quia subalterne repugnant solum in vno
scȝ in quātitate et cōueniūt in qualitate. ideo p̄ponitur negatio vt faciat
cōcordiam in quātitate. ⁊ vt illa negatio non destruat qualitatem in qua
cōueniūt postponitur vna alia negatio ad impediendū vim prime negati
onis supra copulam. ⁊ per cōsequens ille due negationes sic ordinate fa
ciunt equipollere subalternas. Sequitur correlarie primo ꝙ due nega-
tiones faciunt vnam affirmationeȝ. quia negatio est malignātis nature.
quicq̄d post se inuenit hoc totum destruit: ⁊ oppositum eius inducit. Si
ergo vna negatio inuenit post se aliam: tunc virtus prime impedit ⁊ vir-
tus secunde destruit. qua destructa ponit affirmatio. Sequitur correla
rie secūdo ꝙ omnes ꝓpositiones de negatione pari sunt affirmatiue. et de
negatione impari sunt negatiue.

Ar. Quicquid corrūpitur siue destruitur a suo ꝯtrario corrūpitur. sed
vna negatio non est cōtraria alteri: sed similis sibi. ergo vna non
destruit aliam. Dicendūȝ ꝙ negatio capitur dupliciter. Uno modo for-
maliter q̄tum ad substantiaȝ suam ⁊ scđm se. ⁊ sic non est cōtraria ne gati
oni. Alio modo ꝓut est instrumentū intellectus quo negat vnuȝ de alio.
⁊ sic negatio est contraria negatiōi: quare vna destruit aliam. Uel dicen-
dum ꝙ maior est vera in corruptione reali ⁊ phisica. non autem in corru-
ptione vel destructōe rationis tm̄.

Ar. A ꝓportōe eq̄litatis nō fit actio. vt dicit phūs. sed vna negatio est
equalis alteri, igitur nō agit in alterā, Dōm ꝙ hoc est verum in

naturalibus, non aũt in entibus rationis ꝛ intellectus. Et quãdo dicit due affirmatões nõ faciũt vnã negatõem. ergo a siſi due negatões non faciũt vnã affirmationẽ. qꝛ nõ videt rõ diuersitatis. Dõm ꝙ nõ est siſe. qꝛ affirmatio addita affirmatõi ipam cõfirmat: cũ se habeat vt habit⁹. ʒ habitus addit⁹ alteri pficit ipm. non aũt sic est de negatione.

Ar Due ꝑpõnes subalterne min⁹ repugnãt ꝗ̃ ꝯdictorie ꝛ ꝯrie. ergo minus requirit ad faciendũ ipsas cõcordare. ʒ ad equipollentiã ꝯdictoriarũ vel ꝯriarũ sufficit vna negatio. ergo ad equipollẽtiã subalternarum non reqrunt due negatões. Dõm ꝙ ꝗ̃uis due negatões sint aliqd plus ꝗ̃ vna ſm vocem. tamen ſm actum negandi minus faciũt ꝗ̃ vna. qꝛ vna impedit aliam.

Or Quare nõ ponit vna regula ad habendũ eqpollẽtias ꝑpõnũ subcõtrariarũ. Dõm ꝙ ideo. qꝛ eqpollẽtia fit ꝑ aduentum negatõis ꝓposite tm̃. vel postposite tm̃. aut ꝓposite ꝛ postposite simul. ʒ null⁹ istoꝝ modoꝝ de subcõtrarijs põt dici. ergo non eqpollẽt. Minoꝛ pꝫ inductiue. qꝛ negatio ꝓposita negat quãtitatẽ. ʒ due subcõtrarie sunt eiusdẽ quãtitatis. Si ꝟo negatio postponeret signo: hoc esset dupl'r. qꝛ vel postponeret signo ꝑpõnis negatiue. vel affirmatiue. Si affirmatiue tũc non fieret equipollentia: ʒ essꝫ oĩno idẽptitas ꝑpositionũ subcõtrariarũ. Si ꝟo postponeretur signo ꝑpõnis ꝑticularis negatiue tũc esset nugatio. vt dicẽdo. quidã homo nõ non currit. qꝛ esset vni⁹ ꝛ eiusdẽ dictõis ex eadẽ ꝑte inutilis repetitio: q̃ est vitãda in oĩ ꝑpõne. Etiã non pñt eqpollere ꝑ negationẽ ꝓpositam ꝛ postpositã simul eadem rõe. qꝛ negatio ꝓposita et postposita mutat quãtitatẽ. ʒ subcõtrarie sunt eiusdẽ quãtitatis.

Ex istis tribus regulis sequitur q̃rta regula: que talis est. ꝙ si duo signa vniuersalia negatiua ponãtur in eadẽ locutõe: ita ꝙ vnũ ponat in subiecto ꝛ aliud in ꝑdicato: tũc primũ eqpollet suo ꝯtrario ꝑ secũdã regulã: ꝛ secũdũ suo ꝯtradictorio ꝑ primã regulã. vt nihil est nihil: eqpollet isti. q̃libet est aliqd. qd patꝫ ꝑ secũdã regulã. q̃libet nõ ꝛ nihil ꝑ primã regulam non nihil ꝛ aliqd equipollẽt. Unde hec. nihil est nihil: eqpollet huic. q̃libet est aliqd. qꝛ nõ nihil ꝛ aliquid equipollẽt: sicut nõ nullus ꝛ quidã. Unde versus. Nõ omnis quidã nõ: omĩs nõ quasi null⁹. Nõ nullus quidã: sed nullus nõ valet omĩs. Non alter neuter. neuter nõ prestat vterq;. Itẽ. Pre cõtradic. post. cõtra. pre. postq; subalter.

Hic infert correlariũ vel addit q̄rtã regulã que talis ē. si duo signa vl'ia ponant' in eadē ꝓpone. vnũ in subiecto ⁊ alterũ in predicato. primũ eq̄pollet suo cõtrario ⁊ scd'm suo cõtradictorio. vt ista ꝓpositio nihil est nihil eq̄pollet isti q̄dlibet ⁊ aliq̄d. Rõ regule est: q: primo signo postponit' negatio scd'i signi. ⁊ sic eq̄pollet suo cõtrario p scd'am regulã: ⁊ scd'o signo preponitur negatio primi signi ⁊ sic equipollet suo cõtradictorio p primã regulã. Ex isto ptz ꝙ ista quarta regula nõ est distincta ab alijs regulis. ſ resultat ex duabus primis regulis. quare nõ debet ꝓprie dici regula ſ potius correlariũ. Tũc in fine ponit duos alios modos cognoscēdi equipollētias ꝓpositionũ quoꝝ vnus ē metricus exēplaris ⁊ tangit' ibi. Non omis. secũdus est metricus recapitularis ⁊ tangit' ibi. Itē contra. Et textus clare patet. ⁊ etiã intellectus illoꝝ versuũ sufficienter haberi põt ex dictis. ideo ad presens relinquit'.

Ar̄ Ista ꝓpositio nihil est nihil. est negatiua. ġ nõ equipollet huic q̄dlibet est aliq̄d que est affirmatiua. Añs ꝓbat'. q: in ea solum ponit' vna negatio ante copulã. Sed ꝯña tenet: q: ꝓpões equipollētes debent esse eiudē qualitatis. Dicendũ ꝙ q̄uis ſm nihil ponat' post verbũ vocaliter. tñ ſm cõstructionē ⁊ veram resolutionē preponit'. ⁊ ergo debet sic resolui. nihil est nihil. i. nihil non est aliquid. ſ manifestũ est ꝙ nihil non valet tm̃ sicut quodlibet. q: nll's non valet oĩs. Unde dicũt aliq̄ ꝙ ista regula habet veritatē quando ambo signa precedunt copulã. vt nihil est nihil. quã dicunt equipollere huic. quodlibet est aliquid. Et qñ dicit' eis. textus expresse habet ꝙ vnũ signũ debet poni a pte subiecti ⁊ alterũ a parte predicati. Dicunt ꝙ verum est nisi sit ꝓpositio de inconsueto modo predicandi in qua predicatũ precedit copulam.

Ar̄ Om̄is illa ꝓpositio est falsa. in qua predicat' vl'e vl'r sumptũ. sed in ista nihil est nihil predicat' vniuersale vl'r sumptũ. ergo est falsa. Dicendũ ꝙ in ista ꝓpõne a pte predicati nihil nõ sumit' vniuersal'r. quod patet facta resolutõne.

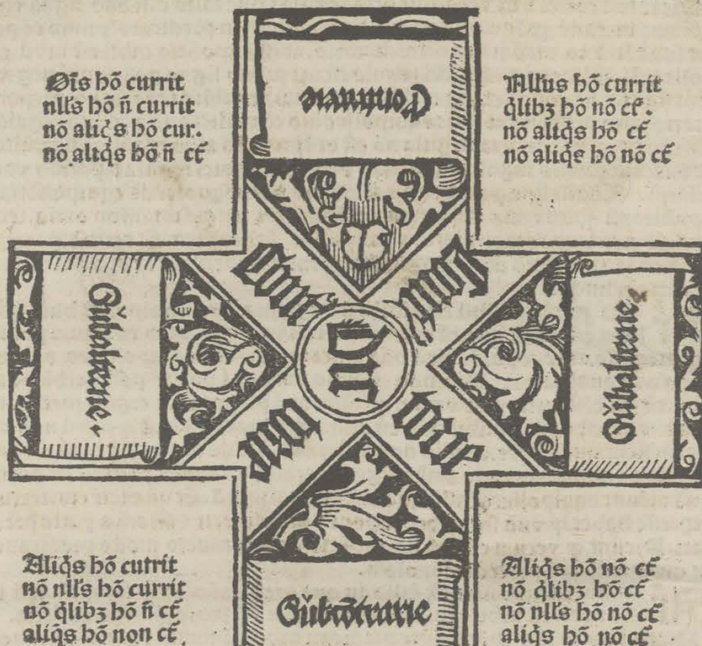
Ar̄ Signũ vniuersale non potest poni a pte predicati. vt dicit' primo p ihermenias. ġ regula presuppponit falsum. Dicendũ ꝙ signa vniuersalia sunt duplicia. scz pura ⁊ signa tm̃. ⁊ impura. i. signa ⁊ signata sil'. Signa pura sunit illa que nõ dant intelligere terminũ quē distribuũt. ⁊ talia nõ pñt poni a pte predicati maxime quando sunt affirmatiua. q: etiam illa est bona predicatio Homo ē nullus asinus. Sed signa impura pñt poni supra predicatũ. verũ tñ ē ꝙ magis ꝓprie signa ponunt' a pte sbiecti q̄z a pte predicati. ⁊ ġ etiã negatio que ex consequēti distribuit terminũ cui addit' ⁊ facit ip̄m ml'tiplicari p supposita magis ꝓprie ponit' ad subiectuz q̄z ad predicatum materiale.

Sequit' figura de equipollentijs.

H

Ois hō currit
nll's hō ñ currit
nō aliq̄s hō cur.
nō aliq̄s hō ñ cꝛ

Nullus hō currit
q̄libȝ hō nō cꝛ.
nō aliq̄s hō cꝛ
nō aliq̄ hō nō cꝛ

Aliq̄s hō currit
nō nll's hō currit
nō q̄libȝ hō ñ cꝛ
aliq̄s hō non cꝛ.

Aliq̄s hō nō cꝛ
nō q̄libȝ hō cꝛ
nō nll's hō nō cꝛ
aliq̄s hō nō cꝛ

Modus ē adiacens rei determinatio ⁊ habet fieri ꝑ adiectiuū: ꝗ̄ est duplex adiectiuū. Est eñ adiectiuū quoddā nominale. vt albus niger. ⁊ q̄ddā est adiectiuū verbi. vt aduerbiū: q̄ꝛ ꝓm Priscianum aduerbiū est vi verbi adiectiuū.

Postq̄ȝ autoꝛ determinauit de ꝓpōibus de inesse seu de simplici inherentia p̄dicati ad subiectū ⁊ de ꝓprietatib⁹ earūdē. hic ꝯñr determinat de ꝓpositionibus modalib⁹ que sūt de inherētia modificata p̄dicati ad subiectuȝ ⁊ sequunt illas tanq̄ȝ cōpositū suū simplex. Dicit ergo p̄mo diffiniendo modū. Modus ē adiacēs rei determinatio. ⁊ q̄ꝛ illud qd̄ vocat adiectiuū in grāmatica dicit modus in logica. ꝙ̄ bene diffinit mod⁹ ꝙ est determinatio adiacēs. i. adiectiualis rei supple determinabilis. i. alicui⁹ ꝑtis ꝓpositionis, scȝ subiecti vel predicati vel copule.

Ar. Propositões modales sũt cathegorice. ergo deberẽt precedere hypotheticas. Dicẽdũ q hypothetice ordine disciplinae pcedũt. qr sũt multo faciliores. eo q in puerbio dicit. Nunq de modalibus gustauit aliquis asin⁹. Et qr ppõ dicit modalis a mõ. ideo anq autor notificat ppõnem modalẽ prius determinat de mõ qntũ ad diffinitionẽ et diuisionẽ ei⁹. vt eliciat mẽbrũ de quo est hic ad ppositum.

Ar. Omnis ppositio modalis ẽ cathegorica sed de cathegoricis ppositionib⁹ et earũ passionib⁹ satis determinatũ ẽ sup. ergo hic supflue rsumit de eis. Dicẽdũ q sup determinatũ ẽ de cathegoricis que sũt de simplici inherẽtia. sed hic agit de illis que sũt de inherẽtia modificata. que reqrũt specialẽ determinatõem. qr in ipsis nõ sumit eodẽ mõ qntitas. qualitas oppositio. cõuersio. sicut in illis de inesse.

Qr. Utrũ petrus hys. bñ diffiniat modũ in textu. Dicẽdũ q sic. qr realiter idẽ sũt modus sm logicũ et adiectiuũ sm grãmaticũ. sed omne adiectiuũ ẽ adiacẽs rei determinatio. qr ẽ determinatio sui substãtiui. ergo ois modus. Et ponit determinatio loco gñis. qr ẽ supius ad determinationẽ que fit p adiectiuũ et que fit p sbm dicẽdo aĩal homo. sed addit adiacens rei. ad excludendũ determinationẽ illã que fit p sbiectũ. Est tñ verũ q determinatio magis pprie hic capit p determinatõne sup addẽte. qr omne analogũ p se positũ stabit p sĉato famosiori. sed famosius et principali⁹ sĉatũ determinatõis est determinatio supaddens. Pro q notandũ q triplex est determinatio. nã quedã est determinatio supaddẽs siue restringens. que supaddit suo determinabili formã positiuã. et nõ diminuit rõem ei⁹. vt hõ albus. Ibi enĩ alb⁹ supaddit hoĩ formã positiuã. scz albedinẽ. Sed determinatio diminuẽs ẽ que diminuit rõnẽ ei⁹ cui adiungit nõ tñ destruit eam. vt hõ ẽ albus sm dẽtes. ibi sm dẽtes diminuit rõnẽ albi hoĩs. Determinatio vo distrahẽs siue alienãs est que oĩno distrahit siue alienat suũ determinabile a principali significato. vt homo mortuus. ibi mortuum tollit significatum hominis.

Ar. Nullũ equocũ ẽ diffiniẽdũ: sed mod⁹ ẽ equocũ. qr alit osiderat in qrto tractatu: ergo male h diffinit. Dõm q nllm equocũ equoce captũ debet diffiniri. sed modus diffinit hic p vno ei⁹ sĉato. scz p determinatõne quadã et nõ vt est principiũ formale syllogismi. Et qñ dicit mod⁹ captus p determinatõne ẽ equocũ. Probat. qr dicit de mltis modis. scz de determinatione facta p noĩa adiectiua et p aduerbia. Dicendũ q illa plã sĉat modus sb vna rõne qre nõ ẽ equocũ ad ea. qr in pposito omne adiectim aut noĩs aut verbi siue sit determinatio sbiecti siue pdicati siue cõpositõis est modus vt hic diffinit. Etiã signa vlia vel pticularia que sunt determinationes subiecti in ordine ad predicatũ modi dicunt.

Ar. Determinatio est actio. sed modus nõ ẽ actio. ergo nõ est determinatio. Dicendũ q in tali forma põt negari ɔña. qr argumentũ ẽ in scda figura et pcedit ex puris pticularib⁹ ex qbus nihil sequit. Si aũt sic arguatur. oĩs determinatio ẽ actio tũc debet negari maior. qr determinatio capit triplr. vno⁹ actiue vt dicit a determĩo as are. et sic sĉat actũ determinãtis. Alio mõ passiue vt venit a determinor arĩs. et sic sĉat passionẽ rei determinate.

Tercio capit neutraliter. et tūc dicit quandā relationē denominatōnis ad suū determinabile. Unde hic pōt capi determinatio actiue et tūc est predicatio causalis et nō idemptica. vt sit sensus. modus est determinatio. id est causat ex determinatōne. vel potest hic capi neutral'r. et tunc predicatio est idēptica. Uel dicendum breui⁹ q lz determinatio effectiua sit actio: nō tñ determinatio formalis. et talis determinatio est modus.

Ar Modus est determinatio vocis: ergo non rei. Dicendū q res capit dupl'r. vno mō p re adextra in se. et sic non capit hic. Alio modo capit p re cōcepta. et sic capit in pposito. qz modus non est determinatio. rei adextra neqz vocis sed rei concepte.

Ar Impossibile est modus. et tñ diffinitio sibi nō conuenit. Secunda ps assumpti pbat: qz nō fcat formā adiacentē rei. cū ipossibile nihil sit. Dicendū q qāuis impossibile nō fcet aliquā formā realē adiacentem rei. quia fcat impossibilitatem que est priuatio potentie. tñ significat formā aut determinationē rei fm modū intelligendi. quia ipossibilitas apprehendit p modū forme determinantis rem vel cōpositionē rei. Et quā do replicat. cum dicit Chimerā impossibile est esse. iste modus impossibile fm modū intelligendi non fcat formam adiacentē rei cum chimera nihil sit. Dicendū q licet chimera nō sit res put dicit a ratus. est tñ res p ut dicit a reor reris. i. opinor. quo modo omne opinabile dicit res. sic ista cōcedit vera. Chimera est opinabilis.

Et ideo duplex ē modus vn⁹ ē noialis. q fit p adiectiuū nois. vt hic hō alb⁹ currit. Ali⁹ vo aduerbialis q fit p aduerbiū. vt hic hō currit velociter. Itē aduerbiop quedā determināt vbū rōne cōpositois. vt hec sex. necessario ɔtingenter. possibiliter. impossibiliter vere vel false. Alia determināt vbū rōne rei vbi. vt fortiter agit. velociter currit. Alia determināt vbum rōne tpis. vt aduerbia tpalia. Alia determināt vbū rōne modi: vt aduerbia hortandi et optādi et silia. Et fm hoc modus sumit multiplr penes aduerbia.

Hic consequenter diuidit modū nominalem et verbalem siue aduerbialem. quia indifferenter potest dici verbalis siue aduerbialis. Nam dicitur verbalis rōne obiecti: quia determinat verbum. et dicit aduerbialis rōne subiecti: quia est aduerbium. Ratio diuisionis est. qz duplex est adiectiuū. scz nominale et aduerbiale. ergo etiam duplex est modus. scz noialis et aduerbialis: qz modus et adiectiuū idem sunt. Unde modus noialis est q fit p adiectiuū nois. vt fortis velox. que determinant noia substantiua de qbus nihil est ad ppositū. Sed modus aduerbialis est. qui determinat verba. sicut faciunt omnia aduerbia. Tunc ibi. Item aduerbiorum. subdiuidit secundū membrū hui⁹ diuisionis dicens. q aduerbia quatuor modis

determinant verba scz grā cōpositionis. grā rei ⱽbi. rōne tpis ꝛ rōne modi. Et poſt autoꝛ illa in quadruplici dīna ideo. qꝛ in ⱽbo sūt q̄tuoꝛ cōsideranda. Nam p̄mo ⱽbū designat cōpositōem predicati cū subiecto. vt dicit p̄mo pihermenias. Scd̄o ſcat rem ⱽbalem. vt curro ſcat cursuz. Tercio significat seu denotat tp̄s. Quarto cōnotat modū. ꝛ ſm hoc sumit quadruplex modus aduerbialis. qꝛ quedā aduerbia determināt ⱽba ratōne cōpositōnis. vt ista necessario cōtingenter. q̄dā grā rei ⱽbl. vt bene male. q̄dam grā tpis. quedā grā modi. vt ptz in textu.

Ar. Eſt quadruplex adiectiuū: ḡ quadruplex modus. Aīis pbat. qꝛ eſt adiectiūm noīale. pnoīale pticipiale. verbale. Dicendū ꝙ adiectiuum noīale capit cōmuniter hic p̄ omī determinatione ſbiecti seu substantiue. ꝛ sic cōprehendit sub se alia duo.

Ar. Aduerbia etiā determināt pticipia: ḡ nō solū determināt ⱽba. Dicendū ꝙ exq̄ pticipiū ꝯuenit cū ⱽbo in modo generali: ḡ aduerbia determinātia ⱽba etiā determinare pn̄t pticipia: nō inq̄tū distiguunt a ⱽbis ſ; vt cū eis cōueniūt. Sed querit vtrū oībus q̄tuoꝛ modis aduerbia pn̄t determinare pticipia. Dicit ꝙ non. qꝛ aduerbia que determināt ⱽba grā cōpositionis non pn̄t determinare pticipia. quia pticipia nō includunt cōpositionē ſ; tm̄ rem verbi. Sed illa aduerbia que determināt verba grā rei ⱽbi possunt determinare pticipia. quia pticipiū includit rez verbi. ꝛ silr illa que determināt verbū grā tpis. Illa aūt aduerbia que determināt verbū grā modi nō pn̄t pticipia determinare cū ipa nō sint alicui⁹ modi. qꝛ neqꝫ indicatiui neqꝫ impatiui. ſ; sunt alicui⁹ ſcatōis que facit hoc idē in participijs quod facit modus in verbis que significatio capit ex genere verbi. vnde In genere verbi que sit signatio quere.

Ar. Pluribus modis aduerbiū determinat verbū ꝙ̄ quatuoꝛ modis. Probat. quia aliqua sūt aduerbia que determinant verba gratia numeri. ꝛ aliqua grā loci. Dicendū ꝙ oīa aduerbia grā numeri determinantia debēt cōprehēdi sub illis que determināt verba grā rei. vt dicēdo. sortes currit bis. Et similiter dicendū eſt de alijs que se tenent ex parte pticipij in quod verbum resoluit.

Sed omissis oib⁹ alijs solū de his qui cōpositiōez determinant eſt dicēdum. vt sunt hi sex modi. necessario contingenter. possibiliter. impossibiliter: vere vel false. Cū eīn dicit hō currit necessario. designat ꝙ tota cōpostio sit necessaria. Cū eīn dicit hō currit bene vel male vel velociter: designat ꝙ cursus hois ē bonus vel malus vel velox. sicꝫ in istis determinat res verbi. in alijs ⱽo cōpositio: ꝛ ita intelligendū eſt de alijs supradictis aduerbijs. Unde solus ille mod⁹ qui compositionem determinat. facit ꝓpositionē mo

dalem. ⁊ solū de tali hic intendimꝰ. Et sciendū ꝙ isti sex modi qñq₃ sumunt noīaliter. vt possibile. impossibile: necessariū cōtingens. verum falsum. Et qñq₃ sumunt aduerbialiter. vt possibiliter. impossibiliter: cōtingenter. necessario. vere vel false.

Hic dimissis alijs modis tanq₃ his de q̄bus nō ē ad ꝓpositū ostēdit Petrus hys. q̄ modi sint determināntes totā cōpositionē a q̄bꝰ ꝓpō modalis capit denoīationē. dicēs ꝙ solū de illis modis q̄ determināt cōpositōez ē dicendū. vt sūt hi sex necessario cōtingēs ⁊c̄. Cū eñ dicit hō currit necessario ſcat ꝙ tota cōpositio p̄dicati cū sbiecto sit necessaria. ⁊ sic determinat dictū ꝓpōnis modalis. Et sbdit ponendo notabile ꝙ isti sex modi capiūtur duplr. scz noīalr ⁊ aduerbialr. vt₃ in textu.

Qr Utrū tm̄ sex sint aduerbia determinantia v̄ba rōne compositōnis. Dicendū ꝙ sic. q₂ omīs modus determinās cōpositionē verbi determinat eam vel determinatōne generali aut spēali. primo modo sumunt duo. scz ver̄ ⁊ falsū. sed scd̄o mō sumunt alij quatuor. quorum sufficientia postea tanget.

Ar Modi faciētes ꝓpōnē modalē determināt totā ꝓpōnē modalem. ergo non solū cōpositionē dicti. Añs ꝓbat ex diffinitōne ꝓpōnis modalis. Dicendū ꝙ modus determinat ꝑ cōpositionē dicti. ꝟ ab illa de t̄minatōe tota ꝓpō modalis denoīat. Et ē sil̄e de accñtibꝰ q̄ determināt sibi determinatā ptē sbiecti q̄ totū denoīant. sic a simitate nasi totus hō dicit simus. ita silr modꝰ in h̄ ꝙ determiat cōpositōem dicti denoīat totā ꝓpōnem modalē. Añ modus magis ꝓprie determinat cōpositionē dicti q̄₃ ꝓpōnem modalē totā: q₂ modus ē ps ꝓpōnis modalis: ꝟ idē ꝓprie nō determinat se ipm. neq₃ idē est determinās ⁊ determinatū.

Ar Uerū ⁊ falsu₃ nō faciūt ꝓpōnē modalē. ꝗ textus falsus. Añs. ꝓbat ex infra dicēdis. Dicēdū ꝙ ꝓpō modalis capit triplr sicut modus vno mō generalissime ſm ꝙ dicit a mō put prius diffinitꝰ ē. ibi Modus est adiacēs ⁊c̄. ⁊ sic ista ē modalis hō albꝰ currit. Alio mō capit generalr put dicit a mō qui determinat v̄bū gr̄a cōpositōis p̄dicati cū sbiecto siue amplet siue nō. ⁊ sic verū ⁊ falsum faciūt ꝓpōnē modalē. eo ꝙ determināt v̄bu₃ gr̄a cōpositōnis. ⁊ sic loquit hic pe. hys. Tercio mō sumit spēalr siue ꝓprijssime vt dicit a mō q̄ determinat v̄bū gr̄a cōpositōis intrinsece. inq̄₃tū cōpositionē ampliat vltra pn̄s tp̄s. ⁊ sic verū ⁊ falsu₃ scibile ⁊ opinabile relinquūt. q₂ l₃ determināt verbū gr̄a cōpositōis. nō tñ q̄₃tū cōpositio. nec ampliant vltra pn̄s tp̄s. Ex istis elicit ꝙ tres cōditōes requirunt ad h̄ ꝙ aliqua ꝓpō sit spēalr modalis. que scz est specifice distincta ab illa de inesse. Prima est ꝙ ille modus debet determinare totā cōpositionem. ⁊ ꝗ aduerbia determinātia v̄ba gr̄a tpis. gr̄a modi. aut rei v̄bi nō faciūt ꝓpōnē modalem. Scd̄a ē ꝙ determinet cōpositōez inq̄₃tū cōpositio. ⁊ sic excludunt ꝓpōnes formate de illis modis scibile. opinabile. intelligibile. imaginabile. q₂ licet determinēt cōpositionē, nō tñ inq̄₃tū cōpositio ē, ꝟ inq̄₃tu₃ habet

ordinē ad nr̄am rōnē. Tercia cōditio ē. ꝙ ille mod⁹ dꝫ ampliare totā cōpo
ſitionē vltra tp̄s ſue p̄iacētis. i. vltra tp̄s īportatū ꝑ copulā. aut ꝙ dꝫ expri
mere ſpēalē hitudinē extremoꝝ ad inuicē. ⁊ ſic verū ⁊ falſuꝫ. vl'e⁊ ꝑticula
re. ⁊ ſilr negatio nō faciūt ꝓpōem modalē. Ex iſto trahit ꝙ tm̄ q̄tuor ſunt
modi faciētes ꝓpōnē modalē ꝓꝓriiſſime ſumptā. vt īfra clari⁹ patebit.

Ar Modus debet p̄dicari in ꝓpōe modali. ſ aduerbiū nō pōt eē p̄dica
tū. ꝗ mod⁹ aduerbialr ſumpt⁹ nō facit ꝓpōnē modalem. Maior ptꝫ.
dicit in textu. vbū dꝫ ſbijci. mod⁹ vo p̄dicari. Dicendū ꝙuis aduerbiuꝫ
nō pōt eſſe p̄dicatū ꝑ ſe tn̄ bn̄ cū addito. Et rō q̄re iſti modi pn̄t duplr ſumi
ē. q: cōpō quā determināt duplr ſcat. Uno mō noīaliter in forma dicti in
q̄ nec eſt verū nec falſum. Alio mō verbaliter inq̄ꝫtū ſtat ſub forma ꝓpōnis
actu verū vel falſuꝫ ſcātis. ꝗ etiā modi cōpoſitionē determinantes dupli
citer ſumunt.

Propoſitio modalis ē illa. que modificat aliq̄ iſto
rū ſex modoꝝ. vt ſortē currere ē poſſibile: ſortē curre
re ē īpoſſibile. ſortē currere ē ꝯtingēs ⁊ ſic de alijs. Et
ſciendū ꝙ in ꝓpōib⁹ modalib⁹ vbū dꝫ ſbijci modus
aūt p̄dicari. Oēs alie ꝓpōnes dicūt de ineſſe. i. d ſim
plici inherētia p̄dicati ad ſubiectū. Et ꝑ ꝟ ptꝫ diuiſio
ꝓpōis que ſolet fieri. Propoſitionū alia modalꝭ. alia
de ineſſe. Ille aūt ꝓpōnes q̄ modificant his modis
vero ⁊ falſo relinquunt. q: eodē modo ſumit oppoſi
tio ⁊ eq̄pollentia in eis ſicut i illis d ineſſe. In his āt
modis qui ſunt poſſibile. impoſſibile. ꝯtingens ⁊ ne
ceſſariū. n̄ ſic ſumit oppō ⁊ eq̄pollētia vt p⁹ea ptēbit.

Poſtq̄ȝ autor determinauit de modo diffinitiue ⁊ diuiſiue. q̄ ē forma ꝓ
poſitōis modalis. ⁊ poſuit varia genera modoꝝ ad inueſtiganduꝫ q̄ modi
faciūt ꝓpōnem modalem ⁊ qui nō. hic ꝯñr diffinit ꝓpōnem modalē ꝑ illos
modos inueſtigatos. Et circa hoc tria facit. q: primo ponit generalit diffi
nitionem ꝓpoſitionis. ſcdo ponit notabile. tercio ſubiūgit ꝑ modū corre
ctionis ſcationē ſpecialē ꝓpōnis modalis ſpecifice diſtincte ab illa de in
eſſe. Dicens primo ꝙ ꝓpoſitio modalis eſt que modificat aliquo iſtoruꝫ
ſex modoꝝ. vt ſortē currere eſt contingens. Tūc ponit notabile ꝙ in mo
dalib⁹ dictū debet ſubijci. modus aūt predicari. Conſequenter ibi. ſed ille
ponit ſpecialē ſcationē ꝓpoſitōnis modalis dicens. ꝙ ille ꝓpoſitiones q̄
modificant his modis. ſcꝫ vero vel falſo relinquunt. q: tales modi non
vere modificāt vt inferius ꝓbabit.

Ar Iſte ſunt ꝓpōes modales. ſortes currit ꝑ ſe. plato currit ꝑ accidēs
⁊ tamē diffinitio nō cōuenit eis. Antecedēs ptꝫ. q: modi in eis de
terminant cōpoſitionē inq̄ꝫtū cōpoſitio, ⁊ dicūt ſpēalē modū entis ampliā

do totā cōpositionem extra pn̄s tp̄s. Dicendū ꝙuis in illis ꝓpositionibꝰ modalibus nō sunt aliqui istoꝝ sex modoꝝ formaliter ꞇ ſm vocē: tamē virtualiter. quia ꝑ se valet tm̄ sicut necesse. ꞇ ꝑ accidens valet tm̄ sicut cōtingens ꞇ ergo sub illis comprehendunt̄.

Ar Iste ꝓpositōnes. deus ē necessariꝰ. sortes ē possibilis sūt cathegorice de inesse. ꞇ tn̄ tota diffinitio eis ꝯuenit. Dicendū ꝙ excludunt̄ a diffinitiōe ꝑ hoc ꝙ dr̄ modificat̄. qꝛ sensus ē. ꝓpō modalis ē ꝗ modificat̄. i. cuiꝰ copula vel cōpositio p̄dicati cū sb̄iecto modificat̄ aliꝗ istoꝝ sex modoꝝ. ſ in istis ꝓpōibus modificat̄ ip̄m p̄dicatū. qꝛ modi isti nō dicūt dr̄am ꝯpōnū: ſ dicūt dr̄am ꞇ modū simplicis entis. scꝫ subiecti. tūc em̄ sensus ē. deus est necessarius. i. deus ē ens necessariū. Et qn̄ dicit̄ dicte ꝓpōnes sūt modales cōposite. ergo sūt modales. Tenet ꝯn̄a ꝑ locū a ꝑte in mō ad totum. Antecedens ꝓbat̄. qꝛ modalis cōposita est in qua modus ē alteꝝ extremū ꝓpositionis. sic aūt est in ꝓposito. Dicendū ꝙ illa nō est diffinitio modalis cōposite. ſ debet addi et alterū extremū sit ꝓpositio. vel dictū ꝓpositio supple de est tercio adiacēte. quod hic deficit.

Qr Utrū h̄ notabile sit verū in ꝗ dicit̄ ꝙ v̄bū. i. dictū in modalibꝰ sꝑ dꝫ sb̄iici. modꝰ aūt p̄dicari. Dicendū ꝙ sic. ꞇ sic aliꝗ dicūt ꝙ dꝫ intelligi de modalibꝰ cōpositis. vbi modus indr̄nter ſm vocē preponit̄ vl' postponit̄: qꝛ in modalibus diuisis vbi modꝰ ponit̄ in medio nō oꝫ. vt hic sortē possibile est esse albū: qꝛ hic actūs ante infinitiuū ē hic sb̄iectū ꞇ predicatū dicti est predicatū. ſ hoc totū possibile est esse dicit̄ copula. habet etiam veritatē qn̄ modus ponit̄ aduerbialiter. qꝛ tūc ꝓpositio modalis nō est de dicto. vt hic sortes cōtingenter currit. Ratio notabilis est triplex. Prima qꝛ sicut se habet v̄bū in illis de inesse. sic se hꝫ modus in ꝓpōibus modalibus. ſ in illis de inesse v̄bū sꝑ predicat̄. ergo modus in modalibꝰ sꝑ erit p̄dicatū. Scd̄a ratio: qꝛ determinatio debet sequi suū determinabile. ſ modus determinat totā cōpositōem dicti. ergo modꝰ debet seꝗ dictū ꞇ de ip̄o p̄dicari. ꞇ hoc ē verū qn̄ modalis est ordinata. i. de ꝯueniēti ordine dicti ꞇ modi. Tercia rō. qꝛ hoc debet p̄dicari qd̄ habet rōnē forme. cū generalr̄ omne p̄dicatū habeat rōnē forme. ſ modus in modalibus habet rōnē forme. ergo d̄bet predicari. dictū aūt habet se vt materia. ergo subiicit̄.

Ar Arestoteles in scd̄o ꝑihermenias sꝑ modū sb̄iicit. vt possibile est esse. possibile nō est esse. ergo modꝰ debet sb̄iici ꞇ nō debet p̄dicari. Dicendū ꝙ ꝙuis modꝰ ibi sb̄iiciat̄ ſm sitū ꞇ vocē. tn̄ ſm verū ꞇ naturalē ordinē cōstructibiliū debet sequi. Et si querat̄ q̄re ph̄s ponit modū a ꝑte subiecti cū tn̄ oporteat ip̄m p̄dicari. Dicendū ꝙ Arest. ibi preponit modum vbi determinat de oppositōne. ſ oppositio in modalibꝰ citiꝰ cognoscit̄ qn̄ modꝰ preponit̄ ꝙ̄ qn̄ postponit̄. qꝛ oppositio sumit̄ ex negatōe addita mō ꞇ nō dicto. vt possibile est sortē currere: nō possibile ē sortē currere. sed de rōne negatōnis est preponi.

Ar Propositio modalis pōt cōuerti vt docet Arest. p̄ posterioꝝ. ergo modus qn̄qꝫ sb̄iicit̄. Dicēdū ꝙ Arest. docet cōuertere ꝓpōnē modalē ꝗ ad ꝑtē. ꞇ nō quo ad se totā. quia scꝫ cōuertit̄ ꝗ ad dictū ꞇ ꝑtes eius. ꞇ sic cōuersio illa nō mutat situm modi.

Qr Que sit ꝓpositio modalis. Dicendū ꝙ ē cathegorica, qꝛ illa ꝓpō ē

cathegorica que hȝ ſbiectū p̄dicatū ⁊ copulā tanq̄ principales partes ſul.
ꝫ ꝓpoſitio modalis eſt hmōi.ꝙ ipſa eſt cathegorica. Maior ptȝ ex diffiniti⸗
one cathegorice.. Minor ꝓbat̄.qꝛ textus dicit ꝙ dictū debet ſbijci. modꝰ
aūt predicari.⁊ ſilr ibi ē copula.diſtinguit̄ tn̄ ſpecifice ab illa de ineē. Et
q̄n̄ querit̄ vtrū diſtinguant̄ ſpē eſſentiali. Rn̄det̄ ꝙ ſic.qꝛ illa diſtinguunt̄
eſſentialr̄.que ꝑ dr̄ntias formales ſunt diſtincta.ſed ſic eſt de ipſis.qꝛ mo⸗
dalis ꝑ differētia habet modum.

Notandū Qꝛ ꝓpoſitio modalis ſtricte capta diuidit̄ in cōpoſi⸗
tā ⁊ diuiſam.que mltiplr̄ differūt. Primo qꝛ in moda
li cōpoſita modus attribuit̄ dicto ſm ꝙ partes eius cōponunt̄ ſimul. Et d̄
bet exponi reſoluendo infinituȝ in verbū finitū.⁊ accuſatiuū in ntīm pre⸗
ponendo hoc cōplexum hec cōpoſitio vel hec ꝓpoſitio.vt albū eſſe nigrum
eſt impoſſibile.valet.i.hec cōpoſitio albū eſt nigrū eſt impoſſibilis.⁊ h̊ mō
eſt falſa. Sed diuiſa dicit̄ ſi ſubiectū dicti accipiat̄ ꝑ materiali ſiue ꝑ re q̄
eſt alba.⁊ tunc illi attribuat̄ modus cū predicato dicti. Et debet exponi ſic
ponendo ſp̄m modū inter ꝑtes dicti.⁊ ponendo loco accuſatiui ꝓnomen
demonſtratiuū demonſtrans illud ꝑ quo ſupponit ille actūs ſi fuerit ne⸗
ceſſe.vt iſta albū poſſibile eſt eſſe nigrū.debet ſic exponi.illud quod eſt al⸗
bū poſſibile eſt eſſe nigrū. Et ſic ſm ſctm̄ Thomā prima eſt modalis de di⸗
cto ſcd̄a vo de re dicti. Scd̄o dr̄nt.quia in cōpoſita accipit̄ ſubiectū dicti.
ꝑ materiali ⁊ formali ſimul.ſed in diuiſa accipit̄ ꝑ materiali tm̄. Et illa dif
ferentia habet locū in illis vbi ſbiectū duo includit in ſuo ſignificato. ſic̄
quolibet concretum accidētale. Tercio differūt ſm phm primo elencho⸗
rū.qꝛ in cōpoſita ꝑtes ꝓferunt̄ cōtinue.ꝫ in diuiſa ꝑtes ꝓferunt̄ diſcōtinue
Eſt tn̄ verū ꝙ tam in diuiſa q̄ in compoſita modus determinat ⁊ ampliat
compoſitionē.ergo ſunt ſimpliciter modales.

Ar Omīs ꝓpoſitio modalis eſt de ineſſe.ꝙ nō diſtinguit̄ ab ea ſpecie.
Ans ptȝ.qꝛ illa ꝓpō ē de ineſſe vbi predicatū denotat̄ ineſſe ſbiecto
ꝫ ſic eſt de ꝓpōne modali. Dicēdū ꝙ ꝓpō dicit̄ de ineſſe duplr̄.vno mō ge
neralr̄.qꝛ ſcȝ predicatū ineſt ſbiecto ſiue hoc ſit cū modificatōe vel ſine ipa
Alio mō ſpecialr̄.quia ſcȝ predicatū denotat̄ ſimpliciter ineſſe ſbiecto. q̄⸗
re etiā de ſimplici inherentia dicit̄.⁊ ſic capit̄ in ꝓpoſito q̄n̄ dicimus moda
les ab illiſ de ineſſe diſtingui.

Ar Quecūq̄ habēt eandē formā ꝯtinent̄ ſub eadē ſpē.ꝫ ꝓpō modalis
⁊ de ſimplici inherētia hn̄t eandē formā.qꝛ eandē copulā vbalē.ꝙ
nō diſtinguunt̄ ſpē. Dicēdū ꝙ quecūq̄ habēt eandē formā formalr̄ ſunt
eiuſdē ſpēi.ꝫ forma ſcȝ copula in iſtis nō eſt vna formaliter ſed materia lr̄
qꝛ ibi ſunt diuerſa vnibilia.ꝙ etiam formaliter copula eſt alia ⁊ alia.qꝛ.co⸗
pula dicit talē vnionē qualem extrema requirunt.

Ar Accidens nō variat ſpēm.ꝫ modus ē accn̄s ꝓpōnis.qꝛ accidit ſibi
poſt eiꝰ cōpletū eſſe.ꝙ nō variat ſpēm. Dicēdū ꝙ duplex eſt accn̄s
ſcȝ ꝓpriū ⁊ cōe. Tūc dicit̄ q̄uis accn̄s cōe nō variat ſpēm.tn̄ bn̄ accn̄s ꝓpriū
um.ſicut riſibile ⁊ rudibile diſtinguūt ſpecifice hoīem ⁊ aſinū. Uel dicen⸗
dū ꝙ modꝰ ē bn̄ accn̄s ꝓpōnis in cōi nō tn̄ eſt accn̄s ꝓpōnis modalis.ꝫ ē
de eſſentia eiꝰ.q̄re variat ſpēm. Sicut patet in ſimili.albedo eſt accidens
hoīs in cōmuni.tn̄ albedo eſt de eſſentia hominis albi.

Qr Quare isti modi verũ ⁊ falsuꝫ sũt relinquẽdi. Dicẽdũ ꝙ ideo. qꝛ ille ꝓpões ꝓpꝛijssime sũt modales in qb⁹ oppõ ⁊ ꝯña nõ sumunt silr sicut in illis de inesse. qꝛ iste solũ ab eis specifice distinguunt. ⁊ ğ h̃ specialiter determiat de opposităe ⁊ eqpollẽtia. ꝫ eodẽ mõ sumit oppõ ĩ ꝓpõibus de illis duob⁹ modis sic̃ in illis de inesse. ⁊ sic nõ faciũt ꝓpõnem modalẽ specifice distingui ab illa de inesse. Sũt ğ in toto q̃tuoꝛ modi faciẽtes ꝓpões modales. qꝝ sufficiẽtia põt sic sumi. Nã oĩs mod⁹ faciẽs ꝓpõneꝫ modalẽ ampliat cõpositõeꝫ vltra tp̃s pñs. vł ğ ampliat vlr vł ꝑticlarit. Si vlr h̃ est duplr. vel ampliat vlr affirmatiue. ⁊ sic ẽ ncc̃e. aut ampliat vlr negatiue ⁊ sic ẽ impossibile. Si ꝑticlarit h̃ ẽ duplr. vł ampliat cõpõnem nõ essendi ꝫ mobilẽ ad nõ esse ⁊ sic ẽ possibile. aut cõpõeꝫ essendi ⁊ mobilem ad nõ esse. ⁊ sic ẽ cõtingẽs. Ex ista sufficiẽtia ptꝫ. ꝙ isti modi equalẽt q̃tuoꝛ signis. que sꝫ oĩs nlls q̇dã q̇dã nõ. Necesse equalet huic signo oĩs. qꝛ sic̃ oĩs facit p̃dicatũ cõuenire oĩb⁹ suppositis sbiecti. sic necesse facit p̃dicatũ conuenire sbiecto ꝓ oĩ tpe ⁊c̃. vñ⁹, Oĩe ncc̃e valet. valꝫ impossibile nlls. Possibile q̇dã. q̇dã nõ possibile nõ. Scd̃o posset sic sumi sufficiẽtia. qꝛ oĩs modus ampliat dictũ vltra tp̃s p̃iacẽs. vel ğ ampliat disiũctiue. ⁊ sic ẽ possibile ⁊ cõtingẽs. q̇ ꝫm rem idẽ sunt. ꝫ dĩnt ꝫm rõnẽ. qꝛ possibile determinat ñ esse ꝑmixtũ potẽtia ad esse, ꝯtingẽs determiat esse fluctuãs ꝑ infinitatẽ potentie ad nõ esse. Aut copulatiue ⁊ h̃ duplr. qꝛ vel modus ẽ affirmatiu⁹. sic est necessariũ. aut negatiu⁹ sic ẽ impossibile.

Ar Signa ponunt a pte sbiecti ⁊ modi a pte p̃dicati. ğ modi nõ equalẽt signis. Dicẽdũ ꝙ equalẽt in aliqb⁹ ⁊ nõ in oĩb⁹. qꝛ sicut signa faciũt p̃dicata cõuenire sbiectis ꝓ oĩb⁹ aut ꝓ plib⁹ suppositis. ita modi faciunt predicatũ dicti cõuenire sbiecto ꝓ oĩbus aut plibus tpibus.

Qr Utrũ q̃ntitas debet h̃ eodẽ mõ attẽdi sicut in illis de inesse. Dicendũ ꝙ nõ, ꝫ hic attẽdit triplr. vno mõ ex pte sbiecti dicti. ⁊ tũc ꝓpositio modalis ẽ eiusdẽ q̃ntitatis cũ sua p̃iacẽte. Añ p̃iacẽs dĩ ꝓpõ que remanet qñ subiectũ dicti resoluit in ntĩm ⁊ p̃dicatũ in vbũ ꝑsonale finiti modi ⁊ ğ ista Oẽm hoĩem currere ẽ possibile ẽ vlis, sicut ista oĩs hõ currit. Patꝫ correlarie. ꝙ ex pte sbiecti dicti ẽ q̇druplex q̃ntitas in ꝓpõnib⁹ modalib⁹ sicut in eaꝝ p̃iacẽtib⁹. Scd̃o attẽdit q̃ntitas ex pte toti⁹ dicti. ⁊ sic oẽs sꝫ singulares. qꝛ in ꝓpositionibus modalib⁹ subijcit aliqd̃ singulare dictũ. cui nõ est simplex nomẽ impositũ. Tercio attendit ex pte modi. ⁊ sic oẽs ꝓpositiones modales vel sunt vl̃es vel ꝑticulares. qꝛ ille de necessario ⁊ impossibili sunt vl̃es. ⁊ ille de cõtingenti ⁊ possibili sunt ꝑticulares. Et q̃ntitas ĩ modalibus que attendit ex pte tẽpoꝝ ꝓpꝛijssime sumit penes moduꝫ qui ad tempoꝛa ampliat. Sed alij addunt quartũ modũ. qui sumit ex parte linearũ. quia omẽs de quarta linea ⁊ tercia sũt vl̃es foꝛmaliter vel equiualenter. ꝫ omẽs de pꝛima ⁊ scd̃a sunt ꝑticulares.

Ar Quãtitas cõsequit ꝓpõnẽ grã sbiecti ⁊ materie. ꝫ modus in modalibus est sꝑ pꝛedicatũ ⁊ hꝫ rõnẽ foꝛme. ğ q̃ntitas nõ põt attẽdi ex parte modi. Dicendũ ꝙ duplex ẽ q̃ntitas. scꝫ suppositoꝝ ⁊ tpm. q̃ntitas suppositoꝝ attendit ex pte sbiecti. ꝫ quantitas tpm attendit ex pte pꝛedicati. sed hic loquit de q̃ntitate tempoꝝ. ⁊ ergo est diuersa q̃ntitas in ꝓpositionibus modalibus ⁊ in illis de inesse.

Qr Qualiter debeat attēdi q̄litas in ꝓpōibus modalibus. Dicēduz
ꝙ in ꝓpōne modali ē duplex cōpositio. scʒ cōpositio ptiū dicti inter
se. aut cōpositio ptiū alicuiꝰ ꝓpōnis ꝛ cōpositio totiꝰ dicti cū mō. Et ſm h̄
duplr attēdit q̄litas in ꝓpōe modali. vnoº ex pte ptiū dicti. sic scʒ si ponat
negatio int̄ ptes dicti. sic ē negatiua. si nō tūc ē affirātia. vt ista. sortē currē
ē possibile ē affirātia ꝛ ista sortē n̄ currē ē possibile ē negatīa ō dicto. Alioº
attēdit q̄litas ex pte mōi. ꝛ sic illa ꝓpō ē negatīa cuiꝰ modꝰ negat. ꝛ illa ē
affirātiua cꝰ modꝰ affirāt. vt ista sortē currē nō ē possibile ē negatīa. ꝛ ista
sortē currere ē possibile ē affirmatiua. Et simplr dʒ attēdi q̄litas ex pte mo
di vt ꝓbat Arest. qꝛ si sumeret ex pte dicti sequeret ꝙ due ꝯdictorie q̄nqʒ
essent sil' vere qð ē impossibile. Seq̄la ptʒ de istis. possibile ē hāc vestē inci
di: ꝛ possibile ē hāc vestē nō incidi. que am̄bo sūt vere. Scðo ptʒ. qꝛ sic se hʒ
esse in illis de inesse. ꝛ cōiūctio in hypotheticꝭ. ita se hʒ modꝰ in modalibꝰ.
ꝫ in illis de īesse ꝓpō nō dicit negatiua nisi in ea neget esse. ꝫ nec modalis
erit simplr negatiua nisi modꝰ neget. Tercio ptʒ qꝛ si modꝰ nō neget. tūc
nec ipa copula principalis. nec principalis ps copule negat. ꝫ nō debʒ di
ci modalis negatiua. Añs ptʒ. qꝛ modꝰ ē principalis ps copule. ꝛ aggrega
tū ex mō ꝛ v̄bo qð determinat ꝑ modū est copula principalis.

Ar Cuiuslibet rei est tm̄ vna forma. ꝫ q̄litas ē forma ꝓpōnis. ꝫ vniꝰ ꝓ
positōis modalis ē tm̄ vna q̄litas. Dicēdū ꝙ vniꝰ rei ē vna forma
principalis ꝛ totiꝰ. pñt tn̄ esse pl'es forme subordinate. q̄ꝝ vna ē forma ptꝭ
ꝛ alia totiꝰ. sicut in ꝓposito cōpō dicti respectu cōpōnis modi cū dicto.

Ar Qñ negatio ponit ante dictū tūc habet post se modū. ꝫ negat ipm
ꝛ ꝫ modales negatiue ex parte dicti simplr sūt negatiue. Tenet cō
sequētia. qꝛ negatio est malignātis nature ꝛc̄. Dicendū ꝙ q̄cq̄d negatio
post se inuenit in eadē cōpōne hoc totū destruit. ꝫ modꝰ ponit in alia cōpo
sitōne. ꝫ nō pōt negatio posita inter ptes dicti destruere modū.

Qr Quare petrꝰ hys. nō facit mentionē de cōuersione ꝓpōnū modaliuʒ
Dicendū ꝙ ideo. qꝛ ꝓpōnes modales eodē mō cōuertunt sicut il
le de inesse. ꝛ hoc intelligit ſm ptē ꝛ non ſm se totas. qꝛ soluʒ cōuertunt
ſm dictū. ꝫ sic nō est de eq̄pollētia ꝛ oppositione modaliuʒ. quare specialr
hic de eis determinat. Est tn̄ verū ꝙ equipollētia modaliū habet aliquam
similitudinē cū equipollētia illa de inesse. qꝛ sicut in istis ꝓpō cui prepon
tur negatio equipollet suo cōtradictorio. sic ꝓpositio modalis cuiꝰ negatio
ponit ad modum eq̄pollet suo cōtradictorio. vt sicut ista ꝓpō de inesse. nō
oīs hō currit. eq̄pollet huic q̄dā hō nō currit. sic ista sortē currere nō ē pos
sibile. equipollet huic sortē currere est possibile.

Et sciēdū ꝙ vnusq̄sqʒ istoꝝ q̄tuor modoꝝ facit q̄tu
or ꝓpositōnes modales. ꝛ cū q̄tuor sint modi erunt q̄
ter quatuor ꝓpositiōnes, sic sunt sedecim ꝓpositōes
in toto. Verbi gratia iste modus qui est possibile si
sumat sine negatione facit vnam ꝓpositionem moda
lem. vt sortē currere est possibile. Si sūat cū negatiōe

posita ad verbū facit scđam ꝓpōnē. vt sortē non currere est possibile. Si sumat cū negatōe posita ad modū facit terciā ꝓpōnē. vt sortē currere nō ē possibile. Si sumat cū negatōne duplici. vna posita ad modū ꝛ alia ad verbū facit quartā ꝓpōem. vt sortē nō currere nō est possibile. Et sic ꝑm vnūquēq͂ istoꝝ modoꝝ sumunt quatuor ꝓpōes. Harꝝ aūt ꝓpōnū eq̄pollentie siue ꝯñe q̄tuor regulis cognoscunt. Prima ē. cuicū͂q dicto affirmato attribuit possibile eidē attribuit contingens: ꝛ ab eodē remouet impossibile: ꝛ ab ei⁹ contradictorio opposito remouet necesse. Scđa regula ē cuicū͂q dicto negato attribuit possibile eidē attribuitur cōtingēs ꝛ ab eodē remouet impossibile: ꝛ ab ei⁹ cōtradictorie opposito remouetur necē. Tercia rła est. a q̄cū͂q dicto affirmato remouetur possibile ab eodē remouetur ꝯtingēs ꝛ eidē attribuitur ipossibile. ꝛ ei⁹ ꝯtradictorie opposito attribuitur necē. Quarta rła ē. a q̄cū͂q dicto negato remouetur possibile: ꝛ ab eodē remouetur cōtingēs: ꝛ eidē attribuitur impossibile: ꝛ e⁹ cōtradictorie opposito attribuitur necesse. Oēs aūt ille ꝓpōnes q̄ sꝫ i prima linea eq̄pollēt ꝛ conuertūtur int̄ se ꝑ primā rłam. q̄ in scđa ꝑ scđam. que i tercia ꝑ terciā: ꝛ que in quarta ꝑ q̄rtam.

Postq͂ petrus hys. determinauit de modalib⁹ q̄ ad eaꝝ essentiā. ꝯñr determinat de eis q̄ātū ad passiōes seu ꝓprietates eaꝝ que sunt eq̄pollētia ꝛ oppositio. ꝛ ꝑ ponit vnū preambulū sibi valēs ad eq̄pollētias de multiplicatione ꝓpositionū modaliū penes sitū negatiōis. vt pꝫ in lr̄a. Tūc ibi Harū aūt. Petrus hys. ex predicto notabili infert regulas de equipollentijs modalium dicens ꝙ equipollentie ꝓpositionū modaliū cognoscunt quatuor regulis. quarum prima est. Cuicunq͂ dicto affirmato attribuitur possibile. eidem attribuit contingens. ꝛ ab eodem remouetur impossibile. et ab eius contradictorie opposito remouetur necesse ꝛ significatur per amabimus. et omnes sunt particulares affirmatiue. Et est ratio regule. quia possibile et contingens conuertuntur. Ergo quicquit attribuitur

vni etiã attribuit alteri. Sz possibile ꝛ impossibile cõtradicũt. ꝙ hñt se op
posito mõ. qꝛ posito vno cõtradictorioꝝ remouet reliquũ. ꝛ qꝛ possibile hꝫ
se indr̃nter ad eẽ ꝛ nõ esse. igit si aliqđ dictũ sit possibile põt qñqꝫ verifica-
ri ꝛ cõtradictoriũ dicti põt eẽ falsuz. ideo si alicui dicto attribuat possibile
ab ei⁹ cõtradictorio oppsito remouet necesse.

Qr Utrũ ẜm quẽlibet modũ pñt formari q̃tuor ꝓpões. Dicẽdũ ꝙ sic
qꝛ prima ẽ affirmatiua de dicto ꝛ mõ. scđa ẽ negatiua de dicto tm̃.
tercia ẽ negatiua de mõ tm̃. q̃rta ẽ negatiua de dicto ꝛ modo sil̃. sicut Pe.
hys. daclarat exemplariter in textu.

Ar Scđm vnũ modũ fiunt infinite ꝓpões modales. ꝙ non tm̃ quatu-
or. Dicendũ ꝙ ẜm quẽlibet modũ possunt fieri infinite ꝓpões ĩ
numero nõ tñ in specie. qꝛ sic nõ fiũt pl'es ꝓpões ꝙ̃ quatuor. ꝛ de tali mul
tiplicatõne est hic ad ꝓpositum.

Ar Non pñt infinite ꝓpões fieri in numero ẜm modũ. Assumptum ꝓ
bat. qꝛ qñ extrema sunt finita necesse ẽ media esse finita. vtꝫ primo
posteriorũ. ꝫ in modis ẜm spẽm q̃ se hñt ꝑ modũ extremi est finitas. ꝙ non
pñt ẜm numerũ in infinitũ multiplicari. Et hoc ex alio cõfirmat. qꝛ intelle
ctus nõ põt cognoscere infinita: qꝛ intelligere actus finitus est. ꝙ etiã non
pñt fieri infinite ꝓpões. Tenet ꝯñã. qꝛ ꝑ actũ intellectus causant ꝓposi
tiones. vt dicit Arest ꝑ pihermenias. Dicẽdũ ꝙ licet in rõe specifica mo-
doꝝ sit fin itas. tñ illa nõ impedit infinitatẽ numeralẽ. Et ad cõfirmationẽ
dicendũ ꝙ nõ sunt infinite ẜm actũ ꝫ bñ ẜm potẽtiã. ꝛ tale põt intellectus
intelligere: qꝛ vnũqđqꝫ intelligit ẜm ꝙ est in actu. ꝛ ẜm illã ẽ ibi finitas. ĩ
quã potest intellectus ẜm suũ actum.

Ar Propositiones modales de eodẽ mõ sunt eedẽ. ꝙ manẽte eodẽ mõ
multiplicari non pñt. Añs ꝓbat. qꝛ mod⁹ ẽ forma ꝓpõis modalis
ꝫ forma facit cõuenire. Dicendũ ꝙ lꝫ oẽs ꝓpositiones modales de eodẽ
modo sint eedẽ in specie essentiali ꝛ ex pte modi. tñ variant in specie acci-
dentali. scꝫ ex pte affirmatõnis ꝛ negationis.

Qr Utrũ ẜm ẜcationez harũ dictionũ Amabimus Edentuli Iliace et
Purpurea sumat ꝓpõnũ modaliũ eq̃pollẽtia. Dicendũ ꝙ sic. qꝛ
ꝑ eas ẜcant quatuor ordines in q̃b⁹ ꝓpões eq̃pollẽtes ẜcant q̃ ordines
patẽt ꝑ hos v̾sus. Prim⁹ amabim⁹. edentuliqꝫ scđs. Tercius iliace. pur-
purea sit tibi quartus. Et isti duo v̾sus sic hñt declarari. qꝛ in illa dictione
amabimus cõsiderãde sunt q̃tuor vocales. prima ẽ a. ꝛ ẜcat ꝓpõem đ pos
sibili in q̃ nll'a debet poni negatio. scđa vocalis sil'r ẽ a ꝛ ẜcat ꝓpõem de cõ
tingenti. in qua nll'a debet poni negatio Tercia v̾o vocalis ẽ i. ꝛ ẜcat ꝓpo
sitionẽ de impossibili. in qua debet negatio poni ad modũ. ꝛ q̃rta vocat v
ꝛ ẜcat ꝓpõez de nccio. in q̃ dꝫ poni duplex negatio. scꝫ ad dictũ ꝛ ad modũ
iux̃ illud. E dictũ negat. i qꝫ modũ. nihil a ꝫ v totũ. vel sic. Destruit v totũz
tñ a cõfirmat vtrũqꝫ. Destruit e dictũ: denegat iqꝫ modũ. Et ita suo mõ de-
bẽt declarari alie dictões iuxta suas vocales: vt patebit ĩ sequẽtib⁹ reglis.

Ar Huic dicto hoiem esse aĩal ẽ possibile. attribuit possibile. ꝛ tñ sibi ñ
attribuit cõtingẽs cũ sit necessariũ. Dicendũ ꝙ ꝯtingẽs capit du
pliciter. vno mõ cõiter vt idẽ est quod possibile. ꝛ sic diuidit ꝑ necessariũ

⁊ nõ necessariũ. Scḋo mõ capit̃ specialr̃ ꝓ illo qḋ nõ est necessariũ ⁊ nõ im possibile. ⁊ tũc ꝯm pħm ꝑ prioꝝ sic diffinit̃. Cõtingẽs ẽ q̃ nõ existe necessa rio ipo posito inesse nllm̃ seq̃t̃ impossibile. que diffinitio vult dicere ꝙ con tingẽs spẽalr̃ captũ ẽ qḋ nec ẽ necessariũ nec impossibile. ⁊ sic nõ põt huic ꝓpõni hoiez esse aĩal attribui cõtingẽs. ꝫ in ꝓposito cõtingẽs dꝫ accipi cõi ter put nõ distinguit̃ cõtra necessariũ siue possibile. Pro q̃ notãdũ ꝙ ꝯm pħm istud cõtingẽs spẽalr̃ captũ ẽ triplex. scꝫ natũ rarũ ⁊ ad vtrũlibet. Cõ tingens natũ ẽ qḋ magis determinat̃ ad esse q̃ȝ ad nõ esse. vt hoiem mori. Contingẽs rarũ est. qḋ inest vt in paucioribꝫ. vt hoiem nasci cũ sex digitis in vna manu. Contingens ad vtrũlibet ẽ qḋ ẽ indifferẽs ad vtrũq̃ꝫ cõtra dictorioꝝ. scꝫ tã ad esse q̃ȝ ad nõ esse. vt sortẽ sedere.

Ar Ad istã sortẽ currere ẽ possibile nõ sequit̃ sortẽ nõ currere ẽ possibi le. ⁊ tñ ad illã sortẽ currere ẽ cõtingẽs sequit̃ sortẽ nõ currere ẽ con tingẽs. ꝑ cõuersionẽ in oppositã q̃litatẽ. ergo possibile ⁊ cõtingẽs nõ sunt idẽ Dicẽdũ ꝙ ꝓpõnes de cõtingẽti ad vtrũlibet cõuertunt̃ in oppositã q̃lita tẽ. nec hoc cõtingẽs ẽ idẽ cũ possibili. ꝫ ꝓpõnes de cõtingenti generalr̃ ca pto qḋ cõuertit̃ cũ possibili nõ cõuertunt̃ in oppositã q̃litatẽ.

Ar Si sint idẽ possibile ⁊ cõtingẽs tũc solũ tres erũt modi. Dicẽduꝫ ꝙ lꝫ possibile ⁊ cõtingẽs sint idẽ q̃ ad supposita. dĩnt tñ ꝯm forma les rõnes ꝯndi. vt patuit circa sufficientiã. Etiã dicendũ ẽ ꝙ possibile ⁊ cõ tingens cõueniunt in hoc ꝙ dicunt modũ entis ꝑmixti potentia. sed diffe runt quia possibile dicit illum modum ad suum actum. sed contingens di cit eum ad suam causam.

Ar Oẽs ꝓpões eq̃pollẽtes debẽt eẽ eiusdẽ sbiecti ⁊ ꝑdicati. ꝫ ꝓpõnes de amabimꝰ nõ sꝫ eiusdẽ sbiecti ⁊ ꝑdicati. ergo ñ eq̃pollẽt. Maior ꝓba tur. q̃ꝛ eq̃pollẽtia ẽ passio ꝓpõnũ vtroq̃ꝫ termino participãtiũ. Dicenduꝫ ad maiorẽ ꝙ equipollẽtia capit̃ duplr̃. vno mõ spẽalr̃ ꝓ equalẽtia duarũ ꝓ positionũ vtroq̃ꝫ termino ꝑticipantiũ. ⁊ sic repit̃ in illis de inesse. Alio mõ capit̃ generalr̃ ꝓ q̃cunq̃ꝫ equipollẽtia ꝓpõnũ in aliq̃. scꝫ in veritate ⁊ falsi tate. ⁊ sic capit̃ hic.

Ar Ille ꝓpõnes nõ sũt eq̃pollẽtes q̃ꝝ vna est affirmatiua ⁊ alia negati ua. ꝫ sic ẽ in ꝓpõibus de amabimꝰ. sicut ptꝫ de prima ⁊ tercia. ergo nõ eq̃pollẽt. Dicendũ ꝙ ꝓpõnes de possibili ⁊ impossibili nõ sunt eq̃pollen tes nisi vni modoꝝ preponat̃ negatio. dicẽdo sortẽ nõ currere nõ ẽ impos sibile. Dicũt tñ aliqui ꝙ nõ sit incõueniẽs ꝓpositionẽ affirmatiuã eq̃polle re simpliciter negatiue si sint de diuersis modis. vt patet de istis possibile est esse. non impossibile est esse.

☞ Scḋa regula est cuicũq̃ꝫ dicto negato attribuit̃ possibile eidẽ attribuit̃ ꝯtingens ⁊ ab eodẽ remouet̃ impossibile. ⁊ ab eiꝰ ꝯtradictorio opposito re mouet̃ necesse ⁊ ꝯcant̃ ꝑ hãc dictionẽ Edentuli. ⁊ oẽs ille ꝓpõnes sunt ꝑti culares negatiue. Et ẽ rõ regl'e. q̃ꝛ possibile ⁊ cõtingẽs cõuertunt̃. ergo cuicũ q̃ꝫ dicto negato attribuit̃ possibile eidẽ attribuit̃ cõtingẽs. ꝫ possibile ⁊ im possibile ꝯdicũt. ideo cuicũq̃ꝫ dicto attribuit̃ possibile ab eodeꝫ remouet̃ impossibile. quia vnũ cõtradictorioꝝ remouet alterũ. ꝫ necesse ⁊ possibile ſbalternant̃. ideo a q̃cũq̃ꝫ remouet̃ possibile ab eodẽ remouet̃ necesse. Sꝫ

ꝙ ſubalternant̄ ptꝫ. qꝛ neceſſe valet oīs. τ poſſibile valet q̄dā̄. qꝛ nec̄c̄e am
pliat ad om̄e tp̄s affirmatiue. ſic om̄e ad oīa ſuppoſita. ſ; poſſibile ampliat
ſolū ad aliqua tp̄a. ſicut q̄dam ad aliqua ſuppoſita.

Ar̄ Propoſitōes eq̄pollētes debēt eſſe eiuſdē ſbiecti τ eiuſdē q̄litatis
ſ; ꝓpōnes de edētuli nō ſūt eiuſdē ſbiecti. qꝛ vnū eſt ſbiectū affirma
tiuū τ alterū negatiuū. nec ſūt eiuſdē q̄litatis. qꝛ modus in primis nō ne
gat̄. tn̄ negat̄ ī duabꝰ ſc̄dis. Dicēdū ꝙ equipollētia capit̄ duplr̄. vno mō
ſpēalr̄ ꝓ eq̄pollētia duaꝝ ꝓpōnū vtroq; termino ꝑticipantiū ſm̄ eundē or
dinē in q̄litate τ q̄ntitate. in veritate τ falſitate. τ ſic modales eiuſdē linee
nō eq̄pollēt. ſ; ita ſtricte nō capit̄ hic eq̄pollētia. Alio mō capit̄ generalr̄ ꝓ
equalētia duaꝝ ꝓpōnū in veritate τ falſitate. τ ſic oēs ꝓpōnes de edētuli.
eq̄pollēt. Ad ſc̄m dicēdū. ꝙ q̄uis alique eaꝝ ſint affirmatiue vocalr̄. tn̄
ſūt oēs negatiue ſm̄ ſbam. qꝛ oēs eq̄pollēt vni ꝑticulari negatiue.

Ar̄ Huic dicto deū nō eſſe attribuit̄ poſſibile τ tn̄ ab eo nō remouet̄ im
poſſibile. qꝛ ſꝑ impoſſibile eſt deū nō eſſe. ḡ iſta regula ē falſa. Di
cendū ꝙ ab hoc dicto deū nō eſſe vere nō remouet̄ impoſſibile. tn̄ bene fal
ſe remouet̄ ab eo. ſicut poſſibile falſe ſibi attribuit̄.

☞ Tercia regula ē. a q̄cunq; dicto affirmato remouet̄ poſſibile. ab eodē re
mouet̄ cōtingēs ꝓpter vim cōuertibilitatis. τ eidē attribuit̄ impoſſibile ꝓ
pter legē cōtradictōis. q̄ eſt de q̄cūq; negat̄ vnū cōtradictorioꝝ affirmat̄ re
liquū. τ eiꝰ cōtradictorio oppoſito attribuit̄ neceſſe. eo ꝙ neceſſe τ poſſibi
le ſūt modi ſbalterni. τ ḡ equalēt ꝑ duplicē negationē. τ ſ;cant̄ ꝑ hāc dicti
onē Iliace. Vn̄ om̄es ꝓpōnes de iliace ſūt vniuerſales negatiue.

Ar̄ Tercia ꝓpoſitio de iliace ē affirmatiua. ḡ nō oēs ſūt negatiue. Añs
ꝓbat̄. qꝛ in ea nl'la ponit̄ negatio. Dicēdū q̄uis ibi nō ponit̄ ne
gatio extrinſeca. tn̄ impoſſibile ſꝑ intrinſece includit negationeꝫ. qꝛ valet
tm̄ ſicut nl'ls. ḡ rōne illiꝰ modi omēs ſunt vl'es negatiue.

Ar̄ Impoſſibile negat dictū cui attribuit̄. ergo non attribuit̄ dicto af
firmato. Dicendū ꝙ bene virtualiter ſemper negat dictum et de
ſtruit eius compoſitionem. non aūt formaliter τ ſm̄ vocem. quo modo in
telligit̄ preſens regula.

Ar̄ In ꝓpoſitōne de poſſibili negat̄ poſſibile. vt ſortē currere nō ē poſ
ſibile ſ; poſſibile negatū nō ē poſſibile. ḡ ibi nō erūt q̄tuor ꝓpōes eq̄
pollētes. Dicēdū ꝙ lꝫ poſſibile negatū τ impoſſibile ſit̄ idē ſm̄ ſ;catū τ eq̄
polleāt. tn̄ diſtinguunt̄ adhuc formalr̄ τ vocalr̄. vt nō q̄dā τ nl'ls.

☞ Quarta regula ē A q̄cūq; dicto negato remouet̄ poſſibile ab eodem re
mouet̄ cōtingēs ꝓpter cām dictā τ eidē attribuit̄ impoſſibile. τ eiꝰ cōtradi
ctorio oppoſito attribuit̄ neceſſe. Et ſ;cat̄ ꝑ hanc dictionē purpurea. Vnd̄
oēs ꝓpōnes de purpurea ſūt vl'es affirmatiue. qꝛ omnes equipollent huic
vl'i affirmatiue. ſortē currere ē neceſſe. Et iſte quatuor regule clare patent ī
figura in fine huiꝰ primi tractatus poſita.

Ar̄ Propoſitōes affirmatiue τ negatiue nō ſūt eq̄pollētes. ḡ negatiua
de impoſſibili in purpurea nō pōt equipollere affirmatiue de nec̄c̄e.
Dicēdū ꝙ eq̄pollētia dꝫ hic extēdi ad ꝯn̄am cōuertibilē. vt ſic ille ꝓpōes
dicant̄ equipollere q̄ cōuertibilr̄ ſe cōſequunt̄. lꝫ ſint de diuerſis extremis

Et qñ dicit̃ oẽs ꝓpõnes eq̇pollẽtes debẽt esse eiusdẽ subiecti ꝛ eiusdem predicati. ꝫ in purpurea ꝓpõnes de possibili ꝛ necessario nõ sũt eiudẽ subiecti: qꝛ in eis dicta cõtradictoria sbijciunt̃. nec sũt eiusdẽ predicati: qꝛ nõ est idẽ modus. ꝗ nõ eq̇pollẽt. Dicẽdũ ꝙ ħ verꝫ ẽ de eq̇pollẽtia spẽalr̃ ca pta. sic capit̃ in illis de inesse ꝛ nõ generalr̃ vt hic accipit̃.

Ar Ille ꝓpõnes creantẽ eẽ deũ ẽ necesse. creantẽ nõ esse deũ ẽ impossibile. sñt de q̃rto ordine ꝛ tñ nõ eq̇pollent. Ptꝫ qꝛ prima ẽ falsa. cum ei⁹ cõuertẽs sit falsa. ꝛ tñ scđa ẽ vera. Dicẽdũ duplr̃. pmo ꝙ illa est vera. creantẽ esse deũ ẽ necesse. ꝛ dꝫ sic cõuerti. ꝗ deũ esse vel posse creantẽ esse est necesse que ẽ vera. Scđo dicẽdũ ꝙ vtraqꝫ sit falsa. qꝛ cõuertẽs scđe si bñ inspiciat̃ videt̃ eẽ falsa. Prima solutio ẽ securior lꝫ scđa sit cõior. Et silr̃ dicendũ ẽ de ista. grãmaticũ esse hoĩem est necesse.

Item eq̇pollẽtia ꝓpõnũ modaliũ põt sumi ꝑ has regulas. Oẽs ꝓpõnes de possibili ꝛ impossibili eq̇pollẽt ꝟbo silr̃ se hñte ꝛ mõ dissilr̃. vt sorteꝫ currere ẽ possibile. sortẽ non currere non ẽ impossibile. Et oẽs ꝓpositiones de possibili ꝛ necesse eq̇pollẽt ꝟbo ꝛ mõ dissilr̃ se hñtib⁹. vt sortẽ currere ẽ possibile. sortẽ non currere non ẽ necesse. Et oẽs ꝓpositiones de impossibili ꝛ necesse eq̇pollent ꝟbo dissilr̃ se hñte: ꝛ modo silr̃. vt sortẽ nõ currere ẽ impossibile. ꝛ sortẽ currere ẽ neccẽ. Et itelligit̃ mod⁹ silr̃ se hr̃e ꝛ dissilr̃ q̃tũ affirmationẽ ꝛ negationẽ. Et dicit̃ modus silr̃ se hr̃e qñ affirmat̃ vel negat̃ vtrobiqꝫ ꝛ dissilr̃ qñ negat̃ in vna ꝛ affirmat̃ in alia. Et eodẽ modo intelligẽdũ ẽ de ꝟbo sicut d̃ modo. Et sciẽdũ ꝙ ꝑdicta regl̃a non facit mẽtionẽ de ꝯtingenti: eo ꝙ contingens ꝯuertit̃ cũ possibili. Vñ idẽ ẽ iudiciũ de ꝓpositionib⁹ vtriusqꝫ. Exẽpla aũt hui⁹ q̃rãt̃ in suꝑiori figura. in prima. scđa. tercia ꝛ q̃rta lineis. qꝛ ista ad oẽs ẽ regula generalis.

Postqꝫ autor determĩauit de equipollentijs modalibus ꝛ earum consequentijs per quatuor regulas satis difficiles. hic facit hoc idem per tres regulas magis faciles. Ex quo patet ꝙ iste tres regule non sunt necessarie quia absqꝫ illis possumus habere noticiam equipollentiarum ꝓpositionũ modaliũ. sed ponunt̃ de bene esse ad habendum faciliorem cognitionem. Est ergo prima regula talis. ꝙ omẽs ꝓpositiones de possibili ꝛ impossibile equipollent ꝟbo silr̃ se habẽte ꝛ modo dissilr̃. Rõ istius est. qꝛ possibileꝫ

impossibile opponūt̄ ꝯdictorie. sed negatio posita ad modū dʒ ꝑponi ⁊ facit equipollere suo ꝯdictorio. sicut negatio ꝑposita signo in illis de inesse. Et

Ar Iste due equipollēt. sortē currere ē possibile. sortē currere nō est possibile. ⁊ tū verbū nō hʒ se siliter. qꝛ in vna affirmat̄ ⁊ in alia negat̄. Dōm qꝫ ꝑ verbū hic dʒ intelligi dictū, aut infinitiuꝰ q̄ est ps dicti ⁊ nō copula vniens modū cū dicto. q̄ in dictis ꝓpoibꝰ se hʒ dissiliter. Et qn̄ dʒ. sicut impossibile ampliat ad oīa tpa. ita ⁊ possibile. ꝗ se hn̄t siliter. Dōm qꝫ hn̄t se silr q̄tum ad ampliationē ad minꝰ in aliquo. sed non q̄tū ad affirmationē ⁊ negationē.

☞ Secūda regula est. oēs ꝓpōes de possibili ⁊ necessario equipollēt verbo ⁊ mō dissilr se habentibꝰ. Cuiꝰ rō est. qꝛ ꝓpōes de possibili ⁊ necessario sꝫ subalterne. ꝫ negatio ꝑposita dicto ⁊ modo facit equipollere suo subalterno. qꝛ se hn̄t sic negatio ꝑposita ⁊ postposita signo i illis de inesse

Ar Iste ꝓpōes. sortē currere ē possibile. sortē nō currere nō ē necesse. hn̄t se verbo ⁊ mō dissilr. tn̄ nō equipollent. Scōa ps ꝓbat̄. qꝛ prima ponit aliqd ⁊ scōa nihil ponit. cū sit negatia tam de dicto q̄ȝ de mō. Dōm qꝫ lʒ nihil ponat ꝑ se primo. tn̄ hn̄ ponit aliqd ex ꝯñti. qꝛ ponit suū cōtradictoriū eē possibile.

☞ Tercia regula est. oēs ꝓpōes de impossibili ⁊ necessario equipollent verbo dissilr se hn̄te. ⁊ mō silr. Rō istiꝰ regule est. qꝛ ꝓpōnes de impossibili et de necessario ꝯriant̄. sed negatio posita ad dictū tm̄ in modalibꝰ facit cōtrarias equipollere. qꝛ solū mutat q̄litatē. ⁊ sic ꝓpōes de impossibili ⁊ necessario equipollēt negatōe posita ad dictū. qd̄ est ipsaꝫ in illis de ineē pꝰ ponit

Ar Impossibile ⁊ necē nunq̄ȝ pn̄t se silr habere. ꝗ regula ꝑsupponit falsum. Añs ꝓbat̄. qꝛ impossibile sꝑ includit negationē ⁊ necē includit affirmationē. Dōm qꝫ lʒ impossibile q̄tū ad negationē intrinsecā nū q̄ȝ habeat se silr sicut necessariū. tn̄ pt̄ se hr̄e silr q̄tū ad negationē extrinsecā. de qua hec regula intelligit̄.

Qr Quare pe. hys. nō facit mentionē de cōtingēti. Rn̄det̄ qꝫ iō. qꝛ possibile ⁊ contingens vt hic accipiunt̄ cōuertunt̄. ⁊ ꝗ idē est iudiciū de vtroq̄ȝ. vñꝰ. Cui des possibile contingens detur eidem.

Ar Cōtingens ⁊ possibile sūt diuersi modi. ꝗ nō cōuertunt̄. Añs ꝓbat̄ qꝛ al's nō eēnt quatuor mōi facientes ꝓpōem modalē. Dōm qꝫ dupliciter aliqua conuertunt̄. vnoᵒ q̄ ad supposita tm̄. sicut risibile ⁊ homo Alio mō q̄ ad supposita ⁊ rōem formalē sil'. ꝫ illa q̄ cōuertunt̄ prio mō pn̄t esse diuersa quātū ad rōes formales. ⁊ sic cōuertunt̄ contingens ⁊ possibile. quare adhuc remanent modi distincti.

Propōnū modaliū alie sꝫ ꝯrie; alie subcontrarie alie ꝯdictorie: alie subalterne. Vñ oēs ꝓpōes q̄ sꝫ in quarta linea ꝯriantur his q̄ sūt in tercia linea. vñꝰ. Terciꝰ est quarto sꝑ ꝯtrariꝰ ordo Itē primꝰ ordo et scōs subcontrariātur. vñ. Sit tibi linea subcontraria prima scōe Iteʒ primꝰ ordo ⁊ terciꝰ contradicūt: etiā scōs ⁊ q̄rtꝰ ꝯdicūt. vñꝰ. Terciꝰ est prio contradicto-

rius ordo. Pugnat cū q̄rto cōtradicēdo scđs. Ita p̄ri
ma linea subalternat q̄rte ꝛ scđa tercie. vn̄⁹. Pria sub
est q̄rte. vice pticulari hn̄s se. Hac hꝫ ad seriē se lege
scđa seq̄ntē. Ordo subaltern⁹ sit prim⁹ siue secūdus

Postq̄ƺ determinauit de eq̄pollentijs ꝓpōnū modaliū. hic finaliter deter
minat de oppōib⁹ earundē. Et rō ordis est. qꝛ eq̄pollētia attendit penes
idēptitatē. ſ oppō penes diuersitatē. idē aūt est q̄n diuersū nisi aliđ ipedi
at. vt patuit in illis de inesse vbi eq̄pollētia sequit oppōem. Et đꝛ ꝙ ipaꝝ
aliq̄ sūt ꝯrie aliq̄ subcōtrarie. aliq̄ ꝯdictorie ꝛ aliq̄ subalterne. Et illaꝝ spēꝝ
oppōis eodē mō sumit sufficiētia ħ sic in illis de inesse. Tūc vlteri⁹ ondit
oppōes modaliū p q̄tuor ordines. q̄ ſcant illis dcōib⁹ Amabim⁹ Edentu
li Iliace Purpurea. Vn̄ oēs de q̄rto ordine sūt vl'es affirmatiue. ꝛ oēs de
tercio ordine sūt vl'es negatiue. ꝛ ḡ inter se ꝯriant. Et ille de primo ordīe
sunt pticulares affirmatiue. ſ de scđo sūt pticulares negatiue. q̄re subcon
trariant. Ex isto facilit cognoscunt alie spēs. qꝛ q̄rt⁹ ꝛ scđs ordo ꝯdicūt.
sil'r terci⁹ ꝛ primus. ſ q̄rt⁹ ꝛ prim⁹ subalternant. ꝛ etiā terci⁹ ꝛ scđs. ꝛ hoc
totū q̄ƺtum ad eq̄pollentias ꝛ oppōes docebit figura sequens.

Ar Oēs ꝓpōes ꝯrie dn̄t eē vl'es. ſ nulle modales cōposite sūt vl'es. er
go nulle tales sūt ꝯrie. Minor pbat. qꝛ oēs ꝓpōes modales sūt sin
gulares. qꝛ in eis subijcit singulare dictū. Dōm ꝙ in modalib⁹ q̄ƺtitas at
tendit tripl'r. s. ex pte toti⁹ dicti. ex pte subiecti dicti. ꝛ ex pte mōi. ſ ħ p̄nci
paliter dꝫ attēdi ex pte mōi. ꝛ sic sūt aliq̄ vl'es. ꝛ aliq̄ pticulares ꝓportionā
do modos signis. ſ ille q̄ sūt in purpurea ꝛ iliace sūt vl'es. ḡ ꝯriant. Et q̄n
đꝛ. in ill' duab⁹ lineis sūt aliq̄ ꝓpōes de cōtingenti ꝛ possibili. ſ tales non
sūt vl'es ex pte mōi. ḡ. Dōm ꝙ q̄ƺuis possibile ꝛ cōtingēs q̄n sumūt sine ne
gatiōe sint mōi pticulares. tn̄ q̄n sumunt cū negatiōe equalēter fiūt vl'es.
Sicut ī sil'i ħ signū q̄dā formal'r est pticulare. ſ cū negatiōe vt nō q̄dā ē vl'e

Ar Iste ꝓpōes. q̄dā aīal eē hoīem ē ncc̄e. ꝛ q̄dā aīal nō eē hoīeꝫ est
ncc̄e sūt de purpurea ꝛ iliace. ꝛ tn̄ nō sūt ꝯrie. Scđa ps pbat. qꝛ cō
trarie nūq̄ƺ pn̄t sil' eē vere. ſ p̄dicte sūt sil' vere. ḡ. Dōm ꝙ q̄n modales sūt
de subiecto vl'i sp reqrit ꝙ altera eaꝝ sit de subiecto dicti sumpto cū signo
vl'i. si em̄ subiectū in vtraqꝫ sumat pticularit tūc nō cōtrariāt. Et iō ista in
purpurea. q̄dā aīal eē hoīem ē ncc̄e. hꝫ p ꝯria istā. nullū aīal eē hoīeꝫ est
ncc̄e. q̄ est falsa prima exn̄te vera. Et q̄n đꝛ iste ꝓpōes hoīem eē spēm est ne
cesse. ꝛ hoīem eē spēm nō ē ncc̄e ꝯtrariant. ꝛ tn̄ sūt de subiecto vl'i. ꝛ in neu
tra subiectū sumit cū signo vl'i. Dōm ꝙ dictū p̄cedens dꝫ itelligi de sbie
cto dicti vl'i supponēte psonal'r vl' supponēte material'r p sibi sil'i ꝙ in alia
suppōit psonaliter. ſ in dicta ꝓpōe subiectū nec supponit psonal'r ſcatiue
nec material'r p sibi sil'i supponente psonal'r. ſ stat p sibi sil'i supponente
simpl'r. qꝛ hoc totū dictū. hoīem eē spēm stat p ista ꝓpōne. hō est spēs.

Ar Cōtra oppōem subcōtrariā. subcōtrarie dn̄t eē eiusdē subiecti et p̄
dicati. ſ ꝓpōes de amabim⁹ ꝛ edentuli nō sūt eiusdē subiecti. vt pꝫ
de illis sortē currere est possibile. sortē nō currere ē possibile. Dōm ad ma
iorē. ꝙ in illis de inesse opposite debent esse eiusdē subiecti ꝛ p̄dicati. nō
aūt in modalib⁹. Et ē rō diuersitatis. qꝛ oppō in modalib⁹ attēdit penes

oppoſita ꝑdicata.ſ.penes oppoſitos modos enũciãdi tm̃.⁊ ꝓpter illã di-
uerſitatẽ fuit nccãriũ hic determinare de oppõe ꝓpõnũ modaliũ. Et qñ dꝛ
in ſubcõtrarijs ad min⁹ vna dꝫ eẽ affirmatiua ⁊ alia negatiua.ẜ h̃ neutra
eſt negatiua.ſoꝛtẽ currere ẽ poſſibile.ſoꝛtẽ nõ currere ẽ poſſibile. qꝛ mod⁹
in vtraqꝫ manet affirmat⁹. Dõm ꝙ lꝫ ſcðа formalr̃ ex pte modi ſit affirma-
tiua.tñ ꝟtualr̃ eſt negatiã ex pte dicti.qꝛ eq̃pollet iſti formalr̃ negatiẽ. ſoꝛ

Ar Iſte ꝓpões.oẽ aĩal eẽ ho (tẽ curre nõ eſt ncc̃e.qꝛ ãbe ſt̃ in edẽtuli
mine ẽ poſſibile.⁊ oẽ anĩal nõ eẽ hoĩeꝫ ẽ poſſibile ſt̃ de amabim⁹ ⁊
edẽtuli.⁊ tñ oĩno ſũt ſubcõtrarie.cũ ſint ſil̃ falſe. Dõm ꝙ dcm̃ pe.hyſ. ĩtel
ligit̃ ſi ſubiectũ dicti ſit vl̃e ꝙ tũc ĩ altera ſumat̃ ꝑticulariter.qꝛ ſi ĩ vtraqꝫ
ſumat̃ cũ ſigno vl̃i nõ ſubcõtrariant̃.⁊ ꝗ̃ ſubcõtraria iſti⁹.oẽ aĩal eẽ hoĩeꝫ

Ar Cõtra oppõeꝫ (eſt poſſibile.ẽ iſta.q̃ddã aĩal ñ eẽ hoĩeꝫ ẽ poſſibile
ꝯ̃dictoriã.iſte ꝓpões.ſoꝛtẽ currẽ ẽ poſſibile.⁊ ſoꝛtẽ nõ currẽ ẽ ncc̃e
ponunt̃ in ꝯ̃dictoꝛijs.⁊ tñ nõ ꝯ̃dicũt. Probat̃.qꝛ ĩ ꝯ̃dictorijs dꝫ negatio
poni ad modũ. Dõm ꝙ q̃uis in ſcðа negatio nõ ponat̃ formalr̃ ad modũ
tñ equalẽter.qꝛ eq̃pollet huic.ſoꝛtẽ currere ẽ ĩpoſſibile. Et ſi q̃rat̃ q̃re ad
habendũ ꝯ̃dictiõem negatio dꝫ poni ad modũ. Dõm ꝙ hui⁹ ſũt due rões
Prima ẽ.qꝛ mod⁹ ĩ modalib⁹ hꝫ ſe ſicut eẽ in illis de ineſſe.qꝛ vtrũqꝫ eſt
ꝑdicatũ formale.ẜ ꝯ̃dictio in ill̃ de ineẽ attẽdit̃ ex affirmatiõe ⁊ negatiõe
eſſe.ꝗ̃ ſil̃r hic dꝫ attendi penes modũ. Scðа rõ eſt.qꝛ ſi ad ꝯ̃dictionẽ ſuffi-
ceret negatõꝫ ponere ad dictũ.tũc ꝯ̃dictoꝛie eẽnt ſil̃ vere.ſic̃ pꝫ de illis.ſoꝛ
tẽ ãbulare ẽ poſſibile.⁊ ſoꝛtẽ nõ ãbulare ẽ poſſibile. Et qñ dꝛ iſte due ꝯtra
dicũt.ſoꝛtes ãbulat.ſoꝛtes nõ ãbulat.ꝗ̃ ſil̃r due ꝑdicte. Dõm ꝙ nõ eſt ſil̃e
qꝛ ĩ duab⁹ ꝑmis ſimpl̃r loq̃ndo nulla eſt negatiua.qꝛ mod⁹ ĩ nulla negat̃

Ar Anũ ꝯtradictoꝛioꝝ nõ ſeq̃t̃ ad aliud ĩ bona ꝯñа.ẜ ille q̃ ſũt de edẽ
tuli ſequunt̃ in bona ꝯñа ad illas q̃ ſunt de purpurea.ꝗ̃ nõ cõtrad
cũt. Minoꝛ pꝫ.qꝛ ad iſtã de purpurea.ſoꝛtẽ currere eſt ncc̃e.ſeq̃tur ꝑ legeꝫ
ſubalternaꝝ.ſoꝛtẽ currere eſt cõtingens.⁊ vltra bñ ſeq̃tur.ſoꝛtẽ currere eſt
cõtingens.ꝗ̃ ſoꝛtẽ nõ currere ẽ cõtingens ꝑ ꝯuerſionẽ in oppoſitã q̃litatẽ.
ꝗ̃ a primo ad vltimũ bñ ſequit̃.ſoꝛtẽ currere eſt ncc̃e.ꝗ̃ ſoꝛtẽ nõ currere eſt
cõtingens.q̃ eſt in edentuli. Dõm ad ſcðam ꝯñam factã ꝑ cõuerſionẽ ĩ op
poſitã q̃litatẽ.ꝙ lꝫ ꝓpõ de cõtingenti ſpẽaliter capta ꝓut ẽ idẽ qð nõ ne-
ceſſariũ ⁊ nõ impoſſibile cõuertat̃ in oppoſitã q̃litatẽ.nõ tñ q̃ eſt de cõtin-
genti generaliter capto ꝓut cõuertit̃ cũ poſſibili.vt patuit ſupra.

Ar Iſte due ꝓpões.oẽ aĩal nõ eẽ hoĩem eſt ncc̃e.⁊ oẽ aĩal eẽ hoĩem eſt
poſſibile.nõ ſũt ꝯtradictoꝛie.⁊ tñ vna illarũ ponit̃ in iliace.⁊ alia
in amabim⁹. Prima ps ꝓbat̃.qꝛ ſunt ambe falſe. Dõm ꝙ dictũ pe.hyſ.
intelligit̃ cum iſta cõditione.ꝙ in dandis cõtradictoꝛijs q̃ ſũt de ſubiecto
vl̃i ⁊ cõi debet ſeruari.ꝙ ſi ſubiectũ in vna accipiat̃ cum ſigno vl̃i debꝫ ſu
mi in altera cum ſigno ꝑticulari.⁊ econtra.qꝛ ſi in cõtradictoꝛijs termin⁹
eſt diſtribut⁹ in vna debet non diſtribui in alia ⁊ econuerſo. Et quãdo re
plicatur.iſte due ꝓpõnes.omne aĩal eſſe hominẽ eſt poſſibile.⁊ aliqð anĩal
eſſe hoĩem nõ eſt poſſibile.ſunt de primo oꝛdine ⁊ tercio.⁊ tamen non cõ-
tradicunt.quia ambe ſunt falſe. Dicendum ꝙ ſolutio precedens tenet ve
ritatẽ in modalib⁹ cõpoſitis de diuerſis modis.ſicut aſſumebat̃.ẜ qñ ſunt
de eiſdẽ modis.tũc nccãriũ eſt ꝙ ſint eiuſdẽ dicti.⁊ ꝗ̃ iſte ꝯ̃dicũt. oẽ anĩal

esse hoīem est possibile. ⁊ oc̄ aīal eē hoīem nō ē possibile. qꝛ p̄ma ē falsa et scḋa x̄a. vt pꝫ si ponant̄ ineē. Et si iterū replicet̄. descēdētes scḋe sūt false. ḡ ip̄a est falsa. Dōm q̄ sub subiecto iu modalib⁹ cōpositis non pōt fieri descensus. qꝛ suppōit materialiter. ⁊ nō s̄catiue s̄m hūc modū dicendi. nisi addant̄ ei signa in neutro genere trahentia ad illā quantitatem.

Ar Particulare nō seq̄tur ad vl'e. vt nō sequit̄ anīal currit. ḡ aliq̄s hō currit. s̄ necesse ē vl'e ad possibile. ḡ ad nccē eē nō seq̄tur possibile esse. ⁊ p̱ ɔn̄s ꝓpōes de amabim⁹ ⁊ purpurea nō subalternant̄. Dōm q̄ licet p̱ticulare captū ꝓ inferiori nō sequit̄ ad vl'e in p̄dicando scꝫ captū pro sup̱iori. tn̄ bn̄ sequit̄ ad vl'e in distribuendo vel ampliando. ⁊ ḡ ad necesse esse sequit̄ possibile esse. Et qn̄ replicat̄. si ad nccē esse sequeret̄ possibile esse. tunc etiā sequeret̄ possibile nō. qꝛ possibile dicit vtrunq̄ꝫ. Dōm q̄ duplex est possibile. s. an̄ actū ⁊ cū actu vel sub actu. An̄ ad nccē sequitur possibile. qḋ est coniunctum actui. ⁊ non qḋ est distans ab actu. Uel dōm vt dictum est de contingenti.

Et hec de modalib⁹ dicta sufficiant. Sed vt ocularite r innotescant equipollentie ⁊ oppōnes ꝓpōnum modaliū ponit̄ hec figura.

Purpurea
sor. n̄ cur. n̄ ē possibile
sor. n̄ cur. nō est cōtin
sor. nō cur. est imposs.
sor. cur. est necesse

Iliace
sor. cur. nō est pos.
sor. cur. nō est cōtin.
sor. cur. ē impos.
sor. nō cur. est nccē

Amabimus
sor. cur. est pos.
sor. cur. est cōtin.
sor. cur. nō est impos.
sor. n̄ cur. n̄ ē nccē

Edentuli
sor. nō cur. est pos.
sor. nō cur. est cōtin.
sor. nō cur. n̄ ē impos.
sor. cur. nō est nccē

Et sciendũ q necesse valet tm̃ sicut oĩs. ꝛ impossibile sicut nullus. possi-
bile siue cõtingens valet q̃dã. ꝛ possibile nõ valet q̃dã nõ. Vñ⁹. Omne ne-
cesse valet. valet ĩpossibile null⁹. Possibile q̃dã. q̃dã nõ possibile nõ. Itẽ
qñ ponit̃ hec lr̃a A in his q̃tuor modis. s. Amabimus edentuli ꝛc̃. notat̃
q nihil negat̃. sed tota ꝓpõ modalis est affirmatiua tam in dicto q̃ȝ in mõ
Qñ ponit̃ E dictũ negat. Qñ ponit̃ I modus negat̃. Qñ ponit̃ U tũc
dictum et modus negant̃. Vñ versus. E dictũ negat I q̃ȝ modũ. nihil A
sed U totum.

Explicit prim⁹ tractatus.

Circa initium secundi tractatus.

Pe. hys. q̃ est de p̃dicabilibus extractus de li-
bro p̃dicabilium Por. Queritur primo. quare iste
tractatus secund⁹ sequitur primũ. Rñdet̃ q ideo. q꞉
magis notũ p̃cedit min⁹ notũ. sed in primo tractatu
determinat̃ de ꝓpõne ꝛ ꝓprietatibus eius. s. oppõne
ꝛ eq̃pollentia. q̃ est q̃ddã totũ et cõpositũ. in scdo ve-
ro determinat̃ de q̃nq; vl'ibus q̃ sunt q̃dã ptes ꝓpõnis. sed totum est no-
bis noti⁹ q̃ȝ sue ptes. ḡ via discipline ꝛ q̃ ad nos tractatus de enunciatio-
ne p̃cedit tractatũ q̃nq; vl'ium. Sed diceres. si sic seq̃ret̃ q tractat⁹ quar-
tus deberet p̃cedere oẽs alios. Sequela ꝓbat̃. q꞉ est de cõpositioꝛib⁹. sc;
de syllogismo q̃ cõponit̃ ex duabus ꝓpõnibus. Dõm q s̃m viã discipline
simpl'r. ꝛ s̃m viã resolutionis argumentũ verũ ꝓbat. tñ s̃m viã discipline
q̃ incipit a notioribus iuuenibus. primus p̃cedit quartũ. q꞉ ꝓpõ est iuueni-
bus magis nota q̃ sylls. de quo agit̃ in quarto tractatu.

Ar̃ Partes p̃cedũt totũ. ḡ tractat⁹ de quinq; vl'ibus deberet p̃cedere
tractatũ de ꝓpõe. Et cõfirmat̃. q꞉ de priorib⁹ prior dȝ esse determi-
natio. s̃ vl'ia sunt priora enũciatione. q꞉ sũt ptes ei⁹. igit̃ ꝛc̃. Dõm ad ista
simul q licet ordine nature ꝛ doctrine ptes p̃cedãt totũ nõ tñ ordine disci-
plne ꝛ quo ad nos. Sed diceres Porphirius ꝛ Phs p̃ponũt cognitio-
nẽ terminorũ ꝛ ptiũ. ḡ vel ipsi male ordinant. aut pe. hys. male ordinauit.
Dõm negando ꝯñam. q꞉ hoc faciunt diuerso ordine. q꞉ porphirius ꝛ phs
tenent ordinẽ nature ꝛ doctrine. sed pe. hys. obseruat ordinem discipline.

Or̃ Quare iste tractatus secund⁹ p̃cedit terciũ. Dõm q ideo. q꞉ co-
gnitio de vl'ibus valet ad noticiã p̃dicamentorũ de quibus deter-
minat̃ in tercio tractatu. vt pȝ p Porphiriũ dicentẽ. Cũ sit ncc̃ariũ Crisa-
rori ꝛc̃. ḡ ꝛc̃. Pro quo sciendũ q cognitio p̃dicabiliũ valet ad quatuor
Primo valet ad cognitionẽ p̃dicamentorũ. Rõ est. q꞉ p̃dicamentum ẽ or-
dinatio generũ ꝛ spẽrũ s̃m sub et supra in recta linea p̃dicamentali. volẽs
aũt ordinare genus supra spẽm. ꝛ spẽm sub genere. ncc̃ario hȝ p̃cognosce-
re q̃d sit genus ꝛ q̃d spẽs. q꞉ ille ordinare nescit q̃ rõnes ordinabiliũ igno-
rat. sed gen⁹ nõ descendit ad spẽm nisi p drñaȝ. ḡ oȝ etiã p̃scire q̃d sit drña
Et sicut est in substantialib⁹ sic etiã est in accñtalib⁹. sed accñia sunt dupli-
cia. s. ꝓpria ꝛ cõia. Cõe est p̃dicabile quintũ. sed ꝓpriũ est quartũ. Scdo va-
lent p̃dicabilia ad assignationem diffinitionis. q꞉ s̃m phm septimo meta-

phisice. solius vl'is est diffinitio. ⁊ nõ cuiuslibet. sed spẽi. ⁊ diffinitio constituit̃ ex genere ⁊ d'rña. iõ ad noticiã artis diffinitiue habendã oz scire quid sit spẽs. q̃d genꝰ. ⁊ q̃d d'rña. Et qꝛ in eo non dz poni aliq̃d accñs neqꝫ pro priũ neqꝫ cõe saltem loquendo de diffinitione q̃dditatiua. iõ vt hoc caueatur. oz scire q̃d sit ꝓprium ⁊ q̃d accñs. Vel aliter valent ad diffinitionis assignationem. qꝛ est multiplex modꝰ diffiniendi. Si g̃ volumꝰ oĩbꝰ modis diffinire. opꝫ scire oĩa p̃dicabilia. qꝛ est aliqua diffinitio q̃dditatiua ⁊ eẽntialis q̃ constituit̃ ex genere ⁊ differentia. Ad cuiꝰ assignationem oz p̃scire quid sit genus. ⁊ quid spẽs. ⁊ quid d'rña. qꝛ diffinitũ est spẽs. ⁊ q̃d prio loco ponit̃ s̄m veram cõstructionẽ est genꝰ. sed alie p̃ticule ponunt̃ loco d'rñe. Alia est diffinitio descriptiua q̃ est duplex. Nã aliqua est ꝓprie dicta ⁊ illa cõstituit̃ ex genere ⁊ ꝓprio. Alia vero est cõiter dicta. ⁊ cõstituit̃ ex genere ⁊ accidente cõi. Si g̃ volumus tales descriptiones scire. oz p̃scire quid sit ꝓprium ⁊ quid accidẽs. Tercio valent ad diuisionẽ. qꝛ est aliqua diuisio generis in suas spẽs. vel generis in d'rñas. ⁊ aliqua est diuisio subiecti in accidentia. ⁊ aliq̃n in accidentia ꝓpria. ⁊ aliq̃n in cõia. si g̃ volumꝰ scire tales diuisiones oportet p̃scire oĩa p̃dicabilia. Quarto valent ad demonstrationẽ. qꝛ mediũ demonstrationis potissime est diffinitio. g̃ nõ possumus scire demonstrationẽ nisi prius cognoscamus diffinitionem. s; diffinitio nõ p̃t cognosci nisi cognitis predicabilibꝰ. vt patuit. ergo p̃dicabilia sunt vtilia ad demonstrationẽ.

Ar̃ Posterius non valet ad cognitionem prioris. immo potius econtra. sed sciã de vl'ibꝰ est posterior sciã p̃dicamentorum. ergo. Mior patet ex inuentione vtriusqꝫ. Dõm q' licet ista sciã p̃dicabiliũ sit posterior in inuentione. est tñ prior in cognitione. qꝛ predicamenta non possunt cognosci saltẽ p̃fecte nisi prius cognoscant̃ p̃dicabilia.

Qr̃ Utrum vl'e sit aliquid reale in intellectu. vel sit solum in intellectu Dicendum q' vl'e capitur dupliciter. vno modo p̃ secunda intentione. vt est quedam relatio rationis in p̃dicabili ad intellectũ ⁊ ad illud de quo est p̃dicabile. ⁊ hoc vl'e solum est in intellectu. i. in obiecto app̃hen̄so p̃ intellectum sicut alie secunde intentiones. Alio mõ capit̃ vl'e p̃ p̃rĩa intentione. s. pro natura vl'i. ⁊ sic accipit̃ dupl'r. Nam aliquod est vl'e in potentia. ⁊ aliquod in actu. Uniuersale in potentia est ipsa quidditas vl' natura q̃ in re singulari cui nõ repugnat esse in alio singulari q̃ꝝtum est de se. licet sibi repugnet inq̃ꝝtum facta est ꝓpria. ⁊ ista natura sic accepta ẽ in potentia remota vt predicetur de pluribus. ⁊ vocatur alio noĩe vl'e incõpletum. quia sibi non cõuenit completa ratio vl'is. vt sic eñi nõ hꝫ vnitatem tanq̃ꝫ existens quid vnũ pluribus conueniens. ⁊ sic vl'e est aliquid in re ad extra. Sed vl'e in actu est ipsa natura denudata a singularitate ⁊ a conditionibus materialitatis ipsorum singulariũ. ⁊ est in potentia ꝓpinqua vt predicetur de pluribus. ⁊ vocat̃ vniuersale completum. qꝛ sibi conueniũt ea que rationẽ p̃fecti vniuersalis complent. sicut sunt vnitas quam habet vt est obiectiue apud intellectum. ⁊ pluralitas inq̃ꝝtum plurificabilis est in diuersis sibi conuenit. Et causatur sic. nam fantasma quod est similitudo singularium formatum in vi ymaginatiua non potest mouere intellectuꝫ possibilem ad cognoscendum vniuersale actu. quia representat rem

ipsam cum conditionibus singularium. Intellectus igitur agens cuz fantasmate imprimit intellectui possibili speciem intelligibilez quam causant vt duo agentia partialia que species representat naturam actu abstractaz ab huiusmodi conditionibus singularium. que natura licet sit in re cõtuz ad id quod est. tamen est obiectiue in intellectu incõtum per hmõi speciez representatur.

Ar Omne qd̃ ẽ est singulare ꝛ vnũ numero. vt dicit Boeti⁹ de vnitate ꝛ vno. ergo nullum est vniuersale a pte rei. Dõm ꝙ singulare ꝛ vnuz numero capitur dupliciter. vno modo ꝓ singulari ꝑ se tm̃. qd̃ scz ꝓpria ratione ꝛ significatione includit singularitatem. vt sortes vel materia sortis ꝛ sic dictum Boetij non est verum. Alio modo capit̃ pro singulari ꝑ se vel ꝑ alterum. qd̃. s. est singulare ꝑ hoc ꝙ est in alio. ꝛ sic dictũ boetij est veruz sed hoc qd̃ est singulare ꝑ alterum. ꝑ se est vl'e. sicut homo in sorte est singulare. sed ꝑ se est vniuersale.

Ar Intellectus est qui facit vl'itatem in rebus. vt dicit cõmẽtator tercio de aĩa. sed intellectus non facit aliqd̃ extra se. ergo nullũ est vl'e a pte rei extra intellectum. Dõm ꝙ intellectus facit vl'itatem formaliter ꝓut accipit̃ ꝓ intentione vl'itatis. nõ tñ materialiter ꝓ re substrata huic intentioni. Uel dicendum. vl'e ꝓ prima intẽtione potest capi dupl'r. Uno mõ ꝓ fundamento vl'itatis. ꝛ sic qñqz est natura vna a parte rei. vt est natura spẽi spẽalissime. vl' ad minus est natura realis multiplicata. Alio modo capitur ꝓ fundamẽto ꝓximo vl'itatis ꝛ sic ẽ natura vl' realitas siue rõ formalis in re abstracta ꝛ denudata ab oibus suis accidentibus ꝛ inferioribus existens obiectiue apud intellectũ habitualiter ante actum intelligendi ꝛ actualiter qñ actu intelligitur.

Ar Si aliquod vniuersale esset a parte rei in singulari. sequeretur ꝙ aliquod vniuersale esset singulare. Sequela probatur. quia quicquid recipitur ad modum recipientis recipitur. Dicendum ꝙ vniuersale in singulari habet modum singularis. quia est singulare per alterum. non tamen ſm naturam est singulare. Uel dicendum negando sequelam quia aqua recepta in vase recipitur ad modum vasis. et tamen aqua recepta non est vas.

Queritur Quid sit subiectum istius secundi tractatus. Respondetur ꝙ vniuersale in ordine ad predicabile. Et additur in ordine ad predicabile. quia in ista scientia non determinatur de vniuersali qualitercunqz sed de vniuersali sub ratione predicabilitatis. Qꝫ autem hoc vniuersale sit hic subiectum. patet per diffinitionem subiecti attributionis. quia vniuersale est quid communissimũ hic consideratũ. primo notum. non excedens methas istius scientie. verificabile de omnibus principaliter consideratis in hac scientia ad quod minus principaliter considerata habent ordinem ꝛ attributionem. Et posset aliter probari. quia illud est subiectum in aliqua scientia cui demonstratur inesse ꝓpria passio per proprium principium illius scientie. sed sic est de vniuersali in ordine ad predicabile. ergo est subiectum istius tractatus. Unde principium ei⁹ explicatur per diffinitionem vniuersalis. sed propria passio est predicabile. ꝛ sit demonstratio talis ſm modum consuetum.

Omne q̄ꝺ natū est esse in pluribus est p̄dicabile. sed om̄e vl'e in ordine ad p̄dicapile est hmōi. ergo om̄e vl'e p̄dicabile est predicabile.

Ar Nullū cōplexū est subiectū. sed vl'e in ordine ad p̄dicabile ē qd complexū. ergo nō erit hic subiectū. Maior ꝓbat᷑. q2 scīa capit vnitatem a subiecto. sed cōplexū nō est quid vnū nec potest diffiniri. Dōm ꝙ triplex est cōplexū. s. re tm̄. voce tm̄. ⁊ re ⁊ voce simul. Vn̄ nullū complexū s̄m rem potest esse subiectū. tn̄ bn̄ s̄m vocē ꝓpter penuriā vocabuloꝝ. ⁊ sic est in ꝓposito. Et qn̄ replicat᷑ voces sunt signa rerū. si ergo vniuersale in ordīe ad p̄dicabile est quid cōplexū s̄m vocem. erit etiā complexū s̄m rem. Dōm ꝙ voces sunt signa rerū. non ad extra īmediate. sed rerū cōceptarū. vna aūt res cōcepta circūloquit᷑ qn̄qꝫ plurib⁹ vocib⁹ ꝓpter penuriā vocabuloꝝ cum nōia sint finita. res vero infinite.

Ar Hic est cōplexio ex subiecto ⁊ ex ꝓpria passione. ergo est cōplexio s̄ꝫ rē. Dōm ꝙ ibi nō addit᷑ p̄dicabile vt est ꝓpria passio vl'is. sed vt ē formalis modus considerandi. qui non supaddit aliquid s̄m rem ipsi subiecto. nam sicut se habet differentia ad genus. ita se habet formalis ratio cōsiderandi ad subiectū. sed differentia diuidens genus nō supaddit nouaꝫ naturam ipsi generi. sed contrahit ip̄m genus. sic etiam formalis ratio cōsiderandi non supaddit s̄m rem ipsi subiecto. sed determinat ⁊ contrahit ipsum subiectū. Vel dicendū ꝙ triplex est passio. Nā quedā est passio omnino intrinseca ipsi subiecto. ⁊ talis non distinguit᷑ a subiecto s̄m rem. vt passio entis non distinguitur ab ente. ⁊ passio vl'is sub rōne predicabilis non distinguitur ab vniuersali. Alia est passio omnino extrinseca ipsi subiecto. vt locus. superficies. tempus. ⁊ toles passiones realiter distinguūt᷑ a suis subiectis. Tercia passio est que est partim extrinseca ⁊ partim intrinseca ipsi subiecto. vt risibile. ⁊ talis passio etiaꝫ distinguitur realiter a suo subiecto.

Ar Illud nō est subiectū alicuius scīe q̄ꝺ transcēdit methas eius. sed vl'e transcēdit methas huius scīe. ergo nō est hic subiectū. Minor ptꝫ q2 omnis scīa est vl'ium. vt dꝛ primo posterioꝝ. Dōm ꝙ oīs scīa est bn̄ vniuersalium s̄m se ⁊ in ordine ad quascunqꝫ passiones. non tn̄ in ordine ad illā passionem que est predicabile sicut ista. Vel dicendum ꝙ vl'e capit᷑ dupliciter. vno modo pro vniuersali complexo. ⁊ sic vl'e est q̄ꝺ est de omni ꝑ se ⁊ s̄m ꝙ ipsum. ⁊ sic omnis scientia est vniuersaliū. Alio modo capit᷑ vniuersale ꝓ vniuersali incomplexo q̄ꝺ aptum natum est p̄dicari de pluribus ⁊ sic est hic subiectum.

Ar Nullū equiuocū est subiectū. sed vl'e est equiuocū. ergo nō est hic subiectū. Maior est nota. q2 subiectū est diffinibile. sed equiuoci nō est est diffinitio. Sed minor ꝓbat᷑. q2 multiplex est vl'e. Dōm ꝙ vl'e absolute hic non est subiectum. sed vniuersale in ordine ad p̄dicabile. ⁊ per hoc excludunt᷑ alie acceptiones. Pro quo notandū ꝙ sextuplex est vniuersale Primū est vniuersale in distribuendo q̄ꝺ facit terminū cōem cui adiungitur stare distributiue ⁊ vniuersaliter. vt omnis. nullus. neuter. ⁊ talia vocantur alio nomine signa vniuersalia. Secundum est vl'e in cognoscendo ⁊ est illud q̄ꝺ cognoscit vniuersale. ⁊ sic intellectus dicitur vl'e. Tercium est vl'e in essendo. vt est vl'e platonicū. q̄ꝺ est separatū a suis singularibus

ẜm rem rõnem simul. qḋ Arestoteles reprobat. Quartũ est vl'e in causando. ꝛ est illud qḋ est cā pluriũ effectuum spē differentiũ eque primo. vt deus est vl'e in causando. est tñ simplex in essendo. Quintuȝ est vl'e in rep̄sentando. s. qḋ representat naturā vl'em. vt spēs intelligibilis representat naturam cõem siue vl'em. Sextum est vl'e in predicando. Añ⁹. Causat. pticipat. cognoscit distribuitq̃. Atq̃ rep̄sentat ꝛ p̄dicat hoc vl'e. Et solũ de vl'i in p̄dicando est hic ad ꝓpositum. qḋ cõsideraẜ tribus modis. Uno modo vt est ante rem. et est natura cõis ẜm se accepta q̃tum ad sua principia eēntialia. vt hõ est vl'e añ rem cõsiderando ip̄m vt est aĩal rõnale. Scḋo mõ. vt est in re. ꝛ sic capiẜ tripliciter. vno mõ ꝑut est sepatũ a singularibus. et p se subsistens. ꝛ hoc est vniuersale platonicum. Alio mõ ꝑut est in re ꝛ in suis suppositis. Tercio mõ vt est post rem. ꝛ est natura cõis abstracta a suis singularibus. vt homo stans sub illa intentione spēs. Unde vl'e añ rem est methaphisice cõsiderationis. ꝛ ei attribuunẜ p̄dicata essentialia. Vl'e in re cõsideraẜ a phisico ꝛ ei attribuunẜ p̄dicata suppositalia. vt hõ currit Sed vl'e post rem consideraẜ a logico ꝛ sibi attribuunẜ p̄dicata intentionalia. vt homo est spēs. aĩal est genus. ꝛ de tali vl'i est hic ad ꝓpositũ. Et p illam distinctionem soluuntur multa argumenta q̄ possunt hic obijci de vniuersali.

Ar Si hic consideraẜ vl'e post rem. tunc logica erit principaliter de secundis intentionibus. Probaẜ. qꝛ p̄dicata intentionalia sunt secunde intentiones. Dõm q̃ illa p̄dicata intentionalia hñt se p modũ passionũ ꝛ nõ p modũ subiecti. Añ scie cognoscunẜ a passionibus q̄ demonstranẜ inesse subiecto. ex hoc tñ nõ sequiẜ q̃ logica sit de secũdis intentionibus principaliter.

Ar Qḋ est idē cũ altero hoc nõ p̄t esse passio ei⁹. sed vl'e ꝛ predicabile idē sũt. vt diċ text⁹. ḡ p̄dicabile nõ p̄t esse passio vl'is. Maior ꝓbaẜ qꝛ subiectũ et eius ꝓpria passio distinguunẜ realiter. Dõm q̃ triplex est passio. s. intrinseca extrinseca et media. sicut dcm̃ est. Añ p̄dicabile est passio intrinseca. q̄ nõ distinguiẜ realiter a suo subiecto. sed solũ ẜm rõem. Et qñ replicaẜ. quicq̄d dȝ alteri demonstrari inesse hoc dȝ distingui ẜm rē ab ipso. sed p̄dicabile demonstraẜ inesse vl'i. ergo distinguiẜ ab eo ẜm rem. Dõm q̃ maior nõ est vera. sed daẜ instantia de subiecto metaphisice. qḋ est ens cõe. sed quicq̄d dȝ alteri demonstrari inesse hoc dȝ distingui ab eo ẜm rem vel ẜm rõnem. ꝛ q̃uis p̄dicabile nõ distinguaẜ ab vl'i ẜm rem. tñ bñ ẜm rõem qñ ambo capiunẜ ꝓ prima intentione.

Ar Quecũq̃ hñt diuersas rões differunt ẜm rem. sed vl'e ꝛ p̄dicabile habēt diuersas rões ergo differunt ẜm rem. Maior ꝓbaẜ. qꝛ diffinitio est oĩo explicans q̄d est esse rei. Minor ptȝ p textũ. Dõm ad maiorem. q̃ verũ est de diffinitione q̄dditatiua. qꝛ res hñt diuersas diffinitiões q̄dditatiuas. tñ eadē res potest habere diuersas diffinitiones accidētales ꝛ modales. q̄ exprimũt diuersos modos ꝛ conditiones eiusdē rei. ꝛ tales dantur hic de vl'i ꝛ p̄dicabili.

Or Utrũ de quinq̃ vl'ibus sit scĩa. Dõm q̃ sic. qꝛ de illis est scĩa q̄ cõueniũt in aliquo cõi subiecto. cui p̄t demonstrari inesse ꝓpria passio per ꝓprium ꝛ adequatũ principiũ. sed q̄nq̃ p̄dicabilia sunt huiõi. ergo ꝛc. Minor ꝓbaẜ. qꝛ cõueniunt in illo subiecto vl'e. cui demonstraẜ inesse illa

passio predicabile fm modum prius dictum.

Ar De plib⁹ nõ p̃t eẽ vna scĩa. sed q̃nq3 vl'ia sunt plura. ergo de eis nõ est vna Maior ꝓbat᷑. qꝛ vna scĩa est vnius generis scibilis. Dõm ꝙ licet vna scĩa sit vnius scibilis tanq̃3 vnius subiecti vel cõclusionis scibilis. tñ vna scĩa p̃t esse pluriũ scibiliũ vt ꝑtium subiectiuarum subiecti. ⁊ sic de quinq3 vniuersalibus est scĩa.

Ar Nõ entis ñ ẽ scĩa. ſ3 vl'ia sunt nõ entia. vt ꝓbat ph̃s p̃io posterioꝝ dicẽs. Gaudeãt genera ⁊ spẽs. q̃m si sũt mõstra sc̃. ⁊ intelligũt᷑ per mõstra nõ entia. Dõm ꝙ ph̃s ibidẽ loq̃t᷑ de generib⁹ ⁊ spẽb⁹ sepatis extra singularia. vt plato loquebat᷑. ⁊ sic iprobat vl'ia eẽ qꝛ nõ sunt entia.

Predicabile q̃nq3 sumitur ꝓprie ⁊ sic d᷑ p̃dicabile: qđ d̃ pluribus p̃dicatur. Q̃nq3 sumitur ꝯmunit᷑ siue large: ⁊ sic d᷑ p̃dicabile. qđ de vno solo p̃dicatur. vel de plib⁹. Et ñ p̃dicabile ꝓprie sũptũ idẽ ẽ qđ vl'e. S3 dr̃ñt i hoc qꝛ p̃dicabile diffinitur ꝑ dici de: vl'e vero ꝑ eẽ in. Est eñ p̃dicabile qđ aptu3 natũ est dici de pluribus. Vl'e aũt qđ aptũ natũ est eẽ iñ multis

Iste ẽ scd̃s tractat⁹ sũmularũ Pe. hys. in q̃ postq̃3 determinauit in primo tractatu de ꝓpõe. q̃ cõponit᷑ ex terminis incõplexis. Hic ꝯñr determinat de illis incõplexis. s. de vl'ibus. Cui⁹ ordinis rõ supi⁹ ẽ dc̃ã. Et duo facit. nã primo agit de vl'ibus fm rõem cõem ostendendo q̃d sit vl'e ⁊ q̃d p̃dicabile Scd̃o diuidit vl'e siue p̃dicabile in q̃nq3 p̃dicabilia. Et qꝛ p̃dicabile nõ q̃cunq3 mõ diuidit᷑ in illa. iõ prius diuidit p̃dicabile. dicẽs ꝙ p̃dicabile q̃ñ qꝫ sumit᷑ ꝓprie ⁊ q̃nq3 cõiter. ſ3 q̃d sit quodlibet horũ habet᷑ in l'ra.

Ar Membra isti⁹ diuisionis coincidũt. ꝑ diuisio nõ est bona. Añs ꝓbatur. qꝛ vnũ cõtinet᷑ sub alio. sicut p̃dicabile ꝓprie sumptũ cõtinet᷑ sub p̃dicabili cõiter sumpto. Dõm q̃3uis membra illi⁹ diuisionis materialiter coincidant. ⁊ quantũ ad id qđ sunt. nõ tñ formal'r q̃3tũ ad rões ꝓprij ⁊ cõis. qꝛ p̃dicabile cõiter sumptũ nõ est p̃dicabile ꝓprie sumptũ. nec econtra.

Ar In nulla bona diuisione vnũ membrorũ diuidentiũ d3 cõuerti cũ ipso diuiso. ſ3 p̃dicabile cõiter sumptũ cõuertit᷑ cũ diuiso. ꝑ nõ ẽ bona. Minor ꝓbat᷑. qꝛ p̃dicabile cõiter sumptum est diuisum ⁊ membrũ diuidens. Dõm q̃3uis p̃dicabile cõiter sumptũ vt diuidens cõuertat᷑ cũ diuiso q̃3tum ad supposita. non tñ q̃3tum ad formalem rõnem. ⁊ q̃3tum ad modum sue acceptionis.

Ar In hoc tractatu determĩat᷑ de p̃dicabili cõiter sumpto. ꝑ etiã de tali erit ſ3 ad ꝓpositũ. Añs ꝓbat᷑. qꝛ postea diffinit᷑ indiuiduũ. Dõm ꝙ ſ3 nõ fit principal'r ſ3 min⁹ p̃cipal'r ⁊ accñtal'r. eo ꝙ spẽs p̃dicat᷑ de indiuiduis: ⁊ indiuiduũ ponit᷑ in diffinitione spẽi. ne ꝑ diffinitio spẽi det᷑ per ignota. sic incidentaliter diffinit indiuiduũ. vt patebit.

Ar Sol luna mund⁹ sunt p̃dicabilia ꝓprie sumpta. ⁊ tñ nõ p̃dicant᷑ de plurib⁹. Dõm q̃3uis actu nõ p̃dicant᷑ de plurib⁹. tñ bene aptitudine. S3 diceres. hoc non p̃dicat᷑ aptitudine de plurib⁹ qđ impossibile est

multiplicari. ß impossibile est mundũ multiplicari. ergo mundꝰ nõ p̃t apti
tudine p̃dicari de pluribꝰ. Minor ptꝫ. qꝛ ẜm Aresto. primo celi impossibi-
le est eẽ plures mundos. Dõm ꝙ maior est falsa. qꝛ ĩpossibilitas multipli-
cationis ꝛ aptitudo p̃dicabilitatis de pluribꝰ ex diuersis se tenent. nã pri
mũ tenet se ex pte materie. sed scõm se tenet ex pte forme. Vñ forma solis
actu est in sua materia tota. ꝛ ꝫ nõ p̃t multiplicari. ß tñ q̃libet forma in ma
teria ꝗtum est ex pte sui ẜm numerũ multiplicari p̃t. Vel dõm ad minorem
ꝙ licet nõ pñt esse plures soles potentia reducibili ad actũ ꝑ agens natu-
rale. tñ bñ ꝑ agens supnaturale. Et si dicat̃ diuiso isto sole in duas medi
etates vtraqꝫ medietas retiẽret formã specificã sol'. ꝫ sol actu p̃dicaret̃ de
plibꝰ. Dõꝫ ꝙ ß posito. s. ꝙ ita diuideret̃. tũc ß nõ posset fieri ꝑ agẽs nãle.

**Predicabile siue vl'e diuidit i genꝰ. spẽm. dr̃ nam. ꝓ
priũ ꝛ accidẽs. Et solũ de his quinqꝫ hic intẽdimus.**

Diffinitis vl'i ꝛ p̃dicabili ꝓprie sũptis ẜm suas rõẽs accñtales diuersas.
pñr diuidit ea in q̃nqꝫ modos. s. in genus. spẽm. drñam. ꝓpriũ. ꝛ accidens
Quoꝝ sufficientia p̃t sic sumi. nã oẽ p̃dicabile p̃dicat̃ de pluribꝰ. vel ꝫ p̃-
dicat̃ de plibꝰ in q̃d vel in q̃le. Si in q̃d hoc ẽ dupl'r. vel p̃dicat̃ de plibus
drñtibꝰ spẽ. sic est genus. vel differentibꝰ nũero. sic est spẽs. Si in q̃le hoc
est dupl'r. vel in q̃le eẽntiale sic ẽ drña. aut in q̃le accñtale hoc est dupl'r. qꝛ
vel cõuertibiliter sic est ꝓpriũ. aut non conuertibil'r. ꝛ sic est accñs.

Q° Vtrũ illa ꝓpõ sit vera. tñ q̃nqꝫ sũt p̃dicabilia. Dõm ꝙ sic ꝛ ꝓbat̃
tripl'r. Primo autoritate Por. ꝛ Pe. hys. in textu. Scdõ ꝓbat̃ rõ
ne ꝑ sufficientiã iam datã. Tercio ꝓbat̃ ꝑ eius exponentes. q̃rũ prima est.
q̃nqꝫ sũt p̃dicabilia. ꝛ scda est. ꝛ nõ sũt plura ꝗ̃ q̃nqꝫ. ꝫ sũt tñ q̃nqꝫ p̃dica-
bilia. Tenet ꝯña ab exponentibꝰ ad expositã. Et tñ ibi exponit̃ gr̃a plura
litatis. qꝛ ponit̃ circa dcõnem numeralẽ. sed q̃ñ ponit̃ circa aliã dcõem ex
ponit̃ gr̃a alietatis. vt hic tñ aĩal est homo. q̃ sic exponit̃. aĩal est hõ. ꝛ nĩ
hil aliud ab aĩali est homo. igit̃ tñ aĩal est hõ. Est tñ cõsiderãdũ ꝙ illa ꝓ-
positio tñ q̃nqꝫ sũt p̃dicabilia exponit̃ dupl'r. vnoº vt hoc signũ tñ facit
vnã ꝓpõez exclusiuã. Alio mõ vt facit ꝓpõem de excluso subiecto. Si facit
ꝓpõem exclusiuã tunc exponit̃ dupl'r. vno mõ gr̃a pluralitatis. ꝛ tũc ẽ ṽa.
qꝛ sensus est. tñ q̃nqꝫ sũt p̃dicabilia. i. q̃nqꝫ sunt p̃dicabilia. ꝛ nõ sunt plã
ꝗ̃ quinqꝫ. Alio mõ exponit̃ gr̃a alietatis. ꝛ sic est ꝓpõ falsa. qꝛ sensus ẽ. tñ
q̃nqꝫ sunt p̃dicabilia. i. quĩqꝫ sunt p̃dicabilia ꝛ nõ alia a quinqꝫ. Si hoc si
gnũ tñ facit vnã ꝓpõem de excluso subiecto. ꝛ sic iterum exponit̃ dupliciẽ
scꝫ gratia pluralitatis ꝛ gratia alietatis. Si gratia pluralitatis sic sensus
est. tñ q̃nqꝫ sunt p̃dicabilia. i. quinqꝫ sunt predicabilia ꝛ nõ plura ꝗ̃ quin
qꝫ. ꝛ sic est vera. Si exponit̃ gratia alietatis tunc sensus est. tñ q̃nqꝫ sũt
p̃dicabilia. i. q̃nqꝫ sũt p̃dicabilia ꝛ nõ alia a q̃nqꝫ. ꝛ sic est falsa. Vnde hoc
signũ tñ tũc facit ꝓpõem exclusiuã q̃ñ excludit omnia a subiecto. ꝛ a con-
sortio p̃dicati. Sed tunc facit ꝓpõem de excluso subiecto. q̃ñ solũ excludit
omnia a subiecto.

Ar Tñ quatuor sunt predicabilia ꝛ vnuꝫ. sed vnũ non est plura. ergo
tñ quatuor sunt p̃dicabilia ꝛ nõ plura. Dicendum ꝙ ibi male ar
guitur. quia plus ponitur in maiore ꝗ̃ in conclusione. sed debet sic argui.

Tm̄ quatuor sunt p̄dicabilia ⁊ vnū. sed vnū nō est plura. ergo tm̄ quatuor sūt p̄dicabilia ⁊ vnū quod non est plura.

Ar Ex illa ꝓpōe. tm̄ q̄nq; sunt p̄dicabilia sequit̄ falsum. ergo ip̄a est falsa. Añs ꝓbat̄ sic arguendo. tm̄ quinq; sunt p̄dicabilia. ergo oīa p̄dicabilia sunt q̄nq;. ibi est ꝯñā bona. q2 arguit̄ penes regulā ꝯñarū illius signi tm̄. sed ꝯ̄sequens est falsum. ergo ⁊ añs. Dōm ꝙ ista regula cōsequentiarū intelligit̄ in terminis non numeralib⁹. vt bene sequit̄. tm̄ hō currit. ergo omne currēs est hō. Et licet autor ꝯñaꝝ illā specificationē nō ponat. tamen sufficienter intelligit̄ in exemplis. Etiā licet nō ponat. nō tn̄ sequit̄ ꝙ ergo nō debeat poni. q2 locus ab autoritate nō valet negatiue sed affirmatiue.

Ar Decē sunt p̄dicamenta. sed quodlibet eoꝝ est p̄dicabile. ergo decē sūt p̄dicabilia. Dōm ad minorē. ꝙ licet q̄libet p̄dicamentū sit p̄dicabile. nō tn̄ quodlibet est p̄dicabile distinctū cōtra al ind. q2 oīa p̄dicamenta continent̄ sub vno p̄dicabili. s. sub genere. Vñ aliter distinguunt̄ p̄dicabilia ⁊ aliter p̄dicamenta. Nā p̄dicamēta distinguūtur penes diuersos modos p̄dicandi de prima substantia. sed illi modi repiunt̄ decē. ergo decem sunt p̄dicamenta. Sed p̄dicabilia distinguūt̄ penes diuersos modos p̄dicandi de suis subijcibilib⁹. sed illi modi sunt quinq;. ergo quinq; sunt p̄dicabilia. Vel aliter. q2 p̄dicamentū dr̄ inquātū includit oīa p̄dicabilia eiusdē coordinationis nō aūt p̄dicabile.

Ar Tm̄ quatuor sūt p̄dicata dialectica. ergo tm̄ q̄tuor sunt p̄dicabilia. cōsequētia tenet. q2 vident̄ eē idē. Dōm ꝙ nō sunt idē. sed distinguūt̄ ab inuicē penes diuersa fundamenta. nā p̄dicabiliū diuersitas fundat̄ supra diuersos modos p̄dicandi de plurib⁹ tm̄. sed p̄dicatoꝝ diuersitas fundat̄ supra diuersos modos inherendi vni tm̄ vel plurib⁹. nā mod⁹ inherendi diffinitionis ⁊ ꝓprij est inherere conuertibiliter. sed mod⁹ inherēdi generis est inherē essentialiter ⁊ nō conuertibiliter. Et nō distinguunt̄ p̄dicabile ⁊ p̄dicatū solum penes actū ⁊ potentiā. ⁊ qn̄ dr̄ quatuor sūt p̄dicata p̄dicatum capitur noīaliter et nō ꝑticipialiter.

Ar Duo sunt modi p̄dicādi. s. q̄d ⁊ q̄le. ergo duo sūt tm̄ p̄dicabilia. Dōm ꝙ lz sunt tm̄ duo modi p̄dicandi in genere. sunt tn̄ q̄nq; in spē. sed p̄dicabilia distinguunt̄ penes diuersos modos p̄dicandi spēales de suis subijcibilibus. ⁊ nō generales. q2 in genere multa cōueniunt.

Ar Diffinitio est p̄dicabile. ⁊ nō est aliq̄d istoꝝ q̄nq;. ergo adhuc sunt plura. Añs ꝓbat̄. q2 p̄dicat̄ de plurib⁹. Dōm ꝙ lz p̄dicat̄ de plurib⁹ tanq; quoddā cōplexū. nō tn̄ tanq; obiectū vnū incōplexū. Et qn̄ dr̄. diffinitio est quoddā incomplexū p̄dicabile de plurib⁹. vt diffinitio eēntialis est diffinitio. diffinitio accidentalis est diffinitio. ergo solutio nulla. Dōm ꝙ diffinitio ꝑ secunda intentione est q̄d incomplexū. ⁊ est p̄dicabile vt gen⁹ si cōparet̄ ad sua inferiora. eo mō quo genus ⁊ spēs repiunt̄ in scdis intētionib⁹. vel est p̄dicabile accñs si cōparet̄ ad sua obiecta. s. ad primas intentiones. vt hic aīal rōnale est diffinitio.

Ar Differentia generica ⁊ drn̄a specifica hn̄t diuersos modos p̄dicandi. ergo sunt sex predicabilia. Añs ꝓbat̄. q2 drn̄a generica hz modum p̄dicandi in quale essentiale de pluribus drn̄tibus specie. ⁊ differentia specifica de plurib⁹ drn̄tib⁹ solo numero. Dōm ꝙ q̄uis habēt diuer-

sos modos p̄dicādi nūeraliter distinctos. nō aūt formalr̄. nā ambo p̄dicā
tur in quale eēntiale. Et qñ dr̄. hñt distincta subijcibilia. g̃ sc̄ distincta p̄
dicabilia. Tenet ↄ̄ña. qꝛ distinctio p̄dicabiliū sumit̄ penes distinctionem
subijcibiliū. Dōm negando ↄ̄ñam ꝛ ei⁹ ꝓbationē. qꝛ p̄dicabilia distinguū
tur penes distinctos modos p̄dicandi in q̄d vel in q̄le. vt supra dctm̄ est.
Etiā subijcibile īmediatū drñe specifice est spēs ꝛ indiuiduū.

Ar Gen⁹ ꝛ spēs sunt p̄dicabilia. ꝛ sunt tm̄ duo. g̃ sunt tm̄ duo p̄dicabi
lia. Dōm ꝙ illa ꝓpō. gen⁹ ꝛ spēs sūt p̄dicabilia. ꝛ sc̄ tm̄ duo p̄t du
pliciter exponi. Uno⁹ gr̄a pluralitatis. ꝛ sic est vera. qꝛ sensus est. genus ꝛ
spēs sunt p̄dicabilia ꝛ sunt tm̄ duo. i. sunt duo. ꝛ illa duo nō sunt plura ꝙ̄
duo. qd̄ est verū. Alio mō gr̄a alietatis. ꝛ sic est falsa. qꝛ sensus est. genus ꝛ
spēs sunt tm̄ duo p̄dicabilia. i. genus ꝛ spēs sunt duo p̄dicabilia. ꝛ nō sūt
plura p̄dicabilia ꝙ̄ illa duo.

Qr Qualis est ista diuisio vl'is siue p̄dicabilis. Rōm ꝙ est analogi
in sua analogata. qꝛ vl'e siue p̄dicabile prius dr̄ de genere. deinde
de spē. ꝛ post hoc de alijs. Quod sic patꝫ. qꝛ sicut ens dr̄ analogice de sb̄a
ꝛ accn̄te. ita silr̄ vl'e dr̄ analogice de illo qd̄ inest eēntialiter. ꝛ qd̄ inest ac
cidentaliter. ꝫ genus inest eēntialiter plurib⁹ drñtib⁹ spē. iō p̄cedit spēm.
q̄ solū inest plurib⁹ numero drñtib⁹. Et ꝙ gen⁹ spēs ꝛ drña p̄cedūt alia est
iō. qꝛ genus spēs ꝛ drña insunt eēntialiter. ꝓpriū vero ꝛ accn̄s insunt acci
dentaliter. Etiā gen⁹ et spēs verius insunt ꝙ̄ drña. qꝛ gen⁹ ꝛ spēs insunt
ꝑ modū sub̄e. ꝛ drña inest ꝑ modū q̄litatis. Silr̄ vl'e dr̄ veri⁹ de ꝓprio ꝙ̄ de
accidente. eo ꝙ ꝓpriū inest sp̄. qꝛ p̄dicat̄ ↄuertibilr̄. ꝛ accn̄s nō inest sp̄ ne
ꝙ̄ p̄dicat̄ cōuertibilr̄. Alij vero dicūt ꝙ vl'e sit (saltē ꝓ secunda intentiōe
gen⁹ ad illa quinꝙ̄. sed hoc incōuenienter dr̄. Tū primo. qꝛ si eēt gen⁹ vel
esset genus generalissimū vel genus subalternū. Nō primū. qꝛ tunc essent
plura ꝙ̄ decē. Neꝙ̄ scd̄m. qꝛ nō ponit̄ sub aliquo illorū decē. cū sit ens rō
nis. qd̄ nō ponit̄ in p̄dicamento. Tū scd̄o. qꝛ gen⁹ nō p̄t p̄dicari denoīati
ue de suis spēb⁹. ꝫ vl'e p̄dicat̄ denoīatiue de q̄nꝙ̄ vl'ib⁹. g̃ nō est genus ad
ip̄a. Minor ꝓbat̄. qꝛ cū dr̄. gen⁹ est vl'e. est p̄dicatio denoīatiua. Et silr̄
cum dr̄. species est vl'e. cum iste sint denoīatiue p̄dicationes. aīal est gen⁹.
homo est spēs.

Ar Ul'e p̄dicat̄ de q̄nꝙ̄ p̄dicabilib⁹ spē drñtib⁹ in q̄d. g̃ est gen⁹. Qꝫ
p̄dicat̄ in q̄d ꝓbat̄. qꝛ cōuenienter rñdet̄ ad interrogationē factā
ꝑ q̄d. vt si querat̄. q̄d est gen⁹ cōuenienter rñdet̄ vl'e. ↄ̄ña ꝓbat̄. ꝑ ꝓb̄m in
fine q̄rti topicorū. qꝛ si aliq̄d sequat̄ ad aliud nō ↄuertibilr̄. ꝛ dr̄ de eo in
q̄d difficile est destruere ꝙ nō sit gen⁹. Dōm licet sit difficile destruere illō
nō esse genus. nō tñ ē impossibile. Uel dōm ꝙ nō p̄dicat̄ de eis in q̄d. ꝫ de
noīatiue. Et qñ dr̄. quecunꝙ̄ drñt spē hñt vnū cōe gen⁹. sed sic drñt q̄nꝙ̄
vl'ia. igit̄. ꝫ hoc nō pōt esse aliud ꝙ̄ vl'e in cōi. Minor ꝓbat̄. qꝛ si nō differ
rent spē. tunc oīa eēnt eiusdem spēi. ꝛ sic oīa haberent vnā diffinitionem
Dōm ꝙ drñt spē capiendo spēm cōiter ꝓ quocunꝙ̄ alio specialiori. ꝫ non
capiendo spēm ꝓ natura specifica.

Ar Uniuersale est vniuocū ad q̄nꝙ̄ p̄dicabilia. ꝛ nō est spēs neꝙ̄ diffe
rentia. neꝙ̄ ꝓpriū neꝙ̄ accidens. g̃ est genus. Prima ps āñtis pꝫ.
qꝛ illud est vniuocū ad aliqua qd̄ p̄dicat̄ de illis vno noīe ꝛ vna ratione

ꝫ vl'e ꝑdicat̄ de q̄nq; ꝑdicabilibꝰ vno noīe ⁊ vna rōne. ergo est vniuocū. Maior pȝ ꝑ diffinitōȝ vniuocoꝝ. Minor ꝓbat̄ inductiue. q2 spēs est vl'e. dr̄ña est vl'e. ⁊ cet̄ijs. Sil'r spēs apta nata est esse in pluribꝰ. dr̄ña est apta nata esse in pluribꝰ. ⁊ cet̄ijs. ergo Dōm ad maiorē ꝙ illud est vniuocū qd̄ predicatur de pluribꝰ vno noīe ⁊ eadē rōne eodē mō vel equaliter participata. ꝫ vniuersale non est hmōi. q2 rō vel cōceptus vl'is non equaliter ꝑticipat̄ ab oībus predicabilibus vt patuit.

Enus dr̄ tripl'r. Primo mō dr̄ collectio multoꝝ se habentiū quodāmodo ad inuicē ⁊ ad vnū principiū: vt collectio eorū que sunt de eadē parētela descendentiū ab vno auo: vt a rhomolo rhomani.

Postq̄ꝫ pe. hys. determiauit de vl'i in cōi diffinitiue ⁊ diuisiue. hic ꝯñr agit de vnoq̄ȝ in spēali. ⁊ primo de genere. cuiꝰ ponit tres acceptiōes. vt eligat vnā de qua est hic ad ꝓpositū. Dicit ergo prio ꝙ genꝰ dr̄ tripl'r. i. tres sūt acceptiones gñis. Quarū prima est ꝙ genꝰ est collectio multoꝝ habētiū se ad inuicē ⁊ ad aliq̄d vnū quodāmō. vt collectio rhomanoꝝ dr̄ genꝰ. ⁊ sil'r collectio multoꝝ eiusdē cognatiōis vel ꝓximi. ⁊ sic capit̄ hic collectio passiue ꝓ rebus collectis. Vñ lȝ in cumulo lapidū sit collectio. nō tñ sūt lapides collecti ab vno principio eiusdē generis. ⁊ ergo nō est genꝰ primo mō

Qr̄ Utrū genꝰ ꝯuenienter ponat̄ ꝑmū ꝑdicabile. Dōm ꝙ sic. q2 genꝰ hȝ ꝑfectiorē modū ꝑdicandi q̄ꝫ alia. eo ꝙ ꝑdicat̄ in q̄d de pluribꝰ dr̄ñtibus spē. spēs vero ꝑdicat̄ in q̄d de plībꝰ nūero dr̄ñtibꝰ. oīa aūt alia ꝑdicant̄ in q̄le vel eēntiale vel accñtale. Et est circa hanc diuisionem ꝯsiderandū ꝙ illa diuisio (genꝰ dr̄ tripl'r) de virtute sermonis sicut iacet ē falsa. q2 eius descendentes sunt false. s. istud vel illud genꝰ dr̄ tripl'r. Etiā sua ꝯdictoria est vera. s. nullū genꝰ dr̄ tripl'r. q2 ex q̄ genꝰ ꝑcedit dictionē nūeralē. ergo de v̄tute sermonis supponit determinate. ꝫ tñ de bonitate intelligētis supponit simpliciter. ⁊ sic est vera.

Ar̄ Illud vl'e dȝ esse primū. q̄d magis inest. ꝫ accñs magis inest. ergo accidēs erit primū ꝑdicabile. Maior ꝓbat̄ ꝑ diffinitionē vl'is. ⁊ minor pȝ ꝑ diffinitionē accidentis. Dōm q̄uis accñs inest magis ꝫm rē. tñ genꝰ maxime inest ꝫm rōem. nā genꝰ inest spēbꝰ. ⁊ accñs inest indiuiduis. Uel ꝑt dici. q̄uis accñs magis inest accñtaliter. tñ genꝰ magis inest eēntial'r. ꝫ illud q̄d inest eēntial'r plus inest q̄ꝫ illud quod inest accñtaliter.

Ar̄ Nullū vniuocū dr̄ multipliciter. ꝫ genꝰ ē vniuocū. ergo nō dr̄ multipl'r Minor ꝓbat̄. q2 vno noīe ⁊ vna rōne ꝑdicat̄ de pluribꝰ. Dōm ꝙ genꝰ capit̄ dupl'r. vno mō in ordīe ad suas spēs. q̄rū est genꝰ. ⁊ sic est vniuocū. Alio mō in ordine ad suas acceptiones. ⁊ sic est equocum.

Ar̄ Nullū equocū est ꝑdicabile. sed genus ē equocū. ergo nō est ꝑdicabile. Dōm ad maiorē ꝙ nullū equiuocū equoce acceptū est ꝑdicabile. sed genus accipit̄ tripl'r. ⁊ solū tercio mō est vnū ꝑdicabile ab alijs distinctū. Et qñ replicat̄. genꝰ tercio mō sumptū est equiuocū. Probat̄ per Aresto. septimo phisicorū. q̄ dicit ꝙ in genere latēt multa. i. multe equocationes. Dōm ꝙ genꝰ capit̄ dupl'r. vno mō phisice inq̄ꝫtū noīat naturā ꝫm

esse q̃d hʒ in suis spēb⁹. ꝛ sic est equocū. qꝛ in diuersis spēb⁹ hʒ aliā ꝛ aliā
rōem. Alio mō capit̄ logice. vt noīat vnā naturā cōem cōceptā oīb⁹ spēb⁹
cōicabilē. ꝛ sic est vniuocum.

Ar Plures sunt acceptiōes gn̄is in cōi q̄ȝ tres. ꝑ pe. hys. est diminut⁹
Añs ꝓbat̄. qꝛ aliq̃d est genus masculinū. ꝛ aliqđ feīm. Dōm negā
do ꝯñam. qꝛ pe. hys. nō intendit ponere oēs acceptiōes gn̄is. ꝫ illas tm̄ q̄
ducunt nos in cognitionē gn̄is logici. ꝛ cum genere logico aliquā hn̄t cō
uenientiā. sicut sunt iste due acceptiōes ciuiles.

Qr Qualē cōuenientiā hʒ gen⁹ logicū cū genere primo mō sumpto.
Dōm q̄ istā. qꝛ sicut gen⁹ primo mō dictū noīat quādā collectionē
multorū de vna ꝓgenie descēdentiū. sic gen⁹ logicū noīat collectionē mul
tarū spērū ꝑtātiue contentaꝝ sub vno genere. Sʒ drn̄t primo. qꝛ gen⁹ pri
mo mō sumptū includit actu ea q̄ sub ipso sunt. ꝫ gen⁹ logicū continet so
lū ꝑtātiue ea q̄ cōtinent̄ sub ip̄o. Scđo differūt. qꝛ gen⁹ logicū primo mō
acceptū cōtinet ea q̄ sub ipso sunt ꝑ modū totius integralis. sed genus lo
gicū hʒ se ꝑ modū totius vniuersalis. Tercio drn̄t. qꝛ gen⁹ primo mō sum
ptum nō p̄dicatur de illis q̄ cōtinentur sub ip̄o. sed genus logicū vere p̄di
cat̄ de illis q̄ sub ip̄o continent̄ vt hō est aīal. leo ē aīal. ꝛ sic de alijs.

Ar Gen⁹ distinguit̄ contra totū collectiū. vt pʒ ꝑ Boe. ꝫ inconuenie
ter collectio vocat̄ genus. Dōm q̄ autoritas Boetij est vera de
genere logico. sed nihil ꝓhibet totū collectiuū esse gen⁹ ciuile. Et qn̄ re
plicat̄. genus dicit aliqđ vnū. sed collectio multorū eiusdē ꝓgeniei nō est
aliqđ vnū. ꝫ illa collectio nō est gen⁹. Dōm q̄ dr aliq̃d vnū ꝓpter vnitatē
virtutis generatiue vel ꝓpter vnitatē principij material' q̃d est ē semē ꝓpa
gatiōis multiplicatū in tota ꝓgenie.

Secūdo mō dr gen⁹ qđ est principiū vniuscuiusq̄ generationis: vt pater vel patria vel locus.

Hic poīt scđaȝ acceptiōȝ gn̄is dicēs. gen⁹ scđo⁹ ē pricipiū vniuscuiusq̄
gn̄atiōis. vt pr̄ vel patria vel loc⁹. Añ loc⁹ dr pricipiū gn̄atiōis inq̄ntū in
eo ē virt⁹ cōseruatiua locati. ꝛ iō hoīes in eodē loco cōueniūt in cōione vel
cōplexione. ꝛ qđ his ampli⁹ ē plerūq̄ eorūdē sit̄ moꝝ. vt clari⁹ pʒ i Por.

Qr Quō genus secundo mō ꝛ genus logicū cōueniunt ꝛ quomō drn̄t.
Dōm q̄ coueniunt sic. qꝛ sicut genns scđo mō est principiū vnius
cuiusq̄ generationis. sic etiā genus logicū est principiū suarū spērū. Sed
drn̄t. qꝛ gen⁹ scđo mō sumptum est principiū extrinsecū et effectiuū. ꝫ ge
nus logicū est principiū formale siue intrinsecū. Secundo drn̄t. qꝛ genus
secundo mō nō p̄dicat̄ de illis que cōtinent̄ sub ipso qꝛ est principiū extri
secum ipsorū. sed genus logicū p̄dicat̄ de suis spēbus. qꝛ est principiū in
trinsecum suarū spērū.

Ar Illa acceptio secunda dʒ p̄cedere primā. ergo iste ordo est male po
sit⁹. Añs ꝓbat̄. qꝛ pricipiū collectiōis est añ collectōem vel añ res
collectas. Dōm q̄ duplex est ordo. s. nature siue doctrine. ꝛ ordo discipli
ne siue q̄ ad nos. Iā dr q̄ illa scđa acceptio ē añ primā ordine nature. sed
prima est añ scđam ordine discipline. qꝛ scđa hʒ maiorē cōueniētiā cū gn̄e
logico q̄ȝ prima acceptio. ꝛ ꝫ ponit̄ añ terciā acceptionē immediate.

Ar Omne genꝰ est vl'e. sed principiū generatiōis. vt pr̄ vel locꝰ est vnū singulare. ergo nō ē genꝰ. Dōm lꝫ oē genꝰ logicū sit vl'e. nō tū sꝑ genꝰ ciuile. sed qn̄qꝫ est singulare sicut pr̄ generās ꝑlē est genꝰ vt exemplificatū est. Et si querat̄. q̄re pe. h. exēplificat ħ potiꝰ de pr̄e q̄ȝ de matre. cū tū mat̄ sit etiā principiū generatōis. Dōm ꝙ iō. qꝛ pr̄ est principiū effectiuū ꝛ actiuū. ꝛ mater est principiū passiuū. sed genꝰ logicū nō hꝫ cōuenientiā cū principio passiuo. sicut cū principio actiuo. Etiā principiū actiuū est dignius principio passiuo. ħ a digniori dꝫ fieri denoīatio. Uel p̄t dici ꝙ mr̄ cōphendit̄ sub patre. qꝛ pr̄ ponit̄ hic ꝓ parente. qd̄ etiā dr̄ de matre.

Or Quare potiꝰ exemplificat de loco q̄ȝ de tpe. cū tū generationes fiant in tpe. Dōm ꝙ iō. qꝛ locꝰ est principiū cōseruatiuū. eo ꝙ ē mensura ꝑmanens. ꝛ cōseruat locatū. sed tp̄s est potiꝰ p̄cipiū corruptiōis. eo ꝙ mensura successiua. ꝛ in tpe aliqua tabescūt ꝛ senescūt. vt dicitur quarto phisicoꝝ.

Ar Accn̄s nō ē principiū subē. ħ locꝰ est accn̄s. ergo locꝰ nō ē principium generatiōis q̄ est ad subam. Dōm ꝙ locꝰ capit̄ duplr̄. Unoꝰ mathematice inq̄ȝtuꝫ absolute ē sup̄ficies corꝑis cōtinentis. ꝛ sic nō est principium generatiōis. Alio mō capit̄ ꝓ corpore formali phisico. i. ꝓ corpore cōtinente. vt hꝫ in se virtutē cōseruatiuā acceptā a corporibꝰ celestibꝰ quorū est instrumentū. ꝛ sic locꝰ bn̄ est principiū generatiōis coadiuuans.

Ar Rhomulꝰ nō est principiū vniuscuiusqꝫ generatiōis. ergo nō ē genus secundo mō. Ans̄ pꝫ. qꝛ rhomulꝰ est solū principiū romanoꝝ. ꝛ nō alioꝝ. Dōm ꝙ vniuscuiusqꝫ dꝫ capi particulariter ꝓ alicuiꝰ ꝛ nō distributiue. vel si capiat̄ distributiue. ista acceptio dꝫ intelligi ꝺm locutionē redditiuā. reddendo singula singulis. qꝛ nō est sensus. ꝙ rhomulꝰ sit principiū vniuscuiusqꝫ generatiōis simplr̄. ħ est sensus ꝙ rhomulꝰ est principiū vniuscuiusqꝫ generatiōis in ordine ad ea q̄ ab eo descenderūt.

Ar Diffinitio generis scd̄i mōi cōuenit materie prime. q̄ tū nō est genꝰ ergo diffinitio cōuenit alteri a diffinito. Ans̄ ꝓbat̄. qꝛ materia p̄ria est principiū vniuscuiusqꝫ generatiōis. vt pꝫ p̄rio phisicoꝝ. Dōm ꝙ lꝫ materia p̄ria sit p̄cipiū materiale vniuscuiusqꝫ ḡn̄atiōis. nō tū est p̄cipiū effectiuū. de quo intelligit̄ diffinitio. Et qn̄ replicat̄. sol est principiū effectiuū vniuscuiusqꝫ rei genite cuiuscūqꝫ generatōis. ꝛ tū nō est genꝰ scd̄oꝰ. qꝛ nō est pr̄ vel patria. Dōm ꝙ lꝫ sol sit principiū effectiuū vl'e. nō tū ꝑticulare. qd̄ assil'at sibi effectū ꝺm spēm. de quo intelligit̄ p̄ns diffinitio.

Tercio modo dicitur genꝰ cui supponitur species: ꝛ hoc vltimo modo sumitur hic genus.

Hic ponit terciā acceptionē generis q̄ ē logica ꝛ p̄ncipalr̄ ħītenta dicēs genꝰ tercio modo est cui supponit̄ spēs. Et est intellectꝰ illiꝰ acceptōis genus est cui directe īmediate. ꝛ in recta linea p̄dicam̄tali supponit̄ spēs vt aīal ē genꝰ cui supponit̄ spēs hō. ꝛ nō intelligit̄ de suppōe situali. sic̄ aer

Ar Generi supponit̄ dr̄ia. ergo nō tm̄ spēs. Dōm q̄uis (supponit̄ igni a latere differentia supponatur generi. non tamen directe in linea p̄dicamentali. sicut species. Sed diceres. genus supponitur generi di-

recte ⁊ īmediate. ẜ nō ſolū ſpēs. Añs ꝓbať. qꝛ aīal eſt genꝰ ⁊ ſupponiť ge
neri. ſ. corꝑi aīato Dōm ꝙ aīal ꝯpať ad duo. vno mō ad ſuꝑiora. ſ. ad cor
pus aīatū ⁊ ad corpꝰ mixtū. ⁊ ſic aīal nō eſt genꝰ ſʒ ſpēs. Alio mō ad infe
riora. ſ. ad hoīem ⁊ equū. ⁊ ſic aīal eſt genꝰ. Añ qñ aīal ſupponiť corpori
aīato. tūc genꝰ nō ſupponiť generi. qꝛ tūc aīal ē ſpēs. qꝛ oīa īter media in
arbore porphiriana ſūt gñā reſpcū ſuoꝝ inferioꝝ. ⁊ ſpēs reſpcū ſuꝑiorum

Ar Idē nō ſupponiť ſibiꝑi. ſʒ genꝰ ⁊ ſpēs ſūt idē. ẜ ſpēs nō ſupponiť
generi. Minor ꝓbať. qꝛ noīant eādē naturā Dōm ꝙ lʒ ſint idem
ſm rē. dr̃ñt tñ ſm rōnem. qꝛ hoc qđ ďt genus cōfuſe. ſpēs ďt determinate.
Sed diceres. ſi ſpēs eſt idē ſm rē cū genere. ẜ ē idē cū ſpē ſibi oppoſita.
Tenet ꝯñā. qꝛ ſi ſpēs ydemptificať cū genere. etiā ydēptificať cū duabꝰ
differentijs generis. que a genere nō diſtinguunť Dōm negando ꝯñam
qꝛ ꝙuis dr̃ñe nō differūt a genere. differūt tñ inter ſe ꝓpter naturā oppōis
quare etiā oppoſitas ſpēs conſtituunt.

Genus eſt qđ predicatur de pluribꝰ dr̃ñtibus ſpecie in eo qđ q̇d eſt. vt animal ꝑdicatur đ homine ⁊ equo que differunt ſpecie.

Poſitis acceptionibꝰ ipſiꝰ generis. hic ꝯñr diffinit vnū mēbrū qđ ſi
bi ē ad ꝓpoſitū. ſ. genꝰ tercio mō. Et primo ponit diffinitionē. ſcđo decla
rat eā dicēs. Genꝰ ē qđ ꝑdicať de pluribꝰ ſpē dr̃ñtibꝰ in eo qđ q̇d ē. ſicut
aīal eſt genꝰ. eo ꝙ ꝑdicať in q̇d de hoīe ⁊ aſino q̇ dr̃ñt ſpē. Et iſtđ genus
etiā ſic diffiniť. Genꝰ eſt cui ſupponiť ſpēs. cuiꝰ declaratio ſufficiēter pʒ
ex tercia acceptione. ⁊ etiā infra poneť. ⁊ (qđ) in pria diffinitōe refert vľe
qđ poniť loco generis. lʒ nō ſit verū genꝰ. Sʒ alij q̇ dicūt hic diffiniri ſe
cundā intētionē dicūt ꝙ referat primā intentionē genericā vel obiectū ge
neris nō vnū tm̄ ſʒ oīa ıľ ſub diſiunctiōe. vt ſit ſenſus. genꝰ ē ſuū obiectū
ſ. aīal corpꝰ color ⁊c̃. qđ ſupple obiectū. ſ. anīal corpꝰ ⁊c̃. ꝑdicať de ꝑlibꝰ.
qꝛ ſcđa intētio ē accñs. ẜ hʒ diffiniri ꝑ aliqđ extraneū a natura ſua. ſ. ꝑ ſub
iectū. ſʒ ſuppoſitū ē falſū. Etiā ſm ipſos pria intentio vel obiectū generis
nō eſt ſubiectū illius ſcđe intentiōis. lʒ hoc ſm veritatē ſit dicendū.

Querit Utrū genꝰ ꝑdicabile diſtinctū ab alijs ſit bene diffinitū.
Dōm ꝙ ſic. Et Por. ꝓbat iſtā diffinitionē eē bonā h̾ mō
qꝛ illa diffinitio eſt bona que nō eſt ſuꝑflua nec diminuta. ⁊ ſufficienter ex
plicat naturā diffiniti. ⁊ facit ipm̄ differre a quolibet alio. ſʒ pñs ē hmōi. ẜ
eſt bona. Minor pʒ. qꝛ ꝑ h̾ q̇d ďr (de pluribꝰ) differt genꝰ ab indiuiduo.
Et ꝑ hoc qđ ďr (dr̃ñtibꝰ ſpē) differt genꝰ a ſpē. Et ꝑ hoc qđ ďr (in eo quod
q̇d eſt) differt genꝰ a dr̃ñā ꝓprio ⁊ accidente.

Ar Si genꝰ eēt diffinibile. aut diffiniret ꝓ ſecunda intētiōe vľ ꝓ pri
ma. aut ꝓ pria et ſecūda ſimul. ſʒ nullū iſtoꝝ eſt dōm. ẜ nō diffiniť.
Minor pʒ īductiue. nō ꝓ ſecūda intētiōe. qꝛ diffinitio nō attribuiť ſcđe in
tentiōi. eo ꝙ tūc diffinitio cū diffinito facit orōem falſā oīno. Etiā ñ ꝓ pri
ma intētiōe. qꝛ logicꝰ nō hʒ ꝯſiderare prias intētiōes. ſʒ phiſicꝰ. qꝛ prime
intētiōes ſūt res reales. ſed logicus hʒ cōſiderare res rōis ⁊ reꝝ intētōes
Etiā nō ꝓ pria et ſecūda intētiōe ſıľ. qꝛ tūc ē ens ꝑ accñs ⁊ ꝯplexū. ſʒ com

plexo͞x nō est diffinitio Dōm ꝙ genus capit̄ dupl'r. vno mō materialit̄. sc3 ꝓ re substrata scōe intentiōi. ꝛ tunc gen⁹ ē natura cōis cōicabilis plurib⁹ spēb⁹. Alio mō capit̄ gen⁹ formaliter siue ꝓ secunda intētione. siue ꝓ illo a q̄ nomē imponit̄. Tūc dī ad argumētū ꝙ hic nō diffinit̄ scōa intētio. qꝛ illa intētio gen⁹ nō ꝑdicat̄ de plurib⁹ spēb⁹. eo ꝙ ista ē falsa ꝑdicatio. hō ē gen⁹. Etiā nō diffinit̄ ħ ꝑma ꝛ scōa sil'. qꝛ cōplexo͞x nō ē diffinitio vt ōt argumētū. ſ3 gen⁹ diffinit̄ ħ ꝓ ꝑma intentiōe. siue ꝓ re substrata. Et ad īꝓbationē dōm ꝙ l3 ꝑme intentiōes sint res reales nō tñ diffiniunt̄ in logica real'r. ſ3 in ordine ad passiones rōis ꝑ q̄s circūloquimur dr̄ñas ꝑma͞x intentionū ꝑncipal'r in logica cōsideratarū. Et qñ q̄rit̄ quare gen⁹ hic nō ꝑt diffiniri ꝓ secunda intentiōe. Dōm ꝙ iō. qꝛ oīs bona diffinitio d3 ꝯuenire suo diffinito. ſ3 pñs diffinitio generis nō ꝯuenit generi ꝓ scōa intentiōe. igit̄. Minor ꝓbat̄. qꝛ ille ꝑdicatiōes sūt false. hō ē gen⁹. asin⁹ est gen⁹. Et ꝯfirmat̄. qꝛ Por. ꝛ autor nr̄ dāt exemplū de genere ꝓ ꝑma intentione. vt aīal. Secūdo p3 idē. qꝛ gen⁹ ꝓ secūda intentiōe ē spēs specialissima. saltē cōiter loquendo de spē hui⁹ intentiōis. q̄ est vl'e. sed illa non ꝑdicat̄ de plurib⁹ spē differentib⁹ in q̄d. sed solū nūero dr̄ñtib⁹. Sunt et alie multe rōes idē ꝓbantes. quas relinquo studiosis

Ar In omī bona diffinitiōe. gen⁹ diffiniti d3 ꝑmo loco poni. sed ī ista diffinitiōe nō ponit̄ aliq̄d ꝑmo loco generis. Minor ꝓbat̄. qꝛ qō cū sit infinitū nō est gen⁹. Dōm ꝙ q̄uis explicite ibi nō ponat̄ gen⁹ diffiniti. tñ īplicite. in hoc ꝙ illud relt͞m qō refert vl'e loco generis. Uñ (qō) ꝑt capi dupl'r. vno mō relatiue. ꝛ sic gen⁹ implicite ꝛ virtual'r includit̄ in eo. vt (qō) supple vl'e. ꝛ nō ꝑt referre gen⁹. qꝛ si qō referret gen⁹. tūc ide3 diffiniret̄ ꝑ seipm̄. Alio mō capit̄ q̄d infinite. vt qō. i. aliqō vl'e. ꝛ sic ite͞x dat̄ intelligi gen⁹. s. vl'e. ꝛ isto mō etiā accipit̄ S3 diceres. infinitū nihil notificat. ḡ nō ꝑt hic poni qō infinite. Dōm q̄uis infinitū nihil notificet ꝑ se. tñ bñ quādo finitat̄ ꝑ ꝑticula͞s sequentes. Uel etiā notificat aliquid gratia aliquo͞x finito͞x q̄ sub se continet. qꝛ dat intelligere vl'e sub q̄ cōtinent̄. animal. corpus. color. q̄ sunt nobis nota. Et quādo querit̄. quare genus diffinit̄ ꝑ nomē infinitū. Dōm ꝙ iō. vt signū correspōdeat suo signato. qꝛ in diffinitione generis q̄d refert vl'e. sub quo cōtinet̄ gen⁹ hic diffinitū. ꝛ obiectū cōe omnib⁹ ꝑdicamentis. iō debuit aliquid poni ꝑ qō circumloqueretur. ꝛ est hoc nomen infinitum quod, quia est indeterminatum ꝛ transcendens.

Ar Relatiuū ē ante late rei recordatiū. sed res ante lata ē gen⁹. ḡ q̄d refert añs expssu3. s. gen⁹. ꝛ nō subintellectū Dōm q̄uis nō ante ponat̄ vl'e ſm vocē. tñ bñ ſm rem. Etiā hic nō ē relatio ad vocē expsse positā. sed ad rem nōis intellectam.

Ar Gen⁹ ꝑdicat̄ de vno solo. ḡ nō de plurib⁹. Añs ꝓbat̄ dicēdo. hō ē aīal. ibi aīal solum ꝑdicatur de hoīe. Dōm q̄uis anīal actu ꝑdicatur de vno solo. tñ aptitudine ꝓpinqua ꝛ in diuersis orationib⁹ ꝑdicatur de pluribus. mō ꝑdicat̄ dicit aptitudinē. Et dī (aptitudīe ꝓpinqua) ad excludendū anīal cōtractū ꝛ multiplicatum q̄d aptitudine remota de pluribus predicatur. sed hoc nō est genus. Sed diceres. genus actu predicabitur de plurib⁹. Probat̄. qꝛ (ꝑdicatur) in diffinitōne est ꝟbum pñ.

tis tpis. q̄d dic̄ actū. Etiā om̄e verbū ſcat actū. ſed p̄dicat̄ eſt verbū. ergo ſcat actū. Dicendū ꝙ ꝟba ſcantia actū in diffinitionibꝰ dicūt aptitudinē Ad cōfirmationē vero dōm. negādo om̄e ꝟbum ſcare actū. qꝛ multa ſcant paſſionē. ſed vl'r omne ꝟbum ſcat ꝑ modū fluxus ⁊ fieri.

Queritᷣ Quare verba in diffinitiōibꝰ poſita dicūt aptitudinez et nō actū Dicendū ꝙ iō. qꝛ oīs diffinitio datur ꝑ intrinſeca ipſi diffinito. ſed aptitudo eſt forma magis intrinſeca ipſi diffinito q̄ȝ actus. Quod pȝ. qꝛ illud eſt magis intrinſecum alicui. quod nō p̄t ſibi abeſſe q̄ȝ illud quod p̄t ſibi abeſſe. ſed aptitudo in diffinitionibꝰ nullo modo poteſt abeſſe diffinito ſicut actus. ergo aptitudo eſt magis intrinſeca diffinitioni q̄ȝ actus. Minoꝛ pȝ a ſili. quia dicendo. homo ridet. ibi actus ridēdi poteſt abeſſe ⁊ ſeparari ab hoīe. ſ nunq̄ȝ aptitudo. qꝛ homo eſt ſꝑ riſibilis. ⁊ riſibile nunq̄ȝ pōt ab eo ſepari. qꝛ q̄uis homo nō ſꝑ rideat. tñ aptus natus eſt ad ridendum. Et ſil'r in diffinitionibus qñ ꝟba dicunt aptitudinem. tunc reddunt diffinitionem cōuertibilem cū diffinito. non aūt quando dicunt actum. Eſt tamen verū ꝙ predicatur non debet hic capi vt dicit aptitudinem remotam que conuenit generi ſecluſo omni opere intellectꝰ ſed capitur vt dicit aptitudinem propinquam. que conuenit generi ꝓ prima intentione gratia ſecunde intentionis. per quam circumloquimur eiꝰ differentiam.

Arᷣ Si ꝟba in diffinitionibꝰ poſita dicerent aptitudinē. tūc in eis deberēt poni ꝟba aptitudinē ſignificantia. Dōm ꝙ nō oȝ. qꝛ diffinitio dȝ dari ꝑ nobis notioꝛa. ſ actꝰ ſunt nobis notioꝛes aptitudinibꝰ. q̄a actus ⁊ oꝑationes ſunt ſuppoſitoꝝ ⁊ ſingulariū que ſunt nobis notioꝛa vl'ibus. ꝗ diffinitiones dant̄ ꝑ ꝟba actus ſcantia. Et p̄t aſſignari alia rō qꝛ diffinitio eſt ꝑpetuoꝝ ⁊ incoꝛruptibiliū. ſ actus ſunt ſuppoſitoꝝ ⁊ coꝛruptibiliū. igit̄. Maioꝛ pȝ. qꝛ diffinitio eſt mediū demōſtrationis. ſ demōſtratio ꝓcedit ex nec̄arijs ꝑpetuis ⁊ veris. vt dꝫ primo poſterioꝝ.

Arᷣ Genꝰ p̄dicat̄ de pluribꝰ cōuenientibꝰ ſpē. ergo nō ſpē differentibꝰ Añs ꝓbatur dicendo. hō ē aīal. aſinꝰ ē aīal. Nā aſinus ⁊ hō cōueniūt ſpē. qꝛ vtrunq̄ȝ eſt ſpēs. Dōm ꝙ ſpēs capit̄ dupl'r vno mō ꝓ intentione ſecunda. ⁊ ſic p̄dicat̄ genus de pluribus conuenientibꝰ ſpē. Alio mō capitur ꝓ re ſubſtrata ſecunde intentioni. ⁊ ſic genus predicat̄ de pluribꝰ differentibꝰ ſpē. ſed hic in diffinitione ſpēs dȝ capi ꝓ prima intentione. ⁊ nō ꝓ ſecunda. Et qñ replicatur in diffinitione relatiui debet poni coꝛrelatiuū ſuū. ſed ſpēs ꝓ ſecunda intentione eſt coꝛrelatiuum generis quod hic diffinitur. ergo in diffinitione dȝ capi ꝓ ſecunda intentione. Dōm ꝙ in diffinitione relatiui material'r capti dȝ etiā poni coꝛreltm̄ material'r ſūptū. ſed hic diffinit̄ genꝰ material'r ꝓ prima intentione. ꝗ in eius diffinitione dȝ poni ſuum coꝛreltm̄ materialiter ſumptum.

Arᷣ Genus p̄dicat̄ de pluribus dr̄ñtibus numero. ꝗ nō ſpē. Añs ꝓbatur. qꝛ aīal p̄dicatur de ſoꝛte ⁊ platone. Dicenduȝ ꝙ hoc non eſt immediate. Sed diceres. animal p̄dicatur immediate de homine ⁊ aſino. que differunt numero. cum differant ſpecie. ſed differentia ſpecifica p̄ſupponit differentiam numeralem. Dicendū ꝙ nō differūt ſolo numero. ſ vltra hoc etiā differunt ſpecie.

Ar Quicq̄d p̄dicat' de alio dꝫ totū eē illiꝰ de quo p̄dicat'. s̄ genꝰ non dꝫ totū eē spēȝ. g̊ nō p̄t p̄dicari de spēbꝰ Maior ꝓbat' ex cōditōibꝰ illiꝰ qd̄ p̄dicat'. Minor pꝫ. qꝛ si genꝰ diceret totū eē spēȝ. tūc frustra poneretur drn̄a in diffinitione eius Dōm prīo ad maiorē. q̄cq̄d dꝫ p̄dicari de alio dꝫ dicere totū illiꝰ subiecti ꝭm illū modū q̄ p̄dicat' de sb̄iecto. ⁊ h̄ etiā cōuenit generi vt p̄dicat' de spēbus. Uel ad minorē p̄t dici. q̄uis genꝰ nō dꝫ totū eē determinatū et specificū spēi. dꝫ tn̄ totū eē cōfusum ⁊ genericuꝫ qd̄ sufficit. Et cū replicat'. ps nō p̄dicat' de toto. s̄ genꝰ ē ps spēi. qꝛ cum drn̄a ip̄am cōstituit. g̊ nō p̄t p̄dicari de spē. Dōm q̄ duplex ē ps. s. integralis. ⁊ ista nō p̄t p̄dicari de toto. vt illa ē mala p̄dicatio. domꝰ ē tectum domus est pies. Alia ē ps diffinitiua. ⁊ ista bene potest p̄dicari de toto. vt homo est animal.

Querit' Quot cōditiōes requirunt' ad hoc q̄ aliq̄d verē p̄dicet' de alio Dōm q̄ tres. Prīa ē q̄ sit forma. qꝛ p̄dicatū dꝫ inesse sb̄iecto. s̄ forme est inesse ⁊c̄. g̊ materia nō p̄dicat' de eo cuiꝰ ē materia nisi cōsideret' ꝭm cōem eiꝰ rōem. qm̄ diffinitōes dn̄t eē formales. Scd̄a q̄ sit forma totius. g̊ ista ē falsa p̄dicatio. hō est aīa. qꝛ aīa ē forma ꝑtis. Tercia q̄ sit forma designata ꝑ modū totius. qꝛ modꝰ p̄dicādi sumit' a mō significandi ⁊ eēndi. si g̊ aliq̄d ꝭcaret totū ⁊ nō ꝑ modū totiꝰ nō posset p̄dicari. ⁊ sic ista est falsa. hō est aīalitas. qꝛ lꝫ aīalitas sit forma totius. tn̄ nō designat' ꝑ modū totius. sed ꝑ modū ꝑtis.

Ar Quicq̄d dꝫ p̄dicari de alio h̄ erit forma eius. vt dꝫ prima ꝯditio. sed genꝰ ē materia spēi. ergo nō p̄t p̄dicari de spē. Minor pꝫ. qꝛ sic̄ ex ere ⁊ figura fit statua. sic ex genere et drn̄a fit spēs. sed es ē materia statue. ergo genꝰ ē materia spēi Dōm q̄ nō ē ꝑ oīa sil'e. qꝛ licet genꝰ hꝫ modū materie. nō tn̄ ē materia. s̄ modꝰ orit' ex isto q̄ genꝰ hꝫ se ꝑ modū ꝯfusi ⁊ incōtracti. s̄ cōfusio causat' a materia.

Ar Genus nō ē forma totiꝰ. g̊ nō p̄t p̄dicare de spē. Añs ꝓbat'. qꝛ est altera ps spēi Dōm q̄ genus capit' dupl'r. Uno mō vt genus absolute ꝯueniendo suas drās. ⁊ sic est forma totiꝰ. ⁊ hꝫ se sicut sup̄ius ad spēm. Alio mō capit' genꝰ ꝓut ē cōtractū ꝑ drn̄as ad spēs. ⁊ sic ē ps spēi. vn̄ hic capitur genus primo mō ⁊ nō secundo mō.

Ar Quod soli diffinitioni cōuenit nō ꝯuenit generi. s̄ p̄dicari in quid soli diffinitioni ꝯuenit. g̊ nō p̄t attribui generi. Minor ptꝫ. qꝛ diffinitio solū indicat q̄d ē eē rei Dōm q̄ aliq̄d dī dupl'r indicare q̄d est eē rei Uno mō a prima potētia vsq̄ ad vltimū actū. ⁊ sic indicare q̄d soli diffinitioni cōuenit. Alio modo ꝭm ꝑtē. ⁊ illo mō indicare q̄d ⁊ p̄dicari in q̄d cōuenit generi. Un̄ tripl'r aliq̄d p̄dicat' in q̄d isto secūdo mō. Uno mō ꝭm rē tm̄. alio mō ꝭm modū tm̄. tercio mō ꝭm rē ⁊ modū sil'. Prīo mō drn̄a dī p̄dicari in q̄d. s̄ scd̄o mō p̄dicat' in q̄le. Et potiꝰ drn̄a p̄dicat' in q̄le q̄ in q̄d qꝛ modus p̄dicandi sumit' a mō ꝭcandi. ⁊ nō a re ꝭcata. sed differētia specificat ꝑ modū qualitatis. igit' ⁊c̄. Secundo modo genera de predicamētis accidentium in abstracto designata p̄dicantur in quid ꝭm moduꝫ de suis speciebus. et si sint species predicantur in quid de suis indiuiduis. Tercio modo genera ⁊ species de predicamento substantie p̄dicantur in quid. s. ꝭm rem ⁊ modum simul. Sequitur correlarie. primo q̄ diffinitio

nõ ẽ ꝑdicabile. qꝛ omne ꝑdicabile dꝫ eẽ incomplexũ ſm nomẽ. ſicut vle ẽ incõplexũ ſm rem. Seq̄tur ſecundo ꝙ diffinitio maxime ꝑdicat̃ in q̄d. deinde genera ⁊ ſpẽs de ꝑdicamento ſubſtãtie. ⁊ vltimo genera ⁊ ſpẽs in abſtracto deſignata de ꝑdicamento accidentiũ.

Qr Utrũ gen⁹ poſſet ſaluari ĩ vna ſpẽ. Dõm ꝙ gen⁹ capit̃ duplr̃. vno mõ q̃tũ ad ſuã eẽntiã. ⁊ ſic genus bñ p̃t ſaluari in vnica ſpẽ. qꝛ tota eẽntia generis eſt in vna ſpẽ. Nã poſito caſu ꝙ inter aĩalia ſol⁹ homo eſſet. adhuc eẽntia aĩalis ſaluaret̃ in hoĩe. qꝛ tũc aĩal ṽe diceret̃ de hoĩe qꝛ dici de ꝑſupponit eẽ in. ⁊ qꝛ eẽntia cõis ẽ indiuiſibilis ſaltẽ in ptes integrales. ⁊ indiuiſibile vbicunq̧ ẽ ibi totũ eſt. iõ tota eẽntia aĩalis ſaluaret̃ in hoĩe. Alio mõ cõſiderat̃ gen⁹ q̃tũ ad ſuã ptãtẽ. ⁊ ſic gen⁹ nõ p̃t ſaluari in vnica ſpẽ. qꝛ ptãs generis ẽ cõicabilitas eius. q̄ ad min⁹ ẽ in duabus ſpẽbus. eo ꝙ ptãs generis explicat̃ ꝑ duas drñas oppoſitas. ſed oppoſita ſm actũ nunq̃ pñt eẽ in eodẽ. qꝛ ĩpoſſibile ẽ aliqđ aĩal eẽ rõnale et irrõnale. ſic etiã ĩpoſſibile ẽ ſm ptãtẽ gen⁹ ſaluari in vnica ſpẽ.

Ar Sicut ſe hꝫ ſpẽs ad indiuidua. ſic ſe hꝫ gen⁹ ad ſpẽm. ſ ſpẽs pot ſaluari in vnico indiuiduo ſm eẽntiã ⁊ ptãtem ſimul. g ⁊ genus in vna ſpẽ. Dõm ad maiorẽ. ꝙ nõ ẽ ꝑ oĩa ſilẽ. qꝛ ali⁹ ẽ deſcẽſus generis ad ſpẽs. ⁊ ali⁹ ẽ deſcẽſus ſpẽi ad indiuidua. qꝛ gen⁹ deſcẽdit ad ſpẽs ꝑ drãs formales. ⁊ ſpẽs diuidit̃ ꝑ drñas materiales. ex q̄ aũt oppoſita nõ pñt eẽ in eodẽ. iõ ptãs generis nõ p̃t ſaluari in vnica ſpẽ. ſ cõtingit ꝙ vni⁹ ſpẽi eſt tm̃ vnica materia. q̄ ſuſcipiat totã cõicabilitatẽ ĩpius forme. ⁊ ſic ſpẽs bñ p̃t ſaluari in vnico indiuiduo ſm poteſtatem.

☞ Arguit̃. ſi gen⁹ ſaluat̃ ſm eẽntiã in vnica ſpẽ g etiã ſm ptãtem. Tenet ꝯñа. qꝛ ptãs generis inſepabilr̃ ſeq̄tur eẽntiã. Dõm ꝙ ptãs generis inſepabilr̃ ſeq̄t̃ eẽntiã ſm radicẽ. ſ nõ ſm actũ exercitũ. Añ qñ dr̃ gen⁹ ſaluat̃ in vnica ſpẽ. hoc dꝫ intelligi originalr̃ vel ſm radicẽ ſolũ cõſiderando genus ſm ſua pricipia ſubſtantialia. ⁊ nõ ſm ambitũ ei⁹ vel ſm actũ exercitũ. Al̃ dõm ꝙ ptãs generis nõ ſequit̃ ei⁹ eẽntiã ſm ſe et abſolute. ſ ſub q̄dã reſpcũ. ſ. ĩ ordĩe ad diuerſas ſpẽs. ⁊ g aliq̄d p̃t cõpetere eẽntie qđ ñ cõ(uenit ptãti)

☞ Ar. ſi tota eẽntia generis ſaluaret̃ in vna ſpẽ ſeq̄ret̃ ꝙ nihil eẽntie eẽt in alia ſpẽ. ſ h̃ ẽ falſũ. g etiã illud ex q̄ ſeq̄t̃. Seq̄la ꝓbat̃. qꝛ totũ ẽ cui⁹ nihil ẽ extra. ſi g tota eẽntia generis ſit in vnica ſpẽ. tũc nihil eẽntie generis poterit eẽ extra illã ſpẽm. Dõm ꝙ extra in diffinitiõe toti⁹ nõ capit̃ poſitiue. vt cui⁹ nihil ẽ extra. i. cui⁹ nihil ẽ in aliq̄ alio. ſ capitur negatiue. vt cui⁹ nihil ẽ extra. i. cui⁹ nihil ẽ qđ nõ ſit intra. qđ ẽ veꝝ. qꝛ ni(hil ẽ eẽntie generis qđ ñ ſit intra ſpẽm.)

☞ Ar. ſi tota eẽntia generis ſaluaret̃ in vnica ſpẽ. ſeq̄ret̃ ꝙ talis nõ poſſet differre ab alia ſpẽ. Seq̄la ꝓbat̃. qꝛ ambe cõuenirent in vna et eadẽ eẽntia ſ quoꝝ ẽ vna eẽntia nõ differũt. Dõm. lꝫ quoꝝ ẽ vna eẽntia ꝓpꝛia nõ differãt. tñ bñ quoꝝ eſt vna eẽntia cõis. ⁊ ſic eſt de duabus ſpẽbus q̄ differũt ꝓpꝛijs eẽntijs cõſtitutis ꝑ ꝓpꝛias drñas ꝯhentes eẽntiã generis ad ſe ſpecificum.

☞ Arguit̃. diffinitio generis nõ p̃t ſaluari in vna ſpẽ. g neq̧ gen⁹. Añs ꝓbat̃. qꝛ de rõne generis eſt ꝑdicari de pluribus ſpẽbus. Dñm. q̃uis genus ſaluatũ in vna ſpẽ nõ ꝑdicaretur de pluribus actu. tñ aptitudine. Sꝫ poſito caſu ꝙ non eſſet in mundo niſi vnus homo nec poterũt eſſe plures

hoies nec aialia. est questio vtrū tunc aial eēt gen⁹ ꝛ hō spēs. Dr̄ ꝙ animal non eēt gen⁹ sed esset predicatio ydētica. eo ꝙ oīs hō eēt aial ꝛ oīe animal esset hō. sed hō adhuc esset spēs. qꝛ vt dictū est spēs pōt saluari in vno indiuiduo. lȝ non ꝑpetuari si fuerit corruptibile.

Ad cognoscēdū aūt hoc mēbꝝ. s. dr̄ītib⁹ spē. oꝫ scire ꝙ drn̄s dr̄ tot modis quot modis dr̄ idē Idē āt dr̄ tripliciter. s. idē genere. idē spē ꝛ idē numero. Eadeꝫ genere sūt q̄cunqꝫ sub vno genere ꝯtinent. vt hō ꝛ asinus sub animali Eadē spē sunt q̄cunqꝫ sub eadē specie cōtinent: vt sortes ꝛ plato sub homine.

Hic ꝯūr declarat vnā ꝑticulā positā in diffinitōe generis. s. spē dr̄ītibus dicēs ꝙ ad cogn̄scēdū hoc mēbꝝ dr̄ītib⁹ spē opꝫ scire ꝙ tot mōis dr̄ drn̄s q̄t mōis dr̄ idē. Cui⁹ rō ē. qꝛ idē ꝛ drn̄s opponunt ꝑuatiue. ꝧ priuatio nō cogn̄scit nisi ꝑ suū habitū. Dicit ꝙ vlteri⁹ ꝙ idē dr̄ tripl'r. s. idē genere ꝛc̄. (vt pꝫ in textu.

Q̄r Utrū idem sit sufficienter diuisum ꝛ in suis mēbris conueniēter diffinitū. Sol'o ꝙ sic. ꝛ rō diuisionis in tres ꝑtactos modos est ista. qꝛ oīs ydētitas sumit ab aliqua forma. vl' ꝙ sumit a forma cōicabili vel incōicabili. si a forma incōicabili sic ē idē nūero. Si a forma cōicabili hoc est dupl'r. vel sumit a forma cōicabili determinata ꝛ specifica. sic est idem specie aut sumitur a forma cōicabili indetermīata ꝛ confusa. ꝛ sic est idem genere. Et est ista diuisio analogi in sua analogata. qꝛ idē prius dr̄ de ydētitate nūerali. scōo de ydētitate specifica. tercio de ydētitate generica. ꝛ hoc quo ad naturā. qꝛ idē sumit ab aliqua forma. mō vbi est forma magis vna ibi ē maior ydētitas. Sꝫ ordinādo istos modos ydētitatis quo ad nos. tunc prius est idem genere. deinde idem spē. ꝛ vltimo idem nūero. quia nobis notiora sunt confusa magis. vt dicitur in prohemio phisicoꝝ ꝛ sic ordinantur in textu isti modi.

Ar Plures sūt mōi idētitatis ꝙ̄ tres. ꝙ ista diuisio ē insufficiēs. Aῆs ꝓbat qꝛ aliq̄ dicunt idē ꝯm analogiā vt dic̄ phs. v. metha. Dōꝫ ꝙ duplex ē ydētitas. s. ꝯm rē ꝛ ꝯm rōneꝫ. hic vo ponunt mōi ydēptitatis ꝯm rem. ꝧ ydētitas analogie est ydēptitas ꝯm rōem tm̄. qꝛ oīs va ydētitas sumit ob aliqua forma vna. ꝧ ydētitas analogie nō sumit ab aliqua forma vna ꝯm rem. sicut patet cū dr̄ ꝙ sanitas sit in vrina in animali et in dieta. sanitas eñ est in vrina tanꝙ̄ in signo ꝛ ī aīali tanꝙ̄ in subiecto ꝛ in dieta siue in medicina tanꝙ̄ in cā efficiente. in quib⁹ nō ē vna forma cōis sanitatis. ꝛ ꝙ talis ydētitas analogie nō sumit ab aliq̄ forma vna. Scōo pōt dici ꝙ si ille modus eēt modus ydētitatis. nō tñ hic deberet poni. q̄a modus analogie nō ducit nos in cognitiōeꝫ illius ꝑticule diffinitōnis. s. spē dr̄ītibus

Ar Prophirius nō ponit istos modos ydētitatis ꝙ supꝰflue ponunt hic. Dōm negando ꝯñam. qꝛ Pet. hys. est instructor iuuenum. ꝛ ꝙ ipē declarat illam ꝑticulam dr̄ītib⁹ spē. non de necessitate sed tm̄ de bn̄ esse cā maioris notificatōis ꝛ declaratōis. quare illos modos hic ponit. Etiā locus ab autoritate negatiue nō valꝫ. Et q̄s replicat. idē ꝛ drn̄s nō opponunt. ꝧ idē ꝛ diuersum. ꝙ male declarat illaꝫ

pticulã.dr̃ntib⁹ spẽ p mdos ydẽtitatis. Dõm q̄ dr̃ns dz hic capi cõiter put distinguitur cõtra diuersum. Añ ꝓprie loq̃ndo diuersa sunt q̄ in nullo vniuoco actuali cõueniũt. Et dĩ in nullo vniuoco. ꝓpter p̄dicamẽta q̄ ꝓprie dicũtur eẽ diuersa. q̄z in nullo vniuoco ꝯueniũt. lz bñ in equoco. s. in ente. Et dĩ in nullo actuali vniuoco ꝓpter drñas oppositas. q̄z due differẽtie opposite ꝯueniũt in vniuoco potẽali. s. ĩ genere. ſ in vniuoco actuali quare etiã diuerse dicunt. Sz drña dicunt que ĩ aliq̄ ꝯueniũt. ⁊ in aliquo drñt vt hõ et asinus ꝓprie differũt. q̄z cõueniũt in aĩali. ⁊ drñt in ꝓprijs differẽtijs q̄z hõ est rõnalis. ⁊ asinus est irrationalis.

Ar̃ Contra diffinitõnes mẽbroꝝ sic. hõ ⁊ planta ꝯtinent sub eodẽ genere. s. sub corpe aĩato. ⁊ tñ nõ sunt eadẽ genere. Dõm q̄ diffinitio intelligit de eodẽ genere ꝓxio iã hõ ⁊ plãta nõ ꝯtinent sub eodẽ gñe ꝓxio. lz bñ remoto. Et qñ replicat celũ ⁊ terra ꝯtinent sub eodẽ genere ꝓximo qd̄ est corpus. ⁊ tamẽ non sunt eadez genere. Scd̄a pars assumpti probatur. quia distinguuntur sicut corruptibile ⁊ incorruptibile que pl⁹ differunt q̄ȝ genere. Dicendum q̄ duplex est genus. s. phisicum ⁊ logicũ. vnde celũ ⁊ terra differunt in genere phisico. quod est materia forme substãtialis que est alia in supioribus ⁊ inferiorib⁹ vt habet probabilior opinio que est sancti Thome ⁊ declaratur primo phisicoꝝ. non tamen differunt genere logico. quod est corpus vel substantia.

Ar̃ Sortes ⁊ brunellus ꝯtinentur sub eadem spẽ. s. sub aĩali. ⁊ tamen nõ eadẽ spẽ. Dicendũ q̄ sortes ⁊ brunellus bene continentur sб eadem specie subalterna. sed non sub eadem specie specialissima. text⁹ autem sic intelligi debet. eadem specie sunt que continentur sub eadem specie. supple specialissima.

Idẽ nũero dĩ quadrupliciter. scz idẽ noĩe. idẽ diffinitione. idẽ ꝓprio. ⁊ idẽ accidente. Eadẽ nũero noĩe dicunt. quoꝝ res est vna. noĩa ꝟo plura. vt marc⁹ tullius. Eadẽ diffinitione dicunt quoꝝ vnũ ẽ diffinitio alterius. vt homo ⁊ anĩal rationale mortale. Eadem ꝓprio dicuntur quoꝝ vnum est ꝓprium alterius ⁊ cõuertit cum eo. vt risibile est ꝓprium hominis Eadez accidente dicuntur. quoꝝ vnum est accidens alteri⁹. vt sortes ⁊ albedo que est in ipso.

Hic Pe. hys. volens ostendere que sunt eadez numero. p̄mo diuidit idẽ dicens q̄ dĩ quadrupliciter. s. idem nomĩe. idem diffinitõne. idem ꝓprio. ⁊ idem accidente. Eadem nomine ⁊c̄.

Qr̃ Utrũ idẽ nũero sit s̄m textũ conuenienter subdiuisum. Dõm q̄ sic. vt pz per sufficientiam. que taliter sumitur. Nam quecũq̄ sunt idem numero. aut sunt idem nũero essentiali vel accñtali. Si primũ hoc ẽ duplr̃ vel sunt idẽ re ⁊ rõe sil̃. aut sunt idẽ re ⁊ differũt rõe. si p̄mũ sic ẽ idẽ nomĩe. si secundũ sic est idem diffinitõne. Si accñtaliter hoc est duplr̃. vel

sūt eadē accñte cōi aut ꝓprio. si p̄mū sic ē idē accñte. si scd̄m sic ē idē ꝓprio

Ar Marcus ꝛ tulli⁹ sūt diuersa noīa. ergo nō sūt eadē noīe. Dōm ꝙuis sūt diuersa noīa noīantia. tñ sūt eadē noīa noīata. eo ꝙ ꝑ illa noīa vna res ſcat. text⁹ aūt intelligit̄ de noīe noīato. ꝛ nō de noīe noīante.

Ar. illa nō sūt eadē nūero q̄ noīant naturā cōem. ſ diffinitio ꝛ diffinitū noīant naturā cōem. qꝛ naturā spēi. ergo nō sūt eadē nūero Dōm ꝙ qñ diffinitio cōpat̄ ad supposita diffiniti tūc sūt eadē numero. ſ qñ cōpat̄ ad diffinitū inq̄tū est natura cōis. sic nō est eadē numero cum ipso.

Ar Idē ꝓprio ꝛ idē accñte nō distinguūt̄. igit̄ ꝛc̄. ꝓbat̄. qꝛ ꝓpriū est accidēs. Dōm ꝙ duplex ē accñs. s. ꝓpriū ꝛ cōe. accidēs ꝓpriū nō distinguit̄ a ꝓprio. tñ accñs cōe ab ipo distinguit̄. Et de tali accñte fit ħ

Ar Quecūq̄ sunt eadē nūero sūt eē eadē spē ꝛ genere. ſ sor (sermo. tes ꝛ albedo eius nō sūt eadē spē ꝛ genere. ergo nō sunt eadem nūero Maior ꝓbat̄. qꝛ maior ydēptitas p̄supponit minorē. Dōm ꝙ aliq̄ dicūt̄ eadē numero dupl'r. vno mō essential'r. alio mō accidentalit̄. mō q̄cūq̄ sūt eadē numero eēntial'r sunt eadē genere ꝛ spē. ſ accñs ꝛ subiectū eius sūt solū eadē nūero accñtaliter. Vñ ydēptitas nūeralis eēntialis p̄supponit ydēptitatē genericā ꝛ specificā. nō aūt ydēptitas nūeralis accidental'. Et si q̄rat̄. quō posset ꝓbari ꝙ accñs sit idē nūero cū suo subiecto. Rñdet̄. ꝙ Aresto. ꝓbat hoc primo topicoꝝ sic. q̄cq̄d ducit nos in cognitionē alteri⁹ hoc est idē numero cū ipo. ſ accidens alicui⁹ subiecti ē hmōi. ergo est idē numero cū subiecto. Minor pz. qꝛ qñ ignoramus noīa ꝓpria alicui⁹. tūc nominamus illud subiectum ꝑ aliqua accidentia.

Silr dr̄ drñs genere. drñs spē. ꝛ drñs nūero. Drña genere sunt quecūq̄ sub diuersis generib⁹ ꝯtinent̄. vt hō ꝛ arbor qꝛ hō ꝯtinet̄ sub genere. qd̄ ē aīal. ꝛ arbor sub hoc genere: qd̄ est planta. Drña spē: sūt quecūq̄ sub diuersis spēb⁹ ꝯtinent̄. vt sortes sub hoīe. ꝛ brunellus sub asino in cōi. Drña nūero sunt: quecūq̄ diuersum numerum constituunt. vt sortes. ꝛ plato.

Hic ꝯñr ex modis ydēptitatis elicit modos drñtis. dicens ꝙ differens dr̄ tripl'r. s. drñs genere. spē ꝛ nūero. Cui⁹ diuisionis rō ē. qꝛ idē dr̄ tripl'r. vt ꝓbatum est. ergo ꝛ drñs. Tenet ꝯña. qꝛ tot modis dr̄ vnū oppositoꝝ q̄t modis ꝛ reliquū. vt dr̄ p̄io topicoꝝ. qd̄ intelligendū ē principalit̄ q̄ ad ſcata. qꝛ si vnū plura ſcat. ꝛ reliquū. nō tñ sp oz q̄ ad supposita. qꝛ vni⁹ oppositoꝝ pñt esse plura supposita ꝙ alteri⁹. Et ꝯñr diffinit illa membra dicens. ꝙ drña genere sunt q̄ cōtinent̄ sub diuersis generib⁹. vt hō ꝛ arbor qꝛ hō cōtinet̄ sub aīali ꝛ arbor sub plantā. Vel dicunt̄ etiā drña genere q̄ sūt met genera p̄io diuersa sub nullo alio cōtenta. sicut sunt duo genera generalissima. vt substantia ꝛ q̄titas. Differentia spē sunt. q̄ sub diuersis specieb⁹ ꝯtinent̄. vl' sūt met diuerse spēs. Exēplū primi. vt sortes ꝛ brunellus. Exemplū secūdi. vt hō ꝛ asin⁹. Drña nūero sunt q̄cunq̄ diuersū nūe-

rũ faciũt. sicut duo indiuidua cõtenta sub vna spẽ. vt sortes ⁊ plato.

Ar̃ Hõ ⁊ arbor cõtinẽť sub eodẽ gñe. ergo exemplũ nõ est bñ positũ. Añs ꝓbať. qꝛ cõtinenť sub substãtia. Dõm ꝙuis cõtineanť sub eodẽ genere remoto. nõ tñ ꝓpinquo. de q̃ fit hic sermo. Et qñ replicať. oĩa generabilia ⁊ corruptibilia cõueniũt in genere ꝓpinquo. sed hõ ⁊ arbor sunt res generabiles ⁊ corruptibiles. ergo cõueniũt ĩ genere. Minor pꝫ p Aresto. in primo de generatione. Dõm ꝙ duplex est genus. s. logicũ ⁊ phisicũ. genus logicũ est natura cõis ꝑticipabilis a plibus spẽbus. sed genus phisicum est materia prima q̃ est subiectũ vnicuiqꝫ primũ. Jam dĩ ꝙ oĩa generabilia ⁊ corruptibilia conueniũt in genere phisico. i. in materia pria. sed non cõueniunt in genere logico.

Ar̃ Hõ ⁊ asinus drñt spẽ. ⁊ tñ nõ cõtinenť sub diuersis spẽbus. Dõm ꝙuis hõ ⁊ asinꝰ nõ cõtineanť sub diuersis spẽbus. tñ ipsamet sũt diuerse spẽs. ⁊ hoc sufficit. qꝛ ꝓpter qꝺ vnũqꝺqꝫ tale ⁊ illud magis primo posteriorũ. sed indiuidua diuersaꝝ spẽꝝ. sicut sortes ⁊ brunellꝰ drñt spẽ. qꝛ cõtinenť sub diuersis spẽbus. ergo hõ ⁊ asinus magis spẽ differũt. Añs textꝰ dꝫ intelligi cum glosa ista. vel ꝙ ipsamet sint diuerse spẽs.

Ar̃ Sortes ⁊ plo faciũt vnũ nũerũ. s. binariũ. ergo nõ faciũt nũerũ diuersũ. Dõm ꝙ nũerꝰ capiť duplr. vnoº ꝓ mltitudĩe ex vnitatibꝰ aggregata. ⁊ sic añs ẽ verũ. Alioº capiť nũerꝰ ꝓ p̃ncipio nũeri. s. ꝓ vnitate ⁊ illo mõ sortes ⁊ plo faciũt diuersũ nũerũ. i. faciũt duas vnitates nũerales diuersas. Et distictio nũeralis venit originaliť a mã ⁊ cõpletiue a q̃titate. eo ꝙ materia sub q̃titate ẽ principiũ indiuiduatiõis. vt sortes ⁊ plato drñt numero. qꝛ hñt diuersam materiã signatã quãtitate.

Illud aũt dr̃ p̃dicari in q̃d qꝺ ꝯueniẽter rñdetur ad interrogatõez factã per q̃d. vt cum queritur. quid est homo conuenienter respondetur animal. ⁊ ergo animal predicatur de homine in quid.

Hic ꝯñter regrediť ad ꝓpositũ declarando vltimũ mẽbrũ dicte diffinitionis gñis qꝺ ẽ p̃dicari in q̃d. Et hoc ꝓbat a signo dicẽs. Illꝺ p̃dicať in q̃d qꝺ cõuenienť rñdeť ad interrogationẽ factã p q̃d. sed genꝰ cõuenienť rñdeť ad interrogationẽ factã p q̃d. ergo ipm genꝰ p̃dicať in q̃d. Minor pꝫ qꝛ cũ queriť quid est hõ. cõuenienter rñdeť est aĩal.

Queriť Quõ pt ꝓbari rõe ꝙ genꝰ p̃dicať in q̃d. Dõm ꝙ sic. nã illud qꝺ hꝫ modũ substantie ⁊ q̃dditatis p̃dicať in q̃d. sed genꝰ est hmõi ergo p̃dicať in q̃d Minor ꝓbať. qꝛ dr̃ sexto topicorũ genus maxĩe sbam diffiniti s̃cat. Sed diceres. oĩs forma p̃dicať in quale. sed genus est forma. ergo p̃dicať in quale. Maior ꝓbať. qꝛ oẽ q̃lificans p̃dicať in quale. sed oĩs forma ẽ q̃lificãs. igiť ⁊c. Dõm ꝙ triplex est forma. s. q̃lificãs. i. cõtrahẽs. vt drñã. q̃lificata vt spẽs. q̃lificabilis vt genus. Añ oĩs forma q̃lificãs p̃dicať in q̃le. nõ tñ alie due. Uel dõm ꝙ oĩs forma q̃lificans p̃dicať in q̃le. sed forma accepta p modũ substantie ⁊ q̃dditatis nõ p̃dicať in quale. quo mõ genus est forma.

Ar̃ Genus ⁊ spẽs hñt eũdẽ modũ p̃dicandi. ergo nõ sunt p̃dicabilia di-

stincta. Añs ꝓbatᷣ. qꝛ ābo p̄dicantᷣ in q̄d. Dōm ꝙ hoc ē ꝺr̄ñter. qꝛ gen⁹ p̄dicatᷣ in q̄d limitabile ⁊ ꝯhibile. sed spēs p̄dicatᷣ in q̄d formatū.

Ar Illud non p̄dicatᷣ in q̄d qꝺ̄ nō ꝯueniēter rn̄detur ad interrogatio nē factā ꝑ q̄d. sed genus nō ꝯueniēter rn̄detur ad interrogatōez factā ꝑ q̄d. ꝫ gen⁹ nō p̄dicatᷣ in q̄d. Minor ptꝫ. qꝛ cū queritᷣ. q̄d est hō. male rn̄detur ꝙ est genus. Dōm ꝙ gen⁹ capitᷣ duplr̄. vno mō ꝓ ꝭcato vl̄ ꝓ secūda intentōe q̄ ꝭcatur hoc noīe gen⁹. ⁊ sic nō p̄dicatᷣ in q̄d. neqꝫ vt sic h̄ diffinitur. Alio⁰ capitᷣ ꝓ denoīato vel ꝓ re substrata. ⁊ sic p̄dicatᷣ in q̄d. vt cū queritᷣ q̄d est hō. rn̄detur ꝙ est aīal. ⁊ isto mō hic diffinitur.

Ar Illud qꝺ̄ p̄dicatᷣ in q̄d ꝺ̄t totū eē illi⁹ de q̄ p̄dicatᷣ. sed gen⁹ nō ꝺ̄t totū eē spēi. ꝫ Mīor pꝫ qꝛ spēs ꝯstituitᷣ ex gn̄e ⁊ ꝺr̄a. Dōm q̄uis genus nō dicat totū eē determiatuꝫ ⁊ specificū spēi dicᷣ tn̄ totū eē ꝯfusum ⁊ gn̄icū. Vn̄ cū queritᷣ de eēntia spēi in ꝯfuso ⁊ indetermiate. tūc rn̄detᷣ ꝑ gen⁹. ꝭ qn̄ q̄ritᷣ de tota eēntia rei ꝭm oēs ei⁹ mōs. tūc rn̄detᷣ ꝑ diffinitōez.

Aliter āt diffinitᷣ gen⁹ sic. Gen⁹ ē cui suppoitᷣ spēs.

Hic ponit aliā diffinitōem generis q̄ est ipi⁹ inq̄ntū hꝫ respectū ad spēz. ⁊ ꝑ hoc differt a p̄ma. q̄ datᷣ in rōe p̄dicabil̄. Et dicᷣ. gen⁹ est cui supponitᷣ spēs. Est aūt sensus diffinitōis. gen⁹ ē cui supponitᷣ spēs directe ⁊ imediate p̄dicatōe formali q̄ tota p̄ncipiatᷣ a gn̄e. Per primū excludit ꝺr̄āꝫ. Per secundū indiuiduū signatū. ⁊ per terciū indiuiduū vagū.

Ar Nulla acceptio ē diffinitio. ꝭ ista acceptio generis. ꝫ nō ē diffinitō Maior pꝫ. qꝛ acceptio explicat q̄d noīs. ⁊ diffinitio explicat q̄d rei. Dōm ꝙ non est incōueniēs ꝙ vnum ⁊ idē dicatᷣ acceptio ⁊ diffinitio respectu diuersoꝝ. Nā ꝺr̄ acceptio inq̄ntū cōpatur ad gen⁹ ciuile. ⁊ ꝺr̄ diffinitio inq̄ntū explicat naturā generis logici. Vn̄ p̄t dici ꝙ nulla acceptio ē diffinitio q̄dditatiua ⁊ eēntial̄. ꝭ bn̄ descriptiua. ista aūt non est diffinitio q̄dditatiua ⁊ eēntial̄. ꝭ ē vna descriptio ⁊ notificatio explicās q̄d noīs.

Ar Soli⁹ spēi est diffinitio vt dicᷣ Boeti⁹. ꝭ gen⁹ nō ē spēs ꝫ. Dōm lꝫ non sit spēs. hꝫ tn̄ modū spēi. Et qn̄ replicatᷣ. vni⁹ rei est tm̄ vna diffinitio. sed gen⁹ hꝫ tm̄ vnā diffinitōem p̄dictā. ꝫ ei⁹ non erit alia diffinitio. Añs ꝓbatᷣ. qꝛ vni⁹ rei est tm̄ vnū esse. ꝭ diffinitio explicat eē rei Dōꝫ ꝙ sicut vnius rei ē tm̄ vnū eē eēntiale. ita vni⁹ rei est tm̄ vna diffinitio q̄dditatiua ⁊ eēntialis. tn̄ vni⁹ rei p̄nt eē pl̄es diffinitōes accn̄tales.

Ar Illa diffinitio nō est bōa que nō hꝫ aliq̄d positū loco gn̄is. ꝭ ista ē hmōi. ergo non est bona. Dōm ꝙ in illo relatiuo cui intelligitur vl̄e qꝺ̄ ponitur loco generis. ⁊ ꝑ totū qꝺ̄ sequitᷣ circūloquitᷣ ꝺr̄ñā.

Ar Ōis potentia ponitur sub actu. sed gen⁹ est potētia spēi. ergo genus ponitur sub specie. Rn̄r ꝙ duplex est potētia. quedā est potētia subiectiua ⁊ illa ponitur sub actu. Alia est potētia formalis ⁊ illa non ponitur sub actu. sed supra actū. ⁊ isto mō gen⁹ ē potētia respectu spēi.

Ar Minus cōe debet poni sub magis cōi. sed genus est min⁹ cōe in ordine ad spēm. ergo debet poni sub spē. Minor ꝓbatur. qꝛ spēs de plurib⁹ p̄dicatur q̄ꝫ genus. Dōm ꝙ spēs capitᷣ duplr̄. vno mō ꝓ scd̄a intentione. ⁊ sic p̄dicatur de pluribus q̄ꝫ gen⁹. qꝛ gen⁹ est magis cōe. Alio⁰ pro re substrata. ⁊ sic non predicatur de pluribus q̄ꝫ gen⁹ qꝛ genus p̄dicatur de oībus de quib⁹ p̄dicatur spēs ⁊ cū hoc de spē. ꝫ est magis cōe.

Ar̄ Aer eſt ſpẽs. ⁊ ei ſupponit̃ alia ſpẽs. g̃ iſta diffinitio no ꝯuenit ſoli generi. Añs ꝓbat̃. q: aeri ſupponitur aqua. Dõm ꝙ licet aeri ſupponatur aqua ẜm ſitum localem. non tamen ẜm ordinem predicamentalem. ſicut inferius ſupponitur ſuo ſuperiori.

Et diuidit̃ genus in genꝰ generaliſſimũ ⁊ genꝰ ſubalternũ. Genꝰ generaliſſimũ ē ſuꝑ qḋ nõ ē aliud genꝰ ſuꝑueniens. Vel genꝰ generaliſſimũ ē qḋ cũ ſit genꝰ nõ p̃t eē ſpẽs. Et diuidit̃ i decẽ p̄dicam̃ta q̃ ſt̃. ſb̃a. q̃ntitas. adaliq̇d. q̃litas. actio. paſſio. vbi. qñ. ſitꝰ. hitꝰ. Hec aũt decẽ p̄nta dicũt̃ gñaliſſima. q: nullũ genꝰ habẽt ſuꝑ ſe. Licꝫ ei ens dicat̃ de iſtis decẽ. hoc tñ nõ ē vniuoce ſ; equoce: ⁊ iõ nõ ē genꝰ coꝝ. De his aũt decẽ nihil mõ dicemꝰ. ſ; in p̄ntis det̃miabimꝰ de iſtis.

Poſtꝙ p. h. determiauit de genere diffinitiue. h̓ ꝯñr diuidit ipm̃ penes duos eꝰ mõs. ſ. in genꝰ gñaliſſimũ ⁊ genꝰ ſbalternũ. Poſtea declarat mēbra iſtiꝰ diuiſiõis. ⁊ p̄mo oñdit q̇d ſit genꝰ gñaliſſimũ. qḋ dupl'r notificat. Prĩo genꝰ gñaliſſimũ ē. ſuꝑ qḋ nõ ē aliud genꝰ ſuꝑueniẽs. Vel ſic qḋ cuꝫ ſit genꝰ nõ p̃t eẽ ſpẽs. Deiñ diuidit ipm̃ i decẽ p̄dicam̃ta. q̃ ſt̃ ſb̃a. q̃ntitas ⁊c. ⁊ dicunt gñaliſſima. q: nullũ genꝰ hñt ſuꝑ ſe.

Qr̄ Vtrũ diuiſio gñis in gñaliſſimũ ⁊ ſbalternũ ſit ſufficiẽs ⁊ bõa. Dõm ꝙ ſic. vt pꝫ ꝑ ſufficientiã. q: genꝰ dr̄ a gñalitate. aut g̃ hꝫ gñalitatẽ in termĩo vl' nõ ſi primũ ſic ē gñaliſſimũ. ſi ſcḋꝫ ſic ē ſubalternũ. Et ē iſta diuiſio analogi in ſua analogata. q: genꝰ dr̄ a gñalitate. de illo g̃ dr̄ prius qḋ ē gñaliꝰ. ſed genꝰ gñaliſſimũ ē gñaliꝰ gñe ſubalterno. g̃ ꝑus dr̄ de gñe gñaliſſimo ꝙ̃ de gñe ſubalterno. Sed aliȷ̃ dicunt ꝙ ſit diuiſio termĩ cõis in ẜcata ſua. Aliȷ̃ dicũt ꝙ ſit diuiſio totiꝰ in mõ. in ꝑtes in mõ.

Ar̄ Nullũ genꝰ diuidit̃ diuiſiõe analogi in ſua analogata. ſ; iſta diuiſio gñis. g̃ non eſt analogica. Dõm ē ad minorẽ. ꝙ genꝰ capit̃ dupl'r. vnoº ꝓ re ſubſtrata. ⁊ ſic mĩor neget̃. Alioº capit̃ ꝓ ſcḋa intentõe ⁊ ſic mĩor eſt v̓a ⁊ maior falſa. q: h̓ genꝰ diuidit̃ ⁊ ē diuiſio analogi in ſua analogata. q: illa intentio genꝰ ē analogũ ad genꝰ gñaliſſimũ ⁊ genꝰ ſbalternũ. Vl' dr̄ ad maiorẽ ꝙ nulla diuiſio gñis ẜm rẽ ẜcatã vt genꝰ eſt ⁊ ẜm modũ diuidẽdi gñis. q̃ fit ꝑ duas drãs formal'r oppoſitas ē diuiſio analogi in ſua analogata. tñ bñ genꝰ ẜm vocẽ tm̃. qḋ ẜm rẽ ẜcatã ē verũ analoguꝫ analogice diuiſum diffinitõe diffinitum.

☞ Qr̄. vtrũ genꝰ gñaliſſimũ ſit ꝯuenienter duplici diffinitõe diffinitum.

Dõm ꝙ ſic. q̃ diffinitões ſic drñt. q: p̄ma dic̃ q̇d ⁊ cãm ſcḋe. q̃ ſolũ dic̃ q̇d diffiniti. ⁊ fit demonſtratio tal'. illud qḋ nõ hꝫ aliqḋ genus ſuꝑueniẽs nõ p̄ot eſſe ſpẽs. ſed ſupra genꝰ generaliſſimũ non eſt aliud genꝰ ſuꝑueniens g̃ genus gñaliſſimũ non p̄ot eſſe ſpẽs. Ex quo ſequit̃ correlarie ꝙ ens nõ eſt genꝰ. neq; vniuocũ ad decẽ p̄dicamẽta. Primũ pꝫ. q: q̇dlibet genꝰ hꝫ duas drãs formales diuiſiuas q̃ ſũt extra intellectũ ipiꝰ gñis. ſed nihil eſt extra intellectũ entis. ⁊ ẜm Auicennã nihil ſit qḋ ratõnem entis ſubterfugiat. ergo ens non eſt genꝰ. Et etiam genus debꝫ p̄dicari de ſuis ſpẽbꝰ

noĩe ꝛ rõe eodẽ mõ ꝑticipata. ſꝫ ens nõ ꝓdicaꝰ de decẽ ꝓdicamentis vno noĩe ꝛ vna rõne eodẽ mõ ꝑticipata. ergo nõ est genꝰ. qꝛ alia ꝛ verioꝛ ẽ rõ ſbe ꝗ accñtis. Tercia rõ ẽ. qꝛ ſi ens hẽret dr̃ias ille eẽnt finitũ ꝛ infinitũ. ſed hoc nõ qꝛ de rõne dr̃ie est finire. ſed infinitũ nõ hꝫ rõnem finientis. Secũdũ ꝓbaꝰ. qꝛ ſi eẽt vniuocũ ad ipa tunc decẽ ꝓdicamẽta nõ eẽnt pꝛio diuerſa. qꝛ primo diuerſa ſunt ꝗ in nullo cõi vniuoco cõueniũt

Ar Anũ oppoſitoꝝ nõ pt diffiniri ꝑ aliud. ſed genus ꝛ ſpẽs ſũt oppoſita. ergo vnũ diffiniꝰ male ꝑ aliud. Dõm ꝙ vnũ oppoſitoꝝ in abſolutis nõ põt diffiniri ꝑ aliud affirmatiue. ſꝫ bñ negatiue. Uel dõm ſm alios. ꝙ duplicia ſunt oppoſita. ſ. abſoluta ꝛ reſpectiua. in abſolutis vnũ oppoſitoꝝ nõ põt diffiniri ꝑ aliud. ſed bñ in reſpectiuis. ſꝫ genus et ſpẽs ſũt reſpectiua ad minus ꝓ intentionibus.

Ar Oĩs bona diffinitõ dꝫ dari ꝑ pꝛioꝛa. ſꝫ genꝰ generaliſſimũ. nõ hꝫ pꝛius. ergo male diffiniꝰ. Dõm ꝙ oĩs bona diffinitio ꝗdditatiua et eẽntialis dꝫ dari ꝑ pꝛioꝛa. ſed hoc nõ oꝫ de diffinitione deſcriptiua ꝛ accidentali. vt hic. Et qñ dr̃. ille deſcriptiones danꝰ ꝑ negationẽ ꝗ nihil notificat. ergo nõ ſunt bone. Dõm ꝙ ſub illa negatione daꝰ intelligi aliꝗ affirmatio. iſta. ſ. ꝙ genꝰ generaliſſimũ est tm̃ ſupꝛemũ ſue coordinationis.

Ar Cõtra diuiſionẽ generaliſſimi. ꝗcꝗd ꝑ ſupabundãtiã dr̃ vni ſoli cõuenit. vt diꝰ pħs octauo phiſicoꝝ. ſed generaliſſimũ cũ ſit ſuplatiui gradus dr̃ ꝑ ſupabundãtiã. ergo nõ ẽ niſi vnũ genꝰ generaliſſimũ. Dõm ad maioꝛẽ. ꝙ ꝗcꝗd ꝑ ſupabundãtiã dr̃ vni ſoli cõuenit in vna coordinatione. ſed ꝙ decẽ ſunt genera generaliſſima. hoc est in diuerſis coordinationibus. Uel pt dici ad minoꝛẽ. ꝙ generaliſſimũ (ſicut omĩs ſuplatiuꝰ) põt dupl'r exponi. vno mõ negatiue. ꝛ tunc ſenſus est. generaliſſimũ. i. generale ꝗ nihil ẽ generalius. ꝛ ſic decẽ ſunt genera generaliſſima. qꝛ nõ ſũt alia generalioꝛa. Alio mõ exponiꝰ affirmatiue. ꝛ hoc dupl'r. vno mõ ꝑ ſuũ poſitiuũ ꝛ hoc aduerbiũ valde. vt generaliſſimũ. i. valde generale. ꝛ ſic iterũ pluribus cõuenit. ſicut beatiſſimũ. qꝛ dicimꝰ. beatiſſime petre. beatiſſime paule. Alio mõ ꝑ ſuũ poſitiuũ ꝛ hoc aduerbiũ maxime. ꝛ ſic generaliſſimũ valet tm̃ ſicut genus maxime generale. ꝛ hoc dupl'r. vel ĩ vna cathegoꝛia vel in diuerſis. ſi in vna. ſic ẽ falſum ꝙ decẽ ſũt generaliſſima. ſi aũt in diuerſis. ſic est verũ ꝙ decem ſunt genera generaliſſima.

Ar Cõtra coꝛrelariũ. diffinitio generis ꝯuenit enti. ergo est genꝰ. Dõm ꝙ ens multipl'r excludiꝰ a diffinitiõe generis. pꝛimo ꝑ genꝰ qđ est vl'e. nã vl'e dꝫ eſſe ꝗd vniuocũ. ſed ens est analogũ. Secũdo excludiꝰ ꝑ illud qđ diciꝰ (in eo qđ ꝗd est) qꝛ illud ꝓdicaꝰ in quid qđ cõuenienꝰ rñdetur ad interrogationẽ factã ꝑ ꝗd. ſed ſic nõ ẽ de ente qꝛ ens ꝓſupponiꝰ oĩ qõni. vt cũ ꝗriꝰ. ꝗd est hõ. ꝓſupppniꝰ ꝙ ſit ens. ergo male rñdeꝰ ꝙ eẽt ens.

Queritur Utrũ ens ſit aliquo mõ cõe decem generaliſſimis ſiue predicamentis. Dõm ꝙ est eis cõmune ſm vocem vt equiuocũ. ꝛ non ſm ſcatum ꝛ vt vniuocum. Pro quo notandum ꝙ equiuocum vt hic ſufficit est duplex. Unũ vbi nomen ꝓdicaꝰ. ſed ratio. i. diffinitio minime. vt animal predicatur de animali viuo ꝛ animali picto ſm nomen. ratio aũt eius non pꝛedicatur. Alia est vbi nomen et ratio pꝛedicantur. nõ tamen eque pꝛimo. vt ens de ſubſtantia ꝛ quantitate. ꝛ hoc voca-

tur analogū. qȯ eſt mediū inter equiuocū ⁊ vniuocū.

Ar Si analogia impediret rōem generis. ſequeret̄ ꝙ q̄titas nō eēt ge
nus Seq̄la ꝓbat̄. q2 q̄titas dr̄ analogice de q̄titate cōtinua ⁊ diſ
creta Dōm ꝙ duplex eſt analogia. vna vbi vnū analogatū ē ens ꝑ aliud
Alia eſt analogia q̄ hʒ analogata. quoꝝ vnū non ē ens ꝑ aliud. Analogia
primo mō impedit rōem generis. ſed analogia ſecundo mō nō impedit. ſꝫ
q̄titas ſolū eſt analogū ſecundo mō. iō bn̄ p̄t eſſe genus.

Ar Ens p̄dicat̄ vno noīe ⁊ vna rōne de decē p̄dicamentis. ꝫ ē vniuo
cū ad ea. Añs ꝓbat̄. q2 de quolibet eſt verū dicere ꝙ ſit ens ⁊ eēn
tiā hn̄s Dōm ꝙ vniuocū vna rōne equalit̄ ꝑticipata debet ꝯuenire ſuis
vniuocatis. ſed rō entis ꝑticipat̄ a decē p̄dicamētis ſm̄ magis ⁊ minꝰ ꝑ
fectum. ⁊ ꝑ prius a ſubſtantia.

Genus ſubalternū eſt. qȯ cū ſit genꝰ p̄t eſſe ſpēs vt animal ē genꝰ hoīs. et eſt ſpēs reſpectu corpis aīati.

Hic diffinit ſcōm mēbꝝ dicte diuiſionis. ſ. genꝰ ſbalternū dicēs ꝙ (genꝰ
ſbalternū eſt qȯ cū ſit genꝰ p̄t eē ſpēs) vt aīal eſt genꝰ hoīs et eſt ſpēs cor
poris aīati. Et ita ſilr̄ dicēdū eſt de oībus alijs intermedijs inter genera
liſſima ⁊ ſpecialiſſima cuiuſlibet coordinationis.

Ar Oppoſita non pn̄t eidē cōuenire. ſꝫ genꝰ et ſpēs ſūt oppoſita. ꝫ nō
pn̄t eidē ꝯuenire. ⁊ ꝑ ꝯñs male dr̄ ꝙ genꝰ ſbalternū poſſit eē genꝰ
⁊ ſpēs Dōm ꝙ oppoſita reſpectu eiuſdē nō pn̄t eidē ineſſe. ſꝫ bn̄ reſpctū
diuerſoꝝ. Nā aīal eſt genuʒ reſpectu inferioꝝ. ⁊ eſt ſpēs reſpectu ſupioꝝ
q̄bus ſubijcit̄ Et q̄n replicat̄. genus et ſpēs ſūt p̄dicabilia ſpecifice diſti
cta. ſed due ſpēs nō pn̄t de eodē verificari. nec reſpectu eiuſdē nec reſpe
ctu diuerſoꝝ. ꝫ nec genꝰ et ſpēs. Minor ꝓbat̄ exemplis. q2 hō ⁊ aſinꝰ ſpe
cifice diſticta nō poſſunt de eodē verificari. etiā reſpectu diuerſoꝝ. Dōm
ꝙ illud qȯ ē genus tm̄. ⁊ illud qȯ eſt ſpēs tm̄ diſtinguunt̄ ſpecifice. nec
pn̄t verificari de eodē. ſicut genꝰ generaliſſimū ⁊ genꝰ ſub alternū. tn̄ il
la q̄ ſunt genera ⁊ ſpēs ſimul nō diſtinguntur ſpecifice.

Ar Dicendo (genus ſubalternum) ibi eſt oppō in adiecto Probat̄.
q2 genus dt̄ ſupioritatē. ⁊ ſubalternū inferioritateʒ. que duo repu
gnant. Dōm ꝙ ſubalternum capit̄ duplr̄. vno mō dr̄ ſbalternū quaſi ſub
altero poſitum. ⁊ ſic ibi eſt oppō in adiecto ſed iſto mō nō capit̄ hic. Alio
modo dr̄ ſubalternū quaſi ſubalternatim poſitum. i. ſm̄ ſub ⁊ ſupra. ⁊ ſic
nō eſt oppō in adiecto. q2 ab alio hʒ ꝙ eſt genus. ⁊ ab alio ꝙ eſt ſubalter
num. q2 ꝙ genus eſt hʒ ab inferioribus. ⁊ ꝙ ſubalternū hʒ a ſupioribus.
Vñ cū dr̄ (genus ſubalternū) ibi ſubalternū debet capi paſſiue. quia. ſ. ſb
alternatur. al's em̄ generaliſſimū eſſet ſubalternū. Sed cum dr̄ (ſpēs ſub
alterna) tunc debet capi actiue ꝓut venit a ſubalterno as are. vt ſpēs ſub
alterna. i. ſpecies q̄ ſubalternat. q2 ſi caperet̄ paſſiue. tūc ſpecies ſpēāliſſi
ma poſſet dici ſubalterna.

Spēs ē. qȯ p̄dicat̄ de plibꝰ drn̄tibꝰ nūero in eo qȯ qd ē. In hac āt diffinitiōe ꝫ v̄bū p̄dicat̄ dt̄

aptitudinē ꝛ non actū. Silr ꝛ in alijs. vt homo predicatur de sorte et platone ꝛ de alijs ꝑticularib⁹ hoib⁹ que sunt plura ꝛ differētia nūero vt prius patuit. Et ꝑdicat de his in qd. qꝛ cum queritur. quid est sortes. conuenienter respondetur homo.

Postq̄ pe. h. deṫminauit de primo ꝑdicabili. s. de genere diffinitiue et diuisiue. hic ꝯn̄r determinat de ꝑdicabili scd̄o. s. de spē. Et diuidiṫ in duas ptes. in prima ponit aliquas diffinitiões declarantes q̄dditatē spēi. in secūda ponit diuisionē declarantē ei⁹ ꝑtātē. ibi (spēs diuidiṫ) Prima sb̄diuidiṫ in duas ꝭm ꝙ duas ponit diffinitiões dicens ꝑmo (Spēs ē qd̄ ꝑdicaṫ de plib⁹ dr̄ntib⁹ nūero in eo q̄d q̄d est). i. spēs ē ꝑdicabile q̄d ex aptitudine sue forme natū ē dici de plib⁹ indiuiduis dans eis nomē ꝛ rōnē vt hō ꝑdicaṫ de sorte ꝛ platone. Et subdit notanṫ ꝙ ṽbū (ꝑdicaṫ) nō diē actū ꝭ aptitudinē. qꝛ nihil ꝓhibet spēm saluari in vno indiuiduo ꝭm actū sicut prius patuit de sole mundo ꝛ fenice.

Qr Quare gen⁹ ꝛ spēs immediate cōiunguntṫ Dicēdū ꝙ iō. qꝛ spēs cōuenit cū genere in mō ꝑdicandi. Nā sic genus ꝑdicaṫ in q̄d. ita etiā spēs. Sec[illegible] rō ē. qꝛ illa dn̄t iuxta seinuicē poni. q̄rū cognitio vnius dependet ex cognitione alteri⁹. ꝭ cognitio generis dependet ex cognitiōe spēi et econtra. Minor pꝫ. qꝛ genus et spēs sunt relatiue opposita. ꝛ vnū relatiuoꝝ cognosciṫ ꝑ reliquū. ꝛ hoc verū est qn̄ capiunṫ secunde intentionaliṫ. ꝭ prime intētionalr q̄ mō hic diffiniṫ cognitio spēi dependet ex cognitiōe generis tanq̄ ex nobis notiore ꝭm viā discipline. sed ecōtra ꝯgnitio generis dependet ex cognitiōe spēi tanq̄ ex notiori ꝭm naturā. Sꝫ ꝙ spēs ꝑcedit dr̄ñam iō est. qꝛ ꝭm ordinē q̄ ad nos ꝓcedim⁹ a faciliorib⁹ ad difficiliora. sed spēs est facilioris cognitionis q̄ dr̄ña. ḡ spēs ꝑcedit differentiā Minor patꝫ. qꝛ cōpositiora sunt nobis notiora. ꝭ spēs ē cōpositior dr̄ña. Etiā spēs hꝫ digniorē modū ꝑdicādi q̄ dr̄ña ꝓpriū vel accidens. eo ꝙ ꝑdicatur in quid. ꝛ alia in quale. igiṫ ꝛc̄.

Ar Cōstituens est an̄ cōstitutū. ꝭ dr̄ña cōstituit spēm. sic diē Porphi. ḡ dr̄ña dꝫ ꝑcedere spēm Dicēdū ꝙ duplex est ordo. s. nature ꝛ discipline. ordo nature ē duplex. s. generationis ꝛ ꝑfectionis. ordine nature generationis cōstituens est an̄ cōstitutū. ꝛ sic dr̄ña ē an̄ spēm. sed ordīe nature ꝑfectionis ꝛ dignitatis cōstitutū est an̄ cōstituēs. ꝛ sic spēs ꝑcedit differentiā. ꝛ silr ordine discipline spēs ē prior. ꝛ ille ordo attēdiṫ hic. Al' dꝫ ꝙ duplex est ordo. s. cōpositionis ꝛ resolutionis. ordine cōpōnis sic dr̄ña ꝑcedit spēm. sed petrus hispanus obseruat ordinē resolutionis.

Qr Quot mōis accipiṫ spēs Dōm ꝙ Por. ponit duas acceptiones spēi. q̄rū prima ē ciuilis. ꝛ secūda logical'. Pr̄a ē (spēs ē vniuscuiusq̄ rei forma) q̄ cōsistit in debita cōmēsuratiōe ꝛ ꝓportione ꝛ sic species priami digna fuit im pio. Secūda ē. ꝙ (spēs ē q̄ poniṫ sub assignato genere) ꝛ cōuenit secunda acceptio q̄ est logicalis cū prima sic. qꝛ sic spēs ciuilis est q̄dam pulchritudo ꝛ formositas ip̄ius cui⁹ est spēs. sic spēs logicalis est pulchritudo ipsius generis. qꝛ acuat ip̄m genus.

☞ Arguiṫ, genus habꝫ tres acceptiones. ḡ etiam spēs habebit tres acce-

ptiões. Tenet ꝯña. qꝛ q̃t mõis dr̃ vnũ oppoſitoꝝ tot mõis ꝛ reliquũ. Dõm
ꝙ gen⁹ ꝛ ſpẽs bñ opponunt̃ ꝑ illis ſecundis intentionib⁹. ꝗ nõ ꝑ rebus
ſubſtratis illis intẽtionib⁹. ꝗ gen⁹ ꝛ ſpẽs accipiũt̃ hic ꝑ reb⁹ ſubſtratis.
ꝛ ꝗ ſpẽs nõ hꝫ tot acceptiões q̃t gen⁹. Poſſet tñ addi tercia acceptio ſpẽi
ꝗ illa nõ eſt ciuilis. qꝛ ſpẽs etiã accipit̃ ꝑ ſilr̃tudine obiecti. ꝛ ita dic̃ Are
ſto. ꝙ lapis nõ ẽ in aĩa ꝗ ſpẽs lapidis. Et q̈rto ſpẽs eſt accñs ptis orõnis
ꝑut diuidit̃ in ꝑmitiuã ꝛ deriuatiuã. ꝗ a prima acceptione tranſlatũ ẽ no
men ſpeciei ad logicos. ergo ponitur a Porphirio.

Ar̃ Hõ vigẽs arte ꝛ rõne ẽ dign⁹ impio. vt dr̃ ꝑmo politicoꝝ. ꝗ non eſt
ſpẽs hoĩs. Dõm ꝙ duplr̃ aliq̃s eſt dign⁹ ĩpio. vno° ſic̃ ex cã. ꝛ ſic
hõ prudẽs ẽ dign⁹ impio. Alio mõ ſic̃ ex ſigno. ꝛ ſic ſpẽs q̄ idẽ ẽ ꝙ formo
ſitas vel pulchritudo q̄ cõſiſtit in debita ꝑportione mẽbroꝝ eſt digna im
perio. quo mõ loq̈tur Porphi. ꝗ nõ eſt ſignũ cõuertibile

Qr̃ Utrũ diffinitio ſpẽi ꝑma ſit cõuenient̃ aſſignata. Dõm ꝙ ſic vt pꝫ
tranſcurrendo ſingulas pticulas. Nã prĩo ponit̃ (qḋ) infinite vt
importat aliquod cõe ſiue ſubſtantiale ſiue accidentale q̃d natũ ẽ eẽ ſpẽs
ſupra quod p̃t fundari intentio ſpẽi q̄ ẽ p̃dicabilis de drñtib⁹ nũero ĩ q̃d.
ſi vero capiat̃ relatiue tunc non hꝫ añs expſſum. ſed refert vl'e loco gene-
ris ſubintellectũ. Sed diceres relatiuũ grãmaticale de ſua natura dꝫ re-
ferre añs expreſſum. vt pꝫ ꝑ diffinitionẽ eius. qꝛ eſt ante late rei. i. rei pri⁹
dicte et exp̃ſſe recordatiuũ. ergo nõ dꝫ referre añs ſubintellectum. vt vult
Alexander ibi (Ad ptẽ vocis de iure relatio fiet) Dõm ꝙ añs dꝫ intelli
gi de orõne ſimplr̃ congrua. ſed hoc nõ optet in orõne impedimẽtalit̃ con
grua. cuiuſmodi eſt iſta. ſpẽs ẽ qḋ p̃dicatur. Uñ ſi quod referret hoc añs
expreſſum tunc idem diffiniret̃ ꝑ ſeipſum qḋ eſt inconueniens. Deinde
addit̃ (p̃dicatur) quod non dicit actum ſed aptitudinẽ. q̄ conſequit̃ quid
ditatẽ rei vt ꝑprietas eius. actus aũt conſequit̃ ſingularia. et ſꝫm aliq̃s
debet addi (immediate vel ſolum) quia licet genus predicetur de pluri-
bus drñtibus numero. non tamen immediate vel ſolum. Per hoc autem
dicitur (in eo quod quid eſt) differt a differentia ꝑprio ꝛ accidente. que p̃
dicatur in quale.

Ar̃ In iſta ꝑpõne. ſortes eſt hõ. p̃dicatur ſpẽs de vno ſolo. ſ. de ſorte.
ꝗ ſpẽs nõ necãrio p̃dicat̃ de plurib⁹. Dõm q̈uis hõ actu nõ pre-
dicat̃ de plurib⁹. tñ aptitudine. Et ſi dicat̃. ſpẽs actu p̃dicat̃ de vno ſolo
ergo etiã aptitudine. Tenet ꝯña. qꝛ ab actu vel eſſe ad poſſe eſt bona ꝯña
qꝛ bñ ſequit̃. ſortes portat lapidẽ. ꝗ põt portare lapidem. Dõm ꝙ qñ ar
guit̃ ab actu ad poſſe. tũc dꝫ argui affirmatiue. hic aũt arguit̃ negatiue.
qꝛ hoc ſignũ excluſiuũ ſolum includit negationem. Solet etiã dici ad pri
mũ argumentum. ꝙ ſpẽs bene p̃dicat̃ de vno ſolo. ſed nõ ſolũ de vno ſo-
lo ſicut indiuiduum.

Ar̃ Sol. luna. fenix. mund⁹. ꝛ gabriel ſunt ſpẽs. ꝛ tñ p̃dicant̃ aptitu-
dine de plurib⁹. Secũda ps aſſumpti pꝫ. qꝛ nõ pñt eẽ plures ſoles
plures mundi. neq̃ plures lune. Dõm ꝙ licet iſte ſpẽs non poſſint mul-
tiplicari actualiter ex pte materie. qꝛ tota forma in illis ẽ recepta ad vnã
materiã. tñ bene ſunt plurificabiles ex pte forme. ſed aptitudo tenet ſe ex
pte forme. quare aptitudine p̃dicant̃ de plurib⁹. Nec optet ꝙ tal' aptitu-

dō reducit̄ ad actū naturaliter Pro quo notandū. ꝙ ista septem hō. sol fenix. domus triangula. gabriel. chimera. ꝛ deus. hn̄t se dr̄ter ad rōnem spēi. nā hō p̄dicat̄ actu ꝛ aptitudine de plib⁹. Sol p̄dicat̄ de plurib⁹ nunꝗ̄ actu. sed aptitudine. ꝛ ille defectus est ex pte materie solis ꝛ nō ex pte forme solis. Fenix p̄dicat̄ de plurib⁹ ſm successionē. Dom⁹ triangula p̄dicat̄ de plib⁹ ſm poñaz. qꝛ in poña domificatoris ē facere talē domū triangulā. ꝛ qꝛ de rōne poñe ē reduci ad actū vñ poña q̄ nō reducit̄ ad actuz est frustra. nono metaphisice. qꝛ al's qd̄ possibile eēt fieri nūꝗ̄ fieret. ergo dom⁹ triangula qñꝗ̄ p̄t eē actu. Gabriel aūt p̄dicat̄ de plib⁹ aptitudine rōne intelligendi. vt cū intelligun⁹ gabrielē. intelligim⁹ spēm. et cū intelligim⁹ hunc gabrielē. intelligim⁹ indiuiduū. qꝛ p modū incōicabilitatis. Chimera p̄dicat̄ de plib⁹ nō aptitudine nec actu neqꝫ potentia. sed soluz ſm opinionē. ꝛ hoc pꝫ. qꝛ chimera nō est vera spēs. sed ē spēs ſm opinionē ꝛ ſm q̄d. Deus nullaten⁹ ē spēs. qꝛ rō spēi repugnat deo. licet eñ sint tres psone tñ cōueniūt in vna eēntia diuina in numero.

Notādū Qꝛ sb̄e sepate. vt michael gabriel cōsiderāt̄ dupl'r. vno mō inq̄tū forme sunt. ꝛ sic sunt cōicabiles ꝛ sunt spēs. Alio mō ꝯsiderāt̄ inq̄tū tales forme. s. īmateriales ꝛ incorpales ꝛ sic sūt incōicabiles ꝛ īdiuidua spēx. qꝛ nulla spēs siue forma multiplicat̄ ſm numerū. nisi ex diuersitate materie. qua iste substantie carent.

Ar̄ Ista diffinitio spēi cōuenit alijs a diffinito. ḡ non ē bona. Añs probat̄. qꝛ cōuenit aīe rōnali q̄ nō ē spēs sed ps spēi. Et sil'r posset argui de humanitate cui diffinitio cōuenit ꝛ tñ nō ē spēs. Dōm ꝙ aīa rōnalis excludit̄ p hoc ꝙ dr̄ (qd̄) qꝛ qd̄ refert vl'e. sed aīa rōnalis nō est vl'e qd̄ pꝫ. qꝛ oē vl'e dꝫ eē forma totius. sed aīa rōnalis ē forma ptis. qꝛ ē ps eēntialis hoīs. ḡ aīa rōnalis nō ē vl'e. Sed de hūanitate dicendū. ꝙ licet sit forma totius. ſcat tñ essentiā hoīs. vt ptē. qꝛ nō continet in significatiōe sua nisi illud qd̄ ē hoīs inq̄tum hō ꝛ p̄scindit oēm designationē materie quare de indiuiduis hoīs nō p̄dicat̄.

Ar̄ Humanitas ē forma totius p̄dicabilis de plurib⁹ nūero dr̄tibus vt dicendo hec hūanitas est humanitas. illa hūanitas ē humanitas. ḡ ē vl'e ꝛ spēs. Dōm ꝙ ꝗuis hūanitas sit forma toti⁹. tñ non designat̄ p modū totius sed p modū ptis. Etiā hūanitas excludit̄ p hoc ꝙ dr̄ de pluribus dr̄tibus numero in eo qd̄ q̄d est. eo ꝙ hūanitas nō p̄dicatur de suis inferiorib⁹ vere affirmatiue. qꝛ hūanitas est abstractū ꝛ noīat formā abstractā de p̄dicamento substātie. ꝛ ḡ nō p̄t vere p̄dicari de suis inferioribus Vñ iste sunt male p̄dicationes. hec hūanitas ē hūanitas. ꝛ hec humanitas est humanitas. Sed diceres. Auicenna dt. ꝙ hec hūanitas est tm̄ hūanitas. ꝛ hec hūanitas est tm̄ humanitas. igit̄. Dōm ꝙ ip̄e nō vult dicere ꝙ hūanitas x̄e ꝛ affirmatiue p̄dicet̄ de ista hūanitate vel illa. qꝛ hoc signū tm̄ includit negationē. Et qñ iterū dicit̄. ista est bona p̄dicatio. sortes est entitas. igit̄ ꝛ illa. sortes est humanitas Dōm ꝙ nō est simile. qꝛ qñ abstracta substantialia vl'iter significant̄. tūc p̄nt aliquo mō p̄dicari. qꝛ in transcendētib⁹ p̄dicant̄ cōcreta ꝛ abstracta. vt sortes ē ens vel sortes est entitas. ita possumus dicere. sortes est essentia. vel hec eēntia est essentia. nō aūt est sic in alijs.

Ar Sicut se hñt abstracta in p̄dicamẽtis accidentiũ ad sua cõcreta sic se hꝫ abstractũ de p̄dicamẽto sb̃e ad suũ cõcretũ ꝟ abstracta de predicamentis accn̄tiũ sunt genera ⁊ spẽs. ergo etiã abstracta de p̄dicamẽto sb̃e erunt genera ⁊ spẽs. Dom̃ ꝙ quo ad aliquid est sil'e. ⁊ quo ad aliq̄d est dissimile. Nã est sil'e in hoc. ꝙ sicut abstracta de p̄dicamentis accn̄talium dant suis ↄcretis eẽ formale. ⁊ sunt cause formales suoꝝ ↄcretoꝝ. sic etiã abstracta de p̄dicamẽto sb̃e sunt cause formales suoꝝ cõcretoꝝ. Sꝫ in isto est dissil'e. qꝛ abstracta de p̄dicamẽtis accn̄tium abstrahunt̄ a subiectis et non a suis inferiorib⁹. ergo bene pñt p̄dicari de ipis. Sꝫ abstracta de p̄dicamento sb̃e abstrahunt̄ a suis inferiorib⁹. ⁊ ergo nõ possunt de eis p̄dicari. licet em̃ hũanitas sit natura specifica ꝟcata p modũ ꝑncipij. nõ tñ ꝟcat̄ per modum forme totius dãtis nomẽ ⁊ rõnem suis inferiorib⁹.

Ar Illud quod p̄dicat̄ in eo qđ quid est. hoc de aliquo p̄dicatur ĩ eo qđ quid ẽ. ꝟ spẽs nõ p̄dicat̄ de aliquo ĩ eo qđ q̄d ẽ. igit̄. Minor ꝓbatur. qꝛ p̄dicat̄ solũ de indiuiduis. q̄ nõ hñt q̄dditatẽ. Dõm ꝙ indiuidua ↄsiderant̄ dupl'r. vno mõ vt sunt res singulares terminãtes fluxũ nature cõis. Alio mõ inq̄tũ p ↄditiones indiuiduãtes ↄstituunt̄ in eẽ. Ñ quãuis indiuidua nõ hñt q̄dditatẽ scđo mõ. hñt tñ quidditatẽ primo mõ. qꝛ hñt eandẽ quidditatẽ in ꝑticulari quã hꝫ spẽs in vl'i.

Ar Quicq̄d p̄dicat̄ de aliquo dꝫ dicere totũ eẽ illius de q̄ p̄dicat̄. sed spẽs nõ dt totũ eẽ indiuidui. ergo nõ p̄t p̄dicari de eo. Dõm quãuis spẽs nõ dt totũ esse indiuiduale ⁊ mãle. dicit tñ totũ esse specificũ formale ⁊ essentiale suoꝝ indiuiduoꝝ. quod sufficit.

Ar Genus p̄dicat̄ de plurib⁹ dr̃ntib⁹ nũero in eo qđ q̄d est. ergo nõ tantũ spẽs. Añs ꝓbat̄. qꝛ aĩal est gen⁹ ⁊ p̄dicat̄ de sorte ⁊ platone. vt sortes est aĩal. plato est aĩal. ergo illa diffinitio cõuenit alteri a diffinito. Dicẽdum quãuis genus p̄dicat̄ de pluribus dr̃ntib⁹ nũero mediate. nõ tñ ĩmediate. qꝛ p̄dicat̄ de pluribus dr̃ntib⁹ nũero mediante spẽ. Uel dicendũ ꝙ dr̃ntibus nũero. est analogũ cõueniẽs p prius tm̃ nũero dr̃ntib⁹. ⁊ sic stat h̄ p famosiori ꝟcato in diffinitione spẽi. Et cũ replicatur. gen⁹ p̄dicatur de pluribus dr̃ntibus nũero ĩmediate. igit̄. Añs ꝓbat̄. qꝛ gen⁹ ĩmediate p̄dicat̄ de pl'ibus dr̃ntibus spẽ. ꝟ spẽs immediate differunt numero. Dicendum ꝙ aliq̄ dicũtur differre numero duob⁹ modis. vno mõ numerositate suppositali. Alio mõ numerositate eẽntiali. quãuis ãt genus p̄dicat̄ de plurib⁹ dr̃ntib⁹ numero immediate numerositate essentiali. non tñ numesitate supositali sicut species. Ul' dõm ꝙ diffinitio dꝫ intelligi. qđ p̄dicat̄ supple ĩmediate. de pluribus dr̃ntib⁹ numero. supple solũ sic ꝙ nõ specie.
Et qñ dr̃. aĩal p̄dicat̄ de hoc aĩali. ⁊ de illo aĩali que etiã differũt solo numero. ergo adhuc cõuenit generi. Dõm ꝙ inter hoc aĩal ⁊ illud aĩal mediat spẽs. illa. s. cui⁹ indiuiduũ demõstrat̄ p hoc ⁊ illud. sicut si h̄ aĩal demonstret ꝑticularẽ hõiem. tũc ĩter hec. h̄ aĩal ⁊ istud aĩal mediat hõ.

Diffinitur etiã sic spẽs. Species est q̄ ponit̄ sb̄ assignato genere. Etiã sic. Species est de qua gen⁹ in eo quod quid est predicatur.

Hic ponit scdam diffinitionẽ spẽi. q̄ dat̃ de ip̃a in rõne spẽi. dicẽs. Species est q̄ ponit̃ sub assigto genere. Et hoc ṽbum ponit̃ dicit rectũ ordinẽ p̄dicamentalem ⁊ immediatũ. vt sit sensus. spẽs est q̄ ponit̃. supple directe ĩmediate ⁊ formalit̃. sub assignato gñe. ꝑpter pimũ excludit̃ differẽtia ꝑpter scdm excludit̃ indiuiduũ. Et addunt alij terciam diffinitionem. scz istam. Species est de qua genus in eo quod quid est p̄dicatur. cuius declaratio videat̃ in porphirio.

Qr Quõ dr̃nt iste due diffinitiones spẽi ĩ textu posite. R̃ñdetur ꝙ species capit̃ dupl'r. vno mõ sub rõne p̄dicabilis ⁊ sic dat̃ de spẽ pma diffinitio. q2 sic spẽs cõparat̃ ad indiuidua. Alio mõ sub rõne spẽi. i. inq̃ꝫtum subijcibilis ⁊ illo mõ datur secunda diffinitio de specie. Etiam pma diffinitio ꝯuenit spẽi specialissime tm̃. ꝭ secunda cõuenit spẽi in cõi. s. tam specialissime q̃ꝫ subalterne. Et pro eius ampliori declaratõe ꝯsiderãduz est. ꝙ dupl'r aliq̃d p̃t ĩtelligi poni sub assigto genere. Prĩo sub assigto genere. i. sub determinato genere. q2 spẽs nõ p̃t esse vaga sub genere. ꝭ ẽ determinata sub vno genere. quia species constituit̃ sub genere ꝑ dr̃ñaz formalem. Alio mõ p̃t intelligi. spẽs est que ponit̃ sub assignato genere. i. sꝫ genere diffinito. hoc est sub illo genere qd̃ prius e[...]t diffinitum. ⁊ vtraq3 expositio est bona.

Ar Vnius rei est tm̃ vna diffinitio. ꝭ spẽs est vna res g̃ eius erit tantũ vna diffinitio. Dõm ꝙ vni⁹ rei est vnica diffinitio quidditatiua ⁊ essentialis. pñt tñ ei⁹ plures eẽ diffinitões descriptiue ⁊ accidẽtales. dũ modo non dantur eodẽ mõ. Rõ primi est. quia diffinitio quidditatiua et essentialis datur ꝑ dr̃ñam vltimã ⁊ ꝑ pmũ gen⁹. ꝭ vni⁹ rei est tm̃ vna dr̃a vltima. g̃ ⁊c̃. Rõ secundi est. quia diffinitio descriptiua constituitur ex genere ⁊ propria passione. ꝭ vni⁹ rei possunt esse plures passiones. ergo vnius rei pñt esse plures diffinitiones descriptiue.

Ar Genus est prius diffinitũ ꝑ spẽm. ergo spẽs ħ male diffinitur ꝑ genus. Probat̃ ꝯñia. q2 in diffinitionib⁹ non p̃t fieri circul⁹. Dõm ꝙ in diffinitionib⁹ entiũ absolutoꝝ nõ p̃t fieri circulus. nisi hoc fiat in diuersis generib⁹ cognitionũ. in q̇bus non est ꝓhibitus. ⁊ sic est in ꝓposito. Sed diceres. in prima diffinitõe speciei. species nõ diffinit̃ ꝑ genus. ergo videtur ꝙ nec hic. Dõm ꝙ spẽs capit̃ dupliciter. vno mõ vt vl'e. ⁊ sic nõ est necesse eã diffiniri ꝑ genus. Alio mõ capit̃ spẽs vt spẽs est in rõne subijcibilis. ⁊ sic necesse est ip̃am diffiniri per genus.

Notandum Q2 genus ⁊ species capiuntur dupliciter. Vno modo pro intentionibus secundis. ⁊ sic sunt relatiua. quare vnum posset diffiniri per reliquum. sed sic nõ capiunt̃ ĩ proposito. Alio modo capiuntur pro rebus substratis. ⁊ sic non sunt relatiua ⁊ tamen genus diffinitur ꝑ speciem ⁊ econtra. ⁊ hoc fit in diuersis generibus cognitionum. in quibus idem põt esse notius ⁊ ignotius. ⁊ per ꝯñs idem potest esse diffiniens ⁊ diffinitum. Nam aliquod põt esse noti⁹ q̄ ad naturam. ⁊ ignotius quo ad nos. ꝭ genus est notius quo ad nos. ⁊ spẽs quo ad naturam notior est. Sicut in simili homo diffinitur per risibile qd̃ est notius quo ad nos. ⁊ similiter risibile diffinitur ꝑ hominẽ. qui ẽ notior fm naturam.

Ar Magis cõe non dz põni sub min⁹ cõi. ꝫ spẽs ẽ cõioꝛ genere. igitur.
Dõm vt p̄us. ꝙ spẽs capit̃ duplr̃. vno mõ ꝑ ip̄a scõa intentiõe. ꝛ sic illa scõa intẽtio spẽs ẽ cõioꝛ gñe. qꝛ plr̃es sunt spẽs ꝙ̃ gña. Alio mõ capitur spẽs ꝑ re substrata. ꝛ sic spẽs nõ est cõioꝛ genere. ꝫ eꝯ. sicut aĩal ẽ cõmunius hoĩe. qꝛ p̄dicatur de hoĩe ꝛ eius indiuiduis.

Et diuiditur ĩ speciẽ specialissimã ꝛ spẽm sbalternã. Spẽs spãlissima est q̃ cũ sit species nõ p̄t eẽ gen⁹: vt homo equ⁹ asin⁹. ꝛ siĩa. Uel sic. Species spãlissima est sb qua nõ est alia inferioꝛ species. Spẽs subalterna est q̃ cũ sit species p̄t eẽ gen⁹. vt aĩal. Uñ q̃cunq̃ sunt iter gen⁹ generalissimũ ꝛ spẽm spãlissimã p̄nt eẽ genera ꝛ species ad aliud q̃dem ꝛ ad aliud sumpta. sunt eñ genera respectu inferioꝝ: species ṽo respctũ supioꝝ: sicut patebit in arboꝛe porphiriana. Ut aũt hoc sit magis planũ sumat̃ exemplum de vnoquoq̃ p̄dicamento. vt substantia est gen⁹ p̄imũ. Sub hac aũt corp⁹: sub coꝛpe coꝛp⁹ aĩatũ. sb quo aĩal: sub aĩali animal rõnale: sub quo homo. sub homine sunt indiuidua. vt soꝛtes plato.

Positis duabus diffinitionibus ip̄i⁹ spẽi. h̄ ꝯñr ponit ei⁹ diuisionẽ. Et ratio oꝛdinis est. qꝛ oẽ vniuocũ est pꝛius diffiniendũ ꝙ̃ diuidendũ. ꝫ spẽs est q̃d vniuocũ. g̃ spẽs p̄us diffinit̃ ꝙ̃ diuidit̃. Dicit g̃ p̄. ꝙ spẽs diuiditur ꝑ spẽm spãlissimã ꝛ spẽm subalternã. Et est rõ diuisionis. nã oĩs spẽs determinatur ꝑ dr̃iam ꝯstitutiuam. vel ergo est totaliter determĩata aut nõ. si pꝛimũ sic est spẽs specialissima. si secundũ sic est species subalterna.

Tunc ibi. Species specialissima declarat membꝛa dicte diuisionis. Et pꝛimo ponit duas diffinitiones speciei specialissime. pꝛima est. Spẽs specialissima est. que cũ sit spẽs non põt eẽ genus. Secunda que assig̃t causam pꝛime est. Spẽs specialissima est. sub qua non est alia inferioꝛ spẽs.

Tunc ibi. Spẽs subalterna est. que cũ sit spẽs potest esse genus. Et vt magis sint plana ea que dicta sunt de generalissimis specialissimis ꝛ subalternis ponit exemplum in pꝛedicamẽto substantie. cuius oꝛdinatio ponetur infra in arboꝛe.

Or Utꝝ nomen spẽi ꝑ pꝛius dicat̃ de spẽ specialissima ꝙ̃ subalterna.
Dõm ꝙ sic. quia spẽs specialissima maxime ponitur sub assignato genere. Et etiam species dicitur a speciositate vl̃ specialitate. sed species specialissima est specialioꝛ ꝛ pulchꝛioꝛ ꝙ̃ species subalterna. quia magis determinata ꝙ̃ subalterna. Unde cum hic species sumatur ad similitudinem speciei ciuilis. que est pulchꝛitudo quedam. ergo sequitur ꝙ spe-

cies specialissima que huic magis assilat sit prior ꝙ spēs subalterna.

Ar Descendēti a gñe gñalissima ad spēm spālissimā occurrit ꝑus spēs sbalterna ꝙ spālissima. ergo ꝑus dr̄ de spē sbalterna ꝙ de spē specialissima. Dōm ꝙ impositio nois spēi vt h̄ ꝯsideraf nō sumit a descēsu a genere generalissimo ad spēm spālissimā. ſ; sumit a silitudie quā hȝ cū spē cl nili. q̄ ē qdā pulcritudo ⁊ formositas. ſ; spēs spālissima ē speciosior ⁊ pulcrior spē sbalt̄na. cū sit actualior vt dcm̄ est pri⁹. igit.

☞ **Ar**. Spēs est q̄d vniuocū. ergo nō diuidit analogice. Dōm ꝙ spēs capit dupl'r. vno mō ꝓ re sbstrata absolute. ⁊ sic ē q̄d vniuocū. Alio mō capitur spēs ꝓ pria ītentōe ī ordie ad scdaȝ. vl' capit ꝓ scda ītentōe. ⁊ sic ē analogum. ⁊ h̄ mō h̄ diuidit. nec ē h̄ īconueniēs. qr diuisiōes scdaꝝ ītentionū ꝑñt min⁹ ꝑncipal'r ī logica poni.

Qr Quot sīt diffinitōes spēi spālissime. Dōm ꝙ q̄tuor. pria supi⁹ ē data. s. Spēs ē qd ꝑtur de plibus nūero drn̄tib⁹ ī eo qd q̄d ē. Scda. spēs spālissima ē. q̄ cū sit spēs nō p̄t esse genus. Tercia. spēs spālissima ē. sb q̄ nō ē alia īferior spēs. Quarta. spēs spālissima ē q̄ cū sit spēs nunꝙ diuidit ī spēs. Sȝ spēi in cōi ē tm̄ vna diffinitio. s. Spēs ē q̄ ponit sub assig̃to gñe.

Ar Nulla bona diffinitio dȝ dari ꝑ negatiōem. ſ; diffinitōes spēi spālissime sīt negatiue. ergo ⁊c. Maior ꝓbat. qr negatio nihil notificat. Dōm ꝙ lȝ negatōes ꝑ se posite nihil notificēt. tñ qñ ponūt cū aliqb⁹ ꝑticul' affirmatis bñ aliq̄d notificāt. Sȝ dicēs. tercia diffinitio totalit ē negatiā. ⁊ sic vr̄ ꝯuenire chimere. Dicendū ꝙ ibi ītelligit spēs ⁊ ꝑ h̄ excluditur chimera. q̄ non est spēs.

☞ **Ar**. Spēs spālissima nō p̄t hr̄e sb se spēȝ. ſ; hō hȝ sb se spēs. ergo nō ē spēs spālissima. Mīor pȝ. qr hō ꝑtur de viro ⁊ muliē q̄ drn̄t spē. Dōm ꝙ vir ⁊ mulier capiunt dupl'r. vno mō māliter ꝓ sbstantijs hn̄tib⁹ tales sex⁹. ⁊ sic hō ꝑtur de viro ⁊ muliē. ſ; tūc drn̄t solū spē accn̄tali. ⁊ ergo vt sic hō nō p̄t eē gen⁹ respcū ipoꝝ. Alio mō capiunt formalit ꝓ nāli potēa ⁊ ipotētia. ⁊ sic bñ drn̄t spē eēntiali. ſ; tūc hō nō p̄t vere ꝑdicari de viro ⁊ muliē. nec hō pōt esse gen⁹ respcū viri ⁊ mulier'. qr sīt diuersoꝝ ꝑntoꝝ. qr hō ē in ꝑnto sbe. ſ; vir ⁊ mulier sīt in ꝑnto q̄litat' ī scda spē. ſ; gen⁹ ⁊ spēs sīt ī eodē ꝑnto. vt aīal ē gen⁹ respcū hois bouis leonis. ⁊ sīt ī eodē ꝑnto. qr sīt ī ꝑnto sbe. ⁊ color ē gen⁹ respcū albedinis. ⁊ sunt ī eodē ꝑdicamēto. s. q̄litatis.

Ar Cōtra diffinitōeȝ spēi sbalterne. opposita nō ꝑñt vni ꝯuenire. ſ; genus ⁊ spēs sīt opposita. igit ⁊c. Dōm ꝙ gen⁹ ⁊ spēs scde ītentionalit opponūt. qr intētio gener' nō ē ītentio spēi. ſ; nō qñ capiūt ꝓ reb⁹ sbstrat'. qr sic vnū ⁊ idē p̄t eē gen⁹ ⁊ spēs. lȝ respcū diuersoꝝ. sic aīal ē spēs ⁊ cū h̄ est gen⁹ qd sibi ꝯuenit inq̄tū ē mediū īter duo extrema. ergo si ꝯpatur ad supi⁹ vocat spēs. si vero ꝯpat ad īferi⁹ vocat gen⁹. vt arbor porphiriana oculariter ostendit.

☞ **Ar**. Nullū gen⁹ includit actu suas drās. ſ; spēs subalterna includit actu suas drn̄as. ergo spēs subalterna nō ē gen⁹. Dicendū ꝙ duplex est drn̄a. s. diuisiua ⁊ constitutiua. mō nullū gen⁹ includit actu suas drās diuisiuas. cum ille drn̄e sint extra intellectum generis. tñ genus pōt includere suas drn̄as constitutiuas. qd sibi ꝯuenit inq̄tum spēs. ⁊ non inq̄tum gen⁹. ⁊ sic etiā facit spēs subalterna.

Sequitur arbor Porphiriana.

Corporea
Substātia
Incorporea
cor pus
Animatum
Inanimatū
corp'aiatū
Sensibile
Insensibile
animal
rationale
Irrationale
rōnal
mortale
immortale
homo
plato
petrus
nicolaus
bernardus
ioannes
Sortes

☞ Nota. cũ arbor porphiriana h posita partim sit supflua τ ptim diminuta. ideo h ponit᷑ alia q̃ pcedentē corrigit τ defectũ ei⁹ supplet. Ex q̃ etiã arbore q̃nq̧ resultãt compões. quaꝝ q̃libet ponit᷑ iuxͣ illud mēbꝝ ex q̃ orit᷑.

Sortes	Plato Homo	Cõpõ ex natura τ supposito.
Rationale	Animal	Irrationale
Sensibile	Corpus animatum	Insensibile
Animatum	Corpus mixtum	Inanimatum
Mixtum	Corpus	Simplex
		Cõpõ ex materia τ forma
Corporea	Substantia	Incorporea
		Compõ ex genere τ dr̃ītijs
Cõpõ ex ente τ eēntia	Ens Extra	Cõpõ ex subiecto τ accñte

Circa arborē porphirianã q̃rit᷑ h. quare ista coordinatio geneꝝ τ spēꝝ vocatur arbor. Dõm ꝙ ꝓpter silitudinem quã hꝫ cum arbore reali. qꝛ sicut in arbore naturali sunt tria p̃ncipaliter ꝯsiderata. s. radix. trũcus. τ rami. ita ꝓportionabiliter ista inueniri ꝯtingit ĩ arbore hac intellectuali. Sicut em̃ arbor nãlis hꝫ radicē ex q̃ trũc⁹ τ rami sumũt originē τ nutrimentũ. ita ĩ ista coordinatõe ē radix a q̃ oĩa alia originant᷑. Et illa p̃t attēdi in hac arbore. vel penes eē eēntie. τ sic sb̃a ē radix. qꝛ in ip̃a tanq̧ in ente limitato est p̃ncipiũ eē eēntie sb̃ale. τ p sb̃am oĩa alia de genere sb̃e habent esse eēntie. Uel radix attēdit᷑ penes eē exñtie. τ tũc indiuiduũ ē radix qꝛ illud prio existit. τ p illud oĩa alia. Et sicut in arbore naturali ē rect⁹ truncus ex quo pullulant rami. ita etiã in ista coordinatõe gen⁹ generalissimũ intermedia includēdo τ spēs spãlissima vocant᷑ trũcus ex q̃b⁹ dr̃e laterales tanq̧ rami pullulãt τ originant᷑. Et sicut in arbore reali sunt rami. sic in hac dr̃e diuisiue a latere posite assimilant᷑ ramis. vt patuit in coordinatione generꝫ sb̃e. ex cui⁹ cognitõe faciliter p̃ñt hꝫi coordinatões in alijs p̃dicamētis. Et grã exēpli ponit magꝫ istã coordinatõeꝫ in p̃nto sb̃e q̧ ĩ alijs. qꝛ sb̃a est p̃ncipalissimũ τ dignissimũ p̃dicamentũ. in quo genera τ species sibijnuicem subordinata melius noiant᷑ q̧ in alijs.

☞ Notandũ. ꝙ ptes arboris realꝫ p̃ñt dupl'r ordinari. vno mõ ᵬm nãm totius vniuersi. τ tũc illa ps ē deorsũ q̃ ē v̾sus centꝝ. q̃ mõ radices sꝫ deorsũ. τ sic cadēs de arbore cadit vt ptes arboris ordinãt᷑ ᵬm nãm toti⁹ vniuersi Alio mõ ordinant᷑ ᵬm nãꝫ ꝓpriã arboris. τ sic radices sunt sursum. qꝛ illõ ē sursum vbi aĩatũ trahit suũ nutrimentũ. τ h facit arbor p radices. ᵬm ꝙ dr̃. ij. de aĩa. radices sunt ori siles. vtraq̧ em̃ trahit nutrimentũ. Et q̃a loquendũ ē de ptib⁹ alic⁹ ᵬm ꝙ ordĩant᷑ ᵬm nãꝫ ꝓpriã illi⁹ rei. iõ simpl'r dõm ē ꝙ radices sꝫ sursuꝫ. Et q꞉ sb̃a exñs gen⁹ gñalissimũ ē radix ĩ illa arbore. attendēdo radicē penes eē eēntie. iõ dꝫ poni deorsũ. τ tñ ᵬm ꝓpriã nãꝫ arboris ponit᷑ sursũ. Si em̃ sp poneret᷑ sursũ. tũc poti⁹ dēret dici hõ porphirianus hñs multa brachia q̧ arbor porphiriana. Ex q̃ ptꝫ ꝙ ista arbor debꝫ sic depingi vt impssa est, nisi diceret᷑ arbor transuersa.

Qr̄ Utr̄ ens ⁊ īdiuidua debeāt poni in ista arbore. Dōm ꝙ arbor nāl' a q̄ ista transsumitur capit' dupl'r. vno mō q̄tū ad suā eēntiā. ⁊ sic ō eēntia arboris sᷣ radix truncꝰ ⁊ rami. ⁊ ꝭm istā silitudinē īdiuidua nō sūt ponēda ī arbore ista attēdēdo radicē penes eē eēntie. eo ꝙ nō sᷣ de essentia eiꝰ. Alio mō q̄tū ad eēntiā ⁊ eē sil'. ⁊ sic folia ⁊ fructꝰ ꝑficiūt arborē q̄ sᷣ de eē arboris. Et ꝭm istā silitudinē īdiuidua sunt ponenda in arbore.

Sʒ de ente dōʒ ē. ꝙ ē sic cōis cāpꝰ ex q̄ eēntie decē p̄ntoꝝ excrescūt. ⁊ sic eē nō dʒ poni ī arbore ista. si capiat' ad silitudinē arboris realis ꝓ mō. Si ꝯo capiat' arbor īclusis suis accn̄tibꝰ. tūc in ea ponit'. Un̄ ad arborē accn̄taliter bonā tria req̄runt'. ꝓ ꝙ sit ī bona t'ra situata. scd̄o ꝙ influētia celestis regat ⁊ ꝯseruet eā. vt ip̄a arbor crescat ⁊ fructū faciat. t'cio ꝙ hēat fructus ⁊ folia. ꝭ ista nō sᷣ de eēntia arboris. ꝭ tm̄ de bn̄ eē. q̄ ī hieme nō hʒ folia nec ꝓducit fructꝰ. ⁊ tn̄ ē arbor eēntialiter ꝑfcā. Sic etiā ī arbore ista ens ē terra. q̄ eēntie oīm p̄ntoꝝ sᷣ situate ī ente. ⁊ influētia celestꝭ ē intellectus agēs. q̄ trahit a ptāte generꝭ duas d̄ias. Fructꝰ āt sunt indiuidua vel ꝓprie passiōes. ⁊ folia eē sᷣ indiuidua vl' accn̄tia cōia. q̄ sic folia fluūt ⁊ refluūt. sic īdiuidua ⁊ accn̄tia cōia fluūt ⁊ refluūt. corrūpūt' ⁊ generant'

Qr̄ Utr̄ arbor por. sit bona ⁊ in oībꝰ ꝯueniēter assig̃ta. Rn̄r ꝙ in rōne arboris in cōi sic ē bona. ꝭ inq̄tū h̄ arbor. sic nō est bona. q̄ in aliq̄ deficit. ⁊ in aliq̄ supabundat. Deficit eīm in h̄ genere corpꝰ mixtū. ⁊ ī d̄ntijs q̄ sunt mixtū ⁊ simplex. q̄ corpꝰ īmediate deberʒ diuidi ꝑ mixtū ⁊ simplex. ⁊ deinde corpꝰ mixtū ꝑ aīatū ⁊ inaīatū. Et abūdat in illo genere. aīal rōnale. qō ponit' supra hoīem tanq̄ genꝰ. ⁊ tn̄ cōuertit' cū hoīe. ꝭ genus ⁊ spēs nō possunt cōuerti. ⁊ q̄ ille due d̄ne. s. mortale ⁊ immortale nō d̄nt poni in arbore. ⁊ iō ꝓ correctōe illiꝰ ponebat' alia vt patuit. Et in ista coordinatione q̄ arbor vocat'. corporeū aīatum ⁊ alie d̄ne ponunt' a latere. eo ꝙ solū ponunt' in p̄dicamēto sbe indirecte. q̄ oē qō directe ponit' ī p̄nto dʒ eē aliq̄ mō ꝯpositū. ꝭ d̄ie sunt simplices. Et licet sba non sit composita ex genē ⁊ d̄ria. est tn̄ cōposita ex ente ⁊ eēntia. qō sufficit ad h̄ ꝙ directē possit poni in p̄nto. Et etiā licet deꝰ sit sba. cū nō sit accn̄s. cōiter capiendo sbam. non tn̄ est sba capiendo eā ꝓprie ꝓ ente h̄nte naturā limitate na

Ar̄ Genus debet esse quid vniuocum ⁊ ture put h̄ capit' sba. nō ꝑ priꝰ ⁊ ꝑ posteriꝰ dici de suis spēbus. ꝭ sba prius dī de sba corporea. ⁊ posteriꝰ de sba icorpea. q̄ nō ē genꝰ. Dōm ꝙ ille spēs p̄nt dupl'r ꝯsiderari. vno mō īter se ⁊ sic inter eas bn̄ est ordo. Et talis ordo dupl'r sumit' ꝭm ꝙ sba dī a substādo. q̄ sic ꝑ p̄us dī de corpeis. q̄ sbe corpee a pluribus accn̄tibꝰ substāt. aut dī ab eēndo ⁊ sic ꝑ p̄ꝰ dī de incorpeis. Scd̄o mō ꝯpantur ad sbam tanq̄ spēs ad genus. ⁊ sic inter ip̄as non est ordo.

Ar̄ Nullū p̄uatm̄ p̄t eē d̄ia. ꝭ incorpeū noīat ens p̄uatm̄. q̄ nō est d̄ria sbe. Dōm q̄uis incorpeum sit q̄d p̄uatm̄ ꝭm vocē. est tn̄ q̄d positiuū ꝭm rem. ⁊ sic cōstituit spēm positiuā. Et rō q̄re d̄ie sinistri laterꝭ sunt priuatiue est duplex. Pria ē. q̄ d̄ne sunt opposite. ⁊ q̄ ad designandū oppōeʒ d̄iaꝝ ip̄iꝰ g̃nis oʒ vnā eē p̄uatiuā. Scd̄a ē. q̄ rebꝰ noīa iponimꝰ ꝭm ꝙ cog̃scimꝰ eas. ꝭ multe sunt res q̄s nō cog̃scimꝰ nisi ꝑ p̄uationē. q̄re etiā noībꝰ p̄uatis exponūt' ⁊ q̄ d̄ie sinistri laterꝭ difficiles sᷣ. iō circūlocūt' ꝑ p̄uatia noīa. Et si q̄rat'. vtr̄ d̄ie sinistri laterꝭ sint p̄uatie eadē rōe. Dī ꝙ nō

ꝫ ex oppositis causis sunt priuatiue. nã qdã sunt priuatiue ꝓpter excellen tiam spẽi ꝯstitute ꝑ drñam. ⁊ quedam sunt priuatiue ꝓpter nimiã immersi onem ⁊ depressionem forme in materia. Exemplum primi. vt incorporeũ immortale. Exem̃ scdi. vt inaĩatum insensibile irrõnale.

Ar Nulla drña dꝫ esse in plus ꝙ genꝰ. ꝫ incorporeũ est in plꝰ ꝙ̃ substã tia. qꝛ repitur extra sbam p̃dicamentalem. cũ deus sit incorporeus ꝗ incorporeũ nõ est drña sube. Dõm ꝙ̃uis incorporeũ ſm se ⁊ absolute sit in plus ꝙ̃ suba. qꝛ sic extra subam reperitur. tamen cum inclusione ge neris qd̓ est substantia hꝫ se incorporeũ in minꝰ ꝙ̃ substantia. ⁊ sic ponit̃ drña. Unde om̃es drñe sinistri lateris debent sumi cum inclusione generꝭ vt incorporeũ non est dr̃a sube. ꝫ sba incorporea. Et qñ replicatur. dr̃a non participat suũ genus nec ꝑticipat̃ ab ip̃o. ergo drña non debet sumi cum inclusione generis. Añs probatur. quia differentia nõ includit genꝰ cũ genus non sit de intellectu drñe. Dõm ꝙ nulla vr̃a differentia positiua participat suũ genus. nec ꝑticipat̃ a suo genere. ꝫ bene differentia priua tiua. ꝫ drñe sinistri lateris sunt priuatiue. Et ratio diuersitatis est. qꝛ pri uatio nata est cognosci ꝑ suũ habitũ. ꝫ incorporeũ est qd priuatiuũ. ꝗ si de beat cognosci hoc erit ꝑ suũ habitũ que est sba.

Ar Nulla ꝙ̃titas est sba. ꝫ corpus est ꝙ̃titas. qꝛ est spẽs ꝙ̃titatis con tinue. ergo non est sba. Dicendũ ad minorẽ. ꝙ corpus p̃t capi du pliciter. Uno mõ pro trina dimensione. s. longitudine. latitudine. ⁊ ꝓfun ditate. ⁊ sic est quantitas. nec isto mõ accipit̃ hic. Alio modo capit̃ ꝓ sba in qua fundãtur ille dimẽsiones que est nata dimensionari illis tribus di mensionibus. ⁊ sic corpus est suba.

Ar Corpus scd̓o mõ ẽ altera ꝑs cõpositi siue spẽi. ꝗ solũ reductiue po nitur in p̃dicamento sube. Dõm ꝙ corpus scd̓o modo sumitur dupliciter. Uno mõ cũ exclusione suaꝝ drñaꝝ ⁊ aliaꝝ ꝑfectionũ ⁊ sic est al tera pars compositi. ⁊ non est ꝑ se in p̃dicamento. Alio mõ capit̃ nõ exclu dendo differentias suas vel alias ꝑfectiones. nec includendo eas. ⁊ sic ꝑ se ponit̃ in recta linea p̃dicamentali. ⁊ est genꝰ corporis mixti. ꝫ ſm Por phirium diuidit̃ in animatũ ⁊ in inanimatũ. ſm vitatem tñ deberet diui di in simplex ⁊ mixtũ. Et rõ illius est. quia quandocunq̃ aliqd̓ genꝰ diui ditur. tũc debet diuidi ꝑ drñas ꝓximas. ⁊ nõ ꝑ dr̃as remotas. ꝫ aĩatum ⁊ inaĩatum non sunt drñe ꝓxime ip̃ius corꝑis. ꝫ simplex ⁊ mixtũ. ꝗ prĩo de bet diuidi corpus in simplex ⁊ mixtum.

Qr Quare Porphirius non diuidit corpus in simplex ⁊ mixtum. Dicendum ꝙ ideo. quia si sic diuisisset corpus tunc nõ potuisset diuisisse animal rationale in mortale ⁊ in immortale. quia animalia ratio nalia immortalia non habuerunt ſm eos corpora mixta. ꝫ simplicia. quia fuerunt aerea. ⁊ aer est simplex corpus. cum sit elementum vt dictum est.

Pro quo notandum ꝙ duplicia sunt corꝑa. s. simplicia ⁊ mixta. corpo ra simplicia sunt q̇nta essentia vel celũ. ⁊ quatuor elementa. ⁊ alia corpo ra que ex istis elementis componunt̃ dicuntur esse mixta. vt hõ. bos. leo. ⁊ sic de alijs. Unde corꝑa simplicia sunt que non resoluunt̃ nisi in materi am ⁊ formam. sed corpora mixta sunt que ex pluribus elementis sunt cõ posita in que resoluuntur.

Ar Differentie tenent se ex pte forme. ẜ simplex ⁊ mixtum tenent se ex pte materie. ergo non pñt esse dr̃ie. Dicendũ ꝙ minor est falsa qꝛ mixtum sumit̃ a forma mixti ⁊ non a miscibilibus materialiter. ẜ simplex sumitur a forma simplici. ergo non est verꝝ ꝙ simplex ⁊ mixtum teneant se vniuersaliter ex parte materie.

Ar Nullũ complexũ ponit̃ in p̃dicamento. ergo male ponit̃ in arbore corpus aı̃atum. Dõm ꝙ licet sit complexũ ẜm vocẽ. tamẽ est incõplexum ẜm rem. ⁊ hoc est ꝓpter penuriã vocabuloꝝ. quia non est simplex nomen impositũ ipi rei ẜcate ꝑ corpus aı̃atum. quare pluribꝰ noibus cir cumloquitur. Et qñ replicat̃. loco illiꝰ. corpꝰ aı̃atũ. simplex habemꝰ nomen impositũ. s. viuũ. ergo deberet hoc poni. Dõm ꝙ viuũ nõ põt poni qꝛ spẽs non debet repiri extra suũ genꝰ. ẜ viuũ reperitur extra corpus. quia multa sunt viua que non sunt corpa. vt deꝰ ⁊ substãtie sepate. ⁊ sic patꝫ ꝙ viuũ est plus ꝙ̃ corpus aı̃atum. ꝗ non p̃t poni loco illius cõplexi corpus aı̃atum. Et si iterꝝ replicet̃. quicq̃d viuit hoc nutritur ⁊ augmentat̃. sed deꝰ ⁊ angeli nõ nutriunt̃. ꝗ nõ viuũt. Dõm ad maiorem. quicq̃d viuit vita mortali nutrit̃ ⁊ augmẽtat̃. ẜ hoc non oportet de vita intellectiua. angeli autem ⁊ deus tantũ viuũt vita intellectiua.

Ar Oñe corpus aı̃atũ est sensibile. ꝗ nullum corpus aı̃atum est insensibile. Añs patet. qꝛ quicq̃d sentit̃ ẽ sensibile. ẜ oẽ corpus aı̃atum sentitur. ergo. Dõm ꝙ sensibile capit̃ dupliciter. vno mõ actiue ꝓut venit a ṽbo actiuo sentio. qd̃ ẜcat actũ sentiendi. Alio mõ passiue. vt venit a ṽbo passiuo sentior. Tercio mõ neutraliter ꝓut venit a ṽbo sentio vt idẽ ẽ qd̃ hr̃e sensũ. ⁊ dꝫ h̃ capi actiue vl̃ neutral̃r. q̃re maior ꝓbatõis ẽ falsa.

Qr Vtrum bene ponatur animal rationale sub aı̃ali tanꝙ̃ genꝰ ad hominem. Dicendum ꝙ ẜm veritatem non debet poni genus ad hominem. ẜ ponit̃ a Pe. hys. quia ipe sumpsit sua predicabilia ex predicabilibus Por. qui insequendo falsam opinionem stoycoꝝ aı̃al rõnale ꝓ genere ponit. Vñ stoyci dixerunt deos esse aı̃alia rõnalia corpe aerea impassibilia ⁊ immortalia. ẜ hoc non est tenendũ. qꝛ aı̃al dr̃ hñs sensum tactus, qui nõ subiectat̃ in corpe simplici. nec sunt dij rõnales. q̃a nõ intelligunt cũ discursu rõnis. ẜ simplici intuitu. Sꝫ ꝙ aı̃al rõnale non sit genꝰ ad hominem patet. qꝛ nullũ genus dꝫ esse cõuertibile cũ sua spẽ. cũ genꝰ sit supius ⁊ spẽs inferiꝰ. ẜ hõ ⁊ aı̃al rõnale ꝯuertunt̃. ꝗ aı̃al rõnale nõ ẽ genꝰ hominis. Etiã aı̃al rõnale ẽ diffinitio hoı̃s. ꝗ non est genꝰ eiꝰ. Et qñ dicit̃ Por. dicit se secuturum opinionẽ ꝑipatheticoꝝ. ꝗ ⁊c̃. Dõm ꝙ hoc verꝝ est in pluribus ⁊ principaliorībꝰ. ẜ non in oı̃bus.

Ar Primo de celo d̃t phs celũ esse aı̃atũ. ẜ celum non est planta. ergo est corpus aı̃atum sensibile. puta aı̃al. ⁊ nõ irrõnale. ergo est aı̃al rationale. ⁊ ꝑ ꝯñs aı̃al rõnale nõ ꝯuertit̃ cũ hoı̃e. Dicendũ licet celũ sit animatũ ꝑ assistentiam aı̃e nobilis. non tñ ꝑ informationẽ. Vel dr̃ ꝙ licet celũ sit aı̃atũ effectiue. sic sol est calidus effectiue. non tamen formaliter.

Et qñ dr̃. corpa plãtaꝝ ⁊ aı̃aliũ sunt aı̃ata ꝑ informationẽ. ꝗ etiã celum. Tenet ꝯña. qꝛ nobilioris corpis nobilior est forma. ẜ nobilissima forma est aı̃a. Dõm ẜm doctorẽ sanctũ. ꝙ̃uis corpa celestia sint nobiliora ẜm q̃d s. quo ad motũ. qꝛ mouent̃ a nobilioribꝰ motoribꝰ. non tñ simpliciter. sic

etiam forma corpis celestis quo ad aliq̃d est nobilior anima plante vl' aia lis. quia .s. pficit suam materiam.

Qr Quare in ista arbore solū ponuntur genera τ species constitute p differentias dextri lateris. Respondetur q ideo. quia differētie dextri lateris sunt nobis notiores q̃ differentie sinistri lateris. quas circum loquimur per nomina priuatiua. aut p proprias passiones. vt rudibile est passio asini. τ ponit̃ p dr̃a asini. qr dr̃a eius ꝓpria ē nobis incognita. Etiã genera τ spẽs ꝯstitute p dr̃as dextri lateris hñt se sicut superius τ inferius τ p̃dicant̃ de seinuicē. nō at̃ sic est de generibus τ spēbus sinistri lateris. sicut sunt angelus lapis planta brutum τc̃. Et p spē specialissima in ista arbore ponit̃ hō. qr ſm Por. aīal rōnale diuidit̃ p mortale τ immortale. sʒ aīal rōnale mortale cōstituit hoiem. τ nō asinū vel leonem.

Notandum Qr differentie supiores dextri lateris predicantur de inferioribus p̃dicatōe inordinata negatiue. que nunq̃ fit ordinata. hoc etiam non conuenit eis p se. qr nec differentie de seinuicem. nec genus de suis drñtijs p se p̃dicant̃. sed solū p accidens sed drñe supiores sinistri lateris non p̃dicātur aliquo mō de inferioribus Cuius ratio est. quia differentie sinistri lateris non diuidūt aliquā speciē ꝯstitutā p drām supiorē eiusdē lateris. sic̃ p drām dextri lateris. irrōnale eñ non diuidit spēm ꝯstitutā p insensibile. ſʒ p sensibile. s. aīal τc̃ijs.

Qr Utrum indiuidua sint de essentia arboris. Dicendum q indiuidua siue prime substantie considerantur dupliciter. vno modo ſm q sunt quedam res singulares terminantes fluxū nature cōmunis. Alio modo pro illis que eis necessario insunt. i. pro rebus singularibus ſm q includunt proprietates τ conditiones indiuiduātes. Prio mō pñt poni in arbore. ſʒ non in recta linea predicamentali. nec a latere. sicut differētie ſʒ medio mō. Sed capiendo indiuidua secundo mō. tunc non pñt poni in arbore. cum sint infinita τ ab arte relinquenda.

Indiuiduū est qd de vno solo p̃dicat. vt sortes de seipo. Hec oīa patēt i figura p̃cedēti. q̃ dr̃ arbor Porphirij. vñ. Ista tibi plana facit arbor porphiriana.

Hic incidentaliter post coordinationē habitā Pe. hys. diffinit indiuiduum dicens. Indiuiduū est quod p̃dicat de vno solo. vt sortes de seipo In hac diffinitione ponit̃. quod. loco generis. τ refert p̃dicabile cōmuniter sumptū. sed totum qd sequit̃ ponit̃ loco drñe. Et ſm Porphiriū ponitur alia diffinitio talis. Indiuiduum est quod cōstat ex ꝓprietatibus huiōi quarum collectio in alio nunq̃ eadem erit. vt ꝓprietates socratis nō erūt eedem in aliquo alio particulari.

Qr Quare Petrus hyspanus diffinit hic indiuiduum. Dicendū q hoc facit ꝓpter duplicem rationem. Prima est. quia in arbore ponitur indiuiduum ne ergo ꝓcedit ex ignotis sic ipsum diffinit. Scd̃a est. quia ꝓprium subijcibile speciei est indiuiduū. τ predicabile non cognoscitur sine suo ꝓprio subijcibili.

Ar Diffinitio est vliū. ſʒ indiuiduū nō est vl'e. ergo indiuiduum non est

diffinibile. Maior pz p̄ posterior. ⁊ p Boetiū dicentē. q̄ sola sola species diffinit̄. Dōm q̄ duplex est diffinitio. s. q̄dditatiua siue essentialis. ⁊ descriptiua. notificatiua siue accn̄talis. Vn̄ solū vl'e diffinit̄ diffinitōe quidditatiua ⁊ eēntiali. q: sola diffinitio quidditatiua ⁊ eēntialis datur p genus ⁊ dr̄am. illa aūt diffinitio indiuidui solū est quedā notificatio. Al dicendum q̄ indiuiduū capit̄ dupl'r. vno mō capit̄ fm cōem rōnē fm quam om̄es prime intentiones ɔueniūt que p scđam intentionem circūloquit̄. ⁊ sic hic diffinitur. ⁊ est quodammodo vl'e.

Ar Qđ nō est nō p̄t diffiniri. s₃ nullū indiuiduū est. ergo. Minor ꝓbatur. q: nullū infinitū est. vt pz tercio phisicor. s₃ indiuidua sunt infinita q̄ ad nos ⁊ quo ad nāītm. vt inquit Por. Dōm q̄ infinitū in actu non est. tn̄ infinitū in potentia bn̄ est. s₃ indiuidua solū sunt infinita fm potentiam ⁊ successionem. Et qn̄ replicat̄. infinita relinquenda sunt ab arte. s₃ indiuidua fm potentiā ⁊ successionē sunt infinita. vt dictū est. ergo relinquēda sunt ab arte. Dōm q̄ lz infinita relinquenda sunt ab arte tanq̄ sbiecta q: nō p̄nt eē sbiecta in aliq̄ scia. nō tn̄ sunt relinquēda ab arte tanq̄ ptes subiectiue. q: in q̄libet scia alique ptes sbiectiue sunt indiuidua.

Ar Indiuiduū nō p̄dicat̄. ergo nō p̄dicat̄ de vno solo. Añs ꝓbat̄ p phm in p̄dicamentis. q̄ dicit q̄ a p̄ma sba nulla exit p̄dicatio. Consequētia ptz p locū a toto in mō ad ei⁹ ptem. q̄ mō negatiua bene valet ɔña

Dicendum q̄ duplex ē p̄dicatio. s. directa ⁊ indirecta. vnde a p̄ma suba nulla exit p̄dicatio directa tn̄ bene indirecta. Pro quo notandū q̄ predicatio directa fit tripliciter. Vno mō qn̄ supius essentiale predicat̄ d̄ suo inferiori. vt hō est aīal. Scđo qn̄ equa p̄dicant̄ de eq̄s. i. ɔuertibilia de cōuertibilibus. vt quādo ꝓpria passio p̄dicat̄ de suo subiecto. vt hō est risibilis. Tercio quando p̄dicat̄ accn̄s de subiecto. vt hō ē alb⁹. Et p̄dicatio indirecta etiā fit tripl'r. Vno mō quādo idē p̄dicatur de seip̄o. vt sortes ē sortes. ⁊ illa est p̄dicatio indirecta. i. impropria. quia predicari fundatur sup inesse. sed idem ꝓprie non potest inesse sibiip̄i. ergo idem improprie p̄dicatur de seip̄o. Secundo qn̄ inferiora p̄dicant̄ de suis superioribus. vt aīal est homo. Tercio quando subiectum predicatur de eius accidēte. vt homo de albo. Sed diceres. si idem non esset in seip̄o tunc nullo modo posset vere predicari de seip̄o. Dicendum q̄ q̄uis idem non sit inseipso proprie ⁊ fm se totū. est tamen idem in seipso fm partem. ⁊ sic idem etiam non predicatur de seip̄o ꝓprie. vt quando dicit̄. sortes est sortes. sortes a parte subiecti habet rationem materie. s₃ a parte predicati habet rationē₃ forme. sed forma est in materia.

Ar Illa est p̄dicatio propria q̄ est verissima. sed quando idē p̄dicatur de seip̄o est verissima p̄dicatio. ergo est propria. Minor ptz p Boetiū dicentem q̄ nulla predicatio est verior illa in qua idem predicatur de seipso. Dicendū q̄ p̄dicatio non dr̄ ordinata vel inordinata. eo q̄ ē vera vel falsa. q: p̄dicatio falsissima pōt esse directa ⁊ ordinata. vt homo nō est aīal. ergo non valet argumentum.

Ar Indiuiduū p̄dicat̄ de plurib⁹. ergo diffinitio est mala. Añs ptz dđo. sortes est indiuiduū. plato ē indiuiduū ⁊ cēt'is. Dōm q̄ indiuiduū capit̄ dupl'r. Vno mō p illa secūda intentione que vocatur indiuiduum.

Alio mō ꝑ re substrata ſcata ꝑ talē intentionē. Jā dꝛ ꝙ illa scōa intentio p̄dicat̄ de plib⁹. ſ res ſcata p̄dicatur de vno solo. h āt diffinit̄ indiuiduū nō ꝑ scōa intentōe. ſ ꝑ re sbſtrata ⁊ pꝛīa intentōe. Et qñ replicat̄ indiuiduum ꝑ intentione scōa p̄dicat̄ de plibus. vt admissum est. ḡ etiā ꝑ intentione prima vel re substrata. Tenet ꝯña. qꝛ intentio scōa hꝫ se vt formale ⁊ res substrata se hꝫ vt mäle q̄ debēt corrñdere. Dōm ꝙ duplex est materiale indiuidui. s. ꝓpinquū. vt res singularis. ⁊ illō corrñdet formali in h̄ qō est de plibus p̄dicari. qꝛ tale est quoddā cōe cōitate ꝓportionis. Aliud est mäle indiuidui remotū. sicut sortes plato. ⁊ illud materiale in p̄dicando non ꝓproportionatur formali.

Ar. Sortes est materiale remotū. ⁊ tñ p̄dicat̄ de plurib⁹. puta de isto sorte ⁊ de illo. Dōm ꝙ nō vniuoce. ſ equoce p̄dicatur de plurib⁹ qꝛ ſm diuersam rōnem sube. i. ſm diuersam rē ſcatam. Sꝫ diceres. sortes p̄dicat̄ de isto sorte ⁊ de alio sorte vno noīe ⁊ eadeꝫ rōne. ḡ vniuoce. Añs ꝓbatur. qꝛ eadē ē rō ipoꝝ. i. diffinitio. qꝛ rō spēi hui⁹ sortis ⁊ alteri⁹. ſ de nomine notum est. Dicendum ꝙ indiuidua bene habent vnam ⁊ eandem diffinitionem in communi que est diffinitio ipsius speciei eo ꝙ conueniunt in vna spē. ſ non habent vnam ⁊ eandē diffinitionem propriam ⁊ specialem que circūloqtur ꝑ ꝓprietates indiuiduantes. nam iste sortes est alia res ſcata huius nominis sortes q̄ꝫ sit ille sortes. ⁊ ita duo vocati eodē noīe hñt vocē cōem. s. nomen. ſ nō hñt conceptum cōem sumptū ſm illud nomen. Pro quo notandū ꝙ septē sunt ꝓprietates indiuiduātes que sil' collecte nō cōueniūt plurib⁹ sil'. vñ⁹. Forma. figura. locus. nomen. stirps. patria. tempus. Hec septem ꝓpria continet oīs homo.

Ar. Nulla bona diffinitio p̄t cōuenire alteri a diffinito. ſ ista est hmōi. ḡ ⁊c. Minor ꝓbatur. qꝛ cōuenit spēi. vt dicēdo. sortes est hō. ibi p̄dicatur homo de vno solo. Dōm ꝙ q̄uis hō actu p̄dicetur de vno solo. tamen aptitudine p̄dicatur de pluribus. quod repugnat indiuiduo. Sed diceres. si spēs actu p̄dicat̄ de vno solo. ḡ etiā aptitudine. Tenet cōsequētia. quia ab esse ad posse esse est bona cōsequētia. Dōm ꝙ ab esse ad posse esse est bona ꝯña in affirmatiuis. ſ nō in negatiuis. diffinitio autem debet intelligi cū illo addito. indiuiduū est qō solū p̄dicat̄ de vno solo. sꝫ illa dictio solum importat negationem.

Qr. Utrum aliquis homo ⁊ quodlibet aliud indiuiduum vagū sit singulare vel vniuersale. Dicendū ſm aliquos. ꝙ nec est singulare nec vniuersale. sed est quoddam complexum ex syncathegoremate ⁊ termino cōmuni supponente personaliter. Et quando dꝛ oīe qō est aut est singulare quod est indiuiduū. aut vl'e. Dōm ꝙ h̄ veꝝ est de incomplexis. nā aīal rōnale nec est indiuiduū nec vl'e. Et qñ iteꝝ dꝛ. ad min⁹ ē incōplexum ſm rem significatam. Dōm ꝙ verum est. non tamen est incomplexuꝫ ſm rem pro qua supponit. Sed melius dōm est ad quesitū. ꝙ aliqs hō potest capi dupliciter. Uno modo ꝑ toto aggregato ex re ⁊ dispositione rei. hoc est ex termino cōmuni ⁊ signo particulari. ⁊ sic non est predicabile cū sit complexum. Alio modo capitur ꝑ circūlocuto ꝑ illas voces. quod est res singularis ⁊ vnū numero. licet sit indeterminata nobis. ⁊ sic est indiuiduum vt hic diffinitur. Et isto modo etiam philosophus circa diffini-

tionem p̃rie ſbe exẽplificat ꝑ ſpm. ſ q̃re poti⁹ exẽplificat ꝑ indiuidua vaga ꝙ determiata iō est. qꝛ magꝭ cadũt ſb arte ꝙ indiuidua determinata

Ar̃ Aliq̃s hō. aliq̃s bos sunt indiuidua. vtꝫ ꝑ phm in p̃dicamẽto ſbe. ꝛ p̃dicaẽ de pluribus. Probaẽ ſic dicẽdo. ſortes ē aliq̃s hō. plato est aliq̃s hō ꝛc. Dōm ꝙ iſta diffinitio etiã cõuenit indiuiduo vago qđ ſi p̃dicatur vniuoce de plurib⁹ ſ ſolũ equiuoce. ꝛ hoc qñ accipiẽ ꝑ re ſingulari circũlocuta. quia alia res circũlocuta est ſortes alia plato. Dr̃ qñ accipitur ꝛc. qꝛ qñ capiẽ ſcatiue tũc p̃dicaẽ vniuoce de plurib⁹ ꝛ nō est indiuiduum. qꝛ ſic facit ꝓpõnem indiffinitã. qđ repugñt indiuiduo.

Notandum Qꝛ indiuiduũ vagum est termin⁹ cõis ſumpt⁹ cum ſigno particulari. vt aliquis homo. Et dicitur primo vagum. quia vagatur per omnia predicamenta. Secũdo quia ſcat naturam realiter contractam. nobis tamen indeterminatã. Tercio. qꝛ vage ſcat ex impõne quodlibet indiuiduũ nature cõis. quã naturã ſignificat termin⁹ cõis ex quo cõponiẽ. Sed indiuiduũ determinatũ ē quod ſcat nãm ꝯtractã ad determinatũ ſuppoſitũ ſm rem ꝛ quo ad nos. Et dr̃ determinatũ q̃druplicẽ. vno mō ex noĩatiõe. vt ſortes plato. Alio mō ex ſuppõe. vt ſuppoſito ꝙ porphiri⁹ hẽat tm̃ vnũ filiũ. tũc fili⁹ porphirij ē indiuiduũ deẽminatũ ex ſuppõe. Tercio ex demrãtione. vt h̃ lignũ. h̃ herba Quarto ex circũlocutione. vt iſte cum groſſo capite. cũ lõgo collo ꝛc.

Qr̃ Quid ſit principium indiuiduationis in materialibus. i. quid ſit hoc quod facit naturam cõmunicabilem pluribus incõicabilem.

Dicendum ꝙ circa illud reſpondet diſcolia occonita. dicens. ꝙ hoc nihil ſit querere. ꝛ ꝙ inquiſitio ſit nulla. quia ſupponit vnũ falſum. ſ. ꝙ ſit aliqua natura vna multis cõmunicabilis. Et quia hec opinic inepta eſt. ꝛ non indiget reprobatione. ideo ea dimiſſa dōm eſt ſm ſanctũ Thomam ꝙ principiũ indiuiduationis eſt materia ſignata. i. materia ſumpta ſb ꝙ̃titate ꝛ certis dimenſionib⁹ qꝛ ꝑ materiã fit cõicabilitatis terminatio. ſ ꝙ̃titas dimenſiua diſtinguit vnũ ĩdiuiduũ ab alio eiuſdẽ ſpẽi. ꝛ qꝛ illa duo ſunt de rõe indiuidui ſic cõueniẽter poniẽ ꝓ principio indiuiduatõis materia ſig̃ta. materia ſub q̃ntitate. ꝛ ꝓprie non dꝫ materia cum quantitate Qꝛ aũt materia ſm ſe non põt eſſe ꝯpletũ principiũ indiduatõis patet. qꝛ illa ẽſt ꝑs ſpẽi que eſt vl'is. Etiã materia ſm ſe eſt eadẽ in oĩbus generalibus ꝛ corruptibilib⁹. nō ãt mã ſcõa vel materia ſig̃ta ꝙ̃titate.

Ar̃ Principiũ indiuiduationis diſtinguit vnũ indiuiduũ ab alio. ſed diſtinguere ꝛ ſepare eſt ꝓprius actus forme. vtꝫ ſeptimo Metha. ḡ forma eſt p̃ncipiũ indiuiduatõis. Dōm ꝙ duplex eſt diſtinctio. ſ. numeralis ꝛ ſpecifica. Añ forma eſt principiũ diſtinguendi ſpecifice ſ nō numeraliter. qꝛ hoc nō cõuenit materie ſig̃te. ꝛ ḡ ē p̃ncipiũ indiuiduatõis.

Ar̃ Due negationes ſunt p̃ncipiũ indiuiduatõis. ḡ nō materia ſig̃ta. q̃ noĩat affirmationẽ. Añs probatur quia rō indiuidui includit duas negationes. Dōm ꝙ due negationes non ſunt de rõne indiuidui. neqꝫ ſunt principia ei⁹. niſi inq̃ntũ ĩ eis ſubaudiunẽ due affirmatões. Añ indiuiduũ dr̃ q̃i indiuiſum in ſe ꝛ diuiſum a quolibet alio. p̃mũ hꝫ a mã. ꝛ ſcõm a ꝙ̃titate. Añ p̃ria negatio dr̃ negatio cõicabilitatꝭ nature ſpecifice. ꝛ ſcõa dr̃ negatio identitatis cum alio indiuiduo.

Ar Distinctio numeralis ē p materiā solā. ꝗ nō ē necessariū ponere ħ̄ citatem. Añs pbaꝛ p phm. vij. metha. dicentē ꝙ generans generat aliud ꝓpter mām. Inquit eñ ꝙ callias ꝛ socrates diuersi sunt ꝓpter materiam. idem ꝟo spē. Et cōfirmaꝛ hic ẜm phm pīo celi. cum dico celum dico formam. cū dico hoc celū dico formam in materia. Dicendū ad illa sic ꝙ materia capiꝛ dupl'r. vno mō ẜm se ꝛ ꝓut absolute est altera ps cōpositi ꝛ sic nō est cōpletū principiū indiuiduatōis. qꝛ in fundamēto nature. i. in materia nihil est distinctū. Alio mō capiꝛ vt signata est certis dimensionibus. ꝛ illo mō capit eā Aresto. in locis preallegatis.

Ar Aliqua sunt indiuidua q̄ nullā hn̄t materiam. ꝗ materia sigta non est vl'e p̄ncipiū indiuiduationis. Añs pꝫ de angelis vt h̄ michael. hic gabriel. Dicendum ꝙ duplex est substantia. s. materialis ꝛ immaterialis. Unde materia signata eit p̄ncipiū indiuiduatōis mālium. ẜ nō immaterialiū. vbi principiū est p se subsistentia forme.

Rña dꝛ tripl'r. s. coīter. ꝓprie. ꝛ magꝭ ꝓprie. Cōmunis dr̄a ē: q̄ alterꝝ differt ab altero vl' idē a seipo sepabili accn̄te. vt sortes sedeus differt a seipo non sedēte vel ab alio. Propria dr̄a est. qua alterum differt ab altero insepabili accidēte. vt sortes simus differt a sorte non simo. Uñ accn̄s inseparabile dr̄. vt simū aquilū. Magis ꝓpria dr̄a est: qua alteruꝫ differt ab altero specifica dr̄a. vt homo differt ab eq̄ p rationale. Et isto modo sumiꝛ hic differentia.

Postq̄ Pe. hyſ. supra determinauit de genere ꝛ specie. Hic ꝯñr determinat de tercio p̄dicabili qđ est dr̄ña. Et est rō ordinis. qꝛ genꝰ ꝛ species p̄dicanꝛ de suis inferioribus in q̄d. ꝛ dr̄ña in q̄le. ẜ q̄d est añ quale. vt prius dictū fuit. ꝗ dr̄a sequiꝛ genꝰ ꝛ spēm. Sꝫ rō ordiuis ad sequētia est. q̄ꝛ p̄dicabilia sequētia p̄dicanꝛ in q̄le accn̄tale. ꝛ dr̄ña p̄dicaꝛ in quale essentiale. ẜ essentiale est añ accn̄tale. ꝗ. Et p̄ diuidit dr̄am eo ꝙ multipliciꝛ dr̄. ꝛ hoc facit vt eliciat membꝝ qđ h̄ est p̄dicabile ab alijs distinctū. dicens. Dr̄ña dr̄ tripl'r. s. coīter. ꝓprie. ꝛ magis ꝓprie ꝛc̄.

Or Qualis sit ista diuisio dr̄ñe. Dōm ꝙ si ponatur diuisio dr̄ñe sic. Dr̄ñaꝝ. alia cōis. alia ꝓpria. alia magis ꝓpria. tunc est diuisio subiecti in accidentia. qꝛ cōe ꝓpriū ꝛ magis ꝓpriū accidūt dr̄ñe. Si ꝟo sic ponatur. dr̄ñaꝝ alia est dr̄ña cōis. alia est dr̄a ꝓpria ꝛc̄. hꝫ modum diuisiōis totius in mō in ptes in mō. sed est diuisio analogi in sua analogata.

Pro quo notandum ꝙ ista membra possunt dupl'r ordinari. vno modo quo ad nos. ꝛ sic dr̄a cōis est primū. deide ꝓpria. ꝛ vltimū dr̄ dr̄a magꝭ ꝓpria. Alio mō pn̄t ordinari q̄ ad naturā. ꝛ sic dr̄a magꝭ ꝓpria est prior. Rō p̄mi est. qꝛ quo ad nos accn̄tia sunt notiora substātijs. ꝛ iterꝝ cōe ē notius ꝓprio. igiꝛ dr̄ña cōis p̄cedit ꝓpriā. ꝛ ꝓpria magis ꝓpriā. Rō secūdi est. qꝛ

dr̃ia magis ꝓpria sumitur a forma substãtiali. sed substantia naturaliter
est añ accidens. Et potest sufficientia istaꝝ acceptionũ sic sumi. nam oĩs
dr̃ia facit differre vnũ ab alio. vel ergo facit differre essentialiter vel acci-
dentaliter. Si essentialiter sic est differentia magis propria. Si accidenta
liter hoc est dupliciter. vel facit differre per accidens separabile quod ha
bet esse variabile in suo subiecto. ⁊ sic est differentia cõmunis. aut per ac-
cidens inseparabile quod habet causam permanentem ⁊ stantem in sub-
iecto. ⁊ sic est differentia propria.

Ar Duo primi modi continentur sub predicabili accidente. ergo ma-
le dicuntur differẽtie. consequentia tenet. qꝛ sunt predicabilia di-
stincta. Dicendum ꝙ differentia magis ꝓpria est distinctum predica
bile contra accidens. non autem alie. Pro quo notandum ꝙ due pͥme
acceptiones differentie non continentur sub isto predicabili. sed solũ ter-
cia. quia prima acceptio differentie continetur sub quinto predicabili. s.
accidente. vt sedere ⁊ stare sunt differentie communes. ⁊ continentur sub
predicabili accidente. ⁊ secunda acceptio differentie continetur sub pro-
prio. si inseparabile exponitur negatiue. vt quando insepabile valet tan-
tum quasi nullo mõ separabile. quo modo ꝓprium dicit̃ inseparabile ac-
cidens. Si aũt insepabile exponatur priuatiue. quasi difficulter sepabile.
quo modo albedo in cigno est inseparabilis sic continetur sub accidente.
quia tale insepabile est accidens cõmune.

Ar Nullum vniuocum habet plures acceptiones. sed differentia est
quid vniuocum. ergo non habet istas acceptiones. Minor proba-
tur. quia est predicabile quod debet esse vniuocum. Dicendum ꝙ nullũ
vniuocum vniuoce sumptum habet plures acceptiones. sed differẽtia vt
hic diuiditur est quoddam analogum. ⁊ differentia magis propria solum
est hic predicabile ab alijs distinctum. ⁊ non habet aliquas acceptiones
de quibus analogice dicatur.

Ar Sortes ⁊ plato differunt abinuicem. ⁊ non ꝑ aliquam istaꝝ dr̃aꝝ.
ergo diuisio est insufficiens. Dõm ꝙ sortes ⁊ plato non drũt per
dr̃ias formales. ſ solũ materiales. h aũt sumit̃ diuisio dr̃ie ſm diuisionẽ
forme. que sepat ⁊ distinguit. vtꝫ. vij. metha.

Ar Cõtra primũ mẽbꝝ ⁊ eiꝰ descriptionẽ. idẽ nõ est diuidẽs ⁊ diuisum
ſ dr̃a in cõi h diuidit̃. g̃ ñ erit mẽbꝝ diuidẽs Dõm ꝙ dr̃a dr̃ cõis
duplr̃. vno mõ ꝑ p̃dicationẽ. qꝛ cõiter p̃tur de alijs mẽbris. ⁊ sic dr̃a cõis
diuidit̃. Alio mõ dr̃ cõis rõe vsus. qꝛ. s. ẽ in vsu cõiter loquentiũ. ⁊ sic dr̃a
cõis ẽ mẽbꝝ diuidẽs. Et qñ replicat̃. illud qd̓ est cõe multis facit ↄuenire
g̃ nulla dr̃a dr̃ cõis. Dõm ꝙ dr̃ia nõ dr̃ cõis. qꝛ est in rebꝰ quas facit dif
ferre. quia sic faceret cõuenire. ſ dr̃ cõis. quia est in vsu cõiter loquentiũ.
i. in vsu vulgarium. Vñ cognoscere dr̃iam magis propriã cõuenit sapien
tissimis. ⁊ cognoscere dr̃iam ꝓpriam cõuenit sapientibus. ſ cognoscere
dr̃iam cõem conuenit rudibus ⁊ vulgaribus.

Ar Idem non potest differre a seipso ergo male dicitur ꝙ sortes sedẽs
differt a seipso non sedente. Antecedens probatur. quia idem est
sibijpsi maxime idem cum quo non stat aliqua differentia.
Dicendum ꝙ idem differre a seipso potest intelligi dupliciter. Uno modo

eſſentialiter.⁊ ſic eſt falſum. Alio modo alteritate quadam ⁊ accidentali/ ter.⁊ ſic eſt verum.quia maxima ydentitas eſſentialis ſtat cum diuerſita/ te accidentali.ſicut aqua calida differt a ſeipa frigida.non ꝗdem eſſentia liter ꝫ accidentaliter tm̄.

Ar Idē nō pt a ſe vere negari.ꝫ nō pt a ſeipo accn̄taliter differre.ɔn̄a ꝓ batur.qꝛ dr̄a eſt inter illa q negātur de ſeinuicē. Dōm ꝙ lꝫ idem ſumptū ſine addito nō poſſet de ſe negari.tn̄ idē ſumptū ſub vno acciden te pt a ſe negari ſumpto ſub alio.⁊ lꝫ iſta nō ſit vera.ſortes nō ē.tn̄ iſta ē vera ſortes ſedens non eſt ſortes ambulās.⁊ lꝫ idem nō poſſet ſubeſſe illis ac/ cidentibus ɔrijs actu.tn̄ bene ſucceſſiue.

☞Ar.Sedere ſtare ⁊ hmōi ſunt accn̄tia.ꝫ nō ſunt drn̄e. Dōm ꝙ negan/ do ɔn̄am.qꝛ drn̄e cōes ⁊ aliq ꝓprie ſunt accn̄tia.cuiuſmōi ſunt ſedere.ſta/ re ⁊ albedo in cigno.dr̄e āt magꝭ ꝓprie non ſunt accn̄tia.eo ꝙ talis dr̄a eſt diſtinctū pdicabile ab alijs.Et nō eſt incōueniēs ꝙ vnū ⁊ idem hēat mo/ dum drn̄e ⁊ accn̄tis reſpectu diuerſoꝝ.qꝛ ſedere ſtare ſunt accidētia inꝗtum compant ad ſubiecta ꝗbus.inſunt.ꝫ ſunt dr̄e inꝗtū faciūt differre il la ſubiecta quibus inſunt ab alijs ꝗbus non inſunt.

Ar Cōtra diffinitionē dr̄e ꝓprie.Prope paſſiones ſunt dr̄e ꝓprie.⁊ tn̄ n̄ ſunt accn̄tia inſepabilia.ꝫ diffinitio ē incōueniēs.Scd̄a ps ꝓba tur.quia nō ſunt accn̄tia. Dōm ꝙ accn̄s capit dupl'r.vno mō ꝓprie ꝓ ac/ cidente pdicabili.⁊ ſic ꝓpriū nō ē accn̄s.Alio mō cōiter ꝓ accn̄te pdicamē tali.qđ ſe extēdit ad oēꝫ entitatē inherentē alicui.ſiue ħ fuerit ɔuertibili ter ſiue nō.⁊ ſic ꝓpria paſſio eſt accn̄s.⁊ ē inſepabile. Pro ꝗ nota ꝙ inſe pabile pt dupl'r exponi.vno mō negatiue.⁊ ſic inſepabile valet tm̄ ꝗ̄ nullo mō ſepabile.⁊ ſic ꝗlibet ꝓpria paſſio eſt accn̄s inſepabile. ſicut riſibilitas in hoīe.Alio mō puatiue.⁊ ſic inſepabile valet tm̄ ſicut difficulꝰ ſepabile.⁊ ſic aliq accn̄tia cōia dicūt īſepabilia ſicut cicatrix cū ex vulnē occaluerit.

☞Arguit.dr̄a dr̄ ꝓpria a ꝓprio.ꝫ ſimū ⁊ aqlum nō ſunt accn̄tia ꝓpria.er/ go non ſunt drn̄e ꝓprie. Minor ꝓbat.qꝛ fluūt ex pncipijs indiuidui. Dōm ꝙ drn̄a nō dr̄ ꝓpria a ꝓprio vt ē pdicabile q̄rtū.ꝫ a ꝓprietate deter/ minati ſubiecti.qđ ē ꝑ ipam diſtinguibile.ſiue ħ ſbiectū ſit ſpēs ſiue indi uiduum.⁊ ſic ſimū ⁊ aqlum ſunt accn̄tia ꝓpria.nō āt pͦ mō.alꝭ em̄ oēs ho mines eēnt ſimi vel aqli.qđ eſt falſum.qꝛ accn̄s ꝓpriū cōſequit principia ſpēi.⁊ ineſt om̄ibus indiuiduis illiꝰ ſpēi.

Ar Cōtra diffinitionē dr̄e magꝭ ꝓprie ſic.Senſibile eſt dr̄a magꝭ ꝓpria ⁊ nō eſt ſpecifica.vt teſtant oēs rōnales phi.ꝫ ⁊c̄. Dōm ꝙ dr̄a dr̄ dupl'r ſpecifica.vno mō qꝛ ē ſpēi ſpecialiſſime ɔſtitutiua ⁊ ſic diſtinguitur ɔ dr̄am genericā.Alio mō dr̄ ſpecifica qꝛ eſt cuiuſcūꝗ ſpēi ɔſtitutiua ſiue fuerit ſpecialiſſima ſiue ſubalterna.⁊ ſic capit in ꝓpoſito.

☞Arguit.Iſta diffinitio cōuenit alijs a diffinito.ꝫ nō eſt bona. Ān̄s pro batur.quia cōuenit aīe rōnali.ꝗ tn̄ non eſt drn̄a magis ꝓpria.cū non ſit p dicabile. Dōm ꝙ ſpecificū capit dupl'r.vno mō vt idē eſt qđ ſpēm conſti tuens.⁊ ſic aīa rōnalis nō eſt ſpecifica.Alio mō capit ſpecificū vt ideꝫ eſt qđ ſubſtātiale aut ſubſtātialiter aliꝗd cōſtituēs.⁊ ſic aīa rōnalis ē ſpecifi ca.Sꝫ primo mō capit ſpecificum in diffinitione drn̄e. quo mō rationale eſt dr̄a.quare dicit Porphirius.ꝙ homo differt ab aſino rationali quali/

tate. Et qñ replicať rõnale nõ eſt q̄litas.qꝛ ē ſbſtãtia.ğ male dicit Porphiri⁹.ꝙ hõ differat ab aſino rõnali q̄litate. Dicendũ ꝙuis rõnale non ē q̄litas ſm rem eſt tñ q̄litas ſm modũ.eo ꝙ modus q̄litatis ē p̄dicari in q̄le.ƀ dñtia p̄dicať in quale.igiť ⁊c̄.

Ar Rõnale eſt dñtia ꝓpria cũ ñ ſit accñs.ğ nõ ē dña magis ꝓpria. Tenet cõſequẽtia.qꝛ ibi arguiť a poſitiuo ad cõꝑatiũ negatiue. Dicendũ ꝙ magꝭ ꝓpriũ nõ capiť hic vt ē cõꝑatiu⁹ de ly ꝓpriũ.ƀ vt ē idez q̄ȯ ſubſtãtiale vel ſpecificũ.⁊ ꝑ ipm circũloq̄nur differẽtiã:que facit differre ſpecifice ⁊ eſſentialiter.

Querit Quot ſint diuiſiõe dñe. Dicẽdũ ꝙ q̄nqꝫ q̄s ponit Porphirius.⁊ patẽt hoc metro.Alterat ⁊ ſeꝑat.ꝑ ſe magꝭ edificatqꝫ. Prima diuiſio eſt.dñtiaꝝ quedã facit alteratũ ⁊ q̄dã aliud. Exẽplũ primi.vt cõis ⁊ ꝓpria. Exẽplũ ſcd̄i.vt dña magꝭ ꝓpria. Scd̄a diuiſio eſt.dñtiaꝝ q̄da ſũt ſeꝑabiles ⁊ q̄dã inſeꝑabiles. Exẽplũ primi.vt dñtia cõis. Exemplũ ſcd̄i.vt dñtia ꝓpria ⁊ magis ꝓpria. Tercia eſt dñtiarũ inſeꝑabiliũ quedam ſunt ꝑ ſe.vt dñtia magis ꝓpria ⁊ quedã ꝑ accidens.vt dña ꝓpria. Quarta eſt.differentiarũ quedã ſuſcipiunt magis ⁊ minus.⁊ quedam nõ. Exemplũ primi vt differẽtia cõmunis. Exemplũ ſcd̄i.vt differentia magis ꝓpria. Quinta eſt differentiaruz quedam eſt diuiſiua ⁊ quedam conſtitutiua

Ar Oĩs dña facit alteratũ.ğ prima diuiſio mala. Añs ꝓbať ꝑ Porphiriũ.q̄ dicit ꝙ vlr oĩs dĩa alteratũ facit cuilibꝫ adueniẽs. Dicẽdũ ꝙ alteratũ dupľr capiť.vno mõ cõiť ꝓut dicit diuerſitatẽ eſſentialẽ vel accidentalẽ.⁊ ſic intelligiť dictũ Porphi. Alio modo ſpecialiter ꝓut tm̃ dicit diuerſitatẽ accidentalẽ.⁊ ſic non oĩs dĩa facit alteratũ.ſed q̄dã faciunt aliud.i.diuerſitatem eſſentialem.

Ar Accidẽs diuidiť ꝑ ſeꝑabile ⁊ inſeꝑabile.ğ dĩa nõ põt ſic diuidi. Tenet ꝯſequẽtia qꝛ diuerſoꝝ generũ ⁊ nõ ſbalternatim poſitoꝝ diuerſe ſũt ſpẽs ⁊ dĩe.vt inq̄t regula antepredicamẽtalis. Dicendũ ꝙ ſeꝑabile ⁊ inſeꝑabile abſolute non diuidũt differentiã ƀ cũ implicatione diuiſi.⁊ ſic non diuidũt accidens.

Ar Propriũ p̄dicať de ſpẽ ꝑ ſe.ğ nõ ē accñs. Probať añs ꝑ phm̃ p̄mo Poſterioꝝ. Dicendũ ꝙ aliť loquiť de ꝑ ſe Porphi.⁊ aliť Areſto.qꝛ Porphi.accipit ꝑ ſe ſolũ ꝓ p̊ mõ.ƀ Areſto.loquiť de ꝑ ſe penes ei⁹ latitudinẽ.ponẽdo modos eius q̄ȯ eſt ꝑ ſe.⁊ diciť ꝑ ſe ſcd̄o modo quãdo ꝓpriũ predicať de ſpecie.

Ar Riſibile eſt dĩa ꝓpria ⁊ nõ ſuſcipit magis ⁊ minus.ğ male diciť ꝙ dĩa ꝓpria ſuſcipit magis ⁊ minus. Scd̄a ꝑs ãcedẽtis ꝓbať.qꝛ eſt ꝓpria paſſio que eq̄lr ineſt oĩbus indiuiduis. Dicẽdũ ꝙ riſibile capiť dupliciter.vno mõ ſm ſe inq̄ꝫtũ eſt paſſio hoĩs.⁊ ſic non ſuſcipit magis ⁊ minus. Alio mõ in ordine ad ſbiectũ cui ineſt.q̄ȯ meli⁹ vel pei⁹ ē diſpoſitum ad actũ ridẽdi.⁊ ſic riſibile ſuſcipit magis ⁊ min⁹:qꝛ vn⁹ hõ ē riſibilioꝛ q̄ꝫ alter.eo ꝙ vn⁹ hõ magis ridet q̄ꝫ alter. Sed diceres.ꝓpria paſſio nõ hꝫ cõtrariũ.ğ nõ põt ſuſcipe magis ⁊ min⁹. Dicẽdũ ꝙ nõ oĩs ſuſceptio magꝭ et min⁹ cauſať ꝑ admixtionẽ cõtrarij.ƀ etiã fit in ordine ad ſubiectũ cui ineſt: ſm ꝙ vnũ ſubiectũ eſt magis diſpoſitũ ad actũ q̄ꝫ aliud.

Ar Una ē dīa q̄ ē diuisiua ꝛ cōstitutiua. ꝰ q̄nta diuisio nō ē bona. Añs ꝓbat. qꝛ sensibile diuidit h̄ genꝰ corpꝰ aīatū. ꝛ cōstituit aīal. Dicendū ꝙ vna ꝛ eadē dīa est diuisiua ꝛ cōstitutiua nō respectu eiusdē ꝫ respectu diuersoꝝ. qꝛ ē diuisiua gīl ꝛ cōstitutiua spēi. ꝛ ꝰ ista diuisio vltima nō est diuisio in diuersas res ꝫ in oppositos modos eiusdē rei.

Et diffinit sic. Differētia ē qđ p̄dicat de plibꝰ differētibus spē in eo qđ q̄le. vt rōnale p̄dicat de hoīe ꝛ đ dijs que sūt differētia spē. Sumꝰ eñ rōnales nos vt dij. vt vult porphiriꝰ: sed mortale nobis additū separat nos ab illis. Illud aūt dicit p̄dicare in quale. qđ cōuenienter rñdet ad interrogationez factā ꝑ quale. Cū eñ dicit qualis est homo cōueniēter respōdet rōnalis: ꝛ ideo rōnale p̄dicat de hoīe in quale.

Supius positꝭ acceptōnibꝰ dīe. eligit terciā. q̄ est vnū p̄dicabile ab alijs distinctū. ꝛ eā duplr diffinit. p̄ sic. Dīa est qđ p̄dicat de plibꝰ spē dīntibus in eo qđ q̄le. vt rōnale p̄dicat de hoīe ꝛ de dijs q̄ dīnt spē. In q̄ diffōe vīe ponit loco generis. ꝛ refert ꝑ hoc relatiuū quod. sed totū quod sequitur ponit loco differentie. ꝙ aūt differētia p̄dicet in quale ꝓbat in textu a signo. vt clare ptꝫ intuenti.

Qr Utrū dīa in rōne distincti p̄dicabilis accepta cōueniēt sit in textu prima diffinitione diffinita. Pro rñsione notandū ꝙ q̄nqꝫ sūt diffinitiones dīe f̄m Por. Prima est. dīa est q̄ abūdat spēs a genere. Scđa est. dīa est quod p̄dicat de plibus spēbus differentibus ꝛc̄. Tercia differētia est. que apta nata est diuidere genus ꝛ ea que sub genere posita sunt. Quarta dīa est qua differūt a se singula. Quinta est. dīa est q̄ ꝯducit ad eē rei. ꝛ eiꝰ qđ est esse rei ps est. Quarū diffinitionū declaratio sufficient habet in Porphi. Qđ aūt diffinitio hic posita sit bona sufficienter patet ex declaratione circa textum habita.

Ar Ista diffō dīe nō cōuenit oī cōtēto sꝫ diffinito. ꝰ nō ē bona. Añs ꝓbat. qꝛ nō cōuenit albedini ꝛ nigredini q̄ tñ sūt dīe. Dicēdū ꝙ nō sūt dīe magꝭ ꝓprie q̄ hic diffinit: ꝫ sūt dīe cōes. Et qñ replicat. diffō dīe nō cōuenit omī dīe. ꝰ ꝛc̄. Probat. qꝛ nō cōuenit dīe vltime q̄ est conuertibilis cū spē. ꝛ ꝰ nō potest p̄dicari de plibus dīntibus spē. vt rōnale est dīa vltima: ꝛ solū p̄dicat de hoīe ꝛ indiuiduis eius. Dicendū ꝙ q̄ñcunqꝫ dat aliq̄ diffinitio cōis analogi. tūc illa dꝫ cōuenire principaliori analogato q̄ ad oēs suas ptes ꝛ posteriori q̄ ad aliquas. ꝫ dīa analagice dicit de differentia generica ꝛ specifica. ꝛ ꝑ prius dicit de generica. idō diffinitio f̄m se totā sibi cōuenit. ꝛ dat specifica solū q̄ ad aliquas pticulas.

Ar Ista diffō dat de dīa in rōne p̄dicabilis. ꝫ dīa vltīa ē p̄dicabile. ꝰ diffō dꝫ sibi cōuenire. Dicēdū f̄m aliq̄s ꝙ dīa vltima nō est p̄dicabile ꝓprie sumptū ꝫ cōit sumptū. Meliꝰ tñ dicit ꝙ sit p̄dicabile ꝓprie sumptū. ꝛ ꝙ diffō sibi nō cōuenit ideo est. qꝛ Pe. hys. sumpsit illā diffōez a porphi. qui diuidit dīam genericā. Et qñ querit q̄re porphi. nō posuit vnā dif

finitionē que cōueniret oī dr̄e taꝫ generice ꝙ̄ specifice. vt dicēdo. dr̄a ē q̄d p̄dicat̄ de plib' in eo q̄d q̄le. Dicit̄ ꝙ ideo. qꝛ dr̄e vltime nō sūt nob̄ cognite. ⁊ ḡ nō cadūt sub diffōe. ſ Porphi. diffinit dr̄aꝫ nob̄ cognitā cuiuſmodi est dr̄a generica. in cui' diffōe etiā cōprehendit̄ dr̄a specifica. Et qn̄ dicit̄. Porphi. exemplificat de dr̄a specifica. Dicendū ꝙ ſm eū rōnale nō ē dr̄na specifica. Etiā exemploꝝ nō ſp reqrit̄ veritas: qꝛ dicit ph̄s p̄ Prioꝝ. exempla ponim' nō vt ita sint. ſ vt sentiant addiscētes.

Ar̄ Omne p̄dicabile p̄dicat̄ de plibus. ſ dr̄a vltima siue specifica nō p̄dicat̄ de plib'. ḡ nō est p̄dicabile neqꝫ ſb aliq̄ cōtinet̄. Maioꝛ ptꝫ ex diffōe p̄dicabilis. Minoꝛ pbat̄. qꝛ solū p̄dicat̄ de vna spē. Dicendū ꝙ̄uis dr̄a vltima non p̄dicat̄ de plibus īmediate tn̄ bene mediate. scꝫ mediante spē. ⁊ hoc sufficit. qꝛ nō ē de rōne p̄dicabilis īmediate p̄dicari de plibus. sicut etiā infra dicet̄ de ꝓprio. Est ḡ dicendū ꝙ dr̄a specifica ꝯtinet̄ ſb dr̄a ſ diffinita. qꝛ cū illa cōuenit in mō p̄dicādi ⁊ nō cōtinet̄ ſb specie cū q̄ cōuertit̄. Et qn̄ dicit̄ de eisdē essentialr̄ ⁊ cōuertibilr̄ idē est iudiciū. ⁊ p ꝯn̄s rationale erit spēs sicut hō. Dicendū ꝙ de eisdē essentialr̄ ⁊ cōuertibilr̄ idē ē iudiciū q̄ ad reꝫ ſcatā: ſ nō q̄ ad modū p̄dicādi qꝛ mod' p̄dicādi nō sumit̄ a re ſcata: ſ sumit̄ a mō ſcādi. ⁊ qꝛ hn̄t aliū modū ſcādi. etiā habent aliuꝫ modū p̄dicādi. penes quem predicabilia distinguunt̄.

Ar̄ Sicut se habet spēs ad gen'. ita se habet dr̄a specifica ad dr̄am genericā. ſ spēs est distinctū p̄dicabile a genere. ḡ etiam dr̄a specifica erit distinctū p̄dicabile a dr̄a generica. Dicendū ꝙ nō est p oīa sile. qꝛ genus ⁊ spēs habēt diuersa subiicibilia. ſ dr̄a generica ⁊ specifica hn̄t vnuꝫ subiicibile. qꝛ habēt ſp speciē. quare sub eodē p̄dicabili licꝫ analogice cōtinent̄. Etiaꝫ spēs ſbiicit̄ generi ⁊ gen' p̄dicat̄ de spē. vt hō est aīal. ſ vna differentia p se nō subiicit̄ alteri. nec vna differentia p se p̄dicat̄ de alia sumendo ambas differētias in rōne differētie. vt nō potest dici rōnale ē sensibile inq̄ꝫtū rōnale est differētia. licet bn̄ inq̄ꝫtū rōnale ꝯuertit̄ cū hoīe. Tercia dissimilitudo est qꝛ spēs determinat gen'. ſ vna differētia nō determinat aliā. qꝛ nulla differētia habet se p modū determinabilis: ſ ſp p moduꝫ determinātis. Vn̄ differētia ⁊ spēs different̄ determinant gen'. ſm ꝙ genus capit̄ dupliciter. vno modo vt est totū vniuersale. alio mō inq̄ꝫtum est totū potestatiū. mō spēs determinat gen' in rōne toti' vlis. ſ dr̄a determinat gen' in rōne totius potestatiui.

Ar̄ Nulla ps p̄dicat̄ de suo toto. ſ dr̄a ē ps spēi. ḡ nō pōt p̄dicari d̄ spē. Minoꝛ pbat̄. qꝛ gen' ⁊ dr̄a cōstituūt spēꝫ. Dicēdū ꝙ duplex ē ps vt sufficit ad ꝓpositū. scꝫ integralis. ⁊ talis nō p̄dicat̄ de suo toto. vt ista ē falsa p̄dicatio dom' ē paries. Alia ē ps essentialis siue diffinitiua ⁊ illa bene pōt p̄dicari de suo toto. ⁊ sic dr̄a est ps.

Ar̄ Dr̄a etiā generica p̄dicat̄ de vna sola spē. ḡ nō p̄dicat̄ d̄ plib'. An̄s pbat̄. qꝛ dr̄a cōstituit vnā spēm. ḡ tm̄ p̄dicat̄ de vna spē. Dicēdū ꝙ̄uis īmediate p̄dicat̄ de vna spē. tn̄ mediate p̄dicat̄ de plibus spē dr̄ntibus. pꝛ illa species vlterius est diuisibilis in species.

Qr̄ Quare dr̄a p̄t in q̄le. Dicendū ꝙ ħ pbat̄ fieri duplr̄. p̄ pbat̄ signo q̄d est tale. qꝛ cōuenient̄ rn̄det̄ ad interrogatōem factā p quale. vt cum querit̄ qualis est homo cōuenient̄ respondet̄ rōnalis. Scdo pbat̄

rõne. qz illud qd habet rõnẽ forme siue q̃litat᷑ p̃dicaẗ in q̃le. cũ de rõne forme sit q̃lificare: ꝫ d̃ia hʒ rõnẽ forme siue q̃litat᷑. ꝗ p̃dicat in q̃le. Minor pz qz sicut statua est q̃d cõpositũ ex ere ⁊ figura. ⁊ es est materia statue: ꝫ figura est forma eiꝰ. sic etiã species est q̃d cõpositũ ex genere ⁊ differẽtia. ⁊ genus est materia speciei: ꝫ differentia est forma eiꝰ.

Ar Phus dicit. vij. metaph. ꝙ oẽs ptes diffõis sũt forme. ꝗ nlla ps est eꝰ materia. Dicẽdũ ꝙ lʒ oẽs ptes compate ad diffinitũ sint forme qm̃ de ip̃o formal̃r ⁊ q̃dditatiue p̃dicant᷑. tñ ptes sibijnuicẽ compate non oẽs sũt forme vt patuit. Et qñ dicit phs. ij. de aĩa noiat formã qd q̃d ẽ esse non aũt materiam. igiẗ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ forma diciẗ quod q̃d est esse. nõ q̃n materia concurrat. sed hoc diciẗ eo ꝙ forma est principalior ps ⁊ completiua diffinitionis. vel quidditatis.

Ar Illud p̃dicaẗ in q̃d qd cõuenienẗ rñdeẗ ad interrogatõnez factã ꝑ q̃d. ꝫ d̃ia est hmõi ꝗ ⁊c̃. Minor ptʒ. qz cũ queriẗ q̃d est hõ. cõuenienẗ rñdetur rõnalis. Dicendũ ꝙ d̃ia bene predicat in quid ꝫm esse. ꝫ non ꝫm modum. qz d̃ia nõ dicit quidditatẽ ꝑ modũ quidditatis. ꝫ ꝑ modũ qualitat᷑. Modus aũt predicandi sumiẗ a modo significandi.

Ar Nulla bona diffinitio debʒ cõuenire alteri a diffinito. ꝫ ista hmõi ꝗ ⁊c̃. Minor ptʒ. qz cõuenit accidẽti. nã albũ p̃dicaẗ de plibꝰ d̃nti bus spẽ in eo qd quale. vt cũ queriẗ. q̃lis ẽ hõ: cõuenienẗ rñdet albꝰ. Dicendũ ꝙ d̃ia p̃dicaẗ in q̃le essentiale. ꝫ accidẽs p̃dicaẗ in q̃le accidẽtale. et sic excludiẗ ꝑ illã pticulã q̃le. qz in illa diffõne poniẗ q̃le ꝑ q̃li essentiali.

Pro q̃ notandũ ꝙ triplex ẽ q̃le. scʒ q̃le gl̃. q̃le spẽi ⁊ q̃le indiuidui. Quale gl̃ est d̃ia q̃lificans siue diuidẽs aut determinãs ip̃m genꝰ. Sʒ q̃le spẽi est ꝓria passio fluẽs ex principijs speciei vt risibile. Quale aũt indiuidui est accñs cõe fluens ex principijs indiuidui. vt sedere stare.

Differẽtia ẽ q̃ abũdat spẽs a genere. vt hõ abũdat ab aĩali his differẽtijs. q̃ sũt rõnale ⁊ mortale.

Hic ponit scd̃am diffõem d̃ie q̃ cõuenit sibi ꝑ cõpatõez ad spẽm quã cõstituit dicẽs. d̃ia est q̃ spẽs abũdat a genere. i. actu plus hʒ q̃ꝫ genꝰ. vt hõ habũdat ab aĩali his d̃ntijs. que sc̃ rõnale ⁊ mortale. ⁊ diff niẗ h̃ d̃ia tã generica q̃ꝫ specifica. tam vltima q̃ꝫ non vltima.

Or Utrũ d̃ia ꝫm ꝙ est spẽi cõstitutiua sit in textu bñ diffinita. Dicendũ ꝙ sic. qz abũdare ẽ plus alio ꝫm actũ ⁊ intellectũ cõtinere. ꝫ genus non hʒ actu aliquã d̃iam ꝑ quã diuidiẗ. Spẽs aũt hʒ actu vnã eo ꝙ essential̃r ꝑ eã cõstituiẗ. q̃re sequiẗ ꝙ spẽs abũdat a genẽ ꝑ d̃iam.

Ar Uniꝰ rei erit tm̃ vnica diffõ: ꝫ d̃a est prius diffinita ꝗ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ vniꝰ rei est tñ vna diffõ q̃dditatiua essentialis. ꝫ eius bñ p̃nt esse plures desc̃ptiones. Uñ ista est vna descriptio differentie. ⁊ daẗ de d̃ia in ordine ad speciem quã constituit. sed predicta diffinitio daẗ de differentia in rõne predicabilis. ergo ⁊c̃.

Ar Quascũqz d̃ias hʒ spẽs illas hʒ a genẽ. ⁊ cũ h̃ genꝰ hʒ alias d̃ias. ꝗ genus hʒ plẽs d̃ias q̃ꝫ spẽs. Dicendũ q̃ꝫuis genꝰ habet plẽs d̃ias ptãte q̃ꝫ spẽs. tñ spẽs hʒ plẽs actu. ꝫ abundare in ꝓposito est actu ⁊ intellectu plura hr̃e ⁊ includere. Diciẗ. actu. ꝑ qd excludiẗ genꝰ. Et dicit intellectu. ꝑ qd excludiẗ ꝓpriũ. qd non ẽ de intellectu spẽi. Uñ aliq̃d includit actu in

alio. est ipm includi vt fomā essentialr̄. ꝯ aliq̄d includi intellectu est ipm includi tanq̄ illud sine quo non pōt intelligi illud.

Ar Gen⁹ includit vnā dr̄az actu ꝛ duas in potētia. ergo gen⁹ abūdat a spē. Antecedēs ptz. qꝛ aīal est gen⁹: ꝛ includit istā dr̄am sensibile actu. ꝛ alias duas in potentia. Dicendū ꝙ aīal inq̄ꝫtū est spēs corpis aīati tūc includit vnā dr̄am actu: ꝯ nō inq̄ꝫtū est gen⁹. qꝛ aīal est vnū intermediū existens genus ꝛ spēs. gen⁹ respectu inferioris. ꝛ spēs respectu superioꝝ.

Ar Dr̄e opposite vt rōale ꝛ irrōnale p̄nt̄ de genere vera p̄dicatōe. ergo sil̄ actu sr̄ i gn̄e. ꝯn̄a tȝ. qꝛ dici de p̄suppōit esse in. An̄s pbat̄. qꝛ iste sr̄ vere. aīal ē rōnale: aīal est irrōnale. Dōm ꝙ ly actu capit̄ duplr̄. vno mō p pn̄tialr̄. ꝛ sic dr̄e opposite bn̄ sūt sil̄ in eodē gn̄e actu. Alio mō capit̄ formalr̄ ꝛ essentialr̄. ꝛ sic nō pn̄t dr̄e opposite esse actu in eodē genere.

Et sciendū ē, ꝙ eadē dr̄ā est diuisiuā ꝛ cōstitutiuā. sȝ diuisiuā generis ꝛ cōstitutiua spēi. vt rōnale diuidit aīal cū dr̄ā sibi opposita. scȝ irrōnale. Dicim⁹ em̄ aīaliū aliud rōnale: aliud irrōnale. ꝛ iste dr̄e ꝯstituūt diuersas spēs sub aīali. Dis em̄ dr̄ā adueniēs generi cōstituit spēȝ: ideo cōstitutiua siue specifica nōiat. Mortale em̄ additū sup hoc gen⁹ aīal. ꝯstituit hoīeȝ Et ob hoc dicit Boetius. ꝙ sola spēs diffinit

Hic consequēter ponit notabile in q̄ habet̄ vna diuisio dr̄e. dicēs ꝙ eadē est dr̄a diuisiua ꝛ cōstitutiua. vt in textu declarat̄. Est ergo diuisio talis. Dr̄a rū q̄dā est diuisiua ꝛ q̄dā cōstitutiua. Tūc ibi. Et ob h̄. Infert correlariū dicēs. ꝙ p̄pter ea que in textu dicta sunt sola spēs diffinit̄: qꝛ diffinitio cōstituit̄ ex genere ꝛ dr̄a. ꝯ sola spēs hȝ gen⁹ ꝛ dr̄aȝ. ergo ꝛc.

Ar Cōtra notabile. diuidere ꝛ cōstituere sūt actus oppositi: ꝯ opposita nō pn̄t eidē inesse. ergo nō ē eadē dr̄a diuisiua ꝛ cōstitutiua. Dicēdū ꝙ opposita nō pn̄t eidē inesse respectu eiusdē: ꝯ bn̄ respectu diuersoꝝ. Unde duplex est diuisio. quedam est in diuersas res: ꝛ in illa mēbra nō pn̄t coincidere. Alia est diuisio eiusdē rei in diuersos eius modos. ꝛ in illa membra pn̄t coincidere. respectu tn̄ diuersoꝝ. sicut rōnale est diuisiuū respectu generis scȝ aīalis. ꝛ constitutiuū respectu speciei scȝ hominis

Ar Dr̄a est diuisiua gl̄. ꝛ etiā diuisiua spēi. vtȝ p vnā diffinitionē dr̄e. que hr̄ a Porphi. ergo eadē dr̄a respectu diuersoꝝ ē diuisiua. Dōm ꝙ alit̄ dr̄a ē diuisiua gn̄is: ꝛ alit̄ diuisiua spēi. nā ē diuisiua gn̄is cōstituēdo sb gn̄e spēȝ. ꝛ ē diuisiua spēi inq̄ꝫtū distinguit vnā spēm ab alia.

Notandū Qꝛ dr̄a habet tres actus. Prim⁹ ē diuidere gen⁹. ꝛ ab illō actu vocat̄ diuisiua. Secūdus est constituere spēm: ꝛ ab illo vocat̄ cōstitutiua. Terci⁹ est distinguere siue facere differre ꝛ ab illo vocat̄ dr̄a: qꝛ iustū est vnūquodq̄ a fine appellari. vt dr̄. ij. d aīa.

Ar Mortale nō ē dr̄a. ergo male de eo hic exemplificat̄. Antecedēs pbat̄ qꝛ oīs dr̄a sumit̄ a forma: ꝯ mortale sumit̄ a materia. Scdo pbat̄. qꝛ dr̄a est extra intellectū gn̄is. ꝯ in hoc qd dicit̄ aīal rōnale intelligit̄ mor

tale. ꝫ non est differentia ei⁹. Dicendū ꝙ Petrus hyspa. hic insequitur Porphi. qui loquit̄ ſm falsam opinionē stoycorū.

Ar Gen⁹ dr̄a ꝓpriū ⁊ accn̄s diffiniunt̄ a petro hyspa. ⁊ tn̄ nō sunt species. ꝫ cōtradicit sibiipsi. Dicēdū ꝙ soli⁹ spēi est diffinitio ꝓprijssime dicta. s. q̇dditatiua ⁊ essentialis. ſ; gen⁹ dr̄a ꝓpriū ⁊ accn̄s pn̄t bn̄ diffiniri descriptōe q̄dā accidētali. ⁊ sic hn̄t modū spēi. licꝫ nō sint vere spēs.

Ar Substātia nō est spēs ⁊ tn̄ diffinit̄ diffinitōne q̇dditatiua ⁊ essentiali. vt substantia est ens ꝑ se. Dicendū ꝙ illa non est vera diffinitio quidditatiua ⁊ essentialis substātie. sed est vna descriptio: qꝛ ens nō ē genus. licet sit quid cōmuni⁹ ꝙ̄ substantia.

Ar Aīal diffinit̄ diffinitōe q̇dditatiua ⁊ essentiali. ⁊ tn̄ aīal nō est spēs sed gen⁹. ꝫ nō sola spēs diffinit̄. Prima ps āntis ꝓbat̄. qꝛ aīal est sb̄a corporea mixta aīata sensitiua. que q̇dē ē diffinitio q̇dditatiua ⁊ essentialis. Dicendū ꝙ aīal diffinit̄ vt spēs ſ; nō vt gen⁹. qꝛ aīal est gen⁹ subalternū. ⁊ sic potest esse gen⁹ ⁊ species. qꝛ species respectu suoꝝ superiorū ⁊ genus respectu suoꝝ inferiorū.

Propriū dicit̄ q̇druplr̄. Primo dicit̄ ꝓpriū qḋ inest alicui spēi ⁊ nō oī. vt esse medicū vel grāmaticū cōuenit alicui hoi: sed non omni.

Postꝙ̄ autor determinauit de gn̄e spē ⁊ dr̄a q̄ p̄dicant̄ essentialr̄. h̄ ɔn̄r determinat de alijs vlib⁹ siue p̄dicabilib⁹ q̄ p̄dicant̄ accn̄talr̄. ⁊ p̄ de ꝓprio. secūdo de accn̄te. Rō est. qꝛ ꝓpriuꝫ fluit ex principijs spēi. ⁊ accn̄s ex principijs indiuidui: ſ; spēs ē añ indiuiduū. igr̄ ⁊c̄. Scd̄a rō ē. qꝛ ꝓpriuꝫ p̄dicat̄ de suis sb̄ijcibilib⁹ cōuertibilr̄ ⁊ accn̄s nō cōuertibilr̄. ſ; illḋ qḋ p̄dicat̄ ɔuertibilr̄ hꝫ veriorē modū p̄dicādi ꝙ̄ illḋ q̇d p̄dicat̄ nō ɔuertibilr̄. Prio autē distinguit modos ꝓprij eo ꝙ ꝓpriū ē de numero eoꝝ q̄ ml̄tiplr̄ dicūt̄ dicēs. ꝙ ꝓpriū dicit̄ q̄druplr̄. Scd̄o ꝓsequit̄ mēbra diuisiōis ⁊ primo primū dicens ꝙ ꝓpriū p̄ mō ē q̇d cōuenit soli ⁊ nō oī. vt eē medicū ⁊ eē grāmaticum Et est rō illi⁹ modi. qꝛ ꝓpriū p̄ mō fluit ex principijs essentialib⁹ spēi. ſ; non necessario. ⁊ ꝑ hoc ꝙ fluit ex principijs essentialib⁹ cōuenit soli spēi. ꝑ hoc aūt ꝙ nō necessario ſ; libere ex eis fluit nō inest oī indiuiduo illi⁹ spēi. Sicut exēpli grā. esse grāmaticū causat̄ ex ꝓprijs principijs hoīs mediante intellectu ⁊ volūtate ſm ꝙ ad studiū applicat̄. ideo repit̄ forma illa vbi est intellectus ⁊ volūtas. ⁊ qꝛ volūtas cōtingēter ⁊ non necessario applicat̄ ad studiū: ideo nō inest omi indiuiduo. Et debet ibi capi esse grāmaticū vt dicit actū: qꝛ ſm ꝙ dicit aptitudinē ē ꝓpriū q̄rto mō. Et sili mō dōm est ḋ hoc qḋ ē esse medicuꝫ.

Or Utrū modi ꝓprij sint sufficient̄ assignati. Dicendū ꝙ sic. vtꝫ ꝑ sufficientiā que talis ē. Nā omē ꝓpriū fluit ex p̄ncipijs illi⁹ cui⁹ est. vel ergo illa principia sūt adequata ꝓprio vel inadeq̄ta Si sūt adequata hoc est duplr̄. vel principia subiecti excedūt ꝓpriū. ⁊ sic ē ꝓpriū p̄ mō. vel excedunt̄. ⁊ sic est ꝓpriū scd̄o mō. Si aūt sūt adequata scꝫ ꝙ principia subiecti adequant̄ ꝓprio. hoc ē iterū duplr̄. vel illa principia sunt intrāsmutabilia. ⁊ sic est ꝓpriū q̄rto mō. aut sūt trāsmutabilia. ⁊ sic est ꝓpriū tercio mō. Uel sic. Omē ꝓpriū fluit ab aliqua spē. vel ꝫ est cōuertibile cū tali specie. ⁊ sic est ꝓpriū q̄rto mō. vel nō. ⁊ hoc est duplr̄. qꝛ aut cōue-

nit omi τ soli τ hoc p aliquo tpe. τ sic est ppriū tercio mō. vel nō. hoc ē du
pliciter. qꝛ vel cōuenit soli τ nō omi. τ sic est ppriū primo mō. aut omi τ nō
soli. τ sic est pprium secūdo modo.

Ar Aresto. ꝑ Thopicoꝝ acceptōnes pprij sufficienter ponit. τ nō poit
nisi tres scꝫ ppriū ad aliqd. τ ppriū qn̄. τ ppriū simplr. ꝗ pe. hysp.
est supflu⁹. Dicendū Arest. sub vno mō cōprehēdit duos. qꝛ ppriū simplr
est ppriū qrto mō. τ ppriū qn̄ ē ppriū tercio mō. qꝛ qn̄ dicit tps. ꝫ pprium
ad aliqd hꝫ duos mōs sb se. s. ppriū ꝑ mō τ ppriū scd̄o mō. qꝛ inqꝫtū cōue
nit oī τ nō soli sic ē ppriū scd̄o mō. ꝫ inqꝫtū cōuenit soli τ nō oī. sic ē ppriū
ꝑ mō. ꝗ tale ppriū dicit ad aliqd. qꝛ vel excedit subiectuꝫ. τ sic est pprium
scd̄o mō. vel exceditᷣ. τ sic est ppriū primo modo.

Ar Omē accn̄s cōe fluit ex principijs indiuidui. ꝫ aliqd̄ ppriū ē accn̄s
cōe. ꝗ aliqd ppriū fluit ex pn̄cipijs īdiuidui. Dicēdū ꝙ illa maioꝛ
insufficiētia scd̄a nō ē ꝟa simplr. nisi spēs extēdat ad sbm. qꝛ oē pprium hꝫ
aliqd̄ sbiectū ex cui⁹ principijs fluit. Uel dicēdū ꝙ accn̄s cōe nō fluit ex pn̄
cipijs spēi absolute: ꝫ vt spēs respicit indiuidua.

Ar Est aliqs mod⁹ opposit⁹ tcio mō qͥ h nō poit. ꝗ sūt pl̄es ꝙ̄ qtuoꝛ. ań̄s
pbatᷣ. qꝛ aliqd cōuenit oī τ sp ꝫ nō soli: sic ptꝫ de albedine niuis. τ
alijs accn̄tib⁹ insepabilib⁹. Dicēdū ꝙ ille mod⁹ nō ē possibilis. qꝛ ppriū
ꝫm oēs suos modos respicit determinatā cām sue inherētie. ꝫ mltiformes
τ indeterminate sunt cāe accn̄tiū insepabiliū que impediūt pprietatē eoꝝ
ex alijs eī causis inascitᷣ albedo niui. τ ex alijs causis dētibus τc̄.

Ar Illud qd̄ inest spēi cōuenit oīb⁹ indiuiduis illi⁹ spēi. ꝗ p h ꝙ ppriū
ꝑ mō inest soli spēi etiā ierit oī indiuiduo illi⁹ spēi. Ań̄s pbatᷣ p sile
qꝛ aīal inest hoī τ oīb⁹ indiuiduis hoīs. Dicēdū ꝙ illud qd̄ inest essenti
aliter τ nccārio spēi etiā inest oī indiuiduo illi⁹ spēi. ꝫ nō oꝫ de illo qd iest
accn̄talr. ꝫ ppriū ꝑ mō accn̄talr inest spēi. vn̄ duplr aliqd cōuenit supiori.
vno mō accn̄talr: τ tale cōuenit cuilibet cōtento sub ipo. Alio modo con-
tingentᷣ τ accn̄talr. τ tale nō oꝫ cuilibet inferiori ꝯuenire maxime qn̄ ꝯseqͥt

Ar Medicū esse nō cōuenit soli hoī pn̄cipia spēi libē τ cōtingenter.
ꝗ nō est ppriū ꝑ mō. Ań̄s pbatᷣ duplr. Primo qꝛ ꝯuenit angelis. s.
raphaeli. sicut ptꝫ in hoc metro. Mich. pax diuna. ga. fortis. ra. medicina.
Scd̄o pbatᷣ. qꝛ cōuenit etiā canib⁹ vtꝫ in his ꝟsib⁹. Cōditōe bona sūt i ce
ne bis duo dona. Est lingua medic⁹: dn̄oq3 fidelis amicus. Sentit odora
tu: fugit ei⁹ latro latratu. Dicendū ad primū ꝙ dn̄ter angelus τ hō sunt
medici. nā angel⁹ ē medic⁹: qꝛ habet scientiā medicinalē cōcreatā: ꝫ hoīes
sūt medici: qꝛ hn̄t scientiā medicinalē p studiū τ laborē acqͥsitaꝫ. Ad scd̄m
dicitᷣ ꝙ canis ē medicus ꝫm ptē. scꝫ ꝫm linguā. τ ꝗ nō seqͥtᷣ. canis ē medi-
cus ꝫm linguā: ꝗ est medicus. qꝛ ibi arguitᷣ a dicto ꝫm qd ad dictū simplr.
Etiā canis ꝫm linguā ē medicus naturalis: ꝫ nō artificialis. qꝛ nō ab arte
medicine que acqͥritᷣ p studiū τ laborē: ꝫ cōuenit canib⁹ a natura tm̄. qꝛ ca
nis est aīal colericū. τ ꝗ habet linguā siccaꝫ. τ qꝛ lingua ei⁹ sicca ē lambit τ
extrahit prauos humores. qbus abstractis fit conglutinatio laterū illoꝝ
vulnerum τ sanantᷣ.

Ar Omēs hoīes naturalr scire desiderāt. vt dicitᷣ ꝑ meth. ꝗ esse medi-
cū cōuenit omi hoī. tenet ꝯn̄a qꝛ medicīa ē sciētia. Dicēdū ꝙ oēs

hoies bñ sũt medici aptitudine ɀ nõ actu. ß eẽ medicũ vt ẽ ꝓpriũ ꝑ mõ nõ debet dicẽ aptitudinẽ ß actũ. sicut etiã dicebat̃ de ħ qð ẽ eẽ grãmaticũ.

Ar Ois hõ est aptitudine medicus. ğ ois hõ est medic⁹. cõsequẽt a ꝓ baẗ ꝑ silẽ. qꝛ oĩs hõ est aptitudine risibilis. ğ omĩs hõ ẽ risibilis bene sequiẗ. Dicendũ ꝙ nõ est silẽ. qꝛ illa q̃ sunt ꝓpria primo mõ sunt ĩ prima spẽ qualitatis. ß illa q̃ sunt in prima spẽ q̃litat̃ dicũt actũ. ɀ nõ possunt sua subiecta denoĩare nisi actu insint. illa xo que sũt in scð̃a spẽ q̃litatis dicũt aptitudinẽ. ɀ ğ talia ꝓpria denoĩant sua subiecta cũ aptitudine.

Scðo mõ diciẗ ꝓpriũ. qð inest oĩ ɀ nõ soli. vt eẽ bipede inest omĩ hoĩ ɀ nõ soli. qꝛ etiã inest auibus.

Hic ponit scðm modũ ꝓprij dicẽs. ꝓpriũ scðo mõ ẽ qð cõuenit oĩ ß nõ soli. vt esse bipedez. Rõ. qꝛ tale ꝓpriũ fluit ex principijs cõib⁹ diuersaꝝ speꝝ necessario. ɀ ꝑ ħ ꝙ fluit ex p̃ncipijs cõib⁹. sic nõ cõuenit soli. ß ꝑ ħ ꝙ fluit ex illis necessario. sic cõuenit oĩ. Sicut exẽpli grã. esse bipedẽ seq̃t formã rei. q̃ neccio exigit talẽ dispositionẽ ad ħ ꝙ exerceat suas opatões. s. ꝙ gradiat̃. ɀ qꝛ nõ solũ forma vni⁹ spẽi. vt hoĩs reqrit talẽ dispõem: ß etiã plẽs alie. vt auiũ. ideo esse bipedẽ nõ solũ cõuenit hoĩ. ß etiã auibus.

Ar Esse aĩal cõuenit omĩ hoĩ ɀ nõ soli. ğ ẽ ꝓpriũ scðo mõ. Dõm ꝙ hoc xbũ cõuenit in ꝓposito tñ valet sic̃ accidit in signũ cui⁹ Por. dic̃ ꝓpriũ scðo mõ ẽ qð accidit oĩ. ß aĩal nõ accidit hoĩ eo ꝙ est ð essentia eius ɀ ğ nõ est ꝓpriũ scðo mõ. Uel põt dici ꝙ aliq̃d cõuenit alteri dupl̃r. vno mõ essential̃r. alio mõ acc̃ital̃r. Uñ q̃uis omĩ homĩ cõueniat aĩal essentialiter non tñ accidentaliter sicut hic accipiẗ.

Ar Ultima dĩa spei nõ accidit spẽi. ß bipes est vltima dĩa spẽi. s. hoĩs. ğ nõ accidit hoĩ. Minoꝛ ꝑꝫ sic diffiniẽdo hoiem. Hõ ẽ aĩal gressibile bipes. Dicendũ ꝙ bipes bene poniẗ in diffinitione descriptiua hoĩs. ß nõ quidditatiua ɀ essentiali. Etiã bipes poniẗ loco dĩe ad circũloquendum cũ alijs particulis dĩam ꝓpriã hoĩs. ß non est dĩa ꝓpria.

Ar Esse bipedẽ nõ cõuenit omĩ hoĩ. ğ nõ est ꝓpriũ scðo mõ. Añcedens ꝓbaẗ. qꝛ aliq̃ hoĩes sꝫ trũcati vno pede. Dicẽdũ q̃uis oẽs hoĩes nõ habeãt duos pedes actu. tñ bñ aptitudine. qꝛ aẽs hoĩes apti nati sunt habere duos pedes ß hic capiẗ esse bipedez vt dicit aptitudinẽ. qꝛ idẽ est qð aptũ natũ hr̃e duos pedes. ɀ sic hõ qui nõ habet pedes ẽ bipes.

☞ Et qñ replicaẗ. oẽs hoĩes nõ hñt aptitudine duos pedes. ꝓbaẗ. qꝛ aliq̃ sũt hoĩes habentes vnũ pedẽ. vt sunt monopedes. Dicendũ ꝙ si sũt talia aĩalia vt depinguntẗ tũc nõ sunt hoĩes: qꝛ hõ est aĩal gressibile bipes. cõstat aũt ꝙ hõ vno pede non gradiẗ.

Tercio modo diciẗ ꝓpriũ. qð inest omĩ soli ß nõ sp. vt canescere inest omĩ hoĩ ɀ soli. sed nõ semꝑ: qꝛ solũ inest homini in senectute.

Hic ponit terciã acceptionẽ ꝓprij dicẽs. Propriũ tercio mõ diciẗ qð inest oĩ soli. ß non sp. vt canescere. Rõ. qꝛ tale ꝓpriuz fluit ex p̃ncipijs essentialib⁹ spẽi. nõ sƀ q̃cũq̧ dispõe. sed certa ɀ determinata ꝑ hoc ꝙ fluit ex p̃ncipijs essentialib⁹, sic cõuenit soli ɀ omĩ. sed qꝛ sub certa dispõe ex illis flu

it nõ semp inest. qr illa principia nõ sunt semp sub illa terminata dispositi/one. sicut ptz de canicie que solũ inest tpe senectutis.

Q Utrum canescere sit ꝓpriũ tercio mõ. aut canescere in senectute. Di cendũ ꝙ canescere. sed canescere in senectute sp cõuenit hoi in se/nectute. ꝛ ꝭ ꝭm modũ est ꝓpriũ qrto mõ. lz nõ ꝭm rem. qr ꝓpriũ qrto mõ ẽ qd fluit ex principijs spẽi: ꝭ canescere fluit ex principijs indiuidui. Et cãt canities ex frigiditate cerebri. eo ꝙ cerebꝝ de se est frigidissimũ cui⁹ frigi/ditas in iuuẽtute tpaẗ p calorẽ cordis. ꝛ qr in senectute calor naturalis d̃bilitaẗ nec sufficit tpare frigiditatẽ eius. a q̃ causanẗ albi pili.

Ar Canescere nõ ꝯuenit iohanni in iuuentute ꝛ iohãnes est hõ. ꝭ cane scere nõ cõuenit omĩ hoi. Dicendũ licet canescere nõ ꝯueiat actu aliter Johãni tñ bene aptitudinalr. ꝭ cõuenit. hic debet dicere aptitudinẽ Et qñ replicaẗ. si cõuenit dicat aptitudinẽ. tũc male diciẗ in textu. ꝛ non sp. Probaẗ. qr canescere cõuenit sp hoi aptitudinalr. Dicẽdũ ꝙ cõueit p ut dicit aptitudinẽ debet cõstrui cũ omĩ ꝛ soli. ꝛ nõ cũ illo cõplexo ꝛ nõ sp.

Ar Canescere nõ cõuenit soli. pbaẗ: qr etiã cõuenit canib⁹ ꝛ lupis. cũ canescere nihil aliud sit ꝙ acqrere griseos vel albos crines. q̃s ipi hñt. Dõm ꝙ ꝓprie loqñdo canes ꝛ lupi nõ canescũt: ꝭ magꝭ grisescũt. vñ est dĩa inter canescere ꝛ grisescẽ. qr canescere ꝓuenit ex humido cerebri in digesto. sed grisescere ꝓuenit ex humoribus grossis toti⁹ corpis. ꝛ ꝭ lupi p totũ corpus grisescunt. ꝛ hoĩes solũ in capite canescũt. Etiã grisescere nõ determinat sibi certã spẽm. sed canescere determinat sibi spẽꝫ humanam.

Ar Canescere cõuenit hoibus in iuuẽtute. pbaẗ. qr ocularr̃ videmus ꝙ aliqui hoĩes in iuuentute canescunt. Dicendũ ꝙ duplex est cani cies. scꝫ naturalis ꝛ preter naturã. Unde aliq̃s bñ põt canescere in iuuẽtu te nõ nalr̃: sed ꝑter naturã ꝓpter aliquã certã causaꝫ. Et sũt tres cause ꝙ ali qui hoĩes in iuuẽtute canescunt. Prima est magna sollicitudo ꝛ cura. vñ ꝟsus. Cura facit canos q̃uis hõ nesciat annos. Et silr̃ dicit Boeti⁹ in de cõsolatõe phie libro p̃. Uenit em̃ ꝓperata malis inopina senect⁹. Et dolor etatẽ iussit inesse suã. Scõa causa est notabilis vulneratio ꝛ lesio capitis. qr ꝓpter recessum caliditatis q̃ fit ex nimia vulneratõne hõ in iuuẽtute ca nescit. Tercia est ꝓpter maliciã cõplexionis. vñ ille q̃ est sanguine⁹ est bo/ne cõplexiõis ꝛ silr̃ colericus. quare isti nõ cito canescunt sed flegmatici et melancolici sũt male cõplexionis. q̃re eis cito inest canicies.

Ar Si flegmatici cito canescerẽt. sequereẗ ꝙ mulieres ceteris hoibus citius canescerẽt. Sequela pbaẗ. qr oẽs sunt flegmatice cõplexio/nis. Dicendũ ꝙ omẽs mulieres sũt flegmatice cõplexiõis cõpando eas ad viros. sed compando eas inter se: tunc alique sunt sanguinee ꝛ alique colerice. ꝛ sic vna citius canescit ꝙ alia.

Quarto mõ dicitur ꝓpriũ. qd appellatur ꝓprie ꝓprium ꝛ diffinit sic. Propriũ est qd inest omĩ soli ꝛ sp. vt risibi le inest omĩ hoi soli hoi ꝛ sp. Nõ io ꝙ hõ actu sp rideat. sed ꝙ aptus natus est ad ridendũ. ꝛ hoc quarto mo dõ ꝓpriũ dicit vnũ de quinꝙ p̃dicabilibus

Hic ꝯñr põit qrtũ modũ ꝓpriũ dicẽs. Propriũ qrto mõ ẽ qd cõuenit omĩ

soli ⁊ semp. vt risibile est ꝓpꝛiū q̄rto mō hoīs. Rō est. qꝛ illud ꝓpꝛiū fluit ex pꝛincipijs essentialibꝰ ⁊ adeq̄tꝰ nccio. ꝗ inest oī soli ⁊ sp. ⁊ hoc pꝛopꝛiū q̄rto mō est vnū de quinq̧ pꝛedicabilibus.

Ar Rōnale cōuenit oī hoi soli ⁊ sp. ꝗ ē ꝓpꝛiū q̄rto mō. Dicēdū ꝙ dr̄a s̄bālis bn̄ cōuenit essentialr̄ sue spēi nō tn̄ accn̄talr̄. sic̄ ꝓpꝛiū q̄rto mō. Et lꝫ pꝛopꝛiū q̄rto mō dicat̄ esse de essentia sue spēi. i. essentiā ꝯn̄s quā etiā accn̄taliter indicat. nō tn̄ sicut eam cōstituēs.

Ar Hō nō sp ridet. ꝗ risibile nō ē ꝓpꝛiū q̄rto mō. Dicendū ꝙ q̄uis hō nō sp actu rideat tn̄ sp aptꝰ natꝰ ē ad ridēdū. Vn̄ lꝫ agrestꝰ sit hō q̄ nunq̄ vl̄ raro ridet tn̄ est risibilis. i. aptꝰ natꝰ ad ridēdū: ꝫ bomolchꝰ ꝑ oppositū dr̄ hō q̄ oīa cōuertit in risū. vt faciunt ioculatoꝛes. Et silr̄ dicit̄ de puero moꝛ nato q̄ ante septimū diē nō cognoscit̄ ridere ꝓpter lesionem quā patit̄ in actu generatōis: ꝫ tn̄ est risibilis. i. aptus natus ad ridendū.

Ar Nulla bona diffinitio dꝫ dari ꝑ opposita. ꝫ ista ē hmōi. ꝗ ⁊c̄. Minoꝛ Pꝛobat̄ qꝛ oī ⁊ soli oppnūt̄. Dicēdū ꝙ oī ⁊ soli nō opponūt̄ ī ꝓposito: qꝛ referunt̄ ad diuersa. nā oī refert̄ ad indiuidua. ⁊ soli ad spēm. vt risibile inest oī indiuiduo cōtento s̄b specie humana. ⁊ inest soli spēi.

Ar Ista diffinitio cōuenit alteri a diffinito. ꝗ nō ē bona. An̄s ꝓbat̄. qꝛ cōuenit coloꝛatū respectu coꝛpis mixti. qꝛ oē coꝛpꝰ mixtū ē coloꝛatū. ⁊ sp coꝛpꝰ mixtū ē coloꝛatū. Dōm ꝙ coloꝛatū ē accn̄s cōe. ⁊ excludit̄ ꝑ h' ꝙ dr̄ soli. s. spēi. qꝛ coloꝛatū nō fluit ex p̄ncipijs spēi. seu ex p̄ncipijs essentialibꝰ coꝛpis mixti. ꝫ fluit ex p̄ncipijs indiuidui cōtēti s̄b coꝛpe mixto ⁊ sic nō p̄dicat̄ ꝑ se de coꝛpe mixto ꝫ gr̄a suoꝝ inferioꝝ. Et qn̄ dicit̄ eē q̄tū q̄titate accidit soli coꝛpi oī ⁊ sp: ⁊ tn̄ nō est ꝓpꝛiū q̄rto mō. cum sit accn̄s cōe. Dicendū ꝙ excludit̄ ꝑ hoc ꝙ dicit̄ sp exponēdo ipm ꝓ necessario.

Qr Quare hō sp est risibil' q̄uis actu nō rideat. ⁊ q̄re sp ē flebilis q̄uis actu nō sp fleat. Dicēdū ꝙ iō. qꝛ hō sp ē aīal rōnale que sūt pꝛincipia risibilis ⁊ flebilis in genere cāe efficiētis. sed posita cā in actu ponit̄ ⁊ effectus. Vn̄ in hoīe sex sūt passiōes que cōsequūt̄ seinuicē q̄rū pꝛima ē rōcinatiuū. qꝛ eñ hō ē rōcinatiuꝰ ꝗ est amiratiuꝰ. ⁊ qꝛ est amiratiuꝰ. ꝗ ē discipline susceptiuꝰ. ⁊ qꝛ est discipline susceptiuꝰ. ꝗ ē inq̄sitiuꝰ. ⁊ qꝛ inq̄sitiuꝰ ꝗ est inuētiuꝰ. vel ꝗ hoc inuētū ē delectabile vel tristabile. si delectabile sic causat̄ leticia coꝛdis que maīfestat̄ ꝑ aptōez oꝛis. ⁊ sic hō ē risibilis. Vel ꝫ inuētū ē tristabile. ⁊ sic maīfestat̄ ꝑ lachꝛymaꝝ emissionē. ⁊ ꝗ hō ē flebilis. Pꝫ ꝗ coꝛrelarie p̄ ꝙ hō ex nimio risu posset moꝛi. qꝛ coꝛ est intestinū q̄dā in q̄ cōsistit vita hoīs: ⁊ qꝛ ꝓpter nimiū risū vl' leticiā q̄ maīfestat̄ qn̄ hō ridet: sāguis r̄cedit a coꝛde ⁊ s̄buenit faciei ⁊ tunc coꝛ efficit̄ frigidū ꝓpter quā frigiditatē coꝛdis hō q̄nq̧ moꝛit̄. Pꝫ scđo coꝛrelarie q̄re mlꝛieres magis flent q̄ viri: qꝛ fletꝰ cāt̄ ex eo ꝙ hō tristat̄ ꝑ quā tristiciā fit imp̄ssio aq̄ ad oclos. ꝫ mlꝛieres hn̄t spūs magꝰ tristes. ⁊ silr̄ hn̄t venas magꝰ molles q̄ viri. ⁊ ꝗ ex illa cōstrictōe ⁊ aptōe venarū citiꝰ flēt mlꝛieres q̄ viri.

Qr Vtrū ꝓpꝛiū faciat p̄dicabile distinctū q̄ ad oēs modos suos. Dicendū ꝙ nō. sed solū ꝓpꝛiū quarto modo. qꝛ illud solū habet distinctū modū p̄dicandi ab alijs eo ꝙ p̄dicat̄ accidentalr̄ cōuertibiliter. ⁊ eius subijcibile ꝓpꝛiū ⁊ īmediatū est spēs s̄m inclinationē quam habet ad indiuidua. ⁊ isto mō pꝛopꝛiū etiā quodāmodo īmediate pꝛedicat̄ de multꝭ. Di

cunt tñ aliqui ꝙ inferiora speciei cõsiderata respectu accidentiũ que cõse-
quunt̃ spẽm sunt subijcibilia proprij: sed illa cõsiderata q̃ꝫtũ ad s.iũ essen-
tiale qḋ habent a sua specie sunt subijcibilia spẽi. Sed quid veritatis hoc
dictũ in se cõtineat videbit̃ in veteri arte.

Ar Propriũ p̃dicat̃ de vna spẽ. ergo nõ est p̃dicabile. Añs pbat̃. q2 tm̃ p̃-
dicat̃ d̃ spẽ ex cuius p̃ncipijs fluit. Dicendũ q̃uis p̃dicat̃ tm̃ d̃ vna
spẽ. tñ p̃dicat̃ de plibus indiuiduis cõtentis sub spẽ. vt risibile p̃dicat̃ de
hoĩe ꝛ de oĩbꝰ cõtẽtis sub hoĩe qḋ sufficit ad rõnẽ p̃dicabilis. Et q̃n repli-
cat̃. Om̃e p̃dicabile debet ĩmediate p̃dicari de plibꝰ: sꝫ ppriũ nõ p̃dicat̃
de plibꝰ ĩmediate. ergo nõ ẽ p̃dicabile. Dõm ꝙ nõ oꝫ ꝙ oẽ p̃dicabile p̃dicet̃ ĩ-
mediate de plibꝰ: sꝫ sufficit ꝙ p̃dicet̃ de plibꝰ ad minꝰ mediate sicut propri-
um ĩmediate p̃dicat̃ de spẽ. ꝛ vlteriꝰ de indiuiduis cõtẽtis sb̃ spẽ.

Ar Spẽs ꝛ ppriũ hñt eadẽ p̃ncipia. ergo sũt eadeꝫ inter se. Tenet ꝯña. q2
illa sũt eadẽ q̃ꝝ p̃ncipia sũt eadẽ. Dicẽdũ ꝙ q̃cũqꝫ hñt eadẽ p̃nci-
pia formalia illa sũt eadẽ p̃ncipiata. sꝫ propriũ ꝛ spẽs nõ hñt eadẽ p̃ncipia
formalia. q2 hñt illa p̃ncipia in diuersis gñibꝰ cãꝝ. s. efficiẽtl ꝛ formalis.

Ar Quecũqꝫ hñt eadẽ sb̃ijcibilia nõ distinguunt̃ abinuicẽ p̃dicabilit̃.
sed propriũ ꝛ spẽs hñt eadẽ sb̃ijcibilia. ergo ꝛc̃. Maior ptꝫ. q2 indiui-
dua sũt sb̃ijcibilia pprij ꝛ spẽi. Dicendũ ꝙ illa maior nõ est vera. q2 p̃dica-
bilia nõ distinguunt̃ penes sb̃ijcibilia: sꝫ penes diuersos modos p̃dicãdi
de suis sb̃ijcibiubꝰ. Uel dicẽdũ vt p̃us ꝙ propriũ sb̃ijcibile propri ẽ spẽs
s̃m inclinatõem ad indiuidua. Alij aũt rñdẽt ad minorẽ ꝙ indiuidua ca-
piunt̃ duplr̃. vno mõ q̃ꝫtũ ad suã essentiã. vel q̃ ad p̃ncipia essentialia q̃ sũt
hec mã ꝛ h̃ forma. ꝛ sic sunt sb̃ijcibilia spẽi. Alio mõ q̃ꝫtũ ad illa accñtia q̃
consequunt̃ ip̃a indiuidua gr̃a spẽi. ꝛ sic sunt sb̃ijcibilia pprij. Tercio mõ
s̃m ꝙ includũt cõditões indiuiduãtes. ꝛ sic sũt sb̃ijcibilia accñtis.

Et diffinit̃ sic ppriũ ab Arestotele. Propriũ est qḋ
inest oĩ soli ꝛ sp̃: ꝛ couersim p̃dicat̃ de re: ꝛ nõ indicat
q̃d est esse rei. vt risibile inest hoĩ. Nõ indicat q̃d est
esse rei ponit̃ ad dr̃aꝫ diffõis. Diffinitio eñi couersi p̃-
dicat̃ de re ꝛ indicat q̃d est esse rei. vt substantia aĩata
sensibil̃ couertit̃ cũ aĩali ꝛ indicat q̃d est eẽ eiꝰ. Quia
oĩs diffinitio fit p̃ substãtialia: oẽ aũt supiꝰ ẽ d̃ eẽntia
sui inferiorꝫ. Diffinitio eñi sic diffinit̃. diffinitio ẽ orõ
indicãs q̃d ẽ esse rei: ppriũ aũt nõ indicat q̃d ẽ eẽ rei.

Postq̃ autor oñdit multiplicitatẽ pprij ꝛ cũ hoc elegit mẽbꝝ de q̃ est si-
bi ad ppositũ vt scꝫ est vnũ p̃dicabile ab alijs distinctũ. Hic ꝯñt illud pro-
priũ diffinit dicens. ꝙ propriũ q̃rto mõ sic diffinit̃ ab Aresto. p̃ Thopicoꝝ
Propriũ ẽ qḋ inest oĩ soli ꝛ sp̃. ꝛ cõuersim p̃dicat̃ de re. ꝛ nõ ĩdicat q̃d ẽ
esse rei. que diffinitio dat̃ de pprio in rõne p̃dicati. vtꝫ ex declaratõne pti-
culaꝝ. q2 illa particula. ꝛ nõ indicat quid est esse rei. ponit̃ ad differentiaꝫ

diffinitōis que indicat ꝗdditatē rei. Est tn̄ verū ꝙ illa diffinitio ex facili intellectu pōt trahi ad ꝓpriū ẜm ꝙ est predicabile ab alijs distinctū. ⁊ ꝗ Petrus hyspa. ponendo eam non errauit.

Ar Ōme predicabile debet diffiniri ꝑ suū ꝓpriū modū ꝑdicandi. ẜ ille nō tangit in ista diffinitiōe ꝓprij. ꝗ nō est bona. Dicendū ꝙ ꝓprius modus predicādi ipsiꝰ ꝓprij insinuat in diffinitione illa. qꝛ ꝑ hoc qd̄ dicit inest oīni soli ⁊ sp̄ denotat ꝙ ꝓpriū ꝑdicat in quale cōuertibile. ẜ predicari in quale cōuertibile ē ꝓprius modus ꝑdicādi ipiꝰ ꝑdicabilis ꝓprij.

Qr Quare ꝓpriū nō indicat ꝗd est esse rei. i. spēi. Dicēdū ꝙ ideo: qꝛ indicare est essentiā alicuiꝰ rei ꝑ priora explicare. ẜ ꝓpriū nō prius specie. cū ex eius principijs effectiue fluat. ꝗ ꝓpriū nō indicat essentiā spēi Est tn̄ cōsiderandū ẜm Scotistas ꝙ illa causalitas nō est effectiua ⁊ realis ẜ solū rōnis ⁊ ꝗtū ad modū cognoscendi. qꝛ noticia ꝓprij gignit ex principijs speciei. sicut dicimus ꝙ principia sunt cause cōclusionis. ẜ errant in vtroqꝫ. sicut alibi sufficienter est ꝓbatum.

Ar Accidētia magnā ꝑtē cōferūt ad cognoscendū qd̄ ꝗd est: ⁊ h̄ maxime cōuenit ꝓprio. ꝗ ꝓpriū indicat ꝗd est esse rei. Dicēdū ꝙ accidēs ꝓpriū cōfert ad cognoscendū qd̄ ꝗd est. i. a posteriori inducit ⁊ non indicat. Vn̄ cōferre est ꝗlitercūqꝫ a posteriori manuducere in cognitionē ꝗdditatis. Sed indicari est a priori ⁊ certe ꝗdditatē ostendere. ⁊ sic sola diffinitio indicat cōplete ꝗdditatē diffiniti. Sed diceres. nullū accidēs extrinsecum diffinito indicat ꝗd est esse rei. ẜ diffinitio est hmōi. igit. Dicendū ꝙ diffinitio capit duplr̄. vno mō ꝓ scd̄a intentōne. Alio mō ꝓ re sb̄strata vel significata ꝑ illam secundā intentionē. Primo mō est accidēs ⁊ nō indicat. sed scd̄o modo est de substātia diffiniti eius indicans quidditatē

Ar Illud qd̄ in diffinitōne alterius ponit h̄ indicat eiꝰ ꝗdditatē. ẜ ꝓpriū ponit in diffinitōe spēi. ꝗ indicat ꝗd est esse spēi. Dicendū ꝙ ꝓpriū nō ponit in diffinitōe ꝗdditatiua spēi. ẜ solū descriptiua. Vel si ꝓprium ponat in aliqua diffinitōne ꝗdditatiua h̄ est ideo: qꝛ ꝑ ip̄m circūloquimur aliquā differentiam nobis ignotā

Qr Vtrum calefactiuū ⁊ frigefactiuū sint ꝓpria vt hic diffinit ꝓprium Dicendū ꝙ sic. qꝛ nō sunt de essentia ignis ⁊ aque. ẜ essentias ipo rū necessario consequunt. Sed diceres. calefactiuū nō cōuersim ꝑdicat de igne: qꝛ etiā cōuenit alijs. ꝗ non est passio ignis. Antecedēs ꝑtꝫ: qꝛ conuenit hoībus ⁊ brutis. Dicendū ꝙ aliquid dicit esse calefactiuum duplr̄ vno mō ꝑ essentiā. i. grā principioꝝ essentialiū que cōsequit. Alio modo ꝑ participatōem. vn̄ esse calefactiuū cōuenit igni solū ẜm essentiā. alijs v͛o ꝑ participatōnē. Et si querat. vtrū esse frigidū sit ꝓpriū ꝗrto modo aque. Dicendū ꝙ frigiditas capit dupliciter. vno modo vt est quedꝫ qualitas actu denominans suū subiectū. ⁊ sic nō est ꝓpriū quarto modo aque. Alio modo capit vt dicit aptitudinē. ⁊ tūc est ꝓpria passio aque.

Ar Calidū ⁊ frigidū. humidū ⁊ siccū sunt accidētia cōia. ꝗ nō sunt ꝓprie passiōes. Dicendū ꝙ nō sunt simplr̄ passiones ẜ qn̄ cōparant ad sua ꝓpria subiecta scꝫ ad elemēta: sic sunt ꝓprie passiones. vt caliditas in igne est ꝓpria passio ipsius ignis. ⁊ frigiditas in aqua ē ꝓpria passio ipius aque. ⁊ siccitas in terra est ꝓpria passio ipius terre. similiter humiditas in aere est ꝓpria passio ipius aeris.

Ar꜡ Qualitates prime sūt principia formalia elemētoꝝ. vtz. ij. de gnā/tione. ergo nō sūt ipoꝝ ꝓprie passiones: que illa principia cōsequunt᷑. Dicendū ꝙ elemēta pñt dupl'r cōsiderari. vno mō ſm suū esse sbstantiale absolute sumptū. ⁊ sic iste q̄litates sūt accidētia ꝓpria elemētoꝝ. Alio mō ſm suū esse naturale ⁊ phicū. vt sūt actiua ⁊ passiua adinuicē. ⁊ sic sūt pn/cipia formalia ipoꝝ cōstituētia ipa ſm ꝙ sunt actiua ⁊ passiua.

Ccidēs est. qđ adest ⁊ abest p̄ter subiecti corru ptionē. vt albū nigꝝ. sedere ⁊ nō sedere. Hec ei pñt adesse ⁊ abesse p̄ter subiecti corruptōez.

Postq̄ Pe. hys. deter. de ꝓprio qđ p̄dicat᷑ in q̄le accidētale cōuertibile ⁊ cōseq̄t᷑ nām specificā. Hic ꝯñr determinat de accñte qđ p̄dicat᷑ in q̄le accñta le nō cōuertibile ⁊ cōseq̄t᷑ nām indiuidui cōtingent᷑. Rō ordis ē pri⁹ dicta. qꝛ p̄dicabilia ordinant᷑ penes ꝑfectōres ⁊ imꝑfectōres mōs p̄dicādi. ſʒ ac cidēs int᷑ oīa p̄dicabilia hʒ īꝑfectissimū modū p̄dicādi. qꝛ p̄t ī q̄le accñta le nō cōuertibile. ergo oīa alia. seq̄t᷑. Et p̄ determinat đ accñte diffinitiue. scđo di uisiue. ibi Accñtiū. Et ponit tres diffōes. p̄ma est. Accidēs est qđ adest et abest p̄ter sbiecti corrūptionē. vt albū nigrū sedere ⁊c̄. In q̄ diffōe adest et abest dicū᷑ cōiūgi ꝑ cōiūctōez copulatiuā ⁊ non ꝑ disiūctiuā. qꝛ al's diffini tio cōueniret mltis alijs. Et rō diffōis qꝛ illud qđ nō cōstituit sbiectū. nec destituit ipm potest subiecto adesse ⁊ abesse p̄ter ei⁹ corruptōem. sed acci/dens est hmōi. ergo ⁊c̄.

Qr꜡ Quare pe. hys. nō ponit aliq̄s acceptōes ipi⁹ accñt᷑ sic de alijs p̄di cabilib⁹. Dōm p̄ ꝙ iō. qꝛ sufficient᷑ hñt᷑ ex acceptōib⁹ dīe⁊ ꝓprij. qꝛ dictū ē ꝙ due prime acceptōes dīe. ⁊ tres primi mōi ꝓprij nō cōtinēt᷑ sb dīa ⁊ ꝓprio. ſʒ sb accñte. Scđo iō. qꝛ ars ē circa difficilia. ſʒ acceptōes accñ tis sc̄ faciles. Tercio iō. qꝛ acceptōes accñtis nō dicūt nos ad cognitōem accñtis p̄dicabilis. sic̄ acceptōes alioꝝ p̄dicabiliū. Pro q̄ notādū ꝙ q̄tu/or pñt poni acceptōes accñt᷑. primo oē illud dicit᷑ accñs q̄d est alicui ex/traneū. ⁊ sic hō est accñs r̄spectu aīalis. qꝛ ē ex̄ intellectū ei⁹. ⁊ ſm h̄ accñs sumit᷑ fallacia accñtis. Scđo mō sumit᷑ accñs cōiter ꝓ oīi illo qđ non est substātia neq; ps sbstātie. ⁊ sic sumit᷑ qñ dicit᷑ Sūm⁹ aris. trutinās cacumi na reꝝ. in duo diuisit q̄cq̄d in orbe fuit. scʒ in sbam ⁊ accidēs. Tercio sūit᷑ accñs ꝓ eo qđ ē casuale siue fortuitū. vt qñ dicit᷑. ego veni ꝑ accñs ad de/bitorē meū. ⁊ sic capit᷑ qñ dicit᷑ fortuna ē cā ꝑ accñs. ⁊ illi[illegible]ib⁹ mōis nō sumit᷑ h̄. Quarto mō capit᷑ accñs ꝓ eo qđ cōtingent᷑ īheret ⁊ ꝑficit sbiectū qđ existit in se ꝑfectū essential'r. ⁊ sic capit᷑ hic. ⁊ ē vnū p̄dicabile distinctū cōtra alia. Qꝛ sit p̄dicabile ꝓbat᷑: qꝛ aptū natū ē p̄dicari de mlt᷑. ergo est pre/dicabile. Consequētia tenet a diffōne ad diffinitū. Sed ꝙ sit distinctū ptz qꝛ habet distinctū modū predicandi ab alijs predicabilibus qui est predi cari in quale accidētale nō cōuertibile.

Ar꜡ Accñs nō ē vl'e. ergo nō ē p̄dicabile. Añs ꝓbat᷑. qꝛ ſm phm p̄ Poste/rioꝝ. vl'ia sūt ingnābilia ⁊ incorruptibilia. ſʒ accidēs est generabi/le ⁊ corruptibile. vt dicit prima diffinitio. Dicendū ꝙ oīa vniuersalia sūt ingnābilia ⁊ incorruptibilia q̄ ad esse essentie saltez ꝑ se. quia ad illud

gnãtio ⁊ corruptio ꝑ se nõ terminat̃. sꝫ tñ gnãbilia vl̃ corruptibilia q̃ ad eẽ exñtie. Al̃ dicẽdũ ad minorẽ. ꝙ accñs in vli nõ ẽ corruptibile ꝑ se. vt corruptibile noĩat actũ. ẽ tñ corruptibile vt noĩat aptitudinẽ. ꝫ ab esse h̃ debꝫ capi vt dicit aptitudinẽ corruptõis cuiꝰ actꝰ exercet̃ in ꝑticularibꝰ accñtibꝰ q̃ hic nõ diffiniunt̃ ꝫ excludunt̃ a diffõe ꝓma ꝑ genꝰ diffiniti q̃d ẽ vl̃e.

Querit̃ Utrũ ꝓma diffõ accñtis data sit cõueniẽs ⁊ bona. Dicendũ ꝙ sic. si bñ ĩtelligat̃. Est ãt sensꝰ. Accñs ẽ supple vl̃e qδ adest ⁊ abest. i. aptũ natũ ẽ adesse ⁊ abesse. ꝑter sbiecti corruptionẽ. i. ꝑter h̃ ꝙ sbctm̃ desinat eẽ ens. Est tñ cõsiderãdũ. ꝙ in hac diffõe accñtis adest ⁊ abest dupl̃r exponũt̃. vno mõ logical̃r. alio mõ real̃r. Logical̃r sic expoĩt̃ Accñs adest. i. affirmatiue p̃t̃. ⁊ ab est. i. negatiue p̃t̃. Sꝫ real̃r sic exponit̃ Accñs adest. i. aptũ natũ est adesse ⁊ inherere. ⁊ abest. i. aptũ natũ ẽ abesse Et qꝛ illa diffõ est logicalis. ideo melius exponit̃ logicaliter.

Ar Uniꝰ rei ẽ tm̃ vna diffõ. ꝫ accñs ẽ vna res. qꝛ ẽ vnũ p̃dicabile vt ꝓbatũ ẽ. igr̃. Maior ꝓbat̃. qꝛ vniꝰ rei ẽ vnicũ esse essentiale qδ diffõ explicat. Dicẽdũ ꝙ q̃uis vniꝰ rei ẽ vna diffõ essentialis. tñ vniꝰ rei diuersimode cõsiderate pñt esse pl̃es diffões accñtales. ⁊ sic ẽ de accñte. Unde ꝓma diffõ dat̃ ꝑ cõpatõem ad subiectũ. scδa ꝑ abnegatõem alioꝝ q̃tuor p̃dicabiliũ. tercia ꝑ cõpatõem ad suã cãm que est cõtingens. Et int̃ illas diffinitõnes tercia demõstrat primã sic. Quicq̃d cõtingit eidẽ inesse ⁊ nõ inesse hoc adest ⁊ abest ⁊c̃. ꝫ accidẽs est hmõi. igr̃ ⁊c̃.

Ar Illa bona diffinitio dꝫ dari ꝑ opposita. ꝫ ista est hmõi q̃ nõ ẽ bona. Minor ꝓbat̃. qꝛ adest ⁊ abest opponũt̃. Dicẽdũ ꝙ adest ⁊ abest capiunt̃ dupl̃r. vno mõ vt dicũt actũ ⁊ sic opponunt̃ nec sic capiũt̃ hic. Alioᵒ vt dicũt aptitudinẽ. vt adest. i. aptũ natũ est adesse. ⁊ abest. i. aptũ natuꝫ ẽ abesse. ⁊ sic nõ opponunt̃. qꝛ sil̃ sunt in eodẽ etiã numero.

Ar Illud quod sꝑ ẽ aptũ natũ in subiecto sbsistere. h̃ nõ est aptũ natũ abesse. sed accidẽs sꝑ est in subiecto subsistẽs q̃ nõ est aptũ natũ abesse. Minor ptꝫ ꝑ Porphi. in capit. de accidẽte sic dicentẽ. sꝑ aũt est in sbiecto subsistens. Dicendũ ꝙ Porphir̃. non vult dicere ꝙ accidẽs est sꝑ in subiecto. i. ꝓ omni differẽtia tꝑis. sed ꝓ illa differentia tꝑis q̃diu manet accidens. ⁊ in hoc nõ cõtradicit huic diffinitioni.

Ar Mors ⁊ cõbustio sũt accidẽtia: ⁊ tñ diffinitio nõ cõuenit eis. Scδa ꝑs assumpti ꝓbat̃. qꝛ nõ possunt adesse ⁊ abesse ꝑter subiecti corruptionẽ. Dicendũ ꝙ hic diffinit̃ accidens p̃dicabile quod ẽ cõcretum sed mors ẽ vnũ abstractũ cuiꝰ cõcretũ ẽ mori ⁊ cõbustio est abstractũ. cuiꝰ concretũ est cõburi. Et qñ dicit̃ capiendo illa cõcretiue adhuc diffinitio eis nõ cõuenit. vt ꝓbat argumentũ. Dicendũ ꝙ mori ⁊ cõburi capiunt̃ dupl̃r. vno mõ ꝓ instãtaneis mutatõibꝰ. scꝫ ꝓ illa instantanea mutatõne de eẽ ad nõ esse. ⁊ sic nõ sunt accidẽtia sed sũt reductiue in p̃dicamento substantie. qꝛ motus deꝑditiuꝰ ẽ eiusdẽ essentie cũ termĩo a q̃. Alio mõ accipiunt̃ pro preuijs dispositõibꝰ vel alteratõibꝰ q̃ p̃cedũt instantaneã mutatõem. ⁊ sic sũt accidentia ⁊ possunt adesse ⁊ abesse.

Ar Caputiũ põt abesse ⁊ adesse ꝑter corruptõeꝫ sbiecti. q̃ est accñs p̃dicabile. Dicendũ ꝙ caputiũ nõ est accidens p̃dicabile. qꝛ ẽ abstractum sed accidens p̃dicabile debet esse cõcretũ. qꝛ p̃dicat̃ de suo subiecto.

ſ nõ
abe
nali
grec
A
diffi
ꝑter
ꝑ ſb
cũde
ineſt
A
lõ a
vere
est ri
uo.
ne n
essen
q̃lita
in cõ
ꝑriũ.
aial.
non
A
ſtant
tis v
ter ſi
ſubie
lidũ
rupt
le.
lio c
ſubie
nus
Hie
biliũ
ſiduũ
talit
Q
diffi
quia

ꝫ nõ possũ⁹ dicẽ caput ẽ caputiũ. ⁊ ꝗ caputiũ excludit̃ ꝑ illã ꝑticulã. adest ⁊ abest. qꝛ adest valet id q̄ aptitudĩalr̃ affirmatiue p̃dicat̃. ⁊ abest. i. aptitudĩnalit̃ negatiue p̃dicat̃. Et ꝑ h̃ etiã excludunt̃ oĩa abstracta sicut albedo nigredo. que bñ sũt accidẽtia p̃dicamẽtalia. ꝫ nõ p̃dicabilia.

Ar Diffinitio cõuenit alijs a diffinito. ꝗ nõ est bona. Añs ꝓbat̃. qꝛ cõuenit aĩe ⁊ alijs formis ſbalib⁹. Dicendũ ꝙ aĩa excludit̃ p̃ ꝑ gen⁹ diffiniti qḋ ẽ vl'e. qꝛ aĩa nõ ẽ vl'e ꝫ ẽ forma ꝑtis. Etiã excludit̃ ꝑ h̃ qḋ dicit̃ p̃ter ſbiecti corruptõem. qꝛ aĩa nõ põt abesse p̃ter ſbiecti ei⁹ corruptõnẽ. qꝛ ꝑ ſbiectũ intelligit̃ totũ cõpositũ. ſ꞉ huic nõ põt abesse aĩa ĩpo manẽte. Secũdo excludit̃ ꝑ illã ꝑticulã adest. q̄ val꞉ vno mõ. i. accñtalr̃ inest. ſ꞉ aĩa nõ inest accñtalr̃. nec p̃dicat̃ de eo cui inest sicut accidens.

Ar Risibile ẽ accñs cũ ñ sit ſba. ⁊ tñ diffinitio sibi nõ cõuẽit. Dicẽdũ ꝙ risibile est bñ accñs p̃dicamẽtale ſ꞉ nõ p̃dicabile qḋ h̃ diffinit̃. et iõ a diffinitõe excludit̃ ꝑ h̃ qḋ dicit̃ abest. qꝛ abest valet. i. negatiẽ p̃dicat̃ ⁊ vere: ꝫ risibile nõ p̃dicat̃ vere ⁊ negatiue de suo subiecto. vt꞉ dicẽdo hõ nõ est risibilis. Et qñ dicit̃ Nigredo nõ põt vere ⁊ negatiue p̃dicari de coruo. ꝗ a sili nõ erit accidẽs ei⁹. Dicẽdũ ꝙ nõ ẽ sile. qꝛ coru⁹ põt intelligi sine nigredĩe ⁊ etiã ſb opposita q̄litate q̄ est albedo. cõsiderat̃ solũ p̃ncipijs essentialib⁹ corui. ꝫ hõ l꞉ poss꞉ intelligi sine risibilitate nõ tñ sub opposita q̄litate. ⁊ sic añs ẽ falsũ. Sed querit̃ vtꝝ risibile sit accidẽs respectu aĩalis in cõi. Dicendũ ꝙ sic. qꝛ ordinate p̃dicat̃ de eo. ⁊ nõ vt gen⁹ spẽs dĩa vl' ꝓpriũ. ꝗ vt accñs. Et l꞉ nõ posset abesse aĩali ꝓpter naturã hoĩs ĩ q̄ includit̃ aĩal. ⁊ sic sibi videt̃ sp̃ inesse. tñ q̄ñtũ est ex natura aĩalis in se bene põt sibi non inesse. ⁊ hoc sufficit ad rõnẽ accidentis.

Ar Accidens corrumpit̃ ad corruptionẽ sui subiecti. ergo vltima particula diffinitõis male ponit̃. Antecedẽs ꝓbat̃. qꝛ in corruptõe ſbstantiali fit resolutio vsq꞉ ad materiã primã. Dicendũ ꝙ corruptio accidẽtis vno mõ est ex corruptione subiecti. põt tñ alijs modis etiã corrũpi preter subiecti corruptionẽ. ⁊ sic ad eius corruptionẽ nõ necessario corrũpit̃ subiectũ. Vñ accidẽs q̄tuor modis corrũpit̃. Vno mõ ꝑ suũ cõtrariũ. vt calidũ corrumpit̃ ꝑ frigidũ quod est sibi contrariũ. Secũdo corrumpit̃ ꝑ corruptionem sue cause. vt lumen in aere corrumpit̃ ꝑ absentiã luminis ĩ sole. Tercio mõ corrumpit̃ ad corruptionẽ sui termini ad quẽ. vt filiatio ĩ filio corrumpit̃ ꝑ corruptionẽ patris. Quarto corrumpit̃ ꝑ corruptõem sui subiecti. vt albedo in ꝑiete corrũpit̃ qñ paries corrumpit̃.

Diffinit̃ aũt sic accñs. Accidens est qḋ neq꞉ est genus neq꞉ spẽs. neq꞉ dĩa. neq꞉ ꝓpriũ. inest aũt rei.

Hic ꝯñr ponit scđam diffõem accñtis que dat̃ ꝑ abnegatõem alioꝝ p̃dicabiliũ dicẽs. Accidẽs est qḋ ⁊c̃. In q̄ diffinitõe vl'e intelligit̃ loco generl'. residuũ aũt ponit̃ ad dĩam alioꝝ p̃dicabiliũ. Et dicit̃ inest aũt rei. i. accidentaliter inheret subiecto qḋ est ens in actu cõpleto ⁊ ꝑfecto.

Querit̃ Vtrũ accñs quintũ p̃dicabile sit cõueniẽt̃ ꝑ abnegatõe꞉ diffinitũ. Dicendũ ꝙ sic. Et ratio quare accidens magl' diffinit̃ ꝑ abnegatõem alioꝝ p̃dicabiliũ q̄ꝫ aliquod alioꝝ predicabiliũ est. quia accidens est vltimũ predicabile. ꝫ si aliquod precedens predicabile

diffiniret̃ p abnegatõꝫ accidẽtis cõmitteret̃ petitio pncipij diffiniẽdo vnũ ignotũ p aliud. Etiã priuatio dꝫ diffiniri p suum habitũ: ꝯ accidẽs hꝫ se p modũ priuatõis ad alia pdicabilia. ergo põt p alia pdicabilia diffiniri sicut i silr cecitas est priuatio visus ꝛ diffinit̃ p habitũ scꝫ p visum.

Ar Ista diffinitio ẽ negatiua. ergo nõ est bona. Dicendũ ꝙ nlla diffinitio debet esse pure negatiua. ꝯ bñ potest eẽ negatiua q̃ ad aliqs pticulas. qꝛ vltima pticla h̃ ẽ affirmatiua. Scdo dicit̃ ꝙ nlla bona diffinitio debet esse negatiua nisi p illas pticulas negatiuas intelligant̃ pticle affirmatiue. sicut est in ꝓposito. qꝛ p remotionẽ positoꝝ in diffõne intelligunt̃ opposita illis. nã qñ dicit̃. ꝙ neqꝫ ẽ genus neqꝫ spẽs que pdicant̃ in q̃d. dat̃ intelligi ꝙ accidẽs pdicat̃ in q̃le accidentale.

Ar Accidẽs põt esse genꝰ ꝛ spẽs. vt color ẽ genꝰ ꝛ tñ est accidẽs. ꝛ albedo est spẽs ꝛ silr ẽ accidẽs. ergo male diffinit̃ accidẽs p abnegationeꝫ alioꝝ. Dicendũ q̃uis colorꝛ albedo sint accidẽtia pdicamẽtalia. non tñ sunt accidẽtia pdicabilia. Et qñ replicat̃ albũꝛ coloratũ sũt spẽs ꝛ genera ꝛ tñ sunt accidẽtia pdicabilia. ergo illa diffinitio non ẽ bona. Dicẽdũ ꝙ coloratũ ꝛ albũ capiunt̃ dupl'r. vno mõ in ordine ad sua inferiora. ꝛ sic coloratũ est genus. ꝛ albũ est spẽs. Alio mõ in ordine ad eoꝝ subiecta q̃bus isũt ꝛ sic sunt accidẽtia. non est aũt incõueniens ꝙ vnũ ꝛ idẽ sit genus ꝛ species ꝛ accidens respectu diuersoꝝ.

Vel sic. Accidẽs est qꝺ cõtingit eidẽ inesse ꝛ nõ inesse. vt albũ nigrũ. sedere stare ꝛc. Et de his duabꝰ vltimis diffinitõibus dicit Arest. Est aũt accidẽtl diffinitio. scda melior q̃ꝫ prima. qꝛ ad intelligẽdũ primaꝫ diffõeꝫ. nccẽ est scire q̃d sit genꝰ q̃d spẽs: ꝛ sic ꝺ alijs scda aũt p se diffinita ẽ ad cog̃scẽdũ q̃d ẽ qꝺ dꝛ p ipaꝫ

Hic ponit diffinititionẽ terciaꝫ accidentis. ꝛ est. Accidens ẽ qꝺ cõtingit eidẽ inesse ꝛ nõ inesse. ꝛ debet contingi referri ad non esse. Ratio istius diffinitionis est. qꝛ illud qꝺ est in subiecto p causaꝫ contingit eidẽ inesse ꝛ nõ inesse. ꝯ accidẽs est hmõi. ergo contingit eidẽ inesse ꝛ non inesse. Unde in hac diffinitõne replicat̃ causa p quã accidens est in subiecto p hoc qꝺ dicitur contingit. i. contingenter aduenit. Et licet inesseꝛ non inesse possint sumi octo modis ꝯm ꝙ octo sunt modi essendi in. tamen hic capiunt̃ solum p inesse sicut forma accidentalis inest subiecto. ꝛ talis continet̃ sub quarto modo essendi in.

Notandũ Qꝛ compando istã diffinitionẽ vltimaꝫ ad ĩmediate precedentem tunc ista vltima est melior q̃ꝫ secunda. Et ratio est duplex. qꝛ illa diffinitio est melior que est facilior. sed tercia diffinitio est facilior q̃ꝫ secũda. ergo ꝛc. Minor ptꝫ: qꝛ ad cognoscendũ secundam diffinitionẽ accidentis oportet scire naturam generis speciei differẽtie ꝛ ꝓprij. Secunda ratio est. quia illa diffinitio est melior que est positiua ꝯm rem ꝛ vocem simul: q̃ꝫ illa que est positiua ꝯm rem tñ. sed diffinitio tercia data de accidente est positiua ꝯm remꝛ vocem simul. ꝛ secunda ẽ positiua ꝯm rem tñ. igit̃ ꝛc.

Ar. Ista diffinitio cōuenit alteri a diffinito. pbat. q2 ꝯuenit oī locato qȯ contingit eidē loco inesse ⁊ nō inesse. Dōm lz cōtingat locatum eidem loco inesse ⁊ non inesse penes octauū modū non tñ eidem subiecto inhesionis penes scōm membꝝ quarti modi essendi in.

☞ Arguit. ista diffinitio nō ꝯuenit oī cōtento sub diffinito igit. Añs pbatur. q2 nō ꝯuenit q̄nto respectu celi. q2 nō cōtingit celū non esse quantum Dicendū licet q̄tum non posset adeē ⁊ abeē celo potentia naturali ppter incorruptibilitatem celi. tamen bene potentia supnaturali.

Ar. Coloratū non pōt abesse corpi mixto qȯ est corruptibile. igit. Dicendum licet coloratū nō possit abesse corpi mixto sm naturam genericam. tamen pōt sibi inesse ⁊ non inesse successiue sm aliqȯ inferiꝰ. puta sm albedinem qȯ sufficit ad rationem accidentis.

Accidentiū aliud sepabile. vt albedo ī hoīe. aliud īsepabile. vt nigredo ī coruo ⁊ ethiope ⁊ albū ī cigno lz em̄ nigrū īsepabiliter accidat coruo. tñ hoc n̄ ē ꝯtra diffinitōez ī q̄ dr̄ ꝙ accñs p̄t adeē vel abesse p̄ter subiecti corruptōez. q2 vt vult porphi. coruꝰ p̄t itelligi albus ⁊ ethiops nitēs cādore p̄ter subiecti corruptōz.

Hic ꝯfir ponit duas diuisiones accidentis. pma. Accidentiū aliud est separabile. vt albū ⁊ sedere in hoīe. aliud est insepabile. vt nigꝝ ī coruo. Tūc ibi. lz em̄ nigꝝ. rñdet tacite q̄stioni q̄ posset fieri ꝯ̄ diuisionē h̄ mō. si esset aliqȯ accidēs insepabile. sic̄ nigredo in coruo. tale non deberet dici accidens. q2 diffinitio accñtis sibi nō cōuenit. Rñdet pe. hys. ꝙ lz nigredo insepabiliter accidat coruo ⁊ ethiopi. tñ h̄ non destruit diffinitionē. q2 vt dicit Porphiriꝰ. coruꝰ potest intelligi albus. ⁊ ethiops nitēs cādore. i. cum albedine preter subiecti corruptionē.

Qr. Utrum accidens prima diuisione bene diuidat p separabile ⁊ īseparabile. Dicendū ꝙ sic. ⁊ ratio diuisionis siue sufficientia est tal. quia omne accidens est in subiecto p aliquā causam. vel ergo habet cām in subiecto fixam ⁊ pmanentem ⁊ sic est accñs insepabile. vel habet causā transeuntē ⁊ cito mobilem. ⁊ sic est accidens sepabile.

Ar. Illud dr̄ sepabile qȯ q̄nq3 sepat. ſ3 nullū accñs sepat a subiecto. ergo nullū est accñs sepabile. Mior pbat. q2 illȯ qȯ sp ē aptū natū in subiecto esse h̄ non est natū separi a subiecto. ſ3 accñs est sp natum esse in subiecto. vt dr̄ in tercia diffinitione Porphirij. ergo ⁊c. Dicendū ꝙ minor ē distinguēda. q2 vel h̄ aduerbiū sp distribuit absolute p oī illa differētia tēporis. ⁊ sic minor est falsa. aut distribuit pro illa differentia tempis q̄diu accidens est. ⁊ sic minor est vera. ⁊ ergo sensus est ꝙ accidens semper est in subiecto q̄diu accidens est. ⁊ non ꝙ necessario sit semper in subiecto p omni differentia temporis.

☞ Arguitur. Illud qȯ adest ⁊ abest preter subiecti corruptionem non est

insepabile. ꝫ oē accñs est hmōi. ergo nullū est accñs insepabile. Rñdm ad minorem ꝙ insepabile capit̄ duplr̄. vno mō negatiue ꝓut valet tm̄ sicut nullo mō sepabile. ⁊ sic maior est vera. Alio mō capit̄ ꝑuatiue ꝓ illo qđ ē difficulter sepabile. ⁊ sic maior ē falsa sicut ⁊ ꝯclusio. Pro q̄ notādū ꝙ driūter ꝓprium ⁊ accñs sunt īsepabilia. nā ꝓpriū dr̄ insepabile negatiē qr̄ nullo mō sepabile. Sed accñs dr̄ insepabile ꝑuatiue qr̄ difficulter sepabile.

Ar. Mēbra istius diuisionis coincidūt. ergo nō est bona. Añs patꝫ qr̄ idē ē accñs sepabile ⁊ insepabile. vt albū est sepabile ⁊ insepabile. Dicendum ꝙ vnū ⁊ idē accñs bene ē sepabile ⁊ insepabile respectu diuersorum. ꝫ non respectu eiusdem subiecti. qr̄ albedo est accidēs sepabile respectu parietis. ⁊ inseparabile respectu cigni. Et ergo ista diuisio nō dat̄ ꝑ oppositionem rerum. ꝫ modoꝝ ꝑcandi.

Qr. Utrꝫ ille ꝓpōnes sint vere. coru⁹ p̄t ītelligi alb⁹. cignus niger. ethiops nitēs cādore. Rñdm ꝙ sic. Et qñ arguit̄ ille intellectus est falsus q̄ intelligit rē aliter q̄ȝ est. ꝫ q̄ intelligit coruū albū. cignū nigꝝ. ethiopum nitentē cādore. ille intelligit rē aliter q̄ȝ ē. ergo est intellect⁹ falsus. Dicendū ꝙ maior est vera in scđa opatōe intellect⁹. ⁊ ergo si intelligam⁹ coruum esse albū ⁊ cignū nigꝝ in scđa opatione intellect⁹. ille intellect⁹ ē falsus. ꝫ in prīa opatione ille intellect⁹ nō est falsus q̄ intelligit rē aliter q̄ȝ ē. Rō diuersitatis ē qr̄ vitas ⁊ falsitas solum sunt in ꝯpoñe ⁊ diuisione. ꝫ in prima opatione intellect⁹ nō est ꝯpō vel diuisio. ergo nec veritas vel falsitas nisi qñqꝫ ꝑ accñs. Uñ si intellect⁹ eēt falsus in prima opatione intellectus qñ intelligit rem aliter q̄ȝ est. tūc oīs talis eēt falsus. quo nos intelligimus rem materialē īmaterialiter. qr̄ lapis nō est in aīa. ꝫ spēs lapidis. tercio de aīa. Uel dicendū ꝙ coruus p̄t capi duplr̄. vno mō q̄ ad ꝑncipia substantialia. q̄ sunt materia ⁊ forma. ⁊ sic vere p̄t intelligi alb⁹ etiā in secūda opatione intellect⁹. Alio mō capit̄ q̄ ad ꝑncipia ꝯplexionalia q̄ sunt calidum ⁊ siccum. ⁊ p̄t intelligi alb⁹ ꝫm intellectū simplicem.

Ar. Accñs insepabile nō p̄t vere diuidi ⁊ separi a suo sbiecto. ergo nō pōt sibi vere abeē ꝫm ītellectū diuidentē. Añs ꝓbat̄. qr̄ illa ē falsa considerando coruū ꝫm ꝑncipia sbalia tm̄ coru⁹ nō ē niger. Rñdm ꝙ lꝫ accidēs insepabile nō possit vere negari a suo sbiecto ꝑ simplicē copulā in ꝓpōne de inesse. vt illa ē falsa. coru⁹ nō est niger. tm̄ bñ p̄t vere negari in ꝓpōne modali de possibili. vt ista est vera. coruus potest non esse niger.

Item accidentiū aliud cōmune. vt albū nigrū. aliud proprium vt albedo sortis. nigredo platonis.

Hic ponit scđam diuisionē dicēs. Accñtiū aliud cōe aliud ꝓpriū. Cōe dr̄ qđ nō est ad vnū subiectū determinatū. vt albedo nigredo. ꝓprium vero qđ vni ꝑ indiuiduatōeȝ ē appropriatū. vt albedo sortis ⁊c̄. Rō diuisionis est qr̄ oē accñs adest ⁊ abest. vel ergo hꝫ subiectū determinatū vel nō. Si ꝑmuȝ sic ē accñs ꝓpriū. si scđm sic est accidēs cōe.

Ar. Accidēs cōe h̄ diuidit̄. ergo nō erit mēbꝝ diuidēs. Rñdm ꝙ accidēs dr̄ cōe duplr̄. vno mō ꝑ cāūsalitatē tm̄. qr̄ a plurib⁹ causis p̄t euenire. Alio mō dr̄ cōe ꝑ ꝑdicationē ⁊ inherentiā. prīo mō ponit̄ mēbꝝ diuidēs. sed secundo modo est diuisum in illa diuisione.

Ar Propriũ ẽ p̄dicabile distinctũ ꝯ accñs. ergo nõ pt esse mẽbꝝ diuisiõis. Dõm ꝙ ꝓpriũ capit̃ duplr̃. vno mõ ꝓ illo qd̃ fluit ex p̄ncipijs spẽi. ⁊ sic distinguit̃ p̄dicabiliter ab accñte. Alio mõ dr̃ ꝓpriũ qd̃ fluit ex principijs indiuidui determinati. ⁊ sic ꝓpriũ ⁊ accñs distinguunt̃ p̄dicabilit̃ qꝛ albedo sortis ꝯuenit tm̃ vni indiuiduo. s. sorti. ⁊ ergo dr̃ accñs proprium. Et qñ dr̃. accñs ꝓpriũ cadit a vera rõe accñtis. ergo male h̄ ponit̃ membrũ diuidẽs. Añs pꝫ. qꝛ p̄cat̃ abstractiue. Dõm ꝙ exempla solũ ponunt̃ s̃m quẽdã modũ ĩtroductoriũ. ⁊ nõ ꝙ sp̄ ita sint. Al̃ dõm ꝙ qñ dr̃ albedo sortis p̄cat̃ respectꝰ ad s̄biectũ. ⁊ ergo dat ĩtelligere illd̃ albũ demr̃ato sorte.

Commune est omnibus quinqꝫ predicabilibꝰ de pluribus predicari.

Postq̄ꝫ pe. hys. determinauit de vnoq̄ꝫ p̄dicabili s̃m se ⁊ absolute. hic ꝯn̄r determinat de ip̄is respectiue ⁊ cõpatiue s̃m cõuenientiã ⁊ drñaꝫ. Et p̄ cõpat p̄dicabilia penes cõueniẽtiaꝫ. scd̃o penes drñaꝫ. qꝛ cõueniẽtia hꝫ se sic hĩrꝰ. ⁊ drĩa hꝫ se sic p̄uatio. s̄ hĩrꝰ ẽ añ p̄uationẽ. Dicit ergo ꝙ cõe est oĩbus q̄nqꝫ p̄dicabilibꝰ de plibꝰ p̄dicari. Et illa cõueniẽtia seu cõitas p̄ probatur ex diffinitõe p̄dicabil̃. in q̄ dr̃. p̄dicabile ẽ aptũ natũ dici d̃ plibus. qꝛ vl̃e sup̄ qd̃ fundat̃ rõ p̄dicabilitat̃ aptũ natũ ẽ e[...] mult̃. Scd̃o pꝫ h̄ idẽ inductiue. qꝛ genꝰ p̄dicat̃ de plibꝰ spẽ drñtibꝰ. spẽs vero de plibꝰ numero drñtibꝰ. drña de plibꝰ spẽ drñtibꝰ. ꝓpriũ ãt de spẽ. ⁊ illiꝰ spẽi indiuiduis. accñs vero de plibꝰ subiectis. quẽadmodũ albũ de equo hoĩe ⁊ pariete. ergo oĩa p̄dicabilia cõueniũt in hoc qd̃ ẽ de pluribꝰ p̄dicari.

Or Utrũ cõe sit oĩbꝰ q̄nqꝫ p̄dicabilibꝰ de pluribꝰ p̄dicari. Dõm ꝙ sic. qꝛ de rõe p̄dicabilis ⁊ vl̃is in cõi est p̄dicari de multis. s̄ oĩa quinqꝫ p̄dicabilia conueniũt in ratione p̄dicabilis. ergo etiã conueniũt ĩ hoc qd̃ est de pluribus predicari.

Ar Propriũ est p̄dicabilibꝰ p̄dicari de pluribꝰ. ergo eis nõ ẽ cõe. Añs pꝫ qꝛ p̄ hoc distinguunt̃ ab indiuiduis. Dõm ꝙ p̄dicabilia compant̃ duplr̃. vno mõ ad indiuidua. ⁊ sic ẽ eis ꝓpriũ de pluribꝰ p̄dicari. Alio mõ comparant̃ inter se. ⁊ sic est eis commune. qꝛ oĩbus conuenit.

Ar Propriũ ẽ vnũ p̄dicabile. ⁊ tñ nõ p̄dicat̃ de pluribꝰ. Scd̃a ps assũpti ꝓbat̃. qꝛ p̄dicat̃ tm̃ de vna spẽ. Dõm ꝙ ꝓpriũ fluit ex principijs spẽi. ⁊ ergo immediate p̄dicat̃ de vna spẽ. s̄ tñ mediate p̄dicat̃ de pluribꝰ qꝛ p̄dicat̃ de indiuiduis sub spẽ contẽtis. Neqꝫ req̄rit̃ ꝙ oẽ p̄dicabile immediate de pluribus p̄dicet̃. Uel dõm ꝙ ꝓpriũ etiam immediate de pluribus p̄dicat̃. qꝛ p̄dicat̃ de spẽ s̃m ꝙ spẽs est contracta ad indiuidua.

Differunt autem quoniam genus predicat̃ de pluribus q̄ꝫ alia ideo differt ab alijs

Hic compat vl̃ia adinuicẽ penes drñam. ⁊ p̄ compat genus ad oĩa alia ponendo drñam ip̄ius ab alijs. dicẽs ꝙ p̄dicabilia drñt. qꝛ genꝰ p̄dicatur plus de pluribus q̄ꝫ alia. ⁊ id̃ differt ab alijs. Patet qꝛ de q̄buscũqꝫ p̄dicatur spẽs drña ꝓpriũ ⁊ accidẽs. de illis p̄dicat̃ genus.

Ar Per idem non ꝯuenit aliq̄d cū alijs ⁊ differt ab eis. ſ gen⁹ ꝯuenit
cū alijs p̄dicabilib⁹ p h̄ ꝙ p̄dicat̄ de plurib⁹. vt dicit text⁹ p̄cedēs
q̄ p idē non differt ab alijs. Dōm ꝙ aliq̄d dr̄ p̄dicari de plurib⁹ dupliciť.
Uno mō ſimplr̄ ⁊ abſolute. vt valet de plurib⁹. i. de multis. ⁊ in h̄ oīa con
ueniunt. Alio mō compatiue. i. magis de multis. ⁊ ſic genus differt ab ali
is in hoc ꝙ de pluribus predicat̄.

Ar Spēs pl⁹ p̄dicat̄ de plib⁹ q̄ȝ gen⁹. Probat̄. qꝛ hȝ plura inferiora.
q̄ȝ gen⁹. cū pl'es ſint ſpēs q̄ȝ genera. Dōm. ꝙ ſpēs capiť duplr̄. vno
mō ꝓ ſcđa intentione. Alio mō ꝓ re ſubſtrata. iā dr̄ ꝙ ſpēs ꝓ illa ſcđa in-
tentione eſt cōioꝛ q̄ȝ genus non tñ ꝓ re ſubſtrata illi intentioni.

Ar Pro re ſubſtrata gen⁹ non p̄dicat̄ de plib⁹ q̄ȝ alia. Probat̄. quia
dr̄na p̄dicat̄ de tot de q̄t gen⁹. vt ſenſibile p̄dicat̄ de tot ſicut aīal.
Dōm ꝙ dr̄ña q̄ eſt diuiſiua ſp̄ p̄dicat̄ de paucioribus q̄ȝ gen⁹. ⁊ q̄ p̄t dici
ꝙ duplex eſt dr̄ña. ſ. conſtitutiua ⁊ diuiſiua. mō gen⁹ p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ȝ
differentia diuiſiua. Et non dȝ intelligi de dr̄ña conſtitutiua ſicut eſt ſen-
ſibi'e. Et q̄ñ genus comparat̄ ad dr̄ñam conſtitutiuam. tunc non ē genus
ſed ſpecies.

Ar Accidēs p̄dicat̄ plus de plurib⁹ q̄ȝ gen⁹. Probat̄ qꝛ albū eſt acci
dens. ⁊ de q̄buſcūq̄ȝ p̄dicat̄ aīal de eiſdē p̄t etiā p̄dicari albū. vt di-
cendo. homo eſt aīal. hō eſt alb⁹. leo eſt aīal. leo ē alb⁹. ⁊ vltra h̄ etiā p̄di-
catur de plurib⁹ dicēdo. lapis eſt alb⁹. lignū eſt albū. Similiter quale p̄-
dicatur de oībus ſubſtantijs ⁊ de oībus q̄litatib⁹. ſ non eſt dabile aliq̄d
genus q̄d poſſet de tot inq̄ntū gen⁹ p̄dicari. Dōm q̄ȝuis accn̄s p̄dicet̄ de
plurib⁹ nūero q̄ȝ gen⁹. tñ in rōne p̄dicabil' gen⁹ p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ȝ ac-
cidens qꝛ genus p̄dicat̄ de ſpēbus ⁊ indiuiduis. ſ accn̄s ſm ſe p̄dicat̄ de
indiuiduis tm̄ ⁊ non de ſpēb⁹. niſi ꝓut ſunt ī ſuis indiuiduis. vt hō eſt al
bus. qꝛ hō in cōi non eſt alb⁹. ſ in pticulari. Et in h̄ dr̄ñt accn̄s cōe ⁊ ꝓpri
um. qꝛ accn̄s ꝓpriū p̄mo ineſt ſpēi. ⁊ ex ꝯn̄ti indiuiduis. Sȝ econtra acci-
dens cōe prius ineſt indiuiduis. ⁊ ex ꝯn̄ti ſpecieb⁹. Ad ſcđm dicendum.
ꝙ licet q̄le p̄dicet̄ de omnib⁹ illis ſub ratione accidentis. tñ h̄ ad rationē
accn̄tis non requiritur. ſ ſufficit ꝙ p̄dicet̄ de pluribus indiuiduis. ſ ad
rationem generis requiriť ꝙ p̄dicetur de plurib⁹ ſpeciebus ⁊ eaꝝ indiui
duis. ⁊ pro tanto genus p̄dicatur de pluribus.

Dr̄ña vero differt a genere. qꝛ dr̄ña p̄dicat̄ ī q̄le. ge-
nus āt in q̄d. Itē dr̄ia differt a ſpē ⁊ a ꝓprio. qꝛ dr̄ña
p̄dicatur de plurib⁹ differētib⁹ ſpē. illa āt nō. Differt
etiā dr̄ña ab accn̄te. qꝛ accidēs ſuſcipit intenſionē et
remiſſionē. vel magis ⁊ min⁹. differentia vero nō ſu-
ſcipit magis neq̄ȝ minus.

Hic Pe. hyſ. comparat dr̄ñam ad alia p̄dicabilia penes dr̄ñam. ⁊ primo
comparat ip̄am ad genus. ſcđo ad ſpeciē ⁊ ꝓpriū ſil'. ⁊ tercio ad accidens.
dicens ꝙ dr̄ña differt a genere ⁊c̄. vt p̄ȝ in textu.

Qr Quare pe.hys.cõparando p̃dicabilia adinuicẽ p̃ponat cõpationẽ dr̃ie cõpationi spẽi.cũ tñ supius seruat⁹ sit ordo opposit⁹. Dõm ꝙ hic seruat ordinẽ nature ẜm quẽ dr̃a est prior spẽ.sicut cõstituẽs cõstituto ẜ determinando de p̃dicabilib⁹ absolute ẜuat ordinẽ discipline siue quo ad nos ẜm quẽ spẽs est prior dr̃a.eo ꝙ est compositior.

Ar Genus p̃dicat᷑ in quid.ẜ ⁊ dr̃a.ꝯña tȝ.qꝛ idẽ ẜcant.ẜ termin⁹ ideȝ p̃dicat qd̃ ẜcat. Dõm ꝙuis dr̃a ⁊ gen⁹ idẽ sint ẜm rem differũt tamen ẜm modũ ẜcandi a quo sumit᷑ diuersitas in modis predicandi penes quos predicabilia distinguuntur.

☞ Arguit᷑.rõnale est dr̃a.⁊ tamẽ non p̃dicatur de plurib⁹ speciebus.quia solum de homine predicatur. Dicendum ꝙ textus intelligitur de differẽtia specifica.qꝛ dr̃a specifica p̃dicat᷑ de vna specie cũ qua conuertitur.

Ar Proprietates p̃dicamentoꝝ p̃dicant᷑ de plurib⁹ specieb⁹ ẜ ꝓpriũ non p̃dicat᷑ solũ de vna spẽ. Dõm ꝙ ẜ loquit᷑ Pe.hys.de proprio speciei specialissime. Uel dicendũ ꝙ ille ꝓprietates etiã predicant᷑ cõuersim de vna spẽ quando debite suis speciebus applicantur.

Ar Rõnale ⁊ aĩatum sunt dr̃e.⁊ tñ suscipiũt magis ⁊ min⁹.qꝛ vnus homo est magis rõnalis ꝙ̃ alter.silr̃ brutũ est aĩantius plãta.vt dicit Gil.por. Dõm ꝙ rõnale ẜm suã eẽntiã nõ suscipit magis ⁊ min⁹ licȝ bene ꝑ ꝯpationem ad subiectũ qd̃ est magis ⁊ min⁹ dispositũ ⁊ ꝙ̃tũ ad operationem quo modo intelligit Gil.dcm̃ suũ. Etiã dõm ad primũ ꝙ intẽsio vel remissio cadit supra vsum rõnis.q̃ ẜcat᷑ ꝑ rõnale ⁊ nõ suꝑ eẽntiã aĩe rõnalis.que om̃ibus equaliter inest.

Differt autẽ spẽs a genere.qꝛ gen⁹ ꝯtinet oẽs inferiores spẽs ⁊ nõ ꝯtinet᷑ ab eis. Spẽs ãt differt a differentia.qꝛ ex plurib⁹ differẽtijs bñ ꝯstituit᷑ vna spẽs vt iste dr̃ie rõnale mortale ꝯcurrũt ad constitutionẽ hui⁹ spei homo. Spẽs ṽo nõ ꝯiungit᷑ spẽi vt gignat aliã spẽm. Quedã em̃ ꝑticularis equa licet cuidã ꝑticulari asino ꝑmisceat᷑ ad muli generationẽ ẜ tñ nõ eq̃ ⁊ asinus in cõi. Spẽs aũt differt a ꝓprio.quia species natura prior est ꝓprio.propriũ ṽo posteri⁹ est specie. Preterea eoꝝ termini ⁊ diffinitiones sunt dr̃ites ergo ipsa sunt differẽtia. Spẽs aũt differt ab accidẽte.qꝛ species predicat᷑ in quid:accidẽs ṽo in quale vel quõ se habet. Spẽs etiam natura prior est accñte Om̃e em̃ accidens natura posteri⁹ ẽ suo subiecto.

Hic ponit dr̃aȝ spẽi ab alijs q̃tuor.⁊ primo a genẽ dicẽs.spẽs ꝯtinet᷑ a genere.ẜ gen⁹ cõtinet spẽs.⁊ sic drũt penes cõtinẽs ⁊ contentũ. Scd̃o a dr̃a qꝛ due spẽs nõ ꝯiungunt᷑ ad constituõeȝ t̃cie spẽi.sic due dr̃e.qꝛ rõnale ⁊ mortale cõstituũt hoĩeȝ. Et circa ẜ remouet dubium.qꝛ posset aliq̃s dicere

ꝙ equa ⁊ asinꝰ ꝯcurrūt ad cōstitutionē muli. ḡ due spēs cōcurrūt ad cōsti
tutionē tercie spēi. Rn̄det ī lr̄a ꝙ ꝑticular̄ eq̄ ⁊ ꝑticular̄ asinꝰ cōmiscent̄
ad muli generationē. ꝫ non eq̄ ⁊ asinꝰ vt spēs sunt. Tercio pōit dr̄az spēi
a ꝓprio. ⁊ sunt due dr̄e. prima ē. spēs nā ꝑor ē ꝓprio. ꝓpriū vo posterius.
Scd̄a est. qꝛ spēs ⁊ ꝓpriū hn̄t diuersas diffinitōes. ḡ dr̄nt. tꝫ ꝯn̄a. qꝛ quoꝝ
termini. i. diffinitōnes sunt dr̄ntes ip̄a sunt dr̄a. Quarto compat spēm ad
accidēs. qꝛ spēs p̄dicat̄ in q̄d ⁊ accn̄s in q̄le. vel q̄uo se hꝫ. Et spēs natu-
ra prioꝛ est accn̄te. qꝛ accn̄s posteriꝰ est suo subiecto.

Ar̄ Genꝰ continet̄ in suis spēbꝰ. ḡ textꝰ ē falsus. Ān̄s ꝓbat̄. qꝛ genus
ponit̄ ī diffinitione spēi. ⁊ ē supiꝰ ad spēꝫ. ꝫ supiꝰ actu continet̄ ab
inferiori. Dōm ꝙ illa dr̄a dꝫ intelligi sic. genꝰ cōtinet spēs potestatiue ꝫ
spēs non contīet ip̄m genꝰ ptātiue. ꝫ formalit̄ actu ⁊ intellectū. sicut totū

Ar̄ Ex pluribus entibus in actu exi- -eēntiale ꝯtinet suā ꝑtē.
stentibꝰ non p̄t fieri vnū terciū. ꝫ due dr̄e sunt duo entia in actu. ḡ
ex eis n̄ p̄t fieri vna spēs. Dōm ad maiorē ꝙ ex duobꝰ entibꝰ in actu exi
stentibus ꝓut ī actu sunt nō p̄t fieri vnū terciū. ꝫ bn̄ inq̄ztū vnū hꝫ se ī po
tentia. ⁊ aliud in actu. ꝫ sic est de duabus differentijs.

Ar̄ Ex duabꝰ spēbus p̄t fieri vna tercia spēs. ḡ textꝰ hoc male negat.
Ān̄s ꝓbat̄. qꝛ eq̄ ⁊ asinꝰ sunt distincte spēs. ⁊ tn̄ ex illis fit vna ter
cia spēs mulꝰ. Dōm ꝙ illā obiectionē autoꝛ soluit ī lr̄a. qꝛ q̄uis ex ꝑticu
lari eq̄ ⁊ ex ꝑticulari asino fiat mulꝰ. tn̄ ex eq̄ ⁊ asino in cōi non fit mulꝰ qꝛ
actꝰ ⁊ opationes sunt ip̄oꝝ singulariū. Et qn̄ dr̄ eq̄ ⁊ asinꝰ in ꝑticulari ꝯ
miscent̄ ad ḡnationē muli. ḡ etiā in vl̄i. Tenet ꝯn̄a ꝑ locū ab inferiori ad
supius vel a sil̄i. Et confirmat̄ qꝛ indiuidua accomodāt v̄tutē ḡnatiuam
a spēbus. qꝛ spēs ē formaliter ꝑfcā a q̄ pullulat v̄tus generatiua. Dōm ꝙ
licet eq̄ ⁊ asinꝰ in cōi secundario ꝯmiscētur ad ḡnationē muli ⁊ ꝑ accidēs
non tn̄ ꝑ ⁊ ꝑ se. Etiā nō est sil̄e. vtꝫ ex ꝓbatione argumēti. Et ad confirma
tionem dicendū ꝙ a v̄tutibus essentialibꝰ ⁊ specificis illoꝝ indiuiduoꝝ
non egredit̄ indiuiduū alterius spēi. ꝫ potiꝰ ab ip̄is relatis ad p̄ncipia ꝓ
xima generationis. q̄ sunt caloꝛ nāl̄is informatꝰ v̄tute celesti. ⁊ humidum
complexionale q̄d resultat ex ꝯmixtione seminū in ope ḡnationis. q̄ com-
mixtio nō hꝫ locū a spēbꝰ ſm se captis. Et si querat̄ q̄re ex ꝯiūctōe mu
li cū mula non ḡnatur mulꝰ. sicut ex coniūctione eque ⁊ asino. Dicendū
ꝙ ideo. qꝛ mula non p̄t concipe fetū cū sit frigidissime nāe. ꝫ caliditas est
cā generationis. ⁊ ḡ phs. ij. posterioꝝ dic̄ ꝙ contingit scire in vl̄i ꝙ oīs
mula ē steril̄. ⁊ tn̄ p̄t de ꝑticl̄ari mula dubitari si videat̄ hr̄e magnū vētrē.

Qr̄ Quare spēs naturaliter prioꝛ est ꝓprio. Dicendum ꝙ ideo. quia
oīs causa est prioꝛ suo effectu. ꝫ spēs est cā ꝓprij. ḡ est prioꝛ ꝓprio.
Alia rō. qꝛ subiectū nāliter est an̄ passionē. q̄ est eiꝰ accn̄s. ꝫ spēs hꝫ se sic̄
subiectū. ⁊ ꝓpriū sicut passio. ḡ. Et qn̄ dr̄ spēs ⁊ ꝓpriū de se inuicē predi-
cantur. vt eq̄ de equis. ḡ vnū non est prius altero. Dicendū ꝙ q̄uis spe
cies non sit prioꝛ ꝓprio ſm tp̄s. tn̄ est prioꝛ ꝓprio ſm naturā. sic etiā dic̄ te
xtus ꝙ spēs nāliter est prioꝛ ꝓprio. sicut cā nāliter est an̄ effectū. Sed di
ceres actus sunt singulariū primo Metha. ꝫ spēs non est singulare. ḡ nō
potest causare ꝓpriā. Dicendū ꝙ actus sunt singulariū vel circa singula
ria. ⁊ sic spēs non causat ꝓpriū nisi inq̄ztum est in singularibus.

Ar Illud p̄dicatur in q̄le qđ cōuenienter rn̄det ad interrogationē fa-ctam ꝑ q̄le. s; accn̄s non ꝯueniēter rn̄det ad iterrogationē fcām ꝑ q̄le. ergo ⁊c̄. Minor pʒ. q2 cū q̄rit q̄lis est sortes. male rn̄det iacet studet dormit. Dicendū ꝙ accn̄s p̄dicat ī q̄le vel in quō se hʒ. vt dt̄ Pe. hys. in textu. q2 qn̄ querit. quō se hʒ sortes. rn̄det studet legit ⁊c̄. Etiā ad h̄ pt dici ꝙ duplex est accn̄s. s. noiale ⁊ v̄bale. de accn̄te noiali dʒ interrogari ꝑ q̄le. ⁊ de accidente verbali ꝑ quō se habet.

Propriū āt differt ab accn̄te. q2 ꝓpriū de vna sola spē p̄dicat. cuiꝰ ē ꝓpriū. accn̄s v̄o de pluribꝰ spēbꝰ. Et accn̄s prio inest indiuiduis. ⁊ ꝑ posteribꝰ generibus ⁊ spēbꝰ: non enī hō aut aīal currit. nisi q2 sortes aut plato currit. Propriū āt prio ꝯuenit spēbꝰ.

Hic pe. hys. ponit dr̄am ꝓprij ab acn̄te. s; dr̄a eiꝰ hr̄ ꝑ dr̄am alioꝝ p̄dicabilium ab ip̄o. Et ponit h̄ duas dr̄as inter ꝓpriū ⁊ accn̄s. prima ē. q2 ꝓprium de vna sola spē p̄dicat. s; accidēs p̄dicat de pluribꝰ spēbus. Scđa ē q2 ꝓpriū ꝑ prius inest spēbus. ⁊ ex conseqnti indiuiduis. s; econtra accidens ꝑ prius inest indiuiduis. ⁊ ex consequēti generibꝰ ⁊ spēbus.

Qr Quare ꝓpriū inest vni spēi. ⁊ accn̄s pluribꝰ. Dicendū ꝙ lō. quia ꝓpriū fluit ex prīcipijs speciei adequate. ergo vni soli spēi ꝯuenit. s; accidens fluit ex principijs indiuidui inadeq̄te. q2 vnū accn̄s in spē inest indiuiduis diuersaꝝ spēꝝ. q̄re ec̄ ex ꝯn̄ti pluribꝰ spēbus inest.

Ar Accn̄s non p̄dicat de spēbus s; de indiuiduis tanq̄ de ꝓprijs subijcibilibus. ergo ꝑ textū ꝓsupponit falsum. Dōm ꝙ sicut natura vl'is occulte oꝑatur. cū ꝓducēdo singl'are ꝓducit ec̄ vl'e. sic silr̄ accn̄s p̄dicatur ꝑ de indiuiduis ⁊ ex ꝯn̄ti de spēbus. q2 indiuidua ꝑ p̄dicationē essentialē subijciunt generibꝰ ⁊ spēbus. ergo ex ꝯn̄ti de spēbus p̄dicatur. Et h̄ vult pe. hys. al's etiā non posset hr̄e rationē predicati dyalectici.

Ar Prius dictū ē ꝙ ꝓpriū imediate predicat de pluribꝰ. s. de spē cuꝫ inclusione indiuiduoꝝ. ergo male dr̄ h̄ ꝙ ꝓpriū ꝑus cōuenit spēi ⁊ posterius indiuiduis. Dōm ꝙ s̄m nām ꝓpriū prius conuenit spēi. ⁊ posterius indiuiduis. tn̄ s̄m tp̄s eque primo conuenit spēi ⁊ indiuiduis. Et qn̄ dr̄ ꝓprium est accn̄s p̄dicamētale ergo sequitur completum esse sui sbiecti sed sola p̄ma sb̄a est completa. ergo ꝓprium p̄dicatur primo de p̄ma substātia Dicendū ꝙ duplex est completio. s. formalis ⁊ finalis. licet ergo sola p̄ma substantia sit completa finali ⁊ suppositali completione tn̄ species est completa perfectione formali. quare causat proprium. non tamen dat sibi ratam existentiam nisi in supposito.

Itē genꝰ dr̄a spēs ⁊ ꝓpriū eq̄liter ꝑticipāt ab oibꝰ de q̄bꝰ p̄dicant. accn̄s v̄o nō. s; suscipit itentōeʒ ⁊ remissiōʒ. Itē genꝰ spēs dr̄a ⁊ ꝓpriū vniuoce p̄dicāt ac

cidens autē non predicatur vniuoce. sed denoīatiue.

Hic ꝯsiter pe. hys. compat q̄ttuor prīa p̄dicabilia ad accn̄s ponēs dr̄am generis spēi drn̄e ⁊ ꝓprij ab accidēte. Et tāgit duas drās. Prima est quia alia p̄dicabilia eq̄liter pticipant ab oībus de qb⁹ p̄dicant. ⁊ nō suscipiūt magis ⁊ min⁹. ſ accidēs suscipit magis ⁊ min⁹. idō drn̄t oīa alia p̄dicabilia ab accn̄te. Scd̄a drā. qꝛ gen⁹ spēs drā ⁊ ꝓpriū p̄dicant vniuoce. accidens āt qꝛ extrinsecū est subiecto solū p̄dicat denoīatiue.

Ar Color est gen⁹. ⁊ tn̄ suscipit magis ⁊ min⁹. ergo male dr̄ q̄ gen⁹ non suscipit magis ⁊ min⁹. Dōm q̄ color inq̄tū gen⁹ est non suscipit magis ⁊ min⁹. ſ inq̄ztum est accidēs. s. in ordine ad subiectū cui iheret.

Ar Risibile est ꝓprium vt est p̄dicabile ab alijs distinctū. ⁊ tn̄ suscipit magis ⁊ min⁹. ergo nō solū accidēs. Scd̄a ps an̄cedentis ꝓbat quia vn⁹ hō magis inclinat⁹ est ad risum q̄z alter. Dōm q̄ risibile capit dupl'r Uno mō vt dr̄ nālem potentiā ꝓpinquā ad ridendū. q̄ sequit cōplexionez ⁊ dispositionē corpis. ⁊ sic vn⁹ hō est magis risibilis altero. ſ tūc risibile ē accn̄s cōe. Alio mō capit vt dr̄ aptitudinē nālem remotā ad ridendū q̄ sequit rōez specificā hoīs. ⁊ sic vn⁹ hō n̄ ē magis risibil' alt'o. ⁊ h̄ mō ē ꝓpriū.

☞ Ar. Nulla forma suscipit magis ⁊ min⁹. ſ accn̄s est forma. ergo non suscipit magis ⁊ min⁹. Minor ꝓbat. qꝛ forma est in simplici ⁊ inuariabili eēntia consistēs. vt dr̄ Gil. por. Dōm q̄ accidēs in abstracto ⁊ ſm essentiā ei⁹ nō suscipit magis ⁊ min⁹. ſ bn̄ in cōcreto ⁊ ſm esse q̄ð hz in subiecto.

Ar Propriū nō p̄dicat vniuoce. ergo text⁹ ē falsus. An̄s ꝓbat. qꝛ p̄dicatur denoīatiue. eo q̄ oē accn̄s p̄dicat denoīatiue. cū diffinitio denoīatiuoꝝ cuilibet accidēti conueniat. ⁊ etiā pz exēplariter qꝛ a risibilitate hoīes dicunt risibiles. Dōm q̄ vniuoce p̄dicari capit dupl'r. Uno mō cōiter. ⁊ tūc illud dr̄ p̄dicari vniuoce q̄ð p̄dicat ſm vnā ſcationē de multis. ⁊ sic vniuoce p̄dicari non distinguitur ꝯ denoīatiuā p̄dicationē. ſ solum ꝯ equiuocā. ⁊ sic oīa p̄dicabilia vniuoce p̄dicant. Scd̄o mō dr̄ p̄dicari vniuoce specialiter. s. q̄ð ſm vnū nomē ⁊ vnā rōnē descr̄ptiuā nc̄cario ⁊ ordinate p̄dicat. ⁊ sic ꝓpriū p̄tur vniuoce ⁊ alia p̄dicabilia. ſ non accn̄s. Tercio mō dr̄ p̄dicari vniuoce ꝓprijssime vt ē p̄dicari ſm vnū nomē ⁊ eādem rōez eēntialē dicentē q̄ð q̄d ē subiecti. ⁊ sic solū tria p̄dicabilia prīa vniuoce p̄dicant. ⁊ ī ista scd̄a drā dz capi vniuoce p̄dicari scd̄o mō.

Ar Oē p̄dicabile dz p̄dicari vniuoce. ſ accidēs nō p̄dicat vniuoce. ergo accn̄s non est p̄dicabile. Dōm q̄ oē p̄dicabile dz p̄dicari vniuoce sic q̄ non p̄dicet equiuoce. ſ bn̄ p̄t p̄dicari non vniuoce qꝛ p̄dicat denominatiue. ⁊ sic h̄ vniuoce p̄dicari capit ꝓut distinguit ꝯ denoīatiue p̄dicari quo mō accidēs non p̄dicatur vniuoce. Et qn̄ dr̄. illa est vniuoca p̄dicatio. albedo est color. i. non denoīatiua. Dicendū q̄ accidēs p̄tur vniuoce respectu sui inferioris. ſ p̄dicat denoīatiue respectu sui subiecti.

Ar Uniuoce predicari est predicari vno nomine ⁊ vna ratione. sed differentia non predicatnr vna ratione. qꝛ non habet rationem. ergo nō p̄dicat vniuoce. Dōm q̄ q̄uis drā non hz rōnem. i. diffinitionē essentialē est tn̄ pars rōnis. i. diffinitionis quidditatiue ⁊ essentialis. ⁊ h̄ sufficit q̄re etiam p se de specie predicatur.

Predicari āt vniuoce est predicari ꝰm vnū nomen ⁊ rōnem vnā ꝰm illud nomē sumptā. vt hō ꝰm vnū nomen predicat̃ de sorte ⁊ platone. vt sortes est homo plato est homo. ⁊ ratio eiꝰ ꝰm illud nomē est vna vt aīal rōnale mortale. Et ob hoc ens non potest esse genus. qꝛ licet ꝰm vnū nomē predicat̃. nō tñ ꝰm vnā rōnem. Ratio eñ entis ꝰm ꝙ dꝛ de substātia est ens ꝑ se. ꝰm aūt ꝙ dꝛ de alijs nouem p̄dicamētis est ens in alio: ⁊ sic p̄dicat̃ ꝰm diuersas rōnes. ⁊ iō nō p̄dicatur vniuoce ꝫ potiꝰ eq̄uoce aut multipl'r. Predicari āt eq̄uoce est p̄dicari vno noīe ⁊ rōibꝰ diuerꝭ ꝰm illō nomen sumptꝭ vt canis vno noīe p̄tur de cane latrabili sidere celesti ⁊ pisce marino. Nō āt ꝰm illō nomē rō est eadē oibꝰ: ꝫ alia ⁊ alia. Denoīatiua dicunt̃ q̄cūq; ab aliq̄ solo casu sunt dr̄a ⁊ ꝰm illud nomē hñt appellationem: vt a grāmatica grāmaticꝰ: ⁊ a fortitudine fortis. Unde grāmaticꝰ ⁊ fortis predicant̃ denoīatiue. ⁊ ergo accidens denoīatiue dꝛ predicari.

Hic occasione p̄dictoꝝ oñdit q̄d sit vniuoce. q̄d eq̄uoce. ⁊ q̄d denoīatiue p̄dicari. Dicens primo ꝙ vniuoce p̄dicari est p̄dicari de vniuocatis eodē noīe. ⁊ eadē rōne eq̄liter ꝑticipata ꝰm illud nomē. sic aīal p̄dicat̃ de hoīe ⁊ asino. Tunc concludit ex diffinitione vniuocoꝝ ꝙ ens nō est genꝰ. qꝛ ñ p̄dicat̃ vniuoce. i. ꝰm vnā rōnem de sb̄a ⁊ accñte. qꝛ qñ p̄dicat̃ de sb̄a tūc ens ꝑ se p̄dicatur. ꝫ qñ p̄tur de accñte. tūc ens ĩ alio p̄dicat̃. ⁊ sic ē alia rō entis inq̄ztū de sb̄a p̄tur ⁊ inq̄ztū p̄dicatur de accñte. lꝫ sit idē nomē. nō tñ p̄dicat̃ ens pure eq̄uoce. Pro q̄ notandū. ꝙ tripl'r aliq̄d p̄dicat̃. Uno mō ꝰm idē nomē. ⁊ ꝰm eandē rōnē simpl'r. ⁊ sic est p̄dicatio vniuoca. Alio mō ꝰm rōnes oīno diuersas. ⁊ sic ē p̄dicatio eq̄uoca. Tercio mō ꝰm rōnes ꝑtim easdem ⁊ ꝑtim diuersas ⁊ sic est p̄dicatio analogica. quo mō ens de substantia ⁊ accidēte p̄dicat̃. Alioꝝ mēbroꝝ declaratio sufficienter habetur in lr̄a. ⁊ etiā in tractatu sequēti. ⁊ sic in isto tractatu in quo finit scd̄m incipit terciū. vt finis ⁊ p̄ncipiū illoꝝ tractatuū sint cōterminalia.

☞ Ar. Si textꝰ eēt verꝰ seq̄ret̃ ꝙ aīal eq̄uoce p̄dicaret̃ de hoīe ⁊ asino. Sequela ꝓbat̃. qꝛ rō aīal' ꝰm vnūq̄dq; aīal ē alr̄a ⁊ alr̄a qꝛ ꝰm ꝙ dī de hoīe ē aīal rōnale. ⁊ ꝰm ꝙ dī de asino ē aīal irrōale. Dōm ꝙ lꝫ sit alia rō aīalis sp̄ālis ꝰm ꝙ dī de hoīe ⁊ asino ē tñ vna rō gñalis. qꝛ cōceptꝰ aīal' q̄ dī de hoīe ⁊ asino abstrahit a rōnalitate ⁊ irrōnalitate. ⁊ eq̄lit̃ ꝑticipat̃ ab ipis sic āt non ē de conceptu entis si tal' ponat̃. lꝫ scotꝰ minus ꝓbabiliter contrarium fateatur.

Tractatus tercius

Irca inicium tercij tractat⁹

qui est de decē p̄dicamētis ꝫm ꝙ subijciunt̄ intentionib⁹ se
cundis. ꝛ ꝫm ꝙ cōsiderant̄ a rōne. ꝑ quā eis attribuunt̄ pre
dicata intentionalia. ꝛ ext⁹ ē a libro p̄dicamētoꝝ Aresto.

Qr̄ ergo. q̄re iste tractat⁹ terci⁹ seq̄t̄ scðm. Dðm ꝙ iō. qꝛ ī scðo deter
minat̄ de rōib⁹ aut diffinitōib⁹ ip̄o vliu(m) seu p̄dicabiliū. ꝛ ī h̄ ter
cio determinat̄ de ordīe ip̄oꝝ vliu(m) ī p̄ntis. ſ p̄ oꝫ scire rōes p̄dicabiliuꝫ
anq̄ꝫ possim⁹ ea ordīare. qꝛ ille ordinare nescit q̄ rōnes ordinabiliū ignorat.
Et iste tractat⁹ p̄cedit q̄rtū. qꝛ ī isto tercio determinat̄ de ꝑtib⁹ remotꝭ ip̄i
us argumētatiōis. ꝛ in q̄rto de tota argumētatione. ſ ꝑs ordīe nature est

Ar̄ Iste tractat⁹ terci⁹ dꝫret p̄cedere primū. ꝫ h̄ ordo ꝑ añ totū. ꝫ ꝛc̄.
ē mal⁹. Añs ꝓbat̄. qꝛ in p̄ determinat̄ de ꝯpōne. ꝛ in isto de ꝑtib⁹
ꝯpōis ſ simpliciora sunt p̄ora. Dðm ꝙ duplex ē ordo. s. nature siue do
ctrine ꝛ q̄ ad nos siue disciplīe. ordine nāe simpliora sunt p̄ora. ꝛ illo mō
etiā terci⁹ tractat⁹ deberet p̄cedere p̄mū. ſ ordīe disciplīe faciliora sūt pri
ora. ꝛ sic terci⁹ tractat⁹ sequit̄ p̄mū. Añ pe. hys. ꝑuat h̄ ordinē disciplīe q
est instructor iuuenū. ſ Aresto. attendēs ordinē nāe p̄ posuit libꝝ p̄ntoꝝ.
scðo Perihermeniaꝝ. t̄cio nouā logicā. Et h̄ iō. qꝛ tres sunt oꝑatōes in
tellect⁹. Pria oꝑatio ē simpliciū apprehēsio. ꝛ illi corrñdet h̄ ꝑs logice q̄
tradit̄ ī p̄ntis. qꝛ ꝑ illā itellec⁹ ī p̄ma oꝑatione dirigit̄. Scða oꝑatio ē cō
positio ꝛ diuisio. ꝛ illi⁹ oꝑatiōi corrñdet liber ꝑihermeniaꝝ q̄ dirigit itel
lectū in scða ei⁹ oꝑatione. Tercia oꝑatio ē discursus rōis siue argumēta
tio. ꝛ illi corrñdet tota noua logica. q̄ intellcm̄ ī illa t̄cia oꝑatione dirigit.
Et ꝫm istas tres oꝑatōes intellect⁹ Aresto. ordīat libros suos.

Qr̄ Utrum de decem predicamentis sit scientia. Dicendū ꝙ sic. quia
de illis est scīa que conueniunt in aliquo cōi subiecto cui demon
strat̄ īesse ꝑpria passio ꝑ verꝫ ꝛ adequatum principium. ſ decem p̄dicamē
ta sunt hmōi. ꝫ de ip̄is est scīa. Minor ꝓbat̄. qꝛ conueniūt in illo cōi sub
iecto qð est ens dicibile incomplexum ordinabile in genere ꝫm sub ꝛ sup̄
ꝓut substat voci talem ordinē p̄canti. Etiā hn̄t passionē que est ordina
bile in genere. ſ principia sunt añ p̄dicamēta. qꝛ ex illis trahunt̄ quattu
or conditiones req̄site ad h̄ ꝙ aliq̄d sit in p̄dicamēto. q̄ conditiones dn̄t
sumi loco p̄ncipioꝝ. q̄rū prima est ꝙ sit ens incomplexū. scða ꝙ sit ens ex
tra aīam. tercia ꝙ sit ens limitate nature. q̄rta ꝙ sit vl'e vel ꝑticulare. Et
fit demonstratio talis. om̄e ens incomplexū extra aīaꝫ limitate nature vl'e
vel ꝑticulare est ordinabile in genere. sed ens dicibile incomplexū ordina
bile in gene ꝫm sub ꝛ supra vt substet voci talē ordinē p̄canti est ens incō
plexum ex̄ aīam limitate nature vl'e vel ꝑticulare. ꝫ ens dicibile incomple
xum ordinabile in genere ꝛc̄. est ordinabile in genere.

Ar̄ In omni bona demonstratione dn̄t esse tm̄ tres termini. ſ hic sunt
plures q̄ꝫ tres. ꝫ illa demonstratio non est bona. Dicendum ꝙ q̄ꝫ
uis ibi sint plures termini ꝫm vocē q̄ꝫ tres. sunt tn̄ tres ibi ꝫm rē. qꝛ subie
ctum ponit̄ ꝓ vno t̄mino. ꝛ p̄ncipia ꝓ alio. passio xo ꝓ t̄cio. ꝛ ꝙ ibi sunt
plures voces h̄ ē ex penuria vocabloꝝ. qꝛ de ill' t̄mis icōplexis nō hēmus
nomina imposita.

Ar. De pmis principijs non e scia. s intellect⁹. vt dr p Posterioꝝ. est pmorū pncipioꝝ. ꝛ predicamēta sunt prima pncipia. g de eis nō est sciētia. Dōm q duplicia sunt pria pncipia. s. ꝯplexa ꝛ incōplexa. Añ primoꝝ pncipioꝝ ꝯplexoꝝ e itellect⁹. sic sūt. Oē totū e mai⁹ sua pte. Et si ab eqlib⁹ ꝛc. s incōplexoꝝ pncipioꝝ bn est scia. Et qn dr scia hr p principia qꝫ p pmissas. s pdicamenta sunt pria pncipia. ꝛ nihil hnt añ se g de eis n pt hri scia. Dōm q predicamenta accipiunt dupłr. Uno mō sm q sunt formalia pncipia reꝝ p diuersa. ꝛ sm q hnt reductionē ad ens c⁹ sunt ptes ꝛ sic ꝯsiderant a methaphisico. nec e de eis scia. Alio mō ꝯsiderantur sm eoꝝ ee intētionale. s. vt substāt illˀ intētionib⁹ gnalissimū ꝛ spālissimuꝫ ꝛ subalternū. ꝛ sm q hnt reductionē ad illd cōe qd e ens dicibile incōplexum ordinabile in gne sm sub ꝛ sup. c⁹ sunt ptes sbiectiue. ꝛ sic de pdicamntis e scia. qꝛ sic hnt añ se istd subiectū ꝛ ppriā passionē sbiecti. ꝛ silr pricipia q colligunt ex añpntis. Uel dōm q de aliq possum⁹ hre sciaꝫ dupłr. vno mō a priori sm ordinē cāe. qn. s. hr p pncipia formalia. ꝛ sic de pntis n e scia. qꝛ nihil hnt añ se in gne cāe formalˀ s sunt met pria pncipia formalia. Alio mō a pori ordie noticie. ꝛ sic de pdicamentis e scia qꝛ hnt ante se antepredicamēta que nos ducunt in cognitionē veroꝝ pdicamētoꝝ.

Ar. Solius cōclusionis e scia. qꝛ scia e hitus ꝯclonis p demrationē acquisit⁹. s pnta nō sunt ꝯclo. igit ꝛc. Dōm q soli⁹ ꝯclonis e sciētia tanqꝫ scibilis ppinq. tn aliqꝝ a ꝯclone pt ee scia tanqꝫ scibiliū remotoꝝ. et hmō de subiecto cōclusionis aut pdicato pt ee scia. ꝛ silr scia de ptib⁹ subiectiuis illoꝝ. ꝛ h vltio mō de pdicamētis e scia. qꝛ ipa sunt tanqꝫ ptes subiectiue subiecti hui⁹ scie. qd est conclusionis subiectū.

Qr. Utrꝫ de pdicamētis sit rōnalˀ scia. Dōm q sic. qꝛ logica a toto suo genere est scia rōnalis. g etiā scia istius tractat⁹ est rōnalis. eo q e ps logice. Añs ptꝫ. qꝛ logica dirigit rōnem in suis opationib⁹ ne erret. vt ex dictis patet circa primū tractatum.

☞ Ar. de entibus realib⁹ non est scia rōnalis. s pdicamēta sunt entia realia. g de ipis non est scia rōnalis. Minor pbat. qꝛ sunt pria pncipia rerū. g etiā sunt realia. Dōm ad maiorem. q entia realia pnt capi dupłr. Uno mō realiter. s. in ordine ad passiones reales. sicut sunt. mot⁹. locus. ꝛ tempus. ꝛ sic de ipis non est scia rōnalis. Alio mō logicaliter. put referūtur ad dici ꝛ ad pdicari ꝛ in ordine ad passiones rōnis. ꝛ sic de ipis est scientia rationalis. qꝛ dici ꝛ predicari sunt entia rationis.

Ar. In libro pdicamētoꝝ cōsiderant pdicamēta realiter. qꝛ hoc realiter consideratur in aliqua sciētia cui demonstrant īesse passiones reales in tali scientia. sꝫ pdicamentis attribuunt passiones reales ī isto tractatu. g hic considerant realiter. Dōm q ille passiones non dnt considerari in logica realiter sꝫ logicaliter. Uel pōt dici q ille passiones considerantur minus principaliter in logica. sm q p illas deuenimus in cognitionē passionū logicalium. vt ptꝫ infra.

Qr. Quid sit subiectū tercij tractat⁹. Ad hoc dicūt aliq q sit predicamentum. Alij xo dicunt q sit vle sub rōne ordinabilitatis. Et alij dicunt q sit gen⁹ generalissimū. Sꝫ verius dicēdum est q sit ens dicibile incomplexum ordinabile in genere, scdm sub ꝛ supra. ꝛ solet addi. prout

subſtat voci talē ordinē ſ̄canti. Et dr̄ ens ad dr̄az nō entis. qꝛ nō ens non ponit̄ in p̄dicamēto. vt chimera. Et rō illiꝰ ē. qꝛ vnūqdq̄ꝫ ponit̄ in p̄dicamento ſ̄m ſuā eēntiā quā importat. ſ̄ nō entia nō hn̄t eēntiā. ḡ nō ponuntur in p̄dicamēto. Et dr̄ dicibile. ad dr̄am indiuiduoꝝ q̄ ꝓprie nō ponunt̄ in p̄dicamēto. qꝛ nō dicunt̄ .i. nō p̄dicant̄. ſ̄ ſubijciunt̄. Et dr̄ incompletū ad dr̄am cōplexoꝝ. eo ꝙ cōplexa nō ponunt̄ ī p̄nto. Cuiꝰ rō eſt. qꝛ complexa non importāt vnā eēntiā. ſ̄ pl̄es. Deinde addit̄. ordinabile in genere. ꝓpter trāſcendētia. q̄ nō ſunt ordinabilia in genere. qꝛ ordinari in genere eſt poni ī gn̄e determiāto. ſ̄ trāſcendētia ī nullo gn̄e determiāto ponūtur Et dr̄. ſ̄m ſub ⁊ ſupra. ad dr̄am dr̄aꝝ q̄ nō ponunt̄ ſ̄m ſub ⁊ ſupra in recta linea p̄dicamētali. ſ̄ a latere. Et addit̄ ſ̄m ꝙ ſb̄ſtat voci talē ordinē ſ̄canti. ad denotandū ꝙ p̄dicamēta nō conſiderant̄ h̄ vt ſunt entia realia. ſ̄ inq̄ꝫtum ſtant ſub voce ſ̄cante ip̄as res ⁊ ergo res ad extra nō ponunt̄ ī p̄dicamento. ſ̄ res concepte ſub voce. Et rō illiꝰ eſt qꝛ ip̄e res ad ex̄ ſunt ſingulares ⁊ ſingl̄aria nō ponunt̄ ꝑ ⁊ ꝑ ſe in p̄nto. ḡ nulla res ad ex̄ ponit̄ in p̄dicamēto. Etiā vna res ad ex̄ non ponit̄ ſub alia re aut ſupra.

Ar Nullū cōplexū dꝫ eē ſubiectū alicuiꝰ ſcie. ſ̄ ens dicibile incōplexū. ⁊c̄. eſt q̄d cōplexū ḡ ⁊c̄. Dōm ad maiorē ꝙ nullū cōplexū veꝝ ⁊ ſ̄m ſ̄cationem dꝫ eē ſb̄iectū aliꝯ ſcie. ſ̄ ſubiectū iſtiꝰ ſcie eſt q̄d complexū ſolum ſ̄m vocē. Et ꝙ nullū complexū verū p̄t eſſe ſubiectū patꝫ qꝛ ſcia capit vnitatē a ſubiecto. cū ḡ complexū nō ſit aliqḋ vnū. talis ſcia non hr̄et vnitatem ab ip̄o. Nec eſt illud qḋ h̄ ponit̄ ꝓ ſubiecto ens ꝑ accn̄s. ſicut aliq̄ friuole nituntur ꝓbare.

Ar Subiectū illḋ ē q̄d cōplexū ſ̄m vocē ⁊ ſ̄cationē ſil̄. ḡ ē complexum veꝝ. An̄s ꝓbat̄. qꝛ cōplectit̄ ex ꝓpria paſſiōe ⁊ ſubiecto. ſ̄ ꝓpria paſſio realiter diſtinguitur a ſubiecto. Dōm ꝙ ordinabile in gn̄e capit̄ dupl̄r. Vno mō ꝓ formali rōne cōſiderādi. ⁊ ſic ponit̄ ꝓ pte ſubiecti. Alio mō capit̄ vt eſt paſſio ꝓpria entis dicibilis incōplexi. ⁊ ſic ponit̄ in cōcluſione demonſtrationis a pte p̄dicati. ⁊ qꝛ formalis rō cōſiderādi nō addit aliq̄d realit̄ ſupra ſubiectū. iō nō facit realē ꝯplexionē cū ip̄o. Vn̄ ſicut ſe hꝫ dr̄a ad genus qḋ diuidit. ita ſe hꝫ formalis ratio conſiderādi ad ſuū ſubiectū. ſ̄ dr̄a nō facit realē complexionē cum ip̄o genere. ḡ formalis rō cōſiderādi non facit realē complexionē cum ſubiecto. Et cum dr̄. voces ſunt ſigna rerum ſi ergo ſubiectū iſtiꝰ ſcie eſt q̄d complexū ſ̄m vocē etiā erit q̄d cōplexū ſ̄m ſ̄cationem. Dōm ꝙ voces ſunt ſigna reꝝ non ad extra immediate. ſ̄ rerū conceptaꝝ. qꝛ aliqn̄ contingit vnā rē conceptā nō habere vnū nomē ꝓpt̄ penuriā vocabuloꝝ. ⁊ ſic pluribꝰ vocibꝰ eam circoloquimur.

Ar Predicamentū eſt vnū ſimplex nomē. ⁊ pōt eſſe ſubiectum huius ſcientie. ergo fruſtra accipiunt̄ tot noīa ad circumloquendū eius ſubiectum. An̄cedens ꝓbatur ꝑ conditiones ſubiecti attributionis. que huic conueniūt. nam p̄dicamentū inter oīa magis principaliter conſiderata in hac ſcia eſt q̄d cōiſſimū ⁊c̄. Dicendū ꝙ p̄dicamentū capit̄ triplicit̄ Vno mō ꝓ tota aggregatōe geneꝝ ⁊ ſpēꝝ ſ̄m ſub ⁊ ſupra. Scḋo mō capit̄ ꝓ genere gn̄aliſſimo alicuiꝰ coordinatiōis ⁊ iſtis duobꝰ modis nō p̄t eſſe ſubiectum. Tum primo. qꝛ ordinabile in genere non cōuenit ſibi adeq̄te. Tum ſcḋo. qꝛ tūc eſſent decem ſubiecta illiꝰ ſcientie ſ̄m ꝙ decē ſunt p̄di-

camenta. ꝛ silr decē coordinationes p̄dicamentoꝝ. Tū tercio qꝛ sic est q̄d
complexū. non solū voce ꝫ re. Tercio capit p̄dicamentū ꝓ scd̄a intentiōe
fundabili sup̄ q̄ōlibet reponibile in p̄dicamēto. ꝛ sic est q̄d vnū ꝛ incom/
plexum ꝫ non p̄t poni ꝓ subiecto. cum subiectū debeat esse in scīa princi/
paliter consideratū. q̄ in logica conuenit primis intentionibus ꝛ non se
cundis. que sunt solū quedā passiones primaꝝ intentionū.

Ar Ista scientia vocat scīa p̄dicamentoꝝ. ꝗ p̄dicamentū erit hic subie
ctum. Tenet ꝯn̄a. qꝛ scīa cōiter denoiat a suo subiecto. Dōm ꝙ ali
qn̄ scīa denominat a discipulo. aliqn̄ a cā efficiente aliqn̄ a ptibꝰ subiecti
uis sicut ista scīa que dr̄ p̄dicamentoꝝ. quia p̄dicamenta sunt ptes subie/
ctiue. ꝛ ergo non sp̄ denominat a suo subiecto.

Ad cognoscendū p̄dicamēta. q̄dā sunt necessario p̄mittēda. sine quꝫ cognitōe neq̄q̄ p̄t haberi cognitio p̄dicamentorū. ꝛ iō distinguim̄ cū Arestotele triplicē modū p̄dicandi. Eoꝝ ergo q̄ p̄dicant. q̄dam sunt vniuoca. quedam equoca. ꝛ q̄dā denoiatiua.

Iste est tractatꝰ tercius Pe.hys. in quo postq̄ꝫ in scd̄o determinauit de
vli absolute. ꝫ ꝯn̄r iux̄ ꝯuenientē disciplīe ordinē determinat de ip̄o com
paratiue vt est ordinabile in gn̄e ꝭm sub ꝛ supra. Et diuidit pr̄a sui diui
sione in tres ptes p̄ncipales. ꝭm ꝙ de tribꝰ p̄ncipaliter deť minat. Prima
ps est de an̄p̄dicamentis. Scd̄a de decē veris p̄dicamētis. Tercia de post
p̄dicamentis. Et ad introducendū illā ptē q̄ ē d̄ p̄dicametꝭ d̄t. ꝙ ad ꝯgno
scendū p̄dicamn̄ta q̄dā sunt necc̄ario p̄mittēda. i. ꝯgnitio an̄p̄dicamentoꝝ.
sine quoꝝ cognitiōe veroꝝ cognitio hr̄i nō p̄t. Et Aresto. primo distiuguit
triplicē modū p̄dicādi. vt eliciat tres diffinitōes an̄p̄ntales dicēs ꝙ eoꝝ
q̄ p̄dicant q̄dā sunt vniuoca. q̄dā equoca. ꝛ q̄dā denoiatiua.

Qr Quid sit an̄p̄dicamentū. Dōm ꝙ est q̄ōdā p̄ambulū traditum ab
Aresto. imediate an̄ xa p̄nta. valēs ad cognitiōez eorundē a p̄ori.
Et dr̄ notāter. traditū ab Aresto. ꝓpť p̄dicabilia q̄ nō sunt tradita ab Are
sto. ꝫ a Por. Sꝫ diceres. etiā p̄dicabilia tradunt ab Aresto. in li. topico.
Dōm ꝙ ibi nō sunt tradita i rōne p̄dicabiliū ꝫ p̄dicatoꝝ. Etiā si p̄dicabi/
lia in rōne p̄dicabiliū eēnt tradita ab Aresto. tūc deberent excludi ꝑ ꝫ q̄ō
dr̄. inmediate. qꝛ p̄dicabilia non valēt imediate ad cognitionē p̄dicamē
toꝝ. ꝫ mediate. Et dr̄. a priori. ꝓpter pꝰ p̄nta. q̄ valēt ad ꝯgnitionē p̄ntoꝝ
a p̄ori. q̄ō dꝫ itelligi ex pte cognoscētis. ꝛ nō ex pte rei cognite. nisi ad bo
num intellectū supius positū. qꝛ ꝓprie ꝛ ꝭm esse reale p̄dicamēta nihil ha
bent an̄ se. ꝛ ꝓpter hoc aliqui dimittunt illā clausulā a priori.

Ar An̄p̄dicamentū nihil ē. ꝗ male dr̄ ꝙ ē q̄ōdā p̄ambulū traditum ab
Aresto. Probat. qꝛ p̄dicamentū est primū principiū. ꝫ p̄mū prin/
cipiuꝫ est an̄ q̄ō nihil est. Dōm ꝙ an̄p̄dicamentū accipit duplr̄. vno mō vt
est vna dictio. ꝛ sic p̄dicamentū aliq̄d est. Alio mō vt sunt due dcōes. ꝛ sic
antep̄dicamentum nihil est formaliter ꝛ vniuoce.

☞ Arguit. An̄p̄dicamēta valēt imediate ꝛ formaliter ad cognitionē p̄di

camentoꝝ. ꝑ ꝑdicamēta aliq̄d hn̄t an̄ se formaliter. An̄s ꝓbat᷑. q2 sūt formalia ꝑncipia ad demonstrandū passionē de suo sbiecto. Dōm vt pꝰ. q ꝑdicamēta capiunt᷑ dupl'r. Sz alij dicūt q duplex ē cā formal'. s. exēplaris ⁊ intrinseca intrinsece informās. vn̄ ꝑnta hn̄t an̄ se aliq̄s cās formales exēplares. ꝫ nō intrinsece informātes. q2 sic sunt ꝑma ꝑncipia formalia.

Qr Quot sunt an̄ꝑnta. Dōm q sunt tria in genere. s. diffinitio. diuisio ⁊ regula. ⁊ septē in spē. s. tres diffinitōes. due diuisiones. due regule. An̄ sufficiētia an̄ꝑntoꝝ in gn̄e ꝑt sic sumi. Nā oē ꝑntum valet ad cognitionem ꝑdicamētoꝝ. vel ꝑ valet ad cognoscendū conuenientiā ꝑdicamentoꝝ. vel dr̄nam vel ordinē. Si ꝑmū sic ē diffinitio. si scōm. sic est diuisio. si terciū sic ē regula. Et q2 tres sunt cōuenientie. due dr̄ne. ⁊ duplex ordo. ꝑ tres sunt diffinitiones. due diuisiones. ⁊ due regule. Sz sufficientia an̄ꝑntoꝝ i spē ꝑt sic sumi. q2 vlteriꝰ subsumit᷑ si vz ad cognoscendū cōuenientiā. h̄ est tripl'r. vel valet ad cognoscendū cōuenientiā ꝑdicamentoꝝ quā hn̄t in aliq̄ equoco. s. in ente. ⁊ sic ē diffinitio equocoꝝ. aut vz ad cognoscendū reductionē oīm q̄ sunt vniꝰ ꝑdicamēti ad genꝰ generalissimuz illiꝰ coordinatōis. ⁊ sic ē diffinitio vniuocoꝝ. vel vz ad cognoscendū conuenientiā accn̄tiū quā hn̄t cū ꝑma sb̄a. ⁊ sic est diffinitio denoīatiuoꝝ. Si valet ad cognoscendū dr̄naz. h̄ est dupl'r. vel valet ad ꝯgnoscendū dr̄nam eoꝝ q̄ nō sunt in ꝑdicamēto ab illis q̄ sunt in ꝑdicamēto. ⁊ sic est ꝑma diuisio. vel valet ad cognoscendū dr̄naz eoꝝ q̄ sūt i ꝑdicamēto. ⁊ sic est scd̄a diuisio. Si valet ad cognoscendū ordinē ꝑdicamentoꝝ. h̄ est dupl'r. vl' valet ad cognoscendū ordinē illoꝝ q̄ ponunt᷑ in vno ꝑdicamēto ꝫm sub ⁊ supra. ⁊ sic est ꝑma regula. vel valet ad cognoscendū ordinē illoꝝ q̄ sunt in diuersis ꝑdicamentis. ⁊ sic est scd̄a regula.

Ar Tria sunt an̄ꝑnta i gn̄e ⁊ septē i spē. ꝑ sunt decē. q2 tria ⁊ septē sūt decē. Dōm q ꝯn̄a ē negāda. ⁊ rō ē. q2 genꝰ nō ponit distinctū nūerum ꝯ spēm. q2 illa tria i genē includūt septē in spē. An̄ tria ⁊ septē diuersa inter se faciunt decem. non tn̄ que sunt sibijnuicem eadem.

Ar Ad cognitionem ꝑdicamentoꝝ non oportet aliq̄ prescire. ꝑ ꝑhemiū istius tractatꝰ ē falsum. An̄s ꝓbat᷑. q2 ad cognoscendū illa q̄ sunt nota q̄ ad nos. ⁊ q̄ ad nām nō oz aliq̄ ꝑscire. ꝫ ꝑnta sunt hmōi. ꝑ ⁊c̄. Minor ꝑtz q2 sunt ꝑncipia prima q̄ quo ad nos ⁊ q̄ ad nām sunt nota. Dōm q duplicia sunt ꝑma ꝑncipia. s. complexa ⁊ incōplexa. cōplexa sunt nota quo ad nos cognitis terminis ex q̄bus componunt᷑. vt oīe totuz maius est sua parte. q̄re dicit᷑ ꝑ Posterioꝝ. q pricipia scimꝰ inquantū terminos cognoscimꝰ. Sz principia incomplexa formalia licet sint nota quo ad naturam non tamen quo ad nos ꝫ sunt nobis talia principia incōplexa difficilis cognitionis.

Equiuoca dicunt᷑ quoꝝ solū nomen est cōe. ⁊ ratio substantie ꝫm illud nomen est diuersa. vt animal significat animal viuū ⁊ animal pictum. ⁊ nomen eis solum est comune ⁊ ꝫm illud nomen ratio substantie est diuersa. Dicimus enim de leone picto in pariete. ec-

ce terribile animal: ⁊ de leone viuo idem dicimꝰ eq̄uoce. Et de statuis regum: isti sunt tales reges: ⁊ de his qui adhuc regnant dicimus. isti sunt tales reges sumendo nomen regis equiuoce.

Hic consequenter petrus hyspanus exequitur propositum suum determinando de an̄predicamentis. ⁊ subdiuiditur hec prima pars in tres partes. ſm ꝙ tria sunt antepredicamenta. scilicet diffinitio. diuisio ⁊ regula. Et primo determinat de diffinitione. que pars iterum in tres subdiuidit̄ ſm ꝙ tres ponit diffinitiones. ⁊ primo ponit diffinitionem equiuocorum dicens. Equiuoca dicuntur. quorum solum nomen est commune. ⁊ ratio substantie ſm illud nomen est diuersa. vt animal viuum ⁊ animal pictum habent commune nomen. scilicet animal. sed ratio vtriusqꝫ est diuersa. Et est intellectus diffinitionis. equiuoca scilicet equiuocata. dicūtur. i. sunt dicibilia. quorum nomen. id est vox equiuocans solum est commune. ⁊ ratio substantie. id est res significata scd̄m illud nomen. est diuersa. id ē alia ⁊ alia.

Q̄ritur Quare diffinitio est ante diuisionem. ⁊ diuisio ante regulam. Dicendum ꝙ ideo. quia diffinitio valet ad cognoscendum predicamēta quo ad esse. eo ꝙ diffinitio explicat esse rei. sed diuisio valet ad cognoscendum posse. nam per diuisionem explicatur potestas seu communicabilitas alicuius communis. ⁊ regula valet ad operari. quia regula antepredicamentalis ostendit quo modo genera ⁊ species debeant in predicamentis ordinari. sed esse est ante posse. ⁊ posse est ante operari. igitur ⁊c. Etiam diffinitio correspondet prime operationi intellectus. diuisio secūde. ⁊ regula tercie. igitur. Sed ꝙ diffinitio equiuocorum precedit diffinitionem vniuocorum ideo est. quia ordinabilia scd̄m formam predicationis equiuoce sunt communiora. sed a cōmunioribus scd̄m ordinem discipline inchoandum est. Etiam predicatio equiuoca minime cadit in intentione autoris tentantis facere doctrinam de predicamentis. ergo primo fuit extirpanda. Pro quo notandum. ꝙ diffinitio equiuocorum valet ad noticiam predicamentorum dupliciter. scilicet affirmatiue ⁊ negatiue affirmatiue ad reductionem decem predicamentorum ad vnum cōmune non vniuocum sed equiuocum aut saltem analogum qđ est ens. Negatiue vaꝫ ad cognoscendū ꝙ nulla eq̄uoca inq̄ꝫtū eq̄uoca ponunt̄ in p̄ntis. Rō aūt quare diffinitio vniuocoꝝ p̄cedit diffinitionē denoīatiuoꝝ est qꝛ per diffinitionē vniuocoꝝ cognoscimꝰ reductionē oīm illoꝝ q̄ sunt vniꝰ ordinis ad p̄ncipiū illiꝰ coordinatōis. q̄ est p̄or reductiōe accn̄tiū ad sb̄am que cognoscit̄ p diffinitionem denominatiuoꝝ. ergo ⁊c.

Arguitur Unū est ante multa. ꝙ diffinitio vniuocoꝝ debet p̄cedere diffinitionem equiuocoꝝ. Dōm ꝙ duplex est ordo. s. nature ⁊ quo ad nos. ordine nāe sic diffinitio vniuocoꝝ dꝫ p̄cedere diffinitionē eq̄uocoꝝ. ſ ordine quo ad nos quē h̄ ſuamꝰ ē eꝯ. qꝛ p̄or ē reductio oīm p̄dicamentoꝝ ad ens q̄ꝫ reductio illoꝝ q̄ sunt vniꝰ ordinis ad p̄cipiū illiꝰ coordinationis. ſ ad primā reductionē valet diffinitio eq̄uocoꝝ. vt patuit.

Qr̃ Utꝝ eq̄uoca a pe. hyſ. ſint cōuenienter diffinita. Dōm ꝙ ſic. vt pꝫ
ꝑ expōem circa textū adductā. ⁊ dicit Boetius. ꝙ dicunt̃ valet tm̄
ſicut ſignificant̃. Et magis ponit̃ dicunt̃ ꝙ̃ ſunt. qꝛ res non dicunt̃ equi
uoce niſi ſm ꝙ ꝑ vocē equiuocā ſcant̃. Sed addit̃ ſolū. qꝛ equiuoca tm̄
in vno conueniūt. ſ. in voce. Nomen. aūt hic ponit̃ ꝓ voce ſcatiua. ⁊ non
eſt ps oꝛonis. Ratio vo nō accipit̃ ꝓ diffinitione q̇dditatiua nec ſbſtātia
ꝓ ente ꝑ ſe de genere ſubſtantie. qꝛ aliqua ſunt eq̄uoca que non hn̄t diffi-
nitionem. ſ accipit̃ rō ſubſtantie ꝓ q̇dditate ſcata ꝑ vocem vel ꝓ q̄litate
eſſentiali a qua nomen imponit̃. Et dī. ſm illud nomen. quia equiuocata
ſm illud nomen poſſunt habere eandem rationem.

Ar̃ Soliꝰ vniuoci ē diffinitio. ſ eq̄uocū nō eſt vniuocū. igit̃ ⁊c̄. Dōm
ad minoꝛē. ꝙ eq̄uocū capit̃ dupl'r. vno mō ꝓ re ſubſtrata. ⁊ ſic nō ē
vniuocū. Alio mō ꝓ illa intentōe vl' ꝓ rebꝰ ſm qd̓ cōueniūt ī illa coī īten
tione. ⁊ ſic eq̄uocū ē vniuocū. ⁊ ſic diffinit̃ h̓. Ul' p̄t dici ꝙ nullū eq̄uocū p̄t
diffiniri va diffinitōe q̇dditatiua ⁊ eſſentiali p̄t tn̄ bn̄ deſcribi aliq̄ notifi-
cation e.

Ar̃ Diffinitio eq̄uocoꝝ non conuenit omni contento
ſub diffinito. ergo non eſt bona. Añs ꝓbat̃. qꝛ canis ⁊ aīal ſunt eq̄
uoca. ⁊ tn̄ diffinitio non conuenit eis cū non hēant nomē cōe cuius ratio
ſit diuerſa. Dōm ꝙ duplex eſt eq̄uocū. ſ. equiuocū eq̄uocās. ⁊ equiuocuꝫ
eq̄uocatum. Equiuocū eq̄uocans eſt vox plura ſns. vt canis ⁊ aīal. Sed
eq̄uocum eq̄uocatū ſunt ip̄e res ſcate ꝑ eq̄uocū eq̄uocās. vt eq̄uoca equi
uocata hvius noīs canis ſunt aīal latrabile. belua marina. ſidus celeſte.
⁊ illa h̓ diffiniūtur. iō exem̄ debet de eq̄uocatis dari. vt aīal viuū. aīal pi-
ctum ſunt eq̄uoca. i. equiuocata reſpectu aīalis. quia conueniūt ī ſolo no
mine ⁊ non in re ſcata huiꝰ vocis aīal. Et qꝛ equiuoca equiuocata ſꝑ plu
ra ſunt ſic diffiniunt̃ hic eq̄uoca in plurali nūero. ⁊ ſic diffinitū h̓ appellat
plura. ſ non ſcat plura. qꝛ ſcat illa vt conueniūt in vna cōi intētione q̄ oī
bus contentis ſub ea vniuoce eſt conueniens.

☞ Arguit̃. Logica non hꝫ conſiderare res. ſ reꝝ intentiones. ergo h̓ non
diffinunt̃ equiuoca equiuocata. Dicendū ꝙ logicus non hꝫ conſiderare
res abſolute ⁊ realiter. ſ bene poteſt conſiderare illas res que referuntur
ad dici ⁊ ad p̄dicari. Et ĝ dꝫ equiuoca dicunt̃ ⁊ non ſunt. ad denotanduꝫ
ꝙ oīa que conſiderat logicꝰ conſiderat ſub dici ⁊ p̄dicari.

Ar̃ Petrꝰ hyſ. exēplificat de eq̄uoco eq̄uocante. ĝ talia h̓ diffiniunt̃.
Añs pꝫ. qꝛ dicit vt aīal ⁊ aīal eſt eq̄uocū equiuocās. qꝛ plura ſcat.
ſ. aīal viuū ⁊ aīal pictū. Dōm ꝙ pe. hyſ. nō exemplificat de aīali abſolute
⁊ ſm ſe. ſ vt coniungit̃ equiuocis eq̄uocatis q̄ conueniunt in aīali. qꝛ dic̄
vt aīal ſcat aīal viuū ⁊ aīal pictum. ⁊ hoc nomen aīal ē eis cōe.

☞ Arguitur. Animal eſt vniuocum. ergo nō eſt equiuocum. Antecedens
probatur. quia eſt genus quod vniuoce pꝛedicat̃. Dōm ꝙ animal conſi-
deratur dupliciter. Uno modo in oꝛdine ad ſua ſignificata. ſcꝫ. ad animal
verum ⁊ animal pictum. ⁊ ſic eſt equiuocum. Alio modo in oꝛdine ad ſua
inferioꝛa ſiue ad ſpecies. ⁊ ſic eſt vniuocum. Et quando dicitur animal ſe
cundo modo eſt equiuocū. Probat̃ ꝑ Areſto. pꝛio de aīa dicentē. ꝙ ratio
aīalis ſm vnūq̄dq̄ꝫ aīal eſt altera ⁊ altera. vbi loq̄t̃ de aīali ſcdo mō. Di-
cendum ꝙ animal capit̃ dupliciter. Uno mō phiſice. ꝓut noīat naturam

ꝑ dr̄ias ad spẽs ꝯtractã. ⁊ sic rõ aĩalis est altera ⁊ altera ſm q̄ↄlibet aĩal.
⁊ sic etiã aĩal est eq̄uocũ. Alio modo logice ſm ꝙ nomĩat vnũ cõceptũ cõ
munẽ suas spẽs ꝯuenientẽ. ⁊ sic est vniuocũ habens vnã diffinitõem eq̄li
ter omnibus specieb' cõuenientẽ.

Qr̄ Quõ diuidit̃ eq̄uocũ eq̄uocãs. Dõm ꝙ h̃ mõ. qꝛ q̄ddã est eq̄uo
cũ a ꝯsilio: ⁊ q̄ddã a casu. Eq̄uocũ eq̄uocãs a ꝯsilio: qd̄ alio noĩe vocatur
analogũ est vna vox plura ſcãs ꝑ pri' ⁊ posteri'. Exẽplũ vt aĩal est eq̄uo
cũ eq̄uocãs a ꝯsilio. qꝛ ꝑ pri' dꝛ de aĩali viuo ⁊ ꝑ posteri' dꝛ de aĩali picto
ꝓpter silr̄itudinẽ quã hꝫ aĩal pictũ cũ aĩali viuo. Sꝫ eq̄uocũ eq̄uocãs a ca
su est qd̄ ſcat plura eque p̄mo. vt canis ſcat aĩal latrabile. beluã marinã.
⁊ sydus celeste. Et dꝛ eq̄uocũ a cõsilio. qꝛ sicut in ꝯsiliãdo fit q̄dã delibe/
ratio: sic ꝙ ꝯsiliũ vni' seq̄tur ꝯsiliũ alteri'. Sic etiã in illi' eq̄uoci imposi
tõe ad ſcandũ plura ẽ facta quedã deliberatio ad imponẽdũ hoc nomen
ad ſcandũ posteriora ſcata ꝓpter similitudinẽ quã habet cũ p̄mo. Sꝫ dꝛ
eq̄uocũ a casu. qꝛ casualr̄ aduenit illi eq̄uoco ſcati vnũ qd̄ ĩponit̃ ad ſcã
dum aliud. Et Aresto. exẽplificat hic de eq̄uoco a ꝯsilio ⁊ nõ a casu ideo.
diffinitio eq̄uocoꝝ valet ad cognoscẽdũ reductõem oĩm p̄dicamẽtoꝝ ad
ens. ⁊ ens est eq̄uocũ a cõsilio ad decẽ p̄dicamẽta. qꝛ ens ꝑ pri' dꝛ de sub
stãtia ⁊ ꝑ posteri' de accidẽte. Alia rõ est. qꝛ eq̄uocũ a cõsilio satis ĩcludit
eq̄uocũ a casu. qꝛ si illud qd̄ min' videt̃ inesse: inest ⁊ illud qd̄ magis. sed
eq̄uocũ a cõsilio est min' equiuocũ q̄3 equiuocũ a casu. ⁊ hec diffinitio cõ/
uenit equiuoco a casu.

Ar̄ Canis ſcat sua ſcata quodã ordine. quia primo significat aĩal la/
trabile. secundo beluam marinã. tertio sydus celeste. ergo est eq̄/
uocũ a cõsilio. Añs ꝓbatur. qꝛ canis imponitur a mordacitate. ⁊ illa mor
dacitas primo cõuenit aĩali latrabili. secũdo belue marine. ⁊ tertio syde/
ri celesti. Dõm ꝙ canis capitur dupliciter. Uno modo q̄ꝟtum ad illud a
quo nomen imponit̃ .s. a mordacitate. Alio modo q̄ꝟtum ad illud cui no/
men imponit̃. Primo modo est eq̄uocũ a cõsilio. ꝫ secũdo modo equali/
ter ſcat sua ſcata: ⁊ est eq̄uocũ a casu.

☞ Ar̄. Illud qd̄ eque primo plura ſcat est equiuocũ a casu. ꝫ omne eq̄uo
cum est hmõi. ergo omne equiuocũ est a casu. Minor patet per interp̄tati
onem noĩs. quia dꝛ equiuocũ quasi eque primo plura significãs. Di/
cendũ ꝙ eq̄uocũ a casu est pricipali' eq̄uocoꝝ. ⁊ ergo interp̄tatio eq̄uoci
poti' ei attribuit̃. qꝛ oĩe analogũ ꝑ se positũ stat ꝓ suo ſcato famosiori.
Uel põt dici ad minorẽ ꝙ oẽ eq̄uocũ est eque p̄mo plura vocãs ex ꝑte rei.
ꝫ nõ ex ꝑte nr̄i intellect'. Etiã põt dici ꝙ illa interp̄tatio nõ ꝯuertit̃ cũ in
terp̄tato. g̃ nõ oporꝫ ꝙ oẽ eq̄uocũ sit eque primo plura vocãs.

Ar̄ Si diffinitio eq̄uocoꝝ esset bona: seq̄ret̃ ꝙ verba ⁊ participia non
essent eq̄uoca. Probat̃. qꝛ nõ sunt noĩa. Dõm ꝙ nomẽ capitur
duplr̄. Uno modo ꝓprie ꝓut est pars orõnis distincta contra alias ꝑtes. ⁊
sic nõ capit̃ hic. Alio mõ capit̃ nomẽ cõmuniter ꝓ voce ſcatiua. vt nomẽ
est nota mentis. ⁊ sic verba sunt nomĩa. ⁊ isto modo debet capi nomen in
diffinitõe equiuocoꝝ. Et similiter substantia non debet capi prout distin
guitur contra accidens. sed capitur pro essentia rei. ⁊ ergo accidentia eti/
am possunt esse equiuoca.

Arḡ Nomen ꝓpriū ⁊ singulare est equiuocū. vt dicit Florista. ⁊ etiam alexander. ⁊ tñ diffinitio sibi nō cōuenit. Probat̄. qꝛ nō hꝫ nomē cōe. Dōm ꝙ aliqđ nomē đr eē cōe dupl'r. Uno mō cōitate significatōnis .s. qñ aliq̄ vox est cōis plurib⁹ reb⁹ ſcatis. Alio mō aliqđ nomē đr cōe cō munitate suppositoꝝ. vt termini cōes hñtes sub se plura supposita. Quis ergo nomē ꝓpriū nō sit cōe cōitate suppositoꝝ. est tñ cōe cōitate ſcatōnis. Uel dicendum ꝙ nomina ꝓpria nō hñt nomē cōe. i. appellatiuū hñt tam nomen cōmune. i. conueniens multis.

Arḡ Ista diffinitio nō ꝯuenit equocatis entis vel đñaꝝ. ergo non est bona. Añs ꝓbat̄. qꝛ nō hñt rōem. i. diffinitionē. Dōm ꝙ rō debꝫ hic capi cōiter ꝓ quacunqꝫ notificatōe. ⁊ nō tm̄ ꝓ diffinitōe q̇dditatiua ⁊ essentiali. Uel dōm ꝙ licet ens ⁊ đñe nō hñt rōnem. i. diffinitionē. habēt tamen rationem. i. rem significatam per vocem.

Uniuoca dicunt̄ qꝝ nomē ē cōe: ⁊ rō subē ſm illđ nomē ē eadē. vt hoc nomē aīal ē cōe hoī: boui: ⁊ leo-ni. ⁊ silr rō subē ſm illud nomē est eadē. vt hō ē aīal: bos ē aīal. ⁊ hō ē subā aīata sēsibil': ⁊ bos ē subā aīata sēsibilis. ⁊ sic nomē ē cōe eis. ⁊ rō subē ſm illđ nomē ē eadē. nihil eñ aliud est hō ſm ꝙ est aīal q̄ꝫ subā aīate sensibilis: ⁊ similiter bos.

Hic ꝯñr Pe. hys. ponit diffinitōꝫ scđam. que est vniuocoꝝ. dicēs (Uniuoca dicuntur. quoꝝ nomē est cōe. ⁊ rō subē ſm illud nomen est eadē) exē pla patent in textu. Sed rō ordinis quare diffinitio vniuocoꝝ p̄cedit diffinitōꝫ denoīatiuoꝝ est. qꝛ diffinitio vniuocoꝝ valet ad cognoscendū reductionem omniū illoꝝ que sunt vnius coordinatōis ad principiuꝫ eiusdem coordinationis. sed diffinitio denoīatiuoꝝ valet ad cognoscendum reductionem accidentiuꝫ ad subām. mō prior est reductio aliquorum ad principium eiusdem coordinationis q̄ꝫ accidentium ad subām. ꝫ diffinitio vniuocorum precedit diffinitionem denoīatiuorum.

Qr̄ Utrū vniuoca sint bene a pe. hys. diffinita. Pro rñsione notandū ꝙ duplicia sunt vniuoca. s. vniuoca vniuocata. ⁊ vniuoca vniuocantia. Uniuocū vniuocans est nomen plurib⁹ attributū ſm eandem rōem. vel est nomen ſcans naturā cōem multis. vt aīal attribuit̄ plurib⁹ spēb⁹ ſm eandem rōem. qꝛ rō aīalis est eadē quo ad oēs suas spēs. Sed vniuocata dicunt̄ res diuerse importate ꝑ vniuocū vniuocans. vel sunt inferiora talis nature cōis. vt hō. vacca. leo ⁊c̄. sunt vniuoca vniuocata respectu aīalis. Tunc dicendū ꝙ hic diffiniūtur vniuoca vniuocata. Et ꝙ diffinitio sit bona. pꝫ. qꝛ explicat esse diffiniti sui distinguēs ipm ab oībus alijs. Diffiniūtur aūt vniuoca in plurali numero. ad denotandū pluralitatē ⁊ multitudinē vniuocoꝝ sicut dictū est de equiuocis. Et nō additur (solū) qꝛ vniuocis nō solū nom̄ ē cōe, ꝫ etiā rō sbe. vt h̄ nom̄ aīal ē cōe

omnibus suis vniuocatis. et etiã rõ aialis est cõis ipis. qz oĩa cõueniunt in hoc noĩe aial. et in rõe. i. diffinitõe aialis. ergo bene subiungit' q ratio substantie ẽm illud nomen supple vniuoci vniuocantis est eadem.

Notãdũ Qz drĩa est inter vniuoca. equiuoca. multiuoca et diuersiuoca. qz equiuocum est nomen plura significans. vt canis. Uniuocum est nomen vnum ẽcans. vt homo. Multiuoca sunt multe voces vni rei attribute. vt Marcus Tullius. et ens dicibile incõplexum ordinabile in genere &c. Sz diuersiuoca sunt multe voces diuersas res ẽcantes. sicut homo et asinus. Et q̃n querit'. quare hic non diffiniuntur multiuoca et diuersiuoca. sicut vniuoca et equiuoca. Rñdet' q ideo qz hic determinat' de diffinitõib⁹ q̃ valent ad cognitionẽ p̃dicamẽto℞ ẽ diffinitões multiuoco℞ et diuersiuoco℞ ad illã nõ valent. ergo &c. Etiã tales magis spectant ad grãmaticũ q̃ ad logicum.

Ar Aial est equiuocũ. ergo ħ male p ipm exemplificat'. Añs ptz ex dictis circa diffinitõz equiuoco℞. Rñm q aial capit' duplr. vno modo q̃tũ ad sua ẽcata. et sic est equiuocũ. s. ad aial viuũ et ad aial pictũ. Alio⁹ ꝯpatur ad suas spẽs et sic est vniuocũ. et hoc modo ponitur hic.

Ar Aial est equiuocũ ꝯpatũ ad suas spẽs. ergo nõ est vniuocũ. Añs probat'. qz in genere latent multa. i. multe equecatõnes. vtz. vij. phi. ẽ aial est gen⁹. ergo &c. Rñm vt prius q anĩal capit' duplr. vno mõ logice put nominat naturam cõem pticipabilem suis spẽb⁹. et sic est vniuocum. Alio mõ capit' phisice. put noĩat naturã cõem actu in suis spẽb⁹ existentem. et sic est equiuocum. ẽ hic loquitur petrus hys. de eo logice.

Ar Diuersa℞ re℞ diuersa sunt noĩa. ẽ vniuoca vniuocata sunt diuerse res. ergo diuersa hẽbunt noĩa. et p ꝯñs male dr quo℞ nomen ẽ cõe. Maior pbat'. qz nomen rei imponitur a forma. ẽ diuersa℞ re℞ diuerse sunt forme. Rñm q diuersa℞ re℞ sunt bñ diuersa nomĩa specialia. sic etiã hñt diuersas formas speciales. tñ nihil ꝓhibz eis eẽ nomẽ cõe. sicut ꝯueniũt in forma cõi. qd cõe nõ ẽcat illa ĩmediate. ẽ mediate. p qd differt ab equiuoco. quod immediate plura ẽcat.

Ar Genus generalissimũ nõ habet rõem. i. diffinitionẽ. ergo non põt esse vniuocũ. Rñm q̃uis genus generalissimũ nõ hẽat rõem. i. diffinitionem q̃dditatiuam et eẽntialem. hz tñ quandã notificatõz descriptiuam. q̃ notificatio est cõio℞ notificato. et sic etiã debet hic capi ratio.

Denominatiua dicuntur quecũqz ab aliquo solo casu sunt differentia. et ẽm illud nomen habent appellationem. vt a grãmatica grãmaticus: a fortitudine fortis. Differunt solo casu id est sola cadẽtia que fit ex parte rei. et ẽm illud nomen habent appellationem. Nomen enim denominatiuũ debet conuenire cum nomine abstracto in pricipio. et differre in fine. vt a grãmatica grãmaticus. et ab albedĩe alb⁹.

Hic ꝯfir'pe.hiſ.ponit vltimã diffinitõz.ſ.denoĩatiuoꝝ. Ratio ordinis eſt ex dictis ſumenda. Dicit ergo (denominatiua dicunt̃ ⁊c̃.) Que diffinitio ſic ĩtelligit̃ (Denoĩatiua).ſ.eiuſdẽ denominãtis (dicunt̃.q̃cũqꝫ).i.q̃ (dñ̃a ſunt).ſ.ab aliq̃ abſtracto (ſolo caſu).i. ſola finali termĩatõne (et ẜm illud nomẽ).i.vocẽ (hñt appellatõz).i.p̃dicatõz de ſubiecto inheſionis. Vel.i.pulſionẽ ad alienã naturã vel extraneã nominationem.

Notandũ Qꝛ in diffinitione denominatiuorum dicitur (dicũtur) et non (ſunt) ad denotandum ꝙ omnia que logicus ꝯſiderat refert' ad dici ⁊ ad predicari. ⁊ (dicuntur) valet hoc eſt p̃dicantur. Deinde addit (quecunqꝫ) quod debet capi infinite ꝓpter infinitam multitudinem accidentium vni ſubiecto inherentium. Alie particule circa textum ſufficienter ſunt expoſite.

Querit̃ Quot requiruntur ad denominatiuã predicationẽ. Dicẽdũ ꝙ tria. primũ eſt denoĩans. ſcðm denoĩatũ. t̃ciũ denoĩatiuũ. Vñ denominatiuũ eſt cõcretũ accidentale. denominans eſt abſtractum. denominatum eſt ſubiectum de quo p̃dicat̃ aliq̃d accñs. Exemplũ. vt hõ eſt albꝰ albedine. ibi albꝰ eſt denomĩatiuũ. albedo denominãs ⁊ hõ denoĩatũ. ⁊ iſta tria clare ĩtelligũtur ĩ diffinitõe ſupiꝰ poſita. ẜ ẽ bõa

☞ Querit̃. q̃tuplicia ſunt denomĩatiua. Dðm ꝙ duplicia.ſ. voce tantũ ẜcatõe tm̃. voce ⁊ ſignificatõe ſimul. Denominatiua voce tm̃ ſunt. quãdo ꝯcretũ ꝯuenit cũ ſuo abſtracto in principio. ⁊ differt ab eo in fine ſed nõ dicit alienã naturã a ſubiecto. vt hũanꝰ reſpectu hũanitatis. qꝛ nõ ſignificat formã accidentaliter ſubiecto inherentẽ. Denominatiua ſignificatõe tm̃ ſiue ẜm rem. ſunt illa q̃ nõ ꝯueniunt cũ abſtracto in principio et differunt ab eo in fine. ẜ dicũt alienã naturã a ſubiecto. qꝛ.ſ. ſubiectũ accidentaliter denoĩant. vt ſtudioſus reſpectu virtutis. Et nõ dꝛ ſtudioſus a ſtudio. rõ eſt. qꝛ ſtudiũ dicit ſolũ vnũ actum bonum moraliter. ⁊ ſtudioſus dicit plenitudinem talium actuũ. que plenitudo eſt virtus. ergo non dicitur denominatiue a ſtudio. ẜ a virtute ẜm ſignificatõz tm̃. vel a ſtudioſitate ẜm vocem ⁊ ſignificationem ſimul. Sed denominatiua voce ⁊ ſignificatione ſimul ſunt illa. que conueniunt cum ſuis abſtractis in principio. ⁊ differunt ab eis in fine. ⁊ dicunt alienam naturam a ſuis ſubiect̃ vt ab albedine dꝛ albus. a iuſticia iuſtus. Et ꝙ talia denominatiua dicũt alienam naturam a ſuis ſubiectis patet. quia ſunt alterius predicamenti q̃ꝫ ſubiecta. vt homo eſt albus albedine. ibi ſubiectũ.ſ. homo eſt de genere ſubſtantie. ⁊ denominatiuũ.ſ. albus eſt de genere qualitatis. Et d̃ iſtis denominatiuis.ſ. ẜm vocem ⁊ ſignificationem ſimul intelligitur diffinitio iſta. Ex quo patet primo ꝙ tres conditiones requiruntur ad denominatiuũ voce ⁊ ſignificatõne ſimul. Prima eſt. ꝙ debet conuenire ĩ pricipio cum ſuo abſtracto. Secunda eſt. ꝙ debet differre ab eodem in fine. Tercia eſt ꝙ debet dicere alienam naturam a ſubiecto. ſiue extraneã nominatõz. Ptꝫ ſecundo ꝙ iſta ſit predicatio denoĩatiua. hõ ẽ riſibilis. q̃a diffinitio denoĩatiuoꝝ cõuenit ſibi. ⁊ ſimiliter tres ꝯditões p̃dicte. qꝛ a riſibilitate hõ dꝛ riſibilis. ⁊ riſibile conuenit cũ riſibilitate in principio. et differt ab ea in fine. ⁊ ſimiliter riſibile dicit alienam naturam a ſuo ſubiecto, cum ſit de genere qualitatis, ⁊ homo de genere ſubſtantie.

Ar. Predicatio vniuoca ꝛ p̄dicatio denoīatiua distinguūtur. sed ista hō ē risibilis: ē vniuoca. ergo nō ē denoīatiua. Minoꝛ pꝫ p Pe. hys. ī cōitatibꝰ. dicētē ꝙ genꝰ. spēs. dr̄ia ꝛ ꝓpriū vniuoce p̄dicant̄. Dōm ꝙ ibi vniuoce p̄dicari nō distinguit̄ ꝯ denoīatiue p̄dicari: ſ ꝯ equocā p̄dicatōem. vt sit sensus. genꝰ. spēs. dr̄ia. ꝓpriū vniuoce p̄dicant̄. qꝛ nō equoce Uel dōm ꝙ ista hō est risibilis: ptim ē vniuoca: ꝛ ptim denoīatiua. Pro quo notandū ꝙ ſm ꝯsorē tres ꝯditōes reqrunt̄ ad verā denoīatiuā p̄dicatōem. Prima ꝛ secūda supra tacte sunt. Sꝫ tertia ē ꝙ denoīatiuū dicē debet alienā nām a subiecto: sic ꝙ nō sit de eēntia sbiecti. sicut genꝰ respectu spēi. ꝛ ꝙ nō fluat a pricipijs eēntialibꝰ ipsiꝰ sbiecti. Propter p̄mū humanꝰ nō ē denoīatiuū veꝝ hoīs. dicēdo hō est hūanꝰ ab hūanitate. ꝓpter secūduꝫ ꝓpria passio nō est veꝝ denoīatiuū respectu spēi: eo ꝙ fluit ex pricipijs eēntialibꝰ ipsiꝰ. est eñ ꝓpriū coessentiale suo subiecto. ꝛ nō est oīno aliene nature ab ipo. ſ tñ ſm reꝫ ſcatā est simplr̄ denoīatiua p̄dicatio. qꝛ subiectū est aliene nature a suo ꝓprio: cū sint diuersoꝝ p̄dicamētoꝝ. vt hō ē in p̄dicamēto subē ꝛ risibilis in p̄dicamēto q̄litatis in secūda specie.

Ar. Omnis illa diffinitio est mala in q̄ ponit̄ vl'e vlr̄ sumptū. ſ ista est hmōi. ergo nō est bona. Maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ diffinitio p̄dicat̄ de diffinito sed illa p̄dicatio est falsa in qua p̄dicat̄ vl'e vlr̄ sumptum: p̄mo pihermenias. Minoꝛ ptꝫ. qꝛ hic ponit̄ quecūqꝫ: qd̄ est signū vl'e. Dōm ꝙ q̄cūqꝫ nō tenet̄ hic vlr̄: ſ infinite, vt patuit. Uel pōt dici ꝙ q̄cūqꝫ ab aliquo dicūtur ꝛc̄. illa dicunt̄ denoīatiue. vbi quecūqꝫ subijcit̄ ꝛ non p̄dicatur. Sed contra illā vltimā solutōem est vnū annexū insolubile. qꝛ oīs diffinitio est cōuertibilis cū suo diffinito. ergo etiaꝫ quecūqꝫ quādoqꝫ poneret̄ a pte p̄dicati. ꝛ ideo prima solutio est melioꝛ.

☞ Arguit̄. abstractū ꝛ cōcretū nō differūt casu. ergo ꝯ diffinitōeꝫ. Añs ꝓbat̄ qꝛ albū ꝛ albedo cōueniūt in casu: cū sint nti casus. Dōm ꝙ casus capitur duplr̄. Uno mō ꝓ accidēte noīs. ꝛ sic nō differūt casu. ꝛ sic nō capit̄ h̄. Alio modo capit̄ casus ꝓ cadentia que est ex pte rei: siue ꝓ finali termīatione. ꝛ sic abstractū ꝛ cōcretū differūt casu.

Ar. Abstractū ꝛ cōcretū nō differūt sola finali termīatōe. ergo nō solo casu. Añs ꝓbatur. qꝛ albū ꝛ albedo etiaꝫ differūt genere: cū albū sit generis neutri ꝛ albedo gn̄is fēi. Dōm ꝙ h̄ signū solū nō excludit quālibet aliā dr̄iam ab ea q̄ est in casu: ſ excludit solū dr̄iaꝫ q̄ est a pricipio vocis. vt sit sensus. solo casu. i. sola finali termīatōe. ꝛ nō in pricipio.

☞ Ar. albū ꝛ nigrū sunt denoīatiua ꝛ tñ nō differūt casu. i. finali termīatione. qꝛ cōueniūt in illa. Dōm. q̄uis duo denoīatiua īter se nō differūt finali termīatōe. tñ qd̄libet denoīatiuū differt a suo abstracto finali termīatiōe. vt albus ab albedine. niger a nigredine.

Ar. Katherina est grāmatica de noīatiue a grāmatica. ꝛ tñ concretū ꝛ abstractū nō differūt finali termīatōe. ergo nō ē de rōne denoīatiui ꝙ differat a denoīante casu. Dōm ꝙ grāmatica adiectiuū in feīno genere nō differt a grāmatica substantiuo in eodē genere. tñ differt ab illo in masculino vel in neutro genere: qd̄ sufficit.

☞ Ar. grāmaticus dicit ꝙ abstractū deriuat̄ a cōcreto. vt fortitudo venit a fortis. ergo male dr̄ hic in logica ꝙ ecōtra concretū diriuetur ab abstracto.

Dicendũ ꝙ inter logicũ grãmaticũ nõ ẽ cõtrouersia. qꝛ grãmatica considerat pluralitatem vel paucitatẽ syllabarum ſm quam abstractũ deriuatur a cõcreto. quia habet plures syllabas. vt fortitudo deriuatur a fortis quia deponẽdo s ⁊ addendo tudo. sic fit fortitudo. Sꝫ logicus qui ẽ artifex magis subtilis cõsiderat ꝙ cõcretum ſm intellectum ẽ posterius abstracto. ꝯ posterius a priore semper deriuatur. Etiam abstractũ significat formam accidentalez ſm se. ⁊ cõcretum importat formam accidentalẽ in subiecto. quia cõcretum dicitur a cõcerno is ere. quia cõcernit subiectuꝫ. ⁊ sic cõceptus abstracti ẽ simplex ⁊ concreti ẽ composit⁹. sed compositũ diriuatur a simplici.

Orũ q̃ dicũtur: quedã dicũtur cũ ꝯplexione: vt homo currit. q̃dã sine ꝯplexione: vt homo.

Hic ꝯñter determĩatur de scđo antep̃dicamento in genere. s. de diuisione. Et ratio ordinis ẽ. quia diffinitio explicat eẽ. et diuisio posse. ꝯ esse ẽ ante posse. Scđa ratio ẽ. quia prima opatio intellectus ẽ ante scđam. sed diffinitio respicit primã operatõem nostri intellectus. ⁊ diuisio secũdam. Et diuiditur in duo ſm ꝙ duas ponit diuisiones. que sic differunt. qꝛ prima que hic ponitur valet ad cognoscendũ drĩam eoꝝ que non sunt in predicamẽtis ab illis que sunt in p̃dicamẽtis. ⁊ scđa valet ad cognoscenduꝫ drĩam eoꝝ abinuicẽ que sunt in p̃dicamentis. Jđo patꝫ ordo. quia prius scire oportet que sunt in p̃dicamẽtis ⁊ q̃ nõ anteꝗ̃ possum⁹ scire drĩaꝫ eorum q̃ ponũtur in p̃dicamẽtis. Dicit ergo primo (Eorũ que dicũtur) alia dicũtur ſm complexionẽ. alia dicũtur sine cõplexiõe. Ratio diuisionis ẽ. qꝛ quicq̃d dꝛ seu ꝓfert́ hꝰ ꝓfert́ vel simplici voce cui corñdet ꝯcept⁹ incõplex⁹. vel ꝓfert́ plurib⁹ vocib⁹ q̃b⁹ corñdet ꝯcept⁹ ꝯplex⁹. Si primũ sic dꝛ sine cõplexione. si secundũ sic dicitur cum cõplexione.

Quare in illa diuisione cõplexũ p̃cedit incõplexuꝫ. cum tamẽ simplex debet p̃cedere compositũ. Rñdetur ꝙ ideo. quia cõplexa nõ ponũtur in p̃dicamentis. ⁊ ergo primo sunt remouẽda ⁊ abijcienda. Alia ratio est. quia habitus est ante priuatõem. sed complexum habet se ꝑ modum habit⁹. ⁊ incõplexũ per modũ priuatõis. Et diuisũ hui⁹ diuisionis est vox ſcatiua. Et debet diuisio sic exponi (Eoꝝ que dicũtur). i. proferũtur. i. vocũ ſcatiuaꝝ ꝓlatarũ (quedã dicũtur cum cõplexione). i. eis correspõdet cõceptus cõplexus (alia dicũtur sine cõplexione). i. eis correspõdet cõceptus incõplexus. Et est diuisio ſbiecti in accidẽtia. qꝛ ꝓferri cum ꝯplexione vel sine accidit ipis vocibus ſcatiuis.

Notãdũ ꝙ illa dicũtur sine cõplexione quibus corñdet cõceptus simplex. Est aũt simplex conceptus qñ ꝯcipiũtur res sine ꝯpositione ⁊ diuisione. Sꝫ illa dicũtur cum ꝯplexione que proferuntur pluribus vocibus. quib⁹ correspõdet ꝯceptus cõplexus. Propter primũ canis nõ dꝛ ꝓprie cũ ꝯplexiõe. qꝛ ibi nõ sunt voces pl'es. Propter secũdũ aĩal rõnale nõ dꝛ cũ ꝯplexione. qꝛ licꝫ ibi sint pl'es voces. tamen ipis nõ correspõdet ꝯceptus cõplexus. ad minus ꝗ̃tum ad illud qđ remote significãt. quod ideo dicitur. quia diffinitio ꝗ̃tum ad illud quod ĩmediate significat est quid cõplexum voce ⁊ ſcatione simul. Pro quo

vlterius cõsiderandum ꝙ triplex est cõplexum. scilicet voce tñ. significati
one tñ. voce ⁊ significatiõe simul. Complexum voce tñ est vbi sunt plu-
res voces circũlocutiue vnã rem ſcantes. vt corpꝰ aĩatũ. aĩal rõnale. dũ-
modo capiũtur circũlocutiue. Cõplexũ ſcatiõe tñ est vna vox habẽs plu
ra ſcata. vt canis. Sz aliud quidẽ est cõplexũ voce ⁊ ſcatõe sil'. vt plures
voces plures res ſcantes. vt homo currit. Et tale cõplexũ est duplex. s. di
stans ⁊ indistãs. Distãs est cuiꝰ extrema distant abinuicẽ mediãte copula
vt homo est albus. Et dr̃ tale cõplexũ distans. qꝛ inter extrema ponit̃ ali-
qđ mediũ. s. copula verbalis. Complexũ indistans est cuiꝰ extrema cõiun
guntur sine medio. sicut qñ ponitur determĩabile cũ determĩatõe. vt vbi-
cũq; est oratio imꝑfecta. vt hõ albꝰ. Et dr̃ indistans. qꝛ inter illa extrema
nihil mediat. Et nullũ ꝯplexũ inc̃tũ ꝯplexũ est ponit̃ in p̃dicamẽto ſm es
sentiã. qꝛ vnũquodq; qđ debet poni in p̃dicamẽto habet vnã eẽntiã. ſ cõple
xum nõ habet vnã essentiã ſ plures igit̃ ⁊c̃.

Ar̃ Corpus aĩatũ. aĩal rõnale sunt cõplexa. ⁊ tñ ponũtur in p̃dicamẽ-
to. dicendũ ꝙ non ponũtur in p̃dicamẽto nisi inc̃tuz capiũtur cir
cumlocutiue pro aliquo vno cui nõ est simplex nomen impositũ.
quare notanter dictum est. nullum complexum inc̃tum complexum poni
tur in predicamẽto.

Ar̃ Omne dicibile est p̃dicabile. ſ oẽ p̃dicabile est incõplexũ. ergo oẽ
dicibile est incõplexũ. ⁊ ꝑ ꝯñs nulla dicũtur cũ cõplexione. ⁊ sic diffinitio
hic posita esset falsa. Dicendũ ꝙ dici põt capi dupl'r. Uno mõ ꝓut est idez
ꝙ deriuari. vt hic dialectica dicitur a dia qđ est duo. ibi sensus est. i. diale
ctica deriuatur a dia qđ est duo. Secũdo mõ capitur dici ꝓut est idem qđ
p̃dicari. vt equoca dicunt̃. i. p̃dicãtur vel dicibilia sunt. Tertio mõ idem
est qđ ꝓferri. ⁊ sic debz hic sumi. quare maior est falsa.

Ar̃ Nulla est vox cõplexa. ergo diuisio mala. Añs ꝓbatur. quia nulla
est res cõplexa. ergo nulla ẽ vox cõplexa. Tenet ꝯña. qꝛ signũ de-
bet corñdere signato. Dicendũ ꝙ signũ corñdet signato. nõ tñ oportz
qđlibet attributũ signi attribui signato vt signũ ſcat signatũ. ⁊ signũ est
aliud a signato. ⁊ tñ illa duo nõ cõueniũt signato. Uel dicẽdũz ꝙ licz nul
la res sit complexa. tamẽ vna est alteri cõponibilis. et intellectus volens
hoc signare vtitur voce cõplexa. Et quãdo dicit̃. intellectus non potest
simul plura intelligere. vt patz. ij. Thopicoꝝ. Dicitur ꝙ verum est ꝑ mo-
dum pluriũ. ſ bene per modum vnius.

Ar̃ Omnis bona diuisio debet euacuare totã naturam diuisi. sed ista
nõ est hmõi. ergo nõ est bõa. Minor ꝓbatur. qꝛ aliqua dicũtur nec
sine cõplexiõe nec cũ cõplexiõe. vt oẽ equocũ. sicut canis. Qz nõ dicat̃ cũ
cõplexione patz. qꝛ ibi nõ sunt plures voces. Et ꝙ nõ dicatur sine cõplexi
one ptz. qꝛ sibi correspõdet cõceptus cõplexus. Dicendum ꝙ canis ca-
pitur dupliciter. Uno modo ſm rem significatã. ⁊ sic sibi correspondet cõ
ceptus complexus. quia significat plures res. Alio modo capitur ſm vo
cem significantem. ⁊ sic est quid incõplexum. quia est vna vox incõplexa.
Et nõ oportet ꝙ canis cõtineatur sub aliquo membrorum. quia nõ cõtine
tur sub diuisione quando est vox ſcatiua vniuoce prolata. quia equiuo-
ca nõ sunt ponibilia in p̃dicamẽtis.

Ar Ista diuisio ponit̃ in puis logicalib⁹. ergo videt̃ ꝙ ꝯuenienter hic poni nō posset. Rñdm̃ ꝺm aliq̃s ꝙ diuisio hic posita differt ab illa q̃ ponitur in ṗncipio suppositionū. qꝛ ista est diuisio reꝝ. ꝛ in puis logica lib⁹ est diuisio vocū. Sꝫ ꝙ hic sit diuiso rerū ꝛ nō vocū ꝓbatur. qꝛ ea q̃ ponunt̃ in ṗdicamētis sunt res. ergo hic diuisuꝫ ꝛ membra diuidētia erūt res. Tenet ꝯña. qꝛ illa diuisio ponit̃ ad cognoscēdū ea q̃ sunt in ṗdicamētis ab his q̃ nō sunt in ṗdicamēto. Añs pꝫ. qꝛ si voces eēnt in ṗdicamēto sufficeret vnū ṗdicamētū. s. q̃litatis. qꝛ in tertia specie q̃litatis ponunt̃ oēs voces. Est tñ meli⁹ dicēdū ꝙ etiā hic est diuisio vocū ꝟcatiuaꝝ ꝓlataꝝ sicut ibi: ꝟ differēter. qꝛ hic ponit̃ ad denotādū ꝙ solū incōplexa ponunt̃ in ṗdicamētis. ꝟ ponit̃ in puis logicalib⁹ ad innuēdū ꝙ tm̃ incōplexa supponūt. Et ad ꝓbatōeꝫ añtis ṗme solutōis dicēdum ꝙ voces capiunt̃ dupl'r. Uno mō māl'r ꝑ seipis. ꝛ sic ponūtur in vno ṗdicamēto. Alio mō capiunt̃ vt sunt ꝟcatiue. ꝛ sic ponūtur in diuersis ṗdicamētis.

Ar Mēbra bone diuisiōis nō debēt coincidere. ꝟ mēbra isti⁹ diuisionis coincidūt. ergo nō est bona. Minor ptꝫ. qꝛ ps coincidit cū suo toto. ꝟ illa q̃ dicūtur sine ꝯplexiōe sunt ptes cōplexoꝝ. Rñdm̃ ꝙ mēbra istius diuisiōis nō coincidūt formal'r. qꝛ nunq̃ incōplexū est cōplexū. ꝟ bene material'r. qꝛ incōplexū est ps cōplexi material'r.

Ar. quicq̃d dr̃ cū ꝯplexiōe dr̃. ergo alteꝝ mēbrū ē supfluū. Añs ꝓbat̃. qꝛ ad minus vna dictio dr̃ q̃ est ꝯplexa. qꝛ cōplectit̃ ex lr̃is ꝛ syllabis. Rñdm̃ ꝙ cōplexio capit̃ dupl'r. Uno mō ꝑ q̃cūq̃ ꝯpōne aliq̃ꝝ adiuicē. ꝛ sic vna simplex dictio dr̃ cū cōplexiōe. Alio mō capitur spāl'r ꝛ ꝓprie ꝑ vniōe aliquoꝝ adinuicē quoꝝ vnūq̃dq̃ manet sub ꝓpria forma. ꝛ sic capit̃ cōplexio in ꝓposito. ꝛ nō couenit dictōib⁹ ꝺm se captis. Etiā ꝓprie loquēdo dictio non cōplectitur ex lr̃is ꝛ syllabis. ꝟ magis cōponitur ex eis. Añ ꝓprie loquēdo solū illa vox ē cōplexa q̃ ē ex plurib⁹ vocib⁹ aliquo mō sibijnuicē correspōdētib⁹ ꝺm vnionē grāmaticalē ꝑ modū determīabilis ꝛ determīantis aggregata. Et ergo illa nō est vox cōplexa. hō. lapis. lignū. qꝛ nō est aliq̃ mō vna: nec simpl'r nec aggregatōe.

Sed pri⁹q̃ alterū mēbrū diuisionis hui⁹ subdiuidatur distinguēdi sunt modi essendi in. qꝛ necessarij sunt ad sequētē diuisionē cognoscendā: ꝛ ad ea que postea dicent̃. Prim⁹ igitur modus eēndi in: est qñ aliq̃d dr̃ esse in alio sicut ps integralis in suo toto. vt digitus in manu: ꝛ paries i domo. Secūdus mod⁹ essendi in: est sicut totū integrale est in suis partibus simul sumptis. vt domus in pariete: tecto: ꝛ fundamēto. Terti⁹ modus eēndi in: est sicut spēs in genere vt hō in aīali. ꝛ vl'r vnūq̃dq̃ inferius in suo supiori. Quart⁹ modus essendi in: est sicut gen⁹ in specie. vt

aial in hoie. ꝛ silr q̄slibet supi⁹ i suo inferiori. Quintus mod⁹ eēndi in: dr sic forma in materia. Et iste q̄ntus mod⁹ subdiuidit. q2 q̄dā ē forma subālis. vt aia est forma subālis hois. Quedā ē forma accidētalis. vt albedo hois. ꝛ prima harꝝ dr ppꝛie iesse sicut forma in materia. vt aia in corpe. Alia aūt dr esse i alio sicut accidēs in subiecto. vt albedo i pariete. Sext⁹ mod⁹ eēndi in: est sicut aliq̄d est i sua causa efficiēte. vt regnū in regēte. Septim⁹ mod⁹ eēndi in: est sicut aliq̄d est in suo fine. vt virt⁹ in beatitudine. Octau⁹ mod⁹ eēndi in: est sicut aliq̄d est in suo ɔtinēte. vt vinum in vase: locatū in loco. Hos aūt octo modos essendi in: distinguit Aresto. quarto phisicoꝝ. Boetius aūt assignat nouē. q2 diuidit q̄ntū: vt dictū ē. Un̄ vsus. In sunt ps totū. spēs gen⁹. ꝛ calor igni. Rex in regno. res in fine. locoq3 locatū.

Hic p declaratiōe mēbroꝝ scōe diuisiōis distinguit modos eēndi in. q̄ originalr ponūtur i q̄rto phisicoꝝ. ꝛ sunt octo. vt satꝫ pz i textu p illa metra (Insunt ps totū ꝛc̄.) Nō est aūt hec diuisio vnū antep̄dicam̄tū. q2 ipa nō imediate ordinat ad cognitōez p̄dicam̄toꝝ. s3 ad cognitōez vni⁹ diuisionis antep̄dicamētalis: ꝛ ex ɔn̄ti ad cognitōez p̄dicamētoꝝ.

Qr Utrū ɔueniēter a pe. hys. distiguātur octo modi eēndi in. Dōm q̄ sic. vt pz p sufficientiā. Nā om̄e q̄d est in alio vel differt ab eo in quo ē realiter. vel est idem realiter cū ipo. Si est idē cū ipo in quo est: hoc est duplr. vel inest sibi p modū ptis itegralis. ꝛ sic est pm⁹ mod⁹ eēndi in. Aut p modū ptis subiectiue. ꝛ sic ē terti⁹ modus. Si p modū toti⁹ hoc est duplr. vel p modū toti⁹ integralis ꝛ sic est secūd⁹ modus. vel p modū totius vlis ꝛ sic est q̄rt⁹ modus. Si differt realr ab ipo hoc ē duplr. q2 aut inest actualiter: vel virtualr. Si inest actualr hoc est duplr. vel dat esse ꝛ sic est q̄ntus modus: fm quē inest forma subālis vel accidentalis. Aut recipit esse ꝛ sic est octau⁹ modus. Si virtualr hoc est duplr. vel inest fm virtutem pductiuā ipius cause efficiētis. ꝛ sic est sextus modus. vel inest fm virtutē bonitatis ipius finis. ꝛ sic est septim⁹ modus essendi in. fm quem effectus cause finalis est in suo fine.

Ar Aresto. non ponit modos essendi in. ergo pe. hys. nō deberet eos ponere. Dicendū q̄ ɔn̄a non valet. q2 locus ab auctoritate non tiue. Non est tamē Aresto. diminutus. quia pe. hys. est instructor iuuenū. ergo posuit istos modos. nō q̄ illi sint necessarij ad cognoscendū p̄dica-

menta. sed ꝙ sint vtiles ⁊ valent ad cognoscendũ diuisionẽ sequẽtez. Et qꝛ Aresto. breuitati studet. ⁊ eo ꝙ posuit illos modos in q̃rto phisicoꝝ ad ostendendũ ꝙ nihil est in seipso ſm ſe totũ: eos hic nõ resumit.

Ar̃ Idẽ nõ p̄t eẽ ĩ seipo. ſ ps ⁊ totũ sunt idẽ. ꝙ ps nõ ẽ ĩ toto: nec ecõ tra. Dõm ꝓ ps ⁊ totũ sunt idẽ ſm rẽ: ſ differũt ſm rõez. ⁊ ea que rõne differũt p̃nt sibiinuicẽ ineẽ: ſ differẽter. Nã ps integralis ẽ in suo toto mãl'r. qꝛ mãl'r integrat suũ totũ. ⁊ totũ integrale est in suis ptib⁹ formaliter. qꝛ totũ actuat ⁊ vnit suas ptes inter se. qđ est ꝓpriũ forme. Uel dicẽduz ꝙ ptes capiunt̃ dupl'r. Uno mõ diuisim. ⁊ sic differũt realiter a toto. vt man⁹ hoīs differt real'r ab hoīe. qꝛ totũ aliq̃d includit qđ non includit ps. Alio mõ ꝯiũctim. ⁊ sic solũ distinguũtur a toto ſm rõem. q̃re dr̃ ꝙ totum nihil aliud est nisi sue ptes simul sumpte.

Ar̃ Gen⁹ ⁊ spẽs idẽ sunt. ꝙ insunt sibiinuicẽ eodem mõ eẽndi in. Dicẽdũ ꝙ lz sint idẽ ſm rẽ: differũt tñ rõe. ⁊ ꝙ diuersimode sibiinuicẽ insunt Nã spẽs est in genere potẽtial'r. ſ gen⁹ est in specie actu ⁊ ĩtellectu. Primũ pꝫ. qꝛ spẽs cõtinet̃ sub ptãte ipsi⁹ generis. ita ꝙ sine specie gen⁹ itelligi p̃t. Secũdũ pꝫ. qꝛ ptes ꝯponẽtes sunt actu in ipo cõposito. ſ gen⁹ est quoddã cõponẽs spẽm. etiã supi⁹ ẽ de ĩtellectu inferioris ⁊ nõ ecõtra.

Notandũ Qꝛ q̃nt⁹ modus eẽndi in diuidit̃ in duos. vt pꝫ ĩ textu: ſm ꝙ duplex ẽ forma. s. subalis et accidẽtalis. q̃ sic differũt. Nã forma subalis dat eẽ subale ⁊ simpl'r. ſ forma accidẽtalis dat eẽ accidẽtale. i. eẽ ſm q̃d. Alia est dr̃ia. qꝛ forma subalis aduenit materie prime. ſ forma accidẽtalis hꝫ ꝓ subiecto totũ cõpositũ ex materia et forma. Tertia dr̃ia est. qꝛ destructa forma subali destruitur totũ cõpositũ. ſ destructa forma accidẽtali p̃t manere ipm totũ cõpositũ.

Ar̃ Opposita nõ p̃nt eẽ in eodez. ſ forma ⁊ materia sunt opposita sicut act⁹ ⁊ potẽtia. ergo ⁊c̃. Dõm ꝙ licz forma ⁊ materia sint opposita quo ad modos essendi. s. actus et potẽtie: nõ tñ ſm esse. qꝛ ꝑ idẽ esse sil' existũt in cõposito. Uel dicẽdũ ꝙ licz materia ⁊ forma opponãtur quo ad rõnes suas formales. tñ quo ad eẽ existẽtie non opponũtur. quia idez est esse existentie vtriusqꝫ.

Ar̃ In causa extrinseca nõ dr̃ esse suus effect⁹. ſ finis ⁊ efficiens sunt cause extrinsece. ergo earũ effect⁹ nõ sunt in ipsis. Dõm ꝙ q̃uis effect⁹ earũ nõ sunt in ipsis formal'r ⁊ ſm sustantiã. tñ bene virtual'r. qꝛ efficiens habet in se virtutẽ ꝙ p̃ot effectũ ꝓducere. ⁊ res est in suo fine solũ accidẽtaliter. s. ſm bonitatẽ suã q̃ ꝓuenit ex bonitate finis. ⁊ hoc sufficit.

Ar̃ Substãtia nõ est in accidẽte. ſ corpus locatũ est suba. ergo nõ est in loco q̃ est accidẽs. Dõm ꝙ locatũ nõ est in loco ꝑ inherẽtiam. qꝛ hoc repugnat substãtie: ſ ꝑ cõtinentiã. Et sub illo octauo modo cõprehenditur modus quo res tꝑalis est in tꝑe. qꝛ sicut loc⁹ mẽsurat locatũ mẽsura extrinseca. ita tẽpus mẽsurat rem tꝑalẽ extrinsece.

Orum que sunt: quedaz dicũtur de subiecto: in subiecto vero nullo sunt. vt genera et spẽs p̄dicamẽti substãtie ⁊ dr̃ie eaꝝ: q̃ oia dicũtur subẽ vles ex-

tenso noie subā: vt hō aīal rōnale. Dici de subiecto put hic sumitur ē dici de inferiori: vt aīal dr̄ de hoīe ⁊ hō de sorte: ⁊ color de albedine. Et eē in subiecto ſm ꝙ hic sumitur ē esse i alio sic accidēs in subiecto. Alia vō neqꝫ de subiecto dicūtur: neqꝫ i subiecto sūt vt idiuidua substātie. Alia dicūtur de subiecto ⁊ sūt i subiecto: vt genera ⁊ spēs alioꝝ noue p̄dicamētoꝝ dicūtur de inferiorib⁹: ⁊ sunt i subiecto sicut accidēs ē in subiecto. vt color dr̄ de albedine vt de inferiori ⁊ est i corpe vt i subiecto. Alia vō i subiecto sūt ⁊ de subiecto nullo dicūtur: vt hec scia vel hec grāmatica est i aīa vt accidēs i subiecto ⁊ non dr̄ de aliq̄ inferiori. qꝛ non habet inferi⁹. vt iste color ē in subiecto vt in corpe ⁊ non dr̄ de subiecto. oīs eni color i corpe ē.

Hic ponit secundam diuisionē antep̄dicamentalē. que continet quattuor membra dicens (Eorum que sunt) id est entium dicibiliuꝫ incompleXorum (quedam dicuntur de subiecto. in subiecto vero nullo sunt ⁊c̄.) vt pꝫ in textu. Sꝫ q̄d sit esse i subiecto ⁊ dici de sbiecto sufficieter pꝫ i textu.

Queritur Utrū vera ⁊ bona sit hec quadrimēbris diuisio. Dicendum ꝙ sic. quod patet ex sufficientia. Nam omne ens dicibile vel est substantia vel accidens. Si substantia hoc est dupliciter. vel est substantia vniuersalis ⁊ sic est primuꝫ membrum. aut particularis sic est secunduꝫ. Si accidens hoc est dupliciter. vel est accidēs vniuersale. aut particulare. Si vniuersale sic est tertium membruꝫ. si particulare sic est quartum membruꝫ. Et per hanc diuisionem cognoscitur differentia eorum que sunt in predicamēto substantie ab his que sunt in predicamentis accidentiū. Etiam cognoscitur differentia eorum que sunt in vno p̄dicamēto penes vl'e vel particulare. Et in ista diuisione dicit' notāter sunt. tamē in p̄cedente dicebat' dicūtur, ꝑter tres causas. Prima est. ad denotandū ꝙ aliqua ponūtur in ista diuisiōe quib⁹ nō ꝯuenit dici aut p̄dicari. sicut prime substātie ⁊ accidētia particularia. Alia est rō. qꝛ p̄ma diuisio valet ad cognoscendū dr̄iam eoꝝ q̄ nō sunt in p̄dicamētis ab his q̄ sunt in p̄dicamētis. sed ista diuisio valet ad cognoscenduꝫ ea que sunt in p̄dicamētis q̄ solū sunt entia realia.

Ar Dici de p̄supponit esse in. si ḡ substantie vl'es dicunt' de subiecto etiā sunt i sbiecto. Dōm ꝙ dici de p̄supponit esse in sibi cōforme capiēdo sbiectū eodē mō. Sꝫ in isto primo mēbro nō capit' sbiectū eodeꝫ modo. qꝛ dici de sbiecto ē dici supius de suo inferiori. ⁊ esse in sbiecto est eē sicut accidēs ē in sbiecto. quod ē in sbiecto tanq̄ forma inherēs ⁊ ad-

ueniẽs rei post ɔpletũ ei⁹ eẽ, ꝛ sic subiectũ equocaẜ. cui⁹ equocata patent in istis ꝟsib⁹. Obiectũ ꝟna positũ sub. cui. qꝺ inheret. Qꝺ pri⁹ ẽ copula. ꝫpriũ logicalr̃ infra. Quo sil̃ ars heret. sunt bis subiecta q̃terna.

Ar Aliq̃s hõ ẽ p̃ma suba ꝛ tñ ꝺr ꝺe subiecto. qꝛ sortes ẽ aliquis hõ. ẜ secũdũ mẽbꝝ ñ ẽ veꝝ. Dõm ꝙ aliq̃s hõ. aliq̃s bos. ꝛ silia capiũẜ duplr̃. Uno° q̃ ad rẽ ẜcatã put hñt quãdã cõicationẽ cũ specie. ꝛ sic p̃dicã tur vt secũde sub̃e. Alio mõ q̃ ad rem circũlocutã. sicut aliq̃s hõ p sorte. ꝛ sic nõ p̃dicanẜ ꝺe subiecto. i. ꝺe inferiori cũ tale nõ habeãt. Uñ illa p̃dica tio. sortes est aliq̃s hõ. est idẽtica ꝛ nõ vniuoca.

Ar Aresto. ponit istud mẽbꝝ secũdũ p q̃rto. ẜ pe. h. tenet malũ ordinẽ Dõm ꝙ ista q̃ttuor mẽbra pñt duplr̃ ordinari. Uno mõ ẜm maiorẽ ɔueniẽtiã quã hñt inẜ se. Alio mõ ẜm maiorẽ repugnãtiã. Uñ Aresto. ordinat illa mẽbra ẜm maiorẽ repugnãtiã. qꝛ illa q̃ magis repugnãt ɔiun git. Sꝫ primũ ꝛ qꝺ hic poniẜ. s. q̃rtũ magis repugnãt. ergo a pho ɔiũgun tur. ẜ pe. hys. ordinat ista mẽbra ẜm maiorẽ ɔueniẽtiã. modo secundũ mẽ

Ar brũ magis cõuenit cũ primo q̃ꝫ q̃rtũ. ergo illa ɔiũgit.

Ar Idẽ nõ põt p̃dicari eẽntialr̃ ꝛ accidẽtalr̃. ẜ idẽ nõ p̃t dici ꝺe subie cto ꝛ eẽ in s̃biecto, vt dicit tertiũ mẽbꝝ. Tenet ɔña. qꝛ illud qꝺ ꝺr ꝺe s̃bie cto p̃dicaẜ ꝺe eo eẽntialr̃. ꝛ illud qꝺ est in subiecto p̃dicaẜ ꝺe eo accidẽta liter. ẜ idẽ nõ p̃dicaẜ eẽntialr̃ ꝛ accidẽtalr̃. Dõm ꝙ idẽ ꝺe diuersis bene p̃dicaẜ eẽntialr̃ ꝛ accidẽtalr̃ licꝫ nõ ꝺe eodẽ. vt accidẽs vl̃e p̃dicaẜ eẽntia liter ꝺe suis inferiorib⁹. ꝛ accidẽtalr̃ ꝺe suo subiecto.

Ar Hoc albũ ꝺr ꝺe pariete qꝺ est ei⁹ subiectuꝫ. ẜ male poniẜ p exẽplo q̃rti mẽbri. Dõm ꝙ lꝫ h̃ albũ dicaẜ ꝺe s̃biecto inhesiõis. nõ tñ ꝺr ꝺe s̃biecto capiendo s̃biectũ p inferiori. Et qñ ꝺr. hoc albũ ꝺr ꝺe sorte. ẜ sortes ẽ inferi⁹. ẜ hoc albũ ꝺr ꝺe inferiori. Dõm ꝙ licꝫ hoc albũ dicaẜ ꝺe illo qꝺ est inferi⁹ respectu hoĩs. nõ tñ est inferi⁹ respectu sui.

Qñ aũt alterũ ꝺe altero p̃dicaẜ vt ꝺe subiecto: q̃cũ q̃ꝫ ꝺe eo qꝺ p̃dicaẜ dicunẜ: oĩa ꝺe subiecto dicunẜ. vt sortes est hõ. ꝛ hõ est aĩal. ergo sortes est aĩal.

Hic ɔñẜ ꝺeẜmĩat ꝺe tertio antep̃dicamẽto in genẽ. qꝺ est regula. Et di uiditur illa ps in duas: ẜm ꝙ duas ponit regulas. Prima est qñ alteꝝ ꝺe altero p̃dicatur vt ꝺe subiecto. i. qñ supi⁹ p̃dicaẜ ꝺe inferiori, quecũq̃ꝫ ꝺe eo qꝺ p̃dicaẜ dicũtur. i. quecũq̃ꝫ p̃dicãtur ꝺe illo superiori. etiã p̃dicãtur ꝺe subiecto. i. ꝺe inferiori illius supioris. vt hõ est aĩal. aĩal est suba. ergo hõ est suba. Et rõ ordinis est. qꝛ diuisio ĩmediate p̃cedẽs valet ad cogno scendũ diuersitatẽ eoꝝ q̃ ponũtur in diuersis p̃dicamẽtis. et regula valet ad cognoscẽdũ ordinẽ illoꝝ q̃ sunt in eodeꝫ p̃dicamẽto ẜm sub ꝛ supra. ẜ oportet prius cognoscere diuersitatẽ illorũ que sunt in diuersis p̃dicamẽ tis q̃ꝫ ordinẽ illoꝝ que sunt in eodẽ p̃dicamẽto.

☞ Qr̃. vtꝝ h̃ pria regl̃a antep̃dicamẽtal̃ valeat vl̃r in oĩb⁹ p̃dicatis. Di cendũ ꝙ ẜm intẽtõeꝫ auctoris ꝛ phi nõ hꝫ ꝟitatẽ nisi in p̃dicatis eẽntialr̃ s̃bordinatis. ita ꝙ si vnũ illoꝝ p se ꝛ q̃dditatiue p̃dicer ꝺe aliq̃ s̃biecto tã q̃ꝫ p se ꝺe inferiori, ꝛ aliqꝺ p̃dicatũ supi⁹ ad p̃dicatũ intermediũ p̃dicer p

dicatũ p̄dicet̃ ꝑ ſe ⁊ eẽntialiter de illo ſubiecto. Et niſi regula iſto modo modificaret̃. ſꝑ eẽt fallatia ꝯñtis ex virtute arguendi. qꝛ argueret̃ a ſupꝑiori affirmatiue nõ diſtributo ad inferi⁹. vt h̃ hõ ẽ aĩal. ⁊ aĩal ẽ albũ. ğ hõ eſt alb⁹. ¶Patet correlarie ꝙ in regula ꝯuenient̃ dr (alteꝝ ⁊ nõ aliud) ad denotandũ ꝙ illa q̄ p̄dicant̃ ꝑ iſtã regulã nõ drñt eẽntial'r. ſ; accñtalit̃. qꝛ differt ſolũ ſc̄m rõz. ſ; alteꝝ ĩportat diuerſitatẽ accñtalẽ. ğ poti⁹ ponit̃ alteꝝ q̃ȝ aliud. qđ ĩportat diuerſitatẽ eẽntialẽ. Etiã alteꝝ eſt ſignũ ꝑticulare duoꝝ. ſ; text⁹ in prima ꝑte regule loq̄t̃ de duob⁹ extremis ꝓpõis. quoꝝ alteruz de altero dicitur. ſed aliud non eſt tale ſignum particulare.

Ar̃ Nõ ſeq̄t̃ ꝑ regulã iſtã. ſortes eſt hõ. ⁊ hõ eſt ſpẽs. ğ ſortes eſt ſpẽs qꝛ p̄miſſe ſunt vere ⁊ ꝯcluſio falſa. Dõm ꝙ regula hʒ veritatem in p̄dicatis eẽntialiter ſubordinatis. qꝛ nihil plus ſ̄cat̃ ꝑ regulã niſi q̄cquid eſt prius priore eſt etiam prius poſteriore. ſ; ſic nõ ẽ h̃. ğ. Uel ſi extẽdatur ad alia predicata. requirit̃ ꝙ ſc̄da ꝓpõ ſit eẽntialis qđ non eſt hic. Unde tunc due requiruntur conditiones ad veritatẽ huius regule. vna eſt ꝙ prima ꝓpoſitio ſit directa ⁊ ordinata. ſiue ſit eẽntialis ſiue accidentalis qꝛ oꝑtet aliqđ ſuꝑius p̄dicari ſc̄m ordinẽ alicui⁹ predicabiliũ. Alia ꝯditio eſt. ꝙ ſc̄da ꝓpoſitio ſit eẽntialis ⁊ directa. quare nõ ſequit̃. hõ eſt aĩal. anĩal eſt genus. ergo hõ eſt genus. Ratio ſ; haꝝ ꝯditionũ ẽ. qꝛ dicitur in regula quando alterum de altero p̄dicat̃ vt de ſubiecto. i. de ĩferiori ſ; talis predicatio eſt directa. Sed ꝙ ſc̄da debeat eſſe eſſential' patʒ. quia equalet vl'i. qđ nõ eſſet niſi p̄dicatio eſſet eſſentialis. Sed ꝙ equale vl'i patet. quia argumentũ iſtius regule virtualiter eſt in tercio mõ p'ie figure. ⁊ reducit̃ actual'r ad debitam formã qñ ſc̄da fit prima. ſ; maior ĩ darij debet eſſe vl'is. ergo etiã ſc̄da hic erit vl'is. aut ꝙ nõ repugnat eã eẽ vl'ez.

☞ Ar̃. Dicẽdo. hõ ẽ alb⁹. albũ eſt qualitas. ğ hõ eſt qualitas obſeruãtur conditiones predicte. ⁊ tñ non ſequitur. Dõm ꝙ ad regulaz requiritur ꝙ termini debent vniformiter teneri. ⁊ eodẽ mõ in p'ia ⁊ in ſc̄da ꝓpõne. ſ; albũ h̃ nõ capit̃ eodẽ mõ. qꝛ in p'ia copulat. ⁊ in ſc̄da ſupponit. Et ſil'r dõm eſt ad iſtud. hõ eſt albus. albũ ẽ accñs. ğ ⁊c̃. Uel dõm ad primum ꝙ ſc̄da eſt falſa. quia album non eſt qualitas. ſed quale.

Qr̃ Utrũ iſta regula poſſet extendi ad qualeſcunq; predicatões ſcʒ eẽntiales ⁊ accidentales. affirmatiuas ⁊ negatiuas Dicendum ꝙ ſic. ⁊ tunc per illam ꝑticulã de ſubiecto dʒ ſolũ intelligi ſubiectũ ꝓpõis ⁊ tũc iteꝝ due ꝯditões reſtãt obſeruãde. Pria eſt ꝙ p'ia ꝓpõ ſit affirmatiua ⁊ iõ nõ ſequit̃. petr⁹ nõ eſt aſin⁹. aſin⁹ nõ eſt aĩal. ergo petr⁹ non eſt aĩal. Et rõ hui⁹ ꝯditõnis eſt. qꝛ argumentũ factũ ꝑ hãc regulã reducitur ad primã figurã ꝑ ſolã tranſpoſitionẽ p̄miſſaꝝ. ſ; minore exiſtente negatiua in prima figura nihil ſequitur. Sc̄da eſt ꝙ ſc̄da ꝓpõ ſit formal'r vl' equalenter vl'is quare non ſequitur. ethiops eſt homo. homo eſt alb⁹. ergo ethiops eſt albus. Ratio patet ex dictis.

Ar̃ Ad iſtum librũ non pertinet docere ꝯñtias. ſ; tñ ordinationem p̄dicabilium. ğ videt̃ ꝙ iſta regula que docet arguere non ſit conuenienter hic poſita. Dõm ꝙ iſta regula ꝑ ſe docet ordinare p̄dicabilia ꝑ accidens tñ docet arguere inq̄tum in ea fundat̃ conſequentia. Et eſt hic conſiderandum ꝙ talis ꝯſequentia eſt materialis, qꝛ nõ tenet ĩ oĩb⁹

terminis ꝯsilib⁹ ꝯsili forma arguendi retenta. vt hec nō valet. sortes est hō. hō est spēs. ergo sortes est spēs. ibi em̄ est silis forā cū argumento quod circa regulā ponit. et tn̄ nō valet. q̄ pt reduci ad ꝯñam formalē. s. ad primam figuram. cuiusmodi sunt formales consequentie.

Diuersorum generum et non subalternatim positorum diuerse sunt species et differentie. Ut animalis et scientie: que sunt diuersa genera. Differētie ei animalis sunt rationale et irrationale. Diuiditur enim per has differentias; vt animalium aliud rationale: aliud irrationale. Differentie autem scie sunt naturale: morale: et sermocionale. Diuiditur enim scientia per has differentias. vt scientiarum alia naturalis. alia moralis. alia sermocionalis.

Posita prima regula. q̄ valet ad cognoscendum ordinē sm sub et supra illorum que sunt in eodem predicamento. Hic consequenter ponit secundam regulam. que valet ad cognoscendum ea que ponuntur in vno predicamento. sic q̄ non ponantur in alio. i. valet ad cognoscendum impermixtionem predicamentorum eo q̄ essentie predicamentoꝝ sunt impmixte. Et dicit q̄ (diuersoꝝ geneꝝ et non subalternatim positoꝝ diuerse sūt spēs et differentie) vt animal et scientia sunt diuersa genera. et hn̄t diuersas spēs et differentias. Unde genera subalternatim posita sunt illa q̄ sic se habent q̄ vnum ponitur sub alio in recta linea predicamentali. et hoc specialiter loquendo. sed generaliter loquendo. genera subalternati posita sunt q̄ sic se hn̄t q̄ vnum ponit̄ sub alio. vel ambo sub vno tercio. vt animal et planta. que continent̄ sub vno tercio. s. sub corpe. Un̄ substan corp⁹. corp⁹ aīatū. aīal et planta sunt genera subalternatim posita. et in p̄dicamento qualitatis sunt hitus et scia. Et genera nō subalternatim posita sunt illa q̄ sic se hn̄t q̄ vnum nō ponit̄ sub alio. nec ambo sub vno tercio. vt aīal et scia. qr aīal ponit̄ sub suba. et scia sub qualitate.

Qr Utrū regula antepredicamental' scd̄a sit sufficiens et vera. Dōm q̄ sic. qr essentie p̄dicamentoꝝ sunt impmixte. vt dicit Themistius. et aresto. primo posterioꝝ. et ita genera diuersa nō sunt pmixta. et p cōsequens necesse ē spēs sb illis generib⁹ contentas esse impmixtas. Et similiter differentie ꝯtinentur sub potestate generis. ergo si sunt diuersa genera. necesse est differentias esse diuersas. Etiam diuersitas principioꝝ arguit diuersitatem effectuum. sed genera sunt principia specierum et differentiarum. ergo etc̄.

Ar Diuersa constituentia possunt concurrere ad vnum constitutum ergo non oportet q̄ diuersa genera ꝯstituant diuersas spēs. Probatur quia vnius effectus possunt esse quatuor cause. Dicendum q̄ aliquid concurrit ad constitutionem alterius dupliciter. Uno modo sicut pricipiū itrīsecū. et sic diuersa ꝯstituētia n̄ ꝯcurrūt ad vnū ꝯstitutum et sic

genꝰ et drña sunt principia speciei. Alio modo sicut principium extrinsecum. ⁊ sic nihil prohibet plures causas extrinsecas concurrere ad vnius constitutionem quando sunt subordinate.

Ar Animal ⁊ scientia sunt genera non subalternatim posita. ⁊ tamen habent eandem differentiam scilicet rationale. Dicendum ꝙ habent eandem differentiam non vniuoce. sed equiuoce. quia rationale est differentia diuisiua animalis. prout idem est quod habens rationem sed est scientie differentia prout constituit scientiam. que est obiectiue de ente rationis vel dirigens rationem. Et vniuersaliter omnes instantie sequentes sunt sophistice. ⁊ peccant penes fallaciam equiuocationis.

Ar Substantia ⁊ quantitas sunt diuersa genera non subalternatim posita. ⁊ tamen corpus est spēs vtriusqꝫ. ergo ista regula est falsa. Dicendum ꝙ corpus non est species substantie ⁊ quantitatis vniuoce sed equiuoce. nam corpus prout est species subē capitur ꝓ sba corporea que nata est suscipere tres dimensiones. ꝫ ꝓut importat illā trinam dimēsionem scilicet longitudinem latitudinem et profunditatem. sic est species quantitatis. et mensurat substantiam primo modo sumptam.

Ar Intellectiuum est vna differentia hominis ⁊ angeli. qui non continentur sub eodem genere. quia homo continetur sub corpore. et angelus sub substantia incorporea. Dicendum ꝙ intellectiuū nō repit equaliter in hoīe ⁊ angelo. nec sunt intellectꝰ homīs ⁊ angeli in equalī gradu perfectionis. cum intellectus angeli sit essentialiter perfectior intellectu hominis. ideo intellectiuū de ipis analogice ⁊ non vniuoce predicatur. Unde homo proprie est raciocinatiuus. ⁊ angelus intellectiuus. qꝛ hō ītelligit cū discursu. ꝫ angelꝰ intelligit simplici intuitu.

Ar Qualitas ⁊ relatio sunt diuersa genera. ⁊ tñ hñt eandē speciem. Probat̄ qꝛ scia ē spēs qualitatis cū sit hītꝰ. ⁊ etiā relatōis. qꝛ dr scia scibil' scia. Dōz ꝙ scia capit̄ dupl'r. vnoꝰ ꝓ ꝑcato ꝓut noīat hītum qndā siue q̄litatē difficulē mobilē a suo sbictō. ⁊ sic ē ī pnto q̄litat̄. Alioꝰ ꝓ suo ꝯnotato. ꝓut ꝯnotat respectū ad suū scibile ⁊ sic ē ī pnto r̄latōis.

Orum que ꝫm nullam cōplexionē dicūtur: singulum eorū aut significat substantiā. aut quātitatem. aut qualitatē. aut ad aliquid. aut agere. aut pati. aut vbi. aut quādo. aut situm esse. aut habere. Est eñ substātia (vt exēplariter dicatur) vt homo equus Quātitas: vt bicubitū tricubituꝫ. Adaliquid: vt duplum triplū. Qualitas: vt albedo nigredo. Ubi: vt in loco esse. Quando: vt heri fuisse cras fore. Situs vt iacere sedere. Habere vt calciatum eē. armatum esse. Agere vt secare vrere. Pati vt secari vri.

Postꝙ Pe. hys. determinauit de antepredicamētis. ꝫ ꝯseq̄nter agit de

veris p̄dicamētis. Et p̄mo ĩ gnāli. scđo ĩ spāli. ibi (Hiis visis) Et dr̄ p̄mo eoꝝ que ſm nullā cõplexionē dicũtur. i. dicibiliũ incomplexoꝝ singulum eoꝝ. aut ſcat subam. aut qualitatē rc̄. que diuisio cũ suis exēplis pȝ in textu. Añ ista diuisio nõ est antep̄dicamētalis. qꝛ nõ p̄cedit determĩatõeȝ veroꝝ p̄dicamētoꝝ. ſ; hic incipit determĩatio de veris p̄dicamētis: diuidendo r exēplificādo de vnoquoq; in generali.

Qr Querit̃. vtrũ ens dicibile incõplexũ sit sufficiēter p decē p̄dicamēta diuisum. Pro rñsione notandũ q̄ ens dicibile incõplexũ accipitur dupl'r. Uno mõ ꝓ omni illo qđ p vocē incõplexā ſcat̃. r isto mõ nõ diuidit̃ hic. qꝛ multa sunt dicibilia illo modo incõplexa. vt sunt chimera r entia rõnis que nõ ponũtur in p̄dicamētis. Alio mõ capit̃ spāliter solũ ꝓ ente dicibili incõplexo ordinabili ĩ genere. r illo mõ hic diuidit̃. Et dr̄ in illa diuisiõe (singulũ eoꝝ ſcat subam r nõ est) ad denotandũ q̄ ip̄e res ad extra ꝓprie nõ sunt in p̄dicamento. ſ; res cõcepte p voces ſcate. qꝛ oẽs res ad extra sunt singulares: ſ; singularia p se nõ ponũtur in p̄dicamētis. Et nude voces nõ sunt in p̄dicamēto. qꝛ al's sufficeret vnũ p̄dicamētũ: cũ oẽs voces sint in tertia specie q̄litatis. Tũc dicēdũ est ad q̄situ affirmatiue q̄ sic. qꝛ tm̄ decē sunt modi entiũ formal'r irresolubiliũ. q̄ modi nũcupatõe logica dicũtur genera generalissima. Et patēt p sufficiētiā: que ſm sanctũ Thomā põt sic sumi. Nā p̄dicamēta distinguũtur penes diuersos modos p̄dicādi generalissimos de prima suba. Uel ergo illud qđ p̄dicat̃ đ p̄ma suba ē de eẽntia p̄me sube. aut nõ. Si p̄mũ sic ē suba. Si secũdũ h̄ ē dupl'r. qꝛ vl' ꝯsequit̃ pr̄icipia ĩtrinseca p̄rie sube cui ĩheret. aut extrĩsece ip̄m denoĩat. Si p̄mũ h̄ ē tripl'r. vel inheret sibi gr̄a m̄ae r sic ē q̄ttitas. vl' ĩheret sibi gr̄a forme r sic ē q̄litas. aut gr̄a toti⁹ cõpositi r sic est adaliq̄d. Si aũt ip̄am subam extrinsece denoĩat hoc est dupl'r. vel talis denoĩatio spal'r rep̄it̃ in hoĩbus. r sic est p̄dicamētũ habit⁹. Aut gnāl'r in oĩb⁹ reb⁹ r hoc est dupl'r. vel talis denoĩatio sumit̃ a causa. vel a mēsura. Si sumitur a causa hoc est dupl'r. vel sumit̃ a causa efficiēte in ordine ad suũ effectũ r sic est passio. vel sumit̃ ab effectu cause efficiētis in ordine ad suam cām. r sic est actio. Si aũt sumat̃ a mēsura hoc ē dupl'r. vel sumit̃ a t̄pe et sic est qñ. Uel a loco hoc ē dupl'r. vel denoĩat reȝ absolute in loco r sic est vbi. aut denoĩat rem in loco in ordine ad totũ r ad locum r sic est sit⁹. Et dat̃ ista sufficiētia penes cāȝ efficientē tm̄: sub qua ꝯp̄hēdit̃ finis. ſ; a causa m̄ali r formali nõ sumũtur aliq̄ p̄dicamēta. qꝛ ille due cause sunt intrinsece. r effect⁹ illaꝝ causaꝝ nõ distinguũtur ab ip̄is. Et exempla oĩm p̄dicamentoꝝ patent in his versibus.

vbi q̄ttitas actio q̄litas qñ
In campo. magno. pugnabat. fortiter. olim.
adaliq̄d suba situs passio habitus
Filius. arnolphi. stans. r calefactum. in armis.

Notandũ Qꝛ quattuor cõditões requirũtur ad hoc q̄ aliquid sit ordinabile in p̄dicamento. r sumũtur ex antep̄dicamentis. Prima est q̄ sit quid incõplexũ. r hoc potest cognosci per primam diuisionem et per diffinitionem equiuocorum. quia complexuȝ non significat rem vnam. sed ſm eius diuersas partes ponit̃ in diuersis p̄di-

camentis.vel in diuerſis locis eiuſdē coordinatōis. Scōa eſt.ꝙ dꝫ eē vl'e vel ꝑticulare.vt habet̄ ex ſecunda diuiſione.⁊ ꝑ hoc excludit̄ deꝰ q̄ nullo genere p̄dicamētali claudit̄.qꝛ nō ē vl'e nec ꝑticulare.vt hic ſumunt̄. Nō vl'e.qꝛ nō eſt ens limitatū natū mltiplicari ī ſuppoſitꝭ ſuis.cū nō ſint apti nati eſſe plures dij. Nec ꝑticulare cū nō habeat ſupra ſe genus aliqđ vel ſpēm. Tercia cōditio eſt.ꝙ ſit ens extra aīam.⁊ hoc iterū habet̄ ex ſecunda diuiſione antep̄dicamentali.qꝛ ibi dꝛ(Eoꝝ q̄ ſunt)⁊ nō eoꝝ q̄ dicūt̄.⁊ ꝓpter h̄ chimera ⁊ ſīlia nō ponunt̄ in p̄dicamentis. Quarta cōditio eſt ꝙ dꝫ eſſe limitate nature.⁊ hoc habet̄ ꝑ diffinitionē equocoꝝ.⁊ etiā ꝑ ſcōaꝫ regulā antep̄dicamentalē.q̄re excludunt̄ tranſcendētia.ſ.ens res aliq̄d vnū verū bonū.q̄ nō ponunt̄ in p̄dicamto.qꝛ p̄dicamentū dꝛ a vbo p̄dicoꝛ aris.⁊ a vbo metioꝛ.quaſi cū mēſura p̄dicari.qꝛ p̄dicamētū ē mēſura oīm illoꝝ q̄ ponūt̄ in illa coordinatōe.qđ nō cōuenit trāſcēdētibꝰ.

Ar Omīs bona diuiſio dꝫ eē bimembris.ſ3 iſta nō ē bimembris.ḡ non eſt bona. Dōm ꝙ maioꝛ nō eſt ſꝑ vera.ſed omīs diuiſio generis ꝑ ſuas dr̄ias ꝑrimas erit bimēbris.ſed iſta nō ē diuiſio generis ſ3 entis.qđ ens nō eſt genus. Vel ſolet cōiter dici ꝙ q̄uis iſta diuiſio nō ē bimembris tn̄ eſt reducibilis ad bimembrem.

Ar Eſt tm̄ vnū p̄dicamētū ſubē.ḡ tm̄ erit vnū p̄dicamentū accidentis Tenet ꝯña.qꝛ ſicut ſubā eſt ens ꝑ ſe.ſic accn̄s ē ens alteri inherēs Dōm ꝙ non eſt ſimile.qꝛ ſubā hꝫ ſe vniuoce ad omēs ſubſtantias ⁊ vno mō.ſed accidens conuenit ſuis inferioꝛibus equoce ⁊ multis modis. Sꝫ diceres.tot modis dicit̄ vnū oppoſitoꝝ quot modis dꝛ reliquum.ſicut ergo eſt vnū p̄dicamentū ſubē.ſic erit etiā vnū p̄dicamtū accidentis. Dicēdū ꝙ illa regula thopica intelligit̄ de illis oppoſitis.que opponunt̄ ſpāli oppoſitione.modo ſubſtantia ⁊ accidens opponuntur generali oppoſitione et confuſa.

Ar Eſt tm̄ vnū principiū oīm rerū a quo dependet celū ⁊ tota natura. vt habet̄ duodecimo metaphiſice.vt deꝰ.ḡ erit tm̄ vnū p̄dicamētū. Tenꝫ ꝯña ab equalentibꝰ.qꝛ p̄dicamentū ⁊ principiū idem ſunt. Dōm ꝙ duplex eſt principiū.ſ.effectiuū ſiue extrinſecū.⁊ formale ſiue extrinſecuꝫ. iā ſunt multa principia formalia ⁊ intrinſeca.ſicut ſunt decē p̄dicamta.ſ3 tm̄ eſt vnū principiū effectiuū p̄mū.ſ.deus vt aſſumpſit argumentū.

Ar Sūt tm̄ tria principia intrinſeca rerū.vt ꝓbat̄ p̄mo phiſicoꝝ.ergo erūt tm̄ tria p̄dicamenta. Dōm ꝙ licet ſint tm̄ tria principiaītrinſeca rerū extra aīam.ſunt tn̄ decē ipſaꝝ ſm ꝙ cognoſcunt̄ ꝑ rōnem ⁊ vt cōcepta ſunt.⁊ illa ſunt decē p̄dicamenta.ſed Buridanꝰ ponit vndecimuꝫ. qđ ipſe vocat p̄dicamentū ſigni.in quo ponunt̄ ſecunde intentiōes.entia rōnis.⁊ ſincathegoꝛemata.ſ3 tn̄ p̄dicamtū ſm vitatē nō eſt ponendū.quia eſſe in p̄dicamento cōuenit rebꝰ cōceptis.⁊ illis q̄ hn̄t īmediate fundamētū in re q̄ oꝛdinari pn̄t in p̄dicamto.⁊ nō illis q̄ ſolū a rōne dependēt

Ar Sūt tm̄ quatuoꝛ p̄dicata.ergo tm̄ q̄tuoꝛ erunt p̄dicamēta. Tenet ꝯña.quia p̄dicamentum et p̄dicatum idē ſunt. Dōm ꝙ licet p̄dicamentū ⁊ p̄dicatum idē ſunt ſm rem.dr̄nt tn̄ ſm rōem.qꝛ alia eſt rō p̄dicati ⁊ predicamenti.quia predicata diſtinguunt̄ penes diuerſos modos

inherendi. sed p̄dicamenta distinguunt̃ penes diuersos modos p̄dicãdi. De prima substãtia. vt patuit supra.

Is habitis dicendũ est de vnoquoq; p̄dicamẽtorum. ⁊ primo de subã. cum sit prior alijs p̄dicamentis. Substantia aũt diuidit in primã ⁊ secundã.

Postq̃ Petrus hys. determinauit de p̄dicamentis in generali. hic cõsequenter determinat de ipsis in spẽali. ⁊ primo de subã. Rõ ordinis ẽ. qꝛ cã est ante causatũ. sed subã est cã oĩm p̄dicamentorum in triplici genere cause. s. efficiẽtis. materialis in qua. ⁊ finalis. ⁊ nõ in genere cause formalis. qꝛ effectus cãe formalis realiter est idem cũ sua cã. sed accñtia distinguunt̃ realiter a subã. ergo ⁊c̃. Alia cã est. qꝛ ẽm Aresto. septimo metaphisice. subã est ante accidens natura. tpe ⁊ diffinitione. Natura q̃dẽ. qꝛ naturaliter p̄intelligunt̃ subẽ anteq̃ possum⁹ intelligere accedentia. Tempore vero. qꝛ aliqua est suba que fuit ante omne tp̄s. vt de⁹. Diffinitione aũt. qꝛ subã diffinitur p se. in suo ꝓprio genere absq; accidẽte. vt hõ ẽ animal rõnale. sed accidens diffinit̃ p additamentum hoc est per suũ subiectum. Tercia cã est. qꝛ subã est vnũ cõe subiectum oĩm accidentiũ. ꝫ etiam omnia accidentia p̄cedit. Et potest addi quarta cã. que est logicalis. qꝛ p̄dicamenta ordinant̃ ẽm digniorem modum p̄dicandi. sed subã ip̄a. p̄dicatur in quid ⁊ essentialiter. alia vero denominatiue ⁊ accidentaliter. Et determinando de subã primo determinat de ea q̃tum ad eius essentialia secundo q̃tum ad eius accidentalia. s. assignando eius ꝓprietates. q̄ magnam partem conferunt ad cognoscendum qd̄ quid est. Circa p̄mũ primo continuat dicta dicendis. ⁊ cum hoc diuidit subãm dicens. (His visis dicendũ est de vnoquoq; p̄dicamento in spẽali. ⁊ primo de subã) quã diuidit in primã et secundã. que est diuisio analogi in sua analogata. qꝛ subã diuidit̃. vt dicit̃ a substando accidentibus. quod prius conuenit primis substantijs.

Qr. Utrũ subã cõuenient̃ sit in primã ⁊ secundã diuisa. Dõm q̄ sic. qꝛ omnis subã est particularis vel vl'is. si primũ sic est prima subã. si secũdũ sic est secunda subã. Uel aliter subã hic diuidit̃ vt dicitur ab actu substandi. Substare aũt nõ contingit nisi dupl'r. s. per se primo sicut prima substã aut per aliud ⁊ ex consequenti. sicut secunda subã. Sequit̃ correlarie q̄ non sunt ponende substantie tercie neq; quarte. qꝛ omnis vniuersalis substantia. que ex cõsequenti substat d̄r scd̄a subã. qꝛ secundario substat accidentib⁹. Et debent hic capi primũ et secundũ cũ inclusione diuisi. al's em̃ excederent diuisum.

Ar. Om̄e vniuocũ est prius diffiniendũ q̄ diuidendũ. sed subã est vniuocũ. qꝛ est vnũ genus generalissimũ. ꝫ prius dꝫ diffiniri q̃ diuidi. Dõm q̄ om̄e vniuocũ inq̃tum vniuocũ est prius diffiniendũ q̄ diuidendũ. sed vniuocũ analogice sumptum est prius diuidendum q̄ diffiniendũ. substãtia aũt non accipit̃ hic vniuoce. sed analogice. Pro quo cõsiderandũ q̄ subã capit̃ trib⁹ modis. vno° vt d̄r a substãtiando. ⁊ substantiare est sub-

stantiã alicui dare. ꝛ sic differentie sunt subẽ. et est analogum qð prius dr de secunda subã ꝙ̃ de prima. Alio mõ dr a substando accñtibꝰ. ꝛ sic iterũ est analogũ. qꝛ primo cõuenit primis. ꝛ ꝑ posteriꝰ et ex cõsequenti cõuenit secundis substantijs. Tercio mõ dr a ꝑ se essendo. i. subsistendo ꝛ tunc est q̃d vniuocum. ꝛ hoc mõ deberet prius diffiniri si cõuenient posset. ꝫ qꝛ genus est generalissimũ diffinitio sibi nõ cõuenit.

Ar̃ Analogũ nõ põt esse genꝰ. sed subã est quoddã analogũ. ꝫ nõ põt esse genus. Dõm ꝙ illa analogia nõ impedit subãm esse genꝰ. qꝛ analogia solũ est ex ꝑte illiꝰ a quo nomen imponit̃. et solũ conuenit sibi ex ꝑte actus ꝯñtis q̃ actus dr substare vel substantiare. vt patuit. Pro quo notandũ ꝙ subã capit̃ tripl'r. vno mõ ꝓ om̃i illo qð nõ est accidẽs. ꝛ sic diuidit̃ in materiã. formã ꝛ totũ cõpositũ. Alio mõ capit̃ inq̃ꝫtum est subiectũ cõe oĩm accidentiũ. ꝛ sic hic diuidit̃ in primã ꝛ secundã. Tercio mõ capit̃ ꝓut est genꝰ generalissimũ. ꝛ sic diuidit̃ in corporeã ꝛ in incorporeã. Et ꝑ hoc soluit̃ argumentũ qñ sic arguit̃. subã diuidit̃ in corpoream et in incorporeã. ꝛ etiã diuidit̃ in materiã ꝛ formã ꝛ totũ compositũ. ꝫ male diuidit̃ hic in primã secundã. Dõm ꝙ hoc est diuersimode.

Ar̃ Scðа subã est cã prime subẽ. ꝫ subã priꝰ dr de scða ꝙ̃ de priã. Dicendũ ꝙ scða subã est cã prime q̃ꝫtum ad eẽntiã. ꝛ sic est prior prima. qꝛ secunda subã dat prime essentiã suam. sed nõ q̃ꝫtũ ad actũ substãdi. qꝛ ille ꝑ prius cõuenit prime. ꝛ sic diuiditur hic.

Ar̃ Aliq̃ est subã tercia vel quarta. ꝫ ista diuisio est insufficiens. Añs pꝫ in arbore porphiriana. vbi sortes est prima subã. hõ scða. aĩal rõnale tercia ꝛc̃. Dõm ꝙ multe sunt prime subẽ. ꝛ multe secunde. sed ex hoc nõ sequit̃ ꝙ sit aliq̃ tercia vel q̃rta. q̃ꝫuis vna magis substet ꝙ̃ alia. Nam oĩs subã vel substat accñti primo ꝛ ꝑ se ꝛ ĩmediate. ꝛ sic est priã substantia. vel ex cõsequẽti et secundario. ꝛ sic est secunda subã. vt patuit. Et qñ dr. aĩal nõ secundo substat ꝫ tercio. qꝛ mediante spẽ specialisima. Dicendũ ꝙ licet nõ substet secundo in ordine substandi. tñ substat secundario ꝛ ex consequenti. ꝛ hoc sufficit.

Ar̃ Diuisio debet euacuare totam naturã diuisi. sed hec nõ est hmõi. ergo non est bona. Minor ꝓbat̃. qꝛ deus est subã et tamen non est prima neq ꝫ secunda. Dicendum ꝙ substantia capitur dupliciter. vno mõ pro omni eo quod non est accidens. ꝛ sic deus est subã. Alio modo capit̃ pro ente per se substante limitate nature. et sic non est subã. ꝛ isto mõ ponitur hic diuisum.

Ar̃ Partes subaꝝ sunt subẽ. ꝛ tñ nõ sunt prime neq ꝫ secunde. Dõm ꝙ q̃ꝫuis non sunt prime neq ꝫ secunde subẽ. tñ sunt reducibiles ad primas ꝛ secundas subãs. qꝛ si sunt ꝑtes secundarũ substãtiaꝝ tũc reducuntur ad scðas substantias. sed si sunt partes primaruꝫ sbaꝝ tunc reducunt̃ ad primas substãtias. Et qñ dr. materia prima est suba. ꝛ sil'r forma substantialis. vt aĩa rõnalis. ꝛ tñ nec est prima nec secunda. ꝫ ꝛc̃. Dõm ꝙ materia et forma sunt indirecte reponibiles in predicamento. quia soluꝫ per quandam reductionem. sed hic diuidit̃ subã. que conuenit solum directe reponibilibus in predicamento substantie.

Prima substantia est, que pprie principalit et maxime substare dr. Vel pria suba e q neqꝫ in subiecto est neqꝫ de subiecto dr. vt aliqs homo aliquis equus.

Hic ꝯnter diffinit primā subam duplici diffinitōe. Pria est (Prima substantia est. q ⁊c. vt patet in textu. vt aliqs hō qd̄ supponit p sorte. ⁊ sic est indiuiduū suppōne. Et diffinit hic pma subā tanqꝫ mēbrū diuidēs subaꝫ a substādo dictā qd̄ optie sc̄at p h̄ q dr substare. Scda diffinitio ē (Prima subā est q neqꝫ in subiecto est neqꝫ de subiecto dr. vt aliqs hō.

Queritur Utrū pria subā sit cōuenienter duplici diffinitiōe notificata. Dicēdū q sic. qd̄ pꝫ de prima in q dr (pprie) ꝓpter aliq accn̄tia q vident substare alijs. sic supficies videt substare albedini. nō tn̄ pprie substāt tāq̄ subiectū qd̄. Dicit (pricipalit) ad excludennū scdas subās. vt sunt genera q substāt pprie accn̄tib⁹. vt aīal currit tn̄ nō pricipaliter. Et dr (maxime) ad excludendū spēs spēalissimas scdaꝝ subaꝝ. q etiā pprie ⁊ principaliter multis substāt accn̄tib⁹. puta ꝓprijs. tn̄ nō maxime. qꝛ prie magis substant. Etiā excludit generalis mod⁹ substādi oīm primaꝝ subaꝝ. ⁊ dꝫ maxime exponi negatiue vtvalet. i. q nihil magis. qꝛ si exponeret affirmatiue diffinitio nō verificaret de aliqua pria subā. Sꝫ de secūda pbat. qa pria subā ē ens duplici extremitate finitū. cū sit prima in substādo ⁊ vltia in eēndo. rōe primi ꝯuenit sibi nō eē in subiecto. rōe scdi ꝯuenit sibi nō dici de subiecto. ⁊ ꝫ ꝯueniēt p illa diffinit. q tn̄ gr̄a diuersoꝝ sibi cōueniūt qꝛ nō dr de subiecto inquātū ē pria. ꝫ nō est in subiecto inqꝫtū est subā.

Ar Prima diffinitio est nugatoria. ꝫ nō ē bona. Aīs pbat. qꝛ ille pticule pprie principalit ⁊ marie vident idē sc̄are. Dōm qꝫuis idē sc̄ent. nō tn̄ referunt ad idē. sed ad diuersa vt dictū est.

Ar. nulla diffinitio dꝫ cōuenire alteri a diffinito. ꝫ hec prima diffinitio cōuenit alteri a diffinito. ꝫ ⁊c. Minor pꝫ. qꝛ cōuenit materie prime. q non est subā. ꝫ ps subē. Dōm q qꝫuis materia prima pprie. pricipalr ⁊ marie substet forme subali. nō tn̄ substat accn̄tibus. ⁊ excludit p (que) qd̄ refert subām cōpletā directe reponibilē in pdicamto. ꝫ materia prima in cōi est ps spēi ⁊ reducit ad spēm. sed spēs ē scda subā. ꝫ mā pria dꝫ reduci ad secundā subam.

Ar Terra substat omib⁹ alijs elemētis. ꝫ ē pria substātia. Dōm q terra maxime substat fm situ localē. nō tn̄ fm pdicationē ⁊ ordinē pdicamtalē. qꝛ hec terra plus substat q̄ terra in cōi. Etiā substare hic capit put ē subijci supiorib⁹, ⁊ subesse accn̄tib⁹ tanqꝫ subiectū inhesionis. qd̄ nō cōuenit terre p respectū ad supiora elementa.

Ar Contra scdam diffinitionē. nulla bona diffinitio dꝫ dari per negationē. sed ista est hmōi. ꝫ nō est bona. Dōm q nulla bona diffinitio dꝫ esse pure negatiua nisi sub pticulis negatiuis intelligant affirmatiue sicut hic fit. qꝛ p istā pticulā (neqꝫ dr de subiecto) intelligit q prima subā est vltima in actu nature. ꝫ p h̄ qd̄ dr (neqꝫ est in subiecto) intelligitur q est ens per se subsistens. Etiam illa diffinitio nō dat per puras particulas negatiuas. qꝛ hic ponit (que) et refert subām superius diuisam.

et p hoc excludunt a diffinitione chimera ꝛ alia ficta. Et exēplificat petr⁹ hyſ. p indiuidua vaga. vt aliqͣs hō aliqͣs bos. qꝛ illa cadunt ſub arte. ſ; indiuidua deťmīata ſūt infinita. ꝛ infinita ſūt ab arte relinquēda. Etiā ſūt corruptibiľia ꝛ variabilia. ſ; īdiuidua vaga ſp manēt ſic ſpēs q̄s includūt

Ar Diffinitio eſt vľiu;. ꝑmo poſterioꝝ. ſ; ꝑma ſuba nō eſt vľe. ergo nō pt diffiniri. Dōm ꝙ prima ſuba capiť duplr. vno° abſolute p ipa re ſcata p primā ſubam. vt ſortes plato. ꝛ ſic prima ſuba nō poteſt diffiniri. Alio mō vt ſtat ſub ſcōa intentione p quaz circūloquiť modis ſubſtandi omniū primarū ſubaꝝ. ꝛ ſic eſt quodāmodo vľe ꝛ diffinitur.

Scōe ſubſtātie ſūt ſpēs in qb⁹ ſūt prime ſubſtātie ꝛ haꝝ ſpēꝝ genera. vt hō ē in aiali. Eſt eñ aliqͣs hō in hoīe q̄ eſt ſpēs ꝛ hō in aiali qð ē gen⁹. Indiuidua dicunť prime ſubſtātie. qꝛ primo ſubſtāt alijs. Genera vo ꝛ ſpēs dicunť ſcōe ſubſtātie. qꝛ ſecūdario ſubſtāt Aliqͣs eñ hō dꝛ grāmaticus currēs aial ꝛ ſubſtātia. ergo homo dꝛ grāmaticus currens aial ꝛ ſubſtātia.

Hic ꝯñr ponit diffinitionē ſcōe ſbe dicens. ꝙ ſcōe ſubſtātie ſūt ſpēs in qb⁹ ſūt ꝑme ſbe. ꝛ haꝝ ſpēꝝ genera. vt aial. In q̄ diffinitiōe nō dꝫ capi (ꝛ) copulatiue. ſ; diſiunctiue. qꝛ al's hō nō eſſet ſecunda ſubſtātia. qꝛ nō eſt genus ꝛ ſpēs. Et vult diffinitio pñs. ꝙ genera ꝛ ſpēs de p̄dicamento ſubſtā tie dicūtur ſecunde ſubſtātie ſed ſubſtātialis dñā nō eſt ſecunda ſba. l; ſit reducibilis ad ipam. qꝛ ſi ſint dñe generice tūc debent reduci ad genera. ꝛ ſi ſpecifice tunc debent reduci ad ſpecies ſpecialiſſimas. Tūc ibi (Indiuidua dicunť) ſubdit rōnem membroꝝ dicte diuiſionis dicēs. ꝙ indiuidua de genere ſubſtantie dicuntur prime ſubſtantie. quia primo ſubſtant alijs. genera vo ꝛ ſpecies dicunť ſecunde ſubſtantie. qꝛ ſecūdario ſubſtāt alijs. vt pꝫ in textu.

Ar Scōe ſbe ſunt in ꝑmis. ergo nō econtra. Tenet ꝯña. qꝛ idē nō eſt in illo qð eſt in ipo. Dōm hoc nō eſt incōueniens ſm diuerſū modum eſſendi in. qꝛ ꝑme ſbe ſunt in ſcōis potentialiť penes terciū modū eſſendi in. ſicut inferiora in ſupiorib⁹. ſ; ſcōe ſubſtantie ſūt in ꝑmis penes q̄rtum modū dantes ipis eſſe actualiter.

Ar De rōne ſubſtātie ē ꝙ nō dꝫ alteri ineſſe. ſ; genera ꝛ ſpēs inſunt ꝑmis ſubſtātijs. ergo nō ſunt ſbe. Maioꝛ ꝓbať. qꝛ p hoc differt ſubā ab accñte. Dōm ꝙ de rōne ſbe eſt ꝙ nō dꝫ alteri ineſſe ſicut accñs ineſt ſuo ſubiecto. ꝛ ſic etiā ſecunde ſubſtātie nō ſunt in primis. ſed ſicut ſupi⁹ eſſentiale in ſuo inferiori.

Ar Illud eſt prius altero qð dat ſibi eſſe. ſ; ſecūde ſubſtantie dant primis ſubſtātijs eſſe. ergo ſecūde ſubſtātie debent dici prime. Dōm ad maiorē ꝙ ſecunde ſubſtantie dant primis eſſe eſſentiale. ſed ꝑme ſubſtantie dant ſecundis eſſe actualis exiſtentie. ꝛ ab illo eſſe dicunť prime ſubſtantie. ꝛ ab illo etiā habent ꝙ ꝓprie principaliter ꝛ maxime ſubſtāt ipſis accidentibus.

Itē ea que dicunt de subiecto oīa p̄dicātur noīe et ratione vt hō p̄dicatur de sorte ⁊ platone. Eoꝝ vo q̄ sunt in subiecto vt in pluribus. quidē neq̧ nomē neq̧ ratio p̄dicatur de subiecto. vt hec albedo vl' hoc album. In aliquib⁹ aūt nihil prohibet nomē predicari d subiecto. rationē vo predicari de subiecto est impossibile. vt album predicatur de subiecto. ratio vo albi nunq̧ de subiecto predicatur.

Hic ponit notabile p qō declarat p̄dictas diffinitiōes q̄ erūt note ex his q̄ sequunt. Et primo ad declarandū scd̄am diffinitionem prime subē pōit drñam inter ea que sunt in subiecto. ⁊ ea q̄ dicūt de subiecto. dicēs q (Eorū q̄ dicunt de subiecto oīa p̄dicant noīe ⁊ rōne) vt hō p̄dicat de sorte et platone. ⁊ capit hic subiectū p inferiori (Eoꝝ vo q̄ sunt in subiecto vt in pluribus q̄dem neq̧ nomen neq̧ rō p̄dicat de subiecto) vt qñ sumunt abstractiue (In alijs vero vt in cōcretis nihil ꝓhibet nomen p̄dicari de subiecto. rōnem vero p̄dicari de subiecto supple inhesiōis ē impossibile). Vñ album p̄dicat de subiecto. rō vero albi nunq̧ de subiecto p̄dicat. qꝛ p̄dicari rōne est p̄dicari essentialiter. sed accidentia non sunt de essentia suoꝝ subiectorum.

Ar Substantia in genere generalissimo accepta dꝛ de subiecto. nō tñ p̄dicatur noīe ⁊ rōne. Patet. qꝛ nō hꝫ rōnem. Dōm q̧uis nō habeat rōnem q̄dditatiuā. hꝫ tñ aliquā notificationē. vt substantia est ens p se existens. Vel dicendum q ratio capit hic pro essentia, ƀcata p nomen. ⁊ non pro diffinitione essentiali. qꝛ multa dicunt de subiecto q̄ non habent diffinitionem essentialem. vt differentie substantiales. sed tñ predicantur rōne. i. essentialiter.

Ar De quocunq̧ p̄dicat diffinitū de eodē p̄dicatur diffinitio. sed hoc diffinitū albū p̄dicat de aliquo subiecto. vt paries est alb⁹. ergo et rō albi dꝫ p̄dicari de eodē subiecto. dicendo paries est coloratus colore disgregatiuo visus. Dōm q rō albi p̄dicat de subiecto accidentaliter. ƀ nō essentialiter. qō hic est p̄dicari rōne. Etiā dōm q argumentū falsum p̄supponit. s. q album habeat diffinitionē. qꝛ solius spēi ē diffinitio. sed albuꝫ nō ē spēs. cum p se nō sit in p̄dicamento. ergo ⁊c̄.

Notādū Qꝛ ex ista drña infert phus. q oīa alia dicūt de primis substantijs. aut sunt in ipsis. Tunc sic arguit ad ꝓbandum secundam diffinitionē prime subē. Illa de quibus omnia alia dicuntur. aut in quibus oīa alia sunt, neq̧ dicūt de subiecto neq̧ sunt in subiecto. sed prime subē sūt hmōi. ergo ⁊c̄. Posset etiā ista ꝓbatio trahi ad primā diffinitionē hoc mō. Illa de quib⁹ oīa alia p̄dicantur aut in quib⁹ sūt ꝓprie p̄cipalit' ⁊ maxime substare dicunt. sed prime substantie sūt hmōi ergo ⁊c̄. Ex quo vlterius infert correlarie (q nō exñtibus primis substantijs impossibile est aliquod alioꝛuꝫ remanere) cuius sensus est. si non sint

prime subẽ impossibile ẽ aliqͦ remanere alioꝝ. s. q̄ dicunt̃ de ipsis. Et dꝫ (nõ) capi neganter. qꝛ valet nullis existentibus primis substantijs ꝛc̃.

Ar Omnis subã est ens ꝑ se. sed genera ꝛ spẽs nõ sunt entia ꝑ se. ergo non sunt subẽ. Minor ꝓbat̃. qꝛ habent esse in alio. s. in primis substantijs. Dõm ꝙ licet genera ꝛ species de p̃dicamento substantie sint in alio sicut superius in suo inferiori. nõ tñ sicut accñs in subiecto. et ergo

Ar dicuntur eẽ entia ꝑ se.
Ad destructionẽ posterioris nõ sequit̃ destructio prioris. imo magis ecõtra. sed prime subẽ sunt posteriores secundis substãtijs. ergo secunde subẽ nõ destruunt̃ ad destructionẽ primaꝝ. Maior ꝓbat̃. qꝛ prius nõ dependet a posteriori. Et confirmat̃. qꝛ secunde subẽ sunt vlia. ꝫ vniuersale est incorruptibile ꝛ perpetuum. ergo ꝛc̃. Dõm ad primũ. ꝙ duplex ẽ esse. scꝫ reale. ꝛ illud esse nõ hñt secunde subẽ nisi in primis. ꝛ sic correlariũ ẽ verũ. neqꝫ vt sic prima subã est posterior secunda. qꝛ dicit Gilbert⁹ por. ꝙ natura ꝓducens singulare ꝓducit simul vl'e. Aliud est esse intelligibile. qͦd scꝫ res hꝫ apud intellectũ. ꝛ tale esse manet destructis singularib⁹. ꝫ hoc mõ non intelligit Arestot. dictum suũ. Uel dicendũ ꝙ prime subẽ quo ad actũ substandi sunt priores scd̃is substantijs. licet q̃tum ad actum eẽndi sint posteriores. Ad cõfirmationẽ dõm ꝙ lꝫ vl'e ꝑ se nõ sit corruptibile ꝑut corruptibile noĩat actũ. tñ corrumpit̃ ad corruptionẽ singulariũ ꝑ accidens. sicut etiã generat̃. et nedũ corrumpit̃ q̃ ad esse exñtie. ꝫ etiã quo ad esse essentie si omnia indiuidua corrumpant̃.

Item scd̃aꝝ substãtiaꝝ spẽs ẽ magis substãtia q̃ genus. qꝛ spẽs ẽ ꝓpinquior prime substãtie q̃ gen⁹. Et eẽ qꝛ plurib⁹ substat. Quibuscũqꝫ eñ substat gen⁹ eisdẽ substat spẽs ꝛ cũ hoc spẽs substat ipi generi. Sꝫ species spẽalissime eq̃lr substãt ꝛ eq̃liter sunt substãtie. vt homo equ⁹ ꝛ silia. ꝛ silr indiuidua. His visis dicendum est de communitatib⁹ ꝛ ꝓprietatib⁹ substantie.

Hic secundo ponit notabile ꝑ qͦd declarat diffinitionẽ secunde substantie. ostendens drñam generũ ꝛ spẽrũ q̃tum ad actũ substandi. Dicens ꝙ secundarũ substantiaꝝ spẽs est magis substantia q̃ genus. Cui⁹ assignat̃ due rõnes in textu. Prima ẽ ꝙ secundarũ substãtiarũ illa ẽ magis substãtia que ꝓpinquior ẽ prime substantie. sed spẽs ẽ ꝓpinquior prime substãtie q̃ genus. ꝛ ẽ magis subã q̃ genus. Secunda rõ ẽ. qꝛ secundarũ substãtiarũ illa ẽ magis substãtia que pluribus substat. ꝫ species pluribus substat q̃ genus. ergo spẽs ẽ magis subã q̃ genus. Minor probat̃. qꝛ q̃buscunqꝫ substat genus eisdem substat species. ꝛ cum hoc species substat ipsi generi. Tunc ibi (Sed species specialissime equaliter ꝛc̃) consequenter declarat diffinitionem secundarũ substanciarum penes conuenientiã dicens ꝙ omnes species specialissime de genere substantie dicuntur equa-

liter substantie. Cuiꝰ rõ est. qꝛ ille sbe q̄ equaliter appropinquãt ad primã sbam eq̄lit̃ hñt substare accñtibꝰ. ⁊ sic sunt eq̄lit̃ substãtie. ꝫ oẽs spẽs spẽalissime eq̄liter appropinquant ad primas sbas. qꝛ imediate descendit̃ ab spis ad indiuidua. ğ spẽs spẽalissime sunt equalit̃ sbe. Et sil'e iudiciũ ẽ de primis substantijs. vt etiã hꝫ Arestoteles.

Ar Substãtia nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. vt pꝫ in quĩta ꝓprietate. ğ nõ est vna magis sba q̄ꝫ alia. Dõm ꝙ substãtia capit̃ duplr̃. vnoᵒ q̄ꝫtũ ad suũ esse ꝓpriũ. qđ est eẽ ꝑ se. vt đꝛ a ꝑ se eẽndo. ⁊ sic vna nõ đꝛ magis substantia q̄ꝫ alia. nec suscipit magis ⁊ minꝰ. Alio mõ capit̃ q̄ꝫtũ ad actuꝫ substãdi. ⁊ hoc mõ vna ẽ magis substãtia sq̄ꝫ alia.

Ar Genꝰ ⁊ spẽs sũt vnũ ⁊ idẽ. ğ spẽs nõ ẽ ꝓpinquioꝛ priẽ sbe q̄ꝫ genꝰ tenet ꝯña. qꝛ prioritas cadit inter disticta ⁊ diuersa. Dõm ꝙ spẽꝫ eẽ ꝓpinq̃orẽ priẽ substãtie q̄ꝫ genꝰ p̃t duplr̃ intelligi. vno mõ ꝙ sit ꝓpinq̃oꝛ sibi in eẽ nature. ⁊ sic est falsum. qꝛ vnũ sũt eẽntialit̃ ⁊ sl̃ actu sil̃. Alio mõ q̄ꝫtũ ad modũ eẽndi ⁊ substãdi accñtibꝰ. ⁊ hoc mõ spẽs ẽ ꝓpinq̃oꝛ prime sbe q̄ꝫ genꝰ. Añ genꝰ hꝫ eẽ indeterminatũ ⁊ ꝯfusũ. spẽs xᵒo hꝫ eẽ determinatũ ꝑ drãm. nõ ꝺm nũerũ ꝫ ꝺm spẽm. ꝫ prima substãtia hꝫ eẽ determinatũ ꝺm nũeꝝ. ⁊ sic q̄ꝫtũ ad istũ modũ eẽndi spẽs ẽ ꝓpinq̃oꝛ priẽ substãtie q̄ꝫ genꝰ. Uel dõm ꝙ q̄ꝫuis spẽs ⁊ genꝰ sunt idem ꝺm rem. drñt tñ ꝺm rõnem q̄ꝫtũ ad modũ substandi. ⁊ sic vnũ p̃cedit alterũ.

Ar Genꝰ est ꝓpiquiꝰ prime substãtie q̄ꝫ spẽs. Añs ꝓbat̃. qꝛ sortes ꝺm naturã priꝰ ẽ aĩal q̄ꝫ hõ. Dõm ꝙ q̄ ad viã generatiõis genꝰ ẽ ꝓpinquiꝰ prime substãtie q̄ꝫ spẽs. qꝛ sortes ẽ priꝰ aĩal q̄ꝫ hõ. ꝫ via ꝑfectiõis ⁊ simplr̃ et q̄ꝫtũ ad modũ substãdi alijs. tũc spẽs ẽ ꝓpinquioꝛ prime sbe q̄ꝫ genꝰ. qꝛ tunc sortes ẽ prius homo q̄ꝫ animal.

Ar Illa subã est magis subã q̄ pluribꝰ substat. ꝫ genꝰ pluribꝰ substat q̄ꝫ spẽs. ğ genꝰ ẽ magis subã q̄ꝫ spẽs. Minoꝛ ꝓbat̃. qꝛ aĩal pluribꝰ substat q̄ꝫ hõ. qꝛ substat oĩbus accñtibꝰ oĩm suaꝝ spẽꝝ. ꝫ nulla vna spẽs substat tot accñtibꝰ. Dõm ꝙ genꝰ bñ substat pluribꝰ q̄ꝫtũ ad nũerũ eoꝝ quibus substat. ꝫ q̄ꝫtum ad modũ substãdi tũc spẽs pluribꝰ substat q̄ꝫ genꝰ. qꝛ spẽs est subiectũ accñtiũ. ⁊ cũ hoc ipsiꝰ generis. ꝫ genꝰ nõ substat spẽbus Uel dõm ꝙ illud nõ đꝛ hic magis subã qđ pluribꝰ substat. ꝫ qđ imediatiꝰ substat. qđ cõuenit spẽi. Et qñ đꝛ. genꝰ imediatiꝰ substat suo inferiori q̄ꝫ spẽs. Dõm ꝙ licet imediate substet suo supiori. nõ tñ immediate substat alicui accidenti.

Ar Hõ est magꝭ subã q̄ꝫ asinꝰ. ğ male đꝛ ꝙ spẽs spẽalissime eq̄liter sint substãtie. Añs ꝓbat̃. qꝛ illud magis est substãtia qđ pluribꝰ substat. ꝫ hõ pluribꝰ substat q̄ꝫ asinꝰ. ğ ⁊c̃. Minoꝛ pꝫ. qꝛ hõ substat accñtibꝰ corꝑalibꝰ ⁊ spũalibus. Dõm ꝙ hõ bñ pluribꝰ substat q̄ꝫtum ad numeꝝ accñtiũ. qꝛ est cõpositꝰ ex duplici natura. ꝫ ꝓpt̃ hoc nõ đꝛ hõ magis subã. qꝛ vt dictũ est. illa scđa subã đꝛ magis subã q̄ imediatius substat. q̄ modꝰ substãdi eq̄liter cõuenit oĩbus spẽbꝰ. Et qñ đꝛ q̄ꝫtum ad modum substãdi. hõ ẽ magis subã q̄ꝫ asinus. Probat̃. qꝛ hõ est ꝑfectioꝛ subã q̄ꝫ asinus. Dõm ꝙ illa ꝑfectio nature nõ arguit hoĩem esse magis substantiã q̄ꝫ asinũ. qꝛ licet vna species sit ꝑfectioꝛ q̄ꝫ alia q̄ꝫtum ad ꝑfectionem sue nature. ⁊ ꝺm hoc

dicatur prior. tñ quo ad appropinquationẽ prime substantie omnes spẽs specialissime dicunt̃ equalit̃ substantie.

Ar Sortes magis substat q̃tũ ad actũ substandi q̃ȝ aliquis hõ. ḡ vna prima substantia est magis substãtia q̃ alia. Añs pbat̃. qꝛ q̃buscũ q̃ȝ substat aliq̃s hõ eisdẽ substat sortes ꝛ cũ hoc substat ipi ĩdiuiduo vago Dõm q̃ illa p̃dicatio ẽ ydẽptica. sortes est aliquis hõ. qꝛ aliq̃s hõ nõ p̃dicatur de sorte sicut supius de suo inferiori. ƀ sicut idem de seipso.

Cõmune est oĩ substãtie ĩ subiecto nõ eẽ. qꝛ eẽ in sƀ iecto cõpetit soli accñti. hoc ptȝ in p̃mis substãtijs p diffinitõem prime substãtie. in scd̃is aũt pȝ inductione ꝛ syllogismo. Inductõne aũt sic. hõ non ẽ in subiecto. leo nõ ẽ in subiecto. aĩal nõ ẽ in subiecto. ꝛ sic de singulis. ḡ nulla scd̃a sƀa ẽ in subiecto. Syllogismo sic. nihil eoꝝ q̃ sunt in subiecto p̃dicat̃ noĩe ꝛ rõne de subiecto. sȝ oĩs scd̃a sƀa p̃dicat̃ noĩe ꝛ rõne de subiecto. ḡ nulla scd̃a substãtia ẽ ĩ subiecto. Hoc ãt non est ppriũ sƀe. sȝ etiã dĩ̃e ꝯpetit. ꝛ ƀ ĩtelligit̃ de dĩ̃tijs sƀe. Nec ẽ instãtia d̃ ptib⁹ sƀe q̃ sũt in suo toto ꝛ ĩõ videt̃ eẽ in subiecto. qꝛ ali⁹ ẽ mod⁹ eẽ̃n di in vt accñs in subiecto. ꝛ ali⁹ sic ps est in suo toto. vt prius patuit.

Postq̃ȝ petrus hys. determinauit de substãtia q̃ȝtũ ad ea q̃ sibi eẽ̃tialit̃ ꝯueniũt. hic ꝯñr determĩat de ei⁹ ꝓprietatib⁹. Et rõ ordinis est. qꝛ eẽ substantiale rei p̃cedit ꝓprietates ei⁹. cũ sit cã illaꝝ ꝓprietatũ. ꝛ in nũero ponit sex ꝓprietates q̃ patent in his versib⁹. Est p̃mo ꝓpriũ q̃ ei sit inesse remotũ. Uniuoce sil̃ hoc aliq̃d. cõtraq̃ȝ carere. Atq̃ȝ magis. q̃ȝ ꝯ. susceptibil̃ sit. Quaꝝ tres p̃ie sibi ꝯueniũt in ordine ad intentõẽs rõis. ꝛ tres vltĩe sibi insunt fm esse nature ꝛ realit̃. Et p̃io ponit vnã ꝓprietatẽ q̃ cõuenit oĩbus substantijs tã primis q̃ scd̃is. dicẽs q̃ cõe ẽ oĩ sƀe in subiecto nõ eẽ Sȝ q̃ ista ꝓprietas cõueniat tã primis substãtijs q̃ȝ scd̃is ptȝ de primis p diffinitiõȝ eaꝝ. in q̃ dĩ. Substantia p̃ia ẽ q̃ neq̃ȝ ẽ in subiecto. neq̃ȝ de subiecto dĩ. De scd̃is ꝓbat̃ inductiõe ꝛ syll'o. vtȝ in textu. Et lȝ inductio videat̃ insufficiens. est tñ bona. qꝛ de singulis alijs idem est iudicium.

Qr Utrũ cõe sit oĩ substantie in subiecto nõ esse. Dõm q̃ sic. qꝛ nullũ ens p se subsistens est in alio sicut in subiecto. al's nõ eẽt ens p se. ƀ oĩs substãtia est ens p se. ḡ nulla substãtia est in subiecto. Et hoc autor ꝓbat de primis p diffinitionẽ p̃ie substãtie. De secũdis aũt ꝓbat inductione ꝛ syll'o. Alit̃ etiã ꝓbat̃ sic. qꝛ eẽ in subiecto sicut accñs ẽ in subiecto. est eẽ in alio tanq̃ȝ sibi adueniens p⁹ ei⁹ cõpletũ eẽ, ƀ secunde substãtie nõ

aduenīūt primis poſt earū ꝯpletū eſſe cū ſint cauſe formales dātes eē formale ipius primis ſubſtātijs. igiť ſcđe nō ſunt in ſubiecto. Iſta aūt ꝓprietas non ē ꝓpria quarto mō. qꝛ nō cōuenit ſoli ſubſtātie ſed eſt ꝓpria ſcđo mō. qꝛ cōuenit omni ⁊ nō ſoli. eo ꝙ cōuenit ſubſtātialibus dr̄ītijs.

Ar Propriū ē ſolius ſpēi ſed ſubſtātia nō eſt ſpēs. ḡ ſbā nō hꝫ ꝓpriū Maior pꝫ. qꝛ ꝓpriū fluit ex principijs ſpēi. Sꝫ minor pꝫ. qꝛ ſuba ē genus generaliſſimū. Dōm ꝗuis ſbā nō ſit ſpēs capiēdo ſpēm prout diſtinguiť ꝯtra genꝰ. tñ ē ſpēs ꝓut ſpēs diſtinguiť ꝯ indiuiduū. Uel dōm ꝙ ꝓpriū capitur dupliciter. vno mō ꝓ illo accñte qđ fluit ex principijs ſpeciei ſpecialiſſime. ⁊ ſic ſbā non habet ꝓprietates. Alio mō capitur pro omni accñte fluente ex adequatis principijs alicuius. ſiue illud ſit genericuꝫ ſiue ſpecificum. ⁊ ſic ſubſtantia habet proprietates.

Ar Drñe ſubſtātiales ſunt ſube. ḡ iſta ꝓprietas nō ꝯuenit alijs ꝑ hoc ꝙ cōuenit drñtijs. Dōm ꝙ ſubā capiť duplr. vno mō ſpēaliť ⁊ ꝓprie. ⁊ ꝓ illo qđ eſt ſubā. ⁊ ſcat ꝑ modū ſubē ſm rem ⁊ modū ſiľ. ⁊ ſic drña nō eſt ſubā. Alio mō capiť cōiť ꝓ oī eo qđ nō eſt accñs. ⁊ ſic drña ē ſubā. ꝫ hic capiť ſubā ſm rem ⁊ modū ſiľ. Uel dōm ꝙ licet ſint ſubē ſimplices. nō tñ ſunt ſubē cōpoſite. de quibus ē hic ſermo.

Ar Secunde ſubē ſunt ſubē. ⁊ tñ ſunt in ſubiecto. ḡ nō eſt cōe oī ſubē in ſubiecto nō eſſe. Secunda ꝑs añtis ꝓbať. qꝛ ſunt in ꝑmis. Dicendū licet ſecunde ſubē ſint in primis. nō tñ ſicut accñs eſt in ſubiecto.

Ar qđ aduenit ſubiecto poſt eius cōpletum eſſe. Quicꝗd ē de diffinitione alicuiꝰ hoc nō dꝫ aſſignari ꝓ eiꝰ ꝓprietate. ꝫ eſſe ꝑ ſe ē de diffinitione ſubē ſm cōiter diffinientes eā. ḡ ⁊c̄. Dōm ꝙ ꝗcꝗd ē de diffinitione ꝗdditatiua ⁊ eēntiali alicuiꝰ hoc nō dꝫ aſſignari ꝓ eiꝰ ꝓprietate. ſed nō eſſe in ſubiecto eſt de diffinitione deſcriptiua ipſiꝰ ſubē. cum nō habeat diffinitionē ꝗdditatiuā. deſcriptio aūt dať ꝑ ꝓprietates. Et qñ replicať. ꝑ ſe eē eſt de diffinitiōe ſubē. ḡ etiaꝫ eē ñ in ſubiecto. Tenet ꝯña qꝛ idem ſunt. Dōm ꝙ nō ſunt penitus idem. ꝫ eē nō in ſubiecto addit modū eſſendi in. quem non hꝫ accñs.

Ar Nulla ꝓprietas dꝫ eē negatiua. ſed iſta ē hmōi. ḡ nō eſt bona. Dicendū ꝗuis ipa ꝓprietas ſonet negationē. tñ dat intelligere affirmationē. iſtā. ſ. ꝙ ſubā hꝫ ꝑ ſe eē. Uel dōm ꝗuis illa negatio ponatur añ eſſe ſm ſitū. tñ poſt poniť ſm cōſtructionē. qꝛ dꝫ ſic cōſtrui. eſſe nō in ſubiecto ē cōe omni ſubē. ⁊ ſic ꝓprietas eſt affirmatiua.

Ar Iſta ꝓprietas ꝯuenit fictis. ſ. chimere ⁊ hyrcoceruo. ḡ ꝯuenit alijs a ſubā. Añs ꝓbať. qꝛ talia nō ſūt in ſubiecto. Dōm ꝙ ficta excluduntˀ ꝑ hoc ꝙ dr̄ eſſe. quia chimera nō ē. ⁊ ſic excludiť ꝑ primā ꝑticulam. Et qñ replicať. eſſe nō in ſubiecto cōuenit alijs a ſubā. ergo nō ſoli ſubſtātie cōuenit. Añs ꝓbať. qꝛ conuenit albedini in ſacramento altaris ⁊ etiā rotunditati eiꝰ. Dōm ꝙ eſſe nō in ſubiecto bñ cōuenit alijs a ſubſtātia miraculoſe ⁊ preter naturā. Etiā licet talia accidentia ꝑ ſe ſubſiſtāt ſm actū. ſed tamen ſm aptitudinem cōuenit eis in ſubiecto eſſe. modo eſſe ⁊ nō in ſubiecto actu ⁊ aptitudine cōuenit ſubſtātie. ⁊ ſic capitur hic eſſe. quia omnis ꝓprietas dicit aptitudinem.

Ar Propriū ē subē esse nō in subiecto. ꝑ male ðr hic ei cōe esse. Tenet ꝯña. qꝛ ꝓpriū ⁊ cōe opponunt̄. aīs pꝫ ex dictis. Dōm ꝙ ē ꝓpriū ⁊ cōe respectu diuersoꝝ. nā ðr eē cōe subē mltiplicitate ſm suppōeꝫ ꝑsonalem. ⁊ ē ꝓprium subē cōsiderate in cōi. ⁊ ſm suppōem simplicem.

Itē oib⁹ scðis substātijs ⁊ ðr̄ñtijs earū ꝯuenit vniuoce predicari. Hec eñ oīa p̄dicātur ꝺ primis substantijs nomie ⁊ ratione. quare vniuoce p̄dicātur.

Hic ponit scðam ꝓprietatē q̄ solū cōuenit secundis substātijs. dicēs ꝙ oib⁹ secundis substātijs ⁊ ðr̄ñtijs eaꝝ cōuenit vniuoce p̄dicari de primis qꝛ p̄dicant̄ de eis noīe ⁊ rōe. Et qñ q̄rit̄. quō ista ꝓprietas sit ꝓpria. Dicendū sub distinctiōe. qꝛ vel refert̄ ad ea de q̄b⁹ ðat̄. ⁊ sic ē ꝓpria q̄rto° qꝛ ꝯuenit oib⁹ ⁊ solis secundis substātijs. aut refert̄ ad ipam subām tm̄. sic nullo mō est ꝓpria. qꝛ nō cōuenit oī substātie. nō ei cōuenit primis. etiā nō conuenit soli substantie. quia cōuenit diffrētijs eius.

Ar Utrū oibus secundis substātijs ⁊ earū ðr̄ñtijs cōueniat vniuoce p̄dicari de primis. Dōm ꝙ sic. qꝛ secunde subē ⁊ eaꝝ ðr̄ñtie p̄dicant̄ vnō noīe ⁊ vna rōne de primis. ꝑ p̄dicant̄ vniuoce. Tenet ꝯña ꝑ diffinitionē vniuocoꝝ. Aīs pꝫ. qꝛ omnes scðe subē ⁊ ðr̄ñtie eaꝝ sunt de ratione q̄dditatiua et essentiali primarū subāꝝ. ꝫ p̄dicari rōne ē p̄dicari essentialiter et q̄dditatiue de subiecto. ꝙ aūt noīe p̄dicant̄ notū est.

Ar Ista ꝓprietas cōuenit ꝓprio qð p̄dicat̄ vniuoce. vt pꝫ ꝑ Por. in caplo de cōitatib⁹. ⁊ tñ nec ē scða subā nec ðr̄ña subē. Dōm ꝙ vniuoce p̄dicari capit̄ tripl'r. vno mō cōiter ꝓ oī illo qð ſm vnū ſcatum p̄dicat̄ de multis. ⁊ sic continet sub se denoīatiue p̄dicari. ⁊ sic accñs ⁊ ꝓpriū p̄dicātur vniuoce. Alio mō min⁹ cōiter ꝓ illo qð p̄dicat̄ ꝑ se ⁊ vna rōne descriptiua. ⁊ tūc etiā ꝓpriū ðr p̄dicari vniuoce ꝫ nō accñs. ⁊ sic ðꝫ intelligi qð ðr in p̄dicabilib⁹. Gen⁹ spēs ðr̄ña ꝓpriū p̄dicāt̄ vniuoce. accñs ꝟo denominatiue. Tercio mō capit̄ ꝓprie vt solū cōuenit illi qð p̄dicat̄ ſm vnuꝫ nomē ⁊ eādē rōem eēntialē. ⁊ hoc mō nō cōuenit ꝓprio nec accñti. qꝛ non p̄dicant̄ ſm vnū nomē ⁊ eandē rōem eēntialē ꝫ accñtalē de suis subiectis qꝛ ſcatū ꝑ ꝓpriū vel accñs nō eēntialit̄ inest subiecto. q̄re nō p̄dicant̄ vniuoce. vt ꝫ loq̄mur de ipo.

Ar Illis nō ꝯuenit vniuoce p̄dicari q̄ nō hñt rōeꝫ. ꝫ ðr̄ñe nō hñt rōeꝫ. ꝑ nō p̄dicāt̄ vniuoce. Dōm q̄uis ðr̄a nō habeat rōem. i. diffinitiōeꝫ q̄dditatiuā ⁊ eēntialē. est tñ ps ei⁹ q̄ p̄dicat̄ eēntial'r de suo diffinito. Etiā ðr̄a hꝫ notificationē descriptiuā qð sufficit. Sꝫ ꝙ ðr̄a nō possit p̄dicari diffinitiōe q̄dditatiua ⁊ eēntiali ptꝫ. qꝛ oīs diffinitio q̄dditatiua ⁊ eēntialis ꝯstituit̄ ex genere ⁊ ðrā. ꝫ si ðrā deberet diffiniri hoc fieret ꝑ aliā ðrām. ⁊ sic vna diffiniret̄ ꝑ aliā. ⁊ illa iterū ꝑ aliā. et sic eēt ibi ꝓcessus in infinitū. qui est impossibilis.

Ar Uniuoce p̄dicari ꝯuenit accñtib⁹. ꝑ ꝯuenit alijs a scðis substātijs ⁊ eaꝝ ðr̄ñtijs. Aīs pꝫ. qꝛ albedo ē accñs. ⁊ p̄dicat̄ vniuoce. vt ðdo hec albedo ē albedo. Dōm q̄uis accñtia vniuoce p̄dicent̄ de suis inferioribus. nō tñ p̄dicāt̄ vniuoce de primis substātijs. sic vult ista ꝓprietas

Ad Prima suba p̄dicat̄ de seip̄a ꝯ nō p̄tur equiuoce. vel denoīatiue. ꝯ vniuoce. ⁊ p ꝯn̄s ista ꝓprietas nō solū cōuenit scd̄is substātijs ꝯ etiā primis. Dōm ꝙ duplex est p̄dicatio. s. ꝓprie dicta ⁊ īpropꝛie dcā. mō pꝛīa sba bn̄ p̄dicat̄ p̄dicatiōe īpropꝛie dcā. qꝛ solū p̄dicat̄ de seip̄a ydēpti ce. ꝯ n̄ p̄dicat̄ vniuoce ⁊ ꝓprie dcā p̄dicatōe. de q̄ itelligi dꝫ hec ꝓprietas

Itē oīs prima substātia significat hoc aliq̄d. i. indi uiduū ⁊ vnū nūero. Sꝫ scd̄a substātia videt̄ significa re hoc aliq̄d sub appellatiōis figura. eo ꝙ est in pri- ma substātia. ⁊ etiā de eētia ei⁹. non tn̄ s̄cat h̄ aliq̄d sed poti⁹ quale q̄d siue cōe. nō em̄ illud qδ s̄cat p se- cūdā sbāꝫ ē vnū nūeo. sic̄ illud qδ s̄cat p primā sbāꝫ.

Hic ponit terciā ꝓprietatē dicēs vt pꝫ in textu. in q̄ ꝓprietate tria tan- gunt̄. pꝛimū est. qꝛ oīs pꝛīa substātia s̄cat hoc aliq̄d. Scd̄m est ꝙ oīs scd̄a sba videt̄ s̄care hoc aliquid. Et capit̄ h̄ videt̄ vt est exp̄ssiuū apparentie. Terciū est. ꝙ scd̄a sba nō s̄cat h̄ aliq̄d. ꝯ poti⁹ q̄le q̄d. Sꝫ ꝙ prima substā- tia s̄cet hoc aliq̄d pꝫ. qꝛ quicq̄d s̄cat indiuiduū ⁊ vnū nūero hoc s̄cat hoc aliquid. ꝯ oīs pꝛīa sba est hmōi. ꝯ ⁊c̄. Et ista ꝓprietas q̄tum ad primā pti culā est ꝓpꝛia ipsis p̄mis substātijs q̄rto mō. ꝯ est ꝓpꝛia substātie in cōi pri mo mō. Scd̄a pticula. s. ꝙ scd̄a substātia videt̄ s̄care hoc aliquid sic pꝫ. qꝛ scd̄a sba eodē mō appellat sicut p̄ma. ⁊ ꝯ ꝓpter silitudinē appellatiōis vi- detur s̄care hoc aliquid sicut prima. Etiā (sub appellatiōis figura) expo- nit̄. i. sub silitudine noīatiōis. qꝛ prime substātie ⁊ secūde eodē noīe no- minant̄. Appellam⁹ eī noīe secunde sbe rem singularē ⁊ vnā numero. sic̄ soꝛtem appellam⁹ hoīem. ⁊ ita scd̄a substātia. i. nomē scd̄e substātie videt̄ s̄care hoc aliquid. nomē eī quo appellam⁹ aliquā rē videt̄ illā s̄care. Uel etiā potest intelligi de silitudine noīs noīati. i. rei s̄cate q̄ ē vna. Ex illa p- ticula p̄t sumi argumentū tale. quicq̄d appellat hoc aliq̄d s̄cat hoc aliq̄d. sed scd̄a substātia appellat hoc aliq̄d. ergo ⁊c̄. Maioꝛ est nota. qꝛ termin⁹ idem appellat qδ s̄cat. Sed minor pꝫ de secunda sba supponente p̄sonali ter. Dōm ꝙ illud argumentū verū cōcludit loquēdo de s̄catione secūda- ria. qꝛ si secunda sba supponat p̄sonalit̄ s̄cat hoc aliq̄d secundario. et ḡra illi⁹ s̄catiōis appellat hoc aliq̄d. Sed loquēdo de s̄catiōe p̄maria sic s̄cat q̄le q̄d. vt dicit tercia pticula. i. q̄d nō limitatū. ꝯ cōmunicabile pluri b⁹. et nō s̄cat hoc aliq̄d. Est igit̄ ratio tercie pticule. qꝛ s̄care hoc aliq̄d est s̄care aliquā substātiā incōmunicabilē. significare q̄le q̄d ē s̄care substantiā cō- municabilē multis. sed nomen secunde substātie s̄cat rem cōmunicabileꝫ multis. ergo s̄cat q̄le q̄d ⁊ nō hoc aliquid. vel secunda substātia vt sp̄ēs si- gnificat q̄le q̄d. q̄le rōne dr̄ītie. ⁊ q̄d rōne generis. Et silr̄ dꝛ de generibus subalternis. ꝯ difficultas est de genere generalissimo. qδ nō habet dr̄īam constitutiuā. Sed posset dici ꝙ priuatio dr̄īe in eo sumat̄ loco q̄lis ⁊ ens extra ponit̄ ꝓ q̄d. ⁊ ꝓ tanto dꝛ s̄care q̄le q̄d. vn̄ s̄care q̄le q̄d est ꝓpꝛiū se- cūdis substātijs q̄rto mō. qꝛ cōuenit oīb⁹ secundis substātijs sol̄ ⁊ semper

Ar Prima subã est hoc aliquid. ergo nõ ſcat hoc aliqd. Tenet ꝯña. quia idem nõ ſcat seipm. Dõm ꝙ prima subã capit͛ duplr. vno mõ ꝓ ipa re ſcata. ⁊ sic est hoc aliqd. Alio mõ capit͛ ꝓ voce ſcatiua ⁊ sic ſcat hoc aliqd. Uel dõm ꝙ idẽ ſm diuersas rõnes ſcat seipm. vt pma subã ſm esse qð hʒ in intellectu ſcat seipam. ſꝫ nõ vt eẽ hʒ extra intellectũ. Uel dõm ꝙ hic capit͛ actiñ ꝓ passiuo. puta ꝙ res prime subẽ ſcat͛ ꝑ nomen.

☞ Arguit͛. Hec albedo ſcat hoc aliqd. ⁊ tñ nõ ẽ prima subã. Pria ps assũpti ꝓbat͛. qꝛ ſcat hoc ⁊ ſcat aliqd. ergo ſcat hoc aliqd. Tenet ꝯña a diuisis ad coniuncta. Dõm ꝙ aliqd capit͛ duplr. vno mõ transcendenter ꝓ omi qð nõ est nihil. ⁊ sic hec albedo ſcat hoc ⁊ ſcat aliqd. Alio mõ spẽalr ꝓ ente ꝑ se subsistente ⁊ illo mõ hec albedo nõ ſcat hoc aliquid. Pro quo notandũ ꝙ tria requirunt͛ ad hoc ꝙ aliquid ſcet hoc aliqd. primo requirit͛ ꝙ ſcet rem singularem. qð notat͛ in illo ꝓnoĩe hoc. ⁊ ergo nullũ vl̕e ſcat hoc aliqd. Scðo requirit͛ ꝙ dʒ ſcare rem subsistentẽ ꝑ se. ⁊ sic accñtia tã cõia ꝗꝫ ꝓpria nõ ſcãt hoc aliquid ſꝫ ſcant quale qd. Tercio requirit͛ ꝙ dʒ ſcare rem ꝑfectam ꝑ se subsistentẽ. ⁊ iõ aĩa rõnalis a corꝑe sepata nõ ſcat hoc aliqd. qꝛ ꝗuis due pme cõditiones ꝯueniãt sibi. tñ nõ tercia. Relinqtur ergo ꝙ soluʒ pma subã ſcat hoc aliqd qð hʒ a diuersis. nã ꝙ ſcet hoc hʒ a pncipio indiuiduationis. ⁊ ꝙ ſcet aliqd hoc hʒ a natura specifica. vel a suo supiori sub quo cõtinet͛. que si complectant͛ faciunt hoc aliquid.

Ar Albũ nõ est scða subã. ⁊ tñ ſcat quale quid. Probat͛. qꝛ ſcat qlitatem. ergo etiã quale. ⁊ ſcat qd. i. subiectũ in quo est. Dõm ꝙ accidẽtia in cõcreto nõ ſcant quale qd. ſꝫ solã qualitatẽ. qꝛ dic͛ Aresto. nihil enĩ aliud ſcat album ꝗꝫ qualitatẽ. licet cõnotet subiectum.

☞ Arguit͛. Concretũ accñs ſcat duo. ergo nõ solũ qlitatẽ. Añs ꝓbat͛. qꝛ subiectum cui inheret. ⁊ formã que inheret ipsi subiecto. Etiã phus septimo metaphi. dic͛. ꝙ album nõ est in genere ꝓpter duplex ſcatum. Dõm ꝙ ſcare capit͛ duplr. vno mõ ꝓprie vt est aliqd importare pncipalr. ⁊ sic cõcretũ tñ vnũ ſcat. Alio mõ capit͛ vt extendit se ad ꝯsignificatũ. ⁊ sic duo ſcat. ⁊ hoc mõ intelligit Aresto. dctñ suũ. qñ dicit ꝙ albũ nõ est in genere ꝓpter duplex ſcatũ. Uñ accñtia cõcreta pmo ſcant qlitates ⁊ secũdario subiecta quibus inherent. Qꝛ aũt dr in pdicamẽtis ꝙ accñtia cõcreta nõ ſcant qle qd sed solũ qlitatẽ est iõ. qꝛ ibi ſcare capit͛ ꝓprie ꝓut est ex pncipali ſcato aliquid importare. ⁊ sic pncipale ſcatũ accñtiũ est qualitas. Sed aliq moderni fundantes se in ꝑfectione ⁊ pmitate subẽ dicunt ꝙ accñtia ꝯcreta primo ſcant sua subiecta. ⁊ secundo qlitates illis subiectis inherentes qð est falsum. qꝛ omne accñs cõcretum primo ſcat qlitatẽ ⁊ secundario cõcernit subiectũ. ⁊ ergo dr cõcretũ a cõcerno is ere. qꝛ ꝯcernit subiectũ suum. ⁊ ꝓprie nõ ſcat.

Ar Substãtia in genere generalissimo capta ẽ secunda subã. ⁊ tñ non ſcat quale qd. Probat͛. qꝛ nõ hʒ drñam a qua hʒ secunda subã ꝙ ſcet qle. Dõm ꝗuis subã in genere generalissimo capta nõ habeat drñam cõstitutiuã. habet tñ drñam diuisiuã. que dña sufficit ad significare quale quid. Uel dicendũ vt supra. Et qñ dr. secunda subã ſcat quicqd ſcat prima. ſꝫ prima subã ſcat hoc aliquid. ergo et secunda. Dõm ꝗuis scða subã secũda-

rio significet quicq̄n ꝯcat prima. non tn̄ primario significato.

Itē subē nihil est ꝯtrariū. sed hoc non ē ꝓpriū subē qꝛ nō ꝯuenit soli subē sed etiā q̄ꝫtitati ꝛ q̇busdā alijs

Hic ponit q̄rtā ꝓprietatē subē. q̄ cōuenit sibi ꝯm esse reale. dicens substā tie nihil est cōtrariū. Et pōt ista ꝓprietas ꝓbari duplr. vno mō inductiue sic. hōi nihil est ꝯriū. aīali nihil est cōtrariū. sorti nihil est cōtrariū. ꝛ sic de alijs. ḡ nulli subē est aliq̄d cōtrariū. Alio mō ꝓbat̄. qꝛ subiecto cōtrarioꝝ nihil est cōtrariū. p̄rio phisicoꝝ. ꝫ subā est subiectū cōtrarioꝝ. ḡ ꝛc̄. Maior pꝫ qꝛ al's fieret ꝓcessus in infinitū in subiectis. cū quodlibet ꝯrioꝝ sit ī ali quo subiecto. Sꝫ minor pꝫ ꝑ vltimā ꝓprietatē substantie. vbi d̓r q̄ substā tia ꝯm sui mutationē est susceptibilis ꝯtrarioꝝ. Et pōt tercio sic ꝓbari. il lud qd̓ nō ē in subiecto nō hꝫ cōtrariū. ꝫ subā nō ē in subiecto. ḡ ꝛc̄. Maior pꝫ ꝑ diffinitionē cōtrarioꝝ. sed minor pꝫ ꝑ primā ꝓprietatem.

Ar̄ Quicq̄d est susceptibile cōtrarioꝝ hoc natū est habere ꝯria. ꝫ sub stātia est susceptibilis ꝯtrarioꝝ. vt dicit q̄rta ꝓprietas. ḡ nata ē ha bere cōtrariū. Dōm q̄ vna subā nō cōtrariat̄ alteri. vt sortes hō bos nō cōtrariant̄. sicut album cōtrariat̄ nigro. ꝫ subā est bn̄ susceptibilis cōtrari orum in se. qꝛ vna subā est aliq̄n alba. ꝛ aliq̄n nigra. ꝛ sic in se hꝫ cōtraria. Vel aliud est dicere habere cōtrariū. et esse subiectū cō trarioꝝ. qꝛ habere cōtrariū est esse alterū extremū cōtrarioꝝ. sed esse subiectū contrarioꝝ est in se suscipere successiue cōtraria. Et q̄n d̓r. sortes et plato inimici sūt sub stantie. ꝛ tn̄ ꝯtrariant̄. ḡ substantie aliquid est cōtrariū. Dōm q̄ q̄uis cō trariantur ꝯtrarietate hostili. non tn̄ contrarietate formali. de qua loq̄tur hec ꝓprietas.

Ar̄ Ignis et aqua sunt subē. ꝛ tn̄ ignis cōtrariat̄ aque ꝯtrarietate for mali. Secunda ps assumpti pꝫ. qꝛ ignis est calidus et siccus. ꝛ aq̄ est frigida ꝛ humida. modo caliditas ꝛ siccitas cōtrariant̄ frigiditati et humiditati. Dōm q̄uis ignis ꝛ aqua cōtrariant̄ ꝑ accidens gratia suaꝝ qualitatū. nō tn̄ ꝯm suas substantias. qꝛ subā siue essentia ignis nunq̄ cō trariatur substantie aque.

Ar̄ In vnoquoq̄ꝫ genere ē vna prima ꝯtrarietas. vt d̓r p̄rio phisicoꝝ sed subā est genus. ḡ sibi est aliq̄d cōtrariū. Preterea. prima p̄nci pia rerū naturaliū sunt ꝯria. qꝛ priuatio ꝯriat̄ forme. ꝛ sūt subē. ḡ subē est aliq̄d ꝯtrariū. Dōm q̄ ꝯrietas capit̄ dupliciť. vno mō cōiter ꝓut exten dit se ad oppōem habitus ꝛ priuationis. ꝛ ad oppōem duaꝝ drn̄tiaꝝ diui dentiū vnū genus. ꝛ sic in vnoquoq̄ꝫ genere est vna prima contrarietas. Alio mō capitur ꝓprie ꝓ repugnantia duaꝝ formaꝝ actiuaꝝ ꝛ passiuaꝝ succedentiū sibijnuicē in eodē subiecto. ꝛ sic subē nihil est cōtrariū. Etiā ad secundū dōm est. q̄ ꝓprie prima principia nō sunt subē. capiendo sub stantiā ꝓ substātia cōpleta vt prius est diuisa. ꝛ in membris diffinita. ꝫ so lum reductiue sunt in predicamento substantie.

Ar̄ Tota diffinitio cōtrarioꝝ cōuenit drn̄tijs oppositis. sicut animato ꝛ inaīato. ḡ cōtrariant̄. Aīs ꝓbat̄. qꝛ sub eodem genere posite sūt ergo ꝛc̄. Dicēdum q̄ in eis deficit tercia particula. quia eidem suscepti

bili vicissim nõ insunt. nã hoc ꝓnomẽ eidẽ demõstrat ens ꝯpletũ ꝛ in actu sed differentie opposite sic eidem non insunt.

Ar Ubicũq; est mot⁹ ibi est ꝯtrarietas ꝓprie dicta. ſ in subã est mot⁹. ergo ꝯtrarietas. Maior pz. q2 oĩs motus est de ꝯrio in contrariũ. Minor ꝓbat. q2 generatio ꝛ corruptio sunt motus ꝛ sunt in p̄dicamento subẽ. Dõm ꝙ motus capit̃ duplr̃. vno mõ generalit̃ ꝑ exitu de termino in terminũ. siue sit successiu⁹ siue instantane⁹. et sic generatio ꝛ corruptio sunt motus. Alio mõ capitur spẽal'r ꝑ actu successiuo. ꝛ sic dic̃ phus q̄nto phisicoꝝ ꝙ in subã nõ est mot⁹. Uel dõm ꝙ ꝯrietas capit̃ duplr̃. vno mõ ꝓprie. alio mõ generaliter vt dictũ est. ſ ad motũ sufficit ꝯrietas cõiter dicta. maxime qñ motus est improprie dictus.

Ar Quicq̄d corrũpit̃ a suo ꝯrio corrũpit̃. sed subã corrũpit̃. ergo ꝛc̃. ꝛ ꝑ ꝯñs subã hz cõtrariũ. Dõm ꝙ q̄cq̄d corrumpit̃ a suo contrario corrũpitur. capiendo cõtrarietatẽ generaliter ꝑ q̄cunq; repugnantia hitus ꝛ priuationis. ſ capiendo cõtrarietatẽ ꝓprie. s. ꝑ repugnantia duaꝝ formaruz actiuarũ et passiuarũ. vt patuit. sic maior est falsa. Pro quo notandũ ꝙ multis modis põt aliq̄d corrumpi. Primo ꝑ absentiã sue cause. vt lumẽ in aere corrumpit̃ ꝑ absentiã solis. Secundo ꝑ corruptionẽ sui subiecti. vt albedo parietis corrumpit̃ si scz paries corrumpat̃. Tercio aliq̄d corrumpit̃ ex ꝯñti ad corruptionẽ alterius. ꝛ sic subã corrũpit̃ ad corruptionẽ accñtis. Quarto aliq̄d corrumpit̃ principalit̃ ꝛ ꝑ se primo a suo cõtrario. vt calidũ agens in frigidũ corrũpit ipm. ꝛ sic nõ corrumpit̃ substãtia

Et qñ replicat̃. subã ꝑ se generat̃. ergo ꝑ se corrũpit̃. Tenet ꝯña. q2 ille mutationes ambe terminant̃ ad substãtiã. Dõm ꝙ subãm ꝑ se generari intelligit̃ duplr̃. vno mõ sic ꝙ nulla req̄rat̃ preuia dispõ ad introductionez alicui⁹ forme substantial'. ꝛ sic est falsum. Alio mõ sic ꝙ p̄uia dispõne fctã forma substãtialis ꝑ se est termin⁹ generationis. ꝛ sic est verũ.

Ar Quicq̄d repit̃ in effectibus hͦ etiã reperit̃ in causis. ſ ista ꝯrietas esti n effectib⁹ substantiaꝝ. s. in accñtib⁹. ergo etiã repit̃ in substãtijs Dõm ad maiorẽ. q̄cq̄d ꝑfectionis ꝛ dignitatis est in effectib⁹. hoc etiã reperit̃ in causis vel ꝟtual'r vel formal'r. ſ nõ oz ꝙ q̄cq̄d est in effectib⁹ formalit̃ ꝙ hoc sit in causis formalit̃. vñ in subã est ꝟtus q̄ ꝓducit ꝯrios effectus. Uel dõm ꝙ q̄cq̄d repit̃ in effectu vniuoco alic⁹ cause. hoc repit̃ ĩ cã. sed nõ q̄cq̄d repit̃ in effectu equiuoco p̄fuit in causa equiuoca. Sicut in simili sol calefacit ꝛ tñ nõ est formaliter calidus.

Item subã nõ suscipit magis neqz min⁹. Non eñ dico ꝙ vna subã non magis substat q̄ȝ alia. sed dico ꝙ vnaq̄qz subã s̄m esse suũ nõ intenditur neqz remittitur. vt albũ qñqz est magis albũ ꝛ qñqz min⁹ albuz Sortes vero nõ est magis hõ in vno tp̄e q̄ȝ in alio. neq̄ȝ magis homo q̄ȝ plato.

Hic ponit quintã ꝓprietatem substantie. dicens ꝙ substantia nõ suscipit magis neq; minus. Id est res de p̄dicamento substãtie non potest intẽdi

vel remitti in suo ꝓprio esse. Et rõ illius ꝓprietatis ad imediate dictã est. qꝛ cã est ante effectũ. ß quarta ꝓprietas ẽ cã quĩte. ꝗ quarta p̃cedit quĩtã Minor pȝ. qꝛ hr̃e ꝯ̃riũ est cã susceptiõis magis et min⁹. ꝗ ꝑ oppositũ non hr̃e ꝯtrariũ est cã nõ susceptionis magis ⁊ min⁹. Vñ susceptio magis causatur ꝑ depurationem cõtrarij a suo contrario. ⁊ susceptio minus fit ꝑ admixtionẽ ꝯtrarij cum suo cõtrario. Sȝ diceres. ꝯtraria nõ pñt eidẽ inesse Dõm q̃uis ꝯ̃ria nõ pñt eidẽ inesse ẜm esse intensum. tñ bñ ẜm esse remissũ Et põt ista ꝓprietas dupl̃r ꝓbari. ẜm ꝙ dupl̃r aliquid suscipit magis ⁊ minus. vno mõ ꝑ maiorẽ depurationẽ cõtrarij a cõtrario. vel ẜm maiorẽ ꝑmixtionẽ ꝯtrarij cũ ꝯ̃rio. ß substantie nihil est contrariũ vt dictũ est ergo ⁊c̃. Alio mõ suscipit aliquid magis per maiorem radicationem in subiecto. et sic suscipit minus per minorem radicationem in subiecto. sed substantia nõ ẽ in subiecto. eo ꝙ cõmune est omni subẽ in subiecto nõ esse. ꝗ substantia non suscpit magis nec minus.

Notandũ Qꝛ intensio est crescẽtia alicui⁹ forme accñtalis ẜm esse in subiecto suo. vel in aliqua ꝑticula eius. Et remissio est decrescentia alicuius forme accidentalis ẜm esse in subiecto. vel in aliqua parte eius. Et dicit̃ ibi ẜm esse ⁊ nõ ẜm eẽntiã. qꝛ omnes forme tam substantiales q̃ȝ accñtales cõueniũt in hoc ꝙ nõ suscipiũt magis ⁊ minus ẜm eẽntiam. vtȝ ꝑ Gilbertũ porritanũ dicentẽ. Forma est ꝯpõni ꝯtingens simplici ⁊ inuariabili essentia consistens.

Ar Prima substãtia ẽ magis substãtia q̃ȝ scđa ⁊ inter scđas spẽs ẽ magis subã q̃ȝ gen⁹. ergo subã suscipit magis ⁊ min⁹. Dõm ꝙ vna subã q̃tũ ad actũ substadi est bene magis subã q̃ȝ alia. tñ q̃tũ ad esse suuȝ ꝓpriũ qđ est esse ꝑ se vna subã non đr magis subã q̃ȝ alia. qꝛ vna subã ẜm esse suũ ꝓpriũ non intendit̃ neq̧ remittit̃ sicut accñtia. qꝛ albũ qñq̧ est magis album ⁊ pñq̧ minus. Etiã hec ꝓprietas intellligit̃ ꝙ vna subã nõ est magis subã vno tp̃e q̃ȝ alio. vt sortes nõ ẽ magis sortes vno tp̃e q̃ȝ alio ⁊ sic nõ est cõtra dicta.

Ar Una subã ꝑfectior est alia. sicut hõ ꝑfectior est asino. ꝗ vna subã est magis subã q̃ȝ alia. Tenet ꝯñã. qꝛ illud est magis subã qđ est ꝑfecti⁹ subã R dõm ꝙ vnã subãm eẽ ꝑfectiorẽ alia põt ĩtelligi dupl̃r. vno mõ in esse substantie. ⁊ sic vna nõ est ꝑfectior alia. Alio mõ in esse ꝓprie nature. ⁊ sic vna subã est ꝑfectior alia. ß hoc nõ sufficit ad susceptionẽ magis ⁊ minus. que hñt fieri ꝑ hoc ꝙ eadẽ forma etiã in numero si nulli cõparet̃ ꝑfecti⁹ ⁊ minus ꝑfecte a suo subiecto ꝑticipat̃.

Ar Animatũ est subã. ⁊ tñ suscipit magis ⁊ minus. Probat̃. qꝛ id qđ cõꝑat̃ suscipit magis ⁊ min⁹. ß animatũ cõꝑatur. ꝗ ⁊c̃. Minor probat̃. qꝛ Gilbert⁹ por. dič ꝙ aĩal est animãti⁹ planta. Dõm ꝙ maior non est vl̃r vera. qꝛ magnũ ꝯꝑat̃. ⁊ tñ nõ suscipit magis ⁊ min⁹. Et ad gilbertũ por. đr ꝙ ꝑ hoc nõ vult dicere ꝙ subã suscipiat magis ⁊ min⁹. ß ꝙ vna sbã plures habeat oꝑationes vitales q̃ȝ alia. vt animal plures hȝ q̃ȝ plãta. qꝛ ille eedem oꝑationes vitales q̃ sunt in planta. etiã insunt animali. ⁊ cum hoc in animali sunt plures alie. Etiã animanti⁹ ẽ cõꝑatiu⁹ illi⁹ nois animans. et non illius nois animatum. ß animans non est substantia.

Ar Elemēta vt ignis ꝛ aqua ꝛc̄. remittunt̄ in mixto. ergo sb̄a suscipit magis ꝛ min⁹. Dōm ꝙ elemēta ꝑm qualitates eoꝝ bn̄ remittuntur in mixto. ꝟ nō ꝑm sb̄as eoꝝ. licet cōmentator tercio celi ꝟ dicat ꝛ nō negat intensionē vel remissionē in formis imꝑfectis. Uel dōm ꝙ argumētū ꝓsupponit falsum. q2 presupponit elementa sb̄aliter formaliter manere in mixto. cum tamē solū ꝟtualit̄ sint ibi. Et q2 illō qȯ d3 remitti ꝟ formalit̄ d3 manere in q̄ remittit̄. ꝟ elemēta sic nō manēt i mixt̄. ꝟ nō remittunt̄ in

Ar Rōnale ē sb̄a. ꝛ tn̄ suscipit magis ꝛ min⁹. q2 vn⁹ hō ma... eis gis ē rōnalis q̄ alter. Dōm q̄uis vn⁹ hō magis vtit̄ rōne q̄ alius ꝓpter dispōem subiecti nō tn̄ vn⁹ hō ē rōnabilior q̄ ali⁹ q̄tum ad eentiam anime ꝑm se accepte.

Itē ꝓprie ꝓpriū ē sb̄e cū sit vna ꝛ eadē nūero manēs ꝑm sui mutationē eē susceptibilē ꝯtrarioꝝ. vt idē homo aliqn̄ ē alb⁹ aliqn̄ ē niger. aliqn̄ ē calid⁹ aliqn̄ ē frigidus. aliqn̄ prau⁹: aliqn̄ studiosus. Neq3 ē instātia de oratione. q2 l3 ꝟ eadē oratio sortes sedet aliqn̄ est ꝟa aliqn̄ falsa. tn̄ ꝟ non ē ꝑm sui mutationē s3 ꝑm mutationē rei. vt q2 sortes currit vel sedet. Et ido nota ꝙ veꝝ ꝛ falsū sunt i reb⁹ vt i cā: ꝛ sunt i orōe vt i signo Ɐn̄ equocat̄ mod⁹ eēndi in: cū dr̄ veꝝ ꝛ falsū eē i rebus ꝛ i oratione. Silr̄ equocat̄ susceptibile cū dr̄ res est susceptibilis ꝟi ꝛ falsi: ꝛ oratio ē susceptibil̄ veri ꝛ falsi: sicut equocat̄ susceptile cū dr̄ vrina ē susceptilis sanitat̄: aīal est susceptibile sanitat̄. Hec em̄ suscipit sanitatē q2 ꝑcat eā. illud ꝟo q2 ē subiectū ei⁹. Et ita ꝟ ꝓprie non conuenit orationi s3 soli substantie

Hic ꝓħr ponit sextā ꝓprietātē dicēs ꝙ maxie ꝓpriu3 est substātie. cum sit vna ꝛ eadē nūero ꝛc̄. vt pt3 in textu. Et ista ꝓprietas ē vltia. q2 ē ꝑfectior q̄ ꝑcedentes. q̄ non sunt ꝓprie q̄rto mō sic̄ ista. ꝛ ꝟ dr̄ ꝟ maxie ꝓpriū est sb̄e qȯ non dr̄ in aliq̄bus ꝑcedentib⁹. S3 ꝙ sit ꝓpria q̄rto mō pt3. q2 suscipe ꝛ se ꝯria subiectiue ꝯuenit oī sb̄e ꝑdicamētali soli ꝛ sp. ꝟ est ꝓprie ꝓpriū sb̄e. Et ꝙ nulli alioꝝ cōuentat posset ꝓbari inductiue. q2 nec quantitas vna ꝛ eadē numero manens. nec qualitas ꝛc̄. pt suscipe subiectiue ꝯria. ꝟ nulli aliorum conuenit.

Notandum ꝙ in hac ꝓprietate tanguntur quatuor. Primū est ꝙ substātia est susceptibilis ꝯrioꝝ. hoc ē substantia est apta nata esse subiectū formaꝝ ꝯtrariaꝝ. ꝛ successiue. vt homo natus est esse subiectum albedinis ꝛ nigredinis. Scōm est. ꝙ substantia

ſuſcipiendo ꝯ̄ria manet eadē numero. ſicut homo ſucceſſiue p̄t eſſe albus ⁊ niger. Terciū ꝙ ſb̄a ſuſcipit ꝯ̄ria ſm̄ ſui mutationē. q̄a illud mutat̄ qḋ ſe habet nunc aliter ꝗ̄ prius. ſed ſic eſt de ſub̄a qñ ſuſcipit accidens ꝯ̄riū. illi qḋ prius habuit. Quartū ē ꝙ eſſe ſuſceptibile ꝯ̄rioꝝ eſt maxime ꝓpriū ſub̄e. qḋ p̄t intelligi dupl'r. vt pꝫ in argumento ſequenti.

Ar Illud qḋ eſt ꝓpriū maxime ſub̄e cōuenit ſolū p̄mis ſubſtātijs. ſed iſta ꝓprietas ē hm̄oi. vtꝫ in p̄ntis p̄hi. ergo ꝯuenit ſolū p̄mis ſb̄ſtātijs Etiā ſcḋa ſb̄a nō eſt vna nūero. ergo iſta ꝓprietas nō p̄t ſibi conuenire. Dicendum ꝙ maxime capit̄ dupl'r. vno mō aduerbialiter vt determinat hoc verbū eſt. ⁊ ſic valet. i. ꝓpriū q̄rto mō. Alio mō capit̄ noīaliter vt determinat ħ ſb̄iectū ſb̄e. vt ſit ſenſus maxīe ſb̄e. i. p̄rīe ſb̄e. ſ; ħ capit̄ p̄ mō. Ad ſm̄ dr̄ ꝙ iſta ꝓprietas nō cōuenit oīb̄us ſubſtātijs eq̄liter. ſ; p̄ cōuenit p̄mis. ⁊ ꝑ primas cōuenit ſcḋis. Et qñ dr̄ oē ꝓpriū q̄rto mō p̄ cōuenit alicui ſb̄iecto cōi. ⁊ poſtea indiuiduis. Dōm ꝙ actu ſuſcipe ꝯ̄ria primo cōuenit primis ſubſtātijs. ſ; aptitudo ſuſciptēdi ꝯuenit primo ſecūdis.

Ar Cōtraria nō p̄nt eē in eodē. ergo ſb̄a nō ē ſuſceptibilis ꝯ̄rioꝝ. Dōm ꝙ ꝗ̄uis cōtraria actu nō p̄nt ſil' ⁊ ſemel eē in eodē. tñ bñ ſucceſſiue ⁊ aptitudine. ⁊ ſic ſb̄a eſt ſuſceptibilis ꝯ̄rioꝝ. Et non cōtradicit iſtā ꝓprietas tercie. qꝛ lꝫ ſub̄e nihil ſit cōtrariū ſic ꝙ ſit termin⁹ vel extremū ꝯ̄rietatis. tñ bñ p̄t in ſe ſuſcipe cōtraria ſubiectiue. ſic̄ intēdit iſta ꝓprietas.

Ar Celū eſt ſubſtantia. ⁊ tñ non eſt ſuſceptibile cōtrarioꝝ. Probat̄ qꝛ celū non eſt prauū neꝗ̄ ſtudioſum. calidū neꝗ̄ frigidū. qꝛ in celo ñ ſunt ꝑegrine impreſſiones. i. q̄litates actiue ⁊ paſſiue de tercia ſpē q̄litat̄. Dicendū ꝙ ꝗ̄uis celū non hꝫ ꝯ̄ria p̄dicta. ſ. calidū frigidū ⁊c̄. habet tñ alia. ſicut ſunt añ ⁊ retro dextꝝ ⁊ ſiniſtrū ⁊c̄. ⁊ ergo nō dr̄ in ꝓprietate ꝙ vna ſub̄a ſit ſuſceptibilis oīm cōtrarioꝝ. ſ; q̄libet aliquoꝝ. Et qñ dr̄. raritas ⁊ denſitas ſunt q̄litates ſcḋe cāte ex mutua actōe q̄litatū primaꝝ ad inuicem. ⁊ ſūt ī celo. ergo q̄litates p̄me ſunt ī celo. Scḋa ꝑs añtis ꝓbat̄. qꝛ ſcḋm cōmentatorē aſtrū ē dēſioꝛ ꝑs ſui orb̄. Dōm ꝙ raritas ⁊ denſitas a toto genere nō cānē a q̄litatib⁹ p̄mis. ſ; p̄nt reꝑiri in aliq̄ ꝑ ſolā creationē.

Ar Angeli ſunt ſub̄e. ⁊ tñ nō ſunt ſuſceptibiles ꝯ̄rioꝝ. nec ſm̄ ſitū nec ſm̄ q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas. Dōm ꝗ̄uis angel⁹ nō ſit ſuſceptibilis ꝯ̄rioꝝ ſenſibiliū. tñ bñ alioꝝ vt ſunt velle nolle. v̄tus ⁊ viciū. qꝛ angelus ſm̄ nām eſt mutabilis de bono in malū. vt p̄mus. ſ. lucifer cecidit ī malum ꝑ ſuꝑbiā cū alijs ſibi conſentientib⁹. Et etiā angel⁹ eſt ſuſceptibilis ſcīe ⁊ neſciētie. qꝛ angel⁹ iam p̄t eſſe neſciēs ⁊ poſtea ſit ſciens ꝑ ſuꝑiorum illuminationē. qꝛ ſuꝑiores ꝯfortāt inferiores. ⁊ ipos illuminat

☞ Ar. Ignis eſt ſub̄a. ⁊ tñ nō eſt ſuſceptibilis ꝯ̄rioꝝ. qꝛ ignis eſt calidus. ⁊ nunꝗ̄ frigidus. Dōm ꝙ ꝗ̄uis nō ſit ſuſceptibil' frigiditatis. eſt tñ ſu⸗

Ar Eſſe ſuſceptibile ꝯtra- ⸗ſceptibil' alioꝝ ꝯ̄rioꝝ. qꝛ. ſ. ē rar⁹ ⁊ dēſus rioꝝ ꝯuenit ſuꝑficiei. ⁊ tñ ſuꝑficies nō eſt ſb̄a. Prima ꝑs aſſumpti ꝑꝫ. qꝛ eadē ſuꝑficies ſuſcipit albū ⁊ nigꝝ. q̄ ſunt ꝯ̄ria. Dōm ꝙ duplex ē ſuſceptibile cōtrarioꝝ. ſ. q̄ ⁊ qḋ. vñ eadē ſuꝑficies ē bñ ſuſceptibitis ꝯtrarioꝝ tanꝗ̄ ſubiectū q̄ nō tñ tanꝗ̄ ſb̄iectū qḋ ⁊ principale ſicut ſub̄a. Et qñ dr̄. de⁹ ē ſb̄a. ⁊ tñ nō ē ſuſceptibil' ꝯtrarioꝝ. qꝛ ī deo nullū cadit accn̄s.

Dõm q̄ suba capit̄ duplr. vno mõ ꝓ oī eo qḋ n̄ ē accn̄s. ꝛ sic de⁹ ē substā
tia. Alio mõ ꝓ ente limitate nãe ꝑ se subsistēte siue ꝓ sba p̄ntali. ꝛ sic de⁹
Ar. Oȯo ꝛ opinio suscipiūt ꝯria ꝛ tn̄ nõ sūt nõ ē suba. ꝛ sic capit̄ hic.
sube. g̊ ista ꝓprietas ꝯuenit alijs. Añs pbat̄. q2 eadē oȯo vel opi-
nio qn̄q3 est v̄a ꝛ qn̄q3 est falsa. Dõm q̄ duplr aliq̇d ē susceptibile cōtra
rioꝝ. vno mõ ꝑm sui mutationē. s. accn̄talē. ꝛ sic substātia ē susceptibil' cō-
trarioꝝ. Alio mõ sine sui mutatōe ꝟ solū ꝑ mutatōez alteri⁹. s. rei. ꝛ sic oȯo
ꝛ opinio suscipiūt cōtraria. Al' dõm q̄ h̄ qḋ h̄ dī susceptibile ꝯtrarioꝝ. dz
eē subiectū ꝯtrarioꝝ. ꝟ oȯo nõ ē subiectū ꝯtrarioꝝ. q2 n̄ ē subiectū v̄i ꝛ fal-
si. g̊ oȯo n̄ ē susceptibil' illoꝝ ꝯrioꝝ. Pro q̊ notādū. q̄ sicut sanitas tripli
citer ī aliq̊ repit̄ ita silr̄ v̄itas. Prīo sanitas ē ī vrīa ꝟcatiue tm̄. q2 vrina
ē signū sanitat̄. ita silr̄ v̄itas ꝛ falsitas sūt ī oȯoe. Scḋo sanitas ē ī dieta.
sic ī cā efficiēte. ꝛ sic veꝝ ꝛ falsū sūt ī reb⁹ adeq̄. q2 ab eo q̄ res ē vel nõ est
oȯo dī v̄a vl' falsa. Tercio sanitas ē ī aīali vt in subiecto. ꝛ sic veꝝ ꝛ falsū
sunt ī cōpōe ꝛ diuisiōe reꝝ ꝯceptaꝝ. ꝛ q2 illa ꝯpō ē obiectiue in intellectu
componēte ꝛ diuidēte. ꝓ tanto v̄itas dicit̄ esse in intellectu.

Ar. Aresto. dt q̄ veꝝ ꝛ falsum sunt ī aīa. ꝛ bonū ꝛ malū in reb⁹. g̊ ma-
le dic̄ pe. hys. q̄ veꝝ ꝛ falsum sunt ī reb⁹. Dõm q̄ duplex ē v̄itas
s. v̄itas entis q̄ conuertit̄ cū ente. ꝛ tal' ē in reb⁹. Alia ē v̄itas ꝓpōis. ꝛ il-
la est adeq̄tio rei intellecte ad intellectū. ꝛ tal' ē in aīa. Etiā duplex est res
s. ad extra. ꝛ concepta. ꝟ verū ꝛ falsum sunt in rebus conceptis. ꝛ de tali
re loquit̄ Pe. hys.

☞ Ar. Impossibile ē cōtraria siue ꝯtradictoria v̄ificari d̄ eodē sine sui mu
tatione. ꝟ veꝝ ꝛ falsū sunt cōtraria. g̊ nõ pn̄t v̄ificari de eadē oȯoe sine ei⁹
mutatione. Dõm q̄ sicut īpossibile ē cōtraria siue cōtradictoria v̄ificari
de eodē sbiecto absq3 ei⁹ mutatōe. sic eē veꝝ ꝛ falsum nõ v̄ificant̄ de eodē
subbiecto nisi sit mutatio fcā in tali subiecto. ꝟ veꝝ ꝛ falsum sunt in oȯoe
sicut in signo ꝛ nõ sicut in sbiecto. Uel p̄t dici q̄ duplicia sunt opposita. s.
absoluta ꝛ respectiua. Opposita absoluta non pn̄t v̄ificari de eodem sine
sui mutatione. ꝟ bn̄ opposita respectia. q̄lia sunt veꝝ ꝛ falsum.

Ar. Illa ꝓpō q̄ sꝑ ꝟcat idē nõ ꝟcat interdū veꝝ ꝛ interdū falsum. ꝟ oīs
ꝓpō sꝑ ꝟcat idē. g̊ nulla ꝟcat qn̄q3 veꝝ ꝛ qn̄q3 falsnm. Minor ꝓbat̄
q2 illa ꝓpō sortes sedet sꝑ ꝟcat sortē sedere. siue sedeat siue non. Dicen-
dum ad maiorem q̄ illa ꝓpositio que semꝑ significat idem adequate non
ꝟcat interdum veꝝ ꝛ interdum falsum. ꝛ maiore sic modificata minor est
falsa cum eius probatione.

Qantitatis aliud ꝯtinuū. aliud discretū. Quāti tas ꝯtinua est. cui⁹ ꝑtes copulant̄ ad eundē terminū cōem. vt ꝑtes linee copulant̄ ad punctū.

Postq̄ȝ autor determinauit de p̄dicamento sube. qḋ ē pmū. Hic conse-
quēter determinat de p̄dicamētis accn̄tiū. ꝛ pmo de q̄ntitate. Et rõ ordis
est. q2 q̄ntitas immediati⁹ inheret substātie q̄ȝ alia. q2 alia inherēt substan
tie mediante q̄ntitate. eo q̄ acquirunt̄ ꝑ motum in substantia primo ꝛ per

ſe vel ex ꝯñti. ꝫ ſb̃a nõ ĩtelligiť moueri niſi ſit q̃nta. ⁊ ſic oẽs motꝰ p̄ſuppo nunt quãtitatẽ. Etiã quãtitas magꝭ cõuenit cũ ſb̃a ꝙ̃ alia. qꝛ ſic ſb̃a ẽ ſub iectum. ita ⁊ quãtitaꝫ. dꝛñter tñ. vt patuit. Et primo diuidit quantitatem dicens. Quantitatis aliud continuũ aliud diſcretum.

Ar̃ Qualitas cõſeq̃ť totũ ꝯpoſitũ grã foꝛe. ⁊ quãtitas gr̃e materie. ſꝫ forma ẽ digniot mã. ꝫ q̃litas rõe dignitatꝭ dꝫ p̄cedere quantitatem. Dõm ꝙ duplex ẽ oꝛdo. ſ. gñatõis ⁊ ꝑfectionis mõ q̃litas ẽ bñ p̄oꝛ oꝛdine ꝑfectionis. ꝫ oꝛdĩe gñationis illa p̄dicamẽta ponunť p̄mo q̃ ĩmediatiꝰ in herẽt ſb̃e. ſic quãtitas poniť añ alia p̄nta. ⁊ illũ oꝛdinẽ ſuat autoꝛ nr̃.

Qr̃ Utꝝ quantitas ſit vnũ p̄dicamentũ ab alijs diſtinctũ. Dõm ꝙ ſic qꝛ eſt genꝰ gñaliſſimũ hñs ſub ſe gña ſubalterna ⁊ ſpẽs ſpãliſſimas ꝫ eſt p̄dicamentũ. Tenet ꝯña a diffinitõe ad diffinitũ. Qꝛ aũt ſit diſtinctuꝫ ab alijs ptꝫ. qꝛ hꝫ diſtinctũ modũ p̄dicãdi de prima ſubſtãtia. q̃ eſt p̄dica ri inquantum generaliter captum.

☞ Ar. Oẽ p̄dicamentũ dꝫ hr̃e vnũ modũ p̄dicãdi de p̄ma ſubſtãtia ꝑ quẽ diſtinguiť ab alijs. ſꝫ quãtitas nõ hꝫ vnũ modũ p̄ndi de p̄ria ſb̃a. ꝫ nõ eſt p̄dicamentũ. Minoꝛ pꝫ. qꝛ p̄dicať in quotũ ⁊ in quantũ ſiť. Dõm ꝙ ꝙ̃uis quãtitas non hꝫ vnũ modũ p̄dicãdi de p̄ria ſubſtantia in ſpãli. hꝫ tñ vnũ modũ p̄dicandi in gñali. ſꝫ p̄dicamenta diſtinguunť penes diuerſos mo dos generales ⁊ non ſpãles. Et denoĩatiuũ quãtitatis in genere eſt quan tum. ſicut quale eſt denoĩatiuũ qualitatis.

Ar̃ In quãtitate nõ eſt aliq̃s modꝰ generalꝭ p̄dicãdi de prima ſub̃a. ꝫ. Añs ꝓbať. qꝛ quantũ ẽ denoĩatiuũ quãtitatis cõtinue tñ. Dõm ꝙ quantũ capiť dupl̃r. vno mõ in gñali. vt oẽ h̃ vocať quãtũ qđ hꝫ ĩ ſe ali quã quãtitatẽ. ⁊ ſic aliq̃d denoĩať quãtũ a quãtitate in gñali. ⁊ h̃ mõ quã tum eſt modus generalis ip̄ius quãtitatis in cõi. Alio mõ ſpãliter. vt illđ dꝛ quantũ qđ hꝫ quãtitatẽ continuã. ⁊ ſic quantũ nõ ẽ modꝰ gñalis ꝫ ſpe cialis quãtitatis cõtinue. Pro q̃ notandũ ꝙ qñ aliqđ nomẽ eſt cõe duo bus q̃ꝝ vni eſt nomẽ impoſitũ ⁊ alteri nõ. tũc illi cui nõ eſt nomẽ dꝫ manẽ nomen cõe tanq̃ ſpãle ex reg̃la topica. ⁊ qꝛ quãtitas diſcreta hꝫ denoĩati uum cui eſt ſpãle nomen impoſitũ. ſ. quotũ. ⁊ quãtitas cõtinua nõ. iđ vſur pat ſibi denoĩatiuũ gñale. qđ eſt quantũ tanquã ſpeciale.

☞ Ar. In oĩ p̄dicamẽto dꝫ eſſe vnũ minimũ qđ eſt metꝝ ⁊ mẽſura oĩm ali oꝛum. ſꝫ in quantitate nõ eſt vnũ minimũ. ꝫ quãtitas nõ eſt p̄dicamentũ. Minoꝛ ꝓbať. qꝛ in quãtitate ſunt duo mĩma. ſ. vnitas ⁊ pũctus. Dõm ꝙ lꝫ vnitas ⁊ pũctus ſint duo minima aliquaꝝ ſpẽꝝ quãtitatis. tñ nõ ſũt minima reſpectu quãtitatis in cõi. ꝫ eſt vnũ minimũ qđ eſt metꝝ ⁊ menſu ra oĩm quantitatum. ſ. eſſentia quãtitatꝭ ĩ gñe gñaliſſimo ſumpta.

Qr̃ Utꝝ quãtitas ſit genꝰ cõuenieñter diuiſum ꝑ cõtinuũ ⁊ diſcretum. Dõm ꝙ ſic. cuiꝰ diuiſiõis rõ eſt. qꝛ oĩs quãtitas menſurat ſub̃am. vel ergo menſurat ip̄am vt hꝫ partes cõtinuas. ⁊ ſic eſt quãtitas cõtinua. aut ſm ꝙ hꝫ ꝑtes ſeꝑatas ⁊ diuiſas. ⁊ ſic eſt quantitas diſcreta. Et dꝛ quã titatis. in ſingulari numero ⁊ nõ quantitatũ in plꝭ nũero. ad deſignandũ ꝙ quãtitas ſm ꝙ h̃ diuidiť ẽ vnũ genꝰ generaliſſimũ ⁊ nõ plura. Et diciť

aliud in neutro gñe τ nõ alia in feĩno gñe. ad denotandũ ꝙ ista diuisio ꝙ̃titatis nõ ẽ diuisio gñis ĩ spẽs spãlissimas ſ ĩ gña subalt̃na. vt ꝙ̃titat̃ aliud. s. gen⁹ ẽ ꝯtinuũ. aliud. s. gen⁹ ẽ discretũ. Et dr̃ aliud ĩ neutro gñe. τ nõ alterũ ad denotandũ diuersitatẽ eẽntialẽ int̃ q̃ntitatẽ ꝯtinuã τ discretam. τ nõ diuersitatẽ accñtalẽ. q2 aliud dt̃ diuersitatẽ eẽntialẽ τ alteꝝ diuersitatem accñtalẽ.

Ar. Oẽ vniuocũ prius est diffiniendũ ꝙ̃ diuidendũ. ḡ q̃ntitas male primo diuidit̃. Dõm ꝙ oẽ vniuocũ ẽ prius diffiniendũ ꝙ̃ diuidendũ nisi potti⁹ τ ꝯuenienti⁹ notificet̃ p diuisionẽ ꝙ̃ p diffinitionẽ. ſ q̃ntitas cõuenienti⁹ notificat̃ diuisiõe ꝙ̃ diffinitõe. q2 quãtitas nõ pt̃ notificari diffinitõe q̇dditatiã τ eẽntiali cũ sit gen⁹ gñalissimũ. Uel dõm ꝙ quãtitas cõsiderat̃ duplr̃. vno mõ phisice in rõe entis. τ sic potius deret diffiniri ꝙ̃ diuidi. Alio mõ ꝯsiderat̃ logice in rõe mẽsure. vl̃ inꝙ̃tũ ẽ accñs mẽsuratiuũ sbe. τ sic poti⁹ diuidit̃ ꝙ̃ diffinit̃. Posset tñ faciliter sic diffiniri. Quãtitas ẽ ſm quã ꝙ̃ti vel q̃ti dicimur. vel q̃ntitas est p quã sbiectũ reddit̃ mẽsurabile.

Ar. Sicut se h3 q̃litas ad illa q̃ sunt ĩ p̃nto q̃litatis. sic se h3 q̃ntitas da ea q̃ sũt ĩ p̃nto ꝙ̃titat̃. ſ qualitas diffnit̃ añꝙ̃ diuidit̃. ḡ etiã ꝙ̃titas p̃us deret diffiniri ꝙ̃ diuidi. Dõm ꝙ q̃litas h3 vnũ denoĩatm̃. s. quale. τ sic diffinit̃ p illõ. ſ q̃ntitas h3 duo denoĩatiua. ḡ si deret diffiniri tũc diffiniret̃ p disiũctionẽ q̃ innuit ei⁹ diuisionẽ. q̃re ꝯuenienti⁹ diuidit̃.

Ar. Ista diuisio ẽ incõgrua. pbat̃. q2 relatm̃ τ suũ añs disconueniũ in gñe. nã ꝙ̃titat̃ ẽ ge. fe. τ aliud est ge. neu. Dicendũ ꝙ aliud nõ refert h̃ añs expssum. s. quãtitatis. ſ gen⁹ sbintellectũ. Etiã relatm̃ diuersitatis nõ tenet̃ ꝯuenire cũ sbiecto p̃cedente ſ sequẽte. Ul̃ dicendũ ꝙ aliud nõ tenet̃ h̃ relatiẽ ſ ĩfinite. vt aliud quãtitatis ẽ cõtinuũ. τ aliud ꝙ̃titatis ẽ discretũ. τ regit̃ ibi q̃ntitatis ab aliõ ex vi ptitionis. S3 dicẽs. h̃ nomẽ qd̃ d3 regi ex vi ptitõis d3 eẽ pl̃is numeri vel ſris nũeri noĩs collectiui. ſ ille gtũs quãtitatis nõ ẽ hmõi. ḡ τc̃. Dicendũ ꝙ q̃3uis quantitas nõ sit veꝝ nomẽ collectm̃ h3 tñ modũ noĩs collectiui. q2 colligit multa sub se. sic̃ sunt spẽs q̃ potẽtial̃r sb ip̃o ꝯtinẽt̃.

Qr. Quare in diuisione quãtatis autor p̃ponit quantitatẽ continuam discrete. τ ꝓsequendo p̃ponit discretam continue. Dicendum ꝙ iste due spẽs p̃nt duplr̃ considerari. vno mõ vt compant̃ ad quãtitatẽ q̃ ẽ gen⁹ haꝝ spẽꝝ. τ sic vna nõ est p̃or alia. q2 spẽs sunt coequeue sub ip̃o genere τ ad h̃ innuendũ ordinẽ ip̃aꝝ variat. Alio mõ cõpant̃ int̃ se. τ h̃ dupliciter. vno mõ vt it̃er ip̃as ſuat̃ ordo notioritat̃ q̃ ad nos. τ sic ꝙ̃titas ꝯtinua ponit̃ añ discretã. Illũ ordinẽ t3 pe. hys. ĩ diuisiõe. q2 notiora sunt p̃ora. mõ quãtitas ꝯtinua ẽ nob̃ notior ꝙ̃ discreta. q2 ẽ ꝯpositior. Alio mõ int̃ ip̃as cadit ordo notioritat̃ q̃ ad nã3 τ sic simpliciora sunt p̃ora. mõ ꝙ̃titas discreta ẽ simplicior q̃3 cõtinua. τ ḡ det̃minãdo de eis p⁹ det̃iat d ꝙ̃titate discreta q̃3 cõtinua. Ql̃ ãt ꝙ̃titas discreta sit simplicior p3 q2 quãtitas discreta diffinit̃ p abnegatõe3 q̃ntitatis cõtinue. vt3 in textu. sic̃ simplex p abnegationẽ cõpositi. Etiã p̃ncipiũ quãtitatis discrete ẽ simplici⁹ ꝙ̃ continue. eo ꝙ p̃ũct⁹ addit vnitati positionẽ in continuo.

Ar. Gen⁹ d3 dicere vnã naturã eq̃liter pticipatã ab oĩb⁹ spẽb⁹. ſ quantitas nõ dic̃ vnã nã3 equaliter pticipatã a cõtinuo τ discreto. ḡ τc̃.

Maior pbat᷑. q2 nisi sic nõ p̄dicaret᷑ vniuoce. ſ3 mior ptȝ ex dictis. Dñm negãdo minorẽ. q2 natura diuisibilitatis eq̄liter pticipat᷑. ⁊ illã dĩ quãtitas. Et qñ dr. q̈cq̈d cõuenit cause ⁊ cãto p̄us ꝯuenit cãe ꝙ cãto. ſ3 ꝙtitas cõtinua ẽ cã discreta. ḡ rõ diuisibilitatis p p̄us dĩ de ꝯtinua ꝙ de discreta Dõm ꝙ q̈cq̈d conuenit cãe ſm ꝙ cã ⁊ cãto ſm ꝙ hmõi. hoc p p̄us conuenit cause ꝙ causato. ſ3 nã diuisibilitatis conuenit continuo ⁊ discreto ĩ ratione specieꝝ equaliter subordinataꝝ suo generi.

Est aũt discreta q̄ntitas. vt nũerus ⁊ orõ. Uñ due sunt spẽs ei⁹. Nõ eñ est ĩ nũero aliquis terminus cõmunis ad quẽ ptes nũeri copulant᷑. vt in decẽ. q̈nq3 ⁊ q̈nq3 aut tria ⁊ septẽ ad nullũ terminũ cõem copulãtur s3 sp discreta sunt. Est tñ numerus multitudo ex vnitatibus aggregata. Silr̃ in orõne syllabe non copulantur ad aliquem terminũ. sed vnaqueq3 sepata est ab alia.

Posita diuisione quãtitis. ꝯñr autor ꝓsequit᷑ de mẽbris illi⁹ diuisiõis. ⁊ p̄ de quãt tate discreta. Rõ ordinis dcã est. Et posset sic diffiniri. Quantitas discreta est cui⁹ ptes nõ copulant᷑ ad aliquẽ terminũ cõem q̄ sit principium vni⁹ ⁊ finis alterius. ſ3 sp remanẽt discrete ⁊ sepate. Et diuidit᷑ in duas spẽs. s. in nũeꝝ ⁊ in orõnẽ. Rõ est q2 oĩs q̄ntitas discreta mensurat subam. vt habet ptes sepatas. ⁊ h̄ duplr̃. aut ſm ꝙ ptes sunt pmanẽtes. ⁊ sic est nũer⁹. aut ſm ꝙ sunt successiue. ⁊ sic est orõ. S3 ꝙ nũer⁹ sit ꝙtitas pȝ. q2 illud ẽ ꝙtitas q̇ mẽsurat sbam. ſ3 numer⁹ est mẽsura substãtie. ḡ ⁊c̄ Minor ꝓbat᷑. q2 decẽ canes nũerant᷑ nũero denario. Et ꝙ sit quãtitas discreta patet. q2 q̄ntitas discreta est cui⁹ ptes nõ copulant᷑ ad aliquẽ terminum cõem q̄ est p̄ncipiũ vni⁹ ⁊ finis alteri⁹. ſ3 ptes nũeri nõ copulant᷑ ad aliquẽ terminũ cõem. q̄ est p̄ncipiũ vni⁹ ⁊ finis alteri⁹. ḡ nũer⁹ est q̄ntitas discreta. vt q̈nq3 ⁊ q̈nq3 que sunt ptes denarij non copulant᷑ ad aliquẽ terminũ cõem. sicut partes linee ad punctũ. ſ3 q̄libet pars ẽ discreta ⁊ ab alia separata Et silr̃ probabit᷑ de oratione.

Qr̃ Quid sit mãle. ⁊ q̈d formale numeri. Dicendũ ꝙ materiale numeri sunt vnitates. ⁊ formale ſm aliq̈s est vltĩa vnitas inquãtum respicit p̄cedentes. S3 veri⁹ dĩ ꝙ sit aggregatio vnitatum. q2 illa variata variat᷑ nũerus. ⁊ illa manẽte eadẽ manet idẽ numer⁹. Et qñ dĩ numer⁹ variat᷑ variata vltima vnitate. Dõm ꝙ h̄ est per accñs. q2 aggregatio variat᷑. Et est numer⁹ subiectiue in reb⁹ nũeratis. q̄ sunt multe. q2 nũerus ẽ multitudo q̄ dic̄ respectũ plr̃itatis. q̄ hñ p̄t fundari ĩ diuersis ptialib⁹ subiectis. nõ facientib⁹ vnũ simplr̃. Et qñ dĩ accñtia numerant᷑ nũerositate subiectoꝝ. vt dic̄ phs. Dr̃ ꝙ veꝝ est nũerositate total' sbiecti. ⁊ nõ partial'. Et qñ dĩ aggregatio est relatio. ḡ nõ p̄t esse forma numeri. Dicendum ꝙ veꝝ est ſcatiue, ſ3 circũlocutiue ponit᷑ formale numeri.

Ar Ex non quãtis nõ p̃t fieri q̃ntũ sexto phisicoꝝ. ß vnitates sunt non quãte. ℊ ex ipis nõ p̃t fieri nũerus ꝙ est q̃ntus. Dicendũ ꝙ ex nõ quantis nullo mõ neq̃ in actu neq̃ in potentia nõ p̃t fieri quantũ. tñ ex ñ quãtis actu ß potentia bñ fit quantũ. q̃uis ℊ q̃libet vnitas actu nõ sit q̃nta. vna tñ addita alteri p̃t fieri quanta.

Ar Indiuisibile additũ indiuisibili nõ facit ipm maius. vt dicit phũs sexto phisicoꝝ. ß vnitas ẽ indiuisibil'. ℊ alteri vnitati addita nõ facit eã maiorẽ. Dicendũ ꝙ indiuisibile additũ indiuisibili ꝑ modu cõtinuationis nõ fac̃ ipm mai⁹. ß indiuisibile additũ indiuisibili ꝑ modũ diuisionis ꝛ discretõis bñ facit ipm mai⁹. mõ ꝑtes nũeri sunt diuise ꝛ discrete. Et qñ Aresto. dic̃. Indiuisibile additũ indiuisibili nõ facit ipm mai⁹ loq̃tur de linea ꝙ est q̃ntitas ↄtinua. ꝛ ℊ ꝟmones sunt intelligẽdi ꝟm materiã subiectã.

Ar. Sicut se habet pũctus ad lineã. sic se habet vnitas ad numeꝝ. ß ex pũctis nõ p̃t fieri linea. ℊ ex vnitatib⁹ nõ p̃t fieri numer⁹. Dicendum ꝙ nõ est ꝑ oĩa sĩl'e. est em̃ sĩl'e in h̊ ꝙ pũctus ẽ p̃ncipiũ ip̃ius linee ꝛ vnitas est principiũ numeri. Sed differunt. quia punctus est principiũ ꝑ modũ cõtinuationis ꝛ copulationis. vnitas v̊o est principiũ numeri ꝑ modum discretionis ꝛ diuisionis ß dictũ est ꝙ indiuisibile additũ indiuisibili ꝑ viam continuatiõis non facit ipm maius. ℊ ex punctis non potest fieri linea.

Ar Hõ canis ꝛ bos sunt nũerus. ꝛ tñ nõ sunt q̃ntitates. ℊ numer⁹ nõ ẽ q̃ntitas. Preterea aĩa ẽ numer⁹. ꝛ ẽ sb̃a. ℊ nũerus ẽ sb̃a. Dicendũ ꝙ numerus est duplex. s. nũerus nũeratus. ꝛ nũerus nũerãs. Numer⁹ numeratus sunt res numerate. vt decẽ hoĩes. decẽ canes. vbi res numerate sunt hoĩes ꝛ canes. ꝛ tal' nũerus est in tali p̄nto in ꝙ est res numerata. nã aliqñ est in p̄dicamẽto sub̃e. vt duo hoĩes. duo canes. aliqñ in p̄nto relationis. vt duo filij. duo p̄res. aliqñ in p̄nto q̃ntitatis. vt due linee. due superficies. Sed nũmer⁹ numerãs est duplex. s. effectiuus ꝛ formal'. Numerus numerãs effectiue est aĩa rõnalis. ꝛ reductiue in p̄nto sb̃e sicut aĩa. Nũerus numerãs formal' est duplex. ꝙdam est formalis in gñe. ꝛ ꝙdã transcendens. Transcendẽs est ille ꝙ causat̃ ex vno trãscendenter sumpto. ꝛ sic dicimus. tres angeli. ꝛ tñ angeli nõ sunt q̃nti q̃ntitate discreta. qꝛ nũer⁹ ꝙ est q̃ntitas discreta cãt̃ ex diuisiõe ↄtinui. ß angeli nõ sunt ↄtinui iõ ĩ angel' ñ repit̃ nũerus istius p̄nti. Formal' in gñe ẽ ille ꝙ cãt̃ ex vno. vt ẽ p̃ncipium q̃ntitatis discrete. qd̃ cãt̃ ex diuisione ↄtinui. Añ vnũ dic̃ indiuisionẽ. sed ẽ duplex diuisio. s. m̃alis ꝛ formal'. ꝛ illd̃ vnũ qd̃ negat diuisionẽ materialẽ est p̃ncipiũ q̃ntitatis. ß quod negat diuisionẽ formalẽ est transcendens. ꝛ constituit numeꝝ ꝙ excedit genus huius p̄dicamenti.

Ar Numerus ẽ ml'titudo ex vnitatibus aggregata. cũ illa sit ei⁹ diffinitio. ß multitudo est relatio. ℊ nũer⁹ est relatio. Dõm ꝙ multitudo p̃t dupl'r capi. vno mõ inq̃ntũ refert̃ ad paucũ. vel inq̃ntũ opponitur pauco. ꝛ sic ml'titudo ẽ relatio. Alio mõ ꝓut opponit̃ vnitati ꝛ ꝓ illo qd̃ est multitudo. ꝛ sic ẽ q̃ntitas. ꝛ sic h̊ sumit̃ in diffinitõe nũeri. Pro quo notandũ ꝙ quatuor sunt cãe nũeri. s. materialis. formal'. efficiẽs. ꝛ final'. Cã formalis ꝓxima ꝛ ĩmediata nũeri est vnio vnitatũ adinuicẽ. Et ꝑ illã q̃li-

bet nūer⁹ distinguit̄ ab alia spē. qꝛ est alia aggregatio. ꝛ nō distinguit̄ nūmer⁹ ab alio solū vltīa vnitate. vt ꝑus patuit. Cā māLis nūeri ē res numerata. ꝛ h̄ intelligit̄ de mā in qua. qꝛ nō hꝫ materiā ex qua. Cā efficiēs numeri est aīa rōnalis nūerans. qꝛ soli⁹ aīe est nūerare. Cā finalis est mensura substātie. qꝛ ꝑ numeꝝ possum⁹ mensurare sbam.

Ar Oīs spēs dꝫ hr̄e īdiuidua. ꝫ nūer⁹ ñ hꝫ īdiuidua. ğ nō ē spēs. Minoꝛ pꝫ. qꝛ illō nō hꝫ īdiuidua qō nō hꝫ vnū sbiectū nūero. sed nūerus nō p̄t hr̄e vnū sbiectū nūero. qꝛ sp ē in multis reb⁹ nūeratis. Dicendum q̄ q̄uis nūerus nō hꝫ aliqō vnū sbiectū simpl'r. tñ hñ ꝑ aggregationem. qō sufficit ad vnitatē indiuidui in discretis.

Qr Utꝝ oꝛ̄o sit quātitas. Dōm q̄ sic. qꝛ h̄ ē q̄ntitas qō ē mēsura sbe. ꝫ oꝛ̄o est hmōi. ğ ꝛc̄. Et ē discreta q̄ntitas. qꝛ ꝑtes ei⁹ nō copulant̄ ad aliquē terminū cōem. q̄ est ꝑnciplū vni⁹ ꝛ finis alteri⁹. ꝫ sp manēt discrete ꝛ sepate. vt lr̄e ꝛ syllabe sunt ꝑtes oꝛ̄ois. ꝛ manēt discrete ꝛ diuise. ꝛ diffinit̄ sic. Oꝛ̄o ē q̄dā foꝛ̄a successiue inherēs syllabis nūeratis. Al' sic. oꝛ̄o est mēsura sonoꝝ lr̄aꝝ ꝛ syllabaꝝ in voce ꝓlataꝝ. Uel sic. Oꝛ̄o ē mensura discretoꝝ sonoꝝ ꝛ discretaꝝ syllabaꝝ sibiīnuicē succedentiū. ꝛ ē subiectiue in voce ꝓlata. quā mensurat.

☞ Ar. Oē accñs denoīat sbiectū in q̄ est. ꝫ oꝛ̄o nō denoīat vocē ꝓlatam ergo nō est accñs ei⁹. Minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ dictio nō ꝓlongat̄ vel coꝛripit̄ ꝫ syllab⁹. Dōm q̄ dictio p̄t capi dupl'r. vno mō ſm se totā. Alio mō gr̄a suaꝝ partiū. Añ dcō scō mō mensurat̄ oꝛ̄oe. ꝛ nō ꝑ mō nisi ex ꝯñti.

☞ Ar. Illud nō ē quātitas qō nō mēsurat sbam. ꝫ oꝛ̄o non mensurat sbaꝫ ğ non est quātitas. Minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ oꝛ̄o mensurat vocē ꝓlatā. ꝛ vox ꝓlata non est sub̄a ꝫ q̄litas. Dōm q̄ q̄uis vox ꝓlata nō sit sb̄a habet tñ se ꝑ modum substātie. qꝛ habet modū subiecti respectu oꝛ̄ois.

☞ Ar. Oꝛ̄o nō est in aliq̄ ꝑnto. ğ male h̄ ponit̄ spēs q̄titatis discrete. Añs ꝓbat̄. qꝛ est scd̄a intentio. Dōm q̄ oꝛ̄o capit̄ tripl'r. vno mō ꝓ scd̄a intentione fundata supꝛa vocē complexā. Scd̄o mō capit̄ ꝓ ip̄a voce complexa q̄ ē obiectū intentōis scd̄e. ꝛ ill' duob⁹ modis nō capit̄ h̄. Tercio mō capitur ꝓ quātitate mēsurāte vocē ꝓlatā. ſm q̄ dicim⁹. h̄ sillaba ē breuis ꝛ illa lōga. ꝛ sic ponit̄ h̄ spēs quātitatis discrete disticta ꝯ nūeꝝ. qꝛ nūer⁹ causatur ꝑ reiteratione vnitatū. ꝫ oꝛ̄o nō cātur ꝑ reiteratione lr̄aꝝ ꝛ sillabaꝝ quia illud qō semel dcm̄ ē ampli⁹ resumi non p̄t. Etiā ꝑtes oꝛ̄ois sunt successiue. mō illud quod est successiuū non reiterat̄.

Quātitatis ꝯtinue alia linea: alia supfices: alia coꝛpus alia tp̄s alia loc⁹. vñ q̄nq3 sunt spēs ei⁹. Qꝛ āt linea sit q̄ntitas ꝯtinua ptꝫ: qꝛ ꝑtes ei⁹ copulant̄ ad aliquē terminū coēm: puta ad punctuꝫ: ꝛ ꝑtes supficiei ad lineā: ꝑtes coꝛpis ad supficiē: ꝑtes āt tp̄is ad nūc vt ꝑteritū ꝛ futurū ad pn̄s: ꝑtes āt loci ad eundē terminū copulant̄ ad quem coꝛpis ꝑticule.

Poſtq̄ autor determinauit de quãtitate diſcreta. h̄ ꝯñr agit de quãtitate continua ſm ordinẽ p̄us aſſignatũ. dicẽs q̄ quinq̄ ſũt ſpẽs quãtitatis continue. vt ſunt linea ſupficies corpꝰ locꝰ ⁊ tp̄s. q̄ ãt ſint quãtitates ꝯtinue ꝓbat. q2 ptes eoꝝ copulant̄ ad aliquẽ terminũ cõem. vtȝ ĩ textu inductiue. nã ptes linee copulant̄ ad pũctũ. ⁊ ptes ſupficiei ad lineã. ptes corpis ad ſupficiẽ. ptes tpis ad nũc. ß ptes loci copulant̄ ad eundẽ terminũ ad quẽ pticule corpis ſupple locati. q̄ copulant̄ ad centꝝ. ĝ ⁊ ptes loci. vñ q̄uis ptes corpis abſolute copulent̄ ad ſupficiẽ. tñ ptes corpis vt locatũ eſt ad centꝝ copulant̄. Sȝ phs illas ſpẽs enũerãs ſic d̄t. ꝯtinua xo vt linea ſupficies. ãpliꝰ ãt p̄ter h̄ locꝰ ⁊ tp̄s. Añ ibi poſſet aliq̄s q̄rere. q̄re d̄ĩ amplius ãt p̄ter h̄. Dicũt aliq̄ q̄ iõ. q2 locꝰ ⁊ tp̄s ñ ſunt ꝓprie ſpẽs quãtitat̄ cõtinue ſicˉ alie q2 locꝰ ⁊ ſupficies in rõe entis nõ diſtinguunt̄ ſpẽ. vtȝ quarto phiſicoꝝ. q2 ibidẽ locꝰ diffinit̄ ꝑ ſupficiem. Et tp̄s non eſt quãtitas per ſe. ß ꝑ accñs. q2 tp̄s eſt menſura motꝰ. ĝ eſt quãtitas ꝑ motũ a q̄ habet ſuã cõtinuitatẽ. ⁊ motꝰ vlteriꝰ hȝ illã a magnitudĩe. Alia rõ. quia tres p̄cedẽtes menſurãt ſbam intrinſece. ß he due extrinſece ſolũ. vtȝ infra.

Or Vtꝝ ſpẽs q̄titatis cõtinue ſint ſufficienter ⁊ bñ aſſigte. Dõm q̄ ſic. vtȝ ꝑ ſufficientiã q̄ tal' eſt. nã oĩs quãtitas cõtinua mẽſurat ſubſtantiã vel intrinſece aut extrinſece. Si intrĩſece h̄ eſt triplr̄. q2 vl' ſm vnã dimenſionẽ. ſ. ſm longitudinẽ. ⁊ ſic eſt linea. vel ſm duas. ſ. ſm longitudinẽ ⁊ latitudinẽ. ⁊ ſic eſt ſupficies. aut ſm tres dimenſiones ⁊ ſic eſt corpus. Si mẽſurat ſbam extrĩſece h̄ e duplr̄. vl' mẽſurat ſbam vt ẽ in q̄ete ſic eſt locꝰ. aut vt ẽ ĩ motu ſic eſt tp̄s. Sȝ q̄ linea ſupficies ⁊ corpꝰ mẽſurant ſbam intrinſece pȝ. q2 menſurãt illd̄ ſubiectũ in q̄ ſunt. q2 longitudo hoĩs mẽſurat hoiem longũ. Sȝ locꝰ ⁊ tp̄s mẽſurãt ſbam extrĩſece. q2 ñ menſurant illas ſbas ĩ q̄bꝰ ſũt. q2 locꝰ mẽſurat locatũ. ß ẽ ĩ locãte. ⁊ tp̄s mẽſurat iſtas res ĩferiores ꝑ applicationẽ. ĩ q̄bꝰ tñ nõ eſt. ß eſt ĩ motu p̄mi mobil'.

☞ Notandũ q̄ linea ẽ q̄titas. q2 illd̄ ẽ q̄titas q̄d ẽ mẽſura ſbe. ß linea eſt hmõi. ĝ ⁊c̄. Et eſt quãtitas cõtinua. q2 illud eſt quãtitas cõtinua cuiꝰ partes copulant̄ ad aliquẽ terminũ cõem. q̄ ẽ p̄ncipiũ vniꝰ et finis alteriꝰ. ß linea ẽ hmõi. ĝ ⁊c̄. Minor pȝ q2 ptes linee copulant̄ ad punctũ. q̄ pũctus eſt p̄ncipiũ vniꝰ ptis linee ⁊ finis alteriꝰ. Et diffinit̄ ſic. linea eſt lõgitudo ſine latitudĩe ⁊ ꝓfunditate. cuiꝰ extremitates ſunt duo pũcta. ſ. inicians ⁊ terminãs. Sed alij dicũt q̄ iſta clauſula non debeat addi. q2 al's diffinitõ non conuenit linee circulari. eſt tñ veꝝ q̄ illiꝰ eẽ ſunt duo pũcta ad minꝰ aptitudĩe. q̄re diffinitio ſibi q̄dammõ conuenit. Et eſt ratio diffinitõis. q2 linea intelligit̄ cauſari ex fluxu ymaginato pũcti in longũ. ⁊ ideo linea hȝ longitudinẽ. ß q2 tal' pũctꝰ non ĩtelligit̄ fluere in latũ neq̄ in ꝓfundũ. iõ linea eſt ſine latitudĩe ⁊ ꝓfunditate. Et h̄ debet ĩtelligi ſine ꝓfunditate linee ⁊ nõ ſupficiei vel corpis in quo ẽ. q2 nõ p̄t eſſe linea niſi ĩ corpe. ⁊ idõ non poteſt eſſe ſine latitudĩe ⁊ ꝓfunditate corpis. Et q2 fluxꝰ linee a pũcto ſp̄ incipit a puncto ⁊ terminat̄ in punctũ. ideo extremitates linee ſunt duo puncta. Et per hoc patet. q̄ in linea materiale eſt. punctus. quia illd̄ ſubſtat fluxui ſuo. ⁊ fluxus eſt formale linee. quia per ipſum formaliter cõſtituitur linea.

Ar Una spēs nō dʒ eē de ꝯstitutione alteri⁹ spēi. ꝭ linea ē de ꝯstitutiō ne sup̄ficiei ꝛ corpis. ǧ nō ē spēs distincta a sup̄ficie ꝛ corpore. Minor ptʒ ex diffinitione vtriusq̄ꝫ. Dōm ꝙ licet linea includat̄ in illis materialiter . nō tñ formalit̄ tanq̄ꝫ tenēs se ex parte corpis vel superficiei. sed non est incōueniens ꝙ vna spēs sit de constitutōe alteri⁹ mālit̄er. sicut binarius est mālit̄er de constitutione ternarij. Silr̄ lapides ꝛ ligna sunt de constitutione domus materialiter.

☞ Notandū ꝙ superficies est lōgitudo cū latitudīe ꝛ sine ꝓfunditate. cuius extremitates sunt due linee. Cui⁹ rō est. qꝛ superficies ymaginat̄ cāri ex fluxu linee in latū. ꝛ sic a linea hʒ longitudinē. ꝛ a fluxu ei⁹ in latū habet latitudinē. ꝛ nō intelligit̄ fluere in ꝓfundū. iō superficies est sine profunditate. ꝛ quia flux⁹ ei⁹ incipit a linea ꝛ terminat̄ in lineā. ideo superficies habet duas lineas tanq̄ꝫ extremitates.

Ar Terminus cuiuslibet rei debet esse indiuisibilis. ꝭ linea nō ē indiuisibilis. ergo non est termin⁹ superficiei. Dicendū ꝙ lʒ linea sit diuisibilis ꝭm longitudinem. est tamē indiuisibilis ꝭm latitudinē. eo mō est terminus superficiei.

Ar Illa nō distinguunt̄ spē ab inuicē. q̄ nō pn̄t separi ꝛ separatī ꝯseruari. ꝭ linea superficies ꝛ corp⁹ nō pn̄t separi ꝛ sepatim ꝯseruari. ǧ nō distinguunt̄ spē. Mior pʒ. qꝛ īpossibile ē ꝭm rem lineā separi a superficie ꝛ corpe. Dōm ꝙ ille articul⁹ vlr̄ nō est ver⁹. qꝛ passiōes ꝓprie nō pn̄t separi a subiectis. vt risibile nō p̄t separi ab hoīe. ꝛ tñ differt spē imo genere ab ipo. ꝛ silr̄ dī de potētijs aīe. Uel dōm ꝙ lʒ non sepent̄ re. tñ sepant̄ rōne. qd̄ sufficit ad realē distinctionē. Et qn̄ dī. ꝑfectū ꝛ imperfectū non variāt spēm. ꝭ linea superficies ꝛ corp⁹ se hn̄t sic̄ ꝑfectū ꝛ imperfcm̄. ǧ ꝛc̄. Dicendū ꝙ non solū dn̄t sicut perfectū ꝛ impfectū. ꝭ etiā eēntialiter.

Notandum ꝙ corpus est longitudo cū latitudīe ꝛ ꝓfunditate. cui⁹ extremitates sūt due superficies. Cuius rō est. qꝛ sicut linea intelligit̄ cāri ex fluxu puncti in longū. ꝛ superficies ex fluxu linee in latum. sic pariformiter intelligit̄ corpus causari ex fluxu superficiei in ꝓfundū. iō corp⁹ a linea habet longitudinē. a superficie latitudinē. ꝛ a fluxu superficiei in ꝓfundū hʒ ꝓfunditatē. ꝛ qꝛ ille fluxus ab vna superficie incipit ꝛ ī aliā terminat̄. iō extremitates corpis sūt due sup̄ficies. Un̄ sic̄ in linea māle p̄ncipiū linee ē pūct⁹. ꝛ flux⁹ puncti ī lōgū est p̄ncipiū formale linee. ꝛ in sup̄ficie linea se hʒ vt māle p̄ncipiū. ꝛ flux⁹ linee ī latū est p̄ncipiū formale sup̄ficiei. sic silr̄ in corpe superficies se hʒ vt p̄ncipiū māle. ꝛ flux⁹ superficiei ī ꝓfundū ē tanq̄ꝫ p̄ncipiū formale.

Ar Nulla sb̄a est q̄ꝫtitas. ꝭ corp⁹ est sb̄a. vtʒ ex arbore Porphiriana. ǧ non est q̄ꝫtitas. Dōm ad minorē ꝙ corp⁹ capit̄ duplr̄. vno mō ꝓ illo qd̄ aptū natū est dimēsionari trib⁹ dimēsionib⁹. s. lōgitudine latitudine ꝛ ꝓfunditate. ꝛ sic est subā. Alio mō ꝓ trina dimēsione q̄ subam̄ mēsurat. s. longitudine latitudīe ꝛ ꝓfunditate. ꝛ sic corp⁹ est q̄ꝫtitas. mō nō ē incōueniēs ꝙ vnū ꝛ idē sit in diuersꝭ p̄ntis equoce ꝛ ꝭm diuersas rōnes.

☞ Notandū ꝙ loc⁹ ꝭm p̄hm q̄rto phisicoꝝ ē termin⁹ corpis continentis immobil̄ primū. In q̄ diffinitōe ponit̄ termin⁹ loco gn̄is. ꝛ est idē ꝙ sup̄fi-

cies. Et addit̾ corꝑis ꝯtinētis .i. circūſcribentis immobil̾ ꝓmū .i. ꝓrie. qđ ponit̾ loco dr̄ie. ⁊ excludit̾ a diffinitione materia ⁊ locꝰ cōis q̄ h̾ nō diffinitur. Ql' āt locꝰ ſit q̄ntitas pꝫ. qꝛ ē menſura ſb̾e. ſ᷑ ꝙ ſit q̄ntitas ꝯtinua ſuperius ꝓbatū ē. qꝛ ꝑtes eiꝰ copulant̾ ad aliquē terminū cōem.

Ar Locꝰ ē ſupꝑficies. ergo nō ſunt ſpēs diſtīcte. Añs pꝫ qꝛ ſupꝑficies ꝑdicatur de loco. q̄rto phiſicoꝝ. vt locꝰ ē ſupꝑficies corꝑis cōtinētis ⁊c. Dōm ꝙ pe. hyſ. nō eſt h̾ culpādus. qꝛ ip̄e ponit tot ſpēs q̄ntitatis cōtinue q̄t Areſto. Sꝫ ad areſto. dī. ꝙ in libro ꝑdicto nō eſt locutꝰ ſ᷑m opinionē ꝓpriam. ſ᷑ ſ᷑m famoſam opinionē antiquoꝝ vigentē tꝑe ſuo. ſ᷑ in q̄nto Metaph̾. eā omittit. ⁊ ſil'r in q̄rto phiſicoꝝ dic̾ locū eſſe ſupꝑficiē. vbi loquitur ſ᷑m opinionē ꝓpriā. Et ſctūs Tho. dic̾. ꝙ Areſto habuit h̾ pro more ꝙ ſp ſolebat repetē in phiſica ſ᷑m opinionē ꝓpriā illud qđ poſuerat ī logica ſ᷑m opinionē alioꝝ. Sꝫ aliq̄ ſoluūt iſtud argumentū dicētes. ꝙ locꝰ capit̾ dupliciter. vno mō ſb̾ rōe entis ⁊ m̄aliter pro illo qđ ē locꝰ. ⁊ ſic nō ē ſpēs q̄ntitatis ꝯtinue diſtincta. ⁊ ſic loquit̾ Areſto in q̄nto metaph̾. qꝛ ibi nō enumerat locū īter ſpēs q̄ntitatis ꝯtinue. Alio mō capit locꝰ formalit̾ ī rōe mēſure. ⁊ ſic ꝯſideraꝉ a logico. ⁊ ſic eē diſtinguit̾ ſpē a ſupꝑficie. qꝛ locꝰ hꝫ minorē rōem mēſurādi q̄ꝫ ſupꝑficies. qꝛ ſupꝑficies menſurat illđ in q̄ ē ītrīſece ſ᷑ illa ſupꝑficies dī locꝰ inq̄ntū mēſurat ip̄m locatū extrīſece. Et ergo rn̄det ꝙ ī logica ſunt q̄nqꝫ ſpēs q̄ntitatis ꝯtinue. qꝛ ſunt q̄nqꝫ diſtīcti modi mēſurādi ſb̾am. qꝛ linea mēſurat ſ᷑m vnā dimēſionē. ſupꝑficies ſ᷑m duas. ⁊ corpus ſ᷑m tres. ⁊ h̾ intrīſece. ſ᷑ tp̄s ⁊ locꝰ mēſurāt ſubam extrinſece. ⁊ tp̄s menſurat eā vt ē in motu. locꝰ ꝟo mēſurat eā vt ē ī q̄ete. vt dcm̄ ē. Sꝫ ī metaph̾. dꝫ rn̄deri ꝙ ſunt tres ſpēs q̄ntitatis cōtinue .ſ. linea ſupꝑficies ⁊ corpus. ⁊ non locꝰ ⁊ tp̄s. qꝛ locꝰ nō diſtinguit̾ a ſuperficie in rōe entis. qꝛ locꝰ nihil eſt q̄ꝫ ſupꝑficies circūſcribēs locatū. ⁊ tp̄s nō hꝫ ꝯtinuitatē a ſe ſ᷑ ab alio .ſ. a motu primi mobil̾. ⁊ ergo ī metaph̾. nō ponit̾ ꝓ ſpē. Et phiſice loq̄ndo ſunt q̄tuor ſpēs q̄ntitatis cōtinue .ſ. linea ſupꝑficies corpꝰ ⁊ tp̄s. qꝛ locꝰ nō diſtinguit̾ a ſuperficie vt dcm̄ ē. Sꝫ ſ᷑m ꝟitatē illa diſtīctio de loco ſ᷑m quā capit̾ m̄aliter ⁊ formaliter in rōne mēſure nō valet. qꝛ rō mēſure addit ſolū relationē rōis ſupꝑ formā q̄ ē ſupꝑficies. ſ᷑ diuerſitas tal' rōis nō cōſtituit diuerſas ſpēs. Etiā mēſurare extrinſece ⁊ mēſurare intrinſece ſunt rōes mēſurādi reſpectiue. ſ᷑ dr̄ie reſpectiue nō pn̄t facē diſtinctionē ſpecificā in ꝑdicamēto abſoluto q̄le ē q̄ntitas. Eſt ergo dōm ꝙ locꝰ ⁊ ſupꝑficies ſūt idē. ⁊ hꝫ ſe locꝰ ad ſupꝑficiē ſic ꝑs in mō ad ſuū totū. vel ſic ſupiꝰ ad inferiꝰ. Nā ſuperficies eſt triplex .ſ. ꝯcaua q̄ ē interior. ꝯuexa q̄ eſt exterior. ⁊ plana q̄ nō ē aliq̄ earꝝ. ſ᷑ locꝰ ē idē qđ ſupꝑficies ꝯcaua q̄ ē ꝑs ī mō. ſic hō albꝰ ad hoīez. Et h̾ oīa clariꝰ hn̄t videri circa diffinitionē loci in q̄rto phiſicoꝝ.

Ar Locꝰ ⁊ ſupꝑficies hn̄t diuerſas rōes mēſure. qꝛ vnū mēſurat intrinſece. ⁊ alteꝝ extrinſece. ergo diſtinguunt̾ ſpē. Dōm ꝙ intrinſecum ⁊ extrinſecū ꝑ cōparationē ad idē ſpē diſtinguunt̾. ſ᷑ nō q̄n cōparant̾ ad diuerſa. qꝛ qđ eſt vni intrinſecū pt alteri eſſe extrinſecū. ſicut ſolet declarari ꝑ ſil'e in longitudine vlne. Etiā tā ſupꝑficies q̄ꝫ locꝰ menſurāt extrinſece et intrinſece. qꝛ menſurāt locatū extrinſece. ⁊ corpꝰ locās ſiue continēs mēſurant intrinſece. ſicut linea in vlna menſurat intrinſece ip̄am vlnam ⁊ extrinſece pannū, cui extrinſece a mēſurante applicatur.

Ar̄ Locꝰ mēſurat res ẜm tres dimēſiones. ḡ diſtinguit̄ ſpecifice a ſupꝑficie q̄ ſolū mēſurat ẜm duas. Etiā ſi locꝰ coincideret cū aliqua ſpecieꝝ. h̄ eēt maxīe cū corꝑe. qꝛ vtraqꝫ mēſurat ẜm treſ dimēſiones. Aῆs primi argumēti pꝫ. qꝛ locꝰ mēſurat locatū. ẜ locatū hꝫ tres dimēſiōes. ḡ ꝛc̄. Dicendū ꝙ diuerſimode locꝰ ⁊ corpꝰ mēſurāt ẜm tres dimēſiones. nā corpus mēſurat ẜm tres dimēſiōes formaliter ⁊ intrinſece. ẜ locꝰ mēſurat ẜm tres dimenſiones ẜm continentiā effectiue v̄tualiter ⁊ extrinſece. intrinſece v̄o ſolū menſurat ẜm duas. quare non diſtinguit̄ a ſupꝑficie.

☞ Ar̄. Locꝰ ē nālis potētia. ḡ dꝫ poni in p̄nto qualitatis. Aῆs pꝫ. qꝛ ē conſeruatiuꝰ locati. qꝺ cōuenit nāli potētie. Dōm ꝙ nō eſt inconueniens ꝙ vnū ⁊ idē ſit ī diuerſ p̄ntis ẜm diuerſos modos. qꝛ ī loco ſunt duo. ſ. formale loci ⁊ māle. Materiale loci eſt entitas ipiꝰ. ſ. ſupꝑficies circūſcribēs ipm locatū. vt ſupꝑficies circūſcribēs lapidē ē locꝰ lapidis. Sꝫ formale eſt duplex. ſ. mathematicū ⁊ phiſicū. formale mathematicū eſt diſtātia a tribꝰ pūctis mūdi īmobilibꝰ. q̄ ſunt polꝰ arcticꝰ. antarcticꝰ. ⁊ centrū mūdi. ⁊ ſic locus eſt īmobilis. Sꝫ formale phiſicū eſt v̄tus influxa ipi loco a p̄rio locante. ⁊ talꝭ v̄tus eſt nālis potentia. Vñ conſiderādo locū quantū ad eius māle ſic eſt quātitas. ẜ quantū ad formale mathematicū eſt relatio. ⁊ quātum ad formale phiſicū eſt naturalis potētia. ⁊ ſic nō eſt inconueniens ꝙ idem diuerſimode captum ſit in diuerſis p̄dicamentis.

Notandum ꝙ tp̄s ẜm phm q̄rto phiſicoꝝ ē nūerꝰ motꝰ ẜm prius ⁊ poſteriꝰ. cuiꝰ declaratio videat̄ ibidē. Et ꝙ tp̄s ſit quātitas pꝫ. qꝛ q̄cq̄d mēſurat aliq̄d hn̄s modū ſbe ē q̄ntitas ẜ tp̄s eſt hmōi. ergo ꝛc̄. Et eſt quantitas continua. qꝛ quātitas continua eſt illa cuius ꝑtes copulant̄ ad aliquē terminū cōem. q̄ eſt p̄ncipiū vnius ⁊ finis alteriꝰ. ſed ꝑtes tꝑis ſunt hmōi. ergo eſt quantitas continua. Minor patet. quia ꝑtes tꝑis copulant̄ ad nūc. quia nunc eſt principiū futuri temporis ⁊ finis preteriti temporis.

Ar̄ Tēpus eſt numerꝰ. ẜ nūmerꝰ ē quātitas diſcreta. ḡ tp̄s eſt quantitas diſcreta. Maior pꝫ ꝑ diffinitōeꝫ tꝑis. Dōm ꝙ lꝫ tp̄s ſit nūerꝰ numeratꝰ. i. applicatꝰ alicui continuo ⁊ ꝑtibꝰ eiꝰ. non tñ eſt numerꝰ numerans formaliter. qui eſt quantitas diſcreta.

☞ Ar̄. Oīs quātitas cōtinua dꝫ hr̄e aliq̄s ꝑtes ī actu. qꝛ alꝭ cōtinuari vel ad eundē terminū copulari nō pn̄t. ẜ tp̄s nō hꝫ aliq̄s ꝑtes ī actu ḡ non eſt quātitas cōtinua. Minor pꝫ. qꝛ d̄t phs ꝙ nihil hēmꝰ de tꝑe niſi nūc. Dicendum q̄uis tp̄s nō hēat ꝑtes in actu ꝑmanētes. tñ bene ſucceſſiuas. qꝺ ſufficit ad h̄ ꝙ ꝑtes totiꝰ ſucceſſiui copulent̄ ad eundē terminū cōem.

☞ Ar̄. Areſto. ponēs ſufficiēter ſp̄es quātitatis cōtinue nō pōit tp̄s inter ipas in q̄nto metaph̄. ḡ ec̄ nō dꝫ h̄ poni. Dōm ꝙ Areſto. ponit ibi tm̄ ſpecies quātitatis cōtinue q̄ hn̄t ſuā cōtinuitatē a ſe. ⁊ tales ſunt niſi tres. ſ. linea. corpꝰ. ⁊ ſupꝑficies. ⁊ nō ponit tp̄s. eo ꝙ tp̄s nō hꝫ ſuā cōtinuitatem a ſe. ẜ a motu. Et qñ dī. motꝰ non eſt quantitas ḡ nec tp̄s. Tenet ꝯña. qꝛ tp̄s capit ſuā continuitatē a motu. Dicendū ꝙ duplex ē cōtinuitas. q̄daꝫ eſt intrinſeca ⁊ formalꝭ. ⁊ illā hꝫ a ſuo termino cōi qui eſt nūc. Alia ē extrinſeca ⁊ materialis. ⁊ illā habet tp̄ꝰs a motu. ⁊ motus a mobili. Alꝭ dicendū ꝙ tp̄s hꝫ ſuā cōtinuitatē ꝑ ſe ⁊ formalit̄. ẜ nō a ſe. i. effectiue ⁊ māliter.

Et qñ iterꝝ replicat᷑. si mot⁹ dat cõtinuitatẽ tpi. ġ mot⁹ erit quãtitas cõ/
tinua sicut tp̄s. Dõm ꝙ aliq̇d dı̄ dupl'r cõtinuũ. Uno mõ ſm esse. alio mõ
ſm essentiã. vñ mot⁹ est bñ cõtinuus ſm eē. ꝫ nõ ſm eẽntiã. ꝫ tp̄s est conti
nuum ſm esse ⁊ etiã ſm eẽntiam. mõ vnũquodqꝫ est poꝛibile in p̄dica/
mento ſm essentiam. ergo tp̄s est quantitas continua.

Q r Utrꝝ tp̄s differat ab eternitate ⁊ euo. Dõm ꝙ sic. nã ſm cõiter dif
ferentiã illaꝝ mensuraꝝ assignãtes eternitas ẽ mensura rei carẽtis
ꝑncipio ⁊ fine. ⁊ sic ẽ mẽsura soli⁹ dei loq̄ndo d̄ mẽsurat' ſm ꝙ nũc existũt
a pte rei. qꝛ sol⁹ de⁹ de fcõ loq̄ndo caret ꝑncipio ⁊ fine. Et diffinit᷑ ſm Bo
etiũ ꝙ est interminabilis vite tota sil' ⁊ ꝑfecta possessio. Euiternitas ẽ mẽ
sura rei hñtis ꝑncipiũ ⁊ carentis fine. vt aliq̇ res create nõ desinunt eẽ. sic
celũ ⁊ angeli. Et est euiternitas in tali euiterno qd̄ de⁹ prius creauit. ⁊ ni
hil aliud est nisi subã primi euiterni cũ relatione ad deũ ⁊ posteriora eui/
terna. Tẽpus est mẽsura rei hñtis principiũ ⁊ finẽ. ⁊ est in primo mobili.
⁊ tp̄s potest h̄ capi ꝓut se extendit ad euiternitatẽ ⁊ ad tp̄s ꝓprie dictum
ꝫ tñ dr̃ñter est mensura euiternoꝝ ⁊ illoꝝ q̄ ꝓprie dcõ tp̄e mensurant᷑. Nã
euiternoꝝ aliqd̄ vt celũ mensurat᷑ tp̄e ſm ꝑtiales reuolutiones. ꝫ tp̄e ꝓp̄e
dicto mensurant᷑ illa que hñt principiũ ⁊ finẽ. Est tñ notandũ ꝙ illa dr̄a
assignata inter has tres mensuras est vera vt nũc. ꝫ est oĩo accñtalis.
qꝛ si mũdus fuisset ab eterno vt phs ꝓbat. viij. phisicoꝝ. ꝙ ſm sctm̄ Tho
mam simpl'r nõ est impossibile. tũc motus nõ haberet principiũ neqꝫ finẽ.
⁊ tñ mensuraret᷑ tp̄e. qꝛ tp̄s est mensura cuiuslibet motus. oꝫ ergo aliam
assignare dr̄am tp̄is ab alijs mẽsuris. sic distinguẽdo ꝙ eternitas est men
sura rei oĩo ꝑmanẽtis. Sꝫ euiternitas est mẽsura rei ꝑmanentis ĩ suo eẽ
sed hñtis successionẽ in oꝑatione. Et tp̄s est mensura simplicit᷑ successiui
tam quo ad esse q̄ꝫ quo ad oꝑationem.

His visis dicendũ est de coĩtatib⁹ q̄ntitatis: Prima est q̄ntitati nihil ẽ ꝯtrarium: vt bicubito tricubito vel suꝑficiei nihil est ꝯtrariuꝫ: qꝛ ꝯtrarietas p̄io ĩest q̄litatib⁹ ñ oĩb⁹ sꝫ q̇busdã: q̄ntitas ꝟo non ẽ q̄litas: q̄re seq̇tur ꝙ ꝯtrarietas non est in quantitate

Postq̄ꝫ autoꝛ posuit ea q ue ꝑtinẽt ad eẽntiam quãtitatis. ⁊ ei⁹ pote/
statem. h̄ ꝯñter ponit ei⁹ ꝓprietates. ⁊ sunt tres. q̄ꝝ prima est. ꝙ quãtitati
nihil ẽ ꝯ̄riũ. Et rõ ordinis istaꝝ ꝓprietatũ ẽ. nã p̄ria ꝓprietas est cã secũde
ꝓprietatis. ⁊ tercia ꝓprietas seq̇tur ãbas. qꝛ tercia ꝓprietas ẽ magis ꝓp̄a
qꝫ p̄cedentes. q̄ꝫuis ġ via ꝑfectõis deberet p̄cedere. tñ via generationis
sequit᷑ ⁊ posterioꝛ ẽ. Et p̄t ista ꝓprietas ꝓbari quattuoꝛ modis. primo ꝑ
inductionẽ. vt bicubitũ non hꝫ ꝯ̄riũ. tricubitũ nõ hꝫ ꝯ̄rium. suꝑficies non
habet cõtrarium ⁊ cẽ̄is. ergo nulla quãtitas hꝫ ꝯ̄rium. Secundo sic. q̄cq̇d
primo inest qualitati hoc non inest quantitati. sed contrarietas p̄io inest
qualitati ergo non inest quantitati. Maioꝛ patet. qꝛ quãtitas ẽ añ q̄litatẽ
Tercio sic. subiecto ꝯ̄riorum nihil est cõtrarium. sꝫ quãtitas ẽ subiectum

contrariorum saltem q. ergo quantitati nihil est contrarium. Quarto per diffinitionem contrariorum. in qua dicitur quod contraria sunt que maxime a seinvicem distant. sed non possunt dari quantitates maxime distantes. ergo quantitati nihil est contrarium. Etiam contraria sunt formae activae et passivae ad invicem. sed quantitates non sunt de numero activorum et passivorum. ergo quantitati nihil est contrarium. Et est ista proprietas propria secundo modo. quia convenit omni et non soli. cum etiam substantiae nihil sit contrarium.

Ar Magnum et parvum sunt quantitates. et tamen contrariantur. ergo quantitati aliquid est contrarium. Dicendum quod magnum et parvum capiuntur dupliciter. uno modo formaliter pro magnitudine. vel quod idem est comparative pro relationibus quibus aliqua dicuntur magna vel parva. et sic sunt in praedicamento relationis. Alio modo capiuntur absolute et materialiter pro illis quantitatibus quae denominantur ab illis quantitatibus et sic sunt quantitates. sed non contrariantur. quia alias unum et idem esset sibiipsi contrarium. quia unum et idem est magnum et parvum respectu diversorum. ut gigans est magnus respectu pigmei. et est parvus per comparationem ad gigantem. et sic contraria essent simul in eodem subiecto quod est impossibile esse respectu diversorum. Et quando dicitur. Aristoteles dividit quantitatem in magnitudinem et multitudinem in quinto Metaphysicae. ergo magnitudo est quantitas et non adaliquid. Dicendum quod magnum capitur dupliciter. uno modo pro ipsa re. in qua fundatur relatio. et sic est quantitas. et sic capitur in quinto Metaphysicae. Alio modo capitur relative in ordine ad parvum et sic est adaliquid.

Ar Multum et paucum sunt quantitates. et tamen contrariantur. ergo una quantitas contrariatur alteri. Dicendum quod multum et paucum non sunt quantitates sed potius ad aliquid. quia multum non dicitur per se. sed in ordine ad paucum. et etiam si essent quantitates adhuc non contrariarentur. quia unum et idem potest esse multum et paucum. ut multi in theatro existentes sunt pauci in civitate. et multi in domo sunt pauci in foro. et sic idem esset sibi contrarium.

☞ Ar. Locus est quantitas et tamen habet contrarium. quia locus sursum contrariatur loco deorsum. Dicendum quod locus sursum et locus deorsum capiuntur dupliciter. uno modo secundum essentias suas vel sub ratione mensurae. et sic non contrariantur. quia non maxime distant. et sic sunt quantitates. Alio modo quantum ad qualitates seu influentias et virtutes quae sunt in illis locis. et sic contrariantur. et illo modo non sunt in praedicamento quantitatis. Et quando dicitur. illa contrariantur quibus diffinitio contrariorum convenit. sed loco sursum et loco deorsum primo modo convenit diffinitio contrariorum. ergo sunt contraria. Minor patet. quia sub eodem genere posita sunt et maxime a seinvicem distant. Dicendum quod licet maxime distant phisice et secundum rem comparando ea ad aliqua corpora tamen considerando ea secundum se et logice sic non maxime distant. quia polus arcticus et polus antarcticus plus distant quam sursum et deorsum. Vel dicendum quod bene maxime distant localiter. sed non formaliter et specifice.

Ar Ubicunque est motus ibi est contrarietas. sed in quantitate est motus. ergo est contrarietas. Maior probatur. quia omnis motus est de contrario in contrarium. sed minor patet quinto phisicorum. Dicendum quod quantitas capitur dupliciter. uno modo phisice. i. secundum esse quod habet a parte rei. et comparatur ad corpora rerum naturalium. et sic in quantitate est motus. Alio modo logice sive mathematice. s. in ratione mensurae. et sic in quantitate non est motus. Unde quantitas phisice est terminus rei naturalis. quia sicut dicitur ii. de anima. omnibus viventibus positus est certus terminus augmenti et decrementi. et sic in ea reperitur contrarietas capta generaliter pro omni repugnantia perfecti et imperfecti

Sꝫ quantitas logice siue mathematice est q̄ ſm se cōsideratᷣ ⁊ in rōe mensure. ⁊ sic ī q̄ꝫtitate nō ē ꝯrietas. Uel dōm ad maiorē ꝙ ꝯrietas capitᷣ dupl'r. vno mō ꝓpe. ⁊ sic nō oꝫ ꝙ sit v̄a q2 ñ oꝫ ꝙ mot⁹ sit de ꝯtrario ī ꝯriū q2 qñꝗ fit mot⁹ de min⁹ albo ad magis albū. ⁊ tñ nō dī ꝙ magis albū cōtrarietᷣ min⁹ albo. Scd̄o capitᷣ cōīter. s. ꝓut extenditᷣ ad dr̄as diuidentes aliqued gen⁹. vel ꝓ repugn̄tia ꝑfecti ⁊ imꝑfecti. ⁊ sic ē cōtrarietas in q̄ntitate. ⁊ etiā mot⁹. Pro q̄ nota ꝙ in trib⁹ p̄dicamētis repitᷣ motus. s. in q̄ntitate. in q̄litate. ⁊ in vbi. q2 in q̄ꝫtitate est augmentatio ⁊ diminutio. in qualitate alteratio. in vbi est loci mutatio.

Ar Par ⁊ impar. rectū ⁊ curuū sunt q̄ꝫtitates. ⁊ ꝯtrariantᷣ. igitᷣ ⁊c. Dōm ꝙ añs est falsum. nā par ⁊ ipar. rectū ⁊ curuū sunt q̄litates. q2 par ⁊ impar sūt passiones nūeri. ⁊ rcm̄ ⁊ curuū sunt passiōes linee. vt dicit ph̄s p̄ posterioꝝ. Et qñ dī. sup̄ficies alba contrariatᷣ sup̄ficiei nigre. ⁊ tñ sup̄ficies ē v̄a q̄ꝫtitas. Dōm ꝙ h̄ solū ē ꝑ accñs ⁊ grā q̄litatū.

Itē quātitas nō suscipit magl ⁊ min⁹. Nō enī vna linea est magis linea q̄ꝫ alia. nec nūer⁹ ternari⁹ ē magis numerus q̄ꝫ binarius. ⁊ sic de alijs.

H'c pe. hys. determinat de scd̄a ꝓprietate q̄ꝫtitatis. q̄ est ei ꝓpria secundo mō. dicēs ꝙ q̄ꝫtitas nō suscipit magis neꝗ min⁹. vt numerus nō suscipit magis neꝗ min⁹. q̄ꝫuis vn⁹ nūerus dicatᷣ maioꝛ alio. neꝗ vna sup̄ficies est magis sup̄ficies q̄ꝫ alia. Et rō isti⁹ ꝓprietatis ē. q2 susceptio magis causatur ꝑ depurationē ꝯrij a suo cōtrario. Et susceptio min⁹ causatᷣ ꝑ admixtionē contrarij cū suo cōtrario. ſ q̄ntitati nihil est contrariū. ꝗ ⁊c.

Ar Quātitas compatᷣ grām̄aticaliter. vt dic̄ Donat⁹. ꝗ suscipit magis ⁊ min⁹. etiā vnū coꝛp⁹ est mai⁹ alio. Dōm ꝙ ad cōparationē grāmaticalem bñ sufficit ꝙ illud q̄ꝺ cōꝑatᷣ suscipiat mai⁹ ⁊ min⁹. Uñ aliud ē suscipe maius ⁊ min⁹. ⁊ aliud est suscipe magis ⁊ min⁹ q2 magis fit ſm intē sionem. ſ maius fit ſm extensionē. q2 intendi est aliquā formā in sua natura perfici. quod repugnat quantitatib⁹. Sꝫ aliquid dī extendi quando ad maiorem quātitatem deuenit. vt qñ alicui aliq̄d additᷣ. Et illud dī minui cuius quantitas ꝓ ꝑte abstrahitᷣ.

☞ Ar. Oēs drn̄e ꝑ accidēs etiā si fuerint inseꝑabiles suscipiūt magis ⁊ minus. vt dicit Porphiri⁹. ſ q̄ꝫtitates sunt drn̄e ꝑ accñs. ꝗ suscipiūt magis ⁊ min⁹. Dicendū ꝙ maioꝛ ē v̄a de drn̄tijs ꝑ accñs quaꝝ spēs nō cōsistunt in indiuisibili. ſ spēs q̄ntitatis in indiuisibili consistunt. Et qñ dī. illud intenditur quod ſm esse ꝑficitᷣ. ⁊ illud remittitᷣ quod ſm esse imperficitᷣ. sed spēs quantitatis ſm magis ⁊ minus perficiuntᷣ. ꝗ ⁊c. Minoꝛ probatᷣ quia ꝑfectius h3 se numerus in quaternario ⁊ ternario q̄ꝫ in binario. Dicendum ꝙ quantitas suscipit magis ⁊ minus ſm esse diuersaꝝ specierū. inq̄ꝫtum vna est alia ꝑfectioꝛ. non tñ ſm esse vnius speciei.

Ar Ubicunꝗ repitur maximū. ibi repitᷣ magis ⁊ min⁹. ſ in quātitate reperitur maximū. ꝗ ⁊c. Minoꝛ patet ꝑ Porphirium dicentem. ꝙ circulus maxime distat a figuris angularibus. Dicendum ꝙ tale ma-

gis ⁊ minꝰ non est ſm intensionē ⁊ remissionē. ſ ſm extensionē ⁊ maiorē vel minorē capacitatē. Et qñ dr. in ꝗtitate ē motꝰ. ꝗ intendit̄ ⁊ remittitur. Dōm negādo ꝯñaꝫ. qꝛ ad motū ꝗ est in ꝗtitate sufficit magꝭ ⁊ minus ꝗ fiunt ſm extensionē. ⁊ non reqrit̄ magꝭ ⁊ minꝰ ꝗ fiunt ſm intensionē et remissionē alicuiꝰ forme ſm esse qđ habet in suo subiecto.

Item ꝓpriū ē ꝗntitati ſm eā eq̄le vel ineq̄le dici vt vnꝰ numerꝰ ē eq̄lis vel ineq̄lis alteri nūero: ⁊ vnum corpꝰ est eq̄le vel ineq̄le corpi: ⁊ vna linea est equalis vel inequalis alteri linee

Hic ꝯñter determinat de tercia ꝓprietate ꝗtitatis dicēs ꝙ ꝓprie ꝓpriuꝫ quarto mō est ꝗntitati ſm eandē dici eq̄le vel ineq̄le. Cuiꝰ rō pꝫ ex cōi mō loquendi. qꝛ eq̄lia sunt ꝗ sibijnuicē apposita nec excedūt nec exceduntur. Et ineq̄lia sunt q̄ꝝ vnū excedit aliud. ſ excessus sumit̄ ex pte mēsure ⁊ mēsura sumit̄ ex pte ꝗtitatis. ⁊ solū ſm ipam. ꝗ oī ꝗtitati ꝯuenit ⁊ soli. Etiā ſm pħm ꝗnto Metha. sicut vnū in ſba facit idē. ⁊ nō vnū diuersuꝫ. sic vnū in ꝗntitate facit equale. ⁊ diuersum inequale. Vñ equalitas ē reꝝ dr̄ñtiuꝫ eadem ꝗtitas. ſ inequalitas est reꝝ dr̄ñtiū diuersa quantitas.

Ar Ista ꝓprietas cōuenit alteri a ꝗtitate. ꝗ nō est ꝓpria ꝗrto mō. Añs pꝫ qꝛ scia nō ē ꝗtitas. ⁊ tñ ſm eā dicimur equales vel inequales. Dōm ꝙ duplex ē ꝗtitas. s. molis ꝗ extēdi ꝑt. ⁊ illa solū repit̄ in corpibus Alia est ꝟtutis. ⁊ illa ē ꝗntitas ſm ꝗd tm̄. ⁊ illa repit̄ in angelis ⁊ similiter in hoībꝰ. Et silr duplex ē equalitas. s. molis ꝗ fundat̄ in quātitate molis. ⁊ ꝟtutis ꝗ fundat̄ in quātitate ꝟtutis. Tūc rñdet̄. ꝙ nos bñ dicimur uaeqles vel inequales scia equalitate ꝟtutis ſ nō molꝭ. de qua ista ꝓprietas intelligit̄. Vel dr̄ ꝙ lꝫ dicimur equales vel inequales ſm sciaꝫ. hoc tñ non est ꝓprie. ymmo potiꝰ diceremur siles vel dissiles.

☞ Arguit̄. Si esset aliqua quātitas infinita illa nō eēt equalis vl' inequalꝭ alteri. ꝗ ⁊c̄. Dōm ꝙ lꝫ ꝗtitas infinita nō eēt equalis vel inequalꝭ alteri grā totiꝰ. ꝗ ꝓprie solū fieri hñt inter ꝗtitates finitas. tñ bene diceret̄ eq̄lis vel inequalis grā ptis. ⁊ hoc sufficit.

Ar Scōm equalitatē dicimur equales. ⁊ ſm īequalitatē inequales. ſ equalitas ⁊ īequalitas sunt relatōes. ꝗ nō ꝯuenit soli ꝗtitati. Dicendū ꝗuis dicimur ſm equalitatē equales. ⁊ ſm īequalitatē inequales formalit̄. tñ effectīe ⁊ fūdamētalit̄ ſm solā ꝗtitatē dicimur equales vl' inequales qꝛ ꝗtitas ē fundamentū qđ fundat ⁊ effectiue cāt equalitatē.

☞ Ar. Hoīes dicunt̄ equales vel inequales ſm faciē. ſ facies ē in gñe ſbe ꝗ ⁊c̄. Dōm ꝙ h̄ solū ē mālīter. qꝛ facies ē mā in qua equalitatis vel inequalitatis. ſ quātitas ē ꝓximū fundamentū ⁊ subiectū fundās equalitatem. ⁊ sic ꝑ accñs ſm ſbaꝫ equales vl' īequales dicimur. qꝛ grā quātitatꝭ.

Ar Res dr̄ñtes ñ pñt hr̄e eandē quātitatē. ꝗ ſm vnā quātitatē aliqua nō pñt dici equalia. Añs ptꝫ. qꝛ quātitas ē accñs. ⁊ accñtia distinguuntur rōe subiectoꝝ in ꝗbꝰ sunt. Dōm ꝙ res dr̄ñtes hñt bñ eandem quantitatem in spē. ⁊ ſm illā dicunt̄ equales. ſ non in numero.

Ar Iſta ꝓprietas cõuenit omni enti mũdi. ꝙ nõ cõuenit tm̃ q̃titati. aũs ꝓbat. qꝛ ẜm omne ens mũdi dicimur eq̃les vl' ineq̃les. qꝛ duo cõtradictoria nõ verificant' de eodẽ. Dicendũ ꝙ ineq̃le nõ dꝫ hic capi negatiue ẜ priuatiue ꝓ illo q̃d habet q̃titatẽ excedentẽ vel excessam. modo priuatiue oppoſita nõ verificant' de quolibet ente mũdi.

Ad aliq̃d ꝟo talia dicũt q̃cũq3 hoc ipm̃ qd ſũt. alioꝝ eẽ dicũt. vl' quõlibet alit' ad aliud: vt duplũ dimidij duplũ. ꝛ dimidiũ dupli dimidiũ. pat' filij pater. filius patris filius: ꝛ maius minore maius. ꝛ minus maiore minus. Vel ſub habitudine alteri⁹ caſus. vt ſitis ſiti ſitis. vicin⁹ vicino vicinus.

Poſtq̃ autor deteriauit de q̃titate ꝯñr tractat de adaliq̃d. Et rõ ordis q̃re ſequit' q̃titatẽ eſt. qꝛ quãtitas ẽ fundamentũ pluriũ relatiuoꝝ. ẜ relationes cogſcunt' ꝑ ſua fundamẽta ꝛ ea ſequunt'. Et ponit' adaliq̃d ante q̃litatẽ. qꝛ q̃litas etiã eſt fundamentũ aliquaꝝ relationũ. ꝛ ſic ponit' int' q̃titatẽ ꝛ q̃litatẽ tanq̃ inter ſua fundamẽta ꝑ que hꝫ cogſci. Et p̃cedit omĩa alia. qꝛ ad aliq̃d magꝭ opponit' ſbe q̃ alia p̃dicamẽta: qꝛ ſba ẽ maxime entitatis ꝛ ens ꝑ ſe. adaliq̃d ꝟo ẽ minime entitatis ꝛ maxime accñtalitatꝭ. ẜ oppoſita iux̃ ſe poſita magis eluceſcũt. Qꝛ aũt adaliq̃d ſit minime entitatis ꝓbat'. qꝛ de ſe nihil noĩat niſi reſpectũ ad aliud: ꝛ a trib⁹ dependet. ſcꝫ a cauſa efficiente a ſbiecto vel a fundamẽto ꝛ a t'mino. iõ hꝫ in. ꝛ eſſe ad. ẜ alia gñ̃a accidentiũ ſolũ depẽdẽt a duob⁹. ſ. a ſbiecto ꝛ a cã efficiẽte. ſba ꝟo tm̃ depẽdet ab vno. ſcꝫ a cã efficiẽte. Determinãdo aũt de adaliq̃d tria facit. nã p̃ diffinit ipm̃. ſcõo diuidit ꝛ tercio ponit ꝓprietates. Et p̃ ponit diffinitionẽ cõeꝫ oĩb⁹ relatiuis ſcꝫ tã ẜm eſſe q̃ ẜm dici. ẜ poſtea in fine ponit vnã diffinitionẽ que ſolũ relatiuis ẜm eſſe cõuenit. Et eſt prima diffinitio talis. Adaliq̃d ꝟo talia dicunt'. quecunq3 hoc ipm̃ qd ſunt alioꝝ eſſe dicũtur vel quõlibet aliter ad aliud. Et eſt intellectus diffintõis. adaliq̃d dicũtur. ſup. ab antiq̃s. talia. i. hec vel illa. quecũq3 dicunt' alioꝝ. i. referũt' ad aliud in gtõ. h' ipm̃ qd ſũt. i. ẜm illud qd importãt. vel quõlibet aliter. i. ĩ q̃cunq3 alio obliq̃ q̃ eſt gtũs. ad aliud. i. ad terminũ vel correlatiuũ. ꝛ eſt h' ipm̃ ibi nñi caſus ꝛ regit' a dicunt' a pte poſt ex vi copule vel etiã poteſt eſſe acti caſus ꝛ regit' ab eodem ꝟbo. Et qñ dicit' ꝟba paſſiua nõ regũt actm̃ caſum. ẜ dicunt' eſt ꝟbũ paſſiuũ. ꝙ. Dicendũ ꝙ dicunt' regit illũ actm̃ h' ipm̃ ꝑ ſinodochen ꝛ ꝑ ſubintellectionẽ prepoſitõis. ſcꝫ ẜm. Et in diffinitione adaliq̃d dicit'. talia. ad ĩnuendũ ꝙ relatio nõ poteſt ineſſe nude ſbe. niſi mediante aliq̃ accñte. ꝛ hoc intelligit' ex illo ꝙ. talia. eſt relatiuũ accñtis. Et dicit. dicunt'. ꝛ nõ. ſũt. ad ĩnuendũ ꝙ relatiua nõ cõſiderant' h' ẜm eẽ reale ẜ intẽtionale. vt referunt' ad dici ꝛ ad p̃dicari. Vel ponit'. dicunt'. ad ĩnuendũ ꝙ Areſto. nõ habet diffinitõem iſtã a ſe ẜ a Platone. q̃ſi diceret. adaliq̃d talia dicunt'. ab alijs. ſup. platonicis.

Ar Ex dictis ſequit' ꝙ adaliq̃d deberet precedere q̃titatẽ. Sequela ꝓbat'. qꝛ adaliquid eſt maxime accidentalitatis. Dicendũ ꝙ vtiq3 deberet

precedere. si hoc nõ obstaret q̃ q̃titas inest p̃mo substantie. et ꝰ ad aliq̃d nõ potest inesse substãtie nisi p quãtitatem.

Ar Absolutũ ẽ añ respectiũ. ꝫ qualitas ẽ absolutũ p̃ntũ. et adaliq̃d est p̃dicamentũ respectiuũ. ꝰ etc. Dicendũ q̃ duplex est ordo. scz nature siue doctrine. et discipline siue q̃ ad nos. Modo ordĩe nature om̃e absolutũ ẽ añ respectiũ. et sic qualitas deberet p̃cedẽ ad aliq̃d. ꝫ ordine discipline qualitas seq̃t. q2 ad aliq̃d mag9 repugnat sbe q̃ qualitas. q2 ẽ maxime accñtalitatis. ꝫ opposita iux̃ se posita magis elucescunt.

Ar Fundamẽtũ ẽ añ fundatũ. ꝫ actio et passio sũt fundamenta relationũ. ꝰ debẽt preponi. Minor pbat. q2 fundamẽtũ paternitat9 ẽ actiua gñatio. Dicendũ q̃ actio et passio capiunt dupl'r. vno mõ vt sunt fundamẽta relatõis et sic deberẽt p̃cedere relationem. Alio mõ capiunt ꝭm q̃ adueniunt ipsi substantie ab extrinseco. et sic sequunt adaliquid quod sibi aduenit ab intrinseco.

Qr Utrũ adaliq̃d p̃dicamentũ distinctũ ab alijs sit cõuenienter prima diffinitiõe diffinitũ. Dicendũ ad primũ q̃ ad aliq̃d ꝭm q̃ diffinit prima diffinitõne sic est p̃dicamentũ ab alijs distinctũ. q2 est vnũ de decem entibus ꝭm se hñs vnũ cõceptũ quidditatiuũ vniuoce et in quid dictũ de suis speciebus. Sed q̃ ista prima notificatio de adaliquid in cõmuni data sit bona ptz discurrenti omnes particulas.

Notandũ Q2 nã isti9 p̃dicamẽti noiat trib9 noibus. Nam primo dicit relatio. scd̃o relatiuũ. tercio adaliq̃d. Relatio dicit naturã istius p̃dicamẽti cõceptam tm̃ vel abstractã. q2 est nomen xbale: et nomẽ xbale est abstractũ. Relatiuũ dicit eandẽ naturã quã dicit relatio. ꝫ p respectũ ad suũ subiectũ in q̃ est: q2 est concretũ. Sed adaliq̃d dicit illam naturam p compatiõẽ ad subiectũ in quo est. et cũ hoc importat respectũ ad terminũ eius. Unde hec prepositio ad dicit dependentiam ad aliquẽ terminũ. vel dicit ordinẽ ad terminũ ad quẽ. et ille actũs aliq̃d importat terminũ ipsius dependẽtie. Et quia illa duo. scz dependentia et terminus dependentie formaliter conueniunt ad aliq̃d. ergo ꝓprijssime et aptissime vocat istud p̃dicamentũ adaliquid. Et adaliquid est vna dictio composite figure. vel sunt due dictõnes p quas circũloquimur vnum simplex nomen hui9 predicamenti.

Ar Om̃e p̃dicamẽtũ dz eẽ ens reale ꝫ ad aliq̃d non ẽ ens reale. ꝰ nõ ẽ p̃dicamentũ. Minor pbat. q2 ad aliq̃d dicit respectũ siue cõpatõez vni9 ad aliud. ꝫ respectus siue cõpatio ẽ ens rõnis. q2 fit p intellectũ nr̃m. Dicendũ q̃ duplex est cõpatio. scz actualis et exercita qua actual'r vnum compat ad aliud et illa est solũ ab intellectu. Alia est cõpatio habitualis si siue aptitudinalis. qua habitual'r aliq̃d cõpat ad aliud. et illa est preter intellectũ. mõ adaliq̃d dicit cõpatõez vl' respectũ habitualẽ et nõ actualẽ.

Ar Illud qd̃ ẽ oĩb9 alijs ĩmixtũ h̃ nõ est ab eis distinctũ. ꝫ ad aliq̃d est oĩb9 alijs p̃dicamẽt9 ĩmixtũ. ꝰ nõ ẽ ab alijs distinctũ. Dicẽdũ ad minorẽ q̃ ad aliq̃d capit dupl'r. Uno mõ gñal'r put extẽdit se ad r̃latm̃ ꝭm esse et ꝭm dici. et illud ẽ mixtũ oĩb9 alijs p̃dicamẽtis. Alio mõ spẽal'r put extendit se ad relatiuũ reale ꝭm esse tm̃. et illud nõ est ĩmixtũ oĩb9 alijs p̃dicamentis, sed est distinctũ predicamentũ ab alijs, q2 habet distinctũ modũ p̃

dicandi de prima ſbã.ꝙ eſt p̄dicari in quo ſe hꝫ hoc ad illud. Et relatiuum ſm eſſe eſt.cuiꝰ totū eſſe.ſ.reale ē ad aliud ſe hr̄e.ꝛ qđ nō dicit naturā alterius p̄dicamēti a p̄dicamēto relatōis.vt pater nihil aliud dicit niſi reſpectū ad filiū ꝛ dn̄s ad ſeruū. Relatiuū ſm dici eſt qđ de principali ſignificato ſuo dicit naturā abſolutā alterius p̄dicamenti.ꝛ vltra h̄ cōnotat quendam reſpectū gr̄a cuius dicit̄ relatiuū.vt caput principaliter ſignificat ſbſtantiā ꝛ cōnotat reſpectū ad capitatū.vt dicendo caput capitati caput.et ſcientia vltra qualitatē denotat quendā reſpectū ad ſcibile.vt ſciētia ſcibilis ſcientia.quare ſunt relatiua ſm dici.

Ar Sicut relatiuū eſt vnū predicamentū.ſic etiam correlatiuum.ꝛ ſic erunt duo predicamenta ad aliquid. Dicendum ꝙ relatiuum capit̄ dupliciter. Uno modo in genere generaliſſimo.ꝛ ſic nō habet correlatiuum.ſed eſt ratio vel forma ſm quam aliquid refert̄ ad aliud.ꝛ habꝫ ſolum terminū qui eſt alteriꝰ predicamenti. Alio mō capit̄.vt recipit̄ in ſuis ſpēbus:ꝛ ſic refert̄ ad correlatiuum.

Ar Cōtra diffinitionē equiuoci nō ē diffinitio.ſ adaliq̄d eſt equiuocū.ergo ꝛc̄. Minor ꝓbat̄.qꝛ eq̄uoce dicit̄ de relatiuo ſm eſſe ꝛ ſm dici. Dicendū ꝙ equiuoci non eſt diffinitio eſſentialis:tn̄ bene poteſt eſſe diffinitio accidentalis ꝛ deſcriptiua.

Ar Paternitas eſt adaliq̄d ꝛ tamen nō refert̄ ad aliud ſub habitudine alicuiꝰ caſus. Nō eñ dicimꝰ p̄nitas filiatiōis p̄nitas.ergo diffinitio non eſt bona. Dicendū ꝙ licet paternitas in abſtracto nō referat̄ ad aliud tamen bene in concreto.qꝛ dicimus pater filij pater ſub habtudine gti caſus. Similiter dicimus ſub habitudine dtī caſus.vt ſimilis ſimili ſimilis.ꝛ ſub habitudine actī caſus.vt capitatū ad caput capitatū.de ablatiuo.vt ſenſibile ſenſu ſenſibile.ſed non fit relatio ſub habitudine ntī vel vtī caſus.qꝛ ad ſignificat tranſitionē:ꝛ aliq̄d ſignificat terminū illiꝰ trāſitionis.ꝛ ſic vbicunqꝫ eſt relatiuum ꝛ ſuum correlatiuum ibi eſt cōſtructio tranſitiua.ſed nominatiuus ꝛ vocatiuus abſoluti ſunt ſm Priſtianuꝫ.i. intranſitiue conſtruunt̄.

Ar Nulla bona diffinitio debet dari ꝑ diſiunctionē.ſ iſta ē hmōi.ergo nō eſt bona. Dicendū ꝙ nulla bona diffinitio quidditatiua ꝛ eſſentialis debet dari ꝑ diſiunctionē.ſ bene deſcriptiua.qn̄ in ea inuenit̄ aliq̄ diuiſio diffiniti.ſicut fit hic.quia ꝑ eā innuit̄ ꝙ aliq̄ relatiua referunt̄ ad inuicē ſub habitudine gtī caſus ꝛ quedā ſub habitudine alteriꝰ caſus q̄ꝫ gtī. Uel etiā ꝑ primā ꝑticulā intelligunt̄ relatiua ſm eſſe.qꝛ illa principaliter referunt̄ ad inuicē ſub habitudine gtī caſus.licet etiam alijs conueniat ꝛ ꝑ ſcđam vel quōlibet ꝛc̄.intelligunt̄ relatiua ſm dici. quibus principalit̄ cōuenit referri ad ſua correlatiua ſub habitudine alterius obliqui q̄ꝫ gtī. licet qn̄qꝫ etiā referant̄ in genitiuo.

Ar Nulla diffinitio debet excedere ſuū diffinitū.ſ iſta excedit ſuū diffinitū.ergo ꝛc̄. Minor ꝓbat̄.qꝛ cōuenit ꝑtibꝰ ſcđaꝝ ſubſtantiarū. Dicimus eñ pes ē alicuiꝰ pes.caput capitati caput.ſ ꝑtes ſbaꝝ nō ſunt adaliq̄d.ergo ꝛc̄. Dicēdū ꝙ illa diffinitio cōuenit tā relatiuis ſm eſſe q̄ꝫ relatiuis ſm dici.ſ ꝑtes ſbe ſūt relatiua ſm dici.ergo diffinitio nō eſt cōlor q̄ꝫ diffinitū. Unde relatiuum vt hic diffinit̄ poteſt capi ꝓ relatiuo ſm eſſe tm̄.ꝛ diffini

tio nõ est cõuertibilis cũ diffinito.s.ad aliqđ qꝛ nõ tm̃ cõuenit relatis veris ſ etiã relatis ẜm dici.ꝗ Areſt. interimit iſtã diffinitionẽ ⁊ ponit aliã q̃ ꝯuenit tm̃ veris relatis.s.ẜm eſſe. Si vo capiat᷑ cõit᷑ ꝓut extẽdit ſe ad relatũm ẜm eẽ ⁊ ẜm dici ſil᷑.ſic diffinitio iſta ẽ bona.⁊ ẽ cõuertibilis cũ diffinito.

Ar̃ Illa diffinitio nõ eſt bona in q̃ ponit᷑ vl'e vl'r ſũptũ.ſ in iſta diffinitione ad aliqđ ponit᷑ vl'e vl'r ſũptũ.ſ.q̃cũqꝫ.ꝗ nõ ẽ bona. Dicẽdũ ꝙ q̃cũqꝫ.nõ tenet᷑ vl'r ſ ꝑticularit᷑ ⁊ infinite.ꝓut valet tm̃ ſicut que. Sꝫ dice res.infinitũ nihil notificat.ꝗ nõ põt poni in diffõe. Dicẽdũ ꝙ lꝫ ꝑ ſe nihil notificet.tñ bñ inq̃ztũ accipit᷑ cũ ꝑticulis ſequẽtibus.

Relatiuoꝝ tres ſũt ſpẽs.q̃dã dicunt᷑ ẜm eq̃ꝑantiã vt quecũqꝫ eodem noĩe dicunt᷑. vt ſilis ſili ſilis.⁊ eq̃lis equali equalis.⁊ vicinus vicino vicin⁹. Alia ẜm ſuppoſitionẽ dicunt᷑. vt duplũ triplũ.qꝛ iſta ſupponunt᷑ alijs.ſicut dñs ſeruo ſupponit᷑ Alia vo ẜm ſuppoſitionẽ: vt ſeruus dño ſupponitur: ⁊ fili⁹ patri: ⁊ dimidiũ duplo: ⁊ ſic de alijs.

Hic autoꝛ diuidit ad aliqđ dicẽs ꝙ tres ſũt ſpẽs relatõis.ſiue dicit ꝙ relatiua ſũt triplicia.ſcꝫ eq̃ꝑantie.ſuppõis.⁊ ſuppõis.q̃ꝝ ſpẽꝝ ſufficiẽtia ſic põt ſumi. Nã relatiã aut noĩant᷑ eiſdẽ noib⁹ cũ ſuis coꝛrelatiuis.aut diuerſis.ſi eiſdẽ ſic ſt᷑ relatiã eq̃ꝑantie. Si diuerſis noib⁹.h̓ ẽ dupl'r.qꝛ vl' talia relatiua dicũt reſpectũ excedẽt᷑.i.maioris ad min⁹.⁊ ſic ſũt relatiã ſuppoſitõnis.aut dicũt reſpectũ exceſſi.i.minoris ad mai⁹.⁊ ſic ſũt relatiua ſuppoſitõis. Vñ relatiã eq̃ꝑantie ſunt que eodẽ noĩe noĩant᷑ cũ ſuis coꝛrelatiuis.vt ſilis ſili ſilis. Et rõ q̃re eodeꝫ noĩe noĩant᷑ eſt.qꝛ relatiua eq̃ꝑantie fundant᷑ ſuꝑ eandẽ formã in ſpẽ cũ ſuis coꝛrelatiuis.⁊ ꝗ hñt idẽ nomẽ cũ ipſis. Sꝫ relatiã ſuppõis ſunt q̃ꝝ ẜcata ſũt digniora q̃ꝫ ẜcata coꝛrelatiuoꝝ vt pater ẽ relatũm ſuppõis filij.qꝛ pr̃ eſt dignioꝛ filio.⁊ dñs eſt dignioꝛ ſeruo. Et relatiua ſuppoſitõis ſũt q̃ꝝ ẜcata ſũt min⁹ digna ẜcatis ſuoꝝ coꝛrelatiuoꝝ.vt ſeruus dñi ſeru⁹.fili⁹ patris fili⁹. Eſt eñ ſeruus dignitate ſub dño.⁊ filius ſub patre.

Ar̃ Illa ſũt relatiua eq̃ꝑantie.que eodẽ noĩe noĩant᷑.ſ pr̃ ⁊ pr̃ noĩant᷑ eodẽ noĩe.ꝗ ſũt relatiã eq̃ꝑantie. Dicẽdũ ꝙ lꝫ pr̃ ⁊ pr̃ eodeꝫ noĩe noĩant᷑.nõ tñ noĩant᷑ eodẽ noĩe cũ ſuis coꝛrelatiuis.qꝛ pr̃ nõ eſt relatiuũ

Ar̃ Quicq̃d ſuꝑponit᷑ alteri h̓ p̃dicat᷑ de eo ſuꝑ ad pr̃em.ſ ad filiũ qδ ponit᷑.ſ relatũm nõ p̃dicat᷑ de ſuo coꝛrelatiuo.ꝗ. Dicẽdũ ꝙ aliqđ ſuꝑponit᷑ alteri dupl'r. Vno mõ in linea recta p̃dicamẽtali.⁊ qδ ſic ſuꝑponit᷑ alteri h̓ p̃dicat᷑ de illo ſupꝛa qδ ponit᷑. Alio mõ rõne ꝑncipij ⁊ ꝑncipiati.vel ẜm oꝛdinẽ dignitatis.⁊ ſic nõ opoꝛtet ꝙ vnũ p̃dicet᷑ đ alio.⁊ iſto mõ relatiua ponunt᷑ ſupꝛa ſua coꝛrelatiua.

Ar̃ Quecũqꝫ ſũt ſil' nã vnũ nõ eſt ꝑus altero:ſ relatiua ſũt hmõi.vt p⁹ ea dicet᷑.ꝗ vnũ nõ eſt pꝛius altero. Dicẽdũ ꝙ relatiuũ ſuppoſitionis nõ eſt pꝛius coꝛrelatiuo natura:ſed bonoꝛe ⁊ dignitate. Vel dicenduꝫ

ad minorē ꝙ relatiua capiunt̄ dupl'r. Uno mō in rōne relatōis ⁊ ꝫm essen- tias. ⁊ sic relatiua sūt simul natura. Alio mō in rōne suoꝝ fundamētoꝝ. et sic vnū pōt esse ꝑus alio. q2 fundamētū relatiui pōt esse ante fundamētuꝫ correlatiui. ⁊ sic ista diuisio nō est diuisio in esse relatōis: sꝫ est diuisio in eē suoꝝ fundamentoꝝ. Cui⁹ rō est q2 spēs relatiuoꝝ sunt nobis multū occul te, eo ꝙ sunt debilis entitatis. ⁊ ꝑ ꝯñs debilis cognoscibilitatis. ideo pau cas eius species cognoscimus. nisi distinguēdo relatōes ꝑ fundamenta. si cut etiam facit Philosophus. v. metaphisice.

Ar Spēs debēt esse coequeue sub genere. ꝙ nō sūt aliqua relatiua sup positōis ⁊ suppōis. Dicendū ꝙ spēs inq̄ztū sūt spēs sūt coequeue sub genere. sꝫ hic cōsiderant̄ spēs q̄ztū ad eoꝝ fundamēta ⁊ materialiter: ⁊ sic vna ponit̄ supra aliam.

Ar Cuiuslibꝫ generis in cōi sunt tm̄ due spēs. ꝑ relatōnis nō sunt due spēs. ꝙ ⁊c̄. Dicendū ꝙ relatiuū diuidit̄ primo in relatiuū eq̄ꝑan tie ⁊ disquiparantie. ⁊ illa sunt duplicia. scꝫ suppositōnis que sunt superi orū. ⁊ suppositionis que sunt inferiorum.

Post hec sequunt̄ cōitates relatiōis. Prima est ꝙ cōtrarietas est in relatōe. vt virtus ē cōtraria vicio. cū vtrūq3 eoꝝ sit ad aliq̄d: hoc aūt nō cōuenit oī rela- tioni. Duplo em̄ nihil est contrariū neq3 triplo.

Postq̄3 autor determinauit de hac relatōne ꝫm sbam ⁊ potestatē. ponen do ei⁹ diffinitionē ⁊ diuisionē. Hic ꝯñr determinat de ꝓprietatibus ipius. ⁊ ꝓprie loquendo duas ponit cōmunitates. duas ꝓprietates ⁊ duo corre- laria. Prima cōmunitas est ꝙ cōtrarietas inest relatiuis. vt ꝟtus ⁊ viciuꝫ Scd̄a cōmunitas est ꝙ relatiua suscipiunt magis ⁊ min⁹. Sed prima ꝓpri etas est ꝙ oīa relatiua dicunt̄ ad cōuertētiā. vt si pater est filius ē. ⁊ econ- tra. Scd̄a ꝓprietas est ꝙ relatiua sunt simul natura. Et iste due ꝓprietates cōueniūt solū relatiuis ꝫm esse. ⁊ nō cōueniūt relatiuis ꝫm dici. Primum aūt correlariū est ꝙ relatiua posita se ponunt ⁊ ꝑempta se ꝑimunt. Secun dum correlarium est ꝙ si quis diffinite nouerit vnū relatiuoꝝ diffinite no- scet ⁊ reliquū. primū supponit̄ ex secūda ꝓprietate. scd̄m sumit̄ ex scd̄a dif finitōne ad aliq̄d. que ponit̄ post primū correlariū. Sed de his omnibus vi debit̄ plenius in sequentibus.

Qr Utrū sit relatōni ꝓpriū nō hr̄e cōtrariū. Dicendū ꝙ nō. q2 nō con- uenit sibi ꝫm aliquē modū ꝓprij. q2 hr̄e cōtrariū nō cōuenit oīb⁹ re- latiuis nec solis. nō inest solis. q2 cōuenit etiā qualitatibus, neq3 inest oī- bus. q2 pater est relatiuū ⁊ nō cōtrariat̄ alicui.

Ar Uirtus ⁊ vicium nō sunt relatiua. ergo hic nō bene exemplificat̄ d̄ ipsis. Antecedens ꝓbat̄. quia sunt in prima specie qualitatis.

Dicendum ꝙ licet non sint relatiua ꝫm esse. sunt tamen relatiua ꝫm dici modo iste due cōmunitates cōueniūt relatiuo in cōmuni. put scꝫ includit relatiuū ꝫm dici. ⁊ gratia illorū ista ꝓprietas hic ponit̄. Cōmuniter em̄ di cit̄ ꝙ nl'lis relatiuis ꝫm esse cōuenit. q2 ꝯria sūt forme actiue ⁊ passiue ab- solute, sed totū esse relatiuoꝝ ꝫm esse respectiū ⁊ dependens, sed solū con

uenit relatiuis ſm dici. Dicūt tamen aliqui ꝙ ꝑ accidens grā fundamen-
toꝝ cōueniat aliq̄bus relatiuis ſm eſſe.

Ar̄ Scientia opponit̄ ignorantie priuatiue. ḡ hic male dicit̄ ꝙ ei op-
ponat̄ contrarie. Dicendū ꝙ duplex eſt ignorantia. ſcʒ ignorātia
pure negationis. vt quando aliquis oīno nihil ſcit de re. ſicut puer primo
natus. ⁊ ſic ſcientia ⁊ ignorantia opponunt̄ priuatiue. Alia eſt ignorātia
praue diſpoſitionis qua aliquis ꝑ habitū contrariū ſcientie male diſponi-
tur in illa ſcientia qui habitus cauſat̄ in aliquo ꝑ ſillogiſmū falſigraphuʒ
⁊ ſic nominat formam poſitiuam ſcientie contrariaʒ. Et ſimiliter dicendū
eſt de virtute ⁊ vicio.

Ar̄ Relatiua opponunt̄ relatiue. ḡ nō opponunt̄ cōtrarie. Tenet cōſe-
quentia. qꝛ tm̄ vnū vni opponit̄. Dicēdū ꝙ relatiua compant̄ ad
duo. vno mō compant̄ ad ſua correlatiua. ⁊ illis opponunt̄ relatiue. ſicvir-
tus opponit̄ vicio relatiue. Alio mō relatiua compant̄ aliq̄bus alijs ad q̄
nō referunt̄. ⁊ ſic opponunt̄ cōtrarie. vt ſciētia cōtrariat̄ ignorātie ⁊ nō ſci-
bili. Uel pōt ſic dici ꝙ relatiua capiunt̄ dupliciter. vno mō formaliter vt re-
latiua ſūt ⁊ ſic opponunt̄ relatiue. Alio mō capiunt̄ materialr̄ qn̄tū ad eoꝝ
fundamenta. ⁊ illo modo qbuſdā relatiuis cōuenit cōtrarietas. mō iſte cō-
munitates nō cōueniunt relatiuis inqn̄tū relatiua ſunt. ſed cōueniūt rela-
tiuis grā fundamentoꝝ. q̄ ſi cōtrariant̄: etiā relatiua cōtrariant̄.

Ar̄ Si habere cōtrariū nō cōuenit relatiuis inqn̄tuʒ relatiua ſunt. tunc
non deberet poni ꝓ ꝓprietate relatiuoꝝ. Dicendū negādo ꝯſeqn̄-
tiam. qꝛ relatiua ſunt minime entitatis ⁊ maxīe accn̄talitatis: qꝛ a multis
dependet. ſcʒ a cauſa efficiente. ⁊ a cauſa materiali in qua. ⁊ etiā a ſuo ter-
mino. ſcʒ correlatiuo. ⁊ ſic nō valemus venire ad cognitionē eoꝝ niſi ꝑ ſua
fundamenta ⁊ eoꝝ ꝓprietates.

Ar̄ Ubicunqȝ ē cōtrarietas ibi eſt motus vtʒ ꝑ diffinitōem cōtrarioꝝ. ſ;
in relatiuis nō eſt motus. ḡ neqȝ contrarietas. Minor ꝓbat̄. qꝛ re-
latio pōt alicui aduenire abſqȝ omi motu. Dicendū ꝙ vbi eſt cōtrarietas
ꝑ ſe ibi eſt motus. ſ; in relatōne nō eſt cōtrarietas ꝑ ſe ſ; ꝑ accidēs vt dictū
eſt. ḡ etiā in ad aliqd ſolū eſt motus ꝑ accidens.

Item relatiua ſuſcipiunt magis ⁊ minus. vt ſimile dicit̄ magis ⁊ minus ſimile: ⁊ ſilr̄ inequale. Sʒ hoc non conuenit omnibus relatiuis. Duplum enī non dicitur magis ⁊ minus duplū neqȝ triplū: neqȝ pater

Hic ꝯñr ponit ſcd̄am cōmunitatē relatiuoꝝ. ⁊ nō eſt ꝓpria ſm aliquē mo-
dū ꝓprij. qꝛ nō conuenit oībus relatiuis. nec ſolis relatiuis. vt dictū ē de
prima. quare dicit̄ cōmunitas. Et dicit relatiua ſuſcipiūt magis ⁊ min⁹. vt
ſiīe dicit̄ magis ⁊ min⁹ ſiīe. ⁊ hoc nō cōuenit relatiuis ſm eſſe relatōis. ſed
qn̄tū ad eoꝝ fundamenta. ⁊ ḡ relatiua quoꝝ fundamēta ſuſcipiunt magis
⁊ minus. illa dicunt̄ ſuſcipe magis ⁊ minus. ⁊ quoꝝ fundamenta nō ſuſci-
piunt magis ⁊ minus. illa nō dicunt̄ ſuſcipe magis ⁊ minus.

Notandū Qꝛ iſta cōmunitas. ſcʒ ſuſcipere magis ⁊ minus plu-
ribus cōuenit relatiuis q̄ prima. quia habere cōtrarī

um conuenit tm̄ relatiuis ẜm dici. ⁊ nō conuenit relatiuis ẜm esse. sed su-
scipere magis ⁊ minus conuenit aliquibus relatiuis ẜm esse ⁊ aliquibus
ẜm dici. vtȝ in exemplis in textu positis.

Ar In adaliquid non est motus. vtȝ. v. phẜcoꝝ. ergo adaliquid non susci-
pit magis ⁊ minus. Probat̄ ꝯn̄a. q2 ad om̄e illud ē motus qđ su-
scipit magis ⁊ minus. Dicendū negando ꝓbationē ipsius ꝯn̄e. q2 qualia
insensibilia. vt grāmaticū logicū suscipiūt magis ⁊ minus. ⁊ tn̄ ad ipsa nō
est motus. Uel dicendū q2 in adaliq̄d est motus materialr̄ ⁊ gr̄a fundamē-
ti. ⁊ sic etiam suscipit magis ⁊ minus.

Ar Inequale est relatio fundata in q̄ntitate: ẜ q̄ntitas non suscipit ma-
gis ⁊ minus. ergo nec inequale cuiꝰ tamen contrarium dicit textus.
Dicendū q2 q̄uis fundamentū inequalitatis. scȝ q̄ntitas nō suscipiat ma-
gis ⁊ minus intensiue. tn̄ bene suscipit magis ⁊ minus extensiue. ⁊ ergo ma-
gis debet hic capi ꝓut extēdit se ad maius. Et q̄n̄ dicit̄ equale non susci-
pit magis ⁊ minus. ergo nec inequale. Antecedēs est verū ex lr̄a. Probat̄ cō-
sequētia a sili. q2 sicut inequale est fundatū in q̄ntitate. ita etiam equale.
Dicendū q2 nō est sil̄e in oībus. Et ratio dissimilitudinis est. quia equali-
tas fundat̄ sup eandem q̄ntitatē specificam. ⁊ sic solum fit vno modo. ẜ su-
sceptio magis fit p additionē p quā fit inequale. ẜ inequale fundat̄ sup di-
uersitatē q̄ntitatis. q2 p maiorē additionē aliquid fit alteri multis modis
inequale. ⁊ sic potest suscipe magis ⁊ minus.

Ar Illud quod cosistit in indiuisibili non suscipit magis ⁊ minus. sed
omne relatiuū consistit in indiuisibili. ergo nullū relatiuū suscipit
magis ⁊ minus. Minor ptȝ. quia relatiuū est minime entitatis. sed mini-
mo repugnat diuisibitas. ergo ⁊c̄. Dicendū q2 relatiuū consistere in indi-
uisibili intelligit̄ dupliciter. vno modo in esse relatōis ⁊ in q̄ntum dicit re-
respectū ad suū correlatiuū. ⁊ sic verū est ⁊ tūc nō suscipit magis neq3 mi-
nus. Alio modo in q̄ntū capit̄ materialr̄ gr̄a fundamēti relatōis. ⁊ sic rela-
tiuū est diuisibile ⁊ suscipit magis ⁊ minus.

Item relatiua dicunt̄ ad conuertentiam. vt pater fi- lij pater. filius patris filius.

Positis supra duabꝰ cōitatibꝰ relatioꝝ. q̄ nō sūt aliq̄ mō ipis ꝓpria. Hic
ꝯn̄r ponit duas ipoꝝ ꝓprietates. Prima est q2 relatiua dicunt̄ ad cōuertē-
tiā. Et pōt ista ꝓprietas exp ꝯni duplr̄. vno mō sic. relatiua dicunt̄ ad cōuer-
tentiā. i. bene valet arguēdo ab exn̄tia vniꝰ ad exn̄tiā alterius. vt si pater ē
filius est. ⁊ si filius ē pater ē ⁊c̄. Et h° mō nō debet exponi. q2 al's nō esset ꝓ-
pria q̄rto mō. Cōuertētia eīm vt sic nō cōuenit relatiuis solis. ẜ eti ā multis
alijs scȝ terminis absolutis. Alio mō exponit̄ ista ꝓprietas sic. relatiua di-
cunt̄ ad cōuertētiam. i. pn̄t verificari de seipis cū obliquis suoꝝ correlati-
uoꝝ. vt pater filij pater. Et dicit̄ cū obliquis. q2 nunq3 fit relatio in recto.
⁊ ista expositio est melior q3 prima. ⁊ sic est ꝓpriū quarto mō relatiuis dici
ad cōuertentiam: q2 cōuenit oībus relatiuis solis ⁊ sp. q2 cōuenit tam rela-
tiuis ẜm esse q3 ẜm dici. ⁊ si adaliquid capiat̄ ꝓ relatiuis ẜm esse. tunc est
ipsis ꝓpria secundo modo.

Q̄r Quid sit dici ad cōuertentiā. Dicendū ꝙ est relatiuū referri ad suū correlatiuū sub habitudine alicuiꝰ obliqui casus. ⁊ econtra. vt pater filij pater. ⁊ filius patris filius. Aut est mutua correlatio relatiui ad suū correlatiuū sub debita appellatione ⁊ debito casu. Uel est aliqua referri inter se ꝫm mutuam dependētiam sub habitudine casuali ⁊ ꝑ hoc differt a cōuersione ꝓpositionū ⁊ a cōuertibilitate ꝓpriarū passionū.

Ar̄ Remus ⁊ caput sunt relatiua. ⁊ tn̄ nō dicunt̄ ad cōuertētiā. q᷑ sunt alique naues remus nō habētes. ⁊ silr̄ sūt aliq̄ aīalia capita nō habentia. Dicendū ꝙ relatiua dicunt̄ ad cōuertētiā qn̄ bn̄ assignant̄ ⁊ sub debita applicatione. Un̄ remus est relatiuū ⁊ suū correlatiuū nō est nauis. sed res remita. vt remus rei remite remus. ⁊ res remita remo res remita. Et etiā caput est relatiuū. ⁊ aīal nō est suū correlatiuum sed capitatū vt caput capitati caput. ⁊ sic dicunt̄ ad cōuertentiam. Et ergo dicit Arestoteles circa illam ꝓprietatē ꝙ si nō sint nomina imposita. tunc licitum est fingere id est debita nomina inuenire.

Ar̄ Assignando relatiuis sua correlatiā adhuc nō dicunt̄ ad cōuertentiam. Assumptū ꝓbat̄. q᷑ scibile est correlatiuū scientie. ⁊ tn̄ posito scibili nō ponit̄ scientia. etiā nō oportet ꝙ si sensibile sit ꝙ etiam tunc sensus sit. Dicendū ꝙ scibile capit̄ dupliciter. vno modo materialiter pro illo scʒ quod est scibile. et ꝓut habet istam naturam in se ꝙ potest sciri. ⁊ sic posito scibili non oportet scientiam poni. Et similiter sensibile capitur dupliciter. vno modo materialiter ꝓ illo quod habet istam naturā in se ꝙ potest sentiri. ⁊ sic posito sensibili non oportet poni sensum. Alio modo capiunt̄ formaliter. scʒ ꝑ formali ⁊ actuali respectu quem dicit scientia ⁊ sensꝰ. ⁊ tunc dicunt̄ ad cōuertentiam.

Ar̄ Ista ꝓprietas cōuenit subiectis ⁊ ꝓprijs passionibus. ergo non est ꝓpria quarto modo relatiuis. Antecedens probatur. quia cōuenit homini ⁊ risibili. quia bene sequit̄ si risibile est homo est. ⁊ si homo est risibile est quod est dici ad conuertentiam. Dicendum ꝙ conuertentia capitur dupliciter. vno modo pro quacunqȝ illatione vnius ex alio ꝫm subsistendi consequentiam. ⁊ illo modo cōuertentia conuenit multis alijs a relatiuis. ⁊ sic ista ꝓprietas non est ꝓpria quarto modo. Alio modo capitur vt dicit subsistendi cōsequentiam ⁊ cū hoc mutuā dependentiam relatiui ⁊ correlatiui in obliquo casu. ⁊ illo modo non conuenit ꝓprie passioni neqȝ subiecto. vt non possum dicere homo est risibilis homo. risibile hominis risibile. Unde est differentia inter conuertentiā. cōuertibilitatē ⁊ conuersionem. Nam cōuertentia ꝓprie sumpta est passio relatiuorū. conuertibilitas est passio terminoꝝ conuertibilium. ⁊ termini cōuertibiles sunt q̄ mutuo ⁊ conuertibiliter de se inuicem verificant̄. vt subiectum ⁊ sua propria passio. Sed conuersio est mutatio subiecti in predicatum ⁊ econtra. ⁊ sic est passio ꝓpositionū. de qua dictū est in primo tractatu.

Item relatiua sunt simul natura: simul em̄ natura sꝫ duplum ⁊ dimidium: pater ⁊ filius

Hic ꝓhr̄ determinat de scd̄a ꝓprietate adaliq̄d dicens ꝙ relatiua sunt sīl'

natura.i.naturali intelligentia.sic q intellecto vno intelligit reliquum.&
econtra. Nō ꝓprietatis est.qr ea que posita se ponūt & perempta se perimunt.
sunt simul natura.ſ relatiua sunt hmōi.vt dicit vnū correlarium.ergo &c.
Et est ista ꝓprietas ꝓpria quarto modo.qr cōuenit oībus solis & sp relati-
uis.Etiam vt dicit augustin⁹. Illa sunt simul natura quoꝝ est idem ortus
& occasus.ſ relatiua sunt hmōi.ergo &c.

Ar Scibile & scientia sunt relatiua.& tñ nō sunt sil natura. Scōa ps pz
qr scibile ē prius scientia cū possit eē scibile cui⁹ scientia nō est īuē-
ta. etiā destructa scientia nō oportet scibile destrui. Dicendū q scibile et
scientia capiunt dupliciter.vno modo materialr vt dictū est in prima ꝓpri
etate.& sic nō sunt sil natura.qr multa sunt scibilia quoꝝ scientie nō sunt ī
uente.vt dicit Aresto.& est exemplū de q̄dratura circuli. Alio mō formalir
inq̄ntū vnū dicit actualē respectū ad alterū.& sic sunt sil natura. Pro de-
claratōne isti⁹ solutionis cōsiderandū q ypocras Brisso & Antiphon puta
bant se hr̄e scientiā de q̄dratura circuli. Brisso ꝓbauit p talē demōstratio-
nē. Linee ducte ab eodē pūcto ad idē pūctū sunt eq̄les.ſ contingit lineas
duci in q̄dratura circuli ab eodē pūcto ad idē pūctum.g linee in q̄dratura
circuli sunt eq̄les.qd̄ est de ipsa hr̄e scientiā. Sed aresto.dicit cōtra Brisso
nē.qr ipse arguit argumentū qd̄ nō intellexit.qr si scribat circulus q tan-
gat angulos quadrati.tūc circulus excedit q̄dratū.& sic circulus ē maior
q̄drato. Sed ypocras sic arguit.vbicūq est dare mai⁹ & minus ibi est dare
equale.ſ cōtingit dare circulū maiorē q̄drato: & circulū minorē.g cōtingit
dare eq̄le. Ista demōstratio nō valet.qr demōstratio debet ꝓcedere ex pro
prijs.vtz p Posterioꝝ.ſ istud argumentū ꝓcedit ex cōibus.qr pōt appli-
cari continuis & discretis. Antiphon aūt sic arguebat.& fuit argumentuz
pessimū.q deberet depingi vna figura circularis & alia q̄drāgularis.si tūc
circulus esset maior q̄drato.tūc deberet aliq̄d apponi ad q̄dratū.vel debe
ret aliquid deponi de circulo vl econtra.si quadratū esset maius circulo tūc
d̄beret aliq̄d apponi circulo.vel aliq̄d deponi de q̄drato.& qr nō cōtingit
ꝓcedere in infinitū in tali diuisione.g tandem deuenit ad equalitatem q̄
drati. Sed hoc argumentū non valet:qr arguebat cōtra principiū geome
trie.quod est q oīe continuū est diuisibile in infinitū.ſ ptes linee sūt cō-
tinue.igit &c. Et sic Antiphon negauit prima principia quare dicit Arest.
q contra eum nō est disputandū. Et sic pz q de quadratura circuli nō fu-
it tpe Aresto.inuēta scientia: Et sic ꝓcedit ꝓbatio argumenti precedentis:
q aliquod est scibile cui⁹ scientia non est inuenta: & hoc loquendo de sciē
tia & scibili materialiter. Et sic suo modo dicendum est de sensu & sensibi-
li & de causa & causato.

Ar Pater & fili⁹ sunt relatiua & tñ nō sunt simul natura. Scōa ps as-
sumpti ꝓbat.qr generans ē ante genitū ſm naturā.ſ pr̄ est gene-
rās filiū.g ſm naturā precedit filiū. Dicendū q pr̄ capit dupliciter. vno
modo materialr p subiecto paternitatis.& sic ille qui generat est ante geni
tū. Alio mō formalr p respectu existēte in eo.q̄ est pr̄.& talis respect⁹ est simil
natura cū filio.& sic capit in illo sophismate cū dicit pater nō ē senior filio
vel pater & fili⁹ sūt eiusdē etatis. Et qn̄ dicit p̄us & posteri⁹ sunt relatiua &
tñ nō sunt simul natura, Dōm ſm aliq̄s q illa ꝓprietas nō hz veritatem im

terminis ampliatiuis. Meli⁹ tñ dicendū ē. q̈ prius ⁊ posteri⁹ capiunt du-
pliciť. vno⁹ formalr̄ et ꝑ suo ꝓcato. ⁊ sic sūt silr̄ nā. Alio mō ꝑ denoīato siue
fundamētalr̄. ⁊ sic nō sūt sil' natura. neq̧ sūt relatiua.

Ar̄ Quecūq̧ sic se habēt q̈ vnū ponit in diffinitōe alteri⁹. illa duo nō sūt simul natura. ß correlatiuū ponit in diffinitione relatiui. ğ non sunt simul natura. Maior ꝓbať. q꞉ diffinitio natura p̄cedere debet diffinitum. Dicendū ad minorem q̈ relatiua pñt triplr̄ cōsiderari. vno mō oīno materialr̄ ꝑ suis fundamentis in rōne cause ⁊ effectus. sic vnū est p̄us alio tp̄e ⁊ natura. Scdo mō cōsideranť in rōne mutue dependentie. ⁊ sic cū qđlibet potest dependentiā alteri⁹ determinare debet intelligi dictū Porphirij. q̈ in vtrisq̧ vtrorūq̧ oportet rōibus vti. vt pater filij pater. Ibi filij est correlatiuū. ⁊ filius p̄ris filius. ibi fili⁹ ē relatiuū ⁊ pater correlatiuū. ⁊ sic q̄dlibet potest poni in diffinitōe alteri⁹. Tercio ꝯsideranť in rōne relatōis .i. ꝓm q̈ in vnoq̧ extremo est respectus quo referť ad respectum qui est in alio. ⁊ sic sunt simul natura. ⁊ vnū nō diffiniť ꝑ reliquū. quia vnum nō est prius neq̧ notius altero.

Item relatiua posita se ponunt ⁊ pempta se ꝑimūt vt si duplū est dimidiū est. ⁊ ecōtra. ⁊ si duplū nō est dimidium nō est: ⁊ ecōtra.

Hic poīt p̄mū correlariū. ⁊ est q̈ relatiua posita se ponūt: ⁊ pempta se ꝑimunt. ⁊ sequiť ex ista scđa ꝓprietate que dixit q̈ relatiua sunt simul natura ⁊ ergo posito vno poniť ⁊ reliquū. ⁊ corrupto vno corrumpiť ⁊ reliquū. vt posito patre poniť filius. ⁊ econtra.

Ar̄ Vnū oppositorum non ponit reliquū. sed remouet ip̄m. sed relatiuū opponit suo correlatiuo. ğ relatiuū non ponit correlatiuū. Dicendū q̈ vnū oppositorum non ponit reliquum in absolutis ß bene in respectiuis. ⁊ hoc in diuersis subiectis.

Ar̄ Corrupto relatiuo nō oportet corrumpi correlatiuū. ğ male diciť q̈ relatiua posita se ponūt ⁊ pempta se ꝑimūt. Antecedēs ꝓbať. q꞉ qequid corrumpiť a suo cōtrario corrumpiť vel a subiecto aut a causa. ß relatiuū non est contrariū aut subiectū vel causa correlatiui. Dicendū q̈ sicut se hñt d̄ře cōstitutiue ad speciē cōstitutā. sic ꝑ circūlocutionē se habet correlatiuū ad relatiuū. ⁊ econtra. sed ad corruptionem d̄ře sequiť corruptio speciei. sicut ad corruptionē rōnalis sequiť corruptio hominis. ergo etiā ꝑempto correlatiuo ꝑimiť relatiuū. quia in diffinitione relatiui poniť correlatiuū loco d̄ře nobis incognite.

Ar̄ Mortuo patre adhuc potest manere filius. ğ correlatiuū istud ē falsum. Dicendum q̈ licet filius materialiter manet: tamē ille respectus quem dicit vt filius est formaliter nō manet. Et qñ replicať. Ille respectus potest manere in matre. q꞉ q̄diu mater viuit adhuc vocať filius. Dicendū q̈ pater nō debet hic capi ꝓut distinguiť cōtra matrē. ⁊ similiť filius ꝓut distinguiť cōtra filiam. ⁊ ergo ad hoc q̈ fili⁹ corrumpať oportꝫ q̈ mater ⁊ pater sil' corrūpanť. ⁊ ad hoc q̈ pater corrumpať requiriť corruptio filij ⁊ filie. q꞉ altero eoꝝ manēte saluať paternitas. Sed diceret aliquis q̈ relatiua posita se ponunt ⁊ pempta se ꝑimunt. ğ corrupto filio. tñ.

corrumpitur et pater. Dicendū q̄ pater refert̄ ad filiū in cōmuni et nō in speciali ad hūc vel ad illū. q2 pater vnica relatione refert̄ ad multos filios. Et causa est: q2 paternitas est in patre sicut in subiecto. et in filio sicut in termino. si ergo paternitas multiplicaret̄ in habente plures filios tūc essent plures paternitates tm̄ numero differētes in codē subiecto: qd̄ est impossibile. Sed Scotus tenet oppositū cui⁹ fundamentū est. q̄ duo accidentia respectiua tm̄ numero differentia et distincta ex pte terminoꝝ possunt esse in eodem subiecto. et sic ponit in xp̄o duas filiatōnes esse. vnā sc3 eternam. et aliam tpalem. sed eius fundamentū presupponit falsum. q2 vnitas relationis vel ei⁹ pluralitas nō attendit̄ precise ɓm terminos. ɓ etiā ɓm causā vel subiectū. Et ratio est quia si attenderet̄ ɓm terminos q̄libet homo haberet duas filiationes. vnam sc3 qua refert̄ ad patrem. et alia qua refert̄ ad matrem. vt optime declarat sctūs Tho. in. iij. pte.

Ar Multiplicato vno oppositoꝝ multiplicat̄ et reliquū. ǵ multiplicatis filijs etiā multiplicat̄ paternitas. Dicendū q̄ multiplicato vno oppositoꝝ quo ad significationē multiplicat̄ et reliquū. ɓ non quo ad supposita. Et si dicat̄. ꝑ primā actiuā generationē acquirit̄ paternitas vna. ergo etiā ꝑ scd̄am et terciā generatōnes. cū non sint minoris virtutis. Dicendū q̄ verū est si subiectū esset capax. et ergo nō ē defectus ex pte generationis. ɓ ex eo q̄ plura accidētia tm̄ numero dı̄a nō possunt esse in codē subiecto: vt pt3 septimo Metaphi. Cui⁹ rō est q2 accñs capit numeꝝ a suo subiecto. cum ergo subiectum sit vnū numero nō possunt plura accidētia ı̄ tali subiecto esse numero distincta. Al's em̄ esset vnū accidens numero. vt supponit̄ et non vnū quod implicat.

Item alia diffinitio relatiuorū est. Adaliq̄d sunt q̄bus hocipm̄ esse quod sunt est ad aliud quodāmodo se habere. et hec diffinitio est ꝓpria relatiuoꝝ ɓm esse.

Postq̄ȝ petrus hysp. posuit ꝓprietates ip̄ius adaliq̄d. et sitr̄ posuit diffinitionē vnā ɓm quā adaliq̄d sumit̄ cōiter vt se extēdit ad relatiua ɓm eē et ɓm dici. Hic pn̄r ponit aliā diffinitōem ip̄i⁹ adaliq̄d sp̄ealr̄ accepti. vt solū extēdit se ad relatiua ɓm esse. q̄ est ꝓpria diffinitio ip̄i⁹ adaliquid. put ē distinctū p̄nt aūb alijs p̄ntis. Et dat̄ ista diffinitio ab Aresto. ad corrigendū diffinitionē positam a Platone. q2 ɓm Philoso. ꝑ Ethicoꝝ posterioris sp est corrigere dicta p̄cedentiū et apponere qd̄ deficit. Dicit ǵ. adaliq̄d sunt q̄bus hocip̄m esse qd̄ sunt est ad aliud q̄dāmodo se hr̄e. et exponit̄ quodāmodo. i. quodā speciali modo. vel habitudine speciali. q2 relatiuū3 habet specialem habitudinem ad correlatiuū.

Notandū Q2 tres cōditōnes requirunt̄ ad relationē realē p̄dicamentalē. vel adhoc q̄ aliq̄d sit relatiuū ɓm esse. prima conditio est. q̄ extrema debent esse eiusdē ordinis. et ergo creator et creatura nō sunt vera relatiua ɓm esse. q2 creator non habet realē dependentiam ad creaturā. l3 bene econtra. Scd̄a cōditio est q̄ extrema sint realia et ergo gen⁹ et sp̄es nō sūt vera relatiua. q2 sunt scd̄e intētōes et entia rōnis Tercia cōditio est q̄ illa extrema sint realiter distincta. et ǵ relatio eiusdē ad idē non est relatio realis, q2 idem nō distinguit̄ realiter a seipso.

Ar. Ista diffinitio adaliquid cõuenit oĩbus accidẽtibus. ꝗ nõ cõuenit solis relatiuis ꝭm esse. Antecedẽs ꝓbat᷑. qꝛ oĩa accidentia ꝭm hoc ipm qd̕ sunt ad aliud se habent. qꝛ habẽt se ad subiectũ. Dicendũ ꝙ accidentia habent bene esse in alio. ꝭ nõ hñt esse ad aliud. ⁊ ꝗ accidentia excludunt᷑ ꝑ hoc qd̕ dicit᷑ in diffinitione ista ad aliud. qꝛ ly ad dicit dependentiam. ⁊ aliud dicit terminũ ad quẽ illius dependentie. ⁊ sic relatiuum habꝫ dependentiam ad terminũ ad quem scꝫ ad correlatiuũ.

Ar. Ista diffinitio cõuenit relatis ꝭm dici. ꝗ non ẽ bona. Añs ꝓbat᷑. qꝛ esse relatiuoꝝ ꝭm dici est q̇dãmodo se hr̃e ad aliud. vt esse capitis ẽ q̇dãmodo se hr̃e ad capitatũ. Dicẽdũ ꝙ lꝫ in relatiuo ꝭm dici esse minus ꝑncipale qd̕ cõnotat vel ꝭcat sit q̇dãmodo se hr̃e ad aliud. nõ tñ esse ꝑncipale ⁊ ꝓpriũ. qꝛ illud ẽ absolutũ. Et ꝑ hoc excludunt᷑ sex vltima ꝑdicamẽta a nã illi⁹ ꝑdicamẽti. qꝛ non sunt essentialr̃ respectiua. sic᷑ false imaginat᷑ Scotus. ⁊ distinguit de duplici respectu. scꝫ intrinseco ⁊ extrinseco.

Ar. Ista diffinitio cõuenit scd̕is intẽtõibus. s. gñis ⁊ spẽi ⁊ alijs que nõ sũt isti⁹ ꝑdicamẽti. ꝗ nõ est bona. Añs scd̕e ꝑtis ꝓbat᷑. qꝛ sũt entia rõnis que nõ sunt in ꝑdicamento. Dicendũ ꝙ scd̕e intẽtiones excludũt᷑ a diffinitõe ꝑ hoc qd̕ dicit᷑ esse. qꝛ esse dꝫ hic capi ꝓ esse reali.

Ar. Adaliq̇d in gñe gñalissimo est adaliq̇d. ⁊ tñ diffinitio sibi nõ cõuenit. Probat᷑. qꝛ ei⁹ esse nõ est ad aliud q̇dãmodo se hr̃e. exq̇ nõ hꝫ correlatiuũ ad qd̕ se habeat. Dicendum ꝙ licet nõ habeat correlatiũ ad qd̕ dicit habitudinẽ tñ bene habet terminũ. ⁊ sic esse ipsius est ad illũ terminũ se hr̃e. Uel dicendũ ꝙ adaliq̇d in genere generalissimo refert᷑ ad seipsum sicut ad correlatiuũ.

Ar. Equalitas est relatio realis. ergo etiã ydemptitas qd̕ ẽ cõtra notabile supius positũ. Tenet ꝯña a sili. qꝛ sicut eadẽ q̄titas facit equalitatẽ. ita idem in sb̃a facit idemptitatẽ. Dicendũ ꝙ nõ est simile. qꝛ equalitas req̇rit duo extrema abinuicẽ realiter distincta. qꝛ nihil est sibijpsi eq̄le. sed idemptitas non requirit duo extrema. quia fundat᷑ supra seipsam. ⁊ maxime idemptitas numeralis.

Itẽ ꝓpriũ est r̃latiuoꝝ: ꝙ siq̇s diffinite nouerit vnũ relatiuoꝝ: diffinite noscet ⁊ reliquũ: vt si diffinite nouerit q̇s q̇d sit duplũ: diffinite noscet id cui⁹ ẽ duplũ Necesse est eñi in vtroꝝũqꝫ rõnibus vtrisqꝫ vti.

Hic ꝯñr ex diffinitione ĩmediate posita infert scd̕m correlarium dicens. Qꝛ si q̇s diffinite nouerit vnũ relatiuoꝝ diffinite noscit ⁊ reliquuꝫ. Et rõ istius correlarij est. qꝛ vnumqd̕qꝫ debet diffiniri ꝭm qd̕ habet esse. sed totũ esse relatiui est ad aliud. scꝫ ad correlatiuũ vel ad terminũ vt dicit diffinitio precedens. ergo ꝑ illud debet diffiniri. Secũdo ꝓbat᷑. quia impossibile est intelligere aliquã habitudinem vel respectũ ad aliud nisi cognoscat᷑ illud ad quod est habitudo vel respectus. sed totum esse relatiui est habitudo vel respectus ad correlatiuum. ergo ꝑ illud habet cognosci ⁊ diffiniri. quare dicit autor in textu ꝙ necesse est in vtroꝝumqꝫ rõnibus vtrisqꝫ vti

qd̄ sic debz ꝯstrui. est necesse. i. necessariū. vti rōib⁹. i. diffinitōib⁹. vtrorūq; . i. relatiuoꝝ ꝛ correlatiuorū. vtrisq;. i. relatiuo ꝛ correlatiuo. Id est relatiuum debet diffiniri ꝑ correlatiuū. ꝛ econtra.

Ar Unūqd̄q; habet cognosci ſm q̄ hz esse. ſ relatiuū nō hz esse ꝑ suuz correlatiuū. ꝙ ꝑ ip̄m nō debet cognosci seu diffiniri. Et cōfirmat. qꝛ vnaquecq; spēs hz diffiniri ꝑ ꝓpriū gen⁹ ꝛ ꝓpriā dr̄iam. ꝙ relatiuū nō debet diffiniri ꝑ suū correlatiuū vel terminū. Dicendū ad minorē. ꝗuis relatiuum nō habeat esse intrinsecū ꝛ formale ꝑ suū correlatiuū. hz tñ depēdentiā ad ip̄m. mō aliqͩ nedū hz diffiniri ꝑ formale esse ꝛ intrinsecū. ſ etiaz ꝑ depēdētiā. qñ formale ꝛ intrinsecū principiū ē ignotū. Et qñ dicit. vnūquodq; dz diffiniri ꝑ intrinseca ip̄i⁹ diffiniti. ſ correlatiuū est extrinsecū relatiuo. ꝙ ꝛc̄. Dicendū q̄ correlatīm ē extrinsecū relatiuo ꝛ ecōtra. nec vnū ponit in diffinitōe alteri⁹ ꝑ modū intrinseci: ſ solū loco dr̄e cui non est nomē impositū. Et ꝑ hoc etiā ptz solutio ad cōfirmationem.

Ar Si relatīm diffiniret ꝑ suū correlatiuū ꝛ ecōtra. tūc esset circulus q̄ est ꝓhibitus. vtz ꝑ Posterioꝝ. Dicendū q̄ circulus est ꝓhibit⁹ ī absolutis. ſ bñ pōt fieri in respectiuis. modo relatiuū dicit r̄spectū ad suū correlatiuū. Et rō q̄re circulus est ꝓhibitus in absolutis ē. qꝛ diffinitio debet dari ꝑ priora ꝛ notiora. si ꝙ diffiniret vnū absolutū ꝑ aliud ꝛ econtra. tūc esset idē notius ꝛ ignoti⁹ respectu eiusdē. qd̄ est impossibile.

Ar Unū oppositoꝝ nō pōt diffiniri ꝑ aliud. ſ relatīm ꝛ correlatiuū opponunt. ꝙ vnū nō pōt diffiniri ꝑ aliud. Dicendū q̄ vnū oppositorū nō pōt poni in diffinitōne alteri⁹ q̄si de essentia ei⁹ exñs. ſ bñ tanq̄ terminus depēdētie ei⁹. ꝛ sic correlatiuū ponit in diffinitōne relatiui. non vt sit dr̄a relatiui. ſ q̄si explicās terminū depēdētie ip̄i⁹ relati. qꝛ ponit ad circūloquēdū ꝓpriā dr̄am nobis ignotā. Et qñ dicit duplū ꝛ dimidiū sūt relatiua. ꝛ tñ nō diffiniunt ꝑ se inuicē. ꝙ ꝛc̄. Scd̄a ꝑs ptz in istis diffinitōib⁹ duplū est ꝓportio duoꝝ ad vnū. ꝛ dimidiū est ꝓportio vni⁹ ad duo. Dicēdū q̄ lz ibi nō ponat expr̄sse correlatiuū tñ bñ implicite. qd̄ sufficit.

Qr Utrū relatio sit in vtroq; extremoꝝ tanq̄ in subiecto. Dicēdū q̄ nō. ſ est in vno tanq̄ in subiecto inhesiōis. ꝛ ē in alio tanq̄ in termino depēdentie. vt paternitas est in substantia pr̄is tanq̄ in subiecto. ꝛ in filio tanq̄ in termino depēdentie. ꝛ ꝙ potius dicit esse ad filiū q̄ in filio. sed filiatio est accidens in filio ad patrem.

Ar Mediū nō est plus in vno extremo q̄ in alio. ſ quelibet relatio est quoddā mediū inter fundamentū ꝛ terminū tanq̄ extrema. ꝙ relatiuū nō subiectat in altero tm̄: ſ in vtrisq; sil' sumptis. Dicendum q̄ duplex est mediū. scz distātie. ꝛ illud nō est plus in vno q̄ in alio. Aliud ē mediū habitudis ꝛ respectus siue cōꝑatōnis. ꝛ tale est plus in vno q̄ in alio sicut paternitas est in patre subiectiue ꝛ non in filio.

Ualitas est ſm quā q̄les esse dicimur: vt ſm albedinem dicimur albi: ꝛ ſm colorem colorati. ꝛ ſm iusticiam iusti.

Postq̄ Pe. hys. determinauit de p̄nto q̄ztitatis ꝛ relatōis. hic p̄ñr determinat de quarto p̄nto. s. q̄litat̄. Et rō ordinis q̄re ad aliqͩ p̄cedit q̄lita

tē est sup̄ius dicta. q2 relatio est minime entitatis ꝛ maxīe accidētalitatis. ꝛ sic maxīe repugnat sb̄e. ꝫ p̄dicamēta debēt ordinari ſm maiorē repugnā tiā. q2 opposita iux̄ se posita magis elucescūt. ꝗ ꝛc̄. Et q̄litas p̄cedit actōez q2 cā ē an̄ effectū: ꝫ q̄litas ē cā actōis. ꝗ ꝛc̄. Primo ꝗ diffinit q̄litatē dicēs. Qualitas ē ſm quā q̄les esse dicimur. sic̄ ſm albedinē dicimur albi. q̄i formaliter p̄ticipātes ea re q̄ dicit̄ albedo. ꝛ silr̄ ſm colorē dicimur colorati.

Ar Causa ē an̄ effectū ꝫ q̄litas ē cā relatōis. ꝗ deberet p̄cedere eā. Etiā absolutū ē an̄ respectiū. ꝫ q̄litas ē aliqd̄ absolutū. ꝛ adaliq̄d est respectiū. ꝗ ꝛc̄. Dicēdū ꝙ duplex ē ordo. sc3 nature ꝛ discipline. ordine nature cā ē an̄ effectū ꝛ absolutū ē an̄ respectiuū. ꝛ sic q̄litas deberet p̄cedere relationē. ꝫ ordine discipline siue q̄ ad nos adaliq̄d p̄cedit q̄litatē. ꝛ ponitur adaliq̄d inter sua fundamēta. sc3 int̄ q̄ntitatē ꝛ q̄litatem.

Qr Utrū q̄litas sit p̄dicamētū ab alijs distinctū. Dōm ꝙ sic. ꝛ ꝙ sit p̄dicamētū p3. q2 ē gen⁹ gn̄alissimū hn̄s sb̄ se sp̄ēs sp̄ēalissimas sb̄alternas ꝛ indiuidua. Et ꝙ sit distinctū p̄ntū p3. q2 h3 distinctū modū p̄ndi de prima sb̄a. q2 de ipa p̄dicat̄ ī q̄le accn̄tale qd̄ nulli alteri cōuenit.

Ar Oīa alia p̄nta accn̄tis p̄nt̄ ī quale. q2 nō in q̄d. ꝗ ī quale nō est p̄prius modus p̄ndi qualitatꝰ. Dicēdum ꝙ q̄le accipit̄ duplr̄. vno mō gn̄alr̄ put solū distinguit̄ ꝯ q̄d. ꝛ sic oīa alia p̄nta p̄nt̄ ī quale. i. accn̄taliter Alio mō capit̄ sp̄ēalr̄ p illo qd̄ simplr̄ ꝛ sine addito denoīat sb̄am qualē. ꝛ sic sola qualitas p̄t̄ ī quale. Ul̄ dōm ꝙ q̄le int̄rogatiū q̄rit duplr̄. vno mō vt idē ſcat cū illo cōplexo q̄ accn̄te ē informatū. ꝛ sic qdl̄ib3 accn̄s p̄t̄ ī q̄le Alio⁰ vt ſt idē cū illo cōplexo q̄ q̄litate ē iformatū. ꝛ sic q̄litas sola p̄t̄ ī q̄le Et p h̄ soluit̄ argumētū. ſm actōez ꝛ passiōez dicimur accn̄talr̄ quales. ꝗ diffō cōuenit actiōi ꝛ passiōi. Dicēdū ꝙ quale nō capit̄ h̄ vt idē ē qd̄ accn̄te informatū. sed vt est idē quod informatū qualitate.

Ar Nullū eq̄uocū ē p̄ntū. ꝫ q̄litas ē eq̄uocū. ꝗ ꝛc̄. Minor p3. q2 qualitas ē de numero illoꝝ q̄ ml̄tiplr̄ dicunt̄ vt dicit phs. ꝛ illud qd̄ multiplr̄ dicit̄ ē eq̄uocū. Dicendū ꝙ aliq̄d dicit̄ eē de numero illoꝝ q̄ ml̄tiplr̄ dicunt̄ duplr̄ vno mō q̄ ad supposita, s. q2 habet ml̄tas sp̄ēs. ꝛ sic qualitas est d̄ numero eoꝝ que ml̄tiplr̄ dicunt̄. nec ē tale eq̄uocū. Alio mō q̄ ad ſcata. ꝛ sic illud ē eq̄uocū qd̄ est de numero eoꝝ que ml̄tiplr̄ dicunt̄.

Ar Utrū qualitatꝰ diffinitio sit sufficiēter posita. Dicēdū ꝙ sic. ꝛ ī ea sb̄intelligit̄ forma accn̄talis ad excludēdū errores aliq̄ꝝ q̄ volunt d̄r̄as substātiales ī. isto p̄nto reponi. Et l3 ipa forma accn̄talis nō sit gen⁹ ad qualitatē. eo ꝙ qualitatꝰ nullū est gen⁹ tn̄ loco gn̄is ponit̄. ꝛ dat̄ intelligi p illud relatiū quā. Et ponit̄ ſm quā quales esse dicimur ad d̄r̄am aliorū p̄dicamētoꝝ. q̄ꝝ nullū p̄t̄ in quale simplr̄. qd̄ dicit̄ denoīatiue a qualitate p̄dicamētali. Et illa prepositio ſm d3 dicere circūstātiā cause formalꝰ. Sic ꝗ intelligēda est diffinitio p̄ns. qualitas ē forma accn̄talis. ſm quam formā nos substantie dicimur. i. denoīamur formalr̄ quales simplr̄.

Ar Nullū p̄ntū pōt diffiniri. ꝫ q̄litas ē p̄ntū. ꝗ male diffinit̄. Dicēdū ꝙ nullū p̄dicamētū pōt diffiniri diffinitōe q̄dditatiua ꝛ eēntiali. tn̄ bn̄ diffinitōne descriptiua. S3 dicēs. sicut se h3 q̄ntitas ad sua inferiora. ita se h3 qualitas ad sua. ꝫ q̄ntitas nō describit̄. ꝫ p diuidit̄. ꝗ qualitas nō debet primo describi ꝫ debet prius diuidi. Dicendū ꝙ nō est silē q̄ ad oīa

quia q̄titas in ordine ad continuā ꝛ discretā habet se analogice. ſ qualitas non. qꝛ habet se vniuoce ad spēs qualitatis. sic ipa ꝑ describit᷑. Etiam qualitas habet vnū distinctū modū p̄dicandi de prima sb̄a. qui est p̄dicari in quale. ꝑ quem describit᷑.

Ar Ista diffinitio cōuenit alteri a diffinito. qꝛ cōuenit dr̄e sb̄ali. nā ſm eā dicimur quales. vt ſm rōnalitatē dicimur rōnales. ḡ nō est bona. Dicendū ꝙ sb̄ales dr̄e excludunt᷑ ꝑ illā ꝑticulā ſm quā. qꝛ quā refert formā accn̄talē. ſ dr̄e sb̄ales nō sūt forme accn̄tales. Etiā excludunt᷑ ꝑ illā ꝑticulā dicimur. qꝛ dicimur valet tātū sicut denoīamur. iā nō denoīamur rōales sed sum⁹ rōnales. Sed diceres illa diffinitio debet cōuenire omi qualitati ſ dr̄a sb̄alis ē qualitas: ḡ debet ei cōuenire. Minor ꝑtȝ ꝑ Porphiriū. q̄ dicit hō differt ab eq̄ rōnali qualitate. Dicēdū ꝙ Porphiri⁹ nō vult dicere ꝙ dr̄a sb̄alis. scȝ rōnale sit vera qualitas. ſ ꝙ habeat modū qualitatis. Vel dicit᷑ ꝙ duplex ē qualitas. s. eēntialis ꝛ accn̄talis. mō rōnale ē bn̄ q̄litas eēntial᷑ ſ nō accn̄talis q̄ hic diffinit᷑. ꝛ hȝ ꝓ gn̄e formā accn̄talem.

Ar Prius nō dȝ diffiniri ꝑ posteri⁹. ſ q̄litas ē prior q̄li. ḡ ꝛc̄. Dicendū ꝙ lȝ qualitas sit prior ſm nām rei. sicut q̄ōlibet abstractuȝ pri⁹ est suo cōcreto nō tn̄ ē ꝓus q̄ ad nos. ſ ista diffinitio dat᷑ ꝺ qualitate q̄ ad nos ꝛ ḡ sufficit ꝙ quale sit nob̄ noti⁹. Et rō q̄re q̄litas ē prior ſm nām q̄ȝ quale est. qꝛ abstractū est cā formalis sui cōcreti. ſ cā ſm nām ē ante suū effectuȝ. Sed rō q̄re quale ē pri⁹ q̄ȝ q̄litas q̄ ad nos ē. qꝛ cōcretū est cōpositius. ſȝ cōpositiora sunt nobis notiora. ꝛ ꝑ ꝯn̄s sunt priora.

Ar Multe sūt qualitates ſm quas nos hoīes nō dicimur q̄les. ḡ male ponit᷑ in diffōne dicimur. Añs ꝑtȝ. qꝛ nō dicimur q̄les ſm albedinē ꝑietis. nec ſm rudibilitatē asini. Dicēdū ꝙ nos nō demonstrat hoīes. ſȝ sb̄as primas. vt sit sensus. Nos sb̄e prime dicimur. i. denoīamur accn̄tal᷑r quales. ꝛ ḡ q̄uis nos hoīes nō dicimur quales ſm albedinē ꝑietis. tn̄ paries dicit᷑ qualis ſm albedinē ei⁹. Etiā q̄uis nos non dicimur quales ſm rudibilitatē in spē tn̄ bn̄ in gn̄e. Vel dicēdū ꝙ nos hoīes dicimur quales ſm qualitatē ꝑ anthonomasiā vel ꝑ excellentiam. qꝛ hoīb⁹ insūt plēs qualitates q̄ȝ alijs rebus. qꝛ hoī insūt qualitates corꝑales ꝛ īmateriales. eo ꝙ homo ē cōpositus ex duplici natura. scȝ corꝑali ꝛ sp̄ūali.

Quatuor sunt species qualitatis.

Posita diffōe qualitat᷑. h̄ ꝯn̄r diuidit ipā in q̄tuor spēs. quaꝝ ꝓma ē hītus ꝛ dispō. scđa ē nālis poṅa vl᷑ impotētia. tercia ē passio ꝛ passibilis qualitas. quarta ē forma ꝛ circa h̄ aliq̄d cōstās figura. Et sufficiētia istarū specierū sic sumit᷑. nā ois qualitas qualificat sb̄am. vel ḡ se tenet ex ꝑte forme vl᷑ ex ꝑte materie. si ex ꝑte materie sic ē quarta spēs. Si ex ꝑte forme h̄ ē dupliciter. vel qualificat sb̄am mediate vel īmediate. si mediate. sic ē prima spēs que qualificat sb̄am mediātibus nālibus poṅijs. Si īmediate h̄ est dupl᷑r. vel qualificat sb̄am determinate. sic ꝙ ē principiū oꝑandi determinate. vl᷑ indeterminate. si ꝓmū sic ē tercia spēs. si scđm sic ē scđa spēs. Vnđ quarta spēs qualitat᷑ dicit᷑ qualificare sb̄am gr̄a materie. qꝛ qualificat ipām sb̄aȝ circa q̄ȝtitatē. ſȝ q̄ȝtitas dicit᷑ cōsequi sb̄am gr̄a materie. ergo etiā qualitas de quarta specie qualificat substantiā gratia materie.

Ar Oĩs q̃litas q̃lificat s̄baȝ gr̃a forme. ꝗ nll'a qualitas q̃lificat s̄baȝ gr̃a
materie. Añs ptȝ ꝑ sufficiētiā p̃dicamētoꝝ prius hitā. vbi dictū est
ꝙ q̃litas a toto gñe cōseq̄t̃ s̄bam gr̃a forme. Dicēdū ꝙ q̄rta spēs q̃litatis
cōpat̃ ad duo. vno mō ad q̃litatē in cōi vt distinguit̃ ab alijs p̃dicamētis.
Alio mō ad tres alias spēs q̃litatꝫ. p̄ mō seq̄t̃ s̄bam gr̃a forme vt tāgit suffi
cientia: ꝭ nō scđo mō. Uel dicēdū ꝙ ħ qđ dicit̃ insufficientia p̃dicamētorū
est intelligendū de multis qualitatibus: qꝛ est ꝓpositio indiffinita. qꝛ plu-
res sunt qualitates cōsequētes s̄bam gratia forme ꝙ̄ gr̃a materie. ⁊ nō est
intelligendum de omnibus qualitatibus.

Ar Diuisio gñis in suas spēs erit bimēbris. ꝭ ista nō est bimēbris. ꝗ ⁊c̄.
Maior ptȝ. qꝛ diuisio gꝫ. ē ꝑ duas dr̃as imediate oppositas mō vni
us gñis sūt tm̄ due dr̃e opposite. ꝗ ⁊c̄. Dicēdū ad maiorē ꝙ duplex est di
uisio gꝫ. in suas spēs. Quedaȝ em̄ ē in spēs ꝓrias ⁊ imediatas. ⁊ illa erit
bimēbris. qꝛ talis diuisio dat̃ ꝟtualr̃ ꝑ duas dr̃as ꝓrimas oppositas. sed
vni⁹ gꝫ. sūt tm̄ due dr̃e opposite. Alia est diuisio gñis in spēs remotas. ⁊ il
la pōt esse in pl'a mēbra sicut fit hic. Uel dicēdū ꝭm alios ꝙ illa diuisio nō
est ꝓprie diuisio gñis in suas spēs: ꝭ qualitatꝫ in diuersos modos. q̇bus q̄
litas s̄bam determinat. Et sunt iste species subalterne: qꝛ habēt adhuc ali
as multas species sub se.

Ar Octo sūt spēs q̃litatis. ꝗ nō tm̄ q̄tuor. Añs ꝓbat̃. qꝛ p̄ma spēs hȝ
sub se duas spēs. s. habitū ⁊ dispōem. ⁊ silr̃ alie. qꝛ quelibet species
noiat̃ duob⁹ noib⁹. Dicēdū ꝙ iste spēs noiant̃ sꝑ duob⁹ noib⁹ ꝓpter di-
uersos modos q̃lificādi disponēdi vel afficiēdi s̄bam ad opationē sibi de-
bitā ⁊ nō ad inuendū diuersitatē specificā illaꝝ formaꝝ. Unđ in prima spē
copulant̃ cōiunctōe copulatiua: qꝛ habit⁹ ⁊ dispositio dicūt eandē formaȝ
solū dr̃ntē ꝭm esse pfectū ⁊ impfectū. que nō variāt spēm. ⁊ ꝗ antiq̇ vno no
mine noiabāt istā spēm. ⁊ dicebat̃ applicatio siue acq̇sitio.

Prima spēs q̃litatꝫ ē hit⁹ ⁊ dispō. Differt aūt hit⁹
a dispōne. qꝛ hitus ꝑmanētioꝛ ē ⁊ diuturnioꝛ dispōe
vt sunt virtutes ⁊ scie. Sciētia em̄ difficilime est mo-
bilis a subiecto: nisi forte grādis ꝑmutatio fiat: vl' ab
egritudine. vl' ab aliq̇ hmōi circa scientē. silr̃ est de vir
tute. Justicia em̄ vel castitas nō cito vl' defacili ꝑmu
tat̃. Dispōnes ꝟo dicunt̃ que de facili ꝑmutant̃ vt ca
loꝛ frigiditas. egritudo sanitas. Unđ hitus pñt dici
dispōes ⁊ nō ecōuerso. Jlli em̄ q̇ hitū hñt q̇dāmodo
sūt dispositi. vel meli⁹ vel pcius ad ea que hñt. dispō
nes aūt nō sūt hitus. Uñ hitus pōt sic diffiniri. Ha-
bitus est qualitas difficulter mobilis a subiecto

Hic ꝓſeq̄r de ſpēbꝰ qualitatis. ⁊ p̄mo oñdit q̄ ſit p̄ia ſpēs dicēs vtꝫ in textu. Tunc ibi (Differt aūt) ponit dr̄iam inter habitū ⁊ diſpōem q̄ tal' eſt. qꝛ hītꝰ eſt qualitas difficulter mobilis a ſubiecto. ſicut pꝫ de ſanitate et egritudine. Cōueniūt aūt in hoc. qꝛ tā hītꝰ ꝙ̄ diſpō diſponit ſubiectuꝫ ad opatōꝫ licet differēter. qꝛ hītꝰ ꝑfecte diſponit. diſpō vō impfecte. Ex his infert primo ꝙ oīs habitꝰ eſt diſpō. ſꝫ non econtra. Scōo infert diffinitōꝫ habitus. q̄ eſt ꝙ hītꝰ ē qualitas difficulter mobilis a ſubiecto cui ineſt. Et ꝑ oppoſitū diffinir̄ diſpō. ꝙ ē q̄litas facilit̄ mobil' a ſbiecto cui ineſt

Qr Utrū ſpēs q̄litatis ſint ꝯuenienter ordīate. Dōm ꝙ ſic. ⁊ rō (eſt ordinis q̄re tres ſpēs p̄ie p̄cedūt q̄rtā ē. qꝛ tres p̄ie ſpēs ꝯſequūtur ſbam gr̄a forē. ⁊ quarta ꝯſeq̄r ſbam gr̄a materie. mō forā eſt p̄or materia. ꝫ ⁊c. Sed prima ⁊ ſcōa p̄cedūt tertiā. qꝛ ꝑfectiꝰ qualificant ſbam ꝙ̄ tercia. Sed prima eſt añ ſcōam. qꝛ p̄ia ſpēs eſt ꝑfectior ꝙ̄ ſecūda. qꝛ p̄ia q̄lificat ſcōam. ⁊ ſcōa q̄lificat̄ ꝑ primā. ſꝫ ꝑfectiora ſūt priora. ꝫ.

Ar Scōa ſpēs eſt añ primā. ꝫ eſt malꝰ ordo. Añs ꝓbat̄. qꝛ in prima ſpē ſunt hītꝰ. ⁊ in ſcōa ſpē ſunt naturales potentie que precedūt habitus. Dōm ꝙ duplex eſt ordo. ſ. generatōnis ⁊ ꝑfectōnis. ordine generatōis potentia precedit habitū. ⁊ ſic ſcōa ſpēs eſt ante primā. Sed ordie ꝑfectōis. quē tꝫ pe. hyſ. p̄ia ſpēs eſt ante ſcōaꝫ. qꝛ p̄ia q̄lificat ſcōaꝫ.

Ar Habitꝰ eſt vnū predicamentū ab alijs diſtinctū. etiā eſt vnū poſtp̄dicamentū. ꝫ nō eſt ſpēs qualitatis. Dōm ꝙ habitꝰ capit̄ quadrupliciter. vno mō vt extēdit ſe ad oēs modos q̄bꝰ aliq̄d dr̄ hr̄e ⁊ ſic eſt poſtp̄dicamentū. Scōo capit̄ vt eſt mediū inter hn̄tem ⁊ habituꝫ vt corpoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ circa corpus ſunt adiacētia. ⁊ ſic ē p̄dicamentum ab alijs diſtinctū. Tercio capit̄ ꝓut diſtinguit̄ ꝯtra priuatōꝫ. ⁊ ſic eſt trāſcendens ⁊ repꝑibilis in oībꝰ p̄dicamentis. ⁊ etiā extra oīa p̄dicamenta. Quarto capitur vt ē qualitas diſpoſitiua ſubiecti ad opatōꝫ. ſicut ſcīa diſponit ītellectū hoīs. ⁊ ex ꝯn̄ti diſponit ip̄m hominē ad cognoſcendū ea de quibus ē ſcīa ⁊ ſic hītꝰ ē p̄ia ſpēs q̄litatis. Uñ nō ē īcōueniēs ꝙ vnū ⁊ idē ſit poſtp̄dicamentū trāſcēdēs ⁊ ſpēs q̄litatis equoce ⁊ diuerſimode acceptum.

Qr Quare iſta p̄ia ſpēs noīat̄ duobꝰ noībꝰ. ⁊ quare copulant̄ ꝑ cōiūctōꝫ copulatiuā et. Dōꝫ ad primū ꝙ iō. qꝛ q̄litates iſtiꝰ ſpeciei hn̄t diuerſum modū inherendi ſuis ſubiectis. Nam quedā firmiter inherent. ⁊ ſunt difficulter mobiles. Alie vō debiliter inherent. ⁊ ſunt facilit̄ mobiles. Et copulant̄ ꝑ ꝯiunctōꝫ copulatiuā. qꝛ illa eſt nota maioris idēptitatis ꝙ̄ diſiunctiua. ſꝫ vna ⁊ eadem q̄litas in ſpē ⁊ in numero poteſt dici habitus ⁊ diſpō qn̄ ꝯpant̄ ad idem ſucceſſiue.

Notandū Qꝛ hītꝰ ⁊ diſpō conueniunt in re ſ̄cata. ſed diuerſis modis ſ̄cant. quia habitus dicit formam ſm eē perfectum in ſubiecto. ⁊ diſponit ip̄m ad perfecte operandum. Uñ hītꝰ ⁊ diſpoſitio differunt duobus modis. vt ex textu trahi poteſt. Primo qꝛ habitus eſt permanentior ⁊ diuturnior diſpoſitione. cū ſit qualitas difficulter mobilis a ſbiecto. qꝛ hꝫ eē radicatū ⁊ ꝑfectū in ſubiecto. vt ſcīa ⁊ vtutes ſūt hītꝰ qꝛ difficulter remouētur a ſuis ſbiectꝭ. Et diſpō ē q̄litas q̄ de

facili remouetur a suo subiecto. Scđo dr̄nt. qꝛ hit⁹ pt dici dispō. ꝫ nō ecō uerso. qꝛ q̄cūqꝫ hꝫ hitū ille disposit⁹ ē ad ꝑandū ꝑ illū habitū. ꝛ ergo differūt sic̄ supi⁹ ꝛ inferi⁹. qꝛ dispō cōiter accepta ē supius ad habitum.

Ar Justicia ꝛ castitas faciliter remouent̄ a suis subiectis. g̃ non sunt hit⁹. Añs ꝓbat̄. qꝛ iusticia amittit̄ ꝑando solū actū iniustū. ꝛ similiter castitas amittit̄ ꝑ vnicū actū. Dōm ꝙ iusticia capit̄ duplr̄. vno mō ꝓ hitu inclināte ad act⁹ iustos. ꝛ sic nō amittit̄ ꝑ vnicū actuꝫ. sic̄ nec acq̄rit̄. ꝫ ē qualitas difficulter mobilis. Alio mō capit̄ ꝓ actu iusto. ꝛ sic ē facilr̄ mobilis a subiecto. ꝛ nō ē hit⁹. Et silr̄ castitas dr̄ duplr̄. vno mō ꝓ integritate carnis. ꝛ sic vnico actu amittit̄. Alio mō ꝓ hitu ɔtinēdi se ab actu ɔgnoscēdi. ꝛ sic ē hit⁹. Et si q̄rat̄ vtrū virt⁹ sit ꝑmanētioꝛ q̄ꝫ sciētia vel ecōtra. Dōm ꝙ virt⁹ ꝛ scīa ɔꝑant̄ duplr̄. vno mō ad sua obiecta. Alio mō ad sua subiecta in q̄b⁹ sunt. Añ ɔsiderādo v̄tutē ꝛ sciam vt ɔꝑant̄ ad sua obiecta sic scīa ē ꝑmanentioꝛ q̄ꝫ v̄t⁹. qꝛ scīa ē ꝑpetuoꝝ. sed virt⁹ est de actib⁹ hūanis. qui sunt variabiles. Sed ɔꝑando illa ad sua subiecta. sic virt⁹ est ꝑmanentioꝛ q̄ꝫ scīa. qꝛ q̄cūqꝫ hꝫ hitū moralē ille quotidie exercet illū a quo exercitio hꝫ ꝑmanentiaꝫ in subiecto. sed sic nō est de scīa. quare ꝑ obliuionē faciliter remouet̄ a subiecto.

Ar Hit⁹ ꝛ dispō ꝫcāt diuersas formas. g̃ nō dr̄nt sic̄ supi⁹ ꝛ inferius. Añs ꝓbat̄. qꝛ nomē īponit̄ a foꝛa ad ꝫcādū. g̃ diuersa nomina imponunt̄ ad ꝫcādū a diuersis formis. Dōm ꝙ duplex est forma. s. realis ꝛ rōnis. mō licet diuersa noīa īponātur a diuersis formis ꝫm rōꝫ. nō tam̄ oꝑtet ꝙ diuersa noīa sꝑ īponātur a diuersis formis realib⁹ siue realiter distinctis. ꝛ hit⁹ ꝛ dispō bñ dr̄nt ꝫm rōem. ꝫ ɔueniūt in re. Est tñ veꝝ ꝙ ī diuersis dicūt diuersas naturas. ꝫ qñ ɔcurrt̄ ī eodē. tūc noīant eādē nāꝫ.

Ar Supius ꝛ inferius sunt eq̄ ꝑmanētia in subiectis in quibus sunt sed habitus ꝛ dispō non sunt eque ꝑmanētes in subiectis quibus insunt. g̃ nō hñt se sicut supi⁹ ꝛ inferi⁹. Minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ hit⁹ est difficulter mobilis a subiecto. ꝛ dispō ē facilr̄ mobilis a subiecto.

Dōm ad minoreꝫ ꝙ dispō capit̄ duplr̄. vno mō generalr̄ ꝓ oī q̄litate. q̄ dispōit subiectū ad oꝑādū oꝑatōes sibi debitas. siue insunt perfecte siue īꝑfecte. ꝛ sic dispō ē q̄ddā generale ad hitū ꝛ ad dispōem ꝓꝑie dictam. et sic oīs hit⁹ ē dispō. ꝛ sunt eq̄ ꝑmanētes. Alio mō capit̄ dispō specialiter ꝓut distinguit̄ ɔ̄ hitū. ꝛ sic nō sunt eq̄ ꝑmanētes. qꝛ dispō ꝓꝑie dicta est facilr̄ mobilis a subiecto. ꝛ hit⁹ ē qualitas difficulter mobilis a subiecto ꝛ ergo in pꝛīa dr̄ña hit⁹ ꝛ dispōnis capit̄ dispō spēaliter ꝛ ꝓꝑie. ꝛ in secunda capitur dispō generaliter.

Ar Perfectū ꝛ imꝑfectū variant spēm. ꝫ hit⁹ ꝛ dispō hñt se sicut ꝑfectū ꝛ imꝑfectū. ergo dr̄nt spē. Maioꝛ pꝫ. qꝛ hō ꝛ asin⁹ hñt se sicut perfectū ꝛ imꝑfectū. ꝛ dr̄nt spē. Dōm ꝙ aliqua dicūtur se hr̄e sic̄ ꝑfectū ꝛ imꝑfectū duplr̄. vno mō ꝫm esse. alio mō ꝫm essentiā. Añ ꝑfectū ꝛ imꝑfectū ꝫm eē nō variant spēm. ꝫ bñ ꝫm eēntiā sicut hō ꝛ asin⁹ dr̄nt sic̄ ꝑfectū ꝛ imperfectū ꝫm eēntiam. quare differunt specie. sed hitus ꝛ dispō saltem vt reperiuntur in eodem solum differunt ꝫm esse penes perfectum et imperfectum.

Ar Contra exepla. nullū ens in aīa est in p̄nto. ꝫ scia est ens in aīa. ergo nō ē in p̄nto. ꝛ p ꝯn̄s nō ē q̄litas. Maior pȝ p ꝯditōes reqsitas ad hoc ꝙ aliqd sit ponibile in p̄dicamento. Dicendum ꝙ nullū ens ī aīa effectiue ꝛ subiectiue sil' ē in p̄dicamento. quo mō ficta sunt entia in aīa. sic chimera ꝑcat q̄ddā ꝯpositū ex capite leonis. ventre virginis. ꝛ cauda draconis. q̄ ꝯpositio solū fit p aniam. ꝫ ens in anima subiectiue. q̄ tam̄ effectiue ꝯplete nō dependet ab aīa est in p̄dicamēto sicut est scientia.

Ar Om̄e obiectū sensus exterioris est in tercia sp̄ē q̄litatis. ꝫ calor et frig⁹ sunt obiecta tact⁹. ergo sūt in tercia sp̄ē q̄litatis. Dōȝ ꝙ calor ꝛ frig⁹ capiunt̄ dupl'r. vno mō ꝓut sunt q̄dā q̄litates disponentes subiecta ad opandū opatōes sibi debitas nō bn̄ radicate in subiecto ꝫ ab ipso faciliter mobiles. ꝛ sic sunt in prima sp̄ē q̄litatis. Alio mō capiunt̄ inq̄tū imutāt ip̄m tactū. ꝛ sic sunt in tercia sp̄ē q̄litatis. Uel dr̄ ꝙ duplex ē calor. s. naturalis ꝛ febrilis. calor febrilis est in prima sp̄ē q̄litatis. calor naturalis est in tercia sp̄ē q̄litatis. Et sic etiā duplex est frig⁹. s. naturale et febrile. frigus febrile est in p̄ia sp̄ē q̄litatis. ꝫ frigus naturale in tercia Uel dicendū tercio ꝙ calor ꝛ frigiditas capiunt̄ dupl'r. vno mō p q̄litatibus alteratiuis ꝛ imutatiuis tact⁹. ꝛ sic sunt in tercia sp̄ē q̄litatis. Alio capiunt̄ p ꝯmēsuratōe illaꝝ qualitatū ex quib⁹ resultat sanitas vel egritudo ad quas ponūtur. ꝛ sic disponūt in p̄ia sp̄ē qualitatis.

☞ Ar. Diffinitio habit⁹ ꝯuenit alteri a diffinito. qꝛ ꝯuenit ꝓprie passioni ꝛ omnib⁹ passibilib⁹ q̄litatib⁹. qꝛ sunt difficulter mobiles a subiecto ergo n̄ est bona. Dōm ꝙ illa diffinitio hīt⁹ sicut iacet nō est ꝯuertibilis cū diffinito. ꝫ est explicās q̄d nōis ei⁹. s. q̄d hīt⁹ ꝑcet. ꝛ debet addi. hīt⁹ est q̄litas difficulter mobil' a subiecto disponēs ip̄m ad operādū opatōnes sibi debitas. ꝛ sic nō ꝯuenit ꝓprie passioni nec alijs. Et sil'r diffinitio dispōis est incōpleta. ꝫ optet addi disponēs subiectū ad operādū opationes sibi debitas. p quā p̄ticulā distinguitur a passione.

Qr Que qualitates ponibiles sint in hac prima sp̄ē. Dicendum ꝙ omnes qualitates disponentes subiecta ad operādum opatōnes sibi debitas. et tales sunt duplices. quedam sunt corpales. quedā spirituales. Qualitates corpales sunt sanitas egritudo elegātia robur. Spirituales sunt duplices. s. morales ꝛ intellectuales. Morales. vt iusticia castitas liberalitas continentia fortitudo temperantia. ꝛ sil'r vicia illis virtutibus opposita. vt iniusticia incontinentia ꝛc̄. Intellectuales sunt sapiā intellect⁹ sciā prudentia ars ꝛ opinio. ꝛ haꝝ sp̄ēs. vt grāmatica logica ꝛc̄. Et sil'r hīt⁹ infusi. vt fides spes caritas. Et oēs artes mechanice. vt ars fabrilis. ars nauigandi. ꝛ ars lanificij ꝛc̄.

☞ Ar. Intellect⁹ ē poñā aīe. ergo ē ī scōa sp̄ē qualitatis. Dōȝ ꝙ ītellect⁹ capit̄ dupl'r. vno mō p hītu cognitio q̄ ꝯgnoscim⁹ prima principia complexa. vt oē ē totū maī⁹ sua p̄te. ꝛ sic ītellect⁹ ē in p̄ia sp̄ē qualitatis. ꝛ ē hīt⁹. Alio mō capit̄ p poñā in qua ē talis habitus q̄ dr̄ ītellect⁹. ꝛ sic intellect⁹ ē ī scōa sp̄ē qualitatis. Et si q̄rat̄ quare in istis hīt⁹ ꝛ poñā nomināt̄ eodē nōie. Dōm ꝑm doctorē scm̄. ꝙ hoc ē ꝓpter nāle hītudineꝫ ꝛ īmediatū ordinē illi⁹ hīt⁹ ad poñam. Un̄ cōiter primari⁹ act⁹. ꝛ p̄marius hīt⁹ alicui⁹ potentie noīant̄ nōie illi⁹ potentie. –

Secũda spẽs qualitatis est naturalis potentia vel ĩpotentia aliquid facile faciendi vel patiendi. vt sanatiuus dicitur qui habet naturalem potentiam vt nihil ab aliquibus accidentibus egritudinem inferentibus patiatur. Et egrotatiuus dicitur qui hꝫ naturalem ĩpotentiam aliquid faciendi: durum aũt dicitur habere naturalem potentiam resistendi sectõi et molle habet naturalem ĩpotentiam resistẽdi quia cito secatur. Cursores et pugillatores dicũtur similiter de ista specie: non quia exerceant actus suos: sed quia habent naturalem potentiam hoc faciendi.

Hic determinat de scḋa spẽ q̄litatis dicẽs ꝙ scḋa spẽs qualitatis est naturalis potentia vel impotentia aliquid facile faciendi q̄tũ ad naturalẽ potentiã vel patiendi q̄tũ ad naturalẽ impotentiã. Et exemplificat. vt sanatiuũ dr̄ illḋ qḋ hꝫ nãlem potentiã vt nihil ab aliquibꝰ accñtibꝰ patiaꝛ Egrotatiuũ ꝟo qḋ hꝫ naturalẽ impotentiã ⁊c̃. Deinde ponit de naturalibus potentijs ĩnoĩatis. ibi (cursores ꝟo) vtꝫ in textu.

Qr̃ Utrũ scḋa spẽs q̄litatis ꝯuenienter dicaꝛ naturalis poña vel impotentia. Dõm ꝙ sic. qꝛ ꝯiũguntꝛ illa noĩa ꝑ ꝯiunctõꝫ disiunctiuã ad designãdũ diuersitatẽ realẽ inter naturalẽ potẽtiã ⁊ ĩpoñam. qꝛ natural' poña ⁊ ĩpoña dr̃ñt spẽ. ⁊ sic dicũt distinctas eẽntias. quare potius copulanꝛ ꝑ ꝯiũctõꝫ disiunctiuã. qꝛ ꝯiũctio disiũctiua ꝯiũgit voces ⁊ disiungit ꝟcata. ⁊ ꝙ pħs noĩat istã spẽm genꝰ. q̄rtã sil'r. ꝟ p̈mã ⁊ tertiã noĩat spẽs. Et seq̄ꝛ ista scḋa spẽs p̈mã. qꝛ p̈ma q̄lificat ⁊ deꝛiat scḋam. qꝛ hĩtus qualificat poñam. ⁊ sciã qualificat ĩtellectũ. mõ qualificãs ẽ añ qualificabile. ꝙ rõe ꝑfectõis p̈ma ꝓcedit scḋam. Et scḋa est añ tertiã. qꝛ in scḋa spẽ qualitatis ponũtur qualitates corꝑales ⁊ spũales sil'. ⁊ in tertia ponunꝛ qualitates corꝑales tm̃. ꝟ generaliora sunt priora. Pro q̊ notandum ꝙ poña ẽ ꝓprietas rei. q̄ ipa ẽ potẽs ad oꝑandũ oꝑatões sibi debitas a natura ⁊ ad resistendũ suis ꝯ̄rijs ⁊ nociuis. vt sanatiuũ ẽ naturalis potẽtia qua ipm aĩal potẽs ẽ ad oꝑandũ oꝑatões sanitatis. Et dr̄ ꝟ (poña) quia causaꝛ ex vigore forme supra materiã. ita ꝙ materia est disposita ꝟm exigentiã forme. ⁊ hoc in materialibꝰ. in ĩmaterialibꝰ aũt nõ est talis vigor forẽ supra materiã. ꝟ dr̄ (naturalis) qꝛ talis vigor ẽ in principijs nature radicatꝰ. vt in ipa forã q̄ est natura. Sed naturalis impoña ẽ q̄dã ꝓprietas rei. qua ĩpotẽs ẽ ad oꝑandũ oꝑatõnes sibi debitas. ⁊ ad resistendum suis contrarijs ⁊ nociuis. vt molle egrotatiuum.

Ar̃ Quecũq; ꝟcãt diuersas naturas nõ possunt facere vnã spẽm. ꝟ naturalis potẽtia ⁊ ĩpoña ꝟcãt diuersas naturas. ꝙ nõ possunt facere vnã spẽm. Dõm ad maiorẽ. ꝙ duplex ẽ spẽs. s. spẽalissima ⁊ subalt'na mõ noĩa ꝟcãtia diuersas naturas nõ pñt facere spẽm spẽalissimã. ꝟ bñ sbalternã. dũmõ illa duo noĩa diuersas naturas ꝟcãtia sumunꝛ loco gene-

ris nobis ignoti. Et ꝙ ponũtur ista dua noĩa loca sui generis ꝓximi. qȯ
ꝑ ipa circũloq̈t. ꝛ sic ꝯuenienti⁹ noĩam⁹ ipam spẽm duob⁹ noĩb⁹ ad ex
plicandũ diuersitatẽ illã quã noĩaret vno nomie. sic antiq̈ insufficienter
nominauerunt hanc speciem aptitudinem.

☞ Ar. Nulla spẽs p̄t inueniri extra suũ gen⁹. ſ natural' poña repit' extra
qualitatẽ. ꝙ nõ ẽ spẽs qualitatis. Minoꝛ ꝓbat'. qꝛ poña materie ad foꝛ
mã ẽ natural. ꝛ tñ nõ ẽ qualitas. ſ ẽ ipamet materia. Dõm ꝙ duplex ẽ
poña. nã q̈dã ẽ poña adesse. ꝛ q̈dã ad opari. Q̈uis ergo materia hẽat na
turalẽ poñam ad ẽẽ. nõ tñ ad opari. ſ hic ẽ sermo ḋ naturali poña q̈tũ ad
opari. Et qñ ḋꝛ natural' poña scḋo⁹ ẽ ens respectiuũ. qꝛ ꝑ se refert' ad ac
tũ. ꝙ male ponit' ꝓ scḋa spẽ. Dõm ꝙ poña capit' dupl'r. vno mõ foꝛal'r ꝛ
ꝓ ẜcato. ꝛ sic refert' ad actũ. Alio mõ capit' fundamentaliter ꝛ ꝓ denoia
to. ꝛ sic est ens absolutum. Vel dõm ꝙ est solũ relatiuũ ẜm dici.

Ar. Sanatiuũ est in pꝛia spẽ qualitatis. ꝙ nõ ẽ nãl' poña. qꝛ est dispo
sitio vt exẽplificat' i textu. Dõm ꝙ sanitas bñ dꝛ dispõ. ſ sanati
uũ ẽ natural' poña. ꝛ nõ ẜcat idẽ. Et ẽ dꝛña inter sanitatẽ ꝛ sanatiuũ. Sa
nitas em̃ ẽ q̈dã dispõ vel quidã hit⁹ disponẽs subiectũ ad bñ opandum
opatõnes sibi debitas. Sed sanatiuũ ẽ q̈dã ꝓꝓꝛietas ꝯñs ipam substan
tiam qua ẜba nata ẽ opari opera sanitatis.

Ar. Quicq̈d est p̄ter naturã hoc nõ ẽ naturale: ſ oĩs impoña ẽ pꝛeter
naturã. ꝙ nulla ẽ ipoña natural'. Mĩoꝛ ꝓbat'. qꝛ naturã impedit.
Dõm ꝙ licet impoña posset dici aliq̈ mõ ĩnatural' vel ꝯ naturã. qꝛ impe
dit opatões ꝓꝓꝛias ipi⁹ nature. tñ ḋꝛ natural'. qꝛ hꝫ fieri circa p̄ncipia na
tural' rei ꝛ circa opatões nature. ꝛ iõ ḋꝛ natural'. qꝛ ẽ radicata in natura.
Et dꝛ ipoña. qꝛ talis ꝓꝓꝛietas cãt' ex vigoꝛe materie supꝛa formã. Vñ ma
teria dꝛ tunc hĩe victoriã supꝛa formã qñ in materia sunt quedã dispõnes
ꝯrie dispõib⁹ debitis ipediẽtes ꝓꝓꝛias opatões ipi⁹ forme.

Ar. Nulla pꝛiuatio ẽ spẽs q̄litatis. ſ ipoña ẽ pꝛiuatio. ꝙ nõ ẽ spẽs q̄li
tatis. Maioꝛ ꝓbat'. qꝛ spẽs noĩat naturã positiuaꝫ ex genere et
dꝛña ꝯstitutã. Dõm ꝙ q̈uis natural' impoña sit q̈d pꝛiuatiuũ ẜm voceꝫ
siue q̈tũ ad hoc a q̈ nomẽ imponit'. tñ q̈tũ ad illȯ qȯ ẜcat ẽ q̈d positiuũ.
ꝛ hoc aliqñ ꝯtingit ꝓꝓter penuriã vocabuloꝝ.

Qr. Que q̄litates ponũt' i ista spẽ. Dõm ꝙ in hac spẽ reponũt' oẽs
aptitudĩes ꝛ iclinatões q̈b⁹ res iclinat' ad aliq̈d opãdũ ꝛ resisten
dũ suis ꝯrijs. Et etiã q̄litates q̈b⁹ res nãl' ꝓmouet' i suis opatõnibus. vt
passiões spẽꝝ spẽalissimaꝝ. sic risibile flebile. Et etiã potẽtie ꝯñtes prin
cipia ꝯplexionalia idiuiduoꝝ. sic duꝝ molle mollicies debilitas foꝛte de
bile robustũ sanatiuũ egrotatiuũ. Siĩr oẽs poñe aĩe vegetatiue. vt nutri
tiuũ augmẽtatiuũ ꝛ gñatiuũ. Et oẽs poñe aĩe sensitiue. q̈ sũt duplices. s.
exꝉioꝛes vt sũt q̈nq; sensus exꝉioꝛes. vt sũt visus audit⁹ olfact⁹ gust⁹ et
tact⁹. ꝛ iterioꝛes. vt sensus cõis. Vt⁹ imagiatia estiatiua siue cogitatiua
ꝛ mẽoꝛia. ꝛ poña local'r motiua. Etiã poñe aĩe itellectĩe. vt rõ itellect⁹ et
voluntas. vl' itellect⁹ agẽs possibil' ꝛ volũtas. Etiã poñe appetitĩe. vt ira
scibil' ꝛ ꝯcupiscibil'. Et vl'r oẽs icliatões. q̈ iclinãt nãl'r ad aliq̈d opanduꝫ
vt aliq̈ nãl'r dicũt' iusti. ꝛ aliq̈ nãl'r liberales. qꝛ hñt nãlẽ poñam vel nãlẽ
inclinatõꝫ ad opa iusticie vel liberalitatis. ꝛ sic iusticia et liberalitas po

nūť ī ista spē. ꝛ sīľr alia noīa hītuū pn̄t eq̄uoce pōi ī pria spē q̄litatis ꝛ in

Ar Dur ꝛ molle sūt ī tercia spē q̄litatis. ꝫ nō in secunda. (secunda.
Aīs ꝓbať. q2 sūt q̄litates tāgibiles. vtꝫ scōo de gn̄atōe. ꝛ etiam
notū ē ꝙ tactu ꝑcipiūtur. Dōm ꝙ hoc ē eq̄uoce. q2 vt dicūt q̄litates tā
gibiles causatas a primis q̄litatibꝰ. sic sunt ī tercia spē. Sꝫ ꝓut dicūt na
turalē poñam vel īpoñam. sic sunt in scōa spē. ꝛ hoc nō est inconueniens

**Tercia spēs q̄litatis ē passio ꝛ passibiľ q̄litas: vt il
le q̄litates q̄ efficiūt ī sensibꝰ passiones. vt in gustu
dulcedo. amaritudo ꝛ sīlia. Etiā ille q̄litates sunt in
hac spē q̄ ab aliq̄bꝰ passionibꝰ generantur vel facile
vel difficile mobilibꝰ ꝛ ꝑmanētibꝰ: siue eni nigredo
ab aliq̄ passiōe naturali generetur: siue ab egritudīe
siue ab estu q̄litas passibilis dicitur.**

Hic ꝓseq̄ť de tercia spē qualitatis dicens ꝙ (tercia spēs qualitatis est
passio ꝛ passibiľ q̄litas.) Et ille qualitates dicūť passibiles q̄ ī sensibꝰ ef
ficiūt passiōꝫ. sic dulcedo ꝛ amaritudo ī gustu. Dicūť etiā q̄litates passi
biles q̄ generāť ab aliq̄bꝰ ꝑriorībꝰ passionibꝰ ī sbiecto eax. siue tľes pas
siones fuerit mobiles siue ꝑmanētes. cuiꝰ exēpla patent in textu.

Qr Quare ista tercia spēs poniť post scōam. Dōm ꝙ iō. q2 in scōa
spē ponūtur nāles potentie aīe. ꝛ ī tercia ponūtur ille q̄litates q̄
sunt obiecta poñax. ꝫ poñe nāľr ꝯsequūť sua obiecta. nō aūt eꝯ: cū sube
scunť ꝑ poñas a posteriori. ꝛ poñe ꝑ obiecta q̄dāmō a priori. ꝛ sic cogno
tio vniꝰ depēdet ex cognitōe alterius. ꝛ econtra.

Ar In scōa spē ponūť poñe. ꝛ ī tcia spē ponūť obiecta poñax. ꝫ ob
iecta sūt añ poñas. ꝫ tercia spēs erit añ scōaꝫ. Minor ꝓbať. quia
poñe cognoscūť ꝑ obiecta ꝛ ꝑ ipa distinguūtur. ꝫ distinctio hꝫ fieri ꝑ pri
ora. ꝫ. Dōm ꝙ obiecta capiūtur dupľr. vno mō q̄tū ad opatōꝫ siue actōꝫ
ī poñas. ꝛ sic obiecta q̄dāmō ipas poñas p̄cedūt. sic actm̄ p̄cedit passiuū
Alio mō q̄tū ad denoīatōꝫ qua denoīant subām qualē. ꝛ sic poñe prece
dunt obiecta. q2 poñe aīe fluūt ex principijs naturalibꝰ intrinsece. ꝛ obie
cta causanť in subiecto ꝑ aliquod extrinsecum.

Qr Quare ista tercia spēs noīať duobꝰ noībus. Dōm ꝙ ꝓpter di
uersum modū essendi istax qualitatū. q̄dā eīm inherent firmiť suo
subiecto. vt passibiles qualitates. q̄dā debiľr. vt passiones q̄ hn̄t eē tran
siens quare nō denoīant sbiecta qualia. ꝛ iō ista duo. s. passio ꝛ passibilis
qualitas nō pn̄t sufficienter noīari vno noīe. sicut antiq̄ noīauerūt hanc
spēm isto noīe casus. eo ꝙ iste qualitates causanť ī sbiecto ab aliq̄ extrī
seco. ꝛ ꝑ modū illiꝰ q̄d a casu accidit. Et ista noīa copulātur ꝯiunctōe co
pulatiua ad denotandū ꝙ īportāt eandē qualitatē fm̄ nūex. sic ē eadem
rubedo in eēntia. q̄ prio hꝫ eē īpfectū. ꝛ sic dr̄ passio. ꝛ q̄ vlteriꝰ radicať ī
sbiecto sic ꝙ hꝫ eē ꝑfectū. ꝛ dr̄ passibiľ qualitas. Drn̄t tn̄ passio ꝛ passibiľ
qualitas. nā passio ē qualitas cito transiens inferens passionē vel illata

ab aliq̄ passiōe. vt palliditas ꝓueniēs ex tiore vel ira. ⁊ rubedo ꝓueniēs ex iracūdia. Sed passibilis qualitas ē qualitas difficulter mobil' a subiecto inferens passionē vel illata a passiōe. sic ē albedo vel rubedo natural' ⁊ alie qualitates q̄ sensib⁹ inferūt passionē recipiendo sensibile. Secundo dr̄n̄t q2 passio nō denoīat suū subiectū simpl'r quale. ſ passibil' q̄litas denomīat suum subiectum quale simpl'r.

Ar̄ Illud qȯ agit in alteꝝ tangit ip̄m. p2io de generatōe. ſ obiecta potentiaꝝ nō tangūt poñas. ꝑ nō agūt in ip̄as inferēdo eis passionē. Dōm ꝙ obiecta poñaꝝ nō agūt corpal'r ⁊ actōe ꝓp2ia dicta in ip̄as potentias. ſ solū sp̄ual'r ⁊ methaphorice. ⁊ ad illā actōꝫ nō reꝗrit̄ ꝯtactus.

Ar̄ Illud qȯ nō patit̄ nō ē passibile. ſ nulla qualitas patit̄. ergo nulla qualitas est passibilis. Minor ꝓbat̄. q2 solū subiectum est passibile. Dōm ꝙ qualitas nō d̄r passibilis q2 aliquid patitur tanꝗ̄ subiectū passionis. sed q2 infertur ab aliqua passione. vel q2 infert passionem sensib⁹. ⁊ q2 ꝯiūgit̄ passioni passibilis qualitas dicitur.

☞ Ar̄. Passio ē p̄dicamentū ab alijs distinctū. ꝑ nō ē sp̄ēs qualitatis. Dōm ꝙ diuersimode ⁊ equiuoce ē p̄dicamentū ⁊ sp̄ēs qualitatis. Naꝫ passio ꝓut dicit respectū ad agēs inq̄ꝫtū ē effect⁹ illatioq̄ꝫ actōis. sic ē distictū p̄dicamentū. ſ passio q̄ q̄litas a sensu ꝑceptibilis hn̄s eē ip̄fectuꝫ ⁊ nō radicatū in subiecto. ſ cito trāsiens ē sp̄ēs q̄litatis. Et qn̄ d̄r passio hoc mō nō ē qualitas. ꝑ male pōit̄ ꝓ tercia sp̄ē qualitatis. Añs ꝓbat̄. q2 ph̄s loquēs de hmōi dicit ꝙ sunt passiones. q̄litates v̄o mime. Dōm ꝙ aliq̄d d̄r qualitas dupl'r. vno mō ſꝫ eē ⁊ denoīatōꝫ sil'. Alio° ſꝫ eēntiam. mō ph̄s vult ꝙ tl̄es q̄litates nō sūt q̄litates ſꝫ eē ⁊ denoīatōꝫ. q2 n̄ denomināt sua subiecta nihilomin⁹ sunt qualitates ſꝫ eēntiā. Pro q̄ notādū ꝙ tres ꝯditōes reꝗrūt̄ ad hoc ꝙ aliqȯ accn̄s posset denoīare suū sbiectū. P2ia ē ꝙ sit ī sbiecto sat̄ ītēse. ꝑ tepiditas n̄ denoīat aquā calidā. Secūda ē ꝙ īsit satis ītēse. i. ꝓ maiori ꝑte. vn̄ nō seꝗt̄ ethiops ē alb⁹ ſm dētes ꝑ ē alb⁹. ⁊ hoc nō dꝫ ītelligi de illo accn̄te qȯ nō deſiat sibi certā ꝑtē corpis. q2 bn̄ seꝗt̄. iste ē crisp⁹ crinib⁹. ꝑ ē crisp⁹. vel iste ē claud⁹ crure. ꝑ ē claud⁹. Tercia ē ꝙ insit sbiecto satis ꝑtēse. i. ꝓ notabili d̄ra tp̄is. et ergo rubedo cāta ex verecūdia nō denoīat sbiectū ī q̄ ē. q2 illa rubedo est cito trāsiēs ⁊ nō radicata in subiecto.

Ar̄ Ōis qualitas p̄dicat̄ ī quale de p2ima sb̄a. ſ passio nō p̄dicat̄ in quale de ip̄a. q2 nō denoīat sbam qualē. ergo male pōit̄ sp̄ēs qualitatis. Dōm ꝙ qualitas ſm eēntiā ⁊ eē ꝑfectū sil' denoīat subam eē q̄lē. nō tn̄ qualitas q̄ hꝫ eēntiā qualitatis ⁊ eē īpfectū ei⁹. q2 illa solū denoīat sbaꝫ eo mō q̄ hꝫ eē ī subiecto. et ꝑ sufficit ꝙ ſꝫ q̄d ip̄ꝫ denoīet ⁊ ꝓ illo tp̄e ꝓ quo inest illi.

☞ Ar̄. Quecūq̄ꝫ dicūt idē sūt ī equali gradu ꝑfectōis. ſ passio ⁊ passibil' qualitas sūt idē. ꝑ sunt ī equali gradu ꝑfectōis. Mior ꝓbat̄. q2 vna foꝛa ī nūero p̄t dici passio ⁊ passibil' qualitas. Dōꝫ ꝙ passio ⁊ passibil' qualitas nō sunt equal' ꝑfectōis q̄ꝫtū ad modū eēndi. tn̄ bn̄ q̄ꝫtū ad eēntiā qȯ suffic̄.

Or̄ Que q̄litates ponūt̄ ī hac sp̄ē. Dōm ꝙ sub hac specie reponuntur omnes qualitates inferētes sensui passiones. vt omnia obiecta propꝛa sensuum exteriorum. sicut color

sonus sapor.odor calidũ frigidũ ⁊c̃.⁊ sil'r spẽs illoꝝ obiectoꝝ ponuntur sb hac spẽ.qꝛ oẽs iste inferũt sensib⁹ passiones.Et sil'r ꝫm vnã acceptõnẽ ponũt ĩ hac spẽ passiões appetit⁹ sensitiui.ꝑ quas qñqꝫ mouemur ad ꝑsecutõz vel fugã.vt sũt ira gaudiũ.tristicia ⁊ tior.⁊ oẽs q̃litates ĩsepabiles.vt nigredo in coruo.albedo in cigno.⁊ q̃dã ꝟtutes occulte lapidum ⁊ herbaꝝ sic̃ ẽ ꝟt⁹ adamãtis q̃ trahit ferrũ ad se.etiã q̃litates veneni q̃ ĩficiũt hoĩes.⁊ sil'r q̃litates ĩfluẽtiales corpoꝝ celestiũ ponũt sb hac spẽ

Ar Passibil' qualitas ẽ qualitas ꝑceptibil' vnico sensu (q̃litatis. faciliter mobil'.ꝫ nõ oĩa ista sensib⁹ ꝑcipiũt.ꝫ ñ sũt ĩ hac spẽ qualitatis. Dõm ꝙ ille nõ sũt diffinitões qualitatis passibil' ⁊ passiõis a toto genere.ꝫ solũ dãt de ill' q̃ sũt ĩmutatiue sensus.vt obiecta ꝑncipalia.

Quarta ꝟo spẽs qualitatis est forma et circa hoc aliquid constans figura: vt dispositio corpis.vt triangulatio.quadrangulatio.rotunditas: curuitas: circulatio.

Hic det'iat de quarta spẽ qualitat'.q̃ iõ põit vltio loco.qꝛ qualitates q̃ sũt de hac spẽ ꝯsequũt sbaꝫ gr̃a materie.⁊ tres ꝑcedẽtes ꝯsequũt sbam gr̃a forẽ.mõ sic̃ foĩa ẽ prior materia.sic qδ seq̃t sbaꝫ gr̃a forẽ ẽ prius illo qδ seq̃t sbaꝫ gr̃a materie.Et a pho vocat' ista spẽs gen⁹.qꝛ ipa sequitur sbam gr̃a materie.mõ gen⁹ hꝫ rõꝫ materie.Etiã ꝓpter multitudinẽ spẽrũ repõibiliũ sb hac spẽ gen⁹ vocat'.dic̃ ꝫ ꝙ q̃rta spẽs q̃litat' ẽ ⁊c̃.vtꝫ ĩ tex.

Qr Utrũ foĩa ⁊ figura faciãt quartã spẽm qualitatis. Dõm ꝙ sic.qꝛ foĩa ⁊ figura ꝯueniũt in hoc ꝙ dicũt eãdẽ qualitatẽ ꝫm essentiam scꝫ modũ ꝑtractatõis lineaꝝ ⁊ supficieꝝ in corpe.rõe cui⁹ ꝯiungunt' coniunctõe copulatiua.ꝫ dicũt illã eẽntiã dr̃ñter ꝫm rõem.ergo nominantur ꝯuenienti⁹ plib⁹ noĩb⁹ q̃ȝ vno.q̃uis insufficienter antiq̃ noĩauerũt hãc spẽm ꝯpõem.dr̃ñt tñ in ꝯnotatis.qꝛ foĩa ꝯnotat respectũ ad intra.scꝫ ad formã substantialẽ requirentẽ talẽ ꝓtractõnem.⁊ figura ꝯnotat respectũ ad extra.s.ad q̃titatẽ corpis.Uñ figura ẽ terminatio anguloꝝ linearũ ⁊ supficieꝝ ad extra.ꝫ foĩa ẽ terminatio lineaꝝ ⁊ supficieꝝ ad intra. Ul' differũt ĩ hoc.qꝛ foĩa hꝫ fieri ĩ reb⁹ artificialib⁹ ⁊ ꝑ ꝯꝑatõnẽ ad qualitates artificiales.⁊ figura ĩ reb⁹ nãlib⁹.vel ꝑ ꝯꝑatõꝫ ad qualitatas naturales Ex q̃ seq̃t ꝙ foĩa solũ repit' ĩ aĩatis.ꝫ figura tã ĩ aĩatis q̃ȝ in inanimatis.

Ar Illδ qδ ẽ ĩ hoc aliq̃d nõ dꝫ dici circa h' aliq̃d.ꝫ foĩa ⁊ figura sunt ĩ h' aliq̃d.ꝫ ñ soluꝫ sũt circa h' aliq̃d. Dõꝫ ꝙ lꝫ foĩa ⁊ figura sint ĩ h' aliq̃d ꝫꝫ supficiẽ.tñ ñ ꝫꝫ ꝓfũditatẽ.⁊ ꝓ tãto dicũt eẽ circa h' aliquid.

Ar Nullũ trãscẽdẽs ẽ spẽs q̃litatis.ꝫ foĩa ẽ trãscẽdẽs.ꝫ ⁊c̃.Mior ꝓbat'.qꝛ repit' ĩ oĩb⁹ ꝑdicamentis.⁊ etiã extra ꝑdicamenta. Dõꝫ ad minorẽ ꝙ duplex ẽ forma.s.sbalis q̃ ẽ reductiue in ꝑditamento subẽ.⁊ accidentalis.q̃ aduẽit enti p⁹ ꝯpletũ eẽ.Et illa foĩa accñtalis capitur dupl'r.vno mõ generaliter ꝓ quacũqꝫ forma accidentali aduenĩete alicui post suũ ꝯpletũ esse.⁊ sic foĩa repit' in oĩb⁹ ꝑdicamẽtis accñtiũ. Alio mõ specialiter ꝓut est terminatio linearum et superficierum ad intra.⁊ sic est quarta species qualitatis.

Ar. Termin⁹ est in eodē p̄dicamento cū suo t̄iato. ꝫ for̄a ē terminus linear̄ ꝛ supficier̄. q̄ sunt in p̄dicamento q̄titatis. ꝫ for̄a erit in p̄dicamēto q̄titatis. Maior pz. qꝛ termin⁹ ē eiusdē eēntie cū suo t̄iato.
Dōm ꝙ duplex ē termin⁹. s. intrinsec⁹ ꝛ extrinsec⁹. termin⁹ īt̄rīsec⁹ est eiusdē eēntie cū suo t̄iato. sic linea ē termin⁹ intrīsec⁹ supficiei. ꝛ ē eiusdē ꝑnti cū supficie. nō aūt termin⁹ extrinsec⁹. q̄ mō for̄a ē termin⁹ extrīsecus linee ꝛ supficiei. q̄re nō ē īcōueniens ꝙ sint in diuersis p̄dicamentis.

☞ Ar. Figura ē in gn̄e q̄titatis. v. metha. ꝛ etiā ē in tercia sp̄ē qualitatis cū sit sensibile cōe. a q̄ īmutat̄ ꝛ patit̄ sensus. Dōm ꝙ figura capit̄ dupliciter. vno mō materialr̄. ꝛ sic ē in gn̄e q̄titatis. Alio mō formalr̄. ꝛ hoc duplr̄. vno mō ꝓ actu ei⁹ īmediato. q̄ ꝯuertit̄ denoīatiue ad suū s̄biectuȝ tm̄ ꝛ sic ponit̄ in quarta sp̄ē qualitatis. Alio mō ꝓ actu ei⁹ ꝯñte. q̄ conuertit̄ ad poñam sensitiuā. cui⁹ est obiectū. ꝛ sic pōit̄ in tercia sp̄ē q̄litatꝭ

Qr. Que qualitates s̄b hac sp̄ē reponāt̄. Dōm ꝙ primo omnes figure corpales siue a natura siue ab arte. A natura vt figura bipedalr̄ in hoīe. ꝛ quadrupedalis in eq̄. Ab arte vt oēs res artificialr̄ facte ꝛ per artē ꝯplete. vt tunica dom⁹. Et dr̄ ꝑ artē cōplete. qꝛ lz panis sit artificialr̄ fact⁹ nō tn̄ cōplet̄ ꝑ artē. ꝫ ꝑ naturā ignis. ꝛ ergo panis nō ē p̄dicamēto qualitatis ꝫ s̄be. Vn̄ qn̄ cū arte concurrit natura. tūc bn̄ p̄t ꝓducere for̄aȝ substātialē. sicut etiā pz de ranis. ꝫ ꝑ solā artē nulla for̄a s̄bal̄ ꝓduci pōt. Et oēs dispōnes corporum q̄ hn̄t fieri circa q̄titatem ꝛ cōtinuam ꝛ discretā. de cōtinua vt rectitudo curuitas circa lineā. cōcauū cōuexū planū circa supficiē ꝛ spericū piramidale circa corp⁹. de q̄titate discreta vt par ꝛ impar circa numerū. ꝫ finitū ꝛ infinitū dicunt̄ de vtraqꝫ q̄titate.

☞ Ar. Entia ꝑ se exn̄tia nō sunt in p̄dicamēto qualitatis. ꝫ dom⁹ est ens ꝑ se exn̄s. ꝫ nō ē ī p̄dicamēto qualitatis. Dōz ꝙ dom⁹ capit̄ duplr̄. vno mō mal̄r. ꝛ sic ē s̄ba. Alio mō for̄alr̄ ꝓ ip̄a vnione ꝛ ordinatōe lapidū ꝛ lignor̄. ꝛ sic est in ista quarta sp̄ē qualitatis.

☞ Ar. Figura dom⁹ nō est circa vnū indiuiduū. ꝫ cōstat circa multitudinem lapidū ꝛ lignor̄. ꝫ nō ē circa hoc aliq̄d constans. Dōm ꝙ lz forma domus sit in multitudine indiuiduor̄. s. lapidū ꝛ lignor̄. tn̄ oīa illa indiuidua ꝑ aggregatōȝ ꝛ ordinē se hn̄t per modum vnius indiuidui taleȝ figuram suscipientis.

Qr. In q̄ p̄dicamento sint rar̄ densum. lene asper̄. Et videt̄ ꝙ nō sint ī p̄dicamēto qualitatis. qꝛ dicit aresto. Rar̄ ꝛ densum. lene ꝛ asperū putabāt̄ q̄dē qualitatē s̄care. ꝫ alienā hmōi putabāt̄ esse a diuisione q̄ circa qualitatē ē. Et ꝙ sint ī p̄dicamēto qualitatis ꝓbat̄ per Gilbertū por. expresse dicentē. ꝙ sunt qualia circa sitū exn̄tia. Sz dōm ē ꝑ ꝯcordia. ꝙ rar̄ densum. asper̄ ꝛ lene duplr̄ capiunt̄. vno mō q̄tū ad illud qd̄ sunt ꝛ pure importāt. ꝛ sic sunt pure positōnes. qꝛ diffinitōes eor̄ respiciūt positōȝ. Alio° capiunt̄ q̄tū ad illō qd̄ ip̄is accidit. ꝫȝ ꝙ alr̄ ꝛ aliter īmutāt tactū. ꝛ sic sunt in tercia sp̄ē qualitatis. Uel si capiātur absolute ꝓ illa ꝓtractōe. sic sunt in ista quarta sp̄ē qualitatis. et primo mō accipit ip̄a arest. ꝛ scd̄o mō gilbert⁹ por. Vn̄ asper̄ ē cui⁹ ptes non iacent equaliter. sed vna ps supeminet alteri. Sed lene ē cuius partes equalit̄ site sūt

Rarum est cuius ptes distant abinuicē. vt in lacte bulliente. Densuz vero cuius ptes sunt sibiinuicem propinque.

¶ Qualia xo dicuntur: q̄ ſm hec denoīatiue dicūtur vel q̄uolibet aliter ab his. vt a grāmatica grāmatic⁹ a iusticia iust⁹. Vel q̄ dicuntur ab aliq̄ q̄litate. non tñ denoīatiue: eo q nomē non ē impositū ipsi qualitati: vt cursor et pugillator. Et nota q cursor ꝛ pugillator dicūtur dupl'r. vno mō cursor et pugillator dicuntur ab arte currēdi ꝛ ab arte pugillandi ꝛ sic sunt in pria spē q̄litatis: qꝛ iste artes sunt bit⁹. Alio mō dr cursor non q hēat artē currēdi: sed qꝛ hꝫ naturalē potētiā ad actū currēdi: et pugillator non q hēat artē pugillādi sed qꝛ hꝫ naturalē potētiā ad actū pugillādi. Et isto mō dicuntur q̄lia ab istis naturalib⁹ potētijs. sed non denominatiue eo q nomina non sūt iposita istis naturalib⁹ potētijs a q̄b⁹ dicūtur q̄lia et sic cursor et pugillator sunt in secūda spē qualitatis. Alia aūt dicūtur qualia non denominatiue. non qm̄ nomē non ē impositū qualitati: sed q̄niā quale non pticipat illud nomē. vt studiosus a xtute et sic sunt tres modi sumēdi quale a qualitate.

Hic qꝛ diffiniuit qualitatē ꝯñr diffinit ei⁹ cōcretū. s. quale. Et ē rō ordis qꝛ cā ſm naturā est añ effectū. ſ; qualitas ē cā ipi⁹ qual'. sicut q̄olibet abstractū ē cā formal' sui concreti. ergo pri⁹ diffinit qualitatē q̄ꝫ quale. etiaꝫ simpliciora sunt priora. ſ; abstractū est simplici⁹ ꝯcreto ꝛc̄. Dicit ergo. q̄lia sunt. q̄ ſm hec denoīatiue dicunt̄. vel q̄uolibet aliter ab his. Que diffinitio sic intelligit̄. qualia sunt (supple) concreta. q̄ dicūtur denominatiue ſm h̄. i. ſm has qualitates. vel q̄uolibet aliter. i. aliter q̄ꝫ denoīatiue. ab his. s. qualitatib⁹. Añ vt in pl'ib⁹ qualia dicūtur denoīatiue a qualitatib⁹. vt a iusticia iust⁹. aliq̄n tñ ꝯtigit q̄le dici denoīatiue ab aliq̄ qualitate

Qr̄ Utrū p quale ꝛ qualitatē idē iportet̄ p̄dicamentū. Dōm q sic. qꝛ dicūt eandē essentiā qualitatis: lꝫ differāt in mō ſcādi. q̄ ñ pōt distinguere entitates p̄dicamentoꝝ. ex eo q solū ad placitū est attribut⁹ voci. Neq; idē repit̄ apud latinos ꝛ grecos. Ex hoc sequit̄ correlarie q errāt hij qui dicūt autorē nr̄m ꝛ aresto. p hoc velle innuere q quale et qualitas sunt sicut duo predicamenta reducibilia ad vnum generalē modum predicandi seu significandi.

Notandū Qꝫ abstractū ꝛ cōcretū cōueniūt sp in principali ſcato .i. cōueniūt ī re qꝛ eandē eēntiā dicūt. ꝙ etiā ſūt in eodem pdicamento. ſed dr̄nt rōne. quia abſtractū ſcat rem cū pciſione ſubiecti. vt iuſticia. ꝛ cōcretū ſcat illā eandē rem cū dependentia ad ſubiectū ꝛ ergo dr̄ concretū quaſi concernens ſubiectū. Etiā dr̄nt ſic a poſteriori. qꝛ abſtractū nunꝙ pdicatur de eo cui ineſt in recto. vt nō valet. paries eſt albedo. ponēdo tn̄ ꝙ albedo inſit parieti. ſ cōcretū pdicat̄ ī recto de ſbiecto cui ineſt. vt paries ē alb⁹. Et rō ē. nā abſtractū dr̄ qꝛ abſtrahit̄ a ſuo ſubiecto. ſ illō qō ſʒ modū ſcādi abſtrahit̄ ab aliq̄ n̄ pdicat̄ de ipō.

Ar Cā ꝛ effect⁹ nō ſūt idē ſm rem. ſ qualitas ꝛ quale dr̄nt ſic cā ꝛ effect⁹. ergo nō ſunt idē ſm rem. Dōm ꝙ duplex ē cā. ſ. intrinſeca ꝛ extrīſeca. Cā extrīſeca nō eſt eadē cū effectu. ſ cā intrinſeca maxīe forāl ꝛ ei⁹ effect⁹ ſnnt idē ſm rem. ꝛ hoc mō qualitas eſt cā qualium.

Ar. Illud qō pōit̄ ī pdicamēto ē gen⁹ vel ſpēs. ſ cōcreta accn̄tiū non ſūt gn̄a neꝙ ſpēs. ꝙ nō ſūt ī pdicamn̄tis. Maior pʒ qꝛ ſūt accn̄tia. ſ accn̄s ē pdicabile ab alijs diſtinctū. ergo ꝛc. Dōm ꝙ cōcretū de pdicamēto accidentis pt dupl'r ꝯpari. vno mō ad ſuū ſubiectū de q̄ pdicat̄ denoīatiue. et reſpectu illi⁹ dr̄ accn̄s. ꝛ ſic nō ē ī pdicamēto. Alio mō ad ſua īferiora. reſpectu q̄ꝝ vocat̄ gen⁹ vel ſpēs. ꝛ ſic ē ī pdicamēto. Uel dōm ꝙ lʒ ꝯcretū accn̄tis gr̄a ſcati ꝛ ꝯnotati ſil' nō ſit ī genere. tn̄ bn̄ gr̄a ſcati. ꝛ iſto mō ē

Notandū Qꝫ ꝯcretū ē tripl'x. ſ. ad ſbiectū (gen⁹ vel ſpecies. vt albū nigrū reſpectu parietis. ꝯcretū ad fūdamn̄tū vt multitudo magnitudo. q̄ cōcernūt qn̄titates in quib⁹ fundantur. ſ ſūt abſtracta a ſubiectis vltiatis. ſ. ſubſtantijs. ꝛ cōcretū ad ſuppoſitum vel inferi⁹. vt albedo ꝛ nigredo. q̄ inferiora ſua cōcernūt. ꝛ de eis pdicantur Et ſilr abſtractū ē triplex. ſ. a ſubiecto vt albedo. a fundamn̄to vt paternitas. a ſuppoſito vt albeitas coloreitas hūanitas. ꝛ ſic vnū ꝛ idē ē abſtractū reſpectu vnius. ꝛ concretum reſpectu alterius.

Ar Sicē ſe hʒ denoīatiuū qualitatis ad qualitatē. ſic ſe hʒ denoīatm̄ qn̄titatis ad qn̄titatē. ſ denoīatiuū qn̄titatis nō diffinit̄. ergo nō dʒ diffiniri denoīatm̄ q̄litatis. Dōʒ ꝙ nō ē ſile. qꝛ ī qn̄titate ſūt duo denominatiua equaliter denoīantia ſua ſbiecta. ſ. q̄tū ꝛ qn̄tū. ꝛ ſic oīs pma ſba vel ē q̄ta vel quāta a qn̄titate. ſ ī qualitate ē niſi vnū denomīatm̄. ſ. quale qō nō ē equal'r denoīans ſuū ſbiectū. qꝛ q̄dā dicūt̄ qualia a qualitate denoīatiue. ꝛ q̄dā nō. ꝛ ꝓpter hoc diffinit ħ qualia. Uel dicat̄ ꝙ hita diffinitōe qualitatis ꝛ qual' pt ꝓporcionabl'r elici diffinitio qn̄titatis ꝛ quanti.

Ar Oē qō diffinitur dʒ accipi p modū vni⁹. ſ quale accipitur p modū pluriū. ergo diffiō ē mala. Dōm ad maiorē ꝙ q̄cq̄d diffinitur dʒ ſumi p modū vni⁹ ī gn̄e vl' ī ſpē ꝛ nō ī nūero. ſ quale ħ ſūitur p modū vnius ī gn̄e. Et pōitur ī pl'ali nūero ꝓpt̄ diuerſitatē ꝛ multitudinē ipoꝝ qualiū. qꝛ tot ſūt qualia q̄t ſūt qualitates. nā prio q̄dā qualia ſūt q̄ denoīatiue dicuntur a qualitate cui eſt nomē ipoſitū. ꝛ q̄dā a qualitate cui nō eſt nomē ipoſitū. Exēplū primi vt a iuſticia iuſt⁹. exēplum ſcdi vt pugillator curſor non dicuntur denominatiue ab aliqua qualitate.

Qr Quot modis ꝯtingit ꝙ q̄dā qualia non dicuntur denoīatiue ab aliqua qualitate. Dōʒ ꝙ duob⁹ modis. vno⁹ ex pte ſcatōis et hoc contingit trib⁹ modis. primo q̄n talis qualitas non eſt ſatis exten-

se in suo subiecto.i.qñ nõ hz eẽ pfectũ ß remissum ⁊ impfectũ in suo sub-
iecto.vt calor in aq̃ tepida nõ denoĩat illã aquã calidã.q̃re ista ɔña ẽ fal-
sa aq̃ ẽ tepida ğ ẽ calida. Scḋo qñ tal' q̃litas nõ ĩest satis extẽse.i.p maio
ri pte subiecti.vt albedo exñs ĩ dẽtib⁹ ethiopis nõ denoĩat ethiopẽ albũ
qꝛ falsa ẽ ista ɔña ethiops est alb⁹ ẜm dẽtes ğ ẽ alb⁹.⁊ hoc ẽ verꝫ qñ tale
accñs nõ dẽiat certã ptẽ ſbiecti.vt bñ seq̃t' iohãni inest crispitudo crini-
um.ğ ẽ crisp⁹. Tercio qñ talis q̃litas nõ inest satis ptẽse.i.p diuturnum
tp̃s.vt rubedo causata ex verecũdia nõ denoĩat suũ ſbiectũ in q̃ est.vt nõ
sequit' iohãnes est rube⁹ ex verecũdia.ğ ẽ rube⁹. Alio mõ ex pte vocis.⁊
hoc iterꝫ ɔtingit dupl'r.pr̃o qñ q̃litati a q̃ sumit' quale ñ ẽ nomẽ ĩpositũ
vt cursor pugillator. Scḋo qñ quale sumit' ab aliq̃ qualitate cui est nom̃
impositũ.ß nõ pticipat nomẽ illi⁹ qualitatis.i.nõ cõuenit cũ ipa in prin-
cipio vocis.vt studiosus dr̃ a v̾tute denominatiue.

Ar Aliq̃s dr̃ cursor ab arte cursoria.⁊ pugillator ab arte pugillato-
ria ğ male dr̃ ꝙ abstractis illorꝫ nõ sunt noĩa imposita. Dõm ꝙ
cursor ⁊ pugillator capiunt' dupl'r.vno mõ ĩq̃tũ ẜeãt hit⁹.s.artẽ curren-
di vel pugillãdi.⁊ sic abstractis eorꝫ bñ sunt noĩa ĩposita.⁊ sũt v̾a deno-
minatiua. Alio mõ capiunt' p nãlib⁹ potẽtijs.vt ille dr̃ cursor q̃ hz nãlẽ
poñaz currẽdi.⁊ sic abstract' eorꝫ ñ sũt noĩa ĩposita.nec sũt v̾a ɔnoĩatia.

Ar Oẽ q̃le sumit' ab aliq̃ qualitate denoĩatiue.ğ vltĩa pticula diffini-
tionis male ponit'. Añs pbat'.qꝛ illa qualitas in subiecto est na-
tura denominans ipm. Dõni ꝙ oĩne denominatiuũ sumitur ab aliq̃ q̃li
tate ẜm rem tm̃.non tñ ẜm rem ⁊ modum simul.

Est aũt contrarietas in qualitate: vt albedo cõtra riatur nigredini: iusticia iniusticie. Hoc aũt non est propriũ qualitati: qꝛ nõ conuenit oĩ qualitati. Figura ei nõ hz aliq̃d ɔtrariũ neq̃ medij colores: vt rubedo blauedo. Et sciendũ ꝙ si vnũ ɔtrariorũ fuerit q̃le: reliquũ erit q̃le: vt iusticia ẽ q̃litas ergo iniusticia iustuz est quale ergo et iniustum

Postq̃ pe.hys.dẽiauit de qualitate ⁊ quali q̃tũ ad eorꝫ eẽntialia. Hic
ɔñr psequit' de eorꝫ accñtib⁹.⁊ assignat tres ppͥetates.quarꝫ prima est
ꝙ qualitati inest ɔ̃rietas vt albedo ɔ̃riat' nigredini.⁊ iniusticia positiue
accepta contrariat' iusticie. Et pprie loquẽdo poti⁹ debet dici cõitas q̃
ppͥetas.qꝛ nõ ẽ aliq̃ mõ pprij ppria ĩpis qualitatib⁹.qꝛ nõ ɔuenit quali
tatib⁹ de scḋa spẽ nec de quarta.nec soli qualitati.qꝛ ɔuenit etiã actioni
⁊ passioni hñe ɔ̃riũ. Tũc ibi (Et sciendũ) autor ponit vnũ notabile dicẽs
ꝙ si vnũ ɔ̃riorꝫ fuerit quale.⁊ reliquũ erit quale. Et p̃t dupl'r ĩtelligi.pr̃o
si vnũ ɔ̃riorꝫ fuerit in p̃dicamẽto qualitatis.⁊ reliquũ.qꝛ ɔ̃ria sunt ſb eo-
dem genere posita. Scḋo si vnũ ɔ̃riorꝫ sumit' in ɔcreto.⁊ reliquũ dꝫ sumi
in ɔcreto.⁊ p oppositũ si vnũ sumat' in abstracto.⁊ reliquũ.vt albũ ɔ̃ria-
tur nigro.⁊ albedo ɔ̃riat' nigredini.

Qr Utrũ oībꝰ qualitatibꝰ inſit ꝯrietas. Dōm ꝙ non qꝛ non ineſt q̄litatibꝰ de ſcḋa ſpē. qꝛ ꝯria debent ſucceſſiue ineſſe eidem ſubiecto. ſed hoc qḋ eſt naturaliter potens nō poteſt fieri naturaliter impotēs ꝛ econtra. Etiam qualitatibus de quarta ſpē non ineſt. qꝛ illa qualitas q̄ eſt de quarta ſpē immediate habet fieri circa ꝗtitatem. ſed ꝯrietas nō ineſt ꝗtitati. ergo nec quarta ſpēs qualitatis hꝫ ꝯriū. ꝛ ſic relinquitˀ ꝙ contrarietas repitur in pꝛīa ſpē qualitatis. vt iuſticia ꝯriatur iniuſticie. ꝛ etiam ī tͤcia. caliditas ꝯriatˀ frigiditati. nō tñ ī oībꝰ. quia medij coloꝛes non contrariantur. cum non maxime diſtent.

Ar Cōtraria hñt fieri circa idē ſubiectū. ſed calidū ꝛ frigidū non hñt fieri circa idē ꝗ. Minoꝛ ptꝫ de igne qui ē calidꝰ ꝛ nunꝗ frigidus. Dōm ꝙ additˀ in diffinitōe ꝯrioꝝ niſi alteꝝ inſit a natura. modo ignis eſt calidus a natura. ergo ſibi non poteſt adeſſe frigiditas.

Ar Cōtraria ſunt foꝛme actiue ꝛ paſſiue adinuicem. expellētes ſe ab eodem ſubiecto ſed qualitates de pꝛīa ſpē nō ſunt foꝛme actiue et paſſiue adinuicē. ꝗ nō ꝯriantˀ. Minoꝛ ꝓbatˀ. qꝛ in pꝛīa ſpē qualitatis nō eſt motus. Dōm ꝙ ꝯrietas capitur duobus modis. Uno mō ꝓpꝛijſſime pꝛo repugnantia duaꝝ foꝛmaꝝ actiuaꝝ ꝛ paſſiuaꝝ expellentiū ſe ab eodē ſubiecto. ꝛ ſic non eſt in pꝛīa ſpē qualitatis. ſed ſolū in tercia. Alio modo capitˀ cōiter ꝓ quacūꝗ repugnātia duaꝝ foꝛmaꝝ ſub eodē genere poſitarū expellentiū ſe ab eodē ſubiecto. ꝛ ſic ꝯrietas ē in pꝛīa ſpē qualitatis.

Ar Juſticia ꝛ iniuſticia opponuntur pꝛiuatiue. ꝗ nō ꝯrie. Añs ꝓbatˀ qꝛ iniuſticia dicit pꝛiuatōꝫ iuſticie. Dōm ꝙ ꝗuis ſm vocē iniuſticia opponitur iuſticie pꝛiuatiue. tñ ſm rem opponuntˀ ꝯrie. qꝛ cauſantˀ ex ꝯrijs actibꝰ poſitiuis. ſic iuſticia ex actibꝰ iuſtꝭ. īiuſticia ex actibꝰ īiuſtꝭ.

Ar Jllḋ nō hꝫ ꝯriū cui nō ꝯuenit diffinitio ꝯrioꝝ. ſꝫ qualitati nō ꝯuenit diffinitio ꝯrioꝝ. ꝗ ſibi nō ineſt ꝯrietas. Minoꝛ pꝫ. qꝛ ꝯria ſunt q̄ ſub eodem genere poſita ſunt. ſꝫ qualitas nō ponitˀ ſub aliꝗ genere cuꝫ ſit genus generaliſſimū. Dōm ꝙ qualitas capitˀ duplr̄. vno mō in genere generaliſſimo. ꝛ ſic nō hꝫ ꝯriū. Alio mō ꝗtū ad eiꝰ ſpēs. ꝛ ſic hꝫ ꝯriuꝫ. Uñ iſta ꝓpꝛietas intelligitˀ de qualitate in ſuis ſpēbꝰ. ꝛ nō de qualitate ī genere generaliſſimo ſumpta. quare exēplificatˀ de ſpēbꝰ qualitatis. vt iuſticia contrariatur iniuſticie. ꝛ albedo nigredini.

Ar Jlla ꝯriantur inter que eſt motus. ſꝫ inter medios coloꝛes eſt motus. ꝗ ꝯriantur. Dōm ꝙ duplex ē ꝯrietas. ſ. ꝑfecta ꝛ imperfecta. Uñ medij coloꝛes hñ ꝯriantˀ ꝯrietate īꝑfecta. ſꝫ nō ꝑfecta. Uel dꝛ ꝙ medij coloꝛes capiuntˀ duplr̄. vno mō vt medij ſunt. ꝛ ſic nō ꝯriantˀ. quia nō maxime diſtant. qꝛ extrema plus diſtant. Alio mō inꝗtū ꝑticipant rōnes ſuoꝝ extremoꝝ. qꝛ mediū ꝯpatū vni extremoꝝ habet ratōꝫ alteriꝰ vt vult ꝓhs quinto phiſicoꝝ. ꝛ ſic contrariantur.

Jtem qualitas ſuſcipit magis et minus: dicitur eī iuſtus magis et minus iuſtꝰ: et albꝰ ꝛ grāmaticꝰ ſilr̄ ſed hoc non eſt pꝛopꝛiū qualitati: quia quadratū nō ſuſcipit magis neꝗ minus: neꝗ circulus: neꝗ quadrangulatio: neꝗ circulatio.

Hic ꝯñter Petrus hys. ponit scd̃am ꝓprietatē. q̃ nõ đr ꝓprie ꝓprietas ꝫ magis cõitas. qꝛ nõ cõuenit oĩb⁹ q̃litatib⁹. qꝛ nõ ꝯuenit qualitatibus de scd̃a specie neqꝫ de quarta nisi valde paucis. vt curuũ đr suscipere magis ⁊ minus. ⁊ cõuenit quibusdã de pꝛĩa spē. ⁊ quibusdã de tercia spē. ⁊ etiaꝫ nõ conuenit soli q̃litati. qꝛ conuenit actõi ⁊ passioni. Dicit ergo ꝙ qualitas suscipit magis ⁊ minus. Rõ isti⁹ ꝓprietatis est. qꝛ qualitates intenduntur ⁊ remittunt̄ ſm maiorē ⁊ minorē radicationē in subiecto. qđ conuenit de qualitatib⁹ de pꝛĩa spē. vt sunt virtus ⁊ scĩa. vel ſm depurationem contrarij a ꝯrio. vel ſm ꝑmixtionem ꝯrij cum ꝯrio. ⁊ hoc ꝯuenit multis qualitatib⁹ de tercia spē. ergo ⁊c̃.

Ar Illud cui⁹ rõ ꝯsistit in maximo nõ suscipit magis ⁊ minus. ꝫ ratõ virtutis ꝯsistit in maximo. g̃ nõ suscipit magis neqꝫ min⁹. Minoꝛ ꝓbatur. qꝛ ſm pħm pꝛimo celi. virtus est vltimũ potētie. ⁊ ſm Augustinũ virtutes sunt maxima bona quibus nullus potest male vti. Dõm ꝙ virtus põt considerari dupl'r. vno mõ ſm seip̃am. ⁊ sic nõ suscipit magis et minus. alio modo ex parte subiecti participantis. ⁊ sic contingit virtutem esse maiorem vel minorem.

Ar Quicq̃d consistit indiuisibili nõ p̃t suscip̃e magis ⁊ min⁹. sed oĩs q̃litas est hmõi. g̃ ⁊c̃. Minoꝛ pꝫ qꝛ qualitas est forma. ⁊ forma ē ĩdiuisibilis ſm Gilbertũ. g̃ ⁊c̃. Dõm ꝙ nulla qualitas suscipit magis et minus in abstracto. qꝛ sic est indiuisibilis. ꝫ bene in concreto. vt albedo nõ suscipit magis ⁊ minus. ꝫ albũ. Et cã est. qꝛ forma in abstracto sumit̄ ſm suũ esse essentie. mõ q̃libet forma eēntialiter est indiuisibilis. ꝫ forma in concreto sumpta sumit̄ ſm esse qđ hꝫ in subiecto. ꝫ talis forma vt sic non est indiuisibilis. quare suscipit magis ⁊ minus.

Ar Qualitates in abstracto designate ꝯriant̄ ⁊ ad eas ē mot⁹. g̃ suscipiũt magis ⁊ min⁹. Tenet ꝯña. qꝛ ille vident̄ eē cause sufficientes susceptionis magis ⁊ min⁹. Dõm ꝙ ille cause nõ sufficiũt. ꝫ vltra illas requirit̄ ꝙ qualitas ſcet̄ ꝯcretiue. qꝛ dicit arest. ꝙ iusticia non dicitur magis ⁊ minus iusticia. sed aliq̃s đr altero iustioꝛ. Vel dõm ſm aliq̃s ꝙ qualitates in abstracto saltē alique suscipiunt magis ⁊ minus phisice quod non est aliud q̃ꝫ intendi ⁊ remitti. ꝫ nõ logice. qđ est pꝛedicari de sb̃iecto cũ isto annexo magis vel minus. qꝛ ad hoc requirit̄ concretio ad sb̃iectum. Pꝛo quo notandũ. ꝙ forma tunc intendit̄ quando ip̃a crescit subiecto manente eodem. sed remittitur quando subiecto manente eodē ip̃a decrescit. Etiam solet dici. ꝙ intentio est crescentia forme in eadem particula materie. sed remissio est decrescentia forme in eadem particula materie.

Item pꝛopꝛium est qualitati ſm eam simile vel dissimile dici. vt albus albo similis dicitur. et iustus iusto. albus autem nigro dissimilis dicitur.

Hic ponit terciam pꝛopꝛietatem qualitatis. dicens ꝙ pꝛopꝛium est qualitati ſm eam simile vel dissimile dici. vt albus albo similis dicitur. Vnđ sicut ſm solaꝫ q̃ꝫtitatem dicimur equales vel inequales. ita ſm solam q̃-

litatem dicimur similes vel dissimiles. Et est propria quarto modo. quia quia conuenit omni qualitati. soli et semper. vt patet inductiue per exempla.

Ar Propriū debet esse soli⁹ spēi. ſ͞ʒ qualitas nō est spēs. ergo q̄litas non hʒ ꝓprietatē. Minor pʒ. qꝛ ꝓpriū fluit ex p̄ncipijs spēi. Dōm ꝙ qñ dꝛ ꝓpriū fluit ex p̄ncipijs spēi. ibi nō distinguit̄ spēs ꝯ gen⁹. ſ͞ʒ ꝯ indiuiduū. qꝛ ꝓpriū fluit ex principijs alicui⁹ nature cōis. Vel dōʒ ꝙ ꝓprium capit̄ dupl'r. Uno mō ꝓprie ꝑ illo qd̄ solū fluit ex principijs spēi spēalissime. ꝛ sic qualitatis nō ē aliqd̄ ꝓpriū. Alio mō capit̄ cōiter ꝑ omni accidēte quod ꝯuertibiliter predicatur de subiecto. ꝛ sic debet hic capi ꝓprium ꝛ etiam in alijs predicamentis.

Ar Gen⁹ est quedā tenuis silitudo suaꝝ spēꝝ. vt dicit theomixti⁹. similiter spēs ē silitudo suoꝝ indiuiduoꝝ. vtʒ ꝑ boetiū. Etiā agens ꝛ patiens dicunt̄ silia in materia ꝛ dissilia ſm formā. ergo nō est ꝓpriū quarto mō qualitati ſm eam sile vel dissimile dici. Dōm ꝙ silitudo capit̄ dupliciter. ꝛ no mō generaliter ꝑ quacūq ꝯuenientia aliquoꝝ. siue in essentialib⁹ siue accn̄talib⁹. ꝛ sic conuenit multis alijs. Alio mō capit̄ spēalit̄ ꝑ ꝯuenientia aliquoꝝ in qualitate vna ſm spēm spēalissimā. ꝛ sic ꝯuenit solis qualitatib⁹. qꝛ silitudo est reꝝ dr̄ntiū eadem qualitas. sicut īter res albas ē silitudo. ita ꝙ hn̄t vnā qualitatē ꝑ fundamento. ꝛ aliā ꝑ termino. ꝛ sic illa p̄dicatio est causalis. sicut ista. dies est latio solis. nam similitudo eē̄tial'r ē relatio. Et debet intelligi de eadē qualitate in spē. nō āt in numero vel genere qꝛ vna qualitas in numero nō ē in reb⁹ differētib⁹ ſ͞ʒ in genere nō fit ꝯpatio septimo phisicoꝝ. Sed dissimilitudo est reꝝ differentiū diuersa qualitas in spē. qꝛ diuersitas ſm numeꝝ stat cū similitudine. Et qñ dicitur. ſm rationale hoīes dicunt̄ siles. ꝛ tñ non est qualitas. Dōm ꝙ ſm rōnale nō dicimur siles accidentaliter. ſ͞ʒ sumus similes essentialiter.

Ar Scōm silitudinē dicimur siles accn̄taliter. ꝛ ſm dissimilitudinem dicimur dissimiles. sed silitudo ꝛ dissimilitudo sunt relatiua equiparantie. ꝛ nō qualitates. ergo non cōuenit soli qualitati. Dōʒ ꝙ (ſm) dicit circūstātiā duaꝝ cāꝝ. qꝛ p̄io dicit circūstātiā cāe foꝛalis. ꝛ sic nō dʒ hic capi. Scd̄o dicit circūstantiā cause efficientis. ꝛ sic capit̄ hic. qūo solum ſm qualitates dicimur siles vel dissiles. vtʒ per argumentū p̄cedēs Et qñ dicitur. ꝓprie passiones sunt in p̄dicamento qualitatis. sed silitudo ꝛ dissimilitudo sunt passio qualitatis. ergo ꝛc̄. Dōm ꝙ similitudo ꝛ dissimilitudo non sunt passio qualitatis. sed dici ſm qualitatem simile vel dissimile. que est in predicamento qualitatis. Et si iteꝝ dicat̄. passio ꝛ subiectum sunt in diuersis p̄dicamentis. ergo ꝛc̄. Dōm ꝙ hoc aliquando veꝝ est. sed non semper.

Ar Coloꝛ est qualitas. ꝛ tñ ſm eam nō dicimur siles. ergo non cōuenit omni qualitati. Dōm ꝙ licet ſm colorem non dicimur siles ī genere. tñ bene in spē. qꝛ ſm albedinem vel nigredinem que sunt species coloris. sed illa ꝓprietas est maxime ꝓprie qualitatib⁹ in specie specialissima acceptis. vt patet ꝑ diffinitōʒ similitudinis.

Ctio est ꝭm quã in id quod subijcitur agere dicimur vt secans aliquis dicitur agere in eo qd̃ secat. Unde sectio est actio ꝭm actionē agit secans in id quod secat et percussio est actio.

Postq̃ Pe. hys. de quatuor principaliorib⁹ p̃dicamentis determinauit b̃ñtib⁹ simplicē modū p̃dicãdi de suba. q̃ adueniūt sube ab extrinseco. ꝭ ꝯñter determinat de alijs predicamentis minus principalib⁹. quoꝝ modi predicandi fundantur in modis alioꝝ ꝛ adueniunt sube ab extrīseco. Rõ ordinis ad p̃dicta est. qꝛ quatuor prima principaliora sunt p̃dicam̃ta q̃ȝ sex seq̄ntia. mõ magis principale p̃cedit min⁹ principale. Alia ratio ē. qꝛ cã ē añ causatū. ꝭ ista sex causant̃ effectiue ab alijs p̃cedētib⁹. ḡ sequūtur ea. Minor pȝ. nã p̃mo actio ꝛ passio causant̃ a q̄litate. qꝛ aliq̄s agit p̱ nãlē potẽtiam. ꝛ aliq̄s patit̃ p̱ nãlē impotẽtiam. Et vbi causat̃ a loco q̄ est in p̃dicamento q̃ȝtitatis. Et q̃ñ causat̃ a tp̃e. ꝭ hit⁹ a re habita ꝛ ab ip̃o habēte causatur. ꝛ sic causat̃ a sb̃a. Sit⁹ aũt causat̃ a q̃ȝtitate vtȝ p̱ eius diffinitōem. Et dꝛ notanter. (effectiue) qꝛ in genere cause formalis repugnat vnū p̃dicamentū causari ab alio. cum in genere cause formalis quodlibet predicamentū sit primū principiū. Sed ratio ordinis quare pri⁹ determinat de actione q̃ȝ passione sumit̃ ex eodē principio. qꝛ passio causat̃ ex actione. ꝛ actio ĩmediate est cã passionis. ꝭ cã est ante causatū. ꝛ inferens añ illatū. ergo actio p̃cedit passionē. Determinando ergo de actōe primo diffinit eam dicens (Actio est ꝭm quã in id qd̃ subijcit̃ agere dicimur) In qua diffinitōe forma accidentalis ponit̃ loco generis. ꝛ aliquo mõ dat̃ intelligi p̱ illud relatiuū quã. ꝛ totū residuū põit̃ ad d̃ñam alioꝝ p̃dicamentoꝝ. Et (ꝭm) in diffinitōe dicit circūstantiã cause formalis ꝛ nõ efficiētis. qꝛ ꝭm qualitatem ꝛ formã substantialem agere dicimur effectiue. sed non formaliter. sicut ꝭm actionem dicimur agere in illud qd̃ subijcitur. i. in passum.

Qr̃ Utrū actio sit predicamentū ab alijs distinctū. Dicendum q̃ sic qꝛ ē gen⁹ generalissimū h̃ñs sub se sp̃ēs subalternas. sp̃ēs specialissimas. ꝛ indiuidua. Sp̃ēs subalterne sunt actio ĩmanēs ꝛ actio transiens. Actio immanens est p̱ quã ꝓducit̃ aliqua op̱atio. ꝛ vbi p̃ter op̱atōȝ non est aliqua res operata. vt actio producendi intellectionem vel volitionem. Sed transiens est per quã ꝓducitur res aliqua que non est op̱atio. vt frigefactio actiua. Sp̃ēs sp̃ealissime sunt frigefactio calefactio ꝛc̃. Sed indiuidua sunt hec frigefactio. hec calefactio. Et est predicamentū distinctū. qꝛ habet distinctū modū p̃dicandi de prima sub̃a. qui est predicari in quid agit. vt cū querit̃ q̄d agit sortes. ꝯuenienter respondet̃ calefacit ꝛ sic eius denominatiuū est quale actiuum.

Ar̃ Omne agens est patiens. ergo omnis actio est passio. Tenet ꝯñā per locū a coniugatis. Sed añs ꝓbat̃. qꝛ agens in agendo repatitur. p̃mo de gñatōne. Dõm q̃ illa autoritas habet veritatem in agente

per cõtactũ. qđ cõicat cum suo passu in materia. Vñ celum agit in ista īfe
riora. tñ nihil patitur ab istis inferiorib⁹. ꝛ silr intelligẽtie. Posito tñ ca
su ꝙ sit verum. non tñ sequit ꝙ omnis actio sit passio. p locũ a coniugatꝭ
qꝛ ille tm̃ valet in essentialibus. ꝛ nõ in accidentalib⁹. sed ista est acciden
talia. om̃e agens est patiens.

Qr Utrũ actio sit cõueniens diffinita. Dõm ꝙ sic. qꝛ diffinitio ꝯuenit
omni actõni. ꝛ sufficiẽter distinguit eã ab alijs p̃ntis. vt patuit. Et
primo p hoc qđ đr (ſm quã) importat mod⁹ cãe formalis. qꝛ actio est for
ma accñtalis exñs in agente ꝛ ipm formaliter denoiat. ꝛ cũ omne agens
imp̃mat aliq̃d patienti. iõ addit (in id qđ subijcit). i. in patiens. Et quia
ꝟtus agẽtis p̃ualet sup patiens. ex quo oĩs actio ẽ ex ꝓportione maioris
ineq̃litatis. iõ đr in id qđ subijcit. ꝛ nõ ad id vel sup id. Et addit (agere
dicimur) qꝛ p actionem formalr denoĩamur agere.

Ar Nullũ gen⁹ generalissimũ p̃t diffiniri. ſ actio est gen⁹ generalissi
mũ. ġ male diffinit. Minor pȝ. qꝛ omnis diffinitio cõstituit ex ge
nere ꝛ dĩa. ſ generalissimũ nõ hȝ genus ꝛ dĩam. ġ ꝛc. Dõm ꝙ q̃uis ge
nus generalissimũ nõ possit diffiniri diffinitione q̃dditatiua ꝛ essentiali. p̃t
tñ diffiniri descriptiua diffinitione. ꝛ sic de actione.

Ar Ista diffinitio cõuenit alteri a diffinito. ġ nõ est bona. Añs ꝓbat.
qꝛ ſm securim dicimur agere. ꝛ tñ securis nõ est actio. ꝛ silr ſm for
mã substantialẽ dicimur agere. ꝛ tñ nõ est actio. Dõm ꝙ diuersimode di
cimur agere ſm ista. n ã ſm instrumentũ dicimur agere effectiue instrumẽ
taliter. ꝛ ſm formã substãtialẽ dicimur agere effectiue p̃ncipalr. ſ ſm acti
onẽ dicimur agere formalr. ꝛ ſm ħ dic ly ſm hic circũstantiã cãe formalis
qꝛ actio est forma accñtalis in agẽte ſm quã formaliter dicimur agere.

Ar Om̃is mot⁹ est in mobili. ſ actio est mot⁹. ġ est in mobili. qđ ẽ pa
tiens. Maior ꝓbat. qꝛ mot⁹ ẽ act⁹ mobilis ſm ꝙ mobile ẽ. Sȝ mi
nor pȝ p diffinitionẽ actionis. qꝛ actio est mot⁹ hui⁹ ab hoc. tercio phisi
coꝝ. Dõm ꝙ actio capit duplr. vno° phisice. i. sicut phisicus loquit de
actione. q̃ capit eã p forma acta. Alio mõ logice. i. sicut logicus de ea loq
tur. Vñ actio phisice nihil aliud est q̃ȝ forma fluens ab agente in patiens.
ꝛ sic actio est in patiente. silr ꝛ passio. ꝛ nõ sunt p̃dicamẽta distincta. ſ sũt
in tercia specie qualitatis. Sȝ capiendo actionẽ logice. i. sicut logic⁹ agit
de actione. tunc realr distinguit a passione. qꝛ sic actio est forma inherẽs
agenti ſm quã formã agens đr formalr agere. vt dicit diffinitio eius.

Ar Intellectio volitio ꝛ visio sunt actões. ꝛ tñ diffinitio eis nõ cõue
nit. Probat, qꝛ ſm eas nõ dicimur agere in id qđ subijcit. cũ ſm
intellectionẽ nihil agam⁹. Rõm ꝙ intellectio ꝛ silia capiunt triplr. vno
mõ neutralr p forma vel actu absoluto. quo q̃s dicit simplr intelligẽs vl
volens. ꝛ sic forte sunt in p̃dicam̃to q̃litatis in p̃ma vl scda specie. Scdo
capiunt p passionib⁹ recipiendi tales act⁹ intelligẽdi vl sentiendi. ꝛ sic
sũt in p̃dicam̃to passiõis. ꝛ sũt passiões immanẽtes. Tercio capiũt p actı
uis ꝓductõib⁹ taliũ actuũ. ꝛ sic sċ de illo p̃dicam̃to. Sȝ de ill ꝟbis florere
lucere ꝛ silib⁹. ꝯueniẽt đr ꝙ sint ĩ p̃dicam̃to q̃litatꝭ. qꝛ dicũt simplicis for
me diffusionẽ. ꝛ ġ sunt in eodẽ genere cum illis formis quaꝝ sũt actus. in

T

signum cuius significantur per verba absoluta ꝛ neutralia.

Ar̃ Phs dicit scd̃o de anima ꝙ sentire ꝛ intelligere quoddã pati. ergo nõ sꝫ actiões. Dõm illa capiunꝰ dupl'r. vnoº quãtũ ad primã immutationẽ. vt sunt idem qd̃ recipere actum intelligendi vel sentiẽdi. ꝛ sic sũt passiones. Alio mõ capiunꝰ ꝓ actione ꝓducendi actum post primã immutationem. ꝛ sic sunt actiones.

Ar̃ Creatio maxime actiua est actio. ꝛ tamen diffinitio nõ ꝯuenit sibi. Scd̃a ps assumpti ꝓbatꝰ. qꝛ creatiõi nihil subijcitꝰ cũ fiat ex nihilo Dõm ꝙ licet creatio sit actio ſm modũ significãdi. nõ tamen ex pte rei vel nature ſcate. Et qꝛ vnũquodqꝫ est reponibile in p̃dicamento ſm naturaꝫ importatã p tale nomẽ. ꝛ nõ ſm modũ ſcandi. al's em̃ albũ ꝛ albedo non essent in eodẽ p̃dicam̃to. qꝛ nõ hñt eundẽ modũ ſcandi. Hinc est ꝙ creatio actiue sumpta nõ est actio p̃dicamentalis. Pro quo notandũ ꝙ creatio capitꝰ tripl'r. vno mõ actiue. ꝛ sic creatio nihil aliud est ꝙ ipe deꝰ cũ q̃dã respectu rõnis ad effectũ creatũ. sed deꝰ in nullo est p̃dicamento. ergo nec creatio actiua. Secundo capitꝰ passiue vt. s. est relatio suppõnis creature ad creatorẽ. ꝛ ſm rem nõ est passio. licet ſcetꝰ noĩe passionis. neqꝫ est q̃d absolutũ. sed noĩat respectũ creature ad creatorẽ. ꝛ sic est accidens creature. cuiꝰ obiectũ siue terminꝰ est deꝰ. Tercio mõ capitꝰ neutraliꝰ. ꝛ ſcatur vt mutatio quedam. qd̃ verum est ſm modum intelligendi vel significandi. sed nõ ſm rem ipsam. qꝛ ab actiua creatione in creatura remouetur motus. ꝛ sil'r a passiua in creatura. qꝛ solũ sunt quedã relationes quarum vna est rõnis tm̃. ꝛ alia realis.

Ar̃ Ista diffinitio cõuenit alteri a diffinito. ḡ nõ est bona. Añs ꝓbatꝰ qꝛ ꝯuenit factiõi. q̃ tñ nõ est actio. immo distinctos hĩtus diffiniũtꝰ sicut actio diffinit prudentiã. ꝛ factio artẽ. Dõm ꝙ actio capitꝰ dupliciꝰ. vno mõ ꝓprie. sicut sumitꝰ in diffinitione prudentie. ꝛ sic actio distinguitꝰ contra factionẽ. Alio mõ sumitꝰ actio cõiter ꝓut extendit se tam ad actionem ꝓprie dictã ꝙ̃ ad factionẽ. ꝛ sic dꝫ hic sumi. Vñ ꝓprie loquendo actio est vbi p opationẽ nõ fit aliqua res opata. vt nauigare. qꝛ p nauigationẽ nõ ꝓducitꝰ nauis. ſ factio est vbi p opationẽ derelinquitꝰ aliqua res opata. vt ex domificatione relinquitꝰ domus.

Ar̃ Ignis calefacit aquã sibi suprapositã. ergo nõ agit in id qd̃ subijcitur. Dõm ꝙ licet aqua supraponatꝰ igni ſm sitũ localẽ. tñ inq̃tũ agit in ipam ſm ꝟtutem sibi subijcitꝰ. qꝛ ꝟtus ignis agit in ipsam aquam ꝛ pro tanto sibi supponitur.

Ar̃ Idem nõ põt diffiniri p seipm̃. sed actio ꝛ agere idẽ sunt. ergo agere male ponitꝰ in diffinitione actionis. Dõm ꝙ̃uis sint idem ſm rem dr̃ñt tñ. ſm modũ ſcandi ꝛ ſm modũ essendi. qꝛ differunt sicut cõcretum ꝛ abstractum. actio em̃ est abstractũ. ꝛ agere est cõcretum. sed cõcretũ est nobis notius. ergo agere ponitꝰ in diffinitione actionis tanq̃ nob magis notum. Vel dõm ꝙ licet sint idem in ſcato. differunt tñ in cõnotato. ꝛ sic vnum diffinitur per alterum.

Item ꝓprium est actioni ex se inferre passionem

Postq̄ determiauit autor de actiōe quo ad eius eē̄ntialia. hic ꝯñr deter
minat de eius ꝓprietatibꝰ. ꝛ primo ponit vnā ꝓprietatē. scdo ponit duas
cōitates. Dicit ḡ pmo. ꝓpriū est actioni ꝛc̄. sicut calefactio q̄ est q̄dā actio
ignis infert ex se passionē in id qd̄ subijcit̄. Et est ista ꝓprietas ꝓpria q̄rto
mō. q2 cōuenit oī soli ꝛ sp actiōi. ꝛ cōsequit̄ naturā vl' subam eiꝰ. Rō ꝓprie
tatis est. q2 cā quātū est de se infert suū effectū. sed passio est effectꝰ actiōis
ergo oīs actio de se infert passionē. Añ hoc ipm qd̄ actio noīat p vtutē ꝛ
causalitatē effectiuā. passio noīat p modū effectus ꝛ principiati.

Ar Ista ꝓprietas nō ꝯuenit soli actioni. ḡ nō ē sibi ꝓpria q̄rto mō. An
tecedēs ꝓbat̄. q2 ꝯuenit igni ꝛ eiꝰ q̄litati q̄ est calor. nā calor ignis
ex se infert passionē. Dōm q2 licet ignis vel aliqua qualitas inferat passi
onem. hoc tñ nō ē immediate. ſ mediāte actiōe. Sz alij dicunt q2 ignis bñ
infert passionē effectiue ſ nō p bonā ꝯñam. sic q2 ad ignē esse seqretur pas
sionē esse. ꝛ ita capitur hic inferre. Et qñ d2. omne inferens est prius illa
to. ſ actio nō est prior passione. ergo ꝛc̄. Minor ꝓbat̄. q2 in eodē instanti
quo agens agit patiens patitur. Dōm q2 lz nō sit prior ſm tp̄s. est tñ pri-
or ſm naturam quod sufficit.

Ar Spēs sensibilis infert sensui passionē. sicut color visui. ꝛ tñ nō est
actio. Sil'r agens infert ex se passionē in aliquod passū. ḡ illa ꝓpri
etas non est ꝓpria quarto modo. Dōm q2 inferre passionem non conue-
nit illis nisi mediante actione. sicut spēs sensibilis infert passionez sensui
mediante immutatione.

Ar Actio qñq3 infert actionē. ergo nō solum infert passionē. Añs ꝓba
tur. q2 principale agens infert actionē instrumēti. Dōm q2 instru-
mentum pōt ad duo cōpari. vno mō ad vltimū effectum. ꝛ sic h3 rōem agē
tis. Alio mō cōpatur ad principale agens. ꝛ sic h3 rōem passi. ſ nō est incō
ueniens idem respectu diuersorū esse agens ꝛ patiens. sicut in simili aqua
calefit. ꝛ calefacit positum ad aquam.

Recipiunt aūt agere et pati ꝯtrarietatē. Calefacere
eñi est cōtrariū ei quod est frigefacere. ꝛ delectari cō-
trariū est ei quod est tristari. Recipiunt agere ꝛ pa
ti magis ꝛ minus. calefacere enim magis ꝛ minus di
citur. et calefieri dicitur magis ꝛ minus. Et similiter
est de delectari ꝛ tristari.

Hic ponit duas cōitates actiōis ꝛ passionis. p̄ma est. q2 agere ꝛ pati hñt
ꝯrietatē. vt calefacere ꝯtrariat̄ frigefacere. ꝛ calefieri frigefieri. sil'r gau-
dere ꝯriat̄ tristari. Et ista nō est ꝓprietas. q2 nō cōuenit actiōi nec omi. ne-
q3 soli passioni nec oī. Secunda est. q2 actio et passio suscipiūt magis ꝛ mi
nus. calefacere enī magis et minꝰ d2. ꝛ calefieri sil'r. Et sequit̄ ista cōitas
primā sicut effectus suam cām. p quam etiā ꝓbatur.

Of Quibꝰ actiōibꝰ cōuenit ista cōitas prima. ꝛ quibꝰ nō. Dōm q2 il
le actiones ꝯtrariantur que causant̄ a qualitatibus ꝯtrarijs. eo q2
habere contrarietatem primo ꝛ p se cōuenit soli qualitati. et ergo contra-

rietas cõuenit actioni grã fundamẽti qḋ est q̃litas. Un̄ sicut iste qualita-
tes. s. calor ꝛ frigus cõtrariant̄. sic etiã iste actiões calefacere ꝛ frigeface-
re. ꝛ ille q̃litates q̄ repiuntur in q̃rta specie qualitatis nõ h̄nt ꝯ̄ria. vt do-
mus. ꝛ ꝑ̄ nec domificare hꝫ ꝯ̄rium. qꝛ causat̄ a q̃litate cõtrarium nõ habẽ-
te. Et ita suo mõ dĩm est de secunda cõmunitate.

Ar Cõtraria sunt forme actiue et passiue ad inuicẽ. ꝫ due actiones nõ sunt forme actiue ꝛ passiue ad inuicẽ. ꝑ̄ nõ contrariant̄. Preterea in actione ꝛ passione nõ est mot⁹. vt pꝫ q̃nto phisicoꝝ. ꝑ̄ nõ est ibi cõtrarie tas. neqꝫ susceptio magis ꝛ minus. Tenet ꝯ̄ña. qꝛ inter cõtraria est mot⁹. ꝛ sil'r inter magis ꝛ min⁹. Dĩm ad maiorẽ ꝙ oĩa ꝯtraria p̄ se primo sunt forme actiue ꝛ passiue ad inuicẽ. sed nõ oꝫ de illis q̄ ex cõsequẽti cõtrariã-tur. cõtrarietas aũt est in actiõe ex cõsequẽti. s. grã q̃litatis. ꝛ nõ p se priõ. ꝛ grã illius etiã est in actione motus saltem ex cõsequẽti. Nec est vl'r verũ ꝙ inter magis ꝛ minus sit p se motus. ꝫ bñ inter intensius ꝛ remissius. si cut etiam patet de scientia ꝛ lumine.

Ar Nulla forma suscipit magis ꝛ minus. ꝫ actio ꝛ passio sunt forme. ergo nõ suscipiũt magis ꝛ minus. Minor ꝓbat̄. qꝛ om̄is forma est simplex ꝛ inuariabilis. vtꝫ p Gilbertũ porritanũ. Dĩm ad maiorẽ. ꝙ nul la forma q̃tum ad eius eẽntiã ꝛ in abstracto suscipit magis ꝛ minus. ꝫ be ne q̃tum ad suum esse in concreto suscipit magis ꝛ minus. Et ꝑ̄ petr⁹ hys. ponit ꝓ exemplo calefacere ꝛ frigefacere in cõcreto.

Passio est effectus illatioqꝫ actionis. vt calefieri infertur ex calefacere.

Postq̃ pe. hys. determinauit de actione. hic ꝯ̄ñter agit de passione. Et rõ est qꝛ actio fit grã forme. passio vero gratia materie. ꝫ forma ẽ dignior materia. ꝛ digniora sunt priora. ꝑ̄ actio p̄cedit passionẽ. Etiã passio ẽ effe ctus actionis. sed effectus naturaliter sequit̄ suã cãm. ꝑ̄ ꝛc̄. Et primo diffi nit passionem dicens. Passio est effectus illatioqꝫ actõnis. vt calefieri in fertur ex calefacere.

Qr Utrum passio ab actione predicamentaliter distincta sit per ipsam conuenienter diffinita. Dicendũ ad primũ ꝙ sic. ꝛ posset probari sicut probatum est de actione. Sed ꝙ conuenienter per actionem diffinia tur patet. quia effectus habet notificari per suam causam. ꝛ hoc si cã sit manifesta. sed actio est causa passionis. sicut patet ex eius diffinitiõe. que superius est manifestata. ideo cõuenienter hic passio diffinitur per actio-nem. Et quia in passione est motus ꝫm ꝙ est actus imperfectus in patien te. ꝛ hic motus continue fluit a mouente in patiens qḋ mouetur. ideo ad-ditur illatio. Et hec duo ponuntur rationabiliter in diffinitione passiõis. vnũ per modum generis vt effectus. aliud per modum differentie. cũ dici tur (illatioqꝫ actionis)

Ar Passio est in p̄dicamento qualitatis. qꝛ est tercia sp̄es ei⁹. ꝑ̄ male ponitur predicamentum distinctum ab alijs. Dĩm ꝙ passio capi tur dupliciter. vno mõ ꝓ qualitate q̄ est faciliter mobilis a subiecto infe-rens sensui passionem. ꝛ sic ponit̄ tercia species qualitatis. Alio mõ pot

eſt im̃ediat⁹ effectus ipſius actiõis. ⁊ ſic eſt p̄dicamentũ ab alijs diſtin-
ctũ. qꝛ hꝫ diſtinctũ modũ p̄dicandi. q̄ ē in q̄d patit̃. Eſt tñ cõſiderandũ ꝙ
in cõi vſu paſſio capit̃ ſex modis. p̄mo ꝓ naturali poñ̃a fluẽte ex p̄ncipijs
alic⁹ ſpẽi. vt riſibile eſt ꝓpꝛia paſſio hoĩs. ⁊ ſic paſſio eſt in ſcd̃a ſpẽ q̄litatꝭ
Scd̃o capit̃ ꝓ ꝯceptu aĩe. ⁊ ſic capit̃ pꝛimo ꝑiher. ibi. Sũc ḡ ea q̄ ſũt ĩ vo
ce eaꝝ q̄ ſũt in aĩa paſſionũ note. vbi paſſionũ valet. i. ꝯceptuũ. ⁊ ſic paſſio
nes ſũt in eodẽ p̄dicamẽto in q̄ res ꝯcepte. q̄ ponunt̃ in diuerſis p̄dicam̃
tis. Tercio capit̃ ꝓ motu appetit⁹ ſenſitiui. vt ira odiũ amoꝛ ſũt paſſiões
vñ cõiter d̃ꝛ indulgendũ eſt huic. qꝛ fecit ex paſſione. i. aliq̄ motiõe appeti
tus ſenſitiui. Et paſſio h̃ mõ ſũpta accipit̃ tripl'r. vno° ꝓ opatiõe ⁊ actu eli
cito a vi cõcupiſcibili vel iraſcibili. ⁊ ſic ē in gñe actiõis. qꝛ ille vires non
ſunt oĩno ocioſe. ꝟ ꝑtim ſũt actiue. Scd̃o capit̃ ꝓ q̄litate reſultãte ⁊ ſeq̄n
te illũ actũ ſenſualitatis. ſic̃ iraſci ſeq̄tur caloꝛẽ. ⁊ ſic ē in tercia ſpẽ q̄litatꝭ
Tercio capit̃ ꝓ trãſmutatõe media inter actũ ⁊ materiale ſubſequẽs. ⁊ ſic
ponunt̃ in gñe paſſionis. Quarto capit̃ ꝓ pena alicui inflicta. ⁊ ſic ē ĩ ter
cia ſpẽ q̄litatis. vt paſſio ſcti Laurẽtij. Quĩto capit̃ paſſio ꝓut ē q̄litas ci
to trãſiẽs illata a paſſiõe. vel inferens alicui paſſionẽ. ⁊ tũc itẽꝝ cũ paſſibi
li q̄litate ponit̃ tercia ſpẽs q̄litatis. Sexto capit̃ vt eſt effect⁹ ⁊ illatio acti
onis. ⁊ ſic ē p̄dicam̃tũ ab alijs diſtinctũ. qꝛ hꝫ diſtinctũ modũ p̄dicãdi de
p̄ma ſub̃a. vt patuit. ⁊ denoĩat ſuũ ſubiectũ pati. qd̓ alteri nõ conueni t.

Ar Nullũ p̄mũ p̄ncipiũ ē effect⁹. ꝟ paſſio ē vnũ p̄mũ pꝛicipiũ. ḡ ⁊c̃. Di
cendũ ꝙ nullũ pꝛimũ pꝛicipiũ ē effect⁹ in eodẽ genere ĩ q̄ ē pꝛimuꝫ
pꝛincipiũ. ꝟ paſſio ē pꝛimũ pꝛincipiũ in gñe cauſe foꝛmalis. ⁊ ē effect⁹ ĩ ge
nere cãe efficientis. Et ſi dicat̃ paſſio hꝫ añ ſe actionẽ. ⁊ actio ē foꝛma. ḡ
paſſio hꝫ aliq̄d añ ſe in genere cãe foꝛmalis. Dõm ꝙ licet actio ĩ ſe ſit foꝛ
ma. tñ reſpectu paſſionis ſolum hꝫ ſe vt cã efficiens.

Ar Nulla bona diffinitio dꝫ eẽ nugatoꝛia. ꝟ iſta eſt hmõi. ḡ ⁊c̃. Minor
ꝓbat̃. qꝛ ponit̃ in ea illatio et effect⁹ q̄ ſũt idẽ. Dõm ꝙ q̄uis ſint
idem. tñ hic capiunt̃ vt referunt̃ ad diuerſa. Eſt eñ duplex effect⁹. ſ. ꝑma
nens q̄ hꝫ eẽ nõ ſolũ in fieri. ꝟ in facto eẽ. vt dom⁹. ⁊ trãſiens q̄ ſolũ hꝫ eẽ
in fieri. vt nauigatio. ⁊ effect⁹ dic̃ effectũ ꝑmanentẽ. ꝟ illatio dic̃ effectum
tranſeuntẽ tñ. Etiã põt dici ꝙ effect⁹ dicat vtrũqꜫ ſi cõiter capiat̃. q̄re ē ſu
perius. Vel d̃ꝛ. ꝙ ly ⁊ in diffinitione nõ tenet̃ copulatiue ſed expoſitiue.

Ar Iſta diffinitio paſſionis cõuenit alijs. ḡ nõ ē bona. Añs pꝫ. qꝛ ꝯue
nit vulneri ⁊ caliditati. q̄ ſunt effect⁹ ⁊ illatio actiõis. ſ. vulneratio
nis ⁊ calefactiõis actiue. Dõm ꝙ illi ſũt effect⁹ mediati actionũ ꝟ paſſio
eſt effect⁹ ĩmediat⁹. ⁊ ſic intelligit̃ diffinitio. Sꝫ diceres. mot⁹ infert̃ ex
actiõe. ḡ nõ paſſio. Añs pꝫ. qꝛ mediat inter duo. Dõm ꝙ mot⁹ nõ ē effect⁹
pꝛicipalit̃ intent⁹. ꝟ inſtrumentalit̃ ſolũ. Vel dõm negãdo añs. ꝙ int̃ acti
onẽ ⁊ paſſionẽ nõ mediat motus. qꝛ paſſio nõ cauſat̃ ab actiõe agentis ꝑ
motũ. ꝟ ſolũ ꝑ ꝓceſſum de ocio in actũ. ⁊ illa ſolutio eſt melioꝛ. Et q̄ñ dici
tur. oĩs cã ꝓducit ſuũ effectũ mediante aliq̄ actione. ſed actio ē cã paſſiõis
ergo ꝓducit paſſionẽ mediante actiõe. ⁊ ꝑ ꝯñs actiõis eſſet actio in infini
tũ ꝓcedendo. Dõm ꝙ maioꝛ nõ eſt vl'r vera. qꝛ aliqua cã ꝓducit ſuũ effe-
ctũ ꝑ ſimplicẽ emanantionẽ. Etiã hoc ſolũ hꝫ veritatẽ de cã principali. ſꝫ
actio eſt illud quo immediate paſſio ꝓducitur.

Propriū aūt passionis est primo inferri ex actionē Item passio nō est in agente sed in patiente. De reliquis vero que dicta sunt modo sufficiant. Que sequuntur de alijs quatuor predicamentis non sunt dicta a Petro hyspano.

Hic ꝯñr pe. hys. ponit duas ꝓprietates passionis. prima est. ꝙ ppriū est passionis primo inferri ex actione. Et est ipsi⁹ passionis ꝓpria quarto mō qr cōuenit oī soli ꝛ sp passiōi. Scda est. ꝙ passio nō est in agente. ꝫ patiēte Et rō illi⁹ est. qr oīs forma accñtalis ē in eo qd̄ denoīat. sȝ passio denoīat patiēs. ergo est in patiēte. Uñ passio capit̄ dupl̄r. vno mō material̄r. ꝛ sic passio nihil aliud est ꝙ̄ forma fluens ab agente in patiens. ꝛ sic passio ē in eo dē p̄dicamento cū suo termino. Alio mō capit̄ formal̄r ꝓ forma q̄ est in patiente. a qua denoīat̄ patiens. ꝛ sic est p̄dicamētū distinctū. ꝛ ergo qͣlitercūqȝ sumat̄ passio semp est in patiente.

Ar Quecunqȝ sunt sil̄ vnū nō infert aliud. ꝫ actio ꝛ passio sunt siml̄. ergo actio nō infert passionē. Minor pȝ. qr ꝙ̄cito aliq̄d agit tācito aliud patitur. Dōm ꝙ̄uis actio ꝛ passio sint simul tpe. tñ ꝭm naturā ꝛ ꝭm nr̄m modū intelligēdi actio p̄cedit passionē. ꝛ ꝭm hoc ex actione infert̄ passio. Et si dicat̄. actio ꝛ passio sunt real̄r idē. vtȝ prio phisicoꝝ. ergo inter ipa nullus est ordo. Dōm ꝙ licet sint idē qñ capiunt̄ material̄r ꝛ phisice. ꝫ qñ capiūtur ꝓ forma fluente. tunc nō sūt idē formal̄r ꝛ logice. i. ꝭm ꝙ logic⁹ cōsiderat illa. immo vt sic sunt in diuersis subiectis q̄ denominant.

Ar Accñs nō migrat de subiecto ī subiectū. ergo passio nō ꝓcedit ab agēte in patiens ꝛ ꝑ ꝯñs nō est in patiente subiectiue. Dōm ꝙ accñs nō pōt migrare ab aliquo in quo prius fuit sicut in subiecto in aliō tanꝙ̄ in subiectū. pōt tñ migrare ab vno tanꝙ̄ a cā in aliud tanꝙ̄ in subiectum. Et illo modo passio infert̄ ex actione.

Ar In omni illo qd̄ patit̄ est passio. ꝫ agens in agēdo repatit̄. ergo ī agēte est passio. Dōm ad minorē. ꝙ agens capit̄ dupl̄r. vno mō materialiter in rōne passi. ꝛ sic si agit ꝑ cōtactū repatit̄. Alio⁹ formaliter inꝙ̄tum agens. et sic nō patit̄. Dicit̄ notanter si agit ꝑ cōtactū. qr celū agit in ista inferiora. ꝛ tñ nō patit̄ ab eis. cum sit corpus impassibile.

Uando ē qd̄ ex adiacētia tpis i re tpali derelinquit̄. vt hodie eē. cras fore. Item duplex est qñ scȝ simplex ꝛ compositum. sicut duplex est tempus.

Postꝙ̄ autor determinauit de actiōe et passione q̄ ex se inuicē dependent in cognitione. hic ꝯñr determiat de qñ. Et prio diffinit ipm. scdo diuidit. tercio ponit ei⁹ ꝓprietates. Dicit ergo prio. ꝙ qñ est qd̄ ex adiacētia tpis in re tpali derelinquitur. vt hodie eē. cras fore. Tūc ibi (Itē duplex) diuidit qñ in simplex ꝛ compositū ad diuisionē tpis. vt latius pȝ in Gilberto

Qr Utrū qñ sit principiū bñ diffinitū. Dōm ꝙ sic. primū pȝ. qr omne vestigiū extrinsece adiacens vocat̄ p̄ncipiū. ꝫ qñ est hmōi. ergo ꝛc. Minor ꝓbat̄. qr qñ est vestigiū tpis vestigantis rem tpalē. Secundum patet

qr dat ei⁹ diffinitio p genus .s. accńs. ⁊ intelligit̄ p hoc infinitū qd̄. et illd̄
qd̄ ponit̄ loco drñe. Vñ cū dr̄ (ex adiacentia tpis) tangit̄ cā efficiens illi⁹
pdicamenti. Sz cū dr̄ (in re tpali) tangit̄ cā materialis in qua qr qñ ē i re
tpali. vel in illo qd̄ tpe mensurat̄ sicut accńs est in subiecto. Et dz tp̄s hic
capi p omni mensura duratiōis rei defectibilis. put extendit se ad euiter
nitatē. quare ista diffinitio cōuenit etiā qñ angeloꝝ. sed nō capit̄ vt exten
dit se ad eternitatē. qr esse dei et fuisse idem sunt.

Ar Nullū syncathegorema est pntū. s qñ est hmōi. ergo ⁊c̄. Maior pz
qr syncathegorema solū scat modū rei ⁊ nō verā rem. Minor pz. qr
est aduerbiū. qd̄ solū est cōsignificatm̄. Dōm ad minorē q qñ capit̄ tripl'r
vno mō relatiue. vt iohannes currit qñ petr⁹ disputat. Scd̄o interrogati
ue. vt qñ sortes venit. ⁊ illis duob⁹ modis ē syncathegorema. qr capitur
aduerbialit̄. ⁊ ponitur in pdicamto. Tercio capit̄ infinite. ⁊ tūc valet tā-
tū sicut in aliq̄ tpe vel aliqñ. ⁊ sic ē vnū pdicamētū seu pncipiū ab alijs di
stinctū. ⁊ nō est aduerbiū s nomen indeclinabile. vt iohannes ē qñ. Sz q
sit pricipiū ab alijs distinctū ptz. qr hz distictū modū pdicādi de pria sba.
qr denoiat primā subam esse in tpe. qd̄ nullū aliud pdicamētū facit. Est tñ
verū q qñ equiualet huic cōplexo in tpe. sicut hodie equalet huic cōplexo
qd̄ est hoc die ⁊ nō huic quod est esse in hoc die.

Ar Sicut se hz albū ad albedinē. sic se hz eē in tpe ad tp̄s. sed albū eē
nō distinguit̄ realit̄ ab albedine. ergo eē in tpe ne distinguit̄ real'r
a tpe. ⁊ p ɔñs qñ tercio mō nō ē pdicamtū distinctū. Dōm q in aliq̄ ē sil'e
⁊ in aliq̄ dissil'e. est ei sil'e in hoc. qr albedo dat albo eē. sic tp̄s dat qñ esse.
Sed est dissil'e in h̄. qr albedo dat albo eē formaliter et intrinsece. ⁊ tp̄us
dat qñ eē solū effectiue et extrinsece. Vñ qñ ⁊ tp̄s drñt realit̄. tū pmo quia
omnis cā efficiens distinguitur real'r a suo effectu. s tp̄s est cā efficiēs re-
spectu qñ. igr̄ ⁊c̄. Tū scd̄o. qr illa drñt q̄ sunt in diuersis subiectis. s tp̄s ⁊
qd̄ sunt in diuersis subiectis. ergo drñt. Minor pbatur. qr qñ est in re tps
li subiectiue. ⁊ tp̄s est in motu primi mobilis. Tum tercio. qr tp̄s ē accńs
absolutum. qñ vero respectiuum.

Ar Ista diffinitio cōuenit alteri a diffinito. ergo ⁊c̄. Añs pbatur. qr se
nect⁹ ⁊ iuuent⁹ dereliquūtur ex adiacētia tpis. ⁊ tñ nō sūt qñ. s sūt
in secunda spē qualitatis. Dōm q aliq̄d dupl'r ex adiacentia tpis derelin
quitur. vno mō imediate. ⁊ sic solū hoc pncipiū qñ ex adiacentia tpis de-
relinq̄tur. Alio mō mediate. vt senect⁹ ⁊ iuuent⁹. qr mediāte alteratiōe ali
q̄s fit senex. Vel dōm q senect⁹ ⁊ iuuent⁹ capiuntur dupl'r. vno mō vt iu
uentus noiat naturalē potentiā ad resistendū suis nociuis. ⁊ senect⁹ no-
minat naturalē impotentiā. ⁊ sic sunt in scd̄a spē qualitatis. Alio⁹ capit̄
senect⁹ p diu fuisse in tpe. ⁊ iuuēt⁹ p parū vel modicū fuisse in tpe. s h̄ nō
cōuenit eis ex pncipali scato. ⁊ illo mō sunt qñ. ⁊ sic diffinitio eis ɔuenit

Or Quō diuidit̄ qñ. Dōm sm autorē sex principioꝝ q diuiditur in
quando simplex et cōpositū. Qñ simplex est qd̄ causatur a tempo-
re simplici ⁊ indiuisibili. i. ab ipso nunc indiuisibili quo ad nos. vt sortes
venit nūc. s qñ compositum est qd̄ causatur a tempore composito vt quan
do causatum a tpe pterito ⁊ futuro.

Ar Nullū tp̄s est simplex. ergo nullū est qn̄ simplex. Añs p3. q2 tp̄s est cō tinuū. sed om̄e cōtinuū est cōpositū. ergo ⁊c̄. Dōm q2 tp̄s capit dupliciter. vno° ꝓprie vt est q̄dā q̄titas cōtinua. ⁊ sic om̄e tp̄s est cōpositū. Alio mō capit ꝓut extendit se ad p2icipiū tp̄is. s. nūc. ⁊ sic aliqd̄ ē qn̄ simplex. Uel dōm q2 qn̄ simplex est id qd̄ causat a tp̄e paruo ⁊ impceptibili.

Item tres sunt ꝓprietates ipsius qn̄. Prima est q2 qn̄ n̄ suscipit magis neq3 minus. Scd̄a est. q2 qn̄ nihil est ꝯtrarium. Tercia est q2 quando est in omni illo qd̄ incipit esse in tempore.

Hic ꝯn̄r autor determinat de ꝓprietatib⁹ ipsius qn̄. quaꝝ prima est q2 qn̄ nō suscipit magis neq3 min⁹. Cuius rō est. q2 immediate causat a tp̄e. sed tp̄s non suscipit magis neq3 minus. ergo nec qn̄. Secūda est. q2 qn̄ nō habet cōtrariū. Cui⁹ rō est. q2 si haberet cōtrarium. maxime qn̄ p̄ns cōtrariaretur qn̄ preterito et qn̄ futuro. sed hoc nō pōt dici. q2 qn̄ p̄ns preteritū ⁊ futuꝝ verificant de eodē. vt dicendo iste hō fuit ⁊ erit. sed cōtraria nunq3 simul de eodē verificant. igit ⁊c̄. Tercia est. q2 qn̄ est in omni illo qd̄ incipit esse in tp̄e. i. denominat omne ens temporale.

☞ Arguit. Qn̄ p̄teritū et qn̄ futurum maxime distāt. ⁊ eidē susceptibili vicissim insunt et ab eodē se expellunt. ergo cōtrariant. Añs ꝓbat. q2 nō p̄nt simul esse p̄teritū et futurū. Dōm q2 licet nō possint simul esse in eodē ⁊ dici de eodē s̄m actū. tn̄ bene s̄m denoīationē. sed q2 nō p̄nt simul dici de eodē s̄m actū hoc est ꝓpter successionē eorum ⁊ nō ꝓpter cōtrarietatem.

Ar Mot⁹ celi nō h3 initiū in tempore. ⁊ tn̄ de eo p̄dicat qn̄. Scd̄a ps ꝓbat. q2 d̄r esse fuisse ⁊ fore in ꝑpetuum. Dōm q2 nō h3 triplicē actum denoīatiōis. s. esse in tp̄e tm̄. esse cū tp̄e. ⁊ vtroq3 mō p2io et tercio modis cōuenit qn̄ solum generabilib⁹. ⁊ initiū in tp̄e habentib⁹. sed secundo modo etiam conuenit alijs. s. celo.

☞ Arguit. Fuisse in tempore dicit qn̄. ⁊ tn̄ suscipit magis ⁊ minus. Scd̄a ps assumpti ꝓbat. q2 aliqd̄ d̄r magis ⁊ minus fuisse in tempore. sicut hō q̄draginta annoꝝ fuit magis in tempore q̄3 homo viginti annoꝝ. Dōm q2 licet aliquid dicatur magis ⁊ minus fuisse in tempore s̄m extensionē non tamen s̄m intensionem.

Ubi ē circūscriptio corpis locati a loci circūscriptiōe ꝓcedēs vt in eccl̄ia eē. in foro fore. Et diuidit vbi. q2 q̄ddā ē vbi simplex. ⁊ est illud qd̄ a simplici loco ꝓcedit. vt est loc⁹ pūctoꝝ. Et quoddā est vbi cōpositū. ⁊ est illud qd̄ a loco composito ꝓcedit.

Postq̄3 petrus hys. determinauit de qn̄ qd̄ ꝯuenit tā substātijs corporeis q̄3 incorporeis. hic ꝯn̄r determinat de vbi. Et p̄mo diffinit ip̄m dicēs q2 vbi est circūscriptio corpis locati a loci circūscriptiōe ꝓcedens. In q̄ diffinitione circūscriptio ponit loco generis. Deinde d̄r corporis ad explicā-

dum' pprium subiectū ipsius vbi. qđ est subiectiue in corpore locato. Et cū addit (a loci circūscriptione pcedens) tangit pꝛiam ꝛ pꝛinquā cām ipsius vbi. s. cām efficientē. que est locus circūscribens locatū. Tunc ibi. (Et diuidit) diuidit vbi vt textus clare habet.

Queritur Utrū vbi ab oībus alijs generib⁹ generalissimis distinctū sit in textu bñ diffinitū. Dōm ꝙ sic. pꝛimū pꝫ. qꝛ p hoc ꝙ a circūscriptione loci pcedit ab oībus alijs distinguit. quoꝝ nullū causat a circūscriptione loci. Etiā hꝫ distinctū modū pdicandi. eo ꝙ denoīat subiectū esse in loco. qđ nulli alteri cōuenit. Scōm. i. ꝙ sit bñ diffinitū pꝫ ex declaratione circa textum habita.

Arguitur Nullū ꝯsignificatiuū est pdicamētū. ſ vbi est hmōi. ḡ nō est pdicamentū. Maior pbat. qꝛ pdicamētū dꝫ esse ens reale. Minor pꝫ. qꝛ vbi est aduerbiū. Dōm ꝙ vbi capit tripl'r. pꝛimo interrogatiue. vt vbi est iohannes. Scdo relatiue. vt sortes currit vbi plato disputat. Tercio infinitiue. ꝛ valet tm̄ sicut alicubi vel esse in aliquo loco. tūc dꝛ ꝙ capiēdo vbi interrogatiue ꝛ relatiue sic est syncathegorema. ſ hic capit infinite. ꝛ tūc est distinctum pdicamentum ab alijs.

☞ Arguit. vbi nō differt a loco. sed loc⁹ est q̄titas. ḡ ꝛ vbi. Dōm ꝙ loc⁹ ꝛ vbi cōueniunt in hoc ꝙ locus est cā pꝛinqua ipsius vbi. ratiōe cui⁹ ponit in diffinitione eius. Sꝫ drñt realr̄ ab inuicē. nā oīs cā efficiens extrinseca distinguit realiter a suo effectu. ſ locus est cā extrinseca ꝛ efficiēs ipsius vbi. ḡ realiter distinguit ab vbi. Secundo drñt. qꝛ locus est in locante vt in subiecto. ꝛ vbi est in ipso locato subiectiue. Tercio drñt. qꝛ vbi est termin⁹ intrinsec⁹ mot⁹ localis. sed loc⁹ est solū termin⁹ extrinsec⁹. Quarto drñt. qꝛ loc⁹ est q̄d absolutū. ꝛ vbi ē q̄d respectiuū saltē ex connotato.

☞ Arguit. Oīs circūscriptio ē actio. ſ vbi nō est actio. ḡ nō est circūscriptio. Minor pbat. qꝛ vbi et actio sunt pdicamenta distincta. Dicendū ꝙ illa est pdicatio causal' ꝛ nō idēptica vel eēntialis. est eñ sensus. vbi est circūscriptio. i. causat ex circūscriptiōe actiua loci. ꝛ passiua locati. Uel dꝛ ꝙ circūscriptio capit tripl'r. vno mō actiue. vt ē actio ipsius circūscribentis. ꝛ sic circūscriptio est in pdicamento actiōis. Alio modo capit passiue vt venit a verbo circūscribor. s. p circumscriptione passiua corporis locati. ꝛ sic est in pdicamento passionis. Tercio mō capit neutralit. vt est q̄d derelictum ex vtraqꝫ circūscriptione actiua loci. ꝛ passiua locati. ꝛ sic capitur hic. ꝛ tunc est pdicatio idemptica.

☞ Arguit. Ista diffinitio nō cōuenit vbi vltime spere. ḡ nō est bona. Añs pbatur. qꝛ illa non circum scribit ab aliquo loco. Dōm ꝙ illa diffinitio datur solū de vbi corpoꝝ. q̄ p se sunt in loco. sed vltima spera solū p accñs est in loco ꝛ ſm suas partes. quia vna pars continet aliam. vt patet quarto phisicorum.

Queritur Quō diuidit vbi. Dōm ꝙ diuidit in vbi simplex et in vbi compositum. q̄ dicunt spēs subalterne ipsius vbi. ſ spēs spēalissime sunt esse in domo. esse in ecclesia ꝛ cēīs. Indiuidua sūt esse in hac ecclesia. esse in ista domo. Et qꝛ ista vltima pdicamenta sunt modi ce entitatis. ꝛ cognoscibilitatis. ergo species subalterne ꝛ spēs spēalissi-

me ⁊ indiuidua ipſoꝝ circūloquunt̄ ꝑ complexa ꝓpter penuriā vocabulorū vbi compoſitū eſt qd̄ cauſat̄ ex loco cōpoſito. Sꝫ vbi ſimplex eſt qd̄ cauſat̄ ex loco ſimplici. Et locus ſimplex eſt aliqd̄ vnū indiuiſibile ipſiꝰ loci. qꝛ ſicut totū locatū circūſcribit̄ adequate a loco. ⁊ hꝫ ꝓportionē ad ipm̄. ſic etiā quodlibet indiuiſibile locati hꝫ ꝓportionē ad indiuiſibile loci. ſicut centrū ad centꝝ. ⁊ qꝛ vnū indiuiſibile nō ꝓprie circūſcribit̄ ab alio. iō vbi ſimplex nō eſt ꝓprie vbi. ſed ꝑ ſimilitudinē tm̄.

Ar Omne vbi eſt circūſcriptio corpis. vt dicit diffinitio. ſ₃ vbi ſimplex nō eſt hmōi. ergo nō eſt vbi. Dōm ꝙ vbi ꝓprie captum eſt circumſcriptio corporis vt pꝫ ex diffinitione. ſed nō oꝫ de vbi ſimilitudinarie accepto. qꝛ vbi ſimplex dı̄ ꝑ ſimilitudinem ad vbi compoſitū. ⁊ non eſt vbi ꝓprie captum.

Querit̄ Utrū angeli ⁊ deꝰ ſint vbi. i. alicubi vl̄ in aliquo loco. Et videt̄ ꝙ nō. qꝛ vbi eſt circūſcriptio corporis locati. ſ₃ deꝰ ⁊ angeli ſunt incorporei. ergo nō ſūt vbi. Dōm ꝙ aliqd̄ dicit̄ eē vbi vel eſſe in loco tripliciť. Primo circūſcriptiue. ſicut corpus circūſcriptū extrīſece a loco. ⁊ ſic ſolūmodo corporalia ſunt in loco. Alio modo diffinitiue ⁊ ſic angeli ſunt in loco. qꝛ ꝑ applicationē virtutis actiue ſunt in vno loco ſic ꝙ non in alio. et ergo ſm̄ ſanctum Thomā dicuntur eſſe in loco ꝑ operationem. capiendo tamen operationem multum large. Tercio modo repletiue. vt eſt illud quod replet omnem locum. ⁊ ſic deus eſt in loco. qꝛ ſolus deus replet omnem locum. Uñ eſſe in loco primo modo eſt vbi. ⁊ non duobus vltimis modis.

Propꝛietates vbi ſūt due. Pꝛia eſt ꝙ vbi nihil ē cōtrariū. Scd̄a eſt ꝙ vbi nō ſuſcipit magis neq₃ minus hoc eſt ꝙ vbi nō ſuſcipit intenſionē ⁊ remiſſionem.

Hic ꝯſir determīat de ꝓprietatibꝰ ipiꝰ vbi. quarū prima eſt ꝙ vbi nō hꝫ cōtrariū. Cuiꝰ rō eſt. qꝛ vbi īmediate cauſat̄ a loco. ſ₃ locꝰ (cū ſit ꝙ̄titas) nō hꝫ cōtrariū. ergo nec vbi. Secunda eſt ꝙ vbi nō ſuſcipit magis neq₃ minus. Rō iſtiꝰ ꝓprietatis eſt. qꝛ vbi eſt eē in loco. ſ₃ eē in loco nō intēdit̄ neq₃ remittit̄. lꝫ pt̄ augmētari ꝑ maiorē extēſionē loci ⁊ locati. ergo nec vbi ſu-

Ar Surſū eē ⁊ deorſum eē ſūt vbi. ⁊ tm̄ ꝯriant̄. ergo ꝯſcipit magis ⁊ minꝰ vnū vbi ꝯriat̄ alteri. Dōm ꝙ nō ꝯriant̄. qꝛ idē dꝛ ſurſū ⁊ deorſuꝫ reſpectu diuerſorū. ſicut altitudo turris dꝛ ſurſum ⁊ deorſum. ſed cōtraria actu nō poſſunt eſſe in eodem.

Ar Ubicūq₃ eſt motꝰ ibi ē ꝯrietas. ſ₃ in vbi ē motꝰ. ergo etiā ꝯrietas. Dicendū ꝙ vbi capit̄ dupl'r. vnoº phiſice ⁊ real'r. ⁊ ſic in vbi ē motus qꝛ motꝰ local' q̄ ē de ꝯrio in ꝯriū. Alioº logice ⁊ ſm̄ rōem. ſ. vt ſolū dic̄ reſpectū locati ad locū. ⁊ ſm̄ ꝙ denoīatiue p̄dicat̄ de p̄ma ſuba. ⁊ ſic nō eſt motꝰ in vbi neq₃ ꝯrietas. Uel dōm ꝙ ad motū nō requirit̄ ꝯrietas ꝓprie dicta. ſ₃ ſufficit ꝯtrarietas generaliter dicta. de qua nō eſt ad ꝓpoſitum.

Ar Corpus dꝛ magis in loco ꝙ̄ aīa. ⁊ magnū corpus ꝙ̄ paruum. ergo in vbi eſt magis ⁊ minꝰ. Dōm ꝙ corpus eſt magis in loco ꝙ̄ anima comparatione abuſiua. Similiter corpus magnum nō dꝫ magis in lo

co dici q̃ corpus paruum nisi qz maiorem locũ occupat. ⁊ sic nõ est magis
in loco intensiue. sed extensiue.

Ositio est quidã ptium situs ⁊ generationis ordinatio. vt sessio: statio: ⁊ sic de alijs.

Postq̃ pe. hys. determinauit de p̃dicamento vbi qd simplr dicit eẽ in lo
co. Hic ɔñr determinat de p̃dicamento situs. qd dicit modũ essendi partiũ
in loco ⁊ in toto. Et ab autore nomine positionis sic diffinit (Positio est
q̃dam partium situs). i. ordo seu dispoitõ partiũ supple in toto ⁊ ad locũ
extra (et generationis ordinatio). i. ordo partiũ a generatione. i. a princi
pijs generãtibus. ẽm quã supple positionẽ. quedã dicunt denoĩatiue stã
tia. ⁊ quedam sedentia.

Querit Utrũ positio sit cõuenienter in textu assignata. Dñm q
sic. pz transcurrẽdo pticulas. qz situs ponit loco generis
cum sit magis cõe. Et deinde addit (ptium) ad denotandũ subiectũ imme
diatum positiõis quo mediante inest toti composito. Et ponit (generati
onis ordinatio) ppter positionem innatam. Uñ est duplex positõ. vna est
naturalis. que scz fit a natura. sicut a natura homo hz caput sursum ⁊ pe
des deorsum. ⁊ illa tangit p scdam pticulam diffinitionis. Alia ẽ ab arte
acq̃sita siue accñtalis. que scz est ab aliquo accidente vel a volũtate. vt si
caput poneret deorsum et pedes sursum. ⁊ illa innuitur in ista particula
diffinitionis.

Querit Quare positio seq̃tur p̃dicamentũ vbi. Dñm q lõ. qz il
lud p̃cedit alterex ex quo eius noticia dependet. sed noti
tia huius p̃dicamenti dependet ex noticia vbi. ḡ. Minor pbat. qz sit⁹ po
nit in diffinitione ipsius positiõis. sed necessario situs respicit vbi seu lo
cum a q̃ causat. Etiã in situ necẽrio est ordo ptiũ in ordine ad totũ ⁊ locũ
q̃ sciri pfecte nõ põt nisi habeat noticia de p̃dicamento vbi.

Notãdũ Qz positio ⁊ situs spẽaliter sumpta differũt sicut supi⁹
⁊ inferius. ⁊ positio est inferius. qz omnis positio est si-
tus. sed nõ omnis situs est positio. Unde positio pprie sumpta reperit so
lum in rebus naturalib⁹ ⁊ mathematicis. mõ illud est supius qd hz se in
plus q̃ positio. vt dictũ est. ergo situs est cõius ⁊ superi⁹. Sũt etiã aliq̃ di
centes q in positione designat triplex ordo ptiũ. pm⁹ est ptiũ in loco. ⁊ tã
git cũ dicit (ptiũ sit⁹) Scds est ptiũ inter se. Et terci⁹ ptium in toto. qui
ficatur hoc noĩe (positio)

Ar Positio est q̃titas. ḡ nõ est eadẽ cũ situ. Añs pbat p Aresto. dicẽ
tẽ. q q̃dam sunt q̃titates positionẽ hñtes in cõtinuo. Dñm q po
sitio capit duplr. Uno mõ p ordine ptiũ inter se ⁊ in ordine ad totũ tm. et
illo modo positio ẽ q̃titas. Alio mõ p ordinatione partium inter se ordĩe
ad totũ ⁊ ad locũ. ⁊ illo modo est vnũ p̃dicamentũ. Patet qz habet spẽalẽ
modũ p̃dicandi de prima subã. s. quõ hoc est situatum. ⁊ omnia que cõue-
nienter respondent ad interrogationẽ factam p quõ hoc est situatum re-
ponuntur in illo predicamento. Cuius genera subalterna sunt positio in
pata. ⁊ positio acquisita. situari sursum. situari deorsum. spẽs specialissi-

me sunt sedere stare. q̄ dicunt̄ denoīatiue ꝛ ꝑ se de spēbus. s. a sessione statione ꝛc̄. indiuidua sunt sessio sortis. statio platonis.

Ar Positio est situs totius. ergo male ponit̄ ꝑtium. Aña ꝓbat̄. quia sedere iacere stare conuenit alicui ſm totum corpus. Dōm q̄uis positio denominat totum subiectum. hoc tamen ē solū gratia suarum partium ꝛ ex consequenti.

Ar In celo est positio. ꝛ tñ diffinitio positionis nō conuenit sibi. Secunda ps assumpti probat̄. q̄ excludit̄ ꝑ illā ꝑticulam (generationis ordinatio) q̄ in celo nō est generatio. Dōm q̄ duplex est generatio. sc̄ꝫ ꝓprie dicta. q̄ est de nō esse priuatiue ad esse. ꝛ sic ñ capit̄ hic. Alio mō generatio capitur generaliter ꝛ cōiter. s. ꝓ quacunq̄ ꝓductione rei. ꝛ sic in celo est generatio.

Ar Philosophus dicit in p̄dicamento ad aliq̄d q̄ sedere et stare non sunt positiōes. ergo male exemplificat̄ hic in textu de eis. Dicendum q̄ ph̄us nō vult negare q̄n sint in p̄dicamento positiōis. ſ; intendit dicere q̄ iste p̄dicatiōes nō sunt cōcedende. sedere est positio. stare est positio. q̄ ibi abstractū p̄dicat̄ de cōcreto. sed debet dici. sedere est poni. stare est poni. ꝛ nō dꝫ (poni) capi passiue. sed vt est situs ꝑtium. ꝛ etiā vt cōcretū istius p̄dicamenti positionis.

Item tres sunt ꝓprietates positōnis. Prima est q̄ positio nō habet cōtrariū. Secunda est q̄ positio nō suscipit magis neq̄ minus. Tercia est q̄ proprie proprium est positioni substantie omnibus formis proximius assistere.

Hic ōñr ponit tres ꝓprietates positionis. quarū prima est q̄ positio non hꝫ cōtrarium. Cuius rō est. q̄ si positio haberet cōtrariū. tunc vnū esset contrariū pluribus. qđ est incōueniens. Sequela pꝫ. q̄ si sedere ꝛ stare opponerent̄ contrarie. tunc eadē rōne sedere ꝛ iacere. vel stare ꝛ iacere eēnt cōtraria. ꝛ sic vnū cōtrariaret̄ duobus. qđ ē impossibile. Etiā cōtraria sūt forme actiue ꝛ passiue. sed positiones nō sunt huiusmodi. ergo non cōtrariant̄. Etiam contraria habent fieri circa idem. sed sedere ꝛ stare nō habent naturaliter fieri circa idem. ergo. Minor pꝫ. q̄ bruta stant ꝛ nunq̄ sedent ꝓprie. Secūda ꝓprietas est q̄ positio nō suscipit magis neq̄ minus. Rō est. quia positioni nihil est contrarium. ergo non suscipit magis neq̄ minus. Tenꝫ cōsequentia a destructione cause ad destructionem effectus. Et posset ꝓbari inductiue. q̄ stare non suscipit magis neq̄ minus. nec sedere. ꝛ sic de aliis. ergo positio non suscipit magis neq̄ minus. Unde licet aliq̄d dicat̄ magis ꝛ minus sedere extensiue et quo ad durationē. non tamen intensiue. Tercia ꝓprietas que est propria quarto modo dicit q̄ ꝓprium sit positioni oībus formis ꝓximius assistere substantie. ꝛ probatur sufficienter in Gilberto porritano.

Ar Illa cōtrariant̄ que maxime distant ꝛ eidē vicissim insūt. ꝛ mutuo se expellūt ab eodē subiecto. sed sedere ꝛ stare sūt hmōi. ergo cōtrariātur. Dōm ad minorem q̄ ipsa est falsa. q̄ aliqua stant q̄ nō sedent. sicut

equus stat. sed nõ sedet. Uel dr ꝙ sedere et stare nõ expellunt se ab eodem subiecto gratia ꝯtrarietatis. ꝫ gratia motuũ q̃bus acqrunt̃. qꝛ qñ ꝑ motũ localẽ vnũ acquirit̃ alterũ abijcit̃. Etiã non maxime distant sedere ꝛ stare. qꝛ magis distant sedere ꝛ iacere.

Ar Jllud qđ inheret sube hoc sibi nõ assistit. ꝫ oĩs positio inheret sbe ꝫ sibi nõ assistit. Dõm ꝙ assistere dꝫ h capi ꝓ inherẽ. qꝛ ꝓprie loquendo nullũ accñs assistit. cũ hoc sit soli⁹ sube. Et qñ dr q̃titas ꝓximi⁹ inheret sube. vt prius dcm̃ est. ꝫ Dõm ꝙ positio solum cõpatur ad ista q̃tuor vltima p̃dicamenta inter que ꝓximius assistit.

Habitus est corporũ et eoꝝ que circa corpus sunt adiacentia. vt tunicatum esse loricatum esse.

Postq̃ȝ autor determinauit de situ q̃ vl'r cõuenit oĩb⁹ substãtijs corporeis. hic ꝯñr vltimo determĩat de p̃dicamento habit⁹. qđ solũ cõuenit hoĩ Et rõ ordinis est. qꝛ habit⁹ repit̃ in paucioꝛib⁹. qꝛ repit̃ tm̃ in hoĩbus. ꝫ ponit̃ vltimo loco. Et primo diffinit habitũ dicens (Habit⁹ est corporũ ꝛ eorum q̃ circa corpus ꝛc̃.) vt pꝫ in textu.

Qr̃ Utrũ diffinitio habitus in textu posita sit in singulis ꝑticulis ꝯueniens et bona. Dõm ꝙ sic. vt pꝫ eã examinãti. qꝛ primo ponit̃ (adiacentia) loco generis. ꝛ dꝫ capi neutraliter ꝓ illo qđ mediat inter habentẽ et rem habitam. qñ est p̃dicatio ydẽtica ꝛ formalis. põt tñ etiam eẽ p̃dicatio causalis. vt sit sensus ꝙ habit⁹ causat̃ ex adiacentia corpoꝝ. Et licet ponat̃ vltimo loco ꝫm vocalem exp̃ssionẽ. tñ ꝫm verã cõstructionẽ ponit̃ p̃mo loco. Deinde ponit̃ (corpoꝝ) ꝑ qđ tangit̃ ꝓpriũ subiectũ istius p̃dicamenti. etiã tangit̃ cã finalis. qꝛ habit⁹ finalit̃ est ꝓpter decorẽ ꝛ coopimẽtum corporis. Deinde addit̃ (ꝛ eoꝝ q̃ circa corp⁹ sunt) ꝛ tangit̃ cã efficiens istius p̃dicamenti. Sed diceres. habit⁹ est in prima spẽ q̃litatis. ꝛ est postp̃dicamentũ. ꝫ nõ ẽ p̃dicamentũ. Dõm ꝙ hoc est diuersimode vt prius dictum est in p̃dicamento qualitatis circa primã spẽm.

Notandũ Qꝛ habit⁹ vt hic sumit̃ nõ est res hñs. nec res habita. sed aliqđ accñs respectiuũ medians inter habentem ꝛ rem habitam. sicut capuciatũ esse nõ est res hñs capuciũ. sed dic̃ esse accidentale ipsius hoĩs sibi ꝯueniens ex adiacentia capucij ad caput. Et ergo habitus est vnũ p̃dicamentũ distinctum ab alijs. qꝛ est vnũ genus generalissimũ. ꝛ hꝫ specialem modũ p̃dicandi de prima substãtia q̃ est p̃dicari in quale habituatũ. Uñ eius quesitiuũ sub ꝓprio noĩe nõ habet̃. ꝫ ipm̃ circumloq̃mur dicendo. qualit̃ est hoc habituatũ. vt q̃rendo q̃liter est sortes habituatus. cõuenienter rñdet̃ loricatus vel galeatus ꝛc̃. Et spẽs subalterne eius sunt habitus totius ꝛ habitus ꝑtiũ. Exemplũ primi. vt armatũ esse. tunicatũ esse. Exemplũ secundi. vt capuciatũ eẽ. calceatũ eẽ. Spẽs sp̃ealissime sunt. loricatũ esse virũ. pepulatã esse mulierem. Indiuidua sũt calceatio iohannis. loricatio petri.

Ar Jllud qđ nõ est maxime cõe nõ erit p̃dicamẽtũ. ꝫ habit⁹ nõ ẽ maxĩe cõis. ꝫ nõ p̃dicamentum. Dõm q̃uis nõ sit maxime cõis respectu aliorum predicamentorũ. tamen in suo ordine est maxime cõis. quia ẽ generalissimũ. sub quo cõtinent̃ omnia genera subalterna, sil'r omnes spẽs

specialissime illius predicamenti.

Ar Tunica est habitus. et tñ nõ est adiacentia corporis. s̃ ẽ illð qð ad iacet. Dõm ꝙ licet tunica sit habit⁹ materialr. nõ tñ formalr. sed adiacentia tunice dr habit⁹ formalr. Et qñ dr visus est habitus formalr et tamen non causatur ex adiacentia corporũ. ergo diffinitio est mala. Dicendũ ꝙ visus non est habitus. prout hic sumitur habitus. sed est habit⁹ prout est alterum extremum oppositionis priuatiue et ꝓut distinguitur cõtra priuationem.

Ar Diffinitio cõuenit alijs a diffinito. ergo non est bona. Antecedens ꝓbat̃. qr vbi est adiacentia corporis et loci existentis circa corpus et tamen non est habitus. Dõm ꝙ licet vbi dicat adiacentiam loci et locati. hoc tamen non sufficit. sed requirit̃ ꝙ adiacens sit applicatum ꝑ modũ ornatus vel inornatus. siue per modum vestimenti. quo modo locus nõ adiacet locato. Et ita similiter dicendũ est de adiacentia temporis ad rem temporalem.

Et tres sunt proprietates habit⁹. Pria est. ꝙ hit⁹ suscipit magis et minus. vt eques est armatior pedite

Hic consequenter determinat de ꝓprietatibus habitus. et ponit tres ꝓprietates. prima est. ꝙ habitus suscipit magis et minus. sicut ille est armatior qui vestitus est tunica et lorica. ꝗ̃ ille qui habet solum tunicam ꝓ indumento.

Ar Susceptio magis et minus presupponit habere contrarium. vt sepius dictum est. sed habitui nihil est contrarium. ergo non suscipit magis et minus. Dõm ꝙ suscipere magis et minus. id est intendi et remitti presupponit contrarium. sed non suscipere magis et minus. id ẽ magis et minus disponi ad aliquem finem. vel ad aliquid agendum quo modo habitus sususcipit magis et minus. Vel dicendum ꝙ habitus per accidens et gratia sui fundamenti suscipit magis et minus. et sic etiam intenditur et remittitur.

Secunda est. ꝙ habitus non habet contrarium

Hic ponitur secunda ꝓprietas q̃ est. ꝙ habitui nihil est contrariũ. Cuius ratio est. qr habit⁹ ex parte habiti ꝓrime oritur a qualitatibus quarte speciei. in qua specie ponuntur omnia genera vestimentorum. sicut tunica toga. sed figure nihil contrariatur. vt supra dictum est. igit̃. Etiam ex parte habentis non contrariant̃. qr plurium habituum non est idẽ subiectũ. sic̃ patet de calceatione et tunicatione. sed ꝯria hñt fieri circa idẽ subiectum. igit̃ etc̃. Alij aũt assignant talem cãm. qr nullum accñs respectiuũ hȝ ꝯtrarium inq̃tum respectiuum est. qr nõ cõtrariat̃ illi ad qð refert̃. s̃ sibi relatiue opponit̃. Et si qñq̃ accidẽti respectiuo aliqd ꝯtrariet̃. hoc est gratia fundamenti. sed fundamenta ipsius habit⁹ nõ cõtrariant̃. vt corpa inter se nõ ꝯriant̃. nec illa q̃ circa corp⁹ sunt. vt tunica vel caputiũ nõ cõtrariãtur. ideo habitus non habet contrarium.

Ar Susceptio magis et minus presupponit habere ꝯtrariũ: sed habitus suscipit magis et minus, ergo etiam habet ꝯtrarium. Dõm ꝙ

nõ oĩs susceptio magis ꝛ minus causat̃ ex eo quod hꝫ contrariũ. nam aliquid dicit̃ suscipe magis et minus dupl'r. vno mõ p admixtionẽ vel depurationem contrarij a suo cõtrario. ꝛ sic presupponit habere contrarium Alio modo dicit̃ aliquid suscipere magis ꝛ minus per maiorem vl' minorem radicationem in subiecto ꝛ hoc non oportet habere contrariũ. Ad dicendum ꝙ suscipere magis et minus aduerbialiter ꝛ intensiue presupponit habere contrarium. non autem extensiue. quo modo habitus suscipit magis ꝛ minus.

Ar Armatus ꝛ inermis sunt contraria. ergo habitus habꝫ cõtrarium. Dicendum ꝙ armatus et inermis nõ opponuntur contrarie. ẜ priuatiue. qꝛ inerme dicit priuationem armorum. Et similiter vestitum esse ꝛ nudum esse priuatiue opponuntur. qꝛ nudũ significat priuatõnem forme huius predicamenti.

Tercia est. ꝙ habitus semper est in plurib⁹ existẽs scꝫ in habente ꝛ habito.

Hic ponitur tercia ꝓprietas habitus. que est ꝓprie ꝓpria. ꝛ ꝓpria quarto modo. ꝛ est ꝙ ꝓprium est habitui semper in pluribus existere. Cuius ratio est. qꝛ habitus est corporum et eorum q̃ circa corpus sunt adiacentia. ẜ in tali adiacentia illa que habentur applicant̃ ꝛ figurant̃ ẜm figuram habẽtis. ratione cuius dicuntur haberi ꝛ adiacere habenti ꝛ econtra ipsum habens quodamodo applicatur ꝛ adiacet rei. ratione cuius dicitur habere. ideo in vtroqꝫ ipsorum est quodãmodo adiacentia ꝛ applicatio ad alterũ Uel ẜm alios habitus causatur a corpore nostro tanq̃ a fundamẽto ꝛ subiecto. ꝛ ab eis q̃ circa corpus sunt tanq̃ a termino vel econtra. ꝛ ideo habitus semper in pluribus existit.

Ar Unum accidens numero nõ potest esse in diuersis subiectis. ẜ habitus est vnum accidens numero ab alijs distinctum. ergo nõ erit in diuersis subiectis. Maior patet. quia accidens numeratur ꝛ multiplicatur ẜm numerum sui subiecti. si ergo vnum accidens poneretur in pluribus subiectis. tunc esset vnum ꝛ nõ vnum. quod implicat. Dõm ꝙ habitus non est proprie in diuersis subiectis. sed in re habente siue habituato subiectiue. ꝛ in re habita effectiue. Et hoc nõ est inconueniens. ꝙ vnuꝫ accidens sit in diuersis subiectis. sic ꝙ in vno subiecto est ꝑfecte ꝛ proprie ꝛ in alio imperfecte ꝛ improprie.

Icitur aũt alterũ alteri opponi quadrupliciter. Oppositorũ eñ. quedã sunt relatiua. vt pater ꝛ filius. duplum ꝛ dimidium. Quedam sunt priuatiue opposita. vt priuatio ꝛ habitus. visus ꝛ cecitas. auditus ꝛ surditas. Alia sunt contrarie opposita. vt album nigrum. Alia sunt contradictorie opposita. vt sedere ꝛ non sedere.

de oppositorio

Postq̄ pe. hys. determinauit de veris p̄dicamētis. Hic ꝑhr agit de post p̄dicamentis. Et rō ordinis est. qꝛ p̄dicamentū dic̄ coordinationē dicibilium. q̄ sunt sub eodem genere tm̄. sed postp̄dicamenta ponunt̄ in diuersis generibꝰ. mō oꝫ primo cognoscere coordinationē dicibiliū sub vno genere. q̄ȝ coordinationē illoꝝ que sub diuersis generibꝰ ponunt̄. Vn̄ postp̄dicamentū est quoddā documentū traditū ab arestotele post xa p̄dicamenta valens ad cognitionē eorundē a posteriori. Et hoc ꝓbat̄ sic. nā oppō est vnū postp̄dicamētum. ⁊ valet ad cognoscendū ꝓprietates p̄dicamentorum. s̄ ꝓprietates valent ad cognitionē p̄dicamentorū a posteriori. ḡ multo plus oppō valet ad cognitionē p̄dicamentorū a posteriori. Et addit̄ (a posteriori) ad drn̄am antep̄dicamentoꝝ. Sed alij dicunt ꝙ nō dꝫ addi qꝛ in hoc ambo coueniunt. ⁊ ḡ post ⁊ ante s̄m illos solum dicunt ordinez in determinando. primū tn̄ melius d̄r. Determinādo aūt de postp̄dicamētis. incipit de oppōne. cuius rō est. qꝛ oppō est pr̄icipalius postp̄dicamentū eo ꝙ valet ad cognoscendū diuersitatem q̄ inter generalissima prio inuenit̄. sed alia postp̄dicamenta valent ad cognoscendū ea que sub aliquo cōi ponunt̄. ideo autor prius determinat de oppositione. q̄ȝ de alijs postp̄dicamentis. Dōm ꝙ quatuor sunt spēs oppositionis. nā oppositorū q̄dam sent relatiue opposita. vt dominꝰ seruus. q̄dam contrarie. vt album nigrum. q̄dam priuatiue. vt priuatio et habitus. q̄dam contradictorie. vt sedere non sedere.

Qr̄ Quot sint postp̄dicamēta. Dōm ꝙ quiq̧. s. oppō. p̄us. motꝰ. sil̄. ⁊ habere. Quoꝝ sufficientia pōt sic sumi. nā om̄e postp̄dicam̄tū valet ad cognitionē veroꝝ p̄dicam̄toꝝ. vel ḡ valet ad cognoscendū ea q̄ ponunt̄ in p̄dicamentis q̄ȝtum ad eoꝝ fieri. vel q̄ȝtum ad eorum esse. si p̄mū sic est motus. Si q̄ȝtum ad eoꝝ esse. hoc est tripliciter. vel valet ad cognoscendū repugnantiā predicamentorū. sic est oppositio. aut ordinē sic ē prius. Vel conuenientiā. ⁊ hoc dupliciter. qꝛ vel valet ad cognoscendū ꝯuenientiā inferioris cū supiore. ⁊ sic est simul. aut cōuenientiā accidentis cū substantia. ⁊ sic est habere.

Ar̄ Posterius etiā ē postp̄dicamentū. ḡ sunt plura q̄ȝ q̄nq̧. Aīs ꝓbatur. qꝛ nō videt̄ rō q̄re priꝰ sit postp̄dicamētū ⁊ nō posteriꝰ. Dōm ꝙ sub priori comp̄hendit̄ posterius. qꝛ sunt relatiue opposita. ⁊ oppositorum eadē est disciplina. qꝛ dum ponunt̄ modi prioris. etiam satis ponuntur modi posterioris.

Qr̄ Vtrū spēs oppōnis incōplexe sint sufficient̄ in textu enūerate. Dicēdū ꝙ sic. vt pꝫ p sufficiētiā. qꝛ oppō vt h̄ accipit̄ est repugnātia p se duoꝝ extremoꝝ nō pmittentiū se simul in eodē. vel ḡ ambo extrema sūt entia. vel alterū nō ens. Si primū hoc eu dupl'r. vel illa entia expellunt se ab eodem subiecto respectu eiusdem s̄m actū tm̄. vel s̄m actū ⁊ potentiam simul. saltem respectu eiusdem. si primū. sic est cōtraria oppositio. si scōm. sic est oppositio relatiua. Si alterū extremū sit non ens. hoc est dupl'r. vel est non ens simpliciter. ⁊ sic est oppositio contradictoria. vel non ens s̄m quid. sic est priuatiua.

Ar̄ Omnē genus est generalissimum vel subalternum. sed oppositio non est genus generalissimum. vt manifestum est. nec etiaꝫ genus

subalternū.qꝛ tūc pͦ pdicamentū eēt tm̄ in vno pnto.qđ ē incōueniens.ꝫ nō est genͦ. Dōm ꝗuis oppō nō sit veꝝ genͦ.hꝫ tn̄ modū generis.quia oppō est supius respectu istaꝝ spēꝝ.ꝥ oē supius respectu aliquoꝝ inferiorum pt dici genͦ.vel ad minͦ hr̄e modū generis.

Ar Aliq̄ est oppō subalterna ꝛ subꝯria.ꝛ ille spēs non ponunť ħ.ergo diuisio est insufficiēs. Dōm ꝙ duplex ē oppō.s.terminoꝝ ꝛ ꝓpōnum.iam ħ fit mentio de oppōe terminoꝝ ꝛ nō ꝓpōnum.cuiͦ oppō subalterna ꝛ subꝯria sunt spēs. Et qn̄ replicať.de oppōne terminoꝝ determinatur in phisica ꝛ in q̄nto tractatu.ꝫ ħ male fit mentio de ea. Dicenduꝫ ꝙ ħ est diuersimode. qꝛ ħ determinať de oppōne ad cognoscendū pnta a posteriori.ꝥ in q̄nto tractatu determinať de ea inq̄ꝫtū in ea fundať locͦ dialecticus.ꝛ in phisica magis ꝓprie determinať de oppōne reꝝ ꝟcatarum. hic ꝟo determinať de oppōne terminoꝝ ꝟcantium.

Ar Capiēdo oppōnē ꝓ repugn̄tia ťminoꝝ.sic plures sūt spēs ꝗ̄ quatuor.ꝫ ista diuisio est insufficiēs.Añs ꝓbať.qꝛ hō ꝛ asinͦ opponūtur.ꝛ tn̄ non p aliquā spēm ħ enumeratā.ꝫ ꝛc̄. Dicendū ꝙ aliqua dicūtur opponi dupľr.vno mō.formaliter.alio mō ꝟtualiter.Unde due species vniͦ generis solū opponunť ꝟtualiter.hic āt diuidiť oppō formaliter ꝛ non virtualiter.potest tn̄ oppō duaꝝ specieꝝ reduci ad oppōnem ꝯriam gratia differentiaꝝ.

Ar In om̄i oppōe debēt eē duo extrema.ꝥ in ꝯdictorijs non sunt duo extrema.ꝫ in eis non fundať aliq̄ oppō.Minor ꝓbať.qꝛ ꝯdictio fit inter ens ꝛ non ens.sed non ens non pōt esse extremū. Dicendum ꝙ ꝗuis vnū extremoꝝ non sit ens ꝟm rem.qꝛ non est a parte rei existens.tn̄ ꝟm rōnem ꝛ intellectū ambo extrema sunt entia.ꝛ sic vnū extremoꝝ ē ens ea le.ꝛaliud est ens rationis.qđ sufficit ad oppōnem.

Ar Om̄ia que opponunť.opponunť relatiue.ꝫ nulla opponunť ꝯrie vel ꝯdictorie vel priuatiue.Añs ꝓbať.qꝛ oīa relatiua relatiue opponuntur.sed om̄ia opposita sunt relatiua.qꝛ diciť oppositū opposito oppositum. Dōm ꝙ oppō capiť dupliciter.vno mō ꝓ illa intentione secunda.que vocať oppositio.ꝛ sic est relatiuū.ꝛ referť ad correlatiuū suū tāꝗ̄ ad terminū oppositum. Alio mō capitur ꝓ rebus substratis.ꝛ sic oppositio non est relatio.sed hic sumitur oppositio ꝓ ipa re ꝟcata.ꝛ non ꝓ secunda intentione.Etiam non sequitur aliqua sunt relatiua.ergo relatiue opposita.

Que aūt sunt relatiue opposita dictum est prius in capitulo de relatione.

Hic pe.hys.ꝓseq̄tur de spēbͦ oppōis.ꝛ primo de relatiuis.Volēs igiť determinare de relatiue oppositis.excusat se de ilľ dicēs.Que āt sunt relatiue opposita dcm̄ est ꝓus. Añ relatiua oppō nihil aliud est nisi repugnantia relatiui ꝛ sui correlatiui respectu eiusdē sbiecti.ꝛ etiā termini eiusdem.sicut repugnātia pr̄is ꝛ filij in eodē ꝛ respectu eiusdē.

Ar Illa oppō ē prior in qua est maior repugnātia.ꝥ in ꝯdictorijs maior est repugnātia ꝗ̄ in alijs.ꝫ est pria spēs oppōis. Dōm ꝙ iste species oppōis dupľr considerant,vno mō quantū ad repugnantiā.ꝛ sic

ꝫm ordinē illū̄ oppõ ꝯdictoria eēt p̄ma. qꝛ maxīa repugnātia ē in oppõne ꝯdictoria. cū sit inter ens ⁊ nõ ens simplr̄. post h̄ sequit̄ oppõ p̄uatiua. de inde oppõ ꝯria. ⁊ vltīo ponit̄ oppõ relatiua q̄ est mīma. Alio mõ capiunt̄ q̄tum ad eaꝝ entitates. q̄s extrema sil̄ ponūt. ⁊ sic oppõ relatiua est prior deinde p̄uatiua. ⁊ tūc ꝯria. ⁊ vltimo ꝯdictoria.

Ar Maior ē repugnātia inter relatiuā oppõem q̄ʒ inter ꝯriam. g̊ male dictū est ꝙ oppõ relatiua sit mīma. Añs ꝓbat̄. qꝛ inter illa ē maior oppõ q̄ expellunt se ab eodē subiecto ꝫm actū ⁊ potentiā sil̄. Sed relatiua expellunt se ab eodem subiecto ꝫm actum ⁊ potentiā simul. sicut dc̄m est in sufficientia. ꝭ ꝯria expellunt se ab eodē subiecto ꝫm actū tm̄. Dicēdū ꝙ ille due sp̄ēs ꝯsiderant̄ duplr̄. vno mõ q̄tum ad hoc qȯ est esse in eodē subiecto respectu diuersoꝝ. ⁊ sic ē maior repugnātia in oppõne ꝯria q̄ʒ relatiua. quia ꝯria non p̄nt actu eidem inesse. nec respectu eiusdē nec respectu diuersoꝝ. ꝭ relatiua bn̄ possunt esse in eodē ꝫm actū respectu diuesoꝝ. Alio mõ ꝯsiderant̄ q̄tum ad hoc qȯ est expellere se ab eodem subiecto respectu eiusdē ⁊ actu successiue. ⁊ sic maior est repugnātia inter relatiua q̄ʒ inter ꝯria. quia ꝯtraria bene possunt eidem inesse successiue. sed non relatiua. ad min⁹ aliqua.

Ar Unū oppositoꝝ nõ ponit reliquū. ꝭ relatm̄ ponit correlatm̄ ⁊ ecõtra. g̊ relatiuū nõ opponit̄ correlatiuo. Dōm ad maiorē ꝙ vnum oppositoꝝ non ponit reliquū in eodē sbiecto respectu eiusdem. tamen bene in diuersis subiectis. Añ relatiue opposita nunq̄ʒ possunt esse in eodeꝫ subiecto nec in actu nec successiue. respectu eiusdē. ⁊ q̄tuꝫ ad h̄ est maior oppõ in relatiuis q̄ʒ in alijs. Et est oppõ relatiua distincta sp̄ēs oppõnis ab alijs. qꝛ nullū aliud oppositoꝝ infer suū oppositū nisi positū. Etiā ambo extrema eius sunt sil̄ in actu. qȯ nõ fit in alijs sp̄ēb⁹ oppõis. qꝛ album nõ ponit nigꝝ. vt dicendo. album nigri album. neq̄ʒ visus ponit cecitatē, neq̄ʒ sedere non sedere.

Ar Quecunq̄ʒ opponunt̄. opponunt̄ ꝫm aliquē respectū. ꝭ relatiua n̄ opponunt̄ ꝫm aliquē respectū. g̊ nõ opponunt̄. Minor probatur. quia relatiua conueniunt in respectu. g̊ non opponunt̄ in eodem. Dicēdum ꝙ duplex est respectus. s. positiuus. ⁊ est dependentia relatiui ad correlatiuum. ⁊ in illo cõueniunt. Alius est respectus repugnantie ꝫm quem respectum in quolibet extremo respectiuo est vna forma. que nõ potest eē in alio. ⁊ in illo non conueniunt. sed opponunt̄.

Cõtraria sunt q̄cūq̄ʒ sub eodē genere posita: ⁊ maxime a seinuicē distāt: ⁊ eidē susceptibili vicissim īsunt a q̊ mutuo se expellūt: nisi alteꝝ eoꝝ insit a natura. vt albedo in cigno. ⁊ nigredo in coruo ⁊ ethiope. Calīditas aūt non est in igne vt accn̄s in subiecto. immo vt substātiale in eo cui⁹ ē substantiale. sicut sunt q̄dā q̄ cadunt in diffinitione alicui⁹ nõ ꝫm p̄dicationē: sed

potius vt principiū: vt punct9 in diffinitione linee: & vnitas in diffinitione nūeri. Et iste modus essendi ī continet sub quarto mō. ſm quē vnaqueq; ps diffinitionis est in suo diffinito. Et sic ignis non ē subiectum caliditatis: sz materia ignis est subiectū ei9 hec eñ susceptibil' est caliditatis & frigiditatis. Unde caliditas est in materia ignis vt in subiecto: in igne vo non vt in subiecto. sz vt substantiale in eo: cui9 ē substantiale. Ignis vo subtilissimū corp9 est calidum & agens sup aerē ſm totam suam vtutem.

Hic determinat de secunda specie oppositionis. s. de oppositione contraria. quam primo diffinit dicens. Contraria sunt que sub eodem genere posita sunt. & maxime a seinuicem distant. & eidem susceptibili vicissim insunt. a quo mutuo se expellunt nisi alterum eorum insit a natura. vt albedo respectu cigni est accidens naturale cigni. & sequitur radicalem complexionem cigni. tanq; propriam causam eius. Et similiter dicendum est de nigredine respectu corui. Et caliditas igni comparata se habet p modum naturalis potentie. que inseparabiliter consequitur essentiam & formam sui subiecti. velut causam eius proximam. Et ergo dicit Petrus hyspanus hoc prosequens. q caliditas non est in igne subiectiue. sed in materia ignis. & comparatur vt ipe dicit ad ignem vel punctus ad lineam in quo non omniq; bene dicit. lz ad bonū intellectū excusari posset.

Qr̄ Utrum contraria sint per textum bene diffinita. Dicenduz q sic & debet diffinitio sic exponi. Contraria sunt que posita sunt sub eodem genere proximo. & maxime a seinuicem distant. distantia formali sub tali genere. & eidem susceptibili vicissim insunt. i. apta nata sunt inesse successiue eidem subiecto in numero. a quo mutuo se expellunt. supple actione propria vel aliena. nisi alterum eorum insit a natura. sicut album & nigrum contrariantur. Et in illa diffinitione intelligitur opposita. loco generis. Deinde additur. quecunq; sub eodem genere posita sunt. ad excludendum contradictorie & priuatiue opposita. quorum vnum extremoruz semper est non ens. & non ens non potest poni sub genere. & intelligit de eodem genere pxiquo. Deinde ponit. & maxime a seinuicem distant, ad differentiam mediorum. que sunt inter contraria. que inquantum media sunt non contrariantur extremis. sicut rubeum est medium albi & nigri. & nulli eorum contrariatur. Deinde dicitur. & eidem susceptibili vicissim insunt. ad differentiam relatiue oppositorum. que expellunt se ab eodem subiecto scdm actum & potentiam. & non insunt eidem successiue. Deide addit. a q mutuo se expellūt. qd ponit pter disparata. qb9 conueniūt pticule pcedētes. s ñ expellūt se ab eodē sbiecto. nec ppe sunt ɔria. Etiā p

eandē ꝑticulā excludunt̃ dr̃e substātiales. Ul'tīo aūt ponit̃. nisi alteꝝ eorum insit a natura. ꝛ h̃ ponit̃ ꝓpter ꝯria q̄ sunt in subiecto nāliter. vt calor q̄ est in igne nō p̄t expelli ab ip̄o. q2 est in eo quodāmō vt principiū eēntiale eius. ꝓpter qꝺ̄ d̄t pe. hys. ꝙ caliditas ē in igne. nō sicut accidēs ī subiecto. ſ; sicut sb̃ale est in eo cuius est substantiale. qꝺ̄ non debet ītelligi ac si esset de substantia ignis tanq̄ȝ eius essentiam constituens. sed debet intelligi tanq̄ȝ principia substantialia consequens. quo mō ꝓpria passio dicitur esse substantialis suo subiecto.

Ar̄ Bonū ꝛ malū ꝯriant̃. ꝛ tñ nō ponunt̃ sub diuersis generibꝰ cum sint met alioꝝ genera. vt dicit ph̃s in p̄dicamentis. Dn̄m ꝙ duplex est genus. s. morale ꝛ logicale. Un̄ bonū ꝛ malū non ponunt̃ sub eodem genere morali. q2 met sunt genera diuersa. tñ bñ ponunt̃ sub eodem genere logicali. q2 sunt sub prima sp̄ē qualitatis. ꝓut dicūt habitꝰ bonos ꝛ malos. vel sub genere actionis inq̄ȝtū dicūt actꝰ. ꝛ hoc capiēdo bonū ꝛ malum in moralibꝰ. q2 si capiant̃ vt sunt passiones entis sic opponuntur ꝓuatiue. ꝛ ponunt̃ sub eodē gñe. ſ; sunt transcendentia.

☞ Ar̄. Contradictoria plus distāt q̄ȝ ꝯria. ꝫ ꝯria nō maxīe distāt. Añs ꝓbatur. q2 ꝯdictio ē maxima repugnātia. q2 fit inter ens ꝛ non ens. Dicendum ꝙ licet ꝯdictoria magis distant simpliciter loquendo ꝛ extra genus q̄ȝ ꝯria. non tñ magis distant sub eodē. Uel dicendū est. ꝙ ꝯria magis distant distantia positiua. Et qñ replicat̃. albedo ꝛ nigredo ꝯriant̃. ꝛ tamen non maxime distāt sub eodem genere. igit̃. Añs probatur. quia albedo ꝛ scientia magis distant. Dicendum ꝙ albedo ꝛ scientia plus dstiāt sub eodem genere remoto. ſ; non ꝓpinquo.

Ar̄ Albū ꝛ nigꝝ. calidū ꝛ frigidū non maxime distāt sub eodē genere ꝓpinq̄. ꝫ non sunt ꝯria. Añs ꝓbat̃. q2 frigidissimū ꝛ calidissimum albissimū ꝛ nigerrimū plus distāt. Dicendū q̄ȝuis plꝰ distent accidentaliter. nō tñ essentialiter. q2 illa eēntialiter dicunt eandē formā. q2 albū albius albissimū sunt idem essentialiter.

☞ Ar̄. Cōtraria p̄nt eē ī eodē sb̃iecto. ꝫ male ponunt̃ in diffinitōe. a q̄ mutuo se expellūt. Añs ꝓbat̃. q2 calidū ꝛ frigidū sunt sil' in tepido. Dn̄m q̄ȝuis calidū ꝛ frigidū sunt in eodē ſm eē ímꝑfectū ꝛ remissum. tñ non sunt in eodē ſm esse ꝑfectū ꝛ intensum. ꝛ ſm illud esse ꝯria dn̄t maxime distare Et qñ replicat̃. album ꝛ nigrum ꝯriantur. ꝛ tñ possunt esse in eodem subiecto ſm esse ꝑfectū. Assumptū ꝓbatur. quia possunt sil' esse in clipeo. Dn̄m ꝙ ibi nō sunt in eodē subiecto partiali. q2 clipeꝰ dr̄ ſm diuersas ꝑtes albus ꝛ niger. ſ; vna ps nō p̄t eē nigra ꝛ alba simul.

Ar̄ Caliditas est accidēs ignis. ergo est in igne sicut in subiecto. ꝛ per consequens Petrus hyspanus male dicit ꝙ caliditas non est in igne sicut accidens in subiecto. Añs ꝓbatur. q2 est in tercia specie qualitatis. Dicendū ꝙ duplex est accidēs. s. cōe ꝛ ꝓpriū. mō caliditas non est accidens cōe. sicut album in pariete. ſ; est accidens ꝓpriū. q2 illa ꝓpositio ignis est calidus. est in materia naturali. q2 ꝓprium ignis est caliditas. sicut risibile non est accñs cōe hoīs ſ; ꝓprium. ꝛ accñs ꝓprium in comparatione ad accidens commune dicitur substantiale. q2 consequitur principia substantialia subiecti, vt patuit.

Ar Substãtiale ꝯstituit sbam. ꝫ caliditas in igne nõ ꝯstituit sbam ignis ꝗ non est substãtiale eius. Dicendũ ꝙ substantiale capit᷑ dupliciter. vno mõ ꝓ illo qd̕ est intrinsece cõstituẽs sbam. ⁊ sic superiora dicuntur sbalia respectu inferioꝝ. ⁊ sic nõ capit᷑ hic. Alio mõ capit᷑ substãtiale non quasi intrinsece sbam constituens. sed principia sbalia ꝯsequẽs ⁊ sic caliditas est in igne vt substantiale. Et qñ dr̄. caliditas est principium ignis. ꝗ non est eius principia consequẽs. Añs ꝓbat᷑ ꝑ pħm. ij. de generatione. Dicendũ ꝙ licet caliditas sit principiũ ignis opandi. non tñ ē principiũ essendi ei⁹. sicut quelibet ꝓpria passio p̄t eē principiũ operandi subiecti. ꝫ non eẽndi. cũ tale sp sit pri⁹ eo cui⁹ est principium.

Ar Sicut pũctus est in linea sic calor est in igne. ꝫ pũctus est in linea sicut principiũ formale ⁊ essendi. ꝗ etiã calor est in igne sicut principium formale ⁊ eẽndi. Maior pꝫ ꝑ pe.hys. in textu. Dicendũ ꝙ ignis capit᷑ dupl'r. vno mõ ẜm suũ esse sbale. vt est quoddã cõpositũ ex materia ⁊ forma sbali. ⁊ sic calor est sibi accñs. qꝛ calor est subiectiue in tali corpe simplici. ⁊ non est forma sbalis ei⁹ neqꝫ principiũ sbale. Alio mõ cõsiderat᷑ vt est elementũ actm̃ respectu corpoꝝ generabiliũ ⁊ corruptibilium prout agit in alia elementa. ⁊ sic caliditas est de essentia ignis. sicut albedo est principiũ formale parietis albi. quia ignis agit mediãte calore eius. ⁊ isto mõ debet intelligi illd̕ quod dr̄ in textu.

Ar Nullũ accidens p̄ot esse in materia. ꝗ male dr̄ in textu ꝙ caliditas sit in materia ignis sicut in sbiecto. Añs ꝓbat᷑. qꝛ accñs ꝑ ẜ differt a forma sbali. q̄ ꝓ subiecto hꝫ materiã primã. Dicendum ꝙ materia non capit᷑ hic ꝓ altera pte cõpositi. ꝫ pro toto composito. quod est subiectum accidentis.

Qr Quottuplicia sint contraria. Rñdetur ꝙ duplicia sunt. s. mediata ⁊ immediata. Contraria mediata sunt que sic se habẽt ꝙ nõ est necesse alteꝝ eorum inesse susceptibili. vl' inter que est aliquod medium eiusdem generis per participationem. vt inter albũ ⁊ nigrum mediãt fuscum ⁊ rubeum. que quodãmodo pticipant naturã albedinis ⁊ nigredinis. Cõtraria immediata sunt. que sic se habent ꝙ necesse est alteꝝ eoꝝ esse ĩ subiecto. vel inter que nõ mediat aliquod eiusdẽ generis. vt inter sanũ ⁊ egꝝ non est aliqd̕ medium sui generis. ꝫ necesse est semꝑ vnũ eoꝝ esse in subiecto ꝓprio. vt quodlibet aĩal est sanũ vel egꝝ. Et ista contraria dicunt᷑ immeditata ꝑ carentiam medij positiui. licet tñ habeant medium ꝑ abnegationem de quo ambo extrema vere negant᷑. vt de lapide simul negat᷑ sanũ ⁊ egrũ. Et ꝯ̄ria mediata sunt duplicia. nã quedam sunt cõtraria mediata quoꝝ medijs sunt noĩa imposita. vt album ⁊ nigꝝ. quoꝝ media sunt viride rubeum fuscum. Alia sunt quoꝝ medijs non sunt noĩa imposita. vt bonum ⁊ malum. ⁊ sic debemus circumloqui illa ꝑ abnegationem extremorum. dicendo nec bonũ nec malum.

Ar Inter sanũ ⁊ egꝝ datur mediũ. ꝗ nõ sunt ꝯ̄ria immediata. Antecedens ꝓbat᷑. qꝛ medici ponũt corpus neutꝝ. qd̕ nec est sanũ nec egꝝ. Dicendũ ꝙ medici loquunt᷑ impꝓp̄e. ⁊ quo ad sensibilem discretionẽ. qa ꝓprie inter sanũ ⁊ egrum nõ est aliqd̕ mediũ. qꝛ illud dr̄ sanũ qd̕ hꝫ equalitatem humoꝝ. ⁊ illd̕ dr̄ egruꝫ quod habet inequalitatem humorum. sed

inter equalitatem ⁊ inequalitatem non est medium. ergo nec inter sanum ⁊ egrum est medium.

Priuatiue opposita sunt q̄ hn̄t fieri circa idē subiectum ordine irregressibili ⁊ tp̄e determiato a natura. Ordine irregressibili: dico. qꝛ ab habitu in priuationem deuenire possibile est. sed non econuerso. impossibile eñ est a priuatione in habitū regressum fieri. vt visus ⁊ cecitas habent fieri circa oculum. a visu aūt deuenire ad cecitatem possibile est. sꝫ nō econtra.

Postq̄ꝫ autor determinauit de oppōe relatiua ⁊ ꝯtraria in quib⁹ ambo extrema sunt forme reales. Hic ꝯn̄ter determinat de oppōe p̄uatiua ⁊ ꝯ̄dictoria. quaꝝ vnū extremū est ens ⁊ aliud nō ens. ⁊ ꝑ hoc patet ratio ordinis. Sꝫ ꝙ p̄uatiua oppō pōit᷑ añ ꝯ̄dictoriā ideo est. qꝛ in priuatiua oppōe vnū extremoꝝ est ens. ⁊ aliud est ens priuatm̄. qd̄ est ens ẜm quid. ẜ in cōtradictorijs vnū extremoꝝ est ens. ⁊ aliud est nō ens simpl'r. ꝙ̄ priuatiua p̄cedit ꝯ̄dictoriam. Dicit ꝙ̄ primo. Priuatiue opposita sunt que hn̄t fieri circa idem subiectū ordine irregressibili. tp̄e determinato a natura supple in quo tale subiectū aptum natū est accipe habitū. Et declarat illam particulam. ordine irregressibili. vt patet faciliter ꝯsiderāti textum.

Notandum ꝙ p̄uatiua oppō est repugnātia habitus ⁊ priuationis. ⁊ habitus est forma positiua in aliq̄ subiecto determinato. sicut visus in oculo. Sed priuatio est negatio forme in subiecto cum aptitudine ad ip̄am. sicut cecitas dicit negationem potētie visiue in oculo. ⁊ relinquit aptitudinē ad ip̄am. eo ꝙ relinquit principia remota visus. sed principia propinqua negat quare non contingit fieri reditum de priuatione in habitum. ⁊ ergo bene dicitur. ordine irregressibili per quod differt a contrarijs in quibus fit transitus de vno extremorum in aliud. ⁊ econtra.

Ar Omne fieri determinat᷑ ad esse. ẜ p̄uatio non est. ꝙ̄ non fit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s male dr̄ ꝙ p̄uatiue opposita hn̄t fieri circa ideꝫ subiectum. Dōm ꝙ duplex est fieri. s. ꝑ se ⁊ ꝑ accn̄s. tunc dr̄ ꝙ om̄e fieri ꝑ se terminat᷑ ad eē. ẜ hoc nō oꝫ de fieri ꝑ accn̄s. quo mō fit p̄uatio.

Ar Rōnale ⁊ irrōnale sunt priuatiue opposita. ⁊ tn̄ non habēt fieri circa idem subiectū. ꝙ̄ diffinitio est mala. Dōm ꝙ rōnale ⁊ irrōnale non sunt priuatiue opposita ẜm rem ẜcatam. qꝛ ambo dicūt formas positiuas. ẜ solū ẜm modū ẜcandi ⁊ ẜm vocem. Uel dicendum ꝙ sicut sunt priuatiue opposita. sic etiā hn̄t fieri circa idem subiectū. ẜ sunt priuatiue opposita ẜm q̄d. ꝙ̄ etiā hn̄t fieri circa idē subiectū in genere tm̄. Sic etiam circa hoīem cecum a natiuitate fit cecitas. ⁊ circa idem subiectum in numero non fit visus. ẜ sufficit ꝙ fiat circa idem subiectum in spē. Et quando dr̄. cecitas inest talpe. ⁊ tn̄ visus nō ꝯtingit circa idē numero. nec idem spē cum talpa. Dicendum ꝙ talpa non est ceca. ẜ habet organum visus ⁊ oculos sub pelle. ⁊ sic habet potentiam videndi. ẜ non potest actu videre

propter pelliculam oculo superpositam.

Ar Scientia τ ignorātia sunt ꝑuatiue opposita. τ tamen ꝯtingit de ig
norantia ire ad sciam. τ ecōtra. Etiā iusticia τ iniusticia opponun
tur priuatiue. τ tamen fit regressus de iusticia ad iniusticiā. τ ecōtra. ĝ ma
le dr̄. ordine irregressibili. Dōm ꝙ duplex est priuatio. s. ꝑfecta τ imper
fecta. Perfecta ꝑuatio est q̄ negat habitum τ ꝓꝑria principia ipi⁹ habit⁹
vel est q̄ priuat actū τ silr̄ aptitudinē ꝓpinquā ex defectu alicui⁹ principij
naturalis. vt cecitas. Impfecta ꝑuatio est q̄ negat habitū. ꝟ non propria
principia eius. vel que priuat actum tm̄ τ non aptitudinē. vt quies mot⁹
Tunc dicit̄ ꝙ ignorantia est impfecta ꝑuatio scientie. qꝛ negat habitum
scientie. non tamen ꝓꝑrium principium eius qd̄ est intellectus. ꝟ diffinitō
intelligitur de priuatione ꝑfecta.

Ar Omīs priuatio derelinqt aptitudinē in subiecto. ĝ nulla priuatio
priuat actū τ aptitudinē. Dōm ꝙ duplex ē aptitudo. vna est pro
pinqua. τ est potentia naturalis recipiendi vel habendi aliquē actum. vt
potentia visiua. τ illa nō derelinquit̄ a priuatōe ꝑfecta. Alia est remota. q̄
scꝫ consequit̄ ꝑncipia essentialia rei. sicut ꝓꝑria passio τ habitudo recipiē
di visum respcū aīalis ꝑfecti. τ illa nunq̄ aufert̄.

Contradictio vo est oppō. cui⁹ ꝟm se nullū est dan dum mediū. eo ꝙ est iter simplr̄ ens τ non ens.

Hic vltimo diffinit oppōnem ꝯdictoriam. τ est diffinitio sumpta a pho
primo posterioꝝ dicens. Contradictio est oppō cuius ꝟm se nullū est dan
dum mediū. vt esse vel nō esse. Que diffinitio sic intelligit̄. Contradictio
est oppō. supple terminoꝝ. cuius. oppōnis. non est dandū mediū. supple ꝑ
participationem vel abnegationem. ꝟm se. i. simpliciter τ absolute. τ non
precise circa vnum subiectū determinatū. Et per hoc excludunt̄ cōtraria
immediata. τ silr̄ priuatiue opposita. inter que datur mediū ꝑ abnegatio
nem respectu subiecti non susceptibilis. Et est ratio diffinitionis. quia cō
tradictio est repugnantia inter ens τ non ens simpliciter. sed inter ens et
non ens non est dare medium. ergo τc̄. Et licet non ens non sit extremum
ꝟm rem. est tn̄ extremum ꝟm intellectum qui concipit non ens per negati
onem entis. quod sufficit.

☞ Ar. Ista diffinitio conuenit alijs. ergo nō est bona. Añs ꝓbat̄. qꝛ cōue
nit contrarijs immediatis que nō hn̄t mediū qd̄ est de rōne contradictōis
Dicendum ꝙ duplex est mediū. s. ꝑ abnegationē τ ꝑ participationem. An
de in contarijs immediatis est bene mediū ꝑ abnegationem vtrorumq̄ ex
tremorum quando subiectum non est susceptibile illorum. vt lapis nō est
sanus neq̄ eger. Sed in contradictoria oppōne nec est medium per parti
cipationem nec ꝑ abnegationem.

Ar Inter ens τ nō ens est mediū ꝑ participationē. vt ens in potentia
sicut materia prima que est ens τ non ens. ĝ in oppōe contradicto
ria est aliquod medium ꝑ participationē Dicendū ꝙ ens in potentia est
ens. vnde cum dicitur ꝙ inter ens τ non ens nō est mediū. ibi ens capitur
pro ente in actu τ in potentia simul. τ non ꝑ ente in actu tm̄.

Ar. Contradictio est mediũ inter ꝯdictoria. ergo inter ꝯdictoria est dare medium. Añs pbatur. quia ꝯdictoria ꝯtradicunt sibiinuicẽ per ꝯdictionem. vt per cãm formalẽ. ergo ibi est mediũ. Dicendũ quod licet ꝯdictio sit medium ꝯparationis ꝯdictarioꝝ. quia per ꝯdictionẽ ꝯpantur adinuicẽ tñ nõ est medium verificatõis ꝯdictarioꝝ. sic quod de ꝯdictõe verificetur vtrũq ꝯdictarioꝝ vel neutꝝ. et de illo intelligitur diffinitio.

Ar. Contradictoria maxime distãt. sed inter quelibet distantia est dare mediũ per quod distant. ergo. Dicendũ quod duplex est distantia. s. localis et positiua. et in illa est dare medium. Alia est distantia priuatiua et repugnantie. i. distantia que est repugnantia. et in illa non est medium. et hec distantie est in contradictione terminorum. que ideo terminoꝝ dicitur. nõ quia fundatur supra terminos. sed supra significata terminorũ. et non supra res sm se consideratas.

Prius dr quadrupliciter. Primo mõ pprie aliqd dicitur prius altero sm tps: put aliqs dicitur senior et antiquior altero: sicut homo hñs vigiti ãnos dr prior homine hñte decẽ annos. Scdo mõ aliqd dr prius altero a quo non ꝯuertitur sbsistendi ꝯña. vt vnũ ẽ prius duobus. duobus eñ exñtibus mox ꝯsequens est vnuz esse. vt si duo sunt vnũ est. et non econuerso. Tercio mõ aliqd dr prius altero sm ordinẽ quendã. vt in disciplinis vbi principia priora sunt ꝯclusionibus: et in grãmatica littere sunt priores syllabis. et in orõe prohemiũ est prius narratione. Quarto mõ aliqd dicitur prius altero quod melius est et honorabilius. Consueuerunt eñ plurimi hoies honorabiliores et magis dilectos apud se dicere priores. Preter hos quatuor modos iam dictos est vnus alter modus prioritatis. Eorum vero que conuertuntur sm essendi consequentiaz et alterum est quodammodo causa alterius. illud vero quod est causa alterius est prius natura. vt hec res hominẽ currere conuertitur cum hac oratione homo currit: et si hominẽ currere sit verum: hec est vera: homo currit: et econuerso. Res autem est causa orationis vere de se facte: et non econtra. Ab eo eñ quod res

est vel non ē: orō dr ꝟa vel falsa: ꝙ hec res hominem
currere: prior erit hac oratione: homo currit.

Postq̄ pe. hys. determinauit de postp̄dicamento oppōnis. qḋ valet ad
cognoscendū distinctionē ⁊ diuersitatē dicibiliū incomplexoꝝ q̄ ponunt
in p̄dicamēto. Hic ꝯñr determinat de postp̄dicamēto p̄oris. qḋ valz ad co
gnoscendū ordinē illoꝝ dicibiliū. Et ponit qn̄qꝫ modos p̄oris. Primus
modus est inter indiuidua. qꝛ vnū est pri⁹ alio tpe ⁊ gn̄atione. Scd̄s mo-
dus est inter gn̄a ⁊ spēs inter se. Terci⁹ modus nō solū valet ī logica. ꝫ in
oībus alijs scientijs. vt in grāmatica lr̄e sunt p̄ores syllabis. Quart⁹ mo
dus conuenit indiuiduis. ⁊ ē politicis maxie necessari⁹. Quint⁹ inuent⁹
est p̄ Aresto. ⁊ valet ad cognoscendū quō subiectū est prius sua ꝓpria pas
sione. Etiā valet illud postp̄dicamentū ad cognoscendū ꝙ sb̄a est añ acci-
dens natura tpe ⁊ diffinitione. Assignat ꝙ qn̄qꝫ modos ei⁹ q̄ in his versi-
bus continent. Tpe. natura prius ordine dic. ⁊ honore. Causam causato
dicim⁹ esse prius. Primo igit̄ mō aliq̄d dr̄ p̄us altero ſm tp̄s. qḋ est vel
fuit in priori tpe. vt hō q̄ hꝫ viginti ānos est prior illo q̄ hꝫ decem annos.
Scd̄s modus est. q̄ aliq̄d añcedit aliud ſm viā essendi. ⁊ hoc mō illud dr̄
prius altero a q̄ non cōuertit̄ sb̄sistendi ꝯn̄a. sicut aīal est pri⁹ hoīe. ⁊ vnū
est prius duob⁹. Terci⁹ modus ē q̄ vnū añcedit aliud ſm viā discipline
sicut littere sunt p̄ores syllabis. ⁊ p̄misse sunt prores ꝯclusione. Quartus
modus est ſm quē vnus est prior alio ſm dignitatis ordinez. sicut abbas
prior est monacho suo. Quint⁹ mod⁹ his annex⁹. est ſm quē vnū est pri⁹
alio causalitate. lꝫ cōuertibile sit cū eo tam in essendo q̄ꝫ in subsistendo. et
hoc mō veritas rei prior ē veritate orōnis.

Qr Que est sufficientia qn̄qꝫ modoꝝ prioris. Dicendū ꝙ ista. qꝛ om
ne prius vel sumit̄ ſm ordinē compositionis ⁊ discipline. ⁊ sic est
tercius modus. vel ſm ordinem rei. ⁊ hoc est dupliciter. quia vel sumitur
ex parte esse rei. vel ex parte consequentium ip̄m esse. vt sunt p̄fectio ⁊ cau
salitas. Si primū hoc est dupliciter. vel sumit̄ ex p̄te esse absolute. ⁊ sic est
scd̄s modus. vel ſm durationem ip̄ius. ⁊ sic est prim⁹ modus. Si ex parte
consequentiaꝝ. hoc est dupliciter. vel sumit̄ ſm viā p̄fectōis. ⁊ sic ē q̄rtus
modus. aut sumit̄ ſm viā causalitatis. ⁊ sic ē q̄ntus modus

Ar Aliq̄d est pri⁹ alio ſm locū. ꝙ sunt plures modi prioris q̄ꝫ quinqꝫ
Dōm ꝙ ꝓ⁹ ſm locū ꝯp̄hēdit̄ sb̄ p̄ori ſm tp̄s. qꝛ tp̄s ē loc⁹ pari mō
se hn̄t in ꝯmensurando res. qꝛ vtrūqꝫ ē mēsura extrinseca rei. Et sub p̄mo
mō etiā ꝯprehendit̄ mod⁹ ſm quē angeli mensurant̄. qꝛ angeli nō mensu
rant̄ tpe proprie dicto. mēsurant̄ tn̄ tpe extēdendo ip̄m ad euit̄nitatem ⁊
Ar. In tpe nō est prius neqꝫ posteri⁹. ꝙ nihil est pri⁹ alio et̄nitatē.
ſm temp⁹. Añs p̄bat̄. qꝛ nihil habem⁹ de tpe nisi nunc. quod est indiuisi
bile. Dicendum ꝙ licet nihil habeam⁹ de tempe nisi nunc in facto esse
⁊ in actu. tn̄ ſm successionē ⁊ in potentia sunt plures p̄tes ip̄i⁹ tp̄is.

Ar Contra exemp'ū p̄mi modi. sicut se hn̄t decē ad viginti. ita se hꝫ hō
decē annoꝝ ad hominē viginti annoꝝ. ꝫ decē sunt añ viginti. ergo
homo decem annoꝝ erit añ hoīem viginti annoꝝ. Dōm ꝙ decem ⁊ vi-

ginti capiunt͏̃ dupl'r. Uno mō in rōe ptis ⁊ tocius. ⁊ sic decē sunt añ viginti. sicut in ordīe ꝯstitutōis ps ē añ totū. Alio mō ꝟm se ⁊ absolute. ⁊ sic iterum in codē decē sunt añ viginti. qꝛ idē hō ꝑus ē decē annoꝝ ꝙ viginti. ꝟ in diuersis viginti sunt añ decē. qꝛ hō viginti annoꝝ est prior ⁊ senior homine decē ānoꝝ. Et sic dñt h̄ ꝯpari. qꝛ ꝯpando vnā rem ad aliā illud qͦd ē alio seni⁹ est prius ꝟm tp̄s. Sed diceres. hō viginti annoꝝ non est senex ꝟ non est senior. Añs ꝓbatur. quia homo sexaginta annoꝝ tm̄ dicit͏̃ senex Dōm ꝙ ꝙuis non sit simpl'r senex. tñ bñ est senex compatiue in ordine ad alium. s. ad illū q̄ est decē annoꝝ. qꝛ ille qui habet viginti annos dicit͏̃ senior illo q̄ hꝫ decem annos.

Ar̄ Inter numeꝝ binariū ⁊ ternariū nō ꝯuertit͏̃ subsistendi ꝯña. Etiā bñ valet arguēdo ab eē vni⁹ ad esse alteri⁹. ⁊ tñ vn⁹ non ē ꝑor alio Scōa ps ꝓbat͏̃. qꝛ binarius ⁊ ternarius sunt sp̄es numeri. ⁊ sp̄es sunt coequeue sub genere. ꝟ ⁊c̄. Dicendū ꝙ sp̄es iste dupliciter comparantur. vno mō inter se. ⁊ sic binari⁹ est prior ternario. ⁊ sic loquit͏̃ text⁹. Alio mō compantur ad genus. ⁊ sic vna sp̄es non est prior alia. quia equaliter participant rationem numeri.

☞ Ar̄. Cōtra exemplū scōi modi. inter hoīem ⁊ sortē nō ꝯuertit͏̃ subsistēdi ꝯña. ⁊ tñ homo nō est prior sorte. Scōa ps assumpti ꝓbatur. quia homo ē vl'e. ⁊ vl'e posterius est singularibus. Dicendū ꝙ vl'ia pñt dupliciter considerari. vno mō mãliter ꝓ natura cōi subiecta intentioni vniuersalitatis vel pro vniuersali incompleto. ⁊ sic ꝟm naturā vl'e est prius singl'ari. Alio mō formaliter ꝓ intentōe vniuersalitatis. vel pro completa rōne vl'itatis. Et sic Aresto. dicit in primo libro de aīa. ꝙ vl'e est posterius singularibus quia ꝑ abstractionē a singularibus fit vl'e.

Ar̄ Cōtra exemplū tercij modi. oē prius est prius ꝟm aliquē ordinem. ergo iste modus non est distinct⁹ ab alijs. Dicendum ꝙ licet in quolibet modo prioris sit ordo generaliter capt⁹. non tñ est ibi ordo doctrine vel discipline. Uel dōm ꝙ licet omne prius sit prius ordine. non tamen quodam ordine. s. cognitōis vel discipline. de quo est h̄ ꝟmo.

☞ Ar̄. Contra quartū modū. species est perfectior ⁊ honorabilior genere. ⁊ tamen species non est prior genere. Secunda pars assumpti ꝓbatur. qꝛ principiatum non precedit principium. Dicendum ꝙ licet via generationis que est ab imperfecto ad perfectuꝫ species non sit prior genere. eo ꝙ principiatur a genere. tamen ordine perfectionis species est prior genere Et similter dicit͏̃ de materia ⁊ forma.

Ar̄ Contra quintum modum. Petrus hyspanus prius dixit ꝙ sunt quatuor modi prioritatis. ergo male addit quintum. Dicendum ꝙ hoc quod prius dixit intelligit͏̃ ꝟm antiquos. sed illum quintum modum superaddit Arestoteles.

☞ Ar̄. Oratio vera nō ꝯuertitur cū esse rei significate ꝑ ipsam. ergo mod⁹ ille non valet. Añs ꝓbatur. qꝛ iohēm currere sepe veꝝ est. quando tamen non statim est actualiter aliqua ꝓpō enuncians iohannem currere. Dicendum ꝙ licet res significabilis per orationē veram non conuertantur ꝟm essendi consequentiā cū orōne vera. tamen res actualiter significata ꝑ orationem. ⁊ oratio vera conuertunt͏̃ ꝟm essendi consequentiam. ita ꝙ rē

esse precedit orationem veram tanq̃ causa suum effectum.

Ar Causa ꝛ effectus sunt simul ꝑ secundum modũ simultatis. igit̃ causa non est prior effectu. Antecedens ꝓbatur. quia causa ꝛ effectus sunt relatiua. que sunt simul natura. Dicendum ꝙ quando causa ꝛ effectus capiunt̃ formaliter prout causa ꝛ effectus sunt. tunc sunt simul natura. non tamen qñ capiunt̃ materialiter ꝛ pro denominato.

Simul dr̃ trib⁹ modis. Prio mõ dicunt̃ sil̃ quorum generatio est in eodẽ tp̃e: ꝛ neutꝝ est prius neq̃ posteri⁹. ꝛ hec dicunt̃ sil̃ tp̃e. vt duo gemelli nati in eodẽ tp̃e. Silr̃ subiectũ ꝛ sua ꝓpria passio. Scd̃o dicunt̃ sil̃ q̃cunq̃ ↄuertuut̃. ꝛ neutꝝ est causa alteri⁹. sicut quelibet relatiua. vt duplũ ꝛ dimidiũ. pater ꝛ filius. ꝛ sic de alijs. Tercio mõ dicunt̃ sil̃ que eq̃liter ↄdiuidunt aliqđ gen⁹. vt homo equ⁹ leo asin⁹. ꝛ sic de alijs que eq̃liter condiuidũt h̔ genus aĩal. Et silr̃ drñe diuidẽtes aliqđ gen⁹ dicunt̃ sil̃. vt rõnale ꝛ irrationale. ꝛ sic de alijs. Isti ãt duo vltimi modi dicũt̃ sil̃ natura. prim⁹ ãt modus dr̃ sil̃ tp̃e.

Postq̃ Pe. hys. determinauit de postp̄dicamento prius. qđ valet ad cognoscendum ordinem suꝑioris ꝛ inferioris inter se. Hic consequenter determinat de postp̄dicamento simul quod valet ad cognoscendum conuenientiam pluriũ inferioꝝ in suo superiori Et ponit tres modos simultatis. Primus modus est qui fundat̃ in idemptitate tp̄is. Scd̃s modus ẽ quo relatiua adinuicem cõuertunt̃. ꝛ dicit̃ simultas naturalis intelligentie. Tercius modus est quo egredientia vel egressa ab vno genere dicuntur priuatione ordinis participando vnũ genus simul. Et sic due species ꝛ differentie constituentes eas dicunt̃ simul. Et hoc est quod ꝑ modũ correlarij continet̃ in his versibus. Tp̃e dico simul quoꝝ generatio nunc est Que conuertunt̃ dicimus esse simul. Suntq̃ simul species gen⁹ vnũ cõdiuidentes. Quoꝝ modoꝝ sufficientia sic habetur. Nã quecunq̃ sunt simul. vel sunt simul tp̃e vel natura. si sunt simul tp̃e. sic est primus modus Si sunt simul natura. hoc est duplr̃. vel talia sunt simul in natura diuisionis vel relationis. si sunt simul natura diuisionis. sic est tercius modus. si in natura relationis. sic est secundus modus.

Ar Illa que sunt simul natura sunt simul tempore. ergo primus modus non distinguit̃ ab alijs. Dõm ꝙ alia ꝛ alia rõne dicunt̃ siml̃ tp̃e ꝛ simul natura. ꝛ ergo etiã ponunt̃ mõi distincti. vt patet in assignatione modorum. Et differunt. quia inter illa que sunt simul primo mõ vnuꝫ est causa alterius, non autẽ inter illa que sunt simul secundo modo.

Ar Quin꜊ sunt modi prioris. ꝫ quin꜊ erūt modi simultatis. Probať ꝯña. qꝛ tot modis dī vnū oppositoꝝ ꝗt ⁊ reliquū. Dōm ꝙ simul capiť dupl'r. vno mō generaliter ꝑut dicit ꝯueniētiā alqꝝ duoꝝ ī vno tercio ⁊ sic sunt pl'es mōi sil'tatis ꝗꝫ ħ ponunť. qꝛ aliꝗ dicunť etiā siml' loco. Alio mō capiť spāliter ꝑut est vnū postp̄dicamentū. ⁊ ꝭm ꝙ ei⁹ modi ducunt nos in cognitōez p̄ntoꝝ. ⁊ sic sunt tres modi simultatis. Nā primus modus valet sic. qꝛ in vnoquo꜊ p̄dicamēto sunt spēs hñtes passiones ꝗ cū suis sbiect' sunt sil' tpe. ⁊ neutꝝ ē p̄us aut posteri⁹. Scōs modus valet p̄cipue ad scōam ꝓprietatē relatiuoꝝ. Sꝫ terci⁹ modus valet ad cognoscendum ꝙ in ꝗlibet p̄nto sunt dr̄ie opposite. ꝗ sil' diuidūt gen⁹ ⁊ ꝯstituūt species. ⁊ vl'r oīa inferiora alicui⁹ supioris dicunť sil' ꝭm terciū modum Uel dicendum ad argumentum ꝙ sil' ⁊ prius non sunt opposita. sed dispa ta. nam prius ꝓ opposito suo hꝫ posterius.

Ar Puer ⁊ senex nūc viuētes sunt sil' tpe. cū sint in eodē tpe. ⁊ tamen generatio eoꝝ nō ē in eodē tp̄e. ꝫ male poniť p̄m⁹ mod⁹. Dōm ꝙ ꝗuis senex ⁊ puer sint sil' ꝭm aliquā ptē tpis. nō tñ sunt sil' ꝭm totū tēpus. qꝺ est ħ eē sil' tpe. Sꝫ diceres. nihil hēmus de tpe nisi nūc. qꝺ est vnū. vt patet quarto phisicoꝝ. ꝭ senex ⁊ puer in illo nunc conueniūt. ꝫ simpliciter sunt simul tpe. Dōm ꝙ tp̄s capiť dupliciter. vno mō ꝗtum ad essentiaꝫ tpis. s. nunc. Alio mō capiť ꝭm esse tpis. tūc dī ꝙ senex ⁊ iuuenis bñ sunt simul in eodē tpe ꝭm eēntiam tpis qꝺ est nūc. non tñ sunt in eodem tempore ꝭm esse ⁊ eēntiam sil'. qꝛ eē tpis ꝯsistit in successione.

Ar Causa est ad cui⁹ esse sequiť aliud. ꝭ ad eē ipi⁹ relatiui seꝗť correlatiuum. ꝫ relatm̄ est cā correlatiui. ⁊ sic videť ꝙ relatm̄ ⁊ suū correlatiuū non sint sil' scōo mō. Dōm ꝙ licet ad esse relatiui sequať eē correlatiui. non tñ sequiť causaliter ⁊ ꝭm naturā. ꝗ mō effect⁹ sequiť suā causam. Et qñ diciť. pater est causa filij. ⁊ tñ sunt relatiua. Dōm ꝙ pr̄ materialiter ⁊ ꝓ denoīato est causa filij. nō aūt formaliť ⁊ ꝓ ꝭcato.

Ar Illa nō sunt sil' quoꝝ vnū est prius alio. ꝭ vna spēs est p̄or alia. ergo due spēs nō sunt sil' tercio mō. Minor ꝓbať. qꝛ spēs reꝝ hñt se sicut numeri. sed vnus nūerus precedit alium. ꝫ vna spēs p̄cedit aliam. Dicendum ꝙ spēs companť ad duo. vno mō inter se. ⁊ sic vna spēs ē prior ⁊ p̄fectior alia. Alio mō species companť ad gen⁹ quod diuidunt. ⁊ sic vna species nō est prior alia. ꝭ sunt coequeue sub genere.

☞ Arguiť. Quecū꜊ sunt sil' dicunť ꝯuenire in illo in quo sunt. ꝭ dr̄e nō possunt habere conuenientiam cum vno tercio. ergo non sunt simul. Dicendum ꝗuis differentie nō possint habere conuenientiam in aliquo tercio in specie vel in numero. tamen bene in genere ⁊ ħ potestatiue.

Mot⁹ sex sunt spēs. s. generatio corruptio augmētatio diminutio alteratio. ⁊ ꝭm locum mutatio. Gñatio ē ꝓgressio a ñ eē ad eē. Corruptio ē ꝓgressio ab eē ad nō esse. Augmētatio ē p̄exñtis ꝗntitat' additamētū. Diminutio ē p̄exñtis ꝗntitatis minoramen-

tum. Alteratio est mutatio a ꝯtraria q̄litate in ꝯtrariam q̄litatē. vel in mediā: vt cū aliq̄d ꝑmutat̃ ab albedine in nigredinē vel in medios colores. Mot⁹ ꝭm locū est mutatio de vno loco in alteꝝ. Motus aūt ꝭm locū sex sunt spēs siue dr̄ñe. s. ante retro sursum deorsum dextrorsum ⁊ sinistrorsum. Ad omnes autē has partes fit motus.

Postq̄ꝫ pe. hys. determinauit de post p̄dicamentis. q̄ valent ad cognoscendum p̄dicamēta ꝭm esse qd̄ hn̄t actu. h̄ ꝯn̄r determinat de illis que valent ad cognoscendū p̄dicamēta ꝭm esse qd̄ hn̄t in fieri. s. de motu. Et diuidit motū in sex spēs. que in his v̄sibus ꝯtinent̃. Auget. diminuit. corrūpit. ⁊ generat̃. Alterat ⁊ mutat. ⁊ ꝑ loca multa vagat̃. Tunc ibi. generatio. subdit singulaꝝ spēꝝ diffinitōes. vt textus clare habet. ⁊ postea tangetur in locis suis. vt pateat loc⁹ ꝯ̄ eas arguendi.

Q̄r Utꝝ cōuenienter enumerant̃ spēs mot⁹. Dōm ꝙ sic. vt pꝫ ꝑ sufficientiam. que sic sumit̃. qꝛ oīs motus est ad aliquē terminū. vel ergo est ad substantiā vel ad accidēs. Si ad subām hoc est dupl'r. qꝛ aut terminus ad quem est affirmatiuus. sic est generatio. aut negatiuus ⁊ sic est corruptio. Si ad accidēs hoc est dupl'r. quia vl' talis motus est ad formā respectiuā. sic est loci mutatio que fit ad vbi. aut ad formam absolutam. ⁊ hoc dupliciter. qꝛ aut fit ad qualitatē. sic est alteratio. aut ad quantitateꝫ ⁊ hoc dupl'r. vel ad quantiatem ꝑfectam. sic est augmentatio. aut ad quātitatem imperfectam. ⁊ sic est diminutio.

Ar̄ Tot sunt spēs mot⁹ q̄t sunt spēs entis. vt h̄r tercio phisicoꝝ. ꝭ decem sunt spēs entis. s. decē p̄dicamenta. ḡ decē sunt spēs motus. Dōm ꝙ p̄hs intelligit dictū suū sic ꝙ tot sunt spēs motus quot sunt spēs entis ꝓducibilis ꝑ motū. ꝭ non sunt nisi quattuor p̄dicamenta ꝑ motum ꝓducibilia. s. substantia quantitas qualitas ⁊ vbi Sꝫ diceres. ḡ nō sunt nisi quatuor spēs. Dōm ꝙ veꝝ est in generali sed sunt sex in speciali. q̄a motus ad subām est duplex ⁊ sil'r mot⁹ ad quantitatem.

Ar̄ Plures sunt spēs mot⁹ q̄ꝫ sex. ḡ textus est diminut⁹. Añs ꝓbatur qꝛ nutritio est q̄dam mot⁹. sil'r intensio ⁊ remissio sunt q̄dā motus Dōm ꝙ isti mot⁹ reducunt̃ ad spēs hic enumeratas. nā nutritio p̄t comprehendi sub generatione. quia est quedaꝫ ꝑtialis generatio. intensio v̄o ⁊ remissio reducunt̃ ad alterationē. qꝛ sunt quedā alterationes.

Ar̄ Motus transcendit p̄dicamēta ad nuꝝ⁹ aliqua. ḡ nō est gen⁹. Antecedēs ꝓbat̃. qꝛ oē gen⁹ ꝯtinet̃ sub aliq̄ p̄dicamēto. vel ip̄m met est p̄dicamentū. Dōm ꝙ q̄uis mot⁹ nō est gen⁹. hꝫ tn̄ modū generis eo ꝙ mot⁹ habet se in rōne sup̄ioris. ⁊ contenta sub ip̄o habent se ꝑ modum inferioꝝ.

Ar̄ Genus debet p̄dicari de suis spēbus. ꝭ motus non p̄dicat̃ de generatione ⁊ corruptōe. ḡ non est ip̄oꝝ gen⁹. Minor ꝓbatur. q̄a ille p̄dicationes sunt false. generatiōe mot⁹. corruptio est motus. vt pꝫ q̄nto

phisicoꝝ. Dōm ꝙ motus accipit̃ dupl'r. vno modo specialiter pro muta
tione successiua. ⁊ talis est semꝑ inter duos terminos affirmatiuos. ⁊ sic
generatio ⁊ corruptio non sunt motus. ⁊ sic loquitur Arestoteles in qui-
to phisicoꝝ. Alio mō capit̃ generaliter ꝓut extendit se ad quācunqꝫ mu-
tationem siue instantaneam siue successiuā. ⁊ sic sunt sex species motus.
⁊ hoc mō fit hic sermo de motu. Ūn generatio est ꝓgressio a nō esse ad esse
Sed corruptio est ꝓgressio ab esse ad non esse.

Ar̃ Generatio est ꝓgressio ab esse ad esse. ğ diffinitio est mala. Aňs ꝓ-
batur. quia ex aere generat̃ ignis. ⁊ aer est. Dōm ꝙ h̃ est ꝑ accñs
quia non semꝑ. sed per se ⁊ semꝑ ex non aere generatur aer. ergo termin⁹
a quo generationis ꝑ se est non ens. Et quādo dr̃. omne qđ fit ex aliquo
fit. quia ex nihilo nihil fit. vt habet̃ primo phisicoꝝ. ğ generatio nō ē pro
gressio a non esse ad esse. Consequentia ꝓbat̃. quia quod non est. nihil ē.
Dicendū ꝙ duplex est non esse. quia quoddam est non esse qđ opponitur
esse contradictorie. ⁊ sic ex non esse naturali productione non fit esse. Ali
ud est non esse quod opponitur priuatiue esse. ⁊ sic generatio est ꝓgressio
a non esse ad esse. ⁊ iste modus valet ad cognoscendum substantiā quan-
tum ad ipm̄ fieri.

Ar̃ Progressio conuenit animalibus ergo male ponitur in diffinitio-
ne generationis. Dicendum ꝙ progressio capit̃ hic similitudina
rie ⁊ metaphorice. quia motus localis est nobis notior. quare hic transsu
mitur in diffinitione generationis.

Ar̃ Motus denominatur a suo termino ad quem. sed corruptio nō de
nominatur a termino eius ad quem. ergo corruptio non est motus
Minor probatur. quia eius terminus est non ens. sed non ens nihil de-
nominat. igitur ⁊c̃. Dicendum ꝙ duplex est motus. s. deperditiu⁹ ⁊ ac-
quisitiuus. Motus deperditiuus est per quem aliqua forma habita de-
perditur. Sed motus acquisitiuus est per quem aliqua forma acquiritur
Tunc dicitur. ꝙ motus acquisitiuus denominatur a termino ad quem.
sed motus deperditiuus non denominatur a termino ad quem. Aug-
mentatio est preexistentis quantitatis additamentum. Sed diminutio ē
preexistentis quantitatis minoramentum. Ratio istius est. quia augmen
tatio est motus de minore quantitate ad maiorem. sed minor quantitas
non potest fieri maior nisi per additamentum alicuius quantitatis. Ecō-
tra dici debet de diminutione. quia diminutio est motus de maiori quan-
titate ad minorem. sed maior quantitas non potest fieri minor nisi per re-
motionem alicuius preexistentis. ideo ibi fit minoramentum preexisten-
tis quantitatis. Unde argumentatio ⁊ diminutio sunt in predicamento
quantitatis reductiue. ⁊ in hoc conueniunt. sed differunt in hoc. quia au
gmentatio fit per quantitatem perfectam. sed diminutio fit per quantita-
tem imperfectam.

Ar̃ Aliquid bene auget̃ ꝑ̃ter additamentum quantitatis. ğ diffinitio
est mala. Aňs ꝓbat̃ de ebullitione lactis. Dōm ꝙuis tunc non
fiat additamentū partiū substantie. tamen bene fit additamentū partium
quantitatis. q̃r partes excludunt̃ ⁊ rare fiunt.

☞ Arguitur. Augmentatio non reperitur sine alteratione. ergo non sunt

species motus distincte. Dicendum q licet phisice loquendo augmentatio non reperiatur sine alteratione. tamen bene mathematice siue logice. quia si gnomo circumponatur quadrato. ipm crescit et augmentatur sine alteratione. hic autem fit sermo de augmentatione logice capta.

Alteratio est motus a contraria qualitate in contrariam vel in mediaz qualitatem. vt cum aliquid mutatur de albedine in nigredinem. vel i medios colores. Et q sit species ab alijs distincta patet. quia reperitur sine alijs. quia aliquid potest alterari sine quacunqz alia mutatione. per se. licet per accidens vna sequatur aliam.

Ar Alteratio est mutatio de contraria qualitate. s hoc non conuenit medijs. igitur etc. Minor patet. quia tepidum non est contrarium calido. Dicendum q qzuis tepidu non contrariatur calido sm essentia tamen bene sm esse. Et solet dici q alteratio fit tripliciter. Primo de vno extremo in aliud extremum. vel econtra. vt de albedine in nigredine. Secundo de medio in extremu. vel econtra vt de albedine in rubedine. Tercio de vno medio in aliud. vel econtra. vt de rubedine in viriditatem.

Motus sm locum est mutatio ab vno loco ad alium. Et eius sunt sex species siue differentie. s. ante. retro. sursum. deorsum. dextrorsum. et sinistrorsum. Et loci mutatio terminatur ad vbi. ergo est reducibilis ad predicamentum vbi. Ratio diuisionis est. quia motus diuiditur ad diuisione sui termini ad quem. sed vbi quod est termin⁹ motus localis diuidit p istas differetias. ergo etiam iste motus. An sursum et deorsum possunt capi tripliciter. Primo mo p illis locis. et sic sunt in predicameto quantitatis. Alio mo vt dicunt situationes in illis locis. et sic sunt differentie positionis. et sunt in predicamento situs. Tercio mo vt dicunt esse in talibus locis. et sic sunt i pnto vbi. et illo mo sunt termini motus localis.

Ar Celum mouet localiter. et tn non mutat de vno loco ad alium. sed manet in eodem loco. g diffinitio non est bona. Dicendm q duplex est motus. s. rectus et circularis. Motus rectus est mutatio de vno loco in alium sm se totum. Sed motus circularis vadit de vno loco in alium scdm suas partes. sicut celum non mouetur scdm se totum. sed scdm suas partes.

Ar Motus localis terminatur ad quantitatem. ergo non ad vbi. Antecedens probatur. quia terminatur ad locum. sed locus est quantitas. ergo etc. Dicendum q differenter motus localis terminatur ad locum et ad vbi. nam ad locum terminatur extrinsece. et ad vbi intrinsece. sz magis proprie aliquid denominatur a termino intrinseco qz extrinseco io potius deberet dici vbialis qz localis. licet a nobis notiori nomine sic denominetur.

Habere dicit mult⁹ modis. Primo mo dicit hre aliqua qlitate vel disciplina vel vtute. Secundo mo dr habere quantitate. vt magnitudine bicubitum tricubitu. Tercio mo dicit hre ea q circa corpus

sunt adiacētia. vt vestimentū ꝛ tunicā. Aut circa mē bra vt ī manu anulū. Et habit⁹ isto tercio mō sumpt⁹ est vnū de decē pdicamētis. ꝛ diffinit̄ sic. Habitus ē corpoꝝ ꝛ eoꝝ q̄ circa corp⁹ sunt adiacētia. vt ē armatio vel caligatio: ꝛ silr̄ finganẗ noīa in alijs ſm adiacentiā illā hec eñ dicunẗ hr̄e. illa xo haberi. Quarto mō dr̄ habere membꝝ vt manū ꝛ pedē. Quito mō dr̄ habere sicut continēs ꝯtentū. vt lagena vinū. aut modius grana tritici. Sexto mō dr̄ habere vxorē Et de hoc mō dicit Arestotiles ꝙ est alienissimus in eo qđ est habere. ꝓpter hoc ꝙ vir habēs vxorē etiā habetur ab ea. vinculū eñ matrimonij indissolubiliter ligat vtrūqȝ. Et dicit ꝙ forte alij modi apparebūt in eo quod est habere. Sȝ q̄ consueuerūt dici pene omnes enumerati sunt.

Hic ꝓñr determinat de postp̄dicamēto habere. qđ est vltimū postp̄dicamentum. Cui⁹ rō est. qꝛ modi habere valent ad cognoscendū quomodo p̄dicamenta habentur a substantia. ꝛ species motus valent ad cognoscendum quomodo predicamenta accidentium sunt in substantia. mō oportet primo scire qualiter accidentia sunt in substantia q̄ȝ quomodo habenẗ a substantia. Et dicit ꝙ habere dr̄ septem modis. vndeversus. Affectū quātum vestitum. dic velut aurum. Membrum contentum. possessum. vir. mulierem. Primo modo dicitur aliquis habere qualitatem. vt scientiā vel virtutem caliditatem vel frigiditatem. quod non est aliud q̄ȝ qualitate informari ad finem alicuius operis ministerio talis qualitatis excedendi. ꝛ sic reducitur ad predicamentum qualitatis. Secundo modo dicitur aliquis habere quantitatē. vt magnitudinē bicubitū. tricubitū. quod nō est aliud q̄ quantitate. constituente robur agētis. affici ꝛ informari. ꝛ sic habere reducitur ad secundū p̄dicamentū. s. quantitatis. Tercio modo dicitur aliquid habere ea que circa corpus sunt adiacentia. vt vestimenta vel tunicam. vel in aliquo membro. vt anulum in manu. ꝛ sic habitus ē vnuȝ de decem predicamentis. ꝛ diffinit̄ sic. Habitus est corporum ꝛ eoruȝ que circa corpus sunt adiacentia. Sed philosophus distinguit illud tercium membrum. quia aliquid dicitur habere ea que sunt circa corpus dupliciẗ vel quia propter necessitatem. vt tunicam. vt a frigoribus conseruetur. aut propter ornatum. sicut aliquis dicitur habere anulum in digito. Et per hoc soluitur argumentum. Quarto modo dicitur habere membrum. vt manum ꝛ pedem. ꝛ sic reducitur ad predicamentum substantie.

Quinto mõ dicit᷑ hr̃e cõtinens cõtentũ. vt lagena hʒ vinũ. ⁊ ille mod⁹ re-
ducit᷑ ad p̃ntũ vbi. Sexto mõ dicit᷑ hr̃e possessionẽ. vt domũ vel agrũ. ⁊ il
le reducit᷑ ad p̃ntũ relatõis. qꝛ possessoꝛ dicit᷑ relatiue ad rẽ possessã. Se-
ptimo dicit᷑ hr̃e vxorẽ. ⁊ ille mod⁹ vt dicit Arest. ẽ alienissim⁹. qꝛ min⁹ va-
let ad cognitionẽ p̃ntoꝝ a posteriori. Et solet iocose addi alia rõ tal'. vt vir
sepe putat se hr̃e vxorẽ suã ⁊ ali⁹ habet eã ꝟ ẽ alien⁹ mod⁹ habẽdi. vt q̃s di
cat᷑ hr̃e illud qd̃ ali⁹ habet. Etiã nõ dicit᷑ vir ꝓprie hr̃e vxorẽ: ꝟ cohabitare
ei. ⁊ sic nõ solũ habet eã ꝟ etiã habet᷑. Et est iste mod⁹ in p̃dicamẽto relati
onis. quia sunt relatiua equipantie.

Qr̃ Utrũ modi habẽdi sint sufficient᷑ assignati. Dicẽdũ ꝙ sic. qd̃ ptʒ
p ip̃oꝝ sufficientiã q̃ sic sumit᷑. nã in omi hr̃e est hñs ⁊ habitũ. ⁊ sp̃ habẽs
est principiũ ip̃ius habiti. vel ꝗ est principiũ habiti ꝭm naturã ⁊ volunta-
tẽ simil'. vel ꝭm alterã ptẽ tm̃. si ꝭm naturã ⁊ volũtatẽ sil'. sic ẽ q̃rtus modus
ꝭm quẽ aliq̃s hʒ mẽbꝝ. Mẽbꝝ em̃ p naturã ⁊ volũtatẽ applicat᷑ ad opatio
nẽ. Si ꝭm alterã ptẽ tm̃. h̓ est dupl'r. vel ꝭm naturã tm̃. vel ꝭm voluntateʒ
tm̃. Si ꝭm naturã tm̃. h̓ est duplr. vel est principiũ habiti grã materie. ⁊ sic
est scd̃s modus. vel grã forme. et sic est prim⁹ modus. Si ꝭm voluntatem
hoc est dupl'r. qꝛ vel hñdo habet tm̃. aut etiã habet᷑. si scd̃m sic est septim⁹
modus. Si primũ. h̓ est dupl'r. quia vel habitũ figurat᷑ ad figurã habẽtis.
vel nõ. si nõ figurat᷑ ei. sic est sextus modus ꝭm quẽ aliq̃s dicit᷑ hr̃e domũ
vel possessionẽ. Si figurat᷑ ad figurã habentis. hoc est duplicit᷑. qꝛ vel ha-
bens circũdat habitũ vel circũdat᷑ ab illo. si primũ sic est q̃ntus modus. si
secundũ sic est terci⁹ modus. Ex quo ptʒ ꝙ illa diuisio nõ est diuisio gene-
ris in species: sed magis vocis in significationes.

Ar̃ Habere est p̃ntũ. ꝗ nõ est postp̃dicamentũ. Dicendũ hr̃e capit᷑ du
pliciter. vno mõ spẽal'r p tercio mõ. ⁊ sic est p̃ntũ. Alio modo gene-
ar liter. ꝑut extẽdit se ad omẽs suos modos. ⁊ sic est postp̃dicamentũ. ⁊ ꝑ
illis modis in cõmuni capit᷑ hic in presenti passu.

Ar̃ Sicut aliq̃s dicit᷑ hr̃e q̃litatẽ: ita etiã aliq̃s dicit᷑ hr̃e relationẽ. vt
pr̃ habet filiũ ⁊ etiã actionẽ ⁊ passionẽ. ꝗ plures sunt modi habere
q̃ septẽ. Dicendũ ꝙ septẽ sunt cõmuniores ⁊ magis principaliores ad
quos alij reducunt᷑. vt hr̃e relationẽ potest reduci ad sextũ modũ. qꝛ pos-
sessoꝛ dicit᷑ relatiue ad rem possessam. ⁊ habere actionẽ vel passionem po-
test reduci ad qualitatem.

Ar̃ Quantitas ẽ ante q̃litatẽ. ꝗ hr̃e q̃ttitatẽ est ante hr̃e q̃litateʒ. Di
cendũ ꝙ ꝭm viã generatõnis q̃ttitas est ante qualitatẽ. ꝟ ꝭm viam
ꝑfectionis econtra qualitas precedit: quia qualitas sumit᷑ a forma: ⁊ q̃tti
tas a mater'ã. ꝟ forma est ꝑfectioꝛ materia. ⁊ illum ordinem hic seruat Pe
trus hyspanus.

Ar̃ Inter habens et habitum debet aliquid mediare. ꝟ inter substanti
am ⁊ q̃ttitatẽ nihil mediat cũ q̃ttitas ĩmediate inhereat substãtie. ꝗ substã
tia nõ habet q̃ttitatẽ. Dicendũ ꝙ q̃uis nõ sit mediũ inter substantiam et
quãtitatẽ realiter ⁊ phisice loquẽdo: est tñ bene mediũ ꝭm rõnẽ ⁊ ꝭm mo-
dũ: qꝛ habere quãtitatẽ dicit inherentiam quantitatis ad substantiaʒ. que
inherentia est mediũ rõnis.

Ar̃ Ad grãmaticũ ꝑtinet considerare significationes terminoꝛuʒ. ꝗ lo

gicus male cōsiderat ꝟcatōnes hui⁹ vocabuli qđ est hīc. Tenet cōsequentia. qꝛ diuersi artifices habent diuersa cōsiderare. Dicendū ꝙ licz ad grāmaticā spectat principaliter oīm vocabuloꝝ ꝟcationes cōsiderare. tamen minus principaliter ꝛ pticulariter quilibet alius artifex potest aliquos terminos exponere ꝓut suo deseruiūt ꝓposito. sicut hic faciūt Aresto. ꝛ Pethyſ. Et in hoc finit̄ tractatus de predicamētis.

Circa initium quarti tractatus

Petri hyspa. qui extractus est ex libro Prioꝝ. Arest.

Querit̄ primo. quid sit subiectū hui⁹ quarti tractat⁹. Dicendū ꝙ est sillogism⁹ simpliciter dictus. quod ꝓbat̄ sic. qꝛ illud est subiectū. cui passiones principaliter considerate ī tali scientia ꝑ vera principia demonstrant̄ in esse. sed sillogismus simpliciter dictus est hmōi. ergo est hic subiectū. Minor ꝓbat̄. ꝑ talē demonstrationem. Oīnis oratio in qua quibusdam positis necesse est aliud accidere ⁊c̄. concludit vniuersaliter vel particulariter affirmatiue vł negatiue. sed oīnis sillogismus simpliciter dictus est hmōi. ergo oīs sillogismus simplr̄ dictus concludit vniuersalit̄ vel ptic̄larit̄er. affirmatiue vel negatiue. Scđo ꝓbat̄ idē. qꝛ est q̄d cōmunissimū in hac sciētia cōsideratū primo notū. nō trāscēdens metas hui⁹ sciētie. verificabile de oīb⁹ ꝑ̄ncipaliter in ista sciētia cōsideratis. g̃ est subiectū. Tenet cōsequētia ꝑ locū a diffinitōne ad diffinitū. Et sunt q̄tuor que cōsiderant̄ in hac sciētia. scz subiectū. ꝓpria passio. ptes subiectiue ꝛ ꝑ̄ncipia. quoꝝ prima tria ꝯsiderant̄ ꝑ̄ncipaliter: s̄ q̄rtū cōsiderat̄ necessario. ꝛ nō oportet ꝙ subiectū in recto verificet̄ de ꝑ̄ncipijs sicut verificat̄ de alijs principaliter cōsideratis. De subiecto dictū est. Proprie passiones sunt concludere vlr̄ vel pticularit̄. affirmatiue vel negatiue. Principia sunt quadruplicia. scz materialia. formalia. regulatiua ꝛ pfectiua. de q̄bus infra dicet̄. Sed ptes subiectiue sūt sillogism⁹ affirmatiuus ꝛ sillogismus negatiuus.

Notandū q̄ passio isti⁹ subiecti diuersimode assignat̄. Nā alij qui ponūt ꝓ passione cōcludere vlr̄ vel pticularit̄. affirmatiue vel negatiue. vt patuit. Sed alij dicūt passionē principalem esse modale vel figurale. ꝛ faciunt demonstrationē talē. Oīnis oratio in qua q̄busdā positis ⁊c̄. est modalis vel figuralis. sed sillogismus simplr̄ dictus est oratio in qua q̄busdā positis ⁊c̄. ergo sillogismus simpliciter dictus est modalis vel figuralis. Sunt etiā alij q̄ assignant ꝓ passione illatiuū consequentis ex antecedēte. ꝛ fit cōsimilis demōstratio.

Arḡ. De subiecto debet presupponi q̄d est ꝛ qꝛ est. ꝑ Posteriorū. s̄ hic nō presupponit̄ sillogismus simplicit̄ dictus. qꝛ diffinit̄. ergo non potest esse subiectū. Dicendū ꝙ de subiecto debet presupponi q̄d ē ꝛ qꝛ ē in actuali demonstratione. tamē ante vel post in traditione scientie potest inuestigari. Vel dicendū ꝙ quid nomīs presupponit̄. sed quid rei in sciētia inuestigat̄. Et quando replicat̄ quid rei est, diffinitio subiecti que ponit̄ ꝓ medio demonstrationis. ergo quid rei subiecti etiā presupponitur. Dicendū ꝙ quid rei ipsius subiecti aliquo modo presupponit̄ in noti-

cia confusa. tamen idem: quid rei inuestigatur ⁊ diffinit᷑ ad habendū noticiam determinatam.

Ar̄ Subiectū non debet transcēdere metas. ꝫ sillogismus simpliciter dictus transcendit metas huius scientie. ergo non est subiectū eiꝰ Minor ꝓbat᷑. quia etiam est subiectum libri priorum. Dicendum ꝙ hoc subiectum bene transcendit metas libri. sed non scientie. quia eadem est scientia libri priorum ⁊ istius quarti tractatus. quia iste tractatus est tractus ex libro prioꝝ Arestotelis.

Ar̄ Nullū ꝯtingens pōt esse subiectū scientie. ꝫ sillogismꝰ simplr̄ dictꝰ est cōtingens. ergo. Maior ptꝫ. qꝛ de subiecto est sciētia q̄ est necessari orū ꝑ posterioꝝ. Sed minor ꝓbat᷑. qꝛ depēdet ab ope nr̄i intellectus. ⁊ potest fieri vel nō fieri. Dicendū ꝙ duplr̄ aliq̄d fit ab opatōe nr̄i intellectus vno mō sic ꝙ habet extra intellectū causas determinatas a q̄bus necessario dependet. ⁊ d̄ illo qd̄ sic depēdet ab intellectu pōt esse sciētia. Alio mō sic ꝙ nō habet ꝑncipia determinata a q̄bus depēdet. sicut sunt casualia ⁊ fortuita in ꝑticulari cōsiderata. de q̄bus nō est sciētia. Uel dicendū ꝙ sillogismꝰ simplr̄ dictus cōpat᷑ ad duo. vno mō ad intellectū faciētē sillogismū ⁊ sic est ens cōtingēs. Alio mō ad sua principia. ⁊ sic est necessariꝰ ⁊ hoc secundo modo de ipso est scientia. Et q̄n dicit᷑ de ente ꝑ accidens nō ē sciētia: sed sillogismus simpliciter dictus est ens ꝑ accidens. ergo de ipso non est scientia. Minor ꝓbat᷑. quia est ens ꝑ nostrū intellectū fabricatuꝫ. vt dictū ē. Dicēdū ꝙ ens dicit᷑ ꝑ accn̄s duplr̄. vno mō qꝛ ē casuale ⁊ fortuitū ⁊ cōtingens. ⁊ de tali nō est scientia in ꝑticulari. Alio mō dicit᷑ ens ꝑ accn̄s. id est ꝑ aliud. ⁊ de tali ē sciētia. ⁊ sic capit᷑ hic.

Ar̄ Ōis sciētia habet᷑ ꝑ sillogismū. si ergo de sillogismo habet᷑ sciētia illa habet᷑ ꝑ aliū sillogismū. ⁊ ista iterū ꝑ aliū. ⁊ sic esset ꝓcessus in infinitū. Dicendū ꝙ duplex est sillogismus. scꝫ ꝑticularis ⁊ cōis. Un̄ ōis scientia habet᷑ ꝑ sillogismū in ꝑticulari cōsideratū. ⁊ in illo sillogismo ꝑticulari est status. ꝫ de sillogismo in cōi habet᷑ scientia.

Ar̄ Nullū cōplexū est subiectū alicuiꝰ scientie. sed sillogismus simpliciter dictus est quid complexum. ergo non est hic subiectū. Dicēdū ꝙ nullū complexum ſm rem: simul est subiectū alicuiꝰ scientie. sed complexū ſm vocē tm̄ bene est subiectū alicuiꝰ scientie. qꝛ ꝓpter penuriam vocabuloꝝ possunt plura noīa vnam rem significare. cui nō est simplex nomē impositū qd̄ tūc ꝓ subiecto imponit᷑.

Ar̄ In noua logica determinat᷑ de sillogismo simplr̄ dicto. ergo non ē subiectū adequatū quarti tractatus. Tenet cōsequentia. qꝛ idē nō potest esse subiectū totius ⁊ ꝑtis. Dicendū ꝙ simpliciter capit᷑ dupliciter ꝓut sufficit in ꝓposito. vno modo valet simpliciter. i. sine addito. hoc ē sine contractione ad aliquā materiam certaꝫ. Alio modo simpliciter valꝫ. i. vniuersaliter. primo modo sillogismus simpliciter dictus est subiectū huius quarti tractatus. sed capiendo simpliciter secundo modo. sic sillogismus simplr̄ dictꝰ ē subiectū in tota noua logica. scꝫ sillogismꝰ in vniuersali. ⁊ hoc capiēdo totū cathgorematice. qꝛ si capet᷑ sincathegorematice istō est falsum. vtꝫ ꝑ descendentes.

Ar̄ Sillogismus ꝓut cōsiderat᷑ in quarto tractatu est contractus. ergo

male dicit꜡ ꝙ sillogism⁹ simplr̄ dictus.i.incōtractus sit subiectū. Añs probat꜡.q꞉ cōtrahit꜡ ad tres terminos ⁊ duas ꝓpōnes. Dicēdū ꝙ duplex ē materia.scȝ gn̄alis vt sunt tres termini ⁊ due ꝓpōnes.⁊ illā materiā habȝ oīs sillogism⁹.etiā simplr̄ dictus. Alia est specialis.vt sunt ꝓpōnes necessarie ꝓbabiles vel apparenter ꝓbabiles.⁊ talē materiam nō habet sillogismus simpliciter dictus. Sed diceres. Non est materia generalis sine speciali q꞉ nihil est in genere quod nō sit in aliqua specierū.igit꜡. Dicendū ꝙ genus capit꜡ dupliciter.vno mō ꝫm se.vt abstratū ē a spēbus.⁊ sic aliq̄d ē in genere qd̄ nō est in spē. Alio mō capit꜡ ꝫm esse qd̄ habet in spēbus.⁊ sic nihil est in genere qd̄ nō sit in aliqua specierū.

Propositio est oratio affirmatiua vel negatiua alicui⁹ de aliquo: vel alicui⁹ ab aliquo:

Postq̄ȝ pe.hysp.in tribus primis tractatibus determinauit de vna pte logice que est vetus ars in qua docuit de ptibus argumētatōis tā ꝓpinquis q̄ȝ remotis. Hic ꝯsequent꜡ determinat de alia pte logice.que dicit꜡ noua logica.in qua docet de totali argumentatione. Et q꞉ ps precedit totum.ideo tres primi tractatus qui sunt de ptibus argumētatōnis precedūt tres sequentes qui sunt de totali argumentatōne. Sed ꝙ quartus precedit quintū ⁊ sextū.ideo est.q꞉ in q̄rto determinat꜡ de sillogismo simplicit꜡ dicto.i.nō contracto ad aliquam materiam.sed in alijs agit꜡ de sillogismo contracto: sed incontractū est ante contractū igit꜡. Volens igit꜡ Petrus hyspanus determinare de sillogismo simpliciter dicto.premittit quasdam diffinitiones partiū ⁊ principiorū eius.⁊ primo diffinit ꝓpositionē.que est ps materialis ꝓpinqua sillogismi dicens. Propositio est oratio affirmatiua vele negatiua alicuius de aliquo.vel alicui⁹ ab aliquo.vt homo currit homo nō currit. Et diffinit꜡ hic ꝓpositio kathegorica.que est simplicit꜡ vna ⁊ ingredit꜡ sillogismū kathegoricum.

Q꜡ Quare petrus hyspa.potius diffinit ꝓpōem ꝑ affirmatiuū ⁊ negatiuū q̄ȝ ꝑ verū ⁊ falsum. Dicendū ꝙ ideo.q꞉ ꝓpositio hic diffinit꜡ vt est principiū sillogismi incontracti qui abstrahit a vero ⁊ falso: ⁊ non ab affirmatiuo ⁊ negatiuo: quia illa multū coferunt ad bonitatem sillogismi. eo ꝙ ex puris negatiuis nihil sequit꜡ formaliter. Similiter in secūda figura ex puris affirmatiuis nō fit bonus sillogismus.⁊ ergo diffinitio data ꝑ affirmatiuum ⁊ negatiuū magis deseruit ad ꝓpositum. Secūda rō.quia affirmatiuū ⁊ negatiuū tenent se ex parte forme ꝓpositionis.q꞉ consequunt꜡ ꝓpositionē gratia copule.quare magis cōuenit eis poni ad circūloquēdū differentiam formalem nobis ignotam.

Ar꜡ Propositio est diffinita in primo tractatu:ergo superflue diffinit꜡.hic. Dicendū ꝙ ꝓpositio capit꜡ dupliciter.vno mō sub rōne enūciationis put est nūcia ipius intellectus.vel inq̄ȝtū est signū cōceptus mentis.⁊ sic diffinit꜡ in primo tractatu. Alio mō capit꜡ q̄ȝtū ad illud a quo nomē imponit꜡ ⁊ sꝫ rōne ꝓpōnis put cōclusioni formalr̄ ꝑponit꜡ inferendo ipam.et sic determinat꜡ hic de ꝓpōne. Et ꝑ hoc soluit꜡ etiā argumentū istud ad veterē artē spectat determinare de ptibus integralibus sillogismi.ergo hic male de eis determinat꜡. Dicendū ꝙ de termino ⁊ ꝓpositione materialit꜡.

sumptis determinat᷑ in veteri arte. ſ hic agit᷑ de ipſis formaliter captis in ꝗ̄tum ingrediunt᷑ ſillogiſmū.

Ar Nullū complexū eſt diffinibile ſ ꝓpoſitio ē q̄d cōplexū. ꝰ male dif-
finit᷑. Minor ꝓbat᷑. qꝛ cōplectit᷑ ex ſubiecto ꝛ p̄dicato. Dicendū ꝓpoſitio capit᷑ dupliciter. vno mō ꝓ illa ſcd̄a intentōne que eſt ꝓpoſitio. ꝛ ſic eſt q̄d incōplexū. nō tñ vt ſic hic diffinit᷑. Alio mō ꝓ re ſubſtrata. ꝛ ſic bene diffinit᷑ hic. ꝛ lꝫ ſit q̄d complexū non tñ accipit᷑ vt complexū. ſed vt illa plura vniunt᷑ in aliquo vno. qꝛ ſubiectū ꝛ predicatū vniunt᷑ in forma ꝓpoſitionis. ꝛ illud vnū ex eis reſultans hic diffinit᷑.

Ar Omīs oꝛ̄o eſt ꝗ̄titas qꝛ eſt ſpēs ꝗ̄titatis diſcrete. ſ ꝓpō nō eſt ꝗ̄titas. ꝰ nō eſt oꝛ̄o. Dicēdū ꝙ oꝛ̄o capit᷑ duplr̄. vno mō ꝓ voce complexa cuiꝰ ptes aliq̄d ſcāt. ꝛ iſto mō oꝛ̄o nō ē ꝗ̄titas. ꝛ ſic ponit᷑ oꝛ̄o in diffinitōne ꝓpōnis. Alio mō capit᷑ ꝓ mēſura lr̄aꝝ ꝛ ſillabarū in voce ꝓlataꝝ ꝛ ſic oꝛ̄o eſt ꝗ̄titas. ſ iſto modo nō capit᷑ hic.

Ar Prius nō diffinit᷑ ꝑ poſterius. ſ affirmatiuū ꝛ negatiuū ſūt poſteriora ꝓpōne. ꝰ nō debēt poni in diffinitōne eiꝰ. Maior ptꝫ. qꝛ illa q̄ ponunt᷑ in diffinitōne debēt eſſe de eſſentia diffiniti. ſ poſteriꝰ nō eſt de eſſentia prioris. ꝰ ꝛc̄. Minor ꝓbat᷑. qꝛ ſunt ſpēs ꝓpōis. cū ꝓpoſitio diuidat᷑ in affirmatiuā ꝛ negatiuā. Dicendū ꝙ maior habet veritatē de diffinitione quidditatiua ꝛ eſſentiali. ſ hoc bene pōt fieri in diffinitōne deſcriptiua ꝛ accidentali dūmodo illa poſteriora ponunt᷑ ad circūloquendū vnā dc̄am cui non eſt nomen impoſitum.

Ar Areſto. nō ponit illā pticulam ab aliquo in diffinitōne ꝓpōnis. ergo ſupflue hic ponit᷑. Dicendū ꝙ iſta ꝓpoſitio de pōt capi duobꝰ modis. vno mō cōiter ꝓut indifferent᷑ notat attributōem predicati ad ſubiectū ſiue hoc ſit affirmatiue vel negatiue. ꝛ ſic capit eam Phus. ergo nō oportet addere illam pticulam alicuiꝰ ab aliquo. Alio mō ſpēalr̄ ꝓut dicit circūſtantiam affirmationis tm̄. ꝛ ſic capit eam petrus hyſ. ꝛ ergo addidit illam particulam. ab aliquo.

Ar Nulla bona diffinitio debet eſſe diſiunctiua. vi. thopicoꝝ. ſ iſta eſt hmōi. ꝰ nō eſt bona. Dicendū ad maiorē ꝙ nulla bona diffinitio q̄dditatiua et eſſentialis debet dari ꝑ diſiūctionē ſ bñ deſcriptiua. dūmodo in ea innuat᷑ aliqua diuiſio. ſ ſic eſt hic. qꝛ innuit vnā diuiſionē poſitā in primo tractatu que eſt ꝑ ꝓpōnem affirmatiuā ꝛ negatiuā. Ratio q̄re diffinitio eſſentialis nō poteſt dare ꝑ diſiūctionē eſt. qꝛ ptes diffinitōis debēt eſſentialiter predicari de diffinito. ſ hoc quod eſſentialiter p̄dicat᷑ de diffinito habet ſe ꝑ modū copulatōis ꝛ nō diſiūctōnis. Etiam diſiunctio nihil certi explicat. qd̄ eſt cōtra naturā diffinitōnis

Ar Sicut ꝓpoſitio diuidit᷑ in affirmatiuā ꝛ negatiuam. ſic etiā diuiditur in vl̄em pticularē ꝛc̄. ꝰ pari rōne ꝓpoſitio etiā diffiniret᷑ ꝑ vl̄e ꝑticulare ꝛc̄. vt daret᷑ intelligi iſta diuiſio. Dicēdū ꝙ nō ē ſil̄e. qꝛ affirmatiuū ꝛ negatiuū attendunt᷑ ex pte p̄dicati qd̄ ſe habet vt forma. ſ vl̄e ꝛ ꝑticulare attendunt᷑ ex pte ſubiecti qd̄ ſe habet vt materia. mō ptes diffinitionis habēt ſe vt forma. vt dicit᷑. v. metaphiſice.

Ar Nulla bona diffinitio debet cōuenire alteri a diffinito. ſed iſta ē huiuſmodi. ꝰ ꝛc̄. Minor ꝓbat᷑. quia cōuenit cōcluſioni. que nō ē ꝓpō

qꝛ nõ ponit̃ ꝓ alio ad inferendũ cõclusionẽ. Dicendũ ꝙuis cõclusio nõ sit ꝓpositio actu tñ aptitudine. qꝛ cõclusio põt q̃nq; capi ꝓ ꝑmissa in alio sillogismo. ⁊ sic diffinitio sibi cõuenit. Et q̃n arguit̃ ista ẽ ꝓpositio. nõ hõ currit. ⁊ tñ nõ est affirmatiua neq; negatiua. Nõ primũ. qꝛ ibi nõ est affirmatõ alicuiꝰ de aliquo. cũ nõhomo sit nomẽ infinitũ. Neq; scðm. qꝛ hic nll'a ponit̃ negatio negans. Dicendũ ꝙ nõhõ capit̃ dupl'r. vno mõ vt ẽ nomẽ infinitũ. ⁊ sic nõ ẽ subiectũ ꝓpositõis. Alio mõ ẽm ꝙ ꝑ intellectũ determinatur ad aliqð determinatũ ens. ⁊ sic ẽ subiectũ ꝓpõnis. vt nõ hõ currit dmõstrando canẽ vel sil'e. ⁊ tũc ẽ affirmatio alicuiꝰ de aliq̃.

Terminꝰ ẽ i quẽ resoluit̃ ꝓpõ. vt i subiectũ ⁊ ꝑdicatũ

Hic ꝯñr diffinit terminũ. q̃ est principiũ materiale remotuȝ sillogismi. Et sequit̃ ꝓpõnẽ ordine disciplĩe. qꝛ ꝓpõ ponit̃ in eiꝰ diffõe. ne ꝙ daret̃ ꝑ ignota pe. hys. prius diffiniuit ꝓpõem. dicit ꝙ. Terminꝰ ẽ in quẽ resoluit̃ ꝓpõ vt in sbiectũ ⁊ ꝑdicatũ. ⁊ ꝑ hoc excludunt̃ signa vlia vel ꝑticularia.

Querit̃ Utrũ terminꝰ sit in textu cõuenĩeter diffinitꝰ. Dicẽdũ ꝙ sic. qꝛ vnũquodq; resoluit̃ in ea ex q̃bꝰ cõponit̃. ẽ oĩs ꝓpõ cõponit̃ ex terminis tanq̃ ex sbiecto ⁊ ꝑdicato. ꝙ oĩs ꝓpõ resoluit̃ in terminos tanq̃ in sbiectũ ⁊ predicatũ. Et potius dicit̃ resolui in sbiectũ ⁊ predicatũ q̃ in nomẽ ⁊ verbũ. qꝛ nomẽ ⁊ verbũ habent rõnes absolutas. ẽm q̃s sunt actu extra ꝓpõnẽ. ẽ subiectũ ⁊ predicatũ hñt rões respectiuas. ẽm q̃s solũ sunt in ꝓpositõne. cũ ergo terminus solũ sit in ꝓpositione. cõuenient̃ diffinit̃ ꝑ subiectum ⁊ predicatũ.

Ar Pars est ante totuȝ ẽ terminꝰ ẽ ps ꝓpõis. ꝙ prius deberet terminꝰ diffiniri q̃ ꝓpositio. Dicendũ ꝙ ꝓpter duas causas diffinitio ꝓpositõis ꝑcedit diffinitionẽ termini. Prima ẽ. qꝛ in diffõne termini ponit̃ ꝓpositio. ne ꝙ ꝓcederet ex ignotis. sic ꝑ diffinit ꝓpõem. Alia rõ ẽ. qꝛ duplex est via scȝ resolutõis ⁊ cõstitutõis: ꝙuis ꝙ via cõstitutõis ps est ante totũ. tñ via resolutõis totũ est ante ꝑtes. ⁊ illã viã Pe. hys. obseruat hic qꝛ sciẽtia huiꝰ tractatus ẽ resolutoria quare analectica vocat̃. vtȝ in principio libri prioꝝ. sed ꝓpositio resoluit̃ in terminos. Et q̃n dicit̃. ꝙ a sili sillogismus deberet diffiniri ante ꝓpõem. Tenet ꝯña. qꝛ sicut ꝓpositio resoluit̃ in terminos. sic sillogismus in ꝓpõnes. Dicendũ ꝙ nõ est sil'e. quia in diffinitione termini ponit̃ ꝓpositio. ẽ in diffinitõne ꝓpõnis nõ ponit̃ sillogismꝰ ideo ptȝ rõ diuersitatis. Uel dicendũ ꝙuis sillogismus resoluat̃ in ꝓpositiones. tñ ibi nõ stat resolutio. sicut q̃n ꝓpõ resoluit̃ in terminos.

Ar Unius rei est tñ vna diffinitio. sed terminus est bene diffinitus in primo thopicoꝝ ⁊ in paruis logicalibus. ꝙ male hic diffinit̃. Dicendũ ꝙ alit̃ hic diffinit̃ terminꝰ ⁊ alit̃ in ꝑuis logicalibꝰ ⁊ alit̃ in ꝑ thopicoꝝ. nã terminꝰ dicit̃ a terminãdo. vl' ꝙ terminat q̃dditatẽ rei seu diffiniti. ⁊ sic diffinit̃ in ꝑ thopicoꝝ. aut terminat cõceptũ nostri intellectus representatiue. ⁊ sic diffinit̃ in tractatu suppositionũ. vel terminat resolutioneȝ ꝓpositionis. ⁊ sic diffinit̃ in hoc quarto.

Ar In oĩ diffinitõne primo loco positũ debȝ esse genus diffiniti. sed sic non est de ista diffinitione. ꝙ non est bona. Minor est manifesta. qꝛ ibi nullum ponit̃ genus. Dicendũ ꝙ maior intelligit̃ de diffinitiõe

quidditatiua et essentiali qua diffinitur aliquid secundum quod est. Et quando diffinitur terminus secundum id quod est. tunc quod secundum verã cõstructionẽ primo loco ponitur est genus. sicut patet in tractatu suppositionũ. sed hic diffinitur solum secundum rõnẽ extremi terminãtis ppõnẽ. et nõ secundum id quod est. Vel dicẽdum quod terminus secundum quod hic diffinitur nõ potuit nec debuit diffiniri per aliquod prius ipso. cũ sit primũ in suo gñe. quia primũ cõsideratũ a logico ẽ terminus incõplexus sed diffinitur per ppositionẽ. que est eo posterior.

Ar. Ista diffinitio cõuenit alijs. ergo nõ est bona. Antecedens probatur. quia cõuenit huic complexo homo albus. dicendo homo albus currit. et tamen nõ est terminus: sed termini. Dicendũ quod hoc complexũ est terminus vt hic sumitur et nõ est duo termini. quia nõ est duo extrema ppositionis. sed vnũ tantum scilicet subiectũ. Et quando dicitur oĩs terminus debet esse dictio sed hoc cõplexum non est dictio. igitur. Dicendum quod maior est falsa loquendo de termino vt hic sumitur. quia terminus hic dicitur quod est extremũ ppositõnis siue sit vna dictio siue plures.

Ar. Propositio resoluitur in copulã. ergo copula nõ ẽ terminus. Antecedens probatur quia componitur ex copula. cũ sine ipsa nõ est ppõ ergo etiã in eam resoluitur. Dicẽdũ quod copula nõ põt vocari terminus. quia copula nõ habet rõnem extremi sed medij. quia vnit vnũ extremũ alteri. ergo non est terminus. Nec componitur propositio pprie. ex copula. quia componitur dicit circũstantiam cause materialis sed copula ẽ pars formalis ppositionis. igitur.

Ar. Propositio pprie resoluitur in predicatũ sed copula est predicatũ. ergo pprie resoluitur in copulam. Dicendũ quod diffinitio intelligitur de predicato materiali: sed copula est predicatum formale ipsius ppositõnis. Sed diceres. In illa ppositione deus est. copula est predicatum materiale. igitur. Dicendum quod hoc conuenit sibi gratia significati scilicet participij sui quod est ens. et non gratia modi significandi. qui est significare per modum vniendi.

Dici de omi est quando nihil est sumere sub subiecto de quo nõ dicatur predicatũ. vt oĩs hõ currit. hic cursus predicatur de omi hoĩe: et nihil est sumere sub hoĩe de quo nõ dicatur cursus. Dici de nullo ẽ quando nihil est sumere sub subiecto a quo nõ remoueatur predicatum: vt nullus hõ currit: hic cursus remouetur ab omĩ hoĩe et nihil est sumere sub hoĩe a quo non remoueatur cursus.

Postquam pe. hys. determinauit de principijs materialibus ipsius sillogismi. scilicet de ppõne et termino. hic cõsequẽter determinat de principijs per que materialia principia regulantur. et sunt dici de omĩ et dici de nullo. Unde dici de omni est principiũ regulatiuum sillogismorum affirmatiuorum. Et dici de nullo est principium regulatiuum sillogismorum negatiuorum. Diffinit ergo primo dici de omni dicẽs. Dici de omĩ est quando nihil est sumere sub subiecto de quo non dicatur predicatum. vt Omnis homo currit. Sed

dici de nullo est. qn̄ nihil est sumere sub subiecto a quo nō remoueat̄ p̄dicatū. vt nullus hō currit. Et rō ordinis quare dici de omni est ante dici de nullo est. qꝛ dici de om̄i dicit esse. ꝛ dici de nullo dicit nō esse. ſ͡ esse est ante non esse. ꝙ ꝛc̄. Sed diceres. Nō esse ē ante esse. ꝙ dici de nullo ē añ dici de om̄i. Antecedēs ꝓbat̄. qꝛ vnūquodꝙ prius nō ē anteꝙ̄ ē. Rn̄det̄ ꝙ lꝫ nō eē sit ante esse via generatōis ꝛ in eodē. tñ via pfectōis ꝛ in diuersis esse ē ante nō esse. ꝛ illū ordinē obseruat hic pe. hys.

Q Utrum sint tm̄ duo principia regulatiua sillogismoꝝ scꝫ de dici de om̄i ꝛ dici de nullo. Dicendū ꝙ sic. qꝛ illis duobꝰ includunt̄ due maxime ꝑ quas regulant̄ sillogismi. que patebunt infra. Sed ꝙ illa principia sint cōuenienter diffinita ptꝫ ex dictis. Et debēt diffinitōnes sic exponi. dici de omni est qn̄ nihil est sumere sub subiecto. alicuiꝰ ꝓpōnis. de quo non dicat̄. id est denotet̄ dici predicatum eiusdem ꝓpositionis. Et simili modo exponat̄ diffinitio de dici de nullo. Ex q̄ ptꝫ. ꝙ in om̄i ꝓpōne affirmatiua vlī siue vera siue falsa: ꝛ in sola tali repit̄ dici de om̄i. ꝛ in ꝓpositione vlī negatiua. ꝛ in sola tali repit̄ dici de nullo.

Ar Plura sunt principia regulatiua sillogismi. igit̄. Antecedens ꝓbat̄. quia esse in toto est principiū regulatiuū. sicut ptet primo prioꝝ. Dicendū ꝙ intelligit̄ sub dici de omni. qꝛ sunt idem ꝟm rem: ſ͡ differūt rōne: qꝛ dici de om̄i est ꝯditio predicati in ordine ad subiectū. ſ͡ esse in toto est cōditio subiecti in ordine ad p̄dicatū. qꝛ esse in toto ē vl'e vl'r sbijci respectu p̄dicati de om̄i affirmatiue. ꝛ ꝙ vbicunꝙ est dici de om̄i: ibi ē etiā esse in toto. ꝛ sic sunt idem obiectiue.

Ar Aliquid est sumere sub subiecto istiꝰ ꝓpositionis Om̄is homo currit. de quo nō dicit̄ predicatū. ergo in ea nō est dici de om̄i. Antecedens ꝓbat̄. qꝛ adam subsumit̄ cū ista est vera adam est homo. ꝛ tamen illa est falsa. adam currit. ꝛ sil'r dicit̄ de antixp̄o. Dicendū ꝙ in ista ꝓpositiōe om̄is homo currit. homo stat ꝓ om̄ibus hoībus actu existentibus. id est p̄sentibus gratia restrictionis. sed adam ꝛ antichristus actu nō existunt. ergo nō debent subsumi sub homine.

Ar Nihil est sumere sub subiecto istiꝰ ꝓpositionis sortes currit de quo nō dicat̄ p̄dicatū. ꝛ tñ in ea nō est dici de om̄i. qꝛ ꝓpō nō est vlis igr̄ Dicendū ꝙ in diffinitōne dici de om̄i p̄supponit̄ ꝙ sub subiecto possꝫ fieri subsumptio. ſ͡ sub sorte nō pōt fieri subsumptio saltē ptiū subiectiuarū quia illas nō habet cū sit terminꝰ singularis: sed habet partes integrales. Si ergo dicat̄ totus sortes mouet̄. in ea est dici de omni. quia fit distributio ꝓ partibus integralibus.

Ar Dicendo homo est aīal. sub subiecto pōt fieri subsumptio. ꝛ nihil ē sumere sub ipso de quo nō dicat̄ predicatum: ꝛ tamen in ea non est dici de omni. qꝛ non est vniuersalis affirmatiua. Dicendū lꝫ ꝟm rem nihil est sumere sub subiecto de quo nō dicat̄ predicatū. tamē hoc nō est verum ꝟm modū enunciandi: quia non denotat̄ dici de omni eo ꝙ subiectuꝫ nō est distributum ꝑ signū vl'e. ꝛ sic excludit̄ a diffinitione ꝑ hoc quod dicitur sub subiecto. supple distributo.

Ar Ubicūꝙ est de om̄i. ibi etiā est dici de om̄i. ſ͡ in dicta ꝓpositione est de om̄i. vtꝫ primo posterioꝝ. igit̄. Maior ꝓbat̄. quia vbicunꝙ di-

cit̄ predicatum essentialiter de subiecto. ibi etiā dicit̄ de quolibet supposi to subiecti. Dicendū licet aptitudine ⁊ ſm rem enunciatā sit ibi de omni nō tn̄ actu ⁊ ſm modū enūciandi. Vn̄ est triplex dr̄a dici inter d̄ omī vel di ci de omī posterioristicū. ⁊ dici de omī prioristicū. Prima differentia ē. qꝛ ad dici de omī posterioristicū requrit̄ ꝙ subiectū distribuat̄ ꝑ signū vl'e. vt oīs hō currit qđ nō requirit̄ ad de omī vel dici de omī posterioristicū. Se- cūda dr̄a. qꝛ ad dici de omī prioristicū nō requirit̄ ꝙ predicatū vere dicat̄ de subiecto. vtꝫ in illa ꝓpositione omnis homo ē asinꝰ. qđ tamē requirit̄ ad dici de omī posterioristicū. Tercia est. ad dici de omī posterioristicū re- quirit̄ ꝙ p̄dicatū necessario cōueniat subiecto ⁊ oībus eius inferiorībꝰ ꝓ quolibet tp̄e. ſʒ sic nō est de dici de omī prioristico.

Ar̄ Hic est subiectū distributū. oīs hō ē asinꝰ. ⁊ tn̄ ē aliq̄d sumere ſb ſb iecto de quo nō dicit̄ predicatum. Dicendū ꝙ licet predicatū nō vere dicat̄ de subsumpto. tamen denotat̄ posse dici de quolibet ſbsumpto qđ sufficit ad dici de omī prioristicum.

Qr̄ Vtrū hic sit dici de nullo. nll's hō ē aīal. Dicendū ꝙ sic. Et qn̄ di- cit̄ diffinitio sibi nō cōuenit. qꝛ sub hoīe subsumit̄ sortes: ⁊ tn̄ p̄di- catū nō remouet̄ ab ipso. qꝛ sortes sp̄ ē aīal. Dicendū q̄uis ibi nō sit dici de omī vere ⁊ ſm rem. tn̄ bene ſm modū enunciandi ⁊ false. ⁊ hoc sufficit. qꝛ priorista nō curat an ꝓpōnes sint vere vel false. Et qn̄ arguit̄ cū dicit̄ sortes nō currit. nihil est sumere sub sorte. q̄n predicatū ab eo remoueat̄. ⁊ tn̄ nō ē dici de nullo. ergo diffinitio conuenit alijs. Dicendū ꝙ in dici de nullo requirit̄ ꝙ sub subiecto posset fieri subsumptio. ſʒ sub sorte nihil pōt subsumi eo ꝙ est terminus singularis.

Ar̄ Principiū debet ingredi cōstitutionē principiati. ſʒ dici de omni ⁊ dici de nullo nō ingrediunt̄ cōstitutionē sillogismi. igit̄ nō sunt eiꝰ principia. Dicendū ꝙ maior est vera de principijs cōstitutiuis sillogismi vt sūt termini ⁊ ꝓpōnes. ſʒ ista sūt principia regulatiua que nō ingrediunt̄ Et qn̄ dicit̄ dici de oī ē ꝓpō vl'is affirmatiua. ⁊ dici de nll'o ē ꝓpō vl'is nega tiua vt videt̄. ſʒ ꝓpō ē principiū ingrediēs sillogismū. ḡ etiā dici de omī et dici de nullo. Dicendū ꝙ dici de omī hꝫ se in ꝓpōe vl'i affirmatiua. sic̄ ꝓ- positio vl'is nō tn̄ ē penitus idē cū ipsa. nā ad ꝓpōeꝫ vl'em sufficit ꝙ p̄dica tū dicat̄ de subiecto distributo. ſʒ ꝑ dici de omī denotat̄ totus ordo sillogi sticus. Et sil'r dicendū est dici de nullo.

Ar̄ Nullū principiū regulatiuū alicuiꝰ sciētie debet esse impfectū. ſʒ di ci de omī ⁊ dici de nullo sunt oꝛones impfecte. ḡ nō sunt principia regulatiua syllogismoꝝ. Minor ꝓbat̄. qꝛ oꝛo ꝑfecta cōstituit̄ ex nō̄ et ver bo ꝑsonali finiti modi. Dicendū q̄uis dici de omī ⁊ dici de nll'o sint oꝛo nes truncate. tn̄ dant intelligere duas maximas ꝑfectas q̄bꝰ sillogismi re- gulant̄. Vn̄ in dici de oī intelligit̄ hec maxima. Quicq̄d dicit̄ de subiecto distributo. dicit̄ de q̄libet subsumpto sub ip̄o supple ꝓ q̄ facto fuit distribu tio. Sꝫ in dici de nullo intelligit̄ hec maxima. Quicq̄d remouet̄ a subie- cto distributo: remouet̄ etiā a q̄libet subsumpto sub tali ſbiecto.

Ar̄ Sillogismus expositorius est bonus sillogismus. ⁊ tamē nec regu lat̄ ꝑ dici de omī nec ꝑ dici de nullo. ḡ ista principia non sufficiunt. Scđa ps assumpti ꝓbat̄: qꝛ mediū eiꝰ ē terminꝰ singularis. Dicendūꝫ ꝙ

oĩs sillogismus formalis ⁊ ad intellectũ regulat̃ ꝑ dici de om̃i vel ꝑ dici d̃ nullo. ꝫ sillogismus expositoꝛiꝰ ẽ sillogismꝰ materialis ⁊ ad sensum. ergo non oportet ꝙ reguleť ꝑ dici de om̃i vel ꝑ dici de nullo. sed habet alia princi-pia ꝑ que regulat̃ vt infra diceť.

Ar̃ Sillogismi prime figure indirecte cõcludẽtes ⁊ silr̃ sillogismi secũ-de ⁊ tercie figuraꝝ nõ regulanť ꝑ dici de om̃i vel ꝑ dici de nullo. ergo nõ sunt principia regulatiua oĩm sillogismoꝝ ad intellectũ. Dicenduꝫ ꝙ licet nõ reguleneť imediate ⁊ manifeste ꝑ illa principia. tamẽ bene mediate ꝓ q̄̃to reducunť ad quatuoꝛ modos prime figure ⁊ hoc ostensiue vel ꝑ im-possibile.

Illogismus est orõ in qua q̄busdã positis ⁊ cõ-cessis necesse est aliud accidere ꝑ ea que posita sũt ⁊ cõcessa. vt omẽ aĩal ẽ substãtia: oĩs homo est aĩal. ergo oĩs hõ est substãtia. Hoc totũ ẽ oratio ĩ qua q̄busdã positis scꝫ duabus premissis. necesse est aliud accidere. scꝫ conclusionem.

Postq̄̃ autoꝛ determinauit de principijs sillogismi materialibus ⁊ effe-ctiuis siue regulatis eiꝰ. ꝯñr determiat de ipso sillogismo q̄̃tũ ad sbaꝫ eiꝰ ipm sic diffiniẽs. Sillogismꝰ est orõ. in q̄ quibusdã positis ⁊ cõcessis nece est aliud accidere ꝑ ea que posita sunt ⁊ cõcessa. vt om̃e aĩal est sba: oĩs hõ est aĩal. ergo oĩs hõ est sba. In qua diffinitõne orõ poniť loco gñis melius q̄̃ argumentatio. qꝛ est nobis notioꝛ. ꝫ diffinitio debet dari ꝑ noticꝛa. Est tñ verũ ꝙ orõ absolute nõ poniť ꝓ genere ꝓximo. ſꝫ orõ argumentatiua ⁊ alie particule ponunť loco drñtie. qꝛ ad drãm enthimematis. inductõnis exẽ-pli. ⁊ cõuersionis in q̄bus nõ ponunť plures premisse. vel si ponunť non tamen disponunť in modo ⁊ figura.

Qr̃ Utrũ sillogismus sit in textu bñ diffinitꝰ. Dicẽdũ ꝙ sic. vtꝫ ex te-xtuali declaratõne. Est enĩ sensus diffinitõis. sillogismꝰ ẽ orõ. sup-ple hypothetica. in q̄ q̄busdã. i. duabꝰ p̃missis. positis. i. in mõ ⁊ figura di-spositis. necesse est. scꝫ necessitate cõsequẽtie. aliud. scꝫ cõclusionẽ. accide-re. i. seq̄. ꝑ ea q̄ posita sũt. i. ꝓpter p̃missas ĩ mõ ⁊ figura dispositas.

Ar̃ Subiectũ alicuiꝰ sciẽtie nõ debet diffiniri in illa scientia. ꝫ sillogis-mus ẽ sbiectũ huiꝰ tractatꝰ. ergo nõ debet hic diffiniri. Maioꝛ ptꝫ. q̄a de subiecto debet p̃supponi qꝛ est ⁊ quid est. primo posterioꝝ. Dicenduꝫ ꝙ duplex est q̄d. scꝫ q̄d noĩs ⁊ q̄d rei. quid nominis debet presupponi. sed non oportet ꝙ quid rei presupponat̃.

Ar̃ Sillogismꝰ ẽ orõnes. ergo male diciť ꝙ sit orõ. Añs ꝓbat̃. qꝛ in q̄libet sillogismo sunt due ꝓpõnes. q̄ꝝ quelibet est orõ. Dicenduꝫ ꝙ du-plex est orõ. scꝫ kathegoꝛica ⁊ hypothetica. Uñ sillogismꝰ ẽ due orõnes ka-thegoꝛice. tñ vna est orõ hypothetica. ⁊ ergo inter duas premissas debet poni cõiũctio copulatiua ⁊. vel ad minꝰ sbintelligiť. q̄re sillogismꝰ ẽ orõ hypo-thetica copulatiua. Sꝫ denoĩant sillogismũ orõnem hypotheticam a nota illationis. que poniť inter duas premissas ⁊ conclusionẽ, ⁊ ideo ꝺm istos est hypothetica conditionalis.

Or Quare potius dicit' oro q̃ orones. cũ tñ ĩ sillogismo sint pl'es orones. Dicendũ q̃ ꝓpter tres causas. pͥma ē ꝓpt̃ vnitatē medij. in q̃ due pmisse vnitatē hñt. Scda ē ꝓpt vnitatē finis. q̄ q̄uis sint ibi due ꝓpositões tñ ordinant' in vnũ finē. scꝫ ad eandē cõclusionē inferendã. Tercia ē ꝓpt vnitatē cause formalis cũ sua poña. q̄ q̄uis ibi sint due ꝓpões. tñ maior se habet vt determinabile. ꝛ minor vt determinans. ꝫ ex determinatione ꝛ determinabili fit aliqd vnũ sicut ex actu ꝛ potẽtia.

Ar Ista diffinitio cõuenit alijs a diffinito. ẽ nõ est bona. Añs pbat'. q̄ cõuenit enthimemati. Dicendũ q̃ enthimema excludit' p illã pticulã. qbusdã. que tm̃ valet sicut duab⁹ pmissis. ꝫ in enthimemate est tantũ vna pmissa. Et qñ dr enthimema ē vere sillogism⁹. vtꝫ p phm ꝑ posteriorũ. Dicendũ q̃ enthimema ē bñ ver⁹ sillogism⁹ ꝟtualr. q̄ hꝫ tres terminos: ꝫ nõ formalr. hic ꝟo diffinit' sillogism⁹ formalr acceptus. Deinde ad dit' positis ad drãm inductõis ꝛ exẽpli. ꝛ etiã ad drãm oĩm cõbinationum inutiliũ. q̄ positis tm̃ valet sicut dispositis in modo ꝛ figura. ꝫ ĩductio enthimema exẽplũ ꝛ cõbinatões inutiles nõ sunt disposita in mõ ꝛ figura.

Ar Phs ꝑ prioꝝ ponẽs diffinitõeꝫ sillogismi nõ addit illã pticulã cõcessis. ẽ pe. hys. h̃ male addit eã. Dicendũ q̃ phs ꝛ pe. hys. diffiniunt sillogismũ simpl'r dictũ diuersa intentõe. nã phs ordinat sillogismum ad demõstrationē. mõ demõstrator nõ interrogat suas pmissas vt cõcedãt'. ꝫ simpl'r assumit. Sꝫ intẽtio pe. hys. fuit ordinare sillogismũ simpl'r dictuꝫ ad sillogismũ dyalecticũ q̃ ē pbabilis tm̃. cui⁹ ptes sũt ꝓpões dyalectice. q̃ accipiũt ambas ptes ꝯdictõis. q̄re est dyalectici interrogare suas pmissas vt cõcedant'. anteq̃ ex eis aliqd sequat'.

Ar Sillogism⁹ simpl'r dict⁹ ꝛ incõtract⁹ de q̃ hic tractat' abstrahit a materia determinata. scꝫ a mã necessaria vel pbabili. ẽ deberet h̃ diffinire sillogismũ incõtractũ ꝛ nõ dyalecticũ. Dicendũ q̄uis non requirat' ad sillogismũ simpl'r dictũ q̃ pmisse sint cõcesse: tñ nõ repugnat sibi. Al' dicendũ q̃ pe. hys. hic diffinit sillogismũ simpl'r dictũ ꝛ dyalecticũ sil'. Et idõ addit' cõcessis ꝓpter sillogismũ dyalecticũ. in signũ cui⁹ ip̃e in q̄nto tractatu dicit. Quid sit sillogismus dictũ est prius.

Ar Conclusio cõuenit in materia ꝛ forma cũ pmissis. ẽ nõ est aliud a pmissis. Añs pbat'. q̄ cõstituit' ex eisdē extremitatib⁹ ex qb⁹ pmisse: ꝛ etiã forma sicut copula ꝟbalis manet eadē. Dicendũ q̃ extremitates ĩ cõclusione nõ eodē mõ ordinant' sicut in premissis. ꝛ sic nõ cõuenit cõclusio in materia actuali ꝛ totali cũ premissis. q̄ materia maioris est maior extremitas cũ medio. ꝛ materia minoris est minor extremitas cũ medio. ꝫ in cõclusione ambe extremitates ponunt' p materia.

Or Utrũ cõclusio sit de essentia sillogismi. Dicendũ q̃ nõ. Patet. q̄a illud nõ est de essentia alteri⁹ q̃ remoto alterũ manet pfectũ ꝛ completũ in sua spē. ꝫ remota cõclusione remanet sillogism⁹ pfectus in specie. quia remanet in determinato modo ꝛ determinata figura. cum ibi sit dispositio triũ terminoꝝ ꝛ duarum ꝓpositionũ. ergo conclusio nõ est de essentia sillogismi. Secundo probat'. quia passio sillogismi que est illatiuum conclusionis in modo ꝛ figura dicitur de premissis. ꝛ non de aggregato ex premissis et conclusione. Igitur premisse sunt totalis sillogismus.

Sed quidā alij dicūt ꝙ cōclusio sit de essentia sillogismi. ⁊ hoc ꝓbāt dua/bus rōnib⁹. Primo ꝓbant sic. qꝛ de rōne consequētie est hr̄e aņs ⁊ ꝯņs. ꝫ sillogism⁹ ē ꝯņa formalis. ꝗ habet aņs ⁊ ꝯņs. ꝫ ꝑmisse sūt aņs ⁊ cōclusio cō sequēs. ꝗ cōclusio est de essentia sillogismi. Scđo ꝓbāt. qꝛ variata sola cō/clusione sillogismi variat̄ sillogism⁹. vt ptꝫ de barbara ⁊ baralipton. ꝗ ⁊c.
Dicendū ad primū ꝙ sillogism⁹ capit̄ dupl'r. vno mō vt correlatiue dicit̄ ad sillogisatū. i. cōclusionē. ⁊ sic sillogism⁹ ꝑdicat̄ tm̄ de ꝑmissis. ⁊ h̄ mō cō clusio nō ē ď essentia sillogismi. Alio° capit̄ sillogism⁹ vt ē totalis argumē tatio sillogistica cōplectēs aņs ⁊ cōsequēs. ⁊ sic totū aggregatū ex premis sis ⁊ cōclusiōe dicit̄ sillogism⁹. ⁊ sic cōclusio ē ď essentia sillogismi. ꝫ ꝑmo modo capit̄ magis ꝓprie. Ad scđm dicit̄. ꝙ isti modi nō distinguunt̄ essen tialiter. sed solum accidentaliter.

Ar Ille due ꝑticule ex necessitate ⁊ accidit. repugnāt. qꝛ qđ accidit nō est necessariū ⁊ qđ ē necessariū nō accidit. ꝗ male ponunt̄ in diffini tiōe sillogismi. Dicendū ꝙ accidit capit̄ dupl'r. vno mō vt est casualit̄ eue nire. ⁊ sic repugnat cū nacessario. Alio mō capit̄ accidere ꝓ seq. ⁊ sic nō re pugnat. ⁊ hoc mō capit̄ hic. Et licet conclusio nō semꝑ sequat̄ vocaliter ta men mentaliter positis premissis.

Ar In multis sillogismis cōclusiōes sunt cōtingētes. ⁊ in multis sunt impossibiles. ꝗ male dicit̄ ꝙ necesse ē aliud. i. conclusionē accidere cōsequētia ꝓbat̄. illud qđ de necessitate accidit ē necessariū: ꝫ necessariuꝫ nō est cōtingens neqꝫ impossibile. Dicendū ꝙ duplex ē necessitas. scꝫ cō/sequētis ⁊ cōsequētie. necessitas cōsequētie ē necessitas illatōis q̄ ꝓuenit ex necessaria habitudine cōsequētis ad aņs. ꝑ h̄ ꝙ cōsequēs actu ⁊ intelle ctu includit̄ in aņte. ⁊ ideo posito aņte necessario sequit̄ cōsequēs. siue an tecedēs sit verū vel nō. vt si asin⁹ volaret asin⁹ hr̄et pēnas. ⁊ talis necessi/tas ē in sillogismo simpl'r dicto. Necessitas cōsequētis ē necessitas ꝓpōnis illate. q̄ ꝓuenit ex necessaria habitudine terminoꝝ in cōclusiōe positoꝝ. vt qn̄ ꝑdicatū ē diffinitio subiecti vel ꝓpriū ei⁹. ⁊ talis nc̄citas ꝯn̄tis est ī sil/logismo demonstratiuo. ꝫ ista diffinitio sillogismi intelligit̄ de necessitate cōsequētie formalis ⁊ nō ꝯn̄tis. Aņ illđ qđ accidit necessitate ꝯn̄tis est ne cessariū. nō aūt illđ qđ accidit necessitate ꝯn̄tie. Pro q̄ notandū ꝙ ꝑmis se rōne extremitatū sūt causa materialis ꝯclusiōis. ꝫ rōe medij qđ eas vnit cōcurrūt ad illationē cōclusiōis in genere cause efficiētis.

Omis aūt sillogism⁹ cōstat ex trib⁹ terminis ⁊ dua bus ꝓpositionibus. quarū ꝓpositionū prima vocat̄ maior. secūda minor. Ex tribus aūt terminis nō pos sunt fieri due ꝓpositōes nisi alter illoꝝ terminoꝝ su/mat̄ bis: ⁊ tūc ille termin⁹ bis sumptus: aut subijcit̄ in vna ⁊ predicat̄ in alia: ⁊ sic est prima figura. Aut ꝑ dicat̄ in vtraqꝫ: ⁊ sic est scđa figura. Aut subijcit̄ in vtraqꝫ ⁊ sic est tercia figura. Hoꝝ aūt terminoꝝ alter vocat̄ mediū: alter maior extremitas: alter ꝟo minor

extremitas. Mediũ est termin⁹ bis sumptus añ conclusionẽ. Maior extremitas ẽ termin⁹ sũpt⁹ in maiori ꝓpõne cũ medio. Minor extremitas ẽ termin⁹ sũptus in minori propositiõe cũ medio.

Postq̃ Petrus hys. determinauit de sillogismo diffinitiue. hic ꝯsequẽter oñdit que ⁊ q̃t sint principia que requirunt̃ ad cõstitutionẽ eius dicẽs ꝙ oĩs sillogism⁹ cõstat ex tribus terminis tanq̃ ex materia remota. ⁊ duabus ꝓpõnibus tanq̃ ex materia ꝓpinqua. ꝓpõnes xo noĩant̃ sic. ꝓma maior extremitas. scđa minor. Et hmõi due ꝓpões nõ pñt cõstitui ex trib⁹ terminis nisi alter illoꝝ sumat̃ bis. ⁊ talis dicit̃ mediũ. ẜm cui⁹ variationem sumit̃ numerus figurarũ. vt patet in textu.

Querit̃ Utrũ oĩs sillogism⁹ constituat̃ ex tribus terminis ⁊ duabus ꝓpõnibus. Pro rñsione notandũ ꝙ sillogism⁹ est q̃dam motus rõnis hñs cõuenientiã cũ motu reali. ⁊ ergo sicut in motu reali siue locali est terminus a quo. terminus ad quẽ ⁊ mediũ. q2 oĩs motus ꝓcedit ꝑ mediũ. sic etiã est in isto motu rõnis. quia rõ discurrit de premissis ad cõclusionẽ. vbi maior premissa habet se vt terminus a quo. ⁊ minor vt mediũ. sed cõclusio vt terminus ad quem saltem extrinsecus. Sed loquẽdo de termino ad quẽ intrinseco sic aliter assignant̃. quia tunc terminus a quo est maior extremitas. ⁊ minor extremitas est terminus ad quẽ. ẜ mediũ est ille terminus q̃ dicit̃ mediũ. ⁊ sic sunt in sillogismo tres termini et due ꝓpões. Sed ex tribus terminis nõ pñt fieri due ꝓpões. nisi alter illoꝝ sumat̃ bis. ⁊ ille terminus bis sumptus vocat̃ mediũ. Terminus aũt primo loco positus cũ medio dicit̃ esse maior extremitas. Ratio. q2 ponit̃ in maiori ꝓpositione. etiã talis terminus ad plura se extẽdit. ⁊ est maioris virtutis q̃ termin⁹ positus ꝓ minori extremitate. Et termin⁹ positus ĩ minore ꝓpõne dicit̃ esse minor extremitas. q2 extendit se ad pauciora q̃z terminus in maiori ꝓpõne. Mediũ xo est terminus bis sumptus ante cõclusionẽ. Sed ꝙ oĩs sillogismus cõstat ex tribus terminis necessario. ideo est q2 in sillogismo debet esse vnio vel sepatio duoꝝ terminoꝝ in conclusione sed talis non potest ostendi ꝑ terminos cõclusionis. quia si sic idem probaret̃ ꝑ seipsum. ergo preter duos terminos requiritur tercius ad ostendendum talem vnionem.

Notandũ Q2 duplex est principiũ sillogismi. scz materiale ⁊ formale. Materiale est duplex. scz ꝓpinquũ ⁊ remotum. Principiũ materiale remotũ sunt tres termini. sed ꝓpinquũ sũt due ꝓpositiones. Principium formale etiam est duplex. scz formale ꝓpinquũ ⁊ formale remotum. ꝓpinquũ vt modus. remotũ vt figura. vnde materie remote correspondet forma remota. scilz figura que est ordinatio triũ terminorum. sed materie ꝓpinque correspondet forma ꝓpinqua. scz modus qui est ordinatio duarũ ꝓpositionũ de quibus patebit infra.

Ar̃ In quolibet sillogismo sunt due ꝓpositõnes ⁊ vtraq̃ ꝓpositionum habet duos terminos. ẜ omis sillogismus ꝯstat ex q̃tuor terminis. Dicendũ ꝙ in sillogismo sunt bene q̃tuor termini ẜm numerũ ⁊ materiaꝫ

liter distincti. sunt tamen tñ tres termini distincti ſm spẽm. qz idem terminus. scz mediũ bis sumit̃ sub eadẽ rõne in duabus premissis.

Ar̃ Terminus debet terminare ⁊ finire. ſ mediũ non terminat neqȝ finit: ſ vnit ⁊ copulat. ğ non est terminus. Dicendũ ꝙ mediũ capitur dupliciter. vno mõ inq̃tũ habet in se virtutẽ vnitiuã ipoꝝ extremoꝝ i cõclusiõe. ⁊ sic mediũ nõ ẽ termin⁹: qz mediũ copulat ⁊ vnit. Alio mõ inq̃tũ est subiectũ vel predicatũ maioris vel minoris ꝓpõnis. ⁊ sic est terminus. ideo respectu diuersoꝝ dicit̃ esse termin⁹ ⁊ medium.

Ar̃ Sillogismus ex oppositis est bonus sillogismus. ⁊ tñ in eo sũt tm̃ duo termini. ğ male dicit̃ ꝙ in omĩ sillogismo sunt tres termini necessarij. Dicendũ ꝙ lz in sillogismo ex oppositis sint tm̃ duo termini materialr̃ ⁊ ſm vocẽ distincti sunt tñ tres formalr̃. qz vn⁹ supplet vicẽ duoꝝ scz maioris ⁊ minoris extremitatis. Et sillogism⁹ ex oppositis ẽ qui procedit ex premissis cõtrarie vel contradictorie oppositis ad cõcludendũ conclusionẽ in qua idẽ negat̃ de seipo: vt oĩs disciplina est studiosa. nulla disciplina est studiosa. ğ nulla disciplina est disciplina. Et non potest fieri in prima figura. qz ꝓcedit ex p̃missis cõtradictorie vel cõtrarie oppositis. sed premisse cõtradictorie vel cõtrarie debẽt esse eiusdẽ sbiecti ⁊ p̃dicati. sed h̃ nõ põt fieri in prima figura eo ꝙ mediũ subijcit̃ in vna ⁊ p̃dicat̃ in alia. ergo solũ fit in secunda ⁊ tercia figuris.

Ar̃ In omĩ sillogismo sunt tres ꝓpositiones. ergo nõ sunt tm̃ due. Antecedens ꝓbat̃. quia cõclusio etiam est ꝓpositio. Dicendũ ꝙ conclusio non est de essentia sillogismi. vt ꝓbatũ est superius. sed est quidam effectus cõsequens sillogismũ. vel dicit̃ ꝙ sillogism⁹ capit̃ duplicit̃. vno mõ ꝓ p̃missis tm̃. ⁊ sic capit̃ hic. Alio mõ ꝓ premissis ⁊ cõclusiõe simul. p̃mo mõ in sillogismo sunt tm̃ due ꝓpõnes. ⁊ scdo mõ sunt tres.

D sillogismũ exigit̃ modus ⁊ figura. Figura ẽ ordinatio triũ terminoꝝ ſm debitã subiectõez ⁊ p̃dicationẽ. Hec aũt ordinatio fit trib⁹ modis vt dictũ est prius. Et sciendũ ꝙ tres sũt figure. Prima figura ẽ qñ mediũ subijcit̃ in vna ꝓpõne ⁊ p̃dicat̃ in alia: vt oĩe aĩal est substãtia. oĩs hõ est aĩal ergo oĩs hõ est substantia. Scda figura est qñ mediũ predicat̃ in vtraqȝ. vt oĩs homo est aĩal: null⁹ lapis ẽ aĩal: ergo nullus lapis est hõ. Tercia figura ẽ qñ mediũ subijcit̃ in vtraqȝ: vt oĩs hõ est aĩal: oĩs hõ ẽ sbã. ergo q̃dã sbã ẽ aĩal. vñ⁹. Prima prius subijcit medium: post p̃dicat ipm. Altera bis dicit: tercia bis subijcit. vl̃ sic. Sub pre. pria. scda p̃ bis. ſ tercia sub. bis

¶Positis principijs materialibus tam ꝓpinquis ꝙ remotis. Hic ꝯñr determinat de principijs formalibus dicẽs ꝙ ad sillogisinũ exigit̃ modus ⁊ figura. Et primo diffinit figurã dicens. ꝙ figura est ordinatio triũ terminorum. ſm debitã subiectionem ⁊ predicationẽ. Hec aũt ordinatio fit tribus modis. ergo tm̃ tres sunt figure. scʒ prima scd̃a ⁊ tercia. q̃s ꝑ ordinẽ diffinit. vtʒ intuenti textum.

Querit Utrũ tm̃ tres sint figure sillogistice. Dicendũ ꝙ sic. qꝛ figura nõ est aliud nisi dispositio triũ terminoꝝ ſm debitaʒ subiectionẽ ⁊ p̃dicationẽ sicut dictũ ẽ. quoꝝ alter est mediũ. scʒ contingit mediũ variari tribus modis. qꝛ vel subijcit̃ in maiore ⁊ p̃dicat̃ in minore ⁊ sic est prima figura. aut p̃dicat̃ in vtraqʒ. ⁊ sic est scd̃a figura. vel subijcit̃ in vtraqʒ. ⁊ sic est tercia figura.

Ar Figura est mathematice cõsideratõis. ergo nõ debet diffiniri a logico. Tenet ꝯñã. qꝛ diuersi artifices debẽt diuersa cõsiderare. Dicenduʒ ꝙ diuersi artifices debẽt diuersa cõsiderare vel vnũ diuersimode. Uñ figura in mathematica accipit̃ ꝓprie. hic aũt accipit̃ metaphorice ad sĩlitudineʒ figure geometrice. cuiꝰ sunt multe spẽs int̃ q̃s cõnumerat̃ triangulus. q̇ est figura habens tres angulos equales duobus rectis. vt ꝓbat Euclides. ⁊ ad sĩlitudinẽ figure triangularis sumit̃ hic figura. quia sicut in triangulo tres linee trahunt̃ ad tres distinctos angulos. sic etiã in figura logice sũpta sunt termini q̇ trahunt̃ ad tres figuras distinctas. Etiã figura hʒ tres terminos equipollẽtes duabus ꝓpõibus. sicut triangulꝰ ẽ figura hñs tres angulos equales duobus rectis.

Ar Ordinatio est actio. sed figura non est actio. ergo figura non est ordinatio. Dicendum ꝙ ordinatio non capitur hic actiue aut passiue sed neutraliter. prout est idem ꝙ ordo. Etiam dicit ꝙ ista non est predicatio idemptica sed causalis. vt sit sensus. figura est ordinatio. i. figura est quid causatum ex ordinatione.

Ar Sicut est vna figura in qua mediũ primo subijcit̃ ⁊ secũdo predicatur. sic etiã erit vna figura in qua mediũ primo p̃dicat̃ ⁊ secũdo subijcit̃. ergo sunt quatuor figure. Et hoc confirmat̃ ꝑ Galienũ qui ponit q̄rtam figuram. Dicendũ ꝙ illa dispositio nõ differt a prima figura. qꝛ licet ibi medium predicet̃ in prima ꝓpositione que ſm situm ⁊ vocaliter est prima. tamen subijcit̃ in illa que ſm virtutem terminoꝝ ⁊ ꝓpositionũ est prima. quia illa ꝓpositio in qua subijcit̃ mediũ est virtualiter prima ꝓpositio. eo ꝙ sub eius subiecto sumit̃ subiectum ꝓpositionis que ſm sitũ primo loco ponit̃. Et si ꝓpositiones iste maneãt in tali ordine in quo situant̃. Dicendum ꝙ ista ordinatio est impossibilis. cuiꝰ ratio est: quia tũc sequeret̃ ꝙ vnum ⁊ idem esset superius ⁊ inferius ⁊ idem haberet se ꝑ modum totius ⁊ partis respectu eiusdem. quod est inconueniens. Sequela ꝓbat̃. qꝛ si mediũ predicaret̃ in maiori haberet rationem totius respectu maioris extremitatis. ⁊ etiam ex cõsequenti respectu minoris extremitatis. qꝛ minor extremitas respectu maioris habet rõneʒ partis. ſ quicq̇d est ps ptis. etiã est ps totius. ꝯ ꝑ cõseques minor extremitas etiã esset ps respectu medij. ⁊ sic subijceret̃ in minori ꝓpõe. tũc haberet se ꝑ moduʒ partis respectu minoris extremitatis. ⁊ sic vnũ ⁊ idem respectu eiusdem, scilicet minoris

extremitas haberet ratione͂ totius ꝛ partis ſupioꝛis ꝛ inferioꝛis quod eſt impoſſibile. Et ad autoꝛitate͂ Galieni dicendu͂ eſt ꝙ in hac pte non habet locum. Et foꝛtaſſis Galienus non dicit hoc aſſertiue. ſed dixit argumentatiue. quia no͂ videt̃ veriſile tam excellente͂. imo exptiſſimum medicu͂ in artibus erraſſe.

Ar In ſecu͂da ꝛ tercia figuris nullu͂ eſt medium. ergo non ſunt figure. Antecede͂s ꝓbat̃. qꝛ om͂e mediu͂ poni debet inter duo extrema qd̃ non fit in illis. Dicendu͂ ꝙ duplex eſt mediu͂. ſcꝫ poſitione ꝛ co͂iunctione Medium poſitione eſt quod ponit̃ inter duo extrema. ꝛ tale ſolu͂ repit̃ in prima figura. Sed mediu͂ co͂iunctione eſt quod co͂iungit duo extrema adinuicem ꝛ tale repit̃ in omni figura.

Ar In quatuoꝛ modis prime figure concludit̃ om͂e genus ꝓbleumatum. ergo ſola prima figura ſufficit. Tenet conſequentia qꝛ fruſtra fit ꝑ plura qd̃ poteſt fieri ꝑ paucioꝛa. Dicendu͂ ꝙ peccatu͂ eſt fieri ꝑ plura qd̃ pot̃ eqꝫ facili⁹ fieri ꝑ paucioꝛa. vnde ſepiſſime ꝓpter diuerſuꝫ reſpectuꝫ medij ad extremitates facilius co͂cludimus ꝓpoſitu͂ nr̃m in ſcd̃a vel tercia figuris q̃ꝫ in prima. na͂ facili⁹ q͂n͂qꝫ repit̃ mediu͂ qd̃ aut predicat̃ ſꝑ aut ſubijcit̃ ſꝑ qꝫ qd̃ ſubijcit̃ in vna ꝛ predicat̃ in alia.

Modus eſt oꝛdinatio duaꝝ ꝓpoſitionu͂ in debita qualitate ꝛ q̃ntitate. Debita qualitas e͂ ꝙ ſi vna ſit negatiua reliqua erit affirmatiua: ꝛ no͂ econtra. Debita q̃ntitas eſt ꝙ ſi vna͂ p͂miſſaru͂ fuerit particularis: reliqua erit vniuerſalis ꝛ non econtra.

Poſtq̃ꝫ poſuit diffinitione͂ ꝛ diuiſione͂ figure. Hic co͂ſequent̃ diffinit modu͂ qui eſt ſecundu͂ principiu͂ foꝛmale ꝛ ꝓpinquu͂ ſillogiſmi. cui⁹ oꝛdinis ro͂ eſt. qꝛ figura coꝛreſpondet terminis ꝛ modus ꝓpoſito͂ibus. ſed terminus e͂ ante ꝓpoſitione͂. ergo diffinitio figure eſt ante diffinitione͂ modi. Dicit ergo modus ꝛ oꝛdinatio duaꝝ ꝓpoſitiou͂u in debita qualitate ꝛ q̃ꝫtitate.

Pꝛo quo co͂ſiderandu͂ eſt ꝙ modus accipit̃ dupliciter. vno mo͂ ꝓut e͂ adiacens rei determinatio. ſcꝫ vt eſt idem qd̃ adiectiuu͂ in gra͂matica. ꝛ ſic capit̃ in primo tractatu. Alio modo accipit̃ pro principio foꝛmali ꝓpinquo ipſius ſillogiſmi. ꝛ ſic diffinit̃ hic.

Querit᷑ Utru͂ modus ꝛ figura ſint principia ſillogiſmi foꝛmalia. Dicendu͂ ꝙ ſic ptꝫ. qꝛ q̃lis e͂ oꝛdo in materijs: talis e͂ oꝛdo in foꝛmis. ſ͂ eſt duplex materia ſillogiſmi. ſcꝫ ꝓpinq̃ ꝛ remota. vt patuit ſupius. ꝫ͂ e͂ duplex foꝛma. huic duplici materie coꝛreſponde͂s. vn͂ figura coꝛreſpo͂det materie remote ꝛ modus materie ꝓpinque. Ex q̃ ptꝫ coꝛrelarie ꝑmo ꝙ Petr⁹ hyſ. co͂uenient̃ diffinit modu͂. qꝛ diffinit ipm ꝑ ſuaꝫ ꝓpꝛiam materia͂. ſcꝫ ꝑ oꝛdinato͂em duaru͂ ꝓpo͂nu͂ in debita q̃litate ꝛc͂. Patꝫ ſcd̃o ꝙ bara ꝛ baralipton no͂ ſunt modi ſimplr̃ ꝛ eſſentialr̃ diſtincti.

Ar Modus ꝛ figura no͂ habent ſe ad ſillogiſmu͂ ſicut genus. nec ſicut differentia. ergo no͂ ſunt principia foꝛmalia eius. Dicendu͂ ꝙ ſu͂t principia foꝛmalia ꝓ tanto. qꝛ ꝑ figura͂ ꝛ modu͂ ſcit̃ vtruꝫ foꝛma ſillogiſmi valeat ꝛ ſit neceſſaria conſequentia vel non.

Ar Uni⁹ rei est tm̄ vna foꝛa. ḡ syll's nō habet duo pꝛincipia foꝛmalia Dōm ꝗ vni⁹ rei est tm̄ vna foꝛma vltima ꝛ ꝓpinqua. pōt tn̄ vna res habere plures foꝛmas vnā vltimatā ꝛ aliā nō vltimatā. q̄ coꝛrespon/det duplici materie eiusdem rei.

☞ Ar. Mod⁹ nō ē oꝛdinatio. ergo illa diffinitio est falsa. Aña ꝓbat. quia oꝛdinatio est actio oꝛdinantis. Sed mod⁹ nō est actio. ergo non est oꝛdi/natio. Dōm ꝗ nō capit hic actiue. ꝫ neutral'r ꝓ quadaꝫ oꝛdinabilitate ipaꝝ ꝓpōnum in debita qualitate ꝛ q̄ntitate. Sed diceres quātitas ē pas/sio vni⁹ ꝓpōnis sil'r ꝛ qualitas. ergo male dr duaꝝ ꝓpōnū in qualitate et q̄ntitate. Aña ꝓbat. qꝛ q̄ntitas tenet se ex pte materie. qualitas vero ex pte foꝛme. sed illa duo sunt in qualibet ꝓpōne. Dōm veꝝ ē hoc tam̄ due ꝓpōnes debent in se hr̄e illas passiones coꝛrespondēter vt possint debito modo inferre conclusionem aliquam.

Ar Dicēdo oīs hō est aīal. ꝛ oīs asin⁹ est aīal. ibi ē oꝛdinatio duaruꝫ ꝓpōnum in debita qualitate ꝛ quantitate. ꝛ tn̄ nō ē mod⁹. ḡ diffi/nitio conuenit alijs. Dōm ꝗ q̄uis hic sit mod⁹ ꝭm cōem rōꝫ modi. ta/men ibi non est modus ꝭm exigentiā secunde figure in qua ex puris affir matiuis nihil sequit. ꝛ ergo nō est debita qualitas in secūda figura. Añ debita qualitas est si vna pꝛemissaꝝ fuerit negatiua reliqua erit affirmati ua cuius ratio est. qꝛ ex puris negatiuis nihil sequitur. Et debita q̄ntitas est si vna pꝛemissarum fuerit pticularis. reliqua erit vl'is. qꝛ ex puris par ticularib⁹ nihil sequitur. sed non econtra. qꝛ ex puris vl'ib⁹ bn̄ aliqd seq̄ tur. sicut patet in barbara. ꝛ in alijs quibusdam modis.

Unde tales dantur regule vl'es ad quālibet figu/rā. Ex puris pticularib⁹ indiffinitis et singularibus nihil sequitur: vnde optet alterā pꝛemissarū eē vl'em Itē ex puris negatiuis nihil seq̄tur: vnde optet alte rā pꝛemissarū eē affirmatiuā. Itē si aliqua pꝛemissaꝝ fuerit pticularis ꝯclusio erit pticularis et nō econtra Itē si aliqua pꝛemissaꝝ fuerit negatiua cōclusio erit negatiua. Itē mediū nunq̄ dꝫ poni in cōclusiōe. vn̄ ptib⁹ ex puris sequitur nil siue negatis. Si qua pꝛe it partis seq̄tur conclusio ptis: Si qua negata pꝛeit conclusio sitq̄ negata. Lex generalis erit mediū cō/cludere nescit.

Hic ꝯn̄r ponit aliquas regulas generales respicientes syll'os oīm figu rarū ꝛ sunt q̄nq̄. vn̄⁹ Partib⁹ ex puris nil sequit siue negatis. Si q̄ pꝛe/it partis sequit ꝯclusio ptis. Si qua negata pꝛeit conclusio sitq̄ negata. Lex generalis erit medium concludere nescit. Rō general' oīm regularū est. qꝛ si dicatur oppositū regulaꝝ tunc ex p̄missis veris sequeret conclu

sio falsa. quod est contra phm scđo prioꝝ. Nam ex falso veruꝫ ex vero nil nisi verum. Sequela patet facl'r practicanti. Pria est ꝙ ex puris particularibꝰ. indiffinitis ⁊ singularibꝰ nihil sequitur. Cuiꝰ rō est triplex. Pria est. qꝛ optet syllogismū regulari ꝑ dici de omni vel dici de nullo. ſ si ambe premisse essent particulares indiffinite aut singulares. ibi nō esset dici de omni vel dici de nullo. ergo regula est vera. Alia rō est. qꝛ ꝓpter particularem vnionem duoꝝ extremoꝝ cū aliquo tercio in premissis pro diuersis qđ fit qñ medium est terminus cōis non sequitur vnio illoꝝ inter se ĩ cōclusione. quod tñ sequeretur si ambe premisse essent particulares. verbi gratia. homo ⁊ asinus conueniunt in hoc tercio. quod est animal. non tamen sequitur ꝙ ergo inter se conueniant. Tercia ratio est. quia tūc darentur termini in quibus omni. vt animal risibile homo. ⁊ in quibꝰ nulli vt animal asinus homo. sed omnis illa ꝯbinatio est inutilis in qua danẗ tales termini. vt infra dicetur. Unde dare terminos in quibꝰ om̄i est dare tres terminos ex quibus fiunt due ꝓpōnes vere cum quibus stat ꝯclusio vniuersalis affirmatiua in veritate. Dare terminos in quibus nulli. ē dare terminos ex quibus fiunt due ꝓpōnes vere cum quibus stat conclusio vl'is negatiua in veritate.

Ar. Bene sequitur. quoddam animal est risibile. quidam hō est aīal ergo quidam homo est risibilis. ⁊ tamen arguitur ex puris particularibus. Dōm ꝙ duplex est consequentia. s. materialis et formalis. licet ergo hic aliquid sequatur grā terminorum ⁊ materialiter. non tamen formaliter. quia in simili forma de facili datur instantia. Et qñ đr. bene sequitur aliquod animal currit. aliquis homo est idem animal. ergo aliquis homo currit. ⁊ contra illum modum non potest dari instancia. ergo est formale argumentum. Dicendum ꝙ male arguitur quia fit variatio medij vt de se patet. Quidam tamen dixerunt ꝙ in quinqꝫ casibus posset aliquid sequi ex puris particularibus. Primus est quando medium est terminus singularis. Secundus est quando medium in minore sumitur cum relatiuo idemptitatis. Tercius est quando medium sumitur in minore cum signo vniuersali. Quartus est quando medium sumiẗ in minore distributiue. Quintus est qñ minor in prima figura ē negatiua. sed non est necesse hos casus ponere qꝛ in argumentis sic formatis non seruatur vera forma syllogistica. vtꝫ bene consideranti.

☞ Ar. Bene sequitur grā forme ⁊ nunqꝫ datur instantia. vt hic sortes est animal. sortes est homo. ergo homo est animal. Dōm ꝙ ex puris singularibus bene sequitur aliquid per syllogismū expositorium. non tñ ꝑ syllogismū simpl'r dictū. in quo mediū est terminus cōis quod pro diuersis potest vniri extremitatibus.

Secunda Regula est. ex puris negatiuis nihil sequiẗ. Cuius sunt due ratōnes. Prima est. qꝛ ꝓpter sepationem duorum extremorum ab vno tercio non sequitur sepatio illoꝝ inter se in conclusione. vtꝫ in illo syllogismo. nullus lapis est animal. nullus hō est lapis. ergo nullus homo est animal. nam premisse sunt vere ⁊ conclusio falsa. Scđa ratio est. qꝛ si ambe p̄misse essent negatiue. tunc darentur termini in quibꝰ omni ⁊ in quibus nulli. Termini in quibꝰ omni sunt aīal lapis homo. sic arguendo nullus lapis est animal. nullus homo ē lapis.

ergo omnis homo est animal. Termini in quib⁹ nulli sunt albedo nigredo linea. sic arguēdo. nulla albedo est nigredo. nulla linea est albedo. ergo nulla linea est nigredo.

Ar. Ex puris affirmatiuis aliquid sequitur. ergo etiam ex puris negatiuis. Tenet ꝯña a simili. nā sicut se hꝫ affirmatiuū ad affirmatiuū ita se hꝫ negatiuū ad negatiuū. prio posterioꝝ. Dōm ꝙ nō est sile. quia affirmatiuū semꝑ dicit aliqd positiue. s; negatiuū sꝑ destruit rōe negatōis. ⁊ ergo nihil infert nisi sibi addat vna affirmatiua. Et dictū phi tenet solū in cōuertibilib⁹. Et lꝫ qñqꝫ aliqd sequat materialr ꝓpter dispōnē terminoꝝ. nō tñ formaliter. vt hic nullus lapis est animal. nullū lignum est lapis. ergo nullum lignum est animal.

Tertia Regula est. si aliq̄ ꝑmissaꝝ fuerit ꝑticularis. ꝯclusio erit particularis. Cui⁹ rō est. qꝛ talis debet eē vnio extremitatū in conclusione qualis fuit vnio eaꝝ cū medio in premissis. s; qñ vna ꝑmissarum est particularis tunc est particularis vnio cum medio. ergo talis erit in conclusione. Alia ratio est. qꝛ ars imitatur naturā. inquantum potest. sed in natura effectus sꝑ seqtur debiliorem ꝑtē sue cause. ergo etiam sic erit in arte. sed ꝑmissa particularis est debilior vniuersali. ergo cōclusio erit similis ꝑmisse ꝑticulari ⁊ nō vniuersali. Minor prime consequentie patet. ꝙ sol ⁊ homo generant hominem. ⁊ homo genitus non est silis soli. s; hōi generāti. qꝛ hō ē debilior causa ꝙ̄ sol.

Ar. Bene sequitur. aliqs hō est sortes. nullus asinus est hō. ergo nullus asinus est sortes. igr contra regulā. Dōm ꝙ argumentū solū est materiale. qꝛ in simili forma dat instantia. sic arguendo aliqs homo ē albus. nullus asinus est homo. ergo nullus asin⁹ est albus. Etiā illa cōbinatio est inutilis in prima figura. Et qñ dr. bñ sequit. omne aĩal est albū. quidā hō ē aĩal. ergo hō ē alb⁹. ⁊ tñ ꝯclusio nō ē ꝑticularis minore existente ꝑticulari. s; est indiffinita. Dōm ꝙ particulare non distinguit hic contra indiffinitum.

Quarta Regula est. si aliqua ꝑmissaꝝ fuerit negatiua conclusio erit negatiua. Cuius tres sunt rationes. prima est quia vnio vel sepatio extremitatū in conclusione sequitur ꝓpter vnionem vel sepationem eaꝝ in ꝑmissis. s; qñ vna ꝑmissaꝝ est negatiua ⁊ alia affirmatiua. due extremitates sepantur in medio ꝑ hoc ꝙ vna ꝯiungit cū medio a quo alia premissa remouet. ergo oportet illas extremitates separi ab inuicē in conclusione. Alia rō est. qꝛ effect⁹ sꝑ sequit debiliorē ꝑtē sue cause. sed ꝑmissa negatiua est debilior affirmatiua. ergo assimilat sibi conclusionem. Tercia ratio est. qꝛ oīs syllogismus hñs ꝑmissam negatiuā regulat per dici de nullo. sed dici de nullo mediate vel immediate requirit conclusionem negatiuam. igitur ⁊c.

Quinta Regula est. ꝙ medium non intrat conclusionem. Cuius ratio est. quia alr̄s conclusio non esset alia a premissis. vnde si medium intraret conclusionem vel poneretur cum maiori extremitate. et sic n̄ differret conclusio a maiori propositione. vel poneretur cū minori extremitate. ⁊ sic non differret a minori propositione. sed hoc

est contra rationem syllogismi pri⁹ datã. Etiã esset idẽ vniens ⁊ vnitum supius ⁊ inferius quod implicat.

Ar Mediũ qñq͡ꝫ includit̃ in minori extremitate. sicut supi⁹ in suo inferiori. ꝫ minor extremitas intrat ꝯclusionẽ. ergo etiã medium.

Dõm ꝙ licet mediũ includat̃ in minori extremitate ꝓm rem ⁊ virtualr̃. nõ tñ ꝓm rem ⁊ vocẽ sil̃ siue formal̃r. ⁊ sic nõ intrat ꝯclusionẽ eodem modo quo ponit̃ in ꝑmissis. q͡ꝛ solũ virtualr̃ in conclusione ponit̃.

Ar Hic mediũ intrat conclusionẽ ꝓm vocẽ sic arguendo ꝑ syllogismũ ex oppositis. oĩs disciplĩa ẽ studiosa. nulla disciplĩa ẽ studiosa. ꝫ nulla disciplina est disciplina. Dõm ꝙ ibi mediũ nõ intrat ꝯclusionem q͡ꝛ disciplina nõ est mediũ. sed supplet vicẽ duaꝝ extremitatũ. ⁊ mediũ est studiosa. q͡ꝛ solũ ponit̃ in ꝑmissis. Et qñ dr̃ sic arguẽdo. oĩs disciplina ẽ studiosa. nulla disciplĩa est studiosa. ergo nullũ studiosum est studiosum. ibi studiosum intrat conclusionem. Dõm ꝙ tunc disciplina est medium q͡ꝛ in syllogismo ex oppositis semper ille terminus est medium qui nõ ponitur in conclusione.

Prima figura nouẽ hꝫ modos: primi quatuor modi ꝯcludũt directe: reliq̃ vero q̃nq͡ꝫ cõcludũt idirecte. Directe ꝯcludere ẽ maiorẽ extremitatẽ ꝑdicari de minore i ꝯclusione. Indirecte concludere ẽ minorẽ extremitatẽ predicari de maiori in conclusione.

Postq͡ꝫ pe. hys. determinauit de syllogismo in generali ⁊ principijs ei⁹ tã formalib⁹ q͡ꝫ materialib⁹. Hic ꝯñr declarat in spẽali de modis oĩm figuraꝝ. Et p̃mo de modis prime figure q̃ ẽ ceteris ꝑfectior. q͡ꝛ ipa ꝯcludit oĩa genera ꝓbleumatũ. s. vl̃e. ꝑticulare. affirmatiuũ ⁊ negatiuũ. Etiã medium in prima figura est mediũ coniunctione ⁊ positõne sil̃. ꝫ in scd̃a ⁊ t̃cia figuris est mediũ coniunctõe tm̃. ꝫ rõ medij magis ꝓprie ẽ in prima figura q͡ꝫ in alijs. ⁊ sic p̃ma figura ꝓpter ꝑfectõꝫ medij precedit alias. Dicit ꝫ ꝙ nouẽ sunt modi p̃me figure q sufficiẽter enumerãt̃ in textu. Et s̃bdit ꝙ quatuor primi modi ꝯcludũt directe. alij aũt quinq͡ꝫ indirecte. ꝫ q̃d sit directe ꝯcludere ⁊ q̃d indirecte sufficienter ꝑ textũ exẽplificat̃. ⁊ etiã ĩfra ꝑtẽbit.

Queritur Utrũ nouẽ sint modi prime figure. quoꝝ q̃tuor ꝑmi sunt directe ꝯcludentes. ⁊ q̃nq͡ꝫ vltimi indirecte.

Dõm ꝙ sic. vtꝫ ꝑ sufficientiã. que est ista. Nam modus est ordinatõ duarum ꝓpõnum. vel ergo ambe ille ꝓpõnes sunt vl̃es. aut ambe sunt particulares. vel maior est vniuersalis. ⁊ minor particularis. aut minor vl̃is ⁊ maior particularis. Si ambe sunt vniuersales hoc est quadruplicit̃. vl̃ ambe sunt affirmatiue. ⁊ sic est barbara quo ad directam conclusionem. ⁊ baralipton quo ad indirectam. aut ambe sunt negatiue. ⁊ sic ex eis nihil sequitur. q͡ꝛ ex puris negatiuis nihil sequitur. Uel maior est affirmatiua. ⁊ minor est negatiua. ⁊ sic ex eis nihil sequit̃ quo ad directam conclusionem ꝑ regulam spẽalem in qua dr̃ minore existente negatiua nihil seq̃tur

sed indirecte concludendo sic est sapesmo. Aut maior est negatiua et minor affirmatiua. ꝛ sic est celarent. quo ad conclusionē directā. ꝛ celantes quo ad indirectā. Si ambe sunt pticulares hoc iteꝝ est quadruplr̄. ꝛ q̊cū ꝗ mō disponant̄ tales p̄misse sp est cōbinatio inutilis ꝑ primā regulā generalē. q2 ex puris pticularib us nihil sequitur. Si maior est vl'is ꝛ minor pticularis. hoc ē quadruplr̄. vel ambe sunt affirmatiue ꝛ sic est darij q̊ ad conclusionē directā. ꝛ dabitis quo ad indirectā. vel ambe sunt negatiue. ꝛ sic nihil sequit̄. vel maior est affirmatiua ꝛ minor negatiua. ꝛ sic iterum nihil sequit̄ directe ꝛ indirecte. vel ecōtra maior est negatiua ꝛ minor affirmatiua. ꝛ sic est ferio. Si maior est pticularis ꝛ minor vl'is. hoc est quadrupliciter ꝛ quocunqꝫ mō disponātur p̄misse sp nihil sequit̄ ꝛ est ꝯbinatio inutilis ꝑ regulā specialem maiore exn̄te pticulari in prima figura nihil sequitur. ꝛ hoc directe concludendo ꝟ indirecte concludendo sic ē frisesomoꝝ. Pro q̊ nota ꝙ directe cōcludere ē maiorē extremitatē predicari de minori in conclusione. Indirecte concludere est minorē extremitatē p̄dicari de maiore in conclusione.

Ar̄ Phs nō ponit nisi quatuor modos prime figure. ergo Petrus hys. superflue ponit nouē. Dōm negādo ꝯn̄am. q2 phs loquit̄ soluꝫ de modis directe concludentibus. ꝟ pe. hys. ponit tam directe q̄ꝫ indirecte cōcludentes. Et qn̄ dr̄ phs nō facit mentionē de modis indirecte concludentibus. ergo nec autor nr̄ faceret. aut phs eēt diminutus. Dōm ꝙ ipsi aliter distinguūt syllogismos ꝛ modos. vt patuit. Etiā phs scd̄o prioruꝫ facit mentionē de illis cū dicit. ꝙ oīs syll's concludens conclusionē conuertibilē p̄t plura concludere. s. conclusionē ꝛ conuertentem conclusiōis sicut patet de barbara.

Ar̄ In isto argumento. oīs hō ē anīal. sb̄a ē hō. ergo substantia ē animal directe concluditur. ꝛ tamen maior extremitas non predicatur de minore in conclusione. scd̄a ps assumpti ꝓbat̄. q2 aīal p̄dicat̄ de substantia. ꝛ tn̄ est inferius ad ipam. Dōm ꝙ q̄ꝫuis ibi sit inordinata predicatō est tamen directa conclusio. quia maior extremitas predicatur de minore extremitate.

Nota duas regulas: quaꝝ pria tantū conuenit prime figure quo ad quatuor primos modos. et tercie q̊ ad oēs: Scd̄a etiā conuenit tantuꝫ prime figure q̊ ad ei⁹ q̄tuor primos modos ꝛ scd̄e figure q̊ ad oēs. Pria regula talis est: minore existēte negatiuā nihil sequitur. Secunda regula est: maiore existente particulari nihil sequitur.

Hic ponit duas regulas. quaꝝ prima solū conuenit quatuor primis modis prime figure ꝛ oībus tercie. ꝛ scd̄a conuenit modis tam prime q̄ꝫ secūde figure. Prima regula minore existente negatiua nihil sequitur in prima ꝛ tercia figuris. Secunda regula est. ꝙ maiore existente pticulari ni-

hil sequit̃ in quatuor modis prime figure. ⁊ in omnib⁹ scđe. Rō p̄se regule est. qꝛ si minor eēt negatiã ĩ p̄ia ⁊ tercia figuris. tūc opteret maiorē esse affirmatiuã ⁊ ꝯclonē negatiuã ꝑ regulã generalē. Si vna p̄missarum fuerit negatiã ꝯclo erit negatiua. ⁊ sic argueret̃ a nō distributo ad distributū. qꝛ p̄dicatū in maiori nō distribuit̃. qꝛ ē affirmatiã. ⁊ p̄dicatū ꝓpositiōis affirmatiue nō distribuit̃. ꝫ p̄dicatū in ꝯclusione distribueret̃. eo ꝙ ꝯclo eēt negatiua. Vn̄ arguere a nō distributo ad distributū est arguere a positōne ꝯn̄tis ad positōꝫ an̄tis. ꝫ nō valet arguere a positōne ꝯn̄tis ad positionē an̄tis. Imo cōmittit̃ fallacia ꝯn̄tis. ergo non valet arguere a nō distributo ad distributū. Vel arguere a nō distributo ad distributū ē arguere a ꝓpōne indiffinita ad ꝓpōnem vl̃em. vel a ꝓpōne habēte pl̃es causas veritatis. i. a ꝑticulari vel indiffinita ad ꝓpōnem habentem vnã cãm veritatis. i. ad ꝓpōnem vl̃em. Alia rō ē. qꝛ si sic argueret̃ tunc darent̃ termini in quib⁹ omni ⁊ in quib⁹ nulli. Termini in quib⁹ om̄i sunt. homo animal equ⁹. vt oīs hō est aīal. null⁹ equ⁹ ē hō. ergo oīs equ⁹ est aīal. Termini vo in quib⁹ nulli sunt. anĩal hō lapis. sic arguendo. oīs hō est aīal. nullus lapis est hō. ergo nullus lapis est animal. Ratio secunde regule ē quia si maior esset particularis siue affirmatiua siue negatiua. opteret minorem eē vl̃em affirmatiuã ꝓpter regulas p̄dictas. ⁊ sic subiectū maioris non distribueret̃. eo ꝙ maior est ꝑticularis. ⁊ p̄dicatum ꝓpositionis minoris non distribueret̃. eo ꝙ eēt vl̃is affirmatiua. ⁊ sic medium nullibi distribueretur. qđ est incōueniens. qꝛ tunc mediū vniret̃ cum extremitatibus pro diuersis. et ergo non oportet ꝙ ꝓpter hoc vnirentur extremitates inter se in conclusione. Sed rō aresto. est. qꝛ tunc darentur termini in quibus omni ⁊ in quibus nulli. Termini in quib⁹ oĩ sunt. hō aīal risibile arguendo sic. qđdã hō ē aīal. oē risibile ē hō. ergo oē risibile est aīal. Termini in quibus nulli sunt aīal asin⁹ hō. arguēdo sic. qđdã aīal ē hō. omnis asinus est aīal. ergo null⁹ asin⁹ est homo.

Ar Bn̄ sequit̃ oīs hō ē anĩal. null⁹ lapis ē hō. ergo null⁹ lapis ē aīal ⁊ tn̄ minor est negatiua. Dōm ꝙ licet aliq̇d sequat̃ materialit̃ ⁊ grã terminoꝝ. tamen formaliter nihil sequit̃. Et sil̃r soluit̃ qn̄ arguit̃. oīs fenix est hoc aīal. nullus asin⁹ est fenix. ergo nullus asinus est hoc anĩal. qꝛ in alijs terminis datur instancia. Sed diceres omnes modi prime figure sunt formales. ⁊ tamen ē aliquis mod⁹ prime figure cui⁹ minor est negatiua. vt fapesmo frisesomoꝝ. Dōm ꝙ ista regula hꝫ veritatē ĩ modis directe cōcludentib⁹. sed fapesmo ⁊ frisesomoꝝ sunt modi indirecte concludentes. Et rō quare minore existente negatiua in modis indirecte cōcludentibus aliq̇d sequit̃ est. qꝛ tūc nō arguit̃ a nō distributo ad distributum. sed hoc inconueniens eēt in modis directe concludentibus.

Ar Bn̄ sequit̃. aīal rōnale currit. oīs hō ē aīal rōnale. ergo hō currit. ⁊ tn̄ maior est ꝑticularis. ꝗ secunda regula est falsa. Dicenduꝫ ꝙ hoc est grã materie ⁊ nō grã forme. qꝛ in alijs nō tenet. vt quoddã anĩal ē asin⁹. oīs hō ē anĩal. ꝗ quidã hō est asinus. Sed diceres bn̄ sequit̃ grã forme formãdo syllogismū in frisesomoꝝ. Dōm ꝙ hec regula intelligit̃ de modis directe concludentibus. sed in frisesomorum conclusio est indi

recta.

Ar. Bñ sequit᷑ aliq̃s sol lucet. oīs lucidissimꝰ planeta est omnis sol. ergo oīs lucidissimꝰ planeta lucet. Et ꝯfirmat᷑. qꝛ bñ seq̃tur aliq̃s hō ē omne animal. nulius asinꝰ ē hō. ergo nullꝰ asinꝰ est animal. Simil'r sequit᷑. aliqͦd aīal ē risibile. oīs hō ē idē aīal. ergo oīs hō ē risibilis. ⁊ tñ maioꝛ ē ꝑti-cularis. Dōm ad oīa sil'. ꝙ nō bñ arguit᷑. qꝛ nō seruātur cautele de q̃bus infra dicetur. Et q̄ñ dī. bñ sequit᷑ aliq̃s hō ē sortes. nullꝰ asinꝰ est hō. ergo nullus asinꝰ est sortes. Dōm ꝙ autoꝛ hic loquit᷑ de syllogismis consti-tutis ex terminis cōibꝰ. Etiā ille ꝓcessus nō tenet grā forme.

Barbara primus modus constat ex duabꝰ vni-uersalibꝰ affirmatiuis vl'em affirmati-uam directe ꝯcludētibꝰ: vt oē aīal ē substancia: oīs hō ē aīal: ergo oīs homo est substantia.

Hic docet in spēali qūo ⁊ qualiter q̃libet syllogismus formet᷑ in mō ⁊ fi-gura. Et in istis principal'r quatuoꝛ sunt notanda. p̄rio ꝙ in qualibet di-ctione sunt tres syllabe. scōo q̄d ꝑcet vocal' cuiuslibet syllabe. tercio notā de sunt consonantes a quibꝰ incipiūt dctōnes. q̄rto notande sunt iste q̄-tuoꝛ ꝯsonantes in medio vel in fine. s. s p m c. Et qꝛ autoꝛ nr̄ oīa ista de-clarat in fine. iō hic relinquūtur. Prīo ergo docet ꝯstituere primū modū prime figure. s. barbara. dicens vt hr̄ in lr̄a. Etiā eiꝰ formatio faciliter hr̄ per illā vocalē a ter positā in illa dctōne barbara. Et ꝙ iste modꝰ sit p̄mꝰ ideo est. qꝛ est ꝑfectioꝛ alijs. eo ꝙ ꝯcludit vl'r ⁊ affirmatiue. ſ; celarent cō-cludit vl'iter ⁊ negatiue. sed darij ⁊ ferio tm̄ concludunt particularit᷑. er-go patet ordo.

Or. Quotuplex sit syllogismus. Dōm ꝙ duplex est syllogismꝰ. s. per-fectꝰ ⁊ imꝑfectꝰ. Perfectꝰ syllogismꝰ ē qui nulliꝰ alteriꝰ indiget preter ea que posita sunt. i. p̄ter p̄missas in mō ⁊ figura dispositas. vt ap-pareat necessarius. i. vt euidēter inferat suā conclusionē sicut sunt quatu-oꝛ modi prime figure directe ꝯcludentes. qꝛ regulātur euidenter ⁊ īmedi-ate ꝑ dici de om̄i vel ꝑ dici de nullo. Syllogismꝰ imꝑfectꝰ est qui vnius aut pluriū indiget p̄ter ea q̄ posita sunt ꝑ sumptos terminos. non autem ꝑ sumptas ꝓpōnes. ⁊ sic oēs alij syllogismi a quatuoꝛ primis prime figu-re sunt imꝑfecti. qꝛ indigent vniꝰ. i. ꝯuersionis tm̄. aut reductōis per im-possibile tm̄. vel pluriū. i. ꝯuersionis ⁊ trāspositōis p̄missarum simul. vt appareant necessarij.

☞ Ar. Quilibet syll's bonꝰ hꝫ oīa requisita ad eē sylli. ergo oīs syll's bonus est ꝑfectꝰ. Añs ꝓbat᷑. qꝛ hꝫ tres terminos ⁊ duas ꝓpōnes. Dōm ꝙ ꝑfe-ctum capit᷑ dupl'r. vno mō vt est idem qͦd integrū. ⁊ sic oīs syll's ē ꝑfectꝰ. Alio mō capit᷑ vt est idem quod euidens. ⁊ sic oīs syll's nō est ꝑfectus.

Ar. Enthimema est syll's imꝑfectꝰ. ⁊ tñ diffinitio syllogismi imperfe-cti sibi non conuenit. Dōm ꝙ syll's dī imꝑfectus dupl'r. vnoꝰ qꝛ deficit in vna premissarum. ⁊ sic enthimema est syllogismus imper-

fectus. Alio mō. qꝛ nō euidenter ꝯcludit. ⁊ sic diffinitur hic.

Qr Utrū barbara sit foꝛalis ꝯña. Dōm ꝙ sic. qꝛ tenet in omnib⁹ terminis consili foꝛa arguendi retēta. ⁊ ad ꝯsilem formā requirūtur qnq₃. s. eadē q̄litas. eadē q̄ntitas. eadē copula. idem situs. ⁊ idē numerus terminoꝝ. Uñ ꝯña dr̄ foꝛal. qꝛ tenet gr̄a forme illi⁹ ꝯñe. quare omnia alia argumenta ꝯsilem formā h̄ñtia sunt bona. sicut si debeat fieri syll's ī barbara. requirit̄ ꝙ oēs p̄misse sint vl'es ex quibuscūq₃ fiat terminis. Etiam sicut de rōne forme est cōicabilitas. ita illa ꝯñtia q̄ oīb⁹ terminis est cōicabilis est foꝛalis. ꝭ illa q̄ ꝯbit̄ ad spēales terminos. sicut qñ arguit̄ ab īferiori ad superius est materialis.

Notandū Qꝛ septē sunt cautele obseruāde ad debite syllogisandū in oīb⁹ modis ⁊ in oīb⁹ figuris. Pr̄ia ē. ꝙ p̄misse debent eē cathegorice. qꝛ ex ꝓpōib⁹ hypotheticis nō sequit̄ conclusio cathegorica. Scd̄a est. ꝙ hoc sit p̄dicatū minoris qd̄ est s̄biectū maioris. ⁊ nō magis neq₃ minus. Tercia ꝙ minor extremitas īmediate dz sumi sub medio. Quarta ꝙ termini dn̄t teneri eq̄ ample ⁊ eq̄ stricte. Quinta cautela ꝙ nō debet argui cū illis determinatōib⁹ eēntial'r vel accidentaliter. Sexto ꝙ nō arguat̄ a nō distributo ad distributū. hoc est ꝙ caueatur ne aliquid distribuat̄ in conclusione qd̄ nō sit distributū in aliq̄ p̄missaꝝ. Septīa ꝙ mediū nunq̄₃ dz intrare conclusionē.

Ar Arguēdo in barbara fit mutatio suppōis. ergo ⁊c̄. Conseq̄ntia patet. qꝛ mutatio suppōnis causat fallaciā figure dctōnis. Añs ꝓbatur qꝛ mutat̄ suppō ꝑsonalis in simplicē ex pte medij qd̄ in maiore supponit ꝑsonaliter ⁊ in minore simpl'r. Dōm ꝙ nō oīs mutatio suppōnis causat fallaciā figure dictionis. ꝭ illa q̄ fit ex diuersis causis. vt hic. hō est spēs. ergo aliquis homo est species. Uel etiam econtrario. nullus hō ē species ergo hō nō est spēs. sed in barbara fit mutatio suppōnis ex eadē cā. qꝛ ꝓpter signū vl'e affirmatiuū qd̄ facit s̄biectū maioris h̄re suppōem ꝑsonalē ⁊ predicatū minoris h̄re suppōem simplicē.

☞ Ar. Nō sequit̄ in barbara. oīs hō ē ens ꝑ se. oīs hō alb⁹ ē hō. ergo oīs hō alb⁹ ē ens ꝑ se. Et cōfirmat̄ sic. qꝛ nō sequit̄. oīs hō est res de genere s̄be. albū ē hō. ergo albū ē res de gñe s̄be. cū p̄misse sint vere ⁊ conclusio falsa.

Dōm ꝙ dādo instātia ꝯ aliquē modū alicui⁹ figure nō dz dari in termīs accidentalib⁹ sicut fit hic. Uñ in isto syllogismo ē fallacia accn̄tis. Et sil'r dr̄ ad confirmatōꝫ. Sed qñ dr̄ ph̄s sepe dat instantiā in terminis accidentalib⁹. Dōm ꝙ veꝝ est. ꝭ nūq̄₃ cōmittit fallaciā accn̄tis. sicut hic fit.

Ar Nō seq̄tur ī barbara. oē aīal si ē rudibile est asin⁹. oīs hō est anīal si ē rudibile. ergo oīs hō ē asin⁹. qꝛ p̄misse sunt vere ⁊ conclusio falsa ergo barbara nō est formalis consequentia. qꝛ nō tenet in oīb⁹ terminis.

Dōm ad maiorē. qꝛ vel est vna ꝓpō hypothetica conditionalis. ⁊ sic est vera. sed ex ꝓpōnibus hypotheticis nō p̄t inferri conclusio cathegorica. Aut maior est de conditionato extremo. hoc est dupl'r. qꝛ vel illa conditō referur ad subiectū illius ꝓpōnis. s. aīal aut ad p̄dicatū. s. asinuꝫ si teneat se parte subiecti. tunc maior est falsa. qꝛ est sensus. de quocunq₃ verum ē dicere ꝙ sit animal. de illo verum est dicere ꝙ sit asinus quod falsum est. et sicut maior est falsa. sic etiam conclusio. Sed si referatur ad predicatū

ſcȝ aſinum. tunc eſt vera. ſed tunc male ſumitur in minore ꝓpõne. quia il-
la conditio non debet poni cum medio in predicato minoris. eo ꝙ nõ po-
nebatur ad medium in ſubiecto maioris.

Ar Hic oẽ rõnale vel irrõnale eſt hõ. oĩs aſin⁹ eſt rõnalis vel irrõnal'
ergo oĩs aſin⁹ ẽ homo. arguitur per iſtum modum. et tñ eſt falſa.
Dõm ꝙ vel ille due ꝓpões ſunt hypothetice diſiunctiue. ⁊ ſic ſunt ve-
re. ſed non poteſt ſequi concluſio cathegorica ex ꝓpõnibus hypotheticis
vel maior eſt vna cathegorica de diſiuncto ſubiecto. ⁊ hoc dupl'r. qꝛ vl' to
tum diſiunctum diſtribuit᷑. ⁊ ſic maior eſt falſa ⁊ ſil'r concluſio. vel altera
pars diſiuncti diſtribuit᷑. ſ. prima. ⁊ ſic maior eſt vera. ſed male ſubſumit᷑
qꝛ plus ẽ p̄dicatũ minoris ꝙ̄ ſubiectũ diſtributũ in maiore.

Ar Hic arguitur in ꝓpõnibus cathegoricis. ⁊ tamen non ſequit᷑ ĩ bar
bara cuiuſlibet hominis aſinus currit. omne rudibile eſt aſinus.
ergo omne rudibile currit. Dõm ꝙ non ſequitur in barbara. qꝛ ſbſumit᷑
ſub aſino quod non diſtribuitur in maiore. ſed deberet fieri ſbſumptio ſb
homine quod eſt ſubiectum diſtributionis.

Ar Non ſequitur quicunqꝫ dicit te eſſe animal dicit verum. quicunqꝫ
dicit te eſſe aſinũ dicit te eſſe animal. ergo quicunqꝫ dicit te eẽ aſi-
nũ dicit verum. Dõm ꝙ maior eſt duplex ſm fallaciã amphibologie pe-
nes tercium modum. qꝛ hec oꝛõ te eſſe animal ſm ſe vnũ ſcat. ⁊ cum alio
adiuncta plura ſcat. nam maior vno⁹ ſcat ꝙ oĩs dicens te eſſe anĩal. id
eſt oĩs dicens hanc ꝓpõnem tu es animal dicit verum. tunc maior ẽ vera
⁊ minor falſa. qꝛ ſenſus minoris ẽ oĩs dicens te eſſe aſinũ eſt dicens. ꝙ tu
es anĩal quod non eſt veꝝ. Alio mõ maior ſcat ꝙ oĩs dicens aliq̇d ad qȭ
ſequit᷑ te eẽ animal dicit verum. tunc eſt falſa ⁊ minor vera.

Ar Nõ ſeq̇tur. oĩs eſſentia diuina eſt pater. oĩs fili⁹ in diuinis eſt eſ-
ſentia diuina. ergo oĩs fili⁹ in diuinis eſt pater. Dõm vno mo-
do ꝙ ibi eſt fallacia figure dictionis. nam ſb ſigno diſtributiuo ſubſtãtie
ſubſumit᷑ terminus alterius predicamenti. ſ. filius. Uel dꝛ ꝙ nõ bñ argui
tur. qꝛ mediũ nõ diſtribuit᷑ in maiore ꝓ minore extremitate ſbſumpta.

Ar Non ſequitur in barbara. omne currens eſt aſin⁹. oĩs hõ ẽ currẽs
ergo omnis homo eſt aſinus. qꝛ p̄miſſe ꝑ caſum poſſibilẽ ſunt ve-
re ⁊ poſſibiles ⁊ concluſio eſt impoſſibilis. ergo barbara nõ eſt ꝯña foꝛal'
Dõm licet p̄miſſe ſint poſſibiles ſeorſum capte. nõ tamen ſunt cõpoſſibi
les. qꝛ non poſſunt ſe compati in veritate ⁊ ꝓ tanto ſunt falſe. quare ſeq̇-
tur concluſio falſa.

Celarent ſecundus modus conſtat ex maiore vniuerſali negatiua et minore vniuer
ſali affirmatiua. vniuerſalem negatiuam directe con
cludentibus: vt nullum animal eſt lapis: vt oĩs ho-
mo eſt animal: ergo nullus homo eſt lapis.

Hic docet conſtituere ſecundum modum prime figurẽ. ſ. celarent. Dicẽſ
ꝙ conſtat ex maiori vniuerſali negatiua ⁊ minore vniuerſali affirmatiua
concludentibus vniuerſalem negatiuam. exemplũ patet in textu. Et ſyl

logismus factus in celarent est perfectus. quia euidenter regulatur p dici de nullo. Et etiam est formalis consequentia. quia tenet in omnib⁹ terminis consimili forma arguendi retenta.

Ar Non sequitur nullum affirmatiuū est negatiuum. omnis ꝓpositō est affirmatiua. ergo nulla propositio est negatiua. ibi enim ꝑmisse sunt possibiles ⁊ sibijnuicem compossibiles. ⁊ tamen conclusio nō potest esse vera propter reflexionem quam habet supra seipam. Qꝫ autē premisse sint possibiles. patet quia maior est necessaria ⁊ minor est possibilis ꝫ necessario ꝯpossibile est quodlibet possibile. Dōm ꝙ licet minor sit cōpossibilis maiori. vt compossibile idem est quod simul possibile. non tamē est sibi compossibilis vt idem est quod simul cum alio potens esse verum quia maior est ꝓpositio negatiua. qn̄cunqꝫ igr̄ ipa est tunc aliqua ꝓpositō est negatiua. ⁊ per consequens minor que fuit. omnis ꝓpositio ē affirmatiua non pōt simul eē vera cum dicta maiore.

☞ Ar. hic nō sequitur in celarent. nullum animal dum dormit vigilat. oīs hō est anīal dum dormit. ergo nullus homo vigilat. Dōm ꝙ maior ē distinguenda. quia vel est vna ypothetica tpalis ⁊ sic est vera quia valet illam. nullū animal vigilat dū oē animal dormit. sed ex ꝓpōnibus ypotheticis non potest sequi conclusio cathegorica. Uel maior est vna ꝓpositio de tpato extremo. s. sꝫiecto. hoc est dupl'r. qꝛ vel hoc totum distribuitur. tunc maior est falsa similiter ⁊ conclusio. Uel illa negatio distribuit vnū terminum ⁊ sic est vera. ꝫ male arguitur. qꝛ deberet sic argui. nullum animal dum dormit vigilat. omnis homo est animal. ergo nullus homo duꝫ dormit vigilat.

Ar Hic arguitur in celarent. nullū viuens generabitur. oīs homo est viuens. ergo nullus hō generabitur. ⁊ tamen premisse sunt vere ⁊ conclusio falsa. Dicendum ꝙ male arguitur. quia arguitur a min⁹ amplo ad magis amplum cum distributione magis ampli. Et arguere a minus amplo ad magis amplum est arguere ab aliquo termino posito in antecedente pro paucis suppositis ad eundem terminum. positum in cōsequenti accepto pro pluribus suppositis. deberet ergo sic argui. nullū viuens generabitur. oīs homo est viuens. ergo nullus homo actu existēs generabitur.

☞ Ar. Hic arguitur in celarēt. ⁊ tn̄ nō sequit̄. null⁹ maur⁹ valet album. oīs florenus est valens maurum. ergo nullus florenus valet album.

Dicendum ꝙ non bene arguitur. quia plus est predicatum minoris ꝙ̄ subiectum distributionis maioris. ⁊ sic sunt ibi virtualiter quatuor t̄mini. quia hoc totum valens maurum est predicatum minoris. ⁊ maurus ē tn̄ subiectum distributionis maioris. Et ergo deberet sic argui. nullus maurus valet album. omnis florenus est maurus. ergo nullus florenus valet albū. tunc sicut conclusio est falsa. ita ⁊ minor.

Darij Tercius modus constat ex maiore vniuersali affirmatiua et minore ꝑticulari affirma

tiua pticularem affirmatiuã directe concludentibus vt oẽ aial ẽ substãtia: quidã hõ ẽ aial. ergo quidã hõ est substantia.

Hic assignat terciũ modũ qui vocatur darij. Dicens q̈ terci⁹ mod⁹ constat ex maiore vl̃i affirmatiua. et minore pticulari affirmatiua concludentibus pticularẽ affirmatiuã directe. Et syllogism⁹ factus in darij est pfectus. qꝛ fit debita sbsumptio in isto syllogismo et regulat̃ p dici de omni. Etiam est formalis ꝯseqntia. qꝛ tenet in omnibus terminis consimili forma arguendi retenta.

Ar Syllogismus fact⁹ in darij reducitur ad secundũ modũ prime figure vt docet aresto. ergo non est perfectus. Dicendum q̈ syllogismus factus in darij est pfectus essentialiter et accidentaliter. quia habet euidentẽ conclusionẽ. tñ ex pte q̈titatis dicitur aliquo mõ impfect⁹ cõpando syllogismũ factũ in darij ad syllogismos factos in duob⁹ p̃mis modis. ex q̃ vl'is est pfectior pticulari. et sic aresto. docet reducere per impossibile darij ad camestres. vt vlterius reducatur ad scõm modũ prime figure. s. ad celarent. Et fit reductio talis sumendo oppositũ contradictorium conclusionis cum maiore inferendo oppositũ cuntradictoriũ minoris tunc erit syllogismus in camestres. sed ibi non est status. sed vlterius reducitur ad celarent. Et darij dicitur syllogismus perfectus quantũ ad alios modos sequentes. sed dicitur imperfectus quantum ad p̃cedẽtes.

☞ Arguitur. Darij non tenet in omnibus terminis cõsimilibus. ergo nõ est formalis consequentia. Antecedens probatur. qꝛ non sequitur omne indiuiduum alicuius speciei est asinus. sortes est indiuiduũ alicui⁹ spẽi ergo sortes est asinus. Dõm q̈ est bonum argumentũ in darij. ꝫ sic maior est falsa. sic et conclusio. Et si dicatur maior est vera. probatur. qꝛ om̃e indiuiduũ istius speciei demonstrando asinũ est asinus. ergo omne indiuiduũ alicuius spẽi est asinus. Consequẽtia probatur. quia bene valet arguendo a singulari ad pticularem sicut hic. iste homo currit. ergo aliquis homo currit. Dõm q̈ ibi non arguitur a singulari ad pticularem. ꝫ virtualiter a singulari ad vl'em. et sic arguitur a non distributo ad distributum ex parte ly spẽi quod in antecedente supponit discrete et in consequente confuse distributiue. qꝛ oĩs obliqu⁹ sequens rectũ distributũ supponit eadem specie suppositionis.

Ar Hic arguit̃ in darij vbi p̃misse sũt vere. et tñ ꝯclusio ẽ falsa. oẽ risibile ẽ aial. tm̃ hõ ẽ risibil'. ergo tm̃ hõ ẽ aial. Dõm q̈ ibi non bene ꝯcludit̃. qꝛ nõ dꝫ plus poni in cõclusione cũ maiore extremitate q̈ ponebat̃ in maiori ꝓpõne cũ p̃dicato illi⁹ sed homo signum tantum nõ ponebatur in maiore propositione. ergo etiam non debet poni in conclusione. quare debet sic concludi. ergo homo est animal.

☞ Arguitur Non sequitur in darij sic arguendo. omne natum est. adam ẽ natus. ergo adam est. Dicendum q̈ ibi non est forma in darij quia hic sũt quatuor termini. Nam medium aliter sumitur in maiore et in mi-

nore. qꝛ in maiore stat solum pro presentibus ⁊ in minore ꝓ presentibus ⁊ preteritis. qꝛ nisi sic minor esset falsa.

Ar̄ Hic bene sequitur. omne currens est asinus. sortes potest eē currens. ergo potest esse asinus. Dōm ꝙ non bene subsumitur. quia plus est predicatū minoris ꝓpōnis q̄ subiectū distributōnis maioris. qꝛ currens est subiectū maioris ꝓpōnis. ſ currens non est tm̄ p̄dicatū minoris. ſ hoc totū pōt eē currens est predicatum.

☞ Ar̄. Non sequitur oēs apl̄i dei sunt duodecim. petrus ⁊ paulꝰ sunt apostoli dei. ergo petrꝰ ⁊ paulꝰ sunt duodecim. Dicendum ꝙ omnes capit̄ dupl̄r. vno mō distributiue. ⁊ tunc est bonus syllogismus in darij. ſ sicut conclusio est falsa ita ⁊ maior. Alio mō capit̄ oēs collectiue. ⁊ tunc maior est indiffinita vera ⁊ ly oēs est pars subiecti. ⁊ sic totum subiectū maioris non est predicatum minoris ⁊ tunc arguitur ex puris particularibꝰ quod est contra regulas generales.

Ferio quartus modus constat ex maiore vniuersali negatiua: ⁊ minore ꝑticulari affirmatiua. ꝑticularē negatiuā directe concludentibꝰ. vt nullū aīal est lapis. quidā homo ē aīal. ergo quidam homo non est lapis.

Hic describit quartū modū prime figure. dicens ꝙ talis constat ex maiore vl̄i negatiua. ⁊ minore ꝑticulari affirmatiua. concludentibꝰ particularem cegatiuam directe. Et syllogismus factus in ferio est perfectꝰ. quia regulatur per dici de nullo. ⁊ nullus alterius indiget preter ea que posita sunt vt appareat euidens ⁊ necessarius. Et est formalis consequētia. qꝛ tenet in omnibus terminis ⁊c̄.

Notandū Qꝛ ferio reducitur ad primū modū secunde figure. ⁊ vlteriꝰ reducit̄ ad secundum modum p̄me figure vnde sic reducit̄ sumendo oppositum ꝯdictoriū conclusionis de ferio cū altera p̄missaꝝ. s. maiori inferēdo oppositū alteriꝰ p̄misse. sed cesare reducit̄ ad celarēt. ⁊ sic ferio reducit̄ ad celarent mediante cesare.

☞ Ar̄. Nullꝰ modꝰ perfectus debet reduci ad modum impꝑfectū. sed ferio est ꝑfectior modꝰ q̄ cesare. ergo ferio nō debet reduci ad cesare. Dicendū ꝙ nullus modus ꝑfectus debet reduci ad modū impꝑfectum. vt ibi sit status. sed vt per illū reducatur vlterius ad modū ꝑfectiorem.

Ar̄ Non sequitur in ferio. nullus maurus valet album. quidam florenus valet mauꝝ. ergo quidā florenus non valet album. Dicendū ꝙ ibi non bn̄ arguitur. qꝛ plus est predicatū minoris q̄ subiectū distributū maioris. qꝛ subiectū maioris fuit maurus. et predicatum minoris ē valet maurum. ⁊ ergo debet sic subsumi. nullus maurus valet album. quidam florenus est maurus. ergo quidam florenus non valet album sed sic conclusio ē falsa. et etiam aliqua premissaꝝ.

Ar̄ Hic non sequitur. nullum animal est species. homo est animal. ergo hō non est species. Item nullū viuens ē mortuū. hō ē viuēs. ergo

homo non est mortuus. Item nullũ generandũ est aĩal. quidam homo est generandus. ergo quidam homo non est animal. Item nullus homo pōt esse regina. vxor regis est homo. ergo vxor regis nõ potest esse regina.

Dōm quod termini ibi nõ tenẽt eodẽ mõ. qz minor extremitas non tenet eodem modo in minore ꝓpõne ꝛ in conclusione. qz hõ stat in minore propositione. ꝓ suis suppositis. vel ad min⁹ nõ repugnat suppositis sed ĩ conclusione stat ꝓ natura cõi abstracta a suis suppositis. ꝛ sic equiuocat hõ ꝛ arguit a suppõe ꝑsonali ad simplicẽ. quare ꝯmittit fallacia figure dictionis. Sed in scdo ꝛ tercio nõ seruat eadẽ ampliatio ex ꝑte ly hõ quod ĩ minore nõ ampliat sed in conclusione ampliat. in quarto vero non seruatur restrictio. vt patet.

Ar̃ In quatuor modis prime figure concluduntur quatuor gña problematũ. ergo alij modi sunt superflui. Tenet ꝯña. qz in illis eadẽ genera ꝓbleumatũ cõcludũtur. Dōm quod quãuis oĩa genera ꝓbleumatũ concludant in quatuor modis. nõ tñ ꝯcludũtur oĩb⁹ modis neqꝫ eque facilr ꝓpter diuersam dispõnem ipi⁹ medij. ꝛ ergo isti modi seqntes nõ sũt superflui.

Baralipton quintus mod⁹ constat ex duab⁹ vlib⁹ affirmatiuis ꝑticularẽ affirmatiuã idirecte concludẽtib⁹: vt oẽ aĩal ẽ substãtia: oĩs hõ ẽ aĩal: ergo quedã substantia ẽ homo. Et reducitur ad primũ modũ prime figure: ꝑ conuersionẽ conclusionis per accidens.

Expeditis modis prime figure directe ꝯcludentib⁹. Hic ꝯñr detminat de modis prime figure ĩdirecte concludentib⁹. ꝛ primo de baralipton. celantes ꝛ dabitis. qz cõueniũt cũ trib⁹ modis ꝑfectis in p̃missis. sed fapesmo ꝛ frisesomorũ nõ hñt conuenientiã cũ aliq mõ ꝑfecto in premissis. ergo vltimo loco ponũtur. Dicit ergo p̃io quod baralipton ꝯstat ex duab⁹ vniuersalib⁹ affirmatiuis. ꝯcludentib⁹ ꝑticularẽ affirmatiuã ĩdirecte. vtz ĩ lr̃a.

Ar̃ Aresto. ponit sufficienter modos p̃ie figure ꝛ nihil dicit de illr̃ trib⁹. celãtes. dabitis. ꝛ baralipton. ergo nõ debent hic poni. Dōm quod modus accipit duplr̃. vno mõ sm suã eẽntiã. i. ꝓ p̃missis tm̃ sicut diffinitur. sic celantes. dabitis. ꝛ baralipton nõ dr̃ñt a trib⁹ primis modis perfectis. ꝛ sic distinguit modos Aresto. Alio° capit ꝓ p̃missis ꝛ conclisõe simul. ꝛ sic distinguũtur a trib⁹ primis. ꝛ sic capit eum pe. hys.

Ar̃ Nõ sequit. om̃e albũ est accidens. omnis homo est alb⁹. ergo quodam accñs est homo. Dōm quod ibi virtualr̃ sunt quatuor termini nam album capitur in maiori abstractiue. alr̃s esset falsa. qz valeret. i. res habens albedinem est accidens. quod est falsum. sed in mĩore capit concretiue per respectum ad suum subiectum.

Qr̃ Utrũ syllogismus factus in baralipton sit perfectus vel imperfectus. Dōm quod est imperfectus. ꝛ ꝑficit qñ reducit ad primũ modum prime figure per connersionem conclusionis de barbara ꝑ accidens et hoc ostensiue. Sed per impossibile ad celarent reducitur sumendo op/

positum contradictorium conclusionis cum maiore que fit minor inferē/
do oppositum contrarium conuersam minoris. vt patet faciliter practicā
ti. Et est formalis consequentia. quod patet per vnam regulam ꝯñaꝝ. q̄ ē
quicquid sequitur ad consequens bone consequentie. sequitur ad ante/
cedens eiusdem. sed ad istas premissas. omne animal est substantia. om/
nis homo est animal. sequitur ista. ergo omnis homo est substantia. ꝛ ad
istam omnis homo est substantia. sequitur ista. quedam substantia est ho
mo. ergo de primo ad vltimum ad easdem premissas sequitur ista con/
clusio quedam substantia est homo que hic concluditur.

Ar Conclusio istius modi non potest conuerti per accidens. ergo cō/
tra textum. Antecedens probatur. quia est particularis. sed ꝓpo/
sitio particularis non potest conuerti per accidens. Dicendum ꝙ ꝙuis
conclusio de baralipton non conuertitur per accidens tamen conuertit
conclusionem de barbara per accidens. sed conuersio capitur hic actiue.
quando dicitur in textu ꝙ reducatur ad barbara per conuersionem con/
clusionis per accidens.

Celātes Sextus modus constat ex maiore vni
uersali negatiua et minori vniuersali
affirmatiua: vl'em negatiuā indirecte ꝯcludentibus
vt nullū animal est lapis: omnis hō ē aīal: ergo nul
lꝰ lapis est hō. Et reducitur ad secundū modū p̄rie
figure conclusione conuersa simpliciter.

Hic ostendit constitutionem sc̄di modi indirecte concludētis qui est ce/
lantes. Dicens ꝙ constat ex maiore vniuersali negatiā. ꝛ minori vniuer/
sali affirmatiua concludentibus vniuersalem negatiuam indirecte exem/
plum patet in textu. Et est iste modus formalis consequentia. quia quic/
quid sequitur ad ꝯñs bone ꝯñe. etiam sequitur ad añs eiusdem. qd̄ etiaꝫ
patet per reductionem eius ad celarent per conuersionem conclusionis
simpliciter. ꝛ hoc ostensiue. Sed per impossibile reducitur ad darij capiē
do ꝯtradictoriū ꝯclusionis ꝓ minore. ꝛ minorē ꝓ maiore inferēdo ꝯuer/
sam contradictorie maioris. vt patet in isto syllogismo. nullum animal ē
lapis. omnis homo est animal. ergo nullus lapis est homo. vbi arguitur
sic in darij. omnis homo est animal. quidam lapis est homo. ergo quidaꝫ
lapis est animal. ꝛ ad istam sequitur quoddam animal est lapis. que ē cō/
tradictoria maioris primi syllogismi.

Ar Nō sequit᷑ in celantes. nullū currens est homo posito ꝙ nullꝰ hō
existat. oīe aīal est currēs. ergo nullꝰ hō est animal. qꝛ p̄misse sūt ve/
re ꝛ conclusio falsa. Dōm ꝙ ibi male arguit᷑. qꝛ virtualr̄ sunt ibi q̄tuoꝛ
termini. qꝛ homo in maiore tenetur solum pro existentibus. ſ in conclusi
one tam pro existentibus q̄ȝ non existentibus.

Dabitis Septimus modus constat ex maiore
vl'i affirmatiua ꝛ minore ꝑticulari af-

firmatiua: particularem affirmatiuam indirecte concludentibus. vt omne animal est substantia: quidaz homo est animal: ergo quedam substantia est homo Et reducitur ad tercium modum prime figure conclusione conuersa simpliciter.

Hic describit terciũ modũ prime figure indirecte ꝯcludentem. dicens ꝙ dabitis constat ex maiore vl̄i affirmatiua. ꝛ minore ꝑticulari affirmatiua concludentib⁹ ꝑticularē affirmatiuā indirecte. vt oē aīal est substantia q̄dam hō ē aīal. ergo quedā substātia ē hō. Et reducit̄ ꝑ impossibile ad celarēt capiēdo ꝯdictoriū ꝯclusionis ꝓ maiore. ꝛ minorē ꝓ minore. inferēdo cōuersam ꝯdictorie minoris. vt faciliter p̄t videri per exēpla. Sed reductio ostensiua sufficienter patet in textu.

Q̄r Quare nō ē aliquis mod⁹ concludēs conclusionē conuertentem in ferio. R̄ñdet ꝙ cā ē. qꝛ ꝯclusio de ferio nō est cōuertibil̄. cuz sit particularis negatiua. que non potest conuerti in terminis. licet bñ ꝑ ꝯpositōz. de qua nihil ad ꝓpositū. qꝛ mutat terminos. Vñ ē regula boetij. ꝙ oīs syllogism⁹ inferēs cōclusionē que potest conuerti pōt inferre indirecte conuertentem eius. ꝛ ecōtra. syllogismus inferens cōclusionē q̄ nō pōt conuerti nō pōt inferre indirecte aliquam conclusionem.

Ar̄ Nō sequit̄ in dabitis. oē aīal est indiuiduū. quoddā gen⁹ ē anīal ergo q̄ddā indiuiduū est gen⁹. Dōm ꝙ non recte arguit̄ in dabitis qꝛ medium aliter capit̄ in minore q̄z in maiore. qꝛ in maiore aīal tenet̄ ꝓ suis inferioribus. ꝛ in minore tenet̄ ꝓ natura cōmuni.

Fapesmo Octauus modus constat ex maiore vniuersali affirmatiua: et minore vl̄i negatiua: ꝑticularem negatiuam indirecte concludētibus. vt omne animal est substantia. nullus lapis ē animal. ergo quedam substantia non est lapis. Et reducitur ad quartum modū prime figure maiore conuersa per accidens: et minore simpliciter: et per trāspositionem premissarum.

Hic ꝓseq̄t̄ de duob⁹ vltīs modis q̄ nō hñt ꝯuenientiā in p̄missis cū q̄tuor primis. Et p̄io de fapesmo dicens. ꝙ ꝯstat ex maiore vl̄i affirmatiua ꝛ minore vl̄i negatiua. ꝯcludētib⁹ indirecte ꝑticularē negatiuā. Et redu cit̄ ostēsiue ad ferio. Sz ꝑ īpossibile reducit̄ ad barbara sumēdo oppositum contradictorium ꝯclusionis ꝓ maiore. ꝛ maiorē ꝓ minore. inferendo oppositā ꝯriā ꝯuersam mīoris. exēpla p̄nt facil'r videri. Etiā p̄t reduci ad celarēt sumēdo oppositū ꝯdictoriū ꝯclusionis loco minoris. seruādo minorē loco maioris inferēdo ꝯriam conuersam maioris, vt faciliter patet practicanti,

Ar Conclusio debet esse silis alicui p̄missaꝝ. vt dicitur primo prioꝝ ꝫ ambe p̄misse de fapesmo sūt vl'es. ergo ꝯclusio erit vniuersalis et non ꝑticularis. Dōm ꝙ conclusio debet esse silis alicui premissarum quo ad qualitatem. sed in fapesmo vna p̄missaꝝ est negatiua. ergo cōclusio erit negatiua. ꝛ non intelligitur quo ad q̄titatem. sicut argumentum procedit. ꝛ sic cōmittit ibi fallacia figure dictionis. qꝛ in maiore intelligitur qualitas. ꝛ in minore sub sumitur q̄titas.

Ar Minore existe negatiua nihil sequitur in prima figura. vt dic̄ p̄ia regula spēalis. sed in fapesmo minor est negatiua. igr̄ ꝛc̄. Dōm ꝙ illa regula intelligitur de modis directe concludentibus modo fapesmo est modus indirecte concludens.

☞ Ar. Fapesmo debet magis reduci ostensiue ad celarent q̄ȝ ad ferio. As sumptū probatur. quia premisse de fapesmo habent maiorem conuenientiam cum celarent q̄ȝ cum ferio Dōm ꝙ q̄uis p̄misse de fapesmo hn̄t maiorē conuenientiā cū celarēt q̄ cū ferio q̄ ad q̄litatē ꝛ q̄titatē. non tamē quo ad sequelam. quia sic magis sequūtur p̄misse de fapesmo ad ferio q̄ȝ ad celarent.

Ar Nullus modus generalis debet poni pro speciali modo. ꝫ fapesmo est modus generalis omnium figurarum. ergo hic male ponitur pro mō speciali prime figure. Dōm ꝙ prima figura ē perfectior alijs figuris. ꝛ sic pe. hys. ponit istos duos vltimos modos ī prima figura pl' q̄ȝ in alijs. non tamen negat quin posset syllogisari ꝑ istos duos modos in secunda ꝛ tercia figuris. ꝛ ꝓpter hoc aresto. ponit eos post oēs figuras ad innuendum ꝙ in omnibus concludi possunt.

Frisesomorum Nonus mod' ꝯstat ex maiore ꝑticulari affirmatiua: ꝛ minori vl'i negatiua: ꝑticularē negatiuā idirecte concludentib'. vt quoddā aīal ē substātia. nullus lapis est aīal. ergo quedā substātia non ē lapis. Et reducitur iste mod' ad quartuȝ modū prime figure: maiore et minore conuersis simpl'r: et ꝑ trāspositionē p̄missaꝝ. Unde oēs conuersiones: ꝑ quas alij modi reducūt ad quatuor primos modos prime figure: sciuntur ꝑ hos versus: Simpl'r verti: vult: s: p: vero per acci: M vult transponi: c: ꝑ impossibile duci.

Hic ostendit formatōȝ noni ꝛ vltimi modi. qui est frisesomorum. Dicēs ꝙ constat ex particulari affirmatiua maiore. ꝛ vniuersali negatiua minore concludentib' ꝑticularē negatiuam indirecte. Et reducitur ostensiue ad ferio maiore ꝛ minore cōuersis simpliciter. ꝛ per transpositōnē p̄missarum. vt patet in textu. Sed per impossibile reducit ad celarent sumendo

oppositū ꝯdictoriū ꝯclusionis ꝓ minore. ⁊ minorē loco maioris inferen do ꝯdictoriū ꝯuersū maioris. Exempla ꝑt videri in textu. Uel etiā redu cit ad darij sumendo ꝯdictoriū ꝯclusiōis ꝓ maiore. ⁊ minorē ꝓ minore. inferēdo oppositū ꝯdictoriū ꝯuersū minoris. Et sic pꝫ. ꝙ frisesomorū est formalis ꝯña. sicut celarent vel darij. Et pōt aliter sic ꝓbari. qꝛ ꝗcq̄d seq̄t ad ꝯñs bone ꝯñe hoc sequit̄ ad añs eiusdē. ſ3 ad ꝑmissas de frisesomoꝝ se quūt̄ ꝑmisse de ferio. ⁊ ad ꝑmissas de ferio sequit̄ ꝯclusio ꝑticularis nega tiua. ergo ēt ad ꝑmissas de frisesomoꝝ sequit̄ ꝯclusio ꝑticularis negatiua.

Ar Maiore existēte ꝑticulari ī ꝑma figura nihil sequit̄. ſ3 maior ī frise somoꝝ est ꝑticularis. ergo nihil sequit̄ in prima figura. Dōm ꝙ ꝗuis nihil sequit̄. maiore exñte ꝑticulari in prima figura directe ꝯcludēdo. tñ bñ indirecte aliq̄d sequit̄. ſ3 frisesomora ꝯcludit indirecte.

Ar Om̄is syllogism⁹ dꝫ regulari ꝑ dici de omni vl' ꝑ dici de nullo. i. dꝫ fieri subsūptio sub subiecto distributiōis. ſ3 in frisesmoꝝ nō fit sub sumptio talis. cū maior sit ꝑticularis affirmatiua. ergo nō ē bon⁹ syllogism⁹. Dōm ꝙ ꝗuis ibi nō fit subsumptio formalit̄. tñ bñ ꝯtualiter inq̄tū in ꝑ missis de frisesomoꝝ intelligunt̄ premisse de ferio. modo ī ferio fit debita subsumptio. ergo ꝯtualiter in frisesomorum fit debita subsumptio. Uel di cendum ꝙ licet non reguleē immediate ꝑ dici de omni. tñ bñ mediate. scꝫ ꝑ reductionem ad ferio.

Equit̄ de secunda figura. cui⁹ tales dant̄ regule

In scđa figura minore exñte ꝑticulari nihil seq̄tur. Itē in scđa figura ex puris affirmatiuis nihil seq̄tur. In secunda figura semper concluditur negatiue. Secunda figura quatuor hꝫ modos.

Postq̄ pe. hys. determiāuit de p̄ria figura ⁊ modis ei⁹. Hic ꝯñr determi nat de secunda figura ⁊ modis ei⁹. Et prima figura ꝑcedit secundā. qꝛ ꝑ ma figura ē ꝑfectior. vt dictū est. Et secunda ꝑcedit terciā ex eodē funda mēto. qꝛ in scđa figura mediū bis ꝑdicat̄. ſ3 in tercia bis subijcit̄. ⁊ ꝑdica tū hꝫ rōnem forme. subiectum vero hꝫ rōnem materie. ſ3 forma dignior est et prior materia. ergo pꝫ ordo. Et determinādo de secunda figura ponit tres regulas. que satis clare tanguntur in littera.

Ar. Illa figura ē ꝑfectior q̄ hꝫ plures modos. ſ3 tercia figura hꝫ sex mo dos. ⁊ secunda tm̄ q̄tuor. ergo est ꝑfectior. Dōm ꝙ ꝑfectio figurarū nō attē dit̄ penes pluralitatē modoꝝ. ſ3 penes ꝑfectionē medij. vel etiā penes ꝑ fectiorē modū ꝯcludēdi. q̄ ꝑfectiori modo sunt in secūda figura q̄ ī tercia. Et qñ dr mediū secunde figure est ꝑfectius q̄ sit mediū prime figure. ergo se cunda figura ē ꝑfectior q̄ prima. Añs ꝓbat̄. qꝛ hoc qđ semꝑ ꝑdicat̄ est ꝑ fectius illo qđ semel subijcit̄ ⁊ semel ꝑdicat̄. Dōm ꝙ licet mediū vt ē ter min⁹ q̄ ꝑdicat̄ sit ꝑfecti⁹ in secunda figura ꝙ in ꝑma. nō tñ ē ꝑfecti⁹ ī rōe medij.

Ar Sicut se hꝫ subiectū ad ꝑdicatū. sic tercia figura se hꝫ ad scđam. ſ3 subiectū ē añ ꝑdicatū. ergo tercia figura ē añ secundā. Dōm ꝙ licet via generatiōis subiectū sit añ ꝑdicatū. tñ via ꝑfectionis ꝑdicatuꝫ

eſt ante ſubiectū.qꝛ ꝑdicatū tenet ſe in rōne forme.⁊ ſubiectū in rōne ma/terie.modo forma eſt ante materiā. ⁊ talē ordinē hic obſeruat Pe.hyſ.

Qr Utrū maiore exiſtente ꝑticulari in ſecunda figura nihil ſequit᷑. vt dicit regula prima. Dōm ꝙ nihil ſeqtur. Cuiꝰ rō eſt. qꝛ ſi maior eſſet ꝑticularis.tūc argueret᷑ a nō diſtributo ad diſtributū ex ꝑte maioris extremitatis. Patet.qꝛ eſt ſubiectū ꝑticularis ꝓpōnis.qḋ nō diſtribuitur ſed ille idē terminus eſſet ꝑdicatum cōcluſionis ⁊ diſtribueret᷑ in ea.quia eſſet ꝑdicatum ꝓpōnis negatiue.qꝛ ſemper cōcludit᷑ negatiue in ſecunda figura. Alia rō eſt.qꝛ tūc darent᷑ termini in quibus omni ⁊ in q̇bus nulli. Termini in quibus omni ſūt aīal.hō.riſibile.arguēdo ſic. quoddā aīal eſt hō.oīe riſibile ē hō.g̃ omne riſibile ē aīal. Termini in quibꝰ nulli ſūt aīal. lapis.riſibile.arguēdo ſic.quidā lapis nō ē animal.omne riſibile eſt aīal.ergo nullū riſibile eſt lapis.

Ar Bene ſequit᷑.quidā homo eſt aīal.nullus lapis eſt aīal.ergo qui/dam lapis nō eſt homo. Dōm ꝙ hoc eſt grā materie.qꝛ nō formalit᷑ tenꝫ in omnibꝰ terminis. Et quādo dicit᷑ ex maiore ꝑticulari affirmatiua ⁊ mi nore vniuerſali negatiua in hac figura poteſt aliquid ſequi formaliter. er go ⁊c̄. Aña probat᷑.qꝛ conuertendo minorem ſimpliciter ſequit᷑ cōcluſio in prima figura.ergo etiā ſequit᷑ ex iſta combinatione in hac figura. Et cō firmat᷑.qꝛ aliqui ponūt preter modos hic poſitos duos alios.ſcꝫ riſſedo et robaco.in quibus maior eſt particularis. Dōm ad ambo ſimul.ꝙ ille cōſequentie ſunt bone ad concludendū indirecte.nec hoc eſt contra regu lam.qꝛ Petrus hyſ.inſequendo Boetiū ponit ſolum modos directe con cludentes ⁊ regulas ꝓ illis.

Ar Friſeſomoꝝ eſt formalis ꝯña in oībus figuris.⁊ maior eſt ꝑticula ris illo modo.g̃ bñ ſequit᷑ aliquid in ſecunda figura maiore exiſtē te ꝑticulari. Dōm vt priꝰ ꝙ friſeſomoꝝ eſt bñ formalis ꝯña in oībus fi/guris cōcludendo indirecte.ſed nō directe.mō iſta regula intelligit᷑ ḋ mo dis ſecunde figure directe concludentibus.

Qr Quare in ſecunda figura ex puris affirmatiuis nihil ſequit᷑. vt di cit ſcḋa figura. Dōm ꝙ ideo.qꝛ ſi ſic argueret᷑.tunc mediū nullibi diſtribueret᷑.eo ꝙ ꝑdicata ꝓpōnis affirmatiue nō diſtribuunt᷑.ſed ꝓpt᷑ vni onē duoꝝ extremoꝝ cum vno tercio cōmuni pro diuerſis eius partibꝰ nō ſequit᷑ vnio ipſorum inter ſe.vt ꝓpter vnionem extremitaum iſtarum. ſcꝫ hoīs ⁊ equi in animali.non ſequit᷑ vnio earū inter ſe. Alia ratio eſt. qꝛ ſi argueretur ex puris affirmatiuis tunc darent᷑ termini in quibꝰ omni et in quibus nulli. Termini in quibus omni ſunt hō aīal riſibile ſic arguendo omnis hō eſt animal.oē riſibile eſt aīal.cum quibus ſtat iſta cōcluſio in ve ritate.ergo omne riſibile eſt hō. Termini in quibꝰ nulli ſunt aſinꝰ animal hō.ſic arguendo oīs hō ē aīal.oīs aſinus eſt animal.cū quibꝰ ſtat hec cō/cluſio in veritate.ergo nullꝰ aſinus eſt homo.

Ar Hic arguit᷑ ex puris affirmatiuis.⁊ tñ bñ valet iſta. quoddā aīal eſt ſortes.quidā homo eſt ſortes.ergo quidā hō eſt animal. Dōm q̄uis ibi aliquid ſequit᷑ materialiter grā terminoꝝ.ſ.qñ mediū eſt termi/nus ſingularis ſingulariter tentꝰ.nō tñ ſequit᷑ in oībus terminis.ſ.cōmu

nib⁹. qui pñt capi pro diuersis. Etiã q̃uis ibi aliquid sequat̃ p syllogismũ expositoriũ. nõ tñ p syllogismũ simpliciter dictũ. Añ sylls expositori⁹ bñ valet in secunda figura affirmatiue. sed nõ negatiue. q2 al's argueret̃ a nõ distributo ad distributum.

Qr̃ Que est ratio tercie regule. Dõm q̃ tercia regula sequit̃ correlarie ex secunda. ex quo eñ ex puris affirmatiuis nihil sequit̃ in secunda figura. oportet alterã p̃missarũ esse negatiuã. Et q2 regula generał est. si aliqua premissaꝝ fuerit negatiua. o3 cõclusionẽ negatiuã. quod dicit ista regula. ergo est vera.

Ar̃ Si in secunda figura semp̃ negatiue cõcluderet̃. tunc tercia figura esset p̃fectior q̃ȝ secunda. Seq̃la p̃bat̃. q2 figure hñt suas p̃fectiones a p̃fectiori mõ cõcludendi. Dõm q̃ ex illa parte est perfectior. sed q2 secunda figura semper cõcludit vniuersaliter. ⁊ tercia figura concludit sp̃ particulariter. ideo ex alia p̃te secunda figura perfectior est q̃ȝ tercia. Añs in secũda figura concludunt̃ tria genera probleumatũ. sc3 vniuersale p̃ticulare ⁊ negatiuum.

Qr̃ Quot sunt modi secunde figure. Dõm q̃ quatuor. s. cesare camestres festino ⁊ baroco. Quorum sufficientia sic sumit̃. nam modus est ordinatio duarũ p̃positionũ in qualitate ⁊ q̃ntitate. vel ergo ille due p̃misse sñt ambe vl'es aut ambe p̃ticulares. vel maior est vl'is ⁊ minor particularis. vel maior est p̃ticularis ⁊ minor vl'is. Si ambe p̃misse sint vl'es hoc est quadrupliciter. vel ambe sunt affirmatiue vel ambe negatiue. vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua. vel maior negatiua ⁊ minor affirmatiua. Si ambe sint affirmatiue sic nihil sequitur per regulã specialẽ. q2 in secunda figura ex puris affirmatiuis nihil sequit̃. Si ambe sint negatiẽ. sic iterũ nihil sequitur per regulam generalẽ. q2 ex puris negatiuis nihil sequitur. Si maior sit affirmatiua ⁊ minor negatiua. sic est camestres. Si vero econtra maior est negatiua ⁊ minor affirmatiua. sic est cesare. Si ambe sñt p̃ticulares. sic etiã nihil sequitur per regulam generalẽ. quia ex puris particularib⁹. indiffinitis. ⁊ singularibus nihil sequitur. Si maior sit vniuersalis ⁊ minor particularis. hoc est quadrupliciter. vel ambe sunt affirmatiue. ⁊ sic nihil sequitur per regulam specialẽ. vel ambe sunt negatiue. et sic etiam nihil sequitur per regulam generalem. vel maior est affirmatiua ⁊ minor negatiua. ⁊ sic est baroco. vel maior est est negatiua ⁊ minor affirmatiua. ⁊ sic est festino. Si maior est p̃ticularis ⁊ minor vl'is. hoc est quadrupliciter. ⁊ quocũq3 modo disponat̃ semper est cõbinatio inutilis. vt dicit prima regula spẽalis huius figure.

Cesare Prim⁹ mod⁹ p̃stat ex maiore vl'i negatiã ⁊ minore vl'i affirmatiua. vl'em negatiuã directe p̃cludentib⁹. vt null⁹ lapis ẽ aĩal. oĩs homo est aĩal. g̊ null⁹ homo ẽ lapis. Et reducitur iste mod⁹ ad scd̃m modũ prime figure: maiore conuersa simplicit̃.

Hic ꝯñr determinat de modis secũde figure in speciali. ꝛ primo de cesa/re. manifestans eius formationẽ. Dicẽs ꝙ cesare ꝯstat ex maiore vli negatiua. ꝛ minore vli affirmatiua. cõcludentibꝰ directe vlem negatiuã. Et reducit ostensiue ad celarẽt qꝛ qñ maior de cesare ꝯuertit simplr est bonus sylls in celarent. ꝛ est formalis ꝯña. qꝛ ꝗcqꝗd sequit ad ꝯñs bone ꝯñe. sequitur ad añs eiudẽ. sed cõuersa maiore de cesare ad ꝓmissas eius sequunt ꝓmisse de celarent. ad quas sequit cõclusio negatiua. ꝰ etiaꝫ ad ꝓmissas de cesare sequitur cõclusio negatiua.

Querit Utrũ sylls factus in cesare sit ꝑfectꝰ. Rñm ꝙ nõ. qꝛ sylls ille est ꝑfectus ꝗ regulat euidenter ꝛ immediate ꝑ dici de omni vel dici de nullo. i. ꝙ dꝫ fieri subsumptio sub subiecto distributo. sꝫ in secunda figura nõ fit talis subsumptio. eo ꝙ mediũ bis ꝑdicat. ꝰ ꝛc. ꝰ ꝑficit ꝑ reductionẽ eius ad primã figurã. Pro quo notandũ ꝙ ꝗlibꝫ modus secunde figure reducit ad illũ modũ prime figure ostensiue cũ ꝗ conuenit in capite dictiõis. Sꝫ ꝑ impossibile reducit ad illũ modũ ꝗ cõcludit oppositũ cõtradictoriũ minoris. ꝛ hoc pꝫ ꝑ istã dictionem (odiebã) ꝛ ꝰ cesare reducit ꝑ impossibile ad ferio sumendo oppositũ cõtradictoriũ ꝯclusionis cũ altera ꝓmissaꝝ. s. cum maiore. inferendo oppositũ cõtradictoriũ

Ar Ille sylls regulat euident ꝑ dici de nullo. cuiꝰ maior (minoris. est vlis negatiua. ꝰ sic ẽ cesare. ꝰ regulat manifeste ꝑ dici de nullo. Rñm ꝙ nõ sufficit ꝙ maior sit vlis negatiua. ꝰ etiã requirit ꝙ fiat subsũptio sub subiecto distributionis.

Ar Hic. nullũ dextrũ est sinistrũ. cuiuslibet hoĩs oculꝰ est sinister. ergo nullius hoĩs oculus est dexter. arguit in cesare. ꝛ tñ ꝓmisse sũt vere et conclusio falsa. Rñm ꝙ hic arguit a nõ distributo ad distributũ ex parte li oculus. qꝛ sicut oculus non distribuit in minore. sic etiã nõ deberet distribui in conclusione. ergo debet sic cõcludi. cuiuslibet hoĩs oculus non est dexter. Sed diceres. rectus nõ distribuit. ad distributionẽ obliꝗ ꝰ oculꝰ in cõclusiõe nõ distribuit. Dicendũ ꝙ rectꝰ nõ distribuit ad distributionẽ obliꝗ ꝑ signũ affirmatiuũ. tñ bñ ꝑ signũ negatiuum sicut fit hic.

Camestres Scðs modꝰ ꝯstat ex maiore vli affirmatiua. ꝛ minore vli negatiua vlem negatiuã directe ꝯcludẽtibꝰ. vt oĩs homo ẽ aĩal. nullus lapis ẽ aĩal. ꝰ nullꝰ lapis est homo. ꝛ reducit iste modꝰ ad scðm modũ prime figure. miore ꝛ ꝯclusione conuersis simpliciter ꝛ ꝑ transpositionẽ ꝓmissarum

Hic docet formationẽ secũdi modi huius figure ꝗ est camestres. Dicẽs ꝙ cõstat ex maiore vli affirmatiua. ꝛ minore vli negatiua. cõcludentibus vlem negatiuã directe. Et est camestres formalis consequẽtia. ꝛ ꝑbat eodem modo sicut cõsequẽtia primi modi. Et reducit ostensiue ad celarent. ꝛ nõ est syllogismus ꝑfectꝰ. vt supra dictũ est de cesare. Sed ꝑ impossibile reducit ad darij. qꝛ minor de camestres est vlis negatiua. ꝛ cõclusio de darij est ꝑticularꝪ affirmatiua. ꝛ sic darij ꝯcludit oppositũ ꝯdictoriũ minoris

Ar Cesare ꝛ camestres hñt easdẽ ꝑmissas ꝛ cõclusiones. ergo nõ sũt modi ab inuicẽ distincti. Dñm ꝙ ꝗuis habeant easdẽ premissas. nõ tñ hñt eas eodẽ mõ dispositas ſ; transpositas. mõ transpositio variat modũ. lz non figuram. Etiã nõ habent eandẽ cõclusionẽ. qꝛ conclusio de camestres est. nullus lapis est homo. ꝛ cõclusio de cesare est. nullus hõ est lapis. vt ptz in syllo cuiuslibet.

Ar Maioꝛ in camestres est vlis affirmatiua. ꝛ maioꝛ in cesare est vlis negatiua. sed vlis affirmatiua est añ vlem negatiuam. ergo camestres dz ꝑcedere cesare. Dñm ꝙ hic nõ attendit ordo penes hoc ꝙ maioꝛ sit vlis affirmatiua vel negatiua. ſ; penes faciliorẽ reductionẽ. ꝛ qꝛ cesare facilius reducit ad celarent ꝙ̃ ad camestres. vt pz in textu. ergo ꝑcedit.

Ar Nõ sequit in camestres. oẽ mortuũ est nõ ens. null⁹ hõ ẽ nõ ens ergo null⁹ hõ ẽ mortu⁹. qꝛ ꝯclusio ẽ falsa ꝛ ꝑmisse sũt vere. Dñm ꝙ hic arguit a nõ amplo ad amplũ. qꝛ hõ in minore nõ ampliat. ſ; stat solũ ꝓ pñtib⁹. ꝛ in cõclusione ampliat. qꝛ stat ꝓ pñtib⁹ ꝛ ꝑteritis. Et qñ dr̃ arguere a nõ amplo ad amplũ est arguere ab inferiori ad superius. qꝛ terminus nõ amplus est inferi⁹ ad se nõ ampliatũ. ergo ꝯña erit bona. Dñm ꝙ verũ ẽ. si arguat sine distributione. sed ab inferiori ad supi⁹ cũ distributione est fallacia cõsequẽtis. ꝛ sic arguit hic.

Ar Nõ sequit. cuiuslibet ꝯdictiõis altera ps est vera. cuiuslibet ꝯdictiõis altera ps nõ est vera. ergo nulla ꝯdictio est ꝯdictio. Dñm ꝙ male ꝯcludit. sed deberet sic cõcludi. ergo cuiuslibet ꝯdictionis altera ps nõ est ꝯdictionis altera ps. ꝛ sic cõclusio est vera.

Festino Tercius mod⁹ constat ex maiore vli negatiua ꝛ minore ꝑticulari affirmatiua. ꝑticularem negatiuã directe concludentibus. vt null⁹ lapis est animal. qdam homo est aial. ergo qdam homo non est lapis. Et reducitur iste mod⁹ ad quartũ modum prime figure. maiore conuersa simpliciter

Hic ꝯñr determinat de mõis ꝑticularib⁹ scđe figure. s. de festino ꝛ baroco. ostendens primo ex qb⁹ cõstet festino. vt pz in lr̃a. et est formalis ꝯña. nõ tamen est sylls ꝑfectus. vt dictũ est supra. Et reducit ad ferio ostẽsiue. vt in textu. Sed ꝑ impossibile reducit ad celarent. qꝛ celarẽt cõcludit oppositũ cõtradictoriũ minoris de festino.

Ar Nõ sequit in festino. nũꝙ̃ fuisti in paradiso. aliqs hõ fuit in paradiso. ergo tu nõ fuisti. Dñm ꝙ hic non arguit in festino. qꝛ maioꝛ non est vlis. ſ; singularis modificata a ꝑte ꝑdicati vlitate tꝑis. Vel dñm ꝙ male ꝯcludit sed deberet sic concludi. ergo aliquod animal nõ fuit tu.

Ar Nõ sequit. nullũ aial ꝑter hoiem est rõnale. aliqđ risibile est rõnale. ergo aliqđ risibile nõ est aial. Dñm ꝙ hoc nõ est in festino. qꝛ maioꝛ nõ est simpliciter vlis. ſ; incõplete. Vel dr̃ ꝙ male subsumit. qꝛ dz subsumi aliquod suppositũ aial diuersũ ab hoie, vt asin⁹. ꝛ tũc minoꝛ ẽ falsa,

Ar Nõ sequit̃ in festino. nullũ aĩal dormiens vigilat. q̃dã hõ vigilat ergo q̃dã hõ nõ est aĩal. p̃misse eñ sunt vere cõclusione exñte falsa. Dõm q̃ male cõludit̃. q2 plus est subiectũ maioris q̃ p̃dicatũ cõclusiõis. sed dz sic concludi. g̃ quidam hõ non est aĩal dormiens. ꝛ hoc modo ꝯclusio est vera sicut et p̃misse.

Baroco Quartꝰ modꝰ ꝯstat ex maiori vl̃i affirmatiua: ꝛ minore ꝑticulari negatiua. ꝑticularẽ negatiuã directe concludentibꝰ. vt oĩs homo est aĩal. q̃dam lapis non ẽ aĩal. g̃ q̃daz lapis non ẽ hõ. Et reducit̃ ad primũ modũ prime figure per impossibile. Reducere aũt per impossibile ẽ ex opposito cõclusionis cum altera premissarum inferre oppositũ alterius premisse. sumat̃ eñ oppositũ ꝯclusionis. s. omnis lapis est hõ. cum maiore huiꝰ. s. cum ista. omnis homo est aĩal. infert̃ oppositũ ꝯtradictoriũ minoris. sic arguendo. omnis homo est anĩal. omnis lapis est homo. ergo omnis lapis est animal.

Hic Petrus hys. docet formare quartũ modũ huiꝰ figure. q̃ est baroco. Dicens q̃ cõstat ex maiore vl̃i affirmatiua. ꝛ minore ꝑticulari negatiua. cõcludentibus ꝑticularem negatiuã. Et non põt reduci ad alquẽ modum ostensiue. q2 hoc fieret vel per conuersionẽ. vel ꝑ transpositionem p̃missarum. s̃ nullum illoꝝ est dicendũ. ergo ꝛc̃. Minor ptz. q2 minor non potest cõuerti cum sit particularis negatiua. ꝛ si maior conuerteretur. hoc esset in particularem affirmatiuam. ꝛ sic argueret̃ ex puris particularibus. Etiam non ꝑ transpositionem premissarum q2 sic maior fieret particularis in prima figura. quod est contra vnã regulã specialem prime figure. que est. maiore existente particulari nihil sequitur. ꝛ ergo solum per impossibile reducit̃ ad barbara.

Ar Particularis negatiua cõuertit̃ ꝑ ꝯpositionẽ. g̃ male hic dicit̃ q̃ nõ posset cõuerti. Ahs ꝓbat̃ ꝑ Pe. hys. in p̃mo tractatu. Dõm q̃ cõuersio capit̃ dupl'r. vno mõ vt est passio enũciationis absolute. ꝛ sic bene cõuertit̃ particularis negatiua. Alio modo capit̃ vt est principiũ reductiuum syll'oꝝ imꝑfectoꝝ ad ꝑfectos ꝛ hoc modo nõ potest conuerti. quia in tali reductione debent manere idem termini. sed in cõuersione per contrapositionem mutant̃ termini.

Ar Nõ sequit̃ in baroco. oĩs homo est totũ in q̃titate. sortes nõ est totũ in q̃titate. ergo sortes nõ est hõ. Itez non sequit̃. omnis homo currit per casum. adam nõ currit. ergo adam non est homo. Dõm est ad primũ q̃ maior potest capi dupliciter. vno mõ vt est vl'is. ꝛ sic est bonꝰ syllogismus in baroco, sed sicut conclusio est falsa, ita et maior, Alio mõ ca-

pit maior vt est singularis vel indiffinita ꝓpō. tunc est vera. sed nō valet sylls. qꝛ tunc arguit ex puris particularibus. Ad secundū dōm ꝙ nō ser-uatur debita restrictio. qꝛ hō in maiori restringit stare ꝑ p̄sentibus. ꝛ i cō-clusione non restringit stare ꝑ presentib⁹. sed distribuit ꝑ p̄sentibus p̄-teritis et futuris.

Sequit de tercia figura. cuius tales dantur regule. In tercia figura minore existente negatiua nihil sequitur. Item in tercia figura conclusio semꝑ debet esse paticularis.

Postꝙ pe. hys. determinauit de secunda figura ꝛ modis ei⁹. hic ↄñr determinat de tercia figura. Et dicit ꝙ tercia figura sequit scđam figurā sicͭ impfectū pfectum. qꝛ pfectio figuraꝝ attendit penes pfectionē medij. sed mediū in secunda figura est pfectius ꝙ̄ mediū in tercia. vt patuit supra. ergo secūda p̄cedit terciā. Determinādo igit de tercia figura. p̄io ponit aliqs regulas in modis ei⁹ obseruandas. Prima est. ꝙ in tercia figura minore exn̄te negatiua nihil sequit. Rō est. qꝛ si minor esset negatiua. tunc oporteret cōclusionē esse negatiuā ꝑ regulam generalem. si aliq̄ p̄missarū fuerit negatiua. cōclusio erit negatiua. ꝛ oporteret maiorem esse affirmatiuā iterū ꝑ regulā generalem. qꝛ ex puris negatiuis nihil sequit. ꝛ sic argueret a nō distributo ad distributū. ex pte maioris extremitatis. eo ꝙ p̄dicatum ꝓpōis affirmatiue nō distribuit. ꝛ tamen distribueret in conclussione eo ꝙ esset p̄dicatū ↄclusionis negatiue. qđ semꝑ distribuit. Alia rō est. qꝛ si minor esset negatiua. tunc darent termini in quibus omni ꝛ in qb⁹ nulli. Termini in quib⁹ omni sunt. aīal. hō. asinus. sic arguendo. oīs hō ē animal. nullus homo est asinus. cū illo stat cōclusio vl'is affirmatiua in veritate. ergo oīs asinus est aīal. Et in eadē dispōe cōtingit dare terminos in quibus nulli. q̄ sunt hō aīal lapis. sic arguendo. oīs hō est aīal. null⁹ hō ē lapis. cū q̄ stat ista cōclusio negatiua in veritate. ergo null⁹ lapis est aīal. Secūda regula est. in tercia figura ↄclusio dꝫ eē pticularis. Rō h⁹ regl'e ē. qꝛ si ↄclusio eēt vl'is. tūc sꝑ argueret a nō distributo ad distributū ex pte minoris extremitatis. eo ꝙ p̄dicatū ꝓpōis affirmatiue nō distribuit. tamen distribueret in cōclusione. eo ꝙ esset subiectū ꝓpōis vl'is. Secunda rō ē. q̄a tunc esset dare terminos in quibus omni ꝛ in quib⁹ nulli. vt ptꝫ faciliter practicāti. Tercia rō est. qꝛ talis dꝫ esse vnio extremitatū in cōclusione. q̄lis est vnio ipsarū in p̄missis cū medio. sed p̄misse vniunt cum medio pticulariter. ergo etiā conclusio dꝫ esse pticularis.

Ar. Cōclusio dꝫ esse similis alicui p̄missarū. sed vna p̄missaꝝ in tercia figura sꝑ est vl'is. ergo cōclusio erit vl'is. Dōm ꝙ verū est ꝙ conclusio dꝫ esse sil'is alicui p̄missarū in q̄litate. ꝛ ita pħs intelligit. ꝛ nō in ꝙ̄titate. qꝛ similitudo est rerū differentiū eadem qualitas.

Ar. Quelibet cōclusio pcularis sufficient' pōt cōcludi in prima figura scꝫ in darij ferio ꝛc. ergo ista figura est supflua. Dōm licet oīs cōcl'o particularis sufficienter cōcludat in prima figura sm̄ aliquos mōs cōcludendi, non tn̄ quo ad oēs, sed tercia figura ponit vt particularis ↄcludat

alio mō ſm alias diſpōes pmiſſaꝝ ꝗ ↄcludit in figuris pdictis.

Querit Quot ſint mōi hꝰ tercie figure. Dōm ꝙ ſex. vt patebit in enumeratiōe. Et iſtoꝝ modoꝝ numerꝰ pꝫ p ſufficientiā Nā modus eſt ordinatio duaꝝ ꝓpōnū in debita qlitate ꝛ ꝗtitate. vel ꝗ il- le due pmiſſe ſunt ambe vl'es. aut ambe pticulares. vl' maior eſt vl'is ꝛ mi- nor pticularis. aut maior pticularis ꝛ minor vl'is. Si ambe pmiſſe ſt' vl'es hoc eſt qdruplicit'. qꝛ vl' ambe ſunt affirmatiue. ꝛ ſic ē darapti. vl' ambe ne gatiue. ꝛ ſic nihil ſequit'. vel maior eſt affirmatiua ꝛ minor negatiua. ꝛ ſic iterū nihil ſequit' ꝓpter vnā regulā iſtiꝰ figure. aut maior eſt negatiua et minor affirmatiua. ꝛ ſic eſt felapton. Si ābe pmiſſe ſt' pticulares. h' ē qua druplíciter. ꝛ qcūqꝫ mō diſponant' ſp ē cōbinatio inutil'. Si maior eſt vl'is ꝛ minor pticularis. h' eſt qdrupl'r. vl' ābe ſt' affirmatiue. ꝛ ſic eſt datiſi. vel ambe negatiue. ꝛ ſic nihil ſequit'. vl' maior eſt affirmatiua ꝛ minor negati ua. ꝛ ſic iterū nihil ſequit'. aut maior eſt negatiā ꝛ minor affirmatiua. ꝛ ſic eſt feriſon. Si maior eſt pticularis ꝛ minor vl'is. hoc ē qdrupl'r. qꝛ vl' ābe ſunt affirmatiue. ꝛ ſic eſt diſamis. aut ambe negatiue. ꝛ ſic nihil ſequit'. vl' maior eſt affirmatiua ꝛ minor negatiua. ꝛ ſic iterū nihil ſequit'. vl' maior ē negatiua ꝛ minor affirmatiua. ꝛ ſic eſt bocardo.

Ar Plures ſunt modi tercie figure directe concludentes ꝗ ſex. ꝗ iſta ſufficientia eſt inſufficiēs. Añs pꝫ ſic arguendo. ſortes eſt riſibilis. ſortes eſt hō. ꝗ hō eſt riſibilis. Dōm ꝙ ille nō eſt ſyll's ſimpl'r dictꝰ. ſ; expoſitori us. q fieri pōt in omni figura ſaltē affirmatiuꝰ vt pꝫ inductiue. Exemplū de prima figura. vt ſortes eſt aial. qdā hō eſt ſortes ꝗ qdam hō eſt aial. Exemplū de ſecunda. vt currens eſt ſortes. hō eſt ſortes. ꝗ hō ē currens. Nō eſt tñ eodē mō dōm de ſyll'o expoſitorio negatiuo. vt infra magis pa- tebit. Et nō fit ſyll's expoſitorius in mō. qꝛ ſp oꝫ mediū diſtribui in aliq p miſſarū. ſed terminus ſingularis q eſt mediū ſyll'i expoſitorij nō pōt diſtri bui. Et qꝛ diffinitio ſyllogiſmi pdicta ſibi nō conuenit ꝓpter illā pticulaꝫ (poſitis) q valet. i. in modo ꝛ figura diſpoſitis. iō oportet hic ponere eiꝰ ꝓpriam diffinitionem.

Querit Quid ſit ſyll's expoſitorius. Dōm ꝙ ſyl's expoſitorius eſt cuius mediū eſt terminꝰ ſingularis. vel ſaltē terminꝰ cōis ſingulariter ꝛ vniuoce tentꝰ. cui pōt debite addi hoc cōplexū. oē qđ eſt. Exemplum. vt ſortes eſt aial. ſortes eſt hō. ꝗ hō eſt animal. In q diffini tione tangunt' tres conditiones q requirunt' ad ſyll'm expoſitoriū. qbus ſoluuntur argumenta q poſſunt fieri ad ꝓbandū ꝙ ſyll's expoſitoriꝰ nō ſit formalis ↄña. nec teneat in oībus terminis cōſimilibꝰ ↄſili forma arguen di retenta. Prima eſt ꝙ mediū dꝫ eē terminꝰ ſingularis. ꝛ iō hic nō argui tur expoſitorie. qualitas ſortis eſt albedo. qlitas ſortis eſt muſica. ꝗ muſi ca eſt albedo. Scōa cōditio eſt ꝙ mediū dꝫ teneri ſingulariter ꝛ vniuoce. ꝛ ergo nō ſequit' ſic arguendo expoſitorie demonſtrando ſortē. iſte hō eſt ſortes deinde demonſtrando platonē. iſte hō eſt plato. ꝗ ſortes eſt plato. Tercia cōditio eſt ꝙ medio dꝫ ↄgrue addi. oē qđ eſt. vl' ꝙ a tali medio ad ꝓpōem vl'em valeat ↄña. ꝛ ꝓpterea hic nō arguit' expoſitorie. dicendo hec eſſentia diuina eſt pater. hec eſſentia diuina eſt filiꝰ. ꝗ filiꝰ eſt pater. Et il- lud cōplexū (oē qđ) facit terminū ſingularē ſufficient' teneri ſingularit'

quare illud mediũ hec essentia diuina nõ est sufficienter singulariter renta qꝛ est vna essentia numero in trib⁹ psonis. ⁊ hoc in deo est singulare. ⁊ nõ sequit̃. hec essentia diuina est pater. ꝑ oẽ qd̀ est essentia diuina est pater.

Ar̃ Hic arguit̃ expositorie. iste canis est pater. iste canis est tuus. ꝑ est pater tuus. Dõm ꝙ ibi male infert̃. qꝛ mediũ intrat cõclusionem Etiã minor extremitas nõ subijcit̃ in cõclusiõe. deberet ei sic cõcludi. iste canis est pr̃. ⁊ est tuus. ꝑ qd̀ est tuũ est pr̃. ⁊ ita cõmittit̃ fallacia accidẽtis.

Ar̃ Nõ sequit̃. scĩa sortis est grãmatica. scĩa sortis est musica. ꝑ musica est grãmatica. Dõm ꝙ mediũ hic nõ est termin⁹ singularis ꝭm se totũ. ⁊ licet mediũ teneat̃ ꝓ singulari. nõ tñ tenet̃ singulariter.

Or̃ Per que principia regulat̃ syll's expositori⁹. Dõm ꝙ affirmatiui expositorij regulant̃ ꝑ hanc maximã. quecũqꝫ sunt eadẽ vni singulari singulariter ⁊ vniuoce tento. etiã sũt eadẽ inter se. ⁊ negatiui regulantur ꝑ hanc maximã. quecũqꝫ sic se hñt ꝙ vnũ illorũ est idẽ vni singulari singulariter tento. cui alterũ nõ est idẽ. illa sũt diuersa inter se.

Ar̃ Oĩs syl's dꝫ regulari ꝑ dici de oĩ vel dici de nullo. ꝭ syll's expositorius nõ regulat̃ ꝑ dici de oĩ vel dici de nullo. ꝑ. Dõm ꝙ duplex est syll's. quidã est cõcludẽs ad intellectũ. cui⁹ mediũ est terminus cõis. cui põt addi signũ vl'e. Alius est syll's cõcludẽs ad oculũ vel ad sensũ. cui⁹ medium est termin⁹ singularis. ⁊ vocat̃ syll's expositori⁹. qꝛ exponit syllogismum ad intellectũ. qꝛ ꝑ ipm videm⁹ extrema vniri cuꝫ medio in vno singulari supposito. Tũc dꝛ ꝙ maior est vera de syll'o cõcludente ad intellectũ. quia syll's expositori⁹ hꝫ alia principia. vt patuit. Sꝫ ꝙ Aresto. nõ determinat de syll'o expositorio. iõ est. qꝛ ars ⁊ virtus hñt fieri circa difficilia. sed syll's expositorius est manifestus ꝗ ad sensum. qꝛ ꝓcedit ex singularibus q̃ sensu cognoscuntur.

Or̃ Utrũ syll's expositorius valeat in oĩbus figuris. Dõm ꝙ nõ valꝫ in secũda. siue maior sit affirmatiua et minor negatiua siue ecõtra. Primũ ptꝫ. qꝛ nõ sequit̃ aliqd̀ aĩal est sortes. aliquis asin⁹ nõ est sortes. ꝑ aliq̃s asinus nõ est aĩal. qꝛ p̃misse sunt vere. ⁊ cõclusio est falsa. Secũdũ ptꝫ. qꝛ nõ sequit̃. aliqd̀ aĩal nõ est sortes. aliq̃s hõ est sortes. ꝑ aliq̃s hõ est animal. Causa est. qꝛ arguit̃ a nõ distributo ad distributuꝫ ex pte maioris extremitatis. sed si maior distribueret̃ dicendo omne aĩal. vel nullũ aĩal. bene sequeret̃. qꝛ tunc non esset predictũ inconueniens. Sed si maior fuerit negatiua ⁊ minor affirmatiua. tunc bene valet in prima figura ⁊ in tercia. vt bene sequitur in prima. sortes nõ est asinus. quidã hõ est sortes. ergo quidã homo nõ est asinus. In tercia figura pꝫ. vt sortes nõ currit. sortes est homo. ꝑ q̃dam hõ nõ currit. Sꝫ si maior fuerit affirmatiua ⁊ minor negatiua. tũc nõ valet. qꝛ tunc argueret̃ a nõ distributo ad distributuꝫ. vt ptꝫ sic arguẽdo in prima figura. sortes est aĩal. asinus nõ ẽ sortes. ꝑ asin⁹ nõ est aĩal. Uel sic in tercia figura. sortes est aĩal. sortes nõ ẽ asinus. ꝑ asinus nõ est animal. qꝛ p̃misse sunt vere et cõclusio falsa. Et iõ notandũ est. ꝙ speciales regule figurarum debent etiã seruari in syll'o expositorio.

Tercia figura sex hꝫ modos

Darapti Primus mod⁹ ꝯstat ex vl'i affirmatiua maiori. ꝛ vl'i affirmatiua minori. ꝑticulare affirmatiuã directe concludentib⁹. vt oīs hõ est iba. omnis hõ est anial. ḡ quoddã aial est iba. Et reducitur ad tercium modum prime figure. minore conuersa per accidens.

Hic determinat de modis tercie figure. ꝛ primo p̄mittit numerũ modorũ dicēs ꝙ tercia figura hꝫ sex modos. quoꝝ prim⁹ est darapti. ꝛ cōstituit̄ ex vl'i affirmatiua maiore. ꝛ vl'i affirmatiua minore. ꝑticularē affirmatiuã cōcludentib⁹ directe. vt oīs hõ est substātia. oīs hõ est anial. ḡ quoddã aial est substātia. Et pōt tribus modis ꝓbari ꝙ darapti sit formalis ꝯñ. Primo reducendo darapti ostensiue ad terciũ modũ prime figure. Scd̃o reducendo ip̄m ꝑ impossibile ad scd̄m modũ prime figure. Tercio ꝓbat̄ ꝑ syllogismũ expositoriũ.

Qr Quare plurib⁹ ꝓbationibus ꝓbant̄ isti modi q̄ꝫ modi aliaꝝ figurarũ p̄cedentiũ. Dōm ꝙ modi tercie figure sunt imꝑfectissimi et ergo indigent plurib⁹ ꝓbationib⁹. Et reductio isti⁹ primi modi ostensiua satis patet in textu. Sed ꝑ impossibile reducit̄ ad celarent. sumendo oppositum ꝯdictoriũ cōclusionis cum altera p̄missarũ. s. minore. ꝛ inferre oppositũ contrariũ alterius p̄misse. Sed ꝑ syll'm expositoriũ ꝓbat̄ sic. qꝛ ad p̄missas de darapti sequunt̄ p̄misse syllogismi expositorij. sed ad p̄missas sylli expositorij sequit̄ cōclusio ꝑticularis affirmatiua. ergo etiã ad p̄missas de darapti sequit̄ talis cōclusio. vt si iste p̄misse sint vere. oīs hõ ē substantia. oīs hõ ē aial. etiã iste sunt vere. sortes est substātia. ꝛ sortes ē aial ergo q̄ddã aial est substantia. vbi ad p̄missas singulares sequit̄ conclusio ꝑticularis affirmatiua. ergo etiã ad p̄missas de darapti eadē sequit̄ ꝯclusio. qꝛ quicquid sequit̄ ad ꝯñs bone ꝯñe etiã sequit̄ ad añs eiusdem.

Ar Mod⁹ ꝑfect⁹ nõ dꝫ reduci ad modũ imꝑfectũ. sed darapti est modus perfectior q̄ꝫ darij. ergo nõ dꝫ reduci ostēsiue ad darij. Minor patet. qꝛ darapti est mod⁹ vl'is. ꝛ darij particularis. Dōm ꝙ modi vl'es sunt ꝑfectiores in eadeꝫ figura q̄ꝫ ꝑticularrs. nõ tñ in diuersis figuris. modi eñ ꝑticlares prime sunt ꝑfectiores q̄ꝫ modi vl'es in alijs figuris. eo ꝙ euidentius concludunt.

Ar Reducere ꝑ impossibile est sumere oppositũ ꝯtradictoriũ cōclusionis cũ altera p̄missarũ. ꝛ inferre oppositũ alterius p̄misse. ḃ sic non fit qñ darapti reducit̄ ad celarent ꝑ ip̄ossibile. qꝛ ibi sumit̄ oppositũ ꝯriũ maioris. ḡ male reducit̄ ad celarēt ꝑ impossibile. Dōm ꝙ q̄ꝫuis primo ꝛ se sumat̄ cōtrariũ. tñ ex ꝯñti sumit̄ cōtrariũ maioris. Unde in omnib⁹ modis tercie figure est sumendum oppositum ꝯdictorium maioris. exceptis duobus. s. darapti ꝛ felapton. in quibus sumit̄ oppositum cōtrariũ.

Ar Nõ sequit̄ in darapti. oīs homo est albus in casu possibili. oīs hõ inq̄ꝫtum homo est risibilis. ergo quoddã risibile inquantum risibile est album. ergo darapti non est formalis consequentia. Dōm ꝙ nõ hꝫ

ne cōcludit̄.qꝛ plus ponit̄ ad p̄dicatū cōclusionis q̄ȝ ad p̄dicatū maioris ꝓpositionis.qꝛ inquantum non ponebat̄ ad p̄dicatum maioris ꝓpositionis.cum sit determinatō medij.ergo nec debet poni ad p̄dicatum conclusionis.debet ergo sic concludi.ergo quoddam risibile est album.Uel potest concludi cum implicatione ad subiectum.ergo quoddā risibile inquātum est homo est album. Et qn̄ dr.hō est medium ⁊ nō intrat cōclusionez ꝙ male cōcludit̄. Dōm q̄ nullū mediū vt mediū dꝫ intrare cōclusionem. ꝗ bn̄ vt est aliquod determinans extremitatem.

Ar Hic arguit̄ sine reduplicatiōe.⁊ tn̄ nō sequit̄.Cuiuslibet hominis oculus est dexter.cuiuslibet hominis oculus est sinister.ergo dextrū est sinistrū. Dōm q̄ ibi male arguit̄.qꝛ plus subijcit̄ in p̄missis q̄ȝ in eis distribuitur.quia subijcitur hoc totum hominis oculus ⁊ distribuitur tm̄ ille genitiuus hominis.et ergo male subsumitur. sed debet sic subsumi. cuiuslibet hominis oculus est dexter. quilibet homo est animal. ergo cuiuslibet animalis oculus est dexter.Et simili modo dicenduꝫ est de ista. cuiuslibet cōtradictionis altera pars est vera.cuiuslibet contradictionis altera pars est falsa.ergo falsum est verum.quia debet sic subsumi.quelibet cōtradictio est oppositio.⁊ dꝫ sic inferri.ergo cuiusdā oppositiōis altera pars est vera.

Ar Nō sequit̄ in darapti.ab oī hoīe videt̄ pater.ab oī hoīe videt̄ filius.ꝙ filius est pater. Dōm q̄ ibi male cōcludit̄.ꝫ dꝫ sic cōcludi ergo ab eodē a quo videt̄ filius videt̄ etiā pater.

Ar Non sequit̄.oēm hoīem eē rōnalē est ncc̄e.oēm hoīem eē anīal est ncc̄e.ergo aīal eē rōnale est ncc̄e. qꝛ p̄misse sunt vere ⁊ cōclusio est falsa.cū rōnale p̄dicat̄ de homine cōtingenter. Dōm q̄ rōnale nō predicatur simpliciter contingenter de aīali.sed solū ꝫm quid.qꝛ ꝫm aliqd̄ inferius cui cōtingenter cōuenit.cuiusmodi est illud indiuiduū animal quod postea erit siue recipiet naturam rationalem.sed talis cōtingentia ꝫm q̄d stat sub necessitate absoluta. Uel dicendum q̄ cōclusio est necessaria gratia hominis quem constituit.

Felapton

Scđs modus cōstat ex maiori vlī negatiua ⁊ minori vlī affirmatiua.particularē negatiuā directe ꝯcludentib⁹.vt null⁹ hō ē lapis.omnis hō est aīal. ꝙ q̄ddā animal non est lapis. Et reducitur ad quartum modum prime figure ostensiue.minore conuersa per accidens.

Hic ꝯñr determinat de scđo⁰ dicēs. q̄ felapton scđs mod⁹ ꝯstat ex vlī negatiua maiori.⁊ vlī affirmatiua minori.ꝑticularē negatiuā directe concludētib⁹.Et iste modus ꝓbat̄ triplr̄.s.ostensiue.per impossibile.et ꝑ syllogismū expositoriū.sicut superi⁹ dictū est de darapti. Et reducit̄ ostensiue ad ferio.ꝫ ꝑ impossibile reducit̄ ad barbara.qꝛ barbara concludit oppositum ꝯñium maioris de felapton.Et ꝓbat̄ ꝑ syllm̄ expositorium capiendo

vnū singulare sub medio eius. de quo neget maior extremitas. ꝛ affirme tur minor. deinde inferat conclusio ꝑticularis negatiua.

Notandū Qz q̄libet mod⁹ tercie figure ꝑt reduci ꝑ impossibile ad illū modū prime figure. qui concludit oppositū̄ ꝯdictoriū maioris. except℥ duob⁹ primis modis. s. darapti ꝛ felapton. qui reducunt ad illos modos prime figure ꝑ impossibile q̄ ꝯcludūt oppositū ꝯtrariū minoris. ℥ darapti reducit ad celarēt. ꝛ felapton ad barbara. Et hoc pꝫ in illis ꝟsibus leuare romanis.

Ar̄ Hic ar̄ in felaptō. null⁹ hō est gen⁹. oīs hō ē aīal. ℥ aīal nō ē genus ꝛ tñ nō sequit. ℥. Dōm ꝙ aīal nō tenet in minori ꝓpōe et ī ꝯclusione eodē mō. ℥ sūt ꝟtualr̄ q̄tuor termini. Et qñ ꝺr. aīal ꝑdicat in minori ꝓpōe. vt gen⁹. ꝛ in ꝯclusiōe stat aīal vt gen⁹. ℥ sumit eodē mō. Dōm ꝙ̄uis aīal stat vt genus in minori ꝓpōe. tñ tenet etiā ꝑ natura generica ꝯcernente sua supposita. q̄ mō nō capit in ꝯclusiōe. ꝛ sic nō ꝑ oīa eodē mō ponit. Etiā ibi variat suppō. qꝛ aīal in minori supponit ꝑsonalit. et ī ꝯclusiōe simpliciter. Sꝫ diceres. aīal vtrobiqꝫ supponit simpliciter. ℥ hic nō ē mutatio suppōis. Dōm ꝙ aīal in minori ꝓpōe suppōit simplr̄ in scdo gradu. q̄ coincidit materialr̄ cū suppōe ꝑsonali. licet nō formaliter.

Disamis Terci⁹ mod⁹ ꝯstat ex ꝑticulari affirmatiua maiori: ꝛ vl̄i affirmatiua minori: ꝑticularē affirmatiuā directe ꝯcludentib⁹: vt q̄dā hō est alba: oīs hō ē aīal: ℥ q̄ddā aīal ē alba. Et reducit ostēsiue ad terciū modū prime figure: maiore ꝛ ꝯclusione conuersis simplr̄. ꝛ ꝑ transpositionem premissarum

Postq̄ autor determinauit de mōis vl̄ibus tercie figure. hic ꝯñr agit de modis ꝑticularib⁹. ꝛ primo de affirmatiuis q̄ sunt disamis ꝛ datisi. ꝛ prio ostendēs ꝯpōem illi⁹ modi disamis. vt pꝫ in lr̄a. Et iste mod⁹ reducit ostēsiue ad darij ꝑ ꝯuersionē maioris ꝛ ꝯclusionis simpliciter. ꝛ ꝑ transpositionē ꝑmissarū. Et ꝓbat iste mod⁹ sic. qꝛ illa ꝯña est bona. in qua ex opposito ꝯñtis infert oppositū āñtis ꝛc̄. Sed ꝑ impossibile reducit ad celarēt sumendo oppositū ꝯdictoriū ꝯclusionis cū altera ꝑmissarū. s. cū minore. inferendo oppositū alterius premisse.

Ar̄ Nō seq̄tur in disamis. aliq̄s hō est mortu⁹. oīs hō est viuens. ℥ vl̄ viuens est mortuū. Dōm ꝙ termini hic nō tenent eque ample. q̄a hō in maiori ampliat ꝑ pn̄tib⁹ ꝛ ꝑteritis. in minori ꝟo solū stat ꝑ pn̄tib⁹ Et qñ ꝺr. hic seruat ampliatio. ꝛ tñ nō sequit. alicui hoī inest sanitas. oī hoī inest albedo. ℥ albedo est sanitas. Dōm ꝙ male ꝯcludit ibi. nā deberet sic ꝯcludi. ℥ cui inest albedo inest sanitas.

Ar̄ Hic arguit in disamis. a q̄dā hoie videt equ⁹. ab oī hoie videt lapis. ergo a q̄dam lapide videt equus. ꝛ tñ nō sequit. qꝛ ꝑmisse sūt vere ꝛ ꝯclusio falsa. Dōm ꝙ ibi nō bene ꝯcludit. sed deberet sic ꝯcludi. ergo a quo videt lapis ab eodem videt equus.

Ar Disamis ⁊ datisi nõ sũt distincti modi. igit̃. Añs ꝓbat̃ qꝛ sicut in disamis est vna p̃missa vl'is affirmatiua. ⁊ alia ꝑticularis affirmatiua. sic etiã est in datisi. ⁊ sicut cõclusio de disamis ẽ ꝑticularis affirmatiua ita sil'r cõclusio ꝯ̃ datisi. Dõm ꝙ ibi nõ est eadẽ ordinatio terminoꝝ ⁊ ꝓpositionum. quia in disamis maior est ꝑticularis ⁊ minor vl'is. s̃ in datisi maior est vl'is ⁊ minor ꝑticularis. g̃ nõ sunt ijdẽ modi. qꝛ transpõ p̃missaꝝ variat modũ. sed nõ figurã. qꝛ modus est ordinatio ꝓpõnũ in debita qualitate ⁊ q̃titate. sed figura est ordinatio terminorũ s̃m debitã subiectionẽ ⁊ p̃dicationẽ. que etiam manet p̃missis transpositis in tercia figura.

Datisi Quartꝰ modꝰ ꝯstat ex vl'i affirmatiã maiori. ⁊ ꝑticulari affirmatiua miori. ꝑticularẽ affirmatiuã directe ꝯcludentibꝰ. vt oĩs homo ẽ lba. q̃dã homo ẽ aĩal. g̃ q̃ddã aĩal ẽ lba. Et reducitur iste modꝰ ad t̃ciũ modũ p̃ie figure: miore ꝯuersa simpl'r.

Hic determinat de q̃rto mõ tercie figure. s. datisi. vt pꝫ in l'ra. Et reducit̃ ostensiue ad darij. ꝑ cõuersionẽ minoris simpl'r. Sed ꝑ impossibile reducitur ad ferio sumendo oppositũ ꝯ̃dictoriũ cõclusionis ꝓ maiori seruando minorẽ. ⁊ inferendo oppositũ ꝯdictoriũ maioris. Et ꝓbat̃ ꝑ syll'm expositoriũ. qꝛ ad p̃missas syllogismi expositorij sequit̃ cõclusio ꝑticularis. g̃ etiam ad p̃missas de darij sequit̃ cõclusio ꝑticularis.

Ar Non sequit̃. oẽ aĩal ẽ in mũdo. aliq̊d aniãl est in domo. g̃ domꝰ est mũdus. Sil'r nõ sequit̃. oĩs hõ viuit ꝑ diẽ. aliq̃s hõ viuit ꝑ horã. g̃ hora ẽ dies. Sil'r nõ sequit̃. omne astrũ lucet in die. aliq̊d astrũ lucet in nocte. ergo nox est dies. Sil'r non sequit̃. oĩa astra fixa scintillãt. ⁊ talia astra sunt ꝑ se immobilia. ergo ĩmobile scintillat. q̊d videt̃ falsum. qꝛ scintillatio est quidã motꝰ. Dõm ꝙ ibi male cõcludit̃. sed deberet sic cõcludi. g̃ ens in domo est ens in mundo. vt pꝫ si p̃misse resoluant̃. Et sil'i modo dicẽdũ est ad alia argumenta. Sed ad illud q̊d assumit̃ de astris fixis d'r ꝙ scintillatio non est motus in astro. sed in oculo intuentis astrum.

Ar Hic arguit̃ in datisi. oĩs hõ currit. hõ est spẽs. g̃ spẽs currit. tñ non sequit̃. igit̃. Dõm ꝙ ibi male arguit̃ in datisi. qꝛ termini nõ tenẽtur eodẽ mõ. qꝛ hõ equiuocat̃. nã in maiori stat ꝓ suppositis. sed in minori accipit̃ ꝓ natura cõi abstracta a suppositis.

Ar Hic arguit̃ in datisi. ⁊ tñ nõ sequit̃ cõclusio. oĩs hõ est natꝰ. q̃dam hõ est nascendꝰ. g̃ q̃ddã nascẽdũ ẽ natũ. Dõm ꝙ ibi male arguit̃. qꝛ mediũ tenet̃ alit̃ ⁊ alit̃ in maiore ⁊ minore. q̃re variat̃ ampliatio. qꝛ hõ in maiore tenet̃ ꝓ p̃ntibꝰ ⁊ p̃teritis. ⁊ in minore tenet̃ ꝓ p̃ntibꝰ ⁊ futuris ad q̃s ãpliat̃ ꝑ illud futurũ nascendꝰ. ⁊ sic sũt ibi v̄tual'r q̃tuor termini.

Ar Hic arguitur in datisi. ⁊ tñ non sequitur. omne percussum est asinus. quoddã ꝑcussum est homo. ergo homo est asinus. qꝛ premisse sunt possibiles casu posito. ⁊ tñ cõclusio est falsa. Dõm ꝙ licet premisse sint possibiles. tamen sunt sibijnuicem incõpossibiles. quia nõ possunt stare simul in veritate.

Bocardo Quint⁹ mod⁹ ꝯstat ex ꝑticulari negatiua maiori: ⁊ vl̄i affirmatiua minori: ꝑticularē negatiuā ꝯcludētib⁹ directe. vt q̄dā hō non est lapis. oīs hō est aīal. ergo q̄ddā aīal non ē lapis. Et reducit̄ ad primū modū p̄ie figure ꝑ īpossibile. Sūmat̄ ei oppositū ꝯtradictoriū ꝯclusionis cū alt̄a premissaꝝ. ⁊ inferat̄ oppositū alteri⁹ p̄misse. vt oē aīal est lapis. oīs hō est aīal. ergo oīs hō ē lapis. hec ꝯclusio facta ꝑ impossibile in primo modo prime figure cōtradicit maiori conuertenti de bocardo

Hic ꝯñr determinat de modis tercie figure ꝑticularibus negatiuis. ostēdens primo ex q̄bus cōstat bocardo. ⁊ hoc hꝫ faciliter videri ꝑ vocales in eadē dcōe positas. Et bocardo nō pōt reduci ad aliquē modū prime figure ostensiue. qḋ sic pꝫ. qꝛ nō p̄t reduci ꝑ cōuersionē. nec ꝑ transpositionē p̄missaꝝ. Nō ꝑ cōuersionē maioris. qꝛ maior est ꝑticularis negatiua. q̄ non cōuertit̄ in terminis. licꝫ cōuertat̄ ꝑ cōtrapositionē. s; illa cōuersio nō deseruit hic. cui⁹ rō est. qꝛ termini debent in reductione manere. sed in cōuersione ꝑ ꝯ̄positionē termini finiti mutant̄ in terminos infinitos. Etiā non ꝑ ꝯuersionē minoris. qꝛ illa est vl'is affirmatiua. q̄ ꝯuertit̄ in ꝑticularē affirmatiuā. ⁊ sic ambe p̄misse essent particulares. qḋ est cōtra vnā regulā generalē. Etiā nō ꝑ transpōem p̄missaꝝ. qꝛ sic minor fieret maior. ⁊ tūc mīor esset negatiua. s; minore exn̄te negatiua in tercia figura nihil sequit̄. s; reducit̄ ad barbara ꝑ impossibile. sumēdo oppositū ꝯ̄dictoriū cōclusiōis ꝓ maiore. ⁊ minor manebit in loco suo. ⁊ ꝯ̄dictoriū maioris sumit̄ loco conclusionis. Exempla patēt practicāti. Et vltra hoc etiā ꝓbat ꝑ syll'm expositoriū. qꝛ ad p̄missas syllogismi expositorij sequit̄ ꝯclusio ꝑticularis negatiua. ergo etiā ad p̄missas syll'i de bocardo sequit̄ ꝑticularis negatiua. Exemplū. si ista est vera. q̄dā hō nō est asinus. tūc etiā ista. sortes nō est asin⁹. et si ista est vera. oīs hō nō est aīal. tunc etiā ista est vera sortes nō est aīal. s; ad illas p̄missas sequit̄ cōclusio ꝑticularis negatiua. ergo etiā ad p̄missas de bocardo sequit̄ ꝑticularis negatiua.

☞ Ar. Nō seq̄t̄. q̄dā hō nō fuit in archa noe. oīs hō ē aīal. ergo q̄ddā aīal nō fuit in archa noe qḋ falsum ē. Dōm q̄ discursus est bon⁹ ⁊ ꝯclusio ē vera. ⁊ ei⁹ ꝯ̄dictoria est falsa. s. oē animal fuit in archa noe ꝓut dicit pe. hys.

☞ Ar. Nō seq̄t̄ in bocardo. sortes nō ē minor sorte. tot⁹ sortes ē minor sorte. ergo minor sorte nō ē minor sorte. Dōm q̄ mediū. s. (sortes) nō tenet̄ eodē mō. qꝛ in maiori tenet̄ ꝓ ipō sorte. ⁊ in mīori tenet̄ ꝓ ꝑtib⁹ integralibus sortis. Et qū replicat̄. s; mediū tenet eodē mō. q̄dā hō nō est asinus. cuiuslibet hoīs est asin⁹. ergo q̄dā asin⁹ nō est asin⁹. Dōm q̄ male cōcludit̄. nā minor est de aliquo. ergo ꝯclusio ē de aliq. sic ergo debet cōcludi. alicui⁹ asini nō est asin⁹. vbi denotat̄ nō esse possessio asini ab asino. quod est verum.

Ferison Sext⁹ mod⁹ ꝯstat ex maiore vlī negatiā ꝛ miore ꝑticulari affirmatiā ꝯcludētib⁹ ꝑticularē negatiuā directe. vt null⁹ hō ē lapis. q̄daꝫ hō ē aīal: ḡ q̄ddā aīal n̄ est lapis. Et reducit̄ ad q̄rtuꝫ modū prime figure: minore conuersa simpliciter

Hic docet formationē vltimi mōi. s. ferison dicēs ꝙ cōstat ex maiori vlī negatiua. ꝛ minori ꝑticulari affirmatiua. cōcludentib⁹ ꝑticularē negatiuā Et iste mod⁹ reducit̄ ostēsiue ad ferio ꝑ cōuersionē minoris simpl'r. Sꝫ reducit̄ ad darij ꝑ īpossibile. eo ꝙ darij ꝯcludit oppositū maioris de ferison Et etiā ꝓbat̄ ꝑ syll'm expositoriū sicut p̄cedentes.

Ar Nō sequit̄ sic arguēdo. null⁹ hō scit qđ dubitat. aliq̄s hō sil' opinatur ꝛ scit. ḡ opinans nō est dubitans. p̄misse enī sunt vere ꝛ ꝯclusio falsa. Dōm ꝙ male cōcludit̄. q2 nō cōcludit̄ extremū de extremo. ꝫ sic est cōcludendū. ḡ simul opinans et sciens nō scit qđ dubitat.

Ar Nō seq̄tur. nullū futurū est. qđdā futuꝝ est hō. ḡ hō nō est. qđ falsū est. Dōm ꝙ est bonus syll's. ꝫ minor est falsa. q2 nullū futurū iam est sed erit. q2 si iam esset tunc nō esset futurū sed presens.

Ar Nō sequit̄. null⁹ hō est ꝓpriū. q̄dā hō est risibilis. ḡ risibile nō est ꝓpriū. q2 cōclusio est falsa et premisse vere. Dōm ꝙ ibi mutat̄ genus supp̄onis ex ꝑte risibilis. qđ in minori supponit ꝑsonaliter. ꝛ in ꝯclusione simpl'r. Ex oībus istis pꝫ. ꝙ obseruatis ꝓprietatib⁹ logicalib⁹. q̄ sūt suppositio. ampliatio. restrictio. ꝛ etiā cautelis circa primā figurā enumeratis. isti modi nunq̄ patiunt̄ instantiam.

Illogismoꝝ ꝯcludētiū ꝑticularē negatiuā tales dātur regl'e. Null⁹ syll's ꝯcludēs ꝑticularē negatiuā idirecte p̄t eā ꝯcludē directe. Et concludens eam directe non potest eā ꝯcludere indirecte. Itē prima figura concludit omnia genera ꝓpositionū. scilicꝫ vl'em ꝑticularem affirmatiuā ꝛ negatiuā. Scđa figura concludit particularem negatiuā ꝛ vl'em negatiuā Tercia concludit particularem affirmatiuam ꝛ particularem negatiuā. vnde. Barbara celarent darij ferio baralipton. Celātes dabitis fapesmo frisesomoꝝ Cesare camestres festio baroco darapti. Felapton disamis datisi bocardo ferison In his q̄tuor ꝟsib⁹ p̄dictis sūt nouēdecim dcōes nouēdici modis deseruientes. ita ꝙ ꝑ p̄mā dcōem intelligit̄ p̄m⁹ mod⁹ p̄me figure ꝛ ꝑ scđam scđs mod⁹ ꝛ ceijs. Vn̄ p̄mi duo ꝟsus

Sillogismorum

deseruiūt oībꝰ modis p̄me figure. Terciꝰ ꝟsus p̄t eiꝰ
vltimā dcōem debuit modis scd̄e figure. ita ꝙ prima
dcō debuit p̄mo mō. scd̄a scd̄o mō tcijs. Ultia ꝟo di
ctio tercij ꝟsus cū alijs dcōibꝰ q̄rti ꝟsus debuit mo-
dis tercie figure. Sciēdū ꝙ ꝑ has vocales. s. a. e. i. ⁊
o. itelligūt q̄tuor gn̄a ꝓbleumatū. ita ꝙ ꝑ hāc vocalē
a. intelligit vl̄is affirmatia. ⁊ ꝑ e. vl̄is negatia. ⁊ ꝑ i. ꝑ
ticularis affirmatia. ⁊ ꝑ o. ꝑticularis negatiua. Et in
q̄libz dcōe sūt tres syllabe. ⁊ altō residuū ē sup̄fluū nisi
m vt postea patebit. Et ꝑ primā illaꝝ sillabaꝝ itellgit
maior ꝓpō ⁊ ꝑ scd̄az minor. ⁊ ꝑ terciā ꝯclusio. Uerbi
grā. p̄ma dcō. s. barbara hz tres sillabas. ⁊ i q̄libz ha
rū ponit a. ⁊ ꝑ h̄ sc̄at ꝙ primꝰ modꝰ p̄rie figure ꝯstat
ex duabꝰ ꝓpōibꝰ vl̄ibꝰ affirmatis. vl̄em affirmatiuā
ꝯcludētibꝰ. ⁊ ita itelligit de alijs dcōibꝰ s̄m vocales
ibi positas. Et sciēdū ē ꝙ q̄tuor dcōes primi ꝟsus in
cipiūt ab istis ꝯsonātibꝰ. b. c. d. ⁊. f. ⁊ oēs alie dcōes
sequētes. ꝑ h̄ itelligēdū ē ꝙ oēs dcōes q̄ icipiūt ꝑ di
ctionē inchoatā a. b. debēt reduci ad primū modū. et
oēs q̄ icipiūt ꝑ dctionē ichoatā a. c. ad scd̄z. ⁊ ꝑ d. ad
terciū. ꝑ f. ad q̄rtū. Itē vbicūq̄ ponit s. i illa dictione
sc̄at ꝙ ꝓpō itellctā ꝑ vocalē imediate p̄cedētē istā lit
terā s. dz ꝯuerti simpl'r. ⁊ ꝓpō itellecta ꝑ vocalē ime-
diate p̄cedētē istā lrām p. dz ꝯuerti ꝑ accn̄s. ⁊ vbicū-
q̄ ponit m. dz fieri trāspositio i p̄missis. Est ei trāspō
in p̄missis facere d maiore minorē: ⁊ econuerso. ⁊ vbi
cunq̄ ponit c. sc̄at ꝙ modꝰ intellectꝰ ꝑ istā dictonez
in qua ponitur dz reduci ꝑ impossibile. vn̄ꝰ. Simpl'r
verti vult s. p vero ꝑ acci. M vult trāsponi. c ꝑ ipossi
bile duci. Seruat maiorem variatq̄ secūda minorē.
Tercia maiorē variat retinetq̄ minonem.

Postq̄ pe. hys. deklauit de trib⁹ figuris ⁊ mōis eaꝝ h' ꝯīr pōit aliq̄ nota-
bilia ad itellcm̄ p̄cedētiū. Primū notabl'e ē. q syll's ꝯcludēs pticularē ne
gatiuā directe. p̄t eā ꝯclude idirecte. nec eꝯ. qꝛ syll's ꝯcludēs pticularē ne
gatiuā idirecte. n̄ p̄t eā ꝯcludē dircē. vt ī felaptō ⁊ frisesomoꝝ. vbi ꝯcludi
tur pticlar' negatiā idircē ⁊ n̄ p̄ūt ꝯcludē eādē dircē. Cā ē. qꝛ pticlar' ne
gatiua n̄ p̄t ꝯuerti ī tmīs. al's em̄ argueret a n̄ distributo ad distributū.
Scōm notabl'e q q̄tuoꝛ sūt gn̄a pbleumatū. s. vl'e pticlare affirmatiū ⁊ ne
gatiū. ⁊ illa oīa ꝯcludūt ī p̄ria figura ī p̄mis q̄tuoꝛ mōis. h' ī alijs figuris so
lū ꝯcludūt tria gn̄a. sic ī scōa figura ꝯcludit vl'e pticlare ⁊ negtm̄. Et ī ter
cia ꝯcludit affirmatm̄ negatm̄ ⁊ pticlare. Terciū notabile ē q. xix. sūt mōi
oīm figuraꝝ. quoꝝ. ix. sunt p̄rie figure. iiij. scōe. ⁊ sex tercie. ⁊ patēt his vsib⁹
Barbara celarēt darij ferio baraliptō. Celātes dabitis fapesmo frisesomoꝝ
Cesare camestres festino baroco darapti. Felaptō disamis datisi bocardo
ferison. Et īter oēs illos mōs solū q̄tuoꝛ p̄mi figure sūt pfci. ⁊ g oēs alij ad
illos reducūt. quoꝝ reductio oñsiua facil' erit. ꝯsideratis q̄tuoꝛ ꝯsonātib⁹ po
sitis ī capite illaꝝ q̄tuoꝛ dcōnū. barbara celarēt darij ⁊ ferio. Et sūt tria p̄n-
cipia reductiā. s. ꝯuersio trāspō p̄missaꝝ ⁊ reductiō p̄ ipossibile. h' mod⁹ re
ducēdi pȝ ī his vsib⁹. Simpl'r vti ⁊c. vtȝ ī textu. Sūt ⁊ alia notabilia ex
textu satis clara. iō h' relinquūt.

Ar Syll's ꝯcludēs pticlarē negati-
nā dircē p̄t eā ꝯcludē idircē. vt ī ferio. g ꝯ p̄mū notabile. Dōm q
syll's ꝯcludēs pticularē negatiuā dircē p̄ ⁊ p se n̄ p̄t eādē ꝯcludē idircē. h'
pticlaris negatiā dircē ⁊ p se ꝯcludit ī ferio. ex ꝯīti solū ꝯcludit ī ferio in
dircē. īcōtrū ad ꝯuersā seq̄t ꝯuertēs.

☞ Ar. bn̄ seq̄t ī ferio idircē ꝯcludē-
do. null⁹ hō ē asin⁹. q̄ddā aīal ē hō. g q̄ddā asin⁹ n̄ ē idē aīal. Et silr bn̄ seq̄t
g asin⁹ nō ē oē aīal. Dōm q pcessus tales n̄ valēt. qꝛ notabile itelligit qn̄
p̄dicato p̄missaꝝ vl' ꝯclōnis n̄ addit relatm̄ idēptitatis vl' signū vl'e. h' ē dū
mō s'uat solit⁹ ⁊ ꝯsuet⁹ mod⁹ syllogisādi. sic āt n̄ ē ī ꝓposito. ⁊ g q̄tuoꝛ sū
h' termini.

☞ Ar. si ī p̄ria figura ꝯcludant q̄tuoꝛ gn̄a pbleumatū. g oēs
alij mōi ⁊ figure eēnt sup̄flui. ꝯn̄a pbat. qꝛ frustra fit p plura qd̄ p̄t fieri p
pauciora. Dōm q̄uis oīa genera pbleumatū cōcludant ī p̄ria figura in
p̄mis q̄tuoꝛ mōis. tn̄ nō s'm oēȝ dispōeȝ p̄missaꝝ cū medio. h' solū s'm vnaȝ
dispōeȝ medij. ⁊ g necario ponūt alie figure cū suis modis.

Ed qꝛ Aresto. ī prioꝝ oñdit ꝯiugatōes ī qb⁹ n̄ se
q̄tur ꝯclusio ex p̄missis eē iutiles p iuētionē termi
noꝝ ī qb⁹ nō tȝ hmōi ꝯiugatio. iō vtil' ē iuentio taliū
t'minoꝝ vbicūq fiat iutil' ꝯiugatio ꝯtra reglas sylloꝝ
p̄ri⁹ assigtas. Accipiēdi sūt duo t'mini. s. due spēs cū
suo gn̄e. vt hō asin⁹ aīal. vl' duo t'mini quoꝝ alteꝝ de al
tero p̄dicat: siue ꝯuertibl'r siue nō cū extraneo eiusdē
vt hō risibil' lapis lapis. vl' hō aīal lapis. vl' accipiēdi
sunt duo t'mini quoꝝ alt' p̄dicet de alto siue ꝯuertibilit'
siue nō cū supiore ad vtrūq: vt hō risibile sba. vl' hō

As

aial sba. Per hãc em̃ regulã disiũctiuã. Cuicũqꝫ generi applicet. siue sbe: siue q̃titati. siue alicui alioꝝ sp inueniũt t̃mini p q̃s iutil' ꝯiugatio demõ̃rabitur nõ tenere. ⁊ tales t̃minos appellat Aresto. i prioꝝ t̃mios in q̃b⁹ nõ ẽ. accept' trib⁹ t̃mis: facẽ ꝯiugationẽ i q̃ p̃misse sũt ve ⁊ ꝯcl'o falsa: manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃titate ꝓpõnũ. Verbi gr̃a. h̃ ẽ inutilis ꝯiugatio. nullus hõ ẽ asin⁹: null⁹ lapis ẽ hõ. g̃ null⁹ lapis est asin⁹. Et isti sũt t̃mini in q̃b⁹ oĩ. Cõtra hãc iutilẽ ꝯiugationẽ accipiunt termĩ i q̃b⁹ nulli p s̃m mẽbꝝ regl'e. vt hõ risibile asinus. Et ar̃ sic. null⁹ asin⁹ ẽ hõ: nullũ risibile ẽ asin⁹. g̃ nullũ risibile ẽ hõ. Ecce p̃misse sũt ve ⁊ ꝯcl'o falsa: s̃uatã eadẽ q̃litate ⁊ q̃titate ꝓpõnũ i vtraqꝫ coniugatione ⁊ vtrobiqꝫ manẽte eadem figura.

Hic i fine h⁹ q̃rti tractat⁹ autor nr̃ p⁹ q̃ȝ declarauit de cõiugatõib⁹ ⁊ cõbinationib⁹ vtilib⁹. h̃ breuiter agit de ꝯiugatõib⁹ inutilib⁹ assig̃ndo rões q̃b⁹ ꝓbant̃ eẽ iutiles. ⁊ cũ h̃ oñdit inuẽtionẽ illoꝝ terminoꝝ. Et dr̃ q̃ s̃m Aresto. i li. prioꝝ ꝯiugatões oñdũt̃ iutiles p iuentõeȝ t̃minoꝝ. i q̃b⁹ nõ tenẽt hmõi ꝯiugatões. h̃ ẽ p inuentionẽ t̃minoꝝ i q̃b⁹ oĩ ⁊ in q̃b⁹ nulli. Et ꝯñr i textu ad iueniendũ illos t̃mĩos i q̃b⁹ oĩ ⁊ i q̃b⁹ nulli assig̃nt̃ tres regule. Pr̃ia ẽ. q̃ accipiẽdi sũt duo t̃mĩ dispati. vt due spẽs cũ suo gñe. vt hõ asinus aial. Scd̃a regl'a ẽ. q̃ accipiẽdi sũt duo t̃mĩ. q̃ꝝ alt̃ de alt̃o p̃tur. siue cõuertibiles siue nõ. cũ ex̃neo vtriusqꝫ. vt hõ aial lapis. Tercia regl'a ẽ. q̃ accipiendi sũt duo t̃mini. q̃ꝝ alt̃ de alt̃o p̃tur. siue ꝯuertibl'r siue nõ. siue ñ cõuertibl'r cũ supiori ad vtrũqꝫ. vt hõ risibl'e aial. vl' vt hõ aial sba. Et s̃bdit q̃ p has regl'as cuicũqꝫ gñi applicent̃. siue sbe. siue q̃litati. siue alicui alioꝝ sp iueniunt̃ termini p q̃s iutil' ꝯiugatio monstrabit̃ nõ tenere.

Q̃r Quotruplex sit cõiugatio vl' ꝯbinatio t̃minoꝝ ⁊ ꝓpõnũ ad inferẽdam ꝯcl'onẽ. Dĩm q̃ duplex ẽ. vtȝ p̃ p̃oꝝ. Quedã ẽ vtil'. in q̃ ꝯcl'o seq̃t̃ ex p̃missis formal'r s̃m regl'as p̃us datas. ita q̃ nõ pñt repiri termini i q̃bus oĩ ⁊ i q̃b⁹ nulli. Alia ẽ inutil'. i q̃ ex p̃missis infert̃ cõcl'o ꝯ̃ regl'as p̃⁹ datas gñales ⁊ spãles. ita q̃ lȝ possint dari t̃mini i q̃b⁹ ꝯcl'o bñ sequit̃ gr̃a mãe tñ. tñ ex alt̃a pte bñ pñt dari t̃mini i q̃b⁹ nõ seq̃t̃. Ex q̃ ptȝ q̃ aliq̃ cõbinatio dr̃ iutilis. q̃ꝛ peccat ꝯ̃ regl'as gñales oĩm figuraꝝ. vel ꝯ̃ regulas spãles aliq̃ꝝ. ⁊ g̃ oẽs regule sunt ꝓbate p h̃ q̃d est dare termĩos in q̃b⁹ oĩ ⁊ in q̃bus nulli. Et dare terminos in q̃bus omni est dare tres terminos ex quib⁹ fiũt due p̃misse ve s̃m aliq̃ȝ cõbinationẽ inutilẽ. cũ q̃b⁹ stat vl'is affirmatiua in v̓itate. Sȝ dare terminos in q̃bus nulli est dare tres terminos ex q̃bus fiũt due p̃misse s̃m aliquã dispõem inutilem. cum quibus stat vni

uersalis negatiua in veritate.

Qr Quare talis cõbinatio in qua dant̃ termini in quib⁹ omni ꝛ ĩ quibus nulli sit inutilis. Dicendum ꝙ ad hoc sunt due rõnes. Prima est. quia eadem causa eodẽ mõ se habens non est causa cõtrarioꝝ effectuum. ꝫ vniuersalis affirmatiua ꝛ vniuersalis negatiua cõtrariant̃. ergo non pñt sequi ex eadẽ dispõne pmissaꝝ. Sʒ diceres. due ꝓpões sic illate nõ ꝯriant̃. qꝛ nõ sunt eiusdẽ sbiecti ꝛ eiusdem pdicati. ꝫ ꝫ inconueniens nõ sequit̃. Dõm ꝙ duplex est ꝯrietas ꝓpõnum. vna est ꝫm materiã ꝛ formam simul. vt quando vna est vl'is affirmatiua. ꝛ alia vl'is negatiua eiusdem subiecti ꝛ eiusdem pdicati. ꝛ talis non est in illis ꝓpõnibus ex inutilibus combinationibus. Alia est ꝯrietas ꝫm formã tm̃. vbi. s. seruat̃ forma qꝛ vna est vl'is affirmatiua. ꝛ alia vl'is negatiua. ꝫ non ponit̃ materia. q̃a non sunt eiusdem subiecti ꝛ pdicati. Et de illa ꝯrietate loquit̃ ratio precedens ꝛ cõuincit. qꝛ syll's ꝫ cõsiderat⁹ est formalis tm̃ nõ contract⁹ ad aliquam determinatã materiã. quare etiã ꝯrietas ꝫm formã hic nõ hʒ locum ꝛ causat magnũ incõueniẽs in ista scia. Quis hoc alij minus probabiliter impugnẽt. Scõa ratio est. qꝛ si talis cõbinatio esset bona sequeret̃ ꝙ ꝯdictorie vel ꝯrie essent simul ve. ꝫ hoc est impossibile. igit̃ ꝛc̃. Sequela ptʒ duob⁹ psuppositis. Primũ ꝙ ex veris non sequit̃ nisi veꝝ. Scõm ꝙ formalis ꝯña tenet in omĩbus terminis cõsimilibus consimili forma arguendi retenta. Istis sic psuppositis querit̃ ab aduersario qui cõcedit cõbinationem inutilẽ esse bonã. q̃lis ꝛ quãta cõclusio sequat̃ ad istã cõbinationem quã dicit vtilẽ. ꝛ si dicat sequi cõclusionẽ vniuersalẽ affirmatiuã dabunt̃ termini in q̃b⁹ oĩ. Verbi grã. aduersari⁹ me⁹ dt ꝙ ex puris pticularibus sequit̃ formaliter cõclusio va. s. pticularis affirmatiua. tunc dãdi sũt termini in quibus nulli. vt sic arguendo. quoddã aĩal est asin⁹. q̃dam hõ est aĩal. cum istis pmissis stat in veritate hac. nullus homo est asinus. ex eisdem extremis. ꝛ p aduersariũ ad dictas pmissas sequit̃. q̃dam hõ ẽ asinus. ꝫ ipe cõcedere habet duas ꝯdictorias esse veras. qd̃ est impossibile. Sil'r etiã si maior eẽt pticularis in pma figura. ꝛ aduersari⁹ dicat seq̃ conclusionem vl'eʒ affirmatiuã. tũc dant̃ ꝯ eũ termini in q̃bus nulli. vt homo aĩal asin⁹. ex quoꝝ cõbinatõe infert̃ ista vniuersalis negatiua va. nullus hõ est asin⁹. ꝛ tñ ꝫm aduersariũ ex eisdẽ terminis sequeret̃ vl'is affirmatiua in vitate. ista videlicet. oĩs hõ ẽ asin⁹ ꝛ sic due ꝯrie ꝓpões essent vere. Et qꝛ ad vitatem vl'is sequit̃ vitas pticularis. ideo due subꝯrie essent sil'r vere. ꝛ p consequẽs ꝯdictorie ꝓpões starent simul in vitate. qd̃ est ꝯ primum principiũ. ꝫ omĩs illa cõbinatio est inutilis.

Qr Quot sint potestates syllogismoꝝ. Dõm ꝙ sex. de quib⁹ copiose determinat phs in scdo prioꝝ. ideo hic superficialiter solum enumerantur. cum non concernant textũ principaliter. Et patet in hoc metro Plu. ver. ex falsis. cir. conuer. impos. ꝛ oppcs.

Quarum potestatum prima est. posse plura concludere. i. ꝙ vn⁹ syllogismus potest concludere plures cõclusiones. vt syllogismus in barbara pt concludere plures conclusiones. s. primo vniuersalem affirmatiuã. secunde particularẽ illius vl'is. ꝛ tercio conuertentem particularẽ. ꝛ sic concludit tres conclusiones.

Ar Idem in q̃tũ idẽ sp est natũ facere idẽ. scd̃o de generatõe. g̃ idẽ syllogismus nõ p̃t cõcludere pl'es ɔcl'ones. Dõm q̄ idẽ prĩo ꝛ imediate natũ est facere idẽ. tñ ex ɔñti ꝛ scd̃ario p̃t bñ plura facere. sicut in sili sol prĩo calefacit. ꝛ ex ɔñti indurat vel liquefacit. sic etiã est in ꝓposito de syll'o. Et qñ dĩ. ad vnitatẽ syllogismi req̃ritur vnitas cõclusionis. g̃ vn⁹ syll's hꝫ tm̃ vnã cõclusionẽ. Dõm vt circa principiũ patuit. Vel dĩ q̄ vnius syll'i ẽ tm̃ vna cõcl'o principalis. ꝫ p̃nt esse plures min⁹ p̃ncipales.

Scd̃a ptãs ẽ. q̄ ex fals̃ syllogisat̃ veꝝ. iuꝫ illud. Ex falsis veꝝ ex veris nil nisi veꝝ. vñ p̃t sic ĩ barbara syllogisari veꝝ ex fals̃. oĩs lapis est hõ. omne risibile est lapis. g̃ omne risibile est hõ ibi premisse sunt false. ꝛ conclusio vera. Pro quo notandum q̄ ꝓpositio dĩ dupliciter falsa. Vno mõ in toto. ꝛ est cui⁹ p̄dicatũ nõ conuenit subiecto ꝓ aliq̃ supposito. vt omnis lapis est animal. vel cuius contraria est vera. Alio modo in parte. cuius predicatum conuenit subiecto pro aliquo supposito. sed non pro omnibus. vt ista. oĩs hõ est alb⁹. est in p̃te falsa. qꝛ de q̃busdã est verum dicere q̄ sint albi. ꝛ de q̃busdam q̄ non sint albi.

Ar Premisse sunt cause cõclusionis. ꝫ falsum nõ est cã veri. g̃ ex falsis nõ p̃t cõcludi veꝝ. Minor ꝓbat̃. qꝛ falsum est nõ ens. ꝫ nõ ens nõ est cã alicui⁹ entis. Dõm q̃uis falsum nõ est cã veri quo ad esse. tñ bene quo ad illationẽ eius in certis terminis. Etiã lꝫ p̄misse false sint nõ entia quo ad esse ꝑcatuꝫ. sunt tñ entia rõis. s. vnio extremitatũ cũ medio. ꝛ ergo p̃nt esse principiũ illatõis. Et qñ dĩ. in oĩ cõseq̃ntia cõseq̃ns includitur in añte. ꝫ in falso nõ includit̃ veꝝ. Dõm q̄ in falso rõne falsitatis non includit̃ veꝝ. tñ bene rõne dispõnis ꝓpõnum adinuicẽ. v̾tute cuius cõcluditur ꝓpõ vera ex ꝓpõnibus falsis.

Tercia ptãs ẽ circularit̃ syllogisare. Vñ circularit̃ syllogisare ẽ ex ɔclõe p̄oris syll'i cũ ɔuertẽte vni⁹ p̄missaꝝ ĩferre aliã p̄missam non conuersam. vt oĩe aĩal rõnale est risibile. oĩs hõ est aĩal rõnale g̃ omnis hõ est risibilis. sumat̃ cõclusio loco minoris. ꝛ cõuertẽs minoris loco minoris. ꝛ inferat̃ maior h̾ mõ. oĩs hõ est risibilis. oẽ aĩal rõnale ẽ hõ g̃ oĩe aĩal rõna'e est risibile. Sꝫ qñ minor syllogisat̃. tũc sumit̃ cõclusio ꝓ minore cũ cõuertente maioris. ꝛ infert̃ minor. Et loq̇t̃ ista potestas de cõuersione simplici. ꝛ ergo solũ fit in terminis cõuertibilibus in barbara. qꝛ al's v̾lis affirmatiua non posset cõuerti.

Ar Nulla est demõstratio circularis. primo posterioꝝ. g̃ null⁹ est syll's circularis. Tenet ɔña a'sili. Dõm q̄ Aresto. non reprobat ibidem simpliciter demõstrationẽ circularẽ. ꝫ vult q̄ talis nõ generat sciam. sicut aliq̃ dixerunt. Vnde contingit circulo demõstrare tripl'r. primo ĩn diuersis generibus causaꝝ. scd̃o ĩ diuersis generib⁹ cognitionũ. ꝛ tercio ĩ diuersis generib⁹ demõstrationũ. Et ad hec vtilis ẽ syllogism⁹ circularis.

Quarta ptãs est cõuersiue syllogisare. ꝛ est ex opposito ɔclusiõis cũ alt̾a p̄missaꝝ ĩterimẽ aliã p̄missaꝝ ꝑ oppositũ ei⁹. vt oẽ aĩal est sub̃a. oĩs homo est aĩal. g̃ oĩs homo est substantia. sumat̃ contrarium conclusionis ꝛ fiat minor. seruando maiorem. ꝛ inferatur contrarium minoris in camestres. ꝛ tunc est syllogismus conuersiuus.

☞ Syllogismus cõuersiuus non est vnus syll's. sed duo quorum vnus fit

in vna figura. tali⁹ in alia. ꝫ nõ debet poni vna ptãs. Dicendũ negãdo consequentiam. qꝛ aggregatũ ex duobus syllogismis bene potest esse vna potestas. Etiam denoiatio fit ab vno syllogismo. a quo pficitur conuersio quod sufficit ad hoc ꝙ sit vnus.

Quinta ptãs est p impossibile syllogisare. ꝛ est qñ sumit̃ oppositũ ꝯdictorium conclusionis vere male negate p aduersarium cũ aliquo manifesto vo ad inferendã conclusionem manifeste falsam. ex cuius interemptõe fit redit⁹ ad conclõnem pmi sylli. p qd ondit̃ ꝙ fuit bene illata. ꝛ male p aduersariũ negata. Ut exempli grã. si qs negaret cõclusionem istius syllogismi. oẽ aĩal rõnale est risibile. omnis hõ est aĩal rationale. ꝫ oĩs hõ est risibilis. deberet sumi oppositũ ꝯdictoriũ ei⁹ cũ vna manifeste vera. vt est minor. ꝛ tũc cõcludit̃ oppositũ ꝯdictoriũ maioris qd ẽ manifeste falsum. ꝛ ꝫ interimit̃. ex cui⁹ interemptõe fit redit⁹ ad maiorem q̃ est falsa. ꝛ p ꝯñs conclo pmi sylli male fuerat negata.

Ar Omis syll's regulat̃ p dici de omĩ vel p dici de nullo. ꝫ sic nõ est de syll'o p impossibile. igit̃. Minor pbat̃. qꝛ regulat̃ p illud principium. destructo cõsequẽte destruitur antecedens. Dicendum ꝙ quo ad totalem processum regulatur p illud principiũ. sed loquendo de primo processu qui est syllogisticus regulatur p dici de oĩ vel dici de nullo. ꝛ ĩ eo sũt tantum tres termini.

Sexta Potestas est syllogisare ex opposit. ꝛ ẽ ex pmissis ꝯrie vł ꝯdictorie oppositis inferre cõclusionẽ. in q̃ idem negat̃ de se ipo. Añ nunꝗ fit syll's ex oppositis in prima figura. qꝛ ꝓpões oppositę debent esse eiusdẽ subiecti ꝛ eiusdẽ pdicati. ꝫ in prima figura id qd in ꝓpõne pma est subiectũ. est in scda pdicatuꝫ. igit̃ ꝛc. Sꝫ bñ põt fieri syll's ex oppositis in scda ꝛ tercia figuris. Unde qñ sic arguit̃. nulla disciplina est studiosa. omnis disciplina est studiosa. ergo nulla disciplina est disciplina. est argumentum in cesare. Sed quando sic concluditur. ergo nullũ studiosum est studiosum. tunc est in tercia figura in felapton.

Sequit̃ correlarie primo. ꝙ syll's ex oppositis dꝫ esse in scda figura. cuius pdicatũ nõ intrat cõclusionẽ. ꝛ ille dꝫ esse in tercia figura cuius subiectum non intrat cõclusionẽ. Sequit̃ correlarie scdo ꝙ cuiuslibet sylli ex oppositis cõclusio est falsa ꝛ impossibilis. eo ꝙ nulla est ꝓpõ falsior illa in qua idem negatur de seipso. qd fit in syll'o ex oppositis sicut nulla est verior illa in qua idem affirmat̃ de seipo. ꝫ de arte inueniendi mediũ patebit in libro prioꝝ Arestotelis.

Ar In omĩ syllogismo sunt tres termini. vt prius ꝓbatũ est. ꝫ in syll'o ex oppositis sunt tm̃ duo termini. ꝫ nõ est bonus syllogismus. Dicendũ ꝙ licet in syll'o ex oppositis sunt tm̃ duo termini distincti scdm sbam: sunt tñ tres distincti ꝫm formalem rõnem terminoꝝ. quia medium non intrat conclusionem. oportet ꝫ ꝙ ille terminus qui non ponitur ĩ conclusione sit mediũ. ꝫ ille qui ponit̃ in conclusione habet vim maioris extremitatis ꝛ minoris. Et hec de quarto tractatu pro iuuenili stilo sufficiant. ꝛ si aliqua sint pretermissa videant̃ in libro priorum.

Sequitur Quintus Tractatus.

Tractatus Quintus.

Circa inicium quinti tractatꝰ

Pe. hyſ. q̄ eſt de ſyll'o dyalectico. cuiꝰ p̄ncipia ſunt loci dyalectici ⁊ maxime dyalectice extract' ex libꝛis thopicoꝝ Areſto.

Q̄r primo q̄re iſte tractatꝰ q̄ntꝰ ſequit̄ q̄rtū. Dōm ꝙ iō qꝛ incōtractū ⁊ ſimplex ē añ ꝯpoſitū. ſ ī q̄rto tractatu det̄minat̄ de ſyll'o nō ꝯcto ad aliquā mām ſpālē. ſ. ꝓbabilē. iō ꝯuenienter q̄rtus p̄cedit q̄ntū. Sȝ iſte tractatꝰ p̄cedit ſextū. qꝛ ī iſto det̄minat̄ de ſyll'o contracto ad materiā ꝓbabilem. ⁊ in ſequēti tractatu determinat̄ de ſyll'o contracto ad mām appenter ꝓbabilē. ſ mā ꝓbabilis eſt añ māȝ apparenter ꝓbabilem.

Ar̄ Eſt aliq̄s ſyllogiſmus ꝯtractꝰ ad materiā neceſſariā ſicut eſt ſyllogiſmus demonſtratiuꝰ. q̄ dignitate ⁊ ꝑfectione p̄cedit dyalecticuȝ ⁊ ſophiſticū. ſ de illo pe. hyſ. nō compoſuit aliquē tractatum. ergo in ſuis ſummulis erit diminutus. Dicendū ꝙ ſcientia ſyllogiſmi demōſtratiui. que traditur in libro poſterioꝝ Areſto. eſt iuuenibꝰ nimis difficilis. et ſic ꝓpter difficultatē illiꝰ nō poſuit tractatū ſibi coꝛrñdentē. Etiam ſcīa libꝛi poſterioꝝ tractās de ſyll'o demōſtratiuo ſm ſe totā eſt adō fructuoſa ⁊ fertilis ꝙ ꝯuenienter abbꝛeuiari nō potuit. ideo pe. hyſ. eā p̄termiſit. Sed ſi tractatū poſuiſſet de ſyllogiſmo vtiq; p̄cederet iſtū quintū.

Q̄r Utꝝ noticia de ſyll'o dyalectico tradita in hoc q̄nto tractatu ſit ſciencia ab oībus alijs diſtincta. Dōm ꝙ ſic. ꝓbat̄ p̄rio autoꝛitate phī. q̄ eā nobis tradidit in libꝛo thopicoꝝ ꝑ modū ſcīe. Rōne ꝓbat̄. quia illa noticia eſt ſcīa. q̄ hȝ oīa req̄ſita ad ſciam. ſ noticia huiꝰ tractatꝰ ē huiuſmodi. ḡ. Minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ ad ſciam ſicut ad demōſtrationē. q̄ cauſat ſcientiā. ſufficiūt ⁊ req̄runt̄ ſbiectū. paſſio ⁊ dignitas. ſ noticia h̄ tradita hȝ oīa iſta. nā ſbiectū eiꝰ ē ſyll's dyalecticꝰ. ⁊ p̄ncipiū eſt ſyllogiſatū ex ꝓbabilibus. ſ paſſio eſt eſſe generatm̄ opinionis ꝓbabiliter. Sȝ ꝙ ſit diſtincta ptȝ. qꝛ ꝑ hec tria ſufficienter ſumit̄ diſtinctio vniꝰ ſcīe ab alijs.

Ar̄ Noticia h̄ tradita eſt opinio. ḡ nō eſt ſcīa. ꝯña ꝓbat̄. qꝛ ſcīa ⁊ opinio ſunt habitꝰ diſtincti. Añs ptȝ. qꝛ ſyll's dyalecticꝰ eſt gñatiuus opinionis. ḡ noticia genita eſt opinio. Dōm ꝙ lȝ noticia habita de concluſione ſyllogiſmi dyalectici ſit opinio. nō tñ noticia habita de concluſione ꝑ ſyllogiſmū demōſtratm̄. ꝑ quē demōſtrat̄ paſſio huiꝰ ſcīe ineſſe ſyll'o dyalectico. vt īfra ptēbit. q̄ h̄ vocat̄ ſcīa dyalectica. Uel dōm ꝙ argumentum ſufficiēter ꝓbat ꝙ ſcīa exñs de ſyll'o dyalectico non eſt genita ꝑ ſyllogiſmū dyalecticū. ſ non impꝛobat quin ipa dicat̄ genita ꝑ ſyllogiſmū demonſtratiuum. cuius eſt generare ſcientiam.

Ar̄ Scīa eſt nccarioꝝ. ſ ſyll's dyalecticꝰ eſt ꝯtingens. qꝛ ꝓcedit ex ꝓbabilibus q̄ poſſunt aliter ſe hꝛe. ḡ de ipo nō eſt ſcīa. Dōm ꝙ tripliciter de aliq̄ eſt ſcīa. vno mō ſic̄ de illo qd̄ ꝛe ſcit̄. ⁊ ſic ſcīa eſt neceſſariorum. vt vult Areſto. p̄mo poſterioꝝ. Scdo mō ſicut de illo de q̄ aliq̄d ſcitur. vt eſt ſubiectum cōcluſionis demōſtratōis. ⁊ ſic de ſyll'o dyalectico eſt ſcīa. Tercio mō vt de illo qd̄ de altero ſcit̄. vt eſt p̄dicatū eiuſdē. ſicut eſt ꝓpꝛia paſſio. Tunc dicit̄ ꝙ illud quod ſcit̄ iſtis duobus vltimis mōis nō opoꝛtet eſſe neceſſarium. Uel dicendum ꝙ licet pꝛobabilia ſint contingen

tia simpliciter. non tamen sunt cõtingentia syllogismo dyalectico. quia et sunt necessaria.

Ar. Dyalecticus non est sciens. ergo dyalectica nõ est scientia. ꝯña proba-
tur per locũ a cõiugatis. Antecedẽs ꝓbat̃. quia dyalectic⁹ est opi-
nans. eo ꝙ syllogismus dyalecticus generat opinionem. Dicendum ꝙ
licet dyalecticus in ordine ad conclusionẽ syllogismi dyalectici sit opinãs
et non sciens. tamen in ordine ad conclusionem syllogismi demonstratiui
est sciens et non opinans. Uel dicendum ꝙ male arguitur ꝑ illũ locũ quia ar-
guitur in ꝑdicationibus ꝑ accñs in quibus non tenet. quia illa est contin-
gens. et per accidens dyalecticus est opinans si dyalecticus capiatur ma-
terialiter ꝓ homine habente scientiam dyalecticam. sicut ista. albũ est dul-
ce. Et ideo sicut nõ sequit̃. albũ est dulce. ergo albedo est dulcedo. ita non se-
quitur. dyalecticus est opinãs. ergo dyalectica est opinio.

Ar. Bene seq̃tur. dyalectic⁹ est sciens. ergo dyalectica est scĩa ꝑ locũ a con-
iugatis. et tñ arguit̃ ĩ ꝑdicatõe ꝑ accñs. Dõm ꝙ dyalectic⁹ capit̃
dupl̃r. vno mõ formaliter ꝓut ſcat habitũ ĩtellectualẽ de ꝑma spẽ qualita-
tis. et tunc dyalecticus est cõcretũ a dyalectica. q̃ mõ bñ arguit̃ ꝑ locũ a cõ-
iugatis. quia tũc illa est ꝑ se. s. supioris de inferiori dyalectic⁹ est sciẽs. Alio
mõ capit̃ materialiter ꝓ illo qd̃ denominatiue dicit̃ dyalecticum. et tũc est
predicatio accidentis de subiecto.

Q. Quid sit subiectũ huius tractatus. Dicendum ꝙ syllogism⁹ dya-
lecticus. Probatur per cõditiones subiecti attributionis. que sibi
respectu hui⁹ scientie conueniũt. quia principaliter cõsiderat̃ in hoc tracta-
tu. et oĩa ꝯsiderata habent ordinẽ et reductionem ad illud. et ita de alijs.
Scdõ ꝓbatur. quia illud est subiectũ in aliqua scientia cui ꝓprie passiões
demonstrant̃ inesse ꝑ ꝓpria principia. sed sic est de syllogismo dyalectico. ergo
est subiectũ. Minor ꝓbatur ꝑ talẽ demonstratõez. oẽ syllogisatũ ex proba-
bilibus est generatiuũ opinionis ꝓbabiliter ex ꝑmissis ꝓbabilib⁹. sed syllo-
gismus dyalectic⁹ est huiõi. ergo est generatiu⁹ opinionis. Et addit̃ ibi. ꝓba-
biliter. ad excludendũ syll'm dyalecticũ q̃ est generatiu⁹ opinionis sophi-
stice tm̃. Deinde dicit̃. ex ꝑmissis ꝓbabilib⁹. ad excludendũ inductionem
et exemplum. quibus non conuenit adequate illa passio.

Ar. Locus dyalectic⁹ est h̄ sbiectũ. ergo nõ sylls dyalectic⁹. Añs ꝓbat̃. quia
oẽs ꝯditiones sbiecti attributõis ꝯueniũt sibi. Etiã in isto tracta-
tu agitur de loco dyalectico. quia autor ipm̃ diffinit et diuidit. quod nõ facit
de syllogismo dyalectico. Dicendũ ꝙ probatio añcedentis est falsa. quia
sbiectum est principalissimũ in scĩa aliqua consideratũ. sed hic determinat̃
de locis dyalecticis minus principaliter ne procederetur ex ignotis. quia
syllogismus dyalecticus fundatur in loco dyalectico. qui est tanq̃ princi-
pium formale eius. Ad cõfirmationẽ dõm ꝙ pe. hys. nõ diffinit h̄ syll'm dy-
alecticum. sed hoc dimisit cã breuitatis. Ex quo eñ diffiniuit syll'm ĩ quarto
tractatu et addidit illã ꝑticulã. cõcessis. qua sic apposita est diffinitio sylli
dyalectici. et ergo eam h̄ non resumit.

Ar. Argumentatio dyalectica ẽ subiectũ hui⁹ tractat⁹. ergo nõ sylls dyale-
cticus. Añs ꝓbat̃. quia est quid cõmunissimũ in hac scientia consi-
deratũ. ꝑmo notum etc. Dicendum ꝙ argumentatio dyalectica est bene

hic quid cōissimum p̄ p̄dicationem. qꝛ p̄dicatꝰ de syll'o dyalectico. ꝗ nō per
consideratione. qꝛ nō est p̄ncipalissimū in ista scīa ꝯsideratū. imo solū mi/
nus p̄ncipaliter ꝗ ꝯsideratꝰ p ꝗto ex noticia eiꝰ deuenire possumꝰ in noti/
ciam syllogismi dyalectici. Et qn̄ dr̄. passio huius sbiecti ꝯuenit argumē
tationi dyalectice. Dōm q nō cōuenit sibi adequate ꝛ complete. Et ꝗuis
conueniat generatiuū opinionis ꝓbabiliter ex p̄missis ꝓbabilibꝰ inducti
oni ꝛ exemplo. tn̄ ꝗ est solū minus principaliter ꝛ ex consequenti. inꝗtum
reducuntꝰ ad syllogismū dyalecticum.

Ar Subiectū nō debet trāscendere metas. ꝗ sylls dyalecticꝰ trāscen/
dit metas istius scīe. ꝗ non est ꝗ sbiectū. Minor ꝓbatꝰ. qꝛ de syllo/
gismo dyalectico etiā determinatꝰ in libro thopicoꝝ Aresto Dicendū q
nullum subiectū debet transcendere metas scīe. ꝗuis interdū trāscendat
metas libri. quod non requiritꝰ ad sbiectū. ꝛ sic est de syllogismo dyalecti/
co. quia est vna scīa libri thopicoꝝ ꝛ istius tractatꝰ. Et qn̄ dr̄. dyalectica
idem est qꝺ logica. sed syllogismus dyalecticus non est subiectum logice.
ergo nec dyalectice. ꝛ p ꝯn̄s nec istius tractatus. Dicendum q dyalectica
capitꝰ hic specialiter pro noticia tradita de syllogismo dyalectico. tanꝗ de
eius subiecto. ꝛ non capitur generaliter pro tota noticia logicali. cuiꝰ ista
noticia est pars.

Ar In omni scīa determinatꝰ de syll'o dyalectico. ꝗ transcendit metas.
huius scīe. Ans̄ ꝓbatur. qꝛ in omī scīa disputamus p ꝓbabilia.
Dicendū q bene in omī scīa vtimur syll'o dyalectico. ꝗ non docetur ī om/
ni scientia constitutio eius. qꝛ hoc solū in isto q̄nto tractatu fit ꝛ in sciētia
libri thopicoꝝ Aresto. Et qn̄ dr̄. aīa est sbiectum cuiuslibet scīe. ergo etiā
erit hic subiectū. Dōm q duplex ē subiectum. s. inhesionis ꝛ attributōis.
iam licet aīa sit bene subiectū inhesionis cuiuslibet scīe. qꝛ scientia ē ī aīa
sicut color in corpe. non tamen subiectum attributionis. de quo hic est ad
propositum.

Ratio dr̄ multꝭ modis. Primo mō ratio idē ē qꝺ
diffinitio vel descriptio. vt ꝗ. Uniuoca dicūtꝰ
quoꝝ nomē cōe ē ꝛ ratio sube ꝯm illud nomen
est eadē. Scd̄o modo ē q̄dā ꝩtus aīe discretiua veri
a falso. Tercio modo idē est qꝺ ꝟbū ostendens aliq̄d si-
cut sunt ꝓpōnes vł orōnes disputantiū. Alio modo
idē est qꝺ forma ī materia. vt in cultello ferꝝ est ma-
teriā. dispositio ꝩo oblongalis inducta in ferro ē for
ma. Alio modo idem est qꝺ essentia cōis p̄dicabilis
de pluribꝰ. vt essentia generꝭ spēi vel dr̄ne. Alio mo-
do idē est qꝺ mediū inferens ꝯclusionē. ꝛ hoc modo
sumitꝰ ratio ī diffinitione argumēti. q̄ est talis.

Iste est tractat⁹ q̄ntus in quo post det̃minationē sylli simpl'r dicti ⁊ in-
contracti pe. hys. intēdit det̃minare de syll'o cōtracto ad mām ꝓbabilē sic
est syll's dyalectic⁹. rō ordinis dcā est. Et qꝛ euidētia sylli dyalectici cōfir-
matur tāq̄ꝫ suis p̄ncipijs locis dyalecticis q̄ distinguunt̃ ⁊ variant̃ scd̄m
habitudinē medij dyalectici de q̄ argumētū dī. in cui⁹ diffinitōe ponit̃ rō
ne ꝙ ex ignotis ꝓcedat p̄ ponit acceptiones rōnis. Et dicit ꝙ rō dī multis
modis. vn̄⁹. Diffinit. v̄tus. ōndit forma vel esse. Est mediū rō ꝑ qd̄ cōclu-
ditur ꝙ. Prīo mō rō idē ē qd̄ diffinitio. qꝛ diffinitio ē īdicatiua obiecti rō-
nis siue intellect⁹ qd̄ ē q̄dditas rei māl'is. ⁊ ꝑ diffinitōez explicat̃. ⁊ sic ca-
pit̃ rō ī diffinitōe vniuocoꝝ vbi dī ꝙ rō sb̄e ꝑm illd̄ nom̄ ē eadē. Scd̄o mō
rō ē q̄dā v̄t⁹ seu potētia aīe q̄ ē intellect⁹. ⁊ h̄ mō capit̃ rō qn̄ d̄t phs. rō sꝑ
depcat ad optīa. Et ista ē potissima acceptio rōnis inter oēs alias. Tercō
mō rō ē oīo ōndens aliq̄d de aliq̄ q̄ dicēs cām alicui⁹. vt qn̄ dī iste hꝫ bo
nam rōnem soluēdi argumēta. vel iste ꝓbauit argumēta sua mult̃ rōnib⁹
Quarto mō rō ē forma ꝑtis alicui⁹ māe. vt ī cultello ferreo ferꝝ ē mā ⁊ dī
spositio ē rō. i. forma qꝛ ꝑ formā rō ꝯgnoscit māꝫ. cognoscit̃ eñ materia ꝑ
analogiā ad formā ꝑ prīo phisicoꝝ. Quīto mō rō idē ē qd̄ eētia cōis p̄dica
bilis de plurib⁹. vt eētia generis vel spēi dī rō. ⁊ sic dicim⁹ q̄nq̄ꝫ sunt rō
nes p̄dicabiles de plurib⁹. Et differt iste mod⁹ a q̄rto. qꝛ rō q̄rto mō ē for
ma ꝑtis. ꝙ h̄ q̄nto mō ē forma toci⁹. Et differt a p̄ mō. qꝛ rō prīo mō d̄t illā
eētiā siue formā toci⁹ explicite quā formā d̄t rō q̄nto mō īplicite. Et pri-
mo mō sumit̃ rō ꝓ diffinitōe explicāte ipm̄ obiectū. ꝙ h̄ accipit̃ ꝓ ipo obie
cto. Sexto mō rō ē idē qd̄ mediū inferēs concl'oez. ⁊ ꝓpt̃ illā acceptionez
ponunt̃ alie. qꝛ pe. hys. diffinitur⁹ erat argumentū. in c⁹ diffinitōne ponit̃
rō h̄ vltio mō sumpta.

Qr Que sit sufficiētia illaꝝ acceptionū.
Dōm ꝙ ista. qꝛ rō dī a rōcinādo. vel ꝙ sumit̃ ꝓ rōcinatiōe vel ꝓ ei⁹
p̄ncipio. si p̄mū sic ē terci⁹ modus. Si scd̄m h̄ ē dupl'r. qꝛ vel est principiū
efficiēs p̄ncipale. ⁊ sic est scd̄s mod⁹. Aut instrumētale h̄ est dupl'r. qꝛ vel
sumit̃ formaliter inq̄ꝫtum est p̄ncipiū discursus. ⁊ sic est sextus mod⁹. Aut
māliter. ⁊ h̄ dupl'r. qꝛ vel p̄ncipiū complexū. ⁊ sic est p̄mus modus. aut in
complexū ⁊ hoc dupl'r. qꝛ vel hꝫ rōnem ꝑtis. ⁊ sic est quart⁹. aut hꝫ rōnem
totius. ⁊ sic est quintus.

Ar Quicq̄d hꝫ rōnem h̄ ē rōale. ꝙ asin⁹ hꝫ rōnē qꝛ asin⁹ ē aīal rudibile
ꝙ asin⁹ est rōnalis. Dōm ad maiorē ꝙ est distinguēda. qꝛ vel rō ca-
pit̃ scd̄o mō ꝓ v̄tute ītellectiua. ⁊ sic ē v̄a. aut capit̃ p̄ mō ꝓ diffinitōne ⁊
tūc ē falsa. ꝙ ī mīore capit̃ ꝓ diffinitōe tm̄. ⁊ sic mediū eq̄uocatur.

Ar Idē nō facit ꝯueinre ⁊ differre respcū eiusdē. ꝙ ꝑ intellectū hō ꝯue
nit cū angelis ⁊ differt ab eis ꝑ rōem. ꝙ nō sunt idē. Dōm ꝙ idem
ꝑm rem ⁊ rōnem sil' nō facit differre ⁊ cōuenire respcū eiusdē. tm̄ bene idez
ꝑm rem ⁊ differēs ꝑm rōnem. ⁊ sic ē ī ꝓposito. qꝛ dī intellect⁹ inquantū sim
pliciter apphendit rē. ꝙ dī rō inq̄ꝫtum discurrit a min⁹ noto ad magis no-
tum ⁊ sic intellect⁹ repit̃ in angelis ꝓut ē ꝑfect⁹. ⁊ inuenit̃ in hoīe ꝓut ē
impfect⁹. q̄re ꝓprie loquēdo hō ꝯuenit cū angelis. in intelligendo. sed tm̄
differt ab eis in modo intelligendi.

Ar Forma ꝑtis ⁊ forma tocius. non distinguunt̃. ꝙ iste quintus mo-
dus nō differt a q̄rto. Ant̄s ꝓbat̃. qꝛ al's eēnt pl'res forme sb̄ales in

eodez ꝯposito. Dōm ꝙ forma ptꝭ ꝛ forma totiꝰ distinguūť realiť ſm ſctm
Tho. qꝛ qcūqꝫ ſic ſe hn̄t ꝙ vnū aliqd icludit qꝺ alteꝝ nō icludit illa diſti-
guunť realiter. ſꝫ ſic ē de forma totiꝰ ꝛ forma ptis. qꝛ forma totiꝰ includit
māin quā forma ptis excludit. ģ diſtiguunť realiť. vt ps hoīs. ſ. aīa differt
realiter a toto hoīe ꝯposito ex corpe ꝛ aīa. Et nō ē incōuenıēs ꝙ in eodem
ꝯposito ſint plures forme ſbales. qꝛ vna eſt totalis ꝛ alia ptialis. quia il-
le ſunt ſbordinate. Sꝫ negamꝰ ſm mentē beati thome eſſe plures formas
totales ꝛ diſpatas in eodem compoſito.

Argumētū ē rō rei dubie faciēs fidē. i. mediū pbās ꝯclōnē. Conclō em̄ dꝫ confirmari p argumentū

Poſtq̄ pe. hyſ. poſuit eq̄uocatōes huiꝰ noīs rō. h ꝯńr ſdiffinit argumen
tū in cꝰ diffinitōe poniť rō dicēs. Argumentū ē rō rei dubie faciēs fidem.
i. mediū pbans cōcluſionē. pbat qꝛ ꝯcluſio dꝫ ꝯfirmari p argumentū. Et
poniť rō loco generis. nā rō dꝛ de medio ſylli ſimplr dci de medio ſylli de
monſtratiui ꝛ dyalectici. ſꝫ argumentū nō dꝛ de medio ſylli ſimplr dcī. qꝛ il
lud mediū nō ē pbatm̄ ꝯclōnis ſꝫ ſolū illatm̄. deīde poniť . rei dubie faci-
ens fidē ad dr̄az mediȷ ſylli ſimplr dcī q nō ē pbatiuꝰ vl demr̄atiuꝰ ſꝫ ſolū

Ar Argumentū ꝛ rō idē ſunt. ģ argumetū nō ſue ꝯclōnis illatiuus.
dꝫ diffiniri p rōnē. Dōm ꝙ ſunt idē ſm rē ſꝫ drn̄t ſm rōnem ſupe-
rioris ꝛ inferioris. Pro q notandū ꝙ iſta tria mediū rō ꝛ argumentū ſic
drn̄t. nā mediū dꝛ inq̄tū hꝫ duo extrema ꝛ vt eſt vnitiuū extremoꝝ ſm ali
quem modū. Et tale mediū dꝛ rō inq̄tū eſt inſtrumentū intellectꝰ ad infe
rendū aliquā ꝯclōnem. Et idē dꝛ argumentū inq̄tū hꝫ vim pbatiuā ꝯclo
nis quā addit vltra ꝟtutē illatiuā ꝯclōnis. ꝛ iō dꝛ argumentū qi arguens
mentē. qꝛ p illā ꝟtutē aliqliter cogit mentē ad aſſentiendū conclōni. cum
em̄ intellectꝰ apphendit cōuenientiā extremoꝝ cū medio eē neceſſariā co
giť ſimplr aſſentire cōclōni ꝛ cū cogſcit illā eē ꝯtingentē aſſentit pbablr.

Ar Argumentū fit de re certa. ģ male dr̄ ꝙ ſit rō rei dubie. Añs pbať.
qꝛ de conclōnibꝰ certiſſimis fit argumentū. vt hō ē aīal. deꝰ ē etnꝰ
Dicendū ꝙ argumentū nō fit de re certa. vt certa eſt. ſꝫ vt accipiť p modū
dubitatōis. Et qn̄ dꝛ. fides eſt ꝟtus theologica ꝛ talis ꝟtus nō fit p ar-
gumentū. ģ argumentū nō facit fidē. Dōm ꝙ fides capiť duplr. vno mō
p credulitate intellectꝰ vel aſſenſu circa aliqꝺ credibile. ꝛ ſic fides ē ꝟtus
theologica. Alio mō capiť fides p aſſenſu conclōnis pter aliq̄ rōnem p
babilem. ꝛ ſic fides ē credulitas. ſm quā intellectꝰ credit conclōnē eſſe ve
ram p aliqꝺ argumentū. ꝛ ſic capiť fides h i diffinitōe argumēti.

Ar Hoc ē bonū argumentū. oē aīal rōnale ē riſibile. oīs hō ē aīal rōna
le. ģ oīs hō ē riſiƀl. ꝛ tn̄ diffinitio ſibi n̄ ꝯuenit. Scđa ps pbať. qꝛ p
miſſe nō ſolū pbāt conclōnē. ſꝫ ipaꝫ demōſtrāt. Dōm ꝙ argumentū ē mul
tiplex. ſꝫ h diffiniť argumentū dyalecticū. ꝛ nō i cōi. vt h ē bn̄ argumētū de
mōſtratm̄. aīal rōale ē riſibile. ģ hō ꝛc̄. ſꝫ nō dyalecticū de q fit h ſmo.

Eſt aūt concluſio argumēto vel argumentis approbata propoſitio. Sed anteq̄ probať tunc eſt dubitabilis ꝛ eſt queſtio: queſtio em̄ ſic diffiniť. Queſtio eſt

dubitabilis ꝑpō. Mediū āt est qd̄ hȝ duo extrema.

Hic ꝯn̄r diffinit concl'onē ꝛ ħ īō ne ꝓcedēt ex ignotꝭ. qꝛ pōit ī glosa siue expōe diffinitōis argumēti cū dī ꝙ ꝯcl'o hȝ cōfirmari ꝑ argumentū. q̄re eā diffiniēs dt. Concl'o ē argumēto vel argumētꝭ approbata ꝑpō. ħ cōcl'o añ ꝓbationē ē dubitabil' ꝛ dr̄ q̄stio. Et ğ q̄stio bñ diffinit̄ ħ mō. q̄stio ē dubitabil' ꝑpō. i. ꝑpō ꝑposita cū nota dubitatōis. s. an ne vtꝝ. Tūc ibi. Mediū āt. diffinit mediū eadē de cā q̄ ꝑ⁹ diffinit cōcl'onē. s. ne ꝓcedēt ex ignotꝭ. eo ꝙ mediū ingredit̄ diffinitōeȝ argumēti dicēs. mediū ē qd̄ hȝ duo extrēa. ꝛ ꝑ

Ar Diffinitio cōcl'onis ñ cōueīt oī ꝯ ħ dr̄t a rōe ꝛ argumēto vt dcm̄ ē. cōtēto ſb diffinito. ğ nō ē bona. Añs ꝓbat̄. qꝛ ī isto syll'o. oīs lapis ē aīal. oīs hō ē lapis. ğ oīs hō ē aīal ē cōcl'o ꝛ tñ ipa nō ē ꝓbata argumento. qꝛ ꝑmisse false nō ꝓbāt cōcl'onē verā. ħ solū inferūt. Dōm ꝙ ibi nō ē argumentū dyalecticū. nec ē ibi cōcl'o argumēto ꝓbata. qꝛ falsū bñ īfert verꝝ ħ nō ꝓbat ipm̄. ħ de rōne argumēti ē ꝓbare concl'onem.

Qr Quō dr̄nt ista q̄tuor. q̄stio. concl'o. ꝑpō. ꝛ enūciatio. Dōm ꝙ illa q̄tuor sꝫ idē fm rē. ħ dr̄nt fm rōnē. nā ꝑpō dr̄ cōcl'o inq̄ꝫtū ē illata ꝛ ꝓbata argumēto. ħ dr̄ q̄stio inq̄ꝫtū ē dubitabil' sūpta cū sīḡ īterrogatiuo. Et dr̄ ꝑpō inq̄ꝫtū p̄t poni pro alio ad īferendū cōcl'onē. Sȝ dr̄ enūciatio inq̄ꝫtum enūciat mētis cōceptū verꝝ vel falsum fcans.

Ar Questio nō ē ꝑpō. ğ nō ē dubitabil' ꝑpō. ꝯn̄a tȝ ꝑ locū a toto in mō ad suā ꝑtē negatiue. Añs ꝓbat̄. qꝛ ꝑpō fcat verꝝ vel falsuȝ. ħ q̄stio nō ē hmōi. ğ Dōm ꝙ q̄stionē eē ꝑpōnē p̄t ītelligi' dupl'r. vno mō formaliter sub mō q̄stōis. ꝛ sic est falsuȝ. Alio mō mãliter vt id qd̄ est q̄stio sit ꝑpō ꝯ deposito sīḡ īterrogatio. ꝛ sic ē verꝝ.

Ar Mediū ꝛ argumentū sunt idē. ğ vnū nō dȝ diffiniri ꝑ reliquū. ꝯn̄a ꝓbat̄. qꝛ idē nō p̄t diffiniri ꝑ seipm̄. Dōm ꝙ mediū ꝛ argumētū sꝫ bñ idē realiꝫ ħ dr̄nt rōe. nā dr̄ mediū eo ꝙ hȝ duo extrēa. ħ dr̄ argumentū inq̄ꝫtū hȝ ꝟtutē ꝓbādi concl'onē.

Ar Si diffinitio medij eēt bona seq̄ret̄ ꝙ eēt mediū ptȝ. qꝛ in q̄libet re finita sunt duo extrēa. s. ꝑncipiū ꝛ finis. Dōm ꝙ mediū accipitur dupl'r. vno mō ꝓ medio reali. ꝛ sic nō accipit̄ ħ. Alio mō logicaliꝫ. ꝛ ħ tripliciter. vno mō ꝓ totali argumētatōe. ꝛ sic capit̄ ī cōi ꝓuerbio qñ dr̄. iste arguit trib⁹ fortissimis medijs. Scd̄o capit̄ ꝓ termino bis sumpto añ conclusionem. sicut patuit in q̄rto tractatu. Tercio capit̄ ꝓ ꝑpōne q̄ hȝ duo extrema sicut est minor in qua residet ꝟtus ꝓbatiua. qꝛ hȝ ꝓ vno extremo maiorē ꝛ ꝓ alio concl'onem. ꝛ sic capitur hic ꝛc.

Argumentū ē argumenti ꝑ orōnē explicatio. i. orō explicās argumentū. Differt āt argumentū a medio ꝛ argumentatione: qꝛ mediū dr̄ eo ꝙ habȝ duo extrema: Argumentū autē addit supra mediū ꝟtutem probādi concl'onē: Argumētatio dr̄ tōlis orō ꝯposita ex ꝑmissis ꝛ concl'one: ꝛ ī illa manifestat̄ ꝟt⁹ argumēti:

Aliq̃ñ eñi tota or̃o p̃t iferre vl'em affirmatiuaȝ. aliq̃ñ non nisi p̃ticularē affirmatiuã. aliq̃ñ vl'em negatiuã. aliq̃ñ p̃ticularē negatiuã. ⁊ sic manifestat̃ tota virtus argumēti. cũ oñdit̃ sup̃a quã ꝯcl'onem p̃t ip̃m argumentum ⁊ sup̃a quã non potest q̃d q̃dem fit in argumentatione vt sup̃a patuit.

Postq̃ȝ pe. hys. determinauit de principijs argumentatõis. h̃ ꝯñr determinat de tota argumentatõe. primo ip̃am diffiniēs. sc̃do diuidēs eã. dicēs h̃. Argumētatio est argumēti p̱ orõnē explicatio. i. or̃o explicãs argumentum vel mediũ p̱batiuũ. in quã diffinitõe ponit̃ explicatio loco generis. ⁊ residuũ ponit̃ ad drñam diffinitõis que est explicatio diffiniti. Tunc ibi. Differt aũt. ponit dr̃am inter argumentũ mediũ ⁊ argumentationem.

Q̃r Utrũ argumētatio dyalectica sit in textu ... vtȝ in textu. ꝯuenienter diffinita. Dõm q̃ sic rõ diffinitionis est talis. q̃r argumentatio est totalis oratio ꝯposita ex premissis ⁊ ꝯclusione. V̓tus eñi medij anteq̃ȝ compet̃ ad extrema implicat̃ ⁊ est inclusa. q̃ñ v̓o ordinat̃ ad cõclusionē tũc explicat̃ ipi⁹ v̓tus. s̃ in totali argumētatione est ista cõp̱atio medij ad extrema. ideo ꝯuenīeter dr̃ explicatio argumēti p̱ orõnē ꝯpositã ex p̃missis ⁊ conclusione. Etiã sicut diffinitio explicat principia eētialia diffiniti. q̃ implicite s̃cant̃ p̱ ip̃m diffinitũ. ita argumētatio explicat v̓tutē argumenti vel medij ostendendo ꝯuenientiã quã hȝ cũ extremis. Et dicebatur notanter dyalectica. q̃r h̃ solũ diffinit̃ argumētatio dyalectica q̃ est or̃õ ꝯplexa ex añcedēte ⁊ ꝯñte cui⁹ mediũ infert ⁊ p̱bat ꝯclusionē. ⁊ non diffinit̃ argumētatio gñaliter capta vt est vna or̃õ complexa ex antecedente ⁊ ꝯñte ⁊ medio illatiuo cõclusionis.

Ar̃ Nullũ abstratũ est explicatio sui cõcreti. s̃ argumētatio est abstractum ip̃ius argumenti. ḡ argumentatio nõ est explicatio argumenti. Maior p̃ȝ. q̃r albedo nõ est explicatio albi. s̃ minor p̱bat̃. q̃r ꝯueniunt in p̃ncipio ⁊ differũt in fine. Dõm q̃uis argumētatio sit abstratũ argumenti s̃m vocem. eo q̃ ꝯuenit cũ argumēto in p̃ncipio ⁊ differt in fine ab eo. nõ tñ ē abstractũ ei⁹ s̃m s̃cationē eo q̃ aliud s̃cat argumētatio ⁊ aliud argumentũ. Nã argumentatio dr̃ totalis or̃o ꝯposita ex p̃missis ⁊ ꝯclusione. s̃ argumentũ s̃cat mediũ q̃d clare p̃ȝ in textu.

Ar̃ Argumentatio est arguens mentē. s̃ totalis or̃õ ex p̃missis composita ⁊ ꝯcl'one nõ arguit mentē. s̃ p̃misse tm̃ ḡ argumentatio non dr̃ ꝯposita ex p̃missis ⁊ ꝯcl'one sil' s̃ ex p̃missis tm̃. Dõm q̃ tota or̃õ non arguit mentē s̃m se totam. s̃ solum s̃m principaliorem p̱tem. s. mediũ quod hȝ v̓tutem p̱bandi concl'onem. ⁊ h̃ sufficit.

Argumentationis quatuor sunt spēs. s. syllogism⁹ inductio. enthimema. ⁊ exemplum.

Postq̃ȝ pe. hys. diffiniuit argumētationē. h̃ ꝯñr diuidit ip̃aȝ dicēs. q̃ q̃tuor sunt spēs argumentationis. s. syll's. iductio. enthimema. ⁊ exm̃. Et ē illa diuisio analogi in sua analogata. q̃r prius dr̃ de syll'o. q̃ȝ de alijs. q̃r in

syll'o magis explicat̃ ꝟtus argumẽti. ⁊ etiã oẽs alie reducũt̃ ad syll'm.

Q̃r Utꝝ q̃tuor sunt spẽs argumẽtatõis. Dõm ꝙ sic. vt sunt in littera enumerate. Et sufficiẽtia istaꝝ spẽꝝ p̃t sic sumi. nã in oĩ argumẽtatione ꝓcedit̃ ab ãnte in cõsequẽs. vel ꝗ ꝓcedit̃ a toto vel a p̃te. Si a toto hoc ẽ duplr̃. q2 vel ꝓcedit̃ a toto vbi ãns est due p̃misse. ⁊ sic ẽ syllogismus. aut vbi ãns est vna p̃missa. ⁊ sic est enthimema. Si ꝓcedat̃ a parte. hoc est duplr̃. vel a p̃te ad totũ. ⁊ sic est inductio. vel a p̃te ad p̃tem. hoc est ab vno singulari ad aliud. ⁊ sic est exemplũ. Sz Aresto. in p̃mo thopicoꝝ solũ ponit duas spẽs ꝯp̃hendẽs sꝫ syll'o enthimema. ⁊ sub inductõe exemplum. Etiã Aresto. ibidẽ ponit illas que sunt spẽs argumentatõis dyalectice. ꝫ ꝟo ponunt̃ spẽs ei9 in cõi. ⁊ ille q̃ q̃nꝗ sunt spẽs argumẽtatiõis … rethorice.

Ar Spẽs vna distincta ꝯ aliã nõ p̃t cõuenire seu comp… hendi sub alia. ꝫ enthimema distinguit̃ ꝯ syll'm. ⁊ exemplũ ꝯ inductionem. igit̃. Dõm ꝙ vna spẽs eẽntialiter nõ cõprehẽdit̃ sub alia. tamẽ accñtaliter ꝓpter aliquã conuenientiã accñtalem quam habent adinuicẽ. sicut enthimema ⁊ syll's conueniũt. q2 ãbo sunt sylli. vn9 ꝑfect9 alius imꝑfectus. Sz inductio ⁊ exemplũ cõueniũt. q2 ꝓcedũt a singularib9.

Ar Una spẽs distincta nõ dz reduci ad aliã. ꝫ tres vltime spẽs reducũtur ad primã. s. ad syll'm. ꝗ nõ sunt distincte a syll'o. Dõm ꝙ spẽs abinuicẽ distincte nõ debẽt adinuicẽ reduci formalit̃. ꝫ bñ m̃aliter ⁊ ꝟtualiter. q2 tres vltĩe spẽs sunt imꝑfecte. ⁊ ꝗ pñt reduci ad syll'm m̃aliter q̃ ẽ perfectus.

Ar Hec est bona argumẽtatio. hõ est currẽs. ꝗ currẽs est hõ. ⁊ tñ nõ est aliqua predictaꝝ quatuor. Ql' nõ sit syllogismus inductio ⁊ exem̃ pz ex diffinitõib9 eorundẽ. Sz ꝙ nõ sit enthimema p̃tz q2 enthimema p̃t reduci ad syll'm. ꝫ hec argumẽtatio ad syll'm reduci nõ p̃ot. cũ solũ habeat duos terminos. Dõm ꝙ illa est bona ꝯña. ꝫ nõ est bona argumentatio. q2 ꝯña est in plus q̃ argumentatio. ⁊ diuidit̃ ꝯña tanq̃ superius in argumẽtatiuã ⁊ nõ argumentatiuã. ꝫ argumentatiua ꝫ diuidit̃ Et q̃n dr̃. deductio ⁊ instantia sunt ꝟe spẽs argumẽtationis. vtz. ij. prioꝝ Dõm ꝙ comp̃hendunt̃ sub illis. vt declarat̃ ibidem.

Ar Ista q̃tuor nõ eq̃liter arguũt mentẽ. ꝫ ꝑ modũ posterioritatis ⁊ prioritatis. ꝗ nõ dñt dici spẽs argumẽtatõis. Tenet ꝯña. q2 spẽs dñt eẽ cocqueue sꝫ vno gñe. Dõm ꝙ argumentatio nõ est veꝝ gen9 ꝫ est cõe analogũ. ꝫ ꝙ gen9 dr̃ iõ est q2 hz modũ generis, eo ꝙ hz moduz supioris. neꝗ sunt ista q̃tuor inferiora ꝟe spẽs. ꝫ solũ q̃dam modi speciales.

Ar Nulla scõa intentio est gen9 vel spẽs. ꝫ argumentatio est scõa itentio. ꝗ nõ est gen9. Etiã syll's inducto enthimema ⁊ exemplũ sunt secunde intentões. ꝗ nõ sunt spẽs argumẽtatõis. Dõm q̃uis argumentatio nõ sit veꝝ gen9. hz tñ modũ generis. q2 oẽ magis cõe dicit̃ habere modum generis respectu illi9 qd̃ est min9 cõe. Et etiam q̃uis inductio ⁊ enthimema non sint vere spẽs. tamen hñt se ꝑ modum specieꝝ. Uel dicendũ ꝙ ibi non capiunt̃ ꝓ secundis intentionib9. ꝫ ꝓ primis. cũ logica sit p̃ncipaliter cõsideratiua primaꝝ intentionũ.

Diffinitio ãt sylli dcã ẽ pri9 Inductio ẽ a singularibus sufficiẽter enũerat̃ ad suũ vl'e ꝓgressio: vt sortes

currit. plato currit ⁊ceťis. ergo om̄is homo currit.

Hic ꝯn̄r pe. hys. determinādo de illis spēbus. ꝓ determinat de syllogismo. qꝛ syll's est ꝑncipalior spēs argumentatōis. eo ꝙ oēs alie spēs reducunt ad syll'm. Sꝫ nō diffinit ip̄m. qꝛ frustra fit ꝑ plura qḋ p̄t fieri ꝑ pauciora. sꝫ syll's dyalectic⁹ est diffinit⁹ in q̄rto tractatu ꝑ h̄ ꝙ addit sibi illa ꝑticula. cōcessis. ꝑ eius diffinitio h̄ omittit. q̄re ḋt in textu. diffinitio ſt sylli dicta est ꝑus. Tunc ibi. Inductio est. determinat de scḋa spē argumentatōis. s. de inductione. Et ꝑcedit inductionez enthimema. qꝛ inductio procedit a singularib⁹ q̄ sunt nobis ꝑm sensum notiora. ⁊ enthimema procedit ex vl'ibus q̄ sunt nota ꝑm intellectuz. Et ꝑmo diffinit inductionē dicēs. Inductio est ⁊c̄. Et ponit ꝓgressio loco generis. Deinde dī a singl'arib⁹. ad dr̄am enthimematis ⁊ sylli. Et ponit. ad vl'e. ad dr̄iam exempli. qḋ ꝓcedit ab vno singulari ad aliud.

Qr̄ Quot requirant ad h̄ ꝙ bn̄ arguat ꝑ inductionē. Dōm ꝙ tria. Primo vt arguat a singularib⁹ sufficiēter enūeratis sub propria vel vna ꝑticula oīa singularia cōtinente. s. ⁊ sic de singulis. Scḋo vt arguatur ad suū vl'e. ⁊ nō ad aliḋ. q̄re n̄ sequit. sortes currit. plato currit ⁊ceťis. ꝑ oīs equ⁹ currit. Tercio ꝙ arguat ad suū vl'e imediatū. iō nō seq̄t. sortes currit. pl'o currit ⁊ceťis. ꝑ oē aīal currit. Et dꝫ argui ad vl'e in ꝑdicādo. et n̄ ad vl'e vl'itate toti⁹ integ'lis. qḋ iō dī vniuersale. qꝛ cōtinet in se multas ꝑtes integ'les. ⁊ ꝑ nō sequit ꝑ inductionē. man⁹ sortis est alba. pes sortis ē albus ⁊ceťis. ꝑ totus sortes est albus.

Ar̄ Progressio solū cōuenit aīalibus. ꝓ inductio nō ē aīal. ꝑ inductio nō est ꝓgressio. Dōm ꝙ ꝓgressio capit dupliciter. vno mō ꝓprie ꝑ ꝑma ei⁹ impōe. ⁊ sic solū cōuenit aīalib⁹. Alio mō similitudinarie. ad similitudinē quā hꝫ cū ꝓgressiōe ꝓprie dcā. ⁊ sic accipit h̄. qꝛ sicut pes ꝑponitur pedi ī ꝓgressiōe aīalis. sic etiā in inductōe ꝓcedit a ꝑrib⁹ ad vl'e.

Ar̄ Hec est bona inductio ꝑm ph̄m. equ⁹ est lōgeu⁹. mul⁹ ē longeuus. ⁊ceťis aīalib⁹ colerā nō h̄ntib⁹. ꝑ aīal colerā nō h̄n̄s est longeuū. et tamē ibi ibi nō arguit a singularibus. Dōm ꝙ duplex est singulare. scꝫ. singulare simpliciter. ⁊ singulare in respcū. Singulare simpliciter ē idē qḋ indiuiduū determinatū. vt sunt sortes plato ⁊ceťis. Sꝫ singulare in respectu est id qḋ ē min⁹ vl'e. Un̄ ꝙuis h̄ nō sit ꝓgressio a singu'arib⁹ simpliciter. ē tamen ꝓgressio a singularibus in respectu. eo ꝙ habent modum singularis. quod sufficit.

Ar̄ Singularia nō p̄nt sufficienter enumerari eo ꝙ sunt infinita. ꝑ diffinitio ꝑsupponit falsū. Dōm ꝙ ꝙuis singularia nō possint sufficienter enūerari sub ꝓpria forma. tn̄ bn̄ ꝑ circūlocutionē isti⁹ ꝑticule. ⁊ceťis ⁊ cōtingit aliqn̄ ꝙ sb̄ aliq̄ vl'i sunt pauca singularia. vel vnū singulare tm̄ vt sol. ⁊ tūc nō oportet ꝙ addat illa ꝑticula. ⁊ sic de alijs. ꝓ debet addi illa clausula. ⁊ nō sunt plures tales vel plura talia. vt iste sol lucet. ⁊ nō sunt plures tales. ꝑ omnis sol lucet.

Ar̄ In inductōe dyalectica q̄ est ꝓbatiua aīs dꝫ eē noti⁹ ꝯ̄po ꝯn̄te. sed singularia nō sunt notiora vl'i. ꝑ nō p̄nt īferre ⁊ ꝓbare cōclusionem vl'em. Dōm ꝙ licet singularia nō sint notiora vl'i simpl'r ⁊ ꝑm naturā. sūt tn̄ notiora quo ad nos. Et qn̄ dī. singularia sunt infinita. ꝑ non p̄nt esse

notiora quo ad nos. ꝯña tz. qꝛ infinitũ non est cognoscibile. Dõm lꝫ oĩa singularia collectiue sint nobis ignota. tñ aliq̃ sunt nob nata qb⁹ enũeratis comp̄hendunt̃ alia sub illa ꝑticula. ꝛc̄ijs. ꝛ fit bona inductio.

Ar Qñ dr̄. ꝛc̄ijs est petitio ꝑ̄ncipij. qꝛ illa ꝑticula est ita incerta ꝛ ignota sicut ꝙ ꝑ ipsam ꝓbat̃. Dõm ꝙ nõ est incõueniẽs ĩ iductiõe aliqñ esse petitionẽ principij ſm naturã rei. non tñ debet esse petitio ꝑ̄ncipij quo ad rñdentem. ſ sufficit ꝙ añs sit sibi noti⁹ consequente. Et quando dicit̃. singularia non intelligunt̃ a nobis. ſ solum vl'e. quod est obiectum intellectus. ğ nulla singularia sunt nobis nota. Dõm ꝙ̃uis singularia non intelligunt̃ a nobis directe. tamẽ bene reflexe ꝑ hoc ꝙ intellect⁹ reflectitur ad sensum per quẽ singularia cognoscunt̃.

Qr Quomodo debet inductio reduci ad syll'm. Dicendũ ꝙ isto mõ. quia predicatũ in conclusione inductionis debet poni loco maioris extremitatis ꝛ subiectum in conclusione eiusdem debet poni loco minoris extremitatis. ꝛ singularia debent poni loco medij. vt hec inductio. sortes currit. plato currit ꝛc̄ijs. ğ omnis homo currit. sic reducit̃ ad syllogismum. omne quod est sortes vel plato ꝛc̄ijs. currit: oĩs hõ est sortes vel plato ꝛc̄ijs. ergo oĩs homo currit. Et debent singularia capi disiũctiue. ꝛ non copulatiue. Cuius prima rõ est. quia non pñt copulatiue verificari de suo vl'i. ſ bene disiũctiue. vñ ista est falsa. omnis hõ est sortes vel plato ꝛc̄ijs. qꝛ ei⁹ descendentes sunt false. nã nõ sequit̃. oĩs hõ est sortes vl' plato. ğ iste hõ est sortes ꝛ plato. Scđa rõ. qꝛ si cõiungerent̃ ꝑ cõiunctionẽ copulatiuam tũc cõmitteret̃ soleocism⁹ in maiore ꝓpõne. qꝛ copulatũ ex terminis singularib⁹ eq̃pollet termino singulari. ſ tali nõ pt addi signũ vl'e. ꝛ sic non posset dici. omne qđ est sortes ꝛ plato.

Ar In oĩni syll'o sunt tm̃ tres termini. ſ ĩ inductõe sunt plures ꝙ̃ tres ğ nõ reducit̃ ad syll'm. Dõm ꝙ lꝫ sint pl'es ꝙ̃ tres. tñ illi capiunt̃ ꝑ modũ triũ. nã singularia capiunt̃ ꝓ vno termino. s. medio.

Enthimema ẽ syll's iperfect⁹. i. orõ in q̃ ñ oib⁹ premissis añpositis infert̃ festinata conclo vt oẽ aĩal currit. ğ oĩs hõ currit. In hac eñ argumẽtatione includitur h̃ ꝓpõ oĩs hõ ẽ aĩal. q̃ si poneret̃ ꝑfect⁹ eẽt syll's Aresto. ipm sic diffinit. enthimema ẽ ex ycotib⁹ ꝛ signis. ycos idẽ est qđ ꝓpõ ꝓbabilis Signũ vt h̃ sumit̃ idẽ ẽ qđ demonstratiua seu nccaria ꝓpõ vel ꝓbabilis ꝛ h̃ in inferẽdo: Signũ vt h̃ sumit̃ đt nccitatẽ illationis: ycos ãt đt ꝓbabilitatẽ ipi⁹ ꝓpõnis in se: ſm quã ꝓbabilitatẽ ꝓpõ dr̄ eẽ yca. Vñ lꝫ in enthimemate est tãtũ vna ꝓpositio inferens ꝛ alia illata: tamen ſm ꝙ inferẽs ꝓpositio apparet oĩbus eẽ yca vel plurib⁹

sic dr ycos. qr sic iā ē ꝓbabilr: vt qlibet diligit diligē
tem se. ẜm āt ꝙ ipa īfert ꝯclusionē de nccitate: sic ē sig
nū. ꝛ sic eadē ꝓpō ē ycos ꝛ signū ẜm aliud ꝛ aliud sum
pta. Si qs obijciat ꝙ enthimema dēat sic diffiniri.
Enthimema ē ex ycote ꝛ sig. cū tñ sit vna ꝓpō īferēs
q est ycos ꝛ signū ẜm diuersa. Ad h sic dōm ē ꝙ lz sit
vna ꝓpō inferēs actu. tñ hz ī se ꝟtutē dnaꝝ ꝓponū qr
hz in se ꝟtutē ꝓpriā: ꝛ illi⁹ q subintelligit. ꝛ sic est vna
ẜm lram ꝛ due ẜm ꝟtutē. ꝛ ido dr in pli nūero ex yco
tibus ꝛ signis ꝛ non ex ycote ꝛ signo. Sciendū autē
est ꝙ oē enthimema dz reduci ad syllm. In enthime-
mate āt sunt tres termini sicut ī syllo: ꝛ duo illoꝝ sūt
in ꝯclusione: ꝛ sunt maior extremitas ꝛ minor extre-
mitas. Ali⁹ āt non ponit ī conclusione: ꝛ est mediū:
illaꝝ aūt extremitatū altera sumit bis ꝛ altera sel: Ex
extremitate ergo tñ semel sūpta ꝛ ex medio fiet vna
ꝓpō ẜm exigentiā modi ꝛ figure: ꝛ sic hr syllogism⁹:
Uerbi grā: in h enthimemate: oē aīal currit: ergo oīs
homo currit: homo ꝛ currit sunt due extremitates: et
aīal est mediū: sed illa extremitas scz homo sumpta ē
tñ semel: ex ipa ergo ꝛ medio fiet vna ꝓpō scz oīs hō
est aīal: ꝛ tūc erit ꝑfect⁹ syllogismus sic: oīe animal
currit. oīs homo est aīal: ergo oīs homo currit

Hic consequenter determinat de tercia spē argumentatōis. s. de enthi-
memate. Et sequit enthumema inductionē. qr ẜm aliquē modū dicēdi in-
ductio est ꝑfectior enthumemate. qr exemplū pt reduci ad inductionē. sed
nulla spēs argumētatōis reducit ad enthimema. Et qtuor facit. nā ꝑ pōit
diffinitionē enthimematis. quā cepit a Boecio exponēdo ipam. Scdo po
nit aliā diffinitionē. quā cepit ab Aresto. ꝛ eā declarādo exponit qd intel
ligitur ꝑ ycos. ꝛ quid ꝑ signū. Tercio arguit ꝯ diffinitionē Arestotelis. et
soluit eam. Quarto docz reducere enthimema ad syllm. Primo g diffinit
ipm dicens. Enthimema est syllogism⁹ imꝑfectus. i. orō in qua nō omib⁹
ꝑmissis aūpositis infert festinata cōclusio. vt oē aīal currit. g oīs hō cur-
rit. Sz Aresto. sic diffinit enthimema. Enthimema est ex ycotibus ꝛ signis
quarum diffinitionū declaratio clare hr in textu. silr qr alie due ꝑtes note
sunt in littera. ideo relinquunt.

Ar̃ Una spẽs nõ est alia. ꝫ enthimema est spẽs distincta a sillogismo. ꝫ enthimema nõ ẽ sillogism⁹. Dicẽdũ ꝙ sillogism⁹ capit̃ dupl'r vno mõ ꝓ sillogismo ꝑfecto cui⁹ sũt due p̃misse ꝛ tres termĩ. ꝛ sic enthimema ñ est sill's. Alio⁹ capit̃ sill's vt extẽdit se tã ad sill'm ꝑfectũ q̃ȝ impfectũ ꝛ sic enthimema ẽ sill's nõ ꝑfect⁹ ꝫ impfect⁹. Et qñ dr enthimema nõ ẽ sill's. qꝛ ẽ spẽs distincta. ꝫ nõ est sill's impfect⁹. ꝯña ꝓbat̃ ꝑ locũ a toto in mõ ad suaȝ ꝑtẽ negatiue sicut hic. lapis nõ est hõ: ꝫ lapis nõ est albus. Dicendũ ꝙ ħ nõ arguit̃ ꝑ locũ a toto in mõ. ꝫ arguit̃ a dicto simpl'r ad dictũ ſm q̃d. ꝫ est ibi fallacia talis: qꝛ illud additũ impfectus destruit naturã ꝛ rõnẽ sillogismi. ꝛ ideo nõ facit partem in modo.

Ar̃ Jmpfectũ ꝛ ꝑfectũ nõ variãt spẽm. ꝫ impfectus sillogism⁹ ꝛ ꝑfect⁹ sunt eiusdẽ spẽi. Dicendũ ꝙ impfectũ in accidẽtalib⁹ nõ variat speciem. tamẽ bene in substãtialibus. ꝫ hic impfectũ dicit impfectionẽ substantialẽ sillogismi. qꝛ dicit defectũ vni⁹ premissarum.

Ar̃ Enthimema est vere sill's ꝑ posterioꝝ. ꝫ impfectũ nõ destruit rõnem silli. Dicẽdũ ꝙ Arest. nõ vult ibi dicere ꝙ enthimema sit vere sill's formalit̃: ꝫ solũ material'r. qꝛ habet mãm silli ꝑfecti eo ꝙ habet tres terminos. ꝫ deficit in vna ꝓpõne. Etiã duo enthimemata faciũt vnũ sill'm. ꝛ ad hũc intellectũ loq̃t̃ Arı̃. ꝑ posterioꝝ. Uel dicendũ ꝙ enthimema est fere. i. q̃i sill's ꝓpter defectuȝ vni⁹ ꝓpõnis: qꝛ dicit̃ enthimema ab en qð est in. ꝛ thimos mens. ꝛ monos vnũ. q̃si tenẽs vnã ꝓpositionẽ in mente.

Qr̃ Utrũ hic sit enthimema. oĩs hõ currit. ꝫ oĩs asin⁹ currit. Et videt̃ ꝙ sic. qꝛ ibi deficit vna premissa. scȝ oĩs hõ ẽ asin⁹. que si exprimat̃ ẽ sill's ꝑfectus. Sed dicẽdũ ꝙ nõ est enthimema ꝓbatiuũ lȝ bene illatiuũ. qꝛ illa ꝓpositio que tenet̃ in mẽte debet esse vera vel ꝓbabilis. ꝫ ꝓpositio que ħ tenet̃ in mente est falsa. ꝫ cẽ. Et hoc notat̃ in illo qð dicit Arest. ꝙ enthimema ẽ sill's ex ycotib⁹ ꝛ signis. Ycos aũt e ꝓpositio ꝓbabilis. ꝛ signũ ẽ ꝓpositio necessaria vel ꝓbabilis. Alij ṽo dicũt ꝙ sit verũ enthimema. ꝛ dicũt ꝙ requirat̃ vt p̃missa intellecta sit ꝓbabilis vere vl' sophistice.

Ar̃ Enthimema ẽ ex ycote ꝛ signo. ꝫ nõ ex ycotib⁹ ꝛ signis. Añs ꝓbat̃. qꝛ in enthimemate ponit̃ vna ꝓpositio ex q̃ infert̃ cõclusio. Dicendũ q̃uis enthimema formal'r nõ ẽ ex ycotib⁹ ꝛ signis. est tñ ex ycotibus ꝛ signis virtual'r cõnumerando ꝓpositionẽ in mente tentã. Uel dicit̃ ꝙ enthimema in vl'i est ex ycotibus ꝛ signis. nõ aũt in ꝑticulari. hoc vel illud. Etiam hic numerus pl'alis ponit̃ loco numeri singularis. Et cõiunctio copulatiua. et. debet hic capi ꝓ disiunctiua.

Qr̃ Scðm quẽ modũ enthimema reducat̃ ad sill'm. Dicẽdũ ꝙ sic. nã in enthimemate sunt tres termini sicut in sillogismo. quoꝝ terminorũ duo ponunt̃ in cõsequẽte ꝛ illi sunt extremitates: ꝫ ille termin⁹ q̃ nõ ponit̃ in cõsequẽte ẽ mediũ. vt est subiectũ añtis. ꝫ subiectũ cõsequẽtis ẽ minor extremitas. ꝛ p̃dicatũ ꝯñtis seruat̃ ꝓ maiori extremitate. si ꝫ sbiectum ꝯñtis ponit̃ in p̃missa cũ medio: tunc deficit maior. Et si predicatum ponatur in premissa cum medio: tunc deficit minor. Exempluȝ primi. vt omẽ risibile est hõ. ꝫ omẽ risibile ẽ aĩal. suppleat̃ maior. oĩs hõ ẽ aĩal. Exempluȝ scði vt omẽ aĩal currit. ꝫ oĩs hõ currit suppleat̃ minor. omĩs homo est aĩal ꝛ sic fit sillogismus ꝑfectus.

Ar Enthimema ē spēs distincta ↄtra sillm̄. ergo nō pōt reduci ad eū. Te/
net cōsequētia. q2 vna spēs disp̄ata nō pōt reduci ad aliā. Dicēdū
ꝙ enthimema formalr̄ captū nō reducit ad sillm̄. ſ solū materialr̄ captū ꝓ
terminis ꝛ ꝓpositionibus ex q̄bus cōstat. q2 idē termini q̄ prius substabāt
forme enthimematis postea substāt forme sillogismi.

Exēplū ē qn̄ vnū pticulare ꝓbat ꝑ aliud ꝓpt aliqd̄ sile reptū in ip̄is: vt coloniēses pugnare cōtra bonnēses malū est: ergo cliuēses pugnare cōtra gelrēses malū est: q2 vtrobiq3 est pugnare affines cōtra affines.

Hic ↄn̄r determiat de q̄rta spē argumētatōis. sc3 de exēplo. Et ē exēplu3
qn̄ est ꝓcessus ab vno pticulari ad aliud ꝓpt aliqd̄ sile reptū in ip̄is. vt sor
tes est risibilis: ergo plato est risibilis: q2 vterq3 ē hō. In q̄ diffōe ꝓcessus po/
nit loco gn̄is. Et addit. ab vno pticulari. ad dr̄a3 enthimematis ꝛ sillogis
mi. Et dicit. ad aliud. ad dr̄am inductōis. que ꝓcedit ad vle ꝓbandu3. Et
ponit. ꝓpter aliqd̄ sile in ip̄is reptū. ad ostendēdū ꝟtutē ꝓbatōis. que ꝓ/
uenit ex similitudine duorum ad inuicem.

Ar Vnū pticulare nō est noti⁹ altero. ergo vnū nō pōt ꝓbari ꝑ aliud. Di
cendū ꝙuis vnū pticulare nō sit noti⁹ altero q̄ ad naturā. tn̄ vnum
est noti⁹ altero q̄ ad nos. Et debet hic pticulare capi nō ꝓ ꝓpōne pticulari:
q2 exemplū etia3 fit ex ꝓpōnibus vlib⁹ ꝛ indiffinitis. sed capit ꝓ subiecto:
cui assignat inesse specialis ꝓprietas.

Ar Hic est bonū exēplū pbi Parisiēses sūt docti. ergo pbi coloniēses sūt
docti: ꝛ tn̄ nō exprimit aliqua silitudo. Dicendū ꝙ si in exēplo nō
addat silitudo causat quedā ꝓbabilitas ſ nō erit nccitas ↄn̄e: nisi r̄ductū
fuerit ad silitudinē. dicēdo. Pbi parisiēses sunt docti ꝓpter sorte3 sciarum.
ergo pbi coloniēses sunt docti ꝓpter eandē causam.

Qr Vtrū exēplū reducat ad sillogismū. ꝛ quō. Dicendū ꝙ sic. ſ ꝑ de/
bet reduci ad inductōe3 impfectā. ꝛ ↄn̄r ad sillm̄. Cui⁹ maior ꝓbat
ꝑ illā inductōe3 impfectā ꝛ illa inductio impfecta ꝓcedit ex eodē an̄te ex q̄
ꝓcessit exēplū: ꝛ cōcludet p̄dicatū ↄn̄tis exēpli de illo cōi. in q̄ singlaria cō
ueniūt. Et vlteri⁹ reducēdo ad sillm̄. silitudo debet poni loco medij: ꝛ p̄di
catū ↄn̄tis erit maior extremitas ꝛ sbiectū minor extremitas. vt istud exē/
plū Colonien̄. pugnare ↄ bonnēses malū est. ergo Cliuēses pugnare ↄ gelrē/
ses malū est. q2 vtrobiq3 sunt affines ꝛc̄. Primo reducit ad inductionē sic
Coloniēses pugnare ↄ bonnen̄. malū est. ꝛ sūt affines. ergo oēs affines pug/
re cōtra affines malū est. tūc vltra. om̄es affines puḡre cōtra affines malū
est: ſ colonien̄. puḡre cōtra bonnen̄. est affines pugnare cōtra affines. ergo
eos pugnare malū est. Et ideo exēplū ſm se totū nō reducit ad sillm̄. q2 ex
vno pticulari infert vlis. ꝛ sic reseruat vna pticularis que nō ingredit sil/
logismū ad ꝓbandū illā vlem. Vel aliter. sile in q̄ ista pticularia cōueniūt
debet capi ꝓ medio: ꝛ ip̄a pticularis ꝓ minori extremitate. ꝛ ꝓprietas que
ip̄is assignat inesse ꝓ maiori extremitate. vt istud exēplū. Sortes est risibi
lis: ergo Plato est risibilis. sic reducit ad sillogismū. oīs hō est risibilis. sor/
tes est hō, vel plato est hō, ergo sortes est risibilis, vel plato est risibilis.

Ar Si exemplū reduceret̄ ad sillogismū. sequeret̄ ꝙ esset formalis cō-sequentia ⁊ necessaria sicut sillogismus. Dicendo negando con-sequentiam. quia non solum reducit̄ ad sillogismū sed etiā ad inductionē impfectam que non est formalis cōsequētia. ⁊ sepi⁹ etiā non est necessaria.

Argumētū aūt ꝑ locū cōfirmat̄: ido dāda ē diffini-tio loci. ꝓut loc⁹ hic sumit̄. Loc⁹ ē sedes argumēti vel id a q̄ ad ꝓpositā q̄ōnē cōueniēs trahit̄ argumētum. Quid aūt sit q̄ō dictū ē. Et sciēdū ꝙ ꝓpō. q̄ō. cōclusio ⁊ enūciatio ꝫm sbaȝ idē sūt. differūt aūt ꝫm rōnē: diuer-sas eñ hñt rōnes siue diffinitōes: vt pri⁹ patuit: Se-cūdū eñ ꝙ dubitabilis est. q̄ō ē. ꝓut ꝟo iā ꝓbata est ꝑ argumētū cōclusio est. ⁊ ꝓut ponit̄ ꝓ alio in p̄mis-sis est ꝓpō. q̄ꝛ ꝓpō dr̄ ꝫm ꝙ est in p̄missis ad ꝓban-dam conclusionē. Enūciatio aūt est ꝫm ꝙ ꝟcat esse vl̄ non esse. vt sortes currit. sortes non currit.

Postq̄ȝ pe. hys. ostendit q̄d sit argumentū ⁊ quid sit argumentatio ⁊ q̄t sūt spēs argumētatōis. hic cōsequent̄ determinat de locis dyalecticis i q̄-bus fundant̄ argumentatōes dyalectice ⁊ ꝑ ipos cōfirmāt̄. Et p̄mo diffi-nit locū. in cui⁹ diffinitōne ponit̄ argumētū dicēs. Locus ē sedes argumē-ti. i. firmamētū vel regula cōfirmatiua ꝓbabilis illatōis. vel id a q̄ ad ꝓpo-sitā questionē cōueniēs trahit̄ argumentū. i. termin⁹ medi⁹ cū virtuali in-clusione loci imediate firmātis argumentū. qualis terminus dicit̄ differē-tia maxime. Et ponit̄ sedes. loco generis. sed cetere particule ponunt̄ lo-co differentie.

Ar Arestoteles dicit quarto phisicoꝝ. ꝙ locus est supficies corpis cō-tinentis imobilis primū. ergo nō est sedes argumenti. cuȝ vni⁹ rei sit vnica diffinitio. Dicendū ꝙ locus capit̄ dupliciter. vno modo ꝓprie ⁊ phisice. vt est supficies circūscribens locatū: ⁊ sic nō capit̄ hic. Alio mō ac-cipit̄ trāsumptiue ꝓ habitudine necessaria terminoꝝ ad inuicē. scȝ termi-ni inferētis ad terminū illatū in qua habitudine fundat̄ argumentū dya-lecticum. ⁊ sic capit̄ hic in ꝓposito.

Ar Nulla bona diffinitio debet dari ꝑ metaphorā. vtȝ ꝑ Aresto. sexto thopicoꝝ: ſ ista est hmōi. ḡ ⁊c̄. Dicendū ꝙ nulla diffinitio debet dari ꝑ metaphorā. nisi ipm̄ diffinitū sumat̄ metaphorice. ſ locus sumit̄ h̄ metaphorice. Et dicit̄ sedes ad silitudineȝ sedis realis. quia sicut in sede reali sedens stabilit̄ ⁊ quiescit. ita argumentū cōfirmat̄ ⁊ quiescit in loco dyalectico. ⁊ intellectus noster quando dubitat de virtute ꝓbatiua vel il-latiua quiescit. qñ repperit ꝓpositionē maximaȝ ꝑ se notam. vbi illa habi-tudo confirmat̄ ⁊ probat̄.

Ar Nulla bona diffinitio debet dari p disiūctōem. ꝫ ista est hmōi. ꝗ ꝛc. Dicendū ꝙ nulla diffinitio q̇ditatiua ꝛ essentialis debet dari per disiunctōem. ꝫ bñ diffinitio descriptiua dūmodo in ea īuaꝰ aliq̄ diuisio. sicut in presenti diffinitōne. Nā p primā pticulā tangiꝰ locus maxima ꝛ p secundam pticulā tangiꝰ locus differentia maxime.

Ar Locus ꝛ argumētū sꝰ idē. ꝫ idē nō pōt diffiniri p seipm. ꝗ locꝰ male diffiniꝰ p argumētū. Dicēdū ꝙ idē sꝫ eodē noīe nō pōt diffiniri p seipm. tñ bñ sꝫ noīe notiori. ꝛ sic locus diffiniꝰ p argumentū. Et dīnt formalr. vtꝫ in isto argumēto hō currit. ꝗ aīal currit. qꝛ hic hōē argumētū inq̄ꝫtū est mediū cōfirmabile. ꝛ est locꝰ inq̄ꝫtū ē spēs cōfirmās. vl' hō est spēs cōfirmās. vel hō est argumentū inq̄ꝫtū habet ꝩtutē pbandi cōclusiōeꝫ ꝛ est locus inq̄ꝫtū includit scd̄am intentōnē que ē spēs dicēs respectū ad suum genꝰ scꝫ aīal. ꝛ in ista habitudine sedet virtus argumenti.

Habito de diffinitōe loci seq̄ꝰ diuisio ipiꝰ loci. Locus diuidiꝰ in locū maxiaꝫ ꝛ in locū differentiā maxime. Locus maxima idem est ꝙ maxima.

Posita diffinitōe loci. hic ꝯñr diuidit ipm. Et rō ordinis ē. qꝛ esse est ante posse ꝫ diffinitio explicat esse. diuisio ꝩo posse. ꝗ prius locus diffiniꝰ anteq̄ꝫ diuidaꝰ. Et est diuisio ista. Locus diuidiꝰ in locū maximā ꝛ in locum differentiā maxime. Ratio diuisiōis est. nā oms locus dyalecticus confirmat argumentū dyalecticū. vel ergo cōfirmat argumentū dyalecticū explicite aut implicite. si explicite: sic est locus maxima. si implicite. sic est locus differētia maxime.

Ar Ista diuisio est incōgrua. ꝗ ꝛc̄. Añs pbaꝰ. qꝛ adiectiuū ꝛ substātiuū discōueniūt in gñe. vtꝫ dicēdo. Locus diuidiꝰ in locū maxiam. Et ibi locus dīna. sunt duo substātiua ꝛ neutrū poniꝰ in gtō. Dicendū ꝙ in ambabꝰ illis oꝛonibus nō est adiectīm ꝛ substātiuū ꝫ sunt duo substantiua. ꝛ est ibi appositio. eo ꝙ maxima est substantiuum ꝛ habet se vt minus cōmune. est ꝗ sensus locus maxima. i. maxima p vnam regulā restrictionū. Et qñ diciꝰ adiectīm substantiuaꝰ in neutro genere ꝛ nō in feminino genere. Dicendū ꝙ maxia capiꝰ duplr. vno mōvt ē nomē adiectīm suplatiui gradus. ꝛ sic nō capiꝰ hic. Alio mō vt ē idē qꝺ ꝓpositio p se nota. ꝛ sic capiꝰ hic. ꝛ nō substātiuaꝰ. ꝫ ē sꝫstātīm p se.

Ar Mēbra bone diuisiōis nō debēt coincidere. ꝫ mēbra huiꝰ diuisiōis coincidūt. ꝗ ꝛc̄. Minor pbaꝰ: qꝛ locus dīa maxie cōtineꝰ ī loco maxima. qꝛ ē ps eiꝰ. Dicēdū ꝙ locus dīa maxie materialr solū cōtineꝰ in loco maxima. ꝫ nō formalr tanq̄ꝫ ptinēs ad formā maxie. Añ locꝰ dīa maxie dicit terminos vel habitudinē terminoꝝ in q̄ fundaꝰ argumentū dyalecticū. Sꝫ locꝰ maxima dicit ꝓpōem ex illis terminis cōstitutam.

Maxia ē ꝓpō q̄ nō ē altera prior neq̄ꝫ notior. vt oē totū ē maiꝰ sua pte. Vel de q̇cūq̄ꝫ p̄dicaꝰ diffinitio. ꝛ diffinitū. Et de q̇cūq̄ꝫ p̄dicaꝰ spēs: de eodē p̄dicaꝰ genus. Locus dīā maxie ē ille. q̇ vna maxia differt ab

alia. vt iste maxie. Et de q̄cūq3 p̄dicat̄ diffinitio ⁊ dif-
finitū. Differūt aūt p termios ex q̄b⁹ cōponunt̄. vna
em̄ cōponit̄ ex gn̄e ⁊ sp̄e. altera ex diffōne ⁊ diffinito.
Vn̄ isti termini simplices dicūt̄ dr̄e maxie. Et ē sci-
endū q̄ tā loc⁹ maxia q̄3 loc⁹ dr̄e maxime dr̄ locus. q2
vtrūq3 confert firmitatē ⁊ robur argumēto. Vn̄ ꝓpor-
tionabilr̄ sumit̄ hic loc⁹ ad locū in reb⁹ naturalib⁹. q2
sic̄ ille ꝑuat res i eē. ita silr̄ hic loc⁹ ꝯfirmat argumētū

Hic cōsequent̄ diffinit mēbra dicte diuisiōis ⁊ p̄ maximā: dicēs q̄ maxia est ꝓpositio q̄ nō est altera prior neq3 notior. vt om̄e totū est maius sua pte Et vocat̄ maxima: q2 l3 sit parua in q̄titate: est tn̄ maxima in ꝟtute ⁊ gradu certitudinis. q2 potest certificare ples alias ꝓpositiones. Etiam vocat̄ dignitas. q2 digna est q̄ sibi fides adhibeat̄. vel q2 seipam significat. Tercio vocat̄ cōmunis animi cōceptio: q2 ab intellectu multoꝝ facilit̄ concipit̄ cognitis terminis. Ideo dicit Boeti⁹. Maxima est cōmunis animi cōceptio. quā quilibet ꝓbat auditā3. Quarto vocat̄ ꝓpositio p se nota. q2 apprehensis terminis eius sine noticia alicui⁹ alteri⁹ ꝓpositionis potest cognosci. Tūc ibi Locus dr̄ia. diffinit locū dr̄iam maxime dicēs. q̄ locus differentia maxime est qua vna maxima differt̄ ab alia. qd̄ fit p terminos ī maxima positos. Vnde loc⁹ dr̄ia maxime dicit̄ habitudo terminoꝝ in qua fundat̄ argumentū. ⁊ illa habitudo terminat ⁊ cōfirmat argumentū implicite ⁊ imꝑfecte. s̄ maxima dicit̄ ꝓpositio que explicite ⁊ cōplete terminat argumentū. vt cū arguit̄ sortes est hō. g̊ sortes ē aīal ⁊ ꝓbat̄ ꝯn̄a p locū a sp̄e ad genus. s̄ nō terminat ꝑfecte argumentū. q2 pōt adhuc dubitari q̄lis sit habitudo sp̄ei ad gen⁹. s̄ cū addit̄ illa maxima. De q̄cūq3 vere p̄dicat̄ sp̄es. de illo vere predicat̄ gen⁹. tūc explicite ⁊ ꝑfecte terminat̄ argumentum. Tunc ibi. Et sciendū. ponit notabile. vt3 in lr̄a.

Ar Nulla bona diffinitio debet dari p negatōem. s̄ illa dat̄ p duas negatōes. g̊ nō est bona. Dicendū q̄ nulla diffinitio debet dari p puram negationē s̄ hic ponit̄ ꝓpositio loco generis. ⁊ est quid affirmatiuū3. s̄ p negationes dat̄ intelligi aliqua affirmatio. sc3 q̄ maxima est ꝓpositio prima ⁊ notissima.

Ar Illa ꝓpositio nō debet dici maxima q̄ altera est notior ⁊ prior. s̄ est aliqua ꝓpositio notior ⁊ prior ista. om̄e totū est maius sua pte. igit̄ Minor ꝓbat̄ de illa. de q̄libet dicit̄ esse vel nō esse. de nullo ambo sil̄ que ē notior. q2 cōstituit̄ ex terminis cōmuniorib⁹ ⁊ priorib⁹ q̄3 sit totū ⁊ pars. Dicendū q̄ l3 sit vna ꝓpositio notior ⁊ prior ista. om̄e totū ē mai⁹ sua parte ex alijs terminis. tamē ex eisdē terminis ⁊ in suo genere nō est aliqua ꝓpositio notior neq3 īmediatior.

Ar Om̄is loc⁹ dr̄ia maxie ē hītudo s̄ termin⁹ nō ē hītudo. g̊ termin⁹ nō est locus dr̄ia maxie. Dicendū q̄uis termin⁹ nō sit hītudo formalr̄ ⁊ explicite. tamē est habitudo implicite ⁊ ꝟtualr̄ q̄ ad ꝯcata sua. qd̄ sufficit ad hoc q̄ sit loc⁹ dr̄ia maxime.

Item locus differentia maxime diuidit p locum extrinsecum: intrinsecum τ medium:

Postq̄ petrus hys. determinauit de loco in cōmuni tam diffinitiue q̄ diuisiue τ manifestauit singula mēbra loci. hic ɔn̄r subdiuidit locū dr̄am maxime in tria mēbra. Dicēs ꝙ diuidit in locū intrinsecū: extrinsecū τ mediū. Et sufficiētia istoꝝ mēbroꝝ pōt sic sumi. nā oīs locus dr̄a maxime importat habitudinē termini inferētis ad terminū illatū. vel ꝗ termin⁹ inferens ɔuenit cū termino illato. τ sic est locus intrinsecus. Aut discōuenit cū ipo τ hoc est duplr̄. q2 vel discōuenit simplr̄. vel ptim ɔuenit τ ptim discōuenit si primū sic ē locus extrinsecus. si scd̄m sic ē locus medi⁹. Et dicit loc⁹ intrinsecus generalr̄ capiēdo intrinsecū. qn̄ termin⁹ inferēs ē in ꝓtermino illato vel ecōtra. ꝑm aliquē modū essendi in. τ qn̄ hoc nō fit: tūc est locus extrinsecus. Quare aūt locus dicit extrinsecus τ medi⁹ patebit in locis suis Et est ista diuisio analogi in sua analogata. q2 p prius dicit de loco intrinseco. scd̄o de medio. τ tercio de loco extrinseco. Rō est. q2 locus est habitudo termini inferētis ad terminū illatū. ꝫ in loco intrinseco vbi est habitudo positiua est pfectior habitudo q̄ in alijs. vbi est negatiua vel priuatiua habitudo. que habet cognosci p positiuā. Sed locus medius ea pte q̄ cōuenit cū intrinseco est pfectior extrinseco.

Ar Petr⁹ hys. nō subdiuidit locū maxiam. ꝗ nō debet subdiuidere locuz dr̄az maxime. Tenet ɔn̄a p si̇l̇e cū sint vnū τ idē mal̄r. Etiā videt ꝙ locus maxima potius hr̄et diuidi q̄ locus dr̄a maxime. q2 confirmat argumentū. Dicendū ꝙ in hoc ꝙ diuidit locū dr̄am maxime etiā diuidit locū maximā. q2 tot sūt maxime q̄t sūt loci dr̄e maxime.

Ar Tullius diuidit locū dr̄am maxime precise p illa duo mēbra. scz intrinsecum τ extrinsecū. quē ipse Boetius in plr̄ibus secutus est. vt ipse de se fatet. ergo male hic ponit terciū membꝝ. Dicendū ꝙ aliter capit terminos. Tullius τ Boetius. quē petrus hys. sequit. q2 Tullli⁹ vocat oēm locū intrinsecum. cuius terminus inferens habet habitudinē ad terminū illatum. Extrinsecū aūt vocat cuius termini inferentis non ē aliqua habitudo ad terminū illatū rōne sui significati. Sed autor cum Boetio non vtit isto modo terminis.

Ar Nullus est locus intrinsecus. igit. Antecedens pbat. quia locus dyalecticus sumit ad similitudinē loci realis. ꝫ om̄is locus realis est extrinsecus. ergo sil̄r om̄is locus dyalecticus erit extrinsecus. Dicendum ꝙ est aliqua similitudo sed nō oīmoda. Est em̄ ista. q2 sicut locus realis dat locato suo firmitatem τ conseruat ipm. sic etiam locus dyalecticus dat firmitatē argumento dyalectico. τ cōseruat argumētū dyalecticū in esse. ꝫ argumentū assumit dissimule. omēs aūt transferētes se. ꝑm aliquā similitudinē se transferūt τ non ꝑm oīmodam.

Ar Om̄is loc⁹ ē medi⁹. ꝗ τc̄. Antecedens pbat. q2 om̄is locus ē habitudo medians inter terminū inferentē τ terminū illatum. Dicendū ꝙ locus medi⁹ nō dicit ideo medi⁹. q2 est habitudo media inter duos terminos. ꝫ ideo quia terminus inferens τ terminus illatus medio modo se habent, sic ꝙ q̄dāmodo ꝑcāt idē τ quodāmodo non.

Ar In omni loco intrinseco termin⁹ inferēs ptim cōuenit ꝛ ptim differt a termino illato. ergo ois locus intrinsec⁹ ē medi⁹. Añs pbat sic argu endo. hō currit: ergo aïal currit. vbi hō ptim cōuenit ꝛ ptim differt ab aïali.
Dicendū ꝙ lꝫ hō ptim cōueniat cū aïali. qꝛ in re pdicata. eo ꝙ idē pdicāt. ꝛ ptim differat. scꝫ in mō pdicādi. tamē hō nō infert aïal inq̄tū est cōueniens ꝛ differens. sed sub rōne cōueniētie tm̄.

Locus intrinsec⁹ ē qñ sumit argumētū ab his q̄ sūt de sba rei. vt in diffōc vt si dicat aïal rōnale mortale currit: ergo hō currit. Locus extrinsec⁹ ē qñ sumit argumētū ab his q̄ oino sepata sūt a substātia rei vt locus ab oppositis: vt si querat vtrū sortes ē alb⁹. ꝛ pbet sic. Sortes non est niger: ergo sortes est albus. Loc⁹ medius est qñ sumit argumentū ab his que ptiꝫ cōueniūt cū terminis in questiōe positis ꝛ ptim differūt ab eis sicut vniuoca ꝛ denoïatiua que dicunt cōiugata. vt si querat vtrū iusticia est bona ꝛ pbet sic. iustū est bonum: ergo iusticia ē bona.

Hic ꝯñr diffinit illa mēbra p ordinē ꝛ primo locū intrinsecū dicēs. ꝙ locus intrinsecus est qñ sumit argumentū ab his que sūt de sba rei. i. locus intrinsec⁹ ē. qñcunqꝫ sunt duo termini. scꝫ termin⁹ inferens ꝛ terminus illatus ꝛ vn⁹ illoꝝ ē in alio sm aliquē modū essendi in. Locus extrinsec⁹ ē. qñ sumit argumentū ab his que sūt oino sepata a sba rei. i. qñ termin⁹ inferens est extrane⁹ ꝛ oppositus termino illato. vt si querat an sortes sit albus. ꝛ pbat ꝙ sortes nō ē niger. ergo ē alb⁹. Sꝫ loc⁹ medi⁹ ē. qñ argumentū sumit ab his que ptim cōueniūt ꝛ ptim dīnt cū terminis in qōne posit. i. qñ termin⁹ inferēs ptim cōuenit ꝛ ptim differt a termino illato. sic sunt abstractū ꝛ cōcretū. vt cū sic arguit. iusticia ē bona: ergo iustū ē bonū. vbi iusticia est termin⁹ inferēs ꝛ iustū ē termin⁹ illat⁹. ꝛ ptim cōuenit termin⁹ inferens cū termino illato ꝛ ptim differt ab eo. qꝛ cōuenit sm pdicatōem cū ipso ꝛ differt ab eo sicut abstractū a concreto.

Ar Locus ē hitudo termini inferētis ad terminū illatū. sed termin⁹ ille qui ē alteri oino extrane⁹ nō hꝫ aliquā hitudinē cū alio. ergo nō īfert ipm. Dicēdū q̄uis inter illos terminos q̄ꝝ vn⁹ ē alteri extrane⁹ nō sit habitudo positiua ꝛ affirmatiua. tñ est hic hitudo priuatiua ꝛ negatiua. que dicit habitudo repugnātie. qd̄ sufficit ad locū extrinsecū.

Itē locus intrinsecus diuidit p locū a substantia et p locū a cōcomitantibus substantiā. Locus a substātia est qñ sumit argumentū ab his que sunt de substātia terminoꝝ in questione positorum.

Posita diuisiōe ipi⁹ loci. hic ꝯñr psequit de mēbris diuisionis supra dicte. ꝛ primo de loco intrinseco. qꝛ locus intrinsecus ē pfectior q̄ alij loci.

⁊ diuidit locũ intrinsecũ in locũ a substantia ⁊ in locũ a cõcomitantib⁹ substantiam. Rõ diuisiõis est. qꝛ in omi loco intrinseco oportet terminũ inferentẽ eẽ in termio illato ꝟm aliquẽ modũ essendi in. vel ꝙ termin⁹ inferẽs ꝯuertit cũ terio illato. ⁊ sic ẽ locus a sba. aut nõ cõuerti t cũ terio illato. ꝫ dicit aliqd cõcomitans ipm. ⁊ sic ẽ loc⁹ a cõcomitãtibus sbam. Añ locus a sba est qñ sumit argumentũ ab his que sunt de sba terminoꝝ in questione positoꝝ. hoc aũt sic debet intelligi. locus a substãtia est cui⁹ terminus inferens dicit adequate ⁊ cõuertibilr totã sbam ⁊ essentiã termini illati. ⁊ hoc explicite vel implicite. Diffinitũ eñi nõ dicit explicite totã substantiã diffinitionis neqꝫ descriptũ descriptõis. Et capit hic substantia cõmuniter ꝓ essentia rei cũ alia cõuertibili.

Ar Ista diffinitio loci a substãtia cõuenit alijs a diffinito. ꝙ nõ ẽ bona. Añs ꝓbat. qꝛ cõuenit argumento q̃ arguit a genere ad spẽm. eo ꝙ genus est de substãtia spẽi. vel etiã qñ arguit a spẽ ad genus. vt cum dicit homo currit: ꝙ aĩal currit. ⁊ tñ nõ est locus a sba. qꝛ in loco a sba terminus inferens ⁊ terminus illatus cõuertunt. Dicendũ ꝙ duplr aliqd dicit de substãtia alicui⁹. Uno modo. qꝛ q̃cunqꝫ mõ est de essentia eius. ⁊ sic gen⁹ est de substãtia spẽi. qꝛ est eius principiũ materiale cõstitutiũ. Alio mõ. qꝛ dicit totã essentiã ipius cõuertibilr. quo mõ intelligit diffinitio. ⁊ sic gen⁹ nõ est de substãtia speciei. ⁊ ergo qñ arguit a genere ad speciez est locus a concomitantibus substantiam.

Ar Illa que cõcomitant sbam rei sũt extra ipam. ꝙ qñ sumit argumẽtũ a cõcomitãtibus sbam erit locus extrinsecus. Dicendũ ꝙ licet aliqua que cõcomitant sbam nõ sint intrinseca essentialr. tñ dicunt intrinseca ꝟm aliquẽ modũ essendi in. quod sufficit ad locũ intrinsecũ. Et ꝙ locus a causa efficiente ad suũ effectũ est etiã locus a cõcomitãtibus sbam. quia ꝟm aliquẽ modũ essendi in causa efficiẽs est in suo effectu. ad min⁹ ꝟm virtutẽ. lꝫ sit extra ipm ꝟm substantiam.

Et diuidit ille locus ꝑ locum a diffinitione a descri scriptione ⁊ a nominis interpretatione.

Hic diuidit locũ a sba in locũ a diffinitõne. a descriptõe ⁊ nois interp̃tatione cõprehẽdẽdo sb loco a diffinitõne locũ a diffinito. sub descriptiõe locũ a descripto. ⁊ sub interpretatõne locũ ab interpretato.

Qr Que sit rõ istius diuisionis. Dicendũ ꝙ ista. nã in omi loco a substantia termin⁹ inferẽs dicit cõuertibilr idẽ cũ termino illato. vel ꝙ vn⁹ terminoꝝ explicat essentiã alterius: aut ꝓprietatẽ tñ. si primũ sic est locus a diffinitõe. Si scõm hoc est duplr. qꝛ vel explicat naturã alterius ꝑ ꝓprietates absolutas ⁊ ꝟm se. ⁊ sic est locus a descriptõne. aut q̃tũ ad impositionem nomĩs. scꝫ inq̃tum ab ipsis fit interpratio. ⁊ sic est locus a nominis interpretatione.

Ar Plures sunt loci extrinseci a substantia. scꝫ locus a diffinito. loc⁹ a descripto ⁊c̃. ꝙ diuisio est insufficiens. Dicendũ vt habet circa cõtinuationem. Et similr a diffinitõne debet cõprehendi etiã locus a differẽtia vltima ad speciem. vt rõnale currit. ergo homo currit ⁊ econtra. Et sub

loco a descriptione cōprehendit᷑ locus a ꝓprio quarto modo ad suā speciē.

Diffinitio est orō indicās q̇d est esse rei ꝑ eēntialia.

Hic ꝓsequit᷑ de mēbris diuisiōis loci a substātia ostendens quō in parti cularī formant᷑ sillogismi dyalectici ſm diuersos modos loci. Et primo agit de loco a diffinitione: quia iste est ꝑfectior alijs. grā cuius primo diffi nit diffinitionem dicens. Diffinitio est orō ⁊c̄. vt ꝫ in textu. ⁊ diffinit᷑ hic so lū ꝓ diffinitione quidditatiua. quod innuit᷑ ꝑ hoc quod dicit᷑ ꝑ essentialia quia illa explicat conuertibiliter quidditatem siue essentiam diffiniti per essentialia. *Ave maria gratia plena dominus tecum benedicta tu in*

Qr̄ Quotuplex est diffinitio. Dicendū ꝙ quadruplex. scꝫ q̇ddītatiua descriptiua. causalis ⁊ q̇d noīs. Diffinitio q̇dditatiua est que con stituit᷑ ex ṗncipijs essentialibus rei. scꝫ ex genere ⁊ dr̄ia. vt hō est aīal rōna le. ⁊ illa diffinitōne sola spēs diffinit᷑. q̄r sola spēs habet gen⁹ ⁊ dr̄iaꝫ. Dif finitio descriptiua est que cōstituit᷑ ex genere ⁊ ꝓprio. vel ex genere ⁊ acci dentibus cōībus. Qn̄ cōtingit aliqn̄ ꝙ dr̄ia ꝓpria nō sit nobis nota. ⁊ tunc spēs nō pōt diffiniri q̇dditatiue ſ᷑ descriptiue ꝑ ꝓpriū. qn̄ ꝓpriū ē nobis no tū. qn̄ vo est nobis ignotū. tūc ponim⁹ plā accn̄tia ad circūloquendū ꝓpri um eius. Exemplū primi. vt hō est aīal risibile. Exemplū scd̄i. vt hō est aīal gressibile bipes nō alatū. Diffinitio causalis est que dat᷑ ꝑ causas extrinse cas diffiniti. que sunt efficiens ⁊ finalis. vt hō est ꝓpter beatitudinē. Dif finitio q̇d noīs est que explicat virtutē noīs ⁊ quid ꝑ nomē significat᷑. vt vacuū est est locus nō repletus corpore.

Ar̄ Diffinitio causalis nō distinguit᷑ a quidditatiua. ḡ nō est q̄druplex modus diffiniēdi. Ans̄ ꝓbat᷑. q̄r dat᷑ ꝑ causas sicut diffinitio causa lis. Dicēdū ꝙ diffinitio nō dicit᷑ causalis a causa intrinseca ſ᷑ extrinseca. scꝫ ab efficiēte ⁊ finali. vt hic hō ē factus a deo ꝓpter btītudinē. ibi deus ē causa efficiēs. ⁊ btītudo causa finalis. Qn̄ hic hō est q̇d factū a deo compo sitū ex corpe ⁊ aīa ꝓpter btītudinē. ponunt᷑ oēs cause. ⁊ ḡ maxime est cau salis. q̄r cū dic᷑ ex corpe. tangit᷑ causa materialis. ex aīa formalis. a deo ef ficiēs. ꝓpter beatitudinē tangit᷑ causa finalis. Et locus a diffinitione cau sali debet cōprehēdi sub loco a descriptione. Et si diffinitio q̇d noīs cōuer tit᷑ cū diffinito. tūc debet reduci ad locū a noīs interpretatiōe. que etiaꝫ ex plicat q̇d ꝑ nomē significat᷑.

Ar̄ Si diffinitio diffiniret᷑ hoc esset ꝑ aliā ⁊ iterū ꝑ aliā. ⁊ sic fieret pro cessus in infinitū. q̇ est impossibilis. ḡ diffinitio nō potest diffiniri.

Dicendū ꝙ negāda est scd̄a ps ān̄tis. q̄r diffinitio in cōi bene diffinit᷑. ſ᷑ illa diffinitio diffiniēs ipam vlterius nō diffinit᷑. q̄r est quid cōplexū. ſ᷑ cō plexorum non est diffinitio.

Ar̄ Diffinitio est simplex termin⁹. ḡ nō est orō. Dicendū ꝙ diffinitio capit᷑ dupl̄r. vno mō ꝓ illa scd̄a intētōne. ⁊ sic diffinitio est simplex terminus. nec vt sic in logica diffinit᷑. Alio mō capit᷑ ꝓ rebus substratis. ⁊ sic diffinitio est orō. ⁊ hoc mō hic diffinit᷑.

Locus a diffinitione est habitudo diffinitionis ad diffinitū: ⁊ continet q̄tuor argumēta ⁊ q̄tuor maxīas.

Primo subijciēdo diffinitionē affirmatiue: vt aīal rōnale currit: ergo hō currit. Locus a diffinitōe Maxima. Quicquid predicat de diffinitōne et de diffinito. Secūdo predicando diffinitionē affirmatiue. vt sortes est aīal rationale mortale: ergo sortes est homo. Locus a diffinitione Maxima. De quocūq predicat diffinitio et diffinitū. Tercio subijciēdo diffinitionem negatiue. vt aīal rationale mortale nō currit: ergo homo nō currit. Locus a diffinitione Maxima. Quicquid remouet de diffinitioue etiā remouetur d diffinito. Quarto predicando diffinitionē negatiue: vt lapis non est animal ratōnale mortale: ergo lapis non est homo. Locus a diffinitione Maxima. A q̊cunq remouetur diffinitio et diffinitum.

Hic consequenter prosequit de loco a diffinitione et a diffinito. Et pmo de loco a diffinitione quē describit sic dicens. Locus a diffinitione est habitudo diffinitōnis ad diffinitū. vt animal rōnale currit. ergo homo currit Et continet quatuor argumenta et quatuor maximas. vt manifeste habet in textu.

Ar Diffinitio quidditatiua est mediū demonstrationis potissime. ergo non est mediū sillogismi dylectici. et p cōsequens hic male determinat de loco a diffinitione ad diffinitū. Dicendum q diffinitio est medium demonstratōnis potissime et etiam sillogismi dyalectici sed different quia diffinitio capit dupliciter. Uno modo q̄tū ad essentiaz eius prout dicit essentialia diffiniti. Uel fm q comparat ad propriam passionem. que p ipsam ostenditur inesse subiecto et sic est mediū sillogismi demonstratiui. et ab eo sumit locus demonstratiuus et non dyalecticus. Alio modo consideratur inquantum sumitur sub intentione cōmuni diffinitionis. vt dicit habitudinem ad diffinitum et sic capitur in proposito. et fundat sillogismū dyalecticum.

Ar Capiendo diffinitionem secundo modo. sic est mediū sillogismi sophistici. ergo non dyalectici. Antecedens patet sic arguendo. animal rationale currit. ergo homo currit. ibi magis notum probatur per minus notum. Dicendum q dupliciter arguit a diffinitione ad diffinitum Uno modo per respectum ad predicata que prius et notiori modo conueniunt diffinitioni q̄ diffinito et sic est locus dyalecticus. Alio modo per respectum ad predicata que notiori modo cōueniunt diffinito q̄ diffinitionī. et sic ab eo sumit locus sophisticus. qui locus dicitur fallatia petitiōis

principij. Unde quia diffinitio naturaliter est prior ipso diffinito. ergo predicata essentialia prius conueniunt diffinitioni quam diffinito. et penes talia sumitur locus dyalecticus. vt hic animal rationale est risibile. ergo homo est risibilis. et si in talibus predicatis argueretur a diffinito ad diffinitionem esset petitio principij. Sed predicata accidentalia prius conueniunt diffinito quam diffinitioni. et penes illa sumitur locus sophisticus. si prius assignentur inesse diffinitioni quam diffinito. Pro quo est notandum quod triplicia sunt predicata. scilicet intentionalia. essentialia et suppositalia. Predicata intentionalia sunt que fundantur in intentionibus et entibus rationis. sicut genus species etc. et de illis non est hic ad propositum. Predicata essentialia sunt superiora respectu suorum inferiorum. Sed predicata suppositalia sunt que attribuuntur suppositis. sicut currere legere. et illa predicata conueniunt notiori modo diffinito quam diffinitioni.

Queritur Quot modis arguitur a diffinitione ad diffinitum. Dicendum quod quatuor modis. Primo subijciendo diffinitionem affirmatiue. vt animal rationale currit. ergo homo currit. Maxima. Quicquid predicatur de diffinitione et de diffinito. Ratio illius Maxime est. quia diffinitio et diffinitum sunt idem essentialiter. ergo quicquid conuenit vni etiam conuenit alteri. Secundo predicando diffinitionem affirmatiue. vt Sortes est animal rationale mortale. ergo est homo. Maxima. De quocunque predicatur diffinitio et diffinitum. Tercio subijciendo diffinitionem negatiue. vt animal rationale non currit. ergo homo non currit. Quarto predicando diffinitionem negatiue. vt asinus non est animal rationale. ergo asinus non est homo. Et maxime illorum argumentorum patent in litera.

Ar In exemplo primo facto est petitio principij. ergo non est bonum argumentum dyalecticum. Antecedens patet. quia ibi est petitio principij. vbi magis notum probatur per minus notum. vel vbi eque notum probatur per eque notum. sed hec conclusio homo currit est notior quam antecedens. scilicet animal rationale currit. Dicendum quod quamuis ibi secundum naturam rei sit petitio principij. tamen non quo ad respondentem dyalecticum. quia hoc predicatum currit prius cognoscit in diffinitione quam in diffinito. Vel dicendum quod licet secundum rem et veritatem sit ibi petitio principij. quia predicatum notiori modo conuenit diffinito quam diffinitioni. non tamen quo ad nos. Unde non semper oportet procedere a notioribus secundum naturam. sed etiam a notioribus quo ad nos. quia contingit quandoque quod ista sit respondenti nota. animal rationale currit et non ista homo currit. quare dyaletice eam infert et probat. et tunc est bonum argumentum dyaleticum.

Ar Aliquid predicatur de diffinitione quod non predicatur de diffinito. ergo prima maxima non est vera. Antecedens probatur. quia ista est vera. diffinitio est oratio. et illa falsa. diffinitum est oratio. Dicendum quod illa maxima non valet arguendo penes predicata intentionalia. Et ratio est. quia diffinitio et diffinitum sunt realiter idem. et ideo debet argui penes predicata realia in quibus conueniunt. sicut sunt predicata essentialia et predicata suppositalia sed differunt secundum rationem. et ergo non debet argui penes predicata intentionalia quibus differunt.

quia sicut differunt ꝺm rationem. ita similiter sunt aliqua predicata accidentalia intentionalia que cõueniũt vni ⁊ nõ alteri.

Ar Hic arguit a diffinitione ad diffinitũ. aĩal rõnabile est risibile. ergo homo est risibilis. ⁊ tamẽ est bonus locus demonstratiuus. Dicẽdũ ꝙ hoc mediũ aĩal rõnale consideratur dupliciter. vno modo vt est principiũ hominis in ordine ad illam passionẽ risibile ⁊ sic est ibi locus demonstratiuus quia tunc passio subiecti ostenditur per ꝓpria principia eius. Alio mõ cõsideratur vt stat sub intentõne cõmuni diffinitõnis inquantũ scz est diffinitio hominis. ⁊ tunc est ibi locus dyalecticus.

Et econuerso locus a diffinito cõtinet tot argumẽta ⁊ tot maximas sicut locus a diffinitõe. Primo subijciẽdo diffinitum affirmatiue. vt hõ currit: ergo aĩal rõnale mortale currit. Locus a diffinito Maxima. Quicquid predicatur de diffinito ⁊ etiã de diffinitõe. Scḋo pḋicãdo diffinitũ affirmatiue. vt sortes est homo. ergo sortes est aĩal rõnale mortale. Locus a diffinito Maxima. De quocunque pḋicatur diffinitũ ⁊ diffinitio. Tercio subijciendo diffinitũ negatiue vt homo nõ currit. ergo aĩal rõnale mortale non currit. Locus a diffinito Maxima. Quicquid remouetur de diffinito ⁊ etiã de diffinitõe. Quarto pḋicando diffinitũ negatiue: vt lapis non est hõ ergo lapis non est aĩal rationale mortale. Locus a diffinito maxima. A quocũque remouetur diffinitum ⁊ diffinitio: Et sciendũ ꝙ locus semper debet denoĩari a termino inferẽte ⁊ non ab illato. vt quñ diffinitio est inferẽs est locus a diffinitione quñ vero diffinitũ est inferens. ẽ locus a diffinito: ⁊ sic de alijs.

Hic petrus hyspanus conuertit locum a diffinitione ostendens quid sit locus a diffinito dicẽs. ꝙ Locus a diffinito est habitudo diffiniti ad diffinitionem ⁊ continet tot argumenta ⁊ tot maximas quot locus a diffinitiõne continet. at textus manifeste declarat. Et in fine ponit notabile dicens ꝙ locus semp debet denominari a termino inferente: ⁊ non a termino illato. Ex quo infertur ꝙ quando diffinitio ponitur in antecedente. tunc est locus a diffinitione ad diffinitum. sed econtra quando diffinitũ ponitur in antecedente ⁊ diffinitio in consequente. tunc est locus a diffinito ad diffinitionẽ Ratio notabilis est. quia omnis denominatio debet fieri a principaliori ⁊ digniori. sed terminus inferens est dignior. quia est agens. quam terminus illatus qui est patiens. ergo ⁊c.

Ar Arestoteles dicit in scđo de aīa ꝙ iustū est vnūquodqꝫ a fine appellari. sed termin⁹ illatus ponit̄ in fine. ergo locus dyalecticus debet ab illo termino sumere denoīatione͂. Dicendū ꝙ verū est. ꝙ in his que dicūt causalitate͂ cause finalis denoīatio debet fieri a fine. sed nō in illis que dicūt causalitate͂ cause efficie͂tis. Un͂ qn͂cūqꝫ altq̄ ordinant̄ ad alique͂ fine͂ tunc debe͂t denoīari ab illo fine. sed hic termin⁹ infere͂s habet se in genere cause efficientis ad terminū illatū qui est eius effectus. Causa aūt nō est nobilior suo effectu. ergo ab ipsa debet fieri denominatio.

Ar Est vna via de colonia ad maguntiā ꝛ ecōtra. ergo est eadeꝫ habitudo diffinitōis ad diffinitū ꝛ ecōtra. ꝛ ꝑ ꝯn͂s nō sunt loci distincti. Dicendū ꝙ q̄uis materialr̄ sit eade͂ habitudo diffōnis ad diffinitū ꝛ ecōtra. formalr̄ tn͂ nō est alia. qꝛ distinguunt̄ penes suos terminos. Unde in loco a diffinito diffinitum ponit̄ in antecede͂te ꝛ diffinitio in ꝯn͂te. ꝛ ecōtra in loco a diffinitōne diffinitio ponit̄ in an͂te ꝛ diffinitū in cōseque͂te.

Escriptio e͂ orō ſcans q̄d est esse rei ꝑ accidentalia. vt aīal disciplinabile ꝛ flebile e͂ descriptio hoīs. Vel sic descriptio e͂ orō cōstans ex genere ꝛ ꝓprio. vt animal risibile.

Postq̄ȝ petrus hys. determinauit de loco a diffinitōe. Hic cōsequent̄ determinat de loco a descriptōne. Rō ordinis patuit s. Primo ergo ponit duas diffinitōnes ipi⁹ descriptōis. Prima est. Descriptio est orō quid est ee͂ rei significans ꝑ accidentalia. ꝛ ponit̄ oratio loco generis. Deinde dicit̄. significans quid est esse rei ꝑ accidentalia. ponit̄ ad differentiā diffinitōnis que significat esse rei ꝑ essentialia. Secūda est. Descriptio est orō cōstans ex genere ꝛ ꝓprio. vt homo est aīal risibile. Et ista diffinitio secūda est ī potissimo statu descriptionis data.

Qr Quō differenter dant̄ iste diffinitōnes. Dicendū ꝙ descriptio capit̄ dupliciter. Uno mō cōmuniter ꝓ quacunqꝫ descriptōne data ꝑ accidentalia. siue fuerint ꝓpria siue appropriata siue intrinseca siue intrinseca. ꝛ sic extendit se ad diffinitione͂ causalem. ꝛ sic de ea dat̄ prima diffinitio. Alio mō capit̄ descriptio spēalr̄. nō ꝓ quacūqꝫ orōne explicante ee͂ rei ꝑ accide͂talia. ꝛ sic de ea dat̄ scđa diffinitio. Et sic ptꝫ ꝙ iste descriptiōes diuersimode dant̄ de ipsa descriptōne.

Ar Uni⁹ diffiniti e͂ tm͂ vnica diffinitio. ergo male ponunt̄ due diffōnes ipius descriptōis. Dicendū ꝙ vni⁹ diffiniti possunt esse plures diffinitiones accidentales ꝛ descriptiue. nō aūt quidditatiue. Unde qn͂ ide͂ diuersimode sumit̄. tūc de ip͂o pn͂t esse plures descriptōes. ꝛ sic fit hic.

Ar Nulla vox incomplexa est oratio. sed descriptio est vox incōplexa. ergo nō est orō. Dicendū ꝙ descriptio capit̄ duplr̄. vno mō vt est secunda inte͂tio. ꝛ sic est termin⁹ incōplexus. Alio mō capit̄ ꝓ re substrata illi secūde inte͂tioni. ꝛ sic est oratio. ꝛ isto scđo mō hic diffinit̄ cum logica sit principaliter de primis inte͂tionibus.

Querit̄ Quare magis dicit̄ in prima diffinitōne descriptionis ꝑ

accidentalia q̄ p accidentia. Dicendū q ideo. qr non oīs descriptio daṫ p accidentia s aliqñ daṫ p inferiora alicui⁹ supioris que non sunt acciden tia suoꝝ superiorum: sed accidentalia. vt ꝓpositio est oratio affirmatiua vl negatiua. qr affirmatiuum ꝛ negatiuū sunt species ꝓpositionis. sed inferi us est accidentale sui superioris. quia non est de essentia eius. Etiam ali qua descriptio datur per modum essendi: qui non est accidens. licet bene sit accidentalis.

Ar Quicquid indicat quid est esse rei hoc datur p essentialia. sed de scriptio indicat quid est esse rei. vt dicit prima diffinitio. ergo daṫ p essentialia ꝛ non p accidentalia. Dicendū q dupliciter aliquid diciṫ in dicare quid est esse rei. vno modo a priori ꝛ sic maior est vera. Alio modo a posteriori. ꝛ sic descriptio indicat quid est esse rei. quia p accidentalia que sunt posteriora. Etiam accidentia ꝓprie non indicant essentiam. sed poti⁹ conferūt ad cognitionē essentie.

Ar Nullum posterius potest indicare quod quid est esse rei. sed acci dentia sunt posteriora. ergo nō possunt indicare quid est esse rei. id est diffiniti. Dicendum sicut dictum est prius. q q̄uis a priori non pos sunt indicare quod quid est esse rei: tamen bene a posteriori. quia princi pia essentialia sunt qñq ignota: ꝛ tunc oportet sumere accidētia ꝓpria vel cōmunia appropriata. p que circūloquunṫ essentialia. ꝛ ducunt nos in co gnitionem principioꝝ essentialium.

Queriṫ Per que accidentia daṫ descriptio. Respondeṫ q datur quandoq p accidentia ꝓpria ꝛ quandoq p accidentia cō munia inq̄tum plura accidentia cōmunia accipiunṫ loco vnius ꝓprij ſm q vnum restringit alterum. Exemplum primi est. vt homo est animal risi bile. Exemplum secundi. vt homo est animal gressibile bipes non alatum. que diffinitio sic collecta conuertiṫ cum homine. licet quelibet pars ſm se sumpta sit in plus q̄ diffinitum. Et si iterum queraṫ vtrum omnis descri ptio deṫ p eque multa accidentalia. Respondeṫ q non. quia contingit ali quando poni vnum accidens. vt quando aliquis cognoscit genus alicu ius rei et accidens conuertibile eius. vt homo est animal risibile. aliquan do contingit q accidens ꝓpriū sit ignotū. ꝛ tūc oportet vti plībus acciden tibus ad aliud accidens ꝓpriū circūloquendū. vt patuit.

Notandū Qr duplicia sunt accidentia scʒ ꝓpria ꝛ cōmunia. Ac cidentia cōmunia sunt que fluunt ex principijs indi uidui ꝛ primo insunt illis sed ex consequenti ꝛ posterius solum. scʒ p indi uidua insunt speciebus. Et vocanṫ accidentia cōmunia. quia non determi nate ex vna causa insunt suis subiectis: sed insunt ex pluribus causis. Ac cidentia ꝓpria sunt que fluunt ex principijs speciei. ꝛ mediante specie in sunt indiuiduis. Et dicunṫ ꝓpria. qr insunt subiectis ex vna certa causa. vt homo est risibilis. qr est animal rōnale.

Ar Genus ingrediṫ descriptionem ꝛ nō ē accidens descripti. ergo ma le diciṫ p accidentalia. Antecedens ꝓbaṫ. qr genus est de essentia speciei. Dicendū q diffinitio non diciṫ descriptiua: quasi omnes partes eius sint accidentales. sed quia ibi poniṫ aliqua pars que est accidentalis Est tamen verū q differenter genus ingrediṫ diffinitionē quidditatiuaʒ ꝛ

descriptiuā s͡m q͡ genus differenter accipit. Uno mō put est essentiale et
formale principiū sue speciei. ⁊ sic ponit in diffinitione q̇dditatiua. Alio
modo capit put est principium coeffectiuū ꝓprie passionis que fluit ex ge
nere ⁊ differentia. ⁊ sic ponit in diffinitōne descriptiua.

Ar Descriptio est oratio indicans quid est esse rei p accidentalia. vt di
cit prima diffinitio. ergo non constat ex genere ⁊ ꝓprio. Tenet con
sequentia. quia nec genus nec ꝓprium est accidentale. Dicendū q͡ ge-
nus capit dupliciter vt dictum est. ⁊ secūdo modo inq̃tum compatur ad
ꝓprium est causa ꝓprij effectiua. ⁊ sic dicit quodāmodo accidentale. Sed
de ꝓprio dicendum q͡ essentiale dicit quasi essentiam consequens. ⁊ nō tā
q̃ ipam constituens. cū in veritate sit accidens.

Locus a descriptōe ē hītudo descriptōis ad descri
ptū. Et cōtinet q̃tuor argumēta ⁊ q̃tuor maxīas: sicut
cus a diffōe. Et formant hic eodē mō sicut ibi. nisi q͡
ponit ibi diffinitio ⁊ diffinitū. hic vo descriptio ⁊ de
scriptū. Et ecōuerso fit loc⁹ a descripto ad d̃scriptōe⁊
Et ē hītudo descripti ad descriptōem. vt hō currit. ḡ
aīal risibile currit. Et continet tot argumēta ⁊ tot ma
ximas sicut locus a diffinito ad diffinitionem.

Hic ostendit quid sit locus a descriptōne dicens q͡ est habitudo descri-
ptionis ad descriptum. Et continet quatuor argumenta ⁊ quatuor maxi-
mas. Primo subijciendo descriptōnem affirmatiue. vt animal risibile cur
rit. ergo homo currit. Maxima. Quicquid dicit de descriptione ⁊ de d̃scri
pto. Ratio huius est quia descriptio ⁊ descriptum dicunt idem conuertibi
liter. ergo quicquid predicat de vno ⁊ de altero predicabit. Secundo pre
dicando descriptionem affirmatiue. vt sortes est animal risibile. ergo sor-
tes est homo. Maxima. De quocunq predicat descriptio ⁊ etiam descri-
ptum. Tercio arguit subijciendo descriptionem negatiue. vt animal risi-
bile non currit. ergo homo non currit. Maxima. Quicquid remouet a de
scriptione ⁊ a descripto. Quarto arguit predicando descriptionem nega-
tiue. vt lapis non est animal risibile: ergo lapis non est homo. Maxima. A
quocunq remouetur descriptio ab eodem remouetur ⁊ descriptum. Tūc
diffinit locum a descripto dicens. Locus a descripto est habitudo descri-
pti ad descriptionem. Et continet quatuor argumenta ⁊ quatuor maxias
sicut locus a diffinito.

Ar Aliq̇d predicat de descriptione q̄d nō predicat de descripto. ergo
prima maxima non erit vera. Antecedēs pbat. q͡r esse cōpositum ex
genere ⁊ ꝓprio conuenit descriptōni ꝫ nō conuenit descripto. Dicendum

q locus iste nõ valet in intẽtõibus. Añ qñ arguit̃ in descriptõne. tũc debz argui penes illã ptẽ in q̃ cõueniũt descriptio ⁊ descp̃tũ. ⁊ nõ in q̃ dñt. ß b arguit̃ penes illud in q̃ dñt. Et qñ dicit̃ nõ sequit̃. sortes ẽ aĩal risibile. g sortes ẽ lapis. ⁊ tñ descp̃tio p̃dicat̃. Dicendũ q in loco a descp̃tõne debet argui in ordine ad suũ descriptũ. qd̃ predicat̃ in consequẽte. quod nõ fit in p̃posito.

Qr Quõ differũt locus a descriptõe ⁊ a descripto. Dicendũ q sic differũt. qꝛ qñ descriptio ponit̃ in añte tũc est locus a descriptõe. ⁊ qñ descp̃tũ ponit̃ in añte. tũc ẽ loc⁹ a descp̃to: qꝛ sicut dictũ est locus dyalecticus debet denoĩari a termino inferẽte ⁊ nõ a termino illato. Et silr̃ dicẽdũ est de oĩbus alijs locis cõuertibilibus. vbi scz idẽ pt̃ esse añs ⁊ ꝯñs. tunc eñ sp̄ a termino posito in añte denominat̃ locus.

Ar Non sequit̃. hõ est spẽs. g aĩal risibile ẽ spẽs. qꝛ añs est verũ ⁊ consequens falsum. ⁊ tamen ibi arguit̃ ẽm locũ a descripto. Dicẽduz q iste locus tenet qñ termini supponunt p̃sonaliter. modo hic supponunt simpliciter. Et qñ dicit̃. nõ sequit̃ in suppositõne p̃sonali. sortes scit̃ esse homo. ergo scit̃ esse aĩal risibile. qꝛ añs potest esse verũ sine cõsequẽte. Dicendũ q locus iste tenet in p̃positionibus de inesse. ⁊ nõ tenet sp̄ in modalibus. Unde non sequit̃ hominẽ demonstrabile est esse risibilem. ergo animal demonstrabile est esse risibile.

Interpretatio est duplex. quedã eñ est q̃ nõ cõuertit̃ cũ interp̃tato suo. vt ledẽs pedẽ est interp̃tatio huius nois lapis. Alia est que cõuertit̃ cũ interpretato: vt amatoꝛ sapiẽtie ẽ interpretatio hui⁹ nois phũs. et hoc mõ sumit̃ hic: ⁊ diffinit̃ sic. Interpretatio ẽ expositio vnius nois minus noti p̱ aliud nomẽ maius notum. vel per integram orationem.

Postq̃ petrus hys. determinauit de locis a diffinitõne ⁊ descriptiõe. hic consequenter determinat de loco a nois interpretatõne ad interpretatũ. ⁊ econtra. Et quia non ex omĩ interpretatõne fit locus dyalecticus. ergo ponit vnã diuisionem interpretatõnis vt eligat membrũ sibi ad p̃positũ. Dicens q duplex est interpretatio. Nã quedã est interpretatio que nõ cõuertit̃ cũ interpretato. Et talis iterũ est duplex. nã quedã est interpretatio que excedit interpretatũ. vt lapis dicit̃ q̃si ledẽs pedẽ. ibi ledẽs pedẽ est interpretatio. ⁊ lapis est interpretatũ: ß ledens pedẽ excedit interpretatũ qd̃ ẽ lapis. qꝛ multe sunt res ledẽtes pedẽ que non sunt lapides. vt lignũ vl̃ ferrum. Alia est interpretatio que habet se in minus: ⁊ interpretatũ habet se in plus. vt p̱fectũ interpretat̃ q̃si p̱fecte factũ. ibi interpretatũ scz p̱fectum habet se in plus ⁊ excedit interpretatõnẽ. scz p̱fecte factũ. qꝛ p̱fectuz dicit̃ de deo ⁊ creaturis. ß p̱fecte factũ dr̃ tñ de creaturis. Alia interp̃tatio ẽ vbi interp̃tatio ꝯuertit̃ cũ interp̃tato. vt amatoꝛ sapiẽ ẽ interp̃tatio hui⁹ nois phus. ⁊ ab illa interpretatione sumit̃ locus dyalecticus a substantia. qꝛ illa interpretatio dicit idem realiter ⁊ conuertibiliter cuz interpretato, ideo

q̄cq̄d verificat᷑ de vno. etiā verificat᷑ de alio ꝓpter ꝯuertibilitatē ꝑmiorꝝ ꝛ diffinit᷑ sic. Interp̄tatio ē explicatio vni⁹ nois ꝛc. In qua diffinitione ponit᷑ explicatio loco gn̄is. ꝛ totū qͦd seq̄t᷑ ponit᷑ ad dr̄iam diffinitionis ꝛ descriptōnis. vbi nō exponit᷑ vnum nomen ꝑ aliud.

Qr Q̄uo drn̄t ethymologia trāslatio ꝛ interp̄tatio. Dōm ꝙ sic drn̄t Nam ethymologia ē expō vni⁹ nois siue dictionis ꝑ aliud nomē eiusdē ydeomatis. vt sol exponit᷑ q̄si sup oīa lucēs. ꝛ sil'r de⁹ q̄si dās eternaz vitā suis. ꝛ hoc fit lr̄aliter. ꝟ syllabaliter lep⁹ dr̄ q̄si hn̄s leues pedes in his em̄ latinū exponit᷑ ꝑ latinū. Trāslatio est exp̄ssio vni⁹ ydeomatis ꝑ verba alteri⁹ ydeomatis. vel est mutatio ꝟmonis de vno ydeomate in aliud. vt cū mutat᷑ grecū in latinū. vt Kyrios grece ē dn̄s latine. ꝛ ihs hebraice ē saluator latine. Et sic etiā dicim⁹ ꝙ sctūs Hyeronim⁹ fuit translator biblie de hebraico in latinū. ꝛ Boeti⁹ fuit trāslator librorꝝ arestote. Interp̄tatio aūt est expō vni⁹ nois min⁹ noti ꝑ aliud nomē magis notū siue vni⁹ ydeomatis siue alteri⁹. Exēplū de eodē ydeomate. vtītelligere q̄si int⁹ ꝑfecte legere. Exēpluz de alio ydeomate. vt phs. i. amator sapie. ꝛ ꝗ drn̄t interp̄tatio ꝛ ethymologizatio sic̄ supi⁹ ꝛ inferi⁹. qr interp̄tatio ē cōior. ꝛ hꝫ se in pl⁹ q̄ꝫ ethymologisatio. Sed translatio est extranea ad vtrūqꝫ. ꝛ nō fundat locū intrīsecū. ꝟ extrinsecū.

Ar Ois interp̄tatio ē ꝯuertibil' cū īterp̄tato. ꝗ alterꝝ mēbꝝ dicte diuisionis ē sup̄fluū. Ans p̄ꝫ. qr sic̄ se hꝫ diffinitio ad diffinitū sic se hꝫ interp̄tatio ad interp̄tatū. ꝟ ois diffinitio ē ꝯuertibil' cū suo diffinito. ergo etiā ois interp̄tatio erit ꝯuertibil' cū suo interp̄tato. Dōm ꝙ nō ē sil'e de diffinitōe ꝛ interp̄tatōe. Qn̄ diffinitio hꝫ drām vltimā q̄ ꝯuertit᷑ cū diffinito. vel aliq̄d loco dr̄e. ꝛ ergo tota diffinitio ꝯuertit᷑ cū diffinito. ꝟ īterp̄tatio īpōit᷑ ab aliq̄ ꝓprietate. ꝛ illa aliq̄n ꝯuertit᷑ cū īterp̄tato. aliq̄n xͦo n̄. ꝛ sic īterp̄tatio ꝛ interp̄tatū nō ꝯuertūt᷑. vt supi⁹ exēplicatū est.

☞ Ar. Sumit᷑ bon⁹ loc⁹ dyaletic⁹ ab īterp̄tatōne nō cōuertibili ad interp̄tatū. ꝗ ꝯ dcā. Ans p̄ꝫ. qr bn̄ seq̄t᷑ aer nō ē ledēs pedē. ergo aer nō ē lapis Dōm ꝙ hoc ē bonū argumentū dyaleticū. ꝟ nō arguit᷑ ab interp̄tatōne ad interp̄tatū. ꝟ a supiori ad inferi⁹. qr interp̄tatio q̄n sumitur cū negatione hꝫ se vt supi⁹ ad īterp̄tatū. sic̄ ꝟ hoc n̄ ē al'. ꝗ hoc nō est hō.

Ar Diffinitio interp̄tatōis cōuenit alteri a diffinito. ꝗ nō ē bōa. Ans p̄ꝫ. qr cōuenit diffinitōi. in q̄ ē expō vni⁹ nois min⁹ noti. ꝑ aliud nomen magis notū vel ꝑ orōnē. Dōm ꝙ diffinitio ex ꝯn̄ti dicit expōem nois diffiniti. nō tn̄ prīo ꝛ ꝑ se. nā prīo explicat eē rei ꝟcate ꝑ nomē. et ex conseq̄nti explicat nomē. ꝟ īterp̄tatio ecōtra prīo exprimit nomen. et ex consequenti ꝟcatum.

☞ Ar. Hic ē īterp̄tatio. ītelligere ē int⁹ ꝛ ꝑfecte legere. ꝛ tn̄ ibi non ē expō vni⁹ nois ꝑ aliō. Scōa ps assumpti p̄ꝫ. qr ibi ē expō xbi. Dōꝫ ꝙ nomen capitur ꝟ cōit᷑ ꝓut nō distiguitur ꝯ xbū ꝟ ꝓut idē ē qͦd nota mentis.

Loc⁹ a nois interp̄tatione ē hitudo interp̄tatōnis ad interp̄tatū: et ꝯtinet tot argumēta ꝛ tot maximas sicut loc⁹ a diffinitione. Prīo subijciēdo interp̄tati-

onē affirmatiue: vt amator sapiē currit: ergo phs currit Loc⁹ a nois iterptatione: Maxia: quicquid pdicatur de interptatione: et de interptato. Uel sic a pte predicati. vt sortes ē amator sapiē: ergo ē phs: Loc⁹ a nois interptatione. Maxia: De quocū pdicatur iterptatio: et interptatum: Negatiue sic a pte subiecti. vt amator sapiē nō currit. ergo phs non currit: Loc⁹ a nois interptatione. Maxia: quicquid remouetur ab iterptatione: et ab interptato: A pte pdicati sic: sortes non ē amator sapiē: ergo non ē phs: Loc⁹ ab interptatōe: Maxia A quocū remouetur interptatio. et interptatū. Et eodē modo itelligitur de iterptato sic de diffinito.

Hic diffinit locū ab interptatōe. dicens q ē hītudo interptatōnis ad interptatū. Et ptinet quatuor argumenta et quatuor maxias. prīo sbiiciēdo iterpretatōz affirmatiue. vt amator sapiē currit. ergo phs currit. Maxia. Quicquid dr de interptatōne. et de interptato. qr dicūt idē puertibilr. Scdo pdicādo interptatōz affirmatiue. vt plato ē amator sapiē. ergo ē phs. Maxima. De quocū pdicat interptatio. et interptatū. Tercio sbiiciendo interptationē negatiue. vt amator sapiē currit. ergo phs currit. Maxia. Quicquid remouetur ab interptatōne. et ab interptato. Quarto pdicando interptatōnez negatiue. vt sortes nō est amator sapiē. ergo nō ē phs. Maxima. A quocū remouet interptatio. et interptatū. Et silr intelligit de interptato.

Ar. Non seqt. rustic⁹ ē amator sapiē. ergo rustic⁹ ē phs. qr añs ē verū et conseqns falsum. ergo nō valet. Qr aūt añs sit verū pz. qr oēs homines natura scire desiderāt. vtz prīo methaphisice. Dōz q rustic⁹ non amat sapiam. sed bñ appetit siue desiderat eā. Uñ drña est inter amare et desiderare. nā amare ē rem habitā diligere. sed desiderare est rem nonduz habitā appetere. et sic rustic⁹ carens scia ē bñ desiderator scie. sed non amator Uñ amor est rei habite. sed desideriū est rei habende. Et si dicat. aliq non appetūt informari aliq mō. ergo nō oīs hō naturalr scire desiderat. Dicendū q duplex ē appetit⁹. nā quidā est naturalis. et talis dr inclinatio cōsequens naturā alicui⁹. sicut dicim⁹ graue naturalr appetere locū deorsum. et tali appetitu oēs hoīes indifferenter scire desiderāt. qr tale desideriū pseqtur naturā aīe rōnalis. q ē vnigenia in oīb⁹ hoīb⁹. Ali⁹ ē appetitus cognitiu⁹. et ē inclinatio sequēs apprehensionē alicui⁹ rei sb ratōe boni vel mali. Et ille iterū ē duplex. s. sensitiu⁹ q consequit apprehensionem sensitiuā. et ali⁹ ē intellectiuu⁹ qui conseqnit apprehensionē itellectiuā. et vocat appetit⁹ intellectiuus. Et talis est duplex. s. pfectus. et vocat voluntas. a qua fit executio voliti. et illo mō nō oēs hoīes scire desiderāt Alius est imperfectus qui dicitur quedam velleitas. et tali appetitu om-

nes ad scire inclinantur. quia omnes indifferenter vellent q̄ haberēt sci
entiam. sed multi ꝓpter pigriciam vitando labores non consequunt̄ sciē
tiam naturaliter desideratam.

Queritur An ne sint plures loci a substantia q̄ꝫ tres. Dicendum q̄ sic. qꝛ sunt
alij quatuor minus principales. qui reducuntur ad istos. vt locus
a synonomo. locus a spē ad dr̄ñam. locus a specie ad ꝓprium. ⁊ econtra.
locus ab exponente ad expositū. Uñ synonoma sunt diuersa nomina idē
s̄ficantia. vt Marcus Tullius. ⁊ per talem locum bene sequitur. tulli⁹ cur
rit. ergo marcus currit. Locus a differētia ad spēm. vt rōnale currit. ergo
homo currit. ⁊ econtra homo currit. ergo rationale currit. Et reducuntur
illi duo loci ad diffinitionem. quia sicut dicit idem essentialiter diffinitio
cum diffinito. sic etiam in istis locis terminus inferens idem dicit essenti
aliter cum termino illato. Sed locus a specie ad proprium. vt homo cur-
rit. ergo risibile currit. reducitur ad locum a descripto ad descriptionem.
Locus vero a proprio ad speciem reducitur ad locum a descriptione ad de
scriptum. quia accidentaliter idem dicunt. Sed locus ab exponentibus
ad expositum. vt tm̄ hō currit. ergo homo currit. ⁊ nihil aliud ab homine
currit. reducitur ad locum a nominis interpretatione. Et possunt omnes
isti loci a substantia nominari vno nomine. s. locus a conuertentibus ad
conuertibilia. ⁊ hoc in generali. quia locus a cōuertibili ē habitudo vni⁹
conuertibilium ad reliquum. ⁊ continet quatuor argumenta ⁊ quattuor
maximas. Et dicendū eēt de isto loco eodē mō q̄ dictū ē de alijs in spēali.

Equitur de locis a ꝯcomitātib⁹ subām: q̄ sunt qñ sumitur argumētū ab his q̄ ꝯsequūtur termi nos ī q̄stione positos. Et diuiditur: qꝛ ali⁹ est loc⁹ a toto. ali⁹ a p̄te: ali⁹ a cā: ali⁹ ab effectu. ali⁹ a gñatio ne. ali⁹ a corruptione. ali⁹ ab vsib⁹. ali⁹ a communi- er accidentibus.

Postq̄ꝫ pe. hys. determinauit de locis a subā. Hic ꝯñr determinat de lo
cis a concomitātibus substātiā. Rō ordinis ē. qꝛ loc⁹ a sb̄a pfectior ē. eo
q̄ vn⁹ terminoꝝ ē ꝯuertibilis cū alio. ꝭ sic nō ē hic de loco a ꝯcomitanti-
bus sb̄am. Uñ loc⁹ a ꝯcomitantib⁹ ē. qñ sumit̄ argumentū ab his que se
quūtur terminos ī q̄stione positos. i. qñ termin⁹ inferēs ē intrinsec⁹ ter-
mino illato s̄m aliquē modū eēndi in. ꝭ nō dicit totā sb̄am ei⁹ adeq̄te ⁊ cō
uertibiliter. Diuidit̄ aūt iste loc⁹ in octo spēs. q̄ sufficienter habent̄ ī te-
xtu. Et si sint alij loci a ꝯcomitantib⁹ sb̄am reducunt̄ ad aliquē istoꝝ.

Arguitur Loc⁹ a cā ⁊ loc⁹ a corruptōe nō sunt loci a ꝯcomitātib⁹ sb̄am. er-
go ⁊c̄. Añs p3. qꝛ oīs loc⁹ a cōcomitātib⁹ sb̄a3 ē ītrinsec⁹. ꝭ cā effi
ciēs ⁊ finis sūt extrīsece. Et sil'r corruptio ē extrīseca a corrupto. Dicendum
q̄ licet cā efficiēns ⁊ finis sint extrīsece q̄ꝫtū ad sb̄am. sūt tñ intrīsece suis
effectib⁹ s̄m v̄tutē. īmo sunt in ip̄is s̄m aliquē modū eēndi in. ⁊ hoc suffi
cit ad locū ītrīsecū a ꝯcomitātib⁹ sb̄a3. ꝭ ad scd̄3 de corruptōe dr̄. q̄ veꝝ ē
q̄ corruptō extrīseca ē corruptō. ⁊ sic s̄3 v̄itatē ñ ē loc⁹ ītrīsec⁹. ⁊ qꝛ gña⁹

ꝛ corruptio ꝯueniunt in hoc ꝙ sunt spẽs mutatõis. ꝫ dr̃ũt qꝛ termin⁹ a q̃ gñatõis ẽ nõ eẽ. ꝛ termin⁹ a q̃ corruptõis ẽ eẽ. ꝛ termin⁹ ad quẽ ẽ nõ esse. ergo enũeratᷣ hic. eo ꝙ hꝫ conuenientiã cũ loco a gñatõe cui supponitur.

Loc⁹ a toto diuiditur sic ipm totũ. Est ei qdã totũ vl'e. aliud totũ itegrale. aliud totũ i q̃ntitate. aliud totũ i mõ. aliud totũ i loco. aliud totũ i tpe. Totũ vl'e vt hic sumitᷣ ẽ qȯlibet supi⁹ ꝛ subãle sumptũ ad suuꝫ iferi⁹ i linea p̃dicamẽtali: vt aĩal ad hoiem: ꝛ hõ ad sortẽ. Pars subiectia dr qȯlibet inferi⁹ sub toto vl'i sumptũ. Loc⁹ a toto vl'i siue a gñe ẽ hitudo ipi⁹ toti⁹ ad suã ptẽ subiectiuã siue ad suã spẽm: ꝛ ẽ sp destructiu⁹ p̃dicãdo suũ totũ: vt lapis non ẽ aĩal: g̃ lapis ñ ẽ hõ: Maxĩa. A q̃cũqꝫ remouetᷣ gen⁹ siue totũ vl'e. ab eodẽ remouetur spẽs siue ps subiectia. Locus a spẽ siue a pte subiectia ẽ hitudo ipi⁹ ad gen⁹ siue ad suũ totũ vl'e: ꝛ ẽ sp ꝯstructi⁹: ꝛ tꝫ duo argumẽta ꝛ duas maxĩas pͥo subijciendo spẽm affirmatie: vt hõ currit: g̃ aĩal currit. Loc⁹ a spẽ siue a pte subiectiua. Maxĩa. q̃cq̃d p̃dicatur de spẽ siue de pte subiectiua hoc etiã p̃dicatur de gñe siue de toto vl'i. Scd̃o p̃dicãdo spẽm affirmatie. vt sortes ẽ hõ. g̃ sortes ẽ aĩal. Maxĩa. De quocũqꝫ predicatur spẽs siue ps subiectiua: de eodẽ p̃dicatur gen⁹ siue totũ vl'e.

Hic icipit determiãre de loco a toto i pte ꝯiunctim. q̃ in diuiditur in sex spẽs sic ipꝫ totũ diuiditᷣ i sex modos. ẽ ei qdã totũ vl'e. aliõ itegrale. aliud ẽ totũ i q̃tiate. aliud in mõ. aliud i loco. ꝛ aliud in tpe. Quoꝝ sufficiẽtia sic sumitᷣ. nã oẽ totũ cõtinet suas ptes. vel ergo ꝯtiet eas i poña vl' in actu. Si i poña hoc ẽ dupl'r. qꝛ vl' dicit totã eẽntiã suaꝝ ptiũ. vl' dicit pteꝫ eẽntie. si primũ sic ẽ totũ vl'e. si scd̃ꝫ sic ẽ totũ i mõ. si ꝯtiet suas ptes in actu hoc iteꝝ ẽ dupl'r. qꝛ l' noĩal'r l' aduerbial'r. si noĩal'r hoc ẽ dupl'r. qꝛ l' tale totũ sumitᷣ p modũ vni⁹ idiuisi. sic ẽ totũ itegrale. l' p modũ diuisi ꝛ mltiplicati p sua iferiora hoc ẽ dupl'r. qꝛ l' tal' diuisio iptatᷣ noĩal'r. ꝛ sic ẽ totũ i q̃titate. aut aduerbial'r hoc ẽ dupl'r. qꝛ l' hꝫ ptes i successiõe ꝛ motu. ꝛ sic ẽ totũ i tpe. aut vt sũt pmanẽtes. ꝛ sic ẽ totũ i loco. Et qꝛ totũ ꝛ ps r̃latiue opponũtᷣ, iõ tot sũt modi ptis q̃t sũt modi toti⁹. ꝛ qꝛ locus a toto et loc⁹ a pte multiplicãtᷣ ꝫm diuisionẽ toti⁹ ꝛ ptis. iõ sunt sex loci a toto et sex loci a pte. cũ sextuplex sit totũ ꝛ ps. Tunc ibi (Totũ vl'e) ꝓsequitur de mẽbris supradicte diuisiõis, ꝛ pͥo de toto vl'i ondẽs q̃d sit ipꝫ. dicẽs ꝙ

totũ vl'e vt hic ſumit̃ ẽ q̃lib3 ſupi⁹ ⁊ ſb̃ale ſumptũ ad ſuũ inferi⁹. vel ẽ ſupi⁹ eẽntiale ad ſuã ptẽ ⁊ nõ capit̃ ſupi⁹ ſolũ ꝓ gñe vel ſpẽ q̃ ſunt in recta lĩea p̃dicamẽtali. ſ3 capit̃ gñal'r ꝓ q̃cũq3 ſupiori qd̃ p̃dicat̃ de plurib⁹ ĩferiorib⁹ actu vl' aptitudĩe. ſiue tale ſit ens intẽtõnale ſiue reale ſiue vniuocũ ſiue analogũ. Et h3 ille loc⁹ tria noĩa. nã p̃rio vocat̃ loc⁹ a gñe ad ſpẽm. ⁊ tũc d3 capi gẽ⁹ cõit̃ ꝓ oĩ eo qd̃ ẽ ſupi⁹ reſpectu alicui⁹ ĩferioris. Scd̃o vocat̃ loc⁹ a ſupiori ad ĩferi⁹. Tercio uocat̃ loc⁹ a toto vl'i ad ſuã ptẽ ſb̃iectiuã. Et ꝑ oppoſitũ ps ſb̃iectĩa dr̃ q̃lib3 ĩferi⁹ ſumptũ ſb̃ toto vl'i. S3 q̃d ſit loc⁹ vtriuſq3 ⁊ q̃ñ teneãt ſatis ſatis hr̃ in textu.

Qr̃ Quid ſit loc⁹ a toto vl'i. Dõm q̄ ẽ hĩtudo toti⁹ vl'is ad ptẽ ſubiectiuã. Et valet deſtructiue tm̃. vt lapis nõ ẽ aĩal. g̃ lapis nõ eſt hõ. Maxima. A quocũq3 remouet̃ totũ vl'e. ab eodẽ remouet̃ pars eius. Ratio eſt. q2 remoto vl'i qd̃ includit ſuas partes optet ptes eius remoueri. ſed poſito toto vl'i nõ o3 quãlibet ei⁹ ptẽ põi. quare ſi aliq̃d verificat̃ de toto ſm̃ q̄ eſt in vna pte. nõ o3 q̄ verificet̃ de ip̃o ſm̃ q̄ eſt in alijs. ⁊ g̃ non tenet conſtructiue.

Ar̃ Bñ ſeq̃t̃. nũer⁹ ẽ. ergo binari⁹ eſt eo q̄ ex oppoſito ↄñtis infertur oppoſitũ añtis. g̃ a toto vl'i ad ſuã ptẽ affirmatiue eſt bona ↄña.

Dõm q̄ illa ↄña nõ tenet ꝑ locũ a ſupiori ad inferi⁹. ſ3 magis tenet per habitudinẽ q̃ ẽ inter cãm ⁊ effectũ vel inter totũ integrale ad ſuam ptem. Et qñ dr̃. bñ ſeq̃tur. oẽ aĩal currit. ergo oĩs hõ currit. Dõm q̄ nõ arguitur a toto vl'i. ſ3 magis a toto in q̃ntitate.

☞ Ar̃. Nõ ſeq̃t̃ deſtructiue aĩal nõ currit. ergo hõ nõ currit. q2 poſito cãu q̄ aĩn⁹ q̃eſcat. tũc añs eſt vez. ⁊ ↄñs p̃t eẽ falſum poſito q̄ iohãnes currat. Dõm q̄ q̃uis añs ſit ꝓpõ negatiua. tñ nõ arguit̃ deſtructiue a toto vl'i. licet arguat̃ ab añte deſtructo vel negato. q2 arguere negatĩe ẽ arguere ab añte negato ad ↄñs negatum. ⁊ arguere deſtructiue a toto vl'i ẽ arguere a toto vl'i deſtructo ad ſuã ptem. Añ hic aĩal nõ currit negatur curſus de animali. ⁊ aĩal nõ negat̃. q2 tũc negatio deberet p̃cedere totũ vl'e quod hic non fit. Ex quo patet q̄ qñ arguitur a toto vl'i tunc totu3 debet eſſe p̃dicatũ ꝓpõnis. vt lapis non eſt animal. ergo lapis non eſt hõ. Maxima. A quocũq3 remouet̃ totũ vl'e ab eodẽ remouet̃ ⁊ q̃libet ei⁹ ps. C⁹ rõ ẽ. q2 totũ vl'e ↄtinet ⁊ includit ſuas ptes, ergo remoto toto vl'i remouetur ⁊ quelibet eius pars.

☞ Ar̃. Bñ ſeq̃t̃ ſubijciendo totũ negatiue. g̃ ⁊c̃. Añs ꝓbat̃ qñ ſic arguit̃ nullũ aĩal currit. ergo null⁹ hõ currit. q2 oppoſitũ ↄñtis repugnat añti.

Dõm q̄ hic nõ arguit̃ ꝓp̃rie a gñe ad ſpẽm vel a toto vl'i. ſ3 arguit̃ a toto in q̃ntitate ad vnã ptẽ ei⁹. q2 hic totũ diſtribuit̃ ꝑ ſignũ vl'e. iõ fit totu3 in q̃ntitate. Et qñ dr̃ hic. lapis nõ ẽ aĩal. ergo lapis nõ ẽ hõ. aĩal ibi diſtribuit̃. ergo a ſil'i argueret̃ a toto in q̃ntitate ⁊ nõ a toto vl'i. Dõm negando ↄñam. q2 totũ in q̃ntitate attendit̃ penes terminũ diſtributũ ꝑ ſignum vl'e. ⁊ non penes terminũ diſtributũ ꝑ negatõ3.

Qr̃ Quid ſit loc⁹ a pte ſb̃iectiua. Dõm q̄ ẽ hĩtudo ptis ſb̃iectĩe ad totũ. Et t3 ſolũ ↄſtructĩe. ⁊ h̃ dupl'r. vno° ſb̃ijciẽdo ptẽ ſb̃iectiua3 vt hõ currit. g̃ aĩal currit. Maxĩa. q̃cq̃d p̃dicat̃ de pte ſb̃iectĩa etiã de ei⁹ toto. Cuius ratio eſt, quia totum vl'e actu ⁊ intellectu includitur in parte

ſbiectiua. Alio mõ ꝑdicãdo ptem ſbiectiuã affirmatiue. vt ſortes eſt hõ. ergo eſt anĩal (Maxia. De quocũqꝫ ꝑdicaẗ ps ſbiectiua ⁊ totũ vl'e ei⁹.

Ar̃ Non ſeq̇ẗ ꝯſtructiẽ. hõ ē ſpẽs ſpẽaliſſima. ergo aĩal ē ſpẽs ſpẽaliſſima. Dõꝫ ꝙ qñ ar̃ a pte ſbiectĩa ad ſuũ totũ. tũc dꝫ argui penes illa ꝑdicata ĩ q̇b⁹ ꝯueniũt. ⁊ nõ in q̇b⁹ dr̃ñt. Añ ps ⁊ totũ dr̃ñt in predicatis ĩtentionalib⁹. ergo nõ dꝫ argui penes ꝑdicata intentionalia. ſꝫ conueniunt in ꝑdicatis realibus. ergo penes illa debet argui.

☞ Ar̃. Nõ ſeq̇ẗ ꝯſtructiẽ ꝑdicãdo ptẽ ſbiectiuã. ſortes ĩcipit eẽ alb⁹. ergo ſortes ĩcipit eẽ colorat⁹. qꝛ añs ē vex ⁊ ꝯñs falſum. Uel ſic. ſortes fit alb⁹. ergo fit aliq̇d. Dõm ꝙ iſte loc⁹ nõ valet penes iſta ꝑdicata ĩcipit et deſinit. qꝛ includũt in ſe negatõꝫ. ⁊ ergo hic ar̃ deſtructiue. Añ iſta ſortes incipit eſſe alb⁹ ſic exponiẗ .i. ſortes tã nõ ē alb⁹. ſed ſtatim poſt hoc erit albus. ergo includit negatõꝫ. Et ſil'r dr̃ ad ſcõm.

Ar̃ Bñ valet argumentũ a pte ſbiectĩa ad totũ vl'e deſtructiẽ ſic arguendo. hõ nõ currit. ergo aĩal nõ currit. qꝛ añs ē vex ⁊ ſil'r ꝯñs. ⁊ oppoſitũ ꝯñtis nõ p̃t ſtare cũ añte. ergo text⁹ ē falſus. Dõm ꝙ ibi nõ arguiẗ deſtructiẽ. licet ſit ꝓpõ negatĩa. ſꝫ arguiẗ ꝯſtructiẽ. ⁊ iõ bñ ſequiẗ. quia ibi ps ſbiectĩa nõ deſtruiẗ. ſꝫ ꝑdicatũ .ſ. currit. eo ꝙ negatio nõ agit añ ſe ſꝫ poſt ſe. Et ꝙ ſit bona ꝯña pꝫ. qꝛ oĩs illa ꝯña eſt bona vbi ex oppoſito cõſequentis infertur oppoſitũ añtis.

Totũ itegrale ē. qđ ē compoſitũ ex ptib⁹ q̃ntitatem hñtib⁹: ⁊ ps ei⁹ đr ps itegralis. Pars itegralis eſt: q̃ cũ alijs ptib⁹ conſtituit totũ. Loc⁹ a toto itegrali ē hitudo ipi⁹ ad ſuã ptē. ⁊ ē conſtructiuus ſp: vt dom⁹ ē: ergo pies ē. Loc⁹ a toto itegrali. Maxia. Poſito toto itegrali ponitur et q̃libet ei⁹ ps. Loc⁹ a pte tegrali ē hitudo ipi⁹ ad ſuũ totũ: et ē ſp deſtructiu⁹ vt pies non eſt: ergo dom⁹ non ē. Loc⁹ a pte integrali. Maxia: deſtructa pte itegrali: deſtruiẗ ⁊ ſuũ totũ.

Hic deẗiat de loco a toto integrali. dicens (Totũ integrale eſt ⁊c̃. vtꝫ in textu. Et p̃t denoĩari trib⁹ modis. Prĩo dr̃ totũ q̃ntitatiuũ. qꝛ ꝯtinet totã quantitatẽ in ſe. Scđo đr totũ materiale. qꝛ ꝯponiẗ ex ptib⁹ materialib⁹ Tercio dr̃ totũ ĩtegrale. qꝛ integraẗ ex multis ptib⁹. vñ duplices ſũt partes toti⁹ integralis .ſ. ꝑncipales ⁊ min⁹ ꝑncipales. ptes ꝑncipales ſunt ſine q̇b⁹ totũ integrale eẽ nõ p̃t. vt pies tectũ ⁊ fundamentũ ſunt ptes ꝑncipales ipi⁹ dom⁹. qꝛ ſine illis dom⁹ eẽ nõ p̃t. Partes min⁹ principales ſunt ſine q̇b⁹ totũ integrale eẽ p̃t. vt feneſtra ⁊c̃. qꝛ dom⁹ p̃t eẽ ſine feneſtris eẽntial'r ⁊ ĩtegral'r ꝯpleta. Et hic fit mẽtio de ptib⁹ integralib⁹ ꝑncipalib⁹ ⁊ nõ min⁹ principalib⁹. ⁊ ergo bñ ſeq̇ẗ dom⁹ ē. ergo pies ē. ſꝫ ñ ſequitur dom⁹ ē. ergo feneſtra ē. Sꝫ p oppoſitũ ps integral' ē q̃ cũ alijs ptib⁹ conſtituit totũ. Quid aũt ſit loc⁹ vtriuſqꝫ ⁊ q̃uo teneat videaẗ in textu. quia

locꝰ a toto ītegrali ē ſp ꝯſtructiuꝰ. ⁊ ecōtra eſt ſp deſtructiuꝰ. Rō primi ē. qꝛ totū integrale neceſſario ꝯponit̄ ex ſuis partibꝰ principalibus. ⁊ ergo ad eius poſitōem ſequitur poſitio partiū. Rō ſecundi eſt qꝛ poſito priori non oportet totum poni qḋ eſt poſterius.

QR Quotuplex ſit totū integrale. Dōm ꝙ duplex. ſ. homogenium ⁊ etherogeniū. Totū homogeniū eſt qḋ eſt eiuſdem nature ſiue diſpoſitōnis in ſe ⁊ in ſuis ptibꝰ. ⁊ quelibet ps ſuſcipit p̄dicatōꝫ totiꝰ in recto. vt aer aqua ignis. quelibet em̄ ps aque eſt aqua. Et dī ab homos qḋ eſt vnū. ⁊ genios natura. quaſi vniꝰ nature in ſingulis ptibꝰ. Sed totuꝫ etherogeniū eſt qḋ eſt diuerſaꝝ naturaꝝ in ſuis ptibꝰ. ⁊ nō p̄t p̄dicari de qualibet ſua pte. vt hō ⁊ domꝰ. Et dī ab etheron vel etheon qḋ eſt variū. ⁊ genios natura. quaſi diuerſe nature in omnibus ſuis partibꝰ.

☞ Ar. Hec oratio anīal rōnale mortale eſt totū integrale. ⁊ tñ nō ꝯponit̄ ex ptibꝰ quātitatem hñtibꝰ. Dōm ꝙ illa oṫo dī totū integrale ſoluꝫ ſm ſilitudinē. eo ꝙ integrat̄ ex pluribꝰ vocibꝰ ſcatiuis. ⁊ iō hꝫ modū totius integralis. nō tñ eſt totū integrale ſm veritatem.

AR Nō ſeq̇t̄ ꝯſtructiē ſic arguēdo. domꝰ valet centū florenoſ. ergo tectū valet centū florenos. Dōm ꝙ dꝫ argui ab ē ſcḋo adiacēte qḋ importat exiſtentiā. qꝛ dꝫ argui ab exñtia totiꝰ ad exiſtentiā ptiū. Sꝫ dicetes nō ſeq̇tur; reſpectu hꝰ Ubi eſt. ergo ⁊c̄. Añs ꝓbat̄. qꝛ nō valet eccleſia eſt. ergo chorus eſt. Dōm ꝙ ibi nō arguit̄ ad ptes principales eccl'ie ſꝫ minꝰ principales. ⁊ reſpectu illaꝝ nō tenet iſte locus.

AR Nō ſeq̇t̄ feneſtra vitriata nō eſt. ergo domꝰ nō eſt. ⁊ tñ ibi arguit̄ deſtructiue. Etiā non ſequit̄ coquina nō eſt, ergo domꝰ non eſt. Dōm ꝙ duplices ſunt ptes. ſ. principales. ⁊ ſunt ſine quibꝰ totū eē non poteſt. Alie ſunt partes minus principales. ⁊ ſunt ſolum de bene eſſe totius. ſed hic debet argui penes partes principales. ⁊ non penes ptes minus principales, qꝛ deſtructa pte integrali deſtruit̄ ipm totū integrale.

☞ Ar. Bñ ſequit̄ ꝯſtructiē. pars aque eſt. ergo aqua eſt. Similiter bñ ſeq̇tur. pars panis eſt. ergo panis eſt. ⁊ tamen arguitur conſtructiue a parte integrali. Dicendum ꝙ duplices ſunt partes totius integralis. Nam q̄dam ſunt partes totius homogenij. ⁊ ille accipiuntur dupliciter. vno mō vt partes integrales. Alio modo ſicut ſubiectiue. nam in quolibet toto homogenio partes integrales ſunt etiam ſubiectiue. quare bene ſequitur in illis propter habitudinem partis ſubiectiue ad ſuum totum vniuerſale. Alie ſunt partes totius etherogenij. ⁊ in illis non valet. Et quando replicatur idem non eſt pars integralis ⁊ pars ſubiectiua. vt patet ex diuiſione partis que ſumitur ex diuiſione totius. ergo predicta ſolutio nulla eſt. Dicendum ꝙ diuiſio partis non eſt in diuerſas res ſed in diuerſas rationes rerum. Unde vna res poteſt eſſe pars integralis ⁊ pars ſubiectiua ſm diuerſam rationem. quia poſito ꝙ aqua ſit compoſita ex tribꝰ guttis. tunc ille habent ſe ſicut partes integrales. ſed poſito ꝙ ſint inferiores reſpectu totius aque, ſic habent modum partis vniuerſalis vel ſubiectiue.

Totū i q̄titate ē vl'e sumptū vl'r vt oīs hō nullus hō: Pars i q̄ntitate ē qd'libet iferi⁹ ꝯtētum sub illo toto vl'i vl'r sumpto. Loc⁹ a toto i q̄ntitate ē hītudo ipsi⁹ ad suā ptē. ꝛ ē ꝯstructi⁹ ꝛ dstructi⁹. ꝯstructie sic oīs hō currit. ergo soꝛ. cur. Loc⁹ a toto i q̄titate: Maxima. Quicq̄d p̄dicatur de toto i q̄ntitate ꝛ etiā d ql'ibet ei⁹ pte: Uel sic si vl'is ē vera ql'ibet ei⁹ pticularis erit v̄a. Destructie sic null⁹ hō currit ergo soꝛtes non currit. Maxia. Quicq̄d remouetur a toto in q̄ntitate ꝛ a ql'ibꝫ ei⁹ pte. Uel sic. si vl'is ē falsa ql'ibꝫ ei⁹ pticularis erit falsa. Loc⁹ a ptib⁹ i q̄ntitate ē habitudo oīm ptiū i q̄ntitate sil'r sumptaꝝ ad suum totū Et tenet ꝯstructiue ꝛ destructiue. Constructiue sicvt soꝛtes currit. plato currit ꝛ sic de alijs. ergo oīs homo currit. Loc⁹ a ptib⁹ i q̄ntitate sufficiēter enūeratis. Maxia. Quicq̄d p̄dicatur de ptib⁹ i q̄ntitate sil'r sumptis ꝛ de suo toto. Negatiue sic. soꝛtes ñ currit. plato non currit ꝛ sic de singulis. ergo null⁹ homo currit. Loc⁹ a ptib⁹ i q̄ntitate. Maxia. Quicq̄d remouetur de ptib⁹ i quātitate sil'r sumptis remouet' de toto. Uel sic. si quelibet particularis non est vera sua vl'is non erit vera.

Hic ꝯñr deciat de loco a toto. q̄ ē loc⁹ a toto in q̄titate. Et p̄io diffinit totū in q̄titate. scdo oñdit q̄d sit loc⁹ a toto in q̄titate dicens ꝙ (totum in q̄titate est vl'e vl'r sumptū. i. aliqd cōe sumptū cuꝫ signo vl'i. vt oīs homo null⁹ hō. Ūn termin⁹ cōis est vl'e. ꝛ qñ sumit' ꝓ oīb⁹ suppositis tunc accipit' vl'r. ꝛ hoc fit p signū vl'e affirmatiuū vel negatiuū. Sꝫ ps in q̄titate ē qd'libet inferi⁹ ꝯtentū sub toto vl'i vl'r sumpto. Quid aūt sit locus vtriusq ꝛ qūo teneat patet in textu.

Ar Nullū totū vl'e est totū in q̄titate. ꝟ hō in isto ꝯplexo oīs hō. ē totū vl'e. ergo nō ē totū in q̄titate. Minoꝛ pꝫ. qꝛ eē supi⁹ eētiale est totū vl'e respectu suoꝝ iferioꝝ. ꝟ hō ē hmōi. g ꝛc̄. Dōꝫ ꝙ totū vl'e ꝛ totū i q̄titate sūt idē material'r. ꝟ dn̄t foꝛal'r. vt hō ē totū vl'e ꝟꝫ eēntiaꝫ. ꝟ fm eē qñ accipit' sꝟ actuali distributōe ꝓ oīb⁹ suppositis vocat' totū in q̄titate. ꝛ nō dꝫ ꝓp̄rie dici ꝙ hoc aggregatū (oīs hō) ex signo ꝛ termino cōi sit totū in q̄titate. ꝟ solū termin⁹ cōis distribut⁹.

Ar. Iſtud totũ nõ ē q̃titas. neq̃ in ꝑdicamento q̃titatis. ergo male vocatᷣ totũ in q̃titate. Rñdm ꝙ ꝓpter ſilitudinē quantitatis continue cum iſto toto dr̃ totũ in q̃titate. Unde ſicut q̃titas continua ē diuiſibilis in multas partes. ita iſtũ totum actualiter continet ſuas ptes in quas diuiſum eſt.

☞ Ar. Hic nõ eſt totũ in q̃titate dicendo totus ſortes. ⁊ tñ diffinitio ſibi conuenit. Rñdm ꝙ totum capitᷣ dupl'r. vno mõ cathegorematice. ⁊ vt idē eſt qḋ ꝑfectũ. ⁊ ſic ibi nõ eſt totũ in q̃titate. Alio mõ capitᷣ ſyncathegorematice. i. ꝯſcatiue. ⁊ ſic ibi ē totũ integrale. qꝛ valet tm̃ ſicut quelibet ps ſortis. Un̄ dr̃ñter oīs nullꝰ ⁊ hoc ſignũ totꝰ diſtribuũt. qꝛ pria duo diſtribuũt ꝓ ptibꝰ ſbiectiuis. ſ totũ diſtribuit ꝓ ptibꝰ integralibus.

☞ Ar. Hec nõ eſt vl'is. totꝰ ſortes ē minor ſorte. ꝗ ſbiectũ eius nõ eſt aliq̃ mõ totũ in q̃titate. Añs ptꝫ. qꝛ ibi nullꝰ ponitᷣ terminꝰ cõis. Rñdm ꝙ licet explicite nõ ponatᷣ terminꝰ cõis. tñ bene implicite. qꝛ valet iſtã. quelibet pars ſortis eſt minor ſorte. ſ ps eſt terminꝰ cõis.

Qr. Quid ſit locꝰ a toto in quantitate. Rñdm ꝙ eſt habitudo totius ad ſuã ptē. Et tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue. ꝯſtructiē dupl'r. vno mõ ſubijciendo totum. vt oīs hõ currit. ergo ſortes currit. Maxima. quicquid ꝑdicatur de toto in q̃titate. etiã ꝑdicatᷣ de qualibet eius pte. Cuiꝰ ratio eſt. qꝛ totũ in q̃titate actu ⁊ intellectu includit ſuas partes. ergo q̄cquid attribuitur toti in q̃titate. etiam attribuitur cuilibet eiꝰ pti. Alio tenet conſtructiue predicando totum in q̃titate. ⁊ hoc dupl'r. vno modo in obliquo. vt petrus videt omnem hoīem. ergo videt ſortem. Alio mõ ī recto. vt iohannes eſt omnis homo. ergo iohãnes eſt plato. ⁊c̄ijs. Sꝫ deſtructiue ſic arguitur. nullus hõ currit. ergo plato non currit. Maxia. q̄cquid remouetᷣ a toto in quantitate. ⁊ a qualibet eius parte. Cuiꝰ ratio ē. qꝛ totũ in quantitate actualiter includit ſuas partes. ergo quicquid remouetur a toto in quantitate. ⁊ a qualibet eius parte.

☞ Ar. Non ſequitᷣ. oīs hõ currit. ergo adã currit. poſito ꝙ ſit mortuꝰ.
Rñdm ꝙ hõ in añte capitᷣ ꝓ hoībꝰ actu exñtibꝰ. poſito ergo ꝙ adaꝫ exiſtat in reꝝ natura. tũc ꝑdicatũ ſibi inerit. ſi añs dꝫ eē veꝝ. ⁊ ſi nõ ſit in reꝝ natura tũc nõ includitᷣ in añte. qꝛ hõ in añte ſupponit ꝓ pñtibꝰ ſ adaꝫ nõ ē hõ pñs. ergo nõ eſt ps eiꝰ. Et qñ dr̃. dicit porphiriꝰ ſiue ſortes ſit ſiue nõ ſit ſp ē hõ. ergo a ſili ſp iſta erit vera. adã ē hõ. ⁊ p ꝯñs eſt ps contēta ſub hoīe. Rñdm ꝙ ſocrates ſp ꝯtinetᷣ ſb hoīe q̄ ad eiꝰ ſcatõꝫ. ſ non q̄ ad ſuppõem. qꝛ terminꝰ cõis vbicũq̃ ponitᷣ eq̄ multa ſcat. ſed non pro eq̄ multis ſupponit.

☞ Ar. Hoc argumentũ. petrꝰ eſt oīs hõ. ergo petrꝰ eſt ſortes. eſt falſum. ergo nõ ē bonꝰ locꝰ dyaleticꝰ. Añs ꝓbatᷣ. qꝛ ibi ꝑdicatᷣ vl'e vl'r ſumptuꝫ
Rñdm q̃uis pria ꝓpõ ſit falſa. tñ hri pt tãq̃ ꝓbabil' ab aliq̃. ⁊ ꝓ tãto põt eē ꝑmiſſa argumēti dyaletici. Et qñ dr̃. hoc nõ dicit textꝰ ꝙ totũ in q̃titate debeat ꝑdicari. Rñdm ꝙ ſm rectũ ordinē totũ debet ſubijci. ⁊ ergo petrꝰ hyſ. ſequitur illum modum.

Qr. Quid ſit locus a pte in q̃titate. Rñdm ꝙ eſt habitudo ptiũ ſiml' ſumptaꝝ ad ſuũ totum. Et tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue cõſtructiue. vt ſortes currit. plato currit ⁊c̄ijs. ergo oīs hõ currit. Maxima. quic-

quid p̄dicat᷑ de ptib⁹ in quãtitate sil' sumptis. ꝛ de toto. Sed destructiue p̄t dupl'r argui. vno mõ a ptibus in quãtitate sil' sumptis ad suũ totuꝫ. vt sortes nõ currit. plato nõ currit ꝛ cẽ͞tis. ergo null⁹ hõ currit. Alio mõ p̄t argui ab vna pte ad totũ. vt sortes nõ currit. ergo nõ oĩs hõ currit. ꝫ ibi nõ arguit᷑ p istũ locũ. qꝛ in ꝯñte nõ remanet totũ in quãtitate. Maxĩa primi. A quocũqꝫ remouent᷑ partes toti⁹ in quantitate sufficienter enumerate. ab eodẽ remouet᷑ totũ in quãtitate, Maxĩa scd̃i. Si pticularis non est vera. sua vl'is non est vera.

Ar Nõ seq̃t᷑. sortes currit. ergo oĩs hõ currit. Dõm ꝙ non valet cõstructiue. nisi qñ ptes sil' capiunt᷑. ꝛ sufficienter enumerant᷑. quia tunc conuertuntur cũ toto. Sed diceres. hic est petitio principij. sortes currit. plato currit. ꝛ cẽ͞tis. ergo oĩs hõ currit. ergo nõ est bon⁹ loc⁹ dyaleticus. Añs ptꝫ p aresto. vij. topicoꝝ. qꝛ qñ vl'e ꝯcedit᷑ concessis pticularib⁹ vel qñ vl'e petit᷑ concedi in pticulari est petitio p̄ĩcipij. qꝛ añs ẽ ita ignotũ sicut ꝯñs. Dõm ꝙ duplicia sunt p̄dicata. quedã q̃ notiori mõ conueniũt toti q̃ꝫ ptib⁹. Et qñ argumentũ sumit᷑ ab istis causat᷑ petitio p̄ncipij Alia sunt p̄dicata q̃ ecõtra notiori mõ conueniũt toti q̃ꝫ ptib⁹. sicut p̄dicata accñtalia. ꝛ ab illis sumit᷑ loc⁹ dyaletic⁹. Et licet qñqꝫ sit p̄dicatuꝫ. qd̉ quo ad naturã notiori mõ conuenit toti q̃ꝫ pti. adhuc tñ p̄t fundare locuꝫ dyaleticũ. si quo ad nos ꝛ quo ad respondentẽ prius cognoscat᷑ conuenire parti. vt hic sortes est substantia. plato est sb̃a. ꝛ cẽ͞tis. ergo oĩs hõ ẽ substantia. qꝛ sufficit ꝙ añcedens sit noti⁹ respondenti q̃ꝫ consequens. licet simpl'r ꝛ ꝫm naturã sit econtra.

Ar Non seq̃t᷑ destructiue. sortes nõ est totum in quãtitate. plato non est totũ in quantitate. ꝛ cẽ͞tis. ergo oĩs hõ nõ est totũ in quantitate. Dõm ꝙ hic male concluditur. ꝫ deberet sic concludi. ergo nullus hõ est totũ in quantitate. quod veꝝ est. Vel dõm ꝙ istud ꝯñs (oĩs hõ non est totum in quãtitate) potest dupl'r capi. vno mõ ꝓut hõ supponit personalit᷑ ꝛ vt est vna vl'is negatiua. tũc bñ arguit᷑. ꝛ ꝯñs est veꝝ sicut ꝛ antecedẽs Alio mõ vt hoc totũ oĩs hõ capit᷑ materialiter. ꝛ vt est vna indiffinita vl' singularis. ꝛ tũc ꝯñs est falsum ꝛ añs veꝝ. sed male arguit᷑. qꝛ totũ vl'e ẽ vl'e vl'r sumptũ. ꝛ facit ꝓpõnem vl'em. qd̉ non fit hic. ꝛ sic nõ bñ arguitur a ptib⁹ in quantitate ad totum in quantitate.

Totũ i modo ẽ vl'e sumptũ sine determiatione: vt homo: Pars i modo ẽ vl'e sumptũ cũ determiatione non diminuẽte: vt homo alb⁹: Et eodẽ modo sumũtur argumẽta i ħ loco. sic̃ i loco a gñe ad spẽm.

Hic agit de loco a toto in mõ ꝛ eius pte. p̄rio oñdens quid sit totum in mõ. dicens ꝙ totum in mõ est vl'e sumptum sine determinatõe. vt homo p se currit per se. Pars in modo est vniuersale sumptum cum determinatione non diminuente. vt homo albus. bene currit. Et subdit ꝙ in hoc loco sumitur eodem modo argumentum sicut in loco a genere ad speciem

quia solum tenet negatiue arguendo a toto ad partem. vt lapis nō est hō
ergo lapis nō est homo albus. Ratio est. quia totum in modo habet se vt
superius. mō a quocūq; remouetur supius. ab eodem remouetur inferi⁹.
Sed econtra tenet constructiue. vt infra declarabitur.

Q̄r Quotuplex sit determinatio. Dōm ꝙ quadruplex. nam quedā
est contrahens. ⁊ est que non destruit rationem illius cui; additur
sed facit ipm stare ꝓ paucioribus suppositis. vt albus niger fort; respe-
ctu hominis. Alia est determinatio diminuens. que diminuit ratione illi
us cui additur. Uel sic. determinatio diminuens est que partim tollit ra-
tionem illius cui addit. ⁊ partim relinquit. vt esse albū ſm dentes. eē nu
dum ſm pedes. Tercia est determinatio distrahens siue priuans. que di-
strabit siue priuat rationem illius cui additur. vel omnino tollit rationē
eius. vt mortu⁹ pictus respectu hominis. Quarta est determinatio am-
plians siue superaddens. que facit terminū cui additur capi ꝓ ſcatis. nō
solū pn̄tibus sed etiam preteritis ⁊ futuris. vt mortuū generandū. Et so
lum penes primā determinatienē sumitur loc⁹ dyaleticus a toto in mo-
do ad eius partem vel econtra. sed penes alias tres determinatōnes su-
mitur locus sophisticus.

Ar̄ Hō diminuitur ꝑ hoc ꝙ sibi additur alb⁹. q; hō ꝑ se stat ꝓ oībus
suis suppositis. ſ qn̄ sibi additur alb⁹ tūc stat ꝓ albis tm̄. ẜ alb⁹
ē determiātio diminuēs. Dōm ꝙ licet albus diminuat hoīem q̄ ad sup-
posita. nō tn̄ q̄ ad suū ſcatū principale. sicut facit determiātio diminuēs.
Uel dōm ꝙ licet diminuat suppōem hoīs. nō tn̄ diminuit rōz formalē eius.
q; hō alb⁹ est animal rōnale sicut homo.

☞ Ar. Ule sumptum sine determinatōe est totū vle. ergo totum in modo
nō distinguit a toto vli. Dōm q̄uis materialiter idem sint totum vle et
totū in mō. tamen formaliter illa tota opponūtur ꝑ respectū ad suas ptes
Nam hō est totū vle respectu inferioris essentialis. sicut est sortes vl pla
to. ſ est totum in modo respectu inferioris accidentalis. s. respectu hoīs
albi. Ūn cū dr̄ (totū in mō) ꝑt duplr̄ glosari. vno mō (totū in mō). i. totū
sine mō respectu suiꝑi⁹. ſ tn̄ modificatū vel sumptū cū modificatōne re-
spectu inferioris. Alio mō (totū in mō). i. sine mō priuatiue nō habendo
respectum ad eius ptē. sed pria expositio est melior. q; scd̄o mō etiā totū
vle potest dici totū in modo.

Ar̄ Nō seq̄tur. hō nō currit. ergo hō alb⁹ nō currit. posito casu ꝙ ethi
ops non currat. ⁊ hō alb⁹ currat. q; tūc an̄s ē verū ⁊ ꝯn̄s falsum. ẜ
non valet iste locus arguendo destructiue. Dōm ꝙ ibi non arguitur de
structiue a toto in modo. q; arguere destructiē est arguere a destructione
totius in mō ad destructōz ptis. mō hic nō destruitur totū. q; negatio nō
ꝑcedit totū. ⁊ ẜ loc⁹ a toto in mō tenet ꝑdicādo ipm totū.

☞ Ar. Etiā tenet affirmatiue. ẜ ꝯ dicta. An̄s ꝓbatur. q; bn̄ seq̄tur coruus
volat. ẜ coru⁹ niger volat. Item ignis calefacit. ergo ignis calidus cale
facit. q; oppositū ꝯn̄tis repugnat an̄ti. Dicendum ꝙ hic non arguitur
a toto in modo ad suam partem. Nam ignis calidus non est pars in mō.
q; calidū nō ē determinatio ꝯhens respectu ignis. q; non ꝯhit ignem ad
minorē suppōem suoꝝ suppositoꝝ. ita nec nigrū est determiātio ꝯtrahēs

respectu corui. ꝗ ē ꝓprīū epythetū. i. adiectm̄ cōueniens omni indiuiduo vni⁹ spēi. ꝗ nō soli. ꝛ addit̄ coruo cā ornat⁹ vel expssionis ꝓprietas.

Q̄r Quid sit loc⁹ a pte in mō ad suū totū. Dōm ꝙ ē hitudo ptis in mō ad suū totū. Et tenet ꝯstructiue duplr. vno mō. sbijciendo ptez in mō. vt homo albus currit. ergo hō currit. Maxima. quicqd p̄dicat̄ de parte in mō. ꝛ de toto. Scdo valet p̄dicādo affirmatiue. vt iste hō est alb⁹ ergo est homo albus.

☞ Ar̄. Non seqtur. hō albus est qd cōplexū. ergo hō est cōplexū. Dicendū ꝙ nō debet argui penes p̄dicata intentionalia. qꝛ penes illa drūt. ꝗ dꝫ argui penes p̄dicata realia in quibus conueniunt.

Ar̄ Non seqt̄. iste hō ē mortu⁹. ergo est hō. Dōm ꝙ ibi nō arguitur a pte in mō. ꝗ ꝯmittit̄ falla a dicto ꝗm qd ad dictū simplr. qꝛ mortuū nō ē determinatio ꝯhens. ꝗ alienās siue distrahēs. Et silr dr̄ qn̄ arguitur. vocatiu⁹ est rect⁹ scdari⁹. ergo est rectus.

☞ Ar̄. Nō sequit̄. oīs ꝓpō vera ē vera. ḡ oīs ꝓpō ē vera. ꝛ tn̄ arguit̄ a pte in mō ad suū totū affirmatiue. Dōm ꝙ nō dꝫ argui cū distributōe totius in mō. ꝛ ergo si auferat̄ distributio ꝯn̄a erit bona. qꝛ bn̄ seqtur ꝓpō vera est vera. ergo ꝓpō est vera.

☞ Ar̄. Nō sequit̄ affirmatiue. sortes fit hō alb⁹. ergo sortes fit hō. qꝛ an̄s pt eē vex ꝯn̄te exn̄te falso Dōm ꝙ ibi arguit̄ a pte in mō negatiue. qꝛ ly fit includit negatōꝫ. vtꝫ in ei⁹ expone. s. sortes nūc nō est alb⁹. ꝛ imediate post hoc erit hō alb⁹. ꝛ sic non est pura affirmatiua. sed partim affirmatiua ꝛ partim negatiua.

Totū i loco ē dictio ꝯp̄hēdēs oēm locū aduerbialiter. vt vbiqꝫ nusqꝫ: Pars i loco ē dictio ꝯp̄hēdens aliquē locū aduerbialr̄. vt hic ibi. Loc⁹ a toto in loco ē hitudo ipsi⁹ ad suā ptē: Et tenet ꝯstructiue ꝛ destructiue: Constructiue sic: de⁹ ē vbiqꝫ: ergo de⁹ ē hic Maxīa: cuicūqꝫ ꝯpetit totū i loco: ꝛ q̄libet ei⁹ pars Destructiue sic: cesar ē nusqꝫ: ergo cesar non est hic. Maxīa: qcq̄d remouet̄ a toto i loco. ꝛ a q̄libet eius pte: Loc⁹ a pte i loco ē hitudo ipsi⁹ ad suū totū: et ē sp destructiu⁹: vt cesar non ē hic. ergo non est vbiqꝫ Loc⁹ a pte i loco Maxīa: cuicūqꝫ non ꝯpetit pars i loco. nec eius totum.

Hic ꝯn̄ter petr⁹ hys. determinat de loco a toto in loco. Et primo diffinit totū. dicens. Totū i loco ē dictio ꝯp̄hēdens omnem locum aduerbialit̄. vt vbiqꝫ vndiqꝫ. Et ponitur dictio loco generis. Deīde dicitur ꝯp̄hēdēs oēm locū ad drn̄am toti⁹ in tpe. Et ponit̄ aduerbialiter ad differentiam totius in q̄titate. qd̄ importat oēm locū noīaliter. vt omnis locus vel in-

omni loco. Sed pars in loco est dictio ꝯphendens aliquẽ locū aduerbia liter. vt hic ibi. Tunc ibi (Locꝰ a toto) oñdit qūo in tali loco fundatᷣ habitudo ad suam ꝑtem. ⁊ econtra. vtꝫ in textu.

Ar Nulla res realis est dictio. ß totū in loco est res realis. ḡ nõ ẽ dcõ. Dõm ꝙnis totū in loco ẜm suã naturã ⁊ ẜm eẽ reale non sit dcõ tñ bñ inquantū est dicibile. ⁊ vt ꝑ dictõꝫ importatᷣ. qꝛ res ipã non subijcitur aut ꝑdicatᷣ ꝑ se, sed inquantū est sub dctõne ꝓlata.

Qr Quid sit locꝰ a toto in loco. Dõm ꝙ est hītudo totiꝰ in loco ad suã ꝑtem. Et tenet ꝯstructiue ⁊ destructiue. constructiue vt deꝰ est vbiqꝫ ergo est hic. destructiue vt cesar est nusqꝫ. ergo non est hic. Sꝫ aresto. in scdo topicoꝝ nõ facit distinctõꝫ inter istud totū ⁊ totū in quantitate. qꝛ eẽntialiter non distinguūtur. ⁊ in eis eodẽ mõ sumuntur argumēta. ß tm̄ distinguūtur accñtalr̄ ꝙtū ad modū ẜcandi vtriusqꝫ. qꝛ totū in ꝙtitate dicit totū ꝑ modū ꝑmanentis. ⁊ totū in loco sub mõ fluxus ⁊ fieri. qre hic distinguuntur.

☞ Ar. Nõ seqᷓtᷣ ꝯstructiue. vl'ia sunt vbiqꝫ. ḡ sunt hic. qꝛ eẽ hic ꝯuenit singularibꝰ tm̄. Dõm ꝙ illo mõ ꝗ aliqd ẽ in loco ẜm totū eo mõ etiã attribuitᷣ ꝑti. Vñ aliqd est duplr̄ in loco. vno mõ actu. ⁊ sic vl'ia nõ sunt in loco. ß solū singularia. ꝗ sunt hic ⁊ nunc. Alio mõ aptitudine. ⁊ sic vl'ia sūt in loco. ⁊ sunt vbiqꝫ. qꝛ hñt aptitudinẽ ad esse in suis singularibꝰ ꝓ quolibet loco ⁊ ꝓ ꝗlibet tꝑe. Sꝫ actu eẽ vbiqꝫ ꝯtingit duplr̄. vno mõ ẜm totū vt deꝰ est vbiqꝫ. Alio mõ ẜm suas ꝑtes vt celū. vñ qñ arguitᷣ a toto ĩ loco tūc dꝫ argui ab eẽ ĩ loco eo mõ quo toti conuenit ad eẽ in loco ẜm parteꝫ eodẽ mõ. vt celū est vbiqꝫ ẜm suas ꝑtes. ḡ aliq̄ ꝑs celi ẽ hic. ⁊ aliq̄ ibi.

Pro ꝗ notandū ꝙ aliqd dr̄ eẽ vbiqꝫ ꝗdruplr̄. vnoᵒ ẜm repletionẽ. ⁊ sic solꝰ deꝰ est vbiqꝫ. Alio mõ ẜm suas ꝑtes. ⁊ sic celū ẽ vbiqꝫ. qꝛ vna ꝑs celi ẽ hic. ⁊ alia ꝑs alibi. Tercio dr̄ aliqd eẽ vbiqꝫ nõ vnū numero ß diuersuꝫ ⁊ sic idẽ corpꝰ in spẽ ẽ vbiqꝫ. Quarto dr̄ aliqd eẽ vbiqꝫ priuatiue. sic ꝙ ñ est magis determinate in vno loco ꝙ̄ in alio. ⁊ sic vl'e ẽ vbiqꝫ. Vl' etiã vl'e ẽ vbiqꝫ aptitudinalr̄. qꝛ ẽ ĩ suis suppositis. ꝗ supposita sūt ĩ diuersꝭ locis. sic etiã vl'e ẽ in diuersꝭ locis. ⁊ ergo bñ seqᷓtᷣ. vl'e ẽ vbiqꝫ. ḡ ẽ aptū eẽ h. qa vt dictū ẽ oꝫ eodẽ mõ alicui attribuere ꝑtẽ in loco. sicut sibi conuenit totū in loco. quare si toti conueniat in aptitudĩe tm̄. dꝫ silr̄ ꝑs inferri ẜm aptitudinẽ tm̄. sicut fit hic.

Ar Nõ seqᷓtᷣ. deꝰ est vbiqꝫ. ergo deus est ibi. Patet qꝛ añs ꝑt eẽ veꝝ ꝯñte existente falso. s. si locꝰ destrueretᷣ. Dõm ꝙ loco destructo nõ arguitᷣ a toto in loco ad suam parte. n.

☞ Ar. Nõ seqᷓtur. aliqđ corpꝰ est hic. aliqđ corpꝰ est ibi ⁊ cꝭ. ergo qđdaꝫ corpꝰ est vbiqꝫ. qꝛ añs ẽ veꝝ ⁊ ꝯñs falsum. igr̄ ⁊c. Dõm ꝙ ibi est fallatia figure dictõnis. qꝛ arguitᷣ a pluribꝰ determĩatis ad vnã determinatam. qꝛ ꝑtes añtis verificantᷣ de corꝑe ꝓ diuersꝭ suppositis. ⁊ sic corpꝰ ĩ añte habet diuersas suppõnes determinatas. ⁊ in ꝯñte hꝫ vnã suppõnem determinatã tm̄. Deberet eñ sic argui. aliqđ corpꝰ est hic. ⁊ idem corpꝰ est ibi. ⁊ sic de alijs. ergo aliqđ corpꝰ ẽ vbiqꝫ. ß tūc añs est falsum.

☞ Ar. Nõ valet destructiue arguẽdo ꝑ istū locū. sortes nõ est vbiqꝫ. ḡ sortes nõ est hic. Dõm ꝙuis ibi arguatᷣ a destructõe totius ẜm eius totali

tatē. nō tñ ꝑm quālibet ptē. ⁊ ergo dꝫ sic argui. sortes est nusꝗ̃. ergo sortes nō est hic. ⁊ tūc bñ valet. Etiā hic nō arguit̃ a toto in loco. qꝛ in aῆte negat̃ totū ⁊ sit' ps. ⁊ sic arguit̃ a negatōe vni⁹ ptis ad negatōꝫ alterius sicut hic sortes nō ē in aliq̄ loco. ergo non est hic.

Qr Quid sit loc⁹ a pte in loco. Dōm ꝙ est hītudo ipi⁹ ad suū locū. Et valꝫ ꝯstructiue ⁊ destructiue. Constructiue argu endo a ptib⁹ sufficiēter enumeratis. vt de⁹ ē hic ⁊ ibi. ⁊ cēijs. ergo est vbiꝗ̃. Maxima. quicq̄d dī de oib⁹ ptib⁹ sil' sumptis. dī ⁊ de toto. Destructiue. vt cesar ñ est hic. ergo nō ē vbiꝗ̃. Maxīa. Destructis oib⁹ ptib⁹ totius in loco. destruitur ⁊ ipm totum.

Ar Text⁹ dicit ꝙ iste loc⁹ valet tm̄ destructiue. vt cesar nō ē hic. ergo nō ē vbiꝗ̃. Dōm ꝙ qñ arguit̃ ab vna pte ad totū. tunc tm̄ valet destructiue. Sed qñ arguit̃ ab oib⁹ ptib⁹ sil' sumptis tunc valet constructiue ⁊ destructiue. Añ apti⁹ dī ꝙ valet ꝯstructiue ꝗ̃ destructiue. qꝛ quādo arguit̃ destructiue tm̄. vt cesar nō ē hic. ergo nō ē vbiꝗ̃. ibi totū in cōsequente nō manet totū. qꝛ nō vbiꝗ̃ nō ē totū ꝫ nusꝗ̃ ⁊ vbiꝗ̃. qꝛ negatio p̄cedit totū. ⁊ ergo ipm destruit.

Totū i tpe ē dictio ꝯprehendēs oē tp̄s aduerbialiter: vt sp nūꝗ̃: Pars i tpe ē dictio ꝯp̄hēdēs aliquod tp̄s aduerbial'r: vt heri cras: Exēpla aūt sumant̃ hic sicut a toto in loco.

Hic ꝯñr deꝉiat de loco a toto in tpe. Et diffinit p̄io totū in tpe dicēs. ꝙ totū in tpe dictio cōp̄hendens oē tp̄s aduerbial'r. ⁊ hoc ē dupl'r. s. affirmatiue. vt sp. ⁊ negatiue vt nunꝗ̃. Scđo diffinit locū a toto in tpe. dicens ꝙ tē hītudo totius in tpe ad suā ptē. Et tenet ꝯstructiue ⁊ destructiue. exemplū primi. vt celū mouet̃ sp. ergo mouetur nunc. exemplū scđi. vt t'ra nūꝗ̃ mouet̃. ergo nō mouetur modo. Maxima. primi. de quocunꝗ̃ p̄dicat̃ totū in tpe. ⁊ q̄libet eius ps. Maxīa scđi. a quocūꝗ̃ remouet̃ totū in tpe. ⁊ q̄libet eius ps. Sed loc⁹ a pte in tpe est hītudo ptis ad suū totū. Et valet constructiue a ptib⁹ sufficienter enumeratis. ⁊ destructiue ab vna pte tm̄. Exempla patent practicanti.

Ar Nō seq̄tur ꝯstructiue p istū locū. vl'e est sp. ergo vl'e est nunc. qꝛ solū singularia sunt nunc. Dōm ꝗ̃uis vl'ia nō sint nūc actu. tñ bñ aptitudine. ⁊ ergo dꝫ sic argui. vl'e ē sp. ergo vl'e est aptū natū eē nunc. sic dictū est de toto in loco.

Ar Non valet destructiue arguendo per istū locū. sortes nō est semp. g̊ sortes nō ē nūc. qꝛ aῆs est verꝫ ⁊ ꝯñs p̄t eē falsum. Dōm ꝗ̃uis ibi arguat̃ a destructōne toti⁹ in tpe ꝑm ei⁹ totalitatē. nō tñ ꝑm quamlibet eius ptē. qđ tñ req̄rit̃. Et sil'r soluitur argumentū. qñ arguit̃ a parte. sic. adam non fuit heri. ergo adam nunꝗ̃ fuit. igr̃ ⁊c̄. Dōm ꝙ ibi nō arguitur ad totum negatiue. quia negatio sibi non preponitur. sed deberet sic concludi. ergo adam non est semper.

☞ Ar. Partes in tpe nō p̄nt esse simul. ergo non potest argui a ptibus sil' sumptis ad totum. Dicendum ꝗ̃uis partes in tpe non possunt simul eē

ꝫm esse reale quod habent extra animam. tamen bene possunt simul eē ꝫꝫ intellectum. i. ꝫm esse quod habent in intellectu. qui retinet partem pre‑teriti cum presente.

Q[r]. Utrum isti sex loci a totis ⁊ a partibus qui dicti sunt sint sufficienter assignati. Et videtur ꝙ non sint sufficienter assignati. quia est quadruplex totum quod hic non ponitur. ⁊ totidem partes. quia aliqđ ē totū copulatiuū. aliqđ disiunctiuū. aliqđ potestatiuū. aliqđ collectiuum ⁊ aliquod successiuū. ⁊ ab illis sumuntur etiam aliqui loci dyaletici. Dicendum ꝙ ista reducuntur ad tota enumerata. Et similiter dicendum est de locis ab eisdem sumptis. Unde totū copulatiuū est in quo plura copulantur per coniunctionē copulatiuā. vt sortes currit ⁊ plato disputat. sed pars copulatiua est aliqua pars integrans hoc totum. ⁊ debet reduci ad totū integrale. ⁊ locus fundatus in illo toto tenet eodem modo sicut ī toto integrali. qꝛ sicut ad totum integrale requiritur ꝙ omnes partes sint vere. sic etiam ad veritatem copulatiue requiritur ꝙ vtraqꝫ pars sit vera. ⁊ ergo tenet constructiue. sicut locus a toto integrali. vt sortes currit et plato disputat. ergo plato disputat. Maxima ad veritatē copulatiue req̄ritur veritas vtriusqꝫ partis. Et etiā valet destructiue arguendo a parte ad totum. sicut a parte integrali. vt si illa destruatur siue sit falsa. sortes currit. tunc tota destruitur. vt sortes currit ⁊ plato disputat. Sed totum disiunctiuū est quando aliqua extrema coniungunť ꝑ coniunctionē disiunctiuam. Et locus a tali disiunctiuo est habitudo ipius ad suam ptem. ⁊ reducitur ad totum vl'e propter similitudinem quam habet cum eo. qꝛ sicut ad totum vl'e sufficit existentia vnius partis. ⁊ sufficit alteram partem esse veram. ita ad veritatem disiunctiue sufficit vnam partem esse veram. Et tenet iste locus eodem modo sicut a toto vniuersali. s. destructiē. vt posito ꝙ ista sit falsa. sortes currit ⁊ plato disputat. tunc quelibet ps ē falsa. Sed a parte disiunctiua tenet constructiue. vt posita ista vera sortes currit. illa est vera sortes currit vel baculus stat in angulo. Sed totum potestatiuum est aliquid continens plures potentias. ⁊ adest cuilibet parti ꝫm essentiam. sed non ꝫm totam virtutem. ⁊ isto modo anima rationalis est totum potestatiuum respectu suarum potentiarum. ⁊ debꝫ reduci ad locum a toto vniuersali. ⁊ valet destructiue. vt lapis non ē anima rationalis. ergo lapis non habet intellectum. Et a parte ad totum valet constructiue. vt sortes est intellectualis. ergo sortes habet animā rationalem. Sed totum aggregatiuum siue collectiuum est quādo plura aggregant in vnū. ⁊ reducit ad totum integrale. Differt tamen a toto integrali. quia ex partibus totius integralis resultat aliquod vnum. sed ī toto aggregatiuo partes non vniuntur ad seinuicem. sed manent distincte. Et valet argumentum eodem modo sicut in toto inregrali. Sed totū successiuum est cuius partes non sunt simul. sed sunt sibiinuicem succedentes. vt motus tempus. ⁊ reducitur ad totum vl'e ⁊ ad suā ptē. ⁊ tenēt argumenta vtrobiqꝫ eodem modo.

Causa ē ad cui⁹ eē seq̄t aliđ ꝫm naturā. Et diuiditur ī cām materialē: forālē: efficiētē: ⁊ finalem

¶ Postq̄ pe. hys. dec̃lauit de locis dyaleticis a toto ꝛ a pte. Hic ꝯn̄r dec̃minat de locis a cā ad effectū. ¶ Prīo diffiniēs cām. ꝛ diuidit eam in quatuoꝛ spēs. deinde ꝓseq̄t de q̄libet in spēali. Dicens prīo ꝙ cā est ad cui⁹ esse sequit̃ aliud. s. effect⁹ ꝺm naturā. Et prīo ponit̃ (ad cui⁹ esse seq̄tur aliud) ad dr̃iam effect⁹. ad c⁹ eē inq̄ntū hmōi nō sequit̃ aliud. Sꝫ addit̃ (ꝺm naturā) ad explicādū modū q̄ oꝫ effectū seq̄ suā cām. Et sunt q̄tuoꝛ cause. s. materialis. formalis. efficiens. ꝛ finalis.

Qr̃ Quo ordine iste q̄tuoꝛ cause sunt enumerande. Dōm ꝙ diuersimode ordināt̃ ꝺm ordinē prioris ꝛ posterioris. vno mō ordinantur ꝺm ordinē cāndi. ꝛ sic illa erit prioꝛ cui rō cāndi prius conuenit. quare cā finalis est prioꝛ, qꝛ ē primū pr̄icipiū mouēs. ꝛ tūc seq̄t̃ cā efficiēs. deinde mat̃ial̃. ꝛ postea forāl̃. ꝛ sic itelligit̃ dcm̄ aresto. ꝙ finis ē cā causaꝝ qꝛ mouet efficientē. q̄ vlteri⁹ disponit materiā. ꝛ materia disposita introducit̃ forā. Alio mō ordināt̃ ꝺm ꝙ ꝯcurrūt ad ꝯpōem effect⁹. ꝛ illo mō cā material̃ ē prioꝛ. ꝛ tūc forāl̃ saltē ꝺm viā generatōis. ꝭ ꝺm viā pfectionis forma est añ materiā. deinde seq̄tur efficiēs. ꝛ vltīo finalis. qꝛ cā materialis ꝛ formal̃ intrīsece concurrūt ad ꝯstitutōꝫ effectus. alie ꝟo extrinsece. Tercio ordinātur q̄ꝫtū ad eē actuale q̄ꝺ dāt effectui. ꝛ sic cā formal̃ ē prioꝛ. ꝛ tunc efficiens. deiñ final̃. ꝛ vltīo material̃. Quarto ordināt̃ ꝺm esse actualis exñtie q̄ꝺ hñt ex pte rei. p q̄ꝺ nobis notificant̃. ꝛ sunt nobis magis manifeste. tūc efficiēs ē prīa. materia scđa. tertia forā. vltima finis. et illo mō ordināt̃ in textu. Ex q̄ pꝫ. ꝙ ista ē diuisio analogi in sua analogata. qꝛ nomē cause dī de illis q̄tuoꝛ ꝺm pri⁹ ꝛ posterius.

☞ Ar. Quatuoꝛ cause sunt de ꝯsideratōe phisici ꝛ methaphisici. ergo logicus male ꝯsiderat hic de ip̄is. Dōm ꝙ differēter ꝯsiderant̃ ab illis. Nam methaphisic⁹ considerat de quatuoꝛ cauꝭ inquantū sunt pr̄icipia entiū. Et inquantū sunt principia motus ꝛ reꝝ naturaliū considerant̃ a phisico. Sed a logico ꝯsiderant̃ ꝺm ꝙ in ip̄is fundat̃ habitudo localis. Et a grāmatico ꝺm hītudinē ꝯgruitatis. s. inquātū in eis fundat̃ habitudo regentis ꝛ recti.

Qr̃ Quot sunt cause. Dōm ꝙ quatuoꝛ. quaꝝ due. s. material̃ ꝛ formal̃ sunt intrinsece. qꝛ manēt in effectu formal̃r ꝛ intrinsece. ꝭ alie due. s. finis ꝛ efficiens sunt extrinsece. qꝛ nō manēt formaliter in ip̄is effectib⁹. ꝭ ꝟtualiter tm̄. Et dat̃ sufficiētia talis. nam oīs cā aut est intrinseca. aut extrinseca. Si intrinseca hoc est dupl̃r. qꝛ vel dat eē rei. sic ē forāl̃ aut recipit esse. sic ē material̃. Si intrinseca hoc ē dupl̃r. vel qꝛ ē mouens tm̄. sic ē finis. vel mouens ꝛ mota sil̃. sic est efficiens.

Ar̃ Cā ꝛ principiū idem sunt. ꝭ finis non est principiū. ergo non ē cā. Maioꝛ ꝓbat̃. qꝛ cā ꝛ principiū hñt se sicut supi⁹ ꝛ inferi⁹. que idē sunt. Minoꝛ probatur. quia repugnat fini ꝙ sit principium. Dōm ꝙ finis capitur dupl̃r. vno mō vt est in operis exequutione. ꝛ sic non est causa neq̄ꝫ principium. quia habet rationem vltimi. Alio modo capitur vt ē in intentione agentis. ꝛ sic est principium et causa. Et quia huic cause nō est speciale nomen impositum. ideo vtimur nomine effectus. quia finis magis sonat effectum cause q̄ꝫ causam. Et quando dicitur omnes cause

sunt reales. s finis nõ est realis nec ens reale. g nõ est causa. Maior pbatur. qz al's nõ ↄcurreret ad pductionẽ effect⁹ realis. eo q nihil agit vltra gradũ sue pfectiõis. Sed minor pbat. qz finis solũ hz rõem cause, vt ẽ in intentione agent. Dõm q duplex ens rõnis. Nam aliqd est ens ratiõis qd est per rõem fabricatum. sicut secunde intentiones. et tale nõ est causa effectus realis. Aliud est ens rationis non fabricatũ. sed consideratum per rationem. et tale potest esse causa effectus realis. et hoc modo finis est ens rõnis. et habet rationem cause inquãtum est obiectiue apud intellectum practicum.

Ar Forma et finis coincidunt. vt dr scdo phisicoꝝ. ergo nõ sunt quatuor cause. Dõm q licet forma et finis coincidant materialiter et fm rem. et qñq efficiens cũ ipsis. nõ tñ coincidunt formaliter qtum ad suos modos formales causandi. Vñ nõ sumit diuisio ista fm diuersitatem rerum. sed fm diuersos modos causandi et respectu diuersorũ vna res qñq habet rõnem plurium.

Ar Plures sunt cause q quatuor. igit etc. Añs probat. qz etiã priuatio est causa. Rñdm q possum⁹ loqui de causis siue principijs multis modis. et fm hoc aliter et aliter assignant. Primo de intrinsecis. sed p se tm. et sic sunt tm due cause. scz materia et forma. Secundo de causis intrinsecis tam per se q per accidens. et sic sunt tres. s. materia. forma. et priuatio. vt probatur primo phisicorũ. Tercio de causis intrinsecis per se. et extrinsecis que realiter ad motum cõcurrunt. et sic sunt tria principia. scz materia. forma. et efficiens. et sic enumerant scdo de generatione. Quarto de causis intrinsecis p se. et de extrinsecis tam p se q metaphorice. vl' similitudiarie mouentib⁹. et sic sunt quatuor principia. s. materia. forma. efficiens et finis. et ita enumerant scdo phisicorũ. Quinto de causis intrinsecis et extrinsecis tã p se q p accidens. et sic sunt quinq. s. materia. forma priuatio. efficiens et finis.

Ar Causa et effectus sunt simul. g male dr in diffinitione cause. q causa est ad cuius esse sequit aliud. i. effectus. Añs pbat de sole et radijs eius. sil'r de hoie et risibile. Etiam posita causa totali ponit effectus. Dõm q lz qñq sint simul tpe. tñ causa semper pcedit suũ effectũ fm naturã. Sz diceres. cã et effectus sunt relatiua que sunt simul natura. Dõm q lz cã et effectus formaliter p illis respectibus sint simul natura. non tñ res substrate, vt qd est causa vl' effectus.

Ar Aliud dicit diuersitatem essentialem. qz est relatiuũ substantie diuersitatis. sed effectus cause formalis nõ differt essentialiter a sua causa. g diffinitio cause nõ cõuenit omni contento sub diffinito. Dõm q aliud nõ capit hic pprie. sed generaliter vt dicit quãcũq diuersitatem siue essentialem siue accidentalem.

Ar Ista diffinitio cause cõuenit alijs. ergo nõ est bona. Añs pbat. qz cõuenit relatiuis. nam ad esse ipsius dupli sequit altd. s. dimidiũ. Dõm q aliter sequit correlatiuũ ad relatiuũ. et effectus ad cãm. Vñ relatiuũ vnũ sequit ad aliud respectiue et existentialiter. non aũt causaliter. nam si vnũ sit reliquũ etiã est. Sz effectus sequit ad cãm p modũ causalitatis. et (sequit) dicit sequelã effectus ad causam.

Causa efficiens est.a qua prio fit motꝰ ad hoc ꝙ fiat aliquid.vt domificatoꝛ est primū moues ⁊ operās vt fiat domꝰ.⁊ faber vt fiat cultellꝰ.Locꝰ a causa efficiente est habitudo ipsiꝰ cause efficientis ad suū effectum Et est ꝯstructiuus.Constructiue tenet sic.domificatoꝛ est bonus.ergo domus est bona.Locus a causa efficiente:Maxima:Si causa efficiens ē bona:ipm quod fit bonum est.Destructiue sic.domificatoꝛ non est bonus.ergo domꝰ non est bona.Locꝰ a causa efficiente:Maxima:Cuius cā efficiens non ē bona.ipm quod fit non est bonū.Et econuerso tenet locus ab effectu ad cām efficientem.

Postꝙ pe.hys.posuit diffinitionē cause in cōi ⁊ nūerū causaꝝ.Hic ꝯsir exequit mēbra.⁊ pmo de cā efficiente.q̄ est nobis notioꝛ.Et diffinit sic.(Cā efficiens est a q̄ pmo fit motꝰ ad hoc ꝙ fiat aliq̄d)vt domificatoꝛ est pmū mouens ⁊ opans vt fiat domꝰ ⁊ faber vt fiat cultellꝰ.In q̄ diffinitione ponit cā loco gn̄is.⁊ relique pticule loco drn̄aꝝ.Tūc ibi.(Locꝰ a cā efficiente)dekmīat de loco a cā efficiente ad suū effectū.dicēs.dicēs.vt pꝫ (in textu.

Ar. A fine pmo fit motꝰ.ꝙ nō a cā efficiente. Dōm ꝙ duplex est motꝰ.s.realꝭ ⁊ intentionalꝭ.Tūc dꝛ ꝙ a cā efficiente pmo fit motꝰ realis.sed a fine primo fit motus intentionalis de q̄ non loquit ista (diffinitio.

Ar. Nihil est a quo primo fit motus.ergo diffinitio nō est bona.Anꝰ pbat.qꝛ motus est ppetuus.vt dicitur octauo phicoꝝ Dōm ꝙ Aresto.ibidem loquitur de motu celi ⁊ non de motibꝰ qui fiunt in istis inferioribꝰ.Vel dōm ꝙ ꝙuis talis motꝰ celi fit ppetuus.adhuc tamen aliquid est a quo primo fit motus.qꝛ ſm phm aliq̄s est pmus motoꝛ. Et qn̄ dꝛ in istis inferioribus domificatoꝛ nō est primū mouens ⁊ opans ad domū.pꝫ qꝛ alij motus preuij sc̄ nccarij.vt decoctio laterū ⁊c̄. Dōm ꝙ domificatoꝛ est illud a quo proxime fit motus.sed alia sunt preparatoria ad formationem domus.⁊ sic primū capitur hic vt est idem qd̄ ꝓximum ⁊ immediatum.

Qr. Quid sit locus a causa efficiente Dōm ꝙ est habitudo ipsius cāe efficientis ad suum effectum.⁊ est intrinsecus.Sed diceres efficiens est extrinseca.⁊ silr finalis.ꝙ ab eis nō sumit locus intrinsecꝰ. Dōm ꝙ licet iste due cāe sint realiter extra suum effectum.sūt tamen in ipis ſm virtutē ⁊ ſm aliquē modū essendi in.vt efficiens ſm sextum modū essendi in.⁊ finis ſm septimū qd̄ sufficit. Et valet iste locus cōstructiue ⁊ destructiue respectu illoꝝ predicatoꝛum bonus ⁊ malus. Constructiue sic.domificatoꝛ est bonus.ꝙ domus est bona.(Maxima)cuius cā efficiens bona est.ipsum quoqꝫ bonum est.Destructiue sic,vt domificatoꝛ est malꝰ.ꝙ

domus est mala. (Maxima) cuiꝰ cā efficiens mala est. ipm quoqꝫ malum.
Que due maxime debent intelligi de bonitate vel malicia efficientis inq̄ꝫ
tum efficiens est. ꝛ nō de bonitate vel malicia moris.

Ar Nō sequit̄ domificator est bonꝰ. ḡ domus est bona. Probat̄. quia
pōt esse ꝙ domificator sit bonus ꝛ catholicꝰ vir. ꝙ tn̄ faciat malā
domum. Dōm ꝙ bonū ꝛ malū sicut hic accipiunt̄ debent dicere differē-
tias artificū ꝛ nō morū. vt domificator bonus bonitate sue artis facit bo-
nam domū ceteris paribus.

Ar Inq̄ꝫtum bonū dicit bonitatē artis nō sequit̄. domificator est bo-
nus. ḡ domus est bona. qr pōt esse ꝙ domificator habeat mala li-
gna et tunc nō pōt ꝑducere bonā domū. Dōm ꝙ hoc intelligit̄ qn̄ reliq̄
sunt paria. Vel aliter dōm ꝙ licet illa domꝰ nō sit bona ex pte finis vl' ma-
terie. est tn̄ bona ex pte forme. qr optimā formā introducit bonus artifex
illi materie male. Sed diceres bonus calcifex hn̄s bonū coriū potest vo-
luntarie facere malū calciū. Dōm ꝙ cetera iterū nō sunt paria. qr requiri
tur ꝙ agat ſm artē vel ſm extremū posse. ꝛ nō ſm voluntatē corruptā per
uersa intentiōe. qr bonꝰ artifex si vult potest ꝑducere bonum vl' malū effe
ctū. ꝛ in hoc nihil arti decrescit. qr ars solū dat facultatē operandi.

Qr Vtrū iste locus valeat penes oīa predicata. Dōm ꝙ simplicit̄
valet iste locus penes illa predicata bonum et malum. dūmodo ar
guatur sicut dictum est. Sed penes alia predicata nō valet vl'r. nisi certis
cōditionibus obseruatis. Vnde duplex est causa efficiens. scilicet. in actu
et in potentia. vt domificator respectu domus est causa in potentia. ꝛ do-
mificans est causa in actu. Et vtraqꝫ duplex. quedma est vniuoca et que-
dam equiuoca. Vniuoca est que producit effectum sibi similem in specie
vt homo generans hoīem. Equiuoca vero est que ꝑducit effectū sibi dissi
milē in spē. vt sol ꝑducit hoīem ꝛ plantas. Et iterū duplex est cā efficiens
q̄daꝫ q̄ tm̄ requirit̄ ad causationē vel fieri effectꝰ. vt domificator respectu
domus. ꝛ q̄dam q̄ requirit̄ ad fieri ꝛ ad ꝯseruari simul vt sol respectu diei
ꝛ deus q̄ est cā vl'is requirit̄ ad fieri ꝛ cōseruari oīm creaturaꝝ. Et ſm hoc
diuersimode arguit̄. qr qn̄ arguit̄ a cā efficiente in potentia nō valet locꝰ
penes est ꝛ nō est. vt nō sequit̄ domificator est. ergo domus est sed bene se
quit̄ a cā efficiente in potentia arguendo ab esse cause ad posse esse effectꝰ
vt domificator est. ergo domꝰ pōt esse. Sed arguēdo destructiue a tali cā
debet argui a non esse nec fuisse cause efficientis ad effectū. vt domifica-
tor nō est neqꝫ fuit. ergo domꝰ nō est. Et sil'r qn̄ arguit̄ ab effectu cause ef-
ficientis q̄ requirit̄ ad fieri tm̄ nō sequit̄ esse cāe in pn̄ti. sed in p̄terito. vt
domus est ergo domificator fuit. Etiā bn̄ sequit̄. qn̄ arguit̄ in causis vni
uocis. vt bn̄ sequit̄ plato est risibilis. ḡ sortes ab eo genitꝰ est risibilis. ꝛ
qn̄ hitudo est nccāria bn̄ sequit̄ ecōtra. vt hic. sed qn̄ est cōtingēs vt in eq̄
uocis tūc nō tenet ecōtra ab effectu ad cām negatiue. vt nō sequit̄ sortes
nō est. ḡ deꝰ nō est. Sꝫ in cā efficiente in actu debet argui ab esse cause ad
fieri effectus. vt bn̄ sequit̄ domificans est. ergo domꝰ fit. ſꝫ vbi est cā effici
ens nedū in fieri. sed etiā in cōseruari. vt sol est cā diei. dꝫ sic argui. sol est.
ergo dies pōt esse. ſꝫ ecōtra ab effectu ad cām sequit̄. vt dies ē. ergo sol est
qd̄ non sequitur in alijs vbi nō est cā in cōseruari.

Ar Posito q̄ domificator nō habeat materiā. tūc ista ē vera. domificator ē. et tñ nō sequit̄. ergo dom⁹ pōt eē. Dōm q̄ nō ē defect⁹ ex pte cause efficientis. sed ex pte materie. in quā effectus ille nat⁹ est recipi.

Querit Quid sit loc⁹ ab effectu cause efficientis. Dōm q̄ ē habitudo effectus ad suā cām efficientē. et tenet cōstructiue et destructiue. exēpla et maxime. patent faciliter volenti practicare. Et silr tenet respectu boꝝ p̄dicatoꝝ. bonum et malū siue non bonū. et hoc si aīs sit de p̄senti. et cōsequens de preterito. et q̄ efficiens operatus fuerit debite s̄m suā potētiā vel artē. et nō sit neq̄ fuerit defectus ex pte alterius

Ar Nō sequit̄ ab effectu ad cām sic arguendo. domus est. ergo domificator est. q̄ aīs pōt esse verū sine ꝯñte. Dōm q̄ ibi arguit̄ ab esse effectus ad esse cause que nō requirit̄ ad esse ad esse effectus. sed ad fieri. et respectu talis nō tenet locus iste. vt supra dictum est.

Ar Nō sequit̄ destructiue. latro nō est bon⁹. ergo deus nō est bon⁹. quia aīs est verū et ꝯñs falsū. Dōm q̄ ex ea pte qua latro ꝑductus est a deo et effectus eius est argumentum bonum. s aīs est falsum. q̄ sic latro est bonus. s inq̄tum latro nominat viciū cuius deus nō est cā. sic deus nō est cā latronis. Et licet deus sit cā hominis. nō tñ est cā vicioꝝ ei⁹. et sic latro s̄m humanitatē eius est a deo ꝑductus. sed deus nō est cā sui latrocinij. quo modo est malus.

Materia est. ex qua cū alio aliqđ fit. Et ēst duplex. Quedā eīm est ꝑmanēs. et q̄dā est transiens. Permanens. vt in cultello ferrū. Transiens. vt in pane farina et aqua. Et diffinit̄ etiam sic materia. Materia est que tm̄ est ens in potētia. Loc⁹ a causa materiali est habitudo ipsi⁹ ad suū effectū. et est constructiu⁹ et destructiuus. Constructiue sic. ferrum est ergo arma ferrea possūt esse: Maxima: Posita cā materiali. possibile est eius effectum poni. Destructiue sic. ferrū non est: ergo arma ferrea nō possunt esse: Locus a cā materiali: Maxima: Remota cā materiali ꝑmanēte tm̄. remouet̄ et eius effectus. Locus ab effectu cause materialis ꝑmanētis: Maxima: Posito effectu cāe materialis ꝑmanētis ponit̄ et eius cā. Locus ab effectu cause materialis transeuntis tenet constructiue. vt vitrū vel panis est. ergo silix vl' farina fuit: Materia eīm transiens nō manet: sed transfertur in aliā materiam

Locus ab effectu cause materialis transeuntis: Maxima: Posito effectu materie transeuntis. necesse est ipsam materiam prefuisse.

Postq̄ pe. hys. determinauit de loco a cā efficiente. Hic ꝯñr determinat de loco a causa materiali. Et circa h̄ tria facit. qꝛ primo diffinit materiā et eam diuidit. Secundo ꝓsequit̄ de loco a cā materiali ad effectū. Tercio ecōtra ostendit locū ab effectu cāe materialis ad ipam cām. Dicēs primo ꝙ materia est ex qua cū alio scꝫ forma aliq̄d fit. s. cōpositū. Et diuidit̄ in materiā ꝑmanentē. ꝛ in materiā transeuntē. vt in textu exemplarit̄ ostendit̄. Deinde ponit aliam descriptionem materie. q̄ talis est. ꝙ materia est tm̄ ens in potentia. vt ex ipsa aliquid fiat. Et qꝛ aliedue ꝑtes clare sunt in textu. ideo eaꝝ cotinuatio relinquitur.

Qr Utrū prima diffinitio materie sit bona. Dōm ꝙ sic. qꝛ materia ē altera ꝑs compositi. ex qua cōpositū materialiter cōstituit̄ (ex) vero dicit circumstantiā cāe materialis. ꝛ addit̄ (cū alio fit aliquid) qꝛ sola materia nō cōstituit. ꝛ ꝑ hoc excludit̄ priuatio q̄ nō manet in re facta. silr̄ excludunt̄ efficiens et finis. qꝛ ex illis nō fit totū cōpositum. cū sunt extrinsece. Ex istis ptꝫ declaratio secunde diffinitionis. qꝛ materia de sua natura nō hꝫ esse in actu. ſꝫ in potentia. quare ꝑ illud diffinit̄.

Ar Forma est ex qua cū alio aliquid fit. ergo illa diffinitio ꝯuenit alteri. Dōm ꝙ ꝓprie loquendo ex forma nō fit aliq̄d. sed ꝑ formā. qꝛ (ex) dicit hic circumstātiā cause materialis. Et qñ dr̄ ex materia et forma fit totum compositū. Dōm ꝙ ibi ista ꝑpō ex capit̄ generaliter ꝛ large. vt dicit circumstantiam cuiuscunq̄ cause.

Ar Materia est ens in actu. ergo nō in pura potētia. Añs ꝓbat̄. qꝛ ex lapide et ligno fit dom⁹ materialiter q̄ sunt entia in actu. Dōm ꝙ duplex est materia. s. rei naturalis ꝛ artificialis. vñ materia rei artificialis est bene in actu in se. est tñ in potentia respectu alterius. s. effectus ſꝫ materia rei naturalis seu phice est ex sua natura ens in potentia pura.

Qr Quotuplex est materia Dōm ꝙ duplex. s. ꝑmanēs ꝛ trāsiens. Materia ꝑmanens. est q̄ manet sub ꝓpria spē in suo effectu. vt in cultello ferrū. Materia transiens est q̄ nō manet eiusdē rōnis vel spēi in effectu vt in pane farina ꝛ aq̄ sūt materia trāsiēs. ꝛ lutū in laterib⁹. ꝛ silix in vitro

Ar Nulla est materia trāsiens. Assumptū ꝓbat̄. qꝛ oīs materia manet in effectu. Dōm ꝙ mā dr̄ duplr̄ trāsiens. vno⁹ qꝛ manet in effectu ꝛ sic nulla est materia transiens. Alio mō dr̄ transiens qꝛ nō manet ſm eādem rōem ꝛ spēm in effectu sicut in se. ꝛ sic aliqua est transiens vt farina in pane. Et qñ dr̄. materia est in generabilis ꝛ incorruptibilis. vt dr̄ primo phisicoꝝ. ergo nō est aliquo modo transiens. Dōm ꝙ materia ſm substātiā est ingenerabilis ꝛ incorruptibilis tñ bñ generat̄ et corrūpit̄ ſm esse suum transmutabile qđ habet a priuatione.

Qr Quid sit loc⁹ a cā materiali. Dōm ꝙ est habitudo cāe materialis ad effectū. Et valet cōstructiue ab esse cause materialis ad posse eē effectus in vtraq̄ materia. Exemplū de materia ꝑmanente. vt lapides ꝛ ligna sunt, ergo domus pōt esse (Maxima) posita causa materiali. possibile

est eius effectuz poni. Exemplū de materia transeunte. vt farina ⁊ aq̄ sūt. ergo panis potest esse. Sed solū tenet negatiue in materia ꝑmanente. vt ferrum nō est. ergo arma ferrea nō sunt. Similiter bene sequit̄ lapides et ligna non sunt. ergo domus nō est (Maxima) remota cā materiali ꝑmanē te. remouet̄ eius effectus. Sed vt teneat in cā materiali transeunte debet argui a negatione cause materialis non solū in pn̄ti. sed etiā in p̄teriro ad non esse effectus. vt aqua ⁊ farina non sunt nec fuerunt. ḡ panis non est. (Maxima) remota cā materiali transeunte ꝑ nunc et toto tp̄e p̄terito. remouet̄ eius effectus.

Ar Nō sequit̄ ferrū est res naturalis. ḡ arma ferrea. q꞉ an̄s ē verum ⁊ ꝯn̄s falsum. ⁊ tamen arguit̄ cōstructiue. Similiter etiā nō tenet destructiue. ferrum nō est res artificialis. ergo cultellus nō est res artificial̄. Dōm ꝙ non bn̄ arguit̄ ſ3 debet argui respectu huius verbi est secundi adiacentis. hic aūt arguit̄ in p̄dicatis q̄ ponunt dr̄n̄am inter terminum inferentem ⁊ terminum illatum.

Qr Quid sit loc⁹ ab effectu cause materilis. Rn̄det̄ ꝙ est habitudo effectus cause materialis ad suā cām materialē. Et v3 cōstructiue ⁊ destructiue. Cōstructiue in effectu cause material̄ ꝑmanentis valet ab esse effect⁹. ad esse cause. vt dom⁹ est. ḡ lapides ⁊ ligna sunt (Maxima) posito effectu cāe materialis ꝑmanentis. ponit̄ eius cā. Sed negatiue debet argui a nō esse neq3 posse esse effectus ad nō esse cāe materialis. vt domus nō est neq3 pōt esse. ergo lapides ⁊ ligna non sunt. Sed in materia effect⁹ transeuntis debet argui constructiue ab esse effectus ad fuisse ipsius materie. vt panis est. ergo farina et aqua fuerunt.

Ar Nō sequit̄. cultellus est. ergo ferrū est. q꞉ stat cultellū esse ex calibe. Dōm ꝙ hic nō arguit̄ ab effectu cāe materialis sed debet sic argui cultellus ferreus est. ergo ferrum est. ⁊ tunc bene valet.

Forma ē. que dat esse rei et cōseruat rem in esse. Locus a causa formali est habitudo ipsius cause formalis ad suū effectū. Et tenet constructiue ⁊ destructiue Constructiue sic. albedo est. ergo album est. Locus a causa formali: Maxima: Posita causa formali. ponitur ⁊ eius effectus: Destructiue sic. albedo non est. ergo album non est: Maxima: Remota causa formali. remouetur et eius effectus. Econtra autem est de effectu cause formalis ad suam causam.

Postq̄3 determinatum est de loco a causa efficiente ⁊ materiali. Hic consequenter determinat de loco a causa formali. ⁊ ab eius effectu. Et duo facit. q꞉ primo diffinit formam. Secundo prosequit̄ de eius locis. Dicens primo ꝙ forma est que dat esse rei ⁊ cōseruat rem in esse. Et ponit̄ ibi (dat ad differentiam cause materialis, que non dat esse sed potius recipit esse.

Deinde addit (et conseruat rem in esse) ppter causam efficientē et finalem q̄ solum requirunt ad fieri ipsius rei. Sz q̄d sit loc⁹ a cā formali, et quō teneat relinquit ex textu q̄ planus est.

Ar Ista diffinitio forme conuenit deo. qr deus dat rebus esse et conseruat eas in esse. et tamen deus non est causa formalis rerum. cum sit causa extrinseca. Dōm qr deus dat esse effectiue et conseruat rem in esse effectiue. sed forma conseruat rem formaliter in esse. et dat esse rei formale Et p hoc excludit quelibet alia causa efficiens q̄ solum dat esse extrinsece et non formaliter vel intrinsece.

Ar Deus seu prima causa intimior est omni effectui q̄ quecunq3 causa secundaria. ergo erit magis causa intrinseca q̄3 forma. Dōm qr licet deus sit intimior omni effectui per modum dantis esse effectiue et conseruantis ipsum. nō tñ per modum dantis esse formaliter et informantis p modum forme. Sed diceres albedo in pariete nō cōseruat rem in esse. et tñ est forma. Dōm qr licet non conseruet rem in esse essentiali et simplicit. tñ cōseruat rem in esse accidentali et fm quid.

Or Quotuplex est forma. Dicendum qr duplex. sc3 substātialis et accidentalis. Et differunt sic. nam forma substantialis aduenit enti in pura potentia et dat esse simpliciter. vt anima rationalis. et ad destructionem eius sequitur destructio totius. Sed forma accidentalis est que aduenit enti completo non dans esse simpliciter sed fm quid. et ergo ad destructionem ipsius non destruitur totum. vt albedo in pariete dat esse tale sc3 album. quod est esse fm quid tm̄. Forma substantialis est duplex. s. forma partis et forma totius. Forma partis est. que actuat partem compositi. vt anima rationalis actuat corpus. Et dicitur forma partis quia ipsa est pars totius. et est constructio intransitiua. cum dicitur forma partis. qr est sensus. id est forma que met est pars. Alia est forma totius que informat totum compositum et resultat ex vnione materie et forme partis vt homo. et omnibus istis formis conuenit diffinitio forme. Et quelibet istaru3 est duplex. nam quedam est cōmunis quedam specialis. Forma communis vt anima est forma partis cōmunis hominis. sed anima rationalis est forma partis specialis. sed forma totius generalis sortis est animal. et specialis est homo.

Or Quid sit loc⁹ a cā formali. Dōm qr est hitudo cāe formalis ad suū effectū. Et valet cōstructiue et destructiue. Cōstructiue sic. vt albedo est. g albun est. Maxima (posita cā formali ponit eius effectus. et hoc in cā formali accidentali. sed in forma substantiali debet argui a forma speciali. vt anīa rōnalis est. g homo est. Destructiue sic. albedo non est. g album non est (Maxima) remota causa formali remouetur eius effectus. Et ab effectu silr valet constructiue et destructiue. vt p3 practicanti. (Maxima) posito vel remoto effectu cause formalis. oportet ipsam cām poni vel remoueri. Et hic non necessario ponit esse vel fuisse. sicut in causa materiali.

Ar Nō sequit anima rōnalis est. g homo est. qr anima rōnalis manet corrupto homine. Dōm qr posita actuali separatiōe anīe rōnalis non arguitur a causa formali ad suum effectum. quia anima separata non

est causa formalis hominis. cum' ipius tunc nō sit informare.

Ar̄ Nō sequit̄. albedo est. ḡ albū est. vel q̄titas est. ḡ q̄ntū est vtꝫ in sacramento altaris. ergo iste loc⁹ a cā formali nō tenet affirmatiue. Dōm q̄ accidentia in sacramento altaris sunt sine subiecto. ꝫ hoc est miraculose ꝛ virtute diuina. ꝛ sic nō habent rōnem cause formalis actu quia forme sub rōne forme est informare. Et qñ d̄r. nō sequit̄ albedo est abstractum. ergo album est abstractum. Et nō sequit̄. albedo nō est colorata. ergo album nō est coloratum. qꝛ añs est verū. ꝛ ꝯñs falsum. Dōm q̄ iste locus tenet respectu huius vbi est vt p̄dicat scdm adiacens. ꝫ hic p̄dicat terciū adiacens. ergo nō sequit̄.

Ar̄ Nō sequit̄ a cā formali negatiue. generatio non est. ergo generatū nō est. ꝛ tñ generatio est forma denoīans aliq̄d eē genitū. Dōm q̄ licet generatio habeat modū forme respectu generati. non tñ est forma dans esse rei. sed est mutatio vt via ad esse geniti.

Finis est gratia cui⁹ aliq̄d fit. Locus a cā finali est habitudo ipius ad suum effectū. Et est iste loc⁹ ꝯstructiuus ꝛ destructiuus. Constructiue sic. beatitudo est bona. ḡ virtus est bona. Locus a causa finali. Maxima: cuius finis bonus est. et ipm quoqꝫ bonum est. Destructiue sic. pena non est bona. ergo peccatuꝫ nō est bonum. Locus a causa finali: Maxima. cuius cā finalis mala est. ipsum quoqꝫ malum est. Econtra autem est de loco ab effectu cause finalis.

Determinato de loco a cā formali. Hic vltimo agit de loco a causa finali ad eius effectū. Primo diffiniēs finē dicēs (Finis est gratia cui⁹ aliquid fit) vt finis virtutis est beatitudo. ꝛ d̄r (finis) qꝛ terminat intentionē agētis. Et ponit̄ hic finis vltima causa. qꝛ q̄uis finis sic primū in intentione est tñ vltimū in executione. vt postq̄ dom⁹ est cōpleta. tunc vltimū sequit̄ inhabitatio. ꝛ sic inhabitatio est finis dom⁹ (Loc⁹ a causa finali est habitudo cause finalis ꝛc̄.) vt patebit in textu. Et si dicat̄ finis est vltimū rei. ergo male ponit̄ principiū et causa. Dōm q̄ finis dupliciter accipit̄. vno modo pro termino duratiōis. ꝛ sic mors d̄r finis hominis. sed isto mō nō est causa. qꝛ non habet rōem principij. Secundo mō sumit̄ finis inq̄tum terminat intentionē agentis ad p̄ductionem alicuius effectus. ꝛ illo mō est causa. Et est duplex finis. s. finis quo. ꝛ finis gratia cuius. Finis quo est quo aliq̄d ordinat̄ ad vlteriorē finē cōsequēdū sicut pecunia acq̄sita p̄ multos labores respectu p̄cedentiū d̄r finis gratia cui⁹. ꝫ respectu sequentiū q̄ immediate ipam sequunt̄. d̄r finis quo. Sed finis gratia cui⁹ est qui vltimo est acq̄sit⁹. ꝛ est causa omniū mediorū p̄cedentiū. ꝛ vtriqꝫ fini conuenit diffinitio. Vñ idem materialiter potest dici finis quo et finis gratia cuius respectu diuersorum.

Qr Quid sit loc⁹ a cā finali. Dōm ꝙ est habitudo ipsi⁹ ad suum effe
ctū. Et tenet ꝯstructiue τ destructiue. Cōstructiue sic. vt beatitudo
est bona. ergo virtus est bona. (Maxima) cuius finis bonus est. ipm quo
qꝫ bonū est. Et rō est. qꝛ bonitas rei sumit͛ ex bonitate finis τ eadē est bo-
nitas finis τ medioꝝ ordinatoꝝ ad finē. τ ideo si finis est bon⁹. media q̄
hic dicunt͛ effectus) erunt bona. Sed destructiue sic. infectio hoīs est ma
la. ꝫ gladi⁹ est mal⁹. (Maxīa) cui⁹ finis est mal⁹. ipm q̄ꝫ malū est. Ab effe
ctu etiā tenet affirmatiue. τ tenet in medijs ꝑ se τ nō ꝑ accñs. Pro q̊ notā
dū ꝙ effect⁹ cāe final' est mediū ordīatū ad aliquē finē. Sꝫ duplicia sᷓt me
dia ordīata ad finē. qꝛ q̄dā sunt ordīata ꝑ se. τ q̄dā ꝑ accñs. Media ꝑ se or
dīata sᷓt illa sine quib⁹ finis acquiri nō pōt sicut virtus respectu btitudīs
τ in illis tenet locus ab effectu ad cām. Sꝫ media ꝑ accñs ordinata sūt si
ne q̄b⁹ finis acquiri pōt. vt inebriatio respectu sanitatis. qꝛ oīno ꝑ accñs
ad sanitatē cōcurrit͛. τ in his nō tenet loc⁹ iste. qꝛ nō sequit͛ sanitas ē bo-
na. ꝫ inebriatio est bona neqꝫ sequit͛ inebriatio est mala. ꝫ sanitas ē mala

Ar Nō sequit͛. dare elemosinas est bonū. ꝫ furari ad dandū elemosi-
nā est bonū. Dōm ꝙ duplicia sᷓt media penes q̄ arguit͛ a cā finali
ad effectū. q̄dā eñ sunt ꝑ se. q̄dā vero ꝑ accñs iā in isto loco a cā finali de-
bet argui fm media ꝑ se. τ nō ꝑ accñs. Vñ lꝫ elemosina ꝑ se sit bona. non
tñ vt acq̄sita est ꝑ furtū. qꝛ sic nō est acq̄sita ꝑ debita media.

Ar Nō sequit͛. securis est. ergo sectio est. ergo iste locus nō tenet con-
structiue. Dōm ꝙ iste loc⁹ tenet respectu hoꝝ p̄dicatoꝝ bonum τ
malū τ nō penes hoc p̄dicatū est. vel quecunqꝫ alia. Et qñ dꝛ. nō sequitur.
potio medicinalis est bona. ꝫ sanitas est bona. qꝛ nōdū est. Dōm ꝙ hic
nō bñ arguit͛. qꝛ effect⁹ τ cā hic nō copatiunt͛ se. τ ergo nō poni dꝫ eadem
copula in antecedente τ consequente.

GEneratio ē ꝑgressio a nō eē ad esse. Loc⁹ a gñā-
tione est hītudo ipius gñationis ad suū genera-
tū. Et est cōstructiu⁹ τ destructiu⁹. Cōstructiue argu
itur sic. generatō dom⁹ ē bona. ꝫ dom⁹ ē bona. Loc⁹
a generatōne: Maxima. cui⁹ gñatio bona ē. ipm quo
qꝫ bonum ē. Destructiue sic. generatio latronū ē ma-
la. ergo latro ē malus. Locus a generatione: Maxi-
ma: cui⁹ generatio mala ē. ipm quoqꝫ generatū malū
lū ē. E cōuerso aūt dōm ē de loco a generato.

Postq̄ determinatū est de locis a causis τ effectib⁹. Hic ꝯñr determinat
de loco a generatione τ corruptiōe. Primo diffiniens generationē dicēs
(ꝙ gñatio est ꝑgressio a nō esse ad esse) In qua diffinitione (ꝑgressio) po
nit͛ loco gñis. τ nō capit͛ hic ꝑ motu ꝑgressiuo aīalis. ꝫ capit͛ gñaliter ꝑ
mutatōne in cōi. Et ponit͛ (de nō esse ad esse) ad explicādū duos termīos
gñatiōis qꝛ nō eē est termin⁹ a q̊. τ esse est termin⁹ ad quē. ꝫ oīs motus

vel mutatio hꝫ cognosci ꝑ suos terminos. ꝛ maxime ꝑ terminũ ad quē a quo capit spēm. Sed locus a generatiõe ē habitudo ipsius generationis ad suum generatum. cuius exempla patet in textu.

Ar Generatio terminat᷑ ad subam. sed nõ esse dom⁹ terminat᷑ ad q̄litatem. qꝛ dom⁹ est de quarta spē q̄litatis. ꝗ dom⁹ nõ generat᷑. Dicēdū ꝙ generatio capit᷑ dupl'r. vno mõ specialiter vt ē mutatio a nõ esse ad esse sub̄e. Alio mõ generaliter ꝓ quacunq̄ mutatione de nõ esse ad eē. siue sit ad esse sub̄e. siue ad esse accidentis. ꝛ sic domus generat᷑. Et prima est duplex. Nam q̄dam est simplex. s. quando ex minus digno generat᷑ magꝭ dignum. vt qñ ex semine generat᷑ homo. ꝛ ex terra generat᷑ ignis. Alia vero est ꝫm quid. quando. s. econtra ex magis digno generat᷑ minus dignū vt de homine cadauer. ꝛ de igne aer. Et generatio capitur hic cõmuniter pro omnibus istis.

Ar Ex nihilo nihil fit. vt dicunt oĩs phi. ergo generatio nõ ē ꝓgressio a non esse ad esse. Dõm ꝙ nõ eē capit᷑ dupliciter. vno mõ vt opponit᷑ esse cõtradictorie. ꝛ sic verum est ꝙ ex nõ esse nihil fit. Alio mõ capit᷑ nõ esse vt opponit᷑ esse priuatiue. ꝛ tũc nõ esse d̄r qđ nõ est in actu. sed in potentia. et sic capit᷑ in diffinitione generationis. q̄re neganda est ꝯña.

Ar Nõ sequit᷑ generatio domus est bona. ꝗ dom⁹ est bona. qꝛ añs põt esse verũ ꝛ ꝯñs falsum. Nã generatio dom⁹ põt esse domo nõ exñte sed illud nõ est bonum qđ nõ est. ꝗ ꝛc̄. Dõm ꝙ q̄uis dom⁹ illa actu nõ sit bona. eo ꝙ adhuc nõ est completa. tamen aptitudine est bona qñ est incõpleta. ꝛ ergo qñ generatio p̄cedit generatum tunc non est bona nisi aptitudine. qꝛ solum hꝫ bonitatem in actu a bonitate geniti. Et qñ d̄r. generatio est simul cũ generato. qꝛ est mutatio instãtanea. Dõm ꝙ generatio nõ est instantanea qñ capit᷑ ꝓ preuia dispõne ad illã mutationem.

Ar Nõ sequit᷑ domus valet centũ libras. ergo generatio eius valꝫ cētum libras. Dõm ꝙ iste locus valet respectu predicatorũ bonũ ꝛ malum. ꝛ non respectu aliorum.

Ar Nõ sequit᷑ latro est malus. ergo ei⁹ generatio est vel fuit mala. qꝛ potest habuisse optimã generationem ꝛ ꝑfectam. ꝗ a genito ad generationē nõ tenet destructiue. Dõm ꝙ q̄uis latro possit habere bonā generationē bonitate nature ꝛ modi generatiõis. nõ tñ bonitate finis. qñ genitũ cõsequit᷑ suum finem ad quē generatio eius ordinatur.

Corruptio ē progressio ab esse ad non esse. Loc⁹ a corruptione est habitudo corruptionis ad corruptum Et ē constructiuus et destructiuus. Constructiue arguit᷑ sic. corruptio antichristi ē bona. ergo antichrist⁹ est mal⁹. Locus a corruptione: Maxima: Cuius corruptio est bona. ipsum corruptum malum est. Destructiue sic. corruptio domus est mala. ergo domus est bona: Maxima: Cuius corruptio mala est ipm quo

ꝙ bonum est. Econuerso de loco a corrupto

Hic ꝯñr determinat de loco a corruptione. ⁊ primo diffinit ipsam dicens Corruptio est ꝓgressio ab esse ad nõ esse. Añ termin⁹ a quo corruptõis est esse. ⁊ terminus ad quẽ est nõ esse. ⁊ ꝑ hoc differt a generatione. Sȝ q̃d sit loc⁹ eius ⁊ quõ teneat videat̃ in textu. Est tñ ꝯsiderandũ. ꝙ qñ bonũ ponit̃ in añte. tunc malum ponit̃ in ꝯñte. ⁊ ecõtra. vt patet in exẽplis text⁹.

Ar Corruptio est ꝓgressio ab esse ad esse. ẽ nõ ẽ ꝓgressio ab esse ad nõ esse. Añs ꝓbat̃. q꞉ qñcunꝗ aliq̃d corrumpit̃ tunc aliud generat̃. Dõm ꝙ ꝯuis generatio vnius sit corruptio alteri⁹ ꝑ accidens. tñ esse nõ est termin⁹ intrinsec⁹ ⁊ ꝑ se corruptiõis. sed est solũ termin⁹ extrinsec⁹. mõ vnũquodꝗ debet denominari a suo termino intrinseco. q꞉ qñ hõ corrumpit̃ tunc est ꝓgressio ab esse hominis ad nõ esse hoĩs. Q꞉ aũt ibi est ꝓgressio ad esse cadaueris hoc solum est ꝑ accidens.

Querit̃ Quare bonũ ꝑdicat̃ in añte ⁊ malũ in ꝯñte qñ arguit̃ cõstructiue a corruptione ad corruptum. ⁊ qñ arguit̃ ecõtra tũc malũ ponit̃ in añte ⁊ bonũ in ꝯñte. Dõm ꝙ iõ. q꞉ corruptõ ⁊ corruptũ opponunt̃ sicut esse ⁊ nõ eẽ. q꞉ corruptio dic̃ nõ esse corrupti in fieri. sed si vnũ oppositoꝝ sit bonũ. alterũ erit malũ. ẽ eis opposita ꝑdicata attribuunt̃. Añ corruptio terminat̃ intrinsece ad nõ ens. ⁊ capit nomen ab eo. iõ si illud non ens sit bonũ. suum oppositũ scȝ ens erit malum.

Ar Ex isto sequeret̃ ꝙ iste locus nõ deberet poni inter locos intrinsecos ⁊ inter locos a cõcomitantib⁹ substãm. eo ꝙ termin⁹ inferens ⁊ termin⁹ illatus opponunt̃. Dõm ꝙ s̃m veritatẽ nõ est loc⁹ intrinsecus sed extrinsecus. ⁊ reducit̃ ad locũ alium extrinsecũ. s. ad locũ a ꝯtradictorie oppositis. Sed ponit̃ hic inter locos intrinsecos. q꞉ generatio ⁊ corruptio opponunt̃. mõ opposita iuxta se posita magis elucescunt. ⁊ vnũ oppositoꝝ cognoscit̃ ꝑ reliquũ.

Ar Hic arguit̃ cõstructiue. corruptio xp̃i fuit bona. ẽ xp̃s fuit malus. ⁊ tamen añs est verũ. ꝯñte existẽte falso. Dõm ꝙ ꝑ accidens corruptio xp̃i fuit bona. s. ad redimendũ nos. sed nõ fuit simplicit̃ bona. immo fuit pessima s̃m se. inꝯtum. s. fuit ablatiua vite xp̃i. s̃m ꝙ d꞉ Actio displicuit. passio gratia fuit.

Ar Nõ sequit̃. corruptio xp̃i fuit ꝑ accñs bona. ẽ xp̃s fuit ꝑ accñs malus. ⁊ tñ arguit̃ ꝑ istũ locũ. Dõm ꝙ ibi male arguit̃. q꞉ in isto loco d꞉ argui de bonitate ⁊ malicia. q̄ cõueniũt ꝑ se corruptioni et corrupto Etiã hic nõ solum arguit̃ respectu illoꝝ ꝑdicatoꝝ bonũ ⁊ malũ. s꞉ cũ addito. s. ꝑ accidens qđ non debet fieri.

Ar Nõ sequit̃. cõbustio domus est mala. ẽ domus est bona. q꞉ constat añs esse verum sine ꝯñte. posito ꝙ dom⁹ sit ꝓpter vetustatem peiorata. Dõm ꝙ malũ et bonum debent hic importare vtile ⁊ inutile. ⁊ ergo bene sequit̃. cõbustio domus est mala. ẽ dom⁹ fuit bona. i. vtilis. licet non sequat̃. ergo fuit bona bonitate artificij.

Usus vt h̃ sumit̃ est oꝑatio rei siue exercitiũ ipi⁹ vt eq̃tare eq̃. secare securĩ. Loc⁹ ab vsib⁹ ẽ h̃itudo ipius

opātionis ad id cui⁹ est opatio siue vsus. Et est ↄstructiu⁹ ⁊ destructiu⁹. Cōstructiue arguit̃ sic. eq̃tare est bonū. g̃ equus est bonus. Loc⁹ ab vsib⁹. Maxima: Cui⁹ vsus bon⁹ est. ip̄m q̄ȝ bonū est. Destructiue sic occidere hoīem malū est. g̃ occisor malus est. Locus ab vsib⁹. Maxima: cuius vsus malus est. ip̄m vsitatū malum est. Econtra est de loco ab vsitato.

Hic ↄn̄r determinat de loco ab vsib⁹. ⁊ primo diffinit vsum dicēs. Usus est opatio rei siue exercitiū ipsius. vt exercitiū siue opatio securis est secare. Et capit̃ hic vsus generalit̃ ꝑ quacūq̧ opatiōe rei ad quā res ordinat̃ siue in illa opatione vtens vtat̃ instrumentis. siue non. ⁊ sic volitio ⁊ intellectio sunt vsus. Deinde diffinit locū ab vsib⁹ dicens. ꝙ est hītudo ipsius opatiōis ad id cuius est opatio siue vsus. vt eq̃tare est bonū. g̃ equus est bonus. (Maxima) cui⁹ vsus bon⁹ est ip̄m quoq̧ bonū est. Et est ↄstructiuus ⁊ destructiuus. vt pȝ in lr̄a.

Qr̃ Quare dicat̃ loc⁹ ab vsibus in plurali numero. ⁊ nō ab vsu in singulari. ꝛ̄ Dōm ꝙ iō. qꝛ vnius rei pn̄t esse plures vsus. ⁊ ab omnib⁹ illis pōt argui ad rem vsitatam.

Ar̃ Usus rei est finis rei. g̃ iste loc⁹ nō distinguit̃ a loco cause finalis. Dōm ꝙ vsus capit̃ dupl'r. vno mō vt est ī intentiōe agentꝭ. ⁊ sic bene sumit̃ ab eo locus a cā finali. Alio mō capit̃ vt est in executione opis Et hoc dupl'r. vno mō ꝑ compatione ad cām efficientē. vel ad ip̄m vtentē: sicut vsus securis pōt compari ad hoīem vtentem securi. ⁊ sic iterū ab eo nō sumit̃ iste locus. Alio modo capit̃ per compationem ad rem vsitatam ⁊ sic vocat̃ iste locus ab vsibus ⁊ est locus ab alijs distinctus.

Ar̃ Nō sequit̃ cōstructiue. eq̃tare est bonū. g̃ equus claud⁹ est bonus Dōm ꝙ ibi nō arguit̃ ab vsib⁹. qꝛ eq̃tare attribuit̃ eq̄ in cōi. ⁊ debet sic argui. equitare est bonū. g̃ equus est bon⁹. vel equitatio equi claudi est bona. g̃ equ⁹ claud⁹ est bon⁹ ⁊ tūc sicut an̄s ē falsum ita ⁊ ↄn̄s. Et similit̃ nō sequit̃ dare elemosinas est bonū. g̃ elemosina ad hoc furata ē bona. qꝛ deberet sic argui. dare elemosinā furatā est bonū. g̃ elemosina furata est bona. qꝛ al's nō arguit̃ ab vsib⁹ ad suū vsitatū. qđ tn̄ requirit̃.

Ar̃ Nō sequit̃. eq̃tare est verbū. g̃ equ⁹ est verbū. Dōm ꝙ dȝ argui in ꝑ̄dicatis q̄ sunt bonū et malū. Et qn̄ dꝛ. nō sequit̃ equitare est bonū. ergo equus est bon⁹. qꝛ pōt equus esse antiqu⁹ ⁊ debilis. Dōm ꝙ hic bonū ⁊ malū debent accipi ꝑ vtili ⁊ inutili. q̄uis em̄ equus sit vilis ⁊ ꝑui precij. est tn̄ vtilis. ⁊ sic equus est bonus.

Ar̃ Nō sequit̃. inebriatio est mala. g̃ vinū est malū. Neq̧ sequit̃. crapula est mala. g̃ cibus est malus. Dōm ꝙ in istis nō arguit̃ ꝑ hūc locū. qꝛ inebriatio nō est vsus vini. neq̧ crapula cibi. ſ; poti⁹ abusus.

Cōiter acc̄ntia sūt duplicia. q̄dā em̄ sunt que aliqn̄ sequunt̃ ⁊ aliqn̄ nō. vt cōpt⁹ ⁊ adulter. ⁊ ab his nō su

mitur locꝰ dialecticꝰ sed sophisticꝰ Alia sunt q̄ꝝ vnū
sp̄ sequit̄ ad aliud: vt penitere sequit̄ ad deliq̄sse ⁊ ab
his sumit̄ locꝰ dialecticꝰ. Et tenet ꝯstructiue ⁊ destru
ctiue Constructuctiue sic: vt iste penitet ergo deliq̄t:
Locus a cōmunit̄ accn̄tibꝰ: Maxima si cōiter acci-
tium posteriꝰ inest ⁊ primū insuit Destructiue sic. iste
non deliquit ergo non penitet Locus a cōiter accn̄ti
bus: Maxima: si cōiter accidentium prius non inest
⁊ posterius non inerit

Hic determinat de vltimo loco intrinseco. s. de loco a cōiter accidentibꝰ
primo distinguens duos modos cōiter accn̄tium. Nā q̄dam sunt cōiter ac
cidentia q̄ q̄n̄q̄ cōsequunt̄ se. s̄ nō semp̄. vt ille q̄ est comptꝰ interdū ē ad-
ulter. sed nō semp̄. Un̄ comptꝰ d̄r ille q̄ h̄z crispos crines pectine erectos.
Alia sunt que semper cōsequūt̄ se. ⁊ illa adhuc sunt duplicia. nā q̄daz sūt
q̄ insunt cōuertibiliter subiecto. vt risibile ⁊ flebile insunt hoī ꝯuertibilit̄
Silr̄ habere duo cornua ⁊ duos ventres cōuertibilit̄ cōuenit animalibus
ruminantibꝰ. Alia sunt accn̄tia q̄ insūt nec̄cario. sed nō cōuertibilit̄. vt de-
linquere penitere. qꝛ bn̄ sequit̄ iste penitet. g̃ deliq̄t. ⁊ nō ecōtra. Etiā oē
aīal hn̄s plumas nō mingit. sed nō econtra. ⁊ ab illis q̄ se nec̄cario ꝯsequū
tur solū sumit̄ iste locus dialecticꝰ. Et valet cōstructiue ⁊ destructiue. Cō
structiue sic. iste penitet. ergo deliquit. (Maxima) si cōiter accidentiū po-
sterius inest. tunc oportet prius insuisse. Destructiue sic iste nō deliquit. g̃
nō penitet (Maxima tenet p̄ oppositum) qꝛ si cōmuniter accn̄tiū priꝰ. nō
inest. ⁊ posterius non inerit.

Ar Nō sequit̄. deus penituit. g̃ deꝰ deliquit vel peccauit. qꝛ an̄s est ve
rum. vtz genesis. viij. vbi d̄r. penitet me fecisse hominē. ⁊ tn̄ ꝯn̄s est falsū
Dōm ꝙ penitet capit̄ duplr̄. vno mō ꝓprie put ē penitentiā agere ꝓ pc̄tis
voluntarie cōmissis. ⁊ sic deꝰ nō penitet. Alio modo capit̄ cōiter ꝓ dolore
nō tn̄ ꝓprie. qꝛ dolor et furor nō cadunt in deū sed p̄ effectū quē circa nos
opat̄. qꝛ sicut penitens opus suum delet ⁊ destruit ip̄m. sic deꝰ etiā ꝓpter
peccata hominū deleuit homines p̄ vniuersale diluuiū. Et qn̄ d̄r. multi
sancti ꝓprie penituerunt. ⁊ tn̄ nō peccauerunt. ergo. Dōm ꝙ licet sancti
in ꝓprijs p̄sonis non peccauerunt. tn̄ eoꝝ parentes peccauerūt. Et etiam
fecerūt penitentiā ꝓ peccatis q̄ cōtraxerunt a parentibꝰ. ⁊ beata virgo pe
nituit nō ꝓ peccatis cōtractis s̄ qꝛ parentes eius peccatū cōtraxerūt. vel
etiā dicit̄ penitentiā fecisse. qꝛ doluit ꝓ peccatis aliorū.

Ar Nō sequit̄ peccare est mala agere. ergo penitere est male agere. ne
q̄ econtra. Dōm ꝙ non arguit̄ penes istū locū. qꝛ requirit̄ ꝙ in
an̄te ⁊ ꝯn̄te cōiter accidentia p̄dicent̄ respectu eiusdem subiecti. qd̄ nō fit
hic. Et qn̄ d̄r. nō sequit̄. iste penitet. ergo iste peccat. Neq̄ etiam sequit̄.
iste non penitet. ergo non peccat. Neq̄ sequit̄. iste peccauit. ergo penitet.
Dōm ad primū. ꝙ non arguit̄ p̄ istum locum, quia arguendo a posterio-

ti coiter accñte ad prius oz arguere cõstructiue. ita q̃ ɔñs nõ sit de p̃nti. s de p̃terito. vt iste penitet. ergo in p̃terito peccauit. Ad scõm dicendũ simi liter. Ad terciũ dicit̃ q̃ deberet argui destructiue.

Equitur de locis extriñsecis. Quid aũt sit loc⁹ extriñsec⁹ dictũ est pri⁹. Locoꝝ aũt extriñsecoꝝ ali⁹ est ab oppositis. ali⁹ a maiori. ali⁹ a minori. ali⁹ a simĩ. ali⁹ a ꝓportione. alius a transsumptione. alius ab autoritate. Item oppositorũ quatuor sunt spẽs. scʒ relatio. ɔtrarietas. priuatio ⁊ contradictio.

Postq̃ȝ pe. hys. determinauit de trib⁹ locis intrinsecis a substantia. ⁊ de octo locis a cõcomitantib⁹ substantiã. Hic cõsequenter determinat de septem locis extrinsecis. Rõ ordinis est. q꞉ opposita iuxta se posita magis elucescũt. s loc⁹ extrinsec⁹ ⁊ loc⁹ intrinsec⁹ sunt oppositi. ꝫ pʒ ordo. Alia cã est. q꞉ medi⁹ loc⁹ partẽ capit a loco intrinseco. ⁊ ptẽ a loco extrinseco. ꝫ oportet prius scire q̃d sit locus intrinsec⁹ ⁊ q̃d extrinsec⁹. eo q̃ mediũ cognoscit̃ p ꝑticipationẽ suoꝝ extremoꝝ. Et primo excusat se ȯ diffinitione loci intrinseci eo q̃ dcã est. Scȯo diuidit ip̃m in septẽ locos. vt patet h in textu. Et primo determinat de loco ab oppositis q̃ veriori modo ꝑticipat naturã loci extrinseci. Et est loc⁹ ab oppositis habitudo vni⁹ oppositoruʒ ad aliud. Primo ergo diuidit oppositum dicẽs (Oppositoꝝ quatuor sũt spẽs. s. relatio. cõtrarietas. priuatio ⁊ cõtradictio. quarũ spẽꝝ sufficientia q̃ratur in postpredicamentis. ⁊ ibi inueniet̃.

Ar De spẽbus oppositionis determinat̃ in primo tractatu. ⁊ postp̃dicamentis. ꝫ nõ dʒ hic determinari de eis. Dȯm q̃ nõ est incõueniens. q̃ vnũ ⁊ idem determinet̃ in diuersis locis different̃ ſm diuersas rõnes. Oppositio eñ capit̃ dupl'r. vno° p absoluta oppositione simpliciuʒ terminoꝝ. s. p repugnantia duoꝝ extremoꝝ nõ ꝑmittentiũ se sil' in eodẽ respectu eiusdem. ⁊ de illa agit̃ in postp̃dicamentis. Alio mõ capit̃ p oppõne ꝓpõnum. vt est repugnantia duarũ ꝓpõnum cathegoricarũ vtroq̃ꝫ termino ꝑticipantiũ ſm eundem ordinẽ. ⁊ sic de oppositione determinat̃ in primo tractatu. Sʒ hic determinat̃ de oppõne ꝓut in spẽb⁹ ip̄ius oppõis p̃rio mõ fundant̃ loci dialectici.

Ar Null⁹ est loc⁹ ab oppositis. ergo h male determinat̃ de ipsis. Añs ꝓbat̃. q꞉ in omni loco dialectico termin⁹ inferẽs debet inferre terminũ illatum. sed vnũ oppositoꝝ nõ infert aliud. sed potius ip̃m destruit. Dicendum q̃ licet oppositorũ non infert aliud affirmatiue. tñ bñ negatiue. eo q̃ vnũ includit negationẽ alterius. ideo posito vno in aliquo subiecto destruit̃ reliquũ respectu eiusdem subiecti.

Ar Propositio affirmatiua nõ infert negatiuã. quia nõ sequit̃. homo currit. ergo animal nõ currit. ergo vnũ oppositorũ in propositione affirmatiua nõ infert aliud in ꝓpositione negatiua. Dȯm q̃ ꝓpositio affirmatiua formaliter non infert negatiuam. tamen bene materialiter. s. ꝓpter terminos ibi positos. quorum. s. vnus includit negationem alterius

quod non fit in p̄dicto argumento.

Relatiue opposita sunt. quoꝝ alterū sine altero nō
potest esse. Locus a relatiuis est habitudo vniꝰ rela
tiuorū ad aliud. Et est constructiuus ⁊ destructiuus.
Constructiue sic. pater est. ergo filius est. ⁊ filiꝰ est. er
go pater est. Maxima: Posito vno relatiuorum. po
nitur et reliquum. Destructiue sic. pater nō est. ergo
filius non est. ⁊ econtra. Locus a relatiuis. Maxi-
ma. Remoto vno relatiuorum. remouetur ⁊ reliquū
Locus vero a relatiue oppositis tenet solum destru
ctiue sic. sortes est pater platonis. ergo non est filius
eius. Maxima de se patet.

Hic prosequit̄ membra istius diuisionis. ⁊ primo primū dicens (Relati
ue opposita sunt. que posita se ponunt. et pempta se perimūt. q̄z alteꝝ sine
altero esse nō potest) vt pater ⁊ filius qn̄ capiunt̄ formaliter. Sed locꝰ a
relatiuis est habitudo relatiui ad suū correlatiuū. Et tenet constructiue ⁊
destructiue. vt habet in littera videri. Et nō est idem locus a relatiuis. ⁊ a
relatiue oppositis. quia sunt alie maxime in loco a relatiuis. ⁊ in loco a re
latiue oppositis.

Q̄r Quando est locus a relatiuis. ⁊ quando est locꝰ a relatiue opposi
tis. Dicenduz q̄ relatiua capiunt̄ dupliciter. Uno mō quo ad cō
comitantiā que inter ipsa reperit̄. q̄ntum ad esse. ⁊ sic ab eis sumit̄ locꝰ a
relatiuis. Alio modo considerant̄ quo ad repugnantiam quam habent
in se quo ad inesse alicui subiecto respectu eiusdem ⁊ sic ab eis sumit̄ lo-
cus a relatiue oppositis.

Ar̄ Non sequitur. pater est sapiens. ergo filius est sapiens. dominus
est princeps. ergo seruus est princeps. Dicendum q̄ locus a rela
tiuis non tenet respectu est. vt predicat tercium adiacens. sed solū vt pre
dicat secundum adiacens. nisi argueretur in predicatis essentialibus. vt
pater est animal rationale. ergo filius est animal rationale. Et quando
dicitur. non sequitur. pater petri est. ergo filius petri est. Dicendum q̄
hic non arguitur a relatiuo ad suum correlatiuum. quia pater absolute
habet pro suo correlatiuo filium captum absolute. et non cum determi-
natione.

Arguit̄ Non sequitur. iohannes est pater hominis. ergo non est
filius hominis. ⁊ tamē arguitur destructiue a relatiue op
positis. Dicēdum q̄ oportet arguere a subiecto determinato. ⁊ ergo de-
bet sic argui. iohannes est pater hominis. ergo non est filius eiusdem ho
minis. Et quando dicit̄. non sequit̄. sortes est similis platoni ergo non
est similis eidem. Dōm q̄ in loco a relatiue oppositis non habet argui in
relatiuis equiparantie. sicut fit hic.

Contrarietas ē ꝯrioꝝ oppō. vt albi ꝛ nigri. Cōtrarioꝝ q̄dā sūt mediata. vt albū ꝛ nigrū. iter q̄ sūt medij colores. quedā vero imediata. vt sanū ꝛ egrū circa aial. Locꝰ a ꝯtrarijs est hitudo vniꝰ ꝯtrarioꝝ ad reliquū. Et tenet ꝯstructiue ꝛ destructiue. Constructiue sic. hoc anial est sanū: ergo non ē egrū. Locꝰ a ꝯrijs: Maxima: Posito vno ꝯrioꝝ. remouet reliquū. Destructiue tenet tm̄ in ꝯrijs imediatis cū ꝯstātia subiecti. vt hoc aial non ē sanū. ergo est egrū. Locꝰ a ꝯrijs immediatis: Maxima: Remoto vno ꝯtrarioꝝ imediate oppositoꝝ ponit reliquū. subiecto manente

Hic ꝯñter determinat de loco a cōtrarijs. ꝛ p̄io dñdit q̄d sit ꝯrietas. dicens (q̄ ꝯtrarietas est ꝯtrarioꝝ oppō) vt albi ꝛ nigri. Secundo diuidit cōtraria in mediata ꝛ in imediata. Et rō illius est. q̄ nō sumit idē locꝰ in cōtrarijs mediatis ꝛ immediatis. Uñ ꝯria mediata sunt. quoꝝ nō est necc̄e alterū inesse subiecto susceptibili. vt albū nigrū. Sed cōtraria immediata sc̄ quorū est necesse alterū inesse subiecto susceptibili. vt omīs numerꝰ ē par vel impar. omne aial est sanū vel egrū. Locus a cōtrarijs est habitudo vnius ꝯtrarioꝝ ad reliquū. ꝛ est cōstructiuus et destructiuus. vt pꝫ in lr̄a.

Qr̄ Utrū locꝰ a ꝯrijs teneat affirmatiue ꝛ negatiue indifferent in cōtrarijs mediatis ꝛ immediatis. Dōm q̄ sic vt habet textus. Et est cōsiderandum. q̄ non valet in cōtrarijs mediatis destructiue nisi obseruent alique conditiones. Prima est. q̄ arguat cum constantia subiecti. Secunda est. q̄ arguat cum remotione medioꝝ cōtrarioꝝ vt hoc corpꝰ nō est albū. nec medio colore coloratum. ergo est nigrū. Tercia est. q̄ arguat respectu subiecti susceptibilis. Et ad hoc q̄ valeat in cōtrarijs imediatis destructiue requirunt due cōditiones. Prima est. q̄ arguat cū ꝯstantia subiecti. quare nō sequit. adam nō est sanꝰ. ergo ē eger. Scd̄a q̄ arguatur respectu determinati subiecti ꝛ susceptibilis. ergo nō sequit. lapis nō est sanus. ergo est eger. eo q̄ lapis nō est susceptibilis sanitatis.

Ar̄ Nō sequit. sortes fuit sanus. ergo sortes nō fuit eger. vt pꝫ de se igit ꝛc̄. Dōm q̄ arguendo penes istū locū debet sumi copula de pn̄ti. q̄ cōtraria possunt vicissim vni inesse. Et qñ dr̄. non sequit copula exn̄te de pn̄ti. iste videt sanū. ergo nō videt egrū. Dōm q̄ iterū male arguit. q̄ cōtraria debent poni in recto. ꝛ debent esse p̄dicata totalia.

☞ Arguit. Nō sequit. hoc scutū est albū. ergo nō est nigrū. q̄ scutū pt̄ ꝑ vna pte esse albū. ꝛ ꝑ alia pte nigrū. Dōm negando añs. nā ista est falsa. hoc scutū est albū. q̄ tale scutū nec est simplex albū nec simplex nigrū. sed s̄m q̄d albū ꝛ s̄m q̄d nigrū. ꝛ sic albedo nō inest satis extēse. quare nō oportet tale argumentū valere. vt dictum est in p̄dicamentis.

Ar̄ Non sequit̄ in contrarijs īmediatis. hoc aīal non est egrum. ergo est sanum. qꝛ aliquod est animal habens corpus neutrū. Dicēdū ꝙ sanū ꝛ egrū capiunt̄ dupliciter. vno modo ꝓut subdunt̄ sensibili iudicio medicoꝝ. ꝛ sic sunt contraria mediata. Alio mō capiunt̄ sanum ꝛ egꝝ ꝓut consistunt in adequatione vel in inadequatione humoꝝ constituenti um aīal. ꝛ tunc sequit̄. qꝛ posito vno in subiecto alterum remouet̄, licȝ me dici hoc non cognoscant.

Que aūt sūt priuatiue opposita dictū est prius. Locus a priuatiue oppositis ē habitudo priuatōnis ad habitū vel habitus ad priuationē. Et tenet cōstructiue. vt iste ē videns: ergo non ē cecus. vel ē cec⁹. ergo nō est vidēs. Locus a priuatiue oppositis. Maxima Posito vno priuatiue oppositoꝝ circa aliqḋ subiectū ab eodē remouet̄ reliquū. Destructiue non tenet nisi cū constantia subiecti ꝛ cū tp̄e determinato a natura. Catulus em̄ non dicit̄ videns neq̨ cecus ante nonuȝ diem. Et puer non dicit̄ edentulus ante tempus determinatum a natura.

Hic cōsequenter determinat de loco dyalectico fundato in priuatiue oppositis. Et primo diffinit priuatiue opposita sicut dictū est in predicamentis. Sed locus a priuatiue oppositis est habitudo priuatōis ad habitū vel econtra. Et simplr̄ iste locus valet tm̄ constructiue ab esse vni⁹ ad non esse alterius. vt iste est videns. ġ nō est cecus. vel ecōtra. iste est cecus. ergo nō est videns. ꝛ sic debet argui a positōne vni⁹ ad destructionē alterius. Sed ad hoc ꝙ valeat a non esse vni⁹ ad esse alterius requirunt̄ tres cōditiōnes Prima est ꝙ arguat̄ cū constantia subiecti. ꝛ ergo nō sequit̄. antichristus non est videns. ergo est cecus. qꝛ antichristus nō est in rerū natura. Secūda conditio est. ꝙ debet argui r̄spectu subiecti susceptibilis. ꝛ ġ nō sequit̄ lapis nō est videns: ergo ē cecus: qꝛ lapis nō est sbiectū susceptibile visionis. Tercia est ꝙ arguat̄ tp̄e determinato a natura. ꝛ ergo nō sequit̄. catulus iste ē habens oculos ꝛ nō videns ante nonū diem. ġ est cecus. qꝛ tempus non est determinatū a natura ante nonū diem.

Ar̄ Non sequit̄. Sortes erit videns. ergo nō erit cecus. Dicendū ꝙ iste locus tenet respectu copule de presenti ab affirmatione vnius ad negationem alterius. Et qn̄ dicit̄. Non sequit̄. Cecitas est priuatio. ergo visus non est priuatio. Dicendū ꝙ hic non arguit̄ ꝑ istum locuȝ. qꝛ priuatiue opposita debent predicari respectu eiusdem subiecti. hic ꝟo subijciuntur.

Ar̄ Nō valet ꝯstructiue ꝑ illū locū. iste quiescit. ġ nō mouet̄. posito em̄ casu ꝙ aliquis sederet in naui tūc quiesceret ꝛ tamē mouet̄. Dicendum ꝙ nō est incōueniens ꝙ idem ꝑ se quiescat ꝛ moueat̄ ꝑ accidens.

quia talis in naui quiescit ꝑ se. ſ mouet ad motionē nauis ꝑ accidēs. Uel
ꝙ posito illo casu talis non quiescit simpliciter. ergo antecedēs ē falsum.

Ar Non valet. dormiens nõ est videns: ergo est cecꝰ. ergo nõ tenet iste locus negatiue ꝑdictis cõditōibus obseruatis. Dicēdũ ꝙ nõ vidēs capit dupl'r. vno mõ priuatiue alio mõ negatiue. τ ħ dupl'r. Uno mõ valet. i. nõ hñs visum. Alio mõ valet tm̃ sicut nõ vtens visu. Modo qñ capit primo modo scz ꝓut negat habitũ visus: tũc opponit ceco. τ sic dormiens nõ est non videns: qz adhuc habet potētiam visiuã. τ ergo antecedēs tũc ē falsũ sicut τ ꝯñs. ſ qñ capit negatiue τ primo mõ. tũc iterũ est falsum. ſ scđo mõ est verũ. τ nõ arguit penes istum locũ.

Cõtradictio est oppositio cuiꝰ ſm se nõ est dare mediũ. Locus a contradictorie oppositis ē habitudo vnius contradictorie oppositoꝝ ad reliquũ vt sortē sedere est verũ: ergo sortem non sedere est falsuz. Locus a contradictorie oppositis. Maxima. Si vnũ cõtradictoriorũ ē verũ: reliquũ erit falsum

Hic cõsequent determinat de loco a cõtradictorie oppositis: τ primo dif
finit contradictionē dicens ꝙ cõtradictio ē oppositio cuiꝰ ſm se nõ ē dare
mediũ. Rō huiꝰ diffinitōnis est: qz contradictio ē inter ens τ nõ ens: ſ om
nē qđ ē continet sub ente. τ õme qđ nõ est continet sub nõ ente. ergo nõ ē
mediũ inter cõtradictorie opposita. Et dicit ſm se. qz inter cõtraria imedi
ata non dat mediũ. ſ hoc cõuenit eis inq̃ztum fundant in cõtradictorijs.
Tunc ibi. Locus a cõtradictorie oppositis. determinat de loco a contra-
dictorie oppositis dicens ꝙ ē habitudo vnius contradictoriorum ad reli-
quum. Exemplũ cum eius maxima ꝑz in litera. Sed diceres inter ens τ
non ens est mediũ. scz contradictio. ergo diffinitio ē falsa. Dicendum ꝙ
duplex ē mediũ. scz ſm rem τ rationem. tũc dicit ꝙ inter ipa bene est medi
um ſm rationem.: sed non ſm rem.

Querit Utrũ locus a cõtradictorie oppositis teneat in oĩbus con tradictorie oppositis. Pro responsione notandũ ꝙ duplex est cõtradictio. vna ē inter cõplexa. τ ē affirmatio τ negatio eiusdez ꝑ dicati de eodē subiecto: τ vocat alio noĩe cõtradictio ꝓpositionũ. Alia est inter incõplexa. τ dicit cõtradictio rerũ siue terminoꝝ. Tũc dicendũ ꝙ locus valet in vtraqꝫ cõtradictõne affirmatiue τ negatiue. Sed in contradictione ꝓpositionũ debet argui respectu hoꝝ predicatoꝝ verũ τ falsum. vt sortē currere ē verũ. ergo sortē non currere est falsum. Uel sic. Omnem hoĩem currere est verũ: ergo quendam hominem nõ currere est falsum. Destructiue sic. vt sortē non currere est falsum: ergo sortez currere est verum. Maxima. Si vna cõtradictoriarũ ꝓpositionũ ē vera reliqua erit falsa. τ ecõtra. Sed in cõtradictione terminoꝝ arguit constructiue ab affirmatione vniꝰ cõtradictorioꝝ ad negationē alteriꝰ de aliquo subiecto τ econtra. Destructiue a negatione vniꝰ cõtradictorioꝝ ad affirmationē alteriꝰ. Exemplũ primi. vt sortes est hõ. ergo sortes nõ ē nõ hõ. Maxima. Posito vno cõtradictorioꝝ in aliq̃ sbiecto: ab eodē remouet reliquũ. Exemplũ scđi. vt lapis nõ est ho-

stus. ergo lapis est nō iustus. Maxima a quocūqz remouetur vnū cōtradictoriorum eidē attribuitur et reliquum.

Ar Nō sequitur negatiue. pluuiā cras fore ē verum. ergo nō fore cras pluuiā ē falsum. quia neutrū istorum ē verū vel falsū igitur locus a cōtradictorie oppositis nō valet. Dicēdū quod licet neutrū istorū cōtradictoriorum sit verum determinate. alterū tamen ipsorum ē verū indeterminate, quia sunt de futuro cōtingēti de quo nō ē determinata veritas.

Ar Nō sequitur. sortes videt non asinū. ergo nō videt asinū. quia antecedens pōt esse verum sine consequente. et tamen arguitur per istū locū. Dicēdū quod nō bene arguitur. quia contradictoria debēt eē totaliter predicata. quod nō fit hic. sed oportet sic arguere. Sortes est nō vidēs asinū. ergo sortes nō est vidēs asinū. et tūc antecedens nō pōt esse verū sine consequente. Et quando dicitur. nō sequitur sortes ē nō sedēs. ergo sortes nō ē sedens. quia antecedens pōt esse verū sine consequente. posito casu quod sortes pro prima medietate temporis presentis currat. et pro secunda sedeat. et tamen arguitur vt dictū ē. Dicēdū quod hoc verbum est debet importare idē tempus in antecedente et consequente.

Sūt autem alia opposita que dicūtur disparata que nō sūt opposita secundum aliquod genus predicte oppositionis sed sūt diuersa vt homo et asinus. Et a talibus sumitur hic argumentum. vt sortes est homo: ergo nō est asinus. Maxima. De quocūqz dicitur vnū disparatorum abstractiue ab illo eodē remouetur et reliquū. Dicitur notāter abstractiue: quia si cōcretiue sumerentur tūc nō sequeretur. quia non sequitur Hoc est album: ergo non est quantū. Sed bene sequitur hoc est albedo. ergo non est quantitas.

Hic determinat de loco a disparatis qui tamen locus ad predictos reducitur. et primo ostendit que sunt disparata dicens quod disparata sūt que tamen sūt diuersa nulla cōtrarietatis repugnātia. id est nō secundum aliquod genus predicte oppositionis. vt homo et asinus. sed locus disparatis est habitudo vnius disparatorum ad reliquū. et tenet solū affirmatiue. vt Sortes est homo: ergo nō ē asinus. Maxima. Cuicūqz cōuenit vnū disparatorum ab eodē remouetur reliquū. Ratio est. quia disparata nō possunt de se inuicē verificari. neqz de eodē tercio predicari.

Ar Quecunqz sunt opposita debent cōtineri sub aliqua specie oppositionis. sed disparata sunt opposita: ergo cōtinentur sub aliqua specie oppositionis. Maior probatur. quia nihil est in genere quin sit sub aliqua suarum specierū. Dicendū quod hoc est verū formaliter vel virtualiter siue reductiue. Unde quamuis disparata non sint in aliqua specie oppositionis formaliter. tamē bene virtualiter. Et ergo potest dici quod oppositio disparata reducatur ad oppositionem cōtrariam ratione differentiarū cōstituentiū. Uel secundum modū potest reduci ad oppositionē priuatiuam.

Ar Nō valet cōstructiue per istū locū Hoc ē albū. ergo nō est dulce. et tamen albū et dulce sūt disparata. Dicendū quod albū et dulce cōcretiue nō sunt disparata. quia possunt ambo inesse vni subiecto. vt lac est album et dulce. Sed quando sumuntur abstractiue, tunc sunt disparata, vt hoc est albedo.

ergo non est dulcedo. ⁊ sic valet iste locus in abstractis ⁊ no in cõcretis penes istam maximã. De quocunq; verificatur vnum disparatoꝝ ab eodez remouetur ⁊ reliquum. Dicitur notanter abstractiue. quia si sumantur cõcretiue tũc bene verificantur de eodem. vt non sequitur. hoc est quale. ergo non est quantum. quia in eodem subiecto conueniunt. Similiter non sequitur. Sortes ē logicus: ergo non est grãmaticus. sed bene sequitur si ita arguatur. hec scientia est grãmatica: ergo non est logica.

Ar Non sequitur hõ est aĩal: ergo asinus nõ est aĩal. ⁊ tñ ibi arguitur a disparatis. q2 hõ ⁊ asin9 sunt spẽs disparate. Dicendũ ꝙ nõ arguitur ꝑ hũc locũ. q2 vtrunq; disparatoꝝ ibi subijcitur. sed deberet predicari. Et qñ dicitur non sequitur. iste homo est pater. ergo non est dñs. ⁊ tamen ambo disparata predicantur. Dicendũ vt prius: quia pater ⁊ dominus in abstracto sũt disparata sed non in concreto.

Mai9 vt hic sumitur ē qđ supraponitur alicui in potẽtia ⁊ virtute. Min9 ē qđ ei supponitur. Loc9 a maiori ē habitudo ipi9 maioris ad min9. ⁊ ē sp destructiu9. vt rex nõ põt expugnare castꝝ: ergo nec miles. Loc9 a maiori. Maxima si id qđ magis videtur iesse nõ inest. nec id qđ min9 videtur inesse inerit. Locus a minori est habitudo minoris ad mai9 ⁊ ē sp cõstructiu9. vt miles põt expugnare castꝝ: ergo ⁊ rex. Loc9 a minori. Maxima. Si id qđ minus videtur inesse inest: ⁊ id qđ magis videtur iesse ierit.

Hic consequenter determinat de loco a maiori ⁊ minori simul. Et diffinit illa dicens ꝙ maius ſm ꝙ hic sumitur est qđ supraponitur alicui in potentia ⁊ virtute. sed minus ē qđ ei supponitur. vt miles supponitur regi. Et loc9 a maiori est habitudo ipsius maioris ad minus. Et valet tm̃ destructiue. ⁊ hoc tribus modis. Primo cõpando duo subiecta ad vnũ predicatuz. vt rex nõ potest expugnare castrũ. ergo nec miles. Scđo mõ ecõtra cõpando duo ꝑdicata ad vnũ subiectũ. vt rex nõ potest expugnare villam. ergo nec ciuitatem Tercio mõ compando duo subiecta ad duo predicata. vt rex nõ potest expugnare castrũ. ergo miles nõ potest expugnare ciuitatẽ. Maxima. si illud qđ magis videtur inesse non inest. nec etiã illud quod minus videtur inesse ierit

Sed locus a minori est habitudo minoris ad maius. Et tenet constructiue dupliciter. vno mõ compando duo subiecta ad vnum predicatuz. vt miles potest expugnare ciuitatem: ergo ⁊ rex. Secundo compando duo subiecta ad duo predicata. ut miles potest expugnare ciuitatem. ergo rex põt expugnare villam. Maxima. si illud quod minus videtur inesse inest: ⁊ illđ quod magis videtur inesse inerit.

Ar Non valet destructiue. Rex nõ põt expugnare ciuitatez. ergo nec dux. q2 posset cõtingere ꝙ dux esset maioris virtutis ⁊ potestatis ꝙ rex ⁊ sic ipse dux meli9 posset expugnare ciuitatẽ ꝙ rex. Dicendũ ꝙ bñ valet

qñ cetera sunt paria scz qñ q̄libet habet poñam suã ฿m suam dignitatez. ฿ argumentũ assumit imparitatem quare nõ sequit᷑.

Ar Nõ sequit᷑ deus nõ potest peccare. ergo nec homo. ⁊ tñ ibi arguit᷑ ꝑ locũ a maiore negatiue. Dicendũ ꝙ licet deus sit maior ฿m virtutẽ q̄ꝫ homo non tamẽ ad peccandũ. nec arguitur ibi a maiori. quia peccare non est fortiter potentis sed fragiliter deficientis. ergo peccare non conuenit deo.

Ar Non valet cõstructiue a minori ad maius: miles potest ꝓijcere lapidem ad decem pedes. ergo ⁊ rex. Similiter nõ valet Johãnes potest portare centũ libras. ergo potest portare mille libras. Dicendũ ꝙ dupliciter aliquid supraponit᷑ alteri in potẽtia. vno modo ฿m potentiã ⁊ virtutem ꝑsonalem. et tunc est possibile ꝙ miles posset proijcere lapidẽ ad decem pedes ꝓpter robur corpale: ⁊ rex non posset ꝓpter corporis sui teneritudinem. sed tunc non arguit᷑ ꝑ hunc locum. qꝛ tunc predicatũ nõ videt᷑ minus inesse militi. Alio modo nõ ฿m se ⁊ absolute: ฿ ฿m potentiam dominatiuam ⁊ imperialem. que ꝑ exercitum ad vincendũ conducit. ⁊ sic in dictis argumentis antecedens potest esse verũ sine consequente. Potest etiã dici ꝙ ibi non arguit᷑ ꝑ locum a minori ad maius ฿m verificationẽ locutionis. sed solum arguit᷑ a minori ฿m quantitatem. ⁊ ideo arguit᷑ a maiori ad minꝰ affirmatiue. qꝛ portare cẽtũ libras magꝭ videt᷑ cõueñire alicui q̄ꝫ mille.

Silitudo ẽ rerũ differẽtiũ eadẽ q̄litas. Locꝰ a silĩ ẽ habitudo vniꝰ siliũ ad reliquũ: ⁊ tenet cõstructiue ⁊ destructiue. Cõstructiue sic. sicut risibile inest homi: ita hinnibile inest equo: sed risibile inest hoi vt ꝓpriũ. ergo hinnibile inest equo vt ꝓprium. Locus a silĩ. Maxima. De similibus idem est iudicium. Destructiue sic: sicut risibile inest homini. ita hinnibile inest equo sed risibile nõ inest homini vt genus. ergo nec hinnibile inest equo vt genus

Hic determinat de loco a simili. primo ostendens quid sit similitudo. secũdo ostendit quomodo arguit᷑ ꝑ locũ a simili dicens primo. ꝙ similitudo est rerũ differentiũ eadem qualitas. que diffinitio prius sufficienter est declarata. Sed locꝰ a silĩ ẽ habitudo vniꝰ similiũ ad reliquũ. ⁊ tenet affirmatiue ⁊ negatiue. Exempla eñ maxime satis clare patẽt in lr̃a.

Ar Nulla relatio est qualitas: ฿ silitudo ẽ relatio. ꝗ nõ est q̄litas. Dicendũ ꝙ silitudo nõ ẽ formalr̃ q̄litas. ฿ causalr̃ solũ. qꝛ causat᷑ ex eadem q̄litate in spẽ. ⁊ etiã fundamẽtalr̃. qꝛ q̄litas est ꝓxim fundamẽtũ relationis illius que dicit᷑ similitudo.

Ar Res d̄ñtes nõ pñt hr̃e eandẽ q̄litatẽ. ꝗ male dicit᷑ ꝙ silitudo sit rerũ differentiũ eadẽ q̄litas. Añs ꝓbat᷑. qꝛ accñtia numerant᷑ ฿m numerositatẽ suoꝝ ſbiectoꝝ si ꝗ ſũt res d̄ñtes. q̄litates eaꝝ erũt diuerse. Dicendũ q̄ꝫuis res d̄ñtes nõ hñt eandẽ q̄litatẽ in numero tñ bene in specie.

de quaidemptitate solum loquit᷑ diffinitio.

Ar Non sequit᷑ sicut visus est in corpe ita intellectus ē in aīa. ꝟ visus est ꝑs corpis integralis. ꝗ intellectus ē ꝑs aīe integralis. ⁊ tñ argu itur cōstructiue ꝑ istū locū. Dicendū ꝙ hic nō arguit᷑ ꝑ locū a sili inq̄ztuꝫ silia sunt. ꝟ inq̄ztū dr̄nt. deberet ꝗ sic subsumi. ꝟ visus ē qdā xtus ocli. ꝗ in tellect⁹ ē quedā xtus aīe. ⁊ tunc bene arguit᷑.

Ar Hic vtrunqꝫ simile est pars integralis ⁊ tñ nō sequit᷑. sicut oculus est in corpe ita ⁊ aures. sed oculis corpis videmus. ergo aurib⁹ cor poris videmus. Dicendū ꝙ licet conueniant ocul ⁊ aures inq̄ztum sunt partes integrales. non tamen cōueniunt in hoc qḋ est videre. ⁊ sic non ar guit᷑ ibi ꝑ locū a simili.

Ar Hic arguit᷑ destructiue ⁊ tñ nō sequit᷑ Sicut risibile est in hoīe ita hinnibile est in equo. ꝟ risibile nō est dr̄a hoīs: ꝗ hinnibile nō ē dif ferentia equi. Dicendū ꝙ totū argumentū est verū. qꝛ hinnibile nō ⁊ dif ferentia equi. ꝟ pōt poni loco dr̄e ignote. Propria aūt dr̄a hoīs est nobis nota scꝫ rōnale. quare nō est necesse ꝙ risibile ponat᷑ ad circūloqndū eam.

Proportio est rerū differētiū eadē habitudo. Lo cus a ꝓportōe ē habitudo vni⁹ ꝓportionabiliū ad re liquū vt sicut se habet rector nauis ad nauē: ita se ha bet rector scholariū ad scholas: sꝫ in naui regēdo eli gendus ē rector nō sorte: ꝟ arte. ꝗ in scholis regēdis eligendus ē rector nō sorte ꝟ arte. Maxima De ꝓpor tionabibus idem est iudiciū. Differt aūt iste locus a loco a simili: qꝛ in loco a simili sumit᷑ compatio ꝟm si militudinē inherentie. vt sicut risibile inest homi. ita hinnibile inest equo. In loco aūt a ꝓportione nō attē dit᷑ similitudo inherētie: sed compatio habitudinis. vt sicut se habet rector nauis ad nauē: ita se habet re ctor scholarium ad scholares.

Hic cōsequent᷑ determinat de loco a ꝓportione. Et tria facit. qꝛ primo ꝑ mittit qd sit ꝓportio. Scḋo ꝓsequit᷑ de loco a ꝓportione. Tercio ponit dif ferentiā inter locū a ꝓportiooe ⁊ a sili. Dicens primo ꝙ ꝓportio est rerum differentiū eadem habitudo: cui⁹ exemplū ponit᷑ in textu. Sed locus a ꝓ portione est habitudo ꝓportionabiliū ad reliquū. Et tenet cōstructiue ⁊ d̄ structiue. Constructiue sic. sicut se habet rector scholariū ad scholas: sic se habet rector nauis ad nauem. ꝟ rector scholariū eligēdus est nō sorte ꝟ ar te. ergo rector nauis eligēdus est nō sorte ꝟ arte. Maxima. De ꝓportiona bilibus idem est iudiciū. Exemplū extra textū cōstructiue. sicut se habent duo ad quatuor ita se habent tria ad sex. sed duo sunt dimidiū ad quatuor ꝗ tria sunt dimidiū ad sex. Maxima ſꝑ est eadeꝫ. Sed destructiue sic. sicut

ſe habēt duo ad tria ita ſe habent quatuoꝛ ad ſex. ß duo nõ ſunt dupla triũ ergo quatuoꝛ non ſunt dupla ad ſex. Et differt iſte locus a loco a ſimili. qꝛ in loco a ſimili attendit̃ ſĩlitudo inherẽtie. vel accipit̃ cõparatio ſm̃ ſimilitudinẽ inherentie. dicendo ſicut riſibile ineſt homini: ita hinnibile ineſt equo. Sed in loco a ꝓportione attendit̃ cõparatio habitudinũ. vt in exemplis clare patet: ergo mutuo differunt.

Ar Non ſequit̃. Sicut ſe hñt q̃tuoꝛ ad ſex. ita ſe hñt ſex ad octo. ß q̃tuoꝛ hñt ſe ad ſex ꝓportõe ſeſq̃altera. ergo ſex ſe hñt ad octo in ꝓportõne ſeſq̃altera. Dicendũ ꝙ ibi nõ bene arguit̃. qꝛ mutat̃ ꝓportio ariſmetrica in geometricam. ß debet ſic argui. ſicut ſe hñt quatuoꝛ ad ſex ita ſe hñt ſex ad octo. ſed ſex excedũt quatuoꝛ in duobus. ergo octo excedũt ſex in duobus. Si aũt maioꝛ accipiat̃ ſm̃ ꝓportionem ariſmetricã. tũc bene ſequit̃. ß maioꝛ eſt falſa ſicut ⁊ concluſio.

Ar Non ſequit̃. ſicut ſe habet ſon⁹ ad auditũ. ſic ſe hꝫ coloꝛ ad viſum ß ſon⁹ ꝑcipit̃ ab auditu in tenebꝛ. ergo coloꝛ ꝑcipit̃ a viſu in tenebris ⁊ tñ ibi arguit̃ ꝑ locũ a ꝓportione affirmatiue. ergo non valet. Dicenduꝫ ꝙ ibi nõ arguit̃ a ꝓportionabilibus inq̃ꝫtũ ꝓportionabilia ſunt. Añ iſta in ß dĩnt. quia ſonus ꝑcipit̃ in tenebris ab auditu. ſed coloꝛ nõ ꝑcipit̃ a viſu in tenebris. Ad videndũ aũt requirit̃ dyaphanũ illuminatũ. ſonus xo diffũdit̃ ſine lumine. Sed debet ſic argui. ſicut ſe habet ſonus ad auditũ. ita ſe habet coloꝛ ad viſum. ſed ſonus eſt ꝓpriũ obiectũ ipſius auditus. ergo coloꝛ eſt ꝓprium obiectum viſus.

Ar Non ſequit̃. Sicut ſe habet rectoꝛ nauis ad ipſam nauẽ regendaꝫ ita ſe habet rectoꝛ ſcholarũ ad ſcholas regendas. ſed rectoꝛ nauis regendo nauem vtit̃ remis ⁊ velo. ergo rectoꝛ ſcholarũ in regendo ſcholas vtit̃ remis ⁊ velo. quia antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum.

Dicendum ꝙ ibi male arguit̃: quia non ſubſumit̃ ſm̃ eandẽ ꝓportionẽ ſm̃ quam maioꝛ eſt vera. vt patet intuenti. Et quando dicit̃. Non ſequitur ſic arguendo. ſicut ſe habet vniuerſalis negatiua ad vniuerſalem negatiuam. ita ſe habet vniuerſalis affirmatiua ad vniuerſalem affirmatiuã ß vlis negatiua cõuertit̃ ſimplr̃: ergo etiã vlis affirmatiua. Dicendũ ꝙ ſi ſicut dicat oĩmodaꝫ ſimilitudinẽ. ſic bene ſequit̃. ß maioꝛ eſt falſa. quia in conuerſione habet ſe aliter ⁊ aliter.

Trãſſumptio ẽ duplex. Quedã eñ eſt qñ dictio vel orõ vnũ ſcãs trãſſumit̃ ad ſcandũ aliud ꝓpter ſimilitudinẽ aliquã in eis repertã. vt hec dictio ridere trãſſumit̃ ad ſcãdũ floꝛere cũ dicit̃ pꝛatũ ridet. Silr̃ orõ trãſſumit̃ cũ dꝛ litt⁹ arat. i. opa ꝑdunt̃. ſicut ſolet dici cũ q̇s inane laboꝛat. ⁊ hec trãſſumptio ꝑtinet ad ſophiſtam. Alia eſt qñ nomẽ magis notum ſumit̃ ꝑ nomĩe min⁹ noto. vt ſi debeat ꝓbari ꝙ pħs nõ iuidꝫ. ⁊

fiat trāssumptio ad hoc nomē sapiens ꝛ ista transsum
ptio ꝑtinet ad dyalecticū. Locus a transsumptione ē
habitudo trāssumptōis ad trāssumptū vt si debeat ꝓ
bari ꝙ phus nō inuidet debet fieri transsumptio ad h̄
ꝙ sapiens non inuidet: Maxima. Quicq̄d alicui cō
uenit sub noīe magis noto: eidem cōuenit sub nomi
ne minus noto. Differt aūt iste locꝰ a loco a noīs inť
pretatōe: qꝛ a loco a noīs inťpretatōne accipiť diffi
nitio siue expositio noīs. vt si exponať hoc nomē phi
losophus ꝑ hoc q̄d est amatoꝛ sapiētie. In loco autē
a transsumptione nō accipiť expositio siue descriptio
noīs: sed ꝓ vno noīe minus noto accipiť aliud nomē
magis notū: ꝑ q̄d faciliter pōt ꝓbari ꝓpositum.

Hic petrus hyspanus volēs determinare de loco a transsumptōne diui
dit transsumptionē dicens. ꝙ quedam est transumptio quādo dictio vł oꝛ̄o
ꝓprie vnū significans trāssumiť ad significandū aliud ꝓpter similitudinē
in eis repertam. Exemplū de dictione. vt ridere sumiť ꝓ floꝛere in pꝛato.
qꝛ vtrobiqꝫ est similitudo leticie. Exemplū de oꝛ̄one. vt littus arať. oleum
vendiť. Alio modo sumť transsumptio quando res aliqua significata sub
noīe minus noto transsumiť sub noīe magis noto. vt Phus significať no
mine sapientis. Et differunt dupliciter. nam a pꝛima sumiť fallacia equo-
catōnis q̄n arguiť in dictōe. In oꝛ̄one aūt sumiť fallacia amphibologie. ß
a scđa sumiť locus dyalecticus extrinsecus. Secūdo differūt. qꝛ in pꝛima
sumiť vna vox ꝓ diuersis rebus. In secunda v̄o sumunť diuerse voces ꝓ
vna re. Sed locus a transsumptione est habitudo transsumptiōis ad trās
sumptū. Et continet quatuoꝛ argumenta ꝛ quatuoꝛ maximas que possunt
faciliter h̄ri in textu. ꝛ ex his que dicta sunt circa locū a noīs interpꝛetati
one. Tunc ibi. Differunt aūt. Assignat differentiam inter locum a tran-
sumptione ꝛ a nominis interpꝛetatione. vt textus clare habet ꝛ postea eti
am dicetur.

Ar Ab istꝭ signis vno scꝫ magis noto ꝛ alio minꝰ noto sumiť locus in
trinsecus a nominis interpꝛetatione. ergo non debet ab eis sumi
locus extrinsecus a transsumptione. Dicendū ꝙ locus a transsumptio
ne dr̄t a loco a noīs interpꝛetatōe tripł̄r. Pꝛimo qꝛ in loco a transsumptōe
sumiť nomē magis notū ꝓ noīe minꝰ noto. ß in loco a noīs interpretatōe
sumiť oꝛ̄o magis nota ꝓ dictione minꝰ nota. Scđo dr̄nt. qꝛ vnꝰ ē intrinse
cus. aliꝰ v̄o extrinsecus. Tercio dr̄nt. qꝛ illi loci sūt dr̄ntes q̄ h̄nt diuersos
terminos inferentes. ß sic est de illis. nā in loco a transsumptōe terminꝰ in
ferens est dictio. ß in loco a noīs interpꝛetatōne ē oꝛatio.

Ar In transsumptiōne cōmittit petitio principij. ergo. Probat. q2 pcedit ab eodem ad idem. Dicendū q licet terminus inferens et terminus illatus significent idem. tamen terminus inferens est magis notus q̄ termin⁹ illatus. ⁊ ideo nō est loc⁹ sophistic⁹ ſ dyalecticus.

Ar Non sequit sapiens est participium. ergo philosophus ē participium. quia antecedens est verum ⁊ consequens falsum. Dicenduz q hic non arguit p istum locum. quia termini supponunt materialiter et deberent supponere psonaliter. ⁊ ergo deberet sic argui. sapiens diligit inquisitionem veritatis. ergo est phus.

Ar Non sequit hō non est aīal. ergo humanitas est aīalitas. ⁊ tñ arguit p locū a trāssumptiōe q2 arguit a magis noto. q2 hō est nomē magis notū nobis q̄ humanitas. Prima ps pbat. q2 añs ē verū ⁊ 9ñs falsum.
Dicendū q licet homo sit nobis magis notuz ⁊ humanitas minus notum: nō sunt tamē idem ſm rem ⁊ modū essendi siue ſcandi. q2 hō significat essentiā concretiue ⁊ p respectū ad supposita. humanitas vo trāssumptiue. igeo inter illa duo non ē trāssumptio.

Autoritas vt hic sumit est iudiciū sapientis in sua scientia. Unde iste locus solet denominari a rei iudicio. Locus ab autoritate ē habitudo autoritatis ad illud quod p eam probat. Et tenet constructiue. vt Astronimus dicit celum esse volubile; ergo celum ē volubile. Locus ab autoritate Maxima. vnicuiq3 experto in sua scientia credendū est.

Hic finaliter determinat de loco ab auctoritate. Cui⁹ rō est. q2 iste locus est debilissimus inter oēs alios nisi arguat ab autoritate illi⁹ qui nec fallere nec falli potest. quia ꝑter nostrū affirmare vl negare nihil mutat i re primo pihermenias. Et primo diffinit autoritatē dicens. q autoritas ē iudiciū sapientis in sua facultate vel scientia. Uñ dictum sapientis dupliciter capit. vno modo cū rōne. ⁊ sic fundat autoritatem. Alio modo simpliciter sine rōne. ⁊ sic non acceptat. quia nihil variaret in re. siue diceret siue taceret. Sed locus ab autoritate est habitudo autoritatis ad ꝑpositionem cui cōuenit autoritas. vel est habitudo autoris ad aliqd p eum pbatum. Et tenet affirmatiue tm̄. vt phus dicit tria esse principia rerū naturalium. ergo sunt tria. Locus ab autoritate. Maxima. Unicuiq3 expto credendum est in sua scientia. Cui⁹ rō ē. q2 si sapiēs dicat aliquā ꝑpōem in qtum sapiens. tūc o3 illā esse verā. q2 si diceret aliquā falsam in hoc nō esset sapiens ⁊ expertus. igit ⁊c.

Querit Utrū p iudiciū sapiētis cōfirmet ꝑpō dicta. Dicendū q sic vt patuit p istū locū ab autoritate. Est tñ cōsiderādū q duplex est autoritas. Nā quedam est autoritas humana ⁊ quedā ē diuina. Autoritas humana est iudiciū hoīs sapiētis in sua sciētia. Autoritas diuina est ipsius dei iudicium. Uñ locus ab autoritate humana est debilissimus vt patuit. sed autoritas diuina est vigorosior oībus alijs locis. q2 fundat ab autore infallibili.

Ar Propositio nõ capit veritatẽ a sapiẽte iudicante ⁊ dicente eã esse veram. ergo a tali ꝓpõne q̃ hic dicit autoritas nõ sumit locus dyalecticus. Antecedens ꝓbat. q꞉ ꝓpositio accipit veritatẽ a re. vt inquit phus. Dicendũ ꝙ licet ꝓpositio dicta a sapiẽte nõ capiat veritatẽ ab ipo tamẽ capit apparentiam siue euidentiam veritatis ⁊ credulitatis ab eo. Et qñ do dicit. Phus dicit in pihermenias ꝙ ꝑter nostrũ affirmare nihil mutat in re. ergo ꝑter affirmationẽ sapientis ꝓpositio nõ capit apparentiã veritatis. Dicendũ ꝙ licet ꝑter affirmationẽ vel negationem sapientis nihil mutet in re significata p ꝓpositionem. tamẽ bene mutat animus dubius discẽtis in credulitate ꝓpositionis ꝑter autoritatẽ ⁊ iudicia sapientis iudicantis eam esse veram.

Ar Bene sequit. phus dicit tp̃s nõ p̃cessisse motũ. ergo tp̃us non p̃cessit motũ. ⁊ tamẽ arguit destructiue. Etiã videt ꝙ nõ valet cõstructiue vt Aresto. dicit mũdũ fuisse ab eterno. q꞉ antecedẽs ẽ verũ ⁊ ꝯñs falsum. Dicendũ est ad primũ ꝙ ibi nõ arguit destructiue. quia autoritas nõ destruit: licet sit autoritas negatiua. Ad scd̃m dicit ꝙ Aresto. in hoc fuit autor nec ex hoc male dixit. q꞉ mũdus eo mõ est ꝑpetuus q̃ modo dixit eũ esse ꝑpetuum. Dixit eñ ꝙ mundus esset perpetuus. quia non est naturalit productus. ⁊ hoc uerum est ẜm omes phos. ⁊ ergo nõ errauit in illo ꝙ dixit mundum esse perpetuum saltem naturaliter loquendo. sicut aliqui sibi false imponunt.

Ar Quicq̃d apparet est. vtȝ autoritate antiquoꝝ. sed sol apparet bipedalis q̃titatis. ergo est bipedalis q̃titatis. Dicendo negãdo maiorem. quia antiqui in hoc male dixerũt. nam aliquando aliq̃d apparet sicut non est. q꞉ sensus q̃nq̃ decipit circa suũ sensibile.

Ar Non valet affirmatiue. Galienꝰ dicit esse q̃tuor figuras sillogismorũ: ergo sunt q̃tuor. Dicendũ ꝙ vnicuiq̃ in sua arte credenduȝ est. ẜ Galienus nõ fuit in hoc expertus logicus. licet sit expertissimus medicus. ergo sibi non est fides adhibenda in h̃ ꝙ posuit q̃tuor figuras sillogismoruȝ Uel potest dici ꝙ Galienus nõ posuit esse q̃tuor figuras sillogismoꝝ in affirmando ẜ solũ argum ẽtando vt prius patuit.

Sequit de locis medijs. Quid aũt sit locꝰ medius dictũ est prius. Locoꝝ medioꝝ alius a cõiugatis: alius a casibus ⁊ aliꝰ a diuisiõe. Cõiugata ⁊ casus differũt sic. q꞉ vniuocũ siue principale siue abstractũ qḋ idem est dicit cõiugatũ a suo denominatiuo. vt iusticia ⁊ iustũ. albedo ⁊ albũ. Casus autem dicunt ea que cadunt a principali. vt iustũ ⁊ iuste a iusticia. Et differentiam hanc assignat Arestoteles in secundo thopicorum.

Postq̃ pet. hyspa. determinauit de locis intrinsecis ⁊ extrinsecis. Hic

consequenter intendit determinare de locis medijs. Et ratio ordinis est. quia locus medius est mediū per participationem quod presupponit cognitionem extremorum. ergo oportet primo scire extrema. scilicet locū intrinsecum ⁊ extrinsecum ꝙ locū mediū. qꝛ al's ꝓcederet ex ignotis. Et primo excusat se de diffinitione loci medij. Deinde diuidit ipsum. quia alius est a casibus alius a coniugatis, alius a diuisione. Et consequenter ponit differentiam inter coniugata ⁊ casus ne videantur vnus locus dyalecticꝰ dicens Coniugata sunt abstractum ⁊ concretum siue denominans ⁊ suuꝫ denominatum. vt fortitudo ⁊ fortis. Et dicunt coniugata quasi sub vno iugo significationis posita. quia abstractum ⁊ concretum idem significāt quia importāt eandem formam. vt albedo ⁊ albū: sed differunt in modo significandi. quia abstractum significat illam formam sine cadentia ad subiectum ⁊ cum precisione subiecti. Concretum vero significat eam sub inherentia ⁊ cadentia ad suum subiectum. Sed casus dicunt ea que cadunt a principali. vt iustum. ⁊ iuste a iusticia. ⁊ hanc differentiam tangit philosophus secundo Thopicorum.

Querit Utrum locus medius sit in tres locos cōuenienter diuisus. Dicendum ꝙ sic. quia habitudo loci medij est partim intrinseca ⁊ partim extrinseca. vt patet ex eius diffinitione. sed talis habitudo solum reperitur in his tribus locis. vt patet inductiue. quia cōiugata conueniunt in significato ⁊ differūt in modo significandi ⁊ similiter casus. sed diuisum ⁊ diuidentia conueniunt in potentia ⁊ differunt in actu. igit ⁊c.

Ar Locus a diuisione est locus a disparatis. ergo male ponit locus medius. Dicendum ꝙ membra diuisionis possunt capi dupliciter. vno modo ſm rationes proprias eorum. ⁊ sic semper sunt opposita vel disparata. ⁊ ab ipsis sumit locus extrinsecus. Alio modo cōsiderantur inquantum partim conueniunt cum diuiso ⁊ partim differūt ab illo. ⁊ sic ab eis sumit locus medius.

Ar Abstractum est causa formalis sui concreti. sed arguendo a causa formali ad suum effectum tenet argumentum ꝑ locum intrinsecuꝫ. ergo male ponit hic inter locos medios. Dicendum ꝙ abstractum ⁊ cōcretum capiūtur dupliciter. vno modo inquantum abstractum dat esse cōcreto. ⁊ sic est locus intrinsecus. vt albedo est: ergo album est. Alio modo accipiunt abstractum ⁊ concretum ſm ꝙ partim conueniunt ⁊ ſm ꝙ partim differunt. nam cōueniunt significatione ⁊ differunt in modo significādi. ⁊ sic sumit ab eis locus medius. ⁊ tunc arguit semꝑ a duobus abstractis ad duo concreta. vel econuerso. nisi concretum sit transcendēs quod etiam de abstracto predicari potest.

Locus a cōiugatis est habitudo vnius cōiugatoꝝ ad reliquum. vt iusticia est bona: ergo iustū est bonū. Locus a coniugatis. Maxima. Quicquid conuenit

**vni coniugatorũ: conuenit ꝛ reliquo. Et si vnũ coniu-
gatorum inest: inest ꝛ reliquum.**

Hic ꝓsequit̃ de loco a cõiugatis dicẽs. ꝙ est habitudo vni⁹ cõiugatoꝝ
ad reliquũ. vt iusticia est bona. ḡ iustũ ẽ bonũ. Locus a cõiugatis. Maxi-
ma. hoc cõfirmãs ẽ. Quicq̃d vni cõiugatoꝝ cõuenit ꝛ reliquo. Est tñ con-
siderandũ extra textũ ꝙ iste locus tenet cõstructiue ꝛ destructiue. Constru-
ctiue vt iusticia ẽ virtus: ḡ iustus ẽ virtuosus. Maxima. Si abstractũ p̃di-
cet̃ de abstracto etiã cõcretũ de cõcreto. qꝛ idem significant. Negatiue sic.
Iniusticia nõ ẽ virt⁹: ḡ iniustus nõ ẽ virtuosus. Maxima. Si abstractũ de
abstracto neget̃ ꝛ concretũ de concreto neget̃. Et nõ debet argui respectu
vnius predicati. quia abstractum ꝛ concretum differunt in modo signifi-
candi. sed si abstractũ predicat̃ de abstracto, tunc etiam concretum predi-
catur de concreto.

Ar Nõ sequit̃ hõ ẽ aĩal. ḡ humanitas ẽ aĩalitas. silr non sequit̃. Ceci-
tas est insensibilitas. ḡ cecus est insensibilis ꝛ tñ arguit̃ cõstructiue
Dicendũ ꝙ duplex ẽ abstractũ. nam quoddã est qḋ abstrahit a subiecto
vel fundamento. vt albedo ꝛ nigredo. Aliud est abstractũ qḋ abstrahit a
suis suppositis. vt abstractum de predicamento substantie. quia talia ab-
stracta non possunt de se inuicem predicari. neq̃ de suis inferiorib⁹. qꝛ ab
illis abstrahũt. Ad scḋm dicit̃ ꝙ si insensibilitas neget sensibilitatẽ cu-
iusibꝫ sensus, tũc cecus nõ ẽ insensibilis. ꝫ si neget sensibilitatẽ visus tm̃
tũc bene sequit̃. qꝛ tunc sensus ꝛ cecitas est insensibilitas. ḡ cecus est ĩsen-
sibilis sensu visus.

Ar Hic arguit̃ cõstructiue ꝛ tñ nõ sequit̃ albũ est dulce. ḡ albedo ẽ dul-
cedo. Dicendũ ꝙ duplex ẽ p̃dicatio scꝫ ꝑ accñs ꝛ ꝑ se. hic ꝯo de-
bet argui in predicatõibus ꝑ se ꝛ nõ ꝑ accñs. Eadẽ solutõne soluendũ est
istud argumentũ. albũ ẽ q̃ñtũ: ḡ albedo ẽ q̃ntitas.

Ar Nõ sequit̃. omĩs scientia ẽ bona. ḡ oĩs sciens ẽ bon⁹. ꝛ tñ arguit̃
silr sicut in textu. Et cõfirmat̃. qꝛ nõ sequit̃ sciẽtia ẽ ꝯtus. ḡ sciẽs ẽ
ꝯtuosus. Dicendũ ꝙ bene sequit̃ addendo reduplicationẽ in cõsequẽte
vtriusq̃ sic inferendo. ḡ omĩs sciẽs inq̃ñtũ sciens ẽ bon⁹. sic, ergo oĩs
sciens inq̃ñtũ sciens est virtuosus.

**Locus a casibus ẽ habitudo vnius casus ad reli-
quum: vt iustum est bonum: ergo quod iuste fit bene
fit. Locus a casibus. Maxima. Quod vni casui con-
uenit: conuenit etiam reliquo. Et econuerso bene fit
locus a casibus.**

Hic scḋo determinat de loco a casib⁹ quẽ diffinit dicẽs ꝙ est habitudo vni-
us casus ad reliquũ. vt qḋ iustũ est bonũ ẽ. ḡ qḋ iuste fit bene fit. ꝛ ecõuer-
so. Maxima. Qḋ vni casui inest: inest ꝛ reliquo. Et dicit̃ locus a casibus ꝛ
nõ a casu qꝛ plures casus ponunt̃ tã in ãnte q̃z in ꝯñte.

Ar Casus sũt cõiugata: ḡ isti loci nõ distinguunt̃. Añs ꝓbat̃. quia iu-
stus ꝛ iuste sũt sb eodẽ iugo p̃catõis posita. Dicẽdũ ꝙ lꝫ possꝫ dici

coniugata quantum ad id a quo sumitur nomen coniugati siue quantum ad ratio nem impositionis nominis. tamen quantum ad id cui nomen imponitur non dicuntur coniugata sed magis proprie nominantur casus. quia sunt concreta diuersarum partium orationis et cadunt sub vno abstracto.

Ar Hic arguitur constructiue et tamen non sequitur iustus est liberalis. ergo quod iuste fit liberaliter fit. Dicendum quod iste locus non tenet penes predicata per accidens: sed penes predicata per se et essentialia. ista autem non est essentialis. iustus est liberalis. sed est denominatiua.

Ar Non sequitur. sciens est virtuosus. ergo quod scienter fit virtuose fit et tamen arguitur per istum locum. Probatur prima pars. quia antecedens potest esse verum sine consequente. Dicendum quod per istum locum non arguitur. quia a scientia non cadit scienter: sed potius scientialiter. si ergo loco illius quod est scienter ponatur scientialiter bene arguitur. Et quando dicitur non sequitur. album est coloratum. ergo quod albe fit colorate fit. Dicendum quod non habemus hic apta aduerbia. ergo locus non videtur valere. Etiam dicendum quod iste locus maxime tenet in illis casibus qui dicunt dispositionem ad agere peccatum per verbum.

Ar Abstratum cadit a concreto. ergo male dicit hic. quod concretum cadit. i. deriuatur ab abstracto. Dicendum quod dupliciter contingit loqui de abstracto et concreto. vno modo quantum ad vocalem terminationem. Alio modo quantum ad significationem. primo modo argumentum habet veritatem. sed non secundo modo: quia abstractum quo ad significationem est prius et simplicius concreto quare est principium eius. et sic de ipsis logicus vult dicere.

Diuisionum alia fit per negationem. vt sortes est homo. aut non homo. Alia autem non fit per negationem: et hec fit sex modis. tribus per se et tribus per accidens. Prima diuisio per se est generis in species: vt animalium. aliud homo aliud brutum. Secunda est totius integralis in suas partes. vt domus alia pars est paries. alia tectum. alia fundamentum. Tercia vero est vocis in significata. vt canis alius latrabilis alius piscis marinus alius sidus celeste. Diuisionum vero per accidens. Prima est subiecti in accidentia. vt animalium aliud sanum aliud egrum. Secunda diuisio est accidentis in subiecta. vt sanorum aliud brutum aliud homo: Tercia est accidentis in accidentia. vt sanorum aliud calidum aliud frigidum:

Hic consequenter Petrus hyspanus determinat de loco a diuisione gratia cuius distinguit primo modos diuisionis dicens. Diuisionum alia fit per negationem. vt sortes est homo aut non est homo. Alia fit per affirmationem et illa est duplex. Nam quedam est per se. alia vero per accidens. Per se est tri-

plex.nam vna est diuisio generis in suas species. vt aīaliū aliud hō. aliud bos rc̄. vel in differentias. vt aīaliū aliud rationale. aliud irrōnale. Alia ē totius integralis in suas ptes integrales. vt domus alia ps ē paries. alia tectū alia fundamentū. Tercia est vocis in suas significatōes. vt canis alius latrabilis. alius sidus celeste. alius belua marina. Sed diuisionū p accidēs prima ē sbiecti in accidētia. vt aīaliū aliud sanū aliud egrū. Scḋa ē accidētis in sbiecta. vt sanoꝝ aliud homo. aliud bos. Tercia ē accidētis ī accidentia. vt calidoꝝ aliud sanū aliud egrum.

Q̄r Quomodo differūt diuisio data p affirmationē ꝛ diuisio data p negationē. Dicendū ꝙ sic differūt. qꝛ diuisio que fit p negationē sp fit p duo membra tm̄ ꝛ daꝭ p īmediata: quia daꝭ p contradictoria. inꝭ que nullū est mediū. ꝫ diuisio que fit p affirmationē quandoqꝫ fit p duo membra. ꝛ quandoqꝫ plura. nec fit semp p opposita simpliciter. licet membra diuisionis includant aliquam oppositionē neqꝫ fit semp per īmediata. vt colozatū aliud albū aliud nigrū. aliud medio colore colozatū.

Ar̄ Diuisio non potest diuidi. ergo rc̄. Antecedens pbaꝭ. quia si diuideretꝭ hoc esset per aliam diuisionem ꝛ illa iterum p aliam. ꝛ sic fieret processus in infinitum. Dicendū ad secūdam ptem pbationis antecedentis ipsam negando. scꝫ ꝙ illa diuideretꝭ iterum per aliam. quia hoc non oportet. ꝫ est status in diuisione cōmuni diuidente diuisionem.

Ar̄ Negatio nullius est pars. ergo nulla fit diuisio p negationē. Dicendū ꝙ q̄uis negatio formaliter accepta nō sit ps alicui⁹ nec possit esse mēbꝛ alicui⁹ tamē ipa accepta materialiter vt stat loco eius qḋ negaꝭ potest esse membrū diuidens.

Ar̄ Vnumquodqꝫ diuiditur in ea ex quibus componitur: sed genus non componiꝭ ex suis speciebus vel differētijs. ergo non diuidiꝭ in suas species vel differentias. Dicendū ꝙ duplex est totum. scꝫ totum actuale ꝛ totum potentiale. Totum actuale includit actualiter suas ptes non aūt totuꝫ potentiale. Vnde maior est vera de toto actuali. ꝛ non de toto potentiali.

Ar̄ Diuisio vocis in ꝫcata nō est p se ꝫ p accn̄s. ꝙ rc̄. Añs pbaꝭ. qꝛ significatio accidit voci. Dicendū ꝙ q̄uis ꝫcatio accidat voci ꝫm se. nō tn̄ accidit voci ꝫcatiue inq̄tū est significatiua. ꝫ equiuoca vox diciꝭ significatiua. ꝙ p se diuidiꝭ in sua significata.

Ar̄ Diuisum non debet esse posterius membris diuidētibus: sed accidens est posterius subiecto. ꝙ non potest diuidi in subiecta. Minor probaꝭ. quia substantia est prior accidente natura. tempe ꝛ diffinitione. vt patet septimo Metaphisice. Dicendū ꝙ diuisum debet esse prius membris diuidentibus. vel quo ad naturam. vel quo ad nos. q̄uis ergo hic diuisum non sit prius quo ad naturam. est tamen prius quo ad nos. ꝛ hoc sufficit.

Locus a diuisione ē habitudo vni⁹ condiuidentiū ad reliquū: vt si sortes ē animal: aut est aīal rationale aut irrationale. sed non ē aīal irrationale. ꝙ ē aīal rati

onale. Locus a diuisione Maxima. Posito vno mē-brorum diuidentiū in aliquo subiecto remouet reliquum. Et similiter in qualibet alia diuisione. Et hec de locis dicta sufficiant.

Hic prosequit cōsequenter de loco a diuisione dicens q locus a diuisione est habitudo vni⁹ condiuidentiū ad reliquū. Et locus a diuisione que fit tm̄ p duo membra īmediate tenet affirmatiue ⁊ negatiue. Affirmatiue ab affirmatōne diuisi ⁊ a positione vnius membrorum ad negationē alteri⁹. Exemplū vt sortes est homo aut nō homo: s ipe est homo. g nō est non homo. Maxima. Posito vno membrorum diuidentiū īmediatorum in aliquo subiecto ab eodē remouet ⁊ reliquū. Negatiue sic. Sortes est rōnalis vel irrationalis. s nō est irrōnalis: g est rationalis. Maxima. Remoto vno mē-brorum diuidentiū īmediatorum ab aliquo inferiori. eidem attribuit reliquū Sed in diuisione que dat p plura mēbra q̄ p duo sp tenet affirmatiue ab affirmatione vnius ad negationē alterius. sed non semp tenet negatiue. ipsius domus est paries. tectum ⁊ fundamentū. sed hec pars est tectu3. ergo non est paries vel fundamentum. Ex omibus istis cōcluditur q omnes loci dyalectici hic cōsiderati in vniuersali ⁊ in genere loquendo sunt viginti vnus. quorum vndecim sunt intrinseci. septem extrinseci. ⁊ tres medij. vt patet in his versibus.

Non plures assigno locos q̄ quinq3 ter ⁊ sex.
Quorum quinq3 tenet. quoq3 sex intrinsecus ordo.
Dif. des. in. substant. totum. pars. causa. vel. effec.
Signens. corrumpens. vsus. cōmuniter herens.
Dicimus hos intra: sed septem dicimus extra.
Oppositum. maior. minor. adiungas similisq3.
Proporci. transsump. sit autoritas. locus extrin.
Et tres sunt medij. diuisio. cōiuga. casus.

Ar Non sequit animalium aliud homo. aliud brutum. sed lapis non est brutum. ergo est homo. q2 antecedens est verum ⁊ consequens falsum. ⁊ tamen arguitur penes istum locum. Dicendum q ibi male arguitur per locum a diuisione quia oportet q diuisum verificetur de subiecto minoris ⁊ cōclusionis. sed animal nō verificatur de lapide subiecto minoris ⁊ cōclusionis. ergo ⁊c.

Ar Non sequit homo est albus vel calidus. sed non est albus. ergo ē calidus. quia stat antecedens esse verum sine consequente. Dicē-dum q hic non bene arguit per locū a diuisione. quia non est bona diuisio. homo est albus vel calidus. Et similiter soluit quando arguit lignū est continuum. ergo lignum non est discretum: quia lignum sic non diuiditur. Et quando dicit. non sequitur animal est genus. ergo animal non est species. q2 antecedens est verum ⁊ cōsequens falsum. Dicendū q nō arguit per istum locum. sed debet sic argui. animal aut est gen⁹ aut species. s animal est genus. ergo nō est species respectu eiusdem. q2 animal respectu diuersorum potest esse genus ⁊ species.

Ar. Non sequit̃ omē aīal ē rōnale vł irrōnale. ꝫ nō omē aīal ē rōnale. ꝫ omē aīal ē irrōnale. ꝛ tñ arguit̃ nō ꝑdicto. Dicēdū ꝙ maioꝛ pt̃ capi dupliciter. vno mō vt est vna hypothetica disiūctiua: tūc ipa est falsa. qꝛ valet istaꝫ. Omē aīal est rōnale. vel omē aīal est irrōnale. cuiꝰ vtraqꝫ pars est falsa. Alio mō capit̃ vt est vna kathegorica d̄ e disiūcto ꝑdicato. ꝛ sic est vera ꝫ arguit̃ a nō distributo ad distributū ex pte li aīal quod in mīori supponit determinate ꝓpter duo signa se impedientia. ꝛ ī cōclōne supponit cōfuse distributiue. ꝛ ꝫ dꝫet sic argui. omne aīal ē rōnale vel irrōnale. ꝫ istud aīal vel asinꝰ nō ē rōnale. ꝫ istud aīal vel asinꝰ ē irrōnale.

Ar. Nō sequit̃ Johēs ē asinꝰ vel nō est asinꝰ. ꝫ iohēs nō est asinꝰ. ꝫ Iohānes est asinꝰ. ꝛ tñ arguit̃ a destructōne vniꝰ ptis diuidētis ad positionē alteriꝰ. Dicēdū ꝙ male cōcludit̃. ꝫ deberet sic ꝯcludi. ꝫ iohēs nō est asinꝰ. ꝛ tūc cōclō ē vera sicut añs. Cuiꝰ rō ē: qꝛ mēbra diuisionis sūt asinus ꝛ nō asinꝰ. ꝛ vnū mēbrū scꝫ asinꝰ negat̃. ꝫ alteꝝ mēbꝝ. scꝫ nō asinꝰ infert̃ affirmatiue. si ꝟo illud mēbrū nō asinꝰ negaret̃. tūc inferret̃ asinꝰ affirmatiue. ꝫ tūc minoꝛ esset falsa sicut cōclusio.

Et hec de locis dyalecticis ꝓ nouelloꝝ logicoꝝ exercitatione dicta sufficiant.

Circa initium sexti tractatꝰ

Petri hysp. q̄ intitulat̃ tractatus de fallacijs seu locis sophisticis. ꝛ extractus est ex libro Elenchoꝝ arestotelis.

Querit̃ primo q̄d sit subiectū huiꝰ tractatus. Dicendū ꝙ est elenchus sophisticus vel sillogismꝰ sophisticus. q̄n generalr̃ capit̃. Et hoc ꝓbat̃ primo ꝑ cōditiōes requisitas ad subiectū attributōis. qꝛ est q̄d cōmunissimū inter principaliter cōsiderata in hac scientia primo notū nō transcēdens metas ad qđ oīa hic cōsiderata hñt ordinē ꝛ attributionē. Scđo ꝓbat̃. qꝛ illud ē subiectū alicuꝰ sciētie cui demōstrāt̃ inesse passiones ꝑ ꝓpriū ꝛ adequatū eiꝰ principiū. ꝫ elenchus sophisticus est hmōi. igit̃ est hic subiectū. Minoꝛ ꝓbat̃: qꝛ passio huiꝰ sciētie est generatiuū deceptōis ex premissis que demonstrant̃ inesse elencho sophistico ꝑ suū principiū quod est habens causam appareētie ꝛ causaꝫ defectꝰ Et fit demōstratio mō cōsueto sic. omis sillogismꝰ habens causam apparētie ꝛ causam defectus ē generatiuꝰ deceptionis ex premissis. ꝫ elenchꝰ sophisticus est sillogismus habens causā apparentie ꝛ causam defectꝰ. ꝫ est generatiuꝰ deceptōis ex ꝓmissis. Est tñ cōsiderādū ꝙ magł ꝯuenient̃ ponit̃ ꝓ subiecto huiꝰ tractatꝰ elenchꝰ sophisticꝰ q̄ꝫ sillꝰs sophisticꝰ. qꝛ de rōe subiecti est ꝙ sit quid cōmunissimū inter oīa principaliter in sciētia cōsideratū. sed elenchus sophisticus cōmunioꝛ est sillogismo sophistico. Patet qꝛ extēdit se ad sillogismū peccantē in materia tm̄. in forma tm̄. in materia et in forma simul eo ꝙ in rōne elenchi includit̃ ꝓbatio. illatio ꝛ cōtradictio. contra que peccat elenchus sophisticus. sed sillogismus sophisticus ponitur pro sillogismo peccante in forma ꝛ contra illationem tm̄. quare ē minus cōmune.

Notandum Qꝛ elenchus est syllogism⁹ ꝯdictionis ⁊ inclu-
dit tria. s. illationē inq̃tū syllogism⁹. ꝓbationē
inq̃tum dyalecticus. ⁊ ꝯdictionem inq̃tū elenchus. Et est quadruplex qꝛ
aliquis est elenchus simpliciter dictus. alius dyalectic⁹. ali⁹ demonstrati
uus. ⁊ quartus sophisticus. Sed elenchus sophistic⁹ est qui apparet con
tradicere positioni rñdentis. ⁊ tñ non ꝯdicit. Et fit tripliciter. Primo qñ
apparet inferre conclusionem. ⁊ tamen non infert. et sic peccat in forma.
Secundo quando apparet procedere ex probabilibus. ⁊ sic peccat ĩ mate
ria. Tercio qñ apparet ꝓcedere ex his simul. ⁊ sic peccat in materia ⁊ for-
ma simul. primo peccat ꝯ illationē veri elenchi. secundo contra probatio-
nem. ⁊ tercio contra contradictionem.

Ar̄ Argumentatio sophistica est subiectū istius tractat⁹. ḡ nō elēchus
sophisticus. Añs probat̄. qꝛ est quid cōissimū. primo notū ⁊c̄. Di
cendū ꝙ licet sit q̄d cōissimū p p̄dicationē. nō tñ est q̄d cōissimū p conside
rationem. qꝛ non est principalissimū in ista scia consideratū.

☞ Ar̄. Passio hui⁹ scie ꝯuenit argumentationi sophistice. ḡ est h̄ subiectū
Dōni negando ꝯñam. quia non conuenit sibi adequate ⁊ ꝯuertibiliter. si
cut conuenit elencho sophistico. Uel licet generatiuum deceptionis con-
ueniat argumentationi sophistice. non tamen generatiuū deceptionis ex
premissis.

Ar̄ Nullus elenchus sophistic⁹ est hic subiectum. ergo elenchus so-
phisticus non est subiectum. Añs probatur per eius descendentes
Sed cōsequentia tenet p legem subalternaꝝ. Dōm ꝙ hic est fallacia fi-
gure dictionis. qꝛ arguit̄ a suppōne psonali ad suppōnem simplicem. quia
elenchus sophistic⁹ in añte supponit psonaliter. ⁊ in consequēte simplici-
ter. ⁊ ergo hic nō bene arguit̄ penes legem subalternaꝝ propositionū. sꝫ
deberet sic argui. nullus elenchus sophistic⁹ est hic subiectum. ergo aliq̄s
elenchus sophisticus non est hic subiectum. qd̄ concedit̄.

☞ Ar̄. In om̄i scientia fiunt syllogismi sophistici ergo elenchus sophisti-
cus non erit adequatum subiectum huius tractatus. Dicendum ꝙ elen
chus sophisticus non dicitur cōmunis alijs scientijs. eo ꝙ de eis predica
tur. sed ratione vsus. quia eis applicatur. hic ꝟo consideratur in se ⁊ ĩ or-
dine ad sua principia.

Ar̄ De subiecto debet presupponi. qꝛ est. primo posterioꝝ. sꝫ elenchus
sophisticus primo elenchoꝝ ꝓbat̄ esse. ergo non est subiectū. Di
cendum ꝙ duplicia sunt s̄biecta sciaꝝ. Quedā sunt q̄ꝝ eē ꝯsistit in pōne ⁊
exñtia ⁊ de talib⁹ oportet p̄supponere qꝛ est. Alia sunt quoꝝ esse consistit
in priuatione ⁊ defectu. ⁊ de illis pōt qꝛ est inquiri dūmodo illa inquisitio
non fit p ꝓpria principia illius scie. cui⁹ est subiectū. sꝫ bene potest fieri p
aliqua cōmunia vel a posteriori tantū p quasdā similitudines quo modo
ph̄s probat syllogismū sophisticum esse.

Qr̄ Utrꝝ de elencho habeat̄ scia. Dōm ꝙ sic. qꝛ de illo est scientia qd̄
habet adequatū principiū p quod sibi demonstrat̄ inesse adequa-
ta passio. syllogismus sophisticus est hmōi. ḡ de syllogismo sophistico ha
betur scientia. Maior probat̄ p ph̄m primo posterioꝝ. Sed minor proba-
tur per demonstrationem prius factam.

Ar De non ente nõ est scia. ꝭ syll'ˢ sophistic⁹ ẽ non ens. ꝑ ꝛc. Maior ẽ pħi ꝑmo posterioꝝ. ꝛ qrto Metaphisice. Minor ꝓbat̃ ꝑ pħm qnto metaphisice. q̄ recõmendat platonem in hoc ꝗ posuit elenchum sophisticum sub genere non entis. ꝛ hoc idem apparet ex ei⁹ diffinitione. quia elẽchus sophisticus est apparens ꝛ non existens. Dicendũ ꝗ syll'ˢ sophisticus capit̃ dupl'r. vno mõ ꝓ defectu ꝓbabilitatis q̄ adheret syll'o sophistico. ꝛ sic est non ens. Alio mõ capit̃ ꝓ eo qȯ est. i. ꝓ illo cui inest talis priuatio. ꝛ sic est q̄d posituũ. licet habeat priuationẽ annexã. Sicut in simili nigrum est quid positiuũ. ꝛ tamen habet priuationẽ sibi annexam. ꝛ sic etiã elenchus sophisticus est aliquid positiuũ. ꝛ habet sibi annexam priuationem syllogismi dyalectici.

Ar De ente ꝑ accñs nõ est scia. ꝭ syllogismus sophisticus est ens ꝑ accidens. ergo de syll'o sophistico non est scia. Minor ꝓbat̃. q̄a esse sophisticũ accidit syll'o. Dõm ꝗ ens dr̃ ꝑ accñs dupl'r. vno mõ quia ẽ oĩno indeterminatum casuale ꝛ fortuitũ. ꝛ sic de ente ꝑ accidẽs in pticulari non est scia. q2 de ipo nõ p̃t aliq̄d verificari nccãrio. Alio mõ aliq̄d dr̃ per accñs q2 nõ est eẽntiale nec eẽntialia p̃ncipia ꝯsequit̃. vel q2 non ꝯuenit alteri in ꝑmo vel scd̃o mõ ꝑ se. ꝛ sic de ente ꝑ accidẽs est scientia. sic̃ patet de accidẽtibus cõibus. de quibus multe tradunt̃ scie. Sic etiã elenchus sophisticus est ens ꝑ accñs in ordine ad syll'm. quia nõ conuenit sibi i ꝑmo vel scd̃o mõ ꝑ se. ꝭ nihilomin⁹ de eo est scientia.

Ar De falsis nõ est scia. ꝭ syll'ˢ sophistic⁹ est falsus. ꝑ de ipo nõ est scia Maior ptz ex primo posterioꝝ. Dõm ꝗ licet de falso propositionali nõ sit scia. quo modo illa est falsa. homo est asinus. tamen bene de falso denominatiue. quo mõ priuatio entis positiui dr̃ falsum. Unde triplex est falsum. quoddam em̃ ẽ falsum qȯ opponit̃ vero veritate entis. ꝛ sic falsum est non ens. Aliud est falsum ꝓpositionale. quod opponit̃ vero ꝓpositionali. vt cum dicit̃ homo est asinus est falsum. Tercio dicit̃ falsum qȯ opponit̃ vero. vt est apparere ꝛ non esse. ꝛ illo modo aurum ẽ veruz. ꝛ falsum est apparere ꝛ non esse. vt auricalcum.

Ar Sophista non ẽ sciens. ꝑ sophistica non ẽ scientia. Añs ẽ pħi ꝑmo elenchoꝝ. ꝛ ꝯmentatoris qrto metaphisice. Tenet ꝯña ꝑ locum a cõiugatis. Dõm ꝗ duplex est sophistica. s. docẽs. ꝛ ẽ habitus acq̄sit⁹ de syllogismo sophistico ꝑ eius principia ꝛ causas. ꝛ talis est scientia. q̄ mõ etiã sophista est sciẽs. Alia ẽ sophistica vtẽs. ꝛ ẽ habit⁹ acq̄sit⁹ de ꝯcl'one apparenter ꝓbabili ꝑ syll'm sophisticũ. ꝛ talis non ẽ scia. neq̄ etiã isto mõ sophista ẽ sciens. ꝛ sic iste locus bene valet qñ cõiugata eodem mõ capiũtur. Uel dicendũ ꝗ iste locus tenet solum in predicationib⁹ ꝑ se. ꝭ cũ dicitur sophista ẽ sciens ẽ p̃dicatio ꝑ accidens.

Ar Bene sequit̃. sophisticus ẽ sciens. ꝑ sophistica ẽ scientia. ꝑ locum a ꝯiugatis. ergo etiam a simili h̄ est ver⁹ loc⁹ a cõiugatis. sophista non ẽ sciens. ergo sophistica non ẽ scientia. Dõm ꝗ non ẽ simile. quia sophisticus p̃ōt capi dupliciter. Uno mõ formaliter pro habitu intellectuali generato de syllogismo sophistico per demonstrationem. tunc ẽ concretum a sophistica ꝛ bene sequit̃. quia ẽ predicatio ꝑ se superioris de inferiori. Alio mõ potest capi materialiter pro eo ꝗ denoĩatiue dicit̃ sophisticũ

et tunc est predicatio accidentis de subiecto. et non tenet. sic nec sophista est sciens.

Ar. Aurum sophisticum non est aurum. ergo scientia sophistica non est scientia. Tenet consequentia a simili. Dicendum quod non est simile et ratio est. quia aurum sophisticum non est verum. sed apparens tantum et non existens. sed scientia sophistica non dicitur ideo sophistica. quia appareat esse scientia et non est. sed quia est generatiua scientie. que apparet esse et non est. sed scientia sophistica apparet esse scientia. et est vera scientia. licet non sit scientie generatiua.

Pro quo notandum quod scientia sophistica capitur dupliciter. vno modo pro scientia habita de syllogismo sophistico per veram demonstrationem. et sic ista scientia est vera scientia. Et dicitur sophistica non quia decipit. sed quia habetur de syllogismo sophistico. qui decipit. Alio modo dicitur scientia sophistica non quia habetur de syllogismo sophistico. sed quia habetur per syllogismum sophisticum. hoc est de conclusione conclusa per syllogismum sophisticum. et talis scientia non est vera scientia. imo est deceptoria. sicut aurum sophisticum non est verum aurum. et hoc modo capit philosophus sophisticam scientiam. cum dicit quod est apparens et non existens et sic etiam sophista non est sciens. sed apparenter tantum sciens. vt dicit commentator quarto metaphisice.

Qr. Utrum sophistica sit scientia specialis ab alijs distincta. Dicendum quod sic. probatur. quia habet distinctum subiectum a subiectis aliarum scientiarum. ergo est scientia specialis ab alijs distincta. Tenet consequentia per philosophum in tercio de anima dicentem. scientie secantur quemadmodum et res de quibus sunt.

Ar. Dyalectica et metaphisica sunt scientie communes. ergo etiam sophistica erit scientia communis et non specialis. Antecedens patet per philosophum sexto metaphisice. Tenet consequentia. quia ille tres scientie eundem habitum induunt. Dicendum quod scientia sophistica dupliciter consideratur. vno modo in ordine ad seipsam inquantum considerat suum subiectum et suam passionem. et sic est scientia specialis ab alijs distincta. Alio modo capitur prout ea vtimur in alijs scientijs. et prout applicatur ad alias scientias. et tunc est scientia communis. Uel dicendum quod licet scientia sophistica sit communis per applicationem et inquantum vtens. est tamen specialis secundum propriam naturam et inquantum docens.

Ar. Elenchus sophisticus est priuatio syllogismi dyalectici. ergo debet considerari in eadem scientia cum syllogismo dyalectico. Tenet consequentia. quia ad eandem scientiam pertinet considerare habitum et priuationem. Dicendum quod elenchus sophisticus capitur dupliciter. vno modo vt dicit tantum priuationem et obliquitatem veri elenchi. et sic de ipso non est scientia per se. sed habet considerari in eadem scientia in qua habitus. Alio modo capitur vt dicit aliquod positiuum habens apparentiam et non existentiam propter sua principia. que faciunt ipsum apparere bonum syllogismum dyalecticum. et sic non est priuatio syllogismi dyalectici. sed potius ei contrariatur Et non est inconueniens quod ens positiuum in sua ratione includat aliquam priuationem. quia vnum contrarium includit in se priuationem alterius. sicut in moralibus vicium includit in se priuationem virtutis. et tamen dicit aliquod positiuum. quod ipsi virtuti est contrarium.

Ar. Scientia de syllogismo falsigrapho non est distincta a scientia demonstratiua. ergo scientia de syllogismo sophistico non erit distincta a scientia de syllogismo dyalectico. Tenet consequentia a simili. Dicendum quod non est si

mile. qꝛ sylľs falsigꝑphus ꝓcedit ex eisdē ꝑncipijs omnino cū sylľo demon-
stratiuo. male tñ intellectis. ſ sic non est de sylľo sophistico ī ordine ad dy
alecticum. quia sylľs sophistic⁹ ꝓcedit ex materia apparenter ꝓbabili. q̄
non potest esse materia syllogismi dyalectici.

Ar̄ Oppositoꝝ eadē est disciplina. ſ sylľs sophistic⁹ ꝛ dyalectic⁹ sunt
oppositi. ġ ipoꝝ est eadē disciplina. Minor ꝓbať. qꝛ syllogism⁹ so
phisticus est priuatio syllogismi dyalectici. ſ habitus et priuatio opponū
tur. Dicendum ꝙ oppositoꝝ eadem est disciplina generalis. tñ nō speci
alis. Uel dōm ꝙ nō opponunť ꝑuatiue. ſ ꝯrie vel dispate. ꝛ ideo non ē ne
cesse ipsoꝝ eē eandem sciam.

Ar̄ Eadē grāmatica etiā spālis cōsiderat de cōgruo vel incōgruo. ergo
eadē scia spālis erit de sylľo dyalectico ꝛ sophistico. Dōm ꝙ nō
est siľe. qꝛ congruū ꝛ incōgruū opponunť ꝑuatiue. qꝛ incongruū est qd̄ ap
tum natū est esse cōgruū. ſ sic nō est de sylľo dyalectico ꝛ sophistico. qꝛ mā
syllogismi sophistici in qua videť esse priuatio sylľi dyalectici nō est apta
nata eē ꝓbatiua. sicut mā in qua est sylľs dyalectic⁹. qd̄ tñ reqriť ad rati-
onem priuationis. cū ꝑuatio solū ꝑuet actū ꝛ relinq̄t aptitudinē.

Syllogismoꝝ alius demonstratiu⁹. ali⁹ dya-
lecticus. alius sophistic⁹ siue litigiosus.

Postq̄ꝫ pe. hys. in quinto tractatu determinauit de syllogis-
mo dyalectico. hic ꝯñr in hoc sexto tractatu determinat de sil
logismo sophistico. Et ratio ordinis est. qꝛ probabile verum
ꝛ simpliciter ꝑcedit apparens probabile. ſ sylľs dyalectic⁹ fit ex probabi-
libus simpliciter. ꝛ sophisticus ex apparentibus ꝓbabilibus. igitur quin
tus tractatus qui est de syllogismo dyalectico ꝑcedit sextum q̄ est de syllo
gismo sophistico. Et pe. hys. determinatur⁹ de sylľo sophistico ꝑmittit pri-
us aliqua ad huius noticiā valentia. ꝛ ꝑmo diuidit sylľm dicens. Syllo-
gismoꝝ alius demonstratiuus. alius dyalecticus. alius sophisticus. Cui⁹
diuisionis ratio est. qꝛ oīs syllogismus contractus ad materiā in speciali.
aut fit in materia necessaria. ꝛ sic est demonstratiuus. aut in materia ꝓba
bili simpliciter. sic est dyalectic⁹. aut appenter ꝓbabili. sic ē sophistic⁹.

Qr̄ Utrum diuisio syllogismi in demōstratiū dyalecticū ꝛ sophisticum
sit sufficienter data. Dōm ꝙ sic. qꝛ conditiones diuisionis bone
sibi conueniūt. eo ꝙ membra diuisionis sunt opposita ꝛ euacuant totam
naturam diuisi. ꝛ non excedunt ipm diuisum. sed ꝯuertuntur cū eo. Et h̄
idem probať p sufficientiam iam habitam.

Ar̄ Est aliq̄s sylľs simpliciter dictus qui non poniť hic. ergo diuisio
est insufficiens. Dicendum negando consequentiā. qꝛ h̄ nō diui
ditur syllogismus in cōmuni. ſ solum contractus ad materiā spālem. Uel
dicendum ꝙ syllogismus simpliciter dictus ponitur hic tanq̄ꝫ diuisum. et
non tanq̄ꝫ membrum diuidens.

Ar̄ Sylľs falsigꝑhus poniť ꝓ membro huius diuisionis ꝑmo thopi-
corum. ġ ista diuisio est insufficiens. Dōm ꝙ ille syllogismus fit
ex eadem materia cū syllogismo demonstratiuo. ideo pōt faciliter intelli-
gi sub eo. qꝛ ꝓcedit ex ꝓprijs principijs alicui⁹ scie. male tñ intellect⁹. aut

pcedit ex oppositis illoꝝ pncipioꝝ. ꝛ ꝙ ꝯueniēter sub ipo ꝯprehendit.

Ar Est aliqs sylls tentatiu⁹. ꝛ tn̄ nō enumerat̄ ħ inter alios. ꝙ ista diuisio ē mala. Dōm ꝙ lꝫ sylls tentatiu⁹ distinguat̄ ab istis ex pte finis. nō tn̄ ex pte materie. sylls tentatiu⁹ pcedit qn̄qꝫ ex necessarijs. qn̄qꝫ ex simplr ꝓbabilib⁹. ꝛ qn̄qꝫ ex apparenter ꝓbabilib⁹. ꝛ iō ꝯuenienter sub istis comprehendit̄. Neqꝫ debuit poni. quia distinctio membroꝝ illius diuisionis sumitur ex pte materie. in qua syllogism⁹ tentatiuus non distinguitur ab ipis hic positis.

Or Qualis sit ista diuisio sylli. Dōm ꝙ ē diuisio sbiecti in accn̄tia qꝛ accidit sylogismo ꝙ sit contractus ad hanc vel ad illam materiā. sicut in simili diuisio circuli in circulū aureū. argenteum. ꝛ ferreuꝫ est diuisio sbiecti in accn̄tia. quia hoc circulo accidit. Posset etiam dici diuisio analogi in sua analogata. quia diuisum per prius dicit̄ de vno mēbro ꝙ̄ de alio. eo ꝙ sylls demōstratiu⁹ pfectioꝛ ē dyalectico ex pte materie. ꝛ etiā ex pte finis. ꝛ silr dyalecticus pfectioꝛ est sophistico.

Ar Phs ꝓ thopicoꝝ noīat sylln̄ demr̄atiuū ꝛ dyalecticū eē spēs sylli ꝙ videt̄ ꝙ ista sit diuisio generis in suas spēs. Dōm ꝙ spēs capitur dupl̄r. vno mō ꝓ mō spāli vel ꝓ min⁹ cōi. ꝛ sic bene pn̄t dici spēs. Alio mō capit̄ ꝓprie. sicut Porphiri⁹ loquit̄ de spē. ꝛ sic nō sunt spēs. Nec pt ista diuisio dici generis in spēs. qꝛ nō dat̄ ꝑ dr̄as formales. ꝙ mālcs. eo ꝙ mēbra diuisionis sumunt̄ ex pte māe ad quā ꝯhitur sylls.

Ar Sylls ꝑdicat̄ de illis in q̄d non ꝯuertibilit̄. ꝙ est gen⁹. Tenet ꝯn̄a ꝑ pħm q̄rto thopicoꝝ. vbi dr̄ ꝙ si aliq̄d sequat̄ nō cōuertibiliter. et dicat̄ de eo in q̄d. difficile ē destruere ꝙ nō sit gen⁹. Dōm ꝙ licet sit difficile destruere ꝙ non sit genus. non tamē est impossibile. Etiam de illis nō predicatur in quid sed denominatiue.

Ar Sylls demonstratiu⁹ ꝛ dyalecticus pl⁹ dr̄n̄t ꝙ̄ duo sylli dyalectici sed illi differūt nūero. ꝙ alij differūt pl⁹ ꝙ̄ nūero. i. dr̄n̄t spē. Dōm ꝙ bene plus dr̄n̄t accn̄taliter. sicut in sili due aque diuersoꝝ fontiū pl⁹ vident̄ differre ꝙ̄ due aque vni⁹ fontis. nō tn̄ specie differūt. qꝛ oīs aqua cum omni aq̄ est eiusdē spēi. vt dr̄ ꝓ thopicoꝝ. ꝙ ꝙ pl⁹ vident̄ differre ħ solum est ex pte accidentiū. que sunt coloꝛ ꝛ sapoꝛ.

Sylls demōstratiu⁹ ē. q̄ ex primis veris ꝛ imediatis ē syllogisat⁹. aut ex talib⁹ q̄ ꝑ aliqua prima ꝛ vera principium sue cognitionis sumpserunt.

Hic describit membra dicte diuisionis. ꝛ p̄mo sylln̄ demōstratīn̄. q̄ poꝛ est alijs. tn̄ ꝓpter pfectionē materie. qꝛ est ex necessarijs. tn̄ etiā ex pte finis qꝛ facit scire simpl̄r. dicēs. Sylls demōstratiu⁹ est q̄ ex p̄mis veris ꝛ imediatis ē syllogisatus. aut ex talib⁹ que ꝑ aliq̄ prima ꝛ vera principium sue cognitionis sumpserunt.

Notandum Qꝛ illa diffinitio q̄ ponit̄ p̄io posterioꝝ differt ab ista. ꝛ etiam demonstratio alter consideratur hic ꝛ alibi. nam diffinitio hic posita est cōmunioꝛ. qꝛ ꝯuenit tā demōstrationi potissime ꝙ̄ nō potissime. ꝙ illa q̄ ponit̄ ꝑ posterioꝝ ꝯuenit demonstra

tioni potissime tm̄. Et diffinit᷑ hic syllogismus demōstratiuus in cōi ad in-nuendum ꝙ vtroqꝫ modo syllogismus demonstratiuus differt a dyalecti co ꝛ sophistico.

Ar̄ Nulla bona diffinitio dꝫ dari ꝑ disiūctionē. ſ diffinitio sylli demō-stratiui dat᷑ ꝑ disiūctionē. ergo non est bona. Dōm ꝙ nulla diffinitio debet dari ꝑ disiūctionē nisi in ea innuat᷑ aliqua diuisio. sicut fit ī ꝓposito qꝛ in ea datur intelligi duplex sylls demōstratiu⁹ vel duplex demōstratio s. demōstratio ꝓpter q̇d ꝛ potissima. vel demonstratio qꝛ ē vel ꝓpter quid ꝛ nō potissima. Vn̄ demr̄atio ꝓpter q̇d ꝛ potissima est q̄ ꝓcedit ex p̄mis veris. īmediatꝭ. ꝛ indemōstrabilib⁹. vel ꝓcedit ꝑ cām ꝓpriā ꝛ adeq̄tā. ꝛ dat᷑ intelligi ꝑ p̄mā ꝑtē diffinitionis. Sꝫ demōstratio qꝛ vel ꝓpter q̇d nō potissima est q̄ ꝓcedit ex p̄missis neccarijs. nō tm̄ indemōstrabilib⁹. vel q̄ nō procedit ꝑ cām adequatā. ꝛ dat᷑ intelligi ꝑ scḋam ꝑticulā diffinitionis. Exemplum hui⁹ demōstratōis est. oē aīal aptū natū ridere ē risibile. hō est apt⁹ natus ridere. ergo hō est risibilis. qꝛ hic causa sumpta ꝓ medio non est p̄ma. ſ habet alterā priorē. s. aīal rōnale.

Ar̄ Si demonstratio ꝓcederet ex p̄mis veris sequeret᷑ ꝙ solū ī methaphisica fierēt demōstratōes. Seq̄la ꝓbat᷑. qꝛ illa solū hꝫ considerare prima p̄ncipia. Dōm ꝙ demr̄atio non ꝓcedit ex primis simpliciter. i. ex vl'issimis. ſ ex p̄mis in illa scīa in q̄ fit demōstratio. qꝛ oīs scīa specialis sua habet principia īmediata ex quib⁹ ꝓcedit.

Ar̄ Dicta diffinitio demr̄ationis nō ꝯuenit oī contento sub diffinito ergo nō est bona. Añs ꝓbat᷑. qꝛ nō ꝯuenit demr̄ationi ꝑ īpossibileꝗ ꝓcedit ex altera falsa. qꝛ capit oppositū ꝯclōnis ꝓbande cū vna manifeste vera ad inferendū manifeste falsam. Dōm ꝙ h̄ nō diffinit᷑ demōstratio seu syllogismus demonstratiu⁹ in cōi ꝓut diuidit᷑ ꝑ demr̄ationem ostensiuam ꝛ ad impossibile sed diffinit᷑ solum demonstratio ostensiua prout diuiditur in demonstrationem ꝓpter q̇d ꝛ qꝛ est.

☞ Ar̄. Demr̄atio estensiua ꝓcedit ex falsis. ergo huic diffinitio non conuenit. Añs ꝓbat᷑. qꝛ sylls p̄t ꝓcedere ex falsis. ergo etiā demōstratio. Dōm negando ꝯñam. qꝛ ibi ꝯmittit᷑ fallacia ꝯñtis arguendo affirmatiue a supiori ad inferius. Et qñ dī. h̄ arguit᷑ a toto vl'i ad suā ꝑtem. Dōm ꝙ ille loc⁹ tenet negatiue p̄dicādo totū vl'e. h̄ āt arguitur affirmatiue.

Ar̄ Primū ꝛ immediatū sunt idē. ergo in diffinitōe sylli demr̄atiui ē nugatio. Añs ꝓbat᷑. qꝛ illa ꝓpō q̄ est p̄ma est etiā īmediata ꝛ econtra. Dōm ꝙ licet sint idē ſm rē ꝛ sbiecto. qꝛ de q̄cunqꝫ dī vnū dī ꝛ reliquum. differūt tn̄ ſm rōnem. nā ꝓpō dī p̄ma. qꝛ nō hꝫ p̄orem. ꝛ dī īmediata. qꝛ nō mediat causa inter subiectum ꝛ p̄dicatum.

☞ Ar̄. ꝓpō prima hꝫ aliquā priorē se. ergo solutio mala. Añs ꝓbat᷑. quia ꝓpō prima est aliq̇d principiū speciale. sed principium speciale habet p̄ncipium cōe p̄us ipo. Dōm ꝙ licet p̄ncipiū cōe sit p̄us speciali. non tamē est prior p̄missa. qꝛ non ingredit᷑ demr̄ationē ſm eius sbam. Vel dicenduꝫ ꝙ primū in diffinitione demōstrationis nō dicit negationē cuiuslibet prioris. ſ solū negationem p̄oris ꝑ q̇d posset demonstrari. ſ premisse demonstrationis nō possunt demonstrari ꝑ principia cōmunia.

Syllogismus dyalecticus est qui ex probabilibus

est syllogisatus.

Hic diffinit syllogismum dyalecticum dicens. Syllogismus dyalecticus est qui ex probabilibus est syllogisatus. vt oēs hoīes naturaliter scire desiderant. sed laici sunt homines. ğ laici nāliter scire desiderant. Est āt probabile quod apparet omibus esse veꝝ. aut pluribus. aut sapientibus ꝛc̄. vt dicitur primo thopicoꝝ. vbi ponitur distinctio probabiliuꝫ. nam aliqđ est probabile grossum qđ videtur oībus vulgaribus. quoddam est mediocre. quod cognoscitur a pluribus vulgaribus. quoddaꝫ est subtile qđ cognoscitur ab omnibus sapientibus. quoddam subtilius quod cognoscitur a pluribuꝫ sapientibus. quoddam subtilissimū. quod solum a maxime sapientibus cognoscitnr. ꝛ omnia ista probabilia continent in diffinitione probabilis. vt patet intuenti.

Ar̄ Syllogismus dyalecticus quandoqꝫ fit ex necessarijs. ergo nō semper procedit ex probabilibus. Antecedens ꝓbatur. quia quādoqꝫ fit argumentum dyalecticum ꝑ locū a diffinitione ad diffinitum. sed diffinitio necessario infert diffinitum. ergo ꝛc̄. Dicendū ꝙ licet diffinitio syllogismi dyalectici quandoqꝫ procedat ex necessarijs. hoc tamen nō est nisi inquantum respondenti videntur probabilia.

Ar̄ Si sic. vnus ꝛ idem syllogismꝰ esset demonstratiuus ꝛ dyalecticus. Dicendum ꝙ idem syllogismus potest vni esse demonstratiuꝰ. ꝛ alteri dyalecticus. vel etiaꝫ vni ꝛ eidem successiue inqꝫtum habet eandē materiam cōmunē. i. easdem ꝓpositiones ꝛ terminos. differentem ex ꝑte materie specialis. quia demonstratiuus habet fieri ex materia necessaria inqꝫtum necessaria. ꝛ nunqꝫ ex alia. sed dyalecticus habet fieri ex materia probabili inquantum probabilis.

Sylls sophisticus vt diffinit ab Aresto. in elēchis ē qui apparet sylls ꝛ non ē: aut qui ē syllogismꝰ: ꝫ nō ē conueniens rei.

Hic vltimo diffinit syllogismum sophisticū dicens. Syllogismus sophisticus est vt diffinitur ab Arestotele in elenchis qui apparet esse syllogismus ꝛ non est. aut qui est syllogismus sed non est conueniens rei. Et ꝙ sit syllogismus sophisticus probatur tripliciter. Primo ex parte rerum quia sicut est in rebus ita est in syllogismis ꝛ orationibus. sed ī rebus sunt aliqua que solum habent apparentiam alicuius nature ꝛ non existētiam. ergo in syllogismis sic erit ꝙ aliquis erit syllogismus qui solū hꝫ apparentiam veri syllogismi. ꝛ talis est sophisticus. Secundo probatur in corporibus animatis. quia aliqua sunt corpora scđm naturam pulchra. quod habent ex naturali compositione membrorum. alia vero solum apparēt pulchra propter quendam ornatum extrinsecum. ergo sic erit in syllogismis. Tercio probatur in mineralibus. quia videmus aliquod verum argentū ꝛ aliquod solum apparens argentum. sicut litargica ꝛ stannea. quare sic proportionabiliter erit ī syllogismis. sic ꝙ aliqui sint veri syllogismi ꝛ aliqui apparentes tantum.

Notandum Qꝛ illa apparētia quā facit syll's sophistic⁹ ē so lū ꝓpter impitiā illoꝝ ad q̄s fit disputatio .q̄.sez ignorāt modū syllogisandi ꝛ ꝑcatões dictionū vel orōnū q̄ i syll'is ponūt ꝛ ĝ iudicāt de illis sic vidēs aliqđ visibile a remotꝰ q̄ iudicat ipm alit̃ esse

☞Ar. Illđ qđ p̄supponit notū nō dꝫ notificari diffinitione ꝙ est. ꝫ syll's sophistic⁹ ꝫ p̄supponit not⁹.ĝ male diffinitōe notificat̃. Minor ꝓbatur.quia est subiectū.ꝫ de subiecto dꝫ p̄supponi si est ꝛ q̄d est.vt dı̄ prio posterioꝝ. Dōm ꝙ de subiecto debet p̄supponi q̄d nominis.i.interpretatio eius.non tamē oportet p̄supponere quid rei.

Ar Non exn̄s nihil facit apparere.ꝫ syll's sophistic⁹ est nō existens.vt dı̄ in diffinitōe.ĝ non facit aliq̄d apparere. Dōm ꝙ syllogism⁹ sophisticus non est non exn̄s simpliciter.ꝫ est non exn̄s talis syll's q̄lis apparet.qꝛ apparet dyalecticus.i.ꝓbatiuus ꝛ non est.

Qr Quottuplex sit syll's sophistic⁹. Dicendum ꝙ triplex.vnus est q̄ peccat in materia tm̄.vt ille qui recte syllogisat ex his que vidētur probabilia ꝛ non sunt.i.qui seruat formā syllogisticā.sed procedit ex falsis que speciem probabilis habent.Alius est peccans in forma tantum vt ille qui ex probabilibus est apparās syll's.quia.s.premisse sunt vere ꝓbabiles.ꝫ forma syllogistica est apparēs tantū. Tercius peccat in vtroq̄.et est qui ex illis que vident̃ ꝓbabilia ꝛ non sunt est apparēs syll's.quia procedit ex premissis falsis.ꝛ que non seruant formā syllogisticam. Et illa diuisio syllogismi sophistici tangit̃ in eius diffinitione.qꝛ pro quolibet mēbro ponit̃ vna ꝑticula diffinitōis.Et dr̄nt illa tria membra sic.qꝛ syll's peccans in mā tm̄ est vere syll's.qꝛ indifferens est ad rōnem sylli vtꝝ ꝓcedat ex veris aut ex falsis.Sꝫ syll's peccās in forma tm̄ vl' in vtroq̄ simul solū habet apparentiam veri syllogismi.

Disputatio ē act⁹ syllogistic⁹ vni⁹ ad alteꝝ ad aliquod ꝓpositū ostendendum.

Hic Petrus hys. ꝓsequit̃ de generib⁹ disputacionis.ꝛ elicit illud de q̄ ad propositū est.ꝛ ꝑ diffinit disputatōem in cōi. Dicēs ꝙ disputatio ē act⁹ sophisticus vni⁹ ad alteꝝ ad aliqđ ꝓpositū ostendendum.

Notandum Qꝛ illa diffinitio disputatōis ē cāl'is.qꝛ dat̃ per oīa genera causaꝝ. Formalis tangit̃ cū dı̄ .act⁹ syllogistic⁹.qꝛ act⁹ hꝫ se vt gen⁹.ꝛ ē forma cōis.cū dı̄ syllogistic⁹.tangit̃ instrumentū illius act⁹.ꝛ habet se vt drn̄a. Sꝫ cū dicit̃ .vni⁹ ad alteꝝ.tangitur causa efficiens.Et cū addit̃ ad aliquod propositum tangitur causa materialis. Sꝫ cum concluditur ad ostendendū.explicat̃ cā finalis.

Ar Est aliqua disputatio exēplaris. ꝛ aliq̄ inductiua.q̄bus diffinitio non ꝯuenit.ĝ nō est bona. Ans̄ ꝓbat̃.qꝛ sunt nō actus syllogistici Dicendum ꝙ illius actus qui est disputatio est duplex instrunentū.s.perfectum.vt est syll's.ꝛ imperfectum sicut inductio vel exemplum.ꝛ illa instrumenra imperfecta reducunt̃ ad ꝑfectū sub q̄ ꝯp̄hendunt̃.

☞Arguit̃ sophistica disputatio fit ad generandū deceptionē in respōdente ĝ non fit ad aliqđ ꝓpositū ostendendū. Dōm ꝙ licet disputatio sophi

stica ex ꝯñti generet deceptionẽ in rñdente. nõ tñ primo ꝛ ꝑ se. ſ; primo fit ad ostendendum aliquam conclusionem respondenti.

Ar Aĩa opponentis est actus ostẽdens ꝓpositũ de ꝓposito. ergo nõ disputatio. Dõm ꝙ duplex ẽ act⁹. s. pm̃us. ꝛ sic forma sbalis est actus materie. ꝛ aĩa est actus corpis. Ali⁹ est act⁹ scõs ꝛ rei supadditꝰ q̃ dĩ opatio siue exercitiũ pꝰoris act⁹ sic sentire est act⁹ aĩalis, ꝛ hoc mõ disputato dicitur actus.

Disputatõis q̈tuor sũt spẽs. s. doctrinal' dyalectica: tentatiua ꝛ sophistica. Disputatio doctrinal' ẽ q̃ syllogisat ex ꝓpriis principijs vni⁹cuiusq; discipline. ꝛ non ex his q̃ vident rñdenti. Et hui⁹ disputationis instr̃m ẽ syllogism⁹ demonstratiu⁹. Disputatio dyalectica ẽ que ex ꝓbabilib⁹ syllogisat. ꝛ ẽ collectiua ꝯdictionis. ꝛ eius instr̃m ẽ syll's dyalectic⁹. Tentatiua ṽo disputatio ẽ que syllogisat ex his q̃ vident rñdenti: ꝛ sic necesse ẽ scire eũ q̃ se simulat hr̃e sciaʒ. huius ãt disputatõis instr̃m ẽ syll's tentatiu⁹. Syllogismus tentatiuus dr̃ q̃ ꝓcedit ex his q̃ vident rñdenti Disputatio sophistica ẽ q̃ ꝓcedit ex his q̃ vident ꝓbabilia ꝛ non sunt. huius autem disputationis istrumentum ẽ syll's sophisticus

Hic enumerat spẽs disputatõis dicẽs. ꝙ disputationis q̈tuor sunt genera. s. doctrinalis. dyalectica. tentatiua. ꝛ sophistica. Et vocant genera. q̈a sub ip̃is multe spẽs disputationũ cõtinent. qꝛ sb sophistica disputatione siue litigiosa ꝯtinent tot spẽs q̈t sunt fines intenti ꝑ disputationẽ sophisticam. ꝛ sic sub q̈nq; metis de quibus infra dicet intelligunt q̈nq; spẽs disputationis sophistice. Postea diffinit illa mẽbra ꝑ ordinẽ. vt sufficienter patet in textu. ſ; rõnes diffinitionũ patebunt infra.

Qr Utrũ disputatõis genera sint hic sufficienter enumera. Dicendũ ꝙ sic. vtʒ ꝑ sufficientiã. que sic sumit. Quia oĩs disputatio ordinatur ad aliquã finem. vel ergo ordinat ad sumendũ expimentũ de habitu. aut ad generandũ habitũ. Si pm̃ũ. sic ẽ disputatio tentatiua. cuius finis est inq̃rere de scia rñdentis. Si scõm. h̃ est dupl'r. qꝛ vel ordinat ad generationem habit⁹ apparẽtis. ꝛ sic ẽ sophistica. Aut ad generationẽ habit⁹ veri. hoc est dupliciter. quia vl' generat habitũ firmũ sine formidine de opposito. sic ẽ doctrinalis. vel generat habitũ firmũ cũ formidine de opposito. ꝛ sic est disputatio dyalectica.

Ar Est aliqua disputatio falsigrapha. que nõ ponit h̃. ergo diuisio mala. Antecedens probat, quia est aliquis syllogismus falsigraphus. ergo

est aliqua disputatio falsigrapho. Tenet ꝯña a simili hic sicut in alijs. Dōm ꝙ ipa ꝯprehendit̃ sub doctrinali. qꝛ intendit eundē finē cū doctrinali. ⁊ ergo hic non ponit̃ explicite.

Ar̃ Disputatio tentatiua sub dyalectica ꝯtinet̃. ergo erūt tm̄ tria genera disputationū. Añs ꝓbat̃. qꝛ hñt idē instr̄m. s. syll'm dyalecticum. Dōm ꝙ ille due disputationes non vtunt̃ illo instrumēto eodē mō ſ referendo ad diuersos fines. qꝛ dyalecticus in disputatione dyalectica intendit generare opinionē. sed in disputatione tētatiua intendit sumere experimentum. Uel dicendum ꝙ etiam distinguunt̃ penes instrumenta. quia disputatio tentatiua procedit ex cōibus. siue sint probabilia siue solū apparentia. ⁊ sic qñqƺ vtit̃ syll'o dyalectico. ⁊ qñqƺ sophistico. sed disputatio dyalectica procedit ex probabilibus tm̄.

Ar̃ Disputatio doctrinalis ⁊ dyalectica ordinant̃ ad eundē finem. ergo non sunt genera distincta. Añs ꝓbat̃. qꝛ ordinant̃ ad scientiam. Dōm ꝙ est alius finis īmediatus ⁊ ꝓpinquus disputationis doctrinalis ⁊ dyalectice. quia doctrinalis immediate ordinatur ad generationem scientie. sed dyalectica ordinat̃ ad generandū opinionē.

Qr̃ Quid sit disputatio doctrinalis. Dōm ꝙ disputatio doctrinalis est que ex ꝓprijs principijs vniuscuiusqƺ discipline. ⁊ non ex his q̄ videtur respondenti syllogisat. Cuius ratio est. quia disputatio doctrinalis sit per argumentationē demonstratiuam ad generandum scientiam q̄ solum habet̃ ꝑ principia ꝓpria. ⁊ quia illa sunt ꝓpria oportet addiscentez credere. vt dicit ph̄us primo elenchorum donec sapiat melius ⁊ qñ subiūgit ⁊ non ex his ⁊c. illa particula potest dupliciter exponi. Uno mō. i. non ex cōibus. quia talia cōmunia vident̃ respondenti ex quibus nō procedit argumentatio demonstratiua que est instr̄m disputationis doctrinalis. et tunc et capit̃ expositiue ꝓ id est quia tunc ille particule idem ſcant. Alio mō exponitur. i. non ex ꝓbabilibus tm̄. quia nulla demonstratio ꝓcedit ex ꝓbabilibus tantum. ⁊ talia sunt que vident̃ rñdenti. ⁊ tunc et. exponit̃ ī diffinitione copulatiue.

Ar̃ Principia demonstratōis vident̃ rñdenti. ergo male dr̄. ⁊ nō ex his q̄ vident̃ respondenti. Añs probat̃. qꝛ sunt ꝑ se nota. Dōm ꝙ illa que vident̃ rñdenti intelligunt̃ cōia vel ꝓbabilia tm̄. ⁊ ex illis non procedit demonstratio. ⁊ sic materia disputationis doctrinalis est ꝓpō necessaria. ⁊ eius instr̄m est syll's demonstratiuus.

Ar̃ Disputatio doctrinalis qñqƺ ꝓcedit ab effectu ad causam. sicut qñ assumit pro instrumento demonstrationē. ergo male dicit in diffinitōe ex proprijs principijs. Dicendum ꝙ licet effectus non sit principium essendi sue causa. est tamen principium cognoscendi a posteriori ⁊ quo ad nos.

Qr̃ Quid sit disputatio dyalectica. Dicendum ꝙ disputatio dyalectica est que ex probabilibus syllogisat. ⁊ est collectiua ꝯdictionum. i. colligit vtranqƺ partem ꝯdictionis ex probabilibus. Cuius ratio est quia disputatio dyalectica fit ad opinionem generandum in respondente. sed opinio non generatur nisi ex cōmunibus probabilibus. quia ex probabilibus potest argui ad vtranqƺ partem contradictionis. ideo ipa dici-

tur collectiua contradictionum non in vno argumento. sed duobus. quorum vnum procedit ad vnā partē. et alterum ad alterā.

Ar Opinio non simul habetur de contradictorijs. sed disputatio dyalectica est generatiua opinionis. ergo non est collectiua contradictionis. Dicendum quod licet simul et semel non possunt opinari duo contradictoria. tamen bene successiue et in diuersis tēporibus. et sic causat dubitationem de vtroque contradictariorum.

Ar Manifeste falsum non potest concludi esse probabile ex propositionibus probabilibus. sed altera pars contradictionis est manifeste falsa. ergo disputatio dyalectica non est collectiua contradictionis ex probabilibus. Dicendum quod licet altera pars contradictionis sit semper falsa. nō tamen est manifeste falsa nō enim colligit contradictorias tanquam manifeste veras sed tanquam probabiles. et falsa sunt quandoque probabiliora quam vera.

Ar Semper altera pars est falsa. ergo saltem illa non potest concludi ex veris. Tenet consequentia. quia ex veris nō sequitur nisi verum. Dicendū quod licet altera pars contradictionis non posset concludi vera. pōt tamē concludi probabilis. Et quando dicitur. ex veris non sequitur nisi verum. ergo Dicendū quod verum est in argumētationibus formalibus. quia ex veris formaliter non sequitur nisi verum. in aliquibus tamen argumentationibus ex veris probabilibus potest sequi aliquod probabile dyalectice. quod tamē in se est falsum. et talis consequentia in qua sequitur non est formalis nec necessaria. sed dyalectica tantum. i. probabilis.

Qr Quid sit disputatio tentatiua. Dicendum quod est que syllogisat ex his que videntur respondenti. et necesse est eum scire qui se simulat habere scientiam. Cuius ratio est. quia disputatio tentatiua fit ad habendum experientiam de scientia respondētis. sed talis experientia sumitur ex his que videntur et sunt cōia et probabilia. quia ignorans cōia alicuius scientie. existimatur etiam propria ignorare et per consequens nihil scire quare subiungitur et necesse est eum scire. supple illa cōia. qui simulat se habere scientiam. nā qui scit cōia. presumitur etiā scire particularia illorum.

Ar Syllogismus tentatiuus non ponitur species distincta contra syllogismū dyalecticū. ergo nec disputatio tentatiua erit distincta contra tentationem dyalecticam. Dicendū est quod hoc non est simile. quia distinctio syllogismorum sumitur ex diuersitate materie. sed distinctio disputationum non sic sumitur. sed ex parte finium. et quia eadem materia est syllogismi dyalectici et tētatiui. ideo non ponuntur syllogismi distincti. sed disputatio dyalectica et tentatiua ordinantur ad diuersos fines. vt patuit. ergo ponuntur genera disputationum distincta.

Ar Qui simulat se habere sciam nihil scit. ergo male dicitur necesse est eū scire qui simulat se habere sciam. Antecedens probatur. quia simulare est fingere. Dicendum quod simulare capitur hic pro ostendere vel putare et nō pro fingere. nam qui putat habere sciam debet scire cōia. et licet hoc non sit necesse simpliciter. est tamen necesse. i. vtile.

Qr Quid sit disputatio sophistica. Dicendum quod disputatio sophistica siue litigiosa est que procedit ex his que videntur probabilia. et non sunt. Et hoc ideo. quia fit ad generandum apparētem scientiam que habet generari procedendo ex apparentibus et non existentibus.

Et p hoc differt ab alijs tam in materia q̄ȝ in fine. ħ qualiter ꝓcedat ex apparentibus videbit̄ ad longū ī isto tractatu. Et noīat̄ ista disputatio trib⁹ noībus. Primo dr̄ sophistica. qȝ inducit deceptionē. Scd̄o agonistica. qȝ intendit victoriā. queādmodū agonisantes q̄ corpaliter pugnāt. Tercio dicit̄ litigiosa ꝓpter magnā contentionē que est inter opponentē ⁊ respōdentem. quoꝝ quilibet intendit vincere.

Syll's sophistic⁹ ordinat̄ ad q̄nqȝ metas: q̄ sunt redargutio falsum. inopinabile. soleocism⁹: ⁊ nugatio. Redargutio ē p̄negati ꝯcessio. vel p̄concessi negatio in eadē disputatione vi argumentationis facta. Vn̄ nisi vi argumētationis hoc q̄s faciat. nō ꝓpter ħ erit redargutus. sil'r nec in diuersis disputationib⁹. Falsum vt hic sumit̄ ē manifeste falsum: nam si sophista ducat rn̄dentem ad falsum occultū: non ꝓpter ħ assequitur finē suū. Inopinabile ē qd̄ ē ꝯ opinionē omnium vel pluriū vel maxime sapientū. vt matrē non diligere filium. Soleocism⁹ ē viciū in contextu partiū orōnis ꝯ regulas artis grāmatice factū. vt vir mea. Nugatio ē vni⁹ ⁊ eiusdē dictionis ex eadē pte inutilis repetitio. vt homo hō currit. Dico āt ex eadē pte qȝ si in diuersis ptib⁹ idē repetat̄ non eēt nugatio vt homo ē hō. Dico āt inutilis repetitio: qȝ si idē repetatur ad maiorē expressionē laudis. affectionis vl' vituperij. non eēt nugatio. vt deus de⁹ me⁹ ⁊c̄. Isti āt quinqȝ fines vlteri⁹ ordinant̄ ad vnū finē principalē q̄ ē apparēs sapia ⁊ non exn̄s. Sophistica āt nō ducit ad istos fines suū rn̄dentem. nisi p eos deueniat ad vltimū finē principalē. q̄ est apparēs sapia. Et cū quilibet p̄meditari debȝ suū finē. ideo determinatio finium dȝ p̄cedere determinationē fallaciaꝝ.

Postq̄ȝ Pe. hys. determinauit de syll'o sophistico. qui est instrumentum disputationis sophistice ⁊ similiter determinauit de disputatione sophistica. que ordinatur ad quinqȝ metas. que sunt fines ad quos sophista nititur ducere rn̄dentem. vt acquirat vanam gloriā. Hic ꝯsequēter de ill' q̄nqȝ

metis determinat in speciali. qt sunt fines ad qs opponēs sophista nitit ducere suū rñdentē. dicēs q quinqz sunt mete. s. redargutio. falsū. inopinabile. soleocism⁹ et nugatio. et diffinit illa mēbra p ordinē. vtz i textu. Est āt meta aliqd incōueniēs. ad qd opponēs nitit videri ducere suū rñdentem Et dr ibi. videri. qz opponēs sophista nō sp ducit rñdentē ad incōueniens simplr. s sufficit q astātibus videat et appareat. et p h videbit sapiēs. ipse eñ mag⁹ appetit videri sapiēs et nō eē. q esse sapiēs et nō videri.

Notandum Qz meta capit h metaphorice. et est translata ab eo qd est in vsu vulgariū. apud quos termin⁹ vl finis spacij dr meta. sicut termin⁹ vie vel agri. ad quem cum quis venerit non transit vltra. s quiescit. sic in ppōsito meta est terminus in disputatione. vltra quē nō est pcedere. qz habito tali inconuenienti cessat sophistica disputatio

Ar Nullum inconueniens est finis. quia finis hz rationem boni. sed meta est finis sophiste. g non est inconueniens. Dōm q licet incōueniens pclusum p rñdentē non hēat rationē boni simplr. hz tñ rōnem boni apparētis. qz videt sophiste esse bonū. Añ nō refert finem esse bonū aut apparere bonū. quia siue sit bonus siue videat bonus. semper illud hz quod moueat appetitum.

Or An tm sint qnqz mete. Dōm q sic. et hoc pbat p sufficientā. quia oīs meta est incōueniēs pclusum p rñdentē. vel g tale se tenet ex pte orōnis vel rei. Si ex pte orōnis hoc est duplr. quia aut tenet se ex pte orationis sm se et sbam. et sic est nugatio. vel ex pte orōnis in ordie ad sua accña. et sic est soleocismus. Si illud inconueniens tenet se ex pte rei. h est dupliciter. vel ex pte rei absolute. et sic est falsum. aut ex pte rei i ordine ad aliud. hoc est duplr. vel in ordine ad negata ab opponēte: sic est redargutio. vel in ordine ad opinionē oīm pluriū aut sapientū. sic est inopinabile Et ordinant iste mete inter se sm q ducunt respondentem ad maius vel ad minus inconueniens. et sic prima ducit ad maius incōueniens. et vltia ad min⁹. s medie ordinant sm q magis accedūt vel min⁹ ad mai⁹ incōueniens.

Ar Sicut sunt alique mete intente ab opponente. ita etiam sunt alique intente a rñdente. ergo erunt plures q quinqz Dōm q eedē sunt mete opponēt et rñdent. qz rñdens intēdit vitare eosdem fines ad qs intēdit ducere opponēs. et sunt opponent tāq efficiētis et causant. s sunt rñdētis tāq effect⁹ causati in eo. Et vt sunt in rñdente magis pprie dicunt cautele vitandi metas q mete.

Ar Uana gloria est aliqua meta. g sunt plures mete q quinqz. Añs pbatur. qz dicit phs q sunt magis cupientes apparere q esse. s hoc non est aliud q vana gloria. Dicendum q vana gloria est vna general meta. sed non sunt nisi quinqz mete speciales.

☞ Ar. Meta taciturnitatis ē spālis meta. g sunt plēs mete q qnqz. Añs pbat. qz sepe opponēs ducit rñdentē ad taciturnitatē. Dōm q meta taciturnitatis reducit ad istas metas. qz dū rñdens tacet ducit ad illā metam ad quam duceret si loqueret.

Ar Aliqua ē meta ex supabundantia. s. nugatio. g erit aliq ex defectu. Tenet pña a sili. Dōm q non ē simile. quia si deficeret vna dictio que esset de necessitate orationis, tūc nō esset orō cōpleta, et sic non posset

esse conclusio disputationis sophistice.

Ar Sicut est meta soleocismi. ita est meta barbarismi. ergo sunt plures quam quinque. Ans probatur. quia sicut ille peccat qui soleocismum cómittit. ita similiter peccat qui barbarismú cómittit. Dicendum quod non est simile. quia barbarismus fit in vna dictióe. que nec est vera nec falsa. et sic non potest concludi per conclusionem. sed soleocismus fit inter plures dictiones. que faciút orónem et possunt concludi per syllogismum sophisticú. Vel dicendum quod comprehendit sub ista. quia dicit phús primo elenchorum. soleocismus est secundum locutionem barbarisare. Est autem barbarismus quando quis inepte et turpiter accentuat.

Ar Redargutio nó distinguitur contra falsum. ergo meta falsi non distinguitur contra metam redargutionis. Ans probatur. quia redargutus concedit vtranque partem contradictionis. quarum altera pars semper est falsa. Dicendum quod licet altera pars contradictionis semper sit falsa. non tamen semper est manifeste falsa. sed meta falsi est manifesti falsi concessio.

Ar Apud oés manifestú est duo contradictoria nó posse simul esse vera aut simul falsa. ergo dum redargutus concedit duo contradictoria vera concedit manifeste falsum. Dicendum quod licet concedat duo contradictoria. tamen illa sepe sunt obscura. vt celum pluet cras. nullum celú pluet cras. ideo non cócedit adhuc manifeste falsum. quod requiritur ad metham falsi. Vel dicendum quod iste mete distinguuntur secundum rónem. quia ductus ad metam falsi dicitur ideo. quia concedit manifeste falsum. sed dicitur redargutus. quia cócedit quod prius negauit.

Ar Omne manifeste falsum est inopinabile. ergo meta falsi et inopinabilis non distinguuntur. Ans probatur. quia manifeste falsum est contra opinionem omniú vel pluriú. Dicendum quod licet manifeste falsum sit inopinabile. tamen diuersis rónibus dicitur falsum et inopinabile. Nam dicitur falsum respectu rei significate. quia ex eo quod res est vel nó est. oratio dicitur vera vel falsa. Sed inopinabile dicitur respectu opinionis aliorum. Unde qui concessit solem esse maiorem tota terra apud doctos. non incurrit metam inopinabilis. tamen si cócederet coram indoctis videretur reductus ad metam inopinabilis.

Fallacia est ydoneitas decipiendi faciens credere de ente quod sit non ens. et de non ente quod sit ens mediante fantastica visione.

Postquam pe. hys. in precedentibus determinauit de quibusdam cótibus. que valent ad noticiam syllogismi sophistici. et similiter de causa finali eius. scilicet de quinque metis. hic consequenter incipit determinare de locis dyalecticis. in quibus fundantur syllogismi sophistici. et dicuntur fallacie. Et antequam in speciali determinat de singulis fallacijs. primo diffinit fallaciam in cómuni dicens. Fallacia est ydoneitas decipiendi faciés credere de ente quod sit nó ens. et de non ente quod sit ens. mediante fantastica visione. Et est sensus diffinitionis. Fallacia est ydoneitas decipiendi faciens credere de non ente quod sit ens. id est de falso quod sit verum. et de ente quod sit non ens. id est de vero quod sit falsú mediante fantastica visione. que apparet vera. et non est vera. Et ista ydo

neitas non eſt in opponente nec in reſpondente. ſed in ipis dcōibꝰ vel orō/ nibus. licet diuerſimode. qꝛ eſt in fallacijs in dictōe gr̄a ſuaꝝ ſcationū. et in fallacijs extra dictionē gr̄a reꝝ ſcataꝝ

Notandum Qꝛ fallacia capit̄ dupliciter. Uno modo ꝓ ipſa deceptione reſpondentis. ⁊ tunc ſic diffinitur. Fallacia eſt deceptio imperiti in arte ſophiſtica propter ignorantiam illi/ us artis. Alio modo capitur ꝓ cauſa decipiendi. vel pro principio actus decipiendi. ⁊ hoc modo hic diffinit̄.

Ar Idoneitas decipiendi eſt naturalis potentia ſed fallacia non ē na turalis potentia cum non ſit ens rationis. ergo fallacia non ē ydo neitas decipiendi. Dicendum ꝙ duplex eſt ydoneitas. quedam eſt ſe te nens ex parte intellectus opponentis. que eſt induſtria quedam natura/ lis. ⁊ illa bene eſt naturalis potentia. Alia eſt ſe tenens ex parte dictionū vel rerum ſignificatarum per dictiones. ⁊ fallacia eſt talis ydoneitas. nō autem prima.

☞ Arguitur. Actus ſunt ſuppoſitorum. primo metaphiſice. ſed predicta ydoneitas non eſt ſuppoſitum. ergo non facit credere. Minor probatur. quia eſt ens rationis. Dicendum ꝙ licet ens rationis non poſſet agere principaliter. tamen bene inſtrumentaliter. quia intellectus opponentis mediante illa ydoneitate exiſtente in dictione vel oratione facit reſpon/ dentem credere de non ente ꝙ ſit ens.

Ar Ens ⁊ non ens ſunt contradictoria. ſed nemo credit ꝙ vnum op/ poſitorum vere predicetur de alio. ergo impoſſibile eſt credere de non ente ꝙ ſit ens vel econtra. Dicendum ꝙ licet non ens ſimpliciter ⁊ ens ſimpliciter ſint contradictoria. non tamen capiendo non ens pro fal/ ſo. ⁊ ens pro vero. vt dictum eſt.

Notandum Qꝛ fallacia fundatur in locis ſophiſticis ſicut ſyllogiſmus dyalecticus in locis dyalecticis. Unde locus ſophiſticus eſt ſedes argumenti. vel illud a quo ad propoſi/ tam queſtionē conueniens trahitur argumentum ſophiſticum. Et tangi tur hic duplex locus ſophiſticus per hoc quod dicit̄ locus eſt ſedes argu menti vel illud a quo ad propoſitam ⁊c̄. ſ. locus ſophiſticus maxima. ⁊ lo cus ſophiſticus differentia maxime. Locus ſophiſticus maxima eſt pro/ poſitio qua non eſt altera prior neqꝫ notior ſm apparentiam. vt eſt iſta in fallacia equiuocationis. Quecunqꝫ ſignificantur eodem nomine inter ſe ſunt eadem. ⁊ ſimiliter eſt in alijs fallacijs. locus ſcḋo differentia maxime eſt illud per quod vna maxima differt ab alia vt maxima in equiuocatio/ ne differt a maxima in amphibologia penes terminos. quia in equiuoca/ tione ſumitur maxima ex parte vnius dictionis. ſed in amphibologia ſu/ mitur ex parte orationis. Et ponuntur a philoſopho tredecim loci ſophi/ ſtici ſm tredecim fallacias. quarum ſex ſunt in dictione. ⁊ ſeptem extra di ctionem.

Fallacie ſūt tredecim. qͣꝝ ſex ſunt i dcōe. et ſeptē extra dcōez. In dcōe ſūt equocatio. amphibolo

gia ꝯpositio. diuisio. accent⁹: ꝛ figura dictionis. Et septē extra dictionē sunt accn̄s. ƀm q̄d ad simpl'r. ignorantia elenchi: petitio principij. ꝯn̄s. non cā vt cā ƀm plures interrogationes vt vnā. Qꝛ āt sunt sex in dictione ꝓbat Aresto. inductōe ꝛ syll'o Inductōe sic Equocatio fit aliq̄ istoꝝ sex modoꝝ. amphibologia fit aliq̄ istoꝝ sex modoꝝ. ꝛc̄ijs. ḡ oīs fallacia in dcōe fit aliq̄ istoꝝ sex modoꝝ. Syllogismo sic. Ois deceptio facta ex eo ꝙ eisdē dcōib⁹ vel orōnib⁹ non idez significam⁹. fit aliq̄ istoꝝ sex modoꝝ: ꝟ oīs fallacia in dictione fit ex eo ꝙ eisdē dcōnib⁹ vel orōnib⁹ nō idē ꝟcamus. ḡ omīs fallacia in dictione fit aliquo istorū sex modoꝝ. Iste syll's ē in primo modo prime figure. Probatio maioris. oīs multiplicitas dcōnis fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ ꝟ omnis deceptio facta ex eo ꝙ eisdē dictionib⁹ vel orōnib⁹ non idē ꝟcamus fit aliq̄ istoꝝ sex modoꝝ. ḡ ꝛc̄. ꝛ hec fuit maior. Probatio minoris. omīs multiplicitas dictionis fit ex eo ꝙ eisdē dictionib⁹ vel orōnib⁹ non idē ꝟcamus. sed oīs fallacia in dictione fit ex multiplicitate dictionis. ḡ oīs fallacia in dictione fit ex eo ꝙ eisdem dictionib⁹ vel orōnibus non idem significamus. ꝛ hec fuit minor. Et isti duo syllogismi sunt ī pmo mō pme figure.

Hic diuidit fallaciā in fallaciā in dcōe ꝛ ex̄ dcōem. cui⁹ diuisionis rō est qꝛ in oī fall'a ē cā apparentie. vel ḡ talis sumit̄ ex pte dcōis. ꝛ sic ē fallacia in dcōe. aut ex pte rei q̄ ē ex̄ dcōem. ꝛ sic est fallacia ex̄ dictionē. Et sic sunt sex fallacie in dcōe. s. equocatio. amphibologia. ꝯpositio. diuisio. accētus figura dcōis. Sꝫ fallacie ex̄ dictionē sc̄ septē. s. accn̄s. ƀm q̄d ad simpl'r. ignorantia elenchi. petitio ꝑncipij. ꝯn̄s nō causa vt cā. ƀm plures interrogationes vt vnā. Qꝛ āt sunt sex in dcōe ꝓbat̄ ꝑ Aresto. ꝛ Pe. hys. dupliciter s. inductione ꝛ syllogismo. vt patet in l'ra.

Q̄r Que ē sufficiētia sex fallaciaꝝ in dcōe. Dōm ꝙ ista. qꝛ oīs fallacia in dcōe peccat penes aliq̄d multiplex. vel ḡ penes multiplex veruꝫ aut penes multiplex fantasticum. si secundū sic est fallacia figure dictōis. Si primum hoc est dupliciter. vel quia illud multiplex est actuale aut potentiale, Si actuale hoc est dupliciter. vel penes multiplex actuale dcōis

ꝛ ſic eſt fallacia equocatiōis. aut penes multiplex actuale oꝛonis. ſic ē fallacia āphibologie. Si vo peccat penes multiplex potentionale. hoc ē dupliciter. qꝛ vel fit indictione. ꝛ ſic eſt fallacia accentꝰ vel in oꝛōne. hoc eſt dupliciter. qꝛ vl' illa oꝛo eſt cōtinue ꝓlata ſic eſt cōpoſitio. vel diſcontinue ſic eſt diuiſio.

Notandū Qꝛ fallaciaꝝ duplex eſt cā. ſ. cā appentie. ꝛ cā defectus ſiue nō exñtie. Ex pte cāe appentie ſumit᷑ diſtinctio fallaciaꝝ. qꝛ ipa eſt ꝑncipalioꝛ. ꝛ ſophiſtica magis intendit apparere ꝙ̄ exiſtere. ꝛ non diſtinguunt᷑ fallacie ex parte cauſe defectꝰ. qꝛ talis ſemꝑ ſumit᷑ ex pte rerum. ꝛ ſic penes eam nō ſumit᷑ diſtinctio aliqua. Etiam ſophiſta non intendit non exiſtere niſi ꝑ accñs. ꝛ ergo iſta cā minus principaliter eſt intenta.

Ar̄ Eſt aliq̄ fallacia in oꝛone vtꝫ de fallacia āphibologie. ergo nō oīs fallacia ē in dcōne vl' extra dcōnē. Dōm ꝙ dcō ſumit᷑ h̄ gñalit᷑ ꝓ omni voce ſcatiua ad placitū. ſiue ſit cōplexa ſiue incōplexa. ꝛ ſic nō diſtinguit᷑ ꝯ oꝛonē. Et dꝛ (in dcōne) qꝛ dcō vel oꝛo eſt cā talis deceptiōis. ꝛ ergo iſta (ꝑpō (in) denotat cālitatem.

Ar̄ Omīs fallacia fit ꝑ dctōnē vel oꝛationē. ergo oīs fallacia eſt in dcōne. qꝛ res ad diſputatiōꝫ nō poꝛtamꝰ. Dōm negando ꝯñam. qꝛ fallacia nō dꝛ in dcōne. qꝛ hꝫ fieri ꝑ dcōnes. ſꝫ qꝛ ſumit cauſam appentie ex pte dcōnū. ſꝫ fallacie extra dcōnē nō ſumunt cauſam appentie ex parte dcōnum. ſed rerum.

Ar̄ Si fallacie extra dcōnē ſumerent cām apparētie ex pte rerū. ſequeret᷑ ꝙ deberent dici fallacie in rebꝰ. Seqla ꝓbat᷑. qꝛ fallacie ſumūt nomē ex pte cāe apparentie. Dōm ꝙ argumentū verū ꝓbat. ſꝫ vſus non habet ꝙ dicāt᷑ fallacie in rebꝰ. vel ex pte reꝝ. ſed dicunt᷑ fallacie extra dictionē. vt oñdat᷑ maioꝛ dīa inter fallacias in dictione ꝛ extra dcōnem.

Ar̄ Nulla deceptio eſt in dcōne. ſꝫ oīs fallacia ē deceptio. ergo nulla fall'a eſt in dcōne. Maioꝛ ꝓbat᷑. qꝛ deceptio eſt in illo q̄ decipit᷑. Dōm ꝙ licet deceptio paſſiua ſit in illo q̄ decipit᷑. tñ deceptō actiua eſt in eo quod decipit. ꝛ ſic eſt in dcōne. qꝛ ipſa dcō decipit inſtrumentaliter.

Sciendū aūt vt vult Alexander in commēto ſupra librū elenchoꝝ. ꝙ triplex eſt multiplex. aliō ei eſt multiplex actuale aliud potētiale. ꝛ aliō fantaſticū. Multiplex actuale ē. qñ dcō vel oꝛo eadē ſm ſbaꝫ ꝛ ſꝫ modū ꝓferendi diuerſa ſcat. dcō vt in equocatione. vt canis. oꝛo vt in amphibologia. vt liber areſtotelis. Multiplex potētiale eſt. ꝙ dcō vl' oꝛo eadē ſm ſbam diuerſa tñ ſm modū ꝓferendi diuerſa ſcat. dcō vt in accētu. vt populꝰ cuiꝰ prima ſyllaba ꝑt eſſe breuis vel longa. ꝛ ſm hoc diuerſa ſcat. oꝛatio vt in compoſitione vel diuiſione. vt quicquid viuit ſemꝑ eſt. Alium

em̄ habet modū ꝓferendi ꝓut est diuisa. ꝛ ꝓut est cō posita vt postea patebit. De multiplici fantastico videbitur in fallacia figure dictionis. Et qꝛ multiplex actuale verioꝛ mō est multiplex ꝙ̄ potentiale. ꝛ potētiale ꝙ̄ fantasticū. iō prius dicēdū est de fallacijs peccantibꝰ penes multiplex actuale ꝙ̄ de alijs. ꝛ postea de potentiali. ꝛ vltimo de fantastico. Vn̄ prius dōm est de equiuocatione ꝛ amphibologia ꝙ̄ de alijs fallacijs in dictione. qꝛ in equiuocatione ꝛ amphibologia ē multiplex actuale. ꝛ ꝑ cōsequens eadē dictio vel oratio ſm l̄bam ꝛ modū ꝓferendi. in alijs aūt non. in istis enim plus est de idemptitate ꝙ̄ in alijs. Itez adhuc prius est dicendū de equiuocatione ꝙ̄ de amphibologia: quia equiuocatio fit in dictione amphibologia vero in oratione: dictio autem est prioꝛ oratione. Sciendū est ꝙ fallacia idem ē qḋ causa decipiendi. ꝛ qn̄qꝫ idem est qḋ deceptio facta ex illa causa. Et hoc primo modo sumitur hic fallacia.

Hic ponit notabile in quo tangit distinctionē multiplicis. q̄ ad sequentia est multū expediens ꝛ necc̄aria. qꝛ nō videt̄ quō posset fieri deceptio ex ꝑte dictiōis vel oratiōis. nisi gratia multiplicis ibidē cōtenti. Et dic̄ ꝙ triplex est multiplex. s. actuale potentiale et fantasticū. Quoꝝ sufficientia sic sumit̄. Nā multiplex est dictio vel oratio ſcans plura. vel q̄ ſcat plura vere ꝛ simpl'r. aut apparenter tm̄. si scōm sic est multiplex fantasticū. Si primū hoc est dupliciť. qꝛ vel tale multiplex hꝫ actualē vnitatē vocis. ꝛ sic est multiplex actuale. aut potentialem. ꝛ sic est multiplex potentiale. Et est illa diuisio analogi in sua analogata. qꝛ illud multiplex est primū in q̄ ꝑfectius plura ſcata vniunt̄. sicut est multiplex actuale. Deinde sequit̄ multiplex potentiale. ꝛ vltimo ponit̄ multiplex fantasticū. Ex illis infertur correlarie in textu. ꝙ prius dicēdū est de equiuocatione ꝛ amphibologia ꝙ̄ de alijs fallacijs. vt in textu deducit̄. Finaliter pōit̄ notabile ibi (Sciendū est) ꝛ qꝛ satis manifestū est. iō videat̄ in l'ra.

Ar. Potentia precedit actū. q̄ multiplex potētiale erit ante multiplex actuale. Dōm ꝙ in eodem potentia prioꝛ est actu. tn̄ simpl'r ꝛ in diuersis actus prioꝛ est potentia. qꝛ nihil reducit se de potentia ad actū. ergo oportet ponere aliquē prime actū ante omnē potentiam.

Qr. Quid est multiplex actuale. Dōm ꝙ est. qn̄ dictio vel oratio eadē ſm substantiā ꝛ modū ꝓferendi diuersa ſcat. vt canis in equocati

one ⁊ liber arestotelis in amphibologia. Et tale multiplex ponit om̄ia sua ſcata actu ⁊ cõiuncti vt vniunť in vna voce. nõ tñ copulatiue vel disiunctiue. Cuiꝰ rõ est. qꝛ al's oĩs oꝛõ in qua ponereť tale multiplex esset simpl'r cõcedenda vel neganda. ⁊ nunꝗ̃ distinguẽda. Patz qꝛ si poneret sua ſcata copulatiue. esset equalẽter ꝓpõ copulatiua. vl' ꝗ ambe eius ꝑtes essent vere. ⁊ sic tota eẽt vera. aut vna eẽt vͣa ⁊ alia falsa. ⁊ sic ꝓpõ ꝓposita eẽt falsa. Si vͦo poneret sua ſcata disiũctiue. sil'r dõm esset iuxta naturã disiũcti

Ar̃ Vniꝰ signi est tm̄ vnũ signatũ. ꝗ vna dcõ vel oꝛõ nõ p̄t (ue ꝓpõnis plura ſcare. Añs ꝓbať. qꝛ ab vnitate ſcati sumiť vnitas signi. Dicendũ ꝙ duplex est signũ. s. naturale. ⁊ tale est vnũ vniꝰ signati. Aliud est voluntariũ. ⁊ tale põt esse pluriũ signatoꝝ. ⁊ sic dcõ est signũ rei ſcate. Ad dõm ꝙ vnitas signi in rõne signi formal'r capti accipiť ab vnitate signati nõ tñ vnitas signi materialiť capti. s. ꝓ ipsa voce. qꝛ illa sumiť a ꝓlatiõe ꝑ quã vox est vna. ⁊ tunc ꝯñr efficiť signũ reꝝ ſcatarum.

Ar̃ Vniꝰ rei est tm̄ vna forma. sed ſcatio est forma dictionis. ꝗ vna dictio nõ potest habere plures ſcationes. Dõm ꝙ vnius rei est tm̄ vna forma essentialis. tñ vniꝰ rei bene possunt esse plures forme accidẽtales. sed ſcatio est forma accidental' vocis ⁊ modꝰ ꝓferendi est forma essentialis. q̃ est vnus in vna.

3 Ar̃. Significatio est forma eẽntialis noĩs. ꝗ nõ põt vnũ nomẽ pl'a ſcare. Añs p̄tz ex diffinitiõe noĩs. qꝛ nomẽ est vox ſcatiua ⁊c̃. Dõm ꝙ nomen aut dictio cõsiderať dupliciť. vnoͦ formaliť in ratione significantis rem aliquã. ⁊ tũc ſcatio est forma essentialis noĩs. ⁊ sic etiã nomẽ nõ ſcat plura. sed vna significatio cõstituit vnũ nomen. Alio mõ cõsiderať nomen vl' dictio materialiter in rõne vocis. q̃ est materia dictiõis vel nominis. ⁊ tũc ſcatio est forma accidentalis noĩs.

Ar̃ Plura accidentia nõ p̄nt esse in vno subiecto. ꝗ plures ſcationes nõ p̄nt esse in vna dcõe. Dõm ꝙ plura accidentia tm̄ numero dĩa nõ possunt esse in vno subiecto ſ; bñ dĩa spẽ. sicut p̄z de albo ⁊ dulci in pomo. sed plures ſcationes in vna dictione differunt specie.

Qr̃ Quid sit multiplex potentiale. Dõm ꝙ est quando dictio vl' oratio eadem ſm subam ⁊ diuersa ſm modũ ꝓferendi diuersa ſcat. exemplum de dictione. vt populus. exemplum de oratione. vt quicquid viuit semper est. Et diciť multiplex potentiale. qꝛ in eo solum est vnitas materie. s. vocis. q̃ est in potentia ad recipiendũ hanc vel illã formã. i. hũc vl' illum modum ꝓferendi.

Ar̃ De rõne multiplicis est pluralitas. ſ; illa maioꝛ est in multiplici potentiali ꝙ̃ actuali. ꝗ tale magis debet dici multiplex actuale. Minoꝛ ꝓbať. qꝛ in eo est multiplicitas ſcatoꝝ ⁊ modoꝝ proferendi. Dõm ꝙ ad hoc ꝙ aliqđ sit actuale nõ sufficit pluralitas ſcandi. sed vltra hoc requiriť vnitas vocis actualis. q̃ sumiť ab vnitate forme. talis aũt nõ est in multiplici potentiali.

Qr̃ Quid est multiplex fantasticum. Dõm ꝙ est dcõ ſcans vnũ que videtur significare aliud propter cõuenientiam quã habet cũ alia dcõne sicut vigere ſcat q̃litatẽ. ⁊ tamen videť ſcare actionem propter si-

milem terminationē. quā habet cū illo v̄bo agere. Et dr̄ fantasticū. qr dcō
illa nō hꝫ plura sc̄ata sm̄ veritatē. sed solū sm̄ quādam apparentiā ⁊ hoc
sufficit ꝙ aliquo mō posset dici multiplex.

Querit Utrū nec̄e sit aliqd̄ nomē plura sc̄are. Dōm ꝙ sic. quia
res sunt infinite. noīa vero finita. iō necesse est vnū nomē
plura sc̄are. Sed diceres. nullū infinitum est. vt ptꝫ ꝑ pħm. iij. phisicoꝝ.
ergo male dicit̄ ꝙ res sunt infinite. Dōm ꝙ nullū est infinitū actu exn̄s.
tn̄ est aliqd̄ infinitū sm̄ successionem. Etiā licet res nō sunt infinite simplr̄
tn̄ sunt infinite quo ad nos.

Ar̄ Noīa sunt infinita quo ad nos sicut res ipse. ꝗ vnū nomē sufficiet
ad sc̄andū vnā rem. Añs ꝓbat̄. quia non sunt ab aliquo vno ꝯgno
scibilia. Dōm ꝙ licet noīa sint infinita quo ad aliquē ꝑticularem hoīeꝫ
sunt tn̄ finita quo ad oēs homines simul sumptos. Uel dicendum. ꝙ licet
noīa sint infinita quo ad nos. sunt tn̄ finita cōꝑando ea ad res. qr multo
plures sunt res ꝙ̄ nomina.

Ar̄ Nomen sc̄at suū sc̄atū cōtingent̄. ꝗ male dr̄ ꝙ nec̄e est vnū nomen
plura sc̄are. Rn̄det̄ ꝙ duplex est necc̄itas. s. simplr̄ dicta et cōditio-
nata. ꝓmo mō nō est nec̄e vnū nomē plura sc̄are. sed sc̄dō mō qr supposito
ꝙ debeamus de omnibus rebꝰ mentis cōceptū exꝓmere. ⁊ de eis disputa-

Ar̄ Scd̄m pħm qd̄ nō vnū sc̄at (re. nec̄e erit vnū nomen plura sc̄are.
nihil sc̄at. ꝗ nec̄e est vnū nomē vnū sc̄are. Dōm ꝙ illud qd̄ nō vnū
sc̄at ad minꝰ nihil sc̄at. pōt tn̄ plura sc̄are. ꝫ tn̄ etiā sc̄at vnū. Uel dōm ꝙ
nō vnū sc̄at vnica impositione hoc nihil sc̄at. illud tn̄ qd̄ sc̄at plura diuer
sis impositionibꝰ bn̄ sc̄at aliquid.

Qr̄ Utrū nec̄e sit qd̄libet nomen plura sc̄are. Rn̄det̄ ꝙ nō. qr sūt aliq̄
noīa vniuoca. vt hō asinus. q̄ tm̄ vnū sc̄ant inꝙ̄tum hmōi qd̄ addi.
qr si compareт̄ asinꝰ ad asinū viuū pictū ⁊ mortuū. sic plura sc̄at. sed tunc
capit̄ equiuoce. Sed ꝯ hoc arguit̄. ista noīa sc̄ant plura etiā si compen
tur ad aīalia viua tm̄. Probat̄. qr sc̄ant sua inferiora.

Pro responsione notandū ꝙ Ockā ⁊ noīales dicunt noīa vniuoca plu
ra sc̄are. qr dicunt ꝙ hō immediate sc̄et sortez platonē ⁊c̄. qr ipi nō ponūt
vl̄e vel naturā cōem. sed antiqui dicūt ꝙ terminꝰ cōis vniuocꝰ nō sc̄at plu
ra. sed vnū tm̄. s. naturam cōem. ⁊ nō sc̄at immediate inferiora. sed bn̄ sup
ponit ꝓ illis in ꝓpōne vl̄i vel ꝑticulari. ⁊ sic significatione secundaria eti
am significat illa.

Ar̄ Omnis vox vniuoca sc̄at cōceptū aīe. ⁊ silr̄ sc̄at rem ad extra. ꝗ q̄-
libet vox vniuoca sc̄at plura. Dōm ꝙ duplex est sc̄atum vocis. s.
primariū. ⁊ est ipse cōceptus anime. aliud est secundariū. ⁊ est ipsa res ad
extra. Unde illud nomē est equocū qd̄ sc̄at plura tanꝙ̄ sc̄ata q̄ sunt vlti-
mata. ⁊ sic nomen vniuocū nō sc̄at plura. Sed cōtra hoc replicat̄. om-
nis vox sc̄at plura tanꝙ̄ sc̄ata q̄ sūt vltīata. ꝗ solutio falsa. Añs ꝓbat̄. qr
omnis vox sc̄at seipsam tanꝙ̄ signatum qd̄. et etiā sc̄at suum sc̄atum tan
ꝙ̄ signatum quod. Dōm ꝙ non significat illa plura ex impositione ⁊ ad
placitum. qr sc̄at seipsam naturaliter ⁊ suum sc̄atum ad placitum. sed di-
ctio equiuoca significat plura ex impositione. que plura sunt distincta ab
ipso signante.

Equiuocatio est multiplicitas dictionis eiusdez ẜm sb̄am ⁊ modū ꝓferendi. vt in h̄ noīe canis. Sciendū ꝙ in qualibet fallacia est duplex cā. s. causa apparentie ⁊ cā defect⁹. Causa appentie in qualibet fallacia ē. q̄ mouet ad credendū id qd̄ nō ē credenduz Causa defect⁹ est q̄ oñdit creditū esse falsum. Cā apparentie in equocatione est vnitas dictionis eiusdez ẜm sb̄am ⁊ ẜm modū ꝓferendi diuersa ẜcantis. Causa defectus siue falsitatis est diuersitas significatoꝝ Unitas eñ p̄dicta in equiuocatione mouet ad credē dum id qd̄ non ē. s. vnitatem significādi. Diuersitas enim ostendit creditum esse falsum.

Postq̄ȝ superius determinauit de fallacia diffinitiue ⁊ diuisiue in fallacias in dictione ⁊ extra dictionē. ⁊ de nūero fallaciaꝝ. ⁊ silr̄ de triplici multiplici penes qd̄ peccāt fallacie in dictione, hic ɔñr determinat de q̄libet fall'a in dictione in spēali. ⁊ p̄mo de fall'a equocatiōis ⁊ amphibologie. q̄ peccāt penes multiplex actuale. ⁊ qꝛ deceptio sūpta ex pte dictiōis prioꝛ ē illa q̄ sumit̄ ex pte oꝛonis. iō fall'a equocationis p̄cedit fallaciā amphibologie. Et primo ponit diffinitionē equocationis cū quodā notabili. scd̄o ponit diffinitionē fallacie equiuocationis. tercio pōit tres modos seu species ei⁹. Dicit igit̄ primo. Equiuocatio est multiplicitas dictionis eiusdē ẜm sub̄am ⁊ modū ꝓferendi. vt in hoc noīe canis. Notabile qd̄ ponit est. ꝙ in q̄libet fall'a est duplex cā. s. apparētie q̄ mouet ad credendū id qd̄ non est credendū. Et cā defect⁹. q̄ oñdit creditū esse falsum. Sȝ fall'a equocationis est ydoneitas decipiendi ꝓueniens ex eo ꝙ aliqua dictio manēs vna ẜm sub̄am ⁊ modū ꝓferendi diuersa significat.

Ar Ista dictio (hō) actualit̄ plura significat. ⁊ tñ nō est equoca. ḡ diffinitio mala. Añs ꝓbat̄. qꝛ ẜcat sortē platonē ⁊ alios pticulares homines. Dōm ꝙ nō ẜcat illa simplr̄ et ẜm se. ẜ ẜcat primo ⁊ p se hoīem in cōi. ⁊ ex ɔñti ẜcatione secundaria supposita hominis.

☞ Ar. Soꝛtes ẜcat p se pticularē ⁊ singularē hoīem. ḡ etiā hō ɔña tenet p locū a pte subiectiua ad suū totū. Dōm ꝙ iste locus tenet in p̄dicatis. q̄ nō ponunt dr̄am inter supi⁹ ⁊ inferi⁹. sicut in ꝓposito. ḡ nō bñ arguit̄.

Ar In fallacia equocationis deceptio ꝓuenit ex pte rerū. ḡ nō dȝ poni inter fallacias in dictione. Añs ꝓbat̄. qꝛ ꝓuenit ex diuersitate rerū ẜcataꝝ. Dōm ꝙ fallacie in dictione ex pte causaꝝ apparentie distinguūtur a fallacijs extra dictionē. sed qꝛ fallacia equocationis hȝ cām apparētie ex pte dictionis. ideo enumerat̄ inter fallacias in dictione. licet habeat causam defectus ex pte rerum.

Ar Si poneret̃ fallacia equiuocationis. pari rõne deberet poni fall'a vniuocatiõis. Probat̃. qꝛ sicut aliq̃s decipit̃ credẽs dcõnẽ vnuꝫ ꝟcare q̃ plura ꝟcat. sic silr̃ p̃t decipi credẽs dcõem plura ꝟcare q̃ vnũ ꝟcat. Dõm ꝙ nõ est sil'e. qꝛ ex pte vniuocatiõis nõ sumit̃ ydoneitas decipiendi sicut ex pte eq̃uocatiõis. ꝛ hoc loquendo de dcõne vniuocã ꝟm se ꝛ absolute qđ notant̃ dꝛ. qꝛ qñ est multiplex fantasticũ. dcõ videt̃ plura ꝟcare in ꝯtum ad aliã cõpat̃. que tñ ꝟm veritatem ꝟcat vnum

Equiuocatiõis tres sũt modi. ꝟ pmo vidẽdũ est q̃d sit fallacia eq̃uocatiõis. Uñ fallacia eq̃uocatõis ẽ deceptio ꝓueniẽs ex eo ꝙ aliqua dctõ manens vna ꝟm ſbam ꝛ ꝟm modũ ꝓferendi diuersa ꝟcat. Prim᷒ autẽ mod᷒ ꝓuenit ex ꝟcatione vl' ꝯsignificatiõe dcõis. Ex significatõe sic ꝑalogisat̃. ois canis currit. sidus celeste est canis. g̃ sidus celeste currit. Solutio vtraqꝫ premissaꝝ est duplex. qꝛ hoc nomen canis ẽ multiplex eq̃uoce significãs aı̃al latrabile. sidus celeste ꝛ piscẽ marinũ. ꝛ sic maioꝛ vno mõ est vera. ꝛ alio mõ falsa. ꝛ silr̃ minoꝛ. Uel sic. om̃e expediẽs ẽ bonũ. malũ est expediens. g̃ malũ est bonũ. Solutio expediẽs dꝛ eq̃uoce vno mõ idẽ est qđ bonũ. Alio mõ idem ẽ qđ nccariuꝫ qđ accidit in minus malũ. qđ oꝫ fieri ad euitãdũ maius maluꝫ. Uñ vtraqꝫ p̃missaꝝ est duplex. qꝛ vno mõ est ṽa. alio modo est falsa. Ex significatione ꝑalogisat̃ sic. Iste pannus est de anglia. anglia est t̃ra. ergo iste pann᷒ est de terra non sequit̃. qꝛ prima ẽ duplex ex eo ꝙ hec ꝓpõ de p̃t dicere circũstantiã cause materialis. ꝛ sic est falsa. Uel p̃t dicere locũ ꝛ originẽ ꝛ sic est vera. Ul' sic: in quocunqꝫ est egritudo ipsum est animal sed in humoꝝ inadequatione est egritudo: ergo hũorum inadequatio est anı̃al. Prima est duplex. qꝛ hec prepositio in p̃t dicere cãm efficientẽ ꝛ sic est falsa. vl' cãm formalem siue subiectuꝫ in quo est. ꝛ sic est vera. Similit̃ dicendũ ẽ de minore. Uel sic. ꝓpriũ est qualitati ꝟm eam simile vel dissimile dici. sed ꝟm similitu

dinem dr aliquis silis vel dissimilis. ergo similitudo
vel dissimilitudo sunt qualitates quod est falsum. ym
mo sunt relationes. Prima est duplex eo ꝙ hec ꝑpõ
fm pt dicere circumstantiã cause efficient. ⁊ sic est ve
ra. qꝛ due q̃litates eiusdẽ spẽi faciunt vnã silitudinez
⁊ sic eq̃litas est cã efficiens silitudinis. Si aũt dicat
circumstantiã cause formalis. sic est falsa. qꝛ qualitas
non est cã formalis similitudinis ⁊ econuerso dicen-
dum est de minori. similiter. Omne sanũ est anial. vri
na est sana. ergo vrina est animal. Utraqꝫ ꝑmissaꝝ est
duplex. quia sanum dr de animali vt de subiecto. ⁊ de
vrina vt de signo vel iudicãte. de cibo vt de efficiẽte
de dieta vt ꝓseruante: ergo alio mõ sanitas ad hec cõ
parat: ⁊ fm hoc hꝫ diuersas significationes. Ex con
significatione sic ꝑalogisat. quicunqꝫ sanabat sanꝰ est
laborans sanabat. ergo laborans sanꝰ est. Minor est
duplex. ex eo ꝙ hoc ꝑticipiũ laborans pt dicere pñs
tps. ⁊ sic est vera: tunc est sensus. laborans nũc sana-
bat. Si aũt dicat ꝑteritũ sic est falsa. ⁊ sic ẽ sensus. la-
borans tũc sanabat: ⁊ econuerso dicendũ ẽ de ↄclusi
one. Laborãs eñ equocum est ad laborantẽ nunc et
ad laborãtez tũc. Eod modo est hꝰ qcũqꝫ surgebat stat
sedens surgebat. ergo sedens stat. Et eod modo rñ-
dendũ est sicut rñsuz fuit ad aliũ ꝑalogismũ. Alio mo
do pt fieri econuerso qñ dictio pt teneri materialr vel
ↄsignificatiue sicut hic. deꝰ est vbiqꝫ. vbiqꝫ est aduer
biũ. ergo deus est aduerbiũ. Dicendum ꝙ prima est
duplex. eo ꝙ hec dictio vbiqꝫ pt teneri materialiter ⁊
ↄsignificatiue. Si materialr sic est falsa. Si significa
tiue sic est vera. sed non sequitur conclusio.

Hic ponit modos siue spẽs huiꝰ fallacie dicens: ꝙ fallacie equiuocatio
nis tres sunt modi. Primus est qñ dictio actualiter plura scat fm im-

positionē eius. sicut canis. ꝛ discere qḋ ꝟcat aliū docere. etiā ꝟcat ab alio doceri. ꝛ silr hoc nomē equus ꝟcat vno mō aīal hynnibile. ꝛ alio⁹ ꝟcat iusticiā habere. ꝛ penes illas dictiōes p̄t indifferent' argui syllogistice ꝛ enthimematice. syllogistice sic. oīs equus est aīal hynnibile. omnis iust⁹ est equus. ḡ oīs iustus est aīal hynnibile. Et soluit' iste palogism⁹ sic distinguendo. si equ⁹ in vtraqꝫ p̄missaꝝ teneat' substātiue ꝓ aīali hynnibili tūc maior est vera et minor falsa. si vero in vtraqꝫ p̄missarum capiat' adiectiue. sic minor est vera ꝛ maior falsa. ꝛ istis duob⁹ modis sequit' cōclusio. ꝛ est bonus syll's. sed si equus teneat' in maiori substantiue. ꝛ in minori adiectiue tunc ambe premisse sunt vere. sed nihil sequitur ꝓpter multiplex. ꝛ est fallacia equiuocationis. Et iste modus soluendi debet seruari ad om̄e argumentū sophisticū habens duas p̄missas ꝛ vnam conclusionē. in quo medium tenet' equiuoce. Sed enthimematice sic arguit'. omnis prior est monachus. ḡ dyalectica est monachus. Omnis canis est aīal. ḡ syd⁹ celeste est animal. Et soluitur distinguendo antecedens. quia vel canis stat ꝓ animali latrabili. tunc antecedens est verum. et consequentia non valet. q2 arguit' a termino stante ꝓ vno significato ad eundem stantē ꝓ alio significato. si aūt canis stat in antecedente ꝓ sidere celesti. ꝯña est bona. et tunc añs est falsum.

Ar̄ Hic est fallacia eq̄uocationis. ego est ꝓnomen. ꝛ ꝓnomen est nomen. igit' ego est nomen. ꝛ tñ non videt' sub quo modo debeat cōtineri. Dōm ꝙ continetur sub primo modo. sicut ille paralogismus. de⁹ est vbiqꝫ. vbiqꝫ est aduerbium. ḡ deus est aduerbium. nō tñ est oīno sile. q2 deus in illo paralogismo tenetur significatiue. sed ego in primo tenetur materialiter.

Ar̄ Maior isti⁹ palogismi. oīs canis currit. sidus celeste est canis. ḡ sidus celeste currit. simplr est neganda. q2 est falsa. ḡ nō est distinguēda. vt dicit pe. hys. in textu. Añs ꝓbat'. q2 canis in minori distribuit' pro oīb⁹ suis suppositis. ꝟ nō oīa supposita canis currūt. Dōm ꝙ canis ī maiori bñ distribuit' ꝓ oīb⁹ suppositis vni⁹ significatoꝝ. nō tñ oīm. Et rō est q2 termin⁹ eq̄uoc⁹ nō pōt distribui vnica distributione ꝓ omnib⁹ suppositis oīm ꝟcatoꝝ seu sp̄eꝝ quas ꝟcat. q2 vnitas distributionis vel suppositionis. p̄supponit vnitatē significationis.

Ar̄ Termin⁹ eq̄uoc⁹ vnica distributione distribuit' ꝓ oībus suppositis suoꝝ ꝟcatoꝝ. igit'. Añs ꝓbat' in ista ꝓpōe vel sili. oīs canis est subā. vbi p̄dicatū cōuenit subiecto ꝓ oīb⁹ suppositis oīm ꝟcatoꝝ. Dōm ꝙ licet p̄dicatū ꝟm rem cōueniat oīb⁹ suppositis oīm ꝟcatoꝝ subiecti. tamen primo ꝛ principalr de rigore sermonis subiectū solū distribuit' ꝓ significatis ꝛ nō suppositis. nisi ex ꝯñti tm̄.

Notandū Q2 sub primo mō ꝯp̄hendunt' palogismi ꝯstituti ex terminis q̄ plura cōsignificant. sicut iste. q̄cunqꝫ sanabat' sanus est. laborans sanabat'. ḡ laborans san⁹ est. vbi minor ē multiplex ꝟm equiuocationem. eo ꝙ laborans in minore est equiuocū ad laborans nunc. ꝛ ad laborans tunc. ꝛ sic videt' conꝟcare plura tpa. Vñ principaliter ꝟcare in primo mō solū capit' vt distinguit' cōtra transsumptiue ꝟcare. ꝛ nō cōtra cōsignificare. Posset etiā dici ꝙ iste paralogism⁹ cōpre-

hendit᷑ sub tercio mō. q꞉ laborans dictio simplex p se posita vnū tp̄s ſcat sed posita cū alijs. s. verbis p̄teriti vel futuri temporis p diuersis suppo-nit non gratia significationis sed gratia ampliationis

Ar Nullū verū aut falsum ē distinguendū. ꝰ oīs ꝓpō est vera vel falsa ğ nulla ꝓpō est distinguenda. q꞉ oē verū est cōcedendū. ꝛ oē falsum negandū. Dōm ꝙ oīs ꝓpō simpl'r vna vel cōiunctione est vera vl' falsa. nō tñ ꝓpō plures. que est simul vera et falsa. ꝛ ğ est distinguenda.

Ar Nihil est distinguendū in syl l'o nisi ꝓpō. sed ꝓpō plures nō ē ꝓpō igit᷑. Maior ꝓbat᷑. q꞉ syll's cōponit᷑ ex duab⁹ ꝓpōibus. Dōm ꝙ lz ꝓpō plures nō sit ꝓpō simpl'r. est tñ ꝓpō ſm q̄d. capiendo ꝓpōem p omī illo qd̄ hz vnū sensum vel plures. Uel dōm ſm Richardū biligam ꝙ ꝓpō capit᷑ dupl'r. vno mō cōiter. ꝛ tunc ꝓpō dr̄ oīo hn̄s subiectū ꝛ p̄dicatū ꝛ copulā. vel hn̄s subiecta p̄dicata et copulā. ꝛ sic ꝓpō plures dr̄ ꝓpō. ꝛ talis ē distinguenda. Alio mō capit᷑ ꝓprie vt est oīo verū vel falsum significans. ꝛ sic ꝓpō plures nō est ꝓpō. vt ista oratio. canis currit. inquātum equiuo-ca est. neqꝫ est vera neqꝫ falsa.

Scd̄s mod⁹ eq̄uocationis ꝓuenit ex trāssūptiōe di-ctionis. Uñ trāssūptio vt h̄ sumit᷑. ē acceptio dictio-nis ſcātis vnū ex iposītione ad ſcādū aliō p silitudi-nē. Et ſz istū modū sic format᷑ paralogism⁹. Quicq̄d ri-det hz os. pratū ridet. ğ pratū hz os. Pria est duplex eo ꝙ hoc v̄bū ridet p̄t teneri ꝓp̄e ꝛ ex iposītione vel trāssūptiue. Si ꝓp̄e sic est vera ꝛ non seq̄tur ꝯcl'o. Si trāssūptiue sic ē falsa. ꝛ sic sequit᷑ ꝯcl'o. hoc ei v̄bū ri-dere est eq̄uocū ad ridere ꝛ florē. q꞉ ridere ſcat ex pri-ma impositione risum ab ore emittē. florere aūt ſcat p quādā trāssūptionē. florere ei ꝛ ridere quādā silitu-dinē hn̄t. q꞉ vtrobiqꝫ denotat᷑ gaudiū. ꝛ idō ridē trās-sumit᷑ ad florere. vt vult aresto. ꝙ transferētes ſm ali-quā silitudinē trāsferūt. Quicq̄d currit hz pedes: aq̄ currit. ğ aqua hz pedes. vtraqꝫ p̄missarū ē duplex. q̄a hoc v̄bum currit: vel tenetur ꝓprie vel trāssumptiue currere eñ ꝛ labi assimilant᷑ in velocitate mot⁹ ſm ꝙ currit capit᷑ ꝓprie sic maior est vera et minor falsa. si transsumptiue: tunc est econuerso.

aliud ꝓpter aliquã sil'itudinẽ. Uñ transumptio vt hic capit' (est acceptio dcõnis ſcãntis vnũ ex impõe ad ſcandũ aliud ꝓpter sil' tudinẽ) vt ridere ꝓprie ꝛ ex pria impõe ſcat risum ab ore emittere. ꝛ ꝑ transsumptiõem ſcat florere. Et silr dr de (currit) qd transsumit' ad labi. qr assimilant' in velocitate mot⁹. vt pz in textu. Posset etiã extra textũ sic argui. oĩs hõ est aĩal rõnale. ymago picta ẽ hõ. ḡ ymago picta ẽ aĩal rõnale. Et soluunt' tales ꝑalogismi ꝑ distictionẽ ſm ꝙ t'mini in eis positi tenent' ꝓp̃e vel trãssũptiue

Notandũ Qr duplex est equiuocũ. s. a casu ꝛ a cõsilio. a casu est qñ vna vox ex impõe plura ſcat eq̃ primo. vt canis. ꝛ penes istd fit prim⁹ mod⁹ eq̃uocationis. Equocũ a ↄsilio est. qd plura significat actualiter. ſ ꝑ prius ꝛ posterius ꝛ dr analogũ vt aĩal respectu animalis viui picti ꝛ mortui. silr ridere ꝛ currere. vt patuit. ꝛ penes istud sumit' iste modus secund⁹.

Ar Ista ꝓpõ. q̃cq̃d currit hz pedes est simpl'r cõcedẽda vel neganda. ḡ nõ est distinguẽda. Añs ꝓbat'. qr vel p̃dicatũ capit' ꝓ ſcato p̃ncipaliori. ꝛ tunc ẽ v'a. aut ꝓ vtroq3 simul. ꝛ tunc est falsa. Dõm ꝙ lz ꝓpõ in qua ponit' equiuocũ a cõsilio nõ sit distinguenda inq̃ztũ certũ est p̃dicatũ cõuenire subiecto ꝓ significato principaliori. vel nõ cõuenire tñ inq̃ztum hoc non est certum audientibus debet ꝓpõ distingui.

Ar Analogũ ꝑ se positũ stat ꝓ suo ſcato famosiori ꝛ p̃ncipaliori. ſ equiuocũ a ↄsilio ẽ analogũ. igit' stabit ꝓ ſcato p̃ncipaliori ꝛ ꝑ ↄñs certũ est ꝙ p̃dicatũ cõuenit aut non cõuenit subiecto. ḡ talis ꝓpõ nõ est distinguenda. Dõm ꝙ licet apud doctos ꝛ intelligentes de necessitate tal' ꝓpositio non sit distinguenda. tñ apud ignaros est distinguenda de bñ esse ne videant' ignorantes. Ex quo sequit'. lz ꝓpõ aliqua de termino equiuoco sit v'a in vtroq3 sensu vel falsa. adhuc tñ dz distingui a nobis. ne videamur ignorare significationem termini equiuoci.

Tercius mod⁹ ꝓuenit ex eo: ꝙ aliqua dictio plura ſcat ↄposita. sepata vero vnũ solũ. vt hec dictio imortale. vno modo dr q̃si non potens mori. alio modo dr q̃si potens non mori. Et ſ3 hoc sic format' ꝑalogism⁹ omne imortale est ꝑpetuum. ſ omne potens non mori est imortale. ergo oĩe potens non mori est ꝑpetuũ vtraq3 p̃missaꝝ est duplex. cũ hoc nomen imortale sit eq̃uocũ. vt dictũ est. Itez oĩe incorruptibile est ꝑpetuũ. ſ oĩe potens ñ corrũpi est incorruptibile. ergo oĩe potens ñ corrũpi est ꝑpetuũ. vtraq3 p̃missaꝝ est duplex. eo ꝙ icorruptibile vno modo idez est qd non potens corrumpi. ꝛ sic incorruptibile est perpetuum ꝛ sic maior est vera et minor falsa. Alio mõ idez est qd

potens non corrumpi. vt primus homo potuit non corrumpi ⁊ in hoc ſenſu maior eſt falſa ⁊ minor vera. et ſic ſoluendi ſunt paralogiſmi equiuocationis per diſtinctionem paralogiſmorum ſm equiuocationem vt prius patuit.

Hic Petr⁹ hyſpan⁹ pſequit᷑ terciū modū dicens. ꝙ terci⁹ mod⁹ puenit ex eo ꝙ aliqua dictio plura ſcat cōpoſita. ſepata vero vnū ſolū. vt hec dcō īmortale. vno° dr quaſi nō potens mori. qꝛ negatio addita mortali pt negare actū tm̄ ⁊ relinquē aptitudinē. ⁊ tunc īmortale ſumit᷑ priuatiue vl' pt negare actū et potentiā ſimul. ⁊ ſic īmortale tenet᷑ negatiue. Et paralogiſatur ſic. oē īmortale eſt ppetuū. vt pꝫ in textu. Eodē modo ſoͬ de iſtis paralogiſmis. oīs iniuſtus natus eſt habere iuſticiā. lapis eſt iniuſtus. ergo lapis natus eſt habere iuſticiā. Item oīs ignarus nat⁹ eſt habere ſcientiaꝫ aſinus eſt ignarus. ergo natus eſt habere ſcientiam.

Notandū Qꝛ duplex eſt equocatio. q̄dam eſt vbi termin⁹ ſcat plura ex impoſitione vel tranſſumptione. vt in duobus modis primis. Alia eſt impropria. vbi. ſ. terminus tm̄ vnū ſcat. ſed tn̄ in vno loco tenetur pro quibuſdam ſuppoſitis ſui ſignificati. ⁊ in alio loco pro alijs. ⁊ illa locum hꝫ in iſto modo tercio vbi terminus equiuoc⁹ nō ſcat diuerſa. ſed poteſt ſupponere p diuerſis. Ex quo patet ꝙ primus modus huius fallacie repit᷑ in veris equocis. ſecuneus in analogis. ⁊ terci⁹ in his que ſm ſe ſunt vniuoca. ſed ratione adiuncti dicuntur habere multiplicitatem.

Qr Sub quo mō cōtinent᷑ iſti palogiſmi. homo eſt ſpēs. ſortes eſt hō. ergo ſortes eſt ſpēs. Item hō eſt mortu⁹. homo viuens eſt hō. ergo hō viuens eſt mortu⁹. Item Epiſcopi ſunt hoīes. aſini ſūt epi. ḡ aſini ſūt homines. Dōm ſm aliquos. ꝙ oēs continent᷑ ſub iſto tercio modo. qꝛ in eis eadem vox ſupponit p diuerſis.

Ar Terci⁹ mod⁹ eſt qn̄ dictio ſimplex tm̄ vnū ſcat ⁊ cōpoſita plura. ſ in dictis paralogiſmis nō eſt dictio ſimplex ⁊ cōpoſita. ḡ nō poſſūt cōphendi ſub tercio modo. Dōm ꝙ pter hoc Buridan⁹ ponit quartuꝫ modū. Et qn̄ arguit᷑ Areſto. nō poſuit niſi tres. Rn̄det᷑ ꝙ licꝫ nō ponat niſi tres modos. nō tn̄ vult negare quin ſint plures. Sed tenendo ꝙ ſūt plures q̄ꝫ tres. Dōm ꝙ ſimplex ⁊ cōpoſitū in tercio mō capiunt᷑ nō ſolū grāmaticalit᷑. ſed etiā logicaliter vt ſimpliciter dico qꝺ ſine addito dico. ⁊ ſic tercius modus eſt qn̄ ſimplex dictio. i. ſm ſe ſumpta capit᷑ p vno. ⁊ cōpoſita. i. cum alio poſita. ſ. verbo p̄teriti aut futuri temporis capit᷑ p plurib⁹ ⁊ ita eſt in dictis paralogiſmis.

Recta ſolutio eſt maifeſtatio ſylli falſi. et pter qꝺ eſt falſus. Et h̄ ꝯtingit dupl'r. ſ. vel diſtinguendo vel aliquam premiſſarum iterimendo. ſcḋo mō reſpōden

dūm est ad omnes peccātes in materia. Sꝫ ad syllogismos peccātes in forma rn̄debit ꝑ distinctionē. Et ad oēs orōnes in vtraqꝫ peccātes. rn̄dendū ē vtroqꝫ mō. s. distinguendo. ꝛ aliquā ꝑmissaꝝ interimēdo nō ſm idem sed ſm diuersa.

Postqꝫ posuit modos fallacie equocationis. ꝛ cū hoc ondit quō soluēdi sūt ꝑalogismi huiꝰ fallacie. hic ꝯſir diffinit solutionē rectā ꝛ ipam distiguit dicens (Solutio recta est manifestatio sylli falsi ꝑ ꝓpter qd est falsus Solet etiā sic diffiniri solutio recta est manifestatō falsi sylli ſm quā libet interrogationē. Et dr ſm quālibet interrogationē ꝓpter solutionē nō rectā vel appentē tm̄. q manifestat falsū in cōi tm̄ (Et diffinit sic apparens solutio ꝙ est manifestatio sylli falsi nō ondens cām ꝓpt quā est falsus.

Qr Quotuplex sit solutio recta. Dōm ꝙ est duplex. s. ꝑ distinctionē ꝛ interemptionē Rō est. qꝛ solutio recta est manifestatio sylli falsi q est duplex. s. peccās in materia. ꝛ peccans in forma. g etiā est duplex solutio recta. Un̄ sylls peccans in materia. i. q ꝓcedit ex falsis dꝫ solui ꝑ interemptionē ꝑmisse ꝓpter quā sequit falsum. Sꝫ sylls peccans in forma tm̄ dꝫ solui ꝑ distinctionē. Et sic soluendi sunt ꝑalogismi equocationis ꝑ distinctionem terminoꝝ in eis positorum.

Ar Est triplex sylls falsus. s. peccans in materia tm̄. peccans in forma tm̄. ꝛ peccās in vtroqꝫ sil. g triplex erit solutio recta. Dōm ꝙ syllogismꝰ peccans in forma ꝛ in materia sil dꝫ solui vtroqꝫ mō. s. distinguendo. ꝛ aliqua ꝑmissaꝝ interimendo. nō ſm idē ſ ſm diuersa.

Ar Est aliqua solutio recta ꝑ cōcessionē. g nō oīs solutio recta fit ꝑ interemptionē vel distinctionē. Añs ꝓbat. qꝛ sylls exveris syliogisatus est soluēdꝰ ꝑ cōcessionē. Dōm ꝙ cōcessio nō ē spēs solutionis recte. lꝫ bene spēs rn̄sionis. q est in plus qꝫ solutio recta. qꝛ solutio recta est manifestatio alicuius falsi. sed cōcessio fit respectu veri.

Ar Oē falsum soluēdū est ꝑ interrēptionē. ſ qlibet ꝑalogismꝰ ē falsus sylls. g oīs ꝑalogismꝰ dꝫ solui ꝑ interemptionē. Dōm ꝙ duplex est sylls falsus. Quidā est q hꝫ falsitatē sine multiplicitate. ꝛ talis dꝫ solui ꝑ interemptionē. Alius est sylls falsus q hꝫ falsitatē cū multiplicitate. ꝛ talis magis dꝫ solui ꝑ distinctionē qꝫ ꝑ interemptionē. eo ꝙ multiplicitas est causa falsitatis.

Amphibologia ē multiplicitas orōis eiusdē ſm substantiā ꝛ ſm modū ꝓferendi diuersa ſcantis Fallacia aūt amphibologie est deceptio ꝓueniēs ex idēptitate orōnis eiusdē ſm ſbam ꝛ ſm modū ꝓferēdi. Cā falsitatis est diuersitas significatoꝝ. Et dr amphibologia ab amphi qd ē dubium. ꝛ bolos sentētia quasi dubia sententia.

Poſtq̄ pe. hyſ. determinauit de fall'a equocatōis. q̄ fit ſm multiplex actu ale dictiōis. Hic ꝯñr determinat de fallacia amphibologie q̄ fit ſm multi-plex actuale orationis. Et facit in iſto tractatu ſeptem ſm ordinem. Pri-mo ponit diffinitionē amphibologie. Secūdo diffinitionē fallacie amphi bologie cum cā apparētie et defectꝰ. Tercio ponit tres modos eiꝰ. Quar to ꝓbat ꝙ deceptio facta ex diuerſitate caſus facit amphibologiā ⁊ nō eq̄ uocationē. Quinto ponit tres modos cōmunes fallacie equiuocationis ⁊ amphibologie. Sexto facit vnū argumentū de iſto paralogiſmo. q̄cunq̄ ſanabat ſanus eſt ⁊c̄. Septimo mouet vnā q̄ſtionē de accidentibus reſpe ctiuis ⁊ abſolutis. Dicit ergo p̄io (Amphibologia eſt multiplicitas ora tionis eiuſdē ſm ſubam ⁊ ſm modū ꝓferendi diuerſa ſcantis) vt hec oro liber areſtotelis. manens vna actualit̄ plura ſcat. ſm ꝙ iſte gt̄ūs areſtote lis p̄t ꝯſtrui in habitudine cauſe efficientis. vel in habitudine poſſeſſoris ad rem poſſeſſam. Quid aūt ſit fallacia amphibologie. q̄ cā apparentie et que cā defectus. clare patent in textu.

Notandū q̄ q̄libet fallacia p̄t habere duas diffinitōnes. vnā ex p̄te cāe apparentie. aliā ex p̄te cauſe defectus. Vn̄ fallacia amphibologie primo modo eſt idoneitas decipiēdi ꝓueniens ex actuali vnitate orationis plura ſignificantis. Sed ſecundo modo eſt de-ceptio ꝓueniens ex multitudine ſenſuū eiuſdez orationis diuerſa ſcātis

Ar. In omni fallacia eſt dubioſa ſnīa. ergo oīs fall'a eſt fall'a amphibo logie. Tenet ꝯſīa a nominis interp̄tatōne ad interp̄tatū. q2 amphi bologia dicit̄ ab amphi qd̄ eſt dubiū. ⁊ logos ſermo. quaſi dubius ſermo Dicendum ꝙ duplex eſt interpretatio. quedam eſt conuertibilis cum in-terpretato. ⁊ ab illa bene valet argumentū. Alia eſt interp̄tatio non ꝯuer-tibilis. qualis eſt in iſto argumento. ⁊ ab illo non valet argumentum. Vn de interpretatio amphibologie vt eſt ſpecialis fallacia ſic interp̄tat̄. ſ. ꝙ ſit dubioſus ſermo ꝓueniens ex oōne multiplici eadem ſm ſubam ⁊ mo dum proferendi.

Ar. Iſta interp̄tatio amphibologie cōuenit fallatie equocationis. er-go nō ſunt fall'e diſtincte. qd̄ eſt ꝯ Areſto. ponentez eas diſtinctas fallacias in libro elenchoꝝ. An̄s ꝓbat̄. quia in ea eſt dubius ſermo oōo-nis eiuſdem ſm ſubam ⁊ modū ꝓferendi. Dōm ꝙ duplex eſt multiplici-tas oōnis. q̄dam ꝓuenit ex p̄te vniꝰ dctōis tm̄. ⁊ illa cauſat fall'am equo catiōis. Alia ꝓuenit p̄ncipal̄r ex p̄te oōnis. ⁊ illa cauſat fall'am āphibolo gie. ⁊ dubiꝰ ſermo talis oōnis eſt interp̄tatio cōuertibil' cū āphibologia. Vnde iſta oōo canis currit actualiter vnā plura ſcat. ⁊ tn̄ nō eſt amphibo logica. q2 ſolum plura ſcat ex cōſequenti rōne illius dictiōis canis. ⁊ non rōne multiplicis orationis.

Ar. In fallacia amphibologie ſunt idem modi q̄ ſūt in fall'a equocati onis. vt p3 p phm. ⁊ etiā Petrū hyſ. g̱ nō ſunt diſtincte. Dōm ꝙ iſte due fallacie habent eoſdē modos generales ſed nō ſpeciales. q2 in fal lacia equocatiōis ſumunt̄ modi penes multiplicem ſcationē dictionis. ſ3 in amphibologia ſumunt̄ ſm multiplicem ſententiā oōnis.

Ar. Tercius modus amphibologie ⁊ fallacie equiuocationis omnino coincidūt. ergo ⁊c̄. An̄s ꝓbat̄. q2 in vtroq̄ eſt multiplicitas oōnis

Dõm ꝙ hoc est differenter. qꝛ si sit totius cõiuncti ꝑ se. sic causat tercium
modũ amphibologie. si vero sit ꝑ se vnius dictionis ⁊ nõ totius orationis.
tunc est modꝰ equiuocationis.

Ar̃ Fallacia amphibologie ꝓuenit ex diuersa ordinatione ꝯstructibi
liũ sicut fall'a ꝯpõnis ⁊ diuisiõis. g̊ nõ distinguuntᷣ. Añs ꝓbatᷣ. qꝛ
in amphibologia dictio qñqꝫ ꝑponitᷣ ⁊ qñqꝫ postponitᷣ. Dõm ꝙ aliᷣ est
diuersitas ordinatiõis cõstructibiliũ in ista fall'a q̃ in fall'a ꝯpõnis ⁊ diui
sionis. qꝛ hic nõ variatᷣ oõ ẜm formã ⁊ modũ ꝓferendi ꝓpter diuersam
cõstructionẽ. sed manet eadem. ⁊ ergo in ipsa est multiplex actuale. sic aũt
nõ fit in fallacia cõpositionis ⁊ diuisionis. immo aliã ꝓlationem hꝫ ora-
tio qñ est diuisa et qñ est composita.

Amphibologie tres sunt modi. Primꝰ modꝰ ꝓue
nit ex eo ꝙ aliqua oõ vna principal'r plura ẜcat. vt li
ber aresto. Hec eñ oratio est duplex. vno mõ idẽ est
qð liber editus ab aresto. Alio mõ idem est qð liber
possessus ab aresto. Et formatᷣ sic paralogismꝰ. Quic
quid est arestotelis possidetᷣ ab arestotele. liber ẽ are
stotelis. g̊ possidetᷣ ab arestotele. Utraqꝫ p̃missarum est
duplex. vt dcm̃ est. Scðs modꝰ amphibologie ꝓue
nit ex trãssumptõe orõnis. Transsumptõ aũt orõnis
est. qñ orõ ꝓprie ẜcans vnũ transsumitᷣ ad ẜcandũ ali
ud ꝓpter aliquã similitudinẽ reptam in ipsis. vt littꝰ
aratᷣ trãssumitᷣ ad opaꝫ ꝑdi. Et formatᷣ sic ꝑalogismꝰ
Quicq̃d aratur aratro scinditur. littꝰ aratur qñ indo-
cilis docetur. g̊ qñ indocil' docetur littꝰ aratro scinditᷣ
Minor est duplex. qꝛ littꝰ arari ẜcat ꝓprie terrã scin-
di. trãssumitur aũt ad opam ꝑdi. Et ẽ silitudo ĩ hoc ꝙ
q̃ littꝰ arat opam ꝑdit ⁊ frustra laborat. Terciꝰ modꝰ
amphibologie ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̃ orõ ꝯposita plura
significat. sepata vero vnũ solũ. vt seculũ scit. hec eñ
oratio est duplex. ẜcat eñ ꝙ aliq̃s sciat seculũ. vel ꝙ
seculum habeat scientiam de aliquo. Et ideo ista orõ
est duplex ex eo ꝙ hoc verbum scit p̃t ordinari cũ hoc
qð est seculum a parte ante. ⁊ sic est vera. ⁊ sic non se-

quitur cõclusio. vel a parte post. Siliter hic. Quoscũqꝫ vellem me accipere vellem ꝙ acciperent me. pugnantes vellem me accipe. ergo vellẽ ꝙ pugnantes acciperent me. Maior est duplex. q2 ista dictio me põt ordinari cum isto ṽbo accipere a pte ante. ⁊ sic est vera. ⁊ non sequitur ꝯclusio: ⁊ a parte post. ⁊ sic est falsa. ⁊ sequitur cõclusio. Similiter ista dictio pugnantes põt supponere vel apponere. Similiter hic. q̃cq̃d videt aliq̃s hoc videt. columnã aliquis videt. ergo columna videt. Maior est duplex. vt dictuꝫ est in alijs. Siliter hic. Quicũqꝫ sunt episcopi sunt sacerdotes. asini sunt episcopi. ergo asini sunt sacerdotes. Utraqꝫ p̃missarũ est duplex ex eo ꝙ dictio episcopi põt esse nti casus vl' genitiui. Qꝫ aũt deceptio facta ex diuersitate casus faciat amphibologiam. patet. q2 casus datus est dictioni ad hoc vt ordinetur cum alia dictione. ſ ordinatio dictionis cum dcõe facit amphibologiã ⁊ non equiuocationẽ. Hoc enim patet ab Arestotele formante paralogismos amphibologie ſm diuersitatem casus. ⁊ nõ equiuocationeꝫ. Sciendum est ꝙ Arestoteles ponit tres modos cõmunes equiuocatiõis ⁊ amphibologie. Primus modus est quando dictio vel oratio plura principaliter significat. dictio vt canis. oratio. vt liber arestotelis.

Hic cõsequenter distinguit modos hui⁹ fallacie. ⁊ p̃mo ſm se. scd̃o assignat eosdẽ ſm ꝙ cõicant cũ equocatione. ibi (Sciendũ est) Dicit' ꝙ p̃mo ꝙ amphibologie tres sunt sp̃es siue modi. Prim⁹ ꝓuenit ex eo ꝙ oratio actualit' vna plura ſcat eque p̃ncipaliter. vt cõtingit tacentẽ dicere. si tacẽtem regat' a dicere a pte ante tunc est sensus. contingit ꝙ tacens dicat. qd̃ est falsum. Si aũt tacentẽ regat' a dicere a parte post tunc sensus est. ꝯtingit dicere esse aliquẽ tacentẽ. qd̃ est verũ. Et siliter distinguit' de istis. cõtingit cecũ videre. quoscunqꝫ vellẽ me accipere vellẽ ꝙ acciperent me. q2 ille accusatiuus me potest regi a pte ante vel a pte post ab infinitiuo. Sed modus formandi paralogismos faciliter habetur in textu.

Ar In isto exemplo. quecūqꝫ vellem me accipere ꝛc. est fallacia cōpositionis ꝛ diuisionis. ergo textus est falsus. Antecedēs ꝓbat᷑. qꝛ ꝑ hoc ꝙ aliqua dictio potest construi cum diuersis dictōib⁹ causat᷑ fallacia cōpositionis ꝛ diuisionis. vt hic patet. quicquid viuit semper est. sic etiaꝫ fit in isto exemplo. Dōm ꝙ dictio cōstructa cū diuersis partib⁹ causat secundū modū fallacie cōpositionis ꝛ diuisionis. tamen dictio cōstructa cū vna parte tm̄ licet diuerso ordine nō causat fallaciam cōpositionis ꝛ diuisionis. sed amphibologie. Pro quo notandū est. ꝙ qñcunqꝫ aliqua determinatio construit᷑ cum vna dictione ex diuersis ꝑtibus tunc causat fallaciam amphibologie penes primū modū. ꝭ qñ construit᷑ cum duabus ꝑtib⁹ tunc causat fallaciā cōpositiōis ꝛ diuisionis penes scōm modum. vt patꝫ de ista. quicquid viuit semper est.

Ar In isto paralogismo vbi dictio cōstruitur cū vna dictione a pte añ ꝛ a pte post est alius modus proferendi. ergo ibi non est multiplex actuale. sed potentiale. ꝛ per consequens non erit ibi fallacia amphibologie. Dōm ꝙ illa diuersitas proferendi vnius dictionis cum vna nō sufficit ad causandum multiplex potentiale. sed requiritur diuersitas proferendi cum diuersis dictionibus vel sub diuersis accentibus. sic autem nō est in proposito.

Scōs mod⁹ est qñ fit ꝑalogism⁹ ꝭm trāsumptionē trāsumptio ī dictione. vt ridere. in orone. vt litt⁹ arat᷑

Hic ponit secundū modū dicens ꝙ (scōs mod⁹ ꝓuenit ex eo ꝙ oro actualiter vna ꝓprie vnum ꝭcat. ꝛ transumptiue aliud. vt litt⁹ arat᷑) de quo in textu. Silr ista. lauare laterem ꝭcat ꝓprie vnū. s. aqua abluere coctū lapidē ꝛ aliud transumptiue. s. laborem ꝑdere. Et paralogisat᷑ sic. quicunqꝫ lauat laterē hꝫ aquā. ꝭ custodiens mulierē lauat laterem. ergo custodiēs mulierē hꝫ aquam. Et soluit᷑ sic. qꝛ vtraqꝫ premissaꝝ est duplex. qꝛ si lauare lapidē sumat᷑ vtrobiqꝫ ꝓprie. tunc maior est vera et minor falsa. Si vero in vtraqꝫ sumat᷑ transumptiue. tunc maior est falsa ꝛ minor vera. ꝛ istis duobus modis bene sequit᷑ cōclusio. ꝭ sicut cōclusio est falsa. ita aliq̄ premissaꝝ. Sꝫ si in maiore sumat᷑ ꝓprie ꝛ in minore transumptiue. tūc maior est vera ꝛ minor falsa. sed tunc est fallacia amphibologie. Silr soluit᷑ iste paralogism⁹. quicunqꝫ haurit aquas cribro est iuxta aquā. sed cleric⁹ sine libro haurit aquas cribro. ergo clericus sine libro est iuxta aquam. Pro quo notandū ꝙ phus nō exemplificat de paralogismis qui formantur penes istum secundum modū. qꝛ orationes penes quas formantur isti paralogismi non habent multiplicitatem nisi ex transumptione nostra. ꝛ quia apud diuersos alio et alio mō transumit᷑ in vno tpe q̄ꝫ in alio ꝭm cōsuetudinem loquentiū. iō phs nō curauit ponere exempla. sed dicit soliti sum⁹

Ar Penes trāsumptionē fit bon⁹ loc⁹ dyalecticus. vt patuit in quinto de locis extrinsecis. ergo penes ipsaꝫ non fit fall'a amphibologie. Dicendum negando ꝯñam. quia aliter capitur transumptio quando penes ipsam sumit᷑ locus dyalecticus. ꝛ alit᷑ qñ ab ea sumitur locus sophisticus. Unde transumptio quādo per ipsam su-

(dicere ꝭm trāsumptionē

mit loc⁹ dyaletic⁹ est. qñ nomē magis notū ꝓ noīe min⁹ noto. Sȝ qñ ꝑ ipsam sumit fallatia amphibologie tunc vna oṙo trāssumit ad sᵗcandū aliꝗ ꝓpter silitudinē aliquā in ipis reptam.

Ar. Penes trāssumptōȝ fit falla equocatōis penes scōm modū. ergo nō amphibologie. Probat ꝯña. qꝛ sunt distincte falle. Dōm ꝙ nō ē eadeȝ trāsumptio penes quā fit scōs mod⁹ equocatōis. ꝛ scōs modus amphibologie. qꝛ ī vna est trāssumptio dictōis. ꝛ ī alia trāsumptō oṙois.

Terci⁹ mod⁹ ē qñ ꝯpositū plura sᵗcat. sepatum ꝟo vnū solū. Exēplū ī equocatōe. vt ī his dictionib⁹ imortale. incorruptibile. Exēplū ī amphibologia. vt ī ista oṙōe sclm scit. In oīb⁹ eī istis ꝯpositū pla sᵗcat. sepatū ꝟo vnū solū. Querit de distinctione istorū triū modoꝝ cōium ꝗꝛ prim⁹ ꝗtū ad equocctōȝ ē. qñ vnū nomē pricipalr pla sᵗcat. Scōs ꝓueīt ex trāssūptione. Terci⁹ ē qñ vnū nomē ꝯpositū pla sᵗcat. simplex ꝟo vnū solū. vt imortale icorruptibile. Sȝ tūc obijcitur. deceptio ꝓueniēs ex ꝯsᵗcatōe dctōnis nō ꝯtietur ab aliꝗ istorū triū modorū i equocatōe. Verbi grā: sicut ī isto syllo. ꝗcūqꝫ sanabat san⁹ ē. laborās sanabatur. ergo laborās san⁹ ē. non ꝯtiet sb tercio mō: qꝛ laborās non ē dictio ꝯposita. nec sub scōo. qꝛ hec dictio laborās n̄ tenetur trāssumptie. nec sub primo qꝛ prim⁹ ꝓuenit ex pricipali sᵗcatōe. sed hec dictō laborās n̄ sᵗcat pricipalr tps: sed ex ꝯñti ꝑ accñtia. ergo illa deceptio facta ex ꝯsᵗcatōe non ē sub aliꝗ istorū trium modorū. Solutio. deceptio facta ex ꝯsᵗcatōe dictionis ꝯtiet sub prio mō equocatōis. Ad hoc quod obijcit dōm ꝙ prim⁹ mod⁹ ꝓuenit ex pricipali significatione appellata hic ꝗcꝗd ex eadē impōne importat ꝑ dictionē. sed ex eadē impōne sᵗcat ꝗlibet dictio sᵗcatū ꝛ sua accñtia. Ille eī ꝗ iposuit hoc nomen lapis ad sᵗcandū lapidē sub tali genere ꝛ nūero imposuit. ꝛ sic eadē ipositōe iposuit ipositoꝛ: qꝛ hec dictio

laborãs importat suũ ꝑcatũ ⁊ ꝯꝑcatõꝫ rãijs. Uel di
cendũ est ꝙ principalis ꝑcatio ponit̃ in p̃io modo
equiuocatõis ⁊ amphibologie ad remouendũ trãs-
sumptionẽ in eis. qꝛ transsumptio ꝑcat̃ ꝑ dictionem
non principaliter: vt ridere ñ p̃icipaliter ꝑcat flore-
re: sed trãssumptiue et ꝑ quandã similitudinem. Et
hec dictio laborans ꝑcat pñs tempus et p̃teritũ im-
perfectũ. Item queritur quare deceptio facta ex qui
busdam accidentibus facit eq̃uocationẽ: et ex q̃bus-
dam amphibologiã. Solutio dico ꝙ quedã sunt ac
cidentia q̃ ꝯsequũtur dictionẽ ñ absolute sed ꝓut est
ordinabilis cũ alia dictione. sicut casus numerꝰ: qꝛ
ordinãtur dictiones ad inuicẽ ꝑ talia accñtia. Male
eñ diceret̃: hoĩes currit: qꝛ ibi ñ est debitus nume-
rus nec debitus casus. et deceptio ex talibꝰ accñti-
bus est deceptio in orõne. et sic ẽ in amphibologia ⁊
ñ in eq̃uocatione. Sed sunt alia accñtia absoluta q̃
ꝯsequũtur dictionẽ ꝑ se: vt tp̃s et genꝰ: et ꝑ illa acci-
dentia ñ ordinãtur dictiones ad inuicẽ: qꝛ sic bñ di-
citur: homo currit. ita bñ dꝛ: homo currebat. Uñ li-
cet tp̃s varietur: manet tamen eadem ꝯstructio: ⁊ iõ
non construuntur mediante tp̃e: ⁊ sic deceptio ex ta-
libus accidentibus fit in dictione: et ita in equiuo-
catione et ñ in amphibologia.

Hic ponit terciũ modũ dicens. ꝙ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̃ orõ per se sumpta
tm̃ vnũ ꝑcat. ⁊ ꝯposita cũ alia plura ꝑcat. Uerbi grã. ista orõ seculum scit
nõ ꝑcat aliud nisi seculũ habere sciam. qꝛ seculum nõ p̃ot construi nisi in
habitudine nt̃i casus. cũ nõ sit aliud suppositũ huiꝰ verbi scit. ꝭ qñ dici-
mus seculum scit aliquid. tunc seculũ p̃t ꝯstrui in habitudine nt̃i casus ⁊
tunc est sensus seculũ hꝫ sciam de aliquo. vel p̃t construi in actõ. ⁊ tũc sen
sus est. ꝙ aliq̃d hꝫ sciam de seculo. Similiter ista orõ. asini sunt. tm̃ vnuꝫ
ꝑcat. ꝭ qñ sibi addit̃ ly ep̃i. vt asini sunt ep̃i. iam plura ꝑcat. qꝛ ep̃i p̃t esse
nt̃i casus vel gt̃i casus. ⁊ ꝭm hoc ꝑalogisatur sicut hr̃ in textu. Tunc con

seqnter (vt aliqui textus habent) ꝓbat pe. hys. ꝙ deceptio ex diuersitate accidentiū absolutoꝝ facit equiuocatōz. sed ex diuersitate accidentiū respectiuorum facit amphibologiam. Similiter ponit modos amphibologie vt cōicat cum equiuocatione. ꝛ etiam contra dicta mouet aliquas dubitationes. Sed quia ista in textu sunt satis manifesta. ꝛ in aliquibꝰ textibus non inueniuntur. ideo eoꝝ continuatio ꝛ declaratio h̄ relinquit̄.

Ar. Iste palogismus. quicunqꝫ sunt episcopi sunt homines ꝛc̄. peccat penes fallaciaꝫ equiuocatōis. ergo nō penes fallaciā amphibologie. Añs ꝓbatur a simili. qꝛ fallacia ꝓueniens ex diuersitate temporum est fallatia equiuocatōis. ergo etiam fallatia ꝓueniens ex diuersitate casuum Dicendū ꝙ non est simile. quia tempus est accidens absolutum verbi ꝛ participij. tenens se ex parte dictionis absolute. ita ꝙ per tēpus vna dictio non ordinatur cum alia dictione. sed casus est accidens respectiuum datum dictioni ꝓut ordinabilis est cum alia dictione ad constituendam orōem ꝯgruam.

Ar. Deceptio facta ex diuersitate casus causat fallatiam compositōis ꝛ diuisionis. ꝗ ꝛc̄. Añs ꝓbatur. quia deceptio facta ex diuersa relatōe facit fallaciam compositionis ꝛ diuisionis. vt ꝓbat pe. hy. in tractatu de suppōne relatiuoruꝫ. ergo etiam deceptio facta ex diuersitate casus causat eandem fall'am. Tenet ꝯña. qꝛ vtrobiqꝫ est eadē orō ꝭm substantiam ꝛ modū ꝓferendi. Dōm ꝙ non est simile. qꝛ relatiuū habet diuersaꝫ constructionem cum diuersis dictionibus. puta cum diuersis antecedentibus. sed diuersitas casuum licet habeat diuersam constructōz ꝗ ad habitudinem. tñ illa diuersites est respectu vnius dictionis.

☞ Ar. Penes ista exempla. contingit tacentem dicere. ꝛ seculū scit aliq̄d fiunt palogismi penes primū modū istiꝰ fall'e. ergo male ponunt̄ ꝓ exemplis tereij modi. Dōm ꝙ hoc fit differenter. nam si diuersitas ꝭmōis cōsideretur ex eo ꝙ tales dictiones pn̄t p̄construi vel postconstrui faciūt p̄mū modū. Si vero consideretur diuersitas ꝭmonis ꝓut tales dictiones ꝯstruūtur a p̄te post tm̄. tunc faciunt terciū modū. vt cū dr̄. seculū scit aliquid. vnꝰ est sensus. i. aliq̄d hꝫ sciam de seculo. ꝛ sic seculū est acti casus. Alius est sensas. i. aliq̄s scit ex ñs seculū, ꝛ tunc seculū est nti casus. ꝛ sp regitur a parte post.

Qr. Quot sunt modi cōes equocatōis ꝛ amphibologie. Dōm ꝙ tres p̄mꝰ est. qñ dictio vel orō plura p̄cipal'r ꝭcat. dictio vt canis. orō vt liber arestotelis. Scōs modus est. quando soliti sumus dicere ꝭꝫ trāsumptionem. in dictione vt ridere. in orōne. vt litus aratur. Tercius modus est. quando compositum plura significat. separatum vero vnum solum. Exemplum in equiuocatōe. vt immortale incorruptibile. de amphibologia. vt seculum scit aliquid.

Ar. Diuersa genera debent habere diuersas spēs: sed equiuocatio et amphibologia sunt diuersa gña fall'arum. ergo habebunt diuersas spēs. Dōm ꝙ non hn̄t easdem spēs simpl'r. sed sunt adinuicem similes

differūt tñ sub illa silitudie. qꝛ sunt spēs equocatōis. inq̄ztū fiūt in dictōe ꝛ sunt amphibologie spēs inq̄ztū fiūt in orōne.

Qr Utrū deceptio facta ex ꝯsicatōe alicui⁹ (sic ī illo palogismo q̄cūq̄ȝ sanabat ꝛc̄.) ꝯtineat sub aliq̄ modoꝝ amphibologie. Dōm q̄ ñ vt pȝ trāscurrēdo oēs modos. ſ ꝯtinet sub p̄rio mō equocatōnis.

Ar Prim⁹ mod⁹ equocatōis ꝑuenit ex p̄ncipali ſicatōe. ſ laborās nō ſicat p̄ncipal'r tp̄s. ſ ex ꝯn̄ti tm̄ ꝑ ei⁹ accñtia. ḡ ꝛc̄. Dōȝ q̄ in p̄rio mō equocatōis p̄ncipal' ſicatio dꝛ q̄cq̄d ex eadē impōne īportat ꝑ dictōnē ſ ex eadē impōne q̄libet dictio ſicat suū ſicatū ꝛ sua accñtia. ꝛ hec dc̄o laborās īptat suū ſicatū ꝛ suā ꝯſicatōȝ eadē impōne. Uel dōm vt supra dcm̄ ē circa primū modū fallacie equocatōis. Sȝ quare deceptio facta ex q̄busdā accidentib⁹ (puta tp̄is) facit equocatōȝ. ꝛ ex q̄busdā (puta cas⁹) facit amphibologiā. sufficienter soluit in textu.

Eq̄tur de fallacijs peccātib⁹ penes multiplex potētiale. s. de ꝯpositione. diuisione. ꝛ accētu. ꝛ p̄ri⁹ de ꝯpositione q̄̄ȝ de alijs. qꝛ palogismi fiūt effectiores ſȝ ꝯpositionē ad finē sophisticū: q̄ ē apparēs sapiā ꝛ ñ exn̄s: idō p̄ri⁹ dōm est de ꝯpositione q̄̄ȝ de alijs. Compositio ē eorū q̄ dn̄t diuidi falsa vnio. Diuisio ē eorū q̄ dn̄t ꝯponi falsa sepatio. Fall'a ꝯpositionis ē idoneitas decipiēdi ꝑueniēs ex idēptitate orōnis vni⁹ ꝛ eiusdē ſȝ materiā ꝛ ſȝ sitū magis debituȝ i ptib⁹ i orōe posit'. Cā apparētie h⁹ fall'e ē orō diuisa hn̄s idēptitatē i materia cū orōe ꝯposita. Cā falsitatis siue defect⁹ ē diuersitas ſsus ꝯpositi a diuiso.

Notādū q̄n orō ē ꝟa i ſsu diuiso: ꝛ falsa i ſsu composito tūc ē fall'a compositionis. Dr̄ āt orō composita q̄n detiatio detiat detiabile illud q̄d magis apta nata ē detiare. Silr dꝛ orō composita q̄n dictiones ordināt ſȝ sitū magis debitū. et dꝛ orō diuisa q̄n determinās detiat illud detiabile quod ñ est mag' aptū natū detiare. vel q̄n dictiones ordināt ſȝ sitū min⁹ debitū. Unñ sumet hec orō gratia exēpli: Quicq̄d viuit semper ē in illa determiatione sunt duo determinata. s. hoc verbū viuit: et hoc verbū ē: ꝛ ita vna

determinatio.s.sꝫ determiat hoc verbū ē: qđ ponit᷑ a pte p̄dicati: sic oratio đr ꝯposita: q̄r tunc determia tio determinat determinabile: qđ magis apta nata ē determinare. q̄r illud verbū est ponitur in situ deter minato.s.in p̄dicato. Si aūt determinat hoc verbuꝫ viuit: sic đr diuisa: q̄r determinat illud determiabile qđ est minus apta nata determinare: q̄r illud v̄bum viuit non ponitur in situ determinato ip̄ius v̄bi. Et tunc dictiones ordinantur ſm sitū minus debitum. Istius fallacie duo sunt modi.

Postq̄ʒ det̄iatū ē de fallacijs peccātibꝫ penes multiplex actuale. ꝯseq̄n ter determinādū est de illis q̄ peccāt penes multiplex potētiale. sic sūt fal lacia ꝯpōnis. diuisionis ꝛ accentꝰ. Et p̄io det̄iat de fall'a ꝯpōnis. q̄r pa logismi sūt efficatiores ſʒ ꝯpōem ad finē sophisticū. qui ē apparēs sap̄ia ꝛ nō exn̄s. Determinādo aūt de fall'a ꝯpōnis facit q̄tuor. p̄io ponit diffi nitōʒ ꝯpōnis ꝛ diuisionis. Scđo ponit diffinitōʒ fall'e ꝯpōnis cū cā appa rentie ꝛ defectꝰ. Tercio ponit vnū notabile. in q̄ ōn̄dit qn̄ ożo đr ꝯposita ꝛ qn̄ diuisa. Quarto ponit duos modos hꝰ fall'e. De p̄io ponit duos pa logismos. de scđo vero tres. Et q̄r textꝰ manifestꝰ est quo ad tria prima. iđ pn̄t sil' legi ꝛ ibidē videri.

Ar. Fall'a accētꝰ peccat penes multiplez potentiale dcōnis. ergo de beret precedere illas q̄ peccāt penes multiplex potētiale ożonis. Tenet ꝯn̄a q̄r dictio p̄cedit ożoem. Dōm negādo ꝯn̄am. q̄r fall'a ꝯpōnis iđ p̄cedit fallaciā accētꝰ. q̄r ī ip̄a ē maior cā apparētie q̄ʒ ī fall'a accentus. q̄r ī fall'a accētꝰ est cā apparētie ſm longitudinē ꝛ breuitatē syllabaꝝ. qui bus magis notatur q̄ʒ diuersa situatio cum diuerſ ptibus.

☞ Ar. Fall'a equocatōis p̄cedit amphibologiā, eo q̄ ip̄a fit in dcōe ꝛ am phibologia fit in ożone. ğ a sil'i fall'a accētꝰ deberet p̄cedere fallaciā com positionis. Dōm q̄ fall'a equocatōis p̄cedit amphibologiā nō soluʒ q̄r fit p dcōnem. ſʒ etiā q̄r hʒ cām magis apparentē. q̄r vnitas dcōnis plꝰ mo uet ad credendū q̄ʒ vnitas ożōnis alicuiꝰ si fuerit defectꝰ. sic in ꝓposito.

☞ Ar. Cā apparētie ꝯpōnis nō distinguit᷑ a cā apparētie diuisionis. ergo nō distinguūtur ille fall'e. An̄s ꝓbat᷑. q̄r cā apparētie vtriusq̄ʒ est ydēpti tas ożonis ꝯposite ꝛ diuise ſm ſbam. Dōm q̄ lʒ habeant eandē causam apparentie generalē. hn̄t tn̄ diuersas causas apparētie speciales. quia in fallacia compositionis causa apparentie est oratio diuisa habens ydem ptitatem cum composita falsa. Et causa apparentie in fallacia diuisionis est oratio composita vera habens ydemptitatem cum diuisa falsa.

☞ Ar. Ueꝝ ꝛ falsum hn̄t se sicut ens ꝛ non ens. ſʒ ens ꝛ non ens nullā ha bent ydēptitatē. ğ ożo diuisa v̄a nō habet ydemptitatē cuʒ ꝯposita falsa.

et econtra Dicendum ꝙ verum ⁊ falsum incomplexa non habent ydem ꝑtitatem inter se. sicut nec ens ⁊ non ens incomplexa. tamen verum ⁊ falsũ ɔplexa hñt ydẽꝑtitatẽ. ñ q̃dẽ foꝛalẽ ſ mālẽ. eo ꝙ dcões sunt eedem.

Ar̄ Sunt ijdez modi istarum fallaciarum. ergo sequitur ꝙ non sunt distincte fallacie Dicendum ꝙ licet isti modi habeant aliquaz cõuenientiam. tamen specialiter considerati inter se differũt. sicut cause apparentie earundem.

Ar̄ Nõ est posita nisi vna fallacia peccans penes multiplex actuale. .s. ãphibologia. ẜ a simili non erit nisi vna fallacia peccans penes multiplex potentiale orationis. ergo fallacia compositionis ⁊ diuisionis non erunt fallacie distincte. Dicendum ꝙ fallacia amphibologie est eadem oꝛõ ẜm materiam ⁊ formã. ⁊ ideo non põt sumi diuersa cã apparẽtie penes talẽ oꝛõem. sic aũt non est in ꝓposito. quare non est simile. Uñ causa apparentie in fall'a ɔpõnis sumitur ex eo ꝙ oꝛ̃o falsa in sensu composito sumitur tanq̃ vera ꝓpter similitudinẽ sensus ɔpositi ad sensum diuisum. Sed causa apparentie fallacie diuisionis sumitur ex eo ꝙ oꝛ̃o falsa in sensu diuiso sumitur tanq̃ vera ꝓpter hoc ꝙ in sensu ɔposito est vera. Pro quo notandum ꝙ eedem oꝛ̃ones accipiũtur in palogismis fallacie compositionis ⁊ diuisionis. sed diuersimode. quia in palogismis fallacie compositionis sunt false in sensu cõposito. ⁊ vere in sensu diuiso. Sz ecõuerso in palogismis fallacie diuisionis assumuntur orationes false ĩ sensu diuiso ⁊ vere in sensu composito. ⁊ in hoc cognoscuntur ⁊ distinguunt palogismi istarum fallaciarum.

Or̄ Quid sit compositio. Dõm ꝙ est eoꝝ q̃ dñt diuidi falsa vnio. Sz diuisio est eoꝝ q̃ dñt cõpõi falsa diuisio. Et cõpositio p̃t capi dupl'r vno mõ generaliter vt est ordinatio dictionũ ẜm situm magis debitum in partibus in oratione positis. et sic reperitur in qualibet oratione composita siue vera siue falsa. Unde situs magis debitus est qui magis occurrit intellectui. ⁊ magis conuenit dictionibus ẜm suos modos significandi ⁊ enunciandi. et per oppositum dicitur oratio diuisa. Alio modo capitur specialiter vt solum reperitur in oratione composita falsa. ⁊ hoc modo est eorum que debent diuidi falsa vnio. ⁊ diuisio est componendorum falsa separatio. Et a compositione vltimo modo dicitur fallacia compositionis. cuius ratio patet im textu.

Ar̄ Hec est composita. homo est animal. ⁊ tamen diffinitio sibi nõ conuenit. cum vnio predicati cum subiecto sit vera. Dicendum ꝙ si capiatur compositio pro vnione affirmatiua predicati cum subiecto. sic ẽ hic compositio. homo est animal. Sed si capiatur pro ordine partium ẜz situm magis debitum in oratione composita falsa. sic ĩ ꝓpõ nõ ẽ ɔpositio.

Prim⁹ mod⁹ ɔuenit ex eo ꝙ aliq̃d dictum p̃t ꝓsupponere ꝓ se toto vel ꝓ ꝑte sui. Et ẜm istum modum palogizatur sic: Quẽcũq3 possibile ẽ ambulare: possibile est ꝙ ip̃e ambulet: sedentem possibile est ambu

lare: ergo possibile est q sedens ambulet: Ad hoc dicē-
dū q minor est duplex: quia si hoc dictum sedentem
ambulare supponit p se toto huic pdicato possibile.
tunc est sensus q sedens sedēdo pt ambulare: tunc h
ↄposita ē falsa. sicut etiā ipossibile est dicere q sedēs
ambulet. Si aūt istud dictum supponat p pte sui tūc
est diuisa et vera et non seqtur conclusio: et ē sensus. se
dentē possibile ē ambulare id est sedens nūc hz potē
tiā vt postea ambulet: Et similiter: quecūq est possi
bile scribere: possibile ē q ipe scribat: n scribentē scri
bere ē possibile: ergo possibile ē q non scribens scribat:
Dicendū ad istū palogismū sicut ad primum.

Hic pe. hys. quarto distinguit modos huius fallacie. et diuiditur in du-
as particulas sm q duos ponit modos. primus satis abunde ponitur in
litera. tamen ab aliquibus assignatur q fit quando vna determinatio di-
uersimode terminat suum determinabile. Et continet ille modus duos
sub se. vnus est quando dictum potest supponere pro se toto vel pro sua
parte. de quo ponit textus duo exempla. Alius est quando aliqua coniū-
ctio potest copulare inter termios aut inter propositiones. sm quem sic
paralogisatur. omne risibile vel rudibile est asinus. sortes est risibilis vel
rudibilis. ergo sortes est asinus. Maior est duplex. qr hec determinatio
vel potest determinare risibile et rudibile tanq partes vnius propositio-
nis. et tunc est cathegorica de disiuncto subiecto. vel coniungit inter ter-
minos. et sic est composita falsa. et bene sequitur cōclusio. et est sensus ma
ioris omne illud quod est risibile vel rudibile est asinus. Uel sensus est.
de qcūq verum ē dicere. q sit risibile vel rudibile. de illo verum ē dicere q sit
asin⁹. h illi sensus sūt falsi. Aut pt illa deteriatio vel deteriare illa tāq subie
cta duarum ppōnum. et tūc ē ppō hypothetica disiūctiua. et sic maior ē diuisa vera
et nō seqtr ↄclo h ↄmittitr falla ↄpōnis. eo q vel i maiori et miore deteriat di
uersa deteriabilia. Et silr soluitr iste palogism⁹. qcūq sūt duo et tria sūt duo
et tria. h hec sūt duo et tria. ergo hec sūt duo. et hec sūt tria. qr mior est du-
plex. eo q et pt ↄiūgere inter termios vel ppōnes. Si primū sic ē vera h n
seqtr conclusio. qr ibi et copulat inter ppōnes. Si scdm sic ē diuisa falsa.
et sequitur conclusio. h est magis fallacia diuisionis.

Notandū Qr semper est falla ↄpōnis qn arguitr a ppōne ve-
ra de sensu diuiso ad ppōnem seu conclusionem fal
sam de sensu composito. vt hic omne possibile potest esse verum. sedentē
currere ē possibile. ergo sedentem currere est verum. Ubi minor ē duplex. qr
possibile pt determiare hoc dictū sedentē currere acceptū p se toto. i. sub
ↄpōne suarum ptiū. et sic ē cōposita falsa. qr i ea cōiūgūtr act⁹ oppositi. vt se-
dere et ambulare. et bn seqtur cōclusio. Pōt etiā deteriare p sua pte. i. pro

materiali suo sub diuisione partium. sic minor est diuisa vera. quia valet istam. sedenti inest potentia ambulandi. ⁊ non sequitur conclusio. ꝫ committitur fallacia compositionis. quia tunc arguitur a diuisa vera ad compositam falsam.

Qr Quid sit dcm̄ supponere ꝓ se toto. ⁊ q̄d ꝓ sua pte. Pro responsione notandū. ꝙ in illo dicto sedentē ambulare sunt duo. s. materiale vt sbiectū cui conuenit sessio. ⁊ formale. s. sessio vel forā sedendi. quando ergo predicatū dicti ꝯponitur cum dicto quo ad vtrūqȝ. s. ꝗtū ad materiale ⁊ formale. tunc est enunciatio modalis composita. ⁊ dcm̄ suppōit ꝓ se toto. Si vero p̄dicatū dicti attribuatᷣ dicto ꝗtum ad materiale solū. ⁊ diuidatᷣ ab eo ꝫm formale ipius. tunc orō dr̄ diuisa. ⁊ dictū supponit ꝓ pte sua. ⁊ in illo sensu illa est vera. sedentem ambulare est possibile. Et h̄ idem solet dici sub alijs verbis. qn̄ p̄dicatū conuenit dicto ꝫm potentiam ⁊ actū simul. tunc dcm̄ supponit ꝓ se toto. ꝫ qn̄ conuenit sibi ꝫm potentiam ⁊ non ꝫm actū supponit ꝓ pte sua.

Ar Primꝰ modꝰ huiꝰ falle. est. qn̄ dictum potest supponere ꝓ se toto vel ꝓ sua pte. ꝫ qn̄ ꝯiunctio ꝯiūgit inter orōnes aut inter ꝓpōnes nullū est dictum supponēs ꝓ pte vel ꝓ toto. ḡ tales palogismi non pn̄t ibi ꝯp̄hendi. Dōm ꝙ ꝓpter hoc motiuū btūs Thomas in suis fallacijs ponit duos modos. qui tn̄ hic ꝯprehēdi pn̄t sub prīo. qȝ petrꝰ. hy. vult ꝙ tunc est primus modus huiꝰ falle qn̄ vna determinatio diuersimode determinat suum determinabile. ⁊ hoc fit duplr̄. vt dictum est.

Scd̄s modꝰ ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua determinatio p̄t referri ad diuersa. Et penes istū modū palogizatᷣ sic. quicūqȝ scit lrās nūc didicit eas. sed iste antiquꝰ grāmaticꝰ scit lrās. ḡ nūc didicit eas. Dōm ꝙ maior est duplex. qȝ hec determinatio nūc p̄t determinare hoc verbū didicit: sic ē ꝯposita ⁊ falsa. ⁊ sequitᷣ cōclusio. vel p̄t determinare hoc verbū scit. ⁊ sic est diuisa ⁊ vera. et non sequitᷣ ꝯclusio. Silr̄ hic. qd̄ vnum solū p̄t ferre. plura p̄t ferre. sed qd̄ nō plā p̄t ferre pōt vnū ferre. ergo qd̄ n̄ p̄t plā ferre p̄t plura ferre. Dōm ꝙ maior est duplex. qȝ hec determinatio solū pōt determinare hoc verbū potest. sic maior est falsa ⁊ ꝯposita et sic est sensus: ꝙ illud qd̄ p̄t ferre vnū cum alio potest ferre plura. Vel pōt determinare hoc verbuȝ ferre. sic maior ē falsa et ꝯposita. et ē sensus verus et ꝓpositio vera sub hoc sensu. qd̄ p̄t iam ferre vnū so-

lū. et ferre ñ plura: p̄t plura ferre. Silr. tu ſcis tm̄ tres
hoies currere. poſito caſu ꝙ ſex currāt et neſcias de
tribꝰ. Hec ē duplex: qꝛ hec dcō tm̄ p̄t deṫiare h̄ ꝟbū
ſcis. vel currere. ſi determiat h̄ ꝟbū currere. ſic ē cō-
poſita falſa. ſi ſcis. tūc ē diuiſa et vera. et ꝑalogiſatur
ſic. Tu ſcis tm̄ tres hoies currere: poſito caſu ꝙ ſex
currāt: ſꝫ q̇cq̇d ſcit ē veꝝ: ġ tm̄ tres hoies currere eſt
veꝝ. Maioꝛ ē duplex. vt iam dictum eſt.

Hic ponit ſcḋm modū dicens. ꝙ ꝓuenit ex eo ꝙ vna determinatio pōt
referri ad diuerſa determinabilia. ⁊ ſm hoc ſic ꝑalogiſaṫ. Oē qḋ ē. ne-
ceſſario eſt. ſoꝛtes eſt. ġ neceſſario eſt. Maioꝛ eſt duplex. qꝛ (neceſſario) p̄t
ḋterminare ſcḋꝫ (eſt) ⁊ ſic ē ꝯpoſita ⁊ falſa. ⁊ ſequiṫ ꝯcluſio. Uel p̄t deter
minare pꝛimū (eſt) ⁊ ſic eſt diuiſa ⁊ ꝟa. ſꝫ nō ſeq̄tur concluſio. Et pōit pe.
hyſ. tres ꝑalogiſmos. qui patent in textu.

Ar Primꝰ modꝰ nō diſtiguiṫ a ſcḋo. ġ nō ſunt duo modi fallaē ꝯpoſi
tionis. Aīs ꝓbaṫ qꝛ cū dico. ſedentem ambulare ē poſſibile. mo
dꝰ pōt determinare dictū captū ꝓ ſe toto. ⁊ dictū captū ꝓ ſua ꝑte. et tunc
vna deṫiatio ferṫ ad diuerſa determinabilia. Dōm ꝙ modꝰ nō ferṫ ibi
ad diuerſa determinabilia. ſꝫ ad vnū determinabile diuerſimode captum
qꝛ modꝰ ſꝑ deṫiat idē dictū. licet diuerſimode captum.

Ar Totū ⁊ ſua ꝑs diſtinguūtur realiter. vtꝫ de ꝑiete ⁊ domo. ergo to
tū dcm̄ ⁊ ꝑs dicti diſtinguūtur. ⁊ ꝑ ꝯn̄s adhuc vna determinatio
ferṫ ad diuerſa determinabilia. Dōm ꝙ totū ītegrale ⁊ ſua ꝑs diſtiguū
tur realiter. vt aſſumit argumentū. nō tn̄ totū in mō ⁊ ſua ꝑs. ſicut homo
⁊ hō albꝰ nō diſtinguūtur niſi ſicut ſuꝑiꝰ ⁊ inferiꝰ. ⁊ ſic eſt in ꝯpoſito de
dicto toto ⁊ eiꝰ ꝑte. Uel dōm ꝙ licet dictū captū ꝓ toto ⁊ eiꝰ ꝑte ſint di-
uerſa determinabilia foꝛalr. nō tn̄ ſm vocē ⁊ materialiter.

Ar Uniꝰ determinatōis ē ſolū vnū determinabile. ſicut vniꝰ determi
nabilis eſt ſolū vna determinatio. ġ ſcḋs modꝰ eſt falſus. Aīs ꝓ-
baṫ. qꝛ intellectꝰ nr̄ nō p̄t vnā determinatōꝫ ferre ad diuerſa determina-
bilia. qꝛ nō p̄t plura ſilꝛ intelligere ſcḋo topicoꝝ. Dōm ꝙ vna determia-
tio in vna acceptōe intellectꝰ nō p̄t ad diuerſa determinabilia referri. q̇a
nō pn̄t ab vno intellectu ſilꝛ intelligi. tn̄ ſm plures acceptōes intellectus
ſucceſſiue vna determinatio p̄t referri ad diuerſa determinabilia.

Notandū Qꝛ quando arguitur mediante coniunctione in ex-
emplis iſtius modi fit fallacia diuiſionis ſm ꝑ̇mum
eius modum. quia arguitur a diuiſa falſa ad compoſitam veram. qḋ patꝫ
hic. qui poteſt vnum ⁊ vnum ferre poteſt plura ferre. ſed qui vnum ſoluꝫ
poteſt ferte. poteſt vnum ⁊ vnum ferre. ergo qui vnum ſolum poteſt ferre
poteſt plura ferre. Et tam maioꝛ eſt duplex q̄ꝫ minoꝛ. quia ſi (et) copulat
inter terminos tunc maioꝛ eſt compoſita vera ⁊ minoꝛ falſa. ſi vero inter
propoſitiones. tunc maioꝛ eſt diuiſa ⁊ falſa. ⁊ minoꝛ vera et ꝯpoſita.

E fallā diuisionis seqᷓt. Quid sit diuisio dictuȝ ē priꝰ. Fallā diuisiōis ē idoneitas decipiēdi ꝓ ueniēs ex eo ꝙ orō ꝯposita aliq̄ ē ꝟa: ⁊ diuisa falsa. vna ⁊ eadē manēs ꝫ materiā. differēs ꝫm formā di uersa ꝑcās: q̄ credit eē ꝟa i sensu diuiso. eo ꝙ ꝟitatē hȝ i sensu ꝯposito. Cā appētie hꝰ fallē ē orō ꝯposi ta hn̄s idēptitatē i materia cū orōe diuisa. Uel cau sā appētie ē idoneitas orōnis eiusdē ꝫ substantiaȝ ⁊ ꝫm sitū magis debitū. Cā defectꝰ ē diuersitas sen sus diuisi ā sensu ꝯposito.

Postq̄ pe. hys. detīauit de fallā ꝯpōnis. hic ꝯn̄r detīat de fallā diuisio nis. Cuiꝰ ordīs rō ē. qꝛ i fallā ꝯpōnis ē maior cā apparētie. cū ibi partes ordinant̄ ꝫm sitū magis debitū ꝙ in fallā diuisionis. vbi ptes ordinant̄ ꝫm sitū minꝰ debitū. Uñ q̄d sit diuisio dcm̄ est priꝰ. ꝫ quid sit fallā diuisi onis. que cā apparentie. ⁊ q̄ cā defectꝰ patet in textu.

Qr Q̄uo. dr̄n̄t īter se orō ꝯposita ⁊ diuisa. Dōm ꝙ dr̄n̄t inter se du pliciter. Pⁱo qꝛ in orōne ꝯposita ptes ordināt̄ ꝫm sitū magis de bitum. hoc est ꝫm sitū in quo de ꝟtute ꝫmonis magis accipiuntur. Sed in orōne diuisa ptes ordināt̄ ꝫm sitū minꝰ debitū. hoc est ꝫm sitū in quo ꝟtute ꝫmonis nō debēt accipi. Scd̄o differūt ex mō ꝓferēdi. nā orō ꝯpo sita ꝓfert̄ ꝓlatione continua. sed diuisa ꝓfertur ꝓlatione discōtinua di uidendo p̄dicata dicti a sbiecto dicti. vt dicendo. oīs ꝓpositio vera est. si vera ponatur in sbiecto tūc orō est diuisa ⁊ vera. ⁊ tunc debet ꝓferri ꝓla tione discontinua. sed si vera se tenet ex pte p̄dicati. tunc erit ꝯposita fal sa. ⁊ ꝓfert̄ ꝓlatōe ꝯtinua. Et ꝙ sit composita patet. qꝛ ptes ordinant̄ ꝫ situm magis debitum.

Ar Cā apparentie huius fallatie sumit̄ ex pte orōnis ꝯposite vere. ꝫ ista fallatia debet nominari fallā compositionis. Añs ꝓbatur. qꝛ ꝓbabilitas in ista fallā ꝓuenit ex orōne composita vera. Dōm ꝙ lȝ ex pte orōnis ꝯposite vere sumat̄ apparētia ꝓbabilitatis p̄missaꝝ. tamē ex pte orōnis diuise false sumitur apparentia ꝓbabilitatis ꝯn̄e. q̄ p̄ncipali or est in paralogismo. Et hoc sic patet. nam cum arguitur. omne aīal est sanū vel egrum. ꝫ non omne animal est sanum. ergo omne animal ē egrū illa consequentia tenet. quia ibi arguitur a maiore disiunctiua cuȝ destru ctione vnius partis ad alteram. ⁊ illa maior si sit disiunctiua tunc est diui sa falsa. ergo ex parte orōnis diuise false sumitur ibi ꝓbabilitas ꝯn̄e.

Ar Falsum non debet ꝓbare falsum. sed in dicto paralogismo orō di uisa est falsa. ergo ipa nō p̄t ꝓbare conclusionem falsam esse veraȝ Dōm ꝙ licet falsum non probet vere aliquam conclusionem falsam eē veram, tamen bene apparenter. ⁊ hoc sufficit.

Ar In oratione composita τ diuisa eodem modo proferuntur littere. syllabe. τ dictões. ergo ille orationes non differunt in modo pro ferēdi. Dōm ꝙ licet in illis dcões ſm ſe codē modo ꝓferant. non tam̄ ꝗtum ad earum vnionem inter ſe. quia quandoq̧ diuiduntur abinuicem τ qñq̧ componuntur. vt patuit.

Q̄r Quomodo poteſt ſciri vtrum in aliquo paralogiſmo ſit fallacia compoſitionis vl' diuiſionis. Dicendum ꝙ hoc modo. quia quā do aliqua oratio eſt vera in ſenſu diuiſo. τ illa eadem eſt falſa in ſenſu cō poſito. tunc per eam fit fallacia compoſitionis. Exemplum vt quicunq̧ ſcit lr̃as nunc. didicit illas. pauſando poſt nunc eſt diuiſa vera. ſed con- tinue proferendo eſt compoſita falſa. Sed quādo oratio aliqua eſt falſa in ſenſu diuiſo. τ illa eadem eſt vera in ſenſu compoſito. tunc per eam fit fallacia diuiſionis. vt hic omnis propoſitio eſt vera vel falſa. omnis nu- merus eſt par vel impar. q̄ oēs in ſenſu diuiſo ſunt falſe.

Iſtius fallacie duo ſunt modi. Prim⁹ mod⁹ ꝓue- nit ex eo ꝙ aliqua ꝯiunctio p̄t copulare inter termi- nos vel ꝓpōnes. Et ſm iſtum modum ꝑalogizatur ſic. Quecūq̧ ſunt duo τ tria ſunt duo τ tria: ſꝫ quin- q̧ ſunt duo τ tria: ḡ q̇nq̧ ſunt duo τ ſunt tria. Ad ħ dōm ꝙ minor eſt duplex: q2 hec ꝯiūctio (et) p̄t ꝯiun- gere inter terminos vel inter ꝓpoſitiones. Si inter terminos ſic eſt ꝯpoſita et vera: τ eſt ſenſus. duo et tria inſimul iuncta faciūt q̇nq̧. Si inter ꝓpōnes: ſic eſt falſa τ diuiſa: τ eſt ſenſus ꝙ duo ſūt q̇nq̧ ꝑ ſe: et tria ſunt q̇nq̧ ꝑ ſe: qđ eſt falſum. Similiter ē ħ: que- cunq̧ ſunt duo et tria ſunt paria et imparia: quinq̧ ſunt duo et tria: ergo quinq̧ ſunt paria et imparia. Dōm ꝙ maior eſt duplex: q2 ibi poteſt eſſe copula- tio inter terminos. τ ſic eſt vera τ ꝯpoſita: τ ē ſenſus quinq̧ ſunt duo et tria inſil' ꝯiuncta: vel ē copulatio inter ꝓpoſitiones: τ ſic ip̄a ē falſa τ diuiſa: τ tūc ſen- ſus eſt: quinq̧ ſunt duo τ quinq̧ ſunt tria: qđ ē falſuꝫ Similiter ē hic: omne aīal eſt rationale vel irratio-

le:sed non oē aīal ē rationale:ḡ oē aīal ē irrationale. Rōm ꝙ maioꝛ ē duplex:eo ꝙ ista ꝯiūctio vel pt con iūgere inter termios:ꝛ sic ē vera ꝛ composita:vel inter ꝓpositiones:ꝛ sic ē falsa ꝛ diuisa. Silr h̄.oē anial ē sanū vel egꝛ. Uel hic ois linea est recta vel curua: vnde oēs iste sunt vere quādo coniunctio coniungit iter terminos ꝛ sunt composite:ꝫ sūt false quādo con iūctio ꝯiūgit iter orones ꝛ ꝓpositiones diuise:quia ꝯiūctio ꝑ se ꝛ prio ē ꝯiunctiua ꝑtiū oratiois:ꝛ ex ꝯse quenti ipa ꝯiūgit oratione͂ cū oratione.

Hic ꝯn̄r ponit modos siue spēs hꝰ fallē. dicens ꝙ eius sunt duo modi. Primꝰ est qn̄ vna ꝛ eadē determinatio diuersimode determinat idē determinabile. Et continet iste modꝰ sub se duos modos. vnꝰ est qn̄ aliqua ꝯiunctio potest copulare inter terminos vel ꝓpōnes. De quo petrꝰ hys. in textu ponit septē exēpla q̄ penitꝰ eodē mō soluūtur ꝛ distinguūtur. Alius modꝰ est qn̄ aliqd̄ dictū supponit ꝓ se toto vel ꝓ sua pte. ꝛ ſm istū modū sic ꝑalogisat. Omē qd̄ ē impossibile esse albū impossibile est recipere albedinē. ꝫ nigrū esse albū est impossibile. ergo nigrū recipere albedinem est impossibile. ꝯn̄s est falsum. Solutio minoꝛ est duplex. qꝛ illud dictum nigꝛ eē albū p̄t diuersimode determinari ꝑ hunc modū impossibile. nam si impossibile determinat hoc dictū captū ꝓ se toto tunc ipa est vera. ꝛ nō seq̄tur conclusio. ꝫ cōmittit hec fallā. Si v̄o determinat illud dictum captū ꝓ sua pte vt sic sbiectū dicti capiat ꝓ materiali tm̄. tunc est diuisa et falsa ꝛ bene sequit conclusio. Et silr distinguūtur iste. sedentē ambulare est impossibile. Iniustū esse iustū est impossibile. Albū esse coloratū est necessariū. Albū nō esse nigꝛ est necessariū. q̄ oēs in sensu diuiso sunt false.

Notādū Qꝛ qn̄ ꝯiūctio ꝯiūgit inter terminos tūc dr̄ orō cōposita. qꝛ sic ptes ordinātur ſm sitū magis debitū. qꝛ coniunctio prio ꝛ ꝑ se est cōiūctiua ꝑtiū orōnis. ꝫ qn̄ coniungit inter ꝓpōnes tunc orō dr̄ diuisa. qꝛ ꝑtes ordinātur ſm sitū minꝰ debitū. qꝛ solū ex ꝯn̄ti ꝛ grā ꝑtium est ꝯiunctiua orōnū. Ān̄ pꝫ ꝙ in exēplis textꝰ in ꝓmissis semper oratio composita est vera ꝛ diuisa falsa.

Ar Primꝰ modꝰ huiꝰ fallacie nō distiguit a prio mō fallē amphibologie. ḡ male ponit hic. Ān̄s ꝓbat. de isto ꝑalogismo. quecunqꝫ cōtingit dicere ꝯtingit loqui. ꝫ tacentē contingit dicere. ergo tacentē contingit loqui. ibi est primus modus fallē amphibologie. vt supra patuit. ꝛ etiā est hic primus modus fallē diuisionis. qꝛ vna determinatio. s. contingit. potest diuersimode determinare idem determinabile. s. tacentem.

Rōm ꝙ licet vna determinatio determinat diuersimode idē determinabile. tū hoc non fit cū variatōe ꝑtiū ſm sitū magis vel minꝰ debitū. quia

ſiue ille actꝰ tacentē ꝑconſtruat̃ ſiue poſt ſitꝰ ē eq̄ debitꝰ. ⁊ ita non ē ibi variatio ſenſus compoſiti ⁊ diuiſi.

Ar̄ Ibi variat̃ ſenſus ꝯpoſiti ⁊ diuiſi ẜm ſitū magis vel minꝰ debitū. ḡ ē ibi fall'a ꝯpōnis vel diuiſionis. Añs ꝓbat̃. q2 illud dictū tacētē loq̄ pt̄ ſupponere ꝓ ſe toto vel ꝓ ſua pte. ⁊ ille modꝰ contingit pt̄ determinare ſubiectū dicti ꝓ materiali ⁊ formali ſil'. ⁊ tunc eſt ſitꝰ magis debitus. ⁊ ſenſus ꝯpoſitꝰ falſus. vel pt̄ deťiare ſbiectū dicti ꝓ materiali tm̄. ⁊ ſic eſt ſitꝰ minus debitꝰ. ⁊ ſenſus diuiſus verꝰ. Dōm ꝙ in p̄dicto ꝑalogiſmo pt̄ eē primꝰ modꝰ amphibologie. ⁊ primꝰ modꝰ ꝯpōis. reſpectu tñ diuerſoꝝ. Nam ꝑ hoc ꝙ ille actꝰ tacentē pt̄ ꝯſtrui añ dicere vel pꝰ cauſatur fall'a amphibologie. ẜ ꝑ hoc ꝙ ille modꝰ ꝯtingit determinat ſubiectum dicti. ſ. tacentē captū ꝓ ſe toto. tunc ſumit̃ ꝑ ipm̄ fall'a ꝯpōnis. quia tunc eſt ſenſus falſus ⁊ cōpoſitꝰ. Et qñ determinat tacentē ꝓ ꝑte ſua. ẜ ē ꝓ ꝑte materiali tm̄. tunc eſt ſenſus diuiſus verꝰ. ⁊ tunc ex illo ſenſu diuiſo vero nō ſumit̃ fall'a diuiſionis ẜ ꝯpōnis. q2 ex apparēti ydēptitate orōnis diuiſe v̄e cū cōpoſita falſa ſumit̃ fall'a cōpōnis.

Scōs modꝰ hꝰ fallacie diuiſionis ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua deťiatio pt̄ referri ad diuerſa: vt hic q̄ vidiſti hūc ꝑcuſſū ẜ ꝑcuſſus ē. ſed ocl'o vidiſti hūc ꝑcuſſū ḡ oculo ꝑcuſſus ē. Dōm ꝙ mior ē duplex. q2 iſte ablatiuus oculo pt̄ deťmiare ẜ ꝑticipiū ꝑcuſſus. ⁊ ſic ē diuiſa ⁊ falſa. ⁊ ē ſenſus: tu vidiſti hūc ꝑcuſſū oculo ⁊ ſic ſeq̄tur ꝯcl'o. vel pt̄ deťiare hoc v̄bū vidiſti ⁊ ſic ē ꝯpoſita ⁊ vera. ⁊ tūc ſenſus ē: tu vidiſti cū ocl'o hūc ꝑcuſſum: ſed tunc non ſeq̄tur concluſio.

Hic aſſignat ſcōm modū. dicens ꝙ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ determinatō pt̄ determinare diuerſa. de q̄ autor nō ponit niſi vnū exemplū. Vel etiam eſt qñ idē determinabile determinat̃ a diuerſ determinatōibꝰ. Et ẜ3 hoc ſic ꝑalogizat̃. nullꝰ hodie natꝰ fuit heri. hō decē annoꝝ ē hodie natus. ḡ hō decē annoꝝ nō fuit heri. Minor ē duplex. q2 hoc aduerbiū hodie pt̄ determinare hoc v̄bū ē. ⁊ ſic ē cōpoſita ⁊ vera. ⁊ nō ſeq̄t̃ ꝯcl'o. S3 ꝙ ſit cōpoſita p3. q2 aduerbiū magis natū ē determinare v̄bū q̄3 ꝑticipiū. Sunt ergo plura alia exēpla. q̄ꝝ declaratio eſt eadē cū iſto hic poſito.

Ar̄ Iſte ſecundus modus omnino coincidit cum ſecundo mō fallacie compoſitionis. ergo in textu male ponitur iſte modus ab illo diſtictus. Añs probatur. quia ſecundus modus in vtraq3 fallacia prouenit ex eo ꝙ aliqua determinatio poteſt referri ad diuerſa determinabilia.

Dicendum ꝙ hoc fit diuerſimode hic et ibi. Nam ſecundus modus in fallatia compoſitionis ſumitur per hoc ꝙ determinatio determinans determinabile quod eſt magis nata determinare reddit orationem diuiſam veram. Sed ſcōs modꝰ in iſta fall'a diuiſionis ſumit̃ ecōtra. qñ determia

tio determinans determinabile qđ min⁹ nata est determinare reddit orõ nem diuisam falsam. ꝛ si determinat determinabile qđ magis est nata determinare reddit orõnem cõpositam veram.

Ar̄ Eadẽ determinatio nõ p̄t referri ad diuersa determinabilia. ergo ista distinctio non valet. Añs ꝓbať. qꝛ intellect⁹ nr̄ nõ põt simul vnam determinatõꝫ ferre ad diuersa. Dõm vt prius dcm̄ ẽ circa secũdũ modũ fall'e ꝯpõnis. Uel dõm ꝙ vna determinatio p̄t sił a plurib⁹ referri ad diuersa. ꝛ hoc sufficit.

Seq̄tur de fall'a accent⁹. Accẽt⁹ ẽ certa lex ꝛ regula ad eleuãdũ vel deprimendũ syllabã vnius cuiusq; dictionis. Et iste accent⁹ diuidiť in accentũ grauẽ acutũ et circũflexũ. Grauis est qui deprimitur in fine. Acut⁹ est q̇ in fine eleuatur vel acuitur. Circũflexus est qui acuitur ꝛ deprimiť sił: vel circũflex⁹ ẽ q̇ ꝓcedit ab ymo ꝛ ꝓcedit ĩ altum: ꝛ finałr tẽdit in ymũ: vt hierłm. Fallatia accẽtus ẽ ydoneitas decipiendi ꝓueniẽs ex multiplicitate dictionis eiusdẽ ſm substantiã: diuerse ſm modũ ꝓferendi diuersa significantis. Cã appãtie h⁹ fallacie est vnitas dictionis ſm materiã vel ſm substantiam solũ. Cã defect⁹ est diuersitas significatoꝝ.

Hic deťiat de fall'a accentus q̇ sequiť fallaciã ꝯpõnis ꝛ diuisionis licet fiat in orõne. qꝛ in eis est maior cã apparentie ad decipiendũ. eo ꝙ ĩ ipis dictões manent eedẽ. licet orones varientur. sed in fall'a accẽt⁹ varianť dictões ſm diuersum accentũ. ꝛ ideo ibi nõ est tanta cã apparẽtie. Et p̄cedit ista fall'a fall'am figure dictõis. qꝛ multiplex potentiale p̄cedit multiplex fantasticũ. sed fall'a accẽt⁹ peccat penes multiplex potentiale. ꝛ fallacia figure dictionis peccat penes multiplex fantasticũ. igr̄ patet ordo. Et in hoc textu fiunt quatuor ꝑ ordinẽ. p̄io diffinitur accent⁹. scđo diuidiť. tercio poniť diffinitio fall'e accẽt⁹ cũ cã apparẽtie ꝛ defect⁹. q̄rto ponunť ei⁹ duo modi. Dicit ḡ p̄io. accẽt⁹ ẽ certa lex vel syllaba ad deprimendũ vel eleuandũ quãlibet syllabã alicui⁹ dcõnis. Cũ dr̄ certa regula tangiť causa foꝛalis ei⁹ cũ dr̄ ad deprimendũ vel eleuandũ tangiť cã finalis. cũ dr̄ quãlibet syllabã tangiť cã materialis in qua est accẽt⁹: quia p̄io conuenit syllabis. ꝛ ꝑ syllabas ꝯuenit dcõib⁹. ꝛ ꝑ dctões ꝯuenit orõnib⁹. Alie aũt due ꝑtes satis declarantur ĩ textu.

Ar̄ Ad grãmaticũ spectat determinare de accentu. ḡ logic⁹ male ꝯsiderat de ipo. Dõm ꝙ hoc fit diuersimode. quia grãmaticus con

siderat de accentu vt est passio vocis ŝcatiue in ordine ad suū finē. qui ē
ꝯgrue apte ⁊ non barbare exprimere mentis ꝯceptū. Et ŝm hoc dr̄ accen
tꝰ q̄si ad aliud cātus. qꝛ etiā mensura eleuatōis vel depressionis est q̄daꝫ
cātus ordinatꝰ ad exprimendū mentis ꝯceptū. Sed logicꝰ considerat de
accentu ꝓut ab vna dictōe ŝm diuersum accentū hn̄te diuersa ŝcata pōt
sumi fallacia accentꝰ. Et ideo dicit sctūs Thomas in suis fallacijs ꝙ ac-
centus vt hic sumit᷑ est modus ꝓnunciandi aliquā dictionem.

☞ Ar. Diuersi artifices hn̄t diuersa ꝯsiderare. ergo grāmaticꝰ et logicus
nō pn̄t vnū accentū ꝯsiderare. Añs ꝓbat᷑. qꝛ ŝm pħm tercio de aīa sciētie
secantur queādmodū ⁊ res de quibꝰ sunt. Dōm ꝙ diuersi artifices hn̄
habent diuersa ꝯsiderare. pn̄t tn̄ vnū ꝯsiderare diuersimode. ⁊ ita est ī ꝓ-
posito. vt prius dictum est.

Qr̄ Quo diuidit᷑ accentꝰ Dōm ꝙ diuidit᷑ in tres spēs. s. in accētuꝫ
grauē acutū ⁊ circūflexū. Quaꝝ sufficientia sic sumi p̄t. Nam oīs
accentꝰ aut est simplex aut mixtus. Si simplex hoc est dupl'r. vel est cum
depressione vocis. ⁊ sic est grauis. vel cū eleuatōe vocis. ⁊ sic est acutus.
Si sit mixtꝰ sic est circūflexus. q̄ miscet᷑ ex eleuatōe ⁊ depssione.

☞ Ar. Nullū est graue vel acutū in accentibꝰ. ergo accentꝰ male diuidit᷑
Añs ꝓbatur. qꝛ oē graue vel acutū est corpus. Dōm ꝙ graue ⁊ acutum
capiunt᷑ dupl'r. vno mō ꝓprie. ⁊ sic solū reperiuntur in corporibꝰ. Alio mō
capiunt᷑ trāssumptiue. ⁊ sic accentus dr̄ grauis vel acutꝰ. nam sicut cor-
pus graue mouetur deorsum. ita grauis accentus est depssio syllabe. ⁊ tē
dit deorsum. Et sicut corpus dr̄ acutū qd̄ facil'r penetrat sursu. ita eleua
tio syllabe acuta penetrat aerem sursum.

Qr̄ Quid est fall'a accentus. Dōm ꝙ est idoneitas decipiendi ꝓueniens
ens ex multiplicitate dictionis eiusdē ŝm sbam ⁊ diuerse ŝm mo-
dū ꝓferēdi diuersa ŝcantis. Sꝫ cā appn̄tie hꝰ fallacie est vnitas dictōnis
ŝm materiā vel ŝm sbam solū. Cā defectꝰ ē diuersitas ŝcatoꝝ quā ꝯcomi
tat᷑ diuersitas accentus. sicut accn̄s ꝯcomitat᷑ suū sbiectū.

☞ Ar. Nulla est fall'a spūs vel tp̄is. ergo nulla ē fall'a accētꝰ. Tenet ꝯn̄a a si-
mili. qꝛ sicut accētꝰ ē accn̄s dcōnis. ita spūs ⁊ tp̄s. Dōm ꝙ q̄tuor sunt
accn̄tia dcōnis. s. numerꝰ spūs tp̄s ⁊ accentus. ꝑ numeꝝ lr̄aꝝ non causat᷑
fallatia. qꝛ variato tali nūero nō manet ydēptitas vocis. ŝ ꝑ spm̄ vel aspi
rationem que designatur per h. ⁊ per tp̄s potest causari ista fallatia inq̄-
tum variatio spūs vel temporis causat variationem accentus. iō ista fal-
latia magis denoīatur ab accentu.

Istiꝰ fallacie duo sūt modi. Primꝰ modꝰ prouenit
ex eo ꝙ aliq̄ dictio p̄t ꝓferri diuersis accentibꝰ: vt hic
oīs populꝰ est arbor: gens est populꝰ: ergo gens est
arbor. Dōm ꝙ maior ē duplex: qꝛ prīa syllaba hꝰ di
ctionis populꝰ p̄t ꝓferri longa: ⁊ sic ē vera: ⁊ n̄ seq-
tur ꝯclusio: vel p̄t esse breuis: ⁊ sic est falsa: ⁊ seq̄tur

ꝯclusio. Silr̄ hic. oīs ara ē ī tēplo: stabulū porcoꝝ ē ara. ergo stabulū porcoꝝ ē ī tēplo. Dōm ē sic priꝰ. Similiter hic: qcq̄d hamat hamo capit. mulier amatur ergo mulier hamo capit. Dōm ꝙ maior ē duplex: eo ꝙ hec dc̄o amat p̄t ꝓferri cū aspiratione. vel sine aspiratōe si cū aspitatione sic ē vera ⁊ non seq̄tur ꝯclusio si sine aspiratione sic ē falsa. ⁊ seq̄tur ꝯclusio. Vel sic q̄scūq₃ viros iustū ē pēdere dignū ē penā pati: sed iustos viros dignū ē pēdere: ergo iustos viros dignū est penā pati. Vñ vtraq₃ p̄missaꝝ ē duplex. eo ꝙ hec dictio pēdere p̄t ꝓferri media longa vel breui.

Hic ꝯñr pe. hys. ponit duos modos huꝰ fallē. quaꝝ primus ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ dictio p̄t ꝓferri diuers̄ accentibꝰ. vt hic oīs ppl's ē arbor. gens ē populꝰ. ergo gēs est arbor. Et soluit sic. q2 vtraq₃ p̄missaꝝ ē duplex. aut em̄ populus est prima longa. tunc maior est vera ⁊ minor falsa. vel pr̄ia breuis. tunc est econtra. vt3 ꝑ hunc versum. Populꝰ ē arbor. populꝰ collectō gētis. Silr̄ dicet̄ de isto ꝑalogismo. q̄cūq₃ vult pendere vult suspēdi. s₃ tortor pendens hoīem vult pendere. ergo tortor pendens hoīem vult suspendi nam ambe p̄misse sunt duplices. q2 pendere capit̄ vno mō neutralit̄. ⁊ sic est scđe ꝯiugatōis ⁊ media longa. Alio mō capit̄ actiue. ⁊ sic est tercie cōiugatōis ⁊ media breuis. Si iam in vtraq₃ p̄missaꝝ capit̄ neutralr̄. vt sit media longa. tunc maior est vera ⁊ minor falsa. Sed si in vtraq₃ sumatur actiue vt est media breuis. tunc est econtra. Et istis duobꝰ modis bñ seq̄tur ꝯclusio. Sed si in maiori sumat̄ neutralr̄ ⁊ in minori actiue. tūc ē fallacia accentus.

Ar̄ In ꝑalogismis primi modi ē fallacia eq̄uocatōis. ergo ibi nō ē fallacia accētꝰ. Añs ꝓbat̄. q2 ppl's pr̄ia longa ⁊ pr̄ia breuis eq̄uoce s̄cat arborē ⁊ gentē. ⁊ ita silr̄ de alijs dr̄. Dōz negando añs. q2 ad fallaciam eq̄uocatōis requiritur ꝙ dictio actualr̄ vna s̄m eundē accentū plura s̄cet. iam in pr̄o mō huius fallatie dictio est vna potentialr̄. ⁊ s₃ diuersum accentum plura s̄cat.

Ar̄ Non decipimur s̄m diuersum accentū. ergo nulla est fallatia accentꝰ. Añs ꝓbat̄. q2 s̄m diuersum accentū statim ꝯgnoscimꝰ diuersa s̄cata alicuiꝰ dictōis. ⁊ sic accentus ꝑdit fallaciā. Dōm ꝙ licet ꝯgnoscētes diuersa significata ex diuersitate accentus non decipiuntur tamen ignorantes diuersa significata ex diuersitate accentus bene decipiuntur. Jdō dicitur in pr̄o libro elenchoꝝ ꝙ ignorantes virtutes vocabuloꝝ de facili ꝑalogisantur.

Scđs modꝰ ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ vox pt̄ eē dictio vł orō. vt hic tu es q̄ es. ſʒ quies ē reqes. ğ tu es reqes. Dicendū ꝙ maior ē duplex. eo ꝙ qes pt̄ eē dictio vł oratio: ſi ſit dictio tūc ē falſa ⁊ ſeq̄tur conclō. ſi ſit orō ſic ē vera ⁊ non ſeq̄tur conclō. Silr̄ hic: quicq̄d fecit deꝰ inuite fecit deꝰ coacte. ſed deꝰ fecit vinū in vite. ğ deꝰ fecit vinū coacte. Dōm ꝙ maior eſt duplex. eo ꝙ inuite pt̄ eſſe oratio vel dictio. ſi dictio ſic ē vera ⁊ non ſequitur conclō. ſi ſit oratio ſic ē falſa ⁊ ſequit̄ cō cluſio. Similiter hic. q̄cunq̄ hʒ dilectionē ſupnam hʒ dilectionē dei. vſurarius hʒ dilectionē ſup mnam. ergo vſurarius hʒ dilectionem dei. Dicendū ꝙ hec dictio ſupernā pt̄ capi duplr̄. Uno mō vt ē dictio: ⁊ ſic minor ē falſa ⁊ ſequitur conclō. Alio mō pt̄ eē oratio ⁊ ſic eſt vā ⁊ non ſeq̄tur concluſio. Silr̄ hic. metuo lōgas preeūte noctes lydia dormis. Uñ hec dictio metuo poteſt eē dictio vel oratio.

Hic ſubdit ſecundū modum dicens. ꝙ prouenit ex eo ꝙ aliqua vox pōt eſſe dictio vel oratio. vt hic Quicūq̄ preſtat dat alteri. lapis preſtat. ergo lapis dat alteri. Utraq̄ ꝑmiſſaꝝ eſt duplex. quia preſtat pōt eſſe dictio vel oratio. Si ſumat̄ in vtraq̄ vt dictio ſic maior eſt vera ⁊ minor falſa. ⁊ iſtis duobus modis ſequit̄ concluſio. Sed ſi in maiori capiat̄ vt vna dictio. et in minori vt vna oratio. ⁊ ſic preſtare eſt ante ſtare. tunc vtraq̄ premiſſarū eſt vera. ſed eſt falſa accentus. Et ſimiliter eſt dicendum de iſta orōne ſumpta ex oda. xxvij. libri primi Oratij. Metuo longas preeunte noctes lydia dormis. nam metuo poteſt eſſe vna dictio. ⁊ tunc eſt idem quod timeo. Et eſt ſenſus verſus. Metuo id eſt timeo. o lydia dormis longas noctes. i. ꝑ longas noctes. preeūte. i. ꝑtereunte ſup. me. Scđo pn̄t eſſe duo ꝓnomina ſ. me tuo. ⁊ tunc ſenſus eſt. O lydia dormis longas noctes. me tuo ſupple amico. ꝑeunte. i. ambulāte longas noctes. Tercio pōt eſſe vnū nomē cum aduerbio vel interiectione o. vt metu ⁊ o. ⁊ tunc ſenſus eſt. O lydia dormis preeūte. i. ꝑambulante me longas noctes. metu. i. cum timore. Quarto poſſunt eſſe tres dictiones. ſ. duo pronomina cum vna interiectione. ſ. me tu o. tunc ſenſus eſt. O lydia tu dormis longas noctes preeunte me. Et ſm̄ hoc paralogizatur ſic. Quicunq̄ dicit metuo longas preeunte noctes ⁊c̄. dicit ſe timere. ſed dicens metuo longas preeunte noctes ⁊c̄. non

Fi

dicit se timere. ergo dicens se timere non dicit se timere. vtraq̧ p̄missaꝝ di stinguitur. quia si metuo in vtraq̧ premissaꝝ teneatur vt dictio simpliciť sic maior est vera τ minor falsa. Sed si capiatur in vtraq̧ premissarum vt sint due dictiones vel tres tunc maior est falsa τ minor vera. τ bene sequi tur conclusio. Sz si in maiori capiať vt vna dictio. τ in minori vt due vel tres dictiones. tunc non sequiť conclusio. Et fit ista fallacia.

Ar. Tres sunt sp̄es accentus. ergo tres erūt modi seu sp̄es fallacie ac centus. Consequentia ꝓbať. q2 quelibet sp̄es accētus facit fallaci am accentus. Dōm ꝙ ille tres species faciunt vnū modū fallacie. τ cō prehenduntur sub prima. nam primus modus est qn̄ aliqua dictio potest ꝓferri diuersis accentibus. per quēcunq̧ accentū h̊ fiat.

Ar. Tres species formaliter distincte nō p̄nt facere vnā sp̄ez. vt homo leo asinus nō constituūt vnā sp̄em. g̃ solutio est falsa. Dōm ꝙ q̄ uis tres sp̄es nō possint facere vnā sp̄em specialissimā. tn̄ bene faciūt vnā subalternam. que est genus illaꝝ specieꝝ sub quo ꝯtinenť. nam p̄mꝰ mo dus hz se vt genus ad sp̄es accentus.

Qr. Sub quo mō contineť iste palogismus. Quicunq̧ scit quia nam tanti nymphi tinxerunt ethera. scit ꝓpter quid tanti nymphi tinxe runt ethera. sed rusticus scit q2 nam tanti nymphi tinxerunt ethera. g̃ scit propter quid tanti nymphi tinxerunt ethera. Dicendum ꝙ contineť sub secundo modo. cum quia nam possit esse vna dictio vel due dictiones. vel etiam quia potest proferri acuto accentu vel graui. Et soluiť sic. si quia nā capiať in vtraq̧ premissaꝝ vt sunt due dictiones τ proferatur accētu acu to. tunc idē est qd̄ ꝓpter q̄d. sic maior est v̄a τ minor falsa. nam rusticꝰ nō scit ꝓpter quid tanti nymphi. i. tante nubes tinxerunt. i. obnubilauerunt ethera. Si autē quianā capiať vt est vna dictio. τ ꝓferatur accentu graui tunc idē est qd̄ quia. sic maior est falsa τ minor vera. nā rusticus bene scit quia ita est ꝙ tanti nymphi obnubilāt ethera. τ istis duobus modis be ne sequitur conclusio. Sz si in maiori sumatur ꝓ ꝓpter quid. τ in minori pro quia. tunc fit ista fall'a. Et est istud exemplum sumptum ex Virgilio in Eneydos libro quinto sic dicente. Heu quia nam tanti tinxerunt ethera nymphi.

Equitur de fallacia figure dcōis. Fallacia figu re dcōis vltio loco poniť iter fallacias in dcōe. q2 facit multiplex fantasticū. Figura āt est q̄ termino vel terminis clauditur. termino vt circulꝰ. terminis vt triangulus q̄drangulus. τ sumitur hic figura simi litudinarie. Fallacia figure dcōis est siltudo dcōnis cū dcōe penes finalē terminatōez in pte nō idē ꝓcan te. τ facit multiplex fantasticū. Est autem multiplex fantasticum: qn̄ aliqua dictio ꝓcat vnū: τ videť ꝓcare

aliud ꝓpter ſimilitudinẽ quã habet in ꝑte cũ alia di-
ctione. vt videre ſignificat paſſionẽ: ⁊ videtur ſignificare actio
nem ꝓpter hoc ꝙ eſt ſimile huic verbo agere. Cauſa
apparentie huiꝰ fallacie ẽ ſilitudo vniꝰ dictõis i ꝑte cum
alia dictõe non idem ſignificante. Cauſa defectꝰ ẽ diuerſi-
tas eorum q̃ videntur eẽ ſimilia.

Poſtq̃ꝫ Pe. hyſ. ſupius determinauit de fallacijs peccãtibus ſm mul-
tiplex actuale ⁊ potẽtiale. h̃ pñr determinat de fallacia figure dictionis. q̃
peccat penes multiplex fantaſticũ. Et p̃io diffinit figurã. ſcdo diffinit fal-
laciam figure dictionis. tercio deſcribit multiplex fantaſticũ. ſubdẽs cãm
apparentie ⁊ cãm defectꝰ. vtꝫ ſatꝫ clare in lr̃a. q̃rto ponit tres modos hu-
ius fallacie. Dicit ḡ p̃. figura eſt q̃ termino vel terminis claudit̃. dr̃ termi
no ꝓpter figurã circularẽ. dr̃ terminis ꝓpter figuras multiãgulares. vt q̃
drangulum triangulũ. Et ꝑ ſilitudinẽ ad talẽ figurã dr̃ figura dictõis. qꝛ fi
gura ꝓprie dcã eſt terminatio ſbe ⁊ q̃titatis. ſ; trãſſumptiue dr̃ terminatio
dictionis. ſiue illa fiat ex ꝑte vocis vel ſignificati vel modi ſignificandi. Et ideo fal-
lacia figure dictõis q̃ eſt ydoneitas decipiẽdi nõ eſt aliud niſi ſilis termi-
natio dictõnũ adinuicẽ ꝓpt̃ quã credimꝰ ꝙ vna dictõ idẽ ſignificat cũ alia dictõe.

Ar Nullus terminꝰ claudit̃ termino vel terminis. ſ; figura eſt terminꝰ
q̃titatis. ergo male dr̃ ꝙ figura eſt que termino vel terminis clau-
ditur. Dõm ꝙ figura capit̃ dupliciter. vno mõ materialiter ꝓ q̃titate ter-
minata ⁊ figurata. ⁊ ſic figura non eſt terminus. niſi forte ipſius ſbe. Alio
mõ capit̃ formaliter ꝓ terminatione ⁊ mõ ꝓtractionis lineaꝝ hmõi quan
titatis. ⁊ ſic figura eſt de q̃rta ſpẽ qualitatis. ⁊ claudit̃ termino vt circulꝰ
vel terminis. vt triangulus.

Ar In circulo non eſt actu terminus. ḡ male dr̃ termino ꝓpter circulũ
Añs ꝓbat̃. qꝛ in circulo terminꝰ ẽ punctus. q̃ ſolũ eſt in potentia.
Dõm ꝙ figura circularis non claudit̃ actu termino. ſ; ſuperficies circula
ris ꝯtenta ſub figura circulari clauditur vno termino. ſ. linea. que ẽ eius
circumferentia. ⁊ capitur figura ꝓ contento ſiue ſit linea ſiue ſuperficies.
ſiue corpus. ⁊ non ꝓ continente.

Ar Nulla eſt fallacia figure orõnis. ḡ nulla eſt fallacia figure dictõnis.
Tenet ꝯña a ſili. qꝛ ſicut eſt terminatio dictõis. ita eſt terminatio orõ
nis. Dõm ꝙ orõ primo ⁊ ꝑ ſe nõ hꝫ figurã ⁊ terminationẽ. ſed ſolum ex
ꝯñti ꝑ ſuas dictões. quare nõ ponit̃ fallacia figure orõnis. ſicut ponit̃ falla-
lacia figure dictionis.

Iſta aũt ſilitudo fit tribꝰ mõis. ſ. voce ſignificatõe ⁊ ſup-
poſitõe. ⁊ ſm h̃ tres ſunt modi huiꝰ fallacie. Primꝰ mo
dus prouenit ex ſimili terminatione vniꝰ dictõis cum

alia dictione. vt q̄liscunq̄ ē musa talis ē poeta. sȝ musa ē generis feminini. ergo poeta ē generis fēi. Dōm q̄ non sequit̄ q̄ si aliq̄ sint eiusdē termiationis q̄ sint ꝓpterea eiusdem generis. Silr̄ hic om̄is aqua est humida. fluuius est aqua. ergo fluuius est humida. Dicendum q̄ non oportet q̄ si fluuius sit aqua. q̄ ergo illud quod dicatur de aqua q̄ hoc etiam dicatur de fluuio sub eadem terminatione. Vl' sic. oīs homo est albus. mulier ē homo: ergo mulier ē alb⁹. Vñ in omnibus palogismis p̄dictis masculinū interp̄tatur per femininū. Aut si formetur sic paralogismus: musa et poeta similiter terminantur. sed musa est generis feminini: ergo ꝛ poeta. tūc nō ē ibi fallā figure dcōis ꝫ fallā ꝯñtis a coiter accñtibus. vt postea patebit.

Hic pe. hys. distinguit modos hui⁹ fallacie. ꝛ ponit tres. quoꝝ primus ꝓuenit ex sili terminatōe vni⁹ dictōis cū alia. ꝓpter quā creditur cōueniētia eaꝝ in significato vel in mō significandi. In significato vt hic calefacere est agere. ꝫ videre est agere. In mō s̄candi. vt qualis est musa talis est poeta. ꝫ musa est generis fēi. ꝫ poeta est generis fēi. Et debent omnes isti palogismi solui p negationē ꝯsequētie. addendo rōnem. s. q̄ nō oportet ꝓpter cōuenientiā dictionū in terminatiōe vocis sequi ꝯuenientiā illarū in significato vel in mō significandi. sicut hic. omne aīal est coloratū. omnis homo est aīal. ergo omnis homo est coloratū. Soluit̄ negando ꝯñam. q̄a licet homo ꝛ aīal sint idem. non tamē oportet q̄ quicq̄d sit cōe vni q̄ hoc etiam sit cōe alteri. ꝛ ita nō optet q̄ quicq̄d dr̄ de aīali q̄ hoc etiam dicat̄ de homine sub similitudine terminationis.

Ar Bene seq̄tur. secare est agere. ꝫ videre est agere. Consequentia nō est negāda. Añs ꝓbat̄. q2 videre est v̄bum actiuum. ꝫ s̄cat agere. Dicendū q̄ licet videre sit v̄bū actiui generis. non tñ est v̄bū actiuū s̄m s̄cationem quo ad primā immutationē. ꝫ est quoddā pati.

Ar Penes similes terminationes dictionū nō sumit̄ aliq̄ fallacia. ergo nec fallacia figure dictōis sumit̄ penes primū modū. Añs ꝓbatur. q2 in omni fallacia dȝ esse cā apparentie. ꝫ in istis nō videt̄ esse causa apparentie. ergo ꝛc. Dōm q̄ nō requirit̄ in om̄i fallacia tanta apparentia que decipiat doctos. ꝫ sufficit q̄ sit tanta que decipiat aliquos simplices. ꝛ sic est hic in ꝓposito.

Scd̄s mod⁹ ꝓuenit ex mutatione vni⁹ p̄dicamēti i aliud. vl' q̄ vna spēs vni⁹ p̄dicamēti mutatur i aliam

speciem. vt hic quicquid heri emisti hodie comedisti carnes crudas heri emisti. ergo carnes crudas hodie comedisti. Dicendum quod non sequitur. quia quicquid dicit rem de predicamento substantie. crudum dicit rem de predicamento qualitatis. et sic proceditur de vno predicamento in aliud. Similiter hic. quicquid heri vidisti hodie vides. sed vidisti heri albu. ergo album hodie vides. Dicendum quod non sequitur. quia album significat per modum qualitatis. quicquid vero dicit rem de predicamento substantie. Similiter hic do tibi solum denarium. sed solum denarium non habeo: ergo do tibi quod non habeo. Dicendum quod hec dictio solum dicit relationem: quia vt habetur in secundo elenchorum. solum dicitur quasi non cum alio. et hec dictio quod dicit substantiam. et sic proceditur a relatione ad substantiam. Similiter est hic. aliquis dat cito equum: sed non habet cito equum. ergo aliquis dat cito quod non habet. Dicendum quod non sequitur quia cito dicit modum actus siue qualitatem. et quod dicit substantiam. et sic proceditur a qualitate ad substantiam. Similiter quando proceditur ab vna specie vnius predicamenti ad aliam: vt quantoscunque digitos heri habuisti hodie habes. decem digitos heri habuisti: ergo decem digitos hodie habes. posito quod vnum amiseris. Dicendum quod non sequitur quia hec dictio quantoscunque dicit quantitatem continuam. et hec dictio decem dicit quantitatem discretam.

Hic Pe hys. ponit secundum modum huius fallacie. dicens quod secundus modus prouenit ex mutatione vnius predicamenti in aliud. vel quando vna species vnius predicamenti mutatur in aliam speciem. Unde quando quis videt. cum arguitur ex terminis eiusdem predicamenti esse bonum argumentum. et propter hoc credat similiter quod si ex terminis diuersorum predicamentorum sit conueniens argumentum propter similitudinem dictionum et cum non est tunc accidit fallacia figure dictionis.

Notandum Qz oẽs paralogismi reducunt̃ ad istũ modũ secundum. in q̃bus vnũ p̃dicamentũ subsumitur sub alio. vel spẽs vni⁹ p̃dicamẽti sub alia specie eiusdem predicamẽti. Et ponit autoꝛ q̃nqꜫ paralogismos in textu. ¶Primus est. quid heri emisti hodie comedisti. ſ carnes crudas heri emisti g̃ carnes crudas hodie cõedisti ibi eñ mediũ subintellectũ in quicquid non distribuitur pro minori subsumpto. quia quicquid est distributiuum substantie. ⁊ subsumitur crudũ quod est de p̃dicamento q̃litatis.

Ar Res vni⁹ p̃dicameti nõ mutat̃ in rem alterius p̃dicamẽti. g̃ secundus modus hui⁹ fallacie figure dcõis male assignat̃. Dõm qꜫ licet res vni⁹ p̃dicamenti ex natura rei nõ mutat̃ in rem alterius p̃dicamẽti tñ bene mutat̃ ex p̃te modi ꝯcandi. sic qꜫ modus ꝯcandi vni⁹ p̃dicamenti denotat̃ mutari in modũ ꝯcandi alterius p̃dicamenti.

Ar Hic. quicq̃d currit mouet̃. albũ currit. g̃ albũ mouet̃. modus ꝯcandi vnius p̃dicamenti videt̃ mutari in modũ ꝯcandi alterius p̃dicamenti. ⁊ tñ ibi non est fallacia figure dcõnis. Dõm qꜫ albũ capit̃ h̃ materialiter p̱ suo ꝯnotato q̃ð est substãtia. q̃re bene p̃t distribui p̱ hoc signũ quicq̃d. ⁊ sic ibi nulla est fallacia. quia premisse sunt mere cathegoꝛice de inesse ⁊ de presenti.

Notandum Qz sicut in diuersis p̃dicamentis ꝯueniunt diuersa interrogatiua. vt q̃d est interrogatm̃ sbe. q̃tũ q̃titat̃. q̃le qualitatis. ⁊ sic de alijs. ita diuersis predicamentis correspondent diuersa distributiua. vt p̃dicamẽto substãtie corrñdent ista distributiua. quicq̃d quilibet. ⁊ hmõi p̃dicamento quantitatis corrñdẽt ista distributiua. quantũcunqꜫ quotiensc̃uqꜫ. quotcũqꜫ locoꝝ. q̃tum quotiens quot. predicamẽto vo q̃litatis coꝛrespõdet hoc signũ qualecũqꜫ. ⁊ p̃dicamento vbi hoc signũ vbicũqꜫ. ⁊ p̃dicamẽto q̃ñ hoc signũ q̃ñcunqꜫ. Et ꝯm hoc multi formant̃ p̱alogismi. quoꝝ aliq̃ ponunt̃ in littera ad quoꝝ similitudinem alij formant̃.

Ar Causa apparẽtie in isto scðo mõ sumit̃ ex p̃te reꝝ. ergo penes ipm non fit fallacia extra dictionem. Añcedens p̱bat̃. qꝛ sumit̃ ex mutatione vni⁹ p̃dicamẽti ad aliud. ſ p̃dicamẽta sunt entia realia. g̃ ⁊c̃. Dicendũ qꜫ cõsiderãdo res in rõe reꝝ ꝯm se ab ip̃is sumit̃ fall'a ex dcõnez. tñ inq̃tum cõsiderant̃ vt ex rebus ꝯcatis ꝯuenit similitudo dictionũ. sic causant fallaciam in dictione.

Tercius modus ꝯuenit ex diuersa suppõe termini vt hõ est spẽs. g̃ aliq̃s hõ ẽ spẽs. Et ħ hõ ẽ dignissima creaturaꝝ: ergo aliq̃s hõ ẽ dignissima creaturaꝝ. hic ẽ p̱cessus a simplici suppõne ad p̱sonalẽ. Silr ħ aĩal ẽ soꝛtes. aĩal ẽ plato ⁊ cẽ. ergo aĩal ẽ oĩs homo. hic fit p̱cessus a pluribus determinat̃ ad vnã deter determinatã. Et iste modus solet appellari vniuoc⁹

qꝛ iste modus vniuoce ⁊ equaliter se habet ad omnia supposita. Vñ in qualibet ꝓmissaꝝ supponit ꝓ vno. in ꝯclusione vo ꝓ pluribꝰ: ⁊ sic variaṫ eiꝰ suppositio.

Et est sciendū ꝙ in ꝑdictis quale quid interꝑtatur h aliqd. i. cōe. vel vl'e interpretatur singulare. Si em̄ aial ē h aliqd. si tunc arguatur sic. aial ē sortes: aial ē plato: ⁊ sic de alijs: ergo aial ē oīs homo: est bonū argumentum: sicut hic: sortes currit: plato currit ⁊ cījs. ergo oīs hō currit. Silr hic non seqtur qñ fit ꝓcessus ab imobili suppositione ad mobilē. vt oīs hō ē aial. ergo oīs homo ē h aial: ⁊ sic de alijs. Hos tres modos ponit Aresto. dicēs ꝙ figura dictionis fit qñ inꝑtatur non idē vel diuersum vt masculinū femininum vel neutꝝ. vl' econuerso. ⁊ rursus qd interꝑtatur quale vel quantum iteꝝ qñ cōe interꝑtatur singulare vel hoc aliquid.

Hic autor ponit terciū modū huiꝰ fallacie. q ꝓuenit ex diuersa suppōne termini. vt hic qñ arguiṫ. hō est spēs. ḡ aliqs hō est spēs. qꝛ hō ī añte supponit simplr. ⁊ i ꝯñte ꝑsonal'r. ⁊ de isto mō ī lr̄a ponunṫ qnqꝫ exēpla.

Ar Hic. oē aial est sba. oīs hō est aial. ḡ oīs hō est sba. est diuersa suppositio termini seu mutatio suppōis est ex ꝑte illiꝰ termini aial. qui in maiori supponit ꝯfuse. ⁊ in minori supponit simplr. Dicendum ꝙ nō quelibet mutatio suppōis causat fallaciam figure dictōis. s solum qñ suppositio simplex. q fit respectu termini scōe intentionis mutaṫ in aliā. vt h homo est spēs. ḡ aliqs hō est spēs. Et vl'r qñ arguiṫ penes ꝑdicata que ponunt drñam inter suppositionē simplicē ⁊ ꝑsonalē. vel qñ occasione illius mutationis arguiṫ a non distributo ad distributū.

Ar Arguendo a suppōe simplici respectu termini secunde intentionis ad suppōnem ꝑsonalē est falla accñtis. ḡ nō figure dcōis. Añs probatur in isto paralogismo. hō est spēs. ergo aliqs hō. s. sortes est spēs. vbi ex partiali ꝯuenientia rei sbiecte. s. hominis. ⁊ accidentis. s. sortis. iudicatur ꝙ quicqd rei subiecte cōuenit etiā ꝯueniat accidenti. Dōm ꝙ nō est inconueniens in vno ⁊ eodeꝫ paralogismo esse plures fallacias. ſm ꝙ ibi sumunṫ plures cause apparentie. sed sic est in proposito. nam considerando cōuenientiā accidētis ⁊ rei subiecte ꝯmittiṫ fallacia accidentis. s considerando similitudinem dictionis quam habet vt supponit simpliciter ⁊ personaliter. tunc cōmittitur ista fallacia.

Qr Qn̄ fit fallacia figure dc̄ois ſm iſtū modū. Dōm q̄ fit primo arguendo enthimematice a termino ſtante ſimplr̄ ad eundem ſtantē determinate reſpectu eiuſdē ſigni. vt oīs hō ē aīal. ergo aīal eſt oīs homo. Dicitur reſpectu eiuſdē ſigni. q2 hic nō eſt fallacia. oīs homo eſt aīal. ergo aīal eſt hō. Scd̄o fit qn̄ arguit̄ enthimematice a ſuppōne perſonali ad ſuppoſitionē ſimplicē. vt null⁹ hō eſt ſpēs. ḡ hō nō eſt ſpēs. Tercio fit qn̄ arguit̄ eõ a ſuppoſitione ſimplici ad ſuppōnem pſonalē. vt hō eſt ſpecies ḡ aliq̄s hō eſt ſpēs. Quarto fit qn̄ arguit̄ a ſuppoſitione mālī ad ſuppōem pſonalē vel eõ. vt vir eſt generis maſculini. ḡ aliq̄s eſt vir generis maſculini. Quinto qn̄ arguit̄ a plurib⁹ determinatis ad vnā determinatā. vt pꝫ in textu. Ān̄ penes terciū modū peccat hoc argumentū. tu dubitas aliq̄d vnū. ⁊ illud q̄d dubitas non ſcis. ḡ non ſcis aliq̄d vnū. q2 in ān̄te vnū ſtat determinate. ⁊ in conſequēte ſtat cōfuſe ⁊ diſtributiue.

Ar In iſto palogiſmo eſt fall'a ꝯn̄tis. vt infert⁹ ptēbit. ḡ non ē ibi fallacia figure dc̄ois. Dicendū q̄ nō eſt incōueniēs cōſideratꝫ diuerſis cauſis apparentie. q2 ſi q̄s decipiat̄ ꝓpter hoc q̄ videt q̄ talis modus arguendi tenet in conſil'ibus dc̄oibus. ⁊ credat etiā ſic tenere ī alijs ꝓpter ſil'itudinem dictionum. ⁊ hoc fit per iſtā fall'am. Ān̄ dꝫ in libro elenchoꝝ. qui in oībus argumentis nouerit aſſignare fallaciā figure dc̄onis eſt ꝓpe videre veꝝ in oībus ſcientijs.

Eqtur de fallacijs extra dictionem: que ſunt ſeptem. ſ. accidēs. ſm quid ad ſimplr̄. ignorantia elenchi. petitio principij. conſequens. non cauſa vt cauſa. ſm plures interrogationes vt vnam. Differūt aūt iſte fallacie a fallacijs in dictione: q2 fallacie in dictione habent cauſam apparentie ex parte vocis. Sꝫ fallacie extra dictionē habent cauſam apparentie et defectus ex parte rei ⁊ non ex parte vocis: ⁊ propter hoc dicuntur extra dictionem.

Poſtq̄ꝫ pe. hyſ. determinauit de fallacijs in dc̄one. h̄ ꝯn̄r determinat de fallacijs extra dictionem. Et ratio ordinis eſt quia fallacie in dc̄oe cauſāt deceptiones ſm voces ex quibus capiunt ſuas cauſas apparentie. Sꝫ fallacie extra dictionem cauſant deceptiones ex parte reꝝ. a quibus capiunt ſuas cauſas apparentie. ſed in diſputatione voces precedūt res. ergo fallacia in dictione p̄cedit fall'am eẋ dictionē. Scd̄o ponit dr̄nam ipaꝝ a fallacijs in dictione. Dicit ergo primo. q̄ ſeptē ſunt fallacie eẋ dictionem. ſ. accidens. ſm q̄d ad ſimplr̄. ignorantia elenchi. petitio principij. cōſequēs non cauſa vt cauſa. ſm plures interrogationes vt vnam. Quarum ſufficientia ſic ſumitur. quia om̄is fallacia extra dictionē peccat cōtra elēchum. vel ergo peccat in probatione, ſic eſt fallacia petitionis principij. vel ī illa

tione hoc est dupl'r. quia aut est ibi apparēs consequētia syllogismi vl' enthimematis. Si p̄mū hoc est dupl'r. qz vel est ibi apparēs cōsequentia syllogismi ostensiui. aut syll'i ad impossibile. si p̄mū sic est fall'a accn̄tis. si secundum sic est fall'a ẜm nō cām vt cām. Si s'o sit apparenter consequentia enthimematis. hoc ē q̄druplicitér. vel ibi est apparenter locus a p̄te in modo ad suū totū. ꝛ sic est fallacia ẜm quid ad simpl'r vl' est habitudo partium sil' sumptaꝝ. sic est fallacie ignorantie elenchi. aut est habitudo conuertibilium. sic est fallacia cōsequētis. eo ꝙ ꝓpter conuertibilitatem vnū credit' sequi ad alteꝝ. vel est ibi habitudo totius integralis ad suā partez ꝛ sic est fallacia ẜm plures interrogationes. vt vnam. Et quia iste fallacie sumunt suas causas apparentie ex parte reꝝ. ideo ẜm numeꝝ diuisionum p̄t sumi numerus illaꝝ fallaciaꝝ. vt patet in versore.

Ar. Fallacie extra dictionē causant' a rebus. ꝛ sumūt causam apparentie ex p̄te reꝝ. ꝛ fallacie in dictione causant' a vocibus ꝛ sumūt cām apparentie ex parte vocum. sed res precedunt voces. ergo fallacie extra dictionem deberent precedere. Dicendum ꝙ res ordine nature precedunt voces. ẜ ordine quo cadunt in disputatione res sequuntur. voces autem precedunt.

Qr. Quō conueniunt ꝛ quō differunt fallacie in dictione ꝛ extra dictionem. Dicendum ꝙ cōueniūt in hoc ꝙ h̄nt oēs causas defectus ex p̄te rei. sed dr̄nt tripliciter. Primo quia fall'e in dcōe sumunt causas apparentie ex p̄te vocis. s. dcōnis vel orōis multiplicis. sed fallacie extra dictionem sumunt apparentiā ex parte rerum significatarum per voces. Unde ẜm habitudines reꝝ que a respondente ignorant' potest sumi causa apparentie ꝛ causa defectus fallacie extra dictionē. Scdo differunt ī modo decipiendi. qz fallacie extra dictionem magis decipiunt hominē p se considerando. quando ignorat habitudinem reꝝ. ẜ fallacie in dictione magis decipiunt hominē disputando ꝛ non p seip̄m considerando. nam homo p se considerans non ignorat multiplicitatem dictionis qñ capit eā equiuoce. Tercio modo differunt quantum ad solutionez eoꝝ p̄alogismoꝝ. quia paralogismi fallaciaꝝ in dictione debent solui p distinctionē alicui⁹ premissarum. excepta tñ fallacia figure dcōis. in q̄ soluūtur p̄alogismi negando ꝯñam subiungendo causam ꝓpter quā ibi est fallacia.

Inter has primo dicendum ē de fallacia accidētis Unde accidens ꝓut hic sumit' idem ē q̄d extraneum in p̄te idem ꝛ in p̄te diuersum. vt hic homo ē species sortes ē homo. ergo sortes ē spēs. Hō em̄ ē in p̄te idē cū specie. s. qñ sumitur ꝓ re vniuersali. ꝛ in p̄te diuersum a spē. s. qñ ponit' ꝓ suppositis. Notandū ꝙ ī fallacia accn̄t' sunt ista tria. s. accn̄s. res subiecta. ꝛ attributū. Exem̄: vt hō ē species. sortes ē hō: ergo sortes est species. hoc medium hō est res subiecta ꝛ minor

extremitas ē accñs: ⁊ maior extremitas ē attributū. Cā apparētie ē ꝯueniētia aliquoꝝ duoꝝ in aliq̄ tercio ꝫm ꝑtem. siue ē ꝑtialis idēptitas aliquoꝝ duoꝝ. Causa defectus est diuersitas eorundem.

Hic ꝓsequit᷑ autor ī spāli de singulis fallacijs ex̄ dictionē. ⁊ p̄rio de fallacia accñtis. circa quā q̄nq₃ facit. Primo ponit diffinitionē accidētis. put ꝫm ipm sumit᷑ fallacia accidentis. Scd̄o ponit diffinitionē fallacie accidentis cum causa apparentie ⁊ defectus. Tercio ponit tres spēs siue modos huius fallacie. Quarto ponit notabile in quo ostendit q̄ duob⁹ modis non licet ex p̄dicatis diuisis inferre vnū p̄dicatū coniunctum. Quinto ostendit vnū quo nō licet ex ꝯiunctis inferre diuisum. Dicit ḡ primo. accidens vt hic sumit᷑ idē ē qd̄ existeum in pte idē ⁊ in pte diuersum. vt h̄ homo est spēs. sortes est homo. ḡ sortes est spēs. vbi homo est accidēs. q̄a in pte est idem cū specie. s̄ qñ sumit᷑ ꝓ re vli. ⁊ in pte diuersum a specie. sc₃ qñ sumit᷑ ꝓ supposito. Alia videant᷑ in lr̄a.

Ar. Illa fallacia erit prima q̄ magis peccat ꝯ̄ elenchū. s̄ fallacia ignorantie elenchi est hm̄ōi. vt₃ ex ei⁹ noīe. ḡ ipā erit prima. Dicendū q̄ maior est falsa. q: iste fallacie ordinant᷑ inter se ꝫm maiorē causam apparentie. ⁊ nō ꝫm q̄ magis peccant ꝯ̄ elenchum.

Notandum Qr accidens capit᷑ tripliciter. Primo mō capit᷑ ꝓprie ꝓut diffinitur sic. Accidens est qd̄ adest ⁊ abest p̄ter subiecti corruptionē. ⁊ sic distinguit᷑ ꝯ̄ sb̄am. Scd̄o mō capitur cōiter pro illo quod aduenit rei post completum esse. ⁊ est extra essentiam eius ⁊ intellectu₃. ⁊ sic inferius accidit superiori ⁊ non eꝯ̄. vt hō respectu animalis. Tercio mō capitur magis cōiter ꝓ om̄i illo qd̄ est extraneū alteri. inq̄tum illud alteꝝ ꝫcat sub aliquo tercio. ⁊ hoc mō non solū inferius accidit supiori, s̄ etiam superius accidit inferiori. vt anīal accidit homini inq̄tum stat ⁊ accipit᷑ sub illo attributo species specialissima. ⁊ homo accidit sorti inquantum accipit᷑ sb̄ illo attributo indiuiduū. ⁊ eꝯ̄ sortes accidit hoī inq̄tum hō accipit᷑ sub illo attributo spēs.

Qr. Quid est fallacia accidētis. Dōm q̄ est ydoneitas decipiēdi proueniens ex partiali idēptitate accidētis cum re sb̄iecta q̄ tñ differt ꝫm diuersas rōnes. Unde sp̄ est fallacia accidentis qñ attributū similiter putat᷑ cōuenire accidenti ⁊ rei subiecte. Ideo ꝯsiderandū est. q̄ in oī fallā accñtis sunt tria. s. attributū accidens ⁊ res subiecta. Attributū semp est maior extremitas. q̄ in p̄missis attribuitur medio. Accñs x̄o ꝫm Pe. hys. videt᷑ esse mediū. vt₃ ꝑ diffinitionē accñtis. ⁊ ꝑ exem̄ ibi positū. S₃ ī textu postea dicit. q̄ medium est res subiecta. ⁊ hoc veꝝ est in tercia figura. Alij x̄o dicunt q̄ accñs sp̄ ē mediū. ⁊ res sb̄iecta sp̄ est minor extremitas. Exēplum. vt hō est species. sortes est hō. ḡ sortes est spēs. ibi spēs ē maior extremitas. ⁊ attributū hō est mediū ⁊ accidens. ū sortes est minor extremitas ⁊ res subiecta. S₃ ꝓ ꝯcordia petri hyspani ⁊ istoꝝ.

Notandum Qr res subiecta capit᷑ duplr̄. Uno mō ꝓ illo qd̄ vere subijcitur attributo, ⁊ tunc mediū diceret᷑

res subiecta. Alio mõ capit̃ p illo qđ est subiectũ ɔclusionis. in q̃ subijcit̃ attributum non vere ꝫ false. ⁊ tunc minor extremitas dr̃ res subiecta. vt cum arguit̃ hõ est spẽs. sortes est homo. ergo sortes est spẽs. ibi species ē attributum. ꝫ homo est medium ⁊ accidens. q: inquantũ capit̃ sub illo at tributo spẽs accidit rei subiecte. s. sorti. Aut ecõtra sortes minor extremitas potest dici accidens. quia accidit rei subiecte. s. homini inquantũ homo capitur sub attributo species. In primo mõ dicendi superius accidit inferiori. in secundo vero modo inferius accidit superiori. Sed medium in huiusmodi paralogismis vocat̃ accidens similitudinarie. q: sicut propositio necessaria dr̃ ꝑ se. ⁊ ꝓpositio contingens dicitur p accidẽs. ita ad huius similitudinem medium de necessitate inferens dicit̃ ꝑ se. ⁊ non de necessitate inferens dr̃ p accidens.

Ar̃ Nulla ponit̃ fallacia sb̃e. ꝫ nulla dz poni fallacia accñtis. Tenet ɔñã a simili. Dõm q̓ h non capit̃ accidens ꝓut distinguit̃ ɔ̃ sbaȝ vel vt sibi opponit̃ sb̃a. ideo non sequitur.

Ar̃ Fallacia accidentis est cui⁹ mediũ ē accidẽs. ꝫ nulla sb̃a est accñs. ergo per nullam substantiam potest fieri fallacia accidentis. Dicendum q̓ licet nulla substantia sit accidens capiendo accidens proprie. vt est ens in alio. tamen capiendo accidens cõmuniter pro illo quod est extraneum in pte idem ⁊ in pte diuersum substantia bene est accidens vt patet ex illo paralogismo. animal est homo. equ⁹ est animal. ergo equ⁹ est homo. ibi enim est fallacia accidentis ex puris substantijs. Et quando arguitur dicitur primo phisicoꝝ. qđ vere est nulli accidit. Dicendum q̓ illud qđ vere est nulli accidit. i. nulli inest accidentaliter. tñ bñ põt esse accidens. vt idem est qđ extraneum.

Ar̃ Fallacia accidentis reperit̃ in oĩbus syllogismis. ergo nõ ē distincta a q̇buscunq; syll'is siue bonis siue malis. Añs ꝓbat̃. q: medium in om̃i syllogismo est in pte idem ⁊ in pte diuersum ab extremitatibus ꝫ illa est diffinitio accidentis Dicendum licet in omni syllogismo medium in parte cõuenit ⁊ in pte differt ab extremitatibus. tñ in bono syllogismo mediũ nõ accipit̃ sb̃ illa rõne vt est cõueniens ⁊ vt est differens ab ipis extremis. sed in vtraq; premissaꝝ sumitur sub eadem rõne. ⁊ extremitates vniunt̃ in eo sub vna ratione. alias eñi non sequeret̃ vnio extremitatum inter se. ꝫ in fall'a accñtis mediũ capit̃ sb̃ illa rõne vt ꝑtim idem ⁊ partim diuersum a re subiecta. i. a minori extremitate.

Hui⁹ fall'e tres sunt mõi. Prim⁹ mod⁹ ꝓuenit ex eo q̓ aliq̇d vere ꝑ̃dicat̃ de aliquo sb̃iecto. ⁊ ꝓpter h̃ credit̃ vere dici de accidente ei⁹ a q̃ ē diuersum. Vel qñ aliq̇d primo attribuit̃ rei sb̃iecte in premissis. ⁊ postea attribuitur eius accidenti in conclõe. vt hic homo ē spẽs. sortes est homo: ergo sortes est species. Dicendũ q̓ non valet: quia ille terminus spẽs q̃ est attributũ assignatur inesse sorti: q̃ est accidens: eo q̓ dr̃ de homie

qui est res subiecta. Similiter hic. aial ē gen⁹. hō est aial. ergo homo ē gen⁹. Silr hic. oē es ē naturale. statua ē es. ḡ statua ē naturalis non seq̄tur: q̄a naturale ꝟe predicat̄ de ere. ꝛ ꝓpter h̄ in conclōne attribuitur statue. qđ non fit vere. Silr hic. cognosco chorıscum chorıscus ē veniens. ḡ cognosco venientē. Dōm ꝙ non optet si ꝯgnoscas chorıscū s̄m se ꝙ ꝓpter h̄ cognoscas eū sub illo accidēte. quod ē veniens.

Hic Pe. hys. distinguit modos huius fallacie. ꝛ sunt tres modi quorū primus prouenit ex eo ꝙ aliq̄d vere p̄dicatur de aliquo subiecto. ꝛ ꝓpter hoc creditur vere dici de accn̄te ei⁹ a q̄ est diuersuȝ. Uel sic. qñ aliq̄d p̄mo ꝛc̄. vt hr̄ in textu. Pro quo notandū. ꝙ iste modus hȝ duos modos assignandi rem subiectā ꝛ accidēs. Prim⁹ ē. qñ aliqđ attributū ꝟe ꝯueniēs accn̄ti putat̄ etiā cōuenire rei subiecte ꝓpter cōuenientiā accn̄tis ꝛ rei subiecte. ꝛ h̄ s̄m primū modū assignādi accn̄s ꝛ rem subiectā. Al' sic penes secundum modum assignandi. primus modus huius fallacie est qñ attributum ipius rei subiecte putat̄ vere cōuenire accidēti. vt aial est genus. hō est aial. ergo homo est genus. vbi aial attributū accidēti. s. aiali putat̄ cōuenire rei subiecte. s. hoi. Uel sic. genus qđ attribuit̄ rei subiecte. s. aiali. putat̄ conuenire accn̄ti. s. hōi. ꝓpter cōuenientiā quā hȝ res subiecta ī accidente. de quo mō duo ponunt̄ palogismi in textu.

Ar. In isto primo mō ē fallacia figure dctōis. ḡ male h̄ ponit̄. Añs ꝓbat̄. q̄a cum arguitur. homo est species. sortes est homo. ergo sortes est species. fit fallacia ex diuersa suppositione terminoꝝ penes terciuȝ modum fallacie figure dictionis. Dicendum ꝙ non est inconueniēs. in vno ꝛ eodem palogismo esse plures fallacias. s̄m ꝙ ibi sunt plures cause apparentie. sicut in proposito. Nam considerando ꝙ hic est conuenientia accidentis cum re subiecta ꝓpter quam credit̄ attributū vtriq̄ȝ conuenire tunc est fallacia accidentis. s̄ considerando silitudinē eiusdē dcōnis. ꝓut supponit psonaliter ꝛ simpliciter. tūc ē fallacia figure dcōnis.

Secundus modus ꝓuenit ex pticulari idemptitate aliquoꝝ duoꝝ in aliquo tercio. Uel qñ aliquod cōmune p̄dicat̄ de aliq̄bus duob⁹ cū q̄b⁹ ē in pte idem ꝛ in pte diuersum. ꝛ ꝓpter hoc illa duo credūtur esse eadem inter se: vt cū dr̄ sortes ē homo. plato ē homo ergo sortes ē plato. Similiter hic. homo est animal: equus ē animal: ergo equus est homo. Dicendum ꝙ non oportet ꝙ si aliqua duo conueniant in aliquo

tercio. q propter hoc conueniant inter se.

Hic Pe. hys. ponit scdm modū huius fallacie. et est. quando ꝓpter conuenientiam aliquoꝝ duoꝝ in vno tercio. illa duo putant͛ ꝯuenire inter se. hoc est quando arguit͛ ex puris affirmatiuis in secunda figura. vel etiam ex puris particularibus in secunda figura. De hoc ponit duos paralogismos. qui soluunt͛ negando consequentiā. qꝛ non oporet si aliquid affirmetur vel negetur de accidente siue sit superius siue inferius ea pte q̄ differt a re subiecta. q hoc etiā affirmet͛ vel neget͛ de re subiecta.

Notandum Qꝛ ꝭm istū modū in prima figura sic arguit͛. hō est spēs. sba est homo. ergo sba est spēs. ibi spēs est attributum vere cōueniens accidenti. et ꝓpter hoc putatur ꝯuenire rei subiecte. In scda sic arguitur. sortes est homo. plato est homo. ergo sortes est plato. In tercia sic arguitur. sortes est indiuiduum. sortes est homo. ergo homo est indiuiduum. Et sub isto modo ꝯtinent͛ paralogismi. in quib⁹ accidens est ꝯuertibile cū re subiecta. vt hic risibile est ꝓpriū. hō est risibilis ergo hō est ꝓpriū. Item hic. hō est q̄d incōplexū. aial rōnale est hō. ergo anial rōnale est quid incomplexū. Et soluunt͛ isti palogismi negādo ꝯñam. q̄a si aliquid affirmet͛ vel neget͛ de vno ꝯuertibiliū ea pte qua differt ab alio. non ꝓpter hoc oportet q affirmet͛ vel neget͛ de alio.

Ar Attributū scdo mō sp credit͛ ꝯuenire rei subiecte. eo q ꝯuenit accidenti. ergo penes ꝭm modū nō fit fallacia accidentis. Añs ꝓbatur qꝛ attributū in scda figura nō p̄dicat͛ ꝫ subijcit͛. ergo nec crederet͛ predicari de re subiecta. eo q vere p̄dicat͛ de accidente. Dōm q licet attributū nō predicet͛ in tali forma arguendi secunde figure. tñ bene in reductione ad primā. Vel dī. q ꝯuenire in ꝓposito non est idē qd predicari. sed est idem quod verificari. et sic qꝛ in scda figura attributū vere ꝯuenit accidenti. etiam putatur conuenire rei subiecte.

Tercius modus ꝯuenit qñ ex duob⁹ aliq̄bus diuisim sumptis male infert͛ aliqd ꝯiunctū ꝭm accñs. vt iste ē albus et ē monachus. ergo est albus monachus Silr hic. iste canis ē pr̄. et ē tuus. ergo est pr̄ tu⁹. non sequitur. qꝛ licet illa ꝯueniāt in aliq̄bus ꝭm vnā ptem. tam̄ ꝭm aliā ptem drñt Et sciendū q non licet inferre ex diuisis ꝯiunctū. vt hr̄ ex scdo pihermenias. qñ diuisa sunt accñtia sibijnuicē p accñs ꝯueniētia sicut ē album et monachū. Silr qñ duo p̄dicant͛ quoꝝ scdm intelligitur i primo. vt vl̄e in suo specialiori. vt iste ē homo et est aial. ergo est homo aial. qꝛ aial intelligit͛ i homine. Sꝫ in oib⁹ alijs lꝫ ex diuisis iferre ꝯiunctū. Vñ

notandū ꝙ qñ aliq̄ duo accñtia p̄dicant̄ de aliq̄ quorum primū ī sbiecto ē ꝑ alterū: ꝛ nō ꝑ se: ex talibꝰ diuisis nō licet inferre ꝯiunctū: vel eꝯ. vt iste ē albꝰ: ꝛ est monachus: g̊ ē albꝰ monachus. Nā albedo nō est in sbiecto ſm se ſ ſm habitū. Silr̄ ex ꝯiunctꝭ nō lꝫ iferre diuisum: qñ ista q̄ ꝯiungūtur diminuūt de rōe alteriꝰ vt ille homo ē mortuꝰ: g̊ ē homo ꝛ mortuꝰ. In oībus āt illis lꝫ ex ꝯiūctis inferre diuisuꝫ: ſ illud vltimū argumentū facit fallam a ſm q̄d ad simplr̄. Accñs vero sic diffinitur ab Aresto. Accñs ē qd̄ ē extraneū in pte idē ꝛ in pte diuisum. Scdm̄ accñs ꝟo fiunt ꝑalogismi qñ idē silr̄ fuerit assignatū inesse rei subiecte ꝛ accñti: vt hō est spēs. sortes ē hō. ergo sortes ē species. hō eñ ſm qd̄ sibi ꝯuenit esse spēꝫ alit̄ ꝛ aliter capit̄ a mō ꝑ quē sorti ꝯuenit ꝛ platoni. qꝛ ꝯuenit ei esse speciem vt est essentia q̄dā cōis p̄dicabilis de pluribꝰ: ꝛ ꝓut est in pluribꝰ: sic est in sorte ꝛ platone: ꝛ sic sortes est accidens. hō ꝟo res subiecta. ꝛ species ꝟcat̄ vtrisq̄ inesse. Vñ accidens non sumitur sicvt diffinit̄ a porphirio: sed vt dictum est

Hic prosequitur tercium modum. qui est quando male arguitur a diuisis ad coniuncta. de quo autor ponit duo exempla. Unum est. iste est albꝰ ꝛ est monachus. ergo est albus monachus. Aliud est. iste canis est tuus. ꝛ est pater. ergo est pater tuus. Dicit ꝙ ibi male arguit̄. quia dum bene arguitur tunc nulla est fallacia. imo tunc conclusio ex necessitate sequit̄.

Qr̄ Quid est argue̅ a diuisis ad cōiuncta. Rñm ꝙ est arguere a duobus p̄dicatis diuisim sumptis in añte mediēte ꝯiunctōe ꝯiūgente ea adinuicē ad eadē p̄dicata ꝯiunctim sumpta in ꝯñte sine ꝯiunctōe media. vt h̄ iohēs est hō ꝛ est albus. g̊ est hō albus. Ecōtra arguere a ꝯiunctꝭ ad diuisa est arguere a duobus p̄dicatis īmediate sibijnuicē vnitꝭ ī añte ad eadem p̄dicata diuisim sumpta in ꝯñte ꝑ cōiunctionē intermediā. vt iohannes est hō albꝰ. g̊ iohānes est hō ꝛ albus.

Qr̄ Quot conditiones requirunt̄ ad hoc vt bene arguat̄ a diuisis ad cōiuncta. Rñm ꝙ due. prima est ꝙ nō arguat̄ penes p̄dicata respicientia subiectū ex equo. i. que nō habent se vt determinans ꝛ determina

bile. sed tm̄ vt subiectū determinātia. ⁊ ergo requirit ꝙ vnū p̄dicatū sit de-
terminans ⁊ aliud determinabile. quare nō sequit᷑. iste est bonus. ⁊ cytha
redus. ergo est bonus cytharedus. q̄z bonus in añte dicit bonitatē moris. et in
ꝯñte dicit bonitatē artis. ⁊ ita añs p̄t eē verū sine ꝯñte. Scd̄a conditio est ꝙ
non arguat᷑ penes p̄dicata quoꝝ posteri⁹ includat᷑ in p̄mo. q̄z tūc esset nu
gatio. ⁊ ergo non sequit᷑. iste ē hō. ⁊ ē aīal. ergo est hō aīal. Et silr̄ argu
endo a cōiunctis ad diuisa requirūt᷑ due cōditiones. prima est ꝙ in p̄dica-
tis cōiunctis vnū nō sit determinatio priuās vel distrahēs. ſ cōtrahēs tm̄
ideo nō sequit᷑. homer⁹ viuit vt poeta. ergo homer⁹ viuit ⁊ est poeta. Un̄ no-
tandum. ꝙ quādo male arguit᷑ a diuisis ad cōiuncta est fallacia acciden-
tis penes terciū modū. ⁊ qñ male arguit᷑ a cōiunctis ad diuisa est fallacia
a dicto ſm quid ad dictū simpliciter.

Ar Hic est bona ꝯña. iohes est albus. ⁊ est monachus. ergo est albus mo
nachus. ergo nō est falla ꝯñtis. Añs ꝓbat᷑. q̄z oīs illa cōsequētia ē bo
na in qua oppositū ꝯñtis repugnat añti. ſ sic est h. ergo cōsequētia est bona.
Minor ꝓbat᷑. q̄z istud est oppositū cōsequentis. iohānes non est alb⁹ mo-
nachus. qd̄ repugnat añcedenti. s. iohānes est albus. ⁊ est monachus. q̄a
ad veritatem illius oppositi requirit᷑ ꝙ iohes vel nō sit albus vel ꝙ nō sit
monachus. quod non pōt esse verū cum añcedēte. Dicendū ꝙ in opposi-
to consequētis alb⁹ capit᷑ duplr̄. vno mō vt dicit albedinem habit⁹ vl̄ cap
pe. ⁊ tunc nō repugnat antecedenti. q̄z in añcedente albus dicit albedinē
corpis vel entis. Alio modo albus in opposito dicit albedinem corporis
⁊ tunc repugnat antecedenti.

Ar Ad minus capiendo albū scd̄o mō est bona cōsequētia. Dōm̄ ꝙ
tunc non arguit᷑ debite a diuisis ad coniūcta ꝓpter duos defectus
primo q̄z tūc arguit᷑ penes p̄dicata respiciētia subiectū ex equo. q̄z vnū nō
h̄z se ꝑ modū determinabilis. ⁊ aliud ꝑ modū determinantis. Scd̄o quia
tunc consequēs. s. iohes est albus monachus est ꝓpō plures. ſ in cōsequē
tia a diuisis ad coniūcta ꝯñs dz̄ esse ꝓpō vna.

Ar Illud p̄dicatū monachus determinat᷑ ꝑ hoc p̄dicatū alb⁹ sicut sub
stantiuū ꝑ adiectiuū. ergo p̄dicata nō respiciunt subiecta ex equo.
nec etiam erit ꝓpō plures. quia adiectiuū ⁊ substantiuū faciunt vnum.
Dicendū ꝙ licet monachus sit ibi determinabile ꝑ albus gratia modoꝝ
significandi grammaticaliū. non tñ gratia rei significante. Etiam alb⁹ nō
est adiectiuū ad predicatum monachus. nec debet construi cum eo tanq̄
adiectiuum cum suo substantiuo. q̄z scd̄m rem significatam albedo corpis
non conuenit cappe.

Seq̄tur de fallacia ſm quid ad simplr̄. Dictū ſm
quid appellatur hic determinatio diminuēs de
ratione vel de esse eius cui adiungitur: vt cū di-
co homo mortuus: mortuū em̄ diminuit de rōne ho-
minis. Dictū simplr̄ appellatur aliq̄d indiminutum:
vt homo. Fallacia ſm quid ad simplr̄ est ydoneitas

decipiendi ꝓueniens ex apparenti ↄuenientia dicti ẜm q̇d ad dictū simplr. Causa apparētie huiꝰ fallacie est ↄuenientia huiꝰ dicti qđ ē ẜm q̇d ad illud qđ ē simpliciter: ⁊ ecōuerso. Cā falsitatis ē diuersitas ꝑcatoꝝ Fit āt hec fallacia tot modis q̈t modis ↄtingit alicui addere determinationē diminuentē. Primo mō ẜm ꝑtem in modo. vt ille ē homo mortuꝰ. ergo ē homo. non sequit̄: qꝛ mortuū diminuit de ratione hoīs. Et hic. chimera est ens opinabile. ibi opinabile diminuit de ratione eiꝰ qđ ē esse. Scđo modo ẜm ꝑtē integralem. vt ethiops est albꝰ ẜm dētes. ğ est albꝰ. Tercio modo in his q̄ sunt ad aliq̇d: vt diuitie non sunt bone male vtenti. ergo non sunt bone. non seq̇tur. licet eñ diuitie ↄparate ad aliquid non sint bone. tñ in se sunt bone. Quarto mō in his q̄ sunt ẜm locū. vt bonum est mactare p̄rem in triuanis: ergo bonū est mactare patrem suū. Vel sic: bonū est vti dieta in locis egrotatiuis: ergo bonum est vti dieta. Quinto mō in his que fiunt ẜm tp̄s: vt bonū est ieiunare ī q̇dragesima: ergo bonū est ieiunare Vel sic. expedit alicui mederi quādo egrotat: ergo expedit alicui mederi: non sequitur qꝛ licet expediat mederi ẜm q̇d. nō tñ simpliciter. Sciendū aūt ꝙ in oībus istis modis inspiciendum ē ad ↄdictionē. vt si aliq̇s rñdens dicat ꝙ nō expedit mederi. ⁊ opponēs assumat ꝙ expedit quando egrotat. non contradicit ei: sed stat in fallacia ẜm quid ad simpliciter Et est sciendum ꝙ eadem ē fallacia si ex eo qđ ē ẜm quid inferat̄ simpliciter ⁊ econuerso. Et est intelligendū ꝙ ista fallacia quādo fit ab esse ẜm quid vt in pluribus fit affirmatiue. sed quando fit dicto simplr vt in pluribus arguit̄ negatiue

Postq̄ petrus hyspanus determinauit de fallacia accidentꝫ. Hic ꝯñr d̄terminat de fallacia a dicto ſm q̄d ad dictū simplr. cui⁹ vis stat in h̄ vt bñ sciat̄ q̄d sit dictū ſm q̄d: ⁊ q̄d sit dictū simplr. q̄re primo diffinit illa dicēs Dictū simplr est dictio sumpta sine determinatione diminuente. Uel ē terminus ꝑ se sumptus sine addito. vt hō ꝑ se. Et dicit̄ simplr. i. ꝑfectū ⁊ non diminutum. Sed dictū ſm q̄d est terminus sumptus cum terminatione diminuente. vt homo mortuus.

Querit̄ Quotuplex sit determinatio. Dicendū q̄ duplex scʒ ꝓpria ⁊ impropria. Propria vocat̄ cōtrahēs. q꞉ cōtrahit significatū illi⁹ cui addit̄. ⁊ nō diminuit neq̄ distrahit aut priuat ip̄m ⁊ illa facit locū dyalecticū. vt hō albus currit. Sʒ determinatio impropria ē triplex. scʒ diminuens. distrahēs ⁊ amplians. Determinatio impropria diminuens est que nō simplr distrahit aut priuat rōnē illi⁹ cui adiūgit̄. ſ; partiꝫ tollit ⁊ partim relinquit. vt esse albū ſm dentes. Determinatio distrahens seu priuans ē que totaliter destruit ⁊ priuat rōnē ei⁹ cui addit̄. vt mortu⁹ pictus respectu hoīs. Determinatio amplians siue supaddens est que facit terminū cui addit̄ capi ꝓ significatis non solū existētibus sed etiaʒ per intellectū apprehensis. vt imaginabile opinabile: ⁊ penes illas tres terminationes sumit̄ locus sophisticus a dicto ſm q̄d ad dictū simpliciter ⁊ iste due vltime cōprehendunt̄ sub determinatione diminuente. quando dictū ſm quid per ipsam diffinit̄.

Qr Quid est fallacia ſm q̄d ad simplr. Dicendū q̄ est idoneitas decipiendi ⁊c̄. vtʒ in textu. Sed cā apparētie eius est conuenientia dicti ſm q̄d ad illud q̄d est simplr. ⁊ ecōuerso. que cōueniētia debet sumi ex ꝑte significatoꝝ ſm q̄ hn̄t silitudinē in re ſcata ⁊ nō ex ꝑte vocis vel dictionis. Et causa defectus est illoꝝ diuersitas.

Ar Nulla est fallacia a dicto simplr ad dictū ſm q̄d cum non ponat̄. ergo nec econuerso. Tʒ ꝯña a sili. Dicēdū q̄ a dicto simplr q̄d est sophisticū cōtingit argui sophistice ꝑ istā fallaciā. sicut arguit̄ a dicto ſm q̄d ad dictū simpliciter. ⁊ ergo sub ista comprehendit̄.

Ar Sūt duo loci dyalectici distincti locus a ꝑte ad totuʒ. ⁊ loc⁹ a toto ad ꝑtem. ergo erunt due fallacie distincte a toto ſm quid ad simplr. et econtra. Dicendū negādo cōsequētiā. q꞉ ibi sūt diuerse virtutes ꝓbatiue ⁊ diuerse habitudines ſm q̄s sumunt̄ distincte maxime. hic xo nō ē nisi vna causa apparētie. scʒ cōueniētia dicti ſm q̄d ad dictū simplr.

Ar Inferi⁹ infert suū supius in bona ꝯña. ſ; dictū ſm q̄d est inferi⁹ ad dictū simplr. ergo infert ip̄m in bona ꝯña sine aliqua fallacia. Dicendū negando minorē. q꞉ licet dictū ſm q̄d dyalecticū cum determinatione contrahente sit inferius ad dictū simpliciter sumptum sine determinatiōe non tamen dictū ſm q̄d sophisticū sumptā cum determinatōne diminuēte q꞉ illud magis opponit̄ dicto simpliciter.

Qr Quot sūt modi hui⁹ fallacie. Dicēdū q̄ tot modis fit hec falla q̄t modis contingit alicui addere determinationeʒ diminuentem. Et ponunt̄ in textu quinq̄ modi ſm q̄ determinatio diminuens potest sumi quinq̄ modis vt patet sufficienter per textum. Sed a dicto simpliciter ad

dictū ſm quid cōformiter sumunt̄ q̄nq3 modi cōuersim. q̄ttuor negatiue et
vn⁹ scz tercius affirmatiue. Exēplū de p̄ mō negatiue. vt nō sequit̄ p p̄muz
modū. iste nō est hō. ǧ nō est pictus. Exemplū de scd̄o. vt non sequit̄ ethi-
ops nō est albus. ǧ nō est albus ſm dentes. Exemplū de tercio in q̄ debet
argui affirmatiue. vt nō sequit̄. Diuitie sunt bone: ǧ sunt bone male vtēti
bus. Exēplū de q̄rto iterū negatiue. vt nō est bonū mactare patrē suū. ǧ nō
est bonū mactare patrē suū in triuanis. De q̄nto. vt nō est bonū ieiunare.
ǧ nō est bonū ieiunare in q̄dragesima. Et in oībus istis cōsequētijs est fal-
lacia a dicto simpl'r ad dictū ſm quid. quare dicit textus in fine. q̄ a dicto
simpl'r vt in p̄libus arguit̄ negatiue.

Notandū Qz sunt tres alij modi q̄bus arguit̄ a dicto simpl'r.
Primus fundat locū dyalecticū negatiue arguendo
vt lapis nō est hō. ǧ lapis nō est homo albus. ibi dictū simpl'r ponit̄ in ante
cedēte a pte p̄dicati in ꝓpōne negatiua: ⁊ arguit̄ ad ptē in mō. ⁊ sic dictum
simpliciter ⁊ totū in mō sunt idē. ꝰ alij duo modi fundāt locū sophisticum
p fallaciā cōsequēt'. vt q̄n arguit̄ a dicto simpl'r ad seip̄m sumptū cū deter-
minatione cōtrahēte positū in ꝓpōne affirmatiua siue a pte subiecti siue a
pte p̄dicati. vt nō sequit̄ hō currit. ǧ albus hō currit. vel q̄n arguit̄ a dicto
simpl'r ad seip̄m sūptū cū determinatione cōtrahente positū a pte subiecti
in ꝓpositione negatiua. vt nō sequit̄. homo nō currit. ǧ homo alb⁹ nō cur-
rit. ⁊ arguit̄ ibi virtualiter a supiori ad inferius affirmatiue. quare cōmit-
tit̄ fallacia cōsequētis. Ex quo pt3 q̄ septē modis cōtingit arguere a dicto
simpl'r. vno mō bene. ⁊ alijs modis male.

Queritur Que est sufficientia illoꝝ q̄nq3 modoꝝ fallacie a di-
cto ſm quid ad simpliciter. Dicendū q̄ oīs modus
fit p specialē determinationē improprie dictam. que est duplex. q2 quedā
est intrinseca. que scz applicat̄ ⁊ adiacet suo determinato. alia est extrin-
seca. Si intrinseca hoc est dupl'r. quia vel attribuit̄ suo determinato ſm se
totū. aut ſm ptem. rōne cui⁹ nō debet attribui toti. si secundū. sic est secun-
dus modus. Si primū h̄ est dupliciter. quia vel est absoluta ⁊ attribuit̄ to
ti ſm se. ⁊ sic est primus modus. aut respectiua. ⁊ sic est secundus modus
Si extrinseca hoc est dupliciter. q2 vel sumit̄ ſm locum. ⁊ sic est quartus.
aut ſm tempus. ⁊ sic est quintus modus.

Ar Bene sequit̄ iste ē hō mortu⁹: ǧ est mortu⁹ ⁊ tn̄ arguit̄ a dicto ſm
q̄d ad dictū simpliciter. Dicendū q̄ nō bene arguit̄ penes istā fal
laciā. ꝰ debet argui ad illud cui⁹ rō diminuit̄ p determinationē diminuen
tē in antecedēte sicut in ꝓposito est hō. Vn̄ nō sequit̄ iste ē hō mortu⁹. ergo
est homo. ꝰ cōmittit̄ fallacia a dicto ſm quid ad dictū simpl'r. Ex q̄ pat3 q̄
arguēdo a dicto ſm q̄d nō licet indifferent̄ arguere ad vtranq3 ei⁹ ptem se
orsum. ꝰ solū debet argui ad illā ptē cui⁹ rō diminuit̄ in dicto ſm q̄d. ⁊ er-
go bene sequit̄ p locū ab inferiori ad supius. adam ē hō mortu⁹. ǧ adam ē
mortuus. q2 hoc cōplexū hō mortu⁹ respectu illius ptis mortu⁹ hō non di-
minuit rōnem mortui. sicut econtra.

Ar De rōne hois est vt sit aīat⁹ ⁊ viuēs. q̄d oīno ē cōtrariū mortuo. er-
go hō diminuit mortuū. Dicendū q̄ hō capit̄ dupl'r. vno mō vni-
uoce p aīa rōnali, ⁊ sic opponit̄ mortuo, Alio mō equoce p hoīe viuo pi-

cto et mortuo. et sic non opponitur mortuo. quia sic bene sequitur. est hō mortuus. ergo est homo. Vel dicendum quod licet hō ſm esse existentie diminuat mortuū. nō tamē ſm esse essentie.

Ar. Bene sequitur iste est homo crispus ſm crines. ergo est crispus. similiter iste est simus ſm nasum. ergo ē simus. et tamen hic arguitur ſm ptē integralē. ergo secūdus modus nō bene ponitur. Dicendū quod duplicia sūt accidētia. quedā que nō sibi determinant ptē in subiecto: cui si insūt denoīant totū. et de illis accidentibus bene valet a determinatōne ſm ptē ad dictū simpliciter sine aliqua fallacia. vt probat argumentū. Alia sunt accidentia que si insunt parti nō sunt nata determinare ipm totū. vt album nigrū et similia. et de illis intelligitur secundus modus in textu.

Ar. Bene sequitur. Iste ē btūs et saluatus ſm aīam. ergo iste est btūs et saluatus. et tamen arguitur penes accidēs qd natū ē inesse corpori et oībus partibus et nō est ibi fallacia. ergo penes accidēs qd natum est inesse multis partibus nō debet sumi fallacia a dicto ſm quid ad simpliciter. Dicendū quod btitudo aīe sepate denoīat aīam esse beatā et corpus. sed nō est quā sepata sūt. sed quando aīa erit corpori cōiuncta. tūc corpus denoīatur beatū a btitudine aīe.

Ar. Ieiunare in quadragesima nō est dictū ſm quid sophisticū ad ieiunare. quia nō diminuit rōnē eius. sed est ps in modo. ergo male ponitur pro exēplo quinti modi huius fallacie. Dicendū licet ieiunare in quadragesima nō diminuat rōnē huius qd ē ieiunare. tamen bene diminuit respectu huius qd ē bonū.

Ar. In isto exemplo nulla est fallacia. ergo ieiunare nō diminuit bonum. Antecedens probatur. quia sicut anīs est verū ita et ōñs. quia ieiunare precipitur ab ecclesia. ergo est bonū. Tenet ōña. quia quicquid pcipitur ab ecclia ē bonū. Dicendum quod ieiunare est bonū bonitate moris. sed bonū in cōsequente exempli capitur pro bono nature seu pro sanitate.

Elenchus ē sillūs contradictionis vnius et eiusdē nō nois tantū: nec etiā rei tantū: sed nois et rei simul. non sinonomi sed eiusdē: et ex his que data sunt de necessitate non connumerato eo qd erat in principio. ad idē ſm idē. similiter. et in eodē tpe. Elenchus est sillūs contradictionis. i. sillūs concludēs contradictoriā ppōis date a rñdente. In diffinitione elenchi quedam ponuntur rōne sillogismi: vt ex his que data sunt ex necessitate accidere per quod remouetur fallacia accidentis et ponitur non connumerato eo quod erat in principio per quod remouetur petitio principij vt postea patebit. Alia ponuntur rōne contradictionis. vt vnius et eiusdem. i. vnius subiecti et pdicati. Unde nisi esset idem subiectum et idē pdicatū non esset contradictio vt ethiops ē niger

ethiops non est niger ꝫm dẽtes. exq̃ non ẽ idẽ ꝑdica
tũ ideo ẽ cõtradictio. Et silr̃ hic nll's homo mortuus
currit ⁊ q̃dã homo currit. non ẽ contradictio: q꜡ non
non ẽ ibi idẽ subiectũ. Itẽ ꝫm idẽ ad idẽ silr̃: ⁊ in eo-
dẽ tp̃e ponunt rõne contradictionis: ⁊ contra istas q̃
tuor ꝑtes peccat hec fallacia que dicit ignorãtia elẽ-
chi ꝫm ꝙ est vna de tredecim fallacijs. Alio mõ ac-
cipit generalr̃ ⁊ tũc sic diffinit. Ignorantia elenchi ẽ
vnꝰ defectus generalis ad quẽ reducunt oẽs alie fal
lacie ostẽdẽdo q̊ peccant contra istas ꝑticulas: vt pꝰ
ea patebit. Iste em̃ ꝑticule non nois tm̃: nec rei tm̃. sꝫ
nois ⁊ rei sil' ⁊ sic de alijs. ponunt rone silli ⁊ rõne cõ
tradictionis: q꜡ iste exigũt ꝙ nomẽ sit vnũ ⁊ res vna.
⁊ ꝙ non sit nomẽ synonomũ. Vñ non ẽ ibi contradi-
ctio Marcus currit: ⁊ tulliꝰ non currit: nec ẽ ibi sill's
oĩs gladiꝰ scindit: q̊ddã instrumẽtũ ẽ ensis: ergo q̊d-
dã instrumentũ scindit. Fallacia ignorãtie elenchi est
idoneitas decipiẽdi ꝓueniens ex apparenti obserua
tione particularũ diffinitionis elenchi q̃ conueniunt
sibi rõne contradictionis tm̃ scꝫ ad idẽ: ꝫm idẽ: simi
liter ⁊ in eodẽ tp̃e. Causa apparẽtie huiꝰ fallacie ẽ cõ-
uenięntia dictoꝝ ꝫm q̊d ad dicta simplicit. Causa falsi-
tatis est diuersitas eorundẽ. Vñ huiꝰ fallacie q̃ttuor
sunt modi. Primꝰ est contra hanc particulã ad idem.
vt duo sunt duplũ vniꝰ ⁊ non sunt duplũ triũ: ergo sũt
duplum ⁊ non duplũ: ⁊ in vtraqꝫ premissarũ non su-
mit duplũ ad idem: ⁊ ideo non sequit. Scd̃us modꝰ
peccat contra illã particulã ꝫm idem: vt hoc est du-
plum illi ꝫm latitudinẽ: ⁊ non est duplũ ꝫm longitudi
nem. ergo est duplũ ⁊ non duplum non sequit: q꜡ du-
plũ non sumitur ꝫm idem licet sumatur respectu eius-

dem. Terci⁹ modus peccat contra illã pticulã silr. vt
homo ẽ spẽs: nlls hõ ẽ spẽs. ḡ idẽ est spẽs ⁊ nõ spẽs.
non sequit: qꝛ ibi non ẽ contradictio in pmissis: qꝛ il-
le termin⁹ hõ non sumit silr. qꝛ in vna sumit ꝑ suis i-
ferioribus. in alia ꝓo non · ꝫ ꝑ se toto vel ꝑ sua forma
Quartus mod⁹ peccat contra hãc pticulã in eodẽ tẽ-
pore. vt manus mea est clausa in ꝭ instanti ⁊ non est
clausa in ꝭ instãti: ḡ ẽ clausa ⁊ non clausa. non sequit
qꝛ non est in eodẽ tpe. Differt aũt hec fallacia a falla-
cia ꝫm q̇d ad simplr: qꝛ in illa ẽ pcessus ab vno ꝫm q̇d
sumpto ad vnũ sumptũ simplr. vt hoc est duplu3 ꝫm
longitudinẽ: ergo est duplũ. In ista ꝓo est pcessus a
duobus ꝫm quid sumptis ad duo sumpta simpliciter
vt homo est duplũ illi ꝫm longitudinẽ ⁊ non ꝫm lati-
tudinem: ergo est duplum ⁊ non duplum.

Hic petrus hys. determinat de tercia fallacia extra dictionẽ que dr falla-
cia ignorãtie elenchi. Et q̃tuor facit. primo ponit diffinitionẽ elenchi satl
longã quã plixe declarat ⁊ interponit ibi duplicẽ acceptione3 ignorantie
elenchi. secũdo ponit diffinitõem fallacie ignorãtie elẽchi cũ causis appa-
rentie ⁊ defectus. tercio ponit quatuor eius modos. q̃rto ponit dr̃am int
hanc fallaciã ⁊ fallaciã a dicto ꝫm q̇d ad simplr. Et dicit primo elenchus
est sills ⁊c. vt3 in textu. In qua diffinitione ponunt vndecim particule. q̃-
rum quinq3 prime vsq3 ad ex his ponunt rõne silli ⁊ contradictõnis simt
qꝛ vtrobiq3 requirit ꝙ maneant idẽ termini ꝫm rem ⁊ vocẽ. ⁊ due pticule
sequẽtens ponunt rõne silli tm̃. ⁊ quatuor vltime pticule. sc3 ad idem ꝫm
idẽ ⁊c. ponunt rõne cõtradictõnis tm̃.

Querit Quotuplex est elenchus. Dicẽdũ ꝙ duplex. sc3 elenchus
dyalecticus ⁊ elenchus sophisticus. Elenchus dyalecti-
cus est sillogism⁹ cõtradictorius cõclusioni rñdentis. ⁊ ad illũ vltra parti
culas hic positas requirunt tria. prima necessaria illatio inq̃ztũ sillogism⁹
scḋo sufficiens pbatio conclusiõis inq̃ztũ dyalecticus. ⁊ tercio ꝙ contradi
cat conclusioni rñdentis inq̃ztũ est cõtradictorius. Ex quo pat3 ꝙ in elen-
cho dyalectico sunt tria principaliter consideranda. Primũ ꝙ sit bon⁹ sil
logismus in modo ⁊ figura. Scḋm ꝙ premisse pbent cõclusionem. Terci
um ꝙ conclusio sit cõtradictoria positioni respondentis. Et ideo sicut sil-
logism⁹ dyalectic⁹ se habet vt inferi⁹ ad sillm in cõi. ita elenchus dyalecti-
cus ẽ sillogism⁹ inferior ad sillogismũ dyalecticũ. Et dicit elenchus ab e.
qḋ est in cap tũ p contra ⁊ lenchos sumptio. q̃i contra sumptio. sc3 cõtra d
cta respondẽtis. Et sicut se h3 talis elenchus ad sillm dyalecticũ. ita se h3

elenchus sophisticus ad sillm sophisticū ꝛ diffinit̄ sic. Elench⁹ sophistic⁹ ē
sill's sophistic⁹ apparēter cōtradictori⁹ positōi rn̄dentis.

Ar Cōtradictio nō ē sill's. ꝓ elench⁹ ē cōtradictio. vt ꝓbat̄ in libro elen
chorꝝ. ꝗ male dicit̄ ꝙ elenchus ē sill's. Dicēdū ꝙ ꝯtradictio capit̄
dupl'r. vno mō formal'r ꝓ repugnātia duorꝝ contradictoriorꝝ. ꝛ sic nō est sil
logismus. Alio mō capit̄ mal'r ꝓ ꝓpositione cōtradicēte. vel ꝓ sill'o contra
tradictorio. ꝛ sic est sillogismus.

Ar Cōtradictio ē passio ꝓpōnū. vtꝫ in ꝓ tractatu vel ē passio terminorꝝ
vtꝫ in tercio tractatu. ꝓ sill's nō est ꝓpō nec termin⁹. ꝗ cōtradictio n̄
pōt capi ꝓ sill'o cōtradictorio. Dicēdū licꝫ ꝯtradictio sit passio ꝓpōnū ꝓ
ꝛ principal'r. tn̄ ex ꝯn̄ti ꝛ ꝓ aliud totus sill's pōt dici cōtradictori⁹. scꝫ rōne
ꝯclusionis sue quā cōcludit cōtradicentē positōi rn̄dentis.

Ar Hic est vera cōtradictio. marcus currit. tulli⁹ nō currit. qꝛ se hn̄t sic
singularis affirmatiua ꝛ singularis negatiua. ꝗ ad elenchū nō req̄
rit̄ vnitas nois ꝛ rei sil'. Dicēdū lꝫ ꝙ dicte ꝓpōnes sint vere ꝯtradictorie
ꝟm rem nō tn̄ ꝟm modū enūciandi. qꝛ ibi nō ē euidēs affirmatio ꝛ negatio
eiusdē ꝑdicati de eodem subiecto.

Ar Hic hō est spēs. nll's hō est spēs. est affirmatio ꝛ negatio eiusdē ꝑdi
cati de eodē subiecto ꝛ tn̄ nō est elench⁹. qꝛ nō cōtradicūt. Dicen
dū lꝫ ibi sit mal'is vnitas nois. nō tn̄ est ibi vnitas rei ꝟcate ꝑ nomē. qꝛ hō
in vna supponit ꝓ natura vel cōceptu cōi ꝛ in alia ꝓ suppositis seu inferi-
oribus eius. ꝛ sic ambe sunt vere.

Qr Quid est fallacia ignorātie elenchi. Dicēdū ꝙ est idoneitas deci
piēdi ꝓueniēs ex obseruatōe apparēti ꝑticularū diffinitōis elēchi.
q̄ cōueniūt ei rōne cōtradictōis tm̄. scꝫ ad idē. ꝟm idē sil'r. ꝛ in eodē tpe ꝛ lꝫ
q̄libet fall'a peccet ꝯtra elenchū. tn̄ illa formal'r ꝛ debite peccāt cōtra cōtra-
dictionē. q̄ se hn̄t vt vltima forma et dīa elenchi. ideo mag' noiat̄ ignorā
tia elenchi q̄̄ alia. ꝛ ei⁹ cā apparētie ē cōuenientia apparētis cōtradictōis
ad verā. ꝓ causa defectus ē diuersitas eorūdē. Et est cōsiderandū. ꝙ quā
do dicit̄ ignorātia elenchi nō capit̄ ignorātia ꝓ ignorātia pure negatiōis
qꝛ sic infantes pueri ꝛ insipiētes pn̄t hr̄e ignorantiā elenchi. ꝛ in eis esset
talis fallacia qđ falsum ē. ꝓ capit̄ ꝓ ignorantia praue dispōis. que habet̄
ꝑ ꝓcessum argumentatiuū. ut vult phūs ꝓ posteriorꝝ. vbi dicit ꝙ ignoran-
tia est que ꝑ sillm facta est deceptio. Est em̄ ignorātia pure negatōis qn̄ q̄s
nihil scit de re. Sed ignorantia praue dispōnis est qn̄ quis aliquid scit de
re in vniuersali ꝛ cōfuse.

Notandū Qꝛ fallacia ignorātie elenchi capit̄ dupl'r. vno modo
gnāl'r ꝓ q̄cunqꝫ deceptōne ꝓueniēte ex omissione ali
quarꝝ ꝑticularū positarꝝ in diffinitione elenchi. ꝛ ita capit̄ in fine hui⁹ sexti
cū oēs fallacie reducunt̄ ad ipam. Alio mō capit̄ special'r ꝓ deceptione ꝓ
ueniente ex omissione aliquarꝝ quatuor vltimarꝝ ꝑticularꝝ. ꝛ tūc est fallacia
specialis. ꝛ ita capit̄ hic.

Ar Nulla ē fall'a ignorātie silli. ꝗ nll'a erit fallacia ignorantie elenchi.
Tenet ꝯn̄a a sili. Dicēdū negādo an̄s. qꝛ fallacie que deficiunt in
illatōne pn̄t dici ꝟm ignorantiā silli. ꝛ sic nō est fallacia distincta ab alijs. ꝓ
est cōmunis ad alias fallacias.

Ar Omnes fallacie peccant contra elenchū. que reducunť ad ignorantiā elenchi. ergo nō erit fallā spēalis ſ cōis ad oēs. Dicēdū q capiendo ignorātiā elenchi gnālr p ignorātia cuiuscūq pticule diffinitiōis elenchi. sic est fallacia cōmunis. tn̄ si specialiter capiať p ignorantia alicui⁹ q̄tuor pticularuz vltimarū est fallacia specialis. qz habet distinctas causas apparentie. vt patuit prius.

Ar De rōne elenchi duo sūt. s. sill's ꝛ cōtradictio. ergo sicut fallacia ignorantie elenchi diciť fallacia ignorātie. eo q peccat cōtra cōtradictionē. ita eadē rōne alie fallacie peccātes cōtra sill'm dicenť fallacie ignorantie elenchi. Tenet ꝯn̄a. qz sicut cōtradictio ē de rōne ꝛ essentia elenchi. ita ꝛ sill's. Dicēdū negādo ꝯn̄am. ꝛ rō diuersitatis ē. qz sill's habz se vt gen⁹ elenchi. ꝛ cōtradictio vt dr̄a vltima cōstituēs elenchū. ꝛ a dr̄a vltima species capit nomē. ergo illa fallacia que peccat cōtra dr̄am elenchi, scz cōtra speciales pticulas cōtradictionis magis diciť fallacia ignorātie elenchi q̄ꝫ q peccat cōtra gen⁹ elenchi. qd̄ est sillogismus.

Qr Quot sunt modi hui⁹ fallacie. Dicendū q q̄tuor ſm q q̄tuor ponunť pticule in diffinitōne elenchi ex pte cōtradictōis ꝯtra quā peccant scz ad idē. ſm idē silr. ꝛ in eodē tpe. Sz extra textū practicanť sic exēpla. De primo mō ad idē, dicat rn̄s opponenti. tu habes denarios duplos ad meos ꝛ opponens instet. ego habeo q̄tuor q sunt duplū ad duos qs tu habes. ergo cōtradictoria sunt sil' vera. Dicendū q nō cōtradicit intētioni rn̄tis. qz rn̄s intēdebat oēs suos denarios sil' sumptos. ꝛ ille arguit q ad aliqs solū. De scd̄o modo q est ſm idē. rn̄s dicat idē ferrū heri bicubitum et hodie factū q̄dricubitū nō esse maius q̄ꝫ fuit heri. ꝛ opponens instet q sic. qz quadricubitū est maius q̄ꝫ bicubitū. nō est cōtradictio. qz rn̄s dicebat ſ ferrū non eē mai⁹ ſm totalē ei⁹ corpeitatē. ꝛ opponēs diē q est mai⁹ ſm lōgitudinē. Vel sic. dicat rn̄s ego cognosco choruscū. ꝛ opponēs instet q sit mortuus vel aliud qd̄ ignorat. ptz q nō est cōtradictio ſm idē. qz non ē cōtradictio ſm q aliqs cognoscit choruscū ꝛ qd̄ ignorat. De tercio mō q est silr dicat sortes platoni. loq̄ris alti⁹. qz nō audio te. ꝛ ego arguā cōtra eū ego sum remotior te a platone ꝛ habes meliorē auditū. ꝛ ego audio euz. ergo tu audis eū. Dicēdū q nō est cōtradictio. qz omittiť illa pticula silr. Intendebat eni rn̄s vel sortes q nō audiebat eū clare ꝛ distincte. ꝛ ego arguo q̄si nō audiat. De quarto mō q est in eodē tpe. dicat vnus. vidi heri hora prima petrū scribere. ꝛ alter opponat. vidi petrū heri hora prima nō scribere. ſ ludere. nō cōtradicūt. qz nō referunť ad idem instans hore prime. qz possibile est aliquē in vna hora facere actus cōtradictorios etiaz multos. sed non in eodē instanti hore.

Ar Contradictoria nō pn̄t fieri in eodē tpe saltē ab eodē hoīe. ergo ad contradictionē non requiriť affirmatio ꝛ negatio in eodem tempe Dicendū q licet cōtradictoria nō semp enunciant in eodē tpe. tamen bene possunt fieri in eodem tempore.

Ar Cōtradictio debet fieri in eodē instanti tpis. ſ aliud est instans tēporis q ꝯcipio in mēte vel exprimo vocē istā. nll's homo currit. igiť ꝛc. Dicendū q lz nullus posset cōcipe ꝛ exprimere cōtradictoria in eodē

tempe tñ intentio sua est affirmare ꝛ negare idẽ de eodẽ in eodem instanti tpis ꝛ ita si nõ exprimant in eodem instanti sufficit ꝙ ꝑ eodẽ instanti intẽdat affirmatio vel negatio fieri.

Ar Illa fallacia in suis modis habet eundẽ modũ arguendi cũ fallacia a dicto ꝺm quid ad simpliciter. ergo nõ distinguunt. Dicendũ ꝙ ꝓpter similem modum arguendi Petrus hyspanus ponit differentiam huius fallacie a fallacia ꝺm quid ad simpliciter: quia in illa est ꝓcessus ab vno ꝺm quid sumpto ad vnũ simpliciter sumptum. vt hoc est duplum ꝺm longitudinem: ergo est duplum. In ista eñ est ꝓcessus a duobus ꝺm qđ sumptis ad duo simpliciter sumpta.

Petere id qđ est in principio est qñ cõclusio que debet ꝓbari sumit in premissis. Cũ ergo idem sub eodẽ noie nõ põt seipm ꝓbare vt hõ currit ergo hõ currit. In talib' eñ non est petitio principij ꝫ talis argumẽtatio ẽ ridiculosa nec cadit sub arte nec est petitio hui' qđ ẽ in principio. Aliud est eñ petere principiũ ꝛ aliud ẽ petere illud qđ est in principio: qꝛ petere principiũ ẽ. qñ petit idẽ sub eodeꝫ noie. vt hõ currit: ergo hõ currit ꝛ isto mõ nulla ẽ fallacia. qꝛ non continet sub aliq̃ spẽ argumẽtatõis nec ꝺm veritateꝫ nec ꝺm apparẽtiã: ꝫ talis petitio principij peccat contra sillm simplr dictũ. Sꝫ petere illđ qđ ẽ in principio est qñ idẽ petit sub diuerso noie. vt aial rõnale currit: ergo hõ currit. Uel sic: petere illud qđ ẽ in principio est qñ min' notũ sumit ad ꝓbationẽ magl noti. Causa apparẽtie hui' fallacie apparẽs ẽ diuersitas cõclusionis a p̃missis. Causa falsitatis ẽ idẽptitas eorũdẽ. Petit aũt illud qđ ẽ in principio q̃nqꝫ modis. vt ptꝫ viij. thopicoꝝ. Primo mõ qñ diffinitũ petit in diffinitione ꝛ econtra. vt si dubitaret vtruꝫ hõ currat vel non currat. fiat argumẽtũ sic. aial rõnale currit: ergo homo currit. nlla est ibi ꝓbatio. Qñ eñ vnũ dubitat necesse est alterũ dubitari. ꝛ ideo si sumat vnũ ad ꝓbandũ aliud peccatũ est. Scđs mod' est. qñ ꝑticulare

petit in vli: vt nlls hō currit ꝫ nec sortes currit. Uel si aliquis debeat ꝓbare ꝙ oim contrarioꝝ est eadem disciplina ꝛ assumat: oim oppositoꝝ ē eadē disciplia ergo oim contrarioꝝ ē eadē disciplina: hic petit conclusio in premissis. Terci⁹ modus ē qñ vlc. petit in ꝑticularibus. vt si aliqs debeat ꝓbare ꝙ oim opposito rū ē eadē disciplina ꝛ sumat illā: oim cōtrarioꝝ ꝛ oim cōtradictorioꝝ ꝛ sic de alijs. ē eadē disciplina: ergo oim oppositoꝝ ē eadē disciplina. Uel sic sortes currit plato currit: ꝛ sic d̄ alijs: ergo ois hō currit. Quartus modus ē: qñ coniūctū petit in diuisis vel ecōtra vt si aliqs debeat ꝓbare ꝙ medicina sit disciplina sani ꝛ egri. ꝛ ꝯdicat sic arguendo: medicina ē disciplina sani ꝛ medicina est disciplina egri: ergo medicina est disciplina sani ꝛ egri. Quint⁹ modus ē qñ vnū relatiuoꝝ petit i alio. vt si qs debeat ꝓbare ꝙ sortes sit pr̄ platonis. arguat sic: plato est filius sort: ergo sortes est pater platonis: non sequit: qꝛ hoc assumit qd̄ ē ꝓbandū. Sciendū ꝙ hec fallacia non impedit sillogismū inferentē ꝫ ꝓbantē: ꝛ ita fallacia petitiōis peccat contra sillogismū dyalecticum.

Hic determinat de quarta fallacia extra dictionem que est fallacia petiti onis principij. Et pet. hys. quinqꝫ facit. primo ponit descriptionē hui⁹ qd̄ est petere principiū. secūdo pōit differentiam inter petere principiū ꝛ petere illud quod est in principio. tercio ponit diffinitionē fallacie petitionis principij cum causis apparentie ꝛ defectus. quarto ponit quinqꝫ modos eius. quinto ponit vnū notabile. Dicit ergo ꝙ petere principiū est quando conclusio que debet ꝓbari sumit in premissis ad ꝓbanduz seipsam. vt omnis homo currit. ergo omnis homo currit. ibi petit principium .i. in illis premissis petit conclusio que debeat ꝓbari. Pro quo notandū. ꝙ in omni argumentatōne ipe argumentator in mente primo ꝓponit ꝓbare aliquā cōclusionē. ꝛ iō ꝯclo illa ē ꝑmū ꝑncipiū: rōne cui⁹ fit argumētatio. cū ꝫ in argumētatōe petit ꝛ sumit ꝯclo in ꝑmissis. q̄ dꝫ ꝓbari. ibi fit petitio ꝑncipij. iō petitio principij est qñ idē sumit ad ꝓbandū seipsum.

Queritur Quotuplex est petitio principij. Dicendū ꝫm phm. ij. prioꝝ ꝙ est duplex. scꝫ petitio principij statim ꝛ petitio principij nō statim. Petitio principij statim est, quādo idē sub eodē nomie sumit ad probandum

seipm. vt homo currit. ergo homo currit. vel sub duob⁹ sinonomis. vt mar currit. ergo tullius currit. Et talis petitio peccat cōtra sillogismū simpliciter. qꝛ cōclusio nō est aliud a premissis. ꝛ nō est aliqua argumentatio neqꝫ fallacia. qꝛ idem nō habet apparentiam ad ꝓbandū seipm. vt hō currit. ergo homo currit. Alia est petitio principij nō statim. ꝛ est qñ aliquid sub diuersis noībus petit̄ ad ꝓbandū seipm ꝛ cōmittit̄ talis defectus. qꝛ in argumentatōne antecedēs est ita dubiū sicut ꝯñs: vel minus notuꝫ. ꝛ penes illā sumit̄ ista fallacia ꝛ nō peccat cōtra illationē ꝫ cōtra ꝓbationē. Ex q̄ patet ꝙ fallacia petitōis principij nō peccat cōtra sillogismū simplr dictū. sed cōtra sillm dyalecticū q̄ dicit̄ ꝓbatiu⁹. qꝛ in ipo mediū debet ꝓbare cōclusionē. ꝫ in petitione principij nō statim a q̄ sumit̄ illa fallacia mediū nō ꝓbat cōclusionē. qꝛ est eque ignotū vel minus notū cōclusione.

Ar Paralogismi facti ꝫm hanc fallaciā sūt imodificati. ꝫ peccāt contra rōnē silli simplr. Añs ꝓbat̄ p pħm. ij. elenchoꝝ. qui dicit oēs palagismos esse imodificatos. Dicēdū ꝙ palogismi dicunt̄ dupliciter immodificati. vno mō quia nō sunt in aliquo modo vel cōiugatōne vtili alicui⁹ figure. ꝛ sic nō oēs palogismi sunt imodificati. Alio mō dicunt̄ imodificati quo ad ꝓbabilitatē. qꝛ scꝫ premisse ita disposite nō debite ꝓbant cōclusionē. imo sunt ignotiores vel eque ignote cū cōclusione. ꝛ ita palogismi facti penes hanc fallaciā dicunt̄ modificati. Et ꝙ hoc sit cōtra rōnē elenchi ptꝫ. qꝛ de rōne elenchi est vt sit sillogismus. ꝛ ꝙ sit cōtradictori⁹. ꝛ idō debet cōcludere cōtradictoriā euidenter. ergo signū est ꝙ premisse talis sillogismi debent ꝓbare conclusionem.

Querit̄ Quid est fallacia petitōnis principij. Dicendū ꝙ ē idoneitas decipiendi ꝓueniens ex apparenti diuersitate ꝫm noticiā antecedētis cū consequēte. In hac eñ fallacia minus notum sumit̄ in antecedente ad ꝓbandū cōsequens vel magis vel eque notū. Causa apparētie hui⁹ fallacie ē apparēs diuersitas añtis ꝛ ꝯñtis. rōne cui⁹ credit̄ añs esse notius cōsequente. ꝛ hr̄e virtutē ꝓbatiuā cōsequētis. cum tñ sit eque ignotū vel min⁹ notū ipo ꝯñte. Et nō sufficit sola diuersitas añtis ꝛ ꝯñtis. ꝫ requirit̄ cū hoc ꝙ talis diuersitas faciat apparentiā magis noti vel minus noti a pte rei. ꝛ qꝛ in sinonomis a pte rei nō est apparentia magis vel minus noti. ideo in ipis nō est ista causa apparētie. Causa defect⁹ seu falsitatis hui⁹ fallacie ē idēptitas earundē. scꝫ añtis ꝛ ꝯñtis.

Ar In oñi fallacia debet eē cā apparētie ꝫ hic nō est cā apparētie. ꝫ rc̄. Minoꝛ ꝓbat̄ qꝛ in petitōne principij sumit̄ idē ad ꝓbandū seipm. ꝫ idē nō habet apparentiā ad ꝓbandū seipm. Dicendū ꝙ lꝫ idē ꝫm rem ꝛ vocē simul nō habet apparentiā ad ꝓbandū seipm. tñ idem ꝫm rem. ꝛ differens ꝫm vocē ꝛ rōnē. vt est diffinitio respectu diffiniti.

Ar Hic est petitio principij hō currit. ꝫ hō currit. tñ idē ꝫm rem ꝛ vocē siml' sumit̄ ad ꝓbandū seipm. Dicendū ꝙ licet in petitōne principij statim idē ꝫm rē ꝛ vocē sumat̄ ad ꝓbandū seipm. ꝛ ideo ibi nulla ē fallacia tñ in petitōne principij nō statim nō sumit̄ idē ꝫm vocē. ꝛ ideo illa facit fallaciā. eo ꝙ res sꝫ vno noīe pōt esse notioꝛ q̄ꝫ sub alio.

Ar In fallacia petitōis principij nll's est defectus. ꝫ nulla est fallacia. Añs ꝓbat̄. qꝛ oñis palogismus peccat in materia vel forma. ꝫ ps

logismi hui⁹ fallacie nõ peccãt in forma. q2 nõ pñt fieri in modo ⁊ figura. nec in materia. q2 fiunt ex premissis ꝓbabilibus. Dicẽdũ ꝙ licet in palogismis hui⁹ fallacie premisse sint ẜm se ꝓbabiles. nõ tñ sunt ꝓbabiles respectu cõclusionis. qḋ tñ requirit̃ ad sillogismũ ꝓbatiuũ. ideo hic est defectus in ꝓbatione cõclusionis.

Ar Qñ arguit̃ a diffinitione ad diffinitũ. ab vniuersali ad ꝑticulare fiunt palogismi hui⁹ fallacie ⁊ tñ premisse hñt virtutẽ ꝓbandi cõclusionẽ. ergo premisse etiam respectu cõclusionis sũt ꝓbabiles. Dicendum ꝙ qñ debite arguit̃ a diffinitõne ad diffinitũ respectu certoꝝ ꝑdicatoꝝ tũc premisse sunt ꝓbabiles respectu cõclusionis. ẜ qñ non. tũc non ꝓbant conclusionem. ⁊ causant fallaciam.

Querit̃ Quot sunt modi hui⁹ fallacie. Dicendũ ꝙ qnq3. ẜm ꝙ id qḋ est in principio petit̃ quinq3 modis. vt3. viij. thopicoꝝ. primus est qñ diffinitũ petit̃ in diffinitione ⁊ ecõtra. Scḋs est qñ ꝑticulare petit̃ in vli. Tercius est qñ vniuersale petit̃ in ꝑticularibus. Quartus est quando cõiunctũ petit̃ in diuisis vel econtra. Quintus est. quando vnũ relatiuũ petit̃ in alio. Et argumenta hoꝝ modorum sufficienter sũt manifesta ꝑ textum. ideo hic relinquunt̃.

Ar Hic est petitio principij. albedo cõtrariat̃ nigredini. ẜ nigredo est cõtraria albedini ⁊ tñ nõ fit aliq̃ istoꝝ qnq3 modoꝝ. ẜ modi huius fallacie nõ sunt sufficient̃ positi. Dicendũ ꝙ ibi est qntus modus. Et qñ dĩ nõ hñt se sicut relatiñ ⁊ correlatiñ. igit̃ nõ ꝑtinent̃ ibi. Dicẽdũ ꝙ l3 albedo ⁊ nigredo sub rõnibus ꝓprijs non sint relatiua ⁊ respectiua. tamen q̃tum ad intentiones contrarioꝝ siue oppositoꝝ sunt relatiua ẜm dici. ⁊ sic petit̃ ibi vnũ relatiuum.

Ar Arguendo a diffinitõne ad diffinitũ. silr arguẽdo a toto in q̃titate sumit̃ bonus locus dyalecticus. ergo ab ipsis non sumit̃ locus sophisticus. ⁊ ꝑ consequens male ponunt̃ ꝓ speciebus seu modis hui⁹ fallacie. Dicendũ ꝙ ab istis eodẽ modo consideratis non sumit̃ locus dyalecticus ⁊ sophisticus. sed respectu diuersoꝝ ꝑdicatoꝝ. Nam qñ arguit̃ respectu ꝑdicatoꝝ que notiori modo cõueniũt diffõni ⁊ toti in q̃titate ꝙ ipi diffinito ⁊ parti in q̃titate ab eis sumit̃ locus dyalecticus. Sed quando arguit̃ respectu ꝑdicatoꝝ que ecõtra notiori modo cõueniũt diffinito vel parti in q̃titate fit ista fallacia.

Ar A diffinitõne ad diffinitũ sumit̃ locus demonstratiu⁹. q2 diffinitio ẽ mediũ sillogismi demonstratiui. ẜ arguẽdo a diffinitõne ad diffinitũ nec sumit̃ locus dyalecticus nec sophisticus. Dicendũ ꝙ diffinitio cõsiderat̃ dupliciter. vno modo q̃ ad essentiã eius ꝓut dicit principia essentialia diffiniti tunc ꝓcedit argumentũ. Alio mõ sub cõmuni intẽtione diffinitionis. ⁊ hoc duplr ẜm ꝙ duplicia ꝑdicata ei attribui possunt. ⁊ sic ab ipsa sumit̃ locus dyalecticus vl̃ sophisticus.

Ar A diuisis ad cõiuncta est bona cõsequentia vt3 ꝑ pħm in libro perihermenias. ergo male ponit̃ hic ꝓ quarto modo hui⁹ fallacie. Dicendum ꝙ arguendo debite a diuisis ad coniuncta ⁊ obseruatis certĩ cõditionibus est bona consequentia. non tamẽ quando arguit̃ indebite ⁊ tunc causat̃ ista fallacia.

Ar̃ Arguendo in debite a diuisis ad cõiuncta fit fallacia accidẽtis penes terciũ modũ. ergo nõ erit hec fallacia petitõnis pncipij. Tenet ꝯña. quia isti loci sophistici nõ pñt esse in eodẽ argumẽto. Dicendũ ꝙ a diuisis ad ꝯiũcta dupliciter arguit idebite. vno mõ quando ad modũ ponẽdi ipa diuisa indebite ꝛ sic fit fallacia accñtis. Alio mõ arguit ab ipis idebite solũ ex pte pbatiõis ꝛ nõ ex pte dispõis diuisoꝝ. ꝛ sic ab istis sumit ista fallacia. Vñ nõ ẽ incõueniens in eodẽ palogismo reperiri diuersas fallacias respectu diuersoꝝ.

E fallacia cõsequẽtis dicẽdũ est. ꝙ fm ꝯñs fiunt palogismi eo ꝙ credimus cõsequẽtiã cõuerti quando non cõuertit. Fallacia cõsequẽtis ẽ idoneitas decipiẽdi pueniẽs ex appentia consequẽtie conuerse quando nõ conuertit. Causa appentie huius fallacie est conueniẽtia vnius consequẽtie vere ad aliã non veraz Cã falsitatis ẽ diuersitas earũdẽ. Et sciendũ ꝙ bñ tenet argumentũ a positione añtis ad positiõem consequẽtis. Huius fallacie tres sunt modi. primus ẽ qñ arguitur a destructione añtis ad destructionẽ consequẽtis vt si hõ est aial est: ergo si hõ non ẽ aial non ẽ. Vel a positione consequẽtis ad positõem añtis. ut si mel ẽ rubeum est. ergo si rubeũ ẽ mel est. Ad istũ eñ modũ reducunt oẽs praue argumẽtationes ab inferiori ad supius destructiue. Vñ quotienscũqꝫ fit pcessus ab inferiori ad supius cũ distributione supioris. vt ois hõ currit: ergo oẽ aial currit. Ibi cõmittit ista fallacia. vt nullus homo currit: ergo nullũ aial currit. Scdus modus solẽt poni ab insufficiẽti inductione singulariuz. vt sortes ẽ aial ꝛ econuerso. plato ẽ aial ꝛ econuerso: ꝛ sic de alijs. ergo ois homo ẽ aial ꝛ econuerso. Hic enumerant oia singularia illius ois homo est aial: non huius oẽ aial ẽ homo. que sgnificant p compositionẽ huius qd est econuerso. ad hãc ois homo ẽ aial. Tercius modus puenit a cõit accidẽtibus. ꝛ dicunt cõit accidentia que se aliqñ consequunt ꝛ aliqñ non. vt iste ẽ comptus: ergo ẽ adult. Silr hic musa ꝛ poeta similit

terminant: sed musa ē gñis feminini. ergo poeta. non sequit. qꝛ idēptitas generis ꝛ terminationis aliqñ se consequunt ꝛ aliqñ non: eo ꝙ non ē in oibus sȝ in aliq̄bus. Si aliqs dicat ꝙ in hoc vltimo tercio modo ñ tenet econuerso. vñ ibi non est consequētia. Dicēdū est ꝙ ergo ꝓm q̄sdā sumit consequētia a cōiter accidētibus ad consequētiā necessariā ꝛ ꝓbabilē: ꝛ in istis non sumit consequētia necessaria sed ꝓbabilis. Taliter aūt ordinant isti modi ab Arestotele isto modo ordinante.

Hic ꝓsequit de q̄nta fallacia extra dictionē. scȝ de falla ꝯñtis. Et q̄nqȝ facit. Primo ōñdit quō illa fallacia hȝ fieri. Scdo ponit diffōem fallacie cōsequētis cū cā apparētie ꝛ defect⁹. Tercio ponit notabile. Quarto enumerat modos hui⁹ fallacie. Quinto ponit obiectionē ꝯ terciū modū. Dicit ꝙ ꝓm ꝯñs fiūt ꝑalogisimi. eo ꝙ credim⁹ ꝯñaȝ cōuerti que nō cōuertit.

Ar Cōuersio ē passio ꝓpositionū. g̃ nō pōt cōuenire ꝯñe. Tȝ ꝯña: qꝛ ꝓpria passio cōuenit soli. Dicēdū ꝙ cōuersio capit duplr. vno mō ꝑ mutatōne subiecti in p̄dicatū ꝛ ecōtra. ꝛ sic est passio ꝓpositionū ꝛ sibi soli cōuenit. Alio modo generaliter ꝑ mutatione antecedētis in cōsequens. ꝛ econtra. ꝛ sic conuenit consequentie.

Notandū Qꝛ dr̄a est int̄ añs ꝛ ꝯñs ꝯñam. nam añs est ꝓpositō kathegorica vel hypotheticā inferens conclusionem. Consequens aūt est ꝓpositio kathegorica vel hypothetica illata ab antecedente. Sed cōsequētia est illa habitudo in qua ꝯñs infert ex antecedente. ꝛ h̄ ideo: qꝛ cōsequēs actu ꝛ intellectu includit in añte. ideo simul seq̄t ad suū añs. ꝛ habitudo denoīans illā sequelā vocat cōsequētia. Et q̄uis in ista falla repiant añs ꝛ ꝯñs. tñ magl dr̄ falla ꝯñtis q̄ añtis. eo ꝙ in paralogismis hui⁹ fallacie sp̄ arguit equalent a pōne ꝯñtis ad pōnem antecedentis. Vñ qñ arguit a negatōne añtis ad negationē ꝯñtis. tūc ista negatio añtis hȝ se vt ꝯñs ad negationē ꝯñtis. ideo ibi equiualent arguit a positione ꝯsequētis ad positionē antecedentis.

Or Quotuplex est ꝯña. Rñdet ꝑut hic sufficit ꝙ est duplex. scȝ simplex ꝛ cōposita. Simplex ē qñ ab vno solo añte infert vnū solū consequēs. vt hō currit. g̃ aīal rōnale currit. Sed ꝯña cōposita est. qñ ꝯña facta ex añte infert ꝯñs. vel ex ꝯñte ipm añs. ꝛ fit q̄tuor modis. Prim⁹ ē qñ facta aliq̄ ꝯña arguit a pōne añtis ad pōnem ꝯñtis. vt si hō currit aīal currit. ꝫ hō currit: g̃ aīal curr t. Scd̄s mod⁹ ē. qñ aliq̄ ꝯña facta arguit a destructiōe cōsequētis ad destrnctionē añtis. vt si hō currit aīal currit. ꝫ nullū aīal currit: g̃ nullus hō currit. ꝛ istis duobus modis bñ arguit ꝛ bñ cōuertit ꝯña. Terci⁹ ē qñ in aliq̄ ꝯña cōposita arguit a destructōne añtis ad destructōnē ꝯñtis. vt si hō currit aīal currit. sed nullus homo currit. ergo nullū aīal currit. Quart⁹ est. qñ arguit a pōne ꝯñtis ad positōem añdēt.

vt si homo currit animal currit: sed aı̄al currit: ergo homo currit. Uel sic. si pluit terra est madida. ergo si terra est madida pluit. Et istis duob⁹ modis nō valet consequentia. ꝛ primo fit fallacia cōsequentis. q꞉ cōuertit̄ cōsequentia que nō deberet cōuerti.

Q̄r Quid ē fallacia ꝯn̄tis. Dicēdū ꝙ ē idoneitas decipiēdi ꝓueniēs ex apparēti ꝯuertibilitate ꝯn̄t̄ cū an̄te. ꝛ ſm p̄hm sp̄ fit qn̄ credim⁹ ꝯn̄az cōuerti. q̄ nō cōuertit̄. Cā appentie ē apparēs cōuertibilitas ꝯn̄t̄ cū an̄te. rōne cui⁹ credit̄ ꝙ cōsequētia bn̄ cōuertat̄. q̄ tn̄ nō bn̄ cōuertit̄. Causa vō defectus ē diuersitas apparēs an̄tis ꝛ cōseqntis.

Ar̄ Hic ē fall'a ꝯn̄tis. aı̄al currit: ḡ hō currit ꝛ tn̄ ibi nll'a ꝯn̄a cōuertit̄. q꞉ ibi nō ē aliqua prior ꝯn̄a q̄ cōuerteret̄. Dicendū licz h̄ ꝛ in plerisq̄ alijs nō cōuertat̄ aliq̄ ꝯn̄a actualr ꝓposita. tn̄ subintelligit̄ aliq̄ cōsequētia implicite. q̄ cōuertit̄ p̄ cōseqntiā explicitam.

Q̄r Quot sīt modi hui⁹ fallacie ꝯn̄tis. Dicēdū ꝙ ſm p̄hm ꝛ Petruz hys. in textu sīt tres. Primus ē arguēdo a destructōne an̄tis ad destructōez ꝯn̄tis. vel a positōe ꝯn̄tis ad positionē an̄tis. Exēpla patēt in textu. Primū non valet. q꞉ ad negationē an̄tis nō sequit̄ negatio cōsequentis. q꞉ an̄s est inferi⁹ ꝛ cōsequēs est sup̄ius. mō destructo inferiori non oꝫ sup̄i⁹ destrui cū ip̄m manere posset in alijs inferiorib⁹. Etiā scd̄m nō valet q꞉ ad positionē sup̄ioris nō sequit̄ positio inferioris.

Ar̄ Cōsequēs actu ꝛ intellectu includit̄ in an̄te. ḡ destructo an̄te destruitur cōsequēs. ꝛ p̄ cōsequēs a destructōne an̄tis ad destructōem cōsequētis ē bona ꝯn̄a. Dicendū ꝙ destructo an̄te destruit̄ ꝯn̄s ſm suū esse p̄ticulare qd̄ habet in tali antecedēte. nō tn̄ destruit̄ vl'r ſm se totuz. q꞉ adhuc pōt manere in alijs. ideo a destructiōe an̄t̄ nō potest inferri destructio consequentis.

Ar̄ Bene sequit̄ a destructōne an̄tis ad destructōez ꝯn̄tis. si hō currit aı̄al currit. ſ aliq̄s hō currit. ḡ aliqd̄ aı̄al nō currit. Dicēdū ꝙ ibi nō arguit̄ a destructōne an̄tis ad destructōez cōsequēt̄. q꞉ an̄s nō destruit̄. i. nō negat̄ p̄ negatōem p̄cedentē. ita nec cōsequēs destruit̄ p̄ negatōez p̄cedentē. q꞉ negatio deberet p̄cedere an̄s ꝛ cōsequēs. vt dicēdo nullus hō currit. ḡ nullū animal currit.

Ar̄ Bene sequit̄. si pluit terra ē madida. ḡ si terra est madida pluit. et tn̄ arguit̄ a positōne ꝯn̄tis ad pōem an̄tis. Prima ps̄ ꝓbat̄. q꞉ posito posteriori necessario ponit̄ prius. ſ ꝯn̄s est posteri⁹ an̄te. Dicēdū lꝫ cōsequēs sit posteri⁹ an̄te ſm illationē. q꞉ posterius infert̄. tn̄ ſm naturam ꝛ amplitudinē cōitatis prius ē cōsequēs an̄te.

Ar̄ Bene sequit̄. si iste sol lucet sol lucet. ſ sol lucet. ergo iste sol lucet. Dicendū licet ibi arguat̄ a positione cōsequētis ad positionē antecedentis ſm modū enūciandi. quia arguit̄ ab indiffinita ad singularem non tamen ſm rem enunciatam. quia tunc magis arguit̄ a positione vni⁹ conuertibilis ad positionem alterius. nam quod est iste sol est sol. ꝛ om̄is sol est iste sol.

Q̄r Quis sit scd̄s modus hui⁹ fallacie. Dicēdum ꝙ est qn̄ arguit̄ ab insufficiēti enumeratōne singulariū ad vl'e. vt sortes currit Plato currit. ḡ ois hō currit. vel sic. Sortes est aı̄al ꝛ ecōuerso. Plato est aı̄al et

ecõuerso. ⁊ sic de alijs. ꝙ oīs hõ est aīal ⁊ ecõuerso. nõ sequit᷑. qꝛ licet suffi-
cienter enumerant᷑ singularia illiꝰ vl'is. oīs hõ ē aīal. nõ tñ istiꝰ om̃e aīal ē
hõ. qḋ tñ designat᷑ ꝑ hoc ꝙ dicit᷑ ecõuerso.

Ar Iste modus coincidit cũ ꝑ. ꝙ nõ distinguunt᷑. Añs ꝓbat᷑. qꝛ singu-
laria alicuiꝰ vl'is nõ sufficient᷑ enumerata sequunt᷑ ad suũ vl'e. ⁊ hñt
se sic̃ cõseq̃ues. ꝙ ibi arguit᷑ a positõe ꝯñtis ad põnē añtis. Dicēdũ cõce-
dēdo ꝙ arguat᷑ ibi a positõne ꝯñtꝫ ad positõez añtis. nõ tñ sumit᷑ cã appa-
rētie rõne cõuertibilitatis ꝯñtꝫ cũ añte rõne ꝯñe prius facte. sicut in ꝑ. sed
cã apparētie sumit᷑ rõne apparētis sufficientis enumeratõnis.

Ar Arguendo ab enumeratõne singulariũ sumit᷑ locus dyalecticꝰ a ꝑ-
te in q̃ntitate ad suũ totũ vtꝫ dicit᷑ in q̇nto tractatu. ꝙ nõ erit fall'a.
Dicendũ ꝙ verũ est a sufficienti enumeratõne singulariũ. ꝟ hic ponit᷑ ab
insufficienti enumeratione. vtꝫ in textu.

Qr Quis est terciꝰ modus. Dicendũ ꝙ iste qñ arguit᷑ a cõiter accidē-
tibus. que cõiter accidētia mutuo se nõ cõsequunt᷑. vt sortes ē ma-
gnus: ꝙ est fortis. iohes est pulcer: ꝙ iohãnes est bonꝰ. non sequit᷑. qꝛ licꝫ
illa accidētia se mutuo consequunt᷑ in aliquo subiecto. non tamen de ne-
cessitate consequunt᷑.

Ar A cõiter accidētibꝰ sumit᷑ locus dyalecticꝰ. ꝙ ab ipis non debet ali
qua fallacia sumi. Añs ꝓbat᷑. qꝛ bñ sequit᷑. iste penitet. ꝙ deliquit.
Dicendũ ꝙ a cõiter accidētibꝰ que sp̄ sese cõsequunt᷑ sumit᷑ locus dyale-
cticus. sed ab illis que aliquando cõsequunt᷑ se ⁊ aliquando nõ sumit᷑ ista
fallacia cõsequētis penes tercium modũ.

Notandũ Qꝛ Buridanus põit duos modos huiꝰ fallacie vnũꝫ
inferēdo cõsequens ex antecedēte. secũdñ inferendo
ex opposito cõsequētis oppositũ antecedētis. ⁊ vtrunqꜫ istoꝝ modoꝝ cõ-
mittit Mellissus arguendo ꝙ vniuersum sit infinitũ ꝑm magnitudinē. vt
patet ad longũ. primo phisicoꝝ. Fit etiã ista fallacia arguendo a ꝓpositio
ne habente plures causas veritatis ad illam que habet vnicam. vt cesar
non est iustus. ergo est iniustus. vel sic. Lapis non est iustus. ergo est iniu
stus. antecedēs est verũ ⁊ cõseq̃uēs falsum. qꝛ añs habet duas causas ve-
ritatis. Põt em̃ esse verũ. aut qꝛ cesar non est. aut qꝛ est. ꝟ nõ habet iustici
am. ꝟ cõseq̃uēs hꝫ vnã cãm veritatis. qꝛ ponit cesarē esse. ꝟ iniustum. Fit
etiã qñ arguit᷑ a non distributo ad distributũ. vt sortes videt no hoiem. er
go sortes non videt hoiem. Tu dubitas aliquam ꝓpositionem. ergo tu ne
scis aliquam ꝓpositionem.

Sequit᷑ de fallacia ꝑm non causam vt causam.
Ad cuiꝰ euidentiam sciendũ ꝙ duplex est sillo
gismus. scꝫ ostensiuus ⁊ ad impossibile. Oste
siuus est qui habet vnam solam conclusionem. Sil-
logismus vero ad impossibile est quando aliq̃s sillo-

gistice ducit ad impossibile ꝛ ꝓpt̄ h̄ interimit̄ aliqua ꝑmissarū q̄ erat cā illi⁹ impossibilis. Unde iste sill'ꝰ sꝑ h̄z duas cōcl'oes. vt cū dr̄. est ne hō asin⁹. h̄ concesso Cōtra nll'us asin⁹ ē aīal rōnale mortale. homo est asin⁹ ergo hō non est aīal rōnale mortale: sed hoc ē impossibile: ḡ ꝛ ista hō ē asin⁹. ꝛ iste sill'ꝰ ē in q̄rto mō p̄rie figure. Scīēdū ꝙ nō cā vt cā sꝑ fit in sill'is ad impossile: ꝛ illud qd̄ apparet esse cā interimit̄. vt si queraf̄ est ne brunell⁹ hō: q̄ cōcesso. tūc sic. nll'us asin⁹ ē animal rōnale mortale: s; hō ē asin⁹ ꝛ brunell⁹ ē hō: ergo hō non ē aīal rōnale h̄ aūt ē impossibile. ḡ brunellus non ē hō. In dicta em̄ argumētatione non ē cā vt cā: q; interimit̄ id qd̄ apparet eē cā ꝛ non ē sc; brunellus ē homo. Causa apparētie hui⁹ fallacie ē cōueniētia hui⁹ qd̄ apparet esse cā ꝛ non ē cū eo qd̄ ē cā. Causa falsitatis ē diuersitas eorundē. Tale em̄ exemplu; ponit Arestotes hui⁹ fallacie vt q̄rendo sic: sūt ne aīa ꝛ vita idē. q̄ cōcesso. Contra mors ꝛ vita sūt contraria s; mors ē corruptio. ergo vita ē generatio: ꝛ ꝑ consequēs viuere ē generari. sed hoc ē impoßibile. q; q̄cq̄d viuit non generat̄ sed generatū ē: ergo aīa ꝛ vita non sūt idē. Hec concl'o peccat ƀm non cām vt cām. q; ex hoc ꝙ aīa ꝛ vita sūt idē non sequit̄ impossibile ꝛ ita n̄ debet interimi: s; ista mors ꝛ vita sūt contraria. q; in oībus his id qd̄ ē cā apparet eē cā. q; cōicat in terminis cū aliq̄bus ꝓpōibus ex q̄bus sequit̄ impossibile. ex istis pt;. q; ista fallacia non fit in sill'o ostensiuo. vt oīs homo currit. sortes ē homo ꝛ sol est in cancro. ergo sortes currit. hic nō ē fallacia non cāe vt cause. q; hec ꝓpositio sol est in cancro non est causa necq; apparet esse causa: sicut apparet in sillogismo ad impossibile.

Hic pe. hys. determinat de fall'a ẜm nō cām vt cām. ⁊ qꝛ ista fall'a nō fit in syll'o ostensiuo. sed in syll'o ad impossibile. iō pꝛimo dicit ꝙ duplex est syllogism⁹. ⁊ diffinit mēbꝛa. scđo ponit exēplū de syll'o ad impossibile vbi nō est aliq̄ p̄missa nō cā. ⁊ tercio ponit vbi ista fall'a repitur. ⁊ declarat ꝑ syll'm ad impossibile vbi est vna p̄missa nō cā. vt notat exemplū. Quarto ponit diffinitionē fall'e nō cause vt cause cum suis causis apparentie ⁊ defectus Quinto ponit vnū exemplū pħi qđ multū pꝛolixū est ⁊ satis difficile. Dicit ꝗ ꝙ syll's est duplex. s. ostensiuus ⁊ ad impossibile. Ostensiuus est q̇ vnico ꝓcessu ex duab⁹ p̄missis suā infert cōclusionē. de quo in q̄rto tractatu dꝛ. Sed syll's ad impossibile est q̇ ex duabus p̄missis ꝓcedit ⁊ infert vnā cōcl'onē manifeste falsam seu impossibilē. ⁊ ex interemptione illi⁹ impossibilis fit regressus ad interimendum aliquā p̄missarū. ⁊ ita sunt in illo totali syll'o duo vel tres ꝓcessus. ⁊ due vel tres ꝯcl'ones. prim⁹ est syllogistic⁹ sed duo sunt enthimematici. Exemplū. vt si queraẜ. est ne hō asinus. quo cōcesso. tunc opponens arguit ex illa impossibili cōcessa. ⁊ infert vnā ꝯclusionē impossibilē. iō dꝛ syll's ad impossibile. ⁊ arguit sic. nullus asinus est aial rōnale. sed hō est asin⁹ ꝑ te. ꝗ hō nō est animal rōnale. ecce pꝛimū processum. Tunc vltra cōclusio est falsa. ergo aliqua p̄missarū. ecce scđm. Tūc vltra nō maioꝛ. ergo minoꝛ. quā tu cōcessisti. ecce terciū ꝓcessum. Iā nota ꝙ ẜm talem ꝓcessum scđm vel terciū. qn̄ male interimiẜ aliqua p̄missarū q̄ sit cā falsitatis cōclusionis cōmittiẜ p̄sens fallacia.

Ar Oīs syll's est possibilis foꝛmari ⁊ fieri. ergo nullus est syll's ꝑ impossibile. Dōm ꝙ syll's ꝑ impossibile vel ad impossibile nō dꝛ iđo ad impossibile. quia non posset foꝛmari seu fieri. ꝟ ideo qꝛ ex vna impossibili concessa a respondente infert ⁊ ostendit vnā cōclusionē impossibilē ꝓpter premissam impossibilem.

Ar Si syll's ad impossibile dicaẜ iō ad impossibile. qꝛ ostendit cōclusionē impossibilem. sequereẜ ꝙ syll's ad impossibile esset syll's ostensiuus. qđ est falsum. Dōm ꝙ in syll'o ad impossibile sunt duo vel tres processus. quo ad pꝛimū p̄t dici ostensiuus. nō tn̄ ẜm totū ꝓcessum eius. quia nō sistit in pꝛima cōclusione impossibili. sed regrediẜ ad interimendū ypothesim falsam seu impossibilem cōcessam a respondente. q̇ fuit cā impossibilitatis cōclusionis.

Notandū Qꝛ p̄missa cā est q̄ nccārio facit ad illationē cōclusionis. ⁊ qua remota nō amplius sequiẜ cōclusio in tali mō arguēdi. Et ꝑ oppositum p̄missa nō cā est q̄ sumitur cum duabus alijs p̄missis cōueniens cum vna eaꝝ in subiecto vel p̄dicato. ⁊ tn̄ nullo mō est cā illationis cōclusionis. ⁊ iō ipsa posita vel deposita nihilominus sequiẜ cōclusio ex alijs p̄missis. Exemplū vt si q̄raẜ. est ne bꝛunellus homo. quo concesso arguiẜ sic. nullus asinus est animal rōnale. hō est asin⁹ ⁊ bꝛunellus est hō. ꝗ hō nō est animal rōnale. Tūc vltra. cōclusio est impossibilis. ꝗ aliqua p̄missarū. non minoꝛ. ergo ista bꝛunellus est hō. hic est pꝛesens fallacia. qꝛ ibi interimiẜ nō cā. i. vna p̄missa. q̄ nō est cā falsitatis cōclusionis qua deposita nihilomin⁹ sequiẜ cōclusio impossibilis. Si vero loco illi⁹ bꝛunell⁹ est hō ponereẜ ista. sol est in cancro. nō esset p̄missa nō cā vt causa

q2 illa nõ cõueniret cũ alijs premissis in subiecto vel p̄dicato. ꝛ ideo nõ ha beret aliquã apparentiã ad hoc vt eẽt cã illationis. Et illa p̄missa q̃ nul lã habet cõuenientiã cum alijs p̄missis vocat̃ a pħo secundo prioꝝ nõ ꝓ pter hoc accidere falsum.

QF Quõ se hñt ad inuicẽ p̄missa nõ cã vt cã. ꝛ nõ ꝓpt̃ hoc accidere fal sum. Dõm q̄ cõueniũt ꝛ differũt. cõueniũt in hoc q̄ neutrũ est cã illationis cõclusionis. Sʒ differunt. q2 nõ cã vt cã hʒ cõuenientiã cũ vna p̄missarũ in vno terminoꝝ. s. in subiecto vel p̄dicato. Et nõ ꝓpter hoc acci dere falsum nõ hʒ cõuenientiã cũ aliqua p̄missarũ. Sʒ q̃d sit falla nõ cau se vt cause. ꝛ que cã apparentie. ꝛ defectus patent in textu.

AR In oĩ palogismo est nõ cã. ergo ista falla nõ est sp̄ealis ꝛ ab alijs di stincta. Añs ꝓbat̃. q2 in oĩ falla repit̃ aliq̃d q̃d hʒ modũ cause vel aliquid apparens ꝛ nõ exñs. Dõm q̄ si capiat̃ nõ cã ꝓ illo q̃d hʒ modũ cause. sic in oĩ fallacia bñ repit̃ nõ cã vt cã. sed si capiat̃ sp̄ealiter vt prius diffinita est. sic solum repit̃ in hac fallacia ꝛ causat ipsam.

AR Hic nõ est cã. sol est in cancro. oĩe aĩal est asin⁹. oĩs hõ est aĩal. er go oĩs hõ ẽ asin⁹. ꝛ tñ nõ causat istã fallaʒ. Dõm q̄ illa ꝓpõ sol est in cancro est non ꝓpter hoc accidere falsum. ꝛ nõ est cã vt cã. q2 non cõue nit cum aliqua p̄missarũ in subiecto vel p̄dicato. q̃d requirit̃ ad premissaʒ non causam vt cãm.

AR In oĩ fallacia dʒ esse cã apparentie. sed hic nõ est cã apparentie. ꝗ videt̃ q̄ ista non sit fallacia. Minor ꝓbat̃. q2 si esset aliqua maxi me esset ista. s. conuenientia p̄misse non cause cum premissa cã. sed hoc nõ q2 sicut se habet ens et non ens. ita se hʒ nõ cã vt cã. sed ens ꝛ nõ ens nul lo mõ cõueniũt. ꝗ neq̄ cã ꝛ nõ cã. Dõm q̄ licet cã ꝛ nõ cã formalit̃ capte quo ad illas intentiones nõ cõueniant. tñ cã ꝛ nõ cã materialiter capte ꝓ premissis syllogismi tm̃ bene possunt cõuenire. puta in subiecto ꝛ p̄dicato. Sed diceres premissa non causa est non ens. ergo non potest cõuenire cũ p̄missa cã que est ens. Antecedens ꝓbat̃. q2 bene sequit̃. p̄missa illa ẽ nõ causa. ergo p̄missa illa ẽ non ens. Dõm ad ꝓbationem antecedentis. q̄ ibi cõmittit̃ falla cõsequentis. q2 arguit̃ ab inferiori ad supius cũ distri butione. vt patet intuenti.

AR Fit bon⁹ syll's simpl'r dictus ẜm istã fallam. ergo ipsa nõ dʒ dici fal lacia. Tenet ꝯña. q2 falla ꝛ syll's simpl'r dictus nõ possunt esse ĩ eo dem. Añs ꝓbat̃ sic arguendo. equus est aĩal. oĩe animal est asin⁹. oĩs homo est aĩal. ꝗ oĩs hõ est asinus. est bonus syll's in barbara. Dõm li cet sit bonus quo ad primũ ꝓcessum ꝛ non fit ista fallacia. tamen in sc̃do vel tercio ꝓcessu in quo interimit̃ aliqua p̄missaꝝ cõmittitit̃ hec fallacia. vt cũ secundo infert̃ hec ꝯclusio est falsa. que est. equus est animal. que in veritate nõ est cã falsitatis cõclõnis. licet ab opponente sumat̃ ꝓ cã ad de cipiendũ rñdentẽ. sed deberet alia interimi. que in ỽitate est cã falsitatis cõclusionis. s. hec oẽ aĩal est asin⁹ que est falsa.

AR Hec fallacia ꝓuenit ex pte p̄misse nõ cause. sed illa semper ponit̃ in primo discursu qui est syll's simpl'r dictus. ergo falla ꝛ syllus adhuc essent in eodem. Dicendum licet p̄missa non causa ponatur in primo discursu

syllogismi ad impossibile. et ibi fit causa apparentie huius fallacie. tamen ibi nõ pmittitur defectus aut fallacia nisi in vltimo processu interimendo scilicet premissam. que tamen non est causa impossibilitatis aut falsitatis conclusionis. et sm talem processum vltimum dicitur syllogismus ad impossibile.

Querit Quot sunt modi huius fallacie. Dõm q possunt duo assignari. Primus est. quãdo pmissa nõ causa ex parte subiecti sui conuenit cum premissa causa. Exemplum. vt omnis asinus est ridibilis. omne animal est asinus. omnis homo est animal. ergo oĩs homo est asinus. couclusio est falsa. ergo aliqua premissarum et non nisi ista. oĩs asinus est rudibilis. ibi male fit regressus a falsitate cõclusionis ad pmissas. qz interimitur vna pmissarum quẽ non est causa falsitatis conclusionis. et sic debet negari ille processus et non ista propositio. omnis asinus est rudibilis. quia falsitas conclusionis puenit ex ista premissa. omne animal est asinus. Secundus modus est quando premissa non causa ex parte predicati conuenit cum premissa causa. Exemplum. vt omne animal est asinus. omnis equus est animal. omnis homo est anĩal. ergo oĩs hõ est asinus. cõclusio est falsa. ergo aliqua premissarum. et nõ nisi ista. oĩs equus est animal. Et soluit vt prius.

Propositio plures est illa in q plura pdicant de pluribus. vel plura de vno. vel vnũ de pluribus. vt sortes currit et disputat. vel sic. est ne hic vel hic homo demonstrato sorte et brunello. vel sortes et plato currũt et disputãt. Propositio vna aũt est. in q vnũ pdicatur de vno. et hoc qdrupliciter. siue vnũ nũero. vt hõ est risibilis. siue vnũ spẽ. vt sortes est hõ. siue vnũ genere. vt sortes est aĩal. siue vnũ sm prius et posterius. vt hõ est ens. anĩal est sanũ. siue pdicant plura ex qbus fit vnũ. vt hõ est anĩal rõnale mortale. Scdm plures interrogationes fiũt palogismi qñ ad interrogationes plures dat vna responsio Causa apparẽtie huius fallacie est vnitas interrogationis cõplexe. Causa falsitatis est pluralitas ipsius. Duo ei sunt modi huius fallacie. Primus modus est qñ plura in singulari numero subijciũtur vel predicantur. vt hic. est ne hic et hic hõ demonstrato sorte et demõstrato brunello. si dicatur

sic. ergo brunell⁹ ē hō. si nō. ğ sortes nō est hō. Non enī bñ respondit qñ fecit rñsionē vnā ad interrogatio nē plures. ß dȝ rñdere verū est ꝓ vno. ꝛ falsum ꝓ reli quo. Scđs mod⁹ est. qñ plura in plurali numero sub ijciunť vel p̄dicanť. vt sunt ne ista bona vel nō bona demonstratꝭ bono ꝛ non bono. si dicit bona. ergo bo num non est bonū. debuisset enī rñdere bonū est bo- nū. ꝛ malū est malū. Si aūt ꝯcedat aliq̄s hō dari dif finitiones simili mō in singulari et in plurali. vt cecū est aptū natū vidē ꝛ ñ videt. ꝛ ceca sūt apta nata vidē ꝛ ñ vidēt. non effugiet redargutionē demr̄ato vno ce co ꝛ altero vidēte. ꝛ dicať sic. sūt ne illa ceca vel non ceca. si ceca. ergo illud est cecū. demostrato vno vidē te. non enī dicebat illū esse cecū ꝛ illū esse videnteȝ. ß dabat vnā responsionem. eo ꝙ concessit ꝙ similꝭ dare tur diffinitio in singulari numero ꝛ in plurali.

Hic determinat de vltima fallacia q̄ dꝛ fallā ꝫ plures interrogatōes vt vnā. Et ꝓ noticia illi⁹ oportet scire q̄d sit interrogatio plures. ꝛ qꝛ est ea- dem cū ꝓpōne plures. ideo diffinit eam dicens (Propositio plures est il- la in qua vnū de plurib⁹ p̄dicať. vꝭ plura de vno. vel plura de plurib⁹. Ex emplū primi. vt sortes ꝛ plato currūt. Exemplū scđi. vt sortes currit ꝛ dis- putat. Exemplū tercij. sortes currit plato disputat. Et dꝛ talis ꝓpō plures qꝛ ibi designanť plures ꝯpōnes p̄dicati cū subiecto. Sȝ ꝓpō vna est in q̄ vnū p̄dicať de vno siue illud sit vnū numero. siue genere. siue spē. siue ana logia. vt patet in textu.

Ar In ista ꝓpōe om̄is homo currit. vnū p̄dicať de plurib⁹ ꝛ nō est ꝓ- positio plures. ğ diffinitio ꝯuenit alteri a diffinito. Dōm ꝙ ibi vnū p̄dicať de plurib⁹ ꝑ modū vni⁹. qꝛ hō teneť ibi pro oībus ꝑticularib⁹ ho minib⁹ inquātum cōtinenť sub suo ꝭcato cōmuni. qđ est humanitas. ß nō p̄dicať vnū de pluribus per modum plurium.

Arguit Hic sortes et plato currunt. vnum predicatur de plurib⁹ per modum pluriū. ꝛ tñ nō est ꝓpositio plures. ğ diffini- tio mala. Antecedens ꝓ secunda ꝑte ꝓbať. qꝛ enunciatio vna est. q̄ vnuȝ de vno ꝭcat simpliciter vel coniunctione vna. ꝛ hec diffinitio huic conue nit. Dōm ꝙ licet illa ꝓpositio cathegorica de copulato vꝭ disiūcto extre mo sit ꝓpositio vna coniunctione. tū ꝭm q̄d potest dici ꝓpositio plures. ca piendo ꝓpositionem plures large.

Ar̃ Propõnes hypothetice nõ sunt plures. ergo male p ipas exempli
ficatꝰ. Añs pbatꝰ. qꝛ ꝓpõ plures est. q̄ plura ꝛ nõ vnũ ſcat incõiũ-
ctim. mõ in hypothecis pl'a enunciantꝰ de pluribꝰ cõiunctim. Dõm ꝙ licꝫ
ꝓpõnes hypothetice nõ sint pl'es capiendo ꝓpõnem plures stricte. tñ sunt
plures capiendo eam cõiter. Añ ꝓpõ plures stricte capta est. q̄ nõ ſcat vnũ
simpl'r aut cõiunctione. sed plura incõiunctim a pte subiecti vl' p̄dicati nõ
facientia vnã oꝛem. vt hõ asinus currit.

Ar̃ Propõnes hypothetice sunt vna. ergo nullo mõ sunt ꝓpões pl'es
Añs pbatꝰ. qꝛ sunt ꝓpões vna cõiunctione. g͂ sunt ꝓpões vna. Sꝫ
ꝯña tenet p locum ab oppositis. Dõm ꝙ vna est determiatio ꝯtrahens
ad ꝓpõem. eo ꝙ ꝓpõ ꝛ ꝓpõ vna sunt penitus idem. Uel dõm ꝙ nõ est incõ
ueniens ꝓpões hypotheticas esse vnã cõiunctiõe. ꝛ cũ hoc esse plures ſm
quid. capiendo ꝓpõem plures cõiter.

Ar̃ Hic. sortes est hõ ꝛ asinus. p̄dicatꝰ vnũ de vno. ꝛ tñ nõ ẽ ꝓpõ vna.
Prima ps pbatꝰ. qꝛ vnũ genere p̄dicatꝰ de vno subiecto. Dõm ꝙ
licet hõ ꝛ asinus sint idem genere. tñ in ista ꝓpõne nõ enunciantꝰ p modũ
vniꝰ in genere. ſ p modũ diuersoꝝ in spẽ. qꝛ sub diuersis noĩbꝰ diuersarũ
(specieꝝ

Ar̃ Hic p̄dicantꝰ plura p modũ vnius. sortes est albꝰ grãma
ticꝰ. ꝛ tñ nõ est ꝓpõ vna. ſ pl'es. g͂ ad rõem ꝓpõis vniꝰ ñ sufficit plu
ra p̄dicari p modũ vnius. Dõm ꝙ illa plura albus grãmaticus non p̄di
cantꝰ p modum vnius. qꝛ non faciunt vnũ p̄dicatũ. eo ꝙ illa accidẽtia ex
equo respiciunt subiectũ. ꝛ nõ rõne determinabilis ꝛ determinantis ex p-
te rerũ significataꝝ.

Notandũ Qꝛ interrogatio pl'es est. que q̄rit vnũ de pluribꝰ. vl'
plura de vno. vel plura de pluribꝰ. siue cõiungantur
inuicem ex natura rei. vel p copulã. vel omnino nõ coniungantꝰ. Sꝫ inter
rogatio vna est in q̄ aliquid q̄ritꝰ de aliquo vno simpl'r. ꝛ cuiꝰ vtraqꝫ ps est
aliquid vnũ siue aliq̄d cõplexũ ex pluribꝰ. ex quibꝰ fit aliquid vnũ simpl'r
q̄lis est diffinitio eẽtialis. Uñ interrogatio plures p̄t fieri dupl'r. vno mõ
ſm ſcata tñ. vt q̄rendo si om̃is canis currit. ꝛ talis causat equocationem
Alio mõ ſm voces ꝛ ſcata simul. ꝛ hoc facit hanc fallaciam.

Qr̃ Quot modis p̄t aliq̃ interrogatio dici pl'es. Dõm ꝙ duobꝰ mõis
vno mõ qꝛ plura enunciantꝰ de pl'ibꝰ. aut vnũ de pluribꝰ. aut econ
uerso. vel qꝛ termini accipiuntꝰ in numero singulari. ita tñ ꝙ ꝓpõ ex q̄ su-
mitꝰ talis interrogatio est ꝓpõ vna vnitate sufficiente ad cõtradictionem.
Alio mõ interrogatio dꝛ plures qꝛ illa oꝛo nõ est vna. vt sortes est hõ albꝰ
sortes est calidus grãmaticus. Ad interrogationẽ plures p̄mo mõ sp põt
dari vna r̃nsio cõcedendo vel negando. vt demirãtis duobꝰ q̄ꝝ vnũ sit al
bũ ꝛ aliud nigrũ. ꝛ q̄ratꝰ an ista sint alba vel nigra. dꝫ dici ꝙ nec sunt alba
nec nigra. tñ si q̄s vellet affirmatiue r̃ndere nõ dꝫ vnã r̃nsionẽ dare ſ mul
tas. dĩo hoc est albũ ꝛ illud ẽ nigrũ. Sꝫ ad interrogationẽ que ẽ plures.
scdõ mõ nõ dꝫ dari vna r̃nsio. vt si q̄ratꝰ an sortes musicus sit albꝰ. non dꝫ
r̃nderi ita vel nõ. sed dñt dari plures r̃nsiones sic scꝫ. si sortes sit albꝰ ꝛ nõ
musicꝰ. dꝫ dicere ꝙ sit albꝰ ꝛ nõ musicus. si sit musicus ꝛ nõ albus. dꝫ di-
cere ꝙ sit musicus ꝛ nõ albus. si sit albꝰ ꝛ cum hoc musicus. dꝫ dicẽ ꝙ sor

tes musicus sit albus. ⁊cijs. Quid aũt sit falla ꝭm pl'es interrogatiões vt vnã. que cause appentie ⁊ defectus. ⁊ duo eius modi clare patent in textu

Ar Cõtra primũ modũ. quecũq; sunt plura sunt nũero pl'i pl'a. ꝰ nunq̃ pl'a subijciunt in singulari nũero. Dõm ꝙ nũerus pl'is capit du pliciter. vno mõ vt est prime impositionis. ⁊ vt est passio rerũ. Alio mõ ca pitur vt est secunde impositiõis. ⁊ vt est passio ptium declinabiliũ. ⁊ vt op ponitur numero singulari. tunc dr ꝙ q̃cunq; sunt plura sunt in nũero plu rali plura primo modo. sed non secundo modo.

Ar Plures sunt modi q̃ duo. ꝰ textus est insufficiens. Añs pbat. q2 tot erũt modi q̃t sunt interrogationes pl'es. sed interrogatio pl'es fit tribus modis. Dõm ꝙ licet ex illis tribꝰ modis possent distingui spẽs huiꝰ fallacie. tñ eque bene distinguunt penes duos modos in textu posi tos. q2 in quolibet duoꝝ modoꝝ pt fieri triplex variatio paralogismoruꝫ ꝭm triplicem modum interrogationis plures

Ost hoc aũt reducendũ est oẽs fallas ad ignorã tiã elenchi. Reducere aũt oẽs fallas ad ignorã tiã elenchi est oñdere q̃lit falla q̃libet peccat ꝯ aliquã pticulã in diffinitiõe elenchi positã. aut rõne syllogis mi aut ꝯdictionis. Sicut eñ dr̃a aduenies generi cõ stituit spẽꝫ, ita rõ ꝯtradictionis aduenies syllo cõsti- tuit elenchũ. Vñ q̃cq̃d est in elencho aut est in eo rõe ꝯdictionis aut rõne sylli. Dicit eñ arestoteles ꝙ di- uidendũ est oẽs palogismos appentes ⁊ elenchos. aut oẽs reducẽdũ est ad ignorãtiã elenchi. Equiuoca tio ⁊ ãphibologia ⁊ figura dcõnis reducunt ad igno rantiã elenchi. eo ꝙ duplex eẽ impedit syllm ⁊ ꝯdicti onẽ. Sꝫ ꝯpositio ⁊ diuisio reducunt ad ignorantiam elẽchi. eo ꝙ nõ ẽ orõ eadẽ vel idẽ nomẽ. ꝰ dr̃s. opor tet aũt hoc. s. nomẽ ⁊ rõem eẽ eandẽ queadmodũ ⁊ rẽ si debeat eẽ elenchꝰ. Qui vo ꝭm accñs fiũt manifesti sũt diffinito syllo. q2 fiunt ꝯ pticulã in diffinitiõe elen chi positã. s. necce est aliud accidere p ea q̃ posita sũt et ꝯcessa. Et ꝭm hãc fallaciã q̃ est ꝭm accñs artifices et sciẽtes sepe ab iscijs redarguũt faciẽtibꝰ syllogismos ꝯtra sapiẽtes. nã ꝭm accñs faciunt syllogismos appa rentes. Qui vero fiunt ꝭm quid ad simpliciter redu-

cuntur ad ignorantiam elenchi. quoniã de eodem nõ est affirmatio ꝛ negatio. vt ethiops est albus ſm dentes: ergo est albus. Manifesti aũt sunt syllogismi qui prius dicti sunt. ꝛ quales nuncupantur. Qui vero ſm id qđ petit in principio. ꝛ nõ ſm cãm vt cãm peccãt manifeste ꝯ diffinitioꝫ syllogismi. qꝛ in syllogismo oꝫ sequi aliud de nccitate. qđ non erat in pricipio. et sic oportꝫ ꝙ ꝑmisse sint cã ꝯclonis sylli. Qui vero ſm ꝯñs reducunt sicut illi q̃ sunt accñs. Qui vero ſm plẽs interrogationes vt vnã reducunt ad elenchũ. eo ꝙ peccãt ꝯtra vnitatem ꝓpõnis. ibi em̃ non sumitur ꝓpositio vna. ꝛ ꝑ ꝯñs nec ꝓpõ. nam eadẽ est diffinitio vni⁹ rei ꝛ rei. vni⁹ hoĩs et hoĩs. silr aũt est in alijs. Vñ ꝓpõ vna vnũ de vno affirmet. sed non est ita in ꝓpõne plures. in qua ꝑdicant plura de vno. vel vnũ de plurib⁹ ꝛ ꝓpter hoc peccant ꝯtra vnitatẽ ꝓpõnis. Itẽ oẽs fallacie in dictione ꝛ ſm quid ad simplr reducunt ad ignorantiam elenchi. eo ꝙ peccant cõtra ꝯtradictioꝫ Omnes aũt fallacie alie extra dictõnem reducunt in hoc ꝙ peccant contra diffinitionẽ syllogismi

Postq̃ pe. hys. determinauit de vnaquaq; falla ſm se. hic ꝯñr determinat de ipsis ꝑ cõpatioꝫ ad elenchũ. oñdendo quõ oẽs deficiũt aut peccant cõtra diffinitionẽ elenchi. ꝛ ꝑ hoc reducunt ad ignorantiã elenchi. Vñ reducere fallas ad rõem elenchi est ostendere quõ quelibet falla peccãt contra aliquã ꝑticulã diffinitiõis elenchi siue hoc sit rõne sylli siue rõne ꝯtradictionis. q est vltima forma. ꝛ dr̃a cõstitutiua elenchi. siue sit ꝯtra vtrũq; Et ita elench⁹. s. sylls cõtradictorius positioni rñdentis est tanq̃ signum ad sagittas. cõtra quod omnes fallacie militant.

Notandũ qꝛ ignorantia elenchi capitur dupliciter. vt etiã supra patuit. vno modo specialr ꝓ ignorantia alicui⁹ quatuor ꝑticulaꝝ in diffinitione elenchi positaꝝ rõne ꝯtradcõnis. vt sunt ad idẽ. ſm idẽ ꝛc̃. ꝛ sic ſm ignorãtiã elenchi sumit fallacia spẽalis. ꝛ isto mõ nõ reducunt ad ipsam alie fallacie. Alio mõ capit cõiter ꝓ ignorãtia cuiuscunq; ꝑticule elenchi. siue hoc fiat rõne syllogismi. siue rõne ꝯdictionis. ꝛ sic ſm ipsam nõ sumit falla specialis. sed cõis ad oẽs. Et hoc modo oẽs fallacie reducunt ad ignorantiã elenchi

Ar Prius in singulis fallacijs ostense sunt cause defect⁹ fallaciaꝝ. ꝫ
hic suꝑflue dicunt᷑ defect⁹ eaꝝ. Dõm ꝙ licet ꝑus ostẽsi sint defe-
ctus fallaciaꝝ ẜm se. tñ nõ ostensum est. quõ illi defect⁹ peccãt cõtra rõem
elenchi. ideo nõ suꝑflue fit hic talis ostensio.

Ar Iste est vn⁹ ꝑalogism⁹. null⁹ prudens vult ditare inimicũ suũ iste
hõ est prudẽs. ꝫ iste nõ vult ꝓpter vtilitatẽ reipublice ditare inimi
cũ suũ. ⁊ nõ videt᷑ cõtra quã ꝑticulã elenchi peccet. ⁊ q̃ fall'a sit ibi. Dõm
ꝙ ibi nõ est bon⁹ syll's. ꝫ defectus est qꝛ aliqua determinatio addit᷑ in con
clusione. q̃ nõ erat accepta in ꝑ̃missis. ⁊ ideo est fall'a a ẜm q̃d ad simpl'r. et

Ar Passio solũ cõuenit subiecto. ꝫ ꝯdi (peccat ꝯ elenchũ rõne sylli.
ctio ẽ passio enũciatõis. ꝫ nõ ꝯuenit elencho vl' syll'o. ⁊ ꝑ ꝯñs nulle
fall'e peccãt ꝯ elenchũ rõne ꝯdictionis. Dõm ꝙ licet ꝯdictio ꝑmo⁊ ꝑ se cõ
ueniat ꝓpõni. tñ põt ꝯuenire ex ꝯñti syll'o rõne sue cõclusionis vl' alicuius

Ar Si ꝯdictio ꝯueniret syll'o (ꝑmissaꝝ. q̃ ꝯdicit positioni rñdentis
rõne sue cõclusionis. seq̃ret᷑ ꝙ oĩs syll's eẽt ꝯdictorius. qd̃ videt᷑
falsum. Seq̃la pꝫ. qꝛ oĩs syll's mũdi sꝑ cõcludit cõclusionẽ q̃ est alicui⁹ cõ-
tradictoria. Dõm ꝙ syll's ꝯdictorius vt dicit diffinitio elenchi nõ dꝛ cõ
tradictorius. qꝛ infert ꝯcl'onẽ ꝯdictoriã ẜm se. ꝫ vt infert cõclusionẽ ꝯdi-
ctoriã positiõi rñtis. ꝫ nõ oĩs cõclusio ꝯtradicit positiõi rñdentis

Or Quõ oẽs fall'e in dcõe reducunt᷑ ad ignorantiã elenchi. Dõm ꝙ
inductiue sic. qꝛ equiuocatio amphibologia ⁊ figura dcõnis redu-
cunt᷑ ad ignorantiã elenchi. qꝛ impediũt syll'm ⁊ ꝯdictõem q̃ sunt de rõne
elenchi. Patet. qꝛ ad rõem sylli ⁊ ꝯdictiõis req̃rit᷑ vnitas rei ⁊ noĩs sil'. ꝫ
in equiuocatiõe amphibologia ⁊ figura dcõnis nõ est vnitas rei ⁊ noĩs si
mul. qꝛ licet ibi maneat vnitas vocis. nõ tñ vnitas rei. Sed in ꝯpõne ⁊ di
uisione nõ est vnitas neq; vocis neq; ẜcati. qꝛ nõ est oꝛo vna ẜm modũ ꝓ
ferendi. Sil'r in fall'a accentus deficit vnitas rei ⁊ noĩs. ⁊ sic oẽs fall'e in
dcõne peccãt ꝯ rõem elenchi. Et oẽs ꝑalogismi fall'aꝝ in dcõe vocant᷑ sylli
verisil'es qꝛ in ipsis seruat᷑ forma syllogistica. ⁊ nõ est defect⁹ sylli. nisi ꝙ
in quolibet eoꝝ quelibet ꝓpõ est distinguenda penes eq̃uocationẽ

Ar Fall'e in dcõe nõ reducunt᷑ ad ignorãtiã elenchi. ꝫ text⁹ est falsus
Añs ꝓbat᷑. qꝛ nullũ ꝑfectũ reduci hꝫ ad imꝑfectũ. ꝫ magis ecõtra.
ꝫ fall'e in dcõne ⁊ etiã fall'e accidentis potiores ⁊ ꝑfectiores sunt q̃ꝫ fall'a
ignorantie elenchi. ꝫ male ad ipsam reducunt᷑. Dõm ꝙ licet fallacie in
dcõne sint potiores fall'a ignorantie elenchi. q̃ est vna spẽalis fall'a. nõ tñ
sunt potiores fallacia ignorantie elenchi. q̃ est cõis ad oẽs fallacias

Ar Hic est fall'a in dcõne. tu dubitas aliqd̃ vnũ. ⁊ illud qd̃ dubitas nõ
scis. ꝫ tu nõ scis aliqd̃ vnũ. ⁊ nõ videt᷑ q̃ fallacia. ⁊ quõ reducat᷑ ad
elenchũ. Dõm ꝙ ẽ fall'a ꝯñtis. ⁊ arguit᷑ a nõ distributo ad distributũ ex ꝑ
te illius dcõnis vnũ. que in añte supponit determinate. ⁊ in ꝯñte cõfuse di
stributiue ⁊ reducit᷑ ad elenchũ. qꝛ peccat cõtra ipm̃ rõne syllogismi. qꝛ cõ
clusio nõ sequit᷑ ex necẽitate. Et p̃t ibi assignari fall'a figure dcõis. vtꝫ ꝯsi-
(deranti.

Or Quõ ꝑalogismi fallaciaꝝ extra dictõnem reducunt᷑ ad
ignorantiã elenchi. Dõm ꝙ fallacia accñtis ⁊ fall'a ꝯñtis q̃ ẽ ꝑs
materialis accidentis peccant cõtra illam ꝑticulam (ex his q̃ data sũt de
necessitate ex ꝑ̃missis) Sed ꝑalogismi fallacie ẜm q̃d ⁊ fallacie ignorãte

elenchi peccat contra elenchū rōne ꝯdictionis. qꝛ in ipsis nō est affirmatio ꝛ negatio de eodē ad idē ſm idē ſilr ꝛ ī eodē tpe. Sed palogiſmi petitiōis principij ꝛ nō cauſe vt cauſe peccant contra syllm ꝓbatiuū. ſeu contra elēchū vt est ꝓbatiuus. Falla ſm plures interrogationes vt vna peccat contra elenchū rōne sylli. eo ꝙ ad rōem sylli requirit ꝙ qlibet ꝑmiſſaꝝ ſit ꝓpō vna. ſꝫ interrogatione plures nō sumit simplr vna. Ex ꝑdictis pꝫ que et qt sunt fallacie tam in dcōe ꝙ extra dcōem. q ſunt cauſe apparentie ꝛ defectꝰ earum. ꝛ quot ſunt modi in qualibet fallacia. ꝛ quō omnes reducunt ad ignorantiam elenchi.

Ar̄ In falla ignorātie elenchi infert vā ꝯdictio in concluſiōe palogiſmi. ꝫ iſta falla nō peccat ꝯ elenchū rōne ꝯdictionis. Dōm ꝙ lꝫ ibi apparent inferat vera ꝯdictio in ꝯñte. tñ illa non ſequit ex nccitate neqꝫ ꝑmiſſe ꝓbant ipſam neceſſariā. qd tñ requirit ad elenchum.

Ar̄ In falla petitionis principij ꝯñs nccario ſeqtur ex añte. ꝫ male dꝛ in textu. ꝙ concluſio non accidit de nccitate. Dōm lꝫ concluſio in petitione principij ſequatur de nccitate q ad illationē. non tñ quo ad ꝓbationē. ꝛ ꝓpter defectū ꝓbationis concluſionis reducitur ad elenchum.

Et hec de tractatu fallaꝝ dicta ſufficiant.

Copulata ſex tractatuū Petri hyſpani ſm doctrinā ſctī Thome Aquinatis. ſtudio magiſtrorū Colonie in burſa Montis regentiū induſtrioſe collecta. ꝛ nuper pro exercitio neophytoꝝ logice ſolerter impreſſa. Anno dñi. M. cccc. xciiij. quindecima Junij. finiunt feliciter.

Viro ſue natiuitatis vultuꝫ in ſpe

culo conſideranti nolite comparari. ꝯſiderat eñ ſe vt dꝛ Jacobi primo. et abijt. ſtatim qualis fuerit oblitus. Sed tu ſcolaris legē ꝑfecte libertatis adipiſci volens (quā ꝓmittit tibi phia) nō eris auditor obliuioſus. ſꝫ ſingula in codicibꝰ tibi prepoſitis. vel ſaltē vtiliora artius memorie cōmendabis. vt ex in memoria retentis opponēdo ꝛ ſoluendo iuxta tue artis ꝑintente ſtatum cuilibet tecum cōtendenti ſatiſfacere prompte valeas. Et vt facilius hoc adipiſcaris. tibi hoc tabulare exemplar (in q queſtiōes exercitandas citiſſime inuenire valeas) ꝓpoſui iuxta doctrinā dei. Moyſen ſuū ꝑdilectū ordinate docentis diſcipulū. Exodi. xxiiij. inquientis. Aſcēde ad me in montē ꝛ eſto ibi. daboqꝫ tibi tabulas ac mandata q ſcripſi vt doceas filios iſrael. Tu itaqꝫ doctrinā ꝑ diligentem harum ſubſequentiū queſtionū intelligentiaꝫ (vt erudiaris) acceptes. Que in hūc modū iuxta illū ordinem (quo in libris ponunt) ſubſequunt cuꝫ folioꝝ quotis annotatis. Quarū queſtionū primi tractatus prima eſt iſta.

Tabula

Tabula

Tabula

Secundus tractatus

Tabula

Tercius tractatus.

Tabula

Tabula

Quartus tractatus

Tabula

Quintus tractatus

Tabula

Sextus tractatus

Tabula

Finitur tabula questionū

ij
m
j
m
j.
im
ij
m
m
m
m
j
m
ij
iij
em
em
em
o
of
vij
viij
x
em

Copulata super oēs tractatus paruoꝝ

logicaliū Petri hyspani. ac super tres tractat⁹ modernoꝝ textui pulcerrime annotata ī argumentis ⁊ replicis denuo diligētissime correcta iuxta īuiolatū ꝓcessum magistroꝝ Colonie bursam montis regentiū.

Audivi sub magistro Nicolao de Thulistrowe communitarie estivali anno 1722

Circa initiũ par
uoꝝ logicaliũ quoꝝ ignorantia
pleroſq; magnos in multarũ ꝓ
poſitionũ veritate falſitate tur-
piter errare facit. quoꝝ atq; pfe
cta noticia facit quẽlibet falla-
ces palogiſmos varioſq; in arti
bus errores caute declinare. an
teq; ad textus expoſitiõem pce-
dat᷑: quedã cõmunes mouent᷑
dubitatõnes.
☞Querit᷑ ꝙ primo qt ſint tra-
ctatuli puoꝝ logicaliũ a Petro
hyſpano traditi. Dicendũ ꝙ
octo. ſcʒ tractatus ſuppoſitõnũ
relatiuoꝝ. ampliatiouum. reſtri
ctionũ. diſtributionũ exponibi-
lium ⁊ ſincathegorematũ. Eſt tamen verum ꝙ a multis tractatus exponi-
bilium negat᷑ eſſe Petri hyſpani. Sed preter iſtos ſunt tres alij. ſcʒ obli-
gatorioꝝ. inſolubiliũ ⁊ conſequentiarũ. quoꝝ duo primi non ſunt tam ne-
ceſſarij q̃ curioſi. Similiter ⁊ tercius habet nõnullos errores modernorũ
ſibi inſertos. Eſt etiam bene conſiderandũ ꝙ in alma vniuerſitate Colon-
enſi ex ſtatuto facultatis artiũ duntaxat formaliter legunt᷑ ſex. ſcʒ ſuppoſi
tionũ. ampliationũ. appellationũ. obligatoriorũ. inſolubiliũ ⁊ conſequen
tiarũ. Et ergo ꝓmouendi in facultate artiuʒ prenominate vniuerſitatis cũ
fuerint in rubea chamera debent eſſe cauti ⁊ interrogati de numero illorũ
tractatuũ reſpondere ꝙ ſint ſex tractatus paruorũ logicaliũ iuxta numerũ
nunc ĩmediate traditũ. Quoꝝ ſufficientia ſic ſumit᷑. quia illi tractatus ſũt
de quibuſdam paſſionibus minus principaliter in logica conſideratꝭ. aut
ergo ſunt de paſſionibus terminoꝝ. aut ꝓpoſitionũ. Si primum hoc eſt du
pliciter. quia vel conuenit talis paſſio termino gratie ſubſtantie. aut gra-
tia alicuius ſubſtantiam conſequens. Si primum ſic eſt tractatus ſuppoſi
tionum. Si ſecundũ hoc eſt dupliciter. quia vel conuenit termino ſub rati
one qualitatis. ⁊ ſic eſt tractatus appellationũ. aut ratione quantitatis. ⁊
ſic eſt tractatus ampliationum. Si ſecundum hoc eſt tripliciter. quia vel
eſt in vna ꝓpõne. ſic eſt tractatus obligatorioꝝ. aut in duabus quaꝝ vna
eſt implicita. ⁊ ſic eſt inſolubilium. vel in duabus explicite poſitis. ⁊ ſic eſt
tractatus conſequentiarum.

Arguitur Si iſti tractatus ſuperius enumerati pertinerent ad
logicam ſequeretur ꝙ Areſtoteles incomplete ⁊ in-
ſufficienter nobis tradidiſſet logicam. ⁊ ꝙ ĩmerito in fine ſecundi elencho
rum peteret ſibi grates haberi de logice traditõne. Sequela probat᷑. quia
ipſe illorum tractatuum noticiam nobis non tradidit. Dicendum eſt
dupliciter. Primo ꝙ ipſe Areſtoteles ſufficienter compleuit logicam

q̄tum ad esse logice.nihilomin⁹ tñ pñt supaddi quidaʒ alij tractatuli quo ad bene esse:tanq̄ꝫ principales libros declarãtes ⁊ ad eoꝝ complementuʒ deseruientes. Scḋo dicendum ꝙ q̄uis Aresto.non inuenit istam logicam que hic tradit̃ in se ⁊ in ꝓpria forma istoruʒ tractatuũ.tamen inuenit istos tractatus in suis principijs.quia posuit quedã principia ex quibus isti tractatus vlterius eliciunt̃ ⁊ fiunt.⁊ ergo dicit̃ quodãmodo istos tractatus inuenisse.vnde ptʒ ꝙ magis est regratiandũ philosopho q̄ꝫ petro hys.cum circa principia maior sit labor inuentionis. Circa quod sciendũ ꝙ tractatus suppositionũ elicit̃ ex Arestotele in primo Perihermeniarũ vbi dicit̃ Quoniã aũt sunt hec quidẽ rerum vniuersalia.illa ṽo singularia. Res autẽ pticulares habent suppositionẽ discretam.Et vlterius diuidit res vniuersales.q᷑ alie sunt res que vniuersaliter rem suam enunciant.⁊ ille supponunt confuse. Alie ṽo sunt res que non vniuersaliter enunciant.⁊ ille supponunt determinate. Tractatus ṽo ampliationũ ⁊ similiter restrictionũ trahit̃ ex tercio modo fallacie equiuocationis vbi habet̃ ꝙ non licet arguere a magis amplo ad minus amplum nec econtra.⁊ ponit̃ paralogismus talis. Quicunq̄ꝫ sanabat̃ sanus est.laborans sanabat̃.ergo laborãs sanus est.in quo laborans ampliat̃. Tractatus appellationũ elicit̃ ex tercia ꝓprietate substantie vbi dicit̃ ꝙ secunda substantia videt̃ significare hoc aliquid sub appellationis figura.id est sub similitudine appellatõnis quia scʒ prima substantia ⁊ secunda idem appellant. Sed tractatus distributionum trahit̃ ex primo Perihermenias.vbi dicit̃ ꝙ omnis non est vniuersale sed quoniam vniuersaliter significat.⁊ omĩs est signũ distributiuũ.

Tractatus exponibiliũ passim elicit̃:⁊ ex diuersis passibus Arestotelis trahit̃ ẜm ꝙ hincinde varia ponit sincathegoremata quibus ꝓpositio reddit̃ obscura sic ꝙ expositione indigeat. Et tractatus sincathegorematuʒ elicit̃ ex secũdo perihermenias.vbi docet Aresto.multiplicare ꝓpositiões penes terminos finitos ⁊ infinitos cum negatione.sed illa negatio est q̊dam sincathegorema. Sed obligatoria eliciunt̃ ex primo Priorũ ⁊ nono metaphisice.vbi dicit̃ ꝙ possibili posito in esse nullum sequit̃ impossibile.hoc aũt est fundamentum omnis obligationis.quia liber obligatoriorum docet tenere possibile ne ex illo sequat̃ impossibile. Insolubilia ṽo trahunt̃ ex quarto metaphisice.vbi dicit Arestote. Accidit vtiq̄ꝫ vt famatum est quasdam ꝓpositiones seipsas destruere.sed ꝓpositio insolubilis sp destruit seipam.quia implicite includit duas partes contradictõnis copulatiue.vt hec est insolubilis.ego nõ loquor. Consequentie aũt eliciuntur ex diuersis passibus Aresto.primo ex libro priorum.vbi circa finem primi ponit aliquas regulas consequentiarũ.⁊ ex scḋo Thopicoꝝ.vbi determinat de consequentia in ipso ⁊ de consequẽtia econtrario.

Querit̃ Quare isti tractatus dicunt̃ parua logicalia. Dicenduʒ ꝙ ad hoc sũt quedã rõnes. Prima est.q᷑ in quibusdã paruis libris tradunt̃ ⁊ etiam ꝑ modum tractatuum. Partes aũt logice Arestotelis non tradunt̃ ꝑ modum tractatuum.sed ꝑ modũ libroꝝ principalium. Scḋa rõ est q᷑ eoꝝ principia sunt solum posita ab Arestotele.ẜ principia sunt ꝑua in q̄ꝫtitate:licet sint magna in virtute.⁊ ergo compando ista logicalia ad sua principia sic dicunt̃ parua. Tercia ratio est, quia sunt de

minimis que in tota logica considerant̃. scʒ de terminis τ ꝓprietatibꝰ eoꝝ ꝗ minimū cōpatū ad maiꝰ vocat̃ paruū. Et potest addi quarta ratio talis. quia scʒ nō correspondent aliq̃bus magnis libris sicut alij tractatus Petri hyspani. Etiā sunt minus principales. sed minus principale in ordine ad magis principale dicit̃ paruum.

Ar. Si tercia ratio esset vera sequeret̃ ꝙ liber predicabiliū τ predicamentoꝝ dicerent̃ tractatus paruoꝝ logicalium. Sequela ꝓbat̃. qꝛ sunt de terminis τ incōplexis. Dicendū ꝙ liber predicabiliū non est proprie de terminis. sed de rebus conceptis. τ hoc sic. quia absolute loquendo terminus inq̃ꝫtum terminus non est genus neq̧ species sed potiꝰ res cōcepta que significat̃ per terminū. sicut homo conceptus potius dicitur species ꝙ̄ ille terminus homo. τ ideo liber nō est de terminis absolute. sed potius de re concepta. Et silr̃ dicit̃ de libro ꝑdicamentoꝝ. qꝛ nude voces non ponunt̃ in predicamento.

Querit̃ Utꝝ ista parua logicalia sunt in logica necessaria. Pro responsione considerandū est ꝙ necessariū capit̃ quatuor modis. vno mō ꝓ illo sine q̄ aliq̄d nō pōt esse. sicut cibus dicit̃ esse necessarius aīali. qꝛ aīal nō pōt esse sine cibo. Alio mō dicit̃ necessariū qd̄ est vtile scʒ sine quo aliquid nō potest bene esse. sicut equus dicit̃ esse necessarius longe itineranti. Tercio illud dicit̃ necessariū qd̄ est ꝑpetuū. sicut ꝓpōnes demonstratiue dicunt̃ necessarie. Quarto aliqd̄ dicit̃ necessariū qd̄ est violentū. sicut dicimus illa tractio est necessaria. i. violenta. vñ versus. Utile perpetuū. sustentans ac violentū. Quatuor expresse tibi denotat ista necesse. Tūc dicit̃ ad quesitū. ꝙ isti tractatus sunt necessarij capiēdo necessarium scd̄o modo. scʒ sine quo aliquid nō potest bene esse. quia ꝑfecta noticia logice sine illis haberi non potest. vt patebit inductiue infra. Uel etiam dicat̃ ad quesitū ꝙ duplex est necessitas. vna est absoluta siue simpliciter dicta que ꝓcāt̃ in tercia acceptione necessarij. τ sic isti tractatus nō sūt necessarij. Alia est necessitas ex suppositiōe finis. τ sic sunt necessarij. quia supposito ꝙ aliquis velit ꝑfecte noscere totam logicam. tunc necesse est eū scire parua logicalia. Et posset formari ratio talis. Illud est necessarium sine quo aliud ꝑfecte sciri non potest. sed sine noticia paruorum logicalium logica perfecte sciri non potest. ergo noticia paruorum logicalium est ĩ logica multū necessaria. Minor ꝓbat̃ inductiue. qꝛ primo valent parua logicalia ad cognoscendū veritates τ falsitates ꝓpositionū. qꝛ multe ꝓpositiones sunt vere in vna suppositiōne que sunt false in alia. vtʒ de illis homo ē hic τ rome vendit̃ piper. triplex est materia ꝓpositionū. Et similiter multe sunt ꝓpositiōes latentis veritatis quare indigent tractatu exponibilium. Scd̄o valent ad ꝑfecte sciendū q̄ꝫtitates ꝓpositionū. qꝛ illa omnis homo est totū in q̄ꝫtitate ꝗm aliā suppositionē ē alterius τ alterius q̄ꝫtitatis. Tercio valent ad oppositiōnes ꝓpositionū. qꝛ iste vident̃ cōtradictorie. homo est species. nll's hō est species. ꝗ nō sunt. cū earū subiecta nō eodem modo supponāt. Quarto valent ad leges ꝓpositionū. ad cōuersiōes τ ad equipollentias. qd̄ exercenti relinquit̃ declarandū. Quinto valent ad noticiā sillogismoꝝ. quia multi defectus sunt in sillogismo ex variatione suppositi

onis vel ampliatōis. Sexto valent ad locos dyalecticos ꝛ precipue ad locū a toto vniuersali. a toto ī q̄ntitate. a toto in modo ꝛ ecōuerso. Ibi eñ cauendum est ne arguat̄ ab inferiori ad superius cum distributione. aut a superiori ad inferius sine distributione. Septimo valēt ad cognitionē falla ciarū. vt posset inductiue ꝓbari in multis. q: non sequit̄. Deus est vbiqꜭ. vbiqꜭ est aduerbiū. ergo deus est aduerbiū. neqꜭ sequit̄. Homo est species sortes est homo. ergo est species.

Ar̄ Multi preclari viri euaserūt doctissimi absqꜭ noticia paruoꝝ logicaliū. ergo eoꝝ notica nō est oībus necessaria. Dicendū q̄ lꝫ multi euaserunt docti in facultatibus decretoꝝ legum. aut medicine sine noticia paruoꝝ logicaliū. nullus tñ egregius aut doctus reputat᷑ ē in facultate artiū aut theologie. qui noticiam paruoꝝ logicaliū nō habuit. vt testant᷑ viri famosissimi tam artiste q̄ theologi. maxime sctūs Thomas. albertus. scotus. ꝛ ceteri multi.

Qr̄ Quot solent queri circa initia libroꝝ. Dicendū q̄ quatuor. vnde versus. Utilitas titulus intentio psqꜭ sophie. Quatuor ꝛ cause rē totam perficientes. De vtilitate dictū est. Intentio aūt autoris est tradere cognitionem de quibusdam ꝓprietatibus terminoꝝ quo ad tres primos tractatus. Nam in primo tradit̄ ꝓprietas terminoꝝ que est suppositio. in secūdo ampliatio. in tercio appellatio. Et titulus istius libri est Incipiūt parua logicalia petri hyspani. Est eñ titulus ꝓpositio continens nomen libri ꝛ cause efficientis siue autoris. Et subordinat̄ iste liber philosophie rationali quo ad omnia que hic tradunt̄ ꝛ continent̄ sub veteri logica q̄ ad tres primos tractatus: sed sub noua logica quo ad tres vltimos. Sꝫ de causis considerandū est q̄ a quibusdam differenter assignant̄ cause scientie libri. differunt eñ liber ꝛ scientia. ꝛ ideo aliter assignant̄ cause. Nāꝫ liber significat aliquod materiale. quod ꝓprie habet in se omnes causas. primo causam materialem scꝫ papirum vel aliquod hmōi. Etiam causam formalem que est dispositio libri vel vnio que est in materia. Sed causa efficiens est factor libri qui librum composuit ꝛ vniuit partes ad inuicem. Causa finalis est illud gratia cuiꝰ aliquid fit. vt vnus scribit librum ꝓpter vsum suum. alius ꝑ pecunia. Sed scientia significat habitum quendā immaterialem que est in anima. ꝛ ideo oportet causas eius aliter assignare. Sunt ergo ꝓprie loquendo tres cause scientie. scꝫ materialis. efficiens et finalis. Causa materialis in communi est triplex. scꝫ ex qua. in qua ꝛ circa quam. Materia ex qua dicit̄ illud ex quo cum alio fit aliquid in re materiali. sicut ligna ꝛ lapides dicuntur materia domus. ꝛ illam materiam scientia non habet. quia scientia est accidens. nullū aūt accidēs habet talē materiam. Alia est materia in qua. sicut est subiectum forme vel accidentis. ꝛ illo modo habet scientia materiam. quia habet subiectum in quo est. scilicet animā scientis. Unde dicit Arestoteles in predicamentis q̄ scientia ē in anima sicut color in corpore. Tercia est materia circa quam. ꝛ est illa circa quam versatur intentio alicuius autoris siue artificis. sicut dicimus q̄ obiectum sartoris est tunica vel pannus. sic etiam omnis scientia habet materiam circa quam. quia habet subiectum circa quod versatur principa

lis scientia. Et est diuisio materie analogi in sua analogata. quia analogũ est equiuocum habens multa significata quod dicitur de vno per prius. et de alio per posterius. sic autem est de materia. quia materia dicitur primo de materia ex qua. deinde de materia in qua. tercio de materia circa quam Cuius ratio est. quia materia imponitur a potentia. sed materia ex qua est plus in potentia q̃ materia in qua et in qua plus est in potentia q̃ materia circa quam. quia materia ex qua est in pura potentia. cum sit subiectũ forme substantialis. sed materia in qua est totum compositum ex materia et forma substantiali. et ideo plus est in actu q̃ materia ex qua. quia oportet subiectum accidentis esse totum compositum sed materia circa quam est magis in actu. quia illa potest esse actus purus. vt deus actus purissimus que tamen in aliquibus scientijs pro subiecto ponitur. Si autem volumus materias considerare q̃tum ad ordinem perfectionis. tunc est ordo oppositus. Causa efficiens scientie est qui inuenit scientiam. Circa q̃d querit' vtrum sit aliqua causa efficiens mouens et mota. Dicendũ q̃ nõ est aliqua efficiens mouens. sed solum mota. Ratio est. quia efficiens mouens est finalis causa. quia respondetur ad propter quid. et illa est circumstantia cause finalis. vt si queratur propter quid Alexander fecit librum suum. tunc respondetur q̃ propter nouellos clericos. Secunda causa est. quia causa efficiens semper est effectiue operans in effectum. sed causa efficiens mouens nihil exequitur. Causa finalis scientie est duplex. scz intrinseca et extrinseca. Causa finalis intrinseca est vt cognoscatur illud q̃d in libro traditur. sicut finis paruorum logicalium est vt cognoscamus proprietates terminorum. Sed finis extrinsecus est triplex. scz extra. exterior extremus. Finis extra est vt cognoscamus ea que ĩmediate possunt cognosci per scientiam quam addiscimus. sicut finis extra in paruis logicalibus est vt cognoscamus logicam. Finis exterior est. vt illa scientia cognita deueniamus ad cognitionem aliarum scientiarum. Finis aũt extremus ẽ vt cognoscamus deum in beatitudine.

Arguitur Omne superius est causa formalis sui inferioris. sed scientia cum sit de prima specie qualitatis habet superius. quia habet qualitatem. ergo habet causan formalem. Dicendum q̃ superius est causa formalis sui inferioris s̃m esse logicum et rõnis. sed nõ s̃m esse reale. Sic eñ nulla forma constituitur in esse per aliquam aliã formam. quia al's fieret processus in infinitum. Est tamen sciendum. q̃ sciẽtia habet causam formalem. si forma capitur improprie pro quadam condĩtione forme. Est eñ duplex conditio forme. Prima est. quia dat esse rei. Secunda est. quia distinguit vnam rem ab alia. vt aĩal rationale distinguit hominẽ ab alijs aĩalibus et dat homĩ esse. Iste aũt due conditiones forme in scientia reperiunt'. quia aliquid est in scientia quod ipsam constituit. et dicit' alio noĩe forma tractatus que consistit in diuisiõe scientie libri in partes principales. Et q̃tum ad hoc prima conditio forme in scientia reperit'.
Secunda conditio est distinguere vnã rem ab alia. et illa distinctio fit in scientia p formã tractãdi q̃ forma ↄsistit in mõ agẽdi. p quem moduz vna

scientia distinguit᷑ ab alia. Iste aũt modus duplex est. scꝫ essentialis ꝛ accidentalis. Essentialis est triplex. scꝫ diffinitiuꝰ diuisiuꝰ ꝛ demõstratiuus. Procedit᷑ enĩ in scientia qñꝗ diffiniẽdo. qñꝗ diuidẽdo. qñꝗ demonstrãdo. Accidẽtalis aũt ē positio exẽploꝝ. qꝛ exẽpla ponimꝰ nõ vt ita sint. ꝫ ad discentes sentiant vtꝫ primo priorum.

QR De ordine istoꝝ tractatuũ int᷑ se. Dicẽdũ ꝙ tractatꝰ suppositionũ inter oẽs est primꝰ. Cuiꝰ rõ est. qꝛ noticia suppositõis est inter oẽs principalior ꝛ alij tractatus presupponũt suppositõnem tanꝗ eoꝝ fundamentũ. Nam tractatus de relatiuis nõ docet nisi de relatiuoꝝ suppositiõe ꝛ tractatulus de ampliatõne tractat de lata terminoꝝ suppositione. Silr̃ tractatus restrictionũ determinat de suppositõne terminoꝝ restricta. Etiã appellatio fit circa terminũ supponentẽ. nõ quẽcũꝗ. ꝫ ꝓ re existente. ꝫ distributio est spẽs suppõnis. Alia rõ est. qꝛ cõmuniora sunt priora. ꝫ suppositio ẽ passio cõmunior ꝗ ampliatio. ꝗ ꝛc̃. Minor ꝓbat᷑. qꝛ aliqui termini supponũt qui nõ ampliant᷑ vel appellant. vt inferius clarius patebit. Tercia rõ est. qꝛ suppositio est passio absoluta. qꝛ fit aliqñ in termino ꝫm se acce pto. Ampliatio aũt est passio respectiua. qꝛ fit in ordine ad aliquẽ terminum. scꝫ ad terminũ ampliantem.

QR Quid sit sbiectũ tractatus suppõnũ. Dicendũ ꝙ terminus supponẽs. qd̃ sic. ꝓbat᷑. qꝛ illud ẽ sbiectũ cui cõueniũt adequate passiões de qbus in sciẽtia ꝯsiderat᷑. ꝛ ad qd̃ oĩa in sciẽtia cõsiderata habẽt ordinẽ ꝛ attributõem. ꝫ tale est terminꝰ supponẽs. ꝗ ꝛc̃. Minor ꝓbat᷑. qꝛ principalis passio in scientia cõsiderata est suppositio. ꝛ illa maxime cõuenit termino supponenti. etiam omĩa in ista sciẽtia considerata. sicut diffinitões et diuisiones reducunt᷑ ad terminũ supponentẽ. Secundo ꝓbat᷑. qꝛ termino supponenti cõueniũt omẽs conditões requisite ad subiectũ attributõis alicuiꝰ scientie. Quarũ prima est ꝙ sit ens. qꝛ de non ente nõ est scientia. ꝛ ꝑ consequens nõ potest esse subiectũ. Secũda est ꝙ sit vl'e ꝛ ꝑ ꝯñs intellectuale. qꝛ vl'e intelligit᷑ ꝛ ꝑticulare sentit᷑. Tercia ẽ ꝙ habeat passiões de ipo ꝑ ꝓpria principia demonstrabiles. passio dicta est. ꝫ principia termini supponentis sunt vox ꝛ significatio substantiua. qꝛ illa est ꝓpria causa q̃re aliquid supponit. Et potest sic fieri demõstratio. omis vox significans vl'e vel ꝑticulare substantiue supponit. ꝫ terminus supponens est vox significans vl'e vel ꝑticulare substantiue. ergo terminus supponens est supponens vel supponit.

AR Nullũ cõplexũ põt esse sbiectũ. ꝫ terminꝰ supponẽs est qd complexũ. ꝗ. Maior ꝓbat᷑. qꝛ omẽ sbiectũ habebit diffinitionẽ. ꝑ quã passio demonstrat᷑ sibi inesse ꝫ nullũ cõplexũ potest diffiniri. Dicendũ ꝙ ꝗuis terminus supponens sit quid complexum ꝫm vocem tamen nõ ꝫm reꝫ que impedit diffinitionẽ. Et si dicat᷑ hoc subiectum componit᷑ ex subiecto ꝛ ꝓpria passione. ergo est complexum reale. consequentia ꝓbat᷑. qꝛ illa que sunt diuersorũ predicamẽtoꝝ faciunt complexum reale si adinuicem vniant᷑. sed subiectũ ꝛ sua passio ꝓpria sunt de diuersis predicamentis.

Dicendum est dupliciter. Primo ꝙ supponens in assignatione subiecti non dicit passionem. sed formalem rationẽ considerandi. quia dicit rati-

onem ſub qua terminus hic conſiderat̄.ſicꝙ nihil addit ſupra ſubiectum realiter.ſed ſolum ponit relationem rationis.que a ſubiecto realiter non diſtinguit̄.Secundo dicendum ꝙ duplices ſunt paſſiones.ſcꝫ reales ⁊ rationis.tunc dicit̄ licet paſſiones reales diſtinguant̄ a ſuis ſubiectis.⁊ faciant complexionem cum ipſis.nõ tamen paſſiones rationis.⁊ ideo ſi ſupponens in aſſignatione ſubiecti accipiat̄ pro paſſione adhuc non eſt complexum reale.

Ar̄ Suppoſitio eſt hic ſubiectum.ergo non terminus ſupponẽs. Antecedens ꝓbat̄.qꝛ illa ſcientia intitulat̄ ⁊ denominat̄ a ſuppoſitione. Dicendum negando ꝯñam.quia nõ ſemꝑ ſcientia a ſubiecto denominat̄.vt in alijs locis diffuſe patuit.Sed ꝙ ſuppoſitio nõ ſit ſubiectum patꝫ.quia ſubiectum debet eſſe primo notũ.Suppoſitio aũt non eſt ꝑ̄mo nota.quia ſupponit noticiam termini ſupponentis loquendo de noticia quo ad naturam. Et qñ dicit̄ ſi ſic.tũc terminus ſupponẽs non eſſet ſubiectum.quia non eſt primo notum.cũ principia ſunt notiora ſubiecto.que tamen hic etiam conſiderant̄. Dicendum ꝙ in nulla ſcientia oportet ſbiectũ eſſe ſimpliciter primo notũ.quia ſemꝑ principia ſubiecti ſunt magis nota ꝙ̄ ipm̄ ſubiectũ.quia al's demõſtratio ꝓcederet ex minus notis.tamẽ omñe ſbiectũ eſt primo notũ in rõne ſbiecti noticia ꝯfuſa ⁊ inter principalit̄ ⁊ ꝑ ſe conſiderata in tali ſcientia in qua eſt ſubiectum.modo principia ſic non conſiderantur in ſcientia.

Ar̄ Idem non põt eſſe ſubiectũ totius ⁊ ꝑtis.ſ; terminus ſupponens ẽ ſubiectum multoꝝ tractatuum paruoꝝ logicalium.ergo nõ ſolum iſtius primi tractatus. Dicendũ ꝙ vnũ ⁊ idem eodẽ modo ſumptuꝫ nõ poteſt eſſe ſubiectum totius ⁊ partis.nam terminus ſupponens capit̄ dupliciter.vno modo ĩ ratione termini ſupponentis ⁊ in ſe.⁊ ſic eſt ſubiectuꝫ primi tractatus vicꝫ ſuppoſitionũ.Alio mõ conſiderat̄ in ſe ⁊ in ſuis partibus ⁊ ꝓprietatibꝰ.ſcꝫ inq̄ꝫtũ in ſe habet alias paſſiones que ſunt ampliatio appellatio ⁊ ſic eſt bene ſbiectũ alioꝝ tractatuum.

Ar̄ Scientia eſt incorruptibiliũ ⁊ perpetuoꝝ.ſ; terminus ſupponens eſt corruptibilis ⁊ variabilis.ergo de termino non eſt ſcientia.Maior ptꝫ ꝑ ph̄m primo poſterioꝝ.Sed minor ꝓbat̄.quia põt eſſe ⁊ non eſſe.

Dicendũ ꝙ illa autoritas maxime intelligit̄ de illo quod vere ſcitur.ſcꝫ de concluſione ſcita.quia illa erit incorruptibilis ⁊ perpetue veritatis.Si aũt intelligat̄ de ſubiecto alicuiꝰ ſcientie.tunc dicendum eſt ꝙ tale ſubiectum eſt incorruptibile.ſic ſcꝫ ꝙ ꝑ ſe nõ corrumpit̄.ſed ſm̄ ꝙ eſt in hoc vel in hoc ꝑticulari ſubiecto vel ſuppoſito.⁊ hoc etiam conuenit termino ſupponenti.quia terminus ſupponens in cõmuni ꝑ ſe non corrumpit̄. Et ratio illius eſt.quia illud quod ꝑ ſe corrumpit̄ eſt indiuiduũ ⁊ ſingulare.et tale non habet aliquam paſſionem ſibi demonſtrabilem in eſſe neceſſario.ergo ⁊c̄.

Ar̄ Scientia debet eſſe vniuerſalium.ſed terminus ſupponens nõ eſt vniuerſalis.qꝛ nec eſt genꝰ nec ſpẽs.ergo de ip̄o non eſt ſcientia.

Dicendũ ꝙ duplex eſt vniuerſale.ſcꝫ poſterioriſticũ.⁊ eſt vbi p̄dicatũ cõuertit̄ cum ſubiecto.ſcꝫ qñ ꝓpria paſſio adequate ⁊ conuertibiliter predicatur de ſuo ſubiecto et de tali vniuerſali principaliter intelligit̄ dictum

Arestotelis cum dicit q scientia est vniuersaliū. s tamen illius conclusionis subiectū debet esse sic vniuersale q nō sit sm se singulare. et sic etiā terminus supponens est vniuersale sic q nō sit sm se singulare. et sic etiaz terminus supponens est vniuersale. quia terminus supponens dicit in cōmuni illud subiectū cui cōuenit sm q ipsum illa passio que dicit suppositio. Alio mō accipit vle sm q est idē qd predicabile. et sic non oportet ipsuz subiectū scientie sp esse vle. sed sufficit q habeat modū vniuersalis. vel q ipsum ad vniuersale aliqualiter reducat. qr al's de ipsa aīa non esset sciētia. qr nō est vniuersale neq spes s pars speciei. et sic sufficit q reducat ad vniuersale et q habeat modum vniuersalis.

Arguit De singularibus non est scientia. sed termin' supponens est quoddam singulare. ergo de ipso non est scientia. Maior est nota. qr scientia est vniuersaliū. etiam singulare est corruptibile. Sed minor pbatur qr est aliqd singulare platum voce. Dicendū q termin' supponēs capit dupliciter. Uno mō incōplexū est hic vel ille termin' supponens q iam pfert et de illo nō est scientia. Alio mō capit in cōmuni et sm se. scz put compat ad sua principia. et sic ē quoddā vniuersale.

Prima diuisio

Orū que dicunt quedam dicuntur cum complexione: vt homo currit. Quedam vo sine complexione: vt homo. quia est terminus incomplexus.

Iste est primus tractatus paruoz logicaliū. in quo petrus hyspanus determinat de suppositione terminoz et de speciebus eius tam diffinitiue q diuisiue tanq de ppria passione occasione cui' primo diuidit terminū vt eliciat membrum suo pposito aptum. Et dicit eoz que dicunt quedaz dicūtur cū cōplexione. vt hō currit. quedā sine cōplexione. vt hō.

Querit Quare Petrus hys. incipit tractatum ab ista diuisione. Dicendū q hoc facit ad denotandum q sola incomplexa supponant. non tamen oīa supponunt. sed que habent significationē rei substantiue vel termini substantiui. et ideo primo ponit istaz diuisionē secundo diffinit terminū ad denotanduz q terminus supponit. postea diffinit significationem ad denotandum q terminus significās supponit. deinde ponit diuisionem significationis. ad denotandū q in termino supponente debet esse significatio rei substantiue. Sequit ergo correlarie q ista diuisio aliter prehabita est in isto primo tractatu et tercio. vel si eodem modo ponat. tamē hic repetit pter bonitatē doctrine. vt p eam intelligat q nullū cōplexū incōplexum tale supponit.

Arguit In omni diuisione erit aliquod diuisum. sed hic non est diuisuz. ergo etc. Dicendum q diuisum est hic dicibiliū. quia dicendo eorū. scz dicibilium tangit ipsum diuisum. Et etiam potest argui eorum est relatiuum. g habebit antecedens. sed hoc hic nō ponit. Sed dicendū q antecedens ad eoz subintelligit, et est dicibiliū vel entiū.

Ar Omnia que dicunt̃ cum complexione dicunt̃. ergo nulla dicunt̃ sine complexione. Antecedens probat̃. quia quecunq̧ dicunt̃ predicant̃ ⁊ quecunq̧ predicant̃ de subiecto dicunt̃. ergo quecunq̧ dicunt̃ cum complexione dicunt̃. Dicendum q̧ dicunt̃ capit̃ dupliciter vno modo vt tantum valet sicut predicantur ⁊ sic maior est vera. Alio modo capitur vt tantum valet; sicut proferunt̃. ⁊ sic est falsa. ⁊ sic capitur hic. Est ergo sensus diuisionis q̧ aliqua exprimunt̃ cum complexione. ⁊ aliqua sine complexione.

Ar Incomplexum est ante complexum. sicut simplex est ante compositum. ergo illa membra diuisionis male ordinant̃. Dicendũ q̧ complexum ⁊ incomplexum ordinantur dupliciter. vno modo prout ratio ordinis sumit̃ ẜm simplex et compositum ⁊ sic incomplexum debet p̄cedere. Alio modo ordinantur complexum ⁊ incomplexum ẜm rationem habitus ⁊ priuationis. ⁊ sic complexum precedit. quia habet ratõnem habitus. sed incomplexum sequitur cum habeat rationem priuationis. Cuius ratio est. quia complexum habet se per modum multitudinis. et incõplexum habet ratiõem vnius. sed vnum opponitur multo priuatiue. quia habent se sicut diuisibile ⁊ indiuisibile que opponunt̃ priuatiue. ⁊ nõ est inconueniens idem esse prius ẜm diuersam considerationem. ⁊ sic fit hic. Sed q̧ hic seruatur talis ordo inter ista membra est ad denotandũ q̧ cõplexum non est hic ad propositum. ⁊ ideo primum abijcitur ⁊ a ꝓposito remouetur. Sed incomplexum. quia ad ꝓpositum famulatur. ideo postponitur ⁊ vlterius prosequit̃. quia ẜm Boetium vicia sunt prius extirpanda q̄ʒ virtutes inserende.

Ar Ista diuisio non datur per opposita. ergo non valet. Antecedens probatur. quia incomplexum est pars complexi. Sed consequentia probatur. quia oppositio est radix diuisionis. Dicendum q̧ complexum ⁊ incomplexum capiuntur dupliciter. vno modo materialiter. ⁊ sic vnum non opponitur alteri. sed vnum constituit alterum. ille eñ terminꝰ qui est incomplexus si componatur cum alio facit complexum. Alio modo accipiuntur formaliter pro ratione. scʒ formali complexionis ⁊ incomplexionis ⁊ sic opponuntur. ⁊ diuisio dat̃ per opposita nec vnũ. vt sic cõstituit alterum. quia formalis ratio incomplexionis non potest stare cum complexione.

Ar Nulla res est cõplexa. igit̃ nulla vox est complexa. Añs ꝓbat̃. q̄a cõplexio est vocũ. Sed ꝯñtia ꝓbat̃. q̄r signũ debet correspondere suo signato. ẜ vox est signũ rei. Dicendũ q̧ duplex est res. scʒ cõcepta. et res adextra. que est a parte rei. tunc dicitur licet res adextra non sit complexa ꝓprie tamen res concepta. ⁊ ex illa vox potest esse complexa. q̄r vox est imediatum signum rei concepte. Circa quod cconsiderandum. q̧ cõplexio primo ⁊ principaliter reperitur in re concepta. quia ille res vniunt̃ ꝑ copulam principaliter. reperit̃ tamẽ in voce sicut in signo talis conceptus complexus. Unde vox complexa est cui in mente correspondet conceptus cõplexus. Sed vox incomplexa est cui in mente correspondet cõceptus incõplexus. Et iste diffinitiones sunt date a priori, quia naturaliter

cōplexio prius repit̄ in rebus cōceptis q̄ȝ in vocibus. Q̄ð sic ptȝ. qꝛ in cō-
plexione ẜcat̄ vnio aliqua predicati cū subiecto. sed illa nō potest ꝓprie in
ueniri nisi in rebus cōceptis. qꝛ res cōcepte habent intra se vnionē aliquā
do essentialē. sicut cū dicit̄ hō est aīal. aliqñ materialē ⁊ accidentalē. vt hō
est albus. sed voces ẜm ꝙ voces sunt non habent inter se talem vnionem
qꝛ voces de se sunt dispate. sicut hō est aīal inq̄ȝtum voces non habent vni
onē. licet bene habeant inq̄ȝtum termini. quia ẜm ꝙ res cōceptas signifi-
cant. tunc gratia illius significatōnis possunt habere quandam vnionem.
⁊ sic in eis est complexio.

Ar̄ Nulla res adextra est cōplexa. ḡ nll'a res concepta erit cōplexa. Cō
sequētia ꝓbat̄. qꝛ signū ⁊ signatū debēt correspōdere. Et aн̄s patet
qꝛ res ad disputationē ferre nō possum⁹. vtȝ ꝑ elenchoꝝ. Dicendū ꝙ licȝ
res adextra non sit cōplexa. est tn̄ cōposita vel cōponibilis alteri. ⁊ in tali
cōpositione intellectus fundat cōplexionē. Non eñ oportet ꝙ aliq̄d codē
modo reperiat̄ in signo ⁊ signato. qꝛ tūc non corresponderēt ẜ essent ideȝ
In signū cui⁹ ille complexiones sunt false que non habēt illā correspōdē-
tiam. sicut paries et albū cōiungunt̄ a pte rei ẜm cōpositionē. ideo hec cō-
plexio est vera. paries est albus. Et qꝛ risibile non cōponit̄ cū asino a parte
rei ideo hec cōplexio est falsa. asinus ē risibilis.

Ar̄ Canis est quoddā dicibile. ⁊ tn̄ nec ē cōplexū. qꝛ nō cōtinet plures
voces. nec incōplexū. quia plures res significat. ergo membra diui
dentia nō euacuant totam naturam diuisi. Pro responsione notandū ꝙ
triplex est complexum. scȝ voce tm̄. vbi scȝ plures sunt voces ⁊ vna res si-
gnificata. vt aīal rōnale. Complexū significatione tm̄: vbi scȝ est vna vox
⁊ plures res significate. sicut canis est vna vox sed plures res significans
⁊ istis duobus modis capit̄ complexio improprie. qꝛ ibi non est vnio isto-
rum adinuicē que requirit̄ in qualibet complexione. quia nec vniunt̄ per
copulam. nec vnū est determinatio alterius. Sed complexum voce ⁊ signi
ficatione simul est vbi sunt plures voces ⁊ etiam plures res significate
adinuicem vnite. sicut homo currit. Dicit̄ notanter quando sunt vnite. qꝛ
si nō habent vnionē ad se inuicem nec denotant̄ vniri. tunc plures voces
plures res ẜcantes non faciunt cōplexum. vt iohānes. petrus. homo. bos
Et tale complexū est duplex. scȝ distans ⁊ indistās. Distans est vbi extrema
distant ꝑ copulam mediam. Et tale est duplex. scȝ implicitum ⁊ explicitum
Explicitū est quando copula explicat̄. vt homo est aīal. Implicitū est quā
do copula implicat̄. vt homo currit. Indistans est vbi extrema nō distant
ꝑ copulam mediam. vt homo albus. animal rationale. Est ergo dicenduȝ
ad argumentum ꝙ canis est complexuȝ significatione tm̄ quod improprie
complexum dicitur.

Ar̄ In omi cōplexione requirit̄ aliq̄ vnio. ẜ in cōplexione indistāte nō
repit̄ vnio. qꝛ ibi nō est copula. ḡ nullū est cōplexuȝ indistans. Di
cendū ꝙ licet in cōplexione indistante nō sit aliqua vnio ꝑ copulam. est tn̄
ibi vnio determinātis cū determinato. inter q̄ copula nō debet esse.

Querit̄ Quale cōplexum sit aīal rōnale. vel quelibet alia diffini-
tio. Dicendū ꝙ aīal ratōnale capit̄ dupliciť. Uno mō q̄ȝ

tum ad ea que ꝑxime ſignificat. ꝛ ſic debet quodāmodo vocari cōplexum ẜm vocē ꝛ ſignificationē ſimul. Qꝛ aūt ſit cōplexū ẜm vocē ptꝫ. qꝛ ſūt plures voces ſeinuicē determinātes. Qꝛ etiā ſit cōplexū ex pte ẜcatōis ptꝫ. qꝛ vox īmediate ẜcat rem cōceptā: ẜ ſūt pl'es res cōcepte ſcꝫ aīal ꝛ rōale. Alio mō capit̄ ꝓ illo qꝺ vltimo ẜcat. ſcꝫ qn̄ compat̄ ad rem adextra. ꝛ ſic eſt qꝺ incompletū. qꝛ tūc ſignificat vnā rem ꝛ nō plures. ẜ illa ſignificatio eſt mediata. qꝛ vox ſignificat rem adextra mediante re concepta. Uel dicenduꝫ ꝙ illa diffinitio. ſcꝫ aīal rōnale capit̄ duplr. Uno mō ꝓut ponit̄ preciſe ꝓ ſuo diffinito. ſcꝫ ꝓ homine. ꝛ ſic eſt complexum ẜm vocem tm̄. ꝛ incomplexum ẜm rem. qꝛ tunc ſignificat etiā ſolum vnā rem conceptam ſcꝫ hoīem. Alio modo capit̄ ẜm ꝙ includit duos cōceptus in ſe. ſcꝫ generis ꝛ dn̄tie. ꝛ ſic eſt complexum voce ꝛ ẜcatōne ſimul. ꝛ qꝛ poteſt aliqn̄ poni ꝓ diffinito tm̄. ideo ponit̄ in predicamēto. ꝛ etiā pōt ſupponere. qꝛ ẜcat aliqꝺ vnū. ꝛ ꝑ ipſum circūloquimur aliqꝺ vnū ſimpliciter.

Terminꝰ vt hic ſumit̄ eſt vox ẜcans vniuerſale vel pticulare. vt homo vel ſortes. ꝛ ſic de alijs.

Prima diffinitio q̄ eſt ipiꝰ ?mini.

Hic diffinit ſcōm mēbrū dicte diuiſiōis. ſcꝫ terminū incōplexuꝫ dicens ꝙ terminꝰ vt hic ſumit̄. i. ẜm ꝯpoſitā intentionē ē vox ẜcās vl'e. vel pticulare vt hō vel ſortes. Et rō q̄re hic diffinit terminū ē iſta. qꝛ determinās d̄ ꝓpria paſſiōe alicuiꝰ ſbiecti habet etiā notificare ſbiectū illiꝰ paſſiōis. ẜ ſuppoſitio eſt ꝓpria paſſio. ꝛ terminꝰ ē ſbiectū eiꝰ. ſaltē remotū. igit̄ ꝛc̄. Etiā ideo. qꝛ poſtea diffinit ſuppoſitionē. in cuiꝰ diffinitōe ponit̄ terminꝰ. ne ergo ex ignotis ꝓcedat ponit notificatōem ipiꝰ termini.

Queritur Quare dicit̄ terminꝰ vt hic ſumit̄. Dicēdū. ꝙ ideo. qꝛ terminus in alijs locis aliter ſumit̄. ꝛ tūc hꝫ alias diffinitōnes. quia vniꝰ rei aliter ꝛ aliter ſumpte pn̄t eſſe alie diffinitiones. Nam terminus dicit̄ a termināndo. ꝛ ideo ẜm diuerſuꝫ modū terminatōis diuerſimode ſumit̄. Unde terminus tribus modis accipit̄. vno mō. vt terminat ꝓpōem ꝛ ſic ſumit̄ in libro prioꝝ ꝛ in q̄rto tractatu pe. hyſ. qꝛ termini ꝓpoſitionū ſunt ſubiectum ꝛ predicatū. Alio mō dicit̄ terminus. qꝛ terminat ſuū diffinitū ꝛ claudit ipm̄ duobus extremis. ſcꝫ primo genere ꝛ vltima differētia. ꝛ ſic capit̄ terminꝰ in p̄mo thopicoꝝ. vbi Areſto. enumerat terminū inter q̄tuor predicata dialectica. Tercio capit̄ terminꝰ ꝓut terminat potētialitatē nr̄i intellectus. ꝛ hoc fit ꝑ vocē ẜcantē vl'e vel pticulare. qꝛ intellectus nr̄ ē ex ſe in potētia ad intelligendū res. ꝛ qn̄ ꝑ vocē ſibi tales res repn̄tant̄. tūc terminat̄ potentialitas eiꝰ. qꝛ tūc fit in actu reſpectū illiꝰ rei. Licet em̄ termini inq̄ꝫtū voces non intelligant̄. tn̄ bene in ordine ad res ẜcatas. ꝛ ergo termini dicunt̄ remouere taelm potētiam inq̄ꝫtū aliquid ſignificant. qꝛ illa ẜcatio cognoſcit̄ ꝑ intellectū ꝛ iſto vltimo mō terminꝰ hic diffinit̄ ꝛ in eius diffinitōne ponit̄ vox loco generis. Un̄ vox eſt materia termini ꝛ etiā genꝰ ẜ diuerſimode. qꝛ vox capit̄ dupliciter. vno mō ꝓut excludit ſuas differētias ſiue ꝑfectiōes. ꝛ ſic eſt materia termini. Alio modo capit̄ ꝓut nec includit nec excludit alias ꝑfectōnes que ſibi cōuenire poſſunt. ꝛ ſic eſt genus termini.

Ar. Materia nõ põt p̃dicari de materiato. ſ; vox eſt mã termini. ḡ vox ñ põt p̃dicari d̃ termino. Maior ẽ manifeſta p phm. vij. phiſicoꝝ. Etiã ꝓbat̃ rõne. q2 ps nõ p̃dicat̃ de toto. ſ; mã eſt ps rei. Minor patz q2 termin⁹ cõſtituit̃ ex voce ꝛ ſcatõe. ſicut ex materia ꝛ forma. Dicẽdũ dupl'r. primo q̧ vox capit̃ dupl'r. vno mõ in rõne materie vt ſup̃ patuit. ꝛ ſic ꝓprie nõ põt p̃dicari de termino. Alio mõ capit̃ ſm q̧ eſt genus eius. q2 termin⁹ ꝯtinet̃ ſub voce ſignificatiua. ꝛ ſic predicat̃ de termino. Scd̃o dicendũ q̧ duplex eſt materia. q2 quedã ẽ materia rei artificialis. ſicut lapides ꝛ ligna ſ̃t materia domus. ꝛ talis materia põt predicari de illo cui⁹ eſt materia. Eſt eniz vera predicatio. domus eſt lapides ꝛ ligna. Statua eſt es. Scamnũ eſt lignũ. ꝛ huiuſcemodi predicatio ẽ hic. q2 terminus ẽ aliq̃d artificialiter factũ ex voce ꝛ ſignificatione. Alia eſt materia rei naturalis. ſicut corpus humanũ dicit̃ materia hoĩs. ꝛ talis materia nõ põt predicari de illo cuius eſt materia. ſicut nõ vere dicim⁹. hõ eſt corpus ſuũ. Et rõ diuerſitatis ẽ. q2 materia in rebus artificialibus ẽ tota ſb̃a rei artificialis. ſ; forma eſt aliq̃d accidens ab extrinſeco inductũ. ꝛ ideo materia talis põt predicari de materiato. Sed materia rei naturalis eſt ps ſubſtãtie nõ principalis. ſ; min⁹ principalis. ideo nõ predicat̃.

Qr. Quõ ſe h̃eant iſta q̃tuor ad inuicẽ. vox. dictio. ps oꝛonis. ꝛ termin⁹ Dicendũ q̧ h̃nt ſe ſicut magis cõe ꝛ min⁹ cõe. ita q̧ poſteri⁹ ſp ſuꝑaddit aliq̃d priori. Vñ vox eſt ſonus cũ diſtinctõne ꝛ ꝓlatõne aliqua factus. quare dicebat̃ in primo tractatu q̧ vox ẽ ſon⁹ ab ore aĩalis ꝓlat⁹. ſed dictio ſuꝑaddit voci ſcatõem abſolute. Aliq̃ ẽ eĩ vox nõ ſcatiua. ſ; nõ eſt aliq̃ dictio ñ ſcatiua. Cui⁹ rõ ẽ. q2 dictio imponit̃ a dicẽdo. ſ; dicẽ fit neceſſario cũ ſcatõne. Pars oꝛonis ſuꝑaddit dictioni moduz ſcandi. nam ptes oꝛonis nõ diſtinguunt̃ penes ſcata. q2 q̃ñq; idem ſcat̃ p verbũ. participium. nomen ꝛ ꝓnomen. ſed penes modos ſignificandi. Sed terminus addit pti orationis ordinem ad intellectum. cuius poſſibilitatem terminat. vt patuit.

Ar. Si diffinitio termini eſſet bona ſequeret̃ q̧ ens nõ eſſz termin⁹. Sequela ꝓbat̃. q2 nec ſcat vl'e nec pticulare. Primũ ptz. q2 nõ ẽ vnuz de q̃nq; p̃dicabilib⁹ vel vlib⁹. nec ſcat pticulare vt notũ ẽ. cũ ſit cõmuniſſimũ. Dicẽdũ q̧ ſcat vl'e. vñ vl'e capit̃ dupl'r. vno mõ ſm q̧ diuidit̃ in quinq; p̃dicabilia. ꝛ ſic non ſumit̃ hic. ꝛ ſic ens etiã nõ eſt vl'e. Alio mõ capitur vl'e ꝓut diſtinguit̃ cõtra pticulare tñ. ꝛ ſic capit̃ hic. ꝛ ſic ens ſcat vl'e. q̃a non ſignificat particulare.

Qr. Utꝝ ſincathegoremata ſint termini. ſic oĩs nll's ꝛc̃. Dicẽdũ q̧ nõ q2 p hoc q̧ dicit̃ vl'e vel pticulare excludunt̃. Vñ vl'e ꝛ pticulare capiunt̃ dupl'r. vno mõ noĩaliter. ꝛ ſic vl'e ẽ res vlis. ꝛ pticulare ẽ res pticularis. ꝛ ſic ponunt̃ h̃ in diffinitione. ꝛ ſic ſincathegoremata nll'o mõ ſcãt vl'e vel pticulare. q2 nõ ſcant rem ſed diſpoſitionẽ rei. Alio mõ accipiunt̃ vniuerſale ꝛ pticulare aduerbialiter. ꝓut vl'e valet tñ ſicut vl'r. ꝛ pticulare pticulariter. ꝛ ſic non capiunt̃ hic. ſic ſincathegoremata p̃nt ſcare vniuerſale vl' pticulare. Uel dicendũ q̧ excludunt̃ a diffinitione cũ dicit̃ ſcans q2 ꝓprie loquendo ſincathegoremata non ſignificant ſ; ſoluz conſignificant. niſi forte extẽdendo ſignificare ꝓ conſignificare.

Ar̃ Sincathegoremata sūt noīa. ergo ſcant ſbam. et ꝑ ꝯñs ſcant rem vlem aut ꝑticularē. Tenet ꝯña. qꝛ oīs ſba aut ē vlis aut ꝑticularis. Dicendū ꝙ ſba capit̄ duplr. vno mō ꝓprie ꝓ ſba ꝑdicamētali. et sic nō accipit̄ ſba in diffinitione noīs. et sic ſba diuidit̄ in vlem et ꝑticularē. et sic omē qd ſcat substantiā est terminus. Alio modo capit̄ ſubſtātia gnālr ꝓ entitate siue re. que ſcat̄ sine fluxu et fieri. siue illa res sit vniuersalis vel ꝑticularis siue dispositio rei vniuersalis vel ꝑticularis. et hoc mō accipit̄ substantia. in diffinitōne noīs. et sic omīs nlls et alia signa ſcant substantiam. quia significant dispositionē rei ꝑ modum habitus et quietis. et ille dispositiones nō sunt res vniuersales vel ꝑticulares.

Ar̃ Si sincathegoremata nō essent termini vt dictū ē. sequeret̄ ꝙ albū nigrū. et sīlia adiectiua nō essent termini. qꝛ tn̄ ſcāt vle vel ꝑticulare Sequela ꝓbat̄. qꝛ sūt sincathegoremata et cōsignificatiua. Dicēdū ꝙ aliqd duplr cōsignificat. Vno mō sic ꝙ cōsignificatio ē totalis et ꝑncipalis significatio termī. et sic cōſcāt signa. vt oīs nlls. q̄re vera sincathegoremata sūt. Alio mō aliquid cōsignificat sic ꝙ pret̄ principale ſcatū cōnotat alterū et sic concreta dicunt̄ sincathegoremata. qꝛ ꝯſcant subiectū. nō tamē sunt vera sincathegoremata. quia preter consignificationē etiam habent principale significatum.

Ar̃ Si oīs nlls et sīlia cōſcant. ergo etiā significant. Tenet cōsequētia. qꝛ oīs cōsignificatio presupponit significatōem. Dicendū ꝙ ꝓbatio ꝯñtis potest intelligi duplr. Vno modo ꝙ significatio presupponit ſcatuꝫ in eodē termino vel in alio termino et sic est vera. qꝛ tunc omīs et nullus ꝑsupponunt significationem sui subiecti. Alio modo pōt intelligi in eodem termino. et sic est distinguendū de significatione. vel scꝫ significatio capit̄ ꝓprie. et sic non ē verū. qꝛ termin⁹ cōsignificat causas nō significat. Vel capit̄ significatio improprie ꝓut dicit quācunqꝫ dispositionē. et sic est verum qꝛ omīs termin⁹ cōſcans significat aliquid. quia significat dispositionem in eodem termino.

Ar̃ Si ista diffinitio esset bona. sequeret̄ ꝙ chimera nō esset terminus. Sequela ꝓbat̄. qꝛ nō ſcat vle vel ꝑticulare. cū nō ſcet rem aliquaꝫ existē. Dicēdū ꝙ ſcat vle. et lꝫ chimera nō ſcet rem que ꝑ se existit a parte rei: ſcat tn̄ aliqd qd existit vel concipit̄ apud intellectū et ideo potest habere rōnem vlis. et sic sibi ꝯuenit diffinitio termini. Vnde res quoqꝫ dicit̄ a ratus ta tū. et sic solum res adextra est res. Alio modo a reor res. i. imaginor et hoc modo figmenta et imaginalia etiam sunt res. et hoc modo sumit̄ hic res. Et quando dicit̄ chimera non potest concipi siue imaginari. ergo nō significat rem conceptam. Antecedens ꝓbat̄. quia quicquid non est sensibile non est intelligibile. sed chimera non fuit in sensu. ergo. Dicendum ꝙ licet ſm se totā nunqꝫ fuit sensibilis. tamē ipsa est sensibilis ſm suas ꝑtes. ſed ea que sic sunt in re adextra incōiuncta potest intellectus. qui est supra res cōiunctim intelligere.

Ar̃ Significare est intellectū rei cōstituere. ſed ꝑticulare nō ē intelligibile. ergo nō ē ſcabile. ergo incōuenient̄ dicit̄ ſcās ꝑticulare. Minor ꝓbat̄ quia vle est quod intelligit̄. particulare vero quod sentit̄. Dicendum ꝙ duplr aliquid intelligit̄. vno modo directe. et sic soluꝫ vle intelligit̄. quia

Illud directe intelligit̄ cui⁹ silitudo ē apud intellectū. sicut etiā illud dire-
cte sentit̄ cui⁹ silitudo est apud sensuз. ꝛ sic nō intelligit̄ singlare. Alio mō
aliqd intelligit̄ reflexe ꝛ indirecte. ꝛ sic intelligit̄ singulare. qꝛ qñ intelle-
ctus reflectit se sup̄ sensuз spē pticularis informatū. sicut potētia superioꝛ
sup̄ inferiorē reflexa, pticulare intelligit̄. ꝛ sic etiā ꝑcat.

Ar Ista diffinitio dat̄ p disiūctōeз. ergo nō ē bona. Cōsequētia pbat̄ p are
sto. vi. thopicoꝝ. vbi phibet diffinitionē dari p disiunctionē. Et est
ad hoc ratio. qꝛ disiūctio nihil determinate notificat. Dicendū ꝙ duplr
pōt intelligi diffinitōeз dari p disiunctōeз. vno⁰ sic. ꝙ indēnt altera ptiū si
gnificet eē diffinitio. ꝛ sic diffinitio nō debet dari p disiūctōem. Rō tacta ē
qꝛ sic nō notificaret suū diffinitū. ꝫ maneret simplicit̄ ignotū. sicut si diceret̄
hō est aīal rōnale vel irrōnale. Alio mō pōt intelligi diffinitōeз dari p disiū
ctionē sic ꝙ ambe ptes disiūctim ponant̄ loco vni⁹ diuisiōis q̄ p eas inuic̄
ꝛ p diffinitōem explicat̄. vel sic ꝙ illa disiūcta ponant̄ loco vni⁹ dr̄ne ignote. ꝛ sic pōt diffinitio dari p disiūctionē. ꝛ sic fit hic. qꝛ vl̄e ꝛ pticulare ponū
tur hic loco vnius differentie ignote.

Secūda diuisio que ē terminorū incōplexorum.

Terminoꝝ aūt incōplexoꝝ vniusq̄sqꝫ ꝑcat substantiam aut qualitatē. aut q̄ntitatē. aut ad aliqd. aut agere. aut pati. aut vbi. aut qñ. aut sitū. aut habitum.

Hic petrus hys. diuidit terminū incōplexū s̄m diuisionē p̄dicamentoꝝ
dicēs. Terminoꝝ incōplexoꝝ vnusq̄sqꝫ ꝑcat sb̄am. aut q̄ntitatē aut q̄litateз
ꝛc. vt dictū ē in p̄dicamētis q̄ diuisio ponit̄ hic ꝛ in p̄dicamētis ꝓpter di-
uersas causas. Nā in p̄dicamētis ponit̄ ad cognoscendū ordinē termino-
rū ꝑcantiū res p̄dicamētales. hic aūt ponit̄ ad ꝑcandū numerū terminoꝝ
supponentiū. qꝛ in illa multitudine terminoꝝ solū termini ꝑcantes sb̄am
vel modū substantie supponunt.

Ar Si ista diuisio termini esset bona. sequeret̄ ꝙ deus ꝛ chimera non
essent termini. Probat̄: qꝛ neqꝫ ꝑcāt sb̄am neqꝫ q̄ntitatē neqꝫ quali
tatē ꝛc. Dicendū ē ꝙ ꝑcant sb̄am. Vñ substātia capit̄ duplr. vno modo ꝓ
prie ꝓ substantia p̄dicamētali. ꝛ sic p̄dicta nō ꝑcant sb̄am. Alio modo ca-
pit̄ substantia cōmuniter ꝓ omi illo qd̄ habet modū p se stantis. siue quod
ꝑcat rem subsistentē ꝛ sic capit̄ hic substantia. ꝛ sic deus ꝛ chimera cōpre-
hendunt̄ sub substantia. ꝛ ita similiter distinguēdū ē de alijs. Isto aūt se-
cundo modo capiunt̄ hic termini. ꝛ hoc correspondet illi quod prius di-
ctū est. scз ꝙ vniuersale vt hic capit̄ nō solū capit̄ ꝓ vniuersali predicabili
ꝫ ꝓ quocūqꝫ cōmuni qd̄ nō est pticulare. Et rō istoꝝ ē. qꝛ pe. hys. in isto tra
ctatu non intendit principaliter ponere diuisionē p̄dicamentoꝝ. sed soluз
intendit ip̄e explicare significatōes terminoꝝ. quia vox ꝛ significatio sunt
principia termini supponentis. Vox aūt est principiū materiale. significa-
tio xō est principium formale.

Ar Illud qd̄ significat substantiā q̄ntitatē. qualitatē ꝛc. est in predica-
mento. sed terminus est hmōi. ergo terminus est in predicamento.
Dicendū ꝙ illud est in predicamento quod īmediate significat substanti
tiam. aut q̄ntitatem ad extra. sed hoc est res concepta. ergo res concepta

est in predicamento. ⁊ etiã rei cõcepte ꝯueniũt ꝓprietates p̄dicamentoꝝ. Et si dicat᷑. terminus diuidit᷑ in decē p̄dicamēta. ergo terminus est in p̄dicamento. Dōm ꝙ termin⁹ nō diuidit᷑ in decē p̄dicamēta immediate. sed solū mediate ſcat decē p̄dicamenta. s. mediāte re cõcepta. ⁊ ꝗ dr̄ in diuisione terminoꝝ incomplexoꝝ. vnūquodq; aut ſcat sbam. aut quantitatem ⁊c̄. Istud ergo ꝙ immediate diuiditur in decem predicamenta est in predicamento. ⁊ hoc est res concepta.

Significatio vt hic sumit᷑ ē rei ꝑ vocē ſm placitū repñtatio. Quare cū oīs res aut est vl'is aut ꝑticularis optet dictiones non ſcantes vl'e vel ꝑticulare non significare aliq̄d. ⁊ sic non sunt termini. vt hic sumitur termin⁹: vt signa vl'ia vel ꝑticularia.

Scd̄a diffinitio que ē ipsius significatōis.

Posita diffinitione termini ⁊ ei⁹ diuisione. hic ꝑ illoꝝ declaratōe diffinit formale p̄ncipiū termini. s. ſcationem dicēs. Significatio termini vt ꝭ sumit᷑ est rei ꝑ vocē ſm placitū repñtatio. Et statim posita diffinitōe significationis Pe. hys. elicit correlariū qđ est tale. Oportet oēs dcōnes nō ſcantes vl'e vel ꝑticulare nihil ſcare. ꝓbat᷑. q: ſcatio est repñtatio rei. ſ; oīs res est vl'is vel ꝑticularis.

Or Quare ponit᷑ ꝭ ista diffinitio ſcatōis. Dōm ꝙ ideo. q: ſcatio ē p̄ncipiū termini supponentis. licet non adequatū. tñ cõe. Etiaʒ quia ī diffinitione termini ponit᷑ ſcans. Ne ergo ex ignotis ꝓcedat diffinit ſcationem. Uel ideo etiã diffinit ad denotandum ꝙ solum termini significantes supponunt. Et ponit᷑ in dicta diffinitione. representatio. loco generis ⁊ potius dicitur repꝛsentatō ꝗ̄ presentatio. q: necessario in ſcatione requiritur duplex presentatio. s. vocis ad auditū. ⁊ significati ad intellectū. Uñ pñtatio ad auditū nō est sufficiens. q: etiam fit in voce non significatiua. ſ; presentatio ſcati ad intellectū facit vocem significatiuam. Deinde additur rei. ad drñam ſcationis syncathegorematū que non ſcant res. ſ; dispositiones reꝝ. Et ponit᷑ ꝑ vocē. ad drñam ſcationis scripturaꝝ. Ultimo dr̄ ſm placitū. ad drñam ſcationis nālis. que conuenit conceptibus ⁊ aliq̄bus vocibus non impositis ad ſcandū. Et dicitur notāter. vt hic sumitur quia multiplex est significatio. q: quedã est naturalis. ⁊ alia ē ad placitū. Et talis est duplex. quia quedã est primaria siue ad placitū que conuenit vocibus. Alia est secundaria que cõuenit scripturis. Etiã quedã est significatio vocalis. ⁊ quedam mentalis. sed hic intendit᷑ solum de significatione vocali. ⁊ hoc ideo. quia determīat hic de ſcatione terminoꝝ ſm ꝙ deseruit argumentationi. que fit ꝑ vocem.

Ar Significatio est relatio signi ad signatū. ſ; signū solū pñtat signatum. ergo sufficeret dicere p̄sentatio. Dicendum ꝙ duplex est relatio signi ad signatū in voce significatiua. vna relatio cõuenit voci inquãtum vox ēst. ⁊ ꝑ hoc significatur aliquid auditui. Alia est relatio vocis inq̄tum significatiua. ⁊ sic refertur ad intellectū. quia representatur sic aliquid per vocem intellectui. ⁊ ꝓpter illam duplicē relationē dr̄ repñtatio.

Ar Per vocē rep̄ntatur cōceptus. ergo nō res. Añs pbat̄. p Aresto. primo perihermenias. vbi dicit. Sunt ergo ea que sunt ī voce eaꝝ que sunt in aīa. Dicendum ꝙ res accipitur dupliciter. Uno modo ꝓ re concepta. ⁊ sic ponitur hic in diffinitione significationis. quia vox immediate significat rem conceptam. Alio modo capit̄ res pro re adextra. ⁊ tūc est dicendum ꝙ licet vox non significat rem adextra immediate. tamē bene mediante re concepta. Et ergo magꝭ proprie hic exponitur res, pro re concepta. quia vox significat rem conceptam immediate. non tamen ponitur ille terminus conceptus in diffinitione propter eius equiuocationem. Et si dicatur. ex isto videtur sequi ꝙ omnis terminus sit equiuocꝰ. Probatur. quia s̄cat immediate conceptum. ⁊ mediate rem. ⁊ sic s̄cat plura. Dicendum ꝙ quandocunq̄ aliquis terminus s̄cat duo. quorum vnū est principiū intelligendi alterius tunc talis terminus non est equiuocus. qꝛ tunc illa significant̄ ꝑ modum vnius. ex quo significat immediate vnum ⁊ mediate alterum modo vbi vnum ꝓpter alterum ibi tantum vnū. sic aūt est de conceptu ⁊ de re adextra.

Ar Quare non dicit̄. significatio est res. ſ s̄catio est rei. Dicendum ꝙ iste gtūs rei ſm veram constructionem non est prima ps diffinitionis. sed representatio. quam partem determinat. Nam significatio proprie non est de genere absolutorum. sed spectat ad genus relationis reductiue. ⁊ hoc significatur ꝑ representationē. quia representatio importat relationem idemptitatis ad representatum. Secunda ratio. qꝛ significatio est quedā relatio rōnis. ⁊ ideo habet modum accidentis. ſ accidens in abstracto diffinit̄ per aliquid sui generis in toto. ⁊ per aliquid alterius generis in aliquo. sicut dicendo. symitas est nasi curuitas. Et ideo etiam in ista diffinitione ponitur representatio. loco generis in recto. ⁊ alie particule ponunt̄ loco dr̄ie in obliquo.

Notandum ꝙ ad hoc ꝙ vox significet aliquid actualiter q̄tuor requirunt̄. s. res intellectꝰ rei. vox. ⁊ vnio vocis cum intellectu rei. Unde res dicitur que extra animam existēs per sui speciem apprehenditur ab anima. vt homo vel lapis. Intellectus rei vel conceptus est species vel similitudo rei que est in anima. per quam similitudinem anima rem apprehendit. Vox autem est illud quod ꝓfertur quando ergo fit vnio vocis cum intellectu rei. tunc oritur significatio rei actualis.

Ar Omnis representatio est actio representantis. ſ s̄catio nō ē actio ergo s̄catio nō est rep̄sentatio. Dōm ꝙ rep̄ntatio accipit̄ triplicιter. vno mō actiue. ⁊ sic s̄cat actionem rep̄ntantis. ⁊ si sic capitur in diffinitione est diffinitio causalis. quia s̄catio causatur effectiue ex actiua rep̄sentatione vocis. quia vox actiue representat rem. Alio mō accipit̄ passiue. ⁊ sic s̄cat passionem representati vel rem representatam. ⁊ sic non capitur hic. Tercio modo accipitur neutraliter. ⁊ sic importat aptitudinem siue relationem representantis ad rep̄ntatū. ⁊ sic sumit̄ hic. ⁊ tunc est diffinitio eēntialis. qꝛ s̄catio est eēntialiter relatio rep̄ntantis ad rep̄ntatum. Pro quo notandū ꝙ p̄dicatio causal̄ est vbi p̄dicatū est causa subiecti

effectiua. Sed idemptica eſt vbi p̄dicatū eſt idē cū ſubiecto. vt qū genus. dr̄ia ꝓprium. aut accidens p̄dicatᷣ de ſpē. Eſt tn̄ ordo in predicationibus idempticis. nā qū genus p̄dicatur de ſpecie aut differentia eſt maior idē ptitatis ꝙ quando accidens predicatur de ſubiecto. nam prima eſt eſſentialis. ſecunda autem accidentalis.

Ar̄ Multe ſcationes ſunt ſine vocibus. ergo male dicitur in diffinitione per vocem. Antecedens probatur. q2 conceptus rep̄ſentat rem adextra naturaliter ⁊ ſine voce. Dicendum ꝙ ſcatio capitur dupliciter. Uno modo generaliter. prout ſe extendit ad ſcationem naturalem et ad placitum. ⁊ tunc ſignificare eſt intellectum rei conſtituere. ⁊ ſic non capitᷣ hic. Alio modo accipitur ſignificatio cōtracte pro ſignificatione. que ſm placitum primarium. ⁊ conuenit vocibus. ⁊ ſic capitur hic. vt patet ex diffinitione. quia additur ſm placitum. Et ratio eſt. quia ſignificatio naturalis non fit per terminum. ⁊ non valet ad ſuppoſitionem. quia ſuppoſitio eſt paſſio terminorum. Et quando dicitur. ſignificatio ad placitum fit per nutus ⁊ ſigna. ergo non ſolum per voces. Et ꝙ talis ſit ſignificatio ad placitum patet. quia non eſt eadem apud omnes homines. Dicendum ꝙ ille ſignificationes ſunt ad placitum. ſed non perfecte quia per illas ſcationes nihil ſignificatur proprie ſed ſolum quo ad vſum illorum. qui talia ſigna vel nutus intelligunt.

Ar̄ Omnis ſignificatio eſt naturalis. ergo nulla eſt ſignificatio ad placitum. Antecedens probatur. quia illud eſt naturale cuius cōcurrentia ſunt naturalia. ſed ſic eſt de ſcatione. vt patet ex requiſitis ad hoc ꝙ aliqua vox actualiter ſcet. Dicendum eſt ad maiorem ꝙ illud dicitur eſſe naturale cuius omnia concurrentia ſunt naturalia. ſed ſic non eſt de ſcatione. quia licet res cōcepta ſit naturalis. ⁊ res adextra. tamē vnio rei concepte ⁊ vocis eſt artificialis. quia illa vnio eſt ad placitum p̄mi inſtituentis. ergo ſcatio dr̄ artificialis.

Qr̄ Quare dictio non eſt impoſita ad ſcandum ſm voluntatem ſicut ad placitum. Dicendum ꝙ ideo. quia placitum eſt actus voluntatis ſm ꝙ incipit abextra ⁊ terminatur ad intra. ſicut quando dr̄ illa res placet mihi. tunc ex illa placentia voluntas eam ſequitur. voluntas autē incipit abintra ⁊ terminatᷣ adextra. ſicut cum dr̄. Johānes vult hoc facere. ſcatᷣ tendentia volūtatis ī rem ad extra. Sz q2 impō terminoꝝ ē ex hoc q2 res ſm ſuā ꝓprietatē mouet ipam volūtatē. ꝗ modus impōis incipit ab extra ⁊ terminatᷣ adintra. ⁊ iō bn̄ dr̄ ſm placitum.

Ar̄ Si termini ſcarent ad placitum. ſequeretᷣ ꝙ poſſent oppoſitū ſcare. Sequela ꝓbatur. quia placitum eſt variabile. Dicēdum primo ꝙ termini vel voces ſcant ad placitum non ſm cuiuſcunqȝ. ſed primi inſtituentis. ⁊ tamen ſi ille vellet aliter inſtituere nomina. adhuc non poſſent aliter ſignificare. quia impoſuit nomina ſm placitum. quod fuit regulatum per proprietates rerum. quia ergo proprietates reꝝ non ſunt variabiles. ſic etiā impō terminoꝝ variari non pōt. Et quando dr̄. primꝰ inſtituens nō eſt. ꝗ dcōnes nō poſſunt ſcare ad placitū primi inſtituentis. Dōm ꝙ q̄uis p̄mꝰ inſtituēs non ſit ſm ſbam eiꝰ. ⁊ tn̄ ſm virtutem ⁊ effectum eius ⁊ aſſenſum, quo. ſ. poſteriores conſenſerūt impoſitioni facte p

ꝑ lo̅m. ⁊ ħ sufficit ad hoc ꝙ termini nu̅c ſcant. Sicut in sili̅ dr̅ impator co̅stituere leges ſm placitu̅. qḋ i legib⁹ ꝯtinet. ⁊ ſuant p⁹ ei⁹ morte̅.

Qr Utrꝝ ſcatio sit in dco̅ib⁹ ſcantib⁹ res fictas. aut etia̅ in dco̅ib⁹ equo cis pl'is numeri collectiuis ⁊ co̅cretis. Do̅m ꝙ sic. qꝛ oi̅bus diffinitio co̅uenit. Ptz ṗmo de figmentis. qꝛ illa repn̅tant res co̅ceptas scḋm placitu̅. Ptz scḋo de equocis. vt canis. qꝛ licet canis ꝓ toto ſcato no̅ significat vnam rem. tn̅ ſm qua̅libet pte̅ ſcationis repn̅tat vna̅ re̅. Et sic e̅ etiam dicendu̅ de ente. qꝛ ens est equocu̅ a ꝯsilio. ħ qn̅ absolute capit̃ ṗt capi ꝓ vno ⁊ primo ſcato eius. Noi̅a au̅t pl'is numeri idem ſcant cu̅ suo singulari. Sꝫ noi̅a collectiua ſcant plura. non aute̅ vt plura. ħ ꝑ modu̅ vni⁹ sicut turba ſcat multitudinem hominu̅ ordinatoꝝ ad principiu̅ siue exercitum vnum. Co̅creta a̅t accn̅tiu̅ ſca̅t vnu̅ ṗncipaliter. ⁊ simpl'r. s. forma̅ accidentale̅. ⁊ conſcant sbiectu̅. sicut albu̅ ſcat albedine̅ ⁊ co̅ſcat sbiectu̅.

Ar Chimera non est a pte rei. ergo no̅ ṗt concipi. Tenet ꝯn̅tia. qꝛ intellectus nihil intelligit nisi prius motus sit a re. Dicendum ꝙ lꝫ chimera non sit a parte rei ſm totum. tn̅ bene ſm ptes. Et illa que a parte rei non sunt ꝯiuncta potest intellectus nr̅ ꝯiunctim intelligere. Et qn̅ dr̅. tal's res nunq̄ fuit in sensu ergo non potest esse in intellectu. Dicendum ꝙ licet nunq̄ fuit in sensu exteriori. fuit tn̅ in sensu interiori. ⁊ illi sensus iteriores sunt principium actus intelligendi. Qꝛ a̅t chimera posset esse i sensu interiori. ptꝫ sic. quia ṽtus cogitatiua po̅t co̅ponere species adinuicem ⁊ illa ṗt ꝯiu̅ctim ꝑcipe q̄ i re sunt diuersa. sic̅ aliqn̅ ꝯpo̅it spe̅ꝫ auri cu̅ montis spe̅. ⁊ apph̅edit ꝑ illa̅ ꝯpo̅nem monte̅ aureu̅. q̇ no̅ est in re adextra

Ar Diffinitio ſcato̅is no̅ ꝯuenit dco̅ibus pl'is nu̅eri. igit̃. An̅s ꝓbat̃. qꝛ ibi non est repn̅tatio rei ħ reꝝ. Dicendum ꝙ dictiones pluralis nu̅eri possunt dupl'r capi. vno mo̅ ex pte ſcationis. ⁊ tunc in eis est represe̅tatio rei sicut in dco̅ibus singularis numeri. qꝛ dco̅nes singl'aris ⁊ pluralis numeri idem ſcant. Alio mo̅ capiuntur ex pte modi ſcandi. ⁊ sic in eis plura representant̃. Etiam po̅t dici ꝙ si repn̅tarent plura. tame̅ adhuc esset repn̅tatio rei. quia res est transcende̅s sic po̅t stare ꝓ multis reb⁹ in singulari nu̅ero. aut ꝓ vna re tm̅ indifferenter.

Tercia divisio que e̅ ipsius significationis.

Significationu̅ alia e̅ rei sbstantiue. ⁊ ħ fit ꝑ nome̅ substantiu̅. vt ho̅. Alia est rei adiectiue. ⁊ hec fit ꝑ nomen adiectiu̅ vel ꝑ ṽbum: vt albus vl' currit. que no̅ est ꝓprie significatio substantiua vel adiectiua: ħ significatio aliq̄d substantiue vel adiectiue Quia ſcare aliqui substa̅tiue vel adiectiue sunt modi vocu̅. ħ adiectiuatio ⁊ substa̅tiuatio sunt modi ⁊ dr̅ie reꝝ q̄ ſcatur ⁊ non ſcant. Noi̅a ṽo substa̅tiua dicu̅tur supponere. ħ noi̅a adiectiua vel ṽba dicu̅tur copulare

Hic diuidit significatione̅ dicens. ꝙ significatio diuidit̃ in significationem rei substantiue q̄ fit ꝑ nomen substantiu̅. ⁊ in significationem rei adie

ctiue que fit ꝑ nomē adiectiū. Postea subdit ꝙ ꝟcatio non est ꝓprie sub-
stantia vel adiectiua. ꝟ aliquid ꝟcatur substantiue vel adiectiue. quia ꝟca
re aliquid substantiue vel adiectiue cōuenit voci. ꝟ adiectiuatio ⁊ substan
tiuatio sunt modi ⁊ dr̄ne reꝝ que ꝟcant̄. ⁊ nō sunt modi ꝟcationis siue vo
cis. Tūc applicat dr̄nas istas suo ꝓposito dicēs. ꝙ noīa substātiua dicū
tur supponere. ꝟ adiectiua ⁊ ꝟba dicunt̄ copulare. Est āt rō diuisiōis ista.
q2 modus ꝟcandi accipit̄ ex mō eēndi. ꝟ ille ē duplr̄. s. ꝑ se ⁊ in alio. mod⁹
āt ꝟcandi ꝑ se corrn̄det ꝟcationi rei substātiue. ꝟ modus ꝟcandi ī alio cor-
respondet ꝟcationi rei adiectiue.

Ar̄ Nomen dr̄ adiectiū ⁊ substantiū in recto. ergo adiectiuatio ⁊ sub-
stantiuatio dicūtur modi vocū seu terminoꝝ ⁊ nō reꝝ. Dōm ꝙ ad
iectiuatio ⁊ substantiuatio possunt capi duplr̄. vno mō vt sunt modi essen
di rerum. ⁊ sic conueniunt rebus ⁊ non vocibus. Alio modo accipiuntur
vt sunt modi essendi. ⁊ sic conueniunt voci in ordine ad rem. quia vox di-
citur ꝟcatiue adiectiua vel substantiua. Vel dōm ꝟm alios ꝙ adiectiuatio
⁊ substantiuatio sunt cōditiones siue dr̄ne rei causaliter. ꝟ formaliter sunt
ꝓprietates vocis relate ꝑ intellectū ad rē ipam.

Ar̄ Mēbra isti⁹ diuisionis coincidunt ꝟ non est bona. Añs ꝓbat̄. q̄a
vna dictio ꝟcat sil̄ substantiue ⁊ adiectiue. vt lapideus aureus.
Dicendū ꝙ sicut duplicia sunt adiectiua ita duplicia sunt substātiua. que
dam enim sunt adiectiua que ꝟcant rem in alio tam quo ad ꝟcatuz ꝙ quo
ad modum ꝟcandi sicut albus. Alia sunt adiectiua que ꝟcant substantiaz
ex parte rei ꝟcate. sed ex parte modi ꝟcandi ꝟcant accidens. sicut aureum
argenteum. Et ergo dicendum ꝙ principaliter distinguunt̄ ꝟcationes di-
ctionum a modo ꝟcandi. ⁊ sic dictiones tales potius ꝟcant adiectiue ꝙ
substantiue. lz tamē ꝟcant sbam siue rem substantiuā.

Ar̄ Aliqua est ꝟcatio q̄ neqꝫ est rei substātiue neqꝫ rei adiectiue. sicut si
gnificatio ꝟboꝝ ⁊ signoꝝ vniuersaliū. ergo illa diuisio est insuffici
ens. Dicendū ꝙ habet ꝟcationem rei adiectiue. ⁊ ꝙuis verba non sunt
adiectiua ꝟm ꝙ adiectiū coniungit̄ suo substantiuo. tñ sunt adiectiua. q̄a
ꝟcant rem in alio existentē. De syncathegorematibus dicenduz est ꝙ non
ꝯtinentur sub diuiso. s. sub ꝟcatione. ⁊ sic etiā nō cōtinent̄ sub mēbris di-
uidentibus. q2 ꝟcatio diuidit̄ sicut fuit prius diffinita. ꝟ a diffinitione si-
gnificationis excludunt̄ syncathegoremata. cum dr̄ rei. q2 syncathegore-
mata non ꝟcant res ꝟ reꝝ dispōnes.

Ar̄ Pronomen ⁊ participiū ꝟcant ⁊ tñ de eis non fit mentio. Dōm
ꝙ pronomen pōt ꝯprehendi sub noīe ⁊ participiū sub verbo. quia
ꝓnomen ꝟcat meram substantiā. i. determinatā. ⁊ ꝑ relationem ⁊ demon-
strationez ponitur simpliciter loco nominis. Scdōm pz q2 ꝑticipiū est eius
dem ꝟcationis ⁊ eiusdē modi ꝟcandi cū suo ꝟbo. Alie ꝟo ꝑtes orationis
sub ista diuisione non continent̄. licet in eis aliquo mō repiatur ꝟcatio si
capiatur ꝟcatio generaliter. quia omnis modus ꝟcandi presupponit sig-
nificationem.

Ar̄ Albedo ꝟcat rem alteri inherentē. ꝟ habet ꝟcationem rei adiectiue
Probatur ꝯña. quia ille est modus ꝟcandi. a quo sumitur ꝟcatio
adiectiua. Dicendum ꝙ ꝟcatio substantia sumitur ab illo quod habet

modum essendi ꝑ se. ⁊ sic ſcatio adiectiua sumitur ab illo quod habet mo dum essendi in alio. Et quia contingit aliquid esse in alio quod tamen hꝫ modum essendi ꝑ se sicut in ꝓposito. ideo dꝫ albedo hr̄e ſcationem rei sub stantiue. Pro quo notandū est ꝙ ſcatio que conuenit voci immediate fundatur supra rem conceptam. ſ res q̄ est in alio ꝑt concipi vt nō in alio exn̄s. ⁊ sic est de albedine siue de quocunqꝫ alio abstracto. ⁊ ideo albedo potest concipi vt non in alio exn̄s.

Uppositio ē acceptio termini substātiui ꝓ aliq̄

Positis principiis materialibus ⁊ formalibus suppōis. h̄ ꝯn̄r ꝓse quitur intentōeꝫ suā determinādo de suppōe. Et duo facit. nā ꝑmo agit de suppōe diffinitiue. scđo diuisiue ibi. Suppositionū. Pria adhuc diuidit in duas. nā ꝑmo facit hoc qđ dictū eū. scđo ponit drn̄am īter sup ponentē ⁊ ſcationem. ibi. Differunt āt. Dicit ergo primo. ꝙ suppō est ac ceptio termini substantiui ꝓ aliquo. In qua diffinitone ponit acceptio lo co generis. Et dicit termini substātiui. ad drn̄am copulationis. que est ac ceptio termini adiectiui qui non supponit sed copulat. Et additur. ꝓ ali quo. i. pro supposito vel pro re ſcata per terminum aut primario aut secū dario.

Or̄ Utrum diffinitio suppōis sit bona. Dōm ꝙ sic. quia suppositio ē principalis passio de qua in isto tractatu determinatur. ⁊ iō oportꝫ ꝙ cognoscatur in ordine ad suum subiectū ꝓpriū. ⁊ hoc fit in ista diffiniti one. quia terminus substantiuus est ꝓprium subiectum eius. Et quia diffi nitur in abstracto. ideo oportet aliquid poni loco generis in recto. ⁊ suuꝫ subiectum loco differentie in obliquo. ⁊ hoc fit hic. quia acceptio est sicut genus. ⁊ terminꝰ sbstātiuꝰ ponit loco dr̄e. vt patuit. igit diffinitio ē bona.

Ar̄ Acceptio ē actio. suppō nō ē actio. ḡ suppō non est acceptio. Di cendum ꝙ ꝯn̄a est neganda. qꝛ arguit ex puris indiffinitis ex q̄bus nihil sequit. Sed qn̄ maior ponit vlis. tunc dōm ꝙ acceptio capit tripl'r Uno mō actiue. scđo passiue. tercio mō neutraliter. ſm ꝙ diuersimode de riuatur a verbo. Sed quando accipit actiue tunc ſcat actionē accipiētis. ⁊ ſm ꝙ accipit passiue dicit passionē accepti. ⁊ nullo istoꝝ modoꝝ pōt hic accipi ꝓpt duas causas. Prima est. qꝛ tunc diffinitio nō esset eēntialis. ſ accidētalis tm̄. qꝛ actꝰ accipiendi accidit termino. Scđa causa est. qꝛ tūc diffinitio nō eēt ꝯuertibilis cū suo diffinito. qꝛ posset eē suppō vbi nō eēt acceptio. Et iō h̄ dꝫ capi neutraliter ꝓut dt aptitudinem accipiēdi illa em̄ aptitudo est eēntialis suppōni. qꝛ hō non ꝑt diffiniri ꝑ actū ridēdi. qꝛ tūc diffinitio non eēt conuertibilis cum diffinito. ſ potest ꝑ aptitudinem diffi niri. sicut per risibile. quia aptitudo est magis intrinseca rebus q̄ꝫ actus. quia minus separatur ab eis.

Ar̄ Passio dꝫ vere predicari de subiecto. ſ suppō non potest predicari de termino. ḡ non est eius passio. Minor probat. quia illa est ma la predicatio. terminꝰ supponēs est suppō. Dōm ꝙ licet suppositio ī ab stracto nō posset predicari de suo sbstātio siue de t̄mino sbstātiuo. tn̄ bn̄ in cōcreto. qꝛ bn̄ dꝫ terminꝰ substātiuꝰ ē supponēs. Et silr fit in oībus passio nibus realibꝰ. nō em̄ dicimꝰ hō ē risibilitas. ſ homo est risibilis.

Ar Adiectiua supponūt. ꝙ male dr̄ in diffinitione termini substantiui. Añs probat̄.qꝛ in ista oꝛōe. Justus vt palma floꝛebit. Silr̄ relatiua supponunt que sunt adiectiua. Dōm ꝙ adiectiua capiunt̄ dupliciṫ. Uno mō inq̄ꝫtum adiectiua. ꝛ sic ip̄is nō cōuenit suppō. Alio mō capiunt̄ inq̄ꝫtum aliquo mō includūt ꝛ dant intelligere substantm̄. ꝛ gr̄a substantiui inclusi p̄t adiectm̄ supponere. Pꝛo q̄ notandū ꝙ sex modis inueniūtur adiectiua supponere. Pꝛimo mō relatiua.qꝛ relatiua ponunt̄ loco suoꝛum añcedentiū q̄ sunt subā. ꝛ sic qꝛ loco substantiuoꝝ ponunt̄ hn̄t se sic̄ subā. ꝛ eandē suppōem hn̄t sicut subā loco q̄ꝝ ponunt̄. Scd̄o mō adiectiua ꝓfessionis supponunt qꝛ tale adiectm̄ ꝓfessionis ponit̄ loco sp̄ei ꝛ ꝓfitetur certā sp̄ē3. vt iust⁹ vt palma floꝛebit. i. iust⁹ hō floꝛebit. Tercio mō adiectm̄ non ꝓfessionis substantiuatū in neutro genere p̄t supponere, sic̄ dd̄o album currit. qꝛ albū capit̄ ꝑ ente vel pꝛo re substātiua in q̄ ē albedo Quarto mō dcōnes suꝑlatiui gradus supponūt. qꝛ eaꝝ ſcata determinata sunt vel determinant̄ ad vnū suppositū. ꝛ pꝛo illo supponere possunt. vn̄ etiā ſm grāmaticos possūt reddere suppositū verbis ꝑsonalibus. vt dicendo. foꝛtissimus currit. Quinto modo ꝑticipia supponunt. quia ſcant actum vnitum substantie. ꝛ ideo quodāmodo pꝛo illa substātia ponuntur cui vniunt̄. vt dicendo legēs currit. ibi em̄ legens ponitur pꝛo illa substātia. in qua est actus legendi. Sexto adiectiua demonstratiua supponūt vt dicendo ille currit quia tunc hoc adiectm̄ ille ponitur pꝛo re demonstrata

Et qn̄ dr̄ relatiua accidentis supponunt. ꝛ tamē nō hn̄t illam suppositionem a suis accidentibus. cum sint adiectiua adiectiue tenta. vt patebit infra in secundo tractatu. Dōm ꝙ suppō capitur duplr̄. Uno mō ꝓprie gr̄a sue dr̄ne que tangitur cum dicit̄ termini substantiui. ꝛ sic relatiua accidentis non supponūt. sicut nec eoꝝ accidētia. Alio mō capit̄ generaliṫ pꝛo suo genere qd̄ est acceptio. ꝛ sic supponunt. quia sic est idem qd̄ acceptio. ꝭ illa accipiunt̄ pꝛo aliquo.

Ar Adiectm̄ inq̄ꝫtū tale supponit. Pꝛobat̄. qꝛ in oī ꝓpōne affirmatiua vera subiectū ꝛ p̄dicatū pꝛo eodē supponūt. ꝭ ista ꝓpō homo est albus est affirmatiua ꝛ vera. in qua homo supponit. ergo etiā hoc adiectm̄ albus. Dicendū ꝙ aliq̄d pꝛo eodē supponere cum alio pōt intelligi dupliciter. Uno mō sic ꝙ ſbiectū ꝛ p̄dicatū hēant eande3 speciem suppositionis. ꝛ sic est vlr̄ falsum. Alio mō sic ꝙ p̄dicatū est aliquo mō idem cū subiecto essentialiter vel accidentaliter. ꝛ sic est veꝝ. Et si dicatur. cuicunq̄ꝫ cōuenit restrictio cōuenit suppō. vt ħ capit̄. ꝭ adiectiuis cōuenit restrictio ergo ip̄is conuenit suppō. Maioꝛ ꝑ3 ꝑ Pe. hys. in tractatu restrictionū. ꝛ similiter minoꝛ. Dōm ꝙ cuicunq̄ꝫ ꝯuenit restrictio passiue accepta vel neutraliter. illi cōuenit suppō. sed non cuicunq̄ꝫ conuenit actiue. quo mō conuenit adiectiuis.

Ar Cum dr̄. q̄libet asinus albus currit. ibi albus supponit confuse distributiue. ꝛ tamen est adiectiuum. Dicendū ꝙ in illa oꝛōne nec asinus ꝑ se supponit nec albus. ꝭ subiectum supponens est ħ totū asinus albus. Et si dicatur hoc totum asinus albus supponit. ergo ꝛ quelibet ei⁹ pars. Consequentia pꝛobatur ab exposita ad exponentem. Dicendu3 ꝙ totū in accidente non capitur syncathegoꝛematice, sed cathegoꝛematice

ꝑ integro ſeu totali. ꝛ ꝗ nõ opponit̃ ꝑ hoc qḋ eſt quelibet ꝑs.
Ar̃ Nemo eſt terminus ſubſtantiuꝰ ꝛ tñ nõ ſupponit. Scḋa ꝑs aſſum
pti probat̃. quia eſt ſyncathegorema. qḋ non ſupponit. Dõm ꝙ ī
illa dictione nemo duo includunt̃. primo includit̃ ſyncathegorema. ꝛ grã
illius non ſupponit. Et ſcḋo includit̃ terminꝰ ſubſtantiuꝰ. ꝛ grã illiꝰ ſup
ponit ꝛ reddit ſuppoſitũ verbo. vt dicendo nemo currit. i. nullus hõ cur/
rit. qꝛ nemo eſt ſignũ diſtributm̃ impurꝫ. Et tñ conſiderandũ. ꝙ ſuppone
re in ꝯpoſito nõ eſt ſuppoſitũ reddere. ſꝫ eſt illud qḋ ſcatur ꝑ moduz per ſe
ſtantis ad intellectũ ponere. Et ergo terminus extra ꝯpõnem põt ſuppo/
nere. qꝛ eius ſcatio ab intellectu ꝑcipit̃.
Or̃ Quid ſcat hoc cõplexũ. ꝓ aliquo. in diffinitione ſuppõis. Dõm
ꝙ valet. i. ꝓ ſuppoſito. qꝛ ſuppõ eſt acceptio ꝓ ſuppoſito ſue rei. vl̃
ꝓ ſuppoſito rei ſub ea exñte. Sunt tñ quidã dicentes ꝙ ꝓ aliquo valeat
i. ꝓ ſcato. Sed primum melius dicitur quia licet ſcatum ꝛ ſuppoſitũ ſig/
nificant idem ſm rem. differunt tamen ſm rationem. ꝛ ideo ſcatio eſt ac/
ceptio termini ꝓ ſcato. ſed ſuppõ eſt acceptio termini pro ſuppoſito. Naz
diuerſa principia relationum debent habere diuerſos terminos. ꝛ vnum
principiũ non dꝫ diffiniri ꝑ terminũ alterius ꝑncipij.
Ar̃ Si ꝑdicta eẽnt vera ſequeret̃ ꝙ ſuppõ ſimplex nõ eſſet ſuppõ. Se/
quela ꝓbatur. quia ibi terminꝰ non accipit̃ ꝓ aliquo ſuppoſito. ſꝫ ꝓ
natura. Dicendũ ꝙ duplex eſt ſuppoſitũ. ſ. nature. ꝛ eſt illud qḋ eſt indi
uiduum alicuiꝰ nature. ſicut ſortes ꝛ plato ſunt ſuppoſita nature huma/
nꝫ. Aliud eſt ſuppoſitum intentionis. ꝛ eſt illud de quo ꝑdicatur ſecunda
intentio. ſicut dicendo. homo eſt ſpẽs. aĩal eſt genus. Tunc dicit̃ ꝙ licꝫ
in ſuppõne ſimplici non ſit acceptio ꝓ ſuppoſito nature. tamen hñ ꝓ ſup/
poſito intentionis. quia ibi accipit̃ terminus in ordine ad ſecundã inten
tionem. qḋ ſufficit. qꝛ aliquo. capit̃ hic tranſcendenter.
Ar̃ Si diffinitio ſuppõis eẽt bene poſita ſequeret̃ ꝙ chimera nõ ſup/
poneret. Sequela ꝓbatur. quia non accipitur pro aliquo. Dicẽ/
dum ꝙ illa ꝑticula. ꝓ aliquo. ꝑt duplr̃ intelligi vel accipi. Uno mõ prout
aliquo īportat rem exñtem a ꝑte rei. ꝛ ſic chimera non ꝑt poni ꝓ aliquo.
ꝛ tunc nõ ſupponit. ſꝫ ſic non capit̃ h. Alio mõ ꝓ aliquo accipit̃ ꝓut ipoꝛ/
tat rem exñtem. vel rẽ cõceptã. ꝛ ſic chimera accipit̃ ꝓ aliquo. ꝛ ſic capit̃ h
Et qñ dꝛ noĩa plr̃is numeri nõ accipiunt̃ ꝓ aliquo. ꝛ tñ ſupponũt. Pria
ꝑs aſſumpti ptꝫ. quia accipiuntur ꝓ aliquibus. Dõm ꝙ aliquo exq eſt
tranſcendens cõꝑhendit ſub ſe ꝓ aliqbus ꝛ ſic eſt ſenſus ꝓ aliquo vl̃ ꝓ
aliquibus. ꝛ hoc eſt ideo qꝛ non eſt aliquid ita multiforme quin in ipõ re
periatur aliqua vnio. ꝛ ideo vbi eſt acceptio ꝓ aliquibꝰ ibi eſt acceptio ꝓ
aliquo. Et ille eſt modus loquẽdi doctoꝝ q frequenter accipiunt ſingula
re ꝓ plurali. ſicut ptꝫ Exodi. viij. vbi dꝛ venit muſca grauiſſima. i. multi/
tudo muſcaꝝ. Uel dõm ꝙ licet dictiones plr̃is numeri notant pluralitatez
ꝗtum ad modum ſcandi. tamen quo ad ſcationem exprimunt aliqḋ vnũ
qꝛ dcões ſingularis numeri ꝛ plr̃is numeri idem ſcant.
Ar̃ Aliquis eſt terminus ſubſtantiuus qui non ſupponit. ergo ſuppõ
non eſt ꝓpria paſſio termini ſubſtantiui. Añcedens ꝓbatur. qꝛ in
iſta orõne homo eſt dictio diſſyllaba. homo eſt nomen ſubſtantiuũ cum pe

natur materialiter. Dõm ꝙ ſuppõ non eſt paſſio termini ſubſtantiui q̃li
tercunq; accepti. ẜ eſt paſſio termini ſubſtantiui ꝓprie accepti qui termin⁹
ſubſtantiuus eſt ſcans. ⁊ ille eſt verus ſubſtãtiuus. in ſignũ cuius ſcatio
diffinitur añ ſuppõnem. ſic aũt non eſt in dicto termino cũ ponat̃ materia
liter. Pro q̃uo notandum. ꝙ terminus accipitur materialiter q̃tuor mo
dis. ſ. pro ſe tãtum. ꝓ ſibi ſili tm̃ ꝓ ſe ⁊ ſibi ſimili ſimul. ⁊ ꝓ ſuo ꝯdeclinio.
Exemplũ primi. vt homo eſt dictio diſſyllaba. ibi em̃ homo accipit̃ pro ſe
ſm ꝙ ibi ponit̃. Exemplũ ſcõi. vt magiſtri eſt gti caſus. ibi em̃ mgr̃i acci-
pitur ꝓ ſibi ſili in alia orõe ⁊ nõ ꝓ ſe. ſicut etiã in iſta orõe. mgr̃ eſt generiſ
maſculini. Exemplũ tercij. vt ſcannũ eſt generis neutri. ibi em̃ ſcannũ ca
nitur ꝓ ſe ⁊ ſibi ſimili. Exemplum quarti. vt aĩal p̃dicat̃ de hoĩe. ibi homi
ne ponitur pro hõ quod eſt ſuũ condeclinũ. q² aĩal nõ p̃dicat̃ de illo abla-
tiuo homine. ẜ de illo nominatiuo homo.

Differũt ãt ſuppoſitio ⁊ ſcatio: q² ſcatio fit ꝑ impo
ſitionem voc̄ ad ſcandũ rem. ẜ ſuppoſitio ẽ acceptio
termini iam ſcantis rem ꝓ aliquo. vt cũ dr̃: hõ currit
iſte termin⁹ hõ tenetur ſtare ꝓ ſorte platone: ⁊ ſic de
alijs. Vñ ſcatio prior ẽ ſuppoſitione: ⁊ in hoc diffe-
runt: q² ſignificatio eſt vocis: ſuppoſitio vo ẽ termi-
ni iam ꝯpoſiti ex voce ⁊ ſignificatione. g̃ ſupponere ⁊
ſignificare non ſunt idem: ẜ differũt ꝑ locũ a ꝯiugat̄.
Item ſignificatio eſt ſigni ad ſignatũ. ſuppoſitio vo
eſt ſupponentis ad ſuppoſitũ. ergo ſuppoſitio nõ eſt
ſignificatio.

Hic Petrus hyſparus ponit differentiã ſuppoſitionis ⁊ ſcationis. et
hoc ideo quia ambo formaliter ꝯueniunt termino ſupponenti. ne g̃ videã
tur oĩno eſſe idem ponit dr̃am eax dicẽs. ꝙ ſcatio eſt altera ps termini re
ſpiciens vocem q̃ ad ſcandum imponit̃ tanq; ꝓpriã materiã. ẜ ſuppõ ẽ ꝓ
prietas ꝯñs ⁊ ſupponens eſſentialẽ ꝯpõnem ex voce ⁊ ſcatione. Ex quo
patet. ꝙ termini non ſcatiui non ſupponunt. ⁊ ſic ſm intentionem Petri
hyſ. nulla eſt ſuppõ pure materialis. eo ꝙ illa non p̃ſupponit ſcationem ẜ
eſt immediata ꝓprietas vocis.

Quot ſunt differentie inter ſuppõnem ⁊ ſcationem. Dicendum
ꝙ ſunt tres ſm ꝙ res artificialiter facte tripliciter differũt. ſ. ex pte
cauſe efficientis. materialis. ⁊ finalis. Silr̃ eſt locus a cõiugatis. ꝑ quem
eorum manifeſtat̃ differentia. Prima differẽtia ſumitur ex pte cauſe effi-
cientis. quia ſcatio fit per impoſitionem vocis ad ſignificandum rem. ſed
ſuppoſitio fit ꝑ hoc ꝙ terminus iam ſignificans accipitur ꝓ aliquo. Se-
cundo differentia ſumitur ex parte ſubiecti ſiue materie circa quã. ⁊ ẽ iſta:
quia ſignificatio eſt vocis ſicut ſubiecti. ẜ ſuppõ eſt termini iam ſcantis:

compositi ex voce ⁊ ſcatione sicut subiecti. Tercia differentia sumit̄ ex ꝑ-te cause finalis ꝑ eoꝝ obiecta.i.ex ꝑte relationis termini siue ex ꝑte respectus.q꞉ ſcatio dt relationē ad ſcatum.ſ suppō dt relationem ad suppositum.⁊ ideo quia ambo sunt relatiua.sic ſcatio ⁊ suppō.differūt penes terminos sicut pater refert̄ ad filiū ⁊ dominus refert̄ ad seruū.ģ pater ⁊ dñs differunt. Sed locus a cōiugatis est.ſcare ⁊ supponere differūt. ģ ſcatio ⁊ suppositio differunt. Itē suppō ⁊ ſcatio possunt etiam differre formalit̄ penes diffinitiones eaꝝ.q꞉ hñt diuersas diffinitiones.vt patuit.⁊ ob id h non ponit drñaꝫ ex ꝑte cause formalis.cū tñ illa sit potissima.

Arḡ Prima ⁊ scda differentia coincidūt.ģ non sunt tres differētie. Antecedens ꝓbatur.quia in vtraqꝫ differentia ſcatio comparatur ad vocem suppositio autem ad terminum. Dicendum q̄ significatio cōparatur ad vocem.⁊ suppositio ad terminum dupliciter. Uno modo sicut ad causam ex qua oriuntur.⁊ sic sumitur ex eis prima differentia. ⁊ ex illa differentia accipiuntur vox ⁊ terminus significans prout sunt cause materiales suppositionis ⁊ significationis. Alio vero modo comparatur ad ipsa per modum subiectorum.⁊ sic sumitur secunda differentia.quia vox est subiectum significationis. et terminus significans est subiectum suppositionis.

Arḡ Suppositum est significatum.ergo suppositio est significatio. Tenet consequentia ꝑ locum a coniugatis. Dicendum q̄ hic nō arguitur ꝑ locum a coniugatis.q꞉ deberet argui in p̄dicatis essentialibus. Uel dicendum ad añcedens.q̄ non sunt idem conuertibiliter.ſ habēt se sicut magis cōe ⁊ minꝰ ꝯmune.q꞉ oē suppositum est aliquo modo significatum.vel primarium vel secundarium.ſ non ecōtra.

Arḡ Si terminus significans esset subiectum suppositionis.sequeret̄ q̄ adiectiua supponerent. Sequela ꝓbatur.quia sunt termini significantes. Dicendum q̄ subiectum suppositionis potest dupliciter assignari. Uno modo ſm propriam ⁊ adequataꝫ rationem.⁊ sic terminus substantiuus est subiectum ~~libet~~ suppositionis. Alio modo assignat̄ subiectum suppositionis non ſm rationem propriam sed cōmunem.⁊ sic terminus significans dicitur eius subiectum.quia terminus significans nō est subiectum suppositions inq̄ꝫtum hmōi.sed tamen sufficienter distiguitur ſcatio a suppositione penes hoc quod dī in textu.q̄ significatio non est in termino significante sicut in subiecto.sed in voce. Et quando dicitur ꝓpriu subiectum suppositionis nō est terminus substantiuus. Probatur.quia tunc hoc verbuꝫ substantm̄ est supponeret.quia est terminus substantiuus. Dicendū q̄ duplr̄ terminus dicit̄ substantiuus. Uno mō q꞉ ſcant ſbam siue ꝑ modū substantie.⁊ sic v̄bum non dī substantm̄.et sic capitur h substantm̄ quando dicitur terminꝰ substantiuꝰ supponit. Alio modo capitur substantiuū ꝑut est quod essentiale.vel de substantia alicuius.⁊ sic aliquod v̄bum dicit̄ substantiuū.q꞉ hoc verbū est.est de intrinseco intellectu oīs verbi.⁊ non optet hoc supponere qd̄ tali modo est substantiuum. Unde si arguatur sic.hoc verbum est.est terminus ⁊ est substātiuus.ergo est terminꝰ substātiuꝰ non valet.ſ ꝯmittitur fallacia equocationis.q꞉ ibi equocat̄ ille terminꝰ sb̄stantiuꝰ est,

Copulatio eſt acceptio termini adiectiui ꝑ aliq̄.

Hic conſequenter diffinit copulationē. ꝛ hoc iō. qꝛ copulatio eſt quodā modo paſſio oppoſita ad ſuppōnem. mō oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina. q̄a vnum oppoſitoꝝ habet cognoſci ꝑ alteꝝ. Et vt dˀ Areſto. ſexto thopicoꝝ. tunc diffinitio alicuiˀ ꝯtrariorum eſt bene poſita qñ ex noticia vnius contrarij poteſt cognoſci reliquū. Etiam qꝛ oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. ideo poſtꝙ̄ diffiniuit ſuppōnem etiam diffinit copulationem. dicēs ꝙ copulatio eſt acceptio termini adiectiui ꝑ aliquo. inquantū talis terminus adiacet concretiue rei ſubſtantiue.

Ar̄ Coniūctiones copulāt. ergo nō bene dr̄ in diffinitione copulationis termini adiectiui. Et confirmat̄. qꝛ copulare ꝛ ꝯiungere eſt de ratione cōiunctionis. ḡ non poteſt conuenire terminis adiectiuis. Conſequentia tenet qꝛ illud quod eſt ꝓprium vni parti orationis non poteſt alteri cōuenire. Dōm ꝙ copulare accipit̄ dupl'r. vno mō ꝓut eſt aliqua diuerſa ꝯiungere. ꝛ ſic cōuenit cōiunctionibus. qꝛ ipa ꝯiūgit ꝛ annectit dictionem dcōi. ꝛ ordinat ſenſum ſenſui. Alio mō accipit̄ copulare ꝓut ē alteri ſe vniri ſiue cōcernere. ꝛ ſic adiectiua copulāt non ꝙ vniāt plura adinuicem ſicut cōiunctiones. ſed ſe vniunt ſuis ſubſtantiuis ꝛ ſubiectis. q̄a ea cōcernunt ꝛ determinant.

Ar̄ Albedo coniungit ſe ſuo ſubiecto. ꝛ tamē nō copulat ſ₃ ſupponit. Prīa ps aſſumpti ꝓbat̄. qꝛ ē accidēs. Dōm licet albedo ꝯiūgat ſe ſuo ſbiecto ſm rem. non tñ ſm modū. qꝛ nō ſcat illā formā ꝑ moduȝ copulationis vl' ꝑ modum alteri inherentis. ſ₃ ꝑ modum ꝑ ſe ſtantis. nō eñ ſcat formam cū concretione. ſ₃ cū abſtractione. ꝛ ſic ſupponit ꝛ nō copl'at.

Et qñ dicitur. illa ſcatio eſt falſa. patet qꝛ albedo ſcat accidens. ꝛ omne accidens eſt natum in ſubiecto eſſe. Dōm ꝙ nō eſt incōueniens ꝙ aliq̄d ſit alteri ꝯiunctum in re. qd̄ tñ intellectus cōcipit vt ſeꝑatum. ꝛ q̄a ſcatio terminoꝝ ſumit̄ īmediate a rebus cōceptis. iō termini ~~non~~ poſſunt aliter ſcare ꝙ̄ ſit in re adextra. l₃ non aliter ꝙ̄ ſit in intellectu.

Ar̄ Verba copulāt. ḡ nō ſolū adiectiua. Añs ꝓbat̄. qꝛ ṽbū ſcat accñs. qd̄ vnit ſe ſb̄e. ꝯña ꝓbatur. qꝛ verbū non eſt adiectm̄ cū adiectiuū referat̄ ad ſubſtantm̄. Dōm ꝙ verba ſimpl'r copulant. Et ad ꝓbationeȝ ꝯñe dicit̄ ꝙ adiectm̄ accipit̄ dupl'r. Uno mō ꝓut refertur ad ſubſtantiuuȝ ꝛ ſic verbum non eſt adiectiuū. qꝛ non poteſt cōiungi ſiue conuenire cum ſubſtantiuo. Alio mō accipit̄ adiectm̄ ꝑ illo qd̄ ſcat accñs. qd̄ inheret ſb̄iecto. ꝛ ſic verbū eſt adiectm̄ ſiue terminus adiectiuˀ. ꝛ tale adiectiuū copulat. Et qñ dr̄. motus ſcat accñs. quia ſcat ens quod eſt in fluxu ꝛ fieri. ꝛ tñ non copulat ſ₃ ſupponit. Dōm ꝙ eſt differentia inter ſcare fluxū ꝛ fieri. ꝛ ꝑ modum fluxus ꝛ fieri. qꝛ licet motus ſignificet fluxum ꝛ fieri. nō tamen ſignificat per modum fluxus ꝛ fieri. copulatio autem nō conuenit illis que ſignificant fluxum ꝛ fieri. ſed illis que ſcant per modum fluxus ꝛ fieri. ſicut ſunt verba vel ꝑticipia.

Ar̄ Participia copulāt vt iam dictū eſt. ḡ male dr̄ ꝙ tm̄ adiectiua copulant. Añs ꝓbatur. quia ſcant accidens quod coniungit ſe ſubſtantie. Conſequentia ꝓbatur. qꝛ ſunt vera ſubſtantia. ꝛ per ſe ponuntur

in orõne ſine ſubſtantiuo quod adiectiuis non cõuenit. Dõm ꝙ partici pia capiunt̃ dupl'r. vno mõ ꝓprie. ⁊ ſm ſuas ſcationes ꝓprias. ⁊ ſic ptici pia copulant. qꝛ ſcant ꝑ modũ adiacentis alteri. Alio mõ accipiunt̃ ptici pia ſm ꝙ ponunt̃ loco ſubſtãtiuoꝝ. quibus vtunt̃ ⁊ ſic ſupponũt.

Qr̃ Utꝝ hoc ꝟbum ſubſtantiuũ eſt copulet. Et videtur ꝙ ſic. quia ſcat aliquã formã inherentẽ alicui. Dõm ꝙ h̃ ꝟbũ ſubſtm̃ eſt poteſt tripliciter capi. Uno mõ vt ſcat abſolute cõpoſitionẽ extremoꝝ. ⁊ tũc non ſupponit nec copulat. ſ quodãmodo eſt ſyncathegorema. Alio mõ capit̃ eſt vt dicit exñtiam. ⁊ ſic copulat. Tercio mõ capit̃ eſt vt dicit eſſentiam. ⁊ ſic ſupponit. Uel dicendum ꝙ hoc verbum ſubſtantm̃ eſt p̃t duplicit̃ capi Uno mõ ſm rem ſcatam. ⁊ ſic importat rem ſubſtantiuã. ⁊ tunc ſupponit Alio mõ capit̃ ſm modum ſcandi. ⁊ ſic importat rem alteri inherentem. ⁊ tunc copulat. Et ita ſimiliter ens captum nominaliter ſupponit. ſ captuꝫ pticipialiter copulat.

Ar̃ Quando dĩ ſortes eſt faber. iohãnes eſt dux. nicolaus ẽ preſbiter in illis orõnibus noĩa ſbſtãtiua copulant. ꝙ nõ tm̃ adiectiua dicũ tur copulare. Dõm ꝙ in illis orõnibꝰ dux faber p̃ſbiter ſunt ſubſtãtiua ſ ſunt adiectiua ſm ſcationẽ. ⁊ ita illa noĩa dicunt̃ ꝓprie copulare. quia ſcant formã accidentalem alteri inherentẽ licet inq̃ꝫtum ſunt in vſu cõmu niter loquentiũ capiant̃ ſubſtantiue ⁊ ſupponant.

Qr̃ Utꝝ copulatio poſſet diuidi ſicut ſuppõ. Et videt̃ ꝙ ſic. qꝛ aliqua eſt copulatio diſcreta. vt dĩdo hoc album currit. ⁊ aliqua eſt copula tio naturalis. vt dĩdo albũ ꝑ ſe. ⁊ eſt aliq̃ cõfuſa. vt dicẽdo. oĩe albũ currit ⁊c̃. Dõm ꝙ adiectm̃ inq̃ꝫtum adiectm̃ non põt hr̃e illas ſpecies q̃s ſup poſitio hꝫ. qꝛ in p̃dictis exemplis adiectm̃ capit̃ ſubſtãtiue. ⁊ ſic in eis ma gis eſt ſuppõ diſcreta vel cõfuſa q̃ꝫ ſit copulatio. Etiam repugnat ꝑ ſe põ ni ꝙ non dĩ copulare naturaliter.

Suppoſitionũ. alia cõmunis. alia diſcreta.

Poſita diffinitione ſuppõnis. h̃ ꝯñter eam diuidit dicens. ſuppoſitio num alia eſt cõis. alia eſt diſcreta. Et rõ diuiſionis eſt. qꝛ accidẽs ꝓpriũ di uiditur ad diuiſionẽ ſubiecti. ſ ſuppõ eſt ꝓpria paſſio termini ſubſtantiui ꝙ debet diuidi ſicut terminꝰ ſubſtãtiuus. ſ terminoꝝ ſubſtantiuoꝝ aliq̃s eſt cõis ⁊ aliquis diſcretus. ergo ſimiliter ip̃a ſuppõ dꝫ diuidi in ſuppoſi tionem cõem ⁊ diſcretam.

Qr̃ Quare diffinitio ſuppõnis p̃cedit eius diuiſionem. Dõm ꝙ ſĩdo qꝛ diffinitio dicit eſſe. diuiſio ꝟo poſſe. ſ eſſe eſt ante poſſe. ꝙ diffini tio ſuppõnis p̃cedit eius diuiſionem. Et intelligendũ eſt iſtud ñon de poſ ſe ad eſſe quod precedit eſſe. ſicut materia ſm viã generationis p̃cedit for mam ſ intelligendũ ẽ de poſſe ad opari qđ ſeq̃t̃ eẽ. ⁊ explicat̃ ꝑ diuiſionẽ

Ar̃ Propria paſſio eſt accidẽs. ſ accñs diuidit̃ in genere accidẽtis. ⁊ ſubiectum in genere ſubſtantie. ꝙ ſubiectuꝫ ⁊ ꝓpria paſſio non hñt eandem diuiſionem. Dicendum ꝙ duplex eſt diuiſio. quedam eſt peneſ eſſentiales drñas. ⁊ ſic aliter diuidit̃ ꝓpria paſſio q̃ꝫ ſubiectũ. qꝛ quodlibꝫ diuidit̃ in ſuo genere. Alia eſt diuiſio penes ſuppoſita. ⁊ ſic eodem modo diuiduntur ſubiectum ⁊ ſua ꝓpria paſſio. ſicut ſi homo inuenitur in mul

tis suppositis. sic etiã risibile in multis suppositis inuenit᷑. ⁊ in tot ĩ quot homo. qꝛ non excedit subiectũ nec excedit ab ip̃o.

Ar Alie diuisiones suppositionis deberẽt istã p̃cedere. ꝗ autor est insufficiẽs. qꝛ eas non ponit. Añs ꝓbat᷑. qꝛ aliq̃ est suppõ anthonomatica. ⁊ aliqua methaphorica. ⁊ aliq̃ synodochica. Dõm ꝙ oẽs ille suppositiones sunt improprie. ⁊ ratio est. qꝛ suppõ ꝓpria est que fundat᷑ ĩ significatione ꝓpria. ꝗ termini supponentes anthonomatice vel synodochice aut metaphorice non accipiunt᷑ ꝓ eoꝝ ꝓprijs s̄catis. qꝛ terminꝰ sumptꝰ per anthonomasiam sumitur ꝓ vno tm̃ cui maxime ꝯuenit. sicut apostolꝰ per anthonomasiam sumitur pro paulo. sed in propria significatione s̄cat missum vel nuncium in cõmuni. Similiter cum dicitur. prora est in mari. ibi prora ꝗuis sit pars nauis supponit pro tota naui ⁊ excusatur ꝑ syn̄odochen. Et quãdo dr̃. lupus est in fabula est suppositio metaphorica. Añ potest dici ꝙ isti modi suppositionuꝫ non sunt suppositiones logicales. ꝗ sunt q̃dã modi grãmaticales grãmaticalit᷑ accipiẽdo terminũ. q̄re hic nõ

Ar Adhuc est alia diuisio suppositionũ. s. suppositionũ ꝓponunt᷑ alia formalis alia materialis. que esset p̃mittenda. quia cõior est. ꝗ male diuidit᷑ suppositio prima sui diuisione in suppositionẽ cõem ⁊ discretam. Dõm ꝙ suppositio materialis non est suppõ. ⁊ ergo non est mẽbrũ diuisionis. Primũ patet. qꝛ suppositio de qua hic loquit᷑ est termini significantis. ex quo suppõ p̃supponit s̄cationẽ ꝗ terminꝰ mãliter non s̄cat. ꝗ non supponit. Añ logicus nõ cõsiderat terminos ꝗtum ad lr̃as ⁊ syllabas. ꝗ ꝗtum ad eoꝝ s̄cationes ⁊ ꝓprietates. ⁊ ergo ista diuisio bene valꝫ grãmatico ꝗ non logico ꝗtum ad secundũ mẽbꝝ. ⁊ iõ de modis suppõnis materialis nihil ad ꝓpositũ. ꝗ videant᷑ in grãmatica. Et qñ dr̃. in illa oratione. asinus sortis currit. est suppositio logicalis. ⁊ tñ nec eſt cõis nec discreta. Nõ cõis. qꝛ ibi ponit᷑ terminꝰ discretꝰ. nec discreta. qꝛ ibi ponit᷑ terminus cõis. Dõm ꝙ subiectũ illius ꝓpõnis supponit cõiter. qꝛ terminꝰ discretus ibi non est ~~ibi~~ subiectũ. ꝗ solũ determinatio subiecti. Et si iteꝝ dicatur in ista orõne. om̃e aĩal qd̃ est sortes currit nec est suppõ cõmunis nec discreta. Nõ cõis. qꝛ subiectũ accipit᷑ ꝓ vno singulari ꝓpter restrictionem. Nec discreta. qꝛ ibi ponit᷑ terminꝰ cõis distributus. Dicendũ ꝙ subiectum illius ꝓpõnis supponit discrete. Et ad improbationẽ dicit᷑. ꝙ terminus discretus incomplexe sumptus. ⁊ sub ꝓprio noĩe non põt distribui tñ bene si capiat᷑ ꝯplexe. sicut fit in restrictione ꝑ implicationem.

Suppositio cõis est q̃ fit ꝑ terminũ cõem. vt homo aĩal. Discreta ẽ q̃ fit ꝑ terminũ discretũ: vt sortes. vl' ꝑ terminũ cõem sumptũ cũ ꝓnoĩe demr̃atiuo primitiue spẽi: vt iste hõ: qꝛ homo ẽ terminꝰ cõis.

Hic consequenter diffinit membꝝ dicte diuisionis. ⁊ primo diffinit suppositionem cõeꝫ. Dicẽs ꝙ suppõ cõis est q̃ fit ꝑ terminũ cõem. i. dr̃ ꝓprietas termini cõis. q̃ mediãte tal' terminꝰ natꝰ est accipi ab intellectu. vt homo aĩal asinus supponũt cõmuniter. Deinde diffinit suppositionẽ discre-

tam dicens. quod suppō discreta est q̄ fit p terminū cōem sumptum cum pno-
mine demonstratio primitiue speciei. Exempla patent in littera.

Ar. Suppō cōis est diuisum. ergo nō dz poni membrū diuisionis. Di-
cendum quod suppō dr̄ dupliciter cōis. Uno mō qz est cōis oī termino
substantiuo. et sic est diuisum. Alio mō dr̄ cōis quia cōuenit termino cōi. et
sic est membrū diuisionis. qz talis fit solūmodo in termino cōi vel appella
tiue qualitatis. Et qñ dicit. omnis suppositio est ppria. ergo nulla est suppō
cōis. Antecedens pbatur. quia est ppria passio termini. Dicendum quod ali-
qua suppō est cōis respectu sui subiecti qd̄ est terminus cōis. et illa etiā dr̄
ppria passio termini cōis. et sic referunt ad diuersa.

Ar. Hic. aliqs hō currit est terminus cōis. et tñ non supponit cōiter. sed
discrete. Scd̄a pars assumpti pbat. qz omne indiuiduum suppōit
discrete. sed aliquis homo est indiuiduum. ergo etc. Dicendū quod ibi est sup
positio cōis. Et ad improbationē dr̄. quod duplex est indiuiduū. s. vagū et de-
terminatum. Indiuiduū vagum est quod non limitat ad aliquod deter-
minatum suppositum. sicut quādo terminus cōis sumitur cum signo par
ticulari. vt aliquis hō. et tale indiuiduū supponit cōiter. quia subiectū ta-
le potest capi p pluribus. Aliud est indiuiduū determinatū. et est qd̄ ex sua
significatione determinat se ad vnū certum suppositū. siue hoc fiat p demōstra
tionem, vt iste hō currit. siue p circumlocutionem. vt homo est crispis cri-
nibus. siue p suppositionem. vt suffronici filius supposito. quod non habeat
nisi vnum filium. illa eñ omnia supponunt discrete.

Ar. Istud complexū. sortes vel plato supponit cōiter. et tñ est terminus
cōis. Dōm quod pprie loquendo non est suppositio in illis cōplexis.
dicēdo sortes vl' plato. aut dicēdo sortes et plato. quia suppositio. pprie ac
cepta est in termino et non in aliquo complexo. sed tñ ista complexa hñt mo-
dum terminorū supponentiū. et ideo pñt dici supponere. qz accipiunt pro
pluribus vel p vno. sicut termini supponētes. Nam istud complexum sor
tes vel plato hz modū termini supponentis cōiter. qz verificat de multis
Bene eñ valet descensus. sortes est sortes vel plato. et plato est sortes vl'
plato. Sed illud complexū sortes et plato supponūt discrete. qz non valet
descēsus. iste eñ sunt false. sortes est sortes et plato. plato est plato et sor-
tes. Patet correlarie quod copulatū ex terminis singularibus manet singu-
lare. Sed disiunctū ex terminis singularibus equipollet termino cōmu-
ni. Et si querat quō supponit isti in hoc cōplexo. isti trahūt nauē. Dōm
quod discrete. et lz ibi sint plures trahētes. tñ oēs vniunt ī vno actu trahēdi na
uem. ergo ē ibi suppō discreta. Sz ñ est sile cū dr̄ isti currūt. qz ibi oīa supposi
ta demonstrata p hoc pnomē isti nō cōueniūt in vno actu.

Ar. Cū dr̄. iohannes nō est petrus. est suppō cōis a parte pdicati. et tñ
non fit p terminū cōem. Prima ps assumpti probat. quia pdicatū
est terminus sumptus cum negatione. sed negatio facit terminū stare cōfuse
distributiue. Dicendum quod duplex est terminus. s. cōmunis et discretus.
tunc āt dicendū. quod negatio bene distribuit terminum cōmunem ante quē
ponitur. non tamen distribuit terminum discretum. Et rō diuersitatis est.
quia omnis actio est in patiente predisposito. et in illo quod potest recipe
actionem. sed terminus singularis non potest distribui. licet bene posset

negari. Pro quo notandū. ꝙ duplex est actus negationis. vnꝰ ē negare ⁊ ille est essentialis negationi. qꝛ illū semꝑ hꝫ vbicunq̄ ponatur. Aliꝰ actꝰ est distribuere. ⁊ illum non semper exercet. nisi ponatur circa terminum distribuibilem.

Ar. Contra diffinitionem suppōnis discrete in illa orōne. meus asinus currit. accipitur terminus cōis cum pronomine demōstratiuo. ⁊ tñ nō supponit discrete. Patet quia potest verificari de pluribus. Dicendum ꝙ talis terminus cōis sumitur cum ꝓnomine demonstratiuo deriuatiue speciei ⁊ non primitiue speciei. ꝗ non facit suppōnem discretam. Et ratio diuersitatis est quare pronomen demonstratm̄ primitiue speciei facit suppositionem discretam. ⁊ non deriuatiue speciei. quia ꝓnomē demōstratiuū primitiue speciei demonstrat ad sensum. ⁊ pro vno determinato supposito. Sed ꝓnomen deriuatiue speciei non demonstrat vnū determinatum suppositū. ꝫ indr̄nter vnū vel plura. vt hic meus asinus currit. q̄a si ꝑ casum possibilē aliq̄s hr̄et multos asinos. ⁊ tunc dicēdo meus asinus currit. asinus staret pro isto vel illo asino indeterminate ⁊ indifferenter q̄re asinus supponit. Et si dicatur. ex hoc sequeret̄ ꝙ hic esset suppositio discreta homo currit. Sequela patet. qꝛ si sortes currit tunc ille terminꝰ homo stat ꝓ determinato supposito. s. sorte. Dicēdum ꝙ licet homo ꝫm verificationem locutionis in illa ꝓpōne posset stare pro vno determinato supposito. tñ hoc non hꝫ ex sua suppōne vel ꝫcatione.

Ar. In ista ꝓpōne oīs hō est totū in q̄ntitate. subiectū supponit discrete. ⁊ tñ diffinitio sibi non conuenit. vt patet transcurrendo ambas eius ꝑticulas. Dōm ꝙ illa ꝓpō duplr̄ sumit̄. Uno mō in sensu quē facit ex vi verboꝝ. ⁊ sic ꝓpō falsa. ⁊ homo supponit cōiter ⁊ confuse. quia tunc sensus est. de quocunq̄ verum est dicere ꝙ sit homo. de illo verum est dicere ꝙ sit totum in q̄ntitate. ⁊ hoc est falsum. Alio mō accipitur in sensu in quo fit ex bonitate intelligentis. ⁊ tunc sensus est. ꝙ hoc complexū om̄is homo est totum in quātitate. ⁊ sic est propositio vera. ⁊ sic homo proprie non supponit. qꝛ ponit̄ complexe. ꝫ istud totū ꝯplexum omnis hō hꝫ modum termini supponentis discrete. quia sensus est ꝙ istud singulare complexum om̄is homo est totum in quantitate.

Qr. Utrꝫ suppō discreta posset diuidi sicut suppō cōmunis. Dicendū ꝙ non. Et videt̄ ꝙ sic quia terminus discretus potest quādoq̄ sumi sine adiuncto. ⁊ sic est suppō discreta naturalis. potest etiam sumi cum adiuncto. ⁊ sic est suppō accidentalis. Etiam ex hoc habet terminus aliā ⁊ aliam suppōnem ꝫm ꝙ alio modo sumit̄. ꝫ terminus singularis potest alio ⁊ alio mō sumi ꝓpter diuersa predicata que sibi attribuunt̄. Sꝫ dicēdum ꝙ licet diuersa ꝑdicata possint attribui termino singulari. ex hoc tñ ꝫm ꝫcationem ⁊ modum ꝫcandi terminus singularis non variatur. quia eodem modo accipitur in additione cuiuscunq̄ predicati. quia semꝑ stat ꝫm vltimū modū singularitatis. ꝫ sic non est de termino cōi. quia ille per additionē diuersoꝝ ꝑdicatoꝝ in modo accipiēdi variat̄. vt dicendo hō ꝑ se. hō est spēs. hō currit. ibi terminus cōis aliter ⁊ aliter sumit̄. Sꝫ dicendo sortes ꝑ se. sortes est indiuiduū. sortes currit. semper eodem mō accipitur sortes. ⁊ eodem modo supponit.

Ar Terminus singlaris pt aliqñ distribui. g videt q habeat suppositionem ɔfusam. Añs pbat. dicēdo totus sortes est minor sorte. ibi sortes distribuit. Dōm q sortes in ista ꝓpōne nō distribuitur nisi indircē quia in obliquo. sed est aliquis terminus cōis inclusus in hoc signo tot⁹ prout capitur syncathegorematice. τ talis distribuitur τ supponit cōfuse. quia cum dr̄ totus sortes. valet. i. quelibet ps sortes vbi pars est termin⁹ cōis τ supponit confuse.

☞ Arguit. Suppositio cōis diuidit. ergo etiā discreta. Tenet ɔña. qr q̄t modis dr̄ vnū oppositoꝝ tot modis dr̄ τ reliquū. Dōm q autoritas illa intellligitur quo ad significata. non āt quo ad supposita.

Itē suppositionū cōium. alia naturalr̄ alia accñtalr̄.

Declaratis mēbris pdicte diuisionis. h ɔñr diuidit suppōnē cōem in naturalem τ accidentalem. Rō diuisionis est. qr suppō diuidit fm modū acceptionis terminoꝝ. cū suppō sit acceptio termini substantiui. s terminus substantiu⁹ pt dupl̄r capi. s. cū adiuncto τ sine adiuncto. Si primū sic est suppositio accidentalis. Si scdm sic est suppositio nālis.

Ar Nihil diuiditur nisi quantū. s suppō non est quanta. nec ē in genere q̄titatis. g non pt diuidi. Maior pbat. qr q̄titas est radix diuisionis. vt patet sexto phisicoꝝ. Minor ptz. qr suppō est passio termini. τ p ɔñs est in scda spē q̄litatis. Dicendum q q̄uis fm rem nō sit quantitas tamē bene fm modū. Uel dōm q nihil pōt diuidi nisi q̄tum diuisione reali in ptes integrales. s ista ē diuisio in ptes subiectiuas. Et quādo dicitur. nulla forma simplex potest diuidi. s suppositio est forma simplex. ergo male diuiditur. Maior pbat p diffinitionē forme quā assignat Gilbertus por. Dicendum q semp forma eo mō quo est simplex non potest diuidi. quia genus fm q est simplex non diuidit. s fm q includit potestatiue duas drñas oppositas. que diuidunt ipm genus in spēs diuiditur τ sic diuidit in genera. Neqꝫ potest species diuidi in species. quia sic est simplex. s in indiuidua. Uel dicendum scdo. q nulla simplex forma pōt diuidi in ptes integrales. s bene potest diuidi in partes subiectiuas τ potentiales. Uel dicendum tercio q nulla forma accidentalis est diuisibilis fm essentiam. tamen bene fm esse.

Ar Nulla suppō est violenta. ergo nulla est naturalis. Añs est manifestum. s ɔña pbatur. qr naturale τ violentum opponunt. Dōm q naturale in ꝓposito nō opponit violēto. s accidentali. Ul' dicendū q suppositio accidētalis pōt aliquo modo vocari violenta. quia non permittit terminū stare fm exigentiā sue scatōis naturalis.

Ar Omis suppositio est naturalis. g nulla est accñtalis. Añs pbatur qr suppō est passio termini supponentis. s passio est naturalis subiecto. Dicendū q naturale accipit dupl̄r. vno mō p illo qd consequtur naturam rei. τ sic ōis suppō est naturalis. qr consequit naturā termini vl' totam vel partem. Alio mō capit naturale p illo quod p se alicui conuenit vel pro illo quod ɔsequit totā naturā rei. τ sic aliqua suppō non est naturalis. s accidentalis. Rō qr suppō aliq̄ est cū adiūcto p pte scatiōis termini. sicut oēs alie suppositiones preter naturalem.

Ar Ois suppō est accidētalis. ergo nulla ē naturalꝭ. Añs ꝓbaṫ. quia supppō accidit termino Dōm ꝙ accñtale capiṫ dupl̄r. vno mō ꝓ illo qḋ ē accñs alicuiꝰ. vel ꝓ illo qḋ alicui aliquo mō accñtal̄r cōuenit. et sic oīs suppō ḋr accñtalis. Alio mō ḋr accñtale qḋ alicui conuenit ab extrinseco. ⁊ sic aliq̄ suppō nō est accidentalis. qꝛ aliq̄ suppō consequiṫ itrī secam naturā termini. sicut suppō naturalis q̄ consequitur totam significationem termini.

Ar Suppositio oꝛitur a ſcatione. ſ ſcatio est a beneplacito. ergo videṫ ꝙ oīs suppō sit a beneplacito. ⁊ ꝑ ꝯñs nulla erit naturalis. R̄. Dicendū ꝙ licet ſcatio impꝛimaṫ termino a bñplacito instituentis. et sic quodāmō sibi accidit. tñ est naturalis termino. iam instituto. quē ꝑ necessariā nature ꝯñam conseq̄tur suppō. ⁊ qñ consequiṫ totā naturā ⁊ ꝑmittit terminū stare ſm exigentiam plenarie ſcatōis naturalis. Et nō ḋr naturalis. quasi sit quedā substantia. qꝛ tunc nō pōt fundari in aliq̄ accñte. cum effectus nō posset esse nobilioꝛ sua cā. ſ suppō ḋr naturalis. qꝛ oꝛitur ex tota natura illiꝰ qḋ ē artificial̄r compositum. quia ex natura termini. Et hoc quod sic est naturale bene potest fundari in aliquo accidentali. vl̄ oꝛiri ex eo.

Qr Quot noīa habet suppō naturalis. Dicendū ꝙ tria. Pꝛimo diciṫ naturalꝭ. qꝛ oꝛiṫ ex tota natura ⁊ plena ſcatōe termini. Scḋo vocatur potētialis. qꝛ ibi terminꝰ accipiṫ potentialiter ꝓ singulis ꝓ quibus accipi potest. Tercio vocaṫ absoluta. qꝛ fit extra ꝯpōnem ⁊ etiā qꝛ fit totaliter sine adiuncto. Et suppō sibi opposita. s. accidētalis etiā habꝫ tria noīa. pꝛimo vocatur accñtalis. qꝛ terminꝰ nō stat ꝓ tota sua natura. Secundo vocaṫ accñtalis. qꝛ terminꝰ actualiter ꝓ ꝑte ſcatōis ponitur. Tercio vocaṫ respectiua. qꝛ fit cum adiuncto.

Notādū Qꝛ suppō ḋr naturalis ꝓpter duas rōnes. pꝛīa qꝛ conuenit termino ꝑ se ⁊ sine aliquo extrinseco adiuncto. Terminꝰ aūt qui supponit accñtaliter suppōit gr̄a extrinseci adiūcti. Secunda ratio ē. qꝛ ſcatio est de natura termini. qꝛ facit terminū esse terminum. illḋ aūt qḋ intrinsece alteꝝ cōstituit diciṫ eē natura eiꝰ. Terminus igitur qui accipitur ꝓ tota ſcatōe poniṫ ꝓ natura sua. hoc aūt solū fit in suppōne naturali. quia ibi terminus cōis accipitur pꝛo tota latitudīe sue significationis.

Ar Significatio nō est de natura termini. ꝗ a ſcatōe termini nō dꝫ aliqua suppositio dici naturalis. Añs ꝓbaṫ. qꝛ nisi sic nō posset terminus plura ſcare. Etiā ſcatio est accidens vocis qꝛ nō est de ratōne eiꝰ. ergo non potest esse de alicuius natura. Dōm ꝙ non est inconueniens in rebꝰ artificialibus. ꝙ accñs sit de natura reꝝ artificialiū. vt artificialia sunt. sicut vnio lapidū ⁊ lignoꝝ est de essentia domꝰ ſm ꝙ domꝰ est. sic in ꝯposito cū terminꝰ sit ab arte factꝰ ꝑ itellectū iponentis ꝑt ſcatio esse de eiꝰ nā. marie si capiaṫ in generali. licet hec vel illa sibi accidat.

Ar In suppōne ꝯfusa terminꝰ accipiṫ ꝓ oībꝰ. ꝗ hoc nō dꝫ solū appꝛopꝛiari. suppōni naturali. Añs ꝓbaṫ ꝑ diffinitōꝫ suppōnis naturalꝭ Dicenduꝫ ꝙ terminꝰ dupl̄r potest stare pꝛo omnibus suppositis. vno actuliter sicut fit in suppositione confusa. Alio modo ſm quandam idif-

ferentiā. ⁊ sic conuenit suppōni naturali. q̄re etiā ḋr potentialis.

Suppositio naturalis est acceptio termini cōis ꝓ omnibus his: ꝓ quibus apt⁹ est participari. vt iste terminus homo per se sumptus supponit pro omnibus hoībus. tā qui sunt q̄ꝫ q̄ erūt: ⁊ qui fuerūt.

Hic diffinit p̄mū mēbrū dicte subdiuisionis. s. suppōem naturalē. Dicens (ꝙ suppō naturalis est acceptio termini cōis ꝓ oībus his ꝓ quib⁹ sua natura est nata p̄ticipari) vt hō ꝑ se sumpt⁹. i. sine addito suppōit naturaliter. q̄ꝛ hꝫ plenā aptitudinē cōicandi se suis p̄ticipijs iuxta liberam potentiam sue nature. i. sue ꝑcatōis.

Q̄r Utrū termin⁹ in ꝓpōne posset supponere naturaliter. Dicenduꝫ ꝙ nō. ⁊ rō est. nā suppō ḋr naturalis. q̄ꝛ ꝯuenit termino in sua tota natura. ⁊ sine adiuncto. ſ in ꝓpōne sꝑ aliq̄d adiūgit̄ termino ꝑ qḋ ad p̄tē nature limitat̄. Scḋa rō. q̄ꝛ termin⁹ supponens naturaliter capit̄ ꝓ tota ei⁹ ꝑcatione. ſ qḋlibet adiunctū quodāmodo mutat ⁊ restringit terminū ad aliquā p̄tem sue ꝑcatōis. ꝗ nō ꝑmittit terminū supponere naturaliter. Tercia rō. q̄ꝛ suppō naturalis est absoluta. vt dcm̄ est sup̄ius. ſ suppositio termini stantis in ꝓpōne est respectiua. igr̄. Minor ꝓbat̄. quia sem̄ꝑ subiectū habet respectū ad p̄dicatū. ⁊ econtra. Quarta rō. q̄ꝛ in suppositione naturali termin⁹ habet libertatē ꝓp̄ie aptitudīs ⁊ potētie. sed illa nō conuenit sibi q̄n stat in forma ꝯplexionis. igr̄. Minor ꝓbatur. q̄ꝛ tunc mensurat̄ ſm facultatē talis ꝯplexionis.

Ar̄ In ista ꝓpōne. hō ē anīal est suppō naturalis. ergo nō solū hꝫ fieri extra ꝓpōem. Aṅs ꝓbat̄. q̄ꝛ hō stat ibi ꝑ se. q̄ꝛ hec ꝓpō est per se in p̄imo mō dicendi ꝑ se. vtꝫ p̄rio posterioꝝ. Dōm ꝙ ꝑ se capit̄ dupliciter vno mō ꝓ p̄rio ⁊ scḋo modis. vt dicit coessentialitatē p̄dicati cū subiecto ⁊ sic ista p̄fata ꝓpō est per se. ſ sic nō capit̄ hic. Alio mō capit̄ hic pro tercio mō. vt valet tm̄ sicut solitarie. ⁊ sic capit̄ hic. q̄ꝛ nihil dꝫ adiūgi t̄mīo supponēti naturaliter.

Ar̄ In illa ꝓpōe. hō est anīal. p̄dicatū est de natura sbiecti. ꝗ est suppositio naturalis. Aṅs ꝓbat̄ q̄ꝛ p̄dicatū ē de diffinitōe subiecti. ergo etiā de natura. q̄ꝛ diffinitio ⁊ natura idem sunt. Dōm ꝙ suppō nō ḋr naturalis ex eo ꝙ ponit̄ aliquid in ꝓpōne qḋ spectat ad naturam alicui⁹ termini. ſ ḋr naturalis. q̄ꝛ fundat̄ in natura ⁊ tota ꝑcatōne termini supponentis. ⁊ illā totā ꝑcatōꝫ terminus supponēs in ꝓpōne hr̄e nō potest. Et q̄n dicitur. in prefata ꝓpōne non est suppositio accidentalis. ergo naturalis. Aṅs ꝓbat̄. q̄ꝛ predicatū nō accidit subiecto. nec ē ei extraneum.

Dicendum ꝙ suppositio dicitur accidentalis. quia terminus accipitur quocunqꝫ modo cum adiuncto. hoc autem non oportet esse extraneum. ſ sufficit ꝙ sit qualitercūqꝫ adiunctum. licet ergo animal non sit extraneuꝫ homini. est tamen ei adiunctum. Et ratio est. quia adiunctum qualitercūqꝫ adiungatur facit terminum stare pro parte ꝑcatōnis. ⁊ sic termin⁹ non accipitur ꝓ tota sua natura.

Ar Finis supponis est scire Ũitatẽ vel falsitatẽ ꝓponis. ʒ ad illũ nõ valet suppõ naturalis. ergo hic nõ dꝫ poni ꝓ spẽ. Minor ꝓbat̃ qꝛ ſm tuã opinionẽ hꝫ fieri solũ extra ꝓpõem. Dõm ꝙ suppõ naturalr̃ illo mõ valet ad cognitõꝫ Ũitatis ⁊ falsitatis. qꝛ ꝑ eam scit̃ ꝙ terminus cõis in ꝓpõne nõ p̃t stare naturaliter. ʒ accidentaliter tm̃.

Notandũ Qꝛ termin⁹ cõis nõ solũ est ꝑticipabilis a suis suppositis. ʒ etiã est ꝑticipabilis ſm diuersos modos accipiẽdi terminos. si hõ solũ ꝑticiparet̃ a suis suis suppositis vel inferioribus. tunc esset verũ ꝙ in illa ꝓpõne. hõ est animal. esset ꝓpõ naturalr̃. ʒ hoc ẽ falsum. qꝛ q̃ñꝙ accipit̃ ꝓ vl̃i ĩ re. añ rem. ⁊ post rem. ⁊ ad oẽs illos modos accipiẽdi est indifferẽs q̃ñ ponit̃ extra ꝓpõem.

Ar In illa ꝓpõne hõ est aĩal. hõ accipit̃ ꝓ oĩb⁹ his a quib⁹ natus est participari. ergo ibi est suppõ naturalis. Añs ꝓbat̃. qꝛ accipit̃ ꝓ p̃ñtib⁹ preteritis ⁊ futuris. Dõm ꝙ q̃uis hõ in illa ꝓpõne accipit̃ pro omnibus illis suppositis a quibus natus est participari. s. p̃ñtib⁹. p̃teritis ⁊ futuris. nõ tñ accipit̃ ꝓ oĩb⁹. ʒ restringitur ad quẽdam modũ acceptionis. Cũ eñ hõ ponit̃ in ista locutione vel ꝓpõne nõ p̃t stare ꝓ illo ꝑticipio ſm qᷓ sibi attribuit̃ aliqua scd̃a intentio. vnde licet in ista ꝓpõne hõ est aĩal. hõ ꝑticipiet̃ ab oĩbus a quib⁹ natus est ꝑticipari realiter. nõ tñ modaliter. qᷓ etiã requirit̃ ad suppõꝫ naturalẽ. Pro quo notandum ꝙ hõ accipit̃ tripl̃r. vno mõ ſm se. vt est vl̃e ante rem ſm ꝙ sibi attribuũtur p̃dicata essentialia vel coessentialia. vt esse aĩal esse risibile. Alio mõ hõ. ꝓut est in suis singularibus. i. ꝓut est vl̃e in re. ⁊ sic sibi attribuuntur p̃dicata realia accidentalia. vt homo est albus. homo currit. Tercio modo accipitur ꝓut est abstractus a suis inferioribus. ⁊ sic dĩ vl̃e post rem. ⁊ sibi attribuuntur p̃dicata intentionalia que sunt accidentalia predicata rationis. vt hõ est spẽs. sed in dicta ꝓpõne non accipit̃ in tota illa latitudine. Uel dõm q̃uis hõ ibi accipit̃ ꝓ oĩbus his a quib⁹ natus ẽ participari ſm rem acceptã. nõ tñ ſm modũ accipiendi. qꝛ ſm modũ accipiẽdi limitat̃. ibi hõ ꝑ ẽ stãdũ solũ ꝓ hoĩb⁹ p̃ñtib⁹. iã non solũ sufficit ad t̃minũ supponentẽ naturaliter ꝙ stet ꝓ oĩb⁹ ſm rem acceptã. ʒ etiã requirit̃ ꝙ̃ stet ꝓ oĩb⁹ ſm modũ accipiendi. qꝛ ſm aliũ ⁊ aliũ modũ accipiendi variantur species suppositionis. vt pꝫ in istis ꝓpositionibus. homo est species homo currit.

Ar Homo in p̃memorata ꝓpõne accipit̃ ꝓ oĩb⁹ suis suppositis. igit̃ in ꝓpõnib⁹ nõ ꝑticipat̃ ab oĩb⁹ illis a quib⁹ nat⁹ ẽ ꝑticipari. ꝯñа tenet. qꝛ solũ sup̱iora ꝑticipãtur ab inferiorib⁹. Dõm ꝙ hõ ꝑ se sumpt⁹ est etiã sup̱i⁹ quodãmõ in ordine ad hoĩem ſm ꝙ ꝑticipat̃ a diuer̃ p̃dicatis. ʒ ĩ ista cõitate nõ ponit̃ q̃ñ ingredit̃ ꝓpõnem.

Ar Suppõ ẽ appositi suppõ. ʒ hoc nõ conuenit termino extra ꝓpositionẽ. igit̃. Minor ꝓbatur. qꝛ suppositũ ⁊ appositũ sunt solũ ĩ oratione. Dõꝫ ꝙ suppõ accipit̃ dupl̃r vno°. ꝓut ẽ passio suppositi siue nt̃ ⁊ sic grãmatic⁹ accipit̃ suppõem q̃ñ dicit ꝙ ntũs supponit verbo ꝑsonali ⁊ conuenit termĩo solũ in orõe. Alio mõ accipit̃ suppõ prout est positio significati ad ĩtellectũ. ⁊ sic accipit̃ hic suppositio. ⁊ sic termin⁹ extra propositionẽ bñ p̃t supponere. qꝛ ei⁹ ſcatũ etiã p̃t ꝑcipi vel sumi ꝑ intellectũ

Accidentalis suppositio ẽ acceptio termini communis ꝓ oib⁹ his: ꝓ quib⁹ exigit suũ adiunctum: vt homo currit: hic iste termin⁹ homo supponit ꝓ omnibus hoib⁹ p̃ñtib⁹: et cũ dr̃ homo fuit vel homo cucurrit supponit ꝓ p̃teritis: et cũ dr̃: homo erit currẽs vel homo curret supponit ꝓ futuris: Et sic hꝫ diuersas suppositiones ẜm diuersitatẽ eoꝝ q̇ ei adiũgũt.

Hic ſbiũgit descriptõꝫ supp̃onis accñtalis. dicens ꝙ (suppõ accidẽtalis est acceptio termini cõis ꝓ his ꝓ quib⁹ exigit suũ adiunctũ) vt dicendo hõ currit. hõ supponit accidentaliter. i. suppõ accidentalis est mod⁹ accipiẽdi terminũ ꝓ re ẜcata ẜm exigentiã determinatõis ei adiuncte. q̇ modo terminus supponit in ꝓpositione trahens diuersos modos supponẽdi ẜm exigentiam suoꝝ adiunctoꝝ.

Ar̃ Nulla ẽ suppõ ſbalis. ergo nulla erit accñtalis. ꝯña tenet. quia si vnũ oppositoꝝ nõ est spẽs neq̃ reliquũ. Dõm ꝙ ſba accipit̃ dupliciter. vno mõ ꝓprie. ꝛ sic ſba ẜcat rem ꝑ se ſbsistentem ꝛ sic nulla ẽ suppositio substantialis. qꝛ suppõ est accidens ꝓprium quod conuenit t̃mio supponenti. Alio mõ accipit̃ substantia cõiter ꝓ quacunq̃ natura siue de genere substantie. siue de alio genere. ꝛ tunc aliqua suppõ p̃t dici substantialis. sic eñi suppõ naturalis ꝛ ſbstantialis idem sunt. qꝛ termin⁹ accipitur ꝯplete ꝓ natura sua tota. Añ nullũ accñs est natura ſbstantialis. sed bñ accñs p̃t eẽ natura accidentalis.

Ar̃ Quicq̇d est ꝓpriũ alicui hoc nõ p̃t sibi esse accidentale. ẜ suppositio a toto genere est ꝓpria passio termini. ergo nulla est sibi accidentalis. Dõm ꝙ suppõ nõ dr̃ accidẽtalis quasi non sit passio termini. ẜ ideo quia non est passio consequens totam naturaꝫ termini. sicut facit suppõ naturalis. vt supius late declaratum est.

Ar̃ Ens ꝑ accidens nõ p̃t diffiniri. qꝛ nõ hꝫ causas determinatas. sed suppõ accidentalis est ens per accidẽs. vtꝫ ex noĩe. ergo ale hic diffinitur. Dõm ꝙ dupl'r dr̃ aliq̇d ens ꝑ accidens. vno mõ vt tm̃ valet sicut contingens. ꝛ sic maioꝛ saltẽ in ꝑticulari est vera. Alio mõ dr̃ aliq̇d ꝑ accñs. i. ꝑ aliud. ꝛ de tali ente bñ p̃t hr̃i diffinitio ꝛ scia ꝛ sic suppositio. accñtalis est ens per accidens.

Q̃r Utrũ suppõ accñtalis sit potioꝛ naturali aut econtra. Dicenduꝫ ꝙ accñtalis est potioꝛ loquẽdo de potioritate finali. Cuius ratio est. illa suppõ est potioꝛ que est ꝓpinquioꝛ suo fini. sed suppositio accidẽtalis est hmõi. ꝛ non naturalis ergo est potioꝛ. Minoꝛ ꝓbatur. quia suppositio ordinatur ad sciendũ veritatẽ ꝓpõnum. qꝛ ꝓpões ẜm vnam suppositõꝫ sunt vere. q̇ ẜm aliã essent false. ẜ accñtalis suppõ ad hoc plus deseruit. cũ hẽat fieri in ꝓpõne. Sed si loquamur de potioritate formali sic potissima spẽs supp̃onis inter oẽs ẽ suppõ naturalis. quia suppõ fundat̃ in ẜcatõe. ẜ termin⁹ supponẽs naturaliter stat pro tota ẜcatione. Unde ꝑ

fectio formalis ſequitur eſſentiā rei. et ſumitur ex eſſentia rei. ſʒ ꝑfectio finalis ſumit̄ ex opatōe eiuſdem rei.

Ar Ex hoc ſeqret̄ ꝙ ſuppō naturalis nō eēt ſuppō. Seqla ꝓbat̄. qꝛ ñ valet ad finē ſuppōnis. ſicut dcm̄ ē. Dōm ꝙ licet ſuppō naturał nō valeat ad ꝯgnoſcendū ꝟitatē ꝓpōnis ſm actū. valet tñ ſm aptitudinē. Primū pʒ qꝛ termin⁹ ſupponēs naturaliter nō ponit̄ actualr̄ in ꝓpōne. Scōm pʒ. qꝛ ex ſcatione termini quā oñdit ſuppō naturał poſſum⁹ diuerſas ꝓpōnes formare. ꝛ etiā intelligere. Ex hoc em̄ ꝙ iſte termin⁹ hō ſcat naturā aut ſuppoſitū. ſm hoc poſſum⁹ ipm applicare ad diuerſas ſpecieſ ſuppōnis. ſ. ſimplicē. vt hō ē ſpēs ꝛ ꝑſonalē. vt dicendo hō currit.

Ar Suppō naturalis ē ꝑfectior ꝛ potior. Aſſumptū ꝓbat̄. qꝛ fundat̄ in natura termini. Dōm ꝙ duplex ē ꝑfectio. ſ. formalis ꝛ finalis. Perfectio formalis dicitur quando aliquid in ſe hʒ formā alicui⁹ nature. ꝛ ſic ſuppō naturalis eſt perfectior. qꝛ ſuppoſitio ſm formam orit̄ a ſignificatione. ſʒ ſcatio eſt perfectior in termino ſupponente naturaliter. iō talis ſuppoſitio formaliter eſt perfectior. non tamen finaliter vt patuit. Sicut in ſimili. puer eſt perfect⁹ hō ꝑfectione formali. non aūt ꝑfectione finali. qꝛ nō habet ꝑfectas opatōnes hoīs. Alia eſt perfectio finalis. ꝛ eſt qñ res aliqua poteſt attingere finem ad quem ordinatur. ꝛ ſic ſuppoſitio accñtalis eſt ꝑfectior. qꝛ ſuppōnes ordinantur ad verificationē ꝓpōnum. qō magis fit ſm ſuppōnem accñtalē q̄ʒ naturalem. qꝛ actu ꝑ accidentalē fit. ꝛ ſolū aptitudine ꝛ potentialiter ꝑ naturalē.

Accidentaliū ſuppoſitionū: alia ſimplex: alia ꝑſonalis. Suppoſitio accidētalis ſimplex eſt: acceptio termini cois ꝓ re in vli ſcata ꝑ ipm terminū: vt cum dr̄: hō ē ſpēs. anial ē gen⁹. Ibi iſte termin⁹ hō ſupponit ꝓ hoīe in cōi: ꝛ non ꝓ quolibet inferiori. Et ſimiliter dōm ē de quolibet termino communi: vt riſibile ē ꝓpriū: rationale ē differētia: albū ē accidens.

Hic ſubdiuidit ſuppoſitionē accidentalem in ſimplicem et perſonalem. Ratio diuiſionis eſt iſta. quia ſuppoſitio accidentalis habet fieri in termino cōmuni poſito in propoſitione. ſed terminus cōmunis poteſt dupliciter accipi. vno modo pro natura cōmuni. ꝛ ſic habet ſuppoſitionem ſimplicem. Alio modo pro ſuppoſitis illius nature. ꝛ ſic habet ſuppoſitionē perſonalem. Uel aliter aſſignatur ratio diuiſionis. quia ſuppoſitio accidentalis eſt acceptio termini cōmunis ſm exigentiam adiuncti. ſed adiūctum eſt duplex. ſcilicet reale ꝛ intentionale. Si primum ſic eſt ſuppoſitō perſonalis. Si ſecundum. ſic eſt ſuppoſitio ſimplex. Et quia ſuppō naturalis ꝯuenit termino ſine adiuncto. ergo non poteſt ſic diuidi. Tunc proſequitur de illis mēbris. ꝛ prīo de ſuppōne ſimplici quā diffinit ꝛ etiā diuidit. Dicens ꝙ ſuppō ſimplex eſt acceptio termini cōis ꝓ re in vniuerſali ſcata per illum id eſt pro ſuppoſito vel proprio ſubiecto ſecunde inten

tionis. vt cum dicimus. hō est spēs. animal est genus.

Qr̃ Ad q̇d valet suppō simplex. Dōm ꝙ primo valet ad assignatōnē subiectorum scie. qꝛ subiecta sciaꝝ debent semper supponere simpliciter. sicut exempli gratia subiectum istius tractatus est terminus supponens in cōmuni. et non iste vel ille terminus supponens. Secundo valet ad assignandum aliquas diffinitiones in quibus oportet diffinitū supponere simpliciter. sicut patet de diffinitione qualitatis quam ponit aresto. in predicamentis que non potest verificari nisi de qualitate in vniuersali accepta. Tercio valet ad verificandum multitudinem ꝓpositionuʒ ī quibus predicatum non conuenit subiecto nisi ſm ꝙ vniuersaliter accipitur. vt homo est species. homo ē dignissima creaturaꝝ.

Ar̃ Illud quod sumitur cum addito non est simplex. vel non supponit simpliciter. sed in dictis exemplis subiectū capitur cum addito. igiẗ. Minor ꝓbatur. qꝛ simpl'r dico quod sine addito dico scđo topicorum. Dicendum ꝙ hic non dicitur suppositio simplex quasi non capiaẗ terminus cum addito. sed prout simplex tm̄ valet sicut vl'e. Et si queratur quare illa suppositio dicitur simplex que est ꝓ natura vl'i. Dicendū ꝙ ideo. quia tunc natura est sine multitudine suppositorum. quia natura ī ꝑfecta suppositione simplici capitur sine habitudine actuali ad suppositum. sicut hic. homo est species.

Ar̃ In suppōne simplici natura ſcata per terminum habet ordinē ad supposita. ergo non differt a suppōne personali. An̄s probatur. qꝛ secunda intentio que sibi additur dicit ordinem nature ad intellectuʒ ſʒ quem est vna. ꝛ etiam ad singularia ſm quem dicitur esse in pluribus.

Dicendum ꝙ duplex est ordo vl'is ad singularia. s. actualis ꝛ aptitudinalis. tunc dicitur ꝙ in suppositione simplici est bene ordo aptitudīalis ad supposita. sed non actualis. ꝛ tal' actualis ordo ad supposita fundat suppōnem ꝑsonalem. quia tunc actu accipitur pro suppositis. vt cum dicitur homo currit.

Ar̃ Nulla est suppō composita. ergo nulla est simplex. Tenet ↄn̄a. q̇a sunt opposita. ſ tot modis dr̄ vnū oppositoꝝ. quot modis dr̄ reliquū. Etiam posito vno oppositoꝝ poniẗ ꝛ reliquū vel nō repugnat ip̄m poni. ꝛ econtra. remoto vno remouetur ꝛ reliquū. Dōm ꝙ suppō simplex non diffinitur hic prout simplex distinguitur contra compositū. ſ capitur hic simplex ꝓut distinguitur contra particulare seu singulare ꝛ contractum. qꝛ terminus dicitur hic simplex. qui est vl'is ꝛ supponit simpliciter. i. vl'r. Pro q̇ sciendū ꝙ iste termin⁹ simplex accipiẗ quadrupliciter. ꝛ ſm hoc habet quatuor opposita. Primo dicitur simplex. i. vno modo ꝛ sic opponitur sibi multiplex. vnde dicit Porphirius. videtur aūt neq̄ genus neq̄ spēs simpl'r dici. i. non vno modo. Secundo modo accipitur simplex ꝓut tm̄ valet sicut sine addito. sic sibi opponiẗ cum addito. vnō in fine scđi topicoꝝ dicitur (simpl'r dico quod sine addito dico) Tercio⁹ valet tm̄ sicut esse in actu. ꝛ sic dicit aresto. primo de generatione. ex ente simpliciter. i. in actu non fit ens in actu. ꝛ sic ei opponitur ens in potētia Quarto modo accipitur simplex vt tm̄ valet sicut vl'e. ꝛ sic opponitur sibi ꝑticulare vel ꝑsonale. ꝛ sic capiẗ h̄ in ꝓposito.

AR Nulla est res vl'is. ergo nulla est suppõ simplex. Añs ꝓbatur per Boetiũ. qui dicit in hebdomadib⁹ omne quod ideo. qꝛ vnum numero est. Dõm ꝙ vnũ numero capit' dupl'r. vno modo pro illo quod est vnum numero per se. Unde illud dicitur vnum numero per se qd̃ ex sua ſcatione importat indiuiduum et singulare. vt plato significat platonē Alio modo capitur vnum numero cõiter pro illo quod est vnum numero per se vel per aliud. ꝛ sic probatio est vera. sed illud quod est vnum numero per aliud habet quendam modum vl'is. qꝛ non est de se singulare. ꝛ ideo quando intellectus dimittit principium singularizans accipiēdo illam naturaꝫ ſm se. tunc perfecte fit vl'e. Sicut patet de hoīe. quãdo eñ sensus ꝑcipit hominem in platone. tunc intellect⁹ supueniens concipit hominem dimittendo platonē. vel illud quod est eē in platone. ꝛ tũc hõ est vl'e. Non est tñ vl'e aliquid fictũ. qꝛ habet correspondentiã a parte rei. licet nõ habeat illũ modũ vl'itatis quē hꝫ apd̃ intellectũ. ꝛ hoc potest fieri ab intellectu. qui est supra res materiales. ꝛ ideo illa que sunt in reb⁹ materialibus coniuncta p̃t intellectus ab inuicē separe. vel dr̃ ad argumētum ꝙ omne illud quod est a parte rei hoc est singulare. sed vl'e non est illud quod est. sed magis est illud quo aliquid est. ergo non oportet ꝙ sit singulare. qꝛ vl'e est quo sunt singularia. sicut humanitas est illd̃ quo hõ est homo ꝛ albedo est quo paries est albus. Uel dicendum ad añs ꝙ res accipitur dupliciter. vno modo pro re concepta. ꝛ sic simpliciter est falsuꝫ qꝛ sic oēs res directe concepte sunt vniuersales necessario. Alio mõ accipitur res pro re ad extra. ꝛ sic est distinguendum de re vniuersali. quia vl'e vniuersale accipitur ſm perfectam eius rationem. ꝛ sic verum est ꝙ nulla res est vniuersalis. Alio modo ſm imperfectam eius rationem ſm qd̃ aliquid dr̃ vl'e quod de se non est singulare. ꝛ sic vl'e est in re ad extra. vꝫ de singularibus singularizatis.

AR Arestoteles dicit in prohemio de anima. ꝙ animal vniuersale nihil est ꝛc̃. ergo a simili quodlibet aliud vniuersale nihil erit. Dicendum ꝙ in illa propositione Aresto. loquitur contra platonem. qui dicit ꝙ essent ydee vniuersales ante ipa singularia. contra hoc dicit Arest. ꝙ animal vniuersale nihil est. s. sicut plato dicit esse. ꝛ ideo subiungit aliam partem disiunctiue que est vera aut est posterius suis singularib⁹. q̃a fit per abstractionem intellectus a singularibus. sed quicquid ab alio abstrahitur est posterius eo a quo abstrahitur. Et hoc est intelligendum de vniuersali post rem. quod est perfectum vniuersale. quia vniuersale duo includit scilicet vnitatem et aptitudinem in multis. sicut patet ex diffinitione vniuersalis. sed illa duo sibi non conueniunt nisi pro quanto habet ordinem ad intellectum. quia intellectus concipit illam naturam obiectiue siue obiectaliter vnam que est multiplicata in re. et illam comparat ad sua inferiora.

Itē suppositionum simpliciũ: alia est termini communis i subiecto positi: vt hõ est spēs: ibi iste termi-

nius homo simplicē habet suppositionē: qꝛ solum ꝑ natura spēi. Alia ē termini cōis positi i pdicato propositionis affirmatiue: vt oīs homo est aīal ibi iste terminus animal in predicato positus simplicē habet suppositionē qꝛ solum ponitur ꝑ natura generis Alia ē termini cōis positi post dictionē exceptiuam vt omne animal preter hominē ē irrationale: ibi iste termin⁹ hoīem simplicē habet suppositionē: qꝛ non licet fieri descensum sub ipo. Vñ non sequitur: omne animal pter hoīem ē irrationale: ergo omne aīal preter hunc hoīez ē irrationale: exquo ibi ē fallacia figure dictionis: pcedendo a suppositione simplici ad psonalem. Similiter hic. homo ē species: ꝰ aliqꝭ homo est species. Et similiter hic: omnis homo est animal: ergo omnis homo est hoc animal. In omnibus istis fit processus a simplici suppositione ad psonalem. ꝙ autem terminus in predicato posit⁹ simplicem habet suppositionē patet: quia cum dr̄ omnium oppositoꝝ eadem est disciplina: nisi ille termin⁹ disciplina simplicem haberet suppositionem: sic fieret descensus sub ipo et esset falsa. Nulla enim particularis disciplina est omnium contrariorum: medicina enim non est omnium contrariorum: sed solū sani et egri. Grāmatica non est omnium contrariorum sed solum congrui et incongrui: logica autem veri et falsi: et sic de alijs.

Hic diuidit suppōem simplicē in tres spēs. que potius debent dici modi speciales ꝙ̃ species. qꝛ suppō simplex est spēs specialissima que nō potest diuidi in spēs. sed bene in varios modos accn̄tales specificos. Pria spēs est qñ termin⁹ cōis supponit respectu predicati secunde intentōnis. vt cū dr̄ hō est spēs. ⁊ hanc spēm suppōnis ꝓbat pe. hys. sic. quia in illis ꝓpōnibus. homo est spēs. animal est gen⁹. vbi isti termini homo ⁊ aīal stant ꝑ re vl'i. ergo supponunt simpl'r. Tenet ꝯñā ex diffinitōne suppōnis simplicis. Secunda spēs est quando terminus cōmunis predicatur in ꝑ

positione vl'i affirmatiua. vt omnis homo est animal. Et hanc speciem ꝓbat Petrus hyspanus dupl'r. Primo sic. quia talis terminus stat ꝑ natura. ergo supponit simpl'r. Scdo a simili. ꝛ hoc in fine istius textus. s. pꝰ vltimā spēm. vt in ista ꝓpōne oīm ꝯrioꝝ est eadem disciplina vbi iste terminus disciplina necessario supponit simpl'r. ergo sic fit in alijs ꝓpōnibꝰ vniuersalibus affirmatiuis. qꝛ ista est vl'is affirmatiua. Qꝛ aūt disciplīa in ista ꝓpōne supponit simpl'r. probatur sic. qꝛ nisi sic. illa ꝓpositio eēt falsa. ꝫ suppō ordinatur ad verificandū ꝓpōnes. ꝙ ꝛc̄. Qꝛ aūt eēt falsa. patet qꝛ nulla ꝑticularis disciplina est eadem oīm ꝯtrarioꝝ. vn̄ licet aliqua disciplīa sit aliquoꝝ ꝯrioꝝ. vt grāmatica congrui ꝛ incongrui logica veri ꝛ falsi. non tamen est aliqua determinata disciplīa oīm ꝯrioꝝ. ꝛ ꝙ oꝑtet ꝙ stet pro disciplina in cōmuni. ꝛ sic supponit simpl'r. Tercia spēs suppositionis simplicis est qn̄ terminus cōis ponit' post dcōnem exceptiuam. vt omne animal preter hominē est irrationale. ibi hominem habet suppositionem simplicem. Et hanc spēm suppōnis simplicis sic probat. in illo termino est suppositio simplex sub quo non potest fieri descensus ad supposita. vnde hoc est signum ꝙ talis terminus stat pro natura. ſꝫ sub illo termino qui sequitur signum exceptiuum non potest fieri descensus. iō supponit simpl'r. Minor patet. qꝛ non valet descensus. omne animal ꝑter hominem est irrationale. ꝙ oē aīal ꝑter hūc hoīem est irrōnale. ꝛ preter hūc ꝛ sic de alijs. al's eñ fieret fallacia figure dictionis arguendo a suppōne simplici ad ꝑsonalem. quia mutatur quale quid in hoc aliquid. quia secūda ſꝫa a qua arguitur ꝑcat quale quid. sed prima ſꝫa ꝑcat hoc aliquid ad quam arguitur.

Queritur Utrum suppositio simplex conuenienter diuidat' in tres spēs. Dōm ꝙ sic. qꝛ terminꝰ cōis tripl'r potest hr̄e simplicitatē primo in situ subiecti. vt cum dicitur homo ē spēs. Secūdo in situ predicati affirmati de subiecto vniuersaliter sumpto. vt omnis homo est animal. Tercio in situ quem habet post dictionem exceptiuam. vt si dicatur. omne animal preter hominem est irrationale. Et tamen considerandum ꝙ ab aliquibus preter illas tres species suppōnis simplicis assignantur quatuor gradus eiusdem suppositōnis. in quibus inuenitur suppositio simplex ꝑm magis ꝛ minus. Primus est quando terminꝰ accipit' absq; omni inclinatione actuali ad supposita. licet habeat inclinationem aptitudinalē. qꝛ illa est de rōne vl'is. vtꝫ ex eiꝰ diffinitōe. vt hic. hō est species. animal est genus. Secundus est qn̄ terminus cōis accipit' ꝓ natura in ordine ad omnia supposita. sed non determinate. qꝛ nō ad hoc vel ad illud. vt homo est dignissima creaturaꝝ. Terciꝰ est qn̄ terminꝰ accipitur in ordine ad aliqua supposita. ꝫ non ad vnū determinatum. vt ad equitandum requiritur equus ad nauigandum nauis. Quartus est. quādo terminus cōis accipit' pro natura in ordine ad vnum determinatū suppositū: vt ibi. homo est animal. ibi ꝑdicatū ꝑt capi ꝓ vno determiāto supposito si sub subiecto fiat descensus. ꝛ in illo gradu suppositio simplex coincidit cum suppositione personali materialiter. ꝫ non formaliter. ꝙa semper infimum supremi ordinis. ꝛ supremum infimi ordinis habent affinitatem ꝛ ꝓpinquitatem.

Ar Suppō simplex est spēs spēalissima. ergo nō pt diuidi ꝑ spēs. Añs ꝓ bat̄. qꝛ est vnꝰ modꝰ accipiendi terminum in ista suppōne. s. ꝓ natura. Dōm ꝙ spēs capit̄ duplr̄. vno modo pro natura specifica. ⁊ sic est hic solum vna species. qꝛ tot sunt sunt spēs suppōnis quot pñt inueniri acceptōes in termino. sed hic in istis spēbus non est nisi vna acceptio. s. ꝓ natura. Alio mō accipit̄ spēs ꝓ accñtali mō specifico. ⁊ sic suppositōis simplicis sunt tres spēs. qꝛ est aliꝰ modꝰ accñtalis qñ terminꝰ ponit̄ in p̄dicato. vel post dictionem exceptiuam.

Ar In ista ꝓpōne. hō est spēs. hō supponit ꝑsonaliter. ergo nō simplicit̄. Añs ꝓbat̄. qꝛ stat ꝓ pñtibꝰ. ⁊ pñtes homīes sunt singulares. ptꝫ qꝛ restringit̄ ꝑ verbū pñtis tpis ad pñtes. Dōm ꝙ hoc verbū substantiuum est acceptum in ꝓpōnibus necessarijs absoluitur a tempe. ⁊ sic nō cōnotat tempus nr̄m. ſ ꝯnotat eternitatē. que ambit omne tp̄s. ⁊ ergo non habebit vim restringendi ad presens tempus. Et quando dicit̄. ad minꝰ hō in dicta ꝓpositione accipitur ꝓ existentibus. sed homines existentes sunt singulares. ergo ⁊c̄. Maior ꝓbat̄. qꝛ esse s̄cat existentiam. Dicendū ꝙ hoc verbū est potest capi triplr̄. vno modo vt dicit esse existentie ꝗ modo ponitur in ꝓpōne de est secundo adiacente. vt homo est. i. existit. Alio mō accipitur vt dicit esse essentie. ⁊ sic dicimus ꝙ diffinitio dicit esse rei. Tercio modo accipitur hoc verbum est vt dicit ꝯpositionē extremorum. ⁊ habitudinē p̄dicati ad subiectū. ⁊ sic sumit̄ in ꝓpōnibus necessarijs. ⁊ de est tercio adiacente. ⁊ sic etiā capit̄ quando dicitur homo est spēs. ꝗa s̄catur in tali ꝓpōne spēm inesse homini. Et s̄m istū modū verificant̄ propositiones in quibus subiectuꝫ s̄m rem s̄catam nec habet esse exñtie nec etiam essentie. sicut si nullus asinus esset. adhuc illa esset vera. asinus est rudibilis. ⁊ tamen asinus nec haberet esse existentie nec essentie. etiā rudibile stante illo casu.

Ar Terminꝰ cōis potest supponere respectu p̄dicati secunde intentionis. ergo respectu illius nō supponit simplr̄. Añs ꝓbatur per boetium dicentē. ꝙ forma simplex subiectū esse non potest. Dicendum ꝙ forma potest dici simplex quadruplr̄. Primo dr̄ simplex quia nō est composita ex aliquo. ⁊ sic deus dr̄ simplex. ⁊ non est subiectum alicuiꝰ accidētis. est tñ subiectū ꝓpōnis. vt patet dicendo deus est. Secundo dr̄ simplr̄ qd̄ nō est cōpositū ex materia ⁊ forma. ⁊ sic substantia separata dr̄ simplr̄ Tercio modo dr̄ simplex quod non est compositum ex quatuor elemētis ⁊ illo modo celum potest dici simplex. Quarto dicitur aliquod simplex. quia non includit in se multitudinem suppositorum s̄m ꝙ huiusmodi. et sic vniuersale dicitur simplex. Et illud quod dicitur forma simplex tribus vltimis modis potest esse subiectum accidentis. ⁊ etiam ꝓpositōnis. sed dictum Boetij intelligitur de subiecto accidentis. ⁊ de forma que est i fine simplicitatis. vt deus.

Ar In ꝓpōne vl̄i negatiua p̄dicatū nō suppōit simplr̄. ergo nec in ꝓpōne vl̄i affirmatiā. ꝯña tꝫ. qꝛ nō ē maior rō de vno ꝗ de alio. Dōm ꝙ nō ē sil̄e. qꝛ p̄dicatū vl̄is negatīe sp negat̄ ⁊ etiā distribuit̄ si sit terminꝰ cōis qꝛ negatio cadēs sup terminū cōem distribuit ipm. ⁊ ergo p̄dicatū ꝓpo

fitionis negatiue supponit ꝯfuse si sit termin⁹ cōis. ⁊ discrete si sit terminus singularis. Sed in ꝓpositōne vlī affirmatiua subiectū solū distribuitur ⁊ p̄dicatū nō p̄t distribui. ⁊ iō p̄dicatū tūc stat ꝓ forma vel natura in cōi ⁊ nō ꝓ suppositis. ⁊ sic est ibi suppō simplex.

Ar̄ Termin⁹ in p̄dicato positus nō supponit simpl'r. Probat̄. q2 terminus posit⁹ a pte p̄dicati capit̄ ꝓ forma. ꝫ forma ē p̄ncipiū appellationis. ergo etiā talis termin⁹ deberet appellare ⁊ nō supponere. Dicendū ꝙ duplex est forma. s. essentialis ⁊ accidentalis. tūc dr̄ ꝙ forīa accidentalis saltē ſm modernos ē principiū appellatōis. ꝫ nō forma essentialis. q̄ a pte p̄dicati supponit simpl'r.

Ar̄ Cōtra terciā spēm. sub illo termino qui sequit̄ dcōem exceptiuam potest fieri descensus. ergo nō supponit simpl'r. Añs ꝓbatur. quia bñ sequit̄ oē animal preter hominē est irrationale. ergo omne anīal p̄ter hunc hoīem est irrōnale. vel preter hunc hoīez ⁊cijs. vbi descēdentes sūt vere. Dōm ꝙ duplex est descensus. s. copulatiuus ⁊ disiunctiuus. Copulatiuus est vbi descendentes coniunguntur per coniunctōz copulatiuam. ⁊ talis non fit in suppōne simplici nisi false. sed in suppōne ꝑsonali fit vere. Alius est descensus disiunctiu⁹. ⁊ ē qñ descēdentes coniūgūtur ꝑ coniunctionē disiunctiuā. ⁊ tunc descēdentes pñt eē vere. ꝫ tñ est fallacia figure dictionis. q2 mutatur vniuersale in particulare. Et quādo dr̄ signum exceptiuum includit negationem. ergo facit terminum communē cui adiungitur stare confuse. Dōm ꝙ illa negatio non cadit supra t̄minum. quem immediate sequitur. sed potius negat predicatum ab illo termino. vt patet per eius exponentes.

Qr̄ Utrum terminus non predicatus ſm formam enunciandi. stans tamen in situ predicati. sicut hic. omnium contrariorum est eadez disciplina. supponat simpliciter. Dicendum ꝙ sic. dummodo non repugnat sibi talis ordo ſm formam propositionis. Cuius ratio est. quia talis situs debetur forme. ergo terminus situatus hoc modo induit modū formalis suppositionis. ⁊ sic variatio situs subiecti ⁊ p̄dicati variat suppositionem. Et nisi in dicta propositione esset suppositio simplex. ipa eēt falsa vt patuit circa textum.

Ar̄ Subiectū ꝓpōnis indiffinite supponit ꝑsonaliter ⁊ determiate. ꝫ disciplina in dicta ꝓpōne est subiectū ꝓpōnis indiffinite. ergo supponit ꝑsonaliter. Minor ꝓbat̄. q2 est terminus cōmunis. ⁊ ponitur ī sbiecto sine signo. Dōm ꝙ ista ꝓpositio non est indiffinita. sed singularis singularitate nature. sicut ista homo est spēs. vl' ista hō est dignissima creaturax. q2 in ꝓpositione indiffinita pōt fieri descensus ad singularia. ꝫ h̄ nō p̄t fieri in ista ꝓpōne. Et licet ibi ponatur terminus cōis ꝓ tanto quia ſcat cōem. non tamen est termin⁹ cōis. prout terminus cōmunis dicitur qui potest predicari de pluribus ⁊c̄. Et quando dicitur. diffinitio propositionis indiffinite sibi cōuenit. ergo est indiffinita. Dōm ꝙ ꝓprie ibi nō sbijcitur terminus cōis. q2 talis termin⁹ cōis non accipitur vt cōis. ꝫ vt ē singularis. ⁊ hoc ideo. q2 sicut sb termino singulari non potest fieri descēsus. ita nec sb termino cōmuni taliter accepto. et ideo dicitur singularis singularitate nature.

Ar Propōnes ꝯtrarie debent esse eiusdē suppōnis ſm genus propi‑quū. sed ista. nulla disciplīa est eadē ꝯrioꝝ. est ꝯdictoria illiꝰ ꝓpositionis. disciplīa est eadem omniū ꝯrioꝝ. ⁊ in pria est suppō personalis. ꝗ etiam in scda. Dōm ꝙ ista. nulla disciplina est eadē oīm ꝯrioꝝ. non est ꝯdictoria ad istam. disciplina est eadem oīm ꝯtrarioꝝ ꝓpter duas causas Prima qꝛ ꝯdictorie sunt vl'es ⁊ ꝑticulares opposite in qualitate ⁊ quantitate. ſ3 istaꝝ ꝓpōnum nulla est ꝑticularis. Scda cā. qꝛ si sic. tūc due ꝯdi‑ctorie essent simul vere. qꝛ ista est vera. disciplina est eadem oīm ꝯriorum ⁊ etiā ista. nulla disciplina est eadem oīm ꝯriorum. Et est simile de istis ꝓpositionibꝰ. homo est species. nullus homo est spēs. que sunt simul vere ⁊ ꝗ non sunt contradictorie.

Qr Qualis suppō sit hic in subiecto ⁊ ꝑdicato dicendo hō differt ab asino. Dōm ꝙ in subiecto est suppositio simplex. qꝛ stat ibi ter‑minus pro natura. sed in predicato est suppositio personalis. qꝛ hoc ver‑bū differt includit in se negatōꝫ. et iō facit ꝑdicatū stare ꝓ suppositis.

Ar Subiectū ꝓpōnis indiffinite supponit ꝑsonal'r. ſ3 hō ē sbiectū propositōis indiffinite in ꝑfata ꝓpōne. ergo supponit ꝑsonal'r Dōm ꝙ nō est ꝓpō indiffinita. ſ3 singularis. qꝛ ibi sbijcit terminus cōis. non vt cōis est. ſ3 vt singularis singularitate nature.

Qr Qualis suppō sit hic. ad equitandū requirit equus. ⁊ hic. bis comedi offam. hic ⁊ rhome vendit piper. bis audiui missam. homo ē dignissima creaturarum. cuncta timent hominem. ⁊cꝫ. Dōm ꝙ in om‑nibus istis ex ꝑte termini supponētis est suppositio simplex. Et qñ dicit ibi termini non ponuntur pro natura. vt posset faciliter probari inductiē de singulis. quia natura equi non requiritur ad equitandū ſ3 ipm suppo‑sitū. Dōm ꝙ duplex est suppō simplex. quedā est simpl'r simplex. sic cōtīgit in ꝓpōnibus. vbi terminꝰ accipit ꝓ natura sine inclinatōne ad supposita ex ꝑte locutionis. sic ħ. hō ē spēs. ⁊ in tali suppōne simplici nō potest aliquo mō ꝓpō verificari pro suppositis. Alia est suppō simplex ſm quid. ⁊ fit in ꝓpōne in qua terminꝰ ex locutōe ꝑncipal'r accipit ꝓ natura. et tñ cū inclinatōe ad supposita. ſ3 minꝰ ꝑncipal'r. ⁊ in tali suppōne simplici ꝓpositio ꝑmo verificat ꝓ nā. ⁊ ex ꝯnti ꝓ suppositis. ⁊ sic ē ī dictis ꝓpōibꝰ.

Ar In illa ꝓpōne. hō ē dignissima creaturaꝝ. hō accipit ꝓ suppositis ꝗ non supponit simpl'r. Añs ꝓbat. qꝛ sensus est ꝙ supposita hūa‑ne nature sunt dignissima creaturaꝝ. Dōm ꝙ licet hō posset ibi capi ꝓ suppositis. non tñ ꝓ aliquo supposito determinato. qꝛ tunc ꝓpō eēt falsa Et simile est de ista ꝓpōne. ad equitandum requirit equus. qꝛ suppositū equi requiritur ad equitandū. non tamen determinatum suppositū. Et qñ replicat hic. hō est dignissima creaturaꝝ. esse dignissimā creaturarum verificatur de omnibus suppositis hominis simul. ergo homo supponit ꝯfuse. Dōm ꝙ dupl'r terminꝰ stat ꝓ omnibꝰ suppositis. vno mō mediante signo vl'i. ⁊ sic terminus stans ꝓ omnibꝰ suppositis supponit confuse. Alio mō terminꝰ stat ꝓ oībꝰ non ex mō loqndi. sed ex veritate locutōnis qꝛ ꝑt de omnibus verificari. ⁊ terminꝰ sic stās ꝓ omnibus nō suppōit ꝯfu‑se. vtꝫ ꝑ sil'e dicēdo. homo est animal. qꝛ in illa ꝓpōne animal potest veri

ficari de quolibet homine. cũ tñ ex mõ loq̄ndi (hõ) hic non ponat̃ ꝓ quolibet hoĩe. ergo non supponit confuse.

Q̃r Qualis suppositio sit hic. oẽ aĩal fuit in archa noe. Dõm ꝙ illa ꝓpõ p̃t capi dupl'r. vno mõ in sensu in quo fit. ⁊ tunc dꝫ referri ad illud tp̃s in quo oĩa supposita aĩal' fuerũt in archa noe. q̇.s. nõ poterant extra eam ſuari. ⁊ tunc est ꝓpõ vera. ⁊ ibi est suppositio confusa. ⁊ tunc ẽ sensus ꝙ omne suppositũ aĩalis qd̃ non potuit viuere in aquis fuit ĩ archa noe. Alio mõ accipit̃ illa ꝓpõ in sensu quẽ facit. ⁊ tunc aĩal iterꝝ supponit confuse. ⁊ tunc ꝓpõ est falsa. qꝛ sensus est. de quocũqꝫ verꝝ est dicere ꝙ fuit aĩal. de illo verꝝ ẽ dicere ꝙ fuit in archa noe. quod est falsum.

Ar̃ In dicta ꝓpõe (aĩal) nõ distribuit̃ ꝓ suppositis. g̃ nõ supponit cõfuse. ꝫ magis simpl'r. Añs ꝓbat̃. qꝛ distribuit̃ ꝓ singulis generũ. Dõm ꝙ si aĩal in ista ꝓpõe accipiat̃ ꝓ singulis generꝝ. adhuc ẽ suppositio cõfusa. ⁊ nõ simplex. licet em̃ aĩal tunc non distribuat̃ pro suppositis simpl'r. distribuit̃ tamen pro inferioribus in respectu. s. ꝓ speciebus. qd̃ sufficit. Unde etiam potest fieri descensus ad inferiora ĩ respectu. s. ad species. licet non posset fieri descensus ad inferiora simpliciter. id est ad indiuidua.

Personalis suppositio ẽ acceptio termini communis pro suis inferioribus. vt cum dicitur: homo currit. iste terminus homo supponit ꝓ suis inferiorib᷒.

Hic ꝯñr diffinit scd̃m mẽbrũ dicte diuisionis. s. suppõem ꝑsonalem dicens ꝙ (suppõ ꝑsonalis est acceptio termini cõis pro suis inferiorib᷒. i. ꝓ suppositis sue nature ⁊ essentie subiectis. qualia dicuntur in proposito persone. quasi per se vne. quia quodlibet ip̃oꝝ est singulare ⁊ indiuiduum ⁊ incõicabile habens vltimam vnitatem nature. que ẽ vnitas materialis. Exemplũ ponitur in l'ra.

Ar̃ Termin᷒ cõis non ſcat sua inferiora. g̃ nõ supponit ꝓ eis. Tenet ꝯñ. qꝛ suppositio p̃supponit ſcatõꝫ. Sꝫ añs est notũ. qꝛ nõ ſcat hoc aliquid sed quale quid. Dõm ꝙ significatio est duplex. quedam est primaria ⁊ principalis. ⁊ sic terminus cõis solũ ſcat naturam cõmunem ⁊ non supposita. ⁊ sic ſcatio non accipitur quando dicimus ꝙ suppositio presupponit ſcationem vel ꝙ significatio sit genus ad suppositionem. Alia est ſcatio cõiter capta prout se extendit ad ſcationem primariã ⁊ secundariam simul. ⁊ sic terminus cõmunis non solum ſcat naturam. ꝫ etiam supposita. quia significat supposita significatione secundaria. et illo modo ſcatio est aliquid cõius suppositione. ⁊ illam ſcationem generalit̃ captam presupponit suppositio.

Ar̃ Terminus singularis supponit personaliter. Probatur. qꝛ suppositio personalis dicit̃ a persona. ꝫ stare ꝓ ꝑsona conuenit t̃minis singularibus. Dõm ꝙ suppõ dicitur ꝑsonalis. qꝛ est termini cõmunis ꝓ ꝑsona siue ꝓ ĩferiorib᷒. ⁊ ergo acceptio termini cõis ꝓ ꝑsona soluꝫ ꝯuenit termino cõi supponenti ꝑsonaliter. Et si queratur q̃uo p̃t sciri an terminus capiatur ꝓ suppositis vel pro natura. Dõm ꝙ scitur penes ꝑ

dicta qꝛ talia sunt ſbiecta qualia ꝑmittunt̄ ab eoꝝ ꝑdicatis.

Ar. Si suppō ꝑsonalis hr̄et fieri qñ termin⁹ cōis accipit̄ ꝓ ꝑsona seq̄ret̄ ꝙ nō esset suppō ꝑsonalis cū dr̄. asin⁹ currit. qꝛ asin⁹ nō hꝫ aliq̄s personas. cum persona solum sit rōnalis creature indiuidua substantia. ſ₃ asinus ꝑticularis nō ē hmōi. Dicendum ꝙ persona accipit̄ dupl'r vno mō ꝓprie ſm eius ꝓpriam ſcationē siue impositionē. ⁊ sic ſcat indiuiduū intellectualis nature. ⁊ sic nullus asinus est ꝑsona. Alio mō accipitur persona generaliter ſm ꝙ venit in vsum cōiter loquentiū. ⁊ sic accipitur ꝓ indiuiduo vel quocunq₃ supposito. ⁊ sic supposita asini lapidis ⁊ ligni dicuntur persone. ⁊ hoc modo debet hic capi. Iuxta quod notandum ꝙ ꝺr̄ña est inter ista tria. s. suppositū indiuiduū ⁊ ꝑsona si ꝓprie capiantur. Nam indiuiduū dr̄ singulare cuiuscunq₃ ꝑdicamenti indifferenter. siue sit substantia siue accidens. sicut sortes dr̄ indiuiduū ſbe. hec albedo. hec nigredo dicuntur indiuidua accidentis. Suppositū aūt dicit̄ indiuiduū ꝑdicamenti substantie. qꝛ suppositū ſcat aliquid quod est sub alio positū tanq₃ subiectū qꝺ nō conuenit accidentib⁹. Persona ꝟo est suppositū intellectualis nature. Et diffinitur sic a Boetio. Persona ē intellectualis nature indiuidua ſba alteri nō innitens. Vñ ꝑsona sic solum reperitur in deo ⁊ in substantijs sepatis ⁊ in hoīb⁹. q̄ solū sunt intellectuales. Dicitur notanter (alteri non innitens) ꝓpter tria. q̄ vident̄ esse ꝑsone ⁊ nō sunt. Primū est humanitas in xp̄o. q̄ nō est ꝑsona. sed est assumpta a verbo in diuinis. ⁊ sic in xp̄o solū ponim⁹ vnā ꝑsonam. Scḋo propter ꝑtes ſbales que sunt in toto. ergo nō dicuntur esse ꝑsone. Tercio ꝓpter animā rōnalem. q̄ licet aliqñ ꝑ se substat. cū tñ sp̄ hēat renisum seu inclinationem ad corpus. iō nō meret̄ dici ꝑsona. Ex isto patet correlarie ꝑmo ꝙ in ꝓposito idem sunt suppō ꝑsonalis ⁊ indiuidualis. Patet secūdo ꝙ ista tria. suppositū. indiuiduū. ꝑsona. hñt se sicut supi⁹ ⁊ inferi⁹. nā īdiuiduū est supi⁹. ⁊ ſb illo est suppositū. ⁊ sub supposito ē ꝑsona.

Qr. Vtrū sit suppō ꝑsonalis in hac orōne. hec herba crescit ī orto meo demōstrādo aliā ab herba mea. Dōm ꝙ nō est suppō ꝑsonalis ſ₃ discreta vel simplex. qꝛ si accipiat̄ illa ꝓpō ſm demonstrationem ꝑsonalē scȝ demonstrando aliam herbam extra ortum meū. tunc dicendo. hec herba crescit in orto meo est suppositio discreta. ſ₃ orō est falsa. Si aūt fit demonstratio personalis. i. simplex. tunc est suppositio simplex. qꝛ sensus ē ꝙ natura illi⁹ herbe est in orto meo.

Hic diuiditur suppositio ꝑsonalis.

Item ꝑsonaliū suppositionū: alia est determinata alia ꝯfusa. Determiata suppositio est acceptio termini cois indiffinite sumpti: vel cū signo ꝑticulari sumpti: vt homo currit: et dicitur vtraq₃ illarum determinata: quia licet in vtraq₃ istarum iste termin⁹ homo supponit pro omni homine tam currente q̄₃ non currente: tñ ꝓ vno solo hoie currente vera dr̄. Et qꝛ ali

ud est supponere: et aliud ē loquutionē eē verā ꝑ ali quo vel falsam: igr̄ in p̄dictis ꝓpoībus vt dictum ē iste termin⁹ homo supponit ꝑ oī hoīe tam currente q̄ȝ non currente: licet reddat loquutionē verā ꝑ cur- rente solo. ¶ Qz aūt in vtraqȝ istaꝝ sit determiata sup- positio ptȝ: qz cū dr̄ aīal ē sortes: vel animal ē plato ⁊ cījs: ergo animal est omnis homo: ibi est fallacia fi gure dictionis a pluribus determinatis ad vnā de- terminatam: Et ideo iste terminus animal indiffini- te positus habet determinatam suppositionem: et si militer si sumatur cum signo particulari:

Posita diffinitōe suppōnis psonalis. hic ɔn̄r diuidit eam in deťmiataȝ ⁊ ɔfusam. Cui⁹ diuisionis rō est. qz in suppōne psonali termin⁹ cōis acci pitur ꝑ suis inferiorib⁹. qd̄ ɔtingit dupl'r. vno⁹ ꝑ oīb⁹ īferiorib⁹ l' ꝑ mł tis. sic ꝙ nō p̄t verificari ꝑ vno supposito tm̄. ⁊ sic est suppō ɔfusa. Alio° ꝑ aliqb⁹. sic tn̄ ꝙ oīo vel ꝓpō p̄t verificari ꝑ vno supposito tm̄. ⁊ sic est suppō deťiata. Deīn diffinit suppōeȝ determinatā dicēs. Deťiata est illa quā hȝ termin⁹ cōis īdiffinite sumpt⁹. vel cū signo pticulari. vt hō currit aliqs hō currit. hic eīn sbiectū cuiuslibet ꝓpōnis supponit determinate. Et hoc ꝓbatur duab⁹ rōnib⁹. pria est. illa suppō est determinata in q̄ ter- min⁹ ꝑm se cōiter accept⁹ reddit loquutionē verā ꝑ determinato suppo- sito. ꝧ sic est in istis ꝓpōnib⁹ hō currit. aliquis hō currit. ꝗ ⁊c̄. Minor pȝ qz aliud ē supponere ⁊ aliud loquutionē verā reddere. ꝧ termin⁹ cōis in- determiate sumpt⁹ ī dictis ꝓpōnib⁹ ex pte suppōnis ⁊ ꝑcatōis reddit lo- quutionē verā ꝑ vno determinato supposito. Scd̄a rō. qz in isto argumē to aīal ē sortes. aīal est plato. ꝗ aīal est oīs hō. arguiť a plurib⁹ deťiatis ad vnā determinatā vt dicunt autores. ꝗ oēs inferētes sunt determinate ⁊ etiā illata. ꝧ ille sunt indiffinite. ꝗ subiectū ꝓpōnis īdiffinite supponi determinate. ⁊ sic vltīa rō sumiť a loco ab autoritate.

Ar Indiffinitū ⁊ determinatū opponūtur. ꝗ termin⁹ sumpt⁹ in ꝓpo- sitione īdiffinita nō p̄t supponere deťiate. Dōm ꝙ determinatū ⁊ īdiffinitū capiūť dupl'r. vno mō ꝓut referunť ad idē ꝑm idē. ⁊ sic oppo nunť ⁊ nō conueniūt siml' vni. Alio° accipiunť illa duo ꝓut referuntur ad idē ꝑm diuersa. ⁊ sic nō opponūť. qz pn̄t vni sil' ineē. ⁊ sic fit h̄. qz ťmi n⁹ ī ꝓpōne īdiffinita pōiť īdiffinite rōe ꝑcatōis. qz īdetermiate ꝑcat quod cūqȝ suppositū. ꝧ rōe v̄ificatōis loquutōis poniť deťiate. qz ꝓpō reddiť v̄a ꝑ vno supposito. hoc ē si p̄dicatū sit ī sbiecto ꝑ vno deťiato supposi- to. tūc tota ꝓpō verificať. Et iō dr̄ cōiter ꝙ foral'r tal' ꝓpō ē īdiffinita. q̄a rōne ꝑcatōis. final'r aūt ē determinata. qz finis ꝓpōnis ē reddere loquu- tionē verā. ꝧ reddit loquutionē verā ꝑ vno determiato supposito.

Ar Ex isto seq̄ret̄ q̄ suppō discreta ꝛ determinata coīciderēt. Seq̄la ꝓbat̄. q̄ꝛ in suppōne discreta etiā termin⁹ accipit̄ ꝓ vno determinato supposito. sicut in suppōe determinata. Dōm q̄ in suppōne determinata nō accipit̄ termin⁹ ꝓ vno determinato supposito rōne ꝟcatōnis ſ rōne verificatōis ꝓpōnis. q̄ꝛ ꝓpō verificat̄ ꝓ vno supposito. ſ in suppositione discreta termin⁹ accipit̄ ꝓ vno determinato supposito rōe ꝟcationis. q̄ꝛ ꝟcat vnū suppositū ꝓ quo supponit. ꝛ sic nō equaliter termin⁹ supponens discrete ꝛ ꝑsonaliter accipit̄ ꝓ determiāto supposito.

Qr Utrū valeat argumentū a plurib⁹ determiātis ad vnā. Dōm q̄ n̄ formal'r gr̄a forme. ſ cōmittit̄ fall'a figure dictionis. Et quando dicitur. argumentum textus videtur esse bonum. quia ibi arguitur inductiue a singularibus sufficienter enumeratis. Dōm q̄ ibi non est vera īductio. ꝛ ratio est. q̄ꝛ inducentes ꝓpōnes debent habere sua singularia ī ſbiecto ꝛ non in predicato. q̄ꝛ ꝓprius modus singulariū est q̄ ſbijciantur ꝛ nō p̄dicent̄. h̄ aūt singularia sumunt̄ in p̄dicato vt aīal est sortes. animal est plato ꝛc̄ijs. ḡ aīal est oīs hō. Scd̄o dōm q̄ inducentes sunt false ex pte ꝟcatōis. vel ex pte locutionis. licet de bonitate intelligentis possent sumi vt vere. q̄ꝛ intelligens istas ꝓpōnes p̄t p̄dicatū intelligere loco ſbiecti. ꝛ tunc sunt simpl'r vere. ꝛ est bona inductio. Dicebatur notanter (formal'r) q̄ꝛ gr̄a materie bn̄ valet. ꝛ hoc p verā inductionē. vt sic arguēdo. asin⁹ ē ſba. hō ē ſba. ꝛc̄ijs. ḡ aīal est substantia.

Ar Bn̄ sequit̄. asin⁹ mouet̄. leo mouet̄. vacca mouet̄. ḡ anīal mouet̄ ꝛ tn̄ ibi arguit̄ a plurib⁹ determinatis ad vnā. vt manifestū ē.

Dicēdū q̄ argumentū a plurib⁹ determinatis ad vnā bn̄ valet q̄n q̄libet determinata p se pōt inferre aliā determinatā. sic aūt ē in ꝓposito. eo q̄ ibi ar̄ ab īferiori ad supi⁹ sine distributōe. ſ q̄libet īferi⁹ hoc mō natū ē īferre supi⁹. q̄ꝛ bn̄ seq̄t̄. hō mouet̄. ḡ aīal mouet̄. sic āt n̄ ē ī ꝓposito.

Qr Utrū vl'r ve͛ʓ sit q̄ aliq̄d ē supponere. ꝛ aliud locutōꝫ verā reddere. Dicendum q̄ non. quia in suppositione simplicit͛ discreta idē est. sed illud dictum solum est verum in suppositione determinata. quia ibi terminus supponit ꝛ ꝟcat ꝛ supponit pro vno ꝛ reddit locutionē veram pro alio. Exemplum vt homo currit. ibi hō ꝟcat indifferenter hominem currentē ꝛ nō currentē. supponit etiā tam ꝓ hoīe currente q̄ꝫ nō currente. ꝛ etiā supponit ꝓ vtrisq̄ꝫ. ſ tn̄ ꝓpō vera reddit̄ ꝓ currente. Rō p̄mi q̄ꝛ iuxta regulā restrictionū termin⁹ positus a parte p̄dicati nō p̄t restringere terminū positū a pte ſbiecti quo ad principalē ꝟcatōꝫ. cum igr̄ currit ponatur a pte p̄dicati nō p̄t in dicta ꝓpōne restringere terminū cōmunem ad currentes. ſ solū ad p̄ntes licet locutio vera reddat̄ solum ꝓ currentibus. Sed q̄ verbum in illis ꝓpōnibus ꝛ similibus nō restringit subiectū gr̄a ꝟcationis. ideo est. quia si sic. tunc oēs ille ꝓpōnes essent necessarie. quod est simpliciter falsum. Sequela patet. quia conditio posita a parte p̄dicati p̄intelligeretur in subiecto. ſ quelibet verificatur necessario de se ip̄a. Exempli gratia. si in ista ꝓpōne (homo currit) homo staret ꝓ currentibus. sensus est q̄ homo currens currat. que est necessaria. quia oīne q̄d est quando est necessarium est esse. sic hominem currere quando currit est necessarium q̄ currat.

Ar Si supradicta essent vera sequeret̃ q̃ hic esset suppositio cõfusa hõ currit. Sequela pbat̃. qꝛ hõ stat p oib⁹ hoib⁹ tã currẽtib⁹ q̃ nõ currentibus. Dicendũ q̃ termin⁹ dupl'r põt stare p oibus. vno mõ p signum distributiũ qd̃ actual'r distribuit terminũ p oibus suppositis. ꝛ talis acceptio termini facit suppõnẽ cõfusã. Alio mõ accipit̃ termin⁹ p oib⁹. qꝛ non determinat̃ ad aliquid determinatũ suppositũ ꝛ sic dr̃ accipi p oib⁹. qꝛ nõ plus accipit̃ p vno q̃ p alio. nõ q̃ actualiter oĩa supposita in termino includant̃. ꝛ hoc fit in suppositione determinata.

Ar In ista ppositione oĩs sol lucet. sol accipit̃ p oibus ꝛ reddit locutionẽ veram p vno. ergo supponit determinate. Dicendũ q̃ licet q̃ ad rem ipsam posset locutio verificari p vno supposito tm̃ nõ tamẽ quo ad modũ loquendi. qꝛ illud signũ oĩs distribuit nõ solũ p illis suppositis q̃ actu sunt. sed etiã que nata sũt esse sm̃ aptitudinẽ sub sole. Ex isto soluit̃ q̃stio cum querit̃ qualis suppositio sit hic sol lucet. Dicendũ q̃ est determinata. qꝛ licet sit tm̃ vn⁹ sol sm̃ actũ. sunt tamẽ plures sm̃ aptitudinem idõ sol potest determinate sumi p sole iam actu existente. sed dicendo iste sol lucet est suppositio discreta.

Or Quõ supponit de⁹ cũ dicit̃. deus est. Dicendũ q̃ determinate. qꝛ suppositio fundat̃ imediate in sĩficatione. ꝛ ideo terminus debet dici supponere sm̃ exigentiam significationis. sed deus qꝛ imponit̃ ab vniuersali puidentia rex. ꝛ est terminus aliquo mõ cõmunis. idõ supponit. sicut alij termini cõmunes. Tales aũt si ponant̃ in ppõne indiffinita supponũt determinate. g̃ etiã deus sil'r determinate supponit.

Suppositio cõfusa est acceptio termini cõis p pluribus mediante signo vniuersali. vt cũ dicit̃ oĩs hõ ẽ aial: ibi iste termin⁹ hõ supponit p plibus mediante signo vl'i: qꝛ supponit p q̃libet suo supposito.

Hic diffinit scḋm mẽbrũ dicte diuisionis. s. suppõẽ cõfusã dicẽs q̃ suppositio cõfusa ẽ acceptio termini cõis p plurib⁹ mediãte signo vl'i. i. acceptio termini cõis sm̃ q̃ exigit v̓tus cõfusiua. i. distributiua signoꝝ vl'iũ. vt oĩs hõ currit. vterq̃ hõ currit. ibi hõ sp̃ supponit cõfuse. Aũ suppositio talis dicit̃ cõfusa. qꝛ in ea termin⁹ v̓tute signi vl'is accipit̃ p multis inordinate positis. s̃ vbicũq̃ est mltitudo inordinata: ibi est cõfusio.

Ar Suppositio cõfusa ẽ acceptio termini cõis p oibus. g̃ nõ solũ p plibus. Aũs pbat̃. qꝛ h̃ exigit v̓tus distributiui signi. Dicendũ q̃ duplex ẽ signũ distributiuũ. scꝫ pfectũ: ꝛ illud distribuit p oib⁹. vt hic vterq̃ hõ currit. Aũ in suppositõne cõfusa termin⁹ cõis sp̃ accipit̃ p plibus. nõ aũt sp̃ capit̃ p omibus. s̃ diffinitio debet dari p ea. que sp̃ diffinito conueniunt. ideo cõuenienter dicit̃ p plibus in diffinitõne.

Ar Si diffinitio esset bona sequeret̃ q̃ termin⁹ supponẽs natural'r etiam supponeret cõfuse. Sequela pbat̃. qꝛ accipit̃ p plib⁹ imo p oĩbus inferioribus. Dicendũ q̃ dupliciter termin⁹ stat p oibus inferioribus. vno modo mediante signo vl'i. ꝛ sic in tali termino ẽ suppositio confusa. Alio mõ accipit̃ terminus cõis p oibus p modũ indifferẽtie. qꝛ non ac

cipit̃ plus ꝑ inferioribus q̃ꝫ ꝑ natura nec ecõtra. ⁊ talis acceptio termini ꝓ omibus fit in ſuppoſitione naturali. qꝛ ibi terminꝰ nõ coartat̃. nec ad ſuppoſita nec ad naturam.

Ar Dicendo Nlľs homo eſt aſinus. aſinus ſupponit cõfuſe. ⁊ tñ circa ipm nõ ponit̃ ſignũ vľe. Dicendũ ꝙ licet non ponat̃ ſignum vniuerſale ad predicatũ ẜm vocem. tñ ẜm rem ⁊ virtutẽ. quia negatio negans que ponit̃ in aliqua ꝓpoſitione negat illa oĩa que ſequunt̃ ipam in illo cõpoſitione. ⁊ ſi ſint termini cões que illã negationẽ ſequunt̃. tunc ipos etiam diſtribuit. Cuiꝰ rõ eſt: quia quãdo negat̃ cõmune vel ſuperius de aliq̃ tunc etiam negant̃ omnia illa que ſub ipſo continent̃. ſed negatio cadens ſup terminum cõmunem negat etiam eius inferiora. ad quã negationẽ neceſſario ſequit̃ diſtributio.

Ar Omis terminus acceptus cum ſigno vniuerſali ſupponit cõfuſe. ß quando dicit̃ ome ens quod eſt ſortes currit. ens eſt terminus cõmunis ſumptus cum ſigno vniuerſali: ergo ſupponit confuſe. quod tamẽ falſum eſt. Dicendũ ꝙ ſubiectũ in illa ꝓpoſitione nõ eſt terminꝰ vľis ſiue cõmunis ß eſt terminus diſcretus. qꝛ eſt determinatus ad vnũ ſuppoſituꝫ Vel dicendũ ꝙ maior eſt vera. niſi talis terminꝰ impediat̃. hic autẽ in iſto loco impedit̃: quia contrahit̃ ad vnũ ſuppoſitũ. ſcꝫ ad ſortem. qꝛ virtute reſtrictionis ſenſus illiꝰ ꝓpoſitiõis. ſcꝫ ome ens quod eſt ſortes currit. valet tñ ſicut ſortes currit.

Querit̃ Qualis ſuppoſitio ſit hic in ſubiecto ⁊ in predicato. non homo eſt aſinus. Dicendũ ꝙ non dupľr accipit̃. vno modo negatiue vt eſt dictio ꝑ ſe. ⁊ ſic ſubiectũ ⁊ predicatuꝫ ambo ſupponunt confuſe. qꝛ negatio cadens ſupra terminũ cõmunẽ habet vim diſtribuẽdi ipm. Alio modo capit̃ nõ infinitant̃. ⁊ tunc tranſit in vnã ptẽ orõnis cum termino cui ĩmediate adiungit̃. ⁊ ſic ſubiectũ ſupponit determinate. quia ſenſus eſt ꝙ ens quod non eſt homo. eſt aſinus: ſed predicatum ſupponit ſimpliciter ẜm vltimũ gradũ ſicut in ſili in ꝓpoſitione homo eſt aĩal predicatũ ſupponit ſimpliciter. Sed diceret in iſta ꝓpoſitione ens. quod non ẽ homo. eſt aſinus negatio negans precedit predicatũ: ergo ipm ſupponit confuſe. Tenet conſequentia. quia negatio precedens terminũ diſtribuibileꝫ ipm diſtribuit. Dicendũ ꝙ negatio ſemꝑ diſtribuit illud quod poſt ipm ſequit̃ in eadem compoſitione. ſed hoc predicatũ aſinus, nõ ſequit̃ in eadem cõpoſitione. vtꝫ intuenti.

Ar Dicendo omis homo eſt totum in q̃titate ponit̃ terminꝰ cõis cum ſigno vli ⁊ tñ nõ ſupponit cõfuſe ß potius diſcrete. Dicendũ ꝙ illa ꝓpoſitio põt capi dupľr. vno mõ in ſenſu quẽ facit. ⁊ ſic ſubiectum eius ſupponit confuſe ⁊ eſt falſa. qꝛ ſenſus eſt de quocũqꝫ verum eſt dicere ꝙ ſit homo de illo verum eſt dicere ꝙ ſit totum in q̃titate. Alio modo accipit̃ in ſenſu quo fit. ⁊ tunc ꝓpoſitio eſt vera: ⁊ eſt ſuppoſitio diſcreta. quia ſenſus eſt ꝙ iſtud complexum omĩs homo eſt totũ in q̃titate. ⁊ ſic ponit̃ loco vnius ſingularis cui non eſt nomen impoſitum. Et quando dicit̃ ſi accipiat̃ illa ꝓpoſitio omĩs homo eſt totum in quãtitate in ſenſu in quo fit tũc ibi adhuc ſubijcit̃ terminus cõmunis cũ ſigno vniuerſali. ergo ſubiectuꝫ ſupponit confuſe, Dicendũ ꝙ homo nõ accipit̃ tunc vt terminus cõmu-

nis ẜ materialiter. cũ igit̃ suppositio p̄supponat significationẽ. sic ꝓprie ẜ ille termin⁹ homo nõ supponit. tamẽ habet modũ termini supponentis discrete. q̶ stat ꝓ vno tm̃. scꝫ ꝓ illo cõplexo oĩs homo.

Ar. In ista ꝓpõne hõ est null⁹ asin⁹. homo supponit cõfuse. ⁊ tñ est subiectũ ꝓpositionis indiffinite. Dicendũ ꝙ quis hõ ẜm locutionez incõsuetã preponat̃ tñ ẜm ordinẽ cõstructõnis postponit̃. ⁊ sic ibi tam homo ꝙ̃ asinus distribuũt̃. ⁊ ꝓpositio ẽ vlis negatiua.

Ar. Hic est suppositio cõfusa totũ qḋ est in mũdo est in oculo meo. ⁊ ibi non ponit̃ terminus cõmunis cũ signo vlı̃. Probat̃ prima ps assũpti q̶ in sua equiualenti est suppositio cõfusa. scꝫ in ista quelibet ps mũdi est in oculo meo. ẜ ⁊ ipsa. Dicendũ ꝙ totũ accipit̃ dupliciter. vno modo kathegorematice siue ẜcatiue ⁊ tũc totũ supponit determinate ⁊ accipit̃ sb̃stantiue ⁊ sic est subiectũ ꝓpositionis indiffinite. ⁊ est sensus integrum qḋ est in mũdo est in oculo meo. Alio modo accipit̃ totũ sincathegorematice ⁊ distributiue siue ꝯẜcatiue. ⁊ sic nõ potest supponere: q̶ accipit̃ adiectiue ⁊ etiam non significat vniuersale vel particulare. sed est aliquid inclusum in ipso quod est substantiuum. scꝫ pars vel aliquid hmõi ⁊ hoc supponit confuse.

Ar. Signũ vniuersale nõ supponit confuse. cũ sit adiectiuũ ⁊ significatiuũ. ergo non habet vim ad hoc ꝙ aliquid faciat supponere confuse. Consequentia ꝓbat̃. quia nihil dat alteri quod non habet. Dicendum ꝙ habere suppositionem orit̃ ex significatione rei substantiue. ẜ non potest suppositio cõuenire termino adiectiuo. sed habere speciem suppositionis orit̃ ex signis distributiuis. vel ex defectu signoꝝ. ⁊ ergo signa bene dant speciem suppositionis aut ad minus significant ⁊ ostendũt speciẽ ẜ ꝓprie nõ dant suppositionem.

Item confusarum suppositionũ alia est confusa necessitate signi vel modi: ⁊ alia necessitate rei. vt cũ dicit̃ oĩs hõ est aĩal. ibi iste termin⁹ homo mediante signo vniuersali confundit̃ siue distribuit̃ ꝓ quolibꝫ suo supposito. ⁊ iste terminus aĩal a parte p̄dicati positus confundit̃ necessitate rei. Et cũ vnusquisqꝫ homo suam habeat essentiaꝫ inde est. ꝙ hoc verbum est necessitatẽ rei tenet̃ ꝓ tot essentijs: ꝓ quot hoĩbus tenet̃ iste terminus homo: ⁊ cum vnicuiqꝫ homini insit sua aĩalitas. ideo iste termin⁹ aĩal necessitate rei ꝓ tot aĩalib⁹ ꝓ q̄t hoĩbus iste termin⁹ homo ⁊ ꝓ quot essẽtijs hoc verbum est tenet̃. Unde iste termin⁹ homo debet supponere cõfuse mobiliter ⁊ distributiue ⁊ cõfuse ⁊ distributiue tenet̃: q̶ tenet̃ ꝓ oĩ hoĩe. Mobilit̃

ꝟo.qꝛ licet fieri descensum sub eo ꝓ q̊libet suo suppō
sito.vt oīs homo ē aīal:ergo sortes ē aīal.ꝫ iste termi
nus aīal dicit̄ cōfundi imobiliter:qꝛ non lꝫ fieri descē
sum sub eo.vt oīs hō est aīal:ḡ oīs homo ē hoc aīal.
ibi eñ fit ꝓcessus a simplici suppositione ad ꝑsonalez
sicut hic hō est dignissima creaturarū:ḡ hic hō vel ali
q̊s homo vel rosa est pulcerrima floꝝ:ergo aliqua ro
sa.Sed differūt in hoc qꝛ in istis ē simplex suppositio
ex ꝑte subiecti.in illa ꝟo ex ꝑte p̄dicati.Licet videat̄
oppositū esse quod superius dictū est.vt in hac ꝓposi
tione Om̄is homo est aīal:iste termin⁹ aīal in p̄dica-
to positus simplicē habet suppositionē cū pri⁹ diceba
tur ꝙ habet confusam.Ad hoc dicendu ē ꝺm q̊sdam.
ꝙ qꝛ gen⁹ p̄dicat̄ d̄ plꝰibus differētibus specie.ille ter
min⁹ aīal qñ tenet̄ ꝓ ipa natura in cōi ꝺm qd̄ est gen⁹
sic habet simplicem suppositionē.ꝺm aūt ꝙ ipa natu-
ra ipius generis multiplicat̄ ꝑ supposita hoīs.sic di-
cit̄ confusam suppositionē habere nō mobiliter ꝫ im-
mobiliter.Suppositio aūt cōfusa mobiliter potest cū
simplici incidere non ꝺm idem sed ꝺm diuersa.vt di-
ctū est.Unde ꝺm hoc dicendū est ꝙ suppositio con-
fusa mobiliter non potest simul esse cū simplici nec ꝺm
idem nec ꝺm diuersa vt dictum est.

Hic petrus hys.iuxta opinionē antiquoꝝ ponit diuisionē suppositionis
confuse non quidē vt eam affirmet ꝫ vt postea eam reprobet.qꝛ nihil bene
reprobat̄ nisi prius funditus intelligat̄.dicit ergo suppositionū confusa-
rum alia est confusa necessitate signi vel modi ⁊ alia necessitate rei.vt hic
om̄is hō est aīal.vbi homo supponit cōfuse ꝑ ꝟtutem illius signi omnis.
ꝫ aīal supponit confuse necessitate rei.quia talis attributio aīalitatis tali
sbiecto facit illud predicatū confundi ꝓ tot aīalibus ꝓ quot hoībus acci-
pit̄ homo in subiecto.eo ꝙ vnusq̊sq꜓ homo habet suam aīalitatē.Et cum
vnusquisq꜓ homo habeat suam essentiam etiam hoc verbum est necessita-
te rei tenet̄ ꝓ tot essentijs ꝓ quot hoībus homo tenet̄.Et subdit ꝙ in di-
cta ꝓpositione homo supponit confuse distributiue ⁊ mobiliter gratia di-

uersoꝝ vt in textu declarat᷑. ſ; ille terminus aīal supponit confuse ĩmobili
ter vt declarat᷑ ibidem. Sed cõtra hoc format petrus hys. argumentū di-
cens cū dicit᷑. om̄is hō est aīal. iuxta dicta supius aīal supponit simpl'r. er
go non confuse. Ad qd̄ respondet ꝙ si aīal accipiat᷑ in rōne generis. tunc
supponit simpl'r. sed si accipiat᷑ in rōne nature que multiplicat᷑ ad multi-
plicationē subiecti tūc supponit confuse ĩmobiliter. ⁊ talis suppositio cō-
fusa potest materialiter coincidere cū suppositōne simplici. que fit ſm gra
dum secundum.

Querit᷑ Quare aliqua vocat᷑ suppositio cōfusa necessitate signi vl' modi ⁊ aliqua necessitate rei. Dicendū ꝙ aliqua suppo
sitio vocat᷑ confusa necessitate signi qn̄ ꝓpter signū fit distributio subiecti
sicut hic. oīs hō est aīal. qꝛ homo in subiecto distribuit᷑ ꝑ signū sibi appo-
situm. scꝫ oīs. Sic etiā aliqua dicit᷑ cōfusa necessitate modi. vt qn̄ aliquis
termin⁹ distribuit᷑ ꝑ modū que ponit᷑ in ꝓpōne sicut fit in ꝓpōne modali: qꝛ
ille eq̄pollet signo vli distributiuo. sicut est de istis modis necesse ⁊ impos
sibile. qꝛ necesse vꝫ oīs impossibile ꝯo nll's. Dicēdo ꝗ hoīem currere ē ne-
cesse ꝓpositio resoluit᷑ in istā oīs hō currit. sic etiā ista hoīem currere ē im-
possibile. resoluit᷑ in istā nll's hō currit. Et ex hoc etiā cōtingit ꝙ suppositō
cōfusa necessitate signi vel modi ponit᷑ ꝓ vno mēbro diuisiōis. ⁊ suppō cō
fusa necessitate rei pro alio mēbro. Sed dicit᷑ suppositio cōfusa necessitate
rei qn̄ termin⁹ distribuit᷑ ex hoc ꝙ res ſcat᷑ ꝑ terminū est ĩ aliquo subiecto. qd̄
est distributuꝫ. sicut ē in ista ꝓpōne oīs hō ē aīal. aīal diuidit᷑ ⁊ distribuit᷑.
ad distributōem hoīs in quo est. Sicut in sili. albedo necessitate rei diuidi᷑
tur a diuisione pietis. ⁊ qꝛ in dicta ꝓpōne hoc ꝯbū est ſcat essentiā ſm mo
dernos ⁊ cuilibet hoī inest sua essentia. sic etiā distribuit᷑ necessitate rei ad
standū ꝓ tot essentijs ꝓ quot hoībus homo.

Ar̄ Diffinitio suppōis cōfuse nō cōuenit suppōni cōfuse necessitate rei ꝗ illa diuisio ē mala. vel diffinitio suppōis cōfuse nō ē bene assigna
ta. Aīs ꝓbat᷑. qꝛ ibi nō est acceptio termini cōis ꝓ plibus mediante signo
vli. Dicendū ſm sustinētes illā diuisionē ꝙ lꝫ in suppōe cōfusa necessita
te rei nō sumat᷑ p̄dicatū cū signo vli qd̄ distribuit ip̄m ĩmediate tn̄ media-
te. vt in ista ꝓpōne oīs hō ē aīal. aīal non primo distribuit᷑ ſ; ex consequen
ti sic. scꝫ qꝛ homo distribuit᷑ ⁊ aīal est in hoīe. quare etiā aīal distribuit᷑ me
diate: ⁊ stat ꝓ pluribus.

Ar̄ Verba nō supponūt ſ; copulāt. ꝗ male hic dicit᷑ ꝙ hoc verbū ē sup-
ponat cōfuse necessitate rei in ista ꝓpōne hō aīal. Dicendū ꝙ hic ca
pit᷑ inferius ꝓ supiori. scꝫ supponere ꝓ accipi. ⁊ est sensus ꝙ ē suppoīt cō
fuse. i. accipit᷑ cōfuse. Vel dicendū ꝙ ſm illos hoc ꝯbū ē dicit esse essentie. ⁊
sic acceptū bene supponit. ſ; ſm veritatē dicit cōformitatē extremoꝝ. ⁊ sic
ꝓprie nō supponit. Etiā si ita capet᷑ vt ipi uolunt nō tamē oportet ꝙ mul-
tiplicaret᷑ ad multiplicationem subiecti. quia essentia sic significata non ē
contracta.

Ar̄ In ista ꝓpōne oīs hō ē aīal. aīal supponit simpl'r penes scd̄am spe-
ciē suppositionis simplicis. ꝗ non supponit cōfuse. Dicendū ꝙ il
la obiectio ponit᷑ in littera ⁊ sic soluit᷑. quia aīmal accipit᷑ dupliciter. vno
modo ꝓ natura generis absolute sine ordine ad subiectū sic supponit sim-

pliciter. Alio mō accipit aīal in ordine ad subiectū. vt est multiplicatuz in hoīe ad ei⁹ multiplicationē ⁊ sic suppnit cōfuse īmobilr. ⁊ nō est incōueniens terminū alio ⁊ alio mō captū: aliter ⁊ aliter supponere. qꝛ suppositio variat ꝺm diuersam acceptionem terminoꝝ.

Sed ego credo impossibile esse terminū cōem in p̄dicato positū hr̄e suppositōem simplicez ⁊ confundi mobiliter vel imobiliter signo vl̄i exn̄te in subiecto affirmatiuo. vt oīs homo ē aīal. ⁊ sic de alijs consimilibus. qꝛ vt vult porphirius. Omne quod predicat de aliquo. aut est magis eo. aut est equale ei de quo predicat. ⁊ intendit de predicatione ꝑ se. sed in hac ꝓpōe oīs homo est aīal est predicatio ꝑ se ⁊ non predicat equale: ergo maius. non accidentale. ergo substantiale. non dr̄a: ergo gen⁹. sed natura generis multiplicata mobiliter vel imobiliter non est gen⁹. ergo cū dicit. oīs hō est aīal. cū ibi predicet gen⁹ non esset possibile terminū cōem multiplicari mobiliter vel imobiliter qui ꝺcat naturā generis. que iam actu non ē gen⁹. sicut si homo confunderet mobiliter vel imobiliter. iaz non ē spēs. Itē h idē videt ꝑ Aresto. i p̄io thopicoꝝ dicentem. ꝙ omne qd̄ de alio p̄dicat aut p̄dicat cōuersim de eo aut non. Si conuersim ē diffinitio vel ꝓpriū. Si āt non conuersim p̄dicat de re. aut cadit in diffinitionez rei. aut nō. si non tūc est accn̄s. si cadit in diffinitiōem aut ē gen⁹ vl̄ dr̄a. non dr̄a. ergo ē gen⁹. Et intēdit aresto: ꝙ ibi sit directa p̄dicatio ⁊ spēs subijciat ꝺm se vl̄ mltiplicat: ꝫ in hac ꝓpōne hō ē aīal. est directa p̄dicatio. ⁊ subijcit hō ⁊ non eq̄le p̄dicat. neqꝫ accidens neqꝫ gen⁹. Quare non est possibile terminū cōem in predicato positū confundi mobiliter. Item omne vl̄e qd̄ ē genus ⁊ totū in q̄titate ex opposito se habent: sed totum in quātitate est duplex quodda ē totū in quātitate completum: vt vbicunqꝫ confundit terminus cōis

mobiliter.vt om̄is homo est aial. Aliud est totū in q̄ titate incompletū ꝛ diminutū.vt vbicunq̄ confūdit terminus cōis imobiliter ꝛ multiplicat termin⁹ cōis simpliciter:ergo si impossibile est totū in q̄ntitate eē genus inq̄ntū hmōi:non erit possibile terminū cōmunē in pdicato positū confundi mobiliter ꝛ imobiliter: vt dicebat. Item compatio illa ſm quā iferiora r̄ducūt ad supiora opposita ē ꝯpatōi ſm quā supiora r̄ducunt ad inferiora.ſ ſm primā sumit cōmune in rōne cōis:ſ ſm scdaȝ sumit cōmune multiplicatū siue confusum:cū ergo terminus cōis vt sic sit in rōne generꝭ non est possibile ipm multiplicari inq̄ntum hmōi. Et hec quatuor argumenta sunt concedēda. Causa autē ꝓpter quā mouebant facilis est ad soluendum que tm̄ ē vna:quia cū dicit om̄is homo est aial.cū vnicuiq̄ homi respondeat sua aialitas.siue sua essentia cuȝ non possit esse homo q̄n sit aial:ideo dixerunt ꝙ iste termin⁹ aial teneret ꝓ tot aialibus ꝓ quot hoib⁹ hō. Q̄ aūt in illo argumēto nulla sit apparētia ptȝ:qꝛ cū dicit ois hō est alb⁹.necesse est ꝙ tot aialitates intelligant in subiecto.quot sunt hoies in q̄bus tenet homo. Unde nihil est dicere ꝙ habeat illas aialitates a predicato cū ibi predicat album. Unde dicendum ꝙ homo logice loquendo non naturaliter ex rōnali ꝛ aiali componit:ideo de se habet illarū animalitatum multiplicationem. Unde cum dico sic. Omnis homo est albus nullo modo habet illas animalitates a predicato cum ibi predicet albus vt dictum est. Sic autem in proposito cum ibi predicatur genus de specie.vt omnis homo est animal. In hac enim propositione subiicitur homo.in quo intelligitur multitudo

illarũ aialitatũ: ⁊ predicat̃ hoc genus aial quod nul-
lo modo cõfundit̃ mobiliter vel imobiliter: sed stat
ibi ꝓ natura siue ꝓ essentia ipi⁹ generis cõmunis de
pluribus predicabilis. Vñ aial predicat̃ ⁊ aial intel
ligit̃ in subiecto sicut hic oĩe aial rõnale est aial. Si
milit̃ dico ꝙ hoc verbũ est non confundit̃ mobiliter
vel imobiliter. qꝛ ꝙ aial esset vel existeret in hoc hoie
hoc habet subiectũ de se anteq̃ȝ in ꝓpõne subijciat̃ p̃
dicato essentiali vel accidẽtali. Et ꝓpter hoc destrui-
mus quandã diuisionẽ factã scȝ confusarũ suppositio
nũ. alia est confusa necessitate rei. alia ẽ confusa neces
sitate modi siue signi. Dicim⁹ eñ ꝙ oĩs cõfusio fit ne
cessitate signi vel modi. vt cũ dicit̃ oĩe aial rõnale ẽ
aial. iste termin⁹ aial in subiecto posit⁹ tenet̃ necessita
te signi ꝓ oĩni aiali qđ ẽ hõ. Silr̃ hic. oĩs hõ est aial.
iste termin⁹ homo tenet̃ ꝓ oĩni hoie. ⁊ non solũ ꝓ ho-
mine ſ; etiã ꝓ oĩni aiali qđ est homo ⁊ ideo tot intelli
gunt̃ aialitates. q̃t humanitates naturalr̃ loquẽdo. qꝛ
eadẽ ẽ humanitas i quolibet indiuiduo hoĩs ſm viã
logicoꝝ ⁊ non ſm viã nature sic homo in cõi idȝ est
vñ ꝙ sit hec aialitas vl̃ illa ſ; est rõne materie. In via
eñ nature humanitas mea differt ab humanitate tua
ꝑ se. ⁊ aia mea ꝑ quã cãt̃ hũanitas mea in me. alia est
ab aia tua. ꝑ quã cat̃ hũanitas tua in te. Et ꝓpterea ſ;
signũ oĩe confũdit hoiem: nõ tñ cõfundit aial in cõi.
ſ; aial contractũ ad hoiem ꝑ suas drãs. vnđ sequit̃ ꝙ
oĩs confusio fit necessitate signi vel modi.

Hic petrus hys. reprobat predictam diuisionẽ quo ad illã ꝑtem ꝙ predi-
catũ ꝓpõnis vl̃is affirmatiue posset confundi mobiliter vel imobilit̃ signo
vl̃i tñ existẽte in subiecto. Et intẽdit ꝓbare ꝙ in ista ꝓpõne oĩs hõ est aial
p̃dicatũ nõ põt stare nisi ꝓ natura. ⁊ ħ ꝓbat q̃tuor rõnibus. Prima su-
mit̃ ex Porphirio ⁊ format̃ sic. q̇cq̇d p̃dicat̃ de alio. aut p̃dicat̃ de ipo. vt
equale de equali. aut vt mai⁹ de minore. ⁊ hoc ẽ verũ de directa p̃dicatõne

que est hic. ꝟ in ista ꝓpõne nõ p̄dicat̃ equale de equali cũ vnũ sit cõmuni⁹
alio. ꝙ sequit̃ ꝙ mai⁹ de minore p̄dicat̃. Et ꝟ cõtingit dupl'r. vno mõ acci-
dental'r qñ p̄dicatũ est accidens sbiecti. ꝟ talis p̄dicatio nõ ẽ hic. cũ aĩal sit
de diffinitõne hoĩs. ꝙ erit predicatio essentialis. Et in tali p̄dicatõne p̄di-
cat̃ genus vel dĩa. ꝟ aĩal nõ predicat̃ vt dĩa. ꝙ vt gen⁹. ⁊ genus multipli-
catũ nõ est genus. ꝙ nõ põt aĩal sumi in dicta ꝓpõne. vt multiplicatũ in in-
feriora. Scd̃a rõ q₂ dicit Aresto. p̄mo Thopicoꝝ. distinguendo p̄dicata.
ꝙ omẽ qd̃ p̄dicat̃ de alio vel predicat̃ de ipo cõuertibil'r vel non cõuerti-
biliter. si primũ. tunc sunt duo predicata. scꝫ ꝓpriũ ⁊ diffinitio. ꝟ istis mo-
dis aĩal nõ p̄dicat̃ de hoĩe. q₂ nõ cõuertit̃ secũ. Si nõ cõuertibil'r hoc ẽ du
pliciter. q₂ vel accidental'r vel essential'r. si primũ sic est accñs. ꝟ eo mõ non
p̄dicat̃ aĩal vt ꝓbatũ est. Si essential'r sic ẽ genus vel dĩa: ꝟ aĩal nõ p̄dicat̃
vt differenta. q₂ nõ cõtrahit hoĩem ad aliquã aliã speciẽ seu adesse specifi-
cum. ergo est genus: ꝟ genus multiplicatũ nõ est genus. ergo reddit idem
qd̃ prius. scꝫ ꝙ non põt sumi aĩal vt m'tiplicatũ in sua inferiora. ⁊ ꝑ conse
quens non supponit cõfuse mobiliter vel imobil'r. Tercia rõ. si p̄dicatuꝫ
ꝓpõnis vl'is affirmatiue distribueret̃ tũc sequeret̃ ꝙ totũ vl'e ⁊ totũ in q̄ti
tate coincideret qd̃ ẽ cõtra diuisionẽ toti⁹. Sequela ꝓbat̃. q₂ cõuenirent
eidem. scꝫ aĩali. nã ex hoc ꝙ aĩal p̄dicat̃ vt gen⁹. sic habet rõnẽ totius vni
uersalis. ꝟ si supponeret cõfuse. sic haberet rõnẽ totius in q̄titate. qd̃ pat꞉
q₂ totũ in q̄titate fit qñ terminus cõmunis multiplicat̃ in sua inferiora. si
ꝙ aĩal distribuit̃ in sua inferiora tunc ponit̃ sicut totũ in q̄titate. Quar-
ta rõ est. q₂ si aĩal accipet̃ in p̄dicato cõfuse tũc nõ cõparet̃ ad inferiora sicut
vnũ ad multa. q₂ sicut in subiecto intelligit̃ multitudo ita etiã in p̄dicato
ꝟ hoc est cõtra cõparationẽ supioris ad inferiora. q₂ supius cõpat̃ ad sua
inferiora. sicut vnũ ad multa ⁊ econtra inferiora ad supius sicut multa ad
vnũ. Cũ igit̃ in p̄dicta orõne aĩal stat in rõne generis videt̃ ꝙ nec posset
supponere cõfuse mobiliter nec cõfuse ĩmobiliter. ⁊ iste q̄tuor rõnes vt di-
cit Petrus hys. sunt cõcedende. Tũc ibi. Causa aũt. soluit rõnẽ qua moti
fuerunt ad dicendũ ꝙ aĩal in p̄dicato suppponeret ꝯfuse mobiliter que fu
it ista q₂ cuilibet hoĩ correspõdet sua aĩalitas dicẽs ꝙ ĩ illo argumẽto nul
la est apparẽtia. q₂ cũ dicit̃ oĩs hõ est albus. necesse ẽ ꝙ tot aĩalitates in-
telligant̃ in subiecto q̄t sunt hoĩes. ⁊ tñ subiectũ nõ habet illas aĩalitates
in p̄dicato. cũ ibi p̄dicatũ sit albũ. ⁊ ergo subiectũ ex se habet multplicati
onẽ aĩalitatũ. ⁊ nõ a p̄dicato. Ergo a sili cum dicit̃ oĩs hõ est aĩal ibi subij
cit̃ homo. in quo intelligit̃ multitudo illarũ aĩalitatũ. ⁊ predicat̃ aĩal qd̃
nullo mõ confundit̃. ꝟ stat ꝓ natura siue essentia cõmuni generis p̄dicabi
li de p'ibus. ⁊ sic suo mõ dicit̃ de hoc verbo est. Et ꝑ hoc sufficient̃ destru-
itur diuisio suppositionis confuse supius data. cũ oĩs confusio sit neces
sitate signi vel modi.

Ar Gen⁹ multiplicatũ est gen⁹. ꝙ due prime rõnes p̄supponũt falsum.
Añs ꝓbat̃. q₂ de rõe gener' ẽ m'titudo suppositoꝝ spẽ dĩntiũ. vel
esse in p'ibus spẽ dĩntibus. Dicendũ ꝙ dupl'r est multiplicatio supposi-
toꝝ. scꝫ actualis ⁊ aptitudinalis. tũc dicendũ ꝙ m'tiplicatio actualis sup
positoꝝ nõ est de rõne generis vel spẽi. ꝙ si genus actualiter intelligat̃ cõ
tineri in multis speciebus non est genus. vt isti volunt q̄ dicũt predicatũ

illius ꝓpositionis. Omnis hō est aīal supponere cōfuse necessitate rei. Qō sic ptz. qꝛ genus inꝯtū gen⁹. est vl'e. ſ de rōne vlis ē vnitas. iā vnitati repugnat multiplicatio actualis. Alia ē multiplicatio aptitudinalis: ⁊ illa nō repugnat vnitati. ⁊ talis multiplicatio est in genere siue vli.

Arḡ Quicqd est in alio distribuit̄ ad distributionē eius in q̄ est. ſ aīal est in hoīe. ḡ etiā distribuit̄ sicut hō. Dicendū ꝙ duplr aliqd ē in alio. vno mō sic accn̄s in sbiecto. ⁊ tūc verū ē ꝙ illud qḋ ē in alio diuidit̄ ad diuisionē eius in q̄ est: sicut albedo pietis diuidit̄ ad diuisionē pietis. ⁊ h̄ est esse in alio realiter ⁊ ꝙtitatiue. Alio mō aliqd ē in alio sicut supius in suo inferiori. quod ē esse in alio ſm rōnē tm̄. ⁊ sic nō ē verū qḋ illud qḋ est in alio diuidat̄ ad diuisionē illi⁹ in quo est: qꝛ intellectus noster apprehendit illud vt vnū manēs in oībus inferioribus suis. Sicut exempli gratia est vnus cōceptus generis preueniēs oīa inferiora. ⁊ ḡ potest cōceptus ille de plībus p̄dicari manēs vn⁹. Si aūt accipiat̄ supius vt cōtractū ad sua inferiora actualr. tūc nō est aliqḋ vnū in diuersis inferiorib⁹. neqꝫ vt sic ē genus. qꝛ genus multiplicatū est species.

Qr̄ Quot sunt spēs spēalissime supponū. Dicendū ꝙ qnqꝫ. scꝫ discreta. naturalis. simplex determinata ⁊ cōfusa. Et dicunt̄ spēalissime. qꝛ ampli⁹ nō diuidunt̄ in varias spēs supponū. ſ tres sunt spēs subalterne scꝫ cōmunis. accidētalis ⁊ psonalis. Et dicunt̄ ideo species sbalterne. qꝛ quelibet eaꝝ sbdiuidit̄ in alias spēs. Et cū querit̄ de suppone alicui⁹ termini. vt satis fiat querēti: debet rn̄sio dari in spē specialissima. tūc eñ querēs certificat̄. Est aūt sufficientia istaꝝ spēꝝ spēalissimarū talis. qꝛ oīs suppositio ē acceptio termini substātiui. vel ḡ talis termin⁹ substātiu⁹ ē singularis. ⁊ sic ē suppō discreta. vel cōis. ⁊ hoc ē duplr. qꝛ vel talis termin⁹ poīt̄ extra ꝓpoēm. ⁊ sic ē suppō naturalis. vel in ꝓpōne. ⁊ hoc ē duplr. vel accipit̄ p natura cōmuni. ⁊ sic ē suppō simplex. vel p suppositis. ⁊ hoc duplr. qꝛ vel ꝓpō pōt verificari p vno supposito. ⁊ sic ē suppositio determiāta. aut nō pōt verificari nisi p plibus. ⁊ sic ē suppō cōfusa.

Notandū Qꝛ breui ⁊ sūmaria cognitōe haꝝ spēꝝ supponis alique ponunt̄ regule. Et primo de suppone discreta ponunt̄ due rl'e. Prima est cuiuslibet ꝓpōnis singular̄ subiectū supponit discrete. vt subiecta istarū ꝓpositionū. Sortes currit. iste homo currit. Scḋa regula est. Omnis terminus singular̄ supponēs. ⁊ omnis termin⁹ cōmunis sumptus cum pnoīe demonstratiuo primitiue speciei. vbicunqꝫ ponat̄ siue ante negationē a parte subiecti. siue post negationē a pte predicati semper supponit discrete. De suppositōe naturali non oportet dare regulā. qa solū termin⁹ extra ꝓpōnē positus supponit naturaliter vt patuit supi⁹. De suppōne simplici ponunt̄ quatuor regl'e. Prima ē. Termin⁹ cōis q̄ sbijcit̄ alicui scḋe intentioni ⁊ nō impedit̄ p aliquod adiunctū supponit simplr. vt hic. hō est spēs. Scḋa regula ē p̄dicatū cuiuslibet ꝓpōnis vlis affirmatiue. si sit termin⁹ cōmunis cōmunit̄ tētus nō impedit⁹ supponit simplicit̄. Tercia regula est. ꝙ termin⁹ cōis nō impeditus supponēs vel apponens ꝟbo importāte actū appetēdi ad aliqḋ cōueniēs. supponit simplr. vt appeto vinū. Quarta ē termin⁹ cōmunis supponēs p suo ſcato primario. sic ꝙ non supponit p suppositis principaliter. supponit simpliciter. vt hō est dī

gnissima creaturarū. De suppositōne determinata ponunt tres regule. p̄ma ē. Subiectū ꝓpōnis indiffinite vel ꝑticularis. siue illa sit affirmatiua siue negatiua supponit determinate. vt hō currit. hō nō currit. Scđa regl'a est. Cuiuslibet ꝓpōis ꝑticularꝭ vel indiffinite affirmatiue totale p̄dicatū. si sit termin⁹ cōis pōt supponere determinate. Tercia regl'a ē. oīs termin⁹ cōmunis q̄ ponit p⁹ duo distributiua cadētia ad ipm. inter que nll's termin⁹ distribuibilis mediat supponit determinate. vt cū dicit nō nll's hō currit. De suppōne cōfusa ponunt nouē regule. prima ē. cuiuslibet ꝓpōis siue affirmatiue siue negatiue sbiectū supponit cōfuse. Scđa regula ē. cuiuslibet ꝓpōnis vl'is negatiue p̄dicatū si sit termin⁹ cōis supponit cōfuse distributiue. Tercia regula ē. oīs termin⁹ cōis mediate vel īmediate sequēs negationē nō impeditā in eadē cōpositōe supponit cōfuse. vt sortes nō ē videns hoīem. Quarta ē. oīs termin⁹ includēs negationē facit terminū sequentē se supponē cōfuse ꝛ distributiue. Quinta ē. oīs termin⁹ sequens īmediate istas dictōes aliud. dīns ⁊ diuersum. ꝛ cū eis cōstruct⁹ ꝛ nō impedit⁹ supponit cōfuse. qꝛ iste dictōes includūt negationē. Sexta ē. termin⁹ cōis cui addit negatio infinitās supponit distributiue. Ptꝫ. qꝛ bn̄ sequit. sortes ē nō hō. g̃ sortes nō ē iste hō. nec iste hō. ꝛ sic de alijs. Septia rl'a q̄ ponit ab aliq̄bus ē ista ꝙ sincathegreumata ꝑ q̄ fit cōꝑatio eq̄litatꝭ aut excessus distribuūt terminū sequētē se īmediate. Exēplū de p̄mis. vt sortes ē ita fortꝭ sicͭ aliq̄s hō. vbi ille teri⁹ hō supponit distributiue. qꝛ expoit sic. sortes est fortꝭ ꝛ aliq̄s hō ē fortꝭ. ꝛ sortes nō ē magis vel min⁹ fortis aliq̄ hoīe. Exēplū de scđis. vt si dicat leo ē magis fortꝭ q̄ꝫ hō. ibi hō distribuit. Ex q̄bus ptꝫ ꝙ ista ē falsa. leo ē ita fortis sicut aīal mūdi. vtꝫ ꝑ ei⁹ exponētes. Octaua ē. termin⁹ īmediate sequēs cōꝑatiūm aut suꝑlatiūm ab eo rect⁹ suppōit distributiue. vt cū dicit. sortes ē fortior eq̄. aut leo ē fortissim⁹ aīal'ū. Nona est. Quicq̄d mobilitat īmobilitatū īmobilitat mobilitatū. i. q̄cq̄d facit terminū nō pri⁹ distributū teneri distributiue facit prius distributū teneri nō distributiue. vt cū dr̄. nō oīs hō currit. Ex p̄dictꝭ ptꝫ ꝙ hmōi ꝓpōes sūt in rigore ꝓpōnis cōcedēde. musca ē ita fortis sicut oīe aīal. musca ē ita debilis sicͭ oīe aīal. musca ē fortior oī aīali. musca ē debilior oī aīali. qꝛ aīal sꝑ supponit determinate vigore isti⁹ vltime regule.

Ar̄ Suppositio cōfusa ꝛ simplex nō vident eē spēs spēalissime. g̃ nō sūt ꝗncꝫ spēs spēalissime. Añs pbat. qꝛ hn̄t alias spēs sb se. Dicēdū ꝙ ille spēs que ponūt in suppōne simplici nō sūt ꝓprie spēs. s; sunt ḡdus. qꝛ in vno gradu ꝑfecti⁹ īuenit suppō simplex q̄ꝫ in alio. vt qn̄ termin⁹ accipit a ꝑte sbiecti respectu p̄dicati scđe intētōis. Hoc aūt nō fit in spēb⁹. qꝛ spēs debēt eq̄l'r ꝑticipare gen⁹. Etiā spēs suppōis variant penes diuersū modū accipiēdi terminū. s; in suppōne simplici ſm omēs spēs termini hn̄t eundē modū accipiēdi. qꝛ accipiunt ꝓ natura. Sed de suppōe cōfusa dicēdū est. ꝙ scđm mēbrū illi⁹ diuisiōis sufficienter ē reprobatū. ꝛ g̃ relinquit satis ꝓbatū ꝙ suppositio cōfusa sit spēs spēalissima.

Or̄ In quot discrepant moderni ab antiquis in terminoꝝ suppositionibus. Dicēdū ꝙ in ꝗncꝫ. prima discrepātia est. qꝛ ipsi dicunt ꝙ ficta non supponant. vt chimera hyrcoceruus. Et hoc probant sic. quia suppositio est acceptio termini pro aliquo, sed ficta non accipiunt pro ali-

quo. ergo nō supponūt. Minorē ꝓbant: qꝛ nō ſcant rem. Scđa discrepā tia est. quia dicūt illud non posse supponere. qđ nō potest demonstrari demonstratione ad sensum. Et ex hoc dicūt ꝙ adiectiua nō supponūt. ⁊ etiã terminꝰ cōis acceptus ꝓ natura nō supponit. Rō motiui est. qꝛ suppō debꝫ esse ꝓ aliquo firmo ⁊ rato. ſ maior firmitas repit̄ in rebus demōstrabilibꝰ ad sensū. Tercia discrepātio est. qꝛ dicūt terminū extra ꝓpōnē non supponere. Et hoc sic ꝓbant. qꝛ supponere est alicui p̄dicato aut apposito suppositū reddere. ſ hoc nō fit qñ terminꝰ ponit̄ extra ꝓpositionē. ⁊ sic nō supponit. Quarto discrepant. qꝛ ponūt suppōem materialē ꝓ suppōne simplici. ⁊ hoc ideo: qꝛ negāt vl'e. ⁊ sic dicūt terminū ſcantē vl'e nihil ſcare. et ꝑ cōsequens non supponere formaliter: ſ solū materialr̄. Quinto qꝛ diuidunt suppōnē in cōfusam necessitate signi vel modi. ⁊ in cōfusam necessitate rei. vt patuit. Sed moderni in oībus istis motiuis decipiunt̄. ⁊ rationes eoꝝ nō cōcludūt. ideo soluēde sunt ꝑ ordinē. Ad primā ḡ dicendum est ꝙ licet ficta nō accipiant̄ ꝓ aliquo qđ cōplete a ꝑte rei existat. tñ accipiunt̄ ꝓ aliquo quod est apud intellectū obiectiue. ſ voces ⁊ termini nō sūt imediate signa rerū ad extra: ſ rerū apud intellectū cōceptarū. vtꝫ in p̄mo ꝑihermenias. ⁊ ergo illi termini substātiui dicūt̄ supponere qui accipiunt̄ ꝓ aliqua re cōcepta. Sed diceres. Chimera nō ſcat rem cōceptā. ergo nō supponit ꝓ aliquo. Añs ꝓbat̄. qꝛ nihil est in intellectu qn̄ prius fuit ī sensu. ſ res significata ꝑ chimerā nō fuit in sensu. ergo nō est ī intellectu. Dicendū ꝙ duplices sunt sensus. scꝫ exteriores ⁊ interiores. ſ ꝓposita ꝓpositio intelligat̄ de sensu interiori. qꝛ oīs spēs intelligibilis est prius in sensu interiori grā fantasmatis anteqȝ sit in intellectu. Et qñ dicit̄. nihil est in sensu interiori qn̄ prius fuit in sensu exteriori. Dicendū ꝙ lꝫ chimera nō fuit in sensu exteriori ſm se totam: tñ bene ſm eiꝰ ꝑtes. ⁊ hoc sufficit. Ad scđam est dicendū. ꝙ si hoc esset verū. tūc multi termini substantiui nō supponerēt. q̄ tñ ſm ipos supponūt. vt cū dicit̄. ens qđ nō demonstrat̄ est. ibi eñ sbiectū ꝓpōis nō pōt stare ꝓ aliqua re demōstrata. qꝛ ipm repugnat demōstratōi ⁊ tñ supponit. Et ad motiuū eoꝝ dicendū. ꝙ illa que nō demonstrant̄ ad sensum pñt etiā hr̄e firmitatē ex mō ſcandi. qꝛ scꝫ substātiue ſcāt ⁊ ergo supponūt. Ad terciā dicendū ꝙ supponere accipit̄ duplr̄. vno mō put est esse sub apposito. ⁊ sic terminꝰ non pōt supponere ex̄ ꝓpōem positꝰ Sic aūt hic nō accipit̄ supponere. Alio mō supponere ē accipi ꝓ suo ſcato. vel est suū ſcatū ad intellectū ponere. ⁊ sic etiā terminꝰ extra ꝓpōeꝫ supponit. qꝛ accipit̄ ꝓ suo ſcato vel supposito. Sed diceres si terminꝰ nō supponit p̄dicato. cui ergo supponit. Dicendū ꝙ supponit intellectui suū significatū. ⁊ h̄ cōuenit termino extra ꝓpōem. Ad quartā dicendū ꝙ lꝫ non sit ꝑfectum vl'e in rebus ad extra. est tñ in rebus cōceptis. que sūt obiectiue apud intellectū. Et ꝙ terminꝰ sic acceptus nō supponit mālr̄. ptꝫ ex Arest. qui dicit in tercia ꝓprietate substātie ꝙ scđa substātia ſcat q̄le qd. ⁊ si ſnt tunc non ponunt̄ mālr̄. Etiā aresto. primo ꝑihermenias diuidit rem ī vl'eꝫ ⁊ ꝑticularē. si ergo vl'e est res incōuenienter negat̄ a modernis ꝙ vl'e nihil sit. Quid aūt sit dicendū ad q̄ntam sufficienter patet ex dictis circa diuisionem textus.

Finit primus liber paruoꝝ logicaliū.

Elatiuū est duplex. Uno mō relatiuū est cuiꝰ esse ē ad aliud se hr̄e: ⁊ h̄ relatiuū ē vnū de decem predicamētis. Aliud ē relatiuū qđ ē ante late rei recordatiuū. qꝛ vt vult Priscianꝰ i minori suo volūie. Relatio ē an̄ late rei recordatio. vt sortes currit q̄ mouet. ibi hoc relatiuū q̄ facit recordatione siue relatōez đ sorte q̄ ē res an̄ lata. Omissis tn̄ r̄latiuis ſm primū modū. de relatis scđo mō h̄ itēdimꝰ.

Iste tractatus scđs paruoꝝ logicaliū in quo postq̄ꝫ pe. hys. determinauit de suppositōibus terminoꝝ absolutoꝝ. ꝯsr̄ exequit̄ de suppositionibꝰ terminoꝝ respectiuoꝝ. Et est rō ordinis ista. qꝛ suppositio terminoꝝ respectiuoꝝ p̄supponit suppositionē terminoꝝ absolutoꝝ. ergo eā sequit̄. An̄s ꝓbat̄. qꝛ relatiua supponūt sua antecedētia ⁊ an̄cedētia sua sunt absoluta. ergo ⁊c. Alia rō est. qꝛ suppositio dicit̄ analogice de termīs supponētibus ⁊ primo dicit̄ de illis qui principaliꝰ supponūt ꝫ isti sunt termini absoluti qꝛ termī r̄spectiui sc̄ accn̄a r̄spectīa. ⁊ ꝫ nō ꝯuenit eis suppositio nisi grā suoꝝ an̄cedētiū. Primo ergo diuidit relatiuū vt eliciat mēbꝝ suo ꝓposito aptū dicens. relatiuū dicit̄ duplr̄. qꝛ aliqđ ē relatiuū logicale. ⁊ ē cuiꝰ totum esse ē ad aliud q̄dāmodo se hr̄e. ⁊ sic ē vnū de decē p̄dicamētis. Aliud ē relatiuū grāmaticale. ⁊ ē an̄ late rei recordatiuū. Et illā diffinitōez ꝓbat ꝑ locū a cōiugatis. nā relatio est an̄ nō late rei recordatio. ergo relatiuū est ante late rei recordatiuū. Antecedēs ē Prisciani in maiori volumine. Et solū de relatiuo grāmaticali est hic ad ꝓpositum.

Arḡ Relatiua nō supponūt. ꝫ sup̄flue h̄ agit̄ de eoꝝ suppōibꝰ. An̄s probat̄. qꝛ sūt adiectiua. ꝫ adiectiua copulāt. ꝫ. Dōm ꝙ adiectiua capiunt̄ duplr̄. vnoᵒ adiectīe. ⁊ sic copulāt. Alio mō accipiunt̄ adiectiua inq̄tū i eis includunt̄ aliq̄ sb̄stātīa. ⁊ sic pn̄t supponere grā sb̄stātiui inclusi. tūc dicit̄ ꝙ si capiant̄ relatiua grā suoꝝ antecedentiū ꝓut includunt antecedentia. sic supponūt. qꝛ tūc ſm ꝓcatōez sunt substātīa. Et qn̄ dicit̄ ex isto sequeret̄ ꝙ relatiuū accidētis nullo modo supponeret. cuiꝰ tn̄ oppositū pꝰ. ea practicabit̄. Sequela ꝓbat̄. qꝛ nō pōt supponere grā sui vt dictū ē nec grā antecedētis. qꝛ tale an̄s nō supponit cū sit adiectiuū. Dicēdū ꝙ supponere accipit̄ dupliciter. vno mō ꝓprie. ⁊ sic soluꝫ termini substātiui supponunt. vel illa que includūt in se terminū substantiuū. ⁊ sic relatiua accidētiū nō supponunt. Alio modo accipit̄ supponere transsumptiue. ꝓut scilꝫ transsumit̄ ad suum genꝰ quod est acceptio. ⁊ sic etiā relatiua accidētī supponunt. i. accipiunt̄ ꝓ eodem cum suo antecedēte. Et ꝙ Petrus hys. hoc intēdat ꝑꝫ ex ordine quē obseruat. qꝛ in primo tractatu agit de suppositione terminoꝝ absolutoꝝ. q̄bus cōuenit suppositio ſm se. Deinde in scđo quo ad eius principiū de relatiuis substātie. que supponūt grā antecedentiū. Et in fine determinat de relatiuis accidentiū quibus nō cōuenit suppositio nisi grā generis. qꝛ genus suppositionis quod est acceptio potest

transſumi ꝓ ipſa ſuppoſitione. qꝛ eſt regula de transſumptione ſm rethores ꝙ inferi⁹ poteſt transſumi ꝓ ſuperiori. ſi transſumptio non ſit nimis obſcura.

Ar Relatiua ꝑ ſe ſupponũt. ǵ nõ grã antecedẽtiũ ſuoꝝ. Añs ꝓbaṫ cũ diciṫ. dñs currit. ibi pater ꝛ dñs ſunt relatiua ꝛ ſupponũt ꝑ ſe. Dicendũ ꝙ duplex eſt relatiuũ. ſcꝫ logicale ꝛ hoc ꝑ ſe ſupponit. ꝛ hoc qñ ſcaṫ abſtractiue. Aliud eſt relatiuũ grãmaticale. ꝛ eſt recordatiuũ rei añ late. i. ante dicte. ꝛ tale relatiuũ ꝑ ſe nõ ſupponit. de quo hic dictũ eſt. qꝛ de oïb⁹ terminis ꝑ ſe ſupponẽtibus ſatis dictũ eſt.

Ar De relatiuo grãmaticali ſpectat determinare ad grãmaticũ. ǵ non ad logicũ. Dicendũ ꝙ in diuerſis ſciẽtijs bñ põt determinari ď eodẽ. dũmodo hoc fiat in ordine ad diuerſas paſſiões. Et rõ eſt. qꝛ ſciẽtie nõ variaṫ penes ſubiecta mãlr acepta ſ₃ formaliter. qꝛ formalis rõ ſubiectorum ſumiṫ in reſpectu ad diuerſas paſſiones. Sic aũt fit de relatiuo grammaticali. qꝛ de ipõ determinaṫ in grãmatica ſm ordinẽ ad paſſionẽ que eſt cõgruitas. ſ₃ in iſto teractatu determinaṫ de eo in ordine ad ſuppõnem.

Qr Quare hic nõ determinat de relatiuo logicali cũ tñ hoc magis ſpectat ad logicũ. Dicendũ ꝙ pe. hyſ. hic determinat de vna paſſiõe termini que ďꝛ ſuppoſitio. Relatiũ aũt grẽmaticale hꝫ ſpẽalẽ modũ ſupponẽdi. qꝛ nõ ſupponit niſi grã ſui añt. ſ₃ ſic nõ ẽ de relatiuis logicalibus qꝛ ſi illa capiaṫ ſubſtãtiue ſupponũt ſicut alij termini abſoluti.

Ar Relatiuũ logicale eſt terminus reſpectiu⁹. ǵ non ſupponit ſicut terminus abſolutus. Dicendũ ꝙ termin⁹ diciṫ dupliciter reſpectiuus. vno mõ quia reſpicit ſuũ correlatiuũ. Alio modo qꝛ reſpicit ſuũ añcedens. ꝛ ſolũ hoc ſcďo mõ termin⁹ reſpectiuus diciṫ hꝫe aliũ modũ ſupponendi a termino abſoluto.

¶Relatiuoꝝ aũt quedã ſunt relatiua ſubſtãtie. vt ꝗ ille ꝛ ſimilia. Quedã ꝟo ſũt relatiua accidentiũ. vt talis qualis tant⁹ quãt⁹. ¶Relatiũ aũt ſubſtãtie ẽ qď refert eandẽ rẽ in numero cũ ſuo antecedẽte. vt ille.

Hic ꝯñr diuidit relatiuũ grãmaticale dicẽs. relatiuoꝝ quedã ſunt relatiua ſubſtãtie. vt ꝗ ille. ꝛ quedã accñtis. vt talis ꝗlis. Rõ diuiſionis eſt. Nã oẽ relatiuũ refert añs. vel ǵ refert ipm ꝑ modũ ſubſtãtie vel accidentis. ſi primũ. ſic eſt relatiuũ ſubſtãtie. ſi ſcðm ſic eſt relatiũ accidẽtis. Añ relatiuũ ſbe ẽ qď refert eandẽ rem in numero cũ ſuo añte. vt plato currit ꝗ moueṫ. Relatiũ añtis eſt qď refert eandẽ rem in ſpẽ. vel refert ſuũ añs ꝑ modũ denoïatõnis. Sed ꝙ nõ poſſit referre eandẽ rẽ in numero ptꝫ. qꝛ relatiuum accñtis refert accñs vel aliquid ꝑ modũ accñtis. ſ₃ impoſſibile ẽ idez accñs in numero eſſe in diuerſis ſubiectis. Quia ergo relatiuũ ꝛ ſuũ añs referuntur ad diuerſa ſubiecta. ſic eſt impoſſibile ꝙ relatiũ accidẽtis faciat recordationẽ eiuſdẽ accidẽtis in numero. ſicut ptꝫ dicẽdo. Sortes eſt albus ꝛ talis eſt plato. ibi ſignificaṫ vna qualitas ineſſe ſorti. que etiã ſcaṫ ineſſe platoni. ſ₃ talis nõ põt eſſe eadem in numero.

Ar Qñ diciṫ Femina ſaluauit que dãnauit. ibi eſt relatiuũ ſubſtantie

et tamen nõ refert eandē rem in numero. vt de se patz. ergo diffinitio nõ valet. Dicendū q̃ qñ relatiuū substãtie proprie accipit̃. tunc refert semꝑ eandem rem in numero. sed aliqñ accipit̃ improprie. vt in relatione impsonali. et tunc non oportet q̃ referat idē in numero cū suo antecedente. Dicit̃ tunc relatio impsonalis quando nõ sit ordo ad suppositū. quod significat̃ ꝑ psonalem. Et q̃ illa relatio sit impropria patz. qz relatio substãtie est recordatio substantie alicui⁹ in ordine ad actū. sed actus est suppositoꝝ. ergo proprie debet relatio fieri ad suppositum.

Ar̃ In ista oratione. Albedo est in pariete quã video. ibi quam est relatiuum substantie. et tamen non refert antecedens quod est substãtia. Secūda pars pbat̃. quia albedo est de predicamēto accidentis. Dicendū q̃ non dicit̃ relatiuū substantie q̃si referat substantiam. sed quia refert rem significatam ꝑ modū substantie. quia ergo albedo significat ꝑ modum substantie. sic relatiuū quod ip̃am refert dicit̃ relatiuum substantie. Et per oppositum quandoq̃ contingit q̃ relatiuum accidentis refert substantiam ꝑ modū accñtis. vt sortes ē human⁹ q̃lis est petrus.

Item relatiuoꝝ substantie: quedã sunt relatiua diuersitatis. vt alius. Et est illud qđ refert eandē rem in numero et supponit pro alia. vt sortes currit et ali⁹ disputat. Quedam vero idemptitatis. vt qui ille idē. Relatiuū aũt substantie idemptitatis est qđ refert et supponit pro eodem in numero pro quo supponit suū antecedens. vt sortes currit q̃ disputat: ibi hoc relatiuum qui refert sortē: et supponit pro sorte.

Hic ponit aliam diuisionē relatiuoꝝ. et est subdiuisio vni⁹ mēbri dicte diuisionis dicens. Relatiuoꝝ substantie quedã sunt idemptitatis. vt qui ille. et quedam diuersitatis. vt alius reliquus. Ratio diuisionis est. quia relatiuū substantie potest dupliciter referre suū antecedens. Uno modo ꝑm oĩmodam idemptitatē que sumit̃ ꝑm relationem et suppositionem. et sic ē relatiuum substantie idemptitatis. Alio mõ non ꝑm oĩmodam idemptitatem. et sic est relatiuū substantie diuersitatis. Unde relatiuū substantie idē ptitatis est. quia refert eandem rem in numero cū suo antecedente. et supponit pro eadem re. vt sortes currit qui mouet̃.

Ar̃ Relatiuum diuersitatis non est relatiuū. ergo male hic ponit̃ pro mēbro diuisionis. Antecedens pbat̃. quia relatiuū est recordatiuum sui antecedentis. sed relatiuū diuersitatis refert aliquid diuersum ab antecedente. vt infra magis patebit. et sic non facit recordationē sui antecedentis. Dicendū q̃ relatiuū diuersitatis simpl'r facit recordatõem sui añcedētis. et simpl'r refert suū añs: ꝫ nõ supponit pro eodē añte sicut relatiuū idēptitatis. Exemplū. vt sortes currit: et alius a sorte mouet̃. ibi illud relatiuū alius supponit pro alio a sorte. ꝫ tamē facit recordationē de sorte cū dicit̃ alius a sorte, ergo est relatiuum,

¶Relatiuoꝝ subſtãtie idemptitatis quedã ſunt noĩa vt quis q̃dẽ. quedã ſũt ꝓnoĩa vt ille ipſe. Itẽ relatiuorũ ꝓnoĩm idẽptitatis quedã ſunt reciꝓca. vt ſui ſibi ſe cũ ſuo poſſeſſiuo. vt ſuus ſua ſuũ. Alia v̄o nõ reciꝓca. vt ille idem. ¶Relatiuũ aũt reciꝓcũ dr̃ nõ ꝙ ſit patiens: ſ; q2 ponit modũ patiẽtis ſupra ſubſtantiam agentis: q2 aliud ẽ patiẽs ⁊ aliud ẽ modus patiẽtis: qd̓ ptʒ ꝑ hoc ꝙ ntũs põt eſſe patiens: vt dicendo ſortes ꝑcutit̃ ſ; non põt hr̃e modũ patiẽtis. Vñ modus patiẽtis ſꝑ eſt in obliquis. Et ſic ptʒ ꝙ aliud eſt patiens ⁊ aliud ẽ modus patiẽtis. Si querat̃ q̃d addat patiens ꝑ relatiuũ reciꝓcũ. Dicit̃ ꝙ addit idẽptitatẽ ſubſtãtie ⁊ ponit eã ſub modo patiẽtis. vt ſortes videt ſe. ibi ſubſtãtia que prius erat agens ponit̃ ſub mõ patiẽtis. vt in h̓ ꝓnoĩe ſe. Vñ reciꝓcũ ſic põt diffiniri. ¶Reciꝓcũ eſt qd̓ ſ̄cat ſubſtantiaʒ agẽtꝭ ſub modo patiẽtis. Vel ſic. ¶Reciꝓcũ ẽ idẽ qd̓ ſuiipſi⁹ paſſiuũ: ⁊ ideo h̓ relatim ſui ſ̄cat ꝑ modũ patiẽtis in quẽ dicit̃ tranſire actus v̄bi: ntũs aũt ſ̄cat ꝑ modum agentis. Itẽ ſi querat̃ q̃re ꝓnomẽ ſui caret ntĩo. Dicendũ ẽ ꝙ ſolutio pʒ ex pmiſſis: q2 agẽs nõ põt ſ̄care patiẽs ſiue ſub mõ patiẽtꝭ. niſi ĩ obliq̃s: ſ; ipſe ntũs dicit modũ agẽtis. ⁊ ideo natura ntĩ repugnat nature hui⁹ ꝓnoĩs ſui: ⁊ ideo non poteſt hr̃e ntĩm.

Hic petr⁹ hyſpan⁹ ponit aliã ſb̓diuiſionẽ dicens. Relatiuoꝝ idemptitatꝭ quedã ſunt noĩa. vt qui que quod. Quedã ꝓnoĩa. vt ille. Et ſumit̃ illa diuiſio penes modos ſignificandi cõmunes relatiuoꝝ. q2 illa que ſunt noĩa ſignificant modũ habit⁹ ⁊ quietis ⁊ determinate apprehẽſionis. Sed illa que ſunt ꝓnoĩa ſ̄cant ꝑ modũ indeterminate apprehenſionis. ⁊ hoc ẽ verũ de ꝓ noĩbus qñ ꝑ ſe ponunt̃. q2 ꝓnoĩa accepta in demõſtratõne ⁊ relatione ſunt magis determinata q̃ȝ ſua añtia. ſicut ptʒ de iſta oꝛone. aiax venit ad troiam ⁊ ille foꝛtiter pugnauit. que eſt magis determinata q̃ȝ illa oꝛatio in qua loco relatiui ponit̃ añs ſicut iſta. aiax venit ad troiam. et aiax foꝛtiter pugnauit. quia dubium eſt an de eodem Aiace fiat ſermo aut non

vt infra dicet̃. Tunc ibi(Itẽ relatiuoꝝ ꝓnoīm)Subdit alteꝝ membꝛuꝫ dicte diuiſionis dicens(Relatiuoꝝ ꝓnoīm. quedā ſunt recipꝛoca. vt ſui ſibi. alia ſunt nō recipꝛoca. vt ille idē)Et eſt rō ſbdiuiſionis iſta qꝛ relatiuum ſbe p̃t duplr̃ ſupponere ꝓ eadem re in numero cū ſuo aīte. vno modo abſolute. ⁊ ſic eſt relatiuum nō recipꝛocū. Alio mō ſm̃ quandā ꝓprietatē ſm̃ quā conuenit relatiuis ſpēalis modꝰ referēdi ſuū aīs, ⁊ ſic ē relatiuū recipꝛocū. de quo vlteriꝰ in textu ad longū ꝓſequit̃.

Queritur Quid ſit relatm̃ recipꝛocū. Dōm ꝙ relatiuū recipꝛocū ē qḋ refert ſbam agentē ſub mō patiētis. vt cū dicit̃. ſoꝛtes ꝑcutit ſe. ibi ſoꝛtes eſt ſba agens. ⁊ ſcat̃ per hoc relatm̃(ſe) ꝑ modū patientis. qꝛ ꝑ modū illiꝰ in quo ſuſcipit̃ actus ꝑcutientis. Aū aliud eſt eſſe patiens ⁊ habere modū pacientis. quia cum dicitur. iohannes verberatur. ibi Johannes bene eſt patiens. ſed non habet modū patiētis qꝛ modꝰ patiētis ſp ſcat̃ ī obliq̄ ⁊ n̄ ī recto. Pꝫ coꝛrelarie. ꝙ(ſui) relatiuū recipꝛocum non poteſt habere ntm̃. quia recipꝛocum eſt ſibiipſiꝰ paſſiuum ⁊ ſuperaddit patienti modum patientis. modus autem patientis repugnat ntō. qꝛ modꝰ patientis ſcat̃ ſolū in obliquo.

Ar Suus deriuatiuū eſt recipꝛocum. ⁊ tamen habet ntm̃ Dicenduꝫ ꝙ licet(ſuus)deriuatiuū habeat ntm̃ tamen in illo ntō non eſt recipꝛocum. ſed in obliquo tantum. vt cum dicitur. ſoꝛtes diligit ſuas vaccas ibi(ſuas)eſt recipꝛocū. ⁊ ponitur in obliquo. qꝛ in actō pluralis nūeri.

Ex p̄dictis ptꝫ ꝙ relatiua idēptitatis referūt eādē rem cū ſuo aīte: ⁊ ſemper ſupponūt ꝓ eadem re ī numero. Et ex hoc ptꝫ ꝙ maioꝛ eſt certitudo per relatiuum idēptitatis ꝙ̄ ꝑ ſuū aīcedens loco relatiui poſitum: vt hō currit: homo diſputat: qꝛ dubiū eſt vtꝝ de eodem hoīe dicatur. Sed cum dr̃: homo currit ⁊ idem diſputat: certū eſt ꝙ de eodem dicatur: hoc etiā patet per pꝛiſcianū dicentē in maioꝛi ſuo volumine: Aiax venit ad troiam. et aiax foꝛtiter pugnauit: dubium eſt an de eodem aiace dicatur an de diuerſis. Sed cū dr̃ aiax venit ad troiam et idem foꝛtiter pugnauit de eodem aiace in numero ſtatim intelligitur Et ſic patet ꝙ maioꝛ eſt certitudo per relatiuum idēptitatis ꝙ̄ ꝑ ſuū antecedēs loco taliſ relatiui poſitū.

Hic infert quedam coꝛrelaria. Pꝛimum eſt ꝙ omnia relatiua ſubſtantie idemptitatis non recipꝛoca referunt eandem rem in numero cum ſuo antecedente. ⁊ ſupponunt ꝓ eadem re in numero. Ex iſto coꝛrelario explicando omnes diuiſiones ſupꝛa dictas talis elicitur regula, que etiam

infra ponitur de suppositione relatiuorum. quod relatiuum substantie idemptitatis non reciprocum supponit eodem modo sicut suum antecedens. vt sortes currit qui mouetur. ibi qui supponit discrete. Aliud exemplum. vt omnis homo qui currit mouetur. ibi qui supponit confuse sicut suum antecedens Tunc ibi (Ex hoc patet) Infert secundum correlarium dicens quod maior significatur certitudo per relatiuum idemptitatis quam per suum antecedens loco relatiui positum Nam cum dicitur ayax venit ad troyam. et ayax pugnauit. dubium est vtrum sit idem ayax qui venit ad troyam. et qui ibidem pugnauit vel non. sed quando dicitur ayax venit troyam. et idem pugnauit fortiter. tunc est certior sententia.

An nomen est certius quam pronomen. ergo diceretur certius ayax venit ad troyam et ayax pugnauit. quam quod dicitur ayax venit ad troyam. et idem pugnauit. Antecedens probatur. quia nomen significat deficiate. sed pronomen significat per modum indeficiate apprehensionis.

Dicendum quod pronomen extra relationem et demonstrationem est incertius nomine. tamen in relatione est certius ipso. Et quando dicitur. maior fit certitudo per nomen proprium quam per nomen alienum ergo fit maior certitudo per antecedens quam per relatiuum positum loco antecedentis. Dicendum quod ex parte equocationis latentis est minor certitudo. quia maior equocatio est in proprijs nominibus quam in alienis.

Solet autem dubitari circa relatiuum idemptitatis. vtrum deceptio facta ex diuersa relatione fiat secundum equocationem vel secundum amphibologiam: vel secundum aliquam aliam fallaciam vt dicendo homo videt asinum qui est rationalis. ibi hoc relatiuum qui potest referri ad hunc terminum quod est asinus et sic sunt ibi diuerse relationes: et ergo secundum aliquos solet ibi conuenienter assignari equiuocatio. Sed contrarium arguitur. hoc nomen qui secundum quod est relatiuum significat rem vnam equaliter se habentem ad illud quod significatur per modum substantie: vt color qui est in corpore: locus quod continet rem locatam. et sic de alijs: ergo deceptio facta ex diuersa relatione non facit equocationem. Item hoc nomen qui secundum quod est nomen significat substantiam infinitam: sed ista substantia infinita apta est finitari tam per vnum accidens quam per aliud: ergo cum illa substantia infinite sumpta sit vna et potest referre quodlibet accidens. ergo significatio huius relatiui erit vna: quare sequitur quod ibi non erit equiuocatio. Item ratio cuiuslibet relatiui secundum quod relatiuum est tantum vna hec. scilicet res ante lata vel rei ante la-

te recordatiuũ: ergo omne relatiuum ꝯm ꝙ relatiuũ participat vnũ nomen ⁊ vnam rationẽ. ergo relatiũ non est equiuocũ inquantum est ante late rei recordatiuum: ergo particularia relatiua: vt qui ille ⁊ aliꝰ inquantum sunt relatiua suoꝝ antecedentiũ non sũt equiuoca. Si aliquis obijciat ꝙ hoc relatiuum qui alterius est rationis ꝯm ꝙ tenetur in hoc antecedente homo: ⁊ alterius ꝯm ꝙ tenetur in hoc antecedẽte asinus: vt in predicta oratione: ergo est ꝯmune. ⁊ habet rationes diuersas. ergo est equocum. Dñm ẽ ꝙ hoc argumentũ non valet: nam assumit quasi posset ꝓbari ꝙ qðlibet vniuocũ esset equiuocũ. vt aĩal eẽt equocũ h̃ꝫ ꝙ ẽ homo vel ꝯm ꝙ est in homine: ⁊ aliaꝫ h̃ꝫ rõem ꝯm ꝙ ẽ equꝰ: vel ꝯm ꝙ ẽ in equo: ⁊ sic hoc nomẽ aĩal aliã h̃ꝫ rõem h̃ ⁊ ibi. ⁊ est cõe non tñ equocũ ꝫ vniuocũ. Soluendũ ẽ breuiter. ꝙ sicut vniuoca dicũtur habere eandẽ rõem non ꝯm se. sed in vniuoco vniuocante: vt hõ bos equꝰ ⁊ silia in aĩali. Silr oĩa relatiua dicũtur habere eandẽ rationẽ non ꝯm se ꝫ i referẽte sue i relatione. ⁊ etiã hñt eũdẽ modum. ideo vniuocant i eo. ꝫ ille obijciebat de rationibus relatiuorum ꝯm se. Unde predictas obiectiones ab ista concedimus: et ideo concedimus ꝙ deceptio facta ex diuersa relatione non est ꝯm equiuocationem Item illa deceptio est in ordinatione dictionum inter se: ergo est in oratione: quia ordinatio dictionum nihil aliud est quam oratio: ergo non equiuocatio. cum equiuocatio solum fit in vna dictione. Item ꝙ ibi non sit ãphibologia ꝓbatur. qꝛ vbicunqꝫ fit amphibologia. ibi est constructio vnius cum alio: vt in hoc exemplo patet. liber Arestotelis. quo ad primũ

modū q̊ ad scd̄m modū vt i hoc: litt⁹ arat: q̊ ad tertiū vt i hoc: scit seculū. Et ẜm hoc pȝ iductie ꝑ oēs modos amphibologie. ꝙ vbicūqȝ ē amphibologia: ibi est ꝯstructio vni⁹ cū vno tantū: sed vbicūqȝ sunt diuersa relatia non ē ꝯstructio vni⁹ cū vno tantū: imo vni⁹ cū diuersꝭ: ḡ deceptio facta ex diuersa relatione non facit amphibologiā. Itē vbicūqȝ ē deceptio ex eo ꝙ aliq̄ dictio pt̄ referri ad diuersa ē ꝯpositio vl' diuisio. sed deceptio ex diuersa relatione ē ex eo ꝙ aliqua dictio pt̄ referri ad diuersa: ergo deceptio ex diuersa relatione est compositio vel diuisio: et hoc idē concedimus.

Hic circa dicta mouet vnā dubitatōȝ de relatiuis idemptitatis. ⁊ est tal' Utrū deceptio facta ex relatione fiat ẜm equiuocationē vel ẜm aliam fallaciam. Et facit tria. primo ꝓbat quatuoꝛ rōnibus ꝙ nō fit ẜm eq̄uocatōȝ Scd̄o ꝓbat ꝙ non fit ẜm amphibologiaȝ. Tercio infert ꝯclusiue ꝙ fit ẜȝ ꝯpositionē ⁊ diuisionē. Est igr̄ p̄ria rō talis. relatiuū substantie idemptitatis ẜcat vnam rem equaliter se hn̄tem ad omne id qd̊ ẜcatur ꝑ modum substantie. ergo non est equiuocū. Añs pȝ dicendo. coloꝛ qui est in coꝛꝑe locus qui continet rem locatā. Scd̄a rō ē declaratiua p̄cedētis. ⁊ sic sumitur nihil cui⁹ tam ẜcatio ꝙꝫ res ẜcata est vna est equiuocū. sed tam significatio hui⁹ relatiui qui ꝙꝫ res significata est vna. ergo nō ē equiuocū. Minoꝛ ꝓbat'. qꝛ ẜcat substantiā infinitā que potest finitari ⁊ termīari ꝑ q̊libet añs. ergo res significata est vna. ⁊ ꝑ ꝯn̄s etiā ẜcatio. Alie rōnes satis clare patent in textu. Tunc ostēdit secundo ꝙ ibi non est amphibologia tali ratione. quia omnis deceptio que est amphibologica pꝛocedit ex diuersa constructione vnius cum vno. vt patet inductie in singulis modis sed vbicunqȝ est deceptio ex diuersa relatione termini ibi ē cōstructio vnius cum diuersis. ergo deceptio pꝛoueniens ex diuersa relatione termini non causat amphibologiam. Tercio infert ꝯclusiue ꝙ ibi sit fallacia cōpositionis ⁊ diuisionis. quod sic pꝛobat. qꝛ deceptio ꝓueniens ex eo ꝙ determinatio potest fieri ad diuersa determinabilia est compositio ⁊ diuisio. sed deceptio que est ex diuersa relatione termini ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ determinatio potest fieri ad aliqua diuersa determinabilia. ergo est compositio vel diuisio. Minoꝛ patet in isto exēplo. hō videt asinū q̄ ē rōnal'.

Qr̄ Quare pe. hys. nō ꝓbat dictū suū in fall'a accēt⁹ figure dictionis. ⁊ ī fallatijs extra dictōȝ. Dōm ꝙ in illis manifestū ē eo ꝙ fallacia figure dictionis peccat penes multiplex dictionis fantasticū. vnā saltem dictōȝ respiciens. Sed fallacie quidem extra dctōȝ appentiā habēt

ex pte rei, hic aũt eſt deceptio ex parte dictõnis.

Notandũ Qꝛ qñcũqꝫ ſunt duo añcedẽtia eque apta ad relatiuũ tũc relatm̃ referẽdo ꝓpinqui⁹ facit ſenſum cõpoſitũ. ⁊ referẽdo remoti⁹ facit ſenſum diuiſum. In iſto tñ exemplo hõ vidꝫ aſinũ ꝗ eſt rõnalis. relatm̃ referẽs añs remoti⁹ facit ſenſum compoſitum ⁊ referẽs añs ſibi ꝓpinqui⁹ facit ſenſum diuiſum. Cuius ratio eſt. qꝛ antecedentia in iſto exẽplo nõ ſunt eque apta. ſed primũ añs aptius ↄſtruitur cum relatiuo. eo ꝙ conuenit ſecũ in caſu. ⁊ ergo facit ſenſum ↄpoſitũ aliud aũt facit ſenſum diuiſum. eo ꝙ diſconuenit cum eo in caſu. ⁊ ſic min⁹ apte cum aliquo relatiuo conſtruitur.

Ar̃ Relatiuũ apti⁹ ↄſtruitur cũ illo añcedente cũ ꝗ ꝓximi⁹ ponit̃. ſ; hoc eſt illud añs aſinũ. igr̃ ⁊c̃. Dõm ꝙ hoc eſt verꝫ ſi cetera ſint paria. vt hic homo eſt aſinus qui eſt rationalis quia ibi qui apti⁹ ↄſtruit̃ cũ aſino eo ꝙ ambo ſunt nti caſus. ⁊ ergo debet conſtrui cuꝫ proximo añcedente. ſed in predicto exemplo ꝓximus añs ponitur in obliquo. vt patet dicendo. hõ videt aſinũ qui eſt rõnalis.

Ar̃ Qui equiuocatur in dicta oratione. ergo in ea eſt fallacia equiuocationis. Antecedens probatur. quia poteſt capi pro homine aut pro aſino. Dicendum ꝙ ibi non equiuocatur. quia licet ibi ſint diuerſa antecedentia. tamen in illo relatiuo qui manet eadem ratio relationis. qꝛ ſp eſt recordatiũ rei ante late. ꝗ eſt ratio relatiui. ergo relatiuũ qui ĩ dicto exemplo non equiuocatur.

Sequitur de relatiuis diuerſitatis. ¶Relatiuum diuerſitatis ẽ qđ ſuppõit ꝓ alio ab eo qđ refert vt ſortes currit: ⁊ ali⁹ diſputat: ibi hoc relatiuũ (alius) refert ſortes et ſupponit ꝓ alio a ſorte. ⁊ ita facit recordationẽ de ſorte. De relatiuis aũt diuerſitatis talis datur regula. Si relatiuũ diuerſitatis addatur ſupiori fit infert⁹. ⁊ ſi addatur inferiori fit ſupi⁹: verbi gr̃a cũ dr̃ aliud ab aiali currit. ergo aliud ab hoie currit: ibi ẽ loc⁹ a ſpẽ ad gen⁹ ſiue a pte ſubiectiua ad ſuũ totũ vl̃e. qꝛ ĩ hac ꝓpoſitione aliud ab aniali. hoc relatiuũ diuerſitatis aliud cũ additur aiali qđ eſt ſuperi⁹ ad hoiem facit ipm̃ iferi⁹. et in hac ꝓpoſitione aliud ab hoie additur inferiori. ſ. hoi: ⁊ ergo facit ipſum ſupi⁹. ⁊ ergo aliud ab aiali eſt inferius ad aliud ab hoie: ⁊ ideo ibi ẽ loc⁹ a ſpẽ ſiue a parte ſubiectiua.

¶Poſtq̃ꝫ pe. hyſ. declarauit de relatiuo ſb̃e idẽptitatis diffinitiue ⁊ diuiſiue. h̃ ↄñr agit de relatiuo ſb̃e diuerſitatis rõ ordis ẽ iſta. qꝛ idẽ ẽ añ. diuerſum.

⁊ vnū est ante multa. Sed relatīm ſbe idēptitatis refert eandē rem in numero ⁊ ſupponit ꝓ eadē re in nūero cū ſuo añte. g̃ relatīm ſbe idēptitatis ꝑcedit relatīm ſbe diuerſitatis. qđ ſupponit ꝓ alia re in nūero. Et diffinit̄ ſic. relatīm ſbe diuerſitatis ē qđ ſupponit ꝓ alio ab eo qđ refert. vł qđ refert eandē rē in ſpē cū ſuo añte. ⁊ ſupponit ꝓ alia re in numero. vt ſortes currit ⁊ aliꝰ diſputat. Deinde ponit vnā regulā de relatiuis diuerſitatis q̄ est. Relatīm diuerſitatis additū ſupiori facit ipm īferiꝰ. ⁊ additū īferiori facit ipm ſupiꝰ. vt aīal ē ſupiꝰ ad hoīem. ſi iā aniāli addat̄ relatīm diuerſitatis ⁊ etiā hoī. tūc fit hō ſupiꝰ ad aīal. vt cū dr̄ aliud ab aīali currit. g̃ aliud ab hoīe currit. ibi arguit̄ a pte ſubiectīa ad ſuū totū ſiue a ſpecie ad genꝰ. ⁊ nō ſequit̄ ecōtra. aliud ab hoīe currit. g̃ aliud ab aniāli currit. qꝛ nō valet ꝯña a ſupiori ad inferiꝰ. Et ſilr̄ eſt ſi negatio negās aut infinitans addat̄ ſupiori vel inferiori. qꝛ tūc etiā facit de ſupiori īferiꝰ ⁊ econtra. vt bū ſequit̄. hoc ē nō aīal. g̃ hoc ē nō hō. ⁊ nō econtra. qꝛ nō hō ē illđ a q̄ nō ꝯuertit̄ ſubſiſtēdi ꝯña. g̃ ē ſupiꝰ. Exēplū de negatōne negante. vt hoc nō eſt aīal. g̃ nō ē hō. ſ nō econtra.

Or Uñ relatiuū diuerſitatis hꝫ iſtā vim de qua loquit̄ regula. Dr̄ꝫ ꝙ ipaꝫ hꝫ a negatōe incluſa. Sicut exēpli grā aīal ē ſupiꝰ ⁊ in plꝰ hō aūt eſt īferiꝰ ⁊ in minꝰ. ſi g̃ vtriq̧ addat̄ negatio aut relatiuū diuerſitatis includēs negatōꝫ tunc plus negat̄ in ſupiori q̄ꝫ in inferiori. ⁊ ſic đ ſupiori fit inferius. ⁊ de inferiori ſupius.

Ar Areſto. dicit q̄rto topicoꝝ ꝙ nō entis n̄ ſūt gn̄a neq̧ ſpēs. ſ nō hō ⁊ nō aīal ſūt nō entia. g̃ nō ſūt gn̄a neq̧ ſpēs. ⁊ ꝑꝯn̄s negatio non p̄t facere de ſupiori inferiꝰ ⁊ econtra. Dr̄m ꝙ q̄uis nō entia nō ſunt ꝓprie genera vel ſpēs. hn̄t tm̄ modū generis ⁊ ſpēi. ⁊ ſic freq̄nter illud qđ ē magis cōe dicimꝰ eē genꝰ. ⁊ illud qđ ē minꝰ cōe dicimꝰ eē ſpēm. n̄ ꝙ ſint v̄e ſpēs ⁊ genera. ſ qꝛ hn̄t modū ſpēi ⁊ generis. Et ſic dicit ph̄us ꝙ ens opinat̄ eē genꝰ entis ⁊ nō entis. nō ꝙ ſit veꝝ genꝰ. ſ qꝛ ē eq̄uocū analogū ⁊ nō vniuocū. ſ hꝫ modū gn̄is eo ꝙ ē magis cōe.

Ar Qñ dr̄. ē nō aīal. g̃ ē nō hō. ibi eſt argumentū ab oppoſitis in ꝯña ecōtrario. qꝛ arguit̄ a deſtructōne ꝯn̄tis ad deſtructōꝫ añtis. g̃ nō arguit̄ ibi ab inferiori ad ſupiꝰ. Dr̄m ꝙ q̄uis ibi ſit ꝯña econtrario rōe negatōis oppoſite. affirmationi. tamen virtualiter arguitur ibi ab inferiori ad ſupius. Et n̄ ē incōueniēs ꝙ in eadem orōe ſint diuerſe habitudines logicales. ſm̄ tamen diuerſa. ⁊ ſic eſt ibi eadem conſequentia materialiter ſed non formaliter.

De relatiuis idēptitatis talis datur regula ab antiq̄s. Nulla ꝓpō inchoata a relatiuis idemptitatis hꝫ ꝯdictoriā. Et aſſignāt talē cām. qꝛ cū dr̄ oīs homo currit ⁊ ille diſputat: hoc relatiuum ille hꝫ reſpectū ad hoc añs hō ꝓpter dependentiā ſue relatōnis ſed cū negatio aduenit ꝓpōni inchoate a relatiuo dicendo ſic: ille non diſputat: tunc negat verbū qđ ſeq̄

tur ⁊ non negat respectũ relatõnis quem hꝫ ad ante-
cedens: ergo negatio non negat totũ quicquid affir-
matio affirmat. ꝑ non ꝯtradicit: ſ cũ hoc sit in quali-
bet ꝑpõne inchoata a relatiuo: sequitur ꝙ nulla ꝑ-
positio ĩchoata a relatiuo hꝫ ꝯdictoriã. Sed ꝯtra hoc
obijcitur. q̃cq̃d ꝯtingit affirmare ꝯtingit ⁊ negare de
q̃libet supposito. sed verbũ ꝯtigit negare de quolibꝫ
supposito. ꝑ ⁊ ꝯtingit affirmare de q̃libet supposito
qđ ẽ dictio relatiua. ꝑ quelibet ꝑpõ ĩchoata a relatiuo
hꝫ ꝯdictoriã. Itẽ q̃libet ꝑpõ siue enũciatio q̃ est vna
hꝫ ꝯdictoriã: sed ꝑpõ ĩchoata a relatiuo dũmõ ibi nõ
sit aliqua dictio equoca. neqꝫ plã subijciantur neqꝫ p̃
dicãtur ẽ vna ꝑpõ: ꝑ ꝑpositio ĩchoata a relatiuo hꝫ
ꝯdictoriã. Itẽ dicit aresto. pꝛio ꝑihermenias: circa
affirmationẽ ⁊ negationẽ ꝙ vni affirmationi vna ne-
gatio ẽ opposita: ⁊ econuerso vna affirmatio vni ne-
gationi ẽ opposita. ꝑ affirmationi ĩchoate a relatiuo
negatio vna ẽ opposita. qđ ꝯcedemꝰ dicẽtes p̃dictã
regulã eẽ falsaꝫ. Ad rationes eoꝝ r̃ndemꝰ ꝙ relatiuũ
ꝯparat ad añs ⁊ ꝯparat ad ṽbũ cui subijcitur. Vñ cũ af-
firmatio ꝉ negatio sit oꝛatio affirmatiua ꝉ negatiua alicꝰ
de aliq̃ ꝉ alicꝰ ab aliq̃: ꝭ ẽ p̃dicati de subiecto. Iđo si-
cut pꝫ ꝑ diffinitionẽ p̃dictã affirmationis ⁊ negatio-
nis affirmatio ⁊ negatio respiciũt tm̃modo ꝯparationẽ
subiecti ad p̃dicatũ. ꝑ ĩ ꝑpõne ĩchoata a relatiuo ñ su-
mit ꝯdictoriũ ꝑ ꝯparatõꝫ relatiui ad añs: qꝛ ille respe-
ctꝰ ñ ẽ ibi ꝑpt naturã affirmatõis. nec ꝑpt depẽden-
tiã subiecti ĩq̃ꝫtũ ẽ subiectũ. ſ ꝑpt depẽdẽtiã eiꝰ qđ ẽ
subiectũ. Vđꝫ tñ ẽ qꝛ aliđ ẽ subiectũ ĩq̃ꝫtũ subiectũ. ⁊
id qđ ẽ subiectũ. ⁊ aliđ ẽ p̃dicatũ ĩq̃ꝫtũ p̃dicatũ. ⁊ illđ

qꝺ ē p̃dicatũ. ⁊ sic q̃cq̃d affirmat̃ i ꝓpõne inchoata a ꝛ̃latio: negat̃ i sua ꝯ̃dictoria: qꝛ ꝯ̃dictoria istiꝰ: ille disputat: ē ista: ñ ille disputat. negatõe ꝑposita ꝛ̃latio.

Hic ponit regulã de relatiuis idẽptitatis que data est ab antiquis. ⁊ est talis. Nulla ꝓpõ inchoata a relatiuis idẽptitatis hꝫ ꝯ̃dictoriã. Exempli grã dõo. sortes currit ⁊ ille disputat. ista ꝓpõ. ille disputat ꝓpter motiuuꝫ qꝺ supiꝰ tangebatur in argumẽto nõ hꝫ ꝯ̃dictoriã. ꝫ pe. hys. illõ motiuuꝫ iꝓbat tribꝰ rõnibꝰ. de quibꝰ videbit̃ in q̃stione seq̃nte.

Q̃r Utrũ ꝓpõ ĩchoata a relatiõ hẽat ꝯ̃dictoriam. Dõm ꝙ sic. qꝛ iste contradicunt. ille currit. ille non currit. ⁊ tñ incipiũtur a relatiuo. Et ꝙ ꝓpõ inchoata a relatiuo habeat contradictoriã ꝓbatur in textu tribus rõnibus. Prima ratio est. quicquid contingit affirmare de aliq̃ contingit etiã negare de eodem ⁊ econtra. vt dĩ p̃rio perihermenias. sed contingit verbum de relatiuo affirmari. ergo etiam contingit verbum de eodem negari vt ille currit. ille non currit. Secunda ratio est. oĩs enunciatio vna simpl'r habet contradictoriã ꝓpõnem. ꝫ ꝓpõ inchoata a relatiuo est vna. g̃ habet contradictoriam. Maior patet p̃rio ꝑihermenias. ꝫ mĩor ꝓbatur. qꝛ ibi non p̃dicatur multiplex neq̃ p̃dicantur plura de vno. aut vnũ de pluribus. ergo est vna. Tercia rõ. omni affirmationi ē negatio opposita. ⁊ econtra. g̃ affirmatõni inchoate a relatiuo est negatio opposita. Añs est phi primo ꝑihermenias. vbi dicit. quicquid contingit affirmare etiam contingit negare.

Ar̃ Negatio ĩ ꝯ̃dictorijs dꝫ negare totũ qꝺ affirmatio affirmat. ꝫ hoc nõ facit ĩ orõe ĩchoata a relatiõ. g̃ nõ p̃t facere ꝯ̃dictorias. Miõr ꝓbatur. qꝛ relatiuũ hꝫ depẽdẽtiã ad suũ añs. quã dependentiã negatio ĩ ꝓpõne nõ tollit. Et istõ ē motiuũ antiquoꝝ q̃ hanc ptẽ nitunt̃ defendere.

Dõm ꝙ ſbiectũ ꝓpõnis ĩchoate a relatiõ hꝫ duplicẽ ꝯparatõꝫ. vnã habet ad verbũ cui ſbijcit̃. ⁊ aliã hꝫ ad suũ añs. Tũc dꝛ. ꝙ affirmatio ⁊ negatio in ꝓpõne ĩchoata a relatiõ dꝫ attẽdi penes respectũ relatiui ad verbũ. et nõ penes respectũ ⁊ hĩtudinẽ relatiui ad añs. Rõ huiꝰ est. qꝛ primus respectꝰ ꝯuẽit ſbiecto ĩq̃ztũ ſbiectũ ē. qꝛ sic dꝛ sp ĩ ordĩe ad p̃dicatũ. scõs ãt respectꝰ ꝯuẽit ſbiecto ñ ĩq̃ztũ ē ſbiectũ ē. ꝫ vt relatm̃ ē. ⁊ sic sibi accidit.

De relatiõ idẽptitatꝭ ñ reciꝓco tal' dat̃ regl'a. oẽ relatiuũ idẽptitatꝭ ñ reciꝓcũ hꝫ eãdẽ suppoẽꝫ quã hꝫ suũ añs: vt cũ dꝛ: oĩs hõ currit ⁊ ille ē sortes: hoc relatiuũ supponit ꝓ oĩ hoĩe. qꝛ sensus ē: oĩs hõ currit ⁊ ille ē sortes. i. oĩs homo ē sortes: Dico ãt (ñ reciꝓcũ) qꝛ cũ dꝛ oĩs homo videt se: ñ ē sensus. i. oĩs homo videt oẽm hoĩem: vñ locꝰ hꝰ relatiui ĩ se ñ licꝫ ponere suũ añs loco ãt alteriꝰ licet ponere.

Hic ponit vnā regulā de relatiuis idēptitatis nō reciprocis. q̄ tal' est. oē relatiuū substātie idēptitatis nō reciprocū, h₃ eandem suppōem cum suo añte. hoc est supponit ꝑ eadem re in numero cū suo añte. vt hō currit ⁊ ille est sortes. sensus est ꝙ hō currit ⁊ ille hō est sortes. Et dr̄ nō reciprocu₃ q₂ relatm̄ reciprocū nō h₃ eandē suppōem cū suo añte. vt si dicat᷑. oīs hō videt se. nō ē sensus ꝙ oīs hō videt oēm hoīem. sed ꝙ q̄libet hō videt se. Ex quo patet ꝙ loco relatiui reciproci nō licet ponere suū añs. sicut loco relatiui non reciproci.

Ar̄ Añs supponit ꝓ se ⁊ relatiuū ꝓ aliud. ḡ nō supponūt eodē modo. Dōm ꝙ licet relatiuu₃ vim supponendi trahat originaliter ab antecedēte. ⁊ sic non supponit a se. tñ nihil ꝓhibet ip̄m supponere per se .i. ꝓ ꝓpriū modū s̄cādi quo respectū h₃ ad suppositū sue notionis.

Ar̄ Contingit antecedens supponere confuse. ⁊ relatiuū discrete. ergo contra regulam. Antecedens probatur dicendo. omnis homo currit ⁊ ille mouetur. Dicendum ꝙ ille potest capi dupliciter. vno modo demonstratiue. et sic semper supponit discrete. Alio modo capitur relatiue. ⁊ sic eius suppositio variatur ad variationem antecedentis. Unde patet ꝙ pronomina s̄m se non supponunt. sed quando ponuntur ī demonstratione ⁊ relatione sic suppōem sortiuntur.

Habito de relatio substātie dōm ē de relatio accidētis: Relatiuū āt accñtis ē qd̄ refert eande₃ rem ꝑ modū denomiationis: vt tale q̄le ⁊c̄: Uñ h̄ est dr̄ña relatiui substātie ad relatiuū accñtl: q₂ relatiuū substātie refert rē vnuocā ꝑ modū quod quid est: vt albedo q̄ ē in pariete: color qui est in corpe: Relatiuū aūt accñtis ē quod refert rem suā ꝑ modū denoīationis: vt sortes ē alb⁹ ⁊ talis est plato: ⁊ sic de alijs Alia aūt dr̄ña datur eorundē: q₂ relatiuū substantie refert idē ī nūero cū suo añcedente: Relatiuū ℣o accidentis refert idē ī spē: vt sortes ē alb⁹ ⁊ tal' est plato: q₂ idē accñs in nūero non potest esse in diuersis subiectis. sed bene idem in specie.

Hic petrus hyspanus postq̄ expediuit se de relatiuis substantie ⁊ eorū suppositionibus. Consequenter in isto vltimo capitulo incipit determinare de relatiuis accidentium. Ratio ordinis est. quia substantia precedit accidens sed relatiuum substantie refert antecedens quod significat per modum quod quid est. vel per modum substantie. ⁊ relatiuum accidētis refert antecedens quod s̄cat per modum denominationis. id est per modū accñtalis dispōnis. ergo relatm̄ s̄be p̄cedit relatm̄ accñtis. Et rela-

tiuum accidentis est quod refert eandem rem cum suo antecedente ꝑ modum denominationis.i.per modum accidentalis dispõnis. vt sortes est albus ⁊ talis est plato. Vñ denominare est aliquod subiectum accidentaliter disponere. vt dicendo. homo est albus. ibi hoc nomen albus denominat hoc subiectum.s. hoiem esse album. Et subdit aliquas differentias inter relatiuum substantie ⁊ accidentis. Prima est. quia relatiuũ substantie refert eandem rem per modum vniuocatõnis. sed relatiuum accidẽtis refert eandem rem per modum denominatõnis. Secunda est qꝛ relatiuũ substantie refert suum antecedens per modum quod quid est vel per modum substantie. ⁊ relatiuum accidentis refert suum antecedens ꝑ modũ accidentis. Tercia dr̃ña est. qꝛ relatiuum substantie refert eandem rem in numero. sed relatiuũ accidentis refert eandem rem in spẽ tm̃. Cuius ratõ est. quia accidentia ꝟcata ꝑ añs ⁊ per relatiuum sunt in diuerꝟ subiectis. ⁊ hoc ideo. qꝛ accñs capit numerositatẽ a subiecto. Si ergo sunt pl'a subiecta optet pl'a accidẽtia esse numero.

Ar Dicendo. sortes est rõnalis human⁹ sensibilis. ⁊ sic de alijs ⁊ tal' est plato. ibi hoc relatm̃ talis reiterat noticiã substãtie cũ omnia illa sint in p̃dicamento substantie. Dõm ꝙ licet differentie sint substantiales ꝟm rem. sunt tamen accidentales ꝟm modum qꝛ ꝟcantur per modũ alijs adiacentẽ. ⁊ sic etiã nõ p̃dicãtur ꝓprijssime ꝑ modũ vniuocatõnis.

Ar Relatiuum accidentis refert eandem rem in numero cum suo antecedente. ergo non refert solũ eandeꝫ rem in specie. Añs ꝓbatur dicendo. sortes est albus modo ⁊ talis fuit heri. ibi talis refert eandeꝫ rẽ in numero cum suo antecedente. quia est eadem albedo que fuit heri in sorte ⁊ que est hodie in eodem. Dicendum ꝙ relatiuum accidentis refert suum antecedens dupliciter. Vno modo ꝟm ꝙ hoc accidens est ĩ diuerꝟ subiectis ꝑ ꝯꝑatõꝫ ad diuersa subiecta. ⁊ sic semper refert alam rẽ in numero a suo antecedente. quia idem accidens in numero non potest esse in diuersis subiectis. Alio modo refert accidens vnius subiecti. sub diuersa tamen differentia temporis. ⁊ sic bene refert idem accidens numero. sed textus loquitur de relatiuo accidentis primo modo.

¶Relatiuoꝝ aũt accñtis. aliud est relatiuũ idemptitatis: vt talis: aliud vero diuersitatis vt alter. ¶Relatiuũ accidentis idẽptitatis ẽ qđ refert eandẽ qualitatẽ in spẽ ⁊ supponit ꝓ eadẽ in spẽ: vt sortes ẽ alb⁹ ⁊ talis ẽ plato. ¶Relatiuũ aũt accñtis diuersitatis est qđ refert eandẽ qualitatẽ in spẽ. ꝟ supponit ꝓ alia diuersa in spẽ: vt sortes ẽ alb⁹ ⁊ alteriusmodi est plato Differt aũt relatiuũ substãtie idẽptitatis a relatiuis

accidentiũ idemptitatis. quia relatiuũ substãtie idẽptitatis refert eandem substantiam in numero. Relatiuũ aũt accidentis idemptitatis non refert idẽ accidens in numero: sed solũ refert idẽ accidens i specie. Relatiuoꝝ accidentis idẽptitatis: aliud est relatiuũ quantitatis continue: vt quantus tantus. aliud vero quãtitatis discrete: vt quot tot. Item relatiuorum numerorum: quedam sunt nomina vt totidem. quedam sunt aduerbia vt totiens. Sciendum ꝙ talis tantus totiens totidem possunt dici relatia: redditiua: ⁊ demonstratiua. Relatiua vt si ad presentes referantur. Demonstratiua: vt cum dicimus demõstrando mare: tale est rubeum: ⁊ demonstrando herculem: talis fuit plato. Si antem non referuntur ad pñtes siue p demonstrationez reꝝ pñtium tunc sunt redditiua: qr reddunt responsionem interrogationi precedente: vt qualis est plato talis est sortes. Relatiua vero sunt quando sine interrogante proferuntur: vt talis est sortes qualis est plato. Et quandoq₃ ad nomina adiectiuã specialium accidentium dicuntur vt ethiops est niger et talis est coruus ⁊ sortes fuit albus ⁊ talis fuit plato.

Hic diuidit relatiuum accidentis. nam aliquod est idemptitatis vt tal. ⁊ aliud est diuersitatis. vt alter. Unde relatiuum accidentis idemptitatis est quod refert eandem rem in specie cum suo antecedente. ⁊ supponit p eodem cum suo antecedente. vt sortes est albus ⁊ talis est plato. Relatiuũ accidentis diuersitatis ẽ qđ refert eandẽ rem in specie cũ suo añcedente ⁊ supponit p alia re in spẽ. vt sortes est alb⁹ ⁊ alteriusmodi est plato. vbi alteriusmodi est relatiuũ accidentis diuersitatis ⁊ refert albedinem. sed supponit pro alio colore ab albedine. scȝ blauio vel nigro. Et quia eq̃litas dicit vnitatem quantitatis q̃ est duplex. s. ſm formã continuitatis et discretionis. ideo ſm hoc sub diuidit relatiuũ accidentis idẽptitatis dicens. ꝙ quoddã ẽ relatiuũ quantitatis continue. vt tantus quantus. aliud quantitatis discrete. vt quot tot. Relatiuorũ quantitatis discrete. aliud ẽ noĩale. vt quot tot. aliud aduerbiale. vt totiens quotiens. Tunc

finaliter ponit vnū notabile qđ valet ad ɔgnoscēdū q aliq̄ relatiā supl9 posita vltra naturā relatōis pn̄t esse demōstratiua. ꝛ redditiua siue respō siua. ꝛ dicit q ista relatiua talis qualis tantus quantus tot ꝛ totidē ꝛ sic de alijs hn̄t triplicē naturā. qn̄q3 em̄ sunt demonstratiua. ꝛ hoc qn̄ p ipsa īdicam9 rem pn̄tem. vt talis est paul9 demonstrādo iohem. Qn̄q3 dicun tur responsiua. ꝛ hoc qn̄ ponūtur post interrogatōꝫ. vt cū q̄ritur. q̄lis est paulus. rn̄det talis. Et qn̄q3 sunt relatiua. ꝛ hoc qn̄ p verbū absolutū si ne demōstratōe ꝛ īterrogatōe pferūt. vt q̄lis ē paul9 talꝰ ē iohes.

Qr Quo differūt alter ali9 ꝛ aliō. Dōm q sic. qꝛ ali9 dicit diuersita tē suppositalē. vt ali9 pater ali9 fili9 ali9 spūssanct9. Sed alter di cit diuersitatē accidentalē. vt sortes ē alb9 ꝛ alter ē iohes. ꝛ etiā idē pōt esse alteꝝ a se ip̄o. vt sortes sedēs ē alter a se ip̄o stante. Sed aliud dic̄ di uersitatē eēntialē. vt hō est aliud ab asino.

Notandū Qꝛ relatiuū idēptitatis siue substātie siue acciden tis semper refert suum antecedens ī recto vt sortes est albus ꝛ talis est plato. Sed relatiuum diuersitatis siue substantie si ue accidentis refert suum antecedens in obliquo. vt sortes currit. ꝛ aliuſ a sorte disputat. Et pro ampliori noticia suppositionis terminoꝝ relati uoꝝ notande sunt septem regule. Prima est. relatiua substantie idempti tatis non reciproca eodem modo supponunt sicut sua antecedentia. Se cunda regula est. relatiuū reciprocuꝫ quando refert terminum discretum habet eandem suppositionem cum ip̄o. qꝛ tunc loco relatiui licet ponere suum antecedens. Tercia. quando relatiuum reciprocū refert terminum cōem non vniuersaliter sumptum eodem modo supponit. vt homo videt se. Quarta. qn̄ relatiuū reciprocū refert antecedens vl'iter sumptum. tūc non supponit sil'r cū ip̄o. qꝛ refert supposita singulatim ꝛ non coniūctim Quinta relatiuū substātie diuersitatis supponit p alio. Sexta relatiuuꝫ accn̄tis idēptitatis supponit p eodem. i. p eadem re in specie accipitur. Septima. relatiuū accidentis diuersitatis supponit p alia re in spē. Exē pla sufficienter patent in his que dicta sunt. Et tantum de suppositōnib9 terminorum relatiuorum.

Ersonalis suppositio ē acceptio termini cōis p suis īferiorib9. Cuius alia est determinata: alia confusa vt prius patuit.

Iste est tercius tractatus partialis huius septimi tractatus Petri hys. in quo determinaturus de ampliatione. ꝛ postea in quarto de restrictōne resumit diffinitionem suppositionis personalis pri9 positam. ꝛ similiter diuisionem subiungens aliam diuisionem proposito deseruienteꝫ. qua di uiditur in ampliatam ꝛ restrictam dicens q suppositio personalis est ac ceptio termini communis pro suis inferioribus. cuius est alia determina ta ꝛ alia confusa: vt prius patuit. Et hic diffinit suppositionem persona lem ad denotandum q ampliatio fundatur in suppositione personali. et non in alia suppositionis specie.

Qr̄ Quare tractat⁹ ſuppoſitionū p̄cedit tractatū ampliationū. Di-
cendū ꝙ ideo. qꝛ cōioꝛa ⁊ magis ꝯfuſa ſunt prioꝛa. ſꝫ ſuppō eſt paſſio
cōioꝛ ꝙ̄ ampliatio. ergo ⁊c̄. Maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ īnata ē nobis via ꝓcedēdi a cō-
munioꝛib⁹ ad ſpēalioꝛa primo phiſicoꝛum. Sed minoꝛ patet. qꝛ amplia-
tio habet ſolū fieri circa vnam ſpēm ſuppoſitionis. ſ. circa ſuppoſitōnem
perſonalem. ſed ſuppoſitio continet ſub ſe multas ſpecies. Unde bn̄ ſeq̄-
tur hoc ampliatur. ergo ſupponit ſed non econtra. Secundo. qꝛ amplia-
tio in ſua diffinitione aſſumit ſuppoſitionem. ne ergo ꝓcedat ex ignotis
p̄mittit ſuppoſitiones. Sed tractatus ampliationum precedit tractatum
reſtrictionum. qꝛ ampliatio eſt perfectioꝛ ꝓꝓꝛietas ꝙ̄ reſtrictio. ergo p̄ce-
dit. Añs patet. qꝛ ampliatio augmentat ſuppōnem ⁊ reſtrictio diminuit
ſed augmentatio ducit rem ad perfectā quantitatez. ⁊ diminutio ducit rē
ad impfectam quantitatem. ideo patet oꝛdo.

Qr̄ Quid ſit ſubiectū huius tractatus. Dicendum ꝙ terminus am-
pliabilis. Ratio. qꝛ ē q̄d cōmuniſſimū in tali ſcīa conſideratū. cui
paſſio p̄ntis tractatus conuenit. ergo eſt ſubiectum iſtius tractatus. Nā
paſſio iſtius tractatus eſt ampliatio paſſiua. quia hic Petrus hyſ. deter-
minat qūo terminus ampliatur ⁊ non qūo ampliat̄. ſꝫ iſta fundatur ī ter-
mino ampliabili. Et foꝛmatur ſic demonſtratio. quicquid extēdit̄ a mino-
re ſuppōne ad minoꝛē hoc ampliat̄. ſꝫ terminus ampliabilis eſt hmōi. er-
go terminus ampliabilis ampliatur ibi in ꝯcluſione p̄dicat̄ ꝓꝓꝛia paſſio
de ſuo ſubiecto in concreto. qꝛ in abſtracto de eo verificari non p̄t. Et nō
p̄t terminus amplians eſſe ſubiectū. qꝛ ampliatio de qua hic agit̄ funda-
tur ſolū ī ſuppōne pſonali. ſed terminus amplians nō ſupponit pſonalr̄
qꝛ nō ſupponit cū ſit adiectm̄ vel ſincathegreūa. q̄re pꝫ ꝙ p̄ncipalr̄ h̄ de-
terminat̄ de ampliatōe paſſiua q̄ conuenit termino ampliabili.

Ar̄ Hic ponit̄ diuiſio terminoꝝ ampliantiū ⁊ n̄ āpliabiliū. ergo videt̄ ꝙ
termin⁹ ampliās ſit h̄ ſbiectū. Dōm ꝙ termin⁹ amplians accipit̄
dupl'r. Uno mō abſolute ⁊ ſm̄ ſe. ⁊ ſic nō conſiderat̄ hic. Alio mō accipit̄
vt habet oꝛdinē ad terminū ampliabilē. ⁊ ſic conſiderat̄ h̄. qꝛ ſcīa nō ſo-
lū ꝯſiderat ſbiectū. ſꝫ etiā ea q̄ hn̄t oꝛdinē ad ſbiectū ⁊ p̄ncipia ei⁹.

Ar̄ Suppō eſt paſſio termini. ergo non ampliatio. Tenet ꝯña. qꝛ ab vno
non pn̄t egredi plura. Dōm ꝙ ſuppō ⁊ ampliatio nō egrediūtur
ab vno eodē mō ſumpto. qꝛ ſuppō eſt paſſio termini ſcātis ſubſtātie. ⁊ am-
pliatio eſt paſſio termini ſupponētis pſonaliter. Uel dōm ꝙ nō eſt incon-
ueniens plura ab vno ꝓcedere oꝛdine quodam ſicut hic fit.

Ar̄ Diſpata nō fundant̄ in ſeinuicē. ſꝫ ſuppō ⁊ ampliatio ſūt hmōi. ergo
ampliatio nō fundat̄ in ſuppōne. Dōm ꝙ nō ſūt ad ſeinuicē di-
ſpate. ſꝫ vna depēdet ab alia. ⁊ in ea fundat̄. qꝛ iſta ampliatio fundat̄ in
ſuppōne ſicut inferi⁹ in ſupioꝛi. nā iſte tractat⁹ hꝫ ſe ꝯñr ad tractatū ſup-
poſitionū. ⁊ ergo ſbiectū iſti⁹ tractat⁹ ꝯhit ſbiectū tractat⁹ ſuppōnum.

Qr̄ Quare hic diffinit ⁊ diuidit ſuppōem pſonalē cū hec ex p̄cedenti-
b⁹ ſufficiēter ſit nota. Dōm ꝙ hoc fit diuerſ rōnib⁹. qꝛ in tracta-
tu ſuppōnū diffinita eſt tanꝙ̄ ſpēs ſuppōnis. h̄ aūt diffinit̄ eo ꝙ ē funda-
mentū ampliationis ⁊ reſtrictionis. Ex quo patet ꝙ termin⁹ ſingularis
ſupponens diſcrete, aut termin⁹ ſupponens naturaliter vel ſimpl'r non

ampliat᷑ Rõ primi. qꝛ ampliatio extendit terminum a paucioꝛibꝰ suppo-
sitis ad plura. sed terminus singularis non habet plura supposita. ꝗ non
potest ampliari nec restringi. Ratio secundi. quia terminus suppõẽs na
turaliter accipitur per se ꝛ sine addito. sed terminus ampliabilis vel re-
stringibilis semper accipitur cum adiuncto. s. cum termino ampliante vł
restringente. Ratio tercij. quia ampliatio est extensio termini communis
ad plura supposita. sed terminus supponens simpł'r non habet oꝛdinem
ad supposita quia capitur pꝛo natura simplici. vt dictum fuit superius.

Ar̃ Terminus supponens naturaliter potest ampliari ꝛ etiam restrĩ-
gi. ergo ampliatio ꝛ restrictio nonsolum fundantur in suppõne p-
sonali. Antecedens pꝛobatur cum dicitur homo potest currere. ibi homo
ampliatur. ꝛ anteq̃ ampliatur supponit naturaliter. Dicendum ꝙ t̃mi-
nus supponens naturaliter ꝛ retinens illam suppositionem non amplia
tur nec restringitur. sed quando ampliatur aut restringitur. tunc ampliꝰ
non supponit naturaliter.

Ar̃ Terminus discretus potest ampliari ꝛ restringi. ꝗ Antecedens p
batur dicendo. antichꝛistus potest esse. soꝛtes albus currit. ibi em̃
antichristus ampliatur. ꝛ soꝛtes restringitur. Dõm ꝙ duplex est amplia
tio. nam quedam est respectu suppositoꝛum ꝛ ꝓprie dicta. ꝛ talis nõ con-
uenit termino discreto. quia talis non habet supposita. Alia est respectu
tempoꝛum ꝛ impꝛopꝛie dicta. ꝛ sic terminus discretus potest ampliari. ꝫ
quia petrus hyspanus postea loquitur de ea que est simul suppositoꝛum
ꝛ tempoꝛum ideo dicendum est ad pꝛopositum. ꝙ terminus discretꝰ non
possit ampliari. Et quando dicitur terminus discretꝰ potest restrĩgi q̃ ad
supposita. ergo etiam potest sic ampliari. Antecedens patet dicendo io-
hannes fabꝛi. Dicendum ꝙ terminus discretus discrete ꝛ vniuoce ten-
tus nec potest ampliari nec restringi. ꝫ equoce sumptꝰ bñ p̃t limitari.

Ar̃ Terminus supponẽs simpł'r ampliatur. Assumptũ ꝓbatur dicen-
do hõ necessario est spẽs. Dõm ꝙ licet posset ampliari quo ad tẽ
poꝛa tantũ. non tamen potest ampliari quo ad tempoꝛa ꝛ supposita simł'
modo terminus qui ampliatur ad tempoꝛa ꝛ supposita simul vere ampli
atur. Et quando dicitur. omnis terminus communis potest ampliari q̃
ad supposita. sed terminus supponens simpliciter est terminus commu-
nis. ergo ampliatur quo ad supposita. Maioꝛ pꝛobatur. quia terminus
communis ꝑcat plura ad que potest extendi. Dicendum ad minoꝛem ꝙ
terminus dicitur cõis dupł'r. vno mõ. qꝛ ꝑcat aliqđ cõe. ꝛ sic terminꝰ sup-
ponens simpł'r đꝛ cõis terminꝰ. Alio mõ đꝛ cõis. qꝛ hꝫ oꝛdinẽ actualẽ ad
plura ĩferioꝛa ꝛ supposita. ꝛ sic terminꝰ supponẽs simpł'r non đꝛ commu
nis. sed talis est solum ampliabilis.

Itẽ suppositionũ ꝑsonaliũ: alia est restricta et alia
ampliata. ꝛ ita ampliatio ꝛ restrictio habent fieri cir
ca suppositionẽ ꝑsonalẽ. ¶ Restrictio ẽ coartatio t̃mi-
ni cõis a maioꝛi suppositione ad minoꝛeꝫ. vt cũ dici

tur: homo albus currit: ibi hoc adiectiuũ albus restringit hominem ad supponendum tantum ꝓ albis Ampliatio est extensio termini communis a minori suppositione ad maiorem. vt cum dicitur. homo potest esse antichristus. iste terminus homo non solum supponit pro his qui sunt sed etiam pro his qui erũt vnde ampliatur ad futuros: Dico autẽ termini communis. qꝛ terminus singularis: vt sortes: neqꝫ ampliatur. neqꝫ restringitur.

Hic ponit scđam diuisionẽ suppositionis personalis valentem hic magis ad ꝓpositum dicens (suppositionũ alia est ampliata. alia ẽ restricta) Ratio diuisionis est. qꝛ in omni suppõne ꝑsonali ponit᷑ vel signũ amplians aut restrigẽs. Si primũ sic est suppõ ꝑsonalis ampliata. Si secundũ sic est suppõ personalis restricta. Tunc diffinit mẽbra dicte diuisionis ⁊ primo restrictionem. quod ideo facit. qꝛ ampliatio ⁊ restrictio sunt opposite passiones termini modo opposita iuxta se posita magis elucescunt. Et hic non diffinit restrictionẽ tanqꝫ de ea sit principalis intentio. sed vt veniamus in cognitõꝫ sui oppositi. s. ampliatõnis. Dicit ergo (Restrictõ est coartatio termini cõis a maiori suppõne ad minorẽ). vt cũ dꝛ hõ albꝰ currit. Deinde diffinit ampliatõꝫ hic pͥncipaliter intentã Dicens (ampliatio est extensio termini cõis a minori suppõne ad maiorẽ) vt cum dicitur. hõ p̃t eẽ antichristꝰ In qua diffinitõe (extensio) ponit᷑ loco generis ⁊ capit᷑ transsumptiue. Deinde addit᷑ (termini cõis) qꝛ terminꝰ discretus ꝓprie non ampliatur nec restringitur. Sed vltima particula ponitur ad differentiam restrictionis.

Qr Q̃ño differt hec diuisio suppositionis ꝑsonalis ab illa diuisione qua diuiditur suppositio in determinatam ⁊ confusam. Dicendũ ꝙ hec diuisio est posita hic vt diuisio subiecti in accidentia. qꝛ restrictio ⁊ ampliatio fundantur in termino supponente personaliter. sicut accidens in subiecto. Etiam ista est diuisio extrinseca termini supponentis personaliter. quia conuenit sibi a termino ampliante vel restringente. ꝫ alia diuisio prius data. est diuisio generis in suas spẽs. quia personalis suppositio dicit acceptabilitatem. qua terminus potest capi pro suis inferioribus. ⁊ hoc contingit dupl'r vt patuit.

Ar Diuisio textus non datur per opposita. ergo non est bona. Añs ꝓbatur. qꝛ ampliatio ⁊ restrictio sunt vnum ⁊ idem. quia conueniunt vni vt cum dicitur homo albus potest currere. nam ibi homo ampliatur per hoc verbum potest. ⁊ restringitur per hoc nomen albus. Dicenduꝫ ꝙ opposita possunt bene eidem conuenire. non autem respectu eiusdem sed respectu diuersorum. ⁊ hoc fit in propositione assumpta.

Sed diceret aliquis. ibi est ampliatio et restrictio respectu eiusdem.

Assumptū ꝓbatˀ.qꝛ respectu illiꝰ verbi potest.quod scilicet ampliat ꝛ re/stringit.primum est manifestum.sed secundum patet.qꝛ ē p̄n̄tis tp̄is.Di/cendū ꝙ hoc verbū p̄t capitˀ dupl'r.vnoᵒ gr̄a sue ꝯsignificatōis q̄ ē tēpus ꝛ sic restringit.Alioᵒ gr̄a sue ſcatōnis q̄ est poſſa extendēs se ad p̄n̄s ꝛ fu tuꝝ.ꝛ sic ampliat ꝓ p̄n̄tibꝰ ꝛ futuris. Et si iteꝝ dicatˀ.poſſa nō ē ad p̄n̄s ꝓbatˀ.qꝛ illud dˀ in poſſa qḋ nō est in actu. Dōm ꝙ duplex ē poſſa.scili/cet actui coniuncta.ꝛ distans ab actu.prima est ad p̄n̄s.scōa ē ad futurū.

Ar Extensio ē passio q̄ntitatis realis.ḡ male ponitˀ ꝓ gn̄e ampliatio/nis q̄ ē ens rōnis. Dōm ꝙ extensio capitˀ dupl'r.Vno mō ꝓprie ꝛ sic est realis dilatio q̄ntitatis. ꝛ sic nō capitˀ hic. Alio mō similitudinarie ad sil'itudinē extēsionis realis.ꝛ sic accipitˀ in ꝓposito.qꝛ sicut in extensi one reali aliquid ad maiores dimensiones extenditˀ.sic etiā in ampliatio ne terminꝰ cōis extenditˀ a minori ambitu suppositoꝝ ad maiorez suppo sitoꝝ ambitū.Et non est inconueniens ꝙ diffinitio detˀ ꝑ methaphoram qn̄ diffinitū sumitˀ methaphorice.sicut hic fit.

Ar Terminꝰ discretꝰ supponit minori suppōne q̄ terminꝰ cōis. ſ ter/minꝰ discretꝰ nō p̄t supponere cōiter.ḡ nō pōt fieri transitꝰ a mino ri suppositōne ad maiorē. Dōm ꝙ illa extensio dꝫ fieri in eadē spē sup/positionis.ꝛ nō in diuerſ spēbꝰ.qꝛ idē est terminꝰ qui dˀ extendi a mino/ri suppōne ad minorem.

Ar Vna suppō nō est maior alia.ḡ nō p̄t terminꝰ sic extendi. Dicen/dū ꝙ suppō capitˀ dupl'r.Vnoᵒ naturaliter.ꝛ sic capitˀ in tractatu suppositionū.ꝛ sic capiēdo argumentū veꝝ ꝓbat.qꝛ oēs spēs suppōnis coequeue ponūtur sub suppōne.Alio mō capitˀ passiue ꝓ supposito.ꝛ sic aliqua suppō dˀ maior alia.ꝛ qn̄ꝗ aliquis terminꝰ stat ꝓ pluribꝰ suppo/sitis q̄ꝫ alius.ꝛ sic capitˀ hic suppō.Et qn̄ dˀ.ſcatio non p̄t extendi. ḡ nec etiā suppō passiua.Tenet ꝯn̄a.qꝛ suppō fundatˀ in ſcatōne. Dōm ꝙ du plex est ſcatio.s.primaria ꝛ secundaria. Vn̄ lꝫ ſcatio primaria termini cō munis nō posset extendi.tamen bene secundaria.que est significatio sup/positorum vel temporum.

Ar Terminꝰ ampliabilis nō ſcat tp̄s.ḡ nō p̄t ampliari ad diuersa tē/pora. Dōm ꝙ q̄uis terminꝰ ampliabilis nō ſcet nec ꝯsignificet tp̄s.tn̄ ſcat rem q̄ est in tp̄e.ꝛ ꝑ hoc p̄t ampliari ꝓ rebꝰ q̄ sunt ī p̄n̄ti tp̄e p̄ terito aut futuro.ſm exigētiā t̄mini āpliātis q̄ hꝫ extēdere ꝛ ampliare.

Ar Si diffinitio ampliatōis esset bona seq̄retˀ ꝙ hic esset ampliatio. oīs hō currit.Seq̄la ꝓbatˀ.qꝛ ibi hō extēditˀ a mīori suppōne ad maiorē.qꝛ cū dˀ q̄dā hō currit.aliq̄s hō currit.hō supponit ꝓ minoribus q̄ꝫ cū dˀ.oīs hō currit. Dōm ꝙ ibi n̄ ē extēsio.qꝛ extēsio hꝫ fieri ꝑ signuꝫ extensiuum aut ampliatiuum.modo hic non est signum ampliatiuum sed distributiuum.ergo ibi est distributio ꝛ non ampliatio. Vnde distributio fit a signo distributiuo.et ampliatio fit a signo vel a termino ampliatiuo.

Ampliationū:alia fit ꝑ nomē. vt hoīez eē ātixp̄z ē possibile:alia fit ꝑ verbū:vt hō p̄t eē ātixp̄s : alia fit

per pticipiũ. vt hō potens est eē aial. Alia fit p aduerbiũ vt hō nccario ē aial. hō ei nō solũ ãpliat p pñti tē pore. sed etiã p futuro. Et iō sequit alia diuisio ãpliationis. s. Ampliationũ alia. fit respectu suppositorũ vt hō potest esse antichrist⁹. Alia fit respectu temporũ. vt hō necessario est animal. vt dictum est

Hic ponit duas diuisiones ampliationis. pria ostendit p quas ptes orõnis pt fieri ampliatio. qr dat p signa q̃ ampliant. τ est ampliationũ q̃dam fit p nomẽ. vt hoiem esse albũ est possibile. alia fit p vbũ. vt hō pt esse alb⁹ alia fit p aduerbiũ. vt hō necessario est animal. alia fit p pticipia descendẽtia a vbis potentibus ãpliare. vt hō est potens esse antixp̃s (Tũc ibi (Et ideo) p modũ correlarij ponit aliã diuisionẽ ampliationis dicens. ampliationũ alia est respectu suppositorũ. τ alia est respectu temporuz. Exemplũ primi. vt homo pōt esse anthichristus. Exemplũ secundi. vt homo necessario est animal.

Qr Utrũ prima diuisio ampliatõnis sit sufficiens τ bona. Dōm q̃ sic ptz p sufficientiã. q̃ potest sumi. nã oĩs ampliatio fit p aliquod signum amplians. vel ergo tale est declinabile vel indeclinabile. Si secundũ sic est ampliatio q̃ fit p aduerbiũ. Si primũ hoc est dupl'r. qr vel sc͡at p modũ habit⁹ τ q̃etis. aut p modũ fluxus τ fieri. Si primũ sic est ampliatio facta p nomen. Si scõm hoc est dupl'r. qr vel sc͡at actũ distantẽ a substantia. τ sic est ampliatio facta p vbum. aut sc͡at actũ vnitũ substãtie. τ sic ampliatio facta p participium.

Notandũ Qr differenter ampliant possibile contingens ĩpossibile τ necesse. qr possibile τ contingens ampliant p presentibus τ futuris suppositis. τ non p preteritis. quia ad p̃terita nulla est potentia. Unde illud quod est in potentia potest esse in actu. sed preteritum non potest esse in actu. sed necesse τ impossibile ampliant pro omni differentia temporis. quia quod necessario est semper est. τ quod ĩpossibile est nunq̃ est.

Ar Eadem rõne qua cõuenit aduerbio ampliare. etiã cõueniret coniũctioni. ḡ deberent poni plura mẽbra huius diuisionis prime. Añs ptz p sĩle. qr ambe sunt ptes sincathegorematice. Dōm q̃ non est simile qr omne signum ampliatiuũ dz significare suppositũ aut temp⁹. sed cõiũctiones non consignificant aliquod istorum.

Qr Quid sit ampliatio respectu suppositorum. τ q̃d respectu tempoꝝ Dōm q̃ ampliatio respectu suppositoꝝ est qñ terminus sumit pro pluribus suppositis vigore ampliationis q̃ȝ ante ampliationem. vt cũ dr homo potest esse antixp̃s. ibi hō ampliat ad supposita tam pñtia q̃ȝ futura. Sed ampliatio respectu tempoꝝ est qñ terminus extendit p pluribus aut p oĩbus drñtijs tpm. vt hō nccario est animal. hoiem ĩpossibile est esse asinum. ibi necessario τ impossibile ampliant hominem ad omnem differentiam temporis.

Notandū Qȝ ampliatio dȝ dupl'r fieri respectu tpm. primo qñ fit absolute.i.irrestricte ꝑ omi dñia tpis. vt hic. hō necessario est aial. ꝛ sic dȝ in textu esse ampliatio respectu tempoꝝ. Alio mō dicit᷑ ampliatio respectu temporū fieri restricte qñ fit in ordine ad aliqua tempora. ꝛ talis nō dȝ in textu respectu tpm. sed respectu suppositoꝝ qȝ ibi capit᷑ terminus pro multis suppositis in ordine ad aliquas differētias temporum.

Ar Jlla diuisio non dat᷑ ꝑ opposita. ergo nō est bona. Tenet ꝯña. qȝ oppositio est radix diuisionis. Añs pbat᷑. qȝ idē nō diuidit᷑ cōtra seipsuȝ. sed ampliatio q̄ est respectu tpm etiā est respectu suppositoꝝ. Dōm ꝙ ampliatio capitur dupl'r. Uno mō ꝑ ampliatione ꝓprie dicta. que est respectu tpm ꝛ suppositoꝝ sil'. ꝛ sic hec diuisio nō dat᷑ ꝑ oppositas res. sed ꝑ oppositas rōnes eiusdem rei. qȝ ampliatio dȝ respectu suppositorū qñ primo ꝛ ꝑ se fit extensio t̄mini q̄ ad supposita lȝ ex ꝯñti q̄ ad aliq̄ tpa. ſȝ dȝ ampliatō respectu tpm qñ termin⁹ accipit᷑ ꝑ aliq̄bus suppositis in ordine ad omnes dñas tpm. Alio modo accipit᷑ ampliatio improprie pro ampliatione quo ad tempora tm̄. ꝛ sic distinūgutur membra simpl'r. nam quedam est ampliatio respectu tempoꝝ. que non est respectu suppositorum. vt ibi. fortes potest currere.

Circa p̄dicta querit᷑ de hoc sophismate. impossibile p̄t esse verū. Probat᷑. qȝ illud qd̄ est vel erit impossibile p̄t esse verū. sed antixp̄m non fuisse post tp̄s suū est impossibile ꝛ hoc modo p̄t esse possibile ꝛ verū. ergo impossibile p̄t esse verū. Contra quicq̄d potest eē veꝝ est possibile. sed ipossibile p̄t esse verū. ergo ipossibile ē possibile in tercio mō prime figure. ſȝ ꝯclo est falsa. ergo aliq̄ p̄missaꝝ. non maior. ergo minor. ſȝ hec est prima. ergo pria est falsa. Solutio pria simpliciť est falsa. hec .s. impossibile potest esse verum. ꝛ sophisma peccat penes fallaciā accidentis. qȝ cū dico id qd̄ est vel erit impossibile duo dico. s. subiectū illi⁹ impossibilitatis. ꝛ illaȝ impossibilitatē siue ip̄m impossibile. ſȝ illud qd̄ est vel erit est res subiecta ꝛ ipossibile accidit ei. ꝛ posse esse verū assignatur inesse vtriq;. sicut hec. antixp̄m nō fuisse p̄t esse verū. ergo ipossibile p̄t esse verū. non valet qȝ antixp̄m non fuisse est res subiecta ꝛ impossibile est accidens: ꝛ posse esse verū assignatur inesse vtriq;

Hic petrus hyspan⁹ mouet vnū sophisma. ad cui⁹ partes vtrasq; arguit
concludens finaliter pro parte negatiua q sit simpliciter falsum. Et Pe.
hys. circa istud sophisma pcedit hoc mō. qr primo pbat ipm. scdo impro-
bat. tercio soluit. Sophisma est istud. vtrū impossibile pōt esse verū. Et p-
bat primo q sic hoc mō. illud qd est vel erit impossibile pt esse verū g im-
possibile pt eē verū. ꝯña tenet ab exponētib⁹ ad expositā. Sed añs pbat
qr antixpm nō fuisse post tps suū erit impossibile. ⁊ mō pt esse verū. g im-
possibile potest esse verū. Secundo improbat sophisma sic. quicquid pōt
esse verum est possibile. sed impossibile pt esse verū. g impossibile ē possi-
bile. consequentia tenet in darij ⁊ conclusio est falsa. qr ibi est pdicatio op
positi de opposito. g aliqua pmissarū ē falsa. nō maior g minor. sed minor
est sophisma. ergo sophisma est falsum. Tercio soluit rōnem pbantē istud
sophisma negando ꝯñam simplr. ⁊ rō est. qr est paralogism⁹ factus penes
fallaciā accidentis ⁊ hoc sic ostendit. qr in omni fallacia accidentis sunt
tria. scz subiectum accidens ⁊ attributum. ⁊ illa tria sunt in illo argumen
to quia cum dicit (quod est vel erit impossibile) tangit res subiecta. s cū
dicit (impossibile) tangit accidens scz ipsa impossibilitas. ⁊ vtriq;. s. tam
rei subiecte q accidenti attribuitur illud attributum. scz (posse esse verū)
quod vni conuenit et non alteri. ⁊ quia attribuitur vni vere. sic creditur
posse attribui alteri. cui tamen non conuenit, quare ibi causatur fallcia ac
cidentis.

Q̄r Quare mouet hic istud sophisma in tractatu ampliationum. Di
cendū q ideo. qr aliqui posuerunt illud esse verum gratia amplia
tionis. qr impossibile āpliat terminū iuxta quē ponit p pñtib⁹ ⁊ futuris.
⁊ tunc apparet aliquod futurū ipossibile esse verū. sic videt sophisma esse
verū. Et est notandum q sunt aliqui distinguentes istud sophisma ⁊ di-
cunt illud in sensu diuiso pro materiali remoto esse verum. ⁊ non p ꝯpin-
quo. sed hec distinetio est inconueniens qr hoc materiale remotū non sub
stat formali impossibilitatis. ⁊ ergo nō est impossibile nisi fm qd. vt infra
magis patebit.

Ar Sophisma est distinguendum. ergo non est simplr interimendum.
Antecedens pbat. qr quandocunq; aliquod habet duplex signifi
catum. puta materiale et formale. ⁊ si sibi aliquid conuenit pro materiali
quod sibi non conuenit pro formali. tunc tale est distinguendū sed sic est
hic cum dicitur. impossibile potest esse verum. ergo sophisma debet distin
gui. Dicendum q impossibile capitur dupliciter. Uno modo fm q pre-
supponit significationem in termino. scilicet quando terminus in se ha-
bet formam impossibilitatis. et sic nunq; impossibile est verum. Alio mo
do accipitur prout adhuc non habet formam impossibilitatis in se. Et
sic impossibile potest esse verum. sed hoc modo non capitur impossibi-
le in sophismate. Ratio est. quia ampliatio fundatur in suppositione.
que presupponit significationem in termino supponente. ergo oportet q
impossibile ibi capiatur in sua significatione. scilicet pro impossibilita-
te sine significatione possibilitatis. Et tunc posita tali significatione im
possibile nunq; potest esse verū. Et sic est de istis ⁊ silib⁹ propositionibus

sanct⁹ in celo erit peccator in terra. senex erit puer. que oīs sunt false

Ar Ista est distinguenda. albū p̄t eē nigrū. ꝫ etiā ista. īpossibile potest esse verū. ꝯña ꝓbat a simili. Dōm ꝙ nō est simile. qꝛ in prima materiale p̄t separi a formali ꝛ sb̄stare alteri formali. ꝟ in isto sophismate materiale nō potest separari a formali. qꝛ qꝺ semel substetit forme īpossibilitatis. hoc nunꝗ̄ p̄t substare forme possibilitatis. qꝛ si sic tūc nō diceret impossibile sed possibile. Ań duplices sunt ꝓpōes de impossibili. quedā sunt in quib⁹ p̄dicatū dicti nō conuenit subiecto dicti. ꝛ tales nō sūt distinguēde. sed sunt simplr̄ false. ꝛ sic est in ꝓposito. qꝛ eē verū nunꝗ̄ cōuenit īpossibili. Alie sunt ꝓpōes de impossibili in qb⁹ p̄dicatū dicti cōuenit cū subiecto dicti siue in quib⁹ materiale separi potest a formali. ꝛ tales sūt distinguende. vt patet de illa. album potest esse nigrū.

Ar Quod erit impossibile p̄t esse verū. ꝫ impossibile pōt esse verū. ꝯña tenet. qꝛ istud videt̄ equipollere. sed ab equalentibus est bona cōsequentia. Ańs ꝓbat̄. qꝛ antixp̄m non fuisse post tp̄s suum erit īpossibile ꝛ iam est verum. Dōm ꝙ ibi non arguit̄ ab equiualentibus. qꝛ in antecedente vna copula. s. de futuro p̄cedit impossibilitatem. sed in cōsequente sequit̄. ꝫ non equiualent. Sed ita deberet argui. impossibile qꝺ erit p̄t esse verum. ꝫ impossibile potest eē verum. ꝛ tunc ańs est falsum. Et si dicatur (potest) ampliat ad presens et ad futurum. ergo sophisma gratia ampliationis erit verum. Dicendum ꝙ potest extendit ad presens ꝛ ad futurum. dummodo tamen illud futurum non habet in se formam impossibilitatis quod hic fit. qꝛ est sensus. impossibile qꝺ erit potest esse verum. ꝛ sic est falsum.

De ampliatione: q̄ fit rōne suppositoꝝ: talis dat̄ regula. Termin⁹ cōis supponens verbo habenti vim ampliandi a se vel ab alio. ampliat̄ ad ea que possunt esse sub forma termini supponentis. vt hō p̄t esse animal. hic iste terminus homo non soluȝ supponit ꝓ p̄sentibus. sed etiā ampliatur ad hoīes qui erunt. Dico aūt: de se: qꝛ hoc verbū potest de se habet vim ampliandi. Dico aūt: ab alio: qꝛ hoc ꝑticipium potens. ꝛ hoc nomen possibile dant virtutē ampliandi verbo cui adiungūtur. vt homo est potens esse animal. vel animal possibile est esse album. ꝛ sic de alijs. De ampliatione autēȝ: que fit ratione temporis: talis datur regula. Terminus ꝯmunis supponens vel apponēs verbo habenti vim ampliandi quo ad tempus supponit pro his que sunt. que erunt. vel que fuerunt. vt

homo necessario est aial. ibi tam homo q̄ȝ anial tenentur ꝓ his que fuerunt que sunt ⁊ que erunt.

Hic Pe. hys. ponit duas regulas de ampliatiōe. Prima dat̃ de ampliatione q̄ fit respectu suppositoꝝ. ⁊ est talis. Termin⁹ cōis supponens v̄bo hn̄tivim ampliandi a se vel ab alio. ampliat̃ ad ea q̄ pn̄t esse sub forma termini supponentis. i. sub formali ſ̄cato termini supponentis. hoc est q̄ pn̄t in pn̄ti ⁊ in futuro recipe p̄dicationē talis termini supponentis. vt hō pōt esse antixp̄s. vbi hō nō solū accipit̃ ꝓ his q̄ sunt. sed etiā his q̄ erūt. Declaratio pticularū sufficienter ptȝ in lr̃a. Sȝ de ampliatione q̄ fit respectu tpis. talis dat̃ regula. termin⁹ cōis supponēs vel apponēs v̄bo hn̄tivim ampliandi quo ad tp̄s. ampliat̃ ad ea q̄ sunt erūt vl' fuerūt sub forma termini supponentis. vt hō necessario est animal. vbi tam hō q̄ȝ aial accipit̃ ꝓ his q̄ sūt fuerūt vel erūt. virtute illius signi ampliatiui necessario.

Qr Utrū he due regule circa ampliationē assignate sint vere. Dōm q̄ sic. pȝ primo ꝑ declarationē particularū. qꝛ primo d̄ꝛ (termin⁹ communis) ad d̄ram termini discreti. qui non pōt ampliari. Et subdit̃ (supponens v̄bo hn̄ti vim ampliandi) ad d̄ram v̄boꝝ restringentiū sicut sunt verba pn̄tis p̄teriti ⁊ futuri tpis. q̄ ex sui ſ̄catione nō hn̄t vim ampliandi terminos. Addit̃ (ex se vel ex alio) qꝛ hoc verbū potest ex se habȝ vim ampliandi ſ hoc verbū est sortit̃ naturam ampliandi ex alio sibi adiuncto. vt pȝ dicendo. est potens. est possibile. Sil'r ptȝ de secunda in qua notanẗ dicit. (supponens vel apponens) qꝛ vterqȝ pōt ampliari. puta posit⁹ in subiecto ⁊ positus in p̄dicato. talis eñ ampliatio fit ꝑ v̄bū substantiuū. qđ ambit vtrunqȝ extremorū.

Ar Termin⁹ discret⁹ pōt ampliari. ergo male d̄ꝛ in prima regula termin⁹ cōis. Añs ꝓbat̃ in hac orone. sortes pōt currere in qua sortes ampliat̃ ad pn̄s ⁊ ad futuꝝ. Dōm q̄ duplex est āpliatio. s. quo ad supposita ⁊ quo ad tpa. ſ ista prima regula loquit̃ de ampliatiōe respectu suppositorum s̄m quā terminus discretus non ampliat̃.

Ar Oīa v̄ba p̄teriti ⁊ futuri tpis hn̄t vim ampliandi. ergo male excludūtur a regula. Añs ꝓbat̃. qꝛ vltra p̄teritū ⁊ futurū faciūt terminuȝ stare ꝓ pn̄ti. Dōm q̄ talia v̄ba ꝓprie restringunt. ſ improprie ampliant. cuius rō est. qꝛ eodē mō termin⁹ restringit aut ampliat. quō includit ſ̄cationē vnius aut pluriū tpm. ſ v̄ba p̄teriti ⁊ futuri tpis ꝓprie ꝯſ̄cant tm̄ vnū tp̄s. ⁊ improprie multa. s. in ordine ad supposita. ergo ꝓprie restringunt. ⁊ improprie ampliant. Minor pȝ exemplariter. qꝛ dicendo iohannes disputat hec verificat̃ ꝓ p̄terito directe. ⁊ ꝓ pn̄ti inq̄ȝtum hoc suppositū in se habȝ actum p̄teritionis. siue inq̄ȝtū in eo fuit p̄terit⁹ actus disputationis. Etiā qꝛ pn̄s includit̃ in p̄terito ⁊ futuro sicut rctm̄ in obliq̄. ſ obliquū nō intelligit̃ esse in recto. ergo termin⁹ supponens v̄bo p̄teriti vel futuri temporis aliq̄n etiā stat ꝓ pn̄tib⁹. licet ꝑ ordinē ad p̄terita vel futura. Sed v̄ba pn̄tis tpis simpl'r restringunt qꝛ solum includunt significatiōeȝ vni⁹ tpis

Ar Contra scđam regulā cū d̄ꝛ. hō est aial. ibi anial supponit simpl'r. ſ termin⁹ supponens simpl'r nō ampliat̃. Dōm q̄ si in dcā ꝓpōe aial accipit̃ vt p̄dicatū ꝑ se ⁊ eēntialis p̄dicatiōis sic supponit simpl'r ⁊ nō ampliat̃. ſ cum ampliat̃ accipit̃ ꝑsonaliter.

Et qñ dr illa ꝓpõ est eterne veritatis. ſ eternitas transcendit omne tps. ğ in ea termini ampliant ante aduentũ signi ampliatiui. Dõm ꝙ in illa ꝓpõne animal attribuit hoi p copulã tpalẽ in hoc sensu. hõ est animal. i. q̃ nũc est hõ de pñti est aĩal. ⁊ tunc nccario adueniẽs ampliat ad omẽ tempus.

Seqtur de appellatione. Diffinitio appellatiõis

Appellatio est acceptio termini ꝓ re exñte. Dico aũt (ꝓ re existẽte) qꝛ termin⁹ significãs non ens non appellat. vt cesar vel antichꝛistus vel chimera.

Iste est quartus tractat⁹ ptialis hui⁹ septimi. in q̃ determinat Pe. hys. de vna passione termini. q̃ dr appellatio. Et circa hoc tria facit. qꝛ pꝛio describit appellationẽ. secundo distinguit eã a suppõe ⁊ ſcatiõe. tercio assignat eius spẽs cũ adaptatiõe drñe sue ad suppõem ⁊ ſcationẽ. Dicens p̃mo ꝙ (appellatio ẽ acceptio termini ꝓ re exñte) In qua diffinitione ponitur (acceptio) loco generis. ⁊ nõ dr termini cõis. eo ꝙ terminus singularis etiã põt appellare drñter tñ. qꝛ termin⁹ singularis appellat vnũ tm̃. vt soꝛtes soꝛtem. plato platonẽ. ſ termin⁹ cõis appellat plura vel saltẽ nat⁹ est appellare plura. Et dr (ꝓ re exñte) ad drãm ſcatiõis q̃ põt esse tam exñtis q̈ nõ exñtis. Etiam p hoc excludunt adiectiua. que non ſcant rem exñtez sed inexistentem.

Querit Que sit rõ oꝛdinis hui⁹ tractat⁹ ad p̃cedentes. Dõm ꝙ ista. qꝛ cõioꝛa cognitioni nostri intellectus sunt p̃oꝛa. sed suppõ ⁊ ampliatio sũt passiões cõioꝛes. ğ p̃cedunt appellationẽ q̃ ẽ minus cõis. Minoꝛ ptz. qꝛ termin⁹ ampliabilis ⁊ supponẽs pñt ſcare tã rẽ exñtẽ q̈ nõ exñtẽ. ſ termin⁹ appellãs tm̃ ſcat rẽ exñtẽ. ⁊ iõ chimera et antixp̃us nõ appellant. Sed tractatus appellationũ p̃cedit tractatum restrictionũ. qꝛ appellatio est passio magis intrinseca termino q̈ restrictio. intrinsecuz aũt est añ extrinsecũ. ideo patet oꝛdo.

Arguit Si dcã essent vera. sequeret ꝙ tractat⁹ appellationũ deberet p̃cedere tractatũ ampliationũ. Sequela ꝓbat. q̃a appellatio hꝫ fieri circa tres spẽs suppõis. sed ampliatio solũ hꝫ fieri circa vnã. Dõm ꝙ iste ꝓꝛietas pñt dupl'r ad inuicem cõpari. vno mõ ex pte subiectoꝛũ ⁊ sic tractat⁹ ampliationũ p̃cedit. qꝛ subiectũ eius est cõius Et qꝛ ex subiecto ꝓꝛio debet attendi cõitas passionis. ergo simpliciť ampliatio est cõioꝛ appellatione. Alio modo p accidens q̈tuz ad illa in q̃b⁹ fundanť. ⁊ sic appellatio est cõioꝛ. vt ꝓbat argumentum. sed de illa cõitate hic fit sermo.

Querit Quid est subiectũ hui⁹ tractat⁹. Dõm ꝙ termin⁹ appellans vel appellatiuus. ⁊ appellatio est eius passio. ſ principiũ p q̃d ostẽdiť passio inesse subiecto est diffinitio subiecti vel etiã passionis in demonstratione nõ potissima. ex quibus talis fit demonstratio. Quicq̃d accipiť ꝓ re exñte hoc appellat. ſ termin⁹ appellans accipiť ꝓ re existente. ergo terminus appellans appellat.

Ar. Terminus appellans non est primo notū in hac scīa. ergo non est hic subiectum. Antecedens probat᷑. q2 appellatio est prius nota. cum sit hic diffinita. modo ꝑ diffinitionem res in suis principijs essentialibus cognoscitur. Dōm ꝙ licet appallatio hic diffiniat᷑. tamen termin⁹ ingreditur eius diffinitionem tanꝗ aliquod primo ꝯmotum. q2 omnis passio diffinit᷑ ꝑ suum subiectum tanꝗ per notius quo ad naturam. licet quo ad nos passio sit notior.

Ar. Juriste de appellationib⁹ determinant. ergo consideratio appellationis nō ptinet aliquo modo ad logicū. Tenet ꝯn̄a. q2 diuersi artifices hn̄t diuersa considerare. Preterea grammatic⁹ determinat de termino appellatiuo. ergo etiā de appellatione. quia eiusdē scientie est considerare subiectum ⁊ eius passionem propriam. Dōm ꝙ appellatio accipitur quatuor modis. Primo vt est a minore iudice ꝑ inuocationē maioris iudicis ꝑtextu iniquitatis prime late sententie recisio. Uel vt est de minore ad maiorē ꝓuocatio. ⁊ sic spectat ad iuristas. Scd̄o modo accipit᷑ appellatio vt est pulsio multorum in vnū. ⁊ sic grāmatici dicunt illud nomē appellatiuū qd̄ est cōicale plurib⁹. Tercio modo accipit᷑ appellatio ꝓ accidentali ⁊ extrinseca denoīatione. ⁊ sic dr̄ in denoīatiuoꝝ diffinitōne (et ſm illud nomen habent appellationem) id est accidentalē denoīationem. Quarto modo appellatio accipitur, vt est nominatio rei exn̄tis. ⁊ sic diffinitur hic appellatio.

Qr. Unde eliciat᷑ appellatio hic diffinita. Dōm ꝙ ex predicamentis Arestotelis ex tercia ꝓprietate substantie. vbi dicit᷑ ꝙ oīs prima substantia ſcat hoc aliquid. ſ3 secunda substantia videt᷑ ſcare hoc aliquid sub appellationis figura. qd̄ pōt sic exponi. i. sub similitudine acceptiōis ꝓ re existente. Nam secunda substantia silr̄ ꝑt accipi ꝓ re existente sicͭ prima. sic etiam videt᷑ ſcare hoc aliquid sicut prima substantia. ⁊ ſm hāc expositionē diffnitio appellationis sic dat᷑. Sed in diffinitione denoīatiuorum capit᷑ appellatō aliter. s. ꝓ accidentali denoīatione. ⁊ ideo ex illo passu non sumit᷑ iste tractatus. q2 sic solum adiectiua appellarent. ⁊ nulla substantia. qd̄ est contra pe. hys. immo ſm veritatē sola substantiua appellāt. ⁊ non adiectiua. Quod ꝓbat᷑ tribus rōnibus. Prima sumit᷑ ex ratione ordinis. q2 si adiectiua appellarent ~~sibi~~ substantiua. tunc tractatus appellationum precederet tractatum suppositionū ⁊ ampliationū. q2 cōiora sūt priora. Secunda ratio sumitur ex fundamento. ex quo trahit᷑ iste tractat⁹ q2. s. trahit᷑ ex tercia ꝓprietate substantie. vt patuit. sed illa loquit᷑ de substantiuis. Etiam si adiectiua appellarent. ergo significarent hoc aliquid. vel viderentur ſcare hoc aliquid. vt pz ex illa ꝓprietate pħi. sed hoc non potest dici. igit᷑. Non primum. q2 non sunt prime substantie. nec scd̄m. q2 non sunt secunde substantie. sed nihil videt᷑ ſcare hoc aliquid nisi secunda substantia. Tercia rō sumit᷑ ex diffinitione appellationis. in qua dr̄ ꝙ appellatio est acceptio termini pro re existente. sed adiectiua nō ſcant res exn̄tes. sed res alteri inherentes. Quarta rō sumit᷑ ex diuisione eiusdem. quia appellatio solum fit penes tales terminos penes quos fit suppositō sed suppositio est solum termini substantiui ⁊ non adiectiui. quia adiectiua copulant.

non

Ar Si scđa substantia appellat hoc aliq̄d. g̃ ẜcat hoc aliqđ. qđ tñ videtur esse falsum. qꝛ prima substantia ẜcat hoc aliquid. ⁊ secunda q̄le q̄d. Tenet ꝯña. qꝛ appellatio sicut etiã suppõ p̃supponit ẜcationẽ. Dõm ꝙ ẜcatio capit̃ dupl̃r. vno mõ ꝓ primaria ⁊ secundaria ẜcatione simul. et sic terminꝰ cõis primaria ẜcatione ẜcat naturã. ⁊ ex secundaria ẜcatione ẜcat suppositum. ⁊ sic etiã appellat hoc aliquid. Alio modo capit̃ ẜcatio ꝓ primaria ẜcatione tm̃. ⁊ sic scđa substantia nõ ẜcat hoc aliquid. ẜ ẜcat tm̃ quale quid. Et hoc modo etiã nõ appellat hoc aliquid.

Qr Utrũ appellationis diffinitio sit bona. Dõm ꝙ sic. vt pꝫ examinãdo eiꝰ ꝑticulas. qꝛ primo ponit̃ (acceptio loco generis. deinde đꝛ (termini) ad dr̃am orõnũ ⁊ sincathegorematũ. q̄ nõ sunt termini. đꝛ tercio (ꝓ re exñte) ad denotandũ ꝙ ficta nõ appellant. neqꝫ adiectiua ⁊ vl̃r non entia. qꝛ appellatio non est aliud q̃ꝫ denoĩatio rei exñtis. qꝛ nihil noĩamꝰ nisi res exñtes. Et non addit̃ termini substantiui. qꝛ sufficienter explicat̃ cũ đꝛ ꝓ re existente qꝛ terminꝰ adiectiuus nõ ẜcat rem existentem. ẜ inexistentem. ergo non appellat.

Ar Albedo ⁊ nigredo appellant. ⁊ tñ nõ ẜcant res exñtes. g̃ male đꝛ in diffinitione ꝓ re exñte. Dõm ꝙ licet ẜm rem ẜcant res inexñtes. tñ nõ ẜm modũ ẜcandi. qꝛ ẜcant rem ꝑ modũ ꝑ se stãtis. vñ voces nõ ẜcãt res immediate a ꝑte rei exñtes. sed res ꝯceptas modo albedo existit in cõceptu. qꝛ est nomen substantiuũ. sed albũ adiectiuũ ẜcat rem exñtem tã a ꝑte rei q̃ꝫ quo ad intellectũ. ergo non appellat.

Ar Singularia nõ appellant. g̃ deberet addi in diffinitõe termini cõis Añs ꝓbat̃. qꝛ singularia relinquenda sunt ab arte. Dõm ꝙ singularia accipiunt̃ dupl̃r. vno mõ vt includunt̃ in aliquo cõi. ⁊ sic de eis est scĩa sicut de ipõ cõi. Alio mõ accipiunt̃ ẜm rõem singl̃aritatis. Et hoc dupliciť. vnoꝰ in ordine ad p̃dicata realia. ⁊ sic de eis non est scĩa. qꝛ in scĩa dꝫ esse certitudo. sed nullo realis ꝓprietas p̃t certe cõuenire singularibus qꝛ ille ꝓprietates singulariũ oriunt̃ ex p̃ncipijs cõplexionalibus q̄ sũt variabilia. Alio mõ accipiunt̃ q̃tum ad p̃dicata rõnis. ⁊ sic de eis est scientia ẜm scđem rõem singularitatis. qꝛ sic est aliqua cõis passio singulariũ. s. ꝙ p̃nt p̃dicari de vno solo indiuiduo. vel ꝙ p̃nt accipi ꝓ re existente.

Ar Ex diffinitiõe sequeret̃ ꝙ terminus supponens simpliciter non appellaret. Seq̄la ꝓbat̃. qꝛ nõ accipit̃ ꝓ re existente. ẜ capit̃ ꝓ re vl̃i q̄ nõ existit. Dõm ꝙ terminus supponens simpliciter ẜcat rem vere a ꝑte rei existentem. qꝛ in singularibus. licet ẜm cõpletã rõem vl̃itatis sit apud intellectũ. qꝛ natura cõis abstrahit̃ ꝑ intellectũ a singularibꝰ. ergo dicit Auicenna ꝙ intellectꝰ facit vl̃itatem in rebus. Et tñ verũ ꝙ analogice appellatio cõuenit termino supponenti ꝑsonaliter. ⁊ termino supponẽti simpliciter ẜm ꝙ analogice cõuenit eis capi ꝓ re existente. Et qñ đꝛ. si hoc eẽt verũ seq̄ret̃. ꝙ ficta ⁊ non entia appellarẽt. Seq̄la probat̃. qꝛ lꝫ nõ existãt a ꝑte rei. existunt tamen apud intellectum sicut terminus supponens simpliciter. Dõm ꝙ tripliciter est aliq̄d in intellectu. Primo subiectiue. sicut sp̃es intelligibiles ⁊ habitus vt scientia grammatica logica. ⁊ quod sic est in intellectu non appellat. si saltem significetur concretiue ⁊ concernat illud in quo est. licet quando significetur abstractiue posset appellare. Se-

cundo moeo aliquid eſt in intellectu effectiuē. q2 ſcʒ fit ꝑ intellectū. vt chi
mera. et tale etiā nō appellat qn̄ nihil reſpondet ſibi a ꝑte rei extra intelle
ctum. ſi aūt aliquid reſpondeat ſibi a ꝑte rei. vt domus. ſic etiam appellat
Tercio modo aliquid eſt in intellectu obiectiue. ꝛ ſic vl'e eſt apud intelle-
ctum. ſicut cognitum in cognoſcente. ꝛ quod ſic eſt in intellectu appellat.
Unde ptʒ ꝙ nō eſt ſimile de termino ſupponente ſimplicit̄. ꝛ de fictis. q̄a
vl'e logicum ſiue terminus ſupponens ſimpliciter eſt in ītellectu. ſicut co
gnitum in cognoſcente. ꝛ abſtractū a materialibus cōditionibꝰ. ſic aūt nō
eſt de fictis q2 ipſis nihil corrn̄det a ꝑte rei. ꝛ eorum cōceptꝰ ſunt fruſtra.
ꝛ ergo non appellāt.

Differt autē appellatio a ſignificatione ꝛ ſuppoſiti
one. q2 appellatio eſt tm̄ de re exn̄te. ſed ſupoſitio ꝛ ſi
gnificatio ſunt tam ꝓ re exn̄te q̄ꝫ ꝓ re non exn̄te. vt an
tixp̄s ſignificat antixp̄m ꝛ ſupponit ꝓ antixp̄o. ſʒ non
appellat. homo ei ſ̄cat hoīem. ꝛ de natura ſua ſuppo-
nit tam pro exiſtentibꝰ q̄ꝫ pro non exiſtentibꝰ hoībus
Appellat aūt tm̄ hoīes exiſtentes. Appellationū aūt
alia eſt termini ꝯmunis. vt homo. alia eſt termini di-
ſcreti vel ſingularis. vt ſortes. Terminus ſingularis
idē ſ̄cat ſupponit ꝛ appellat. ſcʒ rem exn̄tem. vt petrꝰ
ꝛ iohannes. Itē appellationū termini cōīs. alia eſt
termini cōīs ꝓ re in cōi. vt qn̄ terminꝰ cōīs ſimplicē
hʒ ſuppoſitionē. vt cū dr. homo eſt ſpēs aīal eſt genꝰ
ꝛ tunc terminꝰ idem ſupponit ſ̄cat ꝛ appellat. vt hō
ſ̄cat hoīeʒ in cōi. ꝛ ſupponit ꝓ homīe in ꝯmuni. Alia
aūt eſt appellatio termini ꝯmunis ꝓ ſuis inferioribꝰ
vt qn̄ terminꝰ ꝯmunis ꝑſonalē hʒ ſuppoſitionē. vt cū
dr homo currit. tunc homo n̄ idem ſignificat ſuppo-
nit ꝛ appellat. ſed ſignificat hominē in ꝯmuni. et ſup-
ponit pro particularibus hominibus. et appellat ꝑti
culares homines tm̄ exiſtentes. Et hec de appellati
onibus dicta ſufficiant.

Hic ponit drām inter apppellationē ſ̄cationē ꝛ ſuppōem. dicens ꝙ ap-
pellatio. eſt tm̄ de re exiſtēte. ſuppō aūt ꝛ ſ̄catio ſunt tam de re exn̄te q̄ꝫ nō
exiſtente. vt antixp̄s ſ̄cat ꝛ ſupponit. nō aūt appellat. q2 nō ſ̄cat rem exn̄tē

et ergo illa tria dr̄n̄t quodām̄ ſicut ſupius ⁊ inferius. nam vbicunqꝫ ē appellatio.ibi.ibi eſt ſuppoſitio ⁊ ſ̄catio.⁊ non econtra.qꝛ multi ſunt termini ſ̄cantes ⁊ ſupponentes.nō tn̄ appellantes.⁊ ptꝫ de fictis.Tunc ibi(appellationū aūt)pe.hyſ.tercio ponit duas diuiſiones appellatiōis. ⁊ cū h̄ annectit regulas quō dr̄n̄ter termini appellant ſupponunt ⁊ ſ̄cant. ⁊ hoc infra ponit in queſtione.Eſt ergo prima diuiſio appellationū. alia eſt termini cōis.vt hō.alia eſt termini ſingularꝪ.vt ſortes.Rō diuiſionis eſt. q̄a appellatio eſt proprietas termini.⁊ terminꝰ eſt duplex.qꝛ eſt aliquis terminꝰ diſcretus ſeu ſingularis.⁊ aliquis eſt terminꝰ cōis. ergo appellatio eſt duplex.vt patuit.Tenet ꝯn̄a.qꝛ paſſio diuidit̄ ad diuiſionē ſui ſubiecti.Secunda diuiſio q̄ eſt ſubdiuiſio ſecundi membri ſic ſumit̄ appellatōnum termini cōis.quedā eſt ſimplex.⁊ q̄dā pſonalis. Simplex coincidit cū ſuppoſitione ſimplici.i.hꝫ fieri qn̄ terminus cōis hꝫ ſimplicē ſuppōem pſonalis eſt accceptio termini cōis ꝓ ſuis inferioribꝰ.vt qn̄ terminꝰ cōis habet ſuppōem pſonalem.

Ar̄ Omīs bona diuiſio dꝫ dari ꝑ oppoſita. ſed iſta prima diuiſio non eſt hmōi.ergo non eſt bona. Minor ꝓbat̄.qꝛ vniuerſale ⁊ ſuum ſingulare ſunt idem. Dōm ꝙ licet ſunt idem materialiter ⁊ ſ̄m rem. qꝛ eandem rem ſ̄cant.dr̄n̄t tn̄ formaliter ſ̄m rationem.ſufficit ḡ ꝙ diuiſionis mēbra formaliter opponant̄.

Ar̄ Solus terminꝰ ſingularis appellat.ergo alterū membrū ē ſupfluum.Añs ꝓbat̄.qꝛ ille tm̄ ſ̄cat rem exiſtentem. Dōm ꝙ licet terminus cōis ex p̄maria ſ̄catione ⁊ ꝓpriiſſime nō appellet. tn̄ bn̄ ex ſecūdaria ſ̄catione vel analogice.qꝛ tunc ſ̄cat naturā exiſtentē in ſuppoſitis.aut ſignificat ſuppoſita qualia appellat.

Qr̄ Quō differenter appellant ſ̄cat ⁊ ſupponunt termini ſingulares ⁊ termini cōes. Dōm ꝙ terminus ſingularis idē ſ̄cat ſupponit et appellat.ſ.indiniduū ⁊ vnū nūero.Silr̄ terminus cōis hn̄s ſuppōem ſimplicem idē ſ̄cat.ꝓ eodem ſupponit ⁊ idē appellat.qꝛ ſupponit ꝓ natura. ſ̄cat ⁊ appellat naturā.Sed terminꝰ hn̄s ſuppōem pſonalem nō idē ſ̄cat ſupponit ⁊ appellat.qꝛ ſ̄cat primaria ſ̄catione naturam.ſed ſupponit ⁊ appellat rem ſingularē.vt homo currit.ibi homo ſ̄cat hoīem in communi et ſupponit ꝓ ſuppoſitis tam exiſtentibus q̄ꝫ non exiſtentibus.ſed appellat tm̄ ad exiſtentes.vt ptꝫ ex diffinitione appellationis.

Ar̄ Significatio ſuppoſitio ⁊ appellatio ſunt diuerſe paſſiones. ergo non poſſunt conuenire eidem. Dicendum q̄uis ſunt diſꝑate paſſiones.tamen vna ſubordinat̄ alteri.Etiam poſſunt diuerſe paſſiones cōuenire vni ſubiecto materialiter accepto.qᵭ tamen eſt plura formaliter.⁊ ſic h̄ idem terminꝰ materialiter ſignificat appellat ⁊ ſupponit. formaliter autem non eſt vnus.

Ar̄ Unuſquiſqꝫ terminus ſupponit ⁊ appellat ꝓ eo qᵭ ſignificat. ſed terminus cōis ſupponēs pſonaliter nō ſignificat ſuppoſita ſua. ſ̄ naturam cōem.ḡ ſupponit ⁊ appellat ꝓ natura.⁊ non ꝓ ſuppoſitis.Maior ꝓbat̄.qꝛ ſuppoſitio ⁊ appellatio ꝑiter ſequunt̄ ſ̄catione. Dōm ꝙ ſicut dictū eſt ſupius q̄uis primo et ꝑ ſe terminus cōis accipit̄ ꝓ natura et ſignificat naturā cōem.tn̄ ex ꝯn̄ti pōt ſignificare ſuppoſita.Et in hoc finitur tractatus appellationum.

Eſtrictio eſt coartatio termini ꝯmunis a maiori ſuppoſitione ad minorem: vt dictum eſt prius

Iſte eſt tractatus ꝑtialis ⁊ quint⁹ huius ſeptimi. in quo poſtq̄ Petr⁹ hyſ. determinauit de ampliationib⁹ ⁊ appellationib⁹. ꝯñter agit de reſtrictionibus Ratio ordinis ex ſupradictis ſufficienter haberi poteſt. primo ergo diffinit reſtrictionē dicens (Reſtrictio eſt coartatio termini ꝯmunis a maiori ſuppōe ad minorē) ⁊ hʒ fieri circa t̄minū ſupponētē ꝑſonalit̄ ſic̄ circa principiū tractatus ampliationū dcm̄ eſt. Et ponit̄ (coartatio) loco generis: q꞉ eſt q̄dam cōius q̄ȝ reſtrictio. eo ꝙ omnis reſtrictio eſt coartatō ſed nō econtra. Et d꞉(termini cōis) ꝓpter terminos ſingulares q̄ ꝓprie nō ampliant̄ nec reſtringūt̄. ⁊ aliud poſitū in diffinitione ponit̄ ad differentiam ampliationis que facit oppoſitum.

Qr Quid eſt ſubiectū huius tractat⁹. Dōm ꝙ terminus reſtringibilis. ⁊ reſtrictio eſt eius ꝓpria paſſio ⁊ demonſtrat̄ ſibi in eſſe ꝑ diffinitionē ſubiecti. vel etiā ꝑ diffinitionem ipſius paſſionis. Et format̄ ſic demonſtratio ꝑ quā habet̄ ſcia in p̄nti tractatu. q̄cquid coartat̄ a maiori ſuppoſitione ad minorē hoc reſtringit̄. ſ; terminus reſtringibilis eſt hmōi ergo terminus reſtringibilis reſtringit̄. ibi ei paſſio p̄dicat̄ in cōcreto de ſuo ſuo ſubiecto. Et q꞉ ſupius in tractatu ampliationū poſita fuit diffinitio ſuppōnis ꝑſonalis circa quā hʒ fieri. ideo ſufficient̄ relinquit̄ notū ꝙ terminus ꝑſonaliter ſupponēs ſit reſtringibilis quare hic ꝓſequit̄ de ip̄a reſtrictione. ⁊ nō determinat̄ hic de reſtringentibus niſi inq̄ȝtum efficiūt

Notandū Q꞉ reſtrictio principaliter eſt vtilis (reſtrictionem. ad tria. Primo ad oppoſitōnē. q꞉ ex natura reſtrictionis ſcit̄ ꝙ iſte due non opponunt̄. omnis ethiops eſt alb⁹ ſ̄m dentes. ⁊ nullus ethio ps eſt albus. q꞉ aliter reſtringit̄ ethiops in prima ⁊ in ſecunda. Secundo valet ad cōuerſionem. q꞉ iſta nullus hō eſt mulier. debet ita cōuerti. ḡ nulla mulier eſt hō maſculus. rō q꞉ hō in conuerſa tenebat̄ pro maſculis tm̄. ergo etiam in cōuertente debet ſic teneri. al's conuerſio non eſſet bona. Tercio reſtrictio valet ad ſuppōem. q꞉ hic oīs hō eſt alb⁹. homo tm̄ ſupponit ꝓ maribus. ⁊ hic. oīs hō eſt alba ſupponit tm̄ ꝓ feminis ⁊ hoc facit reſtrictio ſ̄cata ꝑ p̄dicatum.

Ar Termin⁹ ſingularis etiā reſtringit̄. ḡ nō bn̄ dicit̄ in diffinitiōe reſtrictionis termini cōis. Añs ꝓbat̄. q꞉ cum d꞉ ſortes albus currit ibi ſortes reſtringit̄ tm̄ ad albos. Dōm ꝙ eſt duplex reſtrictio. quedā eſt ad ſuppoſita qñ terminus coartat̄ a plurib⁹ ſuppoſitis ad pauciora. ⁊ ſic terminus ſingularis non reſtringit̄. q꞉ non ſuppoſita. Alia eſt q̄ ad ſignificata. q꞉ termin⁹ ſingularis equoce ſ̄cat plura. ſic qñq; reſtringit̄ ad vnū ſ̄catū. de illa aūt reſtrictione hic non fit mentio.

Qr Quō differenter reſtringat̄ h̄ hō. dicendo hō alb⁹ currit. ⁊ hō currit. Rñdet̄ ꝙ in prima hō ſtat ꝓ p̄ntibus. gr̄a illius v̄bi currit. et ſtat ꝓ albis gr̄a illius adiectiui albus. In ſecunda aūt ſtat ſolū ꝓ p̄ntib⁹ gr̄a illius verbi currit poſiti a ꝑte p̄dicati. quod ſolū reſtringit gratia conſignificatiōis quod eſt tempus. ⁊ non gratia principalis ſignificationis.

Et si iterũ queraẗ. vtrũ hic sit restrictio. valde bene. Diciẗ q̄ nõ. neq̄ seq̃tur. ibi est determinatio. ergo restrictio. q2 arguiẗ a supiori ad inferi⁹ affirmatiue. est eñi determinatio supius ad restrictiõem. q2 vbicunq̄ est restrictio ibi est determinatio. sed non econtra.

¶Restrictionũ aũt. alia fit p nomẽ. vt homo alb⁹. iste termin⁹ homo ñ supponit ꝓ nigris neq̄ ꝓ medio colore coloratis. ꝟ restringitur ad albos. Alia fit p verbum. vt homo currit. iste termin⁹: homo: supponit ꝓ pñtib⁹ tm̃. Alia fit p participiũ. vt cũ dicitur. hõ currens disputpt. ille terminus homo supponit pro presentib⁹. Alia fit per implicationẽ. vt cum dicitur. homo qui est albus currit. hec implicatio qui est alb⁹ restringit hominem ad albos.

Hic pñr diuidit restrictionẽ. ⁊ nõ diuidiẗ restrictio passiua ꝟ actiua q2 restrictio passiua fundaẗ in suppõe. ꝟ vba nõ supponũt. q̃ tñ hic ponunẗ mẽbrum in ista diuisione. ergo signũ est q̄ restrictio passiua hic non diuidiẗ. Dicit ergo (restrictionũ alia fit p nomen) vt cũ d2 hõ albus (alia p verbũ) vt homo currit (alia p pticipiũ) vt hõ legens currit (alia p implicationez) vt homo qui est albus currit.

Ar̃ Omis bona diuisio debet esse bimembris. sed ista nõ est hmõi. ergo nõ est bona. Dõm q̄ omis bona diuisio generis in suas spẽs immediatas dz esse bimembris. sed nõ oporret hoc de alijs diuisionib⁹. ꝟ sufficit q̄ reducanẗ ad bimembrẽ. sic aũt est de ista. vt ptz p sufficiẽtiã istarum specierũ. Nam omis restrictio fit p aliqd cõplexũ aut incõplexũ. si primũ sic est restrictio facta p implicationem. Si secundũ. hoc est dupliciẗ vl hoc se hz p modũ habitus ⁊ quietis. sic fit p nomen. vel p modũ fluxus et fieri. ⁊ hoc duplr. vel distantis a substantia sic fit p vbũ. aut indistantis a substantia. ⁊ sic fit p pticipium.

Ar̃ Aliqua est restrictio q̃ fit p nomẽ ergo mẽbra diuisionis nõ euacuant totã naturã diuisi. Añs pbaẗ sic dicendo iste hõ currit. ibi (iste restringit hoĩem. ⁊ trahit ipm a cõitate ad singularitatẽ. Rñm q̄ est duplex restrictio. vna est restrictio ſm rem ⁊ moduz simul. alia est ſm rem tm̃. Primo mõ ꝓnomen nõ restringit. sed scdo mõ. de qua restrictione hic fit mentio. Cuius rõ est q2 modus restringendi deficit ꝓnoĩ. Añ mod⁹ determinationis ⁊ restrictionis est q̄ restringens dz postponi restricto. ꝓnomẽ aũt p̄ponunẗ. Et q̄ hic nõ ꝓprie dcã restrictio pz. q2 restrictio dz fieri ĩ vna specie suppõis. s. psonali q2 oĩs termin⁹ restrictus supponit psonaliẗ. Sz cum d2. iste hõ currit. ibi hõ supponit discrete.

Ar̃ Aduerbia restringunt. ergo adhuc diuisio est insufficiens. q2 nihil dicit de eis. Añs pbaẗ. q2 determinare in grãmatica ⁊ restringere in logica idem sunt. ꝟ aduerbia determinant in grãmatica. ergo restringunt in

logica. Dōm q determinare ꝛ restringere nō sunt penit⁹ idē. sed hñt se sicut magis cōe et min⁹ cōe. ꝛ sic aduerbia bene determinant. sed nō restrīgūt Cui⁹ rō est. qꝛ restringens coartat ꝛ determinat terminū supponentē aduerbia aūt nō determināt terminū supponentē. ꝫ vbū qd̄ sꝫcat p modū fluxus ꝛ fieri. ꝛ ꝫ nō pt supponere. ꝛ p ꝯñs nec restringi p aduerbiū. lꝫ bñ determinari. Et qñ dꝛ. aduerbia ampliant. ergo restringūt. Tenet ꝯña. qꝛ opposita habent fieri circa idem. Dōm q lꝫ aduerbia qñqꝫ ampliant ex cōsequenti ꝛ minus pncipaliter. s. solū illa aduerbia que determināt cōpositionē dicti. tamen nunqꝫ restringunt. qꝛ nō possunt addi termino restringibili. vt patuit. Et ad pbationē ꝯñtie dōm q opposita habēt fieri circa idē sed non p idē qꝛ nō p eundem terminum. eo q alius est terminus restringens. et ali⁹ amplians.

Item restrictionū fcāꝝ p nomē. alia fit p inferi⁹ noī supioris appositū. vt aīal hō currit. ille termin⁹ aīal tm̄ supponit p aīalib⁹. q̄ sūt hoīes. Alia fit p dr̄aꝫ aduenientē generi. q̄ est eēntialis. cū sit ꝯstitutiua rei. vt cū dꝛ. aīal rōnale. hic aīal supponit p rōnalib⁹ aīalibus. Alia fit p adiectiuū accñtis. vt cū dꝛ homo alb⁹ iste termin⁹ (homo) supponit tm̄ p albis hoīb⁹

Hic subdiuidit pmū membrū pdicte diuisionis dicens (Restrictionū factarū p nomē. alia fit p inferius additū supiori) vt aīal hō currit (Alia fit p dr̄am essentialem aduenientē generi) vt aīal rōnale). Alia fit p adiectm̄ accñtis additū subiecto vel substantiuo) vt hō alb⁹. Et fundamentū hui⁹ diuisionis stat in illo. qꝛ minus cōe semper restringit magis cōe. ideo etiā terciū membrū intelligit de adiectiuo accidentis cōis. qꝛ risibile non restringit hoīem. qꝛ eque multis inest sicut homo.

Ar Restrictio nō pōt fieri p additionē spēi vel inferioris suo supiori. ꝫ primū membrū est supfluū. Añs pbat. qꝛ omne restringens est determinans. ꝛ oē determinans est adiectm̄. qꝛ determinare est dependētiā rei specificare. ꝛ hoc nō pōt fieri p aliud q̄ p adiectiuum. ꝫ species q̄ ē substantiuū non habet determinare. Dōm q licet inferius vel spēs nō sit adiectiuum ꝫm rem. est tñ adiectiuū ꝫm officiū. qꝛ exercet officiū dr̄ie. qd̄ est determinare potentialitatem ꝛ cōfusionem generis. Qꝛ aūt spēs tunc exercet officiū dr̄ie. pbat p Alexandrū dicentē. q qñ est aliqua dictio equiualens duabus in significando. si tunc addat vni illaꝝ cui equiualet. tūc stat p reliqua. ꝛ sic est hic. qꝛ hō equiualet istis dcōnibus. aīal ꝛ rōnale. qñ ergo additur animali. tunc stat p rōnali tm̄. Et si dicat differentia etiaꝫ non est adiectiuū. ergo nō pōt species gratia differentie restringere. Dōm q omne determinans est adiectiuum. vel ꝫm rem. vel ꝫm modū. modo lꝫ differentia non sit adiectiuum ꝫm rem ꝛ modum simul. est tñ adiectiuum ꝫm modum. qꝛ dr̄ia ꝫm modum est qualitas. licet ꝫm rem sit substantia. saltem differentia substantialis.

Ar̄ Restrictio logicalis p̄supponit determinationē grāmaticalē. sicut verū ꝛ falsum p̄supponunt ꝯgruum. sed inferius nō determinat in oꝛone grāmaticaliter cōgrua supius. ergo ipm nō restringit. Minoꝛ pbat̄. qꝛ in talibus oꝛonibus est viciū ꝛ impꝛopꝛietas. ergo ibi nō est determīatio grā maticalis. Dōm ꝙ verū ꝛ falsum nō neccario p̄supponūt cōgruū explicitū ꝛ pfectū. sed sufficit ꝙ oꝛo sit ꝯgrua ꝺm vsum. i. admissa in idiomate latino. sed sic est de appositione. Et qñ dꝛ posteri⁹ nō agit in prius. ergo determinatio appositoꝛia nō est possibilis. Dōm ꝙ posterius nō agit in prius causaliter ꝛ influxiue. tñ bñ determinatiue ꝛ limitatiue

c

De restrictione facta per nomen ꝯmunit̄ sumptū tales dantur regule. Omne nomē non diminuens nec habens vim ampliandi adiūctū ex eadē pte termino magis ꝯmuni. restringit ipsum ad supponēdū p his ad que exigit sua ꝟcatio. vt pꝫ in exemplis p̄dictis. vt homo p suā ꝟcationē restringit aial ad aialia q̄ sūt homines. vt cū dꝛ aial hō. ꝛ alb⁹ restringit hoiem p suā ꝟcationē ad hoies albos vt dꝛ hō alb⁹. Dico aūt: nō diminuens: ad remouendū noīa diminuentia rōnem adiuncti. vt moꝛtu⁹ vel coꝛrupt⁹ ꝛ similia. que nō restringunt. sed poti⁹ destruūt adiunctū. Dico aūt: non habens vim ampliandi: ad remouendū dictiōes ampliatiuas. vt potens. potest. ꝛ possibile. que nō restringunt ꝟ poti⁹ ampliant. Et sciendū ꝙ min⁹ ꝯmune sp restringit magis ꝯmune. vt cū dꝛ hō alb⁹ currit. qꝛ hō repit̄ in albis hominib⁹ ꝛ nigris ꝛ medio coloꝛe coloratis. sed alb⁹ tñ non. vñ quo ad hoc hō est magis cōe ꝛ alb⁹ min⁹ ꝯmune. ꝛ sic alb⁹ restringit hoiem. ꝟ ꝺm ꝙ albus repit̄ in hominib⁹ lignis ꝛ lapidib⁹ ꝛ brutis. hō aūt non. vt sic alb⁹ est magis ꝯmune ꝛ homo minus ꝯmune. ꝛ sic homo coartat albū ad albedinē exñtem in hominibus. cum dꝛ homo alb⁹ currit. ꝛ sic vtrunq; coartat alternū diuersimode

Hic ponit quasdā regulas de restrictione p̄dictas diuisiones declarantes. Et ponit tres de restrictione facta per nomen. quarū pꝛima est. Omne

nomen nō diminuens nec hñs vim ăpliandi a se vel ab alio additū termi-
no magis cōi ex eadē pte restringit ipm ad ea q̄ exigit sua ficatio. vt cū dr
aīal hō currit. ibi homo restringit aīal ad standū p hoībus tm̄. Dicit no-
tanter (non diminuens) ad remouendū noīa diminuentia q̄ nō restringūt
sed poti⁹ corrūpūt ꝛ destruūt terminū cui addunt. Dicit (nō hñs vim am-
pliădi) ad remouendū noīa ampliatiua. vt possibile necariū. Et dr vlte-
rius (additū ex eadē pte) qz si addaret termino nō immediate ex eadē pte
tūc restringeret quo ad cōsignificationē. vt cū dr hō est alb⁹. ibi albus re-
stringit hoīem q̄ ad cōsignificationē que est gen⁹ in noīe ꝛ tpus in verbo
Tunc ibi (Et sciendū) ponit notabile dicens. q quandocūq minus cō-
mune addit magis cōmuni tūc restringit ipm. siue hoc fuerit in essentiali-
bus siue in accidentib⁹. vt hō alb⁹ currit. vbi homo restringit p albū. vt
cōsequenter in textu ad longum declarat.

Ar Quō driter restringūt verbū ꝛ pticipiū. Dōm q sic. vt trahi pōt
ex regula pdicta. qz pticipiū restringit terminū quo ad eius pnci-
pale significatū. ß vbū restringit q̄ ad eius ɔsignificatū qd̄ est temp⁹. Rō
diuersitatis est. qz pticipiū ficat actū vnitum substantie. ꝛ ß nō intelligit
copula inter nomē ꝛ pticipiū. mō terminus restringens additus termino
restricto ex eadem pte restringit ipm quo ad ficationē. vt pz ex regula di-
cta. ß vbum ficat actū distantē a substantia. igit inter ipm ꝛ nomen intelli-
git copula media. ß restringens additū termino restricto ex alia pte restri-
git ipm quo ad cōsignificatū. vt etiā dicit tercia regula restrictionū.

Ar Quandocunq determinatio addit determinabili ex eadem par-
te restringit ipm. sed cum dr homo mortuus determinatio additur
determinabili ex eadem pte. ergo ibi est restrictio. Dōm q triplex est de-
terminatio. s. supaddens. ꝛ est que supaddit formā realem suo determina-
bili. ꝛ omnis tal determinacio addita termino restringibili restringit ipm
vt homo albus. ibi albus addit homini vnam realem formam ꝛ ad illam
ipsum restringit. Alia est determinatio diminuens. ꝛ est que diminuit rō-
nem illius cui addit q̄tum ad suā denominationē. vt cum dr ethiops est
albus fm dentes. ibi enim illa determiatio albus fm dentes. diminuit de-
nominationē simplicit dictā ethiopis ab albedine. Tercia est determina-
tio distrahens siue priuans suum determinabile a sua principali significa-
tione. ꝛ rationem eius tollit. vt cum dr homo mortuus. hō pictus. nā ibi
homo trahit extra suā ppriam naturā que est animal rōnale. Et ille due vl-
time determinationes non pñt restringere terminū cui addunt. Cuius rō
est. qz restrictio passiua fundat in suppōne psonali. sed psonalis supposi-
tio fundat in ficatione pprie termini. ergo termin⁹ q̄ nō hz ppriam suā si-
gnificationē. nō pōt supponē aut ampliari aut restrīgi. vt fit qñ addit ter-
mino dictio diminuens distrahens vel alienans.

Ar Cōtra exemplū notabilis. albū nō restringit hoīem. ß ꝛc. Añs pro-
bat. qz nō est minus cōe in ordine ad hoīez cum plura sint entia al-
ba q̄ sint supposita hoīs. Dōm q album vt restringēs hominem est mi-
nus cōmune q̄ homo. potest tamen in illa acceptione esse magis cōmune
nam album ɔpat ad duo. vno mō ad alios colores sibi oppositos. scz ni-
grum blauiū ꝛcījs. ꝛ sic est minus cōe q̄ hō ꝛ restringit hominē. qz hō fm

se p̄t esse niger ꝛ medio colore colorat⁹. Alio mō albū p̄t cōpari ad oīa sup posita vel subiecta qb⁹ inest. sicut ad lapidē lignū. ꝛ cētera. ꝛ sic est magl cōe q̄ȝ hō. ꝛ restringit̄ ꝑ hoīeȝ ad cetera subiecta alba. ꝛ sic est ibi restrictio mutua. qꝛ vnū restringit alterū ꝛ econtra. qꝛ vnū quo ad aliq̄d excedit alterū in cōitate. ꝛ alterū econtra excedit quo ad aliq̄d ip̄m.

Ar Hic nō est mutua restrictio. hō alb⁹. ꝙ cōtra dicta. Añs ꝓbat̄. qꝛ termin⁹ restringens dȝ determinare terminū restrictū. sed hō nō p̄t determinare album. qꝛ est substantiuū. sed substantiuū nō determinat adiectiuū. licet bñ econtra. Dōm q̄ hō accipit̄ dupl'r. vno mō substantiue tā̄ ꝺm rem q̄ ꝺm officiū. ꝛ sic nō pōt aliquo mō determinare. Alio mō accipit̄ ꝓut transit in vim noīs adiectiui cui⁹ officiū exercet. ꝛ sic p̄t restringere. qꝛ tūc etiā p̄t determinare ꝛ coartare terminū cui addit̄.

Ar Termino adiectiuo nō cōuenit suppō. ꝙ nec restrictio. Probat̄ cōsequētia. qꝛ oīs restrictio fundat̄ in suppōe. Dōm q̄ duplex est restrictio. s. actiua ꝛ passiua. tunc dōm est q̄ restrictio actiua fundat̄ in suppositōe. nō aūt oȝ q̄ ille termin⁹ q̄ actiue reitringit supponat. Et iō dōȝ q̄ actiue bñ restringūt adiectiua. ꝫ nō restringūt̄ nisi iproprie. qꝛ detmiant̄.

Itē de termīo restricto talis dat̄ regula. Si signuȝ vl'e adueniat termīo restricto. nō distribuit ip̄m nisi ꝓ his ad q̄ restringebat̄. Cū ei dico. oīs hō alb⁹ currit. ibi hō restrīgit̄ ad albos. ꝛ ñ p̄t distribui nisi ꝓ albis

Hic ponit scđam regulā q̄ dat̄ de termīo restricto. ꝛ est tal'. Si signū vl'e adueniat termino restricto nō distribuit ip̄m nisi ꝓ his ad q̄ restrīgebatur vt cū dr̄. oīs hō alb⁹ currit. ibi hō restrīgit̄ ꝑ albū. ꝛ solū distribuit̄ ꝓ albis

Ar Signū vl'e ꝑfectum distribuit ꝓ oībus. sed in dicto exemplo (oīs) est signū distributiuū ꝑfectum. ergo debet hoīem distribuere ꝓ omnibus suppositis. Dōm q̄ signū vl'e distribuit ꝓ omnibus ꝺm exigentiā termini cui adiungit̄. sed cum dicit̄. omnis homo alb⁹ currit. hoc signuȝ omnis vnit̄ homini restricto ꝑ adiectiuum. inde etiā est q̄ nō potest nisi ꝓ hominibus albis distribuere.

Ar Posteri⁹ nō p̄t auferre potestatē prioris. sed restrictiuū in exēplo littere est posterius distributiuo. ꝙ nō diminuit ip̄m. Dōm q̄ posterius inq̄ȝtum hmōi nō diminuit facultatē prioris. eo q̄ vt sic nō tangit ip̄m. ꝫ posterius ꝺm naturā ꝑ esse priori mixtū inherens ꝛ imbibitū p̄t determinare facultatem prioris ꝑticipati sui ꝺm esse suum cōsiderati.

Item de restrictione dat̄ regula talis. Nihil positū a ꝑte predicati potest restringere terminū cōem positū a ꝑte subiecti quo ad p̄ncipalē ei⁹ ꝟcationē. vt homo ē alb⁹. iste termin⁹ alb⁹ in p̄dicato posit⁹ ñ p̄t restringere hoīem in subiecto positū ad albos. qꝛ si restringeret̄ ad albos. ergo ꝑ regulā p̄cedētē. s. si signū

vl'e aduenerit termino restricto solū distribuit ipm ꝓ
his ad q̄ restringit vt in ꝓposito homo distribueret
solum ꝓ albis hoibus. ⁊ sic isti⁹ ꝓpōis. oīs homo ē
albus. sensus eēt. oīs homo alb⁹ est alb⁹; ergo si vna
erit vera. reliqua erit ꝟa. ⁊ si vna erit falsa r̄liqua erit
falsa. qđ tñ est falsum. ergo cū dr̄ oīs homo ē albus
iste termin⁹ homo non restringit. ⁊ sic ptꝫ illa regula
Dico āt quo ad principalē ci⁹ ꝟcationē. qꝛ p̄dicatū re
stringit subiectū q̄ ad ꝯꝟcationē q̄ ē gen⁹. vt cū dr̄. ci-
gnus ē albus: iste termin⁹ cign⁹ restringitur ad ma-
res ⁊ non ad mlieres. ⁊ sic alb⁹ restringit ipm q̄ ad cō
ꝟcationē q̄ ē gen⁹. ⁊ non q̄ ad suā ꝟcationem.

Hic ponit tercia regula q̄ dat de distributione in cōi q̄ fit tam p nome q̄
p verbū. ⁊ est talis. Nihil positū a pte p̄dicati pt restringere terminū a pte
subiecti positū q̄ ad principalē ꝟcationem. ſ solū quo ad conꝟcationeꝫ. vt
cum dicit. homo est albus. ibi hō solū verificat de viris ⁊ nō femellis grā
restrictōis. qꝛ adiectm̄ restringens est masculini generis. Et est ratio regu
le. qꝛ nisi sic oēs ille ꝓpōes q̄ sunt cōtingētes essent necessarie qꝛ tunc con
ditio posita a pte p̄dicati intelligeret in subiecto. vt ptꝫ in illa ꝓpōe homo
est alb⁹. esset em̄ sensus. hō alb⁹ est albus. si albus quo ad ꝟcationē restri
geret. ſ hec est necessaria. qꝛ oē qđ est qñ est necesse est esse. ⁊ etiā albedo ē
de essentia hoīs albi. cum sit extremum compositionis.

Q̄r Quare plus ⁊ potius noīa substantiua restringunt quo ad cōꝟca
tionem q̄ est gen⁹. q̄ quo ad conꝟcationem. q̄ est casus aut numer⁹
Dōm q illa est rō. qꝛ genus trāscendit quodāmō ⁊ includit tam numerꝝ
q̄ casum. dcōes em̄ diuersoꝝ numeroꝝ nō variāt genus nisi in q̄busdam
etroclitis. Similiter etiā noīa diuersoꝝ casuū non variant genus nisi ite
rum p accidens. ⁊ sic plus restringunt noīa ſm conꝟcationem que est ge
nus q̄ ſm illam que casus aut numerus.

Ar̄ Predicatū attribuit sbiecto p modū idemptitatis. que est copula
ꝟbalis. ſ idēptitas est ꝓprietas ꝯhis eēntialem vnitatē. ꝗ videtur
q hmōi p̄dicatū restringat sbiectū p vim sue eēntialis ꝟcationis. p quam
est ⁊ vnū est. Dicendū licet copula sit nota idemptitatis. ipa tñ nō idem
ptificat nisi taliter q̄liter extrema exigunt. Et sic argumentum presuppōit
falsum. quia extrema non idemptificant ſm exigentiā copule. ſ magꝭ ecō
tra. quia copula est quoddam infinitum ⁊ indeterminatum specificabile
per extrema. vt patet primo perihermenias.

Itē de restrictōe fcā p īplicationē tal' dat regl'a. Ois
īplicatio imediate ꝯiūcta t̄mio cōi restrigit ipm sicut

suū adiūctū: vt cū dr̄. hō q̄ ē alb⁹ currit: iste termin⁹ homo restringit̄ ad albos ꝑ istā iplicationē. s. q̄ ē alb⁹ Itē d̄ eadē restrictione datur tal' reg'a. Quotiēscūq̄ signū vl'e ⁊ implicatio ponūtur i eadē locutione. duplex ē oratio ex eo ꝙ signū p̄t p̄cedere implicationem ⁊ sic distribuit terminū cōnem ꝓ quolibet supposito. vt cū dr̄ oīs homo currit q̄ est alb⁹. Itē implicatū p̄t prius aduenire ⁊ restringere terminū coēm. g̊ tūc signum postea adueniens non distribuit ip̄m nisi ꝓ his ad q̄ restringebat̄. vt oīs homo q̄ ē alb⁹ currit. ⁊ tūc equiualet huic. oīs homo albus currit.

Hic ponit duas regulas de restrictione fcā ꝑ implicationē. que equalet noībus. primo declarat vn̄ hʒ implicatio restrictionem. q2 ab adiectiuo sibi adiuncto. qd̄ de se hʒ restringere. Et est talis. oīs implicatio immediate adiuncta termino cōi restringit ip̄m sicut suū adiunctū. i. sicut adiectiuuʒ inclusum in implicatione. vt cū dr̄ hō qui est albus currit. ibi hō restringitur ꝑ illā implicatōeʒ q̄ est albus. ad standū ꝓ albis tm̄. Rō hui⁹ regule ē. q2 qn̄ ꝯpō tota intelligit̄ quasi cōpleta ante aduentū implicatōis tunc implicatio restringit ip̄m sicut facit adiectm̄ in p̄dicato positū solū ꝓ consignificato. s; qn̄ implicatio aduenit termino restricto an̄ ꝯpletionem ꝯpōis tunc restringit ip̄m quo ad principalem suā s̄cationem. sicut adiectm̄ immediate cōiunctū suo restringibili. Unde qn̄ implicatio immediate adiungitur termino cōi. tunc hʒ se in rōne adiectiui. ⁊ restringit quo ad p̄ncipaleʒ s̄cationem. sicut si adiectm̄ ibi poneret̄. vt oīs hō q̄ est alb⁹ currit. ibi em̄ sensus est. om̄is hō albus currit. s; qn̄ ponitur implicatio post copulā. vel post verbum principale. tunc restringit quo ad significationem. vt omnis homo currit qui est albus. illius em̄ ꝯpōis est sensus. om̄is homo currit. ⁊ omnis homo est albus. q2 hoc relatm̄ qui valet tm̄ sicut ⁊ ille. quare est idem sensus ac si diceret̄. omnis hō currit ⁊ ille est albus. ⁊ q2 ille est relatiuum substātie idēptitatis non reciprocū iō supponit eodē mō sicut suuʒ an̄cedens. s; homo supponit cōfuse. ergo etiam hoc relatm̄ ille. Et sic patʒ ꝙ magna est dr̄a si implicatio p̄ponat̄ vel postponat̄ in ꝯpōe. Secūda regula est. qn̄cunq̄ signū vl'e ⁊ implicatio ponunt̄ in vna orōne tunc illa oratio est duplex. quia vel implicatio intelligit̄ precedere signum. i. prius aduenire termino restringibili q̄ʒ signū vt qn̄ implicatio refertur ad terminum cōem distribuibilem immediate. ⁊ tunc signum vniuersale distribuit terminū cōmunem solū ꝓ his pro q̄bus restringit̄. vt om̄is homo. qui est albus currit. Aut signum intelligit̄ precedere implicationem. vt quando implicatio cōiungit̄ mediate termino restringibili. ⁊ tunc signū vniuersale distribuit ip̄m ꝓ oībus suppositis. vt oīs hō currit q̄ est abus.

Ar Qua ratione implicatio restringeret ꝑ vim adiectiui in ea inclusi
eadem ratione restringeret ꝑ vim verbi substantiui ⁊ relatiui inclu
sorum in eo. quia quodlibet eoꝝ hꝫ vim restringendi verbum gratia tem-
poris. ⁊ relatiũ gratia secũde noticie quã facit. Dõm ꝙ non est simile qꝛ
verbum ⁊ relatiũ sunt in implicatione potentialia ⁊ materialia. ideo poti
us sunt restringibilia. ⁊ a sua materiali ↄfusione determinabilia.

Ar Contra scdam regulam. noĩa ⁊ verba transposita idẽ ſcant. ꝫ im-
plicatio habet vim noĩs. eo ꝙ ponit̃ loco adiectiui. ergo siue pre-
ponatur siue postponatur eadem manebit sententia orationis. Dicẽ
dum ꝙ nomina ⁊ verba transposita absq̃ mutatione enunciationis idem
significant. ꝫ si huiusmodi transpositio variet formã enunciãdi non ẽ ve-
rum. sic autẽ est in ꝓposito. quando implicatio mutatur de situ subiecti in
situm predicati. Et quando dicit̃. implicatio determinat a tota sua na-
tura. ergo nõ reddit oꝛonẽ. in q̃ ponit̃. ambiguã ⁊ indeterminatã. Dõm
ꝙ veꝝ est si retineat eundem situm. qđ ħ non fit.

De restrictione facta ꝑ ṽbum nunc ẽ dicendũ: de qua plures dãtur regl'e. quaꝝ pꝛia ẽ talis. Terminus cõis supponens ⁊ apponens ṽbo pñtis tpis simpl'r sumpto: non hñti vim ampliandi. nec ꝑ se. nec ab alio: restringitur ad supponendũ ꝓ his q̃ sunt sub forma termini ↄmunis supponẽtis. Dico ãt termini ↄmunis: quia terminus discretus neq̃ restringit̃ neq̃ ampliatur. Dico aũt ṽbo pñtis tpis. ad remouendum alia verba alioꝝ tempoꝝ. quia termin⁹ ↄmunis aliã hꝫ suppositionem cũ eis. Dico autẽ simpliciter sumpto ad remouendum verba sumpta cũ partib⁹ diminuẽtibus vt est opinabile ⁊ inopinabile. Dico autem non habenti vim ampliandi. ad remouendũ verba ampliatiua. vt potest. Dico autem neq̃ ex se neq̃ ex alio ad remouendum verba habentia vim ampliandi ex alio. vtputa ex ↄiuncto: sicut hoc verbũ est cum dicitur est potens. Dico autẽ sub forma termini supponẽtis. q̃a homo supponit ꝓ his. qui sunt sub humanitate. et aĩal que sunt sub aĩalitate. vt cũ dr̃ homo est animal.

Determinato de restrictione fcã ꝑ nomẽ. cõsequenter ꝓseq̃tur reglas ad cognoscendũ restrictionẽ factã ꝑ verbũ. Et sunt tres. quaꝝ prima est. Terminus cõis supponens vel apponens verbo p̃ntis tp̃is simplr̃ sumpto id est sine diminutione. nõ hñte vim ampliandi nec ex se nec ex alio restringitur ad standũ ꝓ his que sunt sub forma termini supponentis. vt cum dicitur hõ currit. hõ ẽ aĩal. Declaratio oĩm illaꝝ ꝑticlaꝝ sufficient̃ hr̃ in lr̃a.

Ar̃ Si regula esset vera sequeret̃ ꝙ hec ꝓpõ hõ ẽ aĩal non esset perpetue veritas. Sequela ꝓbatur. quia homo restringit̃ ad p̃ntes. ⁊ similiter animal. Dicendũ ꝙ illa ꝓpõ potest dupliciter capi. vno mõ ſm modũ enunciandi. ⁊ sic non est ꝑpetue veritas. nec stat homo ꝓ oĩbus suppositis. q̈ ex mõ enũciandi hꝫ hõ ꝙ stat ꝓ p̃ntibꝰ. Alio mõ capit̃ illa ꝓpõ ſm rem enunciatã ⁊ sic ip̃a est ꝑpetue v̈itatis siue necessario vera. Rõ est q̈ in illa ꝓpõne p̃dicatur ⁊ subijcitur res concepta. ſ qḋ concipit̃ ꝑ aĩal necessario inest illi qḋ ꝯcipit̃ ꝑ hoĩem quo ad rem enunciatã. ergo est ꝓpositio necessaria ⁊ predicatũ conuenit subiecto ꝓ oĩbus differentijs tẽporum Et ideo solet dici ꝙ hoc v̈bum est in ꝓpõnibus necessarijs absoluat̃ a tp̃e q̈ non hꝫ modũ ſcandi tp̃is nostri vel ꝓprie sumpti.

Ar̃ In illa ꝓpõe hõ est aĩal. hoc verbũ est ſcat cum tp̃e vel non. si cum tp̃e. tunc restringet ad p̃ñs. si non ſcat cum tempore tunc non erit verbum quod non potest dici. cum sub nulla alia parte orõnis ponatur. Dicendum ꝙ tempꝰ capit̃ duplr̃. Uno modo pro tempore nostro. ⁊ sic verba in propositionibus necessarijs absoluunt̃ a tempore. Alio modo capit̃ tempus cõmuniter prout extendit se ad omnem mensuram tempis. et sic etiam verba illa significant cum tempe. sic enim significare cum tempore est essentiale verbo ⁊ non primo modo.

Ar̃ Extrema debent vniri ſm ꝙ copula exigit. alias copula nihil faceret ad vnionẽ. ſ in illa ꝓpõe hõ est aĩal. copula exigit extrema solũ capi pro p̃ntibus. ergo restringunt̃. Dicendum ꝙ extrema alicuiꝰ ꝓpositionis sꝑ vniunt̃ ꝑ compationem ad mediũ vniẽs. ergo etiã vnibilia variantur ſm medium vnionis ex mõ enunciandi in signũ cuiꝰ vnibilia aliqua vniunt̃ ꝑ copulam de p̃terito. ⁊ aliqua ꝑ copulam de futuro vniunt̃. ſ quo ad rem enunciatã copula amittit vim illã specialem vniendi extrema. Scḋo dõm ꝙ ista ꝯpabilitas q̃ ſcatur in hoc verbo est: non est compabilitas tp̃is nostri. quia tunc absoluit̃ a tp̃e nostro. ſ est compabilitas ex ꝑte eternitatis. q̈ tales ꝓpõnes sunt ꝑpetue veritatis.

Itẽ alia datur regla. Terminꝰ cõis supponẽs v̈bo de p̃terito simpliciter sumpto. non habẽti vim ampliandi nec ex se nec ex alio. restringitur ad supponendũ ꝓ his q̃ sunt vl̃ fuerũt sub forma termini supponent̃ vt cũ dr̃ homo fuit aĩal: iste terminus homo supponit ꝓ oĩbus his q̃ sunt vel fuerũt hoĩes. ⁊ aĩal ꝓ his que sunt vel fuerũt aĩalia.

Hic ponit̃ scḋa regula de verbis p̃teriti tp̃is, ⁊ ista, Terminus cõis sup-

ponens vel apponens ꝟbo de p̄terito simplr̄ sumpto non hn̄ti vim ampli-
andi nec ex se nec ex alio tenet̄ ꝓ his q̄ sunt vel fuerunt sub forma termi-
ni supponentis. vt cū dr̄ hō fuit aīal. ibi hō restringit̄ ad standū ꝓ his que
sunt vel fuerūt hoīes. ⁊ silr̄ aīal ꝓ his que sunt vel fuerūt aīalia.

Arḡ. Uerbū p̄teriti tp̄is ampliat ḡ nō restringit. Añs ꝓbat̄. q2 p̄teritū
ambit plura tp̄a. ⁊ hoc est ampliare. Sȝ ꝯña tenet. q2 opposite pro
prietates non pn̄t vni inesse. Dicendum primo ꝙ verbum preteriti tē
poris p̄t cōpari ad duplicem suppōnem. primo ad suppositionē naturalē
siue terminū supponentē naturaliter. ⁊ sic restringit. q2 terminꝰ stans na-
turaliter stat ꝓ oībꝰ q̄ sibi ꝯuenire pn̄t indr̄nter. ⁊ ab illa cōitate restringit
ip̄m verbū p̄teriti tp̄is. q2 restringit ip̄m ad pn̄s ⁊ ad p̄teritū. Alio mō cō-
patur ad suppōnem ꝑsonalem vbi terminꝰ ex mō loquendi stat ꝓ supposi
tis. ⁊ sic verbū p̄teriti tp̄is hȝ ampliare q2 facit terminū stare in ordine ad
multa tp̄a. Scd̄o dōm ꝙ verba p̄teriti tp̄is solū ampliāt s̄m q̄d ingtū in-
cludunt pn̄s tp̄s. non q̄dem sub rōne pn̄tialitatis. s̄ s̄m ꝙ illud pn̄s poni
tur sub quadā p̄teritione vel futuritione. vt hō docuit. ibi hō accipit̄ etiā
pro suppositis pn̄tibus vt tamē habeat ī se p̄teritū actum docendi. s̄ ꝓpe
illa ꝟba ꝯsi̇cant vnū tp̄s. s. vel p̄teritū vl̄ futurū. ⁊ sic ad vnū tempus re
stringunt. ⁊ ergo notanter dicitur in regula. pro his que sunt vel fuerunt
vel erunt. ⁊ non ꝓ his que sunt vel fuerūt. aut pro his que sunt vel erunt
quia sic talia verba simpliciter ampliarent. Quis hoc quidam nitunt̄ de-
fendere dicentes ꝙ in lr̄a debeat poni ⁊ textum eꝝ bene saluantes.

Arḡ. Qr non est non potest restringere. sed p̄teritum tp̄us non est. ergo
verbum gratia p̄teriti tempis nō potest restringere. Et similiter ar-
gueretur de verbo futuri tempis. Dicendū p̄mo ꝙ licet verba preteriti ⁊
futuri temporis nō sint a pte rei in actu. sunt tamen apd̄ ꝯcipientē ⁊ apud
intellectū in actu. ⁊ ḡ sufficit ad h̄ ꝙ terminꝰ ꝑ ip̄a restringat̄. quia etiam
ꝗ̄pō ꝑ intellectū scit̄ ⁊ concipit̄. habuit tn̄ illa ꝯceptio aliquid respondēs
a parte rei. vt tempus p̄teritum. vel habebit temps futurū. Etiam q2 ꝑ hoc
ꝙ presens est a parte rei. termini presentis sunt a parte rei. qui sunt prete
ritum ⁊ futurum. Secundo dicendum ꝙ aliter dicuntur esse a parte rei ꝑ
manentia ⁊ successiua. nam ꝑmanentia sunt a parte rei quo ad oīes ptes
in actu. q2 totum esse ip̄oꝝ est simul. sed successiua non habent oēs partes
simul in actu. sed habent vnam partem in actu ad quam alie copulantur
⁊ continuant̄. sicut renus dicitur esse totus ante Coloniam. quia vna ps
est ibi. ⁊ alie continuant̄ ad aliam.

Item alia datur regula. Terminꝰ cōis supponens
vel apponens ꝟbo de futuro. etiā supponit ꝓ his q̄
sunt vel erunt sub forma termini supponentis. s. pro
his que sunt vl̄ erunt in futuro. vt homo erit animal.
Ex p̄dictis patet ꝙ ꝙ verbū restringit quo ad consig
nificationem. que est tempus. ⁊ non quo ad significa
tionem principalem.

Tercia regula de verbis futuri tpis est talis. Termin⁹ cōis supponēs vel apponens xbo de futuro simplr̄ sumpto non hn̄ti vim ampliandi sub forma termini supponentis supponit ꝓ his que sunt vel erunt in futuro. vt homo erit aīal Ex istis trib⁹ regulis infert pe. hys. correlarie. ꝙ xbūꝫ restringit quo ad ꝯsignificationē. q̄ est temp⁹. ⁊ nō quo ad significationē. vt cum dr̄ hō currit. ibi hō non restringit̄ ad currētes. ſ ad pn̄tes. Et est rō correlarij. qꝛ nisi sic sequeret̄ ꝙ xba diuersoꝝ tpm eandem haberent vim restringendi cum eandē habeant significationē principalē. ſ hoc est falsum ⁊ ꝯ regulas iam dictas. qꝛ xbum pn̄tis tpis hꝫ aliā vim restringendi q̄ꝫ xbū p̄teriti aut futuri tpis. Alia rō est. quia solum terminus positus in eadem pte cū termino restringibili. restringit quo ad significationē. ſ verbū nō ponit̄ ī eadem parte cū noīe. qꝛ ipm̄ p̄dicatur. nomen xo sp̄ subijcitur. ergo xbum solum restringit ad consignificationem.

Ar Non videt̄ gratia cui⁹ xbum futuri tpis magis restringat ad presentia q̄ꝫ p̄terita. Patet qꝛ pn̄s est ita bene extra eius rōnem sicut p̄teritū. Dōm ꝙ illud qd̄ est p̄teritū oīno est extra ambitū futuritionis. sed pn̄s ꝯtinet̄ sub ei⁹ ambitu sicut terminus ad quē copulat̄ cōtinuitas ipi⁹. ⁊ iō hꝫ vim restringēdi ad pn̄tia ⁊ futura. ⁊ nō ad p̄terita.

Circa p̄dicta q̄ritur de ħ sophismate. oē aīal fuit in archa noe. Probatur. hō fuit ī archa noe. leo fuit in archa noe: ⁊ sic de alijs. g̊ oē aīal fuit ī archa noe. Cōtra. oē aīal fuit ī archa noe. cesar fuit aīal. ergo cesar fuit ī archa noe. qd̄ ē falsum: ergo aliq̄ p̄missaꝝ est falsa. non mioꝛ ergo maioꝛ. Qꝛ āt pria sit falsa pꝫ ꝑ quādam regulā q̄ dt̄. ꝙ termin⁹ cois supponēs vel apponens xbo de p̄terito simplr̄ sumpto restringit̄ ad supponendū pro his q̄ sunt sb̄ forma termī supponētis. Itē alia est regl̄a. ꝙ signū vl̄e adueniēs termīo restricto distribuit ipm̄ ꝓ oīb⁹ illis ad q̄ restringebat̄. cum ergo dr̄ oē aīal fuit ī archa noe: iste termin⁹ aīal supponit ꝓ oī aīali qd̄ fuit ī archa noe. ⁊ qꝛ nō fuerūt oīa ī archa noe. ergo pria est falsa. Itē ad idē. in hac ꝓpōe oē aīal qd̄ tūc fuit: fuit ī archa noe. iste termin⁹ aīal restringit̄ magl̄ q̄ꝫ ī ista oīoe. oē aīal fuit ī archa noe. cū in pria plura supponātur: ſ iste termin⁹ aīal restringit̄ tur ad illa q̄ fuerūt tūc in illo tp̄e. ꝓpter īplicationem

tibi positã. g solũ illa q̃ fuerũt i illo p̃terito fuerũt i archa
noe. ⁊ non plura. ergo oꝫ ꝙ ista sit falsa oẽ aial fuit in
archa noe. cũ i ea plura aialia supponãtur. Solutio
q̃dam dicũt ꝙ hec oẽ aial fuit i archa noe est duplex.
eo ꝙ p̃t fieri distributio ꝓ singulis generꝝ vel ꝓ gene
ribus singuloꝝ. p̃io modo est falsa. scdo modo ẽ ỽa
q꞉ qñ fit distributio ꝓ singul̾ generꝝ. tũc est distribu-
tio ꝓ singulis ip̃is idiuiduis. s. que sꝫ eodẽ genere ⁊
sꝫ eadem spẽ ꝯtinẽtur: ⁊ tũc oꝫ ꝙ oĩa indiuidua ꝯten
ta sub aiali fuissent i archa noe. qḋ est falsum. Sꝫ qñ
fit distributio ꝓ generib⁹ singuloꝝ tũc solũ est distri-
butio ꝓ generib⁹ vel ꝓ specieb⁹. ꝫ non fuit aliq̃ spẽs
aialis que non fuit i archa noe: ⁊ illo modo est vera.
Sꝫ huic solutioni ñ acquiesco. q꞉ spẽs aialis non fu-
it ꝑ se i archa noe: sꝫ tm̃ idiuiduũ. Vñ ꝓ illo tp̄e non
habuit ỽitatẽ nisi ꝓ singul̾ generꝝ. i. ꝓ idiuiduis: ⁊ ꝓ
generib⁹ singuloꝝ. Vñ dico ꝙ ꝓpositio est falsa. ⁊ cõ
cedo om̃es rões adductas ad hoc. Et ꝓbatio peccat
ſm ꝯñs ab insufficiẽti iductione: q꞉ non accipit om̃s
ꝑtes distributionis q̃ sunt sꝫ sbiecto isti⁹ ꝓpositiois
om̃e aial fuit i archa noe.

Hic ad euidentiã iam dictoꝝ de restrictione Petrus hyspanus tale mo
uet sophisma dicendo. Omne animal fuit in archa noe. vtrum sit verum
vel falsum. Et primo probat ipsum ꝑ inductionem sic. homo fuit in archa
noe. asinus fuit in archa noe. ⁊ sic de alijs speciebus animalis. ergo om̃e
animal fuit in archa noe. Secundo improbat sic. omne animal fuit in ar-
cha noe. cesar fuit animal. ergo cesar fuit in archa noe. conclusio est falsa.
ergo aliqua premissarum. non minor ergo maior. que fuit sophisma. ergo
sophisma est falsum. Et eius falsitas etiam patet ex duabus regulis restri
ctionum. s. ex secunda de verbis. ⁊ ex prima de nominibus. vt patet in lit
tera. Etiam ista est falsa. omne animal quod tunc fuit. fuit in archa noe.
ergo multo magis sophisma est falsum. Tenet consequentia per locum a
minori. quia maior est restrictio in prima q̃ȝ in secunda que est sophisma.
ergo gratia restrictionis sophisma non potest esse verum. Sed Petrus
hyspanus respondendo ad sophisma primo ponit illud esse distinguen-

dum ſm mentem alioꝝ. q̄re illā ſolutionē poſtea reprobat. Et ſoluit ſecun
do ſophiſma ꝑ interemptionē. dicēs ꝙ ſit ſimplr̄ falſum. Eſt ergo diſtin
ctio talis. qꝛ vel aīal in iſta ꝓpōe diſtribuit̄ ꝓ ſingulis generꝝ. i. ꝓ ſinglis
indiuiduis ſub genere ⁊ ſpē contentis. ⁊ tūc ſophiſma ſimplr̄ eſt falſum.
qꝛ multa ſunt indiuidua aīalis. que non fuerunt in archa noe. Alio mō
fit diſtributio ꝓ generibꝰ ſingulorꝝ. i. ꝓ generibꝰ ⁊ ſpeciebus tantū. et ſic
eſt ꝓpō falſa. qꝛ tūc fit diſtributio ꝓ ſpeciebus contentis ſub genere. et ſic
ꝓpō pt̄ eſſe vera. ⁊ tn̄ eſt valde impropria diſtributio. qꝛ terminꝰ diſtributi
uus non hꝫ ex ſua ꝓpria natura ꝙ diſtribuat ꝓ ſpēbus. ſ potius ꝙ diſtri
buat ꝓ oībus indiuiduis. Cū ergo terminus diſtributiuus ibi ponitur in
ſbiecto non pt̄ aliter dici q̄ȝ ꝙ diſtribuat ꝓ ſingulis indiuiduis. Et iō Pe
trus hyſpanus negat diſtinctionē dicens ꝙ ſophiſma ſit ſimplr̄ falſum. ⁊
ꝙ ꝓbatio peccat ſm fallaciā ꝯſequentis. qꝛ arguit̄ ab inſufficienti indu
ctione. Poteſt tn̄ ſophiſma aliquo mō cōcedi eſſe verꝝ. ⁊ tunc talis datur
diſtinctio extra textū. qꝛ iſta ꝓpō pt̄ duplr̄ cōſiderari. Uno mō in ſenſu quē
facit. ⁊ ſic eſt ſimplr̄ falſa. qꝛ multa ſunt aīalia que nō fuerūt in archa noe.
⁊ tunc oīs diſtribuit ꝓ ſingulis indiuiduis. Alio mō capit̄ in illo ſenſu ī
quo fit. ſ. quem aliq̄s concipit de illa ꝓpōne ex bonitate intelligentis ſeu
intellectus. ⁊ tūc pt̄ dici v̄a. ⁊ hoc fit referendo illā ꝓpōnem ad illud tp̄s
in quo fuit ꝓlata. qꝛ omne aīal, etiam indiuidualiter quod tunc fuit ⁊ nō
habuit ſpontaneā generationem ⁊ qꝺ non potuit viuere in aquis illo tp̄e
fuit in archa noe.

AR Om̄is ꝓpō de p̄terito vera ſemꝑ manet vera. ſ iſtud ſophiſma eſt
ꝓpō de p̄terito vera. g̃ ſemꝑ manet v̄a. Minor ptꝫ. quia tūc tp̄e di
luuij q̄n erat ꝓlata fuit vera. Sꝫ maior ꝓbat̄. qꝛ ſi Colonia deſtrueret̄ ho
die. tuc illa ſemꝑ eſſet vera. Colonia fuit pulcra ciuitas. Dōm ꝙ omnis
ꝓpō vera de p̄terito ſꝑ manet v̄a ſtantibus rebus vt tūc de quibꝰ eſt talis
ꝓpō facta. ſ ſic non eſt hic de p̄nti ſophiſmate. quia res medio tp̄e ſūt mu
tate. ſ. ꝑ hoc ꝙ plures hoīes ſunt geniti q̄ȝ prius erant. Et ſimile eſt ſi plu
res ciuitates conſtruerent̄ vocate hoc nomine colonia poſſet contingere
ꝙ poſt deſtructionē vniꝰ ꝓpō falſificaret̄ que prius fuit vera. vt dicendo.
om̄s colonia fuit pulcra ciuitas. Et ergo dicēdo. animal fuit in archa noe
ꝓpō eſt vera. ſed dicendo. omne animal fuit in archa noe ꝓpoſitio ē falſa
quia res ſunt mutate. Scōo dicendū ꝙ hec ꝓpō quando refertur ad h' tē
pus in quo fuit prolata. tunc eſt ſimplr̄ vera. ⁊ etiam om̄is ꝓpō de p̄terito
ſi ſemel fuit vera ſꝑ manet vera ſi referat̄ ad illud tempus in quo fuit ꝓla
ta. nā fuit aliqꝺ tp̄ꝰ ꝑus ī quo fuit principaliter verꝝ dicere illud qꝺ nūc
dr̄ de p̄terito. Uel dōm tercio ꝙ oīs ꝓpō de p̄terito vera ſꝑ manet v̄a ſi ſb
iectum ſit terminꝰ ſingularis. qꝛ terminꝰ ſingularis ſꝑ idē ſcat. vt cum dr̄
Colonia eſt pulcra ciuitas. ⁊ ſi poſtea deſtrueret̄. tunc ſemꝑ verꝝ eſt dicere
Colonia fuit pulcra ciuitas. qꝛ colonia ſtat ſꝑ ꝓ eodem. qꝛ non pōt dici ꝙ
illa ꝓpō verificet̄ de alia ciuitate q̄ȝ de colonia. cum colonia ſit terminus
ſingularis. ſ ſi ſubiectum ſit terminus cōmunis. tunc ꝓpō non manet ve
ra. qꝛ talis pōt augeri vel diminui. vt poſito caſu ꝙ ſint tm̄ tres homines
in mundo. tūc iſta eſt v̄a. oīs hō currit. poſito ꝙ oēs currāt. ⁊ cras naſce
retur aliꝰ hō q̄ q̄eſceret. tunc iſta ꝓpō eſt falſa, oīs hō currit.

Ar. De tribus dicim⁹ oē. pmo celi. ꝫ tria aīalia fuerunt in archa Noe. ergo sequit̄ ꝙ oē aīal fuit in archa noe. Dicendū licet de tribus aīalibus posset dici omne aīal. nō tñ seqnit̄ ꝗn oē distribuat aīal pro oib⁹ suis indiuiduis. ꝛ sic qꝛ anīal hꝫ plura supposita ꝗ̄ꝫ tria. ideo distribuit ꝑ pluribus ꝗ̄ꝫ tribus. Uel dicendū ꝙ phus ibi pncipaliter vult ꝙ oīs ad minus requirit tria supposita siue appellata eo ꝙ de duobus nō dicim⁹ omne sed non vult ꝙ semp verificet̄ locutio in qua ponit̄ hoc signū omne si predicatum cōueniat tribus suppositis.

Ar. Aīal rōnale fuit in archa noe. ꝛ aīal irrōnale fuit in archa noe. ergo oē aīal fuit in archa noe. Tenet ꝯña ꝑ sufficientem inductionē nam oē aīal aut est rōnale aut irrationale. ꝫ talia fuerūt ī archa noe. ꝗ ꝛc. Dicendum ꝙ illud argumentum inducit ꝙ oēs species animalis fuerīt in archa noe. quia rationale ꝛ irrationale constituūt species animalis. Et ad hoc ꝙ oēs species aīalis dicant̄ esse in archa noe. non seq̄tur veritas istius ꝓpositionis. qꝛ ista ꝓpositio ex sensu quem facit ꝑcat omnia indiuidua animalis fuisse in archa noe.

Solet āt queri vtrū silr̄ termini restringant̄ in ꝓpositione affirmatiā ꝛ negatiā. Dicūt aliq̄ ꝙ nō qꝛ eē restringit ad exñtes ꝛ non eē ad nō exñtes, ꝗ nō ꝑ eodē fit restrictio ī affirmatiā ꝛ negatiā. Itē videt̄ ꝙ oīs negatiā ī q̄ eē negat̄ simplr̄ ē falsa. si silr̄ restringātur termini ī ꝓpōe negatiā ꝛ affirmatiā. qꝛ ī hac ꝓpōne rosa est. iste termin⁹ rosa restringit̄ ad exñtes. ꝛ si in hac rosa non ē silr̄ restringat̄ ad exñtes. tunc sensus ē ꝙ rosa q̄ non ē. est ꝛ hꝫ ē falsa. ꝗ ꝛ hec. rosa non ē ꝛ sic q̄libet negatiua in q̄ esse negat̄ esset simplr̄ falsa. qđ falsū ē. ꝗ vr̄ ꝙ non silr̄ restringūtur t̄mini ī ꝓpōe affirmatiua ꝛ negatiā. Sꝫ ꝓbat̄ ꝙ silr̄ restringātur qꝛ si in hac ꝓpōe: homo est. iste termin⁹ homo restringitur ad exñtes. ꝛ in hac null⁹ homo ē. ad non exñtes ꝗ vtraq̄ꝫ est ỽa. qꝛ de exñtib⁹ ỽe p̄dicat̄ esse. ꝛ de non exñtib⁹ ỽe remouetur esse. ꝗ ꝯ̄dictorie sunt silr̄ vere. qđ est īpossibile. ergo illđ eē ex q̄ seq̄tur īpossibile. scꝫ ꝙ non silr̄ restringātur termini ī affirmatiā ꝛ negatiā Itē regl̄a est ꝙ oē ỽbum simplr̄ sumptū nō hñs vim ampliandi nec a se nec ab alio. restringit terminū sup

ponentem quo ad ꝯſ̃cationem. que ẽ tp̃s ⁊ non q̃ ad
ſ̃cationem: ergo tp̃s est cã restrictionis illi⁹: ſ; idẽ tẽ
pus est ĩ affirmatiua ⁊ negatiua sibi opposita: vt rosa
est: nulla rosa ẽ: ergo eadẽ est cã restrictionis ĩ vtraq;
⁊ ergo ꝓ eodẽ fit restrictio ĩ vtraq;: ⁊ hec argumenta
ꝯcedimus. Ad hoc qđ p̃rio obijcit̃ ẽ dicendũ. ꝙ esse
non restringit ad exñtes. ⁊ non esse non restringit ad
non existentes. sicut nec hoc verbuȝ curro ad currẽs
quia nullum verbum restringit sibi terminum suppo
nentem quo ad significationem. sed quo ad consigni-
ficationem. que est tempus. Unde non restringit ad
supposita existẽtia: sed presentia: Supposita eñ pre-
sentia possunt esse in aliquibus terminis tam existen
tia q̃ non existentia: vt cum dico enunciabile ẽ enun
ciabile: supponit tam pro existentibus q̃ pro non exi
stentibus. Omnia autem enunciabilia que sunt falsa
in presenti sunt presentia: sed non existentia: quia nul
lum falsum ẽ: ⁊ sic esse non restringit ad existentia sed
presentia cum idem tempus sit vtrobiq;: quod ẽ cau-
sa restrictionis. Ad aliaȝ dicẽdũ ẽ ꝙ duplex ẽ forma
termini communis. Quedam ẽ que saluatur in reb⁹
exñtibus tñtum vt humanitas que ẽ forma hominis
⁊ aĩalitas que ẽ forma aĩalis. ⁊ in talibus oĩa sup-
posita pñtia sunt exñtia. Alia ẽ forma termini ꝯmu-
nis que saluatur tam in rebus exñtibus q̃ non existẽ
tibus: vt enũciabilitas que ẽ forma enunciabilis: q̃a
quedam sunt enunciabilia exñtia. vt deũ esse. ⁊ oĩa
ṽa: ⁊ alia sunt non exñtia: vt hominẽ esse asinũ ⁊ oĩa
falsa: Et in talibus non restringit̃ termin⁹ cois ad ex
istentia ſ; restringit̃ taȝ ad exñtia q̃ ñ exñtia. Uñ isti⁹
ꝓpõis rosa ñ ẽ: non ẽ sensus: rosa q̃ ẽ non est ſ; est sen-
sus. rosa aliter sumpta q̃ ĩ pñti ñ est

Hic mouet dubitationē circa p̄dicta. vtrum. s. termini eodem mō restrin
gantur in affirmatiuis ꝛ negatiuis ꝓp̄oibus. Et ad illi⁹ q̄stionis vtrasq̄
ptes arguit᷑. vt patet in textu. Est tñ dōm ad q̄stionē ꝙ sic. q꞉ vbicūq̄ ē ea
dem causa restrictionis. ibi est eadem restrictio. ſ; in ꝓp̄onibus affirmatis
ꝛ negatiuis est eadē causa. quia verbū qd̄ restringit quo ad consignifica-
tionē est idē in affirmatiuis ꝛ negatiuis ꝫ eadē est restrictio. ꝛ nisi sic due
ꝓp̄ones ꝯdictorie eēnt sil' ꝟe. vt iste hō ē. iste hō nō est. Sequela ꝓbat᷑. q꞉
eēt sensus. si nō eēt eadē restrictio hō exñs ē. ꝛ hō nō exñs nō ē. ꝛ h̄ ē vex.

Ar. Cū dr̄ rosa ē. rosa stat ꝑ exñtib⁹. ſ; cū dr̄ rosa nō ē. rosa stat ꝑ nō exñ
tibus. ꝫ nō eodē mō restrīgit᷑ termin⁹ i ꝓp̄oe affirmatiua ꝛ negatiua.
Dōm ꝙ cū dr̄ rosa ē. rosa restringit᷑ ad p̄ñtes ꝛ nō exñtes q꞉ illa rosa ē. ex
ponit᷑ sic. i. rosa p̄ñs ē. ꝛ sic restringit᷑ rosa solū ad p̄ñtes. q꞉ ꝟbū restrīgit
ad ꝯſcationē ꝛ ñ ad ſcationē. Sil'e ē cū dr̄. hō ē. ibi hō restringit᷑ ad p̄ñtes
ꝛ ñ exñtes. q꞉ sensus ē. i. hō p̄ñs ē. Sil'r cū dr̄. hō currit. ibi hō restrīgit᷑ ad
p̄ñtes. ꝛ h̄ gr̄a ꝯſcatōis ꝟbi. Et si dicat᷑. i hac orōe hō ē. ē restrīgit ad p̄ñ
tes. ꝫ ēē ad exñtes. Tꝫ ꝯñtia. q꞉ oēs p̄ñtes sunt exñtes. Dōm ꝙ licet p̄ñ-
tes q̄ñq̄ sint sil' exñtes. hoc tñ ē impertinēs forme restrictionis. q꞉ qñ dr̄
ꝙ ꝟbū p̄ñtis tp̄is restringat ad p̄ñs. hoc intelligit᷑ siue existat siue nō exi
stat. Añ p̄ñt eē aliq̄ p̄ñtia ꝛ tñ non exñtia. vt pꝫ de enunciabilib⁹ falsis.

Ar. Bene seq̄tur. hoc est p̄ñs. ergo hoc est. ab est tercio adiacēte ad est
secundū adiacens. Tunc vltra. hoc est. ꝫ existit. Tenet ꝯña. q̄a est
scōm adiacens p̄dicat esse existentie. ergo de primo ad vltimū bene sequi
tur. hoc est p̄ñs. ergo est exñs. Dōm negādo vltimam ꝯñam. q꞉ licet ali-
qua p̄sentia sint existentia. tamen cū illo stat ꝙ aliqua presentia sunt non
existentia. quia sunt subcontrarie ꝓp̄oes que p̄ñt sil' esse vere. Qz antē ille
ꝓp̄ones sint sil' vere ꝓbatur ꝑ duos syllogismos concludētes illa duo sin
gularia. nam affirmatiua ꝯcludit᷑ in darij sic arguēdo. omne qd̄ ē existit
aliquod p̄sens est. ergo aliqd̄ p̄ñs existit. Et negatiua ꝯcluditur in ferio
sic. nullum falsum existit. aliqd̄ p̄ñs est falsum. ꝫ aliqd̄ p̄ñs non existit. ibi
enī premisse sunt vere ꝛ conclusiones false.

Ar. Si aliqua forma contineret᷑ in rebus existentibus ꝛ non existenti
bus maxime eēt enunciabile. quod existit in veris ꝛ falsis ſ; hoc est
falsum ꝛ impossibile. ꝫ ꝛc̄. Minor ꝓbatur. quia nihil idem potest p̄dicari
de ente ꝛ non ente. vt ptꝫ ꝑ primū principiū. sed verum est ens et falsum
est non ens. Dicendū ꝙ id quod est ens reale extra aīam non potest pre
dicari de ente ꝛ non ente. tamen bene aliqd̄ ens rōnis quale est enuncia-
bile. Ergo dr̄ ph̄s ꝙ ꝯdictoria ex aīam sunt ꝯria in anima.

Solet autem poni ꝙ quedam restrictio fit ab vsu.
vt cum dicitur. nihil est in archa: q̄uis plena sit aere
quia iste terminus nihil supponit ab vsu pro reb⁹ so-
lidis siue firmis: ꝛ rex ꝑ rege patrie: ꝛ magister legit
pro magistro proprio. Solet etiam poni ꝙ quedam
restrictio fit ꝑ trāsitionē verbi. vt cū dr̄: sortes pascit

hominem. iste termin⁹ homo supponit ꝑ alio a sorte ꝟtute transitionis verbi. qꝛ dans ⁊ recipiēs debent esse diuersa: ⁊ ideo si aliqñ sint eadē: hoc tñ ē ꝑ accidens. eo ꝙ idem subiectū ē vtriusq;. sicut idē est dux ⁊ comes ₰m accñs. Vñ dicunt ꝙ non seq̄tur: sortes pascit seipm̄ ⁊ ipse ē homo: ergo pascit hoiem. ibi ē fallacia accidentis. qꝛ hoc ꝓnomē se non potest supponere ꝑ diuersis a sorte. ꝟ homo bene pōt.

Hic autor circa finem ponit duos modos accidētales q̄ variāt terminū restringibilem ₰m nostrā voluntatē. ⁊ sunt isti modi a vulgaribus vsurpati. Primus est ₰m quē dꝛ esse quedā restrictio abusiua. que fit ab vsu mediante opatione intellect⁹. vt cū dꝛ. nihil est in cantaro. ibi em̄ hoc signum nihil solū excludit ⁊ negat res solidas ⁊ firmas. s. vinū ⁊ ceruisiā. ⁊ nō excludit res fluxibiles vel faciliter mobiles vt est aer. qꝛ alias poneret̄ vacuum qđ nō est ponendū in reꝝ natura. vt ꝓbat̄ q̄rto phisicoꝝ. Secūdus modus est restrictio transitiua. qꝛ. s. fit ꝑ verbū transitm̄. vt cum dꝛ. sortes pascit hoiem. ibi ꝟtute restrictōis ⁊ transitōis hoiem. stat ꝑ alijs a sorte. quia sortes est agēs. ⁊ nō pt̄ ꝟcari vt patiēs. nisi ꝑ ꝓnomen reciprocū se. qđ hic non ponit̄. ⁊ ergo non sequit̄. sortes pascit se ⁊ est homo. ergo pascit hominem. qꝛ homo pōt supponere pro diuerso a sorte. non aūt h̄ ꝓnomen se. ⁊ sic omittit̄ fallacia accidentis.

Ar. Signa restringentia prius sunt posita ꝑ vnā diuisionem. sed nulla est mentio facta de illis signis h̄ positis. ergo non habent vim restringendi. Dōm ꝙ licet iste due restrictōes nō fiant ꝑ aliqua signa pri⁹ posita. ex vsu tñ sermonis termini sic limitari pñt. qꝛ ex eis sic limitat̄ non contingit aliquem in hmōi locutionibus decipi. ⁊ sic restrictiones vtiles sunt sophiste. quare hic ponunt̄. Et hec de Restrictionibus Petri hyspani dicta sufficiant.

Sequitur Tractatus Distributionum

Distributio ē multiplicatio termini cōis ꝑ signū vl̄e fcā. vt cū dꝛ. ois homo. iste termin⁹ homo distribuit̄ siue ꝯfunditur ꝑ q̄libet suo iferiori ꝑ h̄ signū ois. ⁊ sic ē ibi m̄ltiplicatio. Dico āt termini cōis qꝛ termin⁹ singular̄ non pt̄ distribui. vñ iste sunt incōgrue. ois sortes. ois plato. et sic de alijs. ⁊ sic est ibi soleocismus ꝑ ptes oroīs.

Iste est sextus tractatus paruoꝝ logicaliū Pe. hys. in quo determinat

de sexta ꝓprietate termini.q̃ est distributio. Et p̄mo describit eius quidditatem. Scđo declarat eius potestatē ibi. Signoꝝ ãt. Quo ad primũ dicit ꝙ distributio est multiplicatio termini cõis ꝑ signũ vl'e facta. Et dr̃ multiplicatio ad designandũ gen⁹ distributionis. Et dr̃ termini cõis. ad dr̃nam terminoꝝ discretoꝝ q̃ non possunt distribui. nam iste sunt incongrue. oĩs sortes. oĩs plato. Et ponit̃ ꝑ signũ vl'e facta. ad denotandum cãm istrumentalem distributionis. Intellectus eñ est p̄ncipale distribuens. ⁊ signum vl'e vel ei equalens est instrumentũ quo intellect⁹ distribuit terminũ cõem. Et dr̃. vel ei equalens. q̄ distributio etiã p̄t fieri ꝑ negationē aut dictionem eã includentē. ꝫ hoc solum ex p̄nti.

Qr Utrũ diffinitio distributionis sit conueniens in singulis eius particulis. Dicendum ꝙ sic. quia terminus cõis significat primo ⁊ principaliter naturam cõmunem multiplicabilem in plura supposita. ꝫ nõ multiplicatur actu nisi ꝑ signum vl'e. quod est instrumentum intellectus ad illum finem inuentum. vt insinuat diffinitio. ergo est conueniẽs explicans precise ꝓpriam distributionis quidditatē.

Notandum Q̄ ad distributionē quatuor cõcurrũt. Primũ est causa efficiens que est duplex. quedã est principalis. s. intellectus. alia est min⁹ p̄ncipalis. scilicet signum cui conuenit instrumentaliter distribuere. Secundum est terminus cõmunis sup quez cadit distributio. ⁊ illi conuenit passiue distribui. Tercium sunt ea ꝑ quibus fit distributio. s. supposito termini cõmunis. Quartum est id respectu cuius fit distributio.

Ar Demonstratis plurib⁹ vocatis hoc noĩe petr⁹ p̄t de quolibet verũ esse ꝙ currat. si ꝫ dicat̃. q̃libet currit videt̃ petrus distribui. ⁊ tñ est terminus discretus. Dicendũ ꝙ talis demõstratio est noĩalis ⁊ equiuoca. non aũt realis ⁊ vniuoca. neq̃ est ibi distributio ꝑ suppositis. ꝫ ꝑ significatis. Et quãdo dr̃. ħ videt̃ esse vera distributio. totus sortes est minor sorte. ꝫ ⁊c̃. Dõm ꝙ termin⁹ discret⁹ p̄t distribui in ptes integrales. nõ autem in partes subiectiuas. quia terminus discretus est cõis cõitate totalitatis. ꝫ non in cõitate p̄dicabilitatis.

Ar In hac ꝓpõe. rosa est pulcerrimus floꝝ. iste gtũs floꝝum distribuit̃ ⁊ tamẽ non distribuit̃ ꝑ signũ vl'e. ergo diffinitio non est bona. Dicendum ꝙ ille gtũs florum distribuitur virtute negationis incluse in illo superlatiuo pulcerrimus. Et si dicatur. negatio non est signum vl'e. ꝫ distributio non fit semꝑ ꝑ signũ vniuersale. Dõm ꝙ licet non sit signum vniuersale formaliter. tamẽ bñ equalenter ⁊ effectiue. q̄ ex consequenti ꝑ accidens idem efficit quod signũ vl'e.

Ar In hac ꝓpõe. oĩs canis currit. additur signũ vl'e termino cõmuni. ⁊ tamen ibi nulla fit distributio ergo signum vniuersale non habet vim distribuendi terminum cõmunem. Dicendum est. ꝙ anteq̃ aliquid posset distribui aliqua distributione oportet ꝙ illud sit vniuocũ. sed quia hoc nomen canis est equiuocum. ideo pro omnibus significatis non potest distribui vnica distributione. sed tot distributionibus quot habet significata.

Ar hic est distributio. homo est animal. et tamen ibi nullū ponit signū vl'e. Secunda ps pbatur. quia terminus cōmunis accipitur ibi p omnibus suppositis. Dicendum q qǔuis homo s̄m rem enunciatam capitur pro om̄ibus suppositis. eo q ibi est de omni posterioristicum. non tamen s̄m modum enunciandi. in cuius signum in data consimili proposi tione. vt dicendo. homo currit. non tenetur homo pro omnibus supposi tis. Et si dicatur. hic est distributio. homo inq̄ztum homo est risibilis. et tamen non fit p signū vniuersale. Prima pars probatur p ph̄m primo pri orum. Dōm q sig̃ reduplicatiua sunt vl'r distributiua. quia quicq̄d ꝯue nit alicui inq̄ztum tale conuenit omni tali.

Signoꝝ vniuersalium: alia sunt distributiua sb̄e vt om̄is null9. alia sunt distributiua accidentiū. vt q̄lis quātus. Signū āt distributm̄ substātie distribuit res se habentes p modū ei9 qd̄ ē q̄d. vt cū dr̄. ois nigre do: ois albedo. Substantia āt coiter sumitur ad res cuiuslibet generis: cū dr signū distributm̄ sb̄e. Sig num distributm̄ accidētis ē qd̄ distribuit res se habē tes p modum accidentis vel p modum qualis vl' q̄n ti: vt qualiscunq̧ quantuscunq̧.

Hic ꝯn̄r declarat species siue modos distributōis p dr̄as cāles eiusdez s. p diuisionē signoꝝ. dicēs q signoꝝ vl'ium. i. distributoꝝ. alia sunt distri butiua sb̄e. i. multiplicatiua termini cōis p supposita sb̄alia. vt omnis nul lus. Alia sunt distributiua accidentium. i. multiplicatiua terminorum cō munium in supposita accidentalia. vt qualiscunq̧ quantuscunq̧. Et sub iungit horū mēbroꝝ diffinitiones. dicēs q signū distributm̄ sub̄e ē quod distribuit rem se habentem p modū sb̄e seu p modū qd̄ quid est. quales res s̄cant tā noībus s̄cantib9 sb̄am q̄z accn̄s. Sz signū distributm̄ accidētis est. qd̄ distribuit res se h̄ntes p modū accn̄tis.

Ar Prima diuisio signi est in vl'e et pticulare. ḡ nō est distributm̄ sub̄e et accidentis. Dōm q Pe. hys. non diuidit h̄ signū in cōi. s̄ soluz signū distributm̄ de quo est sibi ad ꝓpositum. talia autem sunt vel substan tie vel accn̄tis. Et si dicat̄. p eadē sig̃ fit multiplicatio substātie et accidē tis. ḡ illa diuisio ē supflua. Añs pbat̄. qr illa sig̃. omnis et nullus distribu unt tam sub̄am q̄z accidens. vt posset faciliter exemplificari. Dōm q sig̃ non dicunt̄ distributiua substātie vel accidentis. qr distribuunt substanti am vel accidens. sed qr distribuūt rem se h̄ntem p modū sb̄e vel accidētis sed illa signa licet q̄nq̧ distribuant accidens. hoc tamē solū faciūt inquā tum s̄catur p modū sb̄e. et ḡ mēbra non coincidunt.

Ar Accidēs caret principio indiuiduationis. ḡ terminus s̄cans acci dens p modū accn̄tis nō est distribuibilis in sua supposita. Dicen dum q licet accidenti cōi deficiant singularia ꝓprie coordinationis. habz tn̄ illa p ꝯpationem ad substantiaz. p quā indiuiduat̄. quod sufficit. Et

quando dr̄.accidēs multiplicat̄ ad multiplicationē sui sbiecti.ḡ nō optet ꝑ eius multiplicationē ponere ꝓpria sig̃. Dōm ꝙ duplex ē multiplicatio accidentis.vna est ſm numeꝝ. ꝛ sic multiplicat̄ ad multiplicationem sui subiecti.Alia est ſm spēem.ꝛ sic multiplicat̄ ꝑ ꝓpria signa.

Ar Oīa signa sunt distributiua accñtis.ḡ alteꝝ mēbꝝ est supfluum. Añs ꝓbatur.quia omnia sunt adiectiua. Dōm ꝙ signa non sunt accidentia.q₂ sunt adiectiua.ſ₃ quia distribuūt rem se hn̄tem ꝑ modū accidentis siue ſcantis ꝑ modū alteri adiacentis.

Itē signoꝝ distributiuoꝝ substantie: alia sunt distributiua partiū integraliū: vt totus. Alia autē sunt distributiua partiū subiectiuaꝝ. vt omnis nullus. Itē signoꝝ distributiuoꝝ ꝑtium sbiectiuaꝝ.alia sunt distributiua duoꝝ: vt vter neuter: alia sunt distributiua pluriū. vt oīs nullus ꝛ similia. Hoꝝ āt signoꝝ prio dōm ē de signis distributiuis substantie. ꝛ inter hec primo de hoc signo omnis.

Hic pn̄r subdiuidit Pe.hys.distributionē sbalem ꝑ signa substantialia. dicens.ꝙ signoꝝ distributiuoꝝ sbe.q̄dam sunt distributiua partiū integralium.alia sunt distributiua ꝑtium subiectiuaꝝ.vt oīs nullus. Et illius secundi membri ponit subdiuisionē.dicens.ꝙ signoꝝ distributiuoꝝ ꝑtium subiectiuaꝝ.alia sunt distributiua duoꝝ.vt vter neuter.alia vo plurium vt oīs nullus ꝛ similia. Tūc subiūgit ordinē ꝓcedendi.dicēs.ꝙ ꝑ̄ determinandū est de signis distributiuis sbe.ꝛ ꝑ̄ de hoc sig̃ omnis.

Qr Utrum he due diuisiones in textu posite sint conuenienter ꝛ bone Dicendum ꝙ sic. Ratio prime est.quia signum distributiuum sube distribuit terminum cōmunem habentem se ꝑ modum substantie. aut ergo talis substantia habet se in ratione totius integralis. ꝛ sic distribuitur ꝑ signū distributiuū substantie ꝓ partibus integralibus.aut in ratione totius potentialis. ꝛ sic distribuit̄ ꝑ signa distributiua substātie ꝓ partibꝰ subiectiuis.aut plurificat terminū cōem in supposita paucitatis.ꝛ sic ē signum distributiuū duorum. aut plurificat in supposita multitudinis.ꝛ sic est signum distributiuū plurium ꝗ̄ duorum.

Ar Contra primā diuisionē.substantia sicut h₃ ꝑtes integrales.ita h₃ ꝑtes eēntiales.ḡ sicut ponunt̄ signa ꝓ distributione ꝑtiū integralium.ita etiā deberēt poni ꝓ distributione ꝑtium essentialium. Dicendum ꝙ tales distributiones ꝯtinent̄ sub distributione totiꝰ integralis.q̄a sicut manus ꝛ caput ꝯstituunt fortē in rōne totiꝰ integralis.ita silr̄ aīa ꝛ corpus ꝯstituūt hoīem in rōne totius essentialis.

Ar Est aliquod totū in quātitate.totum in tpe.totum in loco.que etiam habent partes.ergo similiter deberēt poni sig̃ distributiua ꝓ illis. Dicendum ꝙ huiusmodi tota non distribuuntur per aduentum

alicuiꝰ signi. ꝫ sunt tota actualiter diuersa ⁊ distributa ꝑ suas ptes ⁊ ergo non egent signis distributiuis.

Ar̄ Contra secundā diuisionem. nullū est distributū ꝓ vno ꝫ a simili nullū erit distributū ꝓ duobus. Dōm ꝙ non est simile. quia distributio est multiplicatio termini communis. sed quod accipitur pro vno non est multiplicatum.

Ar̄ Sicut est distributio ꝓ duobꝰ sic erit etiā distributio ꝓ tribꝰ vel q̄tuor. ꝫ talis non ponit̄. ꝫ diuisio est insufficiens. Dōm ꝙ distributio est vniꝰ in pluralitatē actio. ꝫ sunt tm̄ due dr̄ie pluralitatis. s. pluralitas paucitatis. ⁊ pluralitas multitudinis. ergo sunt tm̄ duplicia siḡ distributiua totius vl̄is in ptes subiectiuas.

Sciendū ꝙ oīs in plurali nūero dupl'r accipit̄. vno modo collectiue: vt oēs apl'i dei sunt duodecim. non sequitur. ergo isti apl'i dei sunt duodecim. demonstrātis aliq̄bus de ipis. Alio modo sumitur distributiue vt hic: oēs hoīes naturaliter scire desiderāt.

Hic ɔ̄nr pe. hys. ꝭm ordinē supius tactū de signis ponit acceptiones huius signi omnis. dicēs. vt ptʒ in lr̄a. Sʒ p̄t aliter sic poni. qꝛ om̄is capitur dupl'r. Uno mō singulariter. ⁊ sic semꝑ distribuit terminū cōmunem in sua supposita. siue ibi sit vnū ꝭm actū siue sint plura. Alio mō capit̄ pluralit̄. Et hoc fit dupl'r. qꝛ vel hʒ vim distributiuā vel collectiuā. Exemplū primi vt om̄es hoīes natura scire desiderāt. Exemplum secundi. vt oēs apostoli dei sunt duodecim. cuius sensus est. ꝙ apostoli simul collecti faciūt numerum duodenarium.

Qr̄ Utrum omnis in singulari numero posset capi collectiue. sicut in plurali numero. Dicendum ꝙ non. quia colligere est actualeʒ multitudinem adunare. ⁊ conuenit huic signo omnis ꝭm illum numeruʒ quo actualiter multiplicat. hic autem est numerus pl'is. igit̄ ⁊c̄.

Ar̄ Numerus singularis est magis collectiuus q̄ʒ numerus pluralis. ꝫ ⁊c̄. Aīis probatur. quia nūerus singularis maiorem habet vnitatem q̄ʒ numerus pl'is. Dicendum ꝙ q̄uis numerus singl'aris ratōe vnitatis sit magis collectiuus q̄ꝫ pluralis. tn̄ pluralis ē magis collectiuꝰ ratione pluralitatis. In collectione autem duo sunt. s. vnitas ⁊ pluralitas. ē tamen pluralitas principalioꝛ vnitate.

Ar̄ Modus significandi non variat ꝭcatum. ergo siue omnis sit singularis numeri siue pl'is semꝑ tenet̄ distributiue. Dōm ꝙ modus ꝭcandi non variat ꝭcatuʒ in dictionibꝰ cathegorematicis. sed bene in syncathegorematicis. Et si dicatur. omnis semꝑ habet multiplicare terminum cui additur tam in singulari numero q̄ʒ in plurali. ꝫ semꝑ est distributiuum. Dōm ꝙ hoc est diuersimode. qꝛ qn̄ accipit̄ distributiue. tunc denotat terminū accipi ꝓ suppositis diuisim. quādo ỽo accipit̄ collectiue tūc denotat ip̄m accipi ꝓ suppositis cōiunctim.

Ad Opposita nō possũt vni cōuenire. ſ colligere ⁊ distribuere sunt op-
posita. igit̃ ⁊c. Minor ꝓbat̃. qꝛ distribuere est dispergere ⁊ diuide
re. ſ colligere est diuisa ⁊ dispsa adunare. Dicendũ ꝙ virtus diuisiua et
collectiua cōueniũt eidem: ſ respectu diuersoꝝ. Sicut exēpli gratia. quan
do hoc signum omnis denotat predicatum conuenire omnibus inferiori-
bus sbiecti diuisim. tunc tenet̃ diuisiue. aut̃ coniũctim. ⁊ sic tenet̃ collecti
ue. Uel dicendũ ꝙ ois distributiue aduenit vniuersali in cōparatione ad
sua singularia trāsferendo vnitatem vniuersalitatis ad participationē cu
iuslibet singularis. sed collectiue aduenit singularibus ꝑ cōparatōnem ad
vniuersale. ad cui⁹ ambitũ ea reducit.

Et tũc querit̃ quid significet hoc signũ ois. ⁊ videt̃
ꝙ nihil significat: quia omis res aut est vlis aut par-
ticularis: sed hoc signũ omis non significat rem vni-
uersalem vel ꝑticularem: ergo nullam rem significat.
Aliter ad idē omis neqꝫ est predicabile de vno ne-
qꝫ de pluribus. ergo nec est vniuersale nec particula-
re ⁊ sic nihil significat. Sed cōtra ab eo ꝙ res est vl'
non est oratio dicit̃ vera vel falsa. ergo si omis nihil si
gnificat ꝓpter appositionē vel remotionē eius nō cau
sabit̃ veritas vel falsitas in orone. sed hec ē vera: aial
est homo: ꝗ ⁊ hec ē vera omē aial ē homo: qđ est fal-
sum. ergo ⁊ prima. scꝫ ꝙ ois nihil significat. Solu-
tio: ad dubiũ dicit̃ ꝙ omnis nō significat vl'e. sed vni
uersaliter: quia facit terminũ cōmunē stare ꝓ omibus
suis inferioribus: vt omis homo currit. ⁊ sic omis si
gnificat aliquā rem. Sed duplex est res. qꝛ quedā est
res subijcibilis vel predicabilis. vt hō aial currit di-
sputat ⁊c. ⁊ sic verũ est ꝙ omnis nihil significat. quia
quelibet talis aut est vniuersalis aut ꝑticularis. Alia
est que ē dispositio rei subijcibilis vel predicabilis. ⁊
talem rem significat hoc signũ omnis. ⁊ tam ab ista re
ꝙ ab alia causat̃ veritas vel falsitas in oratiōe. Ob
ijcit̃ aũt ꝙ ois nō significet dispositionē rei subijcibi
lis. quia in sillogismo medium debet reiterari cuꝫ su-

is dispositōibus in minori ꝓpōne: ǵ debemus sillo-
gisare sic. ois homo ē aial: sortes ē omis homo: ergo
sortes ē aial. qꝛ ois ē dispositio i maiori ꝓpōne. ergo
debet reiterari in minori qđ ē falsum: ǵ ois nō est di-
spositio subiecti. Solutio. sic̄ pater dicit duo. scꝫ illđ
qđ ē pater ꝛ paẗ inq̄ntū pater. Simil'r subiectuꝫ dicit
duo. scꝫ illud qđ ē subiectū ꝛ subiectū inq̄ntū subie-
ctū. Et ƀm hoc ē duplex dispositio subiecti. qꝛ quedā
est dispositio illi⁹ rei qđ est subiectū vt albus niger et
sic de alijs dispositionibus accidentalibus. ꝛ iste de
bent reiterari in minori ꝓpōne cū medio. Alia est di-
spositio subiecti. scꝫ inquātū subiectū videlicet in or-
dine ad predicatū vt ois nll's. ꝛ oīa signa tā vl'ia ꝙ p
ticularia ꝛ talis dispositio nō debet reiterari cū me-
dio in minori ꝓpōne: qꝛ ē respectiua. Disponit ei sub
iectū in compatōne ad predicatū vt cū diciẗ: ois ho-
mo alb⁹ currit. ista dispō alb⁹ debet reiterari in mino
ri ꝓpone cū medio: cū sit dispō ei⁹ qđ ē subiectū. qꝛ ē
absoluta. Jsta aūt dispositio ois non dꝫ reiterari. qꝛ
est respectiua subiecti ad predicatū. ꝛ ita ē dispositio
subiecti inquantū subiectū ē. Vñ debem⁹ dicere ois
homo albus currit. sortes ē homo alb⁹: ergo Sortes
currit: ꝛ non sortes ē omis homo albus.

Premissis acceptōibus hui⁹ signi ois. ꝯñr mouet Pe. hys. quedam du
bia. Quoꝝ primū est. vtrū h̊ signū ois aliq̇d ƀcet. Et arguit ꝙ nō duab⁹
rōib⁹. p̄ma est. qꝛ omis res aut est vl'is aut ꝑticularis. ƀ h̊ signū omnis nō
significat rem vniuersalem vel particularē. ergo hoc signū omnis nihil si
gnificat. Secunda rō est. qꝛ q̇cquid significat aliq̇d est vniuersale vel par
ticulare. ƀ ois nec ē vl'e nec particulare. ǵ omnis nihil ƀcat. Minor patet.
qꝛ nec p̄dicaẗ de vno nec de pl'ibus. Jn oppositū arguit hac rōne. oē illđ
ƀcat aliquid per cui⁹ appositionē vel remotionē causaẗ veritas vel falsi-
tas. ƀ sic ē de h̊ sig̊ ois. ǵ ƀcat aliq̇d. Maior ptꝫ. qꝛ orō dr̄ v̄a eo ꝙ ƀcat rē
eē sic̄ est. ꝛ nō eē sicut nō ē. ƀ si h̊ signū omis nihil ƀcaret. tūc ꝓpter ei⁹ ad-
ditionem vel remotionē non mutareẗ ƀcatum. ꝛ ꝑ ꝯsequēs nec veritas
nec falsitas, Minor ꝓbatur, quia hec est vera, aīal est hō, si autē apponaẗ

hoc signũ omĩs dicendo omñe aĩal est homo. ipsa erit falsa. Ad hanc dubi-tationẽ respondet autor dicens ꝙ omñe nõ ꝑcat vniuersale. ꝸ qm̃ vniuersa liter. vt dicit̃ primo ꝑihermenias. Sed considerandũ est ꝙ duplex est res quedã ẽ subijcibilis aut predicabilis. ⁊ omĩs talis est vl'is vl' particularis. Alia est que est dispõ rei subijcibilis vel predicabilis. ⁊ talem non oportet esse rem vl'em vel ꝑticularem. ⁊ talẽ rem significat hoc signũ oĩs. q2 signifi-cat terminũ cui addit̃ teneri vniuersaliter ꝓ quolibet suo supposito. Et ꝑ ho: soluunt̃ rõnes ꝓ ⁊ cõtra facte. Tunc obijcit̃ contra dictam solutõez ⁊ ꝓbat̃ ꝙ omĩs nõ significat dispositionẽ rei. q2 in omñi sillogismo mediũ debet reiterari cũ suis dispositõibus in minori ꝓpõne. ꝸ signũ vl'e non re-iterat̃ in situ predicati. ergo sequit̃ ꝙ nõ sit dispositio subiecti. Responde-tur ab autore ꝙ est duplex dispositio subiecti. quedam est eius inq̃ɜtum est subiectũ. vt omĩs. ⁊ illa dicit̃ respectiua. Alia est dispositio eius quod est subiectũ. vt album nigrũ ⁊ talis dicit̃ absoluta. q2 absolute disponit termi-num non in ordine ad alium terminũ. Ex hoc dicit̃ ꝙ obiectio verũ ꝓbat de secunda dispositione. non aũt de prima: q2 talis non debet reiterari. vt ad longum ꝑʒ in littera.

Ar̃ Hoc signũ nullus est dispositio absoluta. ꝗ etiam hoc signũ omĩs. Antecedens ꝓbat̃. q2 habet virtutẽ restringendi. Sed consequen-tia tenet. q2 hoc signũ omĩs includit̃ in hoc signo nullus. Dicendum q̃ɜ-uis hoc signũ nullus restringat quo ad cõsignificationẽ eo ꝙ est masculi-ni generis. non tñ quo ad significationem.

Ar̃ Dispositio subiecti inq̃ɜtum subiectum potest reiterari. igit̃ ⁊c̃. An-tecedens ꝓbat̃ sic arguendo in fapesmo. omĩs homo est totum in quantitate. nullus asinus est omĩs homo. ergo quoddam totũ in q̃ɜtitate non est asinus. Dicendũ ꝙ hic non arguit̃ in fapesmo: q2 maior non est vniuersalis sed singularis. neqɜ accipit̃ ibi omĩs vt dispositio subiecti. sed vt pars eius. Et si dicat̃. bene sequit̃ capiendo omĩs distributiue sic ar-guendo omĩs sol lucet. iste sol est omĩs sol. ergo iste sol lucet. Dicendum ꝙ tale argumentum est solũ materiale. q2 in simili forma arguendi de facili dat̃ instantia.

Ar̃ Album ⁊ nigrum sunt denominatõnes respectiue. ⁊ tamen reiterã-tur. Prima pars ꝓbat̃. quia illa determinatio est respectiua sub-iecti que nunq̃ɜ dimittit subiectũ. ꝸ tales sunt albũ ⁊ nigrũ. ergo ⁊c̃. Dicẽ-dũ ꝙ licet iste determinatõnes nunq̃ɜ dimittãt subiectũ inhesionis. tñ qñ-qɜ relinquunt subiectũ ꝓpõnis de quo est hic sermo. ⁊ sic argumentũ pec-cat penes fallaciam equiuocationis.

Habito quid significet hoc signũ omĩs. cui⁹ di-spositionẽ significet. Consequẽter querit̃ vtrũ omĩs exigat tria appellata. Et videt̃ ꝙ sic: q̃a oĩs ꝑfectio est in tribus. vt habet̃ primo celi ⁊ mũdi. ⁊ sic omne ꝑfectum est in tribus. sed omne ⁊ ꝑfectum idem sunt. vt habet̃ ibidem. ergo ꝑfectũ est in tribus

τ ergo omis vult habere tria appellata. Ad idem di
cit Aresto. in eodē loco q̧ de duobus viris nō dici-
mus oēs: ꝫ de tribus viris dicimꝰ oēs: ergo ois vult
hr̄e tria appellata. Sed ꝯtra in q̄libet demōstratōe
sūt ꝓpōnes vl'es. ꝫ demōstratōes fiūt ex sole τ luna. ḡ
oꝫ dicere omis sol ois luna: ꝫ sol nō hꝫ nisi vnicū sup
positū τ silr̄ luna. ḡ omis non vult hr̄e tria appellata.
Ad idē om̄e priuatū luīe a terre obiectu deficit. hec ē
ꝓpō cōcessa cū habeat ab autoribus. ꝫ om̄e p̄uatū lu
mine a terre obiectu non habet nisi vnicū suppositū
scꝫ hāc lunā singularē. ḡ ois non habet tria appellata
Ad idē ꝫ signū ois p̄cat qm̄ vlr̄: ꝫ ꝫ qd̄ dico: qm̄ vlr̄. ē
modus ꝓprius vl'is. ꝓpriū aūt diuersificat̄ ſm diuer
sitatē sui subiecti. vt si homo ē diminutus τ risibile ē
diminutū. τ si hō est mortuꝰ τ risibile ē mortuū. ꝫ vl'e
qn̄q̧ saluat̄ in plr̄ibus. vt hō equus. aliqn̄ in vno tm̄.
vt sol luna. ergo ois qn̄q̧ vult hr̄e tria appellata τ qn̄
q̧ non: imo vnū solū. Ad idē. duplex ē forma. q2 que
dam ē forma materie. vt aīa ē forma corpis: τ ista for
ma est ps τ nō p̄dicat̄ de eo cuiꝰ ē ps. Alia ē forma q̄
est forma p̄dicabilis. τ sic oīa suprora vt genera τ spe
cies τ dr̄ie dicunt̄ forme inferiorꝝ: vt homo equus: τ
sic de alijs: τ indiuidua huiꝰ forme p̄dicabilis sūt ma
teria eiꝰ. ergo forma cū neutro p̄dictoꝝ modoꝝ exce-
dit suā materiā nec excedit̄ ab ea: τ nullū vniuersale
excedit sua indiuidua nec exceduntur ab eo. ergo cū om
nis dicat adequationem vniuersalium cū suis indiui
duis: vt omnis homo: ideo oportet q̧ sol habet uni-
cum suppositum vt vere dicat̄ omnis sol. Quod cō-
cedimus dicendo predictas ꝓpositiones esse veras
τ q̧ omnis non semper exigit tria appellata. ꝫ quādo

adiungit termino cōi habenti plura supposita: tūc ex
igit plā appellata qñ adiungit termino habenti soluz
vnū suppositū: tunc exigit solū vnuz appellatū. Ad
illud qđ primo obijciebat ꝙ ois pfectio est in tribus
dicit ꝙ verū est. ⁊ hec tria sunt. scz substantia rei. vir-
tus eius ⁊ opatio eius. Et hec tria tangit Aresto. sub
breuibus cū dicit. Natura apta nata sic facit. p ħ eniꝫ
qđ dicit apta nata tangit virtutē ei⁹: ⁊ p hoc qđ dicit
sic facit tangit opationē debitā ei. Simiꝉr hoc signuz
omis habet substantiā signi vl̄is ⁊ virtutē que est pos
se distribuere ⁊ opationē ei⁹ qñ distribuit ⁊ in his tri-
bus ē pfectio ei⁹. Ad scđm dicenduz ē ꝙ hō ⁊ hoies
drñt: qꝛ hō dicit istā spēm ꝭm se que ē de pluribus p̄-
dicabilis. ħ hoies in plurali nō dicit istā spēm ꝭm se.
ħ multiplicatā actu ꝭm materiā indiuiduoꝝ numero
diuersam. Vñ ois in plr̄i rōne mltitudinis facte facit
distributionē p diuersas materias ⁊ vult hr̄e tria ap-
lata. Sed ois in singulari exquo recipit spēm ꝭm se ⁊
non materiā indiuiduoꝝ exigit essentiā aptā natā p̄re
dicari de plr̄ibus: siue actu pticipet de plurib⁹ siue ab
vno ⁊ ideo exigit tria appellata aut vnū solū ꝭm natu
ram vl̄is cui adiungit. Quidā tñ dicunt ꝙ ois vult
hr̄e tria appellata ad min⁹ ⁊ dant talē rōnem. Quoti
enscūq̧ signū vl̄e addit termino cōmuni non haben-
ti sufficientiam appellatoꝝ recurrit ad nō ens: vt cuz
dicit: oīs fenix ē. qꝛ ly fenix nō habet nisi vnicū sup-
positū. ideo recurrit ad nō existentes fenices. ⁊ ideo
cū dicit oīs fenix est: sensus est. vnus fenix est qui ē
⁊ duo fenices qui non sunt: sunt. ⁊ ideo dicunt has p
positiones esse falsas q̄dā fenix non est: ⁊ ois fenix est
⁊ non esse contradictorias: quia in negatiua supponi
tur fenix q̄ est ⁊ i affirmatiua supponunt duo fenices

qui non sūt. ⁊ sic non idem ē subiectuȝ in vtraq̄ꝫ. Hoc
aūt pt mltiplr improbari: qꝛ hec incōuenientia sequū
tur ex falso qd̄ supponūt: qꝛ supponūt ꝙ ois sp vult
habere tria appellata: qd̄ superiꝰ ostēsuȝ ē esse falsum
Propterea vult Aresto. ꝙ ꝓpō in qua subijcit̄ vl'e vli
ter sumptū alicui predicato ꝯdicit illi ꝓpōni negati-
ue in qua subijcit̄ vl'e ñ vlr sumptū eidē predicato: ꝫ
iste sunt tales. ois fenix ē: q̄dam fenix nō est. g̊ sūt con
tradictorie. qd̄ tamē ipsi negāt: ergo regula eoꝝ ē fal-
sa. Item ad idē alia regula ē talis. Terminꝰ cōmunis
supponēs vel apponēs v̄bo p̄ntis tpis simplr sum-
pto non habēti vim ampliandi nec ex se nec ex alio re
stringit̄ ꝓ his que sunt sub forma termini supponētis
ergo cū dicit̄ omis fenix ē: ly fenix restringit̄ ad sup-
ponēdū ꝓ fenice tm̄ qui est: cū ipiꝰ non sit nisi vnicum
suppositū: ergo ꝑ illā regulā prius datam si signū vl'e
adueniat ei. non distribuit ipm nisi ꝓ supposito. ergo
regula est falsa ⁊ supra falsuȝ fundat̄ qd̄ ꝯcedimꝰ.

Hic ꝯñr monet scōm dubiū qd̄ est tale. Utrū omis exigat tria appellata.
hoc est vtrū ad hoc ꝙ possit vere addi termino cōmuni requirat̄ ꝙ ille ter
minꝰ habeat tria supposita existētia. Appellatū eīm vtȝ ex dictis ē idez ꝙ
suppositū existens. Et primo arguit ad ptē affirmatiuā duabus rōnibus.
Prima est. qꝛ ꝺm Phm in primo de celo. omis ꝑfectio ē in tribus. ꝫ oīe
totū ⁊ ꝑfectū idē sunt. vt ibidē habet̄. g̊ consistit in tribus. ⁊ ꝑ ꝯñs hoc si-
gnū omis exigit tria appellata. Scd̄a rō est. qꝛ ꝺm phm vbi prius. de duo-
bus nō dicimus oīe ꝫ ambo. de tribus aūt dicimꝰ oīe. g̊ oīe req̄rit tria
appellata. Scd̄o arguit ad ꝑtem negatiuā quatuor rōnibꝰ. Prima ē ꝙ in
qualibet demōstratōne debent esse ꝓpōnes vl'es. ꝫ de sole ⁊ luna possunt fi-
eri demōstrationes. g̊ de ipis p̄nt fieri ꝓpōnes vl'es. ⁊ tm̄ sol non habet nisi
vnū suppositū ⁊ silr luna. Scd̄a rō est. hec ꝓpositio cōcedit̄ ab oībus. oīe
priuatū lumine a terre obiectu deficit. ⁊ tm̄ priuatū luīe a terre obiectu non
habet nisi vnū suppositū. scȝ hanc lunā singularē. Alie rōnes sunt manife
ste in lr̄a. ⁊ petrus hys. eas cōcedit. qꝛ omnis non semꝑ exigit tria appella-
ta. Deinde petrus hys. respondit ad rōnes in oppositū factas. Et ad pri-
mam dicit ꝙ hec ꝓpositio oīs ꝑfectio est in tribus debet sic intelligi. i. ni-
hil est ꝑfectū nisi hēat tria. scȝ substantiā, virtutē ⁊ opationē. ⁊ sic nihil est

omne nisi habeat tria. tñ cũ hoc stat ꝙ omne possit addi termino habenti nisi vnũ suppositũ. Quis eñ fenix non habeat nisi vnũ appellatum. habet tamẽ substantiã. virtutẽ ⁊ opationẽ. Ad scđam respondet ꝙ omis in plurali numero ad minus vult habere tria appellata. sed non in singulari. Ratio diuersitatis est. quia terminus cõmunis in singulari numero significat ipam speciem ſm se que est predicabilis de pluribus. ſ in plurali numero significat naturã cõmunem nõ ſm se ſ multiplicatã ſm actũ ꝑ indiuidua. ⁊ ideo in singulari numero exigit solum essentiam natam predicari de pluribus. siue actu participet a pluribus siue non. In plurali vo numero nõ est sic. Quidã tamẽ dicunt ꝙ omnis semper requirit tria appellata ad minus ⁊ dant talem rationem. Quotienscũꝫ hoc signũ omnis addit termino non habenti sufficientiam appellatorum. tunc recurrit ad non ens. vt cum dicit omnis fenix est. quia iste terminus fenix non habet nisi vnũ suppositum existens. ideo hoc signum omnis recurrit ad non existens. sic scilicet ꝙ fenix stat pro vno fenice qui est. ⁊ ꝓ duobus ꝗ nõ sunt. Ex quo seqtur ſm illos. primo ꝙ ille ꝓpositiones non sunt contradictorie. omnis fenix est. ⁊ quidam fenix non est. quod patet quia fenix in primo supponit ꝓ vno fenice qui est. ⁊ duobus qui non sunt. In secunda vo supponit soluꝫ pro vno fenice existente. ⁊ sic non est idem subiectum in vtraꝫ. Sequitur secundo ꝙ non est inconueniens illas duas simul esse falsas. nec sunt contradictorie ſm ipsos. Sed istud dictum antiquorum est falsum ⁊ sequitur ex falso supposito. scilicꝫ ꝙ omnis requirit semper tria appellata. quod superius ostensum est esse falsum. Et illud etiã reprobatur quantum ad hoc ꝙ dicit dictas ꝓpositiones non esse contradictorias ex diffinitione quam dat Philosophus primo perihermenias de contradictorijs. Et istud idẽ patet per duas regulas prius positas de ampliatione. quarum applicatio ponit in littera.

Queritur Utrum omnis quandoꝫ requirat tria appellata et quandoꝫ non vt dicit in litera. Dicendum ꝙ sic, quia si addat termino habenti plura appellata tunc exigit plura. sed si addat termino habenti vnum tantum. tunc exigit tantum vnum. Ratio est. quia forma nunꝗ excedit materiam suam neꝫ econtra. sed vniuersale est forma suorum singularium. ⁊ ipsa sunt materia eius. ergo vniuersale non excedit sua indiuidua nec excedit ab eis. ⁊ ꝑ consequens. cum hoc signuꝫ omnis dicat adequationem vniuersalis cum omnibus suis indiuiduis sequit ꝙ hoc signum omnis. dicendo omnis sol lucet non exigit nisi vnum appellatum.

Ar Ad verificandum ꝓpositionem vniuersalem plus requiritur ꝗ ad verificandum ꝓpositionẽ ꝑticularẽ. ſ ad verificandum ꝓpositionẽ ꝑticularem requirit existentia vnius suppositi. ergo ad verificandũ vniuersalem requirit plurium suppositorum existẽtia. ⁊ ꝑ cõsequens. oĩs reqrit tria appellata. Dicendũ ꝙ minor nõ est vniuersaliter vera. ſ solũ ꝯcepit in terminis habẽtibus plura supposita. Tũc eñ plus requirit ad verificandũ vlem ꝓpõnẽ ꝗ ꝑticularẽ. Et qñ dicit. ex isto sequi videt ꝙ hoc signũ omne posset addi termino singulari ⁊ sic ista erit congrua. omnis sortes, Dicendum ꝙ non est simile, quia licet terminus cõmunis non ha-

beat semꝑ tria supposita qui tñ aptus natus est habere plura supposita sꝫ se. ⁊ ergo illa ꝓpositio est incōgrua omīs sortes.

Ar Omnis denotat ꝙ terminꝰ cui adiungit̄ supponit ꝓ pluribus. si ḡ talis terminus non habeat actualiter plura supposita ꝓpositio erit falsa. Dicendū ꝙ omīs non denotat simpliciter ꝙ terminus cui additur supponat ꝓ pluribus. sed solum conditionaliter scꝫ ꝙ si essent plura supposita ꝓ quibus talis terminus esset impositus ad significandū tūc deno/tat ipm̄ teneri ꝓ pluribus.

Scōm p̄dicta querit̄ de hoc sophismate oīs homo est. ⁊ q̄libet dn̄s ab illo ē non homo. Probatio. hec est vna copulatiua cuiꝰ vtraqꝫ ps ē vera. ḡ ipa est vera. Improbatio: oīs hō ⁊ q̄libet dn̄s ab eo est non hō q̄d est falsum qꝛ hec est vna copulatiua cuiꝰ altera ps est falsa: ergo ipa tota ē falsa. Solutio. prima simpliciter est vera ⁊ improbatio peccat penes falllaciā ꝯn̄tis. qꝛ differēs ab omī hoīe in minꝰ ē q̄ꝫ differēs a sorte: qꝛ differens ab omī hoīe supponit solū ab alijs rebus ab hoīe. sꝫ differens a sorte supponit ꝓ eisdem ⁊ etiā ꝓ alijs hominibus a sorte. Vn̄ bene sequit̄ differens ab omī hoīe: ergo dn̄s a sorte ⁊ est locꝰ a pte sꝫ iectiua ad suū totū. Si huic ꝓpōni differēs ab omni omī hoīe apponat̄ signuꝫ erit ꝓcessus ab inferiori ad supius cū distributōne: ⁊ sic incidit fallacia ꝯn̄tis in improbationē ꝭm vnū ꝓcessum: qꝛ duplex ē ꝓcessus in improbatione. qꝛ bn̄ sequit̄: omis hō est: ergo sortes est: ⁊ est locus a toto in q̄ntitate ad suā ptem: sꝫ nō sequit̄. hoc est differens ab omī hoīe. ergo ē differēs a sorte sꝫ est fallacia ꝯsequentis sicut hic. Oīs homo est. ergo omne animal est.

Premissis difficultatibus que tangunt hoc signū omīs quo ad eius significationē ⁊ etiā distributionē. hic consequenter ad maiorē declaratōeꝫ dictoꝝ mouet aliqua sophismata. quorum primū est. omnis homo est ⁊ q̄libet differens ab eo est non homo: quod sic probat̄. Sophisma est vna p/

positio copulatiua. cui9 vtraq; pars est vera: ergo ipm est verum. Impro-
bat aūt sic: quia bene sequit̄ omnis homo est. ⁊ quodlibet differens ab eo
est nō homo: ergo sortes ⁊ quodlibet differens ab eo est nō homo. sed con
sequens est falsum: ergo ⁊ antecedens. Pro solutione hui9 sophismatis
supponit petrus hys. q̄ differens ab hoie est minus cōmune q̄ differens a
sorte. quia differens ab homine supponit tm̄ p alijs rebus ab homine. sed
differens a sorte supponit pro eisdem. ⁊ etiam p omnibus alijs a sorte.
Ex quo patet primo q̄ bene sequit̄ p locum ab inferiori ad superius. hoc
est differens ab homine. ergo est differens a sorte. Sequit̄ secūdo q̄ so-
phisma est verum ⁊ in improbatione cōmittit̄ fallacia consequentis. argu
endo equiualenter a superiori ad inferius affirmatiue in secūdo processu.
nam ibi sunt duo processus quorum vnus est. omnis homo est: ergo sor-
tes est: ⁊ ille est bonus. Alius pcessus est quodlibet differens ab homine
est: ergo quodlibet differens a sorte est. ⁊ iste pcessus non valet q̄ cōmittit̄
in eo fallacia consequentis.

Ar Adam ab hoie differt ⁊ tamē non est nō hō q̄ est hō. ergo secunda
ergo secunda pars huius sophismatis est falsa. Dicendum q̄ an
tecedens est falsum. quia anteq̄ aliquid sit differens ab aliquo alio. opor-
tet q̄ vtrunq; existat in rerum natura. adam aūt non existit in rerū natura.
igit̄ ⁊c. Et quando replicat̄. illa ppositio est vera. Forma differt a materia
⁊ tamen alterum eorum non existit in rerum natura. quia materia est ens i
pura potentia. Dicendum q̄ hoc verbum differt capitur dupliciter. vno
modo capit̄ pprie in q̄tum p ipsum solum entia existentia adinuicem com
parant̄. quia inter entia non existentia pprie non est alietas neq; differen-
tia. ⁊ hoc modo dicta ppositio est falsa. vt; p eius exponentes. Non em̄ se
quit̄ q̄ forma sit materia: quia inter idem ⁊ differens dat̄ medium sc; di-
uersum. Alio modo capit̄ differt improprie. put cadit inter res diuersas si
ue actu existentes siue non existentes ⁊ hoc modo p̄dicta ppositio est vera.
sed non debet exponi s̄m modū consuetum.

Ar Sortes non est non homo. ⁊ tamen non differt ab homine. Secun
da pars assumpti probat̄. quia Sortes nō ē omnis homo. ⁊ tamen
iste est ⁊ omnis homo est. ergo sortes est ab omni homine differens. q̄ iste
ppositiones sunt equipollentes illius. sortes differt ab omni homine.
Dicendum q̄ licet sortes non sit omnis homo. tamen ipse non differt ab
homine. nam in ista ppositione Sortes non est omnis homo. homo nō di
stribuit̄ ⁊ tamen in ista Sortes differt ab homine. homo distribuit̄. ⁊ sic
ibi arguit̄ a non distributo ad distributum.

Item querit̄ de hoc sophismate Omis homo ⁊ ali-
us hō sunt. Probatio. sortes ⁊ ali9 hō sunt. Plato et
alius hō sunt. ⁊ sic de alijs. ergo omis homo ⁊ alius
homo sūt. Improbatio. ali9 ē relatiuū diuersitatis sub
stātie. q̄ supponit p diuerso ab hoie: s; nō ē ali9 ab omi

hoie: ergo prima ē falsa. Solutio. prima ē simplr̄ fal-
sa ꝛ ꝓbatio peccat ꝑm fallaciā figure dictōis a plib⁹
determinatis suppōibus ad vnā determinatā: qꝛ iste
terminus alius hꝫ determinatā suppōnē in p̄missis ꝛ
in cōclusione. Itē ꝓbatio peccat ꝑm fallaciā acciden
tis. qꝛ lꝫ sortes ꝛ plato ꝛ sic de aliis inferāt oēꝫ hoieꝫ
ꝑm se. tn̄ sub hac copulatōne que ē ꝛ ali⁹ hō nō pōt in
ferre oēm hoiem: vt cū dicit ois hō ꝛ ali⁹ hō sunt. Si
cut cognosco choruscū ꝑm se: non tn̄ sub h̄ accn̄te qđ
est venire. Vn̄ talis dat regula. Quotienscūqꝫ aliq̄d
sequit ad alterū siue cōuersim siue non si aliq̄d cōue-
niat vni qđ non cōuenit alteri ꝛ p illud cui ꝯuenit in-
ferat de eo cui non cōueīt sp ē fallacia accidētꝭ. Ver-
bi grā. hn̄ em̄ sequit, si hō ē substātia est ꝛ spēs con-
uenit hoi ꝛ non substātie, ideo si p hoiem inferat spe-
cies de substātia ē fallacia accn̄tis. vt homo est spēs
ergo substātia ē spēs. Silr̄ hic: risibile ē ꝓpriū: ergo
homo ē ꝓpriū. Hoꝝ aūt que consequunt quedam cō
sequunt conuersim vt homo ꝛ risibile: quedā non cō
uersim. vt homo ꝛ substantia.

Hic mouet secundū sophisma ꝛ est illud. Omīs hō ꝛ alius homo sunt qđ sic ꝓbat. sortes ꝛ alius homo sunt. plato ꝛ alius homo sunt. ꝛ sic de aliis, ergo omnis homo ꝛ alius homo sunt. Improbat aūt sic. alius est relatiū diuersitatis. ergo in illo sophismate supponit ꝓ diuerso ab homine. h̄ non est alius homo ab omī homine. ergo sophisma est falsum. Respondet Petrus hys. ꝙ hoc sophisma est falsum ꝛ in ꝓbatōne est duplex defectus. primo em̄ est ibi fallacia figure dictionis. eo ꝙ arguit a plibus determinatis ad vnam determinatam. Nā iste terminus alius hō in qualibet premissaꝝ habet suppositionē determinatam ꝛ etiā in conclusione. Secundus defe-ctus est. quia ibi est fallacia accidentis. nam q̄uis sortes ꝛ plato ꝛ sic de aliis inferant oēm hominē p se. non tamē sub hac copulatione. ꝛ alius ho-homo sunt. Et ꝙ ibi sit fallacia accidētis declarat petrus hys. p vnaꝫ regulam positam in textu.

Ar̄ Bene sequit. ois hō ꝛ hō pictus sunt. h̄ homo pictus est alius homo ab omni hoie. ꝫ ois homo ꝛ alius homo sunt. Dicendum negando consequentiā. quia q̄uis homo pictus sit alius ab hoie. tn̄ qn̄ homo p se ponit stat ꝓ principali significato, scꝫ ꝓ hoibus viuis, ideo suum

relatiuũ refert ipm solũ ꝓ hoibus viuis. Et qñ dicit omis homo non est
solus homo. ergo omnis homo est cũ alio homine ꝛ ꝑ cõsequens omis ho
mo ꝛ alius homo sunt. Dicẽdũ negando cõsequentiã. quia ibi virtuali-
ter arguit a non distributo ad distributum. Vel dicendũ distinguendo an
tecedens. quia si sit hypotheticũ equiualet huic. omnis homo ꝛ alius ho
mo est. ꝛ sic est falsum. Si vo sit kathegoricum de predicato copulato. sic
est verum. ꝛ est sensus. de quocunqꝫ est verum dicere ꝙ est homo. de illo ẽ
verum dicere ꝙ est cum alio homine.

Arguit̃ homo in cõmuni distinguit ab omni homine in particulari. ꝛ om-
nis homo stat ꝓ particularibus. ergo illa est vera. omnis homo et
alius homo sunt. Dicendum ꝙ licet homo in cõmuni distinguat ab hoĩ
bus particularibus ₰m rõnem. nõ tamen debet dici alius homo. eo ꝙ alie
tas est inter res. quarũ vna nõ includit aliam.

Dicto de hoc sophismate restat dicere de isto Ois
homo ẽ ois homo. Probatio. sortes ẽ sortes: plato ẽ
plato ꝛ sic de alijs: g̊ ois homo ẽ omis homo. Et vt
vult Boetius nlla ꝓpositio ẽ verior illa in q̃ idẽ p̃di-
cat de seipso: ꝫ sic ẽ hic: qꝛ ois homo p̃dicat de omni
hoie. ergo nulla ẽ verior ipsa: ꝛ ꝑ ꝯñs ẽ vera. Impro
batio. sua contradictoria ẽ vera scꝫ illa. q̇dã homo nõ
est ois homo. ergo ipa ẽ falsa. Itẽ ad idẽ ois homo ẽ
ois homo: ꝫ sortes ẽ homo: ergo sortes ẽ ois homo.
sillogismꝰ ẽ in darij. conclo ẽ falsa: ergo aliqua p̃mis-
sarꝫ. non minor: ergo maior. ꝫ maior ẽ sophisma: ergo
sophisma ẽ falsum. Solutio. prima ẽ simplr falsa. ꝛ ꝓ
batio peccat ₰m ꝯñs ab insufficienti enumeratione
singulariũ. qꝛ cũ illis q̃s assumit debet sumere has a
ꝑte subiecti. sortes ẽ ois homo. plato ẽ omis homo. ꝛ
sic de alijs. ꝛ etiã istas debet sumere a ꝑte predicati.
ois homo ẽ sortes. ois homo est plato. ꝛ sic de alijs
quas dimittit: ꝛ sic peccat ₰m ꝯñs ab insufficiẽti enu
meratiõe singulariũ. Ad aliud dicit ꝙ ibi non predi-
cat idem de seip̃o: ꝫ predicat omis homo de omĩ ho
mine sumpto ꝓ qualibet sui parte.

Hic mouet terciũ sophisma, qđ est illud, omis homo est omis homo. Et

probat primo sic. Sortes est sortes. plato est plato ⁊ sic de alijs. ergo omis hō est omnis hō. Scḋo sic ſm Boetiū. nulla est ꝓpositio verior in qua idē predicat᷑ de seipso. sed in isto sophismate idem predicat᷑ de se ipso. ergo est verum. Improbat primo sic. sua cōtradictoria. scꝫ aliquis hō nō est omis hō est vera. ergo ipsa est falsa. Secūdo sic. bene sequit᷑. omis homo est omis homo. sortes est homo: ergo sortes est omis homo. cōclusio est falsa. ergo aliqua premissarū. non minor ergo maior. Ad sophisma respondet petrus hys. ꝙ est falsum. Et ad primam ꝓbationē ꝙ in ea est fallacia cōsequentis arguendo ab insufficienti singularium inductione. quia cū illis quas sumit debet assumere istas a parte subiecti. sortes est omis homo. Plato est omis homo ⁊ sic de alijs ⁊ debet assumere istas a pte pdicati. ois hō est sortes. ois hō ē plato. ⁊ cēijs. Ad scḋaꝫ ꝓbationē respondet negando ꝙ ibi predicet᷑ idem de seipso. imo predicat᷑ ibi hoc totum. omis hō de homine sumpto ꝓ quolibet suo supposito.

Ar Aliquis homo est omnis hō. ergo omis hō est omis homo. Consequentia tenet ꝑ simile. Antecedens ptꝫ. quia aliquis homo est sortes. aliquis homo est plato ⁊ sic de alijs. ergo omnis homo est omnis homo. Dicendū ꝙ ibi est fallacia figure dictionis. arguendo a pluribus determinatis ad vnam determinatam. ⁊ ideo deberet sic argui. aliquis hō ē sortes. ⁊ aliquis idem homo est plato ⁊ sic de alijs. ergo aliqs hō est omis hō ⁊ sicut conclusio est falsa sic ⁊ aliqua premissarū.

Ar Conclusio sillogismi ex oppositis est falsa ⁊ impossibilis. vtꝫ secūdo prior. sed contradictoria sophismatis est cōclusio sillogismi ex oppositis. ergo est falsa. ⁊ ꝑ cōsequens sophisma est verum. Minor ꝓbat᷑ qꝛ est cōclusio illius sillogismi. omis hō est ois hō. ⁊ nullus hō est ois homo. ergo omis homo non est omis homo. Dicendū ꝙ hic non est bonus sillogismus ex oppositis eo ꝙ nō negat᷑ idem de se ipo. sed negat᷑ hoc totum. omis homo de quolibet homine.

Ar Ex omni hypothetica vera contingit formare kathegoricam veraꝫ ſm Boetiū. ſ hec hypothetica est vera. si omis hō est omis homo. ois hō est ois homo. Dicendū est ꝙ autoritas Boetij nō est intelligenda ꝙ ex quolibet cōditionali vera formet᷑ vna kathegorica vera que sit ps illius conditionalis. vt si hō est aīal est. Ex illa aūt conditionali non formatur illa kathegorica. scꝫ homo est. nec illa animal est. sed formatur illa. ad hominem sequit᷑ animal.

Sequit᷑ de hoc signo nll's qḋ ſcat qm̄ vl'r negatiue. Vn̄ ſcat idem sicut hoc signū omis cū negatiōe postposita ⁊ iḋo ois nō ⁊ nullus equipollēt. De hoc signo nll's dat᷑ talis r'la. Quotiēscūqꝫ hoc signū nullus imediate adiungit᷑ termino cōmuni. cōfundit ipm mobiliter ⁊ distributiue. Et similiter terminū cōmuneꝫ sibi adiunctuꝫ mediate. vt nll's hō

est asinus. Vñ potest fieri descẽsus sub subiecto sic: ergo sortes nõ ẽ asin⁹ nec plato. ⁊ sic de alijs: ⁊ etiam sub p̃dicato. Circa p̃dicta querit̃ de h̃ sophismate nullus hõ ẽ oĩs hõ. Probat̃ sic: sortes non ẽ oĩs hõ: plato non ẽ oĩs hõ: ⁊ sic de alijs: ergo prima ẽ vera. Vel sic sua ↄtradictoria ẽ falsa. scʒ ista: q̃dã hõ ẽ oĩs hõ: ergo ipa ẽ vera. Cõtra ibi p̃dicat̃ oppositũ de opposito: ergo ẽ falsa Solutio: prima ẽ vera: ⁊ ad improbationẽ rñdet̃ p interemptionẽ. q꞉ ibi non p̃dicat̃ oppositũ de opposito: s̃ remouet̃ oĩs hõ ab õi hoie sumpto p quolibet suo supposito: ⁊ hoc est verum.

Postq̃ꝫ petrus hys. determinauit de hoc signo oĩs qḋ s̃cat vl'r affirmatiue. hic ↄñr determinat de h̃ signo nll's. qḋ s̃cat qm̃ vl'r negatiue. Et tria facit. q꞉ primo determinat de eius s̃catõne dicẽs. ꝙ nll's s̃cat idẽ qḋ oĩs. negatõe postposita. ⁊ ideo oĩs nõ ⁊ nll's eq̃pollent. Tũc ibi. De hoc signo. petrus hys. dat vnã regulã de hoc signo nullus que talis ẽ ꝙ oĩs termin⁹ cõis sequens mediate vel ĩmediate hoc signũ nullus cõfundit̃ mobiliter ⁊ distributiue. i. supponit cõfuse distributi ue. Ex q̃ sequit̃ primo ꝙ potest fieri descensus copulatiuus tã sub p̃dicato hui⁹ ꝓpõnis nll's homo est asin⁹. q̃ꝫ sub subiecto. Sequit̃ scḋo ꝙ ista. nullus hõ est asin⁹. bene conuertit̃ in hanc. nullus asin⁹ est hõ. ⁊ etiam econtra. ⁊ eodẽ modo dicẽdũ est de alijs signis vl'ibus negatiuis. Tũc ibi. Circa predicta querit̃. tercio mouet h̃ sophisma. nll's hõ est oĩs hõ. Probat primo sic. Sortes nõ est oĩs hõ. plato nõ est oĩs hõ. ⁊ sic de alijs. g̃ nullus hõ est oĩs hõ. Scḋo sic. cõtraria ei⁹ est falsa. scʒ ista. oĩs hõ est oĩs hõ. g̃ ipsa est vera. Sed improbat sic. q꞉ ibi predicat̃ oppositum de opposito. ergo sophisma est falsum. Ad sophisma rñdet pe. hys. ꝙ est simplicit̃ verũ. Et ad improbationẽ negat antecedens. scʒ ꝙ ibi predicet̃ oppositũ de opposito. sed remouet̃ oĩs homo ab hoĩe sumpto p quolibet suo supposito.

Ar. Contra regulã cũ dicit̃ homo ẽ nullus asin⁹. ibi hõ nõ distribuit̃. ⁊ tñ ei adiungit̃ hoc signũ vl'e nullus. Dicendũ ꝙ signũ dicit̃ adiũgi solũ illi qḋ sequit̃ ipm. q꞉ solũ in illud potest agere. hic ỽo signũ sequitur hoc subiectum homo.

Ar. Signũ vniuersale affirmatiuũ nõ distribuit terminum mediate sequentem siue predicatũ. ergo nec signũ vl'e negatiuũ. Tenet consequentia p simile. Dicendũ ꝙ non ẽ sile. q꞉ signũ vniuersale negatiuũ propter malignantẽ naturam negationis incluse distribuit predicatũ in propria supposita. quod nõ cõuenit signo vniuersali affirmatiuo. Et qñ dr̃ affirmatio est potẽtior negatione. q꞉ ens efficatius est nõ ente. g̃ ⁊c̃. Dicendũ ꝙ remouere p̃dicatũ a sbiecto nõ ẽ actus potẽtie: s̃ impotẽtie. ⁊ iõ act⁹ cõseq̃uẽs q̃ est hmõi predicatũ p sua supposita multiplicare, etiam magis

debet impotentie q potentie. z rõne illi⁹ impotẽtie aliquid cõuenit negationi quod nõ cõuenit affirmationi.

Ar In hac ꝑpõne nll's hõ est oĩs hõ. iste termin⁹ hõ mediate sequit hꝫ signũ vl'e nll's. z tñ non supponit cõfuse. Dicendũ q ille terminus homo impedit eo q sibi addit imediate hoc signũ omnis. z ergo non potest distribui.

Ar Cõtra solutõem sophismatis. bene sequit nll's hõ ẽ oĩs. ꝗ nll's hõ ẽ sortes. hꝫ ꝯñs est falsuꝫ. ꝗ añs. Patꝫ cõsequẽtia. qꝛ arguit a toto in ꝗtitate ad suam ptẽ. Dicendũ q hic nõ arguit ꝑ istũ locũ. qꝛ qñ negatio preponit huic toti omĩs hõ tunc nõ pl⁹ hꝫ rõnem totius in ꝗtitate hꝫ ptis. z ideo iste equipollent nullus homo est omĩs homo z omnis homo aliqs homo non est.

Ar Illa ꝑpõ ẽ falsa. cui⁹ ꝑdicatũ de nllo verificat õ ꝗ verificat sbiectũ. hꝫ sic ẽ de ista nll's hõ est oĩs hõ. igit zc. Minoꝛ ꝓbat qꝛ hoc sbiectũ nullus hõ verificat de asino z equo. z sic de alijs. z tñ de nullo istoꝝ verificat oĩs homo. Dicendũ q sic nullus hõ neganter z significatiue acceptũ verificat de asino. vtꝫ dicendo asinus est nõ oĩs hõ. Unde nullus potest capi dupliciter. vno modo materialr ꝑ toto in ꝗtitate vel positiue ꝑ re que est nullus homo vt ꝑ asino z sic sophisma est falsum. Alio modo capitur nullus significatiue. ita q homo sit subiectum. z non hoc totum null⁹ homo. z sic est verum.

Ar Bene sequit. nullus homo est omĩs homo. ergo omĩs homo ẽ nullus homo ꝑ cõuersionem. sed cõuertens est falsa. igit z conuersa ꝗ est sophisma. Dicendũ q male cõuertit sed deberet sic conuerti. ergo nihil existens omĩs homo est aliquis homo. Et similiter ista nullus homo ẽ nullus homo. sic conuertitur. ergo nihil existens nullus homo est aliquis homo.

Sequit de hoc signo nihil qꝺ ꝑcat idẽ qꝺ null⁹ hꝫ includit in se terminũ recipientẽ suã distributionẽ qꝛ nihil ẽ signũ vl'e cũ negatione z res ẽ terminus recipiens ei⁹ distributionẽ. Circa ꝑdicta querit de hꝫ sophismate. nihil vidẽs ẽ aliq̃d videns. Probat sic. non hãc rẽ videns ẽ aliq̃d videns: qꝛ non videns sortẽ est videns platonẽ: nõ illã rem videns ẽ aliq̃d videns z sic de alijs: ergo nihil videns est aliq̃d vidẽs: ergo prima ẽ vera. Contra. ibi ꝑdicat oppositũ de opposito. ergo locutio ẽ falsa. Quidã distinguunt hãc nihil videns ẽ aliq̃d videns: eo q hec dictio nihil põt esse acti casus z ẽ sensus. nullã rẽ vidẽs est aliq̃d videns, vel põt esse nti casus. z ẽ sensus nul-

la res vidēs ē aliqd videns. ꝛ ꝑm hoc ponūt amphibologiā ex pte casus ꝫ hoc non soluit: qꝛ in vtroqꝫ sēsus falsa. Sed alij iteꝝ distinguunt hanc ꝓpōnem nihil videns ē aliqd videns. eo ꝙ negatio inclusa in ꝫ termino nihil pōt negare ꝑticipiū primo positū: ꝛ est sensus. nullā rem vidēs ē aliqd vidēs. ꝛ sic ē diuisa. Vel pōt negare hoc ꝟbū ē. ꝛ tūc ē sensus. quālibꝫ rē videns non ē aliqd videns. ꝛ sic ē cōposita ꝫ hoc nō soluit: qꝛ in vtroqꝫ sensu ē falsa cū opposita ponantur circa idē. Solutio dicendū ē ꝙ prima ē simplr̄ falsa. ꝛ ꝓbatio peccat penes fallaciaꝫ figure dictiōis a pluribus determinatis ad vnā determinatā huiꝰ termini videns: qꝛ in premissis habet suppositionē determinatam in conclusione similr̄. Vel peccat ꝑm fallaciaꝫ accidentis. qꝛ q̄zuis videre cōmunicaꝫ oībus ꝑm se. non tñ ꝑm ꝙ vniunꝫ in hoc toto nihil videns. Unde totū accidit ꝑti ꝛ esse videns aliqd assignaꝫ i esse vtriqꝫ. Sciendū est ꝙ eius ꝑmisse sunt duplices. qꝛ negatio potest determinare verbū vel ꝑticipiū vt dictū est prius. Unde antiqui posuerunt premissas duplices ꝓpter talē regulā quā dabant. Quotiēscūqꝫ negatio ꝛ distributio includunꝫ in vno termino ad quodcūqꝫ referꝫ vnū referꝫ ꝛ reliquū. Unde cū distributio posita in obliquo non possit in predicta orōne attingere verbum ita neqꝫ negatio. Item idem ē iudicium de istis sophismatibus. nullū caput habens est aliquod caput habens. A nullo homine differens ē ab aliquo homine differens ꝛc.

Hic consequenter petrus hys. determinat de hoc signo nihil ꝛ primo ostendit eius naturam. scd̄o mouet sophisma dicens primo ꝙ hoc signuꝫ nihil includit nullus cū termino suscipiente eius distributōem. qꝛ idem est dicere nihil ꝛ nulla res vel nullum ens. Ex quo sequitur primo. ꝙ hoc signum nihil habet tria officia. Primum officium est distribuere, et in hoc

cõuenit cũ illo signo oĩs. Scdm est negare. ꝑ qd cõuenit cũ illo signo nll's Terciũ officiũ est includere terminũ sue distributiõis. ꝑ qd differt ab vtroq;. Sequit᷑ scdo ꝙ hoc signũ nihil habet ṽtutẽ distribuẽdi tã mediate ꝙ̃ imediate sicut h᷑ signũ nll's. Tũc ibi. Circa p̃dicta querit᷑. ꝓ declaratõne ꝑ dictoꝝ mouet hoc sophisma nihil videns est aliq̇d videns. Probat sic. nõ hanc rem videns est aliq̇d videns. q: nõ videns sortẽ est videns platonẽ: vel Ciceronẽ ꝛ sic de alijs. ergo nihil vidẽs est aliquid vidẽs. Improbat sic. q: ibi p̃dicat᷑ oppositũ de opposito ergo sophisma est falsũ. Hui⁹ aũt ꝓpositio nis pe. hys. ponit triplicẽ solutionẽ. quaꝝ due prime sunt quorundã antiq̃ rũ ꝛ sufficienter ponunt᷑ in lr̃a. ſʒ tercia est petri hys. que dicit sophisma sim pliciter esse falsum. eo ꝙ est ꝓpõ indiffinita equalens huic videns nullam rem est aliq̇d videns. Et ad improbationẽ rñdet dupl'r. Primo ꝙ in ea cõ mittit᷑ fallacia figure dictionis arguẽdo a pluribus determinatis ad vnã determinatã respectu hui⁹ participij videns. ꝛ argumentũ equiualet huic videns non hanc rem est aliq̇d vidẽs. ꝛ videns nõ hanc rem est aliq̇d vi- dens. ꝛ sic de alijs. ergo videns nihil est aliq̇d videns. Secundo soluit ꝙ ibi fit fallacia accidentis vtʒ in lr̃a. Tunc ibi. Sciendũ est ponit notabi- le in quo recitat solutionẽ antiquoꝝ dicentiũ premissas esse duplices ꝛ nõ conclusionem. vt patet in textu vsq; ad finem. vbi antiqui ponunt quan- dam regulam.

Ar̃ Hoc signũ nihil ſcat qm̃ vniuersaliter. ꝛ etiã ſcat terminũ suscipiẽ tem eius distributionẽ. ergo est dictio equoca. Dicendũ negãdo cõse quentiã. q: nõ ſcat illa diuersis rõnibus ſʒ ꝑ modũ vni⁹.

Ar̃ Nullũ distributiuũ siue sincathegorema debet repeti in minori ꝓpõ ne. ſʒ hoc signũ nihil repit᷑ in minori ꝓpõne. igit᷑. Dicendũ ꝙ licet ꝙ̃tũ ad materiale ſcatũ eius resumat᷑ in minori ꝓpõne. non tamen ꝙ̃tũ ad significatũ formale.

Ar̃ Distributio importata ꝑ signũ negatiuũ fert᷑ in subiectũ. ꝛ tñ nega tio nõ fert᷑ sup ipm. ergo regula antiquoꝝ est falsa. Dicẽdũ ꝙ nega- tio põt ferri sup aliq̇d dupl'r. vno modo negando ipm. ꝛ sic regula nõ intel ligit᷑. Alio mõ dicit᷑ ferri sup aliquid negando ipm. aut negando aliq̇d de eo. ꝛ sic negatio bene fert᷑ supra subiectũ. non quia negat ipm. sed quia ne gat predicatum de eo.

Ar̃ Distributio importata per hoc signũ nihil fertur in predicatuʒ ma teriale. sed negatio illa fertur in copulam. ergo negatio iterum vi- det᷑ falsa. Dicendum ꝙ licet negatio primo ꝛ per se feratur in copulam. tamen ex cõsequẽti etiã fertur in predicatũ materiale ipsum distribuendo.

Equit᷑ de signis distributiuis duoꝝ. ꝛ talia s̃t neuter ꝛ vterq;. Et differũt a p̃dictis: q: oĩs nll's ꝛ silĩa distribuunt ꝓ oĩbus indiuiduis ter mini cõmunis. ſʒ vterq; ꝛ neuter distribuunt solum ꝓ duobus ꝑ demonstrationẽ. vt vterq; istoꝝ neut᷑ istoꝝ Circa predicta querit᷑ de hoc sophismate. ab vtro-

q̄ istoꝝ enūciatū ē veꝝ: posito q̄ sortes dicat deū eē plato vo dicat hoiem eē aial: ⁊ ambo simul dicāt ho minē esse asinū: ⁊ illi duo demonstrātur ꝑ hoc ꝓnom istoꝝ. ꝓbatio a sorte enūciatū ē veꝝ: a platōe enūcia tū ē veꝝ: ergo ab vtroq̄ istorū enūciatū ē veꝝ. Con tra ab vtroq̄ istoꝝ enūciatū ē verū. sed nihil enūcia tū ē ab vtroq̄ istorū nisi hoiem esse asinū: ergo homi nem esse asinū ē verū: quod ē falsum: Solutio. prima ē vera. ⁊ ꝓbatio peccat ꝯm fallaciā accidētis sicut ha betur ab aresto. hec ꝓpositio ponitur eē vera omniū ꝯtrariorum ē eadem disciplia: ⁊ tñ nulla ꝑticularis di sciplia ē oim ꝯtrariorum. sed disciplia coiter sumpta Vñ hic ē fallacia accñtis: oim ꝯtrarioꝝ ē eadem di sciplia sed nulla ē disciplia nisi hec vel illa ⁊ sic de a lijs. ergo oim ꝯtrariorū hec eadē ē disciplia. quod ē falsum. Silr hic: homo ē spēs. sed nullus ē homo ni si sortes vel plato ⁊ sic de alijs: ergo sortes ē species vl plato et sic de alijs. Et sic ē fallacia accñtis i ꝓpo sito: q2 hec dictio enūciatū: ⁊ hec dictio verū tenent ꝑ ipo i coi: ⁊ sic ab vtroq̄ istoꝝ enūciatum est verum Vñ enūciatū ñ tenet ꝑ ꝑticulari enūciato ab vtroq̄ Vñ ꝑticulare enūciatū ab vtroq̄ accidit enūciato i coi: sic ꝑticulare iferi9 accidit suo supiori: ⁊ verū assi gnat vtriq̄ iesse: Et appellat supius hic oē illd qd ē maius ꝯmune siue essentiale siue accidentale. Qui dā tñ dicūt q̄ prima ē falsa ⁊ dicūt q̄ enūciatum acci pitur ꝑ particulari enūciato ab vtroq̄: ⁊ similit veꝝ ꝑ particulari vero: Et ꝓbatio peccat ꝯm fallaciā fi gure dictionis: a pluribus determiatis ad vnā deter minatam huius termini enūciatū ⁊ huius termi veꝝ. Si prima solutio melior est ⁊ subtilior.

Postq̄ pe. hys. determinauit de signis distributiuis pluriū. hic ꝯñr ꝓsequitur de signis distributiuis duoꝝ. q̄ ꝯueniūt cum p̄dictis in hoc q̄ distribuūt ꝓ ꝑtibꝰ subiectiuis. Sed in hoc dr̄ñt. qꝛ p̄dicta distribuūt terminū cōem ꝓ quolibet suo supposito. ista vo ꝓ duobꝰ tm̄. Sunt aūt duplicia signa distributiua duoꝝ qꝛ qōdā ē affirmatiuū vt vterq̄. aliud ē negatiuū vt neuter. Circa hoc signū vt̄q̄ mouet hoc sophisma ab vtroq̄ istorū enūciatū ē veꝝ. supposito q̄ sortes dicat deū esse. ⁊ plato dicat hoīem esse aīal. ⁊ ambo dicāt simul hoīem esse asinū. Cuiꝰ ꝓbatio ⁊ improbatio sufficienter patēt in textu. Soluit aūt p̄dictū sophisma pe. hys. dupliciter Prima solutio dicit q̄ sophisma sit simpl'r veꝝ. ⁊ in improbatōe dicit eē fallaciā accn̄tis. sicut diffuse patet in textu. Scd̄a solutio q̄ dat̄ ſm antiquos dicit hoc sophisma eē simplicit̄ falsum. eo q̄ enūciatū stat determīate ꝓ enūciato ꝑticulari ab vtroq̄. ⁊ iō in ꝓbatōne ē fallacia figure dictionis arguēdo a pluribꝰ determinatis ad vnā determinatā ex ꝑte illiꝰ termini enūciatū. ⁊ etiā ex ꝑte huiꝰ termini veꝝ. Sed hec solutio p̄t improbari. qꝛ vtꝫ ex suppōnibꝰ enūciatū in sophismate nō hꝫ suppōem det̄mīatam ſ simplicē. Posset em̄ faciliꝰ r n̄deri ad ip̄robatōꝫ sustinendo primā solutionē dicēdo q̄ in ea est fallacia figure dictionis arguendo a suppositione simplici ad suppōem ꝑsonalem. eo q̄ enunciatum in ista ꝓpōne ab vtroq̄ istoꝝ enūciatū ē veꝝ supponit simpl'r. in hac vo nihil ē enūciatum ab vtroq̄ nisi hoīem esse asinū supponit confuse.

Ar̄ Signū vl'e variat̄ ſm variatōem termini cui adiūgit̄. vtꝫ ex dict̄. sed vterq̄ ⁊ neuter pn̄t addi terminis hn̄tibus plura supposita q̄ duo. ergo pn̄t distribuere ꝓ pluribꝰ q̄ duobꝰ. Dōm q̄ illud dictū superius intelligit̄ de illis signis distributiuis q̄ sunt imposita ad distribuendum terminum pro omnibus suppositis. sed sic non est de illis. de quibus in ꝓposito fit sermo.

Ar̄ Si enūciatū in sophismate supponeret simpl'r sequeret̄ q̄ in ꝓbatione cōmitteret̄ fallacia figure dictionis. Sequela ꝓbatur. quia ar̄ a suppōne simplici ad suppōem ꝑsonalē. Dōm q̄ qn̄ terminꝰ suppōit simpl'r penes ſm modū suppōnis simplicis sicut est in sophismate tunc a suppōne ꝑsonali ad simplicē sp est bona ꝯn̄a. ſ nō econtra.

Ar̄ Bn̄ sequit̄. ab vtroq̄ istoꝝ enūciatū est veꝝ. ergo enūciatū ab vtroq̄ istoꝝ est veꝝ. sed ꝯn̄s est veꝝ ergo ⁊ an̄s. Tenet ꝯn̄a. qꝛ noīa ⁊ verba transposita idem ſcant. Dōm negando ꝯn̄am. qꝛ ibi ꝯmittit̄ fallacia figure dictionis. eo q̄ in prima enunciatum supponit simpl'r. ⁊ in scd̄a supponit determinate. Nomina aūt et verba transposita idem significant de principali significatione. non tamen eodem modo supponunt aut ampliantur vel restringuntur. Et ita similiter dicendum est si fiat conuersio tal' ab vtroq̄ enunciatum est verum. ergo verum est enūciatū ab vtroq̄ quia ꝯuersio non est bona ſ ꝯmittit̄ fall'a figure dictionis.

Equit̄ de hoc signo neuter: qd̄ ſcat idē qd̄ vterq̄ cū negatione sibi p̄posita. Vn̄ sicut nullꝰ de se hꝫ distributōꝫ ⁊ negatōꝫ. sil'r ⁊ neuter: ſ neuter est

diſtributm̄ tm̄. Itē queritur de hoc ſophiſmate neu
trū oculū habendo tu potes videre: Probatio: de
xtrū oculuȝ non habendo tu potes videre ſiniſtrum
oculū non habendo tu potes videre. ergo prima ē vera.
Contra. neutrū oculū habendo tu potes videre. er
go neutrū oculū hn̄s. vel dū neutrū oculū habes tu
potes videre. qđ ē falſum. Conſeqn̄tia pȝ: qꝛ gerun
dia termiata i do hn̄t reſolui ꝑ dū. vel ꝑ ſi. vel ꝑ quia
ſꝫ vtroqꝫ modo ē falſa. ergo pria ē falſa. Solutio. prima
ē falſa. ⁊ ꝓbatio peccat ꝯ̄ fallaciā accidentis. qꝛ poſ
ſe videre ꝯueīt ꝑtibꝰ ſcḋm ſe ſcȝ ꝓut ſūt diuiſe ſꝫ n̄ ꝯueīt
eis ꝓut ſūt vnite i ſuo toto. Vn̄ hoc pȝ ꝑ regulā ꝗn
dā. cū ad ꝑtes ſeq̄tur totū. vt ꝑtās vidēdi ꝯueīt ꝑtibꝰ
⁊ non toti. iđo ſi ꝑtes īferātur de toto ibi ē fallꝰa acci
dentis.

Hic ꝯn̄r ad declaratōȝ huiꝰ ſigni neuter qđ ſcat idē qđ vterqꝫ negatōe
ꝑpoſita. tale mouet ſophiſma. Neutrū oculū hn̄do tu potes videre. Qđ
ꝓbat ⁊ iprobat vtȝ in textu. Poſtea ſoluit dicens ipm̄ eē ſimplr̄ falſum.
⁊ ꝙ in ꝓbatōne ꝯmittaꝛ fallꝰa accn̄tis. qꝛ poſſe videre attribuiꝛ in ante
cedente ꝑtibꝰ diuiſim ſumptis. ſꝫ in ꝯn̄te attribuiꝛ toti eaꝝ. vtȝ in textu.

Ar. In ꝓbatōe ſophiſmatis arꝛ a ꝑtibꝰ totiꝰ in q̄titate ſufficiēter enu
meratis ad ſuū totū. ergo illa ꝓbatio ē bona. Dōȝ ꝙ ſophiſma equi
ualet modali ꝯpoſite. ſꝫ in illis nō valet ꝯn̄a a ꝑtibꝰ totiꝰ in q̄titate ad ſu
um totū. eo ꝙ oīs modalis ꝯpoſita ē ſingularis. Vel dōȝ. ꝙ ad hoc ꝙ de
bite arguaꝛ a ꝑtibꝰ totiꝰ in q̄titate ad ſuū totuȝ opꝫ ꝙ oēs ſingulares
ſint vere ꝓ vno tpe ſꝫ ſic nō ē in ꝓpoſito. vtȝ faciliter conſideranti.

Ar. Lapidē hn̄do tu potes videre. ſed lapis eſt neuter oculꝰ. ergo neutꝝ
oculum habendo tu potes videre. Minor probatur. qꝛ lapis non
eſt alter oculus. ergo lapis eſt neuter oculus. Tenet ꝯn̄a ꝑ eq̄pollentiam.
Dōm ꝙ ibi non bene ꝯcluditur. eo ꝙ neutrū poſitū a ꝑte p̄dicati eſt ps
p̄dicati. ſed poſitū in principio ꝓpoſitionis non eſt pars ſubiecti. iđo de
bet ſic concludi. ergo aliquid qđ eſt neuter oculꝰ hn̄do tu potes videre.

Habito de ſignis diſtributiuis ꝑtiū ſubiectiarū
Conſequēter queriꝛ vtꝝ negatio hēat vi diſtri
buēdi ſiue ꝯfundendi: ⁊ videtur ꝙ ſic. qꝛ areſto. prio
ꝑihermenias dicit. ꝙ ille ꝯ̄dicūt. hō ē iuſtꝰ; non hō ē

iustus.ergo altera est vl'is cum subiiciatur terminus cois.sed ñ nisi hec:nõ homo est iustus:ergo ille terminus homo distribuitur:sed ñ est ibi aliquid a quo distribuatur nisi negatio.ergo ibi distribuitur a negatione.Contra si negatio habeat vim ɔfundēdi:ergo sicut ista est icõgrua.ois sortes currit.similit' ista nõ sortes currit.quod est falsum.q2 ꝗuis signum distributiuū ñ posset addi termio singulari:tñ negatio bñ potest addi.Itē vbicūqȝ ē distributio ibi est t'minus cois sumptus vl'iter:ergo oportet ꝙ ibi sit dictio ꝟcās qm̄ vl'iter.sed signū vl'e ꝟcat quoniā vl'iter tātūmodo.negatio ꝟo ñ.ergo ñ habet vim distribuendi.quod ɔcedimus dicētes:ꝙ negatio ñ ɔfundit sed negat hoc quod post se iuenit:Vñ cum adiūgit' termio cõi negat ipsum.sed ad negatõnem supioris sequitur negatio cuiuslibet iferioris:eo ꝙ destructo supiori:destruit' qõlibet eius iferi⁹:g̊ negatio ñ confundit sed negat quod p⁹ se iuenit siue sit vl'e siue ꝑticulare.Solutio autem patet ad hoc quod obiicit' quia hec est vl'is nõ homo est iustus:hoc ñ est ꝓpter naturam distributionis existentis in negatione:sed hoc ē quia negatur homo i cõi quo remoto remouet' quodlibet eius iferius.

Hic ɔñr ad maiorē declaratõȝ dictoꝝ mouet dubitatõȝ de hac negatõe. nõ vtrū hēat vim distribuendi.Et arguit ꝙ sic hac rõne.Iste sunt contradictorie.homo est iustus.ꝛ nonhomo est iustus.ergo oportet alteram premissarum esse vniuersalem.sed non est ibi aliquid a quo distribuat' subiectum nisi negatio.ergo negatio habet vim distribuendi.In oppositū arguit duabus rationibus que satis clare ponuntur in littera.Tunc respõdet ad dubitatõȝ ꝙ negatio non habet primo ꝛ principaliter vim distribuendi.sed habet virtutem negandi illud quod inuenit.quando em̄ additur termino cõi negat ipm̄.ad negationem autem superioris sequit' negatio cuiuslibet inferioris.ꝛ sic ex consequenti distribuit.Et ad rationeȝ probantem respondet ꝙ hec non homo est iustus non est vniuersalis virtute distributionis.sed virtute negationis.ꝛ negatio negans supiora negat inferiora eius.

Ar. Pri⁹ dictū ē ꝙ hoc signū null⁹ hȝ virtutē distribuēdi rōe negati
onis quā includit. ǵ negatio hȝ virtutē distribuēdi. Et confirma-
tur qꝛ qcq̄d p̄t facere ꝓpōnem vlem hȝ virtutē distribuendi. ſ negatio p̄t
facere ꝓpōnem. igr̄ ⁊c̄. Mioꝛ pȝ dicēdo. nō quidā hō currit. Dōm ad il-
la sit. ꝙ negatio nō hȝ pꝛīo ⁊ ꝑ se vim distribuendi. ſ solū ex ꝯñti.

Ar. Uni⁹ rei est vnic⁹ act⁹. ſ ꝓpꝛi⁹ act⁹ negatōnis ē negare. ǵ negatō
nō p̄t distribuere. Dōm ꝙ lȝ vni⁹ rei sit tm̄ vn⁹ act⁹ pꝛīo ⁊ per se
sibi ꝯueniēs. tñ eiusdē rei p̄nt eē plures act⁹. quoꝝ vn⁹ pꝛīo ⁊ ꝑ se inest ei
⁊ alter ex ꝯñti. Et qñ dꝛ. nō ens nō hȝ formā neq̄ actū. ſ negatio ē nō ens
ǵ ⁊c̄. Dōm ꝙ lȝ nō ens simplr̄ vt chimera nō habeat formā neq̄ actū. ta-
men non ens reale qd̄ ē ens rōis bñ hȝ actū. negatio aūt ē ens rōnis hñs
suū modū sc̄ādi a pꝛīo īpositoꝛe tanq̄ formā ꝑ quā intellect⁹ tanq̄ ꝑ in-
strumentū hȝ negare ⁊ destruere oīa q̄ ipam sequūtur.

Itē solet poni q̄dā distributio aptitudīs. vt oīs hō
timet ī mari. i. apt⁹ nat⁹ ē timere ī mari. Itē solet po
ni distributio accōmoda: vt celū tegit oīa pꝛeter seip
sum: ⁊ de⁹ creauit oīa alia a se. ſ ista duo genera di-
stributionis non sunt ita ꝓpꝛia vt alia.

Hic ꝯñr pe. hys. introducit duas sp̄es distributōnis q̄ nō sunt multū vsi
tate. nec sunt in aliq̄ ꝓpōne de rigoꝛe sermonis. Quaꝝ pꝛīa dꝛ distributō
aptitudinis. ⁊ ē qñ aliqd̄ verbū respectu cui⁹ fit distributio nō accipit̄ vt
sc̄at actū. ſ aptitudinē. vt hec ē vera. oīs hō timet in mari. posito ꝙ nul-
lus ibi sit. nō ꝙ oīs hō timeat actu. ſ qꝛ oīs hō apt⁹ nat⁹ ē timere. Alia ē
distributio accōmoda q̄ ē qñ signū nō distribuit terminū ꝓ oīb⁹ suis sup
positis simplr̄. ſ ab illa distributōne fit exceptio alicui⁹ suppositi. vt si di
catur. celū tegit oīa. est eñi sensus. celū tegit oīa alia a se. ⁊ cū dꝛ. de⁹ crea
uit oīa. sensus est. oīa alia a se.

Ar. Hoc signū oīs distribuit adequate terminū ꝓ oīb⁹ suis supposi-
tis. ǵ cū dꝛ. celū tegit oīa. ibi nihil accōmodat̄ siue excipit̄. Dōz
ꝙ licet hoc signū oīs ex sua institutōe distribuat terminū cōem adequate
ꝓ oīb⁹ suppositis. tñ in aliquib⁹ oꝛonib⁹ sc̄m cōem vsum hoīm excludit̄
vnū suppositū a sua distributōe vt patuit in exēplis supi⁹ dictis. Et qꝛ di
stributio ista ñ ē adeo. ꝓpꝛia sicut precedens. ideo posterius de ea deficiat.

Eq̄t̄ de hoc signo tot⁹: qd̄ ē distributiuū ꝑtium
integraliū: vt h̄. tot⁹ soꝛtes ē alb⁹: ē ei sensus. soꝛ
tes sc̄m q̄lībet ei⁹ ꝑtē ē alb⁹: ad quā seq̄t̄: q̄libet ꝑs
soꝛtl̄ ē alba. ꝓbatio ī hac: tot⁹ soꝛtes ē albus: soꝛtes
subijcit̄ albedi sc̄ȝ se. ⁊ ꝑtes ei⁹ ñ sc̄ȝ se: ſ ꝓut sūt ī suo
toto siue sub foꝛā toti⁹. ǵ ñ subijciūt̄ albedi nisi ꝑ to-
tū: ⁊ sic ꝑ pꝛi⁹ seq̄tur h̄. soꝛtes sc̄ȝ q̄libet ꝑtē sui ē al

b⁹. ꝛ postea illa: ꝗlibet ps sortis ē alba. Itē i hac to-
t⁹ sortes ē alb⁹ tot⁹ subijcit albedī i rectitudie: ptes
āt i obliqtate. qꝛ i eo qđ ē totū ptes itelligūt i obliq̄s
ꝛ i eo q̄d ē ps totū sumit oblique: qđ pȝ p diuisionē
ei⁹ qđ ē totū. vt dom⁹ ē ex piete. tecto: ꝛ fundamēto
ꝛ sortes ē ex ptib⁹. ğ illud qđ est totū dat itelligere p
tes obliquas: ğ ad hāc: tot⁹ sortes ē alb⁹. imediate
seq̄tur hec. sortes ꝫ quālibet ei⁹ ptē ē alb⁹. ꝛ media
te seq̄tur ista. ꝗlibet ps sortꝭ est alba. Itē ad idē. illđ
qđ est ps n̄ hȝ eē nisi ab eo qđ est totū qꝛ n̄ hȝ pfectōȝ
nisi ab eo: ğ n̄ subijcit alicui nisi p totuȝ. ğ totū prius
subijcitur. ğ ad hāc. tot⁹ sortes est alb⁹. imediate seq̄
tur. sortes ꝫ quālibet sui partem est albus ꝛ media-
te quelibet pars sortis est alba.

Premissis signis distributiuis ptiū subiectiuaꝝ. hic ꝯhr determiat de hoc signo tot⁹. qđ est distributiuū ꝓ ptibus integralibus. vt si dicat. to-
t⁹ sortes ē alb⁹. ibi tot⁹ distribuit ꝓ ptib⁹ integralibus sortis. Et primo circa hoc signū tot⁹ ꝓbat duab⁹ rōib⁹ ꝙ i eo icludat termin⁹ distribuibi
lis ꝛ etiā signū vl'e distribuēs in obliq̄ ꝛ nō in recto. ita ꝙ sensus hui⁹. to
t⁹ sortes ē mīoꝛ sorte ē iste. sortes ꝫm quālibet ptē sui ē mīoꝛ sorte. ꝛ non
iste. ꝗlibet ps sortis ē mīoꝛ sorte. ꝯuis hec seq̄tur ad primā. Prima rō ē
in hac ꝓpōne. tot⁹ sortes ē alb⁹. sortes subijcit albedini ꝫm se. ptes autē
p ipȝ totū. ꝫ ista ꝓpō. ꝗlibet ps ē alba ꝫcat ꝙ ptes prio subijciūt albedini.
ꝛ ex ꝯn̄ti totū. ğ ista. tot⁹ sortes ē alb⁹ prio infert istā. sortes ꝫ quālibet
sui ptē ē alb⁹. ꝛ nō istā. ꝗlibet ps sortis ē alba. Alia rō pȝ in textu.

Ar̄ Totū integrale actual'r includit oēs suas ptes. ğ nō optet ponere aliqđ distributiuū ꝓ ptib⁹ itegralib⁹. Dōm negādo ꝯn̄am. quia hoc signū tot⁹ nō ē dispō absoluta. ꝫ respectiā. ꝛ iō pt distribuere terminū ꝓ suis ptib⁹ respectu alicui⁹ p̄dicati qđ p̄t ꝯuenire vni pti. ꝛ non toti. et ad hoc ꝫcandū reptum ē hoc signū totus.

Ar̄ Totū ꝛ ps relatiue opponūt. ꝫ vnū relatiuoꝝ nō supponit ꝓ reliq̄ nec ad distributōem vni⁹ alteꝝ distribuit. ğ nō sequit. tot⁹ sortes ē alb⁹. ğ ꝗlibet ps sortis ē alba. Dōm ꝙ totū ꝛ ps formaliter capta sunt relatiue opposita. non autem si capiantur materialiter. Vel dicendum ꝫ alios. ꝙ in relatiue oppositis que habent supposita vel subiecta diuersa vnum non distribuitur pro reliquo ad distributionem alterius. tamen to tum integrale quod est vnum suppositum cum suis partibus bene potest distribui pro ipis.

Circa p̄dicta q̄ritur de hoc sophismate. totꝰ sortes
est minor sorte: ꝓbatio. q̄libet ps sortꝭ ē mior sorte.
ꝛ sortes ſ3 quālibet sui partē ē mior sorte: ġ totꝰ sor-
tes est mior sorte. Cōtra. totꝰ sortes ē minor sorte:
ergo sortes est mior sorte ꝛc̄. Solutio pria est ꝙa sc3
hec. totꝰ sortes ē mior sorte. ꝛ ꝓbatio peccat ſ3 fal-
laciā accn̄tꝭ qꝛ i ista. totꝰ sortes est mior sorte p̄dica-
tū attribuitur ptibꝰ q̄bꝰ vere ꝯuenit. sorti aūt nō cō-
uenit. ꝛ iō hec simpl'r est falsa: sortes est minor sorte:
ꝛ ideo si partes inferant esse minorē sorte de toto si-
ue de sorte erit falla accn̄tis p primā regulā supra di
ctam. Vn̄ totꝰ sortes est res subiecta: ꝛ sortes acci-
dit ei. ꝛ esse minorē sorte assignatur vtriqꝫ inesse. Eti
am ꝓbatio peccat ſm q̄d ad simpl'r: qꝛ ista totꝰ sortes
est minor sorte nō ponit sortē ſm se ſ3 ſm suas partes
ꝛ ideo ponit sortē ſm q̄d esse minorē sorte. ita cū sim-
pliciter īferatur. ergo sortes est minor sorte: peccat eī
ſm q̄d ad simpl'r sicut sortes ſm pedē est minor sorte
Item ī q̄busdā seq̄tur totꝰ sortes. ergo sortes. vt to-
tꝰ sortes est albꝰ. ergo sortes ē albꝰ. ꝛ in q̄busdā nō
Queritur ī q̄bꝰ est ꝛ in quibꝰ nō. Dōm ꝙ sunt q̄da3
accidentia q̄ īdifferenter cōueniūt pti ꝛ toti: vt sunt
albū nigrū. calidū frigidū. augeri minui. ꝛ in talibꝰ
bn̄ seq̄tur totꝰ sortes: ergo sortes. Alia sūt accidētia
q̄ ꝯueniūt ptibꝰ ꝛ nō toti. ꝛ ecōuerso. vt totalitas mi
noritas puitas. ꝛ ī talibꝰ n̄ seq̄t. totꝰ sortes. ġ sortes.

Hic ꝯn̄r pe. hys. p intellectu p̄missoꝝ mouet hoc sophisma. Totꝰ sortes
est minor sorte. Qd̄ ꝓbat sic. q̄libet ps sortis est minor sorte. ꝛ sortes ſm
quālibet sui ptem est minor sorte. ergo totus sortes est minor sorte. Im-
probat sic. totꝰ sortes est minor sorte. ſ3 totꝰ sortes ē sortes. ġ totꝰ sortes
est minor sorte. Ad hoc sophisma rn̄det idē ꝙ veꝝ ē. ꝛ in īprobatōe dicit
esse fallaciā accidētis. eo ꝙ ꝓpter ptialem idēptitatē ptiū cū toto. q̄ tn̄ di-
uisim sūpte dn̄t ab eo īfert eē minorē sorte. qd̄ tn̄ nō ꝯuenit sorti. ſ3 ptibꝰ.

eius diuisim sumptis. Scdo dicit q ibi ē falla a ꝯm q̄d ad simplr. vt ꝯſr in textu declarat. Sed ꝯ hoc ar. nā bn̄ sequit. tot⁹ sortes ē alb⁹. ꝯ sortes est albus. ergo in sili bn̄ sequit. totus sortes est minor sorte. Ad hoc respondet q duplicia sunt accidentia. q̄dā eīn sunt q̄ indifferēter pn̄t inesse toti ꝛ ptib⁹. vt albū nigrū. ꝛ in talib⁹ bn̄ sequit. Alie sunt q̄ ꝯueniūt toti ꝛ nō pti. ꝛ ecōuerso. vt maioritas ꝛ minoritas. ꝛ in talib⁹ nō sequit.

Qr Utrū istud sophisma. totus sortes est minor sorte sit vez vel falsū. Dōm q totus capitur duplr. Uno modo sincathegorematice. et sic est verum. qr valet istam. sortes ꝯm quamlibet partem est minor sorte. Alio modo capitur cathegorematice ꝓ perfecto vel integro. ꝛ sic est falsum. Sequitur correlarie. q si sophisma sic exponatur. i. sortes ꝯm quālibet partem est minor sorte. ip̄m est ꝑpositio singularis. ꝛ sic videtur ꝯm pe. hys. exponendum fore. sed si ita exponatur. i. quelibet pars sortis est minor sorte. tunc est vl'is.

Ar Cōuertens illi⁹. tot⁹ sortes est minor sorte est falsa. s. aliq̄d min⁹ sorte est sortes. ergo sophisma est falsum. Dōm q sophisma non debet conuerti in illā. ergo aliq̄d min⁹ sorte est sortes. sed sic. ergo aliq̄d min⁹ sorte ē pars sortis. vel ē sortes ꝯm quālibet eius partem.

Ar Bn̄ sequit in darapti. tot⁹ sortes ē minor sorte. ꝫ tot⁹ sortes ē sortes. ergo tot⁹ sortes ē minor sorte. ꝛ conclusio ē falsa. ergo aliq̄ ꝑmissarū. nō minor ergo maior. Dōm q minor est falsa si tot⁹ accipiatur sincathegorematice. si aūt accipiat cathegorematice. tunc maior est falsa. si āt capiat in maiori sincathegorematice. tunc ambe sunt vere. ꝫ non valet ꝯn̄a. Et qn̄ dr. minor ē vera. qr bn̄ sequit. sortes ē minor sortes. ergo tot⁹ sorte ē sortes. p conuersionē simplicē. Dōm q nō bn̄ conuertitur qr mutat q̄titas. ꝛ capiēdo tot⁹ sincathegorematice an̄s ē falsum. qr valet istā. sortes ē tot⁹ sortes. i. sortes ē quelibet ps sortis. si vero capiatur vtrobiq cathegorematice. tunc an̄s ē vez ꝛ silr ꝯn̄s.

Ar Bn̄ sequit. tot⁹ sortes ē minor sorte. ergo tot⁹ sortes ē mīor sorte ꝛ vltra. ergo q̄libet ps hoīs ē minor sorte. qd̄ falsuz ē. posito casu q sortes sit minor platone in aliqua q̄titate. Dōm q aliq̄ negant ꝑmaz ꝯn̄am dicentes q sicut hec ꝯn̄a nō valet. q̄libet ps sortis ē mīor sorte. ergo q̄libet ps hoīs ē minor sorte. sic nec ista. tot⁹ sortes ē minor sorte. Melius tn̄ dōm est q pr̄a ꝯn̄a ē bona. ꝫ tercia ꝓpō male īfert. ꝛ deberet sic inferri. ergo hō ꝯm quālibet ptē est mīor sorte.

Equit de signis distributiuis accn̄tiū: iter que prio dōz ē de signis distributis q̄litatis. Dr āt signū distributiuū qualitatis qd̄ distribuit res se habētes p modū qualitatis. vt q̄libet: c⁹ pticulare est aliqualibet. Sz tūc obijcit q si accn̄s multiplicetur multiplicato subiecto: ꝯ cū signa distributia substantie distribuāt siue multiplicēt subiectū. optet q mul-

tiplicēt siue distribuāt ipm accñs: ꝙ signa distributiā accñtiū supfluūt. Ad hoc dōm ꝙ duplex ē multiplicatio accñtis: qꝛ q̄dā ē multiplicatio ꝓm nūeꝝ. ꝛ hec fit ꝑ signū distributiuū substātie: vt oīs hō alb⁹ currit. Alia ē multiplicatio ꝓm spēm: ꝛ h̄ fit per signa distributiā accñtis: vt q̄lelibet currit. i. res hñs qualēcūqꝫ qualitatē currit. Circa predicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Qd̄libet q̄lelibet de q̄libet tali scit ipm eē tale quale ipm ē: posito ꝙ sortes sciat grām̄aticā logicā ꝛ rethoricā: ꝛ plato ꝛ cicero sil̄r. ꝛ sciāt se habere eas: ꝛ sūt alij tres hoīes q̄ꝝ vn⁹ sciat logicā: alter grām̄aticā: ꝛ ali⁹ rethoricā. ꝛ isti nesciāt se h̄re eas ꝛ de alijs nihil sciat: ꝛ alij sciāt de se ꝛ de istis: ꝛ n̄ sūt ples hoīes neqꝫ plures qualitates. Probatio h̄ q̄lelibet de q̄libet tali scit ipm esse tale quale ipm est: et sic de scd̄o ꝛ tercio. ꝛ n̄ sunt plura qualelibet: ergo qd̄libet qualelibet de q̄libet tali scit ipm esse tale quale ipm est. Contra quodlibet qualelibet ꝛc̄: ergo qd̄libet grām̄aticū de q̄libet tali scit ipm eē tale quale ipsum est. Solutio pria ē vera: ꝛ iprobatio peccat ꝓm fallaciā ꝯñtis ab inferiori ad supi⁹ cū distributione supioris. qꝛ qualelibet distribuit tm̄ ꝓ trib⁹. scꝫ pro trib⁹ primis. h̄ grām̄atic⁹ suppōit ꝓ eisdē. ꝛ etiā ꝓ alíq̄ q̄ hꝫ grām̄aticā tm̄: sic grām̄aticū ē i plus q̄ꝫ qualelibet. Vñ si apponat̄ signū vl̄e distributiuū sic. qd̄libet q̄lelibet ꝛc̄: ergo qd̄libet grām̄aticū. fit conseq̄ns vt h̄: oīs hō. ergo omne animal: et similiter in vltio de quodlibet qualelibet. ergo de quolibet grām̄atico: cum dicit de quolibet tali.

Premisso hoc signo tot⁹ determīat ꝯñr pe. hys. de signis distributiuis accidentiū ꝛ primo de signis distributiuis qualitatis que distribuūt rem se hñtem per modum qualitatis, ꝛ hoc capiendo qualitatem generaliter

ꝓ omni illo qd̓ habet modum qualificantis siue determinantis. Soluit aũt prĩo vnã obiectõꝫ que est hec. Accidens multiplicatur ad multiplicationem subiecti. cũ ergo signa distributiua sb̃e multiplicent subiectũ oꝑtꝫ etiã ꝙ multiplicant accñs. ⁊ ꝑ ꝯñs signa distributiua accidentium superfluunt. Ad hoc rñdet ꝙ q̃uis multiplicatio accidentis ſm numeꝝ fiat ꝑ signa distributiua substantie qñ ponitur secum in eadem ꝑte. tñ multiplicatio accidentis ſm spẽm fit ꝑ signa distributiua accidentis. Tunc ibi (Circa p̃dicta) Circa distributiua accidentiũ mouet hoc sophisma. qd̓libet qualelibet de quolibet tali scit ip̃m esse tale quale ip̃m est. posito casu ꝙ sortes sciat grãmaticã. logicã. ⁊ rethoricam. ⁊ plato ⁊ cicero silr̃. ⁊ cum hoc sciant se oẽs habere illas. ⁊ sint alij tres hoĩes quoꝝ vn⁹ sciat vnam ⁊ alius aliã. ⁊ terci⁹ terciã. ⁊ illi nesciant se hr̃e illas. nec aliq̃d sciant de alijs. ſ alij sciant de se ⁊ de istis. Probatio aũt ⁊ improbatio hui⁹ sophismatis patent in textu. Ad hoc sophisma rñdet pe. hys. ꝙ est simpl'r veruꝫ ⁊ in improbatõne dicit esse fallam ꝯñtis arguẽdo ab inferiori ad superi⁹ cũ distributõe. qualelibet eñ est inferi⁹ ad grãmaticũ. sed non econtra. ⁊ sic q̃uis hec conseq̃ntia sit bona. quodlibet qualelibet de q̃libet tali scit ip̃m esse tale quale ip̃m est. tñ si vtrobiq; addat̃ signum vl'e ꝯña nõ valꝫ.

Ar̃ Accñs ſm spẽm potest distribui ꝑ signũ distributĩm substantie. ergo signa distributiua accidentis sunt omnino superflua. Añs probatur. dicendo omne coloratũ. qd̓libet coloratũ. Dõm ꝙ licet talia accidentia substantie distribuant̃ ſm spẽm per signa substantie. non tamẽ adiectiue tenta.

Ar̃ Qualelibet distribuit rem significatam per modum substãtie. ergo nõ ẽ distributĩm accñtis. Añs patet in eius expõne. q₂ qualelibet valet. i. res hñs quãlibet qualitatẽ. Dõm q̃uis qualitas in expositione ponat̃ substãtie. q₂ tamen cũ eo ponit̃ subiectũ talem qualitatẽ habẽs. iõ ꝑ hoc signũ qualelibet ſcat̃ q̃litas adiectiue ⁊ non sb̃stãtie sicut ĩ simili albũ ſcat albedinẽ adiectiue. ⁊ tñ in expõne ponit̃ albedo sb̃stãtie. albũ eñ est qd̓ est hñs albedinem.

Ar̃ Signũ nõ p̃t addi signo. ℊ ista est incõueniens. quodlibet q̃lelibꝫ Dõm ꝙ vnũ signũ nõ addit̃ alteri qñ sunt eiusdẽ ordinis sic ãt nõ est in ꝓposito. q₂ vnũ est substãtie ⁊ reliquũ accñtis. ⁊ qualelibet etiaꝫ includit terminũ sue distributõnis. Et si dicatur. omne signum distributiuum debet facere ꝓpõnem vl'em cum termino quem distribuit. ſ sic non est de hoc signo qualelibet. igr̃. Minor patet. q₂ in eius expõne facit ꝓpositionẽ indiffinitã. Dõꝫ ꝙ exponẽs isti⁹ signi distributiui q̃lelibet hꝫ duplex subiectũ. vnũ enũciatõis. s. res. ⁊ rõe illi⁹ ẽ ĩdiffinita. aliud ẽ distributõnis. s. istũ actĩm q̃litatẽ. ⁊ ex ꝑte illi⁹ est vl'is.

Ar̃ Bñ sequit̃. q̃dlibet q̃lelibet de q̃libet tali scit ip̃m eẽ tale q̃le ip̃m ẽ. ſ qd̓libet ⁊ q̃lelibet ẽ aliq̃le. ℊ qd̓libet aliq̃le de quolibet tali scit ip̃m esse tale quale ip̃m est. ſ ꝯclusio est falsa. ℊ aliq̃ p̃missaꝝ. non minor. ergo maior. que est sophisma. Dõm ꝙ illa ꝯña nõ valet eo ꝙ arguit̃ in tercia figura in q̃ ꝯcludit̃ vl'r. ⁊ iõ deberet sic concludi. ℊ aliquod aliquale de q̃libet tali scit ip̃m esse tale quale ip̃m est.

Eq̄tur de signis distributis q̄ntitatꝭ: ꝛ sunt illa q̄ distribuūt res se hn̄tes ꝑ modū q̄ntitatis: vt q̄tiēscūqꝫ q̄ntūcūqꝫ. Et ꝭm hoc q̄ritur de hoc sophismate: q̄tiēscūqꝫ fuisti pisiꝰ totiēs fuisti homo. ꝓbatio vna vice fuisti pisiꝰ: ꝛ illa vice fuisti hō. alia vice fuisti pisiꝰ ꝛ illa vice fuisti hō ꝛc̄ijs. ergo q̄tiēscūqꝫ fuisti pisiꝰ totiēs fuisti hō. Improbatio. q̄tiēscūqꝫ fuisti pisiꝰ totiens fuisti hō ꝫ bis fuisti pisiꝰ. ergo bis fuisti hō. qḋ falsum ē. qꝛ hec dictio bis ip̄tat infruptionem actꝰ cui adiūgitur. ꝫ actus essendi hoīem nō fuit infruptꝰ in te. ergo. Solutio pꝛia ē falsa: Ad ꝓbatōnem aūt dicendū ē ꝑ infemptionem. qꝛ secūda ps copulatiue ē falsa scꝫ illa bina vice fuisti hō: qꝛ adhuc nulla vice fuisti homo. eo ꝙ nondū vita fuit termīata vt iterū inciperes viuere ꝛ postea terminaretur. quod tam̄ req̄ritur ad hoc vt bis fuisses homo. sic̄ bis incipitur cursus ꝛ bis t̄minatur ad hoc ꝙ aliq̄s bis currat. Et nota ꝙ bis non ipoꝛtat īterruptionē tp̄is. ꝫ terminū actus illiꝰ cui adiūgitur. ad terminū aūt seq̄tur infruptio. Si aūt formaretur sic ꝑalogismꝰ. q̄ñcunqꝫ fuisti parisiꝰ fuisti homo ꝫ bis fuisti pisiꝰ. ergo bis fuisti homo. pꝛia ē vera ꝛ improbatio peccat ꝭm fallaciā figure dictionis ex mutatione p̄dicamenti. qꝛ q̄ñqꝫ ē ī p̄dicamento q̄ñ. ꝛ bis ī p̄dicamento q̄ntitatis. qꝛ ē de genere q̄ntitatis discrete.

Postq̄ꝫ declauit de signis distributꝭs qualitatis. hic ꝯñr ꝓsequitur de distributiuis quantitatis. ꝛ sunt illa q̄ distribuūt rem se hn̄tem ꝑ modum quantitatis. vt q̄tiēscūqꝫ. q̄ntuscūqꝫ. q̄tcūqꝫ ꝛc̄. Et circa hoc signū q̄tienscūqꝫ mouet hoc sophisma. q̄tiēscūqꝫ fuisti pisiꝰ fuisti hō. Quod ꝓbat sic. vna vice fuisti parisius. ꝛ illa vice fuisti hō. ꝛ alia vice fuisti pisiꝰ ꝛ illa vice fuisti hō ꝛc̄ijs. ꝫ q̄tiēscūqꝫ fuisti parisiꝰ fuisti homo. Improbat aūt sic. bn̄ sequit̄. quotienscūqꝫ fuisti parisius totiēs fuisti homo. ꝫ bis fuisti pa

risius. ergo bis fuisti. sed ꝯñs est falsum. ergo et añs. Minor ꝓbat͛. q꞉ bis i-
portat interruptõꝫ. act⁹ aũt eẽndi hoiem nõ fuit ĩterrupt⁹ in te. ergo sophis
ma est falsum. Ad sophisma rñdet ꝙ ip̃m est simpl'r falsum. eo ꝙ quotiẽs-
cunq꜃ distribuit tp̃s mensurans actus interruptos. Et ad improbatõnem
rñdet negando duas partes copulatiuaꝝ q̃ ponuntur in añte. vtꝫ in lr̃a.
Et q̄uis hec aduerbia bis ter quater non importent interruptõnem tp̃is
tñ ĩportãt terminũ act⁹ verbi cui adiungit͛ ad quẽ sequit͛ interruptio.

Ar Signũ distributiuũ sb̃e sufficit ad distribuendũ oẽs sp̃ẽs sb̃e. ergo signũ distributiuũ q̄titatis sufficit ad distribuendũ ꝓ oĩb⁹ sp̃ẽbus ei⁹. et ꝑ ꝯñs male ponunt͛ duo signa distributiua q̄ntitatis. s. continue et discrete. Dõm ꝙ non est simile. q꞉ sp̃ẽs de p̃dicamento sb̃e conueniunt in mõ essendi et p̃dicãdi. qđ nõ faciũt sp̃ẽs de p̃dicamento q̄titatis q̃ non hñt diuersos modos denominandi primã sb̃am.

Ar Contradictoriũ sophismatis est falsum. ergo ip̃m est veꝝ. Añs ꝓbat͛ q꞉ ei⁹ ꝯdictoriũ ẽ aliquotiens fuisti parisius et nõ fuisti hõ. quod ẽ falsum. Dõm ꝙ illa nõ est ꝯdictoria sophismatis. sed ista aliq̃tiens fuisti parisi⁹ et nõ totiens fuisti hõ. vel ista. nõ quotiẽscũq꜃ fuisti ꝑisi⁹ fuisti hõ.

Ar Una vice fuisti ꝑisi⁹. aut ergo illa vice fuisti hõ. aut nõ hõ. sed nõ fuisti nõ hõ. ergo fuisti hõ. et ita sil'r de alijs. ergo etc. Dõꝫ negando p̃maꝫ ꝯñam. q꞉ ad hoc ꝙ ista disiunctiua sit vera optet p̃ponere negatõꝫ toti copule cũ istis determinatõibus.

Eq̃tur de ĩfinito. qđ q̄nq꜃ modis dr̃. Primo mõ dr̃ infinitũ quod non potest ꝑtransiri: vt vox dr̃ inuisibilis eo ꝙ non est apta videri. Alio modo dicitur infinitum quod habet transitũ imperfectuꝫ: eo ꝙ nondũ est terminatũ: tñ aptũ natũ est terminari vt dum aliquis transit spaciũ et nondũ peruenit ad suũ finem. Tercio modo dr̃ infinitum sm̃ appositionem vt numer⁹ augmẽtabil'ẽ i ĩfinitũ appõne vnitat'l vl' alteri⁹ numeri. Quarto mõ dr̃ ĩfinitũ sꝫ diuisioneꝫ: vt continuum: omne autem continuum diuisibile est in infinitum: Unde sic diffinitur ab Arestoto. in quarto phisicorum: Continuum est diuisibile in semper diuisibilia: Quinto modo dicitur infinitum vtroq꜃ modo scꝫ ꝑ appõem et diuisionem: vt tp̃s: cum tamẽ tp̃s ẽ ꝯtinuũ: ẽ diuisibile in infinitũ in diuisiõe: et cuꝫ post vnũ tp̃s veniat aliud: sic ꝑ appositionem vnius tp̃is ad aliđ ẽ ĩfinitũ: Et quo ad has tres ꝟcationes

diffinitur sic īfinitū. Infinitū ē cuius quātitatē accipiētibus semper ē aliquid extra sumere: vt si pꝰ vltimā ꝑtem linee accipiatur alia. ⁊ pꝰ alteram tercia: et nūꝗ̄ possit attigi terminus eius: ideo linea dicitur īfinita. solet aūt poni ꝙ īfinitū quādoqꝫ sumitur pro termio cōi: ⁊ tūc ista propositio. īfinita sūt finita. eq̄ualet huic. aliqua īfinita sūt finita: quādoqꝫ sumitur pro signo distributiuo. ⁊ tūc illa equipollet huic quo ad distributionem. quolibet plura sūt finita. Et probatur sic. vno plura sūt finita: duobꝰ plura sūt finita tribꝰ plura sūt finita ⁊ c̄ijs. ẜ quolibet plura sūt finita ⁊ sic ꝺꝫ facere īterscalarē distributōꝫ vel īterruptam vel discontinuā: qꝛ hec dictio plura ī pꝛia ꝓpōne supponit ꝓ duobꝰ. ⁊ deīceps ī scđa ꝓ tribꝰ: ⁊ sic gradati ⁊ scalariter ascēdēdo: ⁊ sic ista oīo q̄libet p̄la facit distributiouē īterscalarē: qꝛ ꝓ alijs supponit hoc qđ dico (q̄libet) ⁊ ꝓ alijs hoc quod dico (plura) ꝭm numerum ascēdēdo. vt supra dictum est.

Postꝙ̄ determinauit de signis distributiuis q̄ntitatis. hic ꝯñr in fine determinat de hoc noīe infinitū. qđ magnā hꝫ diuersitatē a p̄cedentibus signis. sic̄ patet manifestando multiplicitatē eius. Et duo facit. quia p̄mo ponit eius acceptōnes. scđo mouet sophisma. dicens primo ꝙ infinitum dꝛ q̄nqꝫ modis. Primo mō ꝺꝛ infinitū quod non est aptum natum ꝑtrāsiri. eo ꝙ nō hꝫ q̄ntitatē. sicut pūctꝰ vel vnitas vel vox ꝺꝛ infinita. ⁊ illo mō capit̄ infinitū negatiē. recte sicut vox ꝺꝛ inuisibilis. nā sicut vox non pōt videri. ita punctus nō p̄t ꝑtransiri. eo ꝙ nō est natꝰ ꝑtrāsiri. Scđo mō dr̄ infinitū qđ nō ē ꝑtrāsitū seu terminatū. q̄uis sit natū ꝑtrāsiri. Et istud est duplex. qꝛ qđdā ē qđ iō ꝺꝛ infinitū. qꝛ cū difficultate ē ꝑtrāsibile sicut longū iter qđ nō ꝑtransit̄ nisi cū labore ⁊ pena. Alio mō dr̄ infinitū. quod q̄uis sit ꝑtrāsibile ꝭm se. tñ ꝓpter aliqđ impedimentū extrinsecū nō p̄t ꝑtrāsiri. vt ꝓfunditas maris. Terciō ꝺꝛ īfinitū ꝭm appōem. sicut numerus. Quarto mō ꝺꝛ īfinitū ꝭm diuisionē. ⁊ sic qđlibet ꝯtinuū ē diuisibile ī īfinitū. ⁊ iō diffinit̄ sic a pħo (Continuū ē diuisibile in sp diuisibilia) Quinto mō ꝺꝛ īfinitū ꝭm vtrūqꝫ. s. ꝭm appōem ⁊ diuisionē. vt tp̄s qđ ꝓcedit in infinitū p ꝯtinuā additōꝫ tp̄is ad tp̄s. ⁊ ꝭm diuisionē. qꝛ accepta quacunqꝫ ꝑte tp̄is ip̄a ē diuisibilis ī duas medietates. ⁊ sic ꝯñr.

Ar. De non ente nō p̄t esse scia. ẜ infinitū ē nō ens. ẜ de ip̄o nō ē scia. et

ꝑ ꝯñs de eo nō deberet h̄ determīari. Dicendum ꝙ lȝ infinituȝ non sit ens in actu. est tñ ens in poñā. Etiā ꝗuis de eo nō possit hr̄i scientia posi tiue. tamen bene priuatiue.

Ad Omne corp⁹ est actu finitū. ḡ male exēplificat̄ i scđo⁹ de ꝓfundita te maris. Dōm ꝙ lȝ ꝓfunditas maris de se sit actu finita. ꝛ q̄olibet aliō corp⁹. tñ q̄ ad nos ē īfinita ꝛ īptrāsibil᷑. q̄re exēplū ē ad ꝓpositū.

Circa p̄dicta q̄ritur de h̄ sophismate: īfinita sūt finita. Probatio. duo sūt finita. tria sūt finita. ꝛ sic in infinitū: ḡ infinita sūt finita. Improbatio: ibi p̄dicat̄ oppositū de opposito: ḡ loquutio est īpossibil᷑: Pōt etiā sic ꝓbari. quolibet plura sunt finita. ḡ īfinita sūt finita. Quidā distinguūt. eo ꝙ infinitū est equiuocū ad infinitū quo ad nos. ꝛ ad infinitū simpl᷑r. Unde si sumatur infinitū quo ad nos p̄ria pōt eē vera. ꝛ nō p̄dicatur oppositū de opposito: q̄ꝛ infinite q̄ ad nos sunt stelle ꝛ arene maris q̄ non sunt infinite simpliciter. Si aūt sumatur infinitū simpl᷑r: est simpl᷑r falsa. ꝛ predicatur oppositum de opposito. Alij aūt distinguunt. eo ꝙ infinitum potest esse terminus cōmunis ꝛ sic prima est falsa. vl᷑ potest esse terminus sincathegoreumaticus importans in se distributionem. sicut dictum est: ꝛ sic ponunt eam esse veram. Sed neutra istarū solutionū valet. q̄ꝛ si remoueat̄ vtraq̄ȝ distributio: ꝛ sumatur īfinitū simpl᷑r: ꝛ ꝫm ꝙ ē termin⁹ cōis: adhuc remanet ꝓbatio ꝛ īprobatio h⁹ sophismatis. Uñ dōm ē ꝙ p̄ria simpl᷑r ē falsa: ꝛ ꝓbatō peccat a ꝫm q̄d ad simpl᷑r. q̄ꝛ īfinitū i appōne ē īfinitū q̄dāmō ꝛ ñ simpl᷑r. vñ cū accipit ꝑtes nūeri ꝫȝ appōeȝ vt duo tria ñ accipit īfinitū simpl᷑r. ß q̄dāmō siue ꝫm q̄d: ꝛ idō ñ p̄t ex his i er ri. infinitū simpl᷑r.

Hic ꝯñr circa hoc signū infinitū mouet tale sophisma. infinita sunt finita. Qō ꝓbat sic. duo sunt finita. tria sunt finita. ꝛ sic in infinitū. ḡ infinita sunt finita. Improbat sic. ibi p̄dicat̄ oppositū de opposito. ḡ īpm ē impossibile. Ad hoc sophisma rñdēt aliq̄ ꝑ distinctōȝ. q̄ꝛ si capiat̄ īfinituȝ q̄ ad nos, sic sophisma est veꝝ, ꝛ nō p̄dicat̄ oppositū de opposito, eo ꝙ infi

nitũ q̃ ad nos. (vt arene maris) ẽ simpl'r finitũ. ꝫ si capiat̃ ꝓ infinito sim
pliciter siue ꝫm naturã. sic ip̃m ẽ falsum ⁊ p̃dicat̃ oppositũ de opposito.
Alij vero dicũt ꝙ si infinitũ capiat̃ cathegorematice ꝓ termino cõi. sic so/
phisma ꝫm eos ẽ falsum. si vero capiat̃ sincathegorematice. sic ẽ verũ. Sed
pe. hys. reprobat has duas solutões. q2 cũ istis distinctõib⁹ manet pro/
batio ⁊ improbatio sophismatis. ergo nõ soluũt p̃dictũ sophisma. Et ideo re
spondet aliter dicens illud sophisma simpl'r eẽ falsum. ⁊ in reprobatione
dicit esse fallaciã a ꝫm quid ad simpliciter. eo ꝙ ꝓcedit̃ ab infinito ꝫ ap
positionẽ ad infinitũ simpl'r.

Ar. Probatio sophismatis tenet per locum a partibus in quantitate
ad suũ totũ. ergo in ea nõ ꝯmittit̃ aliq̃ fallacia. Dõm ꝙ in illa ꝓba
tõne ptes insufficienter enumerant̃. nec pñt sufficienter enumerari. quia
sub hoc qd̕ est (infinita) debent accipi ptes infinite. ⁊ tñ oẽs que sunt ac/
cepte sunt finite. ⁊ etiã q̃ pñt esse accepte.

Ar. Si capiat̃ infinitũ sincathegorematice nõ p̃dicat̃ oppositũ de op
posito. ergo male dcm̃ est ꝙ sophisma ẽ simpl'r falsum. Añs ꝓbat̃. q2
expõit̃ ꝑ istã. quolibet plura sunt finita. Dõm est negãdo añs ꝫm inten
intentõem pe. hys. nã ꝫm eũ sophisma est falsum siue infinitũ capiatur ca/
thegorematice siue sincathegorematice. ꝫ quõ debeat exponi ꝫm intenti/
onem eius patebit in sequenti tractatu de exponibilibus. Quare hec di/
cta sufficiant de distributionibus terminorum.

Circa initium tractatus ex/

ponibilium querit̃ primo. Utrum propositio exponibil' sit
eius subiectum. Dicendum ꝙ sic. quia sicut termin⁹ sub
ratione distribuibilitatis est subiectum tractatus preceden
tis. sic ꝓpositio sub rõne exponibilitatis est subiectum isti⁹
tractatus. Et probatur tali ratione. quia propositioni exponibili conue/
niunt conditiones subiecti attributõnis. ergo est subiectum. Añs ꝓbat̃
q2 est quoddam cõe ⁊ vl'e hñs principia. ptes subiectiuas ⁊ passiones. q̃
sibi demonstrantur inesse. Principia explicantur per eius diffinitionem
partes vero subiectiue sunt propositio cathegorica ⁊ hypothetica. vl'is p/
ticularis indiffinita ⁊ singularis. sed eius ꝓpria passio est expositio. que
sibi demonstratur inesse ꝫm modum vsitatum.

Ar. Propõ exponibilis ẽ qdd̃ ꝯplexũ. ergo nõ ẽ subiectũ. Añs ꝓbatur
q2 includit subiectũ ⁊ passionẽ. Tenet ꝯña. q2 subiectũ scie debet
esse quid vnũ. Dicendum ꝙ licet ꝓpõ exponibilis sit quid ꝯplexum q̃n/
tum ad ꝫcatum ꝓpriũ. tñ est quid incõplexum q̃tum ad ꝫcatum circumlo
quutũ. q2 ꝑ illud circũloquit̃ nobis vnũ subiectũ cui⁹ expositio ẽ passio.

Ar. Nulla est propositio exponibilis. ergo male ponitur pro subiecto
huius tractatus. Añs probatar. quia exponibile est ꝓprietas ter/
minorum. Dicendum ꝙ hic non sumitur expositio vt est ꝓprietas termi
ni. sed sumitur vt est ꝓprietas propositionis conueniens sibi ratione ali
cuius incomplexi. vt dictum est.

Arḡ Expositio est quedam species argumentatōnis. de qua sufficiēter determinatuȝ est in noua logica. ergo male hic determinatᷣ de ipa.
Dicendum ꝙ expositio capitur dupliciter. Uno modo pro quadam manifestatione sensuali. a qua sumitur syllogismus expositorius. ⁊ isto modo est vna species argumentationis reductiue contenta sub syllogismo. licet non sit verus syllogismus. quia non est in modo alicuiꝰ figure. Alio modo sumitur expositio vt est manifestatio complete ⁊ clare explicās significationem alicuius propositionis habentis sensum obscurum. ⁊ isto modo sumitur in proposito.

Arḡ De ꝓpositione exponibili non est scientia. ergo hic male ponitur subiectum. Antecedens ꝓbatᷣ. quia omnis scientia est ens reale. ergo debet esse de ente reali. sed ꝓpositio exponibilis non est ens reale.
Dicendum ꝙ licet omnis scientia quidditatiue sit ens reale. tamen denominatione facta ab obiecto. aliqua est rationalis. Etiam non oportet ꝙ omne illud de quo habetur scientia sit ens reale sed sufficit ꝙ hēat fundamentum in re.

Queritur Utrum arguendo ab exponentibus ad expositaȝ sit bona consequentia. Dicendum ꝙ multis modis potest argui ab exponentibus ad expositam. Primo a propositione exponibili copulatiue ad quamlibet suarum partium exponentium. ⁊ tunc est bona consequentia. quia virtualiter arguitur a tota copulatiua ad quālibet partem. Secundo ab vna exponentium ad totam exponibilem. et sic non valet generaliter. quia non sequitur. homo currit. ergo tantū homo currit. Cuius ratio est. quia quando pars copulatiue infert totam copulatiuam raro valet consequentia vtȝ alibi. Tercio arguitur a ꝓpositōe exponibili disiunctiue ad aliquam suaꝝ exponentium. ⁊ sic iterum nō valet generaliter. qꝛ virtualiter arguitur a tota disiunctiua ad alteram eius partem. Quarto arguendo ab vna exponentium principalium ad totaȝ exponibilem disiunctiue. ⁊ tunc bene valet consequentia. quia arguitur virtualiter a parte disiunctiue vere ad totam veram. Quinto arguendo ab omnibus exponentibus simul sumptis (eo mō quo sufficientᷣ eā exponunt) ad ipam exponibilem vel expositam. ⁊ econtra. ⁊ sic est bonum argumentum. qꝛ arguitᷣ ꝟtualiter a conuertibili ad conuertibile.

Arḡ Non sequitur. homo currit. ⁊ nihil aliud ab hoīe currit. ḡ asinus currit. ⁊ tamen arguitur ab exponentibus ad expositum. Dicendum ꝙ ibi non arguitur ad expositum illoꝝ exponentium. ⁊ ergo nō valȝ argumentum. Et quando dꝛ sic. non sequitᷣ. tu es. ⁊ hō est. ḡ tu differs ab hoīe. ⁊ tū arguitᷣ ad suū expositū. Dōm ꝙ hic nō arguitᷣ ab oībꝰ exponētibꝰ. ſ ab aliquibꝰ. qꝛ deficit tercia exponēs vt infra dicetur.

Qr̄ Utrū ꝓpōnes exponibiles sint cathegorice vel hypothetice. Dōȝ ꝙ ꝓpōnes q̄ cōiter expōibiles dicūtur sunt cathegorice. vtȝ de exclusiuis exceptiuis ⁊ reduplicatiuis. qꝛ hn̄t vnū ſbiectū totale. vnū predicatum ⁊ vnam copulam.

Arḡ Cuilibet ꝓpōni exponibili corrn̄det vna hypothetica in mēte. ergo quelibet iparum est hypothetica. Tenet ꝯn̄a. qꝛ ea q̄ sunt in voce sunt signa eaꝝ passionum q̄ sunt in anima. pꝛīo pihermenias. Dōm

ꝙ ꝯñā nō valet. qꝛ in silī nō vꝫ. vt isti voci hō corñdet cōceptꝰ specificus
ꝙ ista vox hō est cōceptꝰ specificꝰ.

Ar Si ponatᷣ ꝙ a. tm̄ vꝫ sic hō currit ⁊ plato disputat. tūc a. erit ꝓpō
hypothetica copulatiua. qꝛ equipollet vni copulatiue. ꝙ silr̄ dōm
erit in ꝓposito de ꝓpōe exponibili. Dōm ꝙ ꝓpōes duplr̄ dicuntᷣ equalere
vno mō in ſcatione. ⁊ sic solū ille equalent. q hn̄t vnā mentalē eis corñ-
dentale. Et sic iste due nō nullus hō currit. ⁊ aliquis hō currit nō equiua-
lent. qꝛ nō hn̄t eandē mentalē eis corñdentē. cū in mentali vniꝰ ponantᷣ
due negatiōes. ⁊ nō in mentali alteriꝰ. ⁊ ita silr̄ nō equiualent expositū ⁊
exponens. Alio mō in veritate ⁊ falsitate ⁊ sic due ꝓpōes dicte eqpollent
qꝛ vna infert aliā. Et ita silr̄ est in ꝓposito de exponentibꝰ ⁊ expositis.

Ropositio exponibilꝭ ē ꝓpō hn̄s obscurū sensuꝫ
expōne indigentē ꝓpt̄ aliqd̄ sincathegreuma ex
plicite positū. vel in aliq̄ dcōe inclusū. vt tm̄ homo est
aial. sortes incipit esse albꝰ. linea ē infinita. Pro quo
notandū. ꝙ ea q̄ faciunt ꝓpositionē exponibilē sūt in
mltiplici drā. nā q̄dā sᷣt signa exclusiua. vt tm̄ solū. q̄-
dā exceptiua. vt p̄ter nisi. q̄dā reduplicatiā. vt inq̄tuꝫ
ſm ꝙ. q̄dā iportāt inceptionē. vt incipit desinit. q̄daꝫ
iportāt priuationē finis. vt infinitū. q̄dā iportāt exces
sū vt noīa ꝯpatiui ⁊ suplatiui gradꝰ. q̄dā iportāt disti
ctionē vt differt ⁊ aliud. q̄dā iportāt specialē modū di
stributionis. vt totꝰ. Vñ ꝑ ista redditur ꝓpositio ob
scura ⁊ indiget expositione. ⁊ ideo dicūtur facē ꝓposi
tionem exponibilē. ⁊ ergo de eis videndū ē ꝑ ordinē

Iste est septimꝰ tractatꝰ ꝑuoꝝ logicaliū pe. hys. in quo postq̄ determia-
uit de q̄dā ꝓprietate termini. s. de distributiōe. h̄ ꝯñr determiat de ꝓpōibꝰ
exponibibꝰ. Cuiꝰ ordinis rō est. qꝛ distributio est ꝓprietas termini ꝯñs si
gnificationē actualē distributorū. expositio ꝟo cōcernit ſcationē ꝟtualē.
vt patebit ī sequētibꝰ. Alia ē rō. qꝛ suppō relatio āpliatio restrictio. ⁊ cijs
sunt ꝓprietates terminoꝝ incōplexoꝝ. expositio ꝟo ē ꝓprietas termini cō
plexi. q tm̄ sibi cōuenit ab aliq̄ incōplexo in eo ꝯcluso. sicut ergo incōplexū
p̄cedit cōplexū ſm naturā. sic passio īcōplexi p̄cedit passionē ꝯplexi. Quo
ad primū diffinit ꝓpōem exponibilē dicens (ꝙ ē ꝓpō hn̄s obscurū sensū)
q̄ indiget expōne ꝓpt̄ aliqd̄ sincathegorema explicite vl̄ īplicite in ipa po
sitū vt tm̄ hō currit. Et subdit ꝙ ea q̄ faciūt ꝓpōeꝫ exponibilē sᷣt ī mltipli-
ci drā. q̄ ī tertu enūerat de qbꝰ ꝑ ordinē dicetᷣ in isto tracratu.

Qr Vtrū diffinitio ꝓpōnis exponibilis sit conuenienter posita. Dōm
ꝙ sic. qꝛ in ea ponitᷣ aliqd loco generis. s. ꝓpō cū sit qddā magis cōe. ⁊ to

tū residuū ponit̄ loco dīe. qꝛ p hoc qd̄ dꝛ (sensū hn̄s obscurū) differt a ꝑ positione nō exponibili. q̄ hꝫ sensum clarū. Et ponit̄ (q̄ indiget expo ſitio ne. ad dr̄am aliaꝝ ꝓprietatū terminoꝝ. Et p hoc qd̄ dꝛ (ꝓpter aliquod sin cathegrema) tangit̄ cā vn̄ ꝓpō hꝫ sensum obscurū. (Vn̄ sincathegorema est dcō q̄ cū alia dcōne ꝛ nō p se est ſcatiuā) Et dꝛ a sin qd̄ est con. ꝛ cathe gorema ſcatm̄ quasi cōsignificatiuū siue cū alio significatiuū. Sequitur correlarie. ꝙ si sit aliqua ꝓpō obscurū hn̄s sensum. q̄ nō ꝓuenit ex sincathe gorema te nō dꝫ dici ꝓpō exponibilis.

Ar. Aliq̄ sunt ꝓpōes expōibiles in q̄bꝰ nō ponit̄ sincathegorema. ḡ ma le ponit̄ illa ꝑticula in diffinitione. Ans̄ pꝫ in ꝓpōnibus de incipit ꝛ desinit. Dōm ꝙ in omī ꝓpōne exponibili ponit̄ aliqd̄ sincathegorema formaliter vel virtualiter. explicite vel implicite. ꝛ sic est de ꝓpōibus de in incipit ꝛ desinit. Et qn̄ dꝛ nulla dictio cathegorematica pōt habere ṽtu tem dcōis sincathegorematice. sed ista ṽba sunt dcōes cathegorematice ḡ Dōm ꝙ ista verba sunt ꝑtim dcōes sincathegorematice ꝛ ꝑtim cathegore matice. ꝛ ergo pn̄t habere vim vtriusq̄.

Qr. Vtrū sincathegoremata q̄ faciunt ꝓpōem exponibilē sint in textu sufficienter enumerata. Dōm ꝙ sic. vt pꝫ p eorū sufficientiā q̄ sic ponit̄. qꝛ omne illud qd̄ facit ꝓpōem exponibilē. aut importat in suo ſca to diuersitatē seu differentiā aut nō. si primū sic sunt ea q̄ important diuisi onē. vt differt ꝛc̄. Si scd̄m hoc est dupl'r. qꝛ vel importāt spēalem modum distribuendi vel nō. Si primū hoc est dupl'r. qꝛ vel important modū spēa lem distributiōis ṽtute ꝓpria. ꝛ sic sunt ista signa totus. q̄llibet. aut ṽtu te negationis in ipsis incluse ꝛ sic sūt noīa cōꝑatiui ꝛ suplatiui gradꝰ. Si nō important spēalem modū distributionis. hoc est duplicit̄. qꝛ vel dicūt rem in fieri. ꝛ sic sunt ea q̄ important inceptionē. ꝛ qꝛ vnū oppositoꝝ dat intelligere reliquū. iō sub illis cōnumerant̄ ea q̄ important desitōnē. Aut in facto esse. ꝛ hoc est dupl'r. qꝛ vel carent fine aut nō. si ꝓmū sic sunt illa q̄ important priuationē finis vt infinitū. Si scd̄m hoc est dupl'r. qꝛ vel desi gnant aliq̄d alteri cōiungi. ꝛ sic sunt reduplicatiua. Aut nō. ꝛ hoc dupl'r. qꝛ vel cōcludūt ab aliquo actu vnū sic sunt exceptiua. aut plura contenta sub aliqua distributione. sic sunt signa exclusiua.

Ar. Oīs bona diuisio dꝫ esse bimembris. sed diuisio eoꝝ q̄ faciunt ꝓ pōem exponibilē nō est bimembris. ḡ ꝛc̄. Dōm lꝫ diuisio generis in suas spēs ꝓrimas debeat eē bimēbris. nō tn̄ diuisio multiplicis equoci. Vl' dꝛ ꝙ hec diuisio est reducibilis ad bimembrē. vt patuit in sufficientia.

Sequitur de signis exclusiuis. Vn̄ signa exclusi ua sūt q̄ ex sua ſcatione exclusionē importāt. ꝛ a q̄bꝰ ꝓpō reddit̄ exclusiua. vt sūt tales dcōnes. solū. tm̄. dūtaxat. ꝛ sic de aliis. Hec aūt signa qn̄q̄ exclu dunt alietatem. qn̄q̄ pluralitatē. qn̄q̄ ponūtur in pro positione sine negatione. ꝛ quandoq̄ cum negatione precedente ꝛ sequente.

Postq̃ autor determinauit de ꝓpõne exponibili in cõi. hic ꝯñr determi-
nat de signis exclusiuis. Et p̃rio diffinit ipsa dicens. ꝙ signa exclusiua sũt
illa. q̃ exclusionẽ important. ⁊ a qbꝰ ꝓpõ dr̃ exclusiua. vt sunt iste dcões
tm̃. solũ. dũtaxat. Tũc ibi (hic aũt) oñdit exercitiũ istarũ dictionũ exclusi-
uarũ. dicens ꝙ qñq̃ excludunt gratia alietatis. vt tm̃ hõ est risibilis. q̃ sic
exponit̃. hõ est risibilis. ⁊ nihil aliud ab hoĩe est risibile. Qñq̃ vero exclu
dunt gratia pluralitatis. vt hic tm̃ decẽ sunt p̃dicamenta. q̃ sic exponit̃. i.
decem sunt p̃dicamenta. ⁊ nõ plura q̃ decẽ. Qñq̃ vo ponunt̃ sine nega-
tione. vt tm̃ hõ est aĩal. Qñq̃ aũt cũ negatõne p̃cedente. vt nõ tm̃ aĩal est
hõ. Qñq̃ cũ negatione p̃posita ⁊ postposita sil̃. vt nõ tm̃ aĩal nõ est substã
tia. q̃ ꝯtradicit illi in qua solũ postponit̃ negatio.

Qr̃ Utrũ signa exclusiua significẽt exclusionẽ. Dõm ꝙ nõ. sed soluz
exercent eã. q̃re dicunt̃ exclusiua Sicut in sil̃i securis dr̃ insciſſiua
ab insciſſione exercitata et nõ ſcata. Et poſſet formari talis rõ. qꝛ si ſcarẽt
exclusionẽ. aut ſcareut eã vt cõceptã. vel vt exercitatã. Nõ primũ. qꝛ sic si
gnificarent eã ꝑ modũ ſb̃e. ſ; hoc nõ ꝯuenit huic noĩ exclusiuo. Neq̃ scõm
qꝛ illo mõ ſcat̃ ꝑ hoc vbũ excludo. Ex quo ꝑtʒ ꝙ dcõ exclusiua dat intelli
gere exclusionẽ quã exercet. ſ; non ſcat eam.

Ar̃ Exclusio exercita nõ ſcat̃ ꝑ illa signa. vt ꝑtʒ ex dictis. ḡ nõ intelli-
git̃ in eis. Tenet ꝯña qꝛ ſcare est intellectũ rei cõstituere. Dõm ꝙ
ad hoc ꝙ aliqua dcõ det intelligere aliq̃d nõ oʒ ꝙ illud exerceat. nec econ
tra puta si exerceat nõ oʒ ꝙ ipm̃ ſcet. ſ; sufficit ꝙ ipm̃ cõsignificet. ⁊ sic est
in ꝓposito. qꝛ ꝑ dcõnẽ exclusiuã intellectꝰ exercet exclusionẽ qñ talis alte
ri adiungit̃. ergo vocat̃ sincathegorema. i. cũ alio ſcatiuũ.

Ar̃ Illud qd̃ exponit̃ gratia alietatis p̃t exponi gratia pluralitatis. ḡ
male dr̃. ꝙ signa exclusiua qñq̃ excludũt gr̃a alietatis. ⁊ qñq̃ gr̃a
pluralitatis. Dõm lʒ aliqñ illud qd̃ exponit̃ gratia alietatis poſſet expo-
ni gr̃a pluralitatis. nõ tñ sꝑ. vtʒ de ista. spẽs solũ p̃dicat̃ immediate de in
diuiduis. Et qñ dr̃ ꝓpõ exclusiua de termino numerali p̃t exponi gr̃a plu
ralitatis. ergo oĩs ꝓpõ exclusiua põt exponi vtroq̃ mõ. Tenet ꝯña ꝑ locũ
a ꝑte in mõ ad suũ totũ. Dõm ꝙ ille locus tenet sine distributione. qꝛ nõ
sequit̃ oĩs hõ albꝰ currit. ergo oĩs hõ currit. sic est in ꝓposito. Est tñ ꝯsi-
derandũ. ꝙ ꝓpõ exclusiua de termino nũerali ꝓp̃ꝛie solũ exponit̃ gr̃a plu
ralitatis. sed improp̃ꝛie exponit̃ gratia alietatis.

Ar̃ Propõ nõ ẽvl̃is. in q̃ ponit̃ signũ vl̃e negatiuũ. ḡ a sil̃i ꝓpõ nõ est
exclusiua. in q̃ dcõ exclusiua negat̃. Dõm ꝙ nõ ẽ sil̃e. qꝛ q̃titas est
accñs ꝓpõis. ⁊ sic põt negari ꝑ negationẽ aduenientẽ. qꝛ exclusio est dĩa
eẽntialis ꝓpõis exclusiue. iõ nõ põt mutari ꝑ alicuius aduentum.

De istis ãt dant̃ q̃dã regl̃e. Pͥa est. ꝙ ꝓpõ exclu-
siua sine negatiõe exponit̃ ꝑ copulatiuã affirmatiuã.
cuiꝰ p̃ma ꝑs ẽ p̃iacẽs exclusiue. ⁊ scd̃a ꝑs ẽ negatiua
importans negationem alterꝰ suppositi cũ subiecto

nō ꝯtenti. vel negationē pluralitatis subiectū excedē tis. vt tm̄ hō ē rōnalis. i. hō est rōnalis. ⁊ nihil aliud ab hoie est rōnale. Tm̄ duodecim sunt apl'i dei. ⁊ nō plures ꝙ̄ duodeci sᷓ apl'i dei. Scđa regula exclusiua hꝰ gñis infert copulatiuā cōpositā ex duabꝰ exponē tibꝰ ad quālibꝫ harū seorsū. ꝫ non ecōtra. Tercia regu la. ab exclusiua affirmatiua in terminis transposit⁊ est bona ꝯña. si fiat exclusio alietatis. ⁊ econtra. vt bñ se quiᷓ. tm̄ aial est hō. ergo tm̄ hō est aial. Quarta regu la. exclusiua ꝯtradictoria prioris exponiᷓ p̱ disiuncti uā affirmatiuā de ptibꝰ ꝯtradicentibꝰ p̄oris copula tiue. vt ptꝫ ex ꝟtute ꝯ̄dictionis. ⁊ ex hoc ptꝫ q̄liter in eis valet ꝯña. Quinta regula. exclusiua in qua poniᷓ sola negatiua sequēs exclusionē exponiᷓ p̱ vnā copu latiuā cuiꝰ prima ps negatiua est p̄iacēs. ⁊ secūda ps est affirmatiua. in q̄ p̄dicatū affirmatiue enūciatur de quolibꝫ alio subiecto. vt tm̄ accidens nō est suba. et omne aliud ab accñte est suba. et ex hoc patꝫ qualiter eius ꝯtradictoria est exponenda.

Hic ꝯñr iuxta diuisionē p̄dictā autor diuersas pōit regulas de mō expo nēdi tales ꝓpōes. ſm ꝙ negatio p̄cedit vel sequiᷓ. Et sūt quīꝗ regule. q̄ sufficienᷓ tangūᷓ i lr̄a. Est tn̄ aduertēdū ꝙ regule iste sūt intelligende qñ dcō exclusiua ꝓprie accipiᷓ. ⁊ ītelligunᷓ de istis dcōibꝰ solū dūtaxat ⁊ si milibꝰ. ⁊ nō de illis q̄ hn̄t spēalē modū excludendi. sicut sᷓ vnicꝰ p̄cise ⁊c̄.

Ar Nō sequiᷓ ſm terciā regulā. tm̄ duodecī sᷓ apl'i dei. ꝫ oēs apl'i dei sūt duodecī. ⁊ tn̄ arguiᷓ p̱ istā regulā. Pria ps ꝓbaᷓ. qꝛ añs ē ve rū ⁊ ꝯñs fl'm̄ cū ex eo sequaᷓ fl'm̄. s. oñs apl'i dei sūt duodecī. petrꝰ ⁊ paulꝰ sūt apl'i dei. ꝫ petrus ⁊ paulus sunt duodecim. Dōm ꝙ regula intelligi tur quando ꝓpō exclusiua exponiᷓ gratia alietatis. sed dicta ꝓpō exponiᷓ gratia pluralitatis.

Ar Nō sequiᷓ si ꝓpō exponaᷓ gratia alietatis sic arguendo. tm̄ aīalia sunt sensipilia. ꝫ oīa sensibilia sūt aīalia. qꝛ añs est verū ⁊ ꝯñs fal sum. qđ ꝓbaᷓ. qꝛ lapides sunt sensibiles. ⁊ tn̄ nō sunt anīalia. Dōm ꝙ si sensibile teneaᷓ vniuoce in ambabꝰ. tūc est bona ꝯña. si vero sensibile te neaᷓ equoce. tunc nō valet ꝯña. qꝛ sensibile est differentia aīalis inquātū actiue exponiᷓ. ⁊ nō dꝛ de alijs ab ipsis.

Sequitur de signis exceptiuis. Exceptiue dictões dicũtur q̃ ſcant exceptionẽ alicuiꝰ ꝯtenti sub aliquo distributo. vt preter p̃terq̃ȝ. ⁊ sic de alijs.

Hic ꝯſr determinat autor de dcõnibꝰ exceptiuis. Et primo ponit talem diffinitionẽ (dcões exceptiue dicunt̃ q̃ ſcant exceptionẽ alicꝰ cõtenti sub aliquo distributo) vt iste dcões p̃ter nisi. ⁊ cijs. In qua diffinitione ponit̃ hoc relatiuũ (q̃) loco generis. eo ꝙ dat nobis intelligere suuȝ añs q̃d est dictio sincathegorematica. Et totũ residuũ ponit̃ ad dĩam alioꝝ sincathegorematũ reddentiũ ꝓpõem exponibilẽ. q̃ꝝ nullũ ſcat exceptionẽ alicuiꝰ cõtenti sub aliquo distributo Et dȝ eodẽ mõ intelligi ꝙ dcões exceptiue exercent exceptionẽ. ⁊ nõ ſcant eã. sicut dc̃m est de signis exclusiuis

Qr Quõ dĩnt dcõ exclusiua ⁊ exceptiua. Dõm ꝙ sic. qȝ dcõ exclusiua sepat totũ a pte. vt cũ dr̃. tm̃ sortes currit. ſ dcõ exceptiua sepat ptem a toto respectu alicuiꝰ predicati. vt cum dr̃ om̃is hõ p̃ter sortẽ currit. sepat̃ sortes ab hoĩe respectu cursus. ⁊ sic exceptio est sepatio ptis a toto respectu alicuius p̃dicati.

Ar Preter nõ sp exercet exceptionẽ. g̃ nõ est dcõ exceptiua. Añs ꝓbatur dõo tu debes nihil centũ florenos p̃ter sex denarios. hic ei nõ exercet exceptionẽ cũ sit sensus tu debes mihi centũ florenos cũ q̃nq̃ȝ ducatis. Dõm ꝙ p̃ter põt sumi multiplr̃. vno mõ ꝓprie. ⁊ sic est dcõ exceptiua faciens ꝓpõem exceptiuã. Alio mõ accipit̃ improprie ⁊ hoc tripliciter. vnoᵒ adiectiue. ⁊ sic ſcat associationẽ. vt cũ dr̃ sortes dȝ centũ scuta p̃ter expensas. i. cũ expensis. ⁊ sic sumit̃ in argumento p̃dicto. Alio mõ sumit̃ negatiue. vt tu fuisti heri p̃ter me. i. sine me. Tercioᵒ sumit̃ diminutiue. vt hic decẽ p̃ter q̃nq̃ȝ sunt q̃nq̃ȝ. i. decẽ subtracris q̃nq̃ȝ remanent q̃nq̃ȝ. et illis tribꝰ modis nõ accipit̃ hic. Et siľr dr̃ de hac dcõne nisi. q̃ vno mõ accipit̃ exceptiue. ⁊ tantũ valet sicut p̃ter. ⁊ sic facit ꝓpõem exceptiuã. Alio modo accipit̃ cõsequutiue. vt si dicat̃ nisi hõ eẽt sensitiuꝰ. hõ nõ esset animal. ⁊ sic facit ꝓpõem hypotheticã cõditionalẽ. qȝ sensus est. si hõ nõ eẽt sensitiuus. non eẽt animal.

Quarũ assignãtur q̃dã regľe. Pria est ois exceptio fit a toto in q̃ntitate. Est aũt totũ in q̃ȝtitate terminus cõis sumptus cũ signo vľi vt ois hõ p̃ter sortẽ currit. Secũda regula est dcõ exceptiua nõ ipedita facit terminũ cõem sup quẽ cadit immediate supponere simpliciter. vt omne aĩal p̃ter hoĩem est irrationale. Tercia regula vniuersalis exceptiua affirmatiua exponitur ꝑ tres exponentes copulatiue. quarũ prima affirmat p̃dicatũ de subiecto sumpto cum li aliud ab homine: in secunda enũciatur affirmatiue terminꝰ a q̃ fit

exceptio de termino q̄ excipit. vt si dicatur oē animal ꝑter hoīem est irrōnale. ista sic exponit. oīe aīal aliud ab hoīe est irrōnale ⁊ oīs hō est animal. nullꝰ hō ē irrōnalis. Quarta regula. vniuersalis exceptiua exponitur copulatiue ꝑ tres exponentes. quarꝫ pria est negatiua. in qua ꝑdicatū negat de subiecto sumpto cuꝫ li aliud ab illo. scd̄a est affirmatiua. in qua terminꝰ (a q̄ fit exceptio) affirmatur de termino q̄ excipitur. Tercia est affirmans in qua ꝑdicatū vl'e enūciatur de termino q̄ excipitur. vt nullū aīal: ꝑter hoīem: est rōnale q̄ sic exponitur. nullū anīal aliud ab hoīe est rōnale. ⁊ oīs hō est anīal. ⁊ oīs homo est rōnalis. Et ptꝫ ꝯīter qualiter ꝯtradictorie ꝑdictarū debent exponi. ⁊ etiaꝫ qualiter valet ꝯn̄a ab exceptiua ad exponentes.

Hic ꝯn̄r qꝛ ꝓpōes exceptiue variant multis modis penes affirmationē ⁊ negationē. sicut dictū est de exclusiuis. notande sunt earꝫ multiplicatiōes q̄dam em̄ est simplicit affirmatiua in q̄ nulla ponit negatio ꝑter illā q̄ includit in signo exceptiuo. vt hic. oē anīal ꝑter hoīem est irrōnale. Alia est vl'is negatiua in qua ponit negatio post dcōem exceptiuā. vt oē aīal ꝑter hoīem nō est rōnale. vel nullū aīal ꝑter hoīem est rōnale. Alia est ꝑticularis negatiua. in qua ponit negatio ante signū exceptiuū ⁊ talis est ꝯdictoria prime. vt hec nō oē aīal ꝑter hoīem est rōnale. Alia est in qua ꝑponit ⁊ postponit negatio signo exceptiuo. vt hec. nō oē anīal ꝑter hoīem nō ē irrōnale. ⁊ talis est cōtradictorie secunde. Et de istis ꝓpōibus exceptiuis ponunt ꝑ ordinē q̄tuor regule. q̄ satis patent in textu.

Q̄r Cuiꝰ q̄ntitatis est ꝓpō exceptiua. Dōm ꝙ est vl'is. Est tn̄ ꝯsiderandū ꝙ duplex est ꝓpō vl'is. nā q̄dā est cōpleta cuiꝰ subiectū subijcit ꝑdicato ꝓ qualibet sui ꝑte. vt hic oīs hō albꝰ currit. ⁊ de ista ꝓpōne vl'i dicit phs primo priorū. ꝙ ꝓpō vl'is est. q̄ oī aut nulli ineē ꝑdicat. ⁊ sic ꝓpō exceptiua nō est vl'is. Alia est vl'is incōpleta. in qua subiectū subijcit ꝑdicato nō ꝓ qualibet sui ꝑte. ſ ꝓ q̄busdā. ⁊ sic ꝓpō exceptiua ē vl'is. vt oīs hō ꝑter sortem currit. q̄re cōuenienter dr in prima regula. ꝙ oīs exceptio fit a toto in q̄ntitate. cōp̄hendendo tn̄ sub toto in q̄ntitate totū integrale. qꝛ q̄n̄ꝗ fit exceptio a toto integrali. vt hic totꝰ ethiops est niger ꝑter dentes.

Ar Si oīs ꝓpō exceptiua esset vl'is seq̄ret ꝙ ex ipa saltem affirmatiua posset fieri syll's in darij. qd̄ ptꝫ esse falsum sic arguendo. oīs hō ꝑter sortē currit. plato est hō. ergo plato ꝑter sortem currit. ibi em̄ cōclusio ē falsa. vt pꝫ ꝑ eius exponentes. Dōm ꝙ ꝓpō exceptiua nō ꝑt eē maior in darij ad cōcludendū suā singularē formaliter. Et q̄n̄ dr. subiectū exceptiue sup

ponit cõfuse distributiue. ꝗ sub ipo lꝫ descendere aut subsumere in minori
tanq̃ sub termino vl'i distributo. ꝛ ꝑ ꝯñs exceptiã potest eẽ maior in darij.
Dõm ꝙ subiectũ exceptiue supponit cõfuse immobilit'. ꝛ iõ nõ põt sub eo
subsumi ad inferendum suã singularem.
☞ Ar. exceptio fit a toto vl'i. vt ddo. oĩs hõ est san⁹ p̃ter sortẽ q̃ ẽ eger. ꝗ.
Dõm ꝙ hic nõ est vera exceptio. ꝟ abusiua tm̃. Et qñ dr. hec ꝓpõ est excepti
ua. nõ oĩs hõ p̃ter sortẽ currit. ꝛ tñ exceptõ nõ fit a toto in q̃titate nec a to
to integrali. Dõm ꝙ exceptio dꝫ fieri a toto in q̃titate. i. a termino distri-
buto vel saltem capto cũ signo vl'i. ꝛ sic est hic.
Ar Termin⁹ cõis supra quẽ cadit signũ exceptiuũ supponit ꝑsonal'r. ꝗ
scd̃a regula male dic̃ ꝙ supponit simpl'r. Añs ꝓbat'. q2 t'min⁹ exce
ptiu⁹ excipit' respectu alic⁹ actus. ꝟ act⁹ sũt suppositorũ ꝛ singulariũ. vt
pꝫ p2io meta. Dõm licet supponat simpl'r ꝓ re vl'i. tñ hoc nõ est ꝟm hitu-
dinẽ ꝛ inclinationẽ ad supposita indetermĩata. Et qñ dr in ista ꝓpõe. oĩs
hõ videt oẽm hoĩem p̃ter se. nõ suppõit simpl'r. ꝟ cõfuse distributiue. Dõm
text⁹ intelligit' qñ signũ cadit supra terminũ cõem absolutũ.

Seq̃tur de signis reduplicatiuis. Dicũtur aũt re
duplicatiua signa q̃ importãt rõem ꝟm quã aliq̃d
alicui ꝯuenit cuiusmodi sũt tales dcões. inq̃tũ. ꝟm ꝙ
ea rõe. ꝛ siles de q̃bus tales dãtur regule. Pria ẽ dcõ
reduplatiua p̃supponit aliqd̃ p̃dicatũ inesse alicui sub
iecto: ꝛ denotat ꝙ id sup̃ qd̃ cadit sit cã hmõi inherẽ-
tie. Scd̃a est dictio reduplicatiua vult addi predica-
to. sed nunq̃ ipsum reduplicat. Tercia est. ꝓpõ redu
plicatiua. in q̃ nulla ponitur negatio exponitur ꝑ qua
tuor exponẽtes affirmatiuas. in quaꝝ p̃ma p̃dicatuꝫ
p2icipale affirmatur de subiecto. i scd̃a affirmatur di-
ctio: supra quã cadit reduplicatio. de subiecto. in ter-
cia affirmatur ꝑdicatũ p2icipale de dictione sup̃ quã
cadit reduplicatio. quarta est vna cõ̃lis in cui⁹ antece
dẽte p̃dicatur dictio sup̃ quã cadit reduplicatio. ꝛ in
ꝯñte p̃dicatur p̃dicatũ p2icipale vt vtꝫ in ista. oĩs ho-
mo inquantuꝫ rationalis est risibilis. q̃ sic exponitur
oĩs homo ẽ risibil'. ꝛ oẽ rationale est risibile. ꝛ si aliq̃s
homo ẽ rationalis. ẽ risibilis. Quarta regula ꝓpõ re-

duplicatiã i q̄ põitur negatio pꝰ dcõez reduplicatiuã expõitur p vnã copulatiuã ex q̄tuor exponẽtibꝰ ꝯposi tã q̄z pria ẽ negatiua. in q̄ p̄dicatũ pricipale negat̃ de subiecto. scõa est affirmatiua. in qua dcõ supra quã cadit reduplicatio af-firmat̃ de subiecto. tercia est negatiua in qua p̄dicatũ pricipale negat̃ vl'r de dcõne supra quã cadit reduplicatio. ⁊ quarta est ꝓpõ causalis. in cuiꝰ añte affirmat̃ dictio supra quã cadit reduplicatio. ⁊ in ꝯñte negat̃ p̄dicatũ principale. vt pꝫ in ista. hõ inq̄tũ rõnalis nõ est risibilis q̄ sic exponit̃. nullus hõ est risibilis. ⁊ oĩs hõ est rõnalis ⁊ nullũ rõnale est rudibile. ⁊ si aliquis hõ est rõnalis. ille nõ est rudibilis. Ex quo pꝫ p legẽ cõtradictõis qualiter exponende sunt cõtradictorie istarũ. ⁊ quõ cõsequentie valeãt cõformiter sicut in prioribus.

Hic ꝯñr determinat de signis reduplicatiuis. primo ponendo talẽ diffinitionẽ. Dcõnes reduplicatiue sunt que importãt rõem ₰m quã aliq̄d alteri attribuit̃. vt inq̄tũ. ₰m. ⁊c̃. In qua diffinitione p illud relatiuũ (q̄) intelligit̃ genꝰ diffiniti. ⁊ totũ residuũ ponit̃ ad dr̃am alioꝝ sincathegorematũ. quoꝝ nulli cõpetit rõ attribuendi alteri aliq̄d. qꝛ nõ oñdũt modũ inherendi p̄dicati cũ subiecto. Tũc ibi (De quibꝰ tales) ponit quatuor regulas. de q̄bus satis clare habet̃ in textu.

Querit̃ Quid sit propõ reduplicatiua ⁊ cui addendũ est signũ reduplicatiuum. Dõm ad primũ. q꜕ ꝓpõ reduplicatiua est illa in qua enunciat̃ p̄dicatum de subiecto mediante reduplicatione. vel in qua ponit̃ signũ reduplicatiuũ. quo exercet̃ talis reduplicatio. Est aũt reduplicatio quedam additio facta predicaco denotans causam inherentie predicati cum subiecto. vt omne animal est substantia inq̄tuꝫ animal. Ad scõm dicit̃. q꜕ reduplicatio p̄t fieri dupl'r. s. gratia cause gratia ꝯcomitantie. si gratia cause. tunc sp debet addi alicui alteri a p̄dicato. qꝛ tũc terminus reduplicatꝰ denotatur esse causa inherentie predicati principalis ad subiectum. sed idem non potest esse sibi causa inherendi alteri. Et ita loquitur arestoteles primo priorum. Si aũt fiat gratia cõcomitantie. tũc predicatum bene potest reduplicari. ⁊ tunc ista eẽt cõcedenda. iusticia inq̄tum bonum est bonum.

Arguit̃ Nulla est propositio reduplicatiua. ergo male hic de ea determinat̃. Añs probat̃. qꝛ reduplicatõ reduplicat semper subiectum. ergo debet dici propositio de reduplicato extremo. Rõm licet omnis reduplicatiua videatur esse de reduplicato extremo. sꝫ subiecto. tamen qꝛ talis reduplicatio fertur supra predicatum. ⁊ ideo tota ꝓpositio dicitur reduplicatiua. Et qñ dicitur. philosophꝰ dicit primo priorũ. q꜕ predicatum non potest reduplicari. qꝛ talis propositõ esset falsa ⁊ inintelligibilis. ergo reduplicatio non potest fieri supra predicatum. Dicendum licet dictio reduplicatiua semper feratur ad predicatum tamen nunq̄ꝫ reduplicat ipsum. Pro quo notandum. vt dicit albertus de saxonia. q꜕ reduplicatio et distributio ex opposito distinguuntur. quia distributio est proprietas incipiens a subiecto. ⁊ terminatur in predicato seu in rece-

ptione predicati. sed reduplicatio est proprietas inchoans a predicato et terminans ad subiectum.

Ar In hac ꝓpōne cognosco sortem inq̄tum est hō. ponit̄ p̄dicatio reduplicatiua. ⁊ tamen nō est propositio reduplicatiua. ergo. Dōm ꝙ inq̄tum. nō tenet̄ ibi reduplicatiue sed specificatiue. qꝛ est sensus .i. cognosco sortem ea ratione qua est hō. Et ita similit̄ dōm est de ista. ens inq̄tum ens est subiectū metaphi. qꝛ dictio reduplicatiua nō denotat cām inherentie p̄dicati in subiecto. ꝫ denotat solū ꝙ ens sub ratōne qua ē ens est subiectum metaphisice.

Ar Cōtra regulas. hec est reduplicatiua. hō est animal inq̄tū hō. ⁊ tū homo supra quē cadit reduplicatio nō est cā p̄dicati. s. aīalis. ꝫ ecōtra. ꝗ secunda regula nō est vera. Dōm ꝙ regula illa nō dicit ꝙ illō supra qō reduplicatio cadit sit cā p̄dicati. ꝫ dicit ꝙ sit cā inherentie p̄dicati cū subiecto. ⁊ sic est in proposito.

Ar Iste sunt ꝓpositiones reduplicatiue. ens inq̄tum ens est subiectum metaphi. homo inq̄tum homo est species. ⁊ tamen non possunt habere quattuor exponentes. ergo tercia regula est falsa. Dicendū ꝙ inq̄tum in illis non tenetur reduplicatiue. sed specificatiue vt patuit. Et quando dicitur capiendo propositionem vere reduplicatiue ⁊ non specificatiue exponitur solum per duas exponentes. s. vt prima sit cathegorica in qua affirmatur dictio reduplicatiua de subiecto exponende. ⁊ secunda sit propositio cōditionalis cōposita ex dictione reduplicata ⁊ p̄dicato reduplicatiue. vt illa sortes inq̄tum hō est aīal. sic exponit̄ sortes est hō. ⁊ si aliq̄d est hō illud est animal. ergo sortes inq̄tum homo est aīal. Dōm licet forte reduplicatiue possint sic exponi. tū q̄ñ exponūt̄ ꝑ quattuor magis sunt euidentes.

Equitur de incipit ⁊ desinit. Pro q̄ꝝ expōne notandū est ꝙ rerū. q̄dā sᵗ q̄rū eē acq̄ritur totū simꝉ in instanti. vt hō vꝉ binari⁹. siue hoc sit mediāte aliq̄ trāsmutatiōe successiua p̄cedente. vt in ꝓductione naturali. siue hoc sit nulla trāsmutatione p̄cedēte. vt in creatiōe angeli. Quedā aūt sunt quaꝝ eē acq̄ritur successiue ⁊ ꝑs post ꝑtē. vt sᵗ res nature ꝑmanentis. q̄rū denoīatio depēdet a dn̄io sup̄ ꝯtrariū sic albū nigrū. frigidū calidū. etiā res nature successiue. vt motus et tempus. Et etiā aliquarū rerū esse dep̄ditur totum simul et in instanti. aliarū aūt successiue.

Hic ꝯūr autor determinat de expōne ꝓpōnū in q̄b⁹ ponunt̄ ista v̄ba incipit ⁊ desinit. ⁊ qꝛ earū variat̄ v̄catio ab adiunctis. iō in principio ponit vnā distinctionē. s. ꝙ duplices sunt res. qꝛ q̄dā sūt q̄rū esse acquirit̄ totuꝫ

simul. ⁊ ille sunt ꝑmanentes. Alie sunt q̃rũ esse acquirit̃ successiue ⁊ pars
post ꝑtẽ. vt mot⁹ ⁊ temp⁹. Uel sic ꝑmanẽtes sũt ille q̇bus nõ repugnat ha
bere oẽs ꝑtes simul. Sʒ res dicunt̃ successiue q̇ ad fieri. q̄ fiũt successiue.
sic eis repugnat hr̃e oẽs ꝑtes sil̃. Et illaꝝ rerũ est multiplex dr̃a. pr̃ia qꝛ eẽ
rerũ ꝑmanentiũ est totũ sil̃. ꝫ eẽ rerũ successiuarũ nõ est totũ sil̃. ꝫ in q̄dam
successione. Scd̃a est. qꝛ ꝑtes rerũ ꝑmanentiũ sunt simul. ꝑtes vero rerum
successiuarũ nõ sunt simul. ꝫ vna est post aliã. Tercia sumit̃ penes cãm et
effectũ. qꝛ ꝑmanentia sũt cã successiuoꝝ ⁊ prioꝛa ꝼm naturã. successiua ꝟo
posterioꝛa. Quarta est. qꝛ res ꝑmanẽtes in se termĩate sᷓ. ꝫ res successiue
nõ hñt in se suos terminos. ꝫ terminant̃ ad res ꝑmanẽtes. vt alteratio ad
qualitatẽ. ⁊ augmentatio ad q̃titatẽ. Quinta est. qꝛ in ꝑmanente dat̃ pri
mũ instaus esse quo ad inceptioẽ. sic ꝙ verũ est dicere ꝙ iã ista res est. ⁊ im
mediate añ hoc nõ fuit. ꝫ in re successiua dat̃ vltimũ instans non esse q̇ ad
inceptionẽ vt ista res iam nõ est quo ad inceptionẽ. ⁊ ĩmediate p⁹ hoc erit
Et licet sint multe alie dr̃e istaꝝ rerũ. tñ iste hic sufficiũt.

Qr Utrũ dr̃ie in textu posite inter res ꝑmanentes ⁊ successiuas sint ve
re. Dõm ꝙ sic. ⁊ ponunt̃ iste dr̃ie hic. qꝛ ista verba incipit ⁊ desinit
adiungunt̃ reb⁹ ꝑmanentib⁹ ⁊ successiuis q̇ spẽ drñt. ⁊ hñt rões spẽ drñ-
tes. qꝛ dicũt motũ q̇ capit spẽm a suis terminis. ⁊ maxime a termĩo ad quẽ
Est etiã cõsiderandũ ꝙ ista duo verba ꝓnoĩata incipit ⁊ desinit dicũt ince
ptionẽ ⁊ desitionẽ. ꝫ inceptio ⁊ desitio non sunt nisi in terminis initialib⁹
⁊ finalib⁹ rerũ. ⁊ cũ añ terminũ desitialẽ nihil sit de re. neq̧ etiã ante ter-
minũ initialẽ. iõ hoc ꝟbũ desinit qd̃ dicit terminũ finalẽ rei ꝑ prius dat in
telligere pñs. ⁊ ꝯñr ꝓuationẽ futuri. ⁊ hoc in ꝑmanentib⁹. sed in successi-
uis ꝑ prius ponit futurũ determinatũ ad pñs. ⁊ ꝑ posterius ad priuatioẽꝫ
pñtis. qꝛ res successiue nõ sunt in suo principio sic res ꝑmanẽtes ꝫ p⁹ ꝓn-
(cipiũ
Ar. mot⁹ celi est cã istorũ inferiorũ q̇ vt in pl̃ib⁹ sunt ꝑmanẽtia
ergo male dr̃ ꝙ ꝑmanentia sunt cã successiuorũ. Tenet ꝯña. qꝛ idẽ respcũ
eiusdẽ nõ est cã ⁊ effect⁹. Dõm lʒ aliq̃ successiua sint cause ꝑmanentiũ sicᷓ
arguit̃ de motu celi. tñ simpl̃r loquendo a toto genere ꝑmanentia sũt cãe
successiuorũ. Et qñ dr̃. a toto genere res ꝑmanens ꝓducit̃ inesse ꝑ aliquã
spẽm motus. qui est successiuus. ergo a toto genere res successiua ꝓcedit̃.
Dõm negando ꝯñam. qꝛ illã rem successiuã. puta motuʒ ꝓcedit cã mouẽs
q̇ est res ꝑmanens. Etiam a toto genere prima cã. q̄ est oĩm rerũ tam ꝑma
nentiũ q̧ successiuarũ cã est res ꝑmanens.

Ar Cuiuslibet rei est termin⁹ intrinsec⁹. ergo male dr̃ ꝙ res successiue
nõ habeant in se termĩos ad q̇s terminant̃. Dõm lʒ cuiuslibet rei
sit termin⁹ ꝼm eẽntiã. tñ in pluribus nõ est termin⁹ intrinsec⁹ ꝼm eẽ. sicut
motus ꝼm suũ esse successiuũ nõ videt̃ habere terminũ. quem hʒ res ꝑma
nens. vt ptʒ de motu. q̇ est alteratio. ⁊ terminat̃ ad qualitatem.

Ar Permanẽtia nõ drñt a successiuis. ꝗ ista ꝟba ex hoc ꝙ adiũgũt̃ re
bus ꝑmanẽtib⁹ ⁊ successiuis ñ sortiũt̃ rões spẽ drñtes. Añs ꝓbat̃
qꝛ albũ ⁊ nigrũ sᷓ entia ꝑmanẽtia. eo ꝙ postq̧ fcã sᷓ remanẽt ineẽ. ⁊ tñ sᷓ
successiua. qꝛ eẽ eoꝝ acq̇rit̃ successiue. Dõʒ ꝙ successiuũ capit̃ dupl̃r. vno
mõ ꝓ eo qd̃ (qñ fit) ẽ, ⁊ qñ fcm̃ est nõ est, ⁊ sic nihil idẽ est successiuũ ⁊ ꝑma

nens. Alio⁹ capit successiuũ ꝑ illo c⁹ eē acq̈rit. ⁊ qđ acquisitū ꝑmanet. sic aliq̈d pōt eē successiuũ ⁊ ꝑmanens. ꝟ primo mō capit hic in ꝓposito.

Et ꝟm has diãs q̈tuor ponunt regule. Pria ē. ꝓpositiones de incipit in reb⁹: q̃ꝝ totũ eē sil' acq̈rit. exponunt ꝑ vnã copulatiuã c⁹ pria ꝑs ē affirmatiua de p̄senti. ⁊ secũda negatia de p̄terito. vt h̄ hō incipit eē. i. hō nũc ē ⁊ imediate ñ fuit. Scđa regula ē. ꝓpões de incipit in reb⁹. quaꝝ eē acq̈rit successiue. exponũtur ꝑ vnã copulatiuã. c⁹ prima ꝑs ē vna cathegorica negatiua de p̄nti. ⁊ scđa est affirmatia de futuro. vt hic sortes incipit esse alb⁹. i. sortes nũc nō est alb⁹. ⁊ imediate post h̄ erit albus. Tercia regula. ꝓpões de desinit. q̃ꝝ totũ eē sil' deꝑdit exponunt ꝑ vnã copulatiuã. cui⁹ p̄ma ꝑs est affirmatiua de p̄nti. ⁊ scđa est negatiua de futuro. vt h̄ sortes desinit eē hō. i. sortes nũc ē hō. ⁊ imediate post h̄ nō erit hō. Quarta regl'a. ꝓpões de desinit in reb⁹ quarũ eē deꝑdit successiue exponunt copulatiue ꝑ vnã negatiuã de p̄nti. ⁊ aliã affirmatiuã de ptō. vt hic. sortes desinit eē alb⁹. i. sortes nũc ñ est alb⁹ ⁊ imediate añ hoc fuit alb⁹. Ex p̄dictis pȝ quomodo ꝯ̄dictorie istarũ sunt exponende. ⁊ q̃uo in ip̄is valeat ꝯña.

Hic ꝯñr. qꝛ est alia rō illorũ verboꝝ cũ reb⁹ ꝑmanẽtib⁹ ⁊ successiuis ⁊ ꝟm hoc al'r ⁊ al'r exponunt. iō diuerse ponunt regl'e de expōe ꝓpōnũ. in q̈bus ponunt hec verba. Quarũ prima est. ꝙ oīs ꝓpō affirmatiua de incipit in rebus ꝑmanentib⁹ exponit ꝑ vnã copulatiuã. cui⁹ p̄ma est affirmatiua de p̄nti. scđa ꝟo negatiua de ptō. Rō regule est. qꝛ res ꝑmanentes hñt p̄muȝ instans sui esse. vt pȝ in ista. sortes incipit esse. q̄ sic exponit. sortes nũc est ⁊ imediate añ hoc nō fuit. Scđa regula. oīs ꝓpō affirmatiua de incipit in reb⁹ successiuis exponit ꝑ vnã copulatiuã. c⁹ p̄ma ꝑs ē negatiua de p̄nti. scđa ꝟo ē affirmatiua de futuro. Rō qꝛ tales res ñ hñt p̄mũ instãe sui esse vt h̄ mot⁹ incipit esse sic exponit. mot⁹ nō est. ⁊ imediate p⁹ hoc erit. Tercia regula. oīs ꝓpō affirmatia de desinit siue de reb⁹ ꝑmanentib⁹ siue successiuis dȝ exponi ꝑ negatiuã đ p̄nti ⁊ affirmatiuã de p̄terito. Rō qꝛ nulli⁹ rei ē dabile vltimũ instans sui eē. vtȝ hic sortes desinit eē. q̄ sic exponit. sortes nũc nō est. et imediate añ h̄ fuit. Sil'r ista. mot⁹ desinit esse. sic exponit. mot⁹ nũc nō est. ⁊ imediate añ hoc fuit. ꝟ ꝑ q̄rta regl'a supponit ꝙ duplices st̄ ꝓpões negatie de incipit ⁊ desinit. q̈dã st̄ in q̈b⁹ ponit negatō p⁹ ꝟbũ. vt sortes desinit nō esse. ⁊ in talib⁹ sꝑ negatiua equalet vni affirmatiue de icipit. vt hec sortes desinit nō esse. equalet huic. sortes incipit eē. Alie st̄ negatie i q̈b⁹ negatio ponit añ hoc ꝟbũ incipit aut desinit. vt ista. sortes nō incipit esse. sortes nō desinit esse. Qua diuisione posita ponit talis regl'a. oīs ꝓpō de incipit aut desinit in qua ponit negatio. dȝ eođ mō exponi sicut affirmatiua cui equalet. sed oīs ꝓpō in q̄ ponit negatio ante

ꝟbū ꝑncipale dꝫ tm̄ exponi ꝑ vnā disiunctiuā cōpositā ex ꝑtibꝯ ꝯdicētibꝯ ꝑtibꝯ copulatiue. ꝑ quā exponit̄ sua ꝯdictoria. Est tñ ꝯsiderādū ꝙ in aliq̄bus textibꝯ ille regule aliter exponunt̄. q̄ tñ faciles sūt. iō ibi videri pñt.

Ar Incipit ⁊ desinit sᵗ eiusdē rōnis in ꝑmanētibꝯ ⁊ successiuis. ℊ eodē mō debēt exponi ꝓpōes de incipit ⁊ desinit. Añs ꝓbat̄. qꝛ incipit sꝑ denotat inceptōeꝫ. q̄ est rō eiꝯ. ⁊ desinit desitionē. Dōm lꝫ sꝑ sint eiudē rōnis generalis. nō tñ spēalis. ⁊ iō alit̄ exponunt̄ ꝓpōes de illis ꝟbis.

Ar Nulla ꝓpō de incipit est exponibilis. ℊ textꝯ est falsus. Añs ꝓbat̄ qꝛ vel in exponēdo ꝑ ly nūc. demonstraret̄ tp̄s diuisibile vl' instās indiuisibile. ⁊ silr ꝑ ly hoc. ꝫ neutrū est dōm. ℊ ⁊c̄. Minor ꝓbat̄ inductiue ⁊ primo ꝙ nō p̄t demr̄ari tp̄s indiuisibile. qꝛ ista deberet cōcedi. adā incipit esse. qꝛ demōstrādo totū tp̄s post creatiōem ade verꝫ est dicere. adā nūc est in isto tpe ⁊ īmediate añ hoc totale tp̄s nō fuit. Preterea tūc cōcedendū eēt ꝙ sortes cētū annorꝫ incipet eē. qꝛ demrādo centū ānos sequit̄ ꝙ sortes nūc est. ⁊ īmediate añ hoc. s. centū annos non fuit. Et silr cōcedert̄ ista. antixp̄s incipit esse. Scdo ꝓbat̄ ꝙ ꝑ nūc ⁊ ꝑ hoc nō p̄t demr̄ari instās indiuisibile. qꝛ talia nō sunt ponenda. vt pꝫ sexto phi. Etiā si sic tūc q̄libꝫ ꝓpō affirmatiua de incipit esset impossibilis. qd̄ est flm̄. Ptꝫ ꝯña. qꝛ ad ꝓbationē taliū ꝓpositionū seq̄ret̄ īdiuisibile eē vel fuisse. Dōm ꝙ ꝑ nūc et hoc demr̄at̄ instans indiuisibile. ⁊ lꝫ nullū tale sit a ꝑte rei. tñ bñ p̄t demōstrari ad ymaginationē. qꝛ pħs q̄rto phi. admittit vacuū ꝫm ymaginationē qñ dicit. ꝙ si graue simplex poneret̄ extra suū locū in vacuo ip̄m ñ moueret̄. ꝫ mutaret̄ in instanti. ⁊ tñ ꝓbat vacuū esse impossibile. Sic in ꝓposito instās indiuisibile pōt ymaginari in tpe ⁊ demōstrari ad intellectū. lꝫ nullū tale sit nec possit esse. Et qñ d̄ꝛ tale instans est penitꝯ insensibile. ℊ nō est ꝑ illud ꝓnomē hoc demr̄abile. Probat̄ ꝯña. qꝛ nullū insensibile est demr̄abile. vt d̄ꝛ septimo meta. Dōm lꝫ nullū īsensibile sit demr̄abile q̄ ad sensum. est tñ demonstrabile quo ad intellectum ⁊ ymaginationem.

Ar Nō sequit̄. sortes nūc nō scit decē ꝓpōes. ⁊ īmediate añ instās prius sciuit decē ꝓpōes. ℊ sortes desinit scire decē ꝓpōes. ⁊ tñ exponitur ꝑ q̄rtā regulā. Qꝛ nō sequit̄ ptꝫ. qꝛ añs ē verū ⁊ ꝯñs flm̄. ꝓbat̄. qꝛ posito casu ꝙ sortes solū nunc sciat decē ꝓpōnes. ⁊ ꝙ solū vnā desinat scire. tūc em̄ ꝯñs est falsum. s. ꝙ desinat scire decē ꝓpōnes. Dōm ꝙ in illo casu etiam ꝯñs est verū. Et qñ d̄ꝛ. desinit scire vnā. ℊ nō desinit scire decē. Negat̄ ꝯña. qꝛ sicut ad destructionē totius integralis sufficit destructio vniꝯ ꝑtis. ita ad destructionē numeri denarij sufficit ablatio vnitatis. Et qñ d̄ꝛ si ꝯñs dicte expōis esset verū. sequeret̄ vnū incōueniens ⁊ falsū. ℊ ip̄m est falsum. Añs ꝓbat̄. ⁊ ponat̄ casus ꝙ plato sciat q̄tuor ꝓpōnes. ⁊ desinat scire vnā. tunc sic. si ista esset vera. sortes desinit scire decem ꝓpōes. sequeret̄ ꝙ desineret scire plures ꝓpōes q̄ꝫ plato. ⁊ hoc ē ꝯ suppositū. qꝛ vterqꝫ desinit scire nisi vnā ꝓpōem. Seq̄la ꝓbat̄. qꝛ sortes desinit scire decē. et plato desinit scire q̄tuor. ꝫ decē sᵗ plura q̄ꝫ q̄tuor. Dōm negando ꝯñam. ⁊ ratio est quia in cōsequente principale ꝟbum scꝫ desinit debet replicari. ⁊ sic sensus consequentis est. ꝙ sortes desinit scire plures ꝓpōnes q̄ꝫ plato desinit scire. qd̄ falsum est.

Sequitur de infinito. cui⁹ q̃dã solẽt assignari di-
stinctões. Prĩa ẽ: ꝙ infinitũ q̃nq̈ sumitur nega
tiue. ⁊ est illud qđ ñ est finitũ nec aptũ natuз finiri. vt
pũct⁹ vel de⁹. Alio mõ sumitur ꝑuatiue. ⁊ est illđ qđ
non est finitũ. ꜩ aptũ natũ finiri. vt mot⁹ nondũ ꝑfe-
ctus est infinit⁹. Et illud ẽ triplex. s. infinitũ ꝑ appõeз
tm̃ vt nũer⁹. ⁊ infinitũ ꝑ diuisionẽ tm̃. vt in ꝯtinuo. ⁊
infinitũ ꝑ appõem ⁊ diuisionẽ sil'. sicut est temp⁹. Se
cũda diuisio est infiniti q̃ diuidũtur om̃s modi p̃cedẽ
tes. q̃rũ aliđ dꝛ infinitũ actu. qđ est q̃tũ non termina
tũ: aliud est infinitũ in potẽtia. aliud est infinitũ quo
ad nos tm̃ ⁊ non ꝭm rẽ. Tercia distinctio est. ꝙ infini
tũ capitur duplicit'. vno mõ ꝭcatie. vt ẽ termin⁹ cõis.
⁊ sic ꝭcat q̃titatẽ rei subiecte ⁊ p̃dicate. vt cũ dꝛ mot⁹
est infinit⁹. Alio mõ capitur sincathegreumatice. non
ꝓut dic' q̃titatẽ rei. ꜩ in q̃tũ se hꝫ ad subiectũ in ordi-
ne ad p̃dicatũ. ⁊ sic non est termin⁹ cõis sed disposi-
tio subiecti et signum distributiuum.

Postq̈ autoꝛ determiauit de incipit ⁊ desinit. hic ꝯñr determiat de hoc
noĩe infinitũ. Cui⁹ oꝛdinis rõ est. qꝛ desinit ostẽdit finẽ rei positiue. eo ꝙ
ꝭcat carentiã finis. vt ptꝫ ꝑ expõem nois. Dꝛ eñ infinitũ ab in qđ est nõ.
⁊ finitũ. q̃si nõ finitũ. i. sine fine. Et qꝛ hĩtus p̃cedit ꝑuationẽ. iõ pꝫ oꝛdo.

Qr Utrũ arguẽdo a ꝓpõne exponibili de infinito ad suas exponẽtes ⁊
ecõtra sit bona ꝯña. Dõm ꝙ sic. qꝛ ibi arguit' a cõuertibili ad cõ
uertibile. Est tñ cõsiderãdũ ꝙ duplex est quãtitas cui põt cõuenire infini-
tas. s. magnitudo ⁊ multitudo. ⁊ ꝭm hoc etiã solet infinitũ dupl'r expon̄t.
vno° in magnitudine. alio° in mltitudine. ⁊ ita ꝓpoꝛtionabil'r dꝫ exponi
infinitũ in velocitate intentiõe ⁊ vigoꝛe. Uñ infinitũ in magnitudine ca-
thegreumatice captũ cõiter exponit'. i. extẽsum sine termino. vel q̃tũ non
terminatũ ⁊ sic est infinitũ. vt ptꝫ ꝑmo celi. Sꝫ infinitũ in multitudine ca
ptũ cathegreumatice sic exponit'. i. multitudo nõ numerabilis. vel cui⁹ nõ
est vltim⁹ termin⁹. Sꝫ infinitũ in magnitudine sincathegreumatice captũ
ꝭm aliquos exponit' sic infinitũ. i. aliquãtũ ⁊ nõ tãtũ q̃n maius. ⁊ ꝭm illã
expõem oꝫ ꝯcedere istã infinitũ pond⁹ soꝛtes p̄t poꝛtare. lꝫ nõ poss' et poꝛ-
tare pond⁹ octo libꝛarũ. Sꝫ ꝭm alios sic exponit'. infinitũ. i. pedale bipe-
dale tripedale ⁊ sic in infinitũ. Et tũc ista esset neganda. infinita ꝑs ẽ in cõ
tinuo. q̃ tñ cõiter ꝯcedit'. pꝫ qꝛ q̃cũq̈ cõtinuo dato falsũ est dicere ꝙ si illo

est ps pedalis bipedalis tripedalis ⁊ sic in infinitū. Tercij sic exponūt. infinitū. i. aliquātū ⁊ quātūlibet maius. vt a lignū e ſt infinitū. i. a lignū ē aliquātū ⁊ quātūlibet maius. ⁊ sic nullū corpꝰ est actu infinitū. Et infinitū sincathegorematice captū in multitudīe ab aliqbꝰ sic exponit̄. infinitū. i. vnū duo tria. ⁊ sic sine statu. Sȝ ſm hāc opinionē oportet cōcedere ꝙ infinite ptes eēnt in q̄libet hoīe. ⁊ tn̄ in decē hoībꝰ nō essent infinite ptes. vt ptȝ exponēdo. Alij vero sic exponūt. infinitū. i. aliq̄t ⁊ non tot quin plura. Sȝ ſm hāc expōem oporteret negare istā. infinite ptes sunt in cōtinuo. q̄d tn̄ est incōueniens dicere. Ptȝ q2 exponeret̄ sic. infinite ptes sunt in cōtinuo ⁊ nō tot q̄n plures ptes sint in cōtinuo. mō scd̄a exponēs est falsa. q2 in quolibet ꝯtinuo sunt tot ptes ꝙ in illis nulla sūt pl'a. q2 duabꝰ medietatibꝰ cōtinui nulla sūt pl'a. q2 due medietates sūt infinite ptes. q2 sc̄ tres tercie. q̄ttuor q̄rte. q̄nq3 q̄nte. ⁊ sic sine statu. q2 totū est sue ptes. mō infinitis nulla sc̄ plura. ḡ duabꝰ medietatibꝰ cōtinui nulla sūt plura. Alij āt sic exponūt infinitū. i. aliq̄t ⁊ q̄tlibet pl'a. vt ptȝ in textu. ⁊ in duplo plura. in triplo pl'a. ⁊ sic sine statu. ⁊ sic iterū ista eēt negāda. īfinite ptes sc̄ ī ꝯtinuo

Ar Cōtra textū. q̄d hȝ positionē in cōtinuo ē finitū. ſꝫ pūctꝰ hȝ positōȝ in cōtinuo. ḡ pūctus est finitꝰ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s male exēplificat̄ de pūcto. Dōm ꝙ illud q̄d hȝ positionē in cōtinuo tanq̄ȝ ps eiꝰ integralis est finitū actu ⁊ infinitū potentia. q2 nullū ē ꝯtinuū q̄n habeat extrema ip̄m t̄minātia. ſꝫ nō oȝ de oī illo q̄d hȝ pōem ī ꝯtinuo tāq̄ȝ ps eꝰ eēntialis. cuiꝰ mōi est (punctꝰ

Ar Nō sequit̄ sortes aliquātū pōdus p̄t portare. ⁊ non tātū q̄n maiꝰ pōt portare. ḡ sortes infinitū pondꝰ p̄t portare. Probat̄ q2 an̄s est verū ⁊ ꝯn̄s falsū. al's ei portatiua potentia sortis nō videret̄ eē terminata. nec aliqua potētia maior. Sȝ ꝙ an̄s sit verū pȝ ꝓ p̄ma pte. ⁊ ꝓ scd̄a pte ꝓbat̄. q2 potentia portatiua sortis nō terminat̄ ad maximū. vt solet dici tercio phisicorū. Etiā ꝓbat̄ rōne. q2 q̄cūq3 pondere dato q̄d sortes p̄t portare. adhuc maius pōdus p̄t portare. ḡ nō est dandū maximū pōdꝰ q̄d sortes pōt portare. Ptȝ an̄s. q2 q̄cunq3 pondere dato portabili a sorte. adhuc potētia portatiua sortis excedit resistentiā illius ponderis. al's eīn nō sufficeret illud portare. Dōm ꝙ solutio istius pȝ ex dictis. vbi ponebant̄ diuerse expōnes illius termini infinitū.

Ar Nō sequit̄. due ptes sūt in cōtinuo. tres ptes sunt in cōtinuo. ⁊ q̄ttuor. ⁊ sic sine statu. igit̄ infinite ptes sunt in ꝯtinuo. igit̄ ⁊c̄. An̄s ꝓbat̄. q2 ꝯn̄s est falsū ⁊ ꝯ̄ p̄hm p2ō celi. Etiā eo ip̄o sequit̄ ꝙ cōtinuū eēt infinitū extensione. Ptȝ q2 due ptes reddūt aliquātā extensionē. ⁊ tres ptes maiorē. ⁊ q̄ttuor ptes adbuc maiorē. ⁊ sic sine statu. igit̄ infinite ptes si eēnt in cōtinuo redderent infinitā extensionē. Dōm negando ꝙ ex cōsequente sequeret̄ cōtinuū eē infinitū extensiue. Et ad ꝓbatiōȝ d̄r. ꝙ tres tercie nō reddūt maiorē extensionē q̄ȝ due medietates eiusdē cōtinui. nec q̄ttuor q̄rte maiorē q̄ȝ tres tercie. ⁊ sic nō oȝ ꝓ infinite ptes reddant infinitā extēsiōeȝ

Ar Nō sequit̄. ī duas ptes ꝯtinuū p̄t eē diuisū. ī tres ptes ꝯtinuū p̄t eē diuisū. ⁊ sic sine statu. ḡ in īfinitas ptes ꝯtinuū p̄t eē diuisū. Probat̄. q2 ꝯn̄s ē fl'm. vt ptȝ si ponat̄ ineē. cū nō sit aliq̄ multitudo actu infinita. Dōm ꝙ ꝯn̄s nō d3 sic poni ineē. i. in infinitas ptes cōtinuū ē diuisū. q2 infinitū hȝ rōem signi v'lis. ⁊ iō nō d3 poni inesse ī ꝓpria forma. sed ꝑ suas singulares. s. sic in istas ptes cōtinuū ē diuisū demōstrā

do duas medietates et in istas ptes cõtinuũ est diuisũ demonstrando tres tercias etc. et qlibet istarum singulariũ est possibil' et etiã cõpossibilis.

Et de his tales dant regule. Pria est. infinitũ sincathegorematice sumptũ positũ in subiecto facit terminũ sequẽtẽ supponẽtẽ stare cõfuse tm̃. vt h̄ ĩfiniti hoies currũt. ibi hois supponit cõfuse. nõ tñ mobilit. Scda regula est ppõ de infinito sincathegorematice capto exponitur p vnã copulatiuã. cuius pria ps affirmat p̄dicatũ de subiecto sũpto sub aliq̃ q̃ititate cõtinua vel discreta. et scda ps negat p̄dicatũ ineẽ tali subiecto s'm determinatã q̃titatẽ. vt ista infiniti hoies currũt. exponitur sic aliq̃ hoies currũt. et nõ q̃n plures duobus vel tribus. Tercia regula est. q ppõ de infinito capto cathegorematice siue p̄catiue expõitur p vnã copulatiuã: cuius p̄ma ps affirmat q̃titatẽ seu p̄dicatũ de subiecto. et scda negat tminũ illius q̃titati. vt h. linea ẽ infinita. i. linea ẽ q̃nta et ñ hz tminũ q̃titati sue. et h̄ si infinitũ sit in p̄dicato et si sit ĩ subiecto pria affirmat p̄dicatũ de subiecto. et secũda negat terminũ illius q̃titatis. vt hic aliqd corpus infinitũ est albũ. i. aliqd corpus quãtũ est albũ. et illud corpus nõ habz terminũ sue q̃titati. Et nota q oportet negare terminũ illius q̃titatis s'm q dr infinitũ. ita q si sit infinitũ actu negandus ẽ terminus q̃titatis actualis. et si sit in potẽa ita q sit infinitũ s'm potentialẽ q̃titatẽ et nõ s'm actualẽ. negandus est terminus q̃titatis potẽalis et nõ q̃titatis actual' siue sit infinitũ s'm appõem siue s'm diuisionem.

Hic pñr autor ponit tres regulas de expõne ppõnũ de infinito. q̃rũ prima est de infinito sincathegorematice capto. scda est de infinito cathegorematice capto et in p̄dicato posito. tercia est de ipo infinito p̄catiue. cathegorematice capto posito in subiecto. q̃ satis clare patent in textu.

Ar. Tm̃ signa vl'ia et negatiões cõfundũt terminũ cõem s' infinitũ non est hmõi. igit'. Dõm q hoc nomẽ infinitũ ĩcludit negationẽ. et rõe illius põt cõfundere terminũ.

Ar̄ Propō de infinitis nō est a nobis intelligibilis. ḡ nō ē a nobis exponibilis. Añs pbat᷑. qꝛ natura et intellect⁹ nr̄ abhorrent infinitū vt aiūt pħi. Dōm lꝫ natura ꝛ intellect⁹ noster abhorreant infinitū in actu. nō tñ in poña. Et qñ dꝛ intellect⁹ nr̄ nō pōt apphendere infinitū. ḡ nō pōt exponere ppōem de infinito. Dōm lꝫ intellect⁹ nr̄ nō posset apprehendere infinitū in actu positiue. tñ bñ apphendit infinitū priuatiue per apprehensionē finiti. ꝛ hoc sufficit.

Ar̄ Ista est de infinito qtitas est mensurabilis ꝛ tñ nō est exponibilis Añs pbat᷑. qꝛ infinitū est passio qtitatis. sed posito subiecto etiā ponit᷑ passio eius. Dōm ꝙ lꝫ posito subiecto ponat᷑ passio ei⁹ nō tñ dat intelligere passionē suā. ꝛ iō qtitas nō dat intelligere infinitū qꝛ primum (nō dat intelligere posterius

Ar̄ Hec est exponibilis. linea est infinita. ḡ male ponit᷑ in textu. Añs pbat᷑. qꝛ in ea nō ponit᷑ sincathegorema. sed hoc p̄dicatū infinita tenet᷑ cathegorematice. Dōm licet infinitū in hac ppōne teneat᷑ cathegorematice. tñ equiualet vni sincathegorematice. ꝛ iō reddit ppōem exponibilem.

Equitur de ꝯpatis ꝛ suplatis. de qb⁹ tales dantur regule. Pria est. ꝙ ppō hñs ꝯpatiū pprie captū ꝛ ñ abusiue exponitur copulatiue p tres exponētes quaꝝ pma affirmat positiū de re excedente. scđa affirmat de re excessa. tcia affirmat excessū de re excedenter respectu rei excesse. vt h̄ sortes est fortior asino. i. sortes est fortis. ꝛ asin⁹ est fortis. ꝛ sortes est magis fortis q̄ asin⁹. vel negādo eq̄litatēꝫ forme in excessu respectu excedentis. vt hic sortes est fortis ꝛ asin⁹ est fortis. ꝛ ñ eq̄ fortis sicut sortes ꝛc̄. De suplatio tales dātur regule. pria ē ꝙ suplatiu⁹ distribuit terminū sequentē q̄ ſ̄cat rē excessā. vt leo est fortissim⁹ aialiū. ibi aialiū distribuitur. Secūda regula est ꝙ suplatiu⁹ pprie tentus vult gtiñ ſ̄cantē rem excessam ꝯuenire rei excedenti. Patet qꝛ hec est ipropria leo est fortissim⁹ lincū: qꝛ linx non verificatur de leone. Tercia regula est. ꝙ ppō de suplatiuo pprie capto exponitur copulatiue p tres exponentes. quaꝝ pria affirmat p̄dicatū de excedēte. scđa affirmat idē de re excessa. tercia vl̄r negat idem de re excessa p respectū ad rem excedentē vt hic rosa est pulcherrima florū. i. rosa est pulchra et

omĩs flos ẽ pulcer ꝛ nll's flos ẽ pulcrioꝛ rosa. Si vo suplatiuꝰ teneat affirmatiue tercia exponẽs debet eẽ affirmatiua affirmãs excessuȝ de re excedẽte ꝑ respectũ ad rẽ excessaȝ acceptã vl'r. vt dicẽdo rosa ẽ pulcrioꝛ omĩ floꝛe. Et ꝓpõnes de maxio ꝛ minimo his duobꝰ modis pñt exponi. Si ibi nll's poneret gtũs tũc ille gtũs deberet obmitti. vt hic soꝛtes ẽ foꝛtissimꝰ hõ .i. soꝛtes ẽ foꝛtis ꝛ nll's hõ ẽ foꝛtioꝛ ipo. ꝛ cõtradictorie istaꝝ sꝑ hñt exponi ꝑ disiũctiuã ꝺ ꝑtibꝰ ꝯdicẽtibꝰ.

Hic cõsequenter autoꝛ determinat de cõꝑatiuis ꝛ suplatiuis. Et anteq̃ȝ ad textũ ꝓcedat considerandũ est ꝙ comꝑatiuus ꝛ suplatiuꝰ possunt dupliciter teneri. vno modo ꝓꝓrie. quando scȝ res excedens ꝛ res excessa ꝑticipat ꝓꝓrietatẽ in qua fit comꝑatio. ut hic soꝛtes est foꝛtissimꝰ hoĩm. Alio modo tenet abusiue ꝛ impꝛopꝛie ꝛ hoc dupliciter. vno modo qñ res excedens ꝑticipat qualitatem in qua fit comꝑatio ꝛ non res excessa. vt hic deꝰ est melioꝛ dyabolo. ꝛ tũc in secũda exponẽte oppositũ comꝑatiui debet cõparari de re excessa. vt deus est melioꝛ dyabolo. i. deus est bonus ꝛ dyabolus ẽ malus. vel dyabolus nõ est bonus. Alio modo cõꝑatiuus ꝛ suplatiuus tenent impꝛopꝛijssime. qñ scȝ nec res excedens nec res excessa participant qualitatẽ in qua fit comꝑatio. vt hic foꝛnicatio est melioꝛ adulterio. Isto sic notato autoꝛ in textu ponit aliquas regulas que cũ suis exemplis ibidem videri possunt.

Qr̃ An comꝑatiuus ꝛ superlatiuus faciant ꝓꝓositiones exponibiles. Dicendũ ꝙ sic vt declarat in textu ꝑ exponentes earũ. Unde mlte ꝓꝓositiones de suplatiuo sunt vere qñ exponunt affirmatiue. que si exponerent negatiue essent false. ꝛ econtra vtȝ de illis substantia est genus generalissimũ. Sanctus thomas de aquino fuit sanctissimus. Plato fuit doctissimus. ꝛ similes.

Ar̃ Comꝑatiuus ꝛ suplatiuus sunt dictõnes cathegoꝛematice: ergo non reddunt ꝓꝓositionem exponibilẽ. Tenet cõsequẽtia ꝑ diffinitionẽ ꝓꝓositionis exponibilis. Dicendũ ꝙ licet comꝑatiuus ꝛ suplatiuus sint termini significatiui equiualent tamẽ sincathegoꝛematibus rõne alicuiꝰ ꝓꝓrietatis in ipsis incluse. Et quando replicat ꝓꝓositiones de comꝑatiuo ꝛ suplatiuo rõne ꝓꝓrietatis incluse sunt resolubiles: ergo nõ sunt exponibiles. Antecedens ꝓbat de istis. leo est foꝛtioꝛ asino. rosa est pulcherrimus floꝛũ. Dicendũ licet rõne primoꝝ terminoꝛum sint primo resolubiles. tamẽ ratione comꝑatiui ꝛ superlatiui facta resolutione sunt exponibiles.

Ar̃ Ista est de comꝑatiuo melius est ꝑdere digitũ q̃ȝ manũ. ꝛ similiter ista foꝛnicatoꝛ est melioꝛ adultero. ꝛ tñ non exponunt copulatiue ꝑ tres exponẽtes. Ptȝ qꝛ exponẽtes essent false. ꝛ tñ exposita esset vera. ergo cõtra regulaȝ ꝺ cõꝑatiuo. Dicẽdũ ꝙ ille cõꝑatiuꝰ melioꝛ tenet ibi impꝛopꝛijs

sime ⁊ abusiue. qꝛ nõ põt predicari de re excedente nec de excessa. ꝰ rl'a intelligiť de cõpatiuo ꝓprie capto. Et qñ diciť ħ deus est melioꝛ dyabolo cõpatiuus potest predicari de re excedẽte. ⁊ tñ non exponiť ſm intẽtionem regule. Dicendũ ꝙ ille compatiuus melioꝛ hic capiť impropꝛie licet nõ impropꝛijssime. ꝰ textus loquiť de compatiuo ꝓprie capto.

Ar. Ista ẽ de suplatiuo. leo ẽ fortissim⁹ lincũ ⁊ tñ nõ exponiť ſm modũ dictũ in q̄rta regula. Dicendũ ꝙ illa ꝓpositio ẽ de suplatiuo abusiue capto. de q̄ nõ intelligiť regula. qꝛ ad ꝓpõnem de suplatiuo req̄riť ꝙ ntũs illi⁹ gti possit affirmari de sbiecto p̄ncipali qḋ nõ fit hic. Et qñ replicať illa oĩo Leo ẽ fortissim⁹ lincũ nõ ẽ ꝓpõ. ꝗ male diciť ꝙ sit ꝓpõ de suplatiuo abusiue capto. Añs ꝓbať ꝑ alexandrũ dicẽtẽ. Cõgrua nõ est ħ ⁊c. ꝰ ꝓpõ qꝛ ſcat verũ vel falsuꝫ p̄supponit cõgruũ. Dicendũ ꝙ ipa ſm alexãdrũ nõ est cõgrua. i. ꝓpꝛia ꝰ est abusiua qḋ etiã hic cõcediť. qꝛ res excedẽs ⁊ res excessa nõ sunt eiusdẽ spẽi nec vna vere p̄dicať de alia. Sunt tñ aliq̄ dicẽtes p̄dictã oꝛõnẽ esse simpl'r incõgruã. qꝛ adiectiũ ptitiuũ ⁊ suum substantiuũ obliqui casus non sunt eiusdẽ generis qḋ tñ requiriť. vtꝫ ꝑ Alexandrũ ibi Solius est generis ⁊c̃.

Ar. Ista est de suplatiuo affirmatiue sumpto rosa est pulcerrimus floꝝ ergo male exponiť tanq̃ de suplatiuo negatiue sumpto. Dicendũ ꝙ põt esse de suplatiuo vtroq̃ modo sumpto. qꝛ si qualitas in qua fit compatio affirmať de re excedente respectu rei excesse teneť affirmatiue. ꝰ si negať de re excessa respectu rei excedẽtis teneť negatiue. ⁊ ita omĩs suplatiuus ꝓprie captus exponiť altero istoꝝ modoꝝ. Et qñ diciť. est aliqua ꝓpositio de suplatiuo que nec exponiť affirmatiue nec negatiue. igiť. Añs ꝓbať. de ista. Btũs nicola⁹ ẽ sctissim⁹. que nõ põt exponi negatiue ꝑ tres exponẽtes. nec affirmatiue ꝑ duas. Non affirmatiue sic. Btũs nicolaus est sctũs. ⁊ est omĩ alio sanctioꝛ. qꝛ plures sunt eo sanctioꝛes. nec negatiue qꝛ nõ sequiť Btũs nicolaus est sctũs. ⁊ nll's est eo sanctioꝛ. Dicendũ ꝙ ille suplatiu⁹ nõ teneť ꝓprie ꝰ magis abusiue. põt tñ ipa ⁊ ei⁹ cõsilis sic exponi. btũs nicola⁹ ẽ sctissim⁹. i. valde sctũs. ꝰ qꝛ nõ hꝫ plures ꝓpõnes ad sui expositõem. ideo de ipsa a:ctoꝛ non facit mentionẽ.

Equiť de differt diuersũ ab ⁊ aliud de q̄b⁹ tales danť regule. Prima ẽ ꝙ differt diuersũ ab ⁊ aliud cõueniũt tm̃ entib⁹. nã vt dꝛ. x. metha. nec nõ ens enti nec ens nõ enti idẽ ẽ vel diuersuꝫ. Secũda rl'a ẽ. ꝙ abltũs rect⁹ ab istis dictõib⁹ mediãte a vel ab distribuiť si sit distribuibilis. nisi habeat impedimentũ. Tercia rl'a ẽ ꝙ ꝓpositio affirmatiua de differt exponiť copulatiue ꝑ tres exponẽtes. in quarum prima affirmať hoc predicatũ ẽ de eo ꝙ differt. i scḋa affirmať idẽ de eo a q̄ differt. in tercia negať vnũ illoꝝ de alio. vt hõ differt ab asino. i. hõ ẽ ⁊ asin⁹ est. ⁊ hõ

non ē asinꝰ. Quarta rl'a ē q̄ ꝓpositio negatiua de differt debet exponi ꝑ vnā disiūctiuā de ꝑtibꝰ ꝯtradicētibꝰ: vt sortes nō dr̄t ab asino. i. sortes non ē vl' asinꝰ non ē. vel sortes non ē asinꝰ. Et consequētie valēt in istis sicut dictū ē in precedentibus.

Hic ꝯñr autor determinat de istis dictōibus differt aliud ab ꝛ diuersum. ß qꝛ ꝓpōnū de differt ꝛ diuersū quedā sūt affirmatiue ꝛ quedā negatiue. q̄dā de p̄ñti q̄dā ꝟo de p̄terito vl' futuro. Et silr̄ abltūs rectꝰ ab istis mediante a vel ab qñq3 ē terminꝰ singl'aris aliqñ est terminꝰ cōis sumptus sine signo ꝛ aliqñ sumptus cū signo vli vel ꝑticulari. ideo tales ꝓpōnes aliquādo sunt vl'es ꝑticulares indiffinite vel singulares. Et ergo de expōne taliū ꝓpōnū diuerse ponunt̄ regule que patēt in l'ra.

Ar Cōtra primā regulā textus. differt aliud ab ꝛ diuersu3 cōueniūt nō entibus. ꝙ prima regula ē falsa. Añs ꝓbat̄. qꝛ chimera est aliud a monte aureo. cū habeat aliud esse in imaginatōne q̄3 mons aureus. Dicendū l3 in nō entibꝰ ad inuicē cōpatis repiat̄ idē et diuersum ſm imaginationē. ꝛ eo modo q̄ nō entia imaginari pñt tñ in nō entibus cōpatis ad entia nec repit̄ idē nec diuersum. qꝛ non ens nō dicit̄ idē vel diuersum enti. Et qñ dicit̄. ista ꝓpositio chimera ē aliud a monte aureo. est falsa ꝙ male fuit cōcessa. Añs ꝓbat̄. qꝛ est vna affirmatiua cuiꝰ subiectū ꝓ nullo supponit. Et cōfirmat̄. quia bene sequit̄. chimera est aliud a monte aureo. ergo chimera est. Tenet ꝯña ab est tercio adiacēs ad est scōm adiacens. Dicēdū ad primū negādo añs. Et ad ꝓbationē dicit̄ q̄ nō fundat̄ in dicto alicuius sapientis in phia. Uel dicendū q̄ affirmatiua cuiꝰ subiectū ꝓ nullo supponit respectu predicati existentis est falsa. Et ad confirmationē dicendum q̄ ab est tercio adiacente vbi predicatū est ens positiuū exñs ad est secundū adiacens ē bona cōsequētia sic aūt nō est hic.

Ar Contra terciam regulā. Frustra fit ꝑ plura q̄ȯ potest fieri ꝑ paucio ra sc3 ꝓpositiones de differt possunt exponi ꝑ vnam cathegoricā in materia remota. vt homo differt ab asino. sufficienter exponit̄ sic. i. hō nōn est asinus. Dicendū q̄uis ꝓpositiones de differt possint exponi ꝑ vnam cathegoricam nō tamē sufficienter ꝛ eque bene sicut ꝑ plures exponentes vt clare pt3. Et quando replicat̄ ꝓpositio de ly totus exponit̄ solū ꝑ vna3 cathegoricam. vt docet autor in textu sequenti. ergo a silī ꝓpositio de differt potest sufficienter exponi ꝑ vnam cathegoricam. Dicendū q̄ non est silr̄. qꝛ vnica vlīs cathegorica ꝑ quā exponit̄ ꝓpositio de ly totus sufficienter exponit naturam illius signi totus. ß vna cathegorica non sufficiēter exponit naturam illius verbi differt.

Ar Nulla ē ꝓpō negatiua de differt. ꝙ male dat̄ de ea modus exponēdi. Añs ꝓbat̄. qꝛ cū dicit̄ sortes nō differt ab hoīe ista nō est de differt. ß de idem. quia bene sequit̄ sortes non differt ab hoīe. ergo sortes ē idem cū homine. Dicendū l3 oīs negatiua de differt sit virtualiter de eodem. nō tñ formalr̄. imo formalr̄ est ista ꝓpō assumpta de differt.

Equit͛ de h̄ signo tot⁹. Pro q̄ sciendū q̄ h̄ sinca thegorema accipit͛ trib⁹ modis. Uno mō ꝓprie ꝑ illo qd̄ hȝ ptes ex q̄b⁹ cōponit͛. Scd̄o mō magis ꝓprie ꝑ omī illo qd̄ ex oībus ptibus ē ꝑfectū. sicͭ dom⁹ dicit͛ tota qn̄ ē cōpleta. ꝛ istis duob⁹ modis totus tenet͛ ᵽcatiue ꝛ ca thegorematice. Tercio mō sumit͛ sinca thegorematice ꝑut includit signū distributiuū. vt hic totus sortes ē alb⁹: ꝛ sic nō dicit q̄le sbiectū ſ q̄l'r se habeat ad ᵽdicatū ꝛ illo mō reddit ꝓpōeȝ exponibilē. De q̄ dant͛ due rl'e. Prima ē q̄ totus distribuit terminū cui adiūgit͛ ꝑ q̄libet pte integrali. vt totus sortes ē alb⁹. i. q̄libet ps sortl' ē alba. Scd̄a rl'a est ꝓpositio affirmatiua de toto exponit͛ ꝑ vnā cathegoricā trāsmutādo tot⁹ in h̄ qd̄ ē ᵽm q̄tlibet sui ptē. vt totus sortes ē minor sorte. i. sortes ᵽm q̄tlibet sui ptē ē minor sorte. Preterea notādū q̄ hec signa q̄lib3 q̄lelibet q̄tūlib3 nō ꝓprie faciūt ꝓpōes exponibiles ſ faciūt distributionē absolutā ᵽm modū reliq̄ꝝ signoꝝ. sicut sꝫ ista signa oīs nll's: ſ cōtrahūt ad aliqd̄ determinatū gen⁹ ᵽdicamētale. vt q̄tūlibet distribuit ꝑ q̄titate ꝯtinua: ꝛ tm̄ valet sicut hn̄s oēm q̄titatē continuā. Et q̄lelibet distribuit ꝑ oī q̄litate ꝛ tm̄ valet sicut habens oēm qualitatē. ꝛ sic de similibus.

Hic autor finaliter determinat de hoc signo totus. Et tria facit. q2 primo distinguit de hoc signo totus. scd̄o ponit regulas. ꝛ tercio excusat se de q̄busdam alijs. dicens primo q̄ totus capit͛ tripl'r. vno mō general'r vt idem est qd̄ cōpositū ex ptibus siue habens ptes. Scd̄o mō capit͛ ꝓprie vt idem est q̄ ens cōpletū ꝛ ꝑfectū ex oībus eius ptibus: ꝛ sic dom⁹ dicit͛ tota quā do habet omēs suas ptes. Et illis duobus modis nō facit ꝓpositionem exponibilem: cū non sit sincathegorema nec reddit sensum obscuruȝ. Tercio modo capit͛ sincathegorematice: ꝑut est signū distributiuū includens in se signū vniuersale cū hoc nomine ps. quod est terminus illius distributionis. ꝛ ᵽm hanc acceptionē reddit ꝓpositionem exponibilem. Tūc consequenter ponit duas regulas quarū prima est. q̄ totus distribuit terminuȝ,

cui adiungit̃ p ptibus integralibus ⁊ nõ ſbiectiuis. vt hic totus ſortes ẽ albus. Scõa regula ẽ ꝓpoſitio affirmatiua de tot⁹ exponit̃ p vnã cathegoricaꝫ trãſmutãdo totũ in q̃ꝫlibet ei⁹ ptẽ. vt totus ſortes ẽ minor ſorte. i. ſortes ſm̃ q̃ꝫlibet ſui ptẽ ẽ minor ſorte. Tũc in fine dicit ꝙ hec ſigna q̃lelibet. q̃ꝫtũlibet nõ faciũt ꝓprie ꝓpõnes exponibiles. ꝫ faciũt diſtributionẽ abſolutã ſicut iſta. Oĩs q̃libet ⁊ cõtrahũt ad aliqͦ determinatũ gen⁹ vt q̃ꝫtũlibet diſtribuit p q̃ꝫtitate. qꝛ cũ dicit̃. hoc ẽ q̃ꝫtũlibet maius. ſenſus ẽ. i. ĩ duplo maius. in triplo mai⁹. ⁊ ſic in infinitũ. nõ tñ diſtribuit p indiuiduis q̃ꝫtitatis ꝫ p ſpẽbus ⁊ generib⁹ p̃dicamẽti q̃ꝫtitatis. qualelibet aũt valet tm̃ ſicut habens quãlibet qualitatem.

Ar̃ Terminus ſingularis nõ põt diſtribui. ꝓ hoc ſignũ tot⁹ nõ diſtribuit indr̃nt̃ quẽlibet terminũ cui adiũgit̃. Añs pbat̃. qꝛ iſta ẽ incongrua oĩs ſortes. Dicendũ lꝫ termin⁹ ſingularis nõ põt diſtribui p ſuis īferioribus. qꝛ nõ habet inferiora ſe. tñ bñ põt diſtribui p ptib⁹ integralib⁹ Et qñ dicit̃ ſb termino diſtributo põt fieri deſcẽſus copulatiue. ꝫ ſb termino ſingulari nõ põt fieri deſcẽſus. ꝓ termin⁹ ſingularis nõ põt aliq̃ modo diſtribui. Dicendũ ꝙ lꝫ ſb termino ſingulari nõ poſſꝫ deſcendi ad ſuppoſita inferiora. tñ bñ ad ptes integrales ei⁹. p q̃bus fit diſtributio.

Ar̃ Hic eſt expõ ſm̃ regulã. totũ qͦ eſt in mõdo ẽ in oculo meo. i. mũd⁹ ſm̃ q̃ꝫlibet ei⁹ ptẽ ẽ in oculo meo. ⁊ tñ nõ valet cũ vna ſit vera ⁊ alia falſa. ꝓ textus ẽ falſus. Dicendũ ꝙ totũ capit̃ dupl̃r vno mõ cathegorematice. ⁊ ſic ꝓpõ preaſſumpta debet ſic exponi. totũ. i. aliqͦ ens totale vel integrũ qͦ eſt in mõdo ẽ in oculo meo. Alio mõ capit̃ totũ ſincathegorematice. ⁊ tũc ꝓpõ aſſumpta bñ exponit̃. ꝫ ſicut exponẽs ẽ falſa ita ⁊ expoſita.

Et qñ replicat̃. capiẽdo totũ ſincathegorematice iſta eſt vera Totus ſortes eſt minor ſorte. ⁊ tñ ſua exponẽs ẽ falſa. ſcꝫ ſortes ſm̃ q̃ꝫlibet ſui ptẽ eſt minor ſorte. Probat̃ qꝛ bñ ſequit̃. ſortes ſm̃ q̃ꝫlibet ptẽ ei⁹ ẽ minor ſorte. ergo quelibet ps ſortis ẽ minor ſor. qꝛ equiualẽt. Tũc vltra. quelibet pars ſortis ẽ minor ſorte. ꝫ aĩa ſortis ẽ ps ſortis. ꝓ aĩa ſortis ẽ minor ſorte. Cõſequẽtia tenet in darij ⁊ cõcluſio eſt falſa. qꝛ aĩa nõ ẽ maior neqꝫ minor. cũ nõ ſit q̃ꝫta nec diuiſibilis in ptes q̃ꝫtitatiuas. Dicendũ ꝙ hoc ſignũ tot⁹ ſolũ diſtribuit terminũ cui adiungit̃ p ptibus integralibus. ꝫ aĩa eſt pars eſſentialis. ergo male ſubſumit̃.

Ar̃ Semp. ab eterno. ĩmediate. ita ſicut ⁊ multa alia. vt neceſſario poſſibiliter ⁊ ſic de alijs. faciũt ꝓpoſitões exponibiles ⁊ tñ autor h̃ nõ docet. ergo eſt diminutus. Dicendũ ꝙ autor ſolũ determinat de ꝓpoſitionibus exponibilibus in q̃bus ẽ maior difficultas in exponendo. ꝫ in illis ꝓpoſitõibus de q̃bus hic arguit̃ nõ eſt tanta difficultas. ideo autor breuitatis intuitu eas ptranſit. Et p expoſitõne illarũ ꝓpoſitionũ cõſiderãdũ eſt ꝙ ſp capit̃ dupl̃r. vno mõ ſimpliciter ⁊ abſolute p omĩ dr̃na tpis. Alio modo capit̃ reſpectiue ⁊ nõ p omĩ tpe ꝫ ſm̃ exigentiã v̄bi. Propoſitio de ſp abſolute ⁊ ſimpl̃r. vt deus ſp fuit. exponit̃ ſic. aliqñ deus fuit. ⁊ nullum eſt fuit vel erit aliqͦ aliqñ quin tunc deus fuerit. Sed ꝓpoſitio de ſp reſpectiue. ſcꝫ de pñti expõit̃ ſic. ſp tu es. i. aliqñ tu es. ⁊ nõ ẽ aliqͦ aliqñ q̃n tu es. Et de preterito ſic. ſp deus fuit. i. aliqñ deus fuit. ⁊ nõ fuit aliqͦ aliqñ q̃n tunc de⁹ fuit. ⁊ ita ſimil̃r de futuro. Sed ꝓpoſitio de ab eterno noial̃r

resoluit᷑.aduerbialr̄ aūt ꝑ eternalr̄ exponit᷑ ꝑ duas exponētes hoc mō.ab eterno deus fuit.i.añ aliqđ tp̄s deus fuit.⁊ nō est vel fuit aliqđ tp̄s finitū q̄n ante illud deus fuerit.Et ista ab eterno aīa ītellectina erit.sic exponit᷑ .i.post aliqđ tp̄s aīa intellectiua erit.⁊ nō est vel erit aliqđ tp̄us finitū.q̄n post istud aīa intellectiua erit.Si vo negatio sequat᷑ ꝓbat᷑ eodē modo ⁊ si p̄cedat ꝓbat᷑ ꝑ suū cōtradictoriū. Et ꝓpositio de īmediate debet sic exponi.īmediate post hoc erit antixp̄s.⁊ nullū erit instans post hoc q̄n inter illud ⁊ hoc erit antixp̄s.Si vo fuerit de preterito sine negatione debet sic exponi.īmediate post hoc fuit antixp̄s.i.añ hoc tp̄s fuit antixp̄s ⁊ nullū fuit instans ante hoc.q̄n inter illud ⁊ hoc fuit antixp̄s.Si aūt fuerit de futuro sic debꝫ exponi.īmediate tu nō eris iudex.i.post hoc tu nō eris iudex ⁊ nll'm erit instans post hoc.q̄n inter illud ⁊ hoc tu non eris iudex. Si vo negatio precedit.tunc non exponit᷑:ſ ꝓbat᷑ ꝑ suū cōtradictoriū.vt hec est falsa.īmediate post hoc tu eris iudex:ꝫ ista negatiua est vera.nō īmediate post hoc tu eris iudex. Ita vo ⁊ sicut capta vt sunt aduerbia silitudīs ꝓut compant aliqua plura ſm aliquā habitudinē vel qualitatē reddunt ꝓpositionē exponibilē. Et est cōsiderandū ꝙ ꝓpositio de ita ⁊ sicut de sbiecto cōmuni prius est resoluenda rōne termini cōmunis q̄ȝ sit exponibiliter ꝓbanda.vt hō est ita fortis sicut plato.sic resoluit᷑ hoc ē ita forte sicut plato ⁊ hoc est homo igit᷑ ⁊c. Est tñ verū ꝙ ꝓpositio de ita ⁊ sicut pōt habere duplicē sensum. Primus ē.ꝓut ita ⁊ sicut dicūt oīmodā silitudinem ⁊ tūc ista.Sortes ē ita fortis sicut plato.exponit᷑ ꝑ tres exponētes sic.sortes est fortis ⁊ plato est fortis.⁊ plato nō ē minus nec magis fortis q̄ȝ sortes.Alius est sensus.ꝓut illi termini nō dicūt oīmodā silitudinē ſ negāt excessum rei significate ꝑ sequens extremū supra rem ſcatam ꝑ precedēs extremū in ꝓprietate in qua fit compatio.Et tūc ista ꝓpō sortes est ita fortis sicut plato.sic exponit᷑.sortes est fortis ⁊ plato est fortis.⁊ plato nō est fortior sorte.Et iste modus exponēdi vltimꝰ ē cōmunior apud logicos.Et ita silr̄ dicendū esset de alijs.de q̄bus oībus si autor mentionē fecisset nō vtiq̄ȝ peccasset īmo ꝑfectiorē noticiā oīm ꝓpositionū tradidisset.siue ille essent de termino resolubili vel exponibili aut officiali.Hec tñ p̄dicta de exponibilibꝰ.⁊ ꝑ ꝯn̄s de toto septimo tractatu dicta sufficiant.

Irca initium tractat⁹ obligatoriorum. Querit̄ primo quare iste tractus ꝛ sequens sequunt̄ precedētes. Dicendū ꝙ ideo. quia p̄cedentes tractatus subordinant̄ veteri logice. cuȝ in eis determinat̄ de ꝓprietatibus terminoꝝ qui termini sunt ptes argumētatōnis: ꝫ isti tres vltimi subordināt̄ noue logice. quia hic determinat̄ de quibusdaȝ argumentatōibus. vel de his que statim in argumentationē ordinant̄ simplex aūt est ante cōpositū: ideo ptȝ ratio ordinis. Sed ratio istoꝝ tractatuum inter se est. qꝛ semꝑ isti sequunt̄ q̄ magis accedūt ad nouā logicam. et isti p̄cedūt qui habent ordinē ꝛ cōuenientiā cū veteri logica. ꝛ sic tractat⁹ obligatorioꝝ est primus. qꝛ obligatio fit in vna ꝓpositōne tm̄. dūmodo ē admissa aut negata ꝫ tn̄ finis obligatōis nunq̄ȝ fit nisi in argumentatione qꝛ aliquis intēdit ꝑ obligationē aliqua possibilia cōcessa ducere ad aliqd̄ impossile: qd̄ nō fit nisi in argumētatōe. Sed insolubilitas nō ē nisi ī duabus ꝓpōnibus. quarū vna implicite cōtinet̄ in alia. licet nō ſm actum explicitū. sicut in ista ꝓpōne. oīs ꝓpositio est negatiua implicite includit̄ sua ꝯtradictoria. scȝ aliqua ꝓpositio nō est negatiua qꝛ ipamet est affirmatiua. Sed in cōsequētijs sꝑ requirunt̄ due ꝓpositiones explicite. ꝛ ideo ibi est maior accessus ad nouā logicā. vt dicendo hō currit. ꝙ aīal currit. Primo ergo loco ponit̄ tractatus obligatorioꝝ. in cui⁹ exordio tangit duo principia ex q̄bus tractatus obligatorioꝝ ꝛ insolubiliū eliciunt̄. ꝛ qꝛ principiū tractatus insolubiliū postea tangit̄. ideo hic solū cōsiderandū est quid sit principiū istius tractatus. Pro quo notandū ꝙ principiū ex quo iste tractatus obligatorioꝝ elicit̄. sumit̄ ex nono metaphisice. ꝛ primo prioꝝ. vt dicit Aresto. ꝙ possibili posito inesse nullū sequit̄ impossibile. ꝛ ideo. tota scientia ista in illo principio fundat̄: quia scientia obligatorioꝝ in hoc cōsistit ꝙ aliquis concedat multa possibilia ſm conditionē obligationis. et illa sic defendat ne cogat̄ ex illis concedere aliqd̄ impossibile. licet aliquādo ꝛ sepe cogat̄ concedere aliquod falsum.

Queritur Quid sit subiectum tractatus libri obligatoriorum. Dicendum ꝙ propositio obligistica. id est propositio ad cuius affirmationem vel negationem facta est obligatio. quia de illa propositione hic principaliter determinat̄ ꝛ passio principalis. scȝ obligatio demonstrat̄ sibi inesse ꝑ propria principia. igit̄. Et tamen iste tractatus intitulat̄ tractatus obligationum siue de obligatione. quia scientie cōsueuerunt denominari ab illo quod est nobis notius in illa scientia ꝛ hoc cōmuniter est passio. quia nos imponimus rebus nomīa ſm ꝙ res cognoscimus. licet tamen multa alia in scientia. scȝ principia ꝛ subiectuȝ sūt notiora quo ad naturam.

Arḡ Obligatio spectat ad iuristas: ꝙ nō ad logicū. Dicendū ꝙ dupl'r est obligatio. quedā ē realis q̄ ē iuris vincl'm. q̄ nc̄citate restrigimur alicui⁹ soluēde rei ſm nostre ciuitatis iura ꝛ causat̄ ex cōtractu quodam. qui est inter ementem ꝛ vendentem, vel etiam ſm aliam cōmutationem

⁊ sic spectat ad iuristas. Alio mō capit silitudinarie. put capit ꝯm silitudi
nē realis obligatōis siue ciuilis. ⁊ sic capit hic. qꝛ sicut in reali obligatio-
ne aliq̇s obligat ex eo alteri q̄ aliq̇d ab eo recipit. sic etiaȝ r̄n̄s qn̄ recipit
ꝓpōem ꝯm aliquē statū ab opponente. tūc statim est obligatus ad respon-
dendū sibi ꝯm exigentiā talis ꝓpositionis admisse.

Qr̃ Quis sit finis istiꝰ tractatus. Dicendū q eiꝰ ē duplex finis. vnꝰ
principalis. qui est vt aliq̇s ꝑ noticiā eoꝝ que hic dicunt euitet de
ceptionē ⁊ incōueniens. scȝ cōcessionē cōtradictoriarū ꝓpositionū. Alius
est minus principalis. q̄ est ducere r̄ndentē ad cōtradictoria. Et dicit mi-
nus principalis. qꝛ sciētia potius respicit scientē cū sit ꝑfectio eiꝰ q̄ respi
ciat illum ad quem scientia dirigit.

Inclitus phōꝝ princeps Arl. ij. ethicoꝝ inq̇t
ars ⁊ ꝟtus sūt circa difficilia. Tāgit aūt signā
ter duo sub breuiloq̇o: q̄ sua ꝯsueuērt difficul-
tate nouicios dire illaq̄are. primū poit. i. prioꝝ. ⁊. ix.
metaphisice vicȝ possibili posito inesse nllm sequit im
possibile. Scōm ponit. iiij. metaph. de q̇dā spēali ac
q̇i mōstruoso gn̄e ꝓpositionū: q̄ sua ꝯcatōe interimūt
seipās. qꝛ ex ita eē sic directa ꝯcatōe r̄pn̄tāt q̇dā refle
ctōe se falsificāt. q̄ ꝓpter p̄na autoris sollicitudo sub
duobꝰ opusculis. scȝ tractatu obligationū ⁊ tractatu
insolubiliū artē ꝯstrinxit. q̄ imbuti nouicij r̄ndēdo ct
opponēdo se valeāt a laq̇is eruere. ⁊ alios impitos
tenacit irretire. Itaqꝫ ad prefata opuscula manū mit-
tēs tractatū de obligatorijs primo aggrediēdo q̇run
dā terminoꝝ restat descptōes p̄mittere. scdo nōnllas
reglas necessarias apponere. Deinde tercio paucoꝝ
exēploꝝ practicā gr̄a plenioris declaratōnis finalit
s̄biūgere. Quātū ad primū ponit descriptio obligati
onis que ab aliq̇bus dat talis. Obligatio ē ꝯfixio ali
cuiꝰ enūciabilis ad sustinēdū ꝯm aliquē statū: vicȝ af-
firmatiue: negatiue vl' dubitatiue. pōt etiā alit descri-
bi. Obligatio ē ꝯfixio alicuiꝰ enūciabil' possibilis ad
sustinendū ne sequat impossibile. que descriptio ꝯso-
nat ꝓpōi. Are. j. prioꝝ que ē q ꝯcesso vl admisso pos

sibili nllm sequit impossibile. Quis descēdēdo bm tri
plicē statū solet deuenire. Et notādū q sicut nō ē pfi
xio pfecta nisi rñdētis ꝯcessus interueniat: ita ppzie ob
ligatio nō ē nisi rñs qḋ sibi pfigit admittat. Si oppo
nēs dicat: pono tibi istā: Ois hō ē rome. non ē facta
obligatio donec dicat rñs admitto, q facto ē q̄si inter
opponentē ꝛ rñdētē q̄dā lit ꝯtestatio. Et illa ē ps ob
ligationis ad quā sustinendā infra tps obligatōis ip
se rñdens sua admissione se restringit.

Iste est tractatus obligatorioꝝ in cui⁹ exordio tāgit principia ex qb⁹ tra
ctatus obligatorioꝝ ꝛ insolubiliū trahunt dicēs vt3 in lr̄a. Deinde aggre
dit tractatū obligatorioꝝ, quē sbdiuidit in tres ptes. In prima ponit de
scriptiones aliqꝝ terminoꝝ in hac arte necessarioꝝ. In scd̄a ponit quasdā
regulas qbus intellect⁹ in hac arte regulat. In tercia sbiungit q̄rundē ex
emploꝝ practicā gr̄a plenioris declarationis. Quātū ad primū ponit du
as diffinitōens obligationis. prima est generalis. scd̄a spēalis. Prima est
Obligatio est pfixio alicui⁹ enūciabilis ad sustinendū bm aliquē statū. sc3
affirmatiuū negatiuū vel dubitatiuum. Scd̄a est. Obligatio ē pfixio ali
cui⁹ enunciabilis possibilis vt sustineat, ne sequat aliqḋ impossibile. Et
ista scd̄a diffinitio arridet dicto Aristotelis.

Qr Quare hic diffinit obligatio. Dicēdū q id qr ē passio principal i
isto tractatu ꝯsiderata sic suppō in libro supponū. sic g in libro sup
positionū diffinit suppō ꝛ etiā illa que ad suppōem ordinat ibi tradunt si
cut etiā hic detminat de obligatōne ꝛ de his que ad ipam ordinant.

Ar Prefixio est actio s obligatio nō est actio: g obligatio nō ē pfixio.
Dicēdū negādo ꝯñaz, qr ex pur ptic'larib⁹ nihil sequit. ꝛ sic illḋ
argumētū peccat in forma. S3 qn̄ sic arguit i bocardo. oīs pfixio ē actio.
obligatio nō ē actio: g nō est pfixio. Dicēdū q pfixio capit tripl'r vno mō
actiue. alio mō passiue ꝛ tercio mō neutral'r. Est g dicēdū q pfixio pōt h ca
pi actiue. ꝛ sic ista ē diffinitio cāl' ꝛ nō idēptica. qr sensus ē q obligatio cā
tur ex h q aliqs rñs pfigit. i. firmat se in aliquo enūciabili ipm sustinēdo.
qr qñcūq rñs accipit vnā ppōnē bm aliquē statū ab opponēte. tūc est ob
ligatus. qr tūc obligatio est pfecta vt si diceret. pono tibi istā. Omis ho
mo est rome. adhuc non est obligatio facta. Sed quando respondens di
cit admitto. tunc est obligatus ꝛ facta quedā litis cōtestatio inter opponē
tem ꝛ respondentem. quia tūc opponens firmat. i. prefigit se in isto enūcia
bili. oīs hō est rome ad sustinendū hoc affirmatiue. Si vo capiat tercio
modo tunc illa diffinitio est formalis.

Ar Aliqs qñq obligat p aliquā oronē q nō est enūciatio sicut p oro
nē impfectam vel p oronē que non fit p vbū pñtis tpis. ergo male
dicit in illis diffinitōnibus, enūciabilis. Añs pbat dicendo peto te con

cedere primū a tibi a me pponendum. ibi totū sequens hoc signū peto dicit obligatū. 7 tn̄ nō est enūciabile. Dicendū φ enunciabile capit dupliciter. Uno mō pprie p orōne cōposita ex noīe recto 7 finito: 7 verbo recto 7 finito. Alio mō accipit enūciabile cōit. put idem ē qd̄ quocūqȝ mō pferibile. 7 sic accipit hic. quia aliquis potest obligari p aliquod complexū qualitercunqȝ significat veritatem vel falsitatem.

Ar Uni⁹ rei est tm̄ vna bona diffinitio. ḡ male ponunt hic due diffinitiones obligationis. Dicendū φ duplex est diffinitio. scȝ qdditatiua 7 essentialis. que scȝ explicat naturā vel essentiam diffiniti. 7 talis vni⁹ diffinibilis est tm̄ vna diffinitio saltem cōpleta. Et rō est. qz illa diffinitio dicit cōpletā essentiā rei. ꝫ vna res hȝ tm̄ vnā essentiā. Alia ē diffinitio descriptiua que dat p pprietatē alicui⁹ rei. 7 talis pōt mltiplicari de vno diffinibili. qz vnū diffinibile pōt hr̄e mltas pprietates. 7 isto mō diffinitōnes obligatōis mltiplicant. qz prima diffinitio dat de obligatiōe in cōi. que ē cuiuscūqȝ enūciabilis. Sed scd̄a dat de obligatōne in spēali ꝑm φ respicit principiū obligatōnis qd̄ ponit ꝑ prior. 7 nono metaphisice. scȝ possibili posito in esse nllm sequit impossibile. qz in illa diffinitōe dicit enūciabilis possibilis. Uel dicēdū φ vni⁹ rei ē tm̄ vna diffinitio in vno gn̄e cause. tn̄ in diuersis generib⁹ vni⁹ pōt esse ples diffinitōes. 7 sic est hic.

Querit Quid sit status. Dicendū φ est finalis modus respōdendi ad aliquam ppositionem. ad quam aliquis sua admissione se restringit. Et est triplex. quia est triplex modus respondendi. scȝ affirmatiuus negatiuus 7 dubitatiuus. Affirmatiuus est quando respondens figit 7 firmat se in aliqua ppositione quam admittit. Negatiuus est quando respondens firmat se in aliqua ppositione quam negat. Dubitatiu⁹ est quando respondens dubitat.

Ar Est alius status siue modus rn̄dendi. scȝ distictiu⁹. ḡ ista diuisio ē insufficiens. Dicendū φ iste status cōprehendit ſb statu affirmatiuo 7 negatiuo. Rō est qz q̄ distinguit ptē negat 7 ptē affirmat. 7 ideo q̄ntum ad affirmationem cōprehendit sub statu affirmatiuo 7 q̄tuȝ ad negationē sub statu negatiuo. Sicut si aliquis poneret illā. oīs canis est latrabilis. tūc rn̄dens distinguit illam ppōem 7 ꝑm vnā ptem sustinet eam. scȝ ꝑm statū affirmatiuuȝ. 7 ꝑm aliā negat eam. scȝ ꝑm statū negatiuū. Uel dicendū φ status distinctiuus hic nō ē status. qz stat⁹ hic ē finalis responsio. ꝫ qui distinguit non finaliter respondet.

Or Utrū status ptineat ad rn̄dētē vel ad opponentē. Dicendū φ ad rn̄dētē. qz ille ponit se in termino ꝑm aliquā ꝑfixionē. Est tn̄ considerandū φ istis statibus ex pte rn̄dētis correspondent aliqua quesitiua ex pte opponētis. que habent pportionē ad istos status ex pte rn̄dētis. que sunt ppono. pono. impono. qb⁹ ex pte rn̄dētis corrn̄dēt ↄcedo. admitto nego. depono dubito. 7 illa rn̄siua ex pte rn̄dētis corrn̄dēt his trib⁹ statibus. qz hoc signū pono corrn̄det statui affirmatiuo. 7 hoc signū depono correspōdet statui negatiuo. 7 hoc signū dubie pono corrn̄det statui dubitatiuo Rō hui⁹ ē. qz oīs ppō bene posita ē admittēda siue cōcedēda. 7 oīs ppō nō bn̄ posita est negāda. Oīs aūt ppō dubie posita est dubitāda. Et ꝑm h̄ aliq̄ ppōes sūt ponibiles, aliq̄ deponibiles, 7 aliq̄ dubie ponibiles, Proposi-

tiones ponibiles sũt ille que sunt necessarie vel possibiles. Deponibiles sunt ꝓpositiones impossibiles ⁊ ꝓpões ꝓposite in illo sensu in quo sunt false. Propositões dubie ponibiles sunt ꝓpões possibiles siue cõtingẽ-tes. Sequit correlarie ꝙ ꝓpões cõtingẽtes siue possibiles sũt ponibiles ⁊ dubie ponibiles. Necessarie aũt sũt tm̃ ponibiles. Impossibiles vo sũt solũ deponibiles. Et ideo q̃ aliquã ꝓpõnẽ ponibilẽ deponit. vel deponibilem ponit. vel dubie ponibilẽ deponit. ille ẽ redargut⁹ a rñdente. q̃z multe ꝓpões ꝓponunt ⁊ nõ tenent posite si rñs sm̃ exigentiã talis positõnis vel depositõis velit rñdere. vt si aliqs poneret istã ꝓpõnẽ. hõ est asin⁹. rñdens nõ hz sibi rñdere sm̃ positõem. ꝯ debet dicere ꝙ sit deponenda. ⁊ si deponit tenet sibi tunc respondere.

Q̃r Quot sunt spẽs obligatõnis. Dicendũ ꝙ tres. scz positio qua vtitur rñdens in statu affirmatiuo. depositio qua vtit in statu negatiuo. ⁊ dubie positio qua vtit in statu dubio. Et dicunt spẽs obligatiõis. q̃z modus obligandi variat penes illas. Semꝑ eñ tenet aliquis responde-re si bene istis spẽbus vtat. scz affirmatiue negatiue ⁊ dubitatiue. Et ẽ rõ diuisionis. q̃z iste spẽs sumunt penes status. ꝯ est triplex status vt patuit. ergo sunt tres species obligationis.

Ar Videt ꝙ adhuc sit aliqua alia spẽs obligatõis. vicz impositio. ergo illa diuisio est insufficiens. Dicendũ ꝙ illa cõprehendit sb positione aut alijs. q̃z ꝑ impositõem sꝑ aliqs ponit aliqd. deponit. aut dubie ponit. sicut ꝙ a imponat ad sicandũ ꝙ homo currit. tũc a ponit ad sicandum tantũ sicut homo currit.

Vel sic scda descriptio ẽ ipi⁹ obligati que talis est. Obligatũ ẽ ꝓpositio que ẽ ps obligatõis sequẽs immediate signũ obligatõis dũmõ tñ sit admissa. Exẽplũ dicat opponẽs. pono tibi istã. Ois hõ est rome. tũc hec. ois hõ est rome ẽ obligatũ. q̃z sequit ly pono tibi istã. qd vocat signũ obligatõis: vel si dicat. peto te ꝯcedere primũ tibi a me ꝓponẽdũ. tũc h̃ cõplexũ ꝯcedere primũ ꝓponẽdũ sequit signũ obligatiõis scz peto. ⁊ ideo vocat obligatũ. Sunt aũt signa obligationis. pono. ponat. peto. ⁊ silia. vel etiã eoꝝ opposita: vt depono ⁊c.

Hic petrus hys. diffinit ꝓpõem obligisticã siue obligatum. ⁊ ponit duas diffinitiones. Prima ẽ. Obligatũ ẽ illa ps obligatõis ad quã sustinẽdaz infra tp̃us obligatõnis respondẽs se sua admissione restringit. que diffinitio ptz in textu imediate precedenti. Exẽplũ ptz de ista ꝓpõne. ois hõ ẽ rome. Secũda diffinitio est. obligatũ ẽ ꝓpõ que ẽ ps obligatõis sequens imediate signum obligatõnis. dũmodo sit admissa. vt cuz dicit. pono tibi istam, ois homo currit, tũ hec omis homo currit est obligatum formaliter

Qᵒ Quõ differũt iſte diffinitões. Dicendũ ꝙ ſic dr̃nt. qꝛ prima diffinitio ſumit̃ ꝑ cõpatõem obligati ad rñdentẽ. qꝛ dicit̃ ꝙ rñdens reſtringit ſe ſua admiſſione ad defenſandũ obligatũ. ſ3 ſcõa diffinitio reſpicit opponentẽ vel obligantẽ. qꝛ ille ꝑ ſignũ obligatõis ꝓponit obligatum ⁊ ideo dicit̃ in ſcõa diffinitõne. obligatũ eſt ꝓpoſitio ſequens ſignũ obligatõnis ⁊ hoc ſpectat ad opponentem.

Arᵒ Obligatũ eſt illud qđ obligat̃ vel obligabat̃. ſ3 rñs eſt illud qđ obligat̃. ġ rñs eſt obligatũ ⁊ nõ ꝓpoſitio. Dicendũ ꝙ obligatũ capitur dupl'r. Uno mõ ꝑticipial'r ⁊ in ſua ꝓpria ſ3catõne. ⁊ tũc rñdẽs dicit̃ obligatus. qꝛ ſic obligatũ dicit̃ illud qđ obligat̃. Alio mõ capit̃ noial'r ⁊ improprie ꝓut extẽdit̃ ad illud ꝑ qđ fit obligatio. ⁊ ſic capit̃ hic. qꝛ prima ꝓpoſitio ꝓ poſita ſꝑ ẽ mediũ obligandi ad ſuſtinendũ aliquid.

Arᵒ Si diffinitio eſſet bona ſequeret̃ ꝙ qđlibet cõplexũ obligatõis vocaret̃ obligatũ. Sequela ꝓbat̃. qꝛ ip̃e rñs reſtringit̃ ad oẽm ꝓpõe3 que ponit̃ ſibi poſt admiſſionẽ. Dicendũ ꝙ m'tũ refert in obligatiõibus dicere de aliq̃ ꝓpõne ad quã ſuſtinendũ ip̃e rñdẽs ſua admiſſione ſe rſtringit ⁊ ſua rñſione. Iuxta qđ ſciendũ ꝙ rñſio fit ad ꝗlibet ꝓpõem que ꝓponit̃ tp̃e obligatõis. qꝛ ad ꝗlibet ꝓpõem ꝓpoſitã rñs h3 rñdere. ſ3 ſolũ prima ꝓpoſitio ꝓpoſita ẽ admittenda. negãda aut dubitanda. ⁊ ideo reſtringit ſe ſua admiſſione de prima ꝓpõne ꝓpoſita. vt ſi opponẽs ꝓponeret iſtã Oĩs hõ eſt rome. tũc rñdẽs habet rñdere ad illã ꝑ admiſſionẽ dicẽdo. ego admitto. ſi tũc ex alio vel ſecundo loco eandẽ ꝓponat. nõ oportet ampli⁹ rñdere ꝑ admiſſionẽ ſ3 ꝑ cõceſſionẽ. Debet eñ rñdere. ego cõcedo. ⁊ ideo ſolũ prima ꝓpoſitio ꝓpoſita dicit̃ obligatũ.

Arᵒ Iſta diffinitio nõ cõuenit oĩ obligato. ġ nõ ẽ bona. Añs ꝓbat̃. qꝛ aliqñ rñs obligat ſe ad rñdẽdũ ꝑ ꝓpõem quã nõ admittit ſ3 dubitat. Dicendũ ꝙ alij duo modi cõprehendunt̃ ſub admiſſione. Nõ eſt. qꝛ negatio includit̃ ſub affirmatõne. ⁊ ġ nõ admiſſio intelligit̃ ſub admiſſione. Et ſil'r oĩs ꝓpoſitio que bene dubitat̃ põt admitti. qꝛ ꝓpoſitio bene dubitata eſt cõtingens ⁊ bñ poſſibilis: que in iſta arte etiã admittẽda eſſet ſi ſb hoc ſigno pono. poneret̃. Uel dicit̃ ꝙ ip̃e hic ponit iſtã diffinitionem obligati ſ3m primã ſpeciẽ obligatõis. ſc3 poſitõem.

Tercia deſcriptio ẽ. Tp̃s obligationis ẽ illud qđ ſequit̃ admiſſionẽ rñdẽtis: quouſq3 opponẽs dicat. ceſſet tempus obligationis. vel obligaret rñdente3 modo contrario primarie obligationis.

Hic ponit terciã deſcriptionẽ. ſc3 tp̃is obligatõis dicens. Tp̃s obligationis eſt illud tp̃s qđ ĩmediate ſequit̃ admiſſionẽ rñdentis quouſq3 opponẽs dicat. ceſſet tp̃s obligatõis. vel qñ opponẽs obligat rñdentẽ cõtrario mõ primarie rñſionis ſiue obligatõis. vt ſi petit cõcedere cõtrariã vl' cõtradictoriam ꝓpoſitionis prius ꝑ eũ bene admiſſe. Cui⁹ eſt exemplũ. reſpondens conceſſit illam Omnis homo eſt rome. ⁊ opponens ducit reſpondentem ad concedendum illam. aliquis homo non eſt rome, tunc ceſſat prioꝝ obligationis tempus.

Or Ad qd valet d'ffinitio tpis obligatõis. Dicēdū ad h' q rñs nullo mõ põt i fraidē tps obligatõis ɔcedē duo ɔtradictoria implicite vl' explicite. qr tūc esset ductus ad metā redargutõis. qr oēs respõsiones ei9 debēt reputari ac si essent facte p eadem mensura tpis. iam nõ põt aliquis ẽm idem tẽpus cõcedere duo cõtradictoria. Cessat aūt tps obligatõis tripliciter. vno mõ ex pte opponẽtis. Alio mõ ex pte rñdentis. qr qñcunq; dicit respondẽs vel opponẽs cesset tps obligatõis. tūc cessabit. Tercio modo cõtingit etiã ex pte opponẽtis qñ obligat rñdente ad cõtrariū vel contradictoriū modū prioris obligatõis. tūc em est admittenda illa ꝓpositio dūmodo fuerit possibilis ꝗuis prius fuerit negata. Et idē est iudiciū ac si opponēs vel respõdens diceret cesset tps obligatõnis. vt qñ ꝓponit' ista. omīs homo est rhome. ipsa est admittēda. si ponat' tūc ista. aliqs hõ est colonie. ipa est neganda. ẽ si postea ꝓponat' ista. aliqs hõ non est rhome. ipa est admittēda. qr quandocunq; ꝓponit' contradictoria ꝓpositionis prius posite ꝛ admisse. tunc est admittenda. ꝛ hoc intelligit' quando ꝓponit' p̱cise sub eisdem terminis.

Ar Nullū est tps obligatõis. g̃ nõ dz hic diffiniri. Añs ꝓbat'. qr postea dicit' in vna rl'a q oēs rñsiões facte a respõdēte debent reputari ac si essent facte p eadē mensura tpis siue in instanti tpis. ẽ instãs tpis nõ est tps. g̃ ꝛc. Dicendū ꝗuis responsiones facte ab ipso respondente tẽpe obligatõis debent reputari ac si essent facte p eodē instanti tpis. non tñ fiunt ẽm idem instans tpis. Añ multa sunt que fiūt in tpe diuisibili. que tamen referri pñt ad vnū tempus vel instans indiuisibile. sicut manifestum est quando aliquis ꝓfert duo contradictoria. illa ꝓlatio fit in tpe diuisibili. sed tamē illa referunt' ad idem tempus indiuisibile. qr al's non fieret cõtradictio in ꝓpositionibus illis.

Ar Nihil habemus de tpe nisi nunc. ẽ nūc nõ est tps. g̃ nõ est aliquod tempus obligationis. Dicenduz q ꝗuis nihil habemus de tempore ẽm actū nisi nunc. tamen bene ẽm successionē. qr sic habemus preteritum ꝛ futurum.

Quarta descriptio. ptinēs alicui9 ꝓpõis est qd ad ipam sequit' vl' eidē repugnat. Vbi gr̃a si sit hec admissa: sortes sedet. tunc ptinēs ad illã est. sortes nõ currit: qr sequit' ad eã. Silr ista. sortes stat vel sortes nõ sedet: qr ei repugnat. Est igr̃ duplex ptinēs. scz seqns ꝛ repugnãs. ꝛ qr istud vltimū repugnat ꝓpõi que sequit' nomen ptinentl' ad ipm extēdit'. Quãuis igr̃ multiplex subdiuisio ptinentiū põt assignari tñ in hac arte deseruit solūmodo ptinens qd dr sequens ex obligato tm: aut ex obligatis bene concesso vel ex bñ concessis: vel ex opposito bñ negati aut bñ negatoꝝ. Exē

pli grã. si dicat. pono tibi istã. oĩs hõ ẽ rome. ⁊ rñdẽs admittat. tũc hec. tu es obligat⁹ ẽ ptinẽs rspecu act⁹ rñdẽtis: q᷑ sequit pdictũ actũ. Et eodẽ mõ hec. aliq̃d est tibi ꝓpositũ ẽ illo mõ ptinẽs. q᷑ sequit actũ oppo-nẽtis: ꝫ talia ptinẽtia sũt huic arti imptinẽtia. ꝫ he ꝓ-positõnes: tu es rome: vel non es hõ: ⁊ siles dicunt ꝫm hac artẽ ꝓpõnes ptinẽtes: qd̃ ptꝫ in ꝓcessu sillogistico sic arguendo. oĩs homo ẽ rome: tu non es rome ergo tu non es homo: vel sic. omnis homo est rome. tu es homo: ergo tu es rome.

Hic ponit diffinitionẽ ptinentis dicens. ꝙ ptinens est qd̃ ad aliquã ꝓpositionẽ sequit vel eidem repugnat. Et diuidit in ptinens sequens ⁊ repugnans vt sit ista ꝓpositio. Oĩs hõ est colonie admissa. tũc ptinẽs sequens est. aliquis homo est colonie ꝫ ptinens repugnans est. aliquis hõ est rome etiã aliqua est ꝓpositio impertinẽs. vt baculus stat in angulo. Unde pertinens sequens est qd̃ sequit ad aliquã ꝓpositionẽ. Sed ptinens repugnãs est qd̃ eidẽ repugnat. vt istud ẽ ptinens sequẽs. sortes currit. ad istã ꝓpõꝫ oĩs hõ currit ꝫ ptinens repugnãs huic ꝓpõni est sortes nõ currit. Et ꝓpositio imptinens est que siue cõcedat siue neget nihil mutat de veritate ꝓpositõis prius cõcesse. Ex isto ptꝫ ꝙ aliqua ꝓpõ hꝫ se tripl̃r ad primã ꝓpositam vicꝫ ptinẽter. imptinenter ⁊ repugnant. vt patuit in exẽplis.

Q r Utrũ si ponat ista. oĩs hõ est rome ⁊ admittat. ⁊ tũc ponat ista. tu nõ es obligatus. vtrũ ista ꝓpõ tu nõ es obligatus sit ptinens repugnãs vel nõ. Dicendũ ꝙ nõ est ptinens repugnans absolute ad illã ꝓpositionẽ. omĩs homo est rome. est tamẽ ptinẽs repugnãs q̃tũ ad actũ eius Uel dicendũ ꝙ dupl̃r dicit aliqua ꝓpositio ptinens. Uno modo q᷑ ptinet ad ꝓpositionẽ prius positã. q᷑ scꝫ ad eam sequit vel eideꝫ repugnat. ⁊ sic ista nõ ẽ ptinẽs. Alio mõ dicit aliqua ꝓpositio ptinẽs q̃tũ ad actũ factũ a respondẽte. ⁊ sic etiã ista ẽ ptinẽs. q᷑ p admissionẽ ipẽ rñs obligat se. ⁊ ad talẽ actũ sequit esse obligatũ vel non obligatum.

A r Dicẽdo aliq̃d eẽ ptinẽs rpugnãs ẽ oppositio in adiecto. Assũptũ pbat. q᷑ determinatio addit determinabili cui tñ repugnat. Dicendũ ꝙ q̃uis hꝫ qd̃ repugnat alteri nõ ptineat ad ipm ꝫm principalẽ ptinẽtiã que est q̃ ad sequelã sui ex alio. ptinet tñ ad ipm ꝫm min⁹ principalẽ ptinentiã que ẽ q̃ ad elemẽta siue ptes sue cõpositõis. Uñ cũ ptinens diuidit in ptinẽs sequẽs ⁊ repugnãs ẽ diuisio analogi i sua analogata. q᷑ prius dicit ptinẽs de ptinẽte sequẽte. Et ẽ rõ illi⁹ diuisiõis. q᷑ aliq̃d dicit ptinẽs ad aliq̃d qd̃ hꝫ aliquẽ respectũ ad aliud ꝫm veritatẽ ⁊ falsitatẽ. Sꝫ hꝫ cõtingit dupl̃r. vno mõ q᷑ respicit ꝓpõem ⁊ ẽ in ipa aliq̃lr inclusum. ⁊ sic ẽ ptinẽs sequens. Alio mõ respicit ꝓpõnem ꝓpositam p quandam oppositionẽ explicitã vel implicitam. ⁊ sic ẽ ptinẽs repugnãs.

A r Quicq̃d repugnat alicui ꝓpõni nõ ẽ ptinẽs ad eã. ꝫ nullũ est perti

nens repuguās. Dicendū ꝙ ꝗuis ꝑtinēs repugnans nō ꝑtineat ad aliquā ꝓpōnē sicut ꝑtinēs sequēs ꝑ modū sequele. tñ ꝑtinet ad eā sicut ꝑtinēs repugnās ꝑ modū oppositōis. ꝛ ideo dictū ē ꝙ illa sit diuisio analogi in sua analogata. in q̄ diuisiōe primū mēbrū est principaliꝰ. ꝛ qꝛ nō oꝫ posteriꝰ analogatū ꝑticipare nomē ꝛ rōnē cōis analogi. ꝙ etiā nō requirit ꝙ ꝑtinens repugnans sit ꝑtinens.

Deinde sequūt rl̃e. Prima ē possibili posito in esse nll̃m sequit impossibile. insuꝑ simplr̃ positū ē admittendū gn̄alr̃. Prima ꝑs rl̃e pꝫ ꝑ Arest. in locꝰ p̄noiatis: grā cuiꝰ aduertēdū ē ꝙ solet assignari int ꝓpōem de possibili ꝛ int ꝓpōem possibilē drña. nā ꝓpō ď possibili dr ꝓpō modalis modificata ꝑ istū modū possibile sine negatōe ipm ꝯstruēte. vt fortē possibile ē currere. si aūt ꝑ negationē interimeret: tūc potiꝰ deberet dici de impossibili: vt albū non possibile ē esse nigruꝫ .i. impossibile. Sed dicit ꝓpō possibilis q̄ sic se habꝫ ꝙ q̄lrcūqꝫ ꝑ eā sҏcat snia totali ꝓpōali: ita possibile ē esse sumēdo ly esse gn̄alr ꝓut aliq̄ ꝓferēte aliquā positionē verā siue affirmatiuā siue negatiuaꝫ dicimꝰ ita esse. Ex isto inferri ꝯsuetū ē ꝙ aliq̄ ꝓpō ē de possibili. q̄ n̄ ē possibilr̃ ꝛ ecōtra. Ista em̄ ē de possibili oēꝫ hoieꝫ possibile ē esse asinū. ꝛ tñ ē impossibilis. ꝛ tñ non ē de possibili. Juxta p̄dictā diffinitionē duplicat expositio huiꝰ dicti q̄ dr̃. possibili posito inesse nll̃m sequit impossibile. vicꝫ vno mō sic: si det ꝓpō possibilis ꝛ ponat inesse. i. si ꝯcedat ita esse de facto in re sicut ipa sҏt nll̃m sequit impossibile: ꝗuis seq̄ posset falsum. Alio mō expoitur sic. possibili posito inesse. i. data ꝓpositione vera de possibili ꝛ ponatur inesse. i. si debite ponatur in vnam de presenti: non sequitur impossibile. Signanter dicitur vera: qꝛ ꝓpositio falsa de possibili est impossibilis: ꝛ ideo non est inconueniens si illa que est sua de inesse sit impossibilis. vt hoiem possibile est esse asinū: silr̃ non frustra dicebat si debite po-

nať in eſſe: qꝛ ſi indebite: tūc euenire p̄t impoſſibile.

Hic ꝯñr ponit autoꝛ aliq̄s rľas de hac arte. Et pꝛimo vnaꝫ ex q̄ dependet tota ars obligatoꝛia dicēs ꝙ poſſibili poſito ineſſe nullū ſequiť impoſſibile. Inſup om̄e poſſibile ſimpľr poſitū gnāľr ē admittēdū. Et pꝛima ps iſti⸗us regule dupľr exponiť. Uno° put poſſibile dicit ꝓpōem poſſibileꝫ. Alio mō put dicit ꝓpōnē de poſſibili. ⁊ ꝓpō diciť poſſibilis qñ ſcat aliq̄d ꝑ eaꝫ qḋ poſſibile ē eſſe a ꝑte rei. vel qḋ poſſibile ē eſſe ſic̄ ꝓpō ſcat vt oēꝫ hoieꝫ eſſe rome. Sꝫ ꝓpō de poſſibili diciť q̄ modificať h̄ mō poſſibile. vt omnem hoieꝫ eē albū ē poſſibile. ſm h̄ g̃ ſi poſſibile ſcat ꝓpōeꝫ poſſibilē tūc ē ſen⸗ſus. poſſibili ineſſe poſito nullū ſequiť impoſſibile. i. ſi ꝓpō poſſibiľ ponať eſſe vera ſimpľr. vľ ſi ponať ita eē in re ſic̄ ſcať poſſibiľr ꝑ eā. tūc nullū ſeq̄ť ĩpoſſibile. ⁊ iſta expō magꝭ deſeruit ad ꝓpoſitū. qꝛ ex iſta ꝓpōe ſic̄ patuit in ꝑncipio accipiunť obligatoꝛia. ꝟ oīs obligatio dꝛ fieri ex h̄ ꝙ alicui aliq̄d ꝓponiť ⁊ ſi h̄ eēt poſſibile. tūc dꝫ ſuſtĩere ac ſi ita eēt. ⁊ dꝫ rñs ip̄m d̄fendē. ne ex illa admiſſiōe poſſibilis cogať ꝯcedē aliqḋ ĩpoſſibile. Sꝫ ſi exponať iſta rľa ſm ꝙ poſſibile ſcat ꝓpōeꝫ de poſſibili. tūc ſenſus ē ſi ꝓpō de poſſibili ponať ineſſe. i. in vnā de ſimplici inherētia dūmō ſit de poſſibili vera. tūc illa poſita nllm ſequiť ĩpoſſibile. ſic̄ dicēdo. ſoꝛtē eē albū ē poſſibile. ſi mu⸗tať in vnā de ſimplici inherētia. dicēdo. ſoꝛtes ē alb⁹ tūc illa p̄ot ſuſtineri. ⁊ defendi abſq̃ h̄ ꝙ ſequať impoſſibile aliq̄d ex ipſa.

Ar Si iſta rľa eēt vera ſequereť ꝙ iſta hoieꝫ eē aſinū ē poſſibile. ſic d̄beret poni ineſſe. g̃ hō ē aſin⁹. Dicendū ſm textū. ꝙ nō ē bñ poſi⸗ta. qꝛ ip̄a ē deponibilis ⁊ nō ponibilis. Sic̄ em̄ pri⁹ dictū ē. illud ſolū ē ponibile qḋ ē neceſſariū vel poſſibile. iſta aūt ꝓpō ē impoſſibilis. ⁊ g̃ debꝫ in⸗telligi regula ſi ꝓpoſitio talis debite poniť ineſſe.

Uñ quedā modificatōes ſolēt explicari q̄ten⁹ de⸗bite fiat poſitio ineſſe. Pꝛima eſt ꝙ ſi ponať in ꝓpōe de poſſibili ſignū vľe aut ip̄m icludens: tūc loco talis ſigni dñt ſumi ei⁹ ſingulares ꝯiūctim. ⁊ ſufficit ꝙ q̄li⸗bet iſtaꝝ ſeoꝛſū p̄t eſſe vera. vt ſi dicať i om̄es ꝑtes ꝓ⸗poꝛtionales linea p̄t eſſe diuiſa i infinitas ꝑtes linee p̄ñt diuidi. poniť ſic ineſſe: in has ꝑtes ꝓpoꝛtōales li⸗nea diuidiť: ⁊ in has linea diuidiť ⁊c. non aūt ſic. in oēs ꝑtes ꝓpoꝛtionales linea eſt diuiſa. Scđa circū⸗ſtantia modificatōis eſt ꝙ ſi in illa de poſſibili p̄dica⸗tū dicti referať ad materiale ſubiecti vt fiat ſenſus di⸗uiſus tūc ponendo illā in vnā de p̄ñti debet ſumi ip̄ꝫ materiale vľ ſibi eq̄ualēs. vt albū poſſibile eſt eſſe ni⸗grū. i. h̄ ſubiectū eſt nigrum. ſoꝛtes ſine pedibus p̄ot

ambulare: qlitercunq; p hac ppositionē fcatur possi bile est eē. Tercia modificatio si ponatur aliq determinatio. q repugnat copule de pñti. tūc omitti dz ponē do ppositionē in vnā de pñti. vt sortē possibile ē cras currere. nā h ē impropa. sortes currit cras ex hac pria pte regle seqtur scda ps. qz ei sine exceptione ex possi bili non seqtur bñ rñdendo ipossibile. restat vt conce datur: oē possibile simplr admittendū. Quibusdā tñ alit videtur sup q posteri9 erit regressio magl exqsita

Hic pñr ponit quasdā modificatiões quib9 ppositio de possibili dz cir cūstantionari vt sit vera. z sunt tres. Prima est q si ponat in ppositōne de possibili signū vle aut ipm includens. tūc loco talis signi debent sumi singularia eius incōiuncte z sufficit vt qlibet earū seorsum sumpta possit esse vera. vt si dicat in oēs ptes pportionales linea pt eē diuisa in infini tas ptes linea pt esse diuisa. vbi implicite ponit signū vle. qz infinitū iclu dit signū vle. que sic ponunt inesse. in has ptes pportionales linea diui dit z in has ptes pportionales. z silr dz de scda. vt infra latius dicet. Se cunda modificatio. q si in illa de possibili pdicatū dicti referat ad materi ale subiecti vt sit sensus diuisus. tunc ponendo illā in vnā de pñti dz sumi ipm materiale vel equiualens sibi. vt albū possibile est esse nigrū. que sic ponit inesse. i. subiectū albi est nigrū. Tercia modificatio est. si ponat i p positione de possibili aliqua determinatio q repugnat copule de pñti tūc talis determinatio dz omitti ponendo pponem in vnā de inesse. vt sortem possibile est cras currere. nam hec est impropria sortes currit cras. debet ergo sic poni inesse sortes currit. Et silr dicendū est hic. sortem cras come dere est possibile q sic ponit inesse. sortes comedit. quia illa determinatio cras repugnat verbo pñtis tpis. quare est deponēda. Tunc ibi (Ex hac p ma) Declarat secundā ptem regule. s. q possibile simplr positū est genera liter admittendū. Et dicit q sequit ex pria z capit simplr vt tm valet. i. si ne addito. qz si possibili capiat cum aliquo impossibili copulatiue saltem tunc non est admittendum. cum tunc tota ppositio sit impossibilis. vt di cendo sortes currit. z homo est asinus. Qz autem sequit ex prima mani festum est. quia ex positione possibilis nullū sequitur impossibile. ergo est admittendum.

Quaere. Quare ista ppō linea pōt diuidi in infinitū. nō dz exponi p actum cōpletū. vt sic dicat. linea est diuisa in illas. z in illas ptes. Dōm q duplex est potentia. Quedā est que reducit ad actū cōpletū. Alia ē po tentia que reducitur ad actū incompletū. sicut potentia diuisionis conti nui in infinitū. qz nunq in infinitum linea est diuisa. z talis potentia de bet exponi p actum incompletū. sicut ista ppositio linea potest diuidi in in finitum. debet sic exponi. linea diuidit in infinitū. in qua ppōne (diuidit)

nõ dicit cõpletionẽ actus. sed dicit ipsum actũ in fieri tm̃. q2 nũq̃ ƺm actũ completum linea est divisa in infinitũ. τ tunc singularia debent capi in cõiuncte. sicut fuit de illa. in omnes proportionales linea potest esse diuisa. Sed ista eua potest parere quinq̃ filios debet poni inesse sicut illa in qua ponitur signum vniuersale. Et ratio est. quia sicut signum vniuersale facit terminũ stare pro omnibus siue pro multis. sic etiam quinq̃ τ quodlibet aliud nomen numerale. Debet igit̃ sic poni inesse berta parit hunc filium berta parit istum filiũ.

Secunda regula est. omnes nr̃e rñsiones τ oppositiones tempore obligationis facte reputari dñt tãq̃ facte ꝑ eadem mensura tp̄is vel instantis. τ ad omne impertinens eodem modo est respondendũ ac si nunq̃ esset obligatio facta. Prima pars regule patȝ. nam si sic aliq̃s posset concedere duo cõtradictoria. Secunda pars patet exemplo. vt sit ista posita. tu es rome: τ admissa deinde ponatur aliq̃s homo ẽ parisius. q2 est impertinens et vera ip̄a est concedenda. Ad omne em̃ impertinens sil'r est rñdendũ infra temp⁹ sicut extra. s. sue ƺcationis qualitatem.

Hic ponit scd̃am regulã regulantẽ ꝓcessum hui⁹ artis. q̃ cõtinet duas ꝑtes. Prima est. oẽs nostre rñsiones τ oppõnes tp̄e obligatõnis facte debent reputari tanq̃ facte ꝑ eadem mensura tp̄is vel instanti. Scd̃a ꝑs ad omne impertinens eodẽ mõ est respondendũ ac si nunq̃ eẽt abligatio facta Primum patet. q2 nisi sic aliquis cõcedere posset duo contradictoria. cuȝ cõtradictio nõ sit nisi inq̃tum ꝓpões referunt̃ ad idẽ tp̄s. sed opponẽs obligista nititur ducere respondentẽ ad metã redargutõis. vt. s. concedat duo contradictoria. ergo necessarium est q̄ referant̃ ille ꝓpões ad idem tp̄s quia nisi sic non essent ꝯtradictorie. Scd̃m pȝ. q2 impertinens nihil facit ad veritatem vel falsitatẽ ꝓpositionis. ergo est admittendũ iuxta qualitateȝ sue significationis.

Ar̃ Ista ꝓpõ tu non es obligatus ẽ impertinens ad istã om̄is hõ est rome. τ est admittenda primo loco posita. sed secundo loco posita est neganda. ergo ad ꝓpõnem impertinentem non eodem modo rñdet̃. Dõm q̄ licet talis ꝓpõ sit eadem ƺm terminos. tñ variat̃ ƺm ƺcationem qñ est prio loco posita τ postposita. q2 secundo loco posita est ꝑtinens repugnãs. sic autem non erat qñ fuit primo loco posita. quia tunc fuit possibilis τ vera et ergo non est vna ꝓpositio. Et quando replicatur ista ꝓpõ. tu nõ es obligatus secundo loco posita. non est neganda. Probat̃. q2 nõ est ꝑtinẽs repugnans ꝓpõni prius posite. Dõm q̄ dupl'r d2 aliqua ꝓpõ repugnans. vno modo. q2 repugnat ꝓpõni prius posite τ sic ista est impertinens. quia

non habet aliquã repugnantiã ad ꝓpõnem prius positã. Alio modo dicitur ꝓpõ ꝑtinens repugnans. qꝛ repugnat actui facto ꝑ rñdentem. ⁊ sic ista est impꝑtinens repugnans. qꝛ repugnat actui facto ꝑ respondentem. Et ita dꝛ ꝙ ꝗuis non sit pertinens repugnans ab obligatum. est tamen repugnans ad actum.

Ar Propõ primo. scd̃o aut tercio loco posita sꝑ hꝫ eandẽ ỽitatẽ ⁊ falsitatẽ. ꝗ eodẽ mõ est cõcedenda vł neganda. Dõm ꝙ oẽs ꝓpões necessarie aut impossibiles sꝑ hñt eandẽ veritatẽ ⁊ falsitatẽ ⁊ etiã eandẽ significationem. non aũt ꝯtingens. qꝛ ꝓpositio cõtingens posita in vno loco p̃t habere respectũ ad ꝓpõem quã nõ habuit posita in alio loco. ⁊ iõ nõ habet in diuersis locis eodẽ mõ affirmari vel negari.

Tercia regula. sicut ĩfra idẽ tp̃s obligationis nunꝙ̃ ꝓpões sibijnuicẽ ꝯ̃dictorie sũt ꝯcedẽde aut negãde ita oĩs ꝓpõ a rñdente seładmissa ꝭm aliquẽ statũ sꝑ infra tp̃s obligationis q̃tienscũꝗ ꝓponatur ẽ ꝭm eũdem statũ sustinẽda pꝫ. qꝛ oẽs respõsiones reputãtur tanꝙ̃ facte ꝑ eadẽ mensura adeq̃te. ⁊ sic ñ pñt cõcedi ꝯ̃dictoria. vñ ꝓpõ sełꝯcessa dꝫ ĩfra idẽ tp̃s obligationis sꝑ ꝯcedi q̃tienscunꝗ ⁊ in q̃cunꝗ loco fuerit ꝓposita. nam si nõ. tũc sua contradictoria eẽt cõcedenda.

Hic ponit terciã regulã dicẽs ꝙ infra idem tp̃s obligationis nũꝙ̃ simul sunt ꝯcedende aut negãde ꝓpões ꝯtradictorie. ⁊ oĩs ꝓpõ a rñdẽte seładmissa ꝭm aliquẽ statũ sꝑ in eodẽ tp̃e quocunꝗ mõ ꝓponat̃ ẽ ꝭm eundẽ statũ sustinenda. Dicit̃ (infra idẽ tp̃s) qꝛ in diuersis tp̃ib⁹ obligatõnis pñt admitti duo cõtradictoria. Rõ regule est. qꝛ si admitteret duas ꝯtradictorias cessaret tp̃s obligatiõis. qꝛ oẽs ꝓpões ꝑlate reputant̃ ꝑ vno instanti tp̃is ꝑlati. ⁊ ꝑ tali non possunt contradictorie concedi.

Ar Aliqua est ꝓpõ q̃ si primo loco ponat̃ nõ est rñdendũ eodẽ mõ ad ip̃am sic̃ si poneret̃ in obligatiõe. ꝗ secũda ps regule est falsa. Añs ꝓbat̃. qꝛ ad ꝓpõnem primo loco positã rñdet̃ ꝑ admitto. sed in tp̃e obligationis rñdet̃ ꝑ cõcedo. Dõm ꝙ ista regula est intelligenda ꝙ eodẽ mõ est respondendum q̃tum ad affirmationẽ ⁊ negationẽ. licet nõ eodẽ mõ q̃tũ ad modũ affirmationis ⁊ negationis. siue q̃tum ad illa q̃bus exprimit̃ talis affirmatio vel negatio. qꝛ extra tp̃s obligatõnis talis affirmatio exprimit̃ ꝑ admitto vel nõ admitto. ꝭ infra tp̃s obligationis ꝑ concedo aut nõ concedo. Uel dõm ꝙ eodem modo rñdendũ est q̃tum ad statum. ꝭ admitto ⁊ concedo pertinent ad eundem statum.

Quarta regula. oẽ seq̃ẽs ex bñ concesso vł ꝯcessis aut opposito bñ negati vł bñ negatoꝝ. vł ex oĩb⁹ simł

infra tempus obligationis sp est ↄcedendū. Patz. q2 si non tūc opteret oppositū concedi. qd̄ ē inconueniens. ⁊ pari mō repugnans p̄dictis aut alicui p̄dictorū: negādū ad sensum premissum. Quinta regula. nō est incōueniēs q̄ rn̄dens īfra tp̄s obligationis ↄcedē se fateat̄ falsum aut male rn̄dere. ſ; si cessante tp̄e obligatiōis cogat̄ ↄcedere se male rn̄disse īfra tp̄s. tūc duct⁹ ē ad metā redargutiōis. Pria ps pz. q2 oē possibile admittit̄ in hac arte. ſ; ad aliq̄ possibilia seq̄t̄ vt fateatur se ↄcedere falsum ⁊ male rn̄dere. ꝓut inferi⁹ patebit ex p̄ctica. ꝗ. Scd̄a ps pz. q2 extra tp̄s rn̄dendū ē sicut ē in re. si ꝗ tūc cogat̄ ↄcedere male rn̄disse īfra tp̄s pz ꝓpositū. Sexta est. aliq̄ ꝓpō infra idē tp̄s obligationis vno loco posita ē ꝑtinēs ⁊ ↄcedēda q̄ si in alio fuisset ꝓposita foret negāda. pz exempli grā. vt posita ista ⁊ admissa: oīs hō ē rome ꝓponat̄ ⁊ ista. tu es hō dz ↄcedi. q2 v̄a ⁊ iꝑtinens. deiñ tu es rome ip̄a ē ↄcedēda q2 seq̄ns est obligatio bn̄ ↄcesso. Si v̄o ista. tu es rome fuiss; ꝓposita scd̄o loco. ⁊ ista tu es hō tercio loco. tūc fuisset vtraq; negāda. q2 prima illaꝝ ē falsa ⁊ iꝑtinēs. scd̄a repugnat ꝓposito bn̄ negato. Septima est. ad oē simplr̄ nccāriū vel īpossibile sp̄ ē rn̄dēdū ↄsimili rn̄sione. Ptz ex suo opposito. nā sic possibile ē admittendū ⁊ sub forma positi ꝓpositū est ↄcedēdū. sic īpossibile simplr̄ nunq̄ȝ ē admittēdū sed sp̄ negādū. et nccāriū simplr̄ sp̄ ē admittendū. Dicit̄ āt de nccārio ⁊ īpossibili simplr̄: q2 aliq̄d dr̄ nccāriū aut īpossibile ꝑm q̄d. videl; ꝓpt̄ lapsū tp̄is vt talis tu fuisti rome tu nō fuisti colonie q̄rū q̄libet potest aliq̄ñ eē v̄a ⁊ aliq̄ñ falsa ⁊ tn̄ postq̄ȝ fuisti rome de cetero nō p̄t ista fieri vera tu non fuisti rome. Hec igitur sunt documēta capitalia huius artis et magis generalia ad que aspiciens

nouitius studiosus repellere potest tela quelibet sibi obiecta: Deinde quedam alia min⁹ principalia tangi poterũt in hui⁹ artis exemplari practica prout opor-tunitas dabit

Hic ꝯñr ponit alias regulas ꝑ ordinẽ. Quarta est. ꝗ omne sequẽs ex bene ꝯcesso vel bene concessis. aut ex opposito bñ negati aut bene negatoꝝ vel ex omnib⁹ simul infra idẽ tp̃s obligationis sꝑ ẽ admittendũ. Ratio regule est. qꝛ nisi sic oporteret oppositum concedi. qđ est incõueniens. Et similiter repugnans p̃dictis aut alicui p̃dictorũ est negandũ ad sensum p̃missum. Quinta regula est. non est incõueniens infra tp̃s obligationis ꝗ rñdeas cogatur concedere falsa aut male rñdere. sed si cessante tempore obligationis diceret se concessisse falsum aut male rñdisse duct⁹ est ad metam redargutionis. Rõ primi est. qꝛ omne possibile est cõcedẽdũ in hac arte. sed ad aliqua possibilia sequit̃ vt se fateat̃ concedere falsum ⁊ male respondere. vt pꝫ in exemplis. ḡ non est incõueniens hoc concedere. Ratõ secundi est. qꝛ extra temp⁹ obligationis est respondendũ sicut est in rei veritate. si ergo cogat̃ male se rñdisse extra temp⁹ obligationis. patet ꝓpositũ. Sexta regula est. aliqua ꝓpositio infra tempus obligationis vno loco ꝓposita est ptinens ⁊ cõceditur. q̃ si alio loco fuisset posita esset neganda. vt exempli gratia. quando ponit̃ ista. omnis homo est rome est admittenda ⁊ cõcedenda. qꝛ est possibilis. si tunc ponat̃ ista. tu es homo. debet concedi. qꝛ est vera ⁊ imptinens. deinde si ponat̃ ista. tu es rome debet cõcedi. qꝛ est sequens ex obligato bene concesso. ⁊ est in illis trib⁹ bon⁹ syllogism⁹. sic arguendo. om̃is homo est rome. tu es homo. ergo tu es rome sed si tercia fuisset posita loco secũde. ⁊ secũda loco tercie. tũc vtraqꝫ fuisset neganda. qꝛ prima illarũ. s. ista. tu es rome est falsa. demonstrando asinũ. ⁊ similit̃ secunda repugnat posito negato. Septima regula est (ad oẽ simpl'r necessariũ vel impossibile est respondendũ consimili responsione) qꝛ semper necessariũ est admittendũ ⁊ impossibile est negandũ. Et dicitur notanter (simpliciter) quia dupliciter dicitur aliquod necessarium. Uno modo ex habitudine terminorum. vt homo est animal ibi est naturalis habitudo terminorum. Alio modo aliquid dicitur necessarium ꝺm quid et ex euentu. sicut sortem heri concessisse est necessariũ postꝗ̃ concessit. ⁊ ex casu ibi posito est impossibile ipsum non concessisse heri. Unde quod est simpliliciter impossibile semꝑ debet negari vbicunqꝫ ponit̃. ⁊ qđ est simpliciter necessarium semper debet admitti vbicunqꝫ ponitur. ⁊ quod est ex euentu necessariũ. vel impossibile potest negari ⁊ concedi ꝺm ꝗ in diuersis locis ponitur.

Sequũtur igr̃ exẽpla ad sup̃dictoꝝ pleniorẽ declarationẽ: dicat opponẽs ad rñdentẽ pono tibi istã: alter istoꝝ est asin⁹: admittenda est si sit possibilis: Deinđ opponens dicat ꝓpono tibi eandeꝫ ꝯcedenda est: qꝛ

omne semel admissum q̃tienscunq̨ ꝓponiꝛ est ꝯcedẽ dũ vt dicit tercia regula. deinde ꝓponatur isto. vnꝰ istorũ est asinꝰ. ipa est ꝯcedenda iuxta scdam regulaꝫ qꝛ est ꝟa ꝛ iptinens. deiñ ꝓponatur: alter istoꝝ est asinus. si concedis arguiꝛ ꝯ te. sequtur eñ vnꝰ istoruꝫ est asinus ꝛ alter istorũ est asinꝰ. igr̃ vterq̨ istoꝝ est asinꝰ q̃ est ipossibilis igr̃ male fuit concessa si negas arguiꝛ contra te qꝛ ipsa est bene admissa ꝛ concessa ꝛ ꝑ cõsequẽs q̃tiẽscunq̨ ꝓponitur ẽ concedẽda. ℞n̄sio ꝙ ipa non ꝓponitur iterato i simili sensu seu forma sicut ab initio fuit posita admissa ꝛ pꝛimitꝰ concessa qꝛ in pꝛia li: alter: tenebatur indiffinite ꝛ in scda vice tenetur relatiue ꝛ sic non ꝓceditur iuxta regule intentionẽ. Secundũ exemplũ pono tibi istã oĩs hõ est rome admittenda est qꝛ possibilis: deiñ dicat opponens ꝓpono tibi eandẽ concedenda est qꝛ bñ semel admissa sub eadem forma ꝓponitur: deiñ ꝓponiꝛ ista tu non es obligatꝰ si tu eã negas ipa est imptinens ꝛ extra tp̄s obligationis ẽ concedẽda igr̃ infra tp̄s est cõcedenda. tenet conseq̃ntia ꝑ scdam ptẽ scde regule. Si concedas ꝯ ipa est imptinens ꝛ falsa. qꝛ positio ꝛ admissio te obligauerũt. ℞n̄sio neganda est. qꝛ regula intelligiꝛ ceteris paribꝰ. qꝛ igr̃ hec ꝓpõ variatur in veritate ꝛ falsitate ante obligationẽ ꝛ post hinc est ꝙ non ipeditur intẽtio regule aliter ad eã r̄ndendo infra tp̄s obligationis ꝛ extra obligationẽ. sicut aliꝛ respondeꝛ ad istã soꝛtes currit ipo currente ꝛ ipso q̃escente. Terciũ exemplum. ponatur tibi ista. tu non loqueris. admittenda est cũ possibilis sit. deinde si ꝓponatur est cõcedẽda. deinde ꝓponatur tibi ista. tu aliq̃d concedis: si cõcedis ꝟ sequtur ꝙ tu loq̃ris. ℞n̄sio positũ ẽ admitten

dū: ⁊ deinde ꝓpositū ē concedendū: deinde cū hec ꝓ
ponitur. tu aliq̄d concedis negāda est. Et cū replica-
tur. seq̄tur si tu negas aliq̄d ꝙ tu loqueris verū ē. Et
cū dr̄. tu negasti ꝙ aliq̄d concedebas. negatur q̄uis
ſm rei veritatē ita sit. tn̄ negandū est ꝓpter repugnā-
tiā ad obligatū. nō em̄ est iconueniens negare ꝓpriū
actū si obligatio requirat. Quartū exemplū p̄dicto cō
simile. ponatur ꝙ a sit p̄dicatū alicui⁹ ꝓpōis q̄ admis
so ⁊ concesso ꝓponatur tibi ista. nullū a. est p̄dicatū q̄
concessa. ꝓponatur tibi ista. nullū p̄dicatū ē a. si conce
dis tu concedis ꝓpōem i q̄ p̄dicat a. ⁊ sic facis ꝯ po-
situ. si negas arguitur ꝯ te. nā bn̄ seq̄tur. nullū a. ē p̄di
catū. igr̄ nullū p̄dicatū ē a. ⁊ an̄s ē concessū. igr̄ ꝯn̄s ē
cōcedēdū. Rn̄sio ꝙ ista nullū a. ē p̄dicatū. cōuertitur
in istā. nullū p̄dicatū ē a. ⁊ ꝙ h̄ cōseq̄ntia nullū a ē p̄di
catū. igr̄ nullū p̄dicatū ē a: est concedēda q̄tiēscūq̄ fu
erit ꝓposita: ⁊ qr̄ istā. nullū a ē p̄dicatū concedit si fue
rit ꝓposita. ita hāc nullū p̄dicatū ē a. tenetur cōcedē.
Et ad instātiā q̄ instatur ꝙ si concedis eā tu cōcedis
ꝓpōem in q̄ p̄dicatur a: debet rn̄dens dicē ꝙ nō cōce
dit istā: tu concedis eā. s. ꝓpōem q̄ ē ꝯsequēs: ⁊ tn̄ q̄ti
enscunq̄ sibi ꝓponitur dz conseq̄ns concedere: simi-
liter etiā totā conuersionē positā dz concedere. ⁊ tam̄
negare se concedere ipsam. aliud em̄ ē concedere pro
positionē aliquā alicui ꝓpositā: ⁊ aliud ē concedere
se eaz concedē qr̄ ꝓpositio ⁊ concessio ꝓpositionis se
habēt iptinent ⁊ sic vt prius continget vt respondēs
infra temp⁹ obligationis teneatur negare ꝓpriū suū
actū. Quintū exemplū ponatur has ꝓpositiones ad
inuicē conuerti: de⁹ est et homo ē asin⁹ quo admisso
qr̄ possibile est: ꝓponatur eadem ip̄a erit concedēda

deinde ꝓponat̄ ista. de⁹ est. cōcedenda est: q͛ ad om̄e necessariū est sp̄ eodē mō r̄ndendū. qua ꝯcessa ꝓpona tur ista. homo est asin⁹. neganda ē q͛ ip̄ossibilis. Sꝫ contra. omne nec̄cariū est ꝯcedendū. sed ista hō est asi nus ꝯuertit̄ cū ista. s. de⁹ est. q̄ est nec̄caria. igit̄ est ꝯce denda. igr̄ malc r̄ndens eā negat: Uel aliter admisso posito ꝓponat̄ ista. de⁹ est igr̄ hō est asin⁹. si cōcedas contra ad oēm ꝯn̄am eodē mō r̄ndendū est infra tp̄s ꝛ extra. sed extra negat̄. igr̄ et infra tp̄s. Si negas. cō tra oīs ꝯn̄a ē bona et ꝯcedenda in q̄ arguit̄ a ꝯuertibi li ad ꝯuertibile. sed hic arguitur a ꝯuertibili ad ꝯuer tibile. igr̄ male fuit negata. Uel posset primū positum magis specificari. sic videlicet. ponat̄ ꝙ ista ad inui cem conuertant̄. deus est ꝛ hō est asinus. significan do p̄cise deū eē. ꝛ tunc ꝓducat̄ rō ꝯsequenter vt p̄mis sum est. ¶Pro responsione ad p̄dicta posita: in q̄b⁹ tan gitur aliqual̄r materia impōis: est notandū. ꝙ q̄uis impōes factas tp̄e obligationis r̄ndens debeat susti nere. tamen ꝑm rei veritatem non sunt vere impōes. non em̄ si dicam pono ꝙ ista. homo est asin⁹ ꝑcet deū esse ex ħ vere ita est ꝙ sua ꝑcatio est mutata. Et ꝓ tan to sil̄r ad eas est respondendū tanq̄ꝫ nulla impō esset facta. Et assignatur regula ꝙ oē impositū ē imptinēs sue impositioni. Uerbi gratia sorte currente ꝛ plato ne disputante. si dicat̄. pono istas ꝯuerti seu idē ꝑca re. s. sortes sedet ꝛ plato disputat. q̄ admissa. s. ponat̄ hec. sortes sedet. negāda est. q͛ falsa ꝛ imptinēs. ¶Rur sus si dicatur. hō est dictio dissyllaba. hō currit. aliter accipitur in prima li homo q̄ꝫ in secunda. nā in prima ponitur p̄dicatū quod competit voci ꝑm se. ꝛ impor tat passionem vocis. sed in secunda accipitur ꝓ re ad

extra. que significatur p̄ vocē. Pari modo dū dicun-
tur tales. deus est. ꝛ homo est asin⁹ conuertuntur vel
idem significant. Et similiter dū dicitur. de⁹ est. ꝛ hō
est asinus non eodē modo sumūtur hmōi oꝛones naꝫ
pꝛimo accipiūtur tanq̄ꝫ p̄ seipsis ꝛ attribuunt eis p-
pꝛietates ꝓpositionales que eis ꝯuenienter pn̄t ineē
sed in alia vice ponūtur absolute ꝛ accipiunt p̄ ipsis
rebus. Vn̄ his memoꝛiter retentis facile rn̄detur ad
plura pri⁹ recitata. Verbi grā. ponatur istas ꝯuerti
ꝛ idē s̄care. deus est. ꝛ homo est asin⁹. rn̄dens admit
tat. ꝛ si ponatur ꝯcedat. Hāc etiā ꝯcedat: de⁹ est quo
tienscūq̄ꝫ ꝛ vbicūq̄ꝫ ꝓponatur. Econtra negare debet
hoiem esse asinū vbicūq̄ꝫ ꝛ q̊tienscūq̄ꝫ ꝓponatur. Itē
negare dꝫ hāc. deus est. ergo homo est asinus. Tunc
ad replicā. oīs ꝯn̄a cui⁹ an̄s ꝛ ꝯsequens vere ꝯuer-
tūtur ꝛ idē p̄cise s̄cant est bona ꝛ ꝯcedenda. s̄ huius-
modi consequētie. de⁹ ē. g̊ homo ē asin⁹ an̄s ꝛ ꝯn̄s ve
re ꝯuertūtur ꝛ idē p̄cise s̄cant. hec minoꝛ simpl'r ē falsa
vt ptꝫ ex pꝛimo documento hui⁹ exempli. tn̄ rn̄dens
ꝓpt obligationē hꝫ illō admittere. ꝛ ideo hꝫ minoꝛē
concedere. Et qn̄ īfertur est ꝯcedēda. ecce p̄t ꝯcedere
q̄ꝺ est concedenda. Et si vlteri⁹ inferatur: ꝛ tu non ꝯce
das eā. igr̄ male respondes. etiā p̄t hoc ꝯcedē tanq̄ꝫ p
tinēs. lꝫ s̄m rei veritatē bn̄ rn̄deat. cū iuxta regl'as hu
ius artis ꝯcedat. Neq̄ꝫ hoc est inconueniēs queād-
modū homo tenetur qn̄ꝫ negare suū ꝓpꝛiuꝫ actū q̄ in
ꝓposito casu practicare posset sil'r m modū rn̄dēdi vt
si inferatur. ista ꝯn̄a est concedēda. placet deīn cū sub
iūgitur ꝛ tu n̄ ꝯcedis eā. p̄t negare ꝓpꝛiū actū sepius
ꝯtingit ratione obligationis ꝯtingēs. Multū igr̄ con
fert aduertere qn̄ arguitur ab acceptione p̄ passione

vocis ad acceptionē ꝓ reb⁹ ad extra ꝓpter qḋ nō est necē valere argumentū. ¶ Et si dicat. cessat tp̄s obligationis. tūc infra tp̄s male respondisti. rn̄dens dꝫ hoc negare. qꝛ bn̄ ꝛ ꝑtinent rn̄dit. p̄t tn̄ ꝯcedere extra tp̄s se concessisse male rn̄disse infra tp̄s. qꝛ hoc fuit ꝑtinēs sequens. Et si dicat. tu negasti ꝯn̄am cui⁹ an̄s ꝛ ꝯn̄s vere conuertebant́ ptꝫ ex supra dictis ꝙ non vere cōuertebant́: ꝛ nūc absolut⁹ ab obligatione dꝫ illud negare. ꝛ sic appet eū infra tp̄s bn̄ rn̄disse. Sane instari solet multū appenter contra p̄dicta. presertim qꝛ admissam hanc. s. hō est asin⁹. ꝯuerti cū illa ꝓpōne: de⁹ est. Contra arguit́. nā hec. homo ē asin⁹ necessario significat hoīem eē asinū ita ꝙ aliter n̄ p̄t s̄care. igr̄ male admittebātur ꝙ possit conuerti cū ista. deus est. cōseq̄ntia supponitur bona. ꝛ an̄s ꝓbat́. nā da oppositū ꝙ s̄care possit hoīem eē aīal. seq̄tur p̄ma ꝙ non s̄carꝫ iuxta impōem suoꝝ terminoꝝ. ¶ Patet ꝯn̄a. qꝛ termini ei⁹ sunt homo ꝛ asin⁹. si igr̄ non s̄caret hoīem esse asinū. videtur non s̄care iuxta terminos suos ꝛ terminorū s̄cationē. h̄ aūt ē inconueniēs. qꝛ s̄catio totius resultat ex s̄catione ꝑtiuꝫ. Tūc scd̄o sic. qꝛ innouata impositione hec est vera: hō est asin⁹. sicut hec est nūc vera. hō est aīal: nā extrema harū sunt eadē. igr̄ sicut verū est dicere ꝙ homo est aīal: s̄cat hoīem eē anīal. ita de alia erit verū dicere ꝙ s̄cet hoīem esse asinū. His instantijs rn̄detur sustinendo p̄habita. Vn̄ negandū est ꝙ hec. homo ē asin⁹ non p̄t aliter s̄care ꝙ̄ hoīeꝫ eē asinū. Et ad ꝓbationē qn̄ dicitur. si posset aliter s̄care: tūc non s̄caret iuxta impōem suoꝝ terminorū. ¶ Respondetur simplr̄ negando consequentiā. ꝯcedenduꝫ tn̄ est ꝙ potest s̄care non significando iuxta hanc im-

positionem suoꝝ terminoꝛū quam modo habet ⁊ que refertur obiectaliter vsq; ad has res determinatas. q̄ sunt homo et asinus. Et si tunc infertur ꝙ non ſcaret iuxta significationem vel impositionē suoꝛū terminorum argueretur negatiue ab inferioꝛi ad supius cū negatione. Ad istā secundā instantiā respondetur cōcedendo ꝙ hec est vera. homo est asin⁹ innouata impositione terminoꝝ. ⁊ negaꝫ ꝯña qua dꝛ. igitur sicut hec. homo est aial significat hoiem esse aial. ita hec. homo est asin⁹ ſcabit hoiem eē asinū. Cui⁹ cā est. qꝛ p̄dicti accusatiui stant ꝓ ipsis rebus que sunt hō ⁊ asin⁹. Sꝫ qñ dꝛ. ista est vera: homo est asin⁹. p̄dicti nominatiui non accipiūtur determinate ꝓ ipsis reb⁹ eisdem q̄ sūt hō ⁊ asinus: ſꝫ vel ꝓ ipsismet vocib⁹. vel generalit̄ ad aliq̄ ſcata respectu q̄ꝝ ꝯtingit eē cōfoꝛmitatē rei intellecte ad itellectū. Si āt ſm rei veritatē aial ē asin⁹ ꝑ impōem pmā idē ſcarēt. sicut iste voces tulli⁹ marc⁹ ⁊ cicero ſcāt eūdē hoiem synonome. ſꝫ ſm rei ꝟitatē ita se hn̄te. tūc queadmodū veꝝ ē ꝙ iste due. tulli⁹ est hō. marc⁹ est hō. ſcant ciceronē eē hoiēꝫ. pari mō iste due. hō est aial. ⁊ homo ē asin⁹ ꝯcederētur idē ſcare. ⁊ ista. hō ē asin⁹ ſcaret post verā impōem hoiem esse aial. ⁊ sic nullū seq̄tur inconueniens. Exemplū sextū imponaꝫ li a. ad ſcādū tantū q̄tū ois hō. ⁊ b q̄tū aial quo admisso ꝓponitur. a est b. Si negetur. ꝯ ois homo est aial. igitur a est b. Tenet ꝯña. qꝛ añs ⁊ ꝯseq̄ns idem ſcant. Si concedatur: ꝯtra nullū b est a. ḡ a non est b. consequētia tenet ⁊ añs ptꝫ. qꝛ nullum anial est oīs homo. ergo nullū b ē a. ꝯsequētia tenet ab equalenti ad equalens. Rñdeꝫ huic exemplo diuersimode ꝫ diuersis. Quidā iuxta legē hui⁹ artis admittunt

positū. deīn negāt hāc. si ꝓponatur a est b. qꝛ īptinēs et extra negaretur. Et ad ꝓbationē cuȝ dꝛ. oīs homo est aīal. igr̄ a est b. tenet conseqntia ab equalēti ad equalens. negatur conseqntia. ꝛ conceditur ꝙ equalēt. alit̄ tn̄ obligatꝰ hȝ hoc concedē ratione obligationis ꝗuis aliter sit ꝑm rei veritatē. Et si vlteriꝰ inferatur. tu negas ꝯn̄am q̄ arguitur ab equiualēti ad equalēs. igr̄ male rn̄des. ¶Patet ex supradictis non esse inconueniens ꝙ respondens fateatur infra tp̄s se male respondere qn̄ obligatio aliqua illud exigit. Alij aūt aliter rn̄dere consueuerūt ꝛ bn̄. qꝛ non attendūt ad legeȝ artis obligatorie: nec induūt formā eꝰ q̄ est obligatꝰ. Sȝ tanꝗ̄ rei v̄itas ita eēt ꝙ a ꝛ oīs homo idē ꝑcarēt. silr̄ b ꝛ aīal. Et tūc concedūt ꝙ a est b non dȝ sic ꝯuerti. in subiecto eīn eꝰ complectitur signū vl̄e ꝛ terminꝰ ꝯmunis. ꝛ ḡ p̄mo dȝ resolui sic ista. nemo ē asinꝰ ꝛ sic ista a est b. non dȝ conuerti simplr̄. qꝛ ē vl̄is affirmatiua. ꝛ ḡ debet conuerti ꝑ accidēs sic resoluatur primo in istā. omnis homo ē b. ꝛ illa conuertitur sic. ḡ aliqd b est a ꝛc̄. qꝛ nullum aīal est oīs homo. Et pari modo a est aliquid: ꝛ tn̄ nihil est a. qꝛ omnis homo est aliqd ꝛ tamen nihil est oīs homo. Et ea consideratione consilr̄ concedentur ꝙ a videt b. ꝛ tn̄ b non videretur ab a. vt stāte īpositione pria: ꝛ cū hoc ꝙ oīs homo videt seip̄m ꝛ nullū alid aīal. tūc a vidȝ b. qꝛ oīs homo videt aliqd aīal: ꝛ tn̄ b non videtur ab a. qꝛ falsuȝ ē ꝙ aliqd anial videtur ab omni hoīe: ꝛ cēīs proportionabiliter ex consimili radice. Et hec consideratio non videtur contemnenda. quia ꝑm aliā ꝛ aliam considerationem non est inconueniens aliter ꝛ aliter rn̄siones variare

Exēplū septimū. īponatur li a ī ꝓpositiōe v̄a ad signi

ficandū asinū. in ꝓpōe falsa ad ſcandū hominē. in du bia ad significandū q̄ntū hoc complexum. homo vel aliud ab homine. Deinde ꝓponatur tibi ista. homo est a. si ɔcedis ⁊ cū sit iptinens est vera. ⁊ sic ſcat asinū ⁊ sic cōcedendo hō ē a. tūc concedis hoiem eē asinuȝ Si negas. tūc cū sit imptinens ipsa erit falsa. ⁊ sic a si gnificat hoiem. ⁊ ꝑ ɔn̄s negas hoiem esse hoiem. Si dubitas. tunc dubitas istā. hō est hō. vel q̄ non ē du bia aliud ab hoie. Circa hūc modū obligandi ꝑ impo sitioneȝ est controuersia inter famosos. Nā Burida nus non admittit tale genus obligationis assignans cām. qꝛ constitutio ꝓpōnis p̄supponit dictiones iam esse impositas ad significandum: sed hic modꝰ obli- gandi p̄supponit econuerso propositionē eē constitu tam: ⁊ esse veram aut falsam. ⁊ deinde dictioni adue- nire ſcationē ꝑ impositionem. ⁊ sic est repugnātia in hoc genere positionis. Marsilius autem vniuersalit ⁊ simpliciter admittit tales impositiones iuxta huiꝰ artis principiū. s. omne ponibile si ponaꝶ est admittē dū. Saluo aūt meliori iudicio eligi p̄t via media. Cō stat aūt qꝫ iste modꝰ impōis p̄tendit ɔcurrere siꝉ tem pore impōem dictionis cū constitutione ꝓpositionis q̄uis ſm naturā p̄supponiꝶ veritas i ꝓpositione aut falsitas. Sed aliq̄ sunt ipositiones vbi exp̄sse apparet repugnātia. Et si dicaꝶ. iponatur li a. in hac ꝓpositio ne. hō est a. si sit falsa ad ſcādū hoieȝ. ⁊ si sit vera ad ſcandū asinū ⁊cījs. Contingit etiā siꝉ ɔcurrere ⁊ sese ɔpati. vt si dicaꝶ. currens est a. que p̄t poni alicui. vt a ſcet hoiem si sit falsa. ⁊ asinū si sit vera. nec q̄ sic disti- guūt volūt fugere practicā huiꝰ artis. sed ostendere volūt ɔditionē impositionis ⁊ obligationis. Uñ ad misso posito vꝉr qñȝ ꝓponitur ista. homo est a. negaꝶ

qꝛ impertinens ⁊ extra negaret. Et cū dr. si sit falsa tūc ſcat hoīem. ⁊ ꝑ ꝯn̄s negando hāc. hō est a. tu negas hoīem esse hoīem. negat hec vltima consequentia: sicut in siлib⁹ dictū est sup̄. ꝙ hec. hō ē asin⁹ cōcedit cō uerti cū ista. deus est. ⁊ tn̄ q̄tienscūq; ꝓponit ipa vna ꝯcedit ⁊ altera negat. ¶Pari mō est doctorū autoꝝ cō trouersia circa aliū quēdā obligatiōis modū .s. depē dētis. Exempli cā si dicat. peto vt ꝯcedas ꝑmū a me tibi ponendū ꝓponendū. deinde ꝓponi p̄t ꝑmo loco ꝓpō impossibilis. Ideo dicit Bernard⁹ ꝙ talis obligatio nō ē admittēda. qꝛ qn̄ respicit ipossibile. Marsilius aūt indrn̄ter admittit. Et deinde si primo ꝓponat. hō est asin⁹. negat eā. deinde qn̄ instat. tu debes ꝯcedere primū tibi a me ꝓponendū sed hec ꝓpō. hō est asin⁹ est prio posita. igit est a te ꝯcedenda. ¶Rn̄det ꝙ est ꝯcedēda. ⁊ ꝯn̄r p̄t aliq̄s cōcedere se male rn̄dere meli⁹ tn̄ ad illā rn̄deret in eadē forma rn̄dens dicens admitto admittendā. nego negādā. ⁊ dubito dubitādā. Octauū exemplū. in q̄ incōplexū ponit ad cōplexe ſcandū. Imponat eīn ꝙ a. ſcet adequate tn̄ q̄tuz illa orō. deus est. qua admissa ꝓponatur tibi a. Si cōcedis cū sit iptinēs. ⁊ extra n̄ ꝯcederetur male rn̄dēs. Si negas vel dubitas tūc negas vel dubitas hāc. deus est. ¶Rursus ſcet a alteram istaꝝ. deus est ⁊ hō est asin⁹. ⁊ te nesciente sit rei veritas ꝙ ſcet illā. de⁹ est. tūc ꝓponatur ista. a est verū. si ꝯceditis arguitur sic. a est verū. ⁊ a est. hō est asin⁹ ꝑ dubiū. ergo hec hō ē asinus est vera. Si dubitas instatur sic. nā hanc. de⁹ est scis esse verā: ⁊ a est hec. de⁹ est. igitur a scis esse verū igr̄ nō dubitas a esse verū. Ad primā hoꝝ rn̄detur a

quibusdā non ſm practicā hui⁹ artis·neq̧ ſub forma obligationis.ſ tanq̧ veritas ita ſe haberet. vnde ad miſſo poſito ſi eis ꝓponatur a ꝯcedūt. Cui⁹ ſile tactū eſt in exēplo ſeptimo. Alij reſpondēt iuxta ꝑcepta h⁹ artis. nā admiſſo poſito cū ꝓponitur a·nec concedūt nec negant neq̧ dubitant. q2 eſt imptinēs ꝛ extra tp̄s neq̧ ꝯcederetur neq̧ negaretur neq̧ dubitaretur. Et ſi dicatur. a eſt ꝓpoſitio vera q̄ cōuertitur cū iſta·deus eſt ꝓut tibi conſtat ex poſito. igr̄ debes ip̄m concede re. Patet rn̄ſio ex ſilib⁹ ſuꝑ tactis frequenſ. Cōcedi tur eīn ꝙ a ſit cōcedēdū. ꝛ tn̄ q̇tienſcūq̧ ꝓponitur ne q̧ conceditur neq̧ negatur neq̧ dubitatur. Ad ſcd̄m d2 dubitādo vtrāq̧ ꝑ ſe acceptā. licet copulatiue nō eſt dubia. Deinde qn̄ d2. hāc: de⁹ eſt: ſcis eē verā. ꝛ a eſt hec. de⁹ eſt d2 ꝙ illa eſt dubia. deinde ſi inferatur. igr̄ a ſcis eſſe verum. Rn̄detur ꝙ non ē inconueniēs vnum eē ſcitum vno modo. ꝛ ignoratum alio modo. q2 ſcire d2 multiplr̄. ſ vel in ſe vel ꝓpria forma. aut in ſuis principijs. aut ſicut ſcituꝫ remotū ꝓut alibi ſolet determinari. Alij aliter dicunt ad iſtā. ꝛ dicūt ꝙ iſta dꝫ diſtingui penes ſenſū cōpoſitū ꝛ diuiſū. Si eīn eſt cōpoſita ſic eſt neganda·q2 valet tm̄ ſicut tu ſcis hanc cōpoſitionē ſiue ꝓpoſitionē. a eſt verū. ꝛ hoc eſt falſū Sed ſi ſit diuiſa eſt vera. ꝛ eſt ſenſus. ſcis eſſe verum id eſt tu ſcis hoc quod eſt a. eſſe verum. ꝛ ſic eſt vera. quia hoc quod eſt a·eſt iſta ꝓpō. deus eſt ꝑ caſum. et hanc ſcis eſſe veram. Et iſto modo plures ꝓpōnes poſſunt ſolui. vt iſta. tu ſcis aliquam ꝓpoſitionem eſ ſe veram quam nullus homo ſcit eſſe veram. ꝛ ſimili ter ſi dubitas hanc ꝓpoſitionem eſſe veram. ꝛ ſimili ter·tu ſcis omne verū· Exemplum nouū·ſit rei veritas

ꝙ tu sedeas. ⁊ ponatur tibi ista. tu es rome⁊ tu sedes
si negas tunc negas copulatiuã tuã cuiꝰ quelibet ps
est a te concedenda. s. pꝛima: qꝛ posita: secũda qꝛ vera
⁊ imptinens. Item si negas ꝓponitur tibi ista. tu se-
des. Eodem modo arguitur si dubitas. si concedis.
contra. tu ñ es rome vl' tu ñ sedes si tu es rome. igitur
tu ñ sedes. Tenet ꝯña a tota disiũctia cũ ꝺ̄structione
vniꝰ ptis ad alterã eiꝰ ptem: ⁊ minoꝛ est posita. Si ãt
pmã copulatiuã ꝯcedis aut dubitas tu ꝯcedis aut du
bitas ꝓpositionẽ falsam ⁊ iptinentẽ scitã eẽ talẽ. Nο
ta ꝙ aliq̃ in isto casu negant istã eẽ falsam. tu es rome
⁊ tu sedes. qꝛ hic tu sedes: igitur est vera: tu sedes. vt
ptꝫ p Aresto. in postp̄dicamentis. q̃ dicit ꝙ hoiem eẽ
conuertit cũ ꝓpositione q̃ dicit hoiem eẽ. ⁊ hec est cõ
cessa. tu es rome. igitur sequitur ꝙ ista copulatiua sit
vera: qꝛ ad veritatem copulatiue exigitur vtraqꝫ ptẽ
eẽ veram ⁊ imptinentẽ scitam eẽ talem Rñdetur ad-
misso posito. negando copulatiuã. s. hanc. tu es rome
⁊ tu sedes. Et cum dꝛ. tu negas copulatiuã: cuiꝰ que
libet ps est concedẽda. Istud est negandũ postq̃ꝫ co-
pulatiua secundo fuerit posita. tũc eñ ista. tu sedes. li
cet sit vera. tñ est ptinens repugnans vt deductũ est.
vt si ista. tu sedes fuisset ꝓposita secundo loco. ⁊ co-
pulatiua tercia loco: tunc ambe essent concesse. s. pꝛia
qꝛ vera⁊ iptinens. ⁊ copulatiua tanq̃ꝫ ptinens ex con
cessis. Nũc vero ꝺm aliũ oꝛdinẽ vtraqꝫ est neganda.
⁊ hoc ꝯcoꝛdat cũ vno principio huiꝰartis supius pre
libato. Qꝛ eadẽ ꝓpositio ꝺm vnũ oꝛdinẽ⁊ sitũ hꝫ vnũ
statũ. ⁊ alibi hꝫ aliũ statũ: vt etiã in tali exemplo patꝫ
nã te exñte in sancta colonia ponatur tibi ista. ois ho
mo ẽ rome. q̃ admissa. si ꝓponatur scꝺo loco ista. tu es

homo. ꝯcedenda est. ⁊ deinde ista concedēda est. tu es rhome. Si vero vtraqꝫ eēt alio ordine posita. etiā vtraqꝫ eēt negāda. Exemplū decimū. ponatꝛ tibi ista ꝑpō. h̄ hō ē asin⁹ ē tibi posita ⁊ a te admissa. Vel sic pono tibi hanc: hō est asin⁹ ē a te ꝯcedenda. admittē duꝫ est. Deide ꝑponatꝛ ista. hō est asinus ē neganda q꞉ simplr̄ ipossibilis. Sed contra. omne tibi posituꝫ ⁊ a te admissum ē a te ꝯcedendū. sed hec: homo ē asinus ē tibi posita ⁊ admissa. g̊ ē ꝯcedēda. Et qñ vltra arguitur. tu non ꝯcedis eā. g̊ male respondes. ꝯcedo ꝙ male rñdeo. ñ q꞉ veꝝ ē. sed q꞉ seq̄tur. vel sic hec ꝓpositio. hō ē asin⁹ ē ꝯcedēda. ⁊ tu ñ ꝯcedis eā. g̊ male rñdes. Rñdetur ꝙ positū sub forma positi ꝓpositū sp̄ ē ꝯcedēdū ifra idē tp̄s obligatōis. sed sic nō fit i ꝓposito. nā ponitꝛ vt ps alicui⁹ totalr̄ ⁊ ꝯiunctim cuꝫ alia additione. Deide postea ꝓponitꝛ seorsuꝫ ꝑm aliam acceptionē termioꝝ. Silr̄ si te sedēte pōnatꝛ ista. hec ē vera. tu stas q̄ admissa ꝑponatꝛ ista. tu stas. negāda ē i h̄ casu. q꞉ falsa ⁊ iptinēs. Sꝫ ꝫ. hec ē ꝟa ⁊ iptinēs. tu stas. g̊ male negatꝛ. Rñdetꝛ ꝙ hāc totaꝫ. h̄ ē vera. tu stas. ꝯcedo eē verā tāqꝫ positā. sed hāc. tu stas ꝑ se sumptā nego. ⁊ sic demonstretꝛ: tūc nec ē vera nec ptinēs. Solet etiā poni tal'. te sedēte ponatur tibi ista. tu stas. donec ꝑponatꝛ tibi ꝑpō a te negāda q̄ admisso ꝑponatꝛ ista. tu stas ꝯcedēda ē q꞉ posita et admissa. deide ꝑponatꝛ ista. tu ñ stas. si ꝯcedis tūc cōcedis duo ꝯtradictoria ifra idē tp̄s obligationis: si negas tūc negas veꝝ ⁊ iptinēs. Rñdetꝛ ꝙ si ista simplr̄ sit posita tu stas. tūc opposita ei⁹ sp̄ est negāda. ⁊ negatꝛ. q꞉ ñ fit obligat⁹. q꞉ ꝯditio apposita ñ fit ps obligati. si ꝟo fuerit ps obligati: tūc ista. tu stas ē iper-

tinēs obligatio ꝛ falsā: ꝛ ꝑ ꝯñs iterimenda. Undecimū exemplū ponat tibi ista. tm̄ deū eē deum ē tibi positū. qua admissa ꝓponat tibi ista: deū eē deuȝ est positū: q̄ videt ꝯcedēda: qꝛ seq̄tur ad positū. sicut ꝑiacens seq̄tur suā exclusiuā. Sȝ ꝯ: si concedis. n̄ seqt deū eē deū ē tibi positū. sed deū eē deū ē aliud q̄ꝫ tm̄ deū eē deū: g° n̄ tm̄ deū eē deū ē tibi positū: qđ est oppositū positi. Itē admisso posito ꝓponat ista: nihil aliud q̄ꝫ deū eē deū est tibi positū: q̄ concessa: qꝛ seqt ex posito ꝓponatur ista. aliud q̄ꝫ deū eē deuȝ est tibi positū. q̄ videtur negāda qꝛ ꝯdicit concesso. Si ergo negas. ꝯ obijcit: nā hoc ē tibi positū demonstrando hāc. tantū deū eē deū est tibi positū. ꝛ h̄ ē aliđ q̄ꝫ deū eē deū. g°. ℞n̄r admisso ſm q̄ ly tantū teneat exclusiue: vt sit sensus. hec ꝓpō. deꝰ est deꝰ est tibi posita ꝛ nulla alia. sȝ si ly tm̄ capiat ibi materialit: sic n̄ est admittēda. vt ē sensus hec exclusiua. tantū deū eē deuȝ est tibi positū. posito concedendo hanc. deū eē deuȝ est tibi positū. si tñ ly tantū. faciat officiū exclusiue supra seq̄ns dictū ꝛ teneatur diuisum. Et q̄n arguitur. deū eē deū ē tibi positū. ꝛ deū eē deū est aliud q̄ꝫ tm̄ deū eē deū ergo n̄ tantū deū eē deū est tibi positum. ℞ȝ qꝛ i miore ly tātū facit sensum ꝯpositum ꝛ ꝑ ꝯñs neq̄ꝫ tenetur exclusiue. ac ꝑ hoc ꝯmittitur fallacia cōpositionis ꝛ diuisionis. ergo. Exēplū duodecimū si deo ꝑsciēte ab eťno antixp̄m eē futuꝝ adhuc sit possibile antixp̄m n̄ fore ponat iesse. s. antixp̄s n̄ erit. et videtur seq̄ sciam dei non necessario adipleri. vel q̄ non p̄t stare futuroꝝ contingentia cū ipiꝰ ꝑscia. ℞n̄r q̄ dictū supiꝰ eq̄pollēter cōtinet duo posita. ꝛ ꝑ vnū deponitur reliquū. vt dicatur pono deū ꝑscire anti-

xp̄m nascituꝝ. q̄ est admittenda tāꝫ vera. deide ꝓponatur h̄ antixp̄s nascetur q̄ est ꝟa ꝛ ptinēs seq̄ns. deinde ꝓponatur ista. antixp̄s ñ p̄t euenire: sil̄r conceditur. Et cū hoc dr̄ ponatur ineē placet. Sꝫ h̄ positio ineē deponit aliud. videlicet q̄ ponitur p̄scire antixp̄m fore. Pari mō si dicatur. oīs p̄destiat⁹ saluabitur. aut nccāriū est p̄destiatū saluari. ꝛ p̄t ñ saluari. si ponitur ineē vt nō saluetur. Rñr ꝙ hmōi positio iterimit priorē positōꝫ occultā: q̄ designatur p̄destiatus fore. igr̄ ꝛc̄. Itaqꝫ finē iponēdo nouerit legentes. ꝙ ꝫm hec exempla practicari pōt traditio h⁹ opusculi. cui⁹ nulla scia certificare p̄t pricipia. tñ regule quib⁹ initūtur continentur in p̄habitis. Adiūcta vero sūt pauca exempla vt nouicijs apiatur manuductō q̄dā noua exempla cogitādi. ꝛ seinuicē exercitandi ad sustinendū q̄libet possibile tāꝫ scientes laqueū venatoris. Et hec fuit intentio autoris in hui⁹ artis adinuentione dirigente altissimo. qui sit benedictus in secula seculorum.

Hic in tercia pte ad supradictoꝝ plenioꝛē declaratōꝫ ponunt̄ quedam exempla. Primū est. dicat opponens ad rñdentē pono tibi istā. alter istorū est asin⁹. ip̄a est admittēda. qꝛ est possibibilis. deinde opponens dicat pono tibi eandē. est ꝯcedenda. qꝛ omne semel admissum q̄tiēscūꝫ sub eadē fora ꝓponat̄ ē ꝯcedēdū. vt dicit tercia regula. deide ꝓponat̄ ista vn⁹ istoꝝ est asinus. est concedenda iuxta scđam regulam. qꝛ est vera ꝛ impertinens. deinde ꝓponat̄ ista. alter istoꝝ est asinus. Si ꝯcedis ar̄ ꝯ̄ te. qꝛ sequit̄ vn⁹ istoꝝ ē asin⁹. ꝛ alter istoꝝ ē asin⁹. g̃ vterꝫ istoꝝ ē asin⁹. Si negas ar̄ ꝯ̄ te. qꝛ ip̄a ē pri⁹ bñ ꝯcessa. g̃ nūc dꝫ concedi. Dōm ꝙ ip̄a nō ponit̄ iterato in sil'i sensu sicut admissa fuit. qꝛ p̄rio alter tenebat̄ infinite. sed scđa vice tenet̄ relatiue. ꝛ sic ꝓceditur iuxta regule intentionem. Aliud exemplū. si ponat̄ ista. omnis hō est rhome. ip̄a est admittenda. qꝛ est possibil'. Si tūc ponat̄ eadē ꝓpō. ip̄a ē cōcedēda. qꝛ oē semel admissuꝫ q̄tiēscūꝫ eodē tp̄e ꝓponat̄ ē cōcedendū. Si tūc ꝓponat̄ ista rñdēs ē colonie. ip̄a ē negāda. Et si tunc dicat̄. ip̄a ē possibil'. g̃ ē cōcedēda. Dōm ꝙ oīs ꝓpō possibil' ꝓposita alicui ē cōcedēda dūmō nō repugnat ꝓpōni ꝓposite. ista āt repugnat ꝓpōni añ posite. s. oīs hō ē rhome. Deiñ autoꝛ multa alia ponit exēpla. q̄ꝝ declaratio ī textu clarissime hr̄. q̄re cā breuitatis hic p̄termittunt̄ (Et hec de obligatorijs).

Cūia omē ꝓmissum cadit i debitū: expedit⁹ de eo qđ circa artē obligatoriā ꝛ ei⁹ practicā dn̄m ꝑconceperā. supest de scđo promisso. scȝ de ipis vocatis isolubilib⁹ pauca subiūgē. ex qb⁹ acuti nouicij vsu ꝑexercitati valeant hmōi isolubilia soluere: ꝛ ipitis isolubiliter ꝓponere. Itaqȝ tria occurrūt pagēda. primū ē qđ sit insolubile: aut q̄ ꝓpō dicatur isolubil̕. Scđm. ex qb⁹ tanq̄ pricipijs ꝯsurgit: q̄ ꝓpositio aliq̄ dicatur ꝛ sit isolubil̕. ꝛ de cā hui⁹ passionis i aliqb⁹ ꝓpositionibus ꝛ non in alijs. Terciū ē adducere q̄dā exēpla ea formādo: ꝛ soluendo q̄tin⁹ sensibili expiētia ꝑcipiāt modū formādi silia. ꝛ resoluendi si ab alijs fuerit opposita. Quātū igr̄ ad primū p̄t ꝓpositio isolubil̕ tali circūloquutione notificari. ¶ Propositio isolubil̕ est propositio habens difficultatē an vera dici debeat an falsa. ꝓpter scđariā ſcationē reflexā supra ſcationē directā. In notificatione ponitur (ſcatio) tāq̄ gen⁹: Deinde ponitur ista clausula (habens difficultatem an verā dici debeat an falsa) tāq̄ drīa correspondēs ꝓpositioni ex ea pte qua est isolubil̕: qꝛ nisi difficultas fuerit discernendi veritatem aut falsitatem: non mereretur dici isolubil̕: Ultio dr̄: ꝓpt̄ scđariā ſcationem reflexā supra ſcationem directā: p quā differt ꝓpositio isolubil̕ a ꝓpositionib⁹ exponibilib⁹: que lȝ idigent expositione ꝓpt̄ obscuritatē tamen est alteri⁹ generis difficultas ꝓpositionis exponibil̕ ꝛ isolubil̕. ¶ Potest etiā p̄sens diffinitio māifestari p exemplū. vt si sortes dicat hāc solā ꝓpositionem: sortes dicit falsū. h̄ ꝓpositio ſcat directe aliqđ dcm̄ sortis fore falsū. ꝛ qꝛ dicit illā met ꝓpōsitionem solā. hinc

est q secūdario reciprocatur a sua ꝑcatōne supra se-
ipsam: ꝛ ꝑcat se fore falsam. ad qꝺ ita eē sequitur ita
non eē. Sic ex hac diffinitione patet quedā differen-
tia ꝓpōnū isolubiliū. nā qdā stati reflectūt secūdari-
am ꝑcationē supra directā. sicut patet i exemplo ꝑfa-
to. Quedā aūt mediate reflectūt secundariā ꝑcatōꝫ
supra directā siue primā. vt si sortes dicat plato dic
verꝫ: ꝛ nō dicat aliā. plato aūt dicat hāc solaꝫ sortes
dicit falsuꝫ. Isto nāq dato contigit ꝓpōeꝫ sortis fi-
eri falsaꝫ: ꝛ tn̄ plato ꝓfert ꝓpōem verā: ex cuiꝰ ꝑcati
one q̄si duplicatur ꝑcatio ꝓpōnis quā ꝓfert sortes.
nā si platonis ꝓpō sit vera: q ꝑcat sortē dicere falsuꝫ
ꝓpō sortꝭ iterimit seipam. Rursum ex eadē diffiniti
onē inspecta pōt sedari q̄rundā famosoꝝ controuer-
sia. dicit ei Buridanꝰ q ꝓpō isolubilꝭ. verbi grā sor-
tes dicat falsuꝫ (esto q illā ꝑcise dicat ꝛ nullam aliā)
ꝑcat sortē ꝑcise dicere flm̄. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ita eē sic ipa ꝑcat
ꝛ tn̄ eē falsam. Vult igi q ꝓpō iꝺo non dicatur vera
vel falsa: q2 ita est sic ꝑ ipam ꝑcat ꝑcatōe totali: vel n̄
ita eē. Marsiliꝰ aūt oppositū sustinens dicit: q non
solū ꝑcat sortē dicere falsuꝫ: ꝫ etiā ꝑcat secundario q
falsuꝫ est sortē dicere falsuꝫ. ꝓpt scꝺariā ꝑcatōꝫ repu
gnātem ꝑcationi pⁱe non directe ꝛ eēntialꝛ. sed ꝑ ac
cidens rōe circūstātie casus. ꝛ sic non ꝓpꝛie dr̄ ꝑca-
re qꝺ iptat reflexe. Attendendo aūt ad repugnantiā
q orit ex directa ꝑcatione ꝛ circūstātia casus. sic ge-
neratur ipiꝰ ꝑcatio. ꝛ simplr non est ita. sicut per eaꝫ
significatur. hec autem responsio secundaria magis
est consona philosopho. naꝫ quarto metaphisice dif
finit verum per ita esse: ꝛ falsuꝫ per ita non esse. sicut
per ꝓpositionem ꝑcatur.

Tractatus Insolubiliū

Iste est tractat⁹ insolubiliū. qui diuidit̃ in tres ptes. In prima diffinit̃ ꝓpōnem insolubilē. In scđa ostēdit ex quib⁹ caus̃ ꝯsurgit ꝙ aliq̃ ꝓpō ē in solubilis. In tercia ponunt̃ q̄dā exēpla. Primo ꝗ diffinit ꝓpōnem insolu bilē. dicens ꝙ ē (ꝓpō hn̄s difficultatē an debeat dici vera aut falsa. ꝓpt̃ scđariā sͣcatōz reflexā supra primā) Et in ista diffinitōne ꝓpō ponit̃ loco generis. ꝯ totū qđ sequit̃ ponitur loco differētie. qꝛ nisi aliq̃ (ꝓpō) hr̄et difficultatē nō meret̃ dici insolubilis. ꝛ illa difficultas dꝫ oriri ex scđaria sͣcatōne reflexa supra primariā sͣcatōz. q̄re ꝓpōnes exponibiles nō debēt dici ĩsolubiles. Ista etiā diffinitio in lr̄a ꝓbat̃ exēplo. vtꝫ ibidem. Et ex hac diffinitōe autoꝛ manifestat quādā drām ꝓpōnum insolubiliū. Ex ip̄a etiā p̄t sedari quorundā famosoꝝ controuersia Buridani ꝛ Marsilij. vt deducit vsqꝫ in finem textus.

Q̃r Quid sit subiectū isti⁹ tractat⁹. Dōm ꝙ est ꝓpō insolubil̓. Ratō est. qꝛ principaliter ꝯsiderat̃ in ista scīa. ꝛ alia ꝯsiderata hn̄t ordinem ad ip̄am. Scđa rō ē. qꝛ p̄ricipal̓ passio. s. ĩsolubilitas demonstratur sibi ineē ꝛ format̃ sic demr̄atio. Oīs ꝓpō ĩcludēs ꝯdictoriā ē ĩsolubilis ꝯ oīs ꝓpō insolubil̓ est includēs in se duo ꝯdictoria sub sensu copulatiō ꝗ ꝓpō insolubilis est insolubilis. vel sumat̃ diffinitio supius posita loco medij. ꝛ redit in idem.

Ar̃ Aresto. dicit p̄rio posterioꝝ ꝙ falsum nō scit̃. ꝯ ꝓpō ĩsolubil̓ sp̄ ē falsa. ꝗ de ea nō ē scīa. Dōꝫ ꝙ de aliq̃ ē scīa triplr̓. vno mō sicut de illo qđ vere scit̃. vt ē ꝯclusio demōstrata q̄ ꝟe scit̃ ex principijs demō stratōnis ꝛ tale. (qđ sic scit̃) nō p̄t eē falsum ꝛ sic ꝓpō insolubilis n̄ scit̃. Alio⁹ de aliq̃ ē scīa tāq̄ de illo ꝙ scit̃ de alio. ꝛ sic de passionib⁹ ĩ scientijs ē scīa. qꝛ passiones sciūtur de subiecto in conclusione. ꝛ illo mō inso lubile scit̃. qꝛ ē passio. Tercio mō aliq̄d scit̃. qꝛ ē illud de q̄ aliq̄d scitur. ꝛ sic subiectū alicui⁹ scie scit̃. ꝛ qđ sic scit̃ p̄t eē falsum ꝛ ĩpossibile. qꝛ qđ ip̄m ē falsum ꝛ ĩpossibile p̄t de ip̄o sciri ꝑ aliqua principia q̄ denotāt illaꝫ passionē ineē tali subiecto. Et est sil̓e in naturalib⁹. qꝛ de reb⁹ corruptibilib⁹ pōt eē scīa ĩcorruptibilis. sicut ꝙ tales res sunt corruptibiles pōt de ip̄is sciri ꝑ vera principia ꝛ necessaria.

Ar̃ Nulla ē ꝓpō insolubilis. ꝗ de ip̄a nō est scīa. Ans̄ ꝓbat̃. qꝛ ph̄s scđo elencoꝝ docet soluere oēs ꝓpōnes. etiā hic soluūtur omnes tales ꝓpōnes ꝑ hoc ꝙ ĩterimūtur. qꝛ oēs dicūt̃ false. Dōm ꝙ insolubi le capit̃ triplr̓. vno mō ꝓut exponit̃ negatiue vel ꝯdictorie. ꝛ ꝓut dicit negatōz solutōnis. ꝛ sic nulla ꝓpō dr̄ insolubil̓. Alio⁹ capit̃ ĩsolubile q̄ dāmō priuatie ꝓut dicit priuatōz ĩsolubilitatis. ꝛ sic insolubile dr̄. qđ nō soluit̃ ꝛ tn̄ ē aptū natū solui. Tercio mō capit̃ ꝯrie ꝑ illo qđ hꝫ difficultatē soluēdi. ꝛ illo mō aliq̃ ē ꝓpō ĩsolubilis. qꝛ ꝓpt̃ duos sensus ꝯdictionis q̄s ĩcludit talis ꝓpō hꝫ difficultatē an debeat dici vera vel falsa.

Ar̃ Propō insolubil̓ nō est aliq̃ mō. ꝗ de ea nō ē aliq̃ mō scīa. Ans̄ ꝓbatur. qꝛ falsum nō est. ꝯ ꝓpō insolubil̓ est falsa. ꝗ ip̄a nō est (qua litercūqꝫ accipiat̃) scīa. Dōm ꝙ eē capitur triplr̓. vno mō vt dicit essentiam rei. quod alij vocant esse essentie. ꝛ illo modo non est falsum ꝓprie loquendo. qꝛ non habet essentiam ꝓprie. tamen potest adhuc illo modo dici esse, qꝛ habet aliquod simile essentie, s, diffinitionem aut descriptōnē

⁊ sic etiã ꝓpõ insolubilis est. Alio mõ accipitur eẽ ꝓ eẽ exñtie. qͦ diuiditur ꝟm actũ ⁊ aptitudinẽ. ⁊ illo mõ eẽ ꝟcat idẽ ꝙ subsistere. ⁊ sic etiaꝫ falsum non est ꝑ se. ꝟ est in vero. Tercio mõ accipitur eẽ put dicit ꝯpositõnẽ extremoꝝ. ⁊ illo mõ eẽ ꝟcat veꝝ eẽ. ⁊ illo tercio mõ falsum non est.

Qr̃ Quis sit finis isti⁹ tractat⁹. Dõm ꝙ duo sunt fines insolubiliũ. Primus est soluere ꝓpõnes insolubiles. dũmõ ab alijs ꝓponãt. Secund⁹ ẽ ꝓponere alijs insolubiliter. Et est rõ. qꝛ insolubilia pñt vno modo ꝑtinere ad opponentẽ. alio mõ ad respondentẽ si ꝑtineant ad opponentẽ. tunc est secundus finis. si ad rñdentem. sic est prim⁹ finis. Et ille qui spectat ad respondentẽ est principalior. nam tota logica intendit plus informare rñdentem q̃ꝫ opponentem. qꝛ ꝙ informet spectat ad propriã ꝑfectionẽ. ꝟ opponens non vtitur sua ratione ad perfectionem sui. sed ad inquisitionem de ꝑfectione alterius.

Qr̃ Utrũ difficultas in ꝓpõne insolubili fit ex ꝑte nr̃i intellectus aut ex ꝑte ꝓpõnis. Dõm ꝙ est ꝑ̃ncipaliter ex ꝑte ꝓpõnis. qꝛ natura tal' ꝓpõnis est ꝙ faciliter ei⁹ intellect⁹ ꝑcipi nõ p̃t. qꝛ ĩcludit aliã ꝟcatõꝫ ex ꝑte terminoꝝ ꝟcantiũ. ⁊ ex reflexione q̃ supra primã ꝟcatõꝫ cadit. Aliqͦ ãt dꝛ difficile nobis qͦ excedit nr̃m intellectũ qͦ aliqñ nõ est difficile ꝟm se. vtꝫ de substantijs sepatis. ⁊ hoc nõ p̃t dici de ꝓpõne insolubili. qꝛ talis etiã in se hꝫ vñ sua veritas lateat.

Notandũ Qꝛ quatuor sunt conditiones ꝓpõnũ ĩsolubilium. Pria ẽ. ꝙ oĩs ꝓpõ ĩsolubil' ĩcludit sensuꝫ hypotheticũ copulatiuũ. Scda ẽ ꝙ oĩs ꝓpõ ĩsolubil' ĩcludit duas ꝑtes ꝯ̃dictõis. Tercia est. ꝙ oĩs ꝓpõ ĩsolubil' est falsa. Quarta est. ꝙ oĩs ꝓpõ insolubil' est impossibilis. Rõ oĩm istaꝝ ꝯditionũ est. qꝛ ꝓpõ insolubil' ex primaria sua ꝟcatione ꝟcat vnã ꝑtem ꝯ̃dictionis. ⁊ ex secundaria ꝟcatõne vel ꝓpt casum aliquẽ positum. vel ex quacunqꝫ reflexione supra primã ꝟcatõnem includit alterã ꝑtem ꝯ̃dictõnis copulatiue. ⁊ ꝗ dꝫ sꝑ rñderi ꝙ sit falsa. Et sic pꝫ ꝙ oẽs ꝓpõnes insolubiles sunt soluẽde ꝑ interemptionẽ. quia sũt simpl'r false ꝓpter illũ duplicẽ sensuꝫ. Et ergo in ip̃is ad ita eẽ. i. ad ip̃as eẽ veras sequit' ita nõ eẽ. i. ip̃as eẽ falsas.

Qr̃ Qñ debet ꝓpõ ꝟcare que est vera. ⁊ qñ que est falsa. Dõm ꝙ ꝓpõ dupl'r dr̃ eẽ vera. vno mõ dr̃ vera. qꝛ ꝟcat ita eẽ sicut ẽ. vt dõo hõ ẽ aĩal. qꝛ ibi aĩal ꝟcat' ineẽ hõi. ⁊ ita est. Scdo° qñ ꝓpõ ꝟcat ita nõ eẽ sicut nõ est. vt dõo hõ nõ ẽ asin⁹. qꝛ ibi ꝟcat' hoĩem ⁊ asinũ eẽ diuersa. qͦ etiã ita est. Et sil'r dupl'r dicunt' iste ꝓpões false. vno mõ qꝛ ꝟcant ita esse sicut non est. vt homo est asinus. qꝛ ista ꝓpõ ꝟcat asinum inesse homini. quod ita non est. Secundo modo ꝓpõ est falsa. quia ꝟcat ita non esse sicut est. vt homo non est animal. in qua animal ꝟcatur non inesse homini quod tamen ita est.

Ar̃ Si sortes dicat istam. homo est asinus. ⁊ postea dicat istaꝫ sortes dicit falsum. tunc illa secunda propositio est insolubilis. ⁊ est vera. ergo non semper propositio insolubilis est falsa. Dicendum ꝙ ista secunda propositio non est impossibilis illo casu sic posito. Et ergo non est propositio insolubilis, vt patet per conditiones iam dictas,

Et qñ dr̄ ista ꝓpō sortes dicit falsum. p̄rio loco posita ē impossibilis. ꝑ etiā scđo loco posita. Tenet ꝯña. qꝛ sp̄ retinet eandē s̄catōꝫ. Dōm licet ex primaria s̄catōe idē repñtat. tñ nō ex scđaria. ꝛ hoc iō. qꝛ ista ꝓpō ex sui natura hꝫ ꝙ reflectat̄ supra aliā ꝓpōem. qñ ergo ꝑ se ponit̄ tūc interimit seip̄am. qꝛ nō p̄t reflecti nisi supra seip̄am. ꝟ qñ ponit̄ cū alia ꝓpōne. tūc cadit supra illā. ꝛ illā falsificat. vel eā notat esse falsam.

Quantū ad scđm videndū est. ex q̄bus p̄ncipijs consurgit ꝙ ꝓpō dr̄ ꝛ sit isolubil̄. Et de cā huiꝰ passionis i aliq̄bꝰ ꝓpōibꝰ ꝛ ñ in alijs. Diligent̄ aūt intuētibꝰ arestotelē circa finē quarti meta. facil̄r patere p̄t origo falsificandi aliquā ꝓpōem semetipsam vbi sic ait. Accidit igr̄ itaqꝫ (qđ famatū est) de oībus talibꝰ orōnibꝰ ip̄as se ip̄as destruere. Nā q̄ oīa vera dicit: sue orōi ꝯ̄riā facit verā: q̄re suā non verā. Qui vero oīa falsa: ꝛ ip̄e suijp̄iꝰ dcīn facit flm̄. Ex his eīn verbis elicē possumꝰ. ꝙ he dictiones verū ꝛ falsum aut alie dictiones q̄cūqꝫ eas includētes. vel ad quas sequūtur: sicut necessariuꝫ ipossibile decipi eē scibile pñt causare reflexionem ꝓpōnis supra seip̄am: ꝛ destruere directā s̄cationē. Quia eīn s̄catio totiꝰ resultat ex s̄catione ptiū qñ ps ꝓpositionis iptat aliquaꝫ passionē ꝓpositionalē. ꝯñr redūdat i s̄catione snialē ꝛ totalē ꝓpositionis. ac ꝑ ꝟ: certo casu supueniente: ꝓpositio iterimit seip̄am. Gr̄a cuiꝰ aduertendū ē ꝙ v̄itas ꝓpositionis ꝯsistit i q̄dā ꝯformitate seu ꝯcordia rei itellecte: ꝛ ip̄iꝰ itellectꝰ ꝯponēt̄ ꝛ diuidentis Si igr̄ aliq̄ ꝓpositio suā oppositā s̄cet eē verā. ꝯstat ꝙ v̄itas ꝓpositionis opposite ñ p̄t ꝯcordare cuꝫ tali p̄riaria ꝛ directa s̄catione. Jñ fit ꝙ itellectꝰ ꝑpēdēs hm̄oi repugnātiā redit supra primā ꝓpositionē eam iterimēdo. Ex his p̄missis statim apparet ꝙ quedaꝫ ꝓpositiones ex sua reflexione solū sunt false: ꝛ remanent possibiles vt ista sortes dicit falsum. Nam si il-

lā tantū dicat. tunc seipam falsificat. Si vero etiā di cat hāc: homo est asin⁹. tūc tal' ē vera. Quedā enim ex sua reflexione fiūt īpossibiles: vt si dicat̄ h̄ ē falsa. demonstrādo seipam vel h̄ ē vera demonstrādo suā ꝯdictoriā ⁊c. Secūdo pꝫ: q̄ q̄lis ⁊ quāta dicant̄ ꝓpositiones hn̄tes reflexionē supra se. Nā grā exēpli tal' ꝓpositio sortes dicit flm̄ ē cathegorica. vt q̄dam dicūt. qꝛ scd̄aria ſcatio ē tāq̄ aduēticia ⁊ p accn̄s. et iuxta ſcationē directā ē affirmatiua ⁊ singularis. Et oppositio fit p̄ponendo simpl'r negationē: ⁊ ꝓportionabilit̄ itelligēdū ē ī alijs. Tercio etiā ptꝫ ꝙ non ē ꝓpositio pl'es: sꝫ vna: qꝛ ambe ſcationes coopant̄ ad iudicādū de ꝟitate ⁊ falsitate. Quarto pꝫ. ꝙ ꝓpositiones cōstitute ex termis absolutis ſcantibus simpliciter res nature: non sunt nate hr̄e reflexioneꝫ supra se: sic hō ē aial. homo ē risibil': hō currit.

Ista est scd̄a ps hui⁹ tractat⁹ in qua on̄dit ex quib⁹ principijs consurgit ꝙ aliq̄ ꝓpō ē insolubilis. ⁊ q̄ sit cā ꝙ in aliq̄b⁹ ꝓpōnib⁹ sit īsolubilitas ⁊ in aliquib⁹ non. Et dicit ꝙ circa finē quarti meta. facil'r pōt patere origo falsificandi aliq̄s ꝓpōnes. vbi sic ait phs. Accidit itaq̄ vt famatū ē de oīb⁹ talib⁹ orōnib⁹ ipas seipas destruere. vt cū q̄s dicit oīa sūt ꝟa dicit suā ꝯriā eē verā. q̄ ē falsuꝫ. q̄re dcm̄ suū ē flm̄. Ex q̄ pꝫ ꝙ ꝓpō īsolubil' dꝫ eē ꝯstituta ex termīs īportātib⁹ ꝓpōnalē hītudinē sicut sunt verꝫ ⁊ falsuꝫ. dici ⁊ p̄dicari. qꝛ ī talib⁹ ꝓpōib⁹ p̄t eē reflexio ſcatōnis scd̄arie supra primā. qꝛ cū dr̄ sortes dicit falsum. ibi necessario fit reflexio supra aliā ꝓpōem aut supra seipam si nullā aliā dicat. ⁊ tūc seipam falsificat. Et subdit ꝯn̄r ꝙ duplices sunt ꝓpōnes tales. q̄dā q̄ ex sua reflexione solū sunt false ⁊ remanent possibiles. vt ista sortes dicit falsum. nā si eā tm̄ dicat tūc seipam falsificat. si vero dicat hāc hō ē asin⁹. tūc tal' ē ꝟa. eo ꝙ nō hꝫ tūc nisi ſcatōꝫ directā. Quedā em̄ ex sua reflexione fiūt īpossibiles vt si dicat̄ hec ē falsa demōstrādo seipam. Tūc finaliter on̄dit que q̄les ⁊ quāte sūt ꝓpōnes īsolubiles. vt text⁹ clare dicit. Postea subdit ꝙ ꝓpō īsolubil' nō ē ꝓpō pl'es ſ; vna. Subdēs ꝙ ꝓpōnes ꝯstitute ex termīs absolutis ſcantib⁹ res nature nō sunt nate hr̄e reflexionē supra se. sic patet de istis. hō est animal. hō est risibilis.

Qr Utrū oīs ꝓpō insolubilis hēat equaliter reflexionē supra seipam Dōm ꝙ nō. qꝛ ē aliqua ꝓpō īsolubil'. in q̄ scd̄ariū ſcatū reflectit̄ supra primā ſcatōꝫ. Et hoc contingit dupl'r. p̄rio ex casu posito. sicut in

ista ꝓpõne sortes dicit falsum in qua ponitur casus ꝙ sortes nullam aliã dicat. Scdo mediante aliq̃ ꝓpõne. vt dōo oīs ꝓpõ ē vera qꝛ tales ꝓpõnes falsificãt seip̃as ꝑ suas ꝯdictorias. qꝛ statim ar. si oīs ꝓpõ est vera. ergo sua ꝯdictoria ē vera eo ꝙ etiã est ꝓpositio.

Ar Hec ꝓpõ ē insolubilis. ego non loquor. ꝛ tñ in ea nõ ponitur passio ꝓpõnalis. Añs ꝓbat. qꝛ includit duas ꝑtes ꝯdictõnis copulatiue. Dōm ꝙ lꝫ in ea nõ ponat passio ꝓpõnal' explicite. tñ ĩplicite ĩcludit veꝝ ꝛ falsum. q̃ sunt passiones ꝓpõnales. qꝛ nisi sic ipsa non rediret supra seip̃am se falsificando.

Or Que quales ꝛ quante sunt ꝓpõnes insolubiles. Dōm ꝙ ꝓpõ insolubilis capit' dupl'r. vno mõ material'r siue sicut iacet. ꝓut non includit suã ꝯdictoriã. ꝛ sic est cathegorica. Alio⁹ forãl'r ſm ꝙ est insolubilis. ꝛ sic est hypothetica. qꝛ nõ dr insolubil' nisi ſm ꝙ includit ei⁹ contradictoriã. De qualitate dr ꝙ ꝓpõ insolubilis formaliter est sꝑ affirmatiua. qꝛ oīs insolubilis ꝓpõ inquantũ hmõi includit duas ꝑtes ꝯdictionis copulatiue ꝛ affirmatiẽ. Et lꝫ qñqꝫ vna ꝑs copulatiue sit negatiã. tñ tota nõ dꝫ dici negatiã. quia talis negatio non negat totum quod sequitur. cũ in ꝓpõne ĩsolubili sint due cõpositiones. ergo materialiter pt. eẽ negatiua aut affirmatiua. Exemplũ primi vt nulla ꝓpositio est negatiua. Exẽplũ scdi. vt sortes dicit falsum dato ꝙ hoc solũ dicat. s. sortes dicit falsuꝫ De q̃titate dōm ꝙ ꝓpõ ĩsolubil' forãl'r ĩq̃tũ ĩsolubil' ē nõ ē alicui⁹ q̃titatis eo ꝙ ē hypothetica q̃ nulli⁹ ē quãtitatis. ergo loco quãtitatis dꝫ q̃ri c⁹ spẽi sit. ꝛ dr ꝙ oīs ꝓpõ insolubil' ē copulatiẽ spẽi. ergo capiẽdo eã materialr pt eẽ alicui⁹ q̃titatis. i. vl'is ꝑticularis ĩdiffinite aut singularis.

Quantũ igr ad terciũ subiũgẽda sunt q̃dã exẽpla ꝓ ampliori dictoꝝ elucidatione (p̃suppositi ãt non nullis p̃memoratis exemplis) sit aliud exẽpluꝫ videlicet. Oīs ꝓpõ est negatiua. aut nulla ꝓpõ ē negatiua. Oīs ꝓpõ ē ꝑticularis. ꝯstat ꝙ dictaꝝ ꝓpõnum gen⁹ constituit' ex termis. q̃ruꝫ ſcatio ꝑtinet ad passionẽ ꝓpõnalem. ꝛ eaꝝ ſcatio trãsit supra seip̃as ꝛ sic non pt eẽ ꝯcordia itellect⁹ cũ tali ꝓpõnis ſcatione. Scōm exẽplũ est: de⁹ est: ꝛ hec copulatiã est falsa. ꝛ homo est asin⁹: vel hec disiũctiua est falsa.

In istis ꝓpõnib⁹ ꝛ ꝯsilib⁹ prima falsificat seipsam qꝛ ad ita eẽ sic ſcat' ꝑ eã ſcatur ita n̄ eẽ: vtꝫ intuenti.

Exemplũ terciũ. sit rei ꝟitas ꝙ null⁹ hõ ali⁹ a sorte decipiat': lꝫ ĩpe oppositũ credat. tunc format' tal' ꝯñã sortes credit ꝙ aliq̃s hõ decipit'. ergo aliq̃s hõ decipit'

pꝫ ꝙ ꝯña sit vera. qꝛ añs non ṗt eē veꝝ q̄n ꝯñs sit verū. Sꝫ ꝫ. añs est veꝝ vt supponit. ⁊ ꝯñs falsum. qḋ sic ꝓbat. qꝛ nullꝰ hō aliꝰ a sorte decipit. ⁊ aliꝰ a sorte decipit. ⁊ sortes ñ decipitur: si igr̄ sortes decipiat. tūc credit sic ē. ꝑ ꝯñs non decipitur. Bōꝫ ꝙ sortes decipitur. ⁊ neget ꝯña: igr̄ credit sicut ē. qꝛ hec ꝓpō aliq̄s hō decipitur cui sortes adheret hꝫ reflexioneꝫ supra se ex circūstātia casus equalꝫ huic aliq̄s hō assentit ꝓpōni false: q̄ non ṗt eē vera casu dato ꝑmanēte. Ex q̄ solet īferri eē aliq̄s ꝓpōnes q̄tū ad ſ̄catōes suaꝝ ꝑtiū oino siles. ⁊ tñ vnā eē falsam ꝑpt reflexionē supra se. ⁊ reliquā eē verā. Nā ista ꝓpō aliq̄s hō decipitur ī mēte sortis ñ ē vera ī casu posito. Et si aliq̄s formaret illi silem: talis ñ eēt falsa. qꝛ non haberet circūstantiā reflexionis supra se. Consile huic pꝫ si sortes dicat hāc ⁊ nullā aliaꝫ plato dicit falsum. et econtra plato dicit hāc solā sortes dicit falsum. tunc vtraq̄ ṗdcāꝝ falsificat seipam attñ si iohānes dicat easdē plato dicit falsum. sortes dicit falsuꝫ vtraq̄ dr̄ vera qꝛ ñ hꝫ nisi vnā ſ̄cationē directā ſm quā ita est sic ſ̄catur. Quartū exēplū. sortes scit ꝓpositionem ī ꝑiete scriptā sibi eē dubiam. ponatur ꝙ hec sola sit scripta ī ꝑiete. ⁊ ꝙ sortes eā ꝑeitꝰ īspiciat ⁊ aduertat diligēter. Tūc arguitur sic. sortes assentit huic propositioni scripte ī ꝑiete. ꝓpositio scripta ī ꝑiete ē sibi dubia ⁊ ꝑ ꝯñs ē sic ſ̄catur ꝑ ꝓpositionē scriptā ī ꝑiete. ⁊ ꝑ ꝯñs cū ip̄e sit ꝑitꝰ: seq̄tur ꝙ ita scit eē sic ſ̄cat. ⁊ non dubitat: si vero non assentit tunc non est ita sic ſ̄cat ꝓpositio scripta ī ꝑiete. ⁊ ip̄e exñs ꝑitꝰ nouit ñ ita eē: ḡ erit falsa: pꝫ ḡ ꝙ nūc ꝓpositio hꝫ reflexioneꝫ supra se rōe casꝰ. vñ si scribētur h̄ ꝓpō. astra sr̄ paria

tūc staret veritas prime. nūc aūt non stat. Sil'e est si platoni i oī scia doctissimo ꝓponaꝶ: h̄ alicui ꝓponitur ꝓpō sibi dubia. ⁊ sciat an alicui alteri ꝓponatur ꝓpō sibi dubia. Aut ḡ ꝓpō sibi ꝓposita erit sibi dubia. ⁊ si sic cū ip̄e sit doctissimus ip̄e scit alicui ꝓponitur ꝓpō dubia. ⁊ non dubitat eā. si aūt nō sit sibi dubia falsa erit: sic̄ argui p̄t qꝛ nescit an alteri ꝓponatur ꝓpō dubia. relinqꝶ ḡ ꝙ hꝫ reflexionem supra se.

Quintū exēplū est: h̄ negatiā non est scita a te posito ꝙ ip̄amet demonstreꝶ ⁊ ꝓponaꝶ sorti i oī arte ꝑito tūc si eā sciat erit falsa. ⁊ ꝑ ꝯn̄s non scita. Aut eā nesciat. ⁊ si ip̄e scit h̄ ⁊ ꝑ ꝯn̄s scit ita eē sicut ꝑ eā ſcatur ⁊ ita erit scita. Reliquiꝶ ḡ ꝙ repugnat eā sciri ꝓpꝑ reflexionē. Vn̄ solet poni aliꝰ casus. s. ꝙ oīs ꝓpō scita a te affirmatiā sit. Et tūc arguiꝶ sic. oīs ꝓpō scita a te est affirmatiā: igr̄ hec negatiā nō est scita a te. ꝯn̄a est bona. ⁊ scitur eē talꝭ ⁊ an̄s est scitū: igr̄ ꝯn̄s ē scitū ⁊ si sic. ꝯn̄s erit falsum. ⁊ sic nō scitū. ⁊ sic erit scitum ⁊ non scitum.

Hic ꝓ declaratōne dictoꝝ autoꝛ in tercia ꝑte istiꝰ tractatꝰ ponit quedā exempla. Primū est. si ponātur iste ꝓpōnes. oīs ꝓpō est negatiua. nulla ꝓpō est negatiua. oīs ꝓpō est ꝑticularis. oēs iste sunt insolubiles. ⁊ constant ex terminis ꝓpōnalibꝰ. ⁊ eaꝝ ſcatio supseip̄am trāsit. ⁊ sic nō est cōcordia intellectꝰ cū tali ſcatōe ꝓpōnis. Cū enī dico oīs ꝓpō est negatiā ſcat negatiūi ineē oī ꝓpōni. ⁊ tn̄ ip̄a hoc ſcās ē affirmatiua. Scd̄m exemplū est. deus est. ⁊ hec copulatiua. ⁊ hō ē asinꝰ. vl' hec disiunctiā est falsa supposito ꝙ ī subiecto scd̄e ꝑtis copulatiē demōstreꝶ illa tota copulatiā cꝰ ip̄amet ē ꝑs. ⁊ ꝙ illa copulatiā ſcet sicut termini cōiter ꝑ̄tendunt. In istis enī exēplis pꝛia ꝑs falsificat seip̄am. qꝛ ad ita eē (sicut ſcaꝶ ꝑ ip̄am) sequeꝶ ita nō eē. vtꝫ intuenti. Alia exempla ad longū patēt in textu. Sꝫ quō iste ꝓpōnes sūt soluēde supiꝰ dcm̄ ē. Et tantū de insolubilibus.

Ractaturꝰ de ꝯn̄tijs ꝓ iuuenū directōne p̄mo ponam notabilia. deinde ponam aliquas regulas. Quantum ad pꝛimum est notandum. ꝙ iste terminꝰ ꝯn̄a. vno modo valde cōiter capiꝶ. s. put extēdit se tā ad bonā ꝯn̄am q̄ȝ ad malā ⁊ tūc diffiniꝶ sic.

Conſequētia eſt orō plures continēs ꝓpōnes ⁊ denotās ſeq̄lā vni⁹ eaꝝ ad alterā: ⁊ ita capim⁹ eā quando aliq̄ ꝯn̄a mala poſita. dicim⁹ negādo conſeq̄ntiaꝫ Scđo capitur ꝯn̄a ꝓprie. ⁊ diffinitur ſic. Conſequentia ē orō hn̄s an̄s ⁊ conſeq̄ns eiuſdē tan̄ꝙ̄ principales ꝑtes ſui: ⁊ notā illatōis illatiue tentaꝫ: q̄ꝛ ſi nota illationis non teneretur illatiue: ſed forte materialiṫ tūc non eēt conſeq̄ntia. vel etiā ſi virt⁹ illi⁹ note illationis īpediretur ꝑ negationē non eēt conſeq̄ntia vt patet hic. de⁹ ē. ergo aliq̄s ē. Sꝫ ꝓprie capiēdo conſequentiā ſola conſeq̄ntia bona dꝛ̄ conſeq̄ntia. Et nota prīo ꝙ an̄s ē qđ mediāte nota illationis īfert conſequēs. vel qđ ī bona conſeq̄ntia alteꝝ antecedit.

Iſte ē tractat⁹ ꝯn̄aꝝ. q̄ prīa ſui diuiſione diuiditṫ in ꝑtē ꝓhemialē ⁊ executiuā. In ꝑte ꝓhemiali on̄dit de quib⁹ intendit determīare in hoc libro dicēs. ꝙ prīo vult ponere q̄daꝫ notabilia. ſcđo aliq̄s regulas. Circa primū ponit nouē notabilia. q̄ꝝ tria prīa ſūt de q̄dditate ꝯn̄e. alia tria ſūt de ei⁹ bonitate. vltīa de diuiſione ꝯn̄e. Quātū igṙ ad primū dicit. ꝙ ꝯn̄a capiṫ dupl'r. vno mō cōīter. alio mō ꝓprie. prīo mō extēdit ſe ad conſeq̄ntiā malā. ⁊ diffiniṫ ſic. Conſeq̄ntia ē orō ꝯtinēs pl'es ꝓpōnes denotans ſeq̄lā vni⁹ eaꝝ ad alterā. denotās q̄dē ꝑ ſignū illatiuū. Scđo mō accepta diffiniṫ ſic. ꝙ ē orō hn̄s an̄s ⁊ ꝯn̄s eiuſdē tāꝙ̄ ꝑncipales ꝑtes ſui. ⁊ notā illatōis illatiue tentā. Ei⁹ declaratio patet in textu.

QR Quid ſit ſubiectū iſti⁹ tractat⁹. Dōꝫ ꝙ ē orō ꝯn̄al'. qđ p̄t ꝓbarī ꝑ diffinitōꝫ ſubiecti attributōis. Et ſua paſſio eſt ꝯn̄a formaliter accepta ꝓut noīat illatōꝫ ꝯn̄tis ex an̄te. Si aūt ꝯn̄a accipiaṫ materialiṫ ꝓ orōne ꝯn̄ali. tunc poſſet etiā hic poni ꝓ ſubiecto. q̄ꝛ idem dicunt. Et fit demonſtratio generali modo

AR Orō ꝯn̄alis ē q̄d ꝯplexū. ergo nō p̄t eē ſubiectū. Dōm ꝙ ꝯplexum acceptū ꝯplexe nō p̄t eē ſubiectū. q̄ꝛ tale nō p̄t diffiniri. ſꝫ oē ſubiectū habet diffinitōꝫ. An̄ ꝙuis orō ꝯn̄al' ꝯponaṫ ex multis termīs ⁊ ꝓpoſitionib⁹. tn̄ ſumiṫ qn̄ꝙ ꝑ modū incōplexi ⁊ vni⁹. ⁊ ſic p̄t diffiniri. Simile ē de domo q̄ inꝙ̄tū īcludit multas ꝑtes diuerſaꝝ ſpēꝝ nō diffiniṫ. ſꝫ inquantū ſtat ſub forma dom⁹ ⁊ n̄ ſub formis ꝓprijs p̄nt hr̄e vnā diffinitōꝫ

AR Orō ꝯn̄al' excedit limites h⁹ ſcīe. ergo n̄ ē ei⁹ ſubiectū. An̄s probaṫ q̄ꝛ etiā v̄ificaṫ de ꝯn̄a mala. q̄ tn̄ n̄ ē ꝯn̄a. vt dꝛ̄ ī textu. Dōꝫ ꝙ ꝯn̄a accipiṫ dupl'r. vno mō ſm ꝙ diffiniṫ ꝑ ſcđaꝫ diffinitōꝫ. ⁊ ſic ꝯn̄a mala nō ē ꝯn̄a. Alio mō accipiṫ ꝯn̄a cōīṫ ꝓut ſe extēdit tā ad ꝯn̄am bonā ꝙ̄ malā ⁊ ſic diffiniṫ prīa diffinitōe ⁊ ſic ꝯn̄a mala nō eſt ꝯn̄a,

Ar Subiectū alicui⁹ scīe nō dꝫ diffiniri ī illa scīa. ꝟ ꝯñā materialiter capta ħ diffinit̄. q̄ ē idē cū oȯne ꝯñali. ergo nō ē hic subiectū. Dōm ꝙ subiectū ꝛ ei⁹ diffinitio capiunt̄ duplr̄. vno mō vt ponuntur ī actuali demonstratōe. ꝛ sic nō dꝫ subiectū diffiniri. qꝛ qȯ q̄d ē ē p̄cognitio. vt dr̄ p̄ıo posterioꝝ. Alio⁰ capiūtur absolute. s. extra demonstratōꝫ. ꝛ sic quod q̄d est p̄t inuestigari ꝛ sic hic diffinit̄ ꝯñā. qꝛ adhuc non est actualis demonstra tio. ꝟ tm̄ potentialiter.

Qr Q̄uo differāt due dicte diffinitōes ꝯñe. Dōm ꝙ sic. qꝛ p̄ıā dat̄ cōiter de omni ꝯñā tā bona q̄ꝫ mala. ꝟ scd̄a datur tm̄ de ꝯñā bona ꝛ ergo in p̄ıā diffinitōe d̄ꝛ ꝙ ꝯñā ē oȯ continens plures ꝓpōnes, sed in scd̄a d̄ꝛ āñs ꝛ ꝯñs. nam capiēdo ꝓp̄ıe āñs ꝛ ꝯñs sicut postea diffiniūtur tunc in con sequētia mala non sunt āñs ꝛ consequēs. qꝛ ibi consequens non infert̄ ex āñte. nec āñs vere infert consequens. ꝟ solū denotat̄ inferre consequens. Etiā dꝛ in scd̄a diffinitōe eiusdē. vñ lꝫ āñs ꝛ ꝯñs aliq̄ mō inueniant̄ in mala conseq̄ntia. tñ ibi ñ ē cōseq̄ns eiusdē āñtis. qꝛ ibi consequēs nō īcludit̄ in āñte. qꝛ nisi sic nō posset inferri ex eo.

Ar Conseq̄ntia ē hītudo āñtis ad consequēs. ergo nō ē oȯ cōposita ex illis. Dōm ꝙ cōsequētia accipit̄ duplr̄. vno⁰ foꝛalr̄. sic noīat habitudinē cōsequētis ad āñs. Alio⁰ accipit̄ materialr̄ put idem est qȯ oȯ consequētialis. ꝛ sic ē oȯ hñs āñs ꝛ consequēs. ꝛ sic capit̄ ī textu. Vnde capiēdo consequentiā foꝛaliter. tunc alicubi est consequentia bona. i. necessaria. vbi tam āñs q̄ꝫ consequēs sunt neganda ꝛ econtra. qꝛ in ꝓpōnib⁹ falsis ꝛ īpossibilib⁹ p̄t fundari necessaria habitudo consequentis ad āñs. vt dicēdo. si asin⁹ volaret. asin⁹ haberet pennas. ꝛ tunc conseq̄ntia est concedenda. ꝛ est bona. ꝟ tñ tam āñs q̄ꝫ consequens sunt falsa. ꝛ eēnt neganda. Et aliq̄ñ āñs ꝛ consequens sunt possibilia ꝛ vera. vbi tñ consequētia ē mala. vt hic. iohes currit. ergo petr⁹ disputat. qꝛ ibi nulla ē hītudo.

Scd̄o notādū ꝙ ꝯñs ꝓp̄ıe captū est ꝓpō. q̄ mediante nota illationis īfertur ex āñte. Et notādū ꝙ nota illatōis ē cōiūctio vl̄ aduerbiū denotās seq̄lā vnius ꝓpōis ex alia. Tercio notādū. ꝙ ñ est idē concedere ꝯñam ꝛ ꝯñs: nā aliq̄ñ ꝯñs est concedendū. ꝛ cōsequētia est negāda. vtꝫ ī casu posito. ꝙ soꝛtes ꝛ plato sedeāt. ista est concedēda plato sedet: tñ ista ꝯñā ē negāda. soꝛtes sedet. ergo plato sedet. silr̄ ꝯñā est aliq̄ñ concedēda ꝛ con sequens ꝛ āñs sūt negāda. vt in ista conseq̄ntia. si asin⁹ volat. ergo asin⁹ hꝫ pennas.

Hic diffinit terminos positos ī scd̄a diffinitōe cōsequētie. ꝛ p̄ıo āñs dicēs ꝙ āñs est ꝓpō ex qua mediante nota illatōnis infert̄ consequēs. Scꝫ consequens est ꝓpō que mediante nota illatōis infert̄ ex antecedēte. ꝛ q̄ sint pꝫ in textu. qꝛ foꝛales note sunt coniūctōnes ꝛ virtuales sunt aduerbia. Exemplū p̄ımi, vt soꝛtes currit, ergo hō currit, Exēplū scd̄i vt dum mgr̄

legit pueri ꝓficiunt. Ex quib⁹ oīb⁹ concludit̃ terciū notabile. ꝙ nō est idē concedere consequēs ꝛ consequentiā. aut negare aňs ꝛ consequens. vtꝫ in textu. ꝛ aliqualiter ex dictis patere potest.

Ar̃ Aliqñ aňs sunt due ꝓpōnes. ğ male dicit ꝙ aňs ē ꝓpō. Aňs ꝓbatur. qꝛ in syllō ambe p̄misse hñt rōꝫ añtis. Dicendum ꝙ omē aňs aut est ꝓpō cathegorica aut ypothetica. vel cōposita. tunc dr̃. ꝙ lꝫ ī syllō aňs nō sit vna ꝓpō cathegorica tñ ambe p̄misse hñt modū vni⁹ ꝓpōnis cathegorice copulatiue. ꝛ si capiant̃ cū consequēte tūc faciūt vnā hypotheticam conditionalem.

Ar̃ In consequentia mala ē aňs. ꝛ tñ nō infert consequēs. ğ diffinitō nō conuenit omni contento sub diffinito. Dōm ꝙ duplex ē consequētia. s. bona ꝛ mala. mō hic diffinit̃ aňs bone consequētie. qꝛ hoc vere infert consequēs ꝛ nō aňs male consequētie. ꝛ silr̃ de conseq̄nte. est tñ considerandū ꝙ inferre. ostendere ꝛ ꝓbare differūt. qꝛ inferre est effect⁹ syllogismi simpl'r dicti. qꝛ in diffinitōe ei⁹ dꝛ ex necessitate accidit. sed syllogismus demōstratiu⁹ ostēdit. qꝛ talis ꝓcedit ex necessarijs caus̃ cōclusionis. Et syllogismus dyaleticus ꝓbat qꝛ ille ꝓcedit ex cōibus que sūt ꝓbabilia licet non oīquaq̃ vera. ꝛ in diffinitōe consequentis ꝛ antecedētis ponitur inferri. qꝛ ille effectus est coīoꝛ alijs. ꝛ p̄supponitur ab ipis. sicut omnes alij syllogismi p̄supponūt formā syllogismi simpl'r dicti. Et qꝛ inferre conuenit omi añti. nō aūt ośdere vel ꝓbare. iō bñ aňs (qđ hic in cōi describit̃) diffinit̃ ꝑ inferre.

Quarto notādū ꝙ ad bonitatē cōseq̄ntie req̄ritur ꝙ i nullo casu possibili posset aňs eē veruꝫ sine ꝯñte eiusdē dūmō etiā maneat eadem ſ̄catio t̃mioꝝ. Ex q̄ ifertur correlarie ꝙ ñ seq̄tur. oīs hō ē aīal. ergo tu es aīal: nec seq̄tur tu es hō. ergo tu es colorat⁹. nec seq̄tur de⁹ est. ergo celū est ꝛc̃. Quīto notādū ꝙ ad bonitatē consequētie ñ sufficit ꝙ i nullo casu possibili aňs pt̄ eē veꝝ sine conseq̄nte. nā ista consequentia non est bona. nulla ꝓpō est negatia. ergo aliqua ē negatia: ꝛ tñ in nullo casu possibili antecedens eē verū sine consequēte. qđ sic pꝫ. qꝛ i nullo casu possibili posset antecedens eē veꝝ stāte saltē ſ̄catōe t̃mioꝝ quaꝫ iā hꝫ. qđ sic pꝫ. qꝛ q̄cito ipa est: aliq̄ ꝓpō negatia est: ꝛ ꝑ consequens q̄cito ē. ipa ē falsa. qꝛ ipa ſ̄cat ꝙ nulla ꝓpō negatia est. ꝛ illō ꝓ tūc est falsuꝫ. ꝛ silr̃ de ista cōseq̄ntia. oīs ꝓpō est ꝑticularis: ğ aliq̄ ꝓpō ē ꝑticl'a

ris. ⁊ sic de alijs ꝯñtijs. Sexto notandū ꝙ oīs cō-
sequentia est bona. q̄ sic se hꝫ q̄litercūqꝫ ꝑ añs eiusdē
ꝓm suā totalē sniam ꝓpōnalē asseritur eē ⁊ ipossibi-
le est eē. q̄n ita sit sicut asseritur eē ꝑ ꝯñs eiusdeꝫ ꝓm
totalē sniam ꝓpōnalē. Et illd̄ notabile itelligitur de
ꝯsequentijs quaꝝ añcedētia ⁊ ꝯña sūt ꝓpōnes cate-
goꝛice affirmatie de pñti ⁊ de ineē. Et ita ꝓbabiliter
dicendū est de ꝯsequentijs ꝯstitutis ex alijs ꝓpōni-
bus. Septio notandū. ꝙ aliq̄ diuidūt ꝯñam in bo
nā ꝯñam vt nūc. ⁊ in bonam ꝯñam simplr̄. Et dicunt
ꝙ consequentia bona vt nunc sit. que in se habet et
explicat existentiā consequentis. vt homo est anial.
ergo iste homo est animal. demonstrando per ly iste
hoiem existentem ⁊ non vltra. Sed ꝯña simplr̄ bona
ꝓm eos est ista homo est ergo animal est. Sed notā-
dum ꝙ isti male diuidūt ꝯñam bonam. vt nunc: ⁊ in
bonā simplr̄. qꝛ illa consequentia que ꝓm istū moduꝫ
dicitur bona vt nunc. non est bona sed mala. vt patꝫ
ꝑ pꝛedictā ꝯñam. oīs hō est aial: ergo iste hō ē anial
ista ē mala consequentia: nam stat in casu possibili. s.
postmoꝛtē istiꝰ: ꝙ añs eēt verum ⁊ consequens fal-
sum. Octauo notandū. ꝙ oīs consequentia q̄ nūc
est bona semper ꝑmanebit bona q̄ꝫdiu fuerit stāte ea
dē ꝓcatione terminoꝝ: sed tñ multe sunt modo bone
que ante fuerūt male. vt pꝫ de ista. ioannes est. ergo
arestoteles fuit. vel celū ē: ergo colonia fuit pulchꝛa
ciuitas. iste consequentie iam sunt bone ⁊ semꝑ ma-
nebunt bone. sed non semper fuerūt bone. qꝛ anteq̄ꝫ
aresto. fuit pꝛia non fuit bona. anteq̄ꝫ colonia fuit se-
cunda non fuit bona: Et est causa quare iā bone sunt
qꝛ vtriusqꝫ ꝯñs est necessariū. ex quo vtriusqꝫ ꝯñs ē

ꝓpō de ꝑterito vera cuiꝰ ꝯn̄s non dependet a futuro cōtingēti. ꝙ oīs talis ē necc̄aria: ⁊ cui placeret posset ꝑdictas ꝯn̄as vocare bonas ⁊ ꝯsiles vt nunc: ⁊ posset aliquis conseq̄ntias (q̄ semꝑ fuerūt et erunt bone) dicere eē bonas simpliciter. ⁊ qui sic vteretur terminis satis bene posset diuidere consequentiaꝫ in bonā. vt nunc et in bonā simpliciter.

Hic diuidit implicite ꝯn̄am in bonā ⁊ malā. ostendens primo q̄ requirātur ad bonitatē cōsequentie. Dicens ꝙ ad eā requirit̄ ꝙ in nullo casu possibili an̄s potest esse verum sine ꝯn̄te dūmō manet eadem ſcatio terminorū. Et ꝓpter hoc nō sequit̄. omnis hō est aīal. ergo tu es aīal. nec sequitur tu es homo. ergo tu es coloratus. nec sequit̄ deus est. ergo celuꝫ est. Nec tn̄ oīs ꝯn̄a est bona in qua an̄s nullo modo pōt esse verū sine ꝯn̄te. vt ꝯn̄r declarat ꝑ quintū notabile. In sexto vero notabili on̄dit qn̄ ꝯn̄a est vniuersaliter bona. Tunc ꝯn̄r in septimo notabili narrat diuisionē ꝯn̄e ⁊ eaꝫ reprobat. Sed in octauo notabili ip̄am ad bonū intellectum saluat. vt pꝫ transcurrenti litteram.

Notandū Qꝛ ſm modernos ꝯn̄a pr̄ia sui diuisione diuidit̄ in bonā ⁊ malā. Mala ē qn̄ ad veritatē an̄tis nō seq̄t̄ veritas ꝯn̄tis. qꝛ in nullo casu possibili p̄t an̄s eē verū sine ꝯn̄te eiusdē. ⁊ ergo nō est bona ꝯn̄a. deꝰ est. ꝙ celū est. Cōsequentia bona est duplex. s. simpliciter. ⁊ vt nūc. Cōsequentia bona simplicit̄ est q̄ cōstituit̄ ex termīs habentibꝰ ꝑpetuā habitudinē ad inuicē. Sed ꝯn̄a bona. vt nūc est. q̄ cōstat ex terminis habitudinē habentibꝰ cōtingentē. Et ꝯn̄a (q̄ dr̄ bona vt nunc in textu) est simpl'r bona ꝯn̄a. vt hic homo est aīal. ergo sortes ē aīal. qꝛ in nullo casu possibili an̄s potest esse veꝝ sine ꝯn̄te. vnde supposito ꝙ sortes nō sit. adhuc hec est vera sortes est aīal. qđ tn̄ moderni negant dicētes. ꝙ hoc verbū est semꝑ importat existentiā. ⁊ sic sensus illius ꝓpōis est sortes est aīal. i. sortes exiſtit aīal. hoc aūt est falsum. qꝛ in ꝓpōnibꝰ de est tercio adiacente hoc verbum est nō importat existentiā sed cōformitatē extremorum ad inuicem. ⁊ qꝛ res cōcepte subijciunt̄ ⁊ ꝑdicant̄ in enunciationibꝰ ⁊ nō res ad extra. ⁊ ergo siue sortes sit siue nō sit sꝑ est aīal ⁊ etiā homo. ⁊ sic illa est bona ꝯn̄a. hō est animal. ꝙ sortes est aīal etiā si sortes nō existat vt post mortē eius. Sed moderni hoc negātes decipiunt̄ in illo ꝙ credūt (est) semꝑ dicere existentiā.

Ar Cōtra sustinētes ꝑdictaꝫ diuisionē. in om̄i ꝯn̄a. ꝯn̄s dꝫ includi in an̄te. sed in ꝯn̄a mala nō includit̄ ꝯn̄s in an̄te. ergo nō est ꝯn̄a. Dicendū ꝙ ꝯn̄a duplicit̄ accipit̄. Uno mō ꝓ ꝯn̄a bona ⁊ in primaria sua ſcatione. ⁊ in tali ꝯn̄s includit̄ sꝑ in suo an̄te. Alio mō accipit̄ ꝯn̄a in secūdaria ſcatione. vt etiā se extendit ad ꝯn̄am malā. ⁊ in tali nō oportet semper consequens cōtineri in antecedente.

Nono notādū ꝙ ꝯn̄a bona diuiditur i ꝯseq̄ntiā for

malē ꝛ materialē. ꝯña formal' est. q̄ tenet in oib⁹ termi nis consilı̄ forma arguendi retēta. ita ꝙ dꝫ eē eadē q̄li tas ꝛ q̄ntitas. eo mō q̄ termini cōes non relatiui dice rent consil'es int' se. ꝛ intelligēdo de relatiuis grāma ticalib⁹. vt sūt ille ip̄e ꝛ consilia. Et dico notāter i dif finitione (q̄ tenet in oib⁹ termis consil'ib⁹) qꝛ mult e sūt ꝯñe formales q̄ non tenēt in oib⁹ termis consil'ib⁹. lꝫ teneat consil'is forma qd̄ ptꝫ de syll'o expositorio. Ex emplū. non sequit'. hō est aial. asin⁹ ē aial. ergo homo est asin⁹. Illud etiā ptꝫ de tali syll'o. in q̄ mediū sumi tur in minori cū relatio idēptitatis. qꝛ talis mod⁹ ar guēdi bene valet cū relatio idēptitatis. ꝛ ē formalis. ꝛ sine relatio idēptitatis non ē formal'. Exēplū pmi vbi bñ seq̄tur. hō currit. ꝛ ille homo est fba. g̊ fba currit. Exēplū scd̄i. nā bñ seq̄tur homo currit. ꝛ ille homo ē sophista. ergo sophista currit. Scd̄o notan' dixi i dif finitione: consil'i forma arguendi retenta: ꝛ p hoc de notatur ꝙ dꝫ eē consil'is sit⁹ siue ordo ꝛ numer⁹ termi noꝝ. qꝛ ista i ꝯñtijs ex pte forme se tenēt. Sꝫ extrema ꝓpositionū. s. subiecta ꝛ p̄dicata ꝛ mod⁹ ꝑcandi ipoꝝ terminoꝝ tenent se ex pte materie. Et aduertendū est ꝙ hm̄ōi ꝯñe q̄ infra noiantur dn̄t dici conseq̄ntie for males. p̄rio oēs sylli siue sint expositorij siue ex termi nis coib⁹ compositi. sil'r ois conuersio i termis. sil'iter oīe argum̄tū ab exponibilib⁹ ad expositū ꝛ econuer so. sil'r oē argumētū a tota copulatiua ad alterā ei⁹ p tem. sil'r oē argumētū a tota disiunctiua cū destructio ne vni⁹ ptis ad alterā. sil'r oē argumentū ab inducēti bus ad iductā. qñ in añte additur illa particula: ꝛ sic de alijs. sil'r oē argumentū ab eodē ad idē. Consequē tia materialis est: q̄ tenet gr̄a materie ꝛ ꝑcatione ter-

minorꝫ. q̄ valet in aliquib⁹ terminis et non in oībus consilibus. sicut consequentie ab inferiori ad supius Silr̄ consequētia ex hoc solū est bona. qꝛ aīs est ipossibile. ⁊ p consequēs ē necessariū. Et intelligendo de impossibili qđ iplicat ꝯdictionē seqtur ex eo q̄dlibet forālr̄ vt postea patebit. silr̄ a conuertibili ad conuertibile. vt homo currit: ergo homo risibilis currit.

Hic diuidit autor ꝯn̄am bonā in ꝯn̄am materialē ⁊ formalem. ꝯ ꝯm veritatē ꝯn̄a materialis non est bona. qꝛ ꝯm cōbinationem illius consequentie dantur termini in quibus omni ⁊ in quib⁹ nulli. ergo nō est bona. Aīi consequentia formalis est que tenet in omnib⁹ terminis cōsimilibus consimili forma arguendi retenta. Et p oppositū diffinit̄ consequentia materialis. q̄ nō tenet in omnibus terminis cōsil'ibus cōsil'i forma arguendi retenta. Et ꝯn̄a dicit̄ formalis duplici de causa. Prima. qꝛ illa ꝯn̄a q̄ tenet in omnibus terminis tenet gratia forme. que est in tali ꝯn̄a. ⁊ ideo dr̄ formalis. quasi hn̄s sequelā gr̄a forme. sed forma ꝯn̄tie habet̄ p illas dcōes. barbara celarēt ⁊c̄. Scđa cā est. namꝯn̄a dr̄ formalis. qꝛ habet cōditionez forme que est cōicabilitas. ⁊ ideo illa cōsequentia dr̄ formalis que est multis cōicabilis. sicut forma totius est cōicabilis multis suppositis. ⁊ forma ptis est cōicabilis multis suppositis. Et silr̄ duabus de causis ꝯn̄a dr̄ materialis. Prima est. qꝛ non tenet gratia forme. ꝯ gr̄a materie. scꝫ ꝓpter aliquos terminos spēales. vt qn̄ arguit̄ in terminis conuertibilibus ex puris affirmatiuis in secunda figura. aut simili modo. Secunda cā. qꝛ hꝫ cōditionē materie. qꝛ materia contrahit ⁊ determinat formā cōicabilē pluribus ad esse determinatum. ⁊ ipam incōicabilē reddit. sic etiam ꝯn̄a materialis est in certa materia.

Querit̄ Utrū argumentū ab inferiori ad supius sit formale. sic arguendo. sortes currit. ergo homo currit. Dōm ꝙ nō. ꝯ est materiale. qꝛ in simili forma datur instantia sic arguendo. sortes currit. ergo asinus currit. Et ꝙ ibi sit similis forma ptꝫ qꝛ est idē situs terminorum sicut in eodē argumento eadē copula. ⁊ sic de alijs. Aīi ꝓ regula est tenendū ꝙ in quocunqꝫ argumento requirunt̄ spēales ⁊ determinati termini. illud argumentū est materiale. mō supius ⁊ inferius sunt determinati termini. qꝛ nō oīs terminus est supius ⁊ inferius ad aliū. Ex quo pꝫ ꝙ argumētum ab inducentib⁹ ad inductā est materiale. licet textus oppositū dicat. ⁊ si debeat argumentū tale dici formale. tunc debet intellgi sic. qꝛ ibi ē forma argumentatiōis inductiue. tn̄ non est formale. quasi sit formalis ꝯn̄a. qꝛ non tenet in oībus terminis cōsilibus. Silr̄ arguendo ab eodē ad idez est argumentum necessarium. ⁊ ꝓ tanto pōt dici formale. nō tn̄ est ꝯn̄a formalis ꝯm diffinitionem textus.

Notandū Qr ad cōsilem formā requirunt quinqȝ.s.idē numerus terminorū.idem situs terminorum. eadē quātitas ppōnum.eadē qualitas et eadē copula.Et istorum prima duo reqrunt ex pte terminorum.alia duo sequentia ex pte ppōnum.et terciū ex pte copule.Añ pȝ q cū dr.omne animal est substātia.omnis homo est risibilis. ergo oīs hō est substātia.nō est formalis ꝯña in barbara.qr ibi nō est idem numerus terminorū.q debet esse in barbara.qr barbara constat ex tribus terminis.ꝫ ibi sunt quatuor termini vliter.igit qñ vna de quinqȝ istarum cōditionū deficit. tunc illa ꝯña peccat in forma.

Ar Si dicta essent vera sequeret q darij nō esset formalis ꝯña.Seqla pbat.qr ibi ppōes non sunt eiusdē qtitatis.qr maior est vlis et minor pticularis. Rñm q ꝯña nō dr iō formalis.qr habet similē formā cum qualibet alia ꝯña.ꝫ dr formalis.qr hȝ aliquā formā fm quā valent oīa argumenta fundata in eadem forma.

Arguit In omni figura requirunt spēales termini. ergo nulla ē formalis ꝯña.Añs pbat.qr in prima figura medium est positione et cōiunctione mediū in secunda positione primū.in tercia positiōe vltimū vt dic Aresto.pmo priorū. Rñm q cōditiōes terminorum in modis ipsarū figurarū seruant qñqȝ fm rem.vt in barbara.et qñqȝ fm modū pdicandi.vt patent in celarent.et sic non oportet vlr eē terminos speciales nisi fm modū tm. Et si dicat ergo ad minus in modis affirmatiuis sūt speciales termini. Rñm q etiam nō oportet in modis affirmatiuis fm rē illorū ordinē seruare.s.q mediū in prima figura fm rem sit positione mediū.sed sufficit q sit mediū fm modū enunciandi.vt pȝ sic arguendo.omnis hō est aial.oīs lapis est homo .ergo omnis lapis est animal.ibi ē bonū argumentum et formale.qr tenet ex pte forme cōsequentie. et tamen ibi nō seruatur talis ordo terminorū.ergo ex pte forme terminorū non requiritur talis ordo.

Uo ad scdm subiūgēde sūt qdā regule. Quarū pria est.in omi bona ꝯña ex opposito ꝯdictorio ꝯñtis seqtur oppositū contradictoriū añtis ꝫ ñ econuerso.ex opposito ꝯdictorio añtis sequit oppositum ꝯdictoriū ꝯñtis. Ad pbandū primā ptem regule suppono vnū qd alibi hȝ pbari.q ad quālibet ppōnem sequitur quecunqȝ alia.vel oppositū eius stat cum illa tūc pbo primā ptē regule exēplarit: et capio illā ꝯñaȝ equus currit.g aial currit et pbo q ex ꝯtradictorio consequētis.scȝ ista nullū aial currit.sequit contradictoriū añtis.s.istud.nullus equus currit.quia si non sequitur nullū aial currit:ergo nullus equus currit g p

suppõnem oppositũ ꝯñtis.s.aliq̃s equus currit stat cũ illo añte nullũ aĩal currit. Et idẽ oppositũ consequentis stat cũ opposito añtis.s.aĩal currit.q̃z infert ipm in ꝯña. nã seq̃tur equꝰ currit.g̊ aĩal currit. Et oppositũ añtis.s.equꝰ currit stat cũ duobꝰ contradictorijs.s.aĩal currit.ꝛ nullũ aĩal currit:ꝛ p ꝯñs duo cõtradictoria stãt simul: qd̃ est oppositũ primi ꝓncipij Scd̃a ps regule patet:lz sequat̃ homo currit igitur aĩal currit.non tñ sequit̃.nullꝰ homo currit.g̊ nulluz animal currit.

Hic ꝯñr ponit quasdã regulas ꝯñaꝝ.quaꝝ pr̃ia est. In omni bona consequẽtia ex opposito ꝯdictorio ꝯñtis sequit̃ oppositũ ꝯdictoriũ añtis.s̃ nõ ecõtra. Exẽpli grã.sicut bñ sequit̃ hõ currit.g̊ aĩal currit. sic econtra bene valet nullũ animal currit.ergo nullꝰ hõ currit. Rõ regule est duplex scz ostẽsiua ꝛ ad impossibile. Ostẽsiua est.q̃z ad destructionẽ supioris sequit̃ destructio inferioris .licet non econtra.sed consequens habet se vt supius ad añs.ergo ad destructõz ꝯñtis sequitur destructio antecedẽtis Econtra aũt sicut ad positõnem inferioris sequit̃ positõ supioris. ita ad positõem añtis sequitur positio ꝯñtis. Rõ ad ĩpossibile est.q̃z nisi ad oppositum ꝯñtis sequeret̃ oppositũ añtis tunc duo ꝯdictoria starẽt sil̃ i veritate.qd̃ sic oñditur.q̃z oz q̃ oĩs ꝓpõ sequatur ad aliã. vel stabit cum ea oppositũ eiꝰ. Si igit̃ non sequit̃ nullũ aĩal currit.ergo nullus hõ currit.tunc optet q̃ hec oĩs hõ currit stet cum illa nullũ aĩal currit.s̃ ad hãc oĩs homo currit sequit̃ ista aliqd̃ aĩal currit.ꝛ sic simul starent contradictoria in veritate qd̃ est impossibile.ꝛ contra primũ principiũ. q̃z de quolibet eẽ vel nõ eẽ de nullo vero simul. Relinquitur ergo q̃ prima consequentia fuit bona.

Ar̃ Sicut affirmatio est cã affirmatõnis.ita silr̃ negatio est cã negatõnis.ergo sicut ad positõem añtis sequit̃ positio ꝯñtis.ita ad destructõz añtis sequit̃ destructio ꝯñtis. Dõm q̃ illa ꝓpõ prio posterioꝝ habet veritatẽ in terminis conuertibilibꝰ.q̃z ibidẽ loquit̃ phs de demõstratione potissima que est ex conuertibilibus.

Ar̃ Ex opposito ꝯdictorio añtis sequit̃ oppositũ ꝯdictoriũ consequẽtis.ergo contra regulã. Añs ꝓbatur q̃z bñ sequitur hõ currit. ergo risibile currit.s̃ nullus homo currit.g̊ nullũ risibile currit. Dõm q̃ illud nõ tenet formaliter.s̃ solũ materialiter.ꝛ in terminis conuertibilibꝰ. Añ nõ sequit̃.hõ currit.g̊ aĩal currit.s̃ nullꝰ hõ currit.g̊ nulluz aĩal currit.q̃z añs p̃t eẽ veꝝ ꝯñte falso. Et qñ dĩ etiã valet in nõ ꝯuertibilibꝰ vt sic arguẽdo.hõ currit.g̊ aĩal currit.s̃ hõ nõ currit.g̊ aĩal non currit. Dõz q̃ ibi nõ arguit̃ ab opposito ꝯdictorio añtis ad oppositũ ꝯdictoriuz ꝯñtis. s̃ solũ ar̃ ab opposito sb̃cõtrario.mõ duo sb̃cõtraria ñ destruunt se.s̃ stãt sil̃ i v̾itate.ꝛ sic ibi ñ ar̃ ꝯ regulã.

Scd̃a regula ē ista. i oī bona ꝯña si añs est possibi-
le ꝯñs ē possibile: ß non econtra. qꝛ aliqñ añs est im-
possibile ⁊ ꝯñs est possibile. vtʒ in ista ꝯña null⁹ de⁹
est. ergo hō currit. Silr̃ i oī ꝯña bona si añs est verꝫ ꝯñs
est verꝫ. sed non econtra. vtʒ in p̃dc̃a ꝯña. Et notat̃ i
isto vsu. Ex falso verꝫ. ex vo nil nisi verꝫ. Silr̃ i omni
bona conseq̄ntia: si añs est cōcedendũ consequens ē
concedendum ⁊ non econtra. vt patet in predicta cō
sequentia.

Hic ponit scd̃am regulam dicens. ꝙ scd̃a regula est talis. in om̄i bona ꝯña si añs est possible ꝯñs est possibile. ⁊ si añs est verꝫ consequēs ē verꝫ ß non econtra. nam p̃t aliqñ consequens esse possibile ⁊ añs impossibile ⁊ aliqñ consequens eē verꝫ ⁊ añs eē falsum. qꝛ ex falso p̃t verꝫ iferri sʒ ex vero nil nisi verꝫ. Rō regule est. qꝛ in oī bona ꝯña ꝯñs dʒ necessario iclu-di i añte. mō verꝫ nō icludit i se falsum ß verꝫ. ergo si añs sit verꝫ ⁊ possibile. ꝯñs erit verꝫ ⁊ possibile. Sʒ tñ qꝛ nihil ē ita falsum qn̄ aliqd̃ veruʒ inclu dat. eo ꝙ falsum ⁊ malũ sunt q̄dã priuatia ßʒ modũ ⁊ eē priuatiuũ funda tur i hītu aliq̃ ⁊ sbiecto. ergo ex falso p̃t seq̃ verꝫ cũ aliq̃ mō in eo includatur.

Ar Ex possibili seq̄tur ipossibile. ergo contra hanc regulam. Añs ꝓbat sic arguendo. omne currens est asinus. omnis homo est currens. ergo omnis homo est asinus. nam ibi ambe premisse sunt possibiles. ⁊ tñ consequens est impossibile. Dicendum ꝙ licet quelibet premissarum aut quelibet pars antecedentis sit possibilis. si seorsum capiantur. quia hec est possibilis. omne currens est asin⁹. similiter hec omnis homo cur-rit. tamen ambe premisse simul capte vt sunt vnum antecedens sunt im-possibiles. quia non possunt simul stare. repugnat enim ꝙ omne currens sit asinus. ⁊ ꝙ simul omnis homo currat.

Ar Antecedens est causa consequentis. sed falsum non est causa ve-ri ergo non potest inferri verum consequens ex antecedente falso Minor probatur. quia causa debet esse dignior et prestantior suo effectu Dicendum ꝙ dupliciter dicitur aliquod esse causa alterius. Uno mo-do in inferendo. ⁊ talis non est necessario dignior effectu. sed sufficit. ꝙ latior sit suo effectu. sic ꝙ includat suum effectum in se. ⁊ sic falsum est causa veri. quia includit in se falsum ⁊ etiam aliquo modo verum. vt di-ctum est. ⁊ sic est communius vero. Alio modo aliquid est causa alterius in essendo. ⁊ talis causa si sit efficiens necessario est dignior suo effectu. tamen si sit materialis effectus est dignior.

Tercia regula. oīs illa conseq̄ntia (cui⁹ añs ē ipos-
sibile) est bona: ⁊ si illud ipossibile iplicat ꝯdictōem

ip̄a est formalis: ꝛ si non implicat ip̄a ē materialis. Patet prima ps regule ex notabili sexto. Scđa ps ꝓbatur de vna. ꝛ silr̄ posset ꝓbari de oibꝰ alijs: Nā ista est formal᷑: plato currit ꝛ plato non currit: ḡ ē asinꝰ. Probaꝶ: qꝛ illud conseq̄ns seq̄tur ad an̄s ꝑ consequētias iter medias foꝛ̄ales: qđ ꝓbaꝶ arguēdo sic plato currit ꝛ plato non currit. ḡ plato currit. vel hō est asinꝰ. Jlla consequētia est formal᷑. qꝛ pꝛia ps consequentis. s. ista. sortes currit. vel hō est asinꝰ formaliter sequitur ad illā ꝑtē an̄tl᷑. s. sortes currit. qꝛ arguitur a ꝑte disiūctiua ad totā disiūctiuā. Et silr̄ secūda ps consequentis scꝫ ista sortes non currit seq̄ꝶ foꝛ̄aliter ex scđa ꝑte an̄tis scꝫ sortes non currit. qꝛ ab eodem ad idē: igr̄ seq̄tur ꝙ totū consequens seq̄tur ad totū an̄s. Et tūc vltra ex consequenti illo seq̄ꝶ foꝛ̄alr̄ ꝙ hō ē asinꝰ sic arguēdo. sortes currit vl᷑ hō ē asinus ista consequētia ē foꝛ̄al᷑. qꝛ arguiꝶ a tota disiūctiā cum destructione vniꝰ ꝑtis ad aliā ꝑtē. igr̄ a pꝛio ad vltimū est bona consequētia formal᷑ qđ fuit ꝓbandum. Tercia pars regule patet ex notabili nono: vtꝫ exemplariter de ista consequētia nihil ē: ergo aliq̄d est. illa est materialis. qꝛ non tenet in oibus terminis consimilibus consimili forma retenta. qꝛ non sequiꝶ. nullū currens est. ergo aliquod currens est. Sed dices. ista consequentia materialis est. ergo aliquid q̄ est formalis. ergo male dicitur ꝙ sit material᷑. Antecedens probatur. qꝛ an̄s eius implicat contradictionem consequentia tenet. quia bene sequitur. nihil est ergo aliquid est. vt est concessum: Etiam seq̄ꝶ. nihil est: ergo nihil est ab eodem ad idem. Ad aliud argumentum respondetur negando antecedens. in quo assumitur ꝙ predicta consequentia sit formalis.

Ad ꝓbationẽ nego argumentũ. videlicet ꝙ ista iplicat contradictionẽ: ⁊ tũc negatur añs. qꝛ ista ꝯña non est formalis nihil est. ergo aliqd est. nec ista. nihil ẽ ergo deus est. Ex ista regula seqtur primo correlarie: ꝙ ois ꝓpõ põt fieri in bona ꝯña ex añte ipossibili. hoc denotatur qñ cõiter dr̃ ad ipossibile sequitur qđlibꝫ Scđo seqtur correlarie ꝙ ad oẽm ꝓpõnem seqtur ꝓpositio necessaria i bona ꝯña. Et hoc denotatur quã do correlarie dr̃ necessariũ seqtur ad qđlibet. patet i oi ꝯña ex opposito ꝯñtis seqtur oppositũ añtl': quia exq̊ añs ẽ necessariũ oppositũ ei⁹ est impossibile et ad ipossibile seqr̃ qđlibꝫ. vt dictũ ẽ. ergo correlariũ veꝝ

Hic ponit terciã regulã. que est talis. oĩs illa ꝯña (cui⁹ añs est impossibile) est bona. ⁊ si istud ipossibile implicat ꝯdictionẽ ipa est formal' et si nõ implicat ipa est materialis. vt sortes currit. sortes nõ currit. ergo sortes est asin⁹. Añ hec regula habet duas ptes. ⁊ pria est vera. sic intelligẽdo vbicũqꝫ est ꝯña ⁊ añs est impossibile. illa ꝯña est bona. vt cũ dr̃. oĩs hõ ẽ ignis. ergo oĩs hõ est calid⁹. ⁊ oĩs hõ est asin⁹. ergo oĩs hõ est aial rationale. Si aũt dicat' . hõ est asin⁹. ergo deus non est. illa non est ꝯña bona: qꝛ cõsequẽs non includit' in añte. Sed tñ moderni eliciũt hic ꝙ ad impossibile sequat' qđlibet. ⁊ iõ dicũt illã ꝯñam esse bonam. qꝛ qñ añs ẽ fl̃m ꝑt sm eos qđcũqꝫ ꝯñs inferri. qꝛ ad ipossibile sm ipos sequit' qđlibet. i. tã veꝝ qꝫ falsum. Quod tñ patet eẽ falsuꝫ. qꝛ quicqđ sequit' ad alteꝝ necessario includitur in eo. sed qđlibet non includit' in vno impossibili. lꝫ multa iclu dantur in eo. ergo nõ qđlibet inconueniens sequitur ad impossibile lꝫ aliq.

Qr̃ Utrũ ad impossibile sequat' qđlibet sicut dicunt moderni. Dr̃ ꝙ nõ simpl'r. qꝛ conclusio est argumento vel argumentis approbata ꝓpõ. sed oẽ argumentuꝫ est rõ inferẽdi sm aliquã vel aliquas hĩtudines ergo necessariũ est ꝙ vbicũqꝫ sequit' aliqđ ex altero ꝙ ibi sit aliqua hĩtudo sed talis hĩtudo non est ad qđlibet ipossibile. igr̃. Minor ꝓbat'. qꝛ isti⁹ impossibilis. homo est asin⁹. non sunt alique habitudines mediate vel immediate. ad hoc impossibile albedo est nigredo vel iusticia est iniusticia. Etiam sunt vera que non possunt confirmari per aliquas locales habitudines ad hoc impossibile ꝙ homo est asinus.

Ar̃ Ad impossibile sequitur quodlibet. ergo secunda pars regule est vera. isto fundamento posito. Antecedens probatur. quia concesso isto impossibili. s. sortes currit. ⁊ sortes non currit. tunc quodlibet aliud non sequitur ad ipsum. Probatur sic arguẽdo. sortes currit ⁊ sortes non currit. ergo homo est asinus. Probatur consequentia. quia illa consequentia est bona vbi consequens sequitur ex antecedente per mul

tas consequentias medias formales ꝛ bonas. sed sic est in proposito. igitur. Minor probatur. quia bene sequitur primo. sortes currit ꝛ sortes nō currit. ergo sortes currit. Etiam sequitur secundo. sortes non currit. qa in ambabus arguitur a tota copulatiua vera ex suppositione ad alteram eius partem. Tercio bene sequitur. sortes currit vel homo est asinus. sꝫ sortes non currit. ergo homo est asinus. Tenet consequentia. quia ibi arguitur a tota disiunctiua cum destructione vnius partis ad alteram non destructam. Et per consequens de primo ad vltimum bene sequitur sortes currit. ergo homo est asinus. Et pariformiter posset inferri quodlibꝫ aliud. Et ergo si antecedens implicat. potest quodlibet aliud impossibile ex eo inferri. Dicendum ꝙ vltima consequentia (qua arguitur in disiunctiuis) non valet qꝛ ille ꝓpōnes sortes currit. ꝛ sortes nō currit capiuntur dupl'r. vno mō absolute. ꝛ ꝺꝫ se. ꝛ sic contradicūt sibi mutuo. Alio mō accipiunt̄ vt concesse ab aliq̄ simul grā disputatōnis. ꝛ sic nō contradicunt. qꝛ simul admittuntur ab aliquo tanꝗ̄ vere. vt. s. posset cognoscere an q̄libet incōueniens posset seq̄ ad ꝯtradictoria. ꝛ sic n̄ destruūt se. ꝑ ꝯn̄s in vltima consequentia non arguitur a destructione vnius partis disiunctiue. qꝛ ille ꝓpōnes sunt pri⁹ ꝯcesse. ꝟ qđ ꝯcedit̄ non destruitur.

Ar. Ex impossibili sequit̄ verꝫ ꝛ ex impossibili sequit̄ falsum. ergo ex impossibili sequit̄ q̄libet. ꝯn̄a tenet. qꝛ oīs ꝓpō est vera vel falsa. Dōm ꝙ licet quoddā verꝫ sequatur ad impossibile ꝛ quoddam falsum non tamen omne verꝫ ꝛ omne falsum. qꝛ aliquod verꝫ bene includit̄ in īpossibili. vt in ista oꝛōne. homo est asinus. includit̄ ista hō est anīal irrationale. non tamen omne verum includitur in īpossibili. sic̄ nec oē fl'm.

Ar. Aresto. dicit in p̄io phisicoꝝ ꝙ vno inconuenienti dato alia contingunt. ergo ad impossibile sequitur quodlibet. Dicendum ꝙ consequentia est neganda. quia licet vno inconuenienti dato quedam alia contingant. quia vnum impossibile semper includit in se quedā alia impossibilia. non tamen omnia. ꝛ ideo ad vnum impossibile non sequit̄ quodlibet aliud impossibile non inclusum in eo. Nam non sequitur. hō est asinus. ergo deus non est. licet bene sequatur ꝙ homo sit irrational' aut rudibilis. qꝛ illa includuntur in priori impossibili.

Ar. Secunda pars regule fundatur in vero principio. scilicet ꝙ contradictoria non possunt simul esse vera. ergo est vera. Dicenduꝫ ꝙ contradictoria non possunt simul stare in veritate. tamen in casu (quo simul conceduntur vt vera) non sunt contradictoria ꝛ sic simul stant nō vt contradictoria.

Ar. Ad istam. homo est asinus. sequitur quedam propositio de materia naturali. scilicet ergo homo est animal. quedam de materia cōtingēti. scilicet ergo homo est. ꝺm modernos. quedam in materia remota scilicet ergo homo est irrationalis aut rudibilis. ergo ad impossibile sequitur quodlibet. Dicendum ꝙ ad propositionem impossibilem potest sequi q̄libet propositio in genere. sed non quelibet in numero et ī specie vt moderni volunt.

Quarta regula est. ab īferiori ad supiꝰ suũ ẽ bona consequẽtia. ¶Pro ista regula est notandũ ꝙ ad h̄ ꝙ vnꝰ terminꝰ sit supior ad aliũ reqrit̄ ꝙ ipẽ p̄dicet̄ vl'r de illo altero: ꝛ non econtra. ¶Nã posito ꝙ nullũ aial sit p̄ter hoiem aial p̄dicetur vl'r de illo t̄mio hõ. ꝛ ecõ tra. qꝛ i illo casu ois hõ ẽ aial. ꝛ oẽ aial ẽ hõ. ꝛ tñ ẽ superiꝰ. Secũdo notandũ ad hoc ꝙ vnꝰ terminꝰ sit superior ad aliũ non requiritur ꝙ ab illo altero nõ conuertatur subsistendi consequentia: ¶Nã iste t̄minꝰ ens est supior ad illũ terminũ deꝰ. ꝛ tamẽ sic seq̄tur deꝰ ẽ ergo ens est: ita seq̄tur ecõuerso. ens est. igr̄ deꝰ est.

Tercio notãdũ ꝙ ad h̄ ꝙ vnꝰ t̄minus sit supior ad aliũ req̄ritur ꝛ sufficit ꝙ ipẽ vl'iter ꝛ vere predicetur de illo altero: ꝛ iferatur ab illo i consequẽtia subsistẽdi. qꝛ ille alter hꝫ se sic ꝙ non p̄dicetur de ipo vl'r. vel sic ꝙ non ecõuerso ifert consequẽtiã subsistẽdi. Istis p̄missis contra illã quartã regulã arguitur p̄rio sic: n̄ seq̄tur: tu es hic: ergo tu es supra tectũ. Itẽ nõ sequitur tu es clericꝰ: ergo tu es papa: ꝛ tamẽ vt videtur arguitur ab iferiori ad supius ¶Respõdet̄ ꝙ hic non arguitur ab iferiori ad supiꝰ ƀm itellectuꝫ regule: q̃a regula non loq̄tur de supiori ƀm locũ vel q̄ ad statuꝫ vl' dignitatẽ. sed q̄ ad cõitatẽ. Scd̃o arguit̄ sic: nõ seq̄tur equꝰ non ẽ hõ. ergo equꝰ non ẽ aial: ꝛ tamen arguitur ab iferiori ad supiꝰ. ¶Respõdet̄ ꝙ regula itelligitur sine negatõe p̄cedẽte supiꝰ ꝛ iferiꝰ. Tercio arguitur sic. nõ seq̄tur ois hõ currit: igr̄ oẽ anial currit. ibi arguitur ab iferiori ad supiꝰ. ¶Respõsio solũ valꝫ consequẽtia ista sine distributione: ꝛ ergo h̄ dꝫ poni a p̄te p̄dicati supioris ꝛ iferioris: Quarto sic. non seq̄tur tm̄ hõ ẽ hõ ergo tm̄ hõ ẽ aial: ꝛ tamen arguitur ab iferiori ad supiꝰ ã p̄te p̄dicati. ¶Respondet̄ ꝙ arguitur ibi cũ destructõne iferioris ꝛ supioris. qꝛ p̄di

cata i ill' exclusiuis stāt ⁊ supponūt confuse ⁊ distributiue. ⁊ regula itelligitur quādo non arguitur cū distributōe. Quito non sequitur. sortes icipit eē alb⁹ ergo sortes icipit eē colorat⁹. ⁊ tamen arguitur ab inferiori ad supi⁹. Qꝛ non seqtur pz. qꝛ pono ꝙ sortes icipit eē alb⁹. ⁊ ꝙ pri⁹ fuit niger. tūc antecedēs ē verꝫ scꝫ sortes icipit eē alb⁹. ⁊ consequēs falsuꝫ scꝫ sortes incipit esse coloratus quia prius fuit coloratus ex quo priusfuit niger per casuꝫ. ¶Respondetur ꝙ non valet ꝯsequentia ab iferiori ad supi⁹; cuꝫ istis verbis icipit ⁊ desinit qñdo ꝑcedūt iferi⁹ ⁊ supi⁹. Et rō est. qꝛ dicūtur icludere negatōꝫ. ⁊ ꝓpt hāc cām non valꝫ consequētia ista. equ⁹ est fortior cane. ergo est fortior aiali. nā ly fortior ⁊ qlibet cōpatiu⁹ hꝫ ꝟtutē distribuendi terminū cōem seqntē ⁊ a se rectū iquātū est ꝯpatiu⁹: Et ꝓpter eandē cām non valet ista conseqntia equ⁹ est ita fortis sic hō: igr̄ equ⁹ est ita fortis sic aial qꝛ ly sicut etiā hꝫ virtutē distribuēdi: ⁊ sic de multis alijs dictōib⁹. Sexto sic arguitur: ñ seqtur si anial currit ergo hō currit: qꝛ añs est possibile ⁊ conseqns ipossibile: ⁊ tamen ibi arguitur ab iferiori ad supius qꝛ aial est supius ad ly tu: ¶Respōdetur ꝙ non habꝫ generaliter veritatem in ꝓpōnibus hypotheticis:

Septimo sic arguitur: non sequitur: equus est non homo: ergo equ⁹ est non aial: ⁊ tamen videtur ꝙ ibi arguatur ab inferiori ad superius: quia sicut ly anial ē supi⁹ ad ly homo: ita videtur ꝙ ly non aial est supius ad ly nonhomo. ¶Respondetur ꝙ ibi non arguit ab iferiori ad supi⁹: qꝛ lꝫ anial sit supi⁹ ad ly homo: tamen ly non animal non est superius ad ly nonhomo: vt patet intuenti terminoruꝫ significationes qꝛ negatio addita superiori facit ipm inferi⁹ ⁊ econtra.

Octauo arguit̄ sic. non seq̄tur. de⁹ ē ꝯtigent̄ creās ǧ de⁹ est ꝯtigent̄ aliq̄d. ¶Rn̄r ꝙ ibi arguitur iplicite cū negatōe. qꝛ ꝯtigent̄ icludit negationē. pꝫ nam ista de⁹ est ꝯtigent̄ aliq̄d valet tm̄. de⁹ p̄t eē aliq̄d: ⁊ de⁹ p̄t ñ eē aliq̄d. ¶Nono sic arguit̄. ñ seq̄tur. sortes dubitatur eē hō. ǧ sortes dubitatur eē aīal: ⁊ tñ arguit̄ ab iferiori ad supi⁹. Et ꝙ nō seq̄tur ꝓbatur. ⁊ volo ꝙ sortes videatur a remotis. ⁊ ꝙ bñ ꝯgnoscatur esse aīal: ñ tñ cognoscatur an sit hō vel aliꝺ aīal. tūc añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum. ¶Rn̄r ꝙ ly dubitatur icludit negationē virtualiter. pꝫ qꝛ dubitare ꝓpōnem est dubitare circa ꝓpōnem non asserēda eidem. sed hesitare seu nescire an ita sit sicut signat vel non. Decio arguitur sic. cognosco hoiem. ǧ cognosco aīal. ⁊ tamē arguitur ab inferiori ad supi⁹. Qꝛ non seq̄tur facilit̄ patet loq̄ndo de appellatione nois. nam stat ꝙ cognosco hoiem sub conceptu hois. licet nō cognosco aīal sub conceptu aīalis. seu sub conceptu correspondenti illi termio aīal. vt coiter loq̄mur de ea: non valet ꝯña ab iferiori ad supi⁹ cū v̄bis ꝑcantib⁹ actū animi interiorē: q̄ dicūtur facere appellatōꝫ rōis. vt sūt ista v̄ba. itelligo cognosco diligo volo. ⁊ ꝯsilia v̄ba

Undecio arguitur. ñ seq̄tur. risibile ē ꝓpriū hominis. ǧ risibile vl' rudibile ē ꝓpriū hois. ⁊ h̄ est falsū. Silr̄ non seq̄tur. sortes ē nomen ꝓpriuꝫ. ǧ sortes vel plato est nomen ꝓpriū. qꝛ añs est veꝝ vt notū ē. ⁊ cōsequēs falsuꝫ. sed ꝙ ꝯñs sit fl̄m pꝫ. qꝛ ꝑcat ꝙ h̄ ꝯplexum sortes vl' plato est nomē ꝓpriū. ⁊ h̄ est fl̄m. ¶Respondetur ꝙ ꝯñs est distinguendū. s. illud ꝯplexum risibile vel rudibile est ꝓpriū hois: nā vel hoc totuꝫ simul capitur materialiter ⁊ ly vel silr̄: ⁊ tūc ꝯña non valet. risibile est ꝓpriū hois. ǧ risibile vel rudibile ē

ppriū hois: nec ibi arguitur ab inferiori ad supius. ꝛ ꝯsequēs ē verū sicut ꝛ antecedēs. Et qñ dr. ꝯñs ꝑcat hoc complexū. risibile vel rudibile eē ppriū. hoc negatur. ꝫ sic bene ꝑcaretur si li etiā capetur materialit. Et silr respondetur ad scđam. Duodecio arguitur. non seqtur. sortes est domin⁹ henrici: ergo sortes est sba henrici. Silr non seqtur. sortes est zelator iusticie ergo sortes est aliqd iusticie. Silr non seqtur. aliquis act⁹ platonis est intellectio sortis. ergo aliqs act⁹ platonis est act⁹ sortis. Silr non seqtur: plato ē inimic⁹ sortis. ergo plato ē aliqd sortis. ꝛ tñ i oib⁹ istis arguitur ab inferiori ad supius qꝛ in prima a li domin⁹ ad li substātiā. in scđa a li zelator ad li aliqd. tercio a li intellectio ad li actus. quarto a li inimic⁹. Respondet ꝙ ṗdicta regula non tenetur frequent. ꝫ deficit qñ inferius ponitur cū obliq i antecedēte. ꝛ supi⁹ ponitur cū eodē obliq in ꝯseqnte. Deciotercio arguitur. non seqtur: plato ꝑcutit sortem: ergo plato facit sortem: ꝛ tamen li facit est supius ad li ꝑcutit: qꝛ omne ꝑcutere est facere. qꝛ omne agere in materiā exteriorē ē facere. Itē non seqtur: plato intelligit sortē. ergo agit sortez ꝛ tñ li agit est supius ad li intelligit. quia oīe intelligere est agere. Silr non seqtur: rex impugnat coloniā ergo facit coloniā. cum tamen li facit est supius ad li impugnat. Respondetur ꝙ ista regula nō habet veritatem generaliter. ꝫ in multis patitur instantiā quando inferi⁹ constituitur cum obliquo in antecedēte. et verbū superius constituitur cuz eodem in ꝯsequente

Decimoquarto arguitur. non sequitur homo est species specialissima. ergo aial est spēs spēalissima. Dicendū ꝙ in nulla istarū regularū arguitur bene qđ sic patet de primo nam ille terminus aial materialit ca-

ptus non est supi⁹ ad li homo. nec iste termin⁹ homo materialit̃ capt⁹ est inferi⁹ ad li aĩal. Item istis argumentis sic solutis est notandũ ꝙ ṗdicta quartadecia regula pncipaliter habet veritatẽ qñ arguit̃ ab inferiori qđ est totale subiectũ vel ṗdicatũ ad suũ supius qđ est totale subiectũ vel ṗdicatũ dũmodo arguat̃ sine negatione ꝛ sine dictione includente negationem. nam si arguatur cũ negatione vel distributione. tunc regula non hꝫ veritatẽ generalit̃. ẜ in multis patitur instantias. vt habitum est in argumentis supi⁹ tactis

Hic ponit quartã regulã q̃ est ꝙ arguendo ab inferiori an supi⁹ est bona cõseq̃ntia vt sortes currit. g̃ hõ currit. hõ currit. g̃ aĩal currit. Rõ regule est qꝛ supius ꝛ inferius sũt idẽ ẜm rẽ. ꝛ supi⁹ actu ꝛ intellectu includit̃ in suo inferiori. ideo quicq̃d realiter ḋꝛ de inferiori. etiã ḋꝛ de supiori. Et nõ valet argumentũ. qñ arguit̃ in ṗdicatis rõnis ab inferiori ad supius. vt hic hõ est spẽs. ergo aĩal est spẽs. qꝛ tunc nõ arguit̃ ab inferiori ab supius inq̃tum idẽ sunt realter ẜ inq̃tum differunt rõne. i. in ṗdicatis rõnis.

Ar Nõ sequit̃. nullus hõ currit. g̃ nullũ aĩal currit. ꝛ tñ ibi arguit̃ ab inferiori ad supius. Dĩm ꝙ ista regula tenet qñ arguit̃ affirmatiue ab inferiori ad supius. Rõ est qꝛ inferius includit actũ suũ supius. ideo posito inferiori ẜm actũ, ponit̃ etiã supius ẜm actũ. nõ tñ oportet ꝙ negato aut destructo inferiori. ꝙ etiã supius neget̃. licet destructis oĩbus inferioribus destruat̃ supius. Et qñ ḋꝛ bñ sequit̃. homo nõ currit. g̃ aĩal non currit. ꝛ tñ arguit̃ negatiue. Dĩm ꝙ hic negatio postponit̃. ergo bene valet consequentia. vt pꝫ p quintã regulã.

Ar Regula ista nõ tenet affirmatiue. sic arguendo. tu es in camera. g̃ tu es supra tectũ. ꝛ tñ ibi arguit̃ ab inferiori ad supius. Silr̃ h̃ non sequit̃. tu es cleric⁹ ergo tu es papa. Dicit̃ ꝙ tripl'r aliq̃d ẽ supi⁹ aut inferius ad alterũ. vno modo ẜm sitũ ꝛ ẜm locũ. ꝛ de tali supiori ꝛ inferiori nõ intelligit̃ ista regula. ꝛ sic arguit̃ p primũ argumentũ. Alio modo aliquid est supi⁹ ad alterũ ẜm dignitatẽ aut statũ, quo mõ papa est supra cardinalẽ. ꝛ cardinal' supra epm. ꝛ de tali supiori ꝛ inferiori etiã nõ intelligit̃ ista regula. de quo pcedit scđm argumentũ. Tercio mõ aliq̃d est supius ad alterũ ẜm cõitatẽ ꝛ ṗdicationẽ. ꝛ sic cõiora ꝛ magis vl'ia dicunt̃ supiora inordine ad minus cõia ꝛ minus vl'ia. ꝛ sic arguendo ab inferiori ad supius affirmatiue est bona consequentia.

Ar Nõ sequit̃. omnis homo currit. ergo omne aĩal currit. ꝛ tñ arguit̃ affirmatiue p istã regulã. Dĩm ꝙ oportet arguere sine distributione inferioris ad supius. qꝛ ad distributionem inferioris non sequit̃ distributio supioris. qꝛ inferius continet pauciora supposita sub se q̃ȝ suũ supius. Et qñ ḋꝛ nõ valet sine distributione sic arguendo, cognosco hoĩem. g̃

cognosco aial. Dõm ꝙ regula valet. qñ arguit̃ in ꝑdicatis realib⁹. q̃ important actũ exteriorem. ꝛ nõ in illis que important actum interiorem. sicut sunt cognoscere ꝛ intelligere.

Ar̃ Non sequitur ꝑ istã regulam arguendo in predicatis realibus ioꝛhannes percutit platonẽ. ergo facit platonem. ꝛ tamẽ facere est superius ad ꝑcutere. Dõm ꝙ q̃uis facere sit supi⁹ ad ꝑcutere. tñ facere platonem nõ est supius ad ꝑcutere platonẽ. qꝛ facere platonẽ non ꝑdicat̃ de hoc qꝺ est ꝑcutere platonẽ. iam hic dꝫ argui ab inferiori ad supius ꝑ ꝑdicationẽ. vt dictũ est.

Ar̃ Regula ista bñ valet negatiue. sic arguendo. null⁹ binari⁹ est. ergo nullus numer⁹ est. Ptꝫ. qꝛ remoto priori remouent̃ oĩa posteriora. sed binarius est prim⁹ numer⁹. ergo remoto ipso remouent̃ oẽs. Et cõfirmat̃. qꝛ remoto cõstituente remouet̃ cõstitutũ. sed binari⁹ cõstituit omnẽ numerũ. igit̃. Dõm ꝙ binari⁹ accipit̃ dupliciter. vno mõ vt ẽ species aut ps subiectiua nũeri. ꝛ sic nõ valet argumentũ. Alio mõ accipit̃ vt ps eius integralis. ꝛ sic bñ valet. sed arguit̃ a integrali ad suũ totũ negatiue. q̃ locus est bonus. ꝛ sic nõ arguit̃ ꝑ istã regulã. Et est sĩle argumentũ. ac si sic argueret̃. null⁹ paries est. ergo nulla dom⁹ est.

Ar̃ Destructo vno relatiuoꝝ destruit̃ ꝛ reliquũ. sed supius ꝛ inferius sunt relatiua. ergo etiã valet negatiue ab inferiori ad supi⁹. Dõm ꝙ superi⁹ ꝛ inferi⁹ capiunt̃ dupl'r. vno mõ materialiter aut ꝑ re substrata. ꝛ sic nõ dicunt̃ relatiue ad inuicẽ. ꝛ sic loq̃tur pñs regula de supiori ꝛ inferiori. Alio mõ accipiunt̃ formaliter ꝛ ꝑ secũdis intentionib⁹. ꝛ sic dicunt̃ relatiue ad inuicẽ. ꝛ sic bene valet inferius est. ergo supius est et econtra.

Qr̃ An argumentum ab inferiori ad supius sit materiale vel formale. Dicendum ꝙ est materiale. quia in simili forma arguendi datur instantia sic arguendo. homo currit. ergo asinus currit. nam si seruãtur omnia requisita ad similem formã. s. eadem q̃titas. eadem qualitas. ideꝫ sit⁹ terminorum. idem numerus. ꝛ eadem copula. et suppositio tunc conseq̃ntia est bona. Unde ptꝫ ꝙ ista regula solũ tenet in specialib⁹ terminis. s. in inferiori. ergo ꝑ diffinitionem consequentie materialis prius dictam ẽ materialis consequentia.

Ar̃ Similis forma debet dari in cõseq̃ntia aliq̃. ergo instãtia iam dicta nõ est cõseq̃ntia. ergo nõ bñ dat̃ instantia. Dõm negando maiorẽ. qꝛ forma cõsequentie materialis nõ ꝑsupponit cõsequentiã. lꝫ forma in cõseq̃ntia formali presupponat cõseq̃ntiã. Ex quo patet ꝙ diffinitio cõseq̃ntie nõ dꝫ hic forma cõsequentie. qꝛ sic omnis cõsequentia esset formalis.

Quinta regula est hec arguendo ab inferiori ad superius cũ negatione postposita valet ꝯña. vt hõ non currit. ergo aial non currit. Contra istã regulã arguitur sic primo. nam non sequitur sortes non ẽ aial. ergo homo non ẽ aial. qꝺ ptꝫ. qꝛ post mortẽ sortis añs est verũ ꝛ conseq̃ns falsũ: ꝛ tñ ibi arguitur ꝑ istã quĩ

tam regulā negatione postposita. ¶Rñdet̄ ꝙ regl'a intelligit̄ qñ arguitur cū ꝯstātia inferioris ⁊ supioris. vt bñ seqtur sortes est aīal. ⁊ sortes non ē hō. ġ hō non ē aīal. Scđo sic non sequitur. tm̄ hō non ē non hō. ergo tm̄ aīal non ē aīal. ⁊ tñ arguit̄ p istā regulā vt notū est ꝙ non seqtur pz. qꝛ posito casu ꝙ non sint hoīes ⁊ alia aīalia sint. tūc añs est veꝝ ⁊ ꝯseqńs falsū vt pz p expo nētes vtriusꝗ. ¶Respondet̄ ꝙ non valet in exclusiuis q̊d pz. qꝛ eq̄pollent ypotheticis. Sciendū ꝙ ista q̄nta regula hꝫ veritatē quādo arguitur cū ꝯstātia inferioris ⁊ supioris in ꝓpositionibus cathegoricis.

Hic ponit q̄ntā regulā q̄ talis est. arguendo ab inferiori ad supiꝰ negatione postposita ē bona ꝯña. vt hō nō currit. ġ aīal nō currit. Uñ qñ arguit̄ ab inferiori ad supius cū negatione postposita. tunc nō arguit̄ negatiē ab inferiori ad supius. qꝛ lꝫ ꝓpōes tales sint negatiue tñ qꝛ supius ⁊ inferiꝰ nō negant̄. sic adhuc arguit̄ ab inferiori ad supiꝰ affirmatiue.

Ar Nō sequit̄ homo nō currit. ergo aīal nō currit. posito casu ꝙ asinꝰ currat. qꝛ tūc ꝯñs est falsum ⁊ añs p̄t eē verū. Dōm ꝙ bñ sequit̄. ⁊ tam añs q̄ꝫ ꝯñs est verū. qꝛ si aliq̄d aīal nō currat. verū est dicere aīal non currit. ⁊ ergo casus non est hic ponendus.

Ar Nō seqtur. sortes nō est aīal. ġ hō nō est aīal. ġ regl'a est falsa. Añs ꝓbat̄. qꝛ añs pōt eē verū. vt post mortē sortis. ⁊ tñ ꝯñs est falsum. Dōm ꝙ est bonū argumētū. qꝛ si añs sit verū ꝯñs erit verū. ⁊ si añs sit falsum ꝯñs erit falsum. vñ veritas ꝓpōis nō est ex cōstantia subiecti. ꝭ ex rebus cōceptis. vt qꝛ rudibile cōceptum nō repugnat asino cōcepto. ġ ista ē vera. etiā asino nō existente. asinꝰ est rudibilis. qꝛ ꝓpōes reddunt̄ vere ex rebꝰ cōceptis. ⁊ nō ex existentia rerū. ⁊ ergo in isto argumēto bene arguit̄ sed si antecedens est falsum. ita ⁊ consequens.

Sexta regula ē. arguēdo ab inferioribꝰ a pte p̄dicati ad supius cū dcōibꝰ exclusiuis ē bona conseq̄ntia. nā bene seq̄tur sor. ē tm̄ hō: ergo ē tm̄ aīal. Silr̄ etiā seq̄tur. sortes ē tm̄ aīal. ergo sortes est tm̄ substātia

Hic ponit sextā regulā q̄ est arguendo ab inferiori ad supius a pte p̄dicati cū dcōibus exclusiuis est bona ꝯña. nā bene sequit̄. sortes est tm̄ hō. ergo sortes est tm̄ animal. Silr̄ sequit̄. sortes est tm̄ aīal. ergo sortes est tm̄ sb̄a. Rō regule est. qꝛ inferiꝰ includit eēntialiter suū supius. ⁊ est realiter idē cū suo supiori. sed qꝛ dcō exclusiua adiuncta inferiori ⁊ supiori exponitur gratia alietatis. ⁊ non gratia pluralitatis. ergo regula vera.

Ar Per istā regulā ātecedens potest esse verum sine consequente. ergo non fundat bonam consequentiam. Antecedens probatur. q̄a potest stare q̄ sortes sit tantum homo. ⁊ tamen plus q̄ animal. quia etiaȝ est corpus animatū ⁊ sba. Dicendū q̄. tm̄. debet exponi gr̄a alietatis. et non gr̄a plr̄itatis. vt dictū est. Et ħ est regula logicoꝝ q̄ quando terminus exclusiuus addit̄ dc̄ōi nō nūerali. tūc dȝ exponi gr̄a alietatis. vt ħ hō ē tm̄ aīal. cui⁹ sensus est. hō est aīal. ⁊ nō ē aliud q̄ aīal. Sȝ qn̄ termin⁹ exclusiuus addit̄ dictioni nūerali. tūc debet exponi gr̄a pluralitatis. vt tm̄ q̄nq̄ sunt vl̄ia. i. quinq̄ sunt vl̄ia ⁊ non plura q̄ quinq̄.

Septima regula est. arguendo a supiori distributo ad inferi⁹ est bona ɔn̄a. vt oīs hō currit. ergo sortes currit. Cōtra istā regulā arguit̄ sic. nō seq̄tur. oīs hō ē aīal. ergo adā ē aīal. ⁊ tn̄ arguit̄ p regulā. Qꝛ nō sequatur ptȝ. qꝛ an̄s ē veꝝ ⁊ ɔn̄s falsum. Rn̄r q̄ nō valet ɔn̄a a supiori ad inferi⁹ i affirmatiuis: nisi arguat̄ cū constātia subiecti. qꝛ sine constātia sbiecti nō valȝ ɔn̄a vt bn̄ seq̄tur. oīs hō ē aīal. adā ē hō: ergo adam est aīal. Scd̄o sic nō seq̄tur. sortes non incipit eē coloratus: ergo nō icipit eē alb⁹. Rn̄r q̄ regl̄a nō tenet i istis ꝟbis. incipit ⁊ desinit. q̄ icludūt negationē.

Hic ponit septimā regulā. q̄ talis est. arguendo a supiori distributo ad inferius est bona ɔn̄a. vt bene sequit̄. oē aīal currit. ergo oīs hō currit. Ratō regule est. qꝛ supiori distributo distribuit̄ quodlibet cōtentū sub ip̄o. ergo bene valet ɔn̄a tam affirmatiue q̄ negatiue. sed qn̄ arguit̄ affirmatiue dȝ argui cū constātia subiecti. vt oē aīal currit. ergo hō currit si est. ſ negatiue valet simpl̄r. vt nullū aīal currit. ergo nullus hō currit.

Ar Non valet. oīs hō est aīal. ergo adā est aīal. ergo regula est falsa. An̄s pbatur. qꝛ an̄s est veꝝ ⁊ ɔn̄s falsum. loquēdo de p̄mo adā. q̄ cum sit mortu⁹ nō est aīal. Dōm q̄ illa ɔn̄a bn̄ valet. ⁊ consequēs ē veꝝ sic an̄s. quia siue adā sit siue nō sit sp est aīal. Cui⁹ rō est. qꝛ hoc est in ꝓpōne necessaria de est tercio adiacēte nō dt̄ existentiā. ſ nō repugnantiā predicati cū subiecto. Dicūt tn̄ moderni q̄ argumentū illd̄ nō valeat. qꝛ ibi nō arguitur cū ɔstātia sbiecti. i. qn̄ sbiectū aut inferi⁹ hȝ eē subsistens a pte rei. mō qꝛ adā nō est. dicūt q̄ nō arguat̄ ſm ītellectū regl̄e. Sȝ istud dc̄m ē friuolum. ⁊ pcedit ex falso fundamēto. qd̄ est tale. qꝛ ip̄i dicūt q̄ in oī ꝓpōne ħ ꝟbum est qd̄ est copula dt̄ esse actualis exn̄tie a pte rei. ħ āt est falsum.

Pro quo notandū q̄ esse capit̄ tripl̄r. vno mō p esse essentie. ⁊ sic diffinitio dicit eē. i. eēntiā ⁊ nām rei. Alio mō vt dt̄ eē actualis existentie. ⁊ sic capitur in ꝓpōnib⁹ de est scd̄o adiacente gr̄a ꝯncipij in eo inclusi. vt cū dr̄ sortes est. sensus est. sortes est existens a pte rei. ⁊ istud antiq̄ concedunt cum modernis. Tercio capitur esse pro esse compositionis extremoꝝ. ⁊ sic

capitur in ꝓpositionibus de est tercio adiacēte de mā naturali. ꝛ sic capit̃ esse cum dr̃. adam est aīal. sortes est risibilis. que sunt vere. etiā subiectis non existentibus. quia sensus est. illa p̄dicata animal ꝛ risibile non repugnant sorti concepto. aut ade concepto. qd̓ est verum. Ratio huius est. q̄a compositio est quoddam accidēs rationis cōueniens rebus ꝯceptis. ꝛ nō bus extra animā existentibus. g̊ hō cōcept⁹ pōt p̄dicari de adaȝ concepto vere. licet adam non existat ad extra. cuius contrariū machinant̃ moderni. Et consequenter ex eodeȝ fundamento dicunt ꝙ oīs ꝓpō sit falsa. in q̄ subiectum ꝓ nullo supponit. vt chimera est non ens. qꝛ semꝑ ꝺm eos. esse dicit esse existentie. ꝛ sic sensus illius esset ꝙ chimera esset a pte rei nō ens Et ex eodē fundamēto dicūt ꝙ nihil supponat nisi demōstrabile ad sensū quod improbatum fuit in suppositionibus.

Octaua regl'a ē. arguendo ab exclusiua affirmatiua ad suā vl'em in terminis trāspositis est bona conseq̄ntia. Et notāter dico (in terminis trāspositis) vt hoc qd̓ est subiectū in vna sit p̄dicatū in alia: ꝛ econuerso. qꝛ sine trāspositione terminoꝝ non valet talis consequentia. vt non seq̄tur. tm̄ hō currit. g̊ oīs hō currit. transpositis terminis valet ꝯn̄a. Nā bene seq̄tur. tm̄ homo currit. g̊ oē currēs est hō. Contra istā regulā sic arguit̃ primo ꝙ nō seq̄tur ꝓbatur ꝛ ponat̃ casus ꝙ aliq̄s homo currat. ꝛ ꝙ etiā aliq̄s asin⁹ currat. tūc nō sequit̃. non tm̄ hō currit. g̊ oē currēs non ē hō. tm̄ aн̄s est veꝝ ꝛ ꝯn̄s falsum. Rūr ꝙ ista regula non tenetur vl'iter in ꝓōibus exclusiuis negatiuis q̄ exponūtur affirmatiue. vt sunt iste. tm̄ homo non currit. Et tm̄ a non est b. qꝛ nō sequit̃ formaliter. tm̄ a non est b. ergo nullū a est b. qꝛ arguit̃ a non distributo ad distributū

Secūdo arguit̃ sic. nā non seq̄tur. tm̄ aīal fuit homo g̊ oīs homo fuit aīal: ꝛ tm̄ ibi arguit̃ ꝑ regulā. Et ꝙ n̄ seq̄tur ꝓbatur: posito ꝙ iam sit primū instās eē sorti ꝛ sic aн̄s ē veꝝ. s. tm̄ aīal fuit hō. ꝛ ꝯn̄s falsuȝ. s. omis homo fuit aīal. ꝫ hoc est falsum in hoc casu. qꝛ sortes est vel fuit hō. tm̄ nunq̄ȝ fuit aīal. qꝛ nunq̄ȝ fuit ꝑ casuȝ

Rñr ad hoc q regl'a habeat ỽitatẽ reqritur q nõ fiat variatio ex pte ampliationis in pdicto argumẽto. nã iste termin⁹ homo in exclusiua q est añs non ampliat᷑ ꝛ ꝑ ꝯñs ibi arguit᷑ a min⁹ amplo ad magis amplũ cũ distributione. que ꝯña non valet. Tercio arguit᷑ sic. tm̃ creans ncc̃e est esse deũ. ẜ oẽm deũ ncc̃e est eẽ creantem. ꝛ tñ ibi arguitur ꝑ regl'am. Qz nõ seq̃tur patꝫ qꝛ añs ẽ veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Rñr q illa regula patitur instantiã i ꝓõib⁹ modalib⁹. ꝛ maxie de necessario.

Ponit consequenter octauam regulam que talis est arguẽdo ab exclusiua affirmatiua ad suam vniuersalem in terminis transpositis est bona consequentia. vt tantum homo currit. ergo omne currẽs est homo. Ratio est. quia dictio exclusiua posita a parte subiecti agit in ipsum predicatum. ꝛ ergo distribuit ipsum. Et opoꝛtet q termini transponantur quia nisi sic. tunc argueretur a non distributo ad distributum. quia in antecedente predicatum distribuitur per signũ exclusiuũ ꝛ non subiectum. nisi ergo tales termini transponerentur tunc subiectum antecedentis distribueretur in consequente. ꝛ sic argueretur a non distributo ad distributum. An transponere terminos est facere de subiecto predicatũ ꝛ ecõtra. qđ est possibile qñ subiectũ ꝛ predicatũ cepiunt᷑ materialiter.

Qr Quare non licet arguere a non distributo ad distributum. Dicendum q ideo. quia terminus non distributus est termin⁹ indiffinite ꝛ particulariter acceptus. ꝛ terminus distribut⁹ est qui sumitur cũ signo vniuersali explicite vel implicite. et sic arguere a non distributo ad distributum est arguere a pꝛopositione particulari aut indiffinita ad pꝛopositionem vl'em. sed illa consequentia non valet. igitur. Minoꝛ pꝛobat᷑. quia non sequitur. homo currit. ergo omnis homo currit. nisi foꝛte in materia naturali. in qua pꝛopositio indiffinita ẜm rem equiualet vniuersali. Uel dicitur q ideo quia arguere a non distributo ad distributum est arguere a pꝛopositione habente multas causas veritatis ad ꝓpositionem habentem vnam causam veritatis. ẜ illa consequentia non valet. ergo.

Pꝛo quo notandum q ꝓpositio indiffinita habet multas causas veritatis. quia quodcunq3 particulare contentum sub subiecto illius ꝓpositionis indiffinite põt verificare ꝓpõnem indiffinitam. ẜ vl'is habet tantum vnam causam sue veritatis. quia opoꝛtet q oĩbus suppositis subiecti cõueniat pdicatũ si debeat ꝓpõ vl'is verificari.

Ar In argumẽto text⁹ arguit᷑ a non distributo ad distributũ igit᷑. Antecedens ꝓbatur. quia pdicatum nõ distribuit᷑ in añte. ꝛ tñ distribuitur in ꝯñte. Dõm q ibi nõ arguit᷑ a non distributo ad distributum. quia pdicatum ꝓpositionis exclusiue distribuit᷑ ꝛ nõ subiectũ. vt dcm̃ est.

Et qñ dr̄. ad p̄dicatū nō ponit̄ signū distributiuū nec negatio. ḡ non distribuit̄. Tenet ɔ̄ña. q2 distributio fit solū p signū vl'e aut p negationem. Rn̄m q̄uis ad p̄dicatū nō ponat̄ signū distributiuū exp̄sse. tñ v̄tualiter. q2 signū exclusiuū gr̄a sue inclusionis h3 implicitā vim distribuēdi. q2 excludit oīa p̄ter sbiectū a ɔsortio p̄dicati. ⁊ sic ex ɔ̄nti resultat i p̄dicato distributio. vt si dicat̄. nihil ē risibile p̄ter hoīe3. tūc bñ seq̄t̄. ḡ oīs hō est risibilis.

Ar Om̄e agēs forti⁹ agit in ɔpinquū q̄ȝ in distās. cum ergo signū exclusiuū p̄cedat tā subiectū q̄ȝ p̄dicatu3. ḡ a fortiori deberet distribuere subiectū. Rn̄m q̄ signū h̄ns exp̄sse ⁊ gr̄a sue s̄catōnis vim distribuendi prius distribuit ɔpinquū si illud ɔpinquū sit susceptiuū distributionis illius. Signū āt exclusiuū ex suo p̄imario actu nō p̄t distribuere. s̄ ex sua exclusione h3 ex ɔ̄nti vim distribuēdi. ⁊ q2 talis exclusio cadit supra p̄dicatū. iō ec̄ tale distribuit̄.

Ar Nō sequit̄ p regulā. tñ q̄nq3 sc̄ p̄dicabilia. ḡ oīa p̄dicabilia sc̄ q̄nq3. ⁊ tñ arguit̄ p regulam vt videt̄. S3 q̄ nō seq̄t̄ p3. q2 añs ē ve⁊ ɔ̄ns falsu3. vt3 p ei⁹ descendētes. Rn̄m q̄ ista reḡla nō t3 qñ arguit̄ ex terminis nūeralib⁹. ⁊ qñ exponit̄ signum exclusiuū gr̄a plitat̄. s̄ v3 qñ exponit̄ gr̄a alietatis.

Nona reḡla ē. arguendo ab vl'i affirmatiua ad sua3 exclusiuā affirmatiuā in terminis trāspositis ē bona consequētia: vt oīs hō est aīal. ergo tñ aīal ē hō:

Hic ponit nonā regulā q̄ est arguēdo ab vl'i affirmatiua ad suā exclusiua3 in terminis trāspositis ē bona ɔ̄ña. vt oīs hō ē aīal. ḡ tñ aīal est hō. Ratō regule est. q2 ab exponētibus ad expositā est bona ɔ̄ña.

☞ Arguitur. nō sequit̄. oīs hō est alb⁹. ḡ tñ albū est hō. ⁊ tñ ibi arguitur p regulam. Rn̄m q̄ ista ɔ̄ña bñ valet exponendo tñ gr̄a alietat̄. vt sit sensus. nihil aliud ab albo ē hō. l3 exponēdo tñ gr̄a pluralitatis nō valeret. q2 sic sensus eēt q̄ nō pl'a q̄ȝ alba sūt hoīes q̄d est falsum. sic aūt tantū non d3 h̄ exponi. q2 non ponit̄ cū termino numerali.

Ar Nō valet. oē creās nc̄c̄e est eē deū. ḡ tñ deū nc̄c̄e est esse creantem. q2 deus ɔtingenter creat ⁊ nō nc̄ca̅rio. Rn̄m vt3 in textu. Uel dr̄ q̄ ɔ̄ns est ve⁊ ⁊ argumentū est bonū. Uñ creans dupliciter accipit̄. Uno mō nominaliter. ⁊ sic hec est vera. tñ deū necesse est esse creantem. ⁊ ē sensus q̄ deus est illud q̄d creat. Alio mō accipit̄ p̄ticipialiter. ⁊ sic ē etiā v̄a qñ. s. creat. q2 oē q̄d est qñ est nc̄c̄e est esse. sic etiā necesse est deū esse creantem qñ creat. s̄ absolute nō est v̄a. q2 nō est necesse q̄ deus creat.

Decima regula ē. arguēdo ab exceptiua negatiua ad exclusiuā affirmatiuā ē bona ɔ̄ña. vt bene seq̄tur. nullum ens p̄ter hoīe3 currit. ergo tñ hō currit. q̄ ista cōsequentia sit bona p3. q2 ad expōes añtis sequuntur expōes ɔ̄ntis: igit̄ ɔ̄ns seq̄t̄ ad añs. Cōtra istā reḡla3 arguit̄ sic: nā non seq̄tur. nullus hō p̄ter sorte̅ currit.

ergo tm̄ sortes currit. ꝛ tn̄ arguit p istā regulā. ꝙ non seqtur ꝓbat. nā posito casu ꝙ sol⁹ sortes currat ꝛ vn⁹ asin⁹ currit. tūc añs ē verū ꝛ ꝯñs falsum. vtꝫ inspicientibus expōes vtriusqꝫ. Rñr ꝙ ad h ꝙ pdcā regla sit vera reqritur ꝙ termin⁹ extra capt⁹ sit subiectū exclusiue. ꝛ principale subiectū exceptiue. seu termin⁹ a quo fit exceptio. qd idē est. ꝛ etiā principale pdicatū exceptiuum ambo ponant i exclusiua a pte pdicati. vt nullus homo pter sortē currit. g tm̄ sortes est hō currēs. vel ergo tm̄ sortes est hō q currit. Aliud exem̄. nullū aial pter sortē hꝫ itellectū. g tm̄ sortes hꝫ itellcm̄. Aliud exm̄. nullū aial pter sortem pt beatificari: g tm̄ hō est animal potens beatificari.

Hic ꝯñr ponit decimā regulā. q ē talis. arguēdo ab exceptiua negatiua ad exclusiuā affirmatiuā ē bona ꝯña. vt bñ seqtur. nulluꝫ ens pter hoīem currit. g tm̄ homo currit. Rō regule ē. qꝛ in exceptiua negatiua pdicatū remouet ab oīb⁹ suppositis sbiecti. illo excepto cui tale pdicatū cōuenit. g i exclusiua affirmatiua tale pdicatū bñ affirmat de sbiecto p exclusionē oīm aliorum.

Q̄r Que sit differentia inter propositionem exclusiuam ꝛ ꝓpōem exceptiuā. Dōm ꝙ illa. qꝛ propositio exclusiua est i qua ponitur signū exclusiuū. vt hic. tantū homo currit. Sed propositio exceptiua est. in qua ponitur signum exceptiuū. vt oē ens preter deum ē creatura. Unde tria sunt signa exceptiua. s. pter. nisi. ꝛ preterqꝫ. Et signū exceptiuum est qd excipit aliqd a termino cōi distributo. s signū exclusiuū est qd excludit oīa pter subiectū a consortio pdicati

Ar̄ Affirmatiuū non seqtur ad negatiuū. g regula est falsa. Añs ꝓbat quia vnū oppositoꝝ non seqtur ad aliud. Dōm ꝙ affirmatm̄ ꝛ negatiuum eiusdem rōnis ꝛ eiusdē subiecti vel pdicati. que. s. habent eadeꝫ signa. ꝛ terminos eodē mō non sequunt seinuicem. quia opponunt s bñ affirmatm̄ ꝛ negatm̄ alterius rōnis. Uel dōm ꝙ ad negatm̄ fm vocē bene sequitur affirmatiuū. quod hic fit.

Ar̄ Non sequitur. nullus hō preter sortem currit. g tm̄ sortes currit. qꝛ añs pt eē verū ꝯñte exñte falso. supposito ꝙ cum sorte currat asinus vel equ⁹. Dōm ꝙ si regula debeat tenere in oībus. tūc oꝫ ꝙ subiectum exclusiue ꝓpōis sit terminus exceptus. ꝛ ꝙ terminus a quo fit exceptio ponatur a pte pdicati ꝓpōis exclusiue. vt sic arguendo. null⁹ hō pter sortem currit. g tm̄ sortes est hō currens.

Undecima regula est. arguendo ab exceptiua affirmatiua ad exclusiuam negatiuam est bona consequē

tia: vt bñ seq̄r. oē ens p̄ter deū ē creatura. ergo tm̄ deus nō ē creatura. Cōtra istā regulā sic arguitur. nā nō seq̄r ois hō p̄ter sortē currit. ergo tm̄ sortes nō currit: tñ ibi arguit̄ per regulam. q non seqtur pbat: nā posito q ois hō q̄ nō ē sortes currat: et ipe nō currat. sic añs ē verum: vtz exponenti. et ꝯñs falsum: qđ ptz. qz scđa expō ē falsa. s. oē qđ non est sortes currit. Rñr ad hoc q ista regula generaliter habeat veritatem reqritur ꝯditio expressa circa regulā immediate p̄cedentē. et illa ꝯditione obseruata est bona ꝯña. nam bene seqtur. ois hō preter sortem currit. igit̄ tm̄ sortes ē homo non currēs.

Hic ponit aliā regulā. videlicet vndecimā. q̄ est arguēdo ab exceptiua affirmatiua ad exclusiuā negatiuā est bona ꝯña. vt oē ens p̄ter deū est creatura. ergo tm̄ deus est non creatura. Rō regule est. qz in exceptiua affirmatiua predicatū affirmatur de oīnibus suppositis. vno excepto cui p̄dicatum non conuenit. q̄re in exclusiua negatiua tale p̄dicatū remouet̄ ab illo cui non conuenit.

Ar. In omi bona ꝯña ꝯñs dz includi in añte. sed hic ꝯñs non p̄t includi in añte. ergo in hac regula nō fundat̄ bona ꝯña. Minor pbat̄. qz antecedens habet se vt habitus. et cōsequēs vt priuatio. sed priuatio non includitur in habitu. sicut nec negatio includit̄ in affirmatione. Dōm q licz habitus non includat in se priuationē suā. qz vnū oppositorum nō includit reliquum. tamen vnus habitus potest includere aliam priuationem. sicut aliquis videns potest esse surdus.

Ar. Hic. oē ens p̄ter deū est creatura. ergo tm̄ deus non est creatura. arguitur a nō distributo ad distributū. ergo exemplū textus est male assignatum. Dōm q ibi nō arguit̄ a non distributo ad distributum. quia in ꝯñte subiectū non distribuit̄. sicut nec in añte. sed p̄dicatū. s. creatura distribuitur in cōsequēte. et silr in añte. q̄re nullū est incōueniēs.

Duodecima regula est: arguēdo ab exclusiua affirmatiua ad exceptiuā negatiuā. et ab exclusiua negatiua ad exceptiuā affirmatiuā est bona ꝯña. Exemplum primi. nam bene seqtur. tm̄ homo ē risibilis. ergo nihil p̄ter hoiem est risibile. Exm̄ scđi. nā bene seq̄r tm̄ sortes non currit: ergo oē ens p̄ter sortē currit. Sz sciendum est q sustinens istā regulam duodecimā hz cō-

sequenter dicere ꝙ termin⁹ extra captus.s.ille super quem cadit signū exceptiuū non distribuat̄ p̄ signum exceptuū. Uerbi gr̄a. oportet dicere ꝙ ī ista, oē aīal p̄ter hoīem currit: ibi li hoīem nō distribuit̄. ſ stat cō fuse tm̄. ⁊ hoc credo esse veꝝ: ⁊ ideo oꝫ sic dicere tenē do istā regulā: qꝛ al's argueretur a non distributo ad distributum.

Alterius ponit duodecimā regulā q̄ ē arguēdo ab exclusiua affirmatiua ad exceptiuā negatiuā ē bona ꝯn̄a, ⁊ iteꝝ ab exclusiua negatīa ad exceptiuam affirmatiuā ē bona ꝯn̄a. Exem̄ p̄mi. vt bn̄ seq̄t̄, tm̄ hō ē risibilis. ḡ nihil p̄ter hoīeꝫ ē risibile, Exem̄ scd̄i. vt bn̄ sequit̄, tm̄ sortes nō currit. ergo oē ens p̄ter sortē currit, Rō p̄rie ptis regule ē. qꝛ in exclusiua affirmatiua p̄dicatū denotat̄ inesse s̄biecto p̄ exclusionē oīm alioꝝ q̄ nō sunt ipsum s̄biectū. neqꝫ continent̄ sub ip̄o s̄biecto. ḡ in negatīa exceptiua p̄dicatū bn̄ remouet̄ ab oībus aliis a s̄biecto. Etiā ab equiualenti ad equiualēs ē bona ꝯn̄a. ſ exclusiua affirmatiua equalet vni exceptiue negatiue. igit̄ ⁊c̄. Rō scd̄e ptis regule ē. qꝛ in exclusiua negatiua p̄dicatū remouet̄ ab vno subiecto p̄ exclusionē oīm alioꝝ. q̄ nō sunt ip̄m s̄biectū vel cōtinent̄ sub ipso subiecto. ḡ de talib⁹ q̄ excludunt̄ p̄t hoc p̄dicatum affirmari.

Decimatercia regula ē ista arguendo ab exclusiua affirmatiua ad suā p̄iacentē est bona ꝯn̄a. vt bene seq̄tur. tm̄ homo currit. ergo hō currit. Sil'r bene seq̄tur: tm̄ hō non currit. ergo hō non currit, Contra istā regulam arguit̄. non seq̄tur. non tm̄ hō currit: ergo hō non currit. R̄n̄r ꝙ ista regula nō hꝫ v̄itatem in exclusiuis negatiuis vbi negatio p̄cedit signū exclusiuū.

Hic ponit decimā terciā regulā. s. istā arguēdo ab exclusiua affirmatīa ad suā p̄iacentē ē bona ꝯn̄a. vt bn̄ seq̄tur. tm̄ hō currit. ḡ hō currit. Rō rele ē. qꝛ illa ꝯn̄a ē bona. vbi ꝯn̄s includit̄ in an̄te. ſ sic ē h̄. ḡ cōsequētia est bona. Dr̄ āt exclusiua. in q̄ ponit̄ signū exclusiuū. ſ p̄iacēs exclusiue est p̄positio q̄ p̄est an̄ appositionē signi exclusiui. vt cū dr̄. tm̄ hō currit. vbi hec ꝑpō hō currit ē p̄iacēs hui⁹ ꝑpōis exclusiue. s. tm̄ hō currit. Etiā ꝑpō exclusiua ē v̄tualiter copulatiua. cui⁹ vna ps ē p̄iacēs. ſ arguēdo a tota copulatiua ad alterā eius ptem est bona consequentia. igit̄ ⁊c̄.

Ar. Nō seq̄t̄, nō tm̄ hō currit. ḡ hō nō currit. ⁊ tn̄ ibi arguit̄ p̄ regulam istā. Dōm ꝙ ip̄a nō hꝫ v̄itatē ī exclusiuis negatiuis. qn̄ negatio p̄cedit signū exclusiuū. qꝛ tūc negat̄ v̄tus signi exclusiui. ⁊ p̄ ꝯn̄s nō manet exclusiua negatīa. Et dr̄ notāter. qn̄ negatio p̄cedit. qꝛ si seq̄t̄ bn̄ valet. vt tantum homo non currit, ergo homo non currit,

Decimaquarta regula est: arguēdo a ꝓpōe in q̄ p̄dicatum ponit̄ sine dcōe exclusiua ad eandē repetito p̄dicato cū dcōe exclusiua est bona ɔn̄a vt bene seq̄tur sortes est homo. ergo sortes ē tm̄ hō. Silr̄ sequit̄ sortes ē aīal: ergo sortes est tm̄ aīal. Cōtra istā regulā arguitur sic. nam nō seq̄tur sortes ē bacalari⁹. ergo sortes est tm̄ bacalari⁹: posito casu ꝙ sit bacalari⁹ ⁊ etiā magister. nam sic an̄s est verū ⁊ ɔsequēs falsum. Respondetur negādo ꝙ nō seq̄tur. imo ē bona ɔn̄a capiendo ɔsequens in sensu ꝓposito qui corrn̄det sibi de vi vocis. cū sortes est tm̄ bacalarius. nam denotatur p eam ꝙ sortes non sit adhuc aliud a bacalario. sꝫ tamen illa ꝓpō sortes est tm̄ bacalari⁹ aliqn̄ solet capi in sensu cōi. ꝓut ly tm̄ alium gradū excludat a gradu bacalariatus. sic capiendo ipam falsa est in casu posito. sꝫ certū est ꝙ ille secūdus sensus nō correspondet de vi vocis.

Hic ponit decimāquartam regulā q̄ est. arguendo a ꝓpōe in qua ponit̄ p̄dicatū sine dcōe exclusiua ad eandez repetito p̄dicato cū dcōe exclusiua est bona cōsequētia. vt sortes ē hō. ergo sortes est tm̄ hō. Ratio regule est quia qn̄ p̄dicatū ve dr̄ de subiecto. tunc ve sibi inest. ergo quicq̄d est aliud a p̄dicato hoc non potest inesse ipi subiecto.

Ar. Non seq̄tur. sortes est bacalari⁹. ergo ē tm̄ bacalari⁹. posito ꝙ etiā sit magister. qꝛ tunc est plus q̄ꝫ bacalarius. ⁊ tn̄ ibi arguitur per istam regulam. Dicendum ꝙ ista regula tenet exponendo signū tm̄ grā alietatis sic ꝙ sit sensus hui⁹. sortes est bacalarius. ⁊ nō est aliud a bacalario Si aūt exponat̄ grā pluralitatis tunc non valet. quia si sortes esset bacalarius, ⁊ cum hoc esset magister. tunc plus esset q̄ꝫ bacalarius. sed sic non debet exponi nisi quādo ponitur circa terminū numeralē. Simile est quādo arguit̄. aīal est gen⁹. ergo aīal est tm̄ genus. i. non aliud a genere. ⁊ sic est verum. sꝫ exponendo grā pluralitatis. i. non plus q̄ genus sic esset falsa. qꝛ aīal etiā est species subalterna.

Ar. Nō seq̄tur. sortes currit. ergo sortes tm̄ currit. posito casu ꝙ etiam comedat. Dōm q̄ ista regula maxime tenet in p̄dicatis essentialib⁹ Uel potest dici ꝙ illa pōt exponi sicut p̄cedens. Qn̄ dr̄ non valet in essentialibus sic arguendo. sortes est aīal. ergo sortes est tantū aīal. qꝛ etiā est rationalis. Dōm ꝙ signū exclusiuū solū excludit qd̄ est aliud a p̄dicato essentialiter, sed rationale non est aliud essentialiter ab aīali.

Decimaquinta regula est. arguendo ab inducētibꝰ ad inductā est bona ꝯña formalis. Exemplū vt bene seqtur. sortes est aīal. plato ē aīal. ꝛ sic de alijs. ergo oīs homo est aīal. Cōtra istā regulā arguit sic. posito casu ꝙ tm̄ tres hoīes nominati. s. sortes ꝛ plato ꝛ cicero sint. ꝛ cras nascerentur plures. tūc ꝯña non valet. sortes currit. plato currit. cicero currit. ergo oms hō currit ꝛ tamen arguitur ab inducentibus ad inductā quia arguitur a singularibus sufficienter enumeratis ad suam vniuersalem. Qꝛ non sequitur ꝓbatur. quia cras antecedēs erit verū ꝛ consequens falsum. posito casu ꝙ illi tres currant cras. ꝛ alij (qui cras nascerentur) non currant. Respondetur concedendo. qꝛ predicta consequētia non valet: nec arguitur ꝑ regulam quia nunꝗ sufficienter fit inductio nisi antecedēti addatur illa clausula ꝛ sic de alijs: vel similis. qua addita predicta consequentia ē bona. nam bene sequitur: sortes currit: plato currit: cicero currit. ꝛ sic de alijs. ergo omnis homo currit. Et similiter debet addi illa clausula in negatiuis quando fit inductio in ꝓpositione negatiua vt patet hic. sortes non currit. plato nō currit. ꝛ sic de alijs. ergo nullus homo currit.

Secundo arguitur sic. non sequitur homo ē sortes homo est plato: et sic de alijs: ergo homo est omnis homo. Respondetur ad ista. ꝙ male inducitur. quia arguitur a pluribus suppositionibus determinatis alicuius termini ad vnā suppositionē determinatam eiusdem termini. ꝛ ille terminus non capitur in antecedente cū relatiuo idēptitatis quod tm̄ oportet.

Hic ꝯñr ponit decimāquintā regulā. q̄ est. arguendo ab inducentibus ad inductam est bona ꝯña. Exemplū vt sortes est aīal. plato est aīal ꝛ cējs. ergo oīs hō est aīal. Ratio regule est. qꝛ singularia sufficienter inducta inferunt vl'e. Et est illa ꝯña materialis, qꝛ non tenet in omībus terminis cō

similibus cõsimili forma retenta. vel sic qꝛ argumentū ab inferiori ad superius ē materiale. ergo ista cõsequentia est materialis. quia hic est quodammodo argumentum ab inferiori ad superius. Et si dicatur autor huius ponit istam cõsequentiã inter formales ꝯsequentias in principio illius tractatus. ꝗ est formalis cõsequẽtia. Dõm ꝙ aliq̃ dꝛ consequẽtia formalis dupliciter. vno mõ qꝛ hꝫ in se aliquã formã argumentatõis. ꝛ sic inductio enthimema ꝛ exemplū sunt cõsequẽtie formales. Alio mõ dꝛ consequentia aliq̃ formalis. qꝛ respicit oẽs terminos indꝛ̃iter. ꝛ sic illa consequentia ab inducentibꝰ ad inductã nõ est formalis ꝟ materialis tñ. sicut argumentum ab inferiori ad superius.

Ar Non sequit̃ sortes currit plato currit. ꝛ sic de albs. ꝗ oĩs hõ est asinus. Dicendum ꝙ regula intelligit̃ qñ arguit̃ ab inducentibus ad suã inductã. mõ inducta istoꝝ singulariū est hec omnis hõ currit. et sic bene valet argumentum. Et quando dicitur non sequitur sortes currit. plato currit. cicero currit. ꝗ omnis homo currit. ꝛ tamen ibi arguitur ab inducentibus ad suam inductam. Dicendum ꝙ ibi non arguitur ab omnibus inducentibus ad inductam suam. Et si iterum dicat̃ impossibile est oĩa singularia enumerari. ergo non potest debite argui ꝑ regulã istã Dõm ꝙ duplex est vl'e. aliqđ est qđ actu tñ hꝫ vnū suppositū. vt sol luna mundus. et inducendo illud vl'e debet enumerari illud suppositū cū isto addito ꝛ non sunt plura talia. vt iste sol lucet. ꝛ non sunt plures tales. ergo omnis sol lucet. Aliud est vl'e quod actu habꝫ plura supposita. ꝛ ad inducendum illud vl'e oĩa singularia debent enumerari in se ꝛ ꝓꝑia forma aut implicite ꝛ hoc in illa ꝑticula. ꝛ sic de alijs. aut sic. ꝛ sic de singulis. ꝛ nisi illa ꝑticula addatur non valet argumentum.

Ar Si addat̃ ista ꝑticula ꝛ sic de alijs. tũc arguit̃ ab eodẽ ad idẽ ꝛ per ꝯñs ꝯmittit̃ petitio ꝑncipij. ptꝫ. qꝛ añs eẽt eq̃ notū cū ꝯñte. Dõm ꝙ ꝟ ꝑticula ꝛ sic de alijs pt̃ duplr̃ exponi. vno mõ affirmatiue. ꝛ sic ꝯmittitur petitio ꝑncipij. qꝛ sic añs est eque notū cū cõsequẽte. Alio mõ exponitur negatiue ꝛ sic valet tñ ꝛ non est instantia de alijs. ꝛ sic dꝫ capi in inductione. ꝛ sic añcedens est notius cõsequentie. qꝛ negatiões sunt notiores affirmationibus. quia facilꝰ cognoscimꝰ de aliquo negationẽ ꝙ̃ affirmationem vt facilꝰ cognoscimꝰ ꝙ hec herba nõ est illa licet difficulter cognoscamus naturam aut affirmationẽ alicuius herbe cum alia.

Decimasexta regula ē: arguẽdo ab est tercio adiacente ad est scõm adiacẽs ē bona ꝯña. vt hõ est albꝰ: ergo hõ est. Et voco ꝓpõem de ē tercio adiacẽte: i q̃ ponit̃ ꝑdicatū explicitū: vt ē ista. hõ ē aial: vel in qua ponit̃ ꝟbū adiectiuū includẽs ꝑdicatū: vt hõ currit: ꝛ voco illã de ē scđo adiacente in q̃ ponit̃ ꝓ copula ꝟ ꝟbum substantiuū ē vl'e etꝰ ꝯdeclinium. vel ꝟ ꝯplexum possibile ē esse. vel ꝟ ꝯplexū ncc̃e ē eẽ. vel ꝟ ꝯplexum

ꝯtingēs ē esse: vl' h̄ ꝯplexū īpossibile ē eē. ꝛ nō ponit aliqđ p̄dicatū explicitū. Exem̄ vt iste sunt de est sc̄do adiacēte hoiem possibile ē esse: hoiem necesse ē esse.

Contra lrām arguit: non seq̄t nullꝰ hō ē currēs: ergo nullꝰ hō est: tn̄ arguit p regulā. Rn̄r regl'a non tenet in negatiuis. Sc̄do sic tm̄ hō ē currēs: ergo tantū hō est. Rn̄r ꝙ regl'a nō tenet ī exclusiuis: qꝛ tales virtualiter includunt ꝓpōez negatiuā. Tercio sic non seq̄tur Aresto. ē mortuꝰ: ergo Aresto. ē. Rn̄r ꝙ ista regula non tenet generaliter qn̄ predicata sunt ampliata de est secūdo adiacēte. Quarto sic non seq̄tur Adā ē nomen ꝓprium. ergo adā ē antichristus ē terminus singularis. ḡ antichristus est. Rn̄r cōcedendo ꝙ iste consequentie non valent. nec formant ꝯm regulā dictam. qꝛ regula intelligitur de termīs exceptiuis ꝯm eandē suppōem. ꝛ ita non fit in p̄dictis ꝯn̄tijs. quia ī an̄tibus eaꝝ isti termini adā ꝛ antichristus supponūt materialiter ꝯm opinionē ꝯmunem. ꝛ in consequentijs eaꝝ supponunt ꝑsonaliter.

Alterꝰ ponit regulā decimāsextā q̄ ē arguēdo ab ē tercio adiacēte ad ē sc̄dm adiacēs ē bona ꝯn̄a. vt sortes ē albꝰ. ḡ sortes ē. Nō regl'e ē, qꝛ sic arguit ab īferiori ad supiꝰ. qꝛ terminꝰ sumptꝰ cū additōe ē īferior ad seip̄m sumptū sine additōe. Et ē ꝯn̄a mālis qꝛ ī ea reqrunt spāles termini cū solum teneat ī p̄dicatꝫ accn̄talibꝰ. ꝛ iō ī sili forma dat instātia sic arguēdo. sortes ē aial. ḡ sortes ē. Sꝫ tn̄ apō modernos tꝫ ī oībus p̄dicatꝫ. qꝛ dicūt ꝙ h̄ v̄bū ē sp̄ dicat exn̄tiā qđ ex sup̄dictꝫ relinq̄t sufficiēter reprobatū.

Qr Que ē ꝓpō de est sc̄do adiacēte. Dōm ꝙ illa ꝓpō in q̄ post h̄ v̄bū est nihil sequit vel nō seq̄tur aliqđ p̄dicatū mālē explicitū. vt cū dꝛ hō est. Sꝫ ꝓpō de est tercio adiacēte est qn̄ post hoc verbū est seq̄tur aliud predicatum expresse positum.

Ar Cū dꝛ hō est aial ibi hoc verbū est ponit etiā sc̄do loco. ḡ silr ē propositio de est sc̄do adiacēte. Dōm ꝙ ꝑtes ꝓpōis de est tercio adiacente possunt duplr' capi. vno mō ꝯm ordinem construendi. ꝛ sic copula est sc̄dm adiacens. Alio mō ꝯm ordinem intelligendi. ꝛ sic est terciū adiacens. qꝛ p̄us intelligit subiectū ꝛ p̄dicatū q̄ sunt duo q̄ꝫ copula que tercio intelligit. Nō est, qꝛ optet p̄us itelligere vnibilia q̄ꝫ ipsam vnionē. ꝑ sub-

iectum ꝛ predicatum sunt vnibilia p copulā.ḡ ꝑus intelliguntꝰ q̄ȝ copula.
Ar Nō seq̄tur p regulā null⁹ hō currit.ḡ null⁹ hō est.ꝛ tn̄ ibi arguitur in p̄dicatis accn̄talib⁹ ab est tercio adiacēte ad est scōm adiacens. ḡ regula non tenet in illis oībus. Dōm q̄ regula solū tenet in affirmatiuis ꝛ non negatiuis. Rō primi est.qꝛ actus scōs p̄supponit actū primum. ꝭ p̄dicatū accn̄tale est scōs actus sui subiecti.ḡ p̄supponit existentiā subiecti. Rō scōi.s.q̄ nō valet in negatiuis.qꝛ destructo posteriori non oportet prius destrui.ꝛ remoto posteriori ab aliquo nō oȝ ꝑus remoueri ab eo.ḡ cum accidentia sint posteriora ipi substātie.remoto eē accn̄tali ab aliq̄ nō oportet esse substantiale ab eo remoueri.
Ar Non sequitur hō est mortuus.ḡ hō est.ꝛ tn̄ arguitꝰ p regulam affirmatiue. Dōm q̄ ibi nō arguitꝰ p regulā.qꝛ mortuus nō est p̄dicatum accidentale.ꝭ dicit purā ꝑuationem ꝛ nō formā accn̄talem.vere sbiecto inherētem.Etiam dōm q̄ regula non tenet qn̄ arguitꝰ in terminis ampliatiuis.ꝭ mortuum est terminus ampliatiuus.
Ar Adhuc non valet sic arguēdo hō est spēs.ḡ hō est ꝛ tn̄ ibi arguitur in p̄dicatis accn̄talib⁹. Dōm q̄ duplicia sunt p̄dicata accn̄talia. s.realia ꝛ rōnis.mō regula intelligitꝰ qn̄ arguitur in p̄dicatis realib⁹.mō spēs non est predicatum accn̄tale reale ꝭ rōnis.

Decimaseptima regula est.arguēdo a tota copulatiua ad alterā eius ꝑtem est bona cōsequētia ꝛ formalis.vt bene sequitꝰ sortes currit ꝛ plato disputat.ergo sortes currit. Contra istā regulā arguitꝰ sic.deus est vel chimera est.ꝛ hō est aīal.ḡ chimera ē.ꝛ tn̄ ibi arguitur p regulāȝ vt videtꝰ. Rn̄r q̄ regula intelligitur qn̄ arguitꝰ a tota copulatiua ad alterā ei⁹ ꝑtem principalem ꝛ sic non arguitur in isto exemplo.

Hic ꝯn̄r ponit aliā regulā que est in ordine decimaseptima. Et est talis arguendo a tota copulatiua v̄a ad alterā eius ꝑtem est bona cōsequentia ꝛ formalis.vt bene sequitꝰ sortes currit ꝛ plato disputat.ḡ sortes currit. Rō regule est.qꝛ tota copulatiua hȝ se sicut totū integrale in ordine ad suas ꝑtes,ꝭ totū integrale nō existit nisi positis oīb⁹ suis ꝑtib⁹.ḡ eē tota copulatiua nō ē v̄a nisi oēs ei⁹ ꝑtes sint v̄e.Et in h̄ fundatꝰ regula.ḡ est v̄a. Et ista regula est illatiua. qꝛ ān̄s veꝝ infert ꝯn̄s nō tn̄ est argumentatiua ꝛ ꝓbatiua,qꝛ ān̄s nō ꝓbat ꝯn̄s ꝭ quo ad hoc ibi cōmittitur petitio principij.
Ar Non sequitꝰ.homo est animal.ꝛ homo est asinus. ergo homo est asinus,ꝛ tamen ibi arguitur per regulam. Dicendum q̄ regl'a valet si ān̄s sit veꝝ,ꝛ idō arguendo a tota copulatiua v̄a ad q̄libet ꝑtem ei⁹ est bona ꝯn̄a.quia tunc ista regula hȝ locum.ꝭ copulatiua que h̄ est ān̄s est falsa. Et qn̄ dī,non seq̄tur homo est aīal vel homo est asinus ꝛ de⁹ est.ḡ homo est asin⁹. Dōm q̄ hic nō arguitꝰ a totā copulatiua ad alterā eius ꝑtem principalē vel totalē.ꝭ arguitur ad partem minus principalem ꝛ partialē,qꝛ illa de disiūcto est vna pars illius copula-

tiue ⁊ alia cathegorica que sequit̃ cõiunctionem copulatiuã est altera ꝑs eiusdem ⁊ ad illiꝰ ꝑtes põt argui. ⁊ sic valet argumentum.

Decimaoctaua regula ẽ. arguẽdo a toto copulato extremo ad alterã eius ꝑtem non valꝫ conseq̃ntia de forma. ꝓbatur regula. qꝛ non sequitur sortes ⁊ plato trahũt nauẽ. ergo sortes trahit nauẽ. posito ꝙ ambo trahant vnã nauẽ. Contra istã reglam arguit̃: qꝛ bene seq̃tur. sortes ⁊ plato sunt. ergo sortes est. R̃ñdet ꝙ illa conseq̃ntia bene valet. ꝫ non est formalis. quia non tenet in omnibus terminis consilibus consimili forma retenta.

Hic ponit decimãoctauã regulã que est arguẽdo a toto copulato ad alteram eius ꝑtem non valet ꝯña formaliter. vt non sequitur sortes ⁊ plato trahunt nauem. ergo sortes trahit nauem. Uñ est magna dr̃ia inter ꝓpositionem copulatiuam ⁊ ꝓpõnem de copulato extremo. quia ꝓpõ copulatiua est in qua coniũgunt̃ due ꝓpõnes cathegorice ꝑ hanc ꝯiunctionem et vel sibi similem. ⁊ semꝑ est hypothetica. vt cum dr̃. sortes ⁊ plato disputant. Sꝫ ꝓpõ de copulato extremo est cathegorca. ⁊ est qñ inter ꝑtes subiecti aut p̃dicati mediat cõiunctio copl'atiua. Et illa ẽ duplex. q̃dam est de copulato sbiecto. vbi inter ꝑtes subiecti mediat ꝯiũctio copulatiua. vt sortes ⁊ plato currũt. Alia est de p̃dicato copulato. vt qñ inter ꝑtes p̃dicati mediat cõiunctio copulatiua. vt sortes currit et mouet̃. Ex q̃ pꝫ ꝙ qñcũqꝫ illa ꝯiũctio et copulat inter ꝓpões tũc facit ꝓpõnẽ hypotetticã copulatiuã sed quãdo copulat inter terminos. tunc facit ꝓpositionem cathegoricam de copulato extremo.

Queritur Quõ valet argumentũ a toto copulato ad alterã eius ꝑtem. Respondetur ꝙ formaliter nõ valet. ꝫ tñ materialiter. qꝛ qñqꝫ valet ⁊ quandoqꝫ non valet. Exemplum primi. vt bene sequitur. sortes ⁊ plato currunt. ergo sortes currit. Exemplũ secundi. vt non valet. sortes ⁊ plato trahunt nauem. ergo sortes trahit nauem. Et ratio diuersitatis est. quia duplices sunt actus qui cõueniunt alicui copulato q̃dam conueniũt eis cõiunctim ſm ꝙ cõiuncta sunt. vt tractio nauis cõuenit aliq̃bus copulatis ſm ꝙ copulata sunt. ⁊ in illis non tenet regula. quia sic nõ potest ille actꝰ vni copulatoꝝ seorsũ ꝯuenire. Alij aũt sũt q̃ ꝯueniũt aliq̃bꝰ nõ solũ vt copulata sũt. ꝫ etiã seorsuꝫ ⁊ diuisim. ⁊ sic cursus ꝯuenit aliq̃bꝰ ⁊ ĩ talibꝰ vꝫ regl'a qꝛ tũc p̃t talis actꝰ cuilibet copulatoꝝ seorsum attribui.

Decimanona regula est: arguẽdo a tota disiũctiua cũ opposito vniꝰ ꝑtis ad alterã eiꝰ ꝑtem non destructam est bona conseq̃ntia ⁊ formalis. Exemplũ. bene sequitur. sortes currit vel plato disputat. sed sortes non currit ergo plato disputat. Sciendũ ꝙ regula

intelligitur de opposito cōtradictorio ⁊ non ꝯtrario vel subalterno vel subcontrario.

Hic ꝯñr ponit decimānonā regulā. q̄ talis est arguēdo a tota disiūctiua cū opposito. i. destructione vniꝰ ꝑtis ad alterā eiꝰ ꝑtē nō destructā ē bona ꝯña. vt sortes currit vel plato disputat. ſ plato nō disputat. ergo sortes currit. Rō regule est. q2 ad vitatē disiūctiue sufficit ⁊ reqritur vnā ꝑtē eē verā. si ergo disiūctiua fuerit vera. ⁊ vna ps eiꝰ destruat᷑ tūc alia necario ponit᷑ vera. Exem̄ vt q2 illa hō ē asinꝰ ē vera. iō bn̄ sequit᷑ hō nō ē asinꝰ. ergo hō ē aial.

Ar Totū nihil aliud ē q̄ sue ꝑtis. ſ si vna ps disiūctiue sit tm̄ vera tota disiūctiua nō poterit esse vera. Dōm ꝙ totū capit᷑ dupl'r. vno mō cathegorematice. ⁊ sic vz tm̄ sicut integꝝ siue ꝑfectū. ⁊ sic tota disiūctiua verificat᷑ a vitate vniꝰ ꝑtis. Alio mō totū accipit᷑ sincathegorematice. vt vz tm̄ sicut q̄libet ps. ⁊ sic nō vificat᷑ tota disiūctiua ex vitate vniꝰ ꝑtis.

Ar Nō seq̄tur. hō est asinꝰ vel hō est leo. ſ nullꝰ hō est asinꝰ. ergo hō ē leo Dōm ꝙ arguēdo ꝑ regulā dz argui a disiūctiua vera q2 tūc necce ē ad minꝰ vnā ꝑtē eē verā. Si āt sit tota falsa nō oz ꝯñs eē veꝝ. Et lz in vera disiūctiua vtraq3 ps possit eē vera. tn̄ h̄ nō est ita ꝓprie. q2 tūc ꝯiūctio disiūctiua amittit ꝓpriā naturā ꝯiūctionis disiūctiue. Nā natura ꝯiunctionis disiūctiue est disiungere respectu tercij ea q̄ cōiungit inter se. qn̄ igit᷑ ambe ꝑtes sunt vere. tūc ea q̄ ꝯiungit inter se ⁊ in ordine ad terciū coniungit. qđ est officiū coniūctionis copulatiue.

Ar Nō seq̄tur ꝑ regulā in disiūctiua vera. vt hō ē asinꝰ vel hō ē albꝰ. ſ hō nō est albꝰ. ergo hō ē asinꝰ. Dōm ꝙ regl'a tenet qn̄ arguit᷑ ab opposito ꝓprie dicto. s. ꝯrio vel ꝯdictorio. q̄ ꝓpōes destruūt se. mō h̄ arguit᷑ ab opposito sbꝯrio. que non destruūt se ſ stant sil' in vitate. Et ergo bene sequitur sic arguēdo. hō ē asinꝰ vel hō est albꝰ. ſ nullus hō est albꝰ. ergo hō est asinus. ſ tunc sicut añcedens est falsum. ita ⁊ ꝯñs.

Vicesima regula est. arguendo a tota conditionali cum positione añcedentis ad positionē ꝯsequentis ē bona consequentia. Exemplum vt bene seq̄tur. si sortes currit. ergo sortes mouetur.

Cōsequēter autor ponit penultimā regulā q̄ ē ista. Arguēdo a tota cōditionali cū positiōe añtis ad positionē ꝯñtis ē bona ꝯña. vt bn̄ seq̄t᷑. si sortes currit sortes mouet᷑. ſ sortes currit ergo sortes mouet᷑. Rō q2 añs cōditionalis hz se sicut inferius respectu cōseq̄ntis ⁊ cōseq̄ns hz se vt supius mō ab inferiori ad supiꝰ affirmatiue aut positiue bn̄ valz consequentia. ergo etiā a positōe añtis ad positionē ꝯñtis vz ꝯña in cōditionalibus.

Ar Non sequitur ꝑ regulam. si homo currit homo est asinus. ſ homo currit. ergo homo est asinus. Dicendum ꝙ regula intelligitur quādo arguit᷑ a tota conditionali vera a positōe añtis ad positōem consequētis. ſ hic arguit᷑ a conditionali falsa. q2 ad falsitatē cōditionalis sufficit ꝙ añs pōt esse veꝝ sine consequēte. sic āt est in ꝓposito. q2 hec pōt esse vera. homo currit. tamē hec erit falsa homo est asinus.

Vicesimaprimā et vltima regula huius tractatus est ista arguēdo a tota ꝯditionali cū opposita ꝯdictorio ꝯñtis ad oppositū ꝯdictoriū añtis ē bona ꝯña vt bene sequitur: si sortes currit sortes mouetur. sed sortes non mouetur. ergo sortes non currit.

Finaliter autor ponit vltimā regulā q̄ est. Arguendo a tota cōditionali cū apposito ꝯdictorio cōseq̄ntis ad oppositū ꝯdictoriū añtis ē bona cōsequētia. vt bñ seq̄t. si sortes currit sortes mouet̄. ſ sortes ñ currit. ḡ sortes nō mouet̄. Rō regl'e ē. q2 ꝯñs cōditionalis h3 se vt supi⁹ respcū añtis ſ a destructōe supioris ad destructionē inferioris bñ v3 cōsequentia. ḡ ab opposito ꝯdictorio cōsequētis ad oppositū ꝯdictoriū añtis ē bona consequentia. S3 nō valet arguēdo a positōe cōsequētis ad positionē añtis. sicut nec valet qñ arguitur a supiori ad inferius.

Ar̄ Bene seq̄tur si hō currit risibile currit. ſ risibile currit. ḡ hō currit et tñ ibi arguit̄ a positōe cōseq̄ntis ad positōe3 añtis. Rñm ꝙ illa cōseq̄ntia valet cōstructiue solū m̄aliter et gr̄a terminoꝝ. q2 termini ex quibus est sunt cōuertibiles ſ posito vno cōuertibiliū ponit̄ et reliquū. et destructo vno destruit̄ et reliquū. ſ in alijs terminis non valet. Et hec de consequentijs ꝓpositionū dcā sunt. et sub correctione melius dicentiū collecta. de quo omniū bonoꝝ autori sit laus honor et gr̄arumactio in secula seculorum. Amen.

Et sic hoꝝ tractatuum paruoꝝ logicaliū finis habetur.

Incipit Tractatus syncathegorematū Petri hyspani.

B eo qd̄ res est vel nō est oro v̄a vel falsa dr̄. ſ a dictionib⁹ sincathegorematicis. vt tm̄ sol⁹. nisi. p̄ter. et sic de aliis causat̄ v̄itas vl' falsitas in orōe. ḡ dictiōes syncathegorematice ſnt res aliq̄s. ſ nō ſcāt res subijcibiles vl' p̄dicabiles. ḡ ſcāt dispōes reꝝ q̄ sunt dispōes reꝝ subijcibiliū vel p̄dicabiliū. S3 nihil est in orōe v̄a vel falsa nis̄ ſbiectū et p̄dicatā et eoꝝ dispōes. nō tñ ſcant dispositiones ei⁹ qd̄ ē ſbiectū vel ei⁹ qd̄ ē p̄dicatum. sicut sunt alb⁹. niger. bene. male. et sil'ia. ſ ſcant dispōe3 ſbiecti in q̄ȝtū ſbiectū. vel p̄dicati inq̄ȝtū p̄dicatū. Et dr̄ syncathegorema a syn qd̄ est con. et cathegorema qd̄ est ſbiectū vl' p̄dicatū q̄i cōsignificatiuū. Et de istis in isto tractatu dīm ē. et ꝑ de priorib⁹. Et q2 hmōi dispōes difficultatem dicūt in orōib⁹ ꝓpter naturā negatiōis q̄ in eis ītelligit̄. vt patebit ꝑ eoꝝ expōnes. ideo p̄mo dicendū est de negatōe. S3 q2 ſm Aresto. in omni negatione intelligit̄ affirmatio. eo ꝙ negatio non h3 cognosci nisi ꝑ affirmationem. neqꝫ priuatio nisi per habitum.

Sequitur de affirmatione ꝛ negatione ꝛ multiplici compoſitione.

Unde ad habendū plenū itellectū negatōis pꝛimo videndū eſt de affirmatione. Et qꝛ affirmatio conſiſtit in compōe affirmatiua ꝛ penes diuerſitatē compōis negatio ſibi oppoſita diuerſificaṫ. ideo pꝛimo conſiderandū eſt de compōe. Unde compoſitio eſt componibilium vnio ex ꝓpoꝛtione actus ꝛ potentie ꝓueniēs. In omni eñ compoſitōe requiriṫ actus ꝛ potentia. ꝛ cū hoc vnio illoꝝ adinuicem que fit ꝑ inclinationem actus ad potentiā. Cōpoſitionū āt. quedā eſt realis ꝛ quedā rōis Compoſitio realis eſt cuius extrema ſunt abinuicem diſtincta. Et iſta eſt quadruplex. quedam eſt compoſitio partiū integraliū. vt partiuꝫ linee ad inuicem. Quedā eſt partiū eſſentialū. vt foꝛme ꝛ materie. Alia eſt partiuꝫ poteſtatiuarum. vt eſt compoſitio ꝟtutum aīe adinuiceꝫ. vel cum anima. Alia eſt accidentis cū ſbiecto. vt albedinis cū pariete. Compō rōnis ē. cuius extrema ſunt ſola rōe diſtincta. ſiue ſint realia ſiue nō. vt eſt compō q̄litātis cū ſubſtātia in noīe vel generis ꝛ differētie in ſpē. Compoſitionuꝫ ſm rationē quedam ſignificatur in dictione. quedam aūt in oꝛōe. Illa ꝟo que eſt in dcōe eſt compoſitio modoꝝ ſcandi eſſentialium ꝛ accidentaliū octo ꝑtiū oꝛōis. de q̄bus ad longū tractare ꝑtinet ad grāmaticum. Sꝫ in ꝓpoſito tm̄ dicemus de compoſitione modoꝝ ſignificādi noīs verbi ꝛ ꝑticipij. ꝑ quoꝝ negationē ꝑt fieri terminus infinitus. ꝛ de compōe oꝛōis ꝑfecte ꝑ cuiꝰ negationē fit oꝛō negatiua. In noīe aūt eſt compō qualitatis cum ſba. quia nomē dꝫ ſignificare ſubſtantiam cū qualitate. ꝛ non dꝫ itelligi ꝙ ſignificet veram ſubſtantiam. quia tunc nulla eſſent nomina accidētium. neq̧ etiā intelligendū eſt ꝙ nomen ſignificet ꝑ modum ſubſtantie q̄ eſt ꝑ ſe ſtare. quia tunc adiectiua non eſſent noīa. ſ intelligitur ꝙ ſignificet ꝑ modum ſubſtantie. qui eſt modus ꝑmanentis qui cōuenit tam ſubſtantiuis q̄ȝ adiectiuis. neq̧ etiā intelligendū eſt ꝙ ſignificet verā qualitatem. quia tūc ſbaꝝ ꝛ nō entiū nō eſſent nomina. ſ intelligiṫ ꝙ ſignificet ꝑ modum qualitatis ſiue ꝑ modum determinantis. ideo talis compoſitio non eſt rerum. ſ modoꝝ ſignificandi. Et ſi obijciatur. qꝛ cum qualitas ꝛ ſubſtantia ſunt diuerſe. ꝛ oīs dictio ſcans diuerſa eſt equiuoca ergo nomen qꝺ ſcat ſubſtantiam cum qualitate erit equiuocum quod eſt incōueniens. ergo in nomine non eſt compoſitio qualitatis cum ſubſtātia. Rñr ꝙ quatuoꝛ modis ꝯtingit diuerſa ſignificari per eandem dictionē. Pꝛio qñ diuerſa equaliter ſignificanṫ ꝑ eandem dictionē. vt in hoc noīe canis Scđo mō qñ ſcantur diuerſa ſm pꝛius ꝛ poſterius. vt in hoc nomine ſuum vel ens. Tercio mō qñ aliquod nomen ſcat vnū ex ꝓpꝛia impoſitione ꝛ reliquū ex tranſſumptione. vt patet in hoc verbo ridere. Et iſti tres mōi faciunt bene equocationem. Quarto mō ſcantur diuerſa ꝑ eandem dictionem qñ vnū eſt ratio intelligendi alteꝝ ſeu pꝛincipiū intelligēdi alteriꝰ vt foꝛma eſt rō intelligendi id quod eſt foꝛma. ꝛ ſic qualitas ſignificaṫ vt pꝛincipium ſignificandi. ſed ſubſtantia ſignificatur ꝑ nomen. vt illud qꝺ ſignificatur vel intelligiṫ ꝑ ipam q̄litatem. ꝛ quia vnum intelligitur per alteꝝ tō ibi nō ſṫ diuerſe ſcatōes. ſ vna tm̄. ſ ꝓpṫ hͦ iſte modꝰ ſcādi plura nō facit equocatōeꝫ. ſicͭ dū video colorē ꝛ coloꝛatū ꝑ ſuā magnitudinē nō ſunt diuerſe viſiōes. ſ vna tm̄. qꝛ coloꝛ ē rō vidēdi magnitudinē in q̄ ē ꝫ.

Notandū ꝙ compō noīs ē duplex. quedā eſt compō qualitatis eſſentia-

lis cũ ſubſtantia vt in noĩe ſubſtantie. vt hõ eſt res ſub hũanitate. ibi res eſt ſubſtãtia. ꝛ hũanitas ẽ qualitas ei⁹. Alia eſt ↄpõ q̃litatis accidẽtalis cũ ſba. ſicut ẽ ĩ noĩb⁹ adiectiĩs. vt alb⁹ ſ̃cat accñs in cõpatõe ad ſbam ĩfi-nitã. q̃ ſe hꝫ in tali noĩe vt ſba. ꝛ accñs vt q̃litas. Et ĩ vtraqꜫ cõpõe quali tas cũ ſba. q̃litas ſine medio cõponit̃ cũ ſba ꝓpter inclinatõꝫ quã habet ad ſbam. ſicut oĩs foꝛa ꝛ oẽ accidẽs ꝑ ſeipa vniũtur in eo in q̃ ſũt. nam ſi talis cõpoſitio eẽt alia ꝛ diſticta a qualitate ꝛ a ſba vniret̃ cũ ipis vel er go ſine medio. ꝛ tũc eadẽ rõne ſtãdũ erit in pꝛĩo. vel ꝑ mediũ. ꝛ tũc q̃rere tur de illo medio ꝑ qđ vniret̃ cũ extremis. ꝛ tũc eẽt ꝓceſſus in infinitum niſi aliqđ ꝑ ſeipm̃ cũ alio vniret̃. In verbo aũt eſt cõpoſitio act⁹ cuꝫ ſba extrĩſeca. vt currit ſ̃cat rem cum curſu ꝛ res ſe hꝫ vt ſba. ꝛ curſus vt act⁹ Cui⁹ rõ eſt. qꝛ cũ verbũ ſ̃cet actũ in concreto ĩpoꝛtat neceſſario ſbam infi-nitã. ꝛ hec eſt ſba vnita in verbo. ꝛ illa nõ ſubijcit̃ in oꝛone. ſ; p̃dicat̃ in oꝛõne. vt cũ dꝛ ſoꝛtes currit. nõ p̃dicat̃ curſus abſolute ꝛ in abſtracto. ſ; p̃dicatur res ſub curſu. ſicut ptꝫ dđo. ſoꝛtes eſt alb⁹. nõ eſt ſenſus ꝙ ſoꝛ-tes eſt albedo. ſ; ſenſus eſt. ſoꝛtes eſt res hñs albedinẽ. Et iſta compoſi-tio intrinſeca verbi eſt vnio act⁹ impoꝛtati ꝑ verbũ cũ ſubſtantia intrin-ſeca. Silr̃ in ꝑticipio eſt compõ act⁹ vniti cũ ſubſtãtia vnita. vt legẽs tm̃ valet ſicut qui legit. vnde qui dicit ſbam dicit ſubſtantiã infinitã. ꝛ legit dicit actũ determinatũ. Ex iſto patet ꝙ verbũ ꝛ ꝑticipiũ nõ differunt quo ad ſ̃catũ. qꝛ vtrũqꜫ ſ̃cat actũ coniunctũ cũ ſubſtãtia intrinſeca. ideo dicit Priſcian⁹. ꝙ ꝑticipiũ hꝫ ſ̃catũ verbi ſub accidentib⁹ noĩs. ſ; dñt in mo do ſ̃candi. qꝛ verbũ ſ̃cat actũ ſiue fluxũ ꝑ modũ egredientis a ſubſtantia q̃ ad actõꝫ vel ingredientis ſubam q̃ ad paſſionẽ rõe cui⁹ ſ̃cat ꝑ modum de alio dicibilis. ꝛ imꝑtat actũ ꝑ modum diſtantis a ſuba exterioꝛi. ꝛ gr̃a hui⁹ impoꝛtat compõnem q̃ ꝑtinet ad oꝛonem. Participiũ vero ſ̃cat ac-tũ ꝑ modũ impoꝛtantis ſbam. ſiue per modũ coniuncti act⁹ cũ ſba vnita. ꝛ non ꝑ modũ ingredientis ſubam. vel egredientis a ſba. Compõnũ aũt q̃ ſt̃ ĩ oꝛõe alia ẽ ĩ oꝛoe pfcã. alia ẽ ĩ oꝛõe ipfcã. Et iteꝝ compoſitõnis oꝛo nis impfecte. alia eſt ſubſtantiui ꝛ adiectiui. vt hõ albus. alia eſt relatiui ꝛ añtis. vt ſoꝛtes qui legit. alia eſt recti ꝛ obliq̃. vt caput ſoꝛtis. alia ẽ de-monſtrantis ꝛ demõſtrati. vt iſte hõ. alia eſt verbi infinitiui cũ actõ vl̃ ob liq̃ aliq̃. vt hoĩem negligere. alia ẽ verbi ꝛ aduerbij. vt currere velociter. alia eſt coniunctõnis ꝛ eoꝝ q̃ ↄiũgit. vt ſoꝛtes ꝛ plato. alia ẽ p̃poſitõnis cũ ſuo caſuali. vt circa villã. Et de iſtis paꝝ ẽ ad ꝓpoſitũ. Cõpõnũ autem oꝛonis pfecte. alia eſt oꝛonis ſimplicis. alia eſt oꝛonis ↄpoſite. Illa eñ eſt oꝛonis ſimplicis in qua ſolũ vnit̃ vnũ p̃dicatũ cũ vno ſubiecto vl̃ vnũ appoſitũ cũ vno ſuppoſito. ꝛ hoc fit ꝑ verbũ inquãtũ impoꝛtat actuꝫ per modũ dicibilis de altero ꝛ inclinati ad ſubſtantiã exterioꝛem. Et rõne h⁹ verbũ eſt nota eoꝝ q̃ de altero dicuntur ſicut p̃dicatũ de ſubiecto. Et hec compoſitio ſ̃catur ꝑ verbũ. ſed ꝑ prius ſ̃catur in hoc verbo ſubſtantiuo eſt. ꝛ ꝑ ipm̃ eſt in alijs verbis in quib⁹ intelligit̃. Hec aũt ↄpõ repit̃ int̃ entia. vt hic. hõ eſt aĩal. ꝛ inter nõ entia. vt chimera eſt non ens. ideo nõ eſt ens ſimplr̃. ſed ſolũ ens in aĩa. ꝛ trahit̃ ad ens vel ad non ens ſm̃ exi gentiã extremoꝝ. Vñ verbũ ſubſtantiuũ ꝑ ſe p̃dicat̃. vt dđo ſoꝛtes ẽ. po-

nit rem eē nō rōe cōpōnis quā importat. ſ rōe ipiꝰ eē qd̄ ſcatˀ ꝑ ipm. Vn̄
qꝛ talis cōpō nō hꝫ niſi eē ꝑ intellectōꝫ alteriꝰ extremi ad alteꝝ. iō talˀ cō-
poſitio ſine extremis nihil eſt. ⁊ qꝛ vnūqdꝙ intelligitˀ ꝑ illud qd̄ dat eſſe
rei. Ideo dicit areſto. ꝙ hoc verbū eſt ſcat quandā compōnem quam ſi-
ne extremis nō ē intelligere. Compō aūt orōnis ꝑfecte cōpoſite ē que ex
multis orōnibꝰ ſimplicibꝰ hꝫ fieri mediante aliq̄ ꝯiunctōne iplicite vl̄ ex
plicite. ſicut fit in ꝓpōnibꝰ hypotheticis ⁊ in argumentatōnibꝰ. Et vtra
ꝙ haꝝ cōpōnum. ſ. orōnis ꝑfecte ſimplicis. ⁊ orōnis ꝑfecte cōpoſite ha-
bet deſtrui ꝑ negatōꝫ negantē. Ex quibꝰ patet ꝙ de p̄dictis modis com-
poſitionū qnꝙ ꝑtinent ad ꝓpoſitū. Pria eſt qualitatis eēntialis cū ſba.
vt in noīe ſbſtantiuo. Scd̄a eſt qualitatis accn̄talis cū ſba. vt eſt in noīe
adiectiuo. Tercia eſt actꝰ diſtantis a ſba extrīſeca. vt in verbo. Quarta ē
actus vniti cū ſba vnita. vt in participio. Quinta eſt compō orōnis ꝑfcē
que ſupiꝰ diuiſa eſt.

Sequitur de negatione.

De negatione in cōmuni. ſ. cum ſm diuerſitatem compoſitionum mul-
tiplicetur diuiſio ſibi oppoſita que importatˀ ꝑ negatōnem poſt ſermonē
de ꝯpōne dc̄m eſt de negatōne. Vn̄ negatio p̄t ſumi dupl'r. vno mō ꝓ ipa
intentōne. ⁊ ſic ſcatˀ ꝑ modū ſbe. ꝑ hoc verbū negatˀ. ⁊ ꝑ modū actus per
hoc nomē negatio. Et hoc mō ſolū ſcatur negatio vt concepta. ⁊ non vt
exercita. qꝛ p̄dicti termini non faciunt orōnem negatiuā. Nam dicendo.
negatio negat. ibi eſt affirmatiua ꝓpoſitio. Differūt aūt conceptꝰ ⁊ affe-
ctus. in hoc ꝙ conceptus dr̄ eē illud qd̄ ē in aīa ꝑ aliquā ſilitudinem. vt
cū aliquis concipit aliqd̄ de coloribꝰ recipit ſilitudines coꝝ in aīa. ⁊ nō
res ipas. Sꝫ affectꝰ ſiue exercitꝰ dr̄ eē illud qd̄ ſm veritatē eſt in anima
vel in corꝑe. vt cū quis laborat egritudine dolor eſt in aīa ſm veritatem
affectionis. ⁊ qn̄ q̄s currit curſus eſt in corꝑe ſm veritatē exercitꝰ afficiē
tis ipm corpꝰ. Alio mō ſumitˀ negatio ꝓ re ſubiecta intentioni vel pro re
ſcata. Et hoc dupl'r. vno mō ꝓ orōne negatiā. ⁊ ſic eſt ſpēs enūciatōnis
que ſic diffinitˀ. Negatio eſt orō negatiua alicuiꝰ ab aliq̄. Alio mō ſumitˀ
ꝓ inſtrumento negandi. qd̄ eſt hoc aduerbiū negandi non. Alio mō ꝓ ef
fectu negādi. qui eſt diuidere ꝯpōnem. ⁊ iſto mō diſtinguitˀ triplex nega-
tio. ſ. negans. īfinitans. ⁊ priuās. Priuās eſt q̄ negat formā vel habituꝫ
relinquendo ſubiectū ꝓpriū aptū natū hr̄e illā formā. vt cecitas negat vi
ſum relinquendo ſubiectū determinatū ad habitū. ⁊ quies negat motuꝫ
in ſubiecto apto nato moueri. ideo negatio priuans importat negationē
forme cū ſubiecto ꝓprio relinquendo ſubiectū determinatū. Sed negatō
infinitans eſt illa que negat qualitatē vel actū ꝓpriū alicuiꝰ termini re-
linquendo aliquā ſbam infinitam. vt nonhomo non currens. ⁊ additˀ ter
mino per compoſitionē. ideo dicitur negatio termini. qꝛ negat qualitatē
vel actum ſpecialē termini. ⁊ ſolā relinquit ens indeterminatū vel infini
tū. Sꝫ negatio negans eſt que totū negat qd̄ poſt ſe reperit ⁊ oppoſitum
eius inducit ⁊ relinquit aliqd̄ finitū vel infinitū de illo qd̄ negat. iō per
excellentiā dr̄ negatio negans. ⁊ additˀ termino vel compōni orōnis per
appoſitōnem. lꝫ qnꝙ ſit in aliquo termino implicata ſiue incluſa. Ex di-
ctis patet ꝙ lꝫ quelibet negatio negat aliquā formā, non tn̄ oēs equalitˀ

negant. qꝛ negatio priuās ponit ens finitū. s. subiectū habitus quem negat. Et negatio infinitans relinquit ens infinitū. ſ negatio negans nihil ponit nihil relinquit. Secundo pꝫ ꝙ cec⁹ ꝛ nō videns inter se differunt qꝛ cec⁹ ponit subiectū determinatū visus. ideo lapis non dicit̄ cec⁹. sed bene nō videns. siue ibi sumat̄ negatio neganter siue infinitanter. qꝛ nō ponit subiectū determinatū visus. ideo lapis bn̄ dꝛ non videns. Et eodē mō diceret̄ de qualibet alia priuatione comparata ad negationē. sicut mortuū ꝛ non viuens. quiescens ꝛ non mobile. ꝛ sic de alijs. Tercio patet ꝙ negatio potest tripliciter poni cū termino. Vno mō ꝑ implicatōnem. vt cec⁹ dr̄ non videns. surdus non audiens. sol⁹ non cum alio. Alio modo per compositionē. vt nonhomo nō currens. ꝓut non est negatio īfinitās Tercio mō ꝑ appōnem. vt homo non currit.

De negatione terminorum infinitorum.

Dicto de negatione in cōi dōm est de negatōne in speciali. Et prīo de negatōne termini infiniti que est negatio infinitans. talis aūt negatio variatur sicut termini qui possunt infinitari. vt nomen substantiuū nomen adiectm̄. verbū ꝛ ꝑticipiū. ſ ꝓnomina ꝛ ꝑtes īdeclinabiles ꝑtiū orōnis infinitari non pn̄t. quia de se habent ſcationem infinitari. Similiter signa vniuersalia ꝛ alie dictiones sincathegorematice eadem de causa nunq̄ȝ infinitantur. Ideo dicit aresto. ꝙ huic signo oīs nō est addenda negatio. qꝛ non ſcat vniuersale. ſ ſcat quoniā vl'iter. quod intelligit̄ de negatione infinitante ꝛ non de negante. Unde notandum est ꝙ cum cuilibet affirmationi sua opponat̄ negatio. nomen potest dupliciter infinitari. qꝛ in quolibet alio ab ente ꝛ in ceteris transcendentibus est duplex ꝯpositio. quedā est differentiaꝝ in suo genere. siue sint differentie specifice. sicut sunt differētie que ſm rōnem finis vel cause alic⁹ adijciūt enti ꝑ quas differunt genera generalissima inter se. qꝛ cū differāt optet ꝙ ꝑ aliqd̄ differūt. vn̄ substantia est per se ens. quantitas vero ē accidens mensuratiū ſbe. Relatio est ens comparatū ſbe. ꝛ sic de alijs. alia est compositio ex materia ꝛ forma. vel vere vel ꝓportionabiliter. et ſm h̄ nomen aliqn̄ infinitat̄ ſm priuationē. ꝛ sic ponit ens remouendo aggregationē differentiaꝝ a primo predicabili. ꝛ sic solum predicatur de ente. que quidem aggregatio differentiarum potest remoueri per vnam solam differentiam. vel per plures vel per omnes. ꝛ sic nonhomo ꝛ similia dicitur terminus priuatiuus. Alio modo infinitatur nomen ſm negatōnem ꝛ sic nonhomo nihil ponit. ꝛ est terminus negatiuus. ꝛ predicatur de q̄libet ente alio ab homine. ꝛ de non ente. ꝛ hoc modo verificatur dictum Aresto. ꝙ negationes econtrario se habent affirmationibus. vt sicut affirmatio sequitur ad affirmationē. ita negatio sequitur ad negationem. vt bene sequitur. si est homo est animal. ꝛ si est non animal est non homo ꝛ hoc quod dictū ē habet veritatem tam in terminis substantialibus q̄ȝ accidentalibus. Notandum tamen ꝙ in terminis generalibus. sicut est ens aliquid res. ꝛ sic de alijs solum reperitur infinitatio ſm negationem qꝛ in eis non est duplex ꝯpositio sicut in terminis spēalib⁹. Vn̄ non ens nō aliqd. ꝛ sic de alijs solū p̄dicat̄ de non ente, sicut nō homo non predi

catur de hoīe. ita nec non ens de ente. cū̄ oppositū de sibi opposito p̄dicari non possit. Preterea notandū ꝙ nomē infinitaṫ nō solū in singulari numero. ſ etiā in plali. vt nō hoīes nō albi. qꝛ in tali negatōe importante rem ꝑcatam ⁊ eiꝰ negatōem. vel negatio prius aduenit rei ꝑcate ꝙ̄ numeratōni. ⁊ tunc fit priuatio forme ꝓ quolibet supposito singulari. et sic ista est falsa demōstrato sorte ⁊ brunello. isti sunt nonhomīes. vel numeratio prius aduenit. ⁊ tunc negatio supueniēs non negat singularia absolute. ſ inquātū numeranṫ. ⁊ tunc p̄dicta est vera. qꝛ tunc non est sensus ꝙ vterqꝫ non sit hō. ſ ꝙ nō plures hoīes. ⁊ isto mō poniṫ negatō neganter. verbū fit satis infinitū ꝑ negatōnem additā sibi ꝑ ꝯpositōnem q̄ negat actū verbi a substantia intrinseca. vt nō currit dꝛ aliq̄d non ſb cursu. Et eodē mō infinitaṫ ꝑticipiū ꝑ negatōꝫ tollentē ꝯpōnem actꝰ cū substantia vnita. eo ꝙ verbū ⁊ ꝑticipiū in ꝑcato principali ꝯueniūt sicut prius visum est cū dicabaṫ. non currēs tm̄ valet sicut qui non currit. Et ꝙ̄uis tale verbū qn̄ sumiṫ in orōne videaṫ eē negatū. tm̄ de vi ꝑmonis non potest tale verbum in orōne manere infinituꝫ ꝓ quanto illa negatio pōt negare compōnem intrinsecā verbi negando actū a substantia iteriori. et nō a substātia exteriori. vt cū dꝛ. cesar non currit. vno mō sensus est. cesar nō est currens. alioº sensus est. cesar est nō currens. ⁊ sic est verbū infinitū. Ista tm̄ compō ꝑm ꝙ verbū est infinitū adhuc est duplex ꝑm ꝙ dcm̄ est de nomine infinito. qꝛ vel verbū ibi infinitaṫ ꝑm negatōeꝫ. ⁊ sic nihil ponit. ⁊ p̄t verificari tam de ente ꝙ̄ de non ente. ⁊ hoc mō dicit aresto. ꝙ verbū infinitū silr est. de quolibet qd̄ est ⁊ qd̄ nō est. vel infinitaṫ ꝑm priuatōnem. ⁊ sic ponit ens. ⁊ sic nō verificaṫ de non ente.

De negatōne ꝓpositionum.

Icto de negatōe terminoꝝ: dōm ē de negatōe orōnis. Negatio eni̅ negans negat compōnem orōnis. qꝛ remouꝫ ꝯpōnem actꝰ cū substātia exteriori q̄ est compō orōnis. talis aūt negatio qn̄qꝫ in orōne p̄cedit qualitatē ⁊ quantitatē ꝓpōnis. ⁊ tunc negat vtrūqꝫ oppositū. vt nō oīs hō currit est ꝑticularis negatiua. qꝛ eq̄pollet huic. q̄dā hō nō currit. Qn̄qꝫ vero p̄cedit sclū qualitatē. ⁊ sic nō variat quantitatē ꝓpōnis. vt oīs hō nō currit. Un̄ ꝙ̄uis p̄posita ⁊ postposita termino singulari idē ꝑcet. vt sortes non currit non sortes currit. tm̄ non est simile de terminis consequētibꝰ. qꝛ hec est indiffinita. hō nō currit. hec auteꝫ vlis nō hō currit. Et si dicaṫ ꝙ noīa ⁊ verba trāsposita idē ꝑcant ꝑꝫ aresto. Dōm est ꝙ ip̄e intelligit de dcōibꝰ q̄ sunt subijcibiles aut p̄dicabiles aut dispōes absolute subiecti vl̄ p̄dicati. ſ n̄ itelligiṫ de his q̄ sunt dispositōnes vniꝰ ad alteꝝ. vt sunt negatōnes vel signa vlīa. Negatio eī vnū negat de altero. qn̄qꝫ vero talis negatio est absoluta. vel libera. vt in exēplis p̄positis. qn̄qꝫ est inclusa in subiecto vel aliq̄ signo. vt nemo currit. vel nullꝰ hō currit. Circa p̄dicta q̄riṫ de hoc sophismate. Nullo homine currente tu es asinꝰ. Probatio hec est falsa. aliq̄ hoīe currente tu es asinus. ergo contradictoria eiꝰ est vera. s. non aliquo homine currente tu es asinus. ⁊ quia non aliquo ⁊ nullo equipollent. igr̄ pria est vera. Sed contra. nullo homine currente tu es asinus. ergo dū nullus hō cur

rit. vel qz vel si nullus homo currit tu es asinus. qd̄ est falsuz. ergo sophis
ma est falsum. Solutio. prima est simpliciter falsa ꝛ probatio peccat ꝑ di
uisionē. qz in ista nō aliquo hoīe currente tu es asin⁹. hec negatio nō. pōt
negare ꝑticipium tm̄. ꝛ sic est diuisa et falsa. vel pōt negare verbū sequēs.
ꝛ sic est composita et vera. sed primo modo eq̄pollet isti. nullo hoīe currē
te tu es asinus. iō illa est falsa. ꝛ etiam qz negatio inclusa in illo signo nul
lo non potest ferri vltra participium ꝑ hanc regulam. Quotienscūqꝫ nega
tio ꝛ distributio includunt̄ in eodē termino ad nihil potest ferri vnū sine
reliquo. sed distributio non fert̄ vltra ꝑticipium. ergo etiam neqꝫ negatio
ideo hec est falsa. nullo homine currente tu es asinus. ꝛ etiam ista. nō ali-
quo homine currente tu es asinus. nisi capiat̄ secunda in sensu composi-
to. vt dictum est. Est aūt regula ꝙ due negationes cadentes super seinui-
cem equipollent vni affirmationi. vt non omnis hō non currit. equipollet
huic quidam homo currit. Et cā est quando due negationes p̄cedunt sein
uicem respectu eiusdem compositiōis vna destruit aliā. iō ponit affirma-
tionē sibi oppositā. Et q̄uis in accidentib⁹ nō possit fieri hmōi reflexio. si
cut caliditas non agit in se. sed agit in suum obiectū. tamen negatō. quia
est ens a ratione causatum. a ratione potest reflecti super negationez siue
supra rem negatā. ꝛ ideo negatio nihil potest negare q̄uis non possit affir
mari. q̄uis nō sit ita de contrarijs nature. Sed due affirmationes nō equi
pollent vni negationi. eo ꝙ vna affirmatio non destruit aliā. sed poti⁹ for
tificat ꝛ magis affirmat. nec affirmatio opponit̄ ei qd̄ affirmat quod ē ob
iectum. vt homo currit affirmat hominē currere. ꝛ ideo affirmatio non de
struit q̄cquid affirmat. sed negatio opponit̄ ei quod negat. ꝛ ideo ratione
oppositionis semꝑ destruit suum obiectum vt dictum est. respectu vni⁹ cō
positionis. qz respectu diuersarum compositionuz vna negatio nō destruit
aliam. nec ponit affirmationem. cū ista non est affirmatiua. homo q̄ nō cur
rit non mouet̄. Alia regula est. ꝙ quando duo signa vniuersalia negatiua
ponunt̄ in eadem locutione. vnum scz in subiecto. ꝛ reliquum in p̄dicato
primū equiualet suo contrario. ꝛ reliquum equiualet suo contradictorio.
Et ista regula tenet solum quando negatio vnius cadit suꝑ negationē al
terius. ideo si alterū illorum signorū fuerit implicatiuū circa subiectū re-
gula non tenet. ideo iste ꝓpositiones non equipollent. nullum ens qd̄ est
nihil est homo. ꝛ quodlibet ens aliquod est homo. quia secunda est falsa.
ꝛ prima est vera. Quod patet. qz sua contradictoria ē falsa. s. hec. aliquod
ens qd̄ est nihil est homo.

Circa hoc querit̄ de hoc sophismate. Nihil est nihil. Probatio. sua con
tradictoria est falsa. s. aliquid est nihil. g̃ prima est vera. Contra. nihil est
nihil. ergo nihil est nulla substātia sed hec est falsa. qz equiualet huic. qd̄-
libet est aliqua substantia. que est falsa. ergo prima est falsa. Solutio. di
cendum prima est simpliciter vera. qz ꝑ regulaz dictā equiualet huic quod
libet est aliquid. Ad probationē vero dicendū ꝙ peccat ſm fallaciam acci
dentis arguendo a suꝑiori ad inferius negatiue. qz sicut ista. nihil est ni-
hil. equipollet huic. quodlibet est aliquid. ita et ista. nihil est nulla substā
tia, equiualet huic, quodlibet est aliqua substantia. Ideo sicut nō sequit̄

in istis ꝓpõibus. quodlibet est aliquid. ergo quodlibet est aliqua substantia. ita etiam nõ sequit̃ in istis. nihil est nihil. ergo nihil est nulla substantia. Itẽ est notanda vna regula. ꝙ quãdocunq̃ ponit̃ aliq̃ negatio in oratiõe cum aliquo sincathegoremate. vel etiam cum implicatione duplex est locutio. eo ꝙ vnũ illorũ sincathegorematum potest includere reliquum vel includi a reliquo. Et illud dicit includere reliquum qđ determinat ⁊ addit̃ alteri. illud aũt dr̃ includi qđ intelligit̃ ⁊ determinat̃ ab altero siue ꝑ alteꝝ.

Circa hoc querit̃ de hoc sophismate. Sortes non currit necessario. Probatio eius contradictoria est falsa. s. sortes currit necessario. ergo prima ẽ vera. Contra. sortes non currit necessario. ergo necessarium est sortem nõ currere. sed hec est falsa. ergo prima ex qua sequit̃. Solutio. dicendum ꝙ prima est duplex. eo ꝙ negatio potest includere hoc signum necessario. et tunc fit negatio necessitatis. ⁊ sic est vera. q2 sensus est. ꝙ ista non est nccãria sortes currit. Alio modo necessarium potest includere negationẽ. ⁊ sic ponit̃ necessitas negationis. ⁊ sic est falsa. q2 sensus est ꝙ ista. sortes non currit est necessaria. Item alia regula que fundat̃ in ꝑcedenti. Quãdocũq̃ negatio ꝑponit̃ ꝓpõi hypothetice in qua duplex est copula. duplex ẽ locutio. eo ꝙ negatio potest negare alteram partem absolute. s. illam in qua immediatius ꝑcedit. vel principalem si altera pars sit principalior. ⁊ põt negare coniunctionem vnius cum alia. ⁊ hoc ꝓuenit ex eo ꝙ negatio potest determinare coniunctionẽ hypothetice ⁊ includere ipsam. vl̃ determinari vel includi ab ipsa.

☞ Querit̃ de hoc sophismate. Nullus homo est si aliquis hõ est. Probatio. non sortes est si aliquis homo est. non plato est si aliquis homo est ⁊ sic de alijs. ergo prima est vera. Q2 quelibet ꝓbantium sit vera patet ꝑ suas contradictorias remouendo negationem. Contra. q2 ꝑdicat̃ oppositum de opposito. ergo locutio est falsa ⁊ impossibilis. Solutio. dicendũ ꝙ prima est falsa. ⁊ ad ꝓbationem dicit̃ ꝙ quelibet ꝓbantium est duplex. eo ꝙ negatio ꝑposita consequenti potest ipsum negare absolute. ⁊ sic includit̃ negatio ꝑ contradictionẽ. ⁊ quelibet ꝓbantiũ est falsa. ⁊ sequit̃ cõclusio. ⁊ sensus est. nõ sortes ⁊c̃. id est ad aliquẽ hoĩem esse sequit̃ sortem non esse. Alio mõ potest negare habitudinẽ consequentis ex antecedente ⁊ hoc modo negatio includit contradictionem. ⁊ quelibet ꝓbantium ẽ vera. ⁊ sensus est. non sortes est. si aliquis homo est. i. non sequit̃ si aliq̃s hõ sit ꝙ sortes sit. Et isto modo non sequit̃ conclusio. quoniã in ꝑmissis negat̃ consequens in comparatione ad antecedens. sicut negari debet ad faciendum cõditionalem negatiuã. In conclusione vero negat̃ absolute. q2 distributio cuius est vnica negatio in hoc signo nullus fert̃ vltra compositionem consequentis. eo ꝙ signum distributiuũ nihil distribuit extra suam clausulam. Et quando negatio ⁊ distributio includunt̃ in eodem termino ad nihil fert̃ vnum sine reliquo. Per hoc etiam patet solutio huius sophismatis nõ deus est. ⁊ tu es asinus. Probatio. sua cõtradictoria ẽ falsa. s. deus est ⁊ tu es asinus. ergo prima est vera. Contra. deus nõ est. ⁊ tu es asinus. ergo deus nõ est. hec secunda est falsa. ergo ⁊ prima. Solutio. dicendum est. q2 negatio potest negare absolute primã partem copulatiue ⁊ includi ꝑ copulationem. ⁊ sic est falsa vt improbat̃. vel potest negare il-

lam copulatiuã. τ tunc includit copulationem. τ sic est vera. vt ꝓbat̃ per suam contradictoriam. τ isto modo debet sumi cõtradictio in hypotheticis ꝑponendo negationem toti ꝓpositioni.

Sequit̃ de dictionibus exclusiuis.

Jcto de negationib⁹ orationis. dicendũ est dictionib⁹ exclusiuis habentib⁹ in se virtutem negationis. Et primo dicendũ est de dcõnibus exclusiuis. vt sunt tm̃ τ solũ. q̃ dicunt̃ exclusiue dcões. nõ qꝛ ſcat exclusionẽ ſ; qꝛ exercẽt ipsam in oꝛone. sicut dcõ in cõi nõ dꝛ ſcatiua, eo ꝙ ſcant suam ſcationem. sed qꝛ exercet illã. τ ſcat aliquã rem determinatã. iõ dictio exclusiua exercet exclusionẽ ꝑ hoc ꝙ ſcat priuationẽ associationis siue cõcomitantie alicui⁹ ab aliquo respectu alicui⁹ tercij. ad quã priuationẽ exclusionis sequit̃ exclusio oĩm alioꝝ q̃ sunt diuersa ab inclusione respectu vnius tercij. Vñ pz ꝙ ꝓprius act⁹ dcõis exclusiue est excludere omne aliõ ab incluso respectu tercij. Vñ qñ dcõ exclusiua addit̃ subiecto illa excludit diuersa a subiecto respectu ꝑdicati. vt tm̃ sortes currit. ꝗ nihil aliud a sorte currit. qñ vero addit̃ ꝑdicato excludit diuersa a ꝑdicato respectu alicuius subiecti. vt sortes videt tm̃ platonẽ. ꝗ nõ videt aliud a platone. qñꝗ tñ dcõ exclusiua excludit a forma subiecti τ a forma ꝑdicati. τ tũc nõ facit ꝓpõnem exclusiuã. sed ꝓpõnem de excluso subiecto vł ꝑdicato. vt cũ dicitur. tm̃ deus est. potest esse sensus illud quod est deus τ nihil aliud ꝙ̃ deus habet esse. τ sic est vera. sed si sit exclusiua sensus eũ de⁹ est. τ nihil aliud ꝙ̃ deus est. τ sic est exclusiua et falsa. Ad exclusionem aũt quatuor requiruntur. s. illud quod excludit̃. illud a quo excludit̃ siue a quo fit exclusio. illud respectu cuius fit exclusio τ actus excludendi ꝑ dcõem exclusiuã sicut ꝑ instrumẽtũ qđ importat. sicut tm̃ sortes currit. sensus est sortes currit τ nihil aliud a sorte currit. sortes est illud a quo fit exclusio. aliud a sorte est illud qđ excludit̃. currit ẽ illud respectu cui⁹ fit exclusio. τ tm̃ est dictio exclusiua exercens actum excludendi. Propositiones aũt in quibus ponunt̃ dictiones exclusiue fiunt quatuor modis. Primo mõ qñ nõ negatur neq; exclusio neq; cõpositio. vt tm̃ hõ est aĩal. Secundo mõ qñ negat̃ exclusio tm̃ τ nõ cõpositio. vt nõ tm̃ hõ est aĩal. τ ista est cõtradictoria ꝑcedentis. Tercio mõ qñ negat̃ cõpositio tm̃. vt tm̃ lapis nõ est aĩal. Quarto mõ qñ negat̃ exclusio τ cõpositio simul. vt nõ tm̃ lapis nõ est aĩal. τ hec est cõtradictoria ꝑcedẽtis. vnde solũ illa ꝓpõ est simpliciter exclusiua in qua non negat̃ exclusio. siue affirmet̃ compositio siue neget̃. Vñ sit ista regula. ꝙ ꝓpõ simpliciter exclusiua ponit suã ꝑiacentẽ. τ cũ hoc ꝓpõnem q̃ exponit̃ ꝑ exclusionẽ. vt ista tm̃ hõ est aĩal. ponit istas duas. hõ est aĩal. τ nihil aliud ab hoĩe est aĩal. vnde ꝓpositio exclusiua dicit̃ ꝓpositio sumpta cũ signo exclusiuo. Et ꝑiacens dicit̃ illa ꝓpositio que remanet remota dcõe exclusiua. vt pz in exemplo dato. Ex quo sequit̃ ꝙ ꝓpositio simplr exclusiua equipollet vni copulatiue composite ex ꝑiacente eius τ ꝓpositione posita ꝑ exclusionẽ. ideo ad veritatem eius requirit̃ veritas vtriusq; ꝑtis et ad falsitatem eius sufficit falsitas vnius illarum. Alia regula propositio (in qua negatur exclusio) non negat determinate preiacentem neq; aliam partem totius exclusiue, sed negat tm̃ vnam partem sub disiunctione

ad aliam. Cuius ratio est qr negat copulationem. que ponit̃ p̃ suam con-
tradictoriã. ⁊ ponit disiunctionẽ de ꝑtibus ꝯtradicẽtib⁹. sed negando to
tam copulatiuã non negat̃ alia ꝑs eius determinate. sed vna ꝑs p̃ disiun
ctionẽ ad aliã. qr ad falsitatẽ eius sufficit indifferẽter falsitas alteri⁹ ꝑtis.
Circa p̃dicta querit̃ de h̃ sophismate. Tm̃ vnum est. Probatio. vnũ est
⁊ nihil aliud q̃ꝫ vnũ est. ergo tm̃ vnũ est. Item dicit Boetius ꝙ vnũ qđꝗ ideo
est. qr vnũ numero est. ergo tm̃ vnũ est. Item est regula. quotienscunꝗ vnum
cõuertibiliũ đr de altero cõuertibili si dictio exclusiua vere adiungat̃ vni
etiã reliquo. sed ens ⁊ vnũ cõuertunt̃ sed hec est vera. tm̃ ens est. ergo tm̃ vnũ
est. Sꝫ cõtra. multa sunt. ergo non tm̃ vnũ est. Solutio dđm est ꝙ prima est
duplex. qr vnũ diffinit̃ qđ est ens indiuisum. ideo ens se hꝫ vt subiectũ et
materiale respectu vnius. ⁊ indiuisio est formale eius. iõ põt fieri exclusio
ab vno rõne sui materialis. ⁊ gratia alietatis. ⁊ sic ẽ vera. qr equalet huic
tm̃ ens est. Alio mõ põt fieri exclusio ab vno rõne sui formalis ⁊ excluden
do pluralitatẽ. ⁊ isto modo prima est falsa. vt patꝫ p̃ improbationẽ. Et ad
duo prima argumenta dđm est ꝙ sunt vera. qr accipiũt vnũ rõne sui mate
rialis. Ad terciũ đr ꝙ illa regula intelligit̃ qñ illa duo cõuertunt̃ ſm rem
⁊ rõnem simul. qđ tñ nõ est verũ de ente ⁊ de vno. iõ licet ista sit simpliciť
vera. tm̃ ens est. nõ tñ ista tm̃ vnũ ẽ. sed tm̃ in vno sensu vt dictũ est. Exclu
sionis aũt due sunt spẽs. s. generalis ⁊ specialis. Exclusio generalis ẽ qñ
ab aliquo respectu alic⁹ excludũt̃ generaliter oĩa que sunt ab illo diuersa
⁊ isto mõ istius exclusiue. tm̃ sor. currit. sensus est. sor. currit ⁊ nihil aliud
a sorte currit. ⁊ sic nõ dicit̃ exclusio generalis. eo ꝙ diuersa genere exclu-
dunt̃. sed qr excludunt̃ oĩa in generali que sunt diuersa ab incluso. Exclu-
sio specialis est qñ ab aliquo solũ excludunt̃ illa q̃ cum illo conueniunt in
aliquo speciali. Et isto mõ isti⁹. tm̃ sortes currit sensus est. sortes currit. ⁊
nullus ali⁹ hõ a sorte currit. Et sic illa potest esse vera dato ꝙ multi equi
currant cũ sorte. ⁊ nõ đr exclusio specialis. qr diuersa in specie excludunt̃
sed qr excludunt̃ quedã entia ab aliquo in aliquo speciali. Ex p̃dictis patꝫ
ꝙ nulla est exclusio numeralis. qr omnis exclusio est generalis vel specia
lis. etiã nõ pñt excludi ea q̃ cõueniunt in numero ab inuicẽ. qr cũ đr solus
hõ currit. illa ponit hoĩem currere. ⁊ si posset excludi idẽ in numero. tũc ri
sibile vel rõnale posset excludi ab hoĩe. ⁊ tunc esset sensus. sol⁹ hõ currit.
id est hõ currit. ⁊ nullũ risibile currit. qđ implicat cõtradictionem. De ex-
clusione aũt speciali talis datur regula. Quotienscunꝗ fit exclusio specia
lis nõ tenet argumentũ ab inferiori ad supius cum dictione exclusiua. nec
a supiori ad inferius. nec a ꝑte subiecti nec a ꝑte p̃dicati posita. sicut si sor
tes et equi currant. ⁊ alij hoĩes nõ currant sed moueant̃. hec est vera sol⁹
sortes currit faciendo exclusionẽ specialem. qr sensus est. sortes currit et
nullus ali⁹ hõ a sorte currit. sed nõ sequitur. solus sortes currit. ergo sol⁹
hõ currit. quia secunda est falsa per casum positum. nec sequitur ex parte
p̃dicati. sol⁹ sortes currit. ergo sol⁹ sortes mouet̃. qr alij hoĩes mouent̃.
licet nõ currant. De exclusione aũt generali talis dat̃ regula. q̃tienscunꝗ
fit exclusio generalis bene arguit̃ ab inferiori ad superi⁹ cum dictione ex
clusiua a ꝑte subiecti. sed non tenet a ꝑte p̃dicati. nec etiam arguendo a su
periori ad inferius. Qr teneat a ꝑte subiecti arguendo ab inferiori ad su-

perius. Patet qꝛ bene sequit᷑. tm̄ sortes currit. ergo hō currit. rōne affir-
mationis. ⁊ ratione negationis sequit᷑. nihil aliud a sorte currit. ergo ni-
hil aliud ab homine currit. Sꝫ ꝙ teneat᷑ a parte subiecti arguendo ab infe-
riori ad superius patet. qꝛ bene sequit᷑ tm̄ sortes currit. ergo homo currit ra-
tione affirmationis ⁊ rōne negationis sequit᷑. nihil aliud a sorte currit. ergo
nihil aliud ab homine currit. Sed ꝙ nō teneat a pte p̄dicati. nec etiā a su-
periori ad inferius pꝫ. qꝛ ꝓpō includens in se affirmationē ⁊ negationem
ꝓpter affirmationē nō tenet a supiori ad inferius. vt nō sequit᷑. solꝰ aresto-
teles mouet᷑. ergo solus arestoteles currit. Et ꝓpter negationē nō sequit᷑. so-
lus arestoteles currit. ergo solus arestoteles mouet᷑. Vn̄ in talibus vtrobiꝗ
cōmittit᷑ fallacia consequentis.

Circa p̄dicta q̄rit᷑ de hoc sophisinate. Tm̄ verū opponit᷑ falso. Pro-
batio verū opponit᷑ falso. ⁊ nihil aliud ꝙ̄ verū opponit᷑ falso. ergo tm̄ verum
opponit᷑ falso. Contra tm̄ verū opponit᷑ falso. ergo tm̄ verū et falsum oppo-
nunt᷑ qđ est falsum. qꝛ albū ⁊ nigrū etiā opponunt᷑ ⁊ calidū ⁊ frigidum.
Solutio. dōm est ꝙ prima simplr̄ est vera. ⁊ improbatio peccat ꝺm ꝯn̄s ab
inferiori ad supius cum dcōne exclusiua a pte p̄dicati. qꝛ verū opponi fal-
so est inferius ad oppositionē simpliciter. sicut oppositio veri et falsi ē in-
ferius ad oppōnem in cōmuni. qꝛ hoc intelligendum est ꝙ tm̄ verū oppo-
nitur falso quātum ad rationem falsi. qꝛ ꝺm aliam rōnem falsum pōt oppo-
ni falso. Unde regula est quotienscunꝗ dictio exclusiua addit᷑ alicui ter-
mino includenti suppositū ⁊ accipens siue materiale et formale duplex est
locutio. qꝛ pōt facere exclusionem circa ipsum ratione suppositi vl̄ rōne ac-
cidentis siue ratione materie aut ratione forme sicut dictum est supius de
isto tm̄ vnū est. De isto aūt qđ excludit᷑ talis regula. Dictio exclusiua ad-
dita alicui termino excludit omne illud qđ est ab eo diuersuꝫ ꝙ̄tum ad na-
turalem suppōnem. Duplr̄ em̄ aliq̄d ē diuersum ab alio. Uno mō ꝺm eēn-
tiam ⁊ naturalem suppōnem simul. vt homo et equus. Alio modo ꝺm na-
turalem suppōnem tm̄, vt homo ⁊ chymera. lꝫ enim chymera nō sit ab ho-
mine diuersa ꝺm eēntiam. est tamen ab eo diuersa ꝺm naturalē suppōnem
non solum enim entia supponunt ꝑ terminū sed etiā non entia. Ex ista re-
gula sequit᷑ primo. ꝙ dictio exclusiua addita enti vel alicui eorū q̄ cōuer-
tunt᷑ cum ente excludit aliquid. qꝛ excludit omne aliud ab ente qđ est ab
eo diuersum ꝺm naturalem suppōnem. sed suppositio nō solū ē de ente sed
etiā de nō ente. ideo cum addit᷑ enti excludunt᷑ non entia. Et si dicat᷑ ꝙ̄
dcō exclusiua nihil potest excludere nisi qđ est extra terminū cui adiungi-
tur sed extra ens nihil est. ergo addita enti nihil excludit᷑ ⁊ dato ꝙ extra
ens reale possit aliquid sumi ꝺm rationem. non tamen extra ens in cōmu-
ni. vt se extendit ad ens reale ⁊ ad ens rationis. Dōm ꝙ ꝙ̄uis ens capia-
tur cōmuniter ad ens reale ⁊ ad ens rationis. tamen sp̄ pōt dari aliq̄d qđ
est extra ipsum ꝺm rationem. qꝛ potest semꝑ accipi ꝑ rationē non ens sibi
oppositum. ⁊ hoc ꝓpter infinitā reflectionē rationis supra suos actus. qꝛ
dato quocunꝗ ente rationis ipsa ratio potest illud negare ⁊ dare opposi-
tum eius. ideo extra ens quocunꝗ modo captū potest sumi aliq̄d diuer-
sum ꝺm naturalem suppōnem licet nō ꝺm rem. Scđo sequit᷑. ꝙ si genera
generalissima sumant᷑ in concreto dictio exclusiua addita vni nō semꝑ ex-

cludit alterũ. vt nõ seq̄t tm̄ agẽs currit. ergo grãmatic⁹ currit vl' musicus tri
cubit⁹ vel homo. eo ꝙ sortes currens pt eẽ grãmatic⁹ musicus tricubitus
hõ ⁊ agens. Si vero illa genera in abstracto sumant hoc ẽ dupl'r. q2 vel su
munt vt simpliciter diuersa vel vt se habentia ꝑ modũ vni⁹ in subijcendo
alteri. vt qñ vnũ subijcit ꝑ alterũ vel in p̄dicando inq̄ꝫtum vni inest ꝑ alte
rũ. Si sumant vt se hñt ꝑ modũ vnius subijciendo vel inherendo adhuc
dictio exclusiua addita vni nõ excludit alterũ vt nõ sequit tm̄ substantia
est colorata. ergo nõ supficies. q2 substantia ⁊ supficies se hñt vt vnũ subiectũ
coloris. Si sumant in abstracto ⁊ tanq̄ꝫ diuersa sunt. dictio exclusiua ad-
dita vni generi generalissimo excludit omnia alia. vt bñ seq̄tur. tm̄ substã
tia est. ergo nõ quantitas vel qualitas. Et si dicat. dictio exclusiua nunq̄ꝫ ex-
cludit id qð intelligit in subiecto cui adiungit vt cũ dr̄ tm̄ album. nõ ex-
cluditur corp⁹ sed quantitas dat intelligere substantiã. ergo dicendo solũ q̄ꝫ-
titas est nõ excludit substantia. Dõm est ꝙ vnũ includitur in altero tripl'r
vno mõ eẽntialiter vt aĩal in homine ⁊ tale nõ excludit. vt nõ sequit. tm̄
hõ currit. ergo anĩal nõ currit. Alio mõ vnũ includit in altero vt subiectũ in
accidente ꝯcreto. ⁊ adhuc illo mõ illud qð intelligit in alio nõ excluditur
vt tm̄ albũ. nõ ergo corp⁹. Tercio⁹ aliq̄d includit in alio qð tñ est ab eo diuer
uersum ꝫm esse sicut effect⁹ in sua cã ⁊ cã in effectu vel relatiuũ in correla-
tiuo. ⁊ isto mõ dictio exclusiua addita vni excludit alterũ. eo ꝙ illa se hñt
vt diuersa supposita. mõ substantia intelligit in quãtitate accepta in ab-
stracto sicut cã in effectu. iõ sequitur tm̄ quãtitas nõ ergo substantia. tñ in ista
tm̄ q̄ꝫtitas est. ĩcluditur vtrunq̄ꝫ. s. ꝙ substantia sit ⁊ ꝙ nõ sit. q2 ponendo
quãtitatẽ eẽ ponitur substãtiã esse. ⁊ tñ ꝑ dictionẽ exclusiuã ponit substan
tiã nõ esse. iõ illa tm̄ quãtitas est impossibilis est. q2 ponit duo cõtradicto-
ria simul. tercio seq̄tur ꝙ dictio exclusiua addita spẽi vni⁹ p̄dicamenti ex
cludit spẽs alteri⁹ p̄dicamenti dũmodo non faciunt subiectũ vnũ vel nisi
vnũ insit ꝑ alterꝫ. vnde in generali quinq̄ꝫ sunt q̄ possunt excludi. Primũ
est subiectum diuersum vt tm̄ sortes nõ ergo plato. Scðm est diuersum lo
co. vt tm̄ hic nõ ergo ibi. Tercium est diuersum ꝫm tp̄s. vt tm̄ hodie nõ ergo heri
Quartum est oppositum a ꝑte p̄dicati. vt tm̄ album nõ ergo nigrũ. Quintuꝫ
est accidẽs diuersum positũ a ꝑte p̄dicati. q2 cũ vnũ nõ includit alterũ. aut
nõ inest ꝑ alterum semꝑ alterũ excluditur. vt sortes est tm̄ grãmaticus nõ
ergo musicus ⁊ currens. sed non sequit est tm̄ grãmaticus. nõ est ergo cle
ricus aut intelligens. Et ꝑ hoc ptꝫ ꝙ dictio exclusiua addita spẽi vni⁹ pre
dicamenti excludit alias spẽs eiusdẽ p̄dicamenti nisi necessario vna spẽs
includatur in alia. sicut minor numer⁹ in maiori vel linea in supficie vl' cor
pore. q2 in talib⁹ nõ sequitur tm̄ supficies nõ ergo linea. Quarto sequitur ꝙ
dictio exclusiua addita vni oppositorꝫ in quolibet genere oppositionis ex
cludit alterũ. q2 duo opposita nõ faciũt subiectũ vnũ sed diuersa. mõ regu
la est q̄tienscunq̄ꝫ aliqua nõ faciunt subiectũ vnuꝫ dictio exclusiua addita
vni semꝑ excludit alterum. vt tm̄ album nõ ergo nigrum.

Circa predicta queritur de hoc sophismate. Si tm̄ pater est. non tm̄
pater est. Probatio. si tm̄ pater est. pater est. q2 exclusiua ponit suã p̄iacen
tem ⁊ si pater est filius est. ergo aliud a patre est. ergo si tm̄ pater est nõ tm̄
pater est. Contra, ibi videtur oppositum, ergo locutio est impossibilis. Dõm

ꝙ prima est vera. qꝛ est vna cōditionalis. cuiꝰ cōsequens neccario seqtur ex
añte qd̄ sufficit ad veritatem conditionalis. Nā añs. s. tm̄ pater est ponit
filiū esse in q̄ꝛtum ponit ꝙ pater est ꝛ ponit filiū nō esse ꝓpter exclusionē. qꝛ
excludit qd̄libet a patre diuersum. g̊ ponit filiū eē ꝛ filiū nō esse. Et sic po-
nit ambas ptes cōtradictionis. ꝛ in sequit̃ ibi vna ps ꝯtradictōis ad ꝓpo
sitionē que includit totā cōtradictionē sicut ad totā copulatiuā seqtur qli
bet ps eius. Et ad improbationē dr̄ ꝙ ibi nō sequitur oppositū ad opposi
tum. sed sequitur ps vna contradictionis ad antecedens qd̄ includit vtrā
Circa p̄dicta querit̃ de hoc sophismate. Impossibile est (ꝙ partem eiꝰ
sortem videre tm̄ oēm hoīem nonvidentē se. Probatio. possibile est sortē
videre tm̄ vnū hoīem cecū. ꝫ oīs homo cecꝰ est hō non vidēs se. g̊ possibi-
le est sortē videre tm̄ oēm hoīem nō videntē se. Contra. si possibile ē sortē
ꝛc̄. ponatur inesse ꝙ sortes videat tm̄ oēm hoīem nō videntē se. aut g̊ sor-
tes videt se aut nō. si nō videt se tunc ē homo nō videns se. ergo nō videt
omnē non videntē se. si videt se. g̊ non videt solum hoīem non videntē se
Solutio. ista est impossibilis sortes videt tm̄ omnē hoīem nō videntē se.
qd̄ pꝫ. qꝛ equiualet istis duabus. sortes videt tm̄ omnē hoīem non viden
tem se. et sortes nō videt aliquem hoīem videntem se. ꝛ iste due sunt expo
nentes eius. sed ex ista. sortes non videt aliquē hoīem videntem se sequi
tur ista. sortes non videt se. qꝛ si videret se videret aliquē hoīem videntē
se. Sed ex ista sortes non videt se cū prima exponentiū sequit̃ alia ps cō-
tradictionis sic arguendo. sortes videt oēm hoīem nōvidentē se. ꝛ ip̄e est
nō videns se. ergo ē videns se. ergo prima includit istas duas ꝯdictorias
sortes videt se ꝛ sortes non videt se. ergo ē impossibilis. Et etiam ista pos
sibile ē substantiam videre tm̄ omnē hoīem nō videntem se. ꝓbatio vere
peccat ꝫm cōsequens arguendo ab inferiori ad supius cum distributione.
ꝛ cū ꝓpcōne exclusiua ex pte p̄dicati. qꝛ homo nō videns se ē supius ad ho-
minē cecum. qꝛ homo dormiens vel habens oculos clausos ē nō vidēs se
ꝛ tm̄ non ē cecus. Et si arguatur possibile ē ꝙ homo cecus ꝛ nōvidens pro
aliquo tp̄e cōuertant̃. ꝛ iterū possibile ē sortēvidere tm̄ hoīem cecū. g̊ pos
sibile ē ip̄m videre tm̄ omnē hominē nō videntē se. Et sciendū ꝙ vtraqꝫ
illarū p se considerata ē possibilis. ꝫ tm̄ ambe in siꝰ nō sunt possibiles. s. ꝙ
homo cecus ꝛ nō videns conuertant̃. ꝛ ꝙ sortes videat tm̄ omnem homi-
nem non videntem se. Item regula ē ꝙ dictio exclusiua addita toto inte-
grali respectu accidentium que solum cōueniūt ip̄i toti p̄t excludere par-
tes vt bene sequitur. tm̄ domus valet centum libras. g̊ non paries. sed re
spectu accidentiū q̄ possunt conuenire toti ꝛ ptibus vl̄ respectu illoꝝ que
pn̄t solum conuenire vni dictio exclusiua addita toti nō excludit ptes. vt
non sequitur. tm̄ domus ē alba. ergo paries non ē albus. Alia regula est.
dictio exclusiua addita parti semper excludit suum totuꝫ. excepto toto vl̄i
ꝛ toto in modo. ꝛ sic tenet regula de parte integrali. de pte in quantitate.
de parte in loco. de parte in tp̄e ꝛ de parte in numerali. vt bene sequit̃ tm̄
paries est albus. ergo non tota domus. ꝛ p̄dicamenta sunt tm̄ decem. er-
Circa p̄dicta queritur de hoc sophismate. A so- (go non duodecim.
lo sorte differt q̄cq̄d non est sortes vel ps sortis. Probatio a sorte differe
quicquid non est sortes vel pars sortis. ꝛ non ab alio ꝙ̄ a sorte. ergo ꝛc̄.

Cõtra a solo sorte differt ꝗcꝗd nõ est sortes ⁊c̃. ſ plato nõ est sortes nec ps sortis. ḡ plato differt a solo sorte. Solutio prima est falsa. vt pꝫ ꝑ rõnem improbãtẽ. Et ad ꝓbationẽ dꝫ ꝙ altera ꝓbantiũ est falsa. s. hec nõ ab alio q̄ꝫ a sorte ⁊c̃. Et si queraṫ. a quo alio. dõm est ꝙ questio est nulla. qꝛ ille ablatiuus (alio) nõ teneṫ ꝓ vno. ſ cõiter ꝓ pluribꝰ. sicut posito ꝙ ꝗlibet hõ videat ꝓpriũ equũ. tm̄ ista est vera. oĩs hõ videt equũ. nõ tñ est querendũ quẽ equũ. qꝛ iste actũs teneṫ nõ ꝓ vno equo determinato. ſ cõiter ꝓ pluribus. Itẽ est regl'a. q̇tiensc̄ũqꝫ dcõ exclusiua addiṫ alicui dicto duplex est locutio. eo ꝙ dcõ exclusiua p̄t excludẽ. vl' a toto dicto vel a sbiecto ipsius dicti.

Circa ꝓdicta q̄riṫ de hoc sophisinate. Tm̄ deũ esse deũ ẽ nccariũ. Probatio. deũ eẽ deũ est necessariũ. ⁊ nihil aliud q̄ꝫ deũ eẽ deũ est necessariũ. ḡ pria ẽ vera. Cõtra tm̄ deũ eẽ deũ est nccariũ. ḡ hoiem eẽ vel nõ esse nõ est nccariũ. qd̄ est falsum. Dõm ẽ ꝙ prima est duplex eo ꝙ hec dictio (tm̄) p̄t facere exclusionẽ circa hoc totũ dcm̄ (deũ eẽ deũ) ⁊ sic ẽ cõposita ⁊ falsa vt pꝫ ꝑ iprobationẽ. qꝛ ponit ꝙ nullũ aliud dcm̄ sit nccariũ nisi istud. deũ esse deũ. Alioᵒ p̄t excludere a sbiecto dicti. ⁊ sic est diuisa ⁊ vera. qꝛ sensus est. deũ esse deũ est nccariũ. ⁊ nihil aliud a deo deũ esse est necessariũ. Alia regula est. q̇tienscunqꝫ duo syncathegoremata seinuicẽ determinantia ponunṫ in eadẽ locutione vel vnũ bis positũ potens determinare seip̄m duplex est locutio. eo ꝙ vnũ p̄t eẽ determinatio alteriꝰ. ⁊ ecõtra. ⁊ hoc est qd̄ antiqui solebant dicere ꝙ vnũ põt includere alterũ. vl' includi ab altero.

Circa ꝓdicta queriṫ de hoc sophismate. Solis tribꝰ sola duo sunt pauciora. Probatio. tribꝰ sola duo sũt pauciora. ⁊ nõ alijs q̄ꝫ tribꝰ sola duo sũt pauciora. ḡ prima est vera. Cõtra. solis tribꝰ sola duo sunt pauciora. ḡ solis tribus duo sunt pauciora. qd̄ est falsum. So. prima est duplex. qꝛ exclusio posita in obliq̄ p̄t determinare aliam positã in recto. ⁊ tũc cõponiṫ per exclusionẽ exñtẽ in obliquo. ⁊ sic ẽ vera vtꝫ ꝑ ꝓbationẽ. Alioᵒ exclusio posita in recto p̄t determinare aliã. ⁊ sic exponiṫ ꝑ exclusionẽ positã in recto ⁊ sic est falsa. qꝛ vna exponẽtiũ eiꝰ est falsa. s. tribꝰ duo sṫ pauciora. cũ duo sunt pauciora oĩbꝰ alijs nũeris ascedendo. loquẽdo de ascensu q̄ꝫtitatis q̄ est in nũero. Nota duplex est ascensus. s. ascẽsus q̄ꝫtitatis siue augmẽti. q̄ fit ꝓcedẽdo a numero minori ad maiorez. ⁊ ƀm hoc nũeri maiores sꝑ sint supiores. Alius est ascensus cãꝝ. sic nũeri ꝓpinquiores vnitati (q̄ ẽ cã omniũ nũeroꝝ) sꝑ sunt supiores. Ex ꝓdicta regula pꝫ ꝙ ista exclusiua est duplex. sola nccaria necessario sunt vera. qꝛ hoc signũ sola. vnoᵒ p̄t determinare nccario. ⁊ sic est cõposita ⁊ vera. qꝛ sensus est. ꝙ nccaria nccirio sṫ vera. Alo mõ iste modꝰ necessario põt determinare eã. ⁊ sic est diuisa. ⁊ falsa. qꝛ sensus est. ꝙ sola necessaria sũt vera. ⁊ hoc necessario. sed hoc ẽ falsum qꝛ ꝗdã cõtingentia sunt vera. ⁊ ꝑ hoc illa posset faciliter ꝓbari ⁊ improbari. Alterius pꝫ. ꝙ etiã ista ẽ duplex. solꝰ sortes ẽ albꝰ vl' niger. qꝛ vno mõ solus potest determinare illã disiunctionem. ⁊ sic est ꝓpõ de disiuncto ꝓdicato ⁊ est falsa. qꝛ sensus est ꝙ sortes est albꝰ vel niger. ⁊ nullꝰ alius a sorte. qd̄ est falsum. Alio mõ disiũctio p̄t determinare exclusionẽ. ⁊ sic potest esse vera. posito ꝙ sortes sit albꝰ. ⁊ nullus aliꝰ. qꝛ sensus est. solꝰ sortes est albus. vel solus sortes est niger. ⁊ altera pars illius disiunctiue est vera.

Circa actum excludendi et circa signa exclusiua sciendum est. ꝙ tm̄ et so-

lus in suis exclusionibꝰ sic differūt. qꝛ solꝰ sꝑ excludit ab aliq̄ casuali si-
ue ponat̄ ī subiecto siue in ꝑ̄dicato. vt solꝰ sortes currit. i. sortes ⁊ nullꝰ
aliꝰ. ⁊ in ꝑ̄dicato. vt do solū denariū. i. do denariū ⁊ nihil aliud. Sꝫ hec
dictio tm̄ aliq̄n excludit ab alio actu relinq̄ndo reliq̄s actꝰ. vt cū dr̄. sor-
tes tm̄ legit. i. sortes legit ⁊ nihil aliud facit. Sꝫ ꝯ. hec dcō tm̄ ē aduerbi
um. ḡ sꝑ excludit ab aliq̄ ab aliq̄ actu. qꝛ aduerbiū hꝫ determinare v̄bum
Dōm est ꝙ duplex ē dispō substātie. vna. s. q̄ disponit substantiā absolu-
te ⁊ īmediate. vt albū ⁊ nigꝝ. ⁊ alia est q̄ disponit sbāꝫ mediante actu. vt
cū dr̄. iste incedit supbus. hec dcō supbꝰ dicit supbiā q̄ inest sbe mediante
actu siue ꝑ actū. ita sil'r ē duplex dispositio actus. q̄dā determinat actum
absolute ⁊ determinate siue immediate. vt bn̄ male velociter ⁊c̄. ⁊ tal' di-
spositio sꝑ determinat actū siue verbū. alia est q̄ determinat actū median
te substantia. vt tm̄ tantūmō. solū solūmō ⁊ tales dispōnes q̄nqꝫ deťmi-
nāt actū īmediate. q̄nq꜔ vero mediante aliqua substantia ⁊ q̄n deťmināt
mediāte aliqua substātia pn̄t excludere ab aliq̄ causali. Et si q̄rat̄. vtrum
solꝰ hēat restringere dcōnem cui adiūgitur ꝑ illā regulā. oē adiectm̄ non
diminuēs nec habens vim ampliandi adiunctū ex eadē ꝑte termino ma-
gis cōi restrīgit terminū cōem cui additur. Dōm est ꝙ solus non proprie
restringit. ⁊ illa regula debet intelligi de adiectiuis dicentibus dispōnes
absolutas ⁊ spēales. vt albus vel niger. ⁊ nō de adiectiuis q̄ dicūt dispo
sitiones respectiuas vt sunt solꝰ nullꝰ. neqꝫ de adiectiuis dicentibus di
spōnes generales. vt intelligibile opinabile. ⁊cījs. Circa ꝑ̄dicta q̄ri
tur de hoc sophismate. Solꝰ sortes excludit̄ posito casu ꝙ solus sortes
excludat̄ ab aliq̄ subiecto respectu alicuiꝰ ꝑ̄dicati. Probatio sortes ex-
cludit̄. ⁊ nullꝰ aliꝰ a sorte. ḡ solꝰ sortes excludit̄. Contra hoc quedaꝫ ex
clusiua est in qua excludunt̄ oēs alij a sorte. ḡ nō solꝰ sortes excludit̄.
Solutio pⁱa est vera vtꝫ ꝑ rōem ꝓbantē. Et ad īprobatōꝫ dr̄ ꝙ lꝫ in pro
positōne in q̄ solꝰ sortes excludit̄ excludūtur oēs alij a sorte tn̄ ipa nō lo
quit̄ de seipa. ß de vna alia ꝓpōne in q̄ tm̄ sortes excludit̄. Itē posito ca
su ꝙ solꝰ sortes sciat hoc enūciabile equū eē aīal. ⁊ ipe cū platone ⁊ alijs
sciat multa alia enūciabilia. Circa ꝑ̄dicta querit̄ de hoc sophismate
Solꝰ sortes scit aliq̄d enunciabile. q̄d nō oīs aliꝰ a platone igrat. Pro-
batio. sortes scit aliq̄d enunciabile. q̄d aliꝰ a platone ignorat. aut ḡ om-
nis aliꝰ aut non. si oīs aliꝰ. ergo ipe ignorat illud enūciabile. q̄d ipe sci-
ret. si nō oīs aliꝰ. ḡ pⁱa est vera. Contra. alius a sorte scit aliq̄d enunci
abile: q̄d nō oīs hō a platone ignorat. sicut vnū de cōiter scitis. ergo non
solꝰ sortes scit aliq̄d enūciabile ⁊c̄. Solutio pⁱa vera est. vtꝫ ꝑ rōnē ꝓ-
bantē. Et ad improbatōnem dr̄ ꝙ iste due non contradicunt. alius a sor-
te scit aliq̄d enūciabile. q̄d nō oīs aliꝰ a platone ignorat. ⁊ non aliꝰ a sor
te scit aliq̄d enūciabile. q̄d n̄ oīs aliꝰ a platone ignorat. ⁊ nō aliꝰ a sorte
scit aliq̄d enūciabile. q̄d nō oīs aliꝰ a platōne ignorat. qꝛ hoc ꝑ̄dicatū ali
q̄d enūciabile nō tenet̄ eodē mō ī vtraq꜔. qꝛ in pⁱa restringit̄ ꝑ īplicatōꝫ
sequentē ad enūciabile scitū ab alijs q̄꜔ a sorte. in scd̄a vero restringit̄ ad
enūciabile. q̄d solū scit̄ a sorte. s. equū eē aīal. ⁊ hoc relatm̄ aliꝰ ibi soluꝫ
supponit ꝓ sorte. ß si ꝓ eodē supponeret in vtraq꜔. tūc eēnt ꝯdictorie.
Circa ꝑ̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Solꝰ sortes ⁊ duo sūt tria. Pro

batio. sortes nō cū alio ꝛ duo sūt tria. ğ sortes ꝛ duo sunt tria. Cōtra sol' ali⁹ a sorte ꝛ duo sunt tria. ğ nō sol⁹ sortes ꝛ duo sūt tria. Solu. pria est duplex. eo ꝙ hec dcō sol⁹ p̄t vno° teneri cathegorematice. vt tm̄ vz sic ñ cū alio. ꝛ sic ē vera. vt ꝓbatū ē. qꝛ sensus est. sortes nō cū alio ꝛ duo sunt tria. alio mō p̄t teneri exclusiue ꝛ sincathegorematice. ꝛ sic ē falsa vt ĩprobatū ē. qꝛ sensus est ꝙ sortes ꝛ duo sūt tria. ꝛ tñ ñ ali⁹ a sorte ꝛ duo sunt tria. Silr diceret̃ de ista. nō solū ad sortē eē seq̄t̃ sortē eē. qꝛ si solū teneatur cathegorematice. vt ē adiectm̄ absolutū. sic ē vera. Si teneat̃ exclusiue vt faciat exclusionē gn̄alem. tūc ē falsa. nō solū ad sortē eē seq̄t̃ sortez eē. ß cū hoc seq̄t̃ ad oēm hoiem eē. vel ad oē aial eē. ꝛ ēijs.

Sequitur de dcōnib⁹ exceptiuis.

Dicto de dictōnib⁹ exclusiuis dōm ē de dictōnib⁹ exceptis.

cuiusmodi sunt p̄ter nisi p̄terq̈. Et dicunt̃ dcōnes exceptiē. ñ qꝛ ꝑcāt exceptōnem. qꝛ ꝑm hoc istō nomē exceptio. ꝛ istō verbuz excipio eēnt dcōnes exceptie cū ꝑcēt exceptōz q̄d ē fl̄m. ß dicūt̃ exceptiue qꝛ exercēt exceptōz. Sicut dcōnes exclusiue dicūtur. nō qꝛ ꝑcāt exclusionē. ß qꝛ exercēt illā. ita dcōnes exceptie exercēt exceptōz in orōe. Vñ ꝑcāt extractōz ptis a toto respectu alicui⁹ p̄dicati ad quā extractōz vel sepatōnē sequit̃ exceptio ptis a toto. q̄ ē ꝓpri⁹ act⁹ dcōnis exceptie. Est eñ exceptio extractio ptis a toto respectu alicui⁹ p̄dicati. iō dcōes exceptie dicūtur excipe. hoc ē extra cape. qꝛ denotāt ptē extrahi vel separi a toto ñ simplicit̃. ß respectu alicui⁹ p̄dicati. Ex q̄ pꝫ ꝙ dcō exceptiā ē istātia ꝯ totuz ꝛ ĩportat sepatōz. aliter tñ q̄ꝫ dictio exclusiua dicit sepatōz alicui⁹ toti⁹ a pte respectu alicui⁹ p̄dicati. vt cū dr (tm̄ hō ē risibil'). i. hō ꝛ nihil aliud ab hoīe. ß dictio exceptiā dicit sepatōz ptis a toto. vt oē aial p̄ter hoiem ē irrōnale. ibi sepat̃ hō a suo toto. Ad exceptōz q̄tuor requiruntur. s. ps q̄ excipit̃. ꝛ illud a q̄ fit exceptio. ꝛ respectu cui⁹ fit exceptio. s. p̄dicatum. ꝛ dcō exceptiā ē ꝑ quā fit exceptio tāq̈ instrumentū aīe excipiētis. vt cuz dr. oīs hō p̄ter sortē currit. sortes ē ps q̄ excipit̃. oīs hō ē totū a q̄ excipitur. currit ē illud respectu cui⁹ fit exceptio. ꝛ p̄ter est dcō exceptiā ꝑ quam fit exceptio. Circa illud qd̄ excipit̃ ē ista regula dcō exceptiā excipit ptē actualr exn̄tē ĩ suo toto. Rō ē. qꝛ exceptio ē extractio alicui⁹ ab aliq̄. sed vbicūq̈ ē extractio ibi est actualr aliq̄d q̄d aufert. ꝛ aliq̄d qd̄ relinq̄t̃. sꝫ illud qd̄ aufert̃ relinquēdo aliud ē actu ps ꝛ a q̄ aufert̃ ē totuz. neq̈ pōt ab alio extrahi. i. qd̄ ē in potētia tm̄. ğ dcō exceptiā solū excipit ptē actualiter exn̄tē in toto ꝛ dicit hītudinē ptis actualr exn̄tis ĩ toto ad suū totuz iō oēs iste sūt ĩcōgrue ꝛ false. oīs equ⁹ p̄ter sortē currit. ꝛ hō p̄ter sortem currit qꝛ exceptū nō est ps actualr ei⁹ a q̄ fit exceptio. q̄re dcō exceptiā nō ĩpedit hītudinē. quā req̄rit. Et lꝫ sortes sit ps hoīs. tñ ñ ē actualr in suppositōe hoīs nisi addat̃ signū vl'e ad hoiem. iō ñ seq̄t̃. hō currit. ğ sortes currit. Exinde seq̄t̃ alia regula ꝙ exceptū optet sꝑ actualr ꝯtineri in eo a q̄ excipit̃. ꝛ ab eo remoueri respectu alicui⁹ tercij. vt oīs hō p̄ter sortē currit. Itē alia regl'a ē. q̄tiēscūq̈ ĩ aliq̄ orōne tot excipiūt̃ q̄t p̄supponūt̃ locutio ē falsa ꝛ ĩpossibil'. vt h. oīs ñ hō p̄ter ñ hoiem currit. falsa ē. Cā ē. qꝛ exceptū ibi nō stat ĩ rōne ptis, ꝛ sic dcō exceptiā ñ excipit ptē quā exigit.

Itē pdicatū ibi affirmatᷓ de q̄libet hoīe. ⁊ a q̄libet hoīe remouetᷓ. iō ɔpo
nit ɔdictoria sił'. Circa p̄dicta q̄ritᷓ de hoc sophismate. Oīs hō vidz
oēm hoīem preter se. posito ꝙ q̄libet hō videat quēlibet aliū a se. ⁊ se nō
videat. Probatio. sortes videt oēm hoīem p̄ter se. ⁊ plato videt omnez
hoīem p̄ter se. ⁊ sic de alijs. ꝰ pria ē vera. Contra in illa orōne tot excipi-
untur q̄t supponuntᷓ. qꝛ hoc relatm̄ se est relatm̄ idēptitatis qđ refert ad
hoc totū oīs hō. quare refert ipm̄ ⁊ supponit ꝓ oī hoīe. quare prima ē fal
sa. Solu. prima simplr̄ est vera. vtz ꝑ ꝓbatōz. Et ad improbatōz dr̄. ꝙ il-
la regula intelligitᷓ de exceptōne vnita qn̄ aliqua eodem modo excipiun
tur. sicut supponuntᷓ. sic aūt nō est hic. qꝛ in añte supponuntᷓ oēs hoīes
sub vnione. ⁊ non sic excipiuntᷓ in relatiuo reciproco. ꝰ sigillatim ⁊ sub
diuisione reddēdo singula singulis. Alia regula est. ꝓpō falsa in toto ꝑ
exceptōz verificari nō p̄t. ꝰ ꝓpō falsa ꝓ plurib⁹ p̄t ꝑ exceptōz verificari.
vt ista. oīs lapis est hō nō p̄t ꝑ exceptōz verificari. quia est in toto falsa. ⁊
tot excipiuntᷓ q̄t supponuntᷓ. ⁊ hec regula alio modo sic ponitᷓ. Cōtra to
tā falsam nō est dare instantiā. hoc est tota falsa nō p̄t ꝑ exceptōz verifica
ri. Et dr̄ ꝓpō tota falsa cui⁹ ɔ̄ria est vera. vt ista. oīs hō ē lapis. ⁊ oīs hō
ē asin⁹. quaꝝ ɔ̄rie sunt simplr̄ vere. Circa p̄dicta q̄ritᷓ de hoc sophisma-
te. Omne aīal p̄ter hoīem est irrōnale. Probatio hec est falsa. oīe aīal
est irrationale. ⁊ non est instantia nisi pro homine. ergo facta exceptione
pro homine erit vera. Contra. Omne animal preter hominem
est irrationale. ergo omne animal p̄ter hunc hominē est irrationale. qđ ē
falsum. Solutio prima est vera. ⁊ tenet probatio. Sed improbatio pec-
cat fm̄ fallaciā figure dcōnis a simplici suppōne ad ꝑsonalem. qꝛ ille ac-
cusatiu⁹ hoīem post dictionē exceptiuā habet in prima suppositionē sim
plicē. ⁊ in scđa ꝑsonalem cum dicitur. oīe aīal p̄ter hunc hoīem ⁊c̄. Itē
ibi est consequens ab inferiori ad supius cū distributione. qꝛ in ista. oīe
aīal preter hominem. distribuitur aīal ꝓ alijs aīalibus ab homine. ⁊ si-
militer ꝓ alijs aīalibus ab isto homine distribuitur in ista. omne aīal
preter hunc hominē. ideo ꝓ plurib⁹ distribuitᷓ in scđa q̄ȝ in prima. ⁊ sic ē
fallacia consequentis. Idem aūt ē iudiciū de istis sophismatibus. omne
animal preter sanū est egrū. oīs quantitas p̄ter continuā est discreta. om
ne corpus p̄ter aīatū est inaīatum. omne enunciabile p̄ter verum est fal
sum. Circa id a quo fit exceptio ponitᷓ ista regula ꝙ dictio exceptiua solū
excipit ab aliqua multitudine determinata et actuali. Duplex em̄ ē mul-
titudo. quedam est indeterminata. Indeterminate vero quinꝗ sunt mo
di. qꝛ quedam est multitudo indeterminata importata ꝑ nomen plr̄is nu-
meri. vt homines currunt. Alia importatur per nomen collectm̄. vt tur-
ba mouetur. Alia importatur per signū distributm̄ multiplicās terminuz
ꝓ aliquib⁹ suppositis tm̄. vt infiniti hoīes currūt. Alia ipoꝛtata ꝑ totuz
vl'e q̄ est tm̄ potētialis. vt hō currit. Alia per totū in modo. vt hō currit
ibi hō ɔpando ad ꝑtes in mō se hz. vt totū. ⁊ ponit multitudinē poñalez
⁊ ab his modis multitudīs nō fit exceptio. iō oēs iste sunt incongrue ho
mines p̄ter sortē currunt ⁊c̄ijs. Multitudo determinata ⁊ actualis fit etiā
am q̄nꝗ modis. quedā ē in toto in q̄ntitate. alia est in toto in loco. alia ē
in toto in tpe. alia est in toto integrali. ⁊ alia in toto numerali. ⁊ ab istis

q̄nq̄ʒ modis bñ fit exceptio. vtʒ inductiue p exẽpla. De toto in q̄ntitate vt oīs hō p̄ter sortē currit. De toto ī loco. vt sol lucet vbiq̄ʒ p̄ter hic. De toto ī tpe. vt sortes sp curret p̄ter cras. De toto integrali. vt tota dom⁹ est alba pter pietem. De toto numerali. vt decē p̄ter vnū sunt nouē. Et q2 in istis q̄nq̄ʒ est multitudo actualis. ꝛ ab alijs quinq̄ʒ modis nō fit exceptio ideo patet regula p̄dicta φ exceptio solū fit a multitudine actuali ꝛ determinata. Et hoc alr̄ ꝓbat᷑. q2 dcm̄ ē pri⁹. dictō exclusiua sp exigit ptē actualiter exn̄tē ī toto. quā excipit a toto. g̃ cū sepat aliquā ptē relinq̄t aliam ptē ī toto. q2 nō pn̄t tot excipi q̄t supponūt᷑. q2 ibi sūt pl'es ptes actualit᷑. g̃ dcō exceptīa sp excipit a multitudīe ptiū actualiter existentiū ī suo toto

Circa p̄dicta q̄rit᷑ de hoc sophisn.ate. Oīs hō p̄ter sortē excipit᷑. posito φ oēs alij a sorte excipiant᷑ respectu alicui⁹ p̄dicati. ꝛ nō sortes. Probatio. hec est falsa. oīs hō excipit᷑. ꝛ nō est instantia nisi ꝓ sorte. g̃ facta exceptione ꝓ sorte erit v̄a. g̃ pria ē v̄a. Cōtra ī hac ꝓpōne dcō exceptīa adiungit᷑ sorti. g̃ excipit ipm respectu p̄dicati. ꝛ sic sortes excipit᷑. g̃ pria ē falsa

Solu. pria ē v̄a ī casu posito. vtʒ p ꝓbatōʒ. Et ad iprobatōʒ d2 φ lʒ in ista. oīs hō p̄ter sortē excipit᷑ sortes excipiat᷑ respectu illi⁹ p̄dicati. excipitur tñ in alia ꝓpōne. solū alij a sorte excipiūt᷑ respectu illi⁹ p̄dicati. ꝛ sortes non. ꝛ de illa loq̄tur ꝓpō ꝛ nō de seipa. Vel p̄t dici φ ibi sortes excipitur ab exceptōne ſ; excipi ab exceptōe solū ē excipi ſm quid ꝛ non simplr̄ sicut priuari priuatōe est priuari ſm quid non simplr̄.

Circa p̄dicta q̄rit᷑ de hoc sophismate. Totus sortes p̄ter pedē p̄t contineri in archa posito φ tot⁹ sortes possit poni in archa. ſ; ei⁹ pes non possit intrare cū ipo. Probatio prime hec est falsa. sortes p̄t tot⁹ poni in archa. ꝛ non est instantia nisi de pede. g̃ facta exceptione ꝓ pede erit vera. g̃ ista ē vera. tot⁹ sortes p̄ter pedem p̄t contineri in archa. Contra. pes p̄t ꝯtineri in archa. ex quo totum ibi cōtinetur. g̃ nō tot⁹ sortes p̄ter pedem p̄t ꝯtineri ī archa. Solu. pria est vera. ꝛ tʒ ꝓbatio. Sʒ iprobatio peccat ſm accidens. eo φ de duplici cā excipit᷑ de toto respectu p̄dicati. vno mō q2 ps ſm se nō vere subijcit᷑ p̄dicato. sicut hic. oē aīal p̄ter hoīem est irrationale. Alio mō ps excipit᷑. q2 q̄uis ſm se recipiat p̄dicatū. nō tamē ipʒ cū toto recipit. vel ꝓut est in toto. sicut pes sortis p se p̄t ꝯtineri ī archa. non tamen cum suo toto. ꝛ tamen infertur φ si pes sortis possit contineri in archa cum suo toto. etiā totū est ibi fallacia accidentis.

Qr̄ de hoc sophismate. Decē p̄ter q̄nq̄ʒ sunt q̄nq̄ʒ. Probatio hec est falsa. decē sunt q̄nq̄ʒ. ꝛ nō est instātia nisi p q̄nq̄ʒ. g̃ facta exceptōne p q̄nq̄ʒ erit v̄a. g̃ pria erit v̄a. Cōtra decē p̄ter q̄nq̄ʒ sunt q̄nq̄ʒ. g̃ q̄nq̄ʒ non sunt quinq̄ʒ. q2 in ꝓpōne affirmatiua exceptiua p̄dicatū sp remouet᷑ ab excepto. In negatiua vero fit econtra. q2 p̄dicatū remouet᷑ ab illo a q̄ fit exceptio. ꝛ attribuitur excepto. ꝛ sp debet remoueri ab vno. ꝛ attribui reliq̄. Solutio pria ē vera. ꝛ tenet ꝓbatio. Sed improbatio peccat ſʒ accidens. q2 lʒ quinq̄ʒ vere predicet᷑ de quinq̄ʒ ſm se. non tamen ꝓut continet᷑ in decē. iō nō seq̄tur. decē p̄ter q̄nq̄ʒ sunt q̄nq̄ʒ. g̃ q̄nq̄ʒ non sunt q̄nq̄ʒ. sicut non sequitur non cognosco venientē. g̃ nō cognosco choruscum ſm se. qui tñ est veniens. Ad illud aūt qd̄ d2 φ in exceptiua affirmatiā p̄dicatū remouet᷑ ab excepto. Dōm est φ solummodo veꝝ est qñ falsitas

causat̄ in orōe ꝑ ꝑtem exceptā. eo ꝙ p̄dicatū nō conuenit ꝑti ꝯm se. sed qñ causat̄ falsitas ꝑ ꝑtem cui p̄dicatū nō potest cōuenire ꝓut est cū suo toto. sed possit ꝯm se. nō oportit p̄dicatū remoueri ꝯm se ab excepto. ꝛ hoc modo est in ꝓposito. ꝛ p̄mo mō dictio exceptiua tenet̄ exceptiue tm̄. ꝫ scđo mō tenet̄ exceptiue ꝛ diminutiue simul. Et potest esse sensus. decē preter q̄nq3 sunt q̄nq3. i. decē diminuta de q̄nq3 sunt q̄nq3. Circa dcōes exceptiuas sit ista regula. qñ fit exceptio a toto in q̄ntitate posito in subiecto ꝓpō ꝑt esse vl'is. vt cū dr̄. oīs hō p̄ter sortē currit. ꝫ qñ fit exceptō a toto in q̄ntitate posito in p̄dicato. vel a toto in loco. a toto in tp̄e. a toto integrali. vel a toto nūerali. ꝓpō pōt eē cuiuscunq3 q̄ntitatis. qꝛ subiectū ꝑt teneri vl'r. ꝑticulariter indiffinite ꝛ singulariter. vt posset de omnib⁹ videri in exemplis. Alia regula est. qñcunq3 fit exceptio a toto in q̄ntitate. vel alio includente ip̄m ꝟtualiter sub ꝓpōne exceptiua pōt fieri subsumptio ꝛ pōt ex illa syllogisari. vt dđo omīs hō p̄ter sortem currit. plato est hō ali⁹ a sorte. ꝗ plato currit. Ex quo ꝑꝫ ꝙ in minori nō dꝫ iterari dictio exceptiua posita in maiori. Et rō est. qꝛ ipsa nō est dispositio absoluta ꝫ respectiua. s. subiecti inq̄ntum subiectū. ꝛ p̄dicati inq̄ntū p̄dicatum. Et tales dispositiones nō dn̄t reiterari cū secunda ꝓpōne. qꝛ tn̄ dictio exceptiua includit ꝟtualiter quādam restrictionem toti⁹ in q̄ntitate cui addit̄. iō in syllogisando dꝫ poni aliq̄ restrictio in minori. q̄ facit illud totū in q̄ntitate. qđ est diminutū ꝑ exceptionē teneri ꝓ alijs ab excepto sicut prius dicebat̄. plato est hō alius a sorte. qꝛ p̄ter includit hanc restrictionē aliud a sorte. Ex p̄dictis sequunt̄ plures regule. Prima est ꝙ dcō exceptiua nō facit dictionez cui addit̄ esse immobilē. qꝛ sub ea pōt fieri descensus vt dcm̄ est. Scđa regula est. cuiuslibꝫ exceptiue vere sua p̄iacens est falsa. ꝫ verificat̄ ꝑ exceptionē. p̄iacens autez exceptiue est illa a qua remouet̄ falsitas ꝑ dictionē exceptiuā. vt ista. om̄e aīal est irrationale est preiacens huius exceptiue vere. oē aīal p̄ter hoīem est irrationale. Alia est regula si eī aliq̄ ꝓpō exceptiua est in ꝑte falsa. pōt ꝑ exceptionē fieri vera. nō aūt si fuerit in toto falsa. vt prius visum est.

Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Sortes bis vidit oēm hoīem p̄ter platonē. posito ꝙ sortes vna vice viderit. oēs hoīes. ꝛ ī alia vice viderat oēs alios a platone. Probatio. hec est falsa. sortes vidit oēm hoīem. ꝛ nō est instantia. nisi ꝓ platone. ergo facta exceptione ꝓ platone erit vera. ergo sophisma est verū. Contra sortes bis vidit oēm hoīem p̄ter platonem ergo bis non vidit platonē. ergo nec in prima vice nec in scđa vidit platonem qđ est falsum. Solutio prima est duplex. eo ꝙ hec determinatio bis. pōt determinare hanc dictionē p̄ter ꝛ p̄supponere eā. ꝛ sic est falsa. qꝛ sensus est. sortes vidit oēm hoīem p̄ter platonē. ꝛ hoc bis. ꝛ tūc sequit̄ ꝙ nulla vice viderit platonē. Alio mō illa determinatio p̄ter ꝑt determinare illud aduerbiū bis. ita ꝙ illud aduerbiū bis determinet verbū ꝯm se. ꝛ non totū seq̄ns. Et sic est vera. qꝛ sensus ē ꝙ sortes bis vidit hoīem aliū a platone. ꝫ nō bis vidit platonē. iō cōiter fit exceptio ꝓ platone. Prīo mō ponit̄ dualitas exceptionis. Scđo mō ponit̄ exceptio a dualitate.

Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. quelibet decem p̄ter vnū sunt nouem. Probatio. ista decem p̄ter vnā sunt nouem ista decē ꝛ cijs. ergo pri-

ma est vera. Cõtra. q̃libet decẽ p̄ter vnũ sunt nouẽ. ḡ oĩa decẽ alia ab vno denario sunt nouẽ. q̃d est falsum. Solutio p̄ma est duplex. eo q̄ p̄t fieri exceptio ab illo termino decẽ rõe p̄tiũ integraliũ. ꝛ sic ẽ vera ꝛ tenet ꝓbatio. Alio° rõe p̄tiũ subiectarũ. ꝛ sic flã. sicut p₃ p̄ ĩprobationẽ. Ex quo patet q̄ ista regula. q̃tienscũq₃ a toto integrali fit totũ in q̄titate. exceptio adueniens p̄t excipe ab ĩpo rõe p̄tiũ integraliũ. vel rõne p̄tiũ subiectiuaꝝ. ꝛ sic est flã. sicut p₃ p̄ ĩprobationẽ si fit exceptio rõe p̄tiũ subiectiuaꝝ tũc talis locutio sp̄ est duplex. vt visũ est. Circa dcões facientes exceptionẽ sit ista regula. Ista dcõ p̄ter sp̄ cõstruit̃ cũ actõ. ꝛ facit exceptionẽ in actõ. Causa ẽ. q₂ p̄ter est p̄põ deseruiens actõ casui. Et si arguat̃ hec dcõ p̄ter ĩportat comparationẽ respectu act⁹. ḡ est aduerbiũ. cũ habeat determĩare verbũ. ꝛ sic nõ est p̄põ. Dõm q̄ aduerbia ꝛ p̄pões sic inter se dr̃nt. q₂ aduerbia dicunt directe determinationẽ act⁹ verbi. iõ sunt aduerbia q̃si iuxta verba posita vt cũ d₂ currit velociter. ibi velociter d̃t directe modũ cursus ꝛ determinationẽ. S₃ p̄pões dicũt ꝯpatiões subẽ in obliq̃ ꝑcate ad actũ v̄bi. vt cũ d₂. iste currit cũ velocitate. hec p̄põ cũ dic̃ ꝯpationẽ velocitatis ad cursum. iõ l₃ idẽ ꝑcet̃ dðo. currit velociter. ꝛ currit cũ velocitate hoc t̃n est ꝭm diuersos modos. q₂ cũ d₂ transit illas. i. p̄ illã p̄tẽ. mouet̃ illud. i. ad illũ locum. Son⁹ celit⁹ factus est. i. a celo diuinit⁹ a deo. ꝛ cijs. In illis sp̄ p̄põ dic̃ cõpationẽ substantie ad actũ verbi. ꝛ aduerbiũ dic̃ determinationẽ act⁹ v̄bi. Et ideo l₃ ista dcõ p̄ter dicat cõpationẽ ad actũ verbi. nõ sequit̃ ergo q̄ sit aduerbiũ. Itẽ arguit̃ q̄ habeat cõstrui cũ ntõ. q₂ p̄ter remouet v̄bũ p̄sonale ab excepto. sed verbũ p̄sonale nõ remouet̃ nisi a ntõ. ergo p̄ter d₃ construi cũ ntõ. Dõm q̄ duplex verbũ remouet̃ ab aliquo casuali. vno mõ directe remouendo cõpationẽ vnius ad alterũ. ꝛ illo mõ remouet̃ v̄bũ a ntõ p̄ negationẽ. vt ego nõ curro. tu nõ curris. Alio mõ indirecte ꝛ ex ꝯñti. vt destruendo actũ ꝭm se vel subiectũ ꝭm se vel aliquã p̄tem eius. ꝛ hoc modo remouet̃ ex ꝯñti p̄dicatũ ab excepto p̄ dcõem exceptiuã q₂ primo h̃ dcõ p̄ter extrahit p̄tem a toto respectu alic⁹ q̃ ponit̃ in toto a quo fit exceptio vt oĩs hõ p̄ter sortẽ currit. Tercio q₂ act⁹ de subiecto nõ repit p̄tẽ exceptaꝫ a toto. iõ cõsequit̃ remotio act⁹ a p̄te excepta sicut cũ aliq̃s videat pluuiã venire primo tollit libꝝ a fenestra. Scd̃o cadit pluuia supra fenestrã. Tercio sequit̃ remotio pluuie a libro q₂ nõ cadit sup̄ librũ. Ex p̄dictis p₃ q̄ dictio ista p̄ter differt ab istis dcõib⁹ p̄terq₃ ꝛ nisi eo q̄ p̄ter sp̄ excipit in actõ sed p̄terq₃ ꝛ nisi sp̄ excipiunt in eodẽ casu in quo est totũ a quo fit exceptõ vt nullus hõ currit p̄terq₃ sortes vel nisi sortes. vel nullius hoĩs misereor nisi sortis vel p̄terq₃ sortis vel nulli hoĩ loq̃r p̄terq₃ sorti vel nisi sorti. vel nullũ hoĩem video p̄terq₃ sortẽ vł nisi sortẽ. vł a nullo hoĩe legit̃ p̄terq₃ a sorte vel nisi a sorte. T̃n in oĩb⁹ alijs iste tres dcões faciendo exceptiõem cõueniũt q₂ h̃nt facere silr̃ exceptionẽ.

De dcõib⁹ cõsecutiuis.

Icto de dcõib⁹ exceptiuis ꝯñr dõm est de dcõib⁹ cõsecutiuis cuiusmodi est hec dcõ si. Et dicunt̃ dcões cõsecutiue. nõ q₂ cõsecutionẽ ꝑcant. q₂ tunc istud nomẽ cõsecutio ꝛ illud v̄bũ ꝯsequor eẽnt dcões ꝯsecutiue. ꝭ q₂ cõsecutionẽ exercẽt. vt illa dcõ si nõ directe ꝑcat cõsecutionẽ ꝭ exercet ꝛ ꝑcat cãlitatẽ ꝛ añcessionẽ. ꝛ exercet cõsecutionẽ. Prio ei ꝑcat cãlitatẽ iam cõiũctio cãlis d₂. ꝛ q₂ antecedit effectũ. iõ ꝯñr ꝑcat añcessionẽ q̃ est cõditio

an̄tis in ordine ad ꝯn̄s. iō ſp̄ adiūgit̄ an̄ti. ⁊ q2 an̄s ⁊ ꝯn̄s correlatiē dicūt̄
in ſcando an̄ceſſionē. iō exercet cōſecutionē. ⁊ denotādo cāūſalitatē an̄tis re
ſpectu ꝯn̄tis denotat dependentiā ꝯn̄tis ex an̄te. Dupl'r em̄ an̄s p̄t eſſe cā
an̄tis. vno mō q̄ꝫtū ad id q̄d eſt. vt cū d̄r hō eſt rōnalis. ergo hō eſt riſibli. rōna
le eſt cā riſibilitatis. Alio mō pōt eſſe cā ꝯn̄tis q̄ꝫtū ad illationē cōſideran
do ꝯn̄s vt ꝯn̄s eſt. vt cū d̄r. ſi homo eſt equ⁹ hō eſt irrōalis ibi eſſe equū nō
eſt cā eēntialis irrōnalis. ſed ecōtra. ⁊ iſto mō denotat cāūſalitatē ⁊ non p̄rio
modo. iō ſicut d̄r q̄ ſi importat cām̄ ꝯn̄e ⁊ nō ꝯn̄tis. ſic etiā intelligendum
eſt q̄ nō dic̄ cāūſalitatē conſequētis ſm̄ id qđ eſt cū d̄r q̄ dic̄ cām̄ ꝯn̄tis ⁊ con
ſequentie inq̄ꝫtum ꝯn̄s eſt. Et q̄n̄q̄ iſta cōiunetio ſi. dic̄ tm̄ cōditionē poſ-
ſibilē aut p̄babilē. vt ſi veneris ad me dabo tibi equū. q̄n̄q̄ vero neceſſariaꝫ
vt ſi hō eſt animal eſt. Ubi notandū q̄ multipl'r vnū cōſequit̄ alterū. q2 q̄-
dam cōſequunt̄ ſup̄iora. vt ſpēm ſequit̄ dr̄ña genus et diffinitio. Alia eſt
ps eēntialis ad totū. vt ad hoīem corpus et aīa. Alia ſicut ps integralis
ſicut ad hominē integrū caput et pedes. ⁊ ad domū paries tectū ⁊ funda-
mentū. Alia eſt p̄p̄ria accidentia ad ſubiectū ſicut ad hoīem riſibile. Alia
vt cā extrinſeca ad effectum. vt ad equū ſequit̄ currus. Alia vt effectus ad
cām̄. vt ad ſolē accedere ad nos ſequit̄ generatio viuentiū. Alia vt relati-
nū ad correlatiuū vt ad dimidiū duplū ⁊ ad an̄ceſſionē cōſecutio. q2 relati
ue dicūt̄. Et diuiſio iſtoꝝ modoꝝ videri pōt in p̄ticulari in locis dialeticis
⁊ hec cōiunctio ſi indifferenter ſe hꝫ ad quēcunq̄ modū cōſecutiōis. ⁊ iſta
diuiſio ꝯn̄e ſumit̄ ex p̄te hītudinis rerū ſiue ex p̄te materie. ſꝫ ex p̄te modi
arguēdi ſumunt̄ diuiſiones. quaꝝ p̄ria eſt. Cōſecutionū alia eſt ſil' ex̄n̄tiū
ſm̄ temp⁹. vt ſi hō eſt aīal ē. Alia eſt ex̄n̄tiū ſm̄ prius ⁊ poſteri⁹ in tp̄e q̄ fit
dupl'r. vno mō prius in tp̄e ſeq̄tur ad poſteri⁹. vt ſi panis eſt aq̄ ⁊ farina fu-
erūt. ⁊ hoc ſepe accidit in cauſis nō p̄manentib⁹. vt in iſtis q̄ cā tp̄e ⁊ na-
tura p̄cedunt ſuū effectū. Alio mō poſterius tp̄e ſequit̄ ad prius. vt ſi pur-
gatio eſt. ⁊ oīa requiſita ad ſanitatem ſunt. ſanitas erit. ⁊ hoc accidit in cā
finali q̄ eſt aliq̄n̄ poſterior tp̄e ſuo effectu lꝫ ſit prior natura. Ex q̄b⁹ p̄tꝫ q̄
p̄ri⁹ aliq̄n̄ ſequit̄ in p̄n̄ti. aliq̄n̄ in p̄terito. ⁊ aliq̄n̄ in futuro. ſm̄ q̄ cā tripl'r
cōp̄at̄ ad ſuū effectū. aliq̄n̄ ei cā ſil' eſt tp̄e cū ſuo effectu. lꝫ ſit poſterior na-
tura. vt aīa ⁊ hō. aliq̄n̄ cā tp̄e p̄cedit effectū. vt ignis fumū. racemi vinū. ali-
q̄n̄ vero cā poſterior tp̄e ⁊ prior natura ſuo effectu ſicut cōtingit in cā fina-
li acq̄ſibili p̄ motū a ſuo ſubiecto. Scđa diuiſio eſt ꝯn̄aꝝ alia eſt ſimplex.
alia compoſita. Simplex eſt q̄ fit ex an̄te ſimplici ⁊ conſequenti. vt hō eſt.
ergo animal eſt. Compoſita eſt. in qua fiūt pl'es illatiōes. ⁊ hec eſt duplex. q̄a-
q̄dam eſt conſequentia in ip̄o. alia eſt ꝯn̄a econtrario. Conſequentia ī ip̄o
fit q̄n̄ ex oppoſito an̄tis denotat̄ ſequi oppoſitū ꝯn̄tis. ⁊ tenet in relatiue
oppoſitis. vt ſi duplū eſt multiplex eſt. ergo ſi ſubduplū eſt ſubmultiplex eſt ⁊
in cōtrarijs. vt ſi virtus eſt bonū eſt. ergo ſi viciū eſt malū eſt. Et in priuatiue
oppoſitis. vt ſi viſus eſt ſenſibilitas eſt. ergo ſi cecitas eſt inſenſibilitas. Sed
nō tenet in contradictorie oppoſitis. q2 argueret̄ a deſtructione an̄tis ad
deſtructionem conſequentis. vt viſum eſt in fallacia conſequētis. Alia eſt
q̄ fit q̄n̄ ex oppoſito ꝯn̄tis infertur oppoſitū an̄tis. ⁊ hec tenet in contradi-
ctorijs. vt ſi homo eſt animal eſt. ergo ſi nullū aīal eſt nullus hō eſt ⁊ nō tenet
in alijs oppoſitis niſi fortaſſis gratia materie. Et iſte ꝯn̄e p̄n̄c indifferen-

ter formari in vna ɔña vel in plib⁹. In vna. vt oīs xtus est bona. ꝗ omne viciū est malū. ⁊ in plurib⁹ sicut visum est prius. Et iste due diuisiones cō sequētiaꝝ cōparant̄ ad inuicē sicut excedens ⁊ excessum. qꝛ vtrunqꝫ mem bruꝫ prime diuisionis pōt diuidi ꝑ secundā diuisionē. ⁊ hoc mō p̄t pria se habere vt excedens. Similiter vtrū membrū secūde diuisionis ꝑ primam diuisionē pōt diuidi. ⁊ sic prima se hꝫ vt excessa.

Circa p̄dicta querit̄ de hoc sophismate. Si nullū tp̄s est aliqḋ temp⁹ est. Probatio. si nullū tp̄s est dies non est. ꝑ locum a toto in q̄titate. ⁊ si dies nō est nox est a cōtrarijs immediatis. ⁊ si nox est aliqḋ tempus est. ergo de primo ad vltimū si nullū temp⁹ est aliqḋ temp⁹ est.

Contra ibi seqt̄ oppositū sequi ad oppositū. ꝗ locutio est falsa ⁊ impossi bilis. Solutio prima est falsa. ⁊ tenet improbatio. Et ḋr ad ꝓbationem. ꝙ illa secunda ɔña. s. si dies nō est nox est. vno mō tenet. ⁊ alio mō non. qꝛ in ista dies nō est p̄t esse vno mō negatio in genere que negat formā ⁊ relinq̇t subiectū. que aliter dicitur negatio in subiecto siue negatio priuās. ⁊ hoc mō ponit temp⁹ esse qḋ se hꝫ vt cōmune ad diem ⁊ noctē. ⁊ hoc mō bn̄ seq̇ tur dies nō est. ergo nox est. sed isto mō nō capit̄ diem nō esse in prima ɔña. Alio mō pōt esse negatio extra genus. q̄ ḋr negatio negans ⁊ nihil relin quens. ⁊ hoc mō tenet prima ɔña cū ḋr. si nullum temp⁹ est dies nō est. sed non tenet secunda cum ḋr. si dies non est nox est. qꝛ locus a ɔ̄rijs immedi atis nō tenet destructiue. nisi cum constantia subiecti ⁊ tunc deberet sic ar gui. temp⁹ est et non dies. ergo ē nox.

Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Si nulla ꝓpō est vera aliqua ꝓposi tio est vera. Probatio. si nulla ꝓpō est vera. ista ꝓpō hō nō est. nō est xa a toto in q̄titate. ⁊ si ista. hō n̄ est nō est vera. sua cōtradictoria ē vera a ɔ̄di ctorie oppositis. ⁊ si sua cōtradictoria est xa aliq̄ ꝓpō est xa. ꝗ de prio ad vltimū. si nulla ꝓpō est vera aliq̄ ꝓpō est vera. Contra. ibi sequit̄ opposi tū ad oppositū. ꝗ locutio ē impossibilis. Solutio pria est duplex. qꝛ ī hac ꝓpōne. nulla ꝓpō est vera. p̄t esse negatio simplr̄ ⁊ extra genus. ⁊ tūc remo uet tam ꝓpōnem q̄ꝫ xitatē eius. ⁊ sic nō sequit̄. nulla ꝓpō est xa. ergo ista homo non est vera. nec ē ibi loc⁹ a toto in q̄titate. qꝛ hoc mō aīs nihil po nit nec ꝓpōem nec veritatē eius. semꝑ enim ɔ̄ns ponit ꝓpōnem xtute de monstrationis. vt cū ḋr illa ꝓpō hō non est. nō est vera. ⁊ sic cōsequens pri me ɔtradicit aīti. ideo isto mō prima est falsa. ⁊ etiā improbatio. Alio mō p̄t esse negatio in genere. ⁊ sic nulla ꝓpō est vera. ista ponit omnē ꝓpōnem ⁊ remouet oēm xitatē a ꝓpōne. ⁊ hoc mō sophisma est verum. qꝛ aīs eius ponit omnes ɔtradictorias simul esse falsas. Unde ex ɔ̄nti ponit oēs ɔ̄di ctorias simul est veras. qꝛ q̄cunqꝫ vna ɔ̄dictoria est falsa. alia est vera. iō prima est xa. ⁊ est vna cōditionalis c⁹ ɔ̄ns nc̄cario seq̇tur ex aīte. Ad im probationē hoc mō ḋm est. ꝙ ibi nō sequit̄ oppositū ad oppositum. ꝗ se q̇tur vna ps ɔ̄dictiōis ad aīs qḋ intra se includit quālibet ɔtradictionē.

Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Si tu es vbiqꝫ tu nō es vbiqꝫ. Pro batio. si tu es vbiqꝫ tu es hic. ⁊ si tu es hic tu non es ibi. ⁊ si tu nō es ibi tu nō es vbiqꝫ. ꝗ de prio ad vltimū si tu es vbiqꝫ tu nō es vbiqꝫ. Cōtra ibi se q̇tur oppositū ad oppositū. ꝗ locutio est īpossibil'. So. pria est simplr̄ xa. qꝛ est vna ɔditional' in q̄ ɔ̄ns nc̄cario seq̇t̄ ex aīte. eo ꝙ p̄mū aīs. s. tu es vbiqꝫ ponit ɔ̄dcōem rōe subiecti ⁊ rōe p̄dicati ei⁹, qꝛ h̄ ꝓnomē tu positum

in subiecto denotat rē singularē aptā natā eē in vno loco tm̄. iō rōe subie-
cti ponit ꝙ tu nō es vbiqȝ. ꝛ rōe p̄dicati ponit ꝙ tu es vbiqȝ. ꝛ ita ponit ꝯ-
dcōem ꝛ nō solū vnā ꝯdictionē sed pl'es. qꝛ sic īpossibile ē pl'a corpa ī vno
loco eē circūscriptiue. ita īpossibilē est idē corp⁹ esse in diuersis locis cir-
cūscriptiue. vn̄ qđ est hic circūscriptiē nō est ibi neqȝ ibi. ꝛ sic de q̄libȝ alio
loco particulari. iō eē vbiqȝ ponit tot ꝯdictiōes ad eē hic. q̄t sſ loca ꝑticu-
laria distātia ab illo loco. iō cū dic̄ tu es vbiqȝ ponunt̄ plures ꝯdcōes. q̄ꝝ
vna ps ponit̄ in ꝯn̄ti. Et ad improbationē d̄r. ꝙ nō sequit̄ oppositū ad op
positū. sed vna ps cōtradictionis ad an̄s. qđ includit vtranqȝ ꝑtem.

Seq̄tur de modo syllogisandi ex cōditionalib⁹.

Is dictis de ꝯsequutiuis videndū est de mō syllogisandi ex ꝯditiōali-
bus. Syll'oꝝ ei alius ē cathegoric⁹. ali⁹ ē hypothetic⁹. q̄ ē ex ꝓpōib⁹
cōditionalib⁹. ꝗ ꝓpō cōditional' est syllogisabilis. ꝛ ncc̄e est in ea fieri de-
scēsum sub an̄te vel sub ꝯn̄te. iō ꝯn̄r videndū ē q̄liter fit qn̄qȝ descēsus sub
an̄te. ꝛ qn̄qȝ sub ꝯn̄te. q̄rū pl'es ponūt̄ regule. Pria est. ꝙ si termini cōes
ponant̄ in an̄te sub eis pōt fieri descēsus. ꝯn̄te ꝑmanēte immobili. vt si hō
currit aīal currit. ꝗ si pl'o currit aīal currit. ꝛ si sortes currit al' currit ꝛc̄ijs.
Scđa regula. ꝙ si termī cōes ponant̄ cū distributione in an̄te ꝛ in ꝯn̄te.
an̄s manet īmobile. ꝛ sub ꝯn̄te p̄t fieri descēsus. vt si oē aīal currit oīs hō
currit. ꝗ si oē aīal currit sortes currit ꝛ pl'o currit. ꝛc̄ijs. Tercia regl'a. si
aliq̄d sequat̄ ad alteꝝ destructo ꝯn̄te destruit̄ an̄s. ꝛ iō tenet affirmatio a
destructiōe ꝯn̄tis ad destructionē an̄tis. vt si hō est aīal. ꝗ si nō ē al' n̄ ē hō.
Quarta regula. si alq̄d sequat̄ ad aliud posito an̄te ponit̄ ꝯn̄s. iō tenet
affirmatio a positiōe an̄tis ad positionē ꝯn̄tis. vt si sol lucet dies ē. Quī-
ta regl'a. q̄cq̄d an̄cedit ad an̄s an̄cedit ad ꝯn̄s. vt si aīal ē suba ē. ꝛ si hō est
al' ē. ꝗ si hō ē suba ē. Sexta regl'a. q̄cq̄d seq̄t̄ ad ꝯn̄s seq̄t̄ ad an̄s. vt si hō
est al' est. ꝛ si al' ē suba ē. ꝗ si hō ē suba ē. ꝛ ꝑ hāc regulā tenet ꝯn̄a a p̄mo ad
vltimū. q̄ ē qn̄ pl'es ponunt̄ ꝯn̄e. ꝛ id quod ē ꝯn̄s in pria fit an̄s in scđa. ꝛ
vltimū ꝯn̄s denotat̄ seq̄ ad primū an̄s. Sed ad videndū negationē ꝛ cō-
tradictionē in modalib⁹ ꝛ in cōditiōalib⁹ ponit̄ ista regl'a. Ad cōditiōalē
negatiuā nō dȝ negari an̄s eius absolute. neqȝ ꝯn̄s absolute. sȝ ꝯn̄a ꝯn̄tis
ex an̄te. Cā est. qꝛ cōditionalis nō ponit suū an̄s nec ꝯn̄s absolute. s̄ hītu-
dinē an̄tis ad ꝯn̄s. iō ista est negatiua. nō si sortes currit hō mouet̄. ꝛ non
ista. si homo currit hō nō mouet̄. qꝛ in ista scđa negat̄ hītudo an̄tis ad cō-
seq̄ns. q̄ designat̄ ꝑ illā cōiunctionē si. Ex q̄ pȝ. ꝙ ad dandū ꝯdictionē ali-
cui⁹ cōditional' oȝ negare ꝯn̄s vt seq̄t̄ ex an̄te. vl' p̄ponendo toti cōditiōa-
li negationē. vt iste ꝯdicūt. si hō ē aīal ē. ꝛ nō si hō est aīal ē. Vn̄ ē regl'a. q̄-
tienscūqȝ negatio p̄ponit̄ alicui ꝓpōi cathegorice vl' cōditiōali facit ꝯdi-
ctoriā. iō d̄r ꝙ nō est veri⁹ dare cōtradictionē q̄ȝ toti ꝓpōi p̄ponere negatio-
nē. Scđo seq̄tur ꝙ veritas cōditiōalis causat̄ ex hītudine an̄tis ad ꝯn̄s. ꝛ
nō ex inherentia p̄dicati ad subiectū. nec in an̄te nec in cōseq̄nte. sicut cau-
sat̄ in cathegoricis. q̄re oīs cōditional' vera est necessaria. ꝛ oīs falsa ē im-
possibilis. quia hmōi habitudo cum sit vera est nc̄caria cum sit falsa est im-
possibilis. qꝛ fundat̄ supra intentiones vl'es. vt sſ totū ps gen⁹ ꝛ hmōi q̄
sūt sꝑ nc̄carie vl' impossibiles. Alteri⁹ seq̄t̄ ꝙ ex īpossibili nō seq̄t̄ q̄dlibȝ
Rō qꝛ in oī cōseq̄nte an̄s se hȝ vt cā ꝯn̄tis. vl' vt cā eēndi. vel ad minus vt

ꝑā cōseq̄ndi respectu alteri⁹ nisi ad ip̄m habeat habitudinē includētis vel
cōtinentis. ꝭ īpossibile nō pōt habere talē habitudinē ad q̄olibet. ğ ad im-
possibile nō sequit̄ q̄olibet. Añ compō impossibil' p̄t tripl'r cōsiderari. vno
mō inq̄ztū impossibilis. alio mō vt compō est. tercio modo vt est compō re
rū q̄ disponunt̄ in enunciatōe vel in argumentatiōe. Duob⁹ p̄mis modis
ex impossibili nihil sequit̄ penit⁹. q2 illo mō nō pōt habere respectū ad ha
bitudinē cōtinētis. Sz tercio mō ex impossibili aliquid sequit̄ q̄ndoq3 p-
pter habitudinē rerū ex quib⁹ fit compō impossibilis. vt si lapis est hō est
aīal. q̄ñq3 vero ꝓpter dispōem forme arguendi. vt oīs lapis est aīal. arbor
est lapis. ğ arbor est animal. sequit̄ conclusio rōe forme arguendi. ⁊ nō p-
pter impossibilitatem p̄missarū. ⁊ p idē habet̄ q̄ nccariū nō sequit̄ ad q̄d-
libet. eo q̄ necessariū nō potest habere habitudinē cōtenti respectu cuiusli
bet ꝯñtis alicui⁹. Ex dictis p3 falsitas duaꝝ regularū ab antiq̄s positarū
Prima est. ex impossibili sequit̄ q̄olibet. vt oīs cōditional' sit vera c⁹ añs
fuerit impossibile. vt si plato est asin⁹ plato est lapis. Scōa regl'a. q̄ nccā-
rū sequit̄ ad q̄olibet. iō oīs cōditionalis d̄r vera cui⁹ ꝯñs est nccariū q̄le
cunq3 fuerit añs. vt si plato est lapis hō est aīal. nccariū dicebant. q2 adve
ritatē cōditionalis exigit̄ q̄ añs nō possit esse verū sine ꝯñte. ꝭ q̄ñ in cōdi
tionali añs est impossibile. cū nullo mō possit esse verū sine ꝯñte. ⁊ q̄ñ ꝯñs
est necessariū sp̄ est verū. iō añs nō pōt esseverū sine ꝯñte. q̄re tales cōditio
nales dicunt̄ esse vere. Sed vt dictū est. ad impossibile nō sequit̄ q̄olibet
nec necessariū sequit̄ ad q̄olibet. iō ille regule sūt false. Et ad rōem eoꝝ d̄r
ꝓ ad veritatē cōditionalis nō sufficit q̄ añs nō possit ꝭm se eē verū. sed re
quirit̄ q̄ nō possit eē veritas eius q̄n includat veritatē ꝯñtis. Ideo nega
tio negat ibi sep̄ationē veritatis ꝯñtis a veritate antecedentis.

Circa p̄dicta querit̄ de hoc sophismate. Si nihil est aliquid est. Proba
tio. si nihil est nihil esse est veꝝ. ⁊ si nihil esse ē verū. hoc enunciabile nihil
est. est verū p locū a cōuertibili. ⁊ si hoc enunciabile ē verū aliq̄d est veru3
a p̄te subiectiua. ⁊ si aliq̄d esse est verū aliq̄d a cōuertibili. q2 esse ⁊ eē verū
cōuertunt̄. ğ de primo ad vltimū si nihil est aliq̄d est. Contra ibi denota-
tur sequi oppositū ad oppositū. ergo locutio est impossibilis. Solutio p̄
ma est falsa. s. si nihil est aliq̄d est. vt ꝓbat improbatio. Et ad ꝓbationem
d̄r q̄ prima ꝯña bene tenet. s. cū d̄r. si nihil est nihil esse est verū. q2 ex impos-
sibili sequit̄ impossibile. dū habuerit aliquā habitudinē ad ip̄m. ⁊ tūc ē lo
cus a cā veritatis enunciabilis tenet etiā secunda ꝯña. s. nihil eē ē verū. ğ
hoc enunciabile nihil est verū. sed tercia ꝯña peccat a dicto ꝭm q̄d ad dcm
simpl'r. s. si hoc enunciabile est verū ⁊c. q2 enūciabile nō p̄t aliq̄d eē sim-
pl'r. s3 solū ꝭm quid. ⁊ iste termin⁹ aliq̄d ponit ens simpl'r. iō ibi arguit̄ a
ꝭm q̄d ad simpl'r. etiā cū d̄r si hoc enunciabile est verū aliq̄d est. est verū. p
hoc ꝓnomē hoc demr̄at̄ hoc enūciabile nihil esse. q2 supponit nō esse. sed
eēntia remouet̄ p hoc ꝯñs aliq̄d esse est verū ponit̄ simpl'r esse. ⁊ sic ponit
ens simpl'r. Añ si aliq̄s recte inspexerit terciā conditionalē videbit q̄ ꝯñs
eius. cōtradicit cām ideo nihil nullā ponit ibi apparentiā. vel si est incidit (ꝭm q̄d ad simplicit̄.

Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc sophismate. Sortes di-
cit verū si sol⁹ plato loq̄t̄. posito q̄ sortes dicat solū platonē loqui. Pro-
batio sortes dicit solū platonē loqui ⁊ verū. si sol⁹ plato loquat̄. ğ sortes

dicit verũ si sol⁹ plato loquat̃. Contra si solus plato loquat̃ nullus ali⁹ a platone loquit̃ a descripto vel diffinito. ⁊ si nullus alius a platone loq̃tur sortes nõ loquit̃ a toto in q̃titate. ⁊ si sortes nõ loquit̃ sortes nõ dicit verũ p locũ a genere. qꝛ loqui supius est ad dicere verũ ⁊ dicere falsum. ergo nõ sequit̃ sortes dic̃ verũ si solus plato loquat̃. So. prima est falsa et ponit ꝯdcõem. qꝛ ponit solũ platonẽ ⁊ nõ solũ platonẽ loq̃. cũ ponat sortẽ dicẽ verũ ⁊ nõ dicẽ vex. cũ oẽs alij a platone excludant̃ respectu illi⁹ act⁹ loquendi. Et pbatio peccat ꝺm acciñs. qꝛ lꝫ solũ platonẽ loq̃ sit verũ ꝺm se si solus plato loquat̃. tñ nõ põt eẽ verũ cũ illo addito. sortes dicit verũ. qꝛ sortes excludit̃ ab actu loquendi. iõ ẽ acciñs. sic̃ si cognoscat̃ chorusc⁹ ꝺm se. ⁊ ille est coopt⁹ nõ tñ sequit̃ ꝙ cognoscat̃ coopt⁹ ꝫ ibi est accidens.

Circa p̃dicta q̃rit̃ de hoc sophismate. Si tu scis te esse lapidẽ tu nõ scis te esse lapidẽ. Probatio. si tu scis te eẽ lapidẽ est verũ. qꝛ nihil scit̃ nisi verũ. ꝫ si tu scias te eẽ lapidez. verũ est tu es lapis a cõuertibili. qꝛ dictũ conuertit̃ cũ ꝓpõne. ⁊ si tu es lapis tu nihil scis p locũ ab oppositis. ⁊ si tu nihil scis tu nõ scis te esse lapidẽ a toto in q̃titate. ꝫ de p̃io ad vltimũ. si tu scis te esse lapidẽ tu non scis te esse lapidẽ. Contra ibi sequit̃ oppositũ ad oppositum. igit̃ ⁊c̃. Solutio sophisma est verũ. qꝛ cõsequens nccario sequit̃ ex añte. vt pꝫ. ad improbationẽ d̃r ꝙ ibi nõ seq̃tur oppositũ ad oppositũ. ꝫ seq̃tur vna ps' cõtradcõis ad añs qd̓ intra se claudit vtrãq; ptez. q̃a hoc añs tu scis te esse lapidẽ rõne hui⁹ verbi scis ponit in obiecto sciaꝫ rõne obiecti scie. sed te eẽ lapidẽ priuat in subiecto sciam. iõ ponit subiectuꝫ scire ⁊ nõ scire esse lapidem ⁊ nõ eẽ lapidem. ⁊ nescire se eẽ lapidẽ. iõ ex primo añte qd̓ includit oẽs illas ꝯdictiões sequit̃ ꝯñs nõ ꝓpter hoc ꝙ ex impossibili sequit̃ qd̓libet. ꝫ qꝛ ex toto integrali sequit̃ q̃libet eius pars

Sequit̃ de verbis incipit ⁊ desinit.

Icto de dcõib⁹ cõsecutiuis dõm est de his v̓bis incipit ⁊ desinit. q̃ dicunt̃ dcões sincathegorematice. qꝛ in eoꝝ expositione affirmatio ⁊ negatio intelligunt̃. ⁊ qꝛ eoꝝ ꝺcatio variat̃ ab adiunctis. qꝛ ꝺm ꝙ reb⁹ pmanentib⁹ aut successiuis adiungunt̃ aliter ⁊ aliter exponunt̃. nã ab ill' reb⁹ dependet eoꝝ ꝺcatio. vñ hmõi v̓bs. incipit ⁊ desinit ꝺcant inceptiones vel desitiones rerũ mutabiliũ. vel ꝺcant esse vl' nõ esse rerũ in suis terminis inicialib⁹ ⁊ finalib⁹. Nã incipit ꝺcat inceptõem q̃ est initiũ esse vel nõ esse rei ⁊ sic denotat esse cũ termino. ⁊ desinit ꝺcat delitionẽ q̃ est finis esse vel nõ eẽ rei. ⁊ cõsequunt̃ sese inuicẽ. qꝛ qd̓ incipit esse nõ desinit nõ esse. ⁊ qd̓ desinit esse incipit nõ eẽ. iõ ambo sunt in eodẽ indiuisibili. vt cũ aliq̃s incipit esse hõ desinit nõ eẽ hõ. ⁊ cum aliq̃s desinit nõ eẽ hõ incipit eẽ hõ. ꝫ qꝛ ꝺcatio hoꝝ verborũ cũ reb⁹ diuersis variat̃. iõ ad videndũ de ipoꝝ ꝺcatione in pticulari primo videndũ est de reb⁹. Rerũ eñ alie sunt pmanentes alie successiue. Permanentes dicunt̃ quarũ totũ esse simul est ⁊ nõ vna ps p⁹ aliã. vt sunt hõ lignũ lapis. Successiue v̓o dicunt̃ q̃rũ eẽ nõ sil' est totũ. sꝫ ꝺm prius ⁊ posterius. ita ꝙ vna ps succedit alteri. vt mot⁹ opatio tp̃s. Et istarũ rerũ sunt due drñe. Prima est ꝙ rerũ pmanentiũ esse est totũ sil' sed successarũ eẽ non est totum simul. ꝫ solũ in successione' ptium. Scd̓a drña est. ptes pmanentiũ possunt esse simul. vt ps hoĩs vel lapidis. sed partes

successiuarum nõ pñt eẽ simul. vt due ꝑtes eiusdẽ motus nõ pñt esse simul neqꝫ due ꝑtes tpis. sed vna est post aliã successiue. impossibile est plura tpa simul esse. Tercia dr̃ña est. ꝑmanentes res sũt priores ſm naturã ꝛ successiue posteriores. qꝛ ꝑmanentes sũt cã successiuarũ. Quarta drã est res ꝑmanentes sunt in se terminate. sed res successiue nõ sũt in se terminate. ꝟ terminanť ad res ꝑmanentes. vt mot⁹ ad q̃ttitatẽ vel qualitatẽ. Itẽ rerũ ꝑmanentiũ q̄dam acquirunť in indiuisibili. vt lumẽ in aere ꝛ hmõi. q̄dam ꝟo in tpe ꝑ intensionẽ aut ꝑ extensionẽ. sicut ea quoꝝ esse est diuisibile ſꝫ ꝑtes intensionis. vt albedo vel nigredo vel ſm ꝑtes extensionis. vt longũ latũ. vñ in reb⁹ ꝑmanentib⁹ q̃rũ eẽ acquirit in indiuisibili. põt dare ꝓmũ instans sui esse ꝛ sui nõ esse. ꝟ nõ dať vltimũ instans sui nõ esse a ꝑteañ nec sui esse a ꝑtepost. vt hoĩs equi bicubiti tricubiti dať primũ sui esse. et non dať vltimũ sui non esse neqꝫ sui esse. Sed in reb⁹ successiuis ꝛ ꝑmanẽtib⁹ quarũ eẽ nõ acq̃riť in instanti nõ dať primũ neqꝫ vltimũ sui esse. sicut motus aut tp̃s. ꝟ dať vltimũ sui nõ esse a ꝑteañ. ꝛ primũ sui non esse a ꝑte post. qꝛ dum habent esse in aliquo tpe hñt nõ esse in termino illius tpis. et sicut inter tp̃s ꝛ terminũ ei⁹ nõ est mediũ. ita nec inter suũ eẽ ꝛ suũ nõ esse. Ex q̄b⁹ ptꝫ ꝙ ꝑmanentia simpl'r in suo principio habẽt eẽ in suo termino nõ esse cũ in ipsis posset dari primũ instans sui esse. ꝛ nõ vltimũ. successiua vero cũ nõ habeant nec primũ nec vltimũ sui generis. principiũ em̃ vel finis tpis nõ est tempus. sed instans nec terminus motus est mot⁹ sed mutatio. ideo non habent esse in suo principio neqꝫ in suo fine. ꝛ qꝛ hoc ꝟbũ incipit dicit principiũ esse rei. iõ hꝫ diuersam significationẽ cũ rebus ꝑmanentibus ꝛ cũ reb⁹ successiuis. rõne cui⁹ ponunť quedã regule. Prima regula. hoc ꝟbũ incipit cũ rebus ꝑmanentib⁹ (quarũ esse in indiuisibili acquiriť) dicit positionẽ pñtis ꝛ negationem ꝑteriti. vt cuꝫ dr̄ plato incipit esse hõ. i. plato nunc est hõ ꝛ prius nõ fuit hõ. Alia regula est ꝙ hoc ꝟbuꝫ incipit cũ reb⁹ successiuis ꝛ cũ ꝑmanentib⁹ (quaꝝ eẽ nõ acq̃riť in instanti dicit negationẽ pñtis ꝛ põnem futuri. eo ꝙ successiua in suo pricipio ñ habent esse. vt cũ dr̄ mot⁹ incipit sensus est. motus ñc non est. ꝛ immediate post hoc erit. vel sortes incipit esse alb⁹. qꝛ aliq̄d solũ dr̄ esse albũ ꝑ excessũ albi supra nigrũ q̄ acquiriť ꝑ motũ ꝛ accessus nõ fit ꝑ indiuisibile. ꝟ ꝑ aliqd diuisibile nõ infinitũ. iõ non p̃t dari primũ instans. in quo aliq̄d p̃t dici albũ. nisi loquendo de ꝑfecto esse albi qd acquiriť in termino mot⁹. ĩdo sensus illius est. sortes nũc nõ est albus ꝛ ĩmediate post hoc erit alb⁹. Similiter hic. sortes incipit eẽ equalis platoni. sensus est. sortes nũc nõ ẽ eq̃lis platoni. ꝛ immediate post hoc erit equalis platoni. sed eẽ equalis consistit in indiuisibili. iõ incipit cum hoc noĩe equalis. sil'r exponi dꝫ sicut cũ alijs reb⁹ ꝑmanentib⁹ quaꝝ eẽ acquiriť in instanti. Alia regula est. hoc verbũ desinit cũ omnib⁹ reb⁹ qñ addiť ip̃i eẽ dicit negationẽ pñtis. ꝛ positionẽ ꝑteriti. Causa est. qꝛ tam in ꝑmanentib⁹ q̃ȝ successiuis nõ dať vltimũ eẽ rei. vt cũ dr̄ plato desinit eẽ hõ. sensus ẽ plato nũc nõ est hõ ꝛ immediate añ hoc fuit homo. vel plato nũc vltimo fuit. ꝛ cũ dr̄ mot⁹ desinit esse sensus est. mot⁹ nũc nõ est ꝛ ĩmediate añ fuit. sil'r qñ hoc ꝟbũ desinit additur nõ eẽ reꝝ simpl'r ꝑmanentiũ diĉ negationẽ pñtis ꝛ positionẽ ꝑteriti. vt cũ dr̄ materia aq̃ desinit nõ eẽ aer. sensus est materia aq̃ non ẽ nũc sub nõ

eſſe aeris ⁊ immediate añ hoc fuit ſub illo nõ eſſe. ꝑ'qñ deſinit addiť non eſſe rerũ ſucceſſiuarũ dicit poſitionẽ pñtis ⁊ negationẽ futuri. qꝛ datur vl timũ non eſſe ſucceſſiuarũ. vt cum diciť. plato deſinit eſſe in motu. ſenſus eſt. plato nunc non eſt in motu. ⁊ immediate poſt hoc non habebit non eẽ in motu. Ex ꝑdictis pꝫ ꝙ hmõi ꝟba. ſ. incipit ⁊ deſinit dant intelligere diuerſa tempoꝛa ꝑ ſuũ ꝟcatum. tñ non ꝟcant illa diuerſa tpa eque pꝛío ſed ꝟm prius ⁊ poſterius. Ratio eſt. qꝛ ſp dicũt affirmationem vnius tpis. ⁊ negationẽ alterius. ⁊ conꝟcant eſſe rei cũ terminatiõe ſp dicũt ꝑ pꝛiꝰ illõ tp̃s de quo dicunt affirmationẽ ꝙ̃ illud cuius dicunt negationẽ. qꝛ affirmatio ꝑtinet ad eẽ rei negatio vero ad nõ eſſe rei. Et ſi dicať. dicunt eſſe diuerſoꝝ tpm. cum impoꝛtent ſp diuerſa tempoꝛa. Dĩm eſt ꝙ tp̃s põt ſumi dupliciť. vno mõ ꝓpꝛie. vt eſt menſura motus. ⁊ iſto mõ impoꝛtať ꝑ ꝟcata illoꝝ ꝟboꝝ. ⁊ ab illo tpe ꝟbũ nõ dꝛ alicꝰ tpis. Alio mõ capiť vt diẽ modus eſſendi ſub tpe. ⁊ ſic eſt modꝰ ꝟcandi ⁊ ab illo dꝛ ꝟbũ alicꝰ tpis. iõ hoc verbũ incipit ex ꝑte illius modi ꝟcandi eſt tm̃ p̃ſentis tpis. ꝙuis impoꝛtet diuerſa tpa ex parte ſui ſignificati.

Circa ꝑdicta q̃riť de hoc ſophiſmate. Soꝛtes deſinit eſſe albiſſimꝰ hoĩm poſito ꝙ ſoꝛtes ſp fuerit albiſſimꝰ hoĩm ⁊ nũc naſcať vnꝰ albioꝛ ip̃o. Probatio. ſoꝛtes nũc nõ eſt albiſſimꝰ hoĩm. ⁊ ĩmediate añ hoc fuit albiſſimus hoĩm. ğ pꝛima eſt ꝟa. Contra ſoꝛtes deſinit eſſe albiſſimꝰ hoĩm. vľ ğ hoĩm q̃ ſunt vľ hoĩm q̃ non ſũt. vel hoĩm quoꝝ q̃dã ſunt. ⁊ q̃dam non ſť. quoꝛuꝫ vtrũqꝫ eſt falſum. Solutio pꝛĩa eſt vera. ⁊ tenet ꝓbatio. Sꝫ ĩpꝛobatio peccat ꝟm accñs. qꝛ deſitio ſiue deſinere eẽ albiſſimũ in pꝛĩa ꝟcat reſpectu hominũ ſimpľr in omni. ⁊ non reſpectu hoĩm q̃ ſunt vel hoĩm q̃ nõ ſunt in ꝑticulari. vñ nõ eſt nccẽ ſi aliq̃õ cõueniat alicui in oꝛdine ad aliq̃õ ſupiꝰ. ꝙ ꝓpterea ſibi cõueniat in oꝛdine ad inferioꝛa eius. ꝑ in talibꝰ cõmittiť fallacia accidẽtis. Queriť de hoc ſophiſmate. Soꝛtes deſinit ſcire q̃cq̃d ip̃e ſciuit. poſito ꝙ ſoꝛtes ſp ſciat tria enunciabilia q̃ noĩanť. a. b. c. ⁊. d. ſit q̃rtum de quo nunc ꝑdat ſcientiam. Probatio. ſoꝛtes non ſcit nũc q̃cq̃d ip̃e ſciuit. ⁊ immediate ante hoc ſciebat q̃cq̃d ip̃e ſciuit. ğ ſoꝛtes deſinit ſcire. ⁊c̃. Contra. ſoꝛ. deſinit ſcire q̃cq̃d ip̃e ſciuit. ꝑ ſoꝛ. ſciuit a. ğ deſinit ſcire a. So. pꝛĩa eſt falſa. vt pꝫ ꝑ ĩpꝛobationẽ. Ad ꝓbationẽ diciť ꝙ maioꝛ eſt duplex. ſ. ſoꝛtes nũc nõ ſcit quicq̃d ipſe ſciuit. eo ꝙ negatio p̃t p̃cedere diſtributionẽ. ⁊ tunc eſt vera. qꝛ poſito ꝙ ſoꝛtes non ſciat illud enunciabile. d. illo modo non ſequiť cõcluſio. Alio modo negatio poteſt ſeq̃ diſtributionẽ. ⁊ eſt ſenſus. q̃cq̃d ſoꝛtes ſciuit nunc ſcit. ⁊ ſic eſt falſa. ⁊ ſequiť concluſio. Ubi notanda eſt regula. qñcunqꝫ incipit vel deſinit coniungiť multitudini vel nomini pľis numeri. dꝫ exponi remouendo totã multitudinẽ. vel vtrunqꝫ de multitudine. vt ſoꝛtes deſinit ſcire q̃cq̃d ip̃e ſciuit. ſenſus eſt. q̃cq̃d ſoꝛtes ſciuit nunc non ſcit. ⁊ ĩmediate pꝛiꝰ ſciuit. ⁊ ſiľr de alijs.

Queriť de hoc ſophiſmate. Soꝛtes deſinit ſcire ſe nihil deſinere ſcire. poſito ꝙ ſoꝛtes ſciat tria enũciabilia neceſſario ita ꝙ nunq̃ obliuiſcatur. ſcꝫ. a. b. c. ⁊ cum illis ſciuerit hoc enunciabile ſe nihil deſinere ſcire. ꝑ nũc illius obliuiſcať. Probatio. ſoꝛtes nũc nõ ſcit ſe nihil deſinere ſcire ⁊ pꝛius immediate ſciuit. ğ ſoꝛtes deſinit ſcire ſe nihil deſinere ſcire. Contra ſoꝛtes deſinit ſcire ſe nihil deſinere ſcire, ergo ſciuit ſe nihil deſinere ſcire

sed quicquid scit̃ est necessariũ. ergo sortem nihil desinere scire est necessariũ ergo nihil desinit scire. ⁊ p ↄñs nõ desinit scire hoc enunciabile se nihil desinere scire. So. prima est vera. ⁊ pbatio tenet. s̃ improbatio peccat a s̃m q̃d ad simpl'r. inferendo sic. sortes nihil desinit scire. ergo nõ desinit scire hoc enũciabile se nihil desinere scire. qꝛ sciendo hoc enunciabile vl' aliq̃. nõ est nisi ꝙ ip̃e sciat alia tria enunciabilia. sed scire se cognoscere illa tria enunciabilia est tantũ scire p reflexionẽ ⁊ non auget scientiam. sicut si aliq̃s videat coloratũ. ⁊ videat se videre coloratum. nõ plura videt q̃ȝ videndo coloratũ tm̃. iõ arguit̃ a s̃m q̃d ad simpl'r. cũ infert̃ nihil desinit scire. ergo nõ desinit scire se nihil desinere scire. Circa suppositionẽ vero terminorũ cũ verbis p̃dictis sunt alique regule. Prima est ꝙ termini cões sequentes ista v̉ba incipit ⁊ desinit geminã habent suppõem. Rõ est. illa v̉ba ponunt affirmationẽ ⁊ negationẽ. in affirmatione eñi termini possunt habere suppositionẽ determinatã ⁊ simplicẽ in negatiõe v̉o cõfusam. vt cũ dr̃. sortes incipit esse hõ. sensus est. nunc est hõ. ⁊ prius nõ fuit hõ. in prima supponit homo simpl'r. in scd̃a vero distributiue. Scd̃a est ꝙ cũ istis verbis incipit ⁊ desinit. nõ vȝ argumentũ ab inferiori ad supius. nec econtra a pte p̃dicati. ⁊ hoc ꝓpter affirmationẽ ⁊ negationẽ quas important in sua expositione. gratia enim affirmationis nõ valet argumentũ a superiori ad inferius gratia vero negationis non valet argumentum econuerso. sicut nõ seq̃tur. sortes incipit esse bicubitus. ergo incipit esse quantus ⁊ econuerso nõ sequitur. sortes incipit esse quant⁹. ergo incipit esse tricubitus. s̃; vtroq; mõ cõmittit̃ falla. ↄñtis. vt dc̃m est. Et dicebat̃ notant̃ (ex pte p̃dicati) qꝛ ex pte subiecti talia v̉ba nõ hñt suppõem. iõ p̃tvalere argumentũ ab inferiori ad supius affirmatiue. vt econtra negatiue. vt homo incipit moueri. ergo aĩal incipit moueri. vel nullum animal incipit currere. ergo nec homo.

Circa p̃dicta q̃rit̃ de hoc sophismate. Sortes desinit esse nõ desinẽdo eẽ posito ꝙ sortes sit ĩ instanti mortis. Probatio. sortes nõ est desinendo eẽ ⁊ immediate prius fuit non desinendo esse. ergo desinit eẽ non desinendo esse. Contra. sortes desinit nõ desinendo esse. ergo sortes desinit esse dum non desinit esse. vel si non desinit. vel qꝛ nõ desinit esse. Nam gerũdiuȝ in do. terminatum hȝ resolui p dum. p si. vl' p qꝛ. sicut ablatiuus absolute positus. sed vtrunq; est falsum. ergo et sophisma. Solutio. prima est duplex. eo ꝙ hec determinatio non desinendo esse potest determinare hoc verbuȝ desinit. vel hoc verbum esse. si determinat hoc v̉bum desinit sic ẽ falsa. q̃a opposita ponunt̃ simul circa idem. s. desitio ⁊ priuatio desitionis. ⁊ sic tenet improbatio. Si aũt determinet hoc verbum esse. sic eẽt vera. qꝛ sensus est ꝙ sortes desinit esse nõ desinendo esse vel desinit habere esse indeficiens. vñ licet non desinit esse. desinit tamen esse simpliciter tale. s. indeficiens vl' sine desitione. qꝛ de cetero non habet tale esse. sed habet esse deficiens. p̃mo modo est composita ⁊ falsa. secundo modo est diuisa ⁊ vera. vnde ibi est fallacia compositiõis. Item regula est quotienscunq; hmõi v̉ba. s. incipit ⁊ desinit adduntur termino habenti in se suppõnem ⁊ accidens siue substantiaȝ ⁊ formã accidentalem duplex est locutio. eo ꝙ potest notari inceptio vel desitio respectu subiecti. vel respectu accidentis. vt plato incipit esse albus. potest intelligi. vel ꝙ incipit esse simplicit̃. vel ꝙ incipit esse

albus. qđ est accidentale.
Queritur de hoc sophismate. Plato incipit esse alter istoꝝ posito ꝙ pla
to fuerit post ꝛ sortes de nouo incipiat esse. Probatio. plato est alter istoꝝ
ꝛ ante non fuit alter istoꝝ. ergo est vera. Contra. plato incipit esse alter
istorū. ergo incipit esse plato vel sortes. qꝛ nullus est alter istorum nisi sor
tes et plato. sed non incipit esse plato. qꝛ prius fuit plato. nec incipit esse
sortes. qꝛ sūt disparata. ꝑ prima est falsa. Solutio. prima est duplex. eo ꝙ
in hoc termino alter duo sunt. s. suppositum in quo est accidens. ꝛ ipsū ac
cidens quod est alteritas. ideo potest negari inceptio hoc quod est potest
esse alter quantum ad suppōnem. vel quantū ad accidens. si q̄tum ad sup
positionem sic est falsa. ꝛ tenet improbatio. qꝛ sensus est. plato incipit esse
alter istorum. hoc est. incipit esse plato vel sortes. si q̄tum ad accidens. sic
est vera. vt probatur. ꝛ est sensus. plato incipit esse alter istorum. hoc ē in
cipit esse sub alleritate istorum. licet esse platonis non simpliciter incipiat
tamen incipit esse sub alteritate. ꝛ hoc modo est fallacia accidentis in im
probatione. ꝛ primo modo improbatio tenet. Unde vniuersaliter in quali
bet distinctione bona soluente sophismata in sensu in quo conceditᷣ eē ve
ra. probatio est vera. ꝛ improbatio peccat. ꝛ econtra. ꝛ semꝑ est verū ī vno
sensu. ꝛ falsum in reliquo.

Sequitᷣ de necessario.

Habito de his verbis incipit ꝛ desinit. ꝯñr dicendū est de hac dictio
ne necessario. Primo videndum est quid sit necessarium. ꝛ quot mo
dis dicitur. ꝛ qualiter variat sensum ꝓpositionis. Dicitᷣ autem necessariū
ens impossibile aliter se habere ꝛ impossibile mutari. qꝛ mutari est alter se
habere nunc q̄ prius. ergo necessarium est impossibile mutari. sed ens im
possibile mutari est semper ens. ideo necessarium est quod est semper ens
ꝛ sic est sempiternum vel eternum. vnde necessarium includit ens vt sub
iectum vel materiale. ꝛ immobilitatem vt formale. Necessarium autē du
plex dicitᷣ. nam aliquod dicitᷣ necessarium simpliciter. vt deū esse est sim
pliciterᷣ necessariū. Alio mō dᷓ necessariū ex suppōe alicuiꝰ. ꝛ sic dᷓ respecti
ue. vt necessariū est hominē habere nauē nō simplr. ꝫ supposito ꝙ debeat
nauigare. ꝛ istud necessariū sumitᷣ ex pte cause finalis. q̄ est causa posteri
or suo effectu in essendo. lꝫ nō in causando. Sꝫ nc̄cariū absolute in rebus
creatis sumitᷣ ex alijs causis priorībꝰ. ꝛ sunt tres modi eius ꝫm tres alias
causas. Prīo est aliq̄d necessariū ex pte cause efficientis vl' necessitate na
turali. vt necesse est terrā calefactā desiccari. vel necessitate violenta. vt ne
cesse est velum pcussum moueri. Alioꝰ est necessariū ex pte materie. vt nece
est mixtū ex cōtrarijs cōpositū corrūpi. Alio mō est necesse ex pte forme. vt
necesse est habens aīam rōnalē eē hoīem. Et in oībus istis modis necessa
riū est aliquo mō impossibile aliter se habere. vel simplr. vl' ex suppōne. ta
le aūt necessariū est q̄daꝫ modꝰ entis. q̄ se hꝫ vt determinatio illiꝰ cui ad
ditur. Et potest determinare tria ꝫm ordinem. s. cōpositionē ꝓpōnis. com
positionē cōceptū intellectꝰ ꝛ eē. quod est in re. inq̄tum ista tria se habēt
ꝑ ordinē. vt signum ꝛ signatum. ꝛ ꝑ modū vniꝰ determinabilis. Nā ora
tio ꝫcat cōpositionē q̄ est in intellectu. ꝛ cōpositio intellectus ꝫcat eē qđ
est in re. vt dicendo homo est necessario animal. designatur ꝙ ista oīs hō

est aĩal est nccãria. ⁊ nccĩtas cõpõis q̃ est in intellectu. ⁊ qd̃ est esse aĩal necessario est in homine. ⁊ p̃t nccãriũ qñqꝫ dicere necessariã habitudinẽ p̃dicati ad subiectũ ⁊ sic dic̃ necessitatẽ cõsequẽtis. vt hoĩem esse aĩal ẽ nccãrium. qñqꝫ vero dicit necessariã habitudinẽ añtis ad cõsequens. vt necesse est hoĩez moueri si currat. ⁊ sic dicit necessitatẽ ꝯsequẽtie. Et vterqꝫ mod⁹ nccĩtatis p̃t vno mõ attendi inter res determinatas. ⁊ sic ptinet ad sciam demõstratiuã. Alio mõ inter intentiões cões. ⁊ sic ptinet ad dyalecticũ. vt cũ dr̃ hõ est risibilis. ergo animal est risibile. Uel põt attendi nccĩtas cõseqñtie ex habitudine illarũ rerũ determinatarũ put scz aĩal includit̃ in hoĩe. ⁊ sic ptinet ad phisicũ. Alio mõ ex cõmuni habitudine intẽtionũ. s. spẽi ad genus. rõne cui⁹ oẽ qd̃ p̃dicat̃ de specie etiã p̃dicat̃ de genere. ⁊ sic causat syllm̃ dyalecticũ. tñ est eadẽ necessitas q̃ explicat̃ in vtroqꝫ mõ. sed in p̃rio modo determinate ⁊ secundo mõ cõfuse. q2 nõ solũ inter hoĩem ⁊ aĩal. sed etiam in multis alijs repitur habitudo spẽi ad genus. Differunt tñ nccãrium ⁊ necesse ⁊ necessario. q2 necessariũ dicit immutabilitatẽ nominaliter ideo est modus nominalis. ⁊ determinat cõpositionẽ noĩaliter acceptam Alia vero immutabilitatẽ dicũt verbaliter. q̃ iterũ differũt. q2 necesse cõmuniter addit̃ huic v̱bo est. vt sortẽ currere est necesse. alterũ v̱o addit̃ alijs verbis. vt sortes currit necessario.

Sequit̃ de hac dictione contingens.

Contingens v̱o in cõi dr̃ omne illud qd̃ est possibile esse. ⁊ hoc mõ cõuertit̃ cũ possibili. ⁊ diuidit̃ p cõtingens nccãriũ ⁊ nõ necessariũ. Cõtingens necessariũ est illud qd̃ est ⁊ nõ potest nõ esse. vt hoĩem esse aĩal. de de quo dc̃m est sicut de necessario. Contingens ad vtrũlibet est qd̃ põt eẽ ⁊ nõ esse. vt hoĩem sedere aĩal currere. ⁊ tale dr̃ cõtingens ad vtrũlibet. eo q̧ se hz ad vtrunqꝫ oppositorũ. qd̃ iterũ diuidit̃ p cõtingens natũ contingens rarũ. ⁊ contingens infinitũ. Contingens natũ est qd̃ magis põt esse q̃ nõ esse. vt hominem canescere in senectute. ⁊ dicitur contingens natum quia naturalem habet habitudinem ad esse. Sed contingens rarum ẽ qd̃ magis potest non esse q̃ esse. vt hominẽ canescere in iuuentute. qd̃ dr̃ rarum quia raro euenit. Cõtingens infinitum est quod potest equaliter esse ⁊ non esse. vt hominẽ cras currere. ⁊ dicitur infinitũ quia non est determinatum ad aliquã ptem cõtradictionis. sed p suã cãm determinatur ad vnũ Et quandoqꝫ dicitur contingens ad vtrumlibet p̄prie dictum. q2 se habet eq̃liter ad vtramlibet cõtradictoriarũ. s. ad esse ⁊ ad nõ esse. Hec aũt diuisio non est diuisio generis in suas spẽs. sed est analogi in sua analogata. q2 diuisum s̄m pri⁹ et posterius dr̃ de membris diuidentib⁹. Et silr̃ dc̃m ẽ de (p̃cedẽtib⁹ diuisiõibus.

Querit̃ de h̃ sophismate. Oĩs hõ de nccĩtate est aĩal. Probatio. hec p̄põ hõ ẽ aĩal est v̱a. ergo ip̃a modificata mõ nccĩtatis erit vera. ergo ipsa est vera. Contra. oĩs hõ nccãrio est aĩal. sortes est hõ. ergo sortes necessario est aĩal. ergo sortes necessario est. sz hec est falsa. ergo illa ex q̃ sequit̃. Solutio. prima ẽ vera simplr̃. Ad improbationẽ dr̃. q̧ ibi est fallã a s̄m q̇d ad simplr̃. q2 cũ dr̃. sortes necessario est aĩal. ibi copulat̃ esse essentiale. qd̃ est esse s̄m q̇d. sed cuz dr̃ sortes de necessitate est. ibi copulat̃ esse actuale. qd̃ est esse simpliciter respectu ipsius esse essentialis.

Querit̃ de hoc sophismate. Anima antichristi necessario erit. Probatio

anima aňxp̄i erit. supposito ꝙ tp̄e sit futur⁹. ꝛ qñ erit necessario erit. ꝙ pri‑
ma est vera. Contra. anima antichristi necessario erit. ꝙ animā antichristi
esse est necessariū. qđ ē falsum. quoniā antichristū esse est contingens. quare
re ꝛ animā eius. Solutio. prima est falsa. ꝛ tenet improbatio. Sed ꝓba‑
tio peccat ſm q̄d ad simpliciter. qꝛ cum đr anima antichristi qñ erit neces‑
sario erit. ibi ponit̄ necessariū ex suppositione. qđ est necessariū ſm q̄d. et
cū infertur ꝙ anima antichristi necessario erit. ponit̄ necessitas absoluta ꝛ
simpliciter. iō cōclusio nō sequit̄. sicut non sequit̄ sortes dū sedet necessa‑
rio sedet. ergo sortes necessario sedet. sed arguit̄ a ſm quid ad simpliciter
Si tñ in sopismate ly necessario diceret necessitatē ex suppositione. sic ꝙ
esset sensus. anima antichristi dū erit necessario erit. sophisma potest esse
verum. Et qꝛ omne analogū ꝑ se positum sumitur pro principaliori suo si‑
gnificato. ideo necessario ibi dicit necessitatem simplititer. Silr̄ si necessa‑
rio determinaret p̄dicatū ſm se. ita ꝙ esset sensus. anima antichristi neces‑
sa. .. erit. i. erit ens necessariū. sophisma p̄t esse verū. ſ; qꝛ necessario de vi
sermonis h; determinare cōpositionē ꝛ non p̄dicatū ſm se. iō de illo sensu
nō est curandū. Ad videndū aūt .. aliter dicti mōi determinent ꝯpōnem
orationis q̄dam dantur regule. Prima est contingens ꝛ possibile ampli‑
ant cōpositionem orationis ad presens ꝛ futurū. Ratio est. qꝛ vtrūq; illo‑
rum dicit cōpositionē ad potentiā vel possibilitatem. q̄ potentia se extēdit
ad presens ꝛ futurū. ꝛ nō ad p̄teritū. qꝛ ad p̄teritum nulla est potentia. Ex
ista regula sequit̄ ꝙ cōtingens ꝛ possibile . mpliant subiectū ꝯpōis ad stā‑
dū ꝓ suppositis p̄ntib⁹ ꝛ futuris. eo ꝙ ampliata ꝯpōe silr̄ extrema ꝯpōis
ampliant̄. Et qꝛ dicti modi ampliant ꝯpōnem ad p̄ns ꝛ ad futurū. iō am‑
pliant subiectū si sit ampliabile ad supposita p̄ntia ꝛ futura. Scđa regula
est. nccāriū ampliat ꝯpōem ad oīe tp̄s affirmatiue. ꝛ impossibile ad oīe
tp̄s negatiue. Rō est. qꝛ necessariū đr qđ est sp̄ ens. ꝛ impossibile qđ est sp̄
nō ens. S; ꝑ hoc qđ đr (sp̄) designat̄ oīe tp̄s. iō cū đr sp̄ ens. ponit̄ oīe
tp̄s affirmatiue. ꝛ cū hoc qđ đr. sp̄ nō ens ponit̄ omne tp̄s negatiue. Ex isto
sequit̄ ꝙ nccāriū ꝛ impossibile ampliant extrema ꝯpōis ad standū ꝓ oīni
tp̄e. ꝛ ex cōseq̄dēti ampliāt ad supposita cuiuslibet tp̄is. eo ꝙ ampliāt a cō‑
positione. silr̄ ampliant extrema ꝯpōis. vt cū đr. oīs hō necessario ē aīal
ibi hō ꝛ aīal ampliant̄ ad p̄ns. p̄teritū ꝛ futurū. Ex dictis regulis sequit̄.
ꝙ cōtingens nccāriū ꝛ impossibile drn̄t. ꝛ diuersis rōnib⁹ ampliant ꝯpōem
ꝯpōnis. qꝛ cōtingens ampliat grā potentialitatis ꝛ impfectionis quā im‑
portat. Nccāriū ꝟo rōe actualitatis quā dicit inquātū est sp̄ ens. Impossi‑
bile ꝟo rōe p̄uatiōis potentialitatis ꝛ etiā actualitatis quā iportat. Nā ipos‑
sibile p̄mo negat potēm. scđo ꝟo actū q̄ p̄supponit possibilitatem. iō im‑
possibile opponit̄ tā possibili q̄3 nccārio. Scđo sequit̄ ꝙ p̄dicti modi sunt
dcōes sincathegorematice. Rō est. qꝛ determināt cōpōem ampliādo ipsam
vt dcm̄ est. iō sunt dispōes p̄dicati inq̄ztu; p̄dicatum est. Duplices eī sūt
dispōes subiecti aut p̄dicati. qꝛ subiectū ꝛ p̄dicatū vno mō sumunt̄ ꝓ illo
qđ est subiectū ꝛ ꝓ illo qđ est p̄dicatū. Alio mō ꝓ subiecto inq̄ztum subie‑
ctū. ꝛ ꝓ p̄dicato inq̄ztū p̄dicatū. Ita q̄dā sunt dispōnes subiecti ꝛ p̄dicati
ſm id qđ sc̄. Alie sc̄ dispōes subiecti ꝛ p̄dicati ſm rōem subiecti ꝛ p̄dicati.
vt cū đr. oīs equ⁹ albus nccārio currit velociter, ibi alb⁹ ꝛ velocicer sunt

diſpõnes illiꝰ qꝺ ē ſbiectū. ⁊ illiꝰ qꝺ ē ꝓdicatū. ⁊ tales ñ ſūt ſyncathego-
remata neqꝫ denoīant ꝓpõnem. nõ tñ dꝛ ꝓpõ alba vel velox. ſ; oīs ⁊ ne-
ceſſario. ſūt diſpões reſpectīe. ſ. ſbiecti inqꝫtū ſubiectū. ⁊ ꝓdicati īquantū
ꝓdicatū. iõ ſūt dcões ſyncathegorematice. ⁊ tales denoīant ꝓpões a pte
ſbiecti. cū ab eis dicat̃ ꝓpõ vlis pticularis. īdiffinita vl' ſingularis. ſed di
ſpões ꝓdicati īqꝫtū ꝓdicatū denoīant ipꝫ a pte q̄litatis. cū ab ipis dicat̃
ꝓpõ affirmatīa vl' negatīa. modal' vl' de ineē. qꝛ ab affirmatõne ꝓdicati dꝛ
affirmatīa. ⁊ a negatõe eiꝰ dr̃ negatīa. ⁊ a mõ determināte ꝯpõꝫ ꝓpõis dꝛ
modal'. ⁊ a ſola īherētia ꝓdicati cū ſubiecto dꝛ ꝓpõ de ineē. Et circa ꝯuer
ſiones dcāꝝ ꝓpõnū ſūt ponēde q̄dā regule. Pria ē. oīs ꝓpõ de neccio et
poſſibili. ⁊ oīs de ꝯtingenti neccio. ⁊ de ꝯtigenti de poſſibili tā affirmatīe
qꝫ negatīe dñt eodē mõ ꝯuerti ſic̃ ille de ineē. ſ. vlis negatīa ⁊ pticularis
affirmatīa ſimpl'r. ⁊ vlis affirmatīa ñ ſimpl'r. ſ; ꝑ accñs. ⁊ pticularis nega
tiua ñ ꝑt ꝯuerti ī termis. Tñ ē ītelligēdū ꝙ ꝓdce ꝓpões ñ ꝯuertūt̃ ſm ſe
totas. eo ꝙ ī modalibꝰ ſp modꝰ ꝓdicat̃. ſ; ꝯuertūt̃ q̄ ad dcm̄. faciēdo de
ſubiecto dicti ꝓdicatū. ⁊ ecõtra. vt nullū hoīem eē lapidē ē ncce. ergo nullū
lapidē eē hoīem ē neceſſe. Alia regl'a ē. ꝙ oēs ꝓpõnes de ꝯtingēti nõ ne-
ceſſarito tā affirmatīe qꝫ negatīe pñt cõuerti ī oppoſitā q̄litatē. Rõ eſt. qꝛ
tales ꝓpõnes cõtingētes ſicut pñt eē. ita pñt ñ eē. vt ſi cõtigit oēꝫ hoīeꝫ
eē albū. etiā cõtigit nullū hoīeꝫ eē albū. ⁊ hoc ē ꝯuertere ī oppoſitā q̄lita
tē q̄ñ ad affirmatiuā vl' negatiuā ſeq̄t̃ alia oppoſite q̄litatis. Tñ differē-
ter fit iſta cõuerſio ſ;ꝫ diuerſos modos cõtigētis. qꝛ ꝓpõ de contingēti īfi
nito cõuertit̃ ī aliā de eodē cõtigenti. ſ; illa de contingēti nato ꝯuertit̃ ī
vnā de contingenti raro ⁊ de contingēti raro ī cõtingēs natū. vt cõtigit
aliquē hoīem caneſcere ī ſenectute. ergo cõtigit aliquē hoīem ñ caneſcere in
ſenectute. Alia regula ē. ꝓpões de cõtingēti ñ neccio affirmatiue ſil'r ꝯuer
tunt̃ ī termis ſicut ille de ineē. negatīe vero ñ. qꝛ vlis negatīa ñ conuertit̃
ſimpl'r eo ꝙ ad vl'em affirmatiuā ſeq̄t̃ vlis negatīa ꝯuertēdo illā ī oppo
ſitā q̄litatē. ⁊ ſi iſta negatīa cõuertat̃ ſimpl'r ī vl'em negatiuā. iteꝝ ad illā
negatiuā ſeq̄t̃ vlis affirmatīa ſm oppoſitā q̄litatē. ergo de prio ad vltimum
ad vl'em affirmatiuā ſeq̄ret̃ vlis affirmatīa. ⁊ ſic argueret̃ a ñ diſtributo
ad diſtributū. ſ; pticularis negatīa de tali cõtigēti cõuertit̃ ſimpl'r. qꝛ eq̄-
pollet pticulari affirmatīe. q̄ cõuertit̃ ſimpl'r. Alia regula ē ꝓpões de im
poſſibili dñt eodē mõ cõuerti ſicut ille de neccario. cū quibꝰ ſūt equalētes

Circa ꝓdcā q̄rit̃ de hoc ſophiſmate. Si ſortes neccario ē mortal' neceſſa
rio ē īmortal'. Probatio. ſi ſortes ē mortal'. ſortes neccario ē aliq̄lis. et ſi
ſortes ē neccario aliq̄lis. ſortes neccario ē īmortal'. ergo de prio ad vltimuꝫ. ſi
ſortes neceſſario ē mortal'. ſortes neceſſario ē īmortal'. Cõtra. ibi ſequit̃
oppoſitū ad oppoſitū. ergo locutio ē īpoſſibil'. Solu. añs illiꝰ cõditõnalis ē
dupl'r. ſ. ſortes neccario ē mortal'. qꝛ hec dcõ neccario. vno mõ ꝑt determīa
re ꝯpõem. ⁊ tūc ē ſenſus. hec ꝓpõ ſortes ē mortal' ē neccaria. Alioº ꝑt de-
termīare ꝓdicatū ⁊ hoc dupl'r. vnoº ꝑt determīare ꝓdicatū ex pte aptitu
dinis. quā importat. ⁊ ſic eſt ſenſus. ſortes hꝫ neceſſariā hītudinē vl' apti
tudinē ad mori. Alio mõ ꝑt determīare ꝓdicatū rõne actꝰ ad quē dic̃ ap-
titudinē. ⁊ ſic ē ſenſus. ſortes hꝫ aptitudinē vt neceſſario moriat̃. In du
obꝰ primis ſenſibꝰ añs prīe ꝯditõnal' ē īpoſſibile ⁊ ſeq̄t̃ cõſequēs. Iteꝫ

istis duob⁹ modis sophisma ē verꝫ. ⁊ n̄ sequit̄ oppositū ad oppositū. ꝯ se
ꝗtur vna ps ꝯditōnis ad ānˢ qd̄ ꝯcludit ambas simꝉ. Sed in tercio sensū
ānˢ ē verꝫ. ⁊ n̄ seqt̄ ꝯn̄s. iō sophisma ē fłm̄ ⁊ tꝫ ip̄robatio. Ad probatōez
dr̄. ꝙ n̄ sequit̄ sortes nccārio ē imortaꝉ. ꝯ necessario ē aliqlis. qꝛ n̄ sequit̄
sortes mouet̄ de necessitate. ꝯ sortes nccārio ē aliqlis. ⁊ sic ē ibi fallacia
a ꝭm qd ad simpꝉr. Itē posito casu ꝙ sint tres aīe q̄ sp̄ maneant iuste et
creet̄ vna iniusta. tūc q̄rit̄ de hoc sophismate. Ois aīa necessario ē iusta.
Probatio. hec aīa necessario ē iusta. ⁊ ista ⁊ illa. ⁊ nō sūt plꝛes. qꝛ illa que
cras erit nondū est. ꝯ ois aīa necessario ē iusta. Cōtra ois aīa ē iusta hec
ꝓpō cras erit falsa. ꝯ apposito mō necessitatis ē falsa. Solū. p̄ria ē dupꝉx
qꝛ vno mō p̄t intelligi cū restrictōe subiecti ad p̄ntes aīas. vt sit sensus
ois aīa q̄ nūc ē necessario est iusta. ⁊ sic ē vera. Alio modo potest intelli
gi sine restrictōe subiecti. ⁊ sic est falsa. vtꝫ ꝑ improbatōꝫ. intelligendo tm̄
ꝙ necessario determinet cōpōnem. Ex p̄dictis p̄nt cognosci sensus propo
sitionū in quib⁹ dicti modi ponūtur. qꝛ dcm̄ ē q̄liter illi modi p̄nt amplia
re ꝯpōnem. ⁊ ꝑ hoc variare sensum ꝓpōnum de ineē. Tamē circa hoc no
tande sunt q̄dā regule. Pria est q̄ñcūqꝫ due determinatōnes ꝯpositōis
ponunt̄ in eadē locutōe duplex ē locutio. eo ꝙ vna p̄t eē determiatio al
teri⁹ vel ecōtra. vt sortes nō currit nccārio. ista ē dupꝉx. eo ꝙ negatio pōt
determiare necessitatē vel necessitas p̄t cadere supra negatōꝫ. vtꝫ de ista
sortes nō currit cōtingēter. Secūda regula. q̄tiēscūqꝫ illa dcō necessario
ponit̄ i ꝯn̄te alicui⁹ conditōnalis duplex ē oīo. vt si sortes currit neces
sario mouet̄. eo ꝙ p̄t dicere necessitatē ꝯn̄e. ⁊ tūc sensus ē. si sortes cur
rit seqt̄ necessario ꝙ moueat̄. Vel p̄t dicere necessitatē ꝓpōnis. q̄ est ꝯn̄s
⁊ tunc est sensus. si sortes currit hec ꝓpō est necessaria. sortes mouet̄. qd̄
est fłm̄. Alia regula ē. q̄tiēscūqꝫ hec dictio necessario ponit̄ in ꝓpōne dis
iunctiua ꝯrioꝝ immediatoꝝ vel ꝯdictorioꝝ duplex est oīo. eo ꝙ p̄t dice
re necessitatē disiunctiuoꝝ vel necessitatē ꝑtiū disiūctiuaꝝ. vt sortes cur
rit necessario cras curret vel nō curret. Alia regula ē. quotienscunqꝫ hoc
verbū cōtingit adiūgit̄ terminis accidentib⁹ duplex ē oīo. eo ꝙ p̄t dice
re contingentiā p̄dicati ⁊ nō s̄biecti vel p̄t dicere contingentiaꝫ vtriusqꝫ
vt oē albū contigit currere. si dicat contingentiā p̄dicati tm̄. sensus ē. oē
qd̄ ē albū contingit currere. si aūt dicat contingentiā vtriusqꝫ sensus est
oē qd̄ contingit eē albū contingit currere. ⁊ sic iplicat̄ mod⁹ ad subiectū
ideo distinguit aresto. in primo priorum. omne. b. contingit esse. a. quia
vno modo sensus est. omne quod est. b. contingit esse. a. alio modo sen
sus est. omne quod contingit esse. b. contingit esse a. ⁊c̄.

Sequitur de coniunctione.

Abito de necessario et contingenti. consequenter dicendum est de
hac coniunctione an. Genera coniūctionum plura sunt. quedā sūt
genera dubitatiue ꝭm Priscianum. vt an vtrum. ne. ⁊ hoc genus con
iūctōis ꝯp̄hēdit donat⁹ sub disiunctis. Sed omissis alijs iterrogatīs ⁊
dubitatīs de hac ꝯiūctōe an ē p̄n̄s ītētio. q̄ eadē ꝭꝫ s̄bꝫ differens tm̄ ꝭm

rōnem exercet tres actꝰ. q̄ sunt dubitare. interrogare. ꝛ disiungere. ꝛ ƀm h̄
est diuersarū spēꝝ cōiunctionis. qꝛ ƀm ꝙ disiungit tūc cōtinet̄ sub spē dis-
iunctiua. ꝛ sub eadē ƀm ꝙ ꝑ eā interrogamus. ƀm aūt ꝙ ꝑ eā dubitamꝰ cō
tinet̄ sub spē disiunctiua dubitatiua. Et inter hos actus disiungere ꝑ priꝰ
sibi cōuenit. ꝛ ꝑ posterius esse interrogatiuā ꝛ dubitatiuā. qꝛ sp̄ disiungit.
sed non semꝑ dubitat vel interrogat. Aduertendū tn̄ ꝙ tripl'r contingit
dubitare. Q̄nqꝫ cōtingit dubitare de re ƀcata ꝑ nomē. siue ƀcet̄ ꝑ nomen
sub̄e. siue ꝑ nomen accn̄tis. ꝛ de hmōi querit̄ ꝑ ꝓnoīa interrogatiua. vt q̄s
queꝫ. q̄lis. q̄tus. ꝛ quotus ƀm diuersitatem sub̄e ꝛ eoꝝ q̄ accidūt substan
tie. Q̄nqꝫ eīn dubitat̄ de actu spēali. ꝛ tūc q̄rit̄ de ipso ꝑ hoc interrogati-
nū q̄d additū actui generali. vt q̄d agit rn̄det̄ sedet dormit disputat seu le
git. ꝛ his duobus modis querit̄ de re dubitatiua ꝑ noīa. Q̄nqꝫ eīn dubi-
tamus de his q̄ debent̄ actui. vt de causa actꝰ. vt cū legit. quare legit. vel
de tpe in quo fit actus. vt q̄n curret. vel de loco vbi facit. vnde venit. q̊ va
dit. quo transiuit. ꝛ de his querit̄ ꝑ aduerbia localia. Et sic pꝫ ꝙ de omni
bus dictis q̄ debent̄ actui q̄rit̄ ꝑ aduerbia. Q̄nqꝫ etiam dubitamꝰ de inhe
rentia vel cōpositione actus cum substantia. ꝛ tunc querimꝰ ꝑ cōiunctio-
nes interrogatiuas. ꝑ has. s. an. ne. vtrum. ꝛ sic de alijs. Et sic patet quo-
modo cōiunctiones interrogatiue in hoc differunt ab alijs. qꝛ querunt de
cōpōne actus cum substātia. Et hoc cōuenit istis tribꝰ. an. ne. vtrum. Dif-
ferūt tn̄ in hoc. qꝛ hec cōiunctio ne. magis se tenet cū actu. An vero ꝛ vtrū
magis cū substantia. vnde ne q̄rit de ꝯpōne ꝓpria inq̄ꝫtū est forma ꝑtis et
hꝫ modū actꝰ. An vero ꝛ vtrū inq̄ꝫtū est forma totiꝰ. ꝛ hꝫ modū substātie
Cuiꝰ signū est. qꝛ illud de quo querit̄ nō potest recipe supra se transitū al
terius actus. Illa vero de quo q̄runt̄ an ꝛ vtrū pn̄t. ꝛ eius cā est. qꝛ actus
nō transit nisi supra substantiā. vel h̄ns modū substantie. vnde nihil ē di-
ctū tu vides ne sortes currat. tn̄ d̄r tu vides an vel vtrū sortes currat. Alia
differentia. qꝛ ne semꝑ tenet̄ interrogatiue. An vero ꝛ vtruꝫ aliq̄n tenent̄
disiunctiue. vt ego bn̄ scio an vel vtrū plato legit vel non legit. Sed an et
vtrū differūt. qꝛ vtrū nō geminat̄ ꝑ se. sed exigit secū aliā cōiunctiuā. vt tu
scis vtrū sortes currat vel plato. sed an. ꝑ se pōt geminari sine altera cōiū-
ctione. vt tu scis an sortes currit an plato. De hac aūt cōiunctiōe an. talis
dat̄ regula. quotienscunqꝫ on semel ponit̄ in oratione disiungit inter con
tradictorie opposita. q̄n vero bis ponit̄ disiungit inter cōtraria immedia
ta. ꝛ exigit̄ veritas alteriꝰ ꝑtis disiunctiue determinate. ꝓpter q̄ȯ solet di
ci ꝙ oportet respondentē scire alterā ꝑtem determinate. qꝛ cum debet cer-
tificare interrogantē de questione debet esse magis certus q̄ꝫ interrogans
q̄ scit alteram ꝑtem in genere ꝛ in cōmuni. g̊ oportet respondentē alteraꝫ
ꝑtem scire determinate. Causa regule est ista quo ad primā ꝑtem. qꝛ in om
ni interrogatione supponit̄ aliquid in vl'i de quo q̄rit̄ in speciali. vt cū q̄-
ritur quis disputat supponit̄ aliquem disputare. de quo q̄rit̄ certificari in
speciali. quasi in hac interrogatione. scis tu an sortes currat aliquid ꝯmu
ne de quo q̄rit̄. nisi de altera tamen parte cōtradictionis q̄rit̄ de qua vult
certificari. qꝛ de illa est dubitatio. quare supponit̄ ꝑ interrogationē aliq̄d
cōmune ad illam. sed nihil est cōmune a ꝑte cōtradictionis nisi totum dis-
iunctū ad ambas ꝑtes cōtradictionis. qꝛ supponit̄ indisiunctum inter ꝑ-
tes contradictionis. sed non est nisi ꝑ hanc coniunctionē an. ergo hec cō-

functio an disiungit inter partes contradictionis sed pro hoc modo semel
ponitur dsiungit inter dicta contradictorie opposita. Unde hec coniũctio
est interrogatiua rõne interrogatõis adiuncte disiunctioni. quãdo dsiun-
git vni parti cõtradictõnis dat intelligere alteram. quia qñ quis dubitat
de vno oppositoꝝ dubitat de reliquo. sed sic nõ est de cõiunctionibus dis-
iunctiuis tm̃ ⁊ non interrogatiuis. vt nihil dictũ est vel sortes currit. qꝛ de
ficit alterũ extremoꝝ. ⁊ tamen bñ dicimꝰ tu scis an sortes currat. Secũda
pars regule ptȝ. scȝ quando bis ponit dsiungit inter dicta. quia omne illd
querit ꝑ interrogationẽ. ⁊ solum illud quo in responsione data questio ter
minat: sed ostenso vtrolibet enũciabilium de quibus format questio ter-
minat ipa questio. ergo indifferent querit hoc vel illud. ꝗ hec dictio an dis
iungit inter ea de ꝗbus querit ꝯ hec sũt dicta ĩmediata. ergo secũda vera.
Uñ notandũ ꝙ regula gnãlr est vera qñ hec cõiũctio an ꝓponit termĩo cui
adiungit. ꝯ qñ postponit termino cõi determinato ꝑ signũ vle. disiungit
inter cõtradictoria solũ. determinato aũt signo ꝑticulari. vel posito sine si-
gno inter sbcõtradictorie opposita. Oibus aũt alijs modis disiũgit inter
ꝯdictorie opposita. Est eñ sensus. tu scis an oĩs hõ currat. i. tu scis omẽm
hoĩem currere vel nõ currere. Huiꝰ aũt oĩs hõ an currat. sensus est. tu scis
oẽm hoĩem currere vel oẽm hoĩem nõ currere. sicut tu scis an aliquis dor
mit. sensus est. tu scis aliquẽ hoĩem dormire vel nõ dormire. ꝯ huiꝰ tu scis
aliquis hõ an dormit. sensus ẽ. tu scis aliquẽ hoĩem dormire vel aliquem
hoĩem nõ dormire. In termino aũt discreto nõ differt siue ꝓponat siue pꝰ-
ponat. ⁊ cã est ꝟtus negatõis intellectiue in hac dictõne an mediante na-
tura disiũctõis. vñ eodẽ modo valet argumentũ a superiori ad inferius cũ
hac cõiunctione an sicut cum negatione.

Circa ꝓdicta querit de hoc sophismate. Tu scis an oĩs hõ sit sortes an
differat ab eo. Probatio. tu scis an plato sit sortes an differat ab eo ⁊ sic ꝺ
alijs. ꝗ est vera. Cõtra. tu scis an oĩs hõ sit sortes an differat ab eo. ꝗ scis
oẽm hoĩem esse sortẽ vel oẽm hoĩem differre a sorte. qꝛ vtrũqꝫ ẽ falsum.

Solutio prima ẽ falsa simplr. ⁊ ꝓbatio peccat ꝯm ꝯñs ab insufficienti in
ductõne. qꝛ in hac ꝓpõne. tu scis an oĩs hõ sit sortes an differat ab eo. ẽ tm̃
duplex vnitas. qꝛ in vna ꝑte disiũctõis est vna distributio. ⁊ in alia ꝑte al-
tera. vñ sensus ẽ. tu scis an oĩs hõ sit sortes an oĩs hõ differat ab eo. ꝯ non
sumunt oẽs singlares harũ distributionũ duaꝝ in ipa ꝓbatõne. qꝛ preter
illas quas sumit deberet sumere illas. tu scis an sortes sit sortes. ⁊ an oĩs
homo differat ab eo. ⁊ scl an plato sit sortes. ⁊ an oĩs hõ differat ab eo. ⁊ ꝯ
disiũctiua ẽ falsa. qꝛ vtraqꝫ ꝑs eius ẽ falsa. ⁊ silr oẽs alie que relinquunt
⁊ hoc modo deberet sumere omẽs ꝑtes prime distributiõis. scda distributi
one integra manente ⁊ ecõuerso etiã deberet sumere omẽs ꝑtes scde distri
butionis. ita ꝙ prima maneat integra. vt tu scis an omĩs hõ sit sortes an
sortes differat. ⁊ sic de alijs. Alio modo debent accipe partes. scȝ accipien
do omẽs singulares vniꝰ cũ oĩbus singularibus alterius. vt tu scis an pla
to sit sortes an sortes differat an plato differat a sorte ⁊ sic de alijs. ꝯ omni
um illarũ nullã accipit. ⁊ sic ꝓcedit ab insufficienti inductõne. ⁊ sic peccat
ꝯm consequens. Item etiã an semel positum disiungit contradictorie op-
posita. vt satis patet ⁊c̃.

E hac cōiūctōe vel que nō ꝭcat compatiōez ꝭm
prius ꝛ posterius. ꝫ tm̄ compatōem rerū sil̄ exn̄tiū disiūgendo aliq̄
duo respectu alicuiꝰ tercij. vt hec cōiunctio vl̄ ponit ista disiūcta sil̄
esse. ꝛ indn̄ter se habet ad vtrunqꝫ. Sed illud respctū cuiꝰ ē disiūctio non
ponit sil̄ esse in eis. Vn̄ cū sortes vel plato currit. sortes ꝛ plato sil̄ ponunt̄
inter se esse. nō tn̄ sil̄ ponunt̄ sꝫ cursu. Et sic dꝫ intelligi dictū Boetij cū di
cit ꝙ ꝫ sapit cōiūctio disiūctiua. qꝛ ea que cōiungit nō pmittit sil̄ esse. Et si
mil̄r diffinitio Priscia. cū dicit disiūctiue cōiūctōes sūt q̄ q̄uis dictōes cō
iungāt. sensus tn̄ disiūgūt ꝛ alterā q̄dē rē eē ꝭcāt. alterā ꝟo nō esse. Et sic
ptꝫ ꝙ cōiūctio disiūctiua ꝭcat res sil̄ esse. ꝫ disiungit eas respectu tercij. Et
ponit̄ qn̄qꝫ disiūctiue ꝓprie. vt qn̄ disiūgit inter ea q̄ sil̄ nō pn̄t esse vera. vt
sortes currit vel nō currit. Aliqn̄ sꝫ disiūctōe. vt qn̄ disiūgit int̄ ea q̄ pn̄t si
mul bn̄ esse vera. vt sortes vl̄ plato currit. Ideo aliq̄ ponūt hāc rl̄am. qn̄ ꝫ
cōiūctio vel sel̄ ponit̄ in ozone. tūc ad veritatē eiꝰ exigit̄ ꝛ sufficit veritas
alteriꝰ ptis indeterminate. vt sortes currit vel nō currit. qn̄ ꝟo bis ponit̄
exigit̄ ꝓ altera pte deteriata veritas ad ꝫ ꝙ ip̄a sit vera. vt vel sortes cur-
rit vel plato. vn̄ nō valet argumētū ab ipsa sel̄ posita ad ip̄az bis positā. nō
em̄ sequit̄. tu scis esse astra esse paria vel imparia. ergo tu scis astra eē paria vl̄
imparia. Vn̄ notandū ē ꝙ iste tres disiūctiue cōiūctōes vl̄ ve ꝛ aut dn̄t a p̄
dictis trib. scꝫ an ne vtrū. Primo in ꝫ. qꝛ ip̄e sunt disiūctiue tm̄ nō inter
rogatiue. alie ꝟo tres. scꝫ an ne vtrū sūt disiūctiue ꝛ interrogatiue. vt in p̄
cedēti capitulo patuit. Scd̄o iste vel ve ꝛ aut nō pn̄t esse mediū p qd̄ actus
vnꝰ posset trāsire sup aliū. sicut ē in alijs tribꝰ. vt nihil dictū ē scis vel sor
tes currit. scis aut sortes currit. vt actꝰ sciendi intelligat̄ transire sup̄ ꝫ qd̄
dico sortē currere. sicut bn̄ dicit̄. tu scis an sortes currat. i. tu scis sortē cur
rere vel nō currere. tu scis vtrū sortes currat. ꝛ petas: currit ne sortes. Dif
fert aūt vel ab hac cōiunctōe aut. qꝛ vel disiūgit res q̄ mouēt intellectū spe
culatiū vel q̄libet aliā ꝟtutē positiuā tm̄ ꝛ nō motiuaꝫ. vel ab affectu vel
ab appetitu ꝫ ꝓut ē cognoscitiua tm̄. Sꝫ hec cōiūctio aut disiūgit res mo
tiuas intellectus practici vel ip̄iꝰ affectus. vel res motiuas appetitꝰ sensi-
bilis. Itē hec cōiūctio ve differt ab alijs duabꝰ. scꝫ vl̄ ꝛ aut. qꝛ est cōiūctio
disiūctiua encletica. vel ꝟo ꝛ aut nō sūt encletice. Encletisis em̄ solū in tri
bus inuenit̄ cōiūctōibus. s. qꝫ ve ne. Et dicunt̄ encletice. qꝛ abstrahūt vel
acuūt accentū p̄cedētis dictōis quo ad vltimā sillabā. vt putasne. dicit ve
ambitqꝫ. Et ideo sp sequunt̄ primā dictionē illiꝰ clausule in qua ponunt̄ ꝛ
ideo a donato sub disiūctōne dicunt̄.

Circa predicta querit̄. de hoc sophismate. Quicq̄d ē est vel nō est. Pro
batio. q̄cq̄d est est. illa ē vera. ꝛ verū pōt distingui a q̄libet alio ꝟo. ergo pma
est vera. Cōtra q̄cq̄d est vel nō ē est. ꝫ cesar ē vel nō ē. ergo cesar ē. Solutio
prima ē duplex ex eo ꝙ pōt esse diuisa. ꝛ sic ē sensus. q̄cq̄d est ē. vel q̄cquid
nō ē est. Et sic ē vera. qꝛ ꝓ altera pte ē vera. ꝛ sic ē disiūctiua. vel pōt eē cō-
posita. ꝛ sic est sensus. quicq̄d est vel nō est ē. ita ꝙ taꝫ illud qd̄ est q̄ꝫ ꝙ nō
est est. Et sic ē falsa ꝛ cathegorica. vnde est ibi fallacia diuisionis ꝛ cōpositi
onis. quia composita est falsa.

Querit̄ de hoc sophismate. Ois ꝓpositio vel eius cōtradictoria ē vera
Probatio. hec ꝓpositio sortes currit vel eiꝰ cōtradictoria est vera. ꝛ cijs. ergo

prima ē vera. Cōtra ois ꝓpositio ⁊c̄. ergo ois ꝓpositio ē vera. vl' ꝯdictoria cu
iuslibet ꝓpōis ē vera. ſ nō ois ꝓpō ē vera. ergo ꝯdictoria cuiuslibet ꝓpōis est
vera qd̄ ē falsū. ergo prima ē falsa. Solutio pma ē duplex. ex eo ꝙ illa cōiun
ctio disiūctiua pōt cōiungere int̄ termīos vel ꝓpōes. si inter ꝓpōnes sic est
falsa vt ꝓbat̄. ⁊ disiūctio includit disiūctōem prius factā ꝑ qlibet ꝓpōne.
⁊ idē scz quelibet ꝓpō infert̄ ꝑ hoc relatiuū eius. vel pōt disiūgere termīos
sic est vera. vt ꝓbat̄. ⁊ sic distributio includit disiūctōem. ⁊ ita distribuit so
lū primā ptē disiunctionis ꝓ suppositis in compatione ad aliā scz ꝑ alte-
ra pte ſm q̄libet cōtradictoriā. sed ꝓpositio est vnius partis cōtradictiōis
sicut Arestotelis sumit eam in primo pibermenias. ⁊ tūc hoc relatiuū eius
refert̄ ad alterā partē contradictionis ei respondentē reddendo singula
singulis. qꝛ totū sb̄ disiunctiōe cadit. Seqt̄ de hac cōiūctōe copulatia ⁊c.

Jcto de hac cōiūctōne disiūctiua vel: sequit̄ de
hac cōiūctōe copulatiua ⁊ que dicit̄ copulatiua. nō qꝛ ſcat copula-
tionē. ſ qꝛ ſcat cōpationē que ē sil' vl' ſm simltatē. ⁊ ad illā simltatē
sequit̄ copulatio. scz ad hoc qd̄ dico. non cū alio sequit̄ exclusio. Unde cū
dico. sortes ⁊ plato sunt albi hec cōiunctio ⁊ dicit simutatē vel vnitatē eo
rum in albedine. ⁊ ideo copulat istos in albedine non tamē dicit simulta-
tem in tpe. quia sic ista esset falsa. Adam ⁊ noe fuerunt duo hoies. qꝛ non
fuerūt in vno tpe. ⁊ tñ bene dicit̄. cucurrit heri ⁊ currit hodie ⁊ curret cras
ꝗ cursus nō sunt in eodē tpe. ſ primo ⁊ ꝑ se dicit simultatē pluriū sbiectoꝝ
in vno accidēte q̄ntū est esse. vel pluriū accidētiū in vno sbiecto. vt sortes ⁊
plato sūt albi. ⁊ sortes sedet ⁊ idem disputat.

Sequit̄ de multiplici modo vnius.

Nde notandū ꝙ vnū dicit̄ multipliciter. qꝛ qd̄
dam ē vnū ex materia ⁊ forma. vt hō est cōposit⁹ ex corpe ⁊ aīa. alio
mō est vnū cōtinuatōne. vt linea supficies tps ⁊ qdlibet cōtinuum.
Tercio mō ē vnū incisiōe vt in arbore ex ramo vni⁹ arboris. ⁊ ex trunco al
terius arboris fit vnū incisione. Quarto mō ex cōtiguatōne. sicut sūt duo
corpa inter que nō ē mediū. sicut digitus cōtiguat̄ digito. qꝛ nihil ē in me
dio. Quito⁹ collectōe. vt ex carne ⁊ osse fit vnū tciū. qd̄ nō ē oīno caro nec
os. sicut sūt nerui ⁊ cartilagines. Sexto mō aggregatōe. vt aceru⁹ lapidū.
⁊ hoc vltimo mō hec coniūctio ⁊ facit vnitatē ⁊ nō alijs ṗdictl modis. Et
sic termin⁹ copl'at⁹ ē vnū aggregatōe. Hec aūt vnio. q̄uis simplr̄ h̄ ꝯiūctio
⁊ diuersificat. quia aliquando opponit̄ vnitati. vt homo est corpus ⁊ ani-
ma. ⁊ totum copulatum facit vnū vnitate suppositi. ideo potest supponere
verbo singularis numeri. vt anima rationalis ⁊ caro vnus est homo. Ali-
qñ tenet̄ copulatiue ꝓprie. ⁊ tunc solū copulat diuersa ꝑ se habentia diffe-
rentiam ⁊ cōuenientiā respectu alicui⁹. ⁊ quia hec cōiunctio ⁊ equalit̄ re-
spicit vtrunqꝫ extremoꝝ illa de causa. qñcūqꝫ preponit̄ vni extremoꝝ necē
est ipam geminari ⁊ preponi alteri extremo. vt equalr̄ se hēat ad vtrunqꝫ
ne magl̄ se habeat ad id cui preponit̄. ⁊ tūc totū copulatū facit vnū aggre
gatōe. ⁊ ponit mltitudinē simplr̄. iō solū supponit v̄bo pluralis numeri.
vt sortes ⁊ plato currunt. Item nota ꝙ hec cōiunctio ⁊. licet debeat co-

ꝑulare diuersa. nō tñ quelibet. qꝛ nō copulat adiectiũ sbstãtiuo nec ecõuer
so. vt hō albꝰ currit. ꝓpter hoc de se dicit aliquã copulatōem vel associatio
nē aliquoꝝ de aliq̄li. vñ eq̄lr se habet ad vtrũqꝫ. Et sic se habere equalr ad
vtrunqꝫ extremoꝝ est causa omīs cõiunctōis copulatiue nisi sit encletica.
ideo primo ⁊ ꝑ se hec cõiunctio ⁊ copulat duas substantias vni actui. vel
duos actus vni substantie. vt sortes ⁊ plato sunt albi. vel hō legit ⁊ idem
disputat. Añ q̄uis cõuenientiꝰ hec cõiunctio ⁊ copulet diuersa supposita
⁊ diuersa significata de pari se habẽtia. vt homo ⁊ equus currunt. potest
tñ copulare diuersa subiecta cũ vnitate significationis. vt hō ⁊ hō currunt
quia in terminis cõmunibus plurale geminat suũ singulare. sed bene dici
tur. homines sunt. ergo bene dicit homo ⁊ hō sunt. Item talia sunt sub-
iecta qualia ꝑmittunt ab eoꝝ predicatis. ꝫ cũ dicit hō et homo currũt. p̄-
dicatũ exigit q̄ ille terminus hō teneat ꝓ diuersis. sed si teneat ꝓ diuer-
sis bene dicit hō ⁊ homo currunt.

Circa predicta querit de hoc sophismate. Omne nō aīal qđ ⁊ sortes sũt
duo non est sortes. Probatio hoc nō animal quod ⁊ sortes sunt duo nō ē
sortes. demonstrato lapide. ⁊ sic de alijs. ergo om̄e nō aīal qđ ⁊ sortes sũt
duo nō est sortes. Contra om̄e nō aīal ⁊c̄. ergo om̄e aliud q̄ꝫ aīal quod et
sortes sunt duo non est sortes. Locus a cõuertibili. qꝛ non animal ⁊ aliud
q̄ꝫ aīal equipollent. sed sortes ē aliud q̄ꝫ aīal quod ⁊ sortes sunt duo. ergo
sortes non est sortes. in quarto prime. Solutio. prima est simpliciter ve
ra. ⁊ improbatio non valet. nec est sillogismus quē facit sed paralogismꝰ.
quia maior ⁊ minor sunt duplices. quia hec ꝓpositio que erat maior. s. om
ne aliud q̄ꝫ animal quod ⁊ sortes sunt duo non est sortes. est duplex. eo q̄
hoc relatiuũ quod potest referre hunc terminũ aliud. vel hũc terminũ ani
mal. Si aũt refert illum terminũ aliud. sic maior est vera. ⁊ sensus ē omne
animal aliud ab animali. quod scꝫ animal aliud ab animali ⁊ sortes sunt
duo non est sortes. ⁊ hoc est verum. nihil aliud est ab animali nisi lapis li-
gnũ. ⁊ sic de alijs inanimatis oībus quoꝝ nullum est sortes. Si aũt quod
referat illũ terminũ animal. sic maior est falsa. ⁊ sensus est. omne aliud q̄ꝫ
animal. quod scꝫ animal ⁊ sortes sunt duo non est sortes. hoc aũt est falsũ
quia sortes non facit numerũ secum. sed omnes alij homines faciunt nu-
merũ cum sorte. ⁊ alia aīalia. ⁊ ita sortes est aliud a quolibet animali faci-
ente numerum cum sorte. Et sic conprehendit in hac distributione omne
aliud q̄ꝫ animal quod scꝫ aīal ⁊c̄. vnde hoc modo maior dicit q̄ sortes nō
est sortes. Econuerso aũt dicendum est de minori q̄ si hoc relatiuũ qđ refe
rat hunc terminũ animal falsa est. ⁊ hoc posita tali positione q̄ sint tantuꝫ
duo animalia. scꝫ sortes ⁊ capra. ⁊ aliud supponit ꝓ sorte ⁊ capra. sic mi-
nor est falsa. qꝛ tunc dicit q̄ sortes est aliud ab istis duobus. scꝫ a sorte et
platone vel aīali qđ est homo. ⁊ vt meliꝰ pateat falsitas maioris in secũdo
sensu ponat q̄ sortes sit ⁊ nullũ aīal sit q̄ꝫ plato ⁊ vnꝰ equꝰ. tũc nullũ aīal
est qđ faciat numerũ cũ sorte nisi plato ⁊ ille equꝰ. ⁊ sortes aliud ē ab his
duobꝰ. et sic est falsa. om̄e aliud aīal q̄ꝫ ista duo aīalia. que scꝫ aīalia faci-
unt numerum cum sorte nō est sortes.

Querit de hoc sophismate. Omne enunciabile differt ab aliquo. ⁊ suuꝫ
oppositum est componibile isti. Probatio. hoc enũciabile sortē esse differt

ab aliquo ⁊ suũ oppositum est cõponibile illi. qꝛ differt ab hoc enunciabili equũ currere. ⁊ suũ oppositũ. scꝫ sortem nõ esse est cõponibile illi: qꝛ potest stare cũ illo. Simul eñ possunt esse vera hec duo enũciabilia. scꝫ sortẽ nõ esse ⁊ equũ currere. illud enũciabile equũ currere differt ab aliquo ⁊ suum compositũ est cõponibile illi. ⁊ sic de alijs. ergo prima est vera. Contra. hec ẽ vna copulatiua cui⁹ vtraqꝫ ps est falsa. ergo ipa ẽ falsa. Solutio. prima est falsa. ⁊ ꝓbatio peccat ẜm figuram dictõis a pluribus determinatis ad vnam determinatã rõne hui⁹ termini aliquo. ⁊ etiã est ibi accidẽs ꝑ quandam regulã in distributõibus habitam. qꝛ ꝗuis hec distributio. oĩe enũciabile ẜm se cõuertibiliter sequat̃ ad suas ptes singulares. Oẽs tñ ptes ẜm ꝙ sũt sub hoc ꝑdicato differt ab aliquo. sic nõ sequit̃ ad illas. ẜ ẽ ibi accidens.

Sequit̃ de hac dictione nisi.

Oquẽtes cõiter ponũnt ꝙ hec dictio nisi ꝓprie ⁊ ꝑ se tenet̃ cõsecutiue ⁊ nõ exceptiue. ideo circa ipam dictionẽ nisi Primo querit̃ vtrũ hec dictio nisi possit teneri exceptiue vel nõ Scđo querit̃ vtrũ hec dictio nisi ⁊ hec oĩo si nõ equiualeant adinuicem. cũ hec dictio nisi cõponat̃ ex si ⁊ nõ. Tercio q̃t sũt genera instantiuarũ. et qualiter differãt in genere. Quarto querit̃. q̃re poti⁹ ex hoc aduerbio nõ ꝑ cõpositionẽ fiat dictio instantiua. que est dictio exceptiua q̃ꝫ alia dictio instantiua alteri⁹ generis. Quĩto q̃re hec dictio nisi ẜm ꝙ ẽ ꝯsecutiua vl'r sꝑ debet adiũgi ꝟbo sbiũctiui modi. Circa primũ obijcit̃ ꝙ aliqñ tenet̃ exceptiue. qꝛ instantia aliqñ fit in toto cõtra ptem. aliqñ fit instãtia in pte. vt cũ dicit̃. oĩs hõ currit sortes nõ currit. vel q̃dã hõ nõ currit. Hic eñ fit istãtia in pte cõtra totũ. Sed posito ꝙ sortes currat ⁊ nihil aliud. hec est vera nll's hõ currit nisi sortes. ẜ ibi ẽ instãtia extrahẽdo vel extramittẽdo ptẽ a toto nisi ꝑ dictõem exceptiuã. ergo hec dictio nisi in ꝑdicta oĩone tenet̃ exceptiue. Itẽ ad idẽ cũ dicit̃ nll's hõ currit nisi ille asin⁹. hec est impropria. ẜ si hec dictio nisi tenet̃ exceptiue tũc esset ꝓpria. ẜ erit falsa. ergo hec dictio nisi nõ tenet̃ cõsecutiue. ẜ tenet̃ cõsecutiue vel exceptiue. ergo tenet̃ exceptiue. Itẽ ad idẽ cõsequẽtia ẽ duplex. qꝛ quedã ẽ ꝯsequentia simpl'r. vt si hõ currit aĩal currit. Alia est ꝯñ̃a vt nũc. vt si veneris ad me dabo tibi ecclesiam. Sed ex nll'a illaꝝ infert̃ añs vel ꝯñs. qꝛ ex prima ꝯñ̃a nõ sequit̃. ergo hõ currit qđ ẽ antecedẽs. nec sequit̃. ergo aĩal currit qđ ẽ ꝯñs. Et ex alia ꝯñ̃a que ẽ ꝯsequẽtia vt nũc nõ sequit̃. ergo venies mecũ qđ ẽ añs. nec seq̃t̃. ergo dabo tibi eccl'iaꝫ qđ ẽ ꝯñs. ergo ex nll'a sequit̃ añs vl' ꝯñs. Sed cũ dicit̃. nll's hõ nisi sortes. ex hac bene sequit̃. ergo hec dictio nisi nõ tenet̃ ibi cõsecutiue: ẜ tenet̃ exceptiue. qđ cõcedimus dicentes ꝙ nisi aliqñ tenet̃ exceptiue. vt in ꝑdictis oĩonibus ⁊ cõsimilibus. ⁊ nõ sꝑ tenet̃ cõsecutiue. Sed contra hec dictio nisi cõponit̃ ex si ⁊ nõ. sed nec si nõ sũt dictiones exceptiue. nec habẽt naturã axceptõis cũ cõpositũ nõ hẽat aliquã naturaꝫ nisi a suis cõponẽtib⁹. ergo nisi nunq̃ꝫ tenet̃ exceptiue. ẜ exceptiue vel cõsecutiue. ergo tenet̃ ꝯsecutiue. Itẽ oĩs dictio exceptiua dicit hitudinẽ ptiũ ad totũ. ẜ nll'a cõiũctio dic̃ habitudinẽ ptis ad totũ. ergo nulla cõiunctio ẽ exceptiua in scđo scđe. ergo hec dictio nisi nõ est exceptiua. ẜ est exceptiua vel consecutiua. ergo est consecutiua.

Dicendũ sicut prius ꝙ hec dictio nisi aliqñ tenet̃ exceptiue. aliqñ consecutiue. Ad illud aũt qđ obijcit̃ in cõtrariũ dicẽdũ. ꝙ sicut obijcit̃. ẜ dictio

niſi componit̃ ex nõ ⁊ ſi. ſ3 hoc aduerbiũ nõ ſꝑ fert inſtantiam cui adiungi
tur. cũ ſꝑ cõtradicat ei. ꝗ eſt dictio inſtantiua ⁊ fert inſtantiã aliqñ in toto
aliqñ in ꝑte ſicut diximꝰ prius. ſ3 ꝑ cõpoſitionẽ trahit̃ ad inſtantiam que ẽ
in ꝑte extrahẽdo ꝑtẽ a toto. ⁊ hoc ſufficit ad dictionẽ exceptiuã. vt nullus
hõ currit niſi ſortes. ⁊ ideo hec dictio niſi aliqñ tenet̃ exceptiue. ⁊ aliquã-
do cõſecutiue. Et ſic ꝑʒ ꝗuis hoc aduerbiũ nõ. nõ ſit dictio exceptiua ha
bet tñ naturã inſtantiuã. que natura inſtantiua ꝑ cõpoſitionẽ cõtrahit̃ ad
inſtantiã dictionũ exceptiuarũ in hac dictõne niſi. Ad ſcđam aũt qđ ob-
ijcit̃ in cõtrariũ dicendũ ꝙ nõ ſillogiſat in ſcđo ſcđe. ſ3 potiꝰ ꝑalogiſat. q2a
minor ꝑalogiſmi ꝑdicti ẽ duplex. ſcʒ hec. nulla cõiunctio dicit habitudi-
nẽ ꝑtis ad totũ. eo ꝙ quedam ſunt cõiunctões que habẽt in ſe naturã du-
plicem. ſicut ſunt ille cõiunctões que ſunt cõpoſite ex cõiunctõnibꝰ ⁊ alijs
ꝑtibꝰ orõnis. vt hec cõiunctio quapropter. que eſt cõpoſita ex hac dictiõe
qua ⁊ ꝑpoſitione ꝓpter. ⁊ ſic intellectus eiꝰ cõſtituit̃ ex intellectibꝰ haruʒ
dictionũ. hec aũt cõiunctio niſi cõpoſita eſt vt dictũ eſt ex nõ ⁊ ſi. vñ habet
in ſe naturã inſtantiue que eſt ſm ꝑtẽ. ⁊ ꝑ hoc dicit habitudinẽ ꝑtis ad to
tũ vel compatõnẽ. ⁊ ſic habet in ſe naturã duplicẽ. ſcʒ naturã inſtantiuam
rõne aduerbij ex ꝗ cõponit̃. vñ dicit̃ cõiunctio inſtantiua. Aliter habʒ na
turã cõſecutiuã rõne cõiũctõnis. vñ dicit̃ cõiunctio coſecutiua. Et habet
naturã aduerſatiuã rõne conſecutõnis. vñ dicit̃ cõiunctio aduerſatiua.

Circa ſcđm ſicut ꝑʒ ex predictis. Notandũ ꝙ hec dictio niſi aliqñ tene
tur exceptiue. aliqñ cõſecutiue. ⁊ ſm ꝙ tenet̃ cõſecutiue hec dictio niſi. et
hec orõ ſi nõ. equipollent. vt non currit niſi moueat̃. i. nõ currit ſi non mo
uet̃. Scđm aũt ꝙ hec dictio niſi tenet̃ exceptiue. tũc ſ;cat aliud ꝗʒ hec ora
tio ſi nõ. ⁊ nõ ſ;cant idem. cũ tunc ſ;cet habitudinẽ ꝑtis ad totũ. vt nõ cum
hoc. ſicut enĩ dictio excluſiua ſ;cat hoc nõ cum alio ſimul. ſic ecõuerſo exce
ptiua ſ;cat totũ nõ cum hoc. Circa terciũ nota ꝙ tria ſunt genera inſtanti
uarũ: q2 ſunt quedã excluſiue. ⁊ ſic inſtant excludendo. alie ſunt exceptiue
⁊ ille inſtant excipiẽdo. alie ſunt cõtradictorie ſiue cõtradicẽtes. ⁊ ꝑ iſtas
fit cõtradicendo inſtantiua ſiue cõtradictoria. Nota ꝙ etiã in genere ſic
differũt. q2 excluſiue ſꝑ inſtant in toto excludẽdo ipm. vt ſolus ſortes cur-
rit. Exceptiue ꝟo ſꝑ inſtant in extrahendo ꝑtem a toto. vt nll's hõ niſi ſor-
tes currit. Cotradictorie ſiue cõtradicẽtes inſtant indifferenter aliqñ ĩ to
to aliqñ in ꝑte remouendo aliꝗd a toto vel a ꝑte. vt quidã hõ currit. nullꝰ
hõ currit. oĩs hõ currit. quidã hõ non currit. Circa quartũ cuʒ hec dictio
nõ intelligit̃ in qualibet dictõne inſtãtiua. vt in excluſiuis ⁊ exceptiuis di
ctõibus ⁊ in cõtradicẽtibus cũ ſit principiũ oĩm ipsarũ. ꝗ ſicut ꝑ cõpoſitio-
nem ex ea fit dictio exceptiua. ſic ex ea debet fieri dictio inſtantiua alteriꝰ
generis. vt excluſiua. Et dicendũ ꝙ nõ eſt idẽ modus intelligẽdi hanc di-
ctionẽ nõ in qualibet dictione inſtantiua. Unde nõ eſt principiuʒ vno mo
do oĩm dictionũ inſtantiuaꝝ. q2 dupliciter eſt vna dictio principiũ alteriꝰ
q2 vno mõ ꝑ impoſitionẽ alio aũt mõ ꝑ cõpoſitõem. Unde dico ꝙ in dictio
nibus exceptiuis ꝑ impoſitionẽ eaꝝ intelligit̃ negatio. q2 tm̃ ⁊ ſolũ ex im
poſitione earũ ſ;cant nõ cũ alio. Et ille dictões exceptiue preter preterꝗʒ
ſilr habent ꝑ impoſitõem negationis de intellectu ſuo. Sed ille dictiones
cõtradicẽtes nullus nihil neuter, ⁊ etiã hec dictio exceptiua niſi ꝑ compo

sitionem habent negationē de intellectu suo. Et sic ptz ꝙ nō est idem modus intelligendi negationē in oībus dictōibus instantiuis. Ān nō oportꝫ ꝙ in qbusdā sit p cōpositionē. ꝙ in alijs sit p cōpositōem silr. Querit̄ q̄re ex hoc aduerbio nō. ꝛ ex hac cōiunctiōe si potius fiat dictio exceptiua p cōpositionē ꝙ̄ sit exclusiua. cū hoc aduerbiū nō sit instantiui. ꝛ instātia repit̄ tam in exceptiuis ꝙ̄ in exclusiuis ꝯuis indrūter. Et dicēdū ꝙ hoc aduerbiū nō negatiuū est. qꝛ negat ꝛ p ordinē ad hanc dictōnem si intelligit̄ aduersatio. Ān in hac dictōne nisi intelligit̄ negatio ꝛ aduersatio ꝛ p hoc ē dictio exceptiua. qꝛ aduersat̄ p̄cedenti in aliqua pte ipius. Itē cuꝫ hec dictio nisi sp sit cōposita ex nō ꝛ si. ꝛ aliqn̄ sit exceptiua. aliqn̄ cōsecutiua. ergo oportet ꝙ diuersimode fiat cōpositio hui⁹ dictōis nisi ex suis cōponētibus. qd̄ cōcedim⁹ dicētes ꝙ qn̄ hec dictio nisi cadit sup̄ negatōem. ꝛ tunc cōsecutio cōpleta est hui⁹ dictōis nisi. Et tūc hec dictio cōtinet̄ ſm Prisciamū sb̄ cōiunctōe cōtinuatiua. ꝛ ſm Donatū sub cōiunctōne causali. vt nō currit nisi moueat̄. i. si nō mouet̄ nō currit. Qn̄ aūt est exceptiua tūc negatio cadit supra cōsecutionē. ꝛ sic negatio trāsmutat cōpositionē in alteram speciem: qꝛ in dictionē exceptiuā. Et sic ſm diuersos modos cōpositionis est hec dictio nisi alterius ꝛ alterius spēi. Si querat̄ vtrū instantia equaliter reperiat̄ in predictis tribus generibus instantiuarū. Dicendū ꝙ nō. qꝛ p prius in dictōibus instātiuis cōtradicētibus. ꝛ hec est maxima cōpositio cū ibi sit cōpositio. ꝛ p posteri⁹ reperit̄ instantia in dictōnibus exceptiuis. ꝛ tn̄ in his plus est ꝙ̄ in exclusiuis. ꝛ ꝯuis exceptum nō cōtradicat īmediate suo toti. tn̄ sequit̄ cōtradictio. vt oīs hō preter sortē currit. ꝛ hoc sequit̄ ꝙ sortes nō currit. ꝛ vlteri⁹ sequit̄ ꝙ aliqs hō nō currit. ꝛ ē locus a pte subiectiua. Sed in dictōnibus exceptiuis illud quod excluditur nō cōtradicit ei a quo fit exclusio. vt solus sortes currit. i. nullus ali⁹ a sorte currit. Ille em̄ due sortes currit. nullus ali⁹ a sorte currit. nō contradicunt neq3 primo neq3 ex ꝯn̄ti. ideo minus est instantia in dictiōibus exclusiuis ꝛ plus in dictōibus exceptiuis. ꝛ maxime in cōtradicētibus. Circa quintū obijcit̄ cōiunctio nata est cōiungere ceteras ptes oꝛonis. ergo tam noīa ꝙ̄ verba. ꝛ sic de alijs ptibus oꝛonis. ꝛ quoslibet numeros. ꝛ sub qualibet psona. ꝛ qlibet tpa. ꝛ qslibet modos. ꝛ sic de alijs ptibus oꝛonis sub his accidētibus ꝛ sub alijs. ergo hec dictio nisi ſm ꝙ cōiunctio consecutiua male determinat̄ tm̄ ad modū subiunctiuū. Solutio. dicenduꝫ ꝙ negatio que est in hac dictōne nisi. non est negatio absoluta ꝫ respectiua. ſm ꝙ hec dictio nisi est dictio consecutiua. Et hui⁹ causa est. quia negatio ꝛ cōsecutio vniunt̄ etiam in intellectu vno huius dictionis nisi. ꝛ quia intellectus est in consecutione. ideo negatio est in cōsecutione. qꝛ vnit̄ intellectu vno cū ipsa cōsecutione vt diximus. ꝛ ideo negatio nō est ibi absoluta sed respectiua. vnde cū negatio debeat determinare verbum. ideo negatio absoluta determinabit verbū absolutū. ꝛ negatio respectiua determiabit verbū respectiuū. ꝛ ideo. qꝛ inter cēs modos verboꝝ solus modus disiunctiuus dicit rem suā in respectu siue in comparatiōe ad aliud. ideo hec dictio nisi. ſm ꝙ est cōsecutiua dꝫ adiūgi verbo subiūctiui modi.

Circa predicta queritur de hoc sophismate. Nihil est verum nisi in hoc instanti. Probatio. quicquid est verum in hoc instanti est ve. uni

ergo nihil est verum nisi in hoc instanti. Contra. nihil est verũ nisi in hoc instanti. ꝙ te esse asinũ non est verum nisi in hoc instanti. ꝙ te esse asinuȝ in hoc instanti est veꝝ. ꝙ tu es asinus. vel sic potest esse probatio. nihil potest esse verũ. ⁊ non est instantia nisi ꝓ vero in hoc instanti. ꝙ facta exceptione ꝓ illo erit vera. ergo hec est vera. nihil est verũ nisi in hoc instanti. Solutio prima est dudlex eo ꝙ hec dictio nisi potest teneri exceptiue vel consecutiue. ⁊ vtroqȝ modo est vera. sumpto instanti cõmuniter siue ad ipsum instans siue ad ip̃m nunc siue ad tp̃s presens. Sed distinguẽda ẽ ipsa prima. ⁊ ẽm hoc aliter ⁊ aliter respondendũ est ad argumenta improbatõnis primo ergo videndũ est ẽm vtrunqȝ sensum. scd̃o quid respondeamus improbationi. Unde sensus prime ẽm ꝙ est exceptiua est talis. nihil est verũ nisi in hoc instanti. i. nihil est verũ preter verũ in hoc instanti. ⁊ hec est vera sumpto vero cõmuniter ad verũ quod est in hoc instanti. ⁊ ad veruȝ qd̃ est in tempe. sicut instans sumebat᷑ cõmuniter ad instans ⁊ ad tempus. Si aũt in prima tenet᷑ consecutiue est sensus. nihil est verũ nisi in hoc instanti. i. nihil est verũ si non est verũ in hoc instanti. ⁊ hoc modo iterũ prima ẽ vera. Habita ergo distinctione respondendo improbationi dicendũ est ꝙ ꝓut prima ẽ exceptiua primũ argumentũ improbatõnis nõ tenet. hoc. s. nihil est verũ nisi in hoc instanti. qꝛ ibi est sophisma accidẽtis. sicut ibi nll's hõ pret᷑ sortem currit. ergo plato preter sortẽ currit. qꝛ hoc mõ prima ẽ cathegorica. ⁊ hec distributio nihil cõprehendit sub se tam vera ꝙ̃ falsa. tam complexa ꝙ̃ incõplexa. Unde verũ in hoc instanti excipit᷑ ab illa distributione sic sumpta. Unde verũ in hoc instanti est ps illi⁹ distributiõis. ẜ nõ est ps hui⁹ qd̃ dico te esse asinũ. sicut sortes est pars hui⁹ distributiõis nll's hõ ẜ nõ erit ps platonis. Si aũt in ꝑma teneat᷑ ꝯsecutiue ꝑmũ argumẽtũ improbatõis bñ tenet h̃. scȝ nihil ẽ verũ nisi in h̃ instãti. ꝙ te eẽ asinũ ñ ẽ veꝝ nisi in h̃ instanti. qꝛ sens⁹ ẽ. nihil ẽ verũ si ñ est verũ in h̃ instãti. ẜ illud argumentũ quod sequit᷑ non tenet. hoc scȝ te esse asinũ non est verũ nisi in hoc instanti. qꝛ sensus est te esse asinũ. ꝙ te esse asinũ est verũ in hoc instanti. nõ est verũ si non est verũ in hoc instanti. ꝙ te esse asinũ est verũ in hoc instanti. aut nulla est ibi apparentia. aut argumentũ est penitus dispatum. vl' est ibi quid ⁊ simpliciter ꝓpter hoc ꝙ ex nulla cõditionali licet inferre antecedens ⁊ consequens. vt si homo currit aĩal currit. ex hoc ergo non sequit᷑. hõ currit vel aĩal currit. Simil'r non sequit᷑ te esse asinũ non est verum nisi in hoc instanti. ꝙ te esse asinũ est verũ in hoc instanti. qꝛ ponit ibi antecedens. ⁊ sic est ibi quid ⁊ simplicit᷑. põt tamẽ dicere ꝙ nulla ẽ ibi apparẽtia. qꝛ ex negato ꝯñte infert᷑ ꝯsequẽs affirmatũ. vt si hõ nõ est. aĩal nõ est hõ. ꝙ animal est hõ. In hoc enĩ affirmato nulla est apparentia vt diximus. aut est ibi quid ⁊ simpliciter. Circa ꝑdicta querit᷑ de hoc sophismate. Nullus homo legit parisius nisi sit asinus. Probatio hec est falsa. aliq̃s homo legit Parisius nisi sit asinus. ꝙ sua contradictoria est vera. hec scȝ nullus homo legit parisius nisi sit asinus. sed nõ aliquis ⁊ nullus equipollẽt ergo prima est vera. Contra nullus homo legit Parisius nisi ipse sit asinus. ergo a destructione consequentis si aliquis homo legit parisius ipse est asinus, quod est falsum, ergo ⁊ prima est falsa, Solutio prima est sim

pliciter falsa. ⁊ hec est duplex aliquis homo legit Parisius nisi ipse sit asi
nus. eo ꝙ negatio potest determinare verbum consequētis ſm se ⁊ abso-
lute. quod est legit ⁊ sic est falsa. ⁊ sic equipollent prime. ⁊ est sensus. nul-
lus homo legit. ⁊ ad nullū hoīem esse asinū sequit̄ nullum hoīem legere
parisius. Et hoc modo nō aliquis ⁊ nullus equipollent. ⁊ sub hoc sensu.
non aliquis homo legit parisius nisi ip̄e sit asinus nō contradicit huic. ali
quis hō legit parisius ⁊c̄. vtraqꝫ em̄ est falsa. vel potest negatio determīa-
re verbū consequentis. quod est legit. nō ſm se ⁊ absolute sed in compara
tione ad antecedens. ⁊ sic est vera. ⁊ est sensus. non aliquis homo legit pa
risius ⁊c̄. i. non sequit̄ ad nullū hoīem esse asinū. nullū hoīem legere pari
sius. ⁊ hoc modo negat̄ tota cōsequentia. ⁊ primo tm̄ ps. ⁊ contradicit hu
ic. aliquis homo legit parisius ⁊c̄. sed hoc modo nō equipollet prime.

Querit̄ de hoc sophismate. Nullus hō morit̄ nisi vnꝰ solus homo mo-
riat̄. Probatio hec est falsa. aliq̄s hō morit̄ nisi vnus solus hō moriat̄. ergo
sua contradictoria est vera. hec scꝫ nō aliq̄s homo morit̄ ⁊c̄. sed non aliquis
⁊ nll's equipollēt. ergo prima vera. Cōtra antecedens ē possibile ⁊ ꝯn̄s im-
possibile. ergo cōditionalis falsa. Qꝛ aūt an̄s sit possibile patet. qꝛ habet du-
as causas veritatis vel plures. qꝛ vnū solū hoīem non mori est verum. sed
duo moriunt̄ vel plures moriant̄ q̄ꝫ duo. vel etiam si omēs moriunt̄. ⁊ sp
cōsequens est falsum. scꝫ nullus homo morit̄. Solutio est eadem que eti
am in precedenti erat sophismate.

De modo reduplicationis.

Modus reduplicationis diuersificat̄ ſm diuersi-
tatē causarū ⁊ terminoꝝ. ⁊ ideo dicit̄ cōmuniter ꝙ hec reduplica-
tio in eo ꝙ hꝫ diuersas intētōes ſm diuersitatē causarū. ⁊ ꝓpter h̄
circa eam. Primo querit̄ de distinctōne ip̄ius ſm diuersa genera causarū
Scdo vtrū reduplicatio debeat poni ad subiectū vel ad p̄dicatū in ꝓposi
tione. Tercio querit̄ ad q̄d ponat̄ in sillogismo. vtrū ad maiorē vl' minorē
vel mediuꝫ. Circa primū sciendū sicut cōiter solet dici ꝙ h̄ dictio in eo ꝙ
aliqn̄ dicit causam efficientē. vt sortes ⁊ plato in eo ꝙ sunt albi sil'es sunt.
qꝛ albedo in diuersis subiectis est causa efficiens silitudinis eoꝝ. ⁊ i eo ꝙ
sol lucet supra nostrū emisperiū est dies. ⁊ in eo ꝙ terra est obiecta inter so
lem ⁊ lunam est eclipsis. Aliqn̄ aūt dicit causam materialem. vt corpus re
rū animatarū in eo ꝙ est corpus organicū ē pfectibile p aīam. Aliqn̄ autē
dicit causam formalem vt anima in eo ꝙ est anima est pfectio corporis or-
ganici potentia vitam habentis. ⁊ sortes in eo ꝙ albedo est in ipso ip̄e est
albus. Anima em̄ est forma corporis instrumentalis potentia vitam ha-
bentis. ⁊ albedo est forma albi. Aliquando aūt dicit causam finalēꝫ. vt sa
nitas in eo ꝙ est sanitas est finis medicine ⁊ omnium que ordinantur ad
ipsam. ⁊ virtus in eo ꝙ est virtus ponit necessitatem operationibus pre-
cedentibus.

Circa predicta querit̄ de hoc sophismate. Aliqua in eo ꝙ conueniūt
differūt. Probatio. aliqua in eo ꝙ cōueniūt sunt multa ⁊ in eo ꝙ sunt mul
ta differūt. ergo de primo ad vltimū aliq̄ in eo ꝙ cōueniūt differūt. Contra.
differre ⁊ cōuenire sunt opposita. ergo vnū nō est causa alteriꝰ. ergo p̄ma ē falsa

quia hec reduplicatio in eo dicit cōuenire esse causam eius qđ est differre.
Solutio. prima ē falsa simpliciter. Ad ꝓbationē dicendū ꝙ soluēda ē ꝑ interemptionē huiꝰ in eo ꝙ sunt. sunt multa. qꝛ falsa ē. qđ ꝑʒ qꝛ sicut oēs ꝑticulares hoīes in eo ꝙ sunt hoīes participant in natura vna. ⁊ reducūtur ad vnitatē speciei. Ande dicit porphirius ꝙ participatōne speciei plures hoīes sunt vnus hō. Silr̄ aliqua siue multa in eo ꝙ sunt participant naturā entis. ⁊ reducunť ad veritatē entis. ⁊ in eo ꝙ sunt nō sequiť ꝙ sūt multa. ẜ potius sequiť ꝙ sint vnū in eo ꝙ sunt. Si quis obijceret. impossibile est cōuenire nisi ea que differūt. qꝛ cōuenientia est ẜm ꝙ multa inter se differentia ꝑticipāt vnā naturā eis cōem. ꝗ necesse est si conueniūt ꝙ differant. Et dicendū sicut obijcit. hec est vera. si aliq̄ cōueniūt dr̄nt. nec tñ prima est vera. qꝛ cōueniētia nō dicit causaʒ dr̄ne. ẜ hec determinatio in eo ꝙ dicit causaʒ. qꝛ cōueniētia ē cā dr̄ne. vt dictū ē. Aū sicut hec ē vera si sortes ē hō. sortes est risibilis ⁊ tñ hec ē falsa. sortes ī eo ꝙ sortes est risibilis īmo in eo ꝙ est hō. Silr̄ hec ē vera aliq̄ si cōueniūt differūt. ⁊ tñ hec ē falsa aliq̄ in eo ꝙ cōueniūt differūt. Circa ꝑ̄dicta queriť de hoc sophismate.
Equoca ī eo ꝙ sť equoca sūt vniuoca. Probatio. equoca ī eo ꝙ sūt equoca ꝑticipāt nomē equoci ⁊ rōem eiꝰ. ẜ quecūqꝫ ꝑticipāt nomē ⁊ rōnē alicuius vniuocanť in eo. ꝗ equoca in eo ꝙ equoca sūt vniuoca sunt: qꝛ vniuocanť in equoco. ẜ quecūqꝫ vniuocanť in aliq̄ sūt vniuoca. ꝗ equoca in eo ꝙ sūt equoca sūt vniuoca. Cōtra vniuoca ⁊ equoca sūt opposita ⁊ nulluʒ oppositoꝝ ē cā alteriꝰ. ꝗ hec ē falsa. equoca in eo ꝙ equoca sūt vniuoca. qꝛ hec determinatio in eo dicit ꝙ sbiectū ē cā predicati qđ ē falsū. Solutio prima ē falsa simplr̄. ⁊ cōcedo ꝙ equoca in eo ꝙ equoca vniuocanť in equoco nō tñ sequiť ex hoc ꝙ sūt vniuoca neqꝫ ꝙ vniuocanť in aliq̄ qꝛ vniuocari in equocatōne nō ē vniuocari simplr̄ ẜ ẜm q̄d. ideo peccat ẜm quid ad simplr̄. Qꝛ aūt vniuocari in equoco nō sit vniuocari simplr̄. ẜ ẜm q̄d. ꝑʒ qꝛ quecūqꝫ vniuocanť ꝑticipāt nomē vnū ⁊ rōnē vnā. ⁊ hoc est vniuocari simplr̄. ẜ quecūqꝫ vniuocanť in equoco ꝑticipāt nomē vnū ⁊ rōnes diuersas. ⁊ iō vniuocari in equoco nō ē vniuocari simplr̄ ẜ potiꝰ equocari. Circa scđm nota ꝙ reduplicatio ẜm se in ꝓpōne ⁊ vt magis ꝓprie dicta ī enūciatōne debet poni ad subiectū cū sbiectū sit cā ꝑ̄dicati vel habet in eo cāʒ ꝑ̄dicati. vt sortes in eo ꝙ ē hō ē risibilis. ⁊ triangulus in eo ꝙ triangulus habet tres angulos eq̄les duobꝰ rectis. ⁊ aīal in eo ꝙ habet pulmonē respirat. ⁊ aīal in eo ꝙ habet cor habet sanguinē. Circa terciū nota ꝙ reduplicatio in sillo debet poni ad maiorē extremitatē ⁊ nunq̄ʒ ad mediū neqꝫ ad minorē. vt oīs hō ē risibilis in eo ꝙ ē hō. ẜ sortes ē hō. ꝗ sortes ē risibilis in eo ꝙ ē hō. Exēplū aūt Arest. ē hoc. cuiuslibet boni ē disciplina in eo ꝙ est bonū. ẜ oīs iusticia ē bona. ꝗ cuiuslibet iusticie ē disciplina in eo ꝙ ē bonū in primo prime. ⁊ reduplicatio solū poniť ad maiorē extremitatē. et nō ad mediū. Et sbiungit cām dicēs. nā bonū in eo ꝙ bonū ꝑ̄dicari de iusticia est falsū ⁊ nō intelligibile. qꝛ ꝓpter hꝰ ꝙ poniť idē esse causa sui ē falsum. ⁊ qꝛ intellectus nō pōt apprehēdere idē in essentia esse diuersum ī essentia ⁊ prius ⁊ posterius in natura seipo. ideo nō est intellligibile. ⁊ omnia incōueniētia sequunť ex hac ꝓpōne iusticia est bonū in eo ꝙ bonū. vt reduplicať predicatum ad seipm. qꝛ termini cōsequētes predicanť ratiōe

eſſentie. ꝛ ſubijciunt rōne ſubſtantie. vt homo eſt hō. Homo ... to dicit eſſentiā. vt dicit Areſt. ꝛ in ſubiecto dicit ſubſtātiā. eadē aūt ... tia nō pōt eſſe cā ſuijpius. qꝛ ſic eſſet in ſeipa eadē ꝛ diuerſa ꝛ prioꝛ ꝛ poſte rioꝛ natura. qꝛ eſſet cā ꝛ effectꝰ. Qꝛ aūt termini dicētes qd. vt hō aial ꝛ ſi miles ꝑdicent rōne eſſentie ꝛ ſubijciant rōne ſbſtantie vtꝫ ꝑ ordinē predi camentalē. vtꝫ in tercia linea. qꝛ ſcḋm ꝙ hō ordinat in recta linea predica mētali ſup̄ ſortē platonē ꝛ alia indiuidua ſic noīat eſſentiā ꝛ rōne illiꝰ pre dicat. ſ; ſcḋm ꝙ hō inclinat ad indiuidua in qbus eſt. ſic noīat ſubſtantiā ſi cut hoc indiuiduū vagū qḋ eſt aliqs hō. ꝛ ideo qn̄ ſubijcit hō rōne alicuiꝰ inferioꝛis tūc dicit ſubijci rōne ſubſtantie.

De numero cōiunctionū quinario.

Numerus cōiunctionū in ſpē eſt quinariꝰ ſcḋm do natū vō ſunt plures ſpēs cōiunctionuꝫ. inter quas numerat ſpēs cauſaliū tam a Priſtiano ꝙ̄ a donato. ꝛ ſpēs rōnaliū qs Priſtia nus appellat collectiuas ſiue rōnales. ſ; ſcḋm donatū hec cōiunctio qn cōti net ſub cauſalibꝰ ſcḋm Priſtianū vō cōtinet ſb collectiuis ſiue ſub rōnali bus. Hac diuerſitate dimiſſa ad pn̄s. qꝛ ꝑtinet ad grāmaticū. intēdimꝰ pri mo querere hic circa hāc cōiunctōem qn vtrū ſcat ꝯn̄tiā. Scḋo habito ꝙ ſcat ꝯn̄tiā vtrū ſcat ꝯn̄tiā aliquā ſpēalē aut ꝯn̄am cōem ad omēs ꝯn̄tias. Tercio vtrū hec cōiūctio qn ſit cōpoſita ex his dictōibꝰ q ꝛ non. Quarto vtrū eqpolleat eis aut cōuertat cū eis. Quinto querit q̄re hec cōiūctio qn ſꝑ cōiungit vbo cōiunctiuo. Circa primū obijcit. qꝛ vt vult Priſtianus oīs cōiunctio ſcat ordinē vel vim. ꝛ cōiunctōes ſcant vim que ſcāt res ali q̄s ſil' eſſe. vt pius ꝛ fortis fuit eneas. Ordinē aūt ſcant qn̄ ꝯn̄tiā aliqꝝ re rū demōſtrant. vt ſi hō ambulat mouet. ſ; hec cōiūctio qn nō ſcat res ſiml eſſe. ḡ ſcat ꝯn̄am aliqꝝ rerū. ḡ ſcat ꝯn̄tiā. Itē ad idē hec eſt vera. nō eſt hō qn ſit aīal. ꝛ in hac coniūctōne qn ſcat ꝙ nō poteſt eſſe hō. ita ꝙ nō ſit ani mal. ḡ ſcat ꝙ hō nō poteſt eſſe ſine aīali. ſed ſi hō nō poteſt eſſe ſine anima li tūc aīal de neceſſitate ſequit ad hoīem. ſ; hec cōiunctio qn nō pōt ſca re hoc niſi ſit dictio cōſecutiua ꝛ ſic ſcat ꝯn̄tiā. ḡ cōiunctio ſcat ꝯn̄tiā. Itē ad idē dicit Priſtia. ꝙ cōiūctiue ꝯiūctōes ſiue rōnales ſunt q ꝑ illationē colligūt ſicut eſt ſup̄ dictū ꝛ exēplificat de iſtl'. ḡ ita ꝙ qn ꝛ de pluribꝰ alijs ḡ hec dictio qn ē dictio illatiua. ſ; in om̄i illatione intelligit ꝯn̄a. Sꝫ obij cit in cōtrariū. qꝛ cōiter accipiunt ille ꝓpōnes. ille non audit lectōnes qn doꝛmiat. ille nō cōmedit qn bibat ꝛ cōſiles. ſed in eis non ſequit de neceſ ſitate vnū ad aliud. ḡ hec cōiunctio qn nō ſcat illationē nec ꝯn̄am. Re ſponſio eſt ꝙ hec ꝯiunctio qn nō dicit cōſecutionē illatōnis. vnde ē dictio conſecutiua ſiue illatiua. ꝛ cōcedimus omēs argumētatōes ad hoc. Ad il lud aūt qḋ obijcit in cōtrariū. qꝛ ponit cōiter hec eē vera. iſte nō audit le ctiones qn doꝛmiat ꝛ ꝯſiles. Dicendū ꝙ duplex eſt ꝯn̄a. vn̄ vna ē ꝯn̄tia ſimpl'r. vt ſi hō eſt aīal eſt. alia ē ꝯn̄a vt nūc. vt ſi venis ad me ibo tecū. ꝛ ſ; ſcḋo mō nō opoꝛtet ꝙ vnū de neceſſitate ſequat ad aliud. Itē videt ꝙ nō ſcet conſecutionē cū collectiua ſiue rōnalis ſit ſcḋm Priſtia. ḡ ſcat illatio nem ꝛ nō ꝯſecutionē. Et dicēdū ꝙ om̄e illatū inq̄ꝫtū illatū ſequit. ꝛ omne inferens inq̄ꝫtū inferēs antecedit. Vn̄ in om̄i illatōne cōſecutio ꝛ anteceſ ſio intelligunt. ꝛ ideo hec dictio qn ſcat cōſecutionē ꝑ illatōeꝫ ſiue i illa

[illegible] ncat vnū ꝑ alterū siue in altero. ⁊ hoc nō est significare plu
[illegible] tem cū hec dictio qn̄ sit illatiua. ⁊ in om̄i illatōne ꝑ prius intel
[illegible] tecessio q̄ȝ consecutio. qꝛ inferens causat ex se illatū. ⁊ nō econuer-
[illegible] ꝫ hec dictio qn̄ ꝑ prius significabit antecessionē q̄ȝ consecutioneȝ. Et
dicendū ꝙ qn̄ ꝑ prius significat consecutionē q̄ȝ antecessionē. Antecessio-
nem aūt ꝑcat nisi ex consecutione ꝓpter quod consecutio nō potest esse si-
ne antecessione. Ad illud aūt quod obijcit᷑ ꝙ in illatione prius ē antece-
sio ⁊ ꝑ posteri⁹ cōsecutio. Dicendū ꝙ verū est ꝙ cū dictōes illatiue magꝭ
se tenet vel habēt ad consecutionē q̄ȝ antecessionē: eo ꝙ illatio respicit cō-
clusionē. vt obiectū vel terminū ad quē. ⁊ respicit premissas vt ex quibus
est siue vt terminū a quo. Et qꝛ motus magis habet rōnem ⁊ spēm a termi
no ad quē q̄ȝ a termino a quo. ideo illatio essentiali⁹ cōpat᷑ ad id quod ī
fert᷑ siue ad conclusionē q̄ȝ ad id quod infert siue ad p̄missas. ⁊ ideo cōclu
sio est vt cōpletū siue pfectū cōplexū illationis. ⁊ ꝓpter hoc hec dictio qn̄ cū
sit illatiua magꝭ se habet ad cōsecutionē q̄ȝ ad antecessionē. Et nota ꝙ pre
misse quo ad cognitionē suū sunt causa efficiens cognitōnis ipsius conclu
sionis. sed ipse premisse quo ad substantiā suā sunt vno modo causa mate
rialis cōclusionis. ⁊ alio mō quo ad substantiā suā sunt causa efficiens sb-
stantie cōclusiōis. qꝛ eedē premisse quo ad extremitates suas sunt materia
substantie cōclusionis. Descindit᷑ eñ maior extremitas a premissis ⁊ etiā
minor. vt ex his fiat cōclusio tanq̄ȝ ex materia sua. Sed premisse q̄ ad me-
diū ordinatū inter vtranq̄ȝ extremitatē ſm suā substantiā sūt causa efficiēs
substantie cōclusiōis ꝓpter hoc ꝙ mediū est tota ꝟtus premissarū. ꝑ quam
ꝟtutē educit᷑ substantia cōclusiōis ante nō esse in esse. Et sic ptꝫ ꝙ premis-
se vno mō sunt materia conclusionis. ⁊ duob⁹ modis sunt causa efficiens
Nota etiam ꝙ in sillogismis dispatis. vt om̄is homo est lapis. omnis ca-
pra est homo. ergo om̄is capra est lapis. ⁊ vniuersaliter in quolibet sillo-
gismo ex falsis premisse nō sunt causa efficiens q̄ ad cognitionē. sed sꝫ cau
sa quo ad substantiam. ⁊ etiā sunt causa materialis vt dictū est. Circa se-
cundū obijcit᷑. qꝛ hec dictio qn̄ dicit cōpationē vni⁹ ad alterū tm̄. sed in
cōpatōne vni⁹ ad alterū est consecutio sl̄r ⁊ non composita. ꝫ hec dictio
qn̄ solū dicit consecutionē simplicē ⁊ non cōpositam. Quod cōcedim⁹ di-
centes. ꝙ consecutionū alia ē simplex. vt si hō est animal est. vt dictuȝ fuit
in fallatia consequentis. Alia ꝟo composita seu plures. vt illa que est ſm
opposităes. sicut illa que ē in ipo siue contrario. Vnd̄ dicim⁹ ꝙ hec dictio
qn̄ non dicit cōsequentiā cōem ad simplicē ⁊ compositā. ſꝫ tm̄ significat il-
lam que est simplex. Hec aūt que est simplex. alia est cōsequētia siue conse-
cutio simpl̄r vt dictū est prius. alia ꝟo vt nūc. Vnde hec dictio qn̄ nō ꝑcat
consequentiam cōmuniter ad omnes consequentias alias. sed tm̄ signifi-
cat consequentiam simplicē. ⁊ ideo dicit aliqn̄ consequentiam simpliciter
aliquando ꝟo vt nūc. Circa terciū obijcit᷑ ꝙ hec dictio quin ē composi-
ta ex hac dictione qui. ⁊ ex hoc aduerbio non. ergo est composita ex no-
mine et aduerbio. ergo debet esse nomen vel aduerbium. cum omnis di-
ctio trahat significationem ex suis componibilibus. Et dicendum ꝙ
hec dictio quin est dictio simplex. sicut ego credo habens de intellectu
suo consecutionem cum negatione ex natura sue impositionis. Sed quia

Petrus Hispanus
1494